BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
3 E
8

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

13-3, C, 36

Digitized by Google

TRACTATVS

MAIORATVVM ET. MELIORATIONVM HISPANIAE

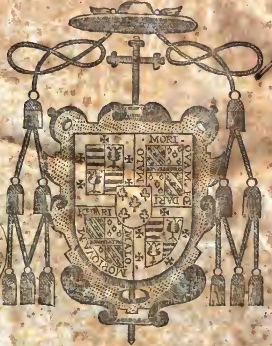
TOMVS SECVNDVS.

AVCTORE LICENTIATO MELCHIORE Pelaez à Meres in Granatenſi Prætorio quondam Aduocato.

PARS TERTIA ET QVARTA.

AD ILLVSTRISSIMVM D.D. IOANNEM BELTRAN de Gueuara Archiepiſcopum Compoſtellanum, Regiæ Maieſtati à Conſilijs, eiuſq; primarium Capellanum.

Ex legato ... Cocini

Anno 1620.

SOC. IESV. BIBL. SEC. COLL. ROM. IHS

CVM PRIVILEGIO.

MATRITI, Excudebat Ludouicus Sanctius Typographus Regius, eiuſdem & Ioannis de Bonilla Bibliopolæ ſumptibus.

Google

TERTIAE PARTIS QVAESTIONUM ſumma & materia.

INitium petendi poſſeſſionem bonorum maioratus, fol. 1.

Quod l. 45. Taur. habet locum in bonis quæ non ſunt vinculata authoritate Regia, contra Ant. Gom. ſuſtentatur, q. 1. fol. 8.

Lex 45. vtrum procedat in ſucceſſione maioratus eius qui adhuc eſt in vtero, q. 2. fol. 9.

Vtrum lex 45. Taurina procedat in ſucceſſore monacho, quæſt. 3. fol. 11.

Lex Taurina 45. an habeat locum in quaſi poſſeſſione, q. 4. fol. 12.

Princeps ſi reſtituat delinquentē, an transferatur in illū ipſo iure poſſeſſio, q. 5. f. 13

Silētium in petenda poſſeſſione, ex l. 45. an præiudicet ſucceſſori in maioratu, quæſt. 6. fol. 15.

Sequeſtrum an admittatur in bonis maioratus, quæſt. 7. fol. 22.

Vtrum lex 45. Tauri habeat locum in bonis augmentatis, q. 8. fol. 25.

Vtrum l. 45. procedat vbi poſſeſſor bonorū maioratus non fuit mortuus, ſed alienauit bona maioratus, quæſt. 9. fol. 29.

An l. 45. procedat in his bonis quæ anteceſſor in maioratu habuit cum vitioſo ingreſſu, q. 10. fol. 42.

Vtrū ipſo iure trāſeat in ſucceſſorē in maioratu iuris patronatus poſſeſſio, q. 11. f. 43.

An poſſeſſio tranſeat in ſucceſſorem in maioratu ante implemētū conditionū, quas adimplere fuit grauatus, q. 12. fol. 47.

Acceptatio vtrum requiratur in caſu l. 45. Taurinæ, q. 13. fol. 49.

An lex 45. procedat vbi quis habet poſſeſſionem authoritate iudiciali, q. 14. ibid.

Exceptio illegitimitatis, vel alterius incapacitatis, an impediat poſſeſſionem rerū maioratus, quæst. 15. fol. 54.

Succeſſor bonorum maioratus an recte faciat petendo à iudice poſſeſſionem bonorum maioratus, q. 16. fol. 71.

Filij vtrum agere poſſint ad poſſeſſionē bonorum, quæ pater ante mortem eis conceſſerat, & illorum tradiderat poſſeſſionē, quæſt. 17. fol. 75.

Renuntiatione facta per primogenitum alteri ſequenti vocato, an in illum trāſeat poſſeſſio, ex l. 45. Tauri, quæſt. 18. fol. 81

Succeſſor in maioratu poteſt vti remedio l. 45. Taurinæ contra Cameram Regalem, quæ bona maioratus propter delictū occupauerat, q. 19. fol. 83.

Beneficiū l. 45. Tauri an procedat in bonis quæ ſtant in reputatione bonorum maioratus, q. 20. fol. 84.

An poſſeſſio l. 45. Tauri tranſeat in fiſcum ſucceſſorem, q. 21. ibid.

An interim interdictum petere poſſit litepēdente ſucceſſor in maioratu, q. 22. ibid.

An lex 45. Tauri limitetur vbicumque ſucceſſor maioratus conditiones non exequitur, q. 23. fol. 86.

Ordo habendus in proceſſu, ſententia, & executione bonorum maioratus, q. 24. ibid.

Poſſeſſor maioratus virtute ſententiæ viſionis an teneatur ad fructuū reſtitutionē victus in reuiſionis ſentētia, q. 25. f. 92.

Poſſeſſore bonorum maioratus decedente, ob cuius obitum duo vel tres litigantes intra ſex menſes tenutam petierunt, ſi lite non mota alter eorum decedat, lapſus ſex menſium an excludat tertium oppoſitorem, qui in locum defuncti ſucceſſit, q. 26. fol. 95.

QVARTÆ PARTIS quæſtionum ſumma & materia.

BOna maioratus & Regni ſunt inalienabilia, & an Regia authoritate alienari poſſint, q. 1. fol. 97.

An poſſint alienari bona maioratuum in euidentem vtilitatem eorum, limitatio prima, fol 118.

Bona maioratus an poſſint alienari pro dotibus filiarum, limitatio 2. fol. 128.

An bona maioratus ob remunerationē poſſint alienari, limitatio 3. fol. 131.

An bona maioratus alienari poſſint ad redimendum à captiuitate poſſeſſorem, limitatio 4. fol. 134.

An bona maioratus ob ſuperuenietes neceſſita-

tates alienari poſſint, limitatio 5. f. 136.

An bona maioratus modici valoris & utilitatis alienari poſſint, limitatio 6. f. 139.

Principis facultas ad alienãdum bona maioratus an extendatur ad alienationem antea factam, quaeſt. 2. fol. 144.

An obligatis ſemel bonis maioratus cũ licẽtia, poſſint abſq; licẽtia vẽdi, q. 3. f. 158.

Licentia data ad alienandum bona maioratus ex cauſa iuſta, ſi ceſſat, an alienatio reuocetur, q. 4. fol. 159.

Si nõ appareat quid prius praeceſſerit, facultas data ad alienandũ bona maioratus, vel alienatio, quid praeſumatur praeceſſiſſe, quaeſt. 5. ibid.

Princeps utrũ reuocare poſſit licentiã datã ad alienãdũ bona maioratus, q. 6. f. 160.

An ex taciturnitate temporis licentia praeſumatur, q 7. ibid.

Quando declarari poſſit licentia data ad extrahendũ rem aliquam à maioratu, q. 8. ibid.

Principi an ſint exhibendae clauſulae maioratus, ut iuſte poſſit dare facultatem ad alienandum bona illius, q. 9. ibidem.

An licentia data per Regem ad extrahendum bona à maioratu expiret per mortẽ Regis concedentis, q. 10. fol. 161.

Licẽtia data per Regem ad extrahẽdum bona à maioratu, an expiret per mortẽ illius, cui data fuit, q. 11. fol. 165.

Vendens rẽ maioratus, & illam ab emptore redimens, an poenã euadat, q. 12. fo. 167.

An poſſeſſor maioratus nulliter rẽ maioratꝰ alienans incidat in poenam, q. 13. f. 169

Sententia lata contra poſſeſſorẽ maioratus an noceat ſucceſſori, q. 14. fol. 170.

Succeſſor bonorum maioratus, qui rem maioratus alienauit, an eam petere poſſit, q. 15. fol. 179.

Haeres alienans rem maioratus an poſſit eã vendicare, q. 16 fol. 187.

Licentia ad alienandum bona maioratus à quo Principe ſit petenda, q. 17. fol. 195.

An per ſolum contractum, quem fecit poſſeſſor bonorum maioratus bona alienãdo, incidat poenam, etſi non tradat, q. 18. fol. 196.

Si res maioratus alienetur in caſu licito, & poſtea deueniat ad poſſeſſorem maioratus, an ſit libera, & alienari licite poſſit, q. 19. fol. 198.

Qualiter fiat probatio rerum maioratus, q. 20. fol. 208.

An in bonis maioratus currat praeſcriptio, q. 21. fol. 238.

Tranſactio an valeat ſuper bonis maioratus, q. 22. fol. 245.

An bona maioratus amitti poſſint propter delictum, q. 23. fol. 254.

Fructus anni, in quo poſſeſſor maioratus obijt, ad quem pertineant, q. 24 fo. 272.

Bona maioratus an poſſint locari, vel dari in emphyteuſim, q. 25. fol. 274.

Succeſſor in maioratu an teneatur ſoluere debita praedeceſſoris, q. 26 fol. 275.

Succeſſor in maioratu an teneatur alimẽtare uxorem praedeceſſoris inopem, q. 27. fol. 280.

Succeſſor & poſſeſſor bonorum maioratus quando teneãtur dotare ſorores, vel fratres alimentare, q. 28. fol. 282.

Bona maioratus quando remaneãt libera, q. 29. fol. 286.

Pater an habeat uſumfructum in bonis maioratus, q. 30. fol. 288.

Mater an excludatur à tutela, quemadmodum excluditur à ſucceſſione maioratus, q. 31. ibid.

Emptor bonorum maioratus qualiter poſſit melioramẽta recuperare, q. 32. ibid.

Augmenta facta per poſſeſſorem maioratus an pertineant ad ſucceſſorem, q. 33. fol. 291.

Poſſeſſor bonorum maioratus ſi bona dilapidat, aut detoriorat, an poſſit cogi ad cauendum vel reſtituendum ſucceſſori bona maioratus, q. 34. fol. 296.

Primogenitus ſi per errorem diuiſit aliqua bona maioratus, an ſibi praeiudicet, q. 35 fol. 298.

Emens rem maioratus qualiter & quando teneatur ad reſtitutionem fructuum, q. 36. fol. 300.

Litigãti ſuper bonis maioratus an ſint praeſtanda alimenta, q. 37. fol. 303.

Qua aetate debeat concedi primogenito ſtatus adminiſtratio, q. 38. ibid.

Haeres poſſeſſoris maioratus an teneatur ſoluere aeſtimationẽ bonorũ mobilium quae conſumpta ſunt, q. 39. fol. 304.

Maioratus res ſi legetur, an ſit praeſtanda, vel illius aeſtimatio, q. 40. fol. 306.

Digitized by Google

TRACTATVS MAIORATVVM ET MELIORATIONVM HISPANIÆ,

PARS TERTIA.

INITIVM PETENDI POSSESSIONEM BONORUM MAIORATUS.

SVMMARIVM.

Cauſa poſſeßionis an ſit magni præiudicij, num. 1.

Poſſeßionis commoda ſunt multa, num. 2.

Nepos an præferatur patruo in ſucceſsione maioratus, vbi patruus eſt maior ætate, & in poſſeßione bonorum maioratus, num. 3.

Remedium poſſeſſorium in bonis Regiæ coronæ qualiter competat, num. 4.

Dominium cum tranſit ex legis diſpoſitione, rem ipſam comitatur, num. 5.

Filij poßidentes tuendi ſunt in poſſeßione opponentes excipiendo de reuocatione primi teſtamenti, num. 6.

Primogenitus quis ſit, & an poßideat, in primogenitura attenditur, num. 7.

Cùm quis eſt in poſſeſsione primogenituræ, quo titulo præſumatur poſsidere, num. 8.

Ex verbali poſſeſsione an admittatur poſſeßio, num. 9.

Duo fratres, aut alij, ſi ſuper ſucceſsione bonorum maioratus litigent, qui poſsidet, ab onere probandi releuatur, num. 10.

Poſſeſsio vel quaſi poſſeſsio primogenituræ releuat ab onere probandi, & transfert onus probandi in aduerſarium, nu. 11.

Poſſeſsio facit vt præſumatur vnitas maioratus, num. 12.

Quis teneatur probare, bona clerici eſſe acquiſita intuitu eccleſiæ, num. 13.

Vir & vxor ſi conueniant quòd bona ſuperſtiti remaneant, nec appareat vter prius deceſſerit, & hæredes viri petant bona vxoris, & hæredes viri bona viri, an debeat obtinere qui bona poſsidet, num. 14.

Clericus dotans eccleſiam, de quibus bonis dotare præſumatur, num. 15.

Bona maioratus ſi quis oſtẽdat ex fundatione, vel per ſententiam tranſactam in rem iudicatam aut datam in Regali Conſilio iuxta l. 45. Taurinam, & poſita actione in proprietate non oſtẽdit victus in poſſeſsione per ſcripturam, vel teſtes, poſſeſſor in proprietate debet abſolui, num. 16.

Seruus qui eſt in poſſeſsione ſeruitutis, tenetur probare tempus conceptionis, num. 17.

Poſſeßio titulata eſt fortior poſſeſsione ſine titulo, num. 18.

Filius ſi bona tanquam legitimus poßideat, qui vult ab eo auocare, illegitimum eſſe probare tenetur, num. 19.

Nobilitatem cùm quis propter hæreſim amiſit, an & quando eius deſcendentes non amittant, num. 20.

De poſſeſſorio cùm agitur ad ſolutionem cẽſus, ſufficit probare quòd ſolutio facta fuit per duos annos, num. 20.

Dominus ſi duos inueſtiuit, præfertur ille, cui poſſeſsio tradita fuit. nu. 21.

Confeßio parentum filio non præiudicat, quãdo eſt in poſſeſsione filij legitimi, nu. 22.

In bonorũ poſſeſsione præſumitur poſſeſſor infra tempus debitum agnouiſſe. nu. 23.

Nobilitatem ex priuilegio patri conceſſum qui prætendit, an teneatur tempus conceſsionis præciſe probare, ſi per multos annos fuit in nobilitatis poſſeſsione, num. 24.

Natus poſt obtentam diſpenſationem, & in legitimi poſſeſsione an obtineat in maioratus poſſeſsione, num. 25.

Præſumptio quæ deſcendit à quaſi poſſeßione, vali-

validior eſt quam illa, quòd res præſumatur eſſe libera, num. 26.
Pontifex non derogat poſſeßioni, ſicut nec iuri quæſito, num. 27.
Vxoris præſumitur illud, quod ipſa in poſſeſſorio poßidet, numero. 28. & ibi quid in petitorio.
Voluntate defuncti dubia, pro poſſeſſore eſt pronunciandum, num. 29.
Tutus in poſſeßione pendente iudicio, obtinet in hypothecaria, num. 30.
Particulari an incumbat onus probandi, quando obtinuit ſententiam in poſſeßione, numero. 31.
Sententia lata in poſſeſſorio an conſtituat poſſeßionem contra aduerſarium, nu. 32.
Teſtamentum an reijciatur, cum inuenitur raſura in loco ſuſpecto, & agitur in poſſeſſorio, num. 33.
Poſt num. 33. inuenies alia ſummaria.

IN præcedenti parte huius operis tractatum eſt, quemadmodum quis ſuccedat in proprietate bonorũ maioratus: in qua materia alias pluras quæſtiones tangere poterã, quas omiſi, ne hoc opus immortale eſſet: & quia quæſtiones quas ibi ſcripſi ſunt magiſtrales, & ex quibus plura (prout negotia occurrerint) in practica decidi poſſunt; nunc deuenire oportet ad materiam poſſeſsionis bonorum maioratus, quæ eſt tam neceſſaria, quàm practicabilis, & communiter omnes lites quę mouentur ſuper maioratibus, ſunt in poſſeſsione magis, quam in proprietate. Materia igitur eſt importantiſsima, quia licet aliqui dicant, quod cauſa poſſeſsionis ſit momẽtanea, & parui præiudicij, vt probatur authoritate † textus in l. ſi mulier. §. qui poſſeſ-
1 ſionem. ff. quod met. cauſ. vbi patet, quod lõgè aliter æſtimatur proprietas quam poſſeſſio: & idẽ conſtat in l. ſi duo. §. vlt. ff. vti poſſidetis, & narratur per Arium Pinell. in l. 2. C. de reſcind. vend. part. 3. c. 4. & vlt. num. 26. ſol. 154. col. 2. Menoch. de recuper. poſſ. remed. 15. num. 412. & de arbitr. iudic. lib. 2. Cent. 1. caſu. 72. num. 18. pag. 214. vbi rationem aſsignat: & probatur ex pragmatica data Madriti anno 1539. quæ loquitur de ſupplicatione quæ ad Regem interponitur de ſententia reuiſionis quæ reperitur in l. 1. repertorij capitulorum. l. 12. titu. 6. lib. 3. & in ordinatione huius Audientiæ, ſol. 131. & in poſſeſsione maioratus hoc tradit Celſus conſil. 1. nu. 1. & conſ. 519. nu. 1. & in conſ. 120 nu. 86. Et ideò dicunt aliqui, quod non dicitur cauſa ardua quando agitur tãtum de poſſeſsione, vt Rota deciſ. 50. in antiquis, de officio Archidiac. & alij, vt per Decium in cap. edoceri, nu. 8. de reſcript. ſol. 80. Negari tamen non poteſt quin ſit maximi momenti eſſe poſſeſsionem apud vnum, aut alterum eorum, qui ſuper aliqua re contẽdunt in iudicio. Nam (vt practici dicũt) beatus eſt † qui 2
poſsidet. Quod dictum originem habuit à gloſſa in c. ſi tres, de pace tenenda, quam ad hoc notat Iaſon in l. naturaliter. §. nihil commune, nu. 80. ff. de acquiren. poſſ. poſt Ioan. Andr. in additionib. ad Speculator. tit. de reſtitut. in integrum. §. quis autem, col. 3. facit. §. commodum, Inſtit. de interdict. & l. 28. titu. 2. part. 3. ibi, *Pro muy grande nace al tenedor delas coſas*, & l. 2. titul. 14. part. 6. ibi, *E tiene muy gran pro tal entrega al heredero, porque gana luego el ſeñorio quando ſe faze con derecho; y aun porque ſiempre es de mejor condiciõ el que tiene la coſa, que el que la demanda*: & facit text. in l. impari cauſa. ff. de regul. iur. vbi Deci. aliquas poſſeſsionis vtilitates congerit, quem legat qui circa commodum poſſeſsionis ſcire cupit aliqua: & in cap. licet cauſam poſt Felin. de probation. Iaſon in l. 1. num. 7. ff. ſolut. matrimon Ioann. Lopi. in repetitione rubricæ de donation. inter vir. & vxor. in quibuſdam libris col. 431. & in alijs locis. §. 75. Gomez in regul. de non tollend iur. quæſit. quæſt. 5. pag. 91. Ripa in c. ſæpè, num. 2. cum alijs, de reſtit. ſpoliator. Simon de Pret. lib. 5. de interpr. deſun volun. dubit. 3. nu. 28. & 29. ſol. 529. pleniſsimè Tiraq. qui in hoc etiam certamine vincit, in tractat. de primogen. in opinione. 11. q 17. pag. 190. num. 1. cum alijs, vbi tractat qualiter is qui eſt in poſſeſsione, præferatur de duobus qui litigant, & contendunt ſe eſſe primogenitos: & idem Tiraq. in eod. tract. q. 40. num. 229. pag. 322. qui refert Matthæum ab Afflict. hoc dicentem expreſſè in cap. 1. de natur. ſucceſs. ſeudi num. 60. ſol. 50. Maſcard. in tract. de probation. lib. 3. concluſ. 1195. nu. 22. ſol. 211. quibus iunge Peraltam in rubr. ff. de hæred. inſtit. num. 123. pag. 75. col. 2. vbi ſaluat quoddam cõſilium Decij 443. qui Decius voluit, nepotem non eſſe præferendum patruo in ſucceſsione maioratus † vbi 3
patruus eſſet maior ætate, & fuiſſet in poſſeſsione bonorum maioratus, nouiſsimè Menoch. in tract. præſumpt. lib. 6. præſump. 69. nu. 1. cum ſeqq. ſol. 135. qui plura notabilia ſcribit, & cumulat viginti quatuor priuilegia illorum qui poſſeſsionem habent, & nouiſsimè Cald. à Pereira in ſucceſsione primogen. & renouationis emphyteuſis, in tract. de renouat. ad emphyt. q. 17. num. 34. ſol. 151. Et qualiter competat † remedium poſſeſſorium 4
in bonis Regiæ Coronæ, tradit Aluar. Valaſ. conſult. 126. & quod patruus excludat nepotem, quando eſt maior natu, & in poſſeſsione Regni. tradit Conrad. in tẽplo iudic. lib. 2. cap. 2. ſolio. 99. & in materia legis 45. Tauri, animaduerto, quod quãdo dominium

tranſit

5 trãnſit † ex legis diſpoſitione,rem ipſam co-
mitatur , ſecus in hominis diſpoſitione : vt
tradit Anton.Peregrin.in tract. de fideicom
miſſ. artic. 16. num.97. fol.455. quod con-
uenit ſcire ad poſſeſsionem,quæ dicta lex in
ſucceſſorem vocatũ ad maioratum trãſfert.
Et non eſt omittendum quod ſcribit So-
cin.Iun.in conſ. 145.num.12.lib.2.vbi pro-
6 bat quod filij † poſsidentes , tuendi ſunt in
poſſeſsione, opponentes excipiendo de re-
uocatione primi teſtamenti , quod quotidiè
contingit. Mouetur per ſcripta per Salicet.
l.ſancimus.C.de teſtam. Angel.Aretin in §.
penultim. num.2.quib.mod.teſtamen.infir-
men. Et ſi aduerſus ſubſtitutum bona poſsi-
dentem agatur , atque actio proponatur ex
eo , quod conditio fideicommiſsi defecerit,
quia institutus habuerit liberos ſuperſtites,
neceſſe habet actor non ſolum probare inſti
tutum liberos habuiſſe , ſed & eſſe patri ſu-
perſtites, ſecundum Bartol.in l. qui duos. §.
cum in bello.ff.de rebus dubijs,& alios plu-
res,quos citat Maſcard.poſt Couarru. lib. 3.
de probation.concluſ.1345.nu.12.ſol.287.
ſcribit etiam Deci.in conſ.517.num 6.quod
reus & poſſeſſor tuendus eſt in poſſeſsione
bonorum feudalium,& quorum ſucceſsio ad
maſculos tantum pertinet, donec cõtrarium
probetur, & reus eſt abſoluendus. Et in pri-
7 mogenitura † attenditur quis ſit primogeni-
tus, & an poſsideat , ſecundum hos deciſio.
10.num.2. ſic ſcribit Cephal. in conſil.608.
nu. 55. lib. 4. quòd ſi quis ſit in poſſeſsione
8 primogenituræ , † præſumitur poſsidere ex
titulo ſolenni. Et in dubio poſſeſsio fideicõ-
miſsi eſt danda illi qui reperitur in poſſeſsio-
ne, vt reſoluit Cephal.in conſ.134.n.55.lib.
1. Et quod qui eſt in poſſeſsione primogeni
ei ſit abſoluendus, tradit etiam Molina in iſta
materia maioratuum lib.4.de primogen.c.7
n.36.ſol.176. Quòd ſi creditor poſsideat bo
na maioratus , quia illi obligata fuerunt cum
facultate Regali,& ſucceſſor in maioratu pe
tat talia bona, dicens, quod tempore aliena-
tionis erant alia bona libera, de quibus debi-
tũ ſolui poterat , releuatur talis creditor re-
probando,quod extabãt alia bona libera, ex
doctrina Curcij Sen.conſ.27.Loazes in l.fi-
lius familias.§.Diui.nu.138. ff.de leg.1. Sed
in principali quæſtione, quã tractat ibi Mo-
lina,addo Decium in conſ.519.nu.7. ſequũ
tur Roland.in conſ.19.nu.9.lib.4.Hierony.
Gabr.conſ.118.nu.6.& 7. Et quod ex ver-
9 bali poſſeſsione † nõ amittatur poſſeſsio tra-
dit Meſsia in l.9.Toleti.p.2.fundam.2.n.23.
fol.145.ex Bart.in l.1.§.huius interdicti. ff.
de interdict. Aretino in l.Prætor ait,ad fin.
ff.de acquir.hæred.Et vbicunq; dominus eſt
in poſſeſsione feudi , & vaſſallus contendit
feudum eſſe antiquum , debet ipſe probare;
quia præſumptio eſt pro domino, ſecundum
Aluarot. in c.1.§.vlt.de ſucceſs.fratr.& gra-
dibus ſucceſsion.Alex.conſ.10.nu.1.libr.3.
Curci.in tract.feudor.p.1.q.8.nu.17.Aym.
de antiq.temp.part.vlt.n.6.& alij quos citat
Menoch.de arbitr. iudic. lib.2.Cent.2. caſu
191.nu.6.qui refert gloſ.Pariſ.Zaſium, Ce-
phalum,& alios,& in tract.præſumptio.93.
num.9.pag.379. qui plures citat , Ioſephus
Maſcard.in tract.de probatio.lib.2.concluſ.
771. num.5. cum ſequentibus, ſol.101. De
quo legenda eſt gloſ.Par.p.2.conſuet.Pariſ.
§.55.n.156.ſol.94.& quæ ſcribo infra.q.8.
Ex quibus inferri poteſt , quòd ſi duo † 10
fratres,vel alij litigent inter ſe ſuper ſucceſ-
ſione bonorum maioratus , ambuq; præten-
dant res ſuper quibus eſt contentio,eſſe de
proprio maioratu, ille qui poſsidet releuatur
ab onere probandi , quod quotidie cõtingit.
Et ſi dubitetur quis prior deceſſerit , ſauen-
dum eſt,& præſumptio capienda pro poſſeſ
ſione,ſecundum Bart.in l.ſi inter,in fine. ff.
de reb.dub.Cuman.Alexan. & Imol.in l.ex
facto.§.ſi quis autem.ff.ad Trebel.deciſ.Pe-
demont.108.nu.4. & in illa tenebroſiſsima
quæſtione,quæ in præſenti in hac Regali Cã
cellaria ingenti cum altercatione,eſt diſputa
ta,an ſit neceſſe laico, qui eſt in poſſeſsione
exigendi decimas per tempus immemoriale,
oſtendere priuilegium Apoſtolicum , quæ
quæſtio non eſt præſentis inſtituti, & grãde
examen requirit.Quibus etiam addo gloſ.Pa
riſ.in 1.p.conſuetud.Pariſ.§ 8.nu.6. vbi tra
ctat,quod poſſeſsio vel quaſi poſſeſsio pri-
mogenituræ † releuat ab onere probandi,& 11
tranſfert onus probandi in aduerſarium,dũ-
modo talis poſſeſsio ſit acquiſita de cõſenſu
& patientia eius,ad quem pertinet: vt latiùs
per ipſum tractatur, & infra ego diſputabo.
Et ad iſtam doctrinam gloſſ.Par. addo Paul.
Caſtrenſ.in conſ.27.viſa petitione, num. 3.
lib.2.vbi tradit,quod feudũ præſumitur ha-
buiſſe originẽ ab vno ſtipite,de quo poſsidẽ
tes deſcẽdunt,nec præſumitur pluralitas,ſed
vnitas.Ex qua doctrina inferri poteſt, quòd
ſi petatur ab aliquo vnus ex duobus maiora
tibus quos poſsidet, veluti à diuerſis perſonis
procedẽtibus,præſumitur † pro vnitate taliũ 12
maioratuũ, & pro poſſeſsione eius,qui dicit
ab vna & eadẽ perſona proceſsiſſe : quod in
facto eueniſſe memor ſũ: & vide eundẽ Paul.
cõſ.283.de vtraq; quæſt.lib.2.& tractat etiã
notanter de commodo poſſeſsionis Doctor
Caſtellus in l.17.Taur.in verſ.ex quo multi
ſequuntur effectus,fol.mihi 86.col.4 vbi cu
mulat triginta & ſeptem effectus poſſeſsio-
nis: ad quem addo Ripam in c.ſæpè,nu.2. de
reſtit.ſpoliat. Cotta in memorabili, in verb.
poſſeſsionis commoda. Pro quibus faciunt
quæ ſcribit Tiraquel.lib.1.de retract. §.32.

Digitized by Google

gloſ.1.num.93. & in tract. de primogen. q.
17.num.14. pag.193. & quod poſt Cagno-
lum in l.in ambiguis.ff.de regul.iur.tradit Ce
phal.in conſ.366.num.24.lib.3. qui dicit, di
ctam legem in ambiguis non procedere vbi-
cunq; poſsidet aduerſarius mulieris. Et do-
ctrina tenentium, quod identitas præſumi-
tur ſi allegetur, vt per Bartholom.Socin. in
conſ.149.lib.1.Purpurat.in l.cum quid, nu.
144.ff.ſi cert.pet. Menoch.de præſumptio.
lib.1.q.48 num.19. & probatur in cap. cum
Ioannes, de fide inſtrumen. & volunt Bart.
in l.ſi in rem.ff.de rei vendicat. & in l. ſi in-
ter duos.§.fio.ff.de leg.3.Anton.in c.2.de li
bell.oblatio.Barthol.Socin.in conſ.189. nu.
5.lib.1.Iaſon in l.cum qui.§.in popularibus
num.15. ff.de iureiurand. & eſt etiam nota-
bilis.l.15.titul.21.part.1. vbi ſi conſtat, quod
clericus ante obtentum beneficium, vel dig-
13 nitatem † habeat aliqua bona patrimonialia,
& ignoratur (ipſo defuncto) quæ ſint bona
quæ clericus habebat ante adeptam dignita-
tem, & conſanguinei clerici ſunt in poſſeſ-
ſione; tenetur Eccleſia probare, quod ex Ec
cleſia habuit bona: de quo vide Ioſeph. Lu-
douic. deciſio.33.num.6. cum ſequentibus,
Petrum Surdum in tractatu de alimeot. titu.
9.quæſt.12.numer.3. fol 350.quod probat
gloſ.in cap.nulli 12. quæſt.5. quam ſingula-
rem dicit Barba.in repet.rubric.C.qui admit
ti col.2. & conſil.23.ſcripſit col.11. & con-
ſil.50.illud adſeram, col.1. lib.1.quem citat
Rebuf.in tractatu de pacifico poſſeſſore, nu
mero.374.pagin.331. vbi num.375. tradit,
quòd ſi vir, & vxor conuentionum faciant
inter ſe, quod bona ſuperſtiti remaneāt, nec
appareat vter prius deceſſerit. Et hæredes
vxoris petant bona vxoris: hæredes viri bo-
14 na viri, illi † debent obtinere, qui bona poſsi-
dent: & Bart.in l.ſi inter.ff.de reb.dub. & in
illo loco Rebuf. ac alia ad propoſitum ſcribit
notabilia, quem punctum in terminis tractat
Epiſcopus Couarruuias lib.2. reſolutionum
cap.7.per totum, maximè num.6. verſic.ter
tius, quem citat Oſaſcus deciſio Pedemont.
208.ad finem laudando illum. Et de doctri-
na gloſſæ in dicto cap. nulli, agit etiam Me-
noch.in tract.de præſumptionib.lib.3.præ-
ſumpt.52.num.9.pag.345. & facit quod de
Prælato ſcribit idē Menoch. poſt alios quos
citat dict.præſumpt.69.lib.6.numer.15.fol.
135.quibus addenda ſunt quæ ſcribit elegan
ter idem Menoch.lib.2.de arbitr. caſu.195.
num 1.cum ſequentibus. Et de puncto lege
Quintil.Mandoſ.de ſignat.gratiæ, in verbo,
licentia teſtandi, fol.184.col.4. Ioſeph.Maſ
cardum tractantem de bonis Epiſcopi in tra
ctat.de probation.lib.1. concl.202 num.1.
cum ſeqq.fol.141.& concl.203.& lib.2.cō-
cluſ.61.num.25. & 26.fol.17. quos adde ad
Epiſcop. Couarru. in c.1.de teſtam. c.6.fol.
32.Et quòd ſi clericus dotat Eccleſiam, † præ 15
ſumatur dotare de bonis Eccleſiæ, tradunt Fe
lin.in c.ex literis col.1.de conſtitutio. Pariſ.
in conſ.128.num.8.lib.4. Et ad iſta facit ſin-
gularis doctrina Aymonis in tract. de antiq.
temp.part.1.verſ.viſo de fama, num.32. vbi
dicit, quod etiam ſi in antiquis ſufficiant le-
uiores probationes, & præſumptiones, hoc
fallit contra poſſeſſorem & reum, & idem Ri
pa in l.rem quæ nobis, num.59. ff.de acquir.
poſſ.Corne.conſ.35.col.penult.lib.1.& cō-
ſil.19.col.2.lib.3.& conſil.24. & conſ.130.
li.4.Et qualiter æſtimetur poſſeſsio, traditur
per Iulium Ferret.in tract.de gabell. n.390.

Ex quibus omnibus infero nouam, & ſin-
gularem cōcluſionem, quòd ſi quis poſsidet
bona † maioratus ex fundatione, vel per ſen 16
tentiam tranſactam per rem iudicatam, vel
per ſententiam datam in Regali conſilio iux
ta legem 45. Taur. & poſita actione in pro-
prietate, non oſtendit victus in poſſeſsione
per ſcripturam, vel teſtes, eſt abſoluendus
poſſeſſor in proprietate: ad quod facit dicta
l.45.ibi, *Se traſpaſſe la poſſeſsion ciuil y natu-
ral en el ſiguiente en grado, que ſegun la diſpo-
ſicion del mayorazgo deue ſucceder en el.* Per
quam legem conſtat, quod iſtud iudiciū poſ-
ſeſſorium habet admixtam cauſam proprie
tatis, & conſtat ex his quæ ſcribo & fundo
infra hac parte, q.24. vbi probo, quod iſtud
iudiciū habet mixtam cauſam proprietatis.

Pro iſta concluſione facit quod de cauſis
nobilitatis ſcribo ex Otalora infra; & hoc eſt
magis ſine dubio. Et iſtis addo gloſſam egre
giam, quæ alias magnam mihi vtilitatem in
practica præbuit, in l.matrem. C. de proba-
tionib.in verb. conuenit, quæ gloſſa iuncto
textu probat, quod vbicūq; ſeruus eſt in poſ
ſeſsione libertatis, ac hominis liberi, & aliquis
prætendit illum eſſe ſeruum, & natum antea
quam matri libertas cōcederetur ratione poſ
ſeſsionis, quæ in ſeruo adeſt; agens contra
eum tenetur præciſè probare † tempus con- 17
ceptionis ſerui, aliàs præſumptio eſt pro eo
qui natus fuit in tempore habili; quam gloſ-
ſam ſequuntur ibi Angel. Bald. Paul. da Ca-
ſtro & Salicet. Pro quibus facit egregia Bar-
toli doctrina in l.1.§.non autem, num.1.ff.
de bonor. poſſ ſecundum tabul. vbi tenet,
quod quādo quis eſt in poſſeſsione, alter qui
illa caret tenetur præciſè probare tempus in
quo ſe fundat; & poſsidens releuatur ab one-
re probandi tempus: ad quod concordantes
refert Iaſon in rubr.C.qui admitti, nu.7. De
quo legenda ſunt quæ ſcribit Anto. Peregr.
in tract.de iure fiſci lib.6.tit.6.nu.19.& plu
ra notabilia quæ ad propoſitum gloſſ. in d.l.
matrem: & in fauorem poſſeſſorum ſcribit
Maſcard in tract.de probation.lib.3.conclu.
1372.

1352.n.22.fol.293.& in iſta materia eſt tex
tus ad varia negotia memoria dignus in c.cū
veniſſet,de inſtitution per quem volunt ibi
Anton,& Abb.nu.8 quod quamuis regulari
ter ſola poſſeſsio in iudicio proprietatis non
ſufficiat contra proprietarium qui habet pro
ſe iuris præſumptionem,ſi poſſeſsio iuuatur
aliquo titulo qualiquali, prodeſt, etiamſi de
qualitate tituli non conſtet: quod tradit Ale
18 xan.in conſ.119.nu.17.lib.6. Et poſſeſsio †
titulata eſt fortior poſſeſsione ſine titulo, ſe
cūdum Bald.in l.qui accuſare.C.de donat.&
alios,vt per Fuluium Pacian.in tract.de pro-
bation.lib.1.c.67.nu.16.fol.236.Ad hæc fa
cit doctrina Innocen.in c.lator qui filij ſint
legitimi,in verſ.nota quod obijciēs, vbi pro
19 bat, quòd ſi filius poſſideat † quædam bona
tanquam legitimus,qui vult ab eo bona auo-
care, tenetur probare filium eſſe illegitimū:
per l.filius,& l.circa. ff.de probation. & idē
voluerunt Anton.in c.peruenit, nu.5. verſ.
dic,aut filius poſſidet,& ibi Præpoſit.nu.3.
eod.tit.qui filij ſint legit. & hæc ſeruiunt ad
deciſionē ſingularis quæſtionis, quæ in pra-
ctica contigit. Nobilis genere fuit reconcilia
tus propter hæreſim: pronepos petebat in iu
dicio nobilitatem,allegabatur pro parte Fiſ-
calis,& communitatis,proauum amiſiſſe no-
bilitatem propter delictum hereſis,argum.l.
Diuo Marco.C.de quæſtion.cum ſimilib. &
aliæ plures rationes.Reſponſum fuit pro par
te nobilis,quod eius auus fuit conceptus an-
te delictum commiſſum: & ſic auum capacē
fuiſſe,& in conſequentiam illius deſcenden-
tes,iuxta regul. l.6 tit.27.part.2.& concor
dantium quę ſcripſi ſupra part.2.q.4.illat.5.
Et quod cum eſſet in poſſeſsione nobilitatis
præſumendum eſt auum conceptū fuiſſe an
te delictum: quod eſt ſummè notandum.

Placuit etiam lectores animaduertere de
quadam ſingulari doctrina quæ dabit in pra-
ctica commodum,& honorem,ſcilicet,quod
quando agitur poſſeſſorio ad ſolutionem cē-
ſus,† ſufficit probare, quod ſolutio facta fuit
20 per duos annos,& per duos annos adquiritur
quaſi poſſeſsio annuæ præſtationis, licet nō
conſtet de titulo, ſecundum Iacob. in titulo
ſuper penſione redditus libellus,verſic.item
eredo,Guid.Pap.in q.408.in fi.Petr.Foller.
in pract.cenſuali.in verſ.cenſus,tit.huiuſmo
di cenſualia,num.88.verſ.probatur.etiam cē
ſus,fol.177.Maſcard.in tract.de probat.lib.
1.concluſ.299.num 15.fol.17.vbi etiam ci-
tat Guillelm.Benedict.& idem concluſ.603
num.8.fol.12. facit etiam, quòd ſi dominus
21 inueſtiuit duos, † præfertur ille cui poſſeſ-
ſio prius tradita fuit,ſecundum Matth.ab Af
flict.in cap.1.§.ſi facta,num.14. ſi inter do-
min. & agnat. & alios, vt per Anton.Gabr.
lib.3. commun. opinion. titul. de emptione
& venditione,concluſ.1.nume.11. Cephal.
in conſil.658.num.17.lib.5.qui num.34.re-
fert textum notabilem in l.1. ff.de pignori-
bus, & ibi Ripam probantem, quod ſi quis
rem inſolidum obligauit duobus creditori-
bus,ſi contentio ſit inter ipſos creditores ſu
per pignore, præfertur poſſeſſor. Et quid ſi
patre viuente filius legitimatus fuit in poſſeſ
ſione primogenituræ,an mortuo patre ipſe
debeat habere feudum,vel filius primogeni-
tus legitimus; reſoluit Matth. ab Afflict. in
c.mulier. §.naturales,notabil.2. numero.21.
folio.193. qui refert, quod ipſe ſcribit in
cap.1.de ſucceſsion. feud. numero.60. folio
193.

Hinc etiam fit, quod quando filius eſt in
poſſeſsione filij legitimi, † non præiudicat 22
ei confeſsio patris, vel matris, qui in teſta-
mento, vel in alia qualibet diſpoſitione, di-
cunt eum non eſſe legitimum, ſecūdum tex
tum,gloſſam,& communem in cap.ex tranſ
miſſa,qui filij ſint legit.cum concordan. l.9.
tit.14.part.3.notant Bart.num.24.& alij.in l.
filium eum diffinimus. ff.de his qui ſunt ſui,
vel alien.iur.& in l.neque poſſeſsio.C.de te-
ſtamen.Bart.in l.52.poſthumus,num.3. §.ſi
quis ita.ff de liber.& poſthum. & in l.1.§.ſi
quis,num.1.ff.de Carbon.edict.& vide Ægi
dium Boſium in practic. criminal. tit.de par
tu ſuppoſito, numer.12. pag.379. Barthol.
Socin.conſil.39.num.1.lib.1. quam conclu-
ſionem habui in facto,& allegaui in fauorem
quorundam filiorum, quos aduerſarij con-
tendebant eſſe illegitimos,quia parentes eo-
rum affinitate erant coniuncti: & mater con
feſſa fuit filios eſſe illegitimos: de quo pun-
cto latiùs agit Tellus in l.11. Taur. num. 3.
vſque in finem legis,& ita intelligenda ſunt
quæ tradit Alexand.conſ.88.num.13. lib.7.
vbi aliquid videbis ad propoſitum eorum
quæ hic tractantur. Et pro iſta concluſione
eſt notabilis text.in cap.cauſam quæ,in prin
cip.qui filij ſint legit.ſecundum intellectum
gloſſæ in cap.prouenit eod.tit.in verb.ſi eſt
ita,vbi Anton.col.2.ibi,aut negat ipſum le-
gitimum fatendo matrimonium, & num.5.
verſicul.dic,aut filius, & doctrina Innocen.
in cap.lator,qui filij ſint legit. in verſic. no-
ta,quod obijciens illegitimitatem, eam pro-
bare debet. Et iſtis conuenit alia concluſio
notabilis, quod licèt quis non præſumatur
agnouiſſe bonorum poſſeſsionem in tempus
debitum,fallit ſi ſit in poſſeſsione bonorum:
nam tunc præſumitur, † quod infra tempus 23
debitum agnouit eam,ſecundum Barbac. Ia-
ſon,& Deciū in rubr. C. qui admitti, Alciat.
in conſil.3.ſi quod,num.1.Menoch.in tract.
de præſumpt.lib.4.præſump.104.qui refert
per ipſum notabil. lib.2.de arbitr.iudic.caſu
48.nu.10. Et quis præſumitur eſſe in quaſi

poſſeſsione nooalium, cũ eſt in poſſeſsione
cæterorum, vt tradit Cephal. in conſil. 337.
num. 31. lib. 3. quod prodeſt ſcire ad Buiſati
deſenſam, & aliarum ſimilium rerum. Et in il
la difficili quæſtione, an quis teneatur proba
re ſe eſſe proximiorem, vel ſufficere proba-
re ſe eſſe proximum; de qua plura ſcripſi
p. 2. q. 7. ſi quis ſit in poſſeſsione alicuios rei
quam prætendit, ſufficit illi probare quod
eſt proximos, licet non probet ſe eſſe pro-
ximiorem, vt reſoluit Beroius conſil. a 32. li-
bro. 3. quem ita intellexit Anton. Gab. lib. 1.
commun. opin. tit. de probation. concluſ. 1.
num. 23. Et etiam aliàs in facto in lite cuiuſ-
dam nobilitatis obtinui, quod cum quidam
nobiles litigarent ſuper nobilitate, quæ pa-
tri per priuilegium conceſſa fuit, & allegare-
tur contra vnum ex litigantibus, quod nati
fuerant ante priuilegium, & ideo non debe-
bant illo priuilegio, nec nobilitate gaudere:
quod ſi tales filij eſſent in poſſeſsione liber-
tatis, & nobilitatis, per multos annos; non
24 eſſet illis neceſſe † probare præciſe tẽpus cõ
ceptionis: quia poſſeſsio antiqua ab onere
hoc releuabat. Nã licet poſſeſsio in caſu no-
bilitatis non releuet ab onere probandi, vt
docet Tellus in d. l. 11. num. 8. quod tamen
non ſemper regulariter procedit, id verum
eſt quantum ad probandam nobilitatem ip-
ſam, & eiuſdem poſſeſsionem: non autem in
iſto caſu, argum. text. iuncta gloſ. in d. l. ma-
trem, & alijs ſupra ſcriptis. Et quæ notat Ia-
ſon conſ. 20. lib. 3. tex. autem in d. l. matrem.
C. de probation. declarat Anton. Peregr. in
dicto tract. de iur. fiſc. lib. 6. titul. 6. num. 30.
pag. 366. hoc etiam adductum fuit in practi-
ca ad probandom. Erat contentio ſuper qoa-
dã villa maioratui ſubiecta: allegabatur, quod
illam poſsidens erat incapax ſuccedendi in
maioratu, quia erat filius inceſtuoſus. Repli-
catum fuit, quod natus fuit poſt obtentam †
25 quandam diſpenſationẽ. Inſtabat actor, quod
reus tenebatur probare præciſe, quod natus
fuit poſt diſpenſationẽ, qua probatione defi
ciente, dicebat habere intentom. Sed hoe
actor obtinere non potuit; quia reus proba
uit, quod erat in poſſeſsione filij legitimi, &
erat præſumptio, quod natus fuerat in tem-
pore licito, & habili: quod eſt notandum,
quia quotidie contingit in huiuſmodi liti-
bus. Pro quo faciunt ſcripta per Aymooem,
conſil. 166. nu. 2. cum ſequentibus. Pro qui-
bus etiam facit regula text. in cap. per tuas,
de probation. vbi probatur, quod filius qui.
in quaſi poſſeſsione filij conſtituitur, præſu-
mitur talis, niſi contrarium probetur, quod
volunt ibi Abbas, Decius, Felinus. Bart. in
l. 1. C. quor. bonor. & alij plures quos citat
Menoch. de arbitr. lib. 2. Centor. 1. caſu. 89.
nu. 69. pag. 241. Confirmatur, quia validior

eſt † præſumptio quæ deſcendit à quaſi poſ- 26
ſeſsione quam illa, qood res præſumatur eſſe
libera, ſecũdum Raphael. Cuman. in l. ſi prius
num. 15. ff. de nou. oper. nunciat: quod tra-
dit Menoch. in d. lib. de arbitr. lib. 2. Cent. 5.
caſu. 472. num. 26. pag. 751. Et eſt præſum-
ptio iuris, & de iure, quod ille qui poſſeſ-
ſionem prius adipiſcitur, beneficij prio-
rem habuit collationem, vt tradit Rebuff. in
tract. de pacifico poſſeſſ. num. 371. pag. 330.
de quo legi debent Bartholom. Socin. in l. 1.
numer. 13. ff. ſolut. matrimon. & in conſilio
67. libro. 3. Decius in conſilio. 169. & 689.
quos citat Maſcardus in tractatu de pro-
bationibus libro. 1. concluſione. 314. nume-
ro. 4.

Item ſicut Papa non videtur derogare † 27
iuri alteri quæſito, ita neq; poſſeſsioni, ſecun
dum Abb. in c. 1. col. 3. in verſ. item contra
hoc dictum, de reſcript. & alios quos referũt
Felin. in c. in noſtra, corollar. 36. eod. tit. Lu
douic. Gomez in regul. de non tollend. iure
quæſito, verſ. præterea, pag. 92. vbi alias poſ
ſeſsionis vtilitates refert. Ad hæc conducit
diſtinctio notabilis Ioannis Lopij in rubric.
de donation. inter vir & vxor. §. 60. nu. 20.
vbi ſcribit, quod in poſſeſſorio illud quod
vxor poſſedit, † præſumitur vxoris. Sed in 28
petitorio refert an habuit poſſeſsionem ante
matrimonium, & præſumitur vxoris, aut re-
centiorem: & tunc aut eſt controuerſia cum
viro, & præſumitur viri, & acquiſitũ de eius
patrimonio: aut cum extraneo, & præſumi
tur vxoris, per iura & authoritates quæ ibi
refert; ad quẽ addo Alciat. in tract. de præſ.
reg. 3. præſũp. 26. n. 2. verſ. quinto declarat,
Anton. Gabr. lib. 1. commun. opin. tit. de præ
ſumpt. concluſ. 15. nu. 19. Bald. & alios quos
citat Menoch. in tract. de præſumptio. lib. 3.
præſump. 51. num. 44. pag. 341. Maſcard. in
tract. de probation. lib. 1. concl. 30. n. fol.
45 Et ex his etiam, & textu mirabili in l. exi
tus. ff. de acquirend. poſſeſ. cuius ſunt verba:
*Exitus cõtrouerſiæ poſſeſsionis hic eſt, vt prius
pronunciet iudex vter poſsideat: ita enim fiet,
vt is qui victus eſt de poſſeſsione petitoris par-
tibus fungatur: & tunc de dominio quæratur.*
Et in dubia voluntate defuncti pro poſſeſ-
ſore eſt pronunciandum, † ſecundum Cor- 29
neum in conſil. 239. num. 6. lib. 2. & qualiter
poſſeſſor debeat præferri diſputat Quintil.
Mandoſ. in regul. Cancellar. regul. 16. quæ-
ſtione. 50. fol. 105. Et vbicunq; ſolus primo
genitus eſt in poſſeſsione, ſecurus eſt: vt tradũt
Matthæ. ab Afflict. in cap. 1. de feud. alie-
nation. §. præterea, num. 7. fol. 314. Fuluius
Pacianus in tract. de probatio. lib 2. cap. 36.
num. 37. fol. 140.

Fuit etiam in practica obtentum, quòd
cum duo egiſſent actione hypothecaria ad
quandam

quandam rem, in qua quilibet eorum prætēdebat prælationem in hypotheca pendente iudicio, vnus illorum per decretum interlo-
30 cutorium reuiſionis in poſſeſsione † tuitus fuiſſet: poſtea autem cum de iure hypothecæ in eodem iudicio in proprietate contentio ſequeretur, ille qui de poſſeſsione alium ſuperauit, fuit etiam in illa hypotheca prælatus, quia victus de poſſeſsione non oſtendit excuſsionem factam in bonis principalis debitoris, quæ omnino erat neceſſaria ad hoc, vt hic tertius poſſeſſor, qui in iudicio poſſeſsionis alium ſuperauit, poſsit cōueniri actione hypothecaria, authen. hoc ſi debitor. C. de pignor. l. 14. tit. 13. part. 5. quod ad multa alia eſt neceſſarium.

Ex quib⁹ infertur intellectus ad deciſionē quæſtionis diſputatæ ab Otalora in tract. de nobilit. 2. p. c. 5. nu. 1. cum alijs, vbi tractat, an
31 particulari † incumbat onus probandi, quādo obtinuit ſententiam in poſſeſsione. Et an obtinens ſententiam in poſſeſsione impoſitionum debeat abſolui in proprietate, ſi nihil aut parum per actorem probatū ſit, quod quotidie contingit. Ad quem addo egregiam doctrinam Nattæ in conſ. 473. nu. 9. & 10.
32 vbi concludit ſententiam † latam in poſſeſſorio cōſtituere quaſi poſſeſsionē qualis qualis præiudicij cōtra aduerſariū in iudicio poſſeſſorio, non tamen operatur plenam, & efficacem præſumptionem pro eo qui in poſſeſsionem miſſus fuit, quem citat Menoch. in tract. præſumpt. lib. 6. præſumpt. 54. nu. 44. fol. 120. Et quod quando alter ex inſtitutis in duobus teſtamentis eſt in poſſeſsione, præferatur alteri, volunt Decius in l. vlt. nu. 53. C. de edict. Diui Adrian. & ibi Zuchard. nu. 457. Rebuſ. in tract. de pacific. poſſeſſor. nu. 375. Alciat. in tract. præſumpt. regul. 3. præſump. 43. nu. 4. & alij quos citat Menoch. de adipiſcen. poſſ. remed. 4. n. 793. pag. 118. & quod tradit Felin. in c. ex literis, nu. 15. vbi ſcribit, quòd ſi raſura quæ reperitur in teſtamento, eſt in loco ſuſpecto, & agitur poſſeſ-
33 ſorio, † reijcitur ſcriptura abſq; aliqua inquiſitione veritatis: per text. in l. edicto. C. de edict. Diui Adrian. & doctrinam Baldi in l. 1. C. de teſtam. & Ancharran. conſ. 422. incipiens præmiſſa, ſine allegationibus.

Intellectus ad text. in cap. vt commiſsi de hæretic. num. 34.

Subſtitutio cùm eſt dubia, in poſſeſſoris fauorē debet pronunciari, num. 35.

Poſſeſſor an præferatur etiam contra dotem, num. 36.

Prioritas temporis qualiter non conſideretur quando agitur de poſſeſſorio, num. 37. & ibi quid in pia cauſa.

Præſumptio quæſtat pro poſſeſſore, an ceſſet, vbi ius commune reſiſtit poſſeſsioni, numero 38.

Poſſeſsio quæ procedit per viam iuris communis, ab onere probandi releuat, num. 39.

Cauſa pia an faciat reum poſſeſſorem, numero 40.

Bona aliqua ſi quis tanquam vinculata & maioratus obtineat, onus probandi ad illos, qui contrarium prætendunt, transfertur, numero 41.

Feudum antiquum præſumitur, cum vaſſallus, vel eius hæres in poſſeſsione reperitur, numero 42.

Proximiorem ſe aſſerens defunctum non habere, non tenetur probare, ſi eſt in poſſeſsione, num 43.

Fideicommiſſarius cū poſsidet bona, ſuper quibus lis tractatur, an teneatur probare defunctum, per cuius mortem ſucceſsit, ſine liberis deceſsiſſe, num. 44.

Filius quando ſe eſſe naturalem probare teneatur, num. 45.

Onus probandi incumbit agenti contra poſsidētem bona quæ aſſeruntur acquiſita de bonis patris, num. 46.

Eccleſia ſi litiget, an præferatur poſsidenti, numero 47.

Poſſeſsio bonorum maioratus in ſequentem in gradu ipſo facto mortuo poſſeſſore transfertur, num. 48.

Lex 45. Taurina in Gallia ſeruatur, num. 49. & quot remedia competant in caſu dictæ legis, numer. 56. 57. 58. 59. 60 61. & 62.

Maioratus & feudum qualiter conueniant, numero 50.

Remedium l. vlt. C. de edicto D. Adrian. toll. qualiter conueniat in ſucceſsione bonorum feudalium, num. 51.

Doctrina quædam Burgos de Paz an in feudis continuetur poſseſsio, examinatur, num. 52.

Medium nullum datur inter mortem poſſeſſoris maioratus & ſucceſſorem, nu. 53.

Iuris ordo in poſſeſſorio ſeruari debet, nu. 54.

Exceptio falſi an admittatur in iudicio poſſeſſorio, num. 55.

Petitorium & poſſeſſorium an poſsint cumulari. num. 63. & 73.

Poſſeſsionis appellationē an veniat ciuilis & naturalis, num. 65.

Conſilium aduocato ad intentandum remediū prædictæ legis. 45. ſufficit concludere in poſſeſſorio, quamuis fiat narratio proprietatis, num. 66.

Libellus, quo poſsidens petit in poſſeſsione ciuili non turbari, & ad naturalem reduci, an ſuſtineatur, num. 67.

Libellus, in quo agitur de poſſeſſorio, non alteratur, licèt fiat mentio de prioritate & dominio in narratione, num. 68.

Concluſio eſt quæ in libello prædominatur, numero.69.
Clauſula, Peto mihi iuſtitiam, quid operetur, num.70.& an ſubintelligatur ex conſuetudine, num.72.
Petitorium quando cenſeatur intentatum, & quando poſſeſſorium, num.71.
Poſt num.71. inuenies ſumaria quæ deſideratur.

Ex dictis etiam inferri poteſt intellectus
34 quæſt.quā diſputāt DD.in c. vt† cōmiſsi,de
hæretic. in 6.Gonſaluus q.23. & alij quos ci
tat Simancas lib. de inſtitut. cathol. cap.29.
num.3.& 4.fol.90.An filij hæreticorū con-
cepti ante hæreſim puniantur pœnis ſtutu-
tis cōtra filios hæreticorum: nam in tali caſu
ſunt conſideranda quæ ſupra ſcripta ſunt, &
& confirmatio ſententiæ Baldi in l. vis eius,
C.de probation.vbi vult,quod allegans ſi ſit
in poſſeſsione eorum,quæ allegat,non tene-
tur probare, etiamſi poſſeſsio ſit violenta,
quem citat Maſcard. in tract. de probation.
lib.1.concluſ.78.num.49. fol.78. Et quan-
do quis eſt in poſſeſsione petens ab eo gra-
uatur duriori probatione, vt per regulam.l.
ſi extraneus.ff.de condition.ob cauſam.l.vl-
tima.ff.quod met.cauſ.tradit Cephal. in con
ſil.340.num.5.lib.3. & pronunciandum eſt
35 contra ſubſtitutionem dubiam in fauorem †
poſſeſſoris, ſecundum Aymonem in conſil.
180.in fine,Menoch.in conſ.97. num.101.
lib.1.Et iſtam materiam nouiſsimè,& latiſsi-
mè tradit,ornat,& declarat Ioſeph. Maſcar.
in tract.de probation.lib.3.concl.1195.nu.
36 1.cum ſeqq fol.111.& quod ille, qui eſt † in
poſſeſsione preferatur etiam contra dotem,
tradit Iaſ in l.1.n 7.ff.ſolut.matrim.Maſcar
dus lib.1.concl.574.n.4.fol.347.& lib.3.cō
clu.1171.n.133.fol.76. De quo legendū eſt
quod ſcribit Anton.de Fano in tract.de pig-
no lib.p.2.memb.4.n.110.fol.42. & part.5.
membr.2.nu.45.fol.10 .Epiſc.Couar. reſo
lution.lib.1.c.16.n.2.& 7 Peralt.in l.ſi quis
in principio teſtamenti. n.86. ff.de legat.3.
37 pag.414.Et qualiter † prioritas temporis nō
conſideretur quando agitur poſſeſſorio,tra-
dit Oſaſc.deciſ.Pedem 1 3.n.8. Secus autē
in pia cauſa, quia ea in dubio præfertur poſ-
ſeſſori: vt tradūt Iaſ.in l.de die,in fin. ff.qui
ſatis dare cogantur,Deci.conſ.103.n.9.Me-
noch.de adipiſcen.poſſ.remed.4.num.789.
pag.118.qui in contrarium refert Alciat. in
tract.præſump.reg.3.præſump.43. nu.5. &
ibi Menoch.n.793.ſcribit alias poſſeſsionis
vtilitates.Qua in re memorabilis eſt conclu-
38 ſio,quod ceſſat † præſumptio quæ ſtat pro
poſſeſſore, vbi ius cōmune reſiſtit poſſeſsio
ni, niſi probetur præſcriptio immemorialis,
vt tradit Curci.Iun.qui cōmunē dicit in cōſ.
90.n.2.lib.1.quem citat Franciſc Mantic.de
coniect.men.defun.lib.12.tit.17.n.11.pag.
642.qui alia in confirmationem adducit. Et
ego de hoc tracto in principio 2.part. conie
ctūr.2.& idem voluerūt Salicet.in l.circa,ff.
de probation.& in l.moueor.C.de ſeru. ex-
portān.Fuluius Pacian.in tract.de probatio.
lib.2.c.19.num.31.fol.62. Et poſſeſsio quæ
procedit per viam iuris communis,† releuat 39
ab onere probādi, & transfert in aduerſariū,
non etiam quæ non procedit niſi ex priuile
gio,ſeu iure ſpeciali ſecundum in l. ſolenni-
bus.C.de fide inſtrum. Bald.in l.circa. ff. de
probatio.& alios quos citat Fuluius Pacian.
in tract.de probation. lib.2.c.20.nu.27.fol.
66.& repetit nu. 49. Et vbicunq; dubitatur
quis prius fuit,in dubio fauetur poſſeſſori,ſe
cundum Cuman.in l.ex facto.§.ſi quis autē,
ff.ad Trebel.Oſaſc.deciſ.Pedem.108.nu.4.
& quod pia cauſa faciat reum† poſſeſſorem, 40
notanter tradit Deci.in d l.vlt.C.de edic.Di
ui Adrian.n.54. Angel. Matthæac. in tract.
de fideicom.lib.4.1.nu.22.fol.160.quod re-
puto notandum. Et ad varia poterat inferri
intellectus,quæ omitto,vt proprius ad mate
riam noſtram accedamus. Et quòd fœminæ
ſint admittendæ ad ſucceſsionē quando ſunt
in poſſeſsione contra agnatos, quia quoad
alios liberas ædes habeamus,reſoluit in nota
bili caſu Curcius ſenior in conſ.50.n.18.Eſt
igitur poſſeſsionis vtilitas maximi momēti,
prout vltra prædictos latius explicat Anto.
Gomez in l.45. Taur. qui cum legem illam
interpretari rectius vellet, totam ferè mate-
riam poſſeſsionis accumulauit, nos agemus
tantum de poſſeſsione bonorum maioratus:
& quantum vires ſufficiant interpretari co-
nabimur.

Ex prædictis etiam infertur, quod ſi quis
poſsideat aliqua bona tanquam vinculata,&
maioratus, † transfertur onus probandi ad il 41
los qui contrarium prætendunt.Pro qua illa
tione etiam facit,quod ſcribit Iacob.de Bel-
louiſu, & Alciat.in c. vnico,de grad.b. ſuc-
ceſs.vbi dicunt,quod quando † vaſſallus,vel
illius hæres reperitur in poſſeſsione feudi, 42
præſumitur feudum antiquum: aliàs ſecus,&
probatur in c.1. in princ.ſi de feud.defuncti
controuerſia ſit inter domin. & agnat. &
confirmat gloſſ.Pariſien.part.1. conſuetud.
Pariſien.§.5. numer.89. fol.84. & 2.part.§.
55. num. 146. fol. 94 De quo lector legat
Menoch. lib.2.de arbitr.iudic.caſu 191.nu-
mer.1.cum ſequentibus: & aſſerens ſe defun
ctum non habere alium proximiorem,†non 43
tenetur probare ſi eſt in poſſeſsione ſecun-
dum Bertrand.in conſil.232. libr.3. Anton.
Gabr. lib.1. commun. opin. titul. de proba-
tion.concluſ.6. num.23. pag.9. De quo le-
genda ſunt quæ ſcribo part.2.q.7.à num.59.

Et

Et addit Anton. Gabr. vbi ſupra; num.27.
Quod quando fideicommiſſarius poſsidet
bona ſuper quibus lis eſt, † non tenetur pro
bare defunctum, per cuius mortem ſucceſsit
deceſſiſſe ſine liberis, refert Imol. in l. ex fa-
cto, §. ſi quis autem; ff. ad Trebell. vbi Cuma.
Crot. in c. Rainutius, de teſtam. De quo le-
genda ſunt quæ ſcribo par. 2. q 5. à num. 81.
Et ad iſta facit quod in illa magna quæſtio-
ne, an filius præſumatur naturalis, vel ſpu-
rius, diſtinguit Aymon in conſ. 266. num. 3.
inquiẽs, quod ſi filius agit aduerſus quaſi poſ
ſeſſorem; tenetur præciſè probare eſſe fi-
45 lium † naturalem. Si verò conueniatur, & ſit
reus, & quaſi poſſeſſor; præſumitur quod ſit
filius naturalis, & idem voluit Stephan. Ber-
trand. in conſ. 135. quia ſcienti, & in conſ.
158. Etiamſi verum ſit, lib. 2. quos refert Frã
ciſc. Mantic. qui articulum latè diſputat in
tract. de coniectur. men. defun. lib. 6. tit. 11.
nu. 33. pag. 248. & melius noſter Tellus in l.
11. Tauri, num. 3. fol. 102. Et iſta omnia quæ
dicta ſunt de cõmodis & vtilitate poſſeſsio-
nis, magis locum ſibi vendicant, vbicumque
poſſeſsionem quam quis habet, eſt per ſentẽ
tiam in rem iudicatam tranſacta, quia tunc
maior eſt præſumptio pro reo, & poſſeſſo-
re, argum. l. iuſtè poſsidet, ff. de acquir. poſ-
ſeſ. cum ibi notatis, & in alijs ſimilibus locis.

Ad quæ omnia addo vnum ſingulare, &
quotidianum filijs habẽtibus meliorationes à
parentibus, quod agenti contra poſsidẽtem
bona quæ aſſeruntur acquiſita de bonis pa-
46 tris; incum†bit onus probandi, vt ſingulari-
ter voluit Bald. in authen. ex teſtamento, nu.
9. C. de collation. Alex. in conſ. 171. num 5.
lib. 6. tradit latè Roland. conſ. 90. nu. 9. lib 2.
Et in ſucceſsionibus, & alijs præeminentijs
præferri debet qui eſt in quaſi poſſeſsione,
vt tradit Iacobus Portius conſ. 167. nu. 10.
in graui negotio inter Duces Ferrariç, & Flo
rentiæ, etſi agatur ſuper poſſeſſorio benefi-
cij, ſufficit oſtendere ſententiam eſſe latam,
ſecus in petitorio vt tradunt Felin. in c. cum
venerabilis, num. . de except. Aegid. deciſ.
578. Spoliatus, quos & Hippol. citat Rebuf.
in tract. de nominatione, nu. 193. pag. 301.
Sciendum autem eſt aliud extraordinarium.
47 Quòd ſi Eccleſia litiget cum alio; † præfer-
tur poſsidenti, vt tradunt Decius in l. vlt. ad
fin. de edict. diui Adrian. Tiraquell. in tract.
de pia cauſa priuileg. 35. pag. 76.

Scire igitur oportet, quod mortuo poſſeſſo
re rerũ maioratus, ipſo (vt aiunt) facto, abſq;
48 aliqua aprehenſione † transfertur poſſeſsio
bonorum maioratus in ſequentem in gradu,
quamuis anteceſſor poſſeſſor in vita filij tra-
diderit poſſeſsionem, vel alius quilibet illam
occupauerit: prout latius in d. l. 45. Tauri,
cauetur; in qua materia plures ſe offerunt
quæſtiones neceſſariæ, & practicabiles. Nec
diſpoſitio illius legis eſt noua, & ſolum in
Hiſpania ſeruata, quia in Gallia eſt alia ſerè † 49
ſimilis conſtitutio, prout refert glo Pariſ. in
conſuetud. Pariſien. part. 1. §. & glo. 2. nu. 1.
fol. 111. vbi dicit, quod mortuo patre, primo
genitus eſt ipſo iure ſaiſitus, ſiue verus poſ-
ſeſſor, & conſequenter dominus, & tradit
idem latius in d §. glo. 4 nu. 12. fol. 117. Et
quoad hoc bona maioratus cenſentur habere
maximam † conſequentiam cum bonis feu- 50
dalibus: in quibus filius viuo patre intelligi-
tur eſſe inueſtitus, ac etiam poſsidere, & con
tinuatur in eum poſſeſsio feudalis ſine alia
inueſtitura: adeò quod viuo patre non deeſt
ius filio, ſed adminiſtratio, ſecundùm Bald in
l. cum antiquioribus, nu 11. C. de iure delibe
ran. Noto † tamen, quod quamuis in ſucceſ- 51
ſione bonorum feudalium competat reme-
dium. l. vlt. C. de edict. diui Adrian. intelligi-
tur quando in teſtamento fuit inſtituta illa
perſona, quæ debebat abinteſtato ſuccedere,
vt notat Matth. ab Afflict. deciſion. 119 &
ibi Viſillus, quos citat Fulutus Pacia. in tract.
de probat. lib. 2. c. 3 . núm. 4 . fol. 154. & di-
cit idem Bald. in c. 1. nu. 1. de controuerſ. in-
ter maſcul. & fœmin. quod in feudis filius ma
gis venit ad poſſeſsionem continuatè, quàm
ad nouæ poſſeſsionis adeptionem. Ad quod
alia plura refert Tiraquell. in tract. de primo
gen. q. 40 nu. 99. pag. 287. ad quẽ addo Præ-
poſitum in rubric. de feud. Marchiæ, nu. 10.
verſ. decimo octauo, fol. 14.

Ex quibus iuſta ratione dubitari poteſt
de quadam † doctrina Doctoris Burgos de 52
Paz in proœmio ll. Tauri, nu. 74. vbi vult,
quod in feudis nõ continuatur poſſeſsio per
doctrinam Bald. in l. 3. nu. 2. C. vt in poſſeſ.
legat ſecus in maioratibus per d. l. 45. Sed di
ſtingui poteſt, quod doctrina Bald. & alio-
rum procedit in filijs ſuccedentibus in feu-
do, & quod tradit noſter Hiſpanus, locum
habeat in alijs extraneis ſuccedẽtibus in feu-
dis, quod conſtat ex traditis per Tiraquel. in
l ſi vnquam in princ. nu. 20. C. de reuocand.
donationib. Et punctum notãter tractat Cal
das Pereira in tract. de renouat. emphyteuſ.
q. 10. num. 11. 12. & 13. fol. 75. Et quod nul-
lum † ſit medium inter mortem defuncti poſ 53
ſeſſoris maioratus, & ſucceſſorem in maiora
tu, conſtat per doctrinam Bald. in conſ. 350.
Statuto cauetur, quod conductor, col. 1. ver-
ſicul. tertio quæritur, lib. 1. quem citat id con
firmando Tiraquell. in tract. le mors, part. 2.
declar. 6 nu. 9. pag 89. quod conuenit ſcire
ad multa, quæ in iſta materia maioratuum ſe
offerre poſſunt. Et quod in poſſeſſorio ſit
ſeruandus † iuris ordo, tradunt Bart in l. na- 54
turaliter, §. nihil commune, ff. de acquiren.
poſſeſ. Abb. in c. conſultationibus de offic.
de leg.

déleg. quos citat Bantius in tract.de nullit.
titul.de nullit. ex defect. proceſſ.nu.6.pag.
55 620. Et quod in iudicio poſſeſſorio † non
admittatur exceptio falſi, tradunt Maſſue-
rius in ſua pract.tit.de poſſeſſorio, num.35.
Capicius deciſ. 15. Mennch. de retinend.
poſſ.remed.vltim.num.43 pag.292.qui re-
fert Couar.in pract.c.17.num.4 & de recu-
per.poſſ remed.1.nu.346. pag.348.qui re-
fert gloſſam, Bart.Salicet.& alios in l.2.C.de
edict.diui Adrian.Bald in conſ.348.lib.3.Et
quod poſſeſsio aliter æſtimatur, quam res tra
dunt Bartol.in l.ſi duo. §. final. ff. vti poſsi-
detis, Ferratus in tract.de gabellis, nu.390.
fol.206.

Et antea quam ad quæſtiones deuenia-
56 mus, ſciendum eſt, quod † ſucceſſor in maio-
ratu, non ſolum poteſt intentare remediam
dictæ l 45.Tauri, ſed etiam vti poteſt bene-
ficio dictæ l.vltim. C. de edict.diui Adrian.
pro adipiſcenda poſſeſsione bonorum maio
ratus, ſecundùm Petrum à Bellapertica, Ci-
num, & Bald.in ea lege, C. de condition. ob
cauſ.quam opinionem tenent, & ſequuntur
plures Doctores, quos refert Anto.Gomez
in d.l 45.nu.18.& plures quam triginta re-
fert Tiraquell. in tract.le mors ſaiſit viuum,
part.6.declar.2.nu.2.& 3.pag.244.cui addo
Caſſanæ.in conſuetud. Burgund.rubr.7.le-
mors ſaiſit, §.1.nu.1.fol.a24. col.2.hodiè in
impreſsione noua pagin. 890. Hugo Celſus
conſ.1.nu.13.Pariſi.in conſ.41.nu.8.lib.1.
Suarez in titul. *De las herencias*, nu.16 pag.
448. De quorum ſententia ego dubito tam
in caſu prædictæ legis; quam in conſuetudi-
ne Galliæ, de qua prædicti ſcribentes men-
tionem faciunt, quia remedium dictæ l.vlti.
competit quando producitur ſcriptura teſta
menti, & non aliàs, vt apparet ex tota illa le-
ge 2.tit.14.part.6. quæ concordat cum præ
dicta lege: de quo vide quod ſcribo infra hac
parte q.17.à nu.83.Erit tamen vera opinio
contraria, vbi per teſtamentum conſtaret de
maioratu cum qualitatibus requiſitis per d.l.
vlt.& d.l.2.tit.14.part.6.Erit autem vtile, ſi
poſsibile eſt, intentare remedium dictarũ le
gum, ad hoc, vt fieri poſsit executio nõ ob-
ſtante appellatione, vt trado infra quæſt.24.
Quod autem in remedio dictæ l.fin.non ve-
niant fructus recollecti poſt mortem teſtato
ris, volunt Speculator in tit. de teſtamen.§,
ſequitur, nu. 38.verſ. ſed nunquid acceſsio-
nes, Alberic.nu.19.in eadem, l.fin.& Iacobi.
in fine, Menoch.de adipiſcen.poſſ.remed.4.
nu 800.pag.119.Anton.Peregrin. in tract.
de fideicommiſ. artic. 48 num. 61.fol.445.
quod eſt memoriæ mandandum, quia quoti-
57 diè contigit. Poteſt † tamen agi remedio a-
dipiſcendæ quorum bonorum, ſecundùm
Bald.in l.ea lege, C.de condition.ob cauſ.&
eſt communis opinio ſecundùm Ripam reſ-
ponſ.80.nu.72.competit etiam in caſu præ
dictæ legis remedium retinendæ poſſeſsio-
nis, & interdictum, vti poſsidetis, ſecundùm
Ioã.Fabrum in §.ſui autem. inſtit.de hæred.
qualit.& differen.Anchar.in c.1.de conſue-
tud. Quam opinionem latè ſuſtentat Anton.
Gomez in d.l.nu.120. & reſoluit, quod hoc
eſt proprium interdictum, quod ex illa lege
competit, & ita dicit, quod practicatur, & in
hoc nemo vnquam contradixit, ſecundùm
Tiraquel.vbi ſupra, declar.1.pag.243.nu.2.
& tradit notanter Carol. Ruin. in conſ.18.
nu.21.lib.1.tangit etiam Anton.Gómez in
d.l.45.nu.19. An in hoc caſu prædictæ le-
gis habeat locum interdictum recuperandæ,
in quo concludit cum Bald.in authen.de fun
cto, C.ad Tertullian. quod ſuccumbit qui in
caſu prędictę legis intentauerit interdictum
recuperandæ, & eam tenet Alex.conſ.163.
n.6.lib.6.expreſsius Rebuf. in rubr.de cauſ.
poſſeſ.& propriet.pag.261.col.1.verſ.ſepti
ma concluſio, Anton. Gabr.lib.5.commun.
opin.tit.de reſtit.ſpoliat. conclu. 5.num.8.
pag.28.quam concluſionem Anto.Gomez
ſibi aliquos auctores, & plures refert Tiraq.
in d.loco, declar.4. pag.250.Et idem tenet
Iacob.Puteus, qui loquitur expreſsè in ter-
minis noſtræ legis 45.circa ſucceſsionẽ Co-
mitis de Puñoenroſtro, in deciſ.361.part.1.
nu.7.qui dicit, quod talis poſſeſsio dicitur ci
uilis, & ideò non competit in caſu prædictæ
legis, interdictum recuperandi, ſed fallitur,
quia per dictam legem 45. tranſit in ſucceſ-
ſorem in maioratu poſſeſsio ciuilis, & natu-
ralis, & contra prædicta eſt notabile conſi-
lium Ripæ reſponſ.46. per totum: & quod
primogenitus poſsit intentare actionem ſpo
lij, tradit idem Iacob.Puteus deciſio.176.
part.2.
Ex † quibus videtur, quod hæc eſt commu 58
nior opinio, licèt Tiraq.vbi ſupra, num 3.&
4.referat alios, qui contrarium tenent, & E-
piſcop.Couarr. reſolut. lib. 3.c. 8.nu.6.fol.
188.verſ.ſic & in interdicto recuperandæ,
quo in loco tenet contra Baldum vbi ſupra,
& ſequitur Faber in d.§.ſui autem, & hæc
opinio Ioan.Fabri, quod poſsit intentari in
terdictum recuperandæ, ſeruatur in Francia,
teſte Patrucio in tract. de viribus iuramen-
ti in primo effectu, & Petrus Rebuf.tom.3.
ad conſtitution.Regias tit. de mater.poſſeſ.
in præfat.num.39.pag.229.& eam defendit
Ripa d.reſponſ.80.nu.76.& in l.1.num.14.
fol.242.ff.quor.bonor.Iaſon in conſ. 85.in
princ.lib.3.& in conſ.146.nu 2.lib.4.& fa-
ciunt ſcripta per Iacob.Pute.deciſ.176.par.
2.& tradit etiam Anto.Gabr. lib.5.commu.
opin.tit.de acquir.poſſ, conclu,7.pag.276.
col.2.opinio verò Bald.in illo loco commu-

nior

Digitized by Google

nior eſt ſecundùm Alciat.in tract.præſump.
in procem. pag. 31. & conſtat ex relatione
per Tiraquell.vbi ſupra, & pro opinione,
quod ſit intentari remedium recuperandæ;
plures citat Molin.lib.3.de primogen.c.13.
59 nu.7 fol 90. qui alia ad propoſitum ſcribit.
Quod verius † credo, propter verba prædi-
ctæ legis, quæ diſponunt, quod in ſucceſſo-
rem maioratus tranſeat poſſeſsio ciuilis, & na
turalis, & Doctores tenentes, quod non po-
teſt intentari in iſto caſu interdictum recu-
perandæ; ea quidem ratione mouentur, quia
dicunt, quod non eſt vera poſſeſsio ante ap-
prehenſionem naturalem, quia eam non po
teſt lex transferre ſine actu naturali, & orga
nis corporis, vt poſt alios tradit Alciat. in lo
co citato. Et cum iſta ratio apud nos ceſſet
ex diſpoſitione d.l.45. abſque dubio licet in
tentari interdictum recuperandæ. Ad quod
alios Doctores refert Ant.Peregri. in tract.
de fideicommiſ.artic.47.nu. 23.fol.432. Et
quod in iudicio poſſeſſorio recuperandæ
filius familias poſsit agere ſine conſenſu pa-
tris, tradunt Bald.in cõſ.217.lib.2.Menoch.
de recuper.poſſeſ remed.1. nu. 427. pagin.
348.qui refert Rebuf.qui addit, quod in iſtis
caſibus vxor poteſt agere ſine mandato vi-
ri, quod eſt notandum pro legibus Regni ſta
tuentes, quod vxor non poteſt eſſe in iudi-
60 cio ſine licentia mariti. Et quod † in caſu no-
ſtræ legis poſsit quis intentare remedium a-
dipiſcendæ, & remedium retinendæ, ſed di-
uerſis reſpectibus, probatur ex doctrina Pau
li Caſtren.conſ.78.verſ.his non obſtãtibus,
& conſ.234 lib.2. quem citat Anton.Gabr.
in lib.5.commun.opin. tit. 5. de acquirend.
poſſeſsio.conclu.7.nu.6. pag.276 in quo lo
co etiam tractat, an competat remedium reti
nendæ, recuperandæ, & beneficium d.l.vlti
mæ, C.de edict.diui Adrian.de quo tracto in
fra q.24 Et animaduerto ad ſingularem do-
ctrinã Iacob.Put.deciſ.198 p.1.vbi reſoluit,
an agens hypothecaria habeat interdictũ pro
poſſeſsione ciuili, & an creditor habeat inter
dictum pro iſta poſſeſsione. Ex quibus con-
ſulo aduocatis admoneant volentes petere
poſſeſsionem bonorum maioratus, vt ſimul
61 cum remedio legis 45.intentent, & petant
contra iudices ordinarios iſtius Regni † re-
medium dictæ l.vlt.conditionaliter, ſcilicet,
petendo ſe tueri in poſſeſsione bonorum
maioratus. Etſi neceſſarium fuerit, & o-
portuerit, quod concedatur de nouo virtute
dictæ l.vltimæ, & quod in caſu dictę legis vl
timæ competat remedium illius legis virtu-
te ſtatuti Italiæ, per quem continuatur poſ-
ſeſsio in hæredem, volunt Cinus, Alberic.
Bald.& alij, in d.l.vlt.& plures, quos citat Ti
raquel.in tract.le mors ſaiſit vivo part.6.de-
clarat.2.num.8.& tradit idem part.2.declar,
7.nu.13.pag.97.nec contradicit Anto.Go-
mez in d.l.45.Tauri, num. 134. fol. 189.&
alios citat Menoch. de adipiſcen. poſſeſ.re-
med.4.nu.507 pag.94. licèt ad contrarium
citet Beroium in conſ.61.num.25.lib.2.Sed
(ſalua pace doctiſsimi Menochij) hoc Be-
roius non dicit. Pro quo vltra prædicta eſt
egregia deciſio Guid. Pap.219.num.1.vbi
vult, quod ſi hæres accipiat poſſeſsionẽ par-
tis bonorum, & aliorum habere non poſsit;
poteſt pro his quæ poſsidet, petere confir-
mationem poſſeſsionis, & pro his quæ non
poſsidet intentare † remedium dictæ l.vlti- 62
mæ, quod proderit ad multa, præcipuè, quod
ſi iudex pronuntiet ſententiam, per quã de-
cernat eſſe mittendum aliquem in poſſeſsio
nem bonorum maioratus, quamuis pars con-
tra quam fuerit lata ſententia, appellet; ope-
rabitur appellatio effectum deuolutiuum,
non ſuſpenſiuum, ſecundum ea quæ ſcribo
infra quæſtio.24. Quibus ſunt addenda quæ
ſcribit Ioan.Gutier.q.35.nu.99.pag.336.in
Canonicis, vbi reſoluit in caſu dictæ l.vltim.
C.de edict.diui Adrian.non eſſe concedendam
dam appellationem ad effectum ſuſpẽſiuum,
ſed tantum ad effectum deuolutiuum, quod
eſt conſideratione dignum.

Qua in re lector animaduertat ad ea quæ
ſcribit, & reſoluit Menoch. de adipiſcend.
poſſ.rem.4.q.24.cum ſeq.num.138.vbi tra-
ctat, quando, & in quibus caſibus concedatur
fideicommiſſario, & ſubſtituto vulgari, &
pupillari remedium dictæ l.vltim.

Et in iſta materia animaduerto ad vnum;
& ſingulare, & quotidianum: & licèt quod
ad petendum bona maioratus in iudicio re-
quiritur ſpeciale mandatum, l.qui ita, §.1.v-
bi Bart. ff. ad Trebell. l.ſi quis mihi bona, §.
iuſſum, ff.de acquir. hæred. notant Bart. &
Imol.in l.filius familias, ff.de donation. The
ſaur.deciſ.Pedem.55. nu. 2. Et duo reme-
dia, † ſcilicet petitorium, & poſſeſſorium 63
poſſunt ſubordinatè cumulari, veluti ſi quis
ſimpliciter petat poſſeſsionem virtute d.l.
vlt.de edict.diui Adrian. & caſu quod aliud
ſit, vel reperiatur; poteſt intentare tanquam
fideicommiſſarius remedium contra graua-
tum, vt fundat Auguſt.Beroi.conſ.78.nu.2.
& 3.lib.3 qui ad hoc citat Felin.in c.1.de li-
belli oblatio. pro quo facit regul. legis 1.§.
quia autem, ff.quorum legator. & quod ſcri-
bit Ferrara in praxi, in forma libelli in actio-
ne hypothecaria, verſ.coram vobis, pag.366.
Abb.in c.conſtitutus, de in integr.reſtit.Ia-
ſon in §.ſed iſtæ, nu.71.de action. Simon de
Pret.lib.5.de interpr.defun.volun. dubit.3.
nu.137.fol.533.& faciunt ſcripta per Anto.
Gabr.lib.2.commun.opin.tit. de action.con
cluſ.1.num.4.pag. 77. Thomas Minadoius
deciſ.Neapol.31. Et quod Hoſpitali vocato

ad maioratum in defectum, quod non rema-
neant ſucceſſores, quod ſæpè miraculoſe in
64 iſtis ſucceſſionibus contingit, competat † re
medium d.l.vlt.concludit ex pluribus Iaſon
in conſ.114.nu.3.lib.2.per autheo.de Eccle
ſiaſtic.titul ſ. ſi quis autem pro redemptio-
ne,& doctrinam Bartol.in quæſtione per eũ
diſputata, quæ incipit.filium adultum,& in l.
1.in 6.q.quintæ quæſtionis.C.de Sacroſan.
Eccleſ.Bald.in l.penult. C. ad Trebell. & a-
lia quæ citat, quę addenda ſunt ad ſcripta per
Menoch.de recuper.poſſ.rem.15.nu.22.&
23.pag.478.& tradit idem Menoch.de adi-
piſceu.poſſ.rem.4. nu.201. pag. 73.qui re-
fert Iaſonem in d.conſ.& Curc.Iun.in conſ.
49.quod vidi in magno negotio,&quod poſ
65 ſeſſionis appellatione † veniat poſſeſſio ciui
lis,& naturalis,tradunt Alex.in ſ.nihil com-
mune,nu.175.Cephal.in conſ.552.n.2.lib.
4.Et poteſt quis agere non ſolum, vt manu-
teneatur in poſſeſſione;ſed etiã immitti ſi o-
pus fuerit,vt probatur ex ſcriptis per Ange.
Aretin.in ſ.retinendæ,nu.4.de interdict.vbi
ponit concluſionem, quod ſi turbor in poſ-
ſeſſione ciuili,competit mihi interdictum re
tinendæ,quod(vt ipſe dicit)aliquando eſt re
ſtitutorium, & probatur per ea quæ ſcribit
Tiraquel.in tract.de conſtitu.par.3.ampliat.
26.in fine, Ioſeph. Ludouic. deciſ 29.num.
25.Pro quibus eſt etiam doctrina Calcanei
in d.conſ. 76.& faciunt quæ ſcribo infra q.
16.vbi latè hoc tractatur. Proſpicere ergo
66 debet † aduocatus,ne ex mali libelli conce-
ptione, aut concluſione negotium amittat.
Et animaduertere debet in quantum poſſi-
bile fuerit,ne fateatur partem aduerſam pro
poſſeſſore,quia ex hoc lis periclitari poſſet,
& ne volens concludere in poſſeſſorio;con-
cludat in petitorio: conſiderando notata in
l.naturaliter,ſ.nihil commune, ff.de acquir.
poſſ.& quæ notanter ſcribit Ioan. Faber in
ſ.retinendæ per totum, inſtit. de interdict.
quod in cauſa nouitatis,&ſaiſiſsime animad-
uertit Nicol. Boer. in conſuetudin.titul.de
coſtumes le iuges,§.4.pag.29.nu.2.

Qua in re lectores animaduerto de ſin-
gulari doctrina Calcanei d. conſ.76.num.3.
67 vbi reſoluit,quod ſuſtinetur libellus, † quod
ciuiliter poſsidens petit in poſſeſſione ci-
uili non turbari,& ad naturalem reſtitui,con
firmat Menoch.de retinend. poſſ.remed.5.
q.2 num. 23.fol.104. De quo legenda ſunt
quæ ſcribo infra d.q. 16. Sciendum tamen
eſt,quod libellus in quo agitur de poſſeſſo-
68 riũ † non alteratur,licèt fiat mentio de pro-
prietate,& dominio in narratione,vt proba
tur in cap.ex parte in 2. vbi notat Abb.de
reſcript.& alij ibi,idem Abb.in cap.ex par-
te in 6.de foro compet. Innocen.Calderin.
Anton. & Abb. in cap. cum dilectus, de or-
din.cognitio.Barth.Socin. in conſ.262.nu.
2 lib.2.& alij,vt per Decium in d.c.ex par-
te,notab. 3.num. 3.fol. 66.& in conſ. 28.&
conſ.57. Concluſio † etenim eſt,quæ in li- 69
bello prædominatur, vt plenè tradit Iaſ.in
ſ.omnium inſtit. de action.& in alijs locis
ordinarijs,de quo legenda ſunt quæ ſcribunt
Alexand.conſ.43.in princ.lib.4.Iaſon conſ.
170.colu. 6.verſi. non obſtat primo, lib.2.
Matth.de Afflict. deciſ. 77.nu.7. Menoch.
in præludijs recuperan.poſſ.num. 12.& alij,
quos citat Roland. conſ.41. nu.21.lib.3.vbi
plura ſcribit de iſta materia. Ad quæ addo,
quod quamuis in libello fiat mentio de poſ-
ſeſſorio,& petitorio,deinde de altero ipſo-
rum; diſcutitur tamen ſimul propoſita, vt
probatur in c.cum dilectus, de cauſ.poſſ &
propriet.vbi notat Rebuf.poſt Bald.notab.
2.pagin. 353.Et ſolent pragmatici in libello
cauſæ poſſeſſorię proteſtari, quod non in-
tendunt cauſas ad dominium pertinentes ad-
ducere,niſi ad confortandum, & iuſtifican-
dum poſſeſſorium teſtibus, Felinus in c.li-
cet cauſam,nu.9.de probation.Ioan.Berber.
in viticario iuris in praxi legum Regiarum,
Rebuf.tom.2.ad conſtit.Regias, titul.de re-
ſcrip.artic.7.glo.vlt.pag.60. Et quod videa
tur intentatum poſſeſſorium,etiam ſi dica-
tur,quod res reſtituatur, & declaretur ad ali
quem pertinere;ſcribit notanter Alexan.in
conſ.98.nu.2.& 3.lib.5.

Si tamen in libellis apponatur illa clauſu-
la, † peto mihi iuſtitiam exhiberi, qua nos 70
ſemper vtimur, tunc probationes fieri poſ-
ſunt ſuper petitorio,& ſuper illo pronuntia
ri:licèt ſecundum narratum fuit in ſolo poſ-
ſeſſorio concluſio facta,ſecundùm Calderin.
& Abb.in c.2.num.52.de ordin.cognition.
quod declaratur,vt per Alex.conſ.96.nu.8.
conſideratis his lib. 5.& in conſ.121.nu.4.
lib.1.Deci. in conſ.62. num.2.Iaſon in d.ſ.
omnium,num.188. eundem, & Decius pri-
mus,nu. 5.ſecundus, nu.4.in l.petens,C.de
pactis tradit, & declarat Menoch. quæſtio.
71.num.15.& plures quos citat Aluar.Va-
laſc.in tractat.de iure emphyt. quæſt.6.num.
15.fol.24.& q.13.num.6.verſi.ex qua con-
ſideratione,fol.82. Auendañ. reſponſ.1. nu.
18.Anton. Gamma deciſ.300.num. 3.idem
Gamma deciſ.316.num.2. vbi extendit hoc
procedere non ſolum ſi coram Principe nar
ratio facta ſit, ſed etiam coram Senatu,qui
Regis vicem in iudicando obtinet: & fa-
ciunt notata per Ripam reſponſ. 188. num.
5.vbi tradit, quod iſta clauſula comprehen-
dit omne ius Actoris, & adaptatur ad illam
partem libelli, ad quam adaptantur proba-
tiones: de quo vide latè Menoch. in d.prælu
dio de recuper.poſſ.numer. 16. pagin.299.
vbi in numeris antecedentibus copioſè

agit

71 agit, quando † cenſeatur intentatum petitorium, vel poſſeſſorium: de quibur etiam agit Rebuſ. in præſatione ad titul. de cauſ. poſ. & proprietat. pag. 258. verſi. notetis tamen, nouiſsimè Cæſar Genuenſis in l. vnica, C. de moment. poſſ. quæſt. 13. per totam, maximè num. 55. cum ſequentib. pag. 564. qui ad hoc omnino legi debet in tota illa quæſtione, quæ incipit à pag. 514. & tradit Menoch. in conſ. 311. nu. 48. lib. 4. Fortius dico, quod
72 cum clauſula hæc tam ordinariè hodie in libellis apponatur; ſubintelligi † debet, quamuis in aliquo libello deficiat, l. vl. C. de fideiu. l. quod ſi nolit, §. qui aſsidua, ff. de edilic. edict. pro quo faciunt plura quæ ſcribo in 1. parte huius operis quæſt. 67. à num. 7. cum alijs, hæc in regalijs, & ſupremis auditoris maximè ſibi locum vendicabunt ex diſpoſitione legis 10. titul. 17. lib. 4. Ordinament. noui, quæ iudices animaduertit, vt veritatem ſequantur, quæ clauſula operatur, quod iudex poſsit procedere manu Regia, vt notat Burt. in extrauagan. ad reprimend. verbo, videbitur, & alij, vt per Ripam in l. naturaliter, §. nihil commune, num. 181. fol. 207. ff. de acquir. poſſeſ. Et qualiter in cauſis maioratus cenſeatur intentatum petitorium, aut poſſeſſorium; tradit latè Menoch. in conſi. 107. num. 68. cum ſequentib. lib. 4. & tradit notabiliter Capitius deciſione 86. num. 15. & 16. Et an narrans ſpolium, & concludens ad reſtitutionem rei videatur intentare petitorium, vel poſſeſſorium tradit rectè Caſtillo in l. 65 Tauri. Et quod vbicumque iudex procedere poteſt ſola facti veritate inſpecta poſsit ſententiare ſuper petitorio, licèt in ſolo poſſeſſorio appareat petitio; tradit notanter Thomas Grãmatic. deciſio. 15. num. 1. cum ſequentib. quod facit ad id quod ſcribo infra, ex Gamma deciſ. 315. Et quod
73 poſsit cumulari petitorium, † & poſſeſſorium vbicumque iudex procedere poteſt ſola facti veritate inſpecta, volunt Decius in conſ. 449 num. 21. Aymon in conſ. 299. nu. 8. & alij, quos citant Burſat. in conſ. 129. nu. 35. lib. 2. Oſaſch. deciſ. Pedem. 1. num. 28. quod eſt notandum ad l. 11. titul. 17. lib. 4. Recopil. dicentem, quod iudices in Hiſpania tenentur pronuntiare ſententiam inſpecta veritate, quod vidi in grandi negotio, & faciunt tradita per Galliolam in l. 4. §. Cato, num 42. ff de verb. Cæſar. Coutard. in l. vnica, C. de momen. poſſ. quæſt. 13. num. 52. pag. 564. Requiritur tamen concluſio in cauſa in iudicio poſſeſſorio, & remedio, l. vltim. C. de edict. diui Adrian. licèt debeat procedi ſola facti veritate inſpecta, vt reſoluit Burſat. in conſ. 129. nu. 24. lib. 2. Et qualiter ſententijs latis ſuper poſſeſſorio poſsit procedi ſuper proprietate antea quam ſententiæ latæ ſuper poſſeſsione ſint executioni traditæ, exponit notanter Aegidius à Bellamera deciſ. 506. Et pertinere ad aliquem aliquid probatur ex poſſeſsione, quam de re illa habet, licèt non probet proprietatem, & dominium, l. verbum illud 181. ff. de verbor. ſignificatio. vbi Rebuſ. pag. 821.

Poſſeſſor maioratus nihil poteſt diſponere de bonis, etiam in poſseſsione, nu. 74.

Vaſsallus qui non poteſt alienare, non poteſt rẽ in iudicium deducere, nu. 75.

Lis ſuper feudo & iuriſdictione an habeat admiſtam cauſam proprietatis, nu. 76.

Res fideicommiſſo ſubiectas qui dolo poſsidere deſijt, an pro poſſeſſore poſsit conueniri, nu. 77.

Carboniana poſſeſsio competit in rebus maioratus, nu. 78.

Virtus legis 45. Tauri, tranſit in ſucceſſorem in maioratu bonorum emphyteuticorum, num. 79.

Lis ſuper poſseſſorio non facit rem litigioſam ſuper proprietate, nu. 80.

Poſſeſſorium, & petitorium, an poſsint intentari pro rebus hæreditarijs, nu. 81.

Poſſeſsionem an poſsit quis petere ex duobus titulis & cauſis, nu. 82.

Succeſſorem ſe eſſe maioratus, an ſolum teſtibus poſsit quis probare, nu 83.

Poſſeſsio antiquiſsima vim habet publici inſtrumenti, nu. 84.

Inſtrumenta proprietatis ſi ad iuſtificationem poſſeſsionis producantur, an poſsit iudex ſuper poſſeſſorio iudicare, nu. 85.

Poſseſsio quæ transfertur virtute dictæ legis 45. eſt magis priuilegiata, quàm ciuiliſsima, nu. 86.

In iudicio poſſeſſorio quot teſtes ſufficiant, nu. 87.

Sententia lata ſuper negatoria intentata per ſubditos qui petunt declarari ſe ad onera nõ teneri, an ſit ſuper petitorio, nu. 88.

Sententia an poſsit pronunciari ſuper proprietate, ſi à principio non fuit intentata, num. 89.

Qualitates quæ poſseſsionem reſpiciunt, naturam poſſeſſorij non alterant, nu. 90.

Dubio exiſtente, an bona ſint vinculata, & maioratus, an pro poſſeſſore pronũciandum, nu. 91.

Lis ſuper caſtris, aut villis in bonis maioratus, an ſit caſus curiæ, nu. 92.

Detentatio detentatorem an defendat, num. 93.

Tenere, & poſsidere qualiter diſtent, numer. 94.

Poſseſsio in incorporalibus qualiter acquiratur, nu. 95.

ET adeò locum habet diſpoſitio tex.in d.
l.45.quod poſſeſſor bonorũ maioratus,
74 non poteſt † diſponere de rebus maioratus
etiam per vltimam voluntatem,nec reſpectu
proprietatis,nec reſpectu poſſeſsionis , nec
reſpectu obligationis perſonalis , aut realis,
nec aliquo quouis modo,quia talis diſpoſitio
nullum poteſt habere effectũ,niſi poſt mor-
tem,ſed ipſo momento in tẽpore mortis poſ
ſeſsio rerum quæ ſunt de primogenitura;trã
ſit ipſo iure in primogenitũ,eiq; incommuta
biliter adquiritur,non obſtante quauis cõtra
ria diſpoſitione vltimæ voluntatis,quod pro
batur ex illa l.45. & in primogenitis Galliæ
id fundat latius glo.Pariſ. in cõſuetud.Pariſ.
§.8.gl.3.in verb.Pour,nu.25.fol.125.vnde
verba illius legis in quantũ dicit:*El dicho te-
nedor lo aya dado la poßeßion dellas*,ampliari
debet,ſiue tradiderit poſſeſsionem etiã per
teſtamentum,vel aliam quamlibet diſpoſitio
nem:ad quod facit doctrina Ioan.Fabr.in §.
alteri,nu.7.inſtit.de inutil.ſtipulat.vbi dicit,
quòd ſi ſtatuto cauetur,quod proximus in ge
nere admittatur ad poſſeſsionem bonorũ de-
functi,non obſtãte contraria diſpoſitione te
ſtantis,& teſtator diſponat, quod proximus
non admittatur,& adijciat pœnã,non tenet
pœnæ adiectio, & inquit Bald.in conſ.257.
dicta tenuta,li.4.quod in his bonis,in quibus
quis non poteſt teſtari,non poteſt iudex cõ-
cedere tenutam,& quod donator qui vſum-
fructum habebat,nihil in præiudicium dona
tarij diſponere poteſt.Et quod in Frãcia ſub
ſtitutus ſit ſaiſitus in poſſeſsione bonorum,
etiamſi per hæredem bona alienata fuerint,
tradit Rebuf.in c.Rainunt.de teſtam. nu.72.
pag 548.Quæ doctrina addẽda eſt ad ea,quę
de fideicommiſſario ſcribit in iſta materia Ti
raq.in tract.le mors ſaiſit viuum, p.1.declar.
10.nu.1.cum ſeq.Et ad hoc multos refer Me
noch.de recuperanda poſſeſsione,remed.2.
nu.392.pag.354.

Ex quibus infertur,quod non ſeruare non
debemus doctrinam Bald.in conſ.370.ad eui
dentiam præmittendum eſt, quòd ſpoliatus
lib.5.vbi vult,quod licet vaſſallus qui nõ po
75 teſt alienare, † non poſsit rem in iudiciũ de-
ducere,l.ſi pro fundo,C.de trãſact.vbi DD.
l.ait prætor,ff.de iur.deliber. & ſcribo infra
latius 4.p.q.22.poteſt tamen vaſſallus agere,
& ſuccumbere maximè in poſſeſſorio,notat
Aym.conſ.197.nu.7.quod cõfirmatur,quia
remedium d.l.45.habet admixtam cauſam
76 proprietatis.Et quod lis † ſuper feudo,& iu-
riſdictione habeat admixtã cauſam proprie-
tatis,tradit Menoch.quem ſolum ad hoc vi-
di in d.conſ.307.nu.59.& 60.& iterum nu.
67.lib.4.Et probatur concluſio per doctri-
nam Bald.in conſ.281.lib.3. vbi vult,quod
quando poſſeſſor agens,debet probare ſe hæ
redem,dicitur poſſeſſorium mixtum,& ap-
pellari poteſt,tradit Auguſt. Beroi.in conſ.
311,nu.15.lib.3.Igitur cum per d.l 45.non
tranſeat poſſeſsio bonorum maioratus , niſi
in verè vocatũ ad maioratum,ſequitur,quod
iſtud poſſeſſorium habet admixtam cauſam
proprietatis:limitat tamen eleganter Boeri.
iſtam concluſionem in d. conſilio, niſi inci-
denter quis alleget ſe eſſe hæredẽ, nu.10.&
15.Et quãdo quis dolo poſsidere deſijt † res 77.
fideicommiſſo ſubiectas ,pro poſſeſſore con
ueniri poſsit; tradunt Pariſi. conſ.5.nu.26.
lib.2.Cagnol.in l.qui dolo,nu.1. ff.de regu.
iur.Menoch.de adipiſc.poſſ. rem.1.nu.65.
pag.8.Et qualiter in feudalibus poſſeſsio re-
leuet ab onere probandi;tradunt Ioan. Ign.
in l.Cæſar cos,§.non aliàs,nu.316. cum ſeq.
ff.ad Silania.Maſcard.in tract.de probation.
lib.3.conclu.1195.nu.73.fol.113.Et quod
reperiantur plura remedia poſſeſſoria,vltra
interdicta,reſoluit Ripa in rubr.ff. de inter-
dict. num.2.cum ſeq.Rebuſ.in rubr.de cauſa
poſſeſ.pag.257.col.2.vbi plenius quam Ri-
pa,& plura notabilia tradit Pariſ. poſt alios,
quos citat in conſ.112.nu.35.cum ſeq.lib.1.
Et quod bonorum poſſeſsio † Carboniana 78
competat in rebus maioratus,tenet Grego.
Lop.in l.7.tit.22.p.3.D. Anto.de Padill.in
l.eam quam,C.de fideicom. nu. 127.ſol.90.
moti ex doctrina Bald.in c.1.num.14.an ag-
nat.vel filij,& aliorum quos ipſe refert , &
vide Molin.lib.3.c.13.nu. 25.fol.93.Et de
Carboniano edicto vide quæ ſcribit Aegid.
Boſsius in pract.crim.titul.de partu ſuppoſi-
to,num.5.pag.37.Et quod † virtus legis 45. 79
Taurinæ tranſeat in ſucceſſorem in maioratu
etiam bonorum rerum emphyteuticarum,
conſtat ex ſcriptis per Tiraquel.in tract.le
mort,p.4.declar.6. Menoch.de adipiſc.poſſ.
rem.4.nu.385.pag.86.

Et in materia præſentis initij animaduerto
ad concluſionem ſingularem,quòd ſi ſit lis ſu
per poſſeſſorio,† non facit rem litigioſam,ſu 80
per proprietate,vt tradunt DD.in c.1.de cõ
firm.vtil.vel inutil.Aemilian.conſ.51.n.18.
Natta conſ.145.nu.16.& 17.lib.1. Ioſeph.
Ludouic.deciſ.68.nu.9. Quod notanter ex-
plicat Lancellot.in tract.de atten.p.2.c.6.de
attent.lite penden.limit.2.nu.16.cum ſeqq.
pag.120.in ſecunda editione:de quo legi de
hęc idem Lancellot.in præfat. d.cap.6.num.
579.pag.82.Rebuf.in c.1.de cauſ.poſſeſ.&
propriet.pagin. 207.verſ.decimo limita,&
verſ.decimoquinto limita.Vtilitas autẽ poſ-
ſeſsionis pertinet in iſta materia ad illos,qui
verè , & corporaliter poſsident bona maio-
ratus, à quibus talia bona petuntur.Et de ma
teria d.l.45. legenda eſt extraordinaria re-
miſsio Antonij Gabr. lib.5. commun.opin.
titul.de acquirend poſſ.concluſ.9.pag.278.

Et

Et quod poſſeſſorium & petitorium inten-
81 tari poſsint pro rebus hæreditarijs,†reſoluit
Pariſius in conſi. 21. num. 50.lib.2. de quo
legi debet Menochius de adipiſcenda poſ-
ſeſsione,remed.3.num.537.pag.97.& de re
tinenda poſſeſsione, remedio 3.num.532.
cum ſequentibus. Et quod ex duobus titu-
82 lis, & cauſis poſsit quis petere † poſſeſsio-
nem; in ſpecie noſtræ materiæ tradit Ripa
in alleg.conſi. 80.num. 45.per regul.l.3.§.
ex pluribus,ff. de acquirend. poſſeſsio.& l.
non eſt nouum de action.empti. Et quod
is qui cecidit propter propriam alienatio-
nem à poſſeſsione, non debeat in illa tueri,
licèt doceat de antiquiori poſſeſsione,tra-
dunt Decius in conſi. 56. columna.fin.Ma-
rant.in Speculo aureo, part. 4. diſtinctione
7.num.18.fol.78. Et quod diuerſa detenta-
tio ſit à poſſeſsione ciuili, vel naturali,tra-
dit Quintilian.Mandoſi. in tractat. commiſ-
ſiones executoriales,fol.76. column.3.per
regul. l.1. §. adipiſcimur, ff. de acquirend.
poſſeſ.& l.ſtipulatio. §. hoc quoque, ff.de
verb.idem in tractat.commiſsionis ſuper be
neficiali, fol. 3. column. 2. Et an remedium
dict.l.45. Tauri, competat ei qui ſolum te-
ſtibus probat ſe eſſe ſucceſſorem maiora-
83 tus; † reſoluere licet ex ſcriptis per Tira-
quell.lib.1.de retract.§.2.gloſ.1.num.11.&
18. Neuizan.conſi. 26 num.4. Sapiano 82.
& Zuchard, num. 346. in l.vltim. C. de e-
dict.diui Adrian. tollend. Menoch.lib.2.de
arbitr.caſu 63.num.4.de quo etiam per Mo
lin.lib.3.de primogen.cap.13.num.50.cum
ſequentibus, fol. 100. Azeued. in l.3.titul.
13.libr.4. Recopilationis, folio 100.nume-
ro 32.

Quibus iungo, quod poſſeſsio antiquiſ-
84 ſima † habet vim publici inſtrumenti,ſecun
dùm Innocen. in cap nouit, de iudic.& in
cap.ſuper quibuſdam,§.præterea, de verbo.
ſignificat.Bald.in l.1.C.de emancip.liberor.
Matthæ. de Afflict. deciſio. 239. num.6.Et
quod poſſeſsio de qua in d.l.45.in inſtanti
ſuum effectum operetur, tradit Decius in
cap.de cauſis,num.6.fol 91.de officio dele-
gati. Et quòd ſi inſtrumenta proprietatis
fuerint producta ad iuſtificationem poſſeſ-
85 ſionis, † iudex non poſsit iudicare ſuper
poſſeſſorio; cum ſuper eo non fuerit facta
petitio ſicut litis conteſtatio, concludunt
Bald.& alij,in l.poſt ſententiam,C de inter-
loc.omn. iudic. Afflict.deciſ.7.Decius in d.
l.fin.C. de edict.diui Adrian. num. 21.& in
conſi 84.nu.2.Pariſi.in conſi.107.nu.3.lib.
1.& in conſi.60.nu.7.lib.3.Cephal.in conſ.
289.nu.32.lib.2.Et quod iſta poſſeſsio quæ
transfertur virtute d.l.45. ſit magis priuile-
giata,& qualificata, & pinguius prouideat,
86 quam poſſeſsio † ciuiliſsima,ac poſſeſsio Ita

liæ,& Galliæ,per quam mortuus ſaiſit viuũ;
tradit Celſ.conſ.119.nu. 13.vbi ex hoc, &
alijs reſoluit,quod ſpoliatus in iſto caſu non
poteſt intentare remedium dictæ legis con-
tra vocatum ad maioratum, conſultus in quã
dam lite inter Ducem de Metinna, & Comi
tem de Vreña: & quod iudicium d.l. 45. eo
quia habet annexam,& admixtã cauſam pro
prietatis (prout ſupra,& in alijs locis animad
uerto) non poſsit cumulari cum agitur ex re
medio retinendæ cum petitorio,conſtat ex
doctrina Bart. in l. naturaliter, §.nihil com-
mune,nu.20.& ibi Iaſon num.54.& 129.&
Ripa nu.155.Fabius nu.131.& alijs quæ re-
fert Menoch.de retinen.poſſeſ. reme.3.nu.
519.pag.217.quod etiam tracto infra q.24.
Et quod in iudicio poſſeſſorio ſufficiat vnus
† teſtis,ſcribit Greg. Lop.in l.2.tit.11.p.3. 87
in glo.*Vn teſtigo*,fol.55.col.3.referendo De
cium in conſ.252.Matthæſi. ſingula.1.& 2.
Anto.Gabr.lib.1.communium tit.de teſtib.
conclu.1. nu.23.Et quod quis poſsit petere
ſe declarari poſſeſſorem, licèt non intentet
merum poſſeſſorium,tradunt Bald.in l.1.nu.
4.C.commun.delegat.Sim.de Pret.d.dubit.
3.n.177.fol.534. Et quod ſẽtẽtia † lata ſu 88
per negatoria intentata per ſubditos,qui pe
tunt declarari ſe non teneri ad onera, ſit ſen
tentia ſuper petitorio, & non ſuper poſſeſ-
ſorio,tradunt Fab.Angel. & Iaſ.in §.quæ ſi
agat,inſtit.de action. Guid.Pap.in conſ.1.in
princ.& in conſ.150.nu.2.quos citat Tiber.
Decian.reſponſ.41.num.142.lib.2.Et quod
poſſeſsio vltimo oſtendatur,tradunt Oldral.
in conſi.312.Bald.& alij,quos citat Caſſanæ.
in Catalog.glor.mund.conſideratione 100.
Et quod ſi quis petat manuteneri in poſſeſ-
ſione,nihilominus eſt ei reſtituenda poſſeſ-
ſio,ſi appareat fore ſpoliatum,tradit notan-
ter Siluanus in conſi.105.num.8.per doctri
nam Bald.in l.cum etiam,C.de reb.credit.&
alia quæ citat. Et quod poſsit ferri ſententia
ſuper proprietate, quamuis à principio † 89
non fuit intentata,ſi in diſcurſu cauſæ de ea
fuerit tractatum, tradit Abb.in cap. Abba-
te,num.8.de verbor.ſignific. Gamma deciſ.
315.num.3. quod ſecundum eum in Rega-
lijs Auditorijs,in quibus veritas inſpicitur,
notanter Pariſi. in conſi.53 num.107.lib.3.
Et qualitates quæ reſpiciunt poſſeſsionem
ipſam,non alterent naturam † poſſeſſorij, vt 90
in eodem poſſeſſorio non ſit eadem iuris diſ
poſitio; etiam in poſſeſsione naturali,ciuili,
& ciuiliſsima poſſeſsione, quæ habetur vir-
tute ſtatuti continuantis poſſeſsionem in
hæredem; & idem ſit in ciuiliſsima poſſeſ-
ſione, reſoluit ex pluribus Lancellotus in
tractatu de attentatis, part. 2. cap.28. num.
116.pagin.83.& quod ſtante dubio, an bo-
na ſint vinculata; † & maioratus; ſit pro- 91
nunciari.

nuntiandum in fauórem poſſeſſoris; reſo-
luit Aymon in conſ. 180. ad finem, prout tra
do parte 2. quæſt. 5. numer. 95. Et an lis ſu-
92 per caſtris, & villis, in bonis maioratus, † ſit
caſus Curiæ, diſputat Greg. Lopez in l. 1.
titul. 3. part. 3. gloſ. 1.

Pro moderno ſtylo qui hodie vſitatur in
Conſilio Regali, animaduerto ad doctrinam
Rebuffi, tomo 3. ad conſtitut. Regias, titu-
lo de materia poſſeſſoria, articul. 1. gloſ. 1.
numer. 25. pagin. 251. vbi vult, quod ſi in-
ter duos dominos agatur de mero imperio,
ſeu de alta iuriſdictione, & recredentia neu-
tri adiudicatur, ſed iudex ponit ab initio com
miſſarium qui gubernat, & trado infra quæſt.
7. à num. 43.

93 Et quod detentatio † defendat detentа-
torem reſoluit Gomezius in regula de trien-
nali poſſeſſore, quæſtion. 24. pagin. 785. Et
quod tenere, † & poſſidere diſtent, quia poſ
94 ſeſſio refertur ad ius, detinere † ad factum,
reſoluit Rebuffus in tractatu de decimis,
quæſtion. 10. pagin. 32. & in tractu nomi-
nationum, quæſtion 9. num. 11. pagin. 149.
Et quod in incorporalibus non acquiratur
95 poſſeſſio, niſi † cum ſcientia, & patientia,
ſcilicet, in paſcuis, aquæductibus, iuriſdi-
ctionibus iuris vocandi, & ſimilibus reſoluit
Antonius Petra de fideicommiſsis, quæ-
ſtion. 12. num. 126. cum ſequentibus, pagin.
362. ex Balbo in tractatu de præſcription.
part. 2. membro 2. quarta part. principali,
num. 15. hodie pag. 282. vbi dicit, quod pau-
ci animaduertunt.

QVÆST. I.

Quod lex 45. habet locum in bonis, quæ non ſunt vinculata authoritate Regia, contra Anto. Gom. ſuſtentatur.

SVMMARIVM.

Quæſtionis definitio, & reſolutio à nu. 1. vſque ad 5.

Maioratus etiam vocatur ille, qui authoritate Regia non eſt inſtitutus, nu. 2.

Communis vſus loquendi cuicumque verborum ſignificationi præfertur, nu. 3.

1 PRimo quæro, An diſpoſitio prædictæ le-
gis 45. habeat locum non ſolum in bo-
nis maioratus, quæ ſunt vinculata authori-
tate Regia, ſed etiam in bonis, quæ ſunt vin-
culata priuata auctoritate, prout in melio-
ratione tertij, & quinti, & in bonis quæ vin-
culantur pro anniuerſarijs, & patronati-
bus, qui in pleriſque locis ſunt receptiſsi-
mi. In quo ego in ea ſum † ſententia, quod
priuilegium illius legis habet etiam locum
in quibuslibet bonis vinculatis, etiamſi Re-
gia autoritate non fuerint vinculata, quæ
fuit opinio Epiſcopi Couarru. lib. 3. reſo-
lution. cap. 5. num. 6. vbi affirmat, quod hoc
in practica magis receptum eſt, quod pro-
bat ex diſpoſitione legum 41. & 44. vbi vo-
catur maioratus, † etiamſi non ſit conſtitu- 2
tus auctoritate Regia, & ex alijs rationibus,
ad quas ego addo, quod ex legibus Tauri-
nis in pluribus æquiparantur maioratus fa-
ctus priuata auctoritate, & cum Regia fa-
cultate, vt probatur in lege 17. 22. & 44.
in eiſdem legibus, & hanc etiam opinio-
nem ſequitur Anton. de Padilla in rubric.
C. de fideicommiſſo. num. 9. Peralta in l. 3.
§. qui fideicommiſſum, num. 158. ff. de hæ-
redib. inſtit. Item pro hac ſententia facit,
quia communiter omnia bona vinculata vo-
cantur ab omnibus bona maioratus (quod
experientia ſatis cognitum eſt.) Quantum
autem valeat communis vſus loquendi, pa-
tet ex textu in l. librorum, §. quod tamen
Caſsius, ff. de legatis 3. vbi probatur, quod
præfertur cuiuſcumque † verborum ſigni- 3
ficationi, facit l. cum delanionis, §. aſinam
molendinariam, ff. de fundo inſtructo, &
conducunt alia ſimilia iura quæ in alijs locis
refero. Vnde facile lapſus fuit Anton. Go-
mez, qui in dict. l. 45. num. 106. & idem in
l. 40. Tauri, numer. 55. hac ratione qua no-
ſtram opinionem adiuuat, deducta ex tex-
tu in dict. l. librorum affirmat, quod prædi-
cta lex non habet locum in bonis maiora-
tus, qui non fuit conſtitutus Regia auctori- 3
tate, quia imò cõmuniter (vt prædixi) bona
maioratus vocantur quælibet bona vincula-
ta authoritate priuata.

Alia autem ratio, in qua ſe fundat Anto.
Gomez dicendo, quod cum per dictam le-
gem requiratur illa qualitas, ſcilicet, quod
bona ſint maioratus, ante omnia debet con-
ſtare de illa qualitate, ex l. Prætor ait, §. hæc
autem, ff. vi bonorum raptor. quod ego ali-
bi latius tractabo, nihil vrget, quia verum
eſt, quod ſi non conſtet, quod bona ſint vin-
culata, & quod ad maiores natu, & primo-
genitos ſunt deferenda, non competit re-
medium illius legis. Quod † autem debeant
probari, quod bona ſunt vinculata Regia au-
toritate, nihil de hoc dicta lex ſtatuit, & ideò
cum generaliter loquatur, generaliter eſt in-
telligenda, quamuis eſſet maior ratio in vno
caſu, quam in alio, l. 1. §. quod autem, ff. de a-
leator. l. 1. §. & generaliter, ff. de legat. præ-
ſtand. & hoc etiam tenet Molina libr. 1. de
primog.

de primog.cap.1.nu.26.fol.6.& lib.3. cap. 13.num.62. folio 103. quem ſequitur Matien.in l.11.gloſ.11.num.4. fol. 161. tit. 6. lib.5.Recop.& in l.8.tit.7.lib.5.nu. 4. & 5. fol.188.gloſ.3.nouiſsimè Ioannes Gutier. lib.2.pract.quæſtion.quæſt.8.numero 1.& quæſt.86. & pro hac ſententia faciunt aliqua quæ ſcribo in 1.par.huius operis in principà nu. 2.quam etiam clarè tenere videtur Gregor.Lopez in l.32.tit.9.par.6.in gloſſa magna fol.70.col.4.ad finem,verſ.idem aduertè,licet ſæpius dubitauerit Ioan.Lopez, prout ipſe affirmat in l.27.Tauri, finalibus verbis:& pro hac ſententia eſt bona l. 10. tit. 7. lib.5. ordinam. ibi, *Mandamos que en los pleitos o negocios ſobre bienes de mayorazgo, y bienes vinculados,en què conforme a la ley*
5 *paſſada ſe conocen.* Ex prædictis autem facile cognoſcitur dictam legem Taurinam non procedere in bonis cuiuslibet fideicommiſsi non vinculatis, nec mixto caſu maioratus & fideicommiſſa æquiparantur. Et an dicta l.45. Taurina procedat in maioratu nouiter conſtituto, & an tenuta in tali caſu habeat locum, lector videbit in prima parte iſtius operis quæſt.24.à n.2.

QVÆST. II.

Lex 45. vtrum procedat in ſucceſsione maioratus eius qui adhuc eſt in vtero.

SVMMARIVM.

Quæſtionis diffinitio, num. 1.

Vxorem qui reliquerit prægnantem, non videtur ſine liberis deceſsiße, num.2.

Poſthumus ſequentem in gradu impedit, numero 3. & 6.

Pater ad retractum an poſsit agere vt legitimus adminiſtrator ventris nomine, num.4.

Poſthumus ex primagenito excludit tranſuerſalem n.5. Natus cenſetur cùm pater moritur, num.14.

Poſſeſsio non poteſt acquiri abſque animo adquirentis, num.8.

An lex 45. Tauri habeat locum in infante, numera 9. & 10.

Lex transfert poßeſsionem abſque hominis miniſterio, num.11.

Infans in Gallia ſaiſit viuum in poßeſsione, numera 12.

Homagium an ſit præſtandum Regi, qui eſt in vtero, num.13.

Agnatus vt poßit vt conceptus ſuccedere, tempus conceptionis eſt inſpiciendum, num.15.

Retractus an ventri competat, num. 16.

Maioratus factus in fauorem ventris, aut infantis, qualiter valeat, & acceptari poßit, n.17.

Conditio, Si ſine liberis deceſſerit, deficit, ſi quis tempore mortis vxorem prægnantem relinquat, num.18.

Conditionem adimplere non valentibus an detur poßeſsio, num 19.

Venter in dubio eſt in poßeſsionem mittendus, quando à maioratu fœminæ ſint excluſæ, num. 20. & 24.25.

Interpretatio benignior in dubio ſumi debet, numero 21.

Fauor & odium vbi concurrunt, pro fauore debet intelligi diſpoſitum, num 22.

Res iudicari debet ſecundum quod magis poteſt, num.23.

Filia mortua patre, in dubio in poſſeſsionem feudi mitti debet, num.26.& 31.

Comitatus an transferatur de fratre ad ſororem, num.27.

Ius proprietatis in cauſam poſſeſsionis abſorbet, numero 28.

Fœmina an ſit in poſſeſsionem mittenda, vbi feudum eſt Eccleſiaſticum, num.29.

De agnatione conſtare dicitur, quando eſt in inſtrumento nominatus, num.30.

Bona in dubio libera præſumuntur, num.32.

Fœmina in dubio in poſſeſsionem mitti debet, quando vxor defuncti eſt granida, donec pariat, num 33. contraria ſententia, n.35.

Natura potius maſculos quam fœminas gignit. num.34.

Mulier granida miſſa in poßeſsionem ventris nomine tenetur præſtare cautionem, quod reſtituet fructus, ſi ad illam non pertineant, licet non alimenta, num.36.

Fructuum deſcriptionem petere poteſt qui prætendit ſucceſsionem maioratus in defectum ventris, num.37.

Conceptio an debeat inſpici, vel animatio, n. 38.

Ventrem eſſe prægnantem qualiter probetur, remiſsiue, n.39.

Filius natus in decimo menſe an habeat ius ſuccedendi, num.40.

Mulier qualiter non poſsit bona maioratus retinere allegando quod ſunt libera, num.41.

Proximior quis dicatur tempore mortis defuncti, vel abortus poſthumi. n.42.

QVæro ſecundo, an priuilegium illius legis 45. habeat locum in fauorem alicuius vocati ad maioratum, qui adhuc eſt in ventre matris. Et quia non oportet in diſputationibus tempus conſumere, ſed veritatem illicò exponere, mihi videtur, quod priuilegium illius legis procedit etiam in fauorem ſucceſſoris maioratus

exiſtẽtis in ventre l.qui in ṽtero ff.de ſtatu
homin.ibi:† *Qui in vtero eſt,perindecuſtoditur,*
ac ſi in rebus humanis fuiſſet,quoties de commo-
do ipſius partus quæritur l.qui invtero ff.eod tit.
ibi,Eos qui in vteroſunt,in toto penè iure ciuili in
*telligitur in rerum natura eſſe,*l.ſiquis prægnã
tem ff.de reg.iur.vbi dicitur, *Siquis præguan*
2 *tem vxorem reliquerit,† non videtur ſine liberis*
deceſſiſſe, vbi Decius notat,& facit totũs titu
lus de ventr.in poſſeſ.mitten.& l.ſi commu
ni §.ſed ſic ff.cõmun.diuidun. & venter ob
ſtat ſequentibus l.inter §. quamdiu ff. vnde
legitim.l.1.§.ſiquis proximior ff. vnde cog-
nat.& egregius caſus in l.intelligendus ff.de
verb.ſign. vbi eleganter Alciat. quæ eſt l.
553.in l.antiqui ff.ſi pars hæredit.petat.ibi,
Antiqui liberè ventri ita proſpexerunt, vt in tẽ
pus naſcendi omnia ei iura integra reſeruarent.
3 Ex qua apparet,quod poſthumus † impedit
ſequentem in gradu,facit l. is cui ff. quand.
dies legat.cedat l. vlt.ff.de ventr. inſpicien.
l.2.tit.18.par.6.l.1.ff.de teſtam. tutel. cum
qua concordat l.3.tit.53.par.6.& l.3.tit.23.
par.4.ibi, *De mientra que la criatura eſt viuiere*
en el vientre,toda coſa que ſe haga, ó ſe diga a
pro della,aprouechaſſe ende, vbi Gregor. Lo-
pez hanc concluſionem tenet in terminis
illius legis 45.in gloſſa 1.faciunt notata per
Epiſcop.Couarrub.in Epitom.de ſponſalib.
par.2.c.8.§.2.n.2.fol.117.&quæ latius ſcri
bit Tiraq.in l.ſi vnquam,in verbo ſuſcepe-
rit liberos n.144.cum ſequent. C. de reuo-
can.donat.vbi latè tractat,an diſpoſitio illius
legis locum habeat in eo qui deceſsit mulie-
re prægnante.Et vide eundem Tiraquel.lib.
1.de retract.§.5.gloſ.n.75.pag.153.vbi ſcri
bit,an pater tanquam filij legitimus admini-
ſtrator poſsit agere ventris nomine ad retra
4 ctum † alicuius rei, & eſt ſingularis,& per
petuò notanda l.58.tit.15.par.3.ibi: *Eſſo ſe-*
ria como ſi alguna muger demandaſſe que la me-
tieſſen en tenencia de los bienes que fueron de al-
guno que es finado,de quien dize que finca pre-
ñada,ſi le dieren la jura en lugar de prueua que
fincò preñada del,ſi jurare deue ſer metida en te
nencia en nome de aquella criatura que no es aun
nacida, & plura ſcribit Quintil. Mandoſ. de
de ætate minoris c.2.n.5.cum ſequentib.fo.
5.vbi cumulat quadraginta & tres caſus in
fauorem illius qui eſt in vtero , & plura ad
propoſitum ſcribit Peralt.in Rubr.ff. de hæ
red.inſtituen.n.123.pag.76.Maſcard.intra
ctat.de probation. lib. 3.concluſ. 1209. in
quibus locis multa & ſingularia reperies pro
confirmatione huius ſententiæ, & pro in-
tellectu alicuius negotij, quæ in practica e-
runt vtilia,quibus addo text.in l.ſiquis ope-
ras cum gloſ. in verbo poſthum.ff. de o-
per. libertor. de qua per eundem Tiraquel.
in tract. de primogenit. quæſt. 6. numero
31. & Ioann. de Cirier. in eod. tract. de
primog.lib. 1. quæſt. 26. vbi dicit quod
poſthumus † ex filio primogenito exclu-
dit patruum, & alios tranſuerſales , nota- 5
tur per Paulum Pariſ. in conſ. 72. ad ve-
ram reſolutionem num. 10.lib. 4. & vide
eundem in conſ. 76. fatentur, lib. 2. & Ti
raquel. in lib. de primogen. quæſt.40.num.
230.pag. 313. Et non natus, donec eſt ſpes
quod naſcatur, impedit ſequentem † in gra
du l. 2.§. vtique ff. de ſuis & legitim. hæ- 6
red.notat Bart. Socin. in conſ. 55. num. 5.
lib. 3. vbi tradit, quod ſpes eſt, quod quis
potior eſt in poſſeſsione, vel poteſt eſſe
poſsibile, quod admittatur, & quod ſpes,
& poſsibilitas impedit ſuccedere, & infans
dum eſt in vtero habet Angelum, & eſt
pars matris, & eſt eius viſcerum,vt reſoluit
Quintil. Mandoſ. in tract. de ætat. minor.
quæſt. 1. num.2. & qualiter officium † da- 7.
ri debeat poſthumo per conceſsionem re-
galem declarat Aluar. Valaſc.conſult. 129.
& conducunt ſcripta per Gloſ. Pariſ. in
conſuetud. Pariſienſ. §. 28. numero 50.fo.
226. & poſthumus per curatorem qui ipſi
dabitur ad retrahendum rem admittitur:ſed
executio manebit in pendenti, dum eſt in
vtero: vt decidit Rebuff. in l. quod dicimus
231.ff.de verb.ſign. pag. 2004. citat Tira-
quel. lib. 5. de retract. §. 1. gloſ. 9. nume-
ro 75. & alia ad propoſitum ſcribit.

Nec his obſtat quod poſſeſsio † non po-
teſt adquiri abſque animo adquirentis l. 3. l. 8
quemadmodum ff.de acquir.poſſeſ. & ideo
infans non requirit poſſeſsionem l.quam-
uis §.infans ff.de acquir.poſſ. facit l. furioſo
ff.de reg.iur. Quia infans & furioſus poſ-
ſeſsionem acquirere poſſunt mediantibus
alijs perſonis l.ſi ſeruo furioſo ff.de vſucapion.
pion.l.1.§.item acquirimus ff.de acquir.poſ
ſeſ.quod in † materia dictæ legis 45.tenẽt in
terminis Anton. Gomez ibi, num. 552.Mo 9.
lina lib.3.de primog.c.12.n.24.fol.89.& in
annotationibus num. 15. Matienço in l. 8.
tit. 7. lib. 5.Recop. gloſ.4. num.2.fol.189.
vbi tradit, quod poſſeſsio virtute prædictæ
legis transfertur etiam in ignorantem. Et
in infantem, quod tranſeat poſſeſsio præ-
dictæ legis , tradit idem Matien. in ead. l.
8.gloſ.1. num.24. fol.585.quod in terminis
ſtatuti,vel conſuetudinis, quod ipſo facto
tranſeat poſſeſsio in hæredem. Et quod
fiat tranſmiſsio ab ignorante, tradit Gloſ.
Pariſ. in addition. ad Alex.in conſil. 589.
lib. 3. addition. 1. qui dicit ſe dixiſſe in
conſuetud. §. 532. quem non habemus.
Si igitur furioſus, & infans poſſeſsio-
nem acquirere poſſunt mediantibus a-
lijs perſonis, idem debet eſſe in ven-
tre, cuius nomine matris datur poſſeſ-

ſio

Digitized by Google

ſio tanquam tutrici, vel alio modo, aut per
alium tutorem. Et ſi mediante perſona, poſ-
ſeſsio ex lege transfertur, maiori ratione ex
prædicta l. 45. & cum miniſterio legis poſ-
ſeſsio transferri poteſt. Et per hoc funda-
mentum ſuſtentat Ant. Gomez in dict. l. n.
112. quod priuilegium, & poſſeſsio de qua
10 in prædicta lege, † locum habet in infante,
& furioſo: pro qua ſententia faciunt quæ tra
dit Dec. conſ. 350. n. 2. vbi plura ſingularia
ſcribit. Et lex prædicta facit poſſeſſorem bo
norum maioratus ſuccedentem in illum, &
proximum in gradu, nec requiritur animus
in acquirente, quia recta via tranſit poſſeſsio
virtute legis quæ poteſt transferre poſſeſ-
11 ſionem ipſo iure abſque hominis † miniſte-
rio, & abſque aliqua apprehenſione, vt patet
ex illa l. 45. ibi: *Sin otro acto de aprehenſion*, de
qua lege tractat Valdes in tit *De las heren-
cias*, pag. 152. vbi hoc refert, & ex l. rapto-
res C. de Epiſcop. & cleric. Qua & alijs ratio
nibus tenet Tiraquell. in tract. le mors par.
2. declarat. 17. pag. 162. quod conſuetudo
Franciæ quæ facit, vt ſaſit viuum mortuus
abſque aliqua apprehesione facit poſſeſſo-
rem etiam ignorantem: & facit quod notat
Gloſ. Pariſ. in addition. ad Alex. in conſ. 115
lib. 2. vbi dicit, hæredem abinteſtato, & pu-
12 pilli, & alterius inteſtabilis eſſe ſaiſitum †
virtute conſuetudinis Franciæ, quem refert:
& ſequitur idem Tiraquell. in dict. tract. par.
3. declarat. 7. pag. 189. num. 14. & iſta am-
pliatio ad textum in dict. l. 45. probatur ex
toto titulo ff. de bonor. poſſeſ. quæ infanti,
vel furioſo delata eſt, & ſcriptis per Bart.
Socin. in conſ. 19. in cauſa magnifici, lib. 3.
facit titulus in C. & ff. ad Carbonian. & dicta
conſuetudo Franciæ, quæ viuum ſaiſit in
poſſeſsionem defuncti, procedit ex antiqua
Franciæ practica, etiamſi viuus ſit infans,
quamuis de iure hoc ſit difficile, ſecundum
Tiraquell. vbi ſupra, declaratione 16. nu. 4.
pag. 161. quam practicam ſequitur, & con-
firmat Rebuff. tom. 3. ad conſtitutiones tit.
de materia poſſeſſor. art. 9. gloſ. vnica nu.
41. pag. 218. ex quibus comprobatur quod-
dam dictum Gregor. Lopez in l. 5. tit. 15.
par. 2. in gloſ. 1. vbi dicit, quod iuramentum
13 & homegium † debet præſtari Regi, qui eſt
in vtero ac ſi natus fuiſſet: citat Bald. in dict.
l. qui in vtero, qui tamen hoc non dicit, ſed
14 illius opinio vera mihi videtur ex ſuperio-
ribus: & poſthumus natus cenſetur † cum
pater moritur, & retrotrahitur tempus nati
uitatis ad tempus quo pater adhuc viuebat,
dict. l. intelligendus 153. ff. de verb. ſign.
quæ ad plura eſt ſingularis & faciunt ſcrip-
ta per Guillelm. Benedict. in cap. Raynun-
tius, de teſtam. in verbo, & ſobolem quam
geſtabat in vtero num. 33. & 34. fol. 270. Et
tradit Rebuff. in dict. l. intelligendus pag.
748. nec minus facit lex quod dicimus 231
ff. de verb. ſign. vbi Rebuff. pag. 1004. vbi
ponit exemplum quando fuit factum pa-
ctum, quod maſculi, & non mulieres, vel
primogenitus ſuccedat inter nobiles.

Et in iſta materia animaduerte, quod eſt
inſpiciendum tempus conceptionis, vt poſ-
ſit † agnatus, vt conceptus ſuccedere l. Gal- 15
lus ff. de liber. & poſthum. l. inteſtati §. ſcien
dum l. inteſtato in fin. l. Titius, cum l. ſequen
ti ff. de ſuis, & legit. hæred. notat Angel.
Matthæacius in tract. de fideicom. cap. 16.
nu. 27. fol. 138.

Et ex iſtis alias inferebam, poſſe mulie- 16
rem viduam, quæ grauida remanſit, ventris
nomine † agere ad retractum conſangui-
nealem, qui competit conſanguineo ex le-
gibus fori, & ordinamenti, & Taurinis, &
vniuerſali Caſtellæ conſuetudine: ad quod
faciunt ſcripta per Tiraquell. in dict. gloſ. &
pro his faciunt quæ ſcribo in 1. par. quæſt.
41. in fine, vbi traditur, qualiter maioratus †
factus in fauorem ventris, aut infantis, va- 17
leat, & acceptari poſsit. Iſta confirmantur:
quia quemadmodum conditio adiecta, *Si ſine
liberis deceſſerit*, deficit, ſi tempore mortis
quis filios relinquat, licet poſtea decedant,
vt ſcribo ſupra quæſt. 12. in 2. par. ita defi-
cit, ſiquis tempore mortis relinquat † vxo-
rem prægnantem l. ſiquis prægnantem ff. 18
de reg. iur. l. iubemus §. ſi autem C. ad Tre-
bell. notat Carolus Ruin. in l. Gall. §. & quid
ſi tantum n. 35. ff. de liber. & poſthu. Fran-
ciſ. Mantic. de coniect. men. defun. lib. 11.
tit. 6. n. 9. pag. 490. quod ex facto contigit
motus, quia poſſeſsio non datur † non va- 19
lentibus implere conditionem ex Paulo de
Caſtro in l. 1. C. de inſtit. & ſubſt. & per alia
quæ inibi legi poſſunt, & iſtam noſtram
ſententiam ſequitur nouiſsime Ioan. Gut-
tier. lib. 2. pract. quæſt. quæſt. 87.

Sed pone quod iuxta conditiones & vin
cula primogenituræ, cuius poſſeſsio præten
ditur, nō poteſt in illa ſuccedere mulier, ſed
maſculus, quæro an in dubio venter in poſ-
ſeſsionem mittendus ſit? Quæſtio eſt à nemi
ne reſoluta, licet eam tangat Auendan. re-
ſpon. 28. mihi tamen videtur idem quod in
præcedenti quæſtione: & quod talis venter
† donec mulier pariat, eſt in poſſeſsionem
mittendus, & in illum transfertur poſſeſsio
virtute illius legis 45. quia in ventris fauo- 20
rē illud quod ventri vtilius eſt accipere de-
bemus, iuxta tex. in d. l. qui in vtero, & d. l.
3. tit. 23. par. 4. facit l. 2. §. in filijs, verſ. quid
ſi poſt ff. de Decurio. & l. etiam ei ff. de mi- 21
nor. l. quod diximus ff. de verb. ſign. l. 2. §.
remittit, verſic. qui autem in ventre
eſt, & ibi notat Bald. ff. de excuſation.

tutor.l.Libertinus §.poſthumus ff. quando
dies legat.cedat. Et faciūtquæ iohac propria
materia in ſauorem maſculorum primogeni
torum ſcribit Fuluius Pacianus in tract. de
probation.lib.2.c.11.n.11.fol.32. Et indu-
21 bio benignior † interpretatio eſt ſumenda
l.ſemper in dubijs l.capienda ff. de reg. iur.
& in re dubia benigniorem interpretationē
ſequi,non minur iuſtius eſt, quàm tutius l.
ea quæ §. vlt.ff.de regul iur.& textus ſingu
larit in l.alligant 26. quæſt.7.& vbi concur-
22 ruot vel concurrere poſsunt ſauor , † & o-
dium,diſpoſitio potius eſt habenda pro fa-
uorabili,quam pro odioſa, ſecundū Abb. in
c.ex literis ad finem,de reſtit. ſpoliat. per
text.in l.2.C. de in ius vocand. notat An-
char.in cōſ.27.contra Ioannem,& conſ.215
ſcripſit Papa col.2.verſ.in contrariū,licetcō
tra iſtam doctrinā Abbatis faciant ſcripta
per Bart.Socin.conſ.79.n.3.lib.4.Et eſtetiā
pro hac ſententia egregios caſut in l.quæri-
tur ff.de ſtat. homin. vbi probatur , quam
do aliquid poſsi,iudicari ſecundū,minus po
tens,† quem textum notant ad hoc ibi Bart.
23 & alij,vbi Pariſ.in addition. ad Bart. & Ia-
ſon.in l.1.in princ n. 4. ff. de acquir. poſſ.
quod confirmatur ex pluribus quæſcribo in
par.2.quæſt. 4. illat. 8. in verſ. & iſta ſen
tentia maxime procederet.

Et eſt etiam ad hoc expreſſus caſus in l.
24 1.§.ſed ſi incertam ff.de ventr.†in poſs.mit
ten.vbi in caſu dubio,& incerto , venter in
poſſeſsionē mitti debet;& eſt expreſsior ad
propoſitum textut melioromoibut ſuperio
ribus in d.l.1.§.quare,ibi: *Quare, etſi iſta ex
hæredatio facta ſit,ſi filius vnus mihi naſcatur,ex
hæres eſto:quia filia naſci poteſt,vel plures filij,
vel filius & filia,venter in poſſeſsionem mittatur.
Satius enim eſt ſub incerto eius, qui editur, &c.*
& eſt tex.in d.l.1.vlt.§.cū lege ſeq.ibi. *Tan
diu venter in poſſeſsione eſse debet, quamdiu aut
pariat,aut abortum faciat*,eſt etiam caſus in l.
cum quidam §.quod dicitur ff.de acquir.he-
red.ſed notanda l.6.par.6.ibi: *Sin teſtamento
muriendo algū ome dexando a ſu muger preñada,
o cuidando que lo era,dezimos que ni hermano,
ni otro pariente del muerto deuen entrar la here-
dad del finado,antes que eſperar que la muger
encaeſca*:debent tamen ſeruari circa ventrē
omnia requiſita in d.l.6. & in toto tit. ff. de
ventr.inſpiciend.nec minus facit l.7.tit.22.
par.3.io verſ. *Eſto miſmo dezimos que deue ſer
guardado quando alguna muger finca preñada de
ſu marido*, vbi Gregor.Lopez refert textum
in l.1.§.ſi ea, & §.generaliter ff. de ventre
in poſſeſ.mitten. & bonam doctrinam Bal-
di in cap.vnico , an agnatus , vel filius. Et
25 pro hac etiam noſtra concluſione , † quòd
debeat in poſſeſsionem venter mitti donec
pariat, & videatur an pariat maſculum , &
fœminam quāmuis in ſcriptura maioratus
fœminæ ſint excluſæ, facit textus in cap.1.
§.defuncto milite in tit. ſi de feudo fuer.
controuerſ.inter domin. & vaſſall.vbi pro-
batur, quod filia , mortuo patre † in dubio 26
in poſſeſsionem feudi mitti debet, donec
per aduerſarium de feudo probetur,& iudi
cetur , & in cap. 1. §. ſi inter filiam, ſi de
feud.fuer.contr.inter domin.& agn.& vide
omnino Menoch. remed. 4. de adipiſcen.
poſſeſ.n.375.cum alijs, Roland. conſ. 47.
n.50. & 55.lib.4. Molinam qui limitat lib.
3.de primog. c.4.n.43.& 44. fol. 28. notat
gloſ.in dict.c.1.in gloſ. 1. in fine , de con-
trouer.inueſtitur.inter maſculum, & fœmi
nam, Ioann. Andr.in addition. ad Specula-
tor. tit.de teſtam.§.pen,in fine, quod eſt no
tabile ſecundum Alex.in l.vltim.,in verſ.a-
liud notabile C.de edict. Diui Adrian. tol-
len. Natta io conſ.473.n.6.lib.2.Curt.Iun.
in conſ.30. nu. 12.& conſ.41.Carol. Ruin.
conſ.18 n.20.lib.1.Socin. Iun. in conſ.76.
nu.95.lib.5. & conſ.77.nu.1. Carol. Ruin.
conſ.18. nu.20.lib.2.Ripa reſponſ.80. nu.
73. vbi latè cum concordan. vt per Iaſon.
in conſ. 62.lib.4. Additio Ferraræ in forma
libelli, ad reuocationem feudi,verſ. ac no-
mine, pag.283.col.1.verſ.filia,& plures ci-
tat Marcabrun.ab Anguill.conſ.53. n. 21.
ad iſta legendus, Fuluius Pacian.in tract.de
probation.lib.2.cap. 39. num. 43.fol.546.
Ludouic.Peguera in lib.feudali, in verſ. in
ſtans num.95. fol. 83. Cephal. conſ.645.
num.15.lib.5.Decium io conſ.464. benè &
conſuetè num.10.& in conſ.188.nu. 10. &
conſ.448. viſo puncto nu. 10. & melius in
conſ.424.num.4 cum alijs,vbi nu.8. refert
textum in c.ſignificauit, de reſcriptis , vbi
mortuo fratre qui erat Comes,ſoror † ſucce- 27
dit in Comitatu, vt refero in 2. par. quæſt.
6.& Baldus dicit,quòd Comitatus transfer-
tur de fratre in ſororem: & idem in conſil.
498. n.3.& 554. num.8. vbi intelligit hoc
procedere , niſi poſſeſsio reperiatur apud
alium, qui etiam dominus eſt : nam in iſto
caſu filia excluditur à tali poſſeſsione , per
deciſionem Rotæ in deciſione Bellamer.36
incipienti,contra gentem,&Socin.in l.rem
quæ nobis quæſt.9.ff.de acquir.poſſ.&quia
ius proprietatis abſorbet † cauſam poſſeſsio
nis.c.cū dilectus,de cauſ.poſſeſ.&propriet. 28
procedit etiam niſi in continenti offeratur
probatio,quòd bona ſunt feudalia, ſecundū
Andr.de Iſern. Aluarot. & alios in cap. 1.
§.inter filiam, ſi de feud.fuer.controuer.in-
ter domin. & agn. quam doctrinam pluri-
bus medijs confirmat Roland. in conſil. 10.
numero 23.cum ſequentib. lib. 1. latius in
conſ. 48. numero. 50.lib. 4. vbi refert ex-
traordinariam, & ſingularem doctrinam
Iaſonis

Iaſonis in cõſ.152.col.fin.lib.4.dicentem, quod in feudo Eccleſiaſtico fœmina † non
29 eſt mittenda in poſſeſsionem, & citat Menoch.de adipiſcen.poſs.rem.4.n.382. pag. 86. & ante Rolandum hoc tenuit Socin. Iun.in conſ.68.n.23.cum alijs lib. 1 quem lector legat, & ſcripſi in 2.par.quæſt.6. à n. 33.& tradunt Decius in conſ. 424. & 467. Gozadin.cõſ.7.num.16.& 21.Marcabrun. ab Anguill.conſ.62.num. 34. vbi tradunt,
30 quod dicitur conſtare de iure agnati,† quando eſt nominatus in inſtrumento:ſecus ſi diceret ſe eſſe de deſcendentibus:ad quod maximè aduertendum eſt,Liparulus in c. 1.de eo qui ſibi & hæredibus in gloſſa amitti fol. 113.Ad quæ addo notabilem doctrinã Auguſt.Beroi.in conſ.45.num.19.& 20.lib.3. vbi intelligit doctrinam Ioannis Andr.& aliorum quando conſtat quod eſt finita emphyteuſis,& feudum propter lineam finitã: quia tunc danda eſt poſſeſsio domino,& hæredes nõpoſſunt illam apprehendere,& eſt digito alliganda doctrina Mohedani in recollectis ſuis deciſ.127.vbi tradit,quod fœmina agens ad reuocationẽ attentatorum in
31 cauſa feudali,† & ſic profana reſtituitur ad illum ſtatum,quamuis fœmina ex quo ſit fœmina,& incapax feudi, poſsit dici quod apparet de non iure ſuo,quem citat Lancellot. in tract.de attent.par.3.quæſt.1.n. 14. fol. 21.facit deciſio Iacobi Putei 401.n.4.par.2

Sed iſta fundamẽta quantum ad propoſitũ noſtræ quæſtionis,non tantã vim habẽt, vt prima facie apparet:quia filia in caſu prædicto ideo in poſſeſsionem mittitur,quia in
32 dubio bona præſumuntur libera,† & nõ feudalia l.altius C.de ſeruit.& aqua,cum cõcordan.quæ ſcribo in 4.par.infra eod.quæſt.20 ex dict.tamen gloſ.in d.§.1. infertur, quod ſi ſucceſſor in maioratu tempore mortis reliquit filiam,quæ iuxta cõditiones primogeniture non erat excluſa,niſi extãtibus maſculis in eodem gradu, & reliquit vxorem
33 prægnantem,in dubio filia in poſſeſsionem rerum maioratus mittenda erit,† donec conſtiterit,an mater grauida filiam pariat,vel filium,cum ſi filiam pariat,filia primo nata præfertur in primogenitura: & pro prædicta etiam concluſione,quod venter in dubio in poſſeſsionem bonorum maioratus mitti debeat, facit, quod in dubio eſt potius exiſtimandum, quod venter eſt filij maſculi, & non filiæ: quia natura potius inclinatur ad
34 maſculorum † quam ad fœminarum procreationem, vt ſcribit Ariſtoteles lib.3.de generatione animalium lib.4.c. 1.& lib.de hiſtoria animalium c.2.& fœmina eſt mas occaſionatus, vt colligitur ex eodem Ariſtotele quæſt.99.art.2. quod latius tractant Guillelm.Benedict.in c.Raynũtius,in verbo,duas

habens filias n.24.de teſtamen.& Tiraquel. in 1.l.connubial.gloſ.1. par. 1. numero 99. fol. 20.

Ex quibus iuſta quidem ratione dubitari poteſt de reſolut.Ancharran.conſ.354.n. 4 & conſ. 392.n.1.cum alijs,in quibus conſilijs periculoſam ſententiam tradit, de inſtituto ſub conditione,ſi quæ peperit filiam: & de doctrina Ancharrani meminit Quintilian. Mandoſ.regul.19.Cancellar.quæſt.7.nu.7. fol.131.dum Ancharran.tractat,quod ad medicos pertinet iudicare an fœmina ſit grauida à maſculo,vel fœmina,& de doctrina Auendañi dict.reſpon.28.n.1.cum ſequentib. vbi in ſpecie iſtã quæſtionẽ,tractat & cõcludit quod in tali caſu † ſolummodo ſunt dãda 35
mulieri alimenta,vt partus alatur:nec eſt ei concedẽda poſſeſsio.Iſta tamen procedunt niſi aliter à teſtatore diſpoſitum ſit,ſicut ego vidi in aliquibus maioratibus:ſunt enim aliqui homines fœminei ſexus tã inimici,quod non ſolum excludunt fœminas à ſucceſsione maioratuum,ſed cauent,quod ſi mulier grauida remanſerit,ſequeſtrentur bona maioratus,donec mulier ventrem edat:† tenebitur 36
tamen mulier grauida,vel aliàs ventris nomine cautionem dare,quod ſi filium non pariat reſtituet omnes fructus quos perceperit,legitimo ſucceſſori maioratus,ſi ad ventrem non pertineant,quod probatur in l. 1. C.de Carbonia.edict.& in l.1.ff. eod. tit & in l.3.§.emancipatum ff.de collat.bonor. & l.ſi poſtquam§.1.ibi:*Si cauerit aduerſarius ad eum poſſeſsionem eſſe transferendam*, ff. vt legat. nomi.caueatur, & in eadem l. verſ. ſed nec ipſi, & qui iurauerit vſumfructum ad ſe pertinere, petere poteſt niſi oblata cautione, faciunt notata per Rebuff. tom. 1. ad conſtitut. Regias tit. de ſentent.execution. gloſ.16. artic. 1.pag. 325. & gloſ. 18. pag. 333. & tom. 3.tit.de cauſa beneficial.poſſ. artic. 1.gloſ. vnica num. 18.pag.292.in quibus locis videbis quemadmodum iſta cautio peti debeat, non tamen tenebitur mulier dare cautionem quod reſtituet alimenta,ex quibus fuerit alita,l.1.§. intereſſe ff. ſi mulier ventr.nomin.miſs. cauſ. notant Nicol. Boeri. deciſ.324. Epiſcopus Couarr. in practic. qq. cap.6.num.7. vbi etiam citat Maſſuerium in pract. tit. de poſſeſ. num. 27. & idem tenet Matth. de Afflict. deciſ. Neapolit. 152.fuit dubitatum num. 4. Et in materia addo notabilem doctrinam Matthæi ab Afflict.in conſtitution. Neapol.lib. 3. rubric.24. de ſucceſs.num. 11. fol. 299. vbi reſoluit, quod ſi cognata peperit filiam fœminam ex fratre ſororis, quæ dicitur amita, præfertur poſthumo: quia eſt proximior in gradu patri ſuo, quam neptis.

Et erit iuſta petitio illius, qui prætendit
ſucceſsionem ſi fœminam mulier grauida pa
riat, ſi petat quod fiat deſcriptio † fructuum:
cum hæc petitio regulariter licita ſit, quãuis
37 ſequeſtratio prohibeatur, ſecundum Bald.
in l.1.col.vlt.ff.de ventr. in poſſ.mitten. in
c.1.de ſequeſtr.poſſ.& in l. ſi fideiuſſor. §.
vlt.ff qui ſatis dare cogan. vbi Alex. Iaſon.
& Curcius, & cõducunt quæ ſcribo in quæſt.
7.infra eod.n.& tradita per Pinel.in l.1.C.
de bon.matern.par.2.n.23.& an inſpiciatur
38 † conceptio vel animatio, traditur per Bald.
in conſ.390.tam profunde n.4.lib.2. & alia
de hac materia etiã ſcribit Matth.de Afflict.
in conſtitution. Neapolit.lib.3.rubr. 24. n.
10.fol.299.vbi tenet idem quod Greg. Lo-
39 pez in d.l.5.tit.15.par.2. Eſt etiam animad
uertendum qualiter probetur ventrem †
eſſe prægnantem, quod docet text.in l.1.
in princ.ff. de ventr. inſpicien. latè Ægidi.
Boſsi.in pract.crimin. tit. de partu ſuppoſ.
n.10.pag.378.& quis dicatur partus legiti-
mus vltra antiquos, lege latiſsimè Tiraquell.
in l.ſi vnquam C. de reuocan.donation. in
verbo, ſuſceperit liberos n.208.cum ſequẽt.
pag.394. Tellum in l.13.Tauri n.1.cum ſe-
quent.& omnium abundantiſsimè Menoc.
de arbitr.iudic.lib.2.cent.1.caſu 89. nu. 34.
cum ſequentib.pag.238.Ant. Theſaur. de-
ciſ.Pedem.12.n.5. qui notanter loquitur,
Angel. Matthęac. in tract. de fideicom.
quæſt.17.fol.139.n. 1. cum ſequentib. no-
uiſsimè Maſcard.in tract.de probation. lib.
2.concluſ.1088.& latiùs concluſ. 1046. n.
1.cum ſequentib.lib.3.Quintil.Mandoſ. de
ætate minor.dict.c.2.n.21.fol.6.& in regul.
19.de infirm.reſignan.quæſt.7.n.5.fo.231
Et quod filius præſumatur natus in nono
menſe, & ſic in legitimo tempore, tradunt
Nicol.Boer.deciſ.220.per totam Burſat. in
conſ.63.n.21. qui plura bona in propoſito
40 ſcribit in toto conſilio. Et quod filius † natus
in decimo menſe habeat ius ſuccedendi, tra
dunt gloſ.in l. Gallus in princ.ff.de liber.&
poſth.& in authen.de reſtitution.& ea quæ
§.vnum ſiquidem, verſ.perfecto, quas citat
Anton.Gamma deciſ.325.n.2.Et quod lex
ſeptimo menſe ff.de ſtat.homin.intelligatur
de menſe lunari, tradit Alciat. in l.Gallus in
princ.n.29.ff.de liber.& poſthum. quem ci
tat Menoch.lib.2.de arbitr.iudic. caſu 50.
n.59.Et quod vehemens coniectura ſuffi-
ciat ad intelligendum an fœmina ſit prægn-
nans de maſculo, vel fœmina, reſoluit Fe-
lin.in procemio firmiter n.2.per conſilium
Ancharrani, quod vocat ſtupendum 368.
viſo diligenter puncto, quod non inuenio:
& conſ.392. viſis diligenter, quod etiam
ipſe vitioſe allegat, & aliud conſiliũ eſt 354
quod incipit, quidam Antonius n.45. faciũt
nouiſsimè ſcripta per Fuluium Pacianum
in tract.de probation.lib.2.c.10.per totum
fol.31.vbi tradit cui incumbat onus proban
di filium eſſe maturo, an immaturo partu e-
ditum. Et qualiter † mulier nõ poſsit retine
re bona maioratus cum colore, quod ſint bo 41
na libera, nec remanere in poſſeſsione bono
rũ, declarat Aluar. Valaſ.conſult.115. Iaco-
bum Conceſſem quæſtion.lib.2.c.9. n.5. &
de obſtetricibus quæ declarant mulierem
eſſe prægnantem, legendus eſt idem Maſ-
card.author.eod.lib.3.concluſ.1125.nu. 1.
cum ſequent.ſol.10. Et quod filius præſu-
matur natus in ſeptimo, vel nono menſe, tra
dunt Nicol.Boeri.deciſ.220.in fine, Burſat.
in cõſ.63.n.20.lib.1.qui plura etiam in iſta
materia ſcribit, & quod proximior ad ſucce
dendum in maioratu dicatur ille qui reperi
tur proximior tempore mortis † defuncti, 42
vel abortus poſthumi, & non ille qui repe-
ritur proximus tempore quo delatus fuit
maioratus poſthumo, tradit Greg. Lopez
in l.9.tit.1.par.2.in gloſ.2.verbo, *De ſu fina-
miento*, vbi Ahumada n.1.fo.126. & quali-
ter infans nõ poſsit nanciſci quaſi poſſeſsio
nem filiationis, ſcribo in princ.iſtius partis
quæſt.2.& in materia præſentis quæſtionis
animaduerto ad totũ titulum de ventre inſ-
piciendo, & ad legẽ 17.tit.6.part.6.

QVÆST. III.

Vtrũ lex 45. Taurina procedat in ſucceſſore monacho.

SVMMARIVM.

Quæſtionis definitio, n.1.& 2.4.

Lex 45. Taurina procedit in mortuis ciuiliter per delictum, n.3.

TErtio quæro, an prædicta lex Taurina
procedat vbicunque ille qui maioratũ
poſsidebat, fuit factus monachus. In qua quæ
ſtione † eſt adhibenda diſtinctio. Nam ſi qui 1
dem monaſterium, in quod ſe contulit, eſt ſan
cti Franciſci, vel alterius, qui non poſsit poſ-
ſidere bona in cõmuni, tunc efficitur ipſo iu
re incapax, & monaſteriũ bona maioratus
poſsidere non poteſt, & ad ſequentẽ in gra
du defertur tam proprietas, quam poſſeſsio.
Et mors iſta ciuilis (quia iſto caſu operatur
eundem effectũ quem mors naturalis, iuxta
ea quæ plenẽ dixi in 2.parte huius operis,
quęſt.etiã 3.à nu. 7.) eſt eiuſdẽ effectus ad
translationẽ poſſeſsionis in ſequentẽ, cui ius
cõpetit ſuccedẽdi: & verba d.l.45.ibi, *Muer
to el tenedor*, in hoc etiam caſu exẽplificãtur:
& hoc refert, & ſequitur Auendan.in l. 45.
Tauri, gloſ.2.n.9.ſo.189. Ad hoc etiã facit
doctrina Angeli in l. ex facto in princ.
ff. ad Trebellian. vbi per §. ſi quis rogatus
el

el 2.illius legis tenet,quod conditio iſta, *Si ſine liberis deceſſerit*, poſita in ſubſtitutione, adimpletur quando quis dãnatur in metallum,per quam pœnam efficitur ſeruus pœnæ,& habetur pro mortuo,& ſequuntur Alex.in conſ.53.n.2.lib.5.& Roland.in conſil. 97. num.39. lib.2.Et ad hoc facit † elegans text.in l.mulier ff.ad Trebell.per quẽ
2 dicit notanter Alex.in conſ.100.nu.5.cum alijs lib.4.quod ſi pater filium inſtituit, & is ſacerdos efficeretur,& inſſit, vt poſt mortem hæreditatemSeio reſtitueret,ſi non fuit ſacerdos,ſed ſine liberis deceſſit, eſt hæreditasSeio reſtituenda:quoniam videtur teſtator ſacerdotij conditionem appoſuiſſe propter filiorum defectum: vnde ſatis eſt conditionem fuiſſe ex æquipollenti adimpletam, licet contra Alex.teneant Iaſo. in l.Gallus §.& quid ſi tantum n.34.ff.de liber. & poſthum.Alciat.lib. 3. de verb. ſign. & Gloſ. Pariſ.in dict.cõſil.Alex.io additio.quæ incipit, His, & condocit tex. in l. 5.ff. de bon. damn.& quod ſcribit Ægid. Boſſi.in pract. crimin.tit. de bonor. publica. num, 10. & mortui reputantur exhæredati iuſtè, banni tus,Franciſcanus, & hæreticus, vt latius explicat Nicola.Boeri deciſ.304.n.7.

Et ex his infertur idemquod in monacho ſancti Fraociſci eſſe, vbicunque poſſeſſor boaorum maioratus aliquod perpetrauit delictum,cuius occaſione,ipſo iure bona maioratus amiſit:hoc etenim caſu mors iſta ciuilis eſt,& habet eundem effectum quẽ mors naturalis:& ideò æquitas,& beneficium,& priuilegium illius famoſæ legis ad hunc caſum extendi debet:maximè quia concurrit
3 eadem ratio, † quæ adeſt quando anteceſſor in majoratu vere,& naturaliter mortuus fuit, facit l.etiam §.ſi deportatus, ibi; *Fratribus ſuis non obſtabit*, ff.de bonis libert. l. 1. C. de hæred.inſtit.Si autem monaſterium,in quo profeſsionem fecit poſſeſſor maioratus, poterat habere bona in communi,non transfer tur in ſucceſſorem in gradu talis poſſeſsio, donec iſte monachus naturaliter mortuus ſit:quod probatur ex ratione textus in l. Statius Florus§. Cornelio Fœlici ff. de iure fiſci: vbi cum mulier inſtituta hæres rogata eſſet poſt mortem ſuam reſtituere hæreditatem Cornelio Fœlici,& pœnam deportationis meruiſſe,actio fideicommiſſario non competit,donec mors naturalis molieri contingat.Et ad hoc eſt etiam expreſſa doctrina Baldi in authen.niſi rogati n.27.fol.165 C.ad Trebell.vbi dicit,quod ingrediens monaſterium transfert non ſolum ea quæ ſunt iuris,ſed etiam poſſeſsionem facti: cum filius adoptiuus ſit,ſicut monaſterium, per l. ſi adoptauero ff.de precar.ſed pro reſolutione veraillius quæſtionis,vide quæ ſcribo in 2. Tomo.

dict.quæſt.3.quia iſta dependet ab illa:Et ſecundum prædictam diſtinctionem intelligẽdum,& moderandum eſt quod ſcribit Lapus allegat.100.n.22.vbi reſoluit,quod poſſeſſio momentanea tranſit in monaſterium. Et quod conſtat per textum in c. in præſentia,de probation.vbi Innoc.Barbac. & alijs vbi probatur, quod monaſteriũ ipſo iure & facto abſque alia apprehẽſione acquirit poſſeſsionem,& dominium bonorũ ingreſſi in religionem, de quo per Auguſtin. Beroi.in conſ.29.n.2.lib. 1. & faciunt tradita per eundem io conſ.53.n. 37.lib.3.&in cõſ. 103.nu.15.lib.2.Et conſidero, quod cum †
iſta quæſtio an monaſterium pro vita mona 4
chi poſsit habere maioratum, quod monacho ſi fuiſſet in ſeculo competebat,ſit dubitatiſsima,ex his quæ ſcribo in dict.quæſt. 3. partis 2.Et in effectu res requirit altiorem indaginem in iure,& magnam examinationem cauſæ:& eſt procedeodũ ad dandam monaſterio poſſeſsionem, rerum maioratus iuxta ea quæ ſcribo infra hac par.quæſt.15. per totam quæſtionem,& de iſta quæſtione etiam tracto in dict.quæſt. 3.n. & an ſit neceſſaria aditio monachi ad hoc,vt monaſterio detur poſſeſsio bonorũ maioratus,vel ſufficiat quod monaſterium acceptet, & adeat pro monacho in iudicio,conſtat ex Abbate, & aliorum,in c.in præſentia, de probation. Ripa in l. 1.n.150.ff.de vulgar.Carol.Ruin. in conſ.204.n.12.lib.1.Zuchard.io l.vltim. C.de edict.diui Adrian.n.258. & alijs quæ citat Menoch.de adipiſceo.poſſ. rem. 4. n. 293. pag.80.quod vidi io negotio maximi momenti,& in puncto ad memoriam eſt repetenda dict.l.ex 45.Taurina, & gloſ. in c. ſi qua mulier, in gloſ.1.verbo, ſed nunquid, vbi Archidiacon. 59.quæſt.3.Iacob.de Aren.Iacob.Cauana.Dyn.Bart.Alberic. Angel.Franciſ.Aretin. in l.qui vniuerſas ff. de acquir.poſſeſs.& alij plures quos citat Tiraquel. in tract.lemors, declarat. 6. præfatio n.9.pag.35.& 2.par.declarat.4.nu. 5. pag. 61.& declar.14.num.9.pag.148.& nu. 24. pag.157.ad quos addo Auguſt.Beroi. in cõ ſil. 26. num.9.lib.1. Et quomodo poſſeſsio rei donatæ trãſeat in monaſteriũ, cõtra quã allegatur, quod erat reſtitutioni ſubiecta, notaoter agit Ioſeph. Ludouic. deciſ. 29. nu. 13.inter alia reſoluit, quod monaſterium habens poſſeſsionem cum conſtituto, præfertur habenti poſſeſsionem actualem: ex Roland. conſil. 51.n.24.lib.2.

(.?.)

QVÆST. IIII.

Lex Taurina 45. an habeat locũ in quaſi poſſeſsione.

SVMMARIVM.

Quæſtionis definitio, n. 1.
Poſſeſſio rerum corporalium & incorporalium an transferatur per conſtitutum, n. 2. & 5.
In poſſeſsionem rerũ corporaliũ miſſus eſt mittẽdus in poſſeſsionem rerum incorporalium, n. 3.
Poſſeſſorium iuriſdictionis qualiter habeat admiſtam cauſam proprietatis, n. 4.
Tenuta an ſit ius indiuiduum, n. 6.

QVarto quæro, an prædicta lex 45. procedat in quaſi poſſeſsione rerũ incorporaliũ in qua ipſa loquitur. Et ſanè cũ prædicta lex orta fuerit in fauorẽ & conſeruationẽ maioratuũ, & in quaſi poſſeſsione concurrat eadẽ ratio quæ adeſt in poſſeſsione;
procedere † debet etiã in quaſi poſſeſsione, 1
quãuis ſtatuta ſtrictè ſint interpretanda: refert inter alia gloſ. in l. ſi quis in tantũ C. vn de vi, quæ gloſ. eſt ordinaria, & approbata ſecundũ Iaſonẽ in l. 3. in princ. n. 12. ff. de acquir. poſſ. & ſequitur Balbus in tract. de præſcript. 2. par. 4. princip. in princ. n. 2. fo. 55. & licèt in ſtatutis teneãt contrariũ Ant. de Butrio in c. vlt. col. 2. de cauſ. poſſ. & propriet. Alex. & Iaſon in d. l. 3. quia ſtatuta ſunt ſtrictè interpretanda in caſu prædictæ, l. 45. Contrariũ verũ eſt per ſupradicta: & probatur in verbis illius legis, ibi, *Villas, y fortalezas.* Cũ in illis pro maiori parte domini habẽt iuriſdictionẽ: & facit l. cætera, in princ. ff. de legat. 1. & §. tã ante, inſtit. de lega. l. 15. tit. 9. par. 6. & iſtã ſententiã tenet in terminis D. Anton. de Padilla in l. 1. C. de ſeruit.
n. 7. pag. 132. & hoc coadiuuatur, quia † per 2
conſtitutũ ita transfertur poſſeſsio rerũ incorporaliũ, ſicut rerũ corporaliũ, ſecũdũ Innocẽt in c. in literis, in fine, de reſtitu. ſpoliat. Bar. in l. quod meo, in princ. col. vlt. in verſ. quid ſi cõcedo, vbi Cuma. Alex. & Aretin. ff. de acquir. poſſeſ. ad quod plures cõcordãtes refert Tiraq. in tract. de cõſtit. par. 2. ampliat. 32. n. 1. cũ ſequent. fol. 67. Et materiã, & pũctũ latè tradit in noſtra quæſtione idem Tiraquell. in l. quinta cõnubial. n. 129. fo. 283. Sic remediũ c. reintegrãdæ 3. quæſt. 1. competit pro quaſi poſſeſsione rerũ incorporaliũ, ſecundũ Socin. in l. in rẽ quæ nobis n. 15. verſ. tertio cõclude ff. de acquir. poſſ. Ripa in c. cũ Eccleſia n. 101. de cauſ. poſſeſ. & propriet. & alios quos citat Menoch. remed. 15. de recup. poſſ. n. 200. pag. 494. vbi & Bertrãdo cõſ. 2. n. 10. lib. 1. tradit, dari tale remediũ contra vaſſallũ negantẽ domino homagiũ. Et in iuriſdictione, & alijs iuribus incorporalibus, hoc tradit Ægidius Boſius in pract. criminali tit. de pluribus violentijs n. 39. & iterũ n. 50. pag. 315. ex Bart. in l. 1. §. vnde vi ff. de vi & vi armata, Bart. Socin. in cõſ. 287. lib. 2. nouiſsimè Cæſar Genuẽ. in l. vnica C. ſi de moment. poſſ. verſ. ampliationes ſeu quaſi n. 144. pag. 133. & iſtã ſententiam tenet in terminis Molina lib. 3. de primog. c. 12. n. 23. fo. 89. Garcia Falcon. regul. 142. n. 1. Et hanc concluſionẽ verã puto, & ad cõſeruandũ bona maioratus neceſſariã: iuriſdictionẽ autem eſſe ius reale tradit Angel. in cõſ. 117. in canonica col. 1.

Et eſt notandũ, quod † miſſus in poſſeſ-
ſionẽ rerũ corporaliũ eſt mittendus in poſ- 3
ſeſsionẽ rerũ incorporaliũ, quæ circa corporalia verſantur, vt in ſeruitutibus, & ſimilibus, ſecundũ Salicet. in l. vltim. C. de edict. diui Adrian. vbi Paul. n. 12. Alex. n. 25. Menoch. de adipiſcẽd. poſſ. rem. 4. n. 394. pag. 86. qui cõfirmat: quia ille qui eſt in poſſeſsione principali, eſt in acceſſoria, & cõcreta, l. cũ ſcimus §. vlt. §. de agricol. & cenſit. lib. 11. Et qualiter † poſſeſſoriũ iuriſdictionis
habeat admixtã cauſam proprietatis, tradũt 4
Bald. in l. vnica C. ſi de moment. poſſ. n. 6. & in conſ. 161. in fine lib. 3. Pariſ. in conſ. 98. n. 16. lib. 2. Caſador. deciſ. 1. in tit. de reſtit. ſpoliator. n. 10. Cæſar Genuenſ. vbi latè in d. l. vnica limit. 2. n. 21. pag. 150. ad iſtud legẽdua, vbi reſoluit, fore titulũ neceſſariũ, & reſoluit Menoc. in tract. de retin. poſſ. rem. 3. n. 590. pag. 225. ex Ioanne Fabro. in §. retinẽdę n. 4. de interdict. Capicius deciſ. 209. n. 4. & 5. & idẽ Menoch. de recuper. poſſ. rem. 15. n. 469. pag. 518. & ſcribo infra par. 4. quæſt. 21. Et quod quaſi poſſeſsio iuriſdictionis decimarum, † & aliorum iurium in-
corporaliũ tranſeat per clauſulam conſtitu- 5
ti, vbicunq; ille qui ſe conſtituit poſsidere, poſsidet, nõ alias, tradit Anton. Natta in cõſ. 273. n. 1. & 2. lib. 2. per doctrinam Bartoli, in l. quod meo, in fine ff. de acquir. poſſ. Antonij de Butrio in c. fin. de cauſa poſſ. & propriet. & in c. cum veniſſem, de reſtit. ſpoliator. ad quod omnino legi debet Tiraquell. in tract. de conſtitut. par. 3. limit. 1. nu. 10. Et quod iuriſdictio caſtri cõtinuetur in ſucceſſorẽ, reſoluit Iacob. Puteus, deciſ. 300. par. 2. quod conſiliũ cito par. 1. quæſt. 10. & quod tenuta, ac tenutæ † confirmatio vbicũ
que eſt incorporali, ſit quoddam ius indiui 6
duum, tradit Quintilian. Mandoſ. in conſ. 98. n. 9. per legẽ 1. §. quædam ff. de rer. diuiſio. & §. incorporales, inſtit. de rebus corporeis, & idem in conſ. 7. num. 16.

QVÆST.

QVÆST. V.

Princeps ſi reſtituat delinquentem, an transferatur in illum ipſo iure poſſeſsio.

SVMMARIVM.

Reſtitutio omnia in priſtinum ſtatum an reducat, n.1. Authoris ſententia, à num.2.

Dominium licet ipſo iure in aliquibus caſibus transferatur, non tamen poſſeſsio, n.3.

Delinquentibus non ita fauendum eſt ſicut alÿs, num.4.

Reſoluto contractu, an reuertatur dominium ad tradentem, num.5.

Reſolutio quæſtionis, num.6.

Poſſeſsio an accreſcat ſine noua apprehenſione, num.7.

Feudum ſi renouetur, an dicatur antiquum, numero 8 & qualiter dicatur nouum vel antiquum, num.12.

Dominium amiſſum, ex noua tamen cauſa acquiſitum, vt nouum reputatur, n.9.

Extinctum quod iam eſt, nullum poteſt effectum producere, num.10.

Emphyteuta cadens à iure ſuo, ſi redimat rem, an euitet pœnam, num.11.

Monaſterium ſuperioris authoritate deſtructum, non recuperat omnia quæ antea habebat, ſi reſtituatur, num.13.

Caſtro deſtructo, iura eius an perdantur, num.14. & 20. Quid ſi in alium locum transferatur, num.21.

Ciuitas cùm eſt funditus deſtructa, amittit omnia iura quæ antea habebat, num.15.

Eccleſia in totum deſtructa, & ruinata, & execrata dicitur, num.16. Quid ſi iterum reædificetur, num.17. & quid de priuilegÿs Eccleſiæ translatæ, num.26.

Iuspatronatus habentes an poſſint ſine licentia Epiſcopi Eccleſiam deſtructam reficere, num.19. & 36.

Epiſcopus, cuius ciuitas fuit deſtructa, an habeat Epiſcopalem dignitatem, num.22.

Priuilegium propter bellũ amiſſum, pacẽ ſequuta recuperatur, n.23.

Feudum per ſententiam amiſſum, ſi reſtituatur, antiquum dicitur, num.24.

Recuperans ex cauſa redimendi an dicatur habere cauſam de præterito, n.25.

Rem patrimonialem ſi aliquis vendat, & poſtea illam recuperet per in integrum reſtitutionẽ, non dicitur amplius res patrimonialis, numero 26.

In feudis conſolidatis vxor an habeat partem, numer.27.

Res ſpecialiter obligata ad ſolutionem alicuius redditus, ſi fuit creditori ob ſolutionis defectũ adiudicata, an poſſit creditor pro annis ſequentibus redditus exigere, n.28.

Bona quæ erant prius de fideicommiſſo, & poſtea effecta libera ſi recuperentur, intelliguntur recuperata vt bona libera, n.29.

In caſibus, in quibus dominium ipſo iure transfertur, reſoluta diſpoſitione transfertur dominiũ, licèt non poſſeſsio, num.30.

Maioratus filio delinquentis à Rege donatus an dicatur nouus, num.31.

Res maioratus à maioratu extracta, res maioratus illius non dicitur, num.32.

Officium ob non renunciationem amiſſum an maneat liberum, num.33.

Turrim deſtructam an de nouo liceat ædificare, num 34.

Patronus an efficiatur qui Eccleſiam in totum deſtructam reficit, num.35.

Caſtra deſtructa per ſententiam an poſſint reparari, num.37.

QVintò quæro, Si quis poſſeſſor bonorũ maioratus commiſit delictũ, per quod bona maioratus amiſſa fuerũt, & poſtea Princeps illi vel alteri ſucceſſori bona reſtituat, an ipſo iure erit translata in illum poſſeſsio virtute illius legis. Et certè cùm reſtitutio omnia ponat † in priſtinum ſtatum, l. quod 1 ſi minor, §. reſtitutio, ff. de minor. l. vlt. C. de ſentent. paſſ. cum concordan. videtur quòd quemadmodum Principis reſtitutio operatur in principali, & in hoc effectum habeat: & prò hac ſententia faciunt quę ſcribo in 1. par. q.12. à num.3. quæ legenda ſunt ad deciſionẽ iſtius quæſtionis. Hæc tamen † opi- 2 nio non eſt ſine ſcrupulo; quia delinquens, cùm eidem fuerunt bona confiſcata, & in Regiam coronam translata, animo & corpore poſſeſsionem eorum amiſit: & ideò durum videtur, quòd per reſtitutionem abſq; corporali apprehenſione fiat ipſo iure translatio poſſeſsionis; non obſtat dict. l. quod ſi minor, §. reſtitutio cum concordan. quia dicta lex loquitur in proprietate, non in poſſeſsione, quæ differunt, l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquir. poſſ. & ideò licèt in aliquibus caſibus quando quid fit, ipſo iure dominium tranſeat ſine poſſeſsione, vt in l. commiſſa, vbi Bar. & Roman. ff. de publica. & notat Bart. poſt Dinum in l. Imperator, ff. de iure fiſci. Poſſeſsio tamen transfertur, † niſi ipſo iure fuerit apprehenſa, ſecundũ 3 gloſſam in l. cum duobus, §. idem reſpondit ſocius ſi ceſſante, in verbo, dominium, ff. pro ſocio, & in l. vlt. C. de ſacroſan. Eccleſ. notat Bart. in d. l. commiſſa, Angel. Bald. & Roma. in l. ſi quis in tantam, C. vnde vi, Iaſ. in conſil.148. lib.4. Nicol. Boer. deciſ.167. nu.9. cum ſequent. Anton. Peregr. qui citat Bart. Bald.

Bald.& Alberic.in tract.de iure fiſci libr.4.
num.23.pag.198.Anton. Gomez tomo 3.
cap.2. num.3. fol.29. Maximè quia delin-
4 quentibus † non ita fauendum eſt ſicut alijs,
& facit l. inſulam, C.de ſentent.paſſ.vbi in
inſulam deportatus filius, & vinculo pater-
næ poteſtatis exempto; ſi redit in patriam,
dignitas ei reſtituitur: ſed non patria pote-
ſtas,& res mutata in priſtinum ſtatum redu
citur,l. liber homo,vbi gloſſa,ff.de ſtat.ho-
min.l.inter ſtipulantē,§.ſacram, ff.de verb.
oblig.l qui res,§.areā,vbi gloſſa alios concor
dātes cumulat,ff. de ſolut Et cōfirmo,quia
reſoluto contractu,etiam ipſo iure nūquam
5 reuertitur dominium † ad tradentem prio-
rem dominium, ſed opus eſt traditione : &
ſic requiritur actus retroſimilis , ſecundùm
gloſſam notabilem, quam ibi notat & com-
mendat Bald.in l.1. C.de inoſſic. donation.
Alex.qui alios citat in conſ.10.n.2.lib.1.Ca
rol.Ruin.in conſ.32.n.14.lib.1.qui hoc con
firmat ex doctrina Bartholi & aliorum in l.
ſi ita quis,§.ca lege,ff.de verb. oblig. Bald.
in l. 1.& in l.cum mulier,ff.ſolut.matrim.&
aliorum quos citat:& faciunt quæ ſcribit idē
Carol.Ruin.conſ.193.num.15.eod.lib.& in
conſ.76.num.8.& in conſ.214.num.8 & in
conſ.32.num.14.Ad quos tamen addo Caſ-
ſan. in conſuetud. Burgun. rubr.7. le mors
ſaiſit viuo,§.1.pag.902.verſ.Et aduerte,vbi
Alexan. in d. conſ.10.licèt non referat vo-
lumen conſilij,tradit,quòd in caſibus,in qui
bus transfertur dominium ſine traditione,ſi
reſcindatur contractus, non requiritur tra-
ditio in acquiſitione dominij: & hoc maxi-
mè procederet,quando poſſeſſio bonorum
6 maioratus eſſet apud † aliquem ex donatio
ne Regia,& non in poteſtate Principis re-
miſsionem facientis,ex cap.quamuis de re-
ſcript.in 6. & notatorum in l.Gallus,§. &
quid ſi tantum,ff.de liber.& poſthum.& fa-
cit doctrina Baldi & aliorum in l.1.C.de ſen
ten.paſſ. vbi tenet , quòd licèt aliquid ipſo
iure accreſcat, non tamen accreſcit poſſeſ-
7 ſio † ſine noua apprehenſione,& ius accreſ-
cendi non habet locum de poſſeſsione natu
rali ad ciuilem,Gloſ.& Bart.in l. ſed ſi no-
lit,ff.de acquir. hæredit. Et hoc confirma-
tur,quia vbicumque feudum per vaſſallum
amiſſum fuit fiſco Principis incorporatum,
aut poſſeſsio eius per dominum apprehen-
8 ſa,ſi renouetur feudum,dicitur † nouū feu-
dum,& non antiquum,ſecundùm Bald. in l.
1.q.35.ff.de rer.diuiſ.Alex. conſ.33.nu. 6.
lib.5.Iaſ.conſ.152.col.2.circa medium, lib.
2.& alios quos citat Aymon in tract.de an-
tiq.temp.par.5.num.20.fol.336. quod etiā
tradit Gloſſ.Pariſ.in conſuetud.Pariſ.§.30.
num.105.fol. 142. col. 4. Quam materiam
notanter explicat doctiſsimus Cald.à Perei
ra in tract.de renouat.emphyt.q.4.num.18
cum ſequen.fol.21.& faciūt quę ſcribit idē
Caldas q. 5. ſeq. ad hoc legendus , & quod
ſcribo 4.par.q.23.& Caldam citat Barboſ.in
rubr.ff.ſolut.matrim.par.3.num.38. pagina
114. De quo legendus eſt idem Barboſ. in
l.vſufructu,num.29.pag.949.ff.eod.tit. A-
zeued.in practica Piſana lib.2.c.18. nu.18.
fol.35.qui refert Menochium & Auiles,fa-
cit text.in l. ſi mater,§.eandem, ff. de ex-
cept.rei iudic.vbi ſi quis ex noua cauſa do
minium acquiſierit, † quod amiſerat,domi-
nium nouum reputatur,& text. in l. ſi quis 9
ædes,ff.de ſeruitutib.cum quo concordat l.
57.tit.31.par.3.& l. qui cum pro hærede,
ff.de vſucapion.pro emptor. Et ſi res hypo
thecata,quæ fuit cum conſenſu creditoris
vendita , fuerit per debitorem acquiſita ex
cauſa diuerſa à prima,ex qua erat apud de-
bitorem,non venit in generali obligatione
bonorum,text.ſingularis in l.fin. de remiſſ.
pignor. & probatur in l.1.§.cum venditor,
ff.quib.mod.pign.vel hypothe. ſolui. tradit
Ioann.Grat.regul.11. num.11. & Fanus in
tract.de pignorib.par.6.memb.3.nume.21.
fol. 147. Et quod extinctum eſt,† nullū ef- 10
fectum producere poteſt,l. Iulianus , ff. ad
exhibēdum,l.mulieri,§.res abeſſe,ff.de ver-
bor. ſignific. Iacobus Portius in conſ. 167.
num.105. & facit etiam regula iuris , quòd
res ſemel extincta amplius reuiuiſcere non
poteſt,l.quæ res,§.aream, ff. de ſolutionib.
cum concordant.vt per Tiraquel.in l. ſi vn
quam, C. de reuocand. donation. in verbo,
ſuſceperit liberos,n 195. Zanchus in l.hære
des mei,§.cùm ita,ff.ad Trebelliam. part.8.
num.161.pag.242. Et emphyteuta cadens
à iure ſuo,ſi redimat rem,non † euitat pœ- 11
nam,vt ex communi tradunt Mantica con-
ſilio 244.num.9.Socin.Iun.in conſ.20. nu-
mero 28.lib.1.Petr.in tract. de fideicomm.
quæſt.8.num.16.pag.101. & iterum num.
62. ex Iaſone in l.vlt.numero 135. quæſt.
10. C.de iur.emphyt. Et qualiter quæ acqui
ſita fuerunt vniuerſitati , non diuidantur,
niſi vniuerſitas diſſoluatur,tradit Baldus in
l.1.§.quod ſi nemo,quæſt.6. ff.quod cuiuſ-
que vniuerſitatis,quem citat Natta in con-
ſilio 325.numero 2.libr.2. Et qualiter ſi feu
dum amittatur, poſtea † renouetur,dicatur 12
feudum antiquum nouum vel antiquum,de
clarat notanter Aymon in tract. de antiqui
tat.tempor. par.5.numero 14. fol. 365. Et
ſi flumen alueum mutauit , an extinguatur
ſeruitus aquæ,tradit Menoch.de adipiſcen.
poſſeſ.remedio 6.numero 137. Et dignitas
extincta,ſi de nouo creatur , eſt noua crea-
tio,ſecundùm Ioann.Andr.Abbat. & alios,
vbi Felin.num.14.in cap.cùm acceſsiſſet de
conſtitution.

Digitized by Google

Præterea ad hoc ſpectat. Quia licèt mo-
naſterium † reædificatum, quod ante fuerat
deſtructũ, recuperet omnia priuilegia quæ
antea habebat; ſecundùm Ioannem Andr. &
Cardinal. in cap. Abbate de verbor. ſignific.
id fallit ſecundùm Abbatem, ibi, Si monaſte
rium fuerit deſtructum authoritate ſuperio
13 ris: quia tunc † non recuperat priuilegia, ni
ſi illi denuò dentur, per text. in c. 2. de nou.
operis nunciat. & in cap. quæ res de conſe-
crat. diſtinct. 4. tradit Abb. in d. cap. 2. num.
5. fol. 136. notat Tiraquel. in tract. de ceſ-
ſan. cauſa, par. 1. num. 205. pag. 8. eleganter
Matien. in l. 6. titulo 7. libr. 5. Recopil. num.
11. fol. 179. Ripa in l. quominus, num. 105.
ff. de fluminib. qui ponit exemplum in mo
naſterijs deſtructis in Alemania propter
hæreſim Lutheranam, vbi etiam ſcribit,
14 quòd deſtructo caſtro perduntur † iura ca-
ſtri: quod rectè reſoluit nouiſsimè Andre.
Gaill. libro 2. obſeruation. obſeruat. 61. nu.
1. cum ſequent. pagin. 178. Et facit ſimile,
quòd quando ciuitas eſt funditus deſtructa,
15 amittit omnia † iura quæ antea habebat; l. ſi
vſumfructum, ff. quemadmod. vſusfruct. a-
mittan. l. pater, §. Tuſchulanus, & ibi notat
Dinus ff. de legat. 3. notant Innocenti. &
Doctores in cap. Abbate, in fine de verbo-
rum ſignificat. Gloſſ. in capit. priuilegium,
de regul. iur. in 6. Bald. in tit. de pace con-
ſtan. in verbo, Nos Romanos, Alex. conſ. 43
num. 2. lib. 1. Felin. in cap. cum dilecta, num.
22. de reſcript. notanter Pariſ. in conſ. 101.
n. 32. lib. 1.

Ad hæc facit, Eccleſia in totum deſtru-
16 cta † & ruinata dicitur, & execrata, cap. de
fabrica de conſecratio. diſtinct. 1. & cap. pro
poſuit, & cap. lignis de conſecrat. Eccleſ. vel
altar. cum concordant. vt per Cæſar. Lam-
bertin. de iur. patronat. lib. 1. art. 2. 6. quæſt.
princip. 1. par. num. 3. fol. 54. De quo legen
dum eſt quod idem Lambertin. ſcribit eodẽ
loco num. 13. Marquabrunus in tract. de
Iudæis par. 1. cap. 3. numero 8. fol. 29. & in
eodem lib. 1. par. 1. artic. 2. 4. quæſt. prin-
cip. numer. 2. fol. 29. Et quòd Eccleſia de-
ſtructa vſque ad cęmenta, dicatur noua, ſi
17 iterum † ædificetur, probat expreſſa l. 1. ti-
tul. 10. part. 1. vbi Gregor. Lop. refert Gloſ.
in cap. de fabrica, de conſecrat. diſtinct. 1.
& in cap. propoſuiſti de conſecrat. Eccle-
ſiæ vel altar. & alia plura notat Decius in l.
domum ſuam 61. numer. 2. ff. de reg. iur. Et
quòd ſi Eccleſia eſt ſuffocata, vel derelicta,
amittatur ius patronatus, tradit Cæſar Lam
bertin. in tractat. iuris patronat. libro 3. art.
1. 7. quæſtion. principal. folio 29. Et quòd
habentes ius patronatus poſsint reficere
19 Eccleſiam deſtructam † etiam ſine licentia
Epiſcopi, & recuperare ius patronatus, vo-
lunt Gloſſ. in cap. 3. de iure patronat. gloſ.
vlt. in cap. cùm acceſsiſſet de conſtitution.
vbi Barbac. Felin. numero 36. Tiber. De-
cian. reſponſ. 6. numero 30. libr. 2. & legi
debet Quintilian. Mandoſ. in tract. de ſigna
tur. gratiæ, verſic. Translationes, folio 120.
column. 2. Lambertin. de iur. patronat. libro
3. artic. 14. quæſtione 3. Marc. Ant. Cucch.
in libr. de inſtitution. maior. titul. de offic.
& poteſt. capituli, num. 98. pag. 206. & ita
intelligenda & limitanda ſunt quæ ſcribit
Mauritius in tract. de in integr. reſtitut. c.
404. num. 3. pag. 373. vbi per dictam l. cum
vſumfructũ, ff. quemadmod. vſusfruct. amit-
tar. & alia iura, in ea eſt ſententia, quòd ſi
caſtrum vel fortalitium † diruatur, non per 20
dit priuilegia, ſed cùm reædificatum eſt, &
de nouo conſtructum, denuò eadem aſſe-
quitur. Imò ſecundùm eum poſt Innocen-
tium in dict. cap. 2. de nou. operis nunciat.
ſi caſtrum † deſtructum in alium locum 21
transferatur, per eam translationem nõ per
dit iura primum ei competentia: quod re-
fert examinatum fuiſſe in Conſilio inuictiſ
ſimi Caroli Quinti Imperatoris in inferio-
ri Germania. De quo etiam legenda ſunt
quæ ſcribo part. 1. quæſtione 10. & quod
ſcribit Siluan. in conſilio 105. numero 14.
vbi tradit idem quod probatur in d. cap. 2.
de nou. oper. nunciation. & quòd caſtrum,
quod non ex ſolo æquatum eſt, retinet iura
quæ antea habebat, & eſt ei præſtanda pen-
ſio, & Epiſcopus, † cuius ciuitas fuit de- 22
ſtructa, habet Epiſcopalem dignitatem, ſe-
cundùm Baldum in titul. de pace Conſtan.
in verſic. Nos Romanorum, colum. 2. De-
cium in cap. 1. de priuileg. numero 42. qui
allegant eundem Baldum in l. ſi aliquam, ff.
de offic. Proconſul. & faciunt ſcripta per
Aniles cap. 22. corrector. n. 30. fol. 212. &
Curc. Sen. in conſ. 26. & priuilegium † per 23
ditum propter bellum, pace ſequuta recupe
ratur, vt per Romanum conſil. 459. Iulium
Ferretum tit. de ferijs, num. 10. Ex his fit,
quòd vbicumque fundum non eſt amiſſum
ipſo iure, ſed per ſententiam, ſi fiat † reſti- 24
tutio feudi, iudicatur feudum antiquum, ſe-
cundùm Andream de Iſern. in capit. 1. de
vaſſallo decrepitæ ætatis, num. 1. fol. 107.
vbi Nardus Liparul. & idem in cap. impe-
riali de prohibit. feud. alien. numero 58. fo-
lio 273. vbi idem additio. qui refert Tira-
quel. in l. ſi vnquam, C. de reuocand. dona-
tion. in verbo, reuertatur, numero 10. Iaſo-
nem in l. filium quem pater, num. 18. ff. de
liber. & poſthum. Gloſſ. Pariſ. in conſuet.
Pariſien. par. 1. §. 30. num. 105. & alia plura
in vtraque additione tradit notanter Alua-
rus Valaſc. conſult. 43. nu. 3. cum ſequen. &
faciunt plura notabilia quæ ſcribit Quintil.
Mandoſ.

Digitized by Google

Mandoſ.in gloſ.facultatem,fol.55.colum.4. Cornulus in tract.de iure emphyteutico,titulo de cauſa priuationis ob alienationem, ampliatio.29.num.1.cum ſequen.fol 88.Et facit reſolutio eiuſdem Mandoſij in tract. de ſignatur. gratiæ in verſ. abſolutiones ab hæreſi,fol.96.col.3. vbi tradit, quando requiratur ſententia declaratoria in hæreſi Et ad concluſionem,quòd recuperans rem pacto † redimendi, dicatur habere ex cauſa
25 de præterito;plures citat nouiſsimè Petr.in tract.de fideicommiſſ.q.10.num 88. pagin. 231.& Marcabruu. de Anguill.conſ 29. numer.201. cum ſequen. & reſoluit multis rationibus Socin.Iuni.in conſ.20.nu.30.cum ſequent. libr.1. Et ad materiam de Eccleſia
26 tranſlata,an retineat † priuilegia , legenda ſunt quæ ſcribit Rebuff. in praxi beneficia. titulo de tranſlation.Epiſcopor.pagin.306. & 307. Mandoſius de ſignatur. gratiæ in verbo, tranſlationes, fol. 119.col. 3. & 4. Lapus allegat.68. & notabilem l.4.titul.12. part.1.

Et ideò etiam dicit Caſſan. in conſuetud. Burgun.tit. deſdroiz apartenens,§.28. colummu. vltim. in verſ. Quid ſi fuit recuperatum , & in tit. de retract.§.1.in verſ. aciem, col.2.verſ.Quid ſi recuperauit,quòd ſi quis vendat rem patrimonialem,quæ poſtea fuit à venditore, vel eius hærede recuperata
27 per reſtitutionem in integrum,† non cenſetur amplius res patrimonialis, vt retrahi poſsit ex retractu conſanguineali per plures rationes,quas ipſe refert. De cuius tamen dicti veritate vide Tiraquel. in tractat. de vtroque retract.§.32.gloſ.vnica,numero 57.cum alijs, pagin. 679. & eundem Tiraq. §.19.gloſſ.2.num.2.pagin.564. vbi ponit quęſtionem,ſi vir habeat quædam feuda ſibi quæſita ante matrimonium, ideòque vxor nihil habeat in eis, & contingat quod conſtante matrimonio quædam conſolidantur cum iſtis feudis , vt quia redeunt ad ipſum feudi dominum ex aliqua cauſa, † mulier debet habere partē in his rebus conſolidatis , quia cenſentur alterius naturæ quàm prius illud ius domini,& tāquam de alterius perſonæ eſt iudicandum,refert Ioan. Faber in §.ſi cui fundus,inſtit. de legat. & text.in l.Mæuius,§.fundo,ff.de legat 2. & notatur per Peralt.in d.l.Mæuius,§.duorum, n.29. pag.551. Sed illam quæſtionem reſoluo in 1.par. huius tract.q.10.à num.8.

Ex quibus omnibus incidenter confirmo ſingularem doctrinam traditam per Nicol. Boer. in deciſ.209. Et videtur primo nu.9. vbi eleganter reſoluit, quòd ſi res † ſpecia-
28 liter obligata ad ſolutionem alicuius redditus fuit adiudicata creditori ob defectum ſolutionis,quia fuit obligatio extincta per adiudicationem,& immutationem,non poteſt amplius creditor petere redditus pro annis ſequentibus , quod eſt memoriæ mandandum,& quotidie vide l.15.quæ etiam confirmantur ex doctrina Cephali in conſ.683. num.11.lib.5.vbi ponit regulam,quòd † bo 29
na quæ erant prius de fideicommiſſo,& poſtea effecta libera,ſi recuperentur,intelligū tur recuperata,vt bona libera, per l.aliquatio,ff.de contrah. empt. l. ſi conuenerit,§. ſi fundus,ff.de pignorat.action. l. via , §. ſi fundus,ff.de ſeruit. ruſtiç. prædior. l. quidquid,ff.commun. prædio.l. traditio.§.1. ff. de acquir.rer. domin. l.Pomponius, §. cum quis, ff.de acquir. poſſeſſ. & per doctrinam Cur.Iun.in conſ.147.& faciunt ſcripta per Petr.Surd.deciſ.163.Et de materia eſt legē dus egregius caſus in l.ſi ei cuius, ff.communia prędior. vbi gloſſa allegat concordantes in l.Papinianus,ff de ſeruitut.& in l. legatū eſt,§.fin.ff. de legat.1.& in l.2. §.penul. ff. de hæredit.vel action.vendit.

Et licèt ſecundùm opinionem gloſſ.in d. l.1.in gloſſa magna in fine,C.de inoſſicioſ. donation. quam Baldus ibi commendat in fine,in caſibus , in quibus ex aliqua diſpoſitione dominium in aliquem transfertur in illis caſibus;reſoluta illa diſpoſitione, transfertur dominium:de quo etiam per Alexandr. in l. vlt. C. de legat. & tradit Bart. in l. & ideò, ff. de condition. furt. † non tamen 30
re transfertur poſſeſsio,vt probat caſus egregius in l. dotis actione , C. ſolut. matrimon.quem textum commendat Baldus in l. 3. lectura 2.C.de iur.dotium,& in conſilio 35.libro 3.& alij,vt per Peralt.in l.Titia cū teſtamento , §. Titia cùm nuberet, numero 12.pagin.462. ff de legat.2.Meſsia ſuper l. Toleti 2.fundamento 5.partis num.15.fol. 58. De quo legenda ſunt quæ ſcribo infra 4 parte, quæſtion.19.num.47.cum ſequen. & quæ ſcribit Parlador.libro 2. rerum quotidianar. cap.5.numero 53.pagina 90.Quæ omnia ad noſtram materiam & ad alia ſunt notabilia . Quibus etiam addo doctrinam Gregorij Lopez l.6.tit.11.part 6 in gloſſa in verbo, *Que la no pueda vender*,fol.82. col. 3. in verſicul. Et ex hoc infertur,vbi dicit, quòd ſi facta confiſcatione Rex donet bona maioratus filio delinquentis,vel proximiori vocato,erit apud iſtum vocatum, vt nouus maioratus, † non vt antiquus , poſito 31
quod Rex donauerit quòd eſſet maioratus, vel erat ex ſui natura , fundatur ex text. in l.ſi libertus meus in ſeruitutem, ff.de bonis libertor. & ex quadam doctrina Baldi,§. inſuper de prohibit.feud.alien.per Federicū, quæ doctrina confirmatur ex traditis per Pariſium conſ.21.numer.8.lib.1. De quo facio particularem quæſtionem part. 1. q.12.

De

De quo vltra ea quæ ibi ſcripta ſunt, legen-
da ſunt quæ in bonis maioratus ſcribit An-
ton. Gomez tom. 3. variar. reſolution. c. 13.
num. 39. verſ. In quo deducitur, citatus à
Baiſito in conſ. 187. n. 6. lib. 2. vbi alia ſimi-
lia refert: & quòd pars ſeudi recuperata a-
ctione noo ſpectet illius naturam, tradit ele
ganter Paul. de Caſtr. in conſ. 176. videtur
dicendum dictam Mariam n. 4. lib. 1. per no
tata in l. peculium, §. ſic eſt, ff. de peculio: &
dixit idem Gregor. Lopez ſol. 84. col. 1. in
princip. Quòd ſi res fuit extracta à maiora-
32 tu † facultate Regia, & de ea factus alius ma
ioratus, quòd ſi res redeat ad priorem domi
nium, ex illa non poteſt facere maioratum,
& erit neceſſaria licentia Regalis de nouo,
citat ad hoc textum in l. ſicut, §. ſi volunta-
te, ff. quib. mod. pigo. vel hypothec. ſoluit.
& in l. ſi ita legatum, §. illi ſi volet, ff. de le-
gat. 1. Quem textum eleganter declarat Me
nochius in tractat. de præſumption. libro 4.
præſumpt. 171. numero 1. cum ſequen. fol.
300. ad iſta legendus: & adduco notabilem
ſententiam Baldi in cap. quæ in Eccleſiarum
num. 36. de conſtitution. & pro Gregor. Lo
pez adduco notabilem textum in l. elegan-
ter in princip. ff. de pignorat. action. Pro
quibus facit quod ſcribit Abbas in cap. ex
tranſmiſſa, num. 11. de renunciat. Et feudũ
omnino extinctum, quia vaſſallus fuit ipſo
iure priuatus. Et quòd alia ſententia non
erat neceſſaria, ſi de nouo detur, dicitur feu-
dum nouum, ſecundum Baldum in dict. §.
inſuper, & alios quos citat Aymon, qui hoc
latè confirmat in tract. de antiquit. tempor.
part. 5. numero 14. fol. 366. facit bonus tex
tus in l. Quintus, §. argentum, & §. ſed ſi in-
fectum, ff. de aur. & argent. legat. & faciunt
tradita per Anton. Gabriel. lib. 3. commun.
opin. tit. de feud. concluſ. 1. numer. 1. libr. 1.
cum ſequen. pagin. 152. Ex quibus deciſum
fuit, quòd cũ quidam vinculum feciſſet cu-
iuſdam Decurionatus, quod officium poſtea
amiſſum fuit, quia Decuriu non renuncia-
uit in tempore debito; & ideò Rex fecit gra
tiam nouam illius officij, quòd tale officium
33 remanſit † liberum, & non reſtitutioni ſub
iectum: & ita obtentum fuit per duas ſen-
tentias conformes. Sic ſi domus vſque ad
aram depoſita eſt, & funditus deſtructa, no-
ua erit domus, ſi refecta ſit, l. inter ſtipu-
lantem, §. ſacram, ff. de verbor. confirmat.
Rebuff. in l. malum 242. §. venturam, pagi-
na 1077. ff. de verbor. ſignific. Quæ doctri
na magni facienda eſt pro intellectu legis
46. Taurinæ, hodie l. 6. titulo 7. libr. 5. Re-
copil. ſi poſſeſſor maioratus in area domus
principalis maioratus funditus deſtructa, ite
rum eam ædificauerit. Et pro intellectu
textus in l. 28. titulo 8. part. 5. in verſicul. *E*
porque, vbi gloſſa in verbo, *Por ſuego*, cum
ſcriptis per Gloſſ. Pariſien. part. 2. conſue-
tudin. Pariſienſ. §. 62. numero 68. fol. 167.
Simon de Pretis libr. 4. de interpr. defunct.
volun. dubit. 2. verſic. Ad tertium, nu. 5. ſol.
472. Tiraquel. libr. 1. de retract. in fin. num.
74. pagin. 778. Natta in conſ. 377. numer. 2.
libr. 2. Afflict. deciſ. 83. num. 12. Ioann. Gar-
cia de expenſis cap. 15. num. 17. fol. 163. &
de refectione legenda ſunt quæ ſcribit Re-
buff. in l. propemodum 88. pag. 537. ff. de
verbor. ſignificat Caldas Pereir de renoua.
emphyt. q. 15. fol. 89. nu. 30. Burgos de Paz
Iun. q. 7. ciuili num. 22. ſol. 179. Ferrara in
forma libelli ſeruitutis confeſſoris in verſ.
Seruitus aquæductus, num. 100. pag. 242.
& ad omnes addo l. 1. titul. 32. pag. 3. Ma-
tiencium in l. 6. gloſ. 5. num. 16. fol. 179. tit.
7. lib. 5. Recopil. Caſſan. in conſuetud. Bur-
gund. rubr. 13. §. 9. pag. 1490. vbi plura vi-
dere licet, Felin. in cap. cùm acceſſiſſet, nu.
33. & 34. de conſtitution. Quibus addo Mat
thæ. de Afflict. deciſ. 392. Rex Ferdinandus
num. 13. & 14. vbi tradit illam quæſtionem,
an liceat ædificare de nouo † turrim deſtru- 34
ctam, & quæ ſcribo part. 1. quæſtion. 11. &
ad Matthæum ab Afflict. addo Socin. Iunio
rem in 2. part. rubr. ff. ſolut. matrimon. nu-
mero 103. ſol. 12. ad quos iungo l. quod in
littore, ff. de acquir. rer. domin. l. in tantum,
ff. de rer. diuiſ. l. 3. tit. 28. part. 3. in fine, Iaſo
nem in l. ius autem ciuile, nu. 6. ff. de iuſtit.
& iur. Mandoſ. in gloſſ. facultatem, §. habi-
ta, ſol. 55. col. 4. ibi in gloſſ. tres & plura, ſcri
bit Thomas Triuius deciſ. 55. part. 2. num.
14. Et ſi quis reficiat, vel reparet Eccleſiam
† in totum deſtructam, efficitur patronus, vt 35
tradunt Rochus de Curte in tract. de iur. pa
tronat in verbo, conſtruxit, in finalibus ver
bis, quæſt. 4. Cæſar Lambertin. in tractat. de
iur. patron. lib. 3. art. 5. 7. quæſt. principal.
num. 1. fol. 30. & Gregor. Lop. in l. 1. tit. 15.
par. 1. idem Lambertin. lib. 1. 7. art. 6. quæſt.
princip. nu. 5. part. 1. fol. 59. de quo legenda
ſunt ſcripta ſupra n. 15. & faciunt quæ ſcri-
bit in art. ſeq. quæ conducunt ad quæſtionẽ
quam diſputat Remigius de immunit. Eccle
ſiaſt. verſ. Eccleſia deſtructa, n. 1. cum ſeqq.
pag. mihi 104. vbi reſoluit, an Eccleſia om-
nino deſtructa gaudeat immunitate Eccleſia
ſtica. De quo per Tiber. Decian. in practica.
lib. 6. cap. 25. num. 22. ſol. 65. & ad id quod
tradit frater Michael Agia in tract. de exhi
bend. reis fundam. 5. pagin. 23. vbi reſoluit,
quòd monaſteria collapſa poſſunt reſtaurari
abſque authoritate † Epiſcopi, per cap. qui
dam, & cap. de monachis de conſecrat. diſtin 36
ctio. 2. & Maſcar. in tract. de probat libro 1.
concluſ. 97. n. 19. vbi tradit, quòd ſi domi-
nus velit ædificare caſtrum dirutum nulla
impel-

impellente cauſa, poteſt prohiberi ædificare. Et res transformata non eſt eiuſdem iuris, cuius erat ante transformationem, gloſſ. & DD. in cap. admonere 32. quæſt. 1. text. cum gloſſ. in cap. presbyter 82. diſtinct. & plura ad propoſitum ſcribit Cephal. conſ. 645. nu. 100. lib. 5. & hic addenda ſunt quæ ſcribo in 4. par. huius operis q. 23. in verſic. Notandum etiam, vbi tracto, an bonis confiſcatis, ſiue ipſo iure, ſiue per ſententiam, tranſeat poſſeſsio in fiſcum virtute legis 45. Taurinæ. Et quòd caſtra deſtructa per
37 ſententiam † non poſsint reparari, aut erigi, volunt Ioann. Faber in l. ſeruus, C. de pœn. Bart. in l. ſi quis adulterium, §. 1. ff. de adulter. & DD. in cap. ex literis de conſtitutio. & alij quos citat Rebuff. in l. quod iuſsit, ff. de re iudic. notab. 3. nu. 337. pag. 109. quod confert pro intellectu textus in l. 46. Taurina. Et quòd ex inſtrumento refecto non ſoluatur gabelia, tradit Iulius Ferretus in tractat de gabell. numero 345. & quòd collegio deſtructo, legatum extinguatur, probatur in l. patre, §. fuſculantis, ff. de legat. 3. tradit Tiraq. de priuileg. priuil. 61.

QVÆST. VI.

Silentium in petenda poſseſsione, ex l. 45. an præiudicet ſucceſsori in maioratu.

SVMMARIVM.

Sciens naturalem poſſeſsionem occupatum, & tacens, amittit ciuilem, num. 1.

Poſſeſsio ciuilis ſegregata à naturali an decennio duret, num. 2.

Beneficij poſſeſsio per quod tempus amittatur, num. 3.

Per quod tempus præſumatur oblivio poſseſsionis, n. 4. An relinquatur iudicis arbitrio, numero 5.

Quando dicatur quis illam continuare, n. 6.

Diffinitio & reſolutio quæſtionis, nu. 7. 8. 50. & 51.

Poſſeſsionem qui prius habuit, præſumitur hodie poſsidere, niſi aliter probetur, nu. 9.

Poſseſsio videtur interrupta, quando primus poſſeſsor ſcit alium poſsidere, num. 10.

In incorporalibus acquiritur poſſeſsio per ſcientiam & patientiam, n. 11.

Scientia poſſeſsionis acquiſitæ magis operatur quã ſcientia ad acquirenda, num. 12.

Titulus ex patiẽtia in beneficialibus præſumitur, num. 13.

In poſseſsione an debeat tueri qui per annum & diem in feudi poſseſsione ſciente domino ſtat, num. 14.

Agitur de intellectu text. in l. 1. tit. 13. de las preſcripciones, lib. 3. ordin num. 15.

Annale ſilentium multa operatur, n. 16.

Lex æquiſsimum. ff. de vſufructu, non procedit, quando quis tacuit per annum, & alter poſſedit, num. 17.

Vaſſallus an poſsit per annum inueſtituram differre, cùm duo domini de baronia contendunt, num. 18.

Poſſeſsio non debet tanquam attentata reuocari, quando quis fuit eam ſine contradictione & violentia ingreſſus, & per longum tempus ſtetit, num. 19.

Ex curia Franciæ præfertur ille in poſſeſsione, qui de facto etiam per annum poſſedit, n. 20. & tuendus eſt in poſſeſsione: & in cauſa nouitatis repertus in poſſeſsione, quamuis habeat defectum proprietatis, n. 21.

Defuncti poſſeſsio non continuatur in hæredem, quando hæres illam intra annum non petiuit, n. 22. & an hoc vltimum procedat in caſu l. 45. Taurinæ, n. 23. & 25.

Conſtitutum factum in fauorem creditoris, extinguitur per mortem eius qui ſe poſsidere conſtituit, n. 24.

Poſſeſsio durare præſumitur, n. 26. & 29.

Poſseſsionem ante litem conteſtatam habere ſi quis probet, & in ea nunc perſeuerare, præſumitur ipſo iure quòd tempore turbationis & litis conteſtatæ erat in poſseſsione, numero 27.

Actor ſpoliatus an debeat probare ſpoliationem illius temporis, quo ſe ſpoliatum dicit, numero 28.

Poſseſsionem partis habens, an præſumatur totum poſsidere, n. 30.

Quaſi poſseſsio iurium incorporalium an tranſeat in ſucceſſores hæredis abſque exercitio actus, per quem inducatur quaſi poſſeſsio, numero 31.

Priuilegium, quod eſt apud patrem, an præſumatur eſſe apud filium, n. 32.

Qualitas poſſeſsionis an cenſeatur continuata, numero 33.

Beneficiatus pro rebus competentibus beneficio, an poſsit intentare remedia poſseſſoria, quamuis non ſteterit in poſſeſsione percipiendi, ſi prædeceſſores eius perceperunt, nu. 34.

Contractus, cuius vigore quis ad retrubendum aſtringitur, ſi non præcedat, & patiar te res meæ poſseſsionẽ intentare, & de magno præiudicio agatur, conſentire non videor, nu. 35.

In interdicto vti poſsidetis obtinet qui docet de antiquiori poſſeſsione, n. 36. an in eo ſit bona fides probanda, n. 38.

Ignorantia in dubio præſumitur, n. 37.

Scientia an præſumatur in ſucceſſore maioratus poſseſsionis occupatæ, n. 39. & vnde debeat probari, num. 40.

Rem alienam cum titulo & bona fide poſsidens, præſu-

Digitized by Google

præſumitur ignorare rem à ſe poßeſſam ad alium pertinere, n.41.

Poßeſſio an conſernetur per inquilinos, num. 42.

Interdictum vti poſsidetis licèt anno duret, ſimplex tamen ſaiſina plus durat, num. 53. Authoris ſententia, num. 44.

Hæres illius qui fecerat conſtitutum in fauorem alterius, ſi diu ſtet iu petenda poßeſsione, illā amittit, num. 45.

Vaſſalli non ſpoliant dominum, num. 46. & 47.

Per inſtrumentum fidelitatis an transferatur poſſeſsio, num. 48.

Agitur de pragmatica anni 543. num. 49.

Donatarius qualiter amiſtat in 1 tenuta de donatione facta per Pontificem, num. 52.

Poſt num. 52. inuenies alia ſummaria.

SExtò quæro. Si ſucceſſor in maioratu tacet per aliquod tēpus, non continuat poſſeſsionē (de qua in prædicta lege) an illam amittat. Et certè negari non poteſt, cùm ſi ſucceſſor in maioratu habuit negligentiam in petendo hanc poſſeſsionem, & in eiuſdē continuationem illam amittat, quod varijs iuribus & rationibus probatur, & primò per text. in l. ſi de eo, §. 1. ibi: *Tunc demum cùm dominus poßeſsionem adipiſci neglexerit*, ff. de acquir. poſſ. à quo textu Bart. ibi n. 4. deducit, quòd ſi ſcio naturalē poſſeſsionem meā occupatam, ſi negligo per aliquod tempus,
1 etiam modicum, perdo † ciuilem: & idem Odofred. & Bald. in l. 1. col. vlt. C. de ſeru. fugit. & alij quos referunt Alex. in conſ. 35. viſo teſtamento n. 12. lib. 5. & Alciat. in tractat. præſump. reg. 2. præſum. 21. n. 12. pag. 195. qui refert Fulgoſ. in conſ. 194. proponitur, ad quam concluſionem alios Doctores præter prædictos citat Epiſcopus Couarr. qui idem tenet in ſua relectio regulæ, poſſeſſor de reg. iur. in 6. §. 9. n. 3. fol. 63. Felin. in cap. vigilanti, nu. 9. de præſcript. vbi de his aliqua tractat, & confirmat Aymon conſ. 235. num. 1. Hinc fit, quòd ſi intra decem annos is cui factum eſt conſtitutum, non accepit realem rei poſſeſsionem, cenſetur per negligentiam amiſiſſe, vt volunt Bald. conſ. 150. caſus actualiter de facto emergenti, colum. penul. lib. 2. Ancharr. conſ. 133. gloſſ. in cap. clerici, in gloſſa, ibi, & hoc verum eſt, 16. quæſt. 3. & alij quos citat Tiraquel. in tractat. de conſtitution. part. 3. limit. 21. num. 1. & 2. folio 137. facit l. clam poſsidere, §. qui ad nundinas, l. ſi id quod in princip. ff. de acquiren. poſſeſſ. l. furti, §. fundus, ff. de vſucap. l. 17. titulo 30. part. 3. & doctrina Baldi in l. executorem, numer. 36. C. de execut. rei iudic. quam refero in 1. parte tractatus quæſtione 33. à numer. 1. & Paulus Caſtrenſ. in conſ. 371. viſo puncto, libro 2. Et quod tradit Quintilian. Mandoſ. in commiſsionibus, commiſsion. executorial. fol. 77. col. 2. & 3.

Et eſt generalis & receptiſsima omnium concluſio, quòd poſſeſsio † amittitur per o- 2
bliuionem decennij: & poſſeſsio ciuilis ſegregata à naturali non præſumitur vltra decennium durare, Gloſſ. in d. l. 1. in gloſſa magna, C. de ſeru. fugit. & in d. l. ſi id quod, & in dict. l. ſi de eo, §. ſi fortè: ad quas concordantes referunt Bald. in tract. de præſcription. in vlt. par. 3. partis, Bernard. Diaz de Lugo regul. 574. Rebuff. in procem. de cauſa poſſeſſ. & propriet. pagina 251. column. 1. verſic. Septimò propter negligentiam, Ioſeph. Maſcard. in tract. de probation. lib. 3. concluſion. 1196. num. 32. fol. 116. Caſſad. deciſ. 5. de reſtit. ſpoliat. num. 3. pagin. 334. Curt. Iun. conſ. 213. nu. 115. lib. 2. Alciat. in dict. loco, Epiſcop. Couar. in d. reg. relectio. 2. §. 1. num. 3. fol. 56. qui plures Doctores citat, & eſt magis communis opinio gloſſarū & Doctorum, ſecundùm Alex. in conſ. 93. viſis & ſæpiùs recenſitis nu. 7. libr. 5. & in conſ. 99. viſis proceſsibus, num. 26. eod. libr. & in conſ. 33. viſo proceſſu, nu. 4. vbi Gloſ. Pariſ. in addition. quæ incipit, obliuione, & in conſ. 35. viſo themate, n. 2. lib. 6. & eandē opinionem ſequitur Iaſ. in l. 1. in princip. num. 49. & 50. ff. de acquir. poſſeſſ. vbi Socin. Iun. num. 516. vbi poſt gloſſ. in l. furtum, §. 1. ff. de vſucap. & in §. quod autem, inſtit. de vſucapion. & in d. l. ſi id quod ſcribit, quod longum tempus arbitrio iudicis declaratur; & Petr. Rebuff. tom. 3. ad conſtit. Regias in tract. de cauſ. benefic. poſſ. pagin. 314. num. 11. Menoch. remed. 7. de recup. poſſ. n. 25. pag. 379. Menchac. lib. 2. controuerſ. cap. 53. num. 4. Marcus deciſ. 407. n. 3. pag. 330. & alij qui referuntur in libro 1. commun. opin. 15. par. 1. pag. 161. & iſta eſt verior opinio ſecundùm Nicolaum Boeriū deciſ. 239. num. 6 poſt medium, & eſt communior opinio, vt etiam atteſtatur Tiraqu. in tract. de præſcript. §. 1. gloſ. 4. pagin. 78. cum ſequen. & eſt etiam comunior opinio, ſecundū Alex. in conſ. 94. n. 7. lib. 5. & Bar. Socin. in conſ. 38. n. 17. libro 1. & conſ. 47. n. 12. & vlt. eod. libr. De quo etiam tractat nouiſsimè Menoch. in tract. de præſum. lib. 6. præſum. 64. n. 43. fol. 133. & præſum. 66. num. 4. Iacob. Put. deciſ. 115. nu. 16. part. 1. Ioann. Garcia in tract. de nobil. gloſ. 12. numer. 29. fol. 267. Cephal. in conſ. 458. n. 82. libro 4. Et poſſeſsio † beneficij perditur ex 3
negligentia decem annorum, ſecundùm Abbat. in c. cum veniſſet de reſtit. ſpoliator. & in c. capitulum de reſcript. cum concordan. vt per Gomezium in regula de non tollendo iure quæſito, quæſt. 5. pag. 95. vbi dicit ſecus eſſe in iure competēti ad beneficium,

quia

quia non perditur decennio, & tradit Caſ-
ſan. in conſuetudin. Burgun rubr. 1. §. 8. pa-
gin. 331. & opinio gloſ. in dict. l. 1. eſt tenē
da, licet Innocen. in cap. querelam de elect.
teneat, quòd debet relinqui arbitrio iudicis,
4 per quod † tempus præſumatur obliuio poſ
ſeſsionis. Ad quam ſententiam aliquos Do-
ctores refert Tiraq. vbi ſupra: & eſt commu
nior opinio ſecundùm Iaſonem in d. l. 1. C.
de ſeru. fugit. num. 47. & eam ſequitur Re-
buff. in dict. tom. in tract. de matern. poſſeſ.
in præfation. num 23. pag. 227. & Alex. in
conſ. 6. circa proceſſum num. 14. libr. 3. vt
reſpicias varietatem Doctorum noſtrorum.
Sed certè Iaſo in dict. l. fallitur, in quantum
dicit, quòd opinio Innocentij communior
eſt; quia contrarium patet ex prędictis Do
ctoribus, & ex alijs quos ipſi referunt. Sen-
tentia tamen Innocentij ſemper mihi ve-
rior viſa fuit, attentis rationibus, quibus In-
nocent. & qui eom ſequuntur, mouentur:
quam probat Abbas in cap. cum Eccleſia,
numero 25. de cauſ. poſſeſsion. & propriet.
5 Et quòd relinquatur † iudicis arbitrio, per
quod tempus præſumatur obliuio, volunt
Gloſſ. in dict. l. furtum, §. vlt. ff. de vſucap.
Alberic. in dict. l. 1. C. de ſeru. fugit. Socin.
Iun. in l. naturaliter, §. nihil commune, nu-
mero 231. ff. de acquiren. poſſeſ. & alij quos
citat Menoch. de arbitrar. iudic. libr. 2. caſu
26. num. 2. pagin. 164. qui omnes iſtam opi
nionem tenere videntur. Quod etiam con-
firmatur ex ſententia Alexand. in l. ſi de eo,
§. ſi fortè, num. 5. ff. de acquir. poſſeſ. & in
conſ. 6. num. 14. lib. 3. Afflict. deciſ. 40. nu-
mero 16. Carol. Ruin conſ. 58. n. 16. libro 2.
volentes eſſe in arbitrio iudicis, quando poſ
ſeſsio ciuilis amittatur, cùm is qui precariũ
conceſsit aliquo tempore reuocare negle-
xit, quos citat Menochius caſu 24. num. 2.
Pro qua ſententia etiam conducunt ſcripta
per Roderic. Suarez in titul. *De las heren-
cias*, num. 28. vbi tractat iſtam quæſtionem
in filio, qui per longum tempus non acce-
pit poſſeſsionem bonorũ paternorum, vbi
legi debet Valdes pagin. 152. qui iſta refert,
quibus addo eleganter Ioannem Fabrum in
§. quod autem, inſtit. de vſucap. vbi plures
coniecturas notabiles, & præſumptiones re
fert, ex quibus iudex id facillimè coniectu
rare poteſt, qui quando caſus contigerit, vi
dendus eſt. Quibus congruunt ſcripta per
Pariſium in conſ. 24. nu. 15. & 16. lib. 3. Al-
ciat. in conſ. 45. num. 11. & in conſ. 104. in
princ. qui poſt Baldum, & alios quos citant,
6 tenent, quòd quando † dicatur quis conti-
nuare poſſeſsionem, conſiſtit in arbitrio iu-
dicis: quod etiam reſoluit Lancell. in tract.
de attent. par. 2. cap. 4. de attent. lite penden
te, limit. 1. num. 26. pag. 105. & legi omnino
debent quæ cum magna reſolutione ſcribit
Cæſar Lambertin. in tract. de iur. patronat.
part. 1. libr. 2. 16. artic. 3. quæſtion. princi-
pal. numero 1. cum ſequen. fol. 24. Cùm igi-
tur hæc locum habeant contra illum poſſeſ-
ſorem, qui verè & cum actu corporeo, vel
per ſe, vel per alium poſſeſsionem apprehē
dit, maiori ratione procedunt, vbicumque
ſolum ex legis beneficio factus fuit poſſeſ-
ſor, quia ea quæ ſunt naturalia magis ope-
rantur, quàm quæ ex artificio legis ſunt pro
ducta, l. vlt. C. de his qui veni. ætat. impetr.
l. qui ad certum, ff. locati.

Reſultant igitur ex prædictis duæ con-
cluſiones. Prima eſt, quòd ſi ſucceſſor † re-
rum maioratus ſtat per decennium, quod 7
non continuat poſſeſsionem rerum maio-
ratus, eo ipſo videtur obliuiſci & amittere
poſſeſsionem ſecundùm communiorem o-
pinionem, licèt (vt prædixi) alia mihi ve-
rior viſa fuerit, pro qua etiam facit deciſio
Iacobi Putei 276. part. 1. quamuis contra
hoc faciat, quod licèt regulariter interdicta
poſſeſſoria anno firmantur, l. 1. in princip.
ff. de vi & vi armat. l. 2. C. vnde vi cum
concordantib. quæ trado infra; Rebuff. in l.
anniculus 134. pagina 702. ff. de verborum
obligation. & latè ſcribit Quintilian. Man-
doſ. in libro annalis caſus, numero 200. cum
ſequentibus, folio 29. & prius numer. 180.
Caldas Pereir. in l. ſi curatorem habens, C.
de in integr. reſtitution. minor. in verbo, in
fra legitimum tempus, numero 17. folio
392. hodie pagina 1393. vbi tamen ex re-
gula l. licet, C. de exception. Bart. Bald. An
gel. Salicet. in l. 2. C. vnde vi, Felin. in cap.
ſi autem, numero quinto, folio 51. de reſcri
ptis, tradit, niſi agatur ex iſtis interdictis per
viam exceptionis, licèt igitur interdicta ſint
annalia; conditio tamen ex lege perpetuò
durat, vt patet in principio, inſtitut. de per
pet. tempor. action. notat in alio propoſito,
Lucas de Penna in l. ſi coloni, C. de agri-
col. & cenſit. libro 11. quæſtion. 20. fol. 162
col. 2.

Secunda concluſio, vbicumq; † ſucceſſor 8
in maioratu ſcit poſſeſsionem naturalem ab
alio occupatam, & non contradicit, eo ip-
ſo videtur amittere poſſeſsionem, negli-
gendo illam accipere, quia videtur animo
illam perdere, iuxta opinionem Bartholi
& aliorum: quod tenet etiam Alexand. in
dict. l. 35. numero 12. libro ſexto, licèt idem
Alexand. in dict. l. ſi de eo, §. ſi fortè, intel
ligat dictam opinionem Bart. quando domi-
nus & poſſeſſor rei ſciret occupatam eſſe
poſſeſsionem ab aliquo petenti, ſeu ab ali-
quo: de quo veroſimiliter ſuſpicari poſ-
ſit, ſe eſſe repellendum, & idem Alexand.
in conſil. 99. viſis proceſsibus, numero 26.
lib.

Digitized by Google

lib. 1.& Greg Lop.in d.l.17. in glo. *Porque ſoſpecha*,& licèt ille,qui prius habuit poſſeſ-
9 ſionem,† præſumatur hodiè poſsidere, l.ſi-
ue poſsidetis,cum materia, C.de probation.
fallit,niſi probetur,quod poſt talem poſſeſ-
ſionem alius eam habuerit,vt notat Bart.So-
cin.in conſ.13 lib.4.Deci. in conſ.400.nu.
7.vbi poſt Baldum in l.non ignorat.C.ad ex
hibend.dicit,quod quando primus poſſeſſor
ſcit aliũ poſsidere,videtur eius poſſeſsio in-
10 terrupta , & hæc quæ diximus vera ſunt , &
procedunt contra eum,† qui iam habebat a-
licuius rei poſſeſsionem verè , & corporali-
ter iam apprehenſam,maiori ratione locum
ſibi debent vendicare ad excludendam poſ-
ſeſsionem fictam & ciuiliſsimam,quæ per d.
l.transfertur:poſſeſsio etenim per conſtitu-
tum videtur neglecta per longum tempus,
ſecundùm Bart.& Dec.nu.1.in l.vlt.C.de e-
dict.diui Adria.&alios,vt per Tiraq.in tract.
de conſt part.2.n.7.Menoch. de adipiſcen.
poſſeſ.remed.4.n.775.Anto. Theſau.deciſ.
105.nu.8 Et faciunt ſcripta per eund. deci.
215.nu.6.Tiraq. In d.tract. limitatione 21.
n.9.Et quod detentatio datur ex primo de-
creto per decem annos,volũt Bart.& Alex.
in l. .in princ. per l. ſi de eo.§.ſi forte,ff de
acquir.poſſeſ.Fanus in tract.de pignor.p.3.
membr.2.nu.4.fol.62.in paruit.

Pro hac ſententia etiam facit,quia in in-
corporalibus acquiritur poſſeſsio per ſcien-
11 tiam,† & patientiam illius qui poteſt ius cõ
ſtituere,l penult.ff.de ſeruit.l.3.§.dare,ff.de
vſufruct.l. 2. C. de ſeruit.& aqua,cum con-
cordan.vt per Carol.Ruin.in conſi.163.Ie-
ſu Chriſti,col.2.lib.5.Matth. de Afflict de-
ciſ.181,orta lite,nu.2.& deciſ.400.num.12.
Thomas Grãmatic.deciſ.113.qui id probat
in iuriſdictione. Petrus de Ferrera in forma
libelli ſeruitutis in parte ſeruitus aquæ du-
ctus,nu.20.pag.243.vbi nu. 25.tradit qua-
liter probetur ſcientia,Menoch.de arbitr.iu
dic.lib.2.Cent.2.caſu 161.num.1.cum ſeq.
pag.322.vbi ſcribit,num.5. qualiter probe-
tur ſcientia in iſta materia vide Ferraram in
pract.in editione noua,pag.144.num.25.&
pro hac noſtra concluſione eſt etiam text.in
l.2.C de acquirend. poſſ. & in l. ſi à te,vbi
Paul.Caſtrenſ.ff.ſi ſeruit.vendic. & in l.11.
titul.30.part.3.ibi: *Vendida , o enagenada ſe-
yendo alguna coſa,o algun ome, ſi aquel a quiẽ
la enagenaſſe fueſſe metido en la tenencia de la
coſa. ſabiendolo el ſeñor,y no contradiziendo,
ganaria entonces el otro la tenencia tambien
como el ſeñor* . Et quod ſcientia poſſeſsionis
12 acquiſitæ magis operetur quam † ſcientia ad
acquirendam poſſeſsionem, reſoluit Oldral.
13 in conſ.171,nu.23.Et in beneficialibus † ex
patientia poſsidendi præſumitur titulus,ſe-
cundùm Bald.in d.l.ſi poſsidetis,C.de proba

tio.4.oppoſitione,& in l.ſi filius,C.de peti-
tion.hæredit.de quo latius per Felin.in c.ſi-
cut,col.14.de re iudic. & alios plures refert
Deci.in conſ.118.viſo inſtrumento promiſ-
ſionis,nu.2.& ad hanc opinionem etiam eſt
text.in c.1.ſi de inueſtit. feud.lis oriatur,in
quo probatur,quod ille qui per annum & diẽ
eſt in poſſeſsione feudi ſciente domino,de-
bet† in poſſeſsione tueri,quem tex.refert & 14
declarat Rebuf.in praxi beneficial.tit.de im
petran.benefic.glo.4. pag.350. A quo text.
(quantũ ego ſuſpicor)originẽ habuerunt l.
1.tit.11.lib.3 fori,& l.192.& 194.ſtyli,† & 15
l.1.tit.13.*Delas preſcripciones*,lib.3.Ordina.
hodiè l.3.tit.15.lib.4.Recop.cuius hæc ſunt
verba:*Eſtablecemos y mandamos , que el que
tuuiere,o poſſeyere caſa,o viña o heredad , por
año y dia,en faz y en paz de aquel que ſe la de-
manda,entrando y ſaliendo el demãdador en la
viña teniendola,o poſſeyendola con titulo y bue
na fe,que no reſponda por ella*,quam legẽ dicit
Epiſc.Couar.in d.reg poſſeſ. relect.2.§.11.
nu 7 procedere ſolum in poſſeſsione, nõ in
proprietate,& idem Ant.Gom.in l.45.Tau.
n.102.quorũ intellectus,licet æquitatem ha
beat;nõ tot iura ſunt correcta,cũ conſidero
illa verba generalia illius legis,& quod requi
rit titulum,& bonam fidem , & eſt ſituata in
tit.de præſcriptionib.in quo de proprietate
& dominio,& non de poſſeſsione agitur,du
bito maxime de intellectu Epiſcopi,& alio-
rum ad illam legem,quæ(videri meo)eſt dif-
ficilis,& eget interpretatione Regia. Et de
intellectu illius legis,an procedat in proprie
tate,vel tantum in poſſeſsione , agit Ola-
no in Antinomia,litera P.num. 4. pag.210.
& eam declarat nouiſsime Ioann. Gutierr.
lib.1.pract.quæſt.q.89.qui dicit,quòd debet
probari vſus illius legis, Parlador. lib.2 rer.
quotidian.c.5.nu.27 pag.95.

Ad rem tamen redeundo,pro hac noſtra
ſententia eſt etiam text. in c.1. §.porro,tit.
qualiter olim feud alien. poter. ex quo tex-
tu notat ibi Bald.quod annale ſilentium ha-
bet † vim refutationis , & citat l.factam.§.ſi 16
quis bonorum, ff. ad Trebell.notat Bald.in
tract.de præſcription. 4 part.4.partis,q 1.
nu.18.pagi.346.Caldas Percir. de renouat.
emphyt.q.5. num.12. fol.28. Cure. Sen.in
conſi.82.num.2. Et quid in materia noſtra
operetur annale tempus,probatur in c.1 §.
Titius filios,ſi de feud.fuer.controuer.inter
domin. & agnat. quem recte declarat Moli-
na lib.4.de primogen.c.1.num. 15.fol.114.
Sed annale tempus multa alia operatur:vt la
tius cumulat Tiraq.lib.1.de retract.§.1.gloſ.
10.nu.5.& 6.pag.223 qui pluſquam viginti
textus in hanc rem cogerit, latius nouiſsimè
Mandoſiua in d.tract.annales caſus, num.1.
cum ſequentibus , per totum tractatum,vbi

inter alia tradit,quod poſſeſsio in materia feudali dicitur annalis per c.vlt.de conſuet.recti feudi, & D.Anton.de Queſada in ſuis quæſtionib.c.27.nu.1.cum ſeqq.cumulat curioſè viginti & ſeptem caſus, in quibus iure regio datur ſpatium vnius anni. Ex quo etiam dixit Rebuf.tom.3.ad conſtitur. Regias,tract.de ſequeſtratione, ſeu commiſſ.artic.1.
17 glo.2.pag.118.nu.3.quod elegans † diſpoſitio,l.æquiſsimum,ff.de vſufruct.quæ in iudicijs practicatur,non procedit quando altera pars poſſedit per annum rem quæ petitur,& ſequeſtratur:tunc etenim poſſeſsio non eſt ſequeſtranda,ſed apud poſſeſſorem remanere debet , pro quo facit quod ad intellectum tex.in d.l.æquiſſimum,ſcribūt Speculato.in tit.de petiti.& poſſ.in prin.Iaſ. in l.quidam exiſtimauerunt,nu.4.ff.ſi certum peta.Dec. in l.vl.C.de edict diui Adrian.nu.6.Hippol. ſingular.543.& ſic ſcribit Rebuf. in concordan.tit.de annat.pag.796.quod vidit aliquā do clandeſtinum poſſeſſorem in profanis manuteneri,qui per annum,& vltra domino ſciente,& patiente poſſederat, & de tranſitu ad petitorium infra annum à die factæ tenutæ ſcribit Socin.Iun.in conſi.181.nu.75. & ſeq.lib.2. Et poſſeſsio præſumitur intercidiſſe ex quinquenij obliuione, ſecundùm Zaſium in l. 1.§. poſt quinquennium, nu.2. per illum text.ff. de ſeparationib. Et ſi duo domini contendunt de Baronia,vaſſallus po-
18 teſt † per annum differre inueſtituram,dummodu intra annum offerat ſe velle inueſtituram recipere ab eo qui eſt verus dominus,& proteſtetur,quod per eum non ſtat , ſecundùm Cardinal.in c.1.quo tempor.miles,Rebuf.tom.1.ad conſtit.Reglas,tit.de literis obliga.art.9.glo. 2.nu. 8.pag. 161. Et ſequeſtrum impeditur contra eum qui anno poſ-
19 ſedit , vt ſcribo infra q. 7.& † poſſeſsio tanquam attentata non debet reuocari,quando quis fuit eam ingreſſus ſine cōtradictione,& violentia,& ſtetit per longum tempus,quia præſumitur voluntas,vt probat Quintilian. Mandoſ.in tract.commiſsion.in tit.de commiſsione attentator verſi.reuocandi,fol.44. colu.2. in princ. per notata in l.furti,§.feudum,ff. de vſucap. & in l peregrē.ff.de acquirend.poſſ.& per Satnenſem in reg de non tollend.iur. quæſito, q.5. nu.13.Lancellot. in tract. de attent. part.3.c.24.de attent. de reo,& exceptionib.contra attent.quęſt.15. pag.450.Et ſi quis ſcinit poſſeſsionem occupatam,& fuerit negligens in continuatione illam amittit, quia videtur ſe ſuſpicari,quod repulſus fuit à poſſeſsione, ſecundùm Bart. in l.à Diuo Pio, §. ſi ſuper, ff. de re iudicat. q.4.& alios quos citat Carrocius in tract. de locato,tit.de ſententia,fol.266.nu.6.
20 Et his finitima eſt curia † Franciæ,de qua mentionem fecerunt Ioan. Faber in §.retinendæ,n 26.de interdict.qui dicit,quod Curia Franciæ tenet,quod ille eſt potior in poſſeſsione,qui poſsidet de facto vltimo anno, quod eſt notabile ad plura,& idem dicunt in cauſa nouitatis,quam Galli vocant,vt Guid. Pap.deciſ.552.quę incipit in materia poſſeſſoria,n.5.vbi dicit,quod † in materia,& cau- 21
ſa nouitatis Curia Frāciæ ſemper tuetur poſſeſſor indiſtinctè,quantumcumque appareat de proprietate;& idē notat Rebuf.in d.tom. 3.d.tit.de mater.poſſ.art.2.gl.2.& 3.Nicol. Boer.in conſuetud Bituricenſ. §.4.glo.vlt. Menoch.de recup.poſſ. remed.15.nu.432. pag.514.Quintil.Mandoſ.in d.tract.annales caſus,n.151.Caſſan.in conſue.Burg.rubr.7. §.1.n.2.fol.126.col.1.in verſ. & aduerte in fin.ſic tradit Matth. de Afflict.deciſ.196.in quadam alia,quod poſſeſſorium recuperādæ in feudis non poteſt intentari poſt annum. Quod autē ſufficiat probare media & extrema anni,& non quod continuo quis fuerit in feudo,tradit Nicol.Boer.in cōſuet. Aurelia. ti.de poſſeſſor.iudici.c.1.pag.526.col.1. Et ideò dicit elegāter ad propoſitū illorum,quę hic tractātur Maſſuer.ti.de poſſeſſo.§ itē dato,quod licet in Gallia defuncti poſſeſsio in hæredē continetur,id tamē procedit quando hæres intra annū petierit poſſeſsionē ab alio occupatā,& egerit interdicto legitimo modo:nā ſi † tēpus anni lapſū ſit, poſſeſsionem 22
amittit,nec amplius admittitur ad remedium poſſeſſoriū;ſed neceſſe eſt ad petitoriū confugere,& ita obtinet vſus in Gallia,prout refert Tiraq.in d.tract.lemors,p.5.declar 3.n. 14.pag.237.De quo dicit expreſſam eſſe cōſuetudinē apud Germanos,† & Andegauos, 23
& Pictauos,Cephāl.in cōſ.459.n. 67 lib.4. Et qui vult adiungi in interdicto vti poſsidetis,debet iūgi intra annū,vt tradit Rebuf.to. 3.ad conſtitutiones de adiūnctionib. arti. 9. glo.vnica,n.11.pag.173.quorum opinio eſt magnifacienda quantū ad intellectum huius materiæ Quæ notāda ſunt ad ea quæ ſcribit Menoch.in tit.de recuper.poſſ rem.14.nu. 64.cū ſeq.pag.466.vbi reſoluit,quod † con- 24
ſtitutū factū in fauorē creditoris, vel alterius; extinguitur per mortē illius qui ſe poſsidere cōſtituit,& cōſtitutarius poſsidere deſinit, poteſt tamen agere contra hæredē pro tuēda ſua poſſeſsione:ſi verò negligēter ſe habeat in petēda tali poſſeſsione ciuili,eā amittit, vbi ad hoc citat Ange.Tiraq.Aym.& alios ad quē addo Theſ.deciſ.Pede.215.n.6.& deciſ. 105.n.8.Et in iuribus incorporalibus eo ipſo quod quis ſcit poſſeſsionem occupatam,eam amittit , ſecus in iuribus corporalibus , niſi quis ſuſpicatus ſit,quod repelli poſsit,vel interueniat negligentia , vt notat Matthæ.de Afflict.deciſ.325.nu.4.

Sed

Sed non procedunt prædicta indiſtinctè,
25 in caſu dictæ legis, † quia cum per eam legẽ
45. vtraque poſſeſsio tam ciuilis, quam natu-
ralis in ſucceſſorem maioratus tranſeat, quam
uis alius poſſeſsionem ipſam occupauerit, ſuc
ceſſor in maioratu non amittet ciuilem, niſi
concurrant ea, quæ requiruntur, per dictam
legem Ordinamenti, ſcilicet, titulus, & bona
26 fides, † & ſcientia, & patientia ſucceſſoris ma
ioratus per annum, & diẽ, maximè (vt ſupra
dixi) quia olim poſſeſſor, hodiè præſumitur
poſſeſſor, & poſſeſsio ciuilis, quæ eſt apud
ſucceſſorẽ maioratus, durare præſumitur, do
nec contrarium liquidè probetur, vt proba-
tur in d. l. ſiue poſsidetis, C. de probatio. vbi
glo. & omnes DD. in l. non ignorat. C. ad ex-
hiben. & eſt egregia l. 12. d tit. 30. p. 3. ibi:
Deſpues que ome ha ganado la tenencia de vna
coſa, ſiempre ſe entienda que no es tenedor de-
lla, quier la tenga corporalmente, quier no, faſ
ta que la deſampare, con voluntad de la no a-
uer. Ca como quier que toda via no tenga cor-
poralmente la coſa, ſiempre puede ſer tenedor
della con ſu voluntad, quam materiam plenè
declarat Iuan. Falcon. reg. 375 n. 1. cum ſeq.
tradit in notabili caſu Auguſt. Beroi. in cõſ.
55. n. 6. lib. 3. Ioſeph. Maſcar. in tract. de pro
batio. concl. 1196. n. 1. cum ſeq. fol. 114. lib.
3. Menoch. in tract. de præſump. lib. 1. q. 14.
n. 7. & lib. 1. q. 48. n. 5. Alcia. reg. 2. præſump.
21. & tradit notanter glo. Pariſ. in conſuetu.
Pariſ. p. 1. §. 7. nu. 9. fol. 98.

Quibus eſt addendum quod ſcribit Alex. in
conſ. 88. n. 30. lib. 5. & in conſ. 83. n. 10. lib. 6.
vbi poſt Ioã. Andr. Bald. & alios quos allegat
27 tradit, quod ſi quis probet † ſe fuiſſe in poſ-
ſeſsione ante litem conteſtatam, & allegaue-
rit nunc etiã eſſe in ea, & in ea ſe perſeueraſ
ſe continuè, & nõ apparet penes alium eſſe,
præſumitur ipſo iure, quod tẽpore turbatio
nis, & litis conteſtatę fuerit in poſſeſsione,
tradit Barboſ. in conſ. 70. col. 6 lib. 2. Laurẽ.
Silua. in cõſ. 105. n. 10. & in notabili caſo hoc
tradit Oſaſc. deciſ. Pede. 43. n. 4 vbi reſoluit,
quod is qui probat ſe olim poſsidere, probat
præſumptiue poſsidere tempore litis conte
ſtatę, quod ad materiam interim eſt neceſſa-
rium. Quorum ſententia cõfirmatur ex reſo
lutione Abb. & aliorum in c. cum ad ſedem,
de reſtitutio. ſpoliator. quam communem vo
cant Ripa in c. cum Eccleſia Sutrina, n. 32. de
reſtit. ſpoliat. Epiſc. Couar. in reg. poſſeſſor,
de reg. iur. in 6. p. 2. §. 1. n. 4 volenter, Acto-
28 rem ſpoliatum † nõ habere neceſſe probare
ſpoliationem illius temporis, quo ſe ſpoliatũ
dicit: ſufficit enim ei allegare poſſeſsionẽ il-
lius temporis, quo ſe ſpoliatum dicit, & poſt
modũ probare ſe olim poſſediſſe: quam ſen-
tentiam Tiraq. (alijs relatis) ſatis defendit Me
noch. de recup. poſſ. rem. 15. n. 386. pag. 510.

quia alia plura in iſta materia ſcribit, & cõclu
ſionẽ Barbac. ex pluribus auctoritatibus con
firmat Maſcard. in tract. de probatio. lib. 3.
conclu. 1191. n. 13. fol. 102. quod ſummè no
tandum eſt ad ea quæ de interdicto interim
ſcribit Epiſc. Couar. in pract. qq. c. 17. Quod
autẽ ex poſſeſsione de præſenti non probe-
tur poſſeſsio de præterito, tradunt Bald. in l.
ante penol. ad fin. C. de adulter. & in cõſ. 12.
Quidã dominus Matth. in ſio. lib. 1. Ripa re
ſponſ. 174. n. 11. ad quod eſt notabile conſi.
Alex. 137. in cauſa & lite, n. 20. lib. 2. qui re
fert Bald. in l. ſi minor, C. de in integr. reſtit.
Ioan. Andr. in additio. ad Speculat. tit. de pe
titorio, & poſſeſſorio, §. 1. verſ. quid ſi reſtitu
tio de actione, & petitione, §. 1. Et de iſta ma
teria, quod olim poſſeſſor præſumitur hodiè
poſsidere, plura ſcribit Tiraq. in tract. de præ
ſcrip. pag. 84. elegãter Rebuſ. in d c. cũ Eccle
ſia Sutrina, in verſ. capio glo. in verb. vlt. de
cauſ. poſſeſ. & propriet. pag. 293. De quo e-
tiã per Ant. Gabr. li. 5. cõm. opin. tit. de reſti.
ſpoliator. concl. 5. n. 56. pag. 291. & n. 84. &
85. Matth. de Afflict deciſ. 394. n. 2. Menoc.
in tract. de præſump lib. 6. præſumpt. 64. n.
1. cum ſeq. fol. 130. & eod. lib præſump. 66.
n. 17. fol. 133. & radicitus & melius omnibus
declarat elegãter ad hoc legendus Euerard.
in centũ locis loco 42. de tẽpore ad tempus,
pag. 324. cum ſeq. verſ. & idẽ videri poteſt,
ad quem addo notabilem deciſ. Iacob. Putei
15. lib. 2. Et prędicta procedunt non ſolũ in
illo qui ſe poſſeſſorem dicit; ſed etiam in per
ſona ſucceſſoris illius qui ſemel poſſedit, quia
præſumitur † cõtinuata poſſeſsio in talẽ ſuc- 29
ceſſorẽ, vt ex Bald in l. 1. de confeſſ. nu. 39.
Alciat in tract. præſump. reg. 2. præſũp. 20.
& doctrina Bart. in l. Pompon §. fin. ff. de ac-
quir. poſſ. Nat. cõſ. 410. n. 9. lib. 2. tradit Maſ
card. in tract de probat. lib. 1. concl. 550. n. 4.
fol. 334. & Menoch. in tract. de præſũp lib.
3. præſump. 93 n. 11. pag. 379. ex Curc. Sen.
cõſ. 50. n. 57. Ioſeph. Cuma. in cõmẽtar. ad cõ
ſtitutio. Neapol. r. ſi aliquẽ, n. 103. qui tradũt
onus probãdi trãsferri in aduerſariũ, ad quod
etiã facit doctrina Ant. in c. præterea in 2. v-
bi Imol. n 3. de trãſactio Specul ti. de actio.
& petitio. §. ſequitur videre, verſ. quid ſi ago
n. 30. Fulg. l. 1. n. 14. ff. de edẽ. quos citat Maſ
card. in d. tract. li. 1. cõcl. 445. n. 5. fol. 331. Et
eſt peregrina & in praxi neceſſaria doctrina
Matth. ab Affli. in c. 1. de cõtẽ. inter domi. &
vaſſ. vbi dicit, quod exiſtens in poſſeſsione
partis † præſumitur totum poſsidere, qui ad 30
hoc citat Bald. & l. vna eſt via, ff. de ſeruit. ru
ſticor. prędior. & l. poſsideri, ff. de acquir. poſ
ſeſſ. tradit Menoch. in tract. de præſũp. lib. 6.
præſũp. 59. n. 26. fol. 135. ad quẽ addo Pariſ.
in conſ. 107. n. 13. lib. 1. Carol. Ruin. in conſ.
109. nu. 6. lib. 2. eadem tenentes.

Digitized by Google

Sed eſt ſingularis doctrina Bald. & nun-
quam obliuiſcenda, in l. in ſuis, ff. de liber. &
poſthu. in repet. in prin. vbi vult, quod quaſi
31 poſſeſsio iurium † incorporalium tranſit in
ſucceſſores hæredis abſque eo quod hęredes
exerceant actum, perquē inducatur quaſi poſ
ſeſsio. quæ doctrina prębuit maximum hono
rem Cæſar. Lambert. in tract. de iure patron.
lib. 2. p. 122. art. 3. q. principal. n. 4 fol. 28. &
dicit habuiſſe de facto in grandi negotio, &
hoc extendit Cæſar. Lābert. art. 24. 3. q. prin
cip. fol. 30. col. 2. in fin. verſ. extende ſecun-
do, quod obtinebit ſucceſſor in talibus iuri-
bus incorporalibus, ſi agat interdicto recupe
randæ, etiāſi numquā poſſederit, pro quibus
facit conſi. Ioan. Baptiſt. Blaſij inter conſilia
Bruni 66. n. 58. quē citat Menoch. in tract. de
præſumpt. lib. 2. præſump. 60. n. 9 & regul. l.
ea quæ in hominibus, C. famil. erciſc. & ſcrip
tis per Anto. de Fano in tract. de pignor. p. 3.
memb. 2. nu. 34. fol. 98. Et quod ſcribit Ioan.
Garc. in tract de nobili. gl. 2. §. 1. n. 41. fo. 88.
32 vbi reſoluit, quod priuilegium, † quod eſt a-
pud patrē pręſumitur eſſe apud filiū, ex Paul.
in conſ. 301. n. 5. lib. 1. Aym. conſ. 166. nu. 3.
Burg. de Paz q. 5, ciuili, n. 13 Et quod in hæ-
redem donatarij etiam cēſeatur translata poſ
ſeſsio, probat egregia l. 7. ad fin. d. 4 p. 5. quā
ad hoc ponderat Suar. in tit. *De las herēcias*,
nu. 22. pag. 449. Et non ſolum cenſetur cōti-
33 nuata poſſeſsio, ſed etiam † qualitas poſſeſsio
nis, ſecundùm Abb. & Felin. in c. inter dile-
ctos, de fide inſtrum. Alciat. reg. 2. præſump.
22, quos citat Ioan. Garc. in d. tract. gln. 12.
n. 35. fol. 268. Et ad illa addo peregrinam do
ctrinam Iacob. Putei deciſ. 343. n. 10. p. 2. v-
bi dicit, quod poſſeſsio non præſumitur con
tinuata in caſtro reſpectu meri & mixti im-
perij quando non eſt titulata, ex Bald. in l. 2.
q. 2. C. de ſeruit. & aqua. Quibus cōgruit no-
tabilis doctrina Innoc. in c. cum ſuper de cau
ſa poſſ. & propriet. vbi vult, quòd beneficia-
34 tus † pro rebus competētibus beneficio, pro
pēnſionibus, cenſibus, decimis, prædijs, aut
alijs rebus; poteſt intentare remedia poſſeſ-
ſoria, dato quod nunquam fuerit in poſſeſsio
ne percipiendi illa iura nomine beneficij,
dūmodo prædeceſſores fuerint in poſſeſsio
ne, & idem Rota in nouiſſ. deciſ. 4. quam ci-
tat Rebuf. in d. c. cum ſuper, pag. 325. col. 2.
verſ. & ideò in illo text. facit etiam l. vlt. tit.
28. p. 3. & regula illa, quòd quando non pro-
35 cedit † contractus cuius vigore quis adſtrin-
gitur ad tradendum, ſi patior te intētare poſ
ſeſsionē rei meæ, & agitur de magno præiu-
dicio, non videor conſentire; quam regulam
ponit Bart in l. quæ dotis, ff. ſolut. matri. & in
l. quā Tuberonis, ff. ſunt quidam, ff. de pecul.
& in l. Labeo, ff. de damn. infect. Barr. Soc. in
conſ. 221. n. 10. lib. 2. Et ideò in interdictio

vti poſsidetis, † ille qui probat antiquiorem 36
poſſeſsionē, præfertur c. licet cauſam, vbi no
tāt DD. de probatio. de quo latius per Alcia.
in d. præſūp. 21 pag. 189. & Bar. Soc. in cōſ.
13. lib. 4. Deci. in conſ. 400. & Epiſc. Couar.
in c. Rainun. §. 11 n. 2. & melius in d. reg. poſ
ſeſſor, relect. 2. §. 1. n. 1. cū alijs, vbi rem iſtā
prudētiſsimè tractat, & ab origine deducit, &
Menoc. de reti. poſſ. rem. 3. n. 557. pag 222.
quibꝰ addo Innoc. in c. poſt electionē ad fin.
de conceſſ. præben. vbi dicit, quod ad hoc vt
habeat locū remediū. c. reintegrādæ 3. q. 1. ſa
tis eſt probare antiquiorē poſſeſsionē agētis,
& poſſeſsionē ad aliū poſtea perueniſſe, abſ
que eo quod aliter probetur de alia ſpoliatio
ne, & violēta, niſi probetur, quod antiquior
poſſeſſor iuſtè poſſeſsionē amiſerit, & idē te
net Lapꝰ alleg. 52 & alij, vt per Alex. in cōſ.
98. n. 12. lib. 5. vnde oportet ei qui prætēdit
ſe potiorē eſſe in poſſeſsione, quā ex aduer-
ſo petit vocatus ad maioratū virtute d. l. 45.
quia trāſiuit onus cōtētus d. l. Ordina. oſten
dere titulū, & alia in illa, l. requiſita, & de om
nibus qualitatibus illius legis ſatisfacere, præ
cipuè de ſcientia, & patientia ſucceſſoris ma
ioratus: maximè quia ignorantia † in dubio 37
præſumitur l. verius, cū concordan. ff. de pro
batio. quod in alijs locis tracto: bona autē fi-
des in dubio præſumitur ſecundùm Bart in l.
Celſus, n. 17. ff. de vſucap. quem punctū latè
tractat. d. Epiſ in d. reg. poſſeſſor. relect. 2. §.
8. fol. 57. nu. 1 cū alijs. Et quod in interdicto
retinēdæ nō ſit neceſſe probare † bonā fidē, 38
volūt Innoc. in c. cū veniſſet col. 4. verſ. itē
nota, de in integr. reſtit. Capici. deciſ. 109. n.
10. Menoch. de reti. poſſ. rem. 3. q. 74 n. 60.
pag. 226. Maſcard. in allegata conclu. 1291.
nu. 54. cum ſeq. fol. 103.

Sed an præſumatur ſcientia ſucceſſoris in
maioratu, iudex arbitrabitur † attēta actuum 39
multiplicatione, & qualitate ipſorum, & alijs
circūſtantijs, ſecundū Innoc in c. bonæ in 2.
col. 1. de poſtulat. prælat. & Abb. in c. olim, n.
9. & 10. de reſtit. ſpoliat. Nicol. Millis in ver
bo poſſeſsio. §. 57. & Matth. de Afflict. deciſ.
Neapol. 67. ſupra cauſa, & ſēper † eſt probā 40
da ſciētia, & patiētia eius, cōtra quē prætēdi-
tur poſſeſsionē amiſſam fuiſſe, vt per Iacob.
Pute. deciſ. 360. n. 10. p. 1. & deciſ. 264. ead. p.
1. ſcribit, an probata poſſeſsione probetur
ſciētia, & præſumatur, & deciſ. ſeq. 265. tra-
dit an ſciētia præſūpta inducat poſſeſsionis
amiſsionē. Et in hoc animaduerto ad notabilē
doctrinam gloſ in princ. inſtit. de vſucap. in
verb. qui bona fide, quæ vult, quod poſsidēs
rē alienā cū titulo, & bona fide, præſumitur † 41
ignorare rē poſſeſſā ad aliū pertinere, & idē
glo. in c. ſi diligēti, de præſcript. Bart. & alij
plures, quos citat Maſcard. in tract. de proba
tio. lib. 2. cōcl. 879. n. 3. Nec ſufficeret ſciētia

ū pa.

Digitized by Google

& patientiâ conductoris,l.quamuis,§.ſi con
ductor,ff.de acquir.poſſ.Abb.in d.c.olim n.
11.Balb.in tract.præſcrip.2.p.4.p.q.1.& Ca
rol Rui.in cõſ.563.n.7.lib.5.facit l.vlt.C.de
acquir.poſſ.l.5.§.quod ſeruus,ff.eod.tit.l.pe
regrè,§.quibus,l.13.tit.30 p.3.quæ intelli-
genda ſunt ſecundũ ea quæ ſcribit Floria.in
42 l.ſeruitutes,colu:6.ff.de ſeruit. Et poſſeſsio
quã quis habet nõ amittitur,† imò per inqui
linos conſeruatur,niſi expulſi ſint,vel poſſeſ
ſionem deferãt,l.peregre,§.quibus,l.ſi colo
nus,ff.de acquir.poſſ.notat Matth.de Affli.
deciſ.331.n.7.qui hoc extendit etiãſi inqui
lini locaſſent ab alio qui fructus nondũ per
cepit,per tex.in l.qui vniuerſas.§.qui per co
lonũ,ff.de acquir.poſſ.& notata per Alex.in
conſ.10.& 12.lib.4.quod vltimũ eſt notãdũ
pro habẽtibus domos, vel alias poſſeſsiones
locatas,in quibus poſſeſsio per alios tertios
apprehẽditur,& tales coloni ſe cõſtituunt in
quilini,quia ex tali actu illi qui prius locaue
rat,non fit præiudiciũ in amiſsione poſſeſsio
nis,de quo legẽda ſunt quæ ſcribo infra hac
p.q.9.& c.cũ veniſſet de teſtit.ſpoli.& quod
ſcribit Rode.Suar.in tit. *De las deudas*,n.24.
43 pag.447.Tãdẽ(vt ad ſuperiora redeã)prædi
cta † ſentẽtia,quod anno excludatur poſſeſ-
ſor,aut ſucceſſor bonorũ maioratus cõcurrẽ
tibus traditis in d.l.Ordina.patet ex tex.in l.
1.in fin.ff.de interdict.vbi probatur,quod in
terdictum,vti poſsidetis,ſicut alia interdicta
durant tãtum anno,l.1.ff.vti poſsidetis,quia
Prætoris officiũ qui interdicta introduxit,e-
rat annale, §.perpetuus inſtit.de perpet. &
tempor.action. Sed cum in caſu prædictæ le
gis(vt poſtea dicemus) debeat intentari,aut
interdictum retinendæ, aut adipiſcendæ,aut
recuperãdæ,ſequitur quod elapſo anno non
poteſt intẽtari remediũ prædictæ legis,cum
ceſſent omnia interdicta,quãuis huic cõtradi
cat quoddã dictũ valde quadrãs ad propoſitũ
ſupradictorũ,Petr. Rebuf.in d.tom.3.tit.de
mater.poſſeſ.gl.2.pag 257.n.8.vbi dicit,ꝙ
in ſimplici ſaiſina agitur poſt annũ vſque ad
decẽ annos,quia ſaiſina eſt lege inducta,ſed
interdicta ſũt à Prætore inducta. Pro quo fa
cit doctrina Luc.de Pena,quã ſupra ſcripſi,
quæ habet,quod cõditio ex lege durat perpe
44 tuo. Nihilominꝰ † tamẽ exiſtimo,quod d.lex
nõ habet locũ quãdo poſſeſsio eſt ab alio occu
pata ſciẽte ſucceſſore rerũ maioratus. Et vbi
cũ tali ſciẽtia cõcurrũt requiſita in d.l.Ordi.
per quã eſt intelligẽda d.l.45.iuxta regulã,l.
ſciẽdũ,ff.qui ſat.dar.cogã annalis etiã poſſeſ
ſio multa alia operatur,& eſt maximi momẽ
ti,vt patet in regu.de annal.poſſeſ.cũ his quę
ibi tradũt Gomez,& alij ſcribẽtes,& dicit ad
propoſitũ Anchar.in c.cũ veniſſet notab.5.
de reſti.ſpoliat.quod ſi poſt mortẽ illius qui
45 ſe cõſtituit pro aliquo poſsidere,† hęres eius,
aut alius quiſpiã rẽ occupauerit, & cõſtitutã
riꝰ diu ſtetit,abſq; eo quod apprehẽderit poſ
ſeſsionẽ naturalẽ,perdidit poſſeſsionẽ quam
habebat,& idẽ tenet Corn.cõſ.280. viſis qui
buſdã col.vlt.lib.3.& Carol.Rui.in cõſ.127.
viſa facti narratione ad fin.lib.5.quiſoquitur
in tẽpore decẽ annorum, refert d.l.de eo,§.ſi
forte,& quę notãt ibi DD.præcipuè Bart.ad
quod plures cõcordãtes refert Tiraq in tract.
de conſtit.p.3.limit.21.n.4. pag.138.Et ad
hoc etiã facit notabilis doctrina Innoc.in c.
dilectus,in verſ.ſũt alij modi,col.2.de capell.
monacho.vbi dicit, quod ſi quis alienos ſub
ditos fecit abiurare iuriſdictionẽ prioris dñi,
& ab eis iuramẽtũ fidelitatis exegerit,& con
feſsionẽ,quod ſunt homines ſui,etiam ſi hæc
ſpõte præſtiterint; † non priuatur dñs iure 46
ſuo,nec aliqua poſſeſsio, vel quaſi trãſfertur
in recognitũ,niſi cœperit iuriſdictionẽ exer
cere,& dñs prior poſſeſſor ſciẽter paſſus ſit
ſubditos tãquã dño obtẽperare,& idẽ Innoc.
Ioan.And.& alij quos refert gl.Pariſ.in con
ſuetud.Pariſ.p.1.§.35.n.13.fo.267.cui adde
notabile conſi.Alex.in conſ.94.nu.3.lib.5.
Ex quibus infertur,quod ſi aliqui † vaſſalli 47
Ducis,Comitis,vel Baronis,vel alterius habẽ
tis iuriſdictionẽ,mortuo eo recognoſcãt ali-
quẽ in dominũ,qui nõ eſt legitimus ſucceſſor
in maioratu,talis recognitio non præiudicat
vero ſucceſſori maioratus,niſi ſciat,& patia
tur,talẽ recognitionẽ,& dominiũ. Et confir
matur dicta doctrina ex ſcriptis per Menoc.
de recup.poſſ.rem.14.n.48.cũ duobus ſeq.
pag.464.& facit quod ſcribit Bald.in l.2.nu.
50.C.de ſerui.& aqua,vbi inquit,quod per † 48
inſtrumẽtũ fidelitatis transfertur poſſeſsio:
cũ illi qui fidelitatẽ iurant poſſunt trãsferre
poſſeſsionem,non aliàs, tradunt Brun.conſ.
20.n.21.& 23.vbi addit, transferri in iſto ca
ſu poſſeſsionẽ quoad illos qui fidelitatẽ iura
uerunt,quos citat idẽ Menoch.de reti.poſſ.
rem.3.n.579.pag.225.ad quẽ addo Ioã An
dr.& alios in c.cum nobis de præſcrip.Abb.
in c.cũ nobis,eod tit.Alban.conſ.64.nu.13.
Maſcar.in tract.de probatio.lib.2.cõcl.946.
n.19.fo.229.& lege illũ n.20 & 25. Quæ no
tãda ſũt ad eos qui ſuccedũt in ciuitatibus,&
villis & alijs locis,& poſſeſsionẽ apprehẽdũt,
extorquẽtq; ab vniuerſitatibus iuramẽta fi-
delitatis,& poſſeſsionem iuriſdictionis.

Hæc omnia nõ parũ augmẽtũ recipiũt ex
quadã pragmatica cõceſſa per noſtrũ Regẽ &
Imperatorẽ Carolũ † V.Madriti ann.1543. 49
vbi ſtatutũ eſt,quòd ſi ille qui prætẽdit ſe eſ
ſe ſucceſſorem rerũ maioratus apprehẽderit
illarum poſſeſsionẽ,& in ea ſteterit anni di-
midium alter qui prætendit ſe eſſe ſucceſſorẽ
nõ poſsit agere ad tenutã anno dimidio trãſa
cto in Cõſilio Regali,vt latius in d.l.ſtatuitur
quæ hodiè habetur in l.9.ti.7.lib.5.Ordinat.

quam legem in ſimili caſu ponderat Olan.in Antinom.litera M.& ad hanc rem etiam conducit quod ſcribit gl.Pariſ. in conſuet.Pariſ. §.22.n.98.fol 196.vbi tractat de poſſeſsione feudi apprehenſa per fratrem vterinum,an acquiratur per lapſum anni,de quo legendi ſunt tex.in c.1.§.ſi filius,ſi de feud.fuer.cõtrouerſ.inter dom.& agn.vbi gl.in verb.per annũ,Roma.in conſ.22.n.6. Dec.conſ.395. ad fin.& alij quos citat Mandoſ.in d.tract.annales caſus,n.177. vltim. remedio, l.vlti.C. de edict.D.Adria.quo nullus alius reperitur pinguius,aut exuberãtius,ceſſat ſi obijciatur exceptio præſcriptionis, vt probatur in d.l. vlt.vbi notant DD.præcipuè Dec.n.21.quẽ punctũ latè tratat hodiè Menoch.de adipiſc. poſſ.rem.4.n.768.pag.116.col.2.vbi legendum eſt in Balb.in tract.pręſcrip.q.9.in 1.p. pag 110.& ibi Menoch. reſoluit, quod aliquãdo ſufficit trienniũ ad pręſcribendum in iſto caſu,quandoq; decenniũ,aliquãdo triceſimũ annũ,vel quadrageſimũ annũ præteriſſe.Et de pręſcriptione in iſta materia latè agit Ange. Matthæac.in tract.de fideicom.lib.4. c.1. nu.29.cum ſeq fol.160.

50 Ex quibus omnibus reſolutiuè † apparet, quod ſi ſucceſſor in bonis maiorat⁹ ſtetit per annum,& diẽ,quod non petiuit poſſeſsionẽ quæ ab alio erat occupata,ſciendo,& patiendo,&concurrant requiſita in d.l.Ordinamẽ. excluditur à poſſeſsione rerũ maioratus.Et idem erit ſi decẽnio taceat, iuxta glo.in l.1. C.de ſeru.fugit.quod in terminis voluit Pariſ.in cõſ.1.n.157.lib.1.& ex his cõfirmatur quædã ſentẽtia Bald.in conſ.150.caſus actualiter de facto emergẽs,col.pen.li.2.vbi dicit, quòd ſi intra decẽ annos is,in cuius fauorem factũ fuit cõſtitutũ,nõ acceperit realẽ rei poſſeſsionẽ, amittit per negligentiã, cui cõſilio ſubſcripſere Ioann.de Caſtr. & Signorol.de Homodeis,& alij plerique, & idẽ tenet Anchar.in cõſ.133.n.3.quãuis nõ referat Bald. de quo dicto latè agit Tiraq.in tract.de cõſti. p.3.limit.21.n.1.cũ ſeq.fol.139.Ad quẽ addo elegantẽ concluſionẽ quæ dabit cõmodũ, & honorẽ Paul.de Caſtr. in l.neq; fructuar. C.de vſufr.vbi notabiliter vult,quod ſi quis incipit poſsidere ſiue precario, vel tanquam cõſtitutari⁹ ſeu alieno nomine certa bona,& talis cõſtitutarius,vel precario poſsidẽs mortuus ſit,hæredes eius nõ poſſunt pręſcribere vllo tẽpore,quod dictũ referũt Balb.in tract. præſcrip.4.p.4.p.q.11.n.6.pag.335.Caſtill. in l.55.Taur.fol. 162.colu.4.Et iſta opinio, quod taciturnitas,ſciẽtia,& ſilentiũ illius qui prætẽdit poſſeſsionẽ rerũ maioratus præiu-
51 dicet ita,† vt non poſsit vti remedio d.l.45. Taur. verior videtur ex ſuperioribus,licèt contrariũ videatur tenere Greg.Lop.in l.10. ti.26.p.4.in gl.in verb.*Ni les empeze*,col.4. poſt mediũ,quẽ citat nouiſsime Auend.in l. 45.gl.7.n.8.fol.187.Quæ ſunt notanda pro intellectu huius materiæ,& aliarũ,& hæc etiã iunge ſcriptis in 1.p.huius operis,q.33.& his addẽdus eſt Pariſ.in d.cõſ.1.nu. 154.lib. 1.vbi reſoluit,qualiter agẽti ex poſſeſsione ciuiliſsima obſtet exceptio præſcriptionis. Et quod donatarius amittat † ius tenutæ de donatione ei facta per Papã,ſi intra quadraginta annos eam non petat, tradit Paul.de Caſtr.in conſ.369.viſo,& examinato,nu.4. lib.1. Etſi fœmina præuenerit in petendo, conceſsio facta fuerit in præiudiciũ agnatorum maſculi, ſi maſculus fuerit negligens in petendo bona, voluit Præpoſit. in c.1.quem admod.feud.ad fœmin.pertin.quem citat Socin.Iun.in conſ.76.nu.123.lib.1.

Poſſeſsio iure familiaritatis nõ præiudicat ſucceſſori in maioratu,nu.53.

Poſſeſsio ex tẽpore immemoriali an præſumatur iure proprio,& nõ familiaritatis,n.54.

Galliæ conſuetudo,quod mortuus ſaiſit viuum, non procedit in hærede illius,qui iure familiaritatis poſſidebat,nu.55.

Fructuum perceptio nõ probat poſſeſsionẽ,quãdo percepti fuerũt iure familiaritatis,n.56.

Qualiter cognoſcatur poſſeſsio iure familiaritatis,nu.57.& 62.

Primogenitus permittens fratres ſuos æqualiter cum ipſo deſcribi,& feuda recognoſcere ſibi non præiudicat,nu.58.

Primogenituræ titulum habens,ex illo poſſidere præſumitur,nu.59.

Actus nomine proprio fact⁹ præſumitur.n.60.

Dominus qui prætendit ex tempore rei feudalis poſſeſsionem,quid probare teneatur,nu.61.

Poſſeſsio an acquiratur particularibus per depaſtum in rebus vniuerſitatis,nu.62.

Præſtationes annuæ vniuerſitatis nomine factæ an illi præiudicent,nu.63.

Infans ſucceſſor in maioratu non amittit poſſeſſionem per ſilentium,nu.64.& 66.

Poſſeſsio ſicut animo, & corpore acquiritur, ſimiliter animo & corpore amittitur,n.65.

Reſtitutio in integrum nomine infantis peti poteſt,nu.67.& 69.

Pupillus qualiter poſſit poſſeſsionem amittere, nu.68.& 72.

Minor aduerſus triennalem poſſeſsionem an reſtituatur,nu.70.

Reſtitutio conceſſa vni fratri minori in rebus communibus an proſit alteri,nu.71.

Præſcriptio qualiter currat cõtra Eccleſiã,vt excludatur à petitione interdicti poſſeſſorij, nu.73.

Succeſſor in maioratu ſi ex cauſa iuſta poſſeſſionem non petiuit,eam non amittit,nu.74.

Ignorantia eſt iuſta cauſa cõcedendi reſtitutionem decurſam,nu.75.

Reſti-

Reſtitutio an concedatur aduerſus præſcriptionem quadraginta annorum, nu. 76.
Interdictum recuperandæ an poſſit intentare qui per obligationem, aut ex negligentia longi temporis poſſeſſionem amiſit, nu. 77. & an exceptio præſcriptionis obſtet, quando interdicto recuperandæ agitur, nu. 78.
Proximus ſucceſſor illi qui tacuit poſſeſſionẽ, etiam non amittit, nu. 79.
Poſſeſſio in dubio præſumitur continuata, & non interuerſa, nu. 80.
Succeſſor in maioratu, vt cenſeatur ex negligẽtia & patientia poſſeſſionem amiſiſſe, quæ probatio requiratur, nu. 81.
Negligentia an præſumatur in cõtinuandã poſſeſſione, nu. 82.
Intellectus ad l. ſiue poſſidetis, nu. 83.
Silentium an præiudicet in rebus incorporalibus, nu. 84.
Rebellio & inobedientia ſubditorum an priuet iuriſdictione ſuperiores, nu. 85.
Succeſſor qualiter poſſit poſt longum tempus petere poſſeſſionem bonorũ maioratus, quæ poſſeſſor præcedens vendidit, nu. 87.
Impedito agere nõ currit præſcriptio, nu. 88.
Poſſeſſionem quando dicatur quis in continenti recuperare, nu. 89.
Poſſeſſor iniuſtè poſſeſſionem amiſiſſe præſumitur, nu. 90.
Poſſeſſionem antiquiorem probare intendens, quid teneatur articulare, nu. 91.
Poſſeſſio quæ non eſt, cõtinuari nõ poteſt, nu. 92.
Poſſeſſio vltima in poſſeſſorio attẽditur, n. 93.
Poſſeſſores an poſſint ſuper quadragenaria poſſeſſione pacifica moleſtari, nu. 94.

53 OMnia tñ ſuperiora procedere arbitror, dũmodo ille qui poſſidet rẽ † maioratus & prætẽdit ſe tuendũ in poſſeſſione contra ſucceſſorẽ in maioratu, nõ poſſideat iure familiaritatis, quia tũc nõ debet in poſſeſſione tueri: hæc eſt egregia ſẽtẽtia Paul. Caſtr. per tex. ibi in l. qui iure familiaritatis, ff. de acqui. poſſ. n. 2. vbi dicit, quod per illã legẽ cõſuluit cũ dñs quarundã terrarũ habens tres filios diſpoſuerit in ſuo teſtamẽto, quod primogenitus ſolus habeat dominiũ, & alijs debeat prouidere. Accidit, quòd poſt mortẽ iſti fratres ſteterũt in bona cõcordia, & ſimul per viginti, vel triginta annos, & ſimul ponebant officiales in illis terris ac ſi dominium ad omnes pertineret, poſteà venerũt ad diſcordiam, & cũ primogenit⁹ diceret dominiũ ad ſe pertinere virtute teſtamẽti, alij dicebãt, quod ille iuri renũtiauerat, & quod paſſus erat alios ſimul cum eo ponere officiales, cõſuluit Paul. Caſtr. illi⁹ tex. auctoritate, quòd frater maior primogenitus nõ fuit viſus hoc facere cũ animo renũtiãdi, nec fratres feciſſe animo acquirẽdi, ſed potius cauſa fraternitatis, & bonę cõcordiæ, & familiaritatis poſtquã cõſtabat de primogenitura, refert etiã Innoc. in d. c. bonæ, & alia iura, & Paul. refert Maſc. in tract. de probatio. lib. 3. concl. 1197. n. 10. fol. 120. & concl. 1264. n. 26. fol. 206. qui citat Tiraq. in tract. de primog. q. 25. facit l. vlt. ff. quęcad. ſeruit. amitt. & quod notat Bart. in l. 1. §. hoc interdicto, n. 9. ff. de itiner. actuq; priuato, & Balb. in tract. præſcript. fo. 57. col. 1. & l. 11. tit. 3. p. 3. ibi: *Cuidado q̃ auia derecho de lo fazer*, & doctrinã Paul. refert Maſſuer. in pręd. pract. §. itẽ ſoror, & illud cõſi. Paul. fuit 179. in cauſa quã magnificus, lib. 1. quẽ refert Alciat. in tract. præſũp. reg. 2. præſũp. 13. pag. 211. & aute cũ Bart. Soci. in conſ. 60. cõſilijs noſtris n. 8. lib. 1. quod adde ad Epiſc. Couar. qui etiã refert tex in d. l. qui iure familiaritatis in repetitione regulæ poſſeſſor, de reg. iur. in 6. 2. p. relect. §. 4. n. 6. fo. 37. & notatur etiã per Alex. vbi gl. Pariſ. in additionib⁹, in conſ. 6. n. 14 & 15. lib. 3. Rip. in c. cũ Eccleſia n. 56. de cauſ. poſſ. & proprie. vbi n. 68. tradit an ex tẽpore immemoriali præſumatur poſſeſſio iure proprio, † & nõ iure familiaritatis, 54
& Pariſ. conſ. 27. n. 100. lib. 1. Et poſſeſſio, & dominiũ non probatur ex perceptione fructuum, quãdo iure familiaritatis res ad alium ſpectabat, vt tradunt Bart. Soci. in conſ. 131. n. 2. lib. 1. Maſcard. in tract. de probat. lib. 1. cõcl. 548. n. 13. fo 338. & pro hoc facit quod ſcribit Curt. Iun. in conſ. 11. col. 8. in verſic. nec obſtat quædam ſubtilis conſideratio, vbi conſultus in ſpecie cõſuetudinis Franciæ dicit, † quòd non habet locum in hærede eius, 55
qui iure familiaritatis poſſidebat, quã doctrinã ad hoc refert Tiraq. vbi ornat d. l. qui iure familiaritatis in d. tract. le mors p. 3. declarat. 6. n. 1. & 2. pag. 178. & melius in tract. de primog. q. 25. n. 1. cũ alijs, pag. 219. & gl Pariſ. in d. conſuetud. § 8. n. 6. in fin. num. fol. 114. & tenet etiã expreſſè Rebuf. in d. tom. 3. de materia poſſ. in præfat. n. 172 pag. 242. & fructuũ perceptio † nõ probat poſſeſſionẽ, quãdo percepti fuerũt iure familiaritatis, vt per Corn. cõſ. 9 t. n. 17. & cõſ. 315. n. 3. li. 4. Dec. in conſ. 400. n. 5. Ioſeph. Ludo. deciſ. 29. nu. 15. & alios quos citat Menoch. de retinend. poſſ. rem. 3. nu. 56. pag. 233. 56
Cognoſcitur autẽ quod quis poſſidet iure familiaritatis, † quãdo ille qui poſſidere prætẽdit, nullũ ius poſſidẽdi habet, ſed ratio cõſanguinitatis, aut amicitiæ hoc ſuadet, ſecũdum Rebuf. vbi ſup. n. 19. pag. 228. & dixi in 1. p. huius operis, q. 33. in verſ. procedit tamen hæc concl. n 16. ad quem addo Bald. in d. l. 2. n. 34. C. de ſeruit. & aqua, vbi vult quòd ex qualitate perſonarum præſumitur an quis ex gratia, vel de iure fuerit admiſſus, qui refert Innoc. in c. bonæ, de poſtula. Prælator. vnde ſi primogenit⁹ paſſ⁹ fuerit fratres ſuos æqualiter cũ ipſo deſcribi, & feuda recognoſcere à 57

58 domino à quo dependent,† & ei donaria ſol uere,ſibi non præiudicat,ſecũdũ Guil.Bene. in c.Rainunt. in verb.in eod.teſtam.el 1.n. 146.fo.215.de teſta.per doctrinamBart.in l. rura,C.de omni agro deſert.li.11. quibus ad de Alex.in d.conſ.6.lib.3.vbi vide gl.Pariſ. de interpre.ſtatuti,qui dicit,quod poſſeſſor poſt annũ in ſua poſſeſſione tueri debet,& vide etiam eundem Alex.in conſ.35.viſo te ſtamento,,lib.6.Calcan.in conſ.36.nu.120. Eſt autem circa praxim d.l.qui iure familiari tatis notatu dignũ,quod intelligitur eo caſu cum titulus alter excogitari non poteſt,alio quin ex titulo,qui ius primũ arguit,poſſide re quis creditur,vt reſpõdent Soci.Sen.cõſ. 181.col.2.lib.1.& cõſ.13.n.17.lib.4.Cure. conſ.168.n.33.& 34.Pariſ.conſ. 17.n.112. lib.1.Menoch de arbit.iudic.lib.2.Cẽtur.2. caſu 560.n.20.pag.321.& habens titulũ pri

59 mogenituræ † præſumitur ex illo poſſidere, & non iure familiaritatis,vt per Cephal cõſ. 4.n.39.cũ ſeq.lib.1.&res præſumitur poſſeſ ſa pro ſuo,vt probat Alex.cõſ.136.n.2.col. 3.lib.1.Tho.Gram.conſ.13.n.45.per l.filius familias,§.diues,verſ.idem Princeps,ff.de le ga.1.& facit regula generalis,quod actus pręſ

60 ſumitur potius factus nomine proprio,†quã alieno,l.& magis, ff.de ſolutio. quã regulam pluribus exẽplis ornat Menoch.de arbitr.iu dic.lib.2.centur.5.caſu 493.nu.10.cum alijs pag.765.

Ex quibus confirmatur quod ſcribit gloſ. Pariſ.in 1.p.cõſuetud.Pariſ.§.7.n. 9.fol.98.

61 quod dominus † qui prætendit ex tempore præſcriptionẽ rei feudalis, tenetur probare, nõ ſolũ rem feudalẽ poſſeſſam fuiſſe per vaſ ſallũ(quia in dubio præſumitur pro ſuo)ſed ei eſt neceſſe probare poſſeſſã fuiſſe forma liter tanquã feudalẽ,&tanquam à vaſſallo,& etiam ſeruitia fuiſſe præſtita, vel alios actus, &tanquã per vaſſallũ ratione talis rei,quæ re ſolutio notanda eſt ad l.Regni, quæ loquitur de præſtatione impoſitionũ , hodie l.penul. tit.15.de las preſcripciones,lib 4. Ordin.no

62 ui.Et quod inter fratres pręſumatur † poſſeſ ſio iure familiaritatis,tradit Alciat.reg.2.pręſ ſump.23.n.4.&quod in dubio talis præſũp tio ſit capiẽda voluit Carol.Rui.conſ.162.n. 25.lib.3.& cõſ.51.n.6.lib.4.Rebuſ.in tract. de mater.poſſeſ.in pręfa.n.169.Cephal.cõſ. 369.n.40.li.3. Iſtis finitimũ eſt quod ſcribit Aym.in conſ.153.n.4.vbi probat,quod per depaſtũ pecorũ particulariũ in rebus vniuer ſitatis nõ acquiritur poſſeſsio particularib³, cũ depaſcãtur in rebus vniuerſitatis nõ pro prio iure,ſed iure familiaritatis.Quod repu to notandũ Ad quod legẽdus eſt idẽ Aym. in conſ.292.n.1.cũ ſeq.Corn. in conſ.148. nu.27.lib.1.Paul.de Caſtr.in conſ.452.n.3. de quo etiam per Cępol.elegãter in tract.de ſeruit.C.de ſeruitu.iuris paſcẽdi,n.15.pag. 348.Rip.reſpõ.114.n.3.Balb.in tract.de pręſ ſcrip.p.4.q.3.pag.292.Rebuſ.in c.cũ Eccle ſia Sutrina, pag. 299. de cauſ poſſ. & pro prie.Rip.in c.ea te,n.43.de reſcript.& idem Balb.q.5.pag.294.Andr.ab Exea in c.cũ om nes,n.298.de conſtitutio. Bellon in cõſ.49. n.7.& 8.Azeu.in pract.Piſana, li.4.c.3.n.62. fol.99. Carol. Rui.in l. 1.§.municipes,ff.de acquir.poſſeſ.pag.139.de quo etiã per Ant. Gabr.lib.6.comm.opin. in tit. quod cuiuſq; vniuerſit.nomin.concl.2.& vlt.pag.391.& Matth.de Afflict.deciſ.376.n.5.referentem Bald.in l.ſicut,§.1.in fin.ff.quod cuiuſq; vni uerſit.nomine dicentẽ,quod ſi ſingulares ho mines vniuerſitatis paſturauerũt in nemore vniuerſitatis,intelligitur ipſa vniuerſitas poſ ſidere,licet non appareat de inſtrumẽto vni uerſitatis,quia ſufficit patiẽtia vniuerſitatis, notat Dec.in conſ.221.nu.7.Ioſeph. Maſc. in tract.de probatio.lib.3.concl. 1190.num. 18.fol. 100. vbi plura ſcribit in tota illa con cluſione. Ad quos addo Dec. in conſ. 215.ad fin.Bertran.in conſ.8.nu.2.lib.6.tractantes, quod præſtationes annuæ quæ fuerunt factę

63 nõnomine† vniuerſitatis,ſed particularis,nõ præiudicant niſi tantũ ſoluẽtibus, quod limi tat notãter Tibe.Decia.reſponſ.41.nu. 130. lib. 2.niſi ſimul cũ poſſeſsione quæ allegatur & probatur, alleguetur titulus , quod eſt in praxi mirabile,& notandũ ad ea quæ ſcribo infra in 4.p.q.20.in materia impoſitionũ:qua in re eſt animaduertendũ,quod Tibe.Decia. dicto in loco,limitat etiã doctrinã Dec.in d. conſ. 215,quãdo tractatur de imponẽdo ius vniuerſale, & præſcribendo onera cõtra om nes ſubditos, & non magis contra vnũ,quam cõtra alia ſex,Oldral.in conſ.172.n.24.&in cõſ.193.n 37.Bart.Soci.in cõſ.111.n.3.li.1. & qualiter vniuerſitas præſcribat cõtra vni uerſitatẽ exponit Pariſ in cõſ 111.n.52.li.1.

Secundo prædicta principalis cõcluſio quę habet,quod per ſciẽtiã, & patiẽtiã per annũ amittit ſucceſſor in maioratu poſſeſsionẽ,nõ

64 procedit quãdo ſucceſſor † in maioratu eſſet infãs,vel furioſus, quia tunc etiã ſi decenniũ trãſeat,nõ amittit poſſeſsionẽ, quę eis adquiſi ta fuit per beneficiũ prędictę l.45.quod pro

65 bo,quia ſicut poſſeſsio nõ poteſt acquiri niſi animo &corpore,etiã nõ poteſt † niſi animo & corpore amitti,l.quẽadmodũ,ff.de acquir. poſſ.l.licet,C.eod.tit.l.3.§.in amittẽda eod. ti.cũ ſimilib.quæ per gl.& DD. Vbicũq; ad ducũtur. Cũ igitur furioſus & infãs careãt in tellectu,nec habeãt animũ amittẽdi poſſeſsio

66 nẽ,& in eis non cadat † obliuio,nec patiẽtia, nec ſciẽtia,ſequitur,quod poſſeſsionẽ acqui ſitã virtute illius legis amittere nõ poſſũt. Et iſta ſẽtẽtia cõprobatur ex ſcriptis per Corn. conſ.252.li.3 Rip.in l.vlt.n.108.q.31.C.de reuocan.

reuocan.donat. & alijs quæ ego ſcribo in 2.
part.q.4.illat.8.& nomine infantis poteſt pe
67 ti reſtitutio † in integrum, vt probãt Socin.
Iun.conſ.52.num.6.lib.2.& confirmatur ex
ſcriptis per Menoch. de adipiſcen.poſſ. re-
med.5.num.907.pag.129.col.1.de retinen.
poſſ remed.3.num.851.pag.251.col.2.&
de recup.poſſ.remed.17.num.17.pag.543.
68 col.1. Et qualiter pupillus poſsit † amittere
poſſeſsionem,notanter explicat Lopez Ma
dera in libro animaduerſionum.c.27.per to-
tum.Et iſta ſeruiunt pro deciſione quæſtio-
nis traditæ per Molinam lib.3.de primogen.
cap.13.nu.60.fol.103.&in annotation. nu.
16. vbi diſputat, an ſi minor, vel infans non
petit tenutam in cõſilio Regali intra ſex mẽ-
69 ſes,poſsit † petere reſtitutionem? Ad quem
adde prædicta,&tex.in l.minor vigintiquin
que annis cui fideicommiſſum. ff. de minor.
gloſ.in l.poſtquam liti,in verbo nulla. C. de
pact.de qua per Iaſonem in l.1.num.10. ff.
de iuriſd.omn.iudic.& alios quos citat Cald.
Pereir.in l.ſi curatorem habens.C.de in inte
grum reſtit.minor.in verb. vel aduerſarij do
lo,num.79.fol.279.& in verb.læſis, nu.79.
fol.305.& facit quod ſcribit Ciſuentes in l.
63.Tauri,dubio ſeptimo,Parlador.lib.1.c.1.
§.4.num.17.pag.26.hodie pag.1284.&c.1
num.46.pag.58.Azeued.in l.6.tit.21.lib.4.
Recopil.fol.222.num.18. qui loquuntur cir
ca intellectum text.in l.63.Tauri,hodie l.6.
tit.15.lib.4.Recop.& faciunt ſcripta per Ti
raquel.in tract.de præſcript.pag.103.verſic.
ſed ſi hoc. Et addo etiam ad Molinam quod
ſcribit Gomezius in reg.de triennali poſſeſ.
70 q.15.pag.753.vbi reſoluit.quod minor† re-
ſtituitur aduerſus triennalem poſſeſſorem,
& ibi multa bona in propoſito ſcribit, quem
citant rebuſ.in tract.de pacifico poſſeſſ.nu.
212.Caldas Pereira in d. l. ſi curatorem ha-
bens, in verb.læſis, num.40. in fin.fol.306.
qui etiam refert Guillelm.Benedict. in cap.
Raynutius,in verb adiectæ,nu.62. Et quod
minori,obtenta reſtitutione, non noceat ne
gligentia in non petẽda poſſeſsione, probat
Anton.Gabr.lib.5.commun.opin.tit.de re-
ſtit.ſpoliat.concl.5.nu.24.pag.289. & Ale-
xan.in dicto conſ.92.Socin.in l.rem quæ no
bis,verſ.tertio & vltimo. ff.de acquiren.poſ
ſeſſ.& in conſ.266. lib.1. & tradit magis in
ſpecie,Mauritius in tract de in integr.reſti-
tut.c.325.pag.211.vbi reſoluit,quod ſi mi-
nor intra annum non intentauit interdictũ,
ſeu cauſam nouitatis,reſtitui debet: imo re-
71 ſtitutio † conceſſa vni fratri minori in bonis
communibus prodeſt alteri fratri, quinimo
maiori ex cauſa abſentia eſt concedenda re-
ſtitutio in interdicto retinendo vocato per
practicos cauſa nouitatis,vt per eundẽ Mau
ritium in dicto tract.c.376.pag.237.& facit

quod idem ſcribit circà eundem interdictũ
poſſeſſorium c.391.pag.243. & latius Sfor
cia Oddus in tract.de in integr.reſtit.p.2.q.
68.num.48.& 49.pag 779.qui inter alia ci-
tat Menoch.de recup.poſſ.remed.15.num.
105.cum ſeq.Pupillus † autem maior infan- 72
te poteſt poſſeſsionem amittere.l.poſſeſsio
nem.ff.de acquiren.poſſeſ.cum adductis per
Cald. Pereir.in tract.de nomin.ad emphyt.
q.4.num.7.fol.32.& iterum latius num. 14.
Et quod contra eccleſiam nõ currat præſcri-
ptio niſi quadragenaria,vt excludatur à pe-
titione interdicti poſſeſſorij † loquendo in 73
monaſterio,tradit Auguſt.Beroi.in conſ.27.
num.1.lib.1.Ex quibus omnibus dubitabilis
videtur ſententia gloſ.Par.in dictis annota-
tionibus,num.16.in fine,exiſtimantis, quòd
in caſibus in quibus mero iure nõ poteſt fie-
ri tranſitus de iudicio declaratorio ad poſſeſ-
ſorium,eſt deneganda minori reſtitutio.

Tertio,dicta concluſio limitatur vbicun-
que ſucceſſor in maioratu qui poſſeſsionem
petere debebat,habuit iuſtã cauſam , ex qua
in tempore debito poſſeſsionem nõ petiuit,
vtputa,quia fuit valetudine detentus , † vel 74
habuit aliam veroſimilem cauſam ignoran-
tiæ,quæ arbitrio Iudicis eſt relinquenda, ſe-
cũdum Innocen.in c.1. verſ.& generaliter,
de in integr.reſtit.vbi dicit, quòd ſi exiſtens
in poſſeſsione alicuius iuris , non agit quam
primum ſcit,videtur poſſeſsionem amittere,
quia illa animo relinquere videtur , niſi ex
iuſta cauſa,aut infirmitate, vel alia conſimili
fuerit occupatus , & idem Florian. in l loci
corpus.§.ſciendum.ff.ſi ſeruit.vendi.& tra-
dit in alia materia Rebuſ.(licèt prædicta non
referat) in concordan. in rubr. de mandatis
Apoſtolicis.§.declarantes,verſ ſucceſſores,
pag.537.ad quod etiam facit gloſ. in l. ſi pa-
tron.§.1.verſ.non vtendo,iuncto textu. ff.
quemadm.ſeruit.amit.probat quod † ignorã 75
tia eſt iuſta cauſa concedendi reſtitutionem
decurſam,& idem volunt Bart.& Angel. in
l.1.§.ſi quis autem, per illum textum. ff. de
itiner.actuq; priuat.& alij quos referũt Ale
xan.& latius gloſ.Par. in addition. in conſil.
71.lib.1.& vide eandem gloſ.Par. in conſil.
84.nu.3.eod.lib.& omnino in conſ.152.libr.
2.tractantes,an ea reſtitutio cõcedatur † ad- 76
uerſus præſcriptionem.40.annorum, & fa-
cit regul. l.ſi ignorans.ff.locati,cum ſcriptis
per Corneum in conſ.302. lib.2. Ripa in d.
l.vlt.num.107.C.de reuocan.donation.imò
dicit Hoſtienſ.per illum text.in c. accedens
in 2. vt lite non conteſt. quòd quando quis
cecidit à poſſeſsione etiam culpa ſua, vel ne-
gligentia,poteſt implorare officium iudicis,
vt reſtituatur in priſtinam poſſeſsionem, no
tat Alexan.in conſ.103.num.2.lib.7. Sed &
idem Alex.in conſ.90.col.2. verſ.præterea

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ex ſola obliuiſnne, iunctis præcedentibus l b.
5. ſcribit, quod quãdo quis culpa ſua per obli
uionem, aut ex negligentia longi temporis
poſſeſsionem amiſit, poteſt intentare † in-
77 ter dictum recuperandæ: & idem voluit Ca-
pella Toloſana 487. quos citat Aymon in cõ
ſil. 235. num. 2. Et ille qui ob euitãdas rixas, &
ſcandala, & bonitatem poſſeſsionem non cõ
tradicit quam alter naturaliter occupat, &
amittit poſſeſsionem, vt notanter tradit Ia-
cob. Puteus deciſ. 266. num. 8. lib. 1. Et quod
poſſeſſor antiquus quando ſua culpa, vel ne-
gligentia poſſeſsionem amiſit, quod poſſet
agere remedio. c. reintegranda. 3. q. 1. tradũt
Aufrer. in Capella Toloſana 487. Item fuit
quæſitum, Aymon conſil. 135. Angel. in §.
quadrupli num. 32 de action. Roland conſil.
50. num. 12. lib. 2. & alij quos citat Menoch.
de recuper. poſſ. remed. 15. nu. 97 pag. 486.
& hanc credo eſſe veritatem: faciunt notabi
lia quæ tradit Gomezius in reg. de trien. poſ
ſeſſ. quæſt. 58 pag. 827 in qua materia ani-
maduerto de quadam ſingulari doctrina quę
dabit commodum, & honorem, vt aiunt,
ſcilicet, quod † exceptio præſcriptionis non
78 obſtat quando agitur ex interdicto recupe-
randæ, vt volunt Alex. in conſ. 92. num. 28.
lib. 5. Decius in conſ. 56 in fine, & in conſil.
57. col. fin. Aymon in conſ. 114. num. 14. Ro
land. in conſ. 8. num. 48. lib. 3. quos & eundẽ
Rolandum in conſ. 68. numer. 12. & 15. citat
Marſuerius in addition. ad Ferraram in parte
reſponſionis rei, pag. 106. & ad illam concluſ
ſionem allegat Alexan. Innocen & Anton.

Quarto, non habet locum in præiudiciũ †
79 alterius vocati qui ſuccedit poſt illum. qui ta
cuit, aut poſſeſsionem amiſit, quia is non ex
cluditur, quod clare probatur in d. l. 45. ibi,
Aunque aya tomado otro la poſſeſsion. Item
eſt tenendũ, quod in dubio pręſumitur, quod
ſucceſſor in maioratu poſſeſsionem quã ex
prędicta lege habet cõtinuauerit, quod pro-
batur ex regul. d. l. ſiue poſsidetis. C. de pro-
batio. cũ cõcord. ſupra citatis, & ex ſingulari
doctrina Baldi, quæ ad varia prodeſſe poteſt,
in l. ſi Pomponius, per illum text. ff. quib mo
dis vſusfruct. amitt. vbi dicit, quod in dubio
80 poſſeſsio † præſumitur continuata, & nõ in-
teruerſa, etiamſi diu nihil factum, nec præſti
tum fuerit: quam ſequuntur Barthol. Socin.
in conſ. 106. num. 3. lib. 3. gloſ. Pariſ. in con-
ſuetud. Pariſien. part. 1. §. 7. q. 3. nu. 12. fol.
99. imò præſumitur continuata de authore
in ſucceſſorem, ſecundum Bart. in l. Pompo
nius. §. fin, ff. de acquiren poſſ. Angel. in §.
duictis. Inſtit de vſucap. & conducunt quæ
nouiſsimè ſcribit Ioann. Gutierr. quæſt. 34.
num. 14. cum ſequentibus, pag 324. & Ioſe-
phus Maſcard. in tractat. de probation. lib. 2.
conclus. 730. fol. 83. & lib. 3. concluſ. 1178.

num. 22. fol. 89. vbi poſt Bertrand. in conſil.
157. nu. 18. lib 3. quod poſſeſsio ciuilis quæ
animo retinetur, non præſumitur quis in du
bio perdidiſſe, & ibi alia plura ſcribit de poſ
ſeſsione ciuili, ſcitu digna: & allegãti inter
ruptam poſſeſsionem incumbit onus probã-
di, vt tradit Natta in conſil. 339. num 11. li-
bro. 2. Quinimo illi qui habuerunt poſſeſsio
nem immemorabilẽ præſumitur quod prio-
ribus temporibus vel ipſi, vel authores poſ-
ſederint, vt tradũt Aym. in conſ. 308. col. 3.
Cephal. in conſ 458. nu. 75. libr. 4.

Ex quo infertur, quod ad probandum ſuc
ceſſorem in maioratu ex negligentia, † & pa
tientia poſſeſsionem amiſiſſe, eſt neceſſaria 81
concludens, & magna probatio: quia præ-
ſumptio iuris (vt dictum fuit) eſt pro ſucceſ
ſore maioratus, & quod eam continuauit.
Quod confirmatur, quia pręſumitur negligẽ
tia † in continnanda poſſeſsione, vt per Ay 82
mon. in conſ. 240. n. 3. Et iſta concluſio cor-
roboratur ex traditis per Alex. & gloſ. Par.
ibi in conſ. 133. n. 3. lib. 1. Et ideo teſtibus di
centibus ſucceſſorem in maioratu poſsidere
rem maioratus, potius eſt credendum, quam
contrarium aſſirmantibus: quia pro eis eſt iu
ris præſumptio, ſcilicet. d. l. 45. quod proba-
tur ex famoſa doctrina Innocen. in c. audi-
tis, de in integr. reſtit. quam latius confirmo
in 1. p. huius operis. q. 1. quod cõducit ad ea
quæ notantur in c. licet cauſam, de probatio.
& per Bart. & alios in l. ſi duo. ff. vti poſside-
tis, notanter per Barthol. Socin. in conſ. 15.
num. 4 lib. 4. & in alijs conſimilibus locis. Et
quod in corporalibus, & annuis redditibus
olim poſſeſſor præſumatur hodie poſſeſſor,
nec requiratur probare præſentẽ poſſeſsio-
nem, niſi aliud medio tẽpore poſſederit, tra-
dit Oſaſc. deciſ. Pedemon. 99. nu. 51.

In materia tamen d. l. ſiue poſsidetis, † obi-
ter lectores animaduerto de ſingulari doctri 83
ni Aretini, quæ dabit commodum, & hono-
rem in l. Pomponius. §. acceſsiones col. 2. ff.
de acquir. poſſ. vbi vult, quod in caſu. l. vlti-
mæ. C. de edict. Diui Adrian toll. non ſufficit
probare defunctum poſſediſſe in vita, nec
habet locũ regul. d. l. ſiue poſsidetis, & Aret.
citat Pariſ. in additio. ad Bart. in d. l. vlt in ad-
ditio. quæ incipit, Non probat. Et in hac ma
teria conſidero concluſionem ſingularem,
quod in iuriſdictionibus & alijs rebus incor
poralibus ſilentium ſucceſſorum † in maio- 84
ratibus, & negligentia in non continuanda
poſſeſsione rerum maioratus, non tantum
præiudicabit ſicut in rebus corporalibus;
quia regulariter in rebus incorporalibus nõ
præiudicat præſcriptio, niſi data ſcientia il-
lius contra quem præſcribitur. l. 2. vbi gl. ff.
Baldus, & D. Anton. de Padilla, & alij. C. de
ſeruit. & aqua, volunt Bart. in l. 1. §. denique.
ff. de

ff.de aqua pluu.arcen.Iaſon in l.Imperium, num.20.ff.de iuriſdict. omn. iudic. Balbum in materia præſcriptionis iuriſdictionis contra ſuperiores,in tract.præſcript. part.2. 5. partis,quæſt.3.num.8.pag.472.Caſſanæum in notabili caſu, in conſuetud. Burgund. tit. de cenſi.rubric.11.§.2. num.44. pag.1390. Abbas in c.bonæ,in 2.num.20. de poſtulat. prælator.Boſius in vol. practicæ criminalis, tit.de aquis & fluminib.numer.29.pag.682. Menoch.de retinen.poſſeſ.remed.5.nu.34. pag.260.& remed.6.num.133.& num.125. pag.279.Epiſcop.Conarru.in initio.2.partis,regul.poſſeſſor,de reg.iur.in 6.nu.8.fol.
85 12.& 13. Et quod rebellio, † & inobedientia ſubditorum non priuet iuriſdictione ſuperiores,tradūt Bald.in l.2.q.3. C.de ſeruit. & aqua,Iaſon in l.1. in princip. num.52. ff. de acquiren.poſſeſ.Caſtaldus Reſtaur.in tractat.de Imperatore.q.82.n.8.fol.148.

Ex prædictis etiam reſtat lectores animaduertere,quod ex generalitate prædictæ legis 45.hodie.l.8.tit.7.lib.5.Recopil.in illis verbis,
86 *Aunque aya otro tomado la poſſeſsion*, † decidi poteſt, quòd ſi quiſpiam poſſeſſor bonorum maioratus vendiderit aliquam rem maioratus , & poſſeſsionem tradiderit,quod illius ſucceſſor,ſi ignorauit venditionem,& traditionem poſſeſsionis , poteſt
87 etiam poſt † multos annos præteritos petere poſſeſsionem bonorum maioratus , illicò quod antoceſſor mortem obierit , maximè ſi ſit infans,vel minor,vel fuerit abſens, & ignorantia venditionis fuerit probabilis & veriſimilis,quod docent verba d.l.&reg.l.1.C. de bonis matern. l.8. tit.29 part.3.vbi impe
88 dito † agere non currit præſcriptio cum rō cordantibus, & ex alijs pluribus iuris principijs hoc probari poteſt , & ſupra probatum fuit. Et ita tenendum indico:quando autem
89 quis dicatur poſſeſsionem † incontinenti recuperare,nec ab ea videtur deiectus,legenda eſt.l.3.§.cum igitur.ff.de vi, & vi armat. l.2.§.conſeſtim ff.ad Tertullia. Bellamer.in c.olim,num.23.de reſtitu.ſpoliator. & quæ ſcribit Menoch.de arbitr. iudic. libr.2. caſu 11.num.1.cum ſequentib.Quintil.Mandoſ. in tract.de inhibition.q.23.num.5.fol.9. Et
90 quod poſſeſſor præſumatur iniuſtè † poſſeſſionem amiſiſſe , volunt Innocen. & alij, in cap. poſt electionem, de conceſſ. præbend. Roland.in conſ.72.num.2.lib.2.Ioann.Gutierr.in quæſt. canonic.34. num. 54.idē Roland.in conſ.72.num.5.lib.4.

Animaduerto etiā in iſta materia ad aliud ſingulare,quod volens probare antiquiorem
91 poſſeſsionem † debet expreſſe articulare, quod aduerſarius poſsidet rlam reſpectu ſuæ antiquioris poſſeſsionis , ſecundum Bart. & DD,in l.ſi de eo.§.fin. ff.de acquirend.poſſ. Socin. Iun. valde cōmendantem admonēte aduocatos in conſ.146.nu.36.lib.1. & quod poſſeſsio transferatur nudis verbis, tradit in notabili caſu quotidie contingibili Anrhar. in conſ.195.num.7. Et quod poſſeſsio quæ non eſt, continuari † non poſsit,tradūt Bart. 92
in l.Celſus,ad fin.ff.de vſucap.Socin.Iun.in conſ.18.num.23. lib.2. Et quod vltima poſſeſsio attendatur † in poſſeſſorio,ſecus in pe 93
titorio, volunt Bald.in cap.1.de feud.cognitio.Oldrald.in conſil.41 2.Abbas,& alij quos citat Vincent.Carroc. in tract.de locato. q. 7.num.22.& 23.fol.11. Et quod poſſeſſores † non poſsint moleſtari, qui per quadra- 94
ginta annos nō fuerint moleſtati,tradit Paul. de Caſtr.in conſil.369.num.4.lib.2.Et ciuilis poſſeſsio retinetur in abſentia,vt tradunt Barthol.Socin.in conſ.15.lib.4. Aymon in conſ.5.num.11.Maſcard.in tract. de probationibus,lib.1.concl.78.num.29.

QVÆST. VII.

Sequeſtrum an admittatur in bonis maioratus.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis,num.1. 2. 3. & 17.
Sequeſtrum non ſpoliat. num.4. 8. & 22. nec per illud præſcriptio interrumpitur. n.5.
Manus Regia non aufert poſſeßionem ab eo qui eam habet,ſed eſt introducta ad conſeruandum vnicuique ius ſuum,num 6.& 7.
Sequeſtrum vt fiat , quæ debeant concurrere. num.9. an admittatur in rebus feudalibus. num.10.
In poſſeſsione an ſit tuendus qui præuenit , nu. 11.& 12. Authoris ſententia.n.13.
Litigans cū poſſeſſore maioratus petere poteſt, vt fructus deſcribantur, num.14. & idem vaſſalli,qui cum dominis ſuper impoſitionibus litigant.num.15.
A ſentētia ſequeſtri in hoc caſu an appelletur. num.16.
Sententia ſi lata ſit in fauorem litigantis ſuper primogenitura , eſt prohibita ſequeſtratio. num.17.
Appellatio an admittatur in iudicio ſummario poſſeßionis,num.18. Authoris ſententia,nu. 19.& 20.
Fiſcus ſi litiget cum aliquo poſſeſſore bonorum maioratus,quia bonorum confiſcationē prætendit,an iterum bona ſint ſequeſtranda,numer.21 23.24.& 27.
Fiſcus an poſsit vendere res delinquentis lite pē dente,num.25.
Emphyteuta an cadat ipſo iure a poſſeßione naturali,num.26.

Fiſcus

Digitized by Google

Fiſcus non habet priuilegium niſi in caſibus à iure expreßis, num. 28.

Sequeſtratio in bonis maioratus fieri poteſt, cũ ſententia eſt contra aliquem lata, à qua appellauit, & de dilapidatione fructuum eſt ſuſpectus, num. 29. & 41. & quando inter partes contendentes ſcandalum timetur, nu. 30. & quando dicatur attentata, nu. 32. & qualiter appellatione pendente fieri poßit, num. 34.

Iudex antequam ſequeſtrum faciat, quid præſtare teneatur, num. 31 & arbitrari poteſt quibus in caſibus fieri debeat, n. 36.

Sequeſtrum an poßit fieri ex mandato Regaliũ cancellariarum, correctorum, & aliorũ iudicum merum & integram iuriſdictionem habentium, num. 33.

Fideicommiſſarius an poſsit cautionem ab hærede bonorum maioratus petere. n. 35.

Sequeſtrum an poßit opponi in cauſa attentatorum. nu. 37. An data cautione relaxari debeat, num. 39. & quid in reuocatione attentatorum num. 40.

Alimenta an ſint danda litiganti ex bonis ſequeſtratis in litibus maioratuum, num. 38.

Proclamata fideicommiſſarijs an præiudicent, num. 42.

SEptimo quæro, An ſi litigetur ſuper poſ-
ſeſſorio bonorum maioratus liceat facere
ſequeſtrationem poſſeſsionis litependente.
1 † Quam quæſtionem decidere videtur Epiſ-
cop. Couarru. in pract. quæſt. c. 17. num. 5.
vbi affirmat, quòd litependente non eſt lici-
ta reuocatio poſſeſsionis per eum qui tantũ
ciuilem poſſeſsionẽ habet: quia in caſu. l. 45.
poſſeſsio ciuilis & naturalis ipſo iure tranſ-
fertur in ſucceſſorem maioratus; & non eſt
ſeruanda diſpoſitio. l. æquiſsimum. ff. de vſu-
fructu: & idem probat in caſu ſimili noſtræ
legi Regali, Pariſ. conſ. 41. optimum ius col.
4. in verſ. nec audiendi num. 16. lib. 1. quem
etiam refert & ſequitur Tiraquel. in d. tract.
le mors, part. 6. declaratio. 9. pag. 276. vbi di-
cit, hoc procedere niſi ſit alius qui prætẽdat
ſe eſſe hæredem, & ſucceſſorem, & res ſit du
bia: & ideo ad ſequeſtrationem veniendum
eſt, vt in cęteris cauſis poſſeſſorijs. Nec enim
alter altero (vt ipſe dicit) fauore dignior ob
ſtatutum Franciæ, de quo in alijs locis facta
eſt mentio, cùm dubium ſit vter eorum ſit
hæres: & ita dicit quod vidit iudicari. Et ego
2 † ſum memor, quod in hac Regali Cancella-
ria producta fuerũt decreta, in quibus certa
bona maioratus magni valoris, ſuper quibus
contendebatur inter duos qui prætendebãt
ſe eſſe ſucceſſores maioratus, fuerunt ſeque-
ſtrata. Quod etiam ſæpè fit, quando agitur ſu
per tenuta bonorum maioratus, & nunc eſt
ſequeſtratus ſtatus Comitatus de Bailen, ſu-
per quo ibidem litigãtur: & Pariſium ſequi-
tur nouiſsimè Sebaſtian. Medicis in tract. de
acquiren. poſſeſ. p. 2. gloſ. 1. num. 67. fol. 20.
& Pariſium refert & ſequitur Lancellot. in
tract. de attentat. p. 2. cap. 6. de attentat. lite-
penden. ampliat. 1. nu. 1. fol. 104. qui ad hoc
refert Matthæ. ab Affiict. deciſ. 98. pulchrũ
dubium 1 & tradit idem Lancellot. in noua
editione. p. 2. c. 19. de attent. poſt inhibitio-
nem in præfatione, quis inhibeat. q. 2. nu. 46.
pag. 373. qui loquitur in remedio poſſeſsio-
nis ciuiliſsimæ, & refert Pariſium in d. conſ.
41. & legenda ſunt quæ ſcribit Maſcard. in
tract. de probation. libr. 3. concluſ. 1299. Et
quidem vbicunq; duo litigãt ſuper poſſeſ-
ſione bonorum maioratus, cũ incertum ad-
huc ſit, quis ſit ſequens in gradu ad hoc, vt
in illum fiat tranſlatio poſſeſsionis, ceſſat ra-
tio d. l. 45. & neuter rectè affirmare poteſt, ſe
eſſe ſequentem in gradu, & ideo ceſſare de-
bet legis diſpoſitio: quod procedit ſi manife
ſtè non apparet, & in continenti de iuſtitia
vnius illorum qui litigant: nam cùm dubia,
& incerta eſt iuſtitia; non eſt cauſa quæ di-
ctet, quod poſſeſsio debet eſſe magis apud
vnum, quàm apud alterum, quod ex mẽte il-
lius legis deducitur: quod tenet ibi Anton.
Gomez nu. 125. & iuris rationes quæ ſeque-
ſtrum permittunt, in hoc † concurrunt caſu, 3
quo regulariter ſtãte dubio, res ſuper qua li
tigatur, ſequeſtrari debet: vt per Maſſueriũ
in praxi, tit. de poſſeſ. §. item in omni poſſeſ
ſorio, & rebuff. tom. 3 ad conſtit. Regias, tit.
de cauſ. benefic. poſſeſſo. pag. 292. num. 14.
latè Syluan. in cõſ. 17. maximè in cauſis poſ
ſeſſorijs, ne partes ad arma veniant d. l. æquiſ
ſimum. ff. de vſufruct. notat Rebuf. tom. 3. ad
conſtit. Regias, titul. de materia poſſeſ. art. 7.
gloſ. 1 num. 8. pag. 272. latè & eleganter Ro
land. conſ. 8. lib. 4. qui plura ſcribit in mate-
ria iudicij poſſeſſorij ſummarij (quod interim
vocatur) notant Anton. Capicius de-
ciſ. 96. num. 10. Parlador. lib. 2. rer quotid. c.
5. num. 12. pag. 96. Menoch. de retinen. poſ-
ſeſ. remed. 3. nu. 742. pag. 241. Et hue in iſta
materia maioratuum tenere videtur Matienço
in l. 9. gloſ. 1. num. 2. fol. 194. tit. 7. libr. 5.
Ordinam. noui. Ad quod etiam conducunt
quæ ſcribit Auguſtin. Beroi. in conſ. 45. col.
1. & 2. & in conſ. 46. nu. 5. lib. 3. & per alios
quos citat Robert. Lancellot. in tract. de attẽ
tat. p. 2. c. 20. de attent. poſt inhibitionem, n.
44. pag. 360. & ad hoc eſt elegans conſilium
Curcij ſen. 60. per totum, & Ioann. Gutier.
lib. 3. quęſtion. practicabil. q. 73. num. 4. pag.
622. Præcipuè, quia ſequeſtratio neminem † 4
ſpoliat. l. ſequeſter. ff. de verb. ſignific. l. pro-
priè, & l. licet. ff. depoſit. notat Bart. in l in-
tereſſe. ff. de acquirend. poſſeſ. expreſſa l. 2.
& vltim. tit. 9. part. 3. tradit additio Ferrar. in
praxi,

Digitized by Google

praxi,in forma ſequeſtri,in additio.quæ inci
pit,Latam ſententiam,pag.140.col.1.& idē
Rebuf.in tract.de pacifico poſſeſſore, num.
101.pag.288.gloſſ.Pariſ.in conſuetud. Pa
riſien.p.1.§.1. gloſ.4. num.16.fol.23. tradit
Nicol.Boer.deciſ.172.num.1.& in q.201.
num.9.Azeued.in l.vnica tit.12.lib.4. Reco
pil.num.7.fol.168.& Ægidi.Boſius in pract.
crimin.tit de partu ſuppoſi.nu.6. pag.377.
Balb.in tract.de præſcript.part.6.q.4. num.
30.pag.612. gloſ. notabilis in cap.examina-
ta,in verbo,poſsidebas, de iudicijs, vbi latè
Felin.num.10.fol.24. Cæſar Contard. Ge-
nuenſis in l.vnica. C.de mumen.poſſ. limit.
16.num.7.pag.416.Et per ſequeſtrum non
5 interrumpitur † præſcriptio ſecundum Car-
dinalem in Clemen.1.q.18.de ſequeſtr.poſ-
ſeſſ.quem citat Felin. in cap.illud, num.16.
fol.41.& præſcriptio,& miſſio in poſſeſsio-
nem non priuat reum ſua poſſeſsione, nec
facit alium poſſeſſorem,etiamſi ſit ex cauſa
rei iudicatæ,ſecundum Bartol.& Paul.in l.à
Diuo Pio.§.ſi ſuper rebus.ff.de re iudic.An
gel.in l.cum notiſsimi. C. de præſcript. 30.
annorum,& alios quos citat gloſ.Pariſ.p.2.
conſuetud.Pariſien.gl. 1.in verb.Arreſt. n.
21 fol.23.Et qualiter ſi res mea in me depo
ſita ſit,non tranſeat dominium in deponen-
tem, reſoluit notanter Roman. in conſ.350.
6 num.16.& manus Regia non † aufert poſſeſ
ſionem ab eo qui eam habet,ſed eſt introdu-
cta ad conſeruandum vnicuiq; ius ſecundum
Henricum Bolch. in cap.examinata,de iudi
cijs,Boer.in conſuetud.Bituricen.§.4.de iu
riſdict.omn.iudic.Rebuf.tom.3.ad conſtitu.
Regias.d tit.de matern.poſſeſ.art.1. gloſ.1.
num.24.pag.251.melius Cephal.conſ.461.
num.23.lib.4.vbi citat Paul. Caſtren.in l. ſi
ſuper.C.de tranſact. Curcium Sen.in conſ.
61.per totum, Aretin. in cap. in præſentia,
de probation.concludentes,quod per tale ſe
7 queſtrum iura † partium conſeruantur, niſi
ſit voluntariū.d.l.licet.§.1.ff. depoſit.gloſſ.
Cyn.& Bald.in l.1. C.de prohibit.ſequeſtr.
cum alijs,vt per Alexan. in conſil.94. nu.5.
lib.5.Greg.Lopez in l.1.gloſſ.2.tit.9. part.
3.Ripa in l.1.num.61.ff.de acquirend. poſſ.
Porcius 2.fundam.part.21.num.20.fol.145.
Menoch.de retin.poſſ.remed.3.nu.88.pag.
186.Andr.Gaill.obſeru.practic.lib.1.obſer.
5.nu.10.pag.7.Azeued.tit.12. *de los ſecre-
ſtos*,lib.4.Recopil.num.7.fol.167.Burg.de
Paz conſ.40.num.7.Nicol.Boer.dict.deciſ.
172.num.1.Thomas Grammatic. deciſ.51.
num 2.qui communem dicit,Quintil.Man-
doſ.reg.33.de annali poſſeſ. q.43.nu.5. fol.
188.Anton.Gam.deciſ.277.num.3. Nicol.
Boeri.in conſuetud.tit. de coſtumes concer-
nen.le juges.§.4.pag.30.col.1. Et facit,quia
turbari dicitur in poſſeſsione qui à iudice ſe-
queſtrum obtinet, ſecundum Felinum in c.
licet cauſam,num.11. de probation. Rimin.
in conſ.341.num.1.lib.2. Pariſ.in conſ.126
num.7.lib.4.Menoch.de retinen.poſſeſ.re-
med.3.num.475.pag.214.& niſi fiat autho-
ritate iudicis incompetentis, ſecundum An
charran.In conſ.248.ad prædicta dubia, nu.
6. quod minimè verū puto per ſupradicta:
& quia cum ſequeſtratio facta per iudicem
competentem † non ſpoliat; maiori cum 8
ratione ſpoliare non poteſt ea,quæ fit per iu
dicem incompetentem.Et quod vbi ignora-
tur omnino quis ſit in poſſeſsione,iudex poſ
ſit ſequeſtrare rem,donec in iudicio ordina-
rio poſſeſſorio conſtet quis verè poſsideat,
reſoluit Orianus in rub.de cauſ.poſſ.& pro-
priet.col.9. verſ. ſin autem poſt dictas, poſt
Bald.in l.vnica.C.de prohibit.ſequeſtra. pe-
cul.vbi Curcius Sen.num.25.& alij quos ci
tat Menoch.de retin.poſſ.rem.vlt.num.45.
pag.291.Et quod per ſequeſtrum,depoſitū,
donationē fideiuſſoris, dicatur quis ſua poſ-
ſeſsione ſpoliari,tradunt Pariſ.in d.conſ.41.
num.20.lib.1.Plotus in l.ſi quando,num.95
C.vnde vi,quos citat Burſat.in conſ.8.num.
7.lib,1.D.Anton.de Padilla in rubr.C.de fi-
deicom.num.5.debent tamen tria † concur- 9
rere. Primum, quod non conſtet iudici quis
poſsideat.Secundo,quod ſit inter partes cō-
tentio quis poſsideat. Tertium,quòd veriſi-
militer iudex timeat,ne partes veniant ad ar
ma,ſecundum Rebuf in l.quod iuſsit.ff.de re
iudic.gloſ.1.num.5.pag.113.quod ante Re-
buf.voluit Guid. Pap. deciſ.578. ſi agatur:
de quo etiam per Syluam nuptialem lib.1.n.
80.Tiraq.in tract. de primogen. q.4. in fin.
& in tract.de pœnis temperan.cauſ.46.Me-
noch.in tract.de recuperan.poſſeſ.remed.1.
num.323.pag.347.notanter Curci. Sen. in
d.conſ.60.num.2.Fuluius Pacian.in tract.de
probation.lib.1.c.56.nu.27.fol.177. Quod
autem in ſimplici ſaiſima non fiat ſequeſtrū,
ſiue in cauſa nouitatis, tradit Rebuf. tom.3.
ad conſtitu.Regias,tit.de matern.poſſ.num.
13. pag.298. Et quod in rebus † feudalibus 10
non admittatur ſequeſtratio vbi conſtat de
poſſeſsione,& ſit inhibendum non poſsiden
ti,quod ſua authoritate non accedat ad poſ-
ſeſsionem,vult Bald.in conſ.244. non tangē
do lib.3.& ideo ſecūdum eum qui præuenit
in poſsidendo,debet in poſſeſsione defendi,
donec alius ius ſuum demonſtret, iudicio ſu
per hoc legitimè conſtituto, per l.liberis.§.
vlt.ff.de liberal cauſ.& doctrinam Innocen.
in cap.in præſentia, in princ. de probation.
quem lector videat: quibus congruit doctri
na Peral.in l.ſi quis,in principio de teſtamen
ti,num.88.pag.419.verſ.quod autem redeū
do.ff.de legat.3.vbi ponit doctrinam, quòd
hæres qui prius fuit aſſequutus poſſeſsionē,
præſer-

præfertur aliȷ,ſi inter eos ſit omnimoda pari
tas, quod dicit ſuiſſe de intẽtione omniũ ſcri
bentium in l.vlt.C.de edict.Diui Adrian. &
Alberic.in l.1.in princip. ff.de bonor. poſſ.
ſecundum tabul.& Bart.in l.1.§.non autem,
11 C.eodem tit.Et quod qui præuenit † in poſ
ſeſsione ſit tuendus per iudicem,& manute-
nendus, volunt Bald.in l.vlt.C.de edict.Di-
ui Adrian.num.3.Deci.num.7.Zuchard.nu.
123.Curci Sen.in d.conſ.60.quos citat Me
noch.de adipiſcend.poſſeſ. remed.6. nu.12.
pag.552.qui tradit, quòd ſi non ſperatur ſcã
dalum,iudex non requiſitus non debet ſe in-
tromittere.Pro quibus faciunt quę ſcribo in
principio iſtius 3.partis.

Ex quibus inferri poteſt eſſe bonum con-
ſilium illi qui prætendit ſe eſſe legitimum
12 ſucceſſorem in bonis maioratus,† præuenire
& petere poſſeſsionem,& eam accipere pro
pria authoritate,vt ſequeſtratio euitetur. Et
præoccupando non dicitur quis ſpoliare, vt
in notabili caſu in iuriſdictione tradit Augu-
ſtin.Beroi.in conſ.56.nu.28.& 29. lib.3. Et
quod poſſeſsio capta in caſu prædictæ legis
45.per illum qui non eſt vocatus, habeatur
ac ſi capta non fuiſſet,reſoluit Pariſ.in dict.
conſ.41.num.8.& 9.per notata per Alex.in
conſ.83.lib.2.Iaſonem in conſ.85.libr.3. &
in conſ.146.lib.4. faciunt ſcripta per Epiſ-
cop. Couarru. referentem Alexandrum in
dicto conſil.& alia reſolution.lib.3. c.5. nu.
6.verſ.niſi velis.

Ex quibus,& ſuperioribus ego ſolidiſsime
13 inſero,† quod nihil proderit præuentio peti
tæ poſſeſsionis contra illum quem conſtat eſ
ſe legitimum ſucceſſorem in bonis maiora-
tus:quod clarè colligitur ex viſceribus dictę
legis 45.per quam transfertur ciuilis,& natu
ralis poſſeſsio in ſucceſſorẽ maioratus quod
eſt tenendum,quidquid in propria ſpecie,te
neãt Anton.Gomez in dicta l.45. nu.125.
Matien.in ead,l.hodie.l.5.tit.7.gloſ.1.nu.2.
fol.194.Et vide Ludouic.Gomezium in re-
gul.de annal.poſſeſ.q.46.pag.596.

Notandum tamẽ eſt, quòd licèt ſequeſtra
tio non eſſet permiſſa, iuſtè petere poterit
ille qui litigat cum poſſeſſore bonorum ma-
ioratus,quòd fructus deſcribantur,ſiue lis ſit
14 in proprietate,ſiue in poſſeſsione: quia † in
omnibus caſibus in quibus prohibita eſt ſe-
queſtratio,eſt licita deſcriptio fructuum, &
inuentarium,vt quãtitas rerum & fructuum
probari poſsit, ſecundum Bart. in l.1. §.vlt.
per illum textũ.ff.de ventr.in poſſ. mitten.
Bald. Alex.& Iaſon in l.ſi fideiuſſor.§.vlt.ff.
qui ſatiſdar.cogan.vbi Iaſon nu.28.fol.522.
Segura in l.Imperator,num.136. ff.ad Tre-
bel.& alios,vt per Rebuf.in d. tom.3. tit.de
ſequeſtr. ſeu commiſſario, art.1.gloſ.2. pag.
319.Aymon conſ.21.num.9. & ſequenub.

Robert.Lancellot.in tract. de attent.part.2.
cap.5.de attent.accuſ.pend.num.2.& part.
2. cap.15.de atten.appell.penden.limit.12.
num.42.pag.257.qui nu.37. reſoluit, quòd
in iſto caſu non eſt locus attentatis, Cephal.
in conſ.296.num.50.lib.2. Molin.libr.1.de
primogen.c.15.nu.32.fol.115. Nicol.Balb.
in conſil.poſt deciſionem Pedemont.68.nu.
26.tradit Azeued. in d.l.vnica,tit.12.n.17.
Gregor.Lop.in rubr.tit.9.part.3.Burſat.in
conſ.43.nu.29. qui communem vocat, Iaſ.
in conſ.140.num.2.lib.1. Pinell.in l.1. p.2.
num.76.fol.65.C.de bon.matern Burſat. in
conſ.188.nu.7. lib.2. Quod ſæpè fit in hac
Regali Cancellaria in pleriſq; negotiȷs,præ-
cipuè in litibus impoſitionum,in quibus etiã
datur prouiſio Regalis,vt domini † qui præ- 15
tendunt has impoſitiones, & illas recuperãt
à vaſſallis,dent ſcripturas de receptione an-
nuarum impoſitionum: & non eſt notabilis
cautela ad refugiendum litium conflictus, &
dilationes,& dubitationes: & quod talis de-
ſcriptio non poſsit fieri ſine cauſa, & quod
ſufficiat intereſſe petentis pro cauſa, tradũt
poſt alios Curcius in l.procurator, nu.5. C.
de eden.Ferrara in addition.in d.practica in
forma ſequeſtri,in d.additione,latam ſenten
tiam,pag.140.De quo lege quæ ſcribo infra.
Et quod turbatus in poſſeſsione ſi agat ſim-
plici ſaiſina, bona non debeant ſequeſtrari,
ſecus ſi agat cauſa nouitatis,tradit Rebuſ.to-
mo.3.ad conſtitu Regias,tit.de materia poſ-
ſeſſoria,artic.2.gloſ.2.num.13.pag.258. Et
quod ſequeſtrum habeat vim deſcriptionis,
tradunt Iacob.de Aren.in tract.de ſequeſtr.
num.20.Carol.Ruin.in conſ.209.nu.13. lib.
5. Pariſ. & Aleiat. quos citat Menoch. caſu
457.numer.2. qui alia tradit de materia ſe-
queſtri.

Et eſt aduertendum in hac materia,† quòd 16
ſi iudex decernat fieri ſequeſtrum bonorum
maioratus,licet admittatur appellatio,fit ta-
men executio non obſtante appellatione,vt
per Rebuf. vbi ſupra,& Tiraquel.in tract. le
mors,part.6.declarat.6.num.6.pag.270.Pa
ris de Puteo in tract.de ſyndicatu in materia
libelli contra poteſtatem in ſyndicat.in ver-
ſic. iudex, vt non arguatur de ſyndicat. fol.
576.num.2.Paul.de Caſtr.in conſil.3.nu.2.
quem vitioſè refert Ripa in conſ.57.num.3.
qui nihil dicit de appellatione,licet Ripa ad
hoc eum referat: & pro concluſione Paris de
Puteo(videri meo)eſt notabilis.l.1.tit.9.par
tit.3. ibi, *El juzgador deuela meter en mano
de fiel que la guardò,e recaude los frutos e las
rentas della faſta que el juzgador de la alçada
aya librado el pleyto,e mandado por juyzio a
quien deue ſer entregada con los frutos*:ad quã
legem videndus eſt Petrus Surdus in tract.
de aliment. priuileg.80.nu.2.tit.8.fol.33 r.

&

& iſtam meam doctrinam refert Lancellot. d.limitat.num.40. Et ex omnibus ſuperiori-
17 bus euidenter apparet, † quod etſi ſit lata ſententia in fauorem litigantis ſuper primogenitura, eſt prohibita ſequeſtratio, & adminiſtratio contra illum qui obtinuit ſententiam in fauorem, licet ab illa ſit appellatum, quod veriſsimum eſt. Pro quibus omnibus eſt egregius caſus in Clement.1. de ſequeſtrat. poſſeſsion ibi gloſſ. & DD. Et materiam etiam tractat additio Ferraræ in forma ſequeſtri, pag.140. licet contrarium appareat ex doctrina Lapi allegat 78. vacauerat, num. 10. Parif. in d.conſ.41.nu.28.lib.1. Afflict.deciſio.98.pulchrum, quos citat Robert. Lancell. in tract.de attent.2.part.c.4. ampliat.2.nu.2.pag.97. hodie pag.104. vbi ampliat etiãſi ſequeſtrum fiat vigore brachij Apoſtolici, & idem part.2.c.12.de attent.appell. pendenampliat.7.num.2.pag.107. de quo legendus eſt idem Lancellot.de attent.appellat. pendent.part.2.c.12.poſt Auguſt.Beroi. conſil. 116.per totum lib.1.limit.12.pag.243. nu.22. Sed prima opinio cõfirmatur ex his quę ſcribit Menoch. in præludijs de recup. poſſeſſ.num.32. vbi vult quod in iudicio ſumma-
18 rio poſſeſsionis, † quod apud nos vocatur interim, non admittitur appellatio, & hoc ampliatur, quod nõ admittitur appellatio quoad effectum ſuſpẽſiuum, nec deuolutiuum, vt ex pluribus probat deciſio Ioſephi Ludouic.20.nu.9.& 10. quod latè explicat Ioan. Gutierrez lib.1.canonic.quæſt. q.34. num.
19 103. Et primam † opinionem q̃ à hic teneo, refert & ſequitur Ioann. Grat. Falcon. regul.413.nu.4. Pro quibus omnibus eſt textus notabilis, quem prædicti nõ referunt in l. poſtquam. ff. vt in poſſeſſ.legator. in principio ibi: A qua res fideicommiſsi petebantur cum appellaſſet, cauere, vel ſi non caueat, ad aduerſarium transferri poſſeſsionem debere, rectè placuit Principi poſt prouocationem interponi. Et iſtam meam opinionem refert nouiſſimè Lancellot d.limit.12.nu.39. pag.257. in noua editione. De quo etiam legenda ſunt quæ ſcribo infra q.24. Et quod poſsit appellari à ſententia interlocutoria ſequeſtri, tradunt Angelus conſil.117. vbi tradit, quod etiam poteſt agi de nullitate Alciat. reſ.36.num.6. in fine. Menoch. d.remed.6. de adipiſcend.num.20. Et quòd ſi iudex pronunciauit ſequeſtrum, & tenutam reuocandam, non obſtante allegatione partis de legitima cauſa impediẽti, poſsit appellari ſi pars fuit grauata: & quòd ſi tenuta non eſt reuocanda, nec ſequeſtrũ, tradit notanter Paul. de Caſtr. in conſ.452.lib.1. & hoc etiam cõfirmo, quia in cauſis beneficialibus lata prima ſententia, ſequeſtrantur temporalia, & ſpiritualia, vt ex pluribus probat Mandoſ. de inhibitionibus q.128.num.2.fol.51. Quia in re æqua, † mihi viderur, & iuridica diſtinctio, 20 quòd ſi eſt timor dilapidationis, poſsit fieri executio non obſtante appellatione, per regulam, l. Imperatores. ff. de appell. d.l.1. tit. 9.part.3.in verſ. *La tercera es*, & tradita per eundem Lancellot.d.c.5.de attent.accuſ. pẽden. num.23. & voluit in terminis Reſuf. tomo.3.ad conſtitutiones Regias, tit.de ſecret. art.1.gloſ.2.num.10.pag.319. Ad quod etiã faciunt ſcripta per Caldam Pereir. in l. ſi curatorem habẽs, C.de in integr.reſtit. minor. in verbo, per quod priſtinum ius, nu.50.fol. 428. Et quòd ſi fuerit lata ſententia in poſſeſſorio, iudex qui ſequeſtrat poſſeſsionem, & poſſeſſorem ſpoliat, ſit reuocandus per viam attentatorum, tradit Lancel ot. in d.tractat.p.1.c.2.de attent. à tertio, num.3. pag. 16. Et quod à ſententia ſequeſtri lata contra poſſeſſorem admittatur appellatio, reſoluit Angel. in conſil.107. Iacobell. per totum, quem citat Ioan. Gutier. lib.1.q.34.nu.108. Et quod tertius non poſſeſſor non audiatur ad impediendum ſequeſtrum beneficij ab altero poſſeſſi, reſoluit Vantius in tractat. de nullit.tit. quis poſsit dicere de nullitate, nu. 23.pag.70. qui allegat duas deciſiones Rotæ. Sed opportunè † etiam quæritur pro intelle 21 ctu huius quæſtionis. Regius fiſcus inſtans litigat cum eo, qui prætendit ſe eſſe legitimũ ſucceſſorem bonorum maioratus; quod bona maioratus amiſſa fuerunt propter delictũ prædeceſſoris, an hoc caſu bona debeant ſequeſtrari, vel an tali ſucceſſori ſit concedenda poſſeſsio. Et certè ex opinione Pariſij & Tiraquelli videtur, quod bona maioratus in hoc caſu debeant ſequeſtrari, donec conſtiterit de iure fiſci, aut ſucceſſoris in maioratu, dicit Nicol. Boeri. in conſuetudin. Bituricen. titu.de feud. §.13. col.2. ſpeciale eſſe in fiſco, quod ille qui cum eo litigat, non ſit in poſſeſsione tuendus, per l.2.ff.de obſeq. paatron. præſtand. & inquit Matth. de Afflict. in tit. de prohibit.feud.aliena.per Federic. §. illud quoque, col.10. verſ. deinde quæro, nu. 15.fol.225. quod quando defunctus eſt vaſſalus etiam cum filio legitimato, donec clarè conſtiterit, vtrum ſit legitimatus ad feuda, & an valida ſit legitimatio, poteſt de poſſeſſione feudi fieri ſequeſtrum per fiſcum, quam doctrinam refert & ſequitur Ægid. Boſſius in practic. crimin. tit. de Principe, num. 302.pag.640. & facit pragmatica Regis Henrici, quæ de nobilitate loquitur, hodie l.9.tit.1.lib.2. Recopil. quæ tamẽ ſpecialis eſt propter præſumptionem, quòd omnes in dubio ſunt plebei, maximè, quia (vt ſupradixi) ſequeſtratio facta ex legis, vel iudicis voluntate, † non priuat aliquem poſſeſsione ſua, & 22 dicit Guid. Pap. in conſ.123. magnificus & potent,

potens,num. 3. & 4. quòd ſi fiſcus agat pro
feudo dicendo,decidiſſe in fideicommiſſum,
debet litependente res ſequeſtrari;nihilomi
nus tamẽ punctus eſt difficilis, quia licet per
23 delictum bona confiſcentur ipſo iure,†nun-
quam tamen poſſeſsio trãſfertur, ſecundum
Alexan.in l.ſi mora.ff ſolut.matrim.& Iſtius
dixi.q.19.infra eodem.Cum ergo ex d.l.45.
poſſeſsio ipſo iure transferatur in ſequentẽ
in gradu,donec appareat,an hęc poſſeſsio le
gitima ſit, & an bona amiſſa fuerint , debet
poſſeſſur in poſſeſsione tueri t & fiſcus liti-
gabit tanquam cum poſſeſſure.argum. l.vlt.
C.ſi per vim,vel alio modo. c. licet Epiſco-
pus,de præbend.in 6. cum concord. & con-
firmatur ex doctrina ſingulari Andr. de Iſer
nia.§.inſuper,de prohibit.feud.alien.vbi in-
quit,quòd ſi vaſſallus petit nouam poſſeſsio
nem feudi,de quo erat ſpoliatus, dominus di
cebat, eum commiſiſſe delictum , per quod
priuatus erat feudo,ſi iſta exceptio require-
24 ret altiorem indaginem ; fiſcus † non eſt au-
diendus,ſi conſtaret in continẽti de delicto:
idem in cap 1 de controuerſ.inter vaſſal.&
Epiſcop. circa finem, quem citat Matth. de
Afflict.in conſtitut.Neapol. lib. 1. rubr.34.
de violent.circa poſſeſsion. num.55.fol.75.
Et reſoluit in illo puncto Rebuf. in rubr. &
præfatione ad titulum de cauſa proprietatis
pagin.246.col.1.Ad quod etiam adduco no
tabilem ſententiam Baldi in l.vnica. C.vnde
vi,Matth.ab Afflict.deciſ.98. Frãciſc.Marc.
deciſ.38.p.2. numer.4. Regnat. Chopin. de
domanio Frãciæ lib.3.tit.10. omnes conclu
dentes fiſcum non poſſe regulariter petere
ſequeſtrum pro quibus faciunt verba,& ra-
tio.l.res quæ in controuerſia ſunt. ff.de iure
fiſci,vbi gloſ.in l.vlt.C.de iure fiſci,& in l.li
tibus.C.de agric.& cenſit.lib.10. & facit do
ctrina Speculator in tit. de petition. & poſſ.
in princip.vbi dicit,quòd quando eſt coutẽ-
tio inter duos,vter poſsideat ; poſſeſsio ſe-
queſtrari debet.Sin autem quis poſsideat,ſe-
queſtrum eſt denegandum:notat Iaſon in l.
quidam exiſtimauerunt,num.4.ff.ſi cert pe
tat.& alij.vt per Decium in l.vlt.num.6. C.
de edict.Diui Adrian.& Hippol.ſingul 543
Burſat.in conſ.198.nu.20.lib.2.vbi Ioſeph.
Ludouic.deciſion.20.nu.12. Paul.Caſtrenſ.
d.conſ.3.lib.2.reſoluit,quòd conſtito de poſ
ſeſsione;quilibet in ſua poſſeſsione conſerua
ri debet,& ſequeſtratio eſt deneganda:&trã
dit Quintil.Mandoſ.in tract.de inhibitio. q.
118.num.2.&3.vbi reſoluit,iudicem debere
dare mandatum de manutenendo in poſſeſ-
ſione illum,quem eſſe in poſſeſsione ſibi cõ
ſtiterit, ex deciſione Guid.Pap.551.nu.7.
& alijs quæ citat,& dixi in q.præcedenti:&
confirmatur ex gloſ.in d.l.res quę.ff de iure
25 fiſci,quæ dicit,quod litependente fiſcus † nõ
poteſt vendere rem deliquentis , nec etiam
capere:refert l.vlt. C.de iur.fiſci, & proba-
tur in d.l.litibus, vbi Bart. & in c.1.ſi de in-
ueſtitur. inter domin. & vaſſall. oriat. notat
Guid.Pap deciſ.336.Epiſcop.Couarru. re-
ſolut.lib.1.c.16.nu.9.& facit gloſſ.in d.cap.
licet Epiſcopus,in verbo,te nõ vocato, quæ
vult,quod vſufructuarius finito vſufructu nõ
poteſt à poſſeſsione expelli,ſed contra eum
agendum eſt negatoria vel cautione de reſti
tuenda , vt in l.vti frui, in fine principij. ff.
vſufruct.quemadmod.cauea. Et emphyteu- 26
ta non cadit ipſo iure à poſſeſsione † natura
li,licet cadat ipſo iure ab emphyteuſi ſecun-
dum Baldum in additionibus ad Speculator,
tit.de locato,col.5.ad quæ alia adducit gloſ.
Pariſ.p,1.Conſuetud.Pariſien.§.30.n.172.
fol.25.& huc etiam ſpectat quoddã celebre
dictum Bald in d.l. vltim. C. vnde vi, quod
etiam refero in q.17.infra eod.vbi vide,& l.
facultas defenſionis. C. de iure fiſci,libr.10.
vbi litependente inter priuatum & fiſcum † 27
non debet quis ſua poſſeſsione priuari. De
quo legendus eſt Anton.Peregrin. in tract.
de iure fiſci,lib.7.num 10.pag.401.&lib.5.
num.186.pag.297.& nu.196.& addo Mat-
thæ.de Afflict.d.deciſ.98.probantem ſeque
ſtrum factum pendente appellatione eſſe re
uocandum per remedium attentatorum , de
quo videndus eſt Rebuf.d.tit.de ſequeſtr. n.
13.pag.319.vbi inquit inter alia,quod in Frã
cia ſententia ſequeſtrationis executioni mã
datur, non obſtante appellatione, de quo ſu
pra actum fuit:& in dubio contra fiſcum eſt
ſententiandum. l. non dubito. ff. de iure
fiſci;& non habet priuilegium niſi in caſibus
à iure † expreſsis,ſecundum gloſſ. in l.1. C. 28
de petition.hæredit. & in l.item veniunt. §.
in priuatorum.ff.de petit. hæred. cum con-
cord.vt per Ægidium Boſium in tit.de fiſco,
& priuileg.eius num.76.pag.668.

Erit autem(vt ad quæſtionem redeam)ſi-
ne dubio licita † ſequeſtratio in bonis maio- 29
ratus , vbicunq; eſt lata ſententia contra ali-
quem,à qua appellauit,& eſt ſuſpectus de di
lapidatione fructuum,iuxta text.in d.l. Im-
peratores.§.vlt.ſ.de appell.& d.l.1. titul.9.
part. 3. Et ad hoc vt talis ſequeſtratio fieri
poſsit, non eſt neceſſarium , quod ſententia
ſit in rem iudicatam tranſacta,vt in ſtatu Co
mitis de Puñoenroſtro tradit Burgos de Paz
in conſ.40.num.4.per regul. l. ab executio-
ne.C.quorum appell. non recipian. & quod
in caſibus præuiſis liceat iudici diſcernere ſe
queſtrum,& dare mandatum executiuũ ſine
cauſæ cognitione;tradit Roman. in l.2. C.de
pupil.§.meminiſſe.ff.de nou.oper.nunciat,
Et quando † inter partes contendentes time 30
retur ſcandalum,vt per Deci.in l vlt.n.6.C.
de edict.D.Adrian,& in l.ſuper poſſeſsione

num.7.

num.7. C. de tranſaction. & alios quos citat Menoch.de recup.poſſ remed.5.num.323. pag.346.& materiam tractant Aufrerius in Capell.Toloſan.477.Rober.Marant. in ſpecul.aur. verſ. expedita ſecunda parte, num. 172.fol.296 Azeued.in.l.1.tit.12.*de los ſecreſtos*, lib.4. Recop.fol.169. num.3. latius Robert.Lancel in tract.de atten.c.12.de atten.appell.pend.limit.12.nu.11.cum ſeqq. pag 242.& p.2.c.de attent.poſt inhibition. n.43.pag.360.& p.2.c.4.de atten.lite pend. ampliat.2.num.1.cum ſeqq pag.97.& ſupra tractaui.

Debet tamen iudex anteaquam ſequeſtrū
31 faciat † recipere informationem de ſcādalo, timore,& ſuſpicione, vt animaduertunt præ dicti ſcribentes.& Deci.in conſ.368 nu.13. Matthæſilan. ſingul.543. quos & alios citat Menoch.de adipiſcen.poſſ.rem.6.num.14. pag.152.ad quem addo Rebuf.tom.3.ad cōſtitu.Regias,tit.de ſequeſtro.art.1.gloſ.1.n. 21.pag.377.&quod iudex poſſit ex officio ſine cauſæ cognitione etiam multis partibus ſe intromittere ad euitanda ſcandala,probat Auguſt.Beroius in conſ.145.n.3.& 4.lib.3. & Innocen.in c.ad aures,de tempor.ordina. Alberic.in l.vnoquoq;.ff.de re iudic.DD.in c.1.de tregua & pace.Alex.& alios in l.1.§. & poſt operis. ff.de nou. oper. nunc. Noto
32 etiam,quod † ſequeſtrum etiam factū ad tollenda ſcandala lite pendente etiam per breue Apoſtolicum,dicitur attentatum, vt per Pariſium d.conſ 41.nu.28.lib.1.Matth.de Afflict.d.deciſ.98.pulchrum, Robert. Lancel. de atten.2.part.c.4. de atten. lite pend. ampliat.2.nu.2.pag 97.vbi num.4.& 5. tradit, quòd ſi auocatio poſſeſsionis fuit facta lite pēdente per iudicem, debet ante omnia de ea cognoſci, & de eius relaxatione in iudicio ſummario,ex Paulo de Caſtro in conſ.3. lib. 2.Auguſt.Beroi.in conſ.45 lib.3,& me citat ad hoc Lancellotus in dicto tractatu p. 2. c. 12. de attent.pend.appell.limit.18.num.7. pag.263.in noua editione.

Et vnum eſt notandum in iſta materia, de quo memor ſum dubitatum fuiſſe, quod in caſibus præmiſsis à iure,de quibus ſupra actū fuit, ſicuti bona maioratus poſſunt ſequeſtrari ex mandato Regalis Conſilij,ita ſeque
33 ſtrum poteſt fieri ex mandato Regalium † Cancellariarum, & aliaram Audientiarum: imò per correctores,& alios iudices habentes meram & integram iuriſdictionem: ad quod poſſumus ponderare plura iura: præcipuè text.in l.ædiles.1.§.alterum. ff.de ædilic.edict. ibi, *Iudici enim ſtatim atque iudex factus eſt, omnium rerum officium incumbit quæcunque in iudicio verſantur.* Et qualiter appellatione pendente,ſequeſtratio fieri poſ
34 ſit,† & an per iudicem inferiorem, vel iudicem appellationis, lege textum in cap. vlt. de ſequeſtr. poſſeſſ.& fructuum , Clement. 1. eodem titulo,Matthæ.de Afflict.deciſio. 388.in fine,Octauian.in praxi lib.7.cap.de ſequeſtr.fol.146.cum ſequentibus, Didacus Perez in l.Ordinament.col.1139. & 1141. quæſt.50.Cald.Pereir.in dict.l ſi curatorem habens,in verbo.per quod priſtinum ius,nu mer.50.fol.428.C.de in integ.reſtit.minor. & textum notabilem in l. poſtquam. § Imperator.ff. vt legator.nom. cauea.vbi probatur,quòd ſi fideicommiſſarius poteſt petere ſibi cautionem † ab hærede præſtari,iuxta il 35 lum titulum,aut,ſi non caueretur,ſe immitti in poſſeſsionē, & lata fuit ſententia contra hæredem,vt caueret fideicommiſſarius pendente appellatione, mittendus eſt in poſſeſsionem , & fideicommiſſarius immiſſus erit poſſeſſor: quod latius tradit Fanus in tractatu de pignoribus,part.3.memb.2. numer. 7. Et de iſta cautione facto ſequeſtro tractat Vincentius Carrocius in tractatu de locato Parergon.numer.125.fol.61. In iſta etiam materia eſt optimum conſilium illis qui prætendunt defendere ſequeſtrum, & conſeruari in poſſeſsione bonorum maioratus, quod offerant fideiuſsionem de reſtituendo bona, vt rectè tradit Roland. conſil. 1. numer.79.lib.1.ex Claudio de Saiſello in l.naturaliter. §. nihil commune, column. 3. & moderno Florentino,num.97.ff.de acqui rend. poſſeſſ. De quo legi debet quod ſcribit Lancellot.in tract.de attent.part.2. cap. 12.de attent.appellat.pend. limit.12. num. 32.pag.256.

Et in ſumma circa ſequeſtrationem, de qua agitur in iſta quæſtione, iudex ſicut in cæteris rebus arbitrari † poteſt quando , & 36 in quibus caſibus concedi debeat, vel denegari ſequeſtrum: & hodie videmus,quod iudices ſupremi Conſilij ſequeſtrant ſtatus & maioratus, ſuper quibus eſt lis durante tenuta bonorum maioratus . Et ſumi poteſt argmmentum ex illis quæ ſcribo ſupra in initio à num.83.& legenda ſunt quæ ſcribit Molina lib.3.de primogen.quæſt.13. num. 70.& 71.fol.105. Et quod in cauſa attentatorum non poſsit opponi † ſequeſtrum iuxta formam Clement.ad compeſcendas,de ſequeſtr. poſſeſ. & fruct.tradit Iacob. Puteus deciſione.33.part.1. Et quod violans ſequeſtrum appoſitum per iudicem, poſt latam ſententiam in cauſa attentatorum non incurrit pœnas Clementinæ, ad compenſandas, reſoluit Lancellotus in tractatu de attentatis part. 3. cap. 28. numero. 143. pagina.85.Et quod ex bonis ſequeſtratis in ſtitibus maioratuum † ſint danda alimenta liti 37 ganti probari poteſt, vltra alia ex his quæ tradit idem Iacob. Lancellot. dict. limit. 12.

num. 34. & 35. Et propriꝰ facit quod tradit
idem Lancellot. part. 2. fol. 12. de attent. lite
pend. limit. 12. pag. 256. Et quando ſeque-
ſtrum † data cautione relaxari debeat, legen
39 dus eſt idem Iacob. Pute. deciſ. 315. lib. 1. Et
ſequeſtrum male datum annullari non de-
bet, vt per eundem Iacob. Pute. deciſ. 256.
lib. 2. ſequeſtrum dari non debet niſi probe-
tur dilapidatio, & ſuſpicio, vt per Guid. Pap.
deciſio 246. Iudex non debet, Rebuff. tom.
3. ad conſtit. Regias, tit. de ſequeſtris, art. 1.
gloſſ. 1. num. 23. pag. 317. qui ponit tria di-
cta requiſita vt decerni poſsit ſequeſtrum.
Vidi etiam in præſenti quæſtione dubitari
in quadam cauſa maioratus, in qua quis obti-
40 nuit reuocationem attentatorum † per de-
creta viſionis, & reuiſionis, contra quem da-
ta fuerunt decreta, petere poſsit ſequeſtra-
tionem bonorum; in qua concludendum vi-
detur in partem negatiuam ex his quæ reſol
uit Lancellot. in tract. de attent. part. 3. cap.
28. numer. 136. cum ſequentib. pag. 495. In
quo mihi videtur dari non poſſe certam re-
gulam, ſed arbitrio iudicis hoc fore relinquē
dum attentis litis circunſtantijs ſicut in cæte
ris negotijs. Ad quod faciunt ſcripta per Me
nochium. lib. 2. de arbitr. Iudic. caſu. 457. Vi
di etiam in materia præſenti dubitari, quis
litigabat ſuper bonis maioratus in iſta Regali
Audientia, & obtinuit ſententiam viſionis
in eius fauorem, à qua aduerſarius ſupplica-
uit, & durãte ſupplicatione mortuus fuit poſ
ſeſſor bonorum maioratus ſuper quibus lis
erat: ex qua noua cauſa ille qui habebat ſen-
tentiam contra ſe, iuit ad Conſilium Regiū
ad petendum tenutam, quam obtinuit, & na
ctus fuit poſſeſsionem maioratus, & ſpolia-
uit aduerſarium, qui petiuit ſequeſtrum fru-
ctuum maioratus allegando, quod habebat
ſententiam in eius fauorem, & quod poſsi-
41 dens ob tenutam erat pauper, † & conſume-
bat fructus, dixi, denegandum eſſe ſeque-
ſtrum contradicente poſſeſsioni datæ aduer
ſario ex authoritate Regij Conſilij, vt con-
ſtat ex ſuperioribus. Et qualiter fœmina poſ
ſit petere cautionem de non diſsipando, tra-
ctat Albert. Brunus in tractatu de ſtatut. ſtan
tibus maſculis, quæſt. 5. quem citat Cirier in
tractatu de primogen. lib. lib. 1. quæſt. 25. fo
lio. 31. col. 4. Et an proclamata † præiudicēt
42 fideicõmiſſarijs iam natis, vel naſcituris, de-
clarat Ægidius Boſius in practica crimin. ti-
tulo de proclamate, nu. 11. pag. 54.

QVÆST. VIII.

Vtrum lex. 45. Tauri habeat locum in rebus augmentatis.

SVMMARIVM.

Diffinitio quæſtionis, num. 1.

Augmentum debet iudicari vt principale, nu. 2. 4. & 22.

Terra addita Regno debet ſecundum leges Regni iudicari, num. 3.

Vnionis ea eſt natura, vt vnita ad vnam eſſentiam reducat, num. 5.

Additio cùm ſit in vna diſpoſitione, repetita cenſentur omnia quæ ſunt in principali. n. 6.

Iuriſdictio cum omnibus ſuis qualitatibus an-cta intelligitur, num. 7.

Eccleſiæ alteri eccleſiæ vnitæ per incorporationem habentur tanquam pediſſequæ illius, cui vniuntur, num. 8.

Ius vnum cùm in aliud transfunditur, attenditur natura eius, in quem fit transfuſio n. 9.

Beneficium vnitum aſſumit naturam eius, cui vnitur, num. 10.

Regnum eſt quid vniuerſale, & omnes acceſsiones ſibi contingentes ſequuntur naturā Regni. num. 11.

Effectus vnionis quot ſint. num. 12.

Per vnionem transferuntur quæ tranſmitti nō conſueuerunt, num. 13.

Vnitum dicitur accipere priuilegium eius, cui vnitur, num. 14 & æquè principaliter retinet iura, num. 21.

Regnum Hiſpaniæ quia antiquitus erat vnitū, diuiſio regnorum, quæ poſtea facta ſunt, nobilibus non nocet, num. 15.

Eccleſia exempta ſi in alium locum transferatur, an perdat exemptionem, n. 16.

Pater ſi faciat meliorationem tertij & quinti vinculatam in fauorem alicuius filij & vacauit perſonas quas iuxta form. d. l. 27. Tauri vocare non poterat, conditione adiecta quòd bona eſſent indiuiſibilia, an quintū poſſit à tertio ſeparari, nu. 17.

In vnitis retinetur quod melius eſt in vtroque, num. 18.

Per adhærentiam quis cenſetur eodem iure cū eo, cui adhæret, num. 19.

Repetitio non præſumitur, quando dicta in priori diſpoſitione ſunt diuerſa, cōtraria, aut incompatibilia cū ſecunda diſpoſitione. n. 20.

Cantabriæ regnum vnitum cum Regno Caſtellæ, retinet priuilegia & iura quæ antea habebat num. 23.

Prouincia ſi non addatur ad regnū acceſſorie, debet regi ſecundum leges & conſuetudines ſuas, num. 24. Quid ſi acceſſorie addatur, num. 26.

Doctrina Ripæ, an per incorporationem dignitas Comitatus vnita regno extinguatur, examinatur, num. 25.

Caſtrum committens ſe protectioni alicuius ciuis, qualiter remaneat liberum, & non trāſferat iuriſdictionem, num. 27.

Ratio

Digitized by Google

Ratio decidendi ad l. 45. Taurinam, num. 28.
Quando vna ratio reddi poteſt, habetur pro expreſſa, num. 29.
Lex 45. an procedat in maioratu nouiter cõſtituto, & in melioratione tertij, & in parte quæ fratri accreſcit, num. 30 & 35.
Quod capitur iure accreſcendi in primogenitura, iure primo capitur, num. 31. & de iure accreſcendi iudicatur vt de principali, num. 32. & 34.
Poſt litem conteſtatam an poßit addi in libello quod per ius accreſcendi venit, nu. 33.
Mater an admittatur ad hæreditatem filij, quã habuit virtute ſtatuti excludentis fœminas ob maſculos, num 36.
Melioratione facta inter duos fratres, quando fiat accretio, num. 37.
Grauamen nominatim ab hærede iniunctũ an impleri debeat per hæredem, cui portio grauati accreſcit, num. 38.
Portio accreſcens cenſetur eadem cum prima, nu. 39. & 40.
Marchiæ ſi addantur caſtra, intelligitur eſſe de Marchia, nu. 41.
Alluuio rei feudalis cui accreſcat, n. 42.
Immunitas ad futura an extendatur, nu 43.
De beneficio vnito an ſit facienda mentio ſicut de principali, num 44.
Adiectio nouæ qualitatis non mutat priorem diſpoſitionem, num 45.
Cõditiones nouæ cùm in renouatione feudi adijciuntur, an dicatur noua emphyteuſis in aliorum præiudicium, num. 46.
Bona quando præſumantur de maioratu antiquo, vel nouo, numer. 47. & quid in feudo, num. 48.
Augmentum cùm ſit ſecundum quid, & cum particularibus legibus & conditionibus, tunc non ſequitur augmentum naturam rei augmentatæ, ſed augmenti leges ſeruari debent, num. 49. & 50.
Qualitas noua adueniens enti, ius nouum conſtituit, & in diuerſa ſpecie illud ponit, nu. 51.
Vnione facta, membra vnita non poßunt retinere bona quæ caput retinere non poteſt, numer. 52.
Maioratus nouus cum additur ſiue particularibus cõditionibus & grauaminibus, ad caput & originem eſt recurrendum, nu. 53.
Inueſtitura noua cenſetur, ſi in ſecunda eſt alterata forma primæ, num. 54.
Conſideratio qualiter faciat ſubiectionem, numero 55.
Ius repudiatum omnibus hæredibus an accreſcat, num. 56.
Qualitas annexa & acceſſoria non redundat in principali, num. 57.
Fœmina quæ non habet ius ſuccedendi in bonis maioratus, an poßit ſuccedere in bonis melioratis & augmentatis, num. 58.
Pontifex cùm in laicum iura ſpiritualia transfert, qualiter transferre videatur, nu. 59.
Tertias, quas Reges poßident, quæ ad eccleſias pertinent, an res ſpirituales iudicari debeãt, num 60.
Pax facta pro ſe, amicis, & adhærentibus, an comprehendat futuros, num. 61.

OCtauo quæro; An poſſeſsio de qua in prædicta l. 45. procedat in bonis, quæ anteceſſor in bonis maioratus augmentauit, & multiplicauit ſecundum diſpoſitionem l. 46. Taurinæ. In quo videtur, † quod priuile- 1
gium illius legis in talibus bonis etiam procedat, quod apertè videntur docere, & oſtẽdere verba dictæ l. 46. ibi, *Mandamos que en todo ſuceda el que fuere llamado*, facit l. etiam, in verſic. a di amenti gratia. C. de iure dotium. l. inter. §. cum inter, & ibi Alberic. ff. de pact. dotal. lib. 1. l. ſi conſtante. ff. de donation. ante nupt. l. ſi conuenerit. §. ſi nuda, vbi Bartol. & Paul. ff. de pignorat. act. notat gloſſ. Pariſ. in 1. p. conſuetudin Pariſien. §. 22. fol. 188. num. 44. Celſus conſ. 66. num. 5. vbi tradit, Quòd ſi caſtro, † vel villæ adij- 2
ciantur aliqua loca, dicuntur eſſe illo, & poſſidentur tanquam incorporata, Natta in conſil. 340. nu. 25. lib. 2. vbi reprobat Angel. in l. ſi ſeruitus. ff. de ſeruit. vrban. prædior. dicẽtem, quòd ſi nobili conceſſa fuit exemptio pro toto ſuo territorio, nõ extẽditur ad augmentum. Et pro hac concluſione faciunt alia plura quæ ſcribo in 1. part. huius operis. q. 10. & conducit text. in l. id quod, in princ. ff. de peric. & commod. rei vend. l. Iulianus, §. ſi Titius, vbi Doctores, ff. de action. & emptio. l. cum fundus. ff. de legat. 2. de quo textu latè agit ibi Petr. de Peralt. Iaſon, & Ripa in l. ſerui electione. § vlt. ff. de legat. 1. latiſsimè Epiſcop. Couarr. in practic. quæſt. c. 2. num. 1. cum ſeqq. & Gregor. Lop. in l. 37. tit. 9. part. 6. in gloſ. 1. & in verbo, *Se ayuntaſſen*, vbi ponit quandam quæſtionem in maioratu, quæ ibi videri poterit, & in gloſſ. 1. Et ex hoc dicit, quod terra † addita Regno, 3
debet iudicari ſecundum leges Regni, quod melius fundat Ripa reſponſ. 92. num 7. Nicolaus Boerius deciſ. 50. num. 19. Rebuf. in tractatu de nominatione, quæſt. 6. num. 11. pag. 134. & in l. ſoluendo. 114. pag. 631. ff. de verbor. ſignification. Matthæ. de Afflict. in cap. 1. §. ſi vaſſallus, numer 4. fol. 220. hic finitur lex Federici. Et portio quæ accreſcit, ſequitur eandem naturam, gradũ, & qualitatẽ illius rei † cui accreſcit. l. ſi in teſtamento. ff. 4
de vulg. vbi Bart. Bald. Imol. Iaſ. Deci. in l. 1. num. 6. C. quand. peten. partes, & alij quos citat Sim. de Pret. de interpr. defun. volun. lib. 3. interpr. 1. dub 5. ſolut. 3. n. 20. fol. 208. Et

5 Et ea eſt natura vnioois, vt vnita reducat† ad
vnam eſſentiam. l.in rem. §.item ſi quæcun-
que, & ibi notat Bald.ff.de reiuendic. l.ſed ſi
plures.§.filio, vbi Angel.& Imol. ff.de vul-
gar.Cephal.conſ.342.num.50.libr.3. notat
Ripa reſpon.80.num.58. & ibi num.7. tra-
dit, quod per incorporationem dignitas Co
mitatus vnita Regno extinguitur per d.l.in
rem.§.ſi quis rei ſuæ, & authen. vt iudices ſi-
ne quoquo ſuffragio, col.2.§.illud tamen, &
alia quæ refert, & gaudet priuilegijs Regni,
ſecundum Brunum in tract.de augmento, cõ
clu.9. Et augmentum ſuccedens per modum
vnionis, & eandem rem conſtituens, omnes
qualitates, & conditiones rei, cui vnitur, ſuſ-
cipit, & omnino iudicatur ſicut eadem res, vt
reſoluit gloſ.Pariſ. 1.p.conſuet.§.1.gloſ.1.
n.46.fol.15.& Corne.conſ.16.nu.15. verſ.
& licet in 1. volum. determinat, quòd vbi
inueſtitura aliqua habet certam determina-
tionem, ſi in ipſius confirmatione addatur
aliquod caſtrum, illud intelligitur datum eiſ-
dem modis & qualitatibus quibus data fue-
runt alienanti, quæ notat Paril. conſ.22. nu.
95 lib.2. Et vbicunq; in vna diſpoſitione fit
6 vna additio, † cenſentur repetita omnia quæ
ſiunt in principali: quia fit pars illius cui ad-
ditur, ſecundum Cardinalem in Clemen.ſta
tutum col.4. de elect. quem citat Felin.in c.
de cauſis, num.2.de offic.delegat. Et Duca-
tus Burgundiæ, quia vnitus eſt cum Regno
Franciæ, regulatur ſecundum Regnum Fran
ciæ, & legem Salicam, Caſſanæ.tit.des fiedes
rubr.3.§.5.num.6.pag.446. Ad quem addo
Auiles, qui multa bona in propoſito ſcribit
in procemio Corrector. verſ.Algeziras, nu.
7.cum ſeqq.fol.12. Rebuſ.in tract de nomi-
nat.q.35.nu.15.& 16.pag.216. Et aucta iu-
riſdictione, intelligitur† aucta cum omnibus
7 ſuis qualitatibus, ſecundum Cœpolam conſ.
8.Decianum in pract.tom.1.lib.4.c.57.fol.
208. Et ſi iudex banniuit de ſuo territorio,
& acquiſiuit nouum territoriũ, intelligitur
bannitus de nouiter acquiſito, ſecundũ Hip-
polyt.conſ.86.Decian.vbi ſupra.c.29.num.
16.fol.202. Et de augmento & vnione plura
etiam ſcribit Burgos de Paz.q.6.ciuili, num.
16. Et ſi duæ ciuitates fecerunt pacem valla-
tam pœna pro ſe, & ſuis ſubditis, talis pax ex
tenditur ad villam quæ poſtea ſe ſubmiſit al-
teri earum ciuitatum, ſecundum Ioan.Andr.
poſt Guido.in rubr. de tregua & pace in fi-
ne, in addition.ad Speculat. per l.ſi ſeruitur,
ff.de ſeruit.vrban. prædior & alia iura con-
firmat Iaſon.conſil.170.num.6.lib.2.& plu
res remiſsiones Cyn.Bart.Bald.Cardin.Ale-
xan.& aliorũ, videre licet apud Nicol.Boer.
in conſuetud.Bituricenſ.§.10.de coſtumes
iuriſdictionis.§.10.pag.36.col.2. Et eccleſię
8 alteri † eccleſiæ vnitæ per incorporationẽ;
habentur tanquã pediſſequæ illius cui vniũ-
tur. c. recolentes, de ſtatu monachor. notat
Ripa in conſ.25.num.13. latè Paril.in conſ.
77.num.1.lib.4.deciſio Rotæ in antiquis, ti-
tul.de reb. eccleſ.11.aliàs 370. pag.514. &
deciſ.2.de exceſſib.prælat. in nouiſſ. & no-
uiſſimè Aluar.Valaſc. conſ.14.num.1.Gre-
gor.Lopez.in l.7.tit.20.part.3. in gloſſa ma
gna, Ancharr.in conſ.114. qui notantèr tra-
ctat, Rebuſ.in praxi benefic.in reg. de vnio
nibus, pag.284.nu.52.cum alijs, faciunt ſcri
pta per Marcum deciſ.1329. & deciſ.459.
num.6. Et eccleſia tranſlata de regulari in ſe
cularem retinet ſua priuilegia, ſecũdum In-
nocent.in cap.2.de nou oper.nunciat, quem
citat Rebuſ.in concordantijs.§.vltimo.tit.de
Regia ad prælaturã, in verbo, conceſſa. Quin
til.Mandoſ.de ſignatur.gratiæ in verb.redu
ctiones, ſol 119.col.1. Et habiti pro ciuibus,
retinent priuilegia quæ antea habebant ſecũ
dum Bart.in l.non tantum.ff.de bonor.poſſ.
ſecund.tabul. Bald.in l.ea lege. C.de condi-
tion.ob cauſam, & alios, vt per Iulium Ferre
tum in tract.de gabell.num.208. & legenda
ſunt quæ ſcribit Azeued. in procemio tit.2.
lib.6.Recopilat.num.138.fol.133. & ſi vna
eccleſia vnitur alteri poteſt vnius res vendi
pro debito alterius, ſecundum Baldum in au
then.hoc ius porrectum, in fine. C.de ſacro-
ſanct.eccleſ.quia allegat Innocen.in cap. pa
ſtoralis, de priuileg.notat Iaſon. in l.2.num.
5.ſol.57. ff. de offic. aſſeſſorum, & quoties
vnum beneficium alteri vnitur, aſſumit na-
turam eius, cui vnitur, cap.ſuper eo, de præ-
ben.in 6.& ex pluribus confirmat Curci.Iu-
nior in conſil.332.num.30.lib.2. Et quando
vnum † ius in aliud transfunditur, amplius 9
non attenditur natura iuris trãsfuſi, ſed eius
in quod fit transfuſio: vt notatur in l.aliam,
ff.de nouation.& per Decium conſ.478.nu
mer.8.& conſil.490.num.12.Bartholom.So
cin.poſt Aretin.in l.cum filium familias, nu.
30.fol.96.ff.de legat.1. vbi tamen in contra
rium ponderat dictam l. aliam, ex ea dedu-
cens, quòd quando fit nouatio, & vna obliga
tio in aliam conuertitur, virtus quæ ineſt pri
mæ ex diſpoſitione legis retinetur, quod eſt
ad plura notandum. Et beneficium vnitum† 10
aſſumit naturam eius cui vnitur: gloſſ.& Do
ctores in cap. licet canon, de elect.in 6. cum
concordan.vt per Rebuſ.in dicta practica ti-
tul.de non prom.intra annum, num.31.pag.
447. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita,
part.4.num.237.pag.98. ff.ad Trebellianũ.
Et ſi vna ciuitas alteri vniatur, poſſeſſio quã
illa ciuitas habet in caſtris, ipſo iure tranſit
in ciuitatem, cui ſubijcitur, ſecundum Petr.
in l.ſeruitutes. ff.de ſeruitut. Anton. in cap.
vltim.num.49.de cauſa poſſ.& propriet. De
cius in cap.in præſentia, num.38. de proba-
tion.

Digitized by Google

tion. & plura ſingularia de vnione ſcribit
Zanch.in d.l.hæredes mei.§.cum ita, par.4.
nume.252.cum ſequentib. d. pag.98. Et in
materia Hiſpaniæ,& dominio Bizcaiæ,tradit
Ioan.Gutier.lib.3.quæſt.practic.q.17.&18.
num.215.pag.276.

11 Hinc eſt,quod † Regnum eſt quid vniuer
ſale,& omnes acceſsiones ſibi contingentes
ſequuntur Regni naturam: vt ex regula,l.pe
culium.ff.de legat 2.tradit Rebuf.in tract.de
nominat.q.6.num.5.pag.1133.& Bald. in l.
ſi quando in fine, C. de appell.ſcribit, quòd
quando vnum officium vnitur alteri, illud
quod vnitur extinguitur,quod refert & cō-
firmat Hippol.in conſ.84.num.45. Et quo-
tieſcunq; res de vno tranſit ad alium,aſſumit
naturam eius,in quem transfertur, & in to-
tum perdit primam, ſecundum Paulum de
Eleazar in diſpoſitione.3.incipienti,quando
diſputata:& confirmat Cæſar Lambertin. in
tract.de iur.patronat.lib.2. part.3. 19.artic.
2.quæſt.principal.num.3.fol.219.Et benefi
cium vnitum non dicitur amplius beneficiū,
ſecundum Oldrald.in conſ.257.factum tale
num.16.& numer.18. Cacialupum in tract.
vnion.artic.8.q.11.nu.7. Rota in antiq.de-
ciſ.259.nota quod beneficium, Pariſ. in cō-
ſil.31.nu.10.lib.4.Quintil.Mandoſ.reg.19.
reſeruationis.q.10.num.2.fol.133. Gomez
reg.de infirmis reſignātibus.q.15.pag.184.
latius idē Mandoſ.reg.22. de vnione.q.13.
num.19.fol.23.col.2. Et faciunt ſcripta per
Iaſonem in l.ſi eadem,nu.3.cum ſeqq. ff. de
offic.aſſeſſor.fol.57.melius omnibus Rebuſ.
in praxi benefic.d.tit.de vnionib.nu.49. cū
12 ſeqq.pag.184.vbi nouem effectus † vnionis
cumulat,& ante illum numerum plura ſcitū
digna in illa materia ſcribit. Ad quem addo
Abbat.in c.quia monaſterium de religioſ.do
mib.nu.1.fol.184. vbi vult, quòd ſi eccleſia
vnius diœceſis vniatur eccleſiæ alterius diœ
ceſis ex conſenſu Papæ, non præiudicatur
Epiſcopo eccleſiæ vnitæ.De quibus per eun
dem Rebuf. in eadem praxi benefic.in decla
ratione nouæ prouiſionis,verſic.cum anne-
xis,numer.14.pag.217.Ad quæ Addo eun-
dem Rebuffum in eadem praxi,tit.de reſcri-
ptis mixtis,gloſſ.2.pag.580.num.9.vbi tra-
dit, quod vnio vnius cum altera extra Reg-
num,non valet:quem citat Azeued. in l.14.
tit.3.lib.1.Recopil.num.55.pag.74.Et quę-
cunq; alteri rei adiecta ſunt; loco adiectio-
nis cedere dicuntur, vt per d.§.item ſi quæ-
cunque,&l.ſed ſi ex meis.§.Proculus ff.de
damn.infec.tradit Menoch.in tract.præſum
ptio.lib.3.præſumpt.98.num.5.pagin.385.
& quæ tranſmitti non conſueuerunt,prop-
13 ter vnionem † transferentur. l. qui ex duo-
bus, in princip.ff.de acquiren.hæred.ſecun-
dum vnum intellectum,quem ibi tenet Bart.
notat Barthol.Socin.in conſ.153.num.9.lib.
2. & plura de vnione notatu digna ſcribit
Gregor.Lopez in dicta l.7.tit.20.in gloſ.in
verbo, *De termino poblado*, part.3. Et alteri
vnitum dicitur † accipere priuilegium eius 14
cui vnitur:vt notatur per Laurent. Calcan.
in conſil.24. num.1. de quo etiam vide Ay-
monem in tract.de antiquit.tempor. 4.part.
nu.26.fol.211. licet res vnitæ retineant pri-
uilegia quæ ſingulariter habebant l.2.C.cō-
munia de legat.cum concordan.vt per Lam
bertin.in tract.iur.patronat.libr.1.art.8.fol.
num.3. Et Regnum vel Prouincia Bizcaiæ
non amiſit per eundem factum ac Regnum
Caſtellæ priuilegia quæ antea habebat,vt tra
dit latè Azeued.in rubr.tituli ſecundi,lib.6.
Recopil.num.215.fol.42.qui ad hoc allegat
Alexan.in conſ.114.num.19.libr.4. Angel.
in conſil.347.& alios,& ſupra dixi. Et quia
Regnum Hiſpaniæ † antiquitus erat vnitum, 15
diuiſio Regnorum quæ poſtea fuit facta, nō
nocet nobilibus,vt reſoluit Baeza in tracta-
tu de inope debitore, cap.19.num.114. fol.
126. & eccleſia cathedralis non deſinit eſſe
eccleſia cathedralis per vnionem cum hoſpi
tali,licet ſit ſine populo: vt per Matthæ. ab
Afflict.deciſ.7. qui refert Innocen. & alios,
& facit d conſil.Calcanei.Et quando eccleſia
eſt exempta,& transfertur in alium locum,
† non perdit exemptionem, ſecundū Peru- 16
ſin.in c tum perſonæ, de priuil. in 6. Rebuf.
in concordan.rubr.de Regia ad prælaturam
nominatim faciendam. §.vlt. pag.222. verſ.
& Peruſinus,de quo lege omnino Rebuſ.in
praxi benefic. tit.de transl. Epiſcop. nu.19.
& num.307.gaudet tamen res vnita priuile-
gijs competentibus rei cui vnita fuit, vt per
Iaſon.in §.in perſonam,notab.1. Inſtitu.de
action.Aym. conſ.24. num.9. & de iure ac-
creſcendi vniti cum iure ſubſtitutionis,& de
reiuendicatione vnita cum actione perſona-
li,plura ſcribit Cephal.conſ.342.nu.48.lib.
3.Vaſquius de ſucceſsion.libr.3.§.23.num.
41.latiſsimè Burſat.in conſ.71.num.12.lib.
1.qui Vaſquiū citat, facit l.1.§.ſciendum.ff.
de ſeparation.ibi, *Bonis vnitis ſeparatio im-
petrari non poteſt*, & ita præſtant egregium
argumentum ad definitionem notabilis quę-
ſtionis, & quæ non ſemel de facto contigit:
pater fecit meliorationem tertij & quinti
vinculatam in fauorem alicuius filij, ad quam
vocauit aliquas perſonas, quas vocare † non 17
potuit iuxta formam.l.27.Taurinæ,hodie l.
11.tit.5.lib.5.Recop.& ordinauit quod bo-
na eſſent indiuiſibilia iuxta naturam bonorū
maioratus. Si forſan non obſeruauit ordinē
prædictæ legis, An quintum quod pater ex-
traneo potuit relinquere, ſeparari debeat à
tertio,in quo ſeruāda eſt forma prædictæ le-
gis, quod eſt ſcitu dignum: & de beneficio

curato præbendæ annexo, nõ eſt neceſſe fa
cere mentionẽ, ſed ſufficit exprimere prin-
cipali, cui eſt annexum, ſecundum Dominic.
in c. ſuper eo, de præben. in 6 & in cõſ. 111.
Dominus noſter, Staphilæũ de literis gratiæ
& iuſtitiæ, tit. de modo & forma impetrandi,
verſ. prçterea eſt dare dignitatem, nu. 9. pag.
90. & caſtrũ nouum ædificatum iuxta anti-
quum, ſubrogatur loco antiqui, & aſſumit il-
lius naturam, & eaſdem conditiones, vt per
Nicol. Boer. deciſ. 322. Anton. Gabr. libr. 6.
commun opin. titul. de regul. iur. concluſ. 2.
num. 27. pag. 321. Et de eccleſijs vnitis plu
ra ſcribit Abb. in cap. monaſterium, nu. 1. cũ
ſequentib. de relig. domib. fol. 184. Et in vni
18 tis † retinetur quod melius eſt in vtroq;, ſe-
cundũ Speculatõr. 4. p. tit. de cleric. coniug.
num. 14. fol. 76. per regul. l. 1. C. de rei vxo-
riæ act. quod dictum, aliud agendo, cito infra
2. p. q. 4. illat. 8. & tradit notanter Burſat. in
conſ. 200. nu. 95. cum ſeqq. lib. 2. Et vbicum-
que ſubſtitutio vulgaris vnitur cum fideicõ-
miſſaria, poſiti in conditione cenſentur ſub-
ſtituti, vt per Socin. Iun. in conſ. 174. lib 2.
quem citat Zanch. in l. hæredes mei. §. vlt. ff.
ad Trebell. p. 7. num. 8. pag. 196. Et huc etiã
ſpectant notata per eundem Epiſc. Couarr.
reſolut. lib. 1. c. 113 num. 2. & non minus fa-
ciunt ſcripta per Tiraq. vbi plura de augmẽ
to tractat libr. 1. de retract. §. 1. gloſ. 18 pag.
359. num. 54. & per adhærentiam quis cen-
ſetur † eodem iure cum eo, cui adhæret, vt
19 probatur in c. 1. de poſtulan. & in c. vt circa,
de electione in 6. confirmat & declarat Car-
dinal in Clement. quia contingit, de relig.
domib. vbi hoc dicit procedere fortius quan
do per modum aggregationis hoc fit: & ſi
Epiſcopus diſpenſat cum illegitimo ad bene
ficium ſimplex, ſi illi eſt annexum curatum,
erit diſpenſatus capax & annexi, ſecundum
Dominicum, & Peruſinum in cap. 1. de filijs
presbyter. l. b. 6. confirmat Rebuf. in tract. de
nomin. quæſt. 16. num. 29. pag. 228. & ſi vil-
la annexa alteri habet ſtatuta, quæ non ſunt
cômpatibilia cum ſtatutis alterius, ſeruantur
ſtatuta villæ nominantis, ſecus ſi ſint compa
tibilia, ſecundum Bald. in cap. tranſlato, de
conſtit. vbi Felin. numer. 2. plura refert quæ
conducunt pro intellectu maioratuum, in
quibus reperiuntur diuerſæ, aut contrariæ
conditiones appoſitæ ab vno vel diuerſis au
thoribus maioratuum. Quibus iungo, quod †
20 repetitio non præſumitur, quando dicta in
priori diſpoſitione ſunt diuiſa, contraria, aut
incompatibilia cum ſecunda diſpoſitione, vt
volunt Rom. in conſil. 176. num. 5. & 6. lib.
2. & in conſil. 84 num. 1. & 9. eodem lib Pa-
riſ. in conſ 55. nu. 29. & 3 . lib. 2. Tiber. De-
cian. in conſil 34. num. 110. lib. 3. & alij quos
citat Ioſeph. Maſcard. in tract. de probatio.
lib. 3. concluſ. 1266. nu. 14 fol. 209. Et quã-
do caſtrum vnitur alteri territorio principa
liter, retinet ſtatuta quæ primo habebat: ſe-
cus ſi acceſſoriè ſecundum Anton. in c. fin.
de conſuetud. col. penult. verſ. ſed eſt dubiũ
quid ſi caſtrum, notat eleganter Alex. in cõ
ſil. 151. num. 5. lib. 2. Ad quod facit, quia quã
do vnũ vnitur alteri, æque principaliter reti
net iura, † quç antea habebat. l. generaliter. ff. 21
de fideiuſſor, notant Boniſac. in Clement. 2.
col. 2. de præben. Rebuff. in tract. nominat.
q. 15. n. 15. pag. 216. & de eo qui dedit bona
ad fideicommiſſum factum per patrem, vel
alium anteceſſorẽ, lege Decium in conſ. 362.
per totum, & in conſ. 497. n. 1. de quo vide
quæ ſcribo ſupra in 2. part. quæſt. 5. Et cum
in rebus augmentatis in maioratu ſit eodem
ratio, quæ eſt in alijs bonis † maioratus ab 22
antiquo conſtituti, idem ius ſeruari debere:
& per iſta confirmare poſſumus quod no-
uiſsime ſcribit Azeued. in titul. *de los hidal-
gos*, libr. 6. Recopilat. numer. 138. fol. 433.
vbi reſoluit, quod Regnum Cantabriæ † vni 23
tum cum Regno Caſtellæ, retinet priuilegia
& iura quæ antea habebat. Cuius ſententia
melius per prædicta confirmatur.

In qua materia etiam animaduerto ad do-
ctrinam & diſtinctionem Bartoli in l. ſi con-
uenerit. 2. ff. de pignor. act. § ſi nuda, vbi re-
ſoluit, quod ſi prouincia non additur ad Reg
num acceſſoriè, nec caſtrum comitatur, &
tunc debet Regi ſecundum † leges, & conſue 24
tudines ſuas: quem ſequitur Alex. in conſil.
151. nu 3 lib. 2. & in conſ. 114. nu. 12. lib. 4.
facit notabile cõſilium Anchar. 437. & quæ
tradunt Decius in conſ. 360. nu. 7. Brunus in
conſ 69. nu. 13. Felin. in c. poſtulaſti. n. 10 de
reſcrip. & alij quos citat nouiſsimè Cæſar Cõ
tard in l. vnica. C. ſi de momen poſſeſ. limit.
3. ratione iuris canonici. nu. 19. pag. 272.

Ex quibus & doctrina Cagnoli in procœ-
mio Digeſtorum, nu. 56. dubito de doctrina
Ripæ in conſ. 80. vbi dixit, quod per incor-
porationem † dignitas Comitatus vnita Re- 25
gno extinguitur: conducunt etiam iſta ad
quæſtionem quam tracto part. 4. quæſt. 25.
vbi diſputatur, An Rex poſsit facere dona-
tionem de bonis captis ab hoſtibus cum ca-
piunt ab illis ciuitates, villas, vel alia loca, &
caſtra. Et quod quando vna ciuitas † vnitur 26
alteri non principaliter, ſed acceſſoriè, non
aſtringitur ſtatutis primæ ciuitatis, tradit De
cius in conſilio 486. num. 9. Tiber. Decian.
in practic. crimin. tom. 1. lib. 4. cap. 54. nu-
mer. 1. fol. 207. Et plura in iſta materia ſin-
gularia & extraordinaria ſcribit Fuluius Pa
cianus in tractatu de probatio. lib. 1. cap. 27.
num. 1. cum ſequentib. fol. 73. ad hnc legen-
dus. Et qualiter, ſi iudex banniuit de ſuo ter-
ritorio, & poſtea acquirat nouum territoriũ,
intelli-

intelligatur bannitus de nouo territorio, tra
dunt Hippolyt.in conſ.86. num.12. Tiber.
Decian.in pract. crimin.tom.1. cap.29. nu.
15.fol.202.facit reſolutio Ægid.Boſij in pra
ctic.crim.tit.de foro compet. num.9. & 10.
pag.67. Et qualiter caſtrum committens ſe
27 protectioni,ac defenſioni alicuius ciuis† re-
maneat liberum,& non transferat iuriſdictio
nem,tradunt Decius in conſil.564.num.11.
Socin.Iun.in conſil.11.num.6.lib.1. Meno
chius lib.1.de arbitr.q.99.num.19. Et quòd
ſi caſtrum ſubijciatur domino quoad aliqua
capitula cum certis modificationibus, & ca-
pitulis,ſubditus cenſeatur tantum quoad illa
capitula,tradunt Barthol. Socin.in l. ſi ex to
to in fine, de legat.1. Oſaſc.deciſ.Pedemont.
139.num.23.

Lex etenim prædicta 45.(vt ſupra in alia
28 quæſtione affirmaui) facta † eſt in fauorem
bonorum maioratus, & ad conſeruationem
eorum, quia per eos familiæ conſeruantur,
& regna nobilitantur & voluntates teſtato-
rum,qui illa vinculauerunt,rectius adimplē-
tur: & licet hæc ratio,& nulla alia in illa lege
29 expreſſa ſit, debet tamen haberi † pro ex-
preſſo,ex qua nulla alia congruens ratio aſ-
ſignari poteſt. l.nominatim in 2. ff.de liber.
& poſthum.l.fundus qui locatus in fine.ff.de
fund.inſtruct l.milites agrum. ff.de re milit.
l.ſi domino,vbi Bart.& alij.ff.de legat.1.vul
gata gloſſa,quā totus mundus refert in l.quā
uis. C.de fideicomm. vbi omnes DD.de quo
qui alia ſcire deſiderat, legat Tiraq. in tract.
de ceſſan.cauſ.limit.1.num.7.cum alijs,pag.
319. & limit.1. nu.67. & in p.1.nu.165. &
horū iurium authoritate ratione fundari po
teſt, quòd ſuppoſito quod dicta lex Tauri
30 habet locum in bonis,quæ † ex primæua in-
ſtitutione veniunt ad primum ſucceſſorē ma
ioratus,etiamſi non ſint ab antiquo bona ma
ioratus,vt latè fundat Anto.Gom.in d.l.45.
num.117.Et ſuppoſito etiam quod dicta lex
habet locum in melioratione, & maioratu fa
cto ſine authoritate Regia, vt latè fundaui
in 1.q.huius.3.partis, quod in parte quæ ac-
creſcit alteri fratri ex duobus melioratis,
quia alter mortuus fuit, vel ex renunciatio-
ne meliorati, competit remedium prædictæ
legis 45.Pro quo facit quod ſcribit gloſ. Pa-
riſ.in conſuetud.Pariſien.§.9 nu.3. fol.121.
vbi dicit, quod illud, quod iure accreſcendi
capitur in primogenitura, ipſo eodem iure
31 directo, & primæuo† capitur, quo accipitur
portio delata, & idem iudicatur de eo quod
venit iure accreſcendi, quod iudicatur de ip
32 ſo † principali.l.ſi Titio. §.vſumfructum. ff.
de vſufruct. notat Bald. & ibi Decius num.
26.in l. edita, de edend. vbi ex hoc dicunt,
quod poſt litem cōteſtatam poteſt addi in li-
33 bello,quando illud quod † additur venit per
ius accreſcendi, & hoc tradit notanter Ripa
dicto reſpon.80.num.21.vbi vult,quòd vo-
cati ad comitatum proportione hæreditaria,
dicuntur vocati iure proprio,& dominio,ſi-
cuti vocati fuerūt cæteri cohæredes, per re-
gulam.l.vnicæ. C.quand.non peten.partes,
& l.ſi duobus in princ. §.fin.& l.huiuſmodi,
§.ſi Titio.ff.de leg.1.qui addi debet ad gloſ.
Pariſien. & portio quæ † accreſcit, eſt eiuſ- 34
dem gradus & naturæ,qualitatis, & vinculi
cuius erat portio cui accreſcit.l.ſi teſtamen
to.ff.de vulgar.vbi Bart.Bald.Imol.Paul.de
Caſtro.l.inter.§.cum inter,vbi gloſſ.in ver-
bo,ſeparabitur.ff.de pact.dotalib. cum con-
cordan. vt per Alexand. in conſil.20. lib.1.
Decium in l.1. numer.38. C.quand.non pe-
ten.partes.& Cagnol.in rubr. 1. eiuſdem ti-
tuli num.39.Simon de Pret.libr.3.de inter-
pret.defunct.volun.interpret.1.dubit.5.ſo-
lutio.3.num.20.fol.208.Nec obſtat doctri-
na gloſſæ, & Bartoli, in l. ſed ſi nolit. ff.de
acquiren.hæred.quam retuli ſupra in quæſt.
5.quia dicta gloſſa non procedit in caſu præ
dictæ legis,in quo poſſeſſio bonorum maio
ratus conſtitutus facultate Regia, vel ſine il-
la,transfertur ipſo iure abſq; alia † apprehē- 35
ſione, quia iſta lex procedit etiam in parte
quæ accreſcit per eandem rationem.

Pro qua ſententia faciunt quæ ſcribit De-
cius conſ.331.num.6.vbi poſt alios quos ci-
tat tradit, quod † mater admittitur ad hære- 36
ditatem filij,quam habuit virtute ſtatuti ex-
cludentis fœminas ob maſculos, quia de tali
augmento idem eſt iudicandū quod de prin
cipali,de qua quæſtione vide latiſsimè Gui-
llelm.Benedict.in cap.Rainuntius, in verbo
mortuo,itaque teſtatore, in 2.num.118. fol.
403.de teſtamen.

Sed an & quando facta melioratione inter
duos filios, altero mortuo fit † accretio? (vt 37
obiter hoc ſciatur) vide text.in l.vtrum.ff.de
aſsignand.liber.Cifuentes in l.19.Tauri,nu.
8.fol.19.Gregor.Lop. in l.2.tit.15. part.2.
in gloſ.in verb.maioria, poſt mediū, Peralt.
in l.Celſus. ff.de legat.2. Ludouic.de Villa-
longa in l.re coniuncti,fol.50. ff.de legat.3.
Ad quos addo egregiam.l.34. in verſic.*Fue-
ras ende*,tit.9.part.6. & an grauamen nomi-
natim ab hærede iniūnctum impleri† debeat 38
per hæredē,cui portio grauati accreſcit,ex-
plicat Peralt.in l.Celſus quod alicuius.nu.5.
pag.317.ff.de leg.2. Et portio † accreſcens 39
cenſetur eadē cum prima.l.ſi in teſtamento,
ff.de vulgar.vbi Cyn.Aretin.nu.3.Iaſ.nu.3.
Iaſon in l.re coniuncti,nu.3.ff.de leg.3.Cro
tus in l.filius familias. §.Diui, num.42.& ibi
Ripa nu.66.ff.de legat.1.Loazes nu.131.Se
gura in l.vnum ex familia. §. ſed ſi fundum,
nu.203. ff.de legat.2. & alij plures quos ci-
tat D.Anton. de Padilla in l.voluntas. C.de

fideicommiſsi,nũ.29.fol.38.Quod cõfirmo,
quia eadem portio & res dicitur cum ea por
40 tione † cui accreuit.l.vlt.in princ.ff.quorum
legatorũ.§.penult.inſtit.de bonor.poſſ.DD.
in rubr.C.quand.non petentium part.vbi la
tè Cagnol.nu.38.& 40.& Bolognet.nu.35.
Menoc.de adipiſc.poſſ.rem.2.n.96.pag.20

Pro prædicta opinione facit ſentẽtia Bald.
in c.Imperialem.§.pręterea ducatus,de pro
hibit.feud.alien.vbi dicit,quòd ſi Marchiæ†
41 adduntur caſtra, intelliguntur eſſe de Mar-
chia,notat Alex.in conſ.140.circa primum,
num.9. lib.5. quo in loco vide gloſ.Pariſ. in
additione,quæ incipit,vnitur. Quid autẽ in
42 alluuione, † & augmento rei feudalis, vide
text.in c.1 §.ſi quis de manſo,tit.de contro-
uerſ.inueſtitur.vbi Iacob.de Belloui.& alij,
Tiraq.lib.2.de retract.conuention.in fin.n.
90. vbi plura ad noſtrum propoſitũ ſcribit.
Sed an immunitas † extendatur ad futura,&
43 ad res permutatas,& ſubrogatas loco priorũ,
vide Bald.in conſ.112.lib.1.& Alex.in l.vlt.
ff.de iur.iuran.& Ægid.Boſi.in pract. crim.
tit.de Princ.& priuileg.eius num.154.pag.
621.& an de beneficio vnito ſit facienda mẽ
tio,ſicut de † beneficio principali,tradit Re-
44 buff.in tract. de nominatione. q.9. num.15.
ad quem addo Staphilæum de liter. gratiæ,
& iuſt. in part. de vi & effect. clauſularum,
verſic,ſexto ſimilis,num.6. pag.262. Item
incremento rerum feudalium non requiri-
tur noua inueſtitura.c.ſed ſi res,& ibi Alua-
rot.per quos fiat inueſtitura:de quo per Pa-
riſi.conſil.23.num.18. lib.1. Deci. qui citat
Andr.de Iſern.Aluarot.& alios in conſ.144.
num.6. & confirmatur, quia adiectio nouæ
qualitatis † non mutat priorem diſpoſitio-
45 nem.l.Senatores.ff.de Senatoribus.l.ſi eum,
§.fin.ff.de exercito.l.ſi fundus.§.ſi res.ff.de
pignorib.l.1. §. vnde quæritur. ff.de teſtib.
notat Matthæ.de Afflict.in conſtitut.Nea-
politan.lib.3. rubr.27.de ſucceſs. nobilium,
num.74.fol.302.Calderin.in conſil.11. tit.
de feud. vbi probat, quòd ſi in renouatione
feudi fiant nouæ conditiones; non tamen di
46 citur noua emphyteuſis † ad præiudicium
aliorum;quod confirmat Auguſtin.Beroi.in
conſil.69.num.20.lib.1. vbi plura ad propo
ſitum tractantur in numeris pręcedentibus,
de quibus etiam omnino lege Amadæum de
Ponte in tract.laudemiorum, quæſt.10. per
totam:ſed & idem Beroi.in conſil.71. nũm.
44 lib.1. poſtquam ſcripſit multa in ſucceſ-
ſione primogenituræ,tradit,quòd vbicunq;
in ſecunda inueſtitura de ſucceſsione pri-
mogenitorum vocantur nouæ perſonæ, &
de alio genere quæ vocatæ fuerunt in prima
diſpoſitione,& vocatione;cenſetur noua cõ
ceſsio,& noua inueſtitura,ex Bart.& alijs in
l.ſi mihi & Titio.ff.de verbor. obligationib.

Iaſon. in conſil.24. lib.3. & alijs authoribus
ab illo citatis.De quo puncto lector omnino
videat conſilium Cephali 301. numer.117.
cum ſequentib.lib.3. Et an bona præſuman
tur † eſſe de maioratu antiquo, vel nouo, & 47
cui incumbat onus probandi, colligere licet
ex pluribus,quæ poſt gloſ.Par.Tiraquel.Za
ſiũ,& plures alios quos citat ſcribit Menoch.
lib.2.de arbitr.caſu 101.num.1.cum ſeqq.&
tradit latiſsimè idẽ Menoch.in tract.de pręſ-
ſumpt.lib.3.præſumpt.93. vbi videre licet,
quando feudum præſumatur antiquum, vel
nouum. Et quod feudum paternum quãuis
renouatum non deſinat eſſe paternum,pro-
batur in cap.1. de vaſſallo decrep. ætat. tra-
dunt Roman. in conſil.315. nu.1. Decius in
conſil.78.num.6.Roland.conſil.60.lib.1. &
alij quos citat additio Ferraræ in pract.in for
ma libelli, quo agitur ad reuocationẽ feudi,
verſ.ac nomine,pag.282.in additione,pater
nũm, & legendus eſt idem in verbo, nec ſu-
perſtitibus,pag.287 nu.35. Sed an feudum
† præſumatur nouum,vel antiquum,nouiſsi 48
mè,& latiſsimè declarat Fuluius Pacianus in
tract.de probation.libr.2. c.38.num.1.cum
pluribus ſeqq. fol 148. & ab antiquioribus
inueſtituris non eſt recedendũ niſi expręſſè
dictũ ſit,quod recedatur,tradit Decius in cõ
ſil.193 num.4.ex Paul.de Caſtr.in conſ.61.
videtur dicendum, quod eſt conſ.173. lib.1.
num.43.quem cum labore inueni,& faciunt
plura notabilia quæ ſcribit Menoch.de recu
per.poſſ.remed.9. num.388.cum ſeqq. pag.
428.& noua forma data facit rem nouam, l.
Iulianus.§.ſed ſi quis. l.Seia. ff.de aur. & ar-
gen. leg.cum concordan. vt per Mandoſ. in
conſ.84 num.4.

Sed eſt maximè aduertendum,quod quan
do augmentum fit † ſecundum quid, & cum 49
particularibus legibus,& conditionibus,tunc
non ſequitur augmentum naturam rei aug-
mentatæ, ſed ſeruantur leges augmenti: vt
volunt Bald. in dicta l. etiam, colum.vlt. C.
de iure dotium,Marian.Albert.Brun.in tra-
ctatu de augmen.concluſ.5.num.28.Curti.
Iun. in ſubiectione ciuitatis Saonæ ad Ge-
nuam in conſil.124.nu.2.lib.1. quod elegan
ter tradit Ripa in dicto conſ.80.num.56.vbi
in iſta materia primogenituræ,& vocationis
maſculorum & fœminarũ per multa probat.
quod caſtra addita ad Comitatũ non debent
regi conditionibus & grauaminibus Comita
tus,ſi hoc delaratum fuerit, quod eſt notan-
dum.Ad quem addo Ludouic.Gozad.in cõ-
ſil.84.n.12.qui hoc elegãter tractat.Et vide
quæ eleganter ſcribit Bart. in l.ſi cõuenerit,
§.ſi nuda.ff.de pign.actio.& ibi Alex.& Po
mat. in additio. & inquit Bald.in l.2.num.1.
C.commun.de legat. Quod quando vnio fit
ſecundum quid,non eſt transfuſio,ſed quędã
alte-

alteratio. Sic inquit Iacob. Butriear. in rubr.
Codicis, quod illud, quod additur, vel detra-
hitur veteribus pactionibus, facit rem no-
50 uam quoad † id quod eſt additum, non quo
ad totale corpus, nec quantum ad additum,
quando in toto confunditur, confirmat Mat
thæ. de Affiict. in conſtitution. Neapolitan.
lib. 1. rubric 71. de ordinan. iudicib. fol. 145.
num. 52. & idem deciſio. 552. num. 55. tra-
dit, quod ex noua qualitate adiecta in reno-
uatione antiqui feudi, nouum feudum, & be
neficium dicitur, & idem volunt Thomas
Marin. de feudo ex pacto, & prouide. num.
37. Ioan. Bota conſi. 113. num. 8. Et additio
facit conceſſionem eſſe nouam & diuerſam,
ſecundùm Alexand. in conſi. 59. num. 12.
lib. 6. per l. autem ius ciuile, ff. de iuſt. & iu-
re, & notata in cap. hi qui authoritate, in glo.
fin. de præbend. in 6. Bald. in cap. Imperia-
lem, §. inſuper 4 colu. de prohib. feud. alie-
nat. per Federicum, & in cap 1. an agnat. vel
51 filius: quod confirmatur, quia qualitas † no-
ua adueniens enti ius nouum conſtituit, &
in diuerſa ſpecie illud ponit, cap. ſtatutum,
iuncto cap licet canon, de electione in 6.
c. cum Marthæ. §. quæſiuiſti, de celebrat.
miſſar. cum concordant. vt per Hippolyt. ſin
gular. 520. qualitas, Burſatum, qui plures ci-
citat in conſi. 219. num. 3. & 4. lib. 2. Gome-
zium in §. in perſonam, num. 16. inſtit. de a-
ction. Aymon conſi. 203. num. 6. & latè con
firmat Fuluius Pacian in tract. de probation.
lib. 2. c. 27. num. 91. cum ſeq. fol. 112. Tiraq.
lib. 1. de retract. §. 29. gloſ. 1. nu. 6. Menoch.
de recupe. poſſ. remed. 6. num. 8. pag. 374. &
de adipiſcen. rem. 4. num. 55. pag. 57. Roma.
& Aretin. in l. 2. ff. de verbor. obligat. Natta
conſi. 159. num. 6. Et quod vnione facta mem
52 bra vnita † non poſsint retinere bona, quę ca
put retinere non poteſt; probatur in c. reco-
lentes, §. fin. de ſtatu Monachor. quod in no
tabili caſu tradit Hierony. Gabr. in conſ. 28.
num. 52. quod in praxi in iſta materia eſt ne-
ceſſarium, & quod vbicumque maioratus
nouus additur, non habet particulares voca-
tiones, conditiones, & grauamina, ſit recur-
53 rendum ad caput maioratus, † & originem;
conſtat ex doctrina Baldi in l. de quibus, ff.
de legib. vbi Bart. & Guillelm. de Cun. & ex
Cyno in l. etiam, C. de iure dotium, Bart. in
l. ſi conuenerit, § ſi nuda, ff. de pignor. actio.
quæ citat Bart. Socin. in conſi. 7. num. 7. lib.
1. Quibus congruit, quod quando ſecunda
conceſſio eſt facta alijs perſonis de alio ge-
nere, & præcipuè ſi in ſecunda eſt alterata
54 forma primæ, † vel adiecta noua qualitas; tũc
cenſetur eſſe noua inueſtitura, vt colligitur
ex Alexan. & alijs in l. ſi mihi & Titio, ff. de
verbor. obligat. Iaſ. in conſi. 24. lib. 3. & alijs
quos citat Beroi. in conſi. 75. num. 44. lib. 5.
vbi tradit idem eſſe quando in ſecunda con-
ceſsione ſunt ſcripta verba clara, quia tunc in
totum receditur à prima, & loquitur in no-
ſtra materia primogenituræ, & faciunt ſcrip
ta per eundem Beroi. in conſi. 73. num. 36.
eod. lib. Et qualitas Comitatus addita facit
feudum eſſe nouum, vt per Grat. conſ. 4. col.
2. lib 1. Et qualitas adiecta primogenituræ,
dicitur apprehendere, & informare feudum,
ſecundùm Guillel. à Perno conſ. 52. col. 4. in
ter conſilia feudalia, Bellon. conſi. 33. nu. 9.
& multa ſcribit deciſ. Pedem. 23. num. 25. Et
qualiter conſideratio faciat † ſubiectionem, 55
lege quę latè ſcribit Menoch. lib. 1. de arbitr.
quæſt. 50.

Sed eſt quæſtionis, ſi duo, vel plures ſint
hæredes ex teſtamento, vel abinteſtato, quo
rum vnus adiuit ſuam partem, & miſſus eſt in
poſſeſsionem, & poſtea alter † repudiat: quo 56
caſu ipſo iure ſine alia aditione alia pars ſibi
accreſcit, an ſimiliter accreſcat poſſeſsio,
quod diſputant Bald. nu. 3. Curc. nu. 49. in l.
vnica, C. quando non petenti partes, Anto.
Gum. in l. 45. Taur. num. 104. & faciunt quæ
ſcribo p. 1. q. 10. & quæ ſcripſi ſupra ex glo.
Paris. §. 9. in qua quæſtione lector animaduer
tat ad ſingularem concluſionem quam tradit
Aymon. in conſ. 288. nu. 2. vbi ſcribit, quod
ius repudiatum † accreſcit omnibus hæredi- 57
bus, etiam quod fiat repudiatio in fauorem
vnius hæredum tantum, aut ius contempla-
tione, quia in iure accreſcendi portio accreſ
cit portioni, non habita ratione perſonarum,
ex l. ſi totam, ff. de acquir. hæred. l. ſi Titio, in
fine, ff. de vſufruct. l. interdum, ff. de vſufru.
accreſcen. Bald. & Dec. in l. ſi actinnem, C.
de pact. vbi Alex. Et quod ſi caſtrum à iuriſ-
dictione ſeparetur, non tranſeat in illud me-
rum & mixtum imperium, cum continuata
in alium poſſeſsione, tradit Iacob. Put. deciſ.
321. part. 2. Et quod qualitas annexa & ac-
ceſſoria non redundet nec influat in prin-
cipale; probatur in l. 1. ſuper eo, vbi omnes
DD. tradunt, Felin. in cap. in noſtra corolla
rio 30. de reſcript. Rebuf. in cap. extirpan-
dæ, §. qui verò, pag. 395. verſ. ſi vero, de præ
bend. quod ad plura reputo notabile. Et qua
liter fœmina quæ non habet ius ſucceden-
di in bonis maioratus, † poſsit ſuccedere in 58
bonis melioratis, & augmentatis; legendus
eſt Roland. in conſ 28. num 28. lib. 5. & alia
quæ ſcribo part. 1. q. 10 Et quod poſſeſsio
non accreſcat, ſed debeat apprehendi, vo-
luerunt Bald. in l. vnica, C. quand. non pe-
tentium partes, Marc. Brunus ab Anguill.
conſ. 23. nu. 225.

Sed illa autem quæ de vnione ſupra ſcri-
pta ſunt, addo notabilem doctrinam Ioann.
Andr. in c. 2. ad fin. de præben. in 6. vbi vult,
quòd quando Papa trãsfert † iura ſpiritualia, 59
vel

vel Eccleſiaſtica in laicum; non videtur illa execrare, & non ſunt in laico, niſi tanquam in miniſtro agente nomine Papæ, per cap. cum Apoſtolica, vbi Anton. de his, quæ fiunt à Prælatis, tradunt Staphilæus titul. de formis mandatis forma 3. num. 10. pag. 57. Barboſ. in l. quia tale, num. 95. ff. ſolut. matrimo. tomo 2. pag. 354. qui confirmat, quia ſi Eccleſia, vel quid aliud Eccleſiaſticum vniatur cum re profana, non trāſit in rei profanæ naturam, cap. quod ſemel cum gloſſ. de regul. iur. cum gloſſa, Gamma deciſio. fin. num. 7. Et ibi tradit aliud ſingulare, quod ſi Rex ordinat, & mandat aliquid tanquam Magiſter militiæ, non videtur vti iuriſdictione ſeculari, ſed Eccleſiaſtica, & tradit Aluar. Valaſc. in dict. conſultatione 14. numer. 6.

Ex quibus infero notabilem concluſionem, & quæ dabit commodum, & honorem,
60 vt aiunt, quod tertiæ quas Reges poſſident, † & exigunt, quæ ad Eccleſias pertinebant, & pertinent, debent iudicari, vt res ſpirituales, licèt ſint apud Reges: nec mutant naturam rerum Eccleſiaſticarum, nec dici poſſunt bona temporalia, quod ad multa expedit ſcire. Ad quæ addo deciſionem Gammæ 354. num. 5. Quid autem dicendum ſit in hac materia quæſtione de adhærentibus; tradunt Iacobus de Sancto Georgio, in inueſtitura feudali, verſic. adhærentibus, column. 2. Bald. in conſilio 482. in tres Marchiones, lib. 5. Roman. in conſilio 442. column. 2. Cagnolus in proœmio diuerſorum in principio, num. 46. & alij quos citat Quintilianus Mandoſius in tractatu de ingratitud. cap. 30. colum. 5. Et in conceſſione Ducis de Vrbino facta cum confœderatione tradit in notabili caſu Pariſius in conſilio 16. num. 25. lib. 4. & Matthæus de Afflictis, de pace, & iuramento firmando, §. conuenticulas, num. 7. cum ſequentibus, ſolio 288.
61 Et quod † pax facta pro ſe, & amicis, & adhærentibus non comprehendat futuros, deducitur à gloſſa in l. ſi manumiſſos. C. de libertis, & eorum liber. Et diſputat Iulius Ferretus in titulo de ferijs, numero 62. folio 182.

QVÆST. IX.

Vtrùm lex 45. procedat, vbi poſſeſſor bonorum maioratus nō fuit mortuus, ſed alienauit bona maioratus.

SVMMARIVM.

Poſſeſſore rerum maioratus res alienante, trāſfertur dominium in ſequentem in gradu & hoc ſubiungendum eſt in maioratibus, etſi non appońatur, nu. 1. & 9.

An is poſſit petere bona cum fructibus à die factæ alienationis, n. 18. & 19. Quid ſi pro hibitio fuit expreſſa, nu. 27.

Sub conditione ſi quis vocetur, dominium purificata conditione transfertur, nu. 2.

Fideicommiſſarius pro bonis alienatis per hæredem poteſt vti beneficio l. vlt. C. de edict. D. Andr. nu. 3.

Filius an poſſit petere à patre rem alienatam de bonis maioratus, nu. 4. & 6.

Reſolutio quædam Molinæ examinatur, nu 5.

Vocatus ad maioratum antequam alienans moriatur, poteſt agere ad rem alienatam, numer. 6.

Hæres qui venit contra conditionem, an priuetur ex legis aut teſtatoris diſpoſitione, n. 7.

Fideicommiſſario ignoranti an acquiratur dominium rerum fideicommiſſariarum, ſi per hæredem granatum alienentur, numer. 8. & 13.

Clauſula ex nunc prout ex tunc, quid operetur, nu. 10.

Hæres an poſſit reuocare feudum, cum patronus offenſus in vita non fuit de feudatario cō queſtus, nu. 11.

Differentia inter primogenita Galliæ, & noſtros maioratus, nu. 12.

Dominium meliorationis tertij de re certa factæ an transfeat in filium melioratum à die mortis patris meliorantis, nu. 14.

Filius familias quomodo poſſit petere rem fidei commiſſi à patre alienatam nu. 15.

Proximus vocatus ſi nōn vult alienationem reuocare, qui poſt eum ſequitur, admittendus eſt, nu. 16.

Filius hæredis poteſt reuocare alienationem, quam hæres ipſe reuocare non poterat, numer. 17.

Ex parte actoris ius metimur, nu. 20.

Sine actione nemo experitur, nu. 21.

Rem ad alium pertinere ſi conſtet, agenti actio non competit, nu 22.

Lex cum ipſo iure priuat, opponi poteſt de iure tertij, nu. 23. & 24.

Succeſſores in maioratu, quibus ius reuocandi alienata competit, nō poſſunt propria authoritate poſſeſſionem apprehendere, nu. 25.

Legatarius & executor an poſſit capere rem legatam propria auctoritate, nu. 26.

Alienatione facta contra leg. fin C. de iur. emphyt. an poſſit emptor expelli abſque decreto, nu. 28.

Licentia capiendi propria authoritate qualiter operetur, nu. 29. & 31.

Fidei-

Fideicommiſſarius de manu hæredis poſſeſsionem debet capere.num.30.

Proximo ſequenti in gradu an ſit tempus ſtatuendum,in quo rem alienatam petat ad petitionem proximi ſequentis in gradu, numero.32.

Proximus requiſitus rem maioratus petere, ſi non petijt.an poſsit pœnitere,num.33.

Sententia quædã Greg.Lop. an ſi poſſeſſor maioratus alienet aliquam rem ad maioratum ſpectantem,& poſtea ſucceſſor eam reiuendicet,teneatur poſſeſſor rem cum fructibus reſtituere,examinatur, nu.34. & 35.

Poſt num.35. inuenies ſummaria quæ deſiderantur.

OPortet nũc in hoc loco explicare quęſtionem,quæ in hoc opere principatũ obtinebit,cũ prædicta lex 45. procedat vbicunq; poſſeſſor bonorum maioratus vendidit,vel alienauit aliquam rem maioratus, & poſſeſsionem tradidit iam facta alienatione ante mortem alienantis,tranſeat poſſeſsio in ſequentem in gradu? Quęſtio eſt magni momenti, quia ſi ſequens in gradu illico ad aduocandum poſſeſsionem agere poteſt, conſultius, & vtilius ei erit,quam intentare reiuendicationem iuxta conſilium Iuriſconſulti in l.is qui deſtinauit.ff.de reiuẽdicat.quod ſequuta fuit.l.27.tit.2,part.3.& l.1.titu.14. part.6. & commodum poſſeſsionis magnum eſt,vt plenè docui in principio huius partis,maximè quando ipſo iure transfertur, vt in caſu prædictæ legis. Ad cuius quæſtionis
1 definitionem † ſupponendum eſt, quod facta alienatione rerum maioratus ſtatim tranſfertur dominium in ſequentem in gradu, quæ clauſula,& pœna in omnibus ferè maioratibus repetitur: vnde ſi in aliquo deficiat, haberi debet pro appoſita. l.vltim. C. de fideiuſſor.l.quòd ſi nolit. §. qui aſsidua. ff. de ædilic. edicto, & probatur ex alijs pluribus quę ſcribo in 1.part.huius operis,quæſt.48. & hoc intereſt ad conſeruationem, & augmentationem bonorum maioratus: & pro hoc etiam ex text. in l. cum pater. §. libertis. ff. de legatis. 2. vbi teſtator legauit prædium libertis ea lege, & conditione, vt non alienent, ſed in familia relinquant ipſorum libertorum: & aliqui eorum portiones ſuas alienauerint; alij qui non alienauerunt poſſunt illico portiones alienatas reuocare, per quam legem gloſſa ibi tenet hanc opinionem, vbi Paul. Caſtrenſ. Imol. & Raphael. Cuman. & cõmuniter omnes, & idem Paulus conſilio 23*.numer.1.libr.2.Alberic. in authentic. res quæ. C. communia, de legat. & illa gloſſa eſt ſingularis, ſecundum eundem Paul.Caſtrenſ. in l.ſeruo legato.§.1.ff. de legat.1.& communiter omnes in l. filius familias.§.Diui. ff.de legat.1. præcipuè Socin.Iun.num.91.& eam ſequuntur alij,quos referunt Roderic. Suarez allegat.3. Peregr. in tractatu de iure fiſci lib.5.tit.1.num.102. pag.265. Antonius Gomez in l.40. Tauri, numer.88.Iaſon in l.ſeruum filij.§.idem ſeruus,num.11. ff.de legat.1. Tiraquell.in tractatu de primogenit.quæſt.53.num.53.pag. 143. vbi vnum ſingulare verbũ ſcribit poſt Caſſanæum in conſil.55.Roland.conſil.98. num.25.lib.2. Caldas Pereira in tractatu de renonatione emphyteut.quæſt.16.num.40. fol.133. ad iſta legendus Anton. Peregr. in tract.de fideicommiſ.quæſt.51.num.72.fol. 491. Petra in eodem tract. de fideicommiſ. q.6.num.34.pag.85. & q.14.nu.216. pag. 555. & q.3. num.6.pag.30 Marc. Brun. ab Anguill.conſ.83.num.187. faciunt quæ refert Valdes in addition. ad Suarez allegat.3. pag. 78. Zanchus in l.hæredes mei. §. cum ita part.5.num.109.pag.238.

Et hæc confirmantur,quia vocato ſub aliqua conditione transfertur dominium † recta via conditione purificata. l.ſi tibi homo, 2
§.cum ſeruus. ff.de legat.1. l.legatum. ff.de legat.2.l.à Titio.ff.de furtis,tradit latius Socin.Iun.in conſil.182.num.20.lib.1.vbi ſcribit,quod hac ratione omnes fructus qui percepti ſunt ex tali re, pertinent ad fideicommiſſarium,tanquam ad dominum: & per l. Herennius.ff.de vſuris, & l. ſolum.§.meam, ff.de reiuendicatio. & l.de eo. §.ſi quis.ff.ad exhiben. & ibi alia ad propoſitum adducit notanda. Quinimò fideicommiſſarius † pro 3
bonis alienatis per hæredem poteſt vti beneficio.l.vltim.C.de edict.Diui Adrian. vt reſoluit Marc.Brun.ab Anguill.conſil.76. numer.2.per l.fin,§.ſin autem ſub conditione, C.commun.de legat.& l.penult. C. ad Trebell.& l.1. §. & quoties. ff.eodem titulo, & doctrina Pariſij in cap.in præſentia,num.6. de probationibus, & quod reiuendicatio cõpetat ei, in cuius damnum fuit facta alienatio,tradunt gloſſa & Doctores,vbi D.Padilla num.13. in l.quoties.la.2.C.de fideicommiſſ.fol.58. Et iſta tenenda ſunt reiecta diſputatione Bartoli,& aliorum in dict.§.Diui, de qua per Carol.Ruin.in conſil 39.num.1. cum ſequentib.libr.5. vbi tractant longè intereſſe ad reuocandam alienationem, an prohibitio alienationis ſit facta per diſpoſitionẽ, vt ſi res legetur, & prohibeatur alienare, & ſi alienetur, deueniat res ad alium vocatum: quia tunc non valet alienatio, vel incipiat à præcedenti conditione: & quia legauit teſtator,& ſi alienata res ſit, deueniat ad Titium: nam tunc ſi alienetur,valet alienatio, & poteſt agi contra prohibitum,vt rem emat, & præſtet, vel ſoluat æſtimationem, & tradit idem Carol.Ruin. conſ.112.nu.2 cum ſeqq. eod.

eodem libro, notanter Hieronym. Gabriel in
conſ. 140. num. 50. lib. 2. vbi reſoluit, an fa-
cta alienatione bonorum fideicommiſsi in
caſu prohibito poſsit agi contra donatarium,
vel contra fiſcum, quia ob delictum bona oc-
cupauit, vel contra poſſeſſores bonorum, &
latè tradit idem in conſ. 158. num. 2. Et quod
conuentiones de non alienando ſaltem ope-
rentur, quod ex eis poſsit agi ad intereſſe,
tradit notanter Natta in conſ. 474. libro 2.
num. 9. per l. ſi ita quis, §. ea lege, ff. de verbo
rum obligat. & l. ea lege, vbi gloſſa, & DD.
C. de condition. ob cauſam, quod eſt notan-
dum contra parentes qui promittunt per
contractum oneroſum facere maioratum,
vel meliorationem in filium de aliquibus re-
bus, & poſteà alienant talia bona (maximè ſe
cundum eum) ſi tempore promiſsionis fa-
4 ciunt bonorum hypothecam: ad quod eſt ma
ximè † aduertendum, quia vidi de facto, &
pro confirmatione gloſſæ in d. §. liberis plu-
ra ſcribit Hieronym. Gabriel in conſ. 118.
num. 1. cum ſequentibus, vbi tradit an in ta-
li caſu filius ſtatim petere poſsit rem à patre
alienatam, & Pariſius in conſ. 1. num. 54 lib.
3. quod tractat eleganter Pinell. in l. 1. part.
3. C. de bon. matern. num. 78. folio 119. vbi
reſoluit, quòd facta alienatione bonorum ma
ioratus per patrem poteſt ea petere ſtatim
in vita patris, & idem tradunt Alciat. conſ.
577. & diſputat & reſoluit Petrus Anton à
Petra in tractatu de fideicommiſſ. quæſt. 15.
num. 321. pag. 569. quod eſt perpetuo no-
tandum, & vidi in grandi negotio.

Ex quibus dubito, & cum maxima ra-
5 tione de doctrina, & † reſolutione Molinæ
lib. 1. de primogenit. cap. 12. num. 33. ſol. 97.
& lib. 4. cap. 1. num. 6. ſol. 113. quas remiſsio
nes citat dominus Valdes in addition. ad Ro
deric. Suarez alleg. 50. pagin. 85. Et domi-
nium facta alienatione transfertur ad eum,
ad quem competit ius reuocandi alienatio-
nem ſecundùm gloſſam in l. quoties ab om-
nibus, in verbo ab omnibus, C. de fideicom-
miſsis, quam ibi ſequuntur Salicetus, & alij,
quam etiam ſequitur, & confirmat Gregor.
Lopez in l. 34. titul. 9. part. 6. In gloſ. in ver-
bo, *El ſeñorio*, folio 72. colum. 2. verſ. quid
autem, qui refert text. in l. peto. §. vltim. ff.
de legat. 2 & gloſ. in l. vltim. C. de rebus a-
lien. & non alienan. & ad hoc facit text. in l.
pater Seuerinam, ff. de condition. & demon
ſtrat. & quod notat Barthol. Socinus in conſ.
155. num. 8 lib. 4. & Tiraquellus in l. ſi vn-
quam, in verbo reuertatur, num. 454. pagin.
553. C. de reuocan. donation. & volunt gloſ.
& Doctores in l. fin. §. ſin autem, C. commu.
de legat. probatur in l. Sancimus, §. cum au-
tem, C. ad Trebellian. tradit Anton. Peregr.
in tract. de fideicommiſſ. artic. 40. num. 7. fol.
358. Quæ procedunt maiori ratione, vbi-
cumque prohibitio alienandi eſt expreſſa,
quæ magis operatur quàm tacita, vt per plu-
ra exempla docet Ripa in dict. §. diui, num.
47. ſol. 127. ad quem adde Paul. Caſtrenſ. in
dict. conſ. 238. lib. 2. Tiraquell. d. ll. connu-
bial. gloſ. 7. exprez, num. 57. &. 58. fol. 307.
Sed quod idem procedat, vbi alienatio fuit
tacitè prohibita, quia hæc eſt natura bono-
rum maioratus, latiùs doceo in 4. part. tract.
quæſtio. 5. num. 1. & hæc veriſsima ſunt, ma-
ximè in noſtra materia quicquid ſcripſerit
conſulendo Carolus Ruin. conſ. 131. num. 8.
lib. 2. à quo cauendum eſt. Et quidquid te-
neat Olano in Antinomia litera D. num. 8.
vbi contrarium videtur tenere vbicumque
alienatio tacitè prohibita fuit, Tiber. Decian.
reſponſ. 1. num. 79. lib. 2. Petra de fideicom-
miſ. quæſt. 3. num. 2. pag. 29. Marzari. tracta.
de fideicommiſſ. quæſt. 37. part. 2. vbi poſt
alios quos citat etiam reſoluit, quod bona a-
liena per grauatum poſſunt peti in vita gra-
uati vbicumque vltra tacitam prohibitionem
alienationis eſt expreſſa prohibitio. Et quod
alienatio ſit ipſo iure nulla quando prohibi-
tio de non alienando fuit tacita, ſed venerat
iam dies reſtitutionis; reſoluit Cepola ad
hæc videndus in l. ſi contra, num. 40. ff pro
emptore. Et quod vbicumque vltra tacitam
prohibitionem à lege adeſt expreſſa prohi-
bitio teſtatoris, bona ſtatim poſsint à vocato
vendicari; tradunt Paul. Caſtrenſ. in d. §. di-
ui, colum. 2. verſi. interdum res ſubiectæ, vbi
Cladius num. 12. Crotus num. 36. Ripa num.
48. Barthol. Socin. conſ. 44. num. 51. lib. 3. &
alij quos citat Marzarius in lib. de fideicom-
miſ. quæſt. 37. ſol. 30. Et notanter Ferrara in
practica, in titu. forma libelli actionis realis,
verſi. verls ac legitimis, num. 50. cum ſeqq.
pag. 28.

Ex quibus infertur, quòd vocatus † ad ma 6
ioratum facta alienatione per poſſeſſorem
bonorum maioratus, etiam ante diem reſtitu-
tionis, & mortem poſſeſſoris, agere poteſt,
quod tenet D. Caſtell. in l. 27. Taur. ſol. 107.
colu. 1. in verſ. oppono contra prędicta, vbi
Tell n. 2. inquit, quod vocatus ad maioratum
donatario alienante conſequitur dominium
eodem inſtanti, & quod in extraneum poſſeſ
ſorem nullum fuit ex alienatione dominium
translatum, Moli. lib. 1. c. 16. nu. 32. fol. 130.
& idem ſi concedatur res in emphyteuſim,
vt per eundem lib. 1. c. 21. nu. 35. ſol. 264. Et
idem quod Caſtill. in bona fideicommiſsi, tra
dit Burſa. in conſ. 64 nu. 39. lib. 1. per notata
in d. l. filius familias, §. diui, ff. de leg. 1. & in l.
hęredes mei, §. cū ita, ff. ad Trebell. in qua ma
teria lector animaduertat ad peregrinā legē
43. tit. 5. p. 5. quæ verè probat, quod prohibi
ta alienatione caſtri, vel turris, ſi alienatur
tranſ-

Digitized by Google

tranſfert dominium in emptorem, vbi Gre-
gorius Lopez in gloſſa in verbo, *No vale*, di
cit, ſecus eſt in maioratu facto iuxta teno-
rem legis 27. Tauri, hodiè l. 11. titul. 6. libr.
3. Recopilation. Quod reputo notandum.
Ad hæc facit, quod ſingulariter ſcribit An-
gel. in conſilio 168. vbi dicit, quòd ſi teſta-
tor inſtituit hæredem ſub conditione, *Si
non alienauerit*, & in caſu alienationis vocat
alium, quod in caſu alienationis propter ſub
ſtitutionem deſinit eſſe hæres; non à tem-
pore alienationis, ſed à principio, & in a-
lium hæreditas transfunditur, quod pro-
bant Socinus in l. Mutianæ, column. vltim.
ff. de condit. & demonſtrat. vbi notanter di-
7 cit, quòd hæres qui venit † contra conditio-
nem, priuatur magis ex legis diſpoſitione,
quàm teſtatoris, & reſoluit rectè Hieronym.
Gabriel conſilio 118. num. 2. quod tradunt
Pariſius conſilio 19. num. 64. libr. 2. Coſta
Selectar. interpret. libr. 2. cap. 6. num. 2. & 6.
6. & ſcripta ſupra in 2. part. quæſtion. 4. il-
8 latione 8. Et quod fideicommiſſario, † e-
tiam ignoranti acquiratur dominium re-
rum fideicommiſſariarum, ſi fuerint per hæ-
redem grauatum alienatæ euenitnte fidei-
commiſſi conditione, nec aliqua declaratio
requiratur; probatur in l. penultim. vbi Bart.
& alij, C. ad Trebellianum, tradit Auguſti-
nus Beroius conſilio 189. num. 11. libro 3.
faciunt tradita per Petrum Surdum in tra-
ctatu de aliment. titul. 9. quæſtion. 16. num.
9 1. folio 357. Quæ maximè † procedunt v-
bicumque ille qui maioratum fecit, appo-
ſuit clauſulam, quòd ſi ſucceſſores in ma-
ioratu deuenirent ad actum alienationis;
quòd tunc dominium ipſo facto & momen-
to tranſiret in ſequentem in gradu, vel per
diem ante: ad quod eſt notabilis ſententia
Pauli in l. qui abſentis. §. 1. ff. de acquirend.
poſſeſſione, notat Pariſius in conſilio 69.
num. 143. libro 3. Roland. in conſilio 53.
num. 15. libro 1. Iaſon in conſilio 211. inter
quoſdam nobiles libro 2. Marzarius in libro
de fideicommiſſo. part. 2. quæſtio. 45. & alij
quos refert Socinus Iunior in conſilio 78.
num. 6. libr. 1. vbi tradit regulam generalem;
quod quando in prohibitione de non alie-
nando, apponitur clauſula annullatiua alie-
nationis, puta, quòd alienatio non valeat,
vel pro non facta habeatur; alienatio tunc
ipſo iure non valet, & impeditur dominij
tranſlatio. Et vbicumque quis quando pro-
hibet alienationem ponit iſta verba, quod
annullat, per iſta verba ex nunc, prout ex
tunc: & ex tunc prout ex nunc, vt ex Bald.
l. ea lege, C. de condition. ob cauſam, gloſ-
ſa in l. 1. verbo mortis, C. de condition. cau-
ſa mortis, & alijs tradit Celſus in conſilio
20. numer. 41. Et de virtute clauſulæ ex
nunc, pro ex tunc, † videnda eſt gloſſa in 10
Clementina 1. in verbo, ex nunc, de con-
ceſsion. præbend. l. Titius, ff. de verborum
obligation. & quæ ſcribunt Tiraquellus in
tractatu de vtroque retract. part. 2. §. 2. gloſ-
ſa 1. num. 86. pagin. 900. & in l. ſi vnquam,
C. de reuocand. donation. in verbo reuerta-
tur, num. 141. & num. 295. & in tractatu de
conſtit. part. 3. limitatione 2. num. 16. folio
85. Rebuffus in l. mulieris appellatione 13.
§. detinere, pagin. 125. cum ſequentibus, Ri-
pa reſponſ. 25. num. 4. Iacob. Puteus deciſ.
239. libro 2. Petrus Surdus deciſ. 153. num.
11. Tellus in l. 17. Taurina; num. 41. & ad
hoc eſt notabilia doctrina Baldi in cap. Im-
perialem, §. inſuper, colu. vltim. de prohit.
feudi alienat per Federic. vbi tradit, quod
licèt verum ſit, quod ſi patronus offenſus
non fuerit in vita conqueſtus de feudata-
rio; † hæres non poſsit reuocare feudum, vt 11
probatur in l. vltim. C. de reuocand. dona-
tio. cum concordan. fallit quando in infeuda
tione eſſet appoſitum pactum, quod com-
miſſa fellonia, feudum amitteretur ipſo iu-
re, quia tunc tranſit in hæredem querela e-
tiam non præparata, quod ſequuntur ibi Al-
barot. Præpoſit. & alij, quos refert gloſſ. Pa-
riſien. in conſuetudin. Pariſien. §. 30. numer.
12. folio 245. cuius tamen contrarium ipſe
tenet: pro quibus (videri meo) facit expreſ-
ſa l. 7. titul. 4. part. 5. ibi: *Valdria faſta aquel
dia, o aquel tiempo que ſeñalaſſe el que la fizo,
de aquel dia en adelante ganarian la poßeſsion
y el ſeñorio della.* Et iſtam etiam ſententiam
tenet Peralta in rubric. ff. de hæred. inſti-
tuend. num. 114. pagin. 65. & dicit procede-
re magis ſine dubio quando apponitur clau-
ſula hodierna, quod attentata alienatione, in
ſequentem in gradu dominium transfera-
tur.

Ex quibus confirmantur quæ in iſta quæ-
ſtione ſcribit Molina libr. 1. de primogen.
cap. 12. num. 35. folio 98. Et quod ſequen-
ti in gradu competat hoc ius reuocandi a-
lienationem, & non fiſco, tenendum eſt,
quamuis gloſſ. Pariſien. in conſuetud. Pari-
ſienſib. part. 1. §. 8. gloſſ. 3. nu. 6. folio 112.
teneat, quod in hoc caſu competit ius fiſco
priuandi primogenitum, per gloſ. in l. his
conſequenter, §. 1. ff. famil. erciſcun. quia gloſ.
Pariſien. loquitur in † iure primogenituræ 12
quod iure hæreditario defertur, qui quan-
tum à noſtris maioratibus differat; ſtatim col
ligitur ibi à gloſſ. Pariſien. & confirmatur ex
pluribus quæ ſcribo in 1. part. huius operis
in præfatione, à num. 3. vbi probatum fuit,
longam eſſe differentiam inter primogeni-
ta Galliæ & Italiæ, & noſtros maioratus.
Et iſta etiam confirmantur ex pluribus quæ
ſcribo 4. part. quæſt. 23. Et prædicta con-
clu-

Digitized by Google

13 cluſio, † quod dominium bonorum maiora-
tus ſtatim facta alienatione transfertur in
proximum vocatum, adeò vera eſt, quod
hoc procedit etiam ignorante fideicommiſ-
ſario, & vocato, l. cum pater, §. ſurdo &
muto, ff. de legatis 2. l. vltim. §. vltim. C.
communia, de legatis. Et tradit in iſta mate-
ria fideicommiſſorum, & maioratuum, gloſ.
Pariſien. conſilio 1. pro Duce de Villaher-
moſa, num. 82. faciunt ſcripta per Tiraquel-
lum in l. ſi vnquam, C. de reuocand. donatio.
in verbo donatione largitus, num. 345. pa-
gin. 301. & l. 34. titulo 9. part. 6. & Telium
in l. 4. Tauri num. 59. Mantica de coniectũ.
ment. defuncti, libro 7. titulo 10. numer. 31.
pagin. 289. Gregorius Lopez in l. 34. titul.
9. part. 6. in gloſſa in verbo, *El ſeñorio*. pro-
batur in l. 45. Tauri, licèt quod ſpectandum
ſit tempus mortis grauati teneat Carolus
Rulnus in conſilio 109. nom. 2. libro 2. per
regulam l. peto, § prædium, ff. de legatis 2.
Ex reſolutione autem text. in dict. § ſurdo
& muto, & l. à Titio, ff. de furt. dicentiom,
quod dominium rei legatæ tranſit in lega-
tarium à die mortis, teſtatoris inferebam a-
14 liàs in practica, quod dominium meliora-
tionis tertij ſi facta ſit rei certę, tranſit † in
filium melioratum à die mortis patris melio-
rantis, licèt inter fratres meliorati nondum
ſit facta diuiſio bonorum, & lucrum, & dam-
num proueniens in re meliorata erit filij me
liorati à die mortis teſtatoris, maximè ſi pe-
tiuit poſſeſſionem rei datæ in meliloratio-
nem, ad quod etiam facit regula l. cum hæ-
redes ff. de acquirenda poſſeſsione, & hoc
ad multa expedit ſcire, ad quæ facit doctri-
na Baldi in l. omnium in fine, C. de teſtam.
poſt gloſſam, ibi, vbi vult, quod legatario ac-
quiritur plene dominium per teſtamentum
per mortem teſtatoris pleniſsimam per a-
ditionem hæreditatis, notat Simon de Pre-
tis libro 5. de interpretand. defunct. volunt.
dubit. 3. numer. 9. folio 493. & addo eun-
dem Simonem libro 1. interpr. 1. dubit. 3.
ſolution. 10. numer. 18. folio 35. Et an fi-
15 lius † familias poſsit petere rem fideicom-
miſsi à patre alienatam, tradunt Paulus Ca-
ſtrenſis in conſilio 247. columm. penultim.
libro 1. Hieronymus Gabriel conſilio 118.
num. 11. ad hoc legendus, quia latè diſputat,
& Petr. Surd deciſ. 242.

Et eſt notandum, quod ſi proximus, ſe-
quens in gradu non vult dominium auoca-
16 re, † admittitur alius idem, qui non vult
petere proximus, quod probatur in dict. §.
libertis, & §. fratre, notat Gregorius Lopez
in l. 10. titul 26. part. 4. in gloſſa 1. folio 68.
colomn. 4 in principio verſicul. ſed pone,
quod poſſeſſor, pro quo facit l. 73. Tauri,
ibi: *Vaya de grado en grado*, & l. 14. titulo 8.
part. 7. de quo tractant etiam Antonius Go-
mez in l. 45. Tauri, numer. 124. Matienço
in l. 8. titul. 11. libro 5. Recopilationis gloſ.
21. numer. 2. folio 384. Falcon. regul. 49.
auctoritate propria, numer. 12. quod veriſ-
ſimum eſt, & ex mente omnium iurium, &
Doctorum qui in iſta materia loquuntur, &
teſtatorum diſpoſitiones cum hoc ſe con-
formare videntur, & addit Molina libro 4.
de primogenijs, capit. 1. numer. 13. folio
114.

Ex quo infertur, quod licet ſucceſſor in
maioratu qui & hæres eſt prædeceſſoris,
excluderetur à iure reuocandi alienatio-
nem bonorum maioratus facta per præde-
ceſſorem, ſecundum ea quæ ſcribo in quar-
ta parte huius operis, quæſtion. 16. filius ta-
men † hæredis ſi & ipſe non ſit hæres hære- 17
dis, poteſt alienationem reuocare, aut in de-
fectum illius alius proximus conſanguineus
vocatus poſt eos, qui nolunt alienata pete-
re. Et in tantum eſt verum, quod facta alie-
natione bonorum maioratus dominium trãſ
it in proximum ſucceſſorem vocatum, quod
talis † proximus poteſt petere bona cum fru- 18
ctibus à die factæ alienationis, vt conclu-
dunt Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita,
ff. ad Trebellianum in impreſsione antiqua,
numer. 408. Capra conſilio 163. columm.
vltim. Petra de fideicommiſsis quæſtion. 3.
numer. 3. quos citat Peregrinus in tractatu
de fideicommiſſ. quæſtion. 49. numer. 108.
fol. 459. Pro quibus eſt textus expreſſus in
l. peto. §. prædium, ff. de legatis 1. ibi: *Si non
fuerit voluntaria alienatio*, vbi gloſſa allegat
pro concordante textum in l. cum pater, §.
libertis eodem titulo, ad quos addo Iaſonem
in l. filius familias, § diui, numer. 8. ff de le-
gatis 1. Et plura quæ refert Tiraquellus in
tractatu de vtroque retract. §. 1. gloſ. 7. num.
47. pagin. 87. & §. 26. gloſſ. 1. num. 11. pagin.
615. Gregorius Lopez in l. 2. titul 8. part. 5.
in gloſſ. in verbo: *Metido en tenencia*, Ioann.
Lopium in cap. per veſtras, de donation. in-
ter vir. & vxor. §. 38. numer. 8. pagin. 373.
faciunt tradita per Iaſonem in l. commodis,
num. 4. ff. de re iudic.

Et iſta proſunt ad deciſionem quæſtio-
nis, quæ contigit, & maximi momenti fuit
facta alienatio bonorum maioratus, † in cu- 19
ius fundatione erat clauſula, quod poſſeſſo-
re alienante proximus in gradu illam pete-
re poſſit, vel ad ſequentem in gradu ſtatim
deuolueretur; petiuit eam quidam conſan-
guineus ex vocatis à teſtatore, obijciebatur
à reo, quod alius, & non actor erat vocatus
in caſu contrauentionis, quia erat proxi-
mior: pro reo facit dicta regula, quod ex par
te actoris † ius metimor, l. 1. §. 1. ff. ſi pars hæ 20
redit. pet. & regula, l. vltim. C. de rei vendic.

item

item regula,l. loci corpus,§. competit,ff. ſi
21 ſeru.vindicet.& regula,quod ſine actione †
nemo experitur,l.ſi pupilli, §. videamus,ff.
de negotiis geſtis, item vbicumque conſtat
22 rem ad alium pertinere, conſequenter † nec
agenti actio competit, l. Pomponius,§ ſi is
qui,ff de procurator. Item,quod licet de iure
tertij non poſsit opponi; tamen quan-
23 do lex priuat ipſo iure, † opponi poteſt de
iure tertij, ſecundùm Bald. in l. his conſequenter,§.1.ff famil.erciſcund. Cin.Bald.&
Aretin.in l.cum ſeruum,C.de ſeru fugitiu.
& in l.2.poſt princip C.quib res iudic.non
nocet cum alijs, quæ citat Tiraquellus in l.
ſi vnquam,in verbo reuertatur, num. 356.
pagin. 52. C. de reuocand. donation & faciunt quæ ſcribo in quarta part. quæſtion.
15.ad iſta legenda. Sed cum dominium bonorum maioratus ſtatim abſque aliqua declaratione tranſeant in proximum vocatum,
24 ſequitur quod licet opponere de iſto iure †
tertij:faciunt etiam pro reo quæ ſcripta fuerunt ſupra in ſecunda part. quæſtion. 7.à
num.58.vbi reſolutum fuit,quod ille qui petit bona maioratus, tenetur præciſe probare conſanguinitatis gradus pro actore, facit
regula dict. l.1. §.1.ff ſi pars hæred.pet. &
retorqueri poteſt dict.l loci corpus,§.competit,& regul.l.2.ff. ſi ager vectig. vel emphyteut. peta. & quæ ſcribit Bart.in dict.l.
2.ff.de excep.rei iudic. late Tiraquellus in
dict.loco,& regul.dict.l.cum pater, §.libertis,& l.pæto.§.fratre,& omnia quę ſupra ſcripta ſunt,& quæ tradita fuerunt in d. quæſt.
7.par.2.

25 Eſt tamen in his animaduertendum, †
quod non poſſunt illi quibus ius reuocandi
alienationem competit,propria auctoritate
apprehendere res alienatas, vt conſtat ex
doctrina Bartoli in authent. vt de cætero
commutatio Eccleſiæ rerum, num. 24. fol.
27. quod procedit niſi teſtator qui alienationem prohibuit,ad hoc dedit facultatem,
argumento l. creditoris, C. de pignor.cum
ibi notatis per Bart. & aliis, Iacobus Puteus
deciſ.443.par.2.&quod ſi quis ſit legatarius
26 & executor,†poſsit capere rem legatam propria auctoritate,volunt Bald.in l.non dubiũ
C.de legat.Gregor.Lop.in l.a.tit.10.par.6.
glo.1.qui legi debet,& Ioan.Franciſc.in tracta.de varonibus,pragmat.11.num.28.pag.
260.licet contra Bart. teneat gloſ. in d authen.in verbo licentia, quam dicit ſingularem Bald.in c.cæterum, num.6.de iudic.Iaſon in l.filius familias,§ diui,num. 28. quos
refert Aymon conſ.241.num 16.Soci.Iun.
in d.§.diui,num.186.ff. de legat. 1.fol.194.
faciunt ſcripta per Zaſium conſ. 11.nu.14.
qui plura refert & addo Matiençum in l.8.
titul.7.lib.5.Recopil.gloſ.5.num.4.fol.190.
& gloſ.6.num.3.fol.193. & l.56.titul. 18.
par.3 in verſ.*Otroſi otorgo al comprador*, &
Maſcard.lib.3.concl.1375. num.8. Et quod
vbicumque prohibitio alienandi fuit † ex- 27
preſſa,poſsit vocatus apprehendere poſſeſſionem bonorum propria auctoritate, volunt Aym. in d.conſ.241. Alciat conſ. 257.
col penult.circa medium,Beroium conſ.91.
lib.2. Loaces in d.§.diui,num.119.Zanch.in
l.hæredes mei, §. cum ita,part.5. num.114.
pag 239.ff.ad Trebellia. vbi plura ſcribit de
prohibitione alienationis expreſſa. Et quod
quando bona ſunt ſubiecta fideicõmiſſo,cenſeatur data licentia vocatis ad fideicommiſſum apprehendendi poſſeſsionem propria
auctoritate, voluerunt Roman in l.qui abſenti,§.1.ff.de acquir poſſ. Deci.conſ.424.nu.
16.quos citat Ioſeph.Ludouic deciſ.71.nu.
9.vbi ex hoc infert, num.12. quod talis vocatus ad fideicommiſſum licitè,& ſine vitio
poteſt apprehendere poſſeſsionem propria
auctoritate,quod volunt Iaſ.& alij pręcipuè
Ferdinand.num.59.in l. filius familias,§.diui,ff.de legat.1.Roland in conſ 98.num.30.
lib.2.Ioſeph. Ludouic. deciſ. 29 num.1. &
idem Simon de Pret.lib 3.de interpr.defun.
volun.interpr.4.dubit.1. ſolut.10.nu.6.fol.
283.De quo vide Iaſ.in conſ. 145.lib.4.Iacob Put.deciſ.73.p.2.Aelius Oſasc.deciſ. eadem.34.nu.19.cum ſeq. In quo Petr Anto.
dePetr.in tract.de fideicom.q.3.nu.30.pag.
34.diſtinguit inter alienationem tacitam,&
expreſſam poſt Zanch.quem citat in l.hæredes mei,§.cum ita,nu.407.ff. ad Trebell.cõcludentes,quod prohibitio expreſsè de non
alienando operatur, quod facta alienatione
fideicommiſſarius poteſt apprehendere poſſeſsionẽ propria auctoritate: ſecus ſi prohibitio fuit tacita. Et ad iſta eſt addenda regula
l.2.C.de iure emphyt.vbi Iaſ.nu.22.tenet,
quod ſi non obſeruantur conditiones poſitæ
in rebus datis ad emphyteu.poteſt dominus
propria autoritate occupare res datas; quod
tradunt Iacobi.in authen.qui rem,nu.26.C.
de Sacroſan.Eccleſ.Alex.in conſ.131.nu.3.
lib.4.Bart.Soci.in conſ.167.nu. 23 lib.2.Alcia.in l.3.§.nunciatio,nu 2. ff.de nou.oper.
nunc.Gozadi.in conſ.86.nu.9.Dec.qui communem dicit in conſ.146.nu.7.Alua.Valaſ.
in tract.de Iure emphyt.q.18.nu 9.fol.110.
ad quem addo notabile conſ. Aug. Ber. 452
n 13.lib.3.& eundẽ in conſ.47. nu.16 eod.
lib.& faciunt ſcripta per Pinell.in l.1 C.de
bon.mater.p.1.n.61.fol.54 Menoch.de adipiſcen.poſſ.rem.1.nu.42. cum ſeq.pag.17.
qui loquitur notabiliter meliꝰ de recup.poſſ.
rem.1 nu.75.cum ſeq.pag 317.notanter Cephal.in conſ.491. lib.4. nu.36.qui loquitur
in materia paſcuorũ,Ioan.Caſtill. in lib.controuerſiar.c.9.nu 14.fol.74.idem Menoch.
de

de recupe.poſſeſ.rem 5.nu.33.pag.368. Et
28 an facta alienatione † contra legem finalem,
C.de iure emphy.poſsit emptos expelli abſ
que decreto,& de facto,examioat Vincent.
Carroe. in tract. de locato tit. de locatione
emphyt.q.12.n.1.fol.91.Et an poſsint occu
pari bona clerici defuncti propria auctoritate
tradit latè Caſſan.in conſuetud.Busgund.ru
bri.de mais mort,§.5.n.69.pag.1117.Ex qui
bus ego infero intellectum ad ea quæ ſcribo
in hac 3.p q.24.vbi tracto,an remedium at-
tentatorum poſsit intentari contra eum,cui
data fuit poſſeſsio per ſententiam appellatio
ne non obſtante.Et ad iſta etiam legẽda ſunt
quæ ſcribo infra hac 3.p q.14. & infra vbi
tracto,quando ſucceſſor in maioratu poſſet
propria auctoritate capere poſſeſsionem;&
quod licentia capiendi poſſeſsionem pro-
29 pria † auctaritate operetur ſolum quando ſi-
ne violentia caperetur poſſeſsio; volunt Ve
ronenſis in conſ 60. ommiſſa facti ſerie du-
bio 2.Pariſ.conſ.1.nu.175. lib.1.Quintil.
Mandoſ in regul.Cancella.19.de ſubrogãd.
collitigantib.q.5.nu.8 fol.67. & legi debet
idem Mandoſ.conſ.48.per totum,Anto.Pe
regri.in tract.de fideicomm art.51.nu.138.
fol.51..Quibus ſunt addenda,quæ ſcribunt
Innoc.Abb.& alij in c.verum,de forn com-
per.Præpoſit.in c.verum de condit.appoſi.
Cæſar Lambertin.de iure patron p.1 lib.1.
q 9 art.4.nu 4.fol.95.Rebuf.in tract de pa-
cifi.poſſeſ.nu.286.cum plurib.ſeq,pag.316.
& in praxi benefic. in declarat.nouæ proui
ſionis , pag.22. verſ. poſteà,qui latè tractat
materiam,c.eum qui,de præbend.in 6.& no
tanter Epiſcop. Couarru.reſolut.lib. 3. cap.
16.num. 7. verſ. oportet tamen, Menoch.
de recuperand poſſ.rem,9.num. 306.pagin.
420. poſt Rip. in cap.ſæpè,num.100.de re-
ſtit.ſpoliator.

Animaduerto tamen, quod fideicommiſ-
30 ſarius debet capere poſſeſsionem † de manu
hæredis,& non poteſt capere poſſeſsionem
propria auctoritate,ſecundùm gloſ.in l.1.§.
ſed quoties, ff.ad Trebellian. vt per De-
cium in conſ.462.num.12.latius Berqius in
conſ.47.nu.15.lib.3.Et iſtis congruit glo.in
l.1.§.hoc interdictum,vbi Bart. ff. vti poſsi-
de.Qui volunt,quod poſſeſſor habens ciui-
lem poſſeſsionem poteſt propria auctoritate
apprehendere corporalem poſſeſsionem,&
idem volunt Bart. & DD.in l.clam poſside-
re,§.qui ad nundinas,ff.de acquir.poſſ.Abb.
& Anton.in c.olim , de reſtit.ſpoliator.Re-
buſ. in præfat. ad titulum, de cauſa poſſ.&
propriet.pag.255.verſ.quintum remedium.
Et tradit etiam Roderic.Suar. in l.poſt rem
iudicatam,ff.de re iudic. in verſic. *F que las
cumplades*, num. 11.pag. 291.Et confirmo,
quia quando reſiſtit alienationi bonorum
feudalium,cum res reſiſtat alienationi , non
tranſit poſſeſsio in emptorem, nec domi-
nium,vt tradit Regens de Ponte conſ.9.&
93.quem citat Ioan.Franciſc.in tract.de va-
ronib.pagmat.11.num.32.pag.260.Et qua-
liter, & in quibus caſibus operetur licentia
de ingrediendo poſſeſsionem;† latiſsimè tra 31
ctat Menoch.de adipiſcen.poſſ.rem.5.num.
74.cum ſeqq.pag. 140.& legi debet rem.2.
num.42.& rem.4 num 47.gloſ.Pariſ.in con
ſuetudinib.Pariſien.p.1.§.1.gloſ.3. num.7.
fol.22.Et an finito tempore locationis,poſ-
ſit dominus propria auctoritate apprehende
re poſſeſsionẽ,tradit Speculat.tit. de locato,
fol.100.Addit etiam Grego.Lop.in d l.10.
tit.26 p.4.Statuendum eſſe tempus † proxi 32
mo ſequenti in gradu,in quo petat rem alie-
natam ad petitionem alterius proximi , qui
eum ſequitur,& idem reſoluit Molin.lib.4.
de primog.c.1.nu.13.fol.115.ad quos addo
deciſ.Pedem.177.nu.4.Et ad hoc vide eun-
dem Greg.Lop. in l.10.tit.13.in glo.vlt.p.
6.Peral.in l vnum ex familia,§.ſi rem tuam,
nu.6.pag.621.ff.de legat,2. Nicol Boeri.in
conſuetud.Biturićc.tit.de retract.lignagier,
§.2.pag.92.col.1.

Et an ſi ſemel proximus † requiſitus pe- 33
tere rem maioratus,non petiuit;an poſsit po
ſteà penitere , & petere rem,reſolui poteſt
ex l.nonnunquam,vbi gloſ.& Bart.ff.de col
lation. bonor. & l. prætor,§. is ſui intereſt,
ff. de ſepulchro violat.& l. ſicut, § ſi volun-
tate,ff. quib. mod.pign. vel hypothec.ſolu.
& alijs pluribus iuribus citatis à Tiraquello
lib.1.de retract.in fine, num. 38. pag.767.
Et quod ſequens in gradu poſsit compellere
primogenitum, vt litiget ſuper ſe primoge-
nituræ;reſoluit in terminis Vincent.de Fran
chis,deciſ.Neapolit.41 nu.3. part 1.Et qua
liter ſit præferendus ille qui præuenit in pe
tendo bona fideicommiſsi,tradit Caldas Pe-
reir.in tract.de nomine ad emphyt. q 10.nu.
43.fol.100.ex gloſ.in l.vnum ex familia,§.
ſi duos,ff.de legat.2.vbi Bart.

Et ex dicta reſolutione infertur,dubi-
tabilem eſſe quandam † ſententiam Grego- 34
rij Lopez in l.41.titul.18 part. 3.in gloſ.in
verbo,*Que deſcuente* , verſus finem, vbi af-
firmat , quod ſi poſſeſſor maioratus alien-
uit aliquam rem ad maioratum ſpectantem,
ſi poſteà ſucceſſor eam rem reiuendicat,non
tenetur poſſeſſor eam rem cum fructibus
reſtituere quos percepit in vita vendito-
ris ; cum pro illius vita ſit dominus talium
fructuum , mouetur ex gloſſa , quam dicit
ſingularem,vbi Bald. in l. inſulam, ff.ſolut.
matrimon. & alia quæ refero infra , facit
textus notabilis in l. vnum ex familia , §.
ſed ſi fundum ibi , poſt mortem videlicet
eius , qui primò electus eſt, vbi gloſſa in
verbo,

verbo,eius, Bar.&alij.& l.ſeruo legatn 72. §.1.ff. de legat.1. & plura notabilia quæ refert Caldas Pereir. in tract.de renouat. emphyt.quæſt.16.nu.34.fol.132. Anton. Peregr. in tract.de fideicommiſ. artic. 40. numero 7. fol.138. Et conducunt tradita per addition. Antonij Gammæ 188. folio 3. & bona lex 3.tit.10. libro 5. Recopilat. in illis verbis, *Exceptas las villas.* Nam ſi verum eſt, quod facta alienatione rerum maioratus per poſſeſſorem ſtatim transfertur dominium ad ſequentem vocatum in gradu: exinde infertur, quòd fructus ex eodem momento ſunt iſtius vocati ſequentis in gradu, & non eius qui vendidit; quia fructus ſequuntur dominium,l.Titia, ff.de ſolution.com concordantib. Et quòd donatarius poſsit propria authoritate capere res donatas,vtendo poſſeſsione ciuili,& habeat interdictum vti poſsidetis, volunt Bart. in l.1. in fine, ff. vti poſsidetis, & alij, vt per Auguſtin.Beroium in conſ.130 no 67 cum ſequent.libr.2. Et qualiter quis poſsit capere poſſeſsionem propria authoritate, rectè tractat Matth.ab Afflict. deciſio.40. nume-
35 ro 7. Et iſta † cõcluſio fortius procedit, quãdo conditur maioratus prouideret,quod ipſo iure poſſeſſor bonorum maioratus alienaret rem maioratus, deueniret ad ſequentem in gradu, vt patet ex doctrina Pauli in dict. l. qui abſentis,& alijs quæ ſupra retuli. Et in hoc puncto,quando emptor bonorum maioratus teneatur ad reſtitutionem fructuũ, vide particularem quæſtionem,quam facio in 4.parte huius operis, quæſtion. 36. per totã: & quæ nouiſsimè ſcribit Ioann. Gutierrez quæſtionum practicar. quæſtione 71.numero 15.cum ſequent.pagin.676.Et ex ſuperioribus infertur, quòd in bonis maioratus non procedit doctrina Amadei de Ponte in tract.Laudemior.quæſtion.37.columm. 3. fol. 44. vbi ex Barthol.Iaſone, & alijs,in §. fin. §.ſed quia, C.commun. delegat.reſoluit,quòd ſi alienetur res fideicommiſſo ſubiecta,quia interim tenet alienatio, licèt ſit reſolubilis,debetur laudemia tanquam ex contractu valido,notat in alio propoſito Antonius Theſaur. deciſ.267. numero 2. Anton.Petra de fideicommiſſ. quæſt. iuris 11.num.563.pag.317.circa intellectũ textus in l.peto,§.prædium, ff. de legat. 2. Et eſt dubitandum de reſolutione Pauli de Caſtro in conſilio 290. viſa ſupraſcripta facti narratione,libro ſecũdo,numero quarto,vbi per dictum §.prædium,& alia iura,reſoluit,quòd filius, viuente patre,non poteſt reuocare feudum alienatum, maximè ſi ſit hæres patris.

Fauor publicus verſatur in conſeruatione bonorũ maioratus,num.36.

Leges non tam in verborum forma quàm in ratione conſiſtunt,num.37.

Pro expreſſo habendum eſt,in quo eſt eadem ratio,num.38.

Omiſſum non cenſetur quod ſimile eſt expreſſo,numero 39.

Poſſeſſor bonorum maioratus poſsidet bona nomine ſucceſſorum,num.40. An ſit dominus vel vſufructuarius,num.42.& an teneatur ſatiſdare de iudicio ſiſti,num.43.Pro vita ſua eſt dominus,num.49.Non tenetur arbores plantare,num.50.An poſsit accipere redemptionem cenſus,nu.53.Authoris ſententia, n.54.

Alienatione rerum feudalium quoad proprietatẽ prohibita,an cenſeatur prohibita quoad poſſeſſionem,num.41.

Dominus quis verè dicatur num.44.

Dominium quid ſit & quotuplex,num 44.45.& 46. Directio eſt proprietas ſuperior,vtile proprietas inferior,num.48.

Hæres vniuerſalis & fideicommiſſarius appellantur alter dominus directus,alius vtilis,nu 47.

Mater non tenetur regulariter filiam dotare, n. 51. Quid ſi habeat filia maioratum ſufficientem ad alimenta,n.52.

Vſufructuarius ſi alij tradat poſſeſsionem,vel expellatur,an dominus ciuilem amittat,numero 55.

Sententia contra vſumfructuarium proprietario an præiudicet,n,56.

Donator ſi tradat rem donatam per retentionem vſusfructus,vel aliàs, & poſtea rem alteri donet,& moriatur,an poſsit agere donatarius interdicto,vt illi poſſeſsio naturalis reſtituatur,num 57.

Emphyteuſi finita,ciuilis vel naturalis poſſeſsio ad dominum reuertitur,num.58.

Colonus ſi poſſeſsionem tradat, an illam dominus amittat,num.59.Per eum qualiter continuetur poſſeſsio, n.60. Poſſeſsio per eum retenta an amittatur,ſi alius eam ingrediatur domino ignorante,n 61.Et quid in maioratu, nu.62. Qualiter poſsit expelli finita conductione propria authoritate domini,n.63.

Hæres an poſsit ratione iuris patronatus præſentare ante poſſeſsionem acquiſitam, n.64.

Mortuus an ſaiſit vſufructuarium hæredem,numero 65.

Vſufructuario mortuo, poſſeſsio ciuilis proprietarij trahit ad ſe naturalem poſſeſsionem, quę erat apud vſufructuarium,n.66.

Parentes ſi maioratum inſtituant in filiũ de aliquibus rebus,vſufructu reſeruato, per eorum mortẽ poſſeſsio ipſo iure in filiũ tranſit, n.67.

Conſuetudo quæ facit viuum capacem ad ſuccedẽdum,intelligitur de his quæ ad defunctum tẽpore obitus ſui iure dominij vel quaſi pertinebant,num.68.

*Poſſeſſor bonorũ maioratus an ex eius bonis poſ-
ſit dare arrhas mulieri, n. 69. & 75 an dica-
tur decimam bonorum excedere, num. 70.*

*Bona emphyteutica an veniant in fideicommiſſi
reſtitutione, n 71. Quid in feudo, num. 72.*

*Filia bonis paternis renuncians, an feudalibus
etiam renunciet, num. 73.*

*Bona reſtitutioni ſubiecta an veniant in genera-
li bonorum obligatione, n. 74.*

*Æſtimatio rerum dotalium non facit emptionem,
quando tempore æſtimationis maritus non eſt
ſoluendo, nec habet bona, ex quibus æſtimatio
nem rerum dotalium ſoluere poſsit, numero
76.*

*Intellectus ad l. hæreditatũ. ff. ad l. falcid. nume
ro 77.*

*Infertur quod ex bonis maioratus, quæ quis acce-
pit cum muliere in dotem, non eſt facienda
computatio ioiarum, num. 78.*

*Bona maioratus an poſsint in dotem dari, numero
79. & 80.*

Poſt num. 80 inuenies alia ſummaria.

QVibus ſuppoſitis, licèt nihil commune
habeat proprietas cum poſſeſsione, cũ
in hac materia, de qua agimus, ſit eadem ra-
tio ad hoc vt transferatur in proximum ſe-
quentem in gradu poſſeſsio, quemadmodũ
& proprietas: quia vtrumque intereſt ad cõ
ſeruationem & tuitionem rerum maiora-
36 tus; in quorum vnione & conſeruatione †
verſatur fauor publicus, l. 2. §. deinde quia
difficile, ff. de origin. iur. notat latè Ancha-
rran. in conſ. 339. pro maiori, numer. 3. fa-
ciunt ſcripta per Socin. Iun. in conſil. 1. li-
bro primo, latius Molin. libr. 1. de primog.
cap. 18. numer. 1. cum alijs: & videnda ſunt
quæ ſcribo ſupra in 5. part. quæſtione 27.
quia bona maioratus faciliter per manus ex
traneorum poſſeſſorum amittuntur: idem
ius ſeruari debet tam in translatione pro-
prietatis, quàm in poſſeſsione, iuxta iura
vulgata. Secundò ad hoc facit, quia vera in
tentio, ratio & mens d. l. 45. tendit ad hoc
quod nullatenus poſſeſſores rerum maiora
tus poſſunt ex facto ſuo præiudicare ſuc-
ceſſoribus, & præcauere, ne bona maiora-
tus paſsim amittantur. Et iſta ratio, cùm ge-
neralis ſit, & militet tàm in caſu alienationis
quàm in caſu mortis; ſtatuendum idem ius
37 in vtroque caſu eſt: quia leges † non tàm in
verborum forma, quàm in ratione conſi-
ſtunt, l. ſcire leges, ff. de legib. & ratio de-
cidit omnes caſus, non per extenſionem, ſed
ſicut genus comprehendit ſpecies, ſecun-
dùm Petram & Cinum in l. iura non in ſin-
gulas, ff. de regul. iur. Et ratio eſt diuerſorũ
caſuum coniunctio ad eundem finem tendẽ
tium, Bart. in l. omnes populi, in verſic. Ter
tiò quæro, col. 7. ff. de iuſt. & iur. De qua re
plura ſcribit Tiraq. in tract. de ceſſante cau
ſa par. 1. num. 537. cum alijs, & iterum nu-
mero 152. cum ſequent. Et pro expreſſo †
habendum eſt, in quo eſt eadem ratio, ſecun 38
dùm Bald. in cap. inter corporalia, nu 1. de
translat. Epiſcop. vel elect. & Signorol. cõſ.
14. col. vlt. & ſcripſi latè ſupra par. 2. q. 6. &
omiſſum † non cenſetur quod ſimile eſt ex 39
preſſo, l. ſi extraneus, ff. de cõdit. ob cauſam,
l. vlt. §. vlt. ff. mandati cum ſimilib. vt per Ti-
raq. lib. 1. de retract. §. 2. gloſ. 1. n. 19. pagin.
391. vbi tradit vnum ad noſtrum propoſitũ
accommodatiſsimum, quod illud quod omiſ
ſum eſt propter maiorem vſum, non cenſe-
tur omiſsũ. Ex quo arguere poſſumus, quod
licet d. l. 45. non faciat mentionem de tranſ-
latione poſſeſsionis, niſi in caſu mortis, illud
fuit, quia raro ſucceditur in maioratibus, ni
ſi per mortẽ anteceſſorum, vt eſt notiſsimũ.
Vnde alij caſus qui eundem habent effectũ,
omiſsi non cenſentur: & idem Tiraq. qui la-
tius confirmat, §. 21. gloſ. vnica, n. 5. pagin.
571. & in tract. de nobil. c. 20. n. 71. pag. 149
& de hoc ago in 1. par. tract. q. 22. à nu. 15.
Et hoc iuſtificatur, quia illi qui faciunt maio
ratus, præcipuè his noſtris temporibus, mag-
nis ſe muniunt cautelis ad hoc, vt bona ma-
ioratus non amittantur, quorum intentio eſt
prohibere alienationẽ maioratuum, tum in
proprietate, tum in poſſeſsione: & iſta con-
iecturata volontas ſeruanda eſt perinde ac ſi
expreſſa fuiſſet, l. Titius, §. Lucius. ff. de li-
ber. & poſthum. l. tale pactum, §. vltI. ff. de
pact. Et veriſimile eſt, quòd teſtator voluit
prohibere non ſolum alienationem proprie
tatis, ſed poſſeſsionis, vnde hoc debet habe-
ri pro expreſſo, iuxta iura citata.

Præterea pro hac ſententia facit alia no-
ua ratio. Nam cùm poſſeſſor bonorum ma-
ioratus habeat bona tàm in proprietate,
quàm poſſeſsione † nomine ſucceſſorum, 40
vt patet ex dict. l. 45. prout illam pondera-
ui in 1. par. quæſtione 24. in quo loco alia
adduxi pro hoc antecedenti bona alienan-
do, nec in proprietate, nec in poſſeſsione
ex facto ſuo poteſt ſucceſſoribus præiudi-
care, argum. l. quoties, C. de donation. quæ
ſub modo, & eſt melior l. 7. titul. 4. part. 5.
& vt cauetur ferè in omnibus maioratibus
ſucceſſores grauantur, quòd ſi bona maiora
tus alienauerint, ad ſucceſſorem ſequentem
in gradu ſtatim deuoluatur, & poſſeſsio eidẽ
quæritur illicò quod cedit dies vocationis
per mortem vel alienationẽ, aut alium actũ
ſimilem, iuxta dict. l. 45. Quia autem in iſta
quæſtione his retulimus dictam l. part. 7. ti-
tul. 4. par. 5. eſt animaduertendum maximè
facere pro iſta opinione, cùm ex dicta l. ad-
ueniente die vel conditione donationis,
ſtatim tranſeat dominium & poſſeſsio in
donat

Digitized by Google

donatarium,vt in eadam lege latius ſtatul-
tur. Ex quo ſequitur, idem dicendum eſſe
in noſtro caſu, cùm poſſeſſor booorum ma-
ioratus alienat rem ad maioratum petinen-
tem. Et quòd prohibita alienatione rerum
41 feudalium quoad proprietatem, † cenſeatur
prohibita quoad poſſeſsionem, probatur in
cap.1. de prohibit.feud.alienat.per Federi-
cum tradit Roland. in conſ. 59. numero 5.
libro 2. qui id intelligit quoad damnum do-
mini,non quando ſolum ageretur de præiu
dicio vaſſalli durante eius vita. Et rectè di-
cere poſſumus diſpoſitionem dict. l.45. nõ
eſſe nouam, ſed declaratoriam legum anti-
quarum,præcipuè partitarum,vt ex Pala-
cio Rubeo,qui interfuit in ordinatione di-
ctarum,is inquam in l.27. Tauri, numero
16.& alijs probauit in initio ſecundæ par-
tis, quod eſt conſideratione digniſsimum
pro intellectu iſtius materiæ, & in practica
ſummè notandum.

Nec huic ſententiæ contradicit, quòd
42 poſſeſſor bonorum maioratus † ſit pro vita
ſua dominus, vt probatur in dict.l.non ideò
minus, ff. de rei vendic. & in l. generaliter,
§. ſub conditione, ff. qui & à quibus, & te-
nent Baldus in l.voluntas,numero 10. C.de
fideicomm. Antonius Gomez in l.40. Tau-
ri,numero 76.& Simanc. libro de inſtitut.
Catholic.cap.9.numero 149. fol. 44. Gre-
gor. Lopez in l.7. titulo 4.part.5.in gloſſ.
in verbo, *el ſeñorio*, Tellus in l. 27. Tauri,
numero 18. & Pinell.in l.1.par.2. numero
8. C.de bonis matern. Peralt. in l. 3. §. qui
fideicommiſſam,numero 78.pagina 211.ff.
de hæred inſtituend. & iterum nume.106.
pag.234. Anton.Gamma deciſ.6.ad finem,
Aluar. Valaſc. conſult. 116. numero 5. qui
tradit ſe dixiſſe in tract. de iur. emphyt. q.
29.num.25.Gloſ.Pariſ.in conſ. 1.pro Duce
de Villahermoſa num.153. quibus adde Fe
linum, quem prædicti non referunt in cap.
auditis,num.6.de præſcript. & probatur in
l.1.§. ſerui appellatione,ff. ad Silanian. no-
tat & declarat Gloſſ.Pariſienſ.in conſuetu-
din.Pariſien. titul.1. de mater. feudal.§.22.
numero 116. fol.199. & §.13.gloſ.5.nume
ro 34.fol.153.Molina lib.de iuſt.& iur.tra-
ctat.2.diſput.3.pag.52.Petr.Sur.in tract.de
alimen. tit.4.q.9.num.26.fol.146. & tit. 7.
quæſt.5.num.9.fol.232. Caſtillo qui hoc re
fert in tract.de vſufructu,lib.1.cap.5. nu.2.
fol.53. Anton. Peregr. in tractat. de fidei-
commiſſ. art.10.numero 6.fol.358.& prius
art.3.nu.96. Et ad hoc eſt textus melior de
iure qui à nullo refertur in l. ſpecies, ff. de
auro & argen.legat. & reſoluit latè Molin.
lib.1.de primog.c.19.n.4.cũ ſeqq. fol.146.
& tradit Thomas Minadoius in conſti.reg-
ni Neapol.in aliquibus,notab.4. n.9. pagin.
2.Tom.

130.Anton.Peregr.in tract.de fideicomm.
ar.40.n.6.fol.358.Socin.Iun.in l. naturali-
ter,§.nihil commune,n.45.fol.54. ff.de ac-
quirend.poſſ. Zaſius conſ.1.lib 1.n.46.poſt
Bart.Alex.& Iaſon.in l.ſi tibi,ff.ſi cert pet.
Epiſcop.Sarmien. lib. de reddit. Eccleſiaſt.
par.4.c.6.nu.51.fol.66. vbi plura adducit,
& in terminis maioratus tradit etiam Ma-
tien.in l.6.tit.7.lib.5.Recop.gloſ.3. nu.13.
fol.176. Auend.reſpon.5.n.3.& Greg.Lo-
pez in l.43.tit.5. par.5. in gloſſ. in verbo,
Enagenar,& alia pro confirmatione iſtius cõ
cluſionis tradit Tiraq. lib.2.de retract. con-
ventim.gloſ.1.& vnica,num.36. pag.883.
Simon de Pret.lib.3.de interpr.defunct.vo
lunt.dub.5.ſolut.5.n.18.fol.361.qui refert
textum in l.deducta,§.diuerſum,ff.ad Tre-
bell.& idem tenet D.Anton.de Padill.in l.
in prouinciali, numero 13. pag. 562. C. de
ſeruit. & aqua, vbi ex hoc (licèt obſcurè)
tradit, poſſe poſſeſſorẽ maioratus pro vita
ſua imponere ſeruitutem in rebus maiora-
tus, contra Anton.Gomez in l. 40. Tauri,
numero 85.quod latius tractat Molina li-
bro 1.de primog. cap.20.numer.4. cum ſe-
quent.fol.154.Pro quorum etiam opinione
facit doctrina Angel.Rapha. Fulgoſ. & Iaſ.
in l.ſciendum,§.ſi fundus,ff.qui ſatiſdare co
gant. vbi dicit, quòd poſsidens bona reſti-
tutioni ſubiecta, † non tenetur ſatiſdare de 43
iudicio ſiſti,quem refert & ſequitur Roder.
Suar. in l.2. fori, titul. *De los emplaçamien-
tos*, pagin. mihi 372. num. 25. vbi Valdes
in addition.pag.340. Hippol. in rubric. de
fideiuſſorib.num.101. & eſt elegans conſi-
lium Alex.67.lib.5. videtur quod habui in
facto in quodã egregio caſu. Quãuis ad hæc
contradicat l.1.tit.28.par.3.quæ dicit,quòd
ille dicitur habere dominiũ alicuius rei, qui
poteſt † de illa liberè diſponere,ibi: *Señorio*
es poder que ha home en ſu coſa de fazer della, 44
y en ella lo que quiſiere,ſegũ Dios,y ſegun fuero:
quæ lex apertè docet,quòd ille dicitur do-
minus alicuius rei,qui poteſt liberè rem alie
nare,& non alius:quod volunt Carol. Ruin.
in conſ.vlt.n.6.lib.3.Cephal.conſ.451.nu.
11.lib.3.& dicit Bar.in l.ſiquis vi,§.differẽ-
tia,ff.de acquir.poſſ. quod dominiũ in vera
ſignificatione & ſtricta eſt ius de re corpora
li perfectè diſponẽdi,niſi lege prohibeatur:
& dicit Bal.in l.illud,§.fœmina, C.de ſecũd.
nupt. quod dominium abſolute eſt plena
proprietas cum alienandi poteſtate. Et pro
batur in l. Iulianus 5. §. vlt. ff. de reiven-
dic.& in l.mater quæ defuncto, C.ad Ter-
tull. tradunt Carol.Ruin.in conſ.1. nu.21.
& in conſ.121.num.7.lib.2.Menoc. de re-
cuper.poſſ.in præfat.n.15.pag.299. & lega
tur Greg.Lop.Madera in lib.animaduerſio
num cap.26.Parlador. cap.4. quotidianarũ

quæſtion. tradit Mantica de coniect. ment.
defunct. libro quarto, titulo tertio, artic. 59.
numero 5. fol. 67. Et conducit quod ſcribit
Roderic. Suarez in l. quoniam in prioribus,
limitatio. 1. numero ſeptimo, C. de inoffic.
teſtam. Decius in conſ. 558. numero quinto,
Bart. Socin. in conſilio 9. numero 32. libro 1.

Sed ad hoc explicare poſſumus ex diſpoſitione dictæ legis partitæ, vbi poſt aliam
ſcripſit prædicta verba; illicò elegantiſſimè
45 † dicit: *La tercera manera de ſeñorio es, poderio que el home ha en el fruto, o en renta de algunas coſas en ſu vida, o en tiempo cierto, o en caſtillo, o en tierra que home ouieſſe en feudo; aſſi como dizen las leyes deſte nueſtro libro, que fablan en eſta razon.* Pondera igitur verba
illius legis, ibi: *Renta de algunas coſas en ſu vida, o en tiempo cierto,* cum præcedentibus &
ſequentibus verbis: quæ lex ad plura eſt
ſingularis, cui addo Baldum in l. in rebus,
46 C. de iure dotium, numero primo, folio 89.
vbi dicit, quòd dominium dicitur † quadrupliciter, & Ioann. Lopius in l. 74. Tauri, numero 1. vbi Gomez Arias numer. 38. cum
ſequent. Et de dominio plura ſingularia ſcribit Anton. Petra de fideicommiſſ. quæſt. 13.
numero primo cum ſequen. pag. 462. Ioan.
Lopius in l. 74. Taurina, numero primo cũ
ſequent. Et appellatione dominij venit omne dominium, ſiue directum, ſiue vtile, ſiue
feudale, ſiue emphyteuticum, aut ſuperficiarium, & etiam dominium iurium, ſecundùm Gloſſ. Pariſienſ. 2. par. conſuetud. Pariſienſ. §. 37. gloſ. 2. numero 1. fol. 272. Et
de hoc etiam agunt Nicol. Boer. deciſ. 42.
numero 41. Ioaon. Igneus in l. 5. §. ſi vir
vxori, ff. de acquirend. poſſeſ. Alexand. in
47 conſil. 96. numero ſexto, libro 4. Et hæres †
vniuerſalis & fideicommiſſarius appellantur alter dominus directus, alius vtilis, l. 1.
ibi, fructus, & in §. quanquam, ff. ad Trebellian. l. ſi hæres 70. ff. ad Trebellianum, volunt Barthol. in l. ex aſſe, ff. ad Trebell. Iaſo in l. poſt aditam, numero 2. C. de
impuber. & alijs, vt per Pinell. in l. 1. C. de
bonis matern. par. 3. numero 11. folio 72.
Et an vſufructuarius ſit dominus, melius
quàm alij in iure explicat Gloſ. Pariſ. in 1.
part. conſuetudin. Pariſienſ. §. 1. gloſ. 1. numero 3. & 4. fol. 9. Tiraquel. qui Gloſſ. Pariſien. citat, & eum vocat virum acris ingenij & iudicij, libr. 1. de retract. §. 1. gloſſ. 7.
numero 56. pag. 90. vbi lector multa videre poterit. De quo agit notanter Rebuff. in
l. rectè dicimus 25. pagina 205. ff. de verborum ſignificat. de qua l. rectè dicimus, nec
Gloſ. Pariſ. nec Tiraquellus, nec alij moderni meminerunt: ad quos addo l. 15. tit. 31.
& l. 4. titul. 32. part. 3. Et quòd dominium
vtile non ſit verum dominium, tradit Carol. Ruin. in conſilio 131. & vltim. numero decimo, libro primo. Et quòd ſi quis in
libello deducat dominium, non videatur deducere quaſi dominium, tradit idem Carol.
Ruinus in conſilio 32. numero 13. eod. lib.
Et dominium directum † eſt proprietas ſu- 48
perior; dominium verò vtile proprietas inferior, ſecundùm Baldum in procemio feudorum, num. 24. notat Gloſſ. Pariſ. in 2. par.
conſuetudin. Pariſien. §. 55. num. 12. fol. 113
Et qualiter reperiatur dominium directum
vniuerſale totius apud vnum, & dominium
rectum particulare rerum illius vniuerſi apud plures alios, tradunt Bart. Angel. & alij
per illum textum in l. 1. §. vlt. ff. de rei vendic. Iaſo in l. 3. §. ex contrario, num. 81. ff.
de acquir. poſſeſ. notanter Gloſ. Pariſ. §. 1.
gloſ. 6. num. 4. cum alijs, fol. 39. quod etiam
refert pro intellectu text. in l. ſi vt certo, §.
ſi duobus, ff. commoda, cum concordant. Et
de pluribus ſpeciebus dominiorũ varia ſcribit Quintil. Mandoſ. in gloſſ. facultatum, in
verbo, domini, fol. 5. colum. 4. & ſeq. ad quẽ
addo Ripam in rubr. de cauſ. poſſ. & proprict. n. 46. Epiſcop. Sarn. lib. 3. ſelectar. interpret. c. 2. n. 27. fol. 102.

Et hoc eſt tenendum, quòd poſſeſſor bonorũ maioratus pro vita ſua eſt † dominus, 49
licèt contrarium teneat idem Greg. Lopez
in l. 7. tit 4. part. 5. in gloſſ. in verbo, *El ſeñorio*, in fin. motus per illam legem, quæ nihil
(videri meo) facit, & alia iura. Et idem
quod Gregorius Lopez tenet nouiter Anton. de Leon in l. 3. numero 2. ff. de ſeruit.
motus, quia dominium eſt ius perfectè de re
diſponendi, prout ſupra dictum fuit, & idẽ
quod Gregorius Lopez tenet Gamma deciſ. 350. num. 1. & legendum etiam eſt quod
ſcribit Carol. Ruinus in l. naturaliter, § nihil commune, in addition. numero ſecundo, pagin. 147. ff. de acquiren. poſſeſ. Et ex
hoc quod poſſeſſor bonorum maioratus eſt
dominus, & non vſufructuarius, infertur,
quòd quamuis ille qui habet vſumfructum
teneatur arbores plantare, & ponere nouas
in locum illarum, quæ deſecantur, & teneatur nutrire pecudes in locum demortuarũ,
vt patet ex l. agri, & l. hactenus, & l. vetus,
ff. de vſufructuar. & in §. in pecudum, inſtit. de rerum diuiſ. & l. 21. quæ eſt ad hoc
ſingularis, tit. 31. part. 3. poſſeſſor bonorũ
maioratus ad hoc non tenetur, † cùm ſit do- 50
minus cum vinculo reſtitutionis, & non
vſufructuarius, niſi ad hoc grauetur per cõſtituentem maioratum. Et hanc quæſtionẽ,
vtrum poſſeſſor bonorum maioratus ſit dominus, vel ſolum vſufructuarius eius, tradit etiam Molina libr. 1. de primoge. c. 59.
fol. 545.

Ex

Ex quibus etiam infertũr ad deciſionem
quæſtionis, quæ de facto contigit. Scimus
51 quod regulariter mater † nõ tenetur filiam
dotare,l. neque mater,C.de iure dotium, l.
9.tit.11.par.5.cum concordan. quæ ſcribo
infra 4.par.quæſt.28.Dubitatum fuit,an ma
ter teneatur dotare filiam,quæ habet maio-
52 ratum † ſufficientem ad illius alimenta:infer
tur etiam ad doctrinam Feliciani in tract.
de cenſib.lib.4.num.5.fol.237.vbi tradit,
53 quòd poſſeſſor maioratus † non poteſt acci
pere redemptionem cenſus, niſi cum iudi-
cis authoritate.Sed ego exiſtimo, quòd alia
plura requiruntur ad hoc, vt debitores redi
mentes cenſus ſint ſecuri,& ad aliam doctri
nam eiuſdem libr.2.cap.3.numero 18.fol.
165.vbi tradit,poſſeſſorem maioratus poſſe
pro vita ſua imponere cenſum,quod veriſ-
ſimum iudico.

Licet igitur (vt ad quæſtionem redeam)
54 poſſeſſor † maioratus ſit dominus bonorũ
ad maioratum concernentium pro vita ſua,
tale dominium non liberum nec abſolutum
eſt, ſed ligatum & ſtrictum, & ſecundùm
quid, & pro illo tempore quo ſeruauerit
conditiones, & vincula per conditorem
data, & (vt ſupra fundaui) non ſolum poſ
ſidet nomine ſuo, ſed etiam ſucceſſorum,
& vocatorum ad maioratum, & quodam-
modo vſufructuarius eſt. Qua ratione in
hoc propoſito quadrat quædam Abbatis o-
pinio in capit. olim in 1. numero 12. de
reſtitution.ſpoliator.vbi dicitur,quod vſu-
fructuarius qui poſsidet naturaliter, ſi ex-
pellatur, vel alij tradat poſſeſsionem,domi-
55 nus † non amittit ſuam ciuilem, quia non
eſt fundata ſuper illa naturali vſufructua-
rij, citat Odofred. in l.vltim. C. de acqui-
rend.poſſeſsion.& notat Gregorius Lopez
in l.13.titulo 30.par.3. in gloſſa, in verbo,
Arrendada: & pro hac ſententia facit reſo-
lutio Bart.& aliorum in l.ſæpe, ff.de re iu-
dicat. præcipuè Alexand.numero 506. vbi
per iſta reſoluunt, quod ſententia lata con
56 tra vſufructuarium non † nocet proprieta
rio, tradit Gloſſa Pariſienſ.in conſuetudin.
Pariſienſ. part.1.§.31.numero 24.fol.258.
& doctrina Barthol.in l.1.in fine,columu.
penult.ibi, & eodem modo, ff.vti poſsidet.
vbi vult,quòd ſi hæredes vſufructuarij ſtẽt
in poſſeſsione,& nolint res reſtituere, po-
teſt contra eos intentari interdictum vti-
poſsidetis: & idem Bart. & Alexand. in l.
clam poſsidere,§.qui ad nundinas, ff.de ac-
quir.poſſ.confirmat Auguſt.Beroi.in conſ.
130.num.67.cum ſequen.lib.2. & in conſ.
60.num.26.& 27 libro 1.vbi elegantiſsimè
57 tradit,quòd ſi † donator tradidit rem dona-
tam per retentionem vſufructus, vel aliàs,
& poſtea donet rem alteri,& donans moria
tur, poteſt agere donatarius interdicto poſ
ſeſſorio,vt illi reſtituatur poſſeſsio natura-
lis, cùm ex die traditionis haberet proprie
tatem, & ciuilem poſſeſsionem. Ad quod
etiam facit egregia doctrina Caſſanei in cõ
ſuetudin.Burgund. rubr.7. de ſucceſſi. §. 1.
numero ſeptimo,limitatione 5.pagin.894.
verſic.Plus dico, vbi inquit,quòd ſi vſufru-
ctuarius vendidit alteri rem,in qua habebat
vſumfructum, qui poſtea tenuit,eam etiam
poſt triginta annos, poteſt proprietarius,
aut eius hæres,mortuo vſufructuario, ſe fa-
cere manutenere in poſſeſsione in ea re vẽ
dita: quem refert & ſequitur Tiraquel. in
tractat.le mors ſaiſit viuum,part.3. declara-
tion.1.numero octauo, pagina 170. Quod
confirmo ex eleganti doctrina, & quoti-
die neceſſaria Auguſtini Beroij in conſilio
45.numero 23. & 24. libro tertio, vbi re-
ſoluit,quòd emphyteuſi finita, † ciuilis vel 58
naturalis poſſeſsio reuertitur ad dominum,
per textum in l.ſed ſi nolit, ff. de acquiren.
poſſeſsion. & alia quæ refert: & facit ad
hæc in ſimili text.in l.ſi quis conductionis,
C. locati,& l.18.tit.8.par.5. De quo tamen
legenda ſunt quæ ſcribit Tiraq. in tract. de
conſtitut.par.1.num.14.fol.7.& in 2.part.
ampliat.20.num.1.fol.17.& in 3.par.limita.
14.num.1. fol.124. & in tract. le mors ſaiſit
viuum,par.3.declarat.5. num. 1. cum ſeqq.
pag.565.

Et eſt obiter animaduertenda l. 13. quæ
confirmat quandam opinionem,de qua per
Abbat. in dict.cap.cum olim, quia in effe-
ctu colligitur ex illa l. 53. quòd ſi colonus
qui habet rem † locatam,eam tradat alij,fa- 59
cit quod dominus amittat poſſeſsionem, ſi
tradat animo, quòd dominus eam amittat,
quod ex pluribus Doctoribus confirmat Ti
raq.& ibi declarat in lib.de conſtituto. p. 3.
limit.14.nu. 5.cum ſequen. fol.124. Aluar.
Valaſc de iure emphyt.q.18.num.13.folio
510. vbi tradit,idem eſſe in emphyteuta qui
poſſeſsionẽ tradit,quia dominus amittit ciui
lem poſſeſsionem,Hieron.Gabriel conſilio
31. num.13. quod eleganter explicat Au-
guſt.Beroius in conſ.75.n.22.lib.3.vbi tra-
dit,qualiter † per colonum continuetur poſ 60
ſeſsio in hęredem, etiãſi eam non apprehen
dat, quando ipſi hæredi affictum ſoluiſſet,
per l. qui vniuerſas, §. quod per colonum,
vbi Alex.ff.de acquiren.poſſ.quod notan-
ter tradit Matth. de Afflict.deciſ.167. Ga-
briel numero 6.vbi generaliter tradit, quòd
ſi colonus continuet poſſeſsionem nomine
hæredis,acquiritur poſſeſsio hæredi, ſi de-
functus poſsidebat animo & corpore per eũ
dem colonum.De qua materia legendus eſt
Corneus in conſ.103.n.7.lib.2.Nat. in con
ſilio 538.Siluanus in conſ.76. numero 2.

Digitized by Google

Burſat.in conſ.198.n.19.lib.2. qui hoc tra-
dit in egregio caſu, Paul. de Caſtr. in l. qui
ſundum in princip.notando ad hoc gloſ. 1.
ff.de vſu capio.pro empto. quem ſequitur
Greg.Lop.in l.1.tit.14.par.6. in gloſſa, in
verbo, *El ſeñorio*, vbi hoc intelligit, dummo-
do colonus continuet poſſeſsionem nomi-
ne hæredis, & quòd ſi colonus ſoluit cenſum
hæredi, continuetur in illũ poſſeſsio, tradit
Bald.in conſ.330.ſtatuto cauetur à num. 6.
lib.1.etiam Rebuff.tom.3.ad conſtit.Regias
tit.de cauſa benefic.poſſeſſ.art.vlt.gloſ. vni
ca,n.13.pag.314.Iaſ.l.1.in princip. n.105.
ff.de acquir.poſſeſ.& quæ ſcribo ſupra q.6.
num.49.Dec.in conſ.103.n.2. Aug. Beroi.
in conſ.55.n.21.lib.3.

Et ante oculos eſt habenda ſingularis re-
gula textus in l.vlt.ff.de acquiren.poſſ.cum
his quæ ſcribit Menoch. ibi decimoquarto
remedio recuperand.poſſeſ.num.1.cum ſe-
quent.pag.458. Et quòd poſſeſsio per co-
lonum retenta amittatur, ſi alius ingreſſus
61 eam fuerit, licèt domino ignorante † proba
tur in l.peregre,§.quibus, ff.de acquirend.
poſſeſ.tradit Socin.Iunior in conſ.146. nu.
3.libr.1. Et quòd ſi ex duobus colonis vnus
eſt expulſus, poſſeſsio relinquatur per re-
manentem, reſoluit Felin.in cap.illud,nu.1.
fol.40. de præſcript. poſt Baldum in eodẽ
cap. faciunt tradita per Bartholom. Socin.
cõſ.331.lib.2.& l.cum nemo,cap. locati, l.
quamuis,§.1.ff.de acquirend.poſſeſsion.l.3
§.ſi rem, & §.ſequenti, ff.eodem tit. & quod
ſcribit Ægidius Boſsius in tit. de Principe,
n.163.pag.622.Et quòd dominus non amit
tat poſſeſsionẽ, vbicumq; mittitur aliquis in
poſſeſsionem pro executione ſententiæ la-
tæ contra colonũ, docet ex pluribus autho-
ribus Carol.Ruin.in conſ.18.nu.4.lib.4. Et
quòd vbicumq; poſſeſsio eſt vacans, ſuffi-
ciat ad apprehendendam eam poſſeſsionem
obedientia vaſſallorum, ſeu ſubditorum: ſe-
cùs ſi alius ſit in poſſeſsione, tradunt Ægidi.
à Vella in deciſ.669. quem citat Felin.in c.
auditis,n.27.ſol.54. de præſcript. & quòd
vbicumq; colonus eſt deiectus vel ſpoliatus
vel mortuus dominus amittat poſſeſsionem,
reſoluit Auguſtin.Beroi.in conſ.45.nu.32.
libr. 3.& quòd colono non detur remedium
poſſeſſorium, tradunt Stephanus Bertrand.
conſ.210.lib.2. Caſſador.deciſ.14.propoſi-
ta fuit latius, Iacob.Pute. deciſ. 12. & 13.
part.1. & legenda ſunt quæ ſcribit Meno-
chius de recuperanda poſſeſsione remedio
1.num.62.pag.316.& remedio 17. nu. 71.
pag.543. & quæ ego ſupra quæſt.6. in hac
3.part. & quòd omnes coloni ſint deijcien-
di ad hoc vt dominus amittat poſſeſsionem,
tradit idem Auguſt.Beroi.in conſ.69.n.10.
lib.3. per regulam l.1.§. non alij autem, ff.
de vi & vi armat. & idem concludit Matth.
ab Afflict.deciſ.300. nu. 5. & legendus eſt
Iacob. Put. deciſ.170.per totam, par.1. Io-
ſeph.Maſcard.in tract.de probation. libr.3.
concluſ.1178.num.19.ſol.89. poſt Gozad.
quem citat conſ.86.n. 11.& 12.Auguſt.Be-
roi. in conſ.69.n.10.lib.3.concludentes idẽ
quod Beroius.

Ex quibus inferri poteſt ſingularis & no
uus intellectus † in iſta materia ad dicta in l. 62
45. nam ſiquidem colonus qui habet rem lo
catam à poſſeſſore rerum maioratus, tradat
eam alij eo animo, vt ille qui locauit eam a-
mittat, non tranſit poſſeſsio in ſucceſſorem
in maioratu virtute illius legis: quia ex facto
coloni ab alio eſt occupata, & cùm iſte ca-
ſus omiſſus ſit à dicta lege, habetur pro o-
miſſo, l.Beuius Marcellus, ff.de pact. dotali.
cum concordant. & eſt ſeruanda diſpoſitio
text.in d.l.13. quæ in iſto propoſito legi de
bet. Hęc tamen concluſio dubia ex eo reddi
tur, quia cùm per d.l.45. licèt poſſeſſor bo-
norum maioratus tradat in vita alteri poſſeſ
ſionem, nihilominus ſucceſſor poſſeſſor re-
maneat, non debet impediri talis poſſeſsio
ex facto coloni, qui minus ius habet quàm
poſſeſſor bonorum maioratus. Si igitur ex
facto domini poſſeſsio non amittatur in prę
iudicium ſucceſſoris, à fortiori factum co-
loni illi præiudicare non debet, quia deſtru
cto fundamento, deſtruuntur cætera omnia,
l. nam origo, ff.quod vi aut clam, l. lex ve-
ctigalis, ff.de pignor.c.cùm Paulus 1 q.1. &
in cauſato non poteſt eſſe plus iuris quàm
in influenti cauſa, c.1.§.hoc autem notandũ
qui feud.dar.poſſ.notat Bald.in l.1.ff.de Se-
natorib. Tiraquel.in tract. de primogenitu.
q.32.n.5.pag.115. Caſſan. in conſuetudin.
Burgund.rubr.3.§.8.ſol.113.nu.73. col.2.
Ad hæc facit, quòd ſcientia & patientia con
ductoris non ſufficit ad acquirendam poſ-
ſeſsionem in iuribus incorporalibus, ſecun-
dũ Carol.Ruin.in conſ.163.n.7.lib.5.Balb.
in tract.præſcript.2.part. 4.part. q.1. poſt
num.16.in addition.pag.283.Rebuff.tom.3
ad conſtit.Regias, tit.de matern.poſſ.in præ
fation.n.139.pag.239.& in cap. cum Eccle-
ſia Sutrina, vbi gloſ.in verb.in trium Epiſco
porum, verſ.Quarta eſt concluſio, pag.305.
col.2. de cauſa poſſeſ.& proprietat.& quòd
non ſit neceſſe quòd colonus continuet poſ
ſeſsionẽ nomine hæredis, ſed eſſe ſatis quòd
continuet conductionem, tradunt Zucar.in
l.vlt.n.314.C.de edict.Diui Adria. Ioſeph.
Maſcar.de probatio.concl.1180.n.16.folio
91.Et qualiter colonus expelli poſsit † fini 63
ta conductione propria authoritate domini,
tradit Parlador.lib.2.rer.quotidian.c.6.n.3.
pag.98. Et quòd hæres poſsit ratione iuris 64
patronat. præſentare † ante poſſeſsionem
acqui-

acquiſitam tradunt Bald.in d. l. vtrũ, C.de
edict.Diui Adrian.n.48.Roch.in tract. iuris
patron.in verbo,ipſe,n.24.Greg.Lop.in d.
l.1.tit.14.in gloſſ.*el ſeñorio*, ad fin. Et quòd
ſtatutum, vel conſuetudo de continuanda
poſſeſsione non habeat locũ in poſſeſsione
naturali vſufructuarij,voluerunt Ioann. de
Imola in conſ.26.viſucaſu,col.2.Rapha.Cu
man.conſ.137.& alij,vt per Gloſ. Pariſ. in
conſuet.par.1.§.30.n.174.fol.251. vbi etiã
refert Bald.in conſ.257.dicta themata, libr.
4.dicentem,quòd ſi quis faciat donationem
alicuius rei vſufructu retento per mortem
donãtis,extinguitur poſſeſsio naturalis quẽ
admodũ & vſusfructus:ſic ſcribit Rebuf.to-
65 mo 2.ad conſtit.Regias,tract.de mater.poſſ.
ar.10.gloſ.vnic.n.50. quòd mortuus † non
ſaiſit vſufructuarium hæredem,quia vſusfru
ctus morte finitur;& tradit Menoc. reme.4
de adipiſc.poſſ.n.372.pag.85. ad quẽ addo
Tiraq. in tract. le mors, p.3.declarat.1.n.1.
cum ſeqq. pag.165. Et mortuo vſufructua-
66 rio,† poſſeſsio ciuilis proprietarij trahit ad
ſe naturalem poſſeſsionẽ,quæ erat apud vſu
fructuariũ,vt per Nat.in conſ.419.poſt Bal.
& alios quos citat Menoc.conſ.139.nu.21.
vbi addit,quòd in iſto caſu nõ dicitur appre
henſa poſſeſsio,ſed continuata, qui etiam ci
tat Curt.Iun.in conſ.231.n.44.lib.3.

Ex cuius reſolutione infero,quòd ſi paren
tes faciunt maioratũ, vel meliorationem in
filiũ de aliquibus rebus,reſeruato vſufructo,
quæ reſeruatio ferè in omnibus maioratibus
& meliorationibus reperitur,per mortẽ do-
67 natorũ tranſit † ipſo iure poſſeſsio in filiũ,
& extinguitur poſſeſsio naturalis parentũ,
quã ſi alteri filij in vita tradiderint, talis tra-
ditio eſt nullius momẽti,nec præiudicat me
liorato,aut habenti maioratũ,quod quotidie
contingit propter inconſtantiam eorũ, qui
iſtas meliorationes, vel maioratus faciunt.
Quod confirmatur per doctrinã Rapha. Cu
ma.in conſ.173.col.vlt.vbi dicit,quòd ſi ſta
tuto caueatur,quod poſſeſsio cõtinuetur in
hæredẽ:hoc non habet locũ in hærede vſu-
fructuarij,& proprietarius ei eſt præferen-
dus cũ ſua ciuili.Idem Imol.in conſ.16.n.4.
Iaſ conſ.147.n.3.lib.2.Gloſ.Pariſ. in cõſue
tud.Pariſien.p.1.§. 30.n. 147. & alij quos
citant Tiraq.in tract.le mors,declarat.1.Me
68 noch.in conſ.139.n.15.lib.2. Et conſuetu-
do † quæ facit viuum capacem ad ſucceden-
dum, intelligitur in his quæ ad defunctum
tempore obitus ſui iure dominij, vel quaſi
dominij pertinebant, vt fundat Nicol.Boer.
conſ.13.num.8. vbi alia ſcribit de locatore
ad propoſitum eorum quæ hic tractantur.
Et iſta etiam ſeruiunt pro ampliatione eorũ
quæ ſcribo in 1.q & in 8.q.ſupra hac 3.par.

Ex iſtis obiter infertur intellectus ad l.50
ri, & ad l.50. Tauri, prohibentes maritum
donare in arrhis vltra decimam bonorũ par-
tem;quia ſi maritus habeat bona maioratus,
cũ de illis nõ habeat liberam nec abſolutam
diſpoſitionẽ; † ſi maritus donet pro arrhis 69
mulieri bona maioratus,non ſunt computan
da ad ſuſtinendã donationem quaſi exiſten-
tem intra decimam bonorum partem,facto
cumulo † & computatione bonorũ maiora- 70
tus: & hoc tenendũ eſt attenta ratione præ-
dictarum legum, quãuis Andr.de Iſer. in c.
1.ad fin.tit.de capita. qui curiam vendidit,
teneat,quòd appellatione bonorũ veniunt
bona feudalia. In quo tamen puncto nõ re-
ctè ſe reſoluunt DD.vt videre licet apud Ia
ſon.in l.Gallus,§.quidam recte,nu.43. ff.de
liber.& poſthu.lectur.1. & 2. & alios quos
refert Tiraq.in l. ſi vnquam, in verb. bona;
n.14 pag.156.C.de reuocan. donat. Quod
rectius reſoluit Arius Pinel.in 1.p.rubr. C.
de bonis mater.n.20.fol.4. & Burſat.in con
ſil.48.n.7.vbi poſt Socin.Iun.Clarum & a-
lios,reſoluit,quòd in reſtitutione dicti com
miſsi veniunt † bona emphyteutica, maxi- 71
mẽ inter deſcendentes, qui etiam tractant,
an appellatione bonorũ veniant bona em-
phyteutica.Idem tamen quod Andr.de Iſer
nia tenet Padilla in l.cum virum,n.56, folio
508.C.de fideicom.vbi reſoluit,an emphy-
teuſis † veniat in reſtitutione fideicõmiſsi, 72
& n.55 ſcribit quid in bonis feudalibus.De
quo legenda ſunt quę ſcribo p.1.q.40.n.91.
& quod ſcribit Ripa in l.in quartam, nu.67.
fol 145.ff.ad l.falcidiam,vbi tradit, qualiter
bona feudalia, & bona emphyteutica,in qui
bus ſucceditur tanquam in bonis patrimonia
libus, vel ex contractu maiorum imputen-
tur in Trebellianicã. Et faciũt quæ ſcribit n.
84.& de doctrina Padil illũ citãdo latè agit
Menoc.in tract.præſum.lib.4.præſum.197
num. 10. Epiſcop. Couarr.in cap. quamuis
de pact.in 6.relectio.3.n.6.fol.121. vbi re-
ſoluit,quòd filia renuncians bona paterna, 73
† non videtur renunciare bona feudalia. Et
latiſsimè hoc tractat Tiraq.lib.1.de retract.
§.1.gloſſ.3.n.31 pag.58. Bertazol. in tract.
de clauſulis,clauſul.12. num.4. fol. 74. vbi
etiam tradit, an bona emphyteutica veniãt
in generali obligatione,n.3.& an in genera
li obligatione veniant bona reſtitutioni † 74
ſubiecta,poſt Matth. ab Afflict.deciſ.111.
fuit dubitatum.Et iſtam ſententiam, quòd
non ſit curandum de bonis reſtitutioni ſub-
iectis,vt valeat promiſsio arrharum, tenet
in terminis Ioann.Lop.in rubr.de donat.in
ter vir.& vxor.colum.102.verſ. Et proce-
dunt iſta,aliàs §.25.nu.8.pag.74.vbi dicit,
quòd ſi is qui promittit † arrhas, habet ſo- 75
lum bona reſtitutioni ſubiecta,vel in eis ſo-
lum habet ſuperficiem,aut vſumfructum,li-

eet veniant appellatione bonorum,iuxta l.
bonorum,ff.de verborum ſignificatione,nõ
eſt habendus reſpectus ad valorem rerum,
ſed ſolum ad æſtimationem ſuperficiei, vel
vſusfructus, quos promittens percepturus
erat toto tẽpore vitæ ſuæ,qui quidem vſuſ-
fructus æſtimabatur ſecundum l. hæredita-
tem,ff.ad l.Falcid.vbi latè Doctores, quod
etiam tenet D.Anton.de Padilla non relato
Ioanne Lopio.in authen. res quæ,num.30.
pag.221.C.commu.delegat.nouiſsimè Ioã.
Gutier.lib.practicarum quæſtiõ. quæſt.17.
num.de quo etiam legendum eſt quod ſcri-
bit Molin.lib.1.de primog.cap.19.numero
39.40.41.fol.152. Vincent. de Franc. de-
ciſio.183.num.17. part.2.Aluarus Velaſco
conſultatione 16.num.10. Thom. Sanchez
in tractat.de matrimonio,lib.6 diſputatione
31.num.1.pag.1011.qui me refert.Maran-
ta in ſpeculo aureo,part.4.num.4.fol.36.Et
iſta faciunt ad quæſtionem quotidie practi-
cabilem,& de qua in facto agitatũ vidi. Sci-
76 mus quod æſtimatio rerum dotalium † non
facit emptionem quando tempore æſtima-
tionis maritus non eſt ſoluendo, nec habet
bona,ex quibus æſtimationem rerum dota-
lium ſoluere poſsit, iuxta ſententiam Baldi,
& Salicet.in l.intereſt,C.de vſufruct. Cre-
men.ſingula.18.Ioan.Lop.in repetit.c. per
veſtras de dona.inter vir.& vxor.§.27.n.8.
& aliorum,quos citat Epiſcop.Couar.in pra
ctic.quæſt.c.28.n.8.quamuis ipſe contrariũ
teneat,poſſeſſor maioratus qui nulla bona li
bera habebat,dotem æſtimatam recepit, an
talis æſtimatio faceret emptionem,dixi poſ
ſe defendi per prædicta,æſtimationem non
feciſſe emptionem,quod multum notabis.

De intellectu autem tex.in d.l.hæredita-
77 tum latè † agũt Suar. in l.quoniam in priori
bus amplia.3.n.6.p.24.C.de inoffic.teſtam.
vbi Baldes,p.27.Melius alijs omnibus Epiſ-
cop. Couar. cuius ſcripta ita ſunt perfecta,
vt in omnibus materijs nihil intactum, aut
indigeſtum reliquerit,reſolutio.lib.3.c.9.n.
8.quibus tamen adde Iaſonem in l.eum qui
ita §.qui ſtipulatur,n.11.ff.de verb.obligat.
Pinel.in l.2.C.de reſcind. vend.part.3. nu.
32.fol.155.Rebuff.in l.vnica,C.de ſeutent.
quæ pro eo quod intereſt in præfatio.num.
4.pag.349. Ioan.Lop. in d.Rubrica de do-
nat.§.25.num.4. fol.17.vbi dicit, ſe vidiſſe
practicatam d.l.hæreditatum in legato vſu-
fructus,vel alimentorum facti vxori, vel ali
cui alteri,vt ſciamus an excedat quintam bo
norum partem teſtatoris,quam poteſt relin
quere,cui voluerit,de quo tractat ibi Bara-
hona in additio.qui citat eundem authorem,
in l.50.Tauri,Gregor.Lopez in l. 4. titulo
15. part. 2. Aria. in l. 48. Tauri, Baſc. de
dotib.capit.8. numero 24. Petrus Surdus
in tract.de aliment.9.quæſt.11.nu.26.folio
350.& quod Ioann.Lopius, licet illum non
referat,tradit Aiora in libro de partitioni-
bus quæſt.21.numer.63.par.2.fol.97.Agit
etiam de intellectu text.in dict l. hæredita-
tum,latè Gloſ.Pariſ.in tract.de vſuris,num.
475.pag.617.in Recopilatione facta per
Gaſparum Caualliuum,quem nouiſsime re
perio citatum à Menochio in tract.præſum
ption.lib.2.præſump.51.num.65.pag.176.
Lara in l ſed ſi quis,§.ſed ſi filius, num.108.
fol 87. ff.de liber.agnoſcend. Valdes in ad-
dition.ad Suarez in l.quoniam in prioribus,
C.de inoffic.teſtament.ampliatio. 3.pagin.
35. quæ notanda ſunt ad plures leges iſtius
regni,quæ imponunt pœnas certæ parti bo
norum contra delinquentes in crimine in-
ceſtus in venditione tritici,& alijs ſimilibus
rebus,qualiter ſit facienda executio condẽ-
nationis contra poſſeſſores bonorum maio
ratus delinquentes,& inquit Ripa in l. 2. in
princip. n.53. fol.46. ff.ſolut.matrim.quod
dicitur non ſoluendo is qui eſt grauatus re-
ſtituere bona,per fideicõmiſſum poſt mor-
tem,per l.penult.§.vlt.C.commu.delega.&
tradit Simon de Pretis lib.4.Riminald.con-
ſil.170.n.16. tradit,quod d.l. hæreditatem
procedit in omni materia,quæ etiam notan-
da ſunt ad capitulum curiarum Madriti an-
no 1534.& reperitur hodiè in noua legum
Recopilat.l.1.tit.2.lib.5.quod dicit † mari- 78
tum non poſſe dare mulieri in ioijs vltra
octauam partem dotis, quam recepit cum
muliere. Nam ſi forſan mulier maioratum
habens nubat alicui viro, bona maioratus,
quæ cum muliere accepit in dotem, non
ſunt dotalia,nec de illis eſt facienda compu-
tatio,ad hoc vt valeat datio ioiarum & de
hoc etiam agit Molina,lib.1.de primogen.
cap.19.num.41.fol.152.vbi tenet idẽ quod
Ioan.Lop. vbi ſupra,& addo eundem Ioan.
Lop. in eadem Rubrica.§.13.num. 1.fol.8.
vbi tradit,quod maritus ex fructibus bono-
rum vinculatorum poteſt arrhas cõſtituere,
licèt contra doctrinam Ioan. Lopij in d.§.
25.faciat quod ſcribit Bald.in conſilio 518.
quidam habens duas filias,libro 4. vbi vult,
quod ſi caueatur ſtatuto,quod maritus vxo-
re decendente lucretur certam partem do
tis,& dentur marito in dotem bona reſtitu-
tioni ſubiecta,aget maritus contra hæredes
mulieris quatenus aſcendit lucrum ſibi debi
tum ex forma ſtatuti,notat Aimon.conſilio
186.num.17.& idem voluerunt Rapha.Ful
goſ. & Iaſo in d.§.ſi fundus. Et per regulã
d.l. hæreditatem vidi contendere iudices
† quoſdam cauſarum criminalium, quod ſi
quis poſſeſſor bonorum maioratus conden- 79
netur in certam bonorum partem propter
aliquod delictum ad executandam talem
pœnam,

pœnam, poteſt fieri computatio ex bonis maioratus iuxta computationem & ordinem d. l. hæreditatem. quòd ſi veritatem loqui licet, eſt magna cupido executãdi leges, pro qua concluſione eſt doctrina Marantæ dicta quarta parte n. 4. Poſsunt tamen bona † ma-
80 ioratus dari in dotem pro vita vxoris dotatæ, veluti fit in bonis feudalibus: conſtitui etenim poteſt dos in rebus feudalibus pro vita vaſſalli filiam dotantis, vt tenent Inno. & alij in c. nuper. de donat. inter vir & vxor. & plures ad hoc refert Curc. in tract. de feudis 4. par. quæſt. 4. n. 93. pag. 386. & facit l. l. peto §. prædium ff. de leg. 2. cum cõcord. de illa autem quæſtione, quãdo feudũ poſsit in dotẽ dari, late & reſolutiue agit Gloſ. Pariſ. in 2. par. conſuetu. Pariſienſ. §. 56. gloſ. 1. n. 36. cum ſequentib. fol. 129. & ex iſtis determinari poteſt quæſtio notabilis circa intellectum l. 8. tit. 10. lib. 5. Recopila. quæ decidit, non valere donationem omnium bonorum etiam præſentiũ, ſi forſan poſſeſſor bonorum maioratus donauit omnia bona, ita quod illi non remanſuerunt niſi bona maioratus, an ſit valida talis donatio, & computentur in patrimonio ad validandam talem donationem.

Poſſeſsio transfertur ex contractu nullo, nu. 81: à quo ſententia quædam Ant. Gom. examinatur.

Contractus factus ſine licentia mariti, an ſit ſufficiens ad translationem poſſeſsionis, numero 82. & 83.

Quid in cõtractu nullo cũ minore celebrato, n. 84

Rem maioratus qui emit, an teneatur fructus restituere, donec illi melioramenta ſoluantur, numero 85. remiſsiue.

Poſſeſsionem dimittens an dicatur alienare, n. 86.

Ratio vbi eadem eſt, veniunt quæ ſunt tam ex ſtricta ſignificatione quàm ex lata, num. 87.

Donatio inter virum & vxorem eſt prohibita, nõ ſolum in dominio, ſed etiam in poſſeſsione, num. 88.

Caſus omiſsi habentur pro omiſsis, num. 91. maxime quando contra iuris regulas aliquid inducitur, num. 92. & 93.

Infertur intellectus ad l. 45. Tauri, n. 94. & 96.

Lex exorbitans an ſit extendenda vbi eadem eſt ratio, num. 95.

Agens ex ſtatuto debet probare omnia ab ſtatuto requiſita, num. 97.

Intellectus ſumi debet qui nos reducit ad ius cõmune, num. 98. & 100. Quid ſi antiqua natura, & primus ſtatus rei, eſt iam mutatus, numero 104.

Priuilegij reſtrictio ſuper noualibus pia cenſetur, num. 99.

Exceptio quæ reducit ad ius commune, eſt latè interpretanda, num 101.

Clauſula præcedens in ſtatuto non trahitur ad ſequentia, quæ ſunt contra ius commune n. 102.

Conſuetudinis diuerſitate extante, à iure communi non receditur, num. 103.

Res facilè ad ſuam naturam reuertitur, vt in Regno Portugaliæ & Nauarræ accidit, nu. 105. & 109.

Fructus bonorum maioratus poſſunt in pignus capi pro vita poſſeſſoris, num 106.

Executio an poſsit fieri in fructibus feudi, numero 107. & quid in maioratu & fideicommiſſo, num. 110. & 117. 121.

Fructus maioratus an ſint pars maioratus, n. 108

In Comitatu non fit miſsio in poſſeſsionem, n. 111

Donatio bonorum reſtitutioni ſubiectorum an valeat pro vita donantis, num. 112.

Primogenitus acceptans teſtamentum patris, in quibus de rebus primogenituræ diſpoſuit, an pro ſua vita poſsit contradicere. n. 113.

Maritus, viuente vxore ſi dos confiſcetur, an gaudeat dotis fructibus, num. 114.

Res emphyteutica per patrem poſt & filijs accepta an in vita patris pro executione capi poſsit, num. 115.

Maioratus fundator an poſsit ſtatuere, quod in bonis maioratus executio non poſsit fieri, n. 116

Rex an poſsit pro vita ſua alienare aliqua ad Regiam coronam ſpectantia, num. 118.

Patre alienante bona filij, in quibus vſumfructũ habet, poſſeſſor pro vita patris fructibus gaudebit, num. 117. & an in tali vſufructu poſsit fieri executio, n. 120.

Emptor rei dotalis gaudet fructibus pro vita mariti, num. 121.

Vxor an poſsit petere dotem in vita mariti, eo ad inopiam veniente, num. 123.

Fructus recipiens ex re ſua, quæ poſt tempus erat alij reſtituenda, non tenetur compenſare cum melioramentis, n. 124.

Reſolutio principalis quæſtionis, à nu. 125. 131. 132. 133. & 135.

Poſſeſsio autoritate Principis capta an dicatur iuſta, num. 126. 128. 129. Autoris ſententia, num. 130.

Autoritas ſuperioris an cauſet bonam fidem, numero 127.

Conſilium quòd teſtatores prohibeant alienationẽ maioratus tam in proprietate, quàm in poſſeſsione, num. 134.

Poſſeſsio non transfertur, ſi vocatus ad maioratum conditionibus non pareat, num. 136.

Poſſeſsio an hodie transferatur ſicut dominium, num. 137.

Vocatus an poſsit intentare remedium poſſeſſoriũ, cùm teſtator ſtatuit, quòd poſſeſſore alienante, vel grauamina non exequente, bona ad ſequẽtem in gradu deferantur, n. 138.

Maſculus an excludat fœminã natu maiorẽ & tẽpore quo poſſeſſor rẽ maioratus alienauit, cui erat pœna ob alienationem iniuncta, n. 139.

Con-

Conditionis implementum non poteſt retrotrahi in præiudicium tertij, cui medio tempore ius quæſitum fuit, nu. 140.

Poſſeſsio an transferatur in caſu prædictæ legis, cùm poſſeſſor in proximum ſequentem renunciat, n. 141. Authoris ſententia, n. 143. Quid ſi aliquis virtute tranſactionis aut alterius tituli, & non ex ipſa maioratus fundatione prætendat vocationem ad aliquas res maioratus, num. 144.

Vocatio inducitur per renuntiationem ſicut per mortem, num. 142.

SEd quia tempus expoſcit, vt ad quæſtionem noſtram redeamus, prædicta opinio quod dict. l. 45. procedit etiam, quando poſſeſſor bonorum maioratus bona alienauit, tot foſsis vallata, non eſt ſine magna dificultate propter ſequentes rationes. Et primo difficilis redditur, ex ſentẽtia Antonij Gom. in dict. l. 45. num. 26. vbi pluribus rationibus probat, quod ſi poſſeſſor bonorum maioratus vendidit rem maioratus contra prohibitionem teſtatoris, † transfert poſſeſsionẽ,
81 licet non transferat dominium. Primo ad hoc dicit facere text. in l. 1. §. ſi vir vxori ff. de acquiren. poſſeſs. vbi probatur, quod ex contractu nullo poſſeſsio transfertur traditione interueniente, vbi Bar. Bald. Alex. Socin. Iaſo. Ripa, & alij plures extenſiones ad illam legem notant, quæ inibi videri poterunt, vnde dicit Bald. in l. 2. final. ib. verbis ff. de iuriſd. omni. iudic. quod ſi ex forma ſtatuti fundus non poteſt alienari in forenſem, ſi vendatur fundus in forenſem, quamuis cõtractus ſit nullus, poſſeſsio tamen quæ eſt facti, transfertur, quem ſequũtur dd. in dict. §. ſi vir. Roman. Aretin. & Iaſo. in l. is cui bonis ff. de verbo. obligat. Celſus in quadam cauſa maioratus in conſ. 1. nu. 13. Carol. Ruin. qui ſcribit, an hoc procedat in rebus Eccleſiaſticis alienatis conſ. 56. n. 2. lib. 4. & materia eſt brochardica, quam latius tractat Tiraq. in tract. de conſtit. par. 3. limit. 7. per totam illam limitationem, latius in legibus connubialibus in gloſ. in verbo. contracter. gloſ. 5. quæſt. 14. vbi tamen dicit, quod contractus
82 † factus per mulierem ſine licentia mariti, non eſt ſufficiens ad translationem poſſeſsionis, citat Angel. in dict. l. is cui bonis, quem ſequitur Alex. in dict. §. ſi vir. col. vlt. cuius contrarium his non relatis, tenet Anto. Gomez in dict. loco & num. verſ. quarto infero, quod eſt notabile ad leges huius Regni prohibentes, mulieres nuptas poſſe contrahere abſque licentia maritorum. Ex quibus decisum fuit, quod poſſeſsio tradita per mulierem ſine licentia mariti, cum feciſſet donationem tertij, non fecit meliorationem irreuocabilem, licet poſt modum eam confirmaſſet cum licentia mariti. nec traditio poſſeſsionis aliquid operabitur in præiudicium alterius donationis, quæ medio tempore inter primam donationem, & confirmationem alteri facta fuit. De quo tamen lector videat quæ ſcribo in quarta part. quæſtio. 2. Et Angel. in dict. l. 55. cui bonis, citat & ſequitur Nicola. Boerium in conſuetud. tit. de coſtumes de donaiſon. *Entre los nobles*, pag. 151. col. 2. verſ. quinta regula, quod dicit eſſe in practica ſingulare.

Sed hæc ratio Antonij Gomez non eſt tam firma, vt ipſe, exiſtimauit, nec illud ab- 83
ſolute procedit, quod ex contractu nullo † poſſeſsio transfertur ex l. ſiquis ante ff. de acquir. poſſeſ. à qua deducitur, quod ex contractu nullo poſſeſsio non transfertur, quæ ex illo contractu transferri conſueuit, notat Bald. in l. non dubium in verſ. vlterius oppono decimo C. de legib. vbi reſpondet ad text. in dict. §. ſi vir vxori, & idem tenet Cynus in l. ad probationem verſ. tertio caſu C. locat. Salicet. & Imol. quos refert Alex in conſ. 69. circa primum dubium n. 14. lib. 5. & ait Archidiaco. in c. hoc ius porrectum 12. quæſt. 2. quod ſi ſit facta alienatio bonorum Eccleſiaſticorum, nulliter, & non obſeruatis ſolennitatibus, non transfertur poſſeſsio ex tali contractu. Quod diſputat deciſio Rotæ 135. in antiquis tit. de conſuetudio. deciſ. 1. tit. de conſuetud. pag. 360. quod eſt notandum: & probatur in l. iubemus lib. 2. §. nulli C. de ſacroſanct. Eccleſ. & voluerunt Barr. & alij in dict. l. 1. §. ſi vir vxori, & eſt cõmunis opinio ſecundum Alex. in conſ. 82. n. 15. lib. 3. qui idem tradit in pupillo, dato quod transferatur corporalis poſſeſsio. Et de intellectu tex. in dict. §. ſi vir. vxori agit Menoch. de recuperan. poſſeſ. remedio 2. n. 5. pag. 361. & remedio 15. n. 450. cum ſequẽtib. pag. 515. quæ reputo notabilia contra illos qui bona pupilli vel Eccleſię acceperũt cum titulo nullo, & volunt ea defendere præſcriptione, cum ſine poſſeſsione præſcriptio nõ procedat, regula ſine poſſeſsione de regul. iuris in 6. cum concordantib. Quibus eſt addendum, quòd ſi ex contractu
nullo cum minore celebrato † transfertur 86
poſſeſsio, poteſt reuocari ex interdicto recuperandæ, ſecundum Iaſonem in l. indebiti §. ſed ſi num. n. 2. ff. de condict. indebi. & Zaſi. nu. 3. & alios quos citat Menoch. de recuperanda poſſeſ. rem. 2. num. 4. pag. 360 ad hæc videndus, de quo tamen legendus eſt Iacob. Puteus deciſ. 277. nu. 4. lib. 3. vbi concludit, quod ex contractu nullo facto per minorem, ſi verè fuit tradita poſſeſsio, transfertur poſſeſsio, poſt Carolum Ruinum, quẽ citat in conſ. 32. col. 3. lib. 1. & conſ. 173. n. 11. eod. lib. & lex poteſt facere

quod

Digitized by Google

quod licet poſſeſsio ſit quæſita, careat omni effectu ita quod ex tali poſſeſsione non poſsit agi remedio recuperandæ, vt tradit eleganter Bar. Socin. in conſ. 67. n. 10. lib. 3. qui eſt legendus pro intellectu tex. in dict. §. ſi vir vxori, pro quo faciunt verba dict. l. 45. ibi, *O el muerto, o el dicho tenedor aya dado la poſſeſsion dellas.*

Et ex his omnibus ſupra ſcriptis & dicta l. 45. in mentem venit ſubtilis conſideratio ad ea quæ ſcribo infra 4. par. quæſt. 33. dum
85 inter alia tracto qualiter qui emit † rem maioratus, non teneatur illam reſtituere donec illi ſoluta fuerint melioramenta, & poſsit rẽ retinere: nam ſi per diſpoſitionem dictæ legis 45. poſſeſsio bonorum maioratus tranſit ipſo iure in ſucceſſorem, ciuilis & naturalis, quamuis eam alij tradat anteceſſor, iudicari debet talis ſucceſſor tanquam reus & poſſeſſor, & melioramenta peti debent, & expenſæ poſt reſtitutam rem maioratus. Cogitandum eſt ſuper hoc, quia eſt nouum & conſideratione dignum & alijs rationibus probari poteſt, & inter alia plura eſt textus notabilis in l. non videtur ff. de acquirenda poſſeſsio ibi, Non videtur adeptus poſſeſsionẽ qui iam retinere non poteſt.

Secundo Anto. Gomez fundatur ex tex. in l. non alienat. ff. de regul. iur. vbi dicitur non alienat, qui dumtaxat poſſeſsionem omittit, cuius tex. authoritate tangit Gregor. Lopez in l. 10. tit. 26. in gloſ. in verbo, *Vendeus*, fol. 68. col. 4. verſ. & ſi ille adquem pertinet maioria par. 4. an ſi ille ad quem pertinet maioratus patiatur aliquem magnatem eſſe in poſſeſsione maioratus nolens petere
86 diſsimulando, an dicatur alienare. † Sed hæc etiam ratio, nõ eſt certa, nec generalis: quia largo modo dicitur alienare, qui poſſeſsionẽ omittit l. non ſolum in principio ff. de alien. iudi. mutan. cauſ. fact. l. mulier §. qui poſſeſſionem ff. quod met. cauſ. Et in omnibus diſ-
87 poſitionibus veniunt † tam ea quæ ſunt ex ſtricta ſignificatione, quam ex lata, quando eſt eadem ratio, gloſ. in Clem. 1. in verbo eligantur de electio. & in Clem. vt hi qui de ætate & qualitate, quæ cõmuniter approbantur. Et poſſeſsio poſtquam iam alicui quæſita eſt, dicitur ius, & non factum, ſecundum Bart. in l. 1. in princ. ff. de acquiren. poſſeſ. & ſequũtur alij, quos refert Epiſcop. Couar. in reg. poſſeſſor. de regul. iur. in 6. in initio n. 3. fol. 9. & quod magis vrget contra Ant. Gomez pro reſponſione, dict. l. non alienat eſt, quod in illo caſu non ſolum alienans alienauit poſſeſsionem, ſed etiam dominium, quamuis quoad dominium translatio impedita ſit. Et quod nuda poſſeſsio facti transferatur, licet ſit prohibita alienatio, volunt Baldus in l. 2. ff. iuriſdic. omnium iudicum, Romanus in dict. l. 1. §. ſi vir vxori, Dominicus in c. final. vt lite pendent. in 6. & alij, quos citat Caſſanęus, vbi hoc declarat in conſuetudinibus Burgundiæ Rubric. 9. deſmaiſ mortis §. 10. n. 11. pagin. 1229. Et donatio † 88
inter virum & vxorem eſt prohibita non ſolum in dominio, ſed etiam in poſſeſsione, l. inter virum ff. de donatio. inter virum & vxorem, notat Ioa. Lopius in Rubrica de donationibus inter virum & vxorem §. 29. in principio. Tertio Anto. Gomez † arguit ex 89
verbis dict. l. 45. in quantum dicit, quod mortuo poſſeſſore rerum maioratus poſſeſsio tranſeat in ſucceſſorem maioratus, quãuis alius eam occupauerit in vita, vel ipſe poſſeſſor illam tradiderit. Ex quo lex ſentit, quod poſſeſsio bonorum maioratus transfertur. Et pro hoc fundamento faciunt notata in l. decem ff. de verb. obliga. Sed hoc fundamentum retorqueri clare poteſt contra Anton. Gomez, quia per illam legem poſſeſsio habetur pro non tradita, nec acquiſita accipienti: cum non obſtante tali traditione nõ ſolum ſucceſſor in maioratu eſt in poſſeſsione tuendus, ſed illico in illum transfertur poſſeſsio ipſo iure. Ex quo lex apertiſsime ſentit, quod poſſeſsio & traditio alteri facta fuit nulla. Ex quibus conſtat quod fundamẽta Antonij Gomez maximas habent rimulas, & ideo non concludunt contra ſententiã ſuperius fundatam, in qua dictum fuit, quòd dict. l. 45. procedit etiam † quando poſſeſſor 90
bonorum maioratus contra ius & prohibitionem teſtatoris alienat rem maioratus. Sed pro ſententia Antonij Gomez fortius vrget, quia cum dict. l. 45. loquatur ſolum in caſu mortis, alij caſus debent haberi pro omiſſis, & ſic debet ſeruari ius omnibus commune. Et diſpoſitio l. cum hæredes ff. de acqui. poſſeſ. cum concordan. iuxta regulam l. commodiſsime ff. de liber. & poſthu. cap. 2. de transla. præla. c. dilectus de tempor. ordinatio. cap. 15. qui in 1. de ſententia excõmu. in 6. c. penul. de iure iuran. notatur per Alex. in conſ. 13. circa primum lib. 3. Deci. in cõſ. 88. & generaliter caſus † omiſsi in omni- 91
bus diſpoſitionibus habentur pro omiſsis: quod procedit in legibus, ſtatutis, & conſuetudinibus, & in teſtamentis, & in contractibus, & in principe, & in iudice, & in alijs ſimilibus rebus, vt late & reſolutiue docet Tiraquel. in tract. de primog. quæſt. 40. n. 194. pag. 304. latiſsime Simon de Pretis lib. 2. de interpr. defunct. volunt. interpreta. 3. ſolut. 3. n. 140. cum pluribus ſequentib. fol. 150. & ideo dicit notabiliter ad propoſitum Aretin. quem Tiraquel. non refert in l. Iulianus in principio ff. ſi quis omiſ. cauſ. teſtam. quod caſus omiſſus ſemper habetur pro omiſſo. †
quoties aduerſus regulas iuris aliquid inducitur, 92

ĉitur,quod dictum refert, & ſequitur Alciat.in dict.l.commodiſsime n. 12. pag. 54. & facit doctrina eiuſdem Aretin.in l.Gallus §.& quid ſi tantum,in princ. ff.de liber. & poſthu.quem citat Molina lib. 1. de primog. c.4 n.25.fol.22.& Bald. in l.vnica col. 3. n. 10.C.de his qui ante apert. tabul. & in l. 1. col.2.n.8.C.ad orphicia.vbi vult,quod quã docunq; tranſmiſsio fit de iure ſpeciali,nũquã fieri debet in præiudicium perſonæ pręd ilectæ, tradit Zanch.in l. hæredes mei §. cum ita par.4.n.195.pag.113.ff.ad Trebellia.Et confirmo, quia licet regulariter priuilegium ſit ſtrictè interpretandum,fallit niſi ſit conforme iuri cõmuni , ſecundum Bald. in c.inter corporalia per illum textum de translatione prælatorum,& alios quos citat Rebuffus in libro cõcordatarum in Rubrica de Regia ad prælaturam §.vlt.pag.216. Cũ
93 † igitur dict. l.45.ſit contra regulam tex. in dict.l.cum hæredes & concordantium ſequũtur,quòd de hoc caſu eſt iudicandum tanquã de caſu omiſſo.Et cum prædicta lex hoc faciliter exprimere potuiſſet,& non fecit,nõ eſt trahenda vltra caſum in quo loquitur,l. vnica §.ſin autem ad deficientis,C.de cadu. tollen.doctrinam autem Aretini in dict.l.Iulianus ego confirmo per reſolutionem Bar. in l.omnes populi,n.61.verſ.contra prædicta,ff.de iuſtitia & iure,vbi reſoluit,quod licet argumentũ à contrario ſenſu veniat ex mente legis, vel ſtatuti,tamen nunquam videtur eſſe de mẽte ſtatuti,quod à iure communi recedatur niſi exprimatur, quando caſus prius deciſus erat per ius commune. Et idem volunt Alex.& Iaſo in l. 1. §.huius rei ff.de offic. eius cui manda. eſt iuriſdictio. quos citat Euerard.in centum locis,loco 4. à contrario ſenſu pag.73.in verſ.ſi vero ſtatutum diſponat circa caſum prouiſum à iure communi.Et tradit in notabili caſu Cephal. conſ.616.nu.56.quæ reſolutio ſatis fructuoſa eſt pro intellectu tex.in l.40.Tauri,hodie l.5.tit.7.lib.5.Recopilat.quæ loquitur de repręſentatione facienda.Nam ſi in aliquo caſu teſtator repræſentationem excludat, nõ videtur in cæteris caſibus excludere,in quibus per ius commune admittitur repræſentatio,niſi teſtator expreſſe repręſentationẽ excludat, etiamſi caſus omiſſus veniat ex mente teſtantis,quod eſt ſingulariter notandum.Et facit doctrina Cæſar.Lambertini in tractatu de iure patronatus lib.3.art.4.quintæ quæſtionis n.3.fol.22.Et plura in confirmationem iſtius concluſionis quantum operetur etiam in correctorijs vbicunque reditur ad ius cõmune in iſta materia primogenituræ ſcribit Tiraquel.in tract. de primogenitur.quæſtione 24.n.5.cum ſequentib.pagin.214.

Sed ex prædicta doctrina Aretini,& alijs ſupracitatis infertur ſingularis & nouus † 94
intellectus ad dict.l.45.Tauri,nã in illis verbis: *Que ſegun la diſpoſicion del mayorazgo ouiere de ſuceder en el:* nam videtur quod illa lex tantum vendicat ſibi locum,vbicunque de maioratu conſtat per ſcripturam, & quis ſit legitimus & verus ſucceſſor,non etiam vbicunque de maioratu conſtaret per præſcriptionem,iuxta terminos l.41.in eiſdem legibus Taurinis,& nõ ſine myſterio & effectu in prædicta lege ſolum modo fuit facta mentio de illo caſu,cum ſcripturæ plerunque faciant rem notoriam. Et rationem differentiæ poteſt etiam facere remedium,l.fina. C. de edict.diui Adriani. tollendo, & quæ circa eam legem ſcripta ſunt inibi,& in alijs varijs locis,præcipue per Menoch.de adipiſcen.poſſeſ.remedio4.quod eſt conſideratione digniſſimum,& ſcripſi par.4. quæſt. 21. in fine.

Deinde (vt ad ſuperiora redeam) facit, quia cum dicta lex ſit exorbitans à iure cõ-
muni,† potius eſt reſtringenda, quam am- 95
pliãda l.ius ſingulare,l. quod vero contra ff.de legib.l.ſi vero §.de viro ff.ſolut. matrimon.c. quæ à iure de regul.iur. in 6. tradit Aymo.conſ.173.n.4.Et quod ſtatutum continuans in hæredem poſſeſsionem abſque apprehenſione,ſit ſummopere reſtringendum,voluit Paſethus,in conſ.140.n.10.quẽ citat Menoch.in conſ.139.num.10.lib.2.& quod ſit correctorium iuris communis,ſcribit Alex.in dict.l.cum hæredes.Et quod ſit contra ius commune, tradunt Cynus in l.ea lege C.de codic.ob cauſam,Bart.Bald.& alij in l.cum miles ff.ex quibus cauſ. maior. & alij plures quos citat Tiraquel. in tract. le mors in præfatio.declara.3.n.2.& 3.pag.11 qui late probat ex pluribus, tale ſtatutum eſſe correctorium, & reſtringendum. Sed huic argumento in promptu eſt reſponſio, quia prædicta l. 45. eſt potius fauorabilis, quã odioſa,vt ſupra toties docui.Et lex exorbitans extenditur ad alium caſum minime comprehenſum,vbi concurrit eadem ratio, ſecundum Bar.in l.ſi conſtante 9.quæſt. partis.ff.ſoluto matrimonio & alios, vt per Alex.& Iaſonem ibi. Et Felin. in cap.quoniam frequenter in principio vt lite non conteſt.Deci.in cap.cum dilecta.notabi. 5. de conforma.vtil.vel inutil.Alciat.lib.2. de verbor.ſignificat. pag.9. vlterius pro hac
opinione negatiua † quod d.l.45.non ha- 96
beat locum , quando non fuit mortuus poſſeſſor bonorum maioratus, ſed rem alienauit,facit,quia cum dicta lex dicat: *Muerto el tenedor del mayorazgo luego ſin otro acto de aprehenſion,* debet probari illa qualitas mortis ad hoc,vt lex locum habeat,l.denũtiaſſe, §.in

§.nunquid tamen,ff.de adulter.notant Bart.
& alij in l.1.§.prætor ait,ff.in loco publico.
Faciunt ſcripta per Gloſ.Pariſien.par.2.con
ſuetudinum Pariſienſ.§.58.numer.56. & in
conſil.1.pro Duce de Villahermoſa, nume.
84.Et verba illa à prædicta lege prolata,po
tiſſimè in proprio,& potiori ſignificatu,nõ
autem impropriè accipienda ſunt,d.l. cum
hæres,§.ſtichus,ff.de ſtatu.liber.l.1. §.1. ſi
ager vectigal.vel emphy.dica.notat latè Lu
cas de Pena in l.vltim.C.de imponen.lucra.
deſcript.lib.10.fol.70.col.1.in princip. Go
97 zadinus conſil.6.num.16.Et agens † ex ſta
tuto vel conſuetudine,debet probare & ve
rificare omnia,quæ ab ſtatuto requiruntur.
Vt eſt elegans conſilium Bartol. Socin. 55.
lib.1.qui refert ad hoc Bald.in l.in cauſis,
C.de accuſa.notat latius Tiraquel. lib.1. de
retract.§.8.gloſſ.7.num.1.cum alijs, cui ad-
de eundem Bartol.Socinum in conſil.1.nu.
9.lib.1.& in conſil.57.lib.3.Ludouic.Goza
din.in conſil.70. Reuerendiſſime Domine,
num.10.6.Gloſ.Pariſ.in conſuetud Pariſiẽ.
par.1.gloſ 3.num.5.fol.147. Et de hoc alibi
latius tractabo.Pro nunc autem criſtis libet
confirmare doctrinam D.Antonij de Padi-
lla in l.poſt mortem,num.23. fol.62.C. de
fideicommiſ.vbi ſcribit,quod ſex menſes,in
tra quos oportet intentare remedium tenu-
tæ,iuxta formam,l.9.tit.7.lib.4. Recopilat.
non currunt ante poſſeſsionem bonorum
maioratus,licèt in vita tradiderit alij poſſeſ-
ſionem,nec hoc tempus,nec longius obſtat
ſucceſſori, vt vti hoc remedio poſsit, niſi
mortuo poſſeſſore,qui hoc arguit & probat
ex verbis prædictæ legis. Quod confirmo
ex ſententia Molin.lib.3.de primogen.cap.
13.num.59.fol.102.vbi reſoluit quod dicta
pragmatica, quæ concedit dictos ſex men-
ſes ad petendam tenutam,non procedit vbi
cunque poſſeſſor in vita tradidit alij poſſeſ-
ſionem.

Præterea hæc opinio confirmatur, quia
98 in dubio † eſt ſumendus intellectus, per
quem reditur ad ius omnibus commune,ar-
gumento gloſ.notabilis in cap.3.in verbo.
numerandum deprehen.in 6.quę vult,quod
quando fit aliqua conceſsio,per quam rece-
dimus à iure ſpeciali, & redimus ad ius cõ-
mune,fit ſemper latiſsima interpretatio etiã
contra propriam naturam. Quam gloſ.ſum-
mè extollit Felin.in cap.cum omnes,num.
7.de conſti.qui plura elegantia ad hoc pro-
poſitum adducit.Præcipue text.notabilem
in cap.2.col.2.in verſic.cum non ſit de de-
cim.in 6.& probatur,quòd reſtrictio priui-
99 legij conceſsi ſuper noualibus † cenſetur
pia,& benigna: quia per illam redimus ad
ius omnibus commune. Quintilian.Mando-
ſius regul.19.quæſt.19.num.12.folio 143.
& regu.4. quæſtionẽ ſeptima,numero 8.

Ex quibus probat eleganter Curt.in con
ſil.5.num.29.quia debemus ſumere † intel- 100
lectum quòd maſculi excludant in dubio fœ
minas,quia per hoc reducitur diſpoſitio ad
l.duodecim tabularum, quod notanter fun-
dat.Et idem Curt. in conſ.340.numero 28.
lib.2.Et idem Curcius conſil.9. num 4. tra-
dit,quod ſtatuta ſunt fauoralia,quatenus nos
red ucũt ad antiquam iuris prudentiam.Tra-
dit Quintilian.Mandoſius in reg.3.reſerua-
tionis, verſiculo vndecimo conſequenter,
numero 4.folio 21.Neuizanus in Silua nu-
ptiali verſiculo non eſt nubendum, numero
199. pagina 84. Et prohibita alienatione
non intelligitur eo caſu,quo res ad naturam
ſuam reuertitur ſecundum Signorolum con
ſil.2.colum.2.Siluanum.conſil.56.num.31.
Ioſephum Maſcardum in tractat. de proba.
lib.3.concluſ.1275.num.72.ſol.176.Et ex
ceptio quæ † reducit ad ius commune,eſt la 101
tè interpretanda,vt per Rolandum in conſ.
30.num.31.lib.3. Et vbicunque deſtruen-
do reditur ad ius commune, tunc ſolemni-
tas conſtructionis non requiritur,vt tradũt
Felinus in cap.cum acceſsiſſet,num.7.& nu
mero 53.de conſtitutio. Cephalus conſ.38.
num.27.lib.1.& conſil. 251.num.39. lib.2.
Quod eſt notandum ad ea quæ ſcribo part.
1.quæſt 43. Hinc eſt quod correctio legis,
quæ ad ius antiquum reuertitur,eſt fauora-
bilis,vt tradunt Andreas de Iſernia in cap.
1.in principio de fœud non habito propter
naturam fœudi,Menochius de arbitrar. iu-
dic.lib.2.caſu 200.num.3.idem Menoch.de
adipiſcenda remedio 4.numer.40. pag. 58.
qui prius ad propoſitum num.33. cum alijs
plura ſcribit de extenſione in limitatorijs
& correctorijs,& facit quod ſcribit idẽ caſu
199.num.21.& tradit in bono caſu Ioannes
Gutierrez in conſil.1.numer.37. Et dicunt
Bart.& Angel.in l.prætor.§.eritque diffe-
rentia,ff.vi bon.raptor.quod clauſula † præ 102
cedens in ſtatuto non trahitur ad ſequentia,
quæ ſunt contra ius commune.Ad quam do-
ctrinam concordantes refert Iaſo in lege ta-
lis ſcriptura,num.28.ſol.50.ff.de legat.1. &
de hoc latius ago in 1.part.huius operis,quæ
ſtio.58.Venit etiam quod ſtante diuerſitate
conſuetudinis à iure † communi non rece 103
ditur ſecundum Bart.in l.2.in principio, ff.
ſolut.matrimon. cum concordantib. vt per
Tiberium Decianum reſpon. 51. num.77.
lib.2.qui varia in iſta materia ſcribit, & re-
ſpon.6. nu.13. eodem lib.Et faciunt ſcripta
per Pariſium in conſil.19. num.32.lib.1. &
in conſil.55.num.96.& in conſil.68.nume.
116.lib.3. Sed & Antonius Peregrinus in
tractat.de fideicommiſ.art.52.numero 113.
fol.512.Ex hoc audacter ſcripſit poſſe prin
cipem

Digitized by Google

cipem derogare iura fideicommiſſorũ, quod
intelligendum eſt ſecundum ea, quæ ſcribo
infra 4.part.quæſt.1. Et vt res veniat ad ſuã
naturam, augmentum dotis locum in bonis
tantum habet, de cuius hæreditate agitur, vt
tradit Iaſon poſt alios in l.vt liberis, n.6.C.
de collationib. Theſaurus deciſ. 46.nu.9. Et
vt redeatur ad ius commune, priuilegium
dicitur perſonale, & non reale, vt tradunt
Alexander in conſil.85.lib.1. Natta in con-
ſil.163.num 13. Burſatus in conſil.128.nu.
18. Neuizanus in Silua nuptiali, verſiculo
quomodo iudex procedat pro communi, n.
23.pag.531. Et faciunt quæ ſcribit Decius
in capite cum acceſsiſſet, num.3. de conſti-
tutionibus. Et doctrina Grammatici deciſ.
107.nu.7. vbi vult, quòd ſi Princeps diſpo-
nat per priuilegium de feudo pro ſe & ali-
quo primogenito diſpenſando, diſpenſatio
redditur fauorabilis: quia per eam reduci-
tur ad ius antiquum, qui citat Aymonem in
conſil.135.

Limitatur tamen prædicta concluſio ex
104 gloſſa ex dicto cap.3. in verbo † numeran-
dum. Et quæ ad eam adduximus, quãdo anti
qua natura, & primus ſtatus rei eſt mutatus,
ſecundum Bart. Socin. in conſil. 260.col.4.
verſiculo prima ratio, lib.2. Menochius in
conſilio 1.num.436.lib.1. Ex ſuperioribus
105 autem, quod facilè † res reuertitur ad ius
commune, & ad ſuam naturam, ſumi poteſt
non leue argumentum, quod facile fuit, vt
Regnum Portugalliæ, quod vt alibi dixi Do
minus Rex Alphonſus dedit in dotem filiæ
Comitis de Loranchia, reuerteretur ad Re-
gnum Caſtellæ in vita domini noſtri Regis
Philippi Secundi. Et idem iudico de Regno
Nauarræ, & alijs Regnis Hiſpaniæ, quę Deo
ducẽte reuerſa fuerunt ad Coronam Regni
Hiſpanię, prout antiquitus Reges Hiſpaniæ
poſsidebant, nec in hoc præſcriptio tempo
ris & tyrannidis obeſſe potuit, ex his quæ
ſcribo 4. part. q 21. quod latius trado infra
4.part.quæſt.1. Quod confirmatur per ra-
tionem à noſtris Doctoribus traditam, dum
confirmant donationem factam per Con-
ſtantinum Imperatorem Eccleſiæ Romanę;
quod illa donatio habuit vim reſtitutionis
factæ Eccleſiæ per dictum Imperatorem:
quia omnia prius erãt Eccleſiæ, vt poſt alios
tradunt Ripa reſponſo.181. alias 13. titulo
de diuerſis reſcript. Quintilianus Mãdoſius
in proœmio gloſ. facultatem, fol.6. colum.
2. & adhoc faciunt plura notabilia, quæ de
Regno ſcribit Valdes in libro de præceden
tia Regum Hiſpaniæ, cap.3.num.14. cum ſe
quentibus. Et cum natura commitatus & iu
ris communis ſit quod non diuidatur, ſed
quod primogenitus ſuccedat, licèt Regi Ro
manorum altare, vt primogenitus ſuccedat
in præiudicium aliorum, & in præiudicium
iuris quæſiti, & inueſtituræ alteri conceſſæ,
quod omnes pariter ſuccedant, vt ex quo-
dam conſil. Bart. Soci. fundat eleganter Go-
zadinus in conſil.26.nũ. 55. quod eſt ſum-
mè notandum. Et iſta confirmo per notabi-
lem doctrinã Bart. in l.omnes populi, ff. de
iuſtitia & iure, vbi vult quod populus ſo-
lus poteſt tollere ſtatutum confirmatũ per
ſuperiorem, quem refert Carolus Ruinus
in conſil.127.num.10. lib. 4. mouetur quia
per hoc fit reditus ad ius commune.

Prætereà iſta concluſio negatiua coadiu-
uatur ex diſpoſitione d.l.13. part.5. quam
ſupra retuli. Item poſſeſſor maioratus, qui
rem alienauit, maius ſibi facit damnum, quã
alij: quia aufert abſe fructum commodita-
temq; pro vita ſua, quæ eidem competunt:
vnde ſi rem alienat durante eiuſdem vita,
nullus de hoc queri poteſt. Ex quo fit, quòd
fructus bonorum maioratus pro vita poſſeſ-
ſoris poſſunt † in pignus capi, & in illis po 106
teſt exequutio fieri, d.l. peto. §. prædium, ff.
de lega.2. de cuius intellectu agunt Iaſo in
l. filius familias, §. diui. num.8. ff. de leg.1. Se-
gura in volumine repeti. fol.3. Ioan. Lop. in
rep. cap. per veſtras, de dona. inter vir. &
vxor. § 62. numero 10. pag.192. & in alijs
libris, colum.134. vbi Barahona Societ. in
additione quæ incipit poteſt, Bald. in l.3.C.
de ſeruitu. & in l.quemadmodum, C. de agri
col. & cenſit. lib.11. Et in fructibus feudi
† quod poſsit fieri executio tradit Mat- 107
thæus ab Afflictis in conſtitut. Neapolita.
lib.3. Rubric.23. de ſucceſsio. nobilium nu.
32. fol.294. Et bona fideicommiſſo ſubiecta
poſſunt alienari pro vita illius qui ob ſcele-
ra in carcere detinetur, vt reſoluit Epiſcop.
Couarru. reſolutio. lib.2. cap.16. num 9. ver
ſiculo tertio eſt in eadem ad finem. Et facit
doctrina Andreæ de Iſer. in cap. Imperiale
in principio de prohibita feudi alienatio. n.
5. fol.677. Faciunt ſcripta per Petrum An-
tonium de Petra in tractat. de fideicõmiſsis,
quæſt.11. num.475. pag.258. & quæſtio.8.
num.469. pag.162. Grammaticum deciſio.
103 num.146. Idem Iaſo in l.& ideò, ff. de
condictio. furti. & in l. commodis num. 4. ff.
de re iudica, & in l.vlt. §. ſed quia noſtra ma
ieſtas, num.7. C. commu. de lega. & in l. Mar
cellus, §. res quæ, ff. ad Trebellia. num.2. &
in conſilio 123. lib.4. Tiraquel. lib.1. de re-
tract. §.1. gloſ.7. num.47. & 49. & eodem
lib.5.26. gloſ.1. num.11. Gregor. Lopez in
l.2. tit.8. part.3. Et tradit eleganter Matth.
de Afflict. in fructibus feudi deciſ.26. nu.
4. vbi ſcribit quid in fructibus ſeparatis à ſo
lo tempore quo hæreditas defertur, Rolan.
in conſil.80. num.34. lib.1. ſic Ioan. Lopius
in repeti. c. per veſtras de donatio. inter vi-
rum

rum & vxorem, §. 38. num. 4. pag. 372. ſcribit quod maritus habens maioratum, & recipiens dotem, non videtur tacite obligare bona maioratus pro dote, nec etiam expreſſe, bene tamen veniunt in tali obligatione fructus & commoditas, quam habiturus eſt: Et de puncto legenda etiam quæ ſcribit Angulo in l. 1. tit. 6. lib. 5. Recopilat. gloſ. 12. n. 23. fol. 68.

Ex quibus tradit Matienço in l. 5. titu. 9. lib. 5. Recopila. gloſ. 5. num. 3. fol. 265. quod
108 † fructus maioratus non ſunt pars maioratus, qui ad hoc refert Ioan. Lopium in dict. §. 62. Et punctum etiam nouiſsimè tractat Parladorius lib. 2. rerum quotidianarum in fin. part. 5. §. 3. n. 31. pag. 320.

Et aliàs etiam inferebam in grandi negotio, res extracta fuit à maioratu cum facultate Regia, & vocati fuerũt ad maioratum perſonæ diuerſæ illarũ, quæ vocatæ fuerunt in eodem maioratu & extinctæ fuerunt perſonæ vocatæ ad illam, rem quæ extracta fuit à maioratu, & lis vertebatur inter perſonas quæ vocatæ fuerunt in primo maioratu, & alias perſonas quæ prætendebant eſſe ſucceſſores in illo maioratu. Dixi quod in dubio erat iudicandum pro perſona vocata ad
109 priorem maioratum vt res † reduceretur ad priorem, & antiquum ſtatum & naturam. Quæ confirmantur ex ſcriptis per Ioſephũ Ludouic. deciſ. 29. num. 29. vbi ex prædictis vult, quòd donans Eccleſiæ bona ſubiecta reſtitutioni, transfert pro vita ſua dominium in donatarium, & poſſeſsionẽ. Quemada in quæſtionibus ſuis, quæſt. 17. fol. 56. vbi diſputat, an facta condemnatione contra hæreticum admittatur ſtatim ſubſtitutus, vel ſit ſpectanda mors hæretici.

Quinimò in bonis fideicommiſsi & maio-
110 ratus poteſt fieri † executio etiam poſt vitam debitoris vbicunque ſucceſſor in maioratu eſt. Etiam hæres prædeceſſoris, præſertim ſi ſit hæres ſine beneficio inuentarij, vt probat Carol. Ruin. in conſil. 176. num. 18. lib. 1. qui citat Romanum in conſil. 18. in fine Alexand. conſil. 3. in principio, & conſ. 33. num. 5. lib. 3. ſed melius tradit hoc idem Alexand. in conſil. 19. num. 1. cum ſequentibus lib. 5. Nota tamen, quod iuxta doctrinam Bald. in authen. ei qui iurat. col. 7. num. 32. C. de bonis autho. iud. poſſiden. in comi-
111 tatu non fit miſsio † in poſſeſsionem, nec ſubſtantia comitatus tranſit in creditorem, ſed ſolũ percipit fructus, refert, & dicit notabilem Chaſſanæ. in conſuetud. Burgund. in proœmio, fol. 3. col. 2. verſ. comes. Et res ſubiecta reſtitutioni poteſt adiudicari ſine executione, licèt non extinguatur fideicõmiſſum, vt per Carol. Ruin. in conſ. 138. nu.
112 8. lib. 2. Et donatio † bonorum reſtitutioni ſubiectorum valet pro vita donantis, vt per Bertran. in conſil. 199. pro faciliori lib. 1. reſoluitur tamen executio mortuo eo, qui grauatus fuerat reſtituere, vt probat Paul. Caſtren. in conſil. 351. num. 4. lib 1. & primogenitus acceptans teſtamentum patris, in quo diſpoſuit de rebus primogenituræ, licet ſine regio aſſenſu † non poteſt contra- 113
dicere pro vita ſua, quia fructus ad eum pertinebant ſecundum Matth. de Afflict. deciſ. 240. num. 9. iſtis cõgruit, quòd ſi donatio facta per patrem reuocetur poſt illius vitam, tanquam inofficioſa, filius non tenetur reſtituere fructus, quos percepit in vita patris, vt volunt Segura in l. 1. §. ſi vir vxori, col. 26. verſiculo tertia erit, ff. de acquir. poſſeſ. Gregor. Lopez in l. 8. tit. 4. part. 5. in gloſſa in verbo, *en vida*, quos & alios citat Angulo in l. 1. tit. 5. lib. 5. Recopilat. gloſ. 12. numero 13. folio 63. Et tam mirabilis, quam difficilis doctrina Ioan. Lopij in repetit. Rubricæ de donatio. inter vir. & vxor. §. 66. num. 23. pa. 233. in editione noua, vbi vult, quod ex quo maritus eſt dominus dotis viuẽte † vxo 114
re ſi cõfiſcetur dôs, debet maritus fructibus gaudere, vbi legendus eſt Barahona in additione quæ incipit illa commoditas. Et prælati ordinum & Eccleſiarum poſſunt dare ad cenſum res Eccleſiarum, quæ datio valet pro vita concedentium, & non vltra, vt probatur in capit. prætereà, & cap. cum clerici de cẽſibus & ægregia, l. partitę 9. tit. 22. par. 1. Et res emphyteutica accepta per patrem pro ſe, & filijs, † poteſt capi pro executio 115
ne in vita patris, vt probat Anton. Gamma deciſ. 5. num. 8. & bona maioratus poſſunt dari in emphyteuſim pro vita concedentis, vt per Anton. Gam. deciſio. 192. poſt Pinel. in l. 1. part. 3. num. 7. verſ. infertur etiam reſolutionem, fol. 115. C. de bon. matern. qui idem tradit in ſeruitute, & vſufructu. Et licèt dos tanquam immenſa & inofficioſa reuocetur, fructus recepti in vita patris peti non poſſunt, vt ſunt authores Baeça de nõ melioran. filiab. cap. 34. num. 1. Matienço in l. 3. tit. 8. gloſ. 7. num. 6. & 7. fol. 209. libro 5. Recopilat. Et fœmina excluſa à ſubſtitutione ob id, quod extra familiam ſit, non prohibetur capere pro ſe tantum, & eius vita durante, vt per Alexand. conſil. 81. col. fin. lib. 6. Pariſium in conſil. 35. & in conſil. 47. nu. 68. lib. 3. deciſ. Pedamontan. 127. num. 9. ad quos addo Ludouicum Gozadinum in conſil. 90. num. 9.

Et an fundatur maioratus poſsit ordinare, quod non liceat facere executionem in fructibus bonorũ maioratus, tradit Gregor. Lopez in l. 2. tit. 8. in gloſ. in verbo, *en tantos bienes*, part. 3. cuius ſententia, ſalua pace doctiſſimi viri, † non placet, cum talis prohibitio 116
valeat

valeat, & ſit effectus, iuxta textũ vulgatum
in authenrica de nuprijs, §. diſponat, l. teſtan
di, C. de teſtament. cum mille ſimilibus, quæ
ſcribo in principio ſecundæ partis, & per
regulam l. qui cum alio contrahit, ff. de reg.
iuris, & traditis per Bart. Socinum in conſil.
517. col. 3. lib. 1. Et alijs quæ ſcribo parte 1.
quæſtio. 51. facit regula. l. 1. cap. 724. de ſa-
croſ. Eccleſ. ibi: Habeat liberam teſtamen-
ti factionem in traditionibus, ff. de pactis, l.
legem, C. de pact. l. donatio. C. de donatio.
cum concordantib. quæ ſcribo part. 2. q. 3. in
principio facit authent. excipitur, C. de bo-
nis quæ liberis l. filius matrem, C. de inoffic.
teſtam. l. ſiquis in ſuo, §. legis eod. tit. l. ſi ita
relictum, §. Gallus, ff. de legat. 2. l. fideicõmiſ
ſum, §. Faciunt ſcripta per Iaſonem in conſ.
124. n. 1. lib. 4. cũ Polidius, ff. de vſuris, cũ ad
ductis per Roderic. Suarez in l. quoniam in
prioribus, C. de inoffic. teſtam. limit. 5. pag.
103. vbi Valdes, pag. 62. in additionibus. Et
ad hoc etiam pondero textum notabilem in
l. patrem, ff. quæ in fraudem creditorum, cũ
doctrina Baldi in Rubric. C. de his quæ in
fraudem creditorum, de quã per Iaſonem in
§. item ſiquis in fraudem, n. 127. inſtitut. de
actionibus. Circa hæc legenda ſunt quæ ſcri
bit Carol. Ruin. in l. filius famil §. Diui. ff. de
legat. 1. n. 51. pag. 207. vbi tractat quæſtio-
nem, an teſtator poſsit prohibere alienatio-
nem pro vita poſſeſſoris in præiudicium
creditorum.

117 Et quod poſsit fieri executio † in fructi-
bus maioratus ob debita poſſeſſoris reſoluit
Ioan. Lop. in Rubri. de donatio. inter virum
& vxorem, §. 62. n. 18. pag. 192. animaduer-
tat tamen lector ad doctrinam Alex. in l. ſi
patroni, ff. ad Trebel. vbi ſcribit, quod ſi feu
dum eſt conceſſum alicui pro ſe, & deſcen-
dentibus, tale feudum, nec quoad commo-
ditatem fructuum tranſit in fiſcum Quod cõ
firmat Auguſt. Bero. in conſ. 78. n. 55. & 12.
lib. 1. quod eſt animaduertendum ad conclu
ſionem quam tradunt Simancas in tracta. de
inſtitut. Catholicis, c. 9. n. 19. Ludouicus de
Molin. lib. 4 de primoge. c. 15. n. 51. fol. 193.
Ludouic. de Molin. in lib. de iuſtit. & iur. tra
ctat. 2. diſput. 9. pag. 92. volentes quod ſi cõ
fiſcẽtur bona maioratus, & fructus illorum,
pertinet ad fiſcũ pro vita delinquentis, quod
pendet à notatis & ſcriptis per me in 4. p.
q. 23. & ab his quæ tradunt Alex. conſil. 23.
lib. 1. Ripa in l. filius famil. §. Diui, n. 47. ff.
de legat. 1. Alciat. conſ. 650. Celſus conſ. 37.
n. 13. Cephal. conſ. 153. n. 30. lib. 2. Menoc.
conſ. 102. n. 23. Riminald. Iunior. conſ. 243.
n. 66. lib. 3. & conſ. 371. n. 91. lib. 4. Anton.
Petra in tractat. de fideicom. q. 3. n. 11. pag.
31. diſtinguentes inter prohibitionem alie-
nationis tacitã & expreſſam quæ diſtinctio,
vt ſupradixi nunquam mihi placuit bonis
maioratus. Et Rex nõ poteſt † pro vita ſua 118
alienare aliqua ad regiam coronam ſpectan-
tia: quia eſt contra publicam vtilitatẽ, vt fun
dat Gloſ. Pariſien. part. 1. conſuetud. Pariſ.
§. 2. n. 17. fol. 59. Pro his etiam facit, quod ſi
pater alienauit rem filij in qua ratione pątrię
poteſtatis vſumfructum habet, poſſeſſor rei
alienatæ gaudebit † in vita patris commodi 119
tate fructuum rei alienatæ, ſecundum Albe-
ric. in l. 1. n. 4. C. de bonis mater. Et alios, vt
per Anto. de Fano in tracta. de pign. par. 5.
memb. 4. n. 15. Epiſco. Couar. qui hoc decla
rat. lib. 1. reſolutio. c. 7. n. 7. Et ex hoc dixit
Ioan. And. in additio. ad Specul. in tit. de pe
cul. clericorum in 4. p. operis ſpecul. fo. 541.
in additio. quæ incipit, & ſequent. quòd cre-
ditor † poteſt facere executionẽ in vſufru- 120
ctu, quem pater familias habet in bonis filij:
ſed ſecundum cum filius poteſt capere fru-
ctus pro alimentis patris notat Robert. à Mu
rantana qui hoc dictum, & alia ad propoſitũ
congerit in practi. iudiciaria par. 6. n. 37. fol.
300. Et quod executio poſsit fieri in † bonis 121
feudalibus, reſoluitur per Andr. Gsil. obſer
uationum, lib. 1. obſeruat. 97. n. 2. pag. 90. ex
gloſ. Et Andr. de Iſernia in c. 1. §. quid ergo
n. 4. de inueſtitur. de re aliena. facta, vbi Al-
uarot. n. 3. Curcio in tracta. de feudis, part. 4.
n. 39. vbi tradit quòd vaſſallo mortuo ſi ex
fructibus creditor nõ fuit ſatis factus, reuer-
titur feudum ad dominum, vel agnatum, pro
ſua natura & emphyteuta poteſt abſque pœ
na alienare fructuum commoditatem pro vi
ta ſua, vt ex Carol. Ruin. in conſ. 176. nu. 53.
lib. 1. Menoch. de recuperand. poſſeſ. reme-
dio 9. n. 56. reſoluit Corbulus in tractat. de
iur. emphyteut. limit. 26. de cauſa priuatio-
nis feudi, n. 1. fol. 127. Et quando feudũ eſt
ex pacto & prouidentia, non valeat diſpoſi-
tio fructum in præiudicium vocati ex inue-
ſtitura, tradunt Matth. de Afflict. deciſ. 26.
ad finem Ioan. Petr. in tracta. de fideicom. q.
9. n. 469. pag. 162. qui n. 475. tradit quod do
nec feudum eſt penes vaſſallum obligatum,
poſſunt peti fructus ex Iaſone in l. final. nu.
78. C. per iura emphyteutica. Et per hæc
etiam dixit Alex. in conſ. 154. conſideratis,
lib. 6. n. 5. quod qui ignorater emit à marito
rem dotalem, & in illa fecit melioramenta,
quod ſi poſtea per vxorẽ, vel eius hæredes
cogatur reſtituere rem dotalẽ, fructus † per 122
maritum percepti non computabuntur cum
fructibus melioramẽtorum. Quia ſi dicta res
non eſſet alienata per maritũ, fructus ad ma
ritum ſpectarent, qua commoditate emptor
gaudere debet. Quæ doctrina notanda eſt
ad ampliationem text. in l. pro oneribus, C.
de iure doti. cum qua cõcordat, l. 7. tit. 11. p. 4.
Et ex iſtis infertur, quod marito vergente

ad inopiã(ſecundũ ea,quæ notantur in l.vbi adhuc.C.de iur.doti & in l.ſi conſtat,ff.ſol. matrim.& in c.per veſtras de donat.inter vi rũ & vxor.& in l.29.tit.11.p.4.quæ ad hoc
23 eſt notabilis)poteſt † mulier in vita mariti dotẽ,iuxta formã dictorũ iuriũ, quod cõfirmatur ex doctrina Bart.in d.l. ſi cõſtante,n. 73.vbi Alex.n.25.voléter quod marito ver gẽte ad inopiã poteſt mulier pro dote aduo care rẽ emphyteuticã,quod cõfirmat Tho. Grãma.conſ.107.n.3.Et in hac illatione lectores animaduertãt ad ſingularẽ doctrinam Angeli,qui(vt inquiũt) dabit commodũ & honorẽ in l.ſi creditores,§.plane,ff.de priui leg.credito.vbi vult,quod mulier quæ repe tit dotẽ cũſtante matrimonio,propter defectũ facultatũ viri,nõ auditur niſi in princip. dilapidationis querimoniam det,quẽ refert Thom.Grãma.conſ.122 n.12.quæ notanda ſunt pro mulieribus nobilibus, quæ nuptæ ſunt maritis prodigis,quę habẽt ſtatus &alia bona maioratus.Et generaliter quando quis recipit fructus ex re ſua,quæ tamẽ poſt tẽ
24 pus eſt alij reſtituẽda † tales fructus nõ com putãtur cũ melioramẽtis,ſed integra melioramẽta ſunt reſtituẽda,ſecundũ Ange.&Bal dũ in l.inſulã,§.fructus,ff.ſolut.matrim,per gloſ.quã reputant ſingularẽ in l.emptor. in princ.in gloſſa magna ad finẽ,ff.de reiuend. quã etiã cõmendãt Bald.& Imol.in l.domos hæreditarias,ff.de lega.1.& alij vt per Iaſonẽ in d.l.vlt.§.vlt.C.cõmu.delegat. Corne. in cõſ.64.lib.4.Feli.in c.cũ cauſam, col. vlt. de re iudicat.Nicol.Boer.deciſ.44. n.19.& plures DD.refert Tiraq.in l.ſi vnquã in ver bo reuertatur,n.284 pag.512.C.de reuocã. donatio.Faleon. regul.183.qui me citat, ex cuius ſcriptis hæc latius cõfirmare poteram. Ex quibus infert Greg.Lop.in d.l.41.doctri nã illã,quam ſupra reprobaui. Sed iſta omnia adducta à num.106.nõ obſunt, quia (vt
25 ſupra fundaui) † facta alienatione per poſſeſſorẽ bonorũ maioratus,ſtatim ſequẽs in gradu agere poteſt ad reſtitutionẽ rei cũ fructi bus. Vides ergo lector,quã difficilis ſit huius quæſtionis,quã ſupra propoſuimus,ſolutio, quid dicendũ. Ego vbicumq; alienatio bono rũ maioratus facta fuit Principis authoritate (quę in quibus caſibus fieri poſſit,poſtea tractabitur)exiſtimo,quod ſine dubio tam proprietas,quã poſſeſsio trãsferatur in emptorẽ,& l.prędicta 45.nõ habet locũ,nec eſt in tentandũ aliquod interdictũ,ſed reiuendicatio ad petendũ dominiũ,quod probatur ex ratione tex.in l.iuſte poſsidet,ff. de acquir. poſſeſ.facit,l.1.tit.14.*de los deſpojados*,l.3.or dina.& l.15.tit.18.p.3.c.1.de cõfirma.vtil. vel inutil.c.penul.de tranſactio.ibi:*Vires ple niſsimæ notionis ex noſtra auctoritate accipiat*,& l.2.ff.de reb.eorum,ibi:*Imperiali beneficio*,& cõducit l.ſolet,ff.de iur.qui notan. in fam.l.

3.tit.6.p.7.l.Lucius,ibi:*Præcepto principali*, ff.de euictio.& quod ſcribit Molin.lib.2.de primog.c.13.n.55.fol.101.Et quod poſſeſſio capta authoritate Principis, † vel Papæ 126
ſit iuſta,& non poſsit dici vitioſa,tradũt Ci nus in l.meminerint.C.vnd.vi.Alberic.in l. ſi de vi.ff.de iudicijs,& Matth. Afflict. deciſ.302.aliũ dubium,n.2. Pariſius in conſil. 39.n.17.lib.4.Bellam.deciſ.749. Quintilia. Mandoſ.in regul.29.de ſubrogandis colliti gantib.q.8.n.6.fol.69. & factum Principis multũ valet ad tranſlationẽ poſſeſsionis, vt per Bart.Soci.conſ.15.col.2.verſic. ſecũdo reſpondetur,lib.4 quẽ citat Aymon, conſil. 2.n.10 & facit quod ſcribo infra 4.p.q.1.limitatio.6.Et plura ſingularia quæ tradit Lãcellotus in tract. de attent.2. p.c.12.de attẽtat.appellatio pendente limitatio.51. nu.1. cum ſeqq.pag.186.& doctrina Bald. in l.1. col.final.verſ.item quæritur,num.23. C.de furt.vbi vult,quod † authoritas ſuperioris 127
cauſat bonam fidem,quẽ citat Bald. in l Cel ſus in 3.p.nu 20.pag.703.ff.de vſucapio Et quod ſcribit Robert. Lancellot.in tractat. de attenta.2.p cap.4.de atteta. litependen.in præfatio.nu.395 pag 70. vbi probat,quod poſſeſsio capta virtute breuis Apoſtolici † 128
non debet reuocari:per viam attentatorum. Iſtis conuenit peregrina mihi doctrina Iaco bi Putei deciſ.lib.2.deciſ.497.n.1.pag.294. vbi ſcribit,quòd litependente ſuper litterarum ſubreptione,eas impugnans ſit in poſſeſsione tuendus,quod in praxi eſt vtiliſsimum. De quo tamen lege quod ſcribit Lancellotus in tract.de attentat 2. p.c.4.de attentat. litependent.in præfatione, nu.413. pag.71.Et facit opinio tenentium quod ſpo liatus à Principe non reſtituitur,nec poteſt intentare interdictum recuperandæ, vt authores ſunt Bald.in conſ.295.ad euidentiam lib.3.Matth.de Afflict.deciſ.361.nu.12.& alijs,quos citat Menoch.vbi plura ad propo ſitum ſcribit de recuperan.poſſeſ. remedio 8.num.56.pag.387.& poſſeſsio authoritate Principis † dicitur iuſta,& iuridica,vt per 129
Pariſ.conſ.39.n.17.& in conſ.59.n.18. lib. 4.Quintilian.Mandoſ.regul.16. Chancella. n.15.fol.91.qui plura refert,& regul.29. q. 8.n.6.fol.69.ad id legẽdus. Quod tamẽ procedere videtur † vbicunque princeps cum 130
cauſæ cognitione permiſit alienationem bo norum maioratus,non aliàs,vt colligere licet ex deciſione Thomæ Minadoij Neapolita.deciſ.37.n.4.ex notatis in d.l.iuſte poſſidet,& in d.l.meminerint,C.vnde vi,& per Deci.conſ.361.& per Bartol.Socin.in conſ. 45.n.16.lib.1.Robert Lancellot.de attenta. p.2.c.4.de attentat.litependente limita.24. num.1.pag.142.& c.12.de attenta.appella. limita.52.n.44.pag.288.& p.3 c.29.de pur gatorio attentat,num.54.pag.501. De quo

legenda ſunt quæ ſcribit Molin. in tracta.de
primogenitura,lib.1.c.18.n.10. fol.144. &
lib.3.c.3.n.23.fol.16.& lib.4.c. n.5.fol.
131 143.Si autem † alienatio bonorũ maioratus
facta fuit abſq; regia facultate,pro nunc nõ
determino,an prædicta l.45. locum habeat,
quia(vt patet)punctus eſt difficillimus pro-
pter argumenta,quæ in vtramq; partem vr-
gent,& cœlum eſt vndique & vndique pon
tus.Probabilius tamẽ videtur, quod nõ trãſ-
eat poſſeſsio propter rationes vltimo loco
adductas,quæ valde vigẽt,& hoc vnico ver
bo ſentit Moli.c.13.lib.3.n.55.motus ex re
gula,quæ habet quod titulus nullus habetur
pro nõ titulo,l.nec vllã.§.1.ff.de petitio.hæ
red.cũ alijs,quæ citat,ad quem addo Matth.
de Afflict decis.228.& 271.nu.3. & decis.
374.n 1.Meſia in l.Toleti,2.p.fundament.
1.n.3.fol.561.Menoch.de retinend poſſeſ.
remedio 1.n.17 pag 1'4.& remedio 3.nu.
132 639 pag.210.Et iſta † concluſio confirma-
tur ex declarationibus notãdis,quas ad tex.
in d §.ſi vir vxori,tradit Soci. ibi.n.10.Do-
minic.in c.vlt.n.3.vt lite penden.in 6. Me-
noch elegante de re uperan.poſſeſ. reme-
dio 15.n.452 pag.516.vbi ad propoſitũ li-
mitant tex.in d.§ ſi vir vxori,quando eadẽ
eſt ratio annullãdi poſſeſsionis translationẽ,
impediendiq; contractum: nam tunc à pari
proceduntiad hæc facit l.3.tit.14.p 6. in il-
lis verbis. *e l q̃ mostraſſe ,que ha mayor derecho en la heredad,aquel deue ſer entregado en ella.*
Per quam legem,& alia ſcribit Burg.de Paz
conſ.39 quod miſsio in poſſeſsionem virtu-
te legis Soriæ impeditur quando conſtat de
iure poſſeſſoris,quod maximè procederet,
vbi alienatio eſſet facta titulò oneroſo, non
lucratiuo:quia tunc magis eſt fauẽdum illi,
qui poſsidet rem maioratus, l. qui autem §.
hoc edictum,& § ſimilique modo,ff.quę in
fraud.creditor.l.vlt §.penult.C.de Codicil.
late. DD.præcipuè Iaſo nu.27.in § item ſi
quis in fraudem inſtituta de actio. vbi gloſ.
133 Et negari non poteſt eſſe differentiã † &
rationem in translatione poſſeſsionis , quæ
fit in ſequentẽ in gradu mortuo poſſeſſore:
& translationem poſſeſsionis quæ fieri de-
bebat facta alienatione in vita domini rerũ
maioratus,quod patet ex prædictis. Et quia
in primo caſu facilius res maioratus amitti
poteſt mortuo poſſeſſore,qui eiuſdẽ rei no-
titiam habebat(ſcilicet etenim res mortuorũ
facilius perdi & occupari,quam res viuorũ,
quod experientia ſatis certum eſt)quàm in
ſecundo caſu,ſcilicet,facta alienatione in vi
ta,quia damnum eſt reparabilius,ad quod fa
cit notabilis doctrina Baldi in l.vltim. num.
1. C. de edict Diui Adrian.vbi dicit , quod
plus delinquit , qui occupat poſſeſsionem
vacantem per mortem , quam qui occupat
vacantem per negligentiam hominis viuen-
tis , per l. cum quærebatur , C. vnde vi.
Vnde conſilium eſt ad illos,† qui volunt 134
facere maioratus,vt prohibeant alienationẽ
bonorum maioratus tam in proprietate,quã
in poſſeſsione cauendo,quod facta alienatio
ne,tam proprietas,quàm poſſeſsio tranſeat
in ſequentem gradu:quo caſu bona aſſecurã
tur,& ceſſant omnia inconuenientia , quod
confirmo per doctrinam doctiſsimi Moli-
næ,lib.4.de primog.c.10.nu.9.fol.190. vbi
probat , quod præſcriptio in bonis maiora-
tus transferat bona in ſequentẽ in gradu, ac
ſi mortuus fuiſſet,quod notãdum eſt ad ea,
quæ ſcribo infra p.4 q.21.de præſcriptione
bonorũ maioratus , quod maximè procedit
vbicunq; fundatores maioratuum ordinãt,
quod alienatio bonorum maioratus operare
tur idẽ,quod ſi mortuus fuiſſet ille qui alie-
nauit, ſicut ego vidi in aliquibus maiorati-
bus.Et qualiter ille,qui vult cõcedere maio-
ratum ſe præuenire debeat ad hoc, vt aliena
tio bonorum maioratus ſit inefficax : vltra
alia,quæ apparent in proſequutione huius
operis,vide egregiam theoricam Alex.in d.
l.qui abſenti.§.ſiquis poſſeſsionem,n.3.fol.
134.ff de acquir poſſ vbi notãter loquitur.
Et tenendũ eſt menti,† quod quando per 135
contractum prohibita eſt alienatio bonorũ
poteſt ille , in cuius fauorem fuit prohibita
alienatio, occupare rem alienatã propria au
thoritate,vt voluit Alex in l.filius famil. §.
Diui,nu.15.fol.49 ff.de lega 1. per gloſ.in
authent vt de cætero,§.1. verbo. damus.&
doctrinam Bald.in c.1.§ 1 col. antepen. de
ſucceſsio.feud.Angel.in l.ſi ita quis,§ ea le
ge,ff.de verbo.oblig quod eſt notandum ad
maioratus,vel meliorationes factas per con-
tractus oneroſos,in quibus eſt prohibita bo
norum alienatio.Et Guillel Benedict. in ca
pite Raynuntius de teſtamentis in verbo ſi
abſque liberis,nu.146 fol 348 Piſanelus in
additio ad Afflict.decil.13 pag 6.& 7.
Ex ſuperioribus autẽ iuſte infertur,quod
ſi poſſeſſor bonorum maioratus non pareat
cõditionibus,vel grauaminibus à fundatore
maioratus datis,non transfertur † poſſeſsio 136
in proximũ vocatũ in pœnã illius,qui condi
tionibus & grauaminibus à principio nõ pa
ruerit,quod ex prędictis ſatis cõſtat.In quo
legẽda ſunt quæ latius ſcripſi infra hac part.
q.12. & notabilis reſolutio Præpoſiti in c.
verum de conditionibus appoſitis,nu.8.fol.
41 vbi ſingulariter reſoluit an non impletis
conditionibus poſsit donans occupare res
donatas propria authoritate.
Lectores etiam animaduertant ad id,quod
tentauit dicere Peralt.in l. Titia cum teſta-
mento,§.Titia cum nuberet,n.12.pag.361.
ff de lega.2.vbi tradit,quod per d.l.7.titulo
4.part.5. poſſeſsio hodie quemadmodum † 137
& dominium re transfertur,& inibi lector
videas,

videat per quam.l.7.in illis verbis, *ganarian*
la poſſeſsiõ, infertur,qood ſi teſtator ſtatuat,
quod poſſeſſore alienante bona maioratus,
vel nolente exequi cõditiones,ad ſequentẽ
138 bona deferãtur,quod talis vncatus,† poteſt
intentare remedium poſſeſſoriũ,quod maxi
mẽ procedit,ſi teſtator diſponat;quod ſi poſ
ſeſſor nõ ſeruauerit aliquam conditionẽ,ſta-
tim amittat maioratũ;qood vidi in praxi in
eo,qui grauatus fuerat,vt nõ cõtraheret ma
trimoniũ cũ deſcendẽte à Iodæis,vel Sara-
cenis. Et pro hoc facit quod notanter tradit
Tiber.Decia.reſponſ.48.n.23.lib.2.vbi vult
quod ex verbis,ex nunc volo eſſe priuatus,
inducitur priuatio ſtatim quod in aliqoo cõ-
trauenitur,perinde acſi nonquã fuiſſet quis
vncatus,ex Angel.Imol.& Iaſo. in l.huiuſ-
modi,ff.de verbo obligat.Bald & Angel.in
l.1.C.de codicillis,Alexand.in conſ.3.lib.2.
Curt Senior conſ.42.pro quibus faciũt quę
de viribus virtute ſubſtantia iſtorum verbo
rum ſcribunt Tiraquel.lib.2.de retract.§.2.
gloſ.1.nu.86.pag.900.& in l.ſi vnquàm.C.
de reuocand donatio.in verbo reuertatur,
n.141.&n.195.& in tractat.de conſtitutio.
par.3.limitatio.2.num.16.fol.85 Rebuffus
in l. mulieris appellatione l.13.§.deſinere,
pag.125.ff.de verbor. ſignif. Iacob. Puteus
deciſio.139.lib.2.Tello in l.17.Tauri,n.41.

Infertur etiam ad deciſionem cuiuſdam
dubij ſingularis, an maſculus in eodem gra-
193 du exclodat † fœminam, quæ nata fuit ante
maſculi natiuitatem,& eo tẽpore quo poſ-
ſeſſor rem iam maioratus alienauerat, cui
pœna erat iniuncta , quod ſi res maioratus
alienaret;ad ſequentem ipſo iure dominium
tranſiret.Nam ex d.l.& alijs pluribus , quæ
omitto,probari poteſt,fœminam in iſto ca-
ſu,maſculo eſſe anteponendam, pro qua
concluſione faciunt ſcripta per Iacob.Al-
ba.conſ.106.n.1.cum pluribus ſeqq. vſque
ad finem conſilij,& idem tenet eleganter Al
ciat.in conſ.594.n.1.vſque ad numerum 7.
vbi citat Socin.&Rubeum,& nooiſsimè An
ton Auguſt.lib.6.in materia vltimarom vo-
lunta.conſil.67.& 68.& faciunt quæ ſcribo
in 2.p.q.6.& quæ ſcribit Molin.lib.1.de pri
moge.c.5.n.17.cum alijs ad hoc legendus,
quod etiam ſcribo infra 4.p.q.1.Et ſingula-
140 ris regula iuris,quod † conditionis imple-
mentum non poteſt retrotrahi in præiudi-
cium tertij,cui medio tempore fuit ius quę-
ſitum.C.ſi pro te,vbi Doctores de reſcript.
in 6.Clementi.vnica de conceſsio.prębend.
volunt.Cardinalis in conſil.105.ſuper pri-
mo,nu.23.& 24.Pariſ.in conſil.11,caſtrum
iſtud,n.25.lib.1.& io conſil.82. n.20.lib.4.
Quintilian. Mandoſ. regula 32. Canchel.q.
18.n.12.fol.118.& faciunt ſcripta per eun-
dem quæſt.19.ſequenti.

Ex prædictis etiam reſolui poteſt,an poſ-
ſeſsio in caſu prædictæ † legis quæ eſt ho- 141
die l.8.tit.7.lib.5.ordina.tranſeat etiam ip-
ſo iure vbicunque poſſeſſor maioratus re-
nuntiat maioratum in proximom ſequentẽ:
com vera vocatio † inducatur per renuntia 142
tionẽ ſicut per mortem,vt in c. ex parte in
princ.de offic.delega.& gloſ in c.2.in ver-
bo renuntiet de renuntiat.lib.6 quam ibi ſe
quuntur DD.com concordan. vt per Felin.
in c.in noſtra,n.37.corollar.3 de reſcrip &
in c.ad petitionẽ in 1. nota de accuſatio.&
Gomeſ.in regul.Chancel.de infirm. reſign.
q.34.& inquit Bald.in conſ.389.nu.3.lib.2,
quod ſi primogenitus renuntiet regno, vel
efficiatur frater minor, apertum eſt edictũ
nepoti,vt ſuccedat patruo excluſo, & idem
Alberic.in prooemio digeſtorũ.§. diſcipuli,
col.4 verſ.item certum eſt,Oldral.conſ.94.
qoem ſequitur Corſet.in tracta.de poteſtat.
reg. q.74 in fine & Bald citat Tiraq.in tra-
cta.de primog.q.26.n.5.fo.221.Quibus nõ
obſtantibus † contrarium in noſtro caſu di- 143
cendum videtur,cum d.l.Tauri loquatur tã-
tummodo in caſu mortis,& ad alios caſus fa-
ciliter non eſt trahẽda, t ſoperius dictũ eſt.

Animaduerto etiã ad aliud ſingulare,quod
ſi forſan virtute alicuius trãſactionis,vel al-
terius tituli, & non ex ipſa maioratus funda
tione prætendat quis † vocationẽ ad aliquas 144
res maioratus,non transfertur in illum poſ-
ſeſsio virtute dictę legis quadrageſimæ quin
tæ Taurinæ; quæ præciſe requirit vocatio-
nem procedẽtem ex fundatione maioratus,
& nõ ex alia ſcriptura, vt docent verba illius
legis,ibi *Que ſegun la diſpoſiciõ del mayorazgo*
deuiere ſuceder en el,quod eſt memoriæ mãda
tum,& vidi in grandi negotio,verba etenim
prædictæ legis ſunt diligenter inſpicienda,
nec vltra diſpoſitio trahenda eſt , lex quod
conſtitutum,ff de teſtam.militi,l.ſi ſeruum,
§.non dixit prætor.ff.de acquir.hæred.cum
ſimilibus, vt per Tiraquellum in l.ſi vnquã,
C.de reuocand.donatio.in verbo libertis,o.
2.cum ſequentib. pag.83. maximè cum illa
ſit exorbitans; vt ſupra traditum eſt.

QVÆST. X.

An l. 45. procedat in his bonis quæ anteceſſor in maioratu habuit cum vitioſo ingreſſu.

SVMMARIVM.

Diffinitio quæſtionis, num. 1.
Statuto ſi caueatur, quod in hæredem continuetur poſſeſsio, intelligitur de vero hærede, n 2.
Lucra illicitè acquiſita non communicantur, n 3.

*Acquiſitum per ſententiam erroneam an ſit reſti-
tuendum, num. 4.*
*Adminiſtratores reipublicæ poſſunt agnoſcere bo
nam fidem, & remittere debitum, quod erat ci-
uitatis ex cauſa oneroſa, num. 5.*
*Ius agendi non poteſt fundari ex improba poſſeſ-
ſione, num. 6.*
*Poſſeſsio impoſitionum non transfertur in domi-
nos ſucceſſores maioratus, num. 7.*
*Res maioratus illicitè acquiſita poteſt alienari ſi-
ne principis facultate, num. 8.*
Bona dicuntur ære alieno deducto, num. 9.
*Mala fide poſſeſſa ex bonis noſtris non dicuntur,
num. 10.*
*Vſusfructus an acquiratur patri ex bonis filij il-
licite acquiſitis, num. 11.*

DEcimo quæro, an prædicta l. 45. locum
habeat in bonis, quæ cũ vitioſo ingreſ-
ſu habuit anteceſſor in bonis maioratus, de
quibus fecit incorporationẽ cum maioratu
antiquo, & in quibus ſucceſſor ſequẽs in gra
du ſuccedere prætendit ſicut in alijs bonis.
1 In quo breuiter † agendo dico, quòd in his
nõ competit ſucceſſori in maioratu priuile-
giũ illius legis, ad quod facit, l. vitia. C. de ac-
quir. poſſeſ. ibi: *Vitia poſſeſſorũ, à maioribus cõ-
tracta, perdurant, & ſucceſſorem ſui culpa comi-
tantur*. Et text. elegans in l. authoritatum. C.
vnde vi, l. Pomponius, §. cum quis, vbi Bart.
ff. de acquir. poſſeſ. & ibi etiam Alex. Iaſo.
Vincent. & Crot. de quo per Balbum in tra
ctat. de præſcript. 2. par. 3. quæſt. 12. notatur
per gloſ. in regula cum quis de regul. iur. in
6. quod latius tractat Epiſco. Couar. in reg.
poſſeſſor. de regul. iur. in l. relectio. 2. §. 9. n.
4. fol. 64. cui adde Alex. in l. Pomponius, §.
ſed ſi legatario, ff. de acquir. poſſeſ. & condu
cit tex. in l. improbam, C. eod. tit. & huc ſpe
ctat quod in ſimili dicit Bald. in rubrica de
cauſ. poſſeſ. & proprie. n. 13. final. verbis vbi
2 dicit, quod ſi ſtatuto † caueatur, quod in hæ-
redem cõtinuetur poſſeſsio teſtatoris, intel-
ligitur de vero, & iuſto hærede, & habili.
Notat Barba. ibi, col. 22. verſ. opportune ſe
offert, Guillel. Bened. in c. Raynuntius in ver
bo mortuo itaque teſtatore in 2. n. 73. de te-
ſtam. Et quælibet diſpoſitio quantumlibet
generalis reſtringitur de habilitate, l. ſi quã-
do, C. de inoffic. teſtam. cum concord. & re-
cte conueniunt quæ ad propoſitum huius
quæſtionis ſcribit Tiraq. in tracta. lemoris in
1. declarat. 2. partis, n. 1. cum ſeqq. pag. 48. &
quod prædictorum iuriũ authoritate tenet
Roderic. Suar. in l. 3. fori tit. *de las ganancias*,
verſ. poſsit aſsignari, fol. 17. col. 2. vbi dicit,
quod illicitè acquiſita & ex illicitis cauſis
3 † non communicantur inter maritũ & vxo-
rem, vbi iſtam opinionem tenere videtur,
quod latius tradit Ioan. Lop. in rubr. de do-
na. inter vir. & vxorem, col. 215. verſ. limita
tis tertio in impreſsione antiqua, & in noua,
§. 65. n. 8. pag. 209. Rebuf. in tract. de aliena.
rerum Eccleſ. n. 29. pag. 73. Greg. Lop. in l.
5. tit. 17. p. 4. in gloſ. in verbo, *el vſufruto*, &
faciunt ſcripta per Aſcanium in tractat. de
patria poteſtate effectu 2. n. 16. fol. 105. 8.
volum. tractatuum, & idem quod Suarez tra
dit Matienç. in l. 2. gloſ. 1. n. 62. fol. 294. lib.
5. Recopil. & conducunt ſcripta per Matth.
ab Afflictis in tit. ſic finitur lex Federici, n.
2. fol. 217. & l. 3. & l. 12. in verſiculo, *mas ſi
la ganancia*, tit. 20. pag. 1. gloſ. in cap. decimæ
16. q. 1. & tradit Gregor. Lopez in dict. l. 3.
in gloſ. in verbo *derechamente*. Et poſſeſsio
iuris improbi, puta, ſi quis aſſerat ſe eſſe in
poſſeſsione alicuius cõcubinæ, vel alterius
rei illicitæ, neminem iubat, vt probãt Anto.
de Butrio in cap. vlt. nu. 38. de cauſ. poſſeſ.
& proprie. Nicola. Miles in ſuo repertorio
in verbo poſſeſsio. q. 7. Rebuf. tom. 3. ad con
ſti. regias, tit. de mater. poſſeſſo. beneficiorũ
in præfa. num. 12. pag. 190. ſic tradit gloſ. in
c. non eſt putanda 1. q. 1. & in ſumma 14. q.
5. quod non acquiritur ius patronatus de il-
licitè acquiſitis, quarum dominiũ non tranſ-
fertur in acquirentem, & idem tradũt Paul.
de Citadinis in tracta. iuris patrona. p. 3. 23.
q. primæ cauſæ. Cæſar Lambert. in tracta. iu-
ris patrona. lib. 1. art. 11. 8. q. principa. p. 1.
n. 1. cum ſeqq. fol. 76. quibus etiam cõgruit,
quod non eſt reſtituendũ illud, quod acqui
ſitum † ſunt per ſententiam erroneam l. de- 4
bitor. §. ea quæ, vbi Bart. & Alex. ff. ad Tre-
bel. notat Franciſ. Mantic. lib. 7. de coniectu.
mente defuncti, tit. 8. n. 17. pag. 279. & quod
ſcribit Bart. in l. 2. §. quod ſi de frumentaria,
ff. de adminiſtr. rerum ad ciuita. pertinentiũ,
vbi tradit, an debeat remanere apud ciuitatẽ
quæ applicata fuerunt per ſententiam iniu-
ſtam, de quo per Auenda. p. 2. de exequen.
manda. c. 10. n. 39. fol. 173. Et adminiſtrato- 5
res † reipublicæ poſſunt agnoſcere bonam
fidem, & remittere debitum, quod erat ciui-
tatis ex cauſa vſuraria, vel alia iniuſta, ſecun-
dum gloſ. in l. preſes, C. de tranſactio. vbi eſt
latè legendus Domi. Anto. de Padilla, n. 25.
fol. 70. & conducunt ad hæc l. 10. tit. 23. p.
1. & l. 10. tit. 19. & l. 12. tit. 20. ead. par. & eſt
egregia lex 2. tit. 15. p. 6. ibi: *Otroſi, ſi falla-
ren en los bienes de la heredad algunas coſas que
fueſſen mal ganadas, aſsi como ſi aquel que las ga
nò fue ome que recibio, ò tuuo en ſu poder algunas
rentas del Rey, è furtò algo dellas: ò ſi furtò, ò ro
bò, ò forçò a otro ome alguna coſa, ò lo ganado de
vſura, no lo deuen partir entre ſi los herederos.*
cuius legis occaſione diſputat ibi Greg. Lo-
pez in gloſ. in verbo, *tornar*, quod ſi aliquis
faciat maioratũ de aliqua re, quam fortè per
violentiã cõparauit, an hæredes teneãtur eã
trade-

tradere ei,cui relicta eſt tit.maioratus,& fa-
cit alia bona,l.10.tit.19.p.1.per totã,& hoc
6 fulcitur,quia † ius agendi non poteſt funda
ri ex improba poſſeſsione,l.communi diui-
dundo,§.inter prædones, ff.commun.diui-
dun.notat Bald.in l.ex conuentione , num.
3.fol.102.C.de pact. Item inueſtitura non
poteſt fieri de caſtris inuaſis,ſecundum eun
dem Bald.in conſil.482.magnifici viri , nu.
12.lib.1.per d.l.authoritatem, C. vnde vi,
& alia ſimilia, & in conſil.358. licèt latrun-
culus,num.3.lib.2.
7 Ex quibus infertur, † quod ſi poſſeſſor
bonorum maioratus in tempore quo poſsi-
debat bona maioratus,extorſit à vaſſallis ali
8 quas † impoſitiones,quod talium impoſitio-
num & iuſium illicitè acquiſitorum non
transfertur poſſeſsio in ſucceſſorem virtute
illius legis.Item infertur,quod ſiquis faciat
9 † maioratum de aliqua re illicite acquiſita,
poteſt talis res impune,& iure permittente
alienari,etiam abſque regali facultate , quia
talis res tranſit cum ſuo onere reſtitutionis:
Et alienatio habet conſequentiam neceſſa-
riam à principio,& vinculatio nulla fuit,tan
quam facta de rebus alienis,argumẽto l.alie-
nationis,ff.famil.erciſcund. & eſt caſus ex-
preſſus in l.1.C.de vend.pignor.impe.non
10 ſign.poſſe.Et bona dicuntur † ære alieno
deducto,l. ſubſignatum, §.bona ff. de ver-
bor.ſignifi.cum ſimilib. & quæ dicta ſunt iu
uantur ex l.quod autem,& l.nec prætermit
tendum continuans poſſeſsionẽ in hæredẽ,
procedit etiam vbicunque alius illicitè occu
pauit poſſeſsionem , & ſic limitat gloſ.in l.
cum miles,§.vlt.ff.ex quib. cauſ. maior.de
qua latius ago in q.17. infra hac parte. Et
11 quæ poſsidemus † iniuſtè,& cũ mala fide,
non dicuntur eſſe in bonis noſtris,l.bonorũ
§.in bonis ff.de verb.ſignific. & qui de facto
tenet,non dicitur propriè poſsidere,l. poſ-
ſeſsio.ff.de acqui.poſſeſ.l.2.C.de pręſcript.
30.annor.ibi: *Poßeſſores nõ conuenit appellare*,
qui ita tenent.Cõfirmat Rebuffus in tractat.
de nomina.q.9.n.11.pag.148. vbi ex hoc
diſputat , ſi nominatus poſsidens beneficia
de facto ſine titulo,an teneatur exprimere
in nominationibus.Facit quod tradit Ægidi.
Boſsi.in pract.crimi.tit.de proclama. quod
ſit bon.publi.n.4.pag.539.& hæc fulciun-
tur ex traditis,per Baeçam de decima tutor.
præſtan.c.26.vbi diſputat, an de illicitè ac-
quiſitis poſsit tutor decimam deducere. Et
per d.l.quod autem ſcribit Gregor. Lopez
in l.5.tit.17.p.4.in gloſ.magna. quod patri
12 † non quæritur vſusfructus in bonis filij illi
cite acquiſitis,quod ex alijs confirmat Ma-
tienço in l.9.tit.1.lib.5.Recopila.gloſ.2.nu.
55.fol.39.Et filius non tenetur cõferre illa,
quæ illicitè acquiſiuit ſecundum Bartol.in l.
quod ſeruus,ff.de acquirend. poſſeſsio. vbi
Alexand.& in conſil.77.lib.5.Ripam in l.in
quartam,n.161.fol.149.ff.ad legẽ Falcidiã.

QVÆST. XI.

Vtrùm ipſo iure tranſeat in ſucceſſorem in maioratu iuris patronatus poßeſsio.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis,num.1.

Ius patronatus an ſit res ſpiritualis ſententia affirmans.n.2.negans,n.19.Transfertur cũ vniuerſitate,n.3.& 13. Vniuerſitatem præſcribens an illud præſcribat,n.4. An veniat in donatione omnium bonorum,n.5. An eum eorum vniuerſitate vendi poſsit,n.6. An confiſcari,n.9.& an iudex ſæcularis mittens in poßeſsionem hæreditatis,in poſſeſsionem iuris patronatus mittere videatur,n.10.ad quem debeat peruenire,n.14. An veniat ſub obligatione generali,n.15. An eius ſit capax illegitimus,n.16. An tranſeat cum re pignorata,n.21. An tranſeat in fideicommiſſarium,n.24. An ſi ſit incluſum in corpore dotis,cẽſeatur dari mulieri in dotem,num.39.

Vaſſalli an tranſeant cum donatione loci,& vniuerſitate bonorum,num.7.

Donatio facta per Principem cum verbis, integro ſtatu,*& cum plenitudine iuris , an comprehendat etiam ſpiritualia,num.8.*

Vendito fundo an veniat capella.n.11.

Iuriſdictio an tranſeat cum vniuerſitate caſtri,num.12.

Primogenitus ſuccedit in iure patronatus fratribus excluſis,num.17.

Eccleſia habens feudum ſi alteri vniatur, an feudum tranſeat,num.18.

Mulier ſi habens comitatum nubat intra annum luctus,illum non amittit,num.20.

Creditor poßeſsionem caſtri,ciuitatis , aut villæ accipiens,an poſsit cum vniuerſitate exercere iuriſdictionem ad caſtrum pertinentem, n.11.

Poßeſsio rerum ſpiritualium per conſtitutum transfertur,num.23.

Succeßor in maioratu poteſt petere à iudice ſæculari,vt eum tueatur in poſſeſsione iuris patronatus,num 25.

Iudex ſecularis cognoſcit de mero poſſeſſorio,nu. 26.& 27.quid de cauſa poßeſſoria decimali,num 29.31. quid de poſſeſſorio contra clericum,num.30.

Reges Hiſpaniæ habent ius patronatus in toto regno Granatenſi,num 28.

Hæres,in quem continuata eſt poſſeſsio vigore ſtatuti,an audiatur aduerſus clericum,qui ſaluo iure tertij in poſſeſsionem mißus eſt,n.32.

Ius præſentandi qualiter probetur competere primogenito, num. 33.34.36.37.
Primogeni iura antiquiori dari debet, n. 35.
Iuriſdictio tranſit cum vniuerſitate bonorum, quæ aliàs non tranſiret, n. 38.
Lex 40. Tauri, quæ de repræſentatione diſponit, qualiter vendicet ſibi locum in ſucceſsione iuris patronatus, num. 40.
Mulier an poſsit iure hæreditario iuriſdictionem exercere, num. 41.

VNadeimo quæro, an d.l.45. procedat in
ſucceſsione iuris patrona. Eccleſiaſtici,
quod forſan eſt annexũ bonis maioratus, &
cõpetit ſucceſſori in maioratu, cuius gene-
ris ſunt in Hiſpania multa iura patronatus.
In quo (paucis verbis dubiũ abſoluendo) di-
1 co † quod eodẽ modo, quo trãſfertur in ſuc
ceſſores in maioratibus poſſeſsio aliarũ rerũ
ad maioratũ ſpectantiũ, trãſfertur etiã ipſo
iure poſſeſsio iuriũ patronatus, quia hoc ius
2 patronatus licèt † ſit res ſpiritualis, c. quãto
de iudi. vbi latè dd. probatur in l. vlt. tit. 15.
par. 5. ad quod plures refert Tiraq in l. ſi vn-
quã in verbo donatione largitus, n. 353. pag.
304. C. de reuocan donat. quod latè exami-
nat Lambert. de iur. patron. lib. 3.9.q princ.
n. 1. cũ alijs, fol. 36. venit tamẽ cũ vniuerſita
3 te † aliorũ bonorũ, l. immodicis, ff. de cõtrab.
empt. l. 15. tit. 5. p. 5. & l. 9. tit. 15. p. 1. quæ
eſt expreſſa & ſingularis, & facit l. 8. antece
dens in verſiculo *por cãbio*, vbi Greg. Lopez
quę verba declarãt Abb. in c. cũ laicis de iur.
patro. Idẽ vbi Deci. n. 6. in d. c. quãto, idem
Deci. in c. ſedes n. 2. de reſcrip. Et in cõſ. 61.
Epiſcop. Couar. reſolutio. lib. 1. cap. 13. n. 4.
Ioan Falcon. reg. 341. Bald. in conſ. 1. lib. 3.
Aymo. Craue. in conſ. 213. n. 7. Caſſado. de-
cit. 7. tit. de cauſa poſſeſ & propri. n. 4. Glo.
Par. in conſuet. Pariſ. p. 1. §. 1. gloſ 1. n. 3. fo.
9. Lambert. de iur. patron. lib. 1. p. 2. art. 16.
2. q. prin. n. 7. cũ alijs, fol. 137. & art. 19. nu.
3. ſol. 129. & lib. 1. p. 2. 12. art. 5. q. 1. n. 1. fol.
156. & in 4 art. 8. q. principalis p. 2. lib. 1. n.
1. cum ſeqq. ſol. 106. & in articulis ſequenti.
Ægidi. Boſsi. in proctice crimina. tit. de prin
cip. & priuile. eius, n. 230. pag. 630. Ahuma-
da in l. 8. tit. 15. p. 1. gloſ. 4. fol. 106. idẽ Lam
bert. lib. 1. p. 2. n. 25. art. 5. quæſtio. principa.
fol. 161. col. 3. Menoch. in conſ. 381. nu. 10.
lib. 4. vbi n. 11. poſt Brunum in conſ. 121. n.
32.33. tradit ſecus eſſe in decimis, quod re-
puto notandum, Anton. Peregr. in tracta. de
fideicom. artic. 40. n. 57. ſol. 367. Rochus de
Curte in tract. de iure patronat. in verbo ip
ſe, n. 60.61. ſol. 80. Notat etiam Bald. in tra-
ctat. præſcrip. 1. p. 5. p. principa. q. 9. nu. 10.
fol. 104. vbi poſt Felin. in c. cauſam de præ-
4 ſcrip. tradit, quod † præſcribens vniuerſita-
tem, puta hæreditatẽ, vel villam, præſcribit
ius patronatus De quo per Lamberti. lib. 1.
art. 6. 10. q princi. n. 1. fol. 103. col. 2. & lib. 1.
p. 2. art. 29. 2. q. principa. n. 25. cũ ſeqq. folio
142. & cõducunt quæ notabiliter tradit An
charra. in conſ. 420. n. 1. & 10. Iacob. Puteus
deciſ. 351. p. 2. vbi ex Abbatę in c. ex literis
de iure patronat Decio in conſ. 177. tractat.
an in donatione omnium bonorum † veniat 5
ius patronatus. Et iſta cõcluſio procedit etiã
ſi tabellio dicat, vendidit bona ſua, ſecundũ
Rebuffum in l. bonorum appellat. 208. pag.
922. ff. de verb. ſignific. Et ſi feudũ domini-
cale decimarum ſit annexum caſtro, vel de-
pẽdeat ab alia re profana, tunc ſimul cũ vni
uerſitate poteſt alienari, etiam ſine cõſenſu
Epiſcopi, vt notãter reſoluit Gloſ. Par. 1. p.
cõſuet. Par. §. 46. n. 17 cũ ſeqq. ſol. 311. & §.
1. gloſ. 4. n. 25. fol. 21. Et ad hoc plura tradit
eadem Gloſ. Par. §. 37. gloſ. 10. n. 3. cũ alijs.
Et ius patronatus † vendi poteſt cũ vniuerſi 6
tate bonorum, & ius ſepulturę ſecundũ Ma
giſtrum in 4. ſentent. diſt. 25. fol. 144. col. 3.
De quo latius per Epiſcop. Couar. d. c. 13. n.
4. & vaſſalli in conſequentiam tranſeunt, ſi
feudum vendatur ſecundum Bald. in c. final.
in princ. nu. 4. de officio delegat. & in c. Im-
periale in §. prætereà ducatus n. 9. de prohi
bit. ſeud. aliena & alios, vt per Petr. Barboſ.
in l. 2. ff. ſolut. matrim. in princip. n. 44. pag.
708. Et ad hanc concluſionem quod vaſſalli
tranſeant † cum donatione loci & vniuerſi- 7
tate bonorum, qui alias tranſire non poſsint.
Plures Doctores citat Roland. in conſ. 1. nu.
88. lib. 1. ad quod eſt notabile conſiliũ Ale-
xandr. 25. n. 21. lib. 2. & faciunt ſcripta per
Azeued. in l. 7. tit. 3. nu. 8. lib. 7. Recopil. fol.
127. Molin lib. 1. de primogenitur. c. 24. n.
28. ſol. 177. Ioan. Garc. in tractat. de expen
ſis, & melioratio. c. 8. n. 51. fol. 77. col. 4. cir-
ca finem, Decium in conſ. 149. Cæſarem Lã
bertin. in tracta. iuris patronat. lib. 1. p. 2. art.
5. ſecundæ quæſtionis principalis, n. 10. fol.
133. & eodem lib. 1. par. 2. 12. 13. art. quintæ
quæſtionis principal. fol. 155. & fol. 156. &
14. articul. vſque ad vigeſimum articulũ, &
29. art. ſecundę quæſtionis principalis, n. 25.
26. 27. fol. 142. & art. 17. quintæ quæſtionis
principalis, n. 2. ſol. 158. Chaſſanæ. in cõſue
tudin. Burgũdiæ rubri. 2. §. 2. n. 7. pag. 379.
vbi tradit qualiter ius patronatus poſsit con
fiſcari cum vniuerſitate.

Et eſt mirabilis doctrina in c. quanto n. 8.
de iudicijs, vbi vult quod † donatio facta per 8
principem, cum verbo integro ſtatu, & cum
plenitudine iuris, comprehendit etiam ſpiri
tualia, quod refert & confirmat Bertazolus
in tractat. clauſularum, clauſula 26. gloſ. 7. n.
4. ſol. 127. & faciunt quæ ſcribit Menoch. in
conſil. 66. n. 29. lib. 1. Item pro hac opinione
facit, quia ius † patronatus poteſt confiſcari 9
cum

Digitized by Google

cum vniuerſitate bonorum,vt tenet gloſ. in c.filius 16.q.7.Ioan.Andr.& Abb.in c. nobis de iure patronat.de quo vide quæ refero in 4.part. iſtius tractatus q.23.& proprius conducit doctrina Baldi in l.vlt.col. penult. n.48.C.de edict.diui Adriani tollen.vbi di-
10 cit,quod index ſæcularis † mittens aliquem in poſſeſsionem hæreditatis,videtur mittere in poſſeſsionem iuris patronatus. Quam doctrinam referunt Rochus de Curte in tractat.iuris patrona.in verbo ipſe,vel is,q.19. fol.82.n.65.Chaſſanæ.in conſuet. Burgun. rubric.2.§.2.n.7.fol.96.col.2.in verſic.1.dicit.Notat Menoch.de adipiſcen. poſſeſ. remedio 4.num.398.pag.87.

Præterea,vendito fundo in quo eſt capella ad quam non eſt aditus niſi per fundum,
11 † videtur capella vendita,ſecundum Bartol. per illum.text.in l.ſi nuees,§. ſi fundum,ff. de actio.empti.Guillel.Benedi.in c.Raynutius in verbo & hortum,n.8.fol 200. de teſtam.dicit tamen Alberic.in Authentic.hoc ſius porrectum,n.10.de ſacroſ. Eccleſ.quod ſi monaſterium habeat aliquod caſtrum,in quo poſsidebat Eccleſiam,quæ ad ipſum caſtrum ſpectabat vendidit,non cenſetur Eccleſia tranſlata,licèt referat Bart. ibi contrarium tenere,ſed ego in Barto. non inuenio. Hinc eſt,quod ſi ciuitas habeat caſtrū ſubiectum,vel Eccleſia capella & quis aſſequatur ciuitatem illam,vel Eccleſiā, acquiritur illi quaſi poſſeſsio ſubiectionis abſq; ſingulari apprehēſione,ſecundum Petrum Perticē ſem in l.ſeruitutes,ff.de ſeruitu.Anto.de Butri.in c.vlt.de cauſ.poſſeſ.& alios,vt per Capitium decif.1.n.10. Menoch.remedio 3.de retinen.poſſeſ.nu.827.pag.249.Et iuriſdi-
12 ctio † tranſit cum vniuerſitate caſtri ſecundum Innocentium in c.cum ad ædem de reſtitutio.Spoliato.& alios,vt per Gloſ.Pariſ. in conſuetudinib.Pariſ.p 1.§.1. gloſ.5. nu. 45.fol.32.faciunt ſcripta per Iaſonem in l. 1.n.63.fol.53.ff.de officio eius cui mandat. eſt iuriſdictio.Et licèt ius patronatus de per ſe in feudum concedi non poſsit, tranſit ta-
13 men cum † vniuerſitate & acceſſoriè,c cū ſæculū de iure patrona.vbi DD .tradūt Cardi.in conſil.122.quidam habens Roman. in conſil.368.& articulum latè diſputat Cæſar Lambertin.in tractat.iuris patronat.lib.1.p. 2.art.1.7.q.principa.& a.3.4.art. fol.163. & 164.vbi legēdum.In qua materia eſt magni facienda doctrina Decij in conſ.149.n. 1.vbi ex pluribus reſoluit quod ius patro-
14 natus ad vnum † tātum debet deuenire , cui fuit adiudicatum caſtrum, in quo reperitur ius patronatus & cæteri filij,vel hæredes excluduntur à tali iure patronatus, & ibi reſoluit qualiter ad antiquiorem deuenire debet. Et quod ex poſſeſsione caſtri non cenſea-

tur requiſita poſſeſsio iuris patronatus tradit Caſſadorus deciſio.7.de dilationibus, n. 4. per deciſionem Rotæ in nouiſ.1.de iure patronatus, & eſt extraordinaria doctrina Auguſtini Bernrij in conſil.6.nu.22. lib.1: vbi tradit quod in iure patronatus non datur petitorium,nec poſſeſſorium. Et an † 15 ius patronatus,vt eius commoditas tranſeat ſub obligatione generali,tractatur in c. cum Bertoldus de re iudicat. vbi DD. & per Bartol.in l.ſi quis,§. iura.in fine,ff.de pignor. & per Fanum de pigno.membro 2.num.60. part.2.fol.12.Firmianum in tracta. de Epiſcopo.4.lib.4.part.quæſt.30.Cæſarem Lambertinum in tractat.iuris patronatus 2 artic. 9.quæſt.principa.num.1.cum ſequentibus, lib 1.part.2.fol.167.& lib.2.part.3.6.artic. 6 quæſtio.principa.numero 5.fol.234.& 3. part.libro 2. 3.articulo 6.quæſtio. princip. folio 190. & bona emphyteutica tranſeūnt in Eccleſiam cum vniuerſitate,vt tradit Burſatus in conſilio 199. in principio, libro 2. de qua latius tractaui in 2.parte quæſtione 3.Et illegitimus eſt † capax iuris patrona- 16 tus in conſequentiam,vt ſi inſtituatur in aliqua hæreditate à tranſuerſalibus vel extraneis,& ibi habet ius patronatus , ſecundum Bald in conſilio 323.præmitendum eſt , libro tertio,Rochum de Curte in tractat. iuris patronatus in verbo competens alicui, numero nono folio 36.Lambertinum in dicto tracta. libro primo part.2. 26. articulo 2.quæſtio.principa.numero 51. folio 14n. & an vendito territorio cenſeatur venditum ius patronatus tradit deciſio Rotæ in antiquis prius 239.hodie deciſione 4. in titulo de iure patronatus,pagina 541. & plura tradit Rochus de Curte in tractat.de iure patronat.verſiculo is à quo numero 45. & 46.folio 78.

Tandem pro noſtra ſententia facit dictum Ioan.Andr.in cap.ex inſinuatione de iure patronatus vbi vult,quod ſtante ſtatuto dictante,quod † primogenitus ſuccedat cæte- 17 ris filijs excluſis , ſolus primogenitus obtinebit ius patronatus , quam opinionem ſequuntur Cardinal. Florian. Ancharran. & Abb.in dict. capit. cum in ſæculum eodem titulo Cæſar Lambertin.in tractat. iuris patrona.art.17.2.quæſt.princip.2. partis, lib. 1.& alij,vt per Tiraq.in tracta.de primogenit.q.36.pag.262.ad hæc etiam conuenit dictū Greg. Lop. in l.12.tit.15.p.1.in gloſ.in verbo partir,vbi vult,quod in diuiſione hæreditatis poteſt adiudicari vni ex hæredibus ius patronatus,quādo adiudicaretur villa, in qua eſſet ius patronatus,non habita ratione, vt valor illius iuris æſtimaretur,licèt regulariter id non fieri poſsit ſecundū Ioan And. & Abb.in c. querimoniam de iure patrona.

Hoſtien.in ſumma de iur. patron.§.qualiter
transferatur.In quo etiam lector animaduer
tat ad doctrinam Roch.de Curte in tract.de
iure patrona.in verbo.vel is à quo,q.25.col.
4.in verſ.2.dubitatur.Quem citat Cæſar Lã
berti.in eodem tracta.lib.1.p.25.q.principa
li,art.2.fol.153.nu.5 qui volunt quod ſi ius
patronatus exprimatur in venditione vni-
uerſitatis, quòd vendens illud amittit,de
quo legenda ſunt quæ ſcribit idem Lamber
tin.in eod.lib.& part.& quæſt.art.20.num.
1.cum ſeqq.fol.159.

Cæterum ad hoc induco doctrinã Andr.
de Iſernia in c.1.§.iuterim,vbi Præpoſit.n.
3.de capit.qui curiam vendi.vbi dicit, quòd
ſi Eccleſia habens feudum vniatur alteri Ec
18 cleſiæ,feudum † tranſibit in Eccleſiã,cui fit
vnio,niſi ex natura vnionis,puta quia vni-
tur Eccleſiæ mendicantiũ,vel ex natura cõ-
ceſsionis feudi aliud appareat. Et plura ſcitu
digna propter communionem & mixturam
permiſſa cumulat Lamberti. de iur.patron.
lib.1.art.6.1.q.principa.1.p.n.4. cum alijs,
fol 6.Et ius patronatus annexũ iuriſdictio-
ni regulatur eo modo ſicut ipſa iuriſdictio,
vt Rocho de Curte & Lamberti. tradit Me-
noch.in conſ.316.n.18.lib.4.Porro inquit,
Gloſ.Pariſi.in additio.ad Alex.in conſil.73.
in additio. quæ incipit fideicõmiſſum lib.7.
quod ad fideicommiſſarium tranſit ius patro
natus,vbi tota hæreditas ei reſtituitur.Et ad
denda ſunt quæ notanter ſcribit eadẽ Gloſ.
Par.in 1.p.conſuet.Pariſ.p.1.§.37.gloſ.10.
n.6.cũ ſeqq.fol.278.Et ius patronatus trãſ-
fertur ex ſentẽtia,in qua iudicatũ fuit iudi-
cio vniuerſali,etiamſi per laicũ fuerit pro-
nuntiata,ſecundum gloſ. in c. filijs 16.q.7.
Anto.in c.ex literis de iure patronat.Paulũ
de Citadinis in tracta.de iure patronat. p. 9.
q.16.Cæſar Lambert.in tracta.iur.patronat.
lib.1.p.2.art.2.11.quæſtionis principalis, n.
1.fol.177.Pro quibus etiam facit communis
opinio exiſtimantium,quòd ius patronatus
19 † non eſt res ſpiritualis,ſed annexum ſpiri-
tuali: de qua teſtatur nouiſsimè doctiſsimus
& religioſiſsimus Nauar.in Rubric. de iudi-
cijs,n.20.fol.7.ad quem addo Tiber.Decia.
in practica criminali lib.5.cap.80.n.5.folio
336.Et hoc docet expreſſa l. partitæ ſupra
allegata.8.tit.15.p.2.,ibi: *Y eſto viene, porque
es ayuntado a la Igleſia, que es coſa eſpiritual*.Et
legi debet Rochus de Curte in tractat.de iu
re patronatus in verſiculo itaque n.44.folio
78.Et quod præſcribens vniuerſitatem bo-
norum præſcribat ius præſentandi in aliqua
Eccleſia,vel vniuerſitate,volũt Feli. in cap.
cauſam quæ de præſcrip. Rochus in tractat.
iur.patronat.in verbo ipſe,vel is à quo cau-
ſam habet,quæſt.36.verſic. ſuboritur nunc
quæſt.Cæſar,Lambertin.in d.tractat.de iur.
patronat.lib.1. 10.quæſtio.principal. num.
1.fol.103.vbi hoc declarat.

Deinde ad hãc opinionẽ adduco notabilẽ
doctrinam Baldi,quæ ad multa prodeſſe po-
teſt in l.1.nu.1.fol.160.C.de ſecund.nupt.
vbi vult,quod ſi mulier † habens comitatũ 20
ex ſucceſsione parentum,nubit infra annũ
luctus,nõ amittit comitatum,nec dignitatẽ,
quia iſta dignitas venit in conſequentiã hæ-
reditatis,& eſt annexa territorio, & aliquid
retinetur in cõſequentiã,quod nõ retinetur
principaliter per l.ſi is,quid duos,ff. de libe
ra.legat.Et propter cohærentiã valet cõuen
tio facta in contractu matrimonij, quæ aliàs
non valeret,ſecundũ Maſſuerium in tit. de
ſocietate,§.item licèt inſtitutio teſtamenta-
ria.Guillel.Bened.in c.Raynutius in verbo.
duas habens filias,n.198.de teſtamẽ. Tiraq.
qui id decidit in noſtra materia primogeni-
turæ in tracta.de primoge.q.6.n.6. pag.96.
Quæ omnia dant argumentum ad probandũ
quod creditur qui accipit poſſeſsionẽ caſtri,
† ciuitatis,villæ,vel alterius loci,poſſe cum 21
vniuerſitate exercere iuriſdictionem ad ca-
ſtrum pertinentem,vt exiſtimant Roman.in
ſing.554.quem citant Anton. Capit. deciſ.
184.n.2.Anton.de Fano in tractat.de pign.
p.3.memb.1.n.32.fol.58.Greg.Lop. in l. 1.
tit.13.p.5.in gloſ.in verbo natura & in l.3.
tit.14.p.7.in gloſ.in verbo.furto.vbi refert
Bald.in c.1.de feud.dat.in vicem legis con-
miſſoriæ,quæ cõfuſio difficultatẽ habet ex
notabili & peregrina,& paucis nota.l.6.tit.
10.p.5.in fine,ibi: *Pero ſi alguno de los cõpañe
ros ouieſſe ſeñorio, ò juridicion ſobre caſtillo, ò tie
rra, ò ouieſſe de recibir alguna coſa de ſus deudo-
res, los otros no lo podriã demãdar, nin vſar de la
juridiciõ del ſeñorio, ſi ſeñaladamẽte no les fueſ
ſe otorgado del otro cõpañero poderlo hazer*. Et
de materia legendus eſt idẽ Greg.Lop.in ſu
pra allega.l.9.tit.15.p.1.in gloſſa in verbo
empeñando.Ioan.Baptiſt. in cõmun.opin.in
litera C.fol.11.pag.11.opinione 123.Et no
tabilis lex 24.tit.13.lib.8.Recop.verſic.*ren
tas, y vaſſallos*.Et animaduerto quod Bald.in
d.cap.1.nihil definit,& faciunt ſcripta per
Gloſ.Par. in conſuet.Pariſ.p.1.§. 1.gloſ.5.
n.62.fol.34.poſt Ioan.Fabrũ,quẽ citat in §.
itẽ instituta de actionibus.Et ad quæſtionem
videndã eſt l.1.tit.10.*de las donaciones*,libro
5.Recop.& quod ſcribit Menoch.in tracta.
præſumptionũ lib.3.præſumpt.97.n.43.&
44.pag.384.& quæ ſcribu.p.1.q.10.

Et legenda eſt dicta lex 9.titulo 15.part.
1.Pro cuius intellectu in illis verbis, *ouieſſe
ſeñorio*,legẽda eſt l.8.tit.9. p.1.& l.1.tit.29.
p.3.In quo pũcto animaduerto quod prædi
ctis nõ obſtat,l.9.tit.15.par.1.quæ diſponit
quod pignorata villa trãſit dominiũ villæ in
creditorẽ,quia dominiũ & iuriſdictio longè
diſtant

diſtant,vt latiſsimè probaui in r.p.iſtius opè
ris,q.10.vbi legendũ,&Greg.Lop.in d.l.9.
in gloſ.in verb.*Empeñãdo*,ſatetur quod dictũ
Romani cõmuniter nõ tenet, quæ ſunt no-
tabilia,& mente tenenda. Et Anto. de Fano
in dicto loco refert Anton. Peregrin. in tra
ctat. de fideicommiſſ.quæſt. 13.numer.388.
22 pagin. 504. Et quòd ius † patronatus non
tranſeat cum re pignorata, tradunt Abb. In
cap.ex literis de iure patronatus libro pri-
mo,par.2.artic.8. 5. quæſtione, numero 3.
fol.155.

Vltimò rerum ſpiritualium per conſtitu-
23 tum poſſeſsio † transfertur, ſecundũ Anto-
nium in c.cum veniſſet,col.vlt.verſ.Sic pro
cedunt,de reſtit. ſpolia. & alios quos refert
Tiraquel.in tract.de conſtit.par.2.limit.33.
24 fol.169. Et hoc eſt tenendum, † licèt regu-
lariter ad fideicommiſſarium etiam cum vni
uerſitate non tranſeat ius patronatus, ſecun
dũ Bart. vbi Nicol.de Neapol.in l.quia per-
inde, ff.ad Trebellian. Imol.& Alexand.in
l.ſi patroni in princip.eod. tit.Ripam in l.
Centurio,num.54.ff.de vulgar. & alios plu
res quos referũt Gloſſ.Pariſ.in d.§.37.gloſ.
7.n.1.fol.286. Epiſcop.Couar.in cap. Ray
nuntius,§.9.n.8.11.& 12.fol.116.de teſta-
men.Domin.Anton.de Padill.qui Bartholi
opinionem dicit veriſsimã. Et plures refert
qui eam ſequuntur,&communem dicunt in
rubr.C.de fideicomm.n.25.cui addo Coſtã,
qui hunc punctũ latè tractat in c. ſi pater de
teſtam.in 6.p.2.in verb.Trebellianicæ,n.3.
pag.272. Pro quibus eſt lex partitæ, quam
noſtri non referunt, 12.tit.5.par.6.ibi: *Otro
ſi las ſepulturas que le pertenece del linage de ſu
padre*.Et vide etiam Tiraq.in tract.le mors,
p.2.declar.10.n.8.Epiſc.Couar.reſol.lib.2.
c.18.n.6.cum alijs, & quod ſcribunt Roch.
de Curte in tractat. iuris patronat. verbo, in
Eccleſia,q.3.n.17.Lambertin.in eodẽ tract.
lib.1.p.2.q.5. art. 12.& 17.concludentes,
quòd ius ſepeliendi tranſit cum vniuerſita-
te bonorum,quos citat Ioann. Garcia in tra
ctat.de expenſis c.8.n.51. verſ. Eſt igitur,
fol.69.Molin.lib.1.de primog.c.24. n. 25.
cum ſequent. fol. 175. qui punctum reſol-
uit,verum vendita vniuerſitate ius patrona-
tus tranſeat in emptorem: & materiam etiã
tractat Baeça in libro de decima tutori præ-
ſtanda,c.24.n.35. fol. 139. latè Rochus de
Curte in tract.de iure patronat.in verbo,ip
ſo,num.41.fol.77.

Et in tantum prædicta noſtra concluſio
25 procedit,quòd ſucceſſor † in maioratu po-
teſt petere à iudice,vt tueatur eum in poſ-
ſeſsione iurispatronatus,inſimul cũ cæteris
rebus ad maioratũ concernentibus:ad quod
vltra prædicta facit gloſ.in d.c.quanto de iu
dic.quæ dicit,quòd licèt cauſa iuris patrona
tus ſit ſpirituali annexa,nec poſsit corã iu-
dice ſeculari tractari: hoc procedit principa
liter,ſecùs eſt ſi venerit acceſſoriè cũ vni-
uerſitate bonorũ. Quæ gloſſa eſt ſingularis
ſecundùm Abb. in c.cum laici in verſic. Sed
hic quæro,de iure patronat. & in cap.quan
to, numero 9.de iudicijs,Bald. in l. vltima,
quæſt.9. C.de edict. Diui Adriani tollend.
tradit Ioannes Gutierrez de iurament. con
firmatorio.par.1.cap.16.numero octauo,fo
lio 59. facit l.quoties,C.de iudic. l.1. C. de
offic.rector. prouin. l.ſed & loci,§.82. di-
cantur,ff.finium regundo.de quo qui plura
alia exegerit, legat Tiraquell. in pluribus
quæ laborem releuare poſſunt in tractat.res
inter alios acta,pagina 5.cum alijs, & Gloſſ.
Pariſienſ. vbi ſupra. Imò etiam ſi non ſit
cum vniuerſitate bonorum, iudex ſecula-
ris poteſt cognoſcere de cauſa ſpirituali † 26
poſſeſſoria, iuxta textum in cap. vltim.
de iudic.& gloſſ.in cap.literas de iuramen.
calumn. Guido Papæ in quæſtione prima,
& in quæſtione 71.cum concordantib. quæ
latè refert Epiſcop.Couar. (cuius veſtigia
etiam ſemper ſequor) in practic.quæſtion.
cap.35. cui addo Iaſonem in dict.l.quoties,
num.8. C. de iudic. Ioann.Gutierr. quæſt.
34. num.42.Nicolaum Boerium in conſue-
tudin. tit. de coſtumes concernentes le iu-
ges,§.4.pag.29.col.2.Robert. à Maranta in
practic.iudic. diſtinct.13.fol.106. numer.3
Ripa in l.naturaliter,§.nihil commune,n.19
ff.de acquir.poſſ.Et eſt cõmunis opinio ſe-
cundũ eundem Ripam in rubr.de iudi.n.90.
vbi refert Guid.Pap.deciſ.85.concludentẽ,
quòd coram iudice laico admittuntur artice
li reſpicientes petitorium, & titulum bene
ficij.Et iſta confirmat nouiſsimè Ioan. Gar-
cia in tract.de nobil.§.2.gloſ.9. n.46.cum ſe
quente,folio 224.Antonius Theſaur. deciſ.
Pedem.82.n.17.& 131.n.6.Quintil.Man-
doſ.regul.16.Chancell.q.21. n.2. fol.989.
Menoch.in conſ.366.n.12.lib.4.Aluar.Va-
laſc.conſultat.93.n.5.Ægid.Boſ. In practic.
crimin.tit.de princip.n.211. pag. 628. vbi
tradit,hoc procedere inter laicos,non inter
clericos,& Petr. Rebuff. tom. 3. ad conſtit.
Regias,tract.de cauſ.benefic.poſſeſ. artic.8.
gloſ.2.pag.305.vbi refert,quod in Gallia iu
dices ſeculares Regij prætendunt ſe cognoſ
cere ſuper poſſeſſorijs beneficiorũ & iurũ
ſpiritualium per priuilegium Martini Papę,
cuius † exemplar eſt apud Guidonem Papæ 27
dict.deciſ.1 per quod priuilegium(ſecundũ
Rebuff.)nullum ius Regi conceditur,ſed ha
bitum conſeruatur.Inualuit tamen ſecundũ
eum in illo regno de hoc conſuetudo. Et in
quit idem Rebuff.in eod.3.tom.tit. de inqui
ſitio.ſibi commiſſa,ar.6.gloſ.vnic. pag.376.
quòd poſſeſſoria prælaturarum agitantur
in

In parlamento: & idem voluit ipſemet Re-
buff.in tract.de except.num.7.pag.500.om
nium tractatuum. Quod teſtatur idem Re-
buff.in concordantijs rubric.de cauſ.pagin.
680.& tradit Andr.Gaill.lib.1.obſeruation.
practicar. obſeruatione 37.num.5. pag.32.
& alios citat Antonius Gabriel libr.a.com-
mun opin.lib.5,concluſ.5.n.115.pag.294.
tit.de reſtitu ſpoliat. Quæ maximè proce-
dunt,ſi ſit lis ſuper re,quæ à donatione Re-
gia proceſsit,vt reſoluit Matth. de Afflict.
deciſ.2. ſereniſsimus,nu. 4. quod probat l.
57.tit.6.par.1.quæ ad hoc eſt ſingularis, &
Guido Papæ deciſ.69.num. 2. vbi reſoluit,
quòd cauſa beneficiaria poſſeſſoria poteſt
compromitti in dominos de parlamento,Na
ta conſilio 411.numero 1.cum ſequentib.
lib.a. Matth.de Afflict.deciſ.85.nu. 2. Fal-
con. regul.253.vbi latè Rebuff.in l.natura-
liter,§.nihil commune,in verſic. Tertio eſt
vtilitas,ff.de acquir.poſſ. Ripa reſponſ. 17.
n.2.Oſaſch deciſ. Pedem 116.numero 2.
Aluar. Valaſc. conſ. 11. Auiles in capitulis
correctorum cap. 1. verſic. *Mandamientos*,
num.11.fol.52.facit quod ſcribit Gregor.
Lopez in l. 48. tit. 6. in gloſſa magna poſt
medium,& in l.56. in gloſſ. in verbo ,legi-
timo,par.1. Et eſt communis opinio ſecun
dùm Auguſt.Beroium in conſ.42.n.12.lib.
3.& plura in confirmationem quæ hic tra-
ctantur,ſcribit Amadeus de Apont.in tract.
quis ſit iudex in cauſa feudali, fol. 68. cum
ſequen. & traduntur etiam iſta per eundem
Rebuff in præfat.ad titulum de cauſa poſ-
ſeſsionis & propriet. pag.259.in verſ.Deci
ma quod cauſa poſſeſſoria,& per Thomam
Grammat.deciſ.78.per totam,Quintil.Man
doſ.in tract.de monitorijs q.13.nu.3. fol.6.
& tradit etiam Olanus in antinomia , litera
C.n.34.pag.59 & in litera I.num. 76. pag.
160. & in ſcholaſticis in cauſa poſſeſſoria
tradit Rebuff. in authent. habita C. ne filius
pro patre,pag.563.

Et in hac etiam regali Chancellaria ego
ſum memor,quod non ſemel cognitum eſt,
& adhuc cognoſcitur de cauſis poſſeſſorijs
ſpiritualibus ; præcipuè inter Eccleſias in
hoc regno Granatenſi exiſtentes , quarum
ius patronatus & defenſio & protectio per-
28 tinet † ad Reges Hiſpaniæ tanquam ad legi-
timos & veros patronos,ex Bulla quæ con-
ceſſa fuit Regibus Catholicis,quorum fides
Catholica & virtutes per vniuerſum magna
cum gloria orbem nominis Chriſtiani circũ
feruntur. Ad quod faciunt notata per Re-
buff.in d.tom.3.tit.de mater.poſſeſſ. art. 7.
gloſ.1.nu 23.pag.273.& per Felin. in cap.
cũ ſit generale,n.3. Et in Gallia iudices ſe-
culares cognoſcunt de iure patronatus inter
laicos , etiamſi de proprietate tractetur , vt
teſtatur Gloſſ.Pariſ.in addition.ad Decium
in dict.c, quanto,verbo,poſſeſsionis de iu-
dicijs, qui confirmat ex notatis per illũ par.
1.conſuetu.§.46. quæſt. 4 Sed communis
eſt opinio , quòd iudices laici non poſſunt
cognoſcere de cauſis iuris patronatus,ſecun
dùm Andream Gaill.practicatum obſerua-
tionum libro 1.obſeruatione 39.numero 8.
pagina 33.qui allegat de quanto,de iudice,
C.de iure vero,de iure patronat. cap. præ-
terea de tranſaction. Et non eſt curandum
de conſuetudine Gallorum,quia eſt corrup
tela. Et quòd de cauſa † poſſeſſoria decima- 29
li iudices laici cognoſcere poſsint , tradunt
Burſat.conſ.49. num.8. lib.1. poſt Guido-
nem deciſ.1.Aymon. in conſ. 258. in prin-
cip. quem vitioſe refert Aymon.Afflictũ,
Grammat.quos citat Decius in c.1.num.24.
de iudic. Menoc. conſ.:68. n.2.Et quòd iu
dex latius cognoſcere poſsit de mero poſſeſ
ſorio matrimoniali ; tradit nouiſsimè Anto-
nius Theſaur. deciſion.Pedemont. 117. ad
quem & ad omnia ſuperiora addo notabi-
le dictum Aymonis in conſil.248. num. 4.
vbi tradit,quòd in iſto caſu iudex ſecularis
eſt executor.Licèt quòd de cauſa ſpirituali
poſſeſſoria iudices ſeculares cognoſcere nõ
poſsint, latè ſuſtentat Decius in d. c. quan-
to,numero 9. Pro quo facit quod ſcribunt
Guido Papæ dict.deciſ.1.colum. 2. verſic.
de poſſeſſorio,Beroius in rubr.de iudic.nu.
51.Aymo.conſ.104 num.17.Epiſcop.Co-
uar. d.cap.35.n.1.verſ Quamobrem , quos
ſequitur Menochius de adipiſcend. poſſeſ.
remed 6.nu.53. pag 155. volentes, contra
Guidon.Pap.quod cùm cauſæ beneficiales
habeant admixtã cauſam proprietatis , non
poteſt iudex ſecularis cognoſcere de mero
poſſeſſorio,Oſaſc.deciſ.Pedemon.55. n.5.
contra quos faciunt ſcripta per Dec. in cõſ.
220. per totũ.Et quòd cauſa ſpiritualis etiã
poſſeſſoria non poſsit tractari coram iudice
ſeculari,tenent Doctores,quos citant Gome
zius ſuper regul. de annal. poſſeſſor. q.46.
Vantius de nullit.tit.de nullit.ex defect. iu
riſdict.ordina.n.5.pag.246. & plura in con
trarium ſcribit Menochius remedio 15. de
recuperand.poſſ.q.18.n.211.cum ſequent.
pagin.496. Et iſtam ſecundam opinionem,
quòd cauſa ſpiritualis poſſeſſoria non poſsit
tractari coram iudice ſeculari, plures autho
res citando latè defendit Ioann. Gutierrez
quæſt.34.n.23.cum ſequent. Et quòd licèt
corã iudice Eccleſiaſtico , qui cognoſcit de
poſſeſſorio Eccleſiaſtico deducere dominiũ
ad corroborandum poſſeſſorium, tradũt De
cius in l.vlt.n.21. C.de edict. Diui Adrian.
Neuizan.conſ.79.n.9. Menoch. de recup.
poſſ.rem.1. num. 180. pagin.330.Et quòd 30
vbi agitur de poſſeſſorio † contra clericũ,
non

Digitized by Google

non poſsit iudex ſecularis cognoſcere, probat Guido Papæ conſ. 149.num.2. Quibus elt addendum, quòd vbi agitur de iudicio poſſeſſorio, quod habet admixtam cauſam proprietatis, iudex ſecularis eſt incompetens ad procedendum in ea, vt nouiter ſcribit Iacob. Puteur decif. 361. num. 5. part. 1. deciſionum, qui loquitur in lite Comitis de Puñonroſtro. Et ex hoc concludit, quòd iudices laici non poſſunt mittere in poſſeſsionem bonorum Comitatus pertinētis ad filium maiorem, donec fuerit pronuntiatum, an matrimonium fuiſſet ritè contractū, quæ deciſio eſt ſuper ſtatu Comitis de Puñonroſtro, ſuperquo eſt antiqua lis in Hiſpania. Ad quem addo Menoch. in dict. conſ. 268. n. 7. lib. 3. vbi probat, quòd iudex ſecularis non cognoſcit de decimis, quando agitur in terdicto adipiſcendæ: quia cognoſci debet an petens titulum, quo mitti debeat in poſſeſsionem exigendi decimas. Et qualiter cau-
31 ſæ decimales debeant † tractari apud iudicē Eccleſiaſticum, reſoluit hodie Ioan. Gutier. practic. quæſt. lib. 3. q. 26. n. 1. cum ſequent. pag. 351. Ad quem addo Andream Gaill. in dicta obſeruatione 38. num. 1. & 3. reſoluentem, quòd iudex ſecularis poteſt cognoſcere in poſſeſſorio de cauſa decimarum, ſecùs in petitorio. De quo legenda ſunt quæ ſcripſi ſupra. Et quod ſcribit Caſſan. in conſuetud. Burgund. rubr. 1. §. 6. num. 34. pagin. 254. Petrus Auguſtin. Morla in emporio iurir, par. 1. tit. de iuriſdiction. omn. iudic. numero 137. fol. 84. latiſsimè Barboſa in l. Titia 35. num. 39. cum ſequent. pag. 782. tom. 2. ff. ſolut. matrim. Iaſ. in conſilio 93. libro 1.
32 Et quòd hæres, in quem continuata eſt poſſeſsio vigore ſtatuti, † audiatur aduerſus clericum, qui poſt defuncti mortem cum iudicis authoritate ſaluo iure tertij miſſus eſt in poſſeſsionem, ſit iudex competens contra clericum, tradunt Cepol. conſ. 28. 29. & 30. Anton. Peregr. in tract. de fideicommiſſ. artic. 48. numero 69. fol. 346. Quod eſt notandum pro intellectu noſtræ legis 45. Tauri. Et ex his poteſt fundari practica, quæ verſatur in hoc regno per iudices datos ad reſtitutiones terminorum, qui ſunt ciuitatis & locorum huius regni, iuxta legem Toleti, quia communiter cognoſcunt contra Eccleſias & monaſteria, quæ forſan occupatos habent terminos ciuitatis, prata, deſeſas, & alia ſimilia. Pro qua practica etiam faciunt quæ ſcribo in quæſt. 15. infra eodem numero. Et pro hac etiam ampliatione, quæ data fuit ad illam l. 45. facit doctrina Baldi in dict. l. vltim. C. de edict. Diui Adrian. dict. numer. 48. vbi dicit, quòd hæres poteſt ratione iuris patronatus præſentare ante poſſeſsionem acquiſitam, quem referunt & ſequuntur Rochus de Curte in tract. de iur. patronat. fol. 28. column. 3. & Gregor. Lopez in l. 1. titul. 14. part. 6. in gloſſ. in verbo, *El ſeñorio*. Ad quæ addo, quòd incorporalibus, vt puta in iure decimandi, adhærenti rei corporali non acquiritur ius ſine apprehenſione poſſeſsionis, vt volunt Doctores in cap. cum noſtris de conceſsion. præbend. Bald. in l. traditionibus in fine de pactis, & alij, vt per Alexandrum in conſilio 184. numero octauo, libro ſexto, vbi Gloſſ. Pariſien.

Sed qualiter probetur, quòd ius præſentandi in iure patronatus competit primogenito, † vide elegans conſilium Roman. 368. 33
præſens conſultatio, n. 4. vbi cōcludit, quòd ex eo conſuetudo, quæ habet & concedit facultatem primogenito præſentandi tanquā patrono, elt contra iur commune, quo cautum eſt, quòd patroni hæredes pares ſunt in præſentandi facultate: & quòd antiquior nō præfertur, vt probatur in Clemen plures de iur. patron. & in c. filijs ac nepotibus requiritur de iur. canoni. præſcript. 40. annorū, vt in cap. vlt. de conſuetud. & requiruntur alia ad probationem huius conſuetudinis, vt latius per Roman. & ad doctrinam Romani lege quod elegāter ſcribit Lambert. in tract. de iur. patron. lib. 1. p. 2. art. 25. primæ quæſtion. principal. nu. 25. fol. 126. vbi reſoluit, quòd quando non poteſt haberi notitia, ad quos hæredes, filior vel nepotes pertineat ius patronatus, præferuntur qui ſunt in qua ſi poſſeſsione præſentandi: & lege etiā Calderinum in conſ. 48. quidā nobilis, vbi probat, quòd ſi ius patronatus pertinet ad ſenio rē de parentela, ſi ſenior moriatur, non competit eius filio, ſed cōpetit alio ſeniori ſtanti in parentela, quem citat Lamber. in d. tract. lib. 1. p. 2. 8. art. 2. q. princip. n. 1. fol. 134. col. 1. & in eadem q. ar. 33. fol. 143. col. 3. Pro quo facit ſententia Baldi in conſ. 167. ordinatio teſtamenti in fin. libr. 4. vbi concludit, quod ſi dubitatur quis præferatur in patronatu & regimine hoſpitalis ex duobus qui illum prætendunt, pro idoniori eſt iudicandum, & in dubio ſenior ex duobus eſt præferendus, & mas † fœminæ, per l. vlt. ff. de 34
fide inſtru. notat Tiraq. in tract. de primog. in præfat. n. 163. pag. 52. Et faciunt ſcripta per eundem in eod tract. q. 40. n. 203. pag. 306. cum ſequen. & per Alex. conſ. 4. lib. 4. Anton. Gam. decif. 385. n. 1. De quo etiam tractaui ſupra p. 2. q. 6. n. 370. & doctrinam Bald. citat Roch. de Curte in tract. iuris patron. in verbo, competens, nu. 12. fol. 36. & doctrina Baldi in dict. conſil. 167. Confirmatur ex alia doctrina eiuſdem Bald. in conſ. 123. Reuerendiſsime pater, lib. 5. vbi vult, quod executores teſtamenti à teſtatore

iuſſos

iuſſos viſitare collegium à ſe erectum non
poſſunt viſitare per ſubſtitutum, quod citat
& declarat Menochius in tract. de præſum
ption. lib. 6. præſumptio. 92. n. 6. & 7. folio
150. & legendus etiam eſt Tiberius Decia-
nus in conſilio 71. libro 3. vbi conſuluit, ſi
teſtator iuſsit bona ſua poſt mortem hære-
dis inſtituti indiuiſa peruenire ad proxi-
miorem agnatum, & plures ſint proximio-
res, an maior natu dumtaxat vel omnibus
debeatur: quem citat Mantica libro octauo
de coniecturat. mente, tit. 10. numero 5. pa-
gina 341. column. 2. Et quòd primogenitura
35 debeat dari antiquiori, † reſoluit Gloſ. Pari
ſienſ. in conſuetudinibus Pariſienſib. par. 1
§. 8. numero 36. & 37. folio 108. Ex quibus
omnibus & alijs quæ ſcribo par. 2. quæſt. 6.
dum tracto, quod ius primogenituræ conce
di debet antiquiori & maiori, ex Bald. in con
ſilio 167. libr. 4. & alijs infero notabiliter,
quòd ſi plures contendant ſuper ſucceſsio-
ne maioratus, & omnes prætendāt ſuccede-
re ex linea maiorum filiorum, & non cōſtet
de vera deſcendentia filiorum maiorum, &
de hoc dubitetur, propter dubietatem pro-
bationum in dubio maioratus debet dari an
tiquiori & maiori litigantium, quod cōducit
ad ea quæ ſcribit Tiraquel. in d. tract. de pri
mogenitura quæſtione 17. qui latiſsimè re-
ſoluit, cui debeat in dubio dari ius primoge-
nituræ. Et pro intellectu legum ſi fuerit in
fin. & l. qui duos, §. ſi maritus, ff. de rebus
dubijs, & legem 12 titul. 33. partit. 7. & ad-
do Ioannem Cirier in tractat. de primoge-
nitura libro 1. quæſtione 12. folio 21. colū-
na 2. Et valet conſuetudo, quòd primoge-
36 nitus cum alijs fratribus habeat ſolus ius pa-
tronatus, † quamuis non habeat totam hæ-
reditatem, vt tradit Cæſar Lambertin. in tra
ctat. de iure patronatus libro 1. par. 2. deci-
moſexto articulo quintæ quæſtionis princi
palis. numero 2. fol. 158. Et an ſi quis donet
vel vendat omnia bona vel iura quæ habet
in tali loco, ſi ibi habeat villam vel caſtrum,
cenſetur vendere ius patronatus, quod ei
competit in tali villa, reſoluunt Abb. & De
cius num. 3. folio 72. in cap. ſedes de reſcri
ptis. Et eſt omnino aduertendum, quòd cū
vniuerſitate bonorum transferunt ea tan-
tùm quæ ſunt de iure communi, non ea quę
ſunt de iure ſpeciali, vt ex Ioann. Andrea
in additionibus ad Speculatorem, titul. de
teſtament. §. penultim. in fin. ff. licet deci-
ſio. 119. numero 3. & 5. reſoluit Marcus
Brunus ab Anguillis conſilio 62. num. 24.
& 25. Quinimo ſpiritualia, feudum, & ſimi-
lia inalienabilia non tranſeunt cum vniuer-
ſitate, vt tradunt Signorolus conſilio 12.
numero ſecundo, Menochius libro primo
de arbitrarijs quæſtione 54. numero 49. De
quo etiam per Couarr. dicto capite 13. nu
mero quarto, Vincentius Carrocius in tra-
ctatu de locato in l. nemo, C. etiam locati,
quæſtione 5. numero 5. folio 94. Et quòd
vbicumque dicitur, vēdo omnia bona mea,
quod non tranſit ius patronatus cum vni-
uerſitate bonorum, voluit Bald. in dicta l.
vltim. numero 48. C. de edict. Diui Adrian.
Rebuff. in l. bonorum appellatio. 208. pagi-
ne 922. ff. de verbor. ſignific. qui citat text.
in l. Quintus, §. vrgentium, ff. de aur. & ar-
gen. legat.

Iſti quæſtioni germanum eſt quod ſcribit
Ioann. Andr. in cap. ex inſinuatione de iure
patronat. vbi vult, quòd ſi ſit conſuetudo in
loco, quod primogenitus ſuccedat † in iure 37
patronatus, & idē volunt ibi Cardin. & Ab.
quos ſequitur Lambertin. in tract. de iur. pa
tronat. lib. 1. par. 2. art. 19. 2. q. princip. n. 1.
cum ſequent. folio 138. & legendum eſt in
art. 20. ſequenti, vbi eandem materiam tra-
ctat, & addit n. 3. quòd fundator poteſt ap-
ponere in limine fundationis iuris patrona-
tus, quòd tantùm primogenitus ſuccedat in
iure patronatus, quāuis non ſit hæres, quod
Hiſpani quotidie faciunt in iſtis fundationi
bus. Et quod valeat conditio, quod ius patro
natus tranſeat in primogenitos maſculos, tra
dit idem Lambert. lib. 1. par. 2. q. 4. art. 4, fol.
152. col. 2. ad medium. Quod prædictis non
relatis tradit Gregor. Lopez in l. 8. titul. 15.
par. 1. gloſ. *De eſtraños*. Quibus omnibus cō-
gruit quod ſcribit idem Lamber. eodem lib.
1. par. 2. art. 1. 2. quæſt. princip. numero 29.
folio 131. vbi reſoluit, quòd hæres tantùm
vniuerſalis ſuccedit in iure patronatus, non
hæres particularis filius, qui repudiauit
hæreditatem paternam, & alij ſimiles: & ibi
numero 30. quòd ſi quis habeat ius patro-
natus ratione feudi, illud non tranſmitti-
tur ad hæredes ſanguinis, ſed ad illum, ad
quem reuoluitur feudum, pèr notata à Car
dinali conſilio 122. quidam habens in prin-
cip.

In materia etiā præſentis quæſtionis le-
ctor animaduertat, quod iuriſdictio † tranſit 38
cum vniuerſitate bonorum, quæ aliàs non
tranſiret, vt per l. pupillus, §. territorium,
ff. de verbor. ſignific. l. 1. §. in initio, ff. de of
fic. præfect. vrb. tradunt Felin. in c. Rodul-
phus, n. 15. de reſcrip. Purpura. in l. 1. ff. de
offic. eius cui mandata eſt iuriſdictio, n. 77.
poſt Alex. ibi Menoc. lib. 1. de arbitrar. iud.
q. 54. n. 47. & 48. Et qualiter ius primogeni
turæ ſpiritualibus ſit annexū, tradit nouiſsi-
mè Tiber. Decian. in tract. crimin. d. c. 80. n.
5. fol. 336. qui multa bona ſcribit, vt eſt in li-
bro 5.

Et quòd mulieri non cēſeatur dari in do-
tem ius patronatus, † quod eſt incluſum in 39
dote,

Digitized by Google

dote, quia ibi non ſufficit titulus vniuerſalis
abſq; traditione, volunt Paulus de Azor in
diſp. patronus Eccleſiæ ſancti Martini, col.
10. vt in cap. nobis de iure patronatus: & le-
gi debent quæ ſcribit Molin. libr. 1. de pri-
mog. c. 24. n. 32. fol. 177.

Ex omnibus autē quæ ſcripta ſunt in iſta
quæſtione, infertur, quòd lex quadrageſima
40 † Taurina, quæ de repræſentatione tàm fa-
uorabiliter diſponit, procedit & vendicat ſi
bi locū in ſucceſsione iuris patronatus, quan
do in eo ſucceditur ſimul cū vniuerſitate bo
norū maioratus, quod credo veriſsimū, & vi
di in practica. Et ad prædicta etiam facit do-
ctrina Bald. in l. 1. n. 1. C. de ſecun. nupt. vbi
vult, quòd licèt mulier quæ nubet intra an-
num luctus, non poſsit habere dignitatē vel
iuriſdictionē, eam poteſt habere in cōſequē
tiam hæreditatis, ſi eſt annexa territorio. Et
idem volunt ibi Ioan. à Garronibus n. 19. Ti
raq. in tract. de nobil. l. 24. n. 6. Molin. lib. 1.
de primog. c. 13. n. 12. & lib. 4. c. 11. nu. 53.
Et licèt regulariter mulier non poſsit exer-
cere iuriſdictionē, potèſt eam exercere, quā
41 do † iure hęreditario ſibi competit, ſecundū
Deci. & Cagnol. in l. 2. de regul. iur. Carol.
Ruin. in conſ. 38. n. 5. & in conſ. 40. n. 6. &
in conſ. 99. n. 8. lib. 1. Pariſ. in conſ. 3. nu. 12.
lib. 1. Vanti. de nullitat. tit. de nullit. ex de-
fect. iuriſdict. de legat. n. 73. Et qualiter iudi
ces ſeculares non poſsint cognoſcere princi
paliter, nec incidenter, de cauſis matrimonia
libus, & de alijs cauſis ſpiritualibus, tradit la
tè Aluar. Valaſc. conſult. 59. tom. 2.

QVÆST. XII.

An poſſeſſio tranſeat in ſucceſſorem in maioratu, ante implementū conditionū, quas adimplere fuit grauatus.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, n. 1. 3. 8. 9. 12. & 16.
Ante conditionis euentum nihil ponitur in eſſe, num. 2.
Caſus conditionaliter expreſſus an extendatur fauore piæ cauſæ, n. 4.
Conditionis euentus eſt ſpectandus, n. 5.
Actio nulla competit ante conditionis euentum, num. 6.
Verba conditionalia an diſponant, n. 7.
Teſtatoris coniecturata voluntas ſeruanda eſt ac ſi expreſſa fuiſſet, n. 10.
Tatita cōditio, quæ ex diſpoſitione teſtatoris ſub intelligitur, tanquam expreſſa ſeruari debet, num. 11.
Poſſeſſio ſub conditione tradi poteſt, n. 13.
Venditio non cenſetur perfecta ante impletam conditionem, n. 14.
Caſtrum ſub conditione ſi tradatur, quòd in illo fiat villa, ante conditionem impletam nō transfertur poſſeſſio, n. 15.
Alienatio rei ſubiectæ reſtitutioni eſt nulla, facta pendente conditione, n. 17.
Ex traditione rei ſimpliciter facta conditione pendente, transfertur poſſeſſio & dominium, numero 18.
Conditio an impediat principium eſſentiæ contractus, quando venitur ad traditionem, n. 19.
Conditione pendente quis eſt dominus, n. 20.
Inſtituti ſub conditione poſſunt petere bonorum poſſeſſionem, num. 21.
Si ſucceſſor in maioratu non poteſt poſſeſſionem ingredi, anteaquam iuret, an in illum transferatur poſſeſſio. n. 22.
Teſtator an poſſit probibere beneficium, l. 45. Tauri, num. 23.
Conditione pendente an poſſit quis petere bonorū poſſeſſionem virtute, l. vltim. C. de edict. Diu. Adrian. tollen. n. 24.
Fructus reſtituuntur à die euenientis conditionis, quando reſtitutio fit, n. 25.
Succeſſor in maioratu inſtitutus ſub conditione, ſi fuerit poſſeſſionem adeptus, an cauere teneatur, n. 26.
Teſtator ſi præfigat terminum, in quo modus vel conditio impleri debeat; pœnam tamen non apponat, an ſit neceſſaria monitio, vt quis priuari poſſit, n. 27.
Dominiū rei legatæ ſub modo an transferatur in legatarium non præſtita cautione, n. 28.
Fructus qualiter pertineant ad fideicommiſſariū; cùm fuit relictum fideicommiſſum ſub conditione, vel purè, n. 29.

DVodecimò quæro de alia quæſtione no
ua, & valdè neceſſaria in practica, po-
ne quod conditor maioratus ordinauit in cō
fectione maioratus; quòd ſucceſſor in illo
non intraret in poſſeſsionē bonorum maio
ratus, donec aliquas conditiones adimpleret
(ſicut plerūq; fit) an ante implemētum præ-
dictarum conditionū tranſeat poſſeſsio vir-
tute d. l. 45. De quo etiam ſcripſi q. 9. in hac
tertia parte. Et videtur quòd † nō tranſeat 1
talis poſſeſsio, donec ſequens in gradu; &
ſucceſſor in maioratu adimpleat omnes con
ditiones per teſtatorem ſcriptas, quæ fue-
rint licitæ, nec debet gaudere beneficio il-
lius legis. Ad quod faciunt plura, primo l. 6.
tit. 4. part. 6. ibi: *No puede auer aquello*: & eſt
bona l. 14. titul. 6. part. 6. ibi: *E no puede en-
trar en la heredad, ni deſampararla, haſta que
la condicion ſea cumplida*: quæ concordat cū
l. ſi is qui hæres, 1. reſponſ. ff. de acquiren.
hæreditat. Et ante euentum † conditionis 2
nihil

nihil ponitur in eſſe,l.ſi quis ſub conditio-
ne dandorum,ſi quis omiſſa cauſa teſtamen
ti,tradit notanter Ripa in reſponſ.81. n.23.
& l.21.tit.9 par 6. facit in ſimili l.hoc iure,
& l. in illa ſtipulatione,ff.de verbor. obliga.
Item cum principali, quod eſt proprietas
bonorum maioratus,habere non poteſt,do
nec conditiones adimpleat, eadem ratione
carere debet poſſeſsione,quæ ei eſt neceſ-
3 ſaria. Quod autem ſucceſſor † in maioratu
non poſſit maioratum in proprietate habe-
re, donec pareat conditionibus per teſtato
rem adiectis, probatur per prædicta iura.
Et eſt deciſio Guidon. Papæ 251. teſtator
præcepit,vbi in terminis tenet, quòd ſi te-
ſtator ordinauit,quod Titius cognomen &
arma eiuſdem teſtatoris haberet, & recipe-
ret,& ſit hæres eius: hæc verba important
conditionem ita quod Titius conditionem
adimplere debet,anteaquam hæres eſſe poſ
ſit,per l.mulier,§. ſi quis hæreditarium ſer-
uum,ff.de cond inſtitut. quod dictum re-
fert & ſequitur Guillel.Benedict.in c. Ray
nuntius,in verbo,ſi abſque liberis morere-
tur 2.n.90.& 91.fol. 344.de teſtam.

Sed eſt animaduertendum quod Guido
Papæ loquitur vbicumq; teſtator prius or-
dinauit,quod Titius nomen ſuum & arma
accipiat,& poſtea ſit hæres: & hanc deciſio
nem Guidonis ad alium finem retuli in 2. p.
4 huius operis q 4.illat o.8.ãn.33.Quinimo †
nec fauore piæ cauſæ extenditur caſus con
ditionaliter expreſſus,ſecundùm Carolum
Ruinum in conſ.66.num.17. libr. 5. Mant.
de coniectur.ment. defunct. libro vndeci-
5 mo,tit.16.n 6.fol 285. Et euentus † condi-
tionis eſt ſpectandus,l. ita ſtipulatus, ff. de
verborum obligation. & ante euentum con
6 ditionis nulla † competit actio,l.cedere diẽ
ff.eodem titulo cum concordantibus, vt per
Menochium in caſu 498.num. 5.cum ſeqq.
7 & prius caſu 15. Et verba conditionalia †
non diſponunt, vt tradit idem Menochius
de adipiſcend. poſſeſsion.remedio 4. nume
ro 308.pag.81.ex Galliaula & alijs. Et voca
8 tus ad primogenituram † tanquam ſecundo
loco vocatus, non admittitur ad primoge-
nituram,donec adimpleta fuerit conditio,
quòd quis fuit vocatus,ſi alius filios non ha-
buerit, vt reſoluit Menochius in conſil.
322.num.35. libro 4 qui numero 39. tradit
aliam doctrinam, quòd vbi deficit conditio,
deficit quoque relictum,ex l.qui hæredi, §.
Plautius,ff.de condition.& demonſtration.
¶ Et exiſtimandum eſt, quòd ille qui tales
conditiones in maioratu poſuit,præcipien-
do, quòd ante illarum implementum ſuc-
6 ceſſori non competeret ius in maioratu, †
ſentit tàm de proprietate quàm de poſſeſ-
ſione: quia illud quod teſtator conſtituit,
fuit vt rectius & perfectius illius voluntas
adimpleretur,quam veriſimile eſt quòd ſuc
ceſſor in maioratu citiùs ad executionẽ de-
ducet,captus deſiderio habendi, & fruendi
bonis maioratus: & quòd illam non ita perfe
ctè exequetur,ſi gaudeat & poſsideat bona
maioratus ante conditiones impletas, quod
quotidie contingit. Et hæc coniecturata
† voluntas teſtatoris ita ſeruanda eſt,ac ſi ex 10
preſſa fuiſſet,l. etiam,l.hoc modo,ff.de le-
gat.1.l.3.ff.de adimen.legat.in fin.l.vbi pu-
rè,§.1. ff.ad Trebellian. §. vltim. de ſingul.
reb.per fideicomm.relict. Imò tacita † con 11
ditio,quæ ſubintelligitur ex diſpoſitione te
ſtatoris,ſeruari debet perinde ac ſi expreſſa
fuiſſet.l generaliter,§,cum autem, C.de in-
ſtit.& ſubſtit.l.ex facto,§.ſi quis rogatus,ff.
ad Trebel.l.10.tit.4. par.6. Item viget bo-
nus text.in l.3.§.ſed ſi ſub conditione,ff.de
bonor.poſſeſ.contra tab.ibi: *Sed ſi ſub condi-
tione ſcriptus ſit, bonorum poſſeſsionem contra
tabulas accipere non poteſt.* In quo textu in
ſumma probatur,quòd ſi filius in poteſtate
† conſtitutus, fuit inſtitutus cum aliqua con 12
ditione,non licet illi petere bonorum poſ-
ſeſsionem,facit quod volunt Cinus q.5. Al-
beric.n.10.in l.vlt. C.de edict. Diui Adria-
ni, concludentes,quòd beneficium eiuſdem
legis non competit inſtituto ſub cõditione,
& Specul tit.de teſtam.§.ſequitur,n.37 vbi
Bald.in additio.& alij quos citat Menoch.4.
remed.adipiſc.n.305.pag.47.

Præterea poſſeſsio ſub conditione tradi † 13
poteſt, nec anteaquam conditio adimplea-
tur,poſſeſsio transfertur,l.qui abſenti, §.1.
ff.de acquiren.poſſeſ.l.ſi me in vacuam, ff.
eodem tit. notat Alexan.in bono caſu in cõ
ſilio 82.perſpectis his,numero 10. libro 2.
Gramma.conſ.:.n.2. Et venditio non cen-
ſetur † perfecta ante impletam conditionẽ, 14
l. hæc venditio in princip.ff. de contrahen.
emptio.l.bouem,§.ſi ſub conditione, ff. de
ædilit.edict. & quæ data ſunt ſub conditione
pendente veritate conditionis,& ea nõ ve-
rificata,nullius ſunt momenti, vt per Socin.
Iunior. conſil.122.n.32.lib 2.latius Rolan.
in conſ.7 n.10.cum ſequen.lib.3.Et cũ ali-
quid diſponitur cum aliquo præſuppoſito,
ſi præſuppoſitũ non verificatur,non habet
locum diſpoſitio, vt volunt Iacob. Butrica.
Salicet.& Fulgoſ.in l.mancipa. C. de ſeruis
fugit. Roman.in ſingul. 484. Deci. in con-
ſilio 641.num.8.& in conſ. 644. nu.14. fa-
ciunt ſcripta per Molinam lib. 2.de primo
gen.numero 14.cum ſequent.fol.327. cap.
12. & per illum textum in dict. l.qui abſen
ti,§.1.dicit eleganter Ioannes Faber,quem
nullus modernorum, quem ego viderim,
refert in §.retinendæ,numero 6. inſtit. de
interdict. Quòd ſi caſtrum † meum tibi tra- 15
didi

didi ſub conditione & forma, quod poſsim
ipſum recipere, quoties voluero ibi morari,
vel quando mihi placuerit; vel dedi villam
ſub conditione, quod facias turrim, vel ca-
pellam, vel ſub alia conditione, ante condi-
tionem impletam non poteſt agere ille qui
talem rem recepit, ſi turbetur in poſſeſsio-
ne, quouſque fuerit conditio impleta (ſi ve-
rè fuit conditio quæ data fuit, & non mo-
dus) quia in hoc ſunt conſideranda verba,
& mens diſponentis de re ſua, an voluerit
conditionem facere, vel modum? quod di-
ctum habuis in practica in negotio magni mo
menti. Et quòd conditione pendente, ex-
preſſa prohibitio impediat obligationem,
etiam in iudicio poſſeſſorio, tradunt Carol.
Ruin. in conſilio 123. num 9. Ioan. Petra in
tract. de fideicommiſ. quæſt 8. num. 409. pa-
gina 154.

Tandem pro hac ſententia eſt expreſſa
doctrina Alexan. in conſ. 153. circa litem
vertentem, n. 3. & 4. lib. 6. vbi dicit, quòd
16 ſtante ſtatuto, † quod defuncti poſſeſsio
continuetur in hæredem abſque vlla appre-
henſione pendente conditione, non tranſ-
fertur poſſeſsio. Et quia nihil eſt ſine con-
tradictione in contrariam opinionem facit
text. in dict. l. 3. ff. de bonor. poſſeſ. §. ſi ſub
ea conditione ff. de bonor. poſſeſ. ibi: *Filio
emancipato instituto ſub conditione competit bo-
norum poſſeſsio*, & l. filius familias, ff. quibus
ex cauſis in poſſeſsionem eatur, ibi: Si fi-
lio familias legatum, vel fideicommiſſum
ſub conditione relictum ſit, dicendum eſt
tàm ipſum quàm patrem in poſſeſsionem
mittendos eſſe, quia ambo ſpem commodi
habent: quam legem ad aliud refero in prin
cipio ſecundæ partis. Ad idem facit text.
ſingul. in l. 1. §. ſed ſi ſub conditione, ff. de
ventre in poſſeſsion. mittend. vbi conſultus
ait: *Sed ſi ſub conditione poſtumus ſit exhære-
datus, pendente conditione per ſententiam ad-
mittemus, exiſtimantes poſſe ventrem in poſſeſ-
ſionem mitti*. Et ad confirmationem dict. §.
ſi ſub conditione, legi debet Rebuff. tom. 1.
ad conſtitut. Regias titul. de ſententijs pro
uiſionalibus, artic. 1. gloſſ 2. numer. 20. pag.
251. quem cito par. 1. quæſtion. 5. numer. 9.
& Cephal. in conſ. 350. & vls. num. 48 libr.
3. Et bonorum poſſeſsio conceſſa hæredi
conditionali, pendente conditione, eſt reuo-
cabilis, & pendente conditione fit irreuoca-
bilis, vt tradit Cephal. in conſ. 555. n. 17. per
regulam l. ſi quis instituat magna, ff. de hæ-
red. inſtituen. & l. 2. §. ſub conditione, ff. de
bonorum poſſeſsion. ſecundum tabul. & alia
iura. Et quòd alienatio rei ſubiectæ reſtitu-
17 tioni ſit nulla facta pendente conditione, †
tradunt gloſ. in l. fin §. ſin autem cõditione,
C. commun. delegat. Guid. Pap. deciſ. 611.
vbi reſoluit, & per dictum §. ſi ſub conditio
ne, tradit Rebuff. tom. 1. ad conſtit. Regias,
tit. de ſententijs prouiſionalibus, art. 1 gloſ.
2. n. 19. quòd filio inſtituto ſub conditione
datur prouiſio. Et ex traditione † ſimplici- 18
ter facta conditione pendente, transfertur
poſſeſsio & dominium, l. dotis fructus, §. fi-
nal. ff. de iur. dot. l. & ſub conditione, & ibi
Bar. ff. de ſoluti. & in l. 1. ff. de vſucapio. pro
dot. tradit Carol Ruin. in conſ. 136. n. 2. libr.
1. Tiraquel lib. 5. de retract. §. fin. num. 67.
Ahumada in l. 1 tit. 15. par. 5. n. 5. fol. 198.
idem Tiraquel. in tract. de conſtit. par. 1. nu
mer. 76. ſol 28. & Bald. in conſ. 478. num. 2.
libro 1. ponit regulam, quòd nulla conditio
impedit † principium eſſentiæ contractus, 19
quando venitur ad traditionem, per l. quod
niſi, ff. de iur. dotium, & l. 1. §. 1. ff. de vſu-
capion. pro donat. quod tradit Bartholus,
quem iſti non citant, l. 1. numero 11. ff. de
donationibus: & pendente conditione quis
eſt † dominus, l. 1. §. ſerui, ff ad Silanianum, 20
quam ad hoc citat gloſſ. in l. Papinianus, ff.
de ſeruitutibus, titulo generali: & facit tex
tus in l. 1. & 2. §. ſed ſi ſub conditione, ff.
de bonorum poſſeſsion. ſecundum tab. ibi:
*Si ſub conditione heres institutus ſit filius, ulia
nus peraquè putabit ſecundùm tabulas compete-
re ei*, vbi gloſſ. ſingularis in verbo, ſi ſub cõ
ditione, dicit, quòd talis bonorum poſſeſ-
ſio non habeat effectum, niſi conditio exi-
ſtat, refert text. in d l. 2. §. ſi quis ita, facit l.
ſi ſub conditione, & l hi demum, & l. ſi ita
ſcriptum, ff. eodem tit. de bonor. poſſ. & con
cludit doctrina Angeli in l miles ſi ita, n. 2.
fol. 55. ff. de teſtam. milit. vbi dicit, quòd in-
ſtituti † ſub conditione poſſunt petere bo- 21
norum poſſeſsionẽ, per l. ſi quis inſtituatur,
ff. de hæred. inſtit. & idem vult Corn. in con
ſil. 307. n. 11. lib. 3. licet contrarium teneat
Roman. in conſ. 71. viſis dubijs n 4 Et quòd
melioratio facta cum conditione non poſsit
reuocari conditione pendente, tradit Ioan.
Gutierr. lib. 3. practicar. quæſtiuo. q. 65. n. 5
pag. 568.

Et hæc confirmantur quadam ſententia
Greg. Lopez in l. 3. tit. 4 par. 5. in gloſſ. in
verbo, *poſſeſsion*: quo in loco tenet, quòd ſi
ex tenore inſtrumenti maioratus nouus ſuc
ceſſor non poteſt acquirere poſſeſsionẽ ma
ioratus, non præſtito ab eo iuramento de nõ
alienando bona maioratus, † præſumendum 22
eſt in dubio, quòd teſtator voluit prohibere
quod nõ intret ſucceſſor in maioratu in poſ
ſeſsionem bonorũ realiter, nec eis vtatur: nõ
autem cenſetur prohibere, quod non gau-
deat beneficio d. l. 45. cùm iſta acquiſitio tẽ
dat in conſeruationem bonorũ maioratus.
Et ad hoc quod iſta acquiſitio locum nõ ha-
beat, teſtator debet eã expreſſe prohibere.

Conſtat

Conſtat autem ex dicta doctrina Gregor. Lop.(vt hoc obiter aduertatur)quod poteſt teſtator aliqua cauſa iuſta motus ordinare, ne ſucceſſores in maioratu gaudeant benefi cio illius legis,donec aliquid faciat, vel exe quantur,cùm illa lex ſit inducta in fauorem illorum qui condunt maioratus, cui poſſunt renuntiare moti iuſtis cauſis: & hoc veriſsi mum credo.

In principali autem quæſtione exiſtimo omnibus conſideratis,quòd ſi ex voluntate teſtatoris expreſſa,vel coniecturata colligi poteſt,quod voluit prohibere acquiſitionē
23 † poſſeſsionis ante executionem conditionis,non transfertur poſſeſsio virtute illius legis:non obſtat d.l.2.§.ſi ſub conditione, quia inuenio quod Bart. in d.l.ſi is qui hæres,n.1.ff.de acquiren.hęred.fol.171.dicit, quod pendente conditione poteſt peti bonorū poſſeſsio ſecundū tabul.quæ non tribuit ius,& eodē modo poteſt illa bonorum poſſeſsio repudiari. Sed bonorum poſſeſsio quæ tribuit ius,non poteſt peti conditione pendente,neq; repudiari: & eodem modo reſponderi poteſt ad alias leges: & doctrinā Bart.ſequuntur ibi Salic.Imol.Cuma. Paul. Caſtren.& omnes ita tenent,ſecund.Iaſon. ibi n.30.fol.61.licèt ipſe cōtrarium teneat: & hoc modo etiam reſpōdetur ad d.l.ſi quis inſtituatur,vt colligitur ex Iaſon. vbi ſupr. Et ad iſta faciunt quæ ſcribunt Tellius in l. 17.Taur.n.25.cum ſeqq.& ibi Matien. hodie l.1.tit.6.lib.5.Recop.gloſ.4.n.8.fol.141 vbi tractant,an melioratio facta filio ſub cō-
24 ditione reuocari poſsit. Et quòd † conditione pendente poſsit quis petere poſſeſsionē bonorum virtute legis vltim.C.de edict.Diui Adrian.tradunt ibi Alex.n.14. Sapianus n.89.Curcius num.82.Roland.conſilio 22. num.17 lib.3. & alij quos citant Menoch. de adipiſcend.poſſeſ.remed.4. numer.305. pag.81. Burſat.non relatus à Menochio cōſilio 89. n.22.lib.1. & facit quod de primo genito conditione pendente reſoluit Gloſ. Pariſ.in conſuetudin.Pariſien.p.1.§.3.gloſ. 2.num.9.fol.68. Et in hac materia eſt mandanda memoriæ reſolutio Rebuffi in c. extirpanda,§.qui verò,pagina 400. ad finem, vbi tradit,an ante euentum conditionis audiatur quis promittendo, quòd ſi conditio non euenerit,reſtituet rem cum fructibus: & facit differentiam inter conditiones affirmatiuas &negatiuas,ex tex.& gloſſ.in l.Mutiani,ff.de conditionibus & demonſtrat. &
25 alijs quæ refert. Et fructus † reſtituuntur à die euenientis conditionis,quando reſtitutio fit ipſo iure,& voluit Bart.in l.in fideicommiſſaria,n.4.ff.ad Trebel. vbi Ripa n. 14.& alij quos citat Surd.deciſ.26.n.19. & in iſta materia eſt digito alliganda notabilis l.7.tit.21.part.3.ad finem verſiculo, *dezimos*,quæ determinat quod in caſu illius legis conditione pendente eſt danda poſſeſsio. Quę autem ſint verba modalia,vel conditionalia,conſtat ex aliquibus,quæ refero in. 2. p.huius operis,quæſtion.4.illatio. 8.& iſtis adde ſcripta per Tiraquel.lib.1. de retract. §.1.gloſ.2.n.21.cum ſeqq. vbi plura ſcribit ad propoſitum eorum, quæ hic tractantur, & quæ ego ſcribo 1.part.quæſt.2. à nu. 37. cum ſequentibus.

Et eſt etiam ſciendum,† quod inſtitutus 26
ſub conditione,ſi ea pendente poſſeſsionē rerum maioratus fuerit adeptus, vel de iure,vel de facto tenetur cauere de non diminuendo, & de reſtituendo ea in defectum conditionis ſubſtituto vulgari, vel fideicommiſſario,l.inter omnes,vbi gloſ. & DD. ff. qui ſatiſdar.cogan.cum l.ſequenti, vbi Paulus Caſtren.explicat,an quando eſt facienda reſtitutio fideicommiſſario,ſit neceſſaria cautio cum fideiuſſore, traditur per Iaſonē in d.l.inter omnes,& in l.quæ delegato. nu. 17.ff.de lega.1. & de d.l.inter omnes agit Bart.in l.1.§.nuntiatio.n.21.ff.de nou. operis nuntia.& notatur etiam per Paul. Caſtr. in l.Paulus,n.1.ff.de prætor.ſtipul. De quo lege quæ latius ſcribo infra 4.p.q.34.

Et eſt animaduertendum in iſta materia
conditionum,quòd licèt †.teſtator præfigat 27
terminum,in quo modus vel conditio impleri debet,ſi pœnam non apponat, eſt neceſſaria monitio ad hoc vt quis priuari poſsit, vt probatur in §.ſi quis autem in authen. de Eccleſiaſt.titulis,notat Corn.conſ.208.col.penul.ad fin.lib.1.Gozad.conſ.34.col.2. circa medium,& alij quos citat Aym. conſ.59. n. 7.vbi ex Aret.conſ.94.col.3. verſ. pro his, tradit,quòd defectus modi non impleti non indúcit priuationem hæreditatis,quando apparet,quod aliàs teſtator omnino erat relicturus:& ad iſta legenda ſunt quæ ſcribo p. 1.q.48.& 2.p.q.4.illation.8.

Lectores etiam animaduertant ad notabilem legem 21.tit.9.par.6.in verſ. *E la māda que es fecha deſta manera*, quæ probat,quòd † 28
dominium rei legatæ etiam ſub modo non transfertur in legatarium,niſi præſtita ſatiſfactione de modo adimplendo,vbi hoc animaduertit Greg.Lop.in gloſ.in verb. *Señorio*. Et qualiter conditione impleta res peti poſsint,probatur in l.hoc iure, & in l.in illa ſtipulatione,ff.de verbor.obligat.tradunt inter alios plures Corn.in conſ. 320. videtur lib.3.Rebuff.tomo 1.ad conſtit.Regias, tit. de literis obligatorijs ar.2.gloſ.1.num. 74. pag.94. & illam legem 21.ad aliud propoſitum refero p.1.q.39.n.160. Et quòd ſi res ſubiectæ reſtitutioni alienentur conditione aduenięte,reſoluatur ipſo iure alienatio

in

in vltimis voluntatibus,ſecus in cōtractibus probatur in l.fin.§. ſi autem ſub conditione communia delega.& in l.3.C.de iure dotiū, vbi notant Bart.Bald.Salic.Iaſ.in l.fin.§ ſed quia,nu.4. c. communia deleg. Barboſ.in l. 1.ſolut.matrimo.p.5.n.82.pag.484.& qualiter fructus pertineāt † ad fideicommiſſariū
29 cum fuit relictum fideicommiſſum ſub conditione,vel pure,conſtat ex l Ita tamen.§.ſi ſeruum,ff.ad Trebellian.& alijs quos ſcribit Cephal.in tract.de fructibus,lib.2.tit.3.c.1. pag.69.& quod in dependentibus à conditione attendatur quod minimū eſt volunt Angel.in conſi.168.dubio ſecundo, Decius in cap.maioribus,num.4. de præbendis,Maſcard.de probationibus, lib. 2. conclu.1061. nu.12.quia conditio eſt indiuidua.

QVÆST. XIII.

Acceptatio vtrum requiratur in caſu l 45.Taurin.

SVMMARIVM.

*Deciſio quæſtionis,num.*1.

DEcimo tertio quæro,An ad continuandā poſſeſsionē(de qua in d.l.45.) requiratur acceptatio ſucceſſorū in bonis maioratus.Et prima facie videtur eſſe neceſſariā acceptationem,quia in quibuslibet donationibus,& in alijs actibus,vbi de acquirendo tractatur , eſt neceſſaria acceptatio,iuxta gloſ. vulgar.in l.illud,C.de Sacroſan.Ecclеſ.& alia plura, quæ ſcribo in 1.p.huius operis,q. 68.Quibus non obſtantibus tenendum vide
1 tur,quod in caſu illius legis, † non eſt neceſſaria aliqua acceptatio ſucceſſorum in maioratibus , quia prædicta l. patet,nec ex parte vocatorum aliquid eſt neceſſarium, vel verbo,vel facto,ad hoc,vt poſſeſsio eiſdem acquiratur.Et potius dicuntur continuare poſſeſsionem,quàm poſſeſſores bonorum maioratus habent nomine ſucceſſorū,& proprio, quàm eamde nouo acquirere,vnde multo facilius eiſdem defertur, quā ſi eandem de nouo acquirere tenerentur,l.per retentionem, C.de vſur.facit l.vlt.C.de acqui.poſſeſ.l.ſeruus,C.de pact.& l.1.§.adipiſcimur,ibi:*Non poſſunt incipere poſſidere*,vbi glo.in verb.poſſeſsionē pupilli,in verſic. alia cauſa eſt,l.qui vniuerſos,ibi : Retinere animo poſſeſsione poſſumus, adipiſci non poſſumus, l.quāuis in prin.ibi.*Poſſeſsionem tamen per eum retinemus*,& §.1.ff.eod.tit.& pro iſta ſententia faciunt alia quæ ſcribo in d.1.p.huius operis q.24.à nu.5.cum alijs,& q.36. & in d.q.68. & iſtam concluſionem credo eſſe induoitabilem.Ad quā etiā facit doctrinā Bald.in rubri. de cauſ.poſſeſsio.nu. 17.vbi dicit,quod iſta eſt poſſeſsio creata à lege abſque præſentia corporali,& nō conſiſtit in ſenſu corporeo, nec in organis corporeis.Et quod notat Felin.in c.nouit,n.9.verſ.ſeptimo limita.de iudicijs,vbi tractat quādam cauſam, in qua priuilegium ante acceptationē eſt irreuocabile.

QVÆST. XIIII.

An lex 45.procedat,vbi quis habet poſſeſsionem autoritate iudiciali.

SVMMARIVM.

*Spoliatus à iudice an ſit ante omnia reſtituendus,nu.*1 *Authoris ſententia , nu.*2.4.6.7. 27.*&* 28.
*Datio in ſolutum nulla reuocari debet cum ſiu ctibus,& fructus percepti ſunt in ſortē computandi , ſi creditor vltrà verum creditum aliquid fuit conſecutus,nu.*3.
Vitium attentatorum non purgatur etiam auctoritate Principis,quandoſine cauſæ cognitione proceſsit,nu 5.
Factum de facto,de facto debet reuocari , nu. 8.9.*&* 33.
*Deducitur ex l.*3.*tit.*14. De los deſpojados, *quod in caſu illius legis iudicium non finitur vbi cœptum fuit,nu.*10.
*Par in parem non habet imperium, num.*11. *Quando habeat,nu* 12.
*Spoliatus a Principe qualiter debeat reſtitui, nu.*13.14 *&* 15.
*Sententia Principis an debeat executioni mandari pendente lite ſuper reſtitutione in integrum contra eam petitam,nu.*16.
*Poſsidens auctoritate ſuperioris non dicitur intruſus,nu.*17.
*Poſſeſsionem accipiens auctoritate iudiciali non punitur,nu.*18.
*Contra iudicem qui ſpoliauit qualiter agatur, nu.*19.
*Poſſeſſor abſque cauſæ cognitione ſpoliari non debet,nu.*20.
*Confirmatio intelligitur de iuſte , & legitime poſſeſsis,nu.*21.
*Tertius an prætextu ſua ciuili poſſeſsione , ſi de facto iudex alium in poſſeſsionem miſerit, nu.*22.*& an poſsit propria auctoritate res ſuas per alium captas poſſeſsionem apprehendere,nu* 25.
*Creditor ſi in aliqua re faciat executionem,& poſtea debitor,contra quem fuit executio facta,eā rendat,& poſſeſsionem in emptorem transferat,ſententia contra debitorem an poſsit executioni mandari contra tertium poſsidentem,nu.*23.

G *Poſſeſ-*

Digitized by Google

Poſſeſsione qui cepit ob ſuum creditum, ſi rem reſtituat, qualiter fructus reſtituere teneatur, nu 24.

Princeps non poteſt parte inaudita procedere, & aliquem ſua poßeſsione priuare, etiam de plenitudine poteſtatis, nu. 26.

Poſſeſsio ex falſa cauſa data non valet. nu. 29. 30. 31. & 34.

Cauſa falſa ſententiam Principis vitiat. n. 32.

Poſſeſſor non citatus ſua poſſeſsione priuari nõ debet, nu. 35.

Fideicommißarius vniuerſalis exiſtens in poſſeſsione bonorũ grauati eſt legitimus cõtradictor, vt poßeſsione priuari nõ debeat n. 36

Stante ſtatuto quòd in hæredem continuetur poſſeſsio, an poſſeſſor citari debeat, nu. 37. & 38.

Sola veritate inſpecta quando proceditur, ſpoliatus non reſtituitur ante omnia, ſed de proprietate debet cognoſci, nu. 39.

Priuilegiũ propria auctoritate defendere, qualiter liceat, nu. 40.

Poſſeſſori bonorum maioratus an liceat defendere poſſeſsionem mandato iudicis alicui datam, nu 41.

Victor an poſsit pro executione ſententiæ capere bona propria auctoritate, nu. 42.

Titulum qui habet, an poſsit propria auctoritate poſſeſsionem capere, nu. 43.

Executores qualiter poſsint propria auctoritate poſſeſsionem capere, nu 44.

Lite pendente ſuper nullitate poſſeſsionis bonorum maioratus, an debeat quis in poſſeſsione manere, nu. 45. & 46.

Donatarius an poſsit propria auctoritate poſſeßionẽ rei donatæ capere virtute clauſulæ conſtituti in donatione appoſitæ, nu 47.

Succeßor maioratus an poſsit propria auctoritate poſſeſsionem capere, nu 48.

Si notoriè appareat de poſsidentis iniuſtitia, bona maioratus nõ debent in poſſeſsione tueri, nu. 49.

Iudex quando dicatur ſpoliare vt iudex, quando vt priuatus, nu. 50.

Verbo, Saluo iure legitimi poſſeſſori, *an habeant vim conditionis, nu. 51.*

Impeditus poſsidere, an habeatur pro poſſeſſore, nu. 52.

Poſſeſsio in dubio iuſta præſumitur, nu. 53.

Poſſeſſor pacificus qui dicatur, nu. 54.

Regula l. in condemnatione, §. qui dolo, ff. de reg. iur. an habeat locum in iudicio poſſeſſorio, nu. 55.

DEcimo quarto quæro, Vtrùm prædicta lex 45 procedat, vbicũque ille, qui bona maioratus poſsidet, vel ex titulo anteceſſoris in maioratu, vel aliàs habet poſſeſſionem authoritate iudicis, à quo poſſeſſor exegit poſſeſſionem, non cõtentus poſſeſſione, quã aliàs habebat. Et videtur quod in iſto caſu non procedat d. l. 45. argu. illius l. generalis iuſte poſsidet, ff. de acquir. poſſeſsion. & quia licèt ſpoliatus ante omnia ſit reſtituendus, l. ſi quis ad ſe fundum, C. ad l. Iul. de via public. c. in literis de reſtitutio. ſpolia. c. cum dilectus de ordi. cogni. l. ſi de vi, ff. de iudi. l. 5. tit. 10. p. 3. l. 27. poſt principiũ, tit. 2. p. 3. l. 10. & vltra tit. 17. p. 7. l. 10. tit. 10. li. 2. fori. late Anto. Pereg. in tract. de fideicommiſsis art. 48. n. 37. cum ſeq. fol. 443. † Si tamẽ quis ſit ſpoliat⁹ iuſte à iudice, non debet ante omnia reſtitui, glo. in c. præſentium, gl. vlti. 7. q. 1. & in c. in nomine domini, verſ. in audiẽtia 23 diſtin. Innoc. in c. ſuper hoc de renuntiatio. & idẽ tenet Abb. in c. dilectus de reſcrip. Iaſ. conſ. 8. n. 1. lib. 3 & conſ. 21. n. 2. eod lib. 3 Rebuſ. in l. Maſurius 144. ff. de verb. ſigni. pag. 730. & Aug. Beroi. in conſ. 147. n. 4 lib. 3 & alij quos referunt Iaſ in l. qui in aliena. §. vlt. n. 7. ff. de acquir. hæred. Aym. in conſ. 248. n. 5. Iaſ. in conſ. 158. col. 1. lib. 2. & plures refert Ant. Gabr. lib. 5. commu. opinio. tit. de reſtitutio. ſpolia. concl. 1 nu 108. pag. 283. & eſt cõmunis opinio ſecundùm Curc. Iun. in conſ. 175. n. 5. Iaſ in conſ. 158. lib. 2. Et quod ſpoliatus à iudice priuſquã reſtituatur debeat oſtendere, & probare iniuſtitiam poſſeſſionis, volunt Germinian. in cõſ. 146. n. 1. Bart. Soci. in d. l. iuſte poſsidet, n. 8. ff. de acquir. poſſeſ. Archidia. in c. præſentiũ, n. 4. & 5. 7. q. 1. Bald. in l. 1. in princ. C. de Carbonia. edict. & alij plures quos citat Maſcard. in tract. de probatio. lib. 3. concl. 1325. nu. 1. fol. 273. in quo loco plura ſcribit ad propoſitum eorum, qui hic tractantur, facit tex. in l. non videtur, §. qui iuſſu. ff. de regul. iur. cum concord. l. 5. & 10. tit. 11. p. 7. & tradit Bernard. Diaz regul. 691. Speculat. p. 2. tit. de petitorio, & poſſeſſorio, §. quoniam, ante nu. 1. & nu 4 fol. 81. Pariſi. in notabili caſu, conſ. 11. nu. 2. & 7. lib. 4. 1

Hæc tamẽ ratio non eſt in totum tuta, imò quod ſpoliatus † ante omnia ſit reſtituẽdus, 2 etiam ſi ſit ſpoliatus à iudice, probatur in c. conquerẽte, & in c. ex inſinuatione de reſti. ſpolia. & in c. referente, vbi notat Dec. n. 2. de præben. & tenet Hoſtienſ. in ſumma de reſti. ſpolia. in §. quando faciend. in princ. Anchar. in cõſ. 248. ad prædicta dubia, n. 8. Dec. in l. vlti. n. 35. C. de edict. diui Adria. notãter Aym. in conſ. 124. n. 4. & plura bona ſcribit Andr. Gail. obſeruationũ, lib. 2. obſeruatione 76. nu. 1. cum ſequentib. pag. 191. Et iudex non rectè procedens non facit aliquem verum poſſeſſorẽ ſecondùm Bald. in conſ. 135. in cauſa egregij, lib. 2. & plura ad propoſitũ tradit Felin. in c. dilecti in 1. de reſcript. n. 1. fol. 126. & tradit Vicentius Carrocius in tract. de locato Parergon, nu. 122. fol. 61.

&

& facit tex. in c. cum cauſam de offic. delega.
vbi auctoritas iudicis iniuſte procedentis, nõ
excuſat à fructibus, qui pręcepti ſunt, quem
ad hoc ibi notat Dec. n. 4. fol. 120. & Innoc.
& Abb. in c. conſultationib. col. 2. de iure pa
tron. & idẽ tenet Bald. in l. 2. n. 80. C. de ſer-
uitu. & aqua. vbi cum Innoc. dixit, traditionẽ
poſſeſsionis inordinatæ à iudice habitã, non
excuſare à reſtitutione fructuũ notat Pinel.
in l. 2. p. 2. c. 4. n. 44. fo. 102. C. de reſcinden.
vẽd. Matth. de Affli. deciſ. 218. petita fuit n.
5. Matienç in l. 3. tit. 10. lib. 5. Recop. gl. 50.
n. 4. fol. 287. Menoch. de adipiſcend. poſſeſ.
rem. 6. n. 28. pag. 153. vbi n. 29. tradit ex plu
ribus auctoribus iudicem debere eſſe facilem
ad reuocãdam poſſeſsionẽ, etiã cauſa nõ cog
nita, & limitat niſi pri⁹ omiſſa fuit citatio ob
timorẽ ſcandali, etſi notorie conſtet de nõ iu
re poſsidẽtis qui citari debeat: de quibus lege
etiã Alex. in conſ. 154. n. 2. lib. 6. Cald. Perci.
in l. ſi curatorẽ habens, in verb. implorare, in
integr. reſtitutio. C. de in integr. reſti. mino
rũ, n. 13. fo. 164. Decia. in conſ. 95. per totũ,
lib. 1. quem citat additio Ferrar. in pract. in
verb. ſimul cũ fructibus, pag. 45. in additione
quæ incipit, poſſeſſor rei. Et quod datio inſo
3 lutũ nulla † ſit reuocanda cũ fructibus, & fru
ctus percepti ſint cõputãdi in ſortẽ, ſi credi-
tor vltra verũ creditũ aliquid cõſecutus fuit,
tradit Burſat. conſ. 184. nu. 31. lib. 2. ex Affli.
in l. 1. §. ſed ſi mihi, n. 30. ff. de verbo. obliga.
Roman. & Mandoſ. in conſ. 454. n. 12. Quod
eſt notandum ad executiones nullas, & vltra
debitum factas, & quotidie videbis. Et quod
ſpoliatio facta à iudice ęquiparetur ſpoliatio
ni factæ à priuato quando iudex nulliter, &
minus legitimè proceſsit, volunt gl. in ſum.
3. q. 1. Bart. in d. l. iuſte poſsidet, & alij quos
citat Aym. in conſ. 18. n. 8. Et quod ſpoliatus
4 virtute ſentẽtiæ nullæ ſit ante omnia † reſti
tuendus, probatur in c. cum cauſam, & in d. c.
cauſam matrimonij, vbi Abb. de offic. delega.
tradit Rip. reſponſ. 149. n. 16. & quod ingre
diens poſſeſsionem auctoritate iudicis incõ
petentis, non excuſetur probatur hodiè ex
l. 6. tit. 13. lib. 4. Recop. & tenent Didac. Pe-
rez, & Bernar. Diaz, quos citat Azeued. in l.
4. tit. 13. *De los deſpojados*, lib. 4. Recop. nu.
56. fol. 19. Et quod poſſeſſor vigore execu-
torialiũ, largo modo dicatur intruſus, & poſi
tus in poſſeſsione auctoritate ſuperioris ſine
cauſa legitima, & iuris ordine non ſeruato,
tradunt Domin. in c. propter. in vlt. ſpecie in
tinſorum 19. d. Quintil. Mandoſ. in regul.
Cãcell. reg. 29. tit. de ſubrogan. collitigan. q.
4. n. 6. fo. 67. cui conuenit, quia licet de iure
poſsit quis propria auctoritate cũ executo-
rialibus capere poſſeſsionẽ, tamẽ ſtylus Rotę
ſe habet in contrariũ, vt teſtantur Bellamer.
cõſ. 10. dubio 5. Rip. in c. ſæpe, n. 65. de reſti.

ſpolia. Felin. in c. ad probandũ de re iud. Go
mez de triẽna poſſeſsione, q. 27. verſ. ſic etiã
pag. 800. Ex prædictis venit, quod lex iuſte
poſsidet, ff. de acquir. poſſeſsio. nõ procedit,
vbicumq; iudex concedit poſſeſsionem non
ſeruato iuris ordine, vt ex Abb. & alijs in bo
na materia tradit Cæſar Lamber. de iure pa-
tron. lib. 2. p. 5. 3. q. prin. art. 2. n. 4. fol. 16. &
eod. lib. & p. 7. q. prin. art. 30 n. 11. fol. 80. &
de doctrina Domini. in d. c. propter legẽdus
eſt Maſcard. in tract. de probatio. lib. 3. cõcl.
1375. n. 5. fol. 327. & quod poſt Bald in cõſ.
195. lib. 3. ſcribit Pariſ. in cõſ. 99. n. 58. lib. 4.
vbi tradit quod expulſus à poſſeſsione au-
ctoritate Papę, vel eius cõmiſſario nõ poteſt
vti interdicto recuperãdæ, qui ad hoc citat
etiã Alberi. in l. ſi cui, ff. de iudi. DD. in c. de
cauſis de re iudic. ad quẽ addo Quintil. Man
doſ. regu. 6. obſeruationis, q. 23. n. 55. fo. 91.
facit l. auctoritatẽ, C. vnde vi, & quæ ſcribit
Burg. de Paz conſ. 25 nu. 5 & etiã Principem
non præſumitur velle aliũ ſpoliare etiãſi ap
pareat clauſula motus proprij, & nõ obſtãtia,
vt per Moheda. deciſ. 97. incipiẽt motu pro
prio, tit. de reſtitu ſpolia. Lancel. in tract. de
attent. p. 2. c. 4. de attent. lite, in præfatio. nu.
402. pag. 70.

Et vitium † attentatorum non purgatur 5
etiam cum auctoritate Principis, quando pro
ceſsit ſine cauſæ cognitione, etiam cum
clauſula ex certa ſcientia, & proprio mo-
tu, vt per Auguſt. Beroi. conſi. 7. num. 38.
lib. 3. Lancell. citatũ, & tract. 2. p. c. 4. de attẽ.
poſt appellationẽ, q. 52. n 42. cũ ſeq. & p. 3.
c. 29. de purgatione attentatorũ, nu. 65. pag.
502. De quo legi debet idẽ Lancell. p. 2. c. 6.
de attent. lite pendente in præfatio. nu 460.
& n. 593. Et qualiter præceptũ Regis habeat
executionem paratam, reſoluit notanter do
minus Valdes in additio. ad Roder. Suar. in l.
poſt rem iudicatam, notabili 1 a. pag. 509.

In hac tamen quæſtione ſemper mihi pla-
cuit diſtinctio Dec. in d. c. referente, vbi di-
cit, quod ſi iudex procedit ordine iudicia-
rio, † ſpoliatus ab illo nõ eſt ante omnia reſti 6
tuẽdus, ſecus ſi ex abrupto iudex procedat,
& iuriſdictione nõ ſeruato, & extra iudiciũ,
quia tũc reſtitui debet, & idẽ tenet Dec. in d.
§. qui iuſſu. n. 4. & in cõſ. 449. & in cõſ. 125.
n. 4. & 8. Ant. de Fan. in tract. de pigno. p. 3.
mẽbr. 2. n. 22. fol. 67. & alij plures quos citat
Aym. ad hoc legẽdus cõſ. 18 n. 8. & Roland.
conſ. 6. n. 2. & 24. & alijs pluribus, lib. 2. om-
niũ latiſsimè Menoch. 8. remed. recuperand.
n. 3. pag. 383. qui ex profeſſo iſtum articu-
lum diſputauit, & tradit Roland. conſ. 33. n.
12. cum alijs, lib. 4. Ant. Gabri. in loco citato,
n. 109. Et quod ſpoliat⁹ virtute ſẽtẽtiæ nullæ
ſit reſtituẽd⁹, probatur in c. ex inſinuatione,
vbi Ant. notab. 4. de procurator. tradit Abb.

poſt glo.ibi in d.c.cauſam matrimonij de of-
ficio deleg. vbi Dec.nu.11. fol.111.& facit
quod notat Archidi.& alij in c.notum 2.q.1.
vbi dicunt,quod licèt ſpoliatus à iudice non
ſit ante omnia reſtituendus, tamen ſi iudex
aliquem ſpoliauit abſque cauſæ cognitione,
illum ante omnia reſtituere tenetur, quibus
ſimile eſt quod ſcribit Cardinal. in Clem.1.
in fin.de celebra.Miſſarum,& alij,vt per Fe
lin.in c.Eccleſia ſanctæ Mariæ,n.20.fol.47.
de cõſti.quæ ferè omnia adde ad ſcripta per
glo.Pariſ.in iſto propoſito in conſuetud.Pa
riſ.p.1.§.1.n.39.fol.26 & idem quod Dec.
& alij tenet etiam Bart.Socin.in conſ.12 n.
11.lib.1.& prope dicta diſtinctione Dec.fa
cit l.3.tit.14.*De los deſpojados*, lib.3.Ordin.
quæ hodiè eſt l.2.tit 13.lib. 4. Recopil.ibi:
*Defendemos que ningun Alcalde, ni Iuez, ni
otra perſona priuada no ſeã oſados à deſpojar
de ſu poſſeſsion a perſona ninguna,ſin primera
mente ſer llamado y vẽcido por derecho y ſi pa
reciere carta nueſtra por donde mandaremos
dar la poſſeſsion que vno tenga a otro, y la tal
carta fuere ſin audiencia, que ſea obedecida y
no cumplida y ſi por las tales cartas,o albalaes
algunos fueren deſpojados de ſus bienes por al
gun Alcalde, que los otros Alcaldes de la tal
ciudad adonde acaeciere reſtituyan la poſſeſsiõ
a la parte deſpojada faſta tercero dia,y paſſado
el tercero dia,que los reſtituyã los oficiales del
Cõcejo*,quę lex ad plura eſt ſingularis, & iſtã
legẽ cõmedant Azeued.in pract.Piſan.lib.4.
c.6.n.1.pag.106.& probat ſentẽtiã & diſtin
ctionẽ Dec.in illis verbis:*Sin ſer llamado, y
oydo, y vencido por derecho*,per argumẽtum à
contrario ſenſu, quod fortiſsimum eſt iniu-
7 re.Et per illam legẽ obtinui † in quadam re-
uocatione attentatorũ, quæ petebatur ab v-
na parte litigantium, nam cum quidam eſſet
in poſſeſsione vnius horti,alius aduerſarius
data vni iudici cuiuſdam ciuitatis ſummaria
informatione de morte vxoris illius qui hor
tũ poſsidebat,quæ eiuſdem ſoror erat,& præ
tendebat ſe eſſe ſucceſſorẽ abinteſtato,peti-
uit,& obtinuit ab illo iudice poſſeſsionẽ hor
ti,& eidẽ in effectu data fuit auctoritate iudi
ciali abſq; aliqua cauſę cognitione.Poſteà au
tẽ ille qui hortũ poſsidebat priùs cõparuit co
rã alio iudice,qui iudex ſecũdus audita que-
rela primi poſſeſſoris,iuſsit illi poſſeſsionem
reſtitui illius horti:& quãuis aduerſa pars ab
hoc mãdato appellauit iudex præceptũ pro
priũ exequi fecit,non obſtãte appellatione.
Poſt quod ille qui appellauit,petiuit in hac
Regali Audientia reuocationẽ attentatorũ,
quæ eidẽ denegata fuit per illã legẽ,vel refra
gantibus aliquibus dominis auditoribus, &
8 quia æquũ fuit,quod factũ † de facto reuoca
retur eadẽ facilitate,qua factũ fuit,vt per gl.
in l.minor,in verb.ſi ius,ff.de euict.quã latè
exornant Bald.Alex.Iaſ.& alij in l.ſi pacto
quo pœnã,C.de pact.idẽ Iaſ.in l.quod iuſsit,
n.47.ff.de re iudic.& in l.ſi neceſſaria,§.ſi ſa
tis datum,n.18.ff.qui ſatisda. cogan.Abb.&
Dec.n.4.in c.ſignificãte de appella.fol.232.
& in l.nihil tã naturale,n.4.ff.de reg.iur.vbi
gl.Pariſ.& in c.ex ratione,n.16.de appella.
Roma.in cõſ.158.Andr. Gail.d.obſeruatio.
76.n.15.Silua.in conſ.27.n.16.Robert.Lan
cellot.in tract.de attenta.p.3.c.28.de proba
tio.attenta n.46.pag.463.Burſat. in cõſ.60.
nu.15.lib.1.vbi ex Mandoſ.ad Roma.in d.
conſ.158.n.2.verb.reuocari,hoc extẽdit e-
tiã ſi poſſeſſor citatus fuit,Menoch.de recu
per.n.15.fol.194.Epiſc.Couar.in pract.qq.
q.23.ad fin.Oſaſc.deciſ. Pedem.134 cũ ſeq.
Ioã Garc.Falc.reg.63.n.13 idem Menoch.
lib.1.de arbitra.iudicis, q.7.nu.76. Pariſ in
conſ.41.n.26.& 27.lib.1.qui loquitur in ſta
tuto cõtinuãte poſſeſsionẽ in hęredẽ,de quo
caſu loquitur l.45.Taurin.Tho.Gramma.in
conſ.84.n.5.& in conſ.85.nu.6.lib 2.& in
conſ 100.n.13.cum ſeq.& in conſ.120.n.3.
& 150.n.17.Et hoc in alijs locis reperitur,
præcipuè apud Ferdin.Mẽcha.qui hoc ple-
nius omnibus tractat lib.1.cõtrouerſia.c.11.
n.13.fo.53.qui de verbo ad verbum trãſcri-
bit omnes remiſsiones, Tiraquel.in lib.de le
gib.connubia.glo.5.nu.15.fol.266 & tradit
notabiliter Tho.Gram. conſ.120.per totũ,
Felin.in c.ex ratione,n.88.fol. 17.de appel
la.& idẽ Gram.latius conſ.150.per totũ.An
char.conſ.20.n.9.vbi ſcribit,quod factũ per
executorẽ virtute gratiæ Apoſtolicæ debet
de facto reuocari;& conducunt quæ idẽ ſcri
bit conſ.188.n.4.elegãter Felin.conſ.49.n.
11.cum alijs,vbi tradit hoc procedere etiã
nõ obſtante appellatione,& qualiter iſti exe
cutoris Apoſtolici non poſsint poſſeſsione
ſpoliare,tradit eleganter Innoc.in c.propo-
ſuit de cõceſsio.præben.gl.in Clem.1.de of
ficio delega.glo.magna circa mediũ,Oldral.
conſ.81.n.7.& alij,quos citat Meſia ſuper l.
Toleti 17.par.fundamen.2.n.18.& 19.fol.
126.Ad quem addo tex.glo.& DD.in c.pro
illorũ de præben.Felin.in c.ſuper eo,n.8.de
officio delegati,Rebuſ.in praxi beneficia in
declaratione nouæ prouiſionis,& in concor
dantijs inter Regem Franciæ, pag. 668 Hie
ronym.Gabriel.conſ. 52.nu. 12.13.& 14.
Couar.reſolutio.lib.3.c.16.n.7.Ioã Gutier.
in q.Canoni.c.4.n.28.Iacob.Put.deciſ.271.
per totam,lib.3.Achilles de Graſsis deciſio.
384 Menoc.de arbitra.iudicum,centuria 2.
caſu 201.nu. 141.pag. 399.Beroi.in conſi.
148.nu.7.& 17.lib.3. Marqueſan. In tract.
de commiſsionib.2.p.c.3.& 21.Quintil.Mã
doſ.in allegatin,ad Lapum allegatio.15.in ad
ditio.incipiendũ moto.Staphil.de liter.gra-
tiæ & iuſtitiæ,§.competent,n.7.& 8.Lãcel.
In

Digitized by Google

In tract.de attent.p.2.c.12.de atten. appellatio pendent limitatio.8.nu.41. pag. 237.Et quod ſequeſtrum etiam non citato impetrante debeat de facto reuocari reſoluit late Ant. Gamma deciſ.351.Quod eſt in praxi omni-
9 no notandũ.Et quod † miſſus de facto in poſſeſsionem ſit priuandus tali poſſeſsione abſq; citatione ſcribunt Innoc.in c.querelã de electio.quem ſequũtur Bald.in d.l.ſi pacto quo pœnam,Roma.ſingul.766.poſſeſsio iniuſta, & alij quos citat Meſia in l.Toleti in vlt.p. concl n.56.fol.202.vbi plura de materia ſcribit,& facit quod ſcribit Robert.Lancellot.in tract.de attent.in 1.p.c.3.de attenta.à tertio nu.66.pag.24.Rebuf.in l.quod iuſſit,n.60. ff.de re iudica. Et quod talis poſſeſsio de facto data non debeat confirmari, etiamſi miſſus inſtet,vt confirmatur, latiſsimè docet deciſ.Pedem.34.n.12.cum ſeq. Roland.in cõſ. 5.nu.18.lib.2.

Sed illa l.3.hodiè l.2.tit.13.lib.4.Reco.(vt obiter hoc agam)probat duo notabilia. Primũ,quòd licèt vbi cœptum eſt iudiciũ ibi finiri debeat,l.vbi cœptũ,ff.de iudi.cum concordan.vt per Lancel.in tract.de attẽtatis,p. 2.c.6.de attent.lite pendente, limitatio.2.n. 49.pag.122.Felin.& Dec.in c.ex tenore de reſcript.Anton.Gabr.tit.de iudicijs conclu. 1.Mandoſ.in tract.de inhibitionibus,q.121. Rebuf.in c.1.de cauſa poſſeſsionis,pag.264.
10 col.2.Hoc fallit, † in caſu illius legis ad reſtituendum alicui poſſeſsionem,à qua ſine cauſæ cognitione fuit ſpoliatus, quod probat prædicta lex,in illis verbis: *Que los otros Alcaldes*,ſecũdum quod probat eſt, quod licèt
11 par in parem non † habeat imperium,l.ille à quo §.intempeſtiuum,ff.ad Trebellia.cum ſimilib.id fallit in caſu illius legis,quod ab ea
12 dem deducitur in eiſdem verbis legis: † *Que los otros Alcaldes de la ciudad dõde acontecie*
13 *re*.Et qualiter ſpoliatus à Principe † reſtitui debeat.vide Præpoſi.in c.1 de controuer.inter vaſſal.& Epiſc.Deci.in conſ.61. eleganter Ægid.Boſsi.in pract.crimin. tit.de Princip.& priuileg.eius nu. 2,4. cum ſeqq.pag. 630.Et in caſu egregio Thom.Gramma.cõſ. 169.nu.4.lib.2.in facti contingentia in magno capitaneo,& Pariſi.in conſ.99.n.17.lib. 4.vbi tradit,quod ſpoliatus ex mãdato Papę non poteſt agere remedio recuperandę,etiã ſi ſit per violentiã ſpoliatus. Et quod ille,cui hoc cõmittitur,exequi poteſt poſſeſſore aliter non citato,tradit Rip.in c.naturaliter,§. nihil commune ampliatio.24.nu.63. fol.20. ff.de acqui poſſeſ.qui pleniſsime illam materiam tractat.Et addo eundẽ reſponſ.2.nu.7. & reſponſ.149.n.16.hanc autem quæſtionẽ
14 an ſpoliatus à † Principe reſtitui debeat,tradit latiſsimè Menoch.in d.rem. 8.recuperã. poſſeſ.n.50.pag.386.& eam tãgit Meſia ſuper l.Toleti,p 21.fundam.2.nu. 14.fo.145. Iaſ.cõſ.38.n.4 lib.3.& declarat idẽ Menoc. in conſ.194.n.74.lib.1.&Robert.Lancel.in tract.de attent.2.p.c.20.de attent.poſt inhibitionẽ,limita.26 nu.4.pag. 398. vbi tradit, quòd quemadmodum ſpoliatus à Principe, non reſtituitur,ita nec reſtituitur quãdo eſt ſpoliatus ab habente cauſam à Principe poſt Dec.in conſ.191.n.9.& tradit notãter Aug. Bero.conſ.56.per totum,lib.3.præcipuè n. 22.cũ ſeq.Burſat.conſ.200.n.132.lib.2.Faciunt notata per Iaſ.in cõſ.158.col. 1.lib.2. & Menoch.conſ.301.n.47. 48.& 49.lib.4. vbi reſoluit,quòd ſpoliatus etiam à Principe reſtitui debet,† vbicumq; abſq; cauſæ cogni 15
tione fuit ſpoliatus, Minado. deciſ.Neapol. 37.de quo legẽdus eſt Cin.in l.meminerint, C.vnde vi,& quę notãter tradit Matthæ.ab Affl.i.deciſ. 5. quid ergo de inueſtitur. de re aliena facta n.13.fol.131.Et quod per ingreſſum poſſeſsionis auctoritate Principis amittatur poſſeſsio etiam ciuilis,notatur per Bart.Soci.in conſ.15.col.2.verſ.ſecundo reſpõdetur,lib.4.Aym.Crauet.in cõſ.5.n.10. pro quibus facit ſimile, quod tradũt Innoc. & alij in c.ſuſcitata de integr. reſtit.per illũ tex.volẽtes,quòd ſentẽtia Principis mãdari debet executioni,etiã † pendente lite ſuper 16
reſtitutione in integrũ contra eã petitam.Et idẽ volũt Alex.Iaſ.& Rip.in l.4 §.condẽnatũ,ff.de re iudi.Aufre.in deciſ.Capel.Toloſa.q.54.& alij quos citãt Matth.de Affli.deciſ.356.Maran.in Speculo aureo in 1.p.6.p. in fin.n.58.fo.301.Auend.p.2.de exequẽd. manda.Regijs,c.30.n.7.Rebuf.tom.1.ad cõſtitu.Regias,tit.de liter.ciuilib.art.vnic.glo. 6.n.14.pag.497.Epiſc.Couar.in pract.q.c. 25.n.7.verſ.12.& Princeps declarando,vel aliũ actum faciendo non attendat,cũ ſit ſupra ius,vt per Cin.in l.meminerint,C.vnde vi, Alber.in l.ſi de vi,ff.de iudi.Matth.de Affli. deciſ 302.Bellame.deciſ 749.Pariſ.cõſ.99. n.18.lib.4.Mandoſ.in tract. de inhibitio.q. 125.n.6.fol.51.& in regul 29.de ſubrogandis collitigãtibus,q 8.n.6.fol.69.& poteſtas Papæ tollit vitium litigioſi, Clement.vt lite pendente tradunt Mohedan. deciſ.292.fuit dubium,Lancel.de attent p.2.c.4.limitatio. 12.n.7.Eſt igitur prædicta lex ſingularis,cui adde conſimilem in l.28.tit.1.lib.7.Ordina. Cęterum(vt ad ſuperiora redeam,ex digreſſu quem feci propter illam elegãtem legem Ordina.& l.7.tit.5.lib.7.Recopil.ad quę addo notanter Dec.in conſ.191.nu.9.Et quod poſsidens auctoritate ſuperioris † non dica- 17
tur intruſus probatur in c.cum iam dudum, vbi Abb.& Imol.de præb.& in c.quia diuerſitatẽ de cõceſsio.præbẽd.& in c.cũ conueniſſet,vbi Abb.& Imol.de in integr.reſtitutio. & in c.cũ ſuper de cauſa poſſeſsi.vbi Rebuf.

Pro hac ſententis,quòd d.l.45. non habeat
loc um quando qois habet poſſeſsionē aucto
ritate iudiciali facit l.1.tit.14.ibi: *E ſi los ta-*
les bienes tomaren y ocuparen ſin licencia,ni au
toridad de juez,ſentit ergo clare lex,quod v-
bicumq; quis accipit poſſeſsionem auctorita
te iudiciali,tuendus eſt in illa poſſeſsione, †
18 nec punitur pœnis in d.l.cōtentis.Poteſt ta
men hæc lex limitari ex doctrinaBart.in d.l.
iuſte,nu. 4.vbi dicit , quod ſi extant ſtatuta
(prout fiūt quotidie)quod turbātespoſſeſsio
nes alienas puniātur,ſi quis intrat poſſeſsio-
nē cū decreto iudicis,nō excuſatur à pœna,
& idē tenet Bart.in l.1.§.non autē,ff.ſi quis
teſt.lib.eſſe iuſſus fuer.&in l.ſequitur,§.ſi fū
dū,ff.de vſucapio.Rapha.Cuma.Paul.& alij
in d.l.iuſte,vbi Iaſ.n.24.cōmunem dicit , &
hunc articulū notabiliter tractat Iul.Clar.in
pract.§.fin.verſ.ſtatutū de turbat.poſſeſsio.
pag.356.n.1.Quibus adde Anchar.cōſ.248.
ad prædicta dubia,n.6.Et qualiter agatur cō-
19 tra † iudicē qui ſpoliauit,& quæ requirantur,
tradit Maſcard.in tract.de probationi.lib.3.
concl.1322.n.15.& 16.fol.268. Et quod ſi
non valet tenuta apprehēſa via iudiciaria,va
let tanquā apprehēſa iure proprio,tradit no-
taoter Grat.in conſ.76.n.12.lib.2.per conſ.
Roma.499 & alia quæ refert.Pro contraria
parte , quod auctoritas iudicialis nihil faciat
ad interrumpendā poſſeſsionē,quæ concedi
tur ſucceſſori in maioratu virtute illius le-
gis facit d.l.45.ibi: *Aūque aya otro tomado la*
poſſeſsion en vida del tenedor del mayorazgo,ò
el dicho tenedor le aya dado la poſſeſsiō dellas.
Ex qua lege colligitur,quod quodammodo
ſucceſſor in maioratu eſt poſſeſſor bonorū
maioratus etiam in vita poſſeſſoris, ſaltē ſuc-
ceſſori in ea præiudicare nō poteſt alij eam
tradendo.Ab hac igitur poſſeſsione ſequens
in gradu,& ſucceſſor bonorū maioratus ſpo
20 liari per iudicem non poteſt † abſq; cauſę co
gnitione,l.vlt.C.ſi per vim,vel alio modo,c.
licèt Epiſc.de præben.in 6.& dict.leges Or
dinam.notat Dec.in cōſ.400. Hipp.ſingula.
195.& 556 &Barba.in rubri.C.qui admitti,
fol.11.col.2.Et materia eſt ampliſsima,& in
multis locis tractata,de qua vltra tradita in lo
cis ordinarijs,vide ſcripta per Tiraquel.in l.
ſi vnquam in verbo reuertatur,n.275.&ſeq.
C.de reuocan.donatio.gl.Pariſ.in conſuetu.
21 Pariſ.§.6.gl.3.n.12.fol.88.Et confirmatio †
intelligitur de iuſte& legitime poſſeſſis,Bal.
& alij in c.1.prin.per quos fiat inueſtitu.Lu
doui.Gozad.in conſ.9.n.37.conſtat autē ex
d.c.cōquerēte.Et ex alijs ſupra citatis, quod
auctoritas iudicialis nihil facit ad acquirendā
ſaltem ad retinendam poſſeſsionem,vbicum
que iudex procedit abſq; citatione partis,&
iuris ordine non ſeruato , quia vbi citatio,&
cauſæ cognitio non interuenit,nullū præiu-
dicium parti intereſſanti infertur. Et tertius
non priuatur † ſua ciuili poſſeſsione,ſi de fa 22
cto iudex aliū miſerit in poſſeſsionē,ſecun-
dū Bald.conſ.149.proponitur,quod quædā
tutela lib.3.per notata in l.ſciendū,§.fundū,
ff.qui ſatisd. cogā.pulchrè Anchar.cōſ 292.
Alex. in l. à D.Pio, §.ſi poſt addictū,col.vl.
ff.de re iudi.& alij quos citat Aymo.in conſ.
235.n.2.vbi ex hoc dicit ſingulariter, quòd
ſi creditor faciat † executionē in aliqua re,& 23
poſteà debitor,cōtra quē facta fuit executio
eā rem vendat,&transferat poſſeſsionem in
emptorē,ſi ſentētia feratur cōtradebitorem,
non poteſt executari cōtra tertiū emptorem
poſsidentē,quod quotidie in praxi cōtingit.
Ad quod etiā legendus eſt Bart Soci.in cōſ.
158.n.22.lib.2.&de doctrina Aym.lege Par
lado.de reb.quotidia.c.10.in fine,qui cōtra-
rium tenet,non relato Aymo. Et quod miſ-
ſus in poſſeſsionem inordinatè ſine cauſæ cō
gnitione faciat fructus ſuos,volunt Bald.in l.
2.C.de ſeruit.& aqua, §. penult. verſi.ſed ſi
quis,Felin.in c.conſultationibus,n.7.de offi
cio delega.& in c.cum cauſa,nu.7.vbi Dec.
n.4.& alij quos citat additio Ferrar.in pract.
in forma reſponſionis rei verſiculo miſſus in
poſſeſsionē,pag.89.col.2.Dequa materia,&
quādo,& in quibus caſibus qui cepit poſſeſ-
ſionēob ſuū creditū,† ſi rē reſtituat,teneatur 24
fructus reſtituere,elegāter,&pluribus aucto
ribus relatis curioſè explicat Felicia.in tract.
de cenſib.in noua editione,c.3.n.1.cū ſeqq.
fol.17.Et qualiter condēnatus in realibus ve
niens intra annū recuperet fructus,tradunt
Bart.in l.ſi finita.§.Iulian.n.51.ff.de damno
inſecto,Abb.in c.quoniā frequenter, §.in a-
lijs,nu.17.p.vt lite non conteſtat.Quintili.
Mandoſ.in tract. annales caſus,fol.23.verſ.
300.vbi in verſ.319.reſoluit, quādo minor
audiatur contra venditionem factam per cre
ditores.Et faciunt adhæc quæ ſupra ſcripſi,
& cōducunt ſcripta per Felician. in tract de
cenſib.in ſecunda editione,lib.1.c.3.n.5.fol.
20.Et faciunt ſcripta per Rebuf. in concor-
dantijs,pag.772. Nicol. Boer. deciſ.44.nu.
24.deciſ.4.Caſſanæ. in conſuetudinib. Bur-
gund.rubr.4.§.17.pag.759.Et hæc adeò ve
ra ſunt,quod inquit Imol. in d. §.ſi poſt ad-
dictum,quem ſequitur Alex.nu.10.ff.quod
tertius poteſt ratione ſuæ ciuilis † poſſeſsio- 25
nis propria auctoritate apprehendere poſſeſ
ſionem rei ſuæ captæ per alium,quamuis ei
adiudicatæ,& idem tradit Alex.in l.clā poſ-
ſidere,§.qui ad nundinas,ff. de acqui.poſſeſ.
Bald.in d.conſ.149. lib.2. idem Alex.conſ.
52.nu.3.lib.7.Roland.conſ.5.num.13.lib.2.
Imò princeps etiam ex certa ſcientia,& de
plenitudine poteſtatis non poteſt parte in-
audita † procedere , & aliquem priuare ſua 26
poſſeſsione,vt per Aretin.conſ.165.col.12.
verſ.

Digitized by Google

verſ.circa ſecundũm,Barba.conſ.24.col.ante pen.lib.1.quos citat Tho. Gramma.conſ. 85.nu.19.latiùs conſ 86.nu. 2. cum alijs.Et cum iniuſte quis ſua poſſeſsione abſque citatione, & via iuris priuatur,etiã occaſione priuilegij à Principe conceſsi. Et eſt reſtituendus ad priſtinum ſtatum,vt latè tradit Aug. Beroi.conſ.76.nu.1.cum ſeq.lib.3.quæ etiã confirmantur ex reſolutiune Quintil.Mãd. in tract.commiſsio.in tit.commiſsionis attentatorum d.verſ.reuocandi, fol.44.col.2. in prin.vbi tradit,quòd victor executorialium decretarũ vigore non poteſt auctoritate propria executionis poſſeſsionẽ capere;imò poſſeſsio reuocari debet tanquam attẽtata,licèt contrariũ videretur per regulã,l.ſi prætor, ff.de iudi.l fin.ff.ne quid in loco publi.& d. l.iuſte poſsidet,ff.de acqui.poſſeſ.cũ ſimilib. & faciunt notata per eũdem Mandoſ.regul. 29.de ſubrogand collitigan.q.4.n.5.fol.67. Quæ conducunt ad ea quæ ſcribo ſupra q.9. vbi tracto,an ſucceſſor in maioratu poſsit capere bona maioratus propria auctoritate.Igitur idẽ dicendũ eſt in noſtro caſu,cum ſit eadem ratio, † imò maior attent.d.l.45.quæ re-
27 pexit in omnibus fauorem maioratuum. Et cũ generaliter loquatur generaliter eſt intelligẽda,& quod ſi quis ſoluat ex mãdato iudicis per viã iuris procedẽtis nõ videatur ſolue re coactus,tradũt Angel &Pal.de Caſtr.in l. 2 in prin.ff.de iudi.& alij quos citat Dec.in c.ſi de terra,nu.33 de priuilegijs.

Ad ea autẽ quæ in contrariũ adduximus facilis eſt reſponſio ex ſupraſcriptis,precipuè ex tex.in d.c.cõquerẽte.Nec etiã obſtat d.l. 2.tit.13 quia d.l.loquitur vbicũq; poſſeſsio erat vocãs,quod latius exponetur infra in q. 17.n.68.in nõ vero caſu poſſeſsio nunquã eſt vocãs,vbi ſupereſt ſequẽs in gradu,cui cõpetit ius ſuccedẽdi in maioratu.Ex quib9 ap-
28 paret,quod hæc cõcluſio verior eſt, † & pro ea etiam videtur facere tex.expreſſus in d.l. auctoritatem,C.de acquir.poſſeſ.Et quod ad illũ notat Iaſ.in l.1.n.3.ff.de conſti.Princip. & plura refert Rebuf.in tract.de pacific.poſſeſſore,n.307,pag.318.Et Principi eſt parẽdum,cum inferior credit iuſtũ eſſe quod illi mãdatur,vt tradit Nauar.in c. ſi quis autẽ,n. 114.de pœnitẽt.diſtin.7.Menoch.caſu 444. n.6.Et hęc maiori ratione procedũt vbicumque ille, quẽ iudex miſit in poſſeſsionẽ,fecit iudici falſam relationẽ,qua poſſeſsionem obtinuit,quia tunc decretũ,& poſſeſsio tan-
29 quã ex falſa cauſa cõceſſa,† nõ valet,l.cũ verũ,§.ſubuentũ,ff.de fideicõ.libert.l.1.§.hæc verba,ff.ne vis fiat ei qui in poſſeſsio. miſſus eſt,vbi denegat[illegible] edictũ prętoris,& omnis vtilitas ei,qui ob falſam,vel nullã cauſam,vel qui exceptione ſubmoueri poterit,in poſſeſſionẽ miſſus fuit,l.Sciẽ egreſſæ,& ibi Bart ff. de tutor. & cura. dat. ab his tradit Alex.in conſ 63.n.18.lib.4.& conſ.147.col.1.lib.7. Curt.in tract.feudor. pag. 2.q.6.n. 14.pag. 124.Pariſ.in conſ.24.n. 544 lib. 2. Aym.in conſ. 258.n.12.deciſ.Rotæ in antiquis 168. tit.de vnion.benefi.incipit. Nota quod falſitas cauſæ,fol.89.vbi tamen limitat,† & intel- 30
ligit quãdo decretum fuit interpoſitũ ex falſa cauſa,& in præiudiciũ alicuius,& traditur per Rot.deciſ.ſeq.569.latè Cephal.cõſ.207. n,83 lib.2.vbi hoc extẽdit procedere,etiam ſi falſa cauſa non ſit expreſſa,ſi tamẽ ex actis cõſtet,& idem ſi conceſſa ſit partim falſa,& partim vera,ex Duen.regul.185.Affli.deciſ. 218.& alijs quę citat latius omniũ Rebuf.in concordan.tit.de cõcluſione Lateranenſi Cõcilij,pag.768.cum ſeqq.vbi plura ſcribit de decreto,quæ alibi nõ reperiuntur.Ioã Gut. conſ.18.n.66 & 67. notat bene gl. Pariſ.in conſuetu.Pariſi.§.1.n.25.fo. 25. vbi tradit, quod hoc procedit, † etiamſi poſſeſsio data 31
fuit manu Regia per c.examinata,de confir. vtil.vel inutil.& alia,quæ ipſe refert,cui adde Bart.Soci.in conſ.58.n.16.lib.1.pro quibus faciunt d.l.Ordinam.1.tit.14.hodie l.2. tit.13.lib.4.Recop.& l.2.tit.2.lib.3.Ordina. & ſingula l.53.tit.18.p.3.quæ ſut notabiles pro ſentẽtia gl.Pariſ.& cauſa falſa vitiat,† e- 32
tiã ſententiã Principis,Clem.Paſtoralis,vbi Cardi.& Imol.de re iudi.Aym.conſ. 134.n. 50.Bart.Soci.in conſ.266.col.vlt.lib.2.Menoch.in conſ.80.n.67.lib.1. Et hoc in terminis tradit Muli.in lib. maioratuum,p 4.c.4. nu.48.fol.156.& abſolutio à iuramento ſub reptitia non valet,vt tradit Tho. Triu.deciſ. 64.p.1.nu.8.& regul.d.l.1.§.hæc verbã procedit,ſi miſsio in poſſeſsionẽ facta ſit in parte falſa,& in parte vera,quia in totum redditur nulla,vt ex Ioan.Bologn in l.iuſte poſsidet,ff.de acquir. poſſeſ. Affli.deciſ. 218.nu.3.Bart. ex alijs in l.iuſte ſi non fortem,§.ſi centum,ff.de condict.indeb.& alijs auctoribus probat Menoch. de retinen.poſſeſ.rem.1.nu.23.pag.565. Adhæc legendus. Et quod datio in ſolutum circa adiudicatio reddatur nulla,etiam ſi in vno nũmo ſit læſio, tradũt Doctores in l.1.§.ſed ſi mihi,ff.de ſi verbor oblig.Hippol.in l.final,n.30. ff.de iuriſdictione omnium iudicum,& alij,vt per Tiraquell.lib. 1.de retract §.23.glo.2.nu.23. cum ſequentibus,Burſatus in conſi.72.num. 27.& 28.Azeued.in l.7.tit.18.*De las apelaciones*,numer. 15.lib. 4. Recopilation. folio 275.Et conducunt plura, quæ refert Tiraquellus lib. 1. de retract. §. 24. gloſſ. 1.num. 23.pagin 580.Burſatus in conſilio 219.numer.8.lib.2.Ioanne Gutierrez conſilio 58. numer. 66. cum ſequentibus, & tradit notanter Iacobus Put. deciſion. 323. part. 1. & doctrinam Bartholi, & aliorum in dict. §. ſi cen-

ſi centum refert Tiraquell. in tract. de rebus
exiguis, & in iudicio exigendis verſicul. 26.
33 pag. 85. Et tenuta de facto conceſſa † de fa-
cto reuocari debet, nec ſufficit, quod poſſeſ-
ſor citetur, & nulla eſt pro parte non debita,
& factum iudicis indiuiduum vitiatur in totū
pro parte inualida, vt ſcribit Burſati in conſ.
60. num. 15. cum ſeq lib. 1. Et adeò prædicta
concluſio procedit, ſecundùm Afflict. d. de-
ciſ. 218. & alios quos citat Menoch. in dicto
loco, quòd fructus percepti non efficiuntur
poſſeſſoris etiam pro parte iuſti, & veri debi
ti. Et dicit etiam Abb. in c. ex inſinuatione in
3. notab. de procurato. quod quādo quis fuit
ſpoliatus vigore ſententiæ nullæ, poteſt intē
tare poſſeſſorium, & reſtitutionem petere,
34 quando iudex ſciebat ſententiam † nullā, vel
errauit in iure, ſec⁹ ſi iudex ductus errore fa
cti putabat veriſimiliter ſententiā valere, no
tat, & explicat Dec. in conſ. 125. n. 8. Confir
matur, quia poſſeſsionem illicitā prætor non
tuetur, vt puta, quæ habita fuit ſine citatione
partis, ſecundùm Oldral. conſ. 1. col. 2. & in
conſ. 209. in cauſa hoſpitalis, col. 2. Bart in l.
filiam fratribus, ff. ad Trebell. & alios quos ci
tat Aym. conſ 104 qui etiam aduocat c. licet
Epiſc. de præb. in 6. Quinimò tradit notāter
Paul. de Caſtr. in conſ. 454. viſo & examinā
to proceſſu, nu. 2. lib. 1. quod ſi quis dicens eſ
ſe filium dicat mittendum eſſe in poſſeſsio-
nem tacuerit, quod defunctus alios filios ha-
buerit, non debet obtinere poſſeſsionē, & te
nutam. Et qualiter ſententia excommunicatio
nis lata ex falſa cauſa valeat tradit Iul. Clar. in
35 pract. q. 77. n. 33 pag. 340. Et poſſeſſor † nō
citatus ſua poſſeſsione priuari non debet, &
ingrediens etiam cū iudicis auctoritate om-
ni ſuo iure priuari debet, reſtituto ante om-
nia primo poſſeſſore, vt probat Carol. Ruin.
conſ. 4. n. 19. lib. 3. qui addit, quod poſſeſſor
ciuilis, vel naturalis tantū citandus eſt, etiāſi
in reſcripto adſit clauſula remoto illicito poſ
ſeſſore. Et quod nūquā ſit intentio iudicis ali
quem ſua poſſeſsione priuare, tradit Anchar.
conſ. 127. n. 5. per regulā, l fin. C ſi per vim,
vel alio modo, & alia quæ citat. Et quod ne-
mo ſua poſſeſsione priuari debeat, etiā facto
iudicū, vel per reſcriptū principis, niſi ſerua
to iuris ordine, & ſeruatis ſeruādis concludit
Quintil. Mand. in tract. de inhibitio q. 46. n.
3. per legē extat. ff. quod metus cauſ. l. fin. C.
ſi per vim, vel alio modo, & alia iura, & quali
ter poſſeſſor nō citato poſſeſſore cōfirmari,
vel reuocari debeat, tradit nouiſſimè Paſlad.
lib. 1. rerū quotidianar. c. 6. n. 1. cum ſeq. pag.
97. cuius diſcurſus intelligi debet ſecundū ea
quæ ſupra ſcripta ſunt. Et quod poſſeſsio in
iuſta non proſit poſſidenti, tradunt Roma. in
l. naturaliter, §. nihil commune, nu. 17. ff. de
acquir. poſſeſ. Menoch. de retinend. poſſeſ.
rem. 3. n. 397. pag. 246. Et quod tenuta, ſeu
remedium d legis ſin. C. de edict. D. Adrian.
non proſit contra poſsidentem. Et quod † fi- 36
deicommiſſarius vniuerſalis exiſtens in poſ-
ſeſsione bonorum grauati defuncti ſit legiti
mus contradictor, & citari debeat reſoluit re
ctè Auguſt. Beroi. in conſ. 39. num. 9. & 10.
lib. 2.

Aduertendum tamen in hac materia eſt ad
tex. in c. conſultationibus de officio delegat.
vbi probatur, quod licèt ſpoliatus ante om-
nia ſit reſtituendus, & agatur interdicto re-
cuperandæ, tamen ille contra quem agitur, † 37
citari debet, nec aliter reſtitutio poſſeſsionis
eſt concedenda, vbi notant DD. præcipuè
Dec. nu. 2. fol. 99. qui rationem adducit, quia
ſpoliatus habet priuilegium quando de ſpo-
liatione conſtat. Sed in probando ſpoliatio-
nem non habet priuilegium, qui dicit ſe ſpo
liatum. Et ideò talis probatio lite non conte
ſtata fieri non poteſt, l. properādum, §. 1. C.
de iudi. l. 2. tit 56. p. 3. Et confirmat ex pluri
bus Tho. Grāmati. d. conſ 86. n. 12. cum ſeq.
& conſ. 120. nu. 12. Idem vult Aym. Crane.
in conſ. 5. nu. 8. vbi tradit, quòd ſpoliatus à iu
dice reſtitui non debet, niſi præcedente cog
nitione, an iuſte, vel iniuſte fuerit ſpoliatus,
refert Archidia. in c. hoc quippe, 3. q. 6. & a-
lia, & facit tex. in d. c. licet Epiſcop. vbi pro-
batur, quod poſſeſſor etiam iniuſtus non de-
bet abſque citatione † priuari. Et poſſeſsio 38
etiam iniuſta nemini eſt auferenda abſq; cau
ſæ cognitione, ſecundùm Innocen. in c. inter
quatuor de maiorita. & obedien. & etiā ſi ſit
notorius prædo citari debet etiam ante aquā
illi poſſeſsio auferatur, ſecundùm Bald. in l.
nam ita, Deci. col. 2. verſ. ſed nunquid poſſeſ
ſio. ff. de adoptio. in quo puncto alios cōcor-
dantes refert Deci. in conſ. 591. in cauſa quæ
agitur, nu. 9. Et vide eundem Decium in d. l.
ſi pacto quo pœnam. Et tradit Tho. Triuius
deciſione 15. nu. 6. in ſolutione quarundam
decimarum, part. 1. Et legenda ſunt in iſto
propoſito plura quæ ſcribit Antonius Ga-
briel lib. 2. communium opinionum tit. de
citationibus concluſio 1. num. 09. pag. 89.
Quibus conuenit quod ſcribit Rodericus
Suarez in l. poſt rem iudicatam, ff. de re iu-
dicat. limitatio. 1. vbi Valdes pagin. 123 qui
refert Tiraquellum, Matthæum ab Afflicto,
& Menochium, Tiraquellum in tracta.
de conſtitutio. part. 1. num. 38 folio. 55. Et
hanc concluſionem tenet expreſſè in ter-
minis prædictæ legis Bald. in rubrica de cauſ.
poſſeſsio. & proprie. col. 4. num. 12. in verſ.
ſed quæro ſtatuto communis Mediolani ca-
uetur, quod hæredi continuetur poſſeſsio te-
ſtatoris, vbi quærit an ſtante dicto ſtatu-
to hæres poſsit mitti in poſſeſsionem edi-
cto l. vltim. C. de edict. diui Adriani. Et
dicit

Digitized by Google

dicit,quod ſic,de quo infra agetur. Debet tā men ſecundum illū citari poſſeſſor,qui corporaliter poſsidet, dato quod hæres qui vti vult dicto ſtatuto poſsideat ficte, refert.l.r. l.1.§.ſi neceſſario.ff.ſi mulier. vent.nomin. vbi Albericus numer. 2.notat ex illo text. quòd poſſeſsio ſiue iuſta,ſiue iniuſta non eſt alicui auferenda,niſi via ordinaria, quā opinionem Bald. in d.rubr. ſequuntur Alexan. conſ.82.perſpectit,numer.4.lib.2.& conſil. 82.num.13.eod.lib.& Roderic.Suarez in l. 8.fori,tit.*de las herencias*,num.18.pag.448. vbi quod corporaliter poſsidēs eſt citādus: Et Ægid.Boſſ.in practic.criminal.tit.de Princip.& priuileg. eius num.297.pag.639. vbi decidit in terminis ſtatuti,aut decreti Mediolani,ex quo etiam poſſeſsio defuncti in hæredes continuatur,quod eſt notabile pro intellectu prædictæ legis Et hoc etiam reperio relatum à Tiraquel.in tract.le mors.p.5.declaratio. 3.nu.6. pag.238. quem omnino vide pro intellectu materiæ: contra iſta facit quod tradit Bart.in l.fin.§.ſin autem aliquis, verſ.ſi vero allegat,num.21.C.de edict. diui Adrian. tollen. vbi vult, quod quando agitur poſſeſſorio, vt reuocetur miſsio in poſſeſsionem à iudice facta, non ſeruato ordine iuris,non eſt neceſſaria litis conteſtatio: & idem vult Angel in l.final. C.ſi per vim,vel alio modo,& alij,quos citat Ripa in l.naturaliter.§.nihil commune,num.186.ff.de acquiren.poſſeſ.& hoc omnium elegantius reſoluit Menoch.de adipiſcen.poſſeſ.remed.4.q. 56.num.447.pag.90. vbi tradit an requiratur citatio: & legendus eſt Ioan.Gratian.regul.63.num.7.

39 Et illud eſt memoria dignum † in præſenti quęſtione, quod vbicunq; proceditur ſola veritate inſpecta, ſpoliatus non reſtituitur ante omnia,ſed de propietate cognoſci debet,vt reſoluunt Decius in conſil.449.num. 21.Rubeus conſ.4.num.12.Menoch. conſ. 180.num.74 lib.2. quæ opinio confirmatur ex pluribus quæ ſcribit idem Menoch.de recuper.poſſeſ.remed.15.num.477.pag.518. & de arbitrarijs iudicum quæſt. 8. & q. 31. Oſaſcus deciſ.Pedemon.1.& deciſ.79.num. 3. & 92.num.35.Et iſta opinio poterat cōfirmari ex alijs pluribus doctrinis quę ſciens omitto,conferunt pro intellectu.l.10.tit.17. lib. 4. Recopil. quam legem conſulo omnes iudices,& aduocatos,vt habeant ante oculos pro deciſione litiū:& eſt pulchra & expreſ-

40 ſa deciſ.Iacob.Put.11.lib.2.Et qualiter † liceat defendere priuilegium propria authoritate,tradunt Bald in l.1.quæſt.8.C.vnde vi, Carrerius Reginus in pract.crimin.§.homicidium,num.116.pag.399.

Sed an liceat poſſeſſori rerum maioratus, qui verè eſt poſſeſſor,iuxta dictam l.45.reſtituere mandato iudicis,& defendere poſſeſſionem ab illo,qui vult illam authoritate iudiciali apprehendere, decidi poteſt † ex ſcri- 41
ptis per gloſ.Pariſ.in d.l.loco, num.28. fol. 25.Caſtillo in l.17.Taur.fol.87.col 1.Et faciunt quæ ſcribo in.q.16. quibus adde Bart. & Bald.in l.2.C.de iure emphyt.vbi dicunt, quòd quamuis dominus rei emphyteuticæ cadente emphyteuta ab illa, poſsit propria authoritate capere, & apprehendere rem emphyteuticam, ſecundum gloſ. in d.l.2.in verbo repellantur,& in cap.potuit,de locato,in verb.expelli, quas ibi communiter ſequuntur DD.pro qua eſt expreſſa l. 28. tit. 8.part.5.ibi: *Sin mandato de juez la puedan tomar*: quod latius reſoluunt Decius in conſil. 146.num.7. & alij quos citat Aluar. Valaſc. in tract.de iure emphyteutico.q.18.num.9. fol.110.& q.32.num.22.fol.198. & faciunt tradita per eandem gloſ.Par.part 2.conſuetud.Pariſien.§.52.num.105.fol.38. & quæ ego ſcribo ſupra q.9.in hac part.3.Iul.Clar. §.emphyteuſim.q.11.23 & 44.Menoch.de recuper.poſſeſs.remed.1.num.78.pag.317 Cald.Pereir.in tract.de renouatio. emphyt. q.10.n.2.fol.74.De quibus legi debet lex in teſtamento.§.1.vbi Bart.& Bald.ff.de legat. 2.& plures quos citat Tiraquel.in tractat. le mors.p.7.declaratio.3.num.1.pag.292.Afflict.deciſ.335.num.5.Nat.in conſ.453.nu. 3. Ancharran. Iun. in quæſtionib.familiaribus.q.23.num.4.qui plures refert,Theſaur. deciſ.38.num.5. qui loquitur in conſtitutario quando poſsit apprehendere poſſeſsionē propria authoritate. Et quod victor non poſ-
ſit pro executione † ſententiæ capere bona 42
propria authoritate,probatur in l.miles.§.1. ff.de reiudicat.& tradit Rebuf.tom.1.ad cōſtitutiones Regias,tit.de ſententijs artic.17. gloſſ.1.num.16.pag.426. Procedit niſi emphyteuta vellet de facto reſiſtere: tunc nāq; non licet domino propria authoritate capere.Et faciunt quæ ſcripſi ſupra q.6. Et quod dominus rei emphyteuticę poſsit propria authoritate accipere poſſeſsionem rei emphyteuticæ,vbi in ſcriptura cautum fuit, quod libere res ad dominum redeat, tradit Cald. Pereir.in tract.de renouatio.emphyt. q.10. num.4.fol.74.& tradit Corbul.in eod.tract. in parte de cauſa priuationis feudi.q.12.fol. 234.& materiam tractant Thom.Grammat. in deciſio.106.num.56. Cagnolus in l. non eſt ſingulis.137.num.8. pag.228.ff.de reg. iur.& additio Gamm.de Flores.2.fol.4.quibus conuenit alia concluſio ſingularis, quòd quando fuit factum conſtitutum cūm clauſula,quod authoritate propria poſsit capere poſſeſsionem,operatur etiam contra tertiū poſſeſſorem,ſecundum Corneum in conſil. 218.lib.3.quem citat Caſſan. in conſuetud.

Burgun.

Burgun.rub.7.§.1.verſ.alia eſt ciuilis poſſeſ
ſio pag.896.Et qualiter beneficiatus habens
titulũ poſsit propria authoritate capere poſ
ſeſsionem,latè tradit Capella Toloſana deci
43 ſio.443.Et † qui habet titulum poteſt ſua au
thoritate capere poſſeſsionem,vt ex Meno
chio poſt alios tradunt Menoch. de adipiſcẽ
da poſſeſsione,remed.4. num.183. Lancel.
in tract.de attent.cap.6.de attentat.lite pen-
dente,limit.1.num.90.pag.117. Et qualiter
ius capiendi propria authoritate cedi poſsit,
conſtat ex gloſſ.in l.1. C. vbi quis decurio,
& alijs quæ citat Tiraquel. in tract.de vtro-
que retractu,lib.1.§.26.gloſ.3.num.24.pag.
625.Et de puncto alia ſcribit Ioann.Lopius
in rubr.de donation.inter virum.§.59.pag.
176.& §.66.num.19.& 23.& §.77.num.1.
Suarez in l.8.lib.3.Fori,verſic.nota primo,
num.1.cum ſequentibus,pag.442. qui latiſsi
mè materiam tractat,vbi Valdes,pagin.151.
multa refert,tradit Menochius de recupe-
ran.poſſeſsio. remed.1.num.121.pag.123.
& remed.10.num.48.pag.434. Tiraquel. in
tract.de pia cauſ,priuileg.136. Socin.in c.1.
de libelli oblatio.nu.48.fol.132. Et quod Du
ciſſa Salutiæ poſsit apprehendere poſſeſsio
nem bonorum contentorum in priuilegio
propria authoritate ; reſoluit latè Guzadin.
in conſil.7. num.19. & tradit etiam Rebuff.
in præfatione ad titulum de cauſa proprieta
tis,pag.254.verſ.quartũ remedium, & pag.
256.verſ.primum remedium:latius in tract.
de pacifico poſſeſſore,nu.294.pag.317. Et
licèt cõmunitatibus propria authoritate de-
moliri quod in iure paſcẽdi,& limitibus fuit
innouatum,vt latè reſoluit Cephal. in conſ.
491.n.36.& 37.lib.4.quod tradit Auend.de
exequend.mand.p.1.c.4.n.4.ſol.39. & legi
debet Rebuſ.tom.1. ad conſtitut.Regias, tit.
de literis obligatorijs,ar.6.gloſ.3.n 42. pag.
144.& poſtea num.60. & multa bona ſcribit
Anton.Peregr in tract.de fideicom. art.52.
n.138.ſol.515. Et quæſtionem tractant Iaſ.
in l.ſi ex ſtipulatione.ff.de acquir.poſſ.Ber
nard.Diaz regul.407.& reg.561. Et de iſtis
legi debent quæ ſcribo ſupra.q.9. & infra.q.
16.Et de materia quãdo quis poſsit apprehẽ
dere poſſeſsionẽ propria authoritate plura
ſcribit Matienço in l.1.tit.17.gloſ.3.n.1.cũ
ſeqq.ſol.435.Et qualiter executores poſsint
† apprehendere poſſeſsionẽ propria autho-
44 ritate,tradit latè Tiraq.le mort p.7.declar.5.
& ad hoc eſt expreſſa l.58.tit.18.part.3.glo.
Pariſ.vbi ſup.nu.32.intelliges etiam an pen
dente lite ſuper nullitate poſſeſsionis , quæ
fuit data † alicui bonorum maioratus,debeat
45 iſte in poſſeſsione manere? Pro quo facit,
quòd ſi quis poſsidet de iure cõmuni , & ex
cauſa veriſimili,non auditur petens reuoca-
tionem attentatorum , niſi petens attentata
probet ſe vere poſsidere,ſecundũ Innoc. in
c.d.lecti,de maiorit.& obed.vbi Felin. nu.4.
Bellamer.deciſ 228. & alios quos refert Io-
ſeph.Maſc.in tract.de probatio.l.b.3.concl.
1279.nu.17.fol.222.Ex cuius lectura perci
pitur,quod debet in poſſeſsione manere,
niſi † ſucceſſor in maioratu doceret in cõti 46
nenti de nullitate, & iniuſtitia poſſeſsionis,
per l.ſatis aperte.C.de falſ.c.accepimus de fi
de inſtru.l.3.ibi,Si quę tã euidens exceptio,
vt facile repellat agentẽ. ff. ad exhib. quod
cõfirmatur,quia vbi poſſeſsio eſt vitioſa,red-
integrari quis ad eam non debet, ſecundum
Paul.Caſtren conſ.401.lib.1. Anchar. conſ.
310.col.3.poſt mediũ.quos citat Aym.conſ.
248.nũ.6.Et iſtam meã doctrinã citat latius
in tract.de attent.p.2.c.6.de attent. lite pen.
declar.4.nu.54.pag.161.quam dicit nouiſsi-
mam,& prius nu.52.vbi etiam iſta refert, &
faciunt plura quæ in propoſito ſcribit Ro-
land.in conſ.28.n.15.cũ ſeqq.lib.2. Et quod
poſſeſsio data nullitate pendẽte, reuocari de
beat vti attentata ſcribunt Epiſc. Couar.pra
ctic.quæſt.c.24.n.6.Lancellot.in d.tract.de
attent.2.p.c.17.de attent. nullitat. penden.
nu.40.pag.330.col.1.citant Bart. in l.1. nu.
18.C.quando prouocar.nõ eſt neceſſe: & in
authen.quæ ſupplicatio, de precib.Impera.
offeren.Iaſ in l.1.C.de bonor.poſſeſ. ſecun
dum tabul. Nihilominus tamen Lancellot.in
contrarium arguit: & niſi redditus poſſeſsio
num bonorũ maioratus eſſent ampli, & poſ
ſeſſor non eſſet ſoluendo ad illorũ reſtitutio
nẽ in fine litis,per l.Imperatores , vbi Bart.
Paul.& Alex.ff.ad Trebel. quæ ſunt notabi
lia pro horũ intellectu, & quotidie contingi
bilia:circa quę animaduertant etiam lectores
ad ſingularem reſolutionẽ Aretin. conſ.21.
nu.1.vbi reſoluit, quod donatarius † virtute 17
clauſulæ cõſtituti in donatione appoſitæ po
teſt propria authoritate capere poſſeſsionẽ.
rei donatæ,& iudex eandẽ cõcedere poteſt
abſq; citatione,& liquidatione,& poteſt pe
tere executionẽ propter ſuam ciuilem poſ-
ſeſsionem,etiã contra habẽtem cauſam à do-
natrice:& qualiter fideicõmiſſarius poſsit ap
prehẽdere poſſeſsionẽ propria authoritate,
conſtat ex l.prima,& à quoties.ff.ad Trebel.
Bald.in l.penul. §.cũ antẽ. C.eod.tit.Greg.
Lop.in l.final.tit.5.part.6. Matienço in l.1.
tit.4.glo.18.n.8.ſol 98.ti.4.lib.5.Recop.Et
in terminis † quod ſucceſſor maioratus poſsit 48
propria authoritate capere poſſeſsionẽ bo-
norũ maioratus, latè reſoluit Anton. Gom.
in l.45.Taur.nu.124. quem & Matienço in
l.8.tit.7.lib.5.gloſ.6.num.3.citat Falcon re-
gul.49.n.12.qui in iſta materia plura ſcribit;
& de licẽtia data apprehẽdendi poſſeſsionẽ
ſcribunt Alberic.poſt Oldral.in l.fin.de vſu-
ris,& fructibus legatis.Gregor.Lop.in l.37.
tit.7.

Digitized by Google

tit.9.part.6.in verbo, *Los fructos*. Peralta in
l.Lucius teſtamento,n.7.pag.406.ff.de leg.
2. qui loquitur in legato quinti bonorũ.Me
noch.de adipiſcend.poſſeſs. remed.4. num.
31.cum ſequentib.pag.136. Et quis virtute
executoriarum poteſt capere poſſeſtionẽ
propria authoritatè, licet ſtylus Romæ ha-
beat in ſe contrarium, vt tradunt Bellamera
conſ.10.dub.5. Feſin.Ripa,Gomezius,quos
citat Maſcardus in tract. de probation.lib.3.
concluſ.1375.n.8.fol.327.Et ad Anton.Go
mez & alios addo Perez de Lara in tract. de
capellanijs,lib.1.cap.4.num.25.pag.35.Caſ
ſanæum in conſuetudin. Burgund.rub.7.de
ſucceſſionibus,pag.896. Pinel. in l.1. C. de
bon.matern.part.2.num.61. fol.53. Valdes
in additionibus ad Suarez in l.poſt rem.ff.de
re iudicat.verſ.ſed attende,pag.145. & facit
doctrina Decij in l.qui iuriſdictioni, nu.11.
ff.de iuriſdictio.omnium iudicum, quam ci-
tat Menoch. dicto remed.1. num.121. pag.
323.& qui idem ſcribit num.44. cum ſequẽ
tibus,& l.1.tit.14.lib.4.Recopilat.cum alijs
quæ ſcribit Ioann.Gutier. in practicis lib.1.
q.77. poſt alios quos ipſe citat, Iaſon in l.iu-
ſte poſsidet, num.19.ff.de acquirend.poſſeſſ.
& lex indict. non eſt ſingulis vbi Decius &
Cagnolus, Gregor.Lopez in l.final.titu 19.
part.6.6.in gloſ.in verb. *Mas de la mitad*. Et
quod legatarius nec melioratus non poſtint
capere poſſeſsionẽ propria authoritate, nec
vti beneficio.l.vlt.C.de edict. Diui Adrian.
volunt Menoch.de recuper.poſſeſ. remed.
5.num.30.Achilles de adipiſcen.poſſeſ.nũ.
238.& alij,vt per Valdes in addition. ad Ro
deric.Suarez in l.quoniam in prioribus.§.7.
pag.96.

49 Et eſt notandum, quod quamuit † ſucceſ-
ſori in maioratu detur poſſeſsio bonorũ,quę
alius tertius poſsidebat abſq; citatione iſtius
tertij poſsidentis, ſi tamen notorie apparet
de iniuſtitia poſsidentis, debet ſucceſſor in
maioratu in poſſeſsione tueri. Quod proba-
tur ex doctrina Angeli in l. infinita. ff. de
damno infect.quem ſequitur ibi Alex.& idẽ
tenent Bald.& Salicet.in l.vltim.C.de edict.
Diui Adrian.tollend. Bart.& alij in l.vltim.
ff. quod met. cauſ. & eſt communis opinio,
quicquid dicant moderni in d.l.vltim.ſecun-
dum Ludouic.Gozadin.qui alios citat in cõ-
ſil 21.num.31. & plures citat Aymon. Cra-
uet.conſ.140.num.9.vbi ponit regulã quod
reuocari non debet quod nulliter factum eſt,
quando de nouo eſſet faciendum, vbi factũ
non eſſet: quod etiam notat Pariſ.in additio.
ad Bart.in d.l.vltim.§.ſin autem,in verb.poſ
ſet,Fano in tract.de pignor.p.2. membr.3.
num.25. fol.67.qui prius num. 24. ex Bar-
thol.Socin.in d.l.iuſte: & alijs reſoluit quod
50 iudex iuris ordine non ſeruato, † minus ſo-
lenniter faciat per nuntium mittere in poſ-
ſeſsionem,dicitur ſpoliare,vt iudex, ſi vero
det licentiam ipſi parti,vt ingrediatur, dici-
tur ſpoliare,vt priuatus.Et ad doctrinam Ay
monis,& aliorum lege quæ ſcribo infra q.24
à nu.8. cum ſequentib. Iſtis conuenit doctri
na Baldi,quam quotidie habebis in practica,
in d.l.vltim.nu.41.C.de edict.Diui Adrian.
tollen. vbi vult, quod in miſsione in poſſeſ-
ſionem,verba hæc, (*Saluo iure legitimi poſ-*
ſeſſoris) habent † vim conditionis, quòd ſi 51
alius legitimè poſsideat, quem citat Simon
de Pretis lib.5.de interpretan. defunct. vo-
lunta.interpreta.3.& vltim.dub.1.nu.218.
fol.570.Pro quibus etiam facit.l.27. titul.2.
part.3.quam latius explico in quæſtione ſe-
quenti.Et alia de materia iſta quando ſpolia-
tus reſtitui debet, legenda ſunt latiſsimè in
Maſcard.dicta concluſ.1325.& concl.1326
1327. 1328. 1329. & 1330.vbi plura noua
& notanda ſcribit. Et quod pro poſſeſſore
habeatur impeditus † poſsidere,probatur in 52
l.1 §.ſed Ariſtot.cum gloſſa quæ adducit cõ
cordantes.ff.quod vi aut clam cum ſimilibus
adductis, per Quintil.Mandoſ. regul.34.de
annal poſſeſſor.num.3.fol.174 Et quod poſ
ſeſsio † in dubio præſumatur iuſta, volunt 53
Bart.& Alexand.in l.communi. §.inter præ
dones.ff.commun.diuid.Alexan.in conſ.33.
num.23.lib.31.Corneus in conſ.185. in fi-
ne lib.3 quos citat Aym.in conſ.150. num.
5. Et quod poſſeſſor † pacificus dicatur cui 54
nulla eſt facta controuerſia iuris vel facti in
iudicio,vel extra,volunt Archidiacon. in c.
commiſſa,de electio.in 6.Caſadorus deciſ.9.
de cauſ.poſſeſ.& alij quos citat Quintil.Man
doſ.regul.34 de annali.q.16.fol.158. Et eſt
ſcitu dignum,quod ſi quis vult agere poſſeſ-
ſorio remedio, poteſt agi cõtra tertium etiã
excuſſione non facta ſecundum Iacobum Bu
tricarium per illum textum in l. final. C. de
acquirend.poſſeſsion. & alios quos citat Ale
xand.in conſ.73.num.11 lib 5.Et quod † re 55
gula legis in condemnatione. §. qui dolo. ff.
de regul.iur.non habet locum in iudicio poſ
poſſeſſorio, volunt ibi Decius & Mainerius,
Matth. ab Afflict. in conſtitut. Neapolitan.
rubr. 25. Boerius in addition. ad Decium in
regula,dolo facit,de regul. iur. Remigius de
immunitate eccleſiarum, quæſt.18. & final,
in fine.

QVÆST. XV.

Exceptio illegitimitatis, vel alte-
rius incapacitatis, an impediat
poſſeſsionem rerum ma-
ioratus.

SVMMARIVM.

Lex 41. Tauri, quæ tractat de probatione rerũ maioratus, non habet locum in poſſeſſorio, num. 1.

Mulier mittitur in poſſeſsionem ex ſummaria cognitione, nu. 2. & 3.

In cauſa poſſeſſoria ſufficit ſemiplena probatio, num. 4.

Proprietas & poſſeſsio qualiter differant, nu. 5. remiſsiue.

Poſſeſsionis cauſa eſt modici præiudicij, numero. 6.

Teſtes de auditu an ſufficiant in iudicio poſſeſſorio, num. 7.

Fœmina regulariter incapax bonorum feudalium, ſi petat ſe in eorum poſſeſsionem mitti, an agnati poſsint contradicere, nu. 8.

De teſtamenti inualiditate ob ſurorem ſi opponatur, ad proprietatis iudicium reſeruari debet, num. 9.

Proprietas magis æſtimatur quam poſſeſsio, num. 10.

Sententia lata contra electum vel præſentatũ, qualiter præiudicet eligenti aut præſentanti, num. 11.

Contentio ſi ſit de re magna, & non agatur de proprietate, non dicitur cauſa magna, numero. 12.

De poſſeſsione beneficij cùm agitur, probationes leniores ſufficiunt, num. 13.

In probanda quaſi poſſeſsione filiationis, aut conſanguinitatis, ſufficiunt leniores probationes, num. 14 & 17.

In iudicio poſſeſſorio an ſufficiat vnus teſtis, refertur quædam ſententia, num. 15. & 22. contraria, num. 16. & 21.

Probationis appellatione, de plena probatione intelligitur, num. 18.

Sententia cùm ius finale tribuit, an requiratur plena cauſæ cognitio, num. 19.

Vnius teſtimonio an credatur ad probandam poſſeſsionem ex actibus poſſeſſorijs à ſe geſtis, num. 20.

An ſuperiora procedant in pragmatica impoſitionum, num. 23. Authoris ſententia, numero. 24.

Carbonianum edictum vt filio competat, quid requiratur, num. 25.

Actus collationis, per quem datur titulus beneficij, reſpicit ius & proprietatem, numero. 26.

Exceptio illegitimatis an impediat iudicium poſſeſſorium, num. 27. & 75.

In interdicto interim debet quis in poſſeſsione tueri, etiamſi ius reſiſtat, num. 28. & 29.

De primogenituræ probatione vbi agitur, res altiorem indaginem requirit. nu. 30. & quid in fideicommiſſo, num. 31. Quid in feudo, numero. 34.

Expreſſum dicitur quod ex mente venit, n. 32. & 33.

Expreſſum & tacitum in executione differũt, num. 55.

Poſſeſsio an danda filijs, qui non reperiuntur ſcripti nec expreſsi in fideicommiſſo, numero. 36.

Deciſio quæſtionis, num. 37.

Exceptio quæ à iure ineſt, altiorem indaginem an requirat, num. 38.

An in caſu l. 45. admittatur exceptio dominij incontinenti probanda, num. 39.

Exceptio requirens altiorem indaginem qualis dicatur, num 40.

In iudicio poſſeſſorio an ſit diſcutiẽdum illud, quod altiorem indaginem requirit, num. 41. an præſumatur bona fide abſque aliquo titulo, num. 65.

Iudex ad vlteriora an debeat procedere iure agendi reſeruato, cum nullitas altiorem indaginem requirit, num. 42.

Exceptio requirens altiorem indaginem, quæ ex proceſſu non patet, & quæ probari non poteſt, altiorem indaginem an requirat, nu. 43. An admittatur in primogenitura, num. 44. An in interdicto adipiſcendæ, num. 53. & 174. Quid ſi incontinenti probari poſsit exceptio, num. 58. 78. & 82.

Error iuris dubij æquiparatur errori facti, numer. 45. & 72.

Inſeritur intellectus ad l. 6. Tauri, hodie. l. 1. titul. 8. lib. 5. Recop. num. 46.

Poſſeſsio an ſit danda mulieri interim quòd lis durat, an fuerit priuata filij hæreditate, ſi culpetur quòd non petiuit tutorem filijs intra annum, aut quod ſecundo nupſit non facto inuentario, num. 47.

Hæres vaſſalli an ſit in poſſeſsionem feudi mittendus interim dum diſceptatur de incapacitate à domino oppoſita, num. 48.

Mulier an petere poſsit pro executione lucri dotis non ſolutæ, ſi marito maximam dotis quãtitatem dedit, pro qua ille bona obligauit, & ſoluto matrimonio in certis annis dos ſoluta non fuit, num. 49.

Carboniana poſſeſsio an impediatur, quãdo ſucceſſores ab inteſtato opponunt filio inſtituto quòd non eſt filius, aut quod eſt ſeruus, numero. 50.

Religioſi, à quibus decimæ petuntur, an ſint in poſſeſsione tuendi, ſi per plus quàm decem annos fuerunt in poſſeſsione illas non ſoluendi, num. 51.

Interdictorum ea eſt natura, vt non ſit quærendum an iure quis poſsideat, num. 52.

Veritas rei quouſq; appareat, mittendus eſt in poſſeſsionem qui docet ſe vocatum, numero 54.

Succeſſori ſi cõpetat interdictum recuperãdæ,

an poſsit obijci defectus proprietatis, nume-ro. 55.
Scripturam maioratus ſi quis oſtendat, in quã conſtet de bonis vinculatis, & alius præten dat talia bona eſſe de maioratu antiquo, an ſit concedenda tenuta illi, qui in ſcriptura fundatur, num. 56.
De bonis primogenituræ ſi conſtet per inſtrumenta, an impediatur miſsio in poſſeſsionem ex beneficio. l. vlt. C. de edict. D. Adr. toll. num. 57.
Poſſeſſorium recuperandæ an impediatur ſtañ te notorio cauſato ex ſententia & re iudicata, num. 59.
Notorium cum offuſcatur, an ſuos effectus operetur, num. 60.
Verbum, mox, altiorem indaginem non requirit, num. 61.
Stante ſtatuto, quòd defuncti poſſeſsio in hæredem continuetur, an admittatur dominij exceptio contra agentem beneficio talis ſtatuti, num. 62.
Titulus Concilij, vel beneficium Regis de aliqui bus terminis ſufficit, quamuis nullitatem pa tiantur, quantum ad reſtitutionem terminorum virtute legis Toleti, num. 63.
In cauſa poſſeſſoria ſufficit titulus coloratus, num. 64.
Proprietatis exceptio in poſſeſſorio non admittitur, num. 66.
Agitur de intellectu text. in l. 27. tit. 2. part. 3. quæ dicit, quòd exceptio proprietatis admittitur in poſſeſſorio, vbi in continenti probatio offertur, num. 67. & 68.
Iudex an poſsit procedere tã ſuper poſſeſſorio quàm ſuper petitorio, num. 69.
Probationes an ſint de ſubſtantia iudicij; ſenteñ tia negans, num. 70. affirmans, n. 71.
Quæſtio facti qualis dicatur, & qualis iuris, num. 73.
De iure dominij cùm cõſtat per præſentantem ad ius patronatus, præfertur præſentatus ei qui eſt in poſseſsione, num. 76.
Exceptio proprietatis an admittatur in caſu legis Toleti, quæ loquitur de terminorum reſtitutione, num. 77.
Poſſeſsio an poſsit haberi rei illius, cuius proprietas haberi non poteſt, nu. 79. & 92.
Notorius defectus proprietatis an obſtet agenti interdicto recuperandæ, num. 80.
Infertur ad pragmaticam impoſitionum, numero. 81.
Prouiſiones, quæ pendente lite fiunt, an ceſſent, ſi in continenti poſsit lis finiri, nu. 82.
Exceptio dominij in continenti probãda an admittatur in tertia inſtantia, nu. 83.
Exceptio nullitatis an impediat ſententiæ executionem, vbi probatio incontinẽti offertur, num. 84.
Scripturam maioratus producens ſimul cum Regia facultate, dicitur euidenter probare, num. 86.
Defectus notorius in iuſtitia principali non impedit reuocationem attentatorum, n. 87.
Poſſeſsionem feudi habens, ſi ea fuerit priuatus, an poſsit agere poſſeſſorio, num. 88.
Filius impubes an ſit tuendus in poſſeſsione rerum maioratus ex Carboniano edicto, numero. 89.
Minor poteſt agere in iudicio poſſeſſorio abſq; curatore, num. 90.
Maioratus res licèt præſcribi non poſſint, eſt tamen poſſeſſor illarum in poſſeſsione tuendus, num. 91.
Sententia quædam Maſſuerij, an hæres ab inteſtato poſsit manuteneri aduerſus hæredem inſtitutum in teſtamento, qui poſſeſsionem rerum hæreditariarum apprehendit, numero. 93.
Res an efficiatur litigioſa propter litem motã in poſſeſſorio, num. 94.
Titulum habens ad rem, ſuper qua litigatur, debet in poſſeſsione tueri, n. 95.
Minor in iudicio poſseſſorio an habeat perſonã legitimam, num. 96.
Intellectus ad l. 1. tit. 18. lib. 9. Ordinamenti, num. 97.
Beneficium ſeculare non poteſt poſsideri per regularem, nec regulare per ſecularem, nume. ro. 98.
Regularis habens beneficium ſeculare ſi ſpolietur, an poſsit intentare remedium poſſeſſorium reſtituendæ, num. 99.
Poſt num. 99. inuenies alia ſummaria.

DEcimo quinto pro intellectu iſtius materiæ quæro de quæſtione valde difficili, & neceſſaria, & quę ſola (videri meo) ſufficeret pro ornatu, & lectura huius tertiæ partis, in qua agendum eſt, an ſi ſequenti in gradu, & ſucceſſori in maioratu obijciatur, quod non eſt filius legitimus, aut patitur aliã ſimilem incapacitatem, ſit ne ei concedenda poſſeſsio virtute d. l. 45. Et qualiter in hoc procedatur, quod plerumq; in iudicijs contingit, & ego iam in facto vidi: ad cuius quęſtionis reſolutionem ſupponẽdum eſt, quod licet ad probandum aliqua eſſe bona maioratus in proprietate, requirantur tradita in l. 41. Taurina, & maioratus probari debeat per vnum de modis in dicta lege ſcriptis. Illa lex (videri meo) procedit vbicunque lis eſt ſuper proprietate bonorum maioratus, & non 1 ſuper poſſeſsione. Nam quando agitur ſuper poſſeſſorio maioratus, leuiores ſufficiũt probationes, nec requiritur tam exacta probatio, ſicut ſi lis eſſet ſuper proprietate: quod probatur ex diſpoſitione. l. 1. §. & ſi ea, & §. generaliter. ff. de ventre in poſſeſ. mitten.

5 ten.vbi patet,quod ſufficit † ſummaria cog-
nitio,licet non ſit multum aperta ad hoc, vt
mulier mittatur in poſſeſsionem ſuper qui-
bus eſt contentio: ad idem eſt text.in l. 3. §.
ſummatim.ff. de Carbonia.edict. ibi, *Si vero
ambiguam cauſam* (hoc eſt) *vel modicum pro
puero facientem , vt non videatur euidenter fi-
lium non eſſe,dabit ei Carbonianam bonorum
poſſeſsionem*:de cuius legis intellectu agit in-
ter alios Ægid.Boſſ.in practic. crimin.tit.de
partu ſuppoſito,num. 5.pag. 376. vbi aliqua
tradit ad propoſitum huius materiæ,ad ean-
dem concluſionem eſt bonus caſus in l. 3. §.
ibidem ſubiungit. ff.ad exhibend. notat Ca-
rol.Ruin.conſ.87.num.28.lib.3.& per tex.
in d. §.ibidem tradit in iſta materia, Pariſius
in conſil.12.num.26.lib.2.an executio poſ-
ſit fieri in bonis ſubiectis reſtitutioni, ſi alle-
getur extinctum fuiſſe fideicõmiſſum , vel
conditionem non impletam,vel aliud ſimile:
& repetit num.114.

Et eſt notanda & melior omnibus.l.7.tit.
22.part.3. quæ eſt ſingularis in hac materia,
& ponit plures caſus,in quibus hæc ſumma-
ria cognitio ſufficit ad hoc,vt quis ſummaria
6 mittatur in poſſeſsionem rerum,† ſuper qui-
bus eſt contentio , quæ lex eſt multum ſin-
gularis.Et facit pragmatica data Madritij an-
no 1528.quæ eſt in repertorio.l.4.tit.7.lib.
6.quæ decidit,quod ad probandum,quod do-
mini,qui verificauerint ſe percepiſſe annos
quadraginta aliquas impoſitiones à vaſſallis,
tueantur in poſſeſsione talium impoſitionũ,
ſi in proprietate autem requiritur,quod ha-
beant probationẽ, quod perceperunt dictas
impoſitiones per tempus immemoriale,quæ
lex habetur in noua Recopilat.l.8.tit.15.lib.
4.& pro concordantibus. d.l.41. vide pere-
grinam legem , quam pauci animaduertunt
in l.52.tit.22.part.1.quę eſt valde notabilis:
& conducit etiam pragmatica Regum catho
licorum fol.mihi 77.in verſic. *Pero ſi eſte q̃
contiende*,hodie l.8.tit.11.lib.2.ordinam.no
ui,quæ probat, quod ad obtinendum in no-
bilitate(quam Hiſpani hidalguiam vocamus)
in proprietate requiratur præſcriptio imme
morialis,in poſſeſsione autem ſufficiunt le-
uiores probationes & multo minores,vt ple
nius in d.l.traditur:& conducit in ſimili.l.1.
tit.*de las preſcripciones*,lib.3. Ordinam. quæ
eſt hodie l.3. tit.15. lib.4. in noua Recopil.
de qua actum fuit in 6.q.in hac 3.p.ſic ſcribit
Raphael.Cuman.in conſ.43.in fine, quòd ſi
miſsio in poſſeſsionem eſt concedenda ſecũ
dum formam ſtatuti,non requiruntur plenæ
probationes,ſed & Bald.in l.vltim.num.20.
C.de edict.diui Adrian.inquit, quod in caſu
illius legis ſufficit literarum comparatio , ſi
teſtes ſint mortui:de quo dicto meminit Gre
gor.Lopez in l.152.tit.18.part.3.in gloſ.in
verbo,*deue ſer creido*,in fine,licet de hoc di-
cto dubitet;ſcribit Rebuf.in lib.concordan-
tiarum,rubr.de annatis,pagin.796. quod tã
ex lege Regni, quã ex iuris diſpoſitione ſen
tentiæ recredentiæ adiudicatur habenti pri-
mo aſpectu magis apparentẽ titulum, & ma
gis clarum, etiamſi pars velit probare titulũ
alterius eſſe falſum, vt obuietur malitiæ volẽ
tium recredentias impedire , niſi ex literis
productis poſsit illa falſitas ſaltem præſum-
ptiuè conſtare,quia in eis apparet raſura,vel
euidens contrarietas: & ideo dicunt Bartol.
Alexan. & Iaſ. num.4. & alij ibi in l. à diuo
Pio.§.ſi ſuper rebus,ff.de re iudi. quod quã-
do non agitur de pleno præiudicio,ſufficiũt
leuiores probationes: & idem Bart. in tract.
ad reprimendam in verbo ſummariè, Specu
lat.in tit.de Princip.& 2.decre.§.reſtat, ver
ſic.& qualiter,de quo per Robertum à Ma-
ranta in practic.iudic. diſtinct.9. fol.90.nu.
43.Menochius de recuperan.poſſeſ.remed.
7.nu.10.pag.379.cum alijs. Et in cauſa poſ-
ſeſſoria ſufficit † ſemiplena probatio,ſecun-
dum Bart.in l.1.col.2.C.quorum bonor. de
quo alios concordantes refert Deci. in l.vlt.
num.2.fol.84.C.de Carbonia.edict.& latius
in conſil.663.in cauſa mota, per totum, Pe-
trus Rebuf.tom.3.ad conſtitut.Regias,tract.
de matern.poſſeſſor.artic.7.gloſ.1.num.26.
pag.274.vbi tamen dicit,quod vſus forenſis
requirit in vtroq; probationes ſufficientes,
quod contradicit omnibus iuribus & rationi
bus;cum in proprietate aliud iudicium non
ſperetur,& negotium finitur,ſecus in poſſeſ
ſione. Imò inquit ſingulariter Bald.in d.l.vl
tim.num.20.C.de edict.diui Adrian.tollen.
quòd ſi in aliquo teſtamento ſubſcripti ſunt
teſtes neceſſarij, non tamen eſt manu publi
ca confectum,ſi agitur poſſeſſorio admiſsio-
nem ex illo edicto ſufficit , licet aduerſarius
neget ſcripturam:quod dictum refert Greg.
Lopez in l.119.tit.18.part.3.in gloſ.in ver
bo,*no deue*,licet de eo dubitet.De quo etiam
legẽda ſunt quæ ſcribo in 1.p.q.65.& 2.p.
q.2.Et vbicunq; agitur de omnimodo defe-
ctu iuriſdictionis,ſola diſputatio competat,
necne,cõſtituit aliquem in quaſi poſſeſsione
iuriſdictionis,ſecundum Bart.in l.præſcrip-
tione 6. ſi contra ius vel vtilitatem publicã
vbi Iaſ.num.29.Cardinalem in c. ſuper lite-
ris,de reſcript.Ioan.Garciam in tract. de no
bilitat.gloſ.1.§.1.num.65. fol.56. qui addit
textum in l.ampliorem.§.fin.C.de appellat.
Et licet cauſæ beneficiales habeant annexã
cauſam proprietatis,ne detur vitioſus ingreſ
ſus,tamen in poſſeſſorijs non eſt de validita
te, vel inualiditate tituli adamuſim diſputan
dum, vt notabiliter tradit Ripa reſponſ 49.
num.1.quæ doctrina multum facit in noſtro
propoſitio cũ remedium.l.45. Tauri habeat

ad

ad mixtam cauſam proprietatis, vt in alijs lo
cis animaduerto. Et plures differentias inter
5 proprietatē & poſſeſsionem † ſcribit Rebuf.
in præfatio. ad titulum de cauſa poſſeſsionis
propriet. pag. 259. col. 1. verſ. differentiæ au
tem, ad iſta legendus qui 13. differentias
ſcribis: & idem tom. 3. ae conſtitutio. Regias,
tract. de materia poſſeſſori. art. 7. gloſ. 1. nu.
3. cum ſequentib. pag. 271. Et cauſa poſſeſ-
6 ſionis eſt momentanea, & modici † præiudi
cij, vt traditur in l. 1, C. de momen. poſſeſ. Et
ideo in illa multoties prohibetur appellatio,
vt probatur in d. l. 1. quam late ibi explicant
DD. & Deci. in c. ſua, n. 8. fol. 230. de appel.
& in conſ. 49. Iaſ. in l. ſi pendente, num. 6. de
bonor. poſſeſ. ſecundum tab. & in conſ. 187.
lib. 2. & in l. 1. nu. 6. ff. de iuſtit. & iur. & in l.
1. num. 3. ff. de nou. oper. & in l. patre furio-
ſo, nu. 11. de his qui ſunt ſui vel alien. iur Ay
mon. Crauet. in conſ. 158. nu. 12. latè Epiſc.
Couar. in pract. quæſt. c. 17. n. 4. Socin. in tra
ctat fallentia. reg. 58. ad quod facit. l. Toleti,
quæ de reſtitutione terminorum publicorū
loquitur, hodie. l. 3. & 4. tit. 7. lib. 7. Recopil.
Hippol. in ſing. 610. & ex his diſputat Nicol.
de Neapolis in l. magis puto. §. ſi pupillus, ff.
de reb. eorum, An ſimplex poſſeſsio minoris
poſsit ſine decreto alienari: quem refert Gre
gor. Lop. in l. 18. tit. 16. par 6. in gloſ. 1. Et in
Gallia prohibetur ſupplicatio poſt Arreſtū
in poſſeſſorio latum ſiue ſuper recedentia,
ſiue ſuper pleno poſſeſſoriu latum ſit, ſiue in
materia beneficiali, vel alia eccleſiaſtica, ſiue
profana: vt traditur per Rebuff. ad conſtit.
Regias, tom. 1. tit. de ſupplicatin. in pręfat. q.
9. n. 66. pag. 515. & art. 2. glo. vnic. pag. 534.
vbi rationem aſsignat, quia cauſa poſſeſſorij
eſt modici præiudicij, & reparari poteſt.

Ex quibus confirmo auream & peregrinā
deciſionē Rotæ in nouis olim 157. hodie 7.
tit. de reſtitutione ſpoliatorū, fol. 567. vbi re
7 ſoluit quod in iudicio † poſſeſſorio ſufficiūt
teſtes de auditu. Et in hac ipſa materia eſt pra
gmatica Caroli V. noſtri Imperatoris, data
Madritij anno 1547. quæ probat, quod data
ſententia in tenuta bonorum maioratus fiat
executio data cautione nun obſtante ſuppli
catione, quæ interpoſita fuerit ex illa, vt la-
tius in d. l. cauetur, quæ reperitur in reperto
rio capitulorum, in l. vltim. tit. 1. lib. 4. reper-
torij, quæ habetur hodie in l. 9. tit. 7. lib. 5. in
noua Recopilat. Vnde mire ad propoſitum
dicunt Alexan. & Iaſ. num. 26. in dicta l. vlti
ma. C. de edict. diui Adrian. tollen. quòd fœ-
mina, quæ regulariter eſt incapax bonorum
8 feudalium, † ſi petat ſe mitti in poſſeſsionē
talium bonorum, agnati hoc non poſſunt
contradicere, imò mittenda eſt fœmina in
poſſeſsionem talium bonorum. Notat Socin.
Iun. in conſil. 74. num. 2. lib. 1. qui dicit hoc
procedere in iudicio poſſeſſorio, non etiam
in petitorio: & idem in conſ. 75. num. 27. &
28. eodem libro, vbi plura ad propoſitū ſcri
bit ſuper ſtatu Montis Ferrati. Et ad hoc fa-
ciunt quæ ſcribo in q. 2. ſupra hac 3. part. Et
legenda ſunt ſcripta in 2. part. quæſt. 6. à nu
mer. 33. & hac 3. part. quæſt. 2. & 4. part.
quæſt. 20. quibus addo quod fœmina agens
ad reuocationem attentatorum in cauſa feu-
dali reſtituitur ad illum ſtatutum quamuis
regulariter ſit incapax feudi, vt tradit Ro-
bert. Lancel. in tract. de attentis, part. 3. tit.
23. de reo, & exceptio. contra atsensat. nu-
mero. 14. pagin. 478. Et magni facienda eſt
eſt doctrina Angeli in conſilio. 535. Paſcius
Maſciuoli, ad finem, vbi ſcribit qui ſi oppo-
natur de inualiditate teſtamenti ob furorem
vel dementiā † teſtatoris, vti exceptio requi 9
rens altiorem indaginem, eſt reſeruanda ad
iudicium proprietatis: quem citat Simon
de Pretis lib. 2. de interpret. defunct. volun-
tat. ſolution. 4. numero. 26. fol. 84. Et idem
tradit Ioſephus Ludouic. quem iſte non ci-
tat in deciſione. 1. in fine, Auguſtin. Beroi.
qui non citat Angel. in conſilio. 56. numer.
6. lib. 2. vbi alia in noſtra materia ſcribit: &
idem vult Nicolaus Boerius deciſio. 23. in
fin. Decius, Curcius, Zuchardus, & alij, quos
citat Menochius de adipiſcend. remedio. 4.
num. 745. pagin. 115. qui hoc limitat quan-
do probationes offeruntur incontinenti, ſe-
cundum Angelum in dicto conſil. 535. Pro
quibus facit notabilis doctrina Romani in
conſil. 235. numer. 7. dub. 5. vbi tradit quod
remedium dictæ legis vltim. C. de edict. di-
ui Adriani, non ceſſat, ſi agatur de viribus
teſtamenti, quem & alios citat Menochius
de adipiſcend. poſſeſsione, remedio. 4. nu-
mero. 698. pagin. 111. qui confirmat per do
ctrinam Bartol. in l. penultim. §. teſtamento,
in fine. ff. de bonorum poſſeſsione ſecun-
dum tabulas. Et magis æſtimatur † proprie-
tas, quam poſſeſsio. l. mulier. §. qui poſſeſſo- 10
rem. ff. quod metus cauſ. & probatur in pra-
gmatica data Madriti anno 1539. quæ lo-
quitur de ſupplicatione interponenda à ſen
tentia reuiſionis ad Regiam perſonam, quæ
eſt in noua Recopilatione, l. 9. titulo. 20. li-
bro. 4. de quo etiam mentionem fecit in prin
cipio huius tertiæ partis: & regula cancella-
riæ 27. de non iudicando iuxta tenorem ſup
plicationis, ſed ſecūdum literas deſuper ex-
peditas procedit in petitorio, & in adiudica-
tione beneficij, ſecus in poſſeſſorio quoad
recuperandam poſſeſsionem beneficij, quia
ſufficit ſupplicatio pro colore abſq; alia lite
rarum expeditione, ſecundum Caſadorum
deciſ. 8. quamuis ad canonizasionem, titu. de
reſtit. ſpoliat. & idem Bellam. deciſio. 50. &
deciſ. 99. quos citat Ioſeph. Maſcasd. in tract.
de

de probation.lib.3.concluſ.1381. numer.4.
& 5 fol.332. & Idem latius concluſ.1383.
num.6.vbi refert Iacob.Puteus deciſio.229
libr.2. Gomez in Rebuſſum,& alios plures:
& de ſpoliato à beneficio legenda ſunt quæ
ſcribo infra.

Iſtis eſt conſentaneum, quod ſententia læ-
11 ta contra electum,vel præſentatum † præiu
dicat eligenti,vel præſentanti ſcienti in poſ
ſeſsione,licet non præiudicet in proprieta-
te,cap.cum olim;vbi Cardin.de cauſ.poſſeſ.
& propriè.& volunt Imol.& Abb.num.23.
in cap.penult.de re iudicat.& alij,vt per Cæ
ſar Lambert.de iure patronat.lib. .par.2.q.
11.art.9.fol.203.Epiſcop.Couarr.in pract.
quæſt.cap.14.num.1. Ex facie aliud ſingula-
re,quod agens poſſeſſorio ad annuas præſta-
tiones non tenetur probare cauſam præſta-
tionis,ſed quod aliquibus annis ſoluta fuit ſe
cundum gloſſ.& Bald. in cap. querelam, de
election. vbi etiam Abb.in eundem Bald.in
l.ſolet.ff.de offic.proconſul.Angel.in l.1.in
princip. ad eundem Decium in conſil.136.
Ripam in l.2. num.4. ff. quorum bonorum,
vbi tractat, quot anni in iſto caſu requiran-
tur: & tradit Oſaſcus deciſio. Pedemontana
99.numer.50. vbi reſoluit quod in iſto caſu
poteſt agi iudicio poſſeſſorio pro penſione
ad illius reſtitutionem: & reſoluit Antonius
Peregrinus in tractatu de fideicommiſsis, ar
tic. 46. numer.17. ſolio.425. quod confert
pro intellectu dict.l.8.titul.15.lib.4. Reco-
pilationis, quæ loquitur de ſolutione impoſi
tionum. Ex quibus conſuluit doctiſsimus Cę
ſar Lambertinus in tract.de iure patronatus,
lib.2.part.2.artic.6.decimæ quæſtionis prin
cipalis, quòd ſi patronus litiget ſuper iure
patronatus,debet cõcludere in libello in poſ
ſeſsione, & non in proprietate,quia facilior
erit illi probare quaſi poſſeſsionem, quam
proprietatem. Et quod vbicunq; agitur in iu
dicio poſſeſſorio virtute ſtatuti continuan-
tis poſſeſsionem in hæredem,non admitta-
tur exceptio quod res debeat reduci ad arbi
trium boni viri,tradit Iaſ.in conſ.147.nu.4.
12 lib.2.& licet ſit contentio † de re magna,ſi ta
men agatur de poſſeſsione, non de proprie-
tate,non dicitur cauſa magna.l.momẽtaneę,
C.qui legitim.perſon.notat Bart. in l.admo-
nendi,in repet num.55.ff.de iureiuran. Bar
thol.Socin.in conſ.261.nu.26.lib.2.

Ex his oritur,& cõfirmatur doctrina Ægi
dij à Bellamer. deciſion.50. & 99.vbi dicit,
13 quod quando nõ agitur de titulo beneficij,†
ſed poſſeſsione,ſufficiunt leuiores probatio
nes. Notat Ludouic.Gomeſi.in regul.de nõ
iudican.iuxta formam ſupplicatio.quæſt. 5.
pag.288. Et quod in iudicio poſſeſſorio ſuf
ficiant leuiores probationes; tradit Deci. in
l.vltima,num.2.C.quorum bonorum, folio
84.latius in conſil.163.Epiſcop.Sarmien.de
redditib.eccleſiaſtic.part.1.cap.4.num.4.ſo
lio.16.vbi hoc latè tradit. Vnde etiã fit,quod
licet in probanda conſanguinitate teſtes de-
beant diſtinguere gradus,iuxta tex.cum ibĩ
notatis in cap.licet ex quadam,de teſtib. de
quo latius egi in 2.part. huius operis quæſt.
7.Tamen in probãda filiationis quaſi poſſeſ
ſione,vel paternitatis,† vel fraternitatis,le-
uior probatio ſufficit,iuxta notata per DD. 14
in l.non epiſtolis.C.de probatio.& in l.filiũ
cũ diffinimus.ff.ex his qui ſunt ſui,vel alien.
iur. De quo lector videat Matthæum ab Af-
flict. deciſio.53. & additionem illius Hiero-
nym.Martin.fol.9. column.4.quibus addo
elegans Conſilium Raphael.Fulgoſ.184. vã
ſo quodam proceſſu per totum,& bonam le
gem in propoſito noſtro in ratione ſui, in l.
vltim.tit.19.par.4.Et adminiculũ quodlibet
ſufficit ad tuendam poſſeſsionem, ſecũdum
Gomeſium in regula de triennali poſſeſſore
quæſtion.19.numer.2. quem citat Maſcard.
in tractatu de probationibus libr.1. conclu-
ſione.244. numero.6.folio.246.& tradit la
tè Felicianus in tractatu de cenſibus libro.2.
cap.1.numer.10.folio.204. Et ex his auſus
fuit dicere Matthæſil.notabil.2. quod in iu-
dicio poſſeſſorio probatio per ſamam, vel
per vnum teſtem † habet vim plenæ proba- 15
tionis, citat Bartol. in dicta l. 1. C. quorum
bonorum:& alia iura tradit Rebuff. tomo.1.
ad conſtit.tit.de ſentent. execut. articul.9.
gloſſ.2.numer.14.pagin.391. Thom.Gram
matic.conſilio.77.numero.11.Carol. Ruin.
conſil.106.num.17.& 18.lib.5. Nicol.Boe-
rius conſil.40.num.67.Rebuff. in concord.
titul.de annatis.pag.802. Azeuedo in l.3.ti
tulo.13.*de los deſpojados*.libr.4.Recopilatio.
num. 72.fol.191. & facit quod tradit Goza
din.in conſil.99.num.2.& Felin.in cap. ve-
niens,de teſtib.num.15.vbi ſcribit, quod in
remedio poſſeſſorio ſummario ſicut in exe
cutiuo ſufficit ſemiplena probatio: notat de
ciſio Pedemontan.38.num.7. & tradit Alua
rus Valaſc. conſil.51.num.46. quamuis con
tra Matthæſil. iudicauerit Senatus Neapoli
tanus,vt per Afflict. deciſin.Neapolit. 364.
quod verius reputat Arius Pinelus in l.2. de
reſcind.vendi.3.par.num.27.fol.154.& eſt
communior opinio ſecundum Menoch. in
remed.recuperan.15.num.408.quod ipſe ſe
quitur. Et an idem ſit in remedio d.l.vlt. C.
de edict.diui Adrian.tradit in lib.de adipiſcẽ
da,remed.4.num.678.Et idem eſt in iudicio
ſummario interim,vt animaduertit Epiſcop.
Couarr.in practicis quæſtion.cap.17. verſi-
culo ſeptimo eſt aduertendum relatus à An
tonio Peregrino in tract.de fideicommiſ.ar-
tic.46.num.34.fol.327. Et quod in iudicio
poſſeſſorio † requiratur plena probatio eſt 16

commu-

communis opinio, ſecundum Simonem de
Prætis, qui ad hoc plures citat libr. 5. de in-
terpretan. defunct. volunt. dubit. 3. num. 28.
fol. 929. vbi tamen num. 19. ſcribit ſecus eſſe
in remedio ſummariſsimo. l. vlt. C. de edict.
diui Adrian. & in alijs ſimilibus remedijs; in
quo vltimo, ſcilicet, quod in remedio dict. l.
vltim C. de edict. diui Adrian. requiratur ple
na probatio, eſt doctrina Riminald. conſilio
258. num. 33. lib. 2. quem ſequitur Menoch.
de adipiſcend. poſſeſ. remed. 4. quæſt. 79. nu
mer. 678. et idem tenet remed. 3. num. 175.
contra Beruium in conſil. 43. num. 47. lib. 3.
Et communem etiam profitetur Hieronym.
Gabriel. qui etiam plures refert in conſi. 3 r.
num. 6. Gratus conſil. vltim. nume. 39. lib. r.
quem citat Iuſeph. Maſcard. in tract. de pro-
batio. lib. 1. concluſ. 799. num 17. qui & hoc
ſequitur: & tradit in materia quaſi poſſeſsio
17 nis † filiationis, & materiam tractat latius idẽ
Maſcard. lib. 3. conclu. 1199. num. 1. cum ſe-
quentibus, fol. 121. Et in materia paſcuorum
Carol. Ruin. in conſil. 106. nu. 17. & 18. libr.
5. Et conſtat iſtam eſſe communem opinio-
nem ex relatis per Anton. Peregr. in tract.
de fideicommiſsis, dict. artic. 46. num. 32. fol.
427. Et contra Bart. eſt communis opinio, ſe
cundum eundem Maſcardum lib. 1. concluſ.
5. num 119. fol. 8. Et communem opinionẽ
etiam ſequitur Ripa in d. l. 2. num. 8. ff. quo-
rum bonorum, de quo etiam per Anton. Ga
briel. lib. 5. commun. opin. tit. de reſtit. ſpo-
liat. conclu. 5. num. 108. pag. 293. Azeued. in
l. 4. tit. 14. *de los deſpojados*, lib. 4. Recup. nu.
74. fol. 191. Quod confirmo, quia probatio-
18 nis † appellatione de plena probatione intel
ligitur, ſecundum Bald. in l. peremptorius. C.
ſenten. reſcin. non poſſeſ. Iaſ. in d. l. admonẽ
di, nu. 233. verſ. imo fortius. ff. de iur. iuran.
Menoch. in tract. de præſumpt. lib. 1. q. 36.
num. 18. pag. 40. Niſi materia ſubiecta aliud
dictet ſecũdum gloſ. in l. qui accuſare, in ver
bo, non probante. C. de edend. Gozadin. in
conſ. 63. num. 19. Seraphin. de priuilegijs iu
ramenti priuileg. 73. num. 179. quem lege,
num. 174. Et licet aliqua cauſa ſit ſummaria
intelligitur, quoad ordinem tamen probatio
nes debent eſſe plenę, ſecundum Bart. in l. 1.
§. final. num. 1. ff. de prætor. ſtipulationib. &
in l. ſi finita. §. Iulianus: & in l. Cynus. §. 1. ff.
ex quibus cauſis in poſſeſsionẽ eatur: & in-
quit idem Bartol. in d. §. final. quod vbicunq;
ſententia tribuit † ius finale requiritur plena
19 cauſæ cognitio, idem in l. 1. §. ſi quis ex his,
ff. de liber. agnoſcend tradit Felin. in cap. cũ
ſuper, num. 16. de re iudic. Et quod in poſ-
ſeſſorio ſeruari debeat ordo iuris, tradunt
Bartol. in l. naturaliter. §. nihil commune, ff.
de acquirend. poſſeſsion. Abb. in cap. conſul
tationibus, de offic. deleg. vbi Felin. & in c.

bonæ memoriæ, num. 17. de appellationib.
Vantius de nullitate, tit. ex defectu proceſ-
ſus, num. 5. pag. 620.

Et in iſta materia animaduerto ad pere-
grinam doctrinam Decij in conſ. 56. num. 4.
vbi tradit, quod vnius † teſtimonio creditur 20
ad probandam poſſeſsionem ex actibus poſ-
ſeſſorijs à ſe geſtis. Et idem voluerunt Pariſ.
in conſ. 104. nu. 80. lib. 1. quos citat Menoch.
de arbitrar. iudic. lib. 2. caſu. 99. num. 14. Et
plures citat Cephalus in conſ. 458. num. 12.
lib. 4. quibus addo Alexan. in conſ. 139. num.
14. lib 6. qui tenet quod in iudicio poſſeſſo
rio, quãuis ſummario, † requiritur plena pro 21
batio: vbi ad hoc citat gloſſ. quam dicit eſſe
communiter approbatam in d. l. 1. C. quor.
bonor. in verb. filiũ. Et hoc ſequitur ibi gloſ.
Pariſ. dicendo, quod ita obſeruatur, referens
ad hoc eundem Alexan. in conſ. 187. in fine,
lib. 7. vbi Alexan. iterum dicit eſſę commu-
nem opinionem, gloſ. in d. l. 1. & Deci. in c.
cauſam quæ, col. 2. de iudic. & alios, qui Mat-
thæſil. ſequuntur: & idem quod Alexan. vo-
luerunt Bart. in extrauag. ad reprimendam,
in verb. ſummariè; Maranta de ordine iudi-
ciorum, verſic. nona diſtinctio, num. 43. fol.
50. Alexand. vbi gloſ. Pariſ. plures refert in
conſil. 139. num. 14. lib. 6. Maſcard in tractat.
de probationib. lib. 2. concl. 286. num. 8. fol.
109. Parladorus par. 2. cap. final. §. 1. num. 8.
pag. 26. Robertus Maranta in ſpeculo au-
reo. 4. part. diſtinctio. 9. num. 38. fol. 89.

Et in hoc puncto magnifaciendum iudi-
cò quod ſcribit Rebuf. in concordantijs, tit.
de annatis, pag. 802. in ſine, vbi declarat do
ctrinam Bald. in d. l. 1. C. quorum bonorum;
Matthæſil. & Deci. conſil. 163. quod in cau-
ſa poſſeſſoria † ſufficiunt ſemiplenæ pro- 22
bationes, quando alter non melius probat,
quod in practica eſt nutandum. Et iſtum
punctum an in iudicio poſſeſſorio ſufficiant
ſemiplenæ probationes, latiſsimè, & ex pro-
feſſo diſputatur per Cæſarem Contardi. Ge
nuenſem in d. l. 1. C. de momentan. poſſeſs.
in ratione decidendi, num. 7. pag. 19. cum ſe-
quentibus; vbi ad longum refert Doctorum
varietates, & inter alia num. 10. doctrina Cag
noli in l. impari. ff. de regul. iur. dicentẽ, quod
in iudicio ſummariſsimo poſſeſsionis ne par
tes veniant ad arma, ſufficiunt leuiores pro-
bationes, quam diſtinctionem ſequitur Plo-
tus in tract. de in litem iurand. §. 3. nu. 43. Vi
uius in verb. in ore ducum, quod eſt notabi
le ad iudicium interim quod nos vocamus.

Ex quibus inferri poteſt, quòd ſi aliquis
dominus litiget cũ vaſſallis ſuper impoſitio-
nibus, licet nõ exactè, & plenè probet poſſeſ
ſionem dictarũ † impoſitionũ per quadragin 23
ta annos, iuxta formã dictæ pragmaticæ; ad-
huc tuendus eſt in poſſeſsione. In quo aduer

24 tendum tamen eſt † ad genera impoſitio-
num, quia regulariter domini in his impoſitionibus habent contra ſe præſumptionem, & eas extorquent legibus reſiſtentibus, præcipuè l.6.tit.1.10.lib.6.Ordinam. quæ eſt l. 12.titul.11.libr.6. in noua Recopilation. & in dicta l.12. titul.12. part.1. & in alijs iuribus quæ omitto. Et cum dominis ius commune reſiſtat, difficiliter in tali poſſeſſione tuendi ſunt, vt probatur ex ratione cap. ad decimas de reſtit.ſpoliat.lib.6. & in cap.cum per ſonæ,de priuileg. & in alijs legibus concordantibus. Et conducunt quæ ſcribo infra 4. part. quæſtio.20. & generaliter vbicunque ius reſiſtit poſſidenti, abſque dubio credo veriorem eſſe ſententiam Alexand.Pinelli, & aliorum,quia requiritur exacta,& plena probatio. Et modicum quippiam ſufficit, vt filio
25 competat † Carbonianum edictum. ſ. 3. §. cauſæ. ff. de Carbonian.edicto, quæ lex eſt ſingularis ſecundum Aretinum & Iaſonem in l. vltima.C.eodem titulo. quos citat Tiraquellus in tractatu de iudicijs exiguis, verſicul.decimo octauo, pagina.84. Nec omittendus eſt etiam in hac materia text. in §. nihil commune. ff de acquirend poſſeſsion. Et quod ad illum ſcribit Lancellot. in tract. de attentatis, cap.4.de attentat.lite penden. limitat.1. numer.9. pagina 113.vbi reſoluit, quod lite pendente inter aliquos non ſuper iure,aut beneficio,ſed ſuper poſſeſsione alicuius beneficij,ſi ordinarius côfert per mortem colitigantis, aut aliàs illud beneficium, collatio non eſt attentata, nec contra text. in cap.ſi hi qui,vt lite pêden.in 6. quia actus
26 collationis,† per quem transfertur ius, & datur titulus beneficij,reſpicit ius, & proprietatem, & nihil habet commune cum poſſeſſione. Et refert Menoch. libr.2. de arbitrar. caſu.202.numer.18. qui ſe remittit ad ſcripta per Decium in conſil.483.numer. 10.Rip. in dicto §.nihil commune,numer. 13.& 14. Quod eſt memoriæ mandandum,quia in practica contigit in lite maximi momenti. Et
27 quod exceptio illegitimitatis † nô impediat iudicium poſſeſſorium, quia requirit altiorem indaginem,tradit notanter Pariſi.in conſil.60.numer.8.lib.3.ex notatis per Bart. & alios in l.2.C.de edict.diui Adrian.& in d. l. 5. ibidem. De quo legenda ſunt quæ ſcribo infra à num.48.

Et ex his etiam dixit Felin. in regul. de non tollen. iure quæſit. quod prædicta regula non procedit vbicunque aufertur alicui tantum poſſeſsio:in quo tamen contrarium tenet ibi latè Gomeſi.quæſtio.5.pagina.90. quod refero infra quæſtio.22.à num.2. dicit etiam Capic. in deciſione Neapolitan. 189. quod inter dicto(quod interim vocamus) de
28 bet quis in poſſeſsione † tueri, quamuis contra illum ſit iuris communis præſumptio: quod ſequitur quibuſdã adhibitis diſtinctionibus,Epiſcop. Couarruu.in practic. quæſt. cap.17.numer.6 folio.84. quod etiam tradit Menoch. de retinend.poſſeſsion. remed.vltimo,numer.21.pag.289. Mencha.controuerſia. illuſtrium cap. 86. numero. 1. & 2. Maſcardus in tractatu de probationib.lib.3. concluſione.1203.numero.1. cum ſequentibus, folio. 126. qui & Menochius citant Epiſcop. Couarruu.in dicto loco, & legenda ſunt quæ ſcribo infra quæſtione.22. Rebuff.in cap. paſtoralis, de cauſ.poſſeſsio. & proprietat.verſic ſexto notetis, pagin.331. Et quod ſcribit idem Rebuff. in praxi beneficiali,tit.de ſubrogationib.nu.43.pag.325. vbi reſoluit, quod poſtquam Papa ſubrogauit aliquem,& eidê defuncti ius contulit, ſi is petat coram iudice laico ſubrogari in poſſeſsionem defuncti,& inſtantiam,non poterit etiamſi allegetur vitium perſonæ,quod non eſt notorium, & poſtea probatur in proceſſu,& faciunt ſcripta per Ioannem Gutierrez lib.2. practicarum quæſtionum canonicarum,cap.11.numer.71. cum ſequentib. Et pendente lite in cauſa principali debet
quis in poſſeſsione tueri, † etiamſi poſſeſsio 29
ſit contra ius commune,& competat ratione priuilegij, cap.1. vbi Abb poſt alios, vt lite penden. Roman.in conſilio.37.viſo puncto, in fin, Deci.in conſil.97.numer.1.Ad quos addo notabilem doctrinam, quod cum ius reſiſtat alienationi bonorum feudalium , licet poſſeſsio reperiatur tranſlata, cum ex titulo nullo non transferatur dominium,nec poſſeſsio,transfertur nuda poſſeſsio, vt tradunt Regens de Aponte conſilio.9. & 93. Ioann. Franciſcus in tractatu de baronibus,pragmatica.11. numero.32. pagina.260. de quo legenda ſunt quæ ſcribo infra quæſtione.24. Et quod vbicunq; agitur de probatione primogenituræ, res dicatur requirere altiorem
† indaginê,tradit Zephal. in conſ. 152.n.20. 30
lib.2. Et exiſtis etiã dicit notabiliter ad propoſitum noſtrum Deci.in conſil.467.column. penultim. numer. 12. quod fideicommiſſarius,qui offert ſe incontinenti probare de fideicommiſſo per inſpectionem teſtamenti, cum non ſit nominatus in eo,ſi per interpretationem verborum,quæ in teſtamento continentur,velit eius intentionem probare, talis probatio non eſt admittenda in iudicio
poſſeſſorio, † ſed reſeruari debet in iudiciũ 31
proprietatis. Et idem Deci. in conſilio 588. colum.2.numer.12. in fin. ſic tradit eleganter Zuchardus in l.final.numero.175. C. de edict.diui Adrian poſt Curcium,quem citat num.43. quod vbicunque dubitatur de identitate fideicommiſsi,& non conſtat incontinenti, fideicommiſſario eſt deneganda poſſeſsio:

ſeſsio: quos citat Antonius Peregrinus in tra
ctatu de fideicommiſsis, artic.47.numer.70.
fol.437.qui etiam citat Natam in conſi.225.
& ibi num.71.addit ad propoſitum, quòd ſi
quis non ſit nominatus in teſtamento, & eſt
opus liquidatione, quæ altiorem requirit in-
daginẽ, vltra quam permittitur in poſſeſſo-
rijs adipiſcendæ, non eſt concedenda poſſeſ
ſio, ex Decio in conſil.424. numer.16. Soci
no Iuniori in conſi.75.numer.18.& 19.lib.
2. Ex qua doctrina ſine iniuria dubitare poſ
ſumus de ſententia Molin.lib.3. de primog.
cap.14.num.43.folio.94. vbi vult, quod re-
medium dict. l. 45. Tauri procedit in fauo-
rem illius, qui ex coniecturis, & ex verbis
maioratua reſultantibus vocatus eſt. Et con-
tra Molinam etiam facit quod ſcribit Albe-
ric. numer.10. Cornc.numer.17. Mantua in
1.lectur.nume.102.dict. l.vltim. C.de edict.
diui Adrian.tollen. volentes, quod vt poſsit
cõcedi ſubſtituto remedium.d.l.vltim. prius
eſt facienda liquidatio, quod caſus ſubſtitu-
tionis euenerit. Et idem Riminald.dicto con
ſil.258.num.2.lib.2. Menoch. de adipiſcen.
poſſeſ.remed.4.num.212.pagin.74.& ſcri-
pſi ſupra part.2.in initio. Licet pro Molin.
faciat doctrina Abbatis vbi Felin. num.3. in
cap. ſuper quæſtionem de officio delegat.
vbi dicunt, quod illud dicitur conſtare mani
feſtè ex ſcriptura, quod virtualiter ex ea de-
ducitur, quod volunt Bald. in l.ad probatio-
nem, la.2.C.de probatio. Decius in l.humani
tatis, num.7.C.de impuberum: & alij vt per
Tiraquellum in tract.le mors, part.2. decla-
ratio.10.num.3. Menoch. de adipiſcend.poſ
ſeſsio.remed.4.num.125.pag.46. & regula
gloſſ. in l.prætor.in principio, in verbo, ex-
preſſus; vbi Doctores.ff.de nou.oper.nuntia
tio, vbi volunt quod illud, quod venit ex mẽ
32 te † dicitur expreſſum, quam ornat Curtius
in tract.feudorum, part.1. quæſt.4.nume.3.
pag.31.vbi prius tradit, quod veniens ex cõ
iecturis dicitur impropriè venire, per l.1. ff.
ſi tabul. teſtam. Extabunt, & facit etiam pro
Molina textus notabilis in l. ſed ſciendum,
ff.ad l.Pompeia.de parricidijs, ibi: *Sed nouæ
res, & ſponſæ perſonæ commiſſæ ſunt, ſenten-
tia tamen legis continentur.* Et de doctrina
Molinæ etiam tracto in principio ſecundæ
33 partis, & expreſſum dicitur, quod venit † ex
mente legis. l.nominis, & rei. §. verbum ex
legibus. ff.de verborum ſignificatione, tra-
dit in iſta materia, & in ſucceſsione Montis
Ferrat. Socin.Iun. in dicto conſil.75. num.
16.lib.1. Et dicit ad hæc etiam Bald. in con.
128.lib.3.quod ea, quæ requirunt altiorem
indaginem, nõ impediunt beneficium, dict.
l. vltim. C. de edict. diui Adrian. Et de hoc
plura ſimilia ſcribit Roland. in conſil.1. nu-
mero.72.cum ſequentibus, lib.1. Ex quibus

tandem concludit † Duciſſam Mantuæ eſſe 34
mittendam in poſſeſsionem Marchionatus
Montis Ferrati, quem tempore mortis poſ-
ſidebat eius patruus, non obſtãte, quod per
agnatos allegabatur eſſe bona feudalia; &
alia obiecta aduerſus fœminam Duciſſam.
Et contra Molinam etiam facit ſingularis do
ctrina Baldi in l.generaliter, notabil. vltimo,
C.de ſacroſanct.eccleſ. vbi inquit, quod ex-
preſſum & tacitum † differunt in executio- 35
ne, quod referunt & confirmant Iaſ. in l. cer
ti conditio, in principio.ff. ſi cert. petat. nu-
mer.21.Felin in cap. tranſlato, numer.4. de
conſtitot: Curci. in dicta l. vltima, numer.50.
Sapian.numer.51.in l.vltima. C.de edict.di-
ui Adrian. & Menoch. de adipiſcend. poſ.
remedio.4.numer.231.pagin.76. Confirma
tur, quia qui clarè non reperitur nominatus
in iſtrumento inueſtituræ, ſed res requirit
indaginem, repellitur in poſſeſſorio, & ad iu
dicium proprietatis eſt reſeruanda ſua præ-
tenſio: vt probant Natta conſilio. 121. nu-
mero.14. Socin. Iun conſilio.75.numer.20.
libr.2. Et beneficium miſsionis in poſſeſsio-
nem non habet locum in non liquidis, vt tra
dit Gratus in conſilio.140.numero.27.libr.
1. Et miſsio in poſſeſsionem ex beneficio, di
cta l. vltim. non impeditur ſi de viribus teſta
menti dubitetur, ſecundum Romanum in
conſilio.235. Curcium Iunior. in dict. l. vlti-
ma, numero.8.& alios quos citat Menochius
remed.4.de adipiſcend.poſſeſsio.num.698.
pag.111.

Ex prædictis infero ad quæſtionem, in qua
in praxi magna dubitatio fuit an virtute le-
gis, & præſumptionis. l.cum auus.ff.de con-
dition.& demonſtration. cum concordanti-
bus ſit danda poſſeſsio filijs † qui non repe- 36
riuntur ſcripti, nec expreſſè vocati in fidei-
commiſſo. Quæ omnia ſunt valde neceſſa-
ria pro intellectu huius materiæ, & aliarum,
præcipuè ſunt commendanda ad eos, qui pe
tunt executionem inſtrumentorum guaren
tigiorum, in quibus aliqua continentur taci-
tè & non expreſſè. Et quod ſpurius legitima
tus † ſit mittendus in poſſeſsionem, ſi ſit hæ 37
res inſtitutus, ex beneficio. d.l.vlt. C.de edi-
cto diui Adrian. quamuis aduerſus legitima-
tionem aliqua opponantur, volunt Carol.
Ruin.conſ.87.in fin.lib.3. Gozadin.conſ.6.
num.87. Beroius conſ.97.nu.5.& conſ.172
in fin.lib.2. Socin. Iun.conſ.92.num.46.lib.
2. Menoch. de adipiſcend.poſſeſsio. remed.
4.numer.759 pag.135. Natta conſil.473.in
princip.lib.2. Roland.conſ.22.num.14. cum
ſequentibus, lib.3. tradit latè idem Menoch.
conſilio.182.numero.29. libr.2. Et vt obi-
ter hoc ſciatur, quia ſæpè in practica con-
tingit, & eſt extra ordinarium, ſcire oportet
quod illa exceptio dicitur requirere altiorẽ

indaginem, quam iudex tale declarauerit ſe-
cundum gloſſam in l. is à quo, in verbo, ho-
die. ff. vt in poſſeſsionem legatorum, quam
ibi ſequuntur Doctores, & voluerunt Bar
tol. in l. 4. §. condemnatū. ff. de re iudicat. An
gelus in l. ille à quo. §. & de teſtamento. ff. ad
Trebellianum, & alijs quos citat Socin. Iu-
nior in conſilio. 67. numer. 9. libr. 2. qui com
munem & veram opinionem teſtatur. Et
quod hoc dependeat ab arbitrio iudicis, tra-
dunt gloſſ. Cynus, & Baldus in l. 4. C. de cō-
penſationibus: & alij quos citat Alexander
in conſilio. 166. numero. 6. libro. 2. Et quod
38 receptio † quæ à iure ineſt, ſit de illis exce-
ptionibus, quæ non requirunt altiorem in-
daginem, conſtat per ſcripta, per Meſsiam
in l. Toleti, part. 2. numer. 12. Auendanum
de exequend. mandat. Regis, part. 1. cap. 26.
& alios quos citat dominus Valdes in addi-
tionibus ad Rodericum Suarez ſuper poſt
rem iudicatam. ff. de re iudicata, in verſi-
cul. ſed prouidentia, pagina. 39. Et quod
ſtante ſtatuto quod poſſeſsio continue-
tur in hæredem, filius legitimatus ſit mit-
tendus in poſſeſsionem, tradit Alciatus in
conſilio. 389. colum. 1. quem citat Menoch.
in dicto conſil. 181. numer. 48. & iterum nu
mer. 29. Et in hoc puncto de filio legitimato
legenda eſt notabilis ſententia Matthæi ab
Afflictis in cap. 1. de prohibita alienatio. per
Federicum. §. illud, nume. 15. fol. 225. quam
cito ſupra hac parte. q. 7.

Ex prædictis poteſt inferri ad deciſio-
nem dubij, quod in principio huius quæſtio-
nis examinare promiſi, num ſequenti † in
39 gradu ſit concedenda poſſeſsio ex vi dict. l.
45. quando ei objicitur, quòd patitur ali-
quam incapacitatem. Et ſanè prædicta om-
nia alludere videntur, quod talis exceptio
illegitimitatis, vel alterius incapacitatis non
impedit tenutam, aut poſſeſsionem ſucceſ-
ſori in maioratu: quia videtur quod talis ex-
ceptio ſit differenda in iudicium proprieta-
tis, & conſtituto ſummariè de deſcendentia
debet ſucceſſor in poſſeſsione tueri: argu-
mento text. in dicta l. 3. §. ibidem. ff. ad ex-
hibend. vbi dicitur, *Ibidem ſubiungit iudicem
per arbitrium ſibi ex hac actione commiſſum
etiam exceptiones æſtimare, quas poſſeſſor obij
citi & ſi quæ tam euidens ſit, vt facile repel-
lat agentem, debere poſſeſſorem abſolui: ſi ve-
ro obſcurior, vel quæ habeat altiorem quæſtio
nem, differendam in directum iudicium*. De
quo text. agit Ioann. Faber. in §. retinendæ
numero. 34. in iſta de interd. & Bartol in l.
is à quo. ff. vt in poſſeſs. legator. & in dicta
l. 4. §. condemnatum. ff. de re iudic. Paul. Ca-
ſtrenſ. & alij quos ibi refert Iaſo. in l. ait præ
tor, in principio, numero. 24. ff. de iure iu-
rand. Et idem Iaſo in §. præterea, numero
58. de action. Petrus Barboſa in l. diuortio,
§. final. numero. 54. pagina. 1242. tomo. 1.
ff. ſoluto matrimonio. Hippolyt. in ſingul.
335. Et de iſtis exceptionibus † requiren- 40
tibus altiorem indaginem plura ſcribit Lau-
rentius Genninus Rodulphus tract. de cau-
telis, cautela. 75. numero 3. pagina. 230. Ad
quæ addo ſingularem concluſionem, quod
qui habet pro ſe communem opinionem, di
citur habere ius clarum, & non requirere al-
tiorem indaginem, vt tradit Iacobus Puteus
deciſione. 233. libro. 3. numero. 4. ex deci-
ſione Neapolitan. Caputaquenſ. 10. colum.
final. Et quod exceptio rei iudicatæ ſi requi
rat altiorem indaginem, & aliæ ſint reſer-
uandæ ad merita cauſæ, tradit nouiſsimè
Vincentius de Franchis deciſione. 289. part.
2. numero. 4. ex Bartol. in l. ille à quo. §. ſi
de teſtamento. ff. ad Trebellianum, Bartol.
& Alexander, Iaſ. in l. ſi duo patroni §. idem
Iulianus. ff. de iure iurand. Auguſtinus Be-
roius in cap. in literis, numero. 50. folio. 51.
de reſtitution. ſpoliatorum. Et conducunt
alia omnia ſuperius ſcripta: per quæ iura cō
firmo quod ſcribit Matthæus de Afflict. in
conſtitution. Neapolitan. libro. 1. rubric.
24. numero 62. folio. 76. vbi inquit, quòd ſi
Regia Curia dat poſſeſsionem filio ex pri-
mogenito, & patruus agat ſpolio, non eſt au
diendus, & de intellectu text. in dicta l. 3. §.
ibidem in illis verbis: *Si vero obſcurior, vel
quæ altiorem requirat quæſtionem*: iuncta
gloſſ. Et legenda omnino ſunt quæ ſcribo in
quæſtione. 24. numero. 16. huius tertiæ par-
tis: & l. penultim. ff. de capit. diminution.
quam declarat Rebuff. in l. verbis legis 120.
pagina. 648. ff. de verborum ſignificatione.
Ex quibus confirmo ſingularem in iſta ma-
teria doctrinam Curtij Iunioris in conſilio
108. numero. 33. libro. 1. vbi vult, quòd ſi ſit
lis ſuper poſſeſsione aliquorum bonorum,
& in tali lite diſputatur, an lex vel ſtatutum
extendatur, vel non ad bona alibi ſita, quia
in iudicio poſſeſſorio † non eſt diſputan- 41
dum illud, quod requirit altiorem indagi-
nem, quod eſt notabile ad materiam, quam
latiſsime tracto in prima parte iſtius operis,
quæſtione. 58. per totam. Et iſtis adſtipu-
latur quod vbicunque nullitas requirit al-
tiorem indaginem, † iudex ad vlteriora pro 42
cedere debet reſeruato iure agendi, vt tra-
dit Vantius in tractatu de nullitate titul. qui-
bus modis ſentent. nulla deſendi poſsit, nu-
mero. 31. pagina. 737. per l. 2. cap. de falſ.
& cap. ſuſcitata, de integrum reſtitution.
Sic in interdicto Saluiano non admittun-
tur exceptiones requirentes altiorem inda-
ginem, ſecundum Ripam in rubric. de pig-
noribus, numero. 19. Lanfrancum, Bath.
deciſione. 84. Menochium de adipiſcenda

poſſeſſ.

poſſeſsion.remed.3. numer.180. pagin.42.
Et quod remedium quorum bonorum non
admittat exceptionem requirentem altiorē
indaginem probatur in dict. l. ſi is à quo. ff.
vt in poſſeſsio.legatorum, tradit Menochius
de adipiſcend. poſſeſsion. remed. 1. numero
103. pag. 12. & idem Menochius remed. 4.
numero. 737. pagin. 114. tradit quòd ſi te-
ſtamentum originale non reperitur, & res
requirit altiorem indaginem, non eſt conce
denda poſſeſsio.

Et eſt magiſtralis doctrina, quòd nulla ex-
ceptio requirens altiorem indaginem, quæ
ex proceſſu non patet; & quæ in continen-
43 ti probari non poteſt, † impedit executio-
nem: quam doctrinam ponit Maranta in ſpe-
culo aureo part. 6. verſic. tertius & vltimus
actus, numero. 63 folio. 301. qui allegat Ale
xandrum in conſ. 95. lib. 2. & in conſilio. 63.
libro. 5. Et quod in ſucceſsione primogeni-
turæ, in qua prætenditur poſſeſsio, non ad-
44 mittantur exceptiones † requirentes altio-
rem indaginem, tradit Menochius in conſil.
439. numero 13. libro. 5. & facit quod ſcri-
bit Amedæis de Aponte in tractatu laude-
miorum quæſt. 39. column. 2. folio. 49. vbi
reſoluit, quod interim dum tractatur de in-
ualiditate alicuius contractus, domino eſt ſol
uenda gabella. Et quòd non poſsit quis impe
dire poſſeſsionem, ex dicta l. vltima. C. de
edict. diui Adriani, ſi prætendat quod alius
perdidit bona fidei commiſsi, quia non fuit
inuentarium intra tempus per teſtatorem
ordinatum, ſi exceptio requirat altiorem in-
daginem, tradit Paul. de Caſtro in conſilio
292. Circa primum dubium videtur, quod
inſtitutio dicti Galuani numer. 8. libro. 2. Et
45 quod error iuris dubij † æquiparetur errori
facti, probatur in cap. cum dilectus, vbi Imo
la extollit de conſuetudine, tradit Curci. Iu
nior in conſilio. 28. numero. 8. Et quæſtio fa
cti dicitur quando factum eſt incertum, in
quo nec lex præſumit, nec ſapiens conſule-
re poteſt, ſecundum Angelum in l. Arethu
ſa. ff. de ſtat. hominum: & Decium in cap. pa
ſtoralis, numer. 3. de reſcript. Faciunt ſcrip-
ta per Ferraram in practica, titul. in forma
reſponſionis rei, verſicul. quod ad imped.
pagin. 113. Menochium libr. 1. de arbitrarijs
quæſt. 53. num. 7. pagin. 66. Socin. in cap. ve
niēs, de accuſationibus, numer. 52. fol. 276.
Et per prædicta aliàs obtentum fuit, ſcimus
46 quod ex † diſpoſitione. l. 6. Taurinæ hodie
l. 1. tit. 8. lib. 5. Recopilation. pater ſuccedit
filio, quemadmodum filius patri niſi in his
locis, in quibus viget conſuetudo, quòd bo-
na redeant ad truncum, vel radicem; mor-
tuus fuit filius pluribus bonis relictis pater
petijt poſſeſsionem bonorum filij, conſan-
guinei filij inſtabant, dandam eſſe eis bono-
rum poſſeſsionem in bonis truncalibus iux
ta forum, quod erat in loco, vbi bona erant
ſita; diffinitum per prædicta fuit talem bo-
norum poſſeſsionem pertinere ad patrem,
pro quo eſt præſumptio dictæ legis ſextæ
Taurinæ iuncta lege Soriæ: & ſucceſsio con
ſanguineorum dependebat ex facto, quod
altiorem examen & indaginem requirebat.
Quod notandum eſt pro intellectu dictæ le
gis 6. Taurinæ, de qua egi in prima parte,
quæſtione. 58. & pro intellectu. l. Soriæ, de
qua actum fuit in quæſtione. 14. præceden-
ti. Pro qua ſententia facit text. in cap. 1. §.
defuncto, ſi de feud. fuerit controuerſ. inter
domin. & agnat. & quod ſcribunt Ioann. An
dre. in addition. ad Speculator titul. de teſta
ment. §. penultim. in fine, Alexand. in dicta
l. final. numero. 31. C. de edict. diui Adriani,
Iaſo conſilio. 172. column. 2. poſt medium,
lib. 4. Decius conſilio. 390. numero. 4. & con
ſilio. 424. numer. 11. & conſil. 467. num. 10.
Curcius in tractat. de feud. 3. part. princip.
numer. 23. Pariſi. conſil. 23. numer. 89. libro
1. Socin. Iun. conſilio. 74. numer. 2. & conſi
lio. 75. numer. 26. cum ſequentib. lib. 1. qui-
bus in locis multa reperiuntur pro prædictis
illationibus; ſcilicet, mittendum eſſe in poſ-
ſeſsionem filium, vel alium, pro quo eſt iuris
præſumptio etiam aduerſus eum qui prætē
dit ius primogenituræ.

Infero etiam ex prædictis, quòd ſi mater
quæ prætendit ſucceſsionem filiorum ab in-
teſtato, culpetur, quod non petijt tutorem
filijs intra annum, vel quod nupſit ſecundo
non facto inuentario, nec petito tutore, pe-
tat miſsionem in poſſeſsionem bonorum fi-
lij, eſt ei † danda poſſeſsio interim quod lis 47
durat, an fuerit priuata hæreditate filij: quod
eſt notandum ad ea quæ habentur in l. 2. §.
ſi mater, ff. ad Trebellian. l. matris; & l. ma-
ter, & l. omnem. C. ad Tertullianum, & l.
ſciant C. de legitim. hæredit. l. 12. titulo. 16.
part. 6. Roman. ſingul. 221. Cald. Pereira in
l. ſi curatorem habens, in verbo, vel aduerſa
rij dolo, num. 24. folio. 272. C. de in integr.
reſtitut. minor. & alij concordantes, & vidi
de facto. Et confirmo, quia ſi mulier agat pro
via executiua pro dote aduerſus maritum,
non poteſt executio impediri propter non
redditam rationem adminiſtrationis legiti-
mæ tutelæ filiorum, ſecundum Antonium
de Fano in tractatu de pignor. part. 5. mem-
bro. 1. numero. 36. quem citat Caualcanus in
tractatu de tuto. & curato. numer. 219. 8. vo
lum. tractatuum, fol. 345. qui atteſtatur hoc
vidiſſe practicatum. Nec minus facit, quòd ſi
ſit lis inter dominū & vaſſallum, quia domi-
nus prętēdit† hęredem vaſſalli eſſe incapacē 48
ad ſuccedendū in feudo, talis hæres interim
quod diſputatur mitti debet in poſſeſsionē,

vt reſoluit Burſatus in cõſilio.6. numer.33.
& 34. per textum in cap.1.§.in filiam, & §.
defuncto, vbi omnes feudiſtæ ſi de ſeud. fue
rit controuer. & doctrinam Deci. in conſi-
lio.424. & 467. Tiraquell. in tractatu, le
mors, part.5. declaratione.5. numero 20. &
21. Cõducunt etiam iſta ad deciſionẽ quæ-
ſtionis maximi momenti, quæ in practica cõ
tigit: mulier dedit marito maximam dotis
quantitatem. ad cuius ſolutionem virtute fa
cultatis Regalis obligauit certa bona ſoluto
matrimonio in certis annis, dos illi ſoluta nõ
49 fuit: petebat mulier executionem † pro in-
tereſſe dotis non ſolutæ. Dubitabatur an po
terat petere executionẽ pro intereſſe: quæ
dubitatio altiorem requirebat indaginem, &
ideo videbatur eſſe executionẽ interim de-
negandam.

Eſt etiam mirabilis ad propoſitum caſus
in l.1.§.ſed et ſi quis. ff. de Carbonia. edict.
ibi: *Sed & ſi quis non tantum ex liberis nege-
tur eſſe, verumetiam ſeruus eſſe dicatur, forte
ex ancillis editus? Iulianus ſcribit, adhuc Car-
boniano locum eſſe*, quæ lex facit pro doctri-
na Baldi in rubric. C. de Carbonian. edict.
vbi dicit, Quòd ſi filio inſtituto opponatur
per ſucceſſores ab inteſtato, quod non va-
let inſtitutio; quia filius inſtitutus non eſt
filius, vel quod eſt ſeruus: non impeditur
50 Carboniana bonorum † poſſeſsio, quia ad
hoc refert dict. l.3. in principio, & l.1.§.Põ-
ponius. Et facit etiam notabile dictum gloſ.
Pariſien. in conſuetudin. Pariſienſ. part.1.
gloſſ.5. numero.88. folio.84. & vrget etiam
text. notabilis in l.2. C. de edict. diui Adria-
ni tollen. vbi petenti miſsionem in poſſeſ-
ſionem virtute teſtamenti eſt concedenda,
quamuis dicatur, quod teſtamentum, cuius
virtute pertinet bonorum poſſeſsio, eſt fal-
51 ſum vel inofficioſum. Et, religioſi, † à qui-
bos decimæ petuntur, ſunt tuendi in poſſeſ
ſione, ſi per pluſquam decem annos ſuerunt
in poſſeſsione non ſoluendi illas, ſecundum
Abbatem in cap. 1. column. vltim. verſicul.
pono vlterius de reſtitutione ſpoliatorum,
quem citat & declarat Menochius de recu-
peranda poſſeſsione remed. 1. numero. 366.
pagin. 350. Quod nota, quia ſæpè videbis.
Et ibi Menochius tradit aliud eſſe in pro-
prietate. Et interdictorum † ea eſt natura,
52 vt non ſit quærendum, an iure quis poſsi-
deat. l.1.§. hoc interdictum. ff de itiner. actu-
que priuat: & cadẽ concluſio probatur in l.
2. titul.14. part.6. ibi, *No deue ſer embarga-
da tal entrega como eſta, maguer que aquel
que fueſſe tenedor de los bienes de la herencia
dixeſſe, que aquel teſtamento era falſo, ò el que
lo mandò fazer no auia poder de lo fazer*. Ad
hoc ego pondero notabilem legem in pro-
poſito, in l.12. titul.16. partit.1. ibi, *Maguer
que digan que lo recibieron contra el derecho*.
Ex quibus rationibus inquit Baldus in con-
ſilio.141. libro.1. quod exceptiones requi-
rentes altiorem † indaginem, non poſſunt 53
obijci in interdicto adipiſcendæ, quia illud
eſt beneficium recuperandæ poſſeſsionis,
& hæreditas dicitur quaſi ſpoliata: quem ci-
tat Rolandus in conſilio. 2. numero.37. libr.
3. & non relato Rolando Menoch. remed.
4. de adipiſcend. poſſeſsion. numero. 503.
pagina.94. Anton. Gom. in l.45. Taur. nu-
mer.528. fol.187. qui alia refert, quod repu
to notandum, & ad plura ſingulare; & inva-
liditas vnionis non poteſt opponi contra
eum qui comparet pro ſuo intereſſe, ſecun-
dum Calderinum in conſilio. 8. in cauſa fra-
trum cum ſimilibus, vt per Felin in cap. ve-
niſſis, de teſtibus, quos citat Deci. in dicta l.
vltima. C. de idict. diui Adrian. numero.45.
Et vſquequo † veritas rei appareat, mitten- 54
dus eſt in poſſeſsionem, qui docet ſe voca-
tum, vt per Cephal. conſilio.387. numer.8.
cum ſequentib. lib.3. vbi numero.7 adducit
rationem ſatis adaptabilem ad propoſitum
eorum, quæ hic tractantur, quod vbicunque
ſucceſſori competit interdictum recuperan-
dæ (prout competit in caſu l.45. Taurinæ,
vt animaduerto in principio iſtius tertiæ
partis) non poteſt obijci † defectus pro- 55
prietatis, ex Decio conſilio. 84. column. 2.
& 424. numero. 9. Afflict. deciſione. 119
in fine, Pariſio conſil 41. numer. 12. libro.1.
Quod eſt maximè aduertendum ad tenutas
bonorum maioratus: & ex dict. l.2. titul.14.
part.6. & dict. l.45. in illis verbis, *Que ſegun
la diſpoſicion del mayorazgo deue ſucceder*,
infertur, quòd ſi quis exhibeat ſcripturam
maioratus, † in qua conſtat de bonis vincu- 56
latis, & alius prætẽdat, quòd dicta bona ſunt
de maioratu antiquo, vel aliud ſimile, eſt cõ-
cedenda tenuta bonorum maioratus ei qui
fundatur in ſcriptura. Infertur etiam, quòd
ſi quis oſtendat in ſui fauorem ſcripturam
maioratus vel meliorationis irreuocabilis, vt
puta quia tradita fuit poſſeſsio vel ſcriptura,
aut factus fuit ob contractum oneroſum, quẽ
poſtea pater vel mater reuocauit, & allega-
tur contra talem maioratum reuocatio, vel
ingratitudo, metus, vel quod melioratio ex-
cedit tertium & quintum, aut aliud ſimile li-
te pendente ſuper prædictis allegationibus
debet tueri vocatus ad maioratum vel melio
rationem, quod quotidie in practica contin-
git. Et ad hoc legenda quæ ſcribo. p.1. quæſt.
52. Et quod mulier hæres inſtituta debeat
tueri in poſſeſsione caſtrorum, non obſtan-
tibus exceptionibus requirentibus altiorem
indaginẽ, etiamſi de aliquibus cõſtet tradit,
notanter Celſus in conſil. 1. num.9. cum ſe-
quen. Et collegiũ defenditur in poſſeſsione,

etiam ſi

etiamſi priuilegium non coëat donec contra
rium probetur, vt per Gambaram de officio
legati lib. 3. numer. 95. pag. 171. ad quod eſt
etiam nntabilis doctrina Curcij Iunioris in
dicta l. vltima. C. de edict. diui Adrian. num.
82. vbi probat quod miſsio in poſſeſsionem
virtute prædictæ legis non impeditur con-
tra oſtendentem teſtamentum, ſi appareat
tertiur, & alleget bona eſſe feudalia, vel aliud
ſimile, ex doctrina Bald. in cap. 1. §. inter fi-
liam, ſi de feudo fuerit controuerſia: quod
magis in terminir probat Cephal. conſil. 4.
numer. 17. cum ſequentibus, libr. 1. vbi tra-
dit, quòd ſi de bonis primogenituræ conſtat
57 per inſtrumenta, † impeditur miſsio ex be-
neficin dict. l. vltimæ. C. de edict. diui Adria-
ni tollend. & ibi plura notanda ad propoſi-
tum ſcribit: ad quem addo Anton. Gabriel
libr. 4. commun. opinion. titul. de fideicom-
miſsir, concluſione. 5. numer. 1. Et eſt com-
munis opinio, quod interdicto adipiſcendæ
58 admittitur exceptio, † quæ incontinenti pro-
bari poteſt, vt tradit Burſatus conſ. 129. nu-
mero. 26. & 36. libr. 2. pro quibus omnibus
eſt text. elegans in l. 6. tit. 13. lib. 4. Recopila
tionis: circa quod plura ſcribit nouiſsime Cę
ſar Genuenſis in l. vnica. C. ſi de momene.
poſſeſsion. limitatio 12. num. 1. cum ſequen-
tibus, pag. 376. vbi latè etiam tractat quali-
ter dicatur conſtare in continenti de illis ex
ceptionibus. Et vt tradit Burſatus in dicto
loco, iſta magir ſibi locum vendicant in re-
bus feudalibus contra agnatos exiſtentes in
poſſeſsione feudi, ex Decio in ſupra allega-
to conſil. 467. num. 17. Laurent. Cherco in
communibus Centuria. 1. concluſ. 11. Et ad
Cæſarem Genuenſem addo Ioachin. Siger
in libro de ſingularibus obſeruationibus cē-
turia. 6. obſeruatione. 4. vbi tradit quod in
continenti dicitur fieri, quod fit intra termi
num à iudice præfixum, iuxta l. 1. ff. de iur.
de liber. allegat. Zaſium in l. 4. §. condemna-
tum, numero. 3. ff. de re iudicat. Et faciunt
quæ de bonir feudalibur ſcribo infra. Et con-
59 firmatur etiam quod poſſeſſorium † recu-
perandæ impeditur ſtante notorio cauſato
ex ſententia & re iudicata, ſecundum Ale-
xand. in l. naturaliter. § nihil commune, nu-
mero. 12. ff. de acquirend. poſſeſsio. Abba. in
cap. paſtoralis, nume. 24. & ſequenti de cauſ.
poſſeſsio. & proprie Pariſ. in conſil. 11. nu-
mer. 10. lib. 4. Quintilian. Mandoſ. in tracta
tu commiſsionum, in tit. commiſsionis atten
tatorum, in verſo, in primir & ante omnia,
quæſt. 3 ſol. 43. colum. 3. pro quibus faciunt
ſcripta per Oſaſcum deciſione Pedemonta-
na. 1. numero. 27. Ioann. Gutierrez conſilio
6. numero. 3. cum ſequentibus, Capici. deci-
ſione. 121. numero. 28. & 29. Ad quos addo
elegantem deciſionem Nicolai Miles in ver
bo poſſeſſorio recuperandæ obſtat ſol. 285.
vbi concludit, quòd quando allegatur ali-
quid, per quod notorium offuſcatur, noto-
riū non operatur † effectus ſuos, puta ſi con 60
tra exceptionem proprietatis notoriam a-
genti poſſeſſorio recuperandi oppoſitam
aliquid allegetur, quod valeat dictum no-
torium exceptionis offuſcare: nam licèt di-
cta notorij exceptio regulariter obſtaret,
ſtante tamen dicta offuſcatione notorium
perdit virer ſuas, quem citat Lancellotus
in tractatu de attentatis. 2. part. cap. 12. de
attendenti appel ation. pendent. ampliatio.
1. numero. 48. pagin. 190. & in eadem par-
te, limitatio. 9. numero. 4. pagina. 238. Et li-
cèt iuxta textum in authent. ei qui. C de bo
nir authoritat. iudicir poſsiden. debitor, in
cuiur bonis facta eſt miſsio, audiatur intra
annum ad reuocandam miſsionem, ſi credi-
tor offerat ſe in continenti probaturum de
ſuo credito, & hypotheca, poteſt rem reis
nere ſecundum Alexandrum in l. 3 §. final.
ff. de acquirend. poſſeſsion. Fanum in tra-
ctatu de pignor. part. 3. membro. 2. nume-
ro. 21. folio. 67. Et quod vbicunque eſt ver-
bum, *mox*, ſignificet quod ſummatim cog-
noſcatur, & res † non requirit altiorem inda- 61
ginem, tradit Bartol. in l. res quæ. §. res au-
tem. ff. de iure fiſci, quem citat Gomez A-
rias in l. 77. Tauri, numero. 3. Qui ponit
exemplum in creditoribus ſe opponentibus
coram iudice fiſcalium rerum ad petendum
debita: faciunt quæ ſcribo ſupra de excep-
tionibus requirentibus altiorem indaginem.
Et quod interdictum quorum bonorum lo-
cum habeat, etiamſi opponatur pendere
quæſtionem falſi teſtamenti in alio iudicio,
tradit notanter Matthæur de Afflict. deci-
ſione. 54. numero. 3. cum ſequentibus, vbi
plura de materia ſcribit Rebuff. qui non ci-
tat Afflictum tomo. 1. ad conſtitut. Regias,
titul. de ſententijs executorialibus, gloſſ. 7.
numero. 11. pagin. 317. vbi tradit, quod ſen-
tentia recredentiæ lata ex titulis executari
debet, non obſtante quod allegetur falſitas
tituli. Et propriur ad iſta facit egregia do-
ctrina Baldi in rubric. de cauſa poſſeſsio. &
proprietat. column. vltim. in verſic. & nota
quod edictum, numero. 13. vbi notanter di-
cit quòd ſtatutum dicens, quòd defuncti poſ
ſeſſio continuetur in hæredem eo quia ha-
bet effectum retinendæ, & recuperādæ poſ
ſeſsionir, habet talem effectum, quòd non ad
mittitur contra agentem beneficio talis † ſta- 62
tuti dominij exceptio etiam in continenti
probanda, quam doctrinam refert, & ſequi-
tur Decius dicendo eam eſſe ſingularem, vbi
eam confirmat in dicto conſil. 84. num. 1. in
verſic. 1. præterea tale ſtatutū: ad quos alios
Doctores citat Tiraq. in tract. le mors. p. 6.

declaratio. 5. num. 5. pag. 258. vbi in ſpecie diſputat, an in caſu ſtatuti Mediolani obſtet exceptio dominij. Quæ doctrina notanda eſt pro intellectu prædictæ l. 45. quamuis ſi vera ſunt, quæ ſtatim teneo, num. 153. & ſequenti, non ſine iuſta ratione apud nos de hoc dubitari poteſt; vtcumq; ſit, eſt mente tenenda pro extenſione illius legis, & confirmatione eorum quæ hic tractantur. Et ad iſta facit notabilis doctrina Anton. Natæ in conſil. 473. numer. 6. & 7. libr. 2. vbi reſoluit quod ſentētia lata in fauorem filij, per quam ei fuit data poſſeſsio bonorum tanquam filio, ex eo quod proprietas requirebat altiorem indaginē, non fuit ei data in iudicio proprietatis, per l. penultim. ff. de his qui ſunt ſui, vel alieni iuris: & l. ſi quis à liberis. §. ſi vel parens. ff. de liber. agnoſcend. & per alia quæ tradit, ad quem addo ſingularem l. vltima. titul. 19. part. 5. in fine, facit reſolutio Caroli Ruini in conſilio. 87. numer. final. libr. 3. & quod ex Baldo tradit Tiraquellus in tractatu le mors, part. 2. declaratio. 1. & Antonius Gabriel libro. 7. communiū opinio. in concluſione. 6. num. 17. pagin. 418. vbi ſcribit, quod exceptio falſitatis, quæ requirit altiorē, & non conſtat ex facie ſcripturæ, nō impedit executionem diſpoſiti ex Iaſ. in cōſilio. 85. libr. 1.

Ex quibus legibus & doctrinis in practi-
63 ca † ad plura negotia ſumpſi argumentum,
præcipuè ad reſtitutiones quas petunt ciuitates & villæ huius Regni de reſtitutionibus terminorum, ſecundum prædictam legem Toleti. Nam ſi quis doceat de titulo Concilij, quod factum fuit ante annum milleſimū quingenteſimum quadrageſimum ſecundū, vel de titulo Regali, licet ex aliquibus cauſis prætendatur, quod titulus eſt inualidus, adhuc reus debet in poſſeſsione tueri, quia ex ſuperioribus titulus inualidus ſufficit in poſſeſſorio, & in proprietate de vero & iuſto titulo agendum erit. Ad quod conducit ſingularis doctrina Matthæ. de Afflict. in cōſtitution. Neapolitan. libr. 1. dict. rubric. 24. numero. 60. fol. 76. vbi inquit, quòd ſi Rex in venditione facta per priuilegium, quod habet vim legis, iuxta l. Cæſar. ff. de publica. dicit, quod omnibus denegat audientiam cōtra emptorem, ſi quis vellet agere poſſeſſorio contra emptorem recuperandæ, non eſt ſibi concedenda audientia ſi opponatur exceptio, quam probat per oſtenſionem priuilegij, & eſt illa exceptio talis naturę quod impedit litis ingreſſum. Et ex prædictis doctrinis, & reſolutionibus reſolutum fuit in praxi, quod ſi inter aliquas partes fuit ſcriptura facta contra quam allegetur metus, vel impreſsio, læſio enormiſsima, dolus, vel aliud ſimile, quod tales exceptiones non habent vim in iudicio poſſeſſorio, ſi ſuper eo ſit lis, ſed debent reſeruari ad iudicium proprietatis tanquam requirentes altiorem indaginem. Et in iudicio poſſeſſorio ſcriptura eſt obſeruanda bonorum. Et quod interim quod tractatur de validitate donationis factę inter maritum & vxorem, ſit reſtituenda poſſeſsio, tradit Aluar. Valaſc. conſultatio. 94. num. 10.

Ex iſtis etiam confirmatur doctrina ſingularis Quintiliani Mandoſij, quam quotidie videbis in facto, is inquam, in tractatu de ſignatur. gratiæ. verſiculo, clericus, ſiue prælatus, folio. 112. columna. 1. ad medium, tradit quod commiſſarius Apoſtolicus, ſiue ab eo ſubſtitutus, vel collector bonorum mobilium, & immobilium, ſolet aſſequi poſſeſſionem non expectata declaratione, an defunctus condiderit teſtamentum, & an illud facere potuerit, vel ſuper quibus bonis diſponere potuerit, & diſpoſuerit, & conſanguinei, ſiue defuncti hæredes experire neceſſe eſt via ordinaria cōtra Cameram: citat Cardinalem in cap. niſi, notabil. 3. de renunciation. & deciſionem Paleoti. 27. Et pro
hoc etiam facit, quod in cauſa poſſeſſoria † 64
ſufficit oſtendere titulum coloratum, ſecundum Innocentium in cap. veniens, de teſtibus; vbi notat Felin. qui alios refert: & Decius in conſilio. 7. & in l. vltim. numero. 46. C. de edict. diui Adrian. vbi etiam aliqua ſimilia adducit. Et addo vnum ſingulare, & in practica multum neceſſarium, & quod iam contigit, ſcilicet quod in iudicio, quod interim vocamus, non poteſt allegari nullitas, vt tradit Menochius de retinend. poſſeſsio. remedio vltim. numero. 52. pagin. 293. ſed non indiſtinctè verum credo, quibus conuenit quod in materia poſſeſsionis non attenditur titulus, ſed poſſeſsio, vt tradit Caſſanæus in conſuetudinibus Burgundiæ, rubr. 7. §. 1. pagina. 697. verſiculo, & aduerte, quòd ſi ſpolietur. Et in iudicio poſſeſſorio
† præſumitur bona fides abſque aliquo titu- 65
lo, ſecundum Innocentium in cap. 2. de in integrum reſtitu. vbi Ioann. Andre. & Cardinal. numer. 6. & Imol. Domini. in cap. 1. de præſcript. in 6. Menoch. in tractatu præſumptionib. libr. 3. præſumptione. 103. numero 19. pagin. 447. Et eſt generalis doctrina Innocent. in cap. 2. de cauſa poſſeſsion. & pro
prie. quod in poſſeſſorio exceptio † proprie 66
tatis non admittitur: notat Decius qui plura refert in dict. l. vltim. nu. 19. & in conſ. 120.
& Angel. in l. 2. C. eodem titul. & eandem † 67
concluſionem docet. l. 27. titu. 2. part. 3. quæ generaliter dicit, quod exceptio proprietatis nō impedit, quo minus de poſſeſſorio tractetur, niſi de iure petentis poſſeſsionem in continenti poſſit conſtare, quod etiā cauetur

in

in d.l.2.tit.14.par.6.vbi hoc tradit Gregor.
Lopez in glo.in verb. *Otro embargo*, & in l.
3.eod.tit.14.part.6.in verſ. *Que lo queria lue
go probar*. Ad quod plures Doctores citat
Natta in conſi.236.nu. 2.præcipuè Cinum
Bartol.Decium in d.l.vltim. C.de edict.diui
Adria.Roland.in conſi.48.num. 51.lib.4.&
tradit notanter Iacob.Puteus deciſi. 29.per
totam,li.3. ad hoc legendus,his conueniunt
quę latè ſcribit Lancellotus in tract.lib.3.c.
24.num. 1.cum ſequentib. pag. 36.vbi latè
diſputat quomodo in iudicio attentatorum
obſtet exceptio proprietatis notoria,& li-
cèt idem Gregor.Lop. in d.l. 27.in gloſ.in
verbo, *Qye le entregaſſe*, teneat quod l.illa
27.intelligatur ſolum in interdicto adipiſcē
dæ, & idem teneat Anton. Gomez in l.45.
Taurina,num.184.ſemper horum opinio mi
hi maxime dubitabilis fuit, quia d. l. 27.lo-
quitur generaliter,& ideò generaliter eſt in
telligenda,vt ſunt iura vulgata,nec eſt ſitua-
ta in titulo,in quo ſolum tractatur de inter-
dicto adipiſcendæ, ad hoc vt dicamus,quod
eſt intelligenda iuxta titulum in quo eſt ſi-
tuata,&(vt prædixi)idem ſtatutum eſt in re
medio d.l.vltim.C. de edict. diui Adrian.vt
conſtat ex dict.l.2.quæ probat, quod reme-
dium prædictæ legis ceſſat, vbicumque of-
fertur probatio,& liquidatio in continenti,
& leges tam Regiæ,quàm ciuiles ſemper e-
xoptant lites abbreuiare, & ne lites ex liti-
68 bus oriantur, vt vbique videre licet. Et †
ideò in hac ipſa noſtra materia quamuis tem
poribus præteritis cognoſcebatur de tenu-
ta rerum maioratus in Regali Conſilio forma
præſcripta ex dicta pragmatica anni 1543.
quam ſupra retuli, & poſteà lis agebatur in
Chancellarijs Regalibus ſuper poſſeſsione,
hodiè per aliam pragmaticam datam Madri-
ti anno 1560. & in pragmatica data Sego-
biæ anno 1565.ſtatutum eſt, quod cognito
ſuper tenuta in Regali Conſilio, in Chancel
laria non cognoſcatur de poſſeſsione,ſed de
proprietate,& ſuper illa ſententietur,quam
uis de iure poſſeſſoris conſtet, ne tot lites
fiant ſuper vna cauſa eum excuſari poſſunt:
maxime hodiernis temporibus,in quibus li-
tes pene immortales ſunt. Et in hac pro-
pria materia, quod obuiandum ſit iſtis iudi-
cijs poſſeſſorijs, plura ſcribit Epiſcop.Sar-
miento lib.2.ſelectar. interpretatio.cap.13.
per totum,pag.88.quæ tamen caute legen-
da ſunt,ne deſtruatur tota machina iuris ciui
lis,Canonici,& Regij,& vniuerſalis practica
regni,& aliarum prouinciarum.

In qua materia animaduertendum eſt pro
ſingulari, quod licèt proprietas abſorbeat
cauſam poſſeſsionis quando ex parte propo
nentis poſſeſſorium proponitur, etiam poſ-
ſeſſorium,vel ipſe conſentit diſcuti de exce
ptione proprietatis,vt tradit Minadoius de-
ciſi.Neapoli.37.n.3.per tex.vbi Ioã.Andr.
Innocent.& Abb.in c.Paſtoralis de cauſ.poſ
ſeſsio.ſcribit etiam notanter Staphile. de li-
teris gratiæ, & iuſtitiæ, in verbo ſpoliatus,
num.18.eſſe in poteſtate iudicis procedere
tam ſuper poſſeſſorio, † quàm ſuper petito- 69
rio,ſi hoc viſum fuerit illi magis conducibi-
le,& vtile partibus, vt parcant impenſis ſu-
perfluis,quem citat Menoch. de recuperan.
poſſeſsione,remed.15. num. 366.pag.507.
& facit pro iſta concluſione, l.emptorem in
princ.ibi: *Quia manifeſtum*, ff. de action.em-
pti,l.dolo,ff.de doli exceptione, l. vltim.§.
nullo,ff.de liber.homin.exhiben. & quia v-
bicumque de exceptione liquere poteſt per
iura ſcripta ſine probationibus facti, ſtatim
ſuper ea eſt pronuntiandum,ne partes labo-
ribus,& expenſis grauentur, ſecundùm In-
nocen.& Compoſtell. in cap. cum inter de
electio.Archidiacon.in c. vltim. de reſtitut.
ſpoliat.lib.6. Et quod exceptio iuris dicatur
de his, quæ incontinenti probari poſſunt
impediatur beneficium dictæ legis vltimæ
tradit in bono caſu Curcius Iun. in conſ.31.
num.9.& faciunt quæ ſcribo infra. Et con-
firmo, quia † probationes non ſunt de ſub- 70
ſtantia iudicij ſecundùm Bart. Bald.& Ange
lum in l.prolatum, C. de ſententijs & inter
locutionibus omnium iudicum, Bald.in l.qui
accuſare, C.de edend. cum concordantib.vt
per Vantium de nullitate,titul de nullitate
ex defectu proceſſus., num. 38.pagin.639.
De quo legantur Maranta in Speculo au-
reo,4.part.diſtinctio.9.num.1.fol.86. & in
part.6.verſicul.expeditam 2.part.num.10.
fol.238.Menochium lib.2.de arbitratijs ca-
ſu 15.num.10. Iacob. Puteus deciſio.401.
part.1.& deciſio.204.eadem parte, & deci-
ſio.338.par.2.Petrum Barboſam in 3.part.
rubricæ,ff.ſolu.matrimo.nu. 122.pag 124.
Vantius in tract.de nullitate,tit.de nullitate
ex defectu proceſſus,n.37.pag. 638. Nico
laus Boeri.deciſ.247.n.3.Et quod probatio
nes ſint † de ſubſtantia iudicij,probat l.1.tit. 71
15.p.3. & pro opinione Curcij facit quod
ſcribit Burſat.conſ.129.nu.71.lib.2.vbi tra-
dit inter alia,quòd ius ſemper eſt certum ad
hæc legendus. Sed quod error iuris intricati
æquiparetur † errori facti, ita vt excuſet à 72
mora,tradunt Alex.in conſ.214.nu.8.lib.6.
& in conſ.18.nu.10.lib.7.Crotus conſ 22.
Balden.l.Celſus,nu.17.ff.de vſucapi.Curci;
Iun.conſ.6.num.22.& conſ.28.num.9.Bur-
ſatus conſ.9.num.59. Et quæ † dicatur quæ- 73
ſtio facti,& quæ quæſtio iuris, eleganter ex-
plicat Rebuſ.in l.quod iuſsit,num.100.ff.de
re iudicat.pag.59.Et qualiter exceptio dica
tur,quod quæſtio requirit altiorem indagi-
nē,tradit Seraphinus in tract. de priuilegijs
iura;

Digitized by Google

iuramenti priuilegio vlt.nu.16. Et eſt rece-
ptiſsima ſententia,quod in iudicio adipiſcen
74 dæ † excuſantur ea,quæ requirunt altiorem
indaginem, non quæ in continenti probari
poſſunt,vt volunt Bald.num.42. Dec.num.
20. & 43. Zuchard. num. 162. in d.l.vltim.
C.de edict.diui Adrian. & alij plures,vt per
Menoch.de adipiſcend.poſſeſsione, remed.
4.nu.725. Achilles Perſonal.in tract.inter-
dict. quorum bonorum, num. 110. & num.
154.& alij multi quos notat Burſat.in conſ.
129.num.26.lib.1.& faciunt ſcripta per eũ
dem Menoch.de adipiſcend. poſſeſsione,re
med.3.num.350.& de retineoda poſſeſsio-
ne remed.3.num.673.pag 233.& de recu-
perand.poſſeſsione remed.1.num.239.cum
ſeq.pag. 336. & in eod.tit.remed.15.q.37.
nu.431.pag.118. Ioſeph.Maſcard.in tract.
de proba.lib.2.concl.687. nu. 7.fol 64 qui
latiſsime in numeris ſequētibus tractat quid
erit in interdicto retinendæ, & vti poſside
tis,& recuperãdę,& facit quod ſcribit Burg.
de Paz conſ. 39. qui loquitur in remedio,l.
Soriæ, vbi tradit,quod ſi quis petat bona ſu-
perlucrata conſtante matrimonio ex l.Sorię
impeditur poſſeſsio,ſi per ſcripturas conſtet
bona eſſe capitalia alterius ex coniungibus.
75 Et quod † exceptio illegitimitatis impediat
miſsionem in poſſeſsionem petitam ex diſ-
poſitione d.legis vlt.C. de edict. D.Adrian.
ſi in continenti probetur.tradit in ſpecie Pa
riſi.in conſ.11.nu. 18.lib. 2. quæ concluſio
procedit vbicumque de illegitimitate con-
ſtat per ſcripturam teſtamenti,in quo appa-
ret fuiſſe inſtitutum filium ſpurium, vel in-
ceſtuoſum,vel per aliam ſcripturam ſolem-
nem & iuridicam,vt voluit Bald. in d.l.fina.
C.de edict.diui Adrian.per l.cum lege,ff.de
teſtamentur.Ioan.Igneus in authentica ex cau
ſa,C.de liberis præteritis,Menoch. de adipiſ
cen.poſſeſsione,remed.4.nu.756.pag.115.
& in conſ.180.nu.34.lib 2.& alij quos citat
Anton.Peregrin.in tract. de iur.fiſci,libr.3.
tit.18.num.39.pag.170. & tradit Gratus in
conſ.140.& vlt.lib.1.vbi ex Bald.in dicto lo
co,quod filio ſpurio nato ex coniugato &
coniugata non competit remedium d.l.vlt.
Ad quæ addo notabile conſi. Anchar.225.
videtur prima facie num.12.vbi tradit,quòd
ſi legitimatus accepit poſſeſsionem, quam
poſteà capit ſubſtitutus,videtur ſpoliare le-
gitimatum,& cum conſtat de iure dominij †
76 per præſentantem ad ius patronatus,præfer
tur illi qui eſt in poſſeſsione,C.cum dilectus
de cauſ. poſſeſsio. & proprieta. & volunt
Abb.in c.conſultatio.de iure patronatus,&
alij quos citant Menoch.de recuperand poſ
ſeſsion.remed.1. num.120.Ioan. Gutier.in
conſ.4.nu.34. & quod in caſu legis Toleti,
quæ loquitur de reſtitutione terminorum,
hodie l.3.4.& 7.lib.7.Recopilatio.admitta-
tur exceptio † proprietatis,tradit per plura 77
Auendaños lib.1.de exequend. mandat.c.4.
num.12.fol.44.in quo loco num. 17.verſic.
item quando à reo reſoluit in iſta materia,&
in propoſito dictę legis 4.quòd ſi ille contra
quem agitur ex remedio d.l.Toleti,oſtendit
donationem factam à Cõcillo interim quod
diſputatur de validitate tituli,ſi proferatur
ſententia contra poſſeſſorem, & ab ea apel-
letur,non eſt ſententia executioni mandan-
da,ſi ille titulus fuit datus ante capitulum an
ni 1542.ſecus ſi fuit donatio facta abſque li-
centia Regia poſt datam dicti capituli, quia
tunc ſententia erit executioni mandanda.
Et quod ſtante lege quod quis non poſsit
venire contra Areſta via nullitatis, aut con-
trarietatis, ſed duntaxat via propoſitionis,
erroris,& ſupplicationis,vel reſtitutionis in
integrum,non procedat quando nullitas eſt
euidens, & apparet ex actis,tradit Oſaſcus
deciſio.Pedemontana 542. nu.33.ex Bart.
in tract.ad reprimendam,in verb.ſummarię,
col final.verſicul.quædam ſunt,&alijs,quod
reputo notandum pro intellectu legum 2.&
4.tit.17.*De las nulidades*,lib.4. Recopilat.&
ad alias plures leges poteſt inferri intelle-
ctus.Et quod in omni interdicto obſtet ex-
ceptio dominij, ſi in continenti probetur,
volunt gloſ. in l. ſi de vi, ff.de iudic.ex l.1.
§.1.ff.quorum legatorum,Bald.in l.ſi de pro
prietate,C.ſi à non competen. iud. Meno-
chius &alij plures,quos citat Ioſephus Maſ
cardus in tractat.de probationib. lib.3. con-
cluſione. 1329. num. 2. fol.277.vbi tamen
num.1.plura in contrarium refert, & idem
(videri meo)erit ſi quis petat poſſeſsionem
talium bonorum remedio dict.l.vltimæ,C.
de edict.diui Adriani, ad quæ eſt animaduer
tendum,quia quotidie contingunt, & ſunt
legenda quæ de iſtis exceptionibus † requi. 78
rentibus altiorem indaginem, ſcribit Ioan.
Gratian. Falcon. regula 326. nullitas, &
quod ſcribit Rebuffus in cap.vltimo de cau-
ſa poſſeſsion.& propriet.pagina 75.column.
verſicul.vltim.Abb. vbi reſoluit,quod quo-
ties aliquod remedium, vel aliqua exceptio
reperitur in ſummarijs,& in his quæ requi-
runt veram informationem, ſi tamen oppo-
nens, vel excipiens in promptu ſe offerat
iuſtificaturũ,quia quod modo conſtat,modo
probatur,debet audiri, mouetur per l. ille à
quo §.10.ff.ad Trebellian.gloſ.in l.1. C.de
ędifi.priuat.& per lia iura ſupra citata.Ad
quem addo plura notabilia,quæ refert Sera-
phinus in tractat. de priuilegijs iuramenti
priuil.77.numer.78.& 79.Ex quibus dixit
notabiliter ad noſtrum propoſitum Lucas
de Pena in l.2.C.de fund.limit.lib.11.colu.
2.fol.188.in verſ. & breuiter, quo ſi quis
teneat

teneat feudum, cuius poſſeſsio non cadit in
eo, vt clericus mancus, debilitatus, & huiuſ-
modi, quamuis ſit feudum nouum, poteſt à
curia, ſeu domino ſpoliari poſſeſsione ip-
ſius, niſi doceat in promptu ſe ſuper hoc diſ
penſationem habere: de quo etiam agit An-
dreas de Iſernia in conſtitu. de violent. l. 1.
in fine, & tradit Buiſatus in dicto conſilio
229 oblitus de Luca de Pena, qui latè pro-
bat, clericum non eſſe mittendum in poſſeſ-
ſionem rerum feudalium.

Qua in re eſt animaduertendum ad do-
ctrinam Matthæi de Afflictis deciſione 361.
num. 41. vbi tradit, quòd poteſt haberi poſ-
79 ſeſsio † alicuius rei, cuius proprietas habe-
ri non poteſt per regulam l. 1. §. ſi vir vxo-
ri. ff. de acquirend. poſſeſsione, quæ doctri-
na notanda eſt ad eos qui cum notorie ſint
incapaces, in poſſeſsionem bonorum maio-
ratus ſe immiſcuerunt. Nec obſtat lex vltim.
titul. 10. part. 7. quæ vult, quod in interdicto
recuperandæ non obſtat exceptio dominij,
quia dicta lex non loquitur quando proba-
tio offertur in continenti, & cum ſit nouior
dictis legibus 27. titul. 2. & l. 2. titul. 4. de-
bet intelligi ſecundum illarum diſtinctio-
nem. Et pro intellectu iſtarum legum legen
da ſunt quæ ſcribit Decius in conſilio 191.
num. 9. vbi ex Innocen. Anton. Imola, &
alijs ponit reſolutionem, quòd agenti inter
80 dicto recuperandæ obſtat † notorius defe-
ctus proprietatis. Ad quem addo Menoch.
de recuperanda poſſeſsione remedio 15. nu.
480. pagin. 519. & pro hoc conducunt alia
quæ ſupra ſcripſi ex Alexandr. in §. nihil cō
mune, nu. 12. & alijs.

Ex quibus aliàs in facto ſuſtentaui, quod
81 cùm quidam vaſſalli cuiuſdam loci huius re-
gni litigarent cum domino † ſuper impoſi-
tionibus & oculis fuiſſet concluſa in diffini-
tiua tam in proprietate, quam in poſſeſsio-
ne, licèt dominus probaret in iudicio poſ-
ſeſsionis ſe percepiſſe illas impoſitiones per
quadrigenta annos, ſecundum formam di-
ctæ pragmaticæ, ex quo iam in proprietate
conſtabat de non iure dominij, non erat in
poſſeſsione tuendus, quòd eſt notabile, &
pro hoc facit regula capit. cum dilectus de
cauſa poſſeſsio. & proprie. Ad hoc propoſi-
tum eſt ſingularis quædam regula, quæ ad
varia negotia eſt maximi momenti, quam
tradit gloſ. Pariſien. in conſuetud. Pariſien.
part. 1. §. 42. num. 28. fol. 299. vbi dicit, quod
82 omnes prouiſiones † ceſſant, quæ pendente
lite fiunt, ſi in continenti lis finiri poſsit,
per l. ſi is à quo in princ. ff. vt in poſſeſsio.
legator. & dict. l. 3. §. ibidem. ff. ad exhiben.
l. 1. C. de noui. oper. nuntia. quod eſt intelli-
gendum, vt ſcribit eadem gloſ. Pariſ. 2. part.
conſuetu. §. 52. num. 559. fol. 46. eleganter
Rebuffus tom. 1. ad conſtitu. Regias, titul. de
literis obligatorijs, art. 6. glo. 3. numer. 25.
pag. 141. vbi tradit, quòd quando poteſt iu-
dicari ſuper proceſſu ordinario ſtatim non
ſoluitur interim, nec fit prouiſio; & idem tra
dit in titul. de ſententijs prouiſionalibus, ar-
tic. 1. glo. 6. pag. 260. quod eſt in praxi con-
ſideratione dignum, & raro animaduertitur,
pro quibus eſt bonus textus in cap. Paſtora-
lis de cauſ. poſſeſsio. & proprietat. ibi: Si ve-
rus renuntiatum fuerit, vel concluſum in
cauſa, vt poſsit cauſa proprietatis diffinitiuæ
ſententiæ calculo terminari, & quod petito-
rium in continenti probatum excludat poſ-
ſeſſorium, tradit ex communi Bellam. in con
ſilio 18. cap. 3. Nicolaus Boerius deciſio. 73.
in fin. Lancellotus in tractat. de attentatis, 2.
part. cap. 12. de attentat. appellat. o. penden
te limitatio. 2. num. 42. pag. 224. Faciunt ſcri
pta per Iacob. Puteum deciſio. 83. num. 4.
lib. 2. Et quod in poſſeſſorio adipiſcendæ † 83
obſtet exceptio dominij in continenti pro-
banda tradit idem Puteus deciſio. 316. num.
5. part. 1. ex Baldo, & Decio, quos citat. Et
quod in tertia inſtantia admittatur † excep- 84
tio dominij in continenti probanda tradit
notanter idem Iacobus Puteus deciſion. 57.
lib. 2. quod reputo notabile pro deciſione
Matthæi de Afflictis 155. De quo vltimò,
quia punctus eſt egregius, & in praxi neceſ-
ſarius legenda ſunt quæ ſcribunt Abbas in d.
cap. Paſtoralis, num. 34. vbi Rebuſſus am-
pliatio. 10. pag. 337. Vantius de nullitate, ti-
tul. de defectu iuriſdictionis ordinariæ, nu.
86. pagin. 262. Lancellotus in tractat de at-
tentatis, par. 2. cap. 2. limitatione 37. num.
8. pag. 260. Iacob. Puteus deciſio 184. num.
4. pag. 195. Cephalum in conſilio 428. num.
5. lib. 3. Aluarum Velaſco conſultatione 91.
in fin. cap. 1. vbi notatur de ſequeſtratio. poſ
ſeſsio. Matthæum ab Afflictis deciſio. 53. &
in conſtitution. Neapolitanis in præludijs,
quæſtio. 10. num. 9. fol. 7. Marantam in ſpe-
culo aureo in verſiculo expedita ſecunda
parte nu. 151. fol. 267. Menochium de reti
nenda poſſeſsio. remedio 5. num. 94. pagin.
264. & pro intellectu text. in d. l. 7. vide
etiam Menchac. lib. 2. controuerſia. illuſtri.
cap. 88. num. 1. vbi tamen non animaduertit
ad concluſionem generalem, quam ego ex
illa lege elicio, quæ ad plura ſeruire poteſt.
Et facit egregium conſilium Oldral. 139 ad
habendum, num. 9. & doctrina Bart. & Ripæ
num. 15. & num. 30 in l. 4. §. condemnatum,
ff. de re iudica. vbi Bart. & Rip. volunt, quod
nullitatis exceptio † impedit ſententiæ exe 85
cutionem, vbi offertur probatio in continen
ti; & plura ſcribit Aymo. conſi. 207. num. 8.
& conſi. 104. num. 7. latiſsime Menoch. va-
rijs in locis, præcipuè de adipiſcen. poſſeſ-
ſione,

ſione,remed.6.num.48.pag.155.col.2.& remed.4.num.530.pag.97.In quibus locis varia & ſingularia legi poſſunt pro declaratione eorum,quæ hic tractantur,ad quem iungo Bartol.in l.vlti.C ſi ex ſalſ.inſtru.& deciſionem Rotæ in nouiſ.16.aliàs 393.nu.1. & 2.de reſtitu.ſpoliato. quæ vult ſpoliatum non eſſe reſtituendũ quando conſtat de non iure ſpoliati per inſtrumentum publicum, quod habet executionem paratam,idem volunt Decius in conſi.302.num. 22.Barthol. Socin.conſi.87.num.23.lib.3.Capiti.deciſ. 77.nu.4.& 5.& alij quos citat Ioſeph.Maſcard.in tract.de probatio.lib.3.conclu 327. num.6.fol.276.Quibus addo pro maiori declaratione noſtræ materiæ,quod producens
86 ſcripturam † maioratus ſimul cum priuilegio,& facultate Regia, quæ fuit conceſſa ad faciendum maioratum dicitur euidentiſsime probare,vt conſtat ex reſolutione Felin.in c.licet cauſam,nu.10.de probatio.& deciſio. Capitij.121.nu.27.& Felin.in dict.loco alia ad propoſitum adducit,&quod probationes in iſta materia non ſint admittendæ,etiam in continenti vbicumque eſt præſumptio,quod malitioſè,& per calumniam auferatur, tradunt Abb. in conſi.83.lib.1. Menoch.in tractat.præſumptio lib.2. præſumptio. 47.nu. 8.qui incicpat Couarr. in pract.quæſtion.c. 16.num.2.

Rurſus,pro prædicta ſententia(vt ad quæſtionem inſtitutam redeam) facit quia defe-
87 ctus notorius iniuſtitiæ principali † non impedit reuocationem attentatorum, c.ſi conſtiterit,de accuſa. de quo pũcto nouiter,& egregius quam omnes agit Epiſco.Couar.in pract.quęſt.q.23.nu.4.cui tamen addo Abbat.in c.in literis,num.26. de reſtitutio.ſpolia.Ludouic.Gom.in regul. de annal.poſſeſſione,q.57 & in regul.de non iudicand.iuxta formam ſupplicatio. q. 5.pag. 288. quod hodie latiſsime reſoluit Robert. Lancellot. qui refert Epiſc.Couar.in loco prędicto, is inquam in lib. de attentat.part. 3.c.23.q.1. nu.12.cum ſeqq.pag. 428.& tradit Ioſeph. Maſcard.in tractat.de probationibus, lib.1. concluſio.145.num.6.cum ſequent.Pariſius qui alios citat in conſi.12.nu.5.lib.4.Nec eſt omittenda doctrina Aufrer.in deciſ.Toloſa. q.431.vbi dicit, quod ſufficit præſentatio à laico ſi agat poſſeſſorio,docere de inſtitutione omiſſa præſentatione, notat Petrus Rebuf.in tract.de pacifico poſſeſſor. pag.281. num.43.& vide illum nu. 206.ſcribit etiam Matthæus de Affiict.dict.rubri.24.num.47. quod licet tenens & poſſidens feudum non
88 poſsit habere dominium ſine inueſtitura, † tamen poteſt habere poſſeſſionem feudi,de quaſi fuerit ſpoliatus,poteſt agere poſſeſſorio,quæ doctrina eſt magnifacienda in propoſito,quia difficilem reddit aliam doctrinã Menoch.in conſi.364.nu.65.cum ſequenti. lib.4.vbi tradit, quod petens poſſeſsionem bonorum feudalium,vel in illa manuteneri, non eſt audiendus,niſi oſtẽdat inueſtituram validam,quia cauſa poſſeſsionis feudalis habet admixtam cauſam proprietatis, vt dicit late dixiſſe in tract.de retinend.poſſeſsio.remed.3.num.377.cum ſequentib. qui tamen non meminit de dicta doctrina Affiict.Et ibi tandem concludit, quòd quãdo exceptio incapacitatis,& inhabilitatis ſtatim probari poteſt,locus eſt miſsioni in poſſeſsionem,vt etiam dixi latiùs de poſſeſsion adipiſcend. remed.4.num.757.quæ notanda tamen ſunt ad ea,quæ ſupra & infra ſcribo,& ad propoſitum iſtius quæſtionis,& materiæ.Et in bonis feudalibus legenda ſunt quæ ſcribo ſupra ex reſolutione Cæſaris Genuenſis in l. vnica,C.ſi de momentanea poſſeſsione,nu. 83.& infra nu.174.& nu.225.Nec minus facit quod notanter ſcribit Lancellot.in tract. de attenta.par.2.c.17.de attenta. nullita.pẽdent.num.153.pag.339.vbi ponit regulam, quod dum diſputatur de iuribus priuilegij, interim non eſt quis commodo poſſeſsionis priuandus per c.1.vt lite pendent. Adduco etiam Bald.in d.l.vltim.num. 20.C.de ædict.diui Adriani,vbi vult,quod ſcriptura ſolemnis priuata ſufficit in poſſeſſorio, ſed in petitorio non,niſi ſit publicata.

Tandem pro prædicta ſententia non eſt prætereundum,quod ferè in proprijs terminis ſcribit Gregor. Lopez in d.c.10. tit.14. in glo.in verbo,*Propriedad*,par.6.vbi dicit, quod ſi aliquis occupauit bona maioriæ, & veniat filius,vel filia,quæ ex tenore,ſeu vocatione ſcripturæ maioratus prætendat maioratum,& petat ſibi tradi poſſeſsionem,& quod pendente impubertate quæſtio ſuper filiatione,& bonis differatur, quod † conſti- 89
to ſummariè de filiatione, poſſeſsio eſt ei concedenda,& quæſtio debet ſuper filiatione differri,quod fundat ex tex. in l.3.§.parui,& §.ſi quis liber.ff de Carbonia. edict. & in d.l.2.titul.14.melius facit text. in d.l.1. §.ſed etſi quis, quam ſupra retuli, licèt poſteà Gregor.Lop. in fine gloſ.ſentiat,quod hoc dictum procedit ſolum in maioratu,quæ venit iure inſtitutionis,non etiam in maioratu qui venit ab anteceſſoribus, de quo lege quod ſcribo in initio iſtius tertiæ partis,à n. 71.& dict.l.7.tit.22.par.3.vbi Gregor.Lopez:iſtis eſt germanum, quod minor poteſt
agere † in iudicio poſſeſſorio abſque curatore,l.3.C.qui legiti.perſonam,gloſ.in cap.ex 90
parte de reſtitu.ſpoliat. de quo per Aufrer. capell.Toloſa.deciſio.106.cum concordantibus,vt per Menochium de recuperan. poſſeſsio.remed.6.nu.36.pag. 376. Sforc.Od.

in

in tractat.de in integrum reſtitutio. part.2.
quæſt.68.artic. 6.num. 41. pag.779.Et ex
hoc diſputant DD.an minor reſtituatur ad-
uerſus ſententiam latam in iudicio poſſeſſo-
rio,vt Alberic.in l.3.C.qui legiti.perſonam,
& alij ibi,quod latè diſputat Menoch.de re-
tinend. poſſeſsione remedio 3.num.851.
pag.251.colum.2.vbi num.857.tradit regu
lam d.l.3.C.qui legiti.perſonam.

Deinde huc ſpectat doctrina Angeli in
conſilio 219.thema tale eſt, vbi dicit, quod
licèt aliqua res præſcribi non poſsit, ſi ta-
men ille qui eſt in poſſeſsione eiuſdem tur-
batur,poteſt agere contra turbantem,& ex-
pellere ſpoliantem. De quo vide Aegid.Boſ
ſi in practic.crimina.tit.de fiſco,& priuileg.
eius,nu.59 pag.666.

Ex qua doctrina infertur, quod quamuis
91 res maioratus præſcribi non † poſsit (quod
tractabitur in quarta parte huius operis,q.
21.)ſi tamen aliquis illam poſſederit per ali-
quot annos,eſt in poſſeſsione tuendus,non
obſtante quòd allegetur per vocatum ad
maioratum, quòd res eſt impræſcriptibilis,
modò concurrant ea quæ ſcribo in quæſtio-
ne 6.ſupra eodem. Ad quod etiam facit,quia
92 bene † poteſt poſsideri res,cuius proprietas
haberi non poteſt,ſecundùm gloſ.in cap.di-
lectiſsimi 12.quæſtion.1.notat Andreas de
Iſernia in cap.1.de prohibit.feud.aliena per
Federic.§.illud quoque,colum.fina. Ex quo
dixit Gregor.Lopez eum citans (quamuis
per verbum forte in l.7.titul.29.part. 3.in
gl in verbo,*Plaças*,verſi.tertio limita.Quod
licet platea,ruæ, & aliæ ſimiles res præſcri-
bi non poſsint,ſecundum diſpoſitionem prę
dictæ legis in proprietate,in poſſeſsione ta-
men ſunt præſcriptib les, vbi plura ad con-
firmationem iſtius opinionis adducit, quod
ante eum tenuit Aym.à Gregor.Lopez non
relatus in tract.de antiqui.tempor.4.p.num.
204 fol.329.quem lector legat.

Infertur etiam ex omnibus ſuperioribus
93 valde periculoſam eſſe ſententiam † Maſue-
rij in practica titul.de poſſeſſorio,§.item hæ
res qui ſuccedit, §. item dato quod ille vbi
opinatur,quòd ſi hæres inſtitutus in teſtamē
to apprehenderit poſſeſsionem rerum hæ-
reditariarum, poterit hæres abinteſtato ad-
uerſus eum manuteneri,& idem tradunt Ni
cola.deciſ.156.nu.9. & alij quos citat Tira-
quell.in tract.le mors,p.2.declaratio.7.num.
3.pag.91.quod,vt prædixi,difficillimum mi
hi videtur. Infero etiam ad doctrinam Silua.
in conſ.105.nu.10.vbi tradit, quòd ſi prętē
datur non deberi ſolui cenſum ob aliquā cau
ſam, talis exceptio eſt reſeruāda ad iudicium
proprietatis,quod ad multa reputo notabile,
& ſupra tetigi. Nec minus facit ad iſta doctri
na Bart.in l.1.§.ſi inter, ff. de litigioſ. nu.2.
vbi vult,quod res nō efficitur litigioſa † pro 94
pter litem motam in poſſeſſorio,& idem vo
lunt Angel.in authen.de litigioſis, col.2.In
nocent.Abb.& Dec.in c. 1.de confirmatio.
vtili, vel inutili,&alij quos citat Oſaſc.deciſ.
Pedemon.144.nu.10. Infero etiam ad quæ-
ſtionem notabilem, quòd ſi ſit lis ſuper ali-
qua re, quæ prætenditur eſſe ex maioratu,
ſed de hoc,& de identitate illius non cōſtat
clare per ſcripturam,& dubitatur de identi-
tate illius,interim quod ſuper hoc diſputatur
ſuper poſſeſsione, eſt tuēdus in poſſeſsione
ille qui in ea † reperitur,& habet titulum ad 95
rem ſuper qua litigatur, pro qua concluſio
ne faciunt quæ ſcribo in 4.p. q.20.à nu. 24.
vbi tracto qualiter bona præſumantur eſſe li
bera. Rurſus vbicumque aliquis eſt adeptus
poſſeſsionem rei relictæ in minus ſolemni te
ſtamento, cōpetit ei retentio ſecundùm Bar
tol.in l.nemo poteſt,nu.28.ff.de lega.1.vbi
Iaſ.nu.94.& Ripa nu.96.commnnem dicunt,
quos citat Anton. Gam.deciſ. 248.nu.2. Et
quod minor in iudicio poſſeſſorio † habeat 69
legitimam perſonam tradit Iacob.Pute.de-
ciſ.162.nu.4.lib.1.per legem final. C qui le
gitimam perſonam, Lantianc.in c.qui gene
raliter,§.fin.de procuratorib.in 6.

Infero etiam, † quod l.1.tit.18,lib.9.Or- 97
dina.quæ diſponit,neminem excuſari à ſolu
tione gabellarum, quamuis ſe defendat cum
præſcriptione immemoriali, præcedit reſpe
ctu proprietatis,non poſſeſsionis. Et idem,
quod d.l.1.diſponit l 2.tit.15.lib. 4. Ordin.
ſed & idem dici poteſt in caſu l.1.d.tit.15.
quæ loquitur de tempore requiſito ad præ-
ſcriptionem iuriſdictionis, quæ ſecundùm il
lam legem præſcribitur tempore immemo-
riali:nam d.l.procedit vbi agitur de pręſcri
bendā iuriſdictione in proprietate, non au-
tem in poſſeſsione, quia in tali caſu non re-
quiritur præſcriptio immemorialis. Ad hæc
facit quod ſingulariter ſcribit Rebuf.in tract.
de pacifico poſſeſſor.nu. 159.pag. 295.vbi
tradit,quòd licèt beneficium ſeculare nō poſ
ſit † poſsideri per regularem,nec beneficium 98
regulare per ſecularem ſine diſpenſatione,
c.cum de beneficio de præben.in 6.ſi regula
ris † habens beneficium ſeculare ſpolietur, 99
licèt ſit inhabilis reſpectu tituli,poteſt tamē
intentare remedium poſſeſſorium reſtituen
dæ,& facit fructus ſuos,cum poſsit præſcri-
bere,citat Rebuf.Felin.in c.in noſtra,in fin.
de reſcrip. & idem tradit Staphil. de literis
gratiæ & iuſtitiæ, tit. de varijs modis voca-
tio.verſ.ſextus vocationis modus,pag.126.
nu.7.vbi citat deciſ.Rotæ 4.& idem Rebuf.
in praxi beneficia.in 3.p.ſignaturæ, nu.25.
pag.168.ſcribit,quòd ſi clericus erat in poſ-
ſeſsione præſentādi ad iu. patronatus,quod
laico cōpetebat,valet prouiſio facta à Papa,
non

non facta mentione, quod laicô competebat per regulam, e. conſultationibus de iure patronat. & doctrinam Cardi. conſ. 69. Vacante. col. 2. & de tituli probatione in rebus beneficialibus plura notabilia ſcribit Maſcard. in tract. de probationibus, lib. 3. concluſion. 1384. num. 1. cum ſequentibus, fol. 335. Ad iſta legendu ſeſt prius dicta concluſio. 145. num. 9.

Iudices ordinarij qualiter poſsint de cauſa nobilitatis cognoſcere, vbi agitur de tuẽdo ſpoliatum, nu. 100. & 101.

Fratri hæredi in teſtamento in ſcriptis inſtituto an danda bonorum poſſeſsio ex beneficio, l. vltim. C. de edict. diui Adria. cum ſoror opponit ſe habere aliud teſtamentum in ſcriptis, quod allegat eſſe poſterius, num. 102.

Vaſſalli ſi prætendant, quòd non potuerunt alienari virtute priuilegiorum, debet allegatio reſeruari ad proprietatis iudicium, nu. 103.

Poſſeſsio, & proprietas qualiter differant, nu. 104. & 116.

Tranſactio ſi fiat à litigantibus ſuper bonis maioratus, & poſtea ſucceſſores allegent de nullitate, eſt in poſſeſsione tuẽdus, qui tranſactionis virtute bona poſsidet, numer. 105.

Filio legitimato an danda ſint alimenta pendente lite ſuper legitimitatis validitate, n. 106.

Lis ſi pendeat ſuper matrimonio apud iudicem Eccleſiaſticum, an durante hac cauſa poſſit ſucceſſor in bonis maioratus petere a iudice ſeculari poſſeſſionem rerum maioratus, nu. 107. & 108.

Intellectus ad tex. in cap tuam de ordine cognit. nu. 09.

Iudex ſecularis cognoſcit incidenter ſuper matrimonio, quando eſt quæſtio facti, nu. 110. & 111.

Quæſtio iuris & quæſtio facti qualis dicatur, nu. 112 & 113.

Summaria cognitio poteſt ſuper matrimonio coram iudice ſeculari tractari, nu. 114.

Iudex ſecularis an poſsit maritum compellere, vt vxori alimenta præſtet, quamuis vxor habeat ſententiam in fauorem matrimonij, etiamſi ab illa ſit appellatum, nu. 115.

Per inſtrumenti oſtenſionem an conſtet de non iure agentis, n. 117.

Quaſi poſſeſsio filiationis, & confeſsio patris & matris dicentium filium eſſe legitimum, an ſufficiat, vt in poſſeſsione poſsit tueri, nu. 118. 130. 131. & 133.

Confeſsio matris dicentis aliquem non eſſe filiũ mariti, an præiudicet filio, nu. 119. Quid in proprietate, aut poſſeſsione, nu. 120.

Cauſa matrimonialis poſſeſſoria an habeat admiſtam cauſam proprietatis, nu. 121.

Filij debent in poſſeſsione obtinere, donec conſtet in proprietate de exceſſu donationis à patre, vel matre factæ, nu. 122.

Statutum quod aſcendens non poſsit deſcendentes meliorare, qualiter procedat, nu. 123.

Intellectus ad pragm. dotium hodie l. 5. tit. 2. lib. 5. Recop. nu 124.

Intellectus ad l. 27. Taurinam, nu. 125.

Facultatem ſi quis habeat nominandi ad maioratum, & ordinem præſcriptum non obſeruet, qualiter debeat obtinere, qui prætendit quòd ipſe, & non alius debet eligi, numer. 126.

Prætendens quòd poſſeſſor bona maioratus ob non impletam conditionem, vel grauamen, amiſit illius bona, in quo iudicio debeat agere, nu. 127.

Spoliatus an poſsit dici qui conditione non impleta poſſedit, nu. 128.

Filius putatiuus eſt ſucceſſor legitimus bonorũ maioratus, nu. 129. & 130.

Matrimoniũ præſumitur ex longa cohabitatione viri & vxoris quoad legitimationẽ, n. 132.

Agnatio collateralium an probetur probando fraternitatem, nu. 134.

Matrimonium ſi ob publicæ honeſtatis impedimentum non valeat, contrahentes tamen credant illud de facto tenere, filij an ſuccedant in feudo, nu. 135.

Poſt nu. 135. inuenies ſummaria quæ deſiderantur.

EX dictis confirmatur alia notabilis doctrina curioſiſsimi Doctoris Hiſpani Petri Nuñez de Auenda. lib. 1. de exequen. mãda. Regijs, c. 1. nu. 33. fol. 20. verſ. ex hoc deducitur, col. 3. vbi tradit, quod licet iudices ordinarij non poſsint principaliter cognoſcere de cauſis nobilitatis, † poterunt tamen 100
incidenter cognoſcere, an talis ſit in poſſeſſione nobilitatis, aut fidalguiæ per doctrinam Bald. in l. hi qui ad ciuilia. C. de appella. & Iaſ. in l. vlti. in fine, ff. de conſti. Princip. & alia, quæ refert, & idem volunt Otalora in tractat. de nobilita. par. 3. c. 2. num. 8. dominus Antonius de Padilla in l. ſi in ædibus, num. 7 C. de fideicommiſsis, Ioann. Gutierrez de iurament. confirmatorio, part. 1. c. 16. num. 8. fol. 59. Petrus Auguſtinus Morla in emporio iuris, par. 1. tit. 2. de iuriſdictio omni. iudicũ, nu. 155. fol. 87. pro quibus eſt l. 3. tit. 14. *De los deſpojados*, lib. 3. Ordina. quæ eſt hodie in noua Recop. l. 2. tit. 13. lib. 4. ſicuti eam põderaui in q. 14. ſupra cod. n. 19. & faciũt l. & 8. tit. 11. li. 2. Ordin. noui, vbi probata poſſeſsione 20. annorum † tuetur quis in 101
poſſeſsione nobilitatis. Inſero etiam verũ eſſe quod ſcribit practicus Parlad. lib. 2. rerum

quoti-

quotidianar.c.5.nu.24.pag.94.vbi reſoluit, quòd ſi alter ex fratribus petit poſſeſsionem pro indiuiſo, alter vero frater qui eſt bonorumpoſſeſſor contradicendo allegat multa à patre accepiſſe bona, vt illius legitima ſoluta ſit, talis exceptio, quia reſpicit diuiſionē, non impedit miſsionem in poſſeſsionē, nec facit eum legitimum contradictorem. Infertur etiam, quod ſi poſſeſſores bonorum maioratus per plures annos ſolutionem fecerunt alicuius annui cenſus, vt pro aliqua memoria, vel anniuerſario nō poſſunt ſucceſſores contradicere ſolutionem, allegando bona ex quibus ſolutio facta fuit, eſſe maioratus, ſi lis ſit in poſſeſsione, in qua actor interim tueri debet, quod ex facto contigit.

Et per prędicta etiā reſpondi, & obtinui in magno negotio, fœmina nobilis in quodā te
102 ſtamento in ſcriptis † inſtituit fratrem ſuum hæredem, qua defuncta petiuit poſſeſſionē bonorum ex beneficio d.l. vlti. C. de edict. D. Adrian. ſoror illorum fratrum contradixit poſſeſsionem allegando, quod habebat aliud poſterius teſtamentum in ſcriptis, quod probare volebat per teſtes, & quod fuerat illud teſtamētum vltimum: Diffinitum fuit talem oppoſitionem reſeruandam eſſe ad iudicium proprietatis tanquam requirens altiorem indaginem.

Infertur etiam confirmatio eius, quod ſcribit Roland. conſ. 6. nu. 50. verſ. ſimiliter non obſtat lib. 3. vbi fundat, quòd ſi vaſſalli alicuius domini prætendunt, quod non potuerūt
103 alienari vigore priuilegiorū, quę habebant, † non debent obtinere, ſi agatur de poſſeſsione; ſed iſta allegatio eſt reſeruanda ad iudicium proprietatis. Quod eſt notandum pro vaſſallis iſtius regni litigantibus cum dominis ſuper ſimili caſu. Admoneo etiam lecto-
104 res circa differentiam inter † proprietatem, & poſſeſsionem, de quadam ſingulari & extraordinaria doctrina Angel. & Alex. in l. fina. C. de annal. exceptio. vbi volunt, quòd ſi in iudicio poſſeſſorio actor deducat vnam cauſam, & probet alia, debet obtinere, qui allegat Innocen. in c. querelam in fine, de electione, & idem Alex. in additio. ad Bart. in l. 1. §. idem ſcribit Neratius in fin. ff. depoſiti, quos citat Nicol. Boer. deciſ. 42. nu. 2.

Infero etiam in noſtra materia ad quæſtionem quotidie in practica contingentem, liti-
105 gantes ſuper † bonis maioratus faciunt ſuper illis tranſactionem, & confirmant cum regali facultate, poſtea ſucceſſores litigant ſuper illis bonis, & allegant contra tranſactionem, quod non potuit illis pręiudicare ob defectū poteſtatis, voluntatis, & alios effectus, vel nullitates, & petitur poſſeſsio bonorum ſuper quibus facta fuit tranſactio, quia durante lite, & dubio, vtrum tranſactio valuit, vel non, præiudicauit, aut non præiudicauit ſucceſſoribus, eſt tuendus in poſſeſsione ille qui virtute tranſactionis, & facultatis regalis bona poſsidet, reſeruato ſuper talib⁹ bonis iure proprietatis, quod eſt ſummè notandum: & pro hac concluſione facit regula l. iuſte poſsidet, ff. de acquirend. poſſeſsio. l. final. C. de his qui veniam etatis impetrauer. c. 1. de tranſactio. cum concordantib. Infertur etiam in practica, quòd filio legitimato † 106
debent dari alimenta lite pendente ſuper validitate legitimationis. Et pro hac illatione, quam vidi in practica faciunt ſcripta per Porcium Imolenſem in conſ. 102. nu. 33. Bui ſatum in conſ. 129. num. 48. cum ſequentibus, præcipuè nu. 53. lib. 2. Infero etiam ex prædictis ad deciſionem quęſtionis, quæ de facto contigit: fuit conceſſa res emphyteutica ad certas vitas, ille qui nominare poterat, nominauit certas perſonas: opponebatur contra nominationem, quod non potuit fieri, & lis proſequebatur in poſſeſsione, in qua tuitus fuit nominatus, & fuit reſeruatum ius in proprietate, an nominatio valeret, vel non.

Ex his omnibus etiam inferri poteſt, quòd licet pendente cauſa natiuitatis, & illegitimitatis apud iudicem Eccleſiaſticum non debeat cauſa pendens coram iudice ſeculari ſuper hæreditate terminari, vt probatur in c. tuam de ordi. cogni. quod explicant DD. ibi, & Bart. in l. Titia, nu. 2. ff. ſolut. matrimon. Iaſ. in l quoties, num. 6. C. de iudi. ſi † tamen 107
lis ſit in poſſeſsione attentis ſuperioribus, poteſt per iudicem ſecularem terminari. Pro quo etiam facit, quia iudex ſecularis cognoſcit de mero poſſeſſorio ſpirituali, vt probatur in c. vltim. de iudi. de quo plenius egi in q. 11. ſupra eodem, quod eſt notandum ad illum, qui litigat ſuper poſſeſsione bonorum maioratus, & illi obijcitur, quod cauſa matrimonialis, vel legitimationis, adhuc pendet coram iudice Eccleſiaſtico, ſicut viſum fuit † 108
in hac Regali Chancellaria in quadam famoſa lite ſuper quibuſdam bonis maioratus. Et hæc concluſio probatur ex ratione ceſſante tex. in d. c. tuam, vbi cauſa hæreditatis differtur, donec cauſa natalium apud iudicem Eccleſiaſticum terminetur, quia cauſa natalium eſt ſpiritualis, & apud illū eſt tractanda. Quādo autem licèt cauſa ſit ſpiritualis, poteſt coram iudice ſeculari tractari, † ceſſat diſpoſi- 109
tio text. in d. c. tuam, & eiuſdem ratio: & ſic cauſa poſſeſſoria tanquam quid facti poteſt coram iudice ſeculari agitari, & decidi, quod reſoluit in terminis Theſaurus deciſion. Pedemonta. 117. num. 4. Matthæus ab Afflict. deciſion. 2. num. 4. vbi ad additiones Angel. & aliorum, quæ ſunt in libro ipſo Afflictis, & in volumine nouo. Ad quod etiam facit doctrina Bartoli in d. l. Titia nu. 2. vbi dicit,

quòd

quod quandò eſt quæſtio facti,& ſuper ma-
110 trimonio,an interueniat,† vel non,poteſt iu
dex ſecularis de hoc incidenter cognoſcere.
Et hæc Bartoli opinio eſt communis ſecun-
dùm Alex.in d.l.Titia, & in d.l quoties,nu.
6.Ripam in c.2.num.24.de iudicijs,& notat
Felin.in c.cum ſit,nu.1.de foro competent.
Philip.Franc.in Clem.diſpendioſam,col.7.
de iudi.Rip.reſponſ.17.nu. 5.Epiſcop.Co-
uar.qui refert ſingulare dictum Gerardi in
ſingula.96.is inquam in epitom. de ſponſal.
par.2.c.8.§.3.nu.4.fol. 123.& latiſsimè re-
ſoluit,& communem opinionem vocat Fa-
rinac.in pract.criminal.q.7.num.23.fol.56.
Et iſtam ſententiam amplectitur in terminis
Matthæ. de Afflictis in deciſ. Neapolitan.
219.num.5.quæ in noſtro hoc Senatu plu-
ries recepta fuit,Remigius de immunitate Ec
cleſiaſtica,quæſt.2.nu.4.pag. 268.& ad hoc
eſt ſingularis expreſſa doctrina Speculator.
in tit.de competenti iudicis aditio.num.28.
fol.19.lib.2.Et hoc eſt tenendum,quicquid
teneat Abb.in d.c.tuam,num.10.& latè ex
pluribus confirmat Menoch.ad hæc legen-
dus remed.3.retinend. poſſeſsio num.352.
cum ſeq pag.263.Anto. Capici.deciſ.7.nu.
2.Oſaſc.deciſio.Pedemont.137 nu.11.The
ſaurus deciſio.117.& 131.nu.10. Gratian.
Falcon.regul.253.nu.12.Epiſcop.Bernard.
Diaz in regul.459. vbi additio. Salzed.plu-
res refert Menoch.remed 15.de recuperan.
poſſeſsio.nu.212.pag.495.& in conſ.366.
nu.11.lib.4 Franciſcus Marcus deciſion in
quæſtionibus canonicis,nouiſsime Ioan.Gu
tierrez q.34.nu.17.cum ſeq.pag.318 Fran
ciſc.Marcus deciſio.119.par.2.nu.7.& ibi
111 lata additio,& hac ratione iudices laici poſ-
ſunt cognoſcere de decimis,vbi eſt quæſtio †
facti ſecundum Federicum in conſ.245.quē
citat Felin.in c.cauſam quæ num.15.de præ-
ſcrip.tradit Vanti. de nullitat. tit.de nullita.
ex defecto iuriſdictio.ordina.num.54.pag.
246.eleganter Deci.in c.2.nu.24.de iudi.v-
bi glo.Pariſ.in additio.latè Epiſcop.Couar.
in practicis quæſtion.quæſt.35.nu.2.Barbo
ſa in d.l.Titia,ff.ſolut.matrimo.tom.2.num.
45.pag.787.latè Amedeis de Aponte in tra
ctat. an iudex Eccleſiaſticus in multis locis
cum Ruin. in epitome de ſponſalibus,par.2.
c.8.§.12.nu.5.fol.152.hoc ampliat,etiam ſi
agatur de mero Eccleſiaſtico , vt de hæreſi,
contra quem facit text. in c.inquiſitionis,§.
prohibemus de hæreti in 6.& doctrina Au-
char.in c.ea quę de regul.iur.in 6.Alex.in d.
l.Titia,tom.2.pag.769.& Dec.in d.c.2.nu.
24.in verſ.retenta tamen cōmuni opinione:
112 quæ autem ſit quæſtio iuris,† & quæ facti in
iſta materia,vltra loca ordinaria legēdi ſunt
Matth.de Afflict.& Oſaſc.in dictis deciſioni
bus.Quam quæſtionē latiſsime interpreta-
tur nouiſsime Petr.Barbo.l.Titia,ff.ſolut.ma
trimo.nu.29.cum tribus ſeq.ſolut.matrimo.
& prius nu.25.Et quod dubium facti,& du-
bium iuris æquiparetur tradit Curt.Iun.in
conſ.28.nu.8.lib.1.Quod vbicumque agitur
de poſſeſſorio adipiſcend.& requiritur habi
litas perſonæ iudicis laici , principaliter nec
incidenter cognoſcere poſsint,traditur per
Iacob.Put.deciſ 361.par.1.nu.3.allegat no
tata per Deci.in c.2.de iudicijs. Et quod ſu-
per exceptione iuris debeat ſtare,prōnūcia-
ri , nec differri poſsint in fine litis,traditur
per Menoch.lib.1.de arbitrarijs,q.53.nu.4.
& in conſi.367.num.3.& 4.lib.4.& faciunt
quæ ſcribo ſupra Et quod quæſtio † iuris ſit 113
dum ambigitur an aliquid ſecundum leges
fieri poſsit,tradit Menoch. in tract.de præ-
ſumptio.lib.1.præſumptio.11.nu.13.& di-
ctis patrocinatur,quod ſi agatur in cauſis vſu
rarijs de quæſtione facti poteſt iudex ſecula
ris cognoſcere,ſecus ſi agatur de quæſtione
iuris,vt ex varijs auctoribus reſoluit Anto.
Gamma deciſio.194.vbi additio. Ad quem
addo Quintilian.Mandoſ.in tract.de inhibi-
tionibus,quæſt.11.& quæſt.14.titul.7.Gu-
tierr.de iuramento confirmatorio.p.1.§.1.
nu.18.Baldum in d.c.tuam de ordin.cognit.
nu.6.fol.143.Roland. in conſi.77.num.25.
lib.2.& in conſi.95.nu.2.lib.4 Falcon.regu
la 253.& in lib.1.communium opinionum,
pag.108.col.1 Decian.in practic.lib.5.c.12.
nu.1.& 2.fol.120.tom.1.Lancellotus de at-
tent.p.2.c.20.in præfatione de inhibitioni-
bus,nu.79.pag.362.Et iſta coadiuuantur ex
celebri doctrina Speculato.ad illud propo-
ſitum accomodatiſsima in titul. de primo,&
ſecundo decreto,§.reſtat.in verſi.quid ſi aga
tur,vbi dicit,quod ſi agatur de primo decre
to,& filius neget ſe eſſe in poteſtate, poteſt
ſecularis cognoſcere non obſtante d.c.tuam
quod refert Felin. in d. c. cum ſit num.1.in
verſi.tertia declaratio , vbi etiam citat Bald.
in l filium eum diffinimus lectu. 1.in verſi.
item nota quòd poteſt,ff.de his qui ſunt ſui,
vel alien. iur. vbi dicit generalius, quòd in
ſummaria † cognitione,vt puta ad decernen 114
da alimenta,poteſt iudex ſecularis cognoſce
re de matrimonio,& licèt Felin.ad hoc etiā
referat Bald. in l.3. C.de Carbonian. edict.
Bald.ibi hoc non dicit,nec eſt,l.3. in illo tit.
in quo tamen contrariū tenent Ioan.Andr.
in additio.ad Specula.tit.qui filij ſint legiti-
mi §.1.verſ.competit,Romao.in conſ.199.
in fine,quos ſequitur Deci.in d.c.2.nu.24.
verſ.tertio fallit,ſed doctrina Bald.eſt verior
& magis recepta,ſecundùm Menoch.d.reme
dio 3.num.337.& opinionem Bald.ſequitur
Aym.in conſ 258.n.4.& legenda eſt deciſ.
Iacob.Put.361.p.1.quam refero infra hac
p.q.24.

Ex

Ex his etiam dixit Matthæ. de Afflict.in
deciſ.Neapo.152.fuit dubitatum n.4. quòd
ſi vxor habet ſententiā in fauorem matrimo
nij,quamuis ab illa ſit appellatum, & cauſa
pendeat coram delegato Apoſtolico,poteſt
115 iudex † ſecularis decernere, & compellere
maritū ad præſtandum vxori alimenta, nec
dicitur aliquid attentare;& ita dicit fuiſſe de
terminatum.Quod dictum confirmo per no
tabilem doctrinam Gozad. in conſ.85.n.24
vbi tradit,quòd ſi appellatur à legitimatio-
ne,poteſt tueri per regulam,c.cū teneamur
de appellatio.& faciūt quæ ſcribit in propo
ſito Amedeis de Apōte in quæſt.quis ſit iu
dex cōpetens,fol.68.col.1.licèt iſtis omni-
bus contradicat generalis ratio text. in d.c.
tuam,vbi Summus Pontifex ait, *Quia verò
anteaquam natalium cauſa determinata eſſet,de
pendentem ex illa ſucceſsionis cauſam incipere,
nihil aliud eſt quàm diuerſis proceſsibus intrin-
care negotium,& confuſione quadam iudicij or-
dinem perturbare.* De quo per Nattam in con
ſilio 413. lib.2.numer.1.Felinum in c.cùm
ſit generale,num.2.& 3.de for. competen.
fol.34. Robertum Marantam in ſpeculo au-
reo par.4.iudiciorum,diſtinct.11.n.8.folio
99.Amede. de Aponte in tract. laudemior.
q.51.fol.73.col.2. Capiti.deciſ.7. Ioan.Gu
tier. practic.quæſt.lib.3.q.26.n.4.pag.352.
Petrū Auguſt.Morla in emporio iuris titu
lo 2. de iuriſdictione omnium iudicum, nu-
mero 365.folio 89.Quæ ratio generalis tex
tus militare videtur tàm in proprietate quā
in poſſeſsione;ſed adhuc noſtra opinio non
eſt reijcienda propter ſuperiora.

Et differentias inter iudicium proprieta
116 tis & poſſeſsionis, † & qualiter poſſeſsio ſit
facti,vltra prædicta vide Bart. & alios in l.
1.ff.de acquiren.poſſeſ.Epiſcop.Conatr.in
regul.poſſeſſor.de regul.iuris in 6.in 2.par.
relectio.in initio numero tertio,folio nono,
Thom.Sanchez de matrimonio libro 3. diſ
putation. 54. num.4. Et iſta etiam notanda
ſunt pro intellectu text.in cap.cauſam quæ,
in 2.& in c.lator.qui filij ſint legitim. & ex
his,& tex.in cap.tranſmiſſa qui filij ſint le-
gitim.Ad quæ iura addo quæ notanter ſeri-
bit Ioſephus Maſcard.in tract.de probatio.
lib.2.concl.689.num.1,cum ſequen.fol.66.
vbi latè reſoluit,quando iudex ſecularis te-
neatur remittere exceptionem ad iudicem
Eccleſiaſticum: & materiam rectè tractat
Ioan.Garcia in tract de nobil. gloſ.1.num.
20.cum ſequent.fol.28.vbi hoc allegat,Lan
cellot.in tract.de attentat.par.2.c.6. limita.
24.num.29.pag.51.Et quod per oſtenſionē
117 inſtrumenti conſtet de non iure † agentis,
notoriè tradunt Bart.Soci in conſ.87.num.
23.lib.3.Aymon in conſ.302.n.6.Ioan.Gu
tierrez in conſ.6.n.4. & de intellectu tex-
tuum in d.c.ſuā,& c.ex tenore qui filij ſint
legitimi,& aliorum concordantium agit no
uiſsimè Barboſa in d.l.Titia,ff.ſolut. matri-
mon.n.37.pag.781.tom.2.poſt deciſionem
Pedemont.dict.deciſ.116. num.7. Ad quos
addo Andream de Iſern.additio. 80. in c. 1.
quæ ſint regalia,num.390. Fortè etiam ſu-
ſtentari poteſt,quòd ſi filius eſt in poſſeſsio
ne filij legitimi, & pater & mater † fatean- 118
tur illum eſſe legitimum,debet filius in poſ-
ſeſsione tueri virtute dict. legis 45.ad quod
faciunt quæ ſcribo in princ. huius tertiæ
partis,& in 2.par.huius operis quæſtion.2.
& facit celebris doctrina Alciati ad propoſi
tum eorum quæ hic tractantur in l. Sceuola
29.n.29.pag.66.ff.de liber.& poſth.vbi di-
cit,quòd licèt confeſsio matris † dicentis ali 119
quem non eſſe filium mariti,non præiudicat
filio,ſecundùm gloſſ.in l.ſi poſthumus,§.vl
tim.ff.de liber.& poſthum.cum concordan.
vt per eundem Alciat. regul. 3. præſumpt.
37. Id procedit in proprietate, † ſecùs in 120
poſſeſsione,per l.1.§.ſi cui,ff. de ventre in
ſpicien. Quinimò Quintil Mandoſius in tra
ctat.de inhibitionibus quæſt.59.numero 8.
reſoluit,quòd ſpurius,cuius pater fuit in poſ
ſeſsione caſtri, & iniuſtè fuit ſpoliatus, po-
teſt petere ſe mitti in poſſeſsionē, & addo
Gregor.Lopez in l.56.tit.6.par.1. vbi tan-
git ex tex.in d.c. cauſam quæ, qui filij ſint
legitimi. Quando in iudicio poſſeſſorio agi
tur de illegitimitate coram Eccleſiaſtico,an
poſsit agi coram iudice ſeculari. Et quòd in
iudicio poſſeſſorio non ſit concedenda poſ
ſeſsio filio,qui non fuit agnitus à marito mu
lieris,quæ illum peperit, tradit Alciatus in
conſ.351.& in conſ.389.n.3.relatus per Pe
trum Antoninum de Petr. in tract. de fidei-
commiſ.quæſt.11.num.412. pagin.294. Et
quòd cauſa matrimonialis etiam poſſeſſoria
habeat † admixtam cauſam proprietatis,tra 121
dunt Matthæus ab Afflict.in conſtitutioni
bus regni Siciliæ,libro tertio,rubrica 48. nu
mer.6.Theſaur.deciſ.Pedem.116. num. 3.
quibus conuenit egregia doctrina Baldi in
conſ.349.num.2.libro 3.vbi tradit,quòd ex
ceptio falſi præiudicat in petitorio,licèt nō
in poſſeſſorio.Ex his autē quæ in iſta quæ-
ſtione tractata ſunt,& per regulam l.1. §. ſi
vir vxori,ff.de acquiren.poſſeſ.ſingulariter
infertur,quòd ſi pater vel mater excedāt de
tertio & quinto,& legitima,quando aliquid
donat filijs,& tamen illis tradant poſſeſsio-
nē per actus corporeos, vel à legibus ſtatu-
tis,obtinere debent filij † in poſſeſsione, do 122
nec conſtet in proprietate de exceſſu dona
tionis, aut meliorationis.Et idem erit ſi pa-
rentes cum facultate Regia faciant maio-
ratum in filios, contra quam arguitur de
obreptione, ſubreptione, vel alio defectu,

quia interim filius in poſſeſsionem mittendus eſt, & ius eſt reſeruandum ad iudicium proprietatis. Ad quod etiã facit quod ſcribũt Imol. Francus & Dec. n. 8. in c. conſtitutis in 2. fol. 314. de appell. vbi volunt, quòd ſi opponatur contra electionẽ, vel confirmationẽ aliquis defectus, per quem electio & confirmatio eſſet irritanda, etiamſi probetur incontinenti, non impedit acquiſitionẽ poſſeſſionis, antequã electio caſſetur. Rurſus quod executio incapacitatis non obſtet in iudicio poſſeſſorio, volunt in varijs caſibus Curci. Iun. in conſ. 276. n. 33. lib. 3. Cæſar Contardus in l. vnic. C. de moment. poſſeſ. limit. 12 n. 19. Iacob. Put. deciſ. 233. n. 3. lib. 3. Soci. Iunior in conſ. 75. n. 2. & 16. lib. 1. Gozadi. in conſ. 7. n. 13. Pariſ. in conſilio 22. nu. 66. libro 1. Roland. in dict. conſ. 1. n. 67. libr. 1. Et in quadam occaſione bonorum familiæ, Bertazol. conſilio 56. num. 1. vſque ad numerum 13. Quod vltra prædicta comprobatur ex doctrina Alciati reſponſ. 60. num.
123 5. vbi dicit, quòd ſtatutum † quòd aſcendẽs non poſsit meliorare deſcendentes, nocet in petitorio, non in poſſeſſorio, quæ notanda ſunt pro intellectu l. 28. Taurinæ, hodie l. 12. tit. *de las mejoras*, lib. 5. ordina. & l. 42. Taur. hodie l. 3. tit. 7. *de los mayorazgos*, eod.
124 lib. 5. Infertur etiam † intellectus ad æquam & iuſtam pragmaticã dotium, hodie l. 1. tit. 2. d. lib. 5. Recop. Nam ſi pater vel mater filiam nuptui tradant, eiq; conſtituant, & tradant dotẽ contra formam & metam illius legis, transfertur in filiam poſſeſsio, & de proprietate cũ ea litigare licet. Ad quod altero prædicto allego egregiam doctrinã Cur. Iunior. in cõſ. 109. n. 19. lib. 1. vbi tradit, quod durante lite, vtrũ donatio ſit valida, & comprehendat, vel non cõprehendat bona feudalia, allodialia, vel emphyteutica, eſt in iudicio poſſeſſorio mittendus donatarius in poſſeſſionem bonorum donatorũ, & tradit doctrinã Bart. Soci. in conſ. 78. lib. 3. per totũ, vbi dicit, quòd quando diſputatur de validitate alicuius donationis, non impeditur iudicium miſsionis in poſſeſsionem, quæ in praxi notanda ſunt, quia ſæpe videbis. Et quòd nominatus ad emphyteuſim Eccleſiaſticã debeat in poſſeſsione tueri, etiamſi ſit extraneus, & ante dubiũ tradit Menoch. de adipiſc. poſſ. rem. 3. n. 391. pag. 86.

125 Infertur etiam ſingularis † intellectus ad l. 27. Taurinam, hodie l. 11. tit. 6. lib. 5. Recopil in qua datur forma, qualiter parẽtes poſſunt facere meliorationem tertij in filios: nã ſi excedant à forma & ordine illius legis, & agatur de poſſeſsione bonorum, allegando non fuiſſe obſeruatam formam illius legis, Et eſſe vocatum ſecundũ diſpoſitionem ſuis, obtinebit in iudicio poſſeſſorio ille qui ſe fundat in poſſeſsione facta per fundatorem, & in iudicio proprietatis agendum eſt de validitate donationis, vel alterius diſpoſitionis. Quod ex prædictis fundatur, & eſt maximè notandum. Infertur etiam, quòd ſi quis habeat facultatem eligendi, & nominandi ad maioratum, vel meliorationem, qui nominauit, & non obſeruauit ordinem præſcriptum per eum, qui facultatem & electionem conceſsit, ille qui prætendit quòd ipſe & nõ
alius † nominari & eligi debebat, non obtinebit in poſſeſsione, ſed in proprietate. Quæ maximè procedunt vbicunq; in executionem taliũ contractuum, vel diſpoſitionũ tradita fuit poſſeſsio per actus corporales, vel per alios actus, de quibus in legibus iuris cõmunis & regij. Infertur etiam notabiliter, quòd ſi quis prætendat poſſeſſorem rerum maioratus amiſiſſe bona maioratus, quia nõ portauit nomen vel arma teſtatoris, vel quia contraxit matrimoniũ † contra dictionem à 127
fundatore maioratus adiectam, aut venit cõtra aliud ſimile grauamen, vel conditionem, non eſt tutum contra talem poſſeſſorẽ agere iudicio poſſeſſorio, vt ſibi detur poſſeſsio bonorũ maioratus; ſed debet agere iudicio proprietatis, & petere quòd declaretur ſucceſſor bonorũ maioratus. Pro qua illatione facit notabilis gloſſ. in l. cum duobus, §. idem reſpondit, ff. pro ſocio, quæ tenet, quòd etiã in caſibus, in quibus ipſo iure transfertur dominiũ; non tamen transfertur poſſeſsio, quã gloſſam latius confirmo infr. q. 19. Ad quæ
addo, quòd ſpoliatus dici † non poteſt qui cõ 128
ditione non impleta poſſedit, vt per Nouellum in practic. crimin. in tit. ſpoliatus de facto, n. 23. quem citat Menoc. in prælud. de recuper. poſſeſ. n. 2. pag. 298. Oportet igitur, quòd in tali caſu petatur ratio, quòd quis amiſit bona maioratus, qui contrauenit grauamini à teſtatore adiecto. De qua quæſtione tracto particulariter infra q. 23. Infero etiã ex ſuperioribus ad quæſtionẽ de facto, pater, defuncto filio, cuius eſt ſucceſsio ſecũdũ diſpoſitionem & limitationẽ legis 6. Taurinæ, opponitur ei, quòd filius teſtatus fuit cum licentia patris; replicatur, quòd talis licentia teſtandi eſt nulla ob defectũ iuramenti, an ſit danda poſſeſsio patri bonorũ filij, vel ſit danda illi qui fuit inſtitutus in teſtamento filij cum patris licentia. Pro quibus etiã facit doctrina Burſat. in conſ. 49. n. 13. lib. 1. vbi fundat, quòd licèt vaſſallus ſit ipſo iure priuatus de feudo ob commiſſum, durante lite, vaſſallus non debet ſpoliari, quem citat Lancell. in tract. de attentat. par. 2. cap. 6. de attentat. lite pendente declarat. 4. n. 21. pag. 159.

Et eſt etiam animaduertendum circa propoſitum eorum quæ hic tractantur, quòd ſi filius

filius eſt natus figurâ matrimonij, in quo pa
129 rentes ſtabant cũ bona fide, † eſt legitimus
ſucceſſor bonorum maioratus, non ſolũ in
poſſeſsione, ſed etiam in proprietate: quod
probatur ex ratione text. in c. 2. & c. perue
nit, c. ex tenore, qui filij ſint legitim. c. cum
inhibitio. de clandeſti. deſponſatio. & in l. 1.
tit. 13. p. 4. quę eſt ſingularis in iſta materia:
& adeſt doctrina Dini in conſ. 6. ex teſtamẽ
to circa fin. vbi dicit, quòd filius nat⁹ ex ma-
trimonio putatiuo facit deficere conditio-
nem, ſi grauatus liberos non habuerit, & ex
cludit ſubſtitutum: & idem tenet Benedict.
Capra in conſ. 16. & ſi prima facie, col. vlt.
late & notanter Deci. in conſ. 153. n. 1. cum
ſequen. vbi plenè ſuſtentat, quod fideicom-
miſſum inductum à teſtatore decedente ſi-
ne filijs ex eo legitimè procreatis, expirat
extante filio in figura matrimonij, ſi paren
tes probabiliter ignorabãt impedimentum:
norant Parif. conſ. 13. n. 23. lib. 2. Rolan. con
ſil. 93. n. 18. cum ſequent. lib. 3. Epiſcop. Co
uar. in epitom. de ſponſal. par. 2. c. 8. §. 1. nu
mer. 3. & 4. Molin. de primog. lib. 3. cap. 1.
n. 12. & 15. qui omnes idẽ concludunt. Quã
materiam examinar latè & notanter Petrus
Barboſa in l. ſi eum dotem, §. final. num. 52.
cum ſequent. pagina 486. tomo 2. ff. ſoluto
matrim. Et quòd probatio quaſi poſſeſsio-
130 nis filiationis probet tàm in proprietate quã
in poſſeſsione † filiationem & legitimita-
tem tàm in actore quàm in reo, volunt Bar
thol. in l. 1. §. 1. ff. de quibus, & in l. non nu-
dis, C. de probation. Alex. conſ. 51. libro 5.
Dec. in c. per tuas, n. 9. de probation. Aym.
conſ. 249. n. 2. Alba. conſ. 83. n. 22. Menoc.
caſu 89. n. 91. & alij plures, quos citat Bur-
ſat. conſ. 98. nu. 8. licèt contrarium velint
Bald. Angel. & Salicet. in l. non ignorat, C.
de accuſation. idem Bald. in cap. per tuas de
probation Iaſ. Alciatus, & Cephalus, quos
citat Maſcardus in tractat. de probation. lib.
2. concluſ. 789. numer. 19. fol. 113 De quo
etiam tractat Simon de Pret. lib. 5. de inter-
pretan. defunct. volunt. dubitat. 4. & vltim.
num. 259 fol. 550. & Menochius libr. 2. de
arbitrar. caſu 89. n. 71. Alciatus in tract. præ-
ſumption. regul. 3. præſump 38. n. 6. cum ſe
quent. Epiſcop. Couar. in epitom. de ſponſa
lib. par. 2. cap. 8. & 3. numer. 6. fol. 123. Sed
omnibus melius diſtinguit & tractat Alcia-
tus, & idem quod Bald. & Angelus, voluit
Ægid. Boſsius in practica criminal. titul. de
partu ſuppoſito, numero 11. pag. 379. licèt
pro doctrina Bart. & aliorum plures citet
Petra in tract. de prohibita alienatione fi-
deicommiſsi quæſtion. 11. n. 293. quem ci-
tat Menoch in tract. præſumptio. lib. 6. præ
ſumptio. 53. n. 21. & 22. fol. 110. vbi reſol-
131 uit, † quaſi poſſeſsionem filiationis ſufficere
tàm in petitorio quàm in poſſeſſorio, &
Bald. in d. l. non ignorat, ſequitur Ludouic.
de Sardis in tract. de legitimario. §. de filia-
tionis probatione, num. 12. 8. volum. tracta
tuum, fol. 33. & opinio Barthol. in d. l. 1. §. 1.
ff. de quæſtio. eſt cõmunior ſecund. Simon.
de Pret. in d. loco, nu. 220. fol. 548. Et quòd
quaſi poſſeſsio filiationis non ſufficiat vbi-
cũq; in iudicio principaliter de alienatione
tractatur, voluit Bar. in l. non nudis, lectio. 2
C. de proba. Iaſ. in conſ. 106. in fin. lib. 1. Et
tractatus fraternitatis probat quaſi poſſeſsio
nẽ fraternitatis, vt tradit decif. Gen. 104. n.
8. Et de quaſi poſſeſsione filiationis quid o-
peretur. plura notabilia ſcribit Marc. Brun.
ab Anguillis cõſ. 13. n. 61. cũ ſeqq. Et de pro
batione filiationis legenda ſunt quæ refert
Vald. in additio. ad Suar. allegat. 5. pag. 79.
Roland. in conſ. 22 n. 28. lib 3.

Et quòd præſumatur matrimonium ex lõ
ga † cohabitatione viri & vxoris, quoad fi- 132
liorum legitimationẽ, volunt gloſ. in c. 1. q.
5. Innô. in c. ex parte de reſti. ſpolia. & alij,
quos citat Epiſc. Couar. in epitom. de ſpõſa.
p. 1. c. 1. n. 5. Cephal. conſ. 435. n. 64. libr. 3.
Menoch. conſ. 199. n. 48. lib. 2. & in tract. de
præſumpr. lib. 3. præſum. 50. n. 70. pag 240.
vbi legi poſſunt plura pro intellectu iſtius
materiæ, vbi n. 99. cum ſeqq. ex Nauarr. &
alijs probat, quòd hodie ex Concil. Triden.
ceſſant iſtæ præſumptiones, & filij nati ex
matrimonio præſumpto ſunt inſucceſsibi-
les, prout etiam atteſtatur tenuiſſe in d. cõſ.
199. n. 57. & materiam iſtam omnium latiſ-
ſimè & nouiſsimè tractat Ioſeph. Maſcard.
in tract. de probat. lib. 2. concluſ. 786. 787.
788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796.
797. 798. 799. & 800. Ad quem addo Burſa
tum conſ. 98. n. 7. cum ſequen. lib. 1. vbi con
cludit, quod quaſi poſſeſsio matrimonij pro
batur ex tractatu coniugali; & quòd quaſi
poſſeſsio operatur, vt actor † vel reus obti- 133
neant tàm in petitorio quã in poſſeſſorio, ſe
cundũ magis cõmunem opinionem. Et quòd
agnatio collateralium † probetur probando 134
fraternitatem, licèt primus ſtipes non pro-
betur, quod reputo notãdum in practica ad
eos qui volunt agnationem probare, & quo
tidie contingit: & quòd quaſi poſſeſsio agna
tionis, maximè ſi quis habeat nomẽ agnatio-
nis, transferat onus probandi in aduerſariũ
tradunt Rub. conſ. 16. nu. 17. Cephal. conſ.
606. n. 10. lib. 4. Quorum opinio corrobora
tur ex pluribus quę in fauorem matrimonij
putatiui cumular poſt alios Tiraquel. de le-
gib. connubia. gloſ. 8. de ſon marit. n. 258. cũ
ſequent. fol. 354. Refert autem inter alia
plura Decius Baldi doctrinam in cap. 1. §. na
turales, col. 3. in verſ. Pone quod non tenet
matrimonium, n. 11. ſi de feud. fuer. contro.

Remedium d.l.45. Tauri habet admiſſam cauſam proprietatis,num.196.
Miſſio in poſſeſſionem probatur tàm ex inſtrumẽtis quàm ex teſtibus,num.197.
Exceptiones illegitimitatis, & aliæ ſimiles admittuntur in iudicio tenutæ.num.198.
Collatio facta ab eo qui eſt in poſſeſſione alicuius iuris an valeat,num. 199.

TEmpus inſtat,vt ad quæſtionẽ noſtram reuertamur,quã tantiſper omiſi,vt lectores animaduerterent ea quæ ſupra tractata ſunt,quia in alio loco non ita opportunè tractari poterunt,& in practica ſunt neceſſaria, & notatu digna, nec alibi reperiuntur. Prædicta igitur opinio, quòd exceptio legitimitatis,vel alterius cuiuslibet incapacitatis nõ impediat ſucceſſorẽ in maioratu,quo minus gaudeat beneficio poſſeſſorio & priuilegio.d.l.45.dubiũ redditur propter ſententiam gloſ.quã dicit ibi communem Iaſ.in d.l. 2.C.de edict.Diui Adri.vbi dicit, quòd licèt cauſa ſit ſummaria,legitimatio perſona
136 rũ † debet plenè probari:notat Alex in d.l. à Diuo Pio,§.ſi ſuper rebus,Bar. in tract.ad reprimendã in verbo,ſummariè,n.12. Iaſo in rubr.C.qui admitti.n.4. Alex.conſ.59.n. 2.lib. 2.& conſ.77.n.14.lib.6. Fel.in c.cum oporteat,n.7.de accuſ.Cagnol.in l. cũ principalis 139.n. 50.fol.230.ff.de reg. iur. Ioſeph.Maſcar.in tract.de probat.lib.2.concl. 974.n.4.fol.250.& concl.786.n.8.fol.110. Marant.in ſpeculo aureo 20.diſtin.n.55.fo. 118.Mandoſ. in tract.de inhibition.q. 59. n.8.ſol.21. Lancel.in tract.de attent. par. 3. c.24.de reo & exception.quæſt.2.n.4.pag. 434.Et eſt cõmunis opinio , ſecundũ Deci. in d.l.vlt. C.de edict.Diui Adrian. n.47. & idem Mandoſ.in tract.commiſſio. compulſoriar. fol.64.col.1. vbi reſpondet ad fundamenta Iaſonis in d.l.2.qui contrarium tenet per quaſdam rationes, quæ ibi videri poterunt: & notat idem Decius, vbi Gloſ. Pariſ. in additio.in c.prudentiam,§.ſexta,nu.3. de offic.deleg.fol.518.Nicol.Boer. deciſ.571. nu.18.vbi poſt Iaſon.in dict.rubric. C.qui admitti, hoc intelligit , vbi per aduerſarium fuerit oppoſitum,& faciũt ſcripta per Maſcard.in tract.de probat.lib.2.concl.974.per totam,ſolio 250. Et opinionem gloſſ.in d.l. 2.communem vocat Gratus in conſilio 140 & vltim.num.39. lib.1. quem citat Maſcardus in tract.de probat.lib.2.concluſ.799.numer.11.fol.122.Limitat tamen prædicta Felin.in cap.veniens in 2.numer.14. ſol.135. in tertio comparente pro ſuo intereſſe,quia non tenetur probare legitimitatem perſonæ.Et pro hoc etiam facit,quia ſpoliatus Ec
137 cleſiaſtico beneficio non eſt † reſtituẽdus, ſi aduerſarius illi obijciat notorium defectũ tituli,ſecundùm Innoc. in c. conſtitutus de filijs presbyter. Abb.& Aret.in c. ſi conſtiterit de accuſat. & alios plures , quos refert Epiſc.Couar.in d.epitom.de ſponſa. 2 p. c. 7. §.5.n.10.fol.102.& probatur in c. ſignificaſti de diuort.& volunt Innoc.& Abb n.6 in c. cum Eccleſia Sutrina de reſtit. ſpoliat. Aym.conſ.302.n.6.& alij plures, quos citat Ioan.Gutier.conſ.6.n.3.vbi n.4 poſt Bart. Socin. in conſ.87.n.23.lib.3.Aym. d.conſil. ſcribit,quòd per inſpectionem ſcripturæ dicitur conſtare de non iure agentis incontinenti.Sed hoc non multũ viget,quia(vt ſupra dixi)vbicunq; notoriè † conſtaret de in 138 capacitate ſucceſſoris in maioratu , non eſt in poſſeſſionẽ mittendus,aut ſi incontinenti de incapacitate conſtat.Ad quod eſt etiam doctrina Ioan.Fabr.in §.retinendæ, n.4.inſtit.de interdict.vbi dicit,quòd laico dicenti ſe poſſidere decimam,rem ſacrã vel religioſam,quæ ſine titulo poſſideri nõ poteſt, denegatur interdictũ retinendæ, & idem tenet Rebuſ.tom.3.ad cõſtit.Regias,tit.de mater.poſſeſ.art.8.gloſ.1.n.5. vbi ſcribit quòd interdictũ vti poſſidetis non datur laico pro quaſi poſſeſſione decimarũ, & idem Capit. deciſ.209.n.4.& 5.& Menoc.rem. 3.de retinen.poſſ.n.591. pag.225. quod in negotio opulento contigit. Et inquit eleganter idẽ Menoch.de adipiſc.poſſ.rem.4 n.587. pagin.102.quòd non dicitur legitimus contradictor ad impediendam poſſeſſionẽ ex beneficio d.l.vltimæ.C.de edict.Diui Adrian. qui oſtendit titulum & poſſeſſionem à defuncto,cũ titulus eſt inualidus ob defectum inſinuationis.Proquo facit quod ſcribit Matthæus de Afflict.deciſ.228.n.2.& deciſ.271 n.3. vbi probat,quòd titulus † nullus habe- 139 tur pro non titulo.Et donatio nulla & confirmatio per iudicem facta non debet confirmari, vt in donatione facta inter virum & vxorem,etiã traditione interueniente exẽplificat Oſaſc.deciſ.Pedem.34.n.52.Et titulus habitus à fure habetur pro non titulo, ſecundũ Bald.in l.in ciuilem,n.3.C.de furtis:& tradit Fuluius Pacian. in tract.de probation.lib.1.c.61.n.16. Et oſtendere titulũ defectuoſum eſt plus quã ſi nullum oſtendat,& non poteſt agi de attentatis,vt reſoluit Lancell.in tract.de attentat.p.3.c.24.de reo & exceptio. quæſt. 21. pag. 459.& de priuilegijs attentatorum n.205.

Hinc eſt,quòd priuilegium ex falſa cauſa oſtenſũ nullum eſt, ſecundũ † Innoc. in 140 c.inter dilectos de fide inſtrum. Bellamerã deciſ.723.n.14.Et tradit in bono caſu Ripa reſponſ.49.numer. 9. Faciunt notabiles leges lex 2. ff. quemadmodum teſtamenta aperiantur, & in l. ſi quis aliquid, §. teſtamentum, ff. de pœnis, l. ſi quis legatum,

2.Tom. I3 vbi

vbi gloſſ. ff. de falſis, quæ iura docent non eſſe habendam rationem teſtamenti nõ perfecti Et vbicumq; conſtat de initio tituli inualidi & illegitimi, non prodeſt illi qui talem titulum habet, vt tradunt Ancharran.q.24. par.1.Carol.Ruin.in conſ.56.n.15.& conſ. 60.& in conſ.70.libr.1.Burſat. in conſ. 23. num 8.Vincent.Carroc.in tract.de locato, titul.de præſcription.num.24. fol.229. Ad quod legenda ſunt quæ ſcribo in quarta parte quæſtione 20. numer. 303. Sed an titulus nullus ratione iuris vel facti etiam iniuſti malam fidem non producat, & ſit † ſuffi-
141 ciens ad præſcribendum, tradunt Paul. de Caſtro in l.1.ff.de vſucapion. Felin. in cap. de quarta, n.34.de præſcription.Ioan.Franciſc. in titul.de varonibus pragmat.1.num. 185. qui refert Epiſcop. Couarr. in regula poſſeſſor.de regul.iuris in 6. part.2.§.7. Et quòd paria ſint non habere titulum, vel nõ habere coloratum, tradunt Guid.Pap. deciſion.85.Nata in conſ 411.num.6.Amadeus de Apont. in quæſtion.quis ſit iudex, folio 68. col.2. & legendus eſt Menochius in d. remed. 4. num. 222. & ad hoc facit dict.l. 27.tit.2.par.3.& dict.l.3.§. ibidem in verſic Et ſi quæ tàm euidens ſit: & opinio gloſ. in l.ſi de vi, ff de iudic.quæ vult, quòd agenti interdicto retinendæ obſtat exceptio dominij incontinenti probata. Quam gloſſam ſequuntur Din.Cin.Angel.Imola, & alij, quos citat; Ripa in d.l.naturaliter, §. nihil cõmune, n.99. ff.de acquir.poſſ. quod latè diſputat Menoc. reme.3.de retinen.poſſ.q.79 n.871.fol.133.Et conducunt plura notabilia quæ in propoſito ſcribit Burſat.in conſ. 129.n.48.cum ſequen.lib.2. ad quos omnes addo Oldral.in conſ.139.ad habendum, nu. 9.vbi ponit regulã, quòd in iudicio adipiſcẽdæ admittuntur omnes exceptiones, quarũ exitus eſt facilis. Et conducunt plura quę in propoſito circa paſcua & alias res cõmunitatum ſcribit Meſia ſuper lege Toleti par.9 fundamen.2.n.19.cum ſeqq fol.83. & facit quod ſcribit Ant.Gom.in l.45.Taur. n.122 final verbis, & eleganter Faber in d.§. retinendæ, num.34. de interd. ad hoc omnino videndus. Et hæc fulciuntur ex d.l.45. vbi poſſeſsio maioratus transfertur in eum tantùm, qui eſt verus & legitimus ſucceſſor maioratus, quia habet admixtam cauſam proprietatis, vt ſupra dictum fuit.

Et coadiuuantur ex regul. Chancell. 33.
142 vbi cauetur, quòd licèt triẽnalis † poſſeſſor regulariter in poſſeſsione ſua tueri debeat, fallit, quando is qui poſsidet non eſſet habilis ad beneficia obtinenda: tunc enim poſſeſſor etiam vltra triennium moleſtari poteſt: & idem tenet Caſſan. in conſuetudin. Burgun.rubric.de ſucceſsion. §.3. gloſ. habile, quos ſequitur Rebuff. in tract.de pacifico poſſeſſore, n.206.pag 303.totius tract. Pariſ.in conſ.96.lib.4.n.2.& 19 Ad quæ addo, quòd iura quæ loquuntur in beneficiali-
bus † procedunt in feudis, vt tradunt Deci. 143
in conſ.66.Gomezius in reg. de annali poſſeſſore in præfatione, & in regul.de triennali quæſt.4.quos citat Menoch. de recuper. poſſ.remed.15.num.470. pag. 518. Sed ad hæc reſponderi poteſt, non eſſe bonum ar-
gumentum de rebus † temporalibus ad be- 144
neficia Eccleſiaſtica, in quibus dari non poteſt vitioſus ingreſſus, vt conſtat ex regula beneficium de reg.iur.in 6. tradunt prædicti DD.& Abb.in cap.in literis, n.11.de reſtit.ſpoliat.Dominic. in cap. ad decimas de reſtit.ſpoliat.lib.6.& alios quos citat Anto. Gabriel lib.5.commun.opinion. tit.de reſtitut.ſpoliat.concl.1.nu.98.pag.283.concludentes, quòd ſpoliatus de beneficio non reſtituitur, ſi non conſtat de titulo beneficij,
† vt ibi latius per eos: & tradit idem Gabr. 145
eadem concluſ.1.nu.101. & concluſ.5. nu. 110.Auguſt.Beroi. in cap.in literis, nu.76. de reſtitutione ſpoliatorum, fol.93. Anton. Peregrinus in tract.de fideicommiſſ.ar.52. numero 142.fol.517.Maſcardus de probation.lib.3.concluſ.1323.numero 1.cum ſequent. fol.270. Robertus Maranta in ſpeculo aureo par.4.diſtinction.13.nu.3.fol.106 & Anton. de Butrio in dict. cap. in literis,
num.41.tradit, quòd poſſeſſor † ſine titulo 146
non antefertur poſſeſsioni iuniori titulatæ: & Ferret.conſ.7.num.3. & Barthol. Socin. in l.rem quæ nobis, n 17.ff.de acquiren. poſſeſſ.Roland.in conſ.51.num.25.lib.2.Maſcard.tract.de probat.lib.3.concluſ.1322.n. 14.fol.268.Menoch.de recup.poſſ.remed. 15.q.31.n.407.& in tertio remed.retinendæ, n.730.pag.240.vbi ſubdit, quòd cauſa beneficialis poſſeſſoria dicitur habere cau-
ſam proprietatis † annexam, & idem tradit 147
ipſe Menoch.vbi refert Guid.Pap.Beroiũ, & alios de adipiſcen.poſſ.rem.6. n.43.pag. 115.de quo puncto legendus eſt idem Menoch.de recuper.poſſ.reme.1.pag. 322. n. 118. & n.131.pag.324 & de adipiſcen.poſſ. rem.6.n.46.pag.155.vbi eleganter tractat, an obſtet ad impediendã poſſeſsionẽ, quòd
collatio † vel electio ſit facta per literas fal- 148
ſas & ſubreptitias, vel quòd collator, vel elector, vel confirmator nõ habuerit poteſtatẽ conferendi, vel eligendi, aut confirmãdi: & quid ſi incontinenti afferantur probationes: ad quod facit doctrina Imolæ & aliorum in cap.cum literis de appellation.& plura ſcribit nouiſsime Ioſeph.Maſcard.in tractat.de probat.lib.3.concl.1374. nu.12.cum ſeqq. fol.[illegible] Ad quos addo, quod poſsidens beneficium non poteſt per ſuperiorem moleſtari,

ſecundùm

ſecundùm Innoc. Abbat. & Dec. n. 5 1. in c.
cum cauſam de probat. ſol. 248. Et quòd ex
149 præſcriptione † non acquiritur titulus ad
beneficium, vt tradit Azeued. in l. 5 1. tit. 2.
lib. 5. Recop. n. 6. pag. 44. & doctrina Inno-
centij in c. nihil de electio. vbi vult, quod ha
bens beneficium ab illo qui dare potuit,
quamuis de ipſius intitulati, vel prouiſi titu-
lo diſputari poſsit, an valeat, vel non, non di
citur intruſus, ad quod deciſionem Rotæ &
alia refert Selua de beneficio par. 3. q. 11. n.
5. fol. 175. Et quòd in materia ſpirituali ſi
conſtet aliquem non habere ius, non habeat
locum remedium attentatorum, probatur
in cap. vltimo, iuncta gloſ. 5. de iure patro-
natus, quem nullus citat: & conducunt ſcri-
pta per Maſcardum lib. 1. de probation. con
clulio. 580. num. 1. cum ſequen. Et quòd re
150 ſeruatio † ſufficiat in iudicio poſſeſſorio, ſi-
cut in iudicio proprietatis, volunt Abb. in
d. cap. in literis, num. 28. verſ. Et ideò dicũt,
& in c. item cum quis, n. 6. de reſtit. ſpoliat.
Falcon. in tract. reſeruatio. 11. effect. n. 13.
verſic. quia, vt dicit Rota Biſignia. de reſti-
tution. ſpoliat. columna. 2. verſic. Nam antea
quam, & alij, vt per Quintilianum Mando-
ſium regul. 1. reſeruation. quæſtion. 3. nu-
mero 4. folio 4. & in conſ. 28. num. 13. Caſ-
ſador. deciſ. 1. de reſtit. ſpoliator. Iacob. Put.
deciſ. 325. par. 1. Faciunt ſcripta per Ful-
uium Pacianum in tract. de probation. lib. 1
cap. 65. nu. 36. Franciſcum Marcum deciſ.
136. n. 10. & deciſ 85. n. 9. & deciſ. 245. n. 3.
part. 2. Et quòd etiam in beneficialibus non
ſit neceſſe collocare poſſeſsionem cum titu
lo, vbi quis fuit lite pendente ſpoliatus, tra-
dit eleganter Aufrer. in deciſ. Tholoſ. 15.
quem citat Rebuff. in lib. concordatorum, ti
tul. de annatis, pag. 797. verſ. Septima regu
la, vbi etiam ex Fel. deciſ. Rotæ, & alijs tradit
aliud ſingulare, quod licèt interdictũ retinẽ
dæ in beneficijs habeat annexã cauſam pro
prietatis, ſufficit excludere aduerſarium per
non ius, etiamſi non ſuam canonizet poſſeſ-
ſionẽ. Sed contra illud quod ſcribunt Aufre.
& Rebuff. facit reſolutio Pariſ. in dict. conſ.
12. lib. 4 n. 2. vbi poſt Bellameram, Felin. &
Caſſadorum, quos refert, concludit, quòd
agens remedio attentatorum, quod valdè
151 priuilegiatum & fauorabile eſt, † debet il-
lud iuſtificare cum titulo ſaltim colorato: &
hanc dicit eſſe communem opinionem con
tra Abbat. in d. cap. cum literis, quod tradit
Oſaſch. deciſ. Pedem. 55. num. 6. vbi addit,
quòd titulus coloratus dicitur, quando ha-
bitur fuit à Papa vel ordinario, ſecundùm
Abbat. & Doctores in cap. 2. de conceſsion.
præbend. Guid. Pap. deciſ. 85. Deci. conſil.
200. non autem ſi habeant à capitolo, vel ab
alio habente ius conferendi virtute alicuius
priuilegij, vt per Gomezium regula de trie-
nali poſſeſſore quæſt. 37. & de materia lege
omnino quæ ſcribit Amedeis de Aponte
in quæſtionib. laudemialib. quæſt. 51. folio
66. in ſequentib. Maſcardum de probation.
lib. 1. conc. 575. Notandum tamen eſt, quod
etiam in cauſa beneficiali ſufficit oſtendere
titulum primo aſpectu † validum, quoad
formam extrinſecam; iuſtitiam autem in- 152
trinſecam non tenetur quis docere, ſecun-
dũ Anton. de Butr. Abbat. & Imolam in d.
c. in literis, eundem Imol. in Clem. vnic. de
cauſ. poſſ. Guid. Pap. deciſ. 85. & alios quos
citat Nata in conſil. 411. numero 9. libro 2.
Quod confirmo per doctrinam ſingularem
Baldi in l. 2. num. 59. C. de ſeruitut. & aqua,
vbi vult, beneficiatum eſſe mittendum in
poſſeſsionem viſis viribus ſuis, hoc eſt, cùm
apparet ex prima facie bullarum collati be-
neficij eſſe ſibi prouiſum à ſuperiore, idem
Abb. in d. cap. conſtitutis in 2. n. 15. de ap-
pellation. vbi Imol. Deci. & Franc. & alij,
quos citat Menoch. d. remed. 6. de adipiſcẽ.
n. 35. pag. 154. col. 1. Ad quod vide omnino
eundem Menoch. de retinend. poſſ. rem. 3.
num 602. pag. 226. & Lancellotum de at-
tentat. p. 3. c. 31. n. 54. pag. 123. in noua edi-
tio. Lege tamen contra hoc notabile conſi-
lium Roman. 499. per totum, vbi notanter
probat, quòd prouiſio Papalis nulla, vtputa,
quia facta fuit intra tempus ad eligendum,
non iuuat etiam illum qui iam poſsidebat vir
tute illius prouiſionis. Ad hæc facit notabi-
lis doctrina Rebuffi in praxi beneficiali, tit.
de miſsione in poſſeſsionem, n. 87. pag. 92.
vbi ponit regulam, quòd ſi quis perperam
poſſeſsionem acceperit, licèt bono ſit iure
munitus, non manutenebitur in poſſeſsione
vitioſa, & iuſtus titulus, & è contrario titu-
lus iniuſtus & poſſeſsio iuſta, vt ibi latiùs per
eum. Quinimò idem Rebuff. in practica be-
neficiali dict. tit. de miſsion. in poſſeſsion. n.
42. pag. 93. notat eleganter, quòd in mitten
do in poſſeſsionem nõ requiritur cauſę cog
nitio, & differẽda eſt executio, donec de ve
ritate tituli conſtet. Et de materia lege omni
no Maſcard. in tractat. de probation. libro 3.
concl. 1279. n. 55. fol. 122. Et de materia †
quando quis teneatur oſtendere titulum ſui
beneficij, & quando ſit neceſſariũ interdicto
retinendæ, & ſimilibus, plura ſcribit Ioſeph.
Maſcar. in tract. de probatio. lib. 1. concl. 180
n. 1. cum ſequen fol. 130. & nouiſsimè Cæ-
ſar Genuenſ. in l. vnica, C. ſi de momen. poſ
ſeſ. limit. 2. n. 44. pag. 342. qui num. 38. tra-
dit vnum ſingulare, quod quotidie videbis,
quod in iuriſdictionibus & quibuſdam ſerui
tutibus perſonalibus oſtendi debet titulus,
ex Bart. in l. 1. num. 15. vbi Iaſo ff. de iuriſ-
diction. omnium iudic. Bald. in l. 2. num. 8.

& 41. C.de ſeruit. & aqua. De quo legenda ſunt quæ ſcribo infra quæſt.21.& ibi n.21. cum ſequent.tractat, an poſſeſſorium iuriſ dictionis habeat admixtam cauſam proprie-
153 tatis. Et qualiter exceptio † non iuris in beneficialibus impediat reuocationem attentatorum, reſoluit Robertus Maranta in tractat de attentatis par.3.cap.23.de reo exceptio. numero 62. & 80. & lege omnino latiſſimè Aymonem in conſilio 322.per totum. Et quòd gratia ſubreptitia præbeat iuſtum titulum ad præſcribendum, tradit Iacob Puteus deciſ.80.par.1.ad quem iungo Rebuffum in tractat.de pacifico poſſeſſore, num.387.pag.333. Et in iſta materia poſſeſ-
154 ſio iniuſta habetur † pro nulla, vt reſoluit Rebuffus in tractatu de pacificis poſſeſſoribus, numero 276. ex Innocentio & alijs in cap. conſultationibus de iure patronatus, Bellamera in conſ.10.& alijs fundamentis.

Præterea iſta vltima opinio fulcitur, quia
155 licèt per conſtitutum † transeat poſſeſſio rerum etiam ſpiritualium, ſecundum Anto. in cap.cum veniſſet, column.vltim.de cauſ. poſſeſſion. & proprietat. de quo dixi in quæſtione 11.ſupra eodem poſt principiū, procedit ſecundùm Antonium, ibi, Quando is, in cuius fauorem factum fuit conſtitutū, eſt capax illius poſſeſſionis; vnde ſi clericus ſe conſtituat poſſidere decimas, vel beneficium nomine laici, nullam in illum poſſeſſionē transfert, notat Tiraq.in tract.de conſtitut.p.2.amplia.33.n.3.fol.70.& par.3.limitat.18.fol.134.Rebuff.tom.3.ad conſtit. tit. de mater.poſſ.in præfat.n.72.pag.232.Pro quibus eſt ſingularis doctrina Innoc.in c.du-
156 dum in verbo, confirmatio. de decimis. Sed hoc etiam non conuincit, † quia (vt prædixi) non eſt iuſta argumentatio de rebus ſpiritualibus ad temporales, de quibus in hac quæſt.tractamus, vt patet ex Oldral. in conſil.1.& alijs quos citat Episc. Couar.in libr. de ſponſal.2.p.c.7.§.5.n.10.fol.102. Mandoſ.in reg.Chancell.16.q.21. nu.2. fol.89. Quare inquit Bal.in l.1.n.7. C.fide momen. poſſeſ.quòd appellatio in cauſa beneficiali poſſeſſoria eſt iuſtificanda cū allegatione tituli: & quòd poſſeſſoriū rei ſpiritualis dicatur quæſtio ſpiritualis, reſoluit Barbac. in c. fin de iud.quod rectè examinat Gurc.in tractat.de feud.p.7.n.25.pag.521.

Itē pro prædicta ſententia facit quòd poſ-
157 ſeſſio longi temporis † non habilitat incapacem, cap.cauſam quæ, &c. accedentes, vbi Abb.& Felin.de præſcrip.Ioan.Andr.in c. 2.per illum text.de præben.in 6.Tandē beneficia legum capacibus & nō incapacibus tribuūtur, l.Lucius Titius, §.Titius damā.ff.
158 de leg.2.& paria † ſunt nō eſſe, vel inhabilē eſſe, l.quoties, ff.qui ſatiſd.cogan.notat Benedic.de Plumb.in l 2.col.1.ff.de manu.vindict.& alij plures, quos refert Tiraq.in d.tractat.de legi.connub gl.3.n.43.fol.304. vbi pleniſſimè tradit quod in pleriſq; locis ego tracto, præcipuè p.1.q.48.Et hæc & alia ſimilia pro hac ſententia adduci poſſunt, & per prædicta aliàs conſului & obtinui, laico non eſſe concedendā recredentiā † (quod in Hiſ- 159
pania vocamus interim) ſi tale interim petat pro decimis, in quarum poſſeſſione dicit ſe tuendū fore: quia ei reſiſtit ius canonicū & regium ſuper poſſeſſione taliū decimarum, non ſic ſimpliciter, ſed vehementiſſimè, c. prohibemus, c.quoniā, c.ad hæc de decim.c. cū Apoſtolica de his quæ fiunt à prælato ſine conſenſ.cap.l.22.tit.20.p.1.latè Rebuff. in tract.de decim.q.10.n.10.cū ſeqq.vbi n. 45.ſcribit, quòd eſt præſumptio contra laicos, qui decimas iniuſtè detinent.

Certum autē eſt de iure, quòd nō eſt quis tuendus in poſſeſſione, quā prætendit † ha- 160
bere contra præſumptionem iuris communis, niſi oſtendat præſcriptionem ſufficientem, vel titulū, qui præbuerit iuſtam cauſam ad præſcribendum, c. cum perſonæ de priui leg.in 6.& ſpecialiter in interdicto interim, quod non ſit concedendū, vbi ius commune vehemēter reſiſtit, vt in caſu, c.1.de præſcr. in 6.qui loquitur de eo qui vult præſcribere decimas conſtitutas in aliena parochia, volunt Episc.Couar. in practic.quæſt.c.17.n. 6.verſ.Quartò non ſit reſpondendum, Menoch.remed.vlt.retin.poſſ. n.24. pag.289. qui citat Couar.in prædicto loco: & Couar. etiam refert Maſcar.in tract. de probation. lib.3.concl.1203.n.4. Et legenda ſunt quæ ſcribo quæſt.22. Pro quibus eſt etiam gloſ. in l. & ſi ſolennibus, vbi Bar.& alij, C.de fide inſtrum.& regula l.ſicuti, §.ſed ſi quæratur, ff.ſi ſeruit. vendic. & elegans doctrina Florian.in l.ſeruitutes, cap.magna.n.39. ff. de ſeruit.& faciunt quæ ſupra ſcripſi. Et ex text.in d.§.ſed ſi quæratur colligitur regula, quòd quando primarius ſtatus naturæ repugnat quaſi † poſſeſſioni, ipſa quaſi poſſeſ- 161
ſio non releuat ab onere probandi, & probatur in l.5.tit.14 p.3.& in l.27.in princ. tit. 14.par.7. & plura refert Ioann. Gutierrez lib.3.practicar.quæſtion.q.59.n.9.pag.313 Et quòd dato quod matrimonium probetur verè vel præſumptiuè, non poſſit quis obtinere in interdicto recuperandæ, niſi excludatur clandeſtinitas, tradunt Hoſtien.in capit.ex parte de reſtitutione ſpoliatorum, & alij quos citat Thomas Gramma. conſ.26 num.15.

Et ex his quæ ſcripta ſunt de dict.cap.cū perſonæ cum concord.infertur, quod ſiquis litiget cū Rege ſuper iuriſdictione alicuius loci, & petat ſe in poſſeſſione lite pendente

tueri,

ſueri,non eſt defendendus in tali poſſeſsio-
ne,cum per l.2.tit.1.lib.4.Recopilat.rex ha
162 beat fundatam † intentionem in toto regno
in iuriſdictione omnium populorum, ſit-
que neceſſarium oſtẽdere titulum,vel pri-
uilegium.vt latius in dicta lege cauetur,quã
illationem & concluſionem ſcripſi in iſto lo
co antea quam legerem Rolandum,qui hoc
expreſſe tenet in conſil. 89.num.34. lib.2.
quem vitioſè refert Antonius Peregrinus
in tractat.de iure fiſci,lib.6.tit.8.nu.24.pág.
387.vbi refert text.in d.cap. cum perſonæ
de priuilegijs in 6.Felinum in cap.cum no-
bis,num.7. de præſcriptio. & tradit Ioan.
Gutier.d.quæſt.19.num.11.poſt Ioannem
Lopium quem citat in cap. per veſtras poſt
ſecundum notabile in §. incipient,ſed eſt
pulchra dubitatio qui tractant de intellectu
& praxi,d.§.cum perſonæ,& Maſcardus in
163 d.concluſ.1203.ponit regulam quod † poſ-
ſeſſorium non datur quando quis vult de-
fendi in poſſeſsione iuris,quod ſoli Principi
conuenit,& idem erit in caſu,l.1.tit.18. lib.
9.Recopilat.qui loquitur de ſolutione ga-
bellarum, & idem erit in caſu,l.2.d. tit.15.
lib 4.Recopil.quæ loquitur de præſcriptio-
ne gabellarũ,& ad alias ſimiles leges regni
poteſt deduci intellectur. Et iſta confirman
tur ex magna & vtili reſolutione Rebuff. in
cap.cum dilectus de cauſ.poſſeſ.& proprie.
pag.351.verſic.duodecimo & vltimo, vbi
ſcribit,quod in omnibus poſſeſſorijs à iure
reprobatis non eſt concedenda reſtitutio
poſſeſsionis,niſi de titulo conſtet,vt in cau-
ſis beneficialibus,& decimalibus, & in poſ-
ſeſsione quam maritus prætendit in vxo-
rem & in ſimilibus.

Quibus minimè refragantibus(quæ verè
non impediunt) adhuc mihi videtur, vt ſu-
pra dictum eſt,quod ſi in continenti, vel no
164 toriè non conſtat de incapacitate, † vel il-
legitimitate ſucceſſoris in maioratu,eſt mit-
tendus in poſſeſsionem.Nec obſtat gloſ. in
d.l.2.C.de edict. Diui Adrian.tollend.quæ
magis vrget qui ſufficit perſonam legitima-
re,ſecundum quod à iure in iudicijs ſumma-
rijs exigitur,& in cauſis poſſeſſorijs, iuxta
notata per Bart.in d.l.1.C. quorum bonor.
& alia,quæ ſupra retuli,& dicit Bald.in l. pe
remptorias,colum.vltima in verſiculo quæ-
ro vtrùm.C.ſententiam reſcind. non poſſe,
165 quod appellatione † probationis de ſemiple
na intelligitur,ſecundum naturam cauſæ,&
idem tenet Bartol.in l.ſi conſtante 1.quæſt.
ad finem,num.9.ff ſoluto matrimonio,licèt
166 ſemiplena probatio † non ſit probatio, cap.
vt circa de electio.in 6.l. nec theſaurus, ff.
ad exhiben.cum concordan. vt per Rebuf-
ſum in concordantijs,§.præfatique gradua-
ti,pag.377.verſiculo fidem plenam. Et pro
batio legitima dicitur † iuramẽtum propter
ſubiectam materiam ſecundum gloſ. in cap. 167
ſtatutum,§.cum vero in verbo. proprio iu-
ramento de reſcrip.in 6.& doctrinam Baldi
refert etiam Deci.in conſ.18.num.1. & fa-
cit quod notanter ad propoſitum ſcribit Bar
tol.in d.l. 1.num.10. C. quorum bonorum
facit text.cum gloſ.in l.quis accuſare in ver-
bo non probante,C.de edend.& in l.1.§ de
bebit cum gloſ.in verbo.filius,ff.de liber.ag
noſcen.& inquit Bart.in tracta.ad reprimen
dam in verbo ſummariè in fine, quod ſi iu-
dex dicat adhibuiſſe plenam cauſæ cogni-
tionem,iſta verba,in cauſa ſummaria, intelli
gũtur ſecũdum cauſæ cognitionem,ſecundũ
cauſæ qualitatem. Et ad hæc faciunt quæ
ſcribit Ioan.Lopi in cap. per veſtras de do-
natio.inter vir.&vxorem notab.2.col.206.
hodie pag.387.

Conſtat autem de notorio defectu pro-
prietatis ex actis, † vt per Decium in conſ. 168
191.col.4.in fine AymonCrauet.in conſil.
299.num.8.& per inſtrumẽtum publicum,
vt tradunt Barthol. Soci.conſil.87.col.fin.
lib.3.Aymo.vbi ſupra,& faciunt ſcripta per
Cephalum in conſil.386.num.17.lib.3. pro
quibus facit quod ſcribit Menochius reme-
dio 3.de retinen.poſſeſsione,quæſt.79.nu.
702. Vbi reſoluit,quod quando conſtat de
non iure intentantis interdictum vti poſsi-
detis,per inſtrumentum,non eſt conceden-
da ei poſſeſsio,pro quibus facit quod ſcribit
nouiſsimè Parlador.lib.2.rerum quotidiana
rum, cap.5.num.8.pag.87. vbi tradit quod
vbicunque de dominij exceptione conſtat
per confeſsionem ſpoliati, aut inſtrumento
quarentigio, aut re iudicata non eſt ſpolia-
tus reſtituendus, vbi legi poſſunt alia ad
hanc materiam ſpectantia. Et quod vbicun-
que conſtat † de notorio defectu proprietá- 169
tis,non procedat d.l.45.Taurina, tradit latè
Celſus in conſil.119.num.6.in quadam litè
inter Ducem de Metina, & Comitem de
Vreña,motus per doctrinam Innocent. in
d.cap.conſtitutus de filijs præſtiteris Anto
nij in d.cap.in literis de reſtitu. ſpoliato. &
per alia plura quæ tradit.Et quod fideicom-
miſſarius poſsidens bona fideicommiſſi poſ-
ſit opponere hæredi petenti bona fideicom
miſsi exceptionem, quod iniuſte facit qui
petit quod reſtituturus eſt. Et ſi non ſatiſ-
facit, tenetur eo caſu dare fideicommiſſo-
rem de reſtituendo bona fideicommiſſo ſub
iecta,vt volunt Palud Caſtro in conſi.327.
primum teſtamentũ dubio 1.lib.1.Corneus
in conſil.222.c. penult.lib.4.Aymon in cõ
ſil.69.num.2.Et quod vbicunque agitur de
nullitate ex defectu iuriſdictionis ſuſpenda
tur † executio,quamuis requirat res altio- 170
rem indaginem,tradũt Aretinus in §.appel-
latur,

latur,col.8.de exceptio.Ripa in l.4.§.con-
demnatum,num.23.ff.de re iudica. quos ci-
tat Cephalus in conſil.241.num.118. lib.2.
Et quod vbi conſtat de defectu tituli bene-
171 ficij,non ſit mittendus in poſſeſsionem, †
etiam ſi habeat titulum priorem & anterio-
rem,ſcribit Decius in conſ.220.n.2.ad quem
addo Rebuffum,tom.3.in titulo de cauſa be
neficiali poſſeſſoria,art.1.gloſ.vnic.num.4.
vbi dicit quod qui non habet auctoritatẽ ſu-
perioris; dicitur euidẽter iniuſtus poſſeſſor,
& ei non competit poſſeſſorium ex deciſ.
Rotæ 14.fuit dubitatum,& non habere, vel
habere titulũ nõ coloratũ paria ſunt,vt per
Guidon. Papæ deciſ.85.Natta conſ.411.n.
6.Amedeis de Apõte in tractat. quis ſit iu-
dex in cauſa feudali,col.20. Iſtis eſt germa-
nũ quod in hac propria materia ſcribit Mo-
lin.lib.4.de primogen.c.13.n.54.& 55.fol.
101.vbi probat,quod ſi ſucceſſor in maiora
tu agat remedio l.45. Tauri,& alius defen-
dat poſſeſsionem cum titulo anteceſſoris,in
quo reperitur res maioratus alienata pro-
pria authoritate, & abſque cauſa legitima,&
172 ſic † titulus ſit euidenter nullus, non impe-
dit remedium dictæ legis : quia talis titulus
habetur pro non titulo per regulam, l. nec
vllã,§.1.ff.de peti.hære.& alia quæ refert.
Pro qua ſententia facit quod ſcribit Afflict.
deciſ.228.& 271.num.3.& 374.nu.1.& 7.
Menochius de retinend. poſſeſsione reme-
dio 3.n.639.pag.230.deciſ.Pedemont.160.
n.13.Roland.in conſ.41.n.31.lib.3.Aponte
in dict.tractat. laudemiorum d.q.51.folio
168.col.2. latius Simon de Prætis,lib.5. de
interpretan.defunct.volunta.interpreta. 2.
dubitat.2.num.298.fol.521.quem lege. Et
faciunt quæ ſcribo infra q.25.à nu.10.quod
173 confirmo,quia poſſeſsio † vitioſa dicitur,
quæ acquiritur virtute tituli inualidi. c. vlt.
de exceſsib.prælat. c. quia diuerſitatem de
conceſsione præbend.notat Aymon conſil.
171.n.3.quem lege.Hinc eſt,quod poſſeſ-
174 ſio tranſlata vigore contractus † inutilis re-
peti poteſt condictione indebiti,vel tritica-
ria,etiam per ſucceſſorem,l.indebiti.§.ſed ſi
nummi,ff.de conditio.indeb.Bart.in l.ſi alie
nam,ff.ſoluto matrimonio,Natta conſ.289.
n.7.lib.2.ad quem addo Iaſonem in d.§. ſed
ſi nummi,n.2.Zaſium n.3.Deci.conſil.187.
col.1.Robert.à Maranta de ordin. iudicior.
diſtinct.7.nu.33.fol.80. Iaſo in §.ſic itaque
diſcretis,nu.38.de actio. Ripa in rubrica de
interdi.n.3.& alij quos citat Menochius de
recuperand.poſſeſsione remedio 2.num.4.
pag.360. col.2. quæ notabis, quia habui in
practica in negotio maximi momenti, & fa-
ciunt quæ ſcribit idem Menoch.remedio 3.
de recuperand.pag.362.col.1.quibus iungo
plura elegantia,quæ ſcribit Aymon Crauet.
conſ.259.n.2.cum ſeqq.Baeç. de non melio-
ran.filiabus,c.33.n.6.cum ſeqq.fol.157. Et
in iſta quæſtione eſt magni facienda ſingu-
laris diſtinctio Oſaſc. deciſ.Pedemonta.34.
nu.25. Vbi tradit quod ex actu nullo ſimul
cum traditione † acquiritur naturalis & ve- 175
ra poſſeſsio iuxta l.1.§.ſi vir vxori, ff.de ac
quir.poſſeſsio.non autem producit talis poſ
ſeſsio ciuiles & naturales effectus iuſtæ poſ-
ſeſsionis & irreuocabilis,imò reuocanda eſt.
ex Bartho.in d.§.ſi vir vxori,Decio in con
ſil.457.n.18.Et alijs quæ citat,ad quæ addo
notabilem reſolutionem,quod licèt pacta cõ
tra naturalia contractuum non vitient con-
tractus,faciunt tamen eos degenerare,l. pa-
cta,ff.de contrah.emptio. per quam & alia
decidit hoc Aluarus Valaſco in tractat. de
iure emphyteutico quæſt.39.num.5.

Vnum etiam eſt notandum in hac mate-
ria,quod ad hoc , vt in ſequentem in gradu
ſucceſſorem in maioratu tranſeat poſſeſsio
virtute d.l.45.Non eſt neceſſarium, † quod 176
tempore ſucceſsionis exiſtat in poſſeſsione
filij legitimi,aut ſucceſſoris quod patet ex
verbis illius legis,ibi: *En el ſiguiente en grado*,
iunctis præcedentibus & ſequentibus. Ex
quo infertur quod patre defuncto ſi maneat
filius,qui vere & realiter ſit filius illius, quã
uis non exiſtat in poſſeſsione filiationis,ad-
huc in illum transfertur poſſeſsio ex lege
prædicta.Et in materia præſentis quæſtionis
non omitto,quod ſi quis producat in lite ma
ioratus ſcripturã habentẽ vitium viſibile, † 177
latens,ipſe tenetur probare veritatem & ſo-
lemnitatem ſcripturæ.Si vero vitium ſit la-
tens & inuiſibile, oneratur probatione pars
contra quam producta fuit, vt notanter re-
ſoluit Menochius in tractat. præſumptio.
lib.1.quæſtio.99.num.21.pag.107.quod vi-
di in cauſa maioratus.

Sed an ſucceſſor in maioratu præſumatur
in dubio † filius legitimus,decidi poteſt ex 178
his quæ refert & ſcribit Tellius in l.11.Tau
ri,num.3.cum ſequentibus,quem citat Ma-
tienço in l.9.tit.8.lib.5.Recopilatio. gloſ.3.
num.12.fol.236.cui addo Baldum in authẽ-
tico eiſdem , C.de ſecund.nupt. vbi per il-
lum text.dicit,quod filius in dubio præſumi
tur legitimus,& in l.filium eum diffinimus,
ff.de his qui ſunt ſui,vel alien.iuris in verſi-
culo tertio nota.& in conſ.390.tam profun
de,num.5.lib.2. gloſ.in cap. accuſator.6.q.
5.quæ dicit,quod in dubio creditur ſobolem
eſſe legitimam.Et quod in ambiguo incum-
bit probatio illi , qui negat aliquem eſſe fi-
lium legitimum. Et probatur iſta concluſio
in cap.lator,qui filij ſint legitimi , quem ad
hoc ponderat Socin.Iuni. in conſ.89.nu.7.
cum alijs.lib.2. De qua materia plura ſcribit
nouiſsimè,Menoch.in tracta.de præſumpt.
lib.6.

Digitized by Google

lib.6.præſumptio.54.num.1.cum ſequenti-
bus,ſol.118.& tradit idem lib. 5. præſum-
tio.2.num 36.fol.5.& legẽdus eſt Maſcard.
in tractat.de probationib. lib 2.concl.799.
num.7.fol.122. & Fuluius Pacianus in tra-
ctat.de probatio lib.2.cap.17. num.8. cum
ſequentib.ſol.54.& addo egregiam doctri-
nam Ioan.Fabri.in §. vlt. inſtituta de ado-
ptio.qui dicit,quod ſi teſtes deponant ſim-
pliciter aliquem eſſe filium Titij. valet eorũ
teſtimonium,licèt non dicant eſſe legitimũ,
& naturalem:quia de tali intelligunțur de-
poſuiſſe.Et idem Paul.de Caſtro in l.vltima,
ff.de iur.deliberan,& iunge Alberic.in l. ſi
vicinis,C.de nup.& facit tex.in lege miles,
179 §.deſuncto.ff.de adulter.vbi † præſumitur,
quod filius potius eſt legitimus, quam ſpu-
rius,vbi Bald.notat ad quem text. lector vi-
deat Tellium in l.13. Taurina. num.1. cum
ſequentibus,melius & latiſsimè Menoch.de
arbitrar.iudic.lib.2.centur. 1. caſu 89.num.
27.cum ſequentibus,pag.237.Ioſeph.Maſ-
cardum in tractat.de probation.lib.2.concl.
788.num.1.cum ſequentib.ſol.112. Anto-
nius Peregrinus in tractat.de fideicommiſsis
art.42.num.70.fol.402. Et ſimplex conie-
180 ctura † & præſumptio ſemper eſt interpre-
tanda in benigniorem partem, l. Gallus §.
quid ſi iis,ff.de liber.& poſth.l.cum apud,ff.
de commun.ſeruo.manum.l.vlt. C.qui bon.
cedere poſſunt ad quod faciunt tradita in l.
cum de ætate,ff.de probatio.& etiam lector
ad hæc legat Epiſcop.Couar.in epitom. de
ſponſal.part.2.cap.8.§.3.num.1.folio 122.
Natta in conſil.473.num.3.vbi hoc diſpu-
tat,& citat DD.contrarium tenentes,& Me
noch.de arbitrar.iudic.lib.2. centur.4. caſu
396.num.15.pag.657.qui refert Paleotum
de nothis ſpurijs filijs,ca.63. & opinionem
181 quod in dubio † debemus præſumere filium
legitimum tenent Anton.in cap.tranſmiſſę,
num.10.qui filij ſint legiti.Pariſ. conſil.57.
num.34.lib.4.Ioan.Baptiſt.Ferret.conſ.49.
num.2.cum ſequentibus,& num.7.libro 1.
Afflict.in cap.1.§. adoptiuus, num.2. ſi de
feud.fuerit controuer.Felin. in c. per tuas,
numero 17 de probatio. Gregor.Lopez in
procemio tit.7.par.2.In gloſ.in verbo *hijos*.
182 Et quod filius † expoſitus præſumatur
natus ex legitimo matrimonio, & legitimus
ſcribit per plura Cardinalis Paleotus in tra-
ctatu de nothis & ſpurijs,cap.63.num.7. &
8.fol.73.octaui voluminis tractuum,qui ci-
tat Ioan. de Anania in cap.1.de infantibus
expoſitis, vbi hoc diſputat Ancharran. &
contra Paleotum tenet Quintilianus Man-
doſius in tractat.de ætate minori, quæſt.1.
num.24.fol.4.& legi debet quæſt.3. nu.12.
183 fol.8.quod mihi † difficile videtur, cum à
communiter accidentibus contrarium ſæ-
piſsimè videatur,de quo legendi ſunt Quin
tilian.Mandoſ.de ætate minorum, cap.1. n.
24.ſol.4.& cap.3.num.12. ſol 8.Menoch.
caſu 396.num.14 Barthol.in l. quidam cum
filium.ff.de verbor.obligat. Couar. in Cle-
mentina ſi furioſus de homicidio, num.9.
fol.10.Barboſa in rubric.ff. ſoluto matrimo
nio,part.1.num.19.pag 1314.quod vidi in
grandi negotio,& legi debent lex vltim.tit.
20.partit.2.& l.20.tit.3.partit.6. Et opinio
in dubio eſt ſumenda quæ fauet legitimitati
† ſecundum Collectarium in cap.ex tenore 184
qui filij ſint legitimi,& non eſſe ſubtilizan-
dum propter periculum illegitimitatis,te-
ſtatur Innocen.in cap.cum inhibitio, num.
7.de clandeſt. deſponſ. Hinc eſt,quod fi-
lius non præſumitur natus † in ſacerdotio, 185
ſed ante clericatum, cap. inter cæteras,vbi
Felin.& Ripa de reſcript.Ioan.Andr.In ad-
ditio.ad Specula.titulo de filijs presbytero-
rum,quos citat Burg.de Paz conſil.26. nu.
44.in ſucceſsione cuiuſdam maioratus Co-
mitis de Melito. Rolandus in conſil.12. nu.
43.lib.4 qui ad hoc allegat Epiſcop. Couar.
lib.1.fol.291.in princip.& text.in cap.2.de
filijs presbyterorum,& in cap.veniens de
accuſatio.Et quod filius præſumatur natura
lis, † & non ſpurius,ſcribunt Bald.in conſil. 186
448 quæſito 3.lib.1. Ægidi. Boſsi.in titulo
de coitu damnato & punibili,num.77.pag.
338.quod latius tradit Maſcard.in tracta de
probationi.concluſ.1089. num.1. cum ſe-
quentibus,fol.330.Matienço in d.l.9.tit.8.
lib.5.Recopilat.gloſ.3. num.6. cum ſequen-
tibus,fol.236.Menoch.lib.2. de arbitrarijs
caſu 194.num.32.& lib 6.præſumptio. 54.
num.15.fol.119.qui latiſsimè tractat mate-
riam quando filius præſumatur legitimus,&
legi debet præſumpt.55.num.18. Et con-
cluſionem principalem, an quis in dubio † 187
præſumatur filius legitimus,vel non,tractat
licèt prædicta non referat,idem Maſcardus
eodem lib.2.concl.882.num.1. cum ſequen
tibus,ſol.183. Et cauſæ legendæ ſunt,quæ
ibi ſcribit Menoch.conſil.199.num.55.lib.
2.Cephalus in conſil.425.num.81.libro 3.
Ludouicus de Sardis in tractat. de legitima-
tio.§.de probatione filiationis,num. 14.fol.
33. 5.volum.tracta.Gutier.lib.2.practicar.
quæſtio.q.113.Nec eſt curandum de opinio
ne Alciati reſponſo.268.quem citat Meno-
chius in conſilio 60.num.12.lib.1. quem &
alios citat Cephalus in conſil 593.num.11.
lib.4.Quæ confirmatur,quia in dubio præ
ſumitur † vxor & non concubina. l.in con- 188
cubinatu,vbi gloſſa in verbo habere, & ibi
DD.ff.de concubin.Ioſeph.Maſcardus, lib.
3. de probationibus concluſione 1423. &
vltima num.17.

Hoc etiam in loco non erit ſuperfluum
exa-

exāminare, an ſententia lata † contra matrem ſuper matrimonio præiudicet filio,
189 qui prętendit ſe eſſe legitimum ſucceſſorem in bonis maioratus, in qua quæſtione Bald. qui propter facunditatem ingenij nihil in intactum reliquit, huic etiam quæſtioni quã uis in alio propoſito ſe immiſcuit, quia in l. 2. in verſiculo, ſed quæ ſunt ſententiæ, quibus res iudicata non nocet, in ea eſt opinione, quod ſi feratur ſententia ſuper matrimonio inter virum & vxorem: quia ibi ſunt principium & finis, & tota maſſa matrimonij in eis eſt, vt in l. 1. ff. de liber. agnoſcend. præiudicat filijs. Et idem tenet Salicet. ibi, num. 2. in verſiculo quæ autem ſint cauſæ, & quamuis Alexand. in l. ſæpè, ff. de reiudicat. num. 6. huius ſententiæ etiam facit authorem Barthol. in l. ingenuum, ff. de ſtatu homin. hoc Barth. non dicit. Et pro hac ſententia facit text. in l. ex contractu, ff. de reiudicat. & conducunt alia plura quæ ſcribo in 4. part. huius operis, quæſt. 14. & quæ ſcribit Deci. in conſilio 342. num. 7. ipſe tamen Alexand. in dicto loco contrarium apertè tenet affirmando, quod ſententia lata, in qua pronuntiatur matrimonium eſſe illegitimũ, non nocet filijs etiam ſcientibus, per l. 2. §. ſed ſi conditione, ff. de iur. iurand. & c. cum inter qui filij ſint legiti. Et huius opinionis facit authorem Anton. in cap. cauſamque, qui filij ſint legiti. pro quo facit doctrina Innocent. ibi, vbi tenet, quod ſententia legitimitatis inter patrem & filium non nocet alijs. & idem Iaſo conſil. 106. lib. 1. verſiculo tertio, adhuc ego ſemper exiſtimaui veram eſſe ſententiam, & ad imponendum finem litibus maxime neceſſariam, quod ſi actum eſt inter patrem & matrem ſuper matrimonio, quod ſiue pronuntietur matrimonium fuiſſe legitimum, ſiue non fuiſſe: vtroque
190 caſu ſentẽtia præiudicat, † vel prodeſt filijs, & omnibus, qui ius prætendunt à legitimitate, vel illegitimitate, quæ fuit ſententia Baldi in d. l. 2. & etiam Cini, & Ioan. de Imol. in d. l. ſæpè, & Felin. in cap. quamuis, num. 9. de reiudicat. & eam tenet Epiſcop. Couar. in epitom. de ſponſal. part. 2. cap 8. §. 3. num. 2. fol. 112. & probatur in d. l. 1. §. vlt. & l. 2. & 3. ff. de liberis agnoſcend. & facit, l. 20. tit. 22. part. 3. ibi: *Otroſi dezimos, que ſi alguno ſe razona por hijo de otro, è el padre no lo quiere conocer por hijo, ſi juyzio fuere dado contra el padre en eſta razon, diziendo el juzgador por ſu ſentencia, que es hijo de aquel que no lo quiere conocer por hijo: tal juyzio como eſte empecerà al padre, è a todos ſus parientes en razon de los bienes por el parenteſco: maguer no ſe aceptaßen. Y quando fue dado el juyzio ſino al padre tan ſolamente*, vbi notat Gregorius Lopez in gloſſa in verbo *contra el padre*. Et hæc ſententia eſt in iudicijs obſeruanda, nam aliàs nullus eſſet litium finis, & maximè in cauſis matrimonialibus, quæ immortales ſunt, vt experientia docet, niſi ſententia ſit lata interueniente colluſione, vel in abſentia patris, aut matris, vt colligere licet ex Doctoribus ſupra citatis. Et Epiſcop. Couar. in pract. quæſt. cap. 13. num. 5. & hoc in alijs locis inuenitur, & iſtum punctum latiſsimè, & nouiſsimè tradit Maſcard. in tractat. de probatio. lib. 2. concluſ. 794. n. 1. cum ſequentibus, pag. 118. conſulo tamen quod filij citentur ad iudicium. Et qualiter ſententia per iudicem ſecularem ſuper filiatione & hæreditate præiudicet coram iudice Eccleſiaſtico, reſoluitur per Menochium in conſil. 366. num. 7. cum ſeqq. lib. 4.

Sed an ſententia lata ſuper partu ſuppoſito contra matrem præiudicet filio, † vide 191
reſolutionem quam tradit Ægidi. Boſsi. in practi. crimina. titulo de partu ſuppoſito, n. 1. cum alijs, pag. 376. ſummè eſt notandum in hac materia, quod licèt regulariter confeſsio patris ſufficiat ad obtinendum in poſſeſſorio, vt per Anton. in cap. in literis, nu. 24. de reſtitu. ſpolia. facit deciſio Rotæ titulo de reſtitu. ſpoliato. 17. 19. in nouis, & quę ſcribunt Felin. in cap. olim de reſcript. Nicola. Boeri. deciſ. 293. num. 3. concludentes, quod ad colorandam poſſeſsionem ſpoliati ſufficit confeſsio ſpoliatoris, & ſecundum Felinum, & Boerium idem dicendum eſt in cauſa nouitatis & ſaiſsinæ. De quo tamen legenda ſunt quæ ſcribit Menochius de retinend. poſſeſsione remedio 3. num. 596. pag. 226. vbi tractat, an confeſsio aduerſarij ſufficiat pro titulo in cauſa beneficiali poſt dictas deciſiones Rotæ, Felinum in cap. olim de reſcript. Franciſcum Marcum deciſione 1148. Rebuffum in tractat. de pacific. poſſeſsio. num. 164. & quod quis non admittatur ad probandum ſe legitimum, niſi ſubſit quæſtio bonorum, aut diffamationis, volunt Innocentius in c. lator qui filij ſint legitim. Angelus in l. quoties, C. de iudi. cardina. in d. cap. lator Capicius deciſio. 7. num. 6. in caſu tamen d. l. 45. non ſufficit talis confeſſio, quia habet mixtam cauſam poſſeſsionis, vt prouabi in quęſtione vltima in hac parte, quod probatur ex notatis, per Ripam reſp. 16. in principio & reſponſ. 49. in principio, & Rebuff. in praxi beneficia, titulo de non tollend. iure quæſito, gloſſ. 6. n. 6. pag. 269.

Ex quibus infero egregiam limitationem ad ſcripta, per Ripam conſil. 80. numero 71. cum alijs vbi probare nititur, quod fœminæ agenti remedio noſtræ legis 45. interdicto adipiſcendæ, recuperandæ, vel retinendæ, non obſtat exceptio proprietatis, vt ibi latius per eum. Nam cum per noſtram legem poſſeſ-

poſſeſsio ſolum continuetur in legitimè vo
catum, & verum ſucceſſorem, obſtabit ſine
192 dubio fœminæ, aut alteri litiganti † exce-
ptio proprietatis: quod etiam ſuadetur ex
ſcriptis per Iaſonem conſil. 138. nu. 2. lib.
4. Et ad hæc fscit quod in feudis, quia ha-
beut annexam cauſam proprietatis, reſtitu-
tio eſt deneganda ſecundum Matthæum ab
Afflictis in conſtitutionibus Neapolitanis
in rubric. vt nullus officialis cog. aliquid, n.
3. quem citat Antonius Gabriel titulo de re
ſtitutione ſpoliat. lib. 5. concluſ. 1. num. 132.
pag. 284 qui refert eundem Afflictũ aliud
tenentem in titulo de pœnis for. iudicat. n.
1. Et addit Gabriel, quod in iſto caſu ſufficit
docere vltra poſſeſsionem de titulo vero,
vel ſaltim colorato, & præſumpto ex Be-
roio, quæſt. 4. num. 5. quia tunc non debet
denegari reſtitutio. Et ad Gabrielem addo
notabilem deciſionem eiuſdẽ Afflictis 324.
num. 3. cum ſequentibus, qui legi debet, &
Spoliatus de feudo debet reſtitui ante om-
nia, etiam ſi de titulo non doceat ſecundum
Andream de Iſernia in cap. Imperialem, §.
prætereà de prohibita feudi alienatio. quem
citat Capicius deciſ. 77. num. 12. & qualiter
Eccleſia ſpoliata de feudo reſtitui debeat
tradit idem Afflict. deciſ. 361. nu. 4. Et quod
193 poſſeſſorium iuriſdictionis † habeat ad mix
tam cauſam proprietatis, vbicunquè agitur
contra Principem tradit Iacobus Puteus,
deciſ. 222. num. 4. lib. 3. ſecus ſi agatur con-
tra priuatum, qui ſic intelligit deciſionem
Caſſadori. 1. num. 10. de reſtitutio. Spoliato
rum hodie pag. 330. ad quæ addenda ſunt
quæ ſcribo ex Baldo in duobus locis, num.
219. & Menochius de recuperand. poſſeſ-
ſione remedio 15. numeso 469. pag. 518.
Et pro iſta ſententia facit opinio tenentium
quod quaſi poſſeſsio filiſtionis non releuat
cum agitur petitorio, vt Bald. conſilio 380.
lib. 1. & conſil. 580. lib. 3. Alberic. & Salicet.
in l. non ignorat. C. qui accuſa. non poſſunt,
Iaſo in l. neque C. de teſtam. Alciat. regul. 3.
præſumptio. 38. & reſponſo. 529. num. 5. &
declarat Menochi. de arbitrar. iudic. libro 2.
centu. 1. caſu 89. num. 71. pag. 242. & ibi n.
27. poſt gloſ in l. In lege, ff. de probat: & in
l. vlt. eodem titulo, de quo legenda ſunt quæ
ſcribo ſupra & Batt. in l. filium, ff. de his qui
ſunt ſui, vel alien. iur. tractat. an confeſsio
matris negantis aliquem eſſe proprium fi-
lium præiudicet filio.

Et in iſta materia & quæſtione ſilentio
non eſt prætereunda notabilis doctrina De
cij in conſil. 449. num. 21. Rubei conſilio 4.
num. 11. vbi volunt quod vbicunque proce
ditur ſola veritate inſpecta, dominij exce-
194 ptio excludit remedium † reſtitutorium, tra
dit Cephalus in conſil. 301. num. 57. libro 3.

qui confirm at per doctrinam Baldi in l. etſi
inutiliter, C. de fideicommiſſ. & in cap. 1. §.
1. num. 3. de noua forma fidelita. Romani. cõ
ſil. 20. num. 3. & alios quos citat, quod notan
dum eſt apud Hiſpanos propter legem 10.
tit. 17. lib. 4. Recopilat. & idẽ tradunt Marc.
Brun. de Anguillis conſil. 4. num. 11. faciũt
tradita per Oſaſcum deciſ. Pedemontan. 5.
num. 28. & 29. & idem quod Decius & Ce-
phalus tradit Ioſeph. Ludouic. deciſ. 17. nu.
22. qui adhoc etiam citat Menochium de re
cuperanda poſſeſsion. remedio 55. nu. 477.

Iſtis omnibus addere libet concluſionem
ſingularem; ſcilicet quod ſiquis exhibeat ſcri
pturam maioratus, vel meliorationis, & pe-
tst ſe mitti in bonosum poſſeſsionẽ, † quæ 195
ſcriptura habet aliquam cancellationem, vel
aliud ſimile vitium, quod ille qui ſcripturam
producit, vult adiuuare & ſupplere probatio
nibus, non eſt audiendus in iudicio poſſeſſo
rio. Probatur ex doctrina Baldi in l. 1. num.
4. C. vt in poſſeſsio. legator. Aretin. in l. cer
ti condictio. §. quoniam num. 7. ff. ſi cert. pe
tat. Felin. in cap. ex literis, num. 16. de fide
inſtrument. & in cap. ſicut num. 3. de feiudi.
& aliorum, quos citat Menochi. de adipiſ-
cend. poſſeſ. remedio 4. num. 705. pag. 112.
Ad quod eſt animaduertendum, quia ſæpè
contingit. In quo tamen aduertendum eſt, ſi
cut in alijs pluribus locis animaduerto; † 196
quod remedium d. l. 45. de quo in præſenti
agimus, habet admixtam cauſam proprieta-
tis. In quo animaduertant lectores ad Pere-
grinam & ſingularem doctrinam Beroi. in
conſil. 151. num. 10. cum ſequentibus lib. 3.
vbi tradit quòd quando incidenter, & non
principaliter agitur de poſſeſſorio habente
mixtam cauſam proprietatis, non dicitur ta-
le poſſeſſorium habere admixtã cauſam pro
prietatis, & ibi num. 53. poſt Bald. quem ci-
tat, tradit quod quando in poſſeſſorio quis
tenetur oſtendere ſe hæredem, dicitur tale
poſſeſſorium habere admixtam cauſam pro
prietatis.

In materia etiam præſentis quæſtionis
præcipuè ad id quod ſupra ſcriptum fuit de
probatione poſſeſsionis, nõ eſt omittendũ,
quod miſsio in poſſeſsionem probatur, † 197
tam ex inſtrumentis, quam ex teſtibus, vt
tradit Decius in l. 3. num. 18. C. de edict. Di-
ui Adriani tollend. Rebuff. in praxi benefi-
cial. titulo de miſsione in poſſeſsionem, nu.
41. quod latè explicat Ioſeph. Maſcard. in
tractat. de probatio, lib. 2. concluſ. 1065. nu.
1. cum ſequentibus, fol. 314. Ex quibus &
practica Regni, quæ eſt notoria, quæ admit-
tit probationes in iudicio tenutæ, & alijs
omnibus ſupra ſcriptis, & ex deciſione di-
ctæ legis quadrageſimæ quintæ Taurinæ in
illis verbis, *Que ſegun el mayorazgo*, infero
infe-

inſero notabiliter quod exceptiones illegi-
198 timitatis † & aliæ ſimiles admittantur in iudicio tenutę, quod eſt notatu dignum in iſta materia & quæſtione, & pro iſto intellectu facit conſilium Cephali ſupra allegatũ 152. nu.27.lib.2.& quod valeat collatio facta ab
199 eo, qui eſt in poſſeſsione † alicuius iuris, & attendatur potius poſſeſsio, quam proprietas probatur in c.conſultationibus de iure patronatus, cum concordanti. vt per Staphilæum de literis gratiæ in parte de forma & modo pag.96. num.7. vbi allegat quaſdam deciſiones Bart.

QVÆST. XVI.

Succeſſor maioratus, an rectè faciat petendo à iudice poſſeſsionem bonorum maioratus.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, num.1.

Interdicta inuenta ſunt ad conſeruandam poſſeſſionem, num.2.

Nobilis qui mouet litem nobilitatis, non amittit poßeſsionem, num.3 Quid ſi priuilegium nobilitatis à rege impetret, num.33.

Comes poteſt petere vt declaretur comes, num.4.

Clandeſtinum poßeßorem qui poteſt expellere, ſibi non præiudicat adeundo iudicẽ, nu.5.& 11.

Dominus exiſtens in poſſeſsione rei ſuæ poteſt agere actione in rem, & petere pronuntiari rem ſibi competere iure dominij, vel quaſi, n.6.13.

Legitimatus poteſt petere, quòd ſua legitimatio declaretur valida, num.7.

Dubitãs de collatione impetrata poteſt impetrare ſecundã, quæ nõ dicitur renũtiatio primæ, n.8.

Legatarius poſsidens, negante hærede, poteſt implorare officium iudicis, & petere ſe dominum declari, & dicitur extraordinaria petitio, n 9.

Pluribus priuilegijs poteſt quiſq; ſe fundare, n.10.

Confirmationem poteſt quis petere pro bonis poſſeſsis, pro non poſſeſsis ſe in poſſeſsionem mitti, num.12.

Poſſeſsionem ciuilem habens, ſi de nouo accipiat naturalem, non dicitur de nouo attentare, nec acquirere, ſed conſeruare, num.14. Quid ſi corporalem petat, num.26.

Inhibitionem poteſt obtinere qui timet ſibi vim inferri, num.15.

Doctrina quædam Greg. Lop. reprobatur, an ſi ſucceſſor in maioratu virtute, l.45. Tauri, adeat iudicem, poſsit poſtea apprehendere poſſeſsionem propria authoritate, num.16.& 17.

Abundans cautela nocere non debet, n.18.

Poßeſsionem abſentis iudicis authoritate ingrediens, poßeſsionem ciuilem acquirit, n.19.

Ad augmentum inducta diminutionem operari non debent, num.20.

Quod fauore quorundam introductum eſt, non debet in eorum odium retorqueri, num.21.

Manuteneri dicitur qui ad antiquam poſſeſsionem reuertitur, vt ille qui eam habet, & in ea conſeruatur, num.22.

Succeſſor in maioratu petens à iudice, vt eum in ſua poſſeſsione tueatur, eam non amittit, ſed confirmat, num.23.

Negantes preſtationes annuas non faciunt poßeſsionem amittere, ſi iudex eos ad ſoluendum compellat, num.24.

Populus ſi obedientiã Epiſcopo deneget, & Epiſcopus excommunicando reſiſtat, quaſi poſſeſsionem non amittit, num.25.

Poßeſsio translata virtute ſtatuti, non tollit remedium acquirendi poſſeſsionẽ naturalẽ, n.27.

Pluribus titulis poteſt quis in cauſa poſſeſſoria vti, num.28.

Timens ſe in poßeſsione turbandum ſi extra iudicium ex veriſimilibus cauſis appellet, talis operatio efficit, quod reſtituatur in ſtatum, in quo tempore appellationis erat, num.29.

Succeſſori in maioratu, ſi minus ſolemniter poßeſsio concedatur, ſuam non amittit, num 30.

Poſſeſsio abſque alterius citatione an valeat, vbi ſtatuto cauetur quòd poſſeſsio in hæredem continuetur, num.31.

Reſolutio quædam Quintiliani Mandoſij, an ſi inſtrumentalis poſſeſſor vadat ad iudicem, poſſeſsionem amittat, num.32.

Poſſeßor bonorum maioratus agens aduerſus turbantem adhuc eſt reus, num.34.& 35.

Bona maioratus qui corporaliter poſsident, poſſeſsionis commodis gaudent, num.36.

Actor vel reus quando quis dicatur, n.37.38 & 44.& 47.

Poſſeßor bonorum maioratus ſi non conſentiat poßeſsioni iudiciali alteri conceßæ, ſibi non præiudicat, num.39.

Poßeſsio ſine præiudicio alicuius data, ſub conditione data videtur, num.40.

Poſſeſsio citato poſſeßore qualiter ſit nulla, n.41.

Rei emphyteuticæ dominus, ſi ex vrbanitate petat à iudice poßeſsionem quam propria authoritate capere poterat, an poſsit poſt abſque iudicis mandato capere, num.42.

Poſſeſſor etiam agendo gaudet commodis poßeſsionis, num.43.

Doctrina Tiraq. Guid. Pap. & Menoch. an ſtatutum volens continuare inhæredem poſſeſsionẽ, ſit reſtringendum, cum nemo fuerit naturalem poſſeſsionem ingreſſus, num.45.

Miſſus in poßeſsionem, ab ea tamen cadens, non eſt in eam iterum mittendus, num.46.

Superioris mandatis qui paret, non tamen animo obediendi, ſed timore, an conſtituat aduerſariũ in quaſi poßeſsione, num.48.

Conſeruatorium poſſeſsionis parte non citata, an ſit efficax, num.49.

Remedium legis 45. Tauri an habeat locum contra titulo poſsidentem, num.50.

Deci-

DEcimoſextò quærò,an ſucceſſor in maioratu,quamuis ex d.l.45. ſit ipſo iure factus poſſeſſor,nihilominus petere à iudice poſsit confirmationem poſſeſsionis. Et
1 quidem id † licitum fore videtur ex text. in l.3.§.miſſum,ff.de Carbonia.edict.ibi: *Miſſum autem in poßeſsionem ex Carboniano ſtudent prætores in poſſeſsione conſtituere.* Facit regula legis nemo proſequendo, ff.de regulis iuris, & quod per illam, & alia ſimilia iura determinat Gloſſ.Pariſienſ. part.2.conſuetudinum Pariſienſ. gloſ.1. de reſti. num.106. fol.38. Et interdicta ſunt inuenta ad conſer-
2 uandam † poſſeſsionē,& non ad concedendam de nouo,vt tradit Rebuff.tom.3.ad conſti.regias,titulo de mater.poſſeſſor. artic.2.
3 gloſ.2.num.38.pag.260. Et ideò nobilis, † qui mouet litem nobilitatis, non amittit poſſeſsionem,imò potius conſeruat eam, vt per Otaloram in tracta. de nobilita. part.3.cap.1.num.6.verſiculo ecce qualiter,pag.83.facit l.1.in princip.ff.ne vis fiat,ſi quis in poſſeſsionē miſſus eſt ibi: Fruſtra enim in poſſeſsionem mitteret rei ſeruandæ cauſa, niſi miſſus tueretur: & plures citat Peregrinus in tractat.de fideicommiſsis,artic.48. num.11.fol.440. Ioan.Garcia in tractat. de nobilitate,gloſ.47.num.15.fol.368. & conducūt in hac noſtra materia ſcripta per Tiraquellum in tractat.le mors,part.6. declaratione 1.num.1.pag.243.& in tractat.de conſtitu. part.1.num.38.cum ſequentib.fol.16. & inſtitutus qui reperitur in poſſeſsione beneficij,petere poteſt,quod denuo inſtituatur, ſecundum Cardina.& Abba.in cap.poſt ceſſionem notabi.3. de conceſsione præbend. Abb.in cap.olim,num.2.de priuileg. Et li-
4 cet comes † comitatum poſsideat,petere poteſt quod declaretur comes,ſecundum Bart. in l.vti frui,§.earum rerum,ff.ſi vſufruct.peta.& qui obtinuit comitatum, poteſt petere vt in eo confirmetur, ſecundum Angel. in l.ſi finita,§.vlt.ff.de damn.infect. de qua materia plura cumulat Alex.in l.de pupillo. §.qui opus,ff.de noui oper. Felin. & Deci. num.6.fol.343.in cap.1.de confirmat. vtil. vel inutil.& idem Felin.in cap.ea quæ de re iudicat. vbi ad hoc eſt textus expreſſus & notabilis, Alexan. & Deci.num.44.in l.vlt. C.de edict.Diui Adria.idem Deci in l.1. C. de Carbonia.edict.& in conſil.302. nu.11. Bartho.Socin.conſil.122.num.16.lib.4.vbi dicit,quod vadens ad iudicem, & petens poſſeſsionem,non videtur poſſeſsionem ciuilē amittere Carol.Ruin. conſil.58.num.6.lib. 4.Molin.lib.3.de primogen. cap.14. num. 8.folio 107. faciant quæ ſcribit Laurentius Tenius Rodulphi in tracta.cautelarum caut. 304.num.9.vbi inter alia ſcribit qualiter debeat libellus formari in iſto caſu; & in maioratus poſſeſſore hoc tradit Aluarus Valaſco conſultatione 183.num.1. & traditur etiam per Gloſ.Pariſ.in conſuetud.Pariſien.part. 1.§.1.gloſ.1.num.21.fol.24. Caſſanæus in conſuetudinib.Burgund rubric.7.§.1.pag. 894.& notat Guido Papæ deciſ.132. ſed probatur,& in deciſ.209.edictū Diui Adriani,in quibus locis tenet Guido Papæ, quod beneficium d.l.vlt.competit.poſſeſſori hæreditatis,& petere poteſt,quod poſſeſsio ſibi confirmetur,Pariſi.conſil.60. num.1.lib. 3.de quo per Menochi.in remed.4.de adipiſcend.num.348.quæſt.83.Deci.in cap.bonæ,num.5.fol.317.de appellatio.Rebuf. in l.naturaliter,§.nihil commune verſic.7.reſolutio.ff.de acquir.poſſeſsio.Iaſo in lege ſi ſuper poſſeſsione,num.5.cap.de tranſactio. additio Ferraræ in forma libelli de turbata poſſeſsio.pag.406.colum.2. Menochius de adipiſcend.poſſeſsio.remedio 4.num.348. pag.84.Carol.Ruin.conſil.58.num.6.lib.4. Soci.Iunior in conſil.97.num.42. lib.2. faciunt tradita per Baldum in l.2. quæſt.10. C.de ſeruitute & aqua,Capitium deciſ.119. num.7.8.& 9.vbi reſoluit iſta magis procedere vbicunque agitur de conſeruanda poſſeſsione.Et qui eſt in quaſi poſſeſsione iuris paſcendi,debet manuteneri & conſeruari in illo,vt poſt Baldum, Paulū de Caſtro, Aretinum,Guidonem Papæ,Felinum Hippolytum,reſoluit Cephalus in conſil.491. num.1.& 2.citando prædictos authores, & confirmat Caſſanęus in conſuetudinib. Burgundiæ rubric.7.§.1.pag 893. verſiculo aduerte.Etſi ille qui ſua authoritate poteſt expellere clandeſtinum † poſſeſſorem, ſibi nō 5
præiudicat adeundo iudicem,vt agat interdicto vti poſsidetis,ſecundum Iaſonem in l. clam poſsidere,§.qui ad nundinas, nu.254. ff.de acquiren.poſſeſsio.quem citat Menochi.d.remedio 4. de adipiſcend.num.426. pag.88.Aluar.Valaſc.conſil.88.num.9. Et ideò ſi ille, qui poteſt propria authoritate apprehendere poſſeſsionem,vadat ad iudicem,cum proteſtatione, quod non intendit ſibi præiudicare,poteſt nihilominus apprehendere poſſeſsionem propria authoritate ſecundum Alexand.conſi.130.lib.4.& alios plures,quos citat Tiraquel.de conſtitu.dict. part.1.num.42.Matienço in l.4. tit.10.lib. 5.Recopilat.gloſ.3.num.5.fol.291. Menochi.de adipiſcend. poſſeſsione remedio 5. num.158.pag.149.& in d.deciſ.219. tradit Guido Papæ,quod dominus † exiſtens in 6
poſſeſsione rei ſuæ poteſt agere actione in rem,& petere pronuntiari rem ſibi pertinere iure dominij,vel quaſi. Et volunt Innocentius in cap.1.de confirmat. vti.vel inuti. & in capite examinata in verbo attentare de iudicijs,Cinus in l.1.quæſtio.4. de alienatio.

natio.

natio.iudicij Cephalus in conſil. 168. num.
6.lib.2.& poſsidens aliquam rem poteſt pe-
tere & appellare, vt reſoluit Guido Papæ
deciſ.436.num.73.& plura notabilia in iſto
propoſito ſcribit Rebuffus,quem lector le-
gat,tom.2.ad conſti.regi.tit. de in integ.re-
ſtitu.art.1.gloſ.1.pag.117.nu.12.vbi refert
l.2.C.de præd.Thomaicis,lib.11. & alia iu-
ra ſingularia Alciat.reſponſ.189.n.6.qui di-
cit iſtam eſſe communem opinionem, & ci-
tat Paul.Caſtren.conſil.221.viſo teſtamen.
col.vlt.lib.2.dicentem,quod legitimatus po
7 teſt † petere quod ſua legitimatio declare-
tur valida.Et qualiter legitimatus poſsit pe-
tere quod iterum legitimetur , tradit latè
Curcius Senior in conſilio 16.& iterum in
conſil.73.Curc.Iun.in conſil.221.nu.18.&
num.29.Decius in d.l.1.num.5.C.de Carbo
niano edicto Socin.Iunior in conſil.120.n.
5.& 154.num.9.lib.2.Menoch.de adipiſcē.
poſſeſsio.remed.4.num.351.pag.84. qui re
fert Paulum in dicto conſil.221.Et dubitans
8 de collatione † impetrata poteſt impetrare
ſecundam,& per hoc non inducitur renun-
tiatio primæ,cap.poſt electionem de con-
ceſsione præben.vbi Abb.& impetrans pri-
uilegium exemptionis etiam ab alio ſupe-
riore , non videtur renuntiare primum ſu-
per eodem obtento, imò poteſt ſe vtroque
tueri ſecundum Abb.in cap.cum olim in 2.
in gloſ.in verbo de gratia de priuileg. con-
firmat Cæſar Lamberti.in tracta.de iure pa-
tron.2.lib.part.3.art. 18. 2.quæſt. princip.
num.1.& 2.fol.218.ad quæ addo notabilem
doctrinam Bald.in l.1.num.4.cap. commu-
9 nia delegat.vbi vult,quod ſi legatarius † poſ
ſidet negante hærede,poteſt implorare offi
cium iudicis & petere ſe declarari poſſeſſo
rem & dominum , & non eſt poſſeſſorium
nec petitorium,ſed quædam petitio extraor
dinaria quem citat Simon de Prætis , lib. 5.
de interpretand.defuncti voluntate dubita-
tio.3. nu.177.fol.534.Hinc eſt quod poteſt
10 quis ſe fundare † in pluribus priuilegijs ſe-
cundum gloſ.in cap.cum olim in 2. in gloſſa
in verbo gratia,vbi Abb. de priuileg. cum
concord.vt per Decium in conſilio 152. in
cauſa exemptionis,num.1.& licet reiuendi-
catio non detur poſsidentia, l.1.§. interdi-
ctum autem, ff. vti poſsidetis,cum concor-
dantib.tamen datur ſi reus ſolum detinet ſe-
cundum Cinum in l.1.quæſt.3.C.de aliena-
tio iudicij,& alios , vt per Socinum Iunio-
rem in l.naturaliter,§.nihil commune,num.
5.fol.53 ff.de acquirenda poſſeſsione:venit
etiam quod qui poteſt propria authoritate
expellere poſſeſſorem clandeſtinum , non
11 præiudicat † ſibi adeundo iudicem,ſecun-
dum Iaſonem in d.l.clam poſsidere, §. qui
ad nundinas,num.75.ff. de acquirenda poſ-
ſeſsione,Menochium remedio 4. de adipiſ-
cend.poſſeſsione num.425. Aluarum Valaſ
cũ conſultatione 88.numero 9.quod confir
mo per doctrinam Bartholi in l.creditores,
num.26.C.de pignoribus, vbi vult quod ſi
quis fundum poteſt ingredi propria autho-
ritate,impetrat à iudice licentiã,& non ac-
quirit poſſeſsionem,ſed perinde eſt ac ſi pro
pria authoritate intrauerit,& debet confir-
mari parte citata: quod tradit Oſaſcus deci-
ſione Pedemontana 34.numero 1. Et con-
ſilium eſt , vt pro bonis poſſeſsis petatur † 12
confirmatio poſſeſsionis, pro non poſſeſsis
petat quis ſe mitti in poſſeſsionem , vt tra-
dunt Carol.Ruin.conſil.28.colum.1.lib. 5.
Simon de Prætis lib.5.de interpretand. de-
funct.volunta.dubitat.3.num.21. fol. 539.
quod ante iſtos voluit Guido Papæ ab iſtis
non citatus deciſ.219.num.1. quem cito in
principio iſtius tertiæ partis,& ibi numero
2.tradit aliud notabile ad noſtrum propoſi-
tum,quod dominus exiſtens in poſſeſsione
rei ſuæ,poteſt petere & agere,vt pronuntie
tur † ſibi rem pertinere dominij, vel quaſi, 13
Innocent. in cap.1. de confirmat.vtil. vel
inutil.& in capite examinata in verbo atten
tare de iudicijs, Cin. in l.1.quæſt.4. C. de
aliena.iudi.mutand.cauſ.fact.& qui vadit ad
iudicem non tanquam meticuloſus, ſed quia
vult vrbanius agere, non amittit poſſeſsio-
nem,l.1.§.in operis & ibi gloſ.l.de pupillo.
§.meminiſſe,ff.de noui oper. nuntia. No-
tant Iaſo in l.2.num.115.C.de iure emphy
teuſ. Mandoſi. in tractat. de inhibitionibus
quæſt.26.fol.48. & hanc concluſionem in
terminis ſtatuti , cuius virtute transfertur
poſſeſsio , & continuatur in hæredem abſ-
que apprehenſione , tenet Paul. Pariſius in
conſil.41.num.8.lib.1. & plures citat Me-
noch.d.remedio 4.num.337.Roderic. Sua-
rez in l.8.fori,titulo *de las herencias*,numero
17.pag.448.imò pro conſeruatione & ma-
nutentione poſſeſsionis licet alium iudicem
adire,vt ex notatis in cap.cum teneamur de
appellat.& per Pariſium conſil. 172. quod
eſt vltimum,lib.4.tradit Lancellotus in tra-
ctat.de attentatis 2.part.cap.4.de attenta.li-
mitatio 1.num.38.pag.106.& Pariſi. in d.
conſil.num.10. in confirmationem prædi-
ctorum plura ſcribit , & inter alia tradit,
quod ſi donatarius habens poſſeſsionem ci-
uilem de nouo accipiat naturalem , non di-
citur de nouo attentare,nec acquirere, † ſed 14
continuare,per cap.cum veniſſet vbi Abb.
notab.vltimo de reſtitut. ſpoliat. pro quo-
rum ſententia faciunt tradita per Alexan-
drum in conſilio 109.numero 29. cum ſe-
quentibus libro 3.vbi ſcribit quod penden-
te vna lite poſſum inchoare aliquam etiam
dependentem à prima, dato quod ſententia
abſo-

abſolutoria data in prima ſit paritura exce-
ptionem rei iudicatę in ſecunda maxime ex
noua cauſa, quod confert ad eos qui iu regu-
laribus Chancellarijs intentauerunt litem ſu
per iactione aliquorum maioratũ, & poſtea
ex noua cauſa petũt tenutam in Regali Cõſi
lio, llegat. l. ſed ſi aute, ff. de exceptio. rci iu
dica. & lege omnino Rebuffum in c. r. de r.
cauſa poſſeſsio. & proprietatis verſ. vlt. limi
ta. pag. 267. Quod etiam confirmo, quia ille
qui poterat propria authoritate capere poſ-
ſeſsionem, poteſt etiam poſt inhibitionem
ire ad Cõſilium Regium, vt voluerunt Mã-
doſi. in tractat. commiſsio. attentat. commiſ-
ſio. 14. quæſt. 4. fol. 44. gloſ. vlt. & in tractat.
de inhibitio. quæſtio. 21. fol. 9. Lancellor. de
attenta. 2. part. cap. 20. de attenta. poſt inhi-
bitio. limitat. 9. num. 2. & pro Lancello. pon
dero textum notabilem in l. quid enim pro-
hibet, ff. de iudicijs, ad quod legi debet Lan
cellotus in dicto tractatu, part. 2. cap. 6. de at
tentat. litependeute ampliatione r. numero
24. pag. 101. & per text. in d. §. miſſum vult
Ripa in rubric. de cauſ. poſſeſsio. & propriẽ,
num. 54. quod poteſt dari quartum interdi-
ctum conſeruandæ poſſeſsionis, & timens ſi
bi vim inferri ſeu poſſeſsionem inuadi, po-
15 teſt obtinere † inhibitionem ne vis fiat ei, l.
final. in princip. vbi Bart. ff. quod met cauſ.
Bald & Alexand. in l. ſuper poſſeſsione, C.
de translation. & alij quos citat Mandoſi. in
tractatu de inhibitionibus, quæſt. 51. nume.
7. fol. 19.

Ex quibus dubitabilis mihi videtur quæ-
dam opinio Grego. Lopez in l. 7. tit. 4. par.
5. in gloſ in verbo *poſſeſsion*, poſt medium in
verbo nota, vbi dicit quod ſi ſucceſſor in
16 maioratu virtute d. l. 45. adit iudicem, † non
poteſt poſtea apprehendere poſſeſsionem
propria authoritate, citat Bald. in l. r. C. de
executio. rei iudi. & facit pro eo, l. 1. §. poſt
operis, ff. de noui operis nuntia. pro quo
etiam faciunt quæ ſcribit Deci. in cap. cum
ſit Romana, num. 26. de appellat. & in d. l. vl
tim. num. 31. C. de edict. Diui Adrian. Andr.
ab Exea in cap. cum omnes, de conſtitu. nu-
mero 92. pag. 322. Hippolyt. in rubric. ff. de
fideiuſſor. num. 71. vbi poſt Bald. in l. 2. C.
de ſeruit. & aqua, num. 29. tradit quod ſi vẽ-
do tibi domum cum hoc quod ſi infra annũ
non ſolueris mihi pretium, licitum ſit mihi
propria authoritate ingredi fundum tuum,
ſi labatur annus, & non ſit ſoluta pecunia, ſi
vado ad iudicem, & peto licentiam intrãdi,
non potero poſtea ingredi abſque pœna, &
idem Bald. iu l. s. in fine, C. de executio. rei
iudi. Iaſo in l. 2. num. 114. C. de iur. emphy-
teu. Alex. conſil. 105. nu. 25. lib. 3. Decius in
conſ. 116. & 148. n. 6. Gloſ. Par. in conſ. 57.
lib. 4. Capiti. deciſ. 119. n. 9. Auguſt. Beroi.
in conſ. 54. n. 12. lib. 4. Lãcel. in tract. de at
tenta. 2. p. c. 4. de attenta. litependen. Ampla
tio. r. n. r. cum ſeqq. pag. 96. in quo lector vi
deat Iaſon. in d. l. 2. n. 12. Carol. Ruin. in con
ſil. 153. n. 6. lib. 1. & conſ. 57. n. 2. lib. 4. Cor-
neus in conſ. 165. lib. 2. Alexand. in conſ. 6.
n. 22. lib. 3. Iulius Clarus, §. emphyteuſim,
q. 9. Vincentius Caroc. in tracta. de locato,
q. 6. n. 160. fol. 63. & num. 162. & q. 14. fol.
195. & faciunt quæ ſcribo ſupra q. 14. & q.
9. Anton. de Fano in tracta. de pignor. in 4.
p. n. 25. Carol. Ruin. in conſ. 57. n. 3. & conſ.
127. n. 4. Menoch. qui de hac concluſione iu
ſte dubitat de adipiſcend. poſſeſ. remed. 5. q.
23. n. 157. pag. 148. Nam attentis ſuperiori
bus illud dictum Greg. Lopez verum † non 17
videtur, niſi ille qui talem poſſeſsionem pe-
tiuit, fateatur, aduerſariũ eſſe poſſeſſorem,
vel quid ſimile, ad quod maxime aduerten-
dum eſt, vt ſupra dixi in principio huius ter
tiæ partis. Et in terminis quod Marchio pe-
tendo poſſeſsionem ſui caſtri non videatur
renuntiare ei, quæ à iure ſibi competebat, te
net latè Deci. in conſ. 460. n. 5. cum alijs, vbi
reſpondet ad doctrinam Bald. in d. l. 1. C. de
executio. rei iudica. & ad alia omnia quæ in
contrariũ vrgere poſſunt, & abundans cau-
tela † nocere non debet, l. teſtamentum, C. 18
de teſtam. l. quæ dubitationis, ff. de regu. iur.
latè Peralta in l. ſi quis in principio teſtamẽ.
n. 54. cũ alijs, ff. de leg. 3. & faciunt quæ ſcri
bit reſpõſo 64 n. 5. & ingrediens poſſeſsionẽ
† abſentis acquirit ciuilem poſſeſsionẽ, ſi iu- 19
dice authore id faciat ſecundũ Angel. & Mo
dernos in l. clã poſsidere, §. qui ad nundinas,
ff. de acquiren. poſſeſ. & in l. à Diuo Pio, §. ſi
poſt addictũ ff. de re iudic. & facit l. qui vni
uerſas, § itẽ cũ prætor, ff. de acquir. poſſeſ.

Prætereà inducta ad † augmentum non de 20
bẽt operari diminutionem. l. ſi mancipia, ff.
de fund. inſtruct. l. ea lege in principio, ff. lo-
cat. l. falſa, §. r. ff. de cond. & demonſtra. nota
tur per Iaſonem in l. legata inutiliter, nu. 8.
ff. de leg. 1. Et quod fauore † quorundam in 21
troductum eſt, non debet in illorum odium
retorqueri, l. quod fauore, C. de legib. vt ex
Pariſio, conſ. vlt. lib. 4. & alijs probat. & Lan
cel. in d. tract. de attenta. 2. p. c. 20. de atten-
ta. poſt inhibitio. d. limita. 9. nu. 2. pag. 390.
poſt Mandoſium in tracta. de inhibitio. q. 9.
n. 3. & Hieron. Gabriel in conſil. 52. nu. 17.
lib. 1. tradit, quod continuans poſſeſsionem
poſt inhibitionem non dicitur attentare, ni-
ſi quis velit cõtinuare poſſeſsionem in vim
conſtituti poſſeſſorij, & niſi poſſeſsio eſſet
turbida, vt ibi latius per eum, & idem quod
Pariſ. & Lancel. ſcribit & tenet Gloſ. Pari. in
conſuetud. Pariſien. §. 52. p. 2. n. 106. fol. 38.
per regulã, l. 3. ff. de teſtam. milit. & l. nemo
proſequendo, ff. de reg. iur. Et nõ minus ma

nuteneri dicitur ille qui in antiquam poſſeſ
22 ſionē reuertitur,† quam ille qui eā habet,&
in ea cōſeruatur,l.cum deberet columnam,
ff.de ſerui.vtil.vrbanorum prædiorum,tra-
dit Siluanus in conſ.105.n.8.Et qui in iudi-
cio petit quaſi poſſeſsionem incorporaliū
dicitur continuare, & non inferre vim,nec
ſpoliare.c.cū olim,c.cū veniſſent de reſtitu-
tio.ſpoliator. tradit in petione decimarum
Beroius in conſ.21.n.16.lib.1.Quibus con-
uenit,quòd ſi duo contendunt de hæredita
te,quod procuretur præuentio in iudice ad
occupandum bona ſecundum Innoc.in cap.
in præſentia de probation. Amedeis de A-
ponte in lib.laudemiorum in tit.quid ſit iu-
dex in cauſa feudali. fol.69.col.2. in verſic.
& profecto reipublicæ,quod notandum eſt
ad ea quæ ſcribo ſupra quæſt.14.

Ex quibus & alijs,quæ omitto,credo ve-
riſsimam eſſe ſententiam,quod ſiquis ſucceſ
ſor bonorum maioratus vadat ad iudicem,&
dicat quod tueatur illū in poſſeſsione bono-
23 rùm maioratus tanquam ſucceſſorē,† ac ſe-
quentem in gradu virtute l.45.dūmodo nō
dicat,quod poſſeſsione caret:nō amittit poſ
ſeſsionem,imò illam confirmat,pro quo etiā
facit doctrina Bart.in l.2.§.fin.ff. quorū le-
gatorum,quam citat Simon de Prætis de in
terpretan.defunct.volunta.dubita.3.n.177.
fol 534.& facit doctrina Alex.in conſ.130.
lib.4.n.13.vbi dicit,quod ſi dominus rei em
phyteuticæ, qui habet facultatem intrandi
poſſeſsionem propria authoritate, propter
non ſolutum canonem petat à iudice poſſeſ-
ſionem proteſtando,& reſeruando ſibi au-
thoritatem intrandi propria authoritate,nō
amittit ius intrandi propria authoritate,re-
fert,& confirmat Deci.in conſ.148.num.9.
Azeuedo in l.1.tit.21.lib.4.Recopilatio.n.
546.fol.314.animaduertit autem Gloſ.Par.
in d.conſ.Alex.quod non eſt conſilium Ale
xandri,& pro iſtis etiam eſt doctrina Bald.
in c.querelam, n.8.de electio.vbi vult,quod
ille qui adit iudicem:quia de facto non reſti
tuitur ei poſſeſsio,non amittit poſſeſsionē,
ſed potius conſeruat eam, & idem vult ipſe
Bald.in l.2.n.44.C.de ſeruitut. & aqua.per
§.ſed hodie inſtituta de interdict.& l.de pu
pillo. §.meminiſſe,ff.de nou.oper.notat in
egregio caſu Matth.de Afflict. deciſ.395.
pro deciſ.vbi tradit,quod negantes præſta-
24 tiones annuas non faciunt † perdere poſſeſ-
ſionem,ſi iudex adeatur, vel eos compellat
ad ſoluendum,& tradit Laurent. Siluan. in
conſ.105.n.10.ad quos addo Paul.de Caſtr.
in conſ.116.in quæſtione quæ vertitur in-
ter capitulum Eccleſiæ Trident.nu.2.lib.2.
eandem concluſionem probat l.1.§. hoc in-
terdicto,ff.de interd.quæ probat, quod qui
vadit ad iudicem,non videtur amittere eius

lem poſſeſsionem,cum qua concordat l.12.
tit.30.p.3.& eſt bonus tex.in l.17.d.tit.30.
ibi:*E como quier que pierde la tenēcia en alguna
deſtas maneras en ſaluo finca para poderla demā
dar en juyzio*,nec minus facit l.ſiquis vi,ff.de
acquir.poſſeſ.l.non videtur,ff.de reg iur.&
quod per d.l.1.§.hoc interdicto ſcribit Bar.
Soci.in conſ.122.nu.16.lib.4.& dictum In-
noc.in c.olim 3.de reſtitu.ſpoliato.vbi reſol
uit, quod ſi populus denegat obedientiam
Epiſcopo,& Epiſcopus † reſiſtit excommu 25
nicando,nō perdit quaſi poſſeſsionē, quem
ſequitur Abb.licèt corrupte referat Innoc.
in c.auditis,n.14.de præſcriptio.& ſequitur
etiam Balb.in tract.præſcript. 4.p.princip.
n.40.pag.618.& faciūt ſcripta per Menoc.
de adipiſc.poſſeſ.remed.4.n.425.cum ſeqq.
cum concordantibus traditis per Aluar. Va
laſc.conf 88.n.9.tradunt etiam Ripa in c.cū
Eccleſia,n.9.de cauſ. poſſeſ.& proprieta.&
in annuis præſtationibus Iacob.Pute. deciſ.
419.n.2.lib.2.Iacob.Venet.in tracta.de an-
nua præſtatio.q.2.& 15.Ad hæc facit, quòd
poſsidens † ciuiliter tantum,& petens per li 26
bellum ſe manuteneri,& non turbari in poſ
ſeſsione,& etiam ſe mitti in poſſeſsionē cor
poralem,rectè agit,nec eſt ſibi contrarius ſe
cundum Lanfran.Balb.concl.4.90. quē citat
additionator Ferraræ in forma libelli pro tur
bata poſſeſsione, in additione quæ incipit,
ad cauſandum,pag 406.cui congruunt ſcri-
pta per Iaſo.in l.naturaliter,§.nihil cōmune;
n.92.ff.de acqui.poſſeſ.& poſſeſsio † trāſla 27
ta virtute ſtatuti non tollit remediū acquir.
poſſeſ.naturalem,vt reſoluit Ripa in l.final.
C.de reuocandis donatio.n.135.q.39.ex Ci
no,& Saliceto in l.ea lege,C.de cōditio. ob
cauſam quod eſt expreſſum pro prædictis.
Et quis poteſt † vti pluribus titulis in cauſa 28
poſſeſſoria,vt probatur in l.3. §. ex pluri-
bus,ff.de acquir.poſſeſ. tradunt Abbas in c.
poſt electionem de conceſsio.præbend.Ioa.
Andr.& Lapus quos citat Marc.deciſ.1021.
& 1579.n.2.& deciſ.496.n.16.Et reſpōdit
Calcane.conſ.76.n.3.libellū ſuſtineri, quo
ciuiliter poſsidēs poſſeſsionem ſibi reſtitui,
& in ea non turbari, quod ex pluribus cōfir
mat Menoch.de retinen.poſſeſ.remed.3.n.
22.cum ſeqq.pag.182.& faciunt ſcripta per
eundem Menoch.in eodem remed.3.n.455.
pag.252.& tradit notanter Guid.Pap deciſ.
436.cum materia,n.73.quod ſi poſsidens rē
aliquā † dubitans in poſſeſsione turbari ap- 29
pellat etiam extra iudicium, ſi appellet ex
veriſimilibus cauſis,talis appellatio opera-
tur,quod reſtituitur in ſtatū,in quo erat tē-
pore appellationis, etiā ſi poſſeſſor nō fuit
ſpoliatus:imò ſiquis habeat facultatē recupe
randi poſſeſsionem propria authoritate,nō
amittit talem facultatem,ſi vadat ad iudicē,
& vi-

Digitized by Google

& videtur ſuſpenſum, donec per viam iuris
recuperationem proſequatur, maxime ſi
proteſtetur, vt per Alex. conſ. 33. col. 2. lib.
5. latè Decium in conſ. 460. n. 7. & 8.

Imò fortius dico quod ſi hoc caſu iudex
decernat poſſeſsionem eſſe dandam ſucceſ-
ſori in maioratu, nullo iuris ordine ſeruato,
& minus ſolemniter, adhuc poſſeſsio valida
30 eſt, † & in illo tueri debet: quia cum ex præ
dicta l. 45. ipſo iure efficiatur poſſeſſor, &
hæc ſolemnitas nõ requiratur, licèt interue-
niat, & minus ſolemniter, nihilominus eſt iu
ſtus & legitimus poſſeſſor, l. 1. in principio,
C. de rei vxoriæ actio. & eſt text. ſingularis
coniuncta gloſ. in verbo in tranſitu in §. ſer
ui vero inſtituta de libert. De quo concor-
dantes adducunt Iaſo in l. nec quicquam, §.
vbi decretum, nu. 7. ff. de officio proconſul.
& l. 2. n. 19. ff. de iuriſdictio. omni iudic. &
in l. vinum, n. 33. ff. ſi cert. petat. Felin in c.
cum ordinem, n. 3. de reſcript. & in cap. cum
dilectus, col. 3. de fide inſtrum. & in c. qui ali
ter in prin. nu. 5. de accuſat. Deci. in l. edita,
n. 34. C. de edẽd. Hippolyt. in l. vnius, §. vlt.
ff. de quæſt. n. 4. & in ſingula. 85. Tiraquel.
lib. 1. de retract. §. 7. gloſ. 3. num. 5. Aymon
de antiquitat. tempor. 4. part. num. 154. fol.
287. faciunt ſcripta per Gloſ. Pariſi. in con-
ſuetudin. Pariſienſ. part. 1. §. 1. gloſ. 4. num.
48. fol. 27. col. 2. & ad hoc facit doctrina Bal
di in conſil. 181. caſus talis eſt lib. 1. vbi tra-
dit poſſeſsionem abſque citatione alterius
datam validam eſſe, vbicumque ſtatuto caue
31 tur, † quod poſſeſsio continuetur in hære-
dem, niſi ſtatutum aliud requirat, & iſta la-
tius declarat Menoch. in remed. 5. adipiſcẽ.
poſſeſ. q. 20. n. 167. pag. 148. ad hæc legen-
dus, & inibi tradit, an iſto caſu requiratur li
bellus, citatio, & alia plura ad propoſitum,
& punctum de citatione tangit nihil reſol-
uens Suarez in titulo *de las herencias*, n. 37.
pag. 452. quæ dicta ſunt magis ſibi locum
vendicant, vbicunque quis adit iudicem pro
teſtando reſeruata ſibi facultate, vt docent
Alex. in d. conſ. 130. n. 12. vbi Gloſ. Pari. di
cit quod non eſt conſilium Alex. lib. 4. Gra
tus conſ. 37. lib. 1. Decius conſ. 460. nu. 9. &
alij, quos citat Anton. Gabriel lib. 2. com-
mu. opinio. tit. de actio. concl. 4. nu. 18. poſt
Tiraq. in tract. de conſtitut. par. 1. num. 41.

Ex quibus omnibus dubito de generali re
ſolutione Quintil. Mandoſ. in tracta. de mo-
nitorijs, q. 53. vbi ex doctrina Baldi & alio-
32 rum, quos citat tradit, † quod inſtrumenta-
lis poſſeſſor ſi vadat ad iudicẽ, amittit poſ-
ſeſsionem tanquam meticuloſus poſſeſſor,
quod eo non relato tradit Lancel. in tract. de
attentat. 2. p. c. 4. de attentatis litependente
limitat. 1. n. 44. pag. 106. per l. 1. §. in operis,
& l. de pupillo. §. meminiſſe, ff. de nou. oper.
& alia quæ citat, & ibi n. 43. tradit concluſio-
nem ad propoſitum noſtrum neceſſarium
pro intellectu prædictorũ, quod ſi quis fuit
expulſus à poſſeſsione, non poteſt petere
cõtinuationem poſſeſsionis, quæ fuit inter-
rupta, de quo etiã dubito, ſic expulſus à poſ
ſeſsione eam animo retinuit, nec ſpolium fa-
teatur. Infertur etiam ex ſuperioribus alia
ſingularis concluſio, quod ſi nobilis ex gene
re vadat ad Regem, & ab illo impetret facul
tatem nobilitatis, quæ eidem ex genere cõ-
petebat, de qua nobilitate † conſtat, vel ex 33
relatione Regis, vel per alias legitimas & ve
ras probationes, dici non poteſt nobilis ex
priuilegio, ſed nobilis de genere, quod in
praxi eſt vtile & neceſſarium. Et qualiter va
dens ad iudicem pro petitione decimarum
conſeruet, vel amittat poſſeſsionem, legen-
dus eſt Ripa in conſ. 64. n. 5.

Attende etiam, quod quamuis quis petat à
iudice confirmationẽ † poſſeſsionis virtute 34
d. l. 45. aduerſus aliquem qui fortè eum tur-
bat in ea poſſeſsione, nihilo magis rei, & poſ
ſeſſoris partes obtinet, ſecundum Bald. in cõ
ſil. 454. quidam Ioan. deceſsit circa medium,
lib. 1. n. 1. per tex. in l. liberis, §. vlt. ff. de libe
rali cauſ. refert, & ſequitur, & notabilẽ dicit
Iaſo in conſ. 85. quãdo habemus determina-
tionem, lib. 3. & confirmat Tiraq. ex alijs in
tract. le mort, p. 6. declarat. 7. nu. 1. pag. 272.
& idem vult Bald. in l. poſt ſentẽtiam, n. 13.
C. de ſentent. & interlocu. omni. iudic. & in
hoc puncto placet mihi diſtinctio Bart. in l.
de pupillo, §. vlt. n. 2. ff. de noui oper. nũtia.
vbi dicit, quod ſiquis principaliter cõparet
coram iudice ad defendẽdum poſſeſsionem
tenutæ, & tunc dicitur † ſuſtinere partẽ rei, 35
per l. ſi pupillus, §. 1. de priuileg. creditor.
aut petit reſcindi quod factum eſt, & petit
poſſeſsionẽ ſibi reſtitui, & tunc ſuſtinet par
tes actoris, quam diſtinctionẽ ſequuntur ali-
qui DD. ibi, & Bart. Soci. in conſ. 19. n. 1. lib.
4. quem non retulit Tiraq. & Bart. refert, &
ſequitur Menoch. de retinen. poſſeſ. remed.
1. n. 94. pag. 169. col. 1. ad quem addo eun-
dem Menoch. qui plures citat in tracta. præ-
ſumptio. lib. 6. præſumpt. 68. nu. 6. fol. 135.
Et quod in ſtatuto quod poſſeſsio cõtinue-
tur in hæredẽ, quod hæres ſcriptus, qui præ
ſumitur poſſeſſor, teneat partes defenſoris,
& aduerſarius teneat partes actoris reſoluit
in terminis Iaſon in conſ. 85. in princip. lib.
3. per l. vt liberis, §. vlt. ff. de liberali cauſa,
& doctrinam Baldi in conſil. 454. Quidam
Ioannes deceſsit condito teſtamento, libro
primo, & ideò aduocatus animaduertere de-
bet, ne petat poſſeſsionem ſibi reſtitui, ſed
in ea tueri, & cuſtodiri, iuxta Iuriſconſulti
reſponſum in d. §. miſſum, & ad hoc etiam fa
cit doctrina Baldi in conſilio 177. ad eui-

dentiã,n.2.lib.3.vbi tradit,quod quãdo eſt
cõtentio inter duos,qui prætendunt ſe poſ-
ſeſſores,inquirendum eſt, quis corporaliter
poſsideat,& ille dicitur reus, & aduerſarius
habetur pro actore,per d.l.liberis,§.vlt.

36 Ex qua doctrina inſertur quod cõmoda †
poſſeſsionis,quæ tradidit in principio huius
tertiæ partis,n.2.cum ſeqq. pertinẽt ad illũ,
qui corporaliter vere poſsidet bona maiora
tus,quod eſt notandum pro intellectu iſtius
materiæ.Ad quod facit doctrina Baldi in cõ
ſil.244.lib.3.quam refero ſupra in hac parte
q.7.n.10.de quo lector etiam videat Tiraq.
in tract.lemors ſaiſit viuum,p.6.declara.7.n.
1.& quod ſcribit Alex.in additio,ad Bart.in
l.ſi duo in principio, n.4.verſic.ſequeſtrari,
vbi tradit quod in interdicto retinendæ, qui
37 prouocauit † non dicitur actor,tradunt Frã
ciſc.Marc.quæſt.1148.nu.3.p.1. Neuizan.
conſ.81.n.36.& ſolummodo quoad ordinẽ
iudicij,qui prouocat,eſt actor ſecundũ Ioan.
de Platea in §.retinendæ,col.1. verſ.ſed dic
quod illud,inſtituta de interdict. confirmat
Menoch.de retinend.poſſeſ.remed.3.num.
765.pag.243.& prius n.724.pag.239.qui-
bus addo,quod agens interdicto retinendæ,
licèt apparẽter videatur actor , tamẽ potius
in effectu eſt defenſor ne turbetur,l.1.§.hu
ius autẽ,ff.de interdictis notat, Iaſõ.in l.na-
turaliter,§.nihil commune n.49.ff.de acqui.
poſſeſ.& ita intelligẽda ſunt quæ ſcribit An
ton.Theſaurus deciſio.Pedemont.206.vbi
poſt Bart.in l.1.nu.8.C.vti poſside reſoluit
quod in interdicto retinendæ vterque eſt
38 actor & † reus,& ibi latiſsimè ſcribit,ſi vter
que probet quomodo debeat iudex pronũ-
tiare poſt Menoch.quem vitioſè citat de re
tinend.poſſeſsio.remed.3.n.739.& legendã
ſunt quæ ſcribit Ægidius Boſius in pract.cri
minali.tit.de fauoribus defenſio.nu.12.pag.
458.vbi ex gloſ.& Doctoribus in c.ſignifi-
cauerunt de exceptio. Anto.in c.in præſen.
de probatio.reſoluit quod ſi reus per accidẽs
efficiatur actor,vt puta, qui petit ſilentium
perpetuum imponi,nihilominus gaudet be
neficijs rei:& de materia omnino legenda
ſunt quæ ſcribit Fuluius Pacianus in tracta.
de probationib. lib.1.cap.56.num.16.cum
pluribus ſequentib.fol.176.

Eſt etiam animaduertendum , quod ſiquis
exiſtat in poſſeſsione bonorũ maioratus, &
39 alius † ſit immiſſus in poſſeſsionem talium
bonorũ authoritate iudicis, ſi poſſeſſor bo-
norum maioratus huic poſſeſsioni non con
ſentiat,ſibi non prçiudicat,vt probatur in l.
3.§.vult & in l.ſiquis ante verſic. denique,
ff.de acquir.poſſeſ.& in l.eum legato.ff. ex
quibus cauſ.in poſſeſsionẽ eatur,& in l.miſ
ſio.ff.pro emptor.& in l.2.in principio , ff.
pro hærede,& in l.ii cui in princip. ff.vt in
poſſeſ.legator. Nec eſt omittendum quod
poſſeſsio data,ſine præiudicio alicuius vide
tur data † ſub conditione , vt probat Iacob. 40
Pute. deciſ.32.lib.2.n.1.pag.148 per text.
in l.teſtamento cẽturio.§.5.ff. de manumiſ.
teſtamen.& in l.qui abſenti,§.1.ff. de acqui.
poſſeſ.& in c.olim iuncta gloſ. in verbo tra-
ditum de reſtitu.ſpolia.Quod eſt notandum
pro mandatis quæ quotidie dãtur ad poſſeſ-
ſionem accipiendã ſine præiudicio alterius:
quia licèt ſit data poſſeſsio virtute taliũ man
datorum,non cenſetur data in præiudicium
tertij,quod etiam fundatur ex doctrina Bal.
in l.1.n.3.C.de execu.rei iudi.vbi reſoluit,
quod tale mandatum dandi poſſeſsionem re
ſoluitur in vim ſimplicis citationis, & idem
vult Bald.in rubric.commina.vel epiſto.nu.
4.& faciunt quæ ſcribo ſupra q 14.Alex. Ia
ſo & alij in l.de pupillo. §. meminiſſe,ff.de
noui oper.nuntia.& plures quos citat Quin
til.Mandoſ.in tract.de monitor.q.17.n.1.&
2.fol.7.& prius q.2.n.1.ſol.2.Caſſador.de-
ciſ.6.pag.243.nu.2. Iaſon in l.non ſolum,§.
morte n.49.ff.de noui operis, Pariſi.conſil.
45.n.1.lib.4.Lancel.in tractat.de attenta.2.
p.c.4.de attenta.litepend.in præfa.nu.320.
pag.64.Petr.Gambara.de offic.legati,lib.8.
num.42.pag.248. in quibus locis reperitur
etiam, An ille contra quem tale mandatũ de-
cernitur,remaneat poſſeſſor,& addẽdus eſt
Parlador.lib.2.rerum quotidiana.c.6. nu.1.
cũ ſeqq.pag.97.vbi diſputat qualiter poſſeſ
ſio † citato poſſeſſore ſit nulla,& an debeat 41
confirmari, & quod ſi dominus rei emphy-
teuticæ vadat ex vrbanitate petere à iudice
poſſeſsionẽ † quam poterat capere propria 42
authoritate , nõ poſsit capere poſſeſsionem
ſine iudicis mandato tradunt Bald.in l.2.q.
10.nu.45. de ſeruitutib.& aqua, & alij quos
citat Corbulus in tract.de iure emphyteuti-
co,quæſt.13.de cauſa priuationis ob non ſo
lutum canonem,ſol.236.

Sciendum eſt etiam, quod licèt poſsidens
ſit actor, † adhuc gaudet commodis poſſeſ- 43
ſionis,ſecundum Aretinum in c.noſtra in fi
ne de proba.Carol.Ruin.in conſ.137.col.1.
n.3.lib.5.Tiraq.in tract.de primogen.17.q.
11.opinione n.26.pag.195.quod eſt intelli
gendum,vt dixi n.43.ad quod eſt addẽdum
quod ſcribit Archidiaco.in c.illud n.6.verſ.
item ſiquis 23.diſt.vbi vult, quod ſiquis pe-
tat ſe mitti in poſſeſsionem ſecundum,l.vlt.
C.de edict.D.Adria. & compareat contradi
ctor,qui ſe potiorẽ dicat , hic dicitur actor,
quod ſcitu dignũ eſt, quia regulariter actor
iudicatur qui prius † litẽ mouit,l.in tribus, 44
ff.de iudi.etiam ſiquis petat quod aduerſario
ſilẽtium imponatur , Bart.in l.libertus,ff.de
in ius vocan.de quo Decius in conſ.487. n.
10.& 686.n.23.& conſil.43.n.1. Matth.de

Afflict.deciſ.268.Aymo. Crane.conſ.299.
in fine,Iacob.Puteus deciſ.346.lib.1.notā-
ter Hugo Celſus cōſ.47.n.8.qui omnino le
gi debet,pro quibus pondero nouiter egre-
giam,l.1.tit.2.p.3. in princip.legis & in fi-
ne,& idem voluit Cagnol.in l.diffamari, C.
de inge.& manumiſ.n.9.Capiti.decſſio. r8.
quos citat Menoch.d.reme.2.n.95.pag.169.
Quæ concluſio probatur in c.cū dilectis de
ordine cog.& in c.Paſtoralis de cauſ.poſ.&
prop.vbi Rebuf.pag.290.col.r.verſ. 59.no
ta,& faciunt ſcripta per Quintil. Mandoſ.in
commiſsione admiſsionis intereſſe, fol.33.
col.r. qui plures citat, & legenda omnino
ſunt quæ ſcribit Menoch.de retinēd.poſſeſ.
remed.3.n.743.pag.24r.de quo etiā legen
da ſunt quę ſcribit Epiſco.Couar.lib.r.reſo
lutio.c.18.nu.5.& ex verbis etiā d.l.45.ibi:
Que ſe paſſe la poſſeſsion ciuil y natural, Lecto-
45 res animaduerto, † non eſſe apud nos ſeruā
dū quod ſcribunt Guid.Papæ,q.552. col.2.
verſic.nec audiēdi ſunt Tiraq. in tractat.le-
mors,p.6.declarat.r.Epiſco. Couar. in pra-
cti.qq.c.17.n.5.verſic.at ſiquis Menoch.de
retinenda poſſeſsio.remed.6.n.16.pag. 28.
qui dicunt ſtatutum volens continuare poſ
ſeſsionem in hæredem eſſe reſtringendum:
cum nemo adhuc ingreſſus fuerit naturalē
poſſeſsionem: nam remediū prædictæ legis
competit cōtra naturaliter etiā poſsidentē.
Et in iſta quæſtione omnino eſt addendū,
46 miſſum in poſſeſsionē ab eadē cadentē † nō
eſſe in ea iterū mittendū,quia eſt poſſeſſo-
riū adipiſcendę,nō recuperandæ,vt probāt
Bald.in l.veluti,col.fin.verſ.ſi ſemel miſſus,
ff.de peti.hæredita.Simō de Prætis qui hoe
latè tractat.lib.5.de interpretan.defunct.vo
lunt.interpret.2.dubit.2.n.56.fol.5r3.col.
r.quē adhoc lege in numeris antecedentib.
& ſeqq.de quo dubito ſecundū ea quæ ſcri-
pſi in initio iſtius tertiæ partis, & omnis ille
dicitur actor qui petit reuocare tenutā bo-
norū ob contumaciā,& qui pignoris captio
nē,vel aliā executionē principaliter anulla-
47 re intēdit,& is qui † petit reſciudi inſtrumē
tum,ſi nō poſsideat,vt per Alciatū de ſingu-
lari certamine,c.5.pag.ro8.& quod cōtradi
ctor,qui non poſsidet dicatur actor, tradūt
Bald.in l.vnic.C.de priuileg.fiſci, & alij vt
per Maſcard.in tract.de probatio.lib.2. con
cluſ.708.n.4.fol.74.Quibus iungo conclu-
ſionē ſingularem,quod citatus ſi ſua putaue
rit intereſſe cōparet,dicitur actor,& nō reus
ſecundū Paul.Caſtren.in l. teſtamenta.om-
nia,C.de teſtament.& in l.libertus, C.de in
ius vocand.Matth.de Afflict.deciſ.2.n.9.&
deciſ.24.n.7.Aluar.Vaez conſ.93.nu.7. &
text.in c.olim de reſtitu.ſpolia.vbi gloſ.In-
noc.& Abb. tradit notanter Iacob.Puteus,
deciſ.281.in vna Hiſpalēſi,lib.2.vbi ſcribit,
quod ille qui paret mādatis ſuperioris nō ani
mo obediēdi,ſed timore,nō conſtituit, † ad- 48
verſariū in quaſi poſſeſsione:quia in iuribus
incorporalibus eſt neceſſaria patientia. De
qua materia lector videat Alciat.in conſ.97.
n.34.Plotū in l.ſi quando,C.vnde vi,Roma
nū in conſ.269.latiſsimè Maſcard in tracta.
de probation.lib.3.concluſ.r r17.n.1. cum
ſeqq.fol.1.Noto etiam quod per mandatum
quod alicui tradatur poſſeſsio,vel reſpōdea-
tur de fructibus; nō probatur poſſeſsio,niſi
realiter tradita ſit, vt probat deciſio Rotæ
12.in nouis tit.de reſtitut ſpoliat pag. 169.
quam confuſe citat Natta in conſ 429. n.6.
Et quod cōſeruatoriū † poſſeſsionis parte 49
nō vocata ſit inefficax tradit Matth.de Af-
flict.deciſ.r67.n.7.quod in praxi reputo ſin
gulare,& tā filio cōpetat pro melioratione
beneficiū dictæ,l.vlt.C.de edict.D.Adriani
tradit Roderi.Suar.in l.quoniā in prioribus
c.de inoffic.teſtam.q.7.n.19.contra quē te
net Parlado.lib.2 rerum quotidianarū, p.1.
c.fin.§.9.n.7.pag.193.& quod remediū le-
gis 45. Tauri † habeat locū cōtra titulo poſ- 50
ſidentem tenet idem Parlador. lib.2. rerum
quotidianarum,c.5.n.8.pag 87.contra Mo
linam,lib.3.de primogeniis,c.13.n.r. quod
verius credo ex diſpoſitione dictæ leg.45,

QVÆST. XVII.

Filij vtrū agere poſsint ad poſſeſ-ſionē bonorū,quæ pater ante mortem eis conceſſerat, & illorum tradiderat poſſeſsionem.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis,num.1.

Parentes in vita poſſunt bona inter filios diuidere,n.2.& 4. Et an in eis poſsint facere denuo meliorationem,n.3.& 11. Et quo remedio debeant agere filij,qui talibus meliorationibus non conſenſerunt,n.12.Et an in tali diuiſione ſolēnitas requiratur,n.5.Et an poſſint eā reuocare,n.6.Et qualiter ſit irreuocabilis,n.7.& 8

Hæredibus an poſsit pater prohibere, ne hæreditatem vſque ad certum tempus diuidant,n.9.

Diuiſio facta inter fratres,quod fæminæ non ſuccedant,an valeat,num.10.

Dominium,& non poſſeſsio,in hæredibus parentū continuatur,n.13.16.17.Nec poſſeſsio publicatur,etſi dominium publicetur,num.18.

Pater,mater,& filij,vna, eademque perſona reputantur,num.14.

Filij in vita parentum impugnare poſſunt licentiam datam ad maioratum,num.15.

Poſſeſsio,quam habent filij in bonis parentum, eſt eiuſdē qualitatis cū poſſeſsione paterna,n.19.

Filius an per ſolam reputationem nobilitatis con-

ſeruet nobilitatem parenti, num. 20.

Petitio hæreditatis non datur, niſi pro bonis, quæ teſtator tempore mortis poſſidebat, nu. 21. Et quare nõ detur contra titulo poſſidentẽ, n. 22.

Filia in poſſeſſionẽ feudi mitti non debet, quando agnati reperiuntur in poſſeſſione, num. 23.

Eccleſiæ poſſeſſionem accipiens non cenſetur apprehendere illarum rerum, quæ ab alio poſſidebantur, num. 24.

Lex vlt. C. de edict. D. Adriani non competit niſi pro rebus quæ teſtator tempore mortis poſſidebat, num. 25.

Succeſſor non poteſt atteſtari de animo prædeceſſoris circa poſſeſſionem, num. 26.

Interdictũ adipiſcendæ non cõpetit niſi pro rebus, quæ teſtator mortis tempore poſſidebat, n. 27.

Qui poſſidet, & negat communionem, an poſſit cõueniri in iudicio poſſeſſorio, num. 28.

Poſſeſſionẽ ſiquis à ſe abdicet, quamuis alter non accipiat, illam amittit, ſecus in dominio, n. 29.

Poſſeſſio ſolo animo amittitur, num. 30.

Remedium recuperandæ non competit ei, qui ſuo facto per contractũ cecidit à poſſeſſione, n. 31.

Renuntians non poteſt ad beneficium redire, quamuis renuntiatio non habeat effectum, num. 32. Et non tenetur amplius ad ſolutionem penſionis ſuper beneficio impoſita, num. 33.

Per renuntiationem generalem an amittatur poſſeſſio, quando talis renuntiatio eſt nulla, num. 34. Quid ſi renuntiatio fiat per metum, num. 35. Quid quando non fuit pura, num. 37. Quid in minore, num. 38.

Renuntiatio in profanis qualitater differat à renũtiatione in beneficialibus, num. 36.

Renuntians filio tertium & quintum, ſibi à patre datum, abdicat ſe à poſſeſſione, quamuis filio non acquiratur, num. 39.

Pater ſi conſtituat ſe poſſidere poſt mortem bona quæ donat, conſtitutum non habet effectũ, n. 40.

Filij cum aſſignationes & meliorationes inſolidũ poſſideant, duo poſſidere non poſſunt, n. 41.

Ciuilis poſſeſſio ſola impedit remedium l. vlt. C. de edict. D. Adrian. num. 42.

Hæres ſi ante apprehenſam poſſeſſionem bonorum hæreditariorum conſtituat ſe pro aliquo poſſidere, non valet, num. 43.

Filius ſi accipiat poſſeſſionem bonorum parentis, nihil poſſidet, num. 44. 45. 46.

Cõmiſſarius an poſſit ingredi propria autoritate poſſeſſionem bonorum, num. 47.

Filij, quibus aſſignata fuit in vita per patrem legitima, & data poſſeſſio, an poſſint contradicere poſſeſſioni, quam petit hæres patris virtute ſtatuti, quod transfert poſſeſſionem in hæredem, num. 48.

Legitima an ſit quota bonorum, aut hæreditatis, num. 49. & 50. Teſtator non poteſt dare licentiam legatario vt poſſeſſionem accipiat, niſi de re quam ipſe tempore mortis poſſidebat, nu. 51. 52. 53.

Melioratio qualiter efficiatur irreuocabilis, numero 54.

Dominus feudi non poteſt inueſtire de feudo, quando alius in poſſeſſione reperitur, num. 55.

Filij quandiu pater viuit, ius non habent in bonis parentis, num. 56.

Monachus ſi ante aditam hæreditatem decedat, an tranſmittat in Abbatem aut monaſterium, num 57.

Agitur de intellectu legis 1. tit. 14. lib. 3. ordinamenti, num. 58. 59. 60.

Poſſeſſio non continuatur in hæredem, nec ex Galliæ conſuetudine, quando eſt ab alio apprehenſa, num. 61.

Ratio decidendi ad l. 45. Tauri, nu. 62. 63. & 64.

Poſſeſſio conceſſa filijs per teſtatorem in fraudem filiorum, non impedit quin alij filij petant poſſeſſionem, n. 65. Non tamen eſt in dubio fraus in hoc caſu præſumenda, num. 66.

Præſumptio eſt pro eo qui allegat, quod teſtator poſſidebat tempore mortis res quas viuus poſſidebat, num. 67.

Lex vlt. C. de edict. D. Adrian. an competat filio ſuccedenti ab inteſtato, n. 68. 69. 70. 73.

Filius melioratus in tertio aut quinto, an poſſit petere meliorationis poſſeſſionem, n. 71. 72.

Tenuta ex iuſta cauſa an reuocanda, n. 74.

Remedium l. 45. an habeat locum contra titulo poſſidentem, num. 75.

IN hac quæſtione decimaſeptima quæro de quæſtione circa meliorationem tertij & quinti, quæ licèt apud me nullam vnquã dubitationem habuit: quia aliquando contrariũ vidi ſententiare, illam examinare volui, vt perfectius & celerius cadant ab errore contrarium exiſtimantes, & ſuper hoc vlterius nõ dubitetur. Expedit igitur inquirere, † ſi 1
forſan patre defuncto, multis bonis relictis, filij petant pro indiuiſo poſſeſſionem bonorum paternorum, an ſit illis cõcedenda poſſeſſio in bonis, quæ pater in vita cõceſſerat filijs, vel iure maioratus, aut meliorationis tertij & quinti, vinculãdo talia bona, aut alio quouis titulo, vel faciendo cum filijs diuiſionem bonorum paternorum, an ſit illis concedenda poſſeſſio in bonis, quæ pater in vita conceſſerat filijs, vel iure maioratus, aut meliorationis tertij & quinti vinculãdo talia bona, aut alio quouis titulo, vel faciẽdo cũ filijs diuiſionem bonorum, quam aliqui faciunt in vita, vel dando talia bona in dotem, vel donationem propter nuptias. In quæ quæſtione ſemper exiſtimaui, quod talis poſſeſſio eſt deneganda, quod omiſſis multis alijs probatur medijs ſequentibus. Ad quod ſupponere oportet, quod parẽtes in vita poſſunt
† diuidere bona propria, & dare filijs, & cui 2
libet eorum adiudicare partẽ legitimæ, quæ illis cõpetere poteſt, iuxta illorũ facultatem

l. filia

Digitized by Google

2 l.filia,§.ſi pater,ff.famil.ereiſc. † l.cum quo
§.vltim.ff.ad l.Falcid. notat Bald.in l.illud,
colum.3.in verſic.tertio quæro,C.de ſacto-
ſanct.Eccleſ.& in l.ſi ſucceſsione in verſicu
lo quid de legitima,C.de his, quæ in fraud.
creditor.& alij quos refert Anton. Gomez
in l.17. Tauri,num.21.& Peralta in l. cum
pater,§.à filia,ff.de lega.2.nu.68.pag. 337.
notat Gloſ.Pariſ. part.2. conſuetud.Pariſi.
§.56.num.37.fol.129.latè Pariſi. conſil.61.
num.33.lib.2.Roland.conſil.34. nu.69.lib.
lib.Ioan.Gutier.in cap.quamuis pactum de
pactia in 6. verſic. à filia, num.6.pag.347.
Burg.de Paz conſ.38.num.12.idem Pariſi.
conſil.34.n.11.cum alijs lib.2. Carol.Ruin.
conſil.99.num.8.lib.5.vbi tractat, an talem
diuiſionem pater reuocare poſsit, & an ſit
neceſſarium iuramentum. De quo vltimo
tractat latè Auenda.reſponſo 25. per totũ,
de quo lege quod infra ſcribo,& ibi Auend.
nu.2.verſiculo item quod poſsit, ſcribit poſt
Roderic.Suar,quem citat,quod in bonis tra-
ditis & aſsignatis per patrem, poteſt pater
facere denuo meliorationem, & apponere
3 conditionem in dictis bonis, † quod videri
meo indiſtinctè non procedit.Et plura ſcri-
bit Simõ de Prætis de interpretan. defunct.
volunta.lib.3.ſolutio.2.nu.6.cum ſeqq.fol.
204.& eſt ad hoc expreſſa lex,quam hi nõ
referũt,in l.9.tit.15.part.6.in fine, ad quam
legem eſt aduertendum,quia eſt contra ſen
tentiam Baldi in l.3.col.5.C.pro donat. vbi
dicit,quod ſi ego diuiderem bona mea filijs,
vt diuiſio ſit perpetuo rata, talis diuiſio non
tenet,ad quod dictum plures concordantes
refert Deci.in conſil.86.num.8.& ſequitur
Bart.Soci.in conſ.5.n.4 lib.1.Natta in conſi.
273.num.1.lib.2.Andr.Gail obſeruationũ,
lib.2.obſeruatione 38.n.2.pag.150.& quod
diuiſio facta per patrem inter filios non ſit
valida,niſi per teſtamentum ſit confirmata
reſoluit idẽ Andr.Gail obſeruatio.106.dict.
lib.2.num.1.pag.231. per dictam l.ſi filia,§.
ſi pater,contra quos eſt apud nos expreſſa
4 l.5.in verſiculo *en ſi el padre*, tit.8.par.6. †
de qua non meminere ſcriptores noſtri Reg
ni ſupra citati,quæ omnes difficultates tol-
lit, & plura citat Valdes in additio. ad Suar.
in l.quoniam in prioribus limitatio. 5. pag.
83.C.de inoffic.teſtam. & iſtum punctum
latius omnibus reſoluit Tellius in l.23.Tau
ri num.11. cum ſeqq. & an in tali diuiſione
requiratur ſolẽnitas,quæ eſt neceſſaria per
leges regias in teſtamentis, latè tradit Burg.
de Paz in l.3.Tauri par.1.n.114 à cuius ta-
5 men † reſolutione cauendum iudico,& le-
genda quæ notanter ſcribit Pariſius in conſ.
34.nu.11. cum ſeqq lib.2. vbi plura de iſto
puncto & materia repetiũtur.Et an diuiſio-
nes iſtæ ſortiantur naturam cõtractuum,vel
vltimarum voluntatum, tradunt Oldrald.in
conſ.231.vt eius de quo quæritur Bal.in tit.
de pace iuramẽto firman. in gloſ.4.vbi Mat
thæ.de Afflictis in eadem gloſ.4. nu.57 fol.
295.qui ponunt exemplum in Rege Arago
num,qui diuiſit inter duos filios iuramento
firmato Regnum Aragoniæ,& Maioricarũ,
& tradit etiam Simon de Prætis in d. loco
Ayora,qui prædicta non refert in tracta. de
diuiſion.p.3.q.16.fol.140.Cephal. in conſ.
495.n.27.lib 4.Caſſançus eleganter in con
ſuetudinib.Burgundiæ rubric.4.§.9.n.6. &
7.col.687. qui magis communiter † cõclu- 6
dunt,quod parentes poſſunt reuocare tales
diuiſiones,& Bald.in d l.3.C.pro dona.& in
l.quamuis, C.de fideicom. & alij quos citat
Menoch.in tractat.præſumptio.lib.3. præ-
ſumptio.29.n.108.pag.305.quæ concluſio
fallit niſi filius poſsideat rem diuiſam longo
tempore patre ſciente & patiente, vt notan
ter tradit Iacob Puteus,deciſio.84.lib.2.Et
quod talis aſsignatio legitimæ nõ impediat,
quod ſiue res patrimonij parentum creſcãt,
quod legitima creſcat ſecundum valorem tẽ
pore mortis parentum,tradunt Iaſo, qui cõ
munem dicit in l.quod ſeruus,n.12.ff. de cõ
dictio.ob cauſ.& plura ſcribit Ioan.Gutier.
in cap.quamuis pactũ de pact. in 6.in verbo
à filia,n.5.Anton.Gamma deciſ.206. nu.5.
& qualiter ſit facienda diuiſio, vt ſit irreuo-
cabilis, plura ſcribit Simon de Prætis in d.
loco n.10. Et an ſi pater diuidat bona inter
filios,teneantur cohæredes de euictione,tra
dunt Menchaca in tractat.ſucceſsio. part.1.
lib.3.§.23.n.37.& 43.Burſatus qui eum ci-
tat, & eruditiſsimum appellat,conſ 6.n.19.
declarantes textum in l.cum pater. §. euc-
ctis,ff.de leg.2.& alia iura notanter Meno-
chius in tractat præſumptio.lib.3. præſum-
ptio.158 n.1.cum ſeqq.pag.415.Ferrara in
forma libelli pro hæreditate,n.36.pag.481.
Et quod talis diuiſio facta † per patrem in- 7
ter filios ſit irreuocabilis, ſi iuramentum in
teruenat,volunt ſcribentes in l.ſi donatio-
ne,c.de collatio.Bart.Soci.in conſ.107.lib.
3.Carol.Ruin.in conſil.95.n.8.lib.5. & alij
quos citant deciſio.Pedemonta. Oſaſci 125.
n.6.Seraphinus in tractat.de priuilegijs iu-
ramenti priuilegio 112.n.3. qui ambo com-
munem eſſe opinionem dicunt, licet Sera-
phinus † cõtrarium teneat,& tradit Cepha- 8
lus in d.conſ.495.n.44.lib.4. ad quem addo
Ioannem Gutierrez de iuramento confir-
matorio par.1.c.41.n.8 ſol.120.Burgos de
Paz conſil.38 n.12. Et diuiſio facta inter fi-
lios dicitur teſtamentum patris.l.quoties &
l.vltim. C. familiæ erciſc. tradunt Iaſo in l.
tale pactum.§.vlt.ff.de pactis.& alij quos ci
tat Menochius in tractat.præſumptio.lib.4.
præſumptio.7.num.9.ſol.9. & qualiter diui

ſio facta per patrem legitimum adminiſtra-
torem præiudicet filijs, tradit Alexander in
conſil.76.num.15.lib.3.& qualiter teſtator
prohibere poſsit hæredibus *ne* diuidant hæ-
9 reditatem † vſque ad certum tempus, latiſsi-
mè oſtendit Carol.Ruinus in conſilio 212.
num.3.cum ſequentib.lib.1.& in iſta mate-
ria eſt magni facienda doctrina Bartoli in cō
10 ſil.72.nu.6.lib.1.vbi reſoluit an valeat † di-
uiſio facta inter fratres quod fœminæ non
ſuccedant. Et quid in bonis fideicommiſsi,
quod autem parentes ſicut poſſunt concede
re, & diuidere bona filijs in vita dando illis
11 legitimam, poſsint etiam facere † melioratio
nes & donationes, aliàs non eſt opus altius
explicare: quia id lippis (vt aiunt) & tonſori
bus notum eſt, & probatur in l.17. hodie l.
1.& l.28.hodie l.12.tit.6.lib.5.Recopila. &
l.44.Taurinis hodie l.4.tit.7.lib.5.Recopil.
faciunt ſcripta per Menochium in tractat.
de præſumptionibus, lib.4.præſumpt. 196.
lib.12.fol.357.

Hoc ſuppoſito, prædicta concluſio, quod
12 filij qui forſan non conſenſerunt † in illis
meliorationibus, aut diuiſionibus bonorum,
quæ fuit facta per patrem, non poſsint age-
re remedio poſſeſſorio, ſed ſit illis neceſſe
ad petitorium conuolare, quando pater non
ſolum filijs dedit aliquas res titulo legitimæ,
vel meliorationis, ſed illis poſſeſsionē tradi-
13 dit, patet, Primo, quia licèt † in ſuis hæredi-
bus continuetur dominium parentum, l. in
ſuis, ff. de liber. & poſthu. cum qua concor-
dat.l.21.tit.3. part.6. quam legem abunde
poſt antiquos exornat Tiraq.in l.ſi vnquam
in principio, n.19.cum alijs.C.de reuocan.
donatio. vbi plura ſingularia ad hanc rem re
peries, cui adde Gloſ.Pariſ.in conſuetu.Pa-
riſien.part.1.§.2.gloſ.1.nu.1. cum alijs, fol.
14 53.quia mater & pater, & filij † reputātur,
vna eademque perſona, & ex d.l. in ſuis cū
materia obiter infero, quod licèt filij nullum
ius de præſenti habeant in bonis parentum,
vt dicetur infra, n.65.poſſunt tamen in vita
15 parentum contradicere licētiam datam † ad
faciendum maioratum, cum de illorum præ-
iudicio tractetur, maximè ſi licentia ſit iam
ad executionem deducta, l.nam ita Diuus, ff.
de adoptio.cum concord.& quæ ſcribit Pi-
nel.in rubric.C.de bon.matern. p.2. nu.38.
Quāuis igitur filij tot priuilegia in bonis pa
16 rentum habeant, non tamen poſſeſsio † con
tinuatur in eiſdem, ſi illam non apprehen-
derint, ſecundū gloſ.in l.miles in verbo, qua
ſi coniunctim, ff.ex quibus cauſ. maior. cui
ſimilis in l.cum hæredes in verbo. non perti
net, ff.de acquir.poſſeſ.vbi Bart.& alij illam
ſequuntur, & eſt communis opinio ſecundū
Alex.ibi: Et idem tenet Bald.in l.vlt.C.de
edict.Diui Adria.& in l.1.in fin.C.de appel
la.& Bart.& alij vbi Iaſo, n.29.in d.l in ſuis,
ff.de liber.& poſthu.contra gloſ. ibi & in §.
ſui de hæred.qualita. & differen.vbi etiam
Faber.Angel.Areti.& alij cōmunem ſequū
tur opinionem. Et eſt communis opinio † 17
ſecundum noſtrum Roderic.Suar.in l.8 tit.
de las herencias, lib.3.fori pag.mihi 446.col.
2.nu.11. refertur ad hoc ab omnibus inter
alia plura text.in d.l.cum hæredes, cum quo
concordat l.1.tit.14.p.6.vbi Greg.Lop. in
gloſ.in verbo, *el ſeñorio*, extendit dictam le-
gem etiam ad Eccleſiam, & fiſcū, & alias tra-
dit ampliationes, quas (ſi oportuerit) videre
poteris. Et ad opinionem gloſ.in d.l.cū mi-
les refert etiam alios concordantes Tiraq. in
tracta.le mors in præfatione ad tertiā decla-
rationem, n.6.pag.15.& egregius Caldas Pe
reira in tracta. de renouatione emphyteuſ.
q.10.n.10.fol.75.Ioan.Grat.Faleon. regu.
222.n.3.qui plures citat, Sebaſtia.Ma.in l.
ſi is qui proemptore, ff.de vſucapio.n.115.
fol.92.Tiraq.in tractat. le mors ſaiſit vieum
in præfatione declarat.3.n.4. Menochi. de
adipiſcend.poſſeſ.remed.4.n.81. licèt con-
trarium & non rectè teneat Decius in conſ.
321.pro reſolutione caſus n.1.de quo etiam
vide Menoch.remedio.4.adipiſcend.n.78.
cum ſeqq.& ad hoc facit, quod licèt dominiū
ſit ipſo iure publicatum, nō tamen † eſt pu- 18
blicata poſſeſsio, vt notat Bald.in l.ſi quis in
tantam n.33.col.penul.C.vnde vi, & in ad-
ditio.ad Specula.tit.de locato, §.nunc aliqua
q.46.& in conſ.35.quęritur vtrum patruus,
lib.3.& conſ.359 præmittenda, lib.4.quod
reputo ad multa ſingulare, & ad d.l.cū hære
des vide etiam elegantem decisionem Rotæ
in nouis q.4. incipit, poſſeſſor beneficij, &
ideò dicit ad propoſitum Montalu. in d.l.8.
tit.16.lib.3.fori in gloſ.in verbo, *no le pueda*,
verſic.& nota quod nouus titulus poſſeſsio
nis nō dicitur obuenire filio, tamē noua poſ-
ſeſsio, & noua apprehēſio eſt neceſſaria. Cui
adde notabilem doctrinam Baldi in rubri.de
cōtrouer.inueſtitu.inter maſcul.& fœmi.n.
1.fol.61.vbi dicit, quod poſſeſsio, quam ha-
bent filij in bonis parentū in ſubſtantia poſ
ſeſsionis, eſt noua poſſeſsio, ſed quia eſt eiuſ
dem † qualitatis cum poſſeſsione paterna, 19
non fingitur noua, refert text.in d.l.cum mi
les, de quo latè agit Tiraq.in tractat. de pri-
mog.q.40.n.98.tradit idem Tiraq.in tracta.
le mors in præfat.declarat.4.nu.2. eleganter
Menoch.vbi declarat.de adipiſcend.poſſeſ.
remed.4.n.77.cū ſeqq.pag.62.col.2. notan
ter Carol.Ruin.in conſ.19 lib.1.n.2.vbi etiā
tradit quod filius primogenitus regis, vel du
cis poteſt appellari Rex, vel dux in vita pa-
tris, de quo lege Moli.in tracta.de primog.
p.3.c.6.n.18.fol.48.& quę ego ſcribo in inſ
tio 2.partis, & iſta conducunt ad quæſtionē
tra-

tractatam per Molinam lib.3.de primogeni
tur.c.12.n.22.fol.88.vbi reſoluit, an poſſeſ
ſio,quæ transfertur per l.45.Taurinam, ſit
noua poſſeſsio,de quo tractaui infra 4 par.
q.2.à nu.68. Ad quæ addo Oralor. in tract.
de nobilitat.par.3. 1.part. cap.8.num.11.fo
lio 135.vbi ex hoc & alijs probat,quòd per
20 ſolam reputationem nobilitatis † filius con-
ſeruat nobilitatem patris,quando habitat in
loco,vbi non ſunt tributa, nec alia differen
tia inter nobiles & plebeios quàm reputa-
tio,& vidi etiam doctrinam Baldi pondera-
tam ad probandum,quòd licèt filius nõ pro
bet poſſeſsionem libertatis eſſe à tributis,
præſumitur poſſeſsio patris continuata in
filium,iuncta doctrina Aretin.in conſil.55.
verſ.Nam etiam,per text.vbi citat text. in
c.propoſuit de cleric.excommunic.vbi In-
noc. & Anton.tradit Iaſ.in l.non hoc,num.
15.C.vnde legitim.Alciat.regul.2.præſum-
ptio.35. Sed pro hoc eſt mirabilis doctrina
Baldi paucis nota in d l.in ſuis in repetitio.
in princi. vbi ſcribit,quòd in iuribus incor-
poralibus tranſit quaſi poſſeſsio in ſucceſſo
res hæredes,abſque eo quod ipſi ſucceſſores
exerceant actum,per quem inducatur quaſi
poſſeſsio:quam doctrinam refero ſupra hac
3.p.q. 6.n.38. verſic.Sed eſt ſingularis do-
ctrina Baldi.

Secundò pro hac opinione facit l. item
videndum,§.vlt.cum l.ſequenti, ff. de peti.
hæredit.vbi dicitur, quòd petitio hæredita-
21 tis † non competit niſi pro his rebus, quas
defunctus tẽpore mortis poſsidebat:& ideò
agens de petitione hæreditatis præciſè te-
netur probare res illas,quas petit,fuiſſe pe-
nes defunctũ tempore mortis,cùm ſit cauſa
& fundamentũ ſuæ intentionis,ſecund.Bar.
in dict l.vlt.prope finem,C. de edict. Diui
Adriani tollend vbi Decius n. 40. ad quod
alios concordantes refert Tiraquel.in dict.
tract.le mors,part.4. declarat.1. numero 1.
Burſatus in conſilio 49.nu.15.lib.1. Et pun
ctum tradit nouiſsimè Angel.Matthæac. in
tract.de fideicommiſsis lib.4.cap.1.num.4.
vbi agit de ſtatuto continuante poſſeſsio-
nem Et ideò qui hoc non potuerit probare,
debet intentare reiuendicationem, peten
dò dominium,& hæc eſt certa ratio. Quare
22 petitio hæreditatis † non datur contra titu-
lo poſsidentem:quia ille qui agit petitione
hæreditatis,fundatur ſolũ in ſuo titulo,& in
poſſeſsione defuncti;ſed ille qui poſsidet ti-
tulũ,fundatur in ſuo titulo, & in poſſeſsio
ne,quã ipſemet habet, & ideò eſt præferen
dus,l.ſiue autem,§.ſi duobus,verſ. Quidſi ad
uerſus, ff.de publica.l. ſi ea res, § vlt. ff.de
actio.empti,l.1.§.ſi colonus,ff.de Saluia. in
terdict notant Iacob.Butrica.vbi Alber. &
Bald.n.1.in l.penul. C. in quib. cauſ. ceſſet
longi tempor. præſcript. & alij quos refe-
runt Anton.Gomez in d l.45.Tauri, num.
158. cui adde Iaſonem in §.actiones, nume
ro 218.de action.& eleganter Epiſcop.Co
uar. in practic.quæſt.12.vbi latè tractat hãc
materiam. Tertiò facit quod dicunt feudi-
ſtæ omnes in c. 2. quod incipit,inter filiam,
ſi de feud. fuerit controuer.inter domin.&
agnatum, vbi tenet,quòd † quamuis per il- 23
lum textum, cùm eſt contentio inter filiam
defuncti feudatarij ſuper feudo,quæ litigat
cum agnatis ſuper feudi poſſeſsionem, filia
in poſſeſsionem mitti debeat. De quo notan
ter inter alios ſæpe agit Pariſ. præcipuè in
conſ 23.num.89.cum alijs libr.1. id proce-
dit,vbicumque nullus agnatus reperitur in
poſſeſsione feudi,& rerum tempore mortis
patris: quia ſi agnati tũc temporis inuenian
tur in poſſeſsione rerum,in illa poſſeſsione
tueri debent,notat Ludou.Gozad. in conſ.
50.prima facie,n.26. de quo per eundẽ Go
zadin.in conſ. 71. in hac cauſa poſſeſſoria,
& in conſ.12.in cauſa ex ciuitate Florentiæ
n.9.Dec.conſ.588.n.57.pag.209. Et hoc di
ctum etiam coadiuuatur ex doctrina Anto-
nij in c.vlt.de cauſ.poſſeſ.& propr. vbi di-
cit,quòd licèt ingreſſus poſſeſsionẽ † Eccle 24
ſiæ intelligatur acquiſiſſe poſſeſsionem om
niũ rerum ibi exiſtentium;non tamen acqui
rit poſſeſsionem illarũ rerum quę ab alio tũc
tẽporis occupatæ reperiuntur: quod refert
& confirmat Thom.Gram. deciſ.71. in cau-
ſa nobilis,n.14.pag.344. Et doctrina Dec.&
aliorũ notanda eſt ad filiam quæ prætendit
poſſeſsionem rerũ maioratus, & ex aduerſo
illi opponitur,quòd maioratus nõ poteſt ad
fœminã peruenire,præcipuè ſi ſit filia vlti-
mi poſſeſſoris,& adde etiam Iaſon. in conſ.
62.lib.6.de quo vide quæ ſcribo in hac 3.p.
q.2.à n.52.& 2.par.q.6.à numero quarto.

Hæc opinio principalis vrgentiſsimo fun
damento oſtenditur:nam licèt † remedium 25
d l.vlt. C.de edict.Diui Adria. ſit omnibus
vberius & pinguius,ac maximè fauorabile;
non tamen cõpetit pro bonis, quæ à teſtato
re tẽpore illius mortis non poſsidebant. De
quo articulo Doctores ibi latè tractant,præ
cipuè Dec.n.16.& facit d.l.2.tit.14.p 6.quæ
concordat cum d.l.vltim.ibi, *Deuelo meter en
poſſeſsion y tenencia dela heredad, e de todas las
otras coſas que auia y tenia el teſtador al tiempo
y ſazon que fue muerto*, vbi Gregor.Lop.poſt
Alex. in conſ.36.lib.6 licèt ipſe non refe-
rat librũ,limitat illam legem, niſi per teſtes
probaretur,quòd teſtator poſſedit tales res,
ſed quòd per tres vel quatuor annos ante
mortem teſtatoris alius tenuit res: nam cùm
teſtes deponant de antiquiori poſſeſsione
teſtatoris, illa ſuperueniens poſſeſsio non
obſtat, ex quo præſumitur, quòd animo
retinuit

retinuit poſſeſsionem. Et circa intellectum
text.in d.l.vltim.& pro maiori declaratione
noſtræ materiæ obiter noto, quod quicun-
que hęredes inſtituti mitti debent in poſſeſ-
ſionem bonorum defuncti,& hoc ſiue appa
reat bona eſſe allodialia,ſiue de his dubite-
tur,ſiue expreſſe appareat feudalia, ſecun-
dum Curt. Seniorem conſil.75.columna 2.
Decium conſil 423.& 467.Curt.in tractat.
de feudis,part.3 verſiculo vigeſimo primo
quæro,& alios plures, quos citat Bellonus,
conſil.10.num.1. Et ex his dicit Aretin.in
l.Pomponius §.vltim.ff.de acquirenda poſ-
ſeſsione,quod licèt olim poſſeſſor præſuma
tur hodie poſſeſſor,ſi allegetur, iuxta l.ſiue
poſsidetis cum materia, C.de probatio. id
non procedit in ſucceſſore particulari, vel
vniuerſali:quia quamuis conſtet anteceſſo-
26 rem olim poſſediſſe,non tamen † creditur
ſucceſſori atteſtanti de animo prædeceſſo-
ris,l.idem Pomponius §.vltim.ff. de reiuen
dicat.vbi idem Aretinus alias adducit ratio-
nes ad propriæ opinionis fundamentum,de
cuius dicti veritate diſputat egregie Alciat.
in tractat.præſumptio.d.regula 2.præſum-
ptione 21.numero 5.pagina 191.quod fa-
cit ad id, quod ex Otalora ſcribo ſupra in
verſiculo,Ad quem addo,ad hæc facit quod
in terminis ſcribit Cephal.in conſilio 4.nu-
mero 35.libro 1.Vbi ex deciſione Matthęi
de Afflictis 119.numero ſexto,& alij pro-
bat,quod ſi primogenitus oſtendat titulos
ante mortem patris, impedit miſsionem in
poſſeſsionem virtute d.l.vltim.C.de edicto
Diui Adriani,& notabilis eſt doctrina Pauli
Caſtrenſ.in conſilio 452.numero 3. libro
2.vbi vult,quod ſi pater fecit donationem
in filium,& ſe.conſtituit pro eo poſsidere,
poteſt poſt mortem patris cõtradicere poſ-
ſeſsionem petitam ab hærede ex d.l.vlt. C.
de edicto Diui Adriani.

Quintò interdictum etiam adipiſcendæ
27 † nõ competit niſi pro rebus, quas teſtator
poſsidebat tempore mortis,non etiam pro
illis rebus,in quorum poſſeſsione defunctus
non erat tempore mortis:quia pro illis da-
tur reiuendicatio,& non remedium poſſeſ-
ſorium,d.l.item videndum §.vltim.ff.de pe
ti hæredi.cum l ſequenti,& idem tenet Ci-
nus in l.1.C.quorum bonorum, vbi Iacob.
Butrica.columna ſecunda,& Salicet. in ru-
brica C.eodem titulo,numero 3.& Bart. in
l.1.Alberic.in l.2.ff.eodem titulo,quam cõ-
cluſionem extendit, & declarat Menochi.
de adipiſcend.poſſeſsione remedio quarto,
numero 363.cum ſequentibus, pagina 84.
vbi inter alia refert conſilium ſingulare
Gratia. 149. numero ſexto libro ſecundo
probans,quod ſi maritus ex pecunijs dota-
libus emit prædium, & poſſedit, hæredes
vxoris non poſſunt ſe mitti in poſſeſsio-
nem prædij,quod quotidie videbis.Quibus
congruit l.precibus in fine, C. de impuber.
& alijs ibi:*Bona quæ cum moreretur, patris eius
fuerunt*,l.2.C.de iur.deliberand. l.3. §. bo-
norum, ff. de bonorum poſſeſsione, ibi:
Quæ cuiuſque cum moreretur fuit,l. ſequens,
ff.de legat.2.ibi: *Reſpondi ea extra bonorum
cauſam defuncti computari debere, & propterea
in fideicommiſſo non contineri.* Ad quod alia
plura refert Simon de Prætis libro quinto
de interpretand.defunct.volunta.dubita.4.
& vltima.numero 280. folio 551. Meno-
chius in conſilio 625 numero octauo, libro
5 in quo eſt memorabile & in practica ne-
ceſſarium quod ſcribit Bartholom.Socin. in
conſilio 300.numero quarto,libro ſecundo,
vbi ponit doctrinam quod ille qui † poſsi- 28
det & negat communionem,non poteſt cõ-
ueniri iudicio diuiſorio, ſed debet agi con-
tra illum reiuendicatione, vel publiciana, al
legat.l.1.vbi gloſſa & Doctores C. familiæ
erciſcundæ legem 2.vbi Doctores C. com-
muni diuidund.& eſt etiam notandum pro
litibus terminorum.Sexto hæc opinio con-
firmatur inconuincibili fundamento, & cui
nulla eſt dabilis reſponſio.Nam aut filij vo-
lunt ſe fundare ad petitionem huius poſſeſ-
ſionis ex perſona propria, aut ex perſona
parentis. † Ex propria perſona minimè ſe 29
fundare poſſunt:quia nullam vnquam poſ-
ſeſsionem habuerunt, vt clarè patet:ex per-
ſona parentis multo minus, quia iam pater
animo & corpore poſſeſsionem amiſit, &
illam à ſe abdicauit, & ideò filij ex patris
perſona ſe iuuare non poſſunt, nec pater
iam illam tradere poteſt,l.licèt C. de acqui-
renda poſſeſsione,l.quemadmodum; ff. eo-
dem titulo,l.12.titulo 30.part.3.animus e-
enim eſt,qui præcipuè dominatur in cauſa
poſſeſſoria,& potiora iura habet. Et ideò li-
cet dominium,quod ego alteri trado,reuer-
tatur apud me,ſi ille cui datum eſt ob ali-
quam fortè cauſam,acquirere non poteſt, l.
nec vtilem,ff.ex quibus cauſ.maior.ibi: *Nec
enim intelligitur amiſſum quod oblatum alteri
non eſt*,notat Bart.in l.cum quis §.ſi debito-
rem,ff.de ſolution.& alij vt per Iaſonem in
l.qui Romæ §.duo fratres,numero 124. ff.
de verborum obligatione in poſſeſsione ta-
men aliud eſt:quia ſi quis eam alteri tradat,
quamuis illi,cui tradita fuit non acquiratur,
amittit eam tradens: quia poſſeſsio † ſolo 30
animo amittitur,l.3.§.in amittenda.ff.de ac
quirenda poſſeſsione, vbi eleganter Socin.
poſt alios illum text.ad hanc concluſionem
notat. Ex quo fit,quod remedium recupe-
randæ non competit ei, † qui ſuo facto per 31
contractum cecidit à poſſeſsione, licet ſit
tam fauorabile,vt volunt Alexand.conſ. 6.
l.6.

libro tertio,& conſilio 9.libro quinto relatus à Ripa in cap.ſæpè,nnmero 15.de reſti. ſpolia. Deci.conſilio 549.numero 31. quos citat Oſaſcus deciſione Pedemontan. 47. numero quarto Et ideò renuntians beneficio,licèt renuntiatio non habeat effectum,
32 non poteſt propria authoritate ad † beneficium redire, quia poſſeſsionem amiſit, quam habebat,& animo ſolum illam amiſit, deciſio Rotæ in nouis 1.titulo de rerum per mutatio.& deciſione 16. in antiquis tradit Purpurat.in l.poſtquam liti, numero 110. C.de pa&t.latiſsimè Rebuſ.in tractat. de pacifico poſſeſſor.numero 194. cum ſequentibus pagina 296. & eſt communis opinio ſecundum Bart. Socinum in conſilio 168. libro primo notat egregie Ludoui.Gom in regula de triennal.poſſeſsio.quæſtione 24. pagina 784.Lancellot.in tractat.de attenta. parte ſecunda,capit.24.de reo & exceptio. contra attentat.quæſtione ſeptima, numero tertio pagina 436. quod notanter tradit & limitat Anton.Gabriel libro quinto com mun.opinio.titulo de reſtit. ſpoliator.concluſione prima numero 53. cum ſequentibus pagina 281.& traditur & declaratur per Azenedum in l.11.titulo tertio libro ſeptimo Recopilation. numero tertio & quarto folio 129. Hinc fit,quòd renuntians bene-
33 ficium † non tenetur amplius ad ſolutionem penſionis ſuper beneficio impoſitæ: quia abdicauit à ſe omnem poſſeſsionem ciuilem,& naturalem,capit.in apibus, §. ecce in quibus 7.quæſtione 1.gloſſa in Clementina prima verbo.mori, vt litependen.cum concordant.vt per Quintilian.Mandoſ. de ſignatu.gratiæ in verbo.poſſeſsionis, folio 64. columna 2. verſiculo quia reſignans. Sed iſta procedunt, dummodo renuntiatio fuerit facta in manibus ſuperioris: quia ſi iſtam qualitatem non habeat, non amittitur poſſeſsio,& erit in pendenti,donec adſit tacitus,vel expreſſus conſenſus collatoris, & anteaquam collator conſentiat poterit intentare poſſeſſorium,vt ex communi reſoluit Rebuſ.in cap.Paſtoralis de cauſ.poſſ. & proprie in verſiculo capio,gloſſam in verbo agi,pag.346.verſiculo notetis etiam, & legenda ſunt quæ ſcribit Barboſa in l.diuortio in principio,numero 45.pagina 949. ff. ſoluto matrimonio, & ex iſtis, & ex quadā deciſio Rotæ in antiquis 67.& alijs, idem tenet Gomez.in regula de annal.poſſeſ.quæſtione 57.pagina 618. quod annalis poſſeſſor renuntians alteri beneficium,qui poſt renuntiationem in eiuſdem poſſeſsione remā ſit,non iuuatur ex illa regula de annali poſſeſſor.tradit latè Quintilia.Mandoſ.in regula 34.de annal.poſſeſſor.quæſt.28. num.3. folio 179.vbi tradit,quòd renuntiās beneficio,quo ad illud mortuus cenſetur, per cap. in apibus,§.ecce in quibus 7.quæſt.1,gloſſa in Clement.1.in verbo.mori,vt litependen. & tradit idem regul.30. de veriſimili notitia,num.11.fol.79.quæſt.7.& per renuntiationem generalem amittitur poſſeſsio, † 34
etiamſi renuntiatio nulla ſit,vt tradit Caro. Ruin.in conſ.67.num.8.lib.2.per regulam, l.3.§.in amittenda.& l.ſi quis vi.§. differentia,ff.de acquir.poſſeſ.& l.1.§.ſi vir vxori eod.tit.& l.vlt.ff.de reb.eorum, & confirmat Aymon conſ.299.num.6.verſic. ſecundo reſpondeo,Natta in conſ.386.n.2.lib.1. vbi tradit,hoc procedere etiam ſi renuntiatio ſit facta per metum,ex Abba. in c. ſuper hoc de renuntiat.licèt contra hoc, ſcilicet, quando renuntiatio † facta fuit per metum 35
quod poſſeſsio non amittatur,aliqua referat Aymon in d.conſ.& vbicunque ius non acquiritur per renuntiationem, quam quis facit, remanet apud ipſum ſecundum Bart. in l.qui Romæ,§.duo fratres,q.10.ff. de verb. obligat.& alias,vt per Corbulum in tractat. de iur.emphyt. in part.8.cauſæ n.6. fol.32. ad hæc facit,quod eleganter ſcribit Lancel. in lib.de attenta.p.2.c.18.de attenta. reſtit. penden.n.125.pag.352. vbi tradit,quod ſi quis renuntiat liti ante petitam reſtitutionem,ſi petat reſtitutionem contra hanc renuntiationem,ſi fiat executio,nō reuocatur tanquam attētata, ad quod etiam refert per ipſum notata,c.17.de attenta.litependent.limita.5.n.128.pag.331.& c.4.de attenta.litependen.limita.15.& 16.& quod ſit differentia in profanis † à renuntiatione in be- 36
neficialibus circa amiſsionem poſſeſsionis, volunt Abb.in c.2.n.9. verſ. ego puto de reſtitu. ſpoliat.contra quem tenet Menochi. de recuperand.poſſeſ.remed.1.n.371.pag. 340.poſſunt tamen prædicta limitari quando renuntiatio non fuit pura,ſed † conditio 37
nalis & inualida:quia conditione non impleta non habet effectum,vt reſoluit idem Lancel. in d.tract.2.p.c.4. de attenta. litepend. in præfat.n.39. Limitantur etiam prædicta in minore,qui renuntiauit, & ſuo facto poſſeſsionem † amiſit,ſi intra tempora ſtatuta 38
petat reſtitutionem,vt probant Bart. Socin. in l.rem quæ nobis,n.9.ff.de acqnir. poſſeſ. Socin.Iunior in conſ.52.n.6.lib.1. Menoc. de recuperand.poſſeſsione remedio 17.nu. 15.cum ſeqq.pag.542.col 2.

Et exiſtiti ego aliàs in facto dicebam, quod cum quidam pater feciſſet filio † meliorationem tertij & quinti,qui filius poſt acceptationem factā illis meliorationis proprio ſuo filio,& nepoti illius,qui fecit meliorationē, renuntiauit tertium & quintum,quæ renuntiatio non habuit effectum,nec valuit,reſpōdi,quod licet filio,in cuius fauorē facta fuit 39
renun-

renũciatio,minimè acquiſita fuit poſſeſsio:
pater tamen licet ceſſante cauſa renuncia-
tionis proprietatem non amiſit, ſecundùm
Bald.in conſ.437. quædam puella,col.2. li-
bro 1.argum.l. his honoribus,§. anctis, ff.
vacatio.muner.& notat Dec.in bono caſu in
conſ.86.viſo puncto,& alij,vt per Tiraq.in
tract.de ceſſante cauſa p.1.n.224. poſſeſsio
nem tamen pater per illam renunciationem
amiſit,& ideò in iudicio poſſeſſorio obtine
re non potuit.Ad quorum confirmationem
facit quod notat Tiraq lib.1.de retract.§.26
gloſ.2.nu.13. pag.620. & his finitimum eſt
quod notat Angel.in l. quamuis,§.ſi condu
ctor,ff.de acquir.poſſ.vbi dicit,quòd con-
40 ſtitutum collatum † poſt mortem conſtituẽ
tis, eſt nullius effectus,nulla alia quidem ra
tione,niſi quia cõfertur in tempore, in quo
defunctus nullam iam poſſeſsionem habet,
& idem tenet Alex. ibi,& idem Alex.conſ.
82.libro 2. Deci. latè in conſ. 247. Ludo-
uic.Gozad. in conſ.99.in cauſa poſſeſſoria,
& alia quæ abundè refert Tiraquel. in tra-
ctat.de conſtituto. par.3. limitat.2. per to-
tam. Ex quo ego in practica dixi, & obti-
nui,quòd cùm quidam feciſſet filio ſuo me-
liorationem tertij & quinti,conſtituto ap-
poſito poſt mortem conſtituentis, quod ta-
le conſtitutum non fecit donationem irre-
uocabilem,nec in eo habet locum l.17. Tau
ri, quam ad poſſeſsionem quæ transfertur
per conſtitutum, omnes Doctores ibi ex-
tendunt.

Septimò facit,quia cùm filij aſsignationes
41 † & meliorationes poſsideant in ſolidum,
duo poſsidere non poſſunt,l.3.§.ex contra
rio, ff. de acquiren. poſſeſ. tradit inter alioa
Menoch.libro de arbitrar.caſu 420.numer.
50. Quod eſſet, ſi alteris filijs daretur poſ-
ſeſsio bonorum, quæ alij poſsident ante
mortem parentis. Octanò, ciuilis poſſeſsio
42 ſola, † quæ apud alium eſt, impedit benefi-
cium Diui Adriani,de quo in dict. l.vltim.
& alijs, vt per Petrum Rebuffum in tomo
3.ad conſtit. Regias in tract. de materia poſ
ſeſſor.n.18.pag.227.

Nonò,huc ſpectat ſententia Guidon. Pa
pæ in cõmentarijs ſtatuti Delphinalis,incip.
ſi quis per literas, in verbo,poſſeſsio,col.2.
43 in verſ. quod intelligo † ſi dominus, vbi di
cit,quòd ſi hæres adita hæreditate,anteaquã
realiter apprehendat poſſeſsionẽ rerum hæ
reditariarum,ſe conſtituerit poſsidere nomi
ne alterius,cui fortè eas vendidit, vel dona
uit,non transfert poſſeſsionem in emptorẽ
vel donatarium.

Decimò,ad hanc ſententiã facit alia ratio,
quia ſi filius accipiat poſſeſsionem bonorũ
44 parentis, † nullius partis poſſeſsionẽ acqui
ret,quia ſua legitima eſt incerta ratione loci,
quia pro indiuiſo,l.Mæuius,§.duobus,ff.de
legat.2.& ratione quotæ, quia neſcitur quã
ta debeatur propter incertitudinẽ æris alie-
ni,cùm legitima debeatur deducto ære alie-
no,l.Papinianus,§.quarta autem, ff.de inof
fic.teſtam.& ita notat Alex.in conſ.penult.
incip.narratis,lib.4.Aret.in conſ. 156. Bae
ça de decima tutor.præſtan.c.31. n.12. folio
163.Ripa in l.in quartam,n.113. ff.ad l. fal-
cid.ſol.147.vbi n.116.tractat, an hoc pro
cedat in filio inſtituto in ſua legitima,& alij,
vt per Ludou.Gozad.in conſ.55. quæritur
cum ſacta,cui iunge Gloſ.Pariſ.part.1. con
ſuet.Pariſien.§.8.gloſ.4.n.12.fol.118. tra-
dit & declarat notanter Burſat.in conſ.8.n.
12.cum ſeqq. Pariſ. in conſ.37.n.20. lib.3.
quem omnino lege in conſ. 61. per totum,
lib.1. Et quòd clauſula conſtituti non ope-
retur, quando certitudo loci non eſt certa
per nomina numeralia,tradit notanter Gam
ma deciſ.56.in quadam donatione. Confir-
matur,quia † nec filius poteſt accipere poſ- 45
ſeſsionem propriæ legitimæ,ſecundùm Bar
thol.in l.2.column.1.verſ.Ex his puto quod
filius, C.quand. & quib. quarta pars debea-
tur, libro 10. Alexand. conſ. 134. libro 4.
Guillelm. Benedict. in cap. Rainuntius, in
verbo,mortuo itaque teſtatore,in 2.numer.
74. de teſtament. Tiraquel. in tractat. le
mors in præfat.declarat.3.numero 10 pagi-
na 19. Ex quibus inquit Zuchard. in l. vlt.
numero 430. C.de edict.Diui Adriani tol-
lend.quod filius ratione legitimæ,quam præ
tendit,non eſt legitimus contradictor in ca
ſu prædictę legis vltimæ,quem ſequitur Me
nochius de adipiſcend.poſſeſsion. remed.4.
numero 643.pagina 107. & ſcribit per præ
dicta Carol.Ruin. in conſ.50.numero 6.lib.
4. quòd ſi filius de facto capiat poſſeſsionẽ
bonorum patris, † nullam acquirit poſſeſsio 46
nem,quia eſt incerta ratione loci & quotæ.
Ex quibus fit,quòd fideicommiſſarius pro-
pter eandem incertitudinem cauſatam ex
detractione legitimæ & æris alieni ratione
loci & quotæ,non poteſt ingredi † propria 47
authoritate poſſeſsionem bonorum, & ſi in
greſſus fuerit, nullam acquirit poſſeſsio-
nem, vt per textum in l. non dubium, C.
de legat. & doctrinam Iaſonis in l. ait præ-
tor,§.ſi iudex,numero 9.ff.de re indic. Ne
uiza. conſ. 33. num.13. & ex alijs fundat
deciſio Pedemont.34. n.23. faciunt ſcripta
per Rolandum in conſilio 159.numero 2.
libro ſecundo, facit quod ſcribit Paulus de
Montepico in l.in quartam, numero 163.
& 168. ff.ad legem falcidiam, vbi tradit,
quòd ſi filius pro ſua legitima occupet vnã
rem, incidit in legem extat, ff. quod metus
cauſa, vbi diſtinguit, quem citat Meno-
chius de recuperanda poſſeſsione remed.5.

num.

num.37.pag.368.quòd reſoluit latiùs idem Menoch.in dict.loco de recuper.poſſ. rem. 9.n.216.pag.413. Et qualiter ſi filius occupat rem patris,in quā pater habet vſumfructum,tradit Menoch. in dict. loco de recuperanda poſſeſ.rem.9.n.60. pag. 402. poſt Iacobum de Arenis & Salicetum.Et iſta ſeruiunt pro deciſione quæſtionis diſputatæ in propoſito per Iaſonem in conſ. 148. numero 2.lib.1. vbi latiſsimè tractat , an filij,
48 quibus † aſsignata fuit per patrem in vita legitima,& data poſſeſsio, poſsint contradicere poſſeſsioni,quā petit hæres patris virtute ſtatuti,quòd transfert poſſeſsionem in hæredem,ad iſta legendus: quæ confirmantur , quia ex receptiſsima ſententia legitima eſt quota bonorum,non quota hæredita-
49 tis, † ſecundùm Barthol. in l. ex facto magna 5. numero primo in fine, ff.ad Trebellianum,Alexand.in l.quia poterat,numer. 10. ff.eodem tit.Iaſon.in l.Gallus,§.1. numero 14.ff.de liber.& poſthum.Segura in l.3. §. final.numero 128.ff.eodem titulo , vbi Didac.Perez alios citat, Menochius de adipiſcenda poſſeſ. remedio 4. num. 562.& 563. pagina 69. Epiſcop.Couarr.libro 2. variar. reſolution.cap.18.numero 9. Coſta in cap. ſi pater de teſtam.in 6. in 6.par. in verbo, ſubſequenter & filia,numero 23. Matienço qui plures citat in l.1.titulo 4.libro 5.Recopil.gloſſa 10. numero 62. folio 82. Caldas Pereira in l.ſi curatorem habens , C. de in integrum reſtitut. minor.in verbo,læſis,numero 44.folio 307. Menochius de adipiſcenda poſſeſsion.rem.4. numero 562. pag.
50 69.vbi addit,† eſſe quotam bonorum quoad incommoda;quotam verò hæreditatis quoad commoda. Et ad hoc facit conſilium Burſati 198. num.31. lib.2.vbi reſoluit , quòd ratione incertitudinis,quia nòn conſtat quę ſint bona allodialia , non debet dari poſſeſsio,nec tenuta bonorum, vbi inter alia allegat Cephalum in conſ.559.lib.1.

Vndecimò , huius claſsis eſt celebratiſsima ſententia Guidonis Papæ in deciſ. 609. quæ incipit,etiā in diſcurſu,vbi dicit, quòd
51 licèt teſtator † poſsit dare licentiam legatario apprehendendi rem legatam propria authoritate,l.Titia cum teſtamento,§. Lucius Titius in 1. ff. de legat. 2. vbi Gloſ. & DD. cum concordant.vt per Roman. ſingul. 87. & DD.in l.non eſt dubium,C.de lega. Ioan. Fab.in §.vlt.inſtit.de lega.n.4. Iaſo in l. iuſtè poſsidet,n.25.ff.de acquir.poſſ.Menot. conſ.625.num.8.lib.5. Hæc concluſio procedit, quando teſtator poſsidebat rem lega-
52 tam tempore mortis,† vel teſtamenti: nam ſi tunc temporis non poſsidet rem legatam, nequaquam poteſt concedere talem facultatem. Et per hanc doctrinam in facto reſpondi,quod cùm quidam nobilis feciſſet in filium ſuum maioratum quorūdam bonorū, & in ipſo maioratu appoſuiſſet conditionē, quòd in bonis datis in maioratum poſſet diſponere in quantitate , quam ipſe vellet , & ipſo maioratu facto , tradidit poſſeſsionem omnium bonorum in maioratu contentorū abſque aliqua conditione: & tranſactis quinque annis ille nobilis fecit teſtamentum , in quo reliquit duobus filijs ſuis naturalibus quintum bonorum ſuorum,data facultate filijs apprehendendi poſſeſsionem illius quinti propria authoritate. Viſum igitur fuit mihi attenta prædicta Guido.doctrina, † quod 53
pater non potuit cōcedere illis filijs facultatē apprehendēdi poſſeſsionē quinti,cùm tēpore mortis nullā haberet poſſeſsionē,quia quinque annis ante tempus mortis iam illa filio tradiderat. Et iſtam ſententiam Guido Papæ valdè commendat Peralta in d.§.Lucius Titius,num.4.pag.405. vbi ex hoc infert , quòd ita demum melioratio efficitur irreuocabilis per traditionem ſcripturæ, & per alios modos † qui continentur in l.17. 54
Taurina,quando tempore factæ meliorationis,qui illam fecit,poſsidebat res, in quibus facta fuit melioratio , aliàs per eum poſſet reuocari , quamuis ex poſt facto poſſeſsio rerum , in quibus melioratio facta fuit, & deſignata, ad eundem melioratum ſuperueniſſet. Quæ doctrina veriſsima mihi videtur , & per eandem rationem idem poteſt dici in maioratu , qui efficitur irreuocabilis in caſibus qui continentur in l. 44. Taurina.

Duodecimò pro prædicta ſententia facit doctrina Andreæ de Iſernia poſt Hoſtienſ. ibi in c.vltim.col.penult.quo tempor.miles inueſti. vbi dicunt , quòd feudatario mortuo ſine hærede,vbi alius non apprehenderit poſſeſsionem, † poteſt dominus illum in- 55
ueſtire; ſed illa apprehenſa per tertium agere debet dominus feudi rei vendicatione. Ad quam concluſionem alios citat Ægidius Boſsius in practic. criminal. titulo de Princip. num.296.pag.638. Præterea l. 8. tit. *de las herencias*,lib.3. fori , quæ probat, quòd hæres legitimus poteſt ingredi poſſeſſionem rerum hæreditariarūm propria authoritate , non procedit vbi alius exiſtit in poſſeſsione,vt ex Roderic. Suarez in l.quoniam in prioribus 7.q. legis Regiæ,num.33. cum ſequen.pag. 214.de inoffic.teſtam.Bernar.Diaz regul.407. Anton.Gom. tomo 1. c.12.num.12. & alijs,probat Azeued. in l. 4.tit.13. *de los deſpojados*,lib.4. Recopil.nu. 37.fol.588.

Prædictis etiam patrocinatur , quia filij, quandiu pater viuit,nullū ius habent in bonis patris, † nec illis debetur legitima,l.1.§. 56
ſi im-

Digitized by Google

ſi impuberi,ff. de collatio.bonor.l.poſt emã cipationem,§.3.vbi Bart. ff de liber.agnoſcend. Alexand. & Iaſ. in l.is poſt,ff.de acquiren.hæredit. Paul. & omnes in authent. ſi qua mulier, C.de ſacroſanct. Eccleſ. & alij,vt per Gloſſam Pariſien.in conſuet. Pariſienſ.titulo 1.de mater.feudal.§.8 gloſſ.3. num.4. fol.1 ta. De quo vide quæ notabiliter ſcribit Tiraquel.in tract. de primogeni. quæſt.40.num.96.cum ſequent.pagin.286. & iterum num.227.cum duob.ſequen.pag. 310.Roland.conſ.97.n.6.lib.2.vnde ſi filij conſentiant,quòd pater diſponat in vita de legitima,diſpoſitio attribuitur patri,non filijs,vt per Deci. in l.vlt. in gloſ. in verbo, accommodatum, C.de pact. Iacob. Puteus deciſ.237.numero 5.libro 2. ſic inquit no tanter Bart.in l.3.ff.de condit.furtiua,quòd ſi monachus decedat ante aditam hæredita-
57 tem,† non tranſmittit ad Abbatem vel monaſteriũ,l.inde Neratius,§.1.ff.ad l. Aquil. licèt filij poſsint apprehendere propria au thoritate poſſeſsionem bonorum parentum vacantem,vt per Tiraquel.in tract.lemors ſai ſit vivum,in præfat. declarat. 8. Ioſeph. Ludouic.deciſ.68.numero 4. dequo ſupra actum fuit. Si igitur filijs in vita parentum non debetur legitima, nullam faciunt illis iniuriam, ſi vni vel aliquibus filijs ſoluunt legitimam ante mortem,vel faciunt aliquas donationes.

Ex quibus tandem apparet veritas noſtræ ſententiæ. Tota difficultas conſiſtit
58 in reſponſione textus in l. 3. titulo 13. † *de la reſtitucion de los deſpojados*, libro quarto ordinamen. noui, quæ communiter vocatur lex Soriæ, quæ lex pluribus errandi occaſionem dedit, quia eam (prout expedit) non intelligunt: quæ dicta lex, vt ex ea patet,ſolum diſponit,quòd ſi aliquis obierit relictis filijs legitimis, vel alijs deſcẽdentibus,nullus audeat occupare poſſeſsionẽ bonorum, quæ defunctus reliquit ſub aliquo colore ſine authoritate iudiciali, quod ſi cõtrà factum fuerit, imponitur per illam legẽ pœna occupanti. Hæc igitur lex nequaquã noſtræ opinioni obeſt,quia loquitur in caſu diuerſo,à quo communiter intelligitur: nam loquitur in caſu,in quo res defuncti erat vacans,& in nullius poteſtate, & aliquis illam occupauit, vt patet ex illo textu, ibi: *Por dezir que hallan vaca la poſſeſsion:* & non loquitur in caſu, in quo quis habet poſſeſsionem per patrem conceſſam,& quæ tempore mortis patris non eſt vacans,ſed in filio-
59 rum poteſtate. Et illa † lex facta fuit in odiũ inuaſorum aliarum poſſeſsionum,ſicut l cũ querebatur, C.vnde vi,& l.ſi quis ad ſe fundum, C.ad l Iuli. de vi.public. & aliæ ſimiles,præcipuè l.10. titulo 17.par.7. de quã ibi eleganter agit Gregor.Lopez. Item ſi dicta lex rectè inſpiciatur, nihil ſanxit de reſtitutione poſſeſsionis, ſed de proprietatis reſtitutione,vt patet in illis verbis: *Que tornen y reſtituyan los bienes que aſsi entraren, con otros tales y tan buenos.* Hoc tamen † fir- 60
mum non eſt,quia dicta lex eſt ſituata in tit. *de los deſpojados:* & videtur intelligenda in reſtitutione poſſeſsionis,& non proprietatis. Et hoc ſtatim docet lex,ibi: *Pongan en la poſſeſsion pacifica:* minus etiam obſtat lex 8. tit. *de las herencias*, lib.3. fori, quia præter quam quod illa lex ſeruanda nõ eſt,niſi pro bato quod eſt in vſu, vt conſtat ex l.1.Taurina, eſt conſiderandum,quòd dicta lex loquitur vbicumq; tempore mortis nullus habebat poſſeſsionem,vt patet ex illis verbis, *Si a la hora que muriere el padre o la madre, o qualquier dellos,alguno de los hijos no fuere en la tierra,y el otro hijo que ay fuere,tomare y ſe apoderare.* Pondera ergo illud verbum(*tomare*) quod reſpicit apprehenſionem bonorũ poſt tempus mortis defuncti. Si igitur ante mortem defuncti filius ex patris licentia ac quiſierat poſſeſsionem,nec illam denuò apprehenderit poſt mortem defuncti, nihil diſponit dicta lex.

Tandem pro hac ſententia facit † textus 61
in l. poſſeſsio,ff.de vſucapio. vbi ait Conſultus, *Poſſeſsio teſtatoris ita demum hæredi proderit,ſi medio tempore à nullo poſſeſſa ſit*,l.Põponius,§. quæſitum, ff.de acquiren. poſſeſ. Hinc dicit gloſſ.expreſſa in d.l. cum miles, in verbo, *Quaſi coniunctim*,quòd licèt poſſeſſio defuncti continuetur in hæredem quo ad vſucapionem complendam,l.vnquam, §. vacuam,ff.de vſucapio.cum concordant.id procedit, niſi medio tempore ab alio apprehenſa ſit:quam opinionem ſequitur & comprobat latè Iaſo in dicto §.quæſitum, numero tertio,poſt Alexand. ibi & Cuman. latè Alexand.in conſ. 83. viſa facti narratione, libro 5. & in l.cum hæredes in principio,ff. de acquirend.poſſeſ. & alij, vt per Anton. Rubeum in conſilio 121.dominus Ioannes numero 3.& Tiraquel. in tractat. de conſtituto.par.3.limitat.1.numero 7. fol.47. latiùs in tract.lemors ſai ſit,par.1. declarat.3. num.1.cum alijs,pagina 228. quem lege nu mero 18. pro intellectu & confirmatione †
L.45. Tauriæ, & reſoluit in ſimili ſtatuto 62
Decius in conſ. 467.numero 18.qui nu.15. 16.& 17.alia ſcribit ad propoſitum dicti ſtatuti,& dictæ l.45. Pariſ. in conſilio primo, libro primo,& Petrus Rebuffus tomo 3. ad conſtitution.Regias,tractat.de mater.poſſeſſor.articulo 9.gloſſa vnica, numero 54. vbi dicit,quòd licèt dicta generalis Galliæ conſuetudo mortuus faciat poſſeſſorem viuum, etiamſi poſſeſsio poſt defuncti mortem,

ab alio occupatã ſit, id procedit in bonis quę defunctus reliquit tempore mortis, non de alijs quæ tempore mortis non reliquit, de cuius ſuccesſione tractatur ab alijs, posſesſa ſunt: cui adde Nicolaum Boerium deciſion. 172. numero 14. licèt contra communem in terminis illius ſtatuti teneat Ioann. Faber in §. 1. de hæred. qualitat. & differen. & Gloſſ. Pariſ. in addition. ad Alexandr. in conſilio 153. numero 4. in addition. quæ incipit, alium, lib. 6. vbi dicit, quod ita obſeruatur, & idem tenet in conſilio 82. libro ſecundo, & in conſuetudin. Pariſienſ. §. 132. quam lecturam non habemus nos: & dicta doctrina Rebuffi multum facit pro noſtra opinione, & quæ ſcribit Ioannes Gutierrez in l. nemo poteſt, ff. de legat. 1. numer. 361. Quòd autem hæres vniuerſalis poſsit apprehendere posſeſsionem bonorum etiam lite pendente abſque reuocatione attentatorum, probatur in authen. de litigioſis in princip. & in authent. nunc ſi hæres, C. de litigioſis, quod ex pluribus confirmat Quintil. Mandoſ. in tract. de inhibition. quæſt. 23 nu. 11. cum ſequen. fol. 10. & faciunt ſcripta per eundem q. 92. n. 3.

Vltimò, pro hac ſententia induco l. 45. Tauri, vbi ſpecialiter ſtatuitur in bonis maioratus, quòd poſſeſsio tranſeat in ſuc-
63 ceſſorem † maioratus, etiamſi ab alio quopiam ante defuncti mortem apprehenſa ſit. Ex quo patet, quòd in contrarium eſt ius cõmune, quæ lex (vt obiter hoc dicam) non patitur limitationem traditam per Ioannẽ Lopium ibi n. 4. cum ſequen. vbi probare conatur, limitandam fore, vbicumque eſt dubiũ quis ſit ſucceſſor bonorum maioratus, quia ſtante tali dubio, ſi vnus ex contendentibus pręcurrat & apprehendat poſſeſsionem, ille dicitur poſſeſſor, & eſt tuendus in poſſeſsione, donec cauſa finita ſit. per tex. in l. Pomponius, §. quæſitum, ff. de acquir. poſſ. & alia quæ citat: de qua concluſione ſemper dubitaui propter generalitatẽ illius legis, & qui talem apprehenderit poſſeſſionem, ſemper prætenderet, dubium eſſe ſuper ſucceſsione, & quotidie fraudaretur illa lex, & de nihilo ſeruiret, & leges regni, quæ de tenuta bonorum maioratus tractant, quæ poſtea cõditæ fuerunt, ſcilicet l. 9. & 10. tit. 7. lib. 5. Recop. non ferunt talem intellectum, neq; limitationem, & contra Ioannem Lopium †
64 facit etiam ſententia Baldi in l. 1. in fine, C. de appell. eiuſdem Ripæ num. 24. in rubr. de cauſ. poſſ. & propriet. & quæ ſcribit Epiſco. Couarr. reſolutio. lib. 3. c. 5. n. 6. quem & alios plures refert in propoſito Menoch. de recuper. poſſ. rem. 1. q. 37. n. 397. pag. 354. & ſequenti, qui varia ſcribit pro confutatione illius doctrinæ Ioann. Lopij. Ad quod aduertendum eſt, quia vidi quendam eximiũ aduocatum magno conatu in quadam tenuta contrarium contendere: & contra Ioan. Lopium etiam faciunt quæ ſcribit idem Menoch. de retinend. poſſeſ. rem. 3. n. 59. pag. 184. & quæ ego ſupra ſcribo ſupra hac parte q. 7. Igitur (vt ad quæſtionem redeam) vera videtur prædicta concluſio ex ſuperioribus, quam tàm latè examinaui, quia quotidie ſuper hoc in practica litigatur, & communiter hæc materia eſt malè intellecta propter d. l. 1. tit. *de la reſtitucion de los deſpojados*. Et iſtam ſententiã, licèt non ita fundauerit, hodie tenet Burg. de Paz in conſ. 39. n. 7. cum ſeqq. qui tamen refert Roder. Suar. contrariũ tenentem in l. quoniàm in prioribus, q. 7 n. 15. pag. 214. C. de inoffic. teſtam.

Hæc tamen determinatio limitatur, niſi pater † vel mater fecerint huiuſmodi meliora- 65
tiones & traditiones poſſeſsionum in fraudem aliorum filiorum, idque ex aliquibus cõiecturis conſtiterit: nam huic fraudi non eſt dandus locus, l. qui ſub imagine, vbi Bald. & alij, C. de diſtract. pignor. l. ſicut, §. ſi ſuper vacuum, ff. quib. mod. pign. vel hypoth ſoluitur, & notat Bart. in l. poſt contractũ, col. 2. ff. de dona. & Alex. in conſ. 57. libr. 5. & per alios, quos refert Tiraquel. in d. tract. de conſtit. par. 3. limit. 9. num. 21. fol. 114. Et vide eundem limitat. 25. fol. 141. Non tamẽ 66
in dubio fraus eſt præſumenda, † maximè ſi omnes ſint filij illius, de cuius ſucceſsione tractatur, ad quos præſumitur habere æqualem affectionem, præcipuè ſi omnes ſint liberi eiuſdem matris. Secundò, prædicta reſolutio limitatur ſingulariter, niſi poſſeſsio, quam filij meliorati allegant, ſit per conſtitutum, & virtute tituli nulli, & aliquo defectu, prout in titulo nullo ex defectu inſinuationis exemplificat Menoch. in 4. rem. adipiſcend. n. 587. Sed hæc limitatio altiorẽ requirit indaginem, & pendet ab illa famigerata quæſtione, an diſpoſitio l. 1. §. ſi vir vxori, ff. de acquirend. poſſeſ. procedat in caſibus, in quibus poſſeſsio transfertur per cõſtitutum appoſitum in contractu nullo, quã latiſsimè examinauit Tiraq. in tract. de conſtitut. par. 1. n. 48. & 3. par. limit. 7. Anton. Gomez in l. 45. Taur. n. 30. Alexan. conſil. 152. numer. 7. libr. 6. Quibus eſt addenda quæſtio celebris diſputata per Menoch. de recuperand. poſſeſ. rem. 1. n. 393. cum ſeqq. pag. 354. vbi reſoluit, an filio detur remediũ reſtitutorium recuperandæ, ſi quiſpiã occupauerit poſſeſsionẽ, anteaquã filius eam ingrediatur, poſt Bald. in authen. defuncto, q. 3. C. ad Tertull. Alex. in l. in ſuis, n. 9. ff. de liber. & poſthum. & alios quos citat.

Sed in hac materia notandũ eſt, quòd eſt præſumptio pro allegante, quod defunctus tempo-

67 tempore † mortis poſsidebat res, quas viuus
poſsidebat, vt conſtat ex notatis per Alciat.
regul. 1. præſump. 21. pagin. 91. numero 5.
quia olim poſſeſſor, hodie præſumitur eſſe
poſſeſſor, l. ſiue poſsidetis cum materia C.
de probation. Anton. de Butrio & Abbas in
c. cum ad ſedem de reſtit. ſpoliat. Alexand.
conſ. 33. lib. 3. & alij, quos citat Natta conſ.
400. numero 6. libro 2. qui ex hoc conclu-
dit, quòd fideicommiſſarius nõ tenetur pro-
bare, quòd defunctus tempore mortis bona
fideicommiſsi poſsidebat, & ſufficit ei pro-
bare quod in vita poſsidebat, quia præſumi-
tur poſſeſsio continuata. Et quæ ſcripta ſunt
in iſta quæſtione, ſeruiunt pro intellectu eo
rum quæ ſcribit Tello in l. 20. Tauri, nume-
ro 14. vbi tractat, an illa lex loquatur in bo
nis quæ defunctus reliquit tẽpore mortis,
vel in bonis quæ iam filius poſsidebat titulo
meliorationis tempore quo pater obijt. De
quo etiam agit Angulo in l. 3. tit. 5, lib. 5. Re
copil. gloſ. 2. n. 4. fol. 83.

Præterea, anteaquã hinc abeam, notandũ
eſt, quòd licèt Bald. in d. l. vltim. C. de edict.
Diui Adriani, quem ſequitur Roderic. Sua-
rez in dict. l. 8. fori, numero 34. verſ. Secun-
dò quæro, pag. 451. teneat, quod filio ſucce-
denti ab inteſtato competat remedium d. l.
68 vltim. Iam hoc communis opinio eſt in con
trarium, † vt concludunt Alex. & alij in d.
l. vlt. quia d. l. loquitur condito teſtamento,
& non aliàs eſt locus d. l. vltim. & idem te-
net Calder. in conſ. 36. tit. de teſtam. & Gre
gor. Lop. in d. l. 2. tit. 14. in gloſſ. 1. in medio,
& eſt communis opinio ſecundùm Ludoui
cum Gozadinum in conſilio 50. numer. 25.
Iaſon. in d. l. vltim. n. 30. Rip. in rubric. ff.
quorum bonor. n. 3. fol. 242. Menoch. qui a-
lios citat in 4. remed. adipiſcend. nu. 75. cum
alijs, fol. 36. & prius n. 64. pag. 61. Anton.
Peregrinus in tractatu de fideicommiſſ. ar-
ticulo 48. numero 2. fol. 439. vbi tamen con
cludit, quòd officio iudicis mittitur in poſ
ſeſsionem ſucceſſor ab inteſtato, Molina li-
bro 3. de primog. cap. 13. nu. 50. fol. 100. &
idem tenet Bald. quem alij non referunt in
rubric. de controuer. inter maſcul. & fœmi.
n. 1. fol. 61. vbi ex hoc dicit, quòd ad adipiſ-
cendam poſſeſsionem rei feudalis non com
petit remedium d. l. vltim. Celſus conſ. 66.
num. 2. pag. 181. Cephal. conſ. 152. n. 31. li-
bro 2. Et eſt communis opinio ſecundũ eun
dem Cephal. conſ. 4. num. 34. libr. 1. Et hoc
69 eſt † tenendum, quamuis aliqui practici con
trarium probare velint ex dict. l. 1. titulo
14. *de los deſpojados*, hodie l. 3. titulo 13. lib.
4. Recopil. vbi Azeued. num, 30. & 31. per
eam legem etiã tenet cõtra cõmunẽ, iniuſtè
ad contrarium refertur Bald. in dict. l. vltim.
quia hoc non dicit. Quod latius reſoluit
Ioannes Gutierrez 5. ſui de hæredum qua-
litat. & different. numero 73. pagina 162.
& libro 2. practicar. quæſtion. quæſtion. 79.
Et practica regni amplectitur opinionem,
quòd remedium dictæ legis 3. habet locum
in hærede ex teſtamento, vel ab inteſtato,
& reſoluit Molina lib. 3. de primogenitura,
cap. 3. numero 50. fol. 100. & circa practicã
textus in d. l. 3. tit. 13. lectores animaduerto
obiter & nouiter, quod remedium d. l. adeò
eſt fauorabile, quod ſi iudex † pronuntiet 70
in caſu illius legis, aliquem eſſe mittendum
in poſſeſsionem bonorum defuncti, & para
contra quam data fuit ſententia, vel decre-
tum, appellet, poteſt iudex, non obſtante
appellatione, decretum & ſententiam ad
executionem deducere, nec reuocabitur
talis exequutio per viam attentatorũ, quod
docent verba illius legis, ibi: *Y que los juſti-
cias do eſto acaeciere, que luego informados de la
verdad*: & ibi: *Procediendo en todo ſumariamẽ
te ſin figura de juyzio*. Ad quod faciunt plura
quæ de virtute illius clauſulæ (ſine figura
iudicij) ſcribit Robert. à Maranta poſt a-
lios, quos citat in practica par. 4. verſicul.
Nona diſtinctio, numero 11. cum ſequent.
folio 86. Et pro iſta concluſione faciunt
ſcripta per Ripam in cap. ſæpe, num. final.
de reſtit. ſpoliat. Menoch. de recuper. poſ-
ſeſsion. remed. 9. num. 316. cum pluribus ſe
quent. quos citat Azeued. in l. 1. tit. 15. libr.
4. Recop. n. 95. ſol. 178. Et pro hac ſenten-
tia conducunt alia plura, quæ ſcribo infra
hac 3. par. q. 24. ad hoc legenda.

Ruiſus lectores animaduerto in materia
præſentis quæſtionis de quadam reſolutio-
ne practicabili & neceſſaria, ſcilicet quòd
filius melioratus in tertio, † vel in quinto, 71
non poteſt petere meliorationis poſſeſsio-
nem, ſed eam debet accipere de manu hære
dis, vt probat in ſpecie Roderic. Suar. in d. l.
quoniam in prioribus, q. 7. n. 9. cum pluribus
ſequent. pag. 214. C. de inoffic. teſtam. per
text. in l. 1. §. idemque erit dicendum, ff. quo
rum legator. & in l. linea margaritarum, ff.
ad legem ſalcid. & per alia plura iura & au-
thoritates, & idem tenent (licèt non ita e-
xactè & clarè) Paul. de Caſtr. & Peralta in l.
ſi quis ſeruum, §. fin. n. 1. cum ſequen. ff. de
legat. 2. Molina lib. 1. de primog c. 10. num.
8. fol. 75. pro quibus eſt melior tex. de iure
in l. 1. §. 1. C. de commu. delegat. Quod eſt † 72
limitandum, niſi pater tradiderit poſſeſsio-
nem corporalem, vel per conſtitutum, aut
alium actum ſimilẽ. Pro quo facit notabile di
ctum Dec. in conſil. 467. numer. 12. vbi ad
propoſitum concludit, quòd licèt ipſo iure
ſit facienda reſtitutio fideicommiſſario, de-
bet tamen fideicommiſſarius petere actua-
lem poſſeſsionem ab hærede, ſecundùm
gloſſ.

gloſ.in l.1.§.ſed & quoties.ff.ad Trebellian. & in cap.2 in gloſ.final.de conſuetud.cum concordan. iſta concluſio procedit quando poſſeſsio erat vacans, non etiam quando ex diſpoſitione ſtatuti poſſeſsio non eſt vacans, ſed continuatur.

Et in noſtra materia, & pro intellectu d.l.
73 vltim.C.de edict.diui Adriani † legatur omnino celebre conſilium Auguſtini Beroi. 59.n.1.cum ſequentibus,lib.2.vbi inter alia tradit, quod in caſu illius legis intentetur quoddam iudicium ſummarium, & non poſ-
74 ſeſſorium. Et quod tenuta ex iuſta cauſa eſt † reuocanda abſque eo quod tractetur de iudicio poſſeſſorio, & reuocatio fit per officium iudicis tenutæ datæ. Et an filio meliorato competat remedium dict.l.vltim.vide Roderic.Suarez in l.quoniam in prioribus,C.de inofficio.teſtamen.quæſt.7.l.Regię,num.19.pagin.215.quem citat Azeuedo in l.3. titul.13.lib.4.Recopilat.num.16.fol.186. nouiſsime Parladorus qui tenet contra Rodericum Suarez lib.2.rerum quotidianarum
75 part.1.cap.fina.§.9.num.7.pag.193.† Et quod remedium dict.legis 45.habeat locum contra titulo poſsidentem, tenet idem Parladorus lib.2.rerum quotidianarum,capit.5. num.8.pag.87.contra Molinam lib.3.de primogenijs,cap.13.num.54.quod verius credo per diſpoſitionem dict.legis 45.in illis verbis: *Aunque aya otro tomado*, & in tota lege. Sed diſtinctio glo. Pariſien. mihi placet, & duas columnas Doctorum refert in iſto puncto Rolandus in conſilio 33.numer.17. libro.4.

QVÆST. XVIII.

Renuntiatione facta per primogenitum alteri ſequenti vocato, an in illum tranſeat poßeſsio, ex l.45.Tauri.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis,nu.1.
Conditionem ſufficit adimplere ex æquipollentibus,nu.2.
Caßus omiſſus non habetur pro omißo,quando eſt ſimilis expreßo,nu.3.
Finalis cauſa formæ an attendatur magis quã verba præciſa,nu.4.
De modo non curamus,ſi finem habemus,numer.5.
Interdictum retinendæ, & alia ſimilia interdicta cedi poſſunt,num.6.
Ciuilis poßeſsio, quam quis habet ex clauſula conſtituti,cedi poteſt,nu 8.
Fideicommiſſum poteſt renunciari, ſi conditio, ſub qua fuerat relictum,euenerit,numero 9.
Renuncians primogenituram debet renunciare in fauorem ſequentis in gradu, num 10. & 13. & an renunciet ius patronatus pertinens ad primogenitos,nu.16.& 26.
Duo maioratus ſi coniungi poſſunt, filius maior an poſsit renuntiare vnum in filium proprium,nu.11.
Primogenituræ ius an renunciari poſsit,nume.12. Quid pro vita renunciantis,numero 26.
Feudum alienari prohibitum alienari poteſt in perſonas coniunctas, ad quas perventurum erat poſt mortem alienantis, numero. 14.
Statutum, quod mulier non poſsit donare ſine conſenſu propinquorum; limitatur ſi donat filijs,nu.15.
Renunciatio feudi antiqui per vaßallum facta non nocet agnatis,numer.17. Quid in feudo ex pacto,& prouidentia,nu.18.
Primogenitus habens filios an poſsit renunciare primogenituram in filiorum præiudiciũ, nu.19.Quid in feudo,nu.21.
Primogenitus ſi renunciet primogenituram in ſecundogeniti fauorem, & talis ſecundo genitus decedat, an poſsit ius primogenituræ reaßumere,num.22.& 32.
Pater an poſsit ex conſenſu filiorum relinquere Comitatum, vel Marchionatum ſecundo genito excluſo primogenito, numer.23.remiſsiue.
Tacita renunciacio primogenituræ quid operetur,nu.24.
Fideicommiſsi ius an cedi poſsit, numer.25. & 35.
Minor an poſsit reſtitui aduerſus renunciationem primogenituræ,num.27. Authoris ſententia,num.28.& 29. & an requiratur iudicis decretum,nu.31.
Intellectus ad pragm. Matriti ſtatuentem, quod ſi duo maioratus vniantur per matrimonium valoris lit ea deſignati primogenitus poſsit eligere quem maluerit,numer. 30.
Renuncians feudum in vna cauſa,an poſsit habere aliud ex alia,nu 33.
Filius repudians maioratum,in quo fuit inſtitutus,an poſsit pœnitere,nu.34.
Renunciatio eſt ſtricti iuris,numer.36.
Dolus præſumitur in eo qui induxit fideicommißarium ad renunciandum fideicommiſſum amplum, parua quantitate accepta, nu.37.

DEcimo octauo quæro,an ſi poſſeſſor bo
norum maioratus renuntiat primogeni
turæ,vel llaiuto in fauorem ſecundo geniti,
an hoc caſu tranſeat etiam poſſeſsio virtute
prædictæ legis in illum in quem facta eſt re-
nuntiatio?Et quidem quamuis d.l.45.cum ſit
1 exorbitans † à iure communi,& contra regu
las iuris,cõſideràdo(vt ſupra totiesdictũ eſt)
quod dicta lex fuit facta pro conſeruatione
& fauore maioratuũ, quo fundamento atten
to,militat eadem ratio in hoc caſu,quę adeſt
quando per mortẽ primogenitus,aut ſecun-
do genitus,vel tertio genitus ſuccedit in de-
fectum aliorum, videtur quod ſtante eadem
ratione,idem ius ſeruari debet;quia ratio le-
gis decidit omnes caſus,non per extenſionẽ,
ſed ſicut genus comprehendit ſpeciem,l.no
minis & rei,§.verbum ex legibus,ff.de ver-
bo.ſigni.l.1.vbi Cinus,ff. vti poſside.tradit
latius Tiraquel.in vberrimo tract.de ceſſant.
cauſ.p.1.nu.136.fol.53.& vbi eſt eadem ra-
tio non eſt extẽſio,ſed intellectiua interpre
tatio fieri dicitur,ſecundùm Bald.in l.quãuis
ſit princ.C de fideicom.confirmat Menoch.
de recuperand.poſſeſ.remed.14.nu.19.pag.
460.& in noſtra materia Molin.lib.1.de pri
mogenijs c.5.num.11.fol 31.ad quem addo
Franciſc.Mantic.de coniectura.ment.lib.6.
tit.14.nu 20.pag.247.Cald. Perei.in tract.
de nominatio.ad emphyt.q.13.num.17.fol.
144.Barboſ.in l.ſi conſtante,ff.ſolu.matrim.
num.103.pag.563.& quæ ſcribo in 2.part.
quæſt.6.adiditioratorGamma 92.qui plures
2 refert,& facit † pro hac ſententia text.ex-
preſſus in l. ſi mater.C.de inſtit. & ſubſtitu.
vbi filius inſtitutus ſub conditione, ſi eman-
cipatus fuerit,ſi morte,vel alio modo eman-
cipatus fuerit,eſt conditio impleta,cum qua
concordat l.5.tit.4.p.5.de quo vide quę ſcri
pſi part. 2.quæſt.4.illatto.8. & caſus omiſ-
3 ſus non † habetur pro omiſſo,quando eſt ſi-
milis expreſſo, l.ſi extraneus, ff.de condict.
ob cauſ.l.vlti.§.vltim.ff.manda.l. ſi quis mi-
hi,§.ſed ſi mandaui,& ibi Bald. & recentio-
res,ff.de acquir.hæred.glo.in l.ſi cum dotem
in princ.in verb.mulieri. ff.ſolut.matrimo.
Et facit ad hoc propoſitum l. ſi poſt mortẽ,
§.liberi,ff. de bonor. poſſeſ. contra tabul.&
pro hac ſententia faciunt plura quæ ſcribit
Tiraquel.in tract.de primoge.q.3.nu.6.cum
ſeq Et eſt bonus text.in l.1.§.aſsignare,ff.de
aſsignan.liber.& in c.1.tit.an filij, vel agna.Et
notat idem Tiraquell. q. 40.num. 186.pag.
302.& iſtam opinionem in bonis maioratus,
latè probat Peralta in l. 3. §.qui fideicom-
miſſam,num 81 pag. 198.ff. de hæred.inſti.
Et confirmatur,quia magis attenditur fina-
4 lis † cauſa formæ, quam verba præciſa,ſecun
dùm Bald.in cap.quoniam,colu.2 de offic.
delegat.confirmat Matthæ.de Afflict.deciſ.
39.num. 25.Et non curamus † de modo,ſi 5
finem habemus,vt ex pluribus probat Vant.
de nullitate in par.de nullitate ſententię ex
defectu citationis,num.58 pag.532.Et pri-
mogenitus poteſt cedere in vita in fauorem
ſecundo geniti hoc ius poſſeſsionis,quod ha
bet virtute prædictæ legis. Quia interdictũ
retinendæ † cedi poteſt ſecũdũ Alber.in l.5. 6
col.vl.verſ.vltim.quæro C.vti poſside.Ioã.
Fab. in §.retinendæ,nu.9.inſt.de interdict.
gl.in l.a.§.item verba,verſ. experiaris,ff.ne
quid in loco publico,Paul.& alij in l.1.§.vl.
ff. de noui oper. nuntia. & interdictum re-
cuperandæ cedi poteſt , vt probatur in l.
quod ſi in diem,§.Iulianus,vbi gloſ.Bald.&
Angel.ff.de petitio.hæredi.& alij,vt per Ri
pam in c.ſæpè,col.7. in verſ. quæro dubita-
tur de reſtitu.ſpoliator. & remedium,l. vlt.
C.de edict.diui Adrian. tollend. Et quodli-
bet † poſſeſſorium cedi poteſt,ſecundũ Bald. 7
in conſ.186.lib.1.De qua materia plura ſcri-
bit Tiraquel.lib.1.de retract.§.26.gl.3.pag.
624. num. 17.cum alijs,vbi num.5. refert
Aloiſ. inter conſilia Bald.436.quidam cre-
ditor lib.3.vbi dicit,quòd † ciuilis poſſeſsio, 8
quam quis habet ex clauſula conſtituti,ſiue
ex ſtatuto continuandi poſſeſsionem in hæ-
redem,etiam in alium, transferri poteſt . Et
tradit nouiſsime Ioan. Gutierrez in quæſt.
practic.lib.3. q.71. pag. 634. Et confirmo,
quia quis poteſt renuntiare † fideicommiſ- 9
ſum,ſi conditio,ſub qua fuerat relictum,eue
niret ſecundùm Bartol.in l.qui Roma.§.duo
fratres , num. 21.ff.de verborum , vbi Ripa
num.83.communem dicit,& confirmat Bar
boſa in l.quæ dotis,num,149.pag.738.par.
2.ff. ſolut. matrimonio. De quo omnino le-
genda ſunt quæ ſcribit Caldas Pereira de re-
nouatio.emphyteu. quæſtion. 16.num.57.
fol.137.Procedit tamen hęc concluſio,dum
modo renuntiatio † facta fuerit in illum in 10
quem ex lege , vel conſtitutione maioratus
ius competit,nõ aliàs,quod clariſsimum eſt.
Et probatur,ex ſententia Bald.in conſ.389.
conſuetudo,colu.3.verſ.16.lib.1. & Cardi-
nal.Alex.in cap. 1.col.vlti.tit.de feud.Mar-
chiæ.Pariſius in conſ.10.nu.6.lib.1.& eiuſ
dem Pariſij in conſ.69.nu.55.lib.3.vbi tra-
dit ,quòd renuntiatio non nocet exiſtente
aliquo ex deſcendentibus , & cum illo , cui
ius ſuccedendi competit excluſo,aut renun
tiante alio , qui primus erat,proprietate bo-
norum priuari non poteſt per quodcumque
factum ab anteceſſore actum,vt ſupra toties
probatum eſt,ita neque illum à poſſeſsione
excludere poteſt , vt expreſſe probatur in
d.l.45. in illis verbis : *O el muerto,o el dicho
tenedor le aya dado la poſſeſsion dellas.* Et hoc
tradit in propria materia primogeniturę Ce
phalus in conſ.337.nu.28. lib.3. Ex quibus
reſpon-

Digitized by Google

reſponſum dedi, quod ſi ex diſpoſitione teſtatoris maioratus duo coniungi non poſ-
11 ſint: † non poteſt filius maior renuntiare vnum ex maioratibus in filium proprium, ſed in fratrem, vel ſororem vocatum per fundatorem ſuccedet, tamen filius, vel frater ex
12 propria vocatione. Sed an ius primogenituræ renuntiari poſsit, † conſtat ex prædictis Doctoribus, & ex his quæ ſcribit Tiraquellus in dict. tract. quæſt. 26. pag. 220 & in quæſtione 40. num. 187. pag. 302. & gloſſa Pariſien. in conſuetud. Pariſien. part. 1. §. 8. gloſ. 3. num. 28. fol. 115. Anton. Gamma deciſione 338. num 8. latiſsime Beroius in conſilio 70. num. 36. cum ſequentibus, lib. 1. Caldas Pereira de renouatio. ad emphyteuſim, quæſtion. 16. num. 66. fol. 141. Burſatus in conſil. 195. num. 51. lib 2. latius Molina in propria materia maioratuum, libr. 1. de primogenijs, cap. 6. numer. 15. fol. 50. & poſteà lib. 5. cap. 2. num. 21. fol. 11. idem Anton. Gamma deciſione 264. num. 1. vbi ex Fulgoſo in conſi. 101. Iaſo & Lancellot. in l. 1. 6. de pact. reſoluis, quod ſpes ſuccedendi in fideicommiſsis, vel maioratu poteſt donari, vel vendi etiam viuente fideicommiſſario. Quorum dicta caute intelligenda ſunt, quia (vt in alijs locis teſtatus ſum) præcipuè in principio huius operis, primogenita aliarum gentium in multis à noſtris differunt. Et ſolida & vera eſt conclusio, quod primo-
13 genitus † poteſt renuntiare iuri primogenituræ, dummodo renuntiationem faciat in filium, vel aliam qui vocatus eſt ex diſpoſitione, ſiue teſtamentaria, vel ex contractu, aut beneficio Principis. Vt cõſtat ex his, quę ſcribit Curt. in tract. feudorum, 4. p nu. 46. pag. 459. & ſpes ſuccedendi in maioratu cedi poteſt, vt per Anto. Gamma d. deciſione 338. num. 8. Nouiſsime Caldas Pereira, vbi hoc refert de renouatio. ad emphyteuſim, quæſt. 53. nu. 4. & 5. fol. 159. Et confirmo,
14 quia feudum alienari prohibitum † alienari poteſt in perſonas coniunctas, ad quas peruenturum erat poſt mortem alienantis, c. 1. § ſed rei per quos fiat inueſtitura, c. 1. de alienatio. feud. l. pater, §. quindecim, ff. de leg. 3. l. fin. C. de fideicommiſsis, ideò Baldus in cõ
15 ſili. 407. lib. 2. decidit, quod ſtatutum quod † mulier non poſsit donare, ſine conſenſu propinquorum, limitatur ſi donat filijs, notat Aymon in conſi. 39. num. 14. Et conſtat etiam per doctrinam Calderini in conſil. 48. quidam nobilis, vbi probat, quod ſi ius patronatus competat illis de parentela fundatoris, vel alterius, non poteſt renuntiari extraneo. Quod ſequitur Rochus de Curte in tractatu iuris patrona. in verb. ipſe, vel is à quo q. 33. in verſ. ſed circa hanc quæſtionẽ, quod latè tractat Cæſar. Lamber. de iure patrona. lib. 1. p. 28. art. 3. q. princi. nu. 1. cum ſeq. fol. 134. Quod vidi in facto, imò ſi quis renunciet ius primogenituræ in ſucceſſorem ſequentem in gradu, videtur in cõſequentiam renuntiare ius † patronatus pertinens ad pri 16
mogenitos, ſecundum ea quæ ſcribo ſupra quæſtion. 11. Et conducunt quæ de renuntiatione iuris patronatus ſcribit idem Lambertinus lib. 3. 16 articul. 2. quæſtionis principalis, numer. 5. & 2. fol. 12. Ad quod etiam alia plura facit l. poſt mortem, C. de fideicom. l. cum pater. §. à filia, ff. de lega. 2. l. vxorem, §. ſocium, ff de legat. 3. Et ad horum intellectum vide Tellium in l. 27. Tauri, num. 9. & conducit l. 5. C. de pact. & renuntiatio, ſeu abdicatio feudi antiqui facta per vaſſallum, † non nocet agnatis, quin mortuo re- 17
futante, & eius deſcendentibus, debeat admitti, c. 10. § hoc quoque de ſucceſsio. feud. & ibi Bald. & Alberic in c. 1. §. fin. concluſ. 37. quæ fuit prima cauſ. beneſ. amittend. & alijs, vt per gloſ. Pariſi. in conſuetud. Pariſi. par. 1. §. 30. nu. 150. fol. 243. Et quod non valeat renuntiatio feudi, quando non veniunt iure hæreditario, ſed ex pacto † & prouiden 18
tia primi concedentis; reſoluit ex pluribus Pariſius in conſ. 5. nu. 14. cum ſequentibus, lib. 1. Et iſtam concluſionem pluribus authoribus relatis probat Burg. de Paz in proœmio legum Tauri, num. 69. fol. 16. a quem addo Menochi. in conſ. 80. num. 73. lib. 1. tradit nouiſsime Auenda. qui iſta refert in l. 45. Tauri, glo. 2. nu. 4. & 5. cum ſeq. fol 184. Et quod primogenitus qui filios habet non poſsit renuntiare † primogenituram in præ 19
iudicium filiorum, volunt Bald. in conſ. 389. conſuetudo eſt in nonnullis, col. 6. verſ. 16. lib. 2. Præpoſitus in cap. 1. de feud. March. Menochius in conſ. 211. num. 15 libr. 3. & num. 40. vbi refert Tiraquellum in tractatu de primogenitura quæſtio. 21. & quæſtion. 26. Et ſecundum iſta dubito de his, quæ ſcribit Burg. de Paz in conſi. 31. num. 12. & 13. vbi probare conatur, quod ius patronatus transferri poteſt tranſactione, etiam in præiudicium hæredum, & deſcendentium, quod nullatenus † verum puto, & ſecundum iſta 20
moderanda, & interpretanda ſunt quæ ſcribunt Oldral. conſ. 178. nu. 3. Iacob. Ardiz in Summa feudor. in tit. de ſucceſsio. feud. col. 3. verſi. ſi vero expreſsim, & col. 9. verſ. ibi vero vaſſallus, Iaſ. conſ. 24. nu. 4 lib. 1. deciſ. Pedemonta. a 3. num. 27. volentes, quod maſculus, qui conſentit filias vocari ad ſucceſsionem feudi, ſibi præiudicat, quia hoc intelligendum eſt in præiudicium tantum illius, qui conſentit. Ad quos addo notabilem doctrinam Bald. in capit. 1. §. præterea in fin. quib. mod. feudũ amittatur, vbi decidit, quod ſi primogenitus paſſus fuerit inueſtire

ſecundo genitum Regis tanquã de nouo feu
21 dotunc † totum feudum perdit, ſed ſi tanquam de veteri inducitur præpoſteratio, & ideò mortuo ſecundogenito inueſtito, licèt non reaſſumat primogenituram, tamen ſuccedit primogenitus vt agnatus. Et faciunt quæ ſcribit in cap. ſi de terra, num. 15. de priuilegijs. Et quid ſi primogenitus renuntiauit primogenituram in fauorem ſecundo ge
22 niti, ſi talis ſecundo genitus decedat, an primogenitus poſsit † reaſſumere ius primogenituræ, tradit Barbati. in §. prætereà ducatus de prohibita. feud. aliena. in additio. ad Bald. quod notanter tradit Caldas Pereira de renouatio. emphy de quæſtin. 10. num. 64. fol. 141. & reſoluit Tiraquellus in tractât. de vtroque retracta. §. 26. gloſ. 2. num. 4. qui refert notanter per illum de primogenijs, quæſtion. 17. de quo per Nicola. Boeri. deciſione 204. num. 40. Et an pater poſsit ex conſenſu filiorum relinquere Comitatum, vel Marchionatum ſecundo genito excluſo fi
23 lio primogenito, † tradit & diſputat Zaſius in conſi. 20. num. 14. lib. 2. ad hoc legendus. Et licèt ſecundum aliquos ius primogenituræ vendi poſsit, vt inter alios tradunt Tiraquellus in tract. de primogenitur. quæſtion. 27. in principio, Antoni. Gomez in l. 40. Tauri, num. 70. intelligitur dummodo vendatur ſucceſſori vocato, & non in præiudicium vocatorum, ſecundum ea quæ ſupra ſcripta ſunt. Et quid operetur tacita renun
24 tiatio † primogenituræ, & quando præiudicet, tradit Cephal. in d. conſi. 337. numer. 5. cum ſeqq. lib. 3. ad hoc ſi oportuerit viden
25 dus. Et an ius fideicommiſsi cedi poſsit † probatur in l. ſi mulier, §. ex aſſe, ff. de iure dotium. Et tradunt Bartol. in l. 1 ff. de lega. 1. & in l. qui ita, §. 1. ff. ad Trebellianũ, glo. in l. apud Iulianum, §. vtrum eodem titul. Baldus in l. 2 C. de pact. Carol. Ruinus in conſ. 105. num. 7. & 18. lib. 2. latè Tiraquellus in tract. de vtroque retracta lib. 1. §. 26. gloſ. 1. num. 49. pag. 609. Et prędictæ reſolutiones, quod ius primogenituræ renuntiari poſsit,
26 maxime ſibi † locum vendicant pro vita renuntiantis, argumento l. peto, §. prædium, ff. de legat. 2. & aliorum quæ ſcribo in hac parte tertia quæſtione 9. Et eſt notandum,
27 quod minor reſtitui non poteſt aduerſus † renuntiationem fideicommiſsi, vt probat ſingularis tex. in l. de fideicommiſſo, C. de tranſaction. vbi latè DD. ad quam legem videndus eſt Rodericus Suarez in l. quoniam in prioribus, C. de inoffi. teſtamen. ampliation. 6. num. 6. pag. 34. vbi Valdes pag. 38. Quod procedit non ſolum in renuntiatione reciproca, de qua loquitur text. in d. l. de fideicommiſſo, ſed etiam in renuntiatione ſimplici, ſecundum Salicetum in d. l. 1. C. de pactis, num. 3. & Alexand. ibi num. 3. Anton. Gomez in l. 22. Tauri, num. 15. quod habet locum, vbicumque ius fideicommiſsi, & bona maioratus non ſunt iam delata, ſi autem bona delata eſſent, † minor ſine dubio reſti- 28
tui poteſt aduerſus talem renuntiationem, argumento l. 1. C. ſi aduerſ. donat. per quam etiam dicit Purpurat. in d. l. 1. C de pact. nu. 14. fol. 2. Quod forte minor pacto gratuito renuntiando fideicommiſſo pendenti ex futuro euentu, habet reſtitutionem, & in terminis, quod ſi minor renuntiauerit iuri primogenituræ, poteſt petere reſtitutionem in integrum, tenet Martin. Laudenſ. in tractat. de primogenit. colum 6. verſi. quæro an primogenitus. Et eſt veriſsimum ſecundùm Tiraquellum in dict. quæſtion. 26. nu. 6. Et ſequitur Ioann. Gutierrez in authent. Sacramenta puberum, num. 7. pag. 256. C. ſi aduerſus venditionem. Ad quos omnes addo Sforciam Oddi. in tractat. de reſtitutione in integrum, part. 2. quæſtion. 75. articulo. 4. num. 26. pag. 889. poſt Tiraquellum num. 128. & alios plures quos refert. Et quod minor renuntians † aliquid poſsit reſtitui, probatur in l. & ſi fine, §. ſed quod Papinianus, ff. de minorib & in l. quæritur, §. ſi venditor, ff. de ædil. edict. tradit Rebuffus in l. mulieres 13. § res abeſſe, pag. 117. ff. de verborum ſignification. Et ego indubitatum exiſtimo, pro qua ſententia facit doctrina Bartoli in l. 1 4. quæſtio. princip. ff. de vulgar. num 19. notat Gregor. Lopez in l. 2. titul. 5. part. 6. dicitur autem ius delatum vbicumque anteceſſor mortuus fuit, vel aliter fuit effectus incapax, inhabilis, aut indignus, cum ſtatim procedat dict. l. 45. quæ ipſo iure ſequentem poſſeſſorem facit: imò etiam minor habebit reſtitutionem, etiamſi renuntiauerit extra hos caſus cum ius primo genituræ competat ſucceſſoribus ex prima fundatione, vt plenè ſcribo in principio ſecundæ partis, à nu. 47. cum alijs, notat Molina lib. 3. c. 2. num. 25. fol. 52.

Et eſt aduertendum, quod vbicumque primogenitus minor renũtiauerit maioratum, † 29
ſiue in caſu legis 7. titul. 7. lib. 5. Recopilac. ſiue in alio quolibet caſu ſolet debeat obſeruari decretum iudicis, & aliæ ſolemnitates, quas requirunt leges Regni, & ius commune in alienandis rebus minorum. Maior autem ſi maioratum renuntiauit, non poteſt poſtea pœnitere, vt probatur in regol. l. quæritur, §. ſi venditor, ff. de ædili. edict. & ſcriptis per Nicola. Boeri. in conſuetud. Bituricenſ. titulo de retract. lignagier. §. 2. pag. 93. colu. 1. in fine, verſicul. ſed ponamus. Et qualiter ſi quis poſsidens maioratum renuntiauit illum in filium maiorem in vita, & tradidit poſſeſsionem maioratus, & talia filius maior

ior obijt celicta filia,& patruo,& auo,an pa-
truus,vel filia debeant ſuccedere in tali ma-
ioratu diſputat,& reſoluit Gcegor. Lop.in l.
3.titul.1 3.pag. 6.in gloſ. in verb. *Mugeres*,
fol.88.col.3.verſi.quid autem ſi teſtator,iux
ta l.Tauri.

Et ex his etiam infertuc declacatio ad d.
30 pragmaticam Madriti ſtatoentem, † quod
ſi duo maioratus vniantur per matrimonium
valoris in illa lege deſignati,primogenitus e-
ligat quem voluerit, nam ſi filius maior eli-
gat,& ſit minoc, habebit reſtitutionem ad-
uerſus talem electionem. Quod probatur in
l.etſi ſine in principio,ff.de minoribus,& in
l.5.poſt principium,tit.19. part.6.facit ce-
gula generalis gloſſæ in l. poſtquam liti.C.
de pactis,quam confirmo par.2.quæſtion.4.
illatione 8. Quod autem minor non poſsit
renuntiare ius pcimogenituræ abſque decce
31 to † iudicis cum cauſæ cognitione,& autho-
ritate tutoris, vel curatoris, tradit in ſpecie
Iaſo in conſ.107.num 2.verſ.item licet im-
perator,lib.4.Et quod renuntiatio facta pec
filium de bonis paternis & maternis non cō
prehendat bona feudalia, quæ ſunt propria
filiorum ex legis prouidentia, & non patris
neque matris,volont Bar.Alberi.& Angel.
in l.tres fratres,ff. de pact. Iaſo in præludijs
feudor.num.45.Et alij plures quos citat Maſ
cardus in tract.de probatioib.lib.3.conclu.
1265.nu.43.fol.208.

Et pro perfectiori intellectu huius quæ-
ſtionis ſciendum eſt, quod ſi quis renuntiat
maioratui in aliquem,qui poſteà deceſsit ſi-
32 ne liberis, † nō excluditur à ſucceſsione ma
ioratus, quod probatur in l. 1.tit.de eo qui
finem facit agna.de quo per DD.ibi,& Bald.
in l.1.q.50.ff.de rerum diuiſio.Tiraquel.lib.
1.de retract.§.1.glo.9.num.44.pag.141.Et
quod ceſſante cauſa renuntiationis ceſſet re-
nuntiatio tradit ex pluribus Pariſi.conſ.12.
nu.91.lib.1.& faciunt quæ ſcribo infra 4.p.
q 1.illatio.c.ex Sforcia Oddi. vbi legēdum,
& facit quod ex Barbatio ſcribo ſupra, &
plura ſcribit Aymon in conſ.290.nom.2.Et
33 qualiter renuntians feudū in vna cauſa † poſ
ſit habere aliud ex cauſa alia,coōſtat ex cap.
1.de eo qui ſibi,Baldo in l.1. ff.de rerum di-
uiſione,num.50.Deciano conſilio 29.num.
59.lib.3. Maſcardo de probationibus,libr.
3.concluſio 1264.num.c6. Et pro conclu-
ſione hac faciunt alia plura, quæ ſcribo in
quarta parte huius operis quæſtion. 19. in
verſicul.horum vicina eſt gloſſa, nu.34. Et
eſt etiam animaduertendum, quod accep-
tans hæreditatem non videtur cenuntiare
ius primogenituræ,niſi hoc expreſſe cenun
rietur,vt probat Cephal.conſ.336.num.26.
lib. 3.

Nec eſt omittenda ſingularis doctrina

Gregorius Lopez in l.fin. titul.6.part.6. in
gloſ. in verbo, *Deſpues*, vbi opinatur quod
ſi † filius repudiauit maioratum,in quo fuit 34
inſtitutus,non poteſt penitere,quod dictum
recte explicat & diſputat Caldas Pereira in
l.ſi curatorem habens,C.de in integrum ceſti
tutio. minorum in verbo læſis, nu.42.pag.
1313.vbi latè agit de intellectu tex.in l.vlt.
C.de repudiand here.à cuius legis intellectu
dependet iſta quæſtio, & magis ex ſoperio-
ribus. Quod autem fideicommiſſum cedi nō
poſsit,etiam titul. dotis † probatur in l.mu- 35
lier,§.ex aſſe, vbi Bart. & DD.ff.de iur.do-
tium tradit Bertrandos in conſ. 110.lib.2.
nom.3.De quo legenda ſunt quæ latius ſcri-
bit Antonius Peregrinus in tractat.de fidei-
commiſsis articul.31.num. 28.cum ſequent.
fol.283. Et quod † renuntiationes ſint ſtri- 36
cti iucis oſtendunt Calderinus in conſ.5.de
præbendis, Baldus in l. fin. C.ad Falcidiam,
Decius in conſ.402.num.3. & 4.Pariſius in
conſ. 10.num. 20.lib.4. & conſ.7. num.75.
lib.2.& in conſil.89.num.44.lib.1.& de re-
nuntiatione facta in fauorem maſculorū plu
ra notabilia ſcribit Aymon in conſi.290.per
totum, & in conſil. 289. faciunt ſcripta per
Curcium Seniorem in conſil.50.num.16.&
dolus præſumituc in eo, qui induxit † fidei- 37
commiſſarium ad renuntiandum fideicom-
miſſum amplum ab accepta parua quantita-
te,vt tradunt Socin. Iunioc in conſ.98.num.
23.lib.2. Menochius in tract. de præſump-
tionib.lib.5.præſumptio.3.nu.70. Tandem
minor an poſsit reſtitui aduerſus maioratus
reſtitutionem, tradit Gregorius Lopez in l.
final.tit.6.p.6.in glo.antepenult.quem citat
Cald.Perei.in l.ſi coratorem habens, C.de in
integr.reſtitutio. in verb. læſis, nu 42.pag.
1313.qui ad hoc legi debet.

QVÆST. XIX.

Succeſſor in maioratu poteſt vti remedio l.45.Taurinæ contra cameram Regalem, quæ bona maioratus propter delictum occupauerat.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis nu.1.

Dominium propter delictum licet ipſo iure tranſeat in fiſcum,non tamen poſſeſsio,num. 2.3.& 4.

Dominium rerum dotalium tranſit ipſo iure in mulierem,non tamen poſſeſsio,nu.5.

Mulier, ſi ſoluto matrimonio occupet bona dotalia propria authoritate, an incidat in pœnam, l. ſi quis in tantam, C. vnde vi, & l. extat, ff. quod met cauſ. nu. 6.

Camera fiſcalis qualiter defendere poſſit poſſeſſionem bonorum, nu. 7.

DEcimo nono quæri poteſt, ſi forſan alicuiur poſſeſſoris maioratus bona fuerunt per Regem pro delicto confiſcata, & alius ſucceſſor in bonis maioratus prætendat non potuiſſe cadere in confiſcationem: an talis ſucceſſor ſequens in gradu poſſit agere
1 cōtra cameram Regalem beneficio, d. l. 45. † & videtur id iure fieri poſſe ex ſcriptis per Ripam lib. 1. reſpon. 5. de legib. ſedis reſponſo. 80. & glo. Pariſ. p. 1. conſuetu. Pariſien. §. 5. fol. 26. nu. 43. & pro hoc facit, quia cum in ſequentem in gradu tranſeat poſſeſsio ex vi d. l. 45. ipſo iure ab ea fiſcus ſpoliare illū non poteſt, donec conſtiterit de iure fiſci, c. licet Epiſco. de præben. in 6. c. cum noſtris, vbi bona glo. in verb. de facto conceſsio. præbend. d. l. vl. C. ſi per vim, vel alio modo, in quibus iuribus probatur, quod habens poſſeſsionem de facto, etiā ſine titulo ea ſpoliari nō debet, de qua re plura ad propoſitum ſcribit Nicol. Boer. qui loquitur in confiſcatione, per quā
2 licet tranſeat dominium, † non tamen poſſeſſio in deciſ. 277. nu. 14. & ad hanc ſentētiam facit text. in l. 1. C. de bonis vacant. ibi: *Eadem reuocare non dubites*. Et recte conducunt quæ ſcribit Guillel. Benedict. in c. Rainun. in verb. & vxorem nomine Adelaſiam, nu. 941. fol. 156. de teſtam. hoc tamen nō eſt ſine difficultate, quia fiſcus dicitur hæres ſcriptus, vel quaſi, ſeu loco hæredis ſcripti, & in eum tranſeunt iura actiua, & paſsiua, l. cum fiſco, ff. ad Sillan. l. 2. C. ad l. iuli. de vi publi. tradunt Aretin. & Iaſ. in l. ex facto. §. vltim. ff. de vulga. & remedium, l. vltim. C. de edict. diui Adriani tollend. ſecundùm Bald. ibi, & Iacobi. nu. 22. competit fiſco, qui hæreditatem aufert ab indigno hærede ſcripto, tradit latius Menochi. in 4. remedio adipiſcend. poſſeſsionis, num. 299. pag. 81. Et circa hanc quæſtionem etiam notandum eſt, quod licet vbicumque fit bonorum publicatio, domi-
3 nium ipſo iure tranſeat in fiſcum, † poſſeſsio tamen non transfertur abſque apprehenſione, ſecundùm Alex. in l. ſi mora, col. 2. ff ſolut. matri. & Ægid. Boſi. in pract. crimi. tit. de bonor. publica nu. 26. pag. 506. cui adde Tiraquel. in l. ſi vnquam, in verbo reuertatur, nu. 388. pag. 539. C. de reuocand. donat. Et hoc citat Falcon. regul. 469. nu. 7. & tradit Nicola. Boeri. deciſion. 264. num. 12. & tradunt Aluarus Velaſco in tract. de iure emphyteutico, quæſtio. 18. num. 27. Caldar Pereira de renouatione emphyteuſis, quæſtio. 50. nu. 10. fol. 76. Antonius Peregrin. in tractat. de iur. fiſci, lib. 4. nu. 23. pag. 198. tit. 3. Rolandus in conſ. 42. nu. 5. lib. 3. Azcued. in l. 7 tit. 11. lib. 6. Recopilatio. fol. 84. Faciunt ſcripta per Nattam in conſ. 271. num. 55. lib. 2. Præterea, quamuis dominium in aliquibus caſibus ipſo iure publicetur, non tamen publicatur poſſeſsio ipſo facto, ſecundum Bald. in l. ſi quis in tantum, num. 33. col. penul. C. vnde vi, & alios, quos retuli in quæſt. 17. ſupra eodem poſt principium, in verſi. & ad hoc facit, num. 17. Ad quos addo Rolandum in conſ. 42. num. 5. lib. 3. Azeuedo in l. 7. tit. 11. lib 4. Recopilatio. num. 14. fol. 84. Bald. in c. 1. nu. 3. quid ſit inueſtitura, fol. 31. Et conducunt quæ ſcribo in q. 7. ſupra hac 3. par. in verſi. ſed opportune, etiam n. 23. & quæ ſcribit Rebuſ. in c. cum ſuper de cauſ. poſſeſ. & proprie. pag. 327. col. 2. verſ. ſecundo limitatur de cauſ. poſſeſsio. & proprie. vbi tradit,
quod in bonis confiſcatis, † licèt tranſeat do 4
minium, non tamen poſſeſsio. Et prius pag. 325. colu. 2. verſ. ex dictis Abbatis reſoluit, quod clericus cui eſt facta prouiſio beneficij ante apprehenſam poſſeſsionem, non poteſt agere poſſeſſorio. Et quod ſcribit Bald. Nouel. in tract. de dote, p. 8. priui. 6. nu. 17. fol. 42. vbi dicit, quod licèt ſoluto matrimo-
nio dominium ipſo iure † transferatur in v- 5
xorem rerum dotalium, non tamen poſſeſſio tranfertur, citat gloſ in l. cum duobus, §. idem reſpondit, ff. pro ſocio, & alia fundamēta, ſed hoc dictum non eſt ſine difficultate propter tex. in l. ſi quis poſt hac, ibi: *Manum recta vendicet*. Et propter verba ſequentia, C. de bon. præſcrip. quæ lex etiam prodeſt, & determinat aliquam quæſtionem, in qua valde laborat ibi Nouellus num. 18. & 19.
an ſi mulier ſoluto matrimonio occupat † 6
bona dotalia propria auctoritate, incidat in pœnam l ſi quis in tantam, C. vnde vi, & l. extat, ff. quod metus cauſ. Et faciunt quæ ſcribo in 4. part. quæſt. 19. Et de hac quęſtione vide alia quæ ſcribo in quarta parte infra eodem quæſtio. 23. in verſi. notandum etiam num. 66. Et licet in Eccleſiam tranſeat ipſo iure dominium bonorum fideicommiſſi, vt per Iaſonem in l. vlti. C. de Sacroſanct. Eccleſ. Tiraquel. de priuileg. piæ cauſæ, priuil. 39. Menchac. de ſucceſsion. creatio. part. 2. lib. 3. in princ. nu. 54. Non tamen poſſeſsionem acquirit ſine actuali grauati traditione, vt per Alexan. conſ. 82. num. 3. lib. 2. Dec. in conſ. 418. Burſat. conſ. 55. numer. 25. lib. 1. Et ad iſtam quæſtionem lector etiam videat Pariſ. conſ. 1. nu. 172. cum alijs, lib. 1.

Et ad iſtam quæſtionē lector etiam videat Pariſ. conſ. 1. nu. 172. cum alijs, lib. 1. vbi tra-
ctat, † quomodo camera fiſcalis, & habentes 7
cauſam ab ea poſſint defendere poſſeſsionē bo-

bonorum, quæ propter rebellionem à fiſco
capta fuerunt, ſi eorum petatur reſtitutio.
De quo lege Tiberium Decianum in practi.
criminali, lib. 7. cap 40. num. 3. fol. 171. vbi
ex Bald. in cap. cæterum de reſcript. & in l.
1. quæſtion. 21. ff. de rerum diuiſione reſol-
uit, quod facta rebellione, vel ipſo iure, vel
per ſententiam declaratoriam aliquem faciet
ſe rebellem, poteſt Princeps propria autho-
ritate ingradi poſſeſsionem rebellium. Qui
ad iſta omnino legi debet. Ad quem addo
Matthæum ab Afflictis in cap. ſi duo, num.
6. fo. 213. de pace tenend. vbi reſoluit, quod
quando rebellis eſt notorius, bona prodito-
ris tranſeunt quoad proprietatem, & quoad
poſſeſsionem in Regem, quod reputo nota-
du dignum.

QVÆST. XX.

*Beneficium l. 45. Tauri, an pro-
cedat in bonis, quæ ſtant in reputa
tione bonorum maioratus.*

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, nu. 1.

*Pro eo qui eſt in quaſi poßeſsione priuilegio-
rum præſumitur, nu. 2.*

*Alimenta ſi petat filius, ſufficit quaſi poßeſ-
ſionem probare, nu. 3. in quo reſolutio quæ-
dam Petri Barboſa examinatur.*

*Vnio præſumptiue probatur, quando Eccleſia
eſt diu poſſeſſa tanquam vnita, nu. 4.*

*Caſtra à patre poſſeſſa iure maioratus, & in ta-
li reputatione habita, ſi primogenitus oc-
cupet, an danda poſſeſsio filio ſecundo geni-
to petenti, nu. 5.*

VIgeſimo quæro, an beneficium prædi-
ctæ legis 45. locum habeat vbicumque
non conſtat realiter, & vere, quod bona in
quibus poſſeſsio debet transferri, ſunt maio-
ratus, ſed tamen apparet, quod ſtant in quaſi
poſſeſsione & reputatione bonorum maiora
1 tus. In quo breuiter veritas mihi † videtur,
quod etiam in hoc caſu habeat locum d. l. 45.
quod fundatur ex doctrina Bald. in l. eam
quam, num. 8. fol. 140. C. de fideicom. vbi di-
cit, quod quando aliqua qualitas requiritur,
& agitur de poſſeſsione, & paruo præiudi-
cio, ſufficit probare poſſeſsionem illius qua-
litatis, etſi non probetur vere, quod adeſt il
la qualitas, ex quo infert quãdam illationem,
quæ inibi videri poterit, facit l. 3. §. ſumma-
tim, ff. de Carbonian. edict. & l. 3. §. parui, &
§. ſi quis liber. ff. eod. titul & conducunt alia
plura quæ ſcribo in q. 15. ſupra eodem quaſi
per totam, præcipuè num. 56. cum ſeqq. &
quæ ſcribit Bald. in l. non ignorat, C. qui ac-
cuſar. non poſſunt, & gloſ in l. ſolemnibus,
in verbo, ſi alijs, C. de fide inſtrum. vbi di-
cit, † quod præſumitur pro eo, qui eſt in 2
quaſi poſſeſsione priuilegiorum. Et ideò di-
centi priuilegium non eſſe in vſu, incumbit
onus probandi, c. accedentibus de priuileg.
ibi: *Quod ſi in probatione defecerint*, notat Gre
gor. Lopez in l. 42. tit. 18. p. 3. glo. 1. in fine.
Et hoc eſt tenendum, quamuis regulariter
fundans ſe in aliqua qualitate, illam probare,
ac docere ſpecialiter tenetur, l. 1. §. prætor
ait, ff. ne quid in loco publico, l. denuntiaſſe,
§. quid tamen, ff. de adulter. quia hoc intelli-
gi debet, quando agitur de proprietate, non
enim quãdo tractatur de poſſeſsione. Et pro
iſta ſententia etiam conducit bona l. 115. tit.
18. par. 3. ibi: *O que en el lugar, o fue fecha eſ-
taua por eſcriuano publico, o otra fama entre
los hombres de aquel lugar, que lo era, e vſaua
de aquel meneſter.* Quæ lex facit pro quodam
dicto Innocen. in c. 1. de fide inſtrumentor.
& faciunt ſcripta per Bald. in l. executorem,
verſi. ſed nunquid oportebit, colu. 4. C. de e-
xecutio rei iudica. Et per Bart. Soci. in conſ.
153. nu. 4. lib. 2. & text. in l. 3. §. ſi neget, ff.
de liber. agnoſcen. vbi ſi filius petat alimen-
ta, † ſufficit probare quaſi poſſeſsionem fi- 3
liationis notat Alex. in conſ. 5. lib. 1. Alciat.
regul. 3. præſumption. 38. pag. 189. In quo
cauendum eſt à periculoſa reſolutione do-
ctiſsimi Petri Barboſa in rubric. 1. ff. ſol. ma-
trimo. tom. 1. par. 1. rubricæ, nu. 20. pag. 13.
vbi ponit hæc verba: *Nam ſi filius ſit in quaſi
poſſeſsione filiationis, quãuis pater neget, cum
filium, tamen nulla præmiſſa ſummaria inte-
rim cogetur eum alere, nam ſi non conſtat ſum-
mariè de filiatione, quomodo pater cogi poteſt
ad alendum filium?* Nec minus facit, cap ſi iu-
dex de ſententia excommu. in 6. & quod ſcri
bit idem Alciat. in tract. præſumptio. regul.
2. præſumption. 4 pag 54. imò etiam in peti-
torio iudicio ſufficit filio probare quaſi poſ-
ſeſsionem filiationis, ſecundùm Bart. in l. ſi
prius, nu. 18. ff. de noui. oper. vbi Iaſ. nu. 44.
notat Carol. Ruin. conſ. 143. nu. 23. lib. 5. Al
ciat. regul. 3. præſumptione 43. Menoch. de
arbitr. iudic. lib. 2. Centur. 1. caſu 89. nu. 7.
pag. 241. De quo legenda ſunt quæ ſcribo ſu
pra q. 15. nu. 139. Et ſi Eccleſia † eſt diu poſ-
ſeſſa tanquam vnita, probatur vnio præſum
ptiuè, ſecundùm Ioann. Andr. in regul. quæ
contra iura in mercurial. de regul. iur. in 6.
Cardina. in Clem. 1. in prin. q. 20. de ſupple.
negligen. prælator. & alios quos refert Felin.
in c. cauſam quæ, col. 2. de præſcrip. Petr. Re
buf. in praxi beneficia. regul. de vnionibus,
glo. 9. in fin. pag. 288. & plures citat Tiraq.
in tractat. de præſcrip. §. 1. gloſ. 4. pag. 47.

& conducunt etiam quæ de hac quaſi poſſeſſione ſcribit idem Tiraquellus libr. 1. de retract. §. 1. gloſ. 16. num. 7. pag. 337. Ad quod etiam facit notabilis doctrina Roderici Suarez in titul. *De las herencias*, num. 24. pagin. 449. vbi reſoluit, quod ſi pater in vita poſſidebat aliqua caſtra iure maioratus, & in tali poſſeſsione dicta caſtra tenebantur, & reputabantur: & mortuo patre filius maior ius ma-
5 ioratus prætendens † bona in ſolidum occupauit, filius ſecundus non poteſt talia bona occupare, nec illi eorum bonorum eſt danda poſſeſsio per rationes, & iura ab ea adductas, quem refert & citat Parladorus libr. 2. rerum quotidianarum, cap. 5. numer. 19. pagin. 93.

QVÆST. XXI.

An poſſeſsio legis 45 Tauri trãſeat in fiſcum ſucceſſorem.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis remiſsiue, nu. 1.

Vigeſimo primo hic quæri poterat, an ſicut tranſit poſſeſsio in ſucceſſorem in maioratu, tranſeat etiam in fiſcum cum ipſo iure, aut per ſententiam eſt facta confiſcatio bonorum maioratus. Quam quæſtionem examinaui in 4. parte huius operis, quæſtio. 23. num. 153. vbi videri poterit. Et legenda
1 ſunt quæ † ſcribo ſupra quæſtion. 9. Sed an fiſcus petere poſsit, quod ſequeſtrentur bona maioratus quando litigat cum aliquo poſſeſſore rerum maioratus petendo bona propter delictum prædeceſſoris dicendo amiſſa fuiſſe, vide quæ ſcribo in quæſtion. 7. ſupra eodem. Et quod litis pendentia ſuper principali non impediat Areſtum, nec è contrario reſoluit notanter Ripa reſpon. 157.

QVÆST. XXII.

An interim interdictum petere poſsit lite pendente ſucceſſor in maioratu.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, numer. 1. 2. 4. 5. 6. 7. 8. & 18.

Tributa ſolui debent lite pendente inter Regiũ Fiſcum, & priuatum, num. 3.

Mandatum de manutenendo an ſit idem quod remedium interim, nu. 9.

Periculum cum eſt in mora, attentatum an dicatur, nu 10.

Inhibitio in iudicio ſummario interim an faciat attentatum, nu. 11.

Supplicatio an admittatur in interdicto interim, nu. 12.

Poſſeſsio qualiter ſit in recredentia probanda, num. 13. & an dicatur pacificè poſſidere qui recredentiam habet, nu. 14.

Ex ſententia interdicti qualiter ſint fructus adiudicandi, nu. 15. 16 & 17.

Ad poſſeſsionẽ iuriſdictionis titulus requiritur, nu. 19.

Probationes per inſtrumenta an admittantur in interdicto interim, nu. 20.

Probationes in iudicio poſſeſſorio ſummariſsimo qualiter præiudicent in iudicio poſſeſſorio pleno, nu. 21. remiſsiue.

Vigeſimo ſecundo quæro, quis litigat cum ſucceſſore rerum maioratus ſuper illarum poſſeſsione, quas vere detinet, & lite pendente petit ſe eſſe in poſſeſsione tuendum: an admittatur hæc petitio, & ſit in poſſeſsione tuendus per viam interim, & prouiſionis lite pendente. In qua quæſtione licet multa pro vtraque parte tractari poterant,
veritas eſt, † quod ſi conſtat clare res ſuper 1
quibus eſt cõtentio, eſſe bona maioratus apertè, & de hoc non hęſitatur: eſt interim in poſſeſsione tuendus ſucceſſor in maioratu, & non alius qui cum eo litigat, ſi non fuit negligens in petenda poſſeſsionę, ſecundum ea quæ ſcripſi in quæſt. 6. ſupra eodem. Hæc concluſio probatur. Quia cum ex prædicta l. 45. Taurina vtraque poſſeſsio, tam ciuilis, quam naturalis tranſeat in ſucceſſorem in maioratu, & conſequenter ius commune reſiſtat cuilibet, qui eam habere prętendit: cum ex illa lege hoc verum ſit, etiam ſi aliquis in vita poſſeſſoris rem occupauerit, vel anteceſſor alij bona tradiderit. Ex hoc ſequitur cum poſſeſſori reſiſtat tam fortiter, & tam magnis priuilegijs ius commune, non eſt in poſſeſsione tuendus, cap. perſonæ in verſi-
culo ſi vero priuilegium, de priuileg. in 6. 2
quod ad hanc concluſionem, & ad alia plura eſt notabile. Faciunt quæ contra Capici. in deciſ. Neapolit. 187. ſcribit Epiſc. Couar. in pract. qq. c. 17. nu. 6. fol. 84. vbi ponit aliquas diſtinctiones, quãdo & in quibus caſibus quis lite pendente debeat in poſſeſsione tue-
ri, vbi ius commune reſiſtit. Ad quem addo † 3
Berolum in conſ. 45. numer. 5. vbi reſoluit, quodquis eſt in poſſeſsione tuendus, etiamſi contra illum ſit præſumptio iuris. Et tradit notanter Narta in conſilio 12. numer. 1. & alijs, Iacobus Puteus deciſio. 371. part. 1.
&

&decisio.221.part.2. qui loquitur in poſſeſ
ſione decimarum,& deciſ.176.par.3. Ioan.
Garcia in tract. de nobilitate gloſ.1.§.1.nu.
60.fol.55.& Couarruu.in dicto loco citato,
Maſcard.in tract.de probation.lib.3.concl.
1203.num.2. & facit pragmatica Regis Hen
rici quæ de ſolutione tributorum tractat,quę
3 ſolui debent lite pendente inter † Regium
fiſcum & priuatum,quæ eſt hodie l.11.titu.
11.lib.3.ordin.noui,de cuius intellectu agit
idem Epiſcop.Couarru. reſolution.lib.1.c.
17.num.10.& 11.fol.65.quæ lex vt obiter
hoc dicam, eſt cōtra textum in cap. querelā
de electio.cum traditis per Abbat.in c. per-
uenit,de cenſibus; Iacobinum de Homagijs
chart.3.col.fin.quos citat Ægid.Boſius in vo
lumine practicę criminalis,tit.de fiſco,num.
4 60.pag.666.Et conducunt † quæ ſcribo in-
fra quæſt.24.& faciunt quæ ſcribo ſupra hac
parte,quæſt.15.à num.28.& textus in dict.
c.cū perſonæ: citat etiam nouiſsimè Ioann.
Garcia in tractatu de nobilitate.§.1. gloſ.8.
num.7.fol.202.& addo elegantem doctrinā
Anton.Capicij deciſ.45. quam cito in 1. p.
quæſtione.1. & Epiſcop. Couarru. in dicto
loco:& lib.1.reſolut.cap.16.num.10 & 11.
citat Anton. Peregrin. in tract. de iure fiſci
lib.6.tit.8.numer.24.pag.387. Et conducit
text.in d.cap.ad decimas, de reſtitut.ſpolia.
lib 6. & faciunt quæ ſcribit Ægid. Boſius in
practic.crimin. tit. de Principe & priuileg.
eius num.235.pag.621. & deciſio Rotæ 2.
de reſtit.ſpoliat. Rebuf.tom.3. ad conſtitut.
tract.de cauſ.benefic.poſſeſ.art.1. gloſ.vni-
ca,num.6.pag.291. quibus conuenit † deci-
5 ſio Rotæ in antiquis deciſ.11. hodie deciſio.
3.tit de reſtitut.ſpoliat. quam in propoſito
citat Rebuf.in cap. paſtoralis de cauſ.poſſeſ.
& proprie. pag 331. in verſi.ſexto notetis,
& Epiſcop. Couarru. in d.loco refert & ſe-
quitur Menochius de retinen.poſſeſ.reme-
dio.9.& vlt.num.14.pag.289. Et hanc ſen-
tentiam tenere videtur Molina lib. 3. de pri
mogen.cap.13.nume.71.fol.105 licet con-
trarium teneat Anton. Gomez in l.45. Taur.
num. 126. & Molinam ſequitur regulariter
Ioann. Gutierr.lib.3. quæſtio practicabil.§.
73.pag.622.num.1.cum ſequentib.quę etiā
ſequitur Anton. Gom. niſi timeatur ſcanda-
lum. Doctrinam autem Molinæ ego intelli-
go & limito in caſu in quo ipſe loquitur,ſci-
licet, vbicunq; in conſilio Regali fuit mota
lis ſuper tenuta bonorum maioratus: in alijs
autem caſibus ipſe non loquitur, vt ex illius
lectura faciliter videri poterit. Et quòd ſi ſit
cōtentio inter duas ciuitates de mero Impe
rio, nō liceat alteri earum erigere furcas,tra-
dunt Bald.in l.1.C.vt nemini liceat, Bartol.
in l. ſi poſt litem. ff. de exceptio. Iacobinus
in tract.de feud.in gloſ. cum mero & mixto
imperio.gloſ.1. & alij quos citat Boſius in di
cto tit.de Principe,num.374.pag.655. vbi
reſoluit num. 372.cum ſequentibus,quando
quis contendit cum alio de iuriſdictione † in- 6
terim poſsit iuriſdictionem exercere. Et de
doctrina Baldi tradit Lancellot.in tractat de
attentat.part.2.c.6.de attentat.lite penden-
te,declaratio.4.num.22.pag.259. Lectores
etiam animaduerto circa praxim iſtius inter
dicti, quod vbi iudex pronunciat circa hoc
interdictum motus ea ratione, nec ſcandalū
oriatur, nec partes ad arma veniant, id exe-
qui poteſt non obſtante appellatione, vt ex
doctrina Baldi in l.1.C.quando liceat.ſin. iu
di.ſe vend. tradit Pariſ. de Puteo in tract.de
ſyndic.verb.iudex,fol.176.& idem vult Ri-
pa in conſil.57.nu.3.qui ad hoc refert Paul.
conſ.5. eſt autem conſil.3. lib.2. quem citat
& declarat notabiliter Auguſtinus Beroius
in conſil.46.num.8.lib.3.& in d. conſil.45.
num.1.& 5. eodē libro, Menochius qui hoc
parum diligenter ſcripſit de retinen poſſeſ.
d.remed.vltim. num. 59. pag. 294. Roland.
conſil.8,num.35.lib.4.ad hæc videndus: &
tradit Cagnolus in l.in pari cauſa.171.nu.5.
fol.260. ff.de regul.iur. & in terminis Lan-
cellot.in tract.de attentat.p.2. cap.6. de at-
tentatis lite pendente,limit.1.num.87.pag.
215.vbi hoc refert,& tradit in terminis pri-
mogenituræ,& idem p.2.cap.12,limitat.25.
num.28. pag 258. Petrus de Beninten. de-
ciſ.79.motu num.2.& tradit Aluarus Valaſ-
co conſultatio.79.num.18,Et in iſto interdi
cto interim notat † Menochius de retinend. 7
poſſeſ.remed.vlt.num.48. & num.58. Au-
guſtin.Beroi.d.conſil 45.nume.25. Et hanc
etiam opinionem quod in iſto caſu ſententia
ſit executioni mandanda appellatione non
obſtante etiam de iure Regio,in quo ſenten-
tia lata in cauſa poſſeſſoria non eſt executan
da,ſi ab ea appellatur,tenet nouiſsime Ioan.
Gutierrez q.34.num.110.& 111.pag.338.
Et ſanè in caſibus,in quibus ſcandalum time
tur, ne partes ad arma veniant, & rixas, ad
quas euitandas,hoc remedium interim intro
ductum fuit,iuxta.l.æquiſsimum. ff.de vſu-
fruct.cum concord. traditis in locis ordina-
rijs, vt per Auguſtinum Beroium, qui latè
tractat de iſto interdicto ſummario interim,
conſ.21.num.1.cum ſequentib.lib.1. vbi nu
mero. 14. decidere videtur hoc interdictum
non eſſe dandum in ſpiritualibus ſine titulo,
ſaltem colorato. De quo legenda ſunt quæ
ſcribo ſupra hac parte quæſt.15. & Anton.
Theſaur.deciſ.110.vbi in ſpecie tractat quid
operetur deciſio.d.l.æquiſsimum in ſpiritua
libus. Et de hoc etiam interdicto tractat no-
uiſsimè Aluar. Valaſc.in d.conſil.79. nu.12.
cum ſequentibus, Cephal.conſilio.19.num.
5. Franciſcus Decius conſil.21. numero.10.
Ioan.

Ioan.Bota conſil.24.& 76.Ioſeph.Ludoui.
deciſ.Peruſina.20.& Lucenſ.etiamao.Achil
les Perſonalis in l.vlt.C.de edict.diui Adria.
num.21.cum ſequentib.Rebuſ.in tractat. de
decim.q.9.nu.2.elegāter,Curci.Iun.in con
ſil.213.num.5.lib.2.Roland.qui citat Epiſc.
Couarru.in d.loco,conſil.8.num.25.cum ſe
quentib. lib.4. Andreas Gaill. obſeruationū
practicarum lib.1.obſeruatio.5.num.1. cum
ſequent.pag.6. vbi inter alia tradit nume.3.
quod interim vocatur recredentia fiduciaria
poſſeſsio prouiſionale remedium,& num.8.
quod procedit etiam in interdicto adipiſcen
dæ: & de materia tractat obſeruatione.67.&
8.in qua vltima obſeruatione tradit,quod eſt
duplex poſſeſſorium ordinarium, & extra
ordinarium. Quod notanter tradit Quintil.
Mandoſ.in tractat.de inhibitionibus,quæſt.
8 118.Et de iſto interdicto † interim legi de-
bet Ioan.Bota in conſ.76.num.4.Qui tradit
quod in poſſeſſorio plenario agitur princi-
paliter ne quis turbetur,& an quis poſsideat.
Et in hoc ſummario ſufficit cognitio ſumma
ria de poſſeſsione, vbi refert Couarruuiam
in dicto loco,& alio;& reſoluit latius Rolan.
in conſil.8.num.17.lib.4. qui ad hoc legi de
bet:& Lancellot.in tract.de attentis. p.2. c.
20.ampliation.6.pag.392.vbi tractat de fa-
moſo conſilio Pauli de Caſtro.3.libro.2.Et
quod mandatum de manu tenendo ſit idem,
9 quod † remedium interim,colligitur ex Mā
doſio in tract.de inhibition.q.158.num.2.&
lege peregrinam.l.partitæ.21.tit.15.par.2.
in verſic. *Aßi como en tenencia*,mihi videtur
poſſe iudicem medelam in hoc adhiben-
do proſequi ad exequutionem ad euitanda
ſcandala appellatione non obſtante propter
moræ periculum,ob quod multa ſunt in iure
ſpecialia contra regulas iuris.l. de pupillo,
§.ſi quis riuos.ff.de nou.oper.cum concord.
vt per Iaſonem in.l.1.num.28.ff.eodem tit.
Deci.in cap.cum delicta;num.17.de confir-
ma.vtil.vel inutil.& in authent.ſi quis in ali-
quo documento,num.15. C.de edend.Hip-
polyt.in l.qui decem, numer.39. ff.de ſicar.
& in ſingul.421.Et cū periculum eſt in mo-
10 ra † non dicitur attentatum ſecundum Ripā
in l.admonendi,num.193.ff.de iur. iurand.
Ioan.Baptiſt.de Areni. in ſua practica iudi-
cial.§.31.cap.2.limit.2.num.2. vbi alios ci-
tat Lancellot.in tract.de attenta.2.part.cap.
12.limit.43.nu.1.cum ſequentib. pag.267.
& vbi ex reuocatione attentatorum ſcanda
lum timetur,ceſſat reuocatio,ſecundum de-
ciſionem Rotæ in antiquis.8.aliàs.454. cum
partes,& deciſ.1.aliàs.302.nota.de cauſ.poſ
ſeſs.& proprie.Menoch.de recuperan.poſ-
ſeſsion.remed.17.num.36.verſ.quarto octa
uo;quos refert Lancellot.in d.loco, limitat.
46. Et quod inhibitio etiam in iudicio ſum-
mario interim faciat attentatum, † reſoluunt 11
Picur.in l. ſi ſuper poſſeſsione ad medium,
C.de tranſactionib.Neuizanus conſil.80.nu
mer.4.Lancellot.in dicto tract.part.2.c.20.
de attentatis poſt inhibitionem num.1.pag.
392.Si vero ſcandalum non timeatur,obſer
uandæ erunt regulæ iuris, quæ generaliter
ſtatuunt nihil innouandum eſſe appellatio-
ne pendēte.Maximè ſi non ſit lis inter duos
vel plures qui prætendunt eſſe ſucceſſores
in maioratu,ſed inter ſucceſſorem in maiora
tu,& alium qui prætendit bona eſſe libera,
& non reſtitutioni ſubiecta. Et de puncto
an in iſta materia admittatur appellatio,agit
Menochius de retinenda poſſeſsione, reme
dio.6.num.164.pag.281. & de recuperand.
poſſeſsione,in principio, num.32.pag.301.
Ad quod maximum argumentū præſtat pra
cticā Regalium Cancellariarum, quæ admit-
tit ſupplicationem † in iſto interdicto inte- 12
rim,nec proceditur ad executionem ſuppli
catione interpoſita: & faciunt quæ ſcribo ſu
pra quæſt.7.num.18. & infra quæſt.25. Et
quod nominatio facta lite pendente non va
leat, tradit Aluarus Valaſco conſultatio.71.
num.5.ex Felino in conſil.32,num.7.Gam
ma deciſ.8.Et quod pendente lite ſuper poſ
ſeſsione non poſsit vnus ex litigantibus pr
uenire in capienda poſſeſsione, tradit Ioan.
Lopius in l.45.Taurin.num.19.

Circa materiam etiam iſtius quæſtionis eſt
animaduertendum ad doctrinam Guid.Pap.
deciſio.552.in materia Berberi in practica le
gum reg. verſ.prima vero,quos citat Rebuſ.
in concordantijs, in rubr.de annatis, pagin.
800.volenter,quod in recredentia,quā ſem-
per exiſtimaui eſſe (quod nos interim voca-
mus) eſt neceſſe probare † recentem poſſeſ- 13
ſionē,nec ſufficit poſſeſsio antiqua. Et quod
is,qui obtinet recredentiam,non dicatur ſim
pliciter poſsidere,tradit Rebuſ.conſ.22. ver
ſic.ad tertium dubium,colu. vltim. & idem
tract.de pacific.poſſeſſor.nu.196. pag. 302.
vbi per gloſ.in cap.commiſſa,de electio.in
6. & Felin.in cap.nec Dei timorem,de ſimo
nia;tradit † quod non dicitur quis pacifice 14
poſsidere, qui habet recredentiam, etiamſi
lis ſit ſuper poſſeſſorio.

Circa autem materiam iſtius interdicti
ſcio dubitatum fuiſſe de quadam eleganti no
tabili,& practicabili quæſtione,quis obtinuit
in eius fauorem ſententiam in interdicto in-
terim, ſecundum ordinem,practicam,& ſty-
lum Cancellariarum,an virtute talis ſenten-
tiæ ſint illi adiudicandi fructus percepti poſt
litem conteſtatam.Et magis ex iure videtur,
quod illi ſint † fructus adiudicandi ex ſen- 15
tentia Ioan.Fabri.in §.retinend.num.20.de
interdict.vbi vult,quod in iudicio vti poſsi
detis veniunt fructus etiam percepti ante li

fru

tem conteſtatam, quem citat Menochius de retinend poſſeſsio.remed.3.num.289. pag. 200. Et faciunt quæ ſcribit idem Menoch.de recuperand.poſſeſs.remed.6.num.50. pag. 377.poſt Bart.Socin.in conſil.93.nu.13.lib. 1.Et quod in poſſeſſorijs ſint regulariter fru ctus reſtituendi ab eo tempore;quo interdi-
26 ctum † propoſitum,tradit Rebuf. in tom. 3. ad conſtitut.Regias,tit.de fructibus, artic. 1. gloſ.vnica, nu.35.pag.466.faciunt quæ ſcribunt Aueudanus reſp.6.num.3.& Molina li bro.3.de primogenijs,cap.53.num.69. fol. 105. & faciunt ſcripta per Anton. Gom. in d.l.45.Taori,num.147.verſ.ſed adde, quod prædicta regula & rota. ff. vi non.119. quæ habetur ioter quæſtiones diuerſorum,& l.1. §.quod autem.ff.de vi & vi armata. l.interdi ctis. ff.de interdictis. l.ſemper. §. hoc inter dicto. ff. quod vi aut clam. l.ſi de poſſeſsione.C.vnde vi,quibus conuenit quod non da tur poſſeſsio niſi oſtendatur titulus beneficij, ſecundum Bellamer.in deciſion. 578. & alios quos citat Rebuf.in tractat. de pacifico poſſeſſore,num.193.pag.301. Et ſanè cum ſecundum communes,& receptas ſententias
27 in theorica & in practica † interdictum interim non poſsit concedi, niſi illi qui probauerit poſſeſsionẽ tẽpore litis conteſtatæ,vel ante,ratio dictat, quod debeat gaudere fructibus perceptis ſaltim poſt litem conteſtatã virtute ſententiæ, per quam quis fuit declaratus poſſeſſor tempore litis conteſtatę,quę omnia ſunt in practica magnifacienda. Et ex
28 his † ſemper exiſtimaui eſſe prauum ſtylum & ordinatã, quæ ſcribitur in ſentẽtijs interloeutorijs interim,in quib⁹ diſponitor,quod tuitio litependente fit ſine præiudicio proprietatis & poſſeſsionis. Et quod in poſſeſſorio extraordinario gratia litis ordinandæ, de quo per Innocentium in eap.cum veniſſet de inſtitutio debeat obtinere etiam is quí iniuſte poſsidet tempore moti iudicij, concludunt Paulus de Caſtro in l. Attilius. ff.de donation. Decius in cap.cum teneamur,numer.4.de appellatio.Guid.Pap. quæſt.366. Bart.Socin.conſ.32.col.fin.lib.5.Hippolyt. ſingul.406. Et alij quos citat Cephal. in con ſil.19.num.5.lib.1.

In hac etiã materia & quæſtione animaduerto ad vnum ſingulare,& quod dabit com modum & honorem, ſcilicet, quod ſi aliquis prætendat ſe tuendum in poſſeſsione iuriſdictionis,in aliquo loco nõ ſufficit illi docere de quaſi poſſeſsione,nec comprobare,ſed
29 teneatur † oſtendere titulum, vt ex Ioan.Fabro in d.§.retinendę,num.4.verſ.& ideo nõ videtur, & num.33. & ita de interdictis docet Menoch.de retinen.poſſeſs.nec compro bare, ſed teneatur oſtendere titulum, docet Menoch. de retinen.poſſeſ. remed.3. num. 590.pag.225.qui citat Capicium deciſ.209. num.4 & idem Menoch.de recuperan.poſſeſs remed.55.num.469.pag.516.refert Al eiatum in conſil.408.num.7.Nattam in con ſil.289.num.12.lib.2.Et ad hoc legẽda ſunt quæ ſcribo ſupra quæſt.15. ex Cæſare Genuenſe: & quod † in iſto interdicto Interim 30
admittantor probationes per inſtrumenta ſi cut per teſtes, conſtat ex his quæ ſcribit Rebuſ.tom.3.ad conſtitution.Regias,tit.de ma teria poſſeſſoria,art.5.gloſ.vnic. nu.6. pag. 264. Et qood ſi alicui fuit interim data poſſeſsio ſi contra eam & inhibitionem partis factam aliquid fiat, ſit reuocandum per viam attentati,tradit Lancellotus In tract.de attẽtatis,part.3.cap.20.de attentatis poſt inhibi tionem ampliatio.56.pag.379. De qob legẽdum eſt quod ſcribit idem Lancellot.in eodẽ tract.2.p.c.4.de attentatis lite pendent. ampliatio.2.num.4.pag.98. In quibus locis agit de illo vulgato conſil.Paul.de Caſtro.3.lib. 2.Et qualiter probationes in iodicio poſſeſſorio ſummariſsimo præiudicent in iudicio poſſeſſorio pleno, † examinat Maſcardus in 31
tract.de probationib.lib.3.concluſ.1204.& probationes in iudicio ſummariſsimo debẽt ratificari in iudicio poſſeſſorio plenario, & in cõcluſione ſequẽti examinat,an probationes factæ in iudicio poſſeſſorio præiudicẽt in proprietate.

QVÆST. XXIII.

An lex 45. Tauri limitetur vbicunque ſucceſſor maioratus conditiones non exequitur.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis,num.1.
In poſſeſſorio interdicto an debeat obtinere qui oſtendit titulum ad iuſtificandam poſſeſsionem.num.2.

VIgeſimo tertio quęro an prædicta l.45. procedat vbicunq; poſſeſſor bonorum maioratus non paruit conditionibus adiectis ab illo,qui maioratum fecit, vel rem maioratus, vel aliud quicquã fecit, cuios occaſione maioratum amiſit, ſecundũ quod à teſtatore ordinatum fuit,quo veniente caſu, ſequẽs in gradu per teſtatorem fuit vocatus, & an ſicut dominium bonorum maioratus iſto ſuc cedente caſu tranſit in ſucceſſorem in maioratu ipſo iure (vt dictum fuit alijs quæſtioni bus) tranſeat etiam poſſeſsio? Et quidem † cũ 2
iſto

iſto caſu concurrat etiam ratio, & mens illius legis 45. quæ (vt toties repetitũ eſt) fuit introducta in fauorem conſeruationis bonorum maioratus, idem ius ſeruari debet, iuxta iura vulgata. Quæ concluſio vera mihi videtur, & menti illius legis ſatis conformis. Ex quo reſoluitur, quòd ſi poſſeſſor bonorum maioratus non exequitur conditiones eidem per teſtatorem iniunctas, petere poteſt proximus ſequens in gradu, cui ius ſuccedendi poſt illum competit, & intentare non ſolum remedium reiuendicationis ad auocandum dominium, ſed etiam auxilium illius legis ad petendam poſſeſsionem, quod raro animaduertitur in practica. De quo tamen legenda ſunt quæ ſcribo ſupra hac parte quæſt. 15. à num. 122. Et an ſupplicatione pendente fiat executio, conſtat ex ſcriptis per Menoch. de retinenda poſſeſsione, remed. 9. num. 53. pag. 292. Nec eſt omittendum aliud ſingulare, quod in iſto interdicto obtinere debet † qui oſtendit titulum ad iuſtificandam poſſeſsionem, vt reſoluit Theſaurus deciſio. Pedemont. 206. num. 15. per doctrinam Bart. in l. ſi duo. ff. vti poſsidet, pro quo facit textus in c. licet cauſam vbi Doctores. §. de probationibus.

QVÆST. XXIIII.

Ordo habendus in proceſſu, ſententia, & executione bonorum maioratus.

SVMMARIVM.

Quæſtionis definitio, num. 1.

Victus in tenuta rerum maioratus non poteſt retinere ex alia cauſa, num 2.

Habens poſſeſsionem attentatam, an ſit manutenendus, num. 3. & qualiter poſſeſsio attentata purgetur per breue ſuperueniens, numero. 4.

Dubium facti vel iuris quale dicatur, numero. 5.

Inhibitio an debeat ſuſtineri, cùm denuò eſt dãda, num. 6.

Tenuta data ex inordinato proceſſu an poſsit retineri pro vero, donec ſalnatur verũ debitum, num. 7.

Executio nulliter facta, an confirmanda quando conſtat de debito, num. 8.

Miſsio in poſſeſsionem nulla, an poſsit per iudicem confirmari, nu. 9. Authoris ſententia, num. 10.

Fideicommiſſarius poteſt opponere contra hæredem, qui petit ſe mitti in poſſeſsionem, quod illi erat facienda reſtitutio, & rem retinere, num. 11.

Retentio quando eſt licita pro debito liquido, an ſufficiat oblatio, aut fideiuſſoris cautio, num. 12.

Captus iniuſtè an poſsit pro alio delicto detineri. num. 13.

Poſſeſsionẽ rei relictæ ſi quis ſine vitio adipiſcatur teſtamento minus ſolenni, an detur ei exceptio ad rem retinendam, numer. 14. & 16.

Res data alicui nulliter pro debito, an poſsit pro vero debito retineri, num. 15.

Hypothecaria ſi ex aliquo caſu nõ valet, an ſit locus retentioni, num. 17.

Factum de facto non debet reuocari, cùm partem citare non eſt neceſſe, num. 18.

Poſſeſſorium, de quo in d. l. 45. Taurĩna, habet admiſtam cauſam proprietatis, num. 19. & pluribus alijs vſque ad finem quæſt. & an admittantur in eo exceptiones proprietatem reſpicientes, num. 23. quid ſi altiorem indaginem requirant, num. 24 & 35. Et an poſſint cumulari petitorium & poſſeſſorium, num. 20.

Appellatio an admittatur in ſententia lata ſuper poſſeſsione & fructibus, num. 21.

Remedium d. l. 45. Tauri an competat ſucceſſori in maioratu, qui ex coniecturis vocatus eſt, num. 22.

Iudex quando poſsit cognoſcere de validitate vel inualiditate tituli, num. 25.

Ex inſtrumento vel probatione incontinenti facta, dicitur quòd res altiorem indaginem nõ requirit, num. 26. & 28.

Inſtrumenta cùm præ manibus oſtenduntur, dicitur res in continenti probata, nu. 27.

Probatio non dicitur incontinenti facta, cùm ſunt producendi teſtes, vel inſtrumenta antiqua, ſuper quibus ſit diſputandum, num. 29. & an hoc arbitrio iudicis relinquatur, numero. 30. & 31.

Agnatus prætendens excludere filiam vltimi poſſeſſoris intra quod tempus dicatur incõtinenti probare, n. 32.

Exceptio non dicitur liquida, ſed altiorem indaginem requirens, cùm inſtrumentum non expreſſe, ſed virtualiter & comprehenſiue loquitur, num. 33.

Dubitatio facti, dubio iuris mixta, dicitur quæſtio facti, num. 34.

Secundo loco vocatus occupans bona maioratus nõ tenetur niſi ad reſtitutionem fructuũ, num. 36.

Poſt num. 36. inuenies ſummaria quæ deſiderantur.

QVis autẽ ordo ſit adhibendus ſuper proceſſu, ſententia, & executione bonorũ maioratus, & circa tenutam? Conſtat † ex 1
quadam

quadam pragmatica extraordinaria data Ma
driti anno 1543. & ex alia data Segouiæ
anno 1565. Et ex altera data Madriſi eodem
anno menſe Februario, quo loquitur de nul-
litatę appoſita contra ſententiam datam in
tenuta, & contra alias ſententias: quibus ad-
de Epiſcop. Couar. in practic. quæſtion. cap.
23. num. 8. in verſic. pati ſanę iure. Et eſt no
tandum, quòd ſi alicui detur per iudicem te-
nuta bonorum maioratus, quam poſtea iuſ-
2 ſus eſt reſtituere, nullatenus † poteſt retine-
re res datas in tenutam, ex alia quauis vrgen
te cauſa quæ ab ipſo allegetur, ſed poſſeſſio-
nem, quam illi iudex dedit, reſtituere tene-
tur. Ad quod facit doctrina Baldi in l. penul
tim. in fine. C. de pignorat. actio. vbi dicit,
quod mulier miſſa in poſſeſſionem ventris
nomine non poteſt interuertere poſſeſſio-
nem alio reſpectu. Et dicit idem Bald. in au-
then. ei qui iurat, col. 6. verſ. tunc quæro, nu
me. 26. C. de bonis author. iudi. poſſid. quòd
miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto
comparente debitore, & offerente ſtare iuri,
& ſatisdare de expenſis, & facere ea ob quo
rum defectum facta eſt miſſio, non poteſt re
tinere poſſeſſionem prætextu hypothecæ
conuentionalis, quia non eſt eo nomine miſ
ſa, ſed miſſio eſt limitata, & ſic recedere de-
bet à poſſeſſione ceſſante cauſa miſſionis:
quæ dicta confirmat in alio propoſito gloſſ.
Pariſien. in conſuetud. Pariſien. part. glo.
9. §. 1. num. 34. fol. 51. cuius ſcripta in praxi
ad plura ſunt notabilia. Et plura ad propoſi-
tum iſtius quæſtionis tradit Rebuſ. in l. non
poteſt videri. 117. pag. 637. cum ſequentib.
ff. de verbor. ſignific. & legendus eſt Baeça
de decim. tutor. cap. 4 num. 44. fol. 51. Petr.
Barboſa in l. diuortio. §. interdum, nu. 2. pag.
3 1103. ff. ſolut. matrim. Et quod † habens poſ
ſeſſionem attentatam non ſit manutenendus
tenuit Rota in recollectis per Iacob. Puteũ
deciſ. 229. incip. cũ lis. p. 1. quã citat Rober.
Lancello. in tract. de attent. p. 3. c. 31. de pœ
nis attentator. nu. 185. pag. 531. & legi debet
part. 2. c. 4. de attent. lite pend. in præfat. nu.
4 405. pag. 70. vbi tractat qualiter poſſeſſio at-
tentat. purgetur per breue † ſuperueniens:
& ſcribit notanter Roman. conſil. 158. circa
articulum, quod executio nulla facta contra
tertios poſſeſſores non citatos non debet
conſormari in iudicio executionis, ſed ſta-
tim debet reuocari eadem facilitate, qua fuit
conceſſa: confirmat Thom. Grammat. conſi.
120. num. 11. & 12. latius conſil. 86. nu. 27.
& 28. de quo legenda ſunt quæ ſcribit Ale-
xand. conſ. 67. lib. 6. Burſat. in conſ. 121. nu.
71. qui communẽ vocãt, & nume. 55. & 57.
5 tractãt, quid ſit dudium facti † vel iuris, lib. 2.
ad hoc legendus Seraphinus de priuilegijs
iuramenti priuileg. 132. nu. 56. Petrus Sur-
dus deciſ. 46. qui latè materiam tractat, Oſa-
cus deciſ. Pedemont. 34. Natta conſil. 401.
num. 8. lib. 2. ad quos addo gloſſ. in l. 1. C. etiã
ob chirographa & notabilem l. 21. tit. 13. p.
5. vbi plenè Gregor. Lopez. Et legi debet
Bertachinus in repertorio, verb tenuta Aze
uedo in l. 1. tit. 11. libr. 4. Recopilat. nu. 48.
fol. 564. deciſ. Pedemont. 34. num. 15. Epiſ-
cop. Couarru. in practicis quæſtion. c. 23. ad
finem, Robert. Lancellot. in tractat. de atten
tat. 2. p. cap. 20. de attentat. poſt inhibitionẽ
ampliatio. 17. num. 2. pag. 379. & 3. p. c. 29.
de purgatione attentatorum num. 66. pagin.
502. eleganter Natta in conſil. 401. num. 7.
idem Lancellot. 2. part. de attentat. lite pen.
cap. 4. in præfatio. num. 404. pag. 70. Iacob.
Puteus deciſ. 183. num. 2. part. 1. deciſ. pag.
65. Et quod reuocatio poſſeſſionis fieri non
debeat cum quis allegat eſſe confirmandam,
vel de nouo concedendam, ſcribunt Deci. in
cap. cum ceſſante, in fin. de appellat. Curci.
in l. vltima, num. 85. Zuchard. nu. 129. in d.
l. C. de edict. diui Adrian. Felin. in c. qualiter
& quando, de accuſ. & alij quos citat Meno-
chius de adipiſcend. poſſeſſ. remed. 6. num.
30. pag. 153. col. 2. Burſat. in conſ. 74. num.
576. lib. 1. & plures citat Aymon in conſil.
172. num. 7. Lancellot. in tractat. de attentat.
part. 2. c. 20. de attentatis poſt inhibitionem
num. 524. pag. 377. vbi reſoluit inhibitionẽ
eſſe † ſuſtinendam, ſi de nouo eſſet danda. Et 6
addendus etiam eſt textus ſingularis in l. pe
cuniæ. §. fin. ff. vt in poſſeſ. legat. in quo pro
batur, quod quicquid à principio impedit cõ
ceſſionem tenutæ poſtea oblatum, illam re-
uocat, quem text. dicit notabilem Iaſo in l.
de die. §. tutor. num. 1. ff. qui ſatisdare cogãt.
licet contra hæc faciat alia Baldi doctrina in
l. fundus qui Lucij Titij. ff. de reſcindend. vẽ
ditio. vbi dicit, quòd ſi tenuta fuit mihi data
ex inordinato proceſſu, † & nullo, poterit 7
retineri, donec ſoluatur verum debitũ, quod
dicit perpetuo eſſe notandum Crema. ſing.
92. tenuta mihi fuit data: latius per Decium
in conſ. 449. num. 22. idem Deci. in c. ex ra-
tione, nu. 18. fol. 289. de appellat. Menoch.
de retinend. poſſeſ. remed. 1. num. 34. pag.
165. Curc. Iun. in conſil. 185. numer. 4. lib 1.
Thom. Grammat. deciſ. 58. magnifica domi-
na Margarita nu. 5. pag. 234 Et idem Thom.
Grammat. conſ 40. num 27. vbi ex regula. l.
vltim. §. vlt. ff. quod metus cauſ. tradit, quod
executio nulliter facta † debet confirmari 8
quando conſtat de debito, Azeued. in l. 17.
titul. 21. lib. 4. Recopil. ſol. 346. Guillelm. Be
nedict. in cap. Rainuntius, in verb. ſi abſq; li-
beris in 2. num. 50. fol. 239. de teſtament. Pi
nellus in l. 1. C. de bon. matern. part. 2. num.
64. fol. 54. Burſat. conſ. 184. num. 44 libr. 2.
& quod etiam prædo debeat in poſſeſſione
manu-

Digitized by Google

manuteneri tradit nu.26, Buſſatus in conſ.8
nu.5.ex Bald.in rubr.C.qui admitti q.5.Bar
ba.Plotum Neuizanum & alios,& tradit no
tanter Matabat in §. quia ergo de inueſtitu.
de re alien.fact.nu.13.fol.132.Et miſsio nul
9 la poteſt per iudicem † confirmari, ſecundũ
Bart.in l.creditores.q.5. C.de pign. & alios
quos citat Natta in conſ.378.nu.3.lib.2. &
idem ſcribit Vantius in tract. de nullita. tit.
quibus modis ſentẽtia defendi poſsit de nul
litate num.113.pag.853.& plures citat Ay-
mon in conſ.179.num.6.Cephal.conſ.233.
num.22.lib.2. Gamma deciſ.237.numer.2.
Quintil.Mandoſ.in tract.de inhibitionib. q.
72.num.6.fol.29.& q 88.num.3.fol.38.De
quo tamen lege d.deciſio. Pedemont. 134.
num.12.& tradit notanter Pinel.in l.1.part.
2 num.64.fol.54.C.de bon.matern. Augu-
ſtinus Beroius q.12 2.in fine, Burſatus in cõ-
ſil.133.num.70.libr.2.& Seraphinus in trã-
ctatu de priuilegijs iurament.priuileg.132.
num.29 pag.616: Carol.Ruin.conſil.91.nu
mer.7.lib.5.qui ad hoc refert text. expreſ-
ſum in l.1.§.hoc edictum, in verſic.etiam.ff.
quod falſ. tutor. author. ſed hoc ſecundum
eum in conſ.102.num.10.eod.lib.fallit, quã-
do agitur interdicto redintegrandæ, maxi-
10 mè quando iam lite mota, & pendente † ſu-
per poſſeſsione petitur confirmatio poſt
Bald. Aretin.& Socin.quos citat. Pro quibus
etiam facit.l.27.titul.13.part.5.vbi latè Gre
gor. Lopez, & Decium in d.conſil.449. re-
fert idem gloſ.Pariſien. vbi hunc articulum
latius tractat in 2.part.conſuetud.Pariſienſ.
§.52.num 140.fol.44.vbi à num.141.vſque
ad num. 155. de iſto puncto plenè agit. Et
ex profeſſo Parladorus libr.2. rerum quoti-
dianarum.cap.6.numer.7.cum ſequentibus,
pag.97. Ad quę addo deciſionem Genuenſ.
23.num.16.vbi tradit ex pluribus ſententiã
nullam poſſe per iudicem appellationis con
firmari: quod volunt Ioan.Andreas & Imol.
in cap.1. de confirmatione vtili vel inutili
& alij quos citat Lancellot.in tract.de atten-
tatis,2.part.cap.6.de attentatis poſt recuſa-
tionem numer.53 pag.160. Ad quem addo
Alexandrum in conſil.181.num.15.lib.6.&
in conſil.81.num.5.lib.7.Et melius omnibus
Bartholom.Socin. ad hæc omnino videndus
conſil.158.num.16.cum pluribus ſequenti-
bus,lib.2.Roland.conſil.5.num.67.cum alijs
libr.2. Baeça de decima tutor.præſtan.c.31.
num.9.ſol.164.

Iſtis conuenit quod fideicommiſſarius po
teſt opponere contra hæredem qui petit ſe
mitti in poſſeſsionem, quod illi erat facien-
da † reſtitutio: ergo magis rem retinere ſe-
11 cundum gloſ.in l.filiam fratribus. ff.ad Tre-
bellian.ad idem gloſ. in l.vltim. C. de edict.
diui Adrian.de quo per Decium ibi num.25.
& in cap.conſtitutis in 2. de appellatio. nu.
8.fol.314.vbi gloſ. Pariſ. refert Alexandrũ
in conſ. 72. lib.2. de quo per Tiraquellum,
Rolandum, Beroium, Alciatum, Zuchardum
& alios plures, quos citat Menochius de adi-
piſcend. poſſeſsio. remed.4. num.630. cum
ſequentibus, pag.507. Et quod quando licita
eſt retentio † pro debito liquido, non ſuffi- 12
ciat oblatio, nec fideiuſſoris cautio, tradit Ro
ta Bononienſ.77.per totam, Burſatus conſil.
9.num.51.Et quod captus iniuſte non poſ-
ſit pro alio delicto † detineri, tradunt Barto- 13
lus in quæſtione Lapus idem: & Doctores in
l.ſed eximendi. §.1. ff. ne quis eum, & alij,
quos citat Ægidius Boſius in practica crimi-
nali tit. de captura, num.9.pag.11.de quo le
gi debet gloſſ.Pariſien.in conſuetudinib.Pa-
riſien.§.1.gloſ.9.num.12.& deciſ.in Gamma
62.vbi legi debet additionator fol.37.& le-
gi debet quod ſcribit Bertazolus in tract.
de clauſulis, clauſ.27.gloſ.18.nu.7.fol.145.
Sic ſcribit notanter Bartol. in l. nemo po-
teſt, num.58. ff.de legat.1. quod vbicunque
aliquis adeptus eſt ſine vitio poſſeſsionem
rei relictæ minus ſolenni teſtamento, † da- 14
tur ſibi exceptio ad rem retinendam. Et eſt
communis opinio ſecundum Iaſonem ibi
num.94. lectur.2. & Ripam num. 96. tradit
Anton. Gamma deciſion.347.num.2.& de-
ciſion.211.num.2.Capici.deciſion.89.num.
2.& lege Pariſium in addition.ad Bart. in d.
l.vltim.C.de edict.diui Adrian.in additione
quæ incipit, poſſet, vbi vide Decium num.
35.quibus addo Anton.de Fano in tract. de
pignor. part.5. membr.4.num.4. folio mihi
122. vbi poſt Bart.in l.petenti. ff.de pigno.
action.tractat, an res data alicui nulliter pro
debito † poſsit retineri pro vero debito. Lã- 15
tiſsimè Simon de Pretis de interpretand. de-
funct.voluntat.lib.5.dubitatio.3.num.135.
cum ſequentibus, fol.532. Andreas Gaill.lib.
2.obſeruationum obſeruatio. 22. nu.5. pag.
191. Quod eſt notabile ad appellantes, & dã-
tes querelas contra executiones factas vir-
tute inſtrumentorum guarentigiorum, vel
ſententiarum, quæ ex aliquibus defectibus
nullæ ſunt. Et faciunt quæ ſcribit idem An-
ton.de Fano 3.p.membr.2.num.20. fol.66.
& part.5.membr.3.num.46.conſ.172.nu.7.
Anton.Gom.in l.53.Taur. num.48. ad fin.
Petrus Surdus deciſio.46.per totam. Et vbi-
cunque quis accepit poſſeſsionem ſine vitio
ex minus ſolenni teſtamento, † detur ſibi ex 16
ceptio ad rem retinendam, voluit Bartol. in
l.nemo poteſt, num.58.ff.de legat.1.vbi Ia-
ſon num.94.& Ripa nu.96. communem di-
cunt, & tradunt Antonius Gamma, & addi-
tio deciſione.348.vxor, Matienç.de conie-
ctur.men.defun.lib.2.tit.14.nu.16.Et quòd
ſi hypothecaria ex † aliquo caſu non valet, ſit 17
locus

locus retentioni, probatur in l. 1. §. 1. ff. de pi
gnoribus, vbi diſtinguit Bart. in caſu. l. cum
virum. ff. eodem tit. notat Fanus in tract. de
pignorib. part. 5. memb. 1. num. 37. fol. 57. Et
legendum eſt quod ſcribit idem Fanus part.
5. membr. 3. num. 3. fol. 104. & quæ ſcribo ſu
pra quæſt. 14. num. 72.

18 In qua materia non eſt omittendum quod
factum de facto † non debet reuocari de fa-
cto vbicunq; nó erat neceſſe citare partem,
quia timebatur ſcandalum, vel ob aliam con-
ſimilem cauſam, ſecundum Alexand. in l. ſi
pacto, num. 4. Iacob. de S. Georgio num. 51.
& Riminald. colu. 2. C. de pact. Pariſium in
conſ. 107. num. 106. libr. 3. Felinum & alios,
quos citat Cæſar Contardus in l. vnica. C.
de momen. poſſeſsio. limit. 16. pag. 418. & fa
ciunt ſcripta per Cephal. in conſil. 658. nu.
23. cum ſequentib. libr. 5. Et quod inhibitio
quæ nõ valet, debeat confirmari ſi de nouo
eſſet cócedenda, tradunt Proſperus Paſeth.
conſil. 174. num. 3. Lancellot. in tract. de at-
tentat. par. 2. cap. 20. de attentat. poſt inhibi
tionem in præfatione, num. 124. pag. 377. in
editione noua.

Nota etiam circa intellectum iſtius mate-
riæ, quod poſſeſſorium de quo loquitur d. l.
19 45. Taurina, habet † admixtam cauſam pro-
prietatis, quod patet ex reſolutione gloſ. in
l. 2. §. quædam. ff. de interd. volentis, quòd re
media poſſeſſoria, quæ ad victoriam requi-
runt probationem tituli, ſeu dominij, habét
mixtam cauſam proprietatis: quam gloſſam
declarat inter alias Ripa in l. naturaliter. §. ni
hil commune num. 41. fol. 201. ff. de acquir.
poſſeſs. Rebuff. in praxi beneficial. regul. de
non tollen. iure quæſito, gloſ. 6. num. 6. pag.
269. cum igitur d. l. requirat ad hoc, vt poſ-
ſeſsio bonorum maioratus tranſeat in ſequẽ
tem in gradu, quod ſit vocatus, & verus ſuc
ceſſor, ſequitur, quod illud poſſeſſorium ha
bet mixtam cauſam proprietatis: quod vo-
luit Molina lib. 3. cap. 13. num. 9. & 13. fol.
90. & 92. & cap. 4. numer. 44. fol. 28. quod in
alijs locis tracto. Ex quo infertur, quòd in
20 iſta materia non poſſunt † cumulari petito-
rium & poſſeſſorium, vt reſoluunt Roman.
& Ripa num. 155. in d. §. nihil cõmune: quod
etiam tractat Menoch. de retinen. poſſeſ. re-
med. 3. num. 519. pag. 217. & poſſeſſorium
ſapit cauſam proprietatis quando poſſeſſo-
rium fundatur in aliquo titulo, ſecundũ Bal-
dum in rubr. de cauſ. poſſeſs. & proprietat.
num. 6. quem ſequitur Afflict. tit. de violen-
tijs num. 46. & tradit latius Contardus Ge-
nuenſ. in l. vnica. C. ſi de moment. poſſeſ. li-
mit. 2. num. 11. & 12. pag. 236. Et quod ad-
21 mittatur † appellatio in ſententia lata ſuper
poſſeſsione & fructibus, tradit Menochius
de adipiſcenda poſſeſsione remed. 4. numer.
869. pag. 125. ex Bald. in l. vnica, num. 6. C.
ſi de momentanea poſſeſsio.

Et ex iſtis dubitatur de doctrina Molinæ
lib. 3. de primogen. cap. 14. num. 43. fol. 99.
vbi tradit, quod remedium d. l. 45. Tauri cõ-
petit ſucceſſori in maioratu, qui ex coniectu
ris vocatus eſt. Cõtra quem facit † quod ſcri- 22
bit Decius conſ. 424. col. vlt. Natta conſilio
121. num. 14. volentes, quod ille, qui vult ve
nire ex interpretatione, non eſt nominatus
in inſtrumento: quod etiam in alijs locis tra-
cto, præcipue ſupra quæſt. 15. & p. 2. in ini-
tio: & de doctrina Molinæ tracto etiã in ini-
tio 2. part. Et ex eo quod remedium d. l. 45.
habet admixtam cauſam proprietatis, infer-
tur, quod admittuntur † omnes exceptiones 23
reſpicientes proprietatem. l. 1. §. ſed & par-
ui refert. ff. quod vi aut clam, quod videtur
procedere niſi ſint exceptiones † requiren- 24
tes altiorem indaginem d. l. 3. §. ibidem. ff. ad
exhiben. glo. in l. 2. verb. quãuis. C. de edict.
diui Adrian. & ita vult in terminis Gregor.
Lopez in l. 7. tit. 4. part. 8. in verb. poſſeſsio.
& in l. 2. tit. 14. part. 6. verb. *luego*. De quo le
genda ſunt quæ ſcribo ſupra hac part. d. q.
15. ad quæ addo quod poſſeſſorium dicitur
habere mixtam cauſam proprietatis quando
oportet idem facere de titulo. Et quando iu
dici eſt attributa † poteſtas cognoſcendi de 25
validitate vel inualiditate tituli, vt reſoluit
Amedæis de Aponte in tract. laudemiorum
q. 51. num. 65. verſic. addunt aliqui col. 5. &
fol. 66. col. 5. verſic. dicitur igitur habere, &
ex inſtrumento vel probatione in continen
ti facta † dicitur, quod res non requirit altio 26
rem indaginem, vt per Bart. in l. ille à quo. §.
ſi de teſtamento. ff. ad Trebellian. cum con-
cordan. vt per Robert. à Marant. de ordine
iudicior. par. 1. memb. 9. fol. 190. Socin. Iun.
conſ. 67. num. 9. libr. 1. Addo etiam Roland.
eleganter conſil. 98. num. 33. lib. 3. qui citat
Bald. in l. 2. C. de edict. diui Adrian. tollend.
& Deci. conſ. 424 col. 2. & 467. col. 2. dicen
tes, quòd quando quis habet inſtrumenta in
manibus, & illa oſtendit, † dicitur in continẽ 27
ti probare: tradit Meſsia ſuper l. Toleti re-
ſpõſio. ad ſecundæ partis primum fundamen
tum num. 36. fol. 167. Auguſt. Beroius in cõ
ſil. 60. num. 3. lib. 2. qui loquitur in caſu. l. vl
timæ. C. de edict. diui Adrian. Burg. de Paz
in conſ. 39. num. 5. qui loquitur in caſu. l. So
riæ, Molin. lib. 4. de primog. c. 9. num. 42. &
faciũt quæ in iſta materia de exceptionibus
requirentibus † altiorem indaginem ſcribit 28
Ioan. Gratian. Falcon regul. 326. nullitas, nu
mer. 4. Et faciunt quæ ſcribo ſupra q. 9. vbi
hoc late traditur.

Hinc eſt, quòd ſi ſit neceſſe producere te-
ſtes vel inſtrumenta antiqua, ſuper quibus
eſſet diſputandum, probatio † non dicitur 29
in con-

In continenti facta, ſecundum Salicet. Corn.
& alios in l. 2. C. de edict. diui Adrian. Neui
zan. conſ. 56. num. 1. cum 2. ſequent. Meno-
chius de arbitrar. iudic. libr. 2. centur. 1. caſu
12. num. 41. pag. 158. & quod relinquatur ar
30 bitrio iudicis an probatio dicatur † facta in
continenti, tradunt gloſſ. in l. is à quo. ff. vt
in poſſeſsio. legator. vbi Bart. Bald. in d. l. 3.
ff. ad exhiben. §. ibidem: & in l. vltima. C. de
ordine cognition. Ripa in l. 4. §. condemna-
tum, num. 32. ff. de re iudicat. & alij quos ci-
tat Menoch. de arbitra. iud. lib. 2. centur. 1. ca
ſu. 9. num. 5. pag. 157. ad quem addo Azeue
do in l. 1. tit. 21. lib. 4. Recopila. num. 64. fol.
309. Et quod intra triduum dicatur aliquid
in continenti factum, docet l. 6. tit. 13. lib. 4.
Recopilatio. quam ad hoc ibi ponderat Aze
31 uedo. Et quod ſit in arbitrio iudicis † an ca-
ſus requirat altiorem indaginē, tradunt gloſ.
in l. is à quo. ff. vt in poſſeſsion. legator. vbi
Bart. Alexan. Bald. Iaſ. & alij in l. vltima. C.
de edict. diui Adrian. & eſt communis opinio
ſecundum Bartholom. Socin. in conſ. 59. lib.
3 Et volunt plures quos citant Menoch. de
recuperan. poſſeſſ. remed. 1. nu. 224. in qua
opinione multis Doctoribus relatis reſidet,
Ioſeph. Maſcard. in tract. de probatio. lib. 2.
concluſ. 687. num. 22. fol. 65. Tiraquel. lib. 1.
de retracta. §. 2. gloſſ. 1. num. 20. Et quando
intra terminum aſsignatum à iure negotium
principale determinatur, tradit Bart. in extra
uaganti ad reprimendam, in verb. ſummariè:
& alios quos citat Molin. lib. 3. de primog.
c. 13. num. 16. & notatur per eundem eodē
lib. 4. cap. 4. num. 44. vbi reſoluit, quod agna
32 tus † prætendens excludere filiā vltimi poſ
ſeſſoris, dicitur in continenti probare, ſi pro
bet intra quinquaginta dies deſignatos, ex l.
9. tit. 7. lib. 5. Ordinam. De quo legenda ſunt
quæ ſcribo ſupra quæſt. 15. Tamē vbi inſtru
33 mentum non loquitur expreſſe, † ſed virtua
liter, & comprehenſiue, nō dicitur exceptio
liquida, ſed requirens altiorem indaginem,
ſecundum Decium d. conſ. 424. num. 18. &
19. & conſ. 467. num. 12. & 588. col. 2. Ro-
land. conſ. 1. num. 74. & 75. libr. 1. & conſil.
2. num. 4. lib. 3. & vbicunq; eſt dubium iuris
vel facti, d. l. 3. §. ibidem. ff. ad exhibend. No
tat Angel. in §. in bonæ fidei, nu. 5. de actio.
& in §. æque, num. 10. de exceptio. Lancell.
de attentat. par. 2. cap. 17. de attent. nullitate
pendente, nu. 111. pag. 336. vbi ſcribit quod
exceptio dicitur requirere altiorem indagi
nem quando habet iuris ſubtilitatē ex gloſ.
in d. cap. 3. §. ibidem: & Cephal. conſil. 4. nu.
15. Antonius Peregrinus in tract. de fideicō
miſ. artic. 46. nu. 35. fol. 427. Quod in facto
arduo habui de facto; de quo legi debet egre
gium conſilium Menochij. 125. num. 9. cum
ſequentib. lib. 2. & aliud notabile conſilium
Burſati. 129. num. 55. libr. 2. idem Menoch.
in conſil. 181. num. 47. lib. 2. & de arbitrarijs
iudicum. q. 53. num. 8. Rolandus in conſ. 22.
num. 37. lib. 3. Et quod dubitatio † facti du- 34
bio iuris mixta dicatur quæſtio facti volunt
Francus in cap. ſæpè, num. 11. vbi Decius nu
mer. 3. de appellatio. Bart. Socin. conſ. 51. nu
mer. 4. lib. 1. Hippol. ſingul. 467. Cæſar Ge
nuenſ. in l. vnica. C. ſi de moment. poſſeſſ. li
mitatio. 12. propter rationem appellationis,
num. 18. pag. 379. Menoch. in d. conſil. 181.
num. 47. Auguſtinus Beroius in conſil. 118.
num. 17. & 24. lib. 3. & in conſil. 119. nu. 9.
eodem libr. & num. 4. & 7. Cæſar Lambert.
in tract. iuris patronatus lib. 2. part. 14. artic.
3. quæſt. principal. Et quod iudicis arbitrio
relinquatur, probant Roman. in rubr. de ar-
bitr. num. 30. & conſ. 22. in fine, Aym. conſ.
156. num. 17. in fine, Rebuff. tom. 3. ad con-
ſtitut. tit. de mater. poſſeſſor. artic. 7. gloſ. 1.
num. 15. & alij quos citat Tiraquel in l. ſi vn-
quam, in verb. omnia, num. 31. C. de reuo-
cand. donatio. Menoch. de arbitrar. iudic. lib.
2. centur. 1. caſu. 20. num. 3. pag. 162. Et hoc
in propoſito docent verb. d. l. 45. ibi, *Que ſe-
gun la diſpoſicion del dicho mayorazgo*, quæ
verba ſunt adiecta ad perſonā incertam cer-
tificandam ex diſpoſitione, ad quam ſe refe-
runt, & inducunt † conditionem, & formam 35
ſubſtantialem, ſi certitudo ex diſpoſitione
non appareat, vt declarat Decius in l. penul.
num. 2. C. de inſtitut. & ſubſtit. qui alios alle
gat, Felin. in c. 1. & 2. de reſcript. Et pro hoc
eſt quaſi expreſſa ſententia Ioan. Fabric. in
§. ſequens, final. verbis, inſtitut de interd. Itē
addo, quòd ſi quis ſecundo † loco vocatus ad 36
bona maioratus occupauit, bona maioratus,
non debet condemnari niſi ad reſtitutionem
rei cum fructibus, vt voluit Peralta in l. om
nia. §. fundum, num. 8. pag. 338. ff. de lega. 2.
De quo legi debent quæ ſcribit Angel. Ma-
tien. in tract. de fideicommiſ. lib. 4. c. 5. nu. 4.
cum ſequentibus, fol. 175. & de hoc tracto
in alijs locis.

Lite pendente vti quis poteſt poſſeſsione rerum maioratus, num. 37.

Poſſeſsionem authoris qui continuat, non attentat, num. 38.

Poſſeſsio eſt contra ius commune, & competit ratione priuilegij, num. 39. & 44. Quid in corporalibus, nu. 40.

Nobilis, qui priuilegium nobilitatis oſtendit, an ſit compellendus lite pendente in tributis cō tribuere, nu 41. Authoris ſententia, numero. 42.

Durante lite non debet quis priuari poſſeſsione non ſoluendi decimas, num. 43.

Pendente iudicio ſuper Areſto per implorationem officij iudicis obtento, an poſsit contra

debuo-

debitorem procedi ſuper debito principali, num.45.

Vbi eſt dubium quis poßideat, non debet ſpoliari, num.46. & 47. & quidquid attentatum eſt, debet reuocari, num.19.

Attentatorum ordo qualiter in iſta materia procedat, à num.48. latè traditur, vſque ad finem quæſt.

Appellatio, vt actus ſuſpendatur, an admittatur in remedio ſummario, num.49. & quid in poſſeſſorio, num.52. & 55.

Appellatio & ſupplicatio qualiter parificentur, n.50. & 51. & qualiter differãt. n.53.

Sententia lata in poſſeßorio habente annexam cauſam proprietatis, an obſtet in proprietate, num.54.

Appellatio an ſuſpendat executionem quando connexum eſt poſſeſſorium cum petitorio, num.55.57.60. & 61. Authoris ſententia ſub diſtinctione. n.62.63.72.73.74.77. & 78. & pluribus alijs.

Recredentiam qui obtinuit, an teneatur alium titulum probare, num. 56.

Confeßio ſufficit ad obtinendum in poſſeſſorio, num.58. Quid ſi iudicium habeat admiſtam cauſam proprietatis, num.59.

Appellatio an admitatur à declaratione notorij, num.64. Quid in declaratione pœnæ latæ ab homine, num.65. An ſuper caſu emergẽti à principali, num.67.

Pœna ſententiam declaratoriam requirit, numer.66.

Sententia lata in ſucceßione fideicommißi qualiter poßit executioni mandari, appellatione non obſtante, n.68.

Iudex ſecularis non poteſt cognoſcere incidenter nec principaliter de cauſa matrimonij, vbi dubitatur an fuerit validum, vel non, numer.69. & 70.

Habens ciuilem, ſi poſſeßionem vacantem ingrediatur, nõ dicitur de nouo acquirere. n.71

Sententia tenutæ in iudicio poſſeſſorio data, & in rem iudicatam tranſacta, non facit rem iudicatam in proprietate, num.75.

Maioratus in cõtractibus inſtituti ſortiuntur naturam vltimarum voluntatum, num.76.

Poſſeßionem continuans poſt cauſæ auocationem, an dicatur attentare, num.80.

Poſſeßio quando reuocanda per viam attentatorum, & quando non, num.82.

A ſententia contra ſe lata poteſt appellare poſſeſſor qui parem titulum oſtendit. n.83.

Poſſeßio data poſſeſſore non citato, an confirmanda, cùm conſtat poſſeſſorem non haberẽ ius, num.84.

Manuteneri debet ſucceſſor in maioratu, cui erat danda poſſeßio, num.85.

Lite pendente dicitur attentare qui poſſeßione aliter quàm antea vtendo dolum in partis præiudicium committit, num 86.

Duæ appellationes an dicantur, cùm iudex in ſententia, à qua fuit appellatum, pronuntiat aliquem eſſe fideicommißarium & manutenendum, num.37.

NOtandum eſt etiam, quòd ſucceſſor in bonis maioratus, qui lite pendẽte ſuper poſſeſsionem vtitur poſſeſsione bonorum maioratus, non videtur † attentare, nec denuo aliquid facere, ſed ſtatum, & poſſeſsionem, quæ adeſt tempore motæ litis, continuare, quod ſemper licet, cap. laudabilẽ, vt lite penden. Innocen. in c. cum M. de conſtitu. idem Innocen. in cap. 2. in verb. inhibentes de in integr. reſtit. Ioan. Faber. in l. appellatione, col. 1. C. de appel. cũ concordan. vt per gloſ. Pariſ. in 2. p. conſuetud. Pariſien. §. 52. nu. 85. fol. 55. Quod procedit etiamſi ſententia lata ſit contra poſsidentem, à qua appellauit, Alberic. in l. 1. ff. nihil nouar. & alij, quos citat Pariſ. conſ. 39. nu. 3. lib. 1. ad quod alios citat Quintil. Mandoſ. in tract. de inhibitionibus quæſt. 23. num. 2. fol. 9. & iterum num. 14. quinimo qui continuat poſſeſsionẽ authoris, † non attentat: & ita obtenta fuiſſe in Rota ſæpiùs ſecundum Flauium Pariſium de reſignatione beneficiorum lib. 2. queſt. 3. num. 78. & legenda ſunt quæ ſcribit Andre. Gaill. obſeruatio. lib. 1. obſeruat. 147. num. 2 cum ſequentib. pag. 111. Et quod ſpoliatus non ſit reſtituendus quando poſſeſsio aduerſarij eſt continuanda, tradunt Verallus decif. 174. Lancellotus in dicto tracta. part. 2. cap. 20 de attenta. poſt inhibitionem, nu. 3. pag. 392. Et quamuis poſſeſsio ſit contra ius commune, † & cõpetat ratione priuilegij, c. 1. vbi Abb. notat, vt lite penden. Alexan. de Neuo in c. ſignificante, nu. 15. fol. 121. de appella. & facit quod diligenter tradit Francus in c. ſignificantibus, nu. 10 fol. 47. de appellatio. Deci. conſ. 97. n. 1. Deci. in c. cum teneamur de appellat. nu. 4. Lancellot. de attent. 2. p. c. 29. de attentat. poſt inhibitionem limit. 9. pag. 389. & Meſsia ſuper l. Toleti, fundam. 2. part. 21. num. 9. cum alijs, fol. 144. & omnino Alex. conſ. 74. nu. 46. lib. 4. qui id limitat † in corporalibus, vbi gloſ. Pariſ. hoc declarat, de quo lege Capicium deciſion. 209. num. 13. faciunt ſcripta per Pariſi. in conſil. 39. num. 5 lib. 4. latiſsimè Lancellotus in tractatu de attentatis. p. 2. cap. 4. de attentatis lite pendente limitatio. 1. num. 1. cum ſequẽtibus, pag. 103.

37 (beside "maioratus, non videtur † attentare"); 38 (beside "authoris, † non attentat"); 39 (beside "mune, † & cõpetat"); 40 (beside "tat † in corporalibus")

Ex quibus infertur confirmatio ſententiæ notabilis Otaloræ in tractatu de nobilitate. 4. part. principal. cap. 3. nu. 9. pag. 292. vbi tenet, quod nobilis, qui oſtendit † priuilegium nobilitatis, nõ eſt compellendus lite pendente cõtribuere in tributis, & ſic limitat 41

pragmaticam Regis Henrici hodie l.9.tit.11 lib.2.Recopilation.Pro quo facit dictum Abbatis in cap.cum perſonæ,de priuilegijs,vbi vult quod durante lite ſuper validitate priuilegij, ſi valuerit priuilegium conceſſum, vel non,debet quis priuari ſua poſſeſsione, quod dictum refert Capicius dict. deciſion. 209.numer.13.ad quod alios authores citat Lancellotus in tractatu de attentatis part.2. cap.17.nullitate lite pendente,numer.153.
42 pagin.339.Et ita intelligo,† & limito, quod ſcribit Epiſcop.Couarru.in practicis quæſt. cap.17. num.6. verſic. primum vbi de iuribus,& idem quod Otalora tradit Ioan.Lop. in cap.per veſtras,notab.1.verſ.ſed eſt pulchra dubitatio,num.45.pag.409. Et de puncto, & de dicta pragmatica legendum eſt quod ſcribunt Baldus in conſil.1038. lib.1. Ægidius Boſius in practica criminali,titu.de princip.num.146.& 148.pag.621.& quod ſcribo ſupra quæſtione.22. Et durante lite
43 quis non debet † priuari poſſeſsione non ſoluendi decimas,vt per Burſat. conſil.49. numer.12.lib.1. Ex quibus tradit notanter Mãdoſ.in tractatu commiſsionũ, tit.de commiſſion.ſuper attentatis.14. formula attentatorum fol.44.colu.3.Quando poſt inhibitionẽ licet ire ad Conſilium Regum pro manutentione poſſeſsionis.Et idem in tractatu de inhibition.cap.21.fol.9. Quod confirmo per notabilem deciſionem Matthæi ab Afflictis 24.num.6.& 7. Et quod lite pendente non
44 ſit quis tuendus in poſſeſsione, † quã non poteſt habere ſine priuilegio, oſtendit Capicius deciſion.189.ex Innocentio & Abbate in cap.cum perſonæ,de priuilegijs: & addo ea quæ de manutenendo in poſſeſsione,ſcribit Lancellotus in tractatu de attentatis. 2. part.cap.20.de attentatis poſt inhibitionem in præfatione numero.45.pag.360. & idem quod Mandoſius tradit idem Lancellot. 2. part.cap.4.de attentatis lite pendente, declaratione.4.num.35.& 36.pag.150. qui ad hoc citat Achillem de Graſsis deciſio.34.ſub rubrica de attentat.incipienti, attentare voluerunt,Pariſium in conſil.172.lib.4. & facit aliud ſingulare quod ex Ripa lib.2.reſpõſorum ſub titulo de exceptionibus tradit Lancellotus in eodem tractatu de attentatis 2.part.cap.4.de attentat.lite pendente,limitatione.2.num.3.pag.112.vbi reſoluit quod pendente iudicio † ſuper Areſto per implo-
45 rationem officij iudicis obtento poteſt contra eundem debitorem procedi ſuper debito principali intentando actionem, & iudicium formiter,& poſſeſſor debet in poſſeſſione tueri,etiamſi ſit timor armorum,vt tradit Andreas Gaill obſeruationum lib.1.obſeruatione.6.num.6.pag.7.ex Bald.in l.ordinarij, C. de reiuendicat. Iaſone in l. quidam exiſtimauerũt, num.4. ff. ſi certũ petatur, Hippolyt.ſingul.4345.numero.3.Etiam ibi poſsidens ciuiliter lite pẽdente cepiſſet poſſeſsionem naturalem,cap.cum veniſſet, vbi Abb.3.notab.6.de reſtitut.ſpolia.Alexand. conſil.99.num.5.lib.5.Pariſ.conſil.172. numer.10.lib.4.& Quintilian.Mandoſ.in dict. tractat.de inhibition.quæſt.23.nu.3.& 4. folio.10. vbi ex Decio in conſil.103.& alijs tradit,quod hoc procedit etiam poſtquam fuit facta inhibitio poſsidenti: nam ſi poſſeſsionem continuet,non attentat. Vbi eſt dubiũ
quis † poſsidet non debet ſpoliari, & quic- 46
quid attentatum eſt reuocari debet. Alexan. poſt Innocen.in dicto conſil.99.num.6.lib. 5.Mandoſ.dicto loco. q.29. num.8. & quod tradit Alberic.in dicta l.1.confirmat Menochius,licet Albericum non referat de recuperand.poſſeſ.remed.17.num.49.pag.546. Et legenda omnino ſunt quæ ſcribit Robert.Lãcellot. in tract. de attentat.part.2. cap.4. de attenta.lite penden.q.vlt.num.1.cum ſeqq. pag.149. Pariſius in dicto conſ.39. num.8. lib.1.& in conſil.41.numer.38.eodem libro colitigantibus: & Cephalus conſil.461.nu. 23.lib.4. Meſsia ſuper l.Toleti.22.part.fundament.2.num.9. fol.144 Mandoſius in d. tract.de inhibitionibus,vbi num.9.ſingulari
ter ſcribit quod prædicta † procedunt etiãſi 47
quis prætendat continuare poſſeſsionem habitam ex clauſula conſtituti ex Pariſio conſil 172.num.12.lib.4. Quod limitat notanter Mandoſius,niſi eſſet lis ſuper validitate, vel inualiditate contractus, in quo appoſitum fuiſſet conſtitutum, & idem tradit Robertus Lancellotus in tract. de attentatis. 2. part.cap.4.de attentat.lit.pend. limitatio.1. numer.14. pag.104. qui citat deciſio Cotæ 168. quæ ſunt ſingularia, & in practica magni facienda, & faciunt ſcripta per eundem Mandoſium dicta quæſt.46. & q.58.num.3. fol.20.

Ex quo & alijs quæ ſcribo in hac parte.q. 16.num.1.cum ſequent.quandoq; inferebã, quod poſſeſsio data alicui ſucceſſori maiora
tus ex mandato iudicis data cautione † non 48
debet reuocari per via attentatorũ, cum per l. Taurinam tranſeat poſſeſsio tam ciuilis, quàm naturalis in ſucceſſorem bonorum maioratus, quæ nec minui, nec periclitari poteſt,eo quod per mediũ iudicis,pro quo præſumitur data ſit. Nec quæ ad augmentum inducta ſunt, debent diminutionem operari, vt plenius in dicta quæſtione fundatum fuit. Et hoc videtur decidere Rebuf.ad hoc videndus tom.3.ad conſtitut.Regias, tit.de mater. poſſeſſor.art.2.gloſſ.2.num.14.pag.258.vltra quod mire quadrat ſententia Bald.in conſil.330.ſtatuto cauetur,quod conductor, colum.1.verſ.tertio quæro lib.1.vbi concludit

num.

num.8. quod ſtante ſtatuto, quod poſſeſsio continuetur in hæredem non admittitur appellatio. Ad quod tamen lector legat Tiraquel.in tract.le mors,part.6.declara.6.num. 2.cum alijs pag.266.vbi tandem reſoluit ſententiam eſſe exequendam data cautione. Et quod remedium attentatorum non cadit in interdicto retinendæ,tradit nouiſsimè Hieronymus,Manfredus in dialogo de attentat. part.7.num.33.cum ſequentibus, quem citat Ioſeph.Ludouic.decif.69.num.8.vbi dicit,ſe hoc pluries declaraſſe:vbi refert Frãc. in dict. cap. ſignificante num.5. de appellat. Beroium quæſtione famoſa.120.num.13. & alios authores. Et tradit notanter Capicius, quem iſti non referunt deciſio. 72. & facie quod tradit idem deciſio.96.fol.82.& in practica teſtatur ſe vidiſſe nouiſsimè Ioão. Gutierrez quæſt.34.canonica, nu.88.pag.334. & iſtud videtur diffinire in terminis Pariſius conſil.41.num.38.lib.1. & faciunt quæ ſcribit Menochius de retinen. poſſeſ.remed. vltim,num.46. vbi probat, † quod in reme-
49 dio ſummario(quod internos interim vocatur) non admittitur appellatio ad hoc, vt actus ſuſpendatur. Et ideo tradit in ſupplicatione num.59. quod vltimum nos non ſeruamus. De quo legenda ſunt quæ ſcribo ſupra quæſt.22. Et hæc noſtra ſententia confirmatur per l.9.tit.7.lib.5.ordinament.noui,per quam ordinatur ſententiam datam in Regali Conſilio in tenuta bonorum maioratus eſſe exequutioni mandandam, non obſtante, quod à tali ſententia ſupplicatio interponatur. Et per ordinationem Galliæ, quam exponit Rebuff.tom.1.ad conſtitu.Regias tractatu de ſupplicatio.artic.3.pag.534.ſcimus autem † appellationem & ſupplicationem
50 in pluribus æquiparari,iuxta tex.in l.vltim. §.penult.C.de tempor. appellation. de quo lector legat Rebuff. in dicto loco numer.62. cum ſequentibus, Rolandus in conſilio.38. numero.11.cum ſequentibus,lib.2.& io conſilio.94.numer.11,lib.1. Marant.in ſpeculo aureo part. 6. iudiciorum, verſ. ſecundus actus num.12. fol.253.Lancellot.in tractat. de attentatis.2.part.cap.12. de attentat. appellatione pendent.limitatio.50.numer.57 & 2.part.cap. 19.de attentatis pendente recurſ. numer.1. pag.352. & 3.part. cap.24. quæſtio.11.numer,30.& 31.pagin.448.Ad quod addo notabilem remiſsionem Aluar. Vaſaſco conſultatione.51.num.40.cum ſequen
51 tibus, vbi latè tractat † qualiter parificentur appellatio, & ſupplicatio. Et Azeuedum in l.1.tit.19.*de las ſuplicaciones*,lib.4. Recopil. Et quod reuiſio ſit ad inſtar appellationis,tradit Lancellotus in dicto tractatu part.2.cap. 12.limitatione.50. numero.171. pag.296. ex Oſaſco deciſione.142.num.36. Et quod in poſſeſſorio † non admittatur ſupplicatio, 52 reſoluit Rebuff. tom.1.ad conſtitutiones articulo.2. num.122.pag.453.tit.de euocationibus, licet in noſtro † caſu diuerſiſsima ſit 53 ratio inter appellationem, & ſupplicationem,& regulariter pars non debet ſua poſſeſsione appellatione pendente priuari, ſed in ea tueri, & conſeruari, cap.cum teneamur de appellation.gloſſ.in cap.non ſolum de appellation.in.6. notatur per Rebuff. tomo.3. ad conſtitution.Regias, tractatu de appellatio.articul.16. numer.3.pag.524. Mandoſ. in tractat.de inhibitio.quæſt.58.num.3.fol. 50.Et eſt etiam pro iſta ſententia egregium conſil.Beroi.111.num.6.libr.3.& tradit idẽ Rebuff. eodem titulo de appellatio. artic.7. gloſſ 1.num.17.pag.503.quod in Gallia appellatur à recredentiæ ſententia,ſed appellatione non obſtante ſententia mandatur exequutioni:& vide eundem tom.1.ad conſtit. tit.de ſenten.executoria,art.5.gloſſ.3. num. 1.cum alijs, pag.348.& artic.9. gloſſ.5. numer.7.pag 401. Ioſeph.Ludouic. deciſ.20. num.11.Pariſ.conſil.108.nu.20.lib.1.Menoch.in l.vltim. C.de edict.diui Adrian.numer.859.remed.4.pag.124.vbi refert Nicellum in tract. de concordan.gloſſarum, concordi.1,num.25.verſ.moderatur,& numer. 70.deciſio.Pedemont.25.nu.22. Sarmient. in tract.de reddit.eccleſiaſt.part.3.cap.2.numer.27. fol.37. qui duo ſequuntur Bald. in conſil.141.præmiſsis,num.6.lib.1. dicentẽ, quod in caſu ſtatuti continuantis poſſeſsionem in hæredem, quia poſſeſsio in iſto caſu habet mixtam cauſam proprietatis, admittitur appellatio, & idem voluit Ripa in cap. ſæpè numero.102. de reſtitut. ſpoliat. folio 397.vbi reſoluit † quod in poſſeſſorio haben 54 te mixtam cauſam proprietatis admittitur appellatio, Ferrara in praxi in forma ſententiæ diffinitiuæ,verſic.in his ſcriptis, numer.12. pag.290. Quibus conuenit,quòd ſententia lata in poſſeſſorio natura mixto tantum reſoluit,& obſtat rei iudicatæ exceptio.l.ſi finał.ff.de aqua quotidian.& æſtiu.volunt Alberic.in l.1. C.quand.criminal. Socin.Iuni. in conſil.182. num.7.libr.2. Gratus in conſil.139.no.12.lib.1. Fabrus & Anton. Rub. & alij quos citat Cæſar contardus in l. vnic. C.ſi de moment.poſſeſsion.limit.2. numer. 10.pag.247. In quo loco multa ſcribit in iſta materia.

Et quod ſententia lata † in poſſeſſorio habente annexã cauſam proprietatis obſtet in proprietate,eſt communis opinio ſecundum Ioan.Franciſc.de Ponte conſ.62. nume.26. ex Bald.in l.incœpti,num.14.C.de interdictis. De quo legi debent Ripa in l. naturaliter.§.nihil commune, nu. 103. & ibi Socin. Iunior.num.158.ff.de acquirend.poſſeſsio.

Menochius de retinend. poſſeſsio. remed. 3.
num.808.pag.247.& remed.5.numer.523.
pag.266. Molina in tractatu de primogeni-
tura cap.3.num.22.fol.91. & tradit Quinti-
lianus Mandoſius in tractatu de inhibitioni
bus quæſt.59.numer.8. & idem quod Bald.
& alij reſoluunt alij ſcribẽtes, quos citat An
tonius Peregrinus in tractatu de fideicom-
miſsis artic.46,num.4⁊. fol.428.Fuluius Pa
cianus in tractatu de probationibus libro. 1.
cap.26.num.98.fol.71.vbi ponit doctrinam
55 quod quando connexum eſt poſſeſſorium †
cum petitorio, appellatio ſuſpendit execu-
tionem,qui ponit exemplum in condemna-
to ad rem amiſſam propter caducitatem,pro
quibus eſt lex quadrageſima quinta Tauiina.
Et eſt multum notandum pro tenutis datis
in Conſilio Regali, & in alijs ſimilibus iudi-
cijs. Et eſt magni faciẽda in propoſito aurea
doctrina Rebuff.tom.3.ad conſtitut.Regias,
tit.de cauſa beneficiali,artic.10.gloſſ.vnica,
numer.29.pag.305.vbi tradit, quod ille qui
56 obtinuit † recredentiam, vel plenum poſſeſ
ſorium, non tenetur probare alium titulum,
& habet vim tituli. Et quod pro iuriſdictio-
ne,qua habet mixtam cauſam proprietatis,
quia non poteſt habere ſine conceſsione Prin
cipis, non habeat locum iudicium poſſeſſo-
rium, tradit Iacobus Puteus deciſione.284.
part. 2. De quo lege quod ſcribo ſupra hac
parte,quæſt.4.& tradit Peregrinus dicto nu
mero.47. Et vbicunque poſſeſſorium habet
mixtam cauſam proprietatis admittitur ap-
57 pelatio, † & ſi fit exequutio, reuocatur per
viam attentati ſecundum Paulum Caſtrenſ.
conſ.43.videndum num.3.lib.1.&Modern.
in annotatio. ad Ægidium numer. 129. Ro-
bertum Lancellotum in tractatu de attentat.
2.part.cap.12.de attentat.penden.apella.li-
mitatio.25.numer.14.pag.256.quod confir
58 mo, quia licet partis confeſsio ſufficiat † ad
obtinendum in poſſeſſorio, ſecundum An-
ton.In cap.io literis,num.24.de reſtitut.ſpo
liat.Ripam conſ.16.in quo hoc non inuenio,
ſed eum citat Rebuffus,Menoch.de recupe-
rand.poſſeſs.remed.9.num.320.pag.421.&
de adipiſcend.poſſeſs.remed.6.numer.566.
59 Tamen quando iudicium † habet mixtã cau
ſam proprietatis, non ſufficit confeſsio, vt
probant Nicol.Boeri.deciſione.89.Rebuff.
in praxi beneficia. in regul.de non tollendo
ius quæſitum gloſſ.6.pagin.269.& pro ſen-
tentia Paul.Caſtrenſ.& aliorum plura ſcribit
Menoch.de adipiſcend. poſſeſs. d.remed.4.
num.860.pag.124. & faciunt etiam ſcripta
per Iacob.Puteũ deciſ.278.part.2. Et quod
de benignitate in facto notorio appelletur à
miſsione in poſſeſsionem, tradit eleganter
Baldus in conſ.203.pronuntiatum lib 4. Et
quod in hoc iudicio poſſeſſorio appellatio-
non ſolum habeat † effectum deuolutiuum, 60
ſed etiam ſuſpenſiuum, voluit Molina lib.3.
de primogen.cap.13.num.19.fol.92.motus
prædicta ratione,quod remedium dict.l.45.
habet mixtam cauſam proprietatis: cui con-
uenit notabile conſilium Caleanei 83. num.
4. & 5. qui tractat de ſententia lata in poſ-
ſeſſorio habente admixtam proprietatis cau
ſam.Pro quo etiam facit quod ſcribitur in de
ciſione Pedemontan.47.num.1. vbi proba-
tur,quod eſt licita ſupplicatio à ſententia la
ta in poſſeſſorio habente annexam cauſam
proprietatis,reſoluit tamen ſententiam eſſe
exequendam, non obſtante appellatione.
Ad quem addo Celſum in conſil.1.num.54.
reſoluentem quod licet ſententia data in poſ 61
ſeſſorio † debeat executioni mandari appel-
latione non obſtante,non tamen debet exe-
cutari ſi ſupplicatio interponatur: & Cæſa-
rem Genuenſem in dict. l.vnica,C.ſi de mo
menta.poſſeſsio.limitatio.2. ratione mixtu-
ræ num.39.pag.153. decidentem in termi-
nis, & reſoluentem quod in ſucceſsione pri
mogenituræ habente mixtam cauſam pro-
prietatis, ſi pronuncietur ſententia,non eſt
locus appellationi, allegat inter alia deciſio-
nem Iacobi Putei.293.lib.2.

In iſta quæſtione quædam † iuridica po- 62
teſt haberi diſtinctio,ſcilicet,quod ſi ſenten-
tia ſuper remedio dict.l.45. feratur pro poſ-
ſeſsione,& idem iudex poſſeſsionem conce
dat non obſtante appellatione, id iure fieri
poſsit,iuxta text.in d.c.1.vt lite penden.cũ
concordan. ſi vero lata ſit ſententia contra
poſsidentem,à qua ipſe appellat,non poteſt
fieri exequutio, nec debet ſpoliari poſt in-
terpoſitam appellationem: argum. authent.
nulli iudicum.§.ſuper hoc,& ſcript.per Lan
cellot.2.cap.12.limit.32. num.5.pag.261.
& eius quod tradit Iacob.Puteus deciſ.311.
lib.3.numer.8.vbi reſoluit, quod artic. exe-
cutorio pendente, ſi quis poſſeſsionem be-
neficij ingrediatur, dicitur attentare: ad quæ
addo Antonium de Butrio in cap. cum dile-
ctus de cauſ.poſſeſsio. & propriet. tenentẽ,
quod ſententia lata in poſſeſſorio eſt execu
tioni mandanda cauſa petitorij pendente, ni
ſi quando eſt liquida. Nec obſtat, quod non
debet aliquid attentari circa poſſeſsionem,
quia illud eſt verum reſpectu attẽtati,quod
ſit de facto,& non per viam iuris,notat Cæ-
ſar Contardus in l.vnic.ſi de momen. quæſt.
12.num.6.pag.549.qui refert Menoch. re-
medio.3.de retinend.nu.849.Et prima pars
† diſtinctionis maximè ſibi locum vendica- 63
bit,quando ex teſtamento,vel codicillo,cõ-
ſtaret de vocatione illius,qui ſententiam ob
tinuit in ſui fauorem. Quod probatur ex his
quæ ſcribit Epiſcopus Couarru. in practic.
quæſtion.cap.23.numer.8.quem citat Oraſ-
cus,

cus dicta deciſione Pedemontana 25. num.
9. Et idem tradit Lancellot. poſt alios, quos
citat dicta limita. 25. num. 28. pag. 258. idem
Oſaſcus deciſione Pedemont. 20. nume. 16.
Menoch. de adipiſcend. poſſeſſio. remed. 4.
quæſt. 100. numer. 828. pag. 531. Simon de
Pretis de interpretand. defunct. volun. lib. 5.
dubitatio. 3. num. 37. fol. 529. Ioann. Gutier
rez in quæſtion. canonicit dicta quæſtio. 34.
numero. 101. pagina. 337. & faciunt ſcripta
per Tiraquell. in tractat. le mors, dict. par. 6.
& declaratio. 6. numer. 2. Et confirmatur ex
doctrina Gregor. Lopez in l. 2. titu. 14. part.
6. in gloſ. in verb. *luego*: & in verb. *proprie-
dad* vbi in ea eſt ſententia, quod in maiorati-
bus habet locum remedium dict. l. vltim. C.
de edict. diui Adriani: de quo legenda quæ
ſcribo in initio iſtius partis.

Ad iſta facit, quod licet à notorio non ap
64 pelletur, à declaratione tamen notorij † ad-
mittitur appellatio, ſecundum Speculat. in
tit. de recuſatio. §. final. verſic. hoc etiam no-
tat Abb. conſ. 100. num. 6. libr. 1. Felin. in c.
Rodulphus num. 43. de reſcrip. & alios quos
citat Lancellot. in tractat. de attenta. part. 2.
cap. 12. de attent. lite penden. limit. 9. num.
13. pag. 238. Iacob. Pute. deciſion. 371. nu-
mero. 5. part. 3. Francus in cap. 1. de officio
delegat. in 6. numero. 5. folio. 44. maximè,
quia cautela eſt, vt declaretur factum eſſe no
torium ſecundum Abbatem in cap. ad no-
ſtram, in cap. de iure iurand. & alios, vt per
Quintilianum Mandoſium in tractatu de in-
hibitionibus quæſtion. 45. numer. 4. fol. 18.
faciunt ſcripta per Falconem regula. 35. nu-
mero. 3. & deciſione. 172. & 173. Et licet à
declaratione pœnæ legis non poſſit appella
65 ri, à declaratione tamen pœnæ factæ † ab ho
mine admittitur appellatio, ſecundum gloſ-
ſam ſingularem in cap. cupienter. §. quod ſi
per viginti, in verb. priuatos. de electio. in 6.
gloſ. & DD. in cap. quia nos de appellation.
Roman. ſingul. 213. cum concordan. vt per
Rebuff. in l. ſi qua pœna. 244. pag. 1079. ff.
de verbor. ſignificatio. Antonium Capicium
deciſio. 1. num. 18. Ioann. Gutierrez conſil.
10. num. 16. Felinum in cap. cum non ab ho-
mine num. 12. ſol. 17. de iudicijs, Anton. Ga
brielem lib. 6. commun. opinio. tit. de regul.
iuris concluſ. 3. num. 58. & 59. pag. 325. Frã
cus in cap. peruenit, num. 14. ſol. 21. de ap-
pellatio. Ferrar. in pract. public. num. 13. pa
gin. 238. idem Rebuff. in cap. extirpand. §.
qui vero de præbendis, pag. 400. col. 1, & tra
dit Lancellotus in tractatu de attentat. part.
3. cap. 28. numero. 83. pag. 80. idem Rebuf.
in l. ſi qua pœna. 244. pag. 1079. ff. de verb.
ſignificat. quod confirmatur per famoſum
text. in l. eius qui delatorem. ff. de iure fiſci,
& in cap. cum ſecundum, de hæret. in 6. quę
iura docent, quod licet pœna ipſo iure im-
ponatur; requiritur tamen † ſententia decla 66
ratoria: quod latiſsimè ſcribit Tiraquel. in l.
ſi inquam. C. de reuocan. donation. in verb.
reuertatur, num. 400. pag. 543. vbi nu. 403.
tradit, an appellatio admittatur à tali decla-
ratione, ex Ancharran. in conſil. 240. & Feli
no in cap. 2. de ſponſal. Ex his fit ad propo-
ſitum; quod in caſibus, in quibus tractatur
de principali, non admittatur appellatio
ad effectum ſuſpenſiuum; admittitur tamen
ſuper † incidenti, aut emergenti liquidatio, 67
vel aliud ſimile, ſecundum Baldum in l. ſi ex
cauſa. §. nunc videndum. ff. de minorib. Fran
cum in cap. paſtoralis, in princip. de appella-
tion. Decium in l. penult. numero. 25. C. de
pact. Boſium in pract. criminal. tit. de appel-
latio. numer. 1. Contardum in l. vnica, C. de
momentan. poſſeſtion. limitatio. 1. num. 40.
Petrum Surdum deciſion. 27. numer. 19. &
plures refert Antonius Peregrinus in tract.
de fideicommiſsis, articul. 46. numer. 50. ſol.
428. Et qualiter ſententia lata † in ſucceſsio 68
ne fideicommiſsi poſsit executari appellatio
ne non obſtante, tradit Cephalus in conſilio
551. numero. 11. libro. 4. Et facit etiam l. 8.
titul. 30. libro. 4. Recopilatio. quæ ponit pro
caſu ſpeciali, quod duæ ſententiæ cõformes
datæ executentur. Et faciunt quæ ſcribit
Ioannes Gutierrez dicta quæ. 6. 34. num. 112
& 113. ſol. 338. Pro hac ſententia etiam fa-
cit dict. l. 9. titul. 7. libro. 5. Recopilation. vbi
ponitur pro caſu ſpeciali, quod ſententia lata
in tenuta in Conſilio Regali mandetur exe-
quutioni, ſecundum ordinem, & formam il-
lius legis, non obſtante ſupplicatione: ergo
in contrarium eſt ius commune, & ſic retor-
quetur argumentum d. l. ordinam. l. iut ſingu
lare. ff. de legibus, & iudex † ſecularis etiam 69
in cauſa poſſeſſoria, in qua tractatur de re-
medio dict. l. 45. Taurinæ, non poteſt cog-
noſcere de tali poſſeſſorio, ſi incidat articu-
lus an matrimonium valuerit, vt in terminis
& in ſucceſsione Comitis de Puñoenroſtro
tradit Iacob. Puteus deciſione. 361. part. 1.
pag. 115. De quo legenda ſunt quæ ſcribo ſu
pra quæſt. 15. num. 115. cum ſequent. & nu-
mer. 122. & pro opinione Iacob. Put. facit re
ſolutio vtilis, & neceſſaria in iſta materia, quę
multum proderit in litibus maioratuum, quę
circa hoc quotidie contingunt, quod iudex
ſecularis, nec principaliter, † nec incidenter 70
poteſt cognoſcere de cauſa matrimoniali,
vbicunq; difficultas eſt an matrimonium fue
rit validum, vel non fuerit, vt probatur in c.
tuam de ordine cognitionum, vbi hoc cõclu-
dunt communiter Doctores, Bart. Alex. &
alij in l. Titia. ff. ſolut. matrim. eleganter Mat
thæus ab Afflictis deciſio. 219. num. 5. Tho-
mas Grammaticus deciſ. 78. num. 5. Roman.

In conſil. 299 Epiſcopus Couarruuias in epi
tome de ſponſalib. part. 2. cap. 8. §. 3. num. 4.
fol. 122. & §. 12. numer. 3. fol. 151. Rolandus
in conſilio. 12. numer. 15. & num. 24. libr. 2.
additio Ferrar. in forma declinatoriæ iuriſdi
ctionis pag. 77. qui vitioſe Authores refert
& eſt communis opinio Canoniſtarum ſecũ
dum Iaſonem in l. quoties, num. 6. C. de iudi
ciis; & tradunt Natta in conſil. 410. numer.
10. libr. 2. Vantiut in tractatu de nullitate, ti
tul. ex defectu iuriſdictionis ordinariæ, nu-
mer. 54. pag. 244. & numer. 57. pag. 248. &
plures citat Ripa poſt Decium in l. decerni
mus, num. 17. de iudiciis, Menochius in con
ſil. 268. numer. 21. lib. 3. Ad quos omnes ad-
do Andream de Iſernia in cap. 1. §. contra-
hentium numer. 12. fol. 112. quæ ſint rega-
lia, & plures citat Ioann. Grat. Falcon re-
gula. 253. numer. 12. Hinc etiam eſt, quod
in poſſeſſorio, quod habet admixtam cau-
ſam proprietatis, non poteſt iudex ſecularis
cognoſcere, ſecundum Guidonem deciſio. 1.
Menoch. remed. 15. recuperand. poſſeſsion.
numer. 25. Amedæis de Aponte in lib. Lau-
demiorum in tit. quis ſit iudex competens
in cauſa feudali ſol. 67. col. 2. in fine: faciunt
ſcripta in deciſione Pedemontana. 55. num.
4. Epiſcop. Couarruu. in practic. quæſt. cap.
35. num. 1. Sed adhuc opinio mea magis mi-
hi placet, cum agitur de remedio. l. 45. Taur.
Et pro hoc facit quod ſcribunt Anton. de
Butrio & Abb. in d. cap. cum veniſſet, vlt.
cum notab. de reſtit. ſpoliat. dicentes: Quod
ſi habent ciuilem ingrediatur poſſeſsionem
71 vacantem, † non dicitur de nouo acquirere,
ſed continuare potius antiquam & ciuilem:
quos citat gloſſ. Pariſien. in conſuetud. Pari-
ſien. §. 30. num. 176. fol. 252. ſic in propoſi-
to cum ex d. l. Taurin. poſſeſsio non ciuilis,
ſed naturalis bonorum maioratus tranſeat in
72 proximum ſucceſſorem vocatum, † nihil no
ui iudex videtur facere, nec attentare tradẽ-
do poſſeſsionem prædicto ſucceſſori, & eſt
quædam declaratio magis quam noua diſpô-
ſitio, quæ nihil de nouo inducit, iuxta regu-
lam legis, hæredes palam. §. 1. ff. de teſta-
men. cum concordant. quæ ſcripſi in 1. part.
quæſt. 44. à num. 2. & iſta ſententia confir-
matur ex egregia doctrina Innocen. in c. bo
næ, num. 4. de appella. Paul. Caſtreo. conſil.
399. col. 3. lib. 1. Deci. conſ. 103. col. 1. & con
ſil. 460. num. 20. & aliorum, quos citat Meſia
ſuper l. Teleti. 2 p. fundament. 22. num. 1. &
2. fol. 146. qui etiam refert Bertrand. conſil.
253. num. 1. lib. 2. dicentem, quod nihil attẽ-
73 tat, † vel innouat, qui veterem poſſeſsionem
continuat, & idem Bertrand. conſ. 31. num.
2. lib. 1. & conſ. 51. num. 3. eod. lib. late An-
ton. Gabriel lib. 5. commun. opinion. titu. de
acquirend. poſſeſ. concluſ. 6. in princip. pag.
276. & tradit eleganter Paul. Caſtrenſ. qui
commuem dicit in conſ. 346. incipienti for-
ma ampliori lib. 1. quem refert & ſequuntur
Robertus Lancellot. in tractat. de attentatis
lite penden. limitat. 1. & pro hac opinione
etiam facit ſententia Bart. & Angel. in l. 2. ff.
de appellat. recipien. volentes, quod in poſ-
ſeſſorio admittitur appellatio deuolutiua,
ſed non ſuſpenſiua, & interin debet fieri exe
cutio, quod confirmat Matthæ. de Afflict.
deciſio. 269. iudices inferiores num. 3. & cõ-
firmatur ex his quæ ſcribit Rebuf. in titu. de
ſentent. executoria, artic. 1. gloſſ. 3. numer.
3. Epiſcop. Couarr. in practic. quæſt. cap. 23.
numer. 8. verſic. hinc conſtat: & verſic. pa-
ri ſane ratione, vbi tradit quod ex lege Regia
Madriti ſupra allegata fit executio non ob-
ſtante ſupplicatione propter momentaneã
poſſeſsionem, & detentationem, quę per † di 74
ctam l. 45. Taurinam transfertur. Et iſta opi-
nio confirmatur, quia cum aliquid fit ipſo iu
re, res dicitur iudicata, non ſpectatis illis de-
cẽ diebus intra quos poteſt appellari, vt vo-
lunt gloſſ. & Bart. in l. furti. §. 1. ff. de his, qui
notãtur infam. & in l. qui vltimo. ff. de pœn.
& ipſe Bart. in l. 1. ff. de re iudicat. Aretin. in
l. qui à latronibus. §. ſi quis in capitali, colu. 3.
verſ. ſed iſte intellectus. ff. de teſtam. Tiraq.
in l. ſi vnquam. C. de reuocand. donation. in
verb reuertatur, num. 426. pag. 548. Faciunt
ſcripta per Petrum Surdum deciſio. 25. nu-
me. 29. ex quo fit, quod cum per d. l. 45. trã-
ſeat ipſo iure poſſeſsio in vocatum ad maio-
ratum, licet admittatur appellatio, nõ debet
operari effectum ſuſpenſiuum. Pro quo fa-
ciunt ſcripta per Rolandum in caſu grauiſ-
ſimo ſucceſsionis Marchionatus Mõtisferra
ti in conſilio. 77. numero. 9. cum ſequenti-
bus, libro. 2. Et ad iſta etiam facit ſingula-
ris ſententia Floriani de Sancto Petro in l.
quicquid. ff. commun. prædior. vbi probat,
quod ille qui facit actum animo cõtinuandi,
non dicitur turbare, quod in iure paſcendi
probat eleganter Barthol. Socin. in conſ. 95.
numer. 20. libr. 3. Et non debet quis ſua poſ-
ſeſsione turbari, etiamſi appellatio ſit prima
facie expreſſe iuri contraria, ſecundum Bal-
dum in c. 1. §. 2. quo tempor. miles, qui refert
Ioann. Andre. in cap. paſtoralis, de officio
delegat. Notat Carol. Ruin. in conſil. 75. nu.
2. lib. 5. ad hæc faciunt ſcripta per Celſum in
conſ. 119. num. 3. cum ſequentib. vbi ſcribit,
quod in caſu d. l. 45. limitatur. l. vltima. C. ſi
per vim vel alio modo, & l. meminerint. C.
vnde vi, cũ ex dicta lege ſtatim tranſeat poſ
ſeſsio in vocatum ad maioratum: & quod ad-
uerſarius nõ poteſt dicere, quod de facto, &
ſine cauſæ cognitione fuit ſpoliatus.

Et ex prædictis omnibus & fundamen-
tis ſupra adiectis, ſcilicet, quod iuxta legem
dictam

dictam quadrageſimam quintam Taurinam
iudicia poſſeſſoria circa bona maioratus ha-
beant admixtam cauſam proprietatis. In-
fero nouam & ſingularem doctrinam,& con
cluſionem digito,vt aiunt,alligandam,quòd
ſi quis obtineat ſententiam in iudicio poſſeſ
ſorio,in illius fauorem, in qua illi detur poſ-
ſeſsio ſiue in tenuta in Conſilio Regali, ſiue
per iudices inferiores tranſactam in rem iu-
dicatam,vel in Regalibus Audientijs,prædi-
75 ctæ ſententiæ † non faciunt rem iudicatam,
in proprietate. Et huic illationi non ob-
ſtat ſententia exiſtimantium,quod ſententia
lata in iudicio poſſeſſorio ſuper legitimitate
filij conſtituis filium in quaſi poſſeſsione in
proprietate, vt tradunt Natta in conſilio
473.numer.1. 11. & 12. libro.2. Menoch.
in tractat. de præſumptionibus libro.4. præ
ſumptione.54. numer.43. fol.120. licet re-
gulariter ſententia lata in poſſeſsione non
præiudicet in proprietate.l.ſi dno.ff.vti poſ
ſidetis.l.cum fundum.§.vltim.ff.de vi, & vi
armata.l.& an eandem. §.final. ff.de excep-
tion.rei iudicatæ,tradit Menochius in conſ.
311.numero.48.libr.4. Et in iſto propoſito
eſt aliud memorabile, quod ſecundum opi-
nionem aliquorum ſententia lata in cauſa te-
nutæ transfert aliquomodo probationem ad
illum, contra quem fuit prolata ſententia,ar
gumento gloſſæ in l. ſi duo patroni. ff.de iu-
re iurand. cum adductis per Couarruuiam
in practicis cap.13.numero,4.Francum de-
ciſione 558. Decianum conſilio.15.numer.
108. Ad hæc facit,quod magis communiter
de maioratibus conſtat per ſcriptura teſta-
mentarias, & licet ſint † factæ in contra-
76 ctibus,ſortiuntur naturam vltimarum volun
tatum, prout tradit Molina libro.1. de pri-
mogenijs cap.11.numer.2. folio.89. & cap.
8. numero.21. fol.284. ob quam rationem
poteſt habere locum opinio dicentium, vt
ſupra ſcripſi,quod appellatio interpoſita in
caſu dictæ.l.vltima. C. de edict.diui Adrian.
77 appellatio † non habet effectum ſuſpenſi-
uum, ſed deuolutiuum. Quæ procedunt in
caſu ſingulari ſcripta per Matthæ. de Affli-
ctis deciſione.131.quidam conceſsit,vbi re-
fertur deciſion. Bellamer.1. volentes, quòd
ſi quidam conceſsit feudum in emphyteu-
ſim Titio, & ſe conſtituit poſsidere præca-
rio nomine Titij, & concedens petit con-
tractuum nullum declarari.& citatus fuit Ti
tius qui reuocauit precarium, & cepit poſ-
ſeſsionem fundi, lite pendente reuocari de-
bet per viam attentati talis poſſeſsio. Notat
Pariſius conſil.12.numer.108.& num.111.
lib.2. Et ſi iudex interdicat ingreſſum poſ-
ſeſsionis appellando,ſuſpenditur ſecundum
Abb.in cap.ad hæc,numer.1.fol.107. de ap-
pellation. Et animaduertant lectores ad de-
ciſionem Rotæ in antiquis.11. tit. de appel-
lation quam citat Felin. in cap.dilecti, num.
4. de maioritate & obedientia. Per quam
vult, quòd ſi ille contra quem petuntur at-
tentata, præſumatur poſsidere de iure com-
muni ex cauſa veriſimili, nõ reuocantur at-
tentata niſi ille contra quem eſt attentatum,
probaret ſe verè poſſediſſe tempore attenta
tionis. Quod eſt ſingulariter notandum ad
illos quibus fuit data poſſeſsio bonorum ma
ioratus, † non obſtante appellatione, quia 78
ſunt filij maiores, & primogeniti,vel habent
in illorum fauorem aliam ſimilem præſum-
ptionem, & vero ſimilem. Nec omitto ſin-
gularem & peregrinam doctrinam Abbatis,
ac paucis notam in cap. conſiderauimus, nu
mero. 2. de electíon. vbi per textum illum
vult, quod attentatum contra priuilegium
non eſt ipſo iure nullum ſicut attentatum cõ
tra ius commune.

Vnum etiam eſt in prædictis notatu dig-
num, quod vbi eſt dubium † quis poſsideat, 79
quicquid attentatum eſt reuocari debet, vt
poſt Innocentium tradit Alexander in con
ſil.99.numer.6.lib.6. Decius in conſil.103.
ad finem, Quintilian. Mandoſius in tractatu
de inhibitionibus quæſt.29. numer. 8. folio
12. De quo legenda ſunt quæ ſcribit Lancel
lotus in tractatu de attentatis,in præfatione
numer.101.cum ſequentibus. Et eſt etiam
mirabile quod ſcribit idem Mandoſius in eo
dem tractatu quæſtione.100. numer.10.fol.
42.vbi probat, quod continuans poſſeſsio-
nem † poſt cauſæ auocationem dicitur atten 80
tare,nec eſt omittendum, quod ſcribit idem
Mandoſius eodem tractatu quæſtione. 102.
folio.45. vbi latè tractat an iudex à quo poſ
ſit prohibere ne quis appellatione penden-
te ſua poſſeſsione turbetur, quæ eſt materia
d.cap.cum teneamur de appellatio. Et dictũ
Alexand. in præallegato conſil.99.poſt In-
nocentium in cap bonæ,num.3.de appellat.
refert Tiberius Decianus in conſil 6.nu.26.
lib.2.Qui ex dictis Authoribus ponit regu-
lam,quod quando res eſt certa & clara,quod
aliquis ſolus † poſsidet, non eſt reuocanda 82
poſſeſsio per viam attentatorum, ſecus ſi eſt
dubium, quia tunc appellatio proculdubio
ſuſpendit. Pro quibus eſt ſententia Niceni
in practica ſingularis, & quæ,vt aiunt,dabit
commodum,& honorem in tract. de concor
dantijs gloſſarum concordanc.3. nu.28. vbi
vult quòd ſi poſſeſſor cõuentus aſſerat ſe ſcri
ptum hæredem in teſtamẽto ſolenni,† & pa- 83
rem oſtendat titulum,appellare poteſt à ſen
tentia contra ſe data ex doctrina Bald. in cõ
ſil.141.libr.1.præmiſsis verbis, & idem vult
Bald.in l.vnica,nu.7.C.ſi de momenta. poſ-
ſeſsio. quos citat Menochius d. remedio. 4.
de adipiſcend.poſſeſsio.num.856.pag.124.

qui rationem poſsit ad propoſitum eorum,
quæ ſupra tractata fuerunt; quia in tali caſu
poſſeſsionis iudicium habet admixtam cau-
ſam proprietatis, quod eſt notandum pro il-
lis, qui ex vna met, & eadem ſcriptura, vel
ex diuerſis petunt poſſeſsionem bonorum
84 maioratus. Et quod poſſeſsio, † quæ data
fuit non citato poſſeſſore, debeat confirma-
ri vbicunque conſtat poſſeſſorem non ha-
bere ius, volunt Angel. & Alexand. in l. ſi fi-
nita, in principio. ff. de damna. infect. Bald.
& Salicet. in dicta l. final. C. de edict. diui
Adrian. Iaſo in l. ſi pacto, quo pœnam, in 5.
notabil. C. de pact. & alij quos citat Goza-
dinus in conſilio. 21. numero. 31. vbi hanc
vocat communem opinionem, quicquid di-
cant nouiſsimi in d. l. final.

Rurſus eſt notandum, quòd ſi in aliquo ca-
ſu ſucceſſori in maioratu eſt dāda poſſeſsio,
85 fortius debet † in ea manu teneri, & conſer-
uari, ſecundum Ancharranum in conſil. 404.
tria dubia, Alexādrum in l. ſi vnus. §. pactus
ne peteret. ff. de pact. Decium in conſil. 475.
numer. 4. Et circa ea quæ ſcripſi ſupra nume
ro 38. cum ſequentibus, quod non dicitur,
quis attentare, quando continuat ſuam poſ-
ſeſsionem animaduerto de doctrina ſingula-
ri Augustini Beroi. in conſilio. 118. num. 8.
libro. 3. vbi tradit, quod dicitur aliquis lite
86 pendente attentare, † qui ſua poſſeſsione
alio modo quam antea vtendo facit aliquid
ilicitum vel doloſum in præiudicium partis,
per gloſſam in cap. non ſolum in gloſſa ma-
gna circa medium, in verſic. dictamen ſecun
dum de appellatio. in 6. & per alia quæ addu
cit. Et an ſententia ſecunda ſit mandanda
executioni, ſi alter obtinuit ſententiam pri
mam in eius fauorem, diſputat Iacobus Pu-
teus deciſione. 480. part. 2. & lege ad id eun
dem Iacobum Puteum deciſione. 347. libr.
3. Et an poſſeſſor iuris patronatus debeat li-
te pendente in poſſeſsione tueri. Diſputat la
tè Rochus in tractat. de iure patronatus, in
verb. competens alicui. quæſtio. 23. numero
52. fol. 43. Ad quem addo ſcripta per Lan-
cellotum in tractatu de attentatis part. 2. c.
12. de attentat. appellatione pendente, limi
tatio. 15. numero. 4. pagin. 260. Et ad iſta ad-
do notabilem in propoſito Lancellot. in tra
ctatu de attentatis part. 2. cap. 12. de atten-
tat. appellatione pendente, limitatio. 2. nu-
87 mero. 13. pagin. 234. vbi tradit † quòd ſi ea-
dem ſententia iudex pronunciauit aliquos
eſſe fideicommiſſarios & manutenendos in
poſſeſsione, & appellatum fuit dicun-
tur duæ appellationes, vna in poſ
ſeſſorio, altera in pe-
titorio.

QVÆST. XXV.

*Poſſeſſor maioratus virtute ſen-
tētia viſionis an teneatur ad fru
ctuum reſtitutionem victus
in reuiſionis ſententia?*

SVMMARIVM.

Quæſtionis definitio, num. 1. 2. 3. 5. 9. 10. 11. 13. 16. 18. 19. 22. 24. 31. 33. 36. 39. 41. 43 45. & num. 32. examinatur reſolutio quæ- dam Molinæ, & num. 34. reſpondetur ad l. vlt. tit. 20. lib. 4. ordin. nou. & num. 35. ad l. 3. titu. 21. lib. 4. ordin. & num. 37. ad l. 3. tit. 7. lib. 5. Recop.

Fructus augent hæreditatem & poſſeſsionem, & pertinent ad eum qui declaratus eſt verus ſucceſſor, num. 4.

Titulus cum ad non titulum reducitur, an reuo cetur res cum fructibus, nu 6. & 27. Quid quando titulus eſt reuocabilis, num. 7.

Titulus extinctus habetur pro non titulo, nu mero. 8.

Cum quis recipit aliquid ex cauſa quæ ceſſat, reddere tenetur omne quod recepit, nu. 12.

Donatio cùm reuocatur prout ex tunc, fructus ſunt reſtituendi, num. 13.

Fructus percepti ob contractum nullum reſti- tuendi ſunt, num. 14.

Donatione tanquam inofficioſa à filio reuoca- ta, an reuocentur fructus, num. 15.

Poſſeſsionem non videtur adeptus qui eam reti nere non poteſt, num. 17.

Nemo videtur capere quod neceſſe eſt alijs re- ſtituere, num. 18.

Donatio inter viuos ſi ex aliqua cauſa reuoce- tur, fructus ſunt reſtituendi, num. 20.

Authoritas iudicis iniuſtè procedentis non ex- cuſat à fructuum reſtitutione, num. 21.

Iudicatum non dicitur quod per errorem fuit iudicatum, num. 23.

Reſciſſo principali, reſcinditur acceſſorium, nu mero. 25.

Supplicatio & appellatio inter alios effectus operantur, vt omnia in ſuo ſtatu eſſe debeāt. num. 26.

Creditor tenetur reſtituere fructus perceptos, cùm per iudicem appellationis fuit appretiū reuocatum, num. 28.

Fructus qualiter debeant reſtitui, cùm donatio reuocatur, num. 29.

Poſſeſſor bonæ fidei fructus reſtituere tenetur, quos durante lite percepit, num. 30.

Sententiam viſionis qui obtinuit, non debet cū aliena iactura locupletari, num. 38.

Fructus veniunt in iudicio poſſeſſorio. n. 40.

Dos

Dos data filiæ vltra ſummam taxatam per legem Regni cum fructibus eſt reſtituenda, nu.42.

Fructus perceptos an teneatur in proprietate reſtituere, qui obtinebit in poſſeſſorio, num. 43.

Fructus an reſtituendi quando minor agit de nullitate aduerſus contractum, numero 44.

Fructus percepti per eum, cui fuit tradita poſſeſſio per viam vltimæ voluntatis, ſi poſtea maioratus reuocetur, an ſint reſtituendi, nu. 46.

Fideiuſſor de iudicato ſoluendo an teneatur ad fructus perceptos poſt rem iudicatam, num. 47.

Poſſeſſor maioratus non ſeruans conditiones in eo appoſitas, an teneatur maioratum cũ fructibus reſtituere, nu. 48.

Vigeſimo quinto in ſecunda huius operis editione vtiliſsimum iudicaui diffinire quæſtionem ſæpiſsimè de facto contingentem, quam in prima editione ex iuſtis cauſis motus non publicaui, licèt eandem reſolutam habebã. Scimus, quod ex diſpoſitione, l. 9. titul. 7. libr. 5. Ordinament. noui ſententia viſionis data in Regali Conſilio ſuper tenuta bonorum maioratus eſt executioni mandanda, non obſtante ſupplicatione, & ille pro quo ſententia lata fuit, eſt illico mittendus in poſſeſſionem bonorum maiora-
1 tus. Eſt res diffinitione digna, † an reuocata tali ſententia per ſententiam reuiſionis victus in ea teneatur ad reſtitutionem fructuum, quos percepit virtute ſententiæ viſionis, qua in re per plures rationes, & fundamenta probabitur victum in tenuta per ſententiam reuiſionis teneri ad reſtitutionem fructuum, quæ magno cum labore iunxi.

2 Primò, ad hoc eſt caſus † memoriæ dignus in l. eum qui, §. vltimo, ff. de inofficioſo teſtament. ibi: *Idem reſpondit euicta hæreditate per inofficioſi querelam ab eo, qui hæres inſtitutus eſſet, perinde omnia ſeruari oportere, ac ſi hæreditas adita non fuiſſet.* Igitur non eſt curandum de ſententia viſionis, licèt executioni ſemel tradita fuerit, cum poſtea reuocata eſt. Et vbi apparet aliquem non fuiſſe creditorem debet reſtituere rem cum fructibus ſecundùm Felinum in cap. conſultationibus, numer. 10. de officio delegat. folio 186. per l. 1. §. hæc verba, vbi Bart. ff. ne vis fiat ei, quod eſt ad executiones malefactas. Secundò, text. in l. ſi maritus, C. de inofficioſo teſtamento, ibi: *Quod ſi iam obtinuit, vel poſtea vendicat quodcumque maritus mortis ſuæ tempore debuiſſet, tibi perhibetur, at ab ea tibi reddi oportuit*, l. dominus, ff. de vſufruct. qui ad hoc eſt ſingularis, & notabilis. Et quod per hæc iura tradit ad propoſitum gloſſa Pariſien. part. 1. conſuetud. Parien. §. 14. gloſſ. 5. numer. 32. cum ſequentibus, folio 154.

Tertiò, ex l. 45. Tauri, quæ eſt hodiè l. 8. titul. 7. libr. 5. Ordinament. noui, in ſucceſſorem in maioratu tranſit poſſeſsio ciuilis, & naturalis mortuo prædeceſſore: cum igitur per ſententiam reuiſionis in tenuta datam apparet quis debeat in poſſeſsione
3 tueri, † & declaretur quis habeat ciuilem, & naturalem poſſeſsionem, victus debet reſtituere poſſeſsionem cum fructibus, quos lucratur tantum ciuilis poſſeſſor, gloſ. in l. 3. §. ex contrario, ff. de acquirenda poſſeſsione, quam totus mundus ſequitur, cuius authoritate, inquit Antonius Gomez in dict. l. 45. num. 106. quod ſi poſſeſſor maioratus vendat rem alteri, qui eam habebat titulo, & bona fide, quod mortuo poſſeſſore fructus pertinent ad ſucceſſorem. Quod ego veriſsimum credo iuxta mentem, & verba dict. l. 45. Et ad hoc facit doctrina Bald. in cap. 1. in principio, num. 2. de his, qui feud. dar. poſſunt, vbi inquit hæc verba formalia: *Scias, quod prætor ciuiliter poſsidentem ratione poſſeſsionis, ſed ratione iuris, quod habet in re, id eſt, ratione vtilis rei vendicationis, vel vtilis publicianæ, quia ciuilis poſſeſsio eſt fieri dominum fructuum*, notat Matthæus de Afflictis deciſione 403. num. 22. Igitur ex ſola tenuta poſteà reuocata tenutarius non poteſt facere fructus ſuos, ſed eos vero poſſeſſori reſtituere tenetur.

Quartò, fructus augent hæreditatem, & ſucceſsionem, & pertinent ad eum qui declaratus eſt † verus ſucceſſor, l. non eſt dubium, 4
C. famil. erciſcund. l. item veniunt, §. fructus, ff. de peti. hæred. cum concordantibus per Lopum de fructibus, lib. 2. cap. 1. pagin. 59. facit l. 5. titul. 14. part. 6. ibi: *Si contra alguno que fueſſe tenedor de la herencia que pertenecia a otro, fueſſe dada ſentencia que la tornaſſe, deuela entregar aquel que le vencio con todas las otras coſas que huuo por razon de ella.*

Quintò, ad hoc eſt caſus † ſingularis in l. 5
filio, §. contra tabulas, ff. de inofficioſo teſtamento, ibi: *Contra tabulas filij iure manumiſſi nis pater accepit poſteà filia defuncti, quam ipſe exhæredauerat, quæſtionem inofficioſi teſtamenti rectè pertulit, poſſeſsio, quam pater accepit, ad irritum recidit: nam priori iudicio de iure patris, non de iure teſtamenti quæſitum eſt. Et ideò vniuerſam hæreditatem cum fructibus reſtitui filiæ neceſſe eſt.* Quam legem citat in propoſito Anton. Gamma deciſione 232. in fine. Per quem text. voluit Roman. conſi. 454. num. 24. quod vbicumque titulus quo

quo quis ſe tuetur,reducitur ad non titulum,
vel ſententia,cuius contemplatione rem ali-
quis poſsidebat,eſt ad irritum redacta,tene-
tur reſtituere rem cum fructibus. Vnde e-
tiam vult, quod mulier miſſa in poſſeſsionem
virtute ſecundi decreti non lucratur fru-
ctus,ſi poſteà ad irritum reducatur. Et ibi-
dem Roman. reſpondet ad omnia, quæ in
contrarium facere poſſunt. Quem referunt,
& ſequuntur Felin.in cap.cum cauſam,num.
27.de re iudi.Curcius Senior in conſil.71.
ad finem,Petrus Surdus in conſi.54 numer.
16.qui plures refert deciſio. 175. num 5.&
deciſion.26.numer.22.qui bene loquitur,&
deciſion. 45.num. 15. Segura in l. 1.§.ſi vir
vxori,ff.de acquirenda poſſeſsione, Meno-
chius de recuperând.poſſeſsione, remedio
15. numer. 638.pag.532. Qui tamen refert
Curcius Senior in dict.conſil.contrarium te
nere,& vere contrarium tenet in dict.conſi.
num.55.verſi.ex his etiam manifeſte appa-
ret,& idem quod Roma.tenent Natta conſi.
535.numer.12.Angulo in l.1.titul.5.libr.5.
Recopilat.gloſ.12.num.5.cum ſequentibus,
fol.61.Et eſt communis opinio,quod cum ti
6 tulus † reducitur ad non titulum,vel habet
ortum à cauſa irrita, & à principio contra-
ctus non tenebat, quod fructus debentur
prout ex tunc ſecundùm Amedeis de Apon
te in tractat laudemiorum, quæſtio. 39.fol.
49.colum.2. in fin.qui ad hoc refert Roma-
num in dict.conſil.454.Epiſcopum Couar-
ruuia reſolution.lib.1. cap.3. Ad quod facit
doctrina Parladorij tomo 2.§.5.quartæ par-
tis,numer.4.pag.289. vbi reſoluit,quod po
teſt fieri executio contra tertium habentem
titulum nullum, ex Barthol.in l.3.num.23.
C.de pignorib.Et materiam tractat nouiſsi-
me Ioann.Franciſc.in tractat.de baronibus,
pragmatica 1.numer 183.cum ſequentibus,
pag.57.deciſion.Pedemontan. 160. numer.
12.quæ refert ad hoc Angel in l.ſed & par-
tus in princip.ff.quod metus cauſ.dicentem,
quod quando titulus pro non titulo habetur,
quia eſt nullus, ipſo iure tenetur de fructi-
bus etiam percipiendis.Romanum tamen pe
riculoſe loquutum fuiſſe exiſtimat Pinellus
in l.2.C.de reſcinden.vendit.cap.4.numer.
10.fol 105.pro quo facit, quod bonæ fidei
poſſeſſor lucratur fructum, etiam ſi titulus
ſit nullus,ſecundùm Fanum in tractat.de pi
gnor.4.membro 45.num.11. fol.124.Bart.
in l.ſed ſi lege,§.ſi ſine,ff. de petitio.hæred.
pro quibus pondero text. notabilem in l.ſi
fructus,C.de donatio. inter virum, & vxo-
rem,quem Bald.ſummat,quod fructus perce
pti ex cauſa donationis, & conſumpti non
reſtituuntur,ſecus ſi extent.

Sextò regula eſt in iure,quod vbicumque
7 titulus † eſt reuocabilis,cuius modi eſt dona-
tio cauſa mortis,legatum,venditio cum pa-
cto adiectionis in diem, & legis commiſſo-
riæ,& ſimiles,reuocatur res cum fructibus,
l.cum qui emit,in principio, l. item quod di-
ctum eſt,l Imperator.ff de in diem adiectio.
l.is qui,§.ſi fundus,ff.quod vi aut clam,l.vl-
tra,ff. de iur. fiſci,l.1.§.1. l.quod ſi nolit,in
fine, iuncta l. cum autem.§.cum redhibere-
tur,ff.de ædilitio.edict.l.lege,ff.de lege com
miſſo.notat gloſſ. Pariſieu. in conſuetudin.
Pariſien.§.30.num.32.fol.234.Ioan.Lopi.
in rubric.de donation.inter virum, & vxo-
rem, §.69.num.12.& §.72.cum concord.
quæ omitto, & quæ ſcribit Tiraquel. in l.ſi
vnquam,C.de reuocand.donation.verbo re
uertatur,num.228. quem citat Matienço in
l.7.titul.10.gloſſ.3.num.13.folio 306.lib.5.
Recopilat.

Septimò, titulus † extinctus habetur pro 8
non titulo,l.nec vllam, §. 1. ff.de petitione
hæredi.De quo in alijs locis tracto,præcipuè
ſupra hac parte,quæſtion.55. num.188. Et
voluit in terminis Matthæ.de Afflict.deciſ.
40.num.4.in fine.

Octauo, † tenuta in eo caſu, & exequu- 9
tio illius videtur data ſub conditione,ſi non
reuocata fuerit,quo eueniente caſu habetur,
ac ſi data non fuiſſet,l. ſi quis fundum, ff.de
contrahend.emptione,l.ſi neceſſario in prin
cipio,ff.de pericul.& commod.rei vendit.l.
pecuniam, vbi Paul. & Alexand.in vltimo
notab.ff.ſi cert pets.cum concordant.addu-
ctis à Baldo in conſilio 478. quidam Franciſ
colus colum.1.num.1.lib.5. Faciunt ſcripta
per Ripam in l.vltim.C. de reuocand dona-
tionibus, num. 221.quæſtion. 66. quæ ſunt
notabilia,quem citat Quintilianus Mando-
ſius in tractat.de ingratitudine,cap.121.fol.
55. Antonium Peregrinum in tractat.de iu
re fiſci,lib.5.titul.5.num.574.pagin.293.&
num.558.Nec ius aliquod translatum fuit in
tenutarium,niſi obtenta ſententia † reuiſio- 10
nis confirmatoria,l.ei qui ita hæreditatem,l.
qui hæredi.§. vltim. ff. de condition.& de-
monſtration.l. qui abſenti, §.1.vbi Bart. &
alij,ff.de acquiren.poſſeſsione, quare inquit
Signorol.conſi.227.in quæſtione nullitatis,
colum penult. in verſiculo prætereà euen-
tus, quod defectus conditionis ſemper ha-
bet retro oculos, videlicet,ad tempus diſpo
ſitionis,per multa iura, quæ refert: & ideò
defecta conditione, † res eſt cum fructibus 11
reſtituenda,d.l.ſi neceſſario, §. quod ſi pen-
dente,l.omnia,§. 1.ff.de legat. 2. notat Ro-
ma.ſingul.538.fructus,Barthol.Sociu.conſ.
270.num.9.lib.2. Et fructus quos percepit
ille,in cuius fauorem ſententia viſionis lata
fuit,iudicantur ac ſi illos non recepiſſet, vt
in notabili caſu tradit Paulus de Caſtro in
conſ.285.viſis & ponderatis omnibus ſupra

ſcriptis, lib. 1. quem citat Stracha de mercatoribus, titul. de decoctoribus, num. 34. pagin. 465.

Nono iura noſtra dicunt, quod vbicumque aliquis recipit aliquid ex cauſa, quæ ceſ-
12 ſat, † reddere tenetur omne, quod recepit l. 1. l. 3. §. ſi liber. ff. de cond. cauſ. dat. l. ex hoc edicto, §. penultim. & vltim. ff. de alienation. iud. mutan. cauſ. fact. l. ſi vnus, §. quod in ſpecie, ff. de pact. l. cum pater, §. fidei. in 2. ibi: *Reddi magis quam dari*, ff. de legat. 2. l. cum quis, §. delegat. 2. l. cum quis, §. 10. ff. de dote prælega.

Decimo, ad noſtrum propoſitum eſt regula ſatis accomodatiſsima, quod vbicumque donatio, vel aliud quicquam reuocatur,
13 prout ex † tunc, non prout ex nunc, & ad non cauſam reducitur, fructus ſunt reſtituendi, l. cum quis, ff. de donat. cauſ. mort. l. videamus, §. idemque, ff. de vſur. l. ſi mulier, §. ſed ſi habenti, ff. de legat. 3. & hoc confirmatur ex ſcriptis per gloſſ. Pariſien. dict. §. 13. glo. 5. num. 34. Et faciunt ſcripta per Pinel. in l. 2. C. de reſcindend. vendit. par. 2. cap. vltim. numer. 45. fol. 112. Et eſt regula alia in iure,
14 quòd fructus percepti ob contractum † nullum reſtituendi ſunt, vt ex gloſ. in Authen. de nuptijs, in verbo imminere, Ancharr. & Domini. in cap. 1. de præſcrip. in 6. & alijs, probant Ahumada in l. 12. titul. 20. part. 1. gloſſ. 2. num. 13. fol. 117. & in l. 12. titul. 23. part. 1. gloſ. 5. titul. 4. fol. 120. Baeça de non meliorand. filiab. cap. 33. num. 6. & cap. 34. Ripa in conſilio 193. num. 7. Matienço in l. 5. titul. 8. gloſſ. 7. num. 6. & 7. fol. 209. lib. 5. Recopilat. De quo Angulo vbi ſupra dicta gloſ. 12. num. 14. fol. 64. vbi diſputat an reuocata donatione à filio tanquam inofficio-
15 ſa reuocentur fructus, cuius † lectura propter prædicta caute legenda eſt, & videnda quæ ſcribunt Iaſon in l. ſi hæres, num. 2. ff. de conditio. cauſa data, Ioan. Lopius in rubrica de donatio. inter virum, & vxorem, dict. §. 72. in fine, pag. 273. vbi Baraona in additio. Pinelum reprobantem, Ioann. Lopium in dict. l. 2. part. 2. numer. 11. fol. 113. Ioann. Garcia defendentem Ioan. Lopi. in tractat. de expenſis cap. 22. num. 23. fol. 121. & ad omnes addo Iaſonem in l. domos hæreditarias, numer. 3. Gregor. Lopez in l. 8. titul. 4. part. 5. in gloſ. in verbo, *En ſu vida*, verſus finem, & quod reuocata donatione non teneatur quis reſtituere fructus, tradit Nicolaus Boerius deciſion. 98. numer. 6. per l. nec vllam, §. omnibus in verbo vxor. ff. de petitio. hæreditat. & notata per Tiraquellum in d. l. ſi vnquam, verbo donatione largitus, n. 226. de quo legenda ſunt quæ in propria materia tractat vbicumque mater reuocat donationem, quam fecit in filium, an fructus filius reſtituere teneatur, Ioan. Lopius in rubrica de donatio. inter virum, & vxorem, d. §. 69. num. 11. & 12. pag. 256. & legi debet Socin. Iunior in conſil. 182. num. 10. & 25. lib. 2. Cùm igitur ex ſententia reuiſionis reuocatoria declaretur, tenutam pertinere ad alterum, & non ad illum, qui ſententiam viſionis obtinuit, & ea reuocata fuit, fructus lucrari non potuit, & res reducta fuit ad non cauſam, † prout ex tunc, & in effectu decla 16
ratur, quod mortuo vltimo poſſeſſore poſſeſsio ciuilis, & naturalis in eum tranſlata fuit.

Vndecimo, non videtur poſſeſsionem adeptus, † qui eam ita nactus eſt, vt eam retine 17
re non poſsit. verba ſunt. l. non videtur, ff. de acquirend. poſſeſsione, quam notabili propoſito citat Molina lib. 1. de primoge. cap. 19. num. 2. fol. 146. facit l. ſi quis vi, ff. eodem titulo, & l. ſequitur, §. tunc, ff. de vſucapio. & §. ſi dominus eiuſdem legis.

Duodecimo, non videtur quis † capere, 18
quod eſt neceſſe alij reſtituere, l. item ſi mortis, §. item ſi quis, verſicul. ſed ſi opponat, ff. de leg. præſtan. l. Sulpicius, ff. de dona. inter virum & vxorem, l. non videtur, ff. de regul. iur. igitur tenuta accepta ab eo, qui ſententiam viſionis obtinuit, data non videtur, & ea reducitur ad non cauſam.

Decimotertio, ex ſuperioribus longe conſtat quod ille, qui obtinuit ſententiam viſionis, iniuſte in poſſeſsionem aut tenutam intrauit, † vnde æquum videtur, quod fru- 19
ctus reſtituat quos indebite percepit, l. in ſumma, ff. de cond. indebit. ibi: *Ei qui indebitum repetit, & fructus, & partus reſtitui debent*, cum qua lege concordat l. 37. titul. 14. part. 5.

Decimoquarto, eſt text. notabilis ad propoſitum in l. cum quis, ff. de condict. ſine cauſ. ibi: *Fructus quoque*, vbi Doctores notant l. 2. C. de pact. inter emptorem, & venditorem, cum ſcriptis per Deci. in l. cum fundus, num. 4. ff. ſi cert. petat. dominum Antonium de Padilla in l. 2. num. 50. C. de reſcind. vendit. Matienç. in l. 1. gloſ. 5. num. 9. titul. 11. lib. 5. Recopilat. fol. 333. Anton. Gomez in tractatu de contractibus de donatione, num. 20. fol. 38. Et inquit gloſ. in l. generaliter, §. planè, verſiculo ex aliqua cauſa, ff. de fideicommiſſ. liberta. quod ſi donatio † inter 20
viuos ex aliqua cauſa reuocatur, ſunt fructus reſtituendi, quod commendat Iaſo in l. ſi hæres, num. 2. ff. de condit. ſine cauſ. additio. Seguræ in l. 1. §. ſi vir vxori, num. 11. ff. de acquirend. poſſeſsione, Tiraquellus in l. ſi vnquam, C. de reuocand. donat. in verbo reuertatur, num. 278. pag. 510. Sed dicta in gloſſ. in dict. §. planè ad contrarium allegat Iaſo in dict. l. ſi hæres. Et Gregorius Lopez in l. 8. titul.

tit.4 p.5.in gl.in verb. *En ſu vida*,& gl.vere
contrarium dicit.Decimoquinto,l.vxori ma
ritus, ff. de vſufruct.legat. ibi:*Reſpondi, id
quod fructuum nomine percepiſſet,repeti poſſe.*
Decimoſexto, his eſt finitima illa regula,
quod authoritas iudicis iniuſte procedentis †
21 non excuſat à fructuum reſtitutione,c.cum
cauſam,vbi Abb.vltim.notab.de officio dele
ga.& alij,quos refero in hac 3.p.q.14.à n.1.
& poſſeſsio iniuſta non releuat , vt per Re-
buffum in tracta.de pacifico poſſeſ.nu.376.
& iuſſus iudicis nō excuſat quo minus quis
dicatur turbari in poſſeſsione, ſecundùm Fa
brum in §.retinendæ, num. 18.inſtit.de.in-
terd.& ingrediens poſſeſsionem virtute de-
creti iniuſti poteſt accuſſari, & puniri de vi
turbatiua,ſecundùm Bart.in conſi.163.qui-
dam Magiſter,Bartho.Socin.conſi.18.num.
21.lib.1.Robert.à Marant.in ſpeculo aureo
13.diſtinctio.iudicior.nu.51.fol.114.
22 Ex quibus lector videt noſtræ opinioni †
non obeſſe regul.l.iuſte poſsidet. & l.Pom-
ponius,§.ſi iuſſu, ff.de acquirend.poſſeſsio.
cum in noſtro caſu ex ſententia reuiſionis
declaretur iniuſtam , & iniquam fuiſſe ſen-
tentiam viſionis : & regula dictarum legum
procedit vbicumque poſſeſsio à iudice con-
ceſſa fuit iuſta,& non eſt reclamata, aut per
ſupplicationem , vel appellationem non eſt
23 ſuſpenſa,prout in noſtro caſu . Et hæc ful-
ciuntur,quia iudicatum non dicitur, † quod
per errorem fuit iudicatum, l. non ideircò,
C.de iur.& fact.ignor notat Rebuſ. tomo 1.
ad conſti.Regias,titul.de ſupplicatio. in præ
fatio.num.15.pag.506. facit l.non putabis,
§.non quæuit,ff.de bonor. poſſeſsione con-
tra tabul.ibi:*Sed quæ rite facta eſt.*
Decimoſeptimo,cum ſententia reuiſionis
reuocet ſententiam viſionis , omnia quæ ex
24 illa ſecuta fuerunt,& executioni tradita,† re
uocari debent,& poſſeſsio habetur,ac ſi data
non fuiſſet,l.cum principalis, ff.de regul.
25 iur.& reſciſſo principali,† reſcinditur acceſ
ſorium, veluti pœna, euictio, & alia ſimilia,
gloſ.vulgata in l.ſi patronum,§.patronum in
verb.Fauiana,ff.ſi quis in fraud.patro.quam
infiniti ſequuntur.
Decimo octauo , inter alios plures effe-
ctus,quos operantur ſupplicatio,vel appel-
26 latio,eſt,vt omnia in ſuo † ſtatu eſſe debeāt,
l.1.ff.nihil nouar.appella. penden.cum con
cord.& eſt text.ſingularis ad propoſitum in
l. ſciendum, §. ſi fundum. ff. qui ſatisda.co-
gan.notat Iaſo in l.1.num.12.ff.de re iudica.
& in hac ſupplicatione tradit l.2.in fine,tit.
19.lib.4.Ordinam.noui.
27 Decimonono,vbi titulus tollitur, † poſsi-
dens tenetur ad reſtituendam rem † cum fru
ctibus,vt notat gloſ. in authen. de nupt.in
princ.in verbo imminere, latè Felin.in cap.
Rodulphus,verſic.tertio limita.de reſcript.
notat Ripa reſponſ.193.num.7. Vbi conclu
dit ſatis notanter quod ſupplementum legi-
timè debet fieri cum fructibus reuocato ti-
tulo, quem aduerſarius habebat, quod eſt no
tandum ad ea quæ ſcribo ſupra.
Ex quo confirmo ſingularem ſententiam
Matthæi ab Afflict.deciſ.188.numer. 4.vbi
reſoluit,quod ſi debitor cuius bona vendita
fuerūt propter appretiū,à tali appretio ap-
pellauit,& per iudicē appellationis fuit tale
appretium reuocatum,† creditor tenetur re 28
ſtituere fructus quos percepit , quod quoti-
die in practica contingit . De quo legenda
ſunt quæ ſcribit doctiſsimus Barboſa in l.di-
uortio.§.final.num.51.& 52.ff.ſoluto matri
monio,tom. 1.pag. 1241. vbi non meminit
doctrinæ Matthæ.ab Afflictis,nec de alijs ſu
pra ſcriptis,quæ nullibi in iure reperiuntur:
& ad punctum quem tractat Barboſa , quod
vbicumque bona reſtituuntur debitori cum
fructibus debeat ſoluere intereſſe pecuniæ
debitæ , addo Antonium Gabrielem conſil.
33.num.10.& conſil.168.num. 94.Nicola.
Boerium deciſion.44.num. 26. Ferraram in
practica in forma libelli in actione hypothe
caria,pag.379.colu.1. Gamma deciſio.232.
num.5. & hodie additionator deciſion.234.
qui refert Sforciam conſi.41.lib. 1.Et legen
dus eſt idem additionator deciſion. 40. Et
qualiter donatione reuocata † fructus de- 29
beant reſtitui , tradit latiſsime Thom.San-
chez in tractat.de matrimon. lib. 6.diſputa-
tione 16.num.1 cum ſequentibus,pag.953.
Pro quo facit quod ſcribit Rebuf.tomo.2.ad
conſti.Regias,ti.de reſciſsione contractuum
in præfatio.num.4.pag.158.vbi ponit regu
lam,quod quando contractus eſt nullus,vti-
litas eſt de iure,quod emptor,vel alius tene-
tur fructus reſtituere. Quem citat Amedei
de Aponte in dict.tractat.laudemiorum,fol.
49.col.2.
Vigeſimo,regula tuta eſt , quod quilibet
etiam bonæ fidei † poſſeſſor reſtituere tene 30
tur fructus , quos litependente percepit,l.
certum,C.de reiuendica.l.2. C.de fruct. &
liti.expen. cum concord. Vigeſimoprimo,
ad hoc pertinet doctrina Peraltæ in l.om-
nia.§.fundum,num. 8.pag. 338. ff.de legat.
2.exiſtimantis,quod ſi ſecundo loco † voca- 31
tus ad maioratum occupauit bona pertinen-
tia ad alium primo vocatum,tenetur reſtitue
re maioratum cum fructibus.
Ex qua doctrina,& ex ſuperioribus,& in
ferioribus dubito de reſolutione doctiſsimi
Molinæ lib.3.de primogenitura,c.13.num.
69.fol. 305. vbi dicit, † quod nunquam vi- 32
dit in iudicio tenutæ facere condemnationē
fructuū,licet in iſtis interdictis ſit faciēda fru
ctuum reſtitutio, In quo pūcto animaduerto
domi-

Digitized by Google

dominos iudices ſupremos Conſilij Regalis,
vt non omittant facere cōdemnationem fru-
ctuom in iudicio tenutæ. Ad quod ſunt plu-
ra iura,& authoritates,& lites nouæ excuſan
tur. Et faciunt quæ ſcribo ſupra q.22.

Vigeſimoſecundo,inquit Rebuf.tom.1.ad
conſti.titul.de ſupplica. in præfat.num.24.
33 pag.508.quod ſi quis † obtinuit ſenrentiam
in ſui ſauorem,quæ fuit executioni manda-
ta,ſi pars contra quam fuit lata, ſupplicatio-
nem interponat,& obtineat,eſt coodemnan
dus aduerſarius ad reſtitutionem rei cum fru
ctibus perceptis à tēpore arreſti lati. Quod
quadrat propriiſsime ad noſtram quæſtio-
nem,pro quo facit doctrina Matthæ.de Affli
ctis dict.deciſ.188.

Vigeſimotertio,prædictis non obſtat l.vl
tim.titul.20.lib.4.Ordinam.noui,qua ſanci-
tum eſt,quod vbi in Regalibus Chancellarijs
34 ſunt duæ ſententiæ conformes † laiç execu-
tioni mandentor,datis fideiuſſoribus, quod
ſi fuerint reuocatæ, reſtituetur res cum fru-
ctibus,& l.3.titul.21.lib.4. Ordinam.noui,
quæ idem ſanxit in ſententia arbitraria,quia
sion ex eo quod illæ leges in iſtis duobus ca
ſibus id diffiniunt(quod non fecerunt in no
ſtro caſu) tollitur vis, & poteſtas omniom,
quæ dicta ſunt,ſi legiſlator hoc omiſit in cu-
ria,vel obliuione,quinimo ad ſimilitudinem
illarum legum arguere poſſumus in noſtro
caſu.Et quis dicit,quod in caſu legis Toleti,
35 quæ eſt hodie † l.3.titul.21.lib.4.Ordinam.
ex eo quod dicta lex ſpecialiter non diffini-
uit,quod creditor det fideiuſsionem,quod ſi
ſententia primi iudicis fuerit reuocata,fru-
ctus reſtituet,quod nihilominus ſi ſententia
fuerit reuocata,non condemnabitur ad reſti
tutionem fructuum perceptorum ex re,quę
ob debitom vendita fuit,& illi tradita,quod
36 quotidie videtur.Et quod quis teneatur reſti
tuere † fructus quos percepit virtute decre-
ti,in qua fuit adiudicata poſſeſsio propter
aliquod debitum,etiam pro parte debiti qui
debetur,tradunt Matthæus ab Afflictis de-
ciſi 218.ad finem,Barth.& Iaſon in l.ſi non
ſortem,§.ſi centum,ff.de cōdict.Et alij quos
citat Menochius de retinend. poſſeſsio.re-
medio 1.num.26.pagin.165.Ad quæ addo,
quod eleganter tradit Petrus Barboſ. in di-
uortio.§.final.nume.52.pag.1241.ff.ſolut.
matrimon.vbi reſoluit, quod ſi facta vendi-
tione ob debitum res reddatur debitori ex
gratia fructus eidem reſtitui non debent,ſe-
cus ſi ex iuſtitia,& allegat Paulum de Mon
tepico in l.poſt contractum,num.103 ff.de
donat.Bolegninum in l.2.C. ſi quis rem mi
no.Neuizanum conſ.77.num.23.Padillam
in l.2.num.23. C.de reſcindenda venditio-
ne.Ad quos addo Boerium deciſio.44.num.
26.& in conſil.23.num.10.Ferrar.in forma
libelli in actione hypothecar.pag.379.num.
1.Menochium caſu 288.num.19.deciſion.
Pedemontan.160.numer.16.quæ in praxi
notabis.

Vigeſimoquarto,eſt conſideratione dig-
num, qood d.l.9.titul.7.lib.5.eſt † exorbi- 37
tās,cum regulariter ſententia per ſupplica-
tionem ſuſpendatur, nec executioni debeāt
mandari,iuxta d.l.2.titu.19.lib.4.Ordinam.
vnde iura in cæteris rebus remanere debent
incorrecta.Et non debet † ille qui ſentētiam 38
viſionis obtinuit,cum aliena iactura locuple
tari,& fructus alienos lucrari.

Vigeſimoquinto,decretum viſionis in iſ-
to caſu † intelligitur interdum, quod lis per 39
ſententiam reuiſionis diffinitur,& eſt veluti
quoddam iudicium ſummarium,quod diffini
tiuæ,& reſtitutioni fructuum obeſſe non po
teſt,l.penult.ff.de his,qui ſont ſui,vel alien.
iuris,l.7.titul.22.part.3.Vigeſimo ſexto fa-
cit inſignis,l. vxori maritus, ff. de vſufruct.
legat.

Vigeſimo ſeptimo,in iu † dicio poſſeſ- 40
ſorio veniunt fructus, l. 1. ff. de vi, & vi
arma. & volunt Speculator. titul. de fructi
bus,& intereſ. §.1.circa finem, Ioan.Faber.
in §.retinendæ,num.14.de interdict.& nu.
20,Reboffus tom.3.ad conſtitu.Regias,titu.
de fructib.articul.2.glo.vnica, num.35.pag.
466.Menochius de retinend.poſſeſsion.re-
medio 3.num.289.pag.200. Molina libr.3.
de primogenijs cap.13.numer. 96.fol.105.
Auendañus reſponſ.6.num.4. Et citat Mo-
lina textum in l.Iulianus,l.2.§ in Fauiana in
fine,ff de vſuris,c. grauis de reſtitutio.ſpo-
liator. Iaſo in l. Gallus, §.& quid ſi tantum,
num.69.ff.de liber.& poſthum.& probatur
in l.quæſitum,§. hoc interdicto, ff.quod vi,
aut clam.& in l.quæſitum, ff.de precar. tra-
dit etiam Rebuf.in l.plus eſt,in reſtitutione
22.pag.192. ff.de verborum ſignificatio.Et
faciunt quæ ſcribit Ægidius Boſius in pract.
crimin.titul.de pluribus violentijs,num.33.
pag.313.

Et hæc omnia iuſtius procedunt, vbicum
que per ſententiam reuiſionis ſtatutum ſit
(pro vt in omnibus ſententijs videtur)quod
fiat reſtitutio † poſſeſsionis bonorum maio- 41
ratus:nam in iſto caſu ſine dubio reſtitutio
fieri debet cum fructibus, vt ſit plenaria,ſe-
cundum Bald.in rubrica, C. de fruct.ex liti.
expenſ.facit l.reſtituere 35.vbi Rebuffus l.
cum prætor 81.l.reſtituere 75.ff de verbo-
rum ſignificatione,& ſcripta per Deci.in l.
in condemnatione 133.§.cum verbum,ff.
de regul.iur.cum concord. quæ refero in 4.
part.quæſtion.23.numer.92.cum ſequenti-
bus,& reſtitutio eſt in integrum ſtatum re-
poſitio,l.quod ſi minor,§.reſtitutio.ff.de mi
nor.Faciunt ſcripta per Menochi. de recu-
perand,

petān.poſſeſ. in præludijs, num.4.cum ſeq. pag.198.

Ex quibus omnibus cōfirmatur illud quod reſoluit Baeç.in tract. de nō melioran.filiab. c.33.nu.6.cum ſeq.vbi latè probat,quod dos data filiæ vltra ſummā taxatam per legē Reg
42 ni,eſt reuocāda † cum fructibus,quo in loco aliæ rationes adducit ad noſtrū propoſitum.

Et in iſta materia non eſt omittendū,quod quotidie videbis, quod ille qui obtinuit in poſſeſſorio,in proprietate non tenetur reſtituere fructus quos percepit dum poſſedit, ſecundùm Aufrer.in Capella Toloſa.quæſ. 494.per glo.in c.cum ſuper in verbo reſtituendum,vbi Abb.de cauſa poſſeſsio.& pro prietat. & in c.ſignificauerunt,vbi Abbas in verbo recurſum de teſtib. quæ citat Nicola. Boerius in decif.340.num.7.& poſt Abb.in d.c.cum ſuper,nu.7.fol. 157.hoc tradit ibi Rebuf.pag.307.col.1. verſi.tertio ex dictis, Abbat.deciſ.Rotæ 7. in titul.de cauſa poſſeſ ſio.& proprietatis, pag.406. in noua excuſione.Et idem tradit nouiſsime Andre.Gail. obſeruationum practicarum, lib.1.obſeruatione 63.num.11. pag. 51. qui ad hoc addit Felinum in d.c.ſignificauerunt, nu.7. Alex. conſ.45.num.1.lib.3. & conſ. 159.nu.2.lib. 5. Iaſon. in §.nihil commune, l.naturaliter, num.180.ff.de acquirend.poſſeſsio.Et mate
43 riam,& præſentem † quæſtionem nouiſsime diſputat don Chriſtoual de Paz in legibus ſtyli,pag.663.licètnon perfectè tractauerit. Et quod ille qui habet titulum ſententiæ, non reſtituat fructus conſumptos, tradunt Angelus in d.l.filio, §.contra tabulas, ff. de officio.teſtam. Curci. Senior in d.conſ.71. num.15. quod vidi practicari in grandi negotio, & circa hanc quæſtionem lector videat Abb.& Felin.num.7. in c.ſignificauerunt de teſtib. Rotam deciſio. 405. in nou. Abb.in c.cum dilectus,num. 10.& in c.cum Eccleſia, num. 37. de cauſ. poſſeſ. Natta in conſi.35,num.14.& in l.vnica,C.ſi de momento.poſſeſsio.nu.164 pag.154.

Iſtis autem addere libet doctrinam Alex.in conſ.154 nu.6.lib.2.vbi ſcribit,quod quando minor agit de nullitate aduerſus contra
44 ctum,non reſtituuntur fructus † ſtante bona fide,quem citat Cald.Perei in l.ſi curatorem habens,C.de in integr.reſtitu.minor.in verbo implorare in integrum reſtitutionē,nu. 13.fol.165 Et iſtis eſt iungendum quod eleganter ſcribit Soci.Iun.in conſ.182.nu.30. lib.2.vbi late probat,quod poſſeſſor qui obtinuit ſententiam in fauorem in cauſa tenu
45 tæ,† non excuſatur poſtea victus in proprietate à fructuum reſtitutione,qui hoc eleganter tradit, & iſta etiam conducunt pro deciſione quæſtionis deciſa per Greg. Lop.in l. 9.tit.15.p.2.in glo.1.magna,col.fin.verſ.& nota vbi vult,quod fructus percepti per eū cui fuit tradita poſſeſsio maioratus per viam vltimæ voluntatis,ſunt percipiētis, ſi poſteà maioratus reuocetur, † cuius contrarium te 46
net Ioan.Gutier.de iuramento confirmatorio,p.1.c.12.nu.14.fol.52. per regulam dictæ legis cum quis,ff.de conditio.cauſa data, quod tetigi ſupra p.1.q.31.ad finem.Et pro Gregor.Lop.facit ſententia plurium tenentium, quod reuocata donatione ex diſpoſitione,l.ſi vnquam, C. de reuocand.donatio. fructus non reſtituuntur. Quos citant Nicol. Boer.deciſ.98.nu.6.Anto.Gom.2.tom.c.4. num. 21. Ioan. Grat.Faleo. regul. 150.numer.32.

Nec omitto egregium dictū Rebuf.tom. 1.ad conſtitutio.Regias, titul.de literis obligatorijs,art.5.glo.9.nu.9.pag. 132.vbi vult quod fideiuſſor de iudicato ſoluendo, vt alicui res detur,non tenetur † ad fructus perce 47
ptos poſt rem iudicatam, quod dictum trahit pro intellectu legis 1.tit.21.lib.4.Recopilatio. Azeued. ibi nu.144.fol.359.pro fideiuſſore dato iuxta legem Toleti,quod nō tenetur fideiuſſor ad reſtitutionem fructuū, quod mihi difficilimum videtur.Et aliud notabile dictum Mincha.in authent.vnde ſi parens,nu.20.C.de inofficioſ. teſtamento,vbi vult,quod ſi poſſeſſor maioratus † non ob 48
ſeruat conditiones appoſitas in maioratu cō trahendi matrimonium, vel alias ſimiles,teneatur reſtituere maioratum cum fructibus, quod refert Angulo in l 11.tit.6.num. 5.Recopilat.glo.4.fol.114. Quod eſt notandum ad ea quæ ſcribo p.1.q.24.à nu.10.& p.2 q. 4.illatio.8.in principio.Ex his autem, quæ in iſta quæſtione tractata ſunt,vtiliter agi poteſt,an commoda poſſeſsionis, de quibus tractatum fuit in principio iſtius tertiæ partis, pertineant ad eos qui habent decreta viſionis ſuper tenuta bonorum maioratus , vel ad eos qui poſsidēt alia bona tēpore motæ litis.

QVÆST. XXVI.

Poſſeſſore bonorum maioratus decedente, ob cuius obitum duo, vel tres litigantes intra ſex menſes tenutam petierunt, ſi lite iam mota alter eorum decedat, lapſus ſex menſium an excludat tertium oppoſitorem, qui in locum defuncti ſucceſsit.

SVM.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, nu. 1. 2. 5. & 7. Quid ſi poſſeſſor bonorum maioratus renuntiet in vita maioratum in filium, nu. 2.

Cùm plures ſunt gradus hæredum, ſingulis per ſe præſiniendum eſt tempus deliberandi, numer. 3.

Remotior non admittitur ſtante proximiore, numer. 4.

Nouem dies quæ dantur ad retrahendam rem venditam, an currant durante lite, nu. 6.

Actus per ſequentem in gradu factus nõ valet ante deuolutionem ad primum, nu. 7.

Negligens non dicitur ille, quem alius præcedit, nu. 9.

Nominati ſi plures ſint, an omnes ad acquirendum beneficium habeant ſimul ſex menſes, nu. 10.

Patronus ſi eligat præſentando intra tempus à iure conſtitutum, & præſentatus renunciet, an remaneat iterum patrono tempus integrum ad præſentandum, nu. 12.

VIgeſimo ſexto, non ineleganter quæritur, ſcimus, quod ex l. 9. titul. 7. lib. 5.
Recopilatio. qui prætendit petere in Conſilio Regali tenutam bonorum maioratus, tenetur eam petere intra ſex menſes computatos à die mortis vltimi poſſeſſoris, quibus elapſis, ſi alter qui prætendit ſucceſsionem eſt in poſſeſsione per dictos ſex menſes, nõ poteſt peti tenuta bonorũ maioratus in Conſilio Regali, ſed debet cognoſci in Regalibus Audiẽtijs, vt latius in d. l. cautum reperitur.
1 Pone, quod † defunctus fuit poſſeſſor bonorum maioratus, ob cuius mortem duo, vel tres litigantes petierunt in Conſilio Regali tenutam bonorum intra dictos ſex menſes, & lite iam mota, & tranſactis ſex menſibus, vnus ex illis qui litigabat, vita functus fuit, qui præcedebat in gradu, & in ſucceſsione maioratus fratrẽ, vel aliũ conſanguineũ vocatũ in eius defectum, ob cuius mortem ille frater, vel conſanguineus prætendit ſucceſsionem bonorum maioratus, & tenutam illam, quam alij prætendebant, an eidem obſtet ad talis tenutæ petitionem lapſus dictorum ſex mẽſium, in quibus poſſeſsio fuit apud alium, quæ quæſtio iſtis temporibus obuenit in praxi in dicto Conſilio Regali, & licèt plura in vtramque partem adduci poterant, magis ex
2 iure videtur, quod lapſus dictorum † ſex mẽſium non excludat hunc tertium oppoſitorem à petitiõne tenutæ per text. in l. quandiu prior, quæ eſt 3. & l. quandiu inſtitutus, ff. de acquirend. hæreditat. quarum prima: *Quandiu prior hæres inſtitutus hæreditatem adire poteſt, ſubſtitutus non poteſt.* Secunda dicit: *Quandiu inſtitutus admitti poteſt, ſubſtituto locus non eſt.* Et idem probatur in l. quãdiu poteſt, ff. eodem titul. & in l. cum in teſtamẽto in princ. ff. de hæred. inſti. & in l. ſi mater, §. 1. ff. de vulgar. & d. l. 2. §. defertur, ff. de bonorum poſſeſsione ſecund. tab. & in l. anteaquam, C. commu. de ſucceſsio. quæ omnia iura docent, quòd quandiu ſubſtitutus admitti non poteſt, quia alius eum præcedit, non currit tempus, quia iuſte impeditus eſt. Nec minus facit tex. ſingularis in l. pater filium, ff. de inofficio. teſtament. & in l. vltim. vbi gl. ff. de ſucceſſo edicto, & in l. ſi filius, verſiculo quia vero ibi interim, ff. de bonis libertorum cum concordan. vt per Tiraquellum in tractat. de primogenitura quæſt. 98. & vltim. num. 1. cum ſeqq. & l. hæres quandocumque, ff. de acquirend hæreditat. l. omnia iura, ff. de regul. iur. tradit Cæſar Lambertinus in tractat. de iur. patrona. lib. 1. part. 2. 33. articulo 2. quæſtio principal. Ad idem eſt egregius caſus in l. ſtatu liberos, §. ſi quis hæredi, ff. de ſtatu liberis. Ad idem facit text. in l. ſi plures, ff. de iure deliberan. vbi cum plures ſunt gradus hæredum, ſingulis per ſe præ
finiendum eſt † tempus deliberandi. Quem 3
textum rectè explicat ad propoſitum Caualcaous de tuto. & curato. 8. volum. tractatuum, numer. 135. fol. 341. Ad hæc fit, quòd cũ aliqui non ſunt eiuſdem ordinis, & gradus, & vocantur ad aliquid, cũ tẽporis limitatione, intelliguntur ſucceſsiue vocati, ita vt omnibus ſimul non currant tẽpora, ſed quiſque gradus habeat ſuum tempus, ſiue id tempus ſit à lege præfixum, l. ſi plures gradus, ff. de bonorum poſſeſsione, §. vltim. inſtit. eod. titul. l. vlti. C. qui admitti. c. ne pro defectu de electio. c. 2. de conceſsione præben. c. ſi pluribus de præben. lib. 6. ſiue id tempus ſit præfixũ ab homine, d. l. ſi plures ſunt gradus, d. l. quandiu, ff. de acquiren. hæredita. Et
facit regula iuris, quod † remotior non ad- 4
mittitur ſtante proximiore d. l. cum in teſtamento cum concordantib. vt per Petr. Surdum deciſio. 48. nu. 9.

His congruunt alia plura iura, & rationes,
quas eleganter ſcribit Tiraquel. † quem tace 5
re non poſſum, lib. 2. de retract. §. 2. gloſ. 1. & vnica, num. 26. cum pluribus ſequentib. pag. 874. Ad hæc facit alia regula iuris, quod impedito agere non currit præſcriptio, l. fin. §. donec, C. de iure deliberand. l. 1. C. de bon. mater. l. 1. C. de annal. exceptio. l. in rebus, C. de iur. dot. nec minus facit regula, l. contra maiores, C. de inofficio. teſtam. & põdero textum notabilem in l. quinquennium, ff. de adulterijs. Et cõducunt ſcripta per Matienç. in l. 7. titul. 11. lib. 5. Recopilatio. glo. 7. num. 17. fol. 364. & Caſtillum in l. 70. Tauri, in glo. in verb. *Del remate*, fol. 103 col. 3. tractantes qualiter nouem dies dati ad retrahendum currant. Et quod tradit Montaluus

in

in l. 13. tit. 10. lib. 3. fori, quem citat Ciſuen-
6 tes in d. l. 70. quæſtion. reſoluentes, † quod
nouem dies quę dantur ad retrahendam rem
venditam, non currunt durãte lite ſuper re
vendita. Ad idem eſt bonus textus in l. ob
commiſſa. C. de adulterijs. Ex quibus vide-
tur, quod in noſtro caſu tempus ſex men-
7 ſium † non currit illi, qui ius non habebat in
vita alterius, qui cum in gradu & ſucceſſio-
ne maioratus præcedebat, & ita iudicarem ſi
mihi contingeret. Et pro iſta ſententia con-
ducunt plura quæ ſcribit nouiſsime Caldas
Perei in tract. de renouatio. emphyt quæſt.
7. numer. 11. cum ſequentibus, fol. 49 & fa-
ciunt quæ ſcribit Pinellus in authent. niſi, C.
de bon. matern. num 46. fol. 152. Quinimò
8 actus per ſequentem † in gradu factus non
valet ante deuolutionem ad primum, vt per
regulam d. l quandiu, ff. de acqui. hæreditat.
tradit Ancharra, in conſi. 198. ſubtiliter, nu.
9 5. & non dicitur negligens † quem alius præ
cedit l. 2 § final ff. ad Tertullian. glo. in l. ne
potibus, ff qui petant tute. tradit Petrus Sur
dus diſtinctione 48. num. 6. nec minus con-
ducunt ſcripta per Tiraquellum lib. 1. de re-
tract § 1. glo. 10. num. 36. cum ſeq. pag. 233.
vbi inter alia refert l. quandiu, C. qui admitti
quę ad hoc eſt notabilis, licèt ex Tiraquel. in
dicto multa diſputationis gratia ſumi poſ-
ſint, quæ hic tranſcribere turpe iudicaui, &
ex Rebuf. in tract. de nominatio. quæſt. 17.
10 nu. 41. pag. 238. vbi diſputat ſi plures ſunt †
nominati, an omnes ad acquirendum benefi-
cium habeant ſimul ſex menſes, an vero pri-
mus nominatus ſex, ſecundus alios ſex men-
ſes, & ſic deinceps. Et iſta addenda ſunt ad
quæſtionem, quam tractat Molina in anno-
tatio. nu. 17. vbi diſputat, qualiter ſit admit-
tendus tertius oppoſitor, qui ſe opponit ad
tenutam in Regali Conſilio, & ad id, quod
ſcribit domi. Anto. de Padilla in l. poſt mor-
tem, num. 22. ſol 62. C. de fideicommiſ. vbi
reſoluit, † quod ſi poſſeſſor bonorum maio- 11
ratus renuntiauit in vita maioratum in filiũ,
& facta renuntiatione lapſi fuerint ſex men
ſes, intra quos debet intẽtare iudicium tenu
tæ in Regali Conſilio, & poſtea contendatur
ſuper tenuta, non obſtabunt litiganti illi ſex
menſes lapſi, quin poſſet tenutam intentare,
quod mihi verum videtur. Pro quo facit ſen
tentia Cardinalis in cap. fina col. 2. verſic. 2.
quæro circa de iure patronatus, vbi vult,
quod ſi patronus eligat præſentando intra
tempus † à iure conſtitutum, & præſenta- 12
tus renuntiet, remanet iterum patrono inte-
grum tempus ad præſentandum, quam do-
ctrinam reperio allegatam per Hugonem
Celſum in conſi. 52. num 1. Ad hæc faciunt
ſcripta per Tiraquellum. lib. 1. de retract §.
1. gl. 10. nu. 40. cum ſeq. pag. 234. & § 3. gl. 4.
nu. 5 pag. 410. Et hoc in loco addenda ſunt
quæ in ſingulari quæſtione ſcribit gl. Pariſ.
in 7. parte conſuetudin. Pariſienſium, §. 42.
nu. 32. fol. 300,

Finis huius tertiæ partis tractatus.

TRAC-

TRACTATVS MAIORATVVM ET MELIORATIONVM HISPANIÆ,

PARS QVARTA.

IN QVARTA parte huius operis promiſcuè agendum erit de pluribus quæſtionibus ad honorem maioratuum pertinentibus, vt iſta materia aliquam habeat perfectionem, vt egò aliqua ex parte promiſſa pręſtem: nam ex integro fragilitas humana facit, vt ſatisfacere nō poſsim; Lector accipiat hoc puſillum munus. Erit igitur in hac parte agendum de alienatione bonorum maioratus, de præſcriptione, & de alijs conſimilibus quæſtionibus, prout Lector ordinatè videbit.

QVÆST. I.

Bona maioratus, & Regni ſunt inalienabilia, & an Regia authoritaté alienari poſsint.

SVMMARIVM.

Bona maioratus ſuapte natura ſunt inalienabilia, nu. 1. 57. & 65.

Prohibio alienationis ſi in aliquo maioratu deficiat, habetur pro expreſſa, nu. 2. 31. 32.

Clauſulæ quæ ſunt de natura actus, cenſentur appoſitæ, licèt non exprimantur, nu. 3.

Contractus ſecundū illius naturam factus præſumitur, n. 4. & 24 & quæ ſunt de illius natura expreſſa videntur, nu. 7. 11. 22. 27. & 29. & quid in illius verbis, n. 9.

Sententia ſecundum naturam actus, ſuper quo interponitur, interpretatur, nu. 5.

Vbi eſt certa pœna à conſuetudine introducta, non licet ab ea recedere, nu. 6.

In conceſsione emphytheuſis illius natura attēditur, nu. 8.

Licentia ad alienandum fundum qualiter impetrata intelligatur, nu. 10.

Tacita prohibitio de non aliendndo bona maioratus reddit alienationem nullam, ac ſi expreſſa eſſet, nu. 12.

Prohibitio expreſſa alienandi quæ habeat ſpecialia, nu. 13.

Expreſſum dicitur quod tacitè ineſt ex natura verbi, nu. 14.

Maioratum qui inſtituit, videtur apponere omnes clauſulas maioratus, quæ ex legibus, conſtitutionibus, & conſuetudine competunt, nu. 15. & 36. vbi d. nu. 15. diſtinctio quædā Matientij in præſcriptione bonorum maioratus inter prohibitionē tacitam & expreſſam improbatur.

Voluntas diſponentis intelligitur ſecundum naturam rei, nu. 16.

Conceſsio feudi facta in patria, in qua ſolēt feuda alienari, præſumitur facta ſecundum talem conſuetudinem, nu. 17.

In maioratibus, & feudis eorum natura eſt cōſideranda, nu. 18.

Diſpoſitio quælibet eſt ſecundum illius naturā interpretanda, nu. 19.

Conditio ſi ſine liberis deceſſerit an habeat locū in maioratibus, nu. 20.
Certum dicitur quod eſt conſuetum, nu. 21.
Naturalia contractus ſunt qualitates innatæ ex quibus virtus contractus proficiſcitur, nu. 23.
Feudum non præſumitur pro hæredibus acquiſitum, nu. 25.
Euictio cum venit ex natura rei, an ceſſet obligatio illius, nu. 26.
Conditio quæ ineſt ex natura rei, an faciat legatum conditionale, nu 28.
Pretiū dicitur ſubſtantiale in emptione, nu. 30.
Fideicōmiſſum expreſſè factum in caſu alienationis videtur cum teſtator dicit, quod bona in agnatione ſ. ſeu familia cōſeruētur, nu. 34.
Prohibitio expreſſa, vel tacita qualis dicatur, nu. 35. & 38.
Prohibitio alienationis, ſiue cauſa expreſſa, ſiue ex rei aut perſonarū qualitate ſubintellecta, reddit prohibitionem efficacem, nu. 37.
Prohibitio facta per hominem, & per legem æquiparantur, nu. 39.
Res ſi à teſtatore ſeruari mandetur, videtur alienari prohibita nu 40.
Bona ſtabilia ſi teſtator ex pecunia & mercantys emi iubeat, videtur alienatio prohibita, nu. 41.
Maioratus qui inſtituunt, cenſentur expreſſè diſponere ea omnia, ſine quibus maioratus nō eſſet perpetuus, nu. 42.
Expreſſum dicitur quod natura verborum importat, nu 43.
Cauſa prohibendi alienationem in bonis maioratus non eſt neceſſaria, nu. 44.
Conditio tacita à lege ſubintellecta nō differt ab expreſſa, nu 45.
Gloſſa in § *fratre, verb.* Vel exteros, *non procedit in bonis maioratus, nec licet eligere ſucceſſorem ab inteſtato, nu* 46. & 49.
Succeſſores ad maioratum cenſentur vocati limitate quilibet de per ſe, nu. 47.
Bona maioratus & bona familiæ qualiter differant, nu. 48.
Mutanda non ſunt quæ ſemper interpretationē certam habuerunt nu. 50.
Verus intellectus à practica ſumitur, nu. 51.
Theorica abſque practica inanis eſt, nu. 52.
Fideicōmiſſa & maioratꝰ qualiter diſtēt, n. 53.
Cauſa teſtati regulatur à cauſa inteſtati, n. 54.
Intellectus ad text. in l. vlti. §. vlti ff. de legat. 2. *nu.* 55.
Succeſſionem ab inteſtato an includat alienationis prohibitio, nu. 56.
Fideicommiſſum poteſt in contractibus apponi, nu. 58.
Prohibitio poſita in contractu an differat à prohibitione in vltima voluntate adiecta, nu. 59.
Commiſſarius, cui à teſtatore committitur, vt filium ad maioratum eligat, poteſt grauamē alienationis iniungere, nu. 60. *Quid in melioratione tertij & quinti, nu.* 63.
Euictio an debeatur, cùm res ad primogenitum pertinet, nu. 61.
Poſthumus an intelligatur ſubſtitutus, cum viuo teſtatore filius decedit, nu. 62.
Doctrina quædam Ioann. Lop. reijcitur, cum teſtator inſtituit maioratum per hæc verba, Relinquo bona mea per viam maioratus, *nu.* 64.
Intellectus ad text. in auth. de reſt. fideicomm. §. *nos igitur, nu.* 66.
Bona maioratus qui prætendit eſſe alienabilia, manifeſtè docere debet, nu. 67. & 69.
Probatio contra regulas iuris debet eſſe magis certa quàm probatio regularis, nu 68.
Alienatio bonorum maioratus, ſiue ab ſcienti, ſiue ab ignoranti facta non valet, nu. 70.
Intellectus ad tex in l. quidam, § *fin ff. ad Trebelli. & in l. ſi hæres, & in l. fin.* § *fin. ff. de leg* 2. *nu.* 71. & 72.
Alienationis appellatione quid comprehendatur, nu. 73.
Poſſeſſor bonorum maioratus an poſſit vſumfructum conſtituere, num. 74. *an illius bona ad longum tempus locare, nu* 75.
Alienatione prohibita, hypotheca prohibita cēſetur, nu. 76. 77. 78. & 80.
Non incidit quis in pœnā cōtra alienantē bona maioratus ſtatutā ſimpliciter hypothecādo, niſi realiter tradat bona hypothecata, n. 79.
Cenſus redimibilis impoſitio an dicatur alienatio, n. 81. *Auctoris ſententia, nu.* 82. & 83.
Poſt nu. 83. inuenies alia ſummaria.

ET ante quam ad alia deueniamus, pro intellectu huius primæ quæſtionis, in qua examinabitur, an Princeps poſſit concedere licentias ad alienādum bona maioratus. † Præmittere oportet, quod bona maioratus, tam ſuapte natura (quia ſunt bona maioratus, & vinculo reſtitutionis ſubiecta) quàm ex diſpoſitionibus teſtatorum ſunt perpetuo inalienabilia, quod inuiolabiliter in Hiſpania ſeruatur, & de hoc nullus dubitat, & iure probatur in l. ſi quis ita, §. ea lege, C. de conditio nibus ob cauſam, authentica res quæ, C. communi. delegat. authentic. de nup. §. quoniam infirmitas collatione 3. & in bonis familiæ in l. peto, §. prædium, & §. fratre, ff. de legat. 2. notat Decius in conſilio 86. Socin. Iunior in conſilio 168. num. 10. lib. 2. Rebuffo tom. 2. ad conſtitutiones Regias tractatu de reciſſione in præfatione, num. 41. pag. 163. vbi tractat quando bona fideicommiſſi alienantur per contractum, vel vltimam voluntatem. & faciunt ſcripta per Iaſ. in l. filius familias, §. diui 1

diui lectura, 2. num. 139. vbi Crotus, & Loazes quæſt. 7. ff. de lega. 1. quorum dicta latius refert Epiſc. Couar. in cap. Rainaldus in principio, num. 5. & 6. de teſtamen. & per Ioan. Gutier. in l. nemo poteſt, num. 23 & 24. ff. de leg. 1. Caldas Pereira vbi hoc citat de renouatio. emphytheuſis, quæſt. 16. nu. 31. fol. 131. Carol. Ruin. in conſi. 92. num. 27. lib. 3. Surdus decif. 26. nu. 20.

2 Ex quibus primo infertur, † quod ſi in aliquo maioratu clauſula prohibitionis alienationis deficiat, haberi debet pro expreſſa, tā quia clauſula eſt vſitatiſsima, quam quia hoc eſt natura bonorum maioratus, l. quod ſi nolit, §. qui aſsidua, ff. de ædilicio edicto, l. circa l. excepto, C. locati, l. vltim. C. de fideiuſſoribus, cap. cum M. de conſtitut. cum concord. quæ refero in 1. p. huius operis quæſt. 48. à num. 17. cum alijs, & quæſt. 67. & quæ tradit Caldas Pereira d. tractatu quæſt. 18. nu. 37. fol. 162. Et infinita ſingularia ad propoſitum ſcribit Ant. Gabriel lib. 6. communium opinio. tit. de conſuetud. concluſ. 1. num. 1. cum pluribus ſequentibus, pag. 354. ad quæ conuenit reſolutio Corne. in conſi. 231. colu. 2. lib. 2. vbi vult, quod ſi ſtatuto fœminæ excludantur ſtantibus maſculis in emphyteuſi data, cenſentur excluſæ, & maſculi ſuccedunt, quia ſtipulans videtur idem quod ſtatutum vult, & idem Corneus conſil. 202. col. 2. ad finem eodem lib. & in conſil. 42. col. 5. lib. 4. Seraphin. de priuilegijs iuramenti, priuilegio 73 nu. 24. pag. 375. & clau-
3 ſulæ quæ ſunt de natura actus, cenſentur † appoſitæ, licet non exprimantur, vt per Decium in l. vt liberis, nume. 18. C. de collat. Simon de Pretis lib. 2. de interpretanda deſuncti voluntate, interpretatio. 1. dubitation. 1. ſolution. 10. num. 67. fol. 101. & contractus
4 præſumitur factus † ſecundum illius naturam, & legem, tradit latè Menochius in tractatu præſumptionum lib. 3. præſumption. 38. num. 1. cum ſeqq. pag. 322. notant Bald. in rubrica, C. de contrahend. emptio. Alex. in conſi. 21. numer. 7. lib. 5. Decius in l. quotier idem ſermo. 67. nume. 2. pag. 252. ff. de regul. iuris, vbi addit, quod verba potius interpretātur ſecundùm naturam actus, quam ſecundum qualitatem perſonæ, facientis, & gloſ. Pariſien. in dict. conſi. Alex. plures refert. Et ſententiæ licèt ſint ſtricti iuris, inter-
5 pretantur ſecundum † naturam actus ſuper quo interponitur, ſecundùm gloſſam in l. & puto, ff. familiæ erciſcundæ, & alios quos citat Aymon in conſi. 231. num. 7. & in conſi. 188. num. 2. & tradit nonanter Parlad. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. par. 4. §. 1. num. 8. pag. 278. qui refert quaſdam leges partit. quibus addo tex. in l. ſi quis reum, ff. de cuſtodia reorum, vbi ſi eſt certa pœna à conſuetudine

introducta, † non licet ab ea recedere, nec 6
eſt locus arbitrio iudicis, per quem ita voluerunt Ant. Imol. Abb. Felin & Decius in cap. de cauſis de offic. delegat. ad quod plura refert Tiraquellus vtiliſsimus ſcriptor in tractatu de pœnis temperandis in præfat. num. 4. cum ſequentibus, qui noſtram concluſionem multum confirmant Felin. in c. inter cæteras, nu. 11. fol. 78. de reſcriptis. Et quod in pœnia conſuetudo attendenda ſit, tradunt idem Felin. in c. inquiſitionis de accuſa. Ant. Gabriel titu. de conſuetudine concluſ. 1. nu. 44. & alij plures, quos citant Roland. in conſ. 4. nu. 20. & in conſ. 67. num. 34. lib. 3. & pro Anton. & alijs eſt bona lex 5. in fin. tit. 18. p. 1. ibi: *E la pena de tales ſacrilegios, como dize en eſta ley, es en aluedrio del Iuez, acatando toda vía qual es el hombre, y el otro a quien fue hecho, y el lugar donde lo fizo: e ſegun eſto deuele mandar pechar mas, o menos: pero ſi coſtumbre fueſſe en aquella tierra, o en aquel lugar donde acaecieſſe tal fecho quanto deue pechar, aquello deue el juez guardar, e mandar que lo peche.* Et facit l. 10. tit. 29. p. 7. quam cito p. 1. q. 48. nu. 79. & ſemper videntur ex
preſſa illa quæ ſunt ex natura † contractus, l. 7
cum quid, vbi DD. præcipuè Dec. nu. 6. ff. ſi certum petatur, cum concordantibus, vt per Petr. Surd. decif. 220. nu. 27. quod in conceſ
ſione emphyteuſis ſemper † attendatur natu 8
ra illius, tradit Cald. Perei. in tract. de nomin. ad emphyteuſ. quæſt. 23. nu. 34. fol. 370 Ripa in tractat. de peſte in parte de priuilegijs communitatum, nu. 57. fol. 4. Roman. conſi. 290. nu. 6. Felician. de cenſib. lib. 1. c. 4. nu. 10. fol. 51. & pro prędicta illatione facit l. pacta conuenta, ff. de contrahend. empt. l. non dubitatur, C. de quęſtionibus, l. ex empto in principio, ff. de actio. empti. l. 1. poſt principium, ff. de rerum permut. l. in vendendo, ff. de contrahend. emp. l. ſi duo, §. ſi quis iuraue rit, ff. de iureiurand. l. 1. & 2. ff. de euict. l. vlt. ff. de condict. cau. data, l. 32. tit. 5. p. 5. Et confirmo, quia cōceſsio emphytheuſis cenſetur conceſſa ſecundum conſuetudinē Eccleſiæ, vt volunt Angel. in authent. de non alienandis, §. emphytheuſim, & in l. 2. C. de iure emphyteutico, & alios quos citat Alexand. in
conſi. 124. nu. 24. lib. 5. & † ſemper verba ſe 9
cundum naturam contractus accipi debent, l. ſi ſtipulatus, ff. de vſur. l. damni infecti, §. eum autem, ff. de damno infecto, notāt Bart. in l. ſtipulatio iſta in principio, ff. de verborum obligat. Iacob. Minſinger. ſingul. obſeruat. Centuria 1. obſeruatione 54. numer. 4. pag. 407. facit l. circa, & l. excepto, C. locati. cum concordantib. vt per Cald. Pereiram in tract. de renouatione ad emphytheuſim, q. 18. nu. 37. fol. 162.

Ex quibus fit, quod licentia ad alienan-

10 dum fundum intelligitur † impetrato aſſenſu domini,& quod non poſsit alienare,quia ſic eſt donatura actus , vt ex Alexandro in conſi.106.colum.2. libr. 4.tradit Matthæus ab Afflictis deciſione 308.num.21.Et naturalia contractus dicuntur illa quæ tacitè ve-
11 niunt † ex natura actus ſecundùm gloſſam in l.pacta conuenta,ff.de contrahend.empt. & alia plura quæ refert Anton.Fabus in tractatibus de pignoribus part.3.membr.1 nu. 26.& de materia quæ ſint naturalia contractus multa refert Aluarus Valaſc.de iure emphytheut.q.4.num.10. ad quem addo in tractatu de pignoribus,4.p.principali,num.31. fol.76.& plura quæ ſcribo p.1.q.48.

Ex quibus infertur, quod tacita prohibi-
12 tio † de non alienando bona maioratus,reddit alienationem ipſo iure nullam , perinde ac ſi expreſſa fuiſſet , quia hoc eſt ex propria natura bonorum maioratus, licèt alias ſola prohibitio alienandi expreſſa reddat alienationem ipſo iure nullam,non tacita , ſecundùm gloſſam in l.cum pater,§.libertis in gloſſ. 1. vbi Bart. & alij , ff.de legatis 2.notant Doctores in dicta l.ſi filius familias,§ diui,præcipuè Bart.colum. 2. Loazes colum. 56.verſicul.item aduertendum eſt. Ripa nu. 47.fol.27. Et alij quos refert Tiraquell.de legibus connubial. in gloſſ. 7. in verbo exprez,num.57.folio 307 notat Pinellus in l. 1.part.3.nu.65.C. de bonis maternis,Ioan. Lopius in rubric. de donationibus inter virum,& vxorem,§.13.numer.7.pag 45.Roland.in conſi.7.num.76.lib.3.vbi diſtinguit inter ignorantem,&ſcientem,Petra de fidei commiſsis,artic.2.num.2 pag.30.Et prohibitio expreſſa alienandi nonnulla habet ſpe-
13 cialia,† quæ eleganter ſcribit Zanchus in l. hæredes mei,§.cum ita,ff.ad Trebellia.part. 5.numer.110.cum ſequentibus,pag.238.ad quem addo Carolum Ruinum in conſi.214. num.13.lib. 1. & doctrinam neceſſariam in iſta materia,quod dominium rei legatæ tacite non tranſit recta via in legatarium ſecundùm Bart.& alios in l.ſeruum filij,§.primo, ff.de lega.1.cum concordantibus,vt per Tiraquell.in legibus connubialibus gloſ.5.nu. 83.Menochi.in tractatu de præſumptionibus,lib.4.præſumptione 143.num. 15.folio 261.& aliquas differentias inter vocationes expreſſas & tacitas tradit Portius in conſil.
14 322.num.6.cum ſequentibus.† Et pro hac ſubillatione facit , quod expreſſum dicitur, quod tacite ineſt ex natura verbi illud importantis,ſecundùm Angelum in l.prætor, per text. & gloſſam ibi , ff. de noui operis nunt.vbi Alexand.& Iaſ.eundem Angel.in conſil. 17.Comes Brandulius columu.penultim.& in conſilio 331. pro conſultatione, columu.vltima,in quibus locis dicit Angelus in ſubſtitutione breuiloqua omnes ſubſtitutiones in ea contentas eſſe expreſſas,ad quod concordantes refert Tiraquell. vbi ſupra numer.1. cum 2.ſequentibus , & num.84.& 85.& faciunt quæ ſcribo in principio 2.part.à numer.1. poſt Epiſcopo Couarr.reſolutionum lib. 3.cap.5.ad quem concordantes citat Matienço in l.1.gloſſ.7.nu. 1.fol.167.lib 5.Recopila.vbi ex Ioan.Lop. Anton. Gomez & alijs ponit regulam,† 15
quod eo ipſo,quod quis facit maioratum videtur apponere omnes clauſulas maioratus, quę ex legibus,conſtitutionibus,moribus,& ex conſuetudine competunt maioratibus.

Ex quibus & ſuperioribus dubito de eo quod tradit idem Matienç.in l. 8 tit.7.lib.4. Recopil.num.24.fol.191.vbi in materia præſcriptionis bonorum maioratus diſtinguit inter prohibitionem tacitam & expreſſam, quod caute legendum erit , & recte quadrat regula legis non recte,C.de fideiuſ. & l.3.ff. de lega.1.cum ſimilibus,& ibi per DD.& doctrina Oldrald.in conſi 243.factum tale eſt, colu.2.vbi vult, † quod voluntas diſponen- 16
tis intelligitur ſecundum naturam rei,notat & confirmat Aymon in tract.de antiquitate tempo.p.4.nu.222. fol.339. & inquit idem Oldrald.in conſi 259.in 2.dubio,quod conceſsio feudi facta in patria, † in qua ſolent 17
feuda alienari, præſumitur facta ſecundum talem conſuetudinem:eſto quod de eo nihil dictum ſit , confirmat Pariſi.conſi.13.num. 30.lib.1.Cephal.in conſi.665.nu.50.& 51. lib.5 poſt Alexand.in l ſed ſi hac,§.liberos, nu.5.ff.de in ius vocand.vbi volunt , quod ſi conceſsio feudi ex verbis concipere poſsit fœminas,tamen propter naturam feudi videntur maſculi vocati. Ex quibus infertur, quod in omnibus caſibus in quibus tractatur de † maioratibus,tam quoad ſucceſsionem, 18
quam quoad alia,in primis eſt conſideranda natura bonorum maioratus, quod eſt conſideratione dignisſimũ,& idem quod Cephal. voluit Abb.ab illo non relatus in c.dilecti, nu.22.de arbitrijs,quem citat Ant.Gom.in illa materia maioratum in l.40 Taur.nu.6. facit l.1.§.1.ff.de offic.procura.Cæſaris,& l. ſi ſtipulatus,§.virum,ff. de damno infecto, quæ iura citat Aym in c4ſ.185.nu.5.ad probandum,quod quælibet † diſpoſitio eſt inter- 19
pretanda ſecundũ illius naturã.Ex quibus cõfirmo ſingularem in iſta materia doctrinam Epiſc.Couar in pract.38.q.n.11.verſ quod ſi dixeris,vbi vult,quod licet inter tranſuerſales non habeat locũ conditio † ſi ſine liberis deceſſerit,de qua in l.cum auus,ff.de con- 20
dit.& demonſtra.fallit in maioratibus propter eorum naturam,faciunt traditam per Molinam libr.1. de primogenijs,cap. 6.& illud dicitur certum,† quod eſt conſuetum,gloſ. 21
in

In l. quid ergo,§.pœna grauior,ff.de his qui
notantur infamia, Auendañus 5. parte de e-
xequendis mandatis Regijs, cap.1.num.14.
fol.7. Et hoc tenendum videtur per ratio-
nes prædictas,licet contrarium teneat,Mo-
lina.lib.4.de primogenijs,cap. 1,num.3.fol.
113.Iſta mea opinio confirmatur, quia ea,
22 quæ ſunt de natura contractus,& ſubintelli-
guntur ex ſolo contractu , † ac ſi expreſſa
fuiſſent,l.2.l.ſi in venditione,ff.de quæſtio.
l.non dubitatur,C.eodem titul.l.ſi maior,C.
23 de communi.rerum alien facit, quia natura-
lia contractus ſunt † qualitates innatæ . Ex
quibus virtus contractus proficiſcitur,& ſem
per ineſſe videntur, niſi pacto tollantur,ſe-
cundùm Baldum in prooemio feudorum,
numer.46.Corraſi.libro 3.miſcellanearum,
cap.10.num. 4. Zaſ. lib.5.ſingularium re-
ſponſorum cap.12.num.5.quos citat Meno
chi.conſi.37.num.21.vbi alia huc pertinen-
tia ſcribit , & contractus præſumitur factus
24 ſecundum † eius naturam,l.quæro,§.inter lo
catorem,ff.locati , notat & confirmat Me-
nochi.in tractatu præſumptionum, libr.3.
præſumptione 36.num.1. pag.322. & libr.
3.præſumptione 109.numer. 11.pag.402.
idem Menochius libr.6.præſumptione 50.
numer. 1.cum ſequentibus, fol. 66.hinc eſt,
25 quod cum feudum ex ſua natura non tranſ-
eat † in hæredes , non præſumitur acquiſi-
tum pro hæredibus, vt poſt alios tradunt O-
ſaſcus deciſ.Pedemonta. 161.num. 12.Me-
nochium eodem tractatu præſumptionum,
lib.3. præſumptione 47. d.numer. 14.pag.
333.qui idem ſcribit in emphyteuſi Eccle-
ſiaſtica. His eſt ſimile, quod quando euictio
26 venit ex natura rei ceſſat † obligatio euictio
nis ſecundùm gloſ.& Baldum in l.ſi familię,
ff.familiæ erciſcun.& alios, vt per Menoch.
in conſ.87.nu.78.lib.1.& in d.tractatu præ
ſumptionum lib.3.pręſumptione 518.num.
11.pag.456.& id dicitur expreſſum,quod
27 tacite ex natura diſpoſitionis † colligitur ſe-
cundùm Ancharranum in conſ 393. viſa di
ligenter Gratia.num.3.quod includitur ſub
natura verbi expreſsi,& iuris communis in-
terpretatione declaratiua , vel extenſiua,&
condictio quæ ineſt ex natura rei non facit
28 legatum † conditionale, ſecundùm Bart.in
l.conditionis extrinſecus, ff. de condict. &
demonſtra.num.1.Manticam de coniectura
ta mente defuncti,lib.10.tit.6.n.6.pag.440.
Et id quod ineſt ex natura contractus non
29 eſt † neceſſe exprimere,ſecundùm Andreã
de Iſernia cap.1.num.36.in verſ.nec eſt alia
iuſtior , quæ ſit prima cauſa beneficij amit-
tend.Ioan.Franciſcum de Ponte,in notabili
caſu,conſ.64.num.26 qui hoc tradit in no-
tabili caſu,& ibi num.21.tradit,quod natura
contractus eſt qualitas innata à principio ge
nerationis ipſius,ex Bald.in præludio feudo
rum diuiſion.4.& idem vult Bald.in l prola
tam,C. de ſententijs, & interlocut. omniũ
iudicum;quem citat Vantius in tractat. de
nullitatibus,titulo de nullitatis defectu nu-
mer. 9.pag.621.vbi tradit,quod in emptio-
ne dicitur ſubſtanitale † pretium,& ſemper 30
continetur quod eſt de natura contractus ſe
cundùm Oldrald.in conſi.139.nu.52.& le-
genda ſunt quæ ſcribo in principio ſecundę
part.Et facit quod vult Franciſcus Mantica
lib.11.de coniecturata mente defuncti,titu.
10 num.30.pag.518.vbi ponit regulam ge-
neralem , quod in bonis prohibitis alienari
tantum operatur † tacita prohibitio,quantũ 31
expreſſa,per regul.l.3.ff.de leg.2.& l.3.C.
de fideiuſ.

Ex quibus lector omnino notabit , quod
omnia quæ Zanchus ſcribit in d.§.cum ita,
d.5.part. eſſe ſpecialia in prohibitione ex-
preſſa † alienandi,vendicat ſibi locum in bo 32
nis maioratus,licèt tantum quis ſimpliciter
dicat , quod facit maioratum , licèt nihil vl-
tra dicat,nec caueat.Iſtis conuenit doctrina
Iul.Clar.in pract. crim.quæſt. 78.num.10.
pag.344.vbi reſoluit,quod licèt teſtator nõ
prohibeat in fideicommiſſo ab eo facto bo-
norum alienationem,ſed tãtũ dicat,quod bo
na † in agnatione, ſiue intra familiã,conſeruẽ 33
tur,eſt idem ac ſi expreſſe factum fuiſſet fi-
deicommiſſum in caſu alienationis. Quæ au
tem ſit prohibitio expreſſa, & † quæ tacita, 34
traditur per Paul.in d.§.diui, Carol.Ruinus
conſ.135.numet.8.lib.2. quæ lector videat.
Vnam autem notabilem differentiam inter
bona prohibita alienari,† expreſſe, vel taci- 35
te,tradit Epiſcop.Sarmient.in l.vnum ex fa
milia,§. ſed et ſi fundum, num.5.ſol.179.&
quod ex eo ſolo,quod quis dicit ſe facere ma
ioratum , videatur prohibere alienationem
bonorum,† apponere clauſulas ordinarias,rè 36
ſoluit in ſpecie dominus Ant.de Padill.in ru
bric.C.de fideicommiſ.nu.51.fol.5.pro qui-
bus facit etiam ſententia Bart.in l.filius fami
lias,§.diui,ff.de leg.1.vbi vult, quod prohi-
bitio alienationis , ſiue cauſa expreſſa , ſiue
ex rei,ſeu perſonarum † qualitate ſub intel- 37
lecta,reddit prohibitionẽ efficacem,vbi Iaſ.
num.8.& nu.26.lectura 1. cum concordan-
tibus, vt per Tiraquel.lib.5.de retract.in præ
fatio.Peralt.in l.3.§.qui fideicommiſſam,nu.
30.ff. de hæred.inſtit. Molina lib.5.de pri-
mogenitura,c.6.nume.32.fol. 46.& prohi-
bitio expreſſa † dicitur , quando illa eſt in 38
diſpoſitione ,vt prohibeo alienationem:ta-
cita quando ponitur in conditione , vt quia
dicatur prohibeo alienationem, quod vo-
luerunt Paulus de Caſtro in dicto. §. diui,
Carolus Ruynus in conſilio 131. nume-
ro 9.libro 2. Et quod prohibitio facta per

39 hominem,& per legem æquiparentur,† pro
batur in l. fin. C. de rebus alienis, quam ad-
hoc expendit in dict. §. diui, quem citat
Petra de fideicommiſsis,quæſtion.8.numer.
424.& hic eſt addendum, quod quando te-
ſtator mandat rem aliquam ſeruari,vel con-
ſeruari,videtur prohibere eam rem aliquo ti
tulo alienari,& eius venditionem,l.pater fi-
40 lium,§.ibi nulla ex cauſa alienet,† ſed con-
ſeruet ſucceſsioni ſuæ,ff.de legat.3.glo.iun-
cto text.& ibi Cæpola nu.22.in l.ſi contra,
ff.de vſucap.pro emp.

Et ibi alia ad propoſitum iſtius materiæ
adducit, & ſi teſtator iuſsit,quod bona ſta-
41 bilia emerentur † ex pecunia,& mercantijs,
cenſetur prohibita alienatio talium bono-
rum,l.Titio centum in principio,ff de códi.
& demonſtrat.notant Barthol.Socin.conſi.
249.materiam,num.27.libr.2.& pro ſingu-
lari Cateli.Cota in ſuis memorabilibus,ver-
ſicul.teſtator legando, Simon de Prætis lib.
4.de interpretanda defunctorum volun-
tate dubitatione 4 num. 75.folio 453.quod
reputo in practica ſingulare,& cum ad con-
ſeruationem bonorum maioratus conueniat,
vt non ſolum cenſeatur prohibita alienatio
bonorum tacitè,ſed expreſsè ob differẽtias
quas(vt prædixi)Doctores faciunt inter pro
hibitiones expreſſas, & tacitas de non alie-
nando,il.i qui faciunt maioratus cenſentur †
42 expreſſe diſponere illa omnia, ſine quibus
maioratus non eſſet perpetuus,vt poſsit in-
tercidi, & perdi, iuxta regulam ſingularem
textus in l. 2. ff. de iuriſdictio.omnium iud.
cum materia,& hęc eſt mera veritas,& ſpe-
cialiter ſub hoc verbo maioratus veniant om
nia,quæ ſunt de natura bonorum maioratus.
Ex pluribus probat Molina in libro de pri-
mogenijs cap.3.numer.2.cum ſequentibus,
folio 13.& cap. 4. num. 14 & 55.folio 20.
& capit.6.per totum, in quibus locis tradit
longe diſtare bona familiæ à bonis maiora-
tus,& pro iſtis etiam pondero Regiam l. 6.
titul.3.part. 6. in verſiculo, *Eſto es*,ibi:*Eſto
es,porque ſoſpecharon los ſabios antiguos; que
el fazedor del teſtamento auia dicho todas las
palabras que deuen dezir,è eſtablecer el here-
dero,como quier que no ſi ſalraſſen alli eſcri-
43 tas*.Et expreſſum † dicitur,quod natura ver
borum importat, ſecundùm Bart. in l.fide-
iuſſor,§.meminiſſe,ff. de legatis 1.& in l.v-
xorem,§.agri plagam,ff. de legatis 3. Iaſon
in l.1.numer.72.ff.de legat.1.Carolus Ruy-
nus conſi.64.num. 10.lib 1. & in conſi.76.
num.14.& 132.num.4.quos Tiraquel. citat
glo.6.num.84.

44 Secundo infertur † quod in bonis ma-
ioratus adhoc vt prohibitio alienationis ſit
efficax, non eſt neceſſarium, quod teſtator
cauſam in prohibitione alienationis adijciat,
quia eo ipſo quod bona relinquit titulo ma-
ioratus,videtur motus pluribus cauſis, quæ
in ſucceſsione maioratuum concurrunt,qua
rum quælibet ſufficit ad iuſtam cauſam pro-
hibendi alienationem,vt conſtat ex his quæ
abundantiſsime tradunt Doctores in d.§.di-
ui,vnde inquit Peralta in d.§.qui fideicom-
miſſam,num.38.pag. 170. ff.de hæred.inſt.
quod cauſa alienandi dicitur expreſſa quan-
do prohibitio fit cõtẽplatione maioratus,
vbi addit, quod per prohibitionẽ alienatio-
nis factam in conſtitutione maioratuum,cẽ
ſetur prohibita detractio Trebellianicæ, &
hæc illatio multum refert pro intellectu ſin-
gula.l.44.titul.5.par. 5. cuius noſtri Hiſpa-
nij non ſunt memores. Et pro ſententia Pe-
raltæ,& noſtra illatione,eſt notabilis lex,cu
ius ipſe non meminit 6.tit. 11 p.6.vbi Gre
gor Lop.in gloſ.in verb. *E a ſus herederos*,&
hoc iſtis non relatis tradit Molina libr.1.de
primog.c.6.num.30.fol. 46. & pro iſta illa-
tione,& omnibus ſuperioribus facit cõcluſio
ſingularis, quod conditio † tacita à lege ſub 45
intellecta non differt ab expreſſa,ſecundùm
Alexand. in l. ex facto, §.ſi quis rogatus in
1.numer.11. Herculanus ff. ad Trebellian.
Corneum in l.generaliter, §. cum autem,C.
de inſtituti.& ſubſtituti. Socinum,Decium,
Acoſtam,& alios quos citat Menochius in tra
ctatu de præſumption.libr.4.præſumption.
89.num.59.fol.160.ad quem addo,quod in
notabili caſu tradit Antonius Peregrinus in
tractatu de fideicommiſsis, artic. 15.nu.42.
fol.141.Et confirmo etiam,quia tacita condi
tio tantum opperatur quantum expreſſa,
vt tradunt Decius in l. in omnibus, num.5.
ff.de regulis iuris,Socinus Iunior in conſ.
121.num.57.& in conſ.172.num.14.& 15.
lib.4.quos citat idem Peregrin.art.43.num.
19.fol.194.

Tertio † infertur,quod in bonis maioratus 46
non procedit gloſ. in d.§.fratre in verb.*Vel
extero*,quæ tenuit, quod prohibitus alienare
bona extra familiam poteſt in eiſdem bonis
hæredem inſtituere,qui futurus erat legiti-
mus ſucceſſor abintellato,cui ſimilis in l.pa-
ter,§.Iulius Agrippa,ff.de legat.3.quàm di
cunt ſingularem, & ſequuntur plures,quos
refert Epiſcop. Couar.vbi ſup.cui adde Iaſ.
in l.voluntas, nu.8. C.de fideicommiſ. & in
conſ.4.& 220.lib.1.& conſ.96. lib.4. Tira-
quel lib.1.de retractu,§.26.glo.1. nu 3.latè
Alexan.in conſi.59.lib 3.vbi gloſ Pariſien.
numer.1.alios concordantes refert Barthol.
Socinus in conſi.227.lib.2.Antonius Gam-
ma deciſione 193.& 206.Ioan.Grattian.Fal-
con.regul.301.quia in bonis maioratus non
licet poſſeſſori maioratus, nec ſucceſſo-
rem abinteſtato, nec alium quamlibet non
vocatum ſecundum diſpoſitionem teſtantis
eligere

eligere ad ſucceſsionem maioratus, quod in-
dubitatiſsimum eſt, & conſtat ex his, quæ
ſcribit dominus Antonius de Padilla in d. l.
voluntas, nu. 13. cum alijs, & probatur, quia
47 omnes ſucceſſores cēſentur † vocati limita-
te quilibet de perſe, vnus poſt alium, & v-
nus non poteſt alteri præiudicare, vt latius
docet Pariſius conſil. 23. num. 129. lib. 1. &
hoc etiam voluit Molina lib. 1. cap. 6. num.
34. fol. 43. ad quod etiam facit quod ſcribit
Peralta in l. vnum ex familia, §. ſi de Falci-
dia, nume. 6 pag. 570. colum. 1. ff. de lega. 2.
vbi dicit, quod apud nos maioratus non de-
feruntur hæredibus, qui ſuccedunt in hære-
ditate defuncti, ſed ſucceſſoribus ſanguinis,
quod vltimum nec mihi placet, cum nec e-
tiam ſucceſſores ſanguinis ſuccedant in ma-
ioratibus, niſi ſint vocati in prima inſtitutio
ne maioratus, vt latius tracto infra, & ad hoc
facit in terminis conſi. Socini Iunior. 86. nu.
22. lib. 1. Et confirmo per ſcripta in Carolum
Ruynum conſi. 143. num. 14. cum alijs, lib.
3. & per eundem in conſi. 150. num. 15. cum
alijs, lib. 2. quæ lector videat.
48 Ex quo etiam ſubinfertur, † longe diſta-
re bona maioratus, & bona familiæ, vt in alio
propoſito aduertit (& recte iudicio meo) A-
rius Pinelus in l. 1. C. de bonis maternis, par.
3. num. 100. fol. 158. Et in alijs pluribus di-
ſtant bona familiæ, & bona maioratus, vt ex
multis, quæ in hoc opere videri poterunt,
facile eſt videre. Quare non eſt licita, argu-
mentatio de bonis maioratus ad bona relicta
49 familiæ, niſi eadem ſubſiſtente ratione, & †
quod in bonis maioratus non procedat glo.
in d. §. fratre, apparet etiam ex ſcriptis per
Barth. Socinum in conſi. 251. lib. 1. Alciat.
conſi. 527. Roland. in conſi. 98. num. 15. lib.
2. & Iaſ. in conſi. 164 lib. 4. vbi tradit, quod
prohibitio alienationis extra maſculos in
perpetuum excluſis fœminis, eo quia vult
teſtator bona eſſe perpetuo in agnatis maſ-
culis, impedit inſtitutum, ſeu alium aſcen-
dentem, inſtituere propriam familiam, &
hoc etiam docet communis vſus, & Hiſpa-
niæ interpretatio, & ideò mutanda non
50 ſunt, quæ ſemper interpretationem † cer-
tam habuerunt, l. minime, l. ſi de interpre-
tatione, ff. de legibus, l. more maiorum, ff. de
iuriſdictione omnium iudi. l. moribus, ff. de
vulgari. l. ſi non ſpeciale, C. de teſtament. l.
6. verſi. *Otro ſi dezimos*, titul. 2. par. 1. Et ſci-
51 mus, quod verus intellectus † à practica aſ-
ſumitur, ſecundùm Bald. in rubric. num. 2.
fol. 26. de feudo ſine culpa non amittend. &
in l. illud per illum text. ff. de excuſat. tuto.
& alios, vt per Decium in cap. 1. lectura 1.
num. 22. de conſtit. & notat, & extollit om-
nibus perfectius Pinel. in l. 2. part. 2. num. 2.
folio 106. C. de reſcinden. vend. vbi tradit,
theoricam † abſque practica rem inermem 52
eſſe, & alia ſimilia, & quod fideicommiſſa, † 53
& maioratus diſtent, tradit Peralta in l. 3. §.
qui fideicommiſſam, num. 39. pag. 159. ff. de
hæredib. inſtituend. & legenda ſunt quæ
iſtis non relatis tradit Molina libr. 1. de pri-
mogen. cap. 5. num. 31. fol. 35. & lib. 4. cap.
6. nu. 17. 18. 20. & 25. fol. 166. 167. & 168.
& decem & ſex differentias inter bona fidei
commiſſorum, & maioratum ponit nouiſsi-
me Simancas in libr. diſceptationum, cap. 5.
pag. 7. & 8.
Et in hac materia eſt dignisſimum, & no-
tatu dignum, quod cauſa † teſtati regulatur à 54
cauſa inteſtati, vt in ſpecie ſucceſsionis fidei
commiſsi, volunt gloſſ. in l. cum ita, §. fidei-
commiſſo, ff. de legat. 2. Corneus in conſil.
131. in fine, lib. 2. & conſi. 232. col. penulti.
lib. 4. Socinus Senior in conſi. 249. num. 21.
lib. 2. & alij quos citat Menochius in conſi.
215. numer. 160. lib. 3. Ex quibus ſumi po-
teſt declaratio, & intellectus ad materiam, † 55
text. in l. vltim. §. vltim. ff. de legat. 2. vbi pro
batur, quod qui vult rem alienatam ſubie-
ctam fideicommiſſo vendicare, debet proba
re, & alienantem, & acquirentem habere
ſcientiam fideicommiſsi, de quo per Alexā.
in conſi. 3. num. 13. lib. 3. Socinus Iunior in
conſi. 129. num. 19. lib. 2. Cephal. conſ. 393.
num. 78. & 79. libr. 3. deciſio. Pedemontana
73. Et per alios plures quos citat Maſcardus
in tractat. de proba. lib. 1. concluſione 779.
nam iſta ceſſant in bonis maioratus, in qui-
bus vocatus ad maioratum poteſt vendicare
rem alienatam, ſiue ſciuerit, ſiue ignoraue-
rit venditorem, vel emptorem; & etiam ceſ-
ſant, quæ de ementibus bona fideicommiſſo
ſubiecta ſcribit Quintilia. Mand. in tracta. de
inhibitione quæſt. 78. nu. 4. & quod habens
facultatem alienandi poſsit in teſtamento re
linquere probatur in l. ex hoc edicto, §. alie-
nari, ff. de alienat. iudic. mutand. & in l. ſicut
venditioni, ff. quibus mod. pign. vel hypo-
the. ſol. & tradunt Bart. in l. ſi ita quis, §. ea le-
ge, ff. de cond. ob cau. & alij, vt per Meno-
chium conſi. 150. num. 6. lib. 3. quod proce-
dit ſecundum ea quæ ſupra ſcripta ſunt, mo
do fiat alienatio in vocatos, & quod quando 56
prohibita eſt alienatio, includat † ſucceſsio-
nem abinteſtato, tradunt Cardinal. in conſi.
155. Aretinus in l. Pantonius, §. 1. de acqui-
rend. hæredit. Decio in conſil. 23. Ripa in l.
filius famil. §. diui, num. 139. vbi Loazes nu.
29. ff. de legat. 1. & alij quos citat Hierony-
mus Gabriel conſi. 140. nu. 14. Burſat. conſi.
37. nu. 8. Petrus Anto. in tract. de fideicom.
q. 8. nu. 307. pag. 136.
Quarto † infertur, quòd bona maioratus ſūt 57
inalienabilia, non ſolum ſi maioratus ſit fa-
ctus in vltima voluntate, ſed etiam in con-

Digitized by Google

tractu, & ſic non procedit diſpoſitio text. in
l. etſi dotis, C. de iure dotium, vbi Bartol. &
Bald. traditur latè in l. ſi ea lege; C. de cond.
ob cauſam, Andreas Gaill. obſeruationum;
libro 2. obſeruatione 137. numer. 26. pagin.
252. Laurentius Felin. Rodulph. in tracta-
tu cautelarum cautela 214. numer. 1. cum ſe
quentibus; & ceſſant in iſta materia quæ ſcri
bit Ioann. Grati. Falcon. regula 334. numer.
6. cum ſequentibus, prout ipſe tradit num.
9. & tenet Molina dicto loco, numer. 36.
58 Quod confirmo, quia etiam in contractibus
fideicommiſſum † apponi poteſt, vt tradit
Hugo Celius in conſilio 55. numer. 2. per
doctrinam Bart. in l. Tirius, ff. de hæredib. in-
ſtituen. Bald. in l. vnica, §. ſi ad deficientis,
C. de caducis tollend. & in l. quedam ad fi-
nem, C. de action. & obligat. & legendus eſt
Pinelus in l. 1. C. de bonis maternis, part. 3.
numer. 82. verſiculo, *Infertur quarto*, folio
59 123. quod autem prohibitio appoſita † in
contractu de non alienando non ſit tam
fortior, quam ea quæ apponitur in vltima
voluntate, volunt gloſſ. & Doctores in dict.
l. ea lege, Pariſius in conſilio 46. numer. 16.
libro 4. de quo legenda ſunt quæ ſcribit no-
tanter Antonius Peregrinus in tractatu de
fideicommiſsis, artic. 51. num. 69. cum ſeqq.
fol. 491.
60 Quintò † infertur poſſe commiſſarium,
cui teſtator commiſit, vt poſsit nominare
vnum ex filijs ad maioratum, grauare filium,
quem nominauit, onere reſtitutionis, & pro
hibere alienationem bonorum maioratus,
& alia ſimilia vincula adijcere conſueta in
bonis maioratus, nec dicitur commiſsio-
nem excedere, quia eo ipſo quod teſtator
prædictam commiſsionem fecit, tacite com-
miſit ea omnia, ſine quibus non eſſet ma-
ioratus perfectus, nec propria voluntas ad
executionem deduceretur, & videtur com-
mittere ea, quæ ſunt ex natura bonorum
maioratus, & conſueta, ſicuti quando quis
facit aliquem procuratorem ad vendendam
aliquam rem, quia cenſetur dare poteſtatem
ad opponendum omnia pacta, quæ ſunt ex
natura venditionis, & apponi conſueue-
runt, quod ex prædictis ſatis conſtat, & fa-
cit l. vel vniuerſorum, ff. de pignorat. actio-
ne, dict. l. cui iuriſdictio, vbi latè Iaſ. poſt a-
lios, ff. de iuriſdictio omnium iudic. l. ad rem
mobilem, l. ad rem legatam, ff. de procurat.
quod eſt notandum pro intellectu l. 35. Tau
ri, & l. vnum ex familia, §. ſed etſi fundum,
ff. de legat. 2. vbi Doctores præcipuè Pe-
ralt. numer. 9. pagin. 585. quibus conuenit,
quod vbicumque aliqua res pertinebat ad
primogenitum ex eius natura, & proprie-
61 tate, licèt promittatur † euictio, non debe-
tur, vt notabiliter tradit Carolus Ruynus in
conſilio 42. num. 15. & 19. lib. 1. per nota-
tam per gloſſam, & Doctores in l. ſi familiæ,
ff. familiæ erciſcund. ad quæ omnia adde tex
tum in l. Gallus, §. quidam recte, ff. de libe &
poſthum. vbi pro forma poteſtatiua, & ver-
bum poteſt, induxit Gallus, vt nepos po-
ſthumus poſsit inſtitui ſub conditione ſi fi-
lius in poteſtate moreretur, & fuit facta
inſtitutio, ſeu ſubſtitutio poſthumi, & non
fuit dicta condirio expreſſa, tamen Iuriſ-
conſultus eam ſubintelligendam, & quod
intelligitur ſubſtitutus poſthumus, ſeu † in- 62
ſtitutus, ſi viuo teſtatore mortuus eſſet fi-
lius, & quod ita valeat ac ſi eſſet expreſſa,
quia requiritur ad actus validitatem, quod
animaduertunt ibi gloſſ. Bart. Bald. Alberi.
Angel. Alexand. Iaſ. Paulus, & omnes, licèt
Fortuni. Garcia contra ſentiat, & vbicum-
que quis facit maioratum, eſt perpetuum, &
non eſt neceſſarium expreſſa vocatio deſ-
cendentium, nec collateralium, vt in caſu l.
27. Tauri, animaduertit Gregor. Lopez in
l. 2. titul. 15. part. 2. gloſ. 18. verſicul. vnde
bene oritur. Dubitari autem poſſet, an idem
ſit, quando quis facit commiſſarium, vt eli-
gat † ad meliorationem tertij & quinti fi- 63
lium, quem voluerit, in quo caſu non idem
videtur ex diſpoſitione dict. §. ſed etſi fun-
dum, & alijs quæ ſcribo in 1. part. quæſtion.
71. num. 1. & l. ab eo, C. de fideicommiſ. cum
concordantibus, & quia non omnes paren-
tes qui faciunt meliorationes, eas vinculare
ſolent, licèt plerumque id faciant, quamuis
Peralta in d. §. ſed etſi fundum, numer. 17.
pag. 592. tradat quod is, qui ex diſpoſitione
legis, vel teſtatoris, tenetur aliquem eligere,
vel nominare, poteſt eum nominando graua
re, niſi talis nominatus grauaretur de dando
rem, ad quam fuit nominatus aliquis de fa
milia.
Sexto infertur, difficilimum eſſe quod
tangit † Ioan. Lup. in cap. per veſtras de do- 64
nario. inter virum. & vxorem, notabili. 3. §.
26. num. 20. pag. 497. vbi dicit, quod ſi ali-
quis virtute Regij reſcripti, vel aliàs facit
maioratum dicendo, relinquo bona mea, vel
tertium bonorum meorum filio meo maiori
per viam maioratus, niſi aliter perſonæ, quæ
poſt filium ſuccederent, nominarent mor-
tuo filio maiori ea bona reliquit: non de-
uenient bona ad filium maiorem ipſius filij
teſtatoris, vel diſponentis nepotem, & ideo
recte cogitandum relinquit: & cõtrarium eſt
ſine dubio tenendum, ex his quæ ſcribo in
prima parte quæſt. 48. à num. 98. cum ſeqq.
& per ea quæ ſcribit Barahona in additioni-
bus ad Ioann. Lop.
Septimò † infertur veram eſſe ſententiam 65
Couarr. contra Ioan. Lop. reſolut. lib. 3. c. 5.
nu. 3. in fine, vbi vult, quod bona tit. maio-

ratus relicta non poſſunt alienari à primo,
nec quarto, nec cæteris ſucceſſoribus, nec
66 eſt ſeruanda † diſpoſitio text. in authen. de
reſtit. fideicommiſ. §. nos igitur: non tamen
probo ſententiam dicti Epiſcopi, in præcita
to cap. 4. verſ. verum, vbi vult quod diſpoſi
tio d. §. nos igitur eſt correcta per l. 27. Tau-
ri, quia hæc l. eſt exorbitans, & vltra caſum
in quo loquitur, nõ debemus eã extendere,
maximè quia dicta lege reliquit in volun-
tate patris meliorantis vinculi proprietatẽ;
ibi, *Que valan para ſiempre, o por el tiempo q̃*
el teſtador declarare, ſin hazer diferencia de
quarta ni de quinta generacion.

Octauo infertur, quod ex quo bona ma-
ioratus regulariter alienari non poſſunt, &
hæc ſit regula iuris, quod præſumptionẽ ha-
bet pro ſe qui allegat bona maioratus nõ poſ
67 ſe alienari, & † qui contrarium prętẽdit, hoc
manifeſtè docere debet ex regula tex. in l. ſi
extraneus. ff. de condict. ob cauſ. & l. fin. ff.
quod metus cauſa, & reſolutione gloſſæ in
l. omnis definitio. ff. de reg. iur. & in rubric.
eodem titulo in 6. quæ probant, quod ille,
qui habet regulam pro ſe fundatam habet in
tentionem, de quo plura notabilia ſcribit De
cius in l. 1. num. 6. ff. de regul. iur. & ego latè
trado part. 1. q. 30. Et facit doctrinã Cephali
in conſil. 219. num. 7. lib. 1. vbi tradit quod
fundatam habet intentionem ille, qui allegat
feudum non poſſe alienari ſine ſuperioris cõ
ſenſu, pro quo facit ſingularis doctrina Are-
tini in cap. qualiter & quando in 2. de accuſa
tio. vbi per text. in cap. tua nos, de conſan-
guinitate & affinitate, tradit, quod probatio
68 contra regulas iuris debet † eſſe magis certa,
quam probatio regularis, quem citat Ripa in
l. vltima. C. de reuocand. donat. q. 57. n. 191.
Et iſta illatio eſt menti tenenda ad plura quę
in hac parte tractantur circa alienationes bo
norum maioratus, hypothecas, trãſactiones,
& alia ſimilia, & eſt maximum fundamentũ
69 in iſta materia. Et hæc omnia procedunt †
non ſolum in bonis maioratus, qui perfectus
fuit Regali authoritate, ſed etiam in alio quo
libet particulariter facto, vel de tertio, aut
quinto bonorũ, vel de totis bonis ab eo, qui
caret liberis facto; quod probatur ex pluri-
bus quæ ſcribo in principio primæ partis tra
ctatus.

70 Nono infertur, † quod non valet aliena-
tio facta de bonis maioratus ſiue ab ſcienti,
ſiue ab ignoranti bona eſſe maioratus, & vo-
catus ſequens ſucceſſor poteſt non ſolum po
petere pretium rei alienatæ, ſed ipſam rem
alienatam, quidquid ſit de iure communi, per
text. in l. final. ff. de leg. 2. Cynum, Dinum,
Bart. & alios in authen. res quæ. C. commun.
de leg. cum concordantibus, per Hippolytũ
ſingul. 31.

Decimo † infertur, in materiam maioratuũ 71
non eſſe ſeruandam diſpoſitionem, tex. in l.
quidã. §. fi. ff. ad Trebel. & in l. ſi hæres, & in
l. fi. §. fi. ff. de leg. 2. de quibus iuribus DD. de
ducunt, quòd ſi hæres ignorans fideicommiſ
ſum vendidit rẽ fideicõmiſſi, & emptor etiã
ignorauit fideicõmiſſum, valet alienatio re-
ſeruato iure emptori, vt poſſit petere pretiũ
hæredi, de quo, & de intellectu text. in dicta
l. fin. §. fin. ff. de legat. 2. legenda ſunt ſcripta
per Alex. in l. Marcella. §. res quæ, num. 4. &
5. ff. ad Trebel. fol. 99. Decius in conſil. 236.
num. 7. & 8. Iaſ. in l. fin. §. ſed quia, nume. 3.
C. commun. de leg. Alexan. in conſil. 3. num.
2. 3. & 4. lib. 3. vbi gloſ. Pariſ. plures refert,
Bald. in l. filium, num. 35. C. famil. erciſc. Iaſ.
in l. eius qui in prouincia, verſ. quòd ſi ſtipu-
latus, num. 3. ff. ſi cert. pet. Barthol. Socin. re
gul. 35. Paulus de Montepico in l. in quartã
num. 44. ff. ad legem Falcid. Corneus in con
ſil. 334. num. 2. lib. 3. & in conſ. 133. num. 2.
lib. 4. vbi dicit, † quod dict. l. fin. § fin. eſt cor 72
recta per l. fin. §. ſin autem ſub conditione,
C. commun. de legat. Stephanus Bertrand.
conſ. 23. ex themate num. 67. lib. 1. Zancus
qui plures refert in l. hæredes mei. §. cum ita
p. 5. nu. 116. pag. 239. ff. ad Trebell. Marzar.
in tractatu de fideicommiſſis. q. 46. & in di-
ctis locis magis communiter concluditur,
quod text. in d. § fin. non procedit, quando
prohibitio alienationis fuit expreſſa, quod
confert ad ea quæ ſupraſcripſi, & addo etiam
gloſ. Pariſ. in conſuetud. Pariſ. in conſuetud.
Pariſien. §. 1. gloſ. 5. num. 76. fol. 35. & Me-
noch. conſ. 63. num. 23. lib. 1. concludentem
poſt Paulum & alios quos citat, quòd quan-
do grauatus qui vendidit rem fideicommiſſi
non eſt ſoluendo, poteſt agi contra poſſeſſo
rem, ad quod etiam legi debet conſilium Bur
ſati. 160. num. 3. & quod ſcribit Felicianus in
tractatu de cenſibus lib. 2. c. 3. n. 15. fol. 161.

Quid autem † comprehẽdatur ſub ſpecie
alienationis, reſoluit l. fin. C. de rebus alienis 73
non alienandis. l. alienatum. ff. de verb. ſigni-
ficat. l. 10. tit. 33. part. 7. Et multa tradit & de
clarat Pinellus in l. 1. p. 3. C. de bonis mater.
num. 18. fol. 87. Et plura ſcribit Caſſan. in cõ
ſuetud. Burgun. rubr. 9. §. 10. numer. 19. cum
alijs, fol. 313. Ioſeph. Maſcard. in tract. pro-
bat, lib. 3. concluſ. 1237. nume. 102. cum ſe-
quentib. Rebuf. in tractatu de alienatio. rerũ
eccleſ. num. 1. latius per Tiraquel. libr. 1. de
retractu. §. 1. gloſ. 14. num. 1. cum infinitis ſe
quentibus, vbi tradit, quid de permutatione,
datione inſolutum, æſtimatione, tranſactio-
ne, & alijs pluribus rebus, & eſt bona. l. 1. ti-
tul. 14. p. 1. facit. l. alienationis, verb. 28. vbi
Rebuf. pag. 212. & l. alienatũ. 67. vbi Rebu ff.
pag. 456. ff. de verb. ſignific. Et quod non di
catur res alienata, niſi ſit tradita poſſeſſio,
proba-

probatur in cap. Imperialis. §. callidis, de pro
hibita feudi alienatione, per Federic. & Caſ-
ſan. in conſuetud. Burgun. rubr. 3. §. 8. pag.
472. Et qui non poteſt alienare, non poteſt
dare occaſionem, quod res alienetur, vt eſt
notabilis doctrina Baldi in l. quoties la. 1. per
illum textum. C. de fideicommiſ. Barthol. So
cin. in conſ. 26. nu. 1. lib. 3. Et an poſsit vſum
74 fructum † conſtituere poſſeſſor bonorũ ma
ioratus, & alia ſimilia facere, vide Molinam
lib. 1. de primogen. cap. 20. ſol. 154 & an poſ
ſit vtile dominium transferre? cap. 21. num.
15. ſol. 159. & quod bona maioratus nõ poſ-
75 ſint locari † ad longum tempus, poſt Pinellũ
& Anton. Gom. tradit Aluar. Velaſc. de iure
emphyteuſ. q. 26 num. 11. ſol. 178. & an bo
na capellæ, vel maioratus poſsint dari in em
phyteuſim, declarat & reſoluit Anton. Gam
ma deciſ. 16. num. 3.

Et in iſta materia lector omnia animaduer
tat, quod licet regulariter prohibita aliena-
76 tione, cenſeatur prohibita † hypotheca, vt
probant prædicta iura, & in bonis fideicom-
miſſo ſubiectis. l. vltim §. ſed quia noſtra ma
ieſtas. C. communia de leg. & tradit Molina
lib. 4. de primogen. cap. 1. numer. 7. ſol. 114.
Corbulus de iure emphyteu. tit. de cauſis pri
uationis, limitat. 23. per totum, ſol. 129. latè
Epiſcopus Sarmiento lib 3 ſelectarum inter
pretat. cap. 5. num. 1. cum ſequentibus, folio
25. Et probatur iſta concluſio in l. 2. C. de
bonis matern. quam ad hoc notat ibi Pinel.
num. 2. facit cap. nulli de rebus eccleſiæ non
alienandis cap. 1. de rebus eccleſiæ, lib. 6. &
ad hoc eſt expreſſa l. 10. tit. 13. pagin. 7. ibi,
*E porende queremos aqui demonſtrar, que quie
re dezir, que aquel a quien es defendido de no
enagenar la coſa, que ni la puede vender, ni cã-
biar, ni empeñar, ni puede poner ſeruidumbre,*
de qua lege nullus noſtrorum Hiſpanorum
meminit, tradunt & idem probat l. 7. tit. 13.
part. 5. ibi, *Los que han poderio de enagenar
las coſas porq̃ ſon ſeñores dellas; eſtos miſmos
las pueden empeñar.* Et addo legem vltimam,
in verſ. *Otroſi dezimos*, ibi, *empeñar*. Et quod
77 prohibitus † alienare, ſit prohibitus hypothe
care, reſoluit Anton. Gamma deciſ. 108. vbi
additio, & melius in deciſio. 2. tradunt, & eſt
cauendum à Gamma deciſ. 108. Epiſcop. Co
uarru. reſolut. lib. 2. cap. 16. num. 7. Burſatus
conſ. 151. num. 41. lib. 2. qui ad hoc citat Ri-
pam in l. generaliter num 43. C. de ſecund.
nupt. & Pinellũ in dicto loco qui addit hoc
fortius procedere, quando bona fideicõmiſ-
ſi hypothecantur cum clauſula conſtituti,
per quam cenſetur tradita poſſeſsio, vt tra-
dit Fanus in dicto loco nu. 81. Hippolytus
ſingul. 414. Et quod prohibita alienatione
78 prohibeatur hypotheca, † quia per eam per-
uenitur ad alienationem, probatur in l. magis
puto. §. ſi pupillus. ff. de rebus eorum, & in
l. penult. §. quamquam. C. eodem tit. & in l. ſi
ad reſoluendam. C. de prædijs minorum, tra-
dit Menoch. de arbitrarijs iudicum lib. 2. ca
ſu. 171. num. 30. pag. 336. & caſu 432. num.
9. pag. 710. Et inquit Albericus in tractatu
ſtatutorũ. q. 221. quòd ſi quis vendit ex obli-
gatione præcedenti, nõ tenetur ex tali ven
ditione ſoluere gabellam, quod refert & con
firmat A ponte in tractatu laudemiorum. q.
26. quod confirmo ex ſcriptis per Tiraquel.
lib. 1. de retractu. §. 29. num. 4. pag. 630. gloſ.
Pariſien. p. 1. conſuetud. Pariſ. §. 22. num. 14
ſol. 184. & quod bona feudalia non poſsint
hypothecari, reſoluit Amedæis de Ponte. q.
33. in dicto tractatu, ex tex. in cap. 1. §. aut
ſi libellarius quibus modis feudũ amittatur,
& ex alijs pluribus quos citat vbi tradit, quid
in bonis emphyteuticis, & ad Amedæis addo
Andream de Iſernia in l. Imperialẽ, in prin-
cip. nu. 3. ſol. 31. vbi generaliter tradit quod
bona feudalia non poſſunt tradi in pignus,
nec pignorari, & legendus eſt Caſſanæus in
conſuetud. Burgund rubr. 4. le ſemeſoi, nu.
19. §. 1. pag. 506. & rubr. 3. desfidici. §. 8. pag.
468. vbi multa tractat, quid comprehenda-
tur ſub nomine alienationis: & ad Andream
de Iſernia addo Matthæum ab Afflictis in
cap. 1. de inueſtitur. de alie. fact. num. 3. folio
133. quod etiam tractat & declarat Anton.
de Fano in tractatu de pig p. 2. memb. 3. nu.
71. fol. 20. Non tamen (vt ad ſuperiora re-
deam) quis incidit in pœnam adiectam con-
tra alienantem bona maioratus ea hypothe-
cando ſimpliciter, niſi realiter tradat † bona 79
hypothecata, vt probatur per doctrinam Bal
di in cap. 1. §. aut ſi libellario, in vlt. col verſ.
ſequitur in tex. quibus modis feudum amit-
tatur, quam ſententiam pluribus iuribus &
rationibus confirmat Anton. de Fano in tra
ctatu de pign. p. 2. dicto membr. 3. num. 78.
fol. 21. pro qua ſententia faciunt plura quæ
ſcribo in hac 4. part. quæſt. 18. à numer. 2.
ad iſta legenda, quia ſuper hoc vide magnam
litem; addit autem Fanus vbi ſupra num. 86.
vnum indubitabile, quod licet non tradan-
tur bona hypothecata, eſt ineſſicax hypo-
theca, quomodocumq; † contracta fuerit cõ 80
tra prohibitionem alienationis motus ex re-
gula legis rem alienam. §. propriè. ff. de pig.
actio. Et an in iuriſdictione poſsit imponi cẽ
ſus, & poſsit hypotheca imponi, latè reſoluit
Felicianus in tract. de cenſib. tomo. 2. cap. 3.
nu. 18. cum ſequent. ſol. 113. Et qualiter poſ-
ſit agi ad intereſſe contra eum qui promiſit
ſub hypotheca bonorum facere maioratum,
vel meliorationem, & bona, de quibus pro-
miſit facere maioratum alienauit, legenda
ſunt quæ ſcribo ſupra in 3. part. q. 9. in prin-
cipio. Et an bona maioratus poſsint dari in

emphy-

emphytheuſim ? tradit nouiſsimè (licet mi-
nus ſuccincte) Aluarus Vaez conſ. 95. Et an
poſſeſſor maioratus poſsit reuocare emphy
teuſim, tradit idem conſ. 28. num. 2. Et quod
81 impoſitio cenſus † redimibilis non dicatur
alienatio, tradit Auendanus reſponſ. 12. nu.
4. motus per doctrinam Speculat. tit. de lo-
cato. §. nunc aliqua, verſ. 56. & 98. quem ci-
tat Caſtellus in l. 74. Taurina, quod eſt notá
dum ad eos, qui imponunt cenſus redimibi-
82 les ſuper bonis maioratus, de quo dubito †
cùm per talis cenſus impoſitionem cõſtitua-
tur quoddam ius reale in bonis, in quibus cẽ
ſus imponitur, & non ſolum hypotheca, iux
ta ea quæ ſcribit Aluarus Velaſcus de iure
emphyteut, q. 32. num. 13. fol. 195. & Epiſ-
cop. Sarmien. lib. 7. ſelectarum interpretat.
cap. 1. num. 17. cum ſequentib. fol. 35. vbi ex
vulgatis conſtitutionibus Martini & Caliſti
cenſus cõtractus eſſet venditionis, & ſic illæ
conſtitutiones ſunt in tit. de emptio. & ven-
ditio. & vt patet ex ſerie iſtorũ contractuũ,
tabelliones eos vocant contractus venditio-
nis & emptionis: & quod conſtitutio redi-
tuum ſit vera emptio, tradit Rebuſ. tom. 2. ad
conſuetudines Regias, artic. 1. gloſ. 5. pagin.
401. per. l. primam. ff. de contrahend. empt.
tradit Felicianus in tractatu de cenſibus lib.
1. cap. 10. num. 16. fol. 119. & lib. 2. cap. vlt.
fol. 193. Ioan. de Caſtillo in tract. controuer
ſiar. libr. 1. cap. 54. num. 46. fol. 343. Corbu-
lus in tract. de iure emphyteutico, de cauſis
priuationis alienationis. q. 6. num. 1. cum ſe-
83 quentibus, fol. 138. Et in terminis † quod im
ponens cenſum ſuper re prohibita alienari
incidat in pœnam impoſitam contra alienan
tem bona prohibita alienari, tradunt Petrus
Follerius in practica cenſuali fol. 162. num.
41. & in fol. 1?4. in verb. huiuſmodi cenſus,
Corbul. in tractatu de iure emphyt. amplia
tion 44. de cauſa priuationis alienationis nu.
1. & 2. fol. 103. quæ addenda ſunt ad ea, quæ
in propoſito ſcribit Ioann. Gutierr. libr. 2.
practicarum quæſtionum. q. 115. num. 5. cũ
ſequentibus.

Principes an poßint concedere facultates ad alienandum bona maioratus, num. 84. à quo multa de poteſtate Principis traduntur, & num. 86. Quæſtionis definitio, num. 95. 99 163. & 164.

De poteſtate Principis ſacrilegum eſt diſputare, num. 85. eſt apud eum pro ratione voluntas, num. 87. Quod vult pro facto habetur, & mutat rerum naturas, num. 88. eius maieſtatem temerarium eſt terminis coarctare, num. 89. Illius tamen poteſtas ſecundum rationem & iuſtitiam eſt limitanda, numero. 90.

Princeps qui non eſt ſub lege fori, eſt ſub lege poli, n. 91. nec eſt prohibitũ de eius poteſtate, ſcientia, & voluntate diſputare. n. 92. nec eſt ſolutus à dictamine rationis naturalis, nec à lege naturali, num. 93. Quid in ſuis diſpoſitionibus teneatur reſpicere, nu. 94.

Ius ſuccedendi in maioratibus non competit à legibus vel conſuetudinibus, nu 96.

Pater non poteſt ius primogenituræ diminuere, nec de eo teſtari, num 97.

Differunt maioratus Hiſpaniæ, & primogenia Galliæ, num. 98. & qualiter, num. 128.

Quod noſtrum eſt, ſine facto noſtro auelli non poteſt, num. 100.

Principes ſine cauſa non poßunt auferre dominia rerum, num. 101. 115. & 123. Quid in dominio nondum quæſito, num. 124.

Acquiſitio rerum hæreditariarum an ſit de iure gentium, num. 102.

Vltima voluntas ſeruari debet, num. 100.

Teſtamenti confectio an ſit de iure gentium, n. 104 & 107.

Rex an poßit teſtamentum derogare, & concedere quòd alienetur res per teſtamentũ alienari prohibita, numer. 105. & quid in feudo & fideicommiſſo, num. 106. & 113. & an poßit auferre ius quæſitum ex partium conſenſu, num. 108.

Forma inueſtituræ non poteſt mutari in præiudicium ſucceſſorum, num. 109. & 114.

Princeps non poteſt admittere fœminam ad ſucceßionem bonorum feudalium in præiudiciũ maſculi vocati, nu. 110. vbi reſolutio quædam Iacob. Miſing. improbatur, & alia ſententia Gregor. Lop. refellitur, nu. 133.

Epiſcopus non poteſt eligere digniorem non nominatum per patronum, qui non ſit de illis quos teſtator & fundator nominauit, numero. 111.

Legatum ob publicam vtilitatem factum an poßit per principem alterari, nu. 112.

Princeps vel reſpublica quo caſu capere poſſint bona priuatorum, num. 116.

Princeps remittere non poteſt intereſſe partis, num. 118. & an reſtituat condemnatum in præiudicium illius, cui bona conceſsit, num. 119. Facit contra ius naturæ donando bona aliena, num. 120. an poſsit diuiuere primogeniturã inter filios, num. 125. & derogare iuri ſubſtitutorum, num. 143. & alterare vincula, num. 144.

Amortizatio non præiudicat domino inferiori, num. 151.

Religioſi aut patroni non poſſunt antiquum ſtatum eccleſiæ mutare, num 122.

Ius primogenituræ habetur ac ſi iam eſſet delatum, num. 126.

Qui habet ius in ſpe, dicitur habere ius acquiſitum, num. 127.

Origo in omnibus rebus eſt inſpicienda, n. 129.

Aliena-

Alienatio facta ex conſenſu omnium de familia retractari poteſt per eos qui naſcuntur de illis qui alienationem fecerunt. nu. 130.

Citatio viuentium, vbi alienantur bona maioratus, non præiudicat poſtea natis, nu. 131.

Quod omnes tangit, debet ab omnibus approbari, num. 132.

Filius & ſucceſſor non poteſt priuari maioratu, nec exhæredari, & quare, n. 134.

Habentes ius fideicommiſſi an teneantur contradicere pro clamationibus, licèt dies nondum venerit, num. 135.

Intellectus ad text. in l. 1. §. denunciari. ff. de ventre inſpiciendo, nu. 136.

Vocatus ad maioratum poteſt cõtradicere alienationem offerendo pretium, nu. 137.

Pacta à dominis cum vaſſallis ſuper impoſitionibus facta ſucceſſoribus non præiudicant, num. 138.

Ad alienationem bonorũ maioratus ſunt citandi omnes qui habent ius ſuccedendi, n. 139. an ſufficiat proximiores vocare, n. 140.

In legitimatione expreſſio facti an facienda in ſpecie, num 141. & an pater filij illegitimi teneatur agnatos citare, nu. 142. 150. 151. 152. & 153.

Ad petitionem legitimitatis debet citari ſubſtitutus patri, ſi ſine liberis deceſſerit, nu. 145. & quid in fideicommiſſo, n. 147.

Stipulatio & conuentio an deroget priuilegio Apoſtolico legitimitatis, num. 146.

Papa non poteſt legitimationem facere derogãdo iuri fideicommiſſi, num. 148.

Legitimatio facta de primogenito, etiam viuẽte patre, an præiudicet ſecũdogenito n 149.

Ius ſuccedẽdi in bonis maioratus principaliter competit omnibus vocatis, num. 154.

Pater non poteſt præiudicare in emphyteuſi accepta pro ſe & liberis, nu. 155. & 157.

Filius ſuccedens in emphyteuſi an habeat cauſam à patre, num. 156.

Intellectus ad gloſ. in c. quamuis pactum, gloſ. vlt. de pact. in 6. & an damnum illius, cui ſecundario ſit detrimentum, ſit expectãdum, num. 158.

Vocati ad maioratum omnes ſunt donatarij, numero. 159.

Ad alienandum bona maioratus ſunt citandi vocati poſt vitam illius qui licentiam impetrare vult, num. 160.

Ius quæſitum dicitur per ſolam oppoſitionẽ in beneficijs patrimonialibus, num. 161.

Sententia Calderini improbatur, an poſſeſſor iuris patronatus poſſit præiudicare ſucceſſoribus vocatis, n. 162. Authoris ſentẽtia. n. 163

Licentia ad alienandum bona maioratus etiãſi detur cum derogatione legum, cum clauſula non obſtantibus, & alijs ſimilibus, poteſt vocatus ad maioratũ qui nõ fuit citatus, poſtea tali facultati cõtradicere, nu. 164.

Citatio vocatorum an debeat eſſe ſpecialis vel generalis, num. 166.

Poſt num. 166. inuenies alia ſummaria.

HIS pro introductione huius quartæ partis præmiſsis pro eiuſdem primoge
nituræ clariori intellectu examinare decre-
ui quæſtionem maximè difficilem, & in pra 84
ctica vtiliſsimam, an bona maioratus † cum
Principis facultate & diſpenſatione poſsint
alienari? Et in quibus talis alienatio licita ſit?
Et quamuis ſacrilegiũ ſit diſputare † de Prin 85
cipis poteſtate, iuxta l. ſacrilegij. C. de crim.
ſacrileg. & ideo inquit Bald. in cap. eccleſia,
num. 7. fol. 159. vt lite penden. quod cũ Prin
ceps ſit cauſa cauſarum, non eſt de eius pote
ſtate inquirendum, cum primæ cauſæ nulla
ſit cauſa, & nemo poſsit dicere Principi, cur
ita facit ſecundum Bald. in præludio feudo-
rum, & in l. vltima. C. ſent. reſcind. non poſſ.
ſed & idem Bald. in cap. cum ſuper, n. 1. fol.
146. de cauſ. poſſ. & proprie. in ea eſt ſenten
tia, quod Princeps ex certa ſciẽtia ſupra ius,
& præter ius, & contra ius omnia poteſt, &
de poteſtate & magnitudine Principis plura
ſcribit Caſſanæ. in catalogo gloriæ mundi, p.
3. conſideratio. 4. fol. 114. col. 4. cum pluri-
bus ſequentib. latiſsimè & doctiſsimè, & cum
magna reſolutione Matth. ab Afflict. in c. 1.
quæ ſint Regalia nu. 1. cũ infinitis ſeqq. fol.
333. vbi cumulat centum & viginti & ſex ca
ſus, quos ſolus princeps † facere poteſt, idem 86
Caſſan. in cõſuet. Burgun. in procemio pag.
15. vbi plura allegat ad probandũ, quod Re-
gna proceſſerunt à Deo. Lancellot. in tract.
de attent. in præfat. num. 85. pag. 7. & latiſsi
mè Reſtaurus in tract. de Imperatore. quæſt.
110. vbi cumulat. 33. cauſas reſeruatas Prin-
cipibus, & eſt apud Principem † pro ratione 87
voluntas. l. 1. ff. de conſtit. Principũ, & quod
vult fieri pro facto † habetur. l. apud eum. ff. 88
de manum. & mutat rerum naturas. l. 1. C. de
rei vxo. act. & dicitur habere nomen diui-
num. l. quicumque. C. de fundo patrim. libr.
11. & de poteſtate legis vide Iob. 9. & 11.
cap. & Machabæo. cap. 2. & quæ refert l. 15.
titul. 13. part. 2. quæ ſunt notabilia, & varia
ſcribit Lucas de Penna in l. poſſeſſoribus,
C. de fundo patrimon. libr. 11. fol. 193. colu.
3. & in l. vltim. C. de locat. prædio. ciuil lib.
11. & temerarium eſt maieſtatẽ Regiam † ſi 89
ue Imperatoriã terminis limitari iuxta illud
Prouerb. c. 25. in fine, ibi, *Scrutator maieſtatis opprimetur à gloria*, adhuc tamẽ Principis
poteſtas † ſecundum rationẽ & iuſtitiam eſt 90
limitanda, non ſolum in Principe Chriſtia-
no, qui legẽ Euangelicã tota anima, & virib⁹,
ſeruare tenetur ſub pœna condemnationis
æternæ, ſed etiã in Principe pagano, & recta
ratio-

ratione, & cum tranquillitate, & ſubditorum
obedientia Regnũ adminiſtrare poſsit: quod
nos paſsim docent ſacra pagina, & hiſtoriæ,
& ſcripturæ maiorũ, & ad hoc inter alia plu
ra facit quod habetur Pſalm. 22. ibi, *Et nunc
Reges intelligite, erudimini qui iudicatis terrã,
ſeruite Domino in timore, & exultate eum cũ
timore, apprehendite diſciplinam, ne quando
ira ſcatur Dominus, & pereatis de via iuſta.*
Et, *Væ illis qui principibus perſuadent omnia
illis licita eſſe, & conceſſa, melius eſſet illis ſi
nati non fuiſſent.* Et circunſcripta authoritate
Principis, de Principis poteſtate diſputare
licet l. Æmilius, vbi notat Baldus. ff. de mino
ribus facit quod tradit Bald. in l. Princeps. ff.
de legat. & in l. 2. num. 40. verſ. eſt autem ple
nitudo. C. de ſeruit. & aqua. Rebuſ. in l. vni-
ca. C. de ſentent. quæ pro eo quod intereſt,
notab. 3. nu. 16. pag. 363. & notabil. 11. nu.
13. pag. 375. & legi debet quod idem ſcribit
tom. 2. ad conſtit. Regias, tit. de reſcriptis in
præfat. numer. 172 pag. 35. & Princeps qui
91 non eſt ſub lege fori, eſt ſub lege poli, ſecũ
dum Bald. in l. Princeps, Roland. in conſ. 68.
num. 19. libr. 4 & ſcribit idem Bald. in l. 1. n.
6. ff. de conſt. Principũ, quod Princeps vult
omnes ſuos actus regulares à iuſtitia fori &
poli, *O felices Principes, o fortunatos populos,
oculum aureum, ſi hæc obſeruentur,* quem ci-
tat Quintil. Mandoſ. regul. Cancellariæ. 11.
q. 14. fol. 56. Et Princeps id poteſt quod lici
te poteſt. l. 14. tit. 5. p. 2. ibi, *E con eſto acuer-
da la palabra del noble Emperador Iuſtiniano,
que dixo en razon de ſi, e de los otros Empera-
dores e Reyes, que aquello era ſu poder, que po
dria fazer con derecho.* Et diſputare de pote-
92 ſtate, & ſcientia, † & voluntate Principis nõ
eſt prohibitum, vt tradit Andreas Gaill. lib.
1. obſeruationum, obſeruatione. 14. num. 6.
& lib. 2. obſeruatio. 56. num. 8. cum ſequen-
tibus, & obſeruatio. 58. num. 1. cum ſequenti
bus, pag. 172. & pag. 175. Menoch. in tract.
de præſumption. lib. 2. præſump. 10. nu. 56.
pag. 212. & licet in beneficialibus Papa ha-
beat pleniſsimam poteſtatem, cap. 2. de præ-
bendis in 6. non tamen poteſt indiſcrete, &
ſine cauſa diſponere, cap. quę in eccleſiarum
de conſtit. notat inter alios Rebuſ. in tractat.
de nominatio. q. 21. num. 66. pag. 258. Et li-
cet Princeps ſit ſolutus à legibus, non tamen
93 dictamine rationis † naturalis, nec lege natu-
rali, ſecundum Baldum in l. 2. num. 40. C. de
ſeruitutibus & aqua. Et plura ſingularia ad
propoſitum ſcribit idem Bald. in conſil. 333.
lib. 1. & licet ſit caput iuris ciuilis, tamen eſt
ſub pedibus iuris gentium, vt tradunt Barba.
in cap. 1. no. 78. de conſtit. Rebuff. in concor
dantibus, tit. de collationibus, pagin. 257. qui
plura ſcribit: & ſi Cæſar aliquid mandat con
tra conſcientiam, non eſt obtemperandum,
l. quid culpatur. 23. q. 1. cap. qui reſiſtit. 11.
q. 3. tradunt DD. in cap. ſicut de iure iurand.
Euerardus loco. 1. pag. 33. & quæ Principes
reſpicere tenentur † in diſpoſitionibus quas 94
faciunt, tradit Aymon in tractatu de antiqui
tate temporum part. 1. nu. 29. cum alijs, ele-
ganter Burſatus in conſil. 262. num. 12. cum
ſequentib. lib. 2.

Vnde non temere iſtam quæſtionem diſ-
putare volui, vt poſteri cum maiori facilita-
te ſe inſtruere poſsint, quando & in quibus
caſibus Principibus licitum ſit dare faculta-
tes ad alienandum bona maioratus, ita vt ali-
quis ex ſummo iuris rigore omittatur, &
vltimæ defunctorum voluntates irritæ non
fiant: quod autem † Principes non poſsint cõ 95
cedere facultates licite ad alienandum bona
maioratus, magno animo & conatu affirmãt
Anton. Gomez in l. 40. Tauri num. 89. Epiſ
cop. Couaru. qui hoc latius diſcutit, & tenet
lib. 3. reſolut. cap. 6. num. 1. cum ſequentib.
& Pinellus in rubr. C. de reſcind. vendit. p.
1. num 18. fol. 11. Domin. Ant. de Padilla in
authen. res quæ. num. 116. pag. 336. C. com-
mun. de leg. qui dicit ſe plenè dixiſſe, in l. au-
thoritatem. C. vnde vi, quam lecturam non
habemus, vbi ponit regulam hoc tantum li-
citum eſſe ex cauſa publicæ vtilitatis. Sarm.
in ſelect lib. 1. c. 8. num. 9. fol. 33. & cap. 8. n.
13. fol. 34 Ferdinan. de Mendoça lib. 1. diſ-
putationum ciuilium. c. 5. num. 37. pag. 222.
vbi Carpit Epiſcopum Couarr. in dicto loco
diſtinguẽtem in iſta materia bonorũ maiora
tus facti cum Regali facultate ad factum au
thoritate priuata: quia in vtroq; caſu auda-
cter tenet Principem diſponere non poſſe,
qui inſigni viri plures adducunt rationes ad
huius concluſionis probationem, quas apud
illos curioſus lector legere poteſt, & paucis
verbis tradit Gutierrez in l. nemo poteſt, nu
me 83. ff. de legat. 1. Quibus rationibus omiſ
ſis, quia in prędictis Doctoribus facile eſt vi
dere, quia iniquiſsimum eſt ex alienis labori
bus lucri facere libros, qui de nouo emer-
gunt, & in lucem prodeunt, aliqua fundamẽ
ta adducam ex quibus (vt reor) prædictorũ
opinio maiorem firmitatem habebit. Pro hac
ergo ſentẽtia, quod facultas Principis ad alie
nandum bona maioratus ſit iniqua, & contra
rationem, ac Principis puram & ſynceram
maieſtatem, probatur rationibus ſequen-
tibus.

Primo, † quia ius ſuccedendi in bonis ma- 96
ioratus non competit primogenitis, aut vo-
catis ex legibus, aut conſuetudinibus Hiſpa-
niæ, ſed ab ipſa primæua, & originali inſtitu
tione eorum, qui maioratus inſtituunt, qui
in bonis, quæ titulo maioratus relinquũt, poſ
ſunt vocare ſucceſſores in infinitum, vel pro
tempore eiſdem placito, & legem quã rebus
titulo

titulo maioratus relictis dederint ſeruanda
eſt, nec ab ea recedendum. l. in traditioni-
bus. ff. de pactis. l. legem. C. eodem titulo. l.
quoties. C. de donatio. quæ ſub modo, & in
ſpecie hoc probatur in dicta l. 27. Tauri, ho
die l. 1 1. tit. 6. lib. 5. compilat. hodie l. 5. titu.
7. lib. 5. recopil. & l. 40. Tauri in fine, & vo-
luit Gregor. Lopez. in l. 20. in gloſſ. in verb.
pero coſas, titul. 22. par. 3. & in licentijs, quæ
dantur ad confectionem maioratuum hoc
paſsim reperitur: & illa concluſio eſt proba-
tiſsima, & Hiſpani, qui notitiam habent de
natura & conditionibus bonorum maiora-
tus, hoc certò certius ſciunt, ex quo † obiter
infertur quod in bonis maioratus Hiſpaniæ
procedere non poteſt quoddam dictum
gloſſ. Pariſien. in conſuetudinib. Pariſienſ.
part. 1. §. 8. gloſſ. 3. numer. 7. folio. 1 12. vbi
97 tradit patrem non poſſe vllomodo † aufer-
re, diminuere, vel alterare ius primogenitu-
ræ in præiudicium primogenituræ, nec diſ-
ponere de eo in teſtamento, vel inter viuos,
quia tale beneficium ſecundum eum non eſt
beneficium patris, ſed legis, vel conſuetudi-
nis, qui ad hoc refert Baldum in conſil. 360.
quantum ad punctum numero. 2. libro. 2. &
Baldus mouetur per text. in l. ſi arrogator,
§. ſed ſi impuberi. ff. de adopt. vbi habetur,
quod in quarta filio arrogato debita non po
teſt pater arrogator ſubſtituere per fidei-
commiſſum, nec alius onus apponere, quia
non iudicio patris ad filium peruenit, ſed
principali prouidentia, & ad hoc alia refert
gloſſ. Pariſien. & de hoc vltimo quod gloſſ.
Pariſien. ſcribit, ſcilicet anteceſſorem in pri-
mogenitura, & maioratu non poſſe præiudi
care vllo modo ſucceſſoribus, latè agit Peral
ta in rubr. ff. de hæred. inſtit. num. 1 1 3. & in
l. 3. §. qui fideicommiſſam nu. 52. cum ſeqq.
eodem tit. ad quem addo Decium in conſil.
395. nu. 8. quæ plures refert præcipuè text.
in c. 1. in princip. de ſucceſsionibus feudorũ,
Bald. in c. Imperialem de prohibit. feud. alie
natio. Paul. de Caſtr. In quibuſdam conſilijs,
& alios 2 illud autẽ, & quod in legitimatione
ex facienda expreſſa mentio fideicommiſsi
cum ſpeciali eius derogatione tradunt Caro
lus Ruinus in conſ. 80. nu 7. & in conſil. 95.
nu. 7. & 8. lib. 3. Cephal. in conſ. 110. nu. 44.
& 45. lib. 1. Et quod Princeps non poſsit de-
rogare fideicommiſſa, tradit Reſtaurus in tra
ctatu Imperatoris q. 98. nume. 5. ſol. 169. &
faciunt ſcripta per eundem q. 1 1 1. verſ. 28.
fol. 234. circa intellectum legis, ſi teſtamen-
98 tum. C. de teſtam. quod gloſ. Pariſien. † tra-
dit, non procedit in maioratibus Hiſpaniæ,
quia in illis nnn ſucceditur beneficio legis,
aut conſuetudinis, ſed ex prouidentia & pro
uiſione illorum, qui maioratus inſtituunt,
quod eſt pluſquam notiſsimum, & probatur
ex regul. legis cohæredi. §. cum filiæ. ff. de
vulgari, & iſta eſt alia differentia præter eas,
quas in alijs locis adduco inter primogenia
Galliæ, & maioratus Hiſpaniæ, ad quod etiã
facit dictum Angeli in conſilio. 1 10. vbi tra-
dit quod feudum ſi per mille manus ambu-
let, ſemper vltimus ſucceſſor primi acquiſi-
toris, à quo cauſam habuit, ſuccedit, notat la-
tius Pariſius conſ. 23. nu. 3 1. lib. 1. Infertur
etiam à vero & iuſto deuiaſſe Carol. Ruina
in conſilio. 27. numer. 7. lib. 1. vt in quodam
maioratu Hiſpaniæ domus de Tariſa exiſti-
mauit plures filios in pari gradu exiſtentes
omnes ad bona maioratus eſſe admittendos
idem etenim in Hiſpania (vt ita dicam) hære
ticum eſt, cum bona maioratus ad vnum tan
tum peruenire debeant. Et plura concordan
tia ſcribit Burgos de Paz conſil. 9. num. 32.
cum ſequentibus. Cum igitur (vt ad ſuperio
ra redeam) ſucceſſores, & poſſeſſores maio-
ratuũ ius ſuccedendi non habeant per leges
vel conſuetudinem, ſed neq; per Principem,
quem vocamus legem animatam in terris, ſe
quitur, quod ſicut Princeps recto tramite, &
iuſtitia ſeruata nõ poſſunt ſubditos priuare
alijs bonis liberis, & reſtitutioni minime ſub
iectis, ita non poſſunt concedere licentias ad
alienandum bona maioratus, quia ex talibus
facultatibus priuantur ſucceſſores bonis ma
ioratus quibus pro tempore † ius ſuccedendi 99
in talibus bonis competere poterat, ad quod
facit. l. ſi teſtamentum. C. de teſtam. quã vber
rimis allegationibus ornat Ant. Pereg. in tra
ctat. de fideicom. art. 24. nu. 44. fol. 227. imò
maiori difficultate Principes diſponere poſ-
ſunt circa res maioratus, quàm circa alias res,
cum interſit eorundem, & reipublicæ, cuius
ipſi ſunt capita, & parentes, quod Regnum
ſit illuſtratum & honoratum maioratibus, vt
plenius doceo in 1. part. quæſt. 1. poſt prin-
cipium, & inſtruit pragmatica data Madriti
anno 1534. hodie l. 7. titul. 7. libr. 5. ordina-
menti recopilat, quæ prohibet coniunctio-
nem maioratuum per matrimonia; & maxi-
ma etiam ſit illuſio voluntatibus teſtantium,
qui talia bona vinculauerunt, Et id quod † 101
noſtrum eſt, ſine facto noſtro à nobis auelli
non poteſt. l. id quod noſtrum. ff. de regulis
iuris. l. 13. titulo. 33. partita. 7. cum concor-
dantibus, præcipue in his quæ iure ſangui-
nis, & ab anteceſſoribus proueniunt. l. iure
ſanguinis. ff. de regulis iuris. l. ius agnationis,
ff. de pactis. l. 34. tit. 33. part. 7. l. 3. ff. de inter
dict. & releg. per quæ iura ſcribit Rebuff. in
tractatu de nomina. quæſt. 12. num. 44. pag.
180. quod ius ſanguinis eſt immutabile, &
Princeps non poteſt mutare animos, nec vo
luntates, cap. ſicut, in fine. 47. diſtinctiones
& confirmat Reſtaurus in tractatu de Im-
peratore quæſtione. 1 1 1. verſic. 79. fol. 240.

&

Digitized by Google

101 Et regula eſt Chriſtianæ generalis, iuſtiſsima & æquiſsima,† Principes de poteſtate ordinaria non poſſe tollere dominia rerum ſuis ſubditis acquiſita ſine iuſtiſsimis cauſis, quæ traduntur in l.2. C. de quadrien. præſcript. notant omnes in cap. quæ in eccleſiarum, de conſtitut. & in l. vltima. C. ſi contra ius vel vtilitatē publicā: & in l. vltima. C. de fide inſtrument. & ius haſtæ fiſcal. libr. 10. Notat Angel. in l. Antiochenſium. ff. de priuilegijs creditorum, latè Humada in l.2. titul. 1. part. 2. gloſſ. 23. In verbo, *Buen cambio*, folio. 121. Angelus Matthæa. in tractatu de fideicommiſsis. libro. 3. cap. 22. numero. 22. folio. 154 Epiſcopus Sarmient. libr. 1. ſelectarum cap. 8. num. 13. cum ſequentibus, folio 24. Ioannes Cirier in tractatu de primogenitura libr. 3. quæſtione. 7. fol. 99. Rebuff. in l. quod iuſsit, numero. 37 pagin. 95. ff. de re iudicata, vbi fauor religionis tradit, quod eſt iuſta cauſa. Et hac ratione iuncta cum alijs ſuſtentat fere in terminis noſtris Alexand. in conſilio. 3. numero. 16. cum alijs, libro. 5. quod licut per reſcriptum Principis ſine cauſa non poteſt auferre dominium directum, ita nec vtile dominium acquiſitum alicui ex conceſsione feudali facta ſuis prædeceſſoribus: & illa eſt maxima in iure, quæ nunquam fere fallere poteſt in Regno Principis Chriſtiani & iuſti. In Principe enim debet eſſe potētia, ſapientia, ac Diuinus cultus, vt tradunt Aymon in tractatu de antiquitate tempor. part. 1 in principio; numero. 45. Menochius de arbitrarijs iudicum quæſtione. 71. numero. 71 pagin. 14. Et pro iſta ſententia faciunt quæ referunt Alexan. & ibi gloſſ. Pariſien. in additionibus, in conſilio. 101. numer. 8. libr. 2. Et Princeps poteſt tollere quæ ſunt de iure ciuili, quando continent in ſe naturalem æquitatem; vt ex pluribus Doctoribus Aymon in conſil. 241. numer. 10. quem citat Lancellotus in tractatu de attentatis in præfatione numer. 85. pagin. 7. Et hæc regula maximè procedit in dominio acquiſito per ius gentium, ſicut regulariter ſunt omnia; vt clare probatur in l. ex hoc iure. ff. de iuſtitia & iure, & apertius in l.2. titul. 1. part. 1. ibi: *Otroſi ius gentium en Latin*, iunctis illis verbis; *Ca por tal derecho como eſte home conoce lo ſuyo apartadamente, e ſon departidos los campos y los terminos de las villas*, quæ lex eſt ſummè commendanda pro declaratione eorum, quæ ſcribunt Bart. & alij in l. 1. §. ius naturale. ff. de
102 iuſtitia & iure, vbi tractant, † an acquiſitio rerum, quas homines acquirunt, ſit de iure gentium, quod rectius omnibus explicat Pinellus in dicta rubrica de reſcinden. venditio. & notat Aymon Crauetta in conſil. 135. numer. 20. Et quod ſucceſsio hæreditatum ſit de iure gentium, tradit notabiliter Peralta in dicta rubr. ff. de hæred. inſt. num. 141. cum tribus ſequentib. pro quo eſt text. notabilis in l.2. ff. vnde cognati, ibi, Hac parte proconſul naturali æquitate motus omnibus cognatis permittit bonorum poſſeſsionē, quos ſanguinis ratio vocat ad hæreditatem, licet iure ciuili deficiant, & conſanguineos & agnatos lex ipſa naturæ, & prudentium omnium reſponſa ſucceſſores facit. l. fin. C. quorum bonorum, imò teſtamentum eſt de iure diuino, quia Deus & ſancti Patres volue-
runt † vltimam voluntatem eſſe ſeruandam, 103
cap. vltima voluntas. 13. quæſt. 2. & dicit Bartol. in l. interdum. ff. de condict. numero. 7. quod ita legit de antiquis Patribus Alexand. in conſil. . numer. 7. verſic. quia Deus, lib. 2. quos citat Quintilian. Mandoſ. ad iſta legendus in tractatu de ſignatur. gratiæ, cap. commutatio vltimæ voluntatis, fol. 90. colu. 1. qui alia ſcribit, quæ ad hanc rem faciunt, &
quod † teſtamenti factio ſit de iure gentium, 104
poſt Bartol. in dicta l. interdum, volunt ibi Alexand. & Iaſ. idem Iaſ. in l. ſi teſtamentum num 4. C. de teſtament. poſt Corneum ibi numer. 2. & 3. idem Iaſ. in l. ex hoc iure, numer. 47. ff. de iuſtitia & iure: & in l. cunctos populos, numer. 44. C. de ſumma Trinitate, lectura. 1. Decius qui eleganter tractat in conſilio. 557. numer. 5. libr. 4. Viglius in §. ſed prædicta, num. 4. de teſtamentis, Marcus Anton. Baberia in rubrica eiuſdem tituli, col. 6. & alij quos citat Pinellus in dicta l. 2. C. de reſcinden. venditio. in rubr. numer. 24. nouiſsimè Anton. Peregrin. qui hæc diſputat in tract. de fideicommiſ. artic. 52. num. 108. fol. 511. ad quos addo Decium idem tenentem in conſil. 557. num. 5. & in conſilio 608. num. 5. vbi ex hoc tradit quod per Imperatorem tolli non poteſt: & in conſil. 413. num. 14. Carolus Ruin. in conſil. 80. numer. 10. lib. 3. vbi ex hoc decidit, Principem non poſſe derogare teſtamentum in præiudicium tertij, vbi notanter loquitur Rebuff. in l. obuenire. 530. pagin. 682. ff. de verborum ſignificatione, vbi ex hoc infert; quod Imperator vel Rex non poteſt derogare teſtamentum, nec concedere quod alienetur res prohibita alienari per teſtamentum, quod
alienetur † niſi ex cauſa magna, de qua de- 105
bet conſtare: & quod reſcriptum datum contra teſtamentum in ciuile iudicatur, ad quod Authores refert Bartol. & alios, volunt Fortunius Garcia in l. Gallus. §. & quid ſi tantum, numero. 143. ff. de liberis & poſthum. Anton. Gomez in l. 3. Tauri, in principio: & in l. 7. in principio: & in l. 40. Taur. numero. 2. Burgos de Paz in procemio legum Tauri, part. 1. numero. 328. & eſt communis opinio ſecundum Iaſonem in l. vltima,

limi

limita.7. C. ſi contra ius vel vtilitatẽ public.
Corneus in d.l.ſi teſtamentum, Ioan. Hani-
bal in l. nemo poteſt num. 189. ff.de leg. 1.
& in l.admonendi num.184.ff.de iur.iuran.
ad quos addo CaldamPereiram in l.ſi curato
rem habens, in verb. implorare in integrum
reſtitutionem num.30. cum ſequentib. pag.
1180.C.de in integr. reſtitut. Simon de Pre
tis de interpret.defunct. volunt. lib.5.dubit.
2.num.20.ſol.286.Ludouicum Rodelfinum
in tractatu de abſoluta Principis poteſtate,
cap.6.num.149.ſol.33. qui refert Epiſcop.
Couarru.lib.3.reſolutio.cap.5.num.7. dicẽ
tem Principem non poſſe ſine cauſa legiti-
106 ma mutare, nec derogare clauſulas † fideicõ-
miſsi, & Menoch.in conſil.959.num.9. libr.
10.& alios Authores, & legi debet num.190.
dum ſcribit, Principem non poſſe ſine cauſa
reuocare feudum, & conducunt plura quæ
ſcribit Falcon regul.403.Mantica de conie-
cturata mente defuncti, lib.11. tit.12. num.
32.fol.279. Suarez in l. quoniam in priori-
bus, in declaratione legis Regni num.1. pag.
536.vbi Bald.plura refert pag. 82. & me ci-
107 tat. Et non dicitur venire ex iure ciuili, † qui
venit ex teſtamento, vt tradit Ægid. Boſius
in practic. crimin.volum.titul.de Principe,
num.95.pag.626. faciunt ſcripta per Moli-
nam lib.1.de primogen.cap.2. num.6.lib.4.
cap.3.num.25.ſol.143. Ex quibus conſtat,
periculoſe loquutũ fuiſſe Natam conſ.325.
num.9.lib.2.vbi probare nititur, quod facul
tas teſtandi non mero iure competit, ſed gra
tioſe conceditur, qui ad hoc citat Abbatem
in rubr de teſtamentis: & in cap.ſuper eo, de
condit. appoſsitis. Et Princeps etiam de ple
108 nitudine poteſtatis auferre non poſſe † ius
quæſitum ex conſenſu partium, conueniunt
omnes DD. nemine diſcrepante ſecundum
Aym.in conſil.103.num.15.& ex dicta re-
gula, dum traditum fuit, Principes non poſ-
ſe ſine cauſa auferre dominia rerum, aliqua
veniunt ad noſtrum propoſitum conduci-
109 bilia. Primo † doctrina Baldi in l.1. column.
penultim.numer.32. C. quando non peten.
part. vbi inquit, quod non poteſt mutari for
ma inueſtituræ in præiudicium ſucceſſorũ,
quia prima radix attenditur, & idem vult
Bald.in cap.1. per illum textum de eo qui ſi-
bi aut hæredib.ſuis maſcul.num.2.ſol.39. &
in alijs locis, vbi per Decium, qui plura con-
ſimilia adducit in conſil.468.ſuperiori anno
num.26.Cephal.conſil.155.num.10.lib.2.
eleganter Iaſ.in conſ.7.col.4.verſic.ſed prę
miſsis omnibus non obſtantibus lib.3. Pariſ.
in conſil.10.num.5.lib.1. Menoch.in conſ.
103.num.57.lib.1.& in conſil.307.num.44
lib.4.& plures citat Socin.Iun.in conſil.77.
numer.120. lib.1. & faciunt alia quæ ſcribo
pro confirmatione doctrinæ Baldi p.1.q.26

à num.35.& facit quod in noſtra materia pri
mogenituræ ſcribit Menoch.in conſil.442.
num.27. lib.5. Ægidius Boſius in pract. cri-
min.titul.de Principe num.3011. pag.641.
Socinus Iunior in conſil.112.num.2.lib.2.
omnium latiſsime Iaſ.in conſil.233.num.1.
libro. 2. quod conſilium refero in princip.
ſecundæ partis, vbi probat, Principem † non 110
poſſe admittere fœminam ad ſucceſsionem
bonorum feudalium in præiudicium maſcu-
li vocati, & in eo loco lector videre poterit
multa, quæ ſeruiunt pro confirmatione eo-
rum quæ hic aguntur, & eſt magis commu-
nis opinio ſecundum Socinum Iun. in con-
ſil.86. numer.18. libr.1. quem lector legat.
Ex quibus cauendũ iudico à periculoſa re-
ſolutione Iacob.Minſinger.de ſingularibus
obſeruationibus, Centuria.1.obſeruatio.59.
pag.407.vbi nimis generaliter tradit, quòd
ſi agnatus primogenitus cõſentiat feudi alie
nationi, talis conſenſus præiudicat filijs, vt
feudum reuocare non poſsint, contra quę
faciunt quæ idem ſcribit libro.2.obſeruatio-
num, obſeruatione.49. numero.2.cum ſe-
quentibus, pag.166. prædicta confirmantur
ex opinione tenentium patrem non poſ-
ſe reuocare emphyteuſim acceptam pro ſe,
& filijs in præiudicium filiorum, ſecundum
Bartol.in l.ſi cum dotem.§.ſi pater.ff.ſoluto
matrimonio. Federicum de Senis in conſil.
228. & alios plures, quos citat Alexand.con
ſilio.22. numero.14 libr.5. de quibus etiam
legi debet Petrus Surdus deciſione. 11. nu-
mero.1.cum ſequentibus, & tradit Corbu-
lus in tractatu de iure emphyteu.in parte de
priuatione ob non ſolutum canonem quæ-
ſtione.5.ad finem, fol.271. qui refert Bartol.
& Alciatũ. Ex quibus etiam confirmo, quod
ſcribit doctiſsimus Soto de iuſtitia & iure
quæſt.6.artic.1.concluſione vltima, vbi pro
bat, quòd ſi ex fundatione iuris patronatus
debet nominari ille, quæ ſit de certo genere
perſonarum, aut familiæ, non poteſt Epiſ-
copus † eligere digniorem non nominatum 111
per patronum, qui non ſit de illis quos te-
ſtator & fundator nominauit, quem refert
& ſequitur Epiſcopus Couarruu. in regula
peccatum, de regul.iur.in 6.part.2. §.7 nu-
mer.5. verſic. quinto hic aperitur fol.50. &
iſta doctrina eſt neceſſaria ad id quod infra
ſcribo ex Calderin. conſilio.19. Et pro iſtis
etiam faciunt quæ notanter ſcribit Simon
de Pretis libro. 4. de interpretanda defun-
ctorum voluntate, interpretat. vltim. dubi-
tatione.3 numero.18.ſolio.417.column.1.
ad iſta legendus, & prius libro. 1. interpre-
tatione.1. dubitatione.2. ſolutio.13. nume-
ro.5. cum ſequentibus, folio.25. vbi genera-
liter probat, † quòd ſi legatum fuit factum ob 112
publicam vtilitatem, nõ poteſt per Principẽ
alte-

alterari: & ad hoc facit, quòd noua inueſti-
tura per dominum facta non tollit rigorem,
vel efficaciam prouenientem ex prima &
antiqua inueſtitura, ſecund. Iacob. Aluarot.
in cap. 1. de vaſſall. decrep. ætat. notant Bar
thol Socin. inter conſilia Alberti Brun. con
ſil. 3. verſ. 8. & alij, quos refert Peralta, qui
aliqua ſimilia adducit in d. §. qui fideicom-
113 miſſam, n. 61. pag. 197. Et principem † non
poſſe reuocare conceſsionem feudi, niſi ex
iuſtis cauſis, tradunt Curcius Iunior in con-
ſil. 1. n. 29. & in conſ. 142. n. 27. Socinus Iu-
nior in conſ. 66. n. 13. lib. 1 & alios, quos ci-
tat Menoch. in tract. de pręſumpt. libro 2.
præſump. 10. n. 50. pag. 122. & libr. 5. præ-
ſum. 34. nu. 14. fol. 44. vbi poſt Aymonem
in conſ. 318. num. 4. tradit. Principem non
debere innouare diuiſiones feudorum, quæ
ſemper indiuiſa permanſerunt, & eſt text.
notabilis, qui in iſta materia non allegatur
in authent. mutare, C. de ſacroſanct. Eccleſ.
ibi: *Sed & permutare Principi licet pro re maio
ri vel æquali, ſi reſpublica hoc expoſcit, res Eccle
ſiæ alienari non poſſunt, etiam eum authoritate
Principis, niſi pro maiori vel æquali, & fauore
Reipublicæ:* quem textum ad aliud refero p.
2. quæſtion. 4. illation. 8. verſus finem: & in
114 ueſtitura alterari non poteſt, † habilitando,
& vocando fœminas in pręiudicium maſcu
lorum, quibus eſt ius quæſitũ, vt probat Sig
norol. conſ. 10. column. 2. Decius conſ. 139.
n. 3. Et feudum etiam tantùm in ſpe quæſi-
tum non poteſt auferri per Principem à
vaſſallo, vt probat Carol. Ruin. conſ. 108. nu
mer. 28. libro 2. Veniunt etenim in iſtis ca-
ſibus filij, aut alij ſucceſſores ex ſua perſo-
na; non autem per ſimplicem ſucceſsionem,
vt probat per plura Auguſt. Beroi. in conſ.
67. num. 38. & 39. lib. 1. & in conſ. 70. nu.
38. & 39. eodem libro. Et iſtud etiam confir
matur ex aliquibus quæ ſcribo in princip.
2. partis tractatus. Iſtam tamen concluſio
nem limitat Aymon Crau. in conſ. 135. nu.
22. cum alijs, niſi exiſtente cauſa, quia tunc
poteſt Princeps alterare, & mutare naturã
feudi, à cuius reſolutione fugiendum eſt. Et
115 quòd Princeps nõ poſsit † tollere dominiũ
ſine cauſa, etiamſi ipſum dominium à ſolo
iure ciuili ſit introductum, tradit Molin. lib.
2. de primogen. cap 7. nu. 28. fol. 271. ele-
gantec Andr. de Iſern. in cap. 1. num. 6. fol.
108. quæ ſint Regalia, nec poſſunt reuoca-
re donationem à ſe factam alicui iure primo
geniture in præiudicium vocatorum, tradit
Molin. lib. 4. c. 3. n. 15. fol. 139.

Secundò, hinc deſcendit regula text. in l.
venditor, §. ſi conſtat, ff. communia prædio-
116 rum, per quem Doctores vbique volunt, †
Principem vel rempublicam poſſe capere
res priuatorum, neceſsitate cogente, & ſo-

luta parti æſtimatione rei, quæ aufertur, cũ
qua concordat l. 31. tit. 18. par. 3. l. 2. titul. 1.
par. 2. l. 2. tit. 2. lib. 1. fori, quod tradit nouiſ-
ſimè & latè Humada in l. 2. tit. 1. par. 2. gloſ.
23. num. 2. cum ſequen. fol. 121. Lara in l.
ſi quis à liberis, §. item reſcripſit, num. 158.
folio 69. ff de liberis agnoſcend. melius Me
noch. in tract. de præſump. lib. 2. præſum.
5. n. 5. pag. 113. vbi ſcribit, † quòd Princeps 117
non poteſt diſponere in præiudicium filio-
rum, vel ſucceſſorum in Principatu, quòd
ſecundogeniti non ſuccedant in aliquo feu-
do, refert notata per ipſum in conſ. 351. lib.
3. & hoc vbique tractatur.

Tertiò ex prædicta regula venit, † quòd 118
Princeps intereſſe partis remittere non po
teſt, l. venia in fin. C. de in ius vocand. gloſ.
vlt. & ibi DD. in cap. authoritate de priui-
leg. in 6. notatur in l. quoties, & in l. reſcri-
pta, C. de precib. Impera. offer. & per Ioan.
Gallum in quæſt. penult. Areſtum q. 124.
Areſto 4. vbi dicit, per Areſtum ita pronũ
ciatum fuiſſe, quem & alia ſimilia ad propo-
ſitum refert Rebuff. in l. vnica, C. de ſent.
quæ pro eo quod intereſt, in prin. n. 30. pag.
349. totius voluminis, cui adde Iaſ. in l. Gal
lus, §. & quid ſi tantum, n. 68. ff. de liber. &
poſthum. Deci. in cap. dilecta, num. 14. fol.
270. de except. Nicol. Boer. deciſ. 261. vbi
tractat † quæſtionem neceſſariam ad prag- 119
maticas, quæ de condemnatione abſentium
loquuntur, An Princeps qui donauerat bo-
na iam confiſcata, ſeu pro emenda capta, re-
ſtituendo poſtea condemnatum ad ipſa bo-
na, & ſe defendendum, & iuſtificandum in-
tra annum de iure conceſſum videatur reuo
caſſe donationem de dictis bonis prius fa-
ctam? Et de hoc etiam tracto in quæſt. 23.
infra hac 4. par. à num. 18. cum ſequen.

Quartò hinc oritur diſpoſitio text. in d.
l. 31. tit. 18. par. 7. † vbi dicitur, *Contra dere* 120
*cho natural no deue dar priuilegio Rey, ni otro ſe
ñor, e ſi le diere, no deue valer: e contra derecho
natural ſeria, ſi dieſſen por priuilegio las coſas
de vn home a otro.* Ex quibus verbis conſtat
eſſe contra ius naturale auferre Principem
res ſubditorum, & donare alteri, quibus con
uenit l. ſi donationem, C. de dona. quã ornat
Reſtaurus in tract. de Impera. q. 111. n. 227.

Quintò inquit † Caſſan. in conſuetudin. 121
Burgun. tit. de cenſib. §. 10. gloſ. 1. num. 54.
quòd nulla amortizatio Principis pręiudicat
inferiori domino habenti intereſſe. Vnde ſi
Eccleſia impetrauit amortizationẽ à Rege
in forma pleniſsima, ſiue ante acquiſitionẽ,
ſiue poſt; tamen ſi res acquiſita moueatur
feudaliter, vel cenſuariè ab alio quã à Rege,
poterit ab illo præciſè cogi euacuare manũ
ſuam, vt tenet Gloſ. Pariſ. in prima part. con
ſuet. Pariſ. §. 41. n. 97. fol. 256. in quo n. 68.

titulo maioratus rellictis dederint ſeruanda eſt, nec ab ea recedendum. l. in traditionibus. ff. de pactis. l. legem. C. eodem titulo. l. quoties. C. de donatio. quæ ſub modo, & in ſpecie hoc probatur in dicta l. 27. Tauri, hodie l. 11. tit. 6. lib. 5. compilat. hodie l. 5. titu. 7. lib. 5. recopil. & l. 40. Tauri in fine, & voluit Gregor. Lopez. in l. 20. in gloſſ. in verb. *pero coſas*, titul. 22. par. 3. & in licentijs, quæ dantur ad confectionem maioratuum hoc paſsim reperitur: & iſta concluſio eſt probatiſsima, & Hiſpani, qui notitiam habent de natura & conditionibus bonorum maioratus, hoc certò certius ſciunt, ex quo † obiter infertur quod in bonis maioratus Hiſpaniæ procedere non poteſt quoddam dictum gloſſ. Pariſien. in conſuetudinib. Pariſienſ. part. 1. §. 8. gloſſ. 3. numer. 7. folio. 112. vbi
97 tradit patrem non poſſe vllomodo † auferre, diminuere, vel alterare ius primogenituræ in præiudicium primogenituræ, nec diſponere de eo in teſtamento, vel inter viuos, quia tale beneficium ſecundum eum non eſt beneficium patris, ſed legis, vel conſuetudinis, qui ad hoc refert Baldum in conſil. 360. quantum ad punctum numero. 2. libro. 2. & Baldus mouetur per text. in l. ſi arrogator, §. ſed ſi impuberi. ff. de adopt. vbi habetur, quod in quarta filio arrogato debita non poteſt pater arrogator ſubſtituere per fideicommiſſum, nec alius onus apponere, quia non iudicio patris ad filium peruenit, ſed principali prouidentia, & ad hoc alia refert gloſſ. Pariſien. & de hoc vltimo quod gloſſ. Pariſien. ſcribit, ſcilicet anteceſſorem in primogenitura, & maioratu non poſſe præiudicare vllo modo ſucceſſoribus, latè agit Peralta in rubr. ff. de hæred. inſtit. num. 113. & in l. 3. §. qui fideicommiſſam nu. 52. cum ſeqq. eodem tit. ad quem addo Decium in conſil. 395. nu. 8. quæ plures refert præcipuè text. in c. 1. in princip. de ſucceſsionibus feudorũ, Bald. in c. Imperialem de prohibit. feud. alienatio. Paul. de Caſtr. in quibuſdam conſilijs, & alios: illud autẽ, & quod in legitimatione ex facienda expreſſa mentio fideicommiſsi cum ſpeciali eius derogatione tradunt Carolus Ruinus in conſ. 80. nu7. & in conſil. 95. nu. 7. & 8. lib. 3. Cephal. in conſ. 110. nu. 44. & 45. lib. 1. Et quod Princeps non poſsit derogare fideicommiſſa, tradit Reſtaurus in tractatu Imperatoris q. 98. nume. 5. fol. 169. & faciunt ſcripta per eundem q. 111. verſ. 28. fol. 234. circa intellectum legis, ſi teſtamen-
98 tum. C. de teſtam. quod gloſ. Pariſien. † tradit, non procedit in maioratibus Hiſpaniæ, quia in illis non ſucceditur beneficio legis, aut conſuetudinis, ſed ex prouidentia & prouiſione illorum, qui maioratus inſtituunt, quod eſt pluſquam notiſsimum, & probatur ex regul. legis cohæredi. §. cum filiæ. ff. de vulgari, & iſta eſt alia differentia præter eas, quas in alijs locis adduco inter primogenia Galliæ, & maioratus Hiſpaniæ, ad quod etiã facit dictum Angeli in conſilio. 110. vbi tradit quod feudum ſi per mille manus ambulet, ſemper vltimus ſucceſſor primi acquiſitoris, à quo cauſam habuit, ſuccedit, notat latius Pariſius conſ. 23. nu. 131. lib. 1. Infertur etiam à vero & iuſto deuiaſſe Carol. Ruinus in conſilio. 27. numer. 7. lib. 1. vt in quodam maioratu Hiſpaniæ domus de Tariſa exiſtimauit plures filios in pari gradu exiſtentes omnes ad bona maioratus eſſe admittendos: idem etenim in Hiſpania (vt ita dicam) hæreticum eſt, cum bona maioratus ad vnum tantum peruenire debeant. Et plura concordantia ſcribit Burgos de Paz conſil. 9. num. 32. cum ſequentibus. Cum igitur (vt ad ſuperiora redeam) ſucceſſores, & poſſeſſores maioratuũ ius ſuccedendi non habeant per leges vel conſuetudinem, ſed neq; per Principem, quem vocamus legem animatam in terris, ſequitur, quod ſicut Princeps recto tramite, & iuſtitia ſeruata nõ poſſunt ſubditos priuare alijs bonis liberis, & reſtitutioni minime ſubiectis, ita non poſſunt concedere licentias ad alienandum bona maioratus, quia ex talibus facultatibus priuantur ſucceſſores bonis maioratus quibus pro tempore † ius ſuccedendi 99
in talibus bonis competere poterat, ad quod facit. l. ſi teſtamentum. C. de teſtam. quã vberrimis allegationibus ornat Ant. Pereg. in tract. de fideicom. art. 24. nu. 44. fol. 227. imò maiori difficultate Principes diſponere poſſunt circa res maioratus, quàm circa alias res, cum interſit eorundem, & reipublicæ, cuius ipſi ſunt capita, & parentes, quod Regnum ſit illuſtratum & honoratum maioratibus, vt plenius doceo in 1. part. quæſt. 1. poſt principium, & inſtruit pragmatica data Madriti anno 1534. hodie l. 7. titul. 7. libr. 5. ordinamenti recopilat, quæ prohibet coniunctionem maioratuum per matrimonia; & maxima etiam ſit illuſio voluntatibus teſtantium, qui talia bona vinculauerunt, Et id quod † 100
noſtrum eſt, ſine facto noſtro à nobis auelli non poteſt. l. id quod noſtrum. ff. de regulis iuris. l. 13. titulo. 33. partita. 7. cum concordantibus, præcipue in his quæ iure ſanguinis, & ab anteceſſoribus proueniunt. l. iure ſanguinis. ff. de regulis iuris. l. ius agnationis, ff. de pactis. l. 34. tit. 35. part. 7. l. 3. ff. de inter dict. & releg. per quæ iura ſcribit Rebuff. in tractatu de nomina. quæſt. 12. num. 44. pag. 180. quod ius ſanguinis eſt immutabile, & Princeps non poteſt mutare animos, nec voluntates, cap. ſicut, in fine. 47. diſtinctione: & confirmat Reſtaurus in tractatu de Imperatore quæſtione. 111. verſic. 79. fol. 240.

&

Et regula eſt Chriſtianæ generalis, iuſtiſsima
101 & æquiſsima, † Principes de poteſtate ordinaria non poſſe tollere dominia rerum ſuis ſubditis acquiſita ſine iuſtiſsimis cauſis, quæ traduntur in l. 2. C. de quadrien. præſcript. notant omnes in cap. quæ in eccleſiarum, de conſtitut. & in l. vltima. C. ſi contra ius vel vtilitatē publicā: & in l. vltima. C. de fide inſtrument. & ius haſtæ fiſcal. libr. 10. Notat Angel. in l. Antiochenſium. ff. de priuilegijs creditorum, latè Humada in l. 2. titul. 1. part. 2. gloſſ. 23. in verbo, *Buen cambio*, folio 121. Angelus Matthæa. in tractatu de fideicommiſsis, libro. 3. cap. 22. numero. 21. folio. 154 Epiſcopus Sarmient. libr. 1. ſelectarum cap. 8. num. 13. cum ſequentibus, folio 24. Ioannes Cirier in tractatu de primogenitura libr. 3. quæſtione. 7. fol. 99. Rebuff. in l. quod iuſsit, numero. 37 pagin. 95. ff. de re iudicata, vbi fauor religionis tradit, quod eſt iuſta cauſa. Et hac ratione iuncta eum alijs ſuſtentat fere in terminis noſtris Alexand. in conſilio. 5. numero. 16. cum alijs, libro. 5. quod licet per reſcriptum Principis ſine cauſa non poteſt auferre dominium directum, ita nec vtile dominium acquiſitum alicui ex concesſione feudali facta ſuis prædeceſſoribus: & illa eſt maxima in iure, quæ nunquam fere fallere poteſt in Regno Principis Chriſtiani & iuſti. In Principe enim debet eſſe potētia, ſapientia, ac Diuinus cultus, vt tradunt Aymon in tractatu de antiquitate tempor. part. 1. in principio, numero. 45. Menochius de arbitrarijs iudicum quæſtione. 71. numero. 71 pagin. 14. Et pro iſta ſententia faciunt quæ referunt Alexan. & ibi gloſſ. Pariſien. in additionibus, in conſilio. 201. numer. 8. libr. 2. Et Princeps poteſt tollere quæ ſunt de iure ciuili, quando continent in ſe naturalem æquitatem, vt ex pluribus Doctoribus Aymon in conſil. 24 1. numer. 10. quem citat Lancellotus in tractatu de attentatis in præfatione numer. 85. pagin. 7. Et hæc regula maximè procedit in dominio acquiſito per ius gentium, ſicut regulariter ſunt omnia, vt clare probatur in l. ex hoc iure. ff. de iuſtitia & iure, & apertius in l. 2. titul. 1. part. 1. ibi: *Otroſi ius gentium en Latin*, iunctis illis verbis, *Ca por tal derecho como eſte home conoce lo ſuyo apartadamente, e ſon departidos los campos y los terminos de las villas*, quæ lex eſt ſummè commendanda pro declaratione eorum, quæ ſcribunt Bart. & alij in l. 1. §. ius naturale. ff. de
102 iuſtitia & iure, vbi tractant, † an acquiſitio rerum, quas homines acquirunt, ſit de iure gentium, quod rectius omnibus explicat Pinellus in dicta rubrica de reſcinden. venditio. & notat Aymon Crauetta in conſil. 135. numer. 20. Et quod ſucceſsio hæreditatum ſit de iure gentium, tradit notabiliter Peralta in dicta rubr. ff. de hæred. inſt. num. 141. cum tribus ſequentib. pro quo eſt text. notabilis in l. 2. ff. vnde cognati, ibi, Hac parte pro conſul naturali æquitate motus omnibus cognatis permittit bonorum poſſeſsionē, quos ſanguinis ratio vocat ad hæreditatem, licet iure ciuili deficiant, & conſanguineos & agnatos lex ipſa naturæ, & prudentium omnium reſponſa ſucceſſores facit. l. fin. C. quorum bonorum, imò teſtamentum eſt de iure diuino, quia Deus & ſancti Patres voluerunt † vltimam voluntatem eſſe ſeruandam, 103
cap. vltima voluntas. 13. quæſt. 2. & dicit Bartol. in l. interdum. ff. de condict. numero. 7. quod ita legit de antiquis Patribus Alexand. in conſil. . numer. 7. verſic. quia Deus, lib. 2. quos citat Quintilian. Mandoſ. ad iſta legendus in tractatu de ſignatur. gratiæ, cap. commutatio vltimæ voluntatis, fol. 90. colu. 1. qui alia ſcribit, quæ ad hanc rem faciunt, & quod † teſtamenti factio ſit de iure gentium, 104
poſt Bartol. in dicta l. interdum, volunt ibi Alexand. & Iaſ. idem Iaſ. in l. ſi teſtamentum num 4. C. de teſtament. poſt Corneum 1
ibi numer. 2. & 3. idem Iaſ. in l. ex hoc iure, numer. 47. ff. de iuſtitia & iure: & in l. cunctos populos, numer. 44. C. de ſumma Trinitate, lectura. 1. Decius qui eleganter tractat in conſilio. 557. numer. 5. libr. 4. Viglius in §. ſed prædicta, num. 4. de teſtamentis, Marcus Anton. Baberia in rubrica eiuſdem tituli, col. 6. & alij quos citat Pinellus in dicta l. 2. C. de reſcinden. venditio. in rubr. numer. 24. nuuiſsimè Anton. Peregrin. qui hæc diſputat in tract. de fideicommiſ. artic. 52. num. 108. fol. 511. ad quos addo Decium idem tenentem in conſil. 557. num. 5. & in conſilio 608. num. 5. vbi ex hoc tradit quod per Imperatorem tolli non poteſt: & in conſil. 413. num. 14. Carolus Ruin. in conſil. 80. numer. 10. lib. 3. vbi ex hoc decidit, Principem non poſſe derogare teſtamentum in præiudicium tertij, vbi notanter loquitur Rebuff. in l. obuenire. 130. pagin. 682. ff. de verborum ſignificatione, vbi ex hoc infert, quod Imperator vel Rex non poteſt derogare teſtamentum, nec concedere quod alienetur res prohibita alienari per teſtamentum, quod alienetur † niſi ex cauſa magna, de qua debet conſtare: & quod reſcriptum datum contra teſtamentum in ciuile iudicatur, ad quod Authores refert Bartol. & alios, volunt Fortunius Garcia in l. Gallus. §. & quid ſi tantum, numero. 143. ff. de liberis & poſthum. Anton. Gomez in l. 3. Tauri, in principio: & in l. 7. in principio: & in l. 40. Taur. numero. 2. Burgos de Paz in proœmio legum Tauri, part. 1. numero. 328. & eſt communis opinio ſecundum Iaſonem in l. vltima, 105

limis

limita.7. C. ſi contra ius vel vtilitatẽ public.
Corneus in d.l.ſi teſtamentum, Ioan. Hani-
bal in l. nemo poteſt num. 189. ff.de leg.1.
& in l.admonendi num.184.ff.de iur.iuran.
ad quos addo CaldamPereiram in l.ſi curato
rem habens, in verb. implorare in integrum
reſtitutionem num.30. cum ſequentib. pag.
1180.C.de in integr. reſtitut. Simon de Pre
tis de interpret.defunct.volunt.lib.5.dubit.
2.num.20.ſol.286.Ludouicum Rodelfinum
in tractatu de abſoluta Principis poteſtate,
cap.6.num.149.ſol.33. qui refert Epiſcop.
Couarru.lib.3.reſolutio.cap.5.num.7. dicẽ
tem Principem non poſſe ſine cauſa legiti-
206 ma mutare, nec derogare clauſulas † fideicõ-
miſsi, & Menoch.in conſil.959.num.9. libr.
10.& alios Authores, & legi debet num.190.
dum ſcribit, Principem non poſſe ſine cauſa
reuocare feudum, & conducunt plura quæ
ſcribit Falcon regul.403.Mantica de conie-
cturata mente defuncti, lib.11. tit.12. num.
32.fol.279. Suarez in l. quoniam in priori-
bus, in declaratione legis Regni num.1. pag.
136.vbi Bald.plura refert pag. 82. & me ci-
207 tat. Et non dicitur venire ex iure ciuili, † qui
venit ex teſtamento, vt tradit Ægid. Boſius
in practic. crimin.volum.titul.de Principe,
num.95.pag.626. faciunt ſcripta per Moli-
nam lib.1.de primogen.cap.2. num.6.lib.4.
cap.3.num.25.ſol.143. Ex quibus conſtat,
periculoſe loquutũ fuiſſe Natam conſ.325.
num.9.lib.2.vbi probare nititur, quod facul
tas teſtandi non mero iure competit, ſed gra
tioſe conceditur, qui ad hoc citat Abbatem
in rubr de teſtamentis: & in cap.ſuper eo, de
condit. appoſitis. Et Princeps etiam de ple
208 nitudine poteſtatis auferre non poſſe † ius
quæſitum ex conſenſu partium, conueniunt
omnes DD. nemine diſcrepante ſecundum
Aym.in conſil.103.num.15.& ex dicta re-
gula, dum traditum fuit, Principes non poſ-
ſe ſine cauſa auferre dominia rerum, aliqua
veniunt ad noſtrum propoſitum conduci-
209 bilia. Primo † doctrina Baldi in l.1. column.
penultim. numer. 32. C. quando non peten.
part. vbi inquit, quod non poteſt mutari for
ma inueſtituræ in præiudicium ſucceſſorũ,
quia prima radix attenditur, & idem vult
Bald.in cap.1. per illum textum de eo qui ſi-
bi aut hæredib.ſuis maſcul.num.2.fol.39. &
in alijs locis, vbi per Decium, qui plura con-
ſimilia adducit in conſil.468.ſuperiori anno
num.26.Cephal.conſil.155.num.10.lib.2.
eleganter Iaſ.in conſ.7.col.4.verſic.ſed præ
miſsis omnibus non obſtantibus lib.3. Pariſ.
in conſil.10.num.5.lib.1. Menoch.in conſ.
103.num.57.lib.1.& in conſil.307.num.44
lib.4.& plures citat Socin.Iun.in conſil.77.
numer.120. lib.1. & faciunt alia quæ ſcribo
pro confirmatione doctrinæ Baldi p.1.q.36

à num.35.& facit quod in noſtra materia pri
mogenituræ ſcribit Menoch.in conſil.442.
num.27. lib.5. Ægidius Boſius in pract. cri-
min.titul.de Principe num.3011. pag.641.
Socinus Iunior in conſil.112.num.2.lib.2.
omnium latiſsime Iaſ.in conſil.233.num.2.
libro.2. quod conſilium refero in princip.
ſecundæ partis, vbi probat, Principem † non 210
poſſe admittere fœminam ad ſucceſsionem
bonorum feudalium in præiudicium maſcu-
li vocati, & in eo loco lector videre poterit
multa, quæ ſeruiunt pro confirmatione eo-
rum quæ hic aguntur, & eſt magis commu-
nis opinio ſecundum Socinum Iun. in con-
ſil.86. numer.18. libr.1. quem lector legat.
Ex quibus cauendũ iudico à periculoſa re-
ſolutione Iacob.Minſinger.de ſingularibus
obſeruationibus, Centuria.1.obſeruatio.59.
pag.407.vbi nimis generaliter tradit, quòd
ſi agnatus primogenitus cõſentiat feudi alie
nationi, talis conſenſus præiudicat filijs, vt
feudum reuocare non poſsint, contra quę
faciunt quæ idem ſcribit libro.2.obſeruatio-
num, obſeruatione.49. numero.2. cum ſe-
quentibus, pag.166. prædicta confirmantur
ex opinione tenentium patrem non poſ-
ſe reuocare emphyteuſim acceptam pro ſe,
& filijs in præiudicium filiorum, ſecundum
Bartol.in l.ſi cum dotem.§.ſi pater.ff. ſoluto
matrimonio. Federicum de Senis in conſil.
228.& alios plures, quos citat Alexand.con
ſilio.22. numero.14 libr.5. de quibus etiam
legi debet Petrus Surdus deciſione. 11. nu-
mero.1.cum ſequentibus, & tradit Corbu-
lus in tractatu de iure emphyteu.in parte de
priuatione ob non ſolutum canonem quæ-
ſtione.5.ad finem, ſol.271. qui refert Bartol.
& Alciatũ. Ex quibus etiam confirmo, quod
ſcribit doctiſsimus Soto de iuſtitia & iure
quæſt.6.artic.1.concluſione vltima, vbi pro
bat, quòd ſi ex fundatione iuris patronatus
debet nominari ille, qui ſit de certo genere
perſonarum, aut familiæ, non poteſt Epiſ-
copus † eligere digniorem non nominatum 211
per patronum, qui non ſit de illis quos te-
ſtator & fundator nominauit, quem refert
& ſequitur Epiſcopus Couarru. in regula
peccatum, de regul.iur.in 6.part.2. §.7 nu-
mer.5. verſic. quinto hic aperitur fol.50. &
iſta doctrina eſt neceſſaria ad id quod infra
ſcribo ex Calderin. conſilio.19. Et pro iſtis
etiam faciunt quæ notanter ſcribit Simon
de Pretis libro. 4. de interpretanda defun-
ctorum voluntate, interpretat. vltim. dubi-
tatione.3 numero.18.folio.417.column.1.
ad iſta legendus, & prius libro. 1. interpre-
tatione.1. dubitatione.2. ſolutio.13. nume-
ro.5. cum ſequentibus, folio.25. vbi genera-
liter probat, † quòd ſi legatum fuit factum ob 212
publicam vtilitatem, nõ poteſt per Principẽ
alte-

alterari: & ad hoc facit, quòd noua inueſti-
tura per dominum facta non tollit rigorem,
vel efficaciam prouenientem ex prima &
antiqua inueſtitnra,ſecund. Iacob. Aluarot.
in cap.1.de vaſſall. decrep.ætat.notant Bar
thol Socin.inter conſilia Alberti Brun.con
ſil.3.verſ.8.& alij,quos refert Peralta, qui
aliqua ſimilia adducit in d. §. qui fideicom-
113 miſſam,n.61.pag.197. Et principem † non
poſſe reuocare conceſsionem feudi,niſi ex
iuſtis cauſis,tradunt Curcius Iunior in con-
ſil.1.n.29.& in conſ.142.n.27.Socinus Iu-
nior in conſ.66.n.13.lib.1 & alios,quos ci-
tat Menoch.in tract. de preſumpt. libro 2.
præſump.10.n.50.pag.122. & libr.5. præ-
ſum.34.nu.14.fol. 44. vbi poſt Aymonem
in conſ.318.num.4.tradit, Principem non
debere innouare diuiſiones feudorum,quæ
ſemper indiuiſa permanſerunt, & eſt text.
notabilis, qui in iſta materia non allegatur
in authent.mutare, C.de ſacroſanct. Eccleſ.
ibi: *Sed & permutare Principi licet pro re maio
ri vel æquali,ſi reſpublica hoc expoſcit,res Eccle
ſiæ alienari non poſſunt, etiam cum authoritate
Principis,niſi pro maiori vel æquali, & fauore
Reipublicæ*: quem textum ad aliud refero p.
2.quæſtion.4.illation.8. verſus finem:& in
114 ueſtitura alterari non poteſt, † habilitando,
& vocando fœminas in preiudicium maſcu
lorum,quibus eſt ius quæſitũ,vt probat Sig
norol.conſ.10.column.2.Decius conſ.139.
n.3. Et feudum etiam tantùm in ſpe quæſi-
tum non poteſt auferri per Principem à
vaſſallo,vt probat Carol.Ruin.conſ.108.nu
mer.28.libro 2. Veniunt etenim in iſtis ca-
ſibus filij,aut alij ſucceſſores ex ſua perſo-
na;non autem per ſimplicem ſucceſsionem,
vt probat per plura Auguſt.Beroi. in conſ.
67. num.38.& 39.lib.1.& in conſ.70. nu.
38.& 39. eodem libro. Et iſtud etiam confir
matur ex aliquibus quæ ſcribo in princip.
2.partis tractatus. Iſtam tamen concluſio
nem limitat Aymon Crau.in conſ.135. nu.
22.cum alijs,niſi exiſtente cauſa, quia tunc
poteſt Princeps alterare, & mutare naturã
feudi,à cuius reſolutione fugiendum eſt. Et
115 quòd Princeps nõ poſsit † tollere dominiũ
ſine cauſa, etiamſi ipſum dominium à ſolo
iure ciuili ſit introductum,tradit Molin.lib.
2.de primogen.cap 7.nu.28.fol.271. ele-
ganter Andr.de Iſern.in cap.1.num.6.fol.
108. quæ ſint Regalia,nec poſſunt reuoca-
re donationem à ſe factam alicui iure primo
geniture in præiudicium vocatorum,tradit
Molin.lib.4.c.3.n.15.fol.139.

Secundò, hinc deſcendit regula text.in l.
venditor,§.ſi conſtat,ff.communia prædio-
116 rum,per quem Doctores vbique volunt, †
Principem vel rempublicam poſſe capere
res priuatorum,neceſsitate cogente, & ſo-
luta parti æſtimatione rei,quæ aufertur, cũ
qua concordat l.31.tit.18.par.3.l.2.titul.1.
par.2.l.2.tit.2.lib.1.fori,quod tradit nouiſ-
ſimè & latè Humada in l.2.tit.1.par.2.gloſ.
23. num.2.cum ſequen.fol.121. Lara in l.
ſi quis à liberis,§.item reſcripſit, num.158.
folio 69. ff de liberis agnoſcend.melius Me
noch. in tract.de præſump. lib.2. præſum.
5.n.5.pag.113.vbi ſcribit, † quòd Princeps 117
non poteſt diſponere in præiudicium filio-
rum,vel ſucceſſorum in Principatu, quòd
ſecundogeniti non ſuccedant in aliquo feu-
do,refert notata per ipſum in conſ.351.lib.
3.& hoc vbique tractatur.

Tertiò ex prædicta regula venit, † quòd 118
Princeps intereſſe partis remittere non po
teſt,l.venia in fin.C.de in ius vocand. gloſ.
vlt. & ibi DD. in cap. authoritate de priui-
leg. in 6.notatur in l.quoties,& in l. reſcri-
pta,C.de precib.Impera.offer.& per Ioan.
Gallum in quæſt. penult. Areſtum q. 124.
Areſto 4. vbi dicit,per Areſtum ita pronũ
ciatum fuiſſe,quem & alia ſimilia ad propo-
ſitum refert Rebuff.in l.vnica, C. de ſent.
quæ pro eo quod intereſt,in prin.n.30.pag.
349. totius voluminis,cui adde Iaſ.in l. Gal
lus,§.& quid ſi tantum,n.68. ff. de liber. &
poſthum.Deci. in cap.dilecta,num.14. fol.
270. de except.Nicol.Boer. deciſ.261. vbi
tractat † quæſtionem neceſſariam ad prag- 119
maticas,quæ de condemnatione abſentium
loquuntur, An Princeps qui donauerat bo-
na iam confiſcata,ſeu pro emenda capta,re-
ſtituendo poſtea condemnatum ad ipſa bo-
na,& ſe defendendum,& iuſtificandum in-
tra annum de iure conceſſum videatur reuo
caſſe donationem de dictis bonis prius fa-
ctam? Et de hoc etiam tracto in quæſt. 23.
infra hac 4.par.à num.18.cum ſequen.

Quartò hinc oritur diſpoſitio text. in d.
l.31.tit.18.par. 7. † vbi dicitur, *Contra dere 120
cho natural no deue dar priuilegio Rey,ni otro ſe
ñor,e ſi le diere,no deue valer:e contra derecho
natural ſeria, ſi dieſſen por priuilegio las coſas
de vn home à otro.* Ex quibus verbis conſtat
eſſe contra ius naturale auferre Principem
res ſubditorum,& donare alteri,quibus con
uenit l.ſi donationem,C.de dona.quã ornat
Reſtaurus in tract.de Impera.q.111.n.227.

Quintò inquit † Caſſan. in conſuetudin. 121
Burgun.tit.de cenſib.§.10.gloſ.1. num.54.
quòd nulla amortizatio Principis preiudicat
inferiori domino habenti intereſſe. Vnde ſi
Eccleſia impetrauit amortizationẽ à Rege
in forma pleniſsima,ſiue ante acquiſitionẽ,
ſiue poſt; tamen ſi res acquiſita moueatur
feudaliter,vel cenſuariè ab alio quã à Rege,
poterit ab illo præciſè cogi euacuare manũ
ſuam,vt tenet Gloſ.Pariſ.in prima part.con
ſuet.Pariſ.§.41.n.97.fol.256.in quo n.68.

inuenitur,quid ſit amortizatio.Sextò addu
co bonum textum in l. in ciuile , C. de rei
vend. ibi: *Dominium eius tranſtuliſti, inuito eo*
ex noſtro reſcripto tibi aſsignetur:quam legem
ad aliud refero in princip. ſecundæ partis,
n.464.facit l.cum te,C.de donat.ante nup-
tias, ibi: *Cùm te ſponte filij tui quadam donaſſe*
confitearis,perfectam donationē reſcindi,nec no-
ſtro oportet reſcripto,quam tua voluntas,iuriſq;
authoritas facit ratam: & plura in confirma-
tionem iſtorum ſcribit latiſsimè Ant. Pere-
grin. in tractatu de fideicommiſſ. artic. 52.
num.107, cum ſequent. fol. 51 r. & legen-
da ſunt quæ citat Valdes in additionibus ad
Suarez allegat.7. pag. 82. Et quòd teſtator
non poſsit diſponere circa iuriſdictionalia,
tradit Anton.Peregrin.in tract.de fideicom
miſsis,artic.11.num.111.fol.100.& ex iſtis
venit quod ſcribit Rebuffus in tractat. con-
gruæ portionis,num.35.pag.97.vbi tradit,
quòd ſi Epiſcopus vel Abbas Eccleſiam vni
ram menſæ conferat alicui in titulum, licèt
videatur ſeparare à menſa, non præiudicat
ſucceſſori,& idem num. 56. reſoluit, quòd
religioſi vel patroni non poſſunt antiquum
122 ſtatum † Eccleſiæ mutare,per cap.ad Apo-
ſtolicam de ſimonia,& alia iura,& facit do-
ctrina Baldi in capit.1.de natur.feudi , vbi
tradit, quòd poſtquam Imperator & Rex
non poteſt illum niſi ex cauſa remouere,
donec ſupereſt perſona quæ illi præeſt,
quem citat Cæſar Lambertinus in tractatu
de iure patronatus,libro primo, articulo ſe-
cundo nonę quæſtionis principalis,n.9.fol.
87.vbi refert Felinum in cap. cum acceſsiſ-
ſet de conſtit. & donatio perfecta de caſtris
ſeparando illos,poteſt reſcindi, vt latè per
Decium conſil.468.num.18.per l.perfecta,
C.de donat.& alia,quibus congruit, quòd
Imperator non poteſt diſſoluere placita &
123 conuenta, nec auferre ius quæſitum ex †
alterina voluntate, vt probant Gozadinna
conſ.9.num.43. Socin. Iunior in conſ.77.
num.111.& 112.lib.1.Alciat. reſponſ.162.
nu. 6. Aymon in tractatu de antiquit. tem-
por. par.1.in princip. num.452. Menoch.
in conſ. 1. num. 394. libro 1. Ex quibus &
alijs quæ omitto,conſtat,Principibus prohi
bitum eſſe priuare dominijs rerum ſubdi-
124 tos ſuos,niſi ex cauſa vrgēti. Quod † ſi,quis
dixerit iſta procedere in dominio iam quæ-
ſito illi,quem Princeps priuare vult aliqua
re,non etiam in dominio nondum quæſito,
quia in hoc plerique conueniunt in prædi-
ctis locis Principem præiudicare poſſe: ad
quod facit l.vlt. C.de acquiren. poſſ. l. non
fraudantur, ff. de regul. iur. & conducunt
alia plura,quæ ſcribo in hac quarta parte tra
ctatus,quæſt.23.nu.128. tradunt Doctores
in dict.§.& quid ſi tantum, vnde dicit An-
charr. in conſilio 292.Dominus Papa,Prin-
cipem poſſe præiudicare in quærenda ſpe
non approbata:ad quod conducunt alia plu
ra quæ ſcribo in princip.2.partis, à nu.391.
cum alijs, vbi lector legat, & expreſſa do-
ctrina Lucæ de Penna in l. penultim.colum,
2. C.de decurion.libro 10.vbi vult, quòd
Princeps poteſt concedere patri habenti
plures filios,vt ipſe poſſet inter omnea fi-
lios bona diuidere,quæ vel ex ſtatu vel con
ſuetudine ad primogenitum pertinent,non
conſentiente primogenito, cùm id non ſit
ſtatuere ſuper iure iam delato primogeni-
to,ſed deferendo,quia nullum ius videtur
habere primogenitus in bonis patris, niſi
ſola ſpe, cuius ſententiam ſequitur & con-
firmat Tiraqnellus in tractatu de primog.
quæſtione 22.numero 1.cum alijs, pagina
208. & tradit idem Tiraquel.in eodem tra
ctatu, quæſtion.79.Aymon Crauet. conſil.
136.num.7.Cephal.conſ.3.num.34. & nu.
41.& conſ.12.num.9.17.& 19.idem Ay-
mon in conſuetud.Albern.tit.12.artic.51.
num.9.& 20.& confirmat Burſat.conſ.2.nu
mero 32.

Ex quibus quis argumētari † poſſet,Prin 125
cipem poſſe priuare ſucceſſores in maiorati
bus à poteſtate ſuccedendi in aliquibus bo
nis:concedendo licentias ad ea alienandum,
veluti quod tale ius ſolummodo ſit in ſpe,&
quærendum,& non quæſitum. Huic argu-
mento faciliter reſponderi poteſt,quòd iura
primogenituræ † & fideicommiſsi ita eſt 126
in conſideratione,ac ſi iam delatum & ac-
quiſitum omnibus ſucceſſoribus eſſet,ſecun
dùm Ioannem Andream in additionib. ad
Speculatorem in rubric.de feudis in 4.par.
folio 118.column.1.verſ.Non obſtat, Ol-
drald.conſ.94.num.12.& 13.& Greg.Lop.
qui aliqua ſcribit in noſtræ ſententiæ confir
mationem in l.3.tit.13.par.6.in gloſ.in ver-
bo, *Mugeres*,fol.89.column.1.in princip. &
plures citat Burg.de Paz in conſ.18.num.3
& tradit eleganter Menoc,conſ.211.n.97.
cum ſeqq.libr.3. Roland.c.85.n.24 lib.1. fa
cit text.in l.pronunciatio,§. familiæ, ff. de
verb.ſign. ibi: *Nepotes & neptes*, & ibi, *Et*
omnes qui ex eadem domo & gente proditi ſunt:
& ibi: *Quaſi à fonte quodam memoriæ*, quam l.
ad aliud refero in princ.2.par.n.444.& d.l.
cū pater.§.libertis,& l.cū ita,§.in fideicom.
ff.de leg.2.imò qui habet † ius in ſpe,dicitur 127
habere ius acquiſitū,l.ſpem, C.de donat. &
ſicut noua cōſtitutio nō trahitur ad ius quę-
ſitū de præterito re ipſa,ita non trahitur ad
ius conditionale,quòd dicitur quæſitū ſpe.
ſecundùm Anchart.in cap.1.q.14.de con-
ſtit. & plura ſcribit Gomezius in reg. de nō
tollendo iure quæſit.q.4.par.83.Et quòd Pa
pa nō cenſeatur velle derogare iuri alterius
con-

conſiſtenti in ſola ſpe, voluit gloſſ. iuncto
text.in cap. ad aures de reſcript. vbi Ripa
nu.45. qui tamen in contrarium adducit no
tata per Felinum in cap. in noſtra corollar.
128 21.& 27. de reſcript. Illud autem † quòd
Tiraquel.& Lucas de Penna volunt, fragi-
le eſt quantum ad noſtram materiam, cum
ipſi loquãtur in primogenituris Galliæ, quæ
deferuntur per leges & conſuetudines Gal
liæ: nos agimus de ſucceſsione quæ defertur
à conſtitutione facientium maioratus, qui à
129 primordio in conſtitutione vocant ſucceſ-
ſores in infinitum: nã origo in † omnibus re
bus eſt inſpicienda, l. nam origo, ff. quod vi
aut clam, & à primordio tituli poſterior iu-
dicatur euentus, l. 1. C. quand. & quib. 4. pars
debeatur, lib. 10. & talia ſunt ſubiecta, qualia
prædicata demonſtrant, l. ſi defenſor, §. qui
interrogatus, ff. de interrog. act. notat Bald.
conſ. 121. in prio. lib. 3. Peral. in l. legatorum
petitio, §. qui plures, n. 4. pag. 389. ff. de leg.
2. & in feudis, in quibus viuitur iure Fräco-
rũ, pater etiam cũ conſenſu Regali non po-
teſt donare ſecundogenitũ in præiudicium
primogeniti, Afflict. in conſtitu. lib. 3. rubr.
4. n. a 5. Et illam differentiã inter primoge-
nia Galliæ, & maioratus Hiſpaniæ in alijs lo
cis animaduerto, præcipuè in princip. prio-
ris tractatus n. 49. ex qua reſolutione oritur
130 † doctrina Fulgoſ. in l. quoties ab omnibus,
n. 1. C. de fideicommiſſ. vbi vult, quòd ſi de
conſenſu omniũ de familia vendita fuit res,
quòd prohibita erat alienari, poteſt retra-
ctari per eos, qui naſcuntur de illis, qui alie
nationem fecerunt, per text. in l. peto, §. vl
tim. ff. de leg. 2. & idem tenent Corneus &
Iaſ. & ibi Ioan. de Anoani. in conſ. 47. illud
præſupponitur, num. 5. cum alijs, vbi dicit
notandum, & digito alligandum, & id vo-
lunt Decius, Ripa, Crotus, Loazes, Guillel
mus Benedictus, & alij, quos in ſpecie re-
fert Tiraquel. libr. 1. de retractu, §. 1. gloſ. 9.
num. 86. pag. 58. vbi plura cumulat in con-
firmationem iſtorum, præcipuè Martin.
Lauden. Iacob. Aluarot. Andreas de Iſer-
nijs in cap. 1. §. notandum, titul. de ſucceſſ.
feud. qui dicunt ad propoſitum, agnatos na-
tos poſt alienationem feudi admitti ad re-
uocationem illius, non minus quàm ſi nati
fuiſſent tempore alienationis, & idem te-
net Zaſius in epitome feudorum part. 9.
charta 3. verſicul. Verumtamen ſi poſtea,
Decius in conſilio 395. in cauſa magnifici,
& alij, quos ipſe refert, cui iunge Grego-
rium Lop. in l. 5. titul. 15. part. 2. in gloſſ.
in verbo, *Que nunca*, Dominus Antonius de
Padill. in dict. l. quoties, numer. 4. folio 48.
Boerius deciſ. 22. numero 4. part. 1. Et iſta
confirmantur, quia cum facta alienatione
bonorum maioratus, ſtatim tranſeat domi-
nium in proximum ſucceſſorem vocatum,
ſecundùm gloſſam communiter approbatã
in l. quoties ab omnibus, C. de fideicommiſ.
quam latè confirmaui in 3. part. quæſtio. 9.
numero 1. ſequitur euidenter, quòd facta
alienatione eſt ius quæſitum ſequenti in gra
du & vocato.
Ex qua concluſione ſubinfertur, † nihil 131
obeſſe illis, quibus competit ſucceſsio in ma
ioratibus, cautela & præuentio, qua hodie
vtuntur poſſeſſores bonorũ maioratus, qui
cùm petunt licentias ad alienandũ bona ma
ioratus, citant omnes qui nati ſunt, & poſ-
ſunt prætendere ſucceſsionem in bonis ma
ioratus tempore, in quo facultas à Rege im-
petratur, vt rectius alienationis facultas con
cedatur, quia iſta præuentio & cautela nul-
lum præiudiciũ afferre poteſt illis, qui poſt
factam alienationem editi ſunt, qui, ſi aliena
tio non iuſta fuerit, poſſunt eam reuocare:
nam quod omnes tangit, debet ab omnibus
† approbari, iuxta regulam iuris, & l. per 132
fundum, ff. de ſeruitutibus ruſt. & l. 10. tit.
31. part. 3. & alteri per alterum non debet
iniqua conditio afferri, l. non debet, ff. de rè
gul. iur. cum concordantibus, ad quod etiam
facit doctrina Socin. in l. ſi cognatis, n. 30. ff.
de rebus dub. Carol. Ruin. conſ. 77. n. 9. lib.
3. & quod ſcribit Pariſ in conſ 31. num. 36.
libro 4. de ſolutione facta per Canonicos
præſentes, quòd non præiudicant ſucceſſo-
ribus, per regulam cap. veniens, & capit. de
cætero de tranſactionibus. Infertur etiam,
periculoſam † eſſe ſententiam Gregor. Lo- 133
pez in l. 6. tit. 11. in gloſſ. in verbo, *Que la
non pudieſſe vender*, in vltimis verbis, fol. 84.
columo. 4. vbi præſupponit, Principẽ poſ-
ſe diſpenſare, vt contra tenorem maioratus
ſuccedat fœmina, & decidit, quòd talis diſ-
penſatio præiudicat illi qui erat viuus tem
pore quo deferebatur, ſecus ſi eſſet mor-
tuus, faciunt ſcripta per Alexandrum in
conſ. 12. numero 14. libro 1. quid operetur
legitimatio Principis poſt acceptam poſſeſ
ſionem: vnde etiam conſtat, nihil ad præiu
dicandum eis qui non conſenſerunt, perti-
nere conſenſus proximiorum, quibus pro-
xima cauſa ſucceſsionis contingit, vt alij
remotiores excludantur à reuocando alie-
nationem factam, cùm omnes vocati æqua
le ius habeant ſuccedendi, & proximiori-
bus negligentibus, vel alienantibus, remo-
tiores debeant admitti, iuxta dict. §. in fi-
deicommiſſo, de quo vltimo plenius tracto
in tertia parte huius tractatus, quæſtion. 9.
Pro qua concluſione etiam eſt textus in ca-
pite 1. in principio de ſucceſſ. feud. ibi: *Nul
la ordinatione defuncti manente, ſeu valente*, per
quam dicit Peralta in l. vnum ex familia,
§. ſi de falcidia, numero 6. pagina 570. ff.

134 de leg.2.quòd † ſi filius & ſucceſſor in maio
ratu non poteſt priuari maioratu, neque
exhæredari, quia talia bona non capit ab ip
ſo immediato poſſeſſore, ſed ab inſtituen-
te, quod tenet contra Tiraquellum & Guil-
lelmũ Benedictum, de qua quæſtione latiùs
ago in ſecunda parte huius tractatus, q.4.il-
lation.1. & pro iſtis eſt elegans textus, qui
à nullo refertur in l.locatio.§ earum, ff.de
publica. ibi: *Quod ſi præſtare conſuetum ex in-
dulgentia publicanus omiſerit, alius exercere
non prohibetur.* Et pro hac reſolutione addu
co quod ferè in terminis noſtris tradit Ægi
dius Boſsius in practica criminal. tit.de pro
clama.quod fit bon.public.numero 11.pag.
135 540. vbi vult, quòd habẽtes ius † fideicom
miſsi tenentur contradicere proclamatio-
nibus, licèt dies nondum venerit: & licèt
fiat præiudicium proximioribus natis, ta-
men ſi poſtea naſcantur alij à teſtatore vo-
cati, illi petere poſſunt, quia nondum na-
ti non comprehenduntur, nec culpa viuen
tium præiudicat ſequentibus, nec ſpectatur
mors naturalis non contradicentis, refert
Bart. in l. 3. ff. de interd. & releg. & alia
plura.

136 Nec his obeſt l. ex contractu, † ff. de re
iudic.l.1.§. denunciari, ff de ventre inſpi-
ciend. cum qua concordat l.17.tit.6.part.6.
quæ leges docent, quòd primus ſcriptus hæ
res citari debet, non etiam ſubſtitutus: nam
id procedit quoad ſubſtantiandum iudiciũ,
& ne iudicia procedant in infinitum, dequo
tracto in quæſtione 14. infra hac 4. parte,
& ad illum textum in dict.§. denunciari, re-
ſpondit Andr. de Iſernia in c. ſi vaſſallum,
titul. ſi de feudo fuerit controuerſia inter
dominum & agnatum, quod procedit, quia
ibi non erat præiudicium irreparabile, cùm
eſſet ſaluum ius ſubſtituto probando par-
tum fuiſſe ſuppoſitum, per l.1.§. vltimo, ff.
de Carbonian. licèt Felinus in capite vlti-
mo. column.2. de maioritate & obedientia,
Iaſo in l.reſcriptum, notabil. 2. de pactis,
Decius in conſilio 367. viſo puncto in fin.
velint illam legem procedere, etiamſi præ-
iudicium eſſet irreparabile: de textu autem
in d.l.ex contractu latiùs tracto infra hac p.
quæſt.14.dicta.

137 Ex his etiam † fundari poteſt quoddam
dictum Gregorij Lopez in l.6.tit.21. part.
6. in gloſſa in verbo, *No valdra*, folio 84.co
lumna prima, vbi dicit, quòd ſi Princeps
concedat facultatem ad vendendum ali-
quam rem maioratus, poteſt vocatus con-
tradicere poſſeſsionem, offerendo pretium
ad ſubleuandam neceſsitatem rei, pro qua
venditur, refert textum in l. qui Romæ, §.
cohæredes, ff.de verbor. oblig.

138 Ex his etiam † obiter deducitur, nihil ob
eſſe pacta & tranſactiones factas per domi-
nos huius regni cum ſuis vaſſallis ſuper im
poſitionibus illis, qui pro tempore ſucce-
dunt in ſtatibus & maioratibus, etiamſi ta-
lia pacta approbata ſint à filijs primogeni-
tis dominorum, cùm ius eorum non depen
deat à tranſigentibus, vel à paciſcentibus,
nec conſenſus eorum aliquid ſucceſſoribus
præiudicari poterit: ad quod præter prædi-
cta facit l. ſi vnus, §. ante omnia, ff.de pa-
ctis, l. pacto ſucceſſorum, C.eodem titulo,
l.10. titulo 14. part. 1. & ſpectant tradita
per Andream ab Exea in capit. cum om-
nes, numero 158. pagina 366. de conſtit. &
numero 281. Ripa in l. quominus, colum. 27
numero 136. ff.de fluminibus, & egregium
conſilium Ancharr. 174. num.3. vnde con-
ſilium eſt pro vaſſallis, qui tranſactionẽ fa-
cere velint cum dominis, vt citent omnes,
qui nati ſunt tempore tranſactionis, & qui
ius prætendere poſsint ad maioratum: nam
hac citatione præmiſſa, ſi tranſactio fuerit
iuſtè facta, & ſeruatis quæ ſcribo in quæſt.
22. infra hac quarta parte, præiudicabit ſuc-
ceſſoribus, & qui nati fuerint poſt trãſactio-
nem factam.

Fore autem neceſſariam † citationem illo 139
rum qui prętendunt ius ad maioratum, vbi
à Rege petitur licentia ad alienationem ta-
lium bonorum, nec ſufficere conſenſum il-
lius qui licentiam petijt, præſupponit Greg.
Lopez in l.3.tit.13.par.6.in gloſſ.in verbo,
Mugeres, column.4 verſus finem, notat Mo-
lina libro 4.de primogenijs cap.3. nu.5. &
num 25. Anto.de Padill. in authen. res quæ,
num.331.C.commun.de leg. pro quibus fa-
cit conſilium Pauli de Caſtr.78.n.2.lib.1.&
Curcius in tractat. de feudis p.4.n.146.pag.
459. vbi poſt alios etiam ſcribit, ad alie- 140
nationem feudi omnes agnatos eſſe vocan-
dos, nec ſufficit proximiores vocare, quæ
ſententia confirmatur ex ſententia illorum,
qui tenent, quòd in impetratione & legiti-
matione † expreſsio facti eſt faciẽda in ſpe 141
cie, & cum expreſsione perſonarũ, & nume
ro ipſarum, quas negotium tangit, aliàs con
ceſsio dicitur nulla, etiamſi appareat facta
de plenitudine poteſtatis, quia non eſt veri
ſimile, quòd Princeps conceſsiſſet, & ſi cõ
ceſsiſſet, cum maiori difficultate, & legiti-
matio redditur ſubreptitia, vt ex Barthol. in
l.1.§. permittitur, ff.de aqua quotidian. &
æſtiu. Felin. in capite cum olim, column. an
tepenult. verſ. exemplum, Alexan. conſilio
23. & conſ.3.lib.5. & alijs probat Pariſius
in conſ.12.numer.220.& 221.lib.2. & di-
ctum Greg. Lop. veriſsimum credo propter
prædicta, & reſolutionem Barthol. in dict.
§. & quid ſi tantum, nu.14. quem alij Docto
res ibi ſequuntur, vbi inquit, quòd viuente
patre,

142 patre † filij legitimi, nón habet pater neceſ-
ſe citare agnatos, quòd latè probat Nicol.
Boerius deciſ. 122. num. 1. cum alijs; tamen
mortuo patre eſt neceſſaria citatio agnato-
rum, ad hoc vt legitimatio valeat, non ob
aliam rationem, niſi quia mortuo patre iam
agitur de præiudicio conſanguineorum pa-
tris, & idem vult Abbas in cap. per venera-
bilem, numero 29. qui filij ſint legitimi.
Quamuis Barthol. in dict. loco dicat, quòd
hoc locum non habet, quando conſtat de
Principis voluntate, quod voluit præiudica
re ſucceſſoribus, cuius opinio communis eſt
ſecundùm Iaſonem & Crotum ibi, quos re-
fert Epiſcop. Couarr. in epitome de ſponſa
lib. par. 2. cap. 8. §. 9. fol. 147. & Bart. ſequi-
tur Coſta in dict. §. par. 2. numero 75. pag.
76. & alij, quos referunt Tiraquel. in tracta-
tu res inter alios acta, pag. 16. in verſi. Hinc
quoque, Socin. Iunior in conſ. 14. numero
4. libro 2. ſed vltima verba Bart. quæ retuli,
non placent Epiſcopo Couarr. nec Fortun.
in dict. §. & quid ſi tantum, columna 132.
pro quorum ſententia facit l. cum ratio, ff.
de bonis damnat. dict. l. a. ff. vnde cognati,
& conducunt alia plura, quæ ego ſupra tra-
do: & de doctrina Bart. agit Molina libr. 2.
de primogenijs cap. 7. numero 19. fol. 270.
Et an Princeps poſsit derogare iuri ſubſti-
143 tutorum, † & alia circa hæc, vide eundem
Molinam libro 3. de primogen. cap. 3. nume
144 10. 11. 14. & 19. fol. 15. & 16. † & an poſ-
ſit vincula alterare libro 4. capit. 3. num. 10.
fol. 144. Et quòd ſit neceſſaria prædicta cita
tio, probatur ex doctrina Ancharr. in conſ.
427. num. 1. & 2. vbi dicit, quòd ad petitio-
145 nem † legitimationis debet citari ſubſtitu-
tus patri legitimantis, ſi ſine liberis deceſſe-
rit, quia in talibus bonis pater non habet li-
beram diſpoſitionem, ſed ſunt reſtitutioni
ſubiecta, & idem vult Alexander in conſ.
67. libro 1. numero 6. & 7. & eſt commu-
nis opinio ſecundùm Decium in conſ. 85.
col. penult. num. 8. & Crotum in dict. §. &
quid. ſi tantum, folio 12. columu. 2. pro qui-
bus eſt textus in l. nec filio, ff. de nat.
reſt. & quod illius argumento tradit Pinel.
in d. rubr. C. de reſcinden. vend. n. 17. folio
11. & inquit ad propoſitum Ancharr. in d.
conſ. numerò 5. & 6. quia ſtipulatio & con-
uentio † derogat priuilegio Apoſtolico le-
146 gitimationis, & etiam iuri ordinationis: vn-
de ſi quis ſtipulatus ſit pro ſe & filijs, ſi fi-
liam legitimatam habeat, non valet legitima
tio filij ſpurij facta per Papã, & facit quod
ſcribit Barthol. Socinus in conſilio 246. li-
bro 2. Decius in conſilio 284 Et quòd ſi pa
147 ter legitimet filium, ſit neceſſaria citatio
ſubſtitutorum, & vocatorum ad fideicom-
miſſum reſpectu bonorum, in quibus pater

non poteſt ad libitum diſponere, prout ſunt
bona maioratus, licèt citatio ſit viuente pa-
tre, probat Pariſ. in d. conſ. 12. nu. 156. lib. 2
& concinit doctrina Alex. in conſ. 94. conſi
deratis, num. 9. lib. 1. quòd Papa non poteſt
etiam de plenitudine poteſtatis legitimatio
nem facere, derogando † ius fideicommiſsi, 148
nec ex hoc eſt excludendus fideicommiſſa
rius: ad quod inter alia refert Ioan. de Imol.
vbi Geminia. num. 10. in d. cap. grandi, vbi
dicunt, quòd licèt Papa poſsit legitimare fi
lium Regis Aragonum, hoc procedit, vbi le
gitimatio fieret ſine præiudicio tertij: ſed
vbi conſuetudo defert alteri conſanguineo
regnum, decedente Rege ſine filio legiti-
mo, non poteſt Papa facere talem legiti-
mationem, etiamſi legitimatio fiat de volun
tate Regis: & licèt ad validitatem legitima
tionis citatio non ſit neceſſaria ad præiudi-
candum, tamen in iure fideicommiſsi illa re
quiritur, vt probat Cephalus poſt alios
quos citat conſ. 186. num. 40. lib. 2. Et quòd
in bonis, de quibus pater diſponere non po
teſt, legitimatio † facta de primogenito etiã 149
viuente patre, non præiudicet ſecundogeni
to, vt concludit Dominic. poſt Ioannem de
Imola in cap. grandi, num. 10. de ſupplend.
neglig. prælator. libro 6. & confirmat De-
cius in conſ. 85. num. 8. & ad hoc etiam atti-
net quod ſcribit Iacob. de Vellouiſu in au-
then. quib. mod. natur. effician. legit. §. quo-
niam, vbi dicit, quòd in legitimatione, quæ
impetratur mortuo patre filij illegitimi, nõ
ſolum facienda eſt mentio liberorum, ſed
etiam † agnatorum, & ſucceſſorum, aliàs le- 150
gitimatio eſt ſubreptitia, & idem tenet An
ton. in dict. cap. per venerabilem, num. 17.
& Ioann. Andr. in addition. ad Speculato.
tit. de ſucceſſ. ab inteſtato, §. 1 in addit. quæ
incipit, *Roſfredus*, pro quibus etiam facit,
quia ratio viua, quare ille qui vult legitima-
re filium illegitimum, non tenetur citare ag
natos, quando legitimatio fit viuente & con
ſentiente patre, eſt, quia pater diſponendo
de rebus ſuis, poteſt præiudicare agnatis, &
ideò non eſt opus illos citare, ſecund. Imol.
& Dominic. nu. 10. in d. cap. grandi de ſup-
plend. neglig. prælato. lib. 6. & Ancharr. d.
conſ. 427. & alios, quos referunt Epiſcop.
Couarr. in d. loco, num. 7. Tiraquel. in l. ſi
vnquam, in verbo, ſuſceperit liberos, num.
65. pag. 343. C. de reuoc. donat. Et miror,
quòd Martinus Laudenſis in tractatu de le
gitimatione, 8. volum. tractatuum, nu. 127.
folio 95. column. 4. tractauit iſtam quæſtio-
nem breuiter & ſuccinctè, quaſi non eſſet
difficilis, & punctum † latè tractat Nicol. 151
Boerius deciſ 121. per totam, & deciſione
240. numero 19. Anton. Gabr. lib. 6. com-
munium, tit. de legitimatione, concluſion. 7.

facit, quòd emphyteuſis & feudum licèt con ferantur, non imputantur, ſecundùm Iaſo. in l. illud, numero 4 & Decius num. 5. & 8. C. de collat. confirmat latè Pariſius in conſ. 56. num. 17. libro 3. & quod tradit Bart. in l. ſi tibi decem, §. ſi pactus, num. 9. verſ. quod autem, ff. de pactis, vbi vult, quòd ſi pater in ſtituit filios in paribus partibus; tamen quam
157 do accepit † emphyteuſim pro ſe & liberis, eſt emphyteuſis æqualiter diuidenda inter filios, quod tradit Ioſephus Maſcardus in tractatu de probat. libro 3. concluſ. 1152. nu. 14. folio 47. in qua concluſione latiſſimè tractat, an & quando pater videatur accipere emphyteuſim, vt filio velut hæredi. Ex quibus etiam infero intellectum ad quæſtionem, quam diſputat Tiraquel. libro 1. de retract. in fine, num. 125. pagina 789. vbi ponit caſum, teſtator relictis duobus liberis, prohibuit ab eis alienari fundum quempiá, & ſi contrà fecerit, eum in Claudium transferendum iuſſit, eo fundo à liberis alienato, an admittatur Claudius ob vocationem teſtatoris, vel ex retractu conſanguinei filiorum qui alienauerūt. Quā in quæſtione ſunt contrarij Ferronus & Tiraquel. vt apud eos videre licet. Pro quibus etiam non omitto text in l. quandiu, ff. de vulg. vbi ſi ſunt plures vulgariter ſubſtituti, vnus poſt aliū, mortuo primo ante aditam hæreditatem, ius adeundi, ſiue ſpes illius extinguitur, & venit ſubſtitutus ex iure ſuo, non ex iure primi ad ſe transmiſſi: & eodem modo ſatiſfieri po
158 teſt ad gloſſam † notabilem in cap. quamuis pactum in glo. vlt. de pact. in 6. quæ vult eſſe ſpectandum damnum & detrimentum illius, quē res tangit principaliter, & non ſecundariò, de qua per Georg. Natt. ibi n. 54. & Epiſc. Couar. fol. 523. & 10 c. Rainuntius, 5. 10. n. 9 de teſtam. & Tiraq. qui latius con firmat in d. tract. pag. 73. cui adde Ioan. Lop. in rep. cap. de donat. inter vir. & vxor. col. 111. & illa etiam ſaluari poſſunt ex doctrina Ioan. Fabr. in §. licet autem, inſt. de adop. vbi vult quod gloſſ. in d. l. de vnoquoque, procedit ad hoc, vt iudicium & actus valeat, quia hoc non eſt neceſſitare, niſi eos, quos negotium tangit principaliter: ſecùs verò quoad præiudicium illorum, ad quos negotiū ſecundariò ſpectat, qui ad hoc citari debent, & idem voluit Alex. in d. l. de vnoquoq; in fin. & alij, quos citat Tiraq. in d. tract. pag. 13. verſ. Ee id quidem, de quo lege eundem Alex. & Gloſ Pariſ. in conſ. 85. num 4. lib. 2. Nec etiam obſtant ſcripta per Bar. Socin. conſ. 63. n. 5. cum duob. ſeqq. lib. 3. quia loquitur contra cōmunes & receptas ſenten
159 tias. Præterea pro iſta ſententia adduco † quod notabiliter ſcribit And. de Iſer. in c. 1 §. præterea ducatus de prohibit. feud. alien.

per Federic. vbi vult, quòd in donatione, in qua continentur plures gradus ſubſtitutionū, tot dicuntur donationes, quot perſonæ in ſubſtitutionibus continentur, ad quos ad do Molin. & alios, quos citat lib. 1. de primogen. c. 1. n. 17. Carol. Ruin. conſ. 155. colu. 2. lib. 2. vbi tradit, quòd tot ſunt ſubſtitutiones, quot perſonæ, quibus fit ſubſtitutio, & idem Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita, p. 1. ff. ad Trebel. quod in alijs locis tango, præcipuè in prima parte q. 24. & reſoluit Ioann. Garc. in bono caſu in tract. de nobil. gloſſ 6. exemptio, n. 38. fol. 135. verſ. Tertio confirmatur, & verſ. quinto. Ex quo ad noſtrū propoſitū deducitur, quòd quilibet vocatus ad maioratum ex diſpoſitione teſtatoris, dicitur de per ſe donatarius, & conſequenter præiudicantur ex alienatione bonorū maioratus, quod iure fieri non poteſt, iuxta illud famoſum conſilium Paul. 164 lib. 2. quem in alijs Regis huius lecturæ refero: & quæ dicta ſunt maximè locum ſibi vendicant in maioratibus factis ſine Regia facultate, quia tunc difficilius concedi poſſunt, vt traduot Gregó. Lop in l. 3. tit. 53. par. 6. col. 4. in fin. Molin. lib. 4. de primog. cap. 3. numero 10. Ioannes Gutierr. conſ. 28. nu. 79. his etiam patrocinatur quod tradit Ægidius à Bellamera deciſ. 723. etiam column. 2. verſ. tertia ratio, numero quarto, vbi vult, quòd in declaratione primogenituræ debet vocari ſucceſſor, de cuius præiudicio tractatur, quem refert Felin. in cap. cum olim, num. 12. de re iudicata. Et confirmatur ex traditis per Gomezium in regul. de non tollend. iure quæſit. q. 13. pag. 114. Ex quorū reſolutione obiter infero, quòd volens à Rege petere interpretationē aliquarū clauſularū maioratus, tenetur pro iuſtificatione declarationis certiorare proximū vocatum: & hæc cōferunt ad ea quæ ſcribo in 1. p. tractatuū, q. 41. Fit igitur ex iam dictis, † quòd vt iuſtior & magis 160
iuridica ſit licentia ad alienandum bona maioratus, oportet citare vocatos ad maioratū poſt vitam illius qui licentiā impetrare vult, nam ſic rectius domini de conſilio examinabunt, an iuſta ſit licentia, quæ petitur ad alienandum bona maioratus: quæ reſolutio confirmatur ex ſcriptis per Curcium de feudo 4. p. pag. 457. & regulatiter citandi ſunt ſubſtituti, & vocati ad maioratum, quando tractatur de derogatione clauſularum maioratus, vt reſoluit latè Molin. libro 1. de primogenijs cap. 8. numero 32. fol. 59. Ee quòd nō ſufficiat generalis citatio omnium volentiū eſſe hæredes, ſed quòd debent ſpecialiter citari omnes, quibus proxima cauſa ſucceſſionis cōtingit, tradit in ſpecie Alex. conſ. 137 num. 11 libro 2. per d. l. 5. §. denunciari, & alia iura, & in conſ. 107. n. 1. cum ſeqq. lib. 5.

ad quem addo tex.gloſ.& DD.in l.ſi eo tem
pore,C.de diſtract.pign. Hæc adiuuat quod
ſcribit Gomezius in regul.Chancell.de non
tollend.iure quæſit.pag 59.vbi dicit, quòd
161 quando beneficia † patrimonialia debẽt pro
uideri filijs patrimonialibus in Palẽtina, Ca
laguritana,& alijs diœceſibus Hiſpaniæ,ſtã
te de hoc aliqua conſuetudine, vel conſtitu
tione per ſolam appoſitionem tribuitur ius
in re ac ſi acceptaret opponens, prout la-
tiùs dictus Doctor fundat,cuius opinio no-
tanda eſt ad bullas quæ à Roma veniunt, &
ad ius opponendi ad beneficia quæ habẽt na
turales huius regni Granatenſis,& naturales
Gienenſis diœceſis,& ad Gomez iunge Pe
trum Rebuff.in praxi beneficior.in declara.
nouæ prouiſionis,n.3.pag 216. & elegãter
Bart.Soci.in conſ.164.viſa bulla n.20.lib.3.
quibus adde deciſ.Caſador.18. tit de præbẽ
dis,Iacob.Put.deciſ.235.p.2.n.3.Et ex ſu-
162 perioribus etiam infertur, † ſalſam eſſe quã
dam ſentẽtiam Calder.in conſ.19.Ferro.de
iur.patro.qui incipit,conceſſum eſt ius pa-
tronatus, quam ſententiam,cumprimũ legi,
maximè admiratus ſum,vbi inquit, quòd ſi
conceſſum eſt alicui ius patronatus ponẽdi
conuerſos,& rectorẽ in hoſpitalitio perpe
tuo,ſuiſq; filijs maſculis, & deſcendentibus
ex eis maſculini ſexus tantũmodo,tanquàm
veris & legitimis patronis,quod vnus ex deſ
cendentibus poteſt in prȩiudiciũ ſucceſſorũ
donare hoſpitali illud ius patronatus, refert
ad hoc l.cũ pater,§.penul.ff.de leg.2.& alia
iura,cuius ſententiæ etiã fuit Roch.de Curt.
in tract.iur.patro.in verb.ipſe,vel is,à quo,
q 33.n.72.fol.84.& Cæſ.Lamber.in eodem
tract.de iur.patron.lib.1.p.2.ar.8. q 2.prin
cip.n.7 fol.123.col.4.pro quibus eſt ſentẽ-
tia Archid.in c.1.de iur.patron.lib.6. vbi te
net,quòd quis poteſt in prȩiudiciũ legitimo
rum hæredũ,renunciare ius patro.quẽ ſequi
tur ibi Gemin.& Alex.conſ.13.n.10.& cõ
ſil.18.n.6.& conſ.26.n.9.lib.5. & alij, quos
refert Roch.de Cur.vbi ſupr.in quo tamẽ lo
co refert alios,qui contrariũ tenẽt,& ex re
latis per illum in hac 2.opinione,& ſcriptis
per me vbi ſupr. facillimè euertitur ſenten
163 tia Calderi.& nunquã † mihi vera viſa fuit,
licèt Burg.de Paz(de quo miror)in conſ.31
n.15 refert etiã Archid.in d.c.1. maximè
quia Cardinal.Floren.in conſ.48.quidã no-
bilis,affirmat,quòd vbi ius patronatus com-
petit ex fundatione aliquibus de parentela,
vnus ex vocatis non poteſt renunciare vni
extraneo in præiudiciũ parentelæ, quẽ ſe-
quitur Roch.vbi ſupr.n.73.de quo lege quæ
ſcribo ſupr.3.p q.18.& hanc ſecundam ſen
tentiam ſequitur,ſubdubius tamen.Epiſcop.
Couarr.reſol lib.2.cap.18.n.10. verſ. Sed
quæritur,cui adde Pariſium in conſ.48.n.7.
lib.4.qui hoc cõfirmat,& clarè Carol.Ruin.
in conſ.108.n.4.lib.5. per doctrinam Ab-
batis in cap.cum ſecundum de iur.patrona.
&. l.fin.§.ſin autem ſub conditione,C.com
mun.de lega.ad quem addo notabilẽ doctri-
nam Ant.Gam.deciſ.107.vbi reſoluit,quòd
patronus non poteſt officium datũ negotia
tori tollere in præiudicium monaſterij, ma-
ximè ſi ſit datum titulo maioratus,& de hoc
puncto tractat idem Lambertin.lib.1. part.
2. 6.art. 2.quæſt.princip.num.1.cum alijs,
fol.133.col.1.& 2.quibus cõgruit,quod ad
ius patronatus præſentari debet ille, qui eſt
de ſanguine fundatoris,potiùs quàm extra-
neus,vt probat Curtius in conſ 323.n. 20.
& 21.per gloſſam in cap neminem 70. di-
ſtinct. & alia quæ refert: & ad hæc faciunt
quæ ſupra ſcripſi ex Dominico à Soto &
Epiſcopo Couarr.Et hanc ſententiã, quòd
patronus non poſsit alterare defuncti vo-
luntatem, ſed quòd teneatur nominare eũ,
qui tenet qualitates,probat prædictis non
relatis Ioannes Gutierr.conſ.2.nu. 14.quę
pro hoc dicit facere decretum 5. reforma-
tion.ſeſſ.25. & iterum ſeſsion.22. cap.4. &
faciunt plura quæ ad propoſitum ſcribit idẽ
Ioannes Gutierrez conſ.1.numer.19. cum
ſequent. & per Burgos de Paz de hoſpitali
facto per Comitem Petra, an iuris in conſ.
47.n.1.quod conſilium ad aliud finẽ refero
p.1.tractatus,q.51.n.12.& iſtam eſſe credo
meram: & qualiter valeat patronus cum
conſenſu Epiſcopi alienare ius patronatus,
eleganter reſoluit Burſatus in conſ.185.nu
mer.18.cum ſeqq.lib.2.

Infertur etiã ex iam dictis,quòd ſi in licen
tia, † quæ data fuit ad alienandũ bona maio 164
ratus,ſit facta derogatio legũ,& ſit appoſita
clauſula non obſtante,& de plenitudine po
teſtatis & motus proprij,& aliæ ſimiles, ni-
hilominus ſucceſſor & vocatus ad maioratũ,
qui non fuit citatus,contradicere poteſt tali
facultati, vt ex pluribus probant Aretin.
conſ.165.col.2. verſ circa ſecundum,n.13.
Barb.conſ.14.col.antepenult.lib.2.Thom.
Grammat.conſ.86.num.14.& conſ.81.nu
mero 19.quod eſt memoria tenendum,quia
quotidie cõtingit.Infertur etiam,quòd per
ſona Principis in iſta materia non eſt conſi-
deranda tanquam pater & Princeps,ſed tan
quàm vna perſona,vt tradunt Sebaſtian.Sa-
pia in l.1.in princip.ff.quod quiſq; iuris nu.
6.& ibi Riminal.Iunior n.163.Menoch.in
conſ.351.n.21.22.lib.4.Omnia igitur quę
iam dicta ſunt(vt ad inſtitutum reuertamur)
docent, † non eſſe licitũ concedere licen- 165
tias ad alienãdũ bona maioratus,nec à noſtra
materia digreſsio fuit facta, quia quæ ſcripſi
mus,ſunt connexa & dependentia à noſtra
quæſtione, hoc in loco tractata & propria
ad

166 ad materiam maioratuũm; quam tsactamus ideò lector laborem meum non seprehendat. Et an citatio vocatorum † debeat eſſe ſpecialis, vel generalis, reſolutus ex conſil. Alexand. 107. num. 1. cum alijs, lib. 5. inſertur etiam ad id quod tractat Pesez de Lara in tractatu de anniuerſarijs tit. 14. pag. 159. vbi reſoluit, quando relictum ob cauſam piam poſsit in aliud conuesti.

Principes ſtudeant obſeruare hominum voluntates, n. 197.
Epiſcopi aut capitula Regni Granatæ non poſſunt aliquid diſponere in præiudicium Regis, numero 168.
Reges an poſsint habere ius patronatus in Eccleſijs, num. 169.
Quod pro teſtatoris anima eſt deputatum, non debet in alios vſus authoritate Principis conuerti, nu. 170. Quid in relicto pro virginibus maritandis, num. 172. Quid pro captiuorum redemptione, num. 174.
Exequi an debeat in indiuiduo quod teſtator iuſsit, num. 171. Si in loco ab eo deputato exequi non poſsit, an in alio exequendum, n. 175.
Feudum ſi detur pro maſculis & fœminis, & in renouatione pro maſculis tantum dicatur, fœminis an præiudicet, num. 173.
Legatus de latere an poſsit vltimam voluntatem commutare, num. 176.
Pontifex an poſsit diſpenſare, vt filij ex quodam matrimonio concepti ſuccedant in fideicommiſſo, ſi teſtator prohibuit, ne tales filij ſuccederent.
Reſolutio quæſtionis, de qua in num. 84. nu. 178. Vbi Suarez reprobatur, & num. 180.
Reges ſunt miniſtri Dei in terris, num. 179.
Contractus ſunt de iure gentium, num. 181.
Reges nec in totum, nec in parte poſſunt alienare bona regni, num. 182.
Regnum an electione an ſanguine deferatur, à nu. 183. ad 191. & deinceps per plures ſeqq. vſque ad 211. & num. 214.
Primogenitus Regis an ſuccedat iure hæreditario, num. 192. 193. Authoris ſententia, num. 194. 195. 196. 197. 199. vbi ſententiæ quorundam refelluntur, & ibi quid in maioratibus vſque ad num. 203. & num. 207.
Deficiente Regia poteſtate aut proſapia, ad quem pertineat electio, num. 198.
In maioratibus an ſuccedatur vltimo poſſeſſori, n. 200. & ibi quid in Marchionatu.
Grauamina appoſita per vltimum ſucceſſorem, quantumcunque minima ſucceſſoribus non præiudicant, num. 201.
Intellectus ad text. in l. 8. tit. 1 part. 2. nu. 204. & ad text. in l. 12. tit. 1. part. 2. num. 205.
Feudum ſi concedatur alicui & hæredibus ſuis, de hæredibus ſanguinis, non bonorum intelligitur, num. 206.
Succeſſorum appellatione veniunt hæredes ſanguinis iuxta materiam ſubiectam, n. 208. 212.
Ius patronatus quando ad hæredes ſanguinis pertineat, num. 209.
Hæredes legitimi propriè dicuntur, qui ſunt hæredes abinteſtato, num. 210.
Intellectus ad l. 4. tit. 15. part. 2. num. 211.
Succeſſores in maioratibus hæredes dicuntur, numero 212.
Verbum hæres quotupliciter accipiatur, n. 213.
In Regno & alijs dignitatibus etiam in milleſimo gradu ſucceditur, num. 215.
Imperator an in poſteros imperium tranſmittat, num. 216.
Poſt num. 216. inuenies alia ſummaria.

SEcundò principalites † Regibus prohibitum eſſe concedere licentias ad alienandum bona maioratus, ſine iuſtis cauſis docet text. in l. ratas, C. de reſcind. vendit. vbi Imperator tradit hominum voluntates ſemper ratas debere manere, quæ lex ſecundum Bald. in conſ. 326. lib. 1. docet mortalitatem, quæ eſt ſumma ſummarum in regimine mũdi, cum qua concordat, l. 61. tit. 5. part. 2. ad idem ſunt iura in l. teſtandi, & l. ſi teſtamentum C. de teſtamentis, cuius legis diſpoſitio adeò eſt inſignis, & fauosabilis teſtamentorum confirmationibus, quod licèt in reſcripto Principis, in quo derogantur leges, ſit poſita clauſula, non obſtantibus legibus in contrarium facientibus, etiam ſi talia eſſent, quod de verbo ad verbum deberet fieri ſpecialis mentio, exiſtis vesbis non cenſetur derogata diſpoſitio illius legis, ſi teſtamẽtum: quia habet clauſulam desogatoriam, niſi de illa lege eſſet facta mentio in genere, de lege habente clauſulam derogatoriam, vel pes verba æquipollentia, quæ neceſſario referentur ad legem habentem clauſulam derogatoriam, & non ad aliam, vt notãter fundat Casol. Ruin. in conſil. 80. num. 8. & 9. lib. 3. ex notatis pes Paul. Caſtrenſ. in authentica hoc inter liberos, C. de teſtamentis, & in duobus conſilijs, & facit l. ſi donationem, C. de donation. & in l. cum te, C. de donatio. ante nupt. ibi: *Cum te ſponſæ filij tui quædam donaſſe confitearis, perfectam donationem reſcindi, nec noſtro oportet reſcripto*, & eſt bonus textus in auth vt noui conſtitut. collatio. 5. ibi: *Non enim volumus deficientium fungi volũtates, omnibus ſiquidem ſtudemus modis, ratas eas conſtituere.* Et iterum: *Sed ratas eas eſſe per omnia declaramus.* Et obſeruantia teſtamenti non debet tolli per temeritatem reſcripti, ſecundum Bald. in d. l. ſi teſtamentum, faciunt notata per Felinum in cap. nonnulli, num. 20. folio 89. de reſcriptis: hinc venit diſpoſitio, text. in Clement. quia contingit de religio. domi. ad quem adde, quod commutationea 167

lega-

legatorum ad piam cauſam ſolent fieri, &
concedi per breue ſecundum Aufrer. in ca-
pella Tholo.deciſio.26.Rebuff. in praxi be
nefic.titulo de breui Apoſtolico , num.56.
pag.601.& tradunt Staphil.de lit.gratiæ,&
iuſtitiæ in parte in forma breuis, num. 15.
pagina 362.Quintilianus Mandoſius de ſig
natura gratiæ,folio 90.pagina 2.& quod di
eunt Calderinus Abb.& Felin.numero 14.
in cap.cum acceſsiſſet de conſtitut. vbi tra-
dunt quod ſiquis conſtituiſſet in aliqua Ec-
cleſia quaſdam præbendas,non poteſt capi-
tulum illas minuere ſine conſenſu fundato-
ris,vel hæredis eiuſdem,non ob aliam ratio-
nem,niſi quia non licet ſupremas defuncto-
rum voluntates irritas facere , quorum do-
ctrina notanda eſt ad Eccleſias huius Regni
168 Granatenſis, † quorũ Reges Hiſpaniæ ſunt
veri & legiſimi patroni,ex cõceſsione ſum-
mi Pontificis facta dominis regibus Catho-
licis,qui dotauerunt,& fundauerunt omnes
huius regni Eccleſias,nam nõ poſſunt Epiſ-
copi,nec capitula minuere,nec alterare præ
bendas,vel vniones,vel alia facere , ex qui-
bus prima inſtitutio alteretur abſque con-
ſenſu Regum Hiſpaniæ,quod his diebus cõ-
tigit,& hoc modo fuit ſententiatum. Re-
169 ges † autem poſſe habere ius patronatus in
Eccleſijs , latè docet Lambertinus de iure
patronatus, libro primo,folio 96. numero
primo,& idem quod Abbas tenet Decius in
dicto capite cum acceſsiſſet,numero 21. &
in conſilio 121. numero 3. Quibus addo
Roch.de Curte in tractatu de iure patrona-
tus,folio 56.in verſiculo eo quod de diœ-
ceſani conſenſu,numero 311.nec licitum eſt
à fundatione diſcedere , vt in capellanijs
exemplificat Rotæ deciſio in antiquis 108.
Rebuff.in praxi benefic.titulo de non pro-
mot.intra annum,pagina 445.numero 17.
& vide eundem ibi numero 62.& in titulo
requiſita ad collationem bonam , numero
34.pagina 35.quibus congruit notabilis do-
ctrina Baldi in conſilio 82.factum propone
tur quod quidam,columna ſecunda ante me
dium , libro primo,quem citat Aymon in
conſil.296. numero ſecundo volentes quod
170 illud † quod deputatum eſt pro anima teſta
toris contrahentis vel alterius tertij,non de
bet in alios vſus conuerti authoritate Prin-
cipis,quia loquendo de rationabili potentia
non poteſt Apoſtolicus,vel Imperator re-
ſcindere teſtamentum, vel contractum, vel
aliam piam voluntatem,& quod talis altera-
tio voluntatis eſt contraria naturali rationi,
& æquitati , & eſt alia conſimilis doctrina
Calderini in dict.Clementina, quia contin-
git,quæſtione quarta,numero 11. vbi dicit
171 quod ſi teſtator † mandauit conſtitui hoſpi-
tale , nõ poteſt conſtitui monaſterium:quia
quod teſtator præcipit,omnino ſeruandum
eſt:quia pro lege eſt,authentica §.diſponat
cum ſimilibus & relictum , pro virginibus 172
maritandis non poteſt conuerti in alios
pios vſus,ſecundum Baldum in l.prima, nu-
mero 58.C.de his quæ pœnæ nomine relin-
quuntur,& Cardinalem in dict. Clementi-
na citat Cæſar Lambertinus in tractatu de
iure patronatus , libro primo , quarta quæ-
ſtione principali, articulo 14. numero pri-
mo,folio 32.faciunt tradita per Decium in
conſilio 308.numero tertio, & nullus infe-
rior à Papa poteſt mutare relicta à teſtato-
re ad vnum vſum vt conuertantur ad alium,
ſecundum gloſſam in dict.Clementina, quia
contingit,latè Præpoſitus in cap.verum,nu
mero ſexto, folio 41.de conditionibus ap-
poſitis,vbi refert Bald.in authentica niſi ro
gati,C.ad Trebellian.dicentem extraordina
riam concluſionem,quod relictam rem pro
puellis maritandis,non poteſt dari per Epiſ
copum ad vſum monialium,licèt nubant me
lius,quia nubũt Domino.Nec eſt omittenda
in materia notabilis doctrina Baldi in conſi-
lio 82.primo proponitur inueſtitura , vbi
tradit quod ſi feudum detur pro maſculis &
fœminis,ſi in renouatione dicatur † pro maſ 173
culis tantum,non præiudicantur fœminæ,
quod refert & confirmat Cureius in tracta-
tu de feudis parte ſecunda,numero 42. pagi
na 178.& qualiter relictum ad vnam cauſam
piam poſsit conuerti in aliam cauſam,tradit
Calderin.in conſilio 22.titulo de teſtamen-
tis,& inquit Bald.in l.ſiquis ad declinandam
columna quinta,verſiculo vlterius nota,nu-
mero nono, C. de Epiſcop.& Cleric. quod
vbicunque eſt certa diſpoſitio teſtatoris reſ
pectu certæ cauſæ, non poteſt per Epiſco-
pum alterari:vnde infert , quod ſi teſtator
iuſsit,quod aliqua pecunia conſumeretur in
redemptione † captiuorum,non poteſt con 174
uerti in aliam cauſam,nec debet retrocedi à
voluntate teſtatoris:ad quam concluſionem
concordantes refert Rochus de Curte in d.
tractatu in verbo,conſtruxit fol.63.nu. 21.
& 22.ad quod vide Ioan.de Imol.in l.1.co-
lum.3.verſic.& ſi vis tenere,ff.de condit.&
inſtitut.Ioan.Lup.in rubrica de donat. in-
ter virum & vxor.col.209.in verſic. exiſtis
infero ad aliud mirabile hodie,§. 47.nume.
10.pag.136.latius Tiraquel. in tractatu de
pia cauſa priuilegio 135.pag.164.cui iunge
Bart. in l.vlt.ff.de oper. publi.Roman.ſing.
475.legatum factum Socin.Iun. in conſilio
162.num,7.libro 2.vbi ex cap.nos quidem
de teſtamentis & alijs vult probare quod ſi
in certo loco non poteſt exequi quod teſta
tor iuſsit,in alio eſt exequendum , & refert
diſtinctionẽ Bart.quam dicit eſſe cõmuniter 175
approbatam in l.pater filium, §. Tuſchula-
nus,

nus,ff.de leg.3.& in l.filiæ,§.Titia.ff.de cō-
ditio.& demonſtratio.de quibus eſt etiam le
geoda doctrina Baldi in l.1.n.penult. C.de
his quæ pœnę nomine,Ioan.Gutier.in con
ſil.1.num.21.Rebuf.in l.hac leg.8.C.de ex
penſis ludorum,lib.11.num.2.fol.123.
176 Et quod legatus † de latere non poſsit cō-
mutare vltimam voluntatem,ſi poſsit imple
ri eo modo,quo teſtator præcepit,tradit An
dreas Petrus Gambara de officio & pote-
ſtati iudices delegati,lib.9. n.229.pag.291.
de quibus legenda ſunt quæ ſcribo infra li-
mitatio.1.Et exiſtis omnibus infero, nimis
audacter, & periculoſè reſpondiſſe Carol.
Ruin.in conſ.189.num.13.lib.2.vbi ſcripſit
Romanum Pontificem potuiſſe diſpenſare,
quod filij concepti ex quodam matrimonio,
quos teſtator prohibuit,ne ſuccederēt, poſ-
ſent ſuccedere in fideicommiſſo, ordinatio-
ne,& diſpoſitione teſtatoris non obſtante,
177 quod † quam alienum à vero ſit, non eſt qui
non videat,nec rationes ab eo adductæ quid
quam vrgent,vt ibi videre poteris. Infertur
etiam multum generaliter loquutum fuiſſe
Nattam in conſil.425.num.3. & ſequentib.
lib.2.vbi ex text.in l.in confirmando,l. vl-
timam,ff.de confirm.tut.l.ſi plures,§.quam
uis,ff.de adminiſtrat,& doctrina Baldi in d.
l.ſi teſtamentum,& alijs probare nititur,iu
dicem poſſe ex cauſa mutare voluntatem te
ſtatoris,pro quo faciunt ſcripta per Thom.
Grammat.deciſio.55.num.2. Abb.in capit.
cum acceſsiſſet,num.5.Felin.n.18. Decius.
num.11.de conſtitut.Ex iſtis venit quod la-
tè diſputat Ægidius Boſius in practic.crimi-
nali titulo de princeps, num.22.pag.604.
vbi tractat,an poſsit princeps de poteſtate
ordinaria viuente patre,vel agnato auferre
ius quæſitum ex inueſtitura,quę confirman
tur per ea qui ſcribit Menoch.in tractat.pręe
ſumptionum,lib.2.præſumptio.9. num.20.
vbi tractat qualiter princeps poſsit diſpone
re in iure quæſito ſpe non approbata.
178 Hæc igitur omnia † peregrina & ex varijs
locis huc ſimul collecta faciunt pro prædi-
cta ſententia, quæ dictat, principibus non
eſſe licitum concedere licentias & facnlta-
tes ad alienandum bona maioratus,quam te-
nent Anton.Gomez,Epiſcop. Couarru. &
Pinel.in locis ſupra citatis. Vnde iuſta mihi
videtur quædam petitio data Madritij anno
1552.ordine 107.vbi fuit ſupplicatum in-
uictiſsimo Carolo Imperatori Regi noſtro,
ne concederet licentias ad alienandum bo-
na maioratus,nec ob cauſam dotis, nec ob
aliam cauſam,vt latius in d.petitione conti-
netur,cui reſponſum fuit quod deinceps ha
beretur conſideratio ad contentum in d.pe
titione,ſecundum caſus occurrentes. Et in-
iuſtè & contra rationem, & nimis generali-
ter loquutus fuit Suarez allegat.3. fol.130.
colum.2.in princip.vbi dicit,quod bona ma
ioratus venduntur per priuilegium Princi-
pis,maximè interueniente iuſta cauſa,cum
niſi cauſæ iuſtiſsimæ interueniāt,priuilegio
ſunt iniuſta. Ex quibus omnibus fit; quod
hæc concluſio vera eſt,quidquid alij animo
ſè teneant,qui principibus blandiuntur om
nia eiſdem licita eſſe, & poſſe, quod ſi in
Principe tyranno abſurdiſsimum eſt, quid
erit in Principe Iuſto,& Chriſtiano? ad quod
præter alia plura quæ in ſacra pagina, & in
alijs locijs reperiuntur,facit,l.1. tit.1.part.
6.ibi; *Ca el Rey es pueſto en la tierra en lugar de
Dios,para cumplir la juſticia, y dar a cada vno
lo ſuyo*,& l.7.eodem titulo, & eſt anima, &
cor populi,l.26.tit.17.part.2.& l.15. tit.7.
part.3.ibi: *Vna de las coſas del mundo deque
mas deuen trabajar los Reyes,que tienen lugar de
nueſtro Señor en la tierra*,& eſt l.1.& alia 2.ti-
tulo 10.p.2.& l.1.tit.13.p.2. & Reges ſunt
à Deo educati, vt ex Homero probat Cor-
ſetus in tractatu de poteſtate regia parte 3.
quæſt.17.num.11.& Reges † ſunt miniſtri 179
Dei in terris, vt tradit idem Corſetus parte
1.num.2.ad hoc legendus:& Rex & Regnū
ſunt anima & corpus,l.13.tit.19. part.2. &
Rex eſt anima & cor populi,l.vltim. tit.19.
eadem part.2.& quis dicatur Rex Iuſtus,&
quis Tyrannus, tradunt Archid. in cap. re-
gum 23.quæſt.5.Alberic.in c.decernimus,
num.1.& 2.fol.18.de ſacroſanct. Eccleſ. &
quæ ſint propria regum,& quæ ſubditorū,
tradit Rebuff.in tractatu congruent.part.n.
128.& Principem non poſſe diſponere † in 180
rebus maioratus, niſi cum iuſta cauſa, quæ
debet eſſe publica,& non mixta cum priua-
ta,tenet Epiſcop. Gienenſis Sarmiento lib.
ſelectarum interpretatio.cap.8.nu.13. cum
ſequentib.fol.24.& libro de reditibus Ec-
cleſ.cap.3. 4.part.num.1.fol.55.pro quo fa
ciunt quæ per text. in d.l.ſi teſtamentum,
C.de teſtamentis & alia quæ ſcribūt in pro-
poſito Decius in conſil.357.num.5.& in fi-
ne conſilij,& in conſil.557.num.4.& 5.So-
cinus Iunior in l.Gallus,§.& quid ſi tātum,
num.146.ff.de liber.& poſthum.& in con-
ſil.65.num.13.lib.2.& alij quos citat Fran-
ciſcus Mantica de coniectur.mente defun-
cti,lib.11.tit.12.num.32.pag.534.latè An-
dre.Gail obſeruat.lib.2.obſeruatione 56.nu
mero 1.cum ſequentib.pag.174. Cephalus
in conſil.111.num.38.lib.1.qui refert De-
cium Carol.Ruin.Pariſium,& text.in d. l.
ſi teſtamentum,& iſta maxime procedunt
vbicunque maioratus facti ſunt in contra-
ctu,prout plurūque fit, nā in iſto caſu prin-
ceps difficilius diſpenſare poteſt, quia effi-
cacios eſt conſenſus partium,quam teſtamē
tum,& firmior eſt iuxta glo.in l.1.§. ſi ad-
uerſus

uerſus vend.cum cumulatis per Deciũ in l.
more notabil 6.ff. de iuriſdict. omn. iudic.
Titaquel.in tractatu de primogenijs,quæſt.
4.num.172.quibuaaddo Bart. in l.inſulam
oppoſitione 9.ff.de verborum obligat. So-
cin.Iun.conſil.1.colum.vltim.num.37. lib.
2.Aymon conſil.135.num.28. Zanchus in
l.hæredes mei,§.cum ita part.4.num. 15.ff.
ad Trebellia.facit regul.l.ſiquis Titius, ff.de
verborum obligatione,§.ex conditionali in
ſtit.eodem titulo,vbi contractus licèt condi
tionalis tranſmitsitur,ſecus in teſtamento,
iuxta regulam l.vnicæ,§.ſin autem ſub con
ditione,C.de caduc.toll. cum concordanti-
181 bus,item contractus † ſunt de iure gentium,
l.ex hoc iure,ff.de iuſtitia & iure notat ele-
ganter Bart.Socin.in conſil.266. num.34.
lib.2.hinc eſt quod princeps non poteſt tol
lere ius quæſitum de iure gentium, median-
te conſenſu partium,vt volunt omnes Do-
ctores in l.vltim. C. ſi contra ius, vel vtilit.
publicã,& in cap.quæ in Eccleſiarum de cõ-
ſtit.& in hoc omnes conueniunt,nemini diſ
crepante,ſecundum Aymonem in conſilio
103.num.15.& plures citat Molin.lib.3. de
primogenijs,cap.3. num.19.fol.15. & con-
ſenſus partium operatur reſciſsionẽ tranſa-
ctionis,quod facere non poteſt reſcriptum
Principis, vt probatur in l.ſi diuerſa iuncta
l.cauſas,vel lites,C.de tranſactionibus, quæ
notanda ſunt in practica.
182 Ex omnibus etiam deducitur,Reges † nõ
poſſe alienare bona regnorum ſuorum, nec
in totum,nec in parte,quia bona regni ve-
re bona maioratus ſunt, & inalienabilia, &
impræſcribilia,&triumphans Corona Reg-
ni,nec in minimo quidquam eſt lædenda, &
Reges in bonis regni ſunt domini pro vita
ſua tantum,& non vltra,ſicut illi, qui poſsi-
dent bona maioratus,& tradit notanter Bal
dus in procemio feudorum,numero 32. Et
quia iſta concluſio eſt veriſsima, & ex ea ſe-
quuntur plures effectus, oportet eandem
fundamentaliter & à radicibus ipſis deduce-
re,vt verior eſſe conſtet.Ad cuius quæſtio-
nis reſolutionem pono pro primo funda-
mento,quòd licet antiquitus in origine mun
183 di † Reges per electionem crearentur,vt pa
tet ex cap.Moyſes 8.quæſt.1.& capit.legi-
mus 93.diſtinct.& conſtat ex Iuſtino autho
re grauiſsimo 1.lib. ſuæ hiſtoriæ,ibi,Nõ am
bitio popularis, ſed expectata inter bonos
moderatio, & quod Rex Pelagius fuit ele-
ctus & quod eſſet conſuetudo, & fortè lex
Regni Reges eligere tradit Ioan. Lop. de
Regno Nauarræ,§.9.part.6. & Nauarri &
Lationenſes ſuos Reges conſtituerunt, vt
tradit Nauarrus in cap.nouit de iudicijs no-
tab.3.num.116.pag.321.& legendus eſt nu
mero 132. qualiter Hebræi Reges vnge-
bant.Et hanc concluſionem, quod antiqui-
tus in Hiſpania Reges electione † crearen- 184
tur,docet expreſſa ſingularis ſancta lex 2.
titulo *de la eleccion de los Reyes in foro juzgo*,
& idem docet leg.1. eodem titulo,& quod
Prouincia Hiſpaniæ poſsit ſibi eligere Re-
gem,quia non eſt ſubdita Imperatori,tradit
Bald.in l.ex hoc iure,quæſt.3.ff. de iuſtitia
& iure, quem citat Parlador. libro ſecundo
practicar.quæſtionum,cap.1.num.9. fol.6.
qui refert etiam Menchacam lib.1. contro-
uerſiarum,capit.22,num.3. quod non inue-
nio.Et in Boemia vacante Rege Regnicolæ
eligebant Regem,vt ex authoribus ſcribit
Caſtaldus in tratactu de Imperatore quæſt.
68.num.9.fol.123.& Reges fuerunt inuen
ti iure gentium,& ipſemet populus, ad hoc
vt commodius viueret,& regi poſsit, elige-
bat ſibi Regem, cui dabat obedientiam, &
per illum regebantur,ſecundum Bald. in tra
ctatu ſchiſ.columna 10.verſiculo & eſt no-
tandum quod duplex eſt concordia,&idem
voluit Oldrald.in conſ.69.colum.2.Rober-
tus à Maranta de ordine iudiciorum,§.3.n.
25.fol.58. Rodericus Suarez in l. quoniam
in prioribus limitatio. 11.num.1. & 2.pag.
174.vbi de iſtis tractat.C.de inofficioſo te-
ſtamento,& omne Regnum à Deo proceſſe
rit,vt habetur Deut.c.17. frater Gil de Ro-
ma,Auguſtinus in ſuo libro 3.part.2.cap.5.
fol.176.& tradit latè Ioan.Lop.in dicto tra
ctatu de Regno Nauarræ,par.5.§.1.in prin
cipio.Nec eſt prætereunda ſilẽtio,l.2.tit.1.
part.2.in finalibus verbis,ibi: *E eſte poder ba*
el ſeñor, luego que es eſcogido de todos aquellos
que han poder de lo eſcoger, ò de la mayor parte
ſeyendo hecho Rey,en aquel lugar onde ſe acoſtũ-
brauan a hazer antiguamente los que fueron eſco-
gidos por Emperadores,& faciunt quæ ſcribit
Ahumada in l.12.tit.23.gloſ.6.n.1.fo.125.
Michael de Palacios Granatenſis in practi-
ca Theologica,cap.5.pag.12.col.2. poſtea
temporibus ſuperuenientibus, cupido reg-
nandi,qua re nihil dulcius, atque præſtan-
tius,vt ex Iulio Cæſare tradit Menochius
in tractatu præſumptionum,lib.6. præſum-
ptio.53.n.10.fol.158.& in conſ.99.n.86.&
maiorum poteſtas, † & diſcordia populo- 185
rum in electione Regum, & tacitus eorum
conſenſus fecerunt,vt Reges in regnis ſuc-
ceſsione, non etiam electione crearentur,
quod patet ex eodem Iuſtino ibi, Primus
Ninus Rex Aſsyriorum veterẽ, & quaſi ha-
bitum gentium morem noua imperij cupidi
tate mutauit.Et in varijs Regnis ſucceditur
per ſucceſsionem, & non per electionem,
vt exemplificat Ant.Corſet.in tract.de po-
teſtate Regia,p.2.q.14.n.16.& 4.p.q.5.nu.
79.& prius nu.7.notat Alberic. in l.1.n.20.
C.de ſumma Trinit.& fide Cath.vbi inquit
quod

quod Imperium Romanum initium habuit à violentia,& non à iuſtitia,& idem in omnibus alijs regibus,& potentibus. Et quod qui plus potuit,plus rapuit, niſi reperiantur,vel à Deo electi, vel aliquo iuſto titulo, cum hoc concinit textus in cap.1.§.item in
186 feudo de alienatione feudorum,† vbi probatur quod dignitates regales & ſimiles ſecundum propriam naturam,& originalem non acquiruntur per ſucceſſorem de iure communi, ſed per conſuetudinem vſurpatum eſt,& tradit Oldraldus in dict.conſil.69. & alij,vt per Fuluium Pacianum in tractatu de
187 probationibus,lib.2. cap.35. num.53. folio 137.& tradit latius Reſtaurus Caſtaldus in tractatu de Imperatore quæſt.4.numero 3. fol.7.& fol.10.col.1.& fol.11. & quæſt.5. num.3.folio 16. Credit † tamen Albericus Imperium Romanum,& alia Regna proceſſiſſe permiſsione & voluntate diuina propter bonum commune,quia commodius eſt regi per vnum, quam per plures, & multa bona in propoſito adducit, & de Alberico meminit Tiraquel.qui concordantes refert, lib.de primogen.quæſt.17.num.25. pagina 176.ex quibus confirmatur doctrina Lucæ de Pena in l.1.col.6. de priuilegijs eorum, qui in ſacro palat.libro 12.& in l.1.C.de tyronibus,lib.12.vbi reſoluit quod in ſucceſſionibus dignitatum regalium magis debet attendi commoditas ſubditorum,quam gradus vel ordo ętatis,&ex his dixit etiam Bal. in cap.1.de feudo Marchiæ,dignitates regales ſolius eſſe reipublicæ,& ſicut radij ſolares à ſole, ita & huiuſmodi dignitates à republica ſeparari non poſſunt, quod notanter tradit Zaſius in conſil.8.numero octauo, libro primo,qui addit text. in cap.hi qui 1. quæſtio.1.l. honoris, ff. de decurio. qui ex
188 hoc reſoluit,quod † ſecundogenitus præfertur primogenito,vbi ſecundogenitus eſt idonior reipublicæ, qui ad hoc legi debet, qui multa bona ſcribit, quod conſilium ad aliud cito in principio primæ partis, num.6. hinc eſt quod Rex ex cauſa poteſt filium minorem præferre maiorem in primogenitura,vt ex text.3.Regum cap.1.& alijs reſoluit Guillel. Benedict.in cap. Rainuntius de teſtamentis in verbo in eodem teſtamento relinquens,num.204.fol.222.& Reges ſuc-
189 cedere in regnis,iure ſanguinis † ex inueteratiſsima totius orbis conſuetudine notiſsimum eſt,& vſitatiſsimum,& ex hiſtorijs fere omnibus conſtat,& auditu maiorum certo certius ſcimus, & in ſucceſsione Regni Hiſpaniæ exacte obſeruatur, & nullus hoc inficiari poteſt,& de iure id certum eſt, vt probatur in cap.grandi de ſupplend. negli. prælatorum lib.6.in medio & in fine, notat Archidiaco.in d.cap.Moyſes,eleganter Ancharran.in conſil.339.pro maiori,num.2.& plures refert Lancellot. Conrad.in templo iudicum,l.1.cap.2.de Rege,§.1.& de origine Regum,num.15.fol.98.& iſta concluſio probatur expreſſe in l.9.tit.1.part.2.ibi: *La primera es quando por heredamiento*, & facit l. 2.tit.15.part.2.ibi: *Por eſcuſar muchos males*, vbi Greg.Lop.& doctrina Andre. de Iſerni.in cap.1.quæ ſint regalia,vbi dicit, quod Reges fuerunt primi domini,quem citat Marant.part.3.num.15.fol.18. qui ad hoc allegat,l.2.§.quod magiſtratus,ff. de origine iuris.ad quem iunge Caſſanęum in conſuetudinibus Burg. in proœmio verſic. du faict. & in verſiculo ſequenti,pagina 15. & 16.& iſtam concluſionem,quamuis prædicta non referat, hodie in Regno Hiſpaniæ per alia diuerſa fundamenta probare videtur Epiſcop.Couar.in practic.quæſt. cap.1. vbi tradit,quod poſt Arabum & Maurorum inua-
ſionem Rege Pelagio mortuo,† eius poſte- 190
ri iure primegenij annos pluſquam octingentos continenti ſucceſsione Regnum Caſtellæ obtinuerunt,& regnum ipſis Regum primogenitis delatum eſt,refert inter alia, l.2.tit.15.part.2.Albericus in l.donationes quas C.de donatio.inter virum & vxorem Oldrald. in d.conſil.94.Abb.in conſil.85. lib.1.& alios plures,de quo latiùs agunt Tiraquel.in tractatu de primogenijs, quæſtio. 13.qui præcipue Tiraquel.docent, hoc ex conſuetudine, & legibus omnium gentium receptum eſſe,nouiſsimè Aluar. Valaſc. de iure emphyteut.quæſt.50.num.22.Corrad. Laud.in lib.templum iudicum,§.1.de origine Regum cap.2.num.15.folio 98. & quod regna non veniant iure naturæ, ſed iure ciuili & ſingularibus decretis, & conſtitutionibus,docet Andreas Philopatrus in lib.Angliæ,ſectio.3.num.197.pag.134 & prius & melius,pag.104.num.153.& 154. & quod Reges veniant de iure gentium volũt Bald. in l.ex hoc iure,ff.de iuſtit. & iure Guillel. Benedictus in cap.Raynuntius de teſtamentis in verbo condidit, 1.numero 29.30. fol. 155. & quod Nauarri & regio Aſis, ſibi elegerunt Reges tradit Nauar. in cap.nouit de iudicijs notabil.7.num.117. pag.121. ad quem addo Angel.in d.l.ex hoc iure vbi tradit,quod ciuitas poteſt ſibi eligere Regem, ſi non ſit ſubdita Papæ,& vbi Regnum ſucceſsione transfertur,tunc pronior ſubiectorum obedientia ſequitur,ſubditi enim facilè diriguntur ad obedientiam præſtandam filio,vel nepoti Regis,quam rationem,&alias
plures † ad probandum expedire reipubli- 191
cæ, quod Regna per ſucceſsionem, & non per electionem deferantur, tradit notanter Quintilianus Mandoſius in regula 32.de impetrantibus beneſ.quæſt.5.num.3.fol.107.

& quod

& quod Reges naſcātur, Imperatores creen-
tur, tradit Zaſius in principio, ff. de iuſtitia
& iure, num. 3. pag. 243. & plura ad propo-
ſitum ſingularia ſcribit Nauarrus in loco ci-
tato, nume. 147. cum ſequentibus, & quod
Reges Mexicani electione creantur, & in
Regno Peruano tradit Acoſta in ſua hiſto-
ria, lib. 6. cap. 11. pag. 415. & qui regnum af-
fectat perdullionem committit, vt ex hiſto
rijs docet Tiberius Decianus in pract. crim.
tom. 2. cap. 6. num. 23. fol. 115. ex quibus in
fertur nimis generaliter exiſtimaſſe Bald. in
conſil. 159. ſuper eo quod quæritur, lib. 3, di
cendo, quod quædam ſunt regna, quæ linea
ſanguinis deferuntur, & tranſeunt in poſte
ros ſucceſsiuè, & quædam eſſe imperia, &
regna, quæ non tranſeunt ad hæredes, niſi
facta electione, nam hodie apud omnes fere
192 nationes, de quibus notitiam habemus, † re
gna iure ſanguinis obueniunt, licet Impe-
rium Romanorum adhuc electione deſera-
tur, & idem voluit Oldraldus in d. conſi. 69.
num. 12. quod Baldi conſilium ad alium fi-
nem cito infra hac parte, quæſtione 22. nec
eſt omittenda doctrina Zaſij in conſilio octa
uo, num. 50. lib. 1. vbi refert commentato-
rem Ariſtotelis libro 3. Politicorum capit.
11. dicentem dignitates regales, nec via
electionis, nec iure hæreditario ſucceſsionis
in poſteros tranſmitti, ſed media quadam
via, qui de vtroque participet, vt ſcilicet fi-
lij ſuccedant iure ſanguinis, & prærogen-
tur illi, qui ſunt aptiores, ſubiungens iura
ciuilia in huiuſmodi ſucceſsionibus, nihil fa-
cere, quia in iſtis Regni vtilitas eſt etiam
conſideranda, ſed & Bald. in dicta lege ex
hoc iure, quæſtione quarta reſoluit, quod
regna veniunt ad primogenitos non per ele
ctionem, ſed per ſucceſsionem, & punctum
tractat Ioan. Ciric. in tractat. de primogeni-
tura lib. 2. dicta quæſt. 14. fol. 85. qui latiſsi-
mè quæſtionem reſoluit, & idem paucis re-
ſoluit Franciſcus Marcus deciſio. 945. num.
4. & omnes gentes vtuntur, quod primoge-
niti fiant reges, ſecundum eundem Bald. in
conſilio 389. num. 5. verſiculo item contra-
rium lib. 2. & plura ſcitu digna ſcribit ad pro
poſitum Mariana in hiſtoria Hiſpaniæ lib.
20. cap. 3. pag. 296. ex quibus etiam deduci-
193 tur, grauiter † errare eos qui dicunt primo-
genitum Regis ſuccedere in regno, tanquam
hæredem, non autem illud conſequi iure
ſanguinis, quæ fuit ſententia Oldraldi in d.
conſil. 94. Alberic. in procemio ff. §. diſci-
puli colum. 4. verſiculo, ex prædictis: & alio
rum plurium quos refert Tiraquel. in tracta
tu de primogenit. quæſt. 35. num. 3. pagina
255. Luſitanus Coſta de patruo & nepote,
pag. 149. & alius Luſitanus Aluar. Valaſc.
de iure emphyteut. quæſt. 50. num. 12. folio
257. qui alios citat, licèt Lancellotus Corra
dus in templo iudicum, lib. 1. capit. 2. §. 1. de
ordine Regum, quæſt. 1. num. 3. fol. 98. exi-
ſtimet Oldraldum nihil de hoc deciderè,
quia iſtorum opinio, præterquam quod eſt
contra dictas leges partitæ, & alia ſupradi-
cta, nullo fundamento fulcitur † & ſi vera 194
eſſet d. ſententia Oldraldi & aliorum, ex ea
ſequeretur vnum falſiſsimum, quod reges
poſſent hæredem & ſucceſſorem in regno
eligere, quem velint, omiſſo filio primoge-
nito, vel alio legitimo ſucceſſore, quod eſt
contra omnia iura & conſuetudinem om-
nium nationem inuiolabiliter obſeruatam.
Vnde merito Ioan. Lopius in libro Regni
Nauarræ 5. 5. 6. verſiculo Regnum quidem,
ſcribit quod in regno ſucceditur iure pri-
mogenituræ, non iure hæreditario, & parte
6. §. 9. & quando Regnum eſt feudum, non
ſuccedunt deſcendentes tanquam hæredes,
ſecundum Paulum de Caſtro in authentica
poſt fratres la 2. C. de legiti. hæredibus, Au-
guſtin. Beroi. in conſil. 67. num. 58. lib. 1. Et
in eandem opinionem videtur lapſum fuiſ-
ſe Epiſcop. Couar. in d. loco, vbi dicit, quod
talis ſucceſsio primogenitorum Regum
competit iure hæreditario, ex intentione ta
men authoris ego aliud exiſtimo.

Falſus † etiam fuit Gregor. Lopez in l. 9. 195
tit. 7. part. 2. in gloſſa in verbo *delinage*, poſt
medium, vbi ex Bald. in d. l. ex hoc iure, co-
lum. 2. ff. de iuſtitia & iure tenet, quod ho-
die Reges ſuccedunt in regno iure hæredita
rio. Nec etiam eſt verum quod ſcribit Ant.
Gamma deciſio. 307. num. 14. qui idem te-
net, ſcilicet ſucceſsionem in maioratu com-
petere filijs iure hæreditario, Molin. poſt
Abb. Alexand. Deci. & Alciat. & Guillelm.
Benedict. quos citat in annotatione, numero
16. & lib. 1. cap. 8. num. 64. fol. 55. Menoch.
conſilio 211. num. 80. lib. 3. nec quod ſcribit
Ioan. Garcia in tractatu de expenſis, capit.
16. num. 26. & 27. fol. 154. vbi probare co-
natur, quod in regno ſucceditur iure hæredi
tario, quod mihi perſuaderi non poteſt ex
iam dictis, & ex infra dicendis. Cauendum
† etiam eſt à Peralta in l. vnum ex familia, §. 196
ſi de Falcidia, num. 6. pag. 572. ff. de legat. 2.
vbi dicit quod in maioratibus ſucceditur iu-
re ſanguinis, non iure hæreditario, cum vt
prædixi non ſuccedatur, nec iure hæredita-
rio, nec iure ſanguinis, ſed ex vocationibus,
& fundationibus, & à Ripa in l. nemo poteſt
nume. 4. ff. de legat. 1. vbi reſoluit quod in
regno non ſucceditur iure primogenituræ,
ſed iure conſuetudinario, quod difficile mi-
hi videtur, & contra omnia ſuperiora. Nec
etiam tenendum eſt quod notat Capicius
deciſione 121. numero 13. vbi per gloſſam
in capit. Abbate ſanè de reiudicata in 6. re-
ſoluit

ſoluit quod regnum defertur iure hæreditario, non ſucceſsione, & quod tradit Nicol. Boerius conſilio 10. numero 17. vbi ſcribit quod in Regno Franciæ ſucceditur iure hæreditario, & melius loquitur Grego. Lopez in loco infra citãdo. Vnde verior eſt opinio illorum, qui dicunt quod in regno ſucceditur iure ſanguinis, non iure hæreditario cuius ſententiæ fuerunt Ioan. Lauden. inter conſilia Oldraldi in conſil. 224. iſtæ ſunt allegationes nu. 27. verſiculo hoc autem ius, Cardinal. Alexand. in cap. 1. colum. 4. verſiculo 3. deducitur titulo de feudo March. Ioa. de Terra Rubea in libro contra Trebel. reg. tractatu 1. artic. 1. concluſ. 9. num. 10. 11. & 12. Guillelm. Benedict. in cap. Raynuntius in verbo in eodem teſtamento in principio, num. 148. de teſtament. quos magno conatu & viribus ſequitur Gloſ. Pariſi. in conſuetud. Pariſienſ. §. 8. gloſ. 3. nume. 8. folio 112. vbi poſt multa tandem concludit,
197 quod † Oldraldus & Albericus loquuntur in Regno Aragoniæ, & Maioricarũ, & Gloſ. Pari. ſequitur in hoc vltimo Gregorius Lopez in l. 4. titul. 15. part. 2. in gloſ. in verbo, *ſus deudas*, poſt principium. Sed quod dicũt de Regno Aragoniæ, & Maioricarum, etiam ab vſu receſsit, quia in iſtis regnis ſuccedunt Reges Caſtellæ iure ſanguinis, & alios authores citat Ahumada in l. 2. titulo 15. part. 2. in gloſſa in verbo, *ſino el hijo mayor*, nume. 12. folio 145. & idem vult egregius Caldas Pereira in tractatu de renouatione emphyt. quęſt. 16. num. 28. fol. 130. & quod in regno & maioratu iure ſanguinis ſuccedatur, non iure hæreditario, reſoluit Molina libro 10. de primogenijs cap. 3. numero 11. folio 14. & eodem libro 1. capit. 10. numero 24. folio 81. Petrus Auguſtinus Morla inemporio, parte 1. titulo de iuriſdict. omn. iud. quæſtione 4. numero 4. folio 113. Auendañus in l. 40. Tauri, numero 8. folio 73. & tradit Molina tom. 3. de iuſtitia & iure diſputatio. 576. numero 1. cum ſequentibus, pagina 1. & poſtea diſputatione 626. numero 8. pag. 391. & numero 18. pag. 408. & Matienço in l. 6. titulo 7. libro 5. Recopilat. gloſ. 3. num. 18. fol. 176. & docet d. l. 2. tit. 15. part. 2. & l. 9. titulo 7. part. 2. Dominus Antonius de Queſada in quæſtione vltima numero 2. & 10. & inquit Auguſtinus Beroius in conſilio 138. numero 4. libro 3. quod princeps non habet cauſam à prædeceſſore, ſed ſuccedit per viã priuationis, non ſucceſsionis, quia corruptio anteceſſoris eſt generatio ſucceſſoris ex natura ordinis, & quod Regnum, Ducatus, & Baroniæ, non tranſeant niſi ad hæredes ſanguinis, vult Bald. in l. Deo nobis, §. 1. num. 2. C. de Epiſcop. & Cleric. & quod deficiente Regia poteſtate ſiue proſapia, electio expe-

dit † ad populum, tradit de Regibus Hiſpaniæ Bald. in l. ex hoc iure, ff. de iuſtitia & iure, quem citat Parlador. de rebus quot. part. 2. capit. 1. numero 9. folio 6. in quo puncto animaduerto ad notabilem doctrinam Auguſtin. Beroij in conſilio 118. numero 17. libro 3. vbi tradit, quod per mortem viri Comitis, Ducis Mediolani vltimo loco defuncto ſine liberis feudum Ducatus Mediolani fuit apertum, non vniuerſitati ſed Ceſari, quem citat Bald. in conſilio 110. numero 15. libro 4. qui addit quod defuncto dicto comite translatum fuit dominium, & poſſeſsio in Ceſarem, ex doctrina Baldi in l. 1. quæſt. 41. ff. de rerum diuiſione, & aliorum quos citat. Et quod in primogenituris magis attendatur filiatio, quam hæreditas, tradit Menoch. d. conſilio 211. per text. in l. 3. l. ius iurandi, §. ſi liberi, l. ſi operarum, ff. de operis libertorum, cap. 1 an agnat. l. filius, & per alia quæ refert, & prædictis modernis in iſta materia potius credi debet, & quia vrgentibus rationibus fundantur, & quia ex legibus & conſuetudinibus Italiæ, Galliæ, atque Hiſpaniæ hoc rectius percipere potuerunt quam antiqui, qui in iſtis & alijs ſimilibus materijs ſæpè errant ex ignorantia legum & conſuetudinum aliorum regnorum, quarum ſi ſcientiam haberent, aliud ſentirent: & ideò cautè quæ ſcribunt legenda ſunt, & ſeruanda, † pro quorum ſententia facit quod ſcribit Peralta in l. 3. §. qui fideicommiſſam nume. 52. pag. 185. colum. 1. ff. de hæred. inſtit. vbi dicit † quod in maioratu non eſt propriè ſucceſsionis ius regulare vltimo poſſeſſori, per doctrinam Baldi in cap. 1. §. hoc quoque col. 2. de ſucceſ. feudi, vbi dicit quod filius Marchionis non ſuccedit in Marchionatu: quia videtur ipſum Marchionatum habere de manu Principis, non patris, per text. in l. ſi arrogator, ff. de adoptionibus. Ex quo, & alijs infert ibi Peralta, quod omnes modi & cõditiones † adiectæ per vltimũ poſſeſſorẽ maioratus ſunt nullius momenti in præiudicium ſucceſſorum: & grauamina, & onera quantuncũmq; modica & paruæ æſtimationis, non valent, cuius ſententia confirmatur ex pluribus quæ ſcribo in 1. par. tractatus q. 26. num 28. cum alijs, & tradit Ioan. Grat. Falcon regul. 352. num. 13. quod antiquus ordo ſuccedendi in maioratibus non poteſt mutari per pacta matrimonialia, qui ad hoc ponderat l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilat. quæ hoc non dicit. Et pro opinione Baldi & Peraltæ adduco text. in l. 16. in fine tit. 26. par. 4. licet contrarium probare videatur l. 12. tit. 1. par. 2. & dicit Peralta in d. §. num. 95. pag. 225. quod ius ſuccedendi in bonis maioratus, vel primogenituræ in ſe ipſo, † non eſt ius hæreditarium & idem in rubrica de hęred. inſt. num.

198 199 200 201 203

numero 108. & an in maioratibus ſuccedatur
iure ſanguinis, vel iure hæreditario tradit
latè Molina libro primo de primogenijs
cap. 8. numero 1. cum ſequentibus, ſolio 54.
& in annotationibus, numero 6. quem citat
Auenda. in l. 40. Tauri gloſ. 1. num 6. ſolio
72. qui latè punctum tractat his non relatis,
neſcio quare, & legendi ſunt Alex. Raudenſis
reſponſo 2. pro Rege noſtro Philippo
Aguirre in ſua Apologia pro rege noſtro
part. 1. num. 115. Ioan. Garc. in tractatu de
expenſis cap. 16. num. 27. folio 174. Dominus
Anton. de Queſada lib. diuerſarum quæſtionum,
cap. 32. num. 10. ſed omnes in puncto
& quæſtione deſecerunt, vnde merito
Epiſcopus Simancas in lib. diſceptationum,
cap. 16. pag. 25. carpit Molinam in dictis
locis, qui exiſtimat, quod in maioratibus ſucceditur
iure ſanguinis, & magis exiſtimat,
quod ſucceditur in maioratibus ex vocationibus,
& vt prædixi, verum mihi videtur,
& idem videtur concludere cap. 7. verſiculo
non ſanè.

204 Nec his obſtet l. 8. tit. 1. part. 2. ibi: † *Que
eſſos miſmos han los Reyes en los de ſus Reynos,
y aun mayores, ca ellos no tan ſolamente ſon ſeñores
de ſus tierras mientras viuen, mas aun a
ſus finamientos las pueden dexar a ſus herederos,
porque han el ſeñorio por heredad, lo que
no pueden hazer los Emperadores que lo ganan
poe eleccion, aſsi como de ſuſo diximos.* Quia iſta
lex in his verbis potius noſtram opinionem,
quam contrariam probat, quia intentũ iſtius
legis fuit ponere differentiam inter Reges,
& Imperatores, quo ordine ad tales aſcendant
dignitates, & concludit quod Imperatores
creantur electione, Reges vero fiunt
per ſucceſsionem, non quia in Regno ſuccedatur
iure hæreditario, id enim per quam
erroneum eſt & contra d. l. 2. titulo 15. par.
2. & alia quæ ſupra ſcripta ſunt, cum Regnũ
ad primogenitos tantum deſeratur, & ad
proximiores de ſanguine regio. Sed quia
non eſt neceſſaria electio ad hoc, vt eiſdem
regnis inde ſeratur, ſicut Imperatoribus, &
hic eſt verus intellectus prædictæ legis, & neceſſariò
ſumendus, ne ſit correcta per dictam
l. 2. & priores leges per poſteriores declarantur,
& limitantur l. ſed & poſteriores,
205 ff. de legat. † & eodem modo eſt intelligenda
d. l. 2. titulo 1. part. 2. ibi: *Por heredamiento
han ſeñorio los Principes, è los Duques, è los
oteos grandes ſeñores de que fablamos en la ley
antes deſta*. quia illa verba, *por heredamiento*,
ſignificant idem quod *heredad* in Regno Caſtellæ,
quia proprietas eſt regni, quod docet
communis vſus loquendi & probant l. 8. tit.
33. part. 7. l. 37. tit. 9. part. 6. l. 25. tit. 28. p. 3.
nec iſta lex in illis verbis *por heredamiento*,
eſt intelligenda de ſucceſsione hæreditaria,
ſed de ſucceſsione ſanguinis, nec etiam illa
verba debent referri & interpretari, quod
ſuccedatur vltimo poſſeſſori, ſed illi, à quo
Principatum, vel Regnum, vel Ducatus,
originem habuit. Et confirmatur, † quia ſi 206
feudum concedatur alicui & hęredibus ſuis,
intelligendum eſt de hæredibus ſanguinis,
non bonorum §. & ſi clientellus, §. ſimiliter
de alienatione feudorum, volunt Bart. in l. ſi
mihi & Titio in fine principij, ff. de verbor.
obligat. Andre. de Iſern. in §. ſed quia de his
qui feud. dare poſſ. Bart. Socin. in l. Gallus,
§. ſi à parente colum. 5. ff. de liber. & poſth.
& alij plures quos citat deciſio. Pedemonta.
Oſaſc. 161. num. 15. & in re vel materia, quę
non eſt tranſitoria ad hæredes, verbum hæres,
non accipitur proprie pro hærede, probatur
in l. pro hærede, §. ſi quid tam, ff. de acquirend.
hæredita. vbi Bart. Alexand. in conſil.
22. num. 8. lib. 5. idem † ergo eſt in ſucceſ 207
ſione regni & maioratus, faciunt tradita per
Capitium deciſ. 10. num. 8. latè Soci. Iunior
in conſil. 52. num. 7. & 8. lib. 2. & in conſilio
73. num. 14. lib. 1. ſed quod in ſubſtitutionibus
hæredis appellatione veniat tantum hæres
ſanguinis, volunt Speculator in titulo de
teſtamentis, §. in primis verſic. fin. & in titulo
de locatione, §. nunc aliqua verſiculo 113.
quem ſequitur Bald. in cap. 1. de natura ſucceſsionis
feudorum, & in cap. ſi pater de teſtamentis
in 6. Alexand. conſil. 36. lib. 3. &
alij plures quos citat Anton. Gabriel lib. 6.
commun. opinio. titulo de verbor. ſignifica.
concluſ. 2. num. 17. pag. 340. ad quem addo
Carol. Ruin. conſil. 15e. num. 9. lib. 2. Decius
in conſil. 38. num. 5. & in conſil. 294. per totum,
quibus eſt addendum quod ſi teſtator
aliquem ex deſcendentibus ſuis, & eius hæredes
inſtituit ex iuris interpretatione, præſumitur
ſolum ſenſiſſe de hæredibus ſanguinis
ſecundum Baldum conſil. 267. libro 5. &
conſil. 282. lib. 2. Socin. Iunior in conſ. 158.
num. 10. lib. 2. Franciſcus Mantic. de coniectur.
mente defunct. lib. 8. titu. 14. num. 13.
pag. 355. quod in praxi contingit, de quo lector
videat etiam Beroium in conſilio 112.
num. 7. lib. 2. Franciſcus Burſatus conſil. 2. &
3. & 148. per totum, & conſil. 351. num. 44.
Cephal. conſ. 3. num. 3. lib. 1. & ſucceſſorum
appellatione veniunt hæredes ſanguinis † 208
iuxta materiam ſubiectam ſecundum Bald.
in l. 1. q. 165. verſic. & nota, ff. de rerum diuiſione,
Bar. Socin. in conſ. 19. col. 4. verſic.
quoniam licet lib. 1. Decio conſ. 171. col. fin.
& conſ 445. col. 3. verſic. & quod dictũ eſt,
n. 13. Aymo. conſ. 251. n. 4. quibus addo Hugon.
Celſum in conſ. 26. n. 58. vbi dicit eſſe
comm. opin. cum Bart. in l. prętor edixit, ff.
de non. oper. quod verbũ (ſucceſſor) denotat
ſucceſſorẽ ſanguinis, qui refert Bar. Soci.
& alios.

Digitized by Google

& alios; & cõfirmat ex alijs authoribus Frã
ciſcus Mãtica lib. 8. de coniect. ment. defun.
tit. 11. num. 5. pag. 343. Et iſta ſeruiunt pro
declaratione eorum, quæ poſt alios ſcribit
Cæſar Lambert. de iure patron. part. 2. lib. 1.
2. q. principali cũ alijs articulis ſequentibus,
209 vbi † late tractat, quãdo ius patronatus per-
tineat ad hæredes ſanguinis, vel ad alios, &
ibi etiam tractat num. 8. & 19. fol. 130. quan-
do hæredum appellatione veniant hæredes
ſanguinis, vel alij hæredes, & ad hęc faciunt
quæ ſcribo p. 2. q. 5. num. 22. & quod ſcribit
Tiraquel. in tract. de mors. p. 2. declaratione
num. 8. vbi reſoluit, quod legitimi hæredes
210 propriè † dicuntur, qui ſunt hæredes ab in-
teſtato, per l. 3. §. de illo, vbi gloſ. in verb. ad
legitimam. ff. pro ſocio: & l. illud. ff. de acqui-
rend. hæred. & alia iura.

Nec etiam refragatur alia ſingularis. l. 4.
tit. 15. part. 2. vbi lex loquendo in Rege ſuc-
211 cedente in Regno, dicit, *Ca derecho es, que co
mo gana la honra, y el pro de aquel a quien he
reda, que aſsi tome la carga è el embargo de lo
que auia de hazer*: quia iſta verba legis decla-
rantur per alia verba eiuſdẽ legis, quæ poſt-
ea ſubſequuntur, ibi, *Pero eſto deue ſer fecho
de manera que no mengue el ſeñorio, aſsi como
vendiendo o enagenando los bienes del, que ſon
como rayzes del Reyno, mas puedelo fazer de
las otras coſas muebles que ouiere*: in quibus
verbis lex clarè ſentit, & vult, quod in pro-
prietate bonorum Regni ſucceditur iure ſan
guinis, & nõ titulo hæreditario, ſecus in alijs
bonis mobilibus, quæ non ſunt radices Reg-
ni. Vnde iſta lex magis iuuat noſtram opinio
nem, quam contrariam, quam legem refero
ad aliud in quæſt. 26. nu. 1. Et hæres dici po
212 teſt † qui iure ſanguinis ſuccedit. l. ex facto,
§. vltim. ff ad Trebell. l. vltima, vbi gloſſ. &
Deci. C. vnde legitimi, Socin. conſ. 302. nu.
6. & 7. lib. 3. & probat l. 2. tit. 18. part. 3. ibi,
*Nombrando primero al mayor, que deue ſer
heredero*. Et vt apparet ex priuilegijs anti-
quis Regum, quorum aliqua ego vidi, ſucceſ-
ſores in maioratibus vocantur hæredes, &
facit d. l. 2. tit. 15. part. 2. ibi, *Codician auer li-
nage que herede lo ſuyo*. Et ibi, *Heredaſſen ſiẽ
pre aquellos que vienen por linea dericha*. Et
ibi, *Que ſi el hijo mayor murieſſe antes que he-
redaſſe*. Et l. 1. tit. 14. part. 2. ibi, *E deuen here
dar los Reynos*. Et ſcribit Natta conſil. 128.
213 nu. 3. quod † verbum, *hæres*, dicitur duobus
modis, ſcilicet hæreditatis, & hæres ſangui-
nis ex Innocent. in rubr. de iure patronat.
Bald. in dicto cap. 1. an agnat. vel filius, con-
firmat latè Rolandus conſilio. 3. numero. 10.
cum alijs libr. 4. & Caſſanæ. in rubr. 7. de ſuc
ceſsionibus. §. 2. verſicul. vt dictum eſt, pa-
gin. 910.

Tandem an Reges ſuccedant in Regnis

iure hæred. vel iure ſanguinis, vel vtroq; iu-
re, diſputat † Ioannes Licirier in tractatu de 214
primogenitur. lib. 3. q. 2. quem citat Lancell.
Conradus in templo iudicum, libr. 1. cap. 2.
de origine Regum. §. 1. num. 2. & 3. fol. 98.
qui etiam citat Oldraldum in conſil. 94. Ex
iſtis etiam venit confirmatio illius ſententię,
quam in alijs locis huius lecturę ſcribo, quod
in Regno, & alijs ſimilibus dignitatibus † ſuc 215
ceditur etiam in milleſimo gradu, quæ fuit
ſententia Baldi in cap. vltim. col. vlt. de feu-
do Marchię. Et aliorum quos in alijs locis re
fero, quam concluſionẽ tradit latè Nicolaus
Boerius in Regno Franciæ in conſil. 50. nu.
56. vbi ex gloſ. in pragmatica ſanctione, in
verb. conſanguineis, dicit, quòd ſi morere-
tur tota domus Regia, & reſtaret vnus de an
tiquo ſanguine, & eſſet alius proximior,
eſto quod eſſet in milleſimo gradu, iure ſan-
guinis, & perpetuæ conſuetudinis ſuccede-
ret in Regno Franciæ: & refert Iacobum de
Albar. in cap. 1. de ſucceſ. marchiæ, poſt Bar
tol. dicere, quòd ſi nemo de ſanguine Regio
reperiatur, vnus de familia, ſeu domo ſua ſuc
cederet in Regno, licet ſit pauper, & allegat
Cœpolam in cautela 132. & quod † Reges 216
tranſmittant Regna ad hæredes & poſterio-
res, ſed non imperator, tradit Lancellotus in
dicto tractatu templum iudicum lib. 5. cap.
2. de Rege, num. 2 fol. 102.

*Rex non poteſt de regno diſponere, nec in ſuc-
ceſſorum præiudicium teſtari, num. 257. an
declarare quis ſit ſucceſſor, num. 219. Non
ſuccedit in regno vltimo morientibus, num.
226. & nec alienando, nec contrahendo, nec
alio quouis modo poſſunt ſucceſſoribus præ-
iudicare, numer. 227. Qualiter ſit dominus
Regni, num. 229. & 230. Authoris ſenten-
tia, num. 231. Nec poteſt alienare regalia,
etiam ex certa ſcientia, nu. 232. 234. 236.
& 239. Nec bona regni etiam ex conſenſu
populorum, num. 233. & magis ei prohibe-
tur alienatio villarum & caſtellorum, num.
247. & 248. nec ei licet ob remunerationẽ
bona regni donare, num. 249 & 255. nec fa
cere leges ſuper alienatione bonorum regni,
num. 250. & concluſio ad dicta, nu. 297.*

*Imperator non poteſt liberare ciuitates à ſub-
iectione & dominio Imperij in præiudiciũ
Imperatorum ſucceſſorum, n. 218. & 240.
& quibus caſibus poſſit alienare. nu. 237.*

*Regnum Portugalliæ non potuit diuidi, aut ſe-
gregari per matrimonium, tanquam mem-
brum iſtius nobiliſſimi & antiquiſſimi Reg
ni Caſtellæ, num. 220.*

*Rex facile ad ſuam & primordialem naturã
reuertitur. num. 221.*

*Conuentiones fieri ſolitæ in matrimonijs, quòd
primogenitus ſuccedat in maioratu pa-*

tris, ſecundogenitus in maioratu matris, an valeant, num. 223.

Intellectus ad l. 2. tit. 15. part. 2. nu. 225.

Iura ſanguinis nullo iure ciuili dirimi poſſunt, num. 228.

Cenſus Principi debitus in ſignum vniuerſalis dominy eſt impræſcriptibilis, nu. 235.

Reipublicæ intereſt quòd Princeps ſit opulentus & quare, nu. 238. & ciues locupleres, num. 242.

Alienatio bonorum Regni difficilius permittitur, quàm alienatio bonorum maioratus, nu. 241. & 245.

Regnum eſt caput maioratuum n. 243.

Reditus Regij dicuntur ſacroſancti, & parati in defenſam fidei & regni. n. 244.

Princeps nihil in Regni præiudicium tentare præſumitur, nu. 246. ex contractu ligatur, num. 266. an contractum poſsit reuocare, n. 268. & 269. Non poteſt concedere licētias ad alienanda bona vinculata, etiamſi vinculatio ſit facta regali authoritate. num. 271. & 272.

Quod eſt ſucceſſorum, ex facto prædeceſſorum auferri non poteſt, num. 251.

Cum aliquid interdicitur, vetatur omne id, per quod peruenitur ad illud nu. 252.

Par in parem non habet imperium, nu. 253.

Intellectus ad l. 3. tit. 10. de las donationes, *libre. 5. Recop. n. 254. 265. & 270.*

Inter bona regni & bona maioratus nulla datur differentia, num. 256.

Intellectus ad text. in l. 18. tit. 1. p. 1. nu. 256.

Declaratio ad l. 2. tit. 9. lib. 5. Ordinam. num. 258.

Res immobiles Regni an poſsit Rex donare filijs naſcituris ex ſecūdo matrimonio in præiudicium fily primogeniti. n. 259. vbi Albericus reprobatur, & Iacobus Albenſis, numer. 260.

Donatio facta eccleſiæ an differat à donatione facta alicui particulari, nu. 261.

Donationes factæ à Regibus tempore creationis vel guerræ, an valeant. n. 262.

Alter intellectus ad l 8. tit. 1. p. 2. n 263.

Leges priòres per poſteriores vel corriguntur, vel limitantur, aut diſtinguuntur. n. 264.

Immunitas per viam contractus qualiter interpretanda, nu 267.

Dominus iuriſdictionis an poſsit transferre illā in homines inferioris conditionis, num. 268.

Voluntas duorum vbi adeſt in aliqua diſpoſitione, non poteſt talis diſpoſitio ex vnius voluntate & conſenſu diſſolui. n. 273.

Regius aſſenſus non valet ad alienandum bona maioratus poſt ius quæſitum n. 274.

Fæmina non excluditur propter maſculum ſuperuenientem in eodem gradu, quando fœminæ ius quæſitum fuit, & quare n. 275.

Donationes Regiæ an obtineant vim legis. nu. 276.

INfertur etiam veram eſſe ſententiā gloſ. Pariſ. in dictis conſuctud. Pariſ. §. 8. gloſ. 3. nu. 7. fol. 112. vbi vult, quod Rex † nō po- 217
teſt diſponere de Regno, nec teſtari in præiudicium ſucceſſorum, & ideo ſecundum eū non valuit, nec habuit effectum quidam tractatus, quem ibi refert de matrimonio olim apud Trecas vrbem Campaniæ Celticæ inter Carolum VI. Francorum Regem, & Henricum V. Angliæ Regē anno 1540. per quē Catherina dicti Caroli filia nuptui dabatur dicto Henrico pacto habito, quod idem Hēricus, vel eo præmortuo ſuccederet eius filius in Reguo, & illud obtineret poſt mortē dicti Caroli, nulla mentione facta Caroli VII. primogeniti Francorum Regis, *cui* iure ſanguinis Regnū debitum erat, quem etiā tractatū latius reprobat Guillel Bened. in c. Rainuntius, in verb. in eodem teſtamēto relinquēt, in princip. num. 1. & 150. & 151. fol. 216. de teſtam. pro quibus eſt expreſſa ſententia Oldraldi, de qua gloſ. Par. non meminit, nec Guillel. in conſ. 231. & eius de quo quæritur nu. 4 vbi tradit, non valuiſſe pactum factum inter Regem Aragoniæ ex vna parte, & Regem Maioricarum ex alia, ſuper ſucceſsione illius Regni in præiudicium filiorum, per regulam in c. intellecto; & in c. ſicut de iure iurando; & cap. dilecti de maioritate & obed. quod Reges maxime præcauere debēt, quia ex talibus pactis multa bella, iurgia, & diſcordia inter Reges poſtea oriūntur, quod teſtimonio multarū hiſtoriarum, & experientia conſtat. Infertur etiā nouiſsime ex ſuperioribus Imperatores præteritos † nō potuiſſe 218
liberare plures ciuitates Italiæ à ſubiectione & dominio Imperij in præiudicium Imperatorum ſucceſſorum, maxime eas quæ liberauerūt per pecunias, quarū multas exemerūt & liberarunt, aliquas enumerat Menoch. in conſ. 2. n. 66. & idem erit in dominis Italiæ, qui libertatem & exēptionem obtinuerunt ab Imperatoribus præteritis: quod reputo notandum: & pro hoc faciunt quæ ſcribit Caſtro lib. de iuſta hæreticorum punitione lib. 2. c. 14. pag. 201. ex quibus animaduerto, caute legendam eſſe quandam doctrinam Auguſtin. Bero. in conſ. 75. num. 17. lib. 1. vbi vult permiſſum eſſe Imperatori cōcedere in feudum ciuitates & reſpublicas non obſtante pace Cōſtantia, itidem in conſ. 65. n. 68. eodē lib. Deci. conſ. 468. nu. 17. & in conſil. 498. num. 13. quos citat Roland. in conſil. 100. nu. 7. lib. 4. Infertur etiam periculoſam eſſe ſententiam Bald. in proœmio Decretal. colu. 2. Rodericus Suarez in l. quoniā † in prioribus 219
limitat. 11. nu. 21. pag. 152. qui dicunt, quod Rex poteſt in vita declarare qui debeat eſſe

Rex

Rex primogenitus an ſecundogenitus, quod falſiſsimum eſt. Infertur etiam notabiliter quod à nobiliſsimo & antiquiſsimo Regno Hiſpaniæ & Caſtellæ, cuius pars eſt Regnũ
220 Portugalliæ, † non potuit diuidi, nec ſegregari per matrimonium tempore domini Regis Alfonſi Sexti, qui filiæ dedit in dotem comitatum Portugalliæ, aut Luſitaniæ, nec alio quouis modo à Regno Caſtellæ, nec membrum illud Regni potuit à capite ſcindi, quod veriſsimum eſt, & clariſsimè deducitur ab omnibus ſuperioribus, & reſponſum iuridicum nullatenus dari poteſt, & exinde ſubinfertur, quam iuſte, ſanctè, & iuridice, Rex noſter Philippus, qui diuina miſericordia hodie regnat in dicto Regno, habet poſſeſsionem, & proprietatem illius Regni: fa-
221 cile enim res † reuertitur ad ſuam & primordialem naturam. l. filio quem. ff. de lib. & poſthum. l. voluntate. §. fin. ff. quibus modis pignus vel hypoth. ſolui. l. ſi vnus. §. fin. ff. de pactis cum vulgari. & ſemper eſt aſſumendus intellectus & fundamentum, quod nos reducit ad ius antiquum primordiale, ſecundum gloſſam in cap. 3. in verb. numerandũ, de præbend. & trado part. 3. quæſt. 9. à num. 80. vbi traditur prædicta illatio. Et iſtud fundamentum eſt addendum ad ea, quæ per grauiſsimos viros ſcripta ſunt ſuper deciſione Regni Portugalliæ, quæ tamen nunquam ad
222 ad manus meas venerunt: † & qualiter poſſit populus eligere Regem vel Imperatorem, tradit nouiſsimè Nauarr. abſque tamen dictis principijs, regulis, & authoritatibus in cap. nouit, de iudicijs notab. 3. numero. 169. pagin. 135. Et vnde Imperium & Regna habuerint originem, tradunt Felinus in cap. cum non liceat nume. 13. de præſcript. Balbus in tractatu præſcriptionum. 2. p. 5. part. quæſt. 2. num. 6. pag. 466. vbi tractat an Imperator poſsit reuocare priuilegia exemptionis.

Infertur etiam verum eſſe quod ſcribit dominus Anton. de Padilla in l. vnum ex familia. §. ſi de Falcidia numer. 20. pagin. 295.
223 vbi vult, † quod non valent conuentiones illæ, quæ fieri ſolent tempore, quo domini maioratuum contrahũt matrimonium, quod primogenitus ſuccedat in maioratu patris, ſecundogenitus ſuccedat in maioratu matris: quia primogeniti prædictis conuentionibus ſtare non tenentur, & quod in poſſeſſoribus maioratuum talia pacta matrimonialia non valeant (quem citat Molin. lib. 1. de primogenijs cap. 8. num. 34. fol. 6. vbi damnat iſta pacta matrimonialia, ex quibus multę lites oriũtur) tradit Gratian. Falcon regul. 333. num.
224 13. per l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilation. † & qualiter in Regno ſuccedatur iure ſanguinis vel electionis, traditur notanter vltra prædictos per Caldam Pereiram in l. ſi curatorem habens. C. de in integrum reſtitution. min. in verb. hunc contractum num. 48. pag. 1044. in volumine reſtitutionum. Ioann. Cirier in tractatu de primogenitura lib. 3. quęſt. 2. qui diſputat, ſed nihil concludit.

Infertur † etiam intellectus ad l. 2. titulo 15. part. 2. † in illis verbis, *En España*, cum 225
his quæ ibi ſcribit Gregor. Lopez, vbi latius tractatur, qualiter primogeniti Regum in Hiſpania ſuccedant in Regnis, quod tractat latius Idem Gregor. Lopez in l. 6. tit. 7. part. 2. in gloſſ. in verb. *de linage*, vbi inter alia refert ad propoſitum notabilem doctrinam Baldi in authen. ex teſtamento, in fine. C. de collat. & pro doctrina domini Padillæ faciũt ſcripta per Fuluium Parianum de dicto magni Alexandri in tractatu de probationibus lib. 2. cap. 35. numer. 59. fol. 137. Et ex prædicta reſolutione, & principijs ſubinfertur corroboratio prædictæ ſententiæ, dum dictum fuit Regibus prohibitum eſſe alienare bona Regni, quia cum Regna habeant iure ſanguinis, & in illis ſuccedant primis Regibus qui Regnum habuerunt, † non autem 226
vltimo morientibus, nihil in præiudicium ſucceſſorum diſponere poſſunt, nec Regiæ dignitatis, & bonorum, & redituũ Regni aliquid minuere valent, † nec alienando, nec 227
contrahendo, nec donando, nec delinquendo, nec alio quolibet modo, nec poſſunt ſucceſſoribus alio quouis modo præiudicium inferre. Quæ concluſio & reſolutio etiã alijs modis patet. Primo, quia iura † ſanguinis nul- 228
lo iure ciuili dirimi poſſunt d. l. iura ſanguinis. ff. de regul. iur. Secundo, iſtam concluſionem docet. l. 5. tit. 15. part. 2. l. 13. titul. 9. part. 6. vbi latè Gregor. Lopez. l. 28. titulo 11. part. 3. l. 3. in principio, titul. 5. lib. 5. Ordinament. hodie. l. 3. titul. 10. lib. 5. Recopil. l. 1. tit. 17. part. 2. Tertio, Rex eſt adminiſtra-
tor † Regni, & non dominus, ſecundum Lu- 229
cam de Penna in l. quicunq;. C. de omni agr. deſert. lib. 11. & Paridem de Puteo in tractatu de ſyndicatu ſub rubr. de except. Imperatorum nu. 11. & in dicto loro Lucas de Penna plura ad propoſitum ſcribit, ad quẽ lector recurrere poteſt, ſi res exegerit, & ibi tradit quod reſpublica eſt in Principe, & Princeps in republica: notat Matth. de Afflictis in cõſtitution. Neapolit lib. 2. rubr. 3. numer. 62. fol. 197. & tradit eleganter Andre. de Iſern. in cap. Imperialem, de prohibit. feud. alien. num. 52. fol. 272. vbi additionatori & in cap. 1. quæ ſint regal. §. flumina, num. 6. fol. 283. faciunt ſcripta per Rebuffum in l. prædia. C. de locatio. prædiorum libr. 11. numero. 13. folio. 155. Et Rex debet ſe gerere † in Re- 230
gno more boni adminiſtratoris, vt per Petrum de Ferrar. in praxi, in parte formæ

appoſitio contra inſtrumenta, in verſic. alijs
rationibus num.2.pag.178.ad quod etiam fa
cit quod ſcribit gloſſ. Pariſien.in conſuetud.
Pariſien.§.2.numer.17.ſolio.59. vbi tradit
quod Rex habet bona Regni ſicut maritus
dotem vxoris,& ideo ſiue contrahendo, ſi-
ue delinquendo, non poteſt illa diminuere,
& idem voluit §. 1. gloſſa.5. numero.54. &
idem gloſſ. Pariſienſ.§.30.numero.184. tra
dit,quod in dominio Regis eſt quoddam in
alienabile, & extra commercium priuato-
rum, quia non eſt Principis, ſed maieſtatis
231 ſuæ. Sed iſta concluſio, quod Rex † non ſit
dominus Regni, difficiliter ſuſtentari po-
teſt, propter generalitatem text. in l. non
ideo minus.ff.de rei vend. & alia quæ ſcribo
in 3.part.huius operis.q.9.à numer.42. cum
alijs,& propter text.in l.20.tit.28.partit.3.
& in l.5.18.& 19.titul.26. part.2. & l.3. ti-
tul.6.Recopilation.ibi, *Por ſer eſte derecho
ganado por los Reyes,por la conquiſta que hi-
zieron deſta tierra*.& l.14.tit.3.eodem libro,
& ſcripta per Bellugam in ſpeculo Princi-
pum,rubric.14.Auendanum de exequendis
mandatis part.1.cap.1.numero.7. Mencha.
libr.1 de ſucceſsionum creatione.§.3. num.
4.& per text.in cap.Abbatem ſanè de re iu-
dicata lib.6.& quod ſcribit Gregor. Lopez
in l.1.titul.18.in gloſſ.in verbo,*De derecho*.
part.2. Quarto,Regalia non ſunt alienabilia
per Principem etiam ex certa ſcientia, vel
motu proprio † in præiudicio ſucceſſorum,
232 ſecundum Andre.de Iſern.in cap.1.§.ſimi-
liter poteſt col.2.verſic.in his functionibus,
de capitaneo qui curiam vend & Lucam de
Penna in l.2. C.de iure Reipubl. ad fin. lib.
11.& in l.contra publicam col. 5. de re mi-
lit.lib.12.& Regem non poſſe alienare bona
Regni magno animo concludit Gloſ. Pariſi-
io dictis conſuetud.dict.§.30.num.170. de-
ciſ.Pedemont.139.num.7.& 101. num.13.
Ahumada in l.8.tit.1.part.2.gloſ.3.num.1.
cum ſequentib.ſo.123.& in l.14. tit.5. eadē
part.gloſ.2.fol.128. Reſtaurus Caſtaldus in
tractatu de Imperat.quæſt.114. fol.181. &
latè docet Modernus Roland. in conſil.2.
num.95.cum alijs lib.1.vbi inter alios refert
Matth.de Aſſlictis in conſtit. regni notab.
24.dicētem,Quod illa regalia, quæ ſunt de-
putata pro ſtatu Reipublicæ, ſi ſit alienata
per Regem particularibus perſonis, ſucceſ-
ſor in Regno non tenetur illas alienationes
ratas habere maximè ſi ex poſt facto lædere-
tur:imò Regibus licitum non eſt alienare bo
233 na Regni † etiam ex conſenſu populorum,
nec valet alienatio in præiudicium poſtero-
rum conſentientium: nam conſtitutio Reg-
ni, ſeu Monarchiæ, quæ dicitur facta fuiſſe
iure gentium, vt ex l.in hoc iure.ff.de iuſti-
tia & iure, non ſolum fuit facta pro ipſis
conſentientibus, ſed etiam pro poſteris eo-
rum: vnde licet conſentientes potuerint cō-
ſentire in eorum præiudicium; non tamen in
præiudiciū poſterorū ſuorum, qui non erant
habituri ab ipſis conſentientibus, ſed à pri-
mis progenitoribus, qui Regnum conſtitue-
runt, & à iure gentium. Iſta eſt notabilis ſen
tentia Paul.Caſtrenſis in l. inuitus. ff. de fi-
deicommiſ libe.per dict. l.3. ff. de interdict.
& relega. & l.ſi arrogator. §.ſed an impube-
ri. ff. de adopt. & idem vult in conſilio.70.
lib.1.nu.6. & iſtis addo doctrinam Barthol.
Socin.in conſil.7.numer.6.libr.3.vbi dicit,
Principem † non poſſe Regalia alienare in 234
præiudicium ſucceſſorum etiam in minima
quantitate; notat Rebuſſ.in declaratione feu
dorum numer.5.pag.483. Pro quo eſt tex-
tus vbi notat Bald.in 2. lectura, in l.compe-
tit.C.de præſcript.30.annorum,fol.39. vbi
probat,quod cenſus,qui debetur Principi in
ſignum vniuerſalis dominij † eſt impræſcri- 235
ptibilis,& ſicut non poteſt in totum præſcri
bi,ita nec in parte, vt ibi, Principale eſt im
præſcriptibile, ita & acceſſorium, text. in
cap.cum ex officij,vbi notat Abb.numer.5.
folio.36.de præſcript. & eſt bona & notan-
da.l.4.titul.5.*de las donaciones*,libr.5. Ordi-
namenti,ibi,*No puedā en todo ni en parte ena
genar lo ſuſodicho*. Et Principem non poſſe
Regalia † alienare etiam in parua quantitate 236
tenet Bald. in titulo de pace.Cōſtantiæ, in
verſic.amplius conſueuerunt,num.2. quem
ad hoc referunt Felinus in cap.1.numero.5.
verſic. quarto declara, de probation. Ægid.
Boſ. in volumine practic. crimin. titul. de
Principe,numer.384.pagin.657.qui ad hoc
etiam refert Matthæ.de Aſſlict.in rubric.de
Regalijs quæſtione.5. & Brunus in conſilio
2. Et traditur etiam per eundem Boſium in
titul.de Regalijs numero.32.pagin.674. Et
regulariter Imperator non poteſt † alienare 237
bona Imperij niſi in aliquibus caſibus, vt
per Lancellotum Conradum in lib.templum
iudicum libro.1.cap.1. de præſtantia & po-
tentia Imperatoris.§.4.verſic.trigeſimo lo-
co numero.1.cum ſequentibus,folio.94.vbi
inter alia reſoluit,quod Regnum non poteſt
dari in dotem, & exemplificat in matrimo-
nio facto per dominum noſtrum Regem Phi
lippum in Anglia anno 1553. quibus con-
gruunt † quod Reipublicæ intereſt, quod
Princeps ſit opulentus, quia minus grauа- 238
bit populum, & minora onera eis imponet,
vt tradunt Purpuratus conſil.18.numer.36.
Natta in conſil.506.numer.12. Menoch. in
conſil.264.num.42. ex qua doctrina & alijs
ſuperioribus infero concluſionem ſingula-
rem, & ad Rempublicam, & Regni Monar-
chiam pacificam, & diuitem maximè vtiliſ-
ſimam, quod Rex abſque conſenſu populo-

rum

rum non poteſt obligari Regno, nec vende-
re iuros, alioſq; ſimiles reditus, quia ex ſimi
libus cõtractibus magnum & incredibile prę
iudicium venit Regno, quod in iſtis tempo-
ribus, & maximè dolendum experientia do
239 cet, & quod Regalia † conceſſa alicui priua-
to poſsint ab eodem Principe reuocari, tra-
dit ex Andr. de Iſern. Matth. de Afflict. &
& alijs, Roxas in epitome de ſucceſſ. ab inte
ſtato cap. 34. numer. 32. pag. 215. Præterea
Regnum ſectionem non patitur, vt per Ni-
col. Boer. in tractatu de authoritate magni
conſilij num. 112. poſt Innocentium in c. li-
cet ad finem de voto; & notat Rodericus
Suarez in l. quoniam in prioribus, dubitatio.
2. num. 2. pag. 283. col. 1. C. de innffic. teſta-
men. & in tantum ſucceſſores in Regno poſ
ſunt reuocare alienata per prædeceſſores, vt
inquit Caſſanæus in catalogo gloriæ mundi
fol. 17. col. 2. verſic. ſed eum Ludouici, quòd
ſi Princeps alicui propria arma conceſsit, ſuc
ceſſores reuocare poſsũt, maximè ſi ſubdito
conceſſerit, ſed & Bald. in conſil. 327. lib. 1.
col. 3. dicit quod Imperator non poteſt pro
240 prietatem rerum Imperij † à ſe abdicare, vel
vendere; quia non habet eam iure ſuo, ſed
manu legis Regiæ, nec poteſt inuitis ciuibus
Princeps vnam ex ciuitatibus alienare, cap.
1. §. ex eadem de lege Conrad. c. Imperialẽ,
§ præterea ducatus de prohib. feud. alien. &
volunt penè infiniti ſcribentes, quos citat
Ant. Gabr. tom. 2. commun. opinion. libr. 3.
tit. de donation. concluſ. 8. num. 5. pag. 190.
Rolandus in conſil. 1. numer. 88. lib. 1. Burſa
tus in conſ. 527. num. 34. lib. 2. & in conſilio
160. numer. 1. eodem libro, & facit doctrina
Pauli ſupra citata, & qualiter donationes
Principum factæ per importunitatẽ à prin
cipio adeptæ dignitatis non valeant, vt obi-
ter hoc dicam, tradunt Felinus in cap. 1. nu-
mer. 7. de probat. Ioann. Lopius in rubr. de
donationibus inter virum & vxorem. §. 80.
Maſeard. in tract. de probatio. lib. 2. concluſ.
791. num. 7. fol. 193. & tradit Iacob. Puteus
deciſione. 31. part. 1. Quinto, iſta concluſio
probatur per argumentum à maioritate ra-
tionis, bona cuiuſlibet maioratus particula-
ris, tam ex iure, quàm ex diſpoſitionibus te-
ſtatoris ſunt inalienabilia, prout ſupra latè
probatum eſt, ſed ſi non licet poſſeſſori bo-
norum maioratus alienare, nec donare bona
maioratus, maiori ratione hoc prohibẽdum
241 eſt † Regibus, qui bonis Regni egent ad plu
res neceſsitates, vt patet ex dict. l. 2. titu. 17.
part. 2. ibi, *Ca pues el ha mucho que cumplir, e de dar en muchas maneras, meneſter ha otroſi, que aya de muchas partes, de que lo pueda fazer, e que le ayuden los omes a el, y no le eſtoruen.* Et eſt aurea. l. 10. tit. 29. part. 2. ibi, *Eſto ſe entiende de los ſeñoríos mayores porque no menguaſſen, ni desfizieſſen del todo mas de los menores, &c.* Vertitur etiam maius periculũ
& damnum in alienatione bonorum Regni,
quàm in alienatione bonorum maioratus: &
ideo talis alienatio difficilius permitti debet,
iuxta vulgatum Brochardicũ, quod vbi ma-
ius periculum vertitur cautius eſt agendum.
Et maioratus particulares ea ratione inter
alias liciti ſunt; quia † Reipublicæ intereſt ha 242
bere ciues locupletes, authen. vt iudices ſine
quoquo ſuffragio. §. 1. Et conſtitutio maiora
tuũ particulariũ fit, vt bona vnita conſeruen
tur in perſonis primogenitorũ, quia hoc in-
tereſt Reipublicæ, Socin. in cõſ. 47. n. 6. lib.
3. de quibus latiſsimè ago in 1. q. 1. p. à n. 27.
Si igitur Reipublicę intereſt cõſtitutio, & cõ
ſeruatio maioratuum particularium, vt ciues
ſint magis Diuites, & bona non diuidantur,
quia ex diuiſione facile amittentur, quid di-
cendum in bonis Regis, qui eſt caput Reipu-
blicæ, & omnes defendere, & tueri tenetur,
vt patet ex dictis legibus partitæ, & facit l. 1.
& 2. tit. 10. part. 5. & notabilis l. 2. tit. 15. lib.
4. Ordinam. ibi, *Y biẽ publico de nueſtros Rey-
nos.* Et Regnum eſt † caput maioratuum, vt 243
tradit Tiraquel. in tract. de primogen. q. 68.
num. 7. pag. 179. Et ſicut vulnus capitis eſt
magis periculoſum, quã aliorum membrorũ,
& quantumcunq; minimum contemni non
debet (vt medici dicunt) tradunt ex noſtris
gloſ. & Doctores in cap. ſicut dignum; & in
cap. ſignificaſti de homicidio, & in alijs locis,
ſic alienatio bonorum Regni eſt Reipublicæ
magis periculoſa, & præiudicialis, quàm alie
natio aliorum ſtatuum particularium, & redi
tus Regij † dicuntur ſacroſancti, & parati in 244
defenſam fidei, & Regni l. 6. tit. 28. par. 3. c.
grandi de ſupplen. negl. prælat. notat Andr.
de Iſern. in rubr. de ſtatutis, & conſuet. feud.
in §. nauigia, Luc. de Penna in l. 1. C. vt ruſti
can. ad nut. obſeq. lib. 11. Auend. in dictio-
nario, verſ. *Rentas del Rey*, fol. 202. licet Mo
lin. lib. 5. de primogenijs cap. 3. num. 17. fol.
15. conetur probare, Regibus magis licitum
eſſe alienare bona Regni quã poſſeſſoribus
maioratuum, quod ex prædictis minimè † ve 245
rum puto, O quam felix, forte, & inuiolabile
in pace, & in bello & hoſtibus horrẽdum eſ-
ſet Regnum Hiſpaniæ, ſi ta per membra ſciſ
ſum, & exviſceratum non eſſet apud domi-
nos particulares, qui communiter ſunt pro-
digi: nam & Rex excuſaret extraordinaria
tributa, & omnes vaſſalli diuitijs abundarent
ad ſeruiendum Regibus in neceſsitatibus oc
currentibus, & quæ indies magis creſcunt.
Itẽ Principes nihil † tentare præſumũtur in 246
præiudiciũ Regni l. vlt. in princ. C. de qua-
drien. præſcrip. auth. de hæredibus & falcidia
in princ. nec iactare bona Regni ſine cauſa, vt
probat Matth. de Affl. deciſ. Neap. 307. n. 23.

tris,ſecundogenitus in maioratu matris, an valeant,num.223.

Intellectus ad l.2.tit.15.part.2.nu.225.

Iura ſanguinis nullo iure ciuili dirimi poſſunt, num.228.

Cenſus Principi debitus in ſignum vniuerſalis dominy eſt impraeſcriptibilis,nu.235.

Reipublicae intereſt quòd Princeps ſit opulentus & quare, nu.238. & ciues locupletes, num.142.

Alienatio bonorum Regni difficilius permittitur,quàm alienatio bonorum maioratus,nu. 241.& 245.

Regnum eſt caput maioratuum n.243.

Reditus Regij dicuntur ſacroſancti, & parati in defenſam fidei & regni.n.244.

Princeps nihil in Regni praeiudicium tentare praeſumitur, nu.246. ex contractu ligatur, num.266.an contractum poſſit reuocare,n. 268.& 269.Non poteſt concedere licetias ad alienanda bona vinculata, etiamſi vinculatio ſit facta regali authoritate.num.271. & 272.

Quod eſt ſucceſſorum, ex facto praedeceſſorum auferri non poteſt,num.251.

Cum aliquid interdicitur,vetatur omne id,per quod peruenitur ad illud nu.252.

Par in parem non habet imperium,nu.253.

Intellectus ad l.3.tit.10.de las donationes, libre.5.Recop.n.254.265.& 270.

Inter bona regni & bona maioratus nulla datur differentia,num.255.

Intellectus ad text.in l.18.tit.1.p.1. nu.256.

Declaratio ad l.2.tit.9.lib.5.Ordinam. num. 258.

Res immobiles Regni an poſſit Rex donare filijs naſcituris ex ſecũdo matrimonio in praeiudictum filij primogeniti.n.259.vbi Albericus reprobatur,& Iacobus Albenſis,numer.260.

Donatio facta eccleſiae an differat à donatione facta alicui particulari,nu.261.

Donationes factae à Regibus tempore creationis vel guerrae,an valeant. n.262.

Alter intellectus ad l 8.tit.1.p.2. n.263.

Leges priores per poſteriores vel corriguntur, vel limitantur,aut diſtinguuntur.n.264.

Immunitas per viam contractus qualiter interpretanda,nu 267.

Dominus iuriſdictionis an poſſit transferre illã in homines inferioris conditionis,num.268.

Voluntas duorum vbi adeſt in aliqua diſpoſitione,non poteſt talis diſpoſitio ex vnius voluntate & conſenſu diſſolui.n.273.

Regiui aſſenſus non valet ad alienandum bona maioratus poſt ius quaeſitum n.274.

Faemina non excluditur propter maſculum ſuperuenientem in eodem gradu,quando faemina ius quaeſitum fuit,& quare n.275.

Donationes Regiae an obtineant vim legis.nu. 276.

INfertur etiam veram eſſe ſententiã gloſ. Pariſ.in dictis conſuetud.Pariſ. §.8.gloſ. 3.nu.7.fol.112.vbi vult, quod Rex † nõ poteſt diſponere de Regno, nec teſtari in praeiudicium ſucceſſorum,& ideo ſecundum cũ 217
non valuit,nec habuit effectum quidam tractatus, quem ibi refert de matrimonio olim apud Trecas vrbem Campaniae Celticae inter Carolum VI.Francorum Regem,&Henricum V. Angliae Regẽ anno 1540.per quẽ Catherina dicti Caroli filia nuptui dabatur dicto Henrico pacto habito,quod idem Hẽricus,vel eo premortuo ſuccederet eius filius in Regno,& illud obtineret poſt mortẽ dicti Caroli,nulla mentione facta Caroli VII.primogeniti Francorum Regis,cui iure ſanguinis Regnũ debitum erat, quem etiã tractatũ latius reprobat Guillel Bened.in c. Rainuntius, in verb.in eodem teſtamẽto relinquẽs, in princip.num. 1. & 150. & 151. fol. 216. de teſtam.pro quibus eſt expreſſa ſententia Oldraldi,de qua gloſ.Par.non meminit, nec Guillel.in conſ.231.& eius de quo quaeritur nu.4 vbi tradit,nõ valuiſſe pactum factum inter Regem Aragoniae ex vna parte, & Regem Maioricarũ ex alia,ſuper ſucceſsione illius Regni in praeiudicium filiorum,per regulam in c. intellecto;& in c.ſicut de iure iurando, & cap. dilecti de maioritate & obed. quod Reges maxime praecauere debẽt, quia ex talibus pactis multa bella,iurgia,& diſcordia inter Reges poſtea oriũtur,quod teſtimonio multarũ hiſtoriarum, & experientia conſtat.Infertur etiã nouiſsime ex ſuperioribus Imperatores praeteritus † nõ potuiſſe liberare plures ciuitates Italiae à ſubiectione & dominio Imperij in praeiudicium Imperatorum ſucceſſorum, maxime eas quae libera uerũt per pecunias, quarũ multas exemerũt & liberarunt,aliquas enumerat Menoch.in conſ.2.n.66.& idem erit in dominis Italiae, qui libertatem & exẽptionem obtinuerunt ab Imperatoribus praeteritis: quod reputo notandum:& pro hoc faciunt quae ſcribit Caſtro lib.de iuſta haereticorum punitione lib. 2.c.14.pag.201.ex quibus animaduerto, caute legendam eſſe quandam doctrinam Auguſtin.Bero.in conſ.75.num.17.lib.1.vbi vult permiſſum eſſe Imperatori cõcedere in feudum ciuitates & reſpublicas non obſtante pace Cõſtantia, itidem in conſ.65. n.68. eodẽ lib.Deci.conſ.468.nu.17. & in conſil.498. num. 13.quos citat Roland.in conſil.100.nu. 7.lib.4. Infertur etiam periculoſam eſſe ſententiam Bald.in procemio Decretal.colu.2. Rodericus Suarez in l.quoniã † in prioribus limitat. 11.nu.21.pag.152.qui dicunt,quod Rex poteſt in vita declarare qui debeat eſſe 218 219

Rex

Rex primogenitus an ſecundogenitus, quod
falſiſsimum eſt. Infertur etiam notabiliter
quod à nobiliſsimo & antiquiſsimo Regno
Hiſpaniæ & Caſtellæ, cuius pars eſt Regnũ
220 Portugalliæ, † non potuit diuidi, nec ſegre-
gari per matrimonium tempore domini Re-
gis Alfonſi Sexti, qui filiæ dedit in dotem
comitatum Portugalliæ, aut Luſitaniæ,
nec alio quouis modo à Regno Caſtellæ, nec
membrum illud Regni potuit à capite ſcin-
di, quod veriſsimum eſt, & clariſsimè dedu-
citur ab omnibus ſuperioribus, & reſponſum
iuridicum nullatenus dari poteſt, & exinde
ſubinfertur, quam iuſte, ſanctè, & iuridice,
Rex noſter Philippus, qui diuina miſericor-
dia hodie regnat in dicto Regno, habet poſ-
ſeſsionem, & proprietatem illius Regni: fa-
221 cile enim res † reuertitur ad ſuam & primor
dialem naturam. l. filio quem. ff. de lib. & po-
ſthum. l. voluntate. §. fin. ff. quibus modis pi
gnus vel hypoth. ſol ult. l. ſi vnus. §. fin. ff. de
pactis cum vulgari. & ſemper eſt aſſumen-
dus intellectus & fundamentum, quod nos
reducit ad ius antiquum primordiale, ſecun
dum gloſſam in cap. 3. in verb. numerandũ,
de præbend. & trado part. 3. quæſt. 9. à num.
80. vbi traditur prædicta illatio. Et iſtud fun
damentum eſt addendum ad ea, quæ per gra
uiſsimos viros ſcripta ſunt ſuper deciſione
Regni Portugalliæ, quæ tamen nunquam ad
222 ad manus meas venerunt: † & qualiter poſ-
ſit populus eligere Regem vel Imperato-
rem, tradit nouiſsimè Nauarr. abſque tamen
dictis principijs, regulis, & authoritatibus in
cap. nouit, de iudicijs notab. 3. numero. 169.
pagin. 135. Et vnde Imperium & Regna ha
buerint originem, tradunt Felinus in cap.
cum non liceat nume. 13. de præſcript. Bal-
bus in tractatu præſcriptionum. 2. p. 5. part.
quæſt. 2. num. 6. pag. 466. vbi tractat an Im-
perator poſsit reuocare priuilegia exemp-
tionis.

Infertur etiam verum eſſe quod ſcribit
dominus Anton. de Padilla in l. vnum ex fa-
milia. §. ſi de Falcidia numer. 20. pagin. 295.
223 vbi vult, † quod non valent conuentiones il
læ, quæ fieri ſolent tempore, quo domini ma
ioratuum contrahũt matrimonium, quod pri
mogẽitus ſuccedat in maioratu patris, ſecun
dogenitus ſuccedat in maioratu matris: quia
primogeniti prædictis conuentionibus ſta-
re non tenentur, & quod in poſſeſſoribus
maioratuum talia pacta matrimonialia non
valeant (quem citat Molin. lib. 1. de primoge
nijs cap. 8. num. 34. fol. 6. vbi damnat iſta pa
cta matrimonialia, ex quibus multę lites oriũ
tur) tradit Gratian. Falcon regul. 333. num.
224 13. per l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilation. † & qua
liter in Regno ſuccedatur iure ſanguinis vel
electionis, traditur notanter vltra prædictos
per Caldam Pereiram in l. ſi curatorem ha-
bens. C. de in integrum reſtitution. min. in
verb. hunc contractum num. 48. pag. 1044.
in volumine reſtitutionum. Ioann. Cirier in
tractatu de primogenitura lib. 3. quæſt. 2. qui
diſputat, ſed nihil concludit.

Infertur † etiam intellectus ad l. 2. titulo
15. part. 2. † in illis verbis, *En España*, cum 225
his quæ ibi ſcribit Gregor. Lopez, vbi latius
tractatur, qualiter primogeniti Regum in
Hiſpania ſuccedant in Regnis, quod tractat
latius idem Gregor. Lopez in l. 6. tit. 7. part.
2. in gloſſ. in verb. *de linage*, vbi inter alia re-
fert ad propoſitum notabilem doctrinam
Baldi in authen. ex teſtamento, in fine. C. de
collat. & pro doctrina domini Padillæ faciũt
ſcripta per Fuluium Pacianum de dicto ma-
gni Alexandri in tractatu de probationibus
lib. 2. cap. 35. numer. 50. fol. 137. Et ex præ-
dicta reſolutione, & principijs ſubinfertur
corroboratio prædictæ ſententiæ, dum di-
ctum fuit Regibus prohibitum eſſe alienare
bona Regni, quia cum Regna habeant iure
ſanguinis, & in illis ſuccedant primis Regi-
bus qui Regnum habuerunt, † non autem 226
vltimo morientibus, nihil in præiudicium
ſucceſſorum diſponere poſſunt, nec Regiæ
dignitatis, & bonorum, & redituũ Regni ali
quid minuere valent, † nec alienando, nec 227
contrahendo, nec donando, nec delinquen-
do, nec alio quolibet modo, nec poſſunt ſuc-
ceſſoribus alio quouis modo præiudicium
inferre. Quæ concluſio & reſolutio etiã alijs
modis patet. Primo, quia iura † ſanguinis nul 228
lo iure ciuili dirimi poſſunt, d. l. iura ſangui-
nis. ff. de regul. iur. Secundo, iſtam conclu-
ſionem docet. l. 5. tit. 15. part. 2. l. 13. titul. 9.
part. 6. vbi latè Gregor. Lopez. l. 28. titulo
11. part. 3. l. 3. in principio, titul. 5. lib. 5. Or-
dinament. hodie. l. 3. titul. 10. lib. 5. Recopil.
l. 5. tit. 17. part. 2. Tertio, Rex eſt adminiſtra
tor † Regni, & non dominus ſecundum Lu- 229
cam de Penna in l. quicunq;. C. de omni agr.
deſert. lib. 11. & Paridem de Puteo in tracta
tu de ſyndicatu ſub rubr. de except. Impera
torum nu. 11. & in dicto loco Lucas de Pen
na plura ad propoſitum ſcribit, ad quẽ lector
recurrere poteſt, ſi res exegerit, & ibi tradit
quod reſpublica eſt in Principe, & Princeps
in republica: notat Matth. de Afflictis in cõ-
ſtitution. Neapolit lib. 2. rubr. 3. numer. 62.
fol. 197. & tradit eleganter Andre. de Iſern.
in cap. Imperialem, de prohibit. feud. alien.
num. 52. fol. 272. vbi additionator: & in cap.
1. quæ ſint regal. §. flumina, num. 6. fol. 283.
faciunt ſcripta per Rebuffum in l. prædia. C.
de locatio. prædiorum libr. 11. numero. 13.
folio. 155. Et Rex debet ſe gerere † in Re- 230
gno more boni adminiſtratoris, vt per Pe-
trum de Ferrar. in praxi, in parte formæ

appoſitio contra inſtrumenta, in verſic. alijs rationibus num.2.pag.178.ad quod etiam facit quod ſcribit gloſſ. Pariſien.in conſuetud. Pariſien.§.2.numer.17.folio.59. vbi tradit quod Rex habet bona Regni ſicut maritus dotem vxoris,& ideo ſiue contrahendo, ſiue delinquendo, non poteſt illa diminuere, & idem voluit §.1. gloſſa.5. numero.54. & idem gloſſ. Pariſienſ.§.30.numero.184. tradit,quod in dominio Regis eſt quoddam inalienabile, & extra commercium priuatorum, quia non eſt Principis, ſed maieſtatis

231 ſuæ. Sed iſta concluſio, quod Rex † non ſit dominus Regni, difficiliter ſuſtentari poteſt, propter generalitatem text. in l. non ideo minus. ff.de rei vend. & alia quæ ſcribo in 3.part.huius operis.q.9.à numer.42. cum alijs,& propter text.in l.20.tit.28.partit.3. & in l.5.18.& 19.titul.26. part.2. & l.3. titul.6.Recopilation.ibi, *Por ſer eſte derecho ganado por los Reyes,por la conquiſta que hizieron deſta tierra.* & l.14.tit.3.eodem libro, & ſcripta per Bellugam in ſpeculo Principum,rubric.14.Auendanum de exequendis mandatis part.1.cap.1.numero.7. Mencha. libr.1 de ſucceſsionum creatione.§.3. num. 4.& per text.in cap.Abbatem ſanè de re iudicata lib.6.& quod ſcribit Gregor. Lopez in l.1.titul.18.in gloſſ.in verbo, *De derecho.* part.2. Quarto,Regalia non ſunt alienabilia per Principem etiam ex certa ſcientia, vel motu proprio † in præiudicio ſucceſſorum,

232 ſecundum Andre.de Iſern.in cap.1.§.ſimiliter poteſt col.2.verſic.in his functionibus, de capitaneo qui curiam vend & Lucam de Penna in l.2. C.de iure Reipubl. ad fin. lib. 11.& in l.contra publicam col. 5. de re milit.lib.12.& Regem non poſſe alienare bona Regni magno animo concludit Gloſ. Pariſi. in dictis conſuetud. dict.§.30.num.170. deciſ.Pedemont.139.num.7.& 101. num.13. Ahumada in l.8.tit.1.part.2.gloſ.3.num.1. cum ſequentib.fo.123.& in l.14. tit.5. eadẽ part.gloſ.2.fol.128. Reſtaurus Caſtaldus in tractatu de Imperat.quæſt.114. fol.181. & latè docet Modernus Roland. in conſil.2. num.95.cum alijs lib.1.vbi inter alios refert Matth.de Affictis in conſtit. regni notab. 24.dicẽtem, Quod illa regalia, quæ ſunt deputata pro ſtatu Reipublicæ, ſi ſit alienata per Regem particularibus perſonis, ſucceſſor in Regno non tenetur illas alienationes ratas habere maximè ſi ex poſt facto læderetur: imò Regibus licitum non eſt alienare bo-

233 na Regni † etiam ex conſenſu populorum, nec valet alienatio in præiudicium poſterorum conſentientium: nam conſtitutio Regni, ſeu Monarchiæ, quæ dicitur facta fuiſſe iure gentium,vt ex l.in hoc iure.ff.de iuſtitia & iure, non ſolum fuit facta pro ipſis conſentientibus, ſed etiam pro poſteris eorum: vnde licet conſentientes potuerint cõſentire in eorum præiudicium; non tamen in præiudiciũ poſterorũ ſuorum, qui non erant habituri ab ipſis conſentientibus, ſed à primis progenitoribus, qui Regnum conſtituerunt,& à iure gentium. Iſta eſt notabilis ſententia Paul.Caſtrenſis in l. inuitus. ff. de fideicommiſ libe.per dict.l.3. ff. de interdict. & relega. & l.ſi arrogator. §.ſed an impuberi. ff. de adopt. & idem vult in conſilio.70. lib.1.nu.6. & iſtis addo doctrinam Barthol. Socin.in conſil.7.numer.6.libr.3.vbi dicit,

Principem † non poſſe Regalia alienare in 234
præiudicium ſucceſſorum etiam in minima quantitate; notat Rebuſt.in declaratione feudorum numer.5.pag.483. Pro quo eſt textus vbi notat Bald.in 2. lectura, in l.competit.C.de præſcript.30.annorum,fol.39. vbi probat,quod cenſus,qui debetur Principi in

ſignum vniuerſalis dominij † eſt impræſcri- 235
ptibilis, & ſicut non poteſt in totum præſcribi,ita nec in parte, vt ibi, Principale eſt impræſcriptibile, ita & acceſſorium, text.in cap.cum ex officij,vbi notat Abb.numer.6. folio.36.de præſcript. & eſt bona & notanda.l.4.titul.5.*de las donaciones*,libr.5. Ordinamenti,ibi, *No puedã en todo ni en parte enagenar lo ſuſodicho.* Et Principem non poſſe

Regalia † alienare etiam in parua quantitate 236
tenet Bald. in titulo de pace.Cõſtantiæ, in verſic.amplius conſueuerunt,num.2. quem ad hoc referunt Felinus in cap.1.numero.5. verſic. quarto declara, de probation. Ægid. Boſ. in volumine practic. crimin. titul. de Principe,numer.384.pagin.657.qui ad hoc etiam refert Matthæ.de Afflict.in rubric.de Regalijs quæſtione.5. & Brunus in conſilio 2. Et traditur etiam per eundem Boſium in titul.de Regalijs numero.32.pagin.674. Et

regulariter Imperator non poteſt † alienare 237
bona Imperij niſi in aliquibus caſibus, vt per Lancellotum Conradum in lib. templum iudicum libro.1.cap.1. de præſtantia & potentia Imperatoris.§.4.verſic.trigeſimo loco numero.1.cum ſequentibus,folio.94.vbi inter alia reſoluit,quod Regnum non poteſt dari in dotem, & exemplificat in matrimonio facto per dominum noſtrum Regem Philippum in Anglia anno 1553. quibus con-

gruunt † quod Reipublicæ intereſt, quod 238
Princeps ſit opulentus, quia minus grauabit populum, & minora onera eis imponet, vt tradunt Purpuratus conſil.18.numer.36. Natta in conſil.506.numer.12. Menoch. in conſil.264.num.42. ex qua doctrina & alijs ſuperioribus infero concluſionem ſingularem, & ad Rempublicam, & Regni Monarchiam pacificam, & diuitem maximè vtiliſſimam, quod Rex abſque conſenſu populo-

rum non poteſt obligari Regno, nec vende-
re iuros, aliosq; ſimiles reditus, quia ex ſimi
libus cõtractibus magnum & incredibile prę
iudicium venit Regno, quod in iſtis tempo-
ribus, & maximè dolendum experientia do
239 cet, & quod Regalia † conceſſa alicui priua-
to poſsint ab eodem Principe reuocari, tra-
dit ex Andr. de Iſern. Maith. de Aſflict. &
& alijs, Roxas in epitome de ſucceſſ. ab inte
ſtato cap. 34. numer. 32. pag. 211. Præterea
Regnum ſectionem non patitur, vt per Ni-
col. Boer. in tractatu de authoritate magni
conſilij num. 812. poſt Innocentium in c. li-
cet ad finem de voto; & notat Rodericus
Suarez in l. quoniam in prioribus, dubitatio.
2. num. 2. pag. 283. col. 1. C. de inoffic. teſta-
men. & in tantum ſucceſſores in Regno poſ
ſunt reuocare alienata per prædeceſſores, vt
inquit Caſſanæus in catalogo gloriæ mundi
fol. 17. col. 2. verſic. ſed cum Ludouici, quòd
ſi Princeps alicui propria arma conceſsit, ſuc
ceſſores reuocare poſsũt, maximè ſi ſubdito
conceſſerit, ſed & Bald. in conſil. 327. lib. 1.
col. 3. dicit quod Imperator non poteſt pro
240 prietatem rerum Imperij † à ſe abdicare, vel
vendere; quia non habet eam iure ſuo, ſed
manu legis Regiæ, nec poteſt inuitis ciuibus
Princeps vnam ex ciuitatibus alienare, cap.
1. §. ex eadem de lege Conrad. c. Imperialẽ,
§ præterea ducatus de prohib. feud. alien. &
volunt pene infiniti ſcribentes, quos citat
Ant. Gabr. tom. 2. commun. opinion. libr. 3.
tit. de donation. concluſ. 8. num. 1. pag. 190.
Rolandus in conſil. 1. numer. 88. lib. 1. Burſa
tus in conſ. 127. num. 34. lib. 2. & in conſilio
160. numer. 1. eodem libro, & facit doctrina
Pauli ſupra citata, & qualiter donationes
Principum factæ per importunitatẽ à prin
cipio adeptæ dignitatis non valeant, vt obi-
ter hoc dicam, tradunt Felinus in cap. 1. nu-
mer. 7. de probat, Ioann. Lopius in rubr. de
donationibus inter virum & vxorem. §. 80.
Maſcard. in tract. de probatio. lib. 2. concluſ.
791. num. 7. fol. 193. & tradit Iacob. Puteus
deciſione. 31. part. 1. Quinto, iſta concluſio
probatur per argumentum à maioritate ra-
tionis, bona cuiuſlibet maioratus particula-
ris, tam ex iure, quàm ex diſpoſitionibus te-
ſtatoris ſunt inalienabilia, prout ſupra latè
probatum eſt, ſed ſi non licet poſſeſſori bo-
norum maioratus alienare, nec donare bona
maioratus, maiori ratione hoc prohibẽdum
241 eſt † Regibus, qui bonis Regni egent ad plu
res neceſsitates, vt patet ex dict. l. 1. titu. 17.
part. 2. ibi, *Ca pues el ha mucho que cumplir, e*
de dar en muchas maneras, meneſter ha otroſi,
que aya de muchas partes, de que lo pueda fa-
zer, e que le ayuden los omes a el, y no le eſtor
uen. Et eſt aurea. l. 10. tit. 29. part. 2. ibi, *Eſto*
ſe entiende de los ſeñorios mayores porque no

menguaſſen, ni desfizieſſen del todo mas de los
menores, &c. Vertitur etiam maius periculũ
& damnum in alienatione bonorum Regni,
quàm in alienatione bonorum maioratus: &
ideo talis alienatio difficilius permitti debet,
iuxta vulgatum Brochardicũ, quod vbi ma-
ius periculum vertitur cautius eſt agendum.
Et maioratus particulares ea ratione inter
alias liciti ſunt; quia † Reipublicæ intereſt ha 242
bere ciues locupletes, authen. vt iudices ſine
quoquo ſuffragio. §. 1. Et conſtitutio maiora
tuũ particulariũ fit, vt bona vnita conſeruen
tur in perſonis primogenitorũ, quia hoc in-
tereſt Reipublicæ, Socin. in cõſ. 47. n. 6. lib.
3. de quibus latiſsimè ago in 1. q. 1. p. à n. 27.
Si igitur Reipublicę intereſt cõſtitutio, & cõ
ſeruatio maioratuum particularium, vt ciues
ſint magis Diuites, & bona non diuidantur,
quia ex diuiſione facile amittentur, quid di-
cendum in bonis Regis, qui eſt caput Reipu-
blicæ, & omnes defendere, & tueri tenetur,
vt patet ex dictis legibus partitæ, & facit l. 1.
& 2. tit. 10. part. 2. & notabilis l. 2. tit. 15. lib.
4. Ordinam. ibi, *Y biẽ publico de nueſtros Rey-*
nos. Et Regnum eſt † caput maioratuum, vt 243
tradit Tiraquel. in tract. de primogen. q. 68.
num. 7. pag. 179. Et ſicut vulnus capitis eſt
magis periculoſum, quã aliorum membrorũ,
& quantumcunq; minimum contemni non
debet (vt medici dicunt) tradunt ex noſtris
gloſ. & Doctores in cap. ſicut dignum; & in
cap. ſignificaſti de homicidio, & in alijs locis,
ſic alienatio bonorum Regni eſt Reipublicæ
magis periculoſa, & præiudicialis, quàm alie
natio aliorum ſtatuum particularium, & redi
tus Regij † dicuntur ſacroſancti, & parati in 244
defenſam fidei, & Regni l. 6. tit. 28. par. 3. c.
grandi de ſupplen. negl. prælat. notat Andr.
de Iſern. in rubr. de ſtatutis, & conſuet. feud.
in §. nauigia, Luc. de Penna in l. 1. C. vt ruſti
can. ad nut. obſeq. lib. 11. Auend. in dictio-
nario, verſ. *Rentas del Rey*, fol. 202. licet Mo
lin. lib. 1. de primogenijs cap. 3. num. 17. fol.
15. conetur probare, Regibus magis licitum
eſſe alienare bona Regni quã poſſeſſoribus
maioratuum, quod ex prædictis minime † ve 245
rum puto, O quam felix, forte, & inuiolabile
in pace, & in bello & hoſtibus horrẽdum eſ-
ſet Regnum Hiſpaniæ, ſi ita per membra ſciſ
ſum, & exuiſceratum non eſſet apud domi-
nos particulares, qui communiter ſunt pro-
digi: nam & Rex excuſaret extraordinaria
tributa, & omnes vaſſalli diuitijs abundarent
ad ſeruiendum Regibus in neceſsitatibus oc
currentibus, & quæ indies magis creſcunt.
Itẽ Principes nihil † tentare præſumũtut in 246
præiudiciũ Regni. l. vlt. in princ. C. de qua-
drien. præſcrip. auth. de hæredibus & falcidia
in princ. nec iactare bona Regni ſine cauſa, vt
probat Matth. de Affl. deciſ. Neap. 307. n. 23.

247 Et eſt ſingulariter animaduertendum, †
quod Regibus magis prohibita eſt alienatio
villarum & caſtellorum Regni, quam aliorũ
bonorum; quia ſunt magis Regni quã Regis,
vt probat notãda. l. 1. tit. 18. part. 2. ibi, *Raiz
ſegun linage de España, es llamada toda la co-
ſa que no es mueble, aſsi como diximos en las
leyes del titulo antes deſte, mas quiera que mo-
ſtramos de los heredamientos deſta manera, q̃
ſon quietamente del Rey, queramos aqui dezir
de los otros que magner ſean ſuyos por ſeñorio,
pertenecen al Rey de derecho, è eſtas ſon las vi
llas e los caſtillos, e las otras fortalezas de ſu
tierra.* Pro quo facit l. 1. ti. 5. *de los caſtillos
y fortalezas*, lib. 6. Recopilat. vbi Azeued fo
lio. 7 r. & l. quæcunque, C. de fundis limit.
lib. 11. & bona lex 3. tit. 1. part. 2. verſic.
ibi *Otroſi deue ſer poderoſo delos caſtillos y de
los fortalezas.* Poſſunt tamen illa caſtella cõ
cedi in caſu legis. 14. tit. 9. part. 6. quæ eſt ſin
248 gularis, & hæc opinio probabilior mihi † vi
detur quando conſidero, & mecum magis,
magisq; cogito, quòd ſi Corona Regalis ali-
quas neceſsitates patitur, non eſt ob aliã cau
ſam niſi propter alienationes, & donationes
factas à Regibus prædeceſſoribus, quibus pa
trimonium Regale valde exhauſtum eſt, &
cũ ſumptus in omnibus rebus quotidie creſ-
cant in infinitum: & bona Regni paulatim di
minuãtur, neceſſe eſt, quod neceſsitates ma-
gis creſcant, ſi huic morbo medela conue-
niens non adhibetur, & ad d. l. 1. tit. 18. addo
l. 20. tit. 28 part. 3 Reſultat igitur ex prædi-
ctis ſolida & vera concluſio, quod Reges nõ
poſſunt alienare, nec donare bona Regni,
quia magis aliena, quam propria ſunt, quod
nouiſsimè animaduertit, licet nihil referat
Ludouicus de Molina de iuſt. & iur. tract.
2. diſput. 46. pag. 336.

Ex quo primo infertur confirmatio eo-
rum quę ſcribo in 3. limitat. infra eodem, vbi
probatur Regibus non eſſe licitum alienare,
249 nec † donare bona Regni, etiam ob remune
rationem, quod ibi latius tractatur. Secundo
infertur corroboratio eorum, quæ ſcribo in
6. limitatio. infra hac quæſt. vbi ſuſtentatur
Regibus minime conceſſum eſſe alienare bo
na Regni, aut donare etiam in minima quan-
titate, prout ibi pleniùs declaratur. Tertio
250 infertur Regibus † non eſſe permiſſum face
re leges, quibus permittant alienare, aut do-
nare bona Regni in certis caſibus, in præiudi
cium Regum, qui poſtea ſuccedunt: quia cũ
ea bona ſint ſucceſſorum in infinitum, & in
omne æuum in illorum præiudicium nihil
ſtatuere poſſunt, quod confirmo, quia Prin-
ceps non tenetur ſeruare pacta quæ ſunt in
præiudicium ſuæ authoritatis, & ſuper inrita
tis, vt tradunt Natta in conſ. 024. lib. 3. Bur-
ſatus in conſ. 13. num. 91. libr. 2. faciunt ſcri-
pta per Matienç. in l. 3. tit. 10. lib. 5. Recop.
gloſſ. 2. num. 1. & gloſſ. 4. hinc eſt, quod Prin
ceps poteſt diſcedere à cauſa ab obligatione
facta per proprium cõtractum, & reuocare,
quod ſtatuerat ſecundum Baldum in l. dona-
tiones quas diuus. C. de donation. inter virũ
& vxorem, Imolam in cap. nouit de iudicijs,
Angelum & alios quos citat Alexan. in con
ſil. 224. num. 7. lib. 6. Et quod eſt ſucceſſorũ,
ex facto † prædeceſſorum auferri non po- 251
teſt. l. id quod noſtrum. ff. de regul. iur. facit
l. ſi conſtante. C. de donation. l. vxor patrui,
C. de legat. ibi, *Res tuas vſumfructum earum
habens.* Et ſicut Principibus prohibitum eſt
directe alienare bona Regni, hoc etiam illis
denegandum eſt; quia facile poſſunt facere
leges, quibus eaſdem donationes, vel aliena-
tiones permittant, quod non eſt conſentien
dum; quia ſic circumueniuntur leges; & ra-
tiones hinc prohibentes, quod iura abhorrẽt,
l. contra legem. ff. de legibus. l. non dubium.
C. de legibus: & quod directe prohibetur, in
directe non eſt permittendum. l. non licet,
ff. de contrahend. emptio. Et cum aliquid † in 252
terdicitur, vetatur omne id, per quod perue
nitur ad illud. l. oratio ff. de ſponſalib. regul.
cum quid de reg. iur. in 6. Et in omni actu vo
luntas & poteſtas requiritur. c. cum ſuper de
officio delegati. l. cum te. C. de donatio. ante
nupt. l. nolle. ff. de acquiren. hæred. Et nemo
poteſt imponere legẽ ſucceſſori dignitatis,
vel officij, vel imperij, verba ſunt Bald. in l.
digna vox, numea. 3. fol. 61. C. de legib. quia
par in parem non habet † imperium. l. nam 253
& magiſtratibus. ff. de arbitr. Notat Parlad.
lib. 2. rerum quotidianarum. p. 1. cap. fin. §. 7.
num. 8. pag. 188. ex qua reſolutione Bald. &
aliorum obiter infertur concluſio nõ minus
vtilis, quam neceſſaria, & quæ quotidie con-
tingit, an lex famoſa, quæ vocatur Pinciana,
† ſcilicet. l. 3. tit. 10. *de las donaciones*, lib. 5. Re 254
copil. liget & obliget Reges, qui ſuperue-
nerunt Domino Regi Ioanni, qui condidit il
lam legem, ad quod eſt maximè aduerten-
dum: & faciunt ſcripta per Curcium Iunio-
rem in conſil. 275. lib. 2. nume. 13. & 76. vbi
diſputat an Rex noſter Catholicus Ferdinã-
dus teneretur obſeruare quædam pacta, quæ
fecit antequam Regnum illud debellaret, &
acquireret, quod etiam trado infra quæſtio-
ne 23. Et loquuntur de Regno Neapolita-
no, ad quod eſt etiam conſideranda regula,
quod Principes nõ ligantur legibus Regum
anteceſſorum, c. nemo, c. cuncta in 1. & 2. 9.
q. 3. Quid enim falſius, ac deteſtabilius, & ma
gis cõtra rationẽ dici poteſt, † quã quod per 255
mittatur Regibus facere leges, & bona Regni
alienare, aut donare queãt, quæ propria ſunt
ſucceſſorũ, & eiſdẽ integra, & vnita ſeruare
teneãtur, & in iſtis bonis habẽtur Reges tan-

quam

quã alij priuati, & poſſeſſores bonorũ maio
ratus,quibus nõ eſt licitũ diſponere,neć dare
ordinem quemadmodum liceat alienare bo-
na maioratus in præiudicium ſucceſſorum:
nec enim ſi perpenſo iudicio,& præuia con-
ſideratione perpendantur & diſcutiantur,
quæ ſupra ſcripta ſunt, conſtitui poteſt in
256 iſto caſu aliqua ratio † differentiæ inter bo-
na Regni & maioratus;quia attento,quod in
vtroque caſu bona ſunt ſucceſſorum, idem
iura ſeruari debet, quæ omnes rationes ſont
viuæ,& ſpirantes, & quibus (niſi iudicium
me fallit) nulla eſt dabilis reſponſio. Et pro
iſta ſententia eſt textus notabilis in l.58. ti-
tulo.1.partita.1.ibi. *Deſatadas no pueden ſer
las leyes en ninguna manera, fueras ende ſi e-
llas no fueßen tales que deſataſſen el bien que
deuian fazer: è eſto ſeria ſi ouieſſe en ellas al-
guna coſa contra la ley de Dios, o contra dere-*
257 *cho ſeñorio*: quam legem † hoc modo intel-
ligit ibi Gregor.Lopez in gloſſa.2. in 2. in-
tellectu ad legem illam dicendo, quod illa
verba,*O contra derecho ſeñorio*,debent intel-
ligi, quòd ſi Rex ſtatuat alienando totaliter
ſe,& Regibus expropriando de aliqua ciui-
tate,vel caſtro Regni,lex ſeruanda non eſt,
ad quod refert textum in cap. non licet Pa-
pę 12. quæſtione 2 & alia iura, licet iſta lex
in illis verbis.*Señorio*.aliter interpretari poſ
ſit,vt patet ex l. 5. in fine,ibi, *Ni contra ſe-
ñorio*,titulo.2. partita.1. vbi Gregorius Lo-
pez. Et Reger nihil poſſe ordinare in præiu
dicium Regni tradit Bald.in d.conſ.159.nu.
3. lib.3.
258 Et ex iſtis deducitur noua declaratio † ad
l.2. titulo.9. *De las donaciones*,libr.5. Ordi-
namenti,hodie l.1.titulo.10. libro.5. Reco-
pilationi ſtatuentem eſſe obſeruandas do-
nationes factas per Reges prædeceſſores bo
norum Regni, nam dicta lex minime ligat,
nec ligabit ſucceſſores in Regno,quemadmo
dum ſi ſuper alia qualibet re eſſet condita,
quam ſucceſſor reuocare poteſt pro nutu
voluntatis,vt ſupra ſcripſi, & probatur in l.
Princeps.ff.de leg.cum concordantibus,qua
ratione verum mihi videtur quod ad propo
ſitum noſtrum ſcribit Menchaca libr.1.con-
trouerſiarum cap.10.numero.27. vbi dicit,
quod voluntas Principis alienantis derogan
tisque l.5.titul.*De las donaciones*,lib.5.Ordi
namenti nihil prodeſt etiamſi ſit iurata:cum
illa prohibitio emanauerit in vtilitatem Reg
ni, & Reipublicæ, non ipſius Principis qui
ſuas vtilitates prætermittere, & lædere po-
teſt, alienas vero minime, & ius alterius ter-
tij lædere etiam per interuentum iuramenti
poteſt,ita etiam & longe minus poteſt læde
ius Reipublicæ, argum. c. cum contingat de
iur.iuran.c.licet mulieres de iure iuran.in 6.
cum concordantibus.

Infero etiam verum non eſſe, quod lato
ſermone voluit fundare Albericus maximus
in proœmio Digeſtorum. §. diſcipuli num.
13.dum probare conatur Regem Aragonis
donare potuiſſe res immobiles Regni filijs
naſciturís ex ſecundo matrimonio in præiu
dicium filij primogeniti ex ſecundo matri-
monio,quod pluſquam † erroneum eſt.Infe 259
ro etiam periculoſum eſſe, (maxime ſtante
lege Valliſoleti) quod ſcribunt Bald.in con-
ſilio.324.quæritur vtrum Papa libr.1. Ale-
xand.in conſil.1.numer.18. libro.5. volen-
tes Principem poſſe donare villas, vel loca
reſeruata ſuperioritate, quod volunt plu-
res Doctores, quos citant Syluanus in con-
ſil.96.numer.16. Ant. Gabriel in commun.
opinio.tit.de iure quæſito non tollend con-
cluſione.5.numero.45. Ægidius Boſius in ti-
tul.de Principe numer.384. & in tit. de Re-
galibus num.32. Menchac.lib.controuerſia
rum cap.4.in principio:& cap.5. num.3.li-
cet ipſe contrarium teneat,Burſatus in con-
ſilio.160.num.85.lib.2.vbi refert Minchac.
† Infertur etiam periculoſum eſſe quod ſcri 260
bit Iacobus Albenſis conſil.63.num.2.part.
1.dum ex gloſſa in cap.2.de delictis puer. &
alijs tradit quòd ſi conceſſio Regalium fue-
rit ſemel facta eccleſiæ per aliquem Princi-
pem ſecularem, non poteſt iſte Princeps ſe
amplius intromittere,cum ſi Regni detrimẽ
tum,& diminutionem reſpiciamus,nihil in-
terſit inter donationem factam eccleſiæ, &
factam in aliquem † particularem: imò eccle 261
ſia magis quam a ius iuſtitiam amare debet,
& idem tradit dictus Albenſ.conſil.61.num.
25.Et iſta maxime procedunt in donationi-
bus quas Reges faciunt tempore creationis,
vel guerræ, † quæ nihil valent, etiamſi ſint 262
iuratæ ſecundum Abbatem in cap. ſicut in
2.de iure iurand.Cardinal.conſil.2.titul.de
iure iurand.Felin.in cap.1.colu.4.num.7.de
probat.Ioann. Lopez in rubr. de donation.
inter virum & vxorem. §.69. numero.17.
confirmat Thomas Grammat. voto.28. nu-
mero.16.
Nec contra ſuperiora † quidquam etiam 263
facit dict.l.8.tit.1.part.2.ibi. *E demas el Rey
puede dar villa o caſtillo de ſu Reyno a quien
quiſiere,lo que no puede fazer el Emperador,
porque es tenudo de acreècentar ſu Imperio, y
de nunca menguarlo*: per ea quæ ſupra dicta
ſunt,& per l.5.titu.15.part.2.quæ lex dicit
Regem propter ſeruitia poſſe donare bona
Regni pro vita ipſius Regis donantis,& non
vltra,id videtur enim magis fieri poſſe iux-
ta l.peto.§.prædium.ff.de legat.2.& alia quę
ſcribo in 3. part. huius operis. q. 9. ad quod
etiam facit l.4.tit.26. part.2. ibi, *E maguer lo
quiſieſſen dar a alguno por heredamiento por
ſiẽpre,no lo podrian fazer,porq̃ es coſa q̃ atañe*

al ſeñorio del Reyno ſeñaladamente. Et hoc
modo limitanda eſt, & reſtringenda dicta l.
8. ne cenſeatur correcta per dictam l. 5. quia
864 priores † leges per poſteriores, vel corri-
guntur, vel limitantur, aut diſtinguuntur. l.
non eſt nouum cum 2. legibus ſequentibus,
ff. de legibus, nec eſt curandum de doctrina
doctiſsimi Epiſcopi Sarmiento in l. vnum
ex familia. §. ſi de Falcidia numer. 3. fol. 172.
ff. de leg. 2. vbi nimis audacter, & abſque iu-
ſta conſideratione tenet Regibus licitum eſ-
ſe donare villas & caſtella Regni increpans,
quod hoc non viderunt Peralta & Molina,
& ipſi obliti fuerunt de lege ordinamenti,
quæ ſtatim referenda eſt.

Præterea hodie ſuper hoc non eſt dubi-
tandum, cum per dictam legem 3. titul. *de las*
865 † *donaciones*, Regibus omnino prohibitum ſit
donare aut alienare bona Regni, maxime cũ
per legem dominus Rex Ioannes, qui illam
fecit, promiſerit per cõtractum factum cum
Regno non alienare bona Regni, & iuramen
to hoc firmauit, qua ratione ſucceſſores in
Regno illum contractum firmiter obſerua-
re tenentur, nec poſſunt bona Coronæ Re-
galis alienare, cum ſit in iure certa reſolutio,
866 quod Princeps ligatur † ex contractu, cap.
1. vbi Doctores de probationibus, volunt
Cynus, Paulus de Caſtro in l. digna vox. C.
de legibus, Cynus, Bart. Bald. Salicetus in l.
donationes quas diuus. C. de donatio. inter
virum & vxorem, Iaſ. in conſilio. 105. nu-
mero. 3. libr. 1. & in conſilio. 10. numero. 7.
libr 3. latè Decium in conſil. 192. numer. 7.
& Auguſtinus Beroius, qui plura in iſta ma-
teria notabiliter ſcribit conſil. 146. numer.
23. cum ſequentibus, libr. 3. & plures ratio-
nes, quare Princeps non poſsit reuocare
contractum, tradit Rebuffus in concordan-
tijs, tit. de collat. pagin. 256. Cephal. conſil.
58. numer. 77. cum ſequentibus, libro. 1. vbi
numer. 38. ex pluribus Authoribus probat
immunitatem conceſſam † per viam con-
867 tractus latè eſſe interpretandam, latè Rode-
ricus Suarez allegatione. 9. per totam Burſa
tus conſil. 151. numer. 130. libr. 2. eleganter
Rolandus in conſil. 13. num. 17. libr. 3. Pari-
ſius In conſil. 69. libr. 1. Syluanus in conſilio
34 num. 27. Burſatus in conſilio. 131. num.
99. & in conſil. 300 num 130. lib. 2. & in cõ-
ſil 225. num. 43. Tiberius Decian reſponſo
18. num. 388. & reſponſo. 25. per totum, lib.
1. idem Burſatus qui plures citat in conſil.
16. num. 45 Reſtaurus Caſtaldus in tractatu
de Imperatore quæſt. 111. verſ 81. fol. 240.
Cephal. in conſil. 342. numer. 43. lib. 3. idem
in conſil. 168. num. 29. libr. 2. cum mille ſimi
libus, quos citat Anton. Gabriel. lib. 3. com-
mun. opin. tit. de iure quæſito non tolend.
concluſione. 5. numer. 1. pagin. 187. qui nu-
mero. 2. eoſdem & complures alios Docto-
res refert volentes † quod nec ſucceſſor Re
gis poteſt reuocare contractum: quod con-
firmatur, quia ſi Princeps conſtitutionem in
contractu trasferat, eam ſine cauſa reuocare
non poteſt, ſecundum Bald. in dicta l. dona-
tiones, quas diuus, Paul. Caſtrenſ. in d. l. dig-
na vox, Roman. conſil. 116. & 352. Anchar.
in cap. 1. verſic. ex qua infero, de conſtitu-
tio. Antonius de Butrio in cap. 1. verſic. itẽ
ſi transiret in contractum de conſtitutio. &
alios plures quos citat Anton. Gabriel dicto
loco concluſione. 6. num. 1. pag 189. Bald.
in conſil. 1. num. 4. cum ſequentibus, libr. 2.
Oſaſcus deciſio. Pedemont. 139. numer. 11.
qui vnam columnam Doctorum refert Bur-
gos de Paz in conſil. 25. num. 50. Et circa in
tellectum legis de Valladolid hoc tradit Ahu
mada in l. 8. tit. part. 2 gloſſ. 1. num 15. fol.
325. Et in caſu, qui quotidie cõtingit in pra-
xi in Regibus promittentibus per contra-
ctum non alienare bona Regni, tradit notabi
liter Curcius Iunior in conſil. 174. num. 19.
ad iſta legendus, & plura citat Syluan. in cõ-
ſil. 34. num. 28. & 30. Et in principe promit
tente ſe non translaturum in alium ciuitatem
vel caſtrum, ſed in illius Camera conſerua-
re, hoc tradit Oſaſcus conſilio. 26. num. 28.
Barboſa in l. 2. ff. ſolut. matrim. in principio,
numer. 47. pag. 10. Menoch. conſil. 27. num.
26. libr 1. notat Petrus de Ferrara in forma
libelli contra inſtrumentum in parte alijs ra
tionibus pagin. 178. & tradit Matthæus de
Afflictis deciſione. 128. numer. 10. & plura
ſcribit Rebuff. in concordantijs, in rubric. de
collat. pagin. 259. vbi de priuilegio dato de
nouo venientibus ad habitandum in aliquo
loco, Burſat. in conſil. 170. numer. 10. libr. 2.
vbi loquitur de Principe, qui fecit contra-
ctum de non alienando ciuitatem, qui nume
ro. 35. poſt Rolandum quem citat in conſil.
45. numero. 13. libro. 2. hoc limitat niſi alie-
natio prædeceſſoris contineret maximam
diminutionem iuriſdictionis, faciunt quæ re
fert numer. 17. & faciunt ſcripta per Baldes
in additio. ad Suarez allegatione. 8. numer.
9. pagin. 84. Et quod dominus iuriſdictio-
nis non poſsit transferre illam in inferio-
ris conditionis homines & gradus, nec ce-
dere ſine voluntate ſubditorum, reſoluunt
Paul. de Caſtro in conſilio. 33. laudatin, nu-
mero. 2. libro. 1. Bald. in conſilio. 35. dubium
libro. 2. & alij plures quos citat Falcon re-
gula. 481. Et de Principe concedente pri-
uilegium in recompenſationem damnorum
ſcribit Paſiſius in conſilio. 2. numero. 127. li
bro. 4. qui plura ad propoſitum tradit, & in
terminis prædictæ legis hanc quæſtionem
tangit Menchaca libro. 3. controuerſiarum
cap. 51. numero. 5. folio. 36. qui dicit indu-
bitatum

Indubitatum eſſe, ipſum Principem qui fe-
cit, reuocare non poſſe, ex cauſa tamen Prin
ceps poteſt à contractu recedere, vt probat
Cephalus poſt alios quos citat conſil. 155.
num. 26. lib. 2. vbi multa neceſſaria ad pro-
poſitum adducit ad declarationem dict. le-
gis Valliſoleti hodie l. 3. titul. 10. lib. 5. Reco
pilatio. & Menochi. conſi. 1. num. 382. libr.
1. Alexand. conſi. 215. libr. 2. & in conſi. 16.
num. 30. lib. 5. & conſi. 201. num. 7. libr. 1. &
legendus eſt gloſ. Pariſien. in additionibus
ad Alex. d. conſi. 16. vbi dicit, quod requiri-
tur cauſa vera, iuſta, & eius cognitio, Tho-
mas Grammat conſi. 100. nu. 99. deciſio. Pe-
demont. 39 num. 8. & quod nouiſſime ſcri-
bit Ioan. Lop. Madera lib. notabili animad-
uerſionem cap. 35. per totum, eſt tamen ani
maduertendum, quod licet in Principe præ
ſumatur iuſta cauſa. ſecundùm gloſſam com
munem in l. relegati, ff. de pœnis cum con-
269 cordantibus, & fallit quando diſponit † con-
tra cõtractum ab ipſo factum, vt probat Iaſ.
in d. conſi. 105. num. 4. lib. 1. & in conſ. 233.
num 3 lib 2. Et ita demum Princeps ligatur
ex contractibus prædeceſſorum, ſi non tan-
gant diminutionem Coronæ Regiæ, quia in
illo caſu ſicut prædeceſſor non poteſt per
viam donationis diſponere de bonis Regni
in præiudicium ſucceſſorum, eodem modo,
nec per alium cõtractum, quod veriſsimum
270 eſt ex ſuperioribus. Et iſta ſeruiunt † pro in
tellectu dictæ legis 3. titul. 10. lib. 5. Recopil.
quam fecit dominus Rex Ioannes, quæ eſt fa
moſa & vulgariter nuncupatur lex de Va-
lladolid, in qua lege Rex cum iuramẽto pro
miſit non alienare nec donare bona Regni
cum iuramento, in quo caſu illi Principi nõ
licuit, nec potuit derogare illi legi, nec ex-
preſſe ob religionem, aut vinculum iuramẽ-
ti, vt volunt Ant. de Petrutio in l. 1. in verſ.
quinquageſimus ſeptimus effectus, nu. 309.
ff. de iure iurand. Seraphinus in tractatu de
priuilegijs iuramenti, priuilegio 146. num.
5. qui ad idem refert Bolognetum in l. om-
nes populi, num. 123. ff. de iuſtit. & iur. quod
eſt notandum pro intellectu prędictæ legis,
ad quam etiam eſt addendum, quod Rex nõ
poteſt alienare bona Regni, quæ ſunt mag-
ni valoris abſque conſilio procerum ſecun-
dùm Paulum de Caſtro in conſi. 70 quia fru
ſtra, vbi plura bona ſcribit in iſta materia, &
iſta omnia ſunt indubitata, & tam vera, vt
nullis alijs indigeant argumentis, ſi ab ipſis
vltimis fundamentis, quæ iam dicta ſunt, con
ſiderentur, dicãt alij, quicquid velint, aut do
leat cui doluerit, hæc eſt enim veritas, quam
tam propter officium, quod profeſſus ſum,
quam propter exonerandam conſcientiam
libere dicere teneor: nec enim ad benepla-
citum, & contemplationem aliorum opor-
tet libros in lucrum edere.

Concluditur igitur Regibus non eſſe lici
tum donare, aut alienare bona Regni, nec
concedere licentias ad alienandum bona ma
ioratus. † Et iſta vltima concluſio procedit, 271
tam in bonis quæ vinculata ſunt Regia au-
thoritate, quam in bonis quæ ſunt vinculata
priuata authoritate, & licet aliqui magis viri
bus, & conatu, & abſque præuia, & neceſſa-
ria conſideratione contendunt; quod hæc
concluſio non procedit in bonis vinculatis
Regia authoritate dicentes, quod cum ex
Regali authoritate bona ſunt vinculata, ea-
dem Regia authoritate vinculum diſſolui po
teſt: argumento l. nihil tam naturale, ff. de re
gul. iuris, l. omnia eodem titul. cum ſimilibus,
vt per Paul. de Caſtro in d. l. digna vox, C.
de leg. Auguſt. Veroius in conſi. 147 num.
30. lib. 3. hoc fundamentum (videri meo) fal-
ſiſsimum eſt, quia in prædicto caſu in vincu-
latione bonorum, non ſolum adeſt voluntas
Regalis, ſed etiam illius, qui bona vinculauit:
vnde cum voluntas vinculantis ceſſet, † prin 272
cipis ſola voluntas non poteſt præiudicare
ſucceſſoribus, regula quod omnes de regul.
iuris in 6. l. per fundum, ff. de ſeruitutibus ru
ſticorum prædiorum, imò potius dicta regu-
la, nihil tam naturale, facit in contrariũ, quia
ſecundum illam, † vbi adeſt voluntas duo- 273
rum in aliqua diſpoſitione, non poteſt talis
diſpoſitio ex vnius voluntate, & conſenſu
diſſolui, l. 1. quando liceat ab emptione diſce
dere, l. prout, ff. de ſolut. & poſt quam licen-
tia Principis fuit in exequutionem deducta,
& maioratus fuit conſtitutus in fauorem pri
mi vocati, iam non tantum agitur de præiu-
dicio inſtituentis, & primi vocati, ſed etiam
omnium vocatorum in æternum, & ideò res
iam non eſt integra, & conſequenter non
eſt licita reuocatio, vt eſt caſus ſingularis in
l. ſi donationem, C. de reuocandis donationi
bus, ibi: *Si donationem rectè feciſti, hanc autho
ritate reſcripti reſcindi non oportet*, ad quod
adduco notabilem doctrinam Imol. in l. r.
num. 1. ff de conditio. inſtitut. quam cito in-
fra quæſtion 23. & facit doctrina Pauli Ca-
ſtrenſis in d. conſi. 164. lib. 2. dicentis, quod
ſucceſſores illius, cui per Principẽ facta fuit
donatio, non poſſunt priuari per Principem
à donationibus, & conducunt plura quæ
ſcribo in prima parte huius operis, quæ-
ſtion. 26.

Item cum Princeps concedit licentiam ad
alienandum bona maioratus, iam non ſolum
agitur de derogando vinculum, † ſed etiam 274
in conſequentiam de auferendo ius quæſi-
tum ſucceſſoribus, & facit quæ tradit Moli-
na lib. 2. cap 2. num. 8. fol. 211. Et ad hoc pro
poſitum eſt doctrina Andr. de Iſern. in cap.
Imperialem in principio, de prohibita
feud.

feud.alienat.& in capit.1.§.donare qualiter olim feudum amitt.vbi dicit, quod poſt ius quæſitum parti non valet Regius aſſenſus in partis præiudicium, quia res iam deſinit eſſe integra; refert & confirmat Matthæ.de Afflict.deciſione 235.pro deciſione cauſæ, num.12.& per iſtam doctrinam,& alia quæ ſcribo in 3.part.quæſt.9.numer.1.cum alijs,
75 quæ proprius faciunt,aliàs inferebā † fœminam primo natam non poſſe excludi à maioratu propter maſculum in eodem gradu exiſtentem poſteà natum,quotieſcumque fœminæ ius quæſitum fuit poſſeſſore bonorum maioratus res maioratus alienante,quem teſtator grauauit,quod ſi alienaret bona maioratus,ipſo iure,& facto,& ſtatim bona ad ſequentem deueniſent,maxime ſi fœmina ſtatim alienationi contradixit in iudicio, & bona maioratus ſic alienata petiuit. Et hoc addendum eſt ad ea quæ ſcripſi in 2.part. quæſt.6.à nu.199.cum alijs, vbi alia adſunt fundamenta pro confirmatione iſtius illationis,& part.3.quæſtio. 9.ad quæ addo egregium conſilium Menoch. 413.num.48.lib. 4. vbi decidit, quod quando teſtator reliquit fideicommiſſum filijs, & deſcendentibus in infinitum,& adiecit expreſſam prohibitionem bonorum alienationis, cum facultate,quod ſi dicti filij, vel aliquis ex deſcendentibus alienaret, alij non alienantes ſtatim poſſint reuocare alienationem, quæ ipſis reuocantibus cenſeantur acquiſita, perinde ac ſi alienantes eſſent mortui, deſcendentes,& vocati tempore mortis poſſunt reuocare alienationem, licèt tempore alienationis nati non fuiſſent,qui ita intelligit textum in l.peto, §. fratre, ff. de legat. 2.quod tradit idem Menochi.in tractatu præſumptio.lib.4.præſumption.93.num. 8.fol.175. refert Petrum Surdum in conſi.125.numer. 20.& faciunt quæ ſcribo ſupra 3.part.quæſ. 9.&p.1.q.1.

76 Et quod donationes Regiæ obtineant † vim legis,vt probatur in l. penult.C. de donationib. inter virum, & vxorem, docent Bald.in l.cum antiquioribus,C. de iure deliberandi,conſ.187.num.17.lib.2.Iaſ.in l.ciuitas, ff. ſi certum petatur, Acoſta in l.qui duos,§.cum in bello,num.13.pag.125.ff.de rebus dubijs,qui ex hoc infert ad notabilem conſilium Decij 443.in caſu ad me tranſmiſſo ex Regno Portogalliæ.Sed Alexand.non dicit illud, ad quod eum citat Acoſta, ſed quod ex donatione Principis transfertur dominium abſque traditione, de quo ego egi pars. 1.quæſt.16.& quod ſubditi poſſint donare neceſſitate cogente reſolui: Theſaurus deciſione 257.num 9. vbi ex Alexand.in l. 4.§.actor,numer. 13.ff.de re iudicat.tradit, quod villa poteſt imponere collectam ciuibus donando principi,& quod ſi teſtator legauit ordini Prædicatorum ad pias cauſas ad ſenſum Prioris Prædicatorum,poſſit diſtribuere in ſuo conuentu,ſi hoc fecit in diuerſis diſpoſitionibus,reſoluit Florianus in l.ſi ſeruo,§.inquit,num.5.ff. ad l.Aquiliam,fol. 35.Et quod prohibitus alienare bona non incidat in pœnam,ſi momento res alienatur, volunt Angel.in l.voluntas,C.de fideicommiſſis,& alij,quos citat Menochius de recuperand.poſſeſſione,remedio 14.numer.89. pag.457.Tiraquell.in l ſi vnquam,C.de reuocand. donat. in verbo ſuſceperit liberos, num.171.pag.381.

Eſt igitur regula,quod † Principibus non licet concedere licentias ad alienandum bona maioratuum,& hoc eſt firmiſſime tenendum,quicquid ſcripſerit Anton. Gomez in l.43.Tauri,num.2.vbi abſque præuia,& neceſſaria conſideratione in tanto viro nimis effuſo ſermone dixit Principes poſſe dare facultates ad alienandum bona maioratus,& non niſi ex magnis,& iuſtiſſimis cauſis concedendæ ſunt,vt animaduertit Molina lib.1. de primogenijs,cap.18.num.10.fol.144.Limitatur tamen regula in caſibus ſeqq. 77

Limitatio I.

An poſſint alienari bona maioratuum in euidentem eorum vtilitatem.

SVMMARIVM.

Bona maioratus alienari poſſunt propter vtilitatem notoriam,nu.1.Quid in feudo,nu.18. 24.& 27.Quid in fideicommiſſo,num.29. 38.& 111.

Mulier poteſt contrahere abſque licentia mariti, quando contractus eſt illi vtilis, numer.2.

Bona alienari prohibita propter euidentem vtilitatem poſſunt permutari,nu.3.

Pupillus poteſt facere maioratum per contractum inter viuos,nu 4.

Feudatarius poteſt feudum alienare propter vtilitatem bonorum feudalium,nu.5.

Prohibita alienatione,cenſetur prohibita alienatio hominis,non legis,nu.6.& 19.

Clericus non liberatur à patria poteſtate quoad incommoda,nu 7.

Intellectus ad l.48.Taurinam,nu.8.

Tutor remittere poteſt debitum pupilli,quando in erigendo illud multum expendi debet. num.9.an poſſit facere contractum cum muliere ob eius vtilitatem,nu.16.

Bona

Procurator Cæſaris contrahit in vtilibus abſque eius mandato,nu.10.

Hæredes poſſunt ex communi conſenſu contra uenire præcepto teſtatoris ad illorum vtilitatem facto,nu.11.

Bona Eccleſiarum poſſunt alienari & dari in emphyteuſim ob illius vtilitatem nu.12.& 13.Solemnitas an requiratur,nu 14.

Bona Regni poſſunt alienari propter eius vtilitatem,nu.15.& 17.

Mandati fines diligenter ſunt cuſtodiendi,nu.20.nec dicitur quis eos excedere, ſi vtilius, quàm ei mandatum eſt, adimplet,nu.21.In eis magis eſt attendenda cauſa mandati,quã ipſa forma,nu.22.& 116.

Iudex an poſſit maritum compellere,vt det licentiam mulieri ad contrahendum ob aliquam cauſam ei vtilem,nu 23.

Veriſimile eſt,teſtatorem permiſiſſe alienationem vtilem in rebus maioratus.nu.25.

Princeps an poſſit tollere priuilegium datum in vim contractus ex iuſta cauſa, quam ſi veriſimiliter ſciuiſſet,non concederet,num. 27.& 41.& contractum à ſe factum reuocare,num 91.& iuſtis cauſis defunctorum voluntatibus derogare,nu 114.

Voluntas teſtatoris colligitur ex eo, quod ipſe faceret ſi viueret,nu.28.31.& 93 ex varietate temporis poteſt variari nu.30.

Bona alienari prohibita alienari poſſunt ex veriſimili prohibentis voluntate,nu. 2.

Iuſta eſt licentia ad alienandum bona maioratus,quando plus expenditur in illis quam valeant reditus nu. 33 34 & 40 & quando ſunt à domicilio poſſeſſoris remota numer. 41.

Diſpoſitio teſtatoris ſemper debet interpretari ad caſum magis neceſſarium nu. 35 & rebus ſic ſtantibus intelligitur,nu.94.

Bona immobilia poſsidere non dicitur qui ea in loco periculoſo poſsidet,nu.36.

Reſolutio quædam Iaſonis examinatur an poſſit minor ſine decreto alienare feudum ſterilem ratione maioris vtilitatis, num.37.& nu.38 improbatur alia Anto.Peregrin.circa alienationem fideicommiſſi.

Res quando dicatur plus incommodi,quàm cõmodi afferre,nu.39.

Mandatum à domino iniunctum licet ex iuſta cauſa procuratori non exequi nu 42.

Cõtra diſpoſitiones qualiter liceat ex iuſta cauſa venire,nu 43.

Pactum de tritico certo pretio & tempore vẽdendo ſi quis faciat, & poſt modum in modum pretium augeatur,an teneatur adimplere.nu.45.& 49.

In contractibus ſucceſsiuis tempus futurum an debeat inſpici,nu.46.

Ex cauſa de nouo ſuperueniente recedere an liceat à qualibet diſpoſitione,nu.47.& 48. quid in priuilegio,nu.50.

Gabellam ſi quis conduxit tempore quo Princeps aliquo in loco aderat , & tunc erat lucroſa,ſi poſtea Princeps à loco recedat , an poſsit reſciſsionem petere,nu.52.

Exceptio dilatoria,quæ poſt litem conteſtatam ſuperuenit,an poſsit poſt litem conteſtatam opponi,nu.53.

Noua cauſa quando dicitur, vt probatis admittatur,nu 54.

Probationes in cauſa appellationis quando cenſeantur nouæ nu 55.

Iudex an poſsit ex cauſa ſuperueniente mutare teſtatoris voluntatem.nu.56.

Sententia quando ex nouiter deductis reuocatur,an fiat expenſarum condemnatio , num. 57.

Promiſsioni de non offendendo non contrauenitur,ſi offenſio de nouo fiat,nu.58.

Diminui , vel augeri an poſsint ex noua cauſa qualitates,& conditiones per teſtatorem appoſitæ,nu 59.60.& 61.

Noua cauſa ſuperueniens qualis dicatur, num. 61.

Paria ſunt cauſam à principio non fuiſſe,& ad non cauſam redire,nu.63.

Filia hæreditatem renuncians non videtur renunciare hæreditatem ex cauſa noua illi ſuperuenientem,nu.64.

Feudum qui renunciauit an poſſit ex noua cauſa petere,nu 65.

Conſentiens ſimpliciter alienationi rei , quæ in futurum ad eũ poſſet peruenire, ſibi an præiudicet,quin euenienti caſu non poſsit vendicare,nu.66.

Renunciatio an extendatur ad id,quod quis ſua culpa amittit,nu 67.

Renunciationes generales an reſtringantur ex mente,& intentione partium,nu.68.

Conſtitutio infeudandi an poſsit ex noua cauſa alterari.nu.69.

Cauſa à principio veriſimiliter incogitata in quacumque diſpoſitione videtur excepta, nu 70.

Caſus omiſſus legis authoritate ſuppletur, nu. 71.

Teſtamentum irreuocabile an poſsit noua cauſa interueniente reuocari nu.72.

Merus executor an poſsit ex noua cauſa ab executione ſuperſedere,nu.73.

Ceſſante cauſa ſententiæ ceſſat ſententia.n.74.

Res iudicata non facit ius in his,quæ tempore mutantur,nu.75.

Pontifex an poſsit ſententiam,priuilegium, aut diſpenſationem ex proceſſu temporis reformare,numer.76. An poſsit ex iuſta cauſa fundationes beneficiorum derogare,numer. 80.

Condu-

Procurator Cæſaris contrahit in vtilibus abſque eius mandato,nu.10.

Hæredes poßunt ex communi conſenſu contra venire præcepto teſtatoris ad illorum vtilitatem facto,nu.11.

Bona Eccleſiarum poſſunt alienari & dari in emphyteuſim ob illius vtilitatem,nu.12.& 13.Solemnitas an requiratur,nu 14.

Bona Regni poßunt alienari propter eius vtilitatem,nu.15.& 17.

Mandati fines diligenter ſunt cuſtodiendi,nu. 20.nec dicitur quis eos excedere, ſi vtilius, quàm ei mandatum eſt, adimplet,nu.21.In eis magis eſt attendenda cauſa mandati,quã ipſa forma,nu.22.& 116.

Iudex an poſsit maritum compellere,vt det licentiam mulieri ad contrahendum ob aliquam cauſam ei vtilem,nu.23.

Veriſimile eſt,teſtatorem permiſiße alienationem vtilem in rebus maioratus.nu.25.

Princeps an poſsit tollere priuilegium datum in vim contractus ex iuſta cauſa, quam ſi veriſimiliter ſciuiſſet,non concederet,num. 27.& 41.& contractum à ſe factum reuocare,num 91.& iuſtis cauſis defunctorum voluntatibus derogare,nu 114.

Voluntas teſtatoris colligitur ex eo, quod ipſe faceret ſi viueret,nu.28.31.& 9, ex varietate temporis poteſt variari nu.30.

Bona alienari prohibita alienari poſſunt ex veriſimili prohibentis voluntate,nu. 2.

Iuſta eſt licentia ad alienandum bona maioratus,quando plus expenditur in illis quam valeant reditus nu. 33 34 & 40 & quando ſunt à domicilio poſſeſſoris remota numer. 41.

Diſpoſitio teſtatoris ſemper debet interpretari ad caſum magis neceſſarium nu. 35 & rebus ſic ſtantibus intelligitur,nu.94.

Bona immobilia poſsidere non dicitur qui ea in loco periculoſo poſsidet,nu.36.

Reſolutio quædam Iaſonis examinatur an poſſit minor ſine decreto alienare feudum ſterilem ratione maioris vtilitatis, num.37.& nu.38 improbatur alia Anto.Peregrin.circa alienationem fideicommiſsi.

Res quando dicatur plus incommodi,quàm cõmodi afferre,nu.39.

Mandatum à domino iniunctum licet ex iuſta cauſa procuratori non exequi nu 42.

Cõtra diſpoſitiones qualiter liceat ex iuſta cauſa venire,nu.43.

Pactum de tritico certo pretio & tempore vẽdendo ſi quis faciat, & poſt modum in modum preti um augeatur,an teneatur adimplere,nu.45.& 49.

In contractibus ſucceſsiuis tempus futurum an debeat inſpici,nu.46.

Ex cauſa de nouo ſuperueniente recedere an liceat à qualibet diſpoſitione,nu.47.& 48. quid in priuilegio,nu.50.

Gabellam ſi quis conduxit tempore quo Princeps aliquo in loco aderat, & tunc erat lucroſa,ſi poſtea Princeps à loco recedat, an poſsit reſciſsionem petere,nu.52.

Exceptio dilatoria,quæ poſt litem conteſtatam ſuperuenit,an poſsit poſt litem conteſtatam opponi,nu.53.

Noua cauſa quando dicitur, vt probatis admittatur,nu 54.

Probationes in cauſa appellationis quando cenſeantur nouæ nu 55.

Iudex an poſsit ex cauſa ſuperueniente mutare teſtatoris voluntatem,nu.56.

Sententia quando ex nouiter deductis reuocatur,an fiat expenſarum condemnatio, num. 57.

Promiſsioni de non offendendo non contrauenitur,ſi offenſio de nouo fiat,nu.58.

Diminui, vel augeri an poſsint ex noua cauſa qualitates,& conditiones per teſtatorem appoſitæ,nu 59.60.& 61.

Noua cauſa ſuperueniens qualis dicatur, num. 61.

Paria ſunt cauſam à principio non fuiſſe,& ad non cauſam redire,nu.63.

Filia hæreditatem renuncians non videtur renunciare hæreditatem ex cauſa noua illi ſuperuenientem,nu.64.

Feudum qui renunciauit an poſsit ex noua cauſa petere,nu 65.

Conſentiens ſimpliciter alienationi rei, quæ in futurum ad eũ poſſet peruenire, ſibi an præiudicet,quin euenienti caſu non poſsit vendicare,nu.66.

Renunciatio an extendatur ad id,quod quis ſua culpa amittit,nu 67.

Renunciationes generales an reſtringantur ex mente,& intentione partium,nu.68.

Conſtitutio infeudandi an poſsit ex noua cauſa alterari,nu.69.

Cauſa à principio veriſimiliter incogitata in quacumque diſpoſitione videtur excepta, nu 70.

Caſus omiſſus legis authoritate ſuppletur, nu. 71.

Teſtamentum irreuocabile an poſsit noua cauſa interueniente reuocari nu.72.

Merus executor an poſsit ex noua cauſa ab executione ſuperſedere,nu 73.

Ceßante cauſa ſententiæ ceſſat ſententia.n.74.

Res iudicata non facit ius in his,quæ tempore mutantur,nu.75.

Pontifex an poſsit ſententiam,priuilegium, aut diſpenſationem ex proceſſu temporis reformare,numer.76. An poſsit ex iuſta cauſa fundationes beneficiorum derogare,numer. 80.

Condu-

Conductor domus qui promiſit non expellere colonum pro tempore collectionis, an ex noua cauſa poſsit eum expellere, nu. 77.

Voluntatis mutatio ex noua cauſa præſumitur, nu. 78.

Iudicem ſi quis non ſeruata ſtatuti forma recuſet, non prohibetur poſtea ſeruata ſtatuti forma recuſare, nu. 79.

Legatum an debeatur, ſi ceßet cauſa propter quam veriſimiliter legatum fecit teſtator, nu. 81.

Secundum temporum varietatem variatur verborum interpretatio, nu. 82.

Teſtator ſi monaſterium conſtrui iubeat in loco in quo conſtrui non poteſt, licet illud in alio loco arbitrio Epiſcopi & executoris cõſtruere, nu. 89.

Legatum ſi fiat cuidam mulieri, vt Titio nubat, & illa antequam nubat decedat, an ſit alia mulier de tali legato dotanda, numer. 85.

Mutus ex accidenti feudum an retineat, num. 86.

Cautiones an debeant ex noua cauſa reuocari, nu. 87.

Contractus an ob enormem læſionem ſuperuenientem debeat reſcindi, nu. 88. & quando talis læſio debeat conſiderari, nu. 89. & an poſsit contractus moderari, nu. 90.

Quælibet conuentio habet in ſe tacitam conditionem rebus ſic ſtantibus, nu 92.

Creſcẽtibus Eccleſiæ facultatibus numerus clericorum debet augeri, nu. 93.

Propter publicam vtilitatem ſuperuenientem, an poſsit præſcribi ſeruitus, quòd quis ſolus poſsit molendinum habere, nu. 96.

Mutatis rebus an poſsint noua vectigalia imponi, non obſtante contractu, aut priuilegio per Principem dato, nu 97.

Prouiſiones generales ſtatutorum recipiunt tacitas exceptiones propter cauſas emergentes, in quibus oporeet ſpecialiter prouidere, nu. 98.

Immunis per priuilegium, legem, aut ſtatutum, an poſsit per prouiſionem ad onera compelli, nu. 99.

Fœmina ſemel à maioratu excluſa ex cauſa noua poteſt ad ſucceſsionem admitti, num. 100.

Rex ſi tempore belli aliquid vaſſalli cepit, bello ceſſante, an reddere teneatur, nu. 101.

Maioratum ſi quis renunciet, & poſt talem renunciationem bona maioratus alienet, an tali renunciatione non obſtante poſsit maioratum petere, nu. 102.

Fœmina in fauorem fratrum agnatorum hæreditatem renuncians, an poſsit aduerſus donationem & renunciationem reſtitui, ſi fratres ſine filijs decedant, nu. 103.

Intellectus ad tex. in l. quod ſeruus, ff. de cõnd. ob cauſ. nu 104.

Aßenſus Regius ſuper feudi alienatione rebus ſic ſtantibus intelligitur, nu. 105.

Quando ex obſeruantia mandati Principis nouum ſcandalum ſequitur, an teneatur quis obedire, nu. 106.

Reſtitutio ſemel denegata ex noua cauſa concedi poteſt, nu. 107.

Promiſsionem an quis teneatur adimplere, ſi res mutetur, nu. 108.

Licentiæ Regales datæ ad alienandum bona maioratus ſuſtinentur, quia alia bona ſubrogantur, reſeruata voluntate inſtituentis maioratum, num. 109.

Facultas conceſſa ad alienandum bona maioratus valet, quando eſt pro tuitione rerum illius, nu. 110.

Concluditur, quod exiſtentibus legitimis cauſis poßunt licitè concedi Regales licentiæ ad alienandum bona maioratus, & ea cum alijs permutandum, num. 111. Sunt tamen cauſæ legitimæ examinandæ per Senatores de conſilio, nu. 113.

Iudex an poſsit ex iuſtis cauſis à teſtatoris voluntate recedere, nu. 112.

Subrogationem non licet facere in alijs bonis; quam contentis in Regia facultate, etiamſi vtilius id fiat, nu. 115.

Forma & ordo datus in Regia facultate ſeruãdus eſt, nu. 117.

Facultate conceßa ad alienandum bona maioratus, non licet illa hypothecare, num 118. 122. & 138. & ſi non ſeruetur, quare non valeat, num. 146. & quid in fideicommißo, num. 147. & quid in feudo, num. 133. Quid ob cauſam dotis, nu. 124.

Actus corruit forma non ſeruata, nu. 119 & in actibus quædam ſunt ad formam, quædam ante formam, quædam quæ formam ſequuntur, nu. 123.

Authoritas Regis & Romani Pontificis purgant omne vitium, dolum, fraudiſque ſuſpitionem, nu. 120 eorum tamen mandatũ non eſt per æquipollens adimplendum, nu. 121.

Licẽtia ad aliquid faciendum ſtatutis ſeruatis eſt nulla, ſi probetur ſeruata non fuiſſe, nu. 125. & quæ datur ſub aliqua cõditione ſub contraria reuocata cenſetur, nu. 126.

In licentia ad alienandum feudum eius forma debet diligenter ſeruari, num. 127. Quid in maioratu, nu. 131.

Aſſenſus ſuper dote præſtitus an extẽdatur ad alimenta & vſuras, nu. 128.

Conditionaliter cum aliter diſponitur, ſolennitas probari debet, num. 129 quia pro forma data cenſetur, num 130.

Licentia ad alienãdum bona feudalia ad vitam alienantis an reſtringatur, nu. 132.

Permiſ-

Permiſsio vnius alienationis non extenditur ad aliam, n. 34.

Alienatio an valeat, forma data ad alienãdum non ſeruata, nu. 35.

Licentia data, vt primogenium conſtituatur in perſona vnius filij ſpecialiter nominati an extendatur ad perſonam alterius filij, num. 136.

In diſpenſationibus an habeat locum illa regula, cui conceditur maius conceditur minus, nu. 137.

Teſtator an poſsit prohibere, ne bona maioratus alienentur etiam ex iuſtis cauſis, num. 139.

Pacta quæ quis ponit in traditione rei ſuæ valent, nu. 140.

Maioratus ſucceſſor accipit rem ſub conditionibus quas tenetur ad vnguem ſeruare, poſt quam rem maioratus occupauit, nu. 141.

Nemo poteſt facere quin leges in teſtamento locum habeant, nu. 142.

Conditionem an poſsit quis apponere, ne Princeps ſuum teſtamentum mutare poſsit, nu. 143.

Præceptum quòd ſucceſsores non poſsint à Rege petere licentias ad alienandum bona maioratus ſub amiſsionis pœna, an valeat, nu. 144.

Pretium rei quæ erat maioratus, qualiter debeat in rem ſubrogatam conuerti, nu. 145.

1 PRimo limitatur, niſi cum talis facultas † Regia conceditur ad alienandũ bona maioratus in euidentem, & notoriam vtilitatem bonorum maioratus: nam hoc caſu iuſta, & licita erit licentia conceſſa ad talem alienationem, quam limitationem varijs iuribus probabo, & ideò attende lector, & primo ex textu in l. ſeruus, C. de pactis, & in l. non ideò minus, C. de procurat. & in l. is cui bonis, ff. de verborum obligation. & in l. neque, C. de contrahenda emptione, vbi Bald. dicit, quod
2 ſi ſtatuto cauetur, † quod mulier non poſsit contrahere ſine licentia propinquorum, ſi mulier contrahat abſque prædicta licentia, & contractus ſit illi vtilis, valet, & hanc doctrinam ſequuntur DD. in prædictis locis, & in l. cum hi, §. eam tranſactionem, ff. de tranſaction. vbi eſt bonus text. & ibi notat Iaſ. & idem Iaſon in l. contra iuris, §. vltim. vbi eſt bona gloſſ. ff. de pactis, & in §. omnium, nu. 42. inſt. de actionibus, Imol. & Alexand. in l. mutuum, §. vltim. ff. de acquirend. hæredit. Suarez in l. 3. fori. titul. *De las deudas*, & hãc ſententiam in bonis prohibitis alienari, quod
3 propter † vtilitatem poſsint permutari, volunt Paul. de Caſtro in conſi. 270. dubitatur vtrum hoſpitale, col. 2. lib. 2. Gratus in conſ. 35. num. 18. lib. 1. Felino in conſi. 42. nu. 4. Menoch. in conſi. 323. nu. 67. lib. 4. faciunt ſcripta in iſta materia per Matthæum de Afflict. in conſtitutionib. Neapolit. lib. 3. rubri. 5. num. 60. folio 265. & nom. 73. & pro hac concluſione eſt expreſſa l. 54. Tauri, ad quã addo Barth. Socin in l. conditionibus, ff. de cond. & demonſtrat. num. 1. fol. 137. vbi dicit mulierem poſſe abſque conſenſu Mundualdi acceptare legatum vſusfructus, quia legatum continet in ſe cauſam lucratiuam, & cum prædicta l. neque, & alijs iuribus concordant l. 17. titul. 16. part. 6. & lex 6. titul. 11. lib. 1. fori, & l. 4. titul. 11. par. 5. vbi Greg. Lopez in gloſ. in verbo, *Alguna pro*, qui ex hoc dicit, † quod poteſt pupillus per contra 4
ctum inter viuos facere maioriam in aliquem ſibi ſucceſſurum, cum ex hoc, & ipſe, & illius proſapia conſequantur vtilitatem. Sed iſtud dictum magis nouum quam verum mihi videtur, & illud reprobo in prima parte huius tractatus, quæſtio. 1. illatio. 7. Ex quo etiam dixit Matthæ. de Afflict. in conſtitut. Neapolit. lib. 3 de reuocand. alienæ. rubrica 5. nu. 60 fol. 265. quod feudatarius poteſt † 5
alienare feudum, quod eſt aliàs de ſui natura inalienabile, quando ex tali alienatione reſultaret vtilitas in bonis feudalibus, Andre. de Iſern. in cap. 1. §. præterea de capitul. Corrad. & in cap. Imperialem, col 7. de prohibita feud. alienat. latè Thomas Grammat. conſ. 149. nu. 3. Et quod bona fideicommiſsi poſſint alienari pro recuperatione fideicommiſſi, vel conſeruatione tradunt gloſſa, & DD. in l. Marcellus, §. res quæ, ff ad Trebell. Annania conſ. 32. Iaſ. in l. diuortio, §. interdum, num. 4 ff. ſolut. matrim. Anto. Petra in tract. de fideicommiſsis, quæſtio. 8. nu. 538. & nu. 549. pag. 170. & 171. poſt Burſatum in cõſ. 251. nu. 12. lib. 2. Et quod bona alienari prohibita poſsint alienari ad augendum cultum Eccleſiæ tradunt Hoſtienſ. in ſumma, vt Eccleſiaſtica beneficia, & alij, vt per Burſatum in conſ. 185. num. 23. lib. 2. quibus conuenit alia doctrina ſingularis in iſta materia, quod prohibita alienatione cenſetur † prohibita 6
alienatio hominis, non legis, ſecundùm Bart. in authent. contra rogatus, C. ad Trebellian. Aretinus in l. Pantonius in principio, ff de acquirend. hæred. Carolum Ruynum in cõſ. 51. num. 23. libr. 5. & ad hoc faciunt notata per Iaſonem in l. Barbarius, num. 6. ff. de officio prætorum, & in l. ius iurando, quod ex conuentione, §. pupillus, num. 13. ff. de iure iurand. Anchar. in conſi. 397. ſubtiliter Ioan. Faber in §. & ne huius inſt. de eo cui liberr. cauſ. bona adijciun. Dec in cap. quæ in Eccleſiarum, num. 9. ff. de conſt. & in conſi. 14. Hippolytus in rubric. C. de probation num. 211. & in l. 1. §. ſi ſerui quaſi, numer. 5. ff. de quæſt. vbi inquit Bald. in l. apud hoſtes, num. 6. C. de ſuis & legitim. hæredib. folio 179.

quod

quod licetdignitates Sacerdotales liberẽt cle
ricum à patria poteſtate, intelligitur quoad
7 eius commoda, non etiam † quoad incom-
moda, & ideò non tollitur clerico filio,
nec monacho exiſtentia ſui hæredis, notat
Suarez in legibus fori, titul. *De los caſamien
tos*, ſolio 82. & eſt gloſſa in l. ex cauſa, §.
Pomponius, ff. de minoribus, quam dicit or-
dinariam, & approbatam Iaſ. in l. moribus,
numer. 22. folio 87. ff. de vulgar. & pupill.
declarat Barth. in l. item in poteſtate in fine,
ff. de his qui ſunt ſui, vel alieni iuris, cui ad-
de quæ ſcribit Tiraquellus in tractatu le-
morr, part. 7. declaratione 1. numer. 10. cum
alijs, pagin. 278. Et hoc eſt notabile pro in-
8 tellectu † textus in l. 48. Tauri, quæ dicit,
quod filius per contractum matrimonij libe
ratur à patria poteſtate, nam illa lex eſt in-
telligenda quoad illius commoda, non
quoad incommoda, & ſi eſt prohibita di-
uiſio, non prohibetur ea, quæ fit gratia com-
modioris culturæ, ſecundùm Cynum, &
Imol. in l. Caius, §. 1. ff. de legat. 2. Alexand.
in conſil. 25. lib. 5. Carolum Ruynum conſil.
29. lib. 5. quos citat Roland. in conſilio 80.
numer. 32. libr. 1. Etiam eſt bona lex Lucius
ff. familiæ erciſcundæ de qua Bald. in l. ſub
prætextu, C. de Sacroſanct. Eccleſ. quia ta-
lis alienatio poteſt dici neceſſaria, & non
comprehenditur ſub prohibitione aliena-
tionis, vt euitentur diſcordiæ, & ob alias ſi-
miles cauſas, l. cum pater, §. dulciſsimis, ff. de
legat. 2. l. 1. ff. de fundo dotali, cap. Imperia-
lem, § præterea de prohibit. feud. alien. poſt
Federicum tradit Epiſcopus Sarmiento lib.
3. Selectarum interpretat. cap. 2. numer. 22.
fol. 101. & facit tex. in l. mediterraneç, C. de
annuir & tribut. libr. 10. à quo Bart. ibi dedu
cit, quod licet tutor non poſsit remiterre
debitum pupilli, quia eſt donare, non habet
9 locum in debito, † ad cuius recuperationem
eſt maior neceſſaria impenſa, quam ſit vtili-
tas, notat Decius in l. pactum, num. 6. C. de
pactis, & tutor poteſt pacem, & remiſsio-
nem delicti facere, quando pupillo expe-
dit, ſecundùm Innocent. & Ioan. Andre. in
c. grandi. de ſupplend. neg. prela. in 6. Bald.
in rubrica de treg. & pace, & alios quos re-
fert gloſſ. Pariſien. in conſuetud. Pariſienſ.
part. 1. §. 30. num. 116. ſol. 246. & eſt tex. no
tabilis in l. 1. ff. de officio procurat. Cæſar.
Vbi eſt gloſſa ſingularis, & ſunt duæ nota-
biles leges in authent. ſed & permutare, &
in authentica item ſibi inuicem, C. de Sacro-
ſanct. Eccle.
10 Ex quibus colligitur, † quod procurator
Cæſaris in his quæ ſunt vtilia poteſt abſque
licentia Regis contrahere, & conducit l. 1. ff.
de contra. iud. tutel. vbi Bald. & quod notant
Alexand. in l. more, colu. 2. ff. de acquirend.
hæredit. & in l. 1. ff ſoluto matrimon. Dec.
in conſilio 224. Anton. Rubeus in conſilio
92. gloſſ. Pariſien. in conſuetudin. Pariſien.
titul. 1. de mater. feuda. §. 12. num. 3. fol. 111.
colum. 4. Barthol. Socin. in conſil. 80. num.
10. libr. 4. Et non eſt omittendus text. in l.
Imperator, ff. de legat. 2. & in l. ita conſtan-
te, & in l. mutus, §. 1. & in l. vltim. ff. de iure
dotium, & in l. 1. §. plerumque, ff. ne quid in
loco publico, & probatur etiã ex aliquibus
quæ ſcribit Felinus in cap. edoceri, num. 7.
folio. 62. de reſcriptis, & hæredes poſſunt † 11
communi conſenſu contrauenire præcepto
teſtatoris facto ad illorum vtilitatem, l. cum
pater, §. libertis, ff. de legat. 2. l. quoties, C. de
fideicommiſsis Oldrald. in conſil. 241. Do-
ctores in l. 1. C de pactis, Petrus Surdus in
tractatu de alimentis, titul. 9 quæſt. 16. num.
17. fol. 358. Aluarus Velaſcus conſultatione
63. nume. 15. vbi refert Oldraldum in dict.
conſil. 11. Bald. in l. 4. in principio, notabili
2. ff. de condition. inſtit. Dec. in conſi. 441.
colum. 1. dicentes, quod teſtator ob hære-
dum vtilitatẽ poteſt præcipere, quod ſocie
tas continuetur, & facit quod notat gloſſ. Pa
riſien. in conſuetud. Pariſien. titul. 1. de ma-
ter. feuda. §. 1. num. 3. fol. 80. & bona prohi-
bita alienari per teſtamentum poſſunt ex
cauſa, & cum Principis licentia alienari, ſe-
cundum Rebuf. in l. lege obuenire 130. pag.
682. ff. de verborum ſignifi. debet tamen ſe-
cundum eum cauſa eſſe magna, & de ea con-
ſtare, pro quo facit text. in l. 2. §. ſi mater,
verſi. tractari, ff. ad Trebell. ibi: *Aut hoc im-
putabitur matri, cur non deſiderauit conditio-
nem à Principe remitti*, quem textum ad hoc
expendit Beroius in capit. quæ in Eccleſia-
rum, num. 138 de conſtit. & bona Eccleſia-
rum poſſunt alienari ſtante vtilitate, † vel 12
neceſsitate Eccleſiæ, cap. 1. de rebus Eccle-
ſiæ alien. vel non, vbi æquiparatur vtilitas, &
neceſsitas, quod notant Doctores in capit.
cum omnes de conſtit. Lapus allegatio. 131.
Decius in conſi. 124. late Lambertinus de iu
re patronat. lib. 3 fol. 26. num. 6. cum alijs; &
ideò l. 3. titul. 14 part. 1. dicit, quod res Ec-
cleſiæ poſſunt dari in emphyteuſim, ſtante
Eccleſiæ vtilitate, ibi: *Aquellas heredades
puede dar a enfiteuſis que viere el Obiſpo, y
el Cabildo que mas prouecho es de la Igleſia
en las dar, que en tenerlas*, de quo per gloſ. &
Doctores in cap. potuit de locato, Auguſti-
no Beroi. in conſi. 83. num 32. cum ſequenti
bus, lib. 1. Et hac ratione licentia data per ſu-
periorem ad alienandum res Eccleſiæ valet,
etiam ex interuallo, quando † tenderet ad 13
vtilitatem Eccleſiæ, ſecundùm Corſetum in
ſingulari incipienti pupillus, Barb. in conſi.
61. lib. 3. Rebuf. in tractat. de alienat. rerum
Eccleſiæ, num. 35. pag. 74. facit cap. vt ſuper
de

Digitized by Google

de rebus Eccleſiæ,l.1.tit.14.p.1.ibi: *La ſex-*
ta por pro de ſu Igleſia, como ſi vendieſſe, o
cambiaſſe alguna coſa que no fueſſe buena, pa-
ra comprar otra mejor, de quo plura notabi-
lia ſcribit Felinus in conſi.42.num.4.& 5.
Ant.Peregrinus in tractatu de fideicommiſ
14 ſis,arti.40.num.32.ſol.362.† Imò alienatio
bonorum Eccleſiæ vtilis ipſi Eccleſiæ valet
abſque ſolemnitatibus,ſecundùm gloſſam in
d.l.cum hi,§.eam tranſactionem,vbi Bald.&
Angelus,Alberic.in authent.hoc ius porre-
ctum, C.de Sacroſanct. Eccleſ. Deci.in cap.
1.num.19.& in cap.quæ in Eccleſiarum,nu.
8 vbi gloſ.Pariſ.in additionib.de conſtit.&
alij plures Doctorer quos citat Ant.Gabriel
lib.5.communium opinio,tit.de rerum alie-
natione, concluſione 1.num.1.pag.201.de
quo tamen legenda ſunt quæ ſcribit Epiſco.
Sarmi.de reditibus Eccleſiaſticis,par.1.cap.
1.cum ſeq.fol.7.

15 Et quod ſtante vtilitate bona † regni alie-
nari poſsint,tradit notanter Ripa in conſil.
80.num.52.& 53.ad iſta legendus,& horum
authoritate dixit idem Rebuf. in tractatu de
regula baptiſ.& ſep.tom.2.ad conſtitutiones
16 Regias,gloſ.7.pag.361.quod valet contra-
ctus factus † per tutorem cum minore,quan
do minori eſſet vtilis, quod notandum eſt
ad intellectum text.in l. cum ipſe,C.de con
trahend.emptione,& ad l.1.titul.5.lib.5.Or
dinamenti hodiè l. vltim.titul.11.lib.5. Re-
copil.& l.10.titul.*De las penas*, lib.8.Ordi-
nam. quæ hodie non reperitur in noua Re-
copila.& circa hæc alia etiam ſimilia ſcribit
Tiraquell.in legibus connubialibus, gloſ.6.
num.12.ſol.297.& glo.8.ſol.330.num.56.
17 & bona Regni poſſunt † propter vtilitatem
eorum alienari, ſecundùm Ripam reſponſo
80.num.53. per textum in cap. vt ſuper,§.
vltim.de rebus Eccleſiæ, & alia quæ refert,
18 & bona feudalia poſſunt † alienari etiam ſine
Regio aſſenſu quando alienatio eſt in aug-
mentom feudi, vt latius tradit Matthæ.de
Afflictis in conſtit.Neapoli.rubrica 5.lib.1.
num.60.ſol.264.& in propoſito alia ſcribi-
Dueñas regula 4.limitatio 8.quem citat Ioã.
Gutierr.allegatione 7.num.15.qui alia ſimi
19 lia ſcribit. Illa † confirmantur,quia prohibita
alienatione non cenſetur prohibita aliena-
tio legis,ſed tantum hominis,l.3.§.de illo,ff.
pro ſocio,& tradit Aretin.in l.Pantonius,§.
rei perdullionis, ff. de acquirend. hæred. &
alij,quos citat Ioſephus Maſcard.in tracta-
tu de probat.concluſione 1237.numer.45.
fol.175.vbi nu.51.ponit regulam, quod in
prohibitione generali acquirendi nunquam
intelligitur comprehenſus actus,qui ex pro
uiſione legali prouenit, ex Fulgoſ conſ.102.
Roland.conſ.84.num.34.lib.1.& alijs pluri
bus quę refert. Ex his etiã illud oritur,quod
licet mandati fines diligenter ſint † cuſto- 20
diendi, l.diligenter, ff. mandati, non tamen
dicitur quis excedere fines mandati, ſi vti-
lius, † quam ei mandatum eſt;illud adimplet 21
d.l.diligenter,§.vltim.l.1.§.denique ſi man-
dauero,ff.eodem titul.l.ſi quis mihi bona,§.
ſi mandaui,vbi Bald.Imol. & Alexand.ff.de
acquirend.hæred.& ibi alij moderni,l.ſicut,
§. ſed ſi permiſerit, verſi. in contrarium,ff.
quibus modis pignus,vel hypothe. ſolui,ex
quo dixit eleganter Bald.in rubrica de offic.
deleg.quod in mandatis magis eſt attenden-
da † finalis cauſa formæ ipſius mandati,quam 22
ipſa forma,refert text.in l.vltim.§.vltim.ff.
mandati, notanter per Tiraquel. in l.ſi vn-
quam in verbo libertis,num. 48.C.de reuo-
cand.donat.& egregie per Peraltam in l.v-
num ex familia,§. ſed ſi fundum,nu.8.pag.
584.ff.de lega.2.Rodericus Suarez in l.poſt
rem iudicatam,verſi. quia ſupra,nu.12.pag.
342.ff.de re iudicata,Matthæ.de Afflictis in
deciſione Neapolit.392. Rex Ferdinandus,
num.21.Aymon Craueta in conſ.274.num.
9.deciſio.Genuenſis 64.num.3.& 174.nu.
3.quorum doctrina ad plura negotia notan-
da eſt.

Ex his etiam oritur diſpoſitio l.57.Tauri,
quæ vult,quod iudex propter aliquam cau-
ſam mulieri vtilem poteſt compellere mari-
tum,† vt det licentiam mulieri ad contrahen 23
dum,quæ lex deducta fuit à ſententia Bart.
in l.fiſcum dotem,§.eo autem tempore,ff.ſo
lut.matrimo.vbi dicit, quod ſtante ſtatuto,
quod mulier non poſsit contrahere abſque
licentia propinquorum,aut teſtari,ſi conſan
guinei requiſiti nolunt conſentire,iudex e-
xaminabit cauſam, & ſi iuſta eſt,bene qui-
dem, ſi vero non eſt iuſta, iudex permittit
mulieri contrahere,& Bart.ſequuntur Bald.
Angel Rom.Paul.Alex.& alij, vbi Iaſ.in l.
1.C. qui admitti,Dec. Matthæ. de Afflictis
Ioann. Lop.& alij plures, quos refert Tira-
quel.in prædictis legibus connubialibus,in
gloſ.8.de ſon.marit. folio.339.numer.126.
de quo etiam aliud agendo tracto part. 1.
quæſtion.50.& feudi † alienatio in augmen 24
tum feudi non requirit aſſenſum ſecundùm
Andr.de Iſernia in cap.Imperialem in prin
cipio, numer.20.de prohibita feud. aliena-
tione,& in cap.1.§ fin. de. capit.qui curiam
vendidit,& in cap.§.præterea,d.cap.Conr.
& in alijs cap.quos refert Ant.Capitius de-
ciſ.100.nu.3.ad quem addo eundem Andr.
de Iſernia in cap. 1. an ille qui interficit fra
trem,ſol. 188.vbi Liparulus.

Et hæc concluſio,quod vbicumque reſul-
tat vtilitas † ad bona maioratus,poſſunt lici- 25
te alienare Regia facultate,noua, & fortio-
ri ratione probatur, quia certum eſt, quod
teſtator cum de aliqua re maioratum fecit
vincu-

vinculando illam,& illius alienationem pro
hibendo,id fecit intelligenr,quod expedie-
bat ſuo maioratui , & rei , quam vincula-
uit . Si igitur pro tempore cognitum fuit,
quod illa res non conueniebat maioratus,ſed
alia , in quam commutata fuit , credendum
eſt,quod ille,qui fecit maioratum , ſi adhùc
vita eſſet ſuperſtes,id concederet libentiſsi
me, & hoc eſt verſimile , & iuri , & rationi
conſonum:alienatio igitur , aut permutatio
facta de rebus maioratus in hoc habet retro
oculos ad vitam teſtatoris , qui ſi viueret (ſi
non inſanus eſſet)idem feciſſet.

Quantum autem veriſimilitudo opera-
26 tur in omnibus rebus, † præcipuè in diſpoſi
tionibus teſtatorum , ego ſupra in alijs locis
tracto,vbi cito illum famoſum caſum in l.Ti
tius,§.Lucius,ff de liber. & poſthum.l.cum
acutiſsime,C. de fideicommiſsis , l genera-
liter,§.cum autem,C. de inſtit.& ſubſtit.&
veriſimilitudo eſt fortior alia quælibet
præſumptione,gloſ.in l.veteribus,in verbo
legem, ff.de pactis, & in l.in obſcuris,ff.de
reg.iuris,notat Oldrald.in conſ.115.Ex for
ma illius,Decius in l.in contrahenda , nu.3.
ff.de reg.iuris,glo. in c. literis de ſponſalib.
& alij,vt per Tiraquel.in l,ſi vnquã in prin-
cip.num.54.pag.34.C. de reuocand.donat.
& lib.1. de retractu, §. 1 gloſ. 18. pag.364.
num.74.& ſcribit late in principio 2.par.Et
Princeps ex noua,& iuſta cauſa quam ſi ve-
riſimiliter ſciuiſſet,non concederet,non po
27 teſt † tollere priuilegium,etiam datũ in vim
contractus , vt probant Paul.de Caſtro in l.
digna vox,C.de legibus,Iaſ.in conſ.1.num.
6.lib.1.& in l.ſi teſtamentum,nu. 4.C.de te
ſtamentis,quos citat deciſio.Pedemontana,
Oſaſc.90.num.14.& 15.& idem voluerunt
Bald.in l.vlt ff.de Senatoribus,& in l.vltim.
ff.de pœnis,& in l.penulti.C.de donationib.
inter vir.& vxo.& aliquos citat Tiraquel.in
tractatu de pœnis temperandis in præfatio-
ne,num.41 de quo legenda ſunt quæ ſcribit
Valdes in addition.ad Suarez allegatione 8.
num.4.pag.83.quod notandum eſt pro con
firmatione ſeruitij facti anno quingenteſi-
mo octuageſimo nono,per iſta Regna domi
no noſtro Regi Philippo ob extraordinaria
bella,& neceſsitates vrgentiſsimas,quod e-
tiam ſoluit iſtud Regnum Granatæ, non ob-
ſtante ſuo priuilegio , quod fortiſsime con-
firmatur ex diſpoſitione legis 8.tit.1.par.2.
& ex alijs quę ſcribo infra limitatione 5.nu.
2.&pro Paulo,& alijs eſt notabile conſilium
Ripæ 38.num.10.cum ſeq.& reſponſo 181.
28 num.7.Et voluntas † teſtatoris colligitur ex
eo , quod ipſe faceret ſi viueret, l. quoniam
deſideria,C.de naturalibus liber Et voluntas
teſtatoris coniecturata ex veriſimilibus con-
iecturis eſt eiuſdẽ effectus,ac ſi expreſſa fuiſ
ſet,l.licet Imperator poſt principium , vbi
Bart.& alij,ff.de leg. 1.l.ſi quis locuples ad
finem,ff.de manumi.tractat.& de hoc latius
tracto in princip.2.p.huius operis.Et quod
bona † fideicommiſſo ſubiecta poſsint alie- 29
nari ob vtilitatem fideicõmiſsi,late per plu-
ra argumenta tenet Socin. Iunior,quem le-
gi poſt quàm ſuperiora ſcripſeram in conſi.
28.num.8.lib.2.vbi nu.5.tradit,quod quan-
do res fideicõmiſſo ſubiecta & alienare pro
hibita alienatur, ſi alienatio fiat ex volũtate
prohibentis inhærendo menti,& rationi ſuę
in prohibitione conſideratæ,debet tunc alie
natio valere,& conſeruari,licet videatur fie
ri contra verba teſtatoris alienationis prohi
bitiua,quem lector legat pro perfectiori in-
tellectu eorum,quę hic tractantur.Et nõ eſt
inconueniens,quod ex varietate temporis † 30
varietur volũtas teſtatoris,l. Centurio.ff.de
vulgari.notat Rip.in l.2.nu.55.ff.de vulgar.
l.vtilitatem,l.confirmando.ff.de confirman.
tuto.notant Cros.in l filius fam.§.diui,num.
172.& 173.ff.de leg.1. Manti.lib. 8.tit. 12.
nu.24 pag.347.col.2.& idem Manti.lib.5.
tit.15.nu.21.pag.190. poſt Galliaulam in d.
l.Centurio,nu.51.& 52.ponit regulã ad pro
poſitum ſingularem, † quod tẽpus teſtamẽti 31
inſpicitur quãdo agitur, vtrum diſpoſitio te
ſtatoris aliquid comprehendat,vel valeat,nõ
autẽ vbi agitur de interpretatione legis,ſup
ponendo,quod teſtator illud non diſpoſuiſ
ſet,ſi de tali caſu cogitaſſet , nec veriſimili-
ter de hoc ſenſerit,& quod pater erat factu-
rus ſi vixiſſet,cẽſetur voluiſſe,quod filius fa
ciat poſt eius mortẽ , ſecundùm Paul.Caſtr.
in auth.res quæ,C.commu.de legat. pro quo
eſt tex.in l.cum ſeruus, verſ.nam etſi viuus,
ff.de condit.& demonſtra.notat Dec.in cõſ.
377.nu.2.Et bona alienari prohibita aliena-
ri poſſunt, ſi alienatio fiat ex veriſimili † vo 32
luntate prohibẽtis,licet ſit contra verba eiuſ
dẽ prohibentis.ſecundũ Angel.in conſ.169.
ſuper puncto ſupraſcripto.col. 1.& 2.Iaſ.in
l.filius fam.§.diui,limitat.7.ff.de leg.1.Soci.
Iun.in conſ.28.nu.5.lib.2. qui notanter lo-
quitur. Vnde meritò Angel.in conſ.162.n.
1.Corn.in conſ.178.nu.2.lib.1.Soci.Iun in
conſ.20.nu.40.lib.1.Alban.conſ.97.nu 15.
Burſat.in conſ.151.num.11. lib. 2. volunt,
quod quando alienatio non eſt contra ratio-
nem teſtatoris,non dicitur alienatio. Quid e-
nim dicere in hoc † caſu,& quid dicerent inſti 33
tutores maioratuũ,ſi viuerent in hoc Regno
Granatenſi:& in Regno Murtiæ, & Valen-
tiæ,ſunt plura loca,& fundi principales, qui
ſunt aliquorum dominorũ,& nobilium Hiſ-
paniæ,& illos habent,titulo maioratus , qui
tempore quo vinculati fuerunt per funda-
tores maioratuum, credebant conditores,
quod indies creſcerent, & multiplicarentur

eorum reditus, quòd minime euenit, imò po
tius diminuuntur, & quotidie decreſcunt,
quia Mauri, & Turcæ, cum triremibus ea lo-
ca valde infeſtant, & ſpoliant abſque vlla
reſiſtentia, & perſonas & bona Chriſtiano-
rum in Africam rapiunt, & ſunt plura loca
inculta, quæ ſi tuta eſſent, domini percipe-
rent ex reditibus centum, & non percipiunt
decem, de quibus ego habeo particularem
notitiam, & quidam Secretarius Regum Ca-
tholicorum tempore, quo reges Catholici
Regnum hoc à faucibus Sarracenorum erue
runt, emit, iam ſunt ſeptuaginta anni præte
riti, quendam locum ducentis & quinquagin
ta mille moropetinis, qui locus quotãnis nõ
reddit illius ſucceſſoribus, qui illum poſsi-
dent titulo maioratus, niſi ſex, aut ſeptem
mille moropetinos: cum attenta loci qualita
te, & tempora quo emptus fuit, ſi tutus eſſet
à Mauris, & Turcis, deberet reddere domi-
no plus quam centum mille moropetinos,
quod emptor ex eo ſperabat, & plus quãdo
illud emit, & vinculauit. Quis igitur dicet,
quod hoc caſu non erit licita licẽtia, ad per-
mutandum & ſubrogandum talem locum, &
alios ſimiles, vt ex illis emãtur alia bona, quę
ſint ſecura, & indies creſcant, prout ſpera-
bant ex his locis hi, qui illos titulo maiora-
34 tus vinculauerunt? † cum hoc maxime con
ueniat ad vtilitatẽ maioratus. Et pro hoc vl-
timo facit text. in l. ariſto, ff. de iure delib. &
in l. non ſolum, vbi Bald. ff. de petit. hęred. &
in l. vltim. in fine, C. de bonis quæ lib. & in l.
verum, §. ſi locupleti, ibi: *Multis caſibus ob-
noxia*, ff. de minoribus, & alij concordantes, I
vt per Iaſ. & Ripam in l. cum res, ff. de dam-
no infecto, & Ioan. Lop. in repetit. cap. per
veſtras, §. 18. num. 4. ff. de donat inter vir. &
vxor. Felin. in cap. cum acceſsiſſet nu. 20. de
conſtitut. Arius Pin. in l. 1. C. de bonis mater-
nis in 3. par. num. 6. cum alijs fol. 89. vbi de
his latius ſcribit, & vide eundem in l. 2. C. de
reſcindenda venditione part. 3. numero 22.
fol. 153. cui adde text. omnibus elegantem,
ad hoc propoſitum, & ad alia plura ſimilia
(cuius nunquam obliuiſcaris) in l. 1. §. mulier
ff. de ventre in poſſeſsionẽ mittendo, ibi: *Ex
pecunia numerata ſi illa non fuerit ex his rebus,
quæ patrimonia onerare magis impendio, quàm
augere fructibus conſueuerunt*, qui text. eſt no-
tabilis ad ſcripta per Pinellũ vbi ſupra, nec
minus facit notabilis text. in l. propriè bona
83. pag. 527. ff. de verbor. ſignifica. propriè
bona dici non poſſunt, quæ plus incommo-
di, quam commodi habent, facit cap. 2. ad fi-
nem de feudis vbi probatur, quod bona Ec-
cleſię poſſunt alienari, ſi recuperatio eorum
ſit difficilis, notant Iaſon in conſil. 10. num.
3. lib. 3. Tiberius Decianus reſponſo 26. nu-
mero 154. lib. 1.

Et confirmo † quia diſpoſitio teſtatoris 35
ſemper debet interpretari ad caſum magis
neceſſarium, l. 1. §. mulier, ff. de vẽtre inſpi.
tradunt Aymon in conſ. 149. num. 52. & in
conſ. 135. num. 12. Crotus in l. qui Romæ, §.
duo fratres nu. 24. ff. de verbor. oblig. latius
Simon de Pretis, lib. 5. de interpretand. de-
functorum volunt, interpretat. 2. dubitat. 2.
ſolut. 12. fol. 72. & faciunt quæ ex Bald. &
alijs ſcribo in fine 2. p. num. 87. & eſt etiam
bonus text. in cap. ſine exceptione, ibi: *Item
domos vrbium vel caſtrorum, quæ Eccleſiæ plus
incommodi quam vtilitatis afferunt* 12. q. 2. &
ad text. in d. §. mulier, adde notabilem l. 2.
tit. 14. par. 1. quæ ſcribit ordinem, qui eſt ad
hibendus in alienatione rerum Eccleſiæ, de
quo legendus eſt Menoch. de arbitrarijs iu-
dicum caſu 172. & latè Ioan. Gutier. conſil.
55. per totum, quibus conuenit quod non di
citur † poſsidere bona immobilia, qui ea poſ 36
ſidet in loco periculoſo, vel ruinoſo, ſecun-
dũ Bart. in l. Stichum, §. 1. in fine, ff. de verb.
oblig. & in l. 3. §. fin. ff. de liberat. legata, &
alios quos citat Ioan. Lop. in c. per veſtras de
donat. inter virũ & vxo. §. 18. n. 8. pag. 328.

Ex quibus omnibus non ſine iuſta ratio-
ne dubitari poteſt † de reſolutione Iaſonis 37
poſt alios, quos citat in l. 2. n. 10. ff. de officio
eius cui mand. eſt iuriſd. vbi ſcribit, minorẽ
non poſſe ſine decreto alienare fundum ſte-
rilem ratione maioris vtilitatis, & idem tra-
dunt Barb. inter conſi. Curcij ſenioris conſ.
63. Matth. de Afflict. deciſ. 87. Capic. de-
ciſ. 123. qui fatentur bis deciſum fuiſſe in
conſ. Neapol. non licere alienare ob euiden-
tem vtilitatem fundum pupilli ſterilem, &
infructuoſum, ſine decreto, quos refert Me
noch. de arbitrarijs caſu 171. n. 62. pag. 338.
col. 2. & pro hac concluſione põdero etiam
bonum text. in c. non liceat Papæ 12. q. 2.
ibi: *Niſi tantummodo domos quæ in quibuslibet
vrbibus nõ modica impenſa ſuſtentãtur*, & quod
bona fideicõmiſsi poſsint permutari ob eo-
sũ vtilitatẽ, defendit per plura Ant. Pereg.
in tractatu de fideicommiſsis, art. 49. nu. 32.
fol. 362. à quo † tamen cauendum eſt qui n. 38
34. opinatur, quòd illud procedit in bonis fi
deicommiſsi vniuerſalis prohibitis alienare,
non etiam in fideicommiſſo alicuius rei par-
ticularis prohibitæ alienari; quia in hoc lo-
quitur ſine lege, & authoritate, & in contra-
rium ſunt mille regulæ iuris præcipuè l. ſem
per in generalibus, ff. de l. ſi duo, ff. de admi-
niſtratione tutorum l. quæ de tota, ff. de rei-
uendi. l. iam hoc iure, ff. de vulgari cum alijs
pluribus ſimilibus, quæ omitto, & contra Pe
regrinum faciunt quæ per regulam dictæ le
gis ſi duo & l. ſi cho. us, ff. de legat. 3. ſcribit,
idem Peregr. in eadem q. 40. n. 55. fol. 367.
& adduco etiam notabile dictum Baldi per

text.ibi in l.vlt.§.ſin autem legata,C.de bo-
nis quæ liberis,folio 195.vbi dicit, *quod do-*
mus pretioſæ ſunt quemadmodum ſteriles:
quia non reſpondent redditibus pretio do-
morum.Quę doctrina notanda eſt ad iuſtifi-
candum, & petendum licentiam ad alienan-
dum bona maioratus,domos, vel alias res ſi-
miles,quæ ſunt magni valoris, & reddũt fru
ctus exiguos. Quãdo autem dicatur res plu-
39 ris incommodi † quam commodi afferre,
conſtat ex text.in l.ſed an vltro,§. 1. ff. de
negot.geſtis & in l.inter quos,§.vltim. cum
l.ſequenti,ff.de damno infecto,vbi apparet
id eſſe,quando in ſingulos annos plus expẽ
ditur in reparationibus,quam ex locatione,
vel ex emolumentis recipitur,notat Rebuf.
in tractatu de alienatione rerum Eccleſiæ,
numero 124.pag.87. quod etiam eſt neceſ-
ſarium pro intellectu text.in d.§.mulier, &
40 de iure regni eſt etiam l.3.tit.14.p.1. † ibi:
Que mas proue cho es de la Igleſia en darlas, que
en tenerlas,facit l.propriè bona,ff.de verbo.
ſignific.l.3.tit.33.p.7. in quo puncto ma-
gnæ importantiæ eſt iudicis arbitrium.

41 Et ex hoc & alijs ſuperioribus † fundari
poteſt,quædam opinio Greg.Lopez in l.6.
tit.11.in gloſ.in verbo,*no valdrá*,fol.84.col.
3.in verſiculo,ſed an ſit p.6. vbi dicit, quod
eſt iuſta cauſa concedendi licentiam ad alie-
nandum bona maioratus,quando bona ſunt
in partibus remotis à domicilio poſſeſſoris,
argumento text.in auth.de Eccleſiaſt. titu-
lo.§. ſin autem annale legatum,colum 9. &
quod voluit Bald. in l. voluntas, C. de fidei-
commiſ.& Iaſ.in l.filius familias,§.Diui,nu.
81.ff.de legat.1.in repetit.quod dictum ha
bui in facto in quadam alienatione facta quo
rundam bonorum maioratus,quæ concluſio
probatur in c.terrulas 12.quæſt.2.ibi, Aut
longè poſitas,qui text. facit contra Molin.
lib. 4.de primogenijs cap.4.nu.16.fol.156.
vbi reprehendit Greg.Lop.in loco citato.

Tandem pro iſta concluſione eſt caſus me-
lior de iure in l.legatum,ff.de adminiſtr.re-
rum ad ciui.pertin.vbi gloſ.in verbo non li-
cet,notat eleganter Ancharra. conſ.197. n.
7.Sed hæc omnia corroborantur ex text.in
l.ſi hominem, ff.mandati , vbi ex iuſta cauſa
42 licitum eſt procuratori non exequi † man-
datum à domino Iniunctum,quod in indiui-
duo exequendum erat , quem text.in varijs
locis exornant,& commendant Bald. in c.
1.num.19.vt lite non conteſtata, & in rubri
ca,C.de exercit.actio.num.5.Roman. ſing.
454.& iterum ſingulari 486.& alij,quos ſu-
pra in hoc opere ad aliud propoſitum retu-
li,& per illum text.dicit Andre.Gail in tra-
ctatu de pact.publ.cap.4.numero 29.& 30.
pag.284. quod licet duci, & capitaneo, ex
noua cauſa non ſeruare mandata,& ibi alia

plura,ad propoſitum iſtorum ſcribit, quali-
ter ex noua cauſa liceat venire contra diſpo
ſitiones, † facit l.4.in fine titu.20. par.2.& 43
quæ ſcribit Azeued.in l.1.tit.5.lib.6.Reco-
pilat.num.80.fol.10.notanter Cephalus in
conſil.304.num.147.lib.3.& per text.in d.
l.ſi hominem inquit eleganter ad propoſitũ
Abbas in cap.ſtuduiſti de officio delegati,
quod princeps poteſt tollere, & derogare
ea,quæ fecit per viam † contractus ex noua 44
cauſa,vel ex antiqua, quam tamen princeps
ignorabat tempore conceſsionis, quod re-
fert & confirmat ex alijs authoribus Iaſo.in
conſ.1.nu.6.lib.1.& adduco notabilem do-
ctrinam Carol.Ruin.neceſſariã in practica ad
multa negotia,& eam lector gratam habeat,
& in qua eſt in conſ.79. num.1. lib.1.vbi
vult,quod ſi aliquis fecit pactum de venden
do frumentum vel triticũ † pro aureis quin- 45
que pro quolibet modio,& deinde tempore
adueniente frumenti pretium excreuit mi-
rum in modum, venditor obligatus vendere
non tenetur vendere pro pretio expreſſo,
in pacto de vendendo,ſed pro pretio currẽ-
te tempore venditionis,& contractus,quam
doctrinam merito commendat Seraphinus
in tractatu de priuilegijs iuramenti priuile-
gio 83.num.92.pag.509.& quod in contra
ctibus ſucceſsiuis † inſpiciatur tempus futu 46
rum quoad ipſam lęſionem,tradit eleganter
Decius in conſ.335.per dictum cap.ſugge-
ſtum & alia ſimilia , quem citat, Seraphinus
in tractatu de priuilegijs iuramẽti dicto pri-
uilegio 83.num.95.quæ doctrina eſt notabi
liſsima,& quotidie proderit,ad quem iungo
Maſcard.in tractatu de probat.lib.2.conclu.
962.n.8.fol.246.Pinel.in l.2.C. de reſcind.
vẽnd.p.2.c.1.n.27.fol.79.ad quod facit do-
ctrina Theſauri.Et quod pẽſio,quæ ſolueba
tur in grano,debeat reduci ad æquitatem,re-
ſoluit Theſaur.deciſ.154.n.4.& tradit elegã
ter Ancharra.in conſ.84.prima facie dicen
dũ videtur,vbi dicit quod ex cauſa de nouo
ſuperuenienti licet recedere à qualibet diſ-
poſitione,nec dicitur fieri contra voluntatẽ
illius,qui diſpoſuit,de quo † credẽdum eſt, 47
quod ſi de talis ſtatus mutatione cogitaſſet
idemmet feciſſet,hoc ſecundum eum patet
in iuribus condendis,quia ex cauſa ſuperue
nienti receditur à diſpoſitione,quæ tẽdit ad
noxam c.non debet de conſanguinitate &
affinitate c.ſtatum in principio de reſcriptis
in 6.& idem in diſpoſitione teſtatoris l.vtili
tatem,ff.de confir.tutor.l.tres tutores,§.vl-
tim.ff.de adminiſtr.tutor. & à iuramẽto,C.
quemadmodũ de iur.iuran.latè Seraphinus
in tract.de priuileg.iuramenti priuilegio 7.
n.5.cũ ſeqq.Ioan.Gutier.de iuram. cõfirm.
p.3.c.71.& à priuilegio c.ſuggeſtũ de deci.
l.43.tit.18.p.3.notabilis l.5.tit.20.p.1.etiã
ſi pri-

ſi priuilegium ſit conceſſum propter ſerui-
tia ſecundum Thom.Gram.deciſ.65.nu.26.
& alios,vt per Pinelum in l.1.C.de bonis ma
ternis part.3.num.62.verſiculo ſic etiam ex
48 tra legem fol.105. † quod difficilè mihi vi-
detur & de regula dicti c.ſuggeſtum tractat
Azeued.in l.21.tit.14.lib.6.Recop.no.1.&
2.notanter Feli.in conſ.43.n.10. cum ſeqq.
vbi inter alia refert ſingularem doctrinam
Imol.in l.pretia rerum,ff.ad l.Falcid. vbi di-
cit,quod cum quidam eſſet obligatus ad dã-
49 dum pretium † frumenti quando creditor
petierit, & creditor petierit,quando eſſet
maxima cariſtia, non tenetur debitor ſolue-
re tantum pretium de nouo contingens,
faciunt tradita per Guillel.Bened.in c.Ray-
nuntius de teſtamentis in verbo & vxorem,
num.389.fol.66.& num.251.fol.171.& an
ſit neceſſe recurrere ad Principem vbicun-
que priuilegium incipit eſſe nociuũ, vt iudi
ces inferiores hoc facere poſsint,tradit Abb.
in d.cap.ſuggeſtum,& in c.cum ex eo,n.7.
fol.23.de clericis non reſid.& confirmat iſta
Iaſ.in l.quod ſeruius n.6.cum alijs fol.158.
ff.de condit.cauſa data,vbi eſt videnda gloſ.
Tiraquel.in l.ſi vnquam C.de reuocand.do-
natio.in verbo donatione largitus, nu.279.
50 pag.279.vbi generaliter † probat,quod no-
ua cauſa ſuperueniens tollit priuilegium ele
ganter Auguſt.Berous in conſ.76.nume.4.
lib.3.Marc.Anton.Cuchi.lib.1.inſtitut.ma-
iorum titulo de priuilegio,num.89.pag.37.
deciſio.Pedemontan.101.num.2.qui tamen
51 † notanter declarat nu.14.Ioſeph. Maſcard.
in tractatu de probatio.lib.3.concluſ.1157.
num.1.cum ſeqq.fol.55. Rebuf. in tractatu
de pacifico poſſeſſore num.179. Hippolyt.
in ſing.233.& 142.& 512.& 619. & tradit
Ægidius Boſsius in volum. practicar.crim.
titulo de Principe & priuileg.eius nu.318.
pag.644.Roland.in conſ.13.num.19. lib.3.
Cephal.in conſil.549.num.55. & ſequenti-
bus,lib.4.Oſaſcus deciſio.Pedemonta. 139.
num.8.vbi ex pluribus reſoluit Principem
ex iuſta cauſa noua ſuperueniente poſſe in-
fringere contractus & priuilegia,quod ex-
plicat Curcius in conſil.275.num.76.lib.2.
52 & ſiquis conduxit † gabellam,quia princeps
reſidebat in aliquo loco,& erat lucroſa,ſi po
ſtea recedit à loco,poterit petere remiſsio-
nem conductionis ſecundum Anchar.an.in
conſ.402.confirmatum ex pluribus per Ay
mon.in conſ.233.nu.3. & iudex ordinarius
ex noua cauſa poteſt ſe intromittere in cau
ſa commiſſa delegato,ſecundum Abbatem,
cap.dilecti de appellat. Cardinalem in cap.
ſtuduiſti de officio delegati,& alios, quos ci
tat Tiberius Decianus in praxi tom.1.lib.4.
tit.25.num.20.fol.193.Menoch.in conſilio
136.num.6.cum ſeqq.lib.2.

Hinc eſt quod exceptio dilatoria, quæ
poſt litem † conteſtatam ſuperuenit, poteſt 53
poſt litem conteſtatam opponi,l.ita demum
C.de procurat.iuncta l.2. C.de conſortibus
eiuſdem litis,latè Falcon regul.136.facit,l.
5.tit.5.tradit Maranta in ſpeculo part. 6.ex
ceptio.9.num. 8.fol.190.lib.4.Recopil.l.5.
tit.9.eodem lib.& l.4.tit.10. *de la recuſacion*,
lib.2.Recopilat.& l.19.eodem titulo in no-
uiſsima recopilatione & in gradu appellatio
nis, vel ſupplicationis, admittitur probatio,
quando aliquid de nouo petitur, ſecundum
Abbatem & Felinum in cap.ſignificauerũt
de exceptionibus,Alexan.& Iaſ.in l.ſi apud
quẽ in fine,ff.de acquirend.hæreditat.Hip-
polytus in ſing. 240.Menoch.de arbitrarijs
iudicum,lib.1.quæſtio.72.num.14.pag.93.
quod reputo notandum & quotidiè practica
tur,pro qua ſententia facit,l.5.tit.9.libro 4.
Recopilat.quæ eſt ſingularis,& ſtylus iſtius
regalis audientiæ hoc docet, quia in gradu
appellationis & ſupplicationis non admitti-
tur quis ad probandum ſuper allegationibus
facti in prima, vel ſecunda inſtantia. & fa-
ciunt l.5.& 6.tit.5.lib.4.Recopilat.Quando
autem dicatur † noua cauſa, vt probatio ad- 54
mittatur, & an ſufficiat fuiſſe allegatam in
prima inſtantia,ſed non probatam, tradit no
tanter Sforcia in tractatu de in integrum re
ſtitutione part.1. quæſt.16.art.6. & 7.pag.
444.ad iſta omnino legendus,& vide Ioan.
Gutier.lib.1.practicar.quæſt.71.Barboſa in
l.diuortio,§.fin.ff ſolut.matrimon.num.64.
pag.1248.& Pariſium in conſ.122.num.1.
cum ſequentib.lib.2.Et de materia omnino
legenda ſunt quę ſcribit Maſcard.in tractatu
de probatio.lib.1.concluſ.118. num.1. cum
ſeqq.& lib.3.concluſ.1230.n.45. & alijs,&
quando probationes † in cauſa appellationis 55
cenſeantur nouæ tradit Bellamer,deciſ.149.
ad quos omnes addo egregium conſilium
Alexand.61.num.4.cum ſeqq.lib.2. tenaci-
ter obſeruatur & illorum eſt vicina ſenten-
tia Bald.in cap.cum M.num.15. de conſtit.
qui concludit, quod ſi filius accipiat legiti-
mam in vita patris,& poſtea vſque ad mortẽ
patris facultates augeantur, poteſt petere le-
gitimã ex bonis augmentatis,quẽ plerumq;
ſequuntur quos citat Tellus in l.23.Tauri n.
15.vbi iſtam quæſtionem cũ magno funda-
mẽto reſoluit, de quo legenda ſunt,quæ ſcri
bit,& refert Falcon regula 452.Menoch.de
arbitrarijs iudicum caſu 139.n.18. & conſil.
71.n.29.Alex.vbi Molin.in conſ.29.lib.3.
Molin lib.4.de primogenijs capit.2.nu.83.
fol.139.Matienço in l.7.tit.6.lib.5.Recopi.
gloſ.2.num.7.fol.154.& ibi Angulo gloſ.3.
num.3.fol.232. Anton.Gama deciſ 206.
n.5.Ioan.Gutier.in c.quãuis pactum de pa-
ctis in 6.in verbo à filia n.7.cum ſequentib.

pag.347.Valdes in l.quoniam in prioribus,
C. de inoffícioſo teſtamento limitatione 4.
pag.81.

Iſtis eſt germana doctrina Baldi in conſ.
56 129 Domina Franciſca lib.1.vbi reſoluit,in
dicem poſſe ex cauſa † ſuperueniente muta
re voluntatem teſtatoris, qui ſi cauſam ſu-
peruenientem cogitaſſet,hoc voluiſſet, quē
& alia plura citat Simon de Prætis,lib.1. de
interpretanda defunctorum voluntate ſolu
tione 9.num.21.fol.45. vbi num.59.refert
egregium textũ in l. eum quis decedens,§.
qui teſtamento,ff.de legat.1. & notabile cõ
ſilium Decij 475. col.2. notat & confirmat
Mantica de coniectur.mente defuncti, lib.
3.tit.3.num.19.pag.66.& plura iura notabi
lia cumulat gloſ.in l.1.ff.eodē titulo faciunt
ſcripta per Petrum Surdum deciſio.3. num.
25.& offenſa in dubio præſumitur facta ex
cauſa noua ſuperueniente, non ex antiqua
ſecundum Bald.in l.ſi prædium,C.de ædili-
tio edicto.& alios quos citat Gomez Arias
in l.55.Tauri num.56.& iudex ex iuſta cau
ſa poſtea ſuperueniente poteſt ordinare,
quod bona,quæ teſtator iuſsit ne diuideren
tur,diuidantur,& quando vnio oppoſitum
operaretur abeo,quod teſtator cogitabat,vt
ex Bart.Socin.in conſil.279.lib.2.Felin. in
cap.ſi diligenti de foro competenti, & alijs
pluribus eleganter probat Thom.Gramma.
deciſio.7.num.3. cum ſequentibus & ante
ipſos hoc tradit Oldrald.in conſ.241. factũ
tale eſt,& aliqua ad propoſitum ſcribit Por-
tius Imol.in conſ.2.num.19.& quando ſen-
57 tentia ex nouiter deductis reuocatur † non
fit condemnatio expenſarum ſecundum Ia-
cob.Pute.part.1.deciſ.187.incipienti quan
do ſententia Lanecl.in tractatu de attentatis
part.3.cap.31.de pœnis attentatorum num.
140.pag.539.& quælibet cauſa, quæ ſuper-
uenit poſt factum teſtamentum,apta eſt ad
illud tollendum per ſecundum, etiam ſine
ſpeciali reuocatione primi,ſecundum Soci.
Iun.in conſ.524.lib.1.quem citat Burſat. in
conſil.47.num.24.lib.1.& generalis tranſa-
ctio non præiudicat quoad actiones,quæ po
ſtea competere cœperunt,l.qui cum tutori-
bus,ff.de tranſact.Gozadin. in conſil.37.ad
finem, Seraphi de priuilegijs iuramenti pri
uilegio 74.num.134.

Iſtis conuenit,quod promiſsioni de non
58 offendendo, † non contrauenitur ſi offen-
ſio fit facta ex noua cauſa,ſecundum Bart.in
l.aut facta,§.cauſa num.1 ff.de pœnis,& eſt
communis opinio ſecundum Alex. in l.qui
inſulam num.4.ff.de verbor.obligat. quem
citant Pariſius in conſ.165.nu.26.lib.4.Iul.
Clar.in practica crim.quæſt.47.num.9.pag.
238.Decius in conſ.581.nu.12.latius Ioan.
Lopus in cap.per veſtras de dona. inter vi-
rum & vxor.notabil.4.n.22.pag.510.quod
confirmo ex ſcriptis per Ægidium Boſsium
in pract.crim.tit.de carcerato.ſ.de iuſſo. cõ-
mittend.nu.48 pag.35 & Iul.Clar.in pract.
crim.quæſt.47.num.9.pag.238. Gamma de
ciſ.351.facit etiam cap.quanto de cenſibus,
vbi probatur,quod ſi certa † penſio fuerit 59
conſtituta in beneficio ad faciendum vnum
pactum religioſis alicuius monaſterij,& nu-
merus religioſorum fuerit auctus, quod vix
ſufficerent redditus beneficij,debet illud pa-
ctum reformari,de quo plura ſingularia ſcri
bit Rebuf.in c.extirpandæ, §.qui vero pag.
381.col.2.de præbendis,& cõducunt etiam
ſcripta per Greg.Lopez in l.34.in gloſſa in
verbo *alguna coſa*,tit.5.p.5.& egregius tex.
in cap.alma mater de ſententia excommuni
cationis in 6.ibi: *Alma mater Eccleſia plerum-
que nonnulla rationabiliter ordinat & conſulit,
quæ ſuadente ſubiectæ rei vtilitate poſt modum cõ
ſultius ac rationabilius reuocat,in melius ve com
mutat.* Iſtis eſt proximum quod ſcribit Cęſar
Lambertin.in tractatu de iure patronat. lib.
3.q.6.art.7.fol.27.nu.3.cum ſeqq. vbi poſt
Felin.in cap.cum acceſsiſſet,n.17.de conſti
tut.& alios reſoluit,quod † diminui vel auge 60
ri poſſunt qualitates & cõditiones appoſitæ
per teſtatorem,de tot miſsis celebrandis, &
ſeruitijs præſtandis diminutis, vel auctis fa-
cultatibus, & tradit an iſto caſu requiratur
conſenſus hæredis,ad quod eſt etiam legen-
dus Felin.in conſ.41.nu.7.& ex noua cauſa
& inopinata repellũtur legata ex teſtamen-
to ſoluta,l.3.ff.de condit.indebiti & confir-
mat Tiraquel.in tractat.de penis temperan-
dis in præfatione,nu.52.& faciũt quæ ſcri
bit idem Tiraquel.cauſa 49.num.9.pag.201.
& Conc.Trid.ſeſſ.25.c.4.pag.350.& quod
ex varietate temporum poſsint diminui bo
na fideicommiſsi,pro nubendis fœminis, vo
luerunt Aymon in conſ.291.n.4.Alciat. cõ
ſil.244.n.4.verſic.imò debuerunt Æmilian.
conſ.98.Marzar.in lib.de fideicommiſsis p.
2.q.48.verſic.an vero ſi poſt, & faciũt quæ
ſcribit Ioan.Gutier.conſ.12.n.29.Alex.cõ-
ſil.81.n.6.lib.5.Burſat.in conſ.171. nu.21.
lib.2.& ex prędictis magnas ſumit vires quę
dam noua opinio Suar.de Paz in praxi tom.
1.cap.vnic.3.part.principal.n.127.fol.201.
vbi poſt Matienç.quem citat in dialogo re-
latorum par.3.cap.48.nu.3.exiſtimat,quod
in gradu ſupplicationis ſecũdæ poſſunt pro
duci ſcripturæ de nouo emergentes contra
l.2.tit.20.lib.4.Recopi.mouetur per l.4.tit.
10.lib.2.Recop.& l.2.tit.5.lib.4. Recopilat.
quæ opinio difficultatem habet propter ver
ba vniuerſalia,& negatiua prædictæ leg 2.

Quę autē dicatur noua cauſa † ſuperueniẽs, 61
an ſufficiat quod ſit allegata,ſed non proba-
ta, vel requiratur,quod ſit de nouo allegata
ele-

eleganter explicantur per Sforciam Oddi in tractatu de in integrum reſtitutione par. 1.d.q.16.art.6.& 7.pag.406. quod in practica ad plura eſt ſingulare, & dabit(vt aiũt) commodum & honorem, quæ conferunt ad intellectũ text. in l.2.C.ſi ſæpius in integrũ reſtitutio, & l.6.tit.19.part.6 & l.1.5. & 6. tit.5.lib.4.Recopilat.& adnotata in cap. Paſtoralis de exceptionibus, & ad alia plura iura, præcipuè ad l.3.tit.25.p.3. & tradit etiã notanter Rebuf.tom.2.ad conſtitutiones regias tractat. de reſcriptis, art.3.gloſ.4.num. 1.pag.51.pro doctrina autem Matientij facit reſolutio Pauli de Caſtro nu.12. Romani nu.7.& aliorum, quos citat Sforcia Oddi in tractatu de in integrum reſtit. part.2.q. 76.art.2.num.4.pag.29.qui legi debent, & Gregor. Lopez in l.6.tit.19.part.6.in gloſ. in verbo, *razones nuevas*, Decius in bono caſu in conſil.335.viſo conſil.num.3.quod dictum ad plura eſt ſingulare & in conſ.349. nu.4.vbi ex hoc inquit quod ſi teſtator iuſſit, quod filij bona non diuiderent, vſque ad decem annos, quod factum fuit, vt hæreditas eorum non diſsiparetur, ſed conſeruare-
62 tur, ſi mortuo teſtatore † contigit cauſa noua, quæ fieri diuiſionem petit, non eſt ſeruãda voluntas teſtatoris, & pro dicto Suarez de Paz facit.l.1.§.vnde quæritur, ff.de noui operis nunti. Felin. in cap. cum dilectus, nu. 18.de fide inſtrum. quos in hac materia citat Menoch.quæſt.35.nu.18.& faciunt ſcripta per Rebuf.tom.1.ad conſtit.reg. tit.de literis ciuilibus, art.vnic.gloſ.2.n.24.pag.486. & quando aliquid de nouo oritur in appellatione, aut ſuplicatione probatio eſt admittẽda, vt trãdunt Abb.& Felin.in cap. ſignificauerũt de exceptionib.& alij, quos citat Menoch.in tractatu arbitrar.quæſt.72.numero 14.pagina 93. Et ob prodigalitatem ſuperuenientem in poſſeſſore comitatus poteſt agi pro reo ante diem, vel conditionis euentum, vt reſoluit Celſus in conſil.81.num.8. quod eſt notandum ad ea, quæ ſcribo infra q.34.& tradit Petr.Surd.deciſ.563.nu.13. & paria ſunt cauſam à principio non fuiſſe,
63 † & cauſam ad nõ cauſam redire, l.1.§.fin autem l.nihil refert, ff.de condit.ſine cauſa, notat Cinus in authentica ex teſtamento C.de collat.& promiſsio de ſoluendo ſingulis, mẽſibus intelligitur rebus ſic ſtantibus ſecundũ Romanum in l.vlt.ff.qui ſatiſdare cogantur, tradit Matth.de Afflict.deciſ.338. nu.4.& conductor gabellæ, licet promiſerit non petere remiſsionem, poteſt eam petere, quando res non remanet in eodem ſtatu, in quo erat tempore contractus, vt latè probãt Ancharra.in dict.conſil.402. & Aymon conſ. 95.n.3.cum pluribus ſequentibus qui plura ſingularia ad propoſitum ſcribit, & legẽdus

eſt in conſil.51.num.4.& pax rumpi poteſt ex noua cauſa, notabilis lex vlt.titu.12.p.7. ad finem, tradit Maſcard.in tractatu de probat.lib.3.concluſ.1157.num.62. & faciunt quæ ſcribit Bertazol.in l.ſiquis maior, C. de tranſactionibus, n.470.cum ſequentib. Surdus deciſio.276.num.29.Valaſc. de iure emphyteutico quæſt.27.nu.11. Corbulus de emphyteuſi in titulo de cauſis priuationis ob renuntiationem, num.14. fol.33.& vbi ſtatus mutetur rei propter auctas facultates vel diminutas, æquum eſt, vt res mutẽtur & ex noua cauſa propter varitatem temporis, vt per Ancharran. in conſil 23. Decium in conſil.335.Theſaurum deciſio.239. nu.10. Valdes in additionibus Roderic.Suarez allegat.21.pag.97.& faciunt quæ ſcribo in ſecũda parte initio, & ſi filia renuntiauit hæreditatem, non videtur renuntiare hæreditatem ex cauſa noua † illi ſuperueniente ſecun- 64
dum Paul.Caſtr.in l.pactum in primis verbis, C.de collat.& probatur in cap.2. vbi notant Anton. & Abb.de renuntiat.per quem hoc tenet Georgius Natta in c. quamuis pactum de pactis in 6.col.4.verſ.3. facit, quem citat Tiraquel.in l.ſi vnquã in præfatione n. 149.pag.72.de reuoc.C.de donat.& plures citat Seraphinus de priuilegijs iuramẽti priuilegio 21.n.32.pag.116.Menoch.in conſ. 335.n.9.lib.4.& allegando gloſſam communiter approbatam hoc tradit Andr.de Exea in rubric.de conſtit.n.161.pag.161. Anto. Gabr.de iure dotium concluſ.1.nu.4. Ioan. Gutier.in c.quamuis pactum de pact.in 6.& quod renuntiationi bonorum præſentium & futurorum non veniãt lucra quæ ex forma ſtatuti viro obueniunt vxore prædecedẽte, tradunt Bart.Socin.in conſ.114. Decius in conſ.260.Paris in conſ.127.n.40.lib.1. Iacob.Port.in conſil.19.nu.34.faciunt ſcripta per Hieron.Gabriel.conſ.72.n.5.Menoch. in conſil.359.num.13.lib.4.& idem vult, & recte confirmat Carol.Ruin.in conſilio 98. num.8.lib.1. & conſil.12. num.3. lib.3.vbi hoc dicit, fortius procedere vbi cauſa noua, quæ ſuperuenit eſt ex priuilegio Principis, & in conſil.41.num.1.& 6.lib.5. & in conſ. 17.num.23.lib.1.& in conſil.137. num.11. lib.2. Seraphinus de priuilegijs iuramenti priuilegio 21.n.32. Et quod in donatione Roman.in conſ.20.n.6.Deci.in conſ.27.n.3.& 5.& in conſ.379.n.7.& 8. cũ pluribus ſeqq. vbi hoc extendit, etiam ſi verba renuntiationis conferantur in futurum, quod ex facto agitatũ vidi, pro quo faciunt ſcripta per Carol.Ruin.in d.conſil.41.Menoch.qui refert Decium in conſ.40.nu.32.lib.1. & alios in conſ.359.n.10.lib.4.licèt cõtrarium teneat Bald.in conſil.343.col.2. lib.1.quem refert Aymon, qui hoc latè ſequitur in conſil. 11.

num.5.de quo etiam lege Beroium in conſ.
70.nu.50.lib.1.vbi tractat de eo,qui renun-
ciauit ſcudum † an poſsit petere ex noua
cauſa,& conducunt etiam quæ cumulat Io-
ſephus Maſcardus in tractatu de probatio.
lib.3.concluſ.1418.num.21.vbi ex Bartho
lo.in l.in confirmando,ff.de confirm. tutor.
ponit regulam generalem, quod ex no-
ua cauſa præſumitur teſtatoris voluntas mu
tata,quod tradunt Hieron. Gabriel in conſ.
97.in fine Menoch.de præſumpt.lib.4.præ
ſumpt.165.num.17.fol.287.& præſumpt.
176.num.7.fol.306.& iſta maxime proce-
dunt quando renuntiatio fuit ſpecifica in
aliquibus rebus, quia tunc ſolummodo ad
ſpecificata porrigitur,& probat latè Carol.
Ruin.in conſil.210.num.2.& 4.lib.1.& le-
genda ſunt quæ refert.Tiraquel.in l.connu-
bi.gloſ.2.de ſon marit.nu.38.fol.254.Burſ.
in conſil.171.n.22.& 27.lib.2.quod decla-
rat ſi noua cauſa ſuperueniat Seraphinus de
priuilegijs iuramenti priuileg. c.74.n.134.
cum ſequentibus,pag.414. vbi tradit vnum
ſingulare,quod conſentiens ſimpliciter alie
66 nationi rei,quæ † in futurum ad eum poſſet
peruenire, non præiudicat ſibi,quin eueniē
ti caſu non poſsit vendicare ex regul.l.ſi fun
dum per fideicommiſſum,ff.de legat.1.Ale-
xand.in conſil.40.num.10.lib.4.Ancharra.
quæſt.17.familiam,per totam partem ſecun
dam. Quæ autem noua dicatur eleganter,&
curioſè ſcribit Caldas Pereira in tractatu de
renouat.emphyt.quæſt.1.per totam, & fa-
ciunt quæ ſcribit Corraſius in conſil.75.nu.
67 fin.lib.3.Hinc etiam fit,quod † renūtiatio
non extenditur ad id, quod quis ſua culpa
amittit,ſecundum Oldrald. conſil.294.Bar.
& Iaſo.in authentica hoc amplius, C.de fi-
deicommiſsis Guid.Pap.deciſ.228. & alios,
quos citat Rolandus, qui hoc ex aliquibus
confirmat conſil.95.num.38.cum ſequenti
68 bus,lib.3.& renuntiationes † generales de-
bent reſtringi ex mente & intentione par-
tium,vt per plura probat Aymon conſ.42.
num.3.& lege omnino eundem conſil.11.
nu.6.Seraphinum dicto priuilegio 21.n.15.
& in noſtra materia inquit ſingulariter Bal.
in cap.1.n.19.de his qui feudum dare poſſ.
69 quod conſtitutio † infeudandi alterari po-
teſt ex noua cauſa, & excluſus à beneficio
propter eius renuntiationem admittitur ex
alio titulo ſuperuenienti,cap. cum inter de
renuntiat.notat Ioan.Lop.in rubric. de do-
nat.inter virum & vxorem, §.67. num.18.
70 pag.242.& cauſa à principio † veriſimiliter
incogitata in quacunque diſpoſitione vide-
tur excepta,l.qui cum tutoribus in fine,&l.
cum Aquiliana,ff.de tranſact.l. mater dece-
dens,ff.de inoffic.teſtam. & iſtam regulam
ponit Bart.Socin.in conſ.22.num.19.lib.4.

& inquit Ioan.And.in regula quod ſemel de
reg.iur.in 6 & caſus † omiſſus legis authori 71
tate ſuppletur,l.iam hoc iure,ff.de vulg. cū
concord.vt per Franciſc.Mantic.de conie-
cturata mente defuncti,lib.5. tit.14.nu.13.
pag.177.facit text. notabil.in l. quæſitum,
ff.de teſtibus,quod legibus omiſſum eſt, nō
omittitur religioni iudicantium, nec minus
conducit text.ſingul.in §.1.inſtit.de legiti-
ma patro.tut. ſed quia perinde accepta eſt
per interpretationem,iunctis verbis præce-
dentibus,quod poſito quod teſtamentum in
teruenient iuramento de non reuocando
efficiatur irreuocabile, ſi tamen interueniat
aliqua noua cauſa † reuocari poterit,& idem 72
voluit Salicet.in l.ſancimus quæſt.7.C.de te
ſtamentis,& confirmat latius Peralta in l.ſi
quis in principio teſtamenti,num.227.pag.
519.ff de legat.3.vbi ſentit priuilegium im
munitatis incipiens eſſe nociuum poſſe re-
uocari,quod probat d.l.43.tit.18. quod la-
tius ſcribo infra hac parte quæſtione 2.&
aliquid dico infra ad hoc facit quod quan-
do cauſa ſententiæ redit ad non cauſam,ſen
tentia retractatur ſecundum Paul.de Caſtro
in l.Imperatoris,ff.de re iudi. Sforcia Oddi
in tractatu de in integrum reſtit. p.1.q.14.
art.8.num.67.pag.389.& merus exequutor
† ex noua cauſa poteſt in exequutione ſu- 73
perſedere ſecundum Felin.in cap.Paſtora-
lis,§.quid vero num.7.verſic.4.fallit de offi
cio delegati,& cap.de cætero,num.7. de re
iudic.Menoch.in l.1.de arbitrarijs iudicum,
quæſt.38.num.24.pag.51. & legenda ſunt
ſcripta per Petr.Surd. deciſ.289.num.18.
& tradit Roland.in d.conſ.23.

Hinc eſt,quod ceſſante cauſa ſentētiæ,ſci-
licet quia ſuperuenit noua cauſa, † ceſſat 74
ſententia,etiam in rem iudicatam tranſacta,
l.3.C.ad exhibend.l.ſi fullo,vbi notat Bald.
ff.de condict.ſine cauſa,l.ſi mater,§.eandem
& l.ſi is qui hæres in princip.ff. de except.
rei iudicatæ notant Bart.Socin.in conſil.80.
colum.vlt.lib.1.Robert.Marant.in ſpeculo
aureo verſiculo expedita 2.part. num.148.
fol.245.Alciatus in tractatu præſumpt.reg.
4.præſumpt.16.num.5. & 6.Burg.de Paz,
conſil.39.num.18.Tiraquel.lib.1. de retra-
ctu,§.8.gloſ.7.num.4.pag.446.& eſt legen
da,l.25.tit.2.part.3.Meſsia in lectura l. To-
leti vltimæ partis concluſ.num.24.fol.197.
Epiſcopus Sarmiento lib.2. ſelectarum in-
terpretarum cap.12.num.3.fol.88. vbi po-
nit regulam,quod res iudicata non facit ius
in his, † qui tempore mutantur per l.ab ar- 75
bitrio,ff.qui ſatiſdare cogantur, & l.ſi rem
meam & l.ſequēt.ff.de except.rei iudicatæ,
& tradit Tiraquellus idem in tractatu de ceſ
ſante cauſa part.1.n.232.fol.87.& pro hoc
eſt melior text.de iure in c. tunc ex literis
de

de in integrum reſtitutione,vbi Abb. nu.4.
ponit regulam,quod Papa poteſt ſententiã
76 † priuilegium,diſpenſationem,& alias diſpẽ
ſationes, ex proceſſu temporis reformare,
etiam ſi per ipſummet Papã fuerit ſententia
promulgata,qui textus eſt ſingularis,& pro
intellectu illius lege Aluar.Vaez in conſilio
51.numero 42.Ægidium Boſium in practi-
ca crim.titulo de remedijs iuſtitiæ, numero
primo cum ſequentibus, pag. 575.ad quod
allego inſignem text.in §. Diui fratres,ff. de
iure patronatus, quem merito valde com-
mendat Anton.Gamma deciſio. 110.nu.38.
qui plura notabilia ſcribit, quod in caſu cuiuſ
dam grandis ſtatus circa intellectum l. 40.
Taurinæ in praxi euenit,licet Olanus in an
tinomia, litera E.numero 20.pagina 99.te-
neat poſt Villalobos,quod ex regula textus
in d.l.25.tit.2.part.3.teneat correctam eſſe
de iure regio regulam d.l.ſi mater,§.eandem
& eſt menti tenendum.

Ex quibus etiam Grego.Lopez in l.6.tit.
8.part.9.in gloſſa in verbo,*Cae la caſa*,ad fi-
nem in ea eſt ſententia, quod ſi conductor
domus promiſit non expellere colonum
pro tempore collectionis,ſi superueniat no
77 ua cauſa, † ita quod domus eſt ei neceſſaria,
poteſt expellere colonum,quam quæſtionẽ
tractat Decius in conſ.292.col.1.Epiſcopus
Couar.lib.2.reſolutionum,cap.55.núme.4.
Aluarus Vaez de iure emphyteut.quæſtio.
22.nu.8. fol.134.& confirmo,quia volunta
78 tis mutatio † præſumitur ex noua cauſa ſe-
cundum Bart. in l.quoties,§.ſi duo n.5.ff.de
hæred.inſtit.Aymon de antiquitate tempoꝝ
in prima particula primæ partis principalis,
num.60.Hiero.Gabr.in conſ.97.in fine lib.
1.Menoch.in tractatu de præſumpt.libro 4.
præſumptio.165.num.17.& 18.fol.287.&
præſumptio.176.num.7.fol.306.& faciunt
quæ ſcribo in principio 2.partis, num.376.
& notabile conſilium Decij 349.n.9. Hinc
Paul.Caſtrenſ.conſil. 313.iſta pronuntiatio
lib.2.reſpondet quod ſi quis iudicem inepte,
79 & non ſeruata forma ſtatuti † recuſauit,ob
idque fuerit recuſatio reiecta,non prohibe-
tur poſtea ſeruata forma ſtatuti recuſare,no
tat Tiraquellus vbi hoc confirmat, lib.1.de
retractu §.8. gloſ.7.num.4. pag.449.quod
eſt notandum ad leges iſtius regni dantes
formam recuſationis,maximè contra audito
res regios, & ad alias leges regni, quæ for-
mam præſcribunt in productione ſcriptura
rum, & ad alias conſimiles leges; & inquit
Lucas de Pena in l.vnic.C.de expenſ.publ.
lib.11.in verſiculo ſecundo quæritur, quod
ſi teſtator iuſsit capellam conſtrui in loco re
ligioſorum,poteſt talis pecunia conuerti,in
reſaciendo dormitorium quo religioſi indi-
gent, ſi Epiſcopus in hoc diſpenſet, quem
refert & ſequitur Gregor.Lopez in l.3.titu
lo 5.part.6.in gloſ.in verbo,*Touiere por bien*,
in fine,pro quo dicto eſt expreſſa lex 6.ti-
tulo 50.part.6.quam non refert Grego.Lo-
pez & Rebuf. in tractatu nominationum,
quæſtione 25.numero 64.pagina 259. ſcri-
bit poſſe Papam ex iuſta cauſa † derogare 80
fundationes beneficiorum,allegat textus &
gloſſam in Clementina,quia contingit de re
ligio.domibus,&Decium in cap.cum veniſ-
ſet de iudicijs,& hoc notanter reſoluit Tira-
quellus in tractatu de priuilegijs piæ cauſæ
priuileg.135.pag.564.& ex noua cauſa iu-
dex poteſt recuſari,cap.inſinuanti de officio
delegati, facit l.4.titulo 50.lib. 2.Recopila-
tio.& l.19.titulo 10.in nouiſsima recopila-
tione,& quod ſcribit Rebuf. tom.3. ad con-
ſtitutiones regias titulo de recuſatio.articu-
lo 1.gloſſa 6.num 1.pag. 552.

Iſtis eſt conſentaneum,quod ſi ceſſat cau
ſa,per quam veriſimiliter teſtator fecit lega
tum, † nõ debetur tale legatum,l.epiſtolam 81
in principio,vbi Bart.ff ad Trebel.Oldrald.
conſilio 562.& alij plures,quos citat Simon
de Pret. lib.4. de interpretanda defuncto-
rum voluntate dubitat.2.verſic.ad ſeptimũ,
nu.7.fol.475.& rectè facit Concil.Triden-
tin.fol.78.ſeſſ.22.cap.6.& ſeſſ.25.c.4.pag.
350.vbi in cõmutatione vltimarum volunta
tum,quæ non niſi ex iuſta cauſa,& neceſſa-
ria fieri debent,poſſunt diſpenſare Epiſco-
pi tanquam delegati ſedis Apoſtolicæ, circa
quem text. Cõcilij plura in materia iuris pa-
tronatus ſcribit Auguſtinus Beroius in con-
ſil.5.num.65.cum ſequentib.lib.1. vbi tra-
dit Epiſcopum pro vna vice poſſe diſpenſa-
re contra ordinem teſtatoris,de quo lege Si-
monem de Prætis lib.4.de interpretand.de-
funct.volunt.interpretatione vltim.dubita-
tione 1.num.23.cum ſequentibus,fol. 471.
column.1.Cæſarem Lambertinum ad iſta le-
gendum in tractatu de iure patronatus part.
1.lib.2.37.art.7.quæſt.principalis,num.12.
fol.80.& 81.& Quintil.Mandoſ.in tractatu
deſignat.gratiæ verſiculo commutatio vlti-
mæ voluntatis,ſol.90.per totum,vbi tractat
de d.cap. Concilij Tridentini, contra quod
Concilium loquitur oblitus de eo Ioan. Gu-
tier.conſil.4.num.25. & plura etiam ad pro
poſitum hoc cumulat Menochi.conſ.156.
num.9.cum pluribus ſequentibus,libro 2.&
quando verba diſpoſitionis ſunt relata ad cer
tam perſonam vel certum tempus,intelligi-
tur tacita conditio,ſi res in eodem ſtatu per-
ſeueret, ſecundum Paulum de Caſtro in l.
cum quis,ff.de ſolut.Simon de Prætis lib.1.
de interpretanda defunct.volunt.interpret.
1.dubitat.5.ſolut.9.numero 23.ſol.45. & ſe
cundum varietatem temporum † variatur 82
verborum interpretatio, l. ſi pater familias,

ff.de hæred.inſtit.Simon de Pretis vbi ſup.
num.9. & 10.ſol 41. qui num.7.& 8. plura
tradit ad propoſitum notanda,& priuilegiũ
tollitur noua cauſa ſuperueniente dict.cap.
ſuggeſtum de decimis cum concordantibus
& per Quintilian.Mandoſ.in reg. Cancella-
riæ 34.quæſt.54.nu.6.fol.96. & facit quod
ſcribo ſupra num.38. & quod ſcribit Iaco-
bus Portius conſ.71.num.1.cum ſeqq. & l.
ſiquis conductionis,C.locati cum concordã
tibus non procedit ſi noua cauſa ſuperue-
nit,l.ſiquis fundum,§.fin.vbi Alberic.ff.loca
ti,& latè Iaſon,conſil.158.eos vti,lib.2.Me
noch. de recuper.poſſeſ.remed.11.nu.42.
83 pag.443.Et pax cenſetur † recepta non ex
cauſa veteri,ſed ex cauſa noua,vt tradũt Cor
neus in conſil.51.lib.1.Pariſius conſil.165.
nu.16.lib.4. & plures quos citat Hippolyt.
Bonocoſſ. in commun.opinio. pag.513.n.
17.cum ſeqq.fol.45.& iſtam concluſionem
probat expreſſa,l.fin.tit.12.par.7.ad finem.
Et qui circa hæc aquam puriſsimam,& abun
dantiſsimam exhaurire vult, vadat ad fontē
vberiimum Tiraq.in tractatu de pœnis tem
per.in præfatio.nu.25.cum ſeqq.& pro iſta
concluſ.eſt etiam bonus text.in c.3. de te-
ſtamentis,vbi ſi teſtator mandauit conſtrui
aliquod monaſterium in certo loco , in quo
conſtrui non poteſt,licet illud in alio loco
84 conſtruere arbitrio Epiſcopi, † & executo
ris,l.legatum,ff.de vſufruct.leg.vbi pecunia
legata ciuitati ad ſpectaculum,quod fieri in
tali ciuitate nõ licebat,poteſt in alium vſum
conuerti,ex conſ.hęredum & primorum ci
uitatis,de cuius tex.intellectu agit Soc.Iun.
in conſ.162.n.7.lib.2.Bald.nouell. in tracta
tu dotis,p.6.priuilegio 77.nu.2. vbi ex illo
text.& alijs probat, quod ſit factum legatũ
85 † alicui mulieri,vt Titio nubat, & defuncta
eſt mulier antequam nuberet,non debet le-
gatum remanere apud mulierem , ſed alia
mulier eſt dotanda de illo legato,& facit do-
ctrina Baldi in l.deberi,n.4.C. de fideicom-
miſſ.libertate,vbi ponit regulam ſingularē,
quod legatum debetur , etiamſi non parea-
tur defuncti voluntati,& ad illũ etiam text.
eſt legendus Cæſar Lambert de iure patro-
tus,part.1.lib.1.24 art.3.q.princip.num.1,
fol.27.& Tiraquel. de pia cauſa priuilegio
135.pag.164 nec minus facit text. in auth.
de Eccleſiaſt. tit.§. ſiquis in nomine magni
Dei:ad quod etiam alia cõſimilia refert Epiſ
copus Couarru.in d.cap.3. de teſtament.n.
9.& 19.licet non referat d.l. partitæ,& no-
tatur per eundem Couarru.in cap.tua num.
7.folio 130.de teſtamentis,& facit etiam d.
lex legatum,ff.de adminiſtratione rerum ad
ciuitatem pertinentium,per quam & d.l.le-
gatum de vſufructu tenet Bald.in cap.1. an
mutus,vel ſurdus num.4.fol.59. quod mu-
tus † ex accidenti retinet feudum,& poteſt 86
commutari ſeruitium perſonale in aliud ſi-
mile,& iſta ſunt notabilia ad ea quæ notan-
tur in dict.Clementina quia contingit de re
ligioſ.domibus,& eſt etiam elegans text. in
l.vltim.ff.qui ſatiſdare cogantur ibi,Qui iu-
ramento promiſsit iudicio ſiſti,non videtur
periuraſſe,ſi ex conceſſa cauſa hoc deiuraſ-
ſet, ad quē text.vltra Doctores ibi,vide De-
cium in cap.cum acceſsiſſet,num.6.de con-
ſtitut.& in cap.ad hæc num.2.folio 106.de
appellatio Sanct.Thom.2.2. quæſt. 89.art.
9.Nec minus vrget tex.in l.quod ſemel in fi
ne,ff.de decreto ab ord.faciend.& quod ad
illum notat Decius in cap.nouit de iudicijs
Iaſo.in l.Barb.Philippus num.31.ff. de offi
cio prætorum,Hippolytus ſing.333.& ſin-
gul.531.Hinc etiam fit,quod ex noua cauſa
cautiones † reuocari debent,vt probat Re- 87
buf.tom.1.ad conſt.regias titulo de ſenten-
tijs executorialibus,art.1.gloſ. 16. numero
28.pagina 329. Sed magis mirandum eſt
quod ſcribit Albanus in conſil.34. num.16.
vbi inquit,quod quamuis contractus ab ini-
tio non contineat læſionem , ſi tamen ex
poſt facto,propter mutationem temporum
cõtineat † enormem lęſionem,poteſt reſcin 88
di,quod confirmat Roland.in dict.conſ.13.
num.19.lib.3.ex doctrina Baldi in conſilio
240.lib.4.& alijs,& idem Roland.in conſilio
1.num.173.lib.2.Quæ reſolutio difficulta-
tem habet propter regulam text.in l ſi vo-
luntati, C. de reſcindenda venditione. cum
qua concordat.l.56. tit.5. part.5.in quibus
iuribus cabetur lęſionem eſſe conſiderãdam
† ſecundum tempus lęſionis,& non quæ po 89
ſtea ſuperuenit,quæ latius tractant Iacobus
de ſancto Georgio in l.1.num.4.C.de pact.
Alciatus conſilio 110.num.4.& alij plures,
quos citat Sforcia Oddi in tractat.de in inte
grum reſtitut.part.2.quæſt.57.art.3.nume.
18.pag.709.oblitus tamen de dictis cõſilijs
Rebuff.in tractatu de alienat.rerum Eccleſi.
num.72.pag.80. Seraphinus de priuilegijs
iuramenti priuilegio 73.num.42. pag.377.
Ant.Gamma deciſio.256. Et quod ex noua
cauſa recedatur à contractu tradunt Aymon
in conſil.680.num.15.Natta in conſilio 50.
num.2.lib.1.Oſaſc.deciſio Pedemonta.91.
num.2.Petr.Surd.deciſio.326.num.31. vbi
latè.Et quod cõtractus poſsit † moderari,li- 90
cet nonn in totum tolli,tradit Anto.Gamma
deciſio.324.n.4.& pro opinione Albani &
aliorum faciunt quę ſcribit idem Sforcia Od
di in eodem tractatu p.1.q.16.n.29. p.404.
quãuis loquatur quando cauſa ſuperueniens
detegit grauamen ab initio latens , de quo
pũcto legi omnino debet quod ſcribit Maſ-
card.in tractatu de probationibus , libro 2.
concluſio.962.num 8.& 9.vbi id notanter
expli-

Digitized by Google

explicat, & quòd ſcribo ſupra: & omnino
Seraphinus in tractat. de priuileg. iuramen
ti, priuilegio 77. num. 9. & 10. pag. 462. &
facit doctrina Baldi in l. vltim. in principio,
ff. de Senatoribus, per l. qui fundos, C. de
omni agro agro deſerto, libr. 11. vbi vult,
91 quòd Prn‹.,ps † ex cauſa poteſt reuocare
contractum à ſe factum, licèt regulariter cõ
trà, & idem volunt Anton. & Imola in cap.
cum M. Ferrarienſ. de conſtitut. Felin. Ro-
man. & alij plures, quos citat Tiraquellus
in tractatu de pœnis temperand. in præfa-
tione, numero 41. Et quælibet † conuentio
92 habet in ſe tacitam conditionem rebus ſic
ſtantibus, l. continuus, §. cum quis, ff. de ver-
borum obligation. Zaſius in notabili caſu,
conſ. 12. numero 81. libro 1. & faciunt quæ
ſcribit Aluar. Valaſc. conſultat. 58. numer. 1
cum ſequent. præcipuè num. 4. & in tracta-
tu de iure emphyteut. quæſt. 16. per totam,
& quæſt. 27. ad finem. Et pro opinione Ro-
landi & aliorum eſt textus in l. cum quidam
ff. de vſuris, quem ad hoc citat Anton. The
ſaurus deciſion. 120. numero 2. & deciſion.
226. numero 1. & deciſ. 239. numero 8. &
Oſaſcus conſ. 47. num, 16. Boſsius in pract.
crimin. tit. ſi aduerſus rem iudicatam, num.
18. pag. 166.

Et ad hoc eſt etiam inſignis doctrina An
geli in authen. vt determin. ſit num. cleric.
creſcẽtibus facultatibus Eccleſiæ augeri de-
93 bet numerus † clericorũ, quod referunt Fe-
linus in cap. cum M. in 3. notabili de conſt.
Rochus de Curte in tract. de iure patronat.
in verbo, pro eo quod diœceſani conſenſu,
numero 27. folio 55. Et quòd diſpoſitio te-
94 ſtatoris intelligatur † & moderetur rebus
ſic ſtantibus, tradit Bart. in l. quoties, §. ſi
duo, numero 5. ff. de hæred. inſtit. Alex. in
d. l. quod Seruius, num. 5. per legem in con-
firmando, ff. de auth. tutor. confirmat Fran-
ciſcus Mantica in tractatu de coniect. ment.
defunct. libro 3. tit. 3. numer. 21, pagin. 67.
Hinc etiam fit, licet interpretari volunta-
tem defuncti, ex eo quod ſi de tali caſu cogi
95 taſſet, † veriſimiliter illud diſpoſuiſſet ſi vi
ueret, l. Titius, §. Lucius, ff. de liber. & poſt
hum. tradunt Bart. & Paul. Caſtrenſ. in l.
iam hoc iure, ff. de vulgari. Galliaula in l. Cẽ
turio, numero 51. & 52. ff. de vulg. Franciſ-
cus Mantica lib. 5. de coniectur. men. defun.
titulo 15. numero 21. pag. 190. quod ego in
alijs locis iſtius libri tracto, præcipuè in prin
cip. 2. partis, n. 98. & in q. donationis centum
tumulorum frumenti percipiendorũ ex fru
ctibus vel prouentibus certi molendini ma-
cenantis, quòd ſi ceſſet impetus aquarum,
ceſſet ſolutio ob nouam cauſam, tradunt
Ioan. de Amicis conſ. 46. n. 12. Simõ de Pre
tis libr. 4. de interpretan. defunctor. volunt.
interpretation. vltim. verſic. Ad teſtium, fo
lio 473. col. 1. Et propter publicam vtilitatẽ
ſuperuenientem † poteſt præſcribi ſeruitus, 96
quòd quis ſolus poſsit habere molendinum,
vt per Bald. in l. item lapilli, q. 3. ff. de rerum
diuiſ. Balb. in tractatu præſcriptionũ 4. par.
5. partis, q. 5. n. 3. pag. 506. & quòd mutatis
rebus (puta de pace ad bellum) poſsint impo
ni noua vel vectigalia † non obſtante contra 97
ctu vel priuilegio dato per Principem, ex
pluribus reſoluit Roland. in conſ. 1. n. 157.
cum pluribus ſequen. lib. 2. ad quem addo la
tiſsimum conſilium Burſati 16 per totum, &
quòd ex cauſa noua ſuperueniente liceat re
cedere à voluntate teſtatoris, probat caſus
notabilis in l. ſi plures, §. quamuis, ff. de admi
niſtrat. tutor. quem nullus citat.

Nec prætermittenda eſt ſilentio pulchra
doctrina Baldi in conſ. 53. item prouiderũt,
libro 2. vbi vult, quòd prouiſiones genera-
les † ſtatutorum recipiunt tacitas exceptio 98
nes propter caſus emergentes, in quibus o-
portet ſpecialiter prouideri: vnde ſuadente
cauſa ſpeciali ceſſat prouiſio generalis, quæ
doctrina confirmatur etiam ex pluribus tra
ditis per Ægidium Boſsium in pract. crimi
nal. titulo de carcerato fideiuſſ. numero 41.
cum ſequentib. pagina 24. & per dictum Iu
lij Ferreti in tractatu de gabellis. numero
516. vbi tradit; quòd immunes per priuile-
gium, legem vel ſtatutum, per nouam pro-
uiſionem poſſunt † compelli ad onera per 99
legem, quod ſemel, ff. de decret. abord. fa-
ciend. & l. ſi pecuniam, ff. ſi certum peta-
tur, melius faciunt ſupra tradita: & iudex
ex noua cauſa poteſt ſe intromittere in
cauſa alteri delegata; vt puta ad tollenda
ſcandala, ſecundùm Abbatem in cap. ſtudui-
ſti de officio delegati, Mandell. de Albano
in conſ. 78. in princip. libro primo, Lancel
lot. in tractatu de attentatis, 2. parte, capite
10. de attentatis appellatione pendenti, nu
mero 38. pagina 170. Et fœmina ſemel à
maioratu † excluſa, ex noua cauſa admitti 100
poteſt ad ſucceſsionem, vt tradunt Tibe-
rius Decianus in conſilio 4. numero 32. li-
bro primo, Menochius in conſilio 359. nu-
mero 10. libro quarto. Et ſi Rex tempore
belli & neceſsitatis accepit aliquid vaſſalli,
bello ceſſante, & ex noua cauſa tenetur illi
† reſtituere, vt in Rege noſtro Catholico in 101
caſtro Valentiæ exemplificat ex pluribus
Roland. in conſ. 91. n. 49. libr. 2.

Ex quibus omnibus inferri poteſt, quòd
ſi aliquis renunciet maioratum in fauorem
fratris, vel alterius, & poſt renunciationem
factam alienauit bona maioratus contra præ
ceptum teſtatoris, vel aliquid aliud fecit, †
102 aut commiſit, per quod maioratum amiſit,
ille qui renunciauit, petere poteſt (renuncia
tione

Digitized by Google

tione non obſtante) maioratum,quod proba
tur ex eleganti doctrina Oldraldi in conſil.
294.vbi vult,quòd renunciatio facta per fi-
lium de bonis patris non præiudicat ei, quo
minus petere poſsit bona quæ pater amiſit
in pœnam,quòd ſecundas cõtraxit nuptias,
quia talis renunciatio etiam iurata habet
tacitã conditionem, ſi is cui iuretur, culpã
non amittat,quod latè confirmat Decius cõ
ſilio 230. numero ſecundo, Guid.Papæ de
cifion. 228. licèt non referat Oldraldum,
ſed Bart. in authent. hoc amplius, C. de fi-
deicommiſſ. & in l.qui Romæ,§.duo fratres,
ff.de verborum obligation. & tradit Epiſco
pus Couarr. in cap. quamuis pactum de pa
ctis in 6. 3.relection.§.3.numero primo, fo
lio 118. & tetigi ſupra,& pro Oldraldo fa-
cit quod notabiliter ſcribit Sforcia in tracta
tu de in integrum reſtit.par.2.quæſt.59.ar
ticulo 4.num.24.pag.720.vbi tradit, quòd
103 ſi fœmina renunciauit † hæreditatem in fa
uorem fratrum agnatorum,ſi fratres morian
tur ſine filijs,poteſt reſtitui aduerſus dona
tionem & renunciationẽ, quaſi ceſſante fa-
uore agnationis, ob quam facta fuit renun-
ciatio:pro qua ſententia faciunt quæ ſcribo
in 3.par.q.18. à num. 20. & promiſsio cen-
ſus facta pro refactione caſtri ſpirat diru-
to caſtro,ſecundùm Roma.in conſ.417. per
totum, Petrum Surdum in tractatu de ali-
mentis titulo 5.quæſt.6.num.23.folio 185.
& Romanum citat Tiraquel. in tractatu de
ceſſante cauſa,in regul.par.1.n.217.fol.84.

Tandem pro maiori declaratione prædi-
104 ctorum, & intellectu textus † in d. l. quod
Seruius, ff.de condit. ob cauſ. à quo omnia
ſuperiora prodita ſunt; legatur Curcius Iu-
nior in conſilio 275.num.76.libro ſecũdo,
qui loquitur in caſu ſingulari in quodam cõ
tractu, & promiſsione facta per Reges no-
ſtros Catholicos, quod conſilium cito in a-
lijs locis. Et qualiter renunciationis cauſa
ceſſante renunciatio ceſſet,ex plutibus tra-
dit Petrus Surdus deciſion. 163. numero
12. Et aſſenſus Regius ſuper feudi aliena-
105 tione † intelligitur rebus ſic ſtantibus, ſe-
cundùm Paridem de Puteo de feudo redin-
tegrando, capit.275.pagina 147. numer.4.
Matth. de Afflictis in titulo qui ſucceſſo-
re. in princip.numero 32.Burſatum in con
106 ſil.171,num.12.libro 2. Et quando † ex ob
ſeruantia mandati Principis ſequitur nouũ
ſcandalum,non tenetur quis obedire, ſecun
dùm Cardinal.Imol.& alios in cap.ſi quan-
do de reſcriptis Roman.in l.ſi verò,§.de iu-
re,fallent.7.ff.ſoluto matrimon. Socin. Iu-
nior in l. hæredes mei,§.cum ita, ff.ad Tre
bellian.numero 36.folio 223. & conſenſus
præſtitus ad alienationem non præiudicat,
ſi noua cauſa ſuperueniat,ſecundùm ſingu

lare conſilium Baldi 346. quod de conſen-
ſu fratris,libro 2.Deci. in conſil.263. verſ.
Similiter: † & reſtitutio ſemel denegata ex 107
noua cauſa concedi poteſt,l.penult. & l. fi-
nal.C. ſi ſæpius in integrum reſtitut. tradit
Ant.Gam. deciſ.110. nu.7.faciunt ſcripta
per Vincent.Carroc.in tractatu de locato,
in par. de gradu accidentium,q.2.numer.4.
cum ſequen.fol.189.Et quòd ſi ſit res muta
ta,non teneatur quis promiſsionem † imple 108
re, reſoluunt duo Ieſuitæ, ſcilicet Molina
de iuſtit.& iure tom.2.tractatu 2. diſputa-
tione 272. Thomas Sanchez in tractatu de
matrimonio libro 1.diſputatione 5.numero
23.pagina 24. & faciunt ſcripta per An-
drea ab Exea in cap.1.de conſtitutionibus,
numero 561. pagina 131. Tandem Petrus
de Peralta in rubr. ff. de hæredib. inſtitu.
numero 146.dicit, quòd licentiæ Regales
datæ † ad alienandum bona maioratus ea ra- 109
tione ſuſtinentur,quia ſubrogantur aliæ res
in locum alienatarum æquiualentium,reſer
uata voluntate illius qui conſtituit maiora-
tum circa ſubſtitutionem fideicommiſſariã
perſonarum gradatim & ſucceſsiuè ad ea-
rum ſucceſsionem per eundem vocatarum,
quia ex hoc non alteratur ſubſtantia volun
tatis diſponentis inter viuos, vel in vltima
voluntate de diſpoſitione rei vinculatæ, &
hoc ante Peraltam voluerunt Baldus in au
thent.res quæ,numero 23.C.commun.de-
legat. Platea in l.vnica, C.non licere habi-
tato, libro vndecimo; Paulus Caſtrenſis in
conſilio 269.numero tertio,libro ptimo,So
cinus Iunior conſilio 28. numero quinto,
libro ſecundo, & voluit etiam Gregorius
Lopez in l.10.titulo 26.part.4. gloſſa mag
na, columna quarta,verſic. An res prohibi-
ta alienari poſsit,& dicit idem Peralta in l.
3. 5. qui fideicommiſſum,numero 149.pa-
gina 261.ff.eodem titulo,quod ad alienan-
dum bona maioratus non eſt neceſſaria li-
centia Principis, quando † talis alienatio eſt 110
pro euictione, & cõſeruatione alienatarum
rerum maioratus, quando ob licentiam im-
petrandam periculum verteretur in moras
quia tunc licentia iudicis ſufficeret, refert
ad hanc concluſionem, l. mulier, §. ſed e-
nim,ff.ad Trebellianum,Roman.& Aretin.
column. vltim. in l. prohærede in princip.
ff.de acquirend. hæredit. cui adde textum
cum his quæ ibi late notat Iaſo in l. de pu-
pillo,§. ſi quis riuos,ff.de noui operis nun-
ciation.& facit textus in l.vnum, §.quod ſi
in ſpecie dotis,ff.de pactis, & quod ad il-
lum notat Ioan.Lop.in repetitione capit.
per veſtras de donat. inter virum & vxo-
rem,column.15.in verbo,mouentur prin-
cipaliter,& pro ornatu & intellectu textus
in dict.§.ſi quis riuos,& ad confirmatione
doctri-

Digitized by Google

doctrinæ Peraltæ vide plura quæ refert
Gloſſa Pariſienſ.in conſuetudin. Pariſienſ.
par.1. §.6. gloſſa 6.numero quinto cum a-
lijs,folio 90. pro qua videtur facere textus
in indiuiduo in dict.l. legatum, iuncta gloſ.
1. & hoc latè tradit Molina libro quarto,ca
pite quarto, numero primo cum alijs, vbi
plura de ſubrogatione ad iſtam materiam
ſpectantia tractat, & ibi tradit, an emptor
debeat eſſe ſolicitus,vt ſubrogetur.

Ex quibus omnibus reſolutiuè concludi-
111 tur, quòd † exiſtentibus legitimis cauſis,
poſſunt licitè concedi Regales licentiæ ad
alienandum bona maioratus, & ea permu-
tandum cum alijs,quod tenendum eſt, quid
quid concludat Burg. de Paz in procemio
legum Tauri numero 532.folio 51.vbi qui-
buſdam leuibus rationibus motus opinatur,
non poſſe bona maioratus alienari cum fa-
cultate Regia, etiam ſtante vtilitate: quod
durum videtur, & contra omnia ſuperius
tradita,& contra aliqua ſcripta ad propoſi-
tum per Pinellum in l.1.par.3. numero 62.
verſicul.Infertur decimoſexto, C. de bo-
nis matern. quibus addo quod ſcribit Sar-
miento libro 1.ſelectarum interpretation.
cap.11.numero 9.folio 33. vbi ponit regu-
lam, quòd ſi quis diſponat in publicam vel
piam cauſam, Princeps tamen cùm rerum
publicarum & piarum ſit ſibi commiſſa cau
ſa, & ſibi commiſſæ ſint curæ cauſarum pu-
blicarum,poteſt in melius commutare, per
regulam dictæ legis legatum, & dicta Cle-
mentin.quia contingit,& refert per ipſum
notata in capite 8. eodem libro primo.Imò
112 iudex † ex iuſta cauſa poteſt recedere à
voluntate teſtatoris,vt volunt Iaſo in l. ſi
res obligata, notabili 1.ff.de legat.1. Natta
conſilio 425. & alij, quos citat Zanchus in
l. hæredes mei, §.cum ita, part. 3. numero
64.pagina 53. Et hęc eſt regula generalis,
aut limitatio,quia cauſæ poſſunt eſſe mul-
tæ, ex quibus aliquas poſtea exponam.
Quarum iuſtitiam cum magna deliberatio-
113 ne contemplari & † inquirere debent hi,
qui ſunt in Supremo Regis Conſilio, & in
Regali illius Camera,ne paſſim eæ licentiæ
concedantur,quia variæ in hoc quotidie ex
cogitantur cautelæ, & mille fraudes con-
fingunt,qui iſtas impetrant licentias, quod
arbitrio & diſcretione dominorum de Con
ſilio relinquendum eſt,l.1. ff. de iure deli-
berandi, pro quibus eſt magna præſumptio,
quod non aliter iudicabunt quàm ipſemet
Princeps iudicaret, vt aliàs inquit notan-
da l.1. in verſicul. Credidit, ff. de officio
præfecti prætor. cum concordantibus, vt
per Rolandum in conſilio 38. numero 19.
libro ſecundo, & cùm ad tàm inſignem lo-
cum Deus illos euexerit,pro illis eſt præ-

ſumendum in hoc & in alijs: ad quod facit
l.5.titul.9.part.2. & eæ iuſtæ cauſæ con-
ſtare poſſunt ex traditis in l. filius fami. §.
Diui,ff.de legat. 1. & in authen. res quæ,
C. communia delegat. quæ cauſæ ſunt ad
bona maioratus applicandæ, quia fortiori
vinculo ſunt adſtricta quàm bona reſtitutio
ni ſubiecta. Et quòd ex cauſa poſsit Prin
ceps derogare † defunctorum voluntati- 114
bus in conſtitutione maioratuum, conclu-
dit Pinellus in l.2.part.1.numero 19. C. de
reſcindend. vendition. Simancas libro de in-
ſtitution. Catholic. capite nono, numero
269. folio 47. vbi hoc extendit etiam in
maioratibus abſque facultate Regia: de quo
tamen vide quæ ſcribo in principio ſecun-
dæ partis, numero 378. & cautè legenda
ſunt quæ ſcribit idem Simancas in dicto lo
co,quia animoſè loquitur, & ſine iuſta au-
thoritate, & quòd miſſæ debeant celebrari
in Eccleſia,quam teſtator iuſsit,reſoluit Na
uarr.conſ.14.titulo de teſtamentis,numero
10.pag.211.

Vnum tamen circa hæc omnia ſeſe offert
dubium,pone,quòd Princeps habita infor-
matione, & relatione vtilitatis concedit fa-
cultatem ad † alienandum bona maioratus, 115
facta ſubrogatione cum alijs bonis,quæ ex
preſſè Princeps in conceſsione expreſsit,
& declarauit, quæro an valeat permutatio
facta cum alijs bonis? quæ licèt non ſint
eadem met cum his quæ in facultate conti-
nentur, ſubrogatio tamen facta fuit in alijs
bonis,quæ ſunt vtiliora maioratui, an talis
ſubrogatio valeat? In quo dubio paucis a-
gendo, licèt aliquæ coloratæ rationes ad-
duci poſſent ad probandam talem ſubroga
tionem validam eſſe, cùm ſi conſideretur
principium & cauſa conceſsionis licentiæ,
quæ ex eo data fuit, quòd vtilitas maiora-
tui reſultauit,exiſtente alia maiori vtilita-
te, non eſt inconueniens quòd licentia ad
illud extendatur, cùm ſi de hoc Princeps
interrogatus fuiſſet, faciliùs licentiam con-
ceſsiſſet,& in mandatis magis attenditur fi-
nalis cauſa formæ † ipſius mandati quàm ip 116
ſum mandatum,vt ex l.vltima,§.vltimo,&
ex alijs ſupra probaui:& hoc confirmatur
ex doctrina Baldi in rubrica,C de procu-
rator. & ex notatis per Iaſonem in conſilio
222. Magnus Baro in verſicul.Non obſtat,
libro ſecundo, quæ & alia ſimilia adduci
poſſunt: contrarium tamen eſt tenendum,
quia forma & ordo datus in Regia faculta-
te † ad vnguem eſt ſeruandus,ex textu in 117
l. vltima, C.de prædijs curialium, libro vn-
decimo,vbi probatur,quòd à forma decre
ti non eſt recedendum, & facit textus in
l. ſi pupillorum,§.ſi prætor,ff.de rebus du
bijs, & gloſſa in l.non debet, ff. de regulis
iuris,

ſuris, per quæ iura tenuit Gregorius Lop.
in dict.l.6. titulo 11. part. 6. in gloſſa, in
verbo, *No valdra*, folio 84. column. 1. in ver-
118 ſic. Et ſi data fuit licentia, † quòd ſi fuit con
ceſſa facultas ad vendendum bona maiora-
tos, non poſſunt virtute talis facultatis obli-
gari, quamuis obligatio ſit minus quàm ven-
ditio, quia forma decreti eſt cuſtodienda,
quod confirmant Alciatos libro tertio de
verborum ſignificatione, pagina 58. verſic.
Quandoque tamen, vbi in præcedentibus
verbis ponit quæſtionem ſingularem in iſta
materia, quòd Papa conceſsit præpoſito cui
dam, vt ex Eccleſiæ bonis immobilibus alie
naret vſque ad quingentos aureos, poteſt
alienare cenſus & iura virtute talis licentię,
& cùm Princeps examinaoerit vtilitatem,
virtute cuius conceſsio facta fuit priuatis,
& illius cui fuit conceſſa licentia, non eſt
examinare aliam vtilitatem, nec diſponere
vltra, vel pręter illud quod in facultate con
tinetur, & pro hoe eſt etiam bonus textos
ſn cap. cui non de ſacerdotali, §. ſimiliter, &
§. vltim. de præbend. in 6. de qoo actū fuit
ſn 1. par. q. 4.

Et forma non ſeruata in minimo actus
119 corruit † ſecundùm Baldum & Imolam in
l. 1. ff. de liberis & poſthumis, nec poteſt
per æquipollens adimpleri, ſecundùm gloſ-
ſam in Clementina 1. in gloſſ. tertio de vi-
ta & honeſtate clericorum, Bart. in l. non
ſunt liberi, ff. de ſtatu hominum cum concor
dantibus, vt per Alexandrum in dict. l. 1.
Felin. in cap. cum dilecta de reſcriptis, Hip-
polytus conſ. 27. imò nec vberiori, neqoe
pinguiori modo forma adimpleri poteſt, d.
cap. cui non de ſacerdotali, l. ſi quis pro eo,
ff. mandati, quæ latius comprobatur ex ſcri-
ptis per Tiraquellum libro primo de retra-
ctu, §. 1. gloſſ. 21. numero decimo & ſequen
tib. pagina 381. & §. 36. gloſſ. 2. numero
58. cum duobus ſequent. pagina 747. & li-
bro ſecundo de retractu, §. 4. gloſſ. 2. nome-
ro 31. cum ſequent. pagina 926. in quibus
locis plura ad hanc rem noſtram conuenien
tia ſcribit: & hoc confirmatur ex reſolutio
ne Guillelmi de Monteferra. in ſecunda par
te ſui commenti ad pragmaticam ſanctio-
nem, additio. quam in quinque partes diui-
ſit, vbi tradit, quòd licèt authoritas ſuperio
120 ris, maximè Romani Pontificis, purget †
omne vitium, dolum, fraudiſque ſoſpicio-
nem, l. furti, §. qui iuſſu, ff. de his qui notan-
tur infamia, l. 1. ff. de prædijs decurionum,
lib. 10. c. 1. de tranſactionibus, l. omniom, C.
de teſtam. Hoc non procedit in his, in qui-
bus eſt data forma, quia non ſufficit † ſerua-
121 re eam per æquipollens, confirmat Nicol.
Boer. deciſ. 2. n. 22. quæ reputo ad plura ſin
gularia. Ad hæc facit, quòd vbi forma data
in alienatione rerum Eccleſiæ non eſt ſerua
ta, alienatio non valet. c. 1. de reb. Eccleſ. nō
alienand. lib. 6. Clemen. 1. vbi Cardin. q. 10.
eod. tit. tradunt Alex. conſ. 4. n. 5. & 6. lib. 3
Pariſ. in conſ. 18. n. 2. lib. 5. Et vbi eſt data li
centia † ad alienandum, eius forma & qoali- 122
tas ad vnguem eſt ſeruanda, l. 1. §. hæc ver-
ba, ff. ne vis fiat ei, l. cum vero, §. ſubuectum,
ff. de fideicommiſ. liber. per quæ iura hoc no
tant Bart. in l. 1. col. 1. verſ. Item nota, C. de
prædijs decur. & in l. quicomque, §. fin. ff.
de publican. & in l. 2. n. 10. C. de fide inſtru
men. Alex. conſ. 42. n. 18. & conſ. 119. n. 5.
lib. 1. Reboff. in tract. de nominat. q. 10. nu.
45. pag. 166. & q. 9. n. 33. pag. 153. & q. 14.
num. 6. pag. 191. & quæſt. vltim. nu. 20. pag.
267. Cephal. conſ. 421. & 43. cum ſequen-
tib. lib. vbi ex hoc concludit, quòd matrimo
nium contractum non præcedentibus ban-
nis & denunciationibus, eſt nullum, iuxta
Concil. Tridentin. licèt contrarium in hoc
teneat Matienç. in rubrica titul. 1. libro 5.
Recopilation. numero 34. folio 7. ad qoæ
addo quæ eleganter tradit Nicol. Boerius
deciſion. 1. numero 28. vbi exponit, quòd
in aliquibus actibus † quædam ſunt ad for- 123
mam, quędam ante formam, quædam quæ
ſequūtur formam, quædam pręter formam,
& ſn forma data ad legitimationem plura
notabilia tradit Iaſo in conſilio 202. per to
tum, libro ſecundo, & alij plures, quos citat
deciſ. Pedemont. 165. nomero quarto, vbi
loquitur in licentia data ad alienandum bo-
na feudalia ob cauſam dotis, † vel ob aliam 124
ſimilem cauſam, & ibi plura ſcribit ad pro-
bandum, per qualia verba cenſeatur data
forma: ad hæc facit quod ſcribit Gratus con
ſilio 127. nom. 1. 15. & 16. lib. 1. vbi conclu
dit, licentiam alicui conceſſam ad aliquid fa
ciendum, ſeruatis ſtatutis; † eſſe nullam, pro 125
bato quòd non fuerunt obſeruata, & idem
Sigiſmundus conſilio 17. numero 54. vbi nu
mero 56. tradit, quòd licentia conceſſa † ſub 126
aliqua conditione, cenſetur ſub contraria cō
ditione reuocata, poſt Baldum, Aluarotum,
& Roman. quos citat, & idem Decius in
conſilio 395. numero ſecundo, vbi loquitur
ſn licentia data ad alienandū feudum, † eius 127
forma diligenter debet obſeruari, tradit no-
tanter deciſ. Pedemont. 166. numer. 4. cum
ſequentib. Rolandus conſilio 53. numer. 23.
cum ſequent. libro tertio. Et licentia data
ad alienandum feudum, eſt ſtrictè, & ad lite-
ram intelligenda, ſecundùm Burſatum in cō
ſilio 171. numero 26. libro ſecundo, quod
eleganter explicat Petrus Surd. in tractatu
de alimentis, tit. 9. quæſt. 31. numero 1. cum
ſequen. fol. 389. vbi tradit, an aſſenſus ſuper
dote pręſtitus extendatur † ad alimenta & 128
vſuras, cuius reſolutio eſt neceſſaria ad diffi
nitionem

nitionem quæſtionis quotidie contingẽtis, an licentia Regalis data ad hypothecandum bona maioratus pro reſtitutione dotis extẽdatur pro intereſſe, vel vſuris dotis, & legẽda ſunt quæ ſcribo infra quæſt. 11. à numer. 14. & tradit idem Surdus deciſ. 254. numero 27. & ad quæſtionem quam ſcribit Surdus in dicto tractatu, legenda ſunt quæ ſcribit Ripa in l. priuilegia, ff. de priuileg. credit. numero nono, Fanus in tractatu de pignoribus parte 2. membro 4. numero 46. cum ſequent. Theſaurus deciſ. Pedemont. 45. & 48. numero 1. & deciſ. 183. numer. 4. faciũt ſcripta per Molinam libro 4. de primogen. cap. 5. numero 39. fol 162. & eleganter per Burſatum conſilio 103. per totum, maximè numero 23. cum ſequent. libr. 1. Petrus Surdus deciſ. 88. numero 19. & 211. numero 16. & 149. Frecia de feudis libro ſecundo, quæſtione 2. & per totum, pag. 207. Surdus deciſ. 212. n. 1. cum ſequent. & in forma data ad alienandum res ciuitatis, tradit idem Rolandus in conſ. 90. n. 29. lib. 1.

Et vbi conditionaliter & pro forma ali-
129 quid diſponitur, † non ſufficit præſumptio ex antiquitate; ſed debet ſolemnitas clarè probari, vt per Carolum Ruinum conſilio 68. numero 18. libro primo, Beroium conſil. 19. numero 14. & conſ. 90. numer. 4. lib. 3. Rot. Lucenſ. deciſ. 52. numer. 25. part. 1. Maſcard. in tractatu de probat. libr. 3. concl. 1317. numero 37. fol. 263. Anton. Gabriel libro 1. commun. opin. tit. de præſumption. concl. 1. num 71. quod confirmo per doctrinam Baldi in authen. matri & auiæ, C. quando mulier tut. officio fungi poſsit, vbi vult, quòd vbi conditionaliter aliquid diſponi-
130 tur, † cenſetur datum pro forma, notant Felinus in dict. cap. cum dilecta, numero quinto, verſic. Secundum ſignum de reſcriptis, Tiraquellus dicto §. 4. numero 33. deciſion. Pedemont. 172. numero 8. Et quamuis ceſſet cauſa, propter quam forma fuit data, non ceſſat forma, vt notat Tiraquellus in tract. de ceſſante cauſa limitatio. 37. & de virtute formæ legendi ſunt Decius in conſ. 466. numero 19. Mandoſius regula 27. quæſt. 20. num. 15 fol. 60. & legenda ſunt quæ ſcribo infra hac p. q. 11. & infra q. 20. quod eſt neceſſarium pro facultatibus quæ cõceduntur ad alienandum vel obligandum bona maioratus, vel ad faciendum maioratus, vel ad alias ſimiles res cum aliquibus conditionibus, & doctrina Bart. in l. diem proferre, §. ſtari, ff. de arb. tris, Abb. & Felin. n. 8. in cap. cauſam quæ de re iudic. Alber Brun. in tract. de forma, conclul. 13. Epiſcopus Couar. in cap. alma mater de ſentent. excommunic. in 6. parte 1. §. 9. n. 8. fol. 76. Aluar. Valaſc. in conſ. 52. n 27.

Item eùm etiam licentia ad alienandum bona maioratus ſit contra naturam bonorum maioratus, quæ de ſui natura, & etiam de iure ſunt inalienabilia, ſecundùm diuerſas voluntates facientium maioratus, & talis licentia ſit in præiudicium ſucceſſorum in maioratu, † debet ſtrictè interpretari, ſecun 131
dùm gloſſam in cap. Imperialem in princip. de prohibition. feud. alien. per Federicum, quæ dicit, quòd licentia ad alienandum rem feudalem eſt ſtrictè interpretanda, notant eleganter Hieronym. Gabriel conſ. 83. numero 8. Ludouic. Gozadin. in conſilio 26. in cauſa illuſtriſsimorum, numero 44. Benuenut. in cap. imperialem de prohib. feud. alien. per Federicum pagin. 44. & 63. Sigiſmund. conſ. 7. num. 33. & conſ. 9. num. 18. Oſaſc. deciſ. Pedemont. 165. num. 2. & 3. Ex quo fit, † quòd licentia ad alienanda bo 132
na feudalia, reſtringitur ad vitam alienantis, ſecundùm Alexand. in conſ. 106. num. 3. lib. 4. Carol. Ruin. in conſ. 37. num. 18. lib. 3. qui allegant Speculatorem, Aluarotum & Alexandrum. Oſaſc. deciſ. Pedemont. 164. numero 16. Hinc fit, quòd aſſenſus præſtitus in vno, non extenditur ad aliud, ſecundum Andream de Iſern. in cap. 1. qui feudum dare teneantur, & in alijs locis, quos citat Petrus Surdus deciſ. 189. numero 33. vbi etiam tradit, quod ſpecialiter cõceſſum ita reſtringitur, Burſatus conſilio 171. numero 26. libro 2. & in conſilio 178. numer. 15. eodem libro; & numero 20. quæ regula & doctrina notanda eſt ad plura quæ in hac materia contingere poſſunt, ad quæ addo notabilem doctrinam Andreæ de Iſern. in dict. cap. imperialem, numero 12. folio 97. vbi vult, quòd licentia data † ad vendendũ 133
bona feudalia non extenditur quòd poſſint hypothecari. Item hæc ſententia coadiuuatur, quia permiſsio † vnius alienatio- 134
nis non extenditur ad aliam, vel minorem; ſecundum Albericum & Cumanum in dict. l. ſi pupillorum, §. ſi prætor, & Bart. in l. ſicut, §. ſi permiſerit, ff. quibus modis pignus vel hypothec. ſoluit. & alios, quos refert Arius Pinel. in l. 1. C. de bonis matern. parte 3. numero 52. verſic. Infertur decimoſeptimo, folio 110. vbi refert inter alia ad propoſitum noſtrum doctrinam Matthæi de Afflictis libro tertio conſtitut. Neapolit. rubric. 5. numero 16. dicentis, quòd ſi habens feudum impetret à Rege, vt illud alienare poſsit, & vendat adiecto pacto pignoris; ſeu hypothecæ ipſius feudi, quouſque pretium ſoluatur, venditio valebit, non autem obligatio, quod reputat notabile Pinellus, ad quem addo Pariſium conſ. 31. numero 23. libro quarto, vbi per regulam capit. cum dilecti de reſcriptis, cap. cum olim de offic.

offic.delegati,& alia iura probat,quòd for-
135 ma data ad alienandum † aliquam rem , eſt ſeruanda,quia non ſeruata,alienatio non valet:de quo legenda ſunt quæ ſcribit Decius in conſilio 532. numero ſecundo & tertio, Alexand.in conſ.24.numero 3.libro 4. Iacob.Puteus deciſione 338.numero 9.part. 1.quibus congruit doctrina Molinæ lib.2. de primogen.cap.11.numero 42. vbi vult, quòd licentia conceſſa,vt primogenitura cõ-
136 ſtitui † poſsit in perſona vnius filij ſpecialiter nominati,non extenditur ad perſonã alterius filij,quem citat Petrus Surdus deciſ.315.numero 9. & in diſpenſationibus non habet locum illa regula,cui conceditur maius,conceditur minus,ſecũdum Hoſtien ſem & Anton.in cap.poſtulaſti de reſcriptis,& deciſ.Rotæ in nouis 136.de quo legen-
137 da † ſunt quæ ſcribo part.1.q.4. Sed contra iſta facit doctrina Cureij in tractat.de feudo 4.par.verſic.7. numero 143.vbi probat, quòd habens licentiam vendendi prædium feudale,poteſt pignori dare,quem citat Burſatus in conſ.164.numero 21. libro ſecundo. Et hanc ſententiam,quòd habens facultatem ad vendenda bona maioratus , † non
138 poſsit illa hypothecare , tenet Epiſcopus Sarmiento libro 6.ſelectarum interpretationum,num.7.fol.56.contra Molinam,qui validiſsimis rationibus contrariũ probare conatur libr.4.de primogen. cap.5. num.15. fol.155.cui addenda ſunt ſuperiora, præcipuè Andr. de Iſern.

Sed an teſtator poſsit præcipere , quòd bona maioratus non poſsint alienari , etiam cum cauſa legitima , & Principis facultate
139 impetrata, ambigua eſt † quæſtio,quia licèt voluntas teſtatoris ſeruanda ſit pro lege, vt latè diximus in principio ſecundæ partis huius tractatus , & valeant omnia pacta
140 quæ † quis ponit in traditione rei ſuæ,l.in traditionibus,ff.de pactis,l.paciſci,ff.eodem titulo,cum ſimilibus. Et quilibet ſucceſſor in bonis maioratus accipit rem ſub hac &
141 alijs conditionibus,† quas ſeruare ad vnguẽ tenetur,poſtquàm maioratum acceptauit,l. legem,C.de pactis,l.quoties, C.de donatio. quæ ſub modo: adhuc tamen dura eſt conditio,& nemo poteſt facere , quin leges in
142 teſtamento locum † haberent, l.nemo poteſt,ff.de legat.1. l.teſtandi cauſa,C.de teſtament.facit bonus textus in cap. ſi quidã 20. quæſt.1. & l.quidam decedens, §.Papinianus,& l.Titium & Mæuium in princip. ff.de adminiſtr. tutor. & quod ex pluribus confirmat Simon de Pretis libro 4.de interpret.defunct. volunt. dubit.4. num.7.cum ſequent.fol.450.vbi hanc quæſtionem tradit,ſcilicet,an quis poſsit apponere condi-
143 tionem,quòd Princeps † non poſsit mutare ſuum teſtamentum , & quod notat Rota in antiquis deciſ.868.Felin.in cap. cum venerabilis, numero 33. de except. Epiſcopus Couarr. quem lector legat in cap.tua,numero 8.folio 150. de teſtamen. l. nec ex prætorio,ff.de regul. iur. l.nec pignus,§. priuatorum,eodem titulo,& faciunt plures leges quas in noſtra materia citat Epiſcopus Simancas in libro diſceptationum cap.24. pagina 42.

Ex quibus rationibus dubitari etiam poteſt, an ſit validum præceptum facientium maioratus , quod ſucceſſores non poſsint à Regibus petere licentias ad alienandum bona maioratus ſub pœna amiſsionis maioratus , † tradit in terminis Burgos de Paz 144
conſ.41.numero 18.quamuis in contrariũ faciat regula dict. legis in traditionibus, ff. de pactis cum concordant. quæ ſcribo in ſecunda parte quæſt.3.à num. 1. & quæ ſcribit Epiſcopus Sarmiento ad iſta legendus libro 1.ſelectarum interpretationum, cap.8. num.22. fol.26. Et quomodò pretium rei, quæ erat maioratus , † conuerti debeat in 145
rem ſubrogatam,conſtat ex doctrina Alberici in l. vltim.§.& ſi præfatam, C. de iure deliberãdi,facit l.huius,ff.qui potior.in pignor.habeantur,l.26.in verſic.*E aun dezimos*, titul. 13. part. 5. vbi Gregorius Lopez in gloſſa, in verbo, *Metidos* , & facit authent. hoc ius porrectum,C.de ſacroſanct. Eccleſ. cap.quod quibuſdam de fideiuſſorib.l.3. titul. 1. par.5.vbi latè Gregorius Lopez: iſtis eſt addendum,quòd ſi forma data per Principem ad alienandum bona maioratus , non eſt ſeruata,eſt idem ac ſi facultas & licentia conceſſa non fuiſſet,ac habet † tacitam conditionem,ſi forma & ordo ſeruetur , vt ex 146
Alexan.conſ.4.num.6.lib.3. Decius in conſil.445.num.22.& conſ.532.nu.12.& alijs pluribus probat deciſ.Pedemont.165. n. 5. vbi num.6.hoc fortius tradit procedere vbicumque licentia fuit acceptata à partibus, ex Neuizan. conſ.87.num.14.Bart.Camaren.in repet.cap.imperialem,fol.36. col.4. quod vltimum in praxi vidi: & pro iſta ſententia faciunt ſcripta per Pariſium in conſ. 31.numero 23.libro 4.quibus addere libet, † quòd res fideicommiſsi ſteriles , niſi eſſent perituræ,vel deteriores futuræ,non debent alienari,vt reſoluit Burſatus in conſil. 147
151.numero 99.libro 2. per legem non ſolum in fine,& l.Diuus,verſic.Sed res, ff. de petitione hæredit. Roland.in tractatu de rebus Eccleſiæ non alienandis,pag.117.num. 151. & pag.241.nu.8.& doctrinam Bart. in l.ſi poſſeſſor,§.quod ſi poſt, ff. de petit.hæredit.

Limita-

Limitatio ſecunda.

An bona maioratus poſsint alienari pro dotibus filiarum.

SVMMARIVM.

Bona maioratus poſſunt ob cauſam dotis alienari cum facultate Regia, nu.16. Quid ſi teſtator probibuit ne talia bona propter dotem alienarentur, n.27. & quid in fideicommiſſo, n.37.

Priuilegia dotis quot ſint, num.2.

Statutum generaliter loquens non procedit in cauſis dotalibus, n.3.

Præſumptio eſt quòd quis voluit fœminis poſteris dotem dare, num.4.

Matrimonia vtilia ſunt Reipublicę, & quare, num.5.

Ob Reipublicæ vtilitatem multa ſunt ſpecialia, num.7.

Refertur opinio dicentium, quòd bona maioratus non poßunt ob dotem alienari, num. 8. & 11. Couarr. diſtinctio, num 9.

Feudum qualiter poſsit pro reſtitutione dotis obligari, num.10.

Lex generaliter loquens cauſas priuilegiatas comprebendit, n.12.

Statutum quod mulier contrahere non poſsit, intelligitur nec ob cauſam dotis, num.13. Quid ſi dos ſit expreßè priuilegiata, num.14.

Vxor an poſsit de bonis communibus donare alicui ad alimenta, vel ad piam cauſam, nu. 15. An maritus, n.16.

Pia cauſa quæ dicatur, num.17.

Dos an ſit cauſa pia, num.18.

Reprobatur Ioann. Lopez dicens, quòd mulier nupta poteſt contrahere, & dare dotē abſque mariti licentia, n.19. Authoris ſententia, nu. 20.21. & 23.

Exempla Regum & maiorum rempublicam ad bonum vel malum ædificāt. num.22.

Reipublicę intereſt, ne quis propria re malè vtatur, num.24.

Intellectus ad authent. res quæ, C. communia de legat. num.25.

Quæ differentia detur inter facultatem ad alienādum bona maioratus, & dotem quam pater vult filiæ dare, & inter obligationem, quam quis facere vult de reſtituenda dote, cùm nubere intendit, nu.26.

Obligari an poſsit quis, quòd intra certū tempus impetrabit facultatem ad alienandū bona maioratus pro dote, num.28.

Vendens rem maioratus, ſi promittit ſe impetraturum ad confirmationem licentiam Regalem, an incidat in pœnam, ſi fecit quidquid potuit, nu. 29. & 30.

Promittens quòd aliquis actum ratificet, an ſit interpellandus, n.31. Quid quando promiſit impetrare diſpenſationem ad faciendum maioratum in filium, num.32. Quid in promittente impetrare diſpenſationem ad derogationem pragmaticæ dotis, n.33. Quid in promittente pœnā ſoluturum, ſi quidam tertius, pro quo promiſit, non contraheret matrimonium, n.34.

Obligatus ad factum an liberetur præſtando intereſſe, num.35.

Bona ſi alienentur per poßeſſorem maioratus ob cauſam dotis, & poſtea ille qui alienauit bona petat, debet de illis maioratui ſatisfacere, 36.

Filius qui legitimam conſumpſit, qualiter poſsit petere reſtitutionē in bonis fideicommiſsi, n.38

Licentia conceſſa ad hypothecandum pro dote bona maioratus, an extendatur ad vſuras non ſolutas, vel intereſſe dotis, num.39.

SEcundò, dicta generalis concluſio, ex quā
probatum fuit, quòd regulariter non li-
cet Principi concedere facultatem ad alie-
nandum bona maioratus, limitatur, niſi † licē 1
tia conceſſa fuerit pro conſtituenda dote fi
liabus, cuius ſententiæ in bonis maioratus
poſt alios plures, qui idem tenent in bonis
reſtitutioni ſubiectis, ſunt Rodericus Sua-
rez in l. quoniam in prioribus, C. de inoffic.
teſtamen. limitat. 2. num. 12. pagin. 142. &
allegatio. 3. num. 8. vbi latè Valdes pag 78.
Ioann. Lop. in rubric. de donat. inter virum
& vxor. §. 16. num. 11. & alij, quos refert
Epiſcop. Couarr. reſolution. lib. 3. cap. 6. n.
10. verſ. 3. vt quibuſdam, & hoc pro expedi
to habet Gregor. Lop. in pluribus gloſsis le
gum partitarum, præcipuè in l. 10. titul. 26.
part. 4. & in alijs pleriſq; locis. Et fundatur
iſta concluſio ex his quę ad hoc propoſitum
ſcribit Roland. in conſ. 81. num. 26. cum ſe-
quent. lib. 20. Cephal. in conſ. 574. num. 16.
lib. 4. Maſcard. in tract. de probat. lib. 3. con
cluſ. 237. num. 53. fol. 175. Menoch. vbi ad
hoc refert Molinam & alios libr. 4. de præ-
ſumption. præſumpt. 189. nu. 185. fol. 341.
Burg. de Paz conſ. 90. num. 5. Ioſeph. Lu-
douic. deciſ. 71. num. 21. Natta conſ. 90. nu.
2. & latè materiam tractat idem Menoch. in
conſ. 318. num. 35. libr. 4. vbi ſcribit vnum
quotidianum, quòd mulier non compellitur
agere contra fideiuſſores ad reſtitutionem
dotis in iſto caſu, ſed poteſt petere & agere
contra ipſa bona fideicommiſsi, deficienti-
bus alijs bonis liberis, ex Rolando in conſi-
lio 20. numero tertio, libro quarto, & alijs
quæ citat ibi, & in conſilio 33. numero 38.
latè Antonius Peregrinus in tractatu de fi-
deicommiſsis, articulo 42. numero primo
cum pluribus ſequentib. fol. 377. & latiſsi-
mè Pinellus in l. 1. C. de bonis maternis, par
te 3. numero 102. fol. 136. column. 3. Anto
nius Petra in tractatu de fideicommiſsis
quæſtione

quæſtione 14. numero 363. cum ſequenti-
bus,pagina 144. & Doctores prædicti ali-
qua fundamenta pro hac opinione addu-
cunt, quæ apud illos lector videre poterit,
& ſanè dotis priuilegia multa ſunt, prout di
ligenter tractauerunt Baldus, Nouell &
Campet. qui de hoc integros fecerunt tra-
ctatus, in quo etiam Baldus laborauit in d.
l. 1. C. de priuileg. dot. Neguſantius in
tractatu de pignoribus in varijs locis, præ-
cipuè parte 8.membro quarto,Iaſo in §.fue
rat, inſtit.de actionibus. Et tandem priui-
2 legia dotis tot † ſunt,quot dixit gloſſa in l.
1. ff. ſoluto matrimonio,quòd illa enumera
re eſt potiùs laborioſum opus quâm ſubti-
le: vnde auſus fuit dicere Salicetus in l. vl-
tima,in verſic.Ex quo nota bonum argumē
tum,numero tertio, C. de dotis promiſsio-
3 ne, quòd lex vel ſtatutum † generaliter lo
quens non habet locum in cauſa dotis, cu-
ius doctrinam plerique defendunt, præci-
puè Iaſo in l. 1. numero nono,ff.ſoluto ma
trimonio,& lege ſi conſtante,numero 9. ff.
eodem titulo,& in l.quod dicitur, numero
183.folio 199. ff.de verborum obligation.
Barthol.Socinus in conſilio 76. numero 8.
libro quarto,& Salicetus ſequuntur plures,
quos refert Tiraquellus libro primo de re-
tractu,§.1.gloſſ.14.numero 91.pagin.324.
cui addo Antonium de Fano in tractatu de
pignoribus par.8.membr.5. numero 26. &
Alciat. libro 5. de verborum ſignification.
col.25. Burſatus in conſ. 110.numero 1.li-
bro primo, tradit Socin.Iunior in conſilio
52.numero 51.libro 2. Et præſumptio eſt,
4 quòd quis voluit fœminis † poſteris dotem
dare, vt ex l.mùlier,§.cum proponeretur,
ff.ad Trebellianum, tradit Menochius li-
bro ſecundo de arbitrarijs caſu 460. nume-
ro 11.pagina 741.columm.2. & reipublicæ
expedit,quòd mulieres nòn ſint indotatæ,
l.1. ff.ſoluto matrimonio, propter libero-
rum procreationem,vt latiùs in dict.l.caue-
tur. Vnde inquit textus in l.vltima, §.fauo
5 rabilem, ff.de bonis damnatorum,melius †
eſſe ampliare imperium hominum adiectio
ne, quàm pecuniarum copijs, de cuius le-
gis commentatione agit latè Epiſcopus
Couarr. in epitome de ſponſalibus, parte
2.cap.8. in principio,quo in loco refert va
ria priuilegia illorum, qui liberorum pro-
creationi ſtudent,& rempublicam augent,
& quid iure Cæſareo & Regio in hoc ſta-
tutum ſit, inibi lector videre poterit,cui ad
do quæ notant Felinus in cap. cum contin
gat de ſententia excomunicationis, Decius
in l. inuito,ff.de regul.iuris, & in cap. cau
ſam matrimonij de probat. Tiraquellus li-
bro primo de retractu in præfatione nu.59.
& conducit textus in authent. de nuptijs
in principio,quæ probat,quòd nuptiæ præ
ſtant immortalitatem,& eſt alius caſus in l.
2. ff.de iure dotium,& in l. intereſt de pri-
uilegijs creditorum, & plura notanda ſcri-
bit Caſſan.in conſuetudin.Burgund. rubr.
4. pagin.496. cum ſequent. Nicol.Boerius
deciſione 130. numer. 51. vnde Epiſcopus
Couarr.in cap.quamuis pactum de pactis in
6.folio 71.column.3.exiſtimat reipublicæ
eſſe neceſſarium, vt conderetur lex ad hoc
quod mulieres nullatenus dotes cum vllo
iuramento obligare poſsint, & addo Epiſ-
cop. Couarr.in dicto cap.iunge ſcripta per
Arium Pinellum in ſecunda parte rubricæ,
C.de bonis maternis,numero 15. folio 17.
Cùm igitur in donatione & conſeruatione
dotium verſetur fauor publicus,reſtringen
da † videtur diſpoſitio teſtatorum prohi- 6
bētium,ne bona maioratus alienari poſsint,
quando id exegerit dotis neceſsitas,& mul
ta in iure ſunt introducta † contra regulas 7
iuris pro communi vtilitate, l. ita vulnera-
tus,§.multa,ff. ad l.Aquiliam,& in hac ip-
ſa prohibitione alienationis bonorum, quæ
ſunt reſtitutioni ſubiecta, inquit textus in
authent.res quæ,C.communia de legat.ibi:
Ea enim quæ communiter omnibus proſunt, ijs,
quæ ſpecialiter quibuſdam vtilia ſunt, præpo-
nimus: & eſt lex 8.titul.28. part. 3. ibi: *Ca*
no ſeria coſa guiſada que el pro de todos los ho
mes comunalmente ſe eſtornaſſe por la pro de al
gunos. Et ad hoc alia plura faciunt quæ ob
euitandam prolixitatem omitto, & hæc o-
pinio Suarez & aliorum tantam authorita-
tem hodiernis temporibus habet,quod ni-
hil eſt magis ordinarium quàm conceſsio
harum facultatum ad obligandum,vel alie-
nandum pro dote bona maioratus. Quà ra-
tione difficile videtur contra hoc arguere,
& perſuadere cōcedentibus has facultates,
vt illas non concedant,argum.l.minime, ff.
de leg.cum concordant.

Nihilominus tamen ſciendum eſt quod
Greg.Lopez in l.6.tit.11.in gloſſ. in verb.
† *No valdra*,fol.83.column.2.in verſ.Quan 8
do vero,par.6.inclinat in ſententiam, quòd
talis alienatio fieri non poteſt virtute Regiæ
facultatis etiam pro dote filiarum, & tandē
victus de conſuetudine, quæ in hoc adeſt,
concludit,& dat conſilium dominis de Cō-
ſilio Regis ad hoc deputatis, vt raró & cum
magna cauſa has licentias ad alienandū bo-
na maioratus concedant per rationes, quas
ipſe adduxit: & quòd Princeps non poſsit
concedere licentias ad alienandum bona ma
ioratus ob conſtitutiones dotium, probat la
tè Burg.de Paz in d.conſ.9.n.28.cum alijs,
quod cum in maioratu fuit facta prohibitio
expreſſa,quòd bona maioratus non poſsint
alienari pro dotibus mulierū,tenent plures
ſcribent

ſcribentes, quos vltra Molinam lib. 4. de primogenijs, cap. 6. num. 11. refert Petrus Surdus deciſione 62. num. 10. vbi inter alios citat Anton. de Padilla, Couarr. & punctum latiſsime tractat loquens in primogenitura qui ad iſta omnino legi debet, Epiſcopus au-
9 tem † Couarru. in hac diſtinguit in dict. cap. 6. num. 10. in verſiculo quarto non tantum dicens, quod ſi prohibitio facta per teſtatorem fuit in tertio & quinto, non poſſunt bona alienari, nec pro dote etiam cum Regia facultate: ſi vero maioratus fuit factus cum Regia facultate, Princeps derogare poteſt in hoc per ipſum prius conceſſa, quæ diſtinctio periculoſa videtur, quia vt probaui in principio huius primæ quæſtionis, fere eiuſdem effectus eſt, quod maioratus ſit fundatus cum Regia authoritate, quam ſi fuerit priuata authoritate, ad hoc, vt licita ſit derogatio iuris fideicommiſsi, vt cumque autem ſit, admonet Epiſcopus Couarr. quod hæc principum reſcripta ſunt reſtringēda, ne paſsim
10 defunctorum voluntates mutentur, & quando, † & in quibus cauſis feudum poſsit obligari pro reſtitutione dotis, tradit recte Matthæus de Afflict. in cap. ſi quis de manſo, nu. 44. fol. 28. de cōtrouet. inueſtituræ, & quod feuda nō veniant in reſtitutione dotis iuxta dictam authenticam res quæ, tradunt Iaſon d. conſi. 89. col. 4. lib. 1. Guidon. Papæ conſi. 214. quos citat Tiraquell. in tracta. le mors, p. 4. declaratione 5 num. 15. pag. 268. qui ex pluribus confirmat, ſed Ant. Gomez in l. 40. Tauri, num. 87. magno animo tenet, quod
11 bona † maioratus non poſſunt, nec pro dote alienari, & id ſequitur notanter Arius Pinel. in l. 1. C. de bonis maternis, in 3. p. nu. 102. fol. 158. quamuis ij duo poſteriores loquantur, quando defuit Regia facultas ad alienādum bona maioratus, & pro horum opinione facit, quia etiam in cauſis dotalibus ius omnibus commune ſeruari debet in his in quibus non habet ſpeciale priuilegiū, quia leges ge-
12 neraliter † loquentes comprehēdunt cauſas, & perſonas priuilegiatas, quæ in illa ſpecie, de qua agitur, non habent priuilegium, l. in fraudem, §. vlti. vbi Bald. ff. de teſtam. milit. quam legem ad hoc notat Decius in l. pactū, quod dotali, nu. 7. C. de collat. & in cap. qua fronte, num. 2. de appellationib. & in authentica qui rem. nu. 12. C. de Sacroſanctis Eccleſijs, & in l. 1. nu. 6. C. de edendo, & in conſi. 48. & conſi. 61. & conſi. 120. & ſpecialiter in cauſa dotali in conſ. 301. in cauſa quæ Ferrariæ agitatur, vbi ex hoc dicit, quod ſtatum Ferrariæ, per quod cautum eſt, quod nulla mulier poſsit contrahere, nec quaſi contra-
13 here in plena forma, † habet etiam locum in cauſa dotali, ita quod mulier nec dotare poteſt, vbi reprobat ſententiam Saliceti in d. l. vltima, C. de dotis promiſsione, faciunt tradita per Petrum Barboſam in l. 1. ff. ſolut. matrimon. part. 6. num. 42. pag. 208. & doctrina Abb. in conſilio 63. videtur primo, libro 1 vbi vult, quod quando per ſtatuta prohibentur certæ perſonæ teſtari in fauorem certarum perſonarum, non poſſunt aliter teſtari etiam in fauorē piæ cauſæ, notant Crotus in l. filius familias, § diui, num. 90. ff. de legat. 1. Simon de Pretis de interpretanda defunctorum voluntate, lib. 2. interpretatione 1. dubitatione 1. ſolutione 4. nu. 197. fol 90. Et Salicet. etiam reprobat idem Decius in conſilio 5. & in cap. ſedes, nume. 7. in verſiculo ſucceſsiue, Abb. fol. 72. colu. 4. in fine de reſcriptis, & in l. quo tutela, §. 1. ff. de regulis iuris, & alij, quos refert Tiraquell. lib. 1. de retract. §. 1. gloſ. 14. num. 96. & in alia ſpecie etiam contra Salicet. tenet Ripa in l. 1. num. 14. ff. ſolut. matrim. & Gozadino conſi. 97. num. 7. Et hanc etiam ſententiam contra Salicet. fundat idem Tiraquell. in tractatu de præſcript. part. 1. gloſ. 11. pag. 109. cum ſequentibus, cui etiam vltra prædictos addo gloſ. Pariſien. in 2. part. conſuetud. Pariſien. §. 56 fol. 129. nu. 36. qui concludunt, quod dictum Salicet. non eſt verum, niſi in
materia, in qua dos eſſet † expreſſe priuile- 14
giata, pro quibus eſt bonus tex. in l. dotalem, ff. de fundo dotali, ibi: *Dotalem fundum ſi legauerit miles, non erit rectum legatum propter legem Iuliam*, quod etiam tractat Quintilianus Mandoſius in regula 12. reſeruationis, quæſt. 3. num. 1. cum ſequen. fol. 61. licet plures ſequuntur Salicetum, & eius opinionem communem vocent, docet Burſatus in conſilio 120. num. 1. & punctum ex profeſſo diſputat Baeça de non meliorandis filiabus, cap. 11. num. 49. cum ſequentib. fol. 81. & opinionem Salice. communem dicunt Villalobos commun. opinion. verbo, generalia 7. Centuria 1. opinio 272. verbo ſtatutum, Anto. Gabriel in ſuis communibus opinionibus, tit. de legibus, concluſio. 1. nu. 10. & 21. Burſat. in conſi. 56. nu 1. & in conſi. 32. nu. 11. & punctū etiam notanter tractat Menoch. in tract. præſumptio. lib. 3. præſumpt. 6. nu. 17. cum ſeq. pag. 251. Ciſuent. in l. 55. Tauri, quæſt. 20. Matienç. in l. 2. tit. 3. lib. 5. Recopilat. gloſ. 1. num. 10. ſol. 53. & in l. 4. gloſ. 3. fol. 56. Lara de Cordub. in l. ſi quis à liberis, §. ſi quis ex his, num. 256. fol. 145. &
quod vxor poſsit de bonis † cōmunibus do- 15
nare alicui ad alimēta, vel ad aliam piam cauſam reſoluit Matienço in l. 5. titul. 9. libr. 5. Recop. gloſſ. 6. numer. 8. ſol. 266. qui allegat Decium in dict. conſi. 301. num 4. Iaſ. in authent. ingreſsi nu. 6. C. de Sacroſanct. Eccleſijs, Didac. Perez ad Seguram in l. 3. §. fin. n. 75. ff. de liber. & poſth. faciunt ſcripta per

Nauarr.in manuali,cap.26.nu.39.& in cap.
non dicatis 12.quæſtio.2.num.37.vbi reſol
16 uit, quod maritus † in piam cauſam poteſt
donare bona acquiſita conſtante matrimo-
nio,& tradit late Petrus Barboſa in dict.l.1.
ff.ſolut.matrimon.num.41.& 42.pag.207.
& tradit Valdes in additionibus Suarez in
l.13.fori,num.3.pagin.40.qui plures citat.
17 Quæ autem † dicatur cauſa pia vltra alios ele
ganter explicat Zanchus in l. hæredes mei,
§.cum ita,part.8.num.266. pagin.265.ff.ad
Trebellian.quam doctrinam cito ſupra part.
2.quæſt.3.& viginti quatuor ſpecialia intro
ducta contra regulas iuris cumulat Felinus
in rubrica de ſponſalibus,num.4.cum ſeqq.
& omnes remiſsiones vincit Tiraquellus tra
18 ctat. de pia cauſa, & quando dos ſit † cauſa
pia,lege Burgos de Paz dict. conſil. 9.num.
9.& iuſta ratione ſcribit Barthol.Socinus in
conſil.291.num.3.lib.2. quod debitum do-
tia dicitur voluntarium, quem citat deciſio
Pedem.168.nu.19.
19 Ex quibus obiter reprobari poteſt † quod-
dam dictum Ioannis Lopij in repetitione ru
bricæ de donationib. inter virum & vxo-
rem,colum.220.§ 48.nume.4.pag. 143.vbi
Barahona in additionibus, qui in effectu te-
net,quod non obſtantibus, legibus Regali-
bus. Ex quibus prohibetur mulier contra-
here abſque licentia mariti,ſi contrahat pro
cauſa dotali obligatur, & virtute obligatio-
nis conueniri poteſt,quod dictum etiam ſe-
quitur Ciſuentes in l.55.Tauri,fol.27 colu.
3. pro quibus facit l. 6.titulo.11. part.5.&
contra hoc tenet Nicolaus Boerius in con-
ſuetud.Bituricenſ.§.1.gloſ. magna,columm.
15.vbi dicit,quod promiſsiones quas faciunt
matres in maritando earum filias, quia pro-
mittunt aliquid ſponſo vltra dotem abſque
maritorum licentia, non valet,quem ad hoc
refert Chaſſanęus in conſuetudinibus Burg.
rubric.4.le feme Marie,fol.130.col.2.num.
42.verſi.& ideo per hoc poteſt dici, & hæc
ſententia Ioan. Lop. & Ciſuentes alijs plu-
ribus rationibus reprobari poteſt,quas in a-
lio loco ego ſcribo, & ſunt neceſſaria pro
quadam lite, quæ nunc mota eſt inter duos
principales ſuper quadam obligatione, &
conſtitutione dotis. Redeundo ergo ad pro-
poſitum noſtrum in tanto opinionum con-
20 flictu difficile eſt † iudicare,ſi tamen aliquid
mea ſententia valet inhærendo conſuetudi-
ni,& ſtylo, & opinionibus maiorum,& ſe-
quendo communem vtilitatem reſultantem
ex datione dotium credo tunc eſſe licitas li-
centias ad obligandum, vel alienandum bo-
na maioratus,cum dos eſt moderata,nam a-
liqua ſunt dotis opulentæ incommoda, vt
per Ariſtotelem lib.8.Ethicorum cap.4.Me
nochio de arbitrarijs iudicum, libro 2.Cen-
turia 2.caſu 149.numer.44.pag.311. & illi
qui licentias impetrare volunt,vrgenti ſunt
neceſsitate coacti ad petendum tales licen-
tias,nec aliter poſſunt filias dotare quàm o-
bligando,vel alienãdo bona maioratus,quod
domini de conſilio ingenti cum ſtudio exa-
minare & proſpicere debent, & modum,&
frænum adhibere in conſtitutione dotium
magnatum,& aliorum dominorum particu-
larium:nullum etenim eſt venenum,nec ma
ior peſtis,quę Rempublicam offendat,quam
immoderata dotium conſtitutio,quæ hodie
magis ſeruiunt ad ſuſtentationem proſani-
tatum,& vanitatum mulierum, quam ad ſu-
ſtentanda onera matrimonialia, cuius occa-
ſione dotes inuentæ fuerunt:vnde iuſta cum
ratione inquit Ioan.Andre.in cap.vltim.de
conſuetud. quem refert & ſequitur Ripa in
l.priuilegia,num. 44. ff.de priuilegijs cred.
quod l huius, ff. qui potiores in pigno.hab.
cum qua concordant l. 29.& 33.titulo 13.
partit. 5. non procedunt in vxore laſciua,
& pomposa, cuius gratia maritus fuit coa-
ctus debitis ſe inuoluere, & tali caſu præ-
feruntur poſteriores creditores mulieri laſ-
ciuæ,& pompoſæ,quod confirmatur ex do
ctrina Andr. de Iſernia in cap.1.in verbo,
& extraordinaria, quæ ſint Regalia, vbi
vult,quod licet ſubditi poſsint grauari,quan
do dominus egeret pro expenſis commu-
nis boni, non tamen vt extendat manus
ſuas ad iniquitatem ſi enim haberet: vn-
de faceret expenſas, & illud ſuperfluis ve-
ſtibus, & alijs delicioſis impendat, non li-
cet ei facere, refert & confirmat Rolandus
conſilio 5. numero 58. libro 3. Hoſtien-
ſis Cardinal.Enriquez in capit.conqueren-
te de officio ordinarij,& in capit.cum Apo-
ſtolus,§.prohibemus de cenſibus, Ioan.Lo-
pius in cap.per veſtras de donationib.inter
virum,& vxorem,§. 27.num. 12.pag.503.
qui in numeris præcedentibus alia plura ad
propoſitum ſcribit, & quod mulier dicatur
luxurioſe viuere cum nimis pretioſis ve-
ſtibus,& alijs rebus vtatur, & dicatur prodi-
ga,tradit Rebuf.tom.1.ad conſt.Regias titul.
de ſententijs prouiſionalibus, articulo 3.
gloſ.4.numer.11.pagin. 285.facit gloſ.in l.
& mulieri, ff.de curat. furioſi, de qua per
Acoſtam in cap.ſi pater de teſtamentis in
6.part.1.in verbo legauit,nume.33.Ioann.
Garcia in tractatu de coniugali acqueſt.nu-
mero.43.folio.34. & de exceſsiuis veſtibus
mulierum plura notabilia ſcribit Andreas
ab Exea in cap.2.de conſtitutionibus,num.
36. pagin.272.Quis enim non videt,atque
cum ingenti dolore † luget ſumptus exceſsi 21
uos,& inauditos qui quotidie fiunt in veſti-
bus,iocis,& alijs puerilibus rebus, in quibus
integræ dotes hodiernis temporibus conſu-

mi ſolent, cum magno Reipublicæ incom-
modo, & mulieres remanent ferè indotatæ,
ex hoc plura incommoda oriuntur, filij, &
familiæ patiuntur magnas neceſsitates, fiunt
mille contractus illiciti, accipiuntur veſtes,
& alij mulieris ornatus pecunia credita,
quæ poſteà cum magno & notabili incom-
modo ſoluuntur, ſtatus maioratus, & aliæ fa
cultates attenuantur, & reſultant alia varia
damna, quæ nullius lacrymis fleri poſſunt,
& quod deteſtabilius eſt, officiales, & alij
homines plerumque pauperrimi, ſequu-
ti exempla nobilium illuſtrium, & diuitum,
hoc etiam faciunt, & eo malum deuenit,
quod qui ab hac deueniant via, ſunt in ciui-
tate habiti promiſeris, & illico ſunt odioſi
mulieribus, & illarum conſanguineis, & hu-
ius immoderati abuſus credo non minimam
cauſam fuiſſe licentias, quæ magnatibus, &
alijs illuſtribus viris temporibus præteritis
conceſſæ fuerunt per ſubreptionem, & ob-
reptionem ad obligandum pro dotibus bo-
na ſtatuum, & maioratuum, qui vt filias ho
noratius matrimonio iniungerent, dotes am
pliabant, nec eo contenti erant, quod face-
re poterant: ex quibus abuſus ad inferiores
deſcendit, & totam Rempublicam deterio-
rauit, ſicut ſæpiſsimæ in alijs rebus contin-
22 git, quia exēpla † Regum, & maiorum Rem-
publicam ad bonum, vel ad malum ędificant,
cap. Paulus, vbi gloſſ. 2. quæſtion. 7. cap. prę
cipuæ 11. quæſtion. 3. gloſ. in cap. magnæ
de voto, l. 4. titul. 4. in verſiculo, *E ſobre eſto*,
l. 4. in verſiculo, *E eſto*, titul. 5. part. 2. & l. 6.
eodem titul. l. 7. titul. 7. eadem part. 2. O-
23 portet igitur medelam adhiberi † magnati-
bus, & illuſtribus in conſtitutione dotium,
vt alij illico ſe reprimant, & ad vnguem ſer-
uare pragmaticam dotium, & nullus eſt mo-
dus, quo magis ſeruari poſsit, quàm dene-
gando prædictas licentias, & ſi aliquibus inci
piantur denegari, eaſdem alij non petent,
& ſic ſtatim omnia ad iuſtitiam & modera-
tionem reducentur, & inferiores reprimen-
tur, & refrænabuntur: & ſi iſto modo fiat,
experientia apparebit quantum vtilitatis
Reipublicæ reſultabit. Expedit igitur cau-
tę, & cum magna moderatione dare prædi-
ctas licentias, & Reſpublica multum lucra-
bitur, & homines rebus proprijs cum mo-
deramine vtentur. Intereſt enim Reipubli-
24 cæ, ne quis † propria re male vtatur, §. vlti-
mo, inſtit. de his qui ſunt ſui, vel alie. iur.
cum vulgar. & ciues eſſe locupletes, authen-
tica vt iudices ſine quoquo ſuffragio, §. con
ſiderauimus, columna 2. cum concordanti-
bus, quæ ſcribo in prima parte tractatus, quę
ſtion. 1. à num. 27. Et cauendum eſt, ne den-
tur prædictæ facultates, quia fideicommiſſa
ſubuertuntur, & perit nomen illuſtrium fa-

miliarum, vt animaduertit, & conſuluit do-
minus Antonius de Padilla in authentica res
quæ, C. communia delegatis, num. 118. pag.
237. Et an iſta authentica vendicet ſibi lo-
cum in dote conſtituta, & ſoluta poſt graua-
men iniunctum, reſoluit notanter poſt alios
Ripa reſponſo 192. † & eſt omnino notan- 25
dum, & animaduertendum, quod dipoſitio
dictæ authenticæ res quæ non habet locum
in dote confeſſata, vt reſoluunt Angel. in au
thentica de reſtitutionibus, & ea quę, colum
na 2. Bald. Nouel. in tractat. de dote, part 6.
priuilegio 13. Pariſius, Iaſon, Gozadin. &
alij, quos citat Roland. in conſilio 85. nume.
26. libro 1. & legi debet, nu. 36. Et quòd au
thentica res quæ non procedat in muliere
iam nupta, reſoluit Ioan. Franciſc. Ponte in
conſilio 47. num. 6. Et quod dicta authenti-
ca res quæ non procedat in ſolutione arrha-
rum, licet habeat locum in ſolutione donatio
num propter nuptias, tradit Aluar. Velaſc.
conſultatione 2. num. 10. quod facit contra
facultates Regales, quæ quotidie dātur ad hy
pothecandum bona maioratus pro ſolutione
arrharum.

In iſta etiam materia animaduertendum
eſt, longam eſſe differentiam, † vt concedi 26
poſsit facultates ad alienandum bona maio-
ratus inter dotem, quam pater vult filiæ da-
re, & inter obligationem, quam quis facere
vult de reſtituenda dote, cum nubere vult,
nam facillius concedenda eſt facultas, vt pa-
ter dotet filiam, quam in ſecundo caſu, ſci-
licet, quando quis ſe obligat ad reſtitutio-
nem dotis, vt colligitur ex ſcriptis per An-
gelum in authentica de reſtitutione dotium,
& ea quæ in princip. column. 4. Iaſ. in conſi.
231. num. 3. lib. 2. & alijs citatis à Menochio
ad hoc allegandus conſi. 33. num. 1. lib. 1. cui
conuenit quod ſcribit Burſat. in conſi. 180.
num. 40. lib. 2. vbi ponit regulam, quod ma-
ior difficultas reſidet in diſtractione bonorū
fideicommiſsi, quam pro conſtitutione dotis
per § his igitur in d. authent. de reſtitutione
dotis, & auth. contra rogatus, C. ad Trebell.
& ibi Burſat. alia plura ſcribit ad propoſitum
iſtius quęſtionis, & confirmo ex ſcriptis per
Molin. lib. 4. c. 6. nu. 3.

Circa prædicta etiam notandum eſt, quod
vbicumque per fundatorem maioratus fuit
facta expreſſa prohibitio alienandi bona ma
ioratus ob dotem, etiam cum facultate Regia,
nullatenus licebit alienare † talia bona iuxta 27
gloſſ. in l. nulla, verbo prohibitum, C. de iu-
re dotiū, quam pluribus allegationib. ornat,
& confirmat Moli. d. lib. 4. de primoge. & c.
6. nu. 11. fol. 165. ad quē addo infinitos, quos
citat Burſatus in dict. conſi. 180. numer. 22.
lib. 2. & cum à Principe petitur in iſto caſu
facultas ad alienandum, vel obligandum

pro dotibus talia bona , oportet vt eidem
exhibeatur clauſula prohibitionis,alias eſſet
ſubreptitia , vt probatur ex pluribus , quæ
ſcribo in prima part. quæſtion. 7. quod au-
tem teſtator poſsit prohibere,ne bona fidei
commiſsi ob dotem alienentur,non obſtan-
te regul.l.nemo poteſt,ff.de legatis 1.pro-
bat notanter Burſatus in dict.conſilio poſt
Menchaeam, quem citat de ſucceſsionibus,
part. 1.libr. 1.§.3.num.5.& 9.ad quos adde
Simonem de Pretis libr.2. de interpretand.
defunctorum voluntat. interpretatione 2.
dubitatione 2.ſolutione 2. numer.80.ſolio
136.qui in contrarium refert Guid. Papæ,
Alexān.Pariſ.& Carolum Ruynum,quæ no
tanda ſunt ad ea,quæ ſcribo circa ornatum,
& intellectum text.in dict.l.nemo poteſt,in
fra limitatione 6.

Sed circa hunc articulum oritur dubium,
ſi quis promittar impetrare Regiam faculta-
tem,vt poſsit obligare pro dote bona maio-
ratus in certa quantitate, ſub certa pœna,&
intra certum tempus,an talis obligatio ſit ef
ficax,& illius virtute , obligatus conueniri
28 poſsit,& videtur, † quod hæc obligatio nul-
lius ſit effectus,cum aliquo modo ſit prohi-
bitum commercium bonorum maioratus,ad
quod facit text.apud Iulianum , aliàs idem
Iulianus,ff.de legat. 1.l.13.titul.9.par.6 ſed
cum huiuſmodi licentiæ quotidie concedā-
tur,& tam faciliter, videtur,quod talis obli-
gatio eſt efficax,argum.text.in d.§.conſtat,
in illis verbis:*Cum diſtrahi non ſolent*. Vbi la
te Doctores:& imputandum eſt illi,qui ſoli
ta impetrari non impetrauit, l quicum ma-
ior,§. 1.in verſic. nec enim impetrari ff.de
bon.libert.& in l.2.§.tractari,ff.ad Tertull.
notat Romanus in l.2. ff.de re iudicata,& a-
lij,quos retuli in 1.part.huius operis quæſt.
40.vbi videnda ſunt,& qualiter is, qui ſe o-
bligauit ad impetrandam facultatem ad obli
gandum,vel hypothecandum bona maiora-
tus,vel aliud ſimile, neceſsitetur ad reſciſsio
nem contractus,ſi non adimplet promiſſa,&
agi poſsit condictione ob cauſam ad reſcin-
dendum quod conuentum fuit,lector reſol-
uere poteſt , ex l cum te,C.de pactis inter
emptorem & venditorem , Bald. Salicet.&
alij in l. 2. C.eodem titul.Bart.Alber.Paul.
Corn.&alijs in l.ſi.ff.de condict.ob cauſam,
late,& eleganter Burſatus in conſi.191.nu.
7.cum ſeq.libr.2.Cephal. in conſi. 771.nu.
11.lib.5.

Sed eſt quæſtio,ſi qui vendit rem maiora-
29 tus,promittat † ſe facturum, & curaturum
quod Princeps det licentiam ad confirman-
dam venditionem,vel alienationem ſub ali-
qua pœna , an incidat in pœnam , ſi fecerit
quicquid poterit,& tamen non voluit impe
trare licentiam; reſolui poteſt ex his , quæ
tradunt Bart. & DD. in l. quod te mihi,ff.ſi
certum petatur,& in l.ſtipulationes non di-
uiduntur,ff.de verb.oblig. Epiſcop.Couar.
in c.quamuis pactum de pactis in 6. 2.p.re-
lect.§.5.nume.4.fol.101. Cui addo notabi-
lem l.11.titul.11.p.5.& l.37.eod.tit & ve-
ra , & communis videtur concluſio,quod ſi
iſte,qui talem promiſsionem fecit,adhibuit
totam diligentiam poſsibilem , vt Princeps
daret prædictam licentiam,& noluit dare,† 30
quod non incurrit in pœnam , vt probatur
in l.ſi vehenda,§.penult.ff.ad legē Rhodiam
de iactu,& eſt communis opinio ſecundùm
Aret. in l.ſi ita ſtipulatus fuero,§. poſſunt,
ff.de verbor.oblig. & Greg.Lop.in d.l.11.
tit.11.p.5.in glo.in verb.*Tenudo*, ſecundum
quam late concludit Dec.in conſi.313.pro-
miſit dominus Ioannes,& addo Iaſonem in
l.Stipulatio iſta habere,num.10.ff.de verbo
rum oblig.& in l.in nominis,nu. 7.ff.de in li
tem iurando , & confirmat Decius in l im-
poſsibilium,num. 3.pag.379.ff.de reg.iuris,
Alciat.in l.48.Cato num. 130.ff.de verbor.
oblig.& ſcribit notanter Seraphin.in tract.
de priuilegijs iuramenti , priuilegio 87.nu.
8.& 9. vbi reſoluit,qualis ſit diligentia,quæ
probari debet,& conducunt quæ ſcribo in-
fra quæſt.40 & promittens ſe facturum , &
curaturum , quod quis contrahat matrimo-
nium cum aliqua muliere ſub pœna , ſi fecit
quicquid potuit , excuſatur à pœna,ſecun-
dùm Bart.in conſi.136.Martin. promiſit,&
Federicus conſi.122. maritus promiſit,no-
tat in bono caſu Barth.Socin. conſi.3.num.
9.lib.1.& in conſi.288.nume. 27.cum alijs,
lib.2. vbi plura,& neceſſaria in iſta materia
tradit,& traditur per Rebuffum in l.vnica,
C.de ſentent.quæ pro eo quod intereſt pro
fe.notab.3.num.7.vbi ſcribit,qualiter ſi fi-
deiuſſor promittat ſe facturum,& curaturū,
quod Titius contrahat,vel centum dabit,li-
beratur mortuo Titio , & facit notabilis l.
21.in verbo,*Eſſo miſmo ſeria*, titul.9.par.6.
& l.ſequens in principio , & latiſsime iſtam
materiam examinauit Epiſcopus Couarr.in
d.cap.quamuis pactum de pactis in 6.ad quē
iungo Seraphinum in d.priuilegio 87.num.
11.Et conducunt notata per Decium in con
ſilio 439.num.8.& in l.vltim.num.19.colu.
85.ff.ſi certum petatur , & in conſi.323.nu.
3.Ripa in l.quod te mihi,num.45. fol.14.ff.
ſi certum petat.

Et eſt etiā notandū,quod promittēs ſe factu
rū & curaturū,quod aliquis ratificet aliquē 31
actū,nō requiritur,quod interpelletur,vt fa
ciat,& curet adimplere factū ſecundū Bald.
in cap. domino guerram, § ad hæc in titul.
hic finitur lex Corradi per legē primam,C.
de priuat.carce. notat Alexand. in cōſilio
148.num.1.libro 7.Iaſ.& Decium in dict.l.
quod

quod te mihi, ff. ſi certum petatur, & alij, quos refert Aymon in conſi. 64. num. 1. & in conſi. 191. num. 17. Seraphinus in dicto priuilegio 87. num. 5. cum ſeq. niſi quis promiſerit ſe facturum, & curaturum, quod alius ratificabit, cum ad talem ætatem peruenerit, nam in iſto caſu requiritur interpellatio, ſecundum Bald. in l. ſi pacto quo pœnam col. 3. num. 6. C. de pactis, & confirmat Roland. conſi. 57. num. 43. lib. 1.

Ex quibus etiam ſumi poteſt reſolutio ad illum qui facit maioratum in filium, & pro
32 miſit † ſub pœna ſe impetraturum diſpenſationem, & facultatem Regiam ad faciendum maioratum, vel ad illius confirmationem, & ad illos, qui ſe obligant impetrare diſpenſationem Regiam ad hoc, vt confirmetur pro-
33 miſſio dotis facta vltra quantitatem à lege Madriti anno 1534. taxatam † pro dote filiarum, & ad ſponſos, qui dant ſponſis dona vltra octauam partem dotis quam recipiunt, quod etiam lege Madritia definitum eſt, & ad alias obligationes, quas huius generis homines faciunt in diuerſis negotijs, limitat tamen prædicta Aretin. in dict. l. ſi ſtipulatus, §. poſſum, ff. de verborum obligat. quando in promiſſione dictum fuit, promiſit facere curare ita, & taliter, & cum effectu, quia tunc non liberatur quis, licet fecerit quicquid potuerit, quem refert, & ſequitur Gozadin. in conſil. 27. numer. 6. Dec. conſilio. 315. & in dict. l. impoſſibilium, num. 4. Iaſ. & l. ſtipulatio iſta in principio, ff. de verborum obligationibus, & ſcribo infra quæſtio.
34 40. à numer. 53. cum ſequentibus. Et quod † extraneus, qui promiſit pœnam ſi quidam tertius, pro quo promiſit, non contraheret matrimonium teneatur ad pœnam, licet omnem ſuam curam adhibuiſſet, non tamen illud conſequi potuit, vt matrimonium contraheret ille, pro quo promiſit, volunt Areti. in d. §. poſthum, Iaſ. in l. Titia, num. 13. ff. de verborum obligat. Angel. Aretin. inter conſilia matrimonialia conſil. 13. numer. 66. contra quos tenet Marcus Anton. Cuch. de inſtitut. maio. libr. 5. titul. 12. pag. 624. & an promiſſio, quod tertius ratificaret ſit obligatoria, tradit Ripa reſponſo 18. numer. 30. & vide eundem in l. ſi inſulam, numer. 5. folio 275. ff. de verborum obligat. & an difficultas ſuperueniens excuſet à pœna in huiuſmodi rebus, vltra text. & Doctores in l. continuus, §. cum ita, ff. de verborum obligat. & alia quæ ſcribit Epiſcopus Couarru. vbi ſupra, vide notabilem legem de qua ipſe non meminit 36. titul. 11. part. 5. vbi Gregorius Lopez, late Tiraquellus libro 2. de retractu, §. 1. gloſſ. 2. num. 56. pagina 826. & quæ ſcribo ſupra hac quæſtione limitatione 1. & an de iure Regio obligatus ad factum liberetur † præſtando intereſſe, patet ex l. 3. titul. 35
14. part. 5. & l. 9. 13. & 35. titul. 11. eadem part. & l. 5. titul. 27. part. 3. in qua materia videat omnino lector, l. 35. titul. 11. part. 5. & de iure communi vltra remiſſiones ordinarias legendi ſunt Alexand. in l. ſtipulationes non diuiduntur, num. 28. ff. de verborum obligatio. Gregorius Lopez in dict. l. 3. titul. 14. Barthol. Socin. in conſi. 199. num. 6. lib. 2. Rebuffus in l. vnica, C. de ſent. quæ pro eo quod intereſt profe. in gloſſ. ſubtilitatem num. 25. pag. 440. Simon de Pretis lib. 5. de interpret. defunct. volunt. interpretatione 3. dubitatione 2. numer. 156. Falcon. regul. 184. Matienço in l. 2. titul. 16. lib. 5. Recopi. gloſſ. 6. num. 2. fol. 422. vbi tradit, quod per illam legem ſtatutum ſit, nouiſſime Ferdinandum de Mendoça libr. 3. diſputation. iuris ciuil. cap. 2. quæſt. 2. num. 11. pag. 571. Parlador. de rebus quotidian. cap. 6. numer. 11. pagin. 145. obliti iſti authores noſtri Regni de prædictis legibus Regni, quæ notanda ſunt ad eos, qui ſe obligant ad impetrandas facultates ad alienandum, vel obligandum bona maioratus, vel ad alia ſimilia, de quibus ſupra facta fuit mentio, an ſi non impetrauerint, ſatisfaciant ſoluendo intereſſe, quod videtur in terminis decidere in notabili caſu Burſatus in conſilio 160. numer. 39 verſiculo ſecundo hypothecaria, ad iſta legendus, ad quem addo, quod obligatus ad aliquid habendum dandum, vel faciendum, cum alio tempore habitum, datum, & factum eſt, per quem ſtetit, quominus ſuo tempore fuiſſet factum, tenetur ad intereſſe, l. ſi vſusfructus mihi, ff. de vſufruct. legat. tradunt Bart. in l. Senatus, §. final. ff. ad Turpillian. Paul. de Caſtro in l. ſi cui legetur, §. 1. numer. 2. ff. de legat. 1. Anton. Natta in conſilio 485. num. 6. libro 2. Simon de Pretis libro 4. de interpretand. defunctor. volunt. dubitatio. 9. numer. 48. folio 404. & faciunt quæ ſcribo infra, quæſtion. 40. numer. 57. & facit bona reſolutio Auiles in capitulis correctorum, cap. 23. verſiculo, *A menos coſta*, num. 13. & 14. folio 239. Et iſta quotidie videbis, & hic addenda ſunt quæ ſcribo infra hac part. q. 40.

Et eſt notandum in materia præſentis quæſtionis, quod ſi bona alienentur † per poſ 36
ſeſſorem maioratus ob cauſam dotis, ſi poſtea ille, qui alienauit, petat bona, debet ſatiſfacere de illis maioratui, vt probat Carol. Ruinus in conſilio. 137. ad finem, libro 4. quem citat Simon de Pretis libr. 3. de interpretand. defunctorum volunt. ſolutione 1. numer. 8. folio, 346. Animaduerto etiam in iſta materia ad memorabile dictum Decij in conſilio 376. numero 2. & 3. vbi vult, quod cum pater teneatur ſe obligare pro

reſtitutione dotis,iuxta regulam,l ſi cum do
tem,§.tranſgrediamur, ff. ſolut. matrimon.
cum concordantibus poſſunt bona fidei-
37 commiſsi diminui , & alienari † ob cauſam
reſtitutionis dotis , & cum tali onere tranſ-
eunt,ad quemcunque vadant , & pro obli-
gatis habentur,ex quo patet de neceſsitate
tenebatur ſe obligare per regulam,l.2.C.de
euictio.& l ſi creditoris, C.de fideicommiſ-
ſis . Alia autem quæ pertinent ad materiam
iſtius illationis,petenda ſunt à Molina dict.
cap.6.Menochi.conſilio 33.per totum,Io-
ſephus Ludouicus dict. deciſione 71.num.
21. & an quæ dicta ſunt procedant ſi pater
velit dotare filiam ad intrandum in Religio-
nem,reſoluunt Bart. & Salicet.in authenti-
ca res quæ,C.commun. delegat. Crotus , &
Socin.Iunior in l.filius familias,§.diui,num.
159. & nouiſsime à Menochio in tracta-
tu præſumptionum,libro 4. præſumptione
189.folio 325. & præſumption.190.folio
343. & qualiter ſi filius conſumpſit legiti-
38 mam,† poſſet petere reſtitutionem dotis in
bonis fideicommiſſo ſubiectis examinat Cur
tius Iunior in conſilio 58.num.7.poſt Bald.
& Corneum in dict.authentica res quæ,C.
communia delegat.& quod bona maioratus
non poſsint transferri in maritum,titulo do
tis,quia alienari non poſſunt,& ideò iura præ
ſentandi ad ius patronatus non tranſeat in
maritum,tradit nouiſsime Petrus Barboſ.in
l.diuortio,§.ſi vir,num.58.pag.1100.ff.ſo-
lut.matrimon.

Vidi autem dubitari in materia præſen-
tis quæſtionis de quæſtione non leui,ſed ma
ximi momenti , & quæ in practica contigit
39 in litibus opulentis,vtrum licentia † conceſ
ſa ad hypothecandum pro dote bona ma-
ioratus extendatur ad vſuras non ſolutas,
vel intereſſe dotis ; in quo puncto Marian.
Erecia in tractatu de feudis,libro 2.quæſtio.
20.Burſatus in conſilio 103. numer. 23.li-
bro 1.concludunt facultatem , & licentiam
non eſſe extendendam ad intereſſe,vel vſu-
ras,contrarium concludunt Henricus Hon-
teſali tomo 1.operum ſuorum,capi. 9.mem-
bro 1.concluſione 19.pagina 674. Petrus
Surdus in tractatu de aliment. quæſtion.34.
pagina 389. Franciſcus de Ponte conſilio
64.numer.31.vbi atteſtatur,quod vidit paſ-
ſim iudicari,& conſil. 77.vbi atteſtatus ſum
millies fuiſſe iudicatum,de quo legendus eſt
Ripa in l.priuilegia,numer.10.cum ſequen-
tibus.ff.de priuilegijs creditorum . Et quo-
modo poſſeſſor maioratus in his caſibus
teneatur non ad ſolam dotem, ſed vſuras,re
ſoluit Felicianus in tractatu de cenſibus,
part.2.addition.15.num.16.pagina 202. Et
in materia eſt inſignis caſus in l.mulier,§.
cum propeneretur,ff.ad Trebellianum, vbi
debitor dotis , vel donationis propter nup-
tias cenſetur nō eſſe in fideicommiſſo,quem
adhoc notat Ioan.Lopius in rubrica de do-
nation.inter virum,§. 13 pag. 39.vbi refert
Paulum de Caſtro,& Iaſonem in d.authenti
ca quæ res.

Limitatio III.

An bona maioratus ob remunerationem poſsint alienari.

SVMMARIVM.

Bona prohibita alienari ob remunerationem alienari poſſunt,nu.1 & 3. Quid in bonis Eccleſiæ,num 2 & 4. Quid in rebus ſubiectis fideicommiſſo,nu.5.

Procurator generalis poteſt donare ob remunerationem,& minor,& decuriones, & aliæ ſimiles perſonæ nu 6.

Mulier prohibita donare ſine conſenſu mariti, an poſsit ex cauſa remunerationis, num.7. Authoris ſententia,nu 8.

Donatio facta propter ſeruitia non dicitur feudum,ſed donatio,nu.9.

Bona Regni,aliàs inalienabilia, poſſint ne à Regib' propter ſeruitia donari.n.10.11.26.27. Authoris ſētētia & diſtinctio,n 32 & 36. & qualiter donari poſsint,n.37.38.& 40.

Princeps donans propter benemerita an teneatur de euictione,nu.12 & an poſsit immunitatem perpetuā concedere,nu 15.

Donatio remuneratoria an ſit contractus irreuocabilis,nu.13.35.39. & qualiter poſsit à Principe reuocari,nu.41.& 143 & quādo dicatur ſimplex donatio,nu.42.

Communitas propter remunerationem donare poteſt,nu.14 eius aſſertio de meritis donatarij quid operetur nu 18.

Confeſsio Regis non ſufficit ad probandum benemerita donatarij,nu.16.& 20. Quid ſi adſint aliæ coniecturæ,nu.21. Quid quando dicit ſe feciſſe alicui donationem villæ,aut loci,& de donatione non apparet,nu.22. Authoris ſententia,nu.23.

Confeſsio mariti etiam iurata non ſufficit ad probandum,quòd arrhæ non excedunt decimam bonorum,nu.19.

Bona maioratus non poſſunt ob remunerationē donari,nu.24.& 28.

Res ſubiectæ reſtitutioni an poſsint alienari remunerationis cauſa,nu.25.& 29.

Species furti eſt de alieno largiri, & beneficij debitorem ſibi acquirere,nu.30.

De alieno non poteſt quis gratificari, nu 31.

Ex qua perſona quis lucrum capit,eius damnū ſentire debet,nu 33.

Romani

*Romani & antiqui magna præmia benemeren-
tibus de Republica ſtatuerunt, vt alij animo-
ſiores redderentur ad egregia facta, & au-
dendum maiora, quàm propriæ vires exige-
rent, nu. 34.*

1 TERTIO, licite poſſunt alienari † bo-
na maioratus cum Regia facultate ob
remunerationem faciendam alicui per poſ-
ſeſſorem maioratus, quia bona, quæ alias pro
hibeotur diſtrahi à iure, poſſunt tamen ob
remunerationem alienari, ſecuodùm Bart. in
ſubſcriptione procemij Digeſtorum, colum.
vltim. & Abb. in cap. per tuas, columna 2. In
verſiculo in gloſ. 1. de dooationibus per il-
lum text. ex quo commuoiter colligunt ibi
Doctores poſſe ordioarios ex cauſa remu-
2 neratioois donare, † & diſtrahere bona Ec-
cleſiæ, quem text. declarant ibi Imola num.
4. Pinel. in l. 2. part. 3. num. 17. fol. 139. C. de
reſcinden. vend. & recte Decius in conſil.
174. num. 1. & notat Iaſ. in l. ex hoc iure in
8. effectu, ff. de iuſtitia & iure, Ioan. Lopius
in rubrica de dooationibus inter virum, &
vxor. §. 50. & alij, quos refert Tiraquellus in
l. ſi vnquam, C. de reuocand. donationib. in
verbo donatiooe largitus, num. 46. pag. 200.
qui num. 45. refert Iaſonem in dict. autheo-
tica res quæ, colum. 2. limitatione 5. diceo-
tem, quod res reſtitutioni ſubiectæ, & quæ
3 alienari nequeuot, poſſunt † ex cauſa remu
nerationis alienari, quamuis Iaſon cogitan-
dum reliquit, id tamen ſine dubio aliquo af-
firmat Firmiao. in tractatu gabellarum in 3.
parte 8. partis priocipalis, quæſtio, 34. quod
dicit eſſe ſingulare, citat Bart. in dict. proœ
mio Digeſtorum, & tradit Ioſephus Maſ-
eardus in tractatu de probationibus, libr. 3.
concluſione 1237. num. 60. folio 175. vn-
de fit, quod prælatus, qui ſolùm eſt admioi-
ſtrator, poteſt res Eccleſiæ propter remune
4 rationem donare. Et booa Eccleſiæ poſſe †
ob remunerationem donari, probatur in c.
ſi quos 10. quæſtio. 2. notat Bald. io l. iube-
mus, C. de Sacroſanct. Eccleſ. Innocentius
in cap. cum io officijs de teſtamentis, & a-
lij, vt per Reboſſum in tractatu de alienatio
ne rerum Eccleſiaſticarum, numer. 62. pa-
gina 78. vbi poſt Iaſonem conſilio 116.
libro 4. ſcribit, quod talis remuneratio fie-
ri debet ſi poteſt de mobilibus bonis Eccle-
ſiæ, & Princeps ob remunerationem po-
teſt proprio contrauenire contractui, &
auferre feudum à ſe iam coonceſſum, ſecun-
dùm Iaſonem in coonſilio 227. libro 2. &
Barthol. Socinus in conſilio 4. oumer. 11.
libro 3. Carolus Ruynus in conſilio 117.
numer. 7. libro 4. & alij quos citat Meoo-
chius in conſilio 264. numero. 70. libro 3.
5 vbi tameo id declarat, & in rebus ſubiectis †
fideicommiſſo hoc tradunt Bart. in l. iube-
mus nullam, C. de Sacroſanct. Eccleſ. & alij,
quos citat Iulius Ferretus io tractatu de ga-
bellis, numer. 384. & ad remunerandum po-
teſt Princeps tollere domioium, vel iuriſ-
dictionem alteri conceſſam, vt per Iaſo-
nem in eooſilio 106. libro 1. Auguſtinus
Beroius in conſilio 65. numer. 11. libro 1.
per legem item ſi verberatum, §. vltimo, ff.
de rei vendicatione, l. Lucius, ff. de euictio-
nibus, & alia quę referunt, de quo legendum
eſt quod ſcribit Antooius Peregrinus in tra
ctat. de fideicommiſſis, articul. 52. num. 115.
fol. 522.

Et procurator generalis † donare poteſt, 6
& ex cauſa remunerationis poteſt natura
feudi alterari, & minor ſine decreto poteſt
rem ex cauſa remunerationis concedere,
& decuriones, qui noo poſſunt donare bo-
na ciuitatis, ob remuneretionem tamen eis
licitum eſt id facere, vt hæc omnia latius no-
tat Tiraquellus authores refereodo io dicto
loco, à numero 1. cum pluribus ſequenti-
bus, vbi num. 30. refert quoddam ſingulare
dictum, ſi verum eſſet, ex Paul. Caſtrenſe in
conſilio 172. in caſu præſenti, lib. 2. vbi di-
cit, quod mulier ſtatuto prohibita † donare 7
ſine conſenſu mariti, poterit tamen ex cau-
ſa remunerationis per l. ſi vero non remu-
nerandi, §. Papinian. in fine, ff. mandati, de
cuius dicti veritate agit Tiraquellus io dict.
loco, numero. 193. & in legibus conoubia-
libus, in verbo contracter, numero. 48. ego
quantùm ad noſtras leges Regales attinet
credo, quod mulier ſine facultate mariti † nō 8
poteſt donare ob remunerationem, cum aga
tur de mariti præiudicio, & plura alia ſpecia
lia in fauorem donationis remuneratoriæ
ſcribunt Matienço in dialogo Relatorum, &
Aduocatorum 2. part. cap. 4. num. 1. Ioann.
Gratian. regula 151. cum ſequentibus, & do
natio facta propter † ſeruitia non dicitur ſeu 9
dum, ſed donatio, vt tradit Ioan. Lopius in
rubrica de dooationibus inter vir. & vxor.
§. 69. num. 30. pag. 260. Et in bonis ſubiectis
fideicommiſsi Iulius Ferretus in tractat. de
gabellis, num. 384 Ex his fit, quod bona re-
gni, quæ alias ſunt inalienabilia, poſſunt ex
caoſa † remunerationis, & propter ſeruitia 10
concedi, vt probatur in l. 5. titul. 15. partis 2.
de cuius legis intellectu egi in hac quæſtion.
in principio in verſic. ex his omnibus, oum.
103. & idem probatur in l. 49. titul. 18. part.
3. & in l. 51. eodem titul. vbi Gregorius Lo-
pez in gloſſ. in verbo, *Tierras*, & in l. 14. ti-
tul. 9 par. 6. vbi Gregor. Lop. in gloſſ. In ver-
bo, *Señalado*, ioducit illam legem, quod
caſtra, & villæ, ſeu oppidi Regni poſſunt
per Regem dari aliquibus militibus, vt
ex redditibus poſſint ſeruire Regi; & re-

Digitized by Google

gno in aliquo ſeruitio deſignato, nec tunc di
citur donatio, vt ſic non contineatur ſub le-
gibus Regni prohibentibus tales donationes,
& in l.4.titul.27 part.2.vbi glo.in verb. *Los
que del viniessen*, & in l. 5.6.& 10.vbi gloſ.
verbo, *Galardonar*, eodem titul.& ſic eſt in-
telligenda l.9.titul.4.par.5.ſecundum Epiſ-
copum Segouienſem in c. quamuis pactum
in 6.in 2 part.relectio. §.2. num.2. vbi tra-
dit, poſſe Regem ex cauſa remunerationis
rem aliquam ad dignitatem Regiam perti-
nentem alicui, qui de republica ſit beneme-
11 ritus, † donare, cui addo dictas leges partitę,
& alia l.8.titul.1.part.2. & l.22 & 24 titul.
13.eadem part.& l.1.titul.12.par. 2 & l.9.
titul.4.par.5.& ſcripta per Tiraquel.in loco
citato, & Iaſ.in l.placet, num.10.C.de Sacro
ſanct.Eccleſijs, & in l.2.num.209.C.de iure
emphyteut. & in l.1.numer.9. ff. de officio
eius cui mand.eſt iuriſd. & in l. ſi non ſorte,
§.libertus, ff.de condict.indebiti, & in l.con
tra iui, §.ſi filius, num.7. ff. de pactis, & in l.
vt liberis, num.17.C. de collat. & in l.vltim.
num.61.C.de iure emphyteut. Ioan. Lop.
in d.rubric.§ 9.num 5.& §.45.num.6.latiſ-
ſime Burſat.in conſi.160.num.75. cum ſeq.
lib.2.Epiſcopus Couar.in c.cum in officijs,
num.10 de teſtamentis, Ioan. Faber in §.1.
nume.7.inſt. de obligatio. Roland.in conſi.
18.num.57.cum ſeqq. lib.2.Menoch.conſ.
2.num.274 Natta in conſi.640.num.8.& la
tius conſi.639.num.44.& num.171.lib.3 &
text.in cap.cum dilectus de fide inſtrum.&
in c.Abbate ſane, de re iudicata, lib.6.An-
gel.Arct.in §.omnium, num. 27.inſti.de a-
ctio.Ludouicus Gozadinus in conſ.8.num.
39.Molina lib.1.de primogenijs cap.3.num
18.folio.15. Et ad remunerationem facien-
dam Princeps poteſt à proprio contractu rẽ
cedere, vt ex pluribus authoribus probat Ce
phalus conſi.155.nu.26.lib.2, & facit quod
ſcribo ſupra à num.4. & Princeps donans
12 propter † benemerita, tenetur de euictione,
vt probat Thomas Grammat conſi.156.nu.
8. per doctrinam Bart. in l. Iulianus, §.qui
fundum, ff.de verborum obliga. & alia quæ
ſcribit, & idem in conſi.160.num.8. vbi plu
ra ad propoſitum Burſat.conſi.31.numer.5.
lib.1.pro quibus faciunt quæ ſcribo in pri-
ma part.q. 22.Dec.tracta. de donatione re-
muneratoria numer.139.& quæ late ſcribit
Roland.in conſilio 13, nume.21.cum ſeqq.
libr.3.& loquitur in propria materia, & per
13 plura donationẽ remuneratoriam eſſe † con
tractum, & irreuocabilem, & conducũt ſcri
pta per Marcabrun.de Anguillis conſi. 55.
numer.95.cum ſeqq.& ex his dicit Raphael
Fulgoſ.in conſilio 101.Ducиſſa Mediolani,
quod donatio facta per tutorem Principis a-
licui ob benemerita valet, etiam abſque de-
creto, refert notata per Innocent. in capit.
grandi de ſupplenda negligen. prælat.libr.
6.& hæc omnia comprobantur ex diſpoſi-
tione, l.2.tit.9.lib.5.Ordinam.

Et in iſta materia eſt memorabilis doctri
na Alberi.in 1.part.ſtatutorum, quæſt.122.
vbi dicit, quod ſtante ſtatuto, quod donum
aliquod non poſsit fieri de bonis communi-
bus, niſi ſex partes conſilij concordarent, po
terunt tamen quatuor partes ex ſeptem do
nare cauſa remunerationis, & ita dicit † de- 14
terminatum fuiſſe per Collegium iudicum
Bergami, & idem in ſimili conſuluit Alex.in
conſi.43.colu antepenult.verſi.non obſtat,
quod ſtatutum commun. Rod. numer. 31.
lib 4.quod dictum notandum eſt ad intelle-
ctum text.in l 3.titul.9.lib.5.Ordinamenti,
quæ vocatur lex Pintiæ, quamuis ibi caueа-
tur, quod quando Rex vult aliqua bona Re-
gni donare propter ſeruitia, teneatur ſerua-
re ſolemnitates illius legis. Sed an, & quan-
do ciuitates poſsint donari propter beneme
rita, tradit Bart.in l. ambitioſa, ff. de decret.
ab ordi. facien. latè Carol. Ruyn. in conſil.
175.per totum, lib. 1. vbi etiam reſoluit, an
ſtetur aſſertioni benemeritorum abſque a-
lia probatione, Menoch. lib. 1. de arbitrijs,
quæſtio.46 num.3.pag. 56. Ioan Franciſc.
in tractatu de baronibus pragmatica 8.num.
34.pagin.226.Et Princeps ob benemerita † 15
poteſt concedere immunitatem perpetuam,
ſecundùm Iaſ. in l. ſi non ſortem, §. ſi cen-
tum in 6.& effectu, ff.de condict.indebit.Pa
riſium in conſi.68.numer.5.lib.4. Menoch.
qui Tiraquellum citat lib.1.de arbitrarijs iu
dicum caſu 46.num.7.& an minor reſtitua-
tur aduerſus donationem remuneratoriam
reſoluit Sforcia Oddi.in tractat. de in inte-
grum reſtit.part.2.quæſt. 58.artic. 4. num.
29.pag.714. Notandum tamen eſt, quod in
caſibus prædictis, & etiam in donatione Re-
gia ad hoc, † vt virtute talis donationis re- 16
muneratoriæ quis obtinere poſsit, oportet,
quod de talibus benemeritis appareat aliter,
quam ex confeſsione Regis, & aliorum, qui
donant, ad quod maxime aduertendum eſt,
& hoc probatur ex l.qui teſtamentum, ff.de
probatio.& in l.cum quis decedens, §.Titia,
ff.de legat. 3. & doctrina Bart. in l. ſi ſorte,
ff de caſtrenſi peculio.tradunt latiſsime om
nes in l.ſi donatione, C. de collat.notat late
Tiraquellus in loco ſupra citato nu.87.cum
ſeqq.vbi nu.91.ſcribit id procedere, etiam ſi
confeſsio benemeritorum ſit iurata, ex Ci-
no, & Petro in l.1. C. de Sacroſanct.Eccleſ.
& Bart.in dict.§.Titia honeſtiſsima deciſio.
Pedemont.165.num.7. late Matienço in l.
6.gloſ.7.titul.8.lib.5.Recopilat.fol.222.de
quo lege quæ ſcribit Menoch. quæſtio.76.
num.3.& notanter Burſat. in conſilio 151.
nu.108.

num. 108. cũm ſequentib. lib. 2. vbi latè pro-
17 bat nunquam † eſſe ſtandum confeſsioni cõ-
trahentium ſuper re prohibita alienari, &
plura ſcribit Capicius deciſio. 203. nu. 7. Na
ta in conſil. 393. nu. 9. lib. 2. Ioſeph. Maſcar.
d. lib. 3. concluſ. dicta 1257. fol. 177. in quo
cauendum eſt à Rolando in conſil. 5. nu. 22.
lib. 1. & in dict. conſil. 13. numer. 42. lib. 3. &
punctum tractat nouiſsimè Ioann. Garcia de
nobilit. gloſ. 2. num. 17. & in tractatu de do-
natione remuneratoria, num. 52. Roland. in
dict. conſil. 13. num. 42. lib. 3. vbi loquitur de
aſſertione facta per vniuerſitatem de bene-
18 meritis † donatarij quid operetur, & faciunt
quæ ſcribit Menoch. in tract. de præſumpt.
lib 2. præſumpt. 51. num. 9 & ſecundum iſta
intelligenda ſunt quæ ſcribit Iaſ. in conſil.
227 lib 2. Barthol. Socin. in conſil. 4. libr. 3.
quod confert ad intellectũ tex. in l. 50. Tau-
ri prohibente maritum donare mulieri pro
arrhis vltra decimam bonorum partem. Nã
19 etiam † ſi maritus confiteatur, & iuret, quod
arrhæ, quas dat, non excedunt decimam bo-
norum partem hæc confeſsio etiam iurata,
quia talis donatio prohibetur per legem, nõ
iuuat mulieres, nec illius hæredes, nec rele-
uat ab onere probandi arrhas datas non exce
dere, aut eſſe intra decimam bonorum partẽ,
prout ſcripſi in 1 p. q. 52 Et idem dicendum
eſt in cauta pragmaticæ dotium anno 1534.
quæ taxat quantitatem, quam parentes poſ-
ſunt dare in dotem filiabus ſecundum quan-
titatem bonorum cuiuſlibet hodie. l. 1. tit. 2.
lib. 5. Recopilat. & idem etiam dici poteſt in
cauſa alterius pragmaticę datæ illo anno, quę
dicit, quod maritus nõ poſsit dare in ioijs mu
lieri vltra. 8. partem dotis, prout latius in prę
dictis legibus continetur. Nam harum legũ
diſpoſitio adeò procedit, quod ſi pater in tẽ-
pore quo conſtituit dotem fatetur, quod bo
na propria quæ habet, ſunt certi valoris, &
quod attento illo valore rectè poteſt dotem
illam conſtituere, & cum iuramento aſſeue-
rauerit, & ſi maritus etiam confitetur, quod
ioiæ quas donat, non excedunt octauam par
tem dotis quam recepit etiam in iuramento
facto, nihil hoc iuuat, nec patri conſtituenti
dotẽ, nec marito danti ioias, quamuis id iura-
mento cõfirmet, quominus id docere & pro
bare teneantur, quæ intelligenda tamẽ ſunt
ſecundum ea, quæ notaui in 1. p. huius ope-
ris in q. 50. vbi videndum.
20 Tenendum igitur eſt quod nõ ſtatur † ſim
plici aſſertioni regis dicentis aliquem feciſ-
ſe ſeruitia, vbicunq; Princeps donat rem do
nari prohibitam, quidquid teneat Burgos de
Paz Senior conſil. 25. num. 12. & Iunior. q.
ciuili 51. num. 59. & tradit Thom. Gramma.
conſil. 100. num. 7. ad iſta videndus, & deciſ.
169. num. 23. vbi latius, & conſ. 160. num. 7.
Natta in conſil. 364. num. 56. qui plures re-
fert; multum tamen proderit aſſertio Regis
teſtificantis ſeruitia † alicuius donatarij ma- 21
ximè concurrentibus alijs coniecturis, de
quo legendi ſunt Bald. conſil. 345. col. 2. lib.
1. Carol Ruin. conſil. 517. num. 8. & 9. lib. 3.
Ioann. de Platea in l. 1. num. 8. C. de petitio.
bonor. ſubla. Ioan. Lopius in rubr. de donat.
inter virum & vxorem. §. 81. num. 7. vbi Ba
rahona in additionibus, quod maximè proce
dit in antiquis, vt per Aymonem de antiqui-
tate temporum p. 1. § non omitto circa pri-
mum. §. num. 25. Barth. Socin. in conſil. 266.
num. 29. Corneum in conſil. 312. nu. 36. lib.
1. Menoch. de præſumpt. libr. 2. præſumpt.
10. nu. fin. quod vidi in negotio maximi mo
menti; & quod ſtetur Regis † confeſsioni di- 22
centis ſe feciſſe alicui donationem villæ, vel
loci, ſi de donatione nõ apparet, conſtat ex
ſuperioribus, & ſcriptis per Aret. in cõſ. 42.
Barth. Soci. in conſ. 86 lib. 1. & in conſ. 187.
col. 3. n. 6. verſ. confirmantur præmiſſa, In-
noc. in c. cũ ab eccleſiarũ de officio ordina-
rij, quos citat Maſcar. in tract. de probat. lib.
1. concluſ. 376. nu. 7. fol. 234. vbi addit tex.
in l 1. §. ſimiliq; modo. C. de latina libert. tol
lend. §, fin. inſtit. de adoptionibus, Menoch.
conſil. 378, num. 13. lib. 4. ex quibus † ſumi 23
poteſt reſolutio, quod talis confeſsio præiu-
dicat Regi confitenti, & confeſſoribus, quod
videri meo eſt limitandum & intelligendum
ſecundum ea quæ ſunt ſcripta ſupra, & ſunt
omnino notãda pro intellectu famoſæ legis
de Valladolid, ſi forſan quis habeat à Regi-
bus prædeceſſoribus donationẽ alicuius vil-
læ vel loci, quam timet producere, quia non
habet ſolennitates & requiſita dictæ legis, &
habet ſcripturam confeſsionis Regis de do-
natione, & legendus eſt Albenſis in conſil.
65, num. 38. Menoch. in tractatu præſumpt.
lib. 2. præſumpt. 10. per totam, & præſump-
tione 51.
Redeundo igitur ad noſtram quæſtionem,
quamuis aliqua ex ſuperioribus in proprijs
caſibus vera ſint, in noſtro caſu ſeruanda nõ
ſunt; quia poſſeſſor bonorum maioratus ob
remunerandum non poteſt † bona maiora-
tus donare: quia non eſt dominus niſi pro vi 24
ta ſua, & bona ſunt ſucceſſorum: & ideo de
alienis nihil largiri poteſt in præiudicium
non conſentientium. l. ſi filius. l. ſi conſtante,
C. de donationib. Sed cum hæc bona nõ poſ
ſint alienari in præiudicium ſucceſſorũ, nec
vendi, fortius donatio, quamuis ſit remunera
toria, prohibita cẽſetur, gloſ. in l. 2. C. de vſu-
cap. pro emptio. vbi Bart. & idem Bart. in l.
voluntas. C. de fideicommiſ. & alij, vt per De
ciũ in l. cuius de regulis iuris, & ex hoc vni-
co, verb. ſoluta ſunt omnia, quæ in contrariũ
facere poterant, quæ ſupra retuli. Et ad hæc
accedat,

Accedat quod ſcribit Curcius in authent. res quæ numer. 56. C. commun. deleg. quod res
25 ſubiectæ reſtitutioni † non poſſunt alienari ex cauſa remunerationis, quoniam non eſt cauſa neceſſaria, ad quam iure cogi poſsit: & quoniam in bonis reſtitutioni ſubiectis eſt quæſitum ius tertio, quem citat Baeça in pragmatica dotium cap. 17. num. 5. fol. 118. & hoc confirmo, quia facultas remunerandi magnum ſeruitium prædeceſſoris nõ tranſit in ſucceſſorem, ſecundum Bart. in l. ambitioſa, ff. de decret. ab ordine faciendo, Iaſ. in l. ex hoc iure num. 72. ff. de iuſt. & iur. & in l. ſi nõ ſortem. §. libertus, num. 8. ff. de condict. indebit. Matth. de afflict. deciſio. 370. tria dubia num. 17. & deciſio. 307. num. 13. quod tamẽ ego intelligo & limito in ſeruitijs factis
26 † Coronæ Regiæ, quia in talibus ſeruitijs obligatio remunerandi tranſit ad ſucceſſores in Regno, argumento legis in omnibus cauſis id obſeruatur. ff. de reg. iuris. l. 27. tit. fin. par tit. 7. Et ideo hoc arbitrio iudicantis erit relinquendum, conſiderata qualitate ſeruitiorum, & an fuerint facta in vtilitatem Regni, vel Coronæ Regalis, aut particularia in fauorem ipſius Regis, & alijs ſimilibus circunſtantijs. Quod autẽ diximus de Regibus, † quod
27 poſſunt propter benemerita & ſeruitia donare bona Regni, hoc eſt virtute legum Regaliũ. Et ideo quamuis in pluribus bona Regni, & bona maioratus æquiparentur, prout ſupra in multis locis dictum eſt, in hoc lõgè
28 differũt, quia nullibi in iure cauetur, † quod bona maioratus poſsint propter ſeruitia & benemerita concedi, nec hoc iuſtè fieret: maximè quia (vt dixi in principio huius quæſtionis) nec Regibus licitum eſt donare bona Regni, etiam ob remunerationem, nec eſt curandum de legibus hoc permittentibus, quæ non ligant Regum ſucceſſores, quorum bona Regni ſunt, vt latè ibi probatum fuit, & quis ſanus dicere poteſt, quòd ſi aliquis mihi ſeruitia fecit, poſsim (vt eidẽ remunerer)
29 bona alterius tertij donare? † certe nullus: & omnia priuilegia donationum (quas remuneratorias vocamus) procedunt, dũmodo quis, quod ſuũ proprium eſt, nõ alienũ largiatur, & *non eſt bonum ſumere panẽ filiorum, & mittere canibus*, & contrarium perquam erro-
30 neum eſt. Species enim † furti eſt de alieno largiri, & beneficij debitorem ſibi acquirerẽ, l. ſi pignori. §. 1. ff. de furtis, & de ſuo non
31 de alieno † poteſt quis gratificari. l. ſi quis ſeruum. §. ſi inter duos. ff. de legat. 2. l. ſi quis in graui. §. ſi cum omnes. ff. ad Sillan. auth. hoc lucrum. C. de ſecund. nupt. notat Ripa in l. 2. num. 62. ff. de vulgar. & ad hoc eſt notabilis doctrina Alberici in l. bene à Zenone, numer. 27. fol. 109. C. de quadrien. præſcriptio, vbi inquit, Imperatorem ob remunerationem donare poſſe ea, quæ ſunt propria illius, non autem fiſcalia, ſeu imperialia: quia non recipit beneficium nomine Imperij, ſed ſuo, & ad eius propriam vtilitatem. Ex cuius verbis poteſt in iſta materia adhiberi † quę- 32
dam perſuaſiua diſtinctio, quòd ſi quis fecerit Regi inſigne ſeruitium prouenïens in notoriam Regni vtilitatem, poſsit Princeps ob remunerationem donare, ad quod eſt memorabilis dict. l. 51. titul. 18. part. 3. quod etiam probatur ex regula, ex qua perſona quis lucrum capit, † eius damnum ſentire debet. ff. 33
de regul. iuris. l. ſecundum naturam. ff. eodẽ titulo, & æquum videtur, & naturali æquitati conueniens, vt in iſto caſu retributio fiat benemerenti, ſaltim vt alij exemplo gratiæ, quæ illis facta fuit, alia facta aggrediantur, & quæ in Reipublicæ commodum cedere poſſint. Nã ſcimus Romanos, & alios † antiquiſ- 34
ſimos magna præmia benemerentibus de republica ſtatuiſſe, vt alij animoſiores redderẽtur ad euadendum egregia facta, & audendũ maiora, quã propriæ vires exigunt. Et quod donatio facta per Principem in recompenſationem beneficiorum ſit irreuocabilis, † tã 35
quoad donantẽ, quam quoad Principes ſucceſſores, voluerunt Bart. in l. omnes populi num. 29. ff. de iuſtitia & iure, Doctores in c. nouit de iudicijs, Natta conſil. 164. num. 19. Syluan. conſil. 65. per totum: & alij plures, quos citat Burſatus in conſil. 225. nume. 44. lib. 2. vbi plura videre licet pro intellectu, & ampliatione eorum, † quæ hic tractantur, ad 36
quem, & materiam addo Bartolum in l. ambitioſa. ff. de decret. ab ord. faciend. dicit, quod facultas remunerandi ſeruitium præſtitum prædeceſſorum non tranſit in ſucceſſorem, ad quod Matth. ab Afflictis deciſ. 370. refert etiam Iaſonem in l. ex hoc iure. ff. de iuſt. & iur. & in l. ſi non ſortem. §. libertus. ff. de cõdict. indebit. licet, vt tradit Matth. ab Afflict. quod gratum fuit patri, debet eſſe gratum filio, quod arbitrio iudicis relinquendum eſſe iudico. Et prædicta etiam docent leges noſtræ partitę, pręcipuè. l. 1. tit. 27. part. 2. ibi, *Porq̃ galardonar los buenos fechos, mueſtraſe por conocido el que lo faze: e otroſi por juſticiero, ca la juſticia no es tan ſolamẽte en eſcarmentar los males, mas aun en dar galardon por los bienes. E de mas deſto nace ende otro por cada volũtad a los buenos por ſer cada dia mejores, e a los malos para emendarſe.* Et l. 6. eodem tit. ibi, *La ſegunda razon fue fallada, porque ſe esforçaſſen a fazerlo mejor, metiendoſe en graues peligros por ganar bien y honra.* Et dict. l. 51. tit. 18. part. 3. Et ſi dixeris, Regiam dignitatem miſerabiliorẽ † eſſe cæteris, ſi donare Rex non poteſt, obuia eſt in 37
promptu reſponſio, cum Reges habeant plura bona mobilia, & reditus, & officia, cũ quibus

bus remunerare poſsint benemeritos, qui eiſ
dē ſeruitia præſtiterint, & quādo Regnū ma
gis vnitum, & non diuiſum inter plurea eſt,
maiores redditus Rex habet ad remunerán-
dū ſeruitia, & è diuerſo ſi facultates exiguas
habent, donare congrue non poſſunt: & hoc
in loco eſt addenda doctrina Gregor. Lop.
in l 4. tit. 27. in gloſſ. in verb. *e de los que del
vinieſſen*, part. 2. vbi dicit, quod non omne
ſeruitium factum Regi & Regno eſt remu-
nerandum hæreditate perpetua pro aliquo
& ſucceſſoribus, ſed tātum inſigne ſeruitiū,
veluti cum liberas Regem à morte, vel capti
uitate, an tunc propter magnitudinem ſerui
tij inducatur perpetuitas beneficij. c. 1. §. vl-
tim. de his qui feud. dar. poſſ. ad quod pon-
derat Gregor. Lopez tex. in d. l. 4. & alia. Et
in hac materia animaduerto, quod eſt ſpecia
le in donatione remunerationis facta à Prin
cipe, quod nunquam dici poteſt fuiſſe exceſ
ſiua ſecundum Barbaciam in cap. ſedes de re-
ſcriptis, Tiraquel. in l. ſi vnquam, verb. dona
tione largitus num. 84. & 85. C. de reuocand.
donatio. Menoch. in conſil. 201. nu. 31. lib.
3. & quod Rex non teneatur remunerare ſer
uitia facta à prædeceſſoribus, etiam ſi ſit hæ-
res illius cui præſtita fuerunt ſeruitia, tra-
dunt Matthæus ab Afflictis in conſtitution.
Neapolitan proœmio, in conſtit. poſt mundi
machinam num. 23. fol. 16. vbi allegat Bart.
in l. ambitioſa. ff. de decret. ab ordin. faciend.
Iaſ. in l. ex hoc iur. ff. de iuſt. & iur. & in l. ſi
non ſortem §. libertus. ff. de condict. indeb.

Permittitur etiam Regibus donare bona
38 Regni, † vbicunque donant alicui caſtrū, vel
alium locum vicinum Sarracenis, vel alijs
inimicis Regni, vt tale caſtrum, vel locum
tueatur, & defendat ab inimicis, ſicut factum
fuit temporibus præteritis cum pluribus do
minis Regni, qui eo tempore, quo Sarraceni
tenebant Hiſpaniam occupatam, prout con-
ſtat ex donationibus, & titulis, quos habent
à me viſis præcipue ex doctrina Gregor. Lo
pez in dict. l. 14. tit. 9. part. 6. & ad hoc eſt do
ctrina Bart. in l. liber homo la. 1. ff. de verbo
rum obligation. & in l. id quod apud hoſtes,
ff. de leg. 1. quas ad hoc citat Felin. in cap. 1.
num. 5. de probation. Et quia tales donatio-
39 nes non ſunt ſimplices, † ſed ob cauſam, &
ideo validæ fuerunt, argum. l. ſi pater. §. vlt.
ff. de donationib. l. donare. ff. de regul. iur. cū
mille ſimilibus adductis per Tiraquell. in d.
l. ſi vnquam in verb. donatione largitus, nu-
mer. 139. C. de reuocand. donation. notanter
Roland. in iſta propria materia in conſil. 13.
num. 27. lib. 3. facit l 4. tit. 7. lib. 5. ibi, *por cau
ſa onerosa*. Et ad hoc etiam facit regula, & ra-
tio. l. interdum, & l. huiuſmodi. ff. qui potio-
res in pign. habe. & l. 27. ti. 13. part. 5. ibi, *Fue
guardada la coſa que ſe perdiera*. Et l. 29. eod.
tit. & l 9. tit. 3. part. 5. ibi, *Que eſtaua en mane
ra de ſe perder ſi la non reſiztieſſe*. Et quæ cir-
ca iſta iura ſcribit Rebuff. tom. 2. ad conſtitu.
tit. de conſtit. reddit. pag. 404. num 17. & l.
5. tit. 26. part. 2. ibi, *Si algun rico home que tu-
uieſſe tierra del Rey, embiaſſe ſus homes en ca-
ualgada*, cum verbis ſequētibus, & Princeps,
vel Marchio poteſt † alienare bona Regni, 40
& dare in feudum quando eorum recupera-
tio eſt difficilis, vt per cap. 2. ad finē, de feu-
do, tradit in ſpecie Iaſ in conſil. 10. num. 3.
lib. 3. quem reperio nouiter citatum per Lan
cellotum Conradum in templo iudicum li-
br. 1. cap. de Imperatore. §. 4. de præſtantia
& potentia Imperatorum, verſic. trigeſimo
num. 15. fol. 95. Licitum eſt etiam Regibus
donare bona, quæ iure confiſcationis, vel cō
miſſi ad Regem deferuntur, vt probant An-
dre. de Iſernia in cap. 1. in princip. de his qui
feud. dare poſſ. gloſſ. Pariſien. in conſuetud.
Pariſien. part. 1. §. 30. quem citat Gregor. Lo
pez in l. 13. tit. 9. part. 6. in gloſſ. in verb. *de
los Reyes*; quas allegationes Gregor. Lop. nō
inuenio, ſed Andre. de Iſernia in cap. 1. qua-
liter vaſſal. feud. iurare debet, num. 6. fol. 34.
& legenda ſunt quæ ſcribit Rodericus Sua-
rez allegat. 8. ex dict. cap. Abbate ſane de re
iudicata in 6. & alij, quæ citat. Quæ cōcluſio
probatur in cap. Abbate, in verſic. pro parte
autem altera de re iudicata in 6. pro qua ſen
tentia facit opinio illorum, qui tenent vaſſal
lum poſſe præiudicare filijs vel cognatis in
feudo nouiter acquiſito, inter quos ſunt Iaco
bus de Bellouiſu, Bald. Martin. Laudenſ. Car
dinal. Alexand. Andre. de Iſern. poſt gloſſ.
ibi in cap. 1. de alienatione feudor. patern. idē
Iacobus de Bellouiſu; & Bald. ibi colu. 5. vec
ſicul. tertius caſus, quib. mod. feud. amitta-
tur, Alexand conſ. 18. col. 2. libr 5. Gozad.
conſ. 4. & alij plures, quos citat Tiraq. lib. 1.
de retractu. §. 32. gloſ. 1. & vnica, nu. 2. pag.
661. & legendi ſunt quæ ſcribo infra q. 27.

Et qualiter † Princeps poſsit reuocare do 41
nationem factam ob remunerationem, expli
cat Alexan. in conſ. 216. num. 30. lib. 1. Iaſ. in
d. l. ex hoc iure nume. 54. & Principem non
debere ex alienis rebus remunerare, volunt
Hoſtienſis, & Anton. de Butrio in c. quanto
de iure iurando, de quo plenius Carol Ruin.
conſ. 108, nu. 29. lib. 2. & alia plura de dona-
tione remuneratoria legenda ſunt p. 1. q. 22.

Addendum eſt etiam, quod ſi Princeps † 42
dicat donationem facere propter ſeruitia ſi-
bi impenſa, ex quo non ſpecificat, illa dicitur
ſimplex donatio, & non remuneratio ob cau
ſam, vt probatur ex ſcriptis per Oldraldum
conſ. 5. Ioan. Staphil. de literis gratiæ, de vi
& effectu clauſulæ fol. 82. notat Rebuff. in
praxi beneficiali, tit. de clauſulis mandatorū
num. 6. pag. 104 Et quod priuilegia remune
ratoria,

ratoria, laborum impenſorum pro republica 43 tranſeant in contractũ † irreuocabilem, volunt Romanus in conſil. 436. num. 14. in fin. Rebuf. in concordat. in præfatione ad rubricam de collat. in fin. Xuarez allegat. 7. num. Menchaca controuerſiarum illuſtrium, cap. 4. in princip. Mandoſius ad Romanum conſil. 298. num. 4 Burſat. in conſil. 160. nu. 33. lib. 2. qui citat Celſum conſil. 16. nu. 2. Menoch. conſ. 2. numer. 136. quod ſeruitia, quæ fiunt à ſubdito in his, quæ aliàs ſeruire tenetur, ſunt digna remuneratione, per locum ab ſpeciali. l. 13. tit. 10. lib. 5. Recopilat. ibi, *Si los que las recibieron procuraron las tales neceſsidades, y ayudaron a ſoſtener:* quamuis huic concluſioni contradicat regula legis donari. ff. de donationibus. l. donari. ff. de reg. iur. cum concordantib. Et quod donationes, quas faciunt Reges in vxores, aut filios, non requirant ſolennitates aliarum donationum tradunt Oldraldus in conſil. 159. Matthæus ab Afflictis in conſtitut. Neapolit. in procemio quæſtio. 24. nume. 4. fol. 13. per l. donationes quas diuus. C. de donationib. inter virum. l. & 3. C. de quadrien. præſcipione.

Limitatio quarta.

An bona maioratus alienari poſſint ad redimendum à captiuitate poſſeſſorem.

SVMMARIVM.

Bona maioratus poſſunt alienari ad redimendũ à captiuitate maioratus poſſeſſorem, vel eius filium, num. 1. & 11. & qualiter. num. 13. & reſoluitur, num. 21. 24. 25. & 27. Quid in neceſsitate famis, num. 28. Quid propter debita illius qui maioratum fecit, num. 30. Quid in bonis feudalibus, num 29.

Mulier nupta an poſsit facere contractum ſine licentia mariti pro redemptione captiui, numero. 2.

Specialia à iure inducta, vt quis à captiuitate redimatur, num. 3.

Minor viginti quinque annis poteſt alienare bona ad redimendum à captiuitate perſonam coniunctam, num. 4. Nec aduerſus donatione cauſa redemptionis reſtituitur, numer. 7. Quid ſi fide iubeat pro patre carcerato, numero. 20.

Bona eccleſiarum alienari poſſunt pro redemptione captiuorum ſuæ parochiæ, num. 5.

Princeps pro ſua redẽptione talem poteſt imponere, num. 6.

Nobiles tenentur contribuere pro redimendo Principe à captiuitate, num. 8.

Inſertur ad capitulum Pinciæ anni 1505. hodie l. 22. tit. 11. lib. 5. Recop. quod prohibet minores & filios familias contrahere abſq; licentia parentum & tutorum nu. 9.

Nobilis an poſsit incarcerari pro debito facto ob illius redemptionem, num. 10.

Redemptio à captiuitate quæ habeat priuilegia num. 12.

Bona maioratus an poſsint alienari ad extrahendum à carcere poſſeſſorem maioratus, numer. 14. Authoris ſententia, nu. 21. & quo tempore duret talis alienatio, nu. 23.

Carcer dicitur mala manſio, num. 15. & æquiparatur morti, num. 17. & carcerati miſerabiles perſonæ, num. 18 & ſoluere pro carcerato, miſericordia & pia cauſa, n. 16.

Marito licet ex dote liberare à carcere coniunctum mulieri, nu. 19.

Vaſſallus an teneatur dominum à carcere liberare, num. 22.

Res fideicommiſſo ſubiectæ an poſſint alienari ad ſubueniendum illi, qui ob propriam culpã in carcerem aut neceſsitatem incidit, num. 26 & 27.

QVarto, iuſta erit licentia per Principem conceſſa ab obligandum bona maioratus, † ſi poſſeſſor maioratus, vel illius filius 1 ſtent in captiuitate, niſi teſtator, vel cõdens maioratum contrarium cauiſſet: nam res ſubiecta reſtitutioni, & prohibita alienari poteſt alienari propter redemptionẽ illius, qui reſtituere tenebatur, vt expreſſe tenet Bart. in l. quemadmodum col. 2. num. 6. C. de agricolis & cenſitis libro. 11. imò, & propter redemptionem filij ſui, ſecundum eundẽ Bart. Bald. Angel. & Paulum, Corne. in authen. res quæ C. communia delegat. de quo puncto cõcordantes refert Tiraquell. de legib. connubial. gloſſ. 8. de ſon marit. 35. q. nu. 283. fol. 347. ibi inter alia refert Roman. conſil. 316. circa propoſitum col. vlt. verſ. poſtremo, num. 7. dicentem, quod ſtatutum, quod prohibet aliquem contrahere ſine certa ſolennitate, nõ habet locum, ſi prohibitus contrahat, vt ſe redimat à captiuitate: quia iura prohibentia † 2 relaxantur in contractibus, qui celebrantur pro captiuorum redemptione. l. quamuis, ff. ſolut. matrim. quæ permittit mulieri vendere rem dotalem, vt parentes, aut fratres, aut alios neceſſarios ab hoſtibus ex vinculis redimat. Et ex hoc concludit Tiraquell. mulierem, nuptam poſſe facere contractum ſine licentia mariti, ſi forſan ſit captus, & pro libertate contrahat, quod eſt notabile ad leges noſtras Regales prohibẽtes mulierem nuptam poſſe abſq; licentia mariti contrahere: & Tiraquel. vbi ſupra alia adducit ſpecialia † con- 3

tra

tra regulas iuris introducta, vt aliquis redima
tur à captiuitate, Caſſan. in conſuetud. Bur-
gund. rubr. 4. des droitz. §. 3. nume. 29. pag.
509. cui adde l. 3. cum ſequentibus, titu. 29.
part. 2. & l. 5. tit. 10. part. 6. vbi Gregor. Lo-
pez in gloſ. 1. & l. 8. tit. 11. ead. partita, & l. 2.
tit. 12. lib. 1. Ordinam. quæ eſt ſingularis in
ſuo caſu, & in authent. ſi captiui. C. de capti-
uis, & l. 6. tit. 7. part. 6. per quem text. in d.
authen. dicit Nouellus in tractatu de dote fo
lio. 23. col. 3. in princip. 61. ſpeciali † quod
minor. 25. annis poteſt ſua bona alienare ad
redimendum à captiuitate perſonam coniũ-
ctam: notat Gregor. Lop. in l. 18. tit. 16. par
tita. 6. in gloſ. in verb. *derecho*, Ioan. Lopez
in cap. per veſtras de donation. inter virum
& vxor. §. 26. pag. 353. & 354. nu. 4. faciunt
quæ ſcribit Menoch. de arbitrarijs iudicum
lib. 2. Centur. 2. caſu. 182. num. 65. pag. 354.
6 Item bona † eccleſiarũ alienari poſſunt pro
redemptione captiuorum ſuæ parochiæ. c.
ſacrorum, & cap. ſicut. 12. q. 2. l. 1. tit. 14. par
tita. 1. vbi rectè Gregor. Lop. in gloſ. verb.
Captiuerio. Et Princeps † poteſt ponere ta-
leam pro ſua redemptione, ex ſcriptis per
Nicolaum Boerium deciſ. 126. num. 8. & 9.
quod reſoluit poſt alios quos citat Archie-
piſcopus Florentinus in ſumma ſua part. 2.
cap. 13. §. 2. verſ. tertius eſt, col. 1. Et minor
7 non reſtituitur, † ſi aliquid donauit, vel pro
miſit cauſa redemptionis captiuorum, ſecun
dum Balduin Nouell. in tractat. de dote. p. 6.
priuil. 63. num. 2. Sforcia Odi in tractatu de
in integrum reſtit. p. 2. q. 58. art. 3. nume. 27.
pag. 714. faciunt tradita per Rebuf. tom. 2. ad
conſtitutiones Regias, tit. de reſtitutionibus
artic. 5. gloſ. 2. num. 25. pag. 125. & faciunt
etiam ſcripta ad hoc propoſitum per Tiraq.
in tract. de pia cauſa priuilg. 103. pag. 139.
& tex. in cap. 1. §. firmiter de capit. Conrad.
& in capit. 1. §. firmiter de prohibita feud.
alien. per Federicum, in quibus iuribus pro
batur, quod vaſſalli, etiam nobiles teneantur
8 contribuere pro redimendo † Principe à ca-
ptiuitate, & voluerunt Lucas de Penna in l.
fin. verſ. 4. ex his infertur. C. de fund. limit.
lib. 11. & alij, quos citat Nicol. Boeri. deciſ.
126. num. 10 qui hoc latè tradit, ad quos ad-
do Ioſeph. Maſcard. in tract. de probation.
lib. 1. concluſ 276. fol. 175. facit lex, nam &
Seruius, ff. de negotijs geſtis. l. liber captus,
& l. fin. C. de captiuis. l. fin. titul. 30. part. 3.
egregia, l. 88. tit. 14. part. 5. Et quod magis in
ſpecie volunt Bart. in l. peto. §. prædium. ff.
de leg. 2. Carolum in conſ. 93. per totum lib.
1. Maſcard. in tract, de probat. lib. 3. concluſ,
1237. num. 55. fol. 175. & facit text. in cap.
itẽ qui delator, quæ fuit cauſa beneficij amit
tend. l. 8. tit. 26. in verſ. *Otroſi dezimos, que ſi
el ſeñor lo quiere*, part. 4. & ſcripta per Gui-
lielmum Benedict. in cap. Rainũtius de te-
ſtament. in verb. & vxorem nomine Adela-
ſiam num. 830. fol. 126. Barboſa in l. 2. ff. ſo-
lut. matrim. part. 2. num. 8. pag. 686. vbi hoc
refert Antonius Peregrinus in tractatu de
fideicommiſsis artic. 41. num. 90. fol. 389. &
quod bona prohibita alienari poſsint, aliena-
ri ob neceſsitatem famis mariti, & filiorum,
& vxoris, tradit Ioan. Faber. in princip. inſti
tuta quibus alienare licet, Ciſuentes in l. 56.
Tauri, verſic. tertio limita, & quod iſta pacta
ſuper redemptione captiuorum ſint ſeruan-
da, tradit Conradus in templo iudicum, p. 5.
concluſ. 100. num. 23. fol. 53.

Et ex his obiter poteſt limitari cap. Curia
rum Pinciæ, anno 1505. † in ordine 78. ho- 9
die. l. 22. tit. 11. lib. 5. Recopilat. quod prohi-
bet minores habentes curatores, & filios fa-
milias contrahere, & emere pecunia credi-
ta, & in diem ſoluenda merces cuiuſcunque
generis ſint abſq; curatorum, & patrum licẽ
tia, quæ lex dicit hoc procedere, etiamſi ta-
les cõtractus fuerint iurati, & ponit pro pœ-
na nullitatem obligationis, & alias pœnas.
Nam ſi minor, vel filius familias contrahat
abſq; ſolennitate illius legis ad ſe, vel paren
tes, vel fratres redimendũ à captiuitate, obli
gatio, vel contractus erit validus.

Et ex his etiam fuit determinatum in hac
Regali Cancellaria caſus, qui contigit. Nam
quidam nobilis, quem nos vocamus, *hidalgo*,
cum eſſet † captus in ciuitate Argel apud 10
Turcas, fecit contractum in dicta ciuitate,
vt ipſe redimeretur à captiuitate, in quo ſe
obligauit ſoluere cuidam mercatori certam
quantitatem, quam illemet mercator ſolutã
habebat pro illo captiuo, quo facto ille nobi-
lis liberatus fuit à captiuitate, & in Hiſpaniã
ſe contulit, & die ſolutionis accedente, ille
mercator petiuit executionem contra illum
nobilem pro trecentis ducatis contentis in
obligatione, & executio fuit facta, & nobilis
ad carcerem fuit ductus ex defectu fideiuſſo
rum de ſaneamiento, qui nobilis conqueſtus
fuit de illa incarceratione in hac Regali Cã-
cellaria, & allegabat, quod ipſe erat nobilis,
& quod ſecundum ius commune & Regium
nõ poterat pro debito ciuili incarcerari, qua
quidem allegatione, & querela non obſtãte,
ſemper nobilis ille extitit in carcere, donec
mercatori fuit ſatisfactum de debito. Quiqui
dem caſus fuit illo tempore maxime dubita-
bilis, & nouus, & in vtraq; parte valde alter-
catus, & legenda ſunt quæ ſcribit Baeza in
tractatu de inope debitore cap. 15. num. 24.
fol. 101. & cap. 2. num. 65. fol. 19. Tiber. De-
cian. in pract. criminal. libr. 9. cap. 29. nu. 28.
fol. 288.

Ex quibus (vt ad rem redeam) apparet,
quod eſt licita Regalis licentia ad obligandũ
bona

bona maioratus in quantitate, quæ eſt neceſ
21 ſaria ad redemptionem poſſeſſoris † maiora
tus, vel illius filios: quod confirmatur, quia
non ſolum agitur in hoc caſu de redemptio-
ne corporis, ſed etiam animæ, quæ cunctis
rebus præfertur. l. ſancimus. C, de ſacroſan-
ctis eccleſijs. Plerumq; enim cõtingit, quod
captiui ſi diu detinẽtur in captiuitate, tædio
vitæ, aut inſtinctu diabolico ducti, fidẽ Chri
ſti negent, & credendum eſt de illo, qui fe-
cit maioratum, quòd ſi de hoc caſu fuiſſet
interrogatus, id permitteret, quod debet ha-
beri pro expreſſo, & cõceſſo. l. Lucius. §. Ti-
tius. ff. de liberis & poſthumis, & redemptio
22 à captiuitate † alia habet priuilegia, vt proba
tur in d. l. liber captus, vbi Bald. & tradunt
Alciatus in tractatu præſumptionum reg. 1.
præſumpt. 32. num. 2. Menoch. caſu 88. nu.
29. Maſcard. in tractatu de probation. lib. 1.
concluſ. 554. nu. 68. ſol. 337. Et faciunt ſcri-
pta per Baldum Nouellum in tract. de dote
part. 5. verſ. nec me, num. 8. ſol. 7.

Inquirendum tamen prius eſt, an ex red-
ditibus bonorũ † maioratus poſsit fieri hæc
23 redemptio, quamuis non reſtet ex illis ad ali
menta, niſi pro vitæ ſubſidio & ad neceſsita
tem victus poſſeſſoris, & non ad pompam,
neq; lucrum: quia in quantum poſsibile fue-
rit, hæ alienationes ſunt reſtringendæ, ad
quod facit doctrina Innocentij in cap. cum
locum de ſponſalibus: vbi dicit, quòd ſi filius
aliquid ſoluat, vt liberet patrem ab aliquo pe
rico, ul dicitur metu ſoluere, Felin. in cap.
afferte num. 2. de præſumptionibus. Seba-
ſtian. Sapia. in l. vlt. num. 7. C. de impuberũ,
Maſcard. in tract. de probation. lib. 3. conclu
ſione. 1051. num. 9. ſol. 46.

Sed circa hoc dubitatur, an idem ſit quan-
do poſſeſſor maioratus vel illius filius eſt in
carcere pro aliquo debito † vel delicto, & ſa
24 nè ex diſpoſitione dictæ legis quamuis idẽ
videtur dicendum in hoc caſu, & dicit Bart.
in tract. de carcere num. 29. quod legatum ſa
ctum carcerato dicitur pium, notat Paris de
Puteo in tractatu de ſyndicatu, in verſic. an
carceratus, vbi tractat qualiter carceratus ſit
alendus, vel à quo, & ideo carcer dicitur ma
la † manſio. l. ſi hominem. ff. de poſit. l. item
25 apud Labeonem. §. quæſtionis, & vtrobiq;
gloſ. & dicit d. l. ſi hominẽ, quod ſoluere pro
carcerato † eſt miſericordia, & inquit Baldus
26 in bono caſu, in cap. 1. §. denique, in tit. quæ
fuit prima cauſa beneſi. amitt. quod carcera-
tio æquiparatur † morti, notat Ægid. Boſi. in
27 practica crimin. in tit. de carcere, nu. 1. pag.
23. & Hippolyt. in l. 1. in princip. num. 23.
ff. de quæſt. & vide eundẽ Hippolyt. in pra-
ctica crim. §. nunc videndum, nu. 12. vbi etiã
tractat, qualiter legatum factũ carcerato ſit
pium, & tradit in bono caſu Baeça in tract.
de inope debitor, cap. 20. num. 9. fol. 157. Et
quod pater teneatur fide iubere pro patre
in iſtis neceſsitatibus, tradunt Nicol. Boer.
deciſio. 328. Vrſil. deciſ. 308. nu. 25. Ioan.
Franciſc. in tract. de baronib. pragmat. 10. nu
mer. 39. pag. 246. per tex. in l. ſi quis. §. 1 ff.
de excuſat. tut. & tradit idem pragmatica. 1.
num. 253. qui allegat Francum deciſ. 201. nu
mer. 10. & pragmatica 10. nu. 23. pag. 244.
Et qualiter dos mulieris vendi poſsit ad libe
randum maritum à carcere, tradit Ant. Gam
ma 358. deciſ. & quomodo † carcerati dican 18
tur miſerabiles perſonæ, & in §. attingam, nu
mer. 76. fol. 57. Campeci. in tract. de dote. p.
3. quæſt. 11. fol. 96. vbi tractat, qualiter mari
tus expendens aliquid de dote ad liberandũ
à carcere coniunctum, qui ſaluo honore mu
lieris non potuit in carcere ſtare, liberetur † 19
pro quantitate ſoluta ab actione dotali, & cõ
ducunt quæ ſcribit Peralta in l. quidam in te-
ſtamento num. 7. pag. 321. ff. de legat. 2. vbi
latè tractat, an legatũ pro carcerato ſit piũ?
& faciunt quæ ſcribit Gregor. Lop. in d. l. 6.
tit. 7. part. 6. in gloſ. 1. latius, vbi plura tradit
in l. 4. tit. 11. part. 6. in gloſ. in verbo, *de pie-
dad*: & hanc opinionem adiuuat quod ſingu
lariter ſcribit Salicet. in l. 1. num. 4. C. de filio
fam. min. fol. 126. vbi vult, quòd ſi filius fami
lias minor fideiubeat pro patre, vt eum à car
cere liberet, non habet reſtitutionem aduer-
ſus talem † fideiuſsionem; & idem volunt 20
Montal. in l. 2. tit. 11. lib. 3. fori, fol. 87. Ioan
nes Lop. in d. cap. per veſtras, de donation.
inter virum & vxorem. §. 25. num. 4. fol. 71.
Anton. Gom. tom. 2. variarum reſolut. cap.
13. dè fideiuſſor. num. 19. fol. 98. qui citat Al
bericum & Paulum in d. l. 1. eundem Paulum
& alios in l. vltim. C. de in integrum reſtitu
tione minorum, quod vidi in practica Mat-
thæ. ab Afflict. in conſtitut. Siciliæ lib. 2. ru-
bric. 38. num. 18. Sforcia Oddi in tract. de in
integr reſtit. p. 2. q. 54. art. 4. n. 19. pag. 696.
Et excuſator minor 18. annorũ, qui non re-
dimit patrem ab hoſtibus, ſecundum Alberi.
in l. ſi quis in tantã, num 3. C. vnde vi, & pro
batur in authent. ſi captiui. C. de Epiſcop. &
cleri. tradit Sforcia Oddi in tract. de reſtitu.
in integr. p. 2. q. 81. nu, 18. pag. 865. Et hæc
& alia ſimilia hanc opinionem confirmant.

Nihilominus tamẽ contrarium exiſtimo
eſſe † verius, maxime quia carcerati commu
niter ſtant in carcere proprijs culpis, & hæc 21
eſt ſentẽtia Salicet. Angel. & Pauli Caſtren.
in dict. authen. res quæ, vbi dicunt, quod res
prohibitæ alienari nõ poſſunt alienari ad re
dimẽdũ poſſeſſorẽ rei prohibitę alienari, &
ſubiectę reſtitutioni à carcere, & idem tenet
Roman. Imol. & Angel. in l. Marcellus. §. res
quæ. ff. ad Trebellian. Alex. in conſil. 23. nu.
14. lib. 1, quorũ opinio communis eſt ſecun
dum

dum Iaſonem, & Curcium in dict. authent.
res quæ,& Ioan. Crot.col.18.& Ferdinand.
Illerden.in l.filius familias.§.diui,num.363.
ff.de legat.1.tradit Nicol.Boer.deciſio.r a8.
num.1.cum ſequentib. Petr.Surd. in tract.
de alimentis tit.6.q.12.num.17.fol.213.qui
bus congruit, quod vaſſallus non tenetur li-
22 berare dominum à carcere,† etiamſi ſit iniu
ſte carceratus,vt reſoluit Iulius Clarus in §.
feudum.q.24.pag.180.tradit Anton. Pere-
grin.dict.tract.de fideicommiſsis dict. artic.
41.num.92.&faciunt ſcripta per Oſaſcum
deciſ.Pedemont.166.num.20. & Meſsiam
in pragmatica panis concluſ.1.num.11.fol.
13.& in propria noſtra materia Molina lib.
4.de primogen.c.5.num.17.fol.166.Et hãc
opinionem ſequitur & confirmat in ſpecie
Epiſcop.Couarr.reſolut.lib.2.cap.16.num.
9.in verſic.tertio eſt in eadẽ quæſtione,vbi
dicit poſt Ferdinan. Illerd. vbi ſupra, quod
23 alienatio facta † ad redimendum poſſeſſorẽ
bonorum reſtitutioni ſubiectorũ valet pro
vita poſſeſſoris ex l.peto.§.prædium. ff. de
legat.2.in quo etiam loco affirmat concluſio
nem,quam ſupra tenui,quod res ſubiectæ re
ſtitutioni,& prohibitæ alienari, poſſunt alie
nari,vt redimantur † à captiuitate ſucceſſo-
24 res,& ad ſubueniendum hæredibus &ſucceſ
ſoribus ne fame pereant, citat Bartol.in d.l.
quemadmodum,& Ioann.Lop.in rubric.de
donationibus inter virum & vxorem.§.16.
num.6.& 9.Et quod bona maioratus poſsint
alienari ad redimendum captiuum dominum
maioratus,tradit Aluar.Valaſc.conſ.30. nu.
16.ad finẽ,pro quo faciunt ſcripta per Maſ
card in tract.de probation. lib.3. concluſio.
1237.nu.55. fol.175. poſt Carol. Ruinum,
quem citat in conſil.93.per totum,libr.1. &
circa hæc vide alia ſcripta per Epiſcopũ Co
uarruu.& idem voluit domin. Ant.de Padi-
lla,qui alios citat in authen.res quæ.C.com-
mun. de legat. nu.94. Menoch. vbi punctũ
latè reſoluit in tract.de præſumpt.lib.4.præ
ſump.192.nu.1.cum ſeqq. fol. 348. Molina
lib.4.de primog.c.6.nu.9. quos citat nouiſsi
25 me Menoch.vbi proxime. Et punctum & †
quæſtionem in noſtra materia maioratuum
reſoluit notanter more ſolito Caldas Pe-
reira in l.ſi curatorem habens. C.de in inte-
grum reſtit.min.in verb.læſis,num.14.pag.
300.Et in bonis fideicommiſſo ſubiectis hoc
tradit Petrus Surd.in tract.de alimentis,titu.
6.q.8.num.97.fol.206.& tit.8.priuileg.19.
num.4.fol.280.quibus omnino iunge Tira-
quel.in l.ſi vnquam,in verb.bona num.5.pa
gin.150.C.de reuocan.donatio.vbi latè ſcri
26 bit† non eſſe illis ſubueniendum,qui propia
culpa ad egeſtatem deuenerunt,qui rem iſtã
omnibus diligentius tractat , ad quem addo
Menoch.de arbitrarijs judicum lib.2.centu-
ria.2.caſu.182.num.38. cum ſequentib.pag.
351.Aluar. Valaſ.de iure emphyteutico.q.
27.num.29.fol.170. eleganter Sforc. Odd.
in tract.de in integr.reſtit.part.1.qu.11.ar-
tic.10.num.54.pag.368. Epiſcop. Couarr.
reſolut.lib.2.cap.17.num.9. Felin.in cap. ſi
qui teſtium,in fin.de teſtibus,ad quos iungo
Laram de Corduba in l.ſi quis à liberis. §.itẽ
reſcripſit num.100.fol.58. & in §. ſed ſi fi-
lius num.88.fol.84.ff.de liberis agnoſcend.
Et pro iſta opinione de carcerato facit l. 7.
tit.23.ibi,*La tercera es*,part.1.Et confirman
tur iſta ex ſcriptis per eundem Tiraquel. d.
gloſ.8. num.288. cum duobus ſequentibus.
Et quod res fideicommiſſo ſubiectæ nõ poſ
ſint alienari in fauorem illius, † qui in carce- 27
rem,vel in aliam neceſsitatem ob culpã pro-
priam incidit, volunt vltra prædictos deciſio
Rotæ in antiquis 843.Epiſcopus Canturien
ſis in fine,& ita diſtinguit Petrus Surdus de-
ciſ.86.num.6.vt alia bona ſubiecta fideicom
miſſo non poſsint alienari, quando quis eſt
ob proprium delictũ carceratus, ſecus ſi pro
debito,& tradit deciſ.Pedemont.168.num.
10.vbi ponit regulam generalem, quod bo-
na prohibita alienari in fauorem alterius
non poſsint alienari propter neceſsitatem
cauſatam ex facto alienantis; & idem in deci
ſione 167.num.29.& conducunt etiã ſcrip-
ta deciſ.170. num. 2. cum ſequentib. Et an
bona † maioratus poſsint alienari,vt ſubue- 28
niatur neceſsitati famis poſſeſſoris, tradit
etiam Lara de Corduba in l. ſi quis à liberis.
§.vtrum,num.32.ff.de lib.agnoſ.quem citat
Petr.Surd.in tract.de alimentis,tit.8.priuil.
19.num.3.fol.280.poſt Molinam, quem ci-
tat Lara , & idem ſcribit Iaſ. in authent. res
quæ,num.2. C.de communia delegatis, quẽ
citat Andre.Gaill.obſeruationum lib.2. ob-
ſeruatione.137.num.4. pag.251. Et in bo-
nis † feudalibus in eodem volumine tradit 29
Ioach. Miſinger. in lib. ſingularium obſer-
uationum Centuria.6.obſeruatione 20.pag.
554. & punctum reſoluunt domin. Anton.
de Padilla in dict.authen. res quæ, num.79.
Molina lib.4.de primogen.cap.10.num.32.
& cap.6. num. 22. quem concordat Petrus
Surd. in dicto tractatu de alimentis priuileg.
54.num.10.& 11.fol.304. Et qualiter bona
maioratus alienari poſsint propter† debita il
lius,qui maioratum fecit , vltra remiſsiones 30
ordinarias legis filius familias.§.diui.ff.de le-
gat.1.legendus eſt Cephalus in conſ.397.nu
mer.36.cum ſequentib. libr.3.tradit notãter
Fanus in tractactu de pignoribus.p.6.mem-
bro.1.num.15.fol.132.Anton.Peregrin. in
tractatu de fideicommiſs, artic.40. nu-
mer. 20.fol.360.qui late materiã
tractat referendo Molinam,
& prius,nu.18,

Limitat.

Limitatio quinta.

An bona maioratus ob ſuperuenientes neceßitates alienari poßint?

SVMMARIVM.

Ex cauſis alijs vrgentißimis an poßint bona maioratus alienari, numero. 1. 3. & 43. Quid cum per ſumptus exceſsiuos poſſeſſor ad neceſsitatem peruenit, nu. 36. Quid ſi adſit prohibitio expreſſa & legis de non alienando, nu. 44. Quid in fideicommiſſo, n. 1. & quando talis alienatio neceſſaria dicatur, n. 28. 32 & 39. Quid in feudo, num. 5. & in quali neceßitate, num. 22.

Bona hoſpitalium an poßint pro neceßitatibus illius contra teſtatoris prohibitionem alienari, num. 4.

Reditus regni ad quid ſint inſtituti, n. 6.

Rex poteſt propter neceßitatē bona Regni alienare, nu. 7. 14. & 19. & pro defenſione patriæ ſubditis collectas imponere, nu. 11. & qualiter neceſsitatis tēpore poſsit eccleſias ad contributionē cogere. n. 12. & 15. Quid ſi exactiones ſine cauſa imponat, nu. 18. & ſua culpa bona propria & reditus conſumpſit. nu. 34. & an teneatur cauſam exponere, cùm aliquod onus aut vectigal imponit. nu. 35. An credatur Regis aſſertioni nu. 49. & 51. & quando præſumatur noua tributa ex iuſta cauſa imponere, num. 50.

Priuilegia exemptionis nō poſſunt in oneribus inſolitis niſi per contractum ſint cōceſſa. n. 8.

Actus neceſſarius non cenſetur prohibitus in alienatione generali nu. 9.

Prohibita alienatione per hominem, non prohibetur alienatio per legem, nu. 10.

Immunitas ſimpliciter conceſſa nō extenditur ad onera quæ augētur propter inſolitam & improuiſam neceßitatem nu. 13. Quid ſi pro omnibus oneribus concedat nu. 17.

Munera ordinaria & extraordinaria quæ dicantur, nu. 16.

Non probata neceſsitate alienandi bona maioratus res ad priſtinum ſtatum reducitur, nu. 20. neceſsitas enim debet apparere. n. 42. & allegantieam onus incūbit probādi, nu. 52.

Alienatio neceſſaria non dicitur, cùm quis ſpōte ſe in neceßitatem coniecit, n. 21. & qualis dicatur voluntaria aut neceſſaria. n. 23. 24. 37. 40. & 46. Quid ſi fiat per viam vltimæ voluntatis, nu. 48.

Arrhæ datæ per maritum vxori an & quare ſint de quinto bonorum deducendæ, nu. 25.

Datio in ſolutum an dicatur voluntaria, n. 26.

Voluntarium dicitur quod exactu voluntario ſequitur, num. 27.

Pater in caſu neceßitatis bona filij poteſt alienare, num. 29.

Neceßitas multa operatur, nu. 30.

Cauſa neceſſaria dicitur vbi agitur de diuino cultu augendo, num. 31.

Alienationes malè factæ reuocari poßūt. n. 33.

Indignum eſt ei ſubuenire qui ſua culpa aut vitio in egeſtatem deuenit. n. 38.

Alienatio neceſſaria iudicialis, quæ aliàs non permitteretur, qualiter permittatur, n. 41. 53

Teſtator ſi dedit vxori facultatem vt pro ſuis neceßitatibus rem poßit alienare, non poteſt eā ſine tali neceßitate alienare, n. 45. & 47

Immunitas ex priuilegio, liberalitate, aut contractu, qualiter differat, nu. 54.

Subditi qualiter ſint releuandi à collectis & ſubſidijs neceßitate ceſſante, num. 55.

QVinto ex prædictis infertur, & limitatur prima concluſio, de qua in principio huius quæſtionis, † cum poſſeſſor bonorum maioratus habet aliam neceſsitatem vrgentiſsimam, & in qua concurrat tanta ratio, ſicut in ſuperioribus cauſis dictum eſt, quod præter prædicta probatur ex diſpoſitione. l. 2. C. ad Macedon. & l. 5. & 6. tit. 1. part. 5. & per plura quæ ſcribit Felinus in cap. cum acceſsiſſet num. 20. de conſtitutionibus, Lancellotus in tractatu de attentatis part. 6. cap. de attentatis lite pendente limitatio. 8. num. 1. cum ſequentib. pag. 129. facit tex. in l. alienationes. ff. familiæ erciſcund. Et ex Bart. in l. 1. C. de ſuper indict. & ex eodem poſt gloſſam ibi in l. 1. §. quod ſi nemo, nu. 3. ff. quod cuiuſq; vniuer. & Iaſ. in l. admonendi, num. 16 ff. de iur. iuran. & in l. clam poſsidere. §. qui ad nundinas, num. 24. ff. de acquiren. poſſeſs. & in l. 4. § actor. ff. de re iudicata: & in § item Seruiana, nu. 107. de actionibus, Oldraldo in conſil. 104. & notat Lancellot. in tract. de attentatis. p. 2. cap. 4. de attentatis lite pendente, limit. 58. nu. 1. pag. 122. Ioann. Lopius in repetit. cap. per veſtras de donat. inter virum & vxor. §. 27. num. 10. pag. 502. Dinus, Rainer, & Bald. in l. ſi ex toto in principio, vbi Iaſ. num. 15. ff. de leg. 1. & idem Iaſ. in l. principalibus, nu. 2. ff. ſi certum petatur, Caſſan. in conſuetudin. Burgund. tit. de confiscatio. §. 2. num. 5 pag 383. & in terminis fideicommiſsi Crotus in l. filius famil. §. diui, num. 45. ff. de leg. 1. Cephal. in conſ. 301. nu. 18. lib. 3. Pariſius in conſil. 43. nu. 29. lib. 3. vbi reſoluit, quod bona fideicōmiſsi † poſſunt alienari pro ſoluendis debitis neceſſarijs, Barbo. in l. ſi conſtante num. 133. ff. ſoluto matrimonio, pag. 580. & Tiraquel. libr. 1. de retractu. §. 26. gloſſa. 1. numero. 50. cum alijs, & §. 1. gloſſ. 14. num. 51. pag. 299. Alciatus lib. 1. de verborum ſignific. in fin. Curtius in tract. de feud. 4. p. princip. quæſt. 16. num.

num.17. Iaſ.& Purpurat.in l.1.ff.de offic.
cius cui mandat.eſt iuriſdict.Ferdinan. Loa
zes in dict.§.Diui,numero 219. ff.de legat.
1. Pinell. in l.1.par.3.numero 24.folio 75.
C.de bonis maternis deciſio.Pedemont.16.
num.12.Oſaſc.conſil.47.nume.31.Roland.
in conſil.80.num.1.cum ſequentibus,lib.3.
Cephalus in conſi.250.num.32.lib.4.Ioan.
Yañez Parlador.in lib.rerum quotidianarũ
cap.3.num.26.pag.93.& Menoch.de arbi-
trarijs iudicium caſu 182.num.1.cum pluri-
bus ſequentibus Cephal.in conſil.59. num.
32.cum ſequentibus,lib.1. Ioſephus Maſc.
in tractatu de probation. lib.3. concl.1237.
num.43.cum ſequentibus, & in bonis maio-
3 ratus † Caldas Pereira de renouatione em-
phyteuſis quæſt.16. num.39.fol.133.Petr.
Barboſa in l.diuortio,§.vltim.num.60.pag.
110.ff.ſoluto matrimonio & in l.ſi conſtan-
te num.133.pag.179.eodem titulo, Greg.
Lopez in l.2.tit.14.part.1.in gloſſa in ver-
bo,*con otorgamiento*,poſt medium & in gloſ.
Ouieſſen dado,Felin.in cap.cum dilecta num.
20.de reſcriptis,& l.7.tit.4.lib.6. Recopila.
ibi: *Saluo quando tuuieremos neceſsidad dalles*,
& facit regula text. in l.1.ff. de officio pro
conſulis,& id quod notat Bald. in l.ea lege,
num,13.C.de condict.ob cauſam,Decius in
l.ea quæ propter,ff.de regulis iuris & quod
egregie notat Bald.in l.1.in fine,ff. de ope-
ris libertorum,& text.notabilis,vbi Andre.
de Barul.in l.1.C.nemini liceat in empt.ſpe
ciei libro 10.& authentica,vt iudic.ſine quo
quo ſuffragio, §. oportet l.pater filium in
principio,ff.de legat.3.& quod notat Bart.
in l.& ideò, ff. de condict. furtiua, Bald.in
conſilio 20.quid importet libro 2.& conſi-
lio 49.Domin. Dinus libro 3. Matthæus de
Afflictis deciſione Neapolitan.191. Alcia-
tus libro 2.de verborum ſignificatione,pag.
70.& quod tradunt Anton.& Decius nume
ro 48. in capit.in præſentia de probation.
Ioan.Gutierrez,allegatione 7. numero 5.
cum ſequentibus,pagina 489.latiſsimè Maſ-
cardus in tractatu de probationibus libro 3.
concluſione 1237. numero 43.folio 175.
qui varia in iſta materia ſcribit vſque ad nu-
merũ 91.notanter Rolandus in conſilio 21.
numero 13.cum alijs libro 1. Auiles in cap.
prætorum cap.2.in verbo *de mercaderia*,nu-
mero 8.cum ſequentibus,folio 87. & bona
hoſpitalium poſſunt alienari pro neceſsita-
4 tibus † illius, etiã ſi teſtator prohibuerit,vt
per Paul.de Caſtro, quem citat Felinus in
cap.de quarta numero 3. de præſcriptioni-
bus,& quod ſcribit eleganter Paul.Caſtren.
in conſilio 317. ſuper primo quæſito reſ-
pondeo, & Lucas de Pena in l. originarios,
C. de agricolis & cenſitis libro 11.& idem
Matthæus de Afflictis in conſtitutionibus
Neapolitan.in præludio quæſtione 17. fo-
lio 10.numero quinto,Abbas in cap.vltimo
columna ſecunda de rebus Eccleſiæ,latè Ti-
raquellus in tractatu de pęnis temperand.
cauſa 33.numero primo cum ſequentibus,&
lege tertia titulo nono,libro quinto ordina-
ment.ibi: *Por alguna grande, ò vrgente neceſsi-
dad*,& l.21.titulo quarto libro quarto ordi-
namenti, & Concilium Lateranenſe ſub
Leone Decimo ſub ſeſsione nona capit.non
minus de immunitate Eccleſiarũ,& facit no-
tabilis l.11.ad finem titu.28.part.3.vbi Gre
gor.Lopez in gloſſa in verbo, *Mantuuieſſen*,
per illam legem,& doctrina Andre.de Iſer-
nia in capite Imperialem in verſiculo nec
dominus feudi,columna prima de prohibi-
ta † feudi alienatione per Federicum tradit, 5
quod reditus † regni ſtatuti ſunt ad viuen- 6
dum Reges,vt non extendant manus ad ini-
quitatem auferendo bona ſubditorum,lege
octaua titulo primo part.ſecunda,ibi: *Ca por
ninguna cryta que le venga,no puede apremiar à
los del Imperio,que le den mas de aquello que
antiguamente fue acoſtumbrado à dar à los otros
Emperadores, ſi de grado dellos no ſe fizieſſen
mas el Rey puede demandar, y tomar del Reyno
lo que vſaron los otros Reyes que fueron ante
que el,aun mas à las ſazones que lo huuiere tan
grã meneſter para pro comunal de la tierra,q̃ lo
no pudieſſe eſcuſar,bien aſsi como los otros omes
que ſe acorren al tiempo de la cuyta, de lo que es
ſuyo por heredamiento*.Et priuilegium non † 7
extenditur cum bellum ſuperuenit, cui ne-
ceſſe eſt occurrere propter publicam reg-
ni vtilitatem ſecundum Dinum, Bart. Bald.
Alexand. Iaſo. Socin. Abbatem & Barbac.
quos citat Ripa in l.ſi ex toto numero 6. &
17.ff.de legat.1. Viuius in ſuis communibus
opinio.verbo immunitas 1.quos citat Oſaſ-
cus deciſione Pedemontan.39.numero 14.
& tradit eleganter Curcius Iunior in conſi-
lio 61.numero 14.Rolandus in conſilio 13.
numero 51.libro tertio,qui declarat nume-
ro 68. niſi aliter neceſsitas prouideri non
poſsit.Limitatur etiam prædicta concluſio,
quod priuilegia exemptionis non proſunt 8
† in oneribus inſolitis occurrentibus, niſi
priuilegia ſint conceſſa per contractum ſe-
cundum Ioan. Baptiſtam de ſancto Seueri-
no in l.omnis populi quæſtio.6.ff.de iuſtitia
& iure, Bruno conſilio 12. Aymon in con-
ſilio 276. numero octauo,quos citat Silua-
nus in conſilio 66.numero 18.faciunt ſcrip-
ta per Periſium in conſilio 68.numero 14.li
bro 5. Cephalus in conſil.58.per totum lib.
1.& legenda ſunt quæ ſcribit Greg. Lopez
in l.7.tit.19.part.2.gloſ.1.eleganter Meno
chio in conſil.156.nu.1.cum ſeqq. & per to
tum conſilium lib.2.Anton.Gabr.lib.2.com
mun.opinio. de iure quæſito non tollendo.

concluſ.7.numero 14.Auenda. par.2.de e-
xequendis mandatis,cap.141.num.8. Aze-
ued.in l.1.tit.6.libro 1.Recopil.num.8. Et
9 actus neceſſarius † non cenſetur prohibi-
tus in prohibitione generali,vt per Bart. in
l.damni infecti,§.ſi domino,ff.de damno in
fecto,Lanfranc. deciſion.86.litigioſi vitiũ,
& alios,vt per Lancellotum de attentatis,
par.2.cap.4.de attentatis lite pendente,li-
mitatione 8.numero 5. cum ſequen. pagina
123.col.5.quibus addenda quæ ſcribit Me-
noch. de arbitrarijs iudicum caſu 171.nume
ro 72.pagina 339. col.1. Et in materia ſin-
gulariter animaduerto,quòd prohibita alie-
10 natione † per hominem non eſt prohibita
alienatio per legem, ſecundùm Baldum in
authent.contra rogatos,C.ad Trebellian.&
alios,quos citat Carolus Ruinus in rubrica
ff.ſoluto matrimonio,numero 213. ſol.33.
11 Et Princeps pro † defenſione patriæ po-
teſt imponere collectas ſubditis,ſecundùm
Albericum in l.de quibus,ſol.penult.col.1.
in fine,ff.de legat.per legem ſi quis in hoc
genus, C.de Epiſcopis & clericis,& Ioan-
nes Blancus in ſumma in titul. quibus mo-
dis feudum amittatur,col.50.Pariſius in con
ſilio 25.numer.65.lib.1.Et Princeps primò
debet ſe præmunire de ſuo marſupio, & ſi
non ſufficeret, poterit ſubditis imponere
collectam, ſecundùm Baldum & Paulum in
l.neminem, C.de ſacroſanctis Eccleſijs,So-
cinus Iunior conſ.98.numero 10.libr.2. &
alios,quos refert Roland.in conſ.1.numero
61. cum ſequent. libr. 2. vbi de iſta materia
plura ſcribit,& in conſ.91.num.27.cum ſe
quentib.libr.2.de quo per eundem Roland.
in conſ.5.num.35.cum ſequen.libr.1.& in
conſ.52.numero 34.& conſ.87. n.11.lib.2.
& in conſ.96.numero 32.libr.1.& in conſ.
80.numero 17.& 27.libr.3. & in conſ. 76.
num. 13. cum ſequentib. libro 2. & faciunt
quæ notanter de charitatiuo ſubſidio ſcri-
bit Menochius libro 2. de arbitrarijs iudi-
cum caſu 178.num.1.cum ſequent.facit no
tabilis lex 14.tit.52. part. 1. & quæ ſcribit
Natta conſ.406.numero 3. & 16. libro 2.
vbi declarat.Et quòd domus Auguſta non
excuſatur, quæ (ſi res exegerit) videnda
eſt, quibus adde meliorem legem de iure
vltim.tit.7.par.5. Siluanum in conſilio 88.
num.37. & 38. Ioann.Lopius oblitus de di
ctis legibus regni in dict.capit.per veſtras,
§.27.num.10.11. & 12.pag.502.idem Sil-
uanus in conſ.71. eodem libro, numer. 12.
& conſ.105.num.23.libro quarto, de qui-
bus lector omnino videat Archiepiſcopum
Florent.part.2.titul. 5. cap. 13. de talijs &
exactionibus,§.1.& 2.Siluanus in conſ.67.
& pro confirmatione iſtorum faciunt quæ
ſcribit Abbas in cap.ſi ut de iure iurand, &
latiùs omnibus Caſſan. in conſuetudinibus
Burgun.rubr.1.§.4.fol.29.col.2.& fol.ſeq.
hodie pagina 115.cum ſequen. num.25. &
alijs,vbi tradunt,qualiter Princeps tempo
re † neceſsitatis poteſt cogere Eccleſias ad 12
contribuendum,quod eleganter tradit Oſaſ
cus deciſ.Pedemont.68.num.4 cum ſeqq.
Burſatus conſ.42. numero tertio, libro pri-
mo,& Natta in conſ.380.num.16.lib.1.vbi
reſoluit,quòd ad hoc debet conſuli Summus
Pontifex,& de iſto puncto vide quod tàm
doctè quàm breuiter ſcribit Gloſſ.Pariſien.
in conſuetudinibus Pariſienſibus parte 1.
§. 1. gloſſa 5. numero 65. & 66. ſolio 34.
quem lector omnino legat,& Ripam in l.ex
facto,num.16.ſolio 152. ff. de legat.1. vbi
tradit,quòd immunitas ſimpliciter conceſſa
non extenditur ad onera † quæ augentur 13
propter inſolitam & improuiſam neceſsita
tem, latiſsimè Burſatus conſ. 561 numero
30. cum ſequentib. libro 5. Natta conſilio
275. numero 4.libro 2.& in conſ. 380. eo-
dem libro per totum,Guillelmus Benedict.
in cap.Raynuntius de teſtamentis, in verb.
& vxorem nomine Adelaſiam,numer.970.
fol. 139. Otalora in tractatu de nobilitate
par.5.cap.3.num.22.pag.10. notanter Oſaſ
cus deciſ. Pedemont.95.numer.43. cum ſe
quent.Bald.in conſ.435.ſuper eo quod quę
ritur,numero 2.libr.5.Oſaſcus conſ.9.n.7.
& vaſſalli poſſunt alienari ex cauſa imminē
tis neceſsitatis,vt per Alex.in conſ. 25. nu.
20.libr.4.

Ex quibus cognoſces, † bone lector, qua 14
liter licitum ſit Principi alienare res regni,
& imponere ſubſidia neceſsitate exiſtente,
quæ omnia non refero contentus prædi-
ctis remiſsionibus, quia breuitati ſemper
ſtudeo,& quando caſus contigerit,non in-
utilis meus labor reputabitur, quibus adde
etiam Innocent. in cap.venerabilem de ele
ctione in fine, dicentem, quòd Imperator
exiſtente neceſsitate, poteſt contra iura-
mentum venire,notant Baldus & alij in l.
non dubium,C.de legibus, Felinus in cap.
1.numero 14.de conſtitut.facit textus in l.
vltim.ff.qui ſatisdare cogantur,& etiam iun
ge Ferdinandum à Menchac. libro ſecun-
do controuerſiarum cap.6. numero tertio;
quæ omnia magni facienda ſunt pro funda-
mento eorum qui iſtis temporibus perſonas
Eccleſiaſticas † cogere volunt ad contribu 15
tiones & arbitria regalia coacti extrema ne
ceſsitate Chriſtianiſsimi noſtri Regis Philip
pi,quas vrgentibus bellorũ neceſsitatibus,
in Fidei & Religionis fauorem accipere cõ
pellitur:& quæ dicantur munera † ordina- 16
ria & extraordinaria, tradunt Bald. in l. 1.
C. de muneribus,& in quo loco libro deci-
mo, Cinus in l.1. C. de ſacroſanct. Eccleſ.

Decius

Decius in dict.l.neminem, C.eodem titulo
cum concordantibus,vt per Felinum in con
ſilio 45.numero 8.Zaſius in intellectibus iu
ris cap.20.per totum,libr.1. Et quòd colle-
cta,quæ imponitur ad bellum,ſit munus ex
traordinarium , quod appellatur ſuperindi-
ctum,tradit Natta in conſilio 397. num.8.
libro 2. vbi plura legi poſſunt ad propoſi-
tum eorum quæ hic tractantur,& Rolandus
in conſilio 2.numero 14.libro quarto , vbi
etiam tradit,quòd ſi in priuilegio immuni-
17 tatis dicatur,† quòd datur immunitas pro
omnibus oneribus ordinarijs,& extraordi-
narijs , trahitur ad onera bellica,ex Alexan
dro in l.ſi ex toto,ff.de legatis 1. Et quòd
18 Principes imponentes pedagia & exactio-
nes ſine cauſa,mortaliter peccent, tradunt
Innocentius in capit.innouamus de cenſib.
tomo 27. quæſtione 63. Rolandus in con-
ſilio 24.numero 27.libro tertio, & in con-
ſilio 91.numer. 30.libro ſecundo,vbi etiam
tenent,quod tenentur ad reſtitutionem, &
faciunt quæ ſcribit doctiſsimus Matthæus
ab Afflictis in conſtitutinn. Neapolitan. in
prooemio poſt mundi machinam , numero
23.folio 26. Baeça in tractatu de inope de-
bitore,cap.18. numern 12.& 13.folio 151.
qui inter alia allegat l.2. & 3.C.quibus mu-
neribus vel præſtationibus,Guillelm. Bene
dict.in capit. Raynuntius de teſtament. in
verbo,nomine Adelaſiam,numero 1036.&
Caſſan. dict.§. 4. & facit notabile conſiliũ
Nattæ 63.libro primo per totum : & quod
19 ex pluribus Doctoribus, ſtante magna ne-
ceſsitate belli, reſoluit Tiraquellus in tra-
ctatu de nobilitate cap.20.numero 169. pa
gina 175. Et quòd non probata neceſsitate
vel vtilitate alienandi,quæ contractum lici
tum reddebat,res reducatur in priſtinũ ſta-
20 tum,† ac ſi contractus minimè fuiſſet ge-
ſtus,tradunt Butr.in l.1.num 3.C.de præ-
dijs decurionum ſine decreto lib.10.Rolan.
in conſ.15.num.16 lib.1.Burſat.in conſil.
251.num.120 lib.2.

Animaduertendum tamen eſt in iſta ma-
teria,quòd non dicitur alienatio neceſſaria
21 illa, † in quam quis ſponte ſe coniecit , vt
probatur in dict.l.alienationes, ff. familiæ
erciſcund.notant Rota deciſ.489. Baldus in
conſ.332. numero 30. & conſ.75. quidam
tutor,libro primo,Nicolaus Boerius deciſ.
44. numero 27. Epiſcopus Couarruuias li-
bro ſecundo variarum reſolutionum capit.
16. numero nono,deciſ.Pedemont.567.nu
mero 28.& alij,quos citat Amedeus de A-
ponte in libro de laudemijs quæſtione 27.
column.2. in fine , Tiraquellus dicta gloſſa
14 numero 11. Falcon.regul.316.num.52.
latè Auend.reſponſ.13.per totum,notanter
Menochius de arbitrarijs iudicum libro 2.

dict.caſu 182.numero 52.quo in loco nume
ro 17.cum ſequent. plura ſcribit ad proban
dum qualis debeat † eſſe neceſsitas , vt feu- 22
dum alienari poſsit. Et plura genera,& ſpe-
cies neceſsitatis , & quando dicatur aliena-
tio neceſſaria, † vel voluntaria in actibus iu 23
dicialibus, vel extraiudicialibus tradunt Al-
bericus ſecunda parte ſtatutorum, quæſtio-
ne ſecunda in principio,Afflictis deciſione
591.& 354.Alexand.in conſilio 52.nume-
ro quarto libro primo , Decius in conſilio
60.columna ſecunda verſiculo licet, Cepha
lus in conſilio 255.cum ſequentibus , libro
ſecundo Gozadin.conſilio 90. numero 15.
Ferrara in practica in forma libelli de actio-
ne reali in verſiculo iuſtis,ac legitimis titu-
lis,numero 32.Lancellotus in tractatu de at
tentatis 2.parte capite 4. de attentaris lite-
pendente,limitatione 8.num.8.cum ſequen
tibus pagina 123.Burſatus conſil. 84. num.
32.lib.1.Et quando dicatur alienatio volun
taria,vel neceſſaria, † aut actus volontarius, 24
vel neceſſarius, poſt Tiraquel.lib.1.de retra
ctu,§.5.gloſ.14.numero 14.tradunt Petrus
Surd.deciſione 305.num.18.cum ſequenti-
bus,Amedeis de Aponte in d.tractatu laude
miorum d.quæſt.27 ſol.54. Petra de fidei-
commiſsis,quæſt.8.num. 114. Mantica de
coniecturata ment.defunct.lib.10.titulo 2.
num 3 pag.429.notanter Gloſ.Pariſ. parte
2.conſuetud.Pariſ.§.16.num 2.folio 123.
Menoch.in tractatu de præſumpt.libro 3.
præſumptio.10.num.53.pag.265.Matienç.
in l.9.tit.5 1.gloſ.1.fol.384.lib.5.Recopila.
notanter in iſta materia Oſaſcus deciſio. Pe
demont.162.Maſcard.in tractatu de proba
tio.lib.1.concluſ.333.num.6.fol.299.Auen
da.reſponſ.13.num.5.

Ex quibus inſero confirmationem ad no
tabilem doctrinam Anguli in l.12.tit.6.lib.
5.Recopilar.gloſ.1.num.15.cum ſequentib.
folio 242.vbi reſoluit,& verè iudicio meo,
quod arrhæ datæ per maritum vxori ſunt
deducendæ † de quinto bonorũ,cũ promiſ- 25
ſio potius poterat fieri ex vrbanitate,quam
ex obligatione , quod nouiſsimè hodie ex
profeſſo diſputat Ioa.Gutier.lib.3.practic.
q.43.pag.459.ad quem addo Petr.Barboſa
in l.ſi cum dotem,§.ſi pater nu.4.pag.427.
ff.ſolut.matrim.p.2.Roderic.Suar. in titulo
de las arras,verſiculo ſed pone quæſtionem
fol.mihi 35.col.1.& quod † omnis datio in 26
ſolutum inſpecto origine dicatur volũtaria,
tradit Buſſa.in cõſ.84.n.33.&omne quod ſe
quitur ex actu † volũtario,reputatur volũta 27
riũ,vt rectè tradit Bald.in conſ.300. verbo
inueſtituræ lib.1.& quod alienatio † neceſ- 28
ſaria in bonis fideicõmiſsi dicatur,quãdo ex
facto,vel debitis teſtatoris,qui fecit fideicõ-
miſſum bona alienãtur,tradit notanter Aug.

Beroius in conſ.15.numero 30.libr. 10.per textum in l.pater filium, in principio cum ibi traditis per gloſſ.Bart.& alios, ff. de leg. 3. & l 3.§.prædium,ff.de leg.2.l.filiusfamilias,§. Diui,ff.de leg.1.l.prædium,C quando decreto opus non eſt,: & quòd filius ad neceſsitatem ſua culpa redactus non poſsit alienare bona fideicommiſſo ſubiecta,tradũt Socinus in l. Marcellus,§.res quæ,numero 30.ff.ad Trebellian.Curcius Iunior in authent.res quæ,num.31.C.commun.delega. Menochius lib.2.de arbitrarijs dict.caſ.182
29 numero 31.& n.54. Et † pater in caſu neceſsitatis poteſt alienare bona filij, l. fin. §. ſin autem,C.de bonis quæ liberis,cum concordantibus adductis per Tiraquell. in l. ſi vnquam,C.de reuocand.donat. in præfat. num.28. Pinell.in dict.l.1.par.3. C. de bonis matern.num.21. Natta conſ.179. num. 7.Petr. Surd.in tractatu de alimentis titul. 7. priuileg.37.num.5.fol.294. Et neceſsi-
30 tas † multa operatur,vt per Ioann. Lopium in rubric.de donat.inter virum & vxorem §.55. & in textu notabili l.1.§.27.num.11.
31 pag.356. Et cauſa † neceſſaria dicitur, vbi agitur de augendo cultu diuino, ſecundùm Hoſtienſem in ſumma, vt Eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione non conferantur, Burſatum in conſilio 185.numero 23.libr.
32 2. Et quæ ſit † cauſa neceſſaria ad alienandum bona fideicommiſsi,notanter explicat & reſoluit Baldus in conſilio 20.libr. 2. vbi
33 inter alia tradit,quòd † alienationes malefactæ poſſunt reuocari.

Notandum tamen eſt,quòd Regi non eſt
34 licitum extraordinaria tributa,aut ſimilia † petere, vbicumque Rex ſua culpa bona propria & redditus conſumpſit,ſecundùm Hoſtienſem, Cardinalem,Henricum, & alios in capit. conquerente de offic. delegati, eundem Henricum in cap.cum Apoſtolus, §. prohibemus de cenſibus, Ioann. Lopius in repetit.cap. per veſtras,col.375. verſic. Ex quibus infertur hodie,notabili 3. §. 27. num.10.pag.502. col.2.Et an Princeps cau
35 ſam † exponere teneatur, vbicumque aliquod vectigal vel onus imponit, tradit Innocent.in cap.præterea de dilat.Oldrald.in conſ. 326.Roman.in conſ.493. & alij,quos refert Auenda. in tractatu de exequendis mandatis capite 4. numero quarto, folio 146.

Ex quibus videtur,quòd in noſtra limitatione idem dici debet; in hoc tamen cum
36 cautela agendum eſt, † & neceſsitas præuio examine diſcuti debet per dominos de Camera Regali:quia illorum arbitrio hoc committi debet, prout dixi in prima limitatione ſupra eodem in verſ.Ex quibus omnibus,& probatur in l.cum hi,§.modus, ff. de transact.& in l.magis puto,§.item ſi prętor, ff.de rebus eorum.Nam ſi poſſeſſor bonorum maioratus ad neceſsitatem extremam deductus eſt ob ſumptus exceſsiuos,& propter ludos & alia ſimilia,nequaquam mereatur hoc beneficium (quod plerumque contingit) argumento dictæ doctrinæ Hoſtien. & aliorum, & facit l.2. §.ſi quis tamen cum poſſet, ff.ſi quis cautio.l.bona fides, ff. depoſit. vbi probatur, quòd ille qui propria culpa in paupertatem deuenit,ſubueniendũ non eſt,& facit quod ex Oldrald.in conſil. 294.retuli ſupra limit. 1.numero 38.& tradit latiſsimè Menochius in dict. caſu 182. num.39. cum pluribus ſequent.Matienç. in l.15.titulo 10.lib.5.Recopil.gloſſ.2.numer. 2.folio 317. Menochius in conſ.203.numero 36. libro tertio, reſoluentes, quòd ad
hoc vt alienatio † dicatur neceſſaria,præ- 37
cedere debet neceſsitas, quæ dici non poteſt, quando habuit initium voluntarium, & Alexand.in conſ.23.num.1.libro 1.in ea eſt ſententia, quòd omnis alienatio etiam neceſſaria,prohibita cenſeatur,quando teſtator vult, quòd res perpetuò ſit in familia,quem refert & ſequitur Antonius Rubeus in conſ.53.viſo eleganti,numero ſex
to. Et † indignum eſt ei ſubuenire, qui ſua 38
culpa aut vitio in egeſtatem incidit,latè docet Tiraquell. in l.ſi vnquam.in verbo, bona,numero 5.C.de reuocand.donat.& pro hac ſententia faciunt quæ tradit Menoch. dicto caſu 182.numero 38.cum ſequentib. pagina 351. vbi plura ad propoſitum ſcribit, & lege omnino Caldam Pereiram in tractatu de renouat.ad emphyteuſ.q.16.n. 38. & 39. folio 125. Et iſtis addendum eſt,
quòd ſi teſtator † permiſit bona fideicom- 39
miſsi alienari in aliquo caſu neceſsitatis, talis permiſsio extenditur ad alios caſus ſimiles,ſecundùm Ancharranum in conſil.125. numero 17. de quo per Carolum Ruinum in conſilio 93. libro primo,Bellonum in cõſilio 29. Marzarium de fideicommiſſ. quæſtion.41.fol.31.quod etiam dixi part. 1. in quæſt.22.vbi confirmaui,facit notabilis lex partitæ,quam ſupra retuli,vltima, titulo 7. part.5.in verſ. *O por otra razon ſemejante deſtas*:quibus eſt addendum,quòd alienatio ex
cauſa neceſſaria dicitur fieri, quando † eſt 40
facta ob contractum oneroſum, licèt ſit facta voluntariè,& ex cauſa voluntaria fieri dicitur,quando eſt facta ob contractum lucratiuum,gloſſ.in l.rem legatam in fine, ff. de adimendis legatis,quam citat & ponderat Peralta in l. Lucius 1. numero 28. ff.de legat.2.pagina 249.& pro ea contra Bartol.inducit l.17.titul.9.part.6. iuncta l.40. eodem titulo, quod etiam conuenit ad ea quæ ſcripſi in prima parte, quæſtione 41.

41 in princip.Et qualiter alienatio † neceſſaria iudicialis permittatur,quæ aliàs non permit teretur,tradunt Albericus in d.l. alienationes,ff.famil.ercisc.Tiraquellus libro primo de retractu,§.1.gloſſ.14.numer.10. Petrus Barboſa in l vſufructu 58.num.20.ff.ſoluto matrim.par.2.pag.948.Et quòd de neceſſi-
42 tate debeat apparere † verè,& non præſum ptiuè, tradit Oſaſcus conſilio 12. numero 40.cum ſequentib. Et quòd alienatio bono-
43 rum maioratus valeat † propter æs alienũ, quatenus debita vrgeant,& non plus, reſol uit per plura Natta conſ.162.numero ſecũ do cum ſequentib.libr.1.quod reputo nota bile ad fraudes quæ excogitantur ad alie-
44 nandum bona maioratus:& quòd † vbicum q; adeſt prohibitio expreſſa,& legis de non alienando,non poſſit fieri alienatio, etiam in caſu neceſſitatis,tradunt Gloſſ. in l. 2.C. de vſucap.pro emptore,& alij,vt per Burſat.in conſ.85.n.28.lib.2.

Iſti etiam quæſtioni conuenit,quod rectè contra Corn.conſ.187.circa hanc,columna penultima,libro 2.tradit Rebuff. in l. 2. C. de ſententijs quæ pro eo quod intereſt pro feruntur in l.2.numero 14.pagina 410.vbi
45 ſcribit,quòd † ſi teſtator dedit vxori licentiam,vt poſſit rem alienare pro neceſſitatibus ſuis, non poteſt ſine neceſſitate rem alienare: & quando alienatio dicatur volun
46 taria,& quando neceſſaria, † vltra prædictos quos ſupra allegaui,tradunt latè Cephalus conſ.255.numero ſexto,libro ſecundo,Burſatus conſ.44.numer.29. & ſequen. Afflictis deciſ. 191.numero 2. Rodericus Suarez ad hoc omnino legendus in titulo *de las arras*, numero 37.&38.Aymon qui citat Suarez in reſponſo pro genero, numero 94.& 95.dict.deciſ.Pedemont. quã etiã refert Suarez 167. numero ſecundo cum ſequentib.Burſatus conſ.34.Gamma deciſ.
47 277.& 295. † Matienço in l.6.tit.10.gloſſ. 1.num.6.fol.345.libr.5.Recopil.Parlad. de rebus quot.cap.3.n.43. & prius numer.29. & plura notabilia,melius omnium tradit Simon de Pretis libro 1.de interpr. defunct. volunt.interpret.2.dubit.2.ſolution.12.numero decimo cum ſequent. Menochius in tractatu de præſumption. lib. 3. præſumpt. 10.num.13.pag.265.Mantica de coniectu. ment.defunct.libro 12.titulo 6.n.12.& 13. pag.598. & Ioſephus Maſcardus dicta concluſ.1237.numero 9 r.vbi reſoluit,qualiter
48 † alienatio facta per viam vltimæ voluntatis, dicatur neceſſaria,& an credatur Prin-
49 cipi atteſtanti, quòd non potuit † ſubuenire neceſsitati occurrenti, niſi alienando aliquam rem, quam alienauit, reſoluit Andreas de Iſernia in titul. qui ſucceſſores teneantur in cap. 1.de capitaneo qui curiã 2.Tom.

vendidit, & de controuerſia apud pares terminanda,Capitius deciſ.166.numero 7. quod reputo notandum,& addo conſ. 203. libro 1.Et quando præſumatur Principem † imponere noua tributa ex iuſta cauſa, tradit Tiberius Decianus in practica criminali l.7.titulo 32.numero 29.folio 158.& titulo 32. numero ſecundo,ex Guid. deciſion. 589. numero tertio, & Lucas de Penna in l.1. C.de ſuperindicto,libro 10. numer. 11. Alciatus in l.placet,numero nono, C.de ſacroſanct.Eccleſ. & quòd credatur Principi aſſerenti ſe imponere collectam propter iuſtam cauſam,volunt Barbatius in conſ.1. libro 3.Natta conſ.438.numero 39. libr. 3. Ioſephus Maſcardus in tractatu de probat. lib.1. concluſ.328.numero 13.folio 159.Roland.in conſ.1.numero 190. libro ſecundo; idem Maſcardus libr.3.concluſ.1238.numero 13.Rolandus conſ.1.numero 84.libro 1. Natta conſ.438.numero 39. libro 2. Azeu. in l.1.titul.11.lib.6.Recopilat. Auend. de exequend.mandatis Regijs,libro 2,capit 4. numero ſecundo, Marinus Frecia de ſub feudis libro ſecundo,authorit.15. numero 4.fol.331.quod videri meo † ſola atteſtatio Principis non ſufficeret, niſi alia concurrant,cùm agatur de præiudicio tertij ex his quæ ſcribunt Alciatus in tractatu de præſumption.regul.3.præſumption. 8. Menochius libr.1.de arbitrarijs quæſt.9.num.20. Et quòd alleganti neceſſitatem adeſſe,† incumbat onus probandi,probatur in cap. nõ liceat Papæ 12.quæſt.2.vbi Præpoſitus,& in cap. 1.vbi gloſſ.de rebus Eccleſiæ,& plures, quos citant Rodoan.de rebus Eccleſiæ, pagina 126. numero 66. Burſatus in dicto conſ.185.numero 24.Et quòd in arbitrio iudicis conſiſtat, qualis † debeat eſſe neceſſitas,ob quam permittatur aliàs non permiſſa, tradit Menochius de arbitrarijs caſu 451 numero octauo. Et quòd differat in iſta materia, † immunitatem fuiſſe conceſſam ex priuilegio vel liberalitate; vel conceſſam fuiſſe ob contractum, oſtendunt Ioannes Baptiſta à Sancto Seuerin.in l.omnes populi,numero 186.ff. de iuſtitia & iure, Natta in conſ.397.num.9.lib.2.Neuizan.conſilio 66.numero 44. Roland.in conſ.13.numero 51.libro 3.Menochi. in ſupra allegato conſil.156.numero 33.libro 2.Burſatus in conſilio 16.numero 47.Natta in conſ.397.numero 34.libro ſecundo. Et qualiter † ſubditi releuandi ſint à collectis & ſubſidijs neceſſitante ceſſante,tradit Ioſephus Ludouicus poſt alios quos citat deciſ.41.n.10.
(.?.)

Digitized by Google

Limitatio ſexta.

An bona maioratus modici valoris & vtilitatis alienari poſſint.

SVMMARIVM.

Res maioratus modici valoris alienari poſſunt, num.2.

Rex an poſsit donare bona regni modici valoris, num.2.11.& 12. Authoris ſententia, n.16. 17.21.22.23.24.27.& 39. an ad id teneatur iuris ſolemnitates obſeruare, n.28.& 30.

Donatio quando dicatur modica, n.2.

Prælato licet alienare res parui valoris, numero 4.& 9.

Res reſtitutioni ſubiectæ, tempore tamen perituræ, alienari poſſunt, num.5.& quid in fideicommiſſo, num.6.

De exiguis non eſſe curandum, per exempla & remiſsiones docetur, n.7.8.& 11.

Princeps an poſsit alienare rem regni ſui quoad vtile dominiũ, n.13. ſicut bona regni alienare non poteſt, ita nec ſubuertere, n.19.

Venditio facta pro modico pretio an dicatur donatio, num.14.

Pro modico debito non debet quis carcerari, numero 15.

Capiti tanquam digniori reliqua membra ſubalternantur, n.18.

Regalia ſunt ſicut corpus, à quo ſublato vno membro, monſtroſum remanet, nu.20.

Plures donationes diuerſis temporibus eidem perſonę factæ an conſiderẽtur vt vna donatio, aut vt plures, num.25.

Contra officium Imperatori deputatum eſt imperium ſcindere, num.26.

Intellectus ad l.3.titul.9.libr.5. Ordinam. numero 29.

In reſpicientibus iuſtitiam an parua attẽdantur, num.32.

Solemnitas quæ requiritur in alienanda tota re, requiritur in parte, n.33.

Vniuerſitas cùm parum læditur, an poſsit Princeps aliquem à tributis immunem facere, numero 34.

Magna vel parua quantitas quando dicatur, numero 35.

Perſona dantis, vel recipientis eſt conſideranda, vt dicatur licita donatio, n.36.& 38.

Vtilitas magna vel parua ex qualitate perſonæ colligitur, n.37.

Alienatio ad ſolutionem debitorum quæ contraxit ille qui maioratum fecit, permittitur, numer.40.

Bona alienari prohibita, vt vendi poſsint, quæ requirantur, num.41.

Licentia data ad extrahendum bona maioratus, præſumitur cum iuſta cauſa conceſſa, num.42.& 46.

Princeps præſumitur quòd iuſtè derogauit fideicommiſſo, n.43.& qualiter de hoc debeat apparere, n.47.

Cauſa non requiritur in Principum diſpoſitionibus, quia Princeps & ratio ſunt idem, n.44.

Princeps dicitur imitator Dei, n.45.

Verba debent reſtringi, vt minus derogent iuri cõmuni, num.48.

Princeps quando præſumatur tertio præiudicare velle, num.49.

In Principis conceſsionibus ſemper intelligitur clauſula, ſaluo iure alterius, n.50.

In gratia ſeu reſcripto intentio concedentis attenditur, num.51.

Princeps cùm poteſt vti iure communi, aut ſpeciali, videtur iure communi vti, n.52.

Principis nuda facultas non ſufficit ad iuſtificandum alienationem bonorum maioratus, niſi aliter de cauſis conſtet, n.53.55.& 56.& in hoc Principi non creditur, n.57.& 59.

Authoritas Epiſcopi non ſufficit in alienatione rerum Eccleſiæ abſque cauſę cognitione, numero 54.

Iuſta cauſa in Principe non præſumitur, quando vult ea reuocare, ad quæ eſt de iure naturali, vel gentium obligatus, n.58.

Bona maioratus quando præſumantur fuiſſe cum vtilitate alienata, n.60.

Teſtatoris præceptum, quòd bona maioratus non poſſint alienari cum Regia facultate, eſt ineſficax, num.61.

Teſtatores non poſſunt prohibere præſcriptiones reſpectu extraneorum in contractu vel teſtamenta, n.62. nec interpretationem iuriſdictionalis, n.65. An poſsint prohibere, ne filij legitimentur in præiudicium ſubſtituti, n 66. Aut quòd Princeps non poſsit teſtamentum & vltimam voluntatem mutare, n 77.

Iuri publico pactis priuatorum derogari non poteſt, num.63.

Manus Principis ligari nequeunt, n. 67.

Lex nihil iniuſtum exequitur, n 68.

Capellaniæ fundator non poteſt in fundatione pacta contra Canones apponere, n.69.

Rex à regendo dicitur, numero 70.& poteſt agere omnia quæ pertinent ad regni adminiſtrationem, & vaſſallorum vtilitatem, numero 71.

Poſſeſſor maioratus an liberetur à pœna iniuncta à fundatore contra alienantem bona maioratus, ſi facultatem impetret facta mentione de tali prohibitione. num.72.& 74.

Diſpenſationem impetrare videtur qui illa vtitur, licèt motu proprio non ſit conceſſa, numero 73.

Princeps an poſsit derogare iuri primogenituræ ſemel per donationem acquiſito, ſub diſtinctione traditur, num.75.

Alienatio

Alienatio in bonis ſubiectis fideicommiſſo qualiter valeat, num. 76.

Prohibitus relinquere an cenſeatur prohibitus alienare, num. 78.

Reges poſſunt donare bona quæ à Sarracenis in bello ceperunt, numero 79. & donare bona regni illis perſonis quę ſunt de genere, numero 80.

Rem propriam non cogitur quis vendere, num. 81. Quid fauore rerum Eccleſiæ vel religionis, n. 82. Quid in rebus maioratur, n. 83. Quid in bonis emphyteuticis, n. 84.

Filius qualiter poſsit bona maioratus alienare pro arrhis conſtituendis, n. 85.

Si in conceſsione Principis de regalijs facta aliqua ex regalibus excipiantur, cætera conceſſa videntur, num. 86.

SExtò limitatur prædicta generalis concluſio in principio huius quartæ partis
1 fundata, niſi † talis facultas detur ad alienandum rem aliquam modici valoris, aut vtilitatis, quod probatur in cap. intellecto de iureiurand. vbi licitum eſt Regi donare rem reg-
2 ni modici valoris, † nec per hoc dicitur cōtrauenire iuramento, quod fecit, non alienaturum ſe res regni, quem textum ad hoc notant ibi Innocentius & Baldus numero 4. & Abbas numero 7. Speculator in titul. de inſtrument. editio. §. nunc autem in fine, cuius ſola ductus authoritate, idem tenet Paulus Caſtr. in conſ. 70. incipien. quia fruſtra, numero ſeptimo, libr. 1. Bart. in l. prohibere, §. planè, numero 5. ff. quod vi aut clam, vbi refert textum, qui ab alijs ad hoc adducitur in cap. Abbate ſanè de re iudic. in 6. qui loquitur de quadam donatione facta à Rege Aragoniæ, vt etenim ex illo textu deducitur, quia fuit in modica quantitate valuit, idem tenet Iaſ. qui ſolum Bart. refert in l. debitorum pactionibus, numer. 7. C. de pactis, & in vſibus feudorum numero 77. latiùs in conſ. 1. numero 2. libro 4. & in conſilio 56. Redemptoris noſtri, num. 1. libro 1. & in conſ. 227. Carolus olim illuſtriſsimus, libr. 2. per totum conſilium, Felin. in cap. 1. num. 5. de probat. Anton. Corſet. in tract. de poteſtate Regia par. 4. num. 26. & par. 5. quæſt. 71. numer. 4. Caſtald. in tractat. de Imperatore q. 204. n. 3. Menoch. in conſ. 2. n. 274. & 276. lib. 1. Greg. Lopez in l. 8. tit. 1. part. 2. verbo, *A quien quiſiere*, facit cap. cæterum de donation. Ioann. Garcia in terminis, & latè tractat de nobilitate, gloſſ. 1. §. 1. n. 13. fol. 41. quibus addo Petrum Rebuff. in tract. de alienatione rerum Eccleſiæ, numero 24. pagin. 72. omnium tractatuum, & vide illum num. 60. Barthol. Socinus in conſilio 208. num. 4. libro ſecundo, Ripa in conſil. 80. numero 51. vbi tradit,
quando † ſit modica donatio, Nauarrum in 3
extrauaganti de datio. & promiſs. num. 17. pagina 14. reſoluentem, quòd in omni materia paruitas rei excuſat à peccato mortali, & dicit Ioannes Andreas in cap. grandi de ſupplend. neglig. prælat. libro 6. quòd
licèt prælatus iuret, † quòd nihil alienabit 4
inconſulto Pontifice de bonis Eccleſiæ, nō reſcindit iuramentum, nec venit contra illud alienando aliqua bona Eccleſiæ in modica quantitate, idem tenet Abbas in dicto cap. intellecto, idem & Imol. in cap. cùm ſuper de rebus Eccleſiæ, non alienand. idem Abbas in cap. 1. de his quæ fiunt à prælat. ſine conſenſu capit. numero octauo, folio 66. Iaſ. in tit. qui feud. dare poſſ. num. 21. facit textus in cap. terrulas 12. quæſt. 2. & in authent. ſi quas ruinas, C. de ſacroſanct. Eccleſ. quos exornat Socinus in tractatu fallentiarum, regul. 110. & de intellectu textus in dict. capit. terrulas eleganter agit Rebuffus in tractatu de alienatione rerum Eccleſiæ, numero 60. pagina 78. vbi reſoluit illum textum non remittere ſolemnitates requiſitas de iure ad alienandas res Ec-
cleſiæ. Et quòd res ſubiectæ reſtitutioni, † 5
& tempore perituræ, alienari poſſunt, probatur in l. mulier, §. ſed enim, ff. ad Trebellianum, & volunt gloſſ. vbi Iaſ. numero 6. in l. Marcellus, §. res quæ, eodem titulo, Andreas Gaill. obſeruationum libro ſecundo, obſeruatione 137. numer. 12. pag. 252. faciunt tradita per Felinum conſ. 42. numero 14. Rebuffus in l. propriè bona 83. pagina 527. ff. de verborum ſignificat. Et res
ſubiectæ † fideicommiſſo, quæ ſunt tempo 6
re perituræ, poſſunt alienari; ita tamen vt alienans pretium illarum reſtituere teneatur, ſecundùm Romanum per illum textum in l. pro hærede in princ. n. 12. ff. de acquir. hæred. Manticam de coniecturat. ment. defunct. lib. 7. tit. 8. n. 22. pag. 280. & vaſſallus protinus feudo non poteſt grauari ſeruitio, ſecundùm Matthæum ab Afflictis in præludio feudorum, numero 43. Menochius de arbitrarijs iudic. libro 2. caſu 214. numer. 4. qui confirmat, & an poſsit alienari res ſubiecta fideicommiſſo, ſi ſit ſterilis, declarat Carol. Ruin. in l. qui quadraginta, §. vſque, numero 1. pagin. 313. ad Trebell. & eſt textus expreſſus in l. 4. tit. 14. part. 1. & melior & expreſsior in l. 5. eodem titulo, & eſt bonus textus de non alienandis aut permutan. reb. Eccleſiæ, §. alienationes, & §. emphyteuſis, quæ iura declarat rectè Gloſſa Pariſienſ. in ſecunda parte conſuetudin. Pariſienſ. in princip. numero 32. folio 7. & faciunt notata in cap. cæterum de donat. & quod ſcribit Albericus in 1. par. ſtatutorum quæſtion. 147. quem refert Iaſo in l. filius

familias, §. Diui, num. 40. ff. de leg. 1. & l. Senatus, §. Marcellus, ff. de legat. 1. vbi proba-
7 tur, quòd † licèt quis prohibeatur donare ea quæ domibus affixa ſunt; prohibitio tamen non extenditur ad modici pretij res, vbi hoc notant Imola, Alexand. & Alciat. libro primo de verborum ſignificatione, pagina 40. Romanus ſingul. 330. conducit textus omnibus notus in l. 2. ff. de in integrum reſtitutione, in quo probatur non eſſe cu-
8 randum † de minimis, de quo Bart. in l. in rebus, §. poſſunt, numero ſecundo, ff. commodati, Bald. in cap. cum adeò, numer. 5. de reſcriptis, & in l. 1. §. ſciendum, ff. de ædilit. edict. latè Iaſ. qui quatuordecim dicta cumulauit in l. ſciendum, ff. qui ſatisdare cogantur, Felinus in cap. cum dilecta de reſcriptis, latiſsimè Tiraquellus qui de hoc integrum tractatum edidit de rebus exiguis in iudicio exigendis, vbi ad ſaturitatem multa reperies ad propoſitum illorum qui hic tractantur: & facit tractatus Corſeti de minimis, & furtum rei parui valoris non obligat ad reſtitutionem, ſecundũ S. Thom. 1. 2. quæſtion. 88. numero 5. & 6. & alios quos citat Matienço in l. 16. titulo 11. libro quinto Recopil. gloſſ. 2. numero ſecundo, folio
9 391. Et prælatus poteſt † renunciare priuilegium Eccleſiæ, ſi damnum ſit paruum, & non enorme, ſecundùm Innocent. in capit. accedentibus de priuilegijs, Abb. in cap. veniens de præſcription. numero 21. folio 43. & in modicis præſumitur donatio, cap. & ſi quæſtionis de ſimonia. l. vtrum, ff. de donation. inter virum & vxorem, tradit Maſcardus in tractatu de probation. libro primo, concluſ. 44. numero 37. & concluſion. 554. numero 45. & concluſ. 872. numero ſeptimo. Sed de intellectu vero ad dict. l. Seio videndus eſt Pinellus in l. 2. C. de reſcind. vendit. 1. par. numero 25. & 26. & ibi citatur Couarr. quibus adde Iaſon. in l. ſtipulatio hoc modo concepta, numero 2. ff. de verborum obligat. Decius in cap. cum veniſſet, numero 6. de iudicijs, Gloſſ. Pariſ. in 2. par. conſuetudin. Pariſien. §. 55. gloſſ. 2. fol. 193. Et diſpoſitio authenticæ præterea, C. vnde
10 vir & vxor, procedit, quando † dos mulieris eſt parua, ſicut ſi nulla dos fuiſſet, ſecundùm Baldum & Salicetum in dict. authent. Barthol. Socin. in conſilio 121. numero 11. & 32. libro quarto, Celſum conſilio 4. numero 11. & 12. Mantua conſil. 145. numero octauo, Rolandum in conſilio 14. numero 20. libro tertio, & Rebuff. tom. 2. ad conſtitutiones Regias, titulo de donationibus, articulo primo, gloſſ. 1. numero 29. pagina 372. auſus eſt dicere, quòd in rebus mobilibus non eſt neceſſaria inſinuatio.

Tandem Tiraquellus in dict. tractat. pagina 73. tradit concluſionem ſupra firmatam, ſcilicet eſſe licitum Regi † alienare 11
rem aliquam regni, ſi ex tali alienatione regno paruum præiudicium futurum eſt, & idem latiſsimè tradit Barthol. Socinus in conſilio 4. libro tertio, numero 19. Andreas de Iſernia, Abbas, Oldraldus, & alij, quos refert Matthæus de Afflictis conſtit. Neapolitan. folio 13. quæſtione 24. per totam, & in rubrica de præſtand. iurament. numero 11. Felinus in cap. ad audientiam, col. 2. de reſcriptis, Gomezius in §. item Seruiana, num. 44. de actionibus, Marcabru. de Anguill. conſ. 55. n. 97. Alex. in conſ. 1. num. 18. 28. & 30. libro quinto, Auguſtinus Beroius in conſ. 130. n. 45. lib. 2. Ripa libro 2. reſponſorum cap. 1. num. 51. Ioann. Igneus in l. donationes quas Diuus, num. 26. C. de donation. Corſetus de excellen. Regis quæſt. 4. Decius conſ. 191. Suarez allegat. 7. Gregor. Lopez in l. 13. tit. 9. par. 6. Cephal. conſ. 155. num. 28. Et quòd Regalia poſ- ſint alienari per † Principem, quãdo de alie 12
natione non reſultat magnum præiudiciũ, detrimentum, & diminutio iuriſdictionis Regalis, vel Principis, concludunt Andr. de Iſern. Ioann. Andr. Afflictis, Lucas de Penna, Iaſ. quos citat Siluanus in dict. conſ. 96. numero 16. & 17. Capitius deciſ. 121. numero quinto, & legi debet Ioan. Franciſcus in tractatu de Baronibus pragmatica 8. parte 1. num. 75. pagina 184. vbi quis de neceſſitatibus belli ad vendenda iura regalia, & plura ſpecialia in his quæ ſunt pauci præiudicij, ſcribit Aymon in conſ. 182. num. 15. Et ideò Princeps poteſt † alienare rem ali- 13
quam regni ſui, quoad vtile dominium, ſi credendum eſt Bald. in conſ. 324. quæritur vtrum Papa, libro 1. & volunt Alexan. in conſilio 1. numero 18. libro 5. Decius in cõſilio 191. Aymon in conſ. 54. Carol. Ruin. in conſilio 93. numero 3. libro 1. Natta in conſ. 122. numero 2. & 12. libro 1. Syluan. in conſilio 16. numero 16. Ægidius Boſſius in practic. crimin. titul. de Principe, numer. 384. & titulo de regalijs, titul. 42. & alij, quos citant Anton. Gabriel libr. 3. communium opinionum, titulo de iure quæſito non tollend. concluſ. 5. num. 41. Menoch. libro controuerſiarum cap. 4. in principio, & cap. 5. num. 3. Burſat. in conſ. 160. num. 80. libr. 2. Et venditio facta † pro modico 14
pretio habito reſpectu ad rem venditam, dicitur donatio, vt ex pluribus Doctoribus reſoluit Tiraquellus in l. ſi vnquam, C. de reuocand. donation. in verb. donatione largitus 2. pagina 186. & pro modico debito † quis non debet carcerari, l. Diuus, §. Veſ- 15
paſianus, ff. de iur. patronat. ad quod plures citat

citat Baeça in tractatu de inope debitore,
cap.12.num.6.&10.fol.87.& facit inſignis
caſus in l.ſi quãdo,C.de oper.publi.& quod
notat Iaſo.in conſil.73.colum.4.lib.3.& ho
rum tanquam communior eſt ſequenda,quã
etiam probat Molin.lib.1. de primogenijs,
cap.3.nu.18.fol.15.licet contrarium quod
16 princeps etiam in modico † quodpiam diſ-
ponere non poſsit de bonis regni teneat
Bald.in prælud.feudorum,num.32.verſicu-
lo expedita, & ibi Præpoſitus, num. 23. in
cap.ego Ludouicus 63.diſtinctione & alij,
vt per Gloſ.Pariſ. qui hos ſequitur contra
Alexand.ibi in conſil.1. num.19. in addit.
quæ incipit modicum,lib.5.& idem tenet in
conſuetud. Pariſi. part.1. §.2. gloſ.4.num.
17 17.fol.59.quorum opinio † ſemper mihi vi
ſa fuit, tam per regulam legis quæ de tota,
ff.de reiuendicat.quam quia ad hoc daretur
locus immodicis etiam donationibus ple-
riſque à Regibus factis, facilè maxima pars
regni alienaretur, quod contra omne ius &
rationem eſt,& capiti tanquam digniori cæ
18 tera † membra ſubalternantur,l.cum in di-
uerſis,ff.de releg. & ſumpt. funer. & idem
iuris eſt in membris,quod in capite capit.1.
16.quæſt.2.cap.cognouimus 12. q.2.caſus
ſingularis in cap.ſynodo 63.diſtinctione, &
19 ſicut princeps † non poteſt alienare bona
Regni,ita nec ſubuertere l.ſi optio,ff.qui &
à quibus cap.1.quæ ſint regalia,notant Iaſ.
in conſil.1.col.3.lib.1.& in conſil.10. in fi-
ne,lib.3.Rebuf.in concordantijs rubrica de
20 collat.pag.259.& regalia ſunt ſicut † cor-
pus, à quo ſublato vno membro remanet
monſtruoſum ſecundum Albericum in l.be
ne à Zenone,C. de quadrien. præſcript. &
idem volunt Bald.in præludio feudorum,n.
8.Andre. de Iſernia in conſtitution. regni,
col.2.verſiculo vbi autem,& alij,quos citat
Roland.in conſ.1.num.126.lib.2.vbi refert
Ioan.Lop.in rubrica de donationibus inter
virum & vxorem,§.81.num.7.pagina 293.
& Principem nõ poſſe alienare bona regni,
etiam in parua quantitate, tenet vltra prædi
ctos Bart.Socin.in conſil.7.numero 6.lib.3.
pro quibus facit,quia ea quæ per particulas
21 fiunt, † tunc non operantur,quando intelli
gi non poteſt quid per partes creſcat, vel de
creſcat:nam ſi hoc percipi poteſt,earum eſt
habenda ratio, & eundem effectum operan
tur,l.adeò,§.præterea,ff. de acquirend. re-
rum dominio,§.præterea quod per alluuio-
nem inſt.de rerum diuiſione,l.1.C. de allu-
uionib.l.26.tit.28.part.3.ibi:*Poco à poco,de
manera que no pueden entender la quantia*,& ad
hanc concluſionem facit,quia vbi permitti-
tur donatio in parua quantitate, intelligitur
dummodo ex tali donatione patrimonium
non diminuatur,ad quam concluſionem eſt
text.notabilis in d.l.5. tit. 14.part. 1.ibi: *E
tales donaciones, quando las fizieren,deuenlas fa
zer con otorgamiento de ſus cabildos, ca de otra
manera no valdria ſi no en ſu vida del que las fi
zieſſe, fueras ende ſi fueren fechas de pequeñas
coſas,e menudas,aſsi que no ſe menoſcabaſſen las
coſas de las Igleſias por ellas.* Ponderandum
igitur eſt illud verbum, *menoſcabaſſen*, ex quo
patet, † quod vbi adeſt diminutio, donatio 22
neque in modico fieri poteſt, & ſi aliud di-
ceremus,daretur occaſio, quod ſi vnus Rex
faciat multas donationes, quarum quælibet
de per ſe regnum multum non læderet; ſed
ſimul iunctæ,quod tales donationes eſſent
validæ,quod eſt contra ea,quę ſupra ſcripta
ſunt.Et contra legem 1.& 3.C.de inofficio.
donat.quæ ad hoc ſunt notabiles, & quod, ſi
omnès donationes coacer uatæ ſint exceſsi-
uæ,Rex eas non poſsit † facere, tendunt 23
Lucas de Pena in l. quicumque, C.de omni
agro deſerto.lib.11.Imola in cap.2. de do-
natio. Matthæus ab Afflictis in conſtit. Nea
polit.in proœmio in parte vigeſimo quarto
quæro,num.6.folio 3 Roland.in conſil:o 1.
nu.123.124.lib.2. & contrarium, nec tyro
nibus in hac ſcientia perſuaderi poteſt, pro
quibus facit quod ſcribunt Ciſuentes,& Tel
lus num.4.in l.28.Tauri,vbi volunt,quod ſi
ex pluribus minutis donationibus factis fi-
lijs fiat aceruus,imputantur in quintum, &
confirmat ibi Matienç. gloſ.3. num.2.folio
162.hodie l.12.tit.6.lib.5. Recopilat. quod
tradunt Rodericus Suarez in l.quoniam in
prioribus,C.de inofficioſo teſtamento in fi-
ne,pag.235.Gregor.Lopez in l.8.titulo 4.
part.5.in gloſ.in verbo *en vida*, poſt princi-
pium,& confirmo † per text.in l.Sancimus, 24
§. ſi quis autem per illum text. à contrario
ſenſu,C.de donat.& doctrinam Bartholi in
l.modeſtinus,ff.eodem titulo Alexand.in l.
ſi plures,ff.de pactis,& concordantium,quę
citat Anton.Gabri.lib.3.communium opi-
nionum titulo de donat.concluſ.1. num.14.
pag.192. & legendus eſt in eadem conclu-
ſione,num.33.& 34.& Tell.in l. 28. Tauri
in fine,& ibi Angul.num.20.folio 144. qui
diſtinctionem ponit magis æquam, quam iu
ridicam. Qua in re eſt animaduertendum ad
aliam concluſionem,quam ſcribit Anto.Ga-
briel dict.titulo de donatione concluſio.1.
num.33.vbi tradit,quod quando plures † do 25
nationes fierent diuerſis temporibus in ean
dem perſonam,non ſunt conſiderandæ ſicut
vna, ſed plures ad effectum inſinuationis
per legem ſancimus,§.ſiquis autem, C. de
donat. & text.iuncta gloſ.2. in l.Modeſti-
nus, ff. de donat.Ioan. Igneum in auth. ex
cauſa,C.de lib.præteri.& ad omnes addo Ti
raquel. in l.ſi vnquam,C.de reuocand. do-
nat.in verbo omnia vel partem,n.33.& 34.
pag.

pag.178.qui notanter loquitur & Aioram de partitionibus,part.2.quæſt.35. num.31. folio 112.& iſta confirmatur per notabilem doctrinam Alberici in l.bene à Zenone,numero 30.C.de quadrien. præſcript. vbi inquit,quod contra officium deputatum Im-
26 peratori,eſt † ſcindere imperium, qua enim ratione poſsit vnam partem alienare,eadem & aliam,& ſic ſingulas,& ex hoc imperium ad nihilum reduceretur, quod eſſet contra publicam vtilitatem,pro qua fuit inſtitutum imperiũ,quod expedit vt ſit locuples,ex authẽtica vt iudices ſine quoquo ſuffragio,§. cogitatio. Sed ſequuta communi opinione, adeò procedit prædicta concluſio, quæ ha-
27 bet,licitum eſſe regi † alienare aliquid de ſuo regno,modo non lædatur grauiter regnum ſuum,quam omnes tenent, quod Re-
28 ges id poſſunt facere, † non ſeruatis iuris ſolemnitatibus, vt probat Tiraquel. in tractatu de primogenijs quæſtione 35.numero 19.pagina 228.refert l.donationes,C.de donationibus inter virum & vxorem, & l. Sancimus,C.de donationibus,& cum dict.l. Sancimus concordat.l.9.titulo 4.part.5.pro qua ſententia faciunt ſcripta per Burſatum in conſilio 225.numero 47.libro 2.quæ do-
29 ctrina notabilis eſt † ad intellectum text. in d.l.3.titulo 9.libro 5. ordinamenti Pinciæ condita,quæ requirit certas ſolemnitates ad hoc,vt regi licitum ſit alienare, vel donare bona regni præcipuè, vt quoſdam recipiat conſultores,vt latius in d.l.cauetur, nam attenta doctrina Tiraquelli, vbi donatio, vel alienatio eſt in modica quantitate, non eſt
30 neceſſarium ſeruare † ſolemnitates prædictæ legis Pinciæ,pro quo facit quod ſcribit Abb.in dict.cap.vt ſuper numero 14. folio 76.de rebus Eccleſiæ vbi dicit,quod in alienatione rerum Eccleſiæ modici valoris ſufficit tacitus conſenſus capituli, & idem tenet in cap.1.numero 8.folio 65.de his quæ fiunt à prælatis,& multa,quæ permittuntur
31 † vbi agitur de modico præiudicio, tradit latè Aymon Crauetta in conſilio 182.numero 13. cum alijs, ad quem iungo dominum Anton.de Queſada & ab ſocietate, quæſtione 13.numero 3.folio 48.columna 2. & 3. licet in contrarium faciat,quod in reſpicien-
32 tibus iuſtitiam, † etiam parua attenduntur, l.& in maioribus,C.de appellationibus, Bar. in l.ſi proprietarius,ff.de damno infecto,Arius Pinel.in rubrica de reſcindenda venditione numero 7.in verſiculo ego autem puto, & numero 24. in verſiculo antea quam vero,vbi dicit,quod in reſpicientibus iuſtitiam,etiam parua attenduntur, & quod notat Brunus in tractatu de ſtatut.exclud. fœmin.9.articulo principali,quæſtione 12.vbi inquit,quod vbi tractatur de auferendo ius alterius,de minimis eſt habenda ratio ſicut de magnis,quæ duo dicta ſatis mihi dubia videntur,attentis ſuperioribus, & l.5. titulo 10.*de las donaciones*,libro 5. Recopilat. quæ in hoc videntur firmari, quibus conuenit
quod † ſolemnitas,quæ requiritur in alienan 33
da totare, requiritur in parte l.cũ ij,§.ſi vni, vbi Iaſo.numero 1. poſt alios,ff.de tranſactio. & quod minimum eſt in conſideratione,quando ſumus in conceſsione, ſeu diſpoſitione ſecũdum ius commune, probatur in l.1.§.illud non intereſt,ff.de coniungend. cum emancipato liberis & in alijs iuribus,vt per Quintilianũ Mandoſium in regula Chãcellariæ regula 15. reſeruationis quæſtione 16.numero 12.folio 87.& hæc etiam adiuuant doctrinam Ioan.Andre.in capit.2. de immunitat.Eccleſiæ, vbi inquit,quod princeps poteſt facere aliquem immunem à tributis,notat Tellus in l.3.Tauri parte 3.numero 21.folio 9.columna 2.modo vniuerſi-
tas, † vbi ille qui cõtribuere tenebatur,non 34
multum lædatur ex tali priuilegio, quam quæſtionem latè diſputat Gregor.Lopez in l.6.in gloſſa magna,titulo 27.part.2.

Quando autem dicatur † magna quanti- 35
tas,vel parua ad hoc,vt licita ſit alienatio facta per Regem,vel poſſeſſorem maioratus regali facultate arbitrio iudicis relinquẽdum, & illorum,ad quos ſpectat has alienationes permittere l.1.ff.de iure deliber.& caſus in quibus aliquid arbitrio iudicis relinquitur, exponunt Bald.& Iaſo.in l.ſi ita quis,§.Seiacauit,ff.de verborum obligatione,numero 14.folio 216. & idem Iaſo.in l.2. numero 44.C.de iure emphyte.Hippolyt.in l.Cornelia,numero 4.ff.ad legem Cornel. de ſicarijs,latius in l. quæſtionis modum, ff.de quæſtionibus,Corſet.in dict.tractatu de minimis numero 2.Decius in cap.ſedes numero 7.de reſcriptis,& in cap.ſi pro debilitate, numero 5.de officio delegat. Tiraquel.in l. ſi vnquam in verbo omnia,C.de reuocand. donat.hodie omnium latiſsimè Menoch. de arbitrarijs iud.per totum lib. & qualiter di-
catur magna,vel parua quantitas ad hoc, † 36
vt licitum ſit de illa diſponere, eſt inſpicienda perſona dantis,vel diſponentis,textus eſt & gloſſa vbi Bart. in l. ſed ſi ſuſceperit, §.ſi libertus,ff.de iudicijs gloſſa in l.illicitas, §.ne tenus in verbo lumine,ff.de officio præſidi. & deducitur ex Bart. in l.admonendi, columna penultima in verſiculo & eſt aduertendum numero 54.ff. de iure iurando, & in auth. minoris, C. qui tract. tut. dari poſſunt,& Matthæus ab Afflictis,qui loquitur in donatione Principis in rubrica quæ ſint regalia numero 15. folio 331. & notat Decius in cap.de appellatio.numero 6.& 7. de appellatio. gloſſa in authentica,niſi breuiores

niores C.de ſentent.ex breuiloq. recitand.
Iaſo.in l.ſi conſtante numero 128.ff.ſoluto
matrimonio, Purpurat.in l.eum quid nume
ro 124.ff.ſi certum petatur, Alciat.in l.hæc
adiectio,columna 378.ff.de verborum ſig-
nificatione, Corneus conſilio 81. nume. 3.
libro 3. Iacobus Alben.conſilio 62.numero
32.parte 2. Maſcard.in tractatu de probatio.
libro 3.concluſione 1226.numero 10. Ri-
pa reſponſo 80 numero 52.qui loquitur in
donatione facta per Regem Franciæ, Quin-
tilianus Mandoſius in tractatu iuriſdictio-
nis confirmatoriæ,folio 35.columna 1.& 2.
& facit notabilis l. 3.titulo 17.part.2. in ver
ſiculo *la ſegunda*,& l.10.& vltima,titulo 27.
37 ead.part.& vtilitas † magna vel parua colli-
gitur ex qualitate perſonæ, vt per Aymonē
in tractatu de antiquitate temporis parte 4.
núm.33. Maſcard. in tractatu de probatio.
libro 1.concluſione 97.numero 18. folio
85.quem refero in principio ſecundæ par-
tis numero 237. & notat in ſpecie Decius
conſilio 289.numero 3. verſiculo non ob-
ſtat ſucceſsiuè, vbi tractat de quodam lega-
to facto, per dominum Regem Ferdinan-
dum Catholicum Reginę Ioannæ, quod ex
qualitate legantis debet ampliari,& vide tex
tum ſingularem in cap. cæterum de dona-
tionibus, vbi attenta loci conſuetudine eſt
38 iudicandum, an donatio ſit in parua, † vel
magna quantitate, ad quem addo bonum tex
tum in l.2.titulo 20.part.4.ibi: *Dandoles ſe-
gun ſu poder, ò ſegun la coſtumbre de la tierra*,
Matthæus ab Afflictis deciſione 305. nu-
mero 6.& ſecundum prædicta intelligenda
ſunt quæ de donationibus factis per mari-
tos de bonis conſtante matrimonio acquiſi-
tis tradit Petrus Barb.in l.1.ff.ſoluto matri-
monio parte 6.numero 42.pagina 207.nu-
mero 18.folio 85. & valeat, vel non dona-
39 tio, & de Principe † aliquid concedente,
quod cum priuato non ſit comparandus, no
tat Albericus in l.vltima, columna vltima,
C.de rebus creditis, pro quo facit dict. l. be-
ne à Zenone, C.de quadrien. pręſcriptione:
& donationes factæ à Regibus, vel à nobili-
bus aliter ſunt iudicandæ, quàm donationes
factæ à particularibus, vt latius tractat Tira-
quel.in l.ſi vnquam in verbo donatione lar-
gitus numero 84.pagina 211. quem lector
videat numero 81.86.125.& 137.& in tra-
ctatu de nobilitate cap.37.numero 50. pa-
gina 533.& qualiter cenſeatur derogata ſo-
lemnitas,& forma dictæ l. Pinciæ lege, quæ
ſcribo ſupra parte 1. quæſtione 3.& quæ-
ſtione 43.quæ notanda ſunt pro intellectu
prædictæ legis, ad quæ addo elegans conſi-
lium Guid.Papæ 61. per totum,& quod ſi
princeps promiſit non alienare aliquam vil
lam, vel locum, non teneatur præciſe obſer-
uare contractum, ſed teneatur ad intereſſe,
ſi alienauerit locum, vel villam, tradit notan
ter Abbas in conſilio 3.num.12.libro ſecun
do, quod ad multa refert ſcire, quibus etiam
eſt addendum, quod in priuilegio Principis
non valeat clauſula derogatoria poteſtatis,
nec de ea eſt facienda mentio, vt probat Ay
mon conſilio 126.numero 4.quod etiam eſt
notandum pro intellectu dict. legis de Va-
lladolid.

Septima cauſa alienationis eſt, vbicunque
bona maioratus † alienantur ad ſoluenda de- 40
bita, quæ fortè contraxit ille, qui maiora-
tum fecit, ad ſolutionem aliquarum rerum,
quas ad conſtituendum maioratum emit
(prout plerunque contingit) qui homines
ſperant de ſuis facultatibus plus quam quod
in illis adeſt, quod probatur in capit.ad no-
ſtram, vbi Abbas de rebus Eccleſiæ, nume-
ro tertio notabili 2. folio 77.de quo lega-
tur Molina libro 2.de primogenijs cap.10.
numero 2.folio 74.& libro 4.cap.6.num.2.
folio 163. & faciunt ſcripta per Ioſephum
Maſcard.in tractatu de probat.libro 3.con-
cluſione 1237. numero 44.qui omnino le-
gendus eſt numero 54.& hoc maxime pro-
cederet, quando ex debitis cenſus ſoluerentur,
qui ſunt venenum facultatum hominū,
facit l.alienationis, ff.famil.erciſc.l.6. titulo
8.part.3.l.4.titu.5.part.5 l.8.titu.13.eadem
par.l.18.tit.16.par.6.quæ concedunt facul-
tatem alienandi res minorum propter debi-
ta, quæ defunctus reliquit,& facit l.1. titulo
14.part.1.quæ tractat de alienatione rerum
Eccleſiæ l.pater filium in princ.ff.de leg.3.

Tria tamen inter alia plura ſunt † neceſ- 41
ſaria ad hoc, vt vendi poſſint bona alienari
prohibita. Primum, quod nō ſufficit eſſe ęs
alienum, niſi creditores vrgeant. Secundū,
quod pro paruo debito non vendantur res
magni valoris. Tertium, quod non reperian
tur alia bona, ex quibus debitum ſolui poſsit.
Nec ſufficit in iſto caſu aſſertio emptoris,
qui dicat, alia bona non fuiſſe, vt hæc omnia
reſoluit Hieron. Gabri. in conſilio 128.nu-
mero 5.cum ſequentibus. Hæ ſunt principa
les cauſæ ad cognoſcendum quando ſit lici-
tum facultatem dare ad alienandum, vel obli
gandum bona maioratus, quibus cognitis, ad
alias facilis via aperitur, dummodo ſcopus
ſemper dirigatur, vt non paſsim facultates
ad hoc concedantur, quia ex illis non rectè
fiunt defunctorum voluntates, & publica
vtilitas, quæ reſultat ex conſtitutione maio
ratuum, maxime læditur.

Notandum tamē in his eſt, quod eſt † præ
ſumptio pro licentia data ad extrahendum
aliqua bona à maioratu, quod ex iuſta cauſa
fuit conceſſa, quia in Principe ſemper præ-
ſumitur iuſta cauſa, vbi diſpenſat ſecundum
Cinum

Cinum & Bald.in l.reſcripta,C.de precibus
imp.offer. Anton. & Imola in cap.cum in-
ter de renuntiatione, & eſt gloſſa ab omni-
bus approbata in l.relegati,ff. de pœnis, &
illam gloſſam in dict.l.relegati de pœnis de-
clarat eleganter Pinel. in rubrica l.2. C.de
reſcindenda venditione 1.part. num.12. &
eam citat Gregor.Lopez in l.37.tit.5.part.
5.in gloſſa 2.latè Iaſ.in l.1.ff.de conſt.prin-
cip.Bald.in l.1.ff.de officio præto.Lucas de
Pena in l.prædia,C.de locat.prædiorum ci-
uil.lib.11.& hæc eſt communis regula Ca-
noniſtarum,& Legiſtarum ſecundum Iaſ.in
l.ſi teſtamentum num.3.C.de teſtamen. latè
Doctores præcipue Felin.& Decius in cap.
quæ in Eccleſiarum de conſtit.Alexand. in
conſil.1.num.2.lib.1.vbi ex hoc dicit, quod
43 princeps † præſumitur iuſta cauſa excluſiſ-
ſe à fideicommiſſo ſucceſſores, Oſaſcus de-
ciſione Pedemont.2.num.13.quod nouiſsi-
me tractat Lancellotus Conrad.in lib. tem-
plum iudicum, lib.1. cap.1.de Imperatore,
§.4.verſic.9.num.10.fol.77.& verſ.11.fol.
78.& verſic.24.fol.88.Auiles cap.23.corre
ctorum num.13.fol.218. & non præſumi-
tur quod princeps voluit præiudicare pri-
mogenito,vt probat Decius conſil.389.nu.
4.& traditur etiam per Alexand.in conſ.9.
lib.4.& in conſil.216.nec arguendi nu.23.
lib.2.Abb.in conſilio 84.num.7.lib.1.Bart.
Socin.in conſil.266.num.35.lib.2. Iaſ.in l.
quominus num.5.ff.de flumi. & in conſilio
223.num.3.lib.3.Decius in conſ.292. num.
6.citat text.qui ab alijs ad hoc aduocatur in
cap.cum noſtris,§.nos vero de conceſsione
præbendæ,Gozadin.in conſil.6. num 5. &
conſilio 29.num.2.latè Alciatus in tractatu
præſumptionum regula 8.præſumptione 8.
num.1.cum alijs pagina 260.Menchaca lib.
2.controuerſ.cap.26.num.30.Epiſcop.Co-
uar.in epitome de ſponſalibus part.2.capit.
6.§.9.num.9.fol.79.Burſat.conſil.151. nu.
129.lib.2.& prius in conſil.54.num.19.cum
ſequentibus,& conſil.162.num.43. Peralta
in rubrica,ff.de hæred. inſtitut. nume.183.
pag.120.latè Menoch.lib.2. de præſumpt.
præſumptione 10.num.1.cum pluribus ſe-
quentibus pag.120.omnium latiſsimè Maſ-
card.in tractatu de probat.lib.1.concl.275.
num.1.cum ſequent.fol.173.qua re eſt me-
morandа doctrina Bald.in conſil.359. num.
6.lib.3.vbi dicit,quod cum princeps præſu-
matur iuſtitiæ plenus,omnia eius priuilegia
habent præſumptionem iuſtitiæ, & probet
iuſtam cauſam præſcribendi, & idem tradit
Curcius Iunior conſil. 310. num.82. quod
trado infra quæſt.21. num.58.& eſt egregia
Bald.ſententia in conſil.333. ad intelligen-
tiam ſequendorum lib.3. vbi dicit,quod in
44 diſpoſitionibus principum † non requiritur
cauſa:quia princeps & ratio ſunt idem, &
princeps imitatór Dei,authentica vt omnes
obediant iudici, §. arripiat,qua de re plura
ſcribit Ferdinand.Mench.lib.2. controuer-
ſiarum in præfatione num.135.fol.15. † & 45
quando cognoſcit de aliqua cauſa, dicitur
cognoſcere tanquam Deus,& per os Dei,vt
tradunt Decius conſi.464.in fine, Bellon.in
conſil.64.num.7.Grammat.deciſ.63. num.
30.& alij,vt per Menoch.in tractat. de præ
ſumpt.lib.2.præſumptione 10. num.6.vbi
in numeris antecedentibus & ſequentibus
plura ad propoſitum ſcribit,præcipue num.
56.cum alijs,& faciunt quæ tradit in eodem
lib.præſumptio.9.num.4.pag.117. & adde
etiam Decium in conſil.288.quæritur in ef-
fectu num.8.& in conſil.10.Iaſ.in l.cum Sil
lanianum 2.C.ad Sillani.& in l.præſcriptio.
num.7.C.ſi contra ius,vel vtil. publi.& A-
uenda.in tractatu de exequend.mand.regijs
par.2.§.4.nu.6.Hippolyt.ſingulari 14. Par
lad.de rebus quot.lib.2.cap.fin. part.1.§.7.
num.8.pag.188.& per hoc tradit Iacob.Pu
teus deciſio.66.part.1.quod facultas data ad
alienandum bona feudalia, intelligitur de
feudo nouo allegat Matthæum ab Afflictis
in conſtit.Siciliæ,lib.3. conſtitut.24.num.
60.fol.302. in quibus locis, & in alijs, quæ
omitto,multa reperies ad confirmationem
huius ſententiæ,quod † in Principe ſemper 46
præſumitur iuſta cauſa,quæ ſunt neceſſaria
pro intellectu iſtius materiæ,non tamen eſt
præſumendum velle derogare fideicommiſ-
ſo, & illius fundationi, niſi expreſſe appa-
reat, † quod probatur ex regula l.2.§. meri 47
to,& § ſi quis à Principe,ff. ne quid in loco
publ.& alijs,quæ ſcribo in 1.part. quæſt.3.
num. & per doctrinam Alex.conſi.74.
col.vlt.lib.4.dicentem,non eſſe præſumen-
dum Papã velle derogare fundationibus iu-
ris patronatus laicorum,ſed eas conſeruare,
& voluerunt Caietan.in cap.vlt.de electio-
nibus in 6.col.29.Barb.conſilio 23. ſcripſit
Propheta,col.7.& ſeq.in verſiculo circa ter
tiam dubitationem,& in conſilio 33.ſcripſit
Pſalmiſta,colum.vlt.lib.2. & alij, quos citat
Lambertin.de iure patron.lib.2.part.3. art.
3. 9.quæſt.princip.num.2.fol.239. & facit
regula cap.cum dilectus de conſuetudin.vbi
probatur,quod verba debent reſtringi, † vt 48
minus derogent iuri communi, de quo per
eundem Lambertin.in 6.art.eius 9.quæſtio.
n.2.fol. eodem,quæ etiam notanda ſunt
ad facultates,quæ dãtur ad faciendos maiora
tus, & in terminis fideicommiſsi hoc tradit
Curcius Iunior in conſil.88.n.8.

Notandum tamen eſt,quod licet non præ
ſumatur Principem velle tertio præiudica-
re,iuxta iura ſuperius citata, intelligendum
eſt de tertio, de quo non cogitauit,ſecus de

49 tertio, † de quo veriſimile eſt, Principem
cogitaſſe, prout eſt in priuilegio exemptio-
nis, per quod derogatur iuri ordinarij, abſq;
eo quod aliter ſit facta mentio, vt notat De-
cius in cap. 1. num. 7. de confirmat. vtili, vel
inutil. facit gloſſa in cap. cum olim in princi
pio, vbi Abbas de priuilegijs, & tradit idem
Decius conſil. 113. num. 7. quod Principis
priuilegium præiudicat omnibus, qui ex
qualitate rei in priuilegio contentæ compre
henduntur, quæ perpetuo notabis. Inſuper
animaduerto, quod verba, quæ communiter
opponuntur in facultatibus regijs, quæ con
ceduntur ad alienandum bona maioratus,
vel ad conſtituendos maioratus, ſcilicet, abſ-
que præiudicio tertij, operantur quod non
videtur conceſſa facultas, ſi iuri tertij fuerit
præiudicatum, vt probat Matth. de Afflict.
in conſtit. Neapol. lib. 3. rubrica 24. de ſuc-
ceſsione nobilium, num. 62. folio 302. qui
ex hoc probat, quod ſi pater alienat feudum
antiquum cum regio conſenſu, talis conſen-
ſus regius non præiudicat filio primogenito
poſt mortem patris, ſi fecerit inuentarium,
quod ad alias plures facultates, & priuilegia
regalia eſt neceſſarium: quod confirmatur,
50 quia in Principis † conceſsionibus ſemper
intelligitur clauſula (ſaluo iure alterius) ſe-
cundum Decium in l. milites num. 6. C. de te
ſtament. milit. Alciat. in tractatu præſumpt.
regula 3. præſumptione 11. num. 2. Cephal.
conſil. 186. num. 36. lib. 2. Libet etiam in iſta
materia inferere dictum Innocentij in cap.
cum Eccleſiaſticæ de except. vbi vult, quod
51 in gratia, ſeu reſcripto attenditur † intentio
concedentis, notat Bald. in d. l. reſcripta, nu.
3. C. de precibus imp. offer. & in l. ex facto
notabili 3. ff. de vulgari, Decius in conſ. 327.
col. 2. verſiculo ſecundo dicta gratia num. 6.
Iſtis eſt germanum, quod quando princeps
poteſt vti iure communi & iure ſpeciali, vi-
52 detur vti iure † commumi, vt ex aliquibus
probat Iaſo. in l. quanquam num. 2. C. de te-
ſtament. milit. Galliaula in l. centurio nume.
133. ff. de vulgari. & alij vt per Menoch. in
tractatu de præſumptio. lib. 2. præſumptio.
47. & lib. 4. præſumpt. 4. num. 8, fol. 6. quod
expedit ſcire ad plura, quæ in iſta materia
facultatum ad faciendum maioratus, vel ad
alienandum, aut hypotecandum contingere
poſſunt.

Tandem in hac materia facultatum, quæ
conceduntur ad alienandum bona maiora-
tus, animaduertere oportet, non ſufficere ad
iuſtificandum alienationem bonorum maio
53 ratus † ipſam Principis facultatem nudam,
niſi appareat iuſta cauſa conceſsionis talis fa
cultatis, quod ex ſuperioribus manifeſtè de
ducitur, & quia idem eſt in alienatione rerũ
Eccleſiæ, in qua quamuis adſint ſolemnita-
tes neceſſariæ, & à iure requiſitæ, ſi iuſta cau
ſa alienandi deficiat, alienatio viribus carer,
quod probatur in cap. 2. de rebus Eccleſiæ
non alienandis in 6. ibi: *Forma, & caſibus à iu
re expreſsis*, ibi Ioan. Andre. & Doctores ad
hoc notanter, ex illo text. & eſt communior
opinio ſecundum Bart. Socin. in conſil. 15.
num. 26. lib. 1. & alios, quos refert Epiſcop.
Couarru. reſolut. lib. 2. c. 57. num. 2. cui adde
Geminianum in conſil. 48. presbyter col. 3.
vbi dicit, quod authoritas † Epiſcopi nõ ſuf- 54
ficit in alienatione rerum Eccleſiæ abſque
cauſæ cognitione, quem refert Petrus Re-
buffus in tractatu de alienatione rerum Ec-
cleſiæ num. 21. pag. 72. totius tractatus, ex
cuius ſcriptis num. 9. apparet, quod ſi Papa
donat conſanguineis res Eccleſiæ, non cre-
ditur illi atteſtanti alienationem ex iuſta cau
ſa factam eſſe, qui ad hoc refert Præpoſitum
in cap. non licet Papæ 12. quæſt. 2. & quod
etiam in Principe non præſumatur iuſta cau
ſa, quando diſpenſat contra ius, conſtat ex
Bald. in d. cap quę in Eccleſiarum de conſti-
tut. & alijs, quos refert Gloſ. Pariſ. in additio
nibus ad Alexand. conſil. 2. num. 20. libro 1.
& ita intelligenda ſunt quæ ſupra ſcripta
fuerunt per gloſſam in l. relegati, ff. de pœ-
nis cum alijs concordantibus, ex quo inferri
poteſt, quòd licèt in licentia regali data ad
alienationem bonorum maioratus princeps
dicat, alienationem eſſe factam † ex iuſta cau 55
ſa, hoc non ſufficit ad iuſtificandum aliena-
tionem, niſi alias appareat de iuſta cauſa: ad
quod etiam facit tex. cum ibi notatis per Do
minic. & Franc. ad hoc propoſitum in c. 1. de
rebus Eccl. non alienand. & notabilis doctri
na Romani in conſil. 499. in præmiſſa nu. 3.
vbi ex Innocen. in cap. præterea de dilat. Ol
drald. in conſ. 287. ponit regulam, quod vbi
eſt licitum à regulari iure diſcedere, non ſuf
ficit cauſam ſubeſſe, niſi illa à Principe, vel
à Papa † exprimatur, licet in contrarium fa 56
ciat Clementina 1. de probat. quam poſt an-
tiquos exornat Tiraquel. in tractatu de vtro
que retractu, §. 5. gloſ. 14. num. 49. pag. 311.
Sed replicari poteſt, quod diſpoſitio dictæ
Clementinæ non procedit in his, in quibus
Papa, vel princeps diſponere libere non
poſſunt, quod eſt quando agitur de præiudi
tio tertij ſecundum Abbatem in d. Clemen-
tina num. 3. & in cap. cum nobis num. 2. de
teſtibus & alios, vt per Alciatum in d. præ-
ſumpt 8. & faciunt tradita per Iaſo. in conſ.
86. lib. 3. num. 7. vbi probat, quod dicto Pa-
pæ, vel Principis † ſtari non poteſt, licet ſu-
per illis fundetur diſpoſitio, vbi alicui tertio 57
defenſio aufertur, Thom. Gramma. deciſio.
503. numero 228. vbi latè facit, quod notat
idem deciſio. 65 nu. 10. & Oldrald. in conſi.
258. Decius in conſ. 407. n. 23. & conſ. 576.
num. 53.

num.13.latè Pariſ.qui plures refert in con-
ſilio 15.num.23.lib.4.& ita intelligit iſtam
materiam Nicola. Boerius dict.deciſio 247.
num.4.& 5.& eſt communis opinio, quod
in caſibus in quibus princeps ad arbitrium
diſponere nõ poteſt, cauſa in Principe non
præſumitur, quam tenent Abbas in conſilio
27 lib.2.Bald.in conſilio 326.libro 1.& alij,
quos refert Aymon in tractatu de antiquit.
tempor part.1.numero 9.fol.10.vbi iſtam
opinionem rectè confirmat. Et quod in Prin
cipe non præſumatur iuſta cauſa quando
58 vult reuocare † ea, ad quæ eſt obligatus de
iure naturali, vel gentium volunt Felinus in
dict.cap.quæ in Eccleſiarum numero 12.&
ibi Decius numero 27. eleganter Capicius
deciſione 166.numero 8.& plura ad propo
ſitum neceſſaria reſoluit Nicola. Boerius de
ciſione 247.numero 4.Decius in cap. vene-
rabilis in l. vltimis verbis de confirmatione
vtil.vel inutili.Alexand.in conſilio 21.nu-
mero 1.libro 7.idem Aymon conſilio 131.
numero 42.quod aliqui intelligunt procede
re, niſi ſit in antiquis, in quibus creditur aſ-
ſertioni Principis, etiam ad eius commodũ
ſecundum Bart.Socinum conſilio 266.nu-
mero 28.libro 2.Corneum conſilio 312.co-
lumna 5.libro 1.quos citat Aymon conſilio
59 276.numero 1.quod † indiſtinctè verum
non credo. Sed quod Principi credatur aſſe
renti aliqua bona eſſe maioratus, perſuaderi
poteſt ex regula dictæ Clement.1.de pro-
bat.& l.1.in fine titulo 7.& in l.32.titul.16.
part.3.& doctrina Alexand. conſil.15.col.
2.verſiculo ſufficeret etiam libro 5 Matth.
de Afflict.in cap.1.ex quibus cauſis feudum
amittat. num.190.Burg. de Paz in conſilio
43.nu.36.& an bona maioratus præſuman-
60 tur fuiſſe † alienata cum vtilitate, vide bo-
nam deciſionem Guidon.Papæ 151.4 con-
cluſ.Decij in l.ſingularia num.13.folio 65.
ff.ſi certum petatur, Rebuffus in dict.tracta.
de alienat.rerum Eccleſiæ num.91.

Et eſt animaduertendum quod in iſtis ca
ſibus, in quibus eſt licita bonorum maiora-
tus alienatio Principis facultate, talis aliena-
61 tio fieri poteſt, etiamſi à teſtatore † cautum
expreſſe ſit, quod bona vinculata non poſ-
ſint alienari facultate regia: quia nemo po-
teſt facere, quin leges in ſuo teſtamento pro
cedant l.nemo poteſt, ff.de lega.1.per cuius
legis regulam ſuſtentat Bertrand.de Argẽt.
in l.Britannico. C.de his rebus, quæ aliena-
ri prohibent.art.226.pag.364.quod teſtato
62 res non poſſunt prohibere † præſcriptio-
nes reſpectu extraneorum in contractu, vel
teſtamentò, vel alia priuata iuris aut com-
mercij poteſtate, illamque ſolius legis & con
ſuetudinis poteſtatem eſſe, quod confert ad
63 ea, quæ notantur in hac parte quæſt.21.† &
iuri publicò pactis priuatorum derogari nõ
poteſt, l.ius publicum, l.inter debitorem, ff.
de pactis, per quæ iura tenet Gloſ.Pariſi. in
conſuetud.Paris part.2.§.55.numero 149.
quod non valet pactum factum inter vendi-
torem & emptorem in præiudicium † cog- 64
nationis, quod res vendita non poſsit retra-
hi, nec per teſtamentum hoc fieri poteſt, al-
legat Tiraquel.lib.1.de retractu in fine quæ
ſtio.2.num.7.& iſtam reſolutionem præſup
ponit Molin.lib.3. de primogenijs capit.3.
num.29.fol.148.facit l.ne quis pignus, §.
priuatorum, ff.de regulis iuris vbi Decius &
Cagnol.& facit notabile conſilium Anchar.
129.in Chriſti nomine, vbi tradit, quod ſi lai
cus relinquat bona pro pauperibus alendis,
& cõmittat adminiſtrationem compatri cum
adiectione, quod Epiſcopus non poſsit ſe in
tromittere, nec alia perſona, bona nihilomi-
nus debent eſſe ſub poteſtate Epiſcopi, quia
teſtator non potuit tollere legem, quod re-
fert, & ſequitur Cæſar Lambertinus in tra-
ctatu de iure patronatus, libro primo, quæ-
ſtione nona, numero 16.folio 79.facit nota
bilis caſus in cap. requiſiſti de teſtamentis,
quod confirmatur: quia teſtator † non po- 65
teſt prohibere interpretationem iuriſdictio
nalem ſecundum Petrum de Mat.in l.filium
quem habentem num.5.C.famil.erciſc. per
regulam dictæ l. nemo poteſt, quem citat
Mantica de coniectur.ment.defunct. libro
3.titulo 3 numero 16.pagina 66.& de mate
ria dictæ legis nemo poteſt plura ſcribit Si-
mon de Prætis libro ſecundo de interpre-
tanda defunctorum vol. ſolutione numero
53.cum ſequentibus, folio 135.& libro quin
to interpretatione prima, dubitatione prima
numero 59. cum ſequentibus, folio 480.
Ex quibus infertur intellectus ad doctrinam
Carol.Ruin.in conſil.80.num.12.vbi tradit
teſtatorem poſſe prohibere, † ne filij legiti 66
mentur in præiudicium ſubſtituti, quæ con-
ferunt ad ea, quæ ſcribo part.2.q.1. vbi tra-
cto, an teſtator poſsit prohibere, ne filios le-
gitimatos per ſubſequens matrimonium ſuc
cedant in maioratu, vbi refero iſtam doctri-
nam Caroli Ruini. Et Principis † manus li- 67
gari nequeunt, l.vltima C.de legibus, ibi: *Vel
quis tantæ ſuperbiæ faſtidio tumidus eſt, vt re-
galem ſenſum contemnat.* Et lex non exequi-
tur aliquid iniuſtum, vel iniquum: † quia 68
oculus legis omnia videt, omnia intuetur ſe
cundum Bald. in conſilio 126. libro primo
tradit latius Matth. de Afflictis in conſtitu.
Neapolit.libro primo rubrica numero
32.folio 33.quem lector legat, & pro hoc fa
ciunt quæ ſcribit Burgos de Paz conſil.41.
numero 18.& 19.vbi hoc confirmat ex do-
ctrina Innocentij in cap. in Lateranenſi de
præbend. vbi vult, quod non valet diſpoſi-
tio

Digitized by Google

tio teſtatoris in fundatione Eccleſiæ, vt hæres conferat beneficium, & Epiſcopus nihil habeat ſine authoritate Papæ, notat Abbas in dict. cap. requiſiti, columna penultima de teſtament. Barr. Decius & alij, quos citat Rebuf. in tractatu congruæ portionis, quæſtione vltima, numero 120. pagina 109. Cæſar Lambertinus de iure patronatus, lib. 1. quæſtione 9. in principio numero 49. Couarru. in cap. tua nobis num. 8. de teſtam. fol. 130. confirmatur; quia fundator capellaniæ non
69 poteſt opponere in fundatione † pacta contra Canones cap. tua nos & cap. requiſiſti de teſtamentis, Rota deciſio. in antiquis titulo de teſtam. deciſ. 8. Felin. in cap. cum venerabilis, num. 12. de except. Celſus conſil. 91. num. 4. ad quod faciunt ſcripta per Ioan. Gutierrez in dict. l. nemo poteſt, num. 449. vbi diſputat an valeat conditio, quæ ſolet apponi in fundatione capellaniæ, quod nullus ſe intromittat in illa, alias reuocat, quem citat Azeued. in l. 9. titulo 6. lib. 1. Recopil. num. 5. pag. 100. de quo legenda ſunt quæ ſcribo ſupra in 2. part. quæſt. 3. & Molin. d. cap. 3.
70 num. 36. & cum † Rex dicatur à regendo, ſitque regni adminiſtrator, vt latè per Lucam de Pena in l. quicunque, C. de omni agro deſerto libro 11. cum concordantibus, quæ ſcripſi ſupra in principio quæſtionis omnia agere poteſt, quæ pertinent non ad
71 tyrannidem, ſed ad regni † adminiſtrationem, & vaſſallorum vtilitatem, & pro hac concluſione facit text. in l. quidam decedens §. Papinianus, & l. Titium & Mæuium in principio, ff. de adminiſtratione tutorũ, & text. in cap. quia nobis de teſtamentis, & quæ ſcribit Celſus in conſ. 91. num. 5.

Ex quibus aliàs in practica inferebam, quod ſi fundator maioratus prohibuit poſſeſſorem maioratus alienare bona maioratus, † & impetrare facultatem ad alienan-
72 dum, & nihilominus poſſeſſor impetrauit facultatem facta mentione de tali prohibitione, excuſatur à pœna iniuncta per fundatorem maioratus, ad quod etiam facit regula l. vltimæ C. de his qui veniam ætat. impetrau.
73 quibus eſt addendum, quod impetrare † diſpenſationem videtur, qui illa vtitur, licet motuproprio ſit conceſſa, vt per regulam l. 9. in principio, ff. quod quiſque iuris, & alia plura probat Carol. Ruin. in conſil. 133. numero 1. lib. 1. cuius reſolutio eſt ſingularis, & notanda ad eos, qui cum cautela impetrant diſpenſationem, & facultatem, ad alienandum bona maioratus, & transfigẽdum ſuper illis ad euitandam pœnam iniunctam contra eos qui alienant bona maioratus, vel faciunt ſuper illis transactionem, de quo legenda etiam ſunt quæ ſcribo in prima parte
74 quæſt. 9. Et iſta † concluſio ſine dubio procedere videtur in maioratu facto cum facultate regia, cum quo facilius Princeps diſpenſare poteſt, iuxta regulam legis nihil tam naturale, ff. de regulis iuris, regula omnis de regulis iuris cum concordantibus, & hoc confirmatur ex ſingulari doctrina Aymon. conſilio 135. numero 31. vbi latè probat Principem † poſſe derogare iuri primogenituræ 75
ſemel per donationem conceſſo, quia in donatione hoc reſeruauit, & ius fuit quæſitum primogenitis ex facto ipſius Principis, & diuerſum eſſe iudicat, vbi tale ius primogenituræ fuit quæſitum ex donatione alterius, emptione, aut teſtamẽto, vel alio ſimili modo. Et alios plures caſus in quibus valeat alienatio bonorum fideicommiſſo ſubiectorũ, videre licet in † Peregrino in tractatu de fi- 76
deicommiſ. articulo 40. per totum fol. 348. quæ cautè legenda, & obſeruanda ſunt in noſtra materia maioratuum. Et quod nõ valeat diſpoſitio teſtatoris prohibens, quod princeps † non poſſit teſtamentum & vltimam 77
voluntatem mutare, tenet eleganter per iuridica, & moralia fundamenta Lucas de Pena in l. 1. columna antepenultima verſiculo & ſicut, C. de impenſ. ludorum lib. 11. quem citat Simon de Prætis libro 4. de interpretanda defunctorum volunta. dubitatione 4. numero 9. fol. 451. qui ex hoc decidit, quod facta inſtitutione de vxore, & factis de filijs & filiabus dicatur ſi ſummus Põtifex infringat, vel mutet teſtamentum, tunc inſtituit omnes hæredes maſculos legitimè deſcendentes de ſua agnatione: non valet talis conditio, quaſi fuerit hoc in vilipendium Principis, qui ad hoc pluribus alijs rationibus mouetur, & lege Simonem de Prætis in eodem loco numero 5. & quod prohibitus relinquere, † non cenſeatur prohibitus donare, volunt Alexand. in conſilio 26. num. 4. 78
lib. 2. Carol. Ruin. in conſ. 44. num. 19. lib. 2. Riminald. in conſ. 41. num. 104. & alij quos citat Maſcard. in tractatu de probatio. lib. 3. concluſ. 1237. num. 56. fol. 175. doctrina autem Luc. de Pena in d. l. 1. C. de impenſ. ſeruit. pro determinatione quæſtionis diſputatæ ab Anton. Peregrin. in tract. de iure fiſci lib. 5. tit. 1. n. 23. cum ſequentibus pag. 266. vbi tractat an ſi teſtator expreſſe ordinet, quod bona non confiſcentur propter delictum, ſed continuo transeat in proximiorem de familia prohibendo alienationem, an talis prohibitio valeat.

Septimò poſſunt Principes † donare bo- 79
na, quæ à Sarracenis in bello ceperunt, quemadmodum latius probo infra hac parte quæſtio. 23. † octauo Reges poſſunt donare 80
bona regni illis perſonis, quæ ſunt degenere, vt per conſilium Oldrald. 94. num. 23. decidit Ripa reſponſo 89. num. 52.

Vidi

Vidi etiam dubitari in materia noſtra, ſci
81 mus quod licet regulariter † quis non coga-
tur vendere rem propriam, l. inuitum, C. de
contrahend. emptio. l. nec emere, C. de iure
deliberand. vbi latè Iaſo. l. 3. tit. 5. part. 5. vbi
etiam latè Gregor. Lopez cum concordan-
tibus: fauore tamen Eccleſiæ, vel religionis
82 cogi quis poteſt † vendere rem propriam
ad ampliandã, vel aliud ſimile, vt voluit Flo
rianus in l. ſiquis ſepulchrũ, ff. de religioſis,
& ſumptibus funerum, Felin. in capit. cum
omnes de conſtitut. & alij quos citat Epiſco
pus Couarru. reſolut. lib. 3. cap. 14. num. 7.
Gloſ. Pariſ. in conſuetud. Pariſ. p. 1. §. 41. nu.
83 93. ſol. 296. & alij, quos † omitto, fuit dubiũ
an fauore Eccleſiæ cogi quis poſsit vendere
rem maioratus, vt alia ſubrogetur in locum
illius, quod videtur poſſe fieri Gloſ. Par. quę
hoc in terminis decidere videtur, & facit tex
tus in authentica res quæ, C. communia de-
leg. maxime in illis ea, quæ communiter om
nibus vtilia ſunt, vbi Ant. de Padilla n. 104.
pag. 234. tradit quod licet emphyteutæ alie
84 nare in Eccleſiam † rem emphyteuticam ſi-
ne conſenſu domini: nec minus facit regula
legis ſumma ratio, ff. de relig. & ſumpt. fun.
quam credo eſſe meram veritatem & proba
tur, ex c. in præſentia de probatio. & ibi la-
tiſsime Decius. De illo autem dicto Domini
Ant. de Padilla legenda ſunt quæ ſcribo p.
1. q. 73. & qualiter poſsit, vt hoc non omitta
85 mus, filius † alienare bona maioratus pro ar-
rhis conſtituendis, reſoluit Baeça de non me
liorandis filiabus, c. 8. n. 26. Barb. in l. 1. ff. ſo-
lut. matrim. p. 4. n. 5. & 16. pag. 326. quorum
contrarium tenet expreſſe Aluar. Valaſ. con
ſultat. 2. n. 10. Et ſi in conceſsione Principis
86 facta † de regalibus, aliqua ex regalibus exci
piantur, cætera videntur conceſſa, ſecundum
Romanum 271. Deciũ in conſ. 197. Ripam
in l. 1. nu. 55. ff. de vulgari Tiraquel. de leg.
connub. gloſ. 5. num. 157. Menoch. in con-
ſil. 20. num. 24. lib. 1.

QVÆST. II.

An Principis facultas ad alienandum bona maioratus extendatur ad alienationem antea factam.

SVMMARIVM.

Licentia conceſſa ad alienandum bona maioratus non extenditur ad alienationem antea factam, num. 1. 3. 4. 9. 107. 129. 171.

Licentia ad faciendum maioratum præcedere debet ipſum maioratum, num. 2.

Licentia cum in aliqua diſpoſitione requiritur, non ſufficit quod ſequatur, num. 5. & debet eſſe expreſſa, n. 7. & debet dari in ſcriptis, n. 8.

Conſenſus & licentia qualiter differant, n. 6.

Confirmans actum non videtur confirmare actũ nullum, num. 10.

Quod nullum eſt, confirmari non poteſt, num. 11.

Obligationes quæ proprijs viribus non conſiſtunt, confirmari non poſſunt, num. 12.

Donatio facta inter coniuges à iudice confirmata an valeat, num. 13.

Confirmatio eſt iuris quæſiti corroboratio, nu. 14.

Non extenditur ad actum nullum, n. 17. Quid in cõfirmatione Principis ex certa ſciẽtia, n. 19

Confirmare eſt ſimul firmare, num. 15.

Confirmatio Papæ etiam ex certa ſcientia facta, præſumitur facta in caſu habili, num. 16.

Quæ ſunt iuri contraria nunquam intelliguntur confirmata, num. 18.

Confirmatio ex certa ſcientia non confirmat priuilegium falſum, num. 20.

Actus validi & inualidi quando in confirmatione Principis concurrunt, in dubio confirmatio ad actum validum refertur, num. 21.

Poſſeſsio vitioſa Principis authoritate non confirmatur, num. 22.

Natura confirmationis eſt non extendere, nec ampliare diſpoſitionem, num. 23.

Sententia nulla per reſcriptum Principis confirmata tertio non nocet, num. 24.

A Principe cum aliquid impetratur, illi ſunt narranda, quæ illum à conceſsione auocare poſſent, num. 25.

Confirmatio habens aliquod vitium, quod non fuit expreſſum, etiam ex certa ſcientia, non valet, num. 26.

Clauſula, ex certa ſcientia, non operatur in his quæ apparent ignorata, num. 27.

Authoritas vbi in aliquo actu requiritur, præcedere debet, num. 28. 31. Quid quando conſenſu requiritur, num. 29. 33.

Qualiter cognoſcatur, an aliquid ſit per viam authoritatis aut contractus, num. 30. 32.

Omiſsio ſolemnitatis, quæ debet eſſe in actu, vitiat actum, ſi non interueniat, num. 34.

Licentia data mulieri nuptæ ad contrahendum an ſufficiat quod ſubſequatur, num. 35.

Authoritas in alienatione rerum Eccleſiæ an debeat præcedere, n. 36. Authoris ſentẽtia, n. 37

Confirmatio actus nulli eſt nouus actus, num. 38.

Omnis forma quæ debet interuenire vt actus valeat, debet interuenire in ratificatione, n. 39.

Confirmatio data per eum qui poteſtatem confirmandi non habebat, non prodeſt, num. 40.

Confirmatum cum per ſe ſtare non poteſt, agitur ex confirmante, num. 41. A quo quando agatur ex confirmante, aut confirmato, plura traduntur vſque ad num. 54.

Facul-

Facultatem ad alienandum bona maioratus ſi quis impetret aliqua ex cauſa inualidam, & poſtea impetratio legitima confirmatoria primæ obtineatur, à quo tempore debeāt anni præſcriptionis contra impugnantem alienationem computari, num 42.

Pœna condemnationis tempore poſſeſſoris maioratus facta, & in gradu appellationis confirmata, ad ſucceſſores non pertinet, numer. 43.

Princeps actum nullum confirmando, qualiter validare intelligatur, num. 44.

Actus nullus non poteſt confirmari vt valeat à tempore quo nulliter factus fuit, ſed à tempore ratificationis, num 45. & 49.

In iudicando prius vel poſterius, quod tempus debeat attendi, num. 46.

Confirmatio maioratus an poſsit fieri in præiudicium tertii cui ius fuit acquiſitum, numero. 47.

Confirmatio tunc validat actum nullum, quando confirmans vidit tenorem conceſsionis, quam confirmauit, num. 48.

In confirmatione debent interuenire omnia quæ requirebantur in confectione actus, numer. 50.

Intellectus ad l. de Valladolid circa donationem Regiam ſine authoritate illius legis confirmatam, num. 51.

Virtus confirmationis operatur ſecundum confirmationem cauſæ efficientis, nu. 52.

Generalis confirmatio ſtatutorum non extenditur ad ſtatuta abrogata aut inualida, numer. 53.

Confirmationes non extenduntur ad caſus inualidos in præiudicium tertij, nu. 55.

Priuilegium conceſſum per ſummum Pontificem non facta mentione compoſitionis, quæ inter partes aderat, eſt ſubreptitium, n. 56.

Poſt num. 56. inuenies alia ſummaria.

SEcundo principaliter circa has facultates
quæ dantur ad alienandum bona maiora-
tus quæro, an ex licentia, quæ ſuperuenie
nulla facta mentione alienationis, vel obliga
tionis bonorum iam factæ; confirmetur alie-
1 natio, vel obligatio iam antea facta, † in qua
quæſtione ex ſequentibus videtur, quòd ſi
Princeps expreſſe non cōfirmet alienationē
vel obligatio iam antea factam, quod ex ſim-
plici facultate ad hoc conceſſa non confir-
metur talis alienatio, vel obligatio, quod pro
batur medijs ſequentibus. Primò, ex diſpoſi
tione. l. 42. Taur. hodie l. 3. tit. 7. lib. 5. Reco-
pilat. vbi dicitur, quod licentia ad faciendum
2 maioratum præcedere † debet ipſum maio-
ratum, nec confirmatur maioratus antea fa-
ctus, niſi in facultate fuerit expreſſum, quod
confirmatur maioratus antea factus, de qua
materia latè tractat Molina lib. 2. de primo-
genitura cap. 7. per totum, quem citat Ioan.
Gutierrez lib. 2. practicarum quæſtionum
76. & nihilominus noſter eſt neceſſarius,
quia contra illam legem quadrageſimam ſe-
cundam (de ea non memor) ſcripſit Gregor.
in l. 21. tit. 9. part. 6. in gloſſ. in verb. *venir*,
in fine, & per eandem legem confirmatur
quod ſcribit idem Gregor. Lopez in l. 27. in
gloſſ. 1. titul. 4. part. 3. vbi vult, quòd ſi quis
inutiliter faciat maioratum, quia forte care-
bat facultate Regia, ſi poſtea addat maiora-
tum ob aliqua bona, tempore quo iam poſ-
ſet, non conualeſcit maioratus, licet non re-
ferat prædictam legem, & quod illa lex non
procedat vbicunque Princeps † ſciens iam 3
factum maioratum licentiam concedit ad fa-
ciendum, tradit Olanus in antinomia, litera
A. num. 143. dicens, quod hoc ſentit Anton.
Gomez in eadem l. num. 2. de quo ego dubi-
to per regulam l. quidam conſulebat. ff. de
re iudicat. & plura ſimilia, quæ ego cumulo
p. 5. illius operis. q. 2. & alijs, quæ ſcribo in-
fra hac quæſt. à nu. 5. Si igitur hoc eſt in con
ſtitutione maioratuum, in quibus vertitur fa
uor publicus, vt probatur in l. 2. tit. 15. part.
2. & in alijs locis, quæ ſupra in diuerſis parti
bus huius operis refero, † quando agitur de 4
reuocandis voluntatibus defunctorum, qui
tales alienationes prohibuerunt, & de ven-
dendo & alienando bona maioratus contra
publicam vtilitatem, quæ læditur ex diſſolu-
tione maioratuum, & alienatione bonorum
maioratus, maiori ratione dicēdum eſt, quod
obligatio, vel alienatio non debet confirma-
ri per licentiam ſuperuenientem, niſi id cau
ium in illa ſit. Ratio autem text. in d. l. 42. ſe-
cundum DD. præcipuè Anton. Gomez eſt,
quia regulariter, quando in aliquo actu, vel
diſpoſitione licentia requiritur, illa præce- 5
dere debet, † nec ſufficit, quod ſubſequatur,
authent. licentia. C. de Epiſcop. cap. omnis
vtriuſq; ſexus de pœnitent. & remiſ. l. ſi quis
mihi bona. §. iuſſum. ff. de acquirend. hæred.
vbi omnes Doctores, & l. vltim. §. neceſsita-
te. C. de bon. quæ liber. & facit. l. 53. titul. 6.
vbi Gregor. Lop. in gloſ. in verb. *con otorga
miento*, part. 6. Notant Innocent. in cap du-
dum de rebus eccleſ. Bart. in l. ſi autem plu-
res. ff. de aqua pluuia arcend. Marcus Anton.
Baberia in §. ſi alienus ſeruus, fol. 66. inſt. de
hęred. inſtit. Barthol. Socin in conſ. 222. pręſ
ſens conſultatio lib. 2. num. 3. & conſ. 87. nu.
3. lib. 1. & eleganter melius omnium reſoluit
Abb. in c. cum vos, num. 5. fol. 66. de his quæ
fiunt à prælat. ſine conſenſu capituli, additio
Matth. ab Afflict. 268. & tradit latius Caſſa-
næus in conſuetud. Burgundiæ rubr. 4. §. 7.
fol. 162. colu. 1. numer. 38. verſic. aliquando
requiritur, hodie numero. 39. pagin. 645.
& Corneus in conſilio 89. numer. 10. lib. 3.

Matienço in dict.l.42.hodie l.3.fol.161.no
tanter Ioann. Lop.in l.58. Taur. numer.2.
6 vbi refert dictam l. 13. & tradit † differen-
tiam inter conſenſum,& licentiam. Et multi
pliciter accipitur licentia ſecundum Baldum
in conſil.290.num.6.lib.3. Lucas de Penna
in l.penultima. c. de proximis ſcrinniorum
lib.12.colum.8.folio.244.Quintilian.Man-
doſ.in tractatu de ſignatura gratiæ, Abb. in
cap.cum ad hoc numer.4.& in cap.clericos,
num.2. de clericis non reſidentibus. Auen-
dan.in dictionario,verb.licentia.l.32. & 33.
tit.4.part.1.Rebuff.in l.ſæpè 53.§.item du-
bitatum eſt,pag.390. ff.de verborum ſignifi
7 catione. Et quod vbicunque requiritur † li-
centia, illa debeat eſſe expreſſa tradunt La-
pus allegatio.86.num,3.Tiraquellus in legi-
bus connubialibus gloſſ. 7. num.8. fol 305.
Menoch.caſu 444.num.54.& alij quos citat
Meſsia ſuper l Toleti 9 part.fundament.2.
num.46.fol.86.& tradunt Auend.in 2.part.
de exequend.mandatis Regijs.cap.14. num.
6 & part.1.cap.11.num.2.Azeued.in l.1.ti
tul.6.lib.7.Recopil.num.7.fol.142.Rebuff.
in l.ſæpè.53. §.item dubitatum,pag.390.ff.
de verbor.ſignificat.idem Menoch.de arbi-
trarijs iudicum lib 2.centur.5.caſu 444 nu-
mer.14 pag.732.Roland.conſil.67. numer.
66.lib.3.& ſcribo infra q.3.&licentia debet
8 dari † in ſcriptis,vt tradit Caſſan. dict. §.7.
num.4.ex Speculatore in tit. de inſtrumen-
torum editione.§.reſtat,verſic.ſed quid pro
ducens Bald.in l.fin. C.de erogatione milit.
annonæ.Et tradit in aſſenſu Regio ad alienā-
dum iſta bona Matth. ab Alflict. in conſtit.
Neapolit.lib.3.rubr.5.num.27.fol 262. &
rubr.14.num.18. fol 279. quod referri ſcire
pro intellectu tex.in dict.l.42.Taur. Secun
9 do principaliter † veritas prædictæ ſenten-
tiæ conſtat, quia cum talis alienatio ſit ipſo
iure nulla,tam ex iure,quàm ex diſpoſitioni
bus teſtatorum (vt ſupra toties probatum
eſt) ſi Princeps expreſſe non dicat, quod
confirmat talem alienationem, confirmata
10 non eſt, † quia confirmans ſimpliciter ali-
quid factum,non videtur confirmare factū
nullum,vt probatur ex cap. ex parte de cō-
ſtitut. & cap.dudum de decimis:& in l.an iu
11 re noſtro. ff.de teſtamen. & quod † nullum
eſt confirmari non poteſt.l.nam,& ſub con
ditione.§.poſt defectum. ff. de iniuſt. rupt.
irritoque facto teſtamento:& contra ciuita-
tes &tyrannos occupantes terras vel caſtra,
quod non poſsint petere confirmationes,
nec valeat præſcriptio ſcribit Angel.in l.2.
C.de fundis,& ſalit.rei dominicæ libr.11.&
confirmat Curcius in tract. de feud. part. 2.
num.11.pag.161.Et obligationes quæ pro-
12 prijs viribus non conſiſtunt,confirmari † nō
poſſunt.l.obligationes. ff.de obligat. & act.

cuius legis authoritate probat Ioann. Lop.
in rubr.de donat. inter virum & vxorem. §.
46.num.1.cum ſequentibus,pag.132.quod
non valet donatio facta inter coniuges, † 13
etiam ſi ſit à iudice confirmata, vbi additio
Baraonæ. Ex quibus colligitur paruì effe-
ctus eſſe confirmationes, quas faciunt iudi-
ces de contractibus, qui aliàs habent aliquas
nullitates,vel defectus, in quibus confirma-
tionibus nihil eſt fidendum, præcipuè cum
ſunt factæ abſque legitima cauſæ cogni-
tione.

Et diffinitio confirmationis eſt iuris quæ-
ſiti † corroboratio,vt notant Doctores in ru 14
brica de confirmationibus vtil.vel inutil. &
cōfirmare eſt ſimul † firmare, vt notat Abb. 15
in d.cap.dudum,in gloſſ.in verb. confirma-
re, & ideo ſecundum eum confirmatio Pa-
pæ,† etiam ex certa ſcientia,præſumitur fa- 16
cta in caſu habili:notat Anton. & Innocen.
ibi & Alexand. in conſil. 122. viſo puncto,
& accurate num.24.lib.3.& in l.more,colu.
6.ff.de iuriſdict.omn.iudic.Bald. in l.falſus,
col.2.C.de furtis;& in l.bonorum.C.qui ad-
mitti,qui etiam dicunt, quod regulariter cō
firmatio† non extenditur ad actum nullum: 17
& idem tradit Alexan.in conſil.59. viſo in-
ſtrumento lib. 1.num.9.Deci.in rubr.de con
firmat.vtil.vel inutil num.3. Felin.in cap.1.
de reſcriptis,& in cap.1. de conſtitutionib.
Iaſ.num.52 fol.43.poſt Alexan in l.legata
inutiliter.ff.de leg.1.& in l. doli clauſula.ff.
de verborum obligat. num.2.fol.163. Hip-
polyt in ſingul.166.confirmatio ſuperioris,
Thom.Gramm. deciſ.63.nu.162. pag.508.
Roland.in conſil.29.nu.32.& 34.lib.1.Ay-
mon de antiquitate temp. part.1.num.30.&
facit quod notat Bart.in l.2.C.ſi per vim vel
alio modo,prout eum refert Deci.in l.1.nu-
mer.7.C.de Carbo.edict.Et quæ ſunt † iuri 18
contraria nunquam intelliguntur confirma-
ta,gloſ.in l.2.C.de feud. & ſalit.rei dom.lib.
11.Bald.in cap.1.in princip.col.2. per quos
fiat inueſtit.Rebuff.in tract.de pacifica poſ-
ſeſsione num.307.pag.318. vbi hoc limitat
niſi princeps † ex certa ſcientia de nouo cō 19
cederet inuaſori,ex Salicet in l authoritate,
C.vnde vi, Abb. in cap. quiſquis de ele-
ctione, & alijs ab eo citati, & confirmatio,
vt aliquid operetur debet eſſe facta ab ha-
bente poteſtatem confirmandi, vt ex plu-
ribus Doctoribus docet Roland. in conſilio
100. numero.17.cum ſequentibus, lib 4. in
confirmatione facta addit.& Mediolāni, &
ideo inquiunt Abb. & Felinus in cap. inter
dilectos de fide inſtrumentorum, quod li-
cet confirmatio, maximè ea quæ fit ex cer-
ta ſcietia,ſuppleat omnes defectus,vt tradūt
DD. in prædictis locis, non tamē confirmat
† priuilegium,quod aliqua ratione reputatur 20
falſum

falſum, de quo alios Doctóres refert Hippo
lytus ſingul. 163. incipienti crimen falſi, de
quibus (ne diutius me detineam) vide Iaſ.
in dict. l. more maiorum, num. 37. ff. de iuriſ-
dictio. omn. iudic. & in l. illud numer. 10. ff.
quod quiſque iuris, & in l. in nummis numer.
13. ff. de in litem iurando, Oldrald. conſilio
164. Decium in conſil. 72. num. 5. io quibus
locis alia reperies, quæ noſtram ſententiam
adiuuant. Imo quando in confirmatione
Principis concurrunt actus validi, & inuali-
21 di, confirmatio † in dubio refertur ad actũ va
lidum: nam potius Princeps cenſetur confir
mare validum, quam validare nullum, ſecun
dum Innocentium in dicto cap. dudum, in
fine, de decimis, Bald. in dict. l. bonorum. C.
qui admitti, & in l. legata inutiliter. ff. de le-
gat. 1. & ibi Imola, Alexand. in d. l. more. ff.
de iuriſdictio. omn iudic. & in conſil. 59. lib.
1. Felin. in cap. 1. nume. 26. de conſtitut. Re-
buff. in l. quod iuſſit. ff. de re iudicata, nota-
bili. 1. numer. 78. cum ſequentibus, pag. 71.
22 ſic poſſeſsio vitioſa authoritate Principis †
non eſt confirmata, dict. l. authoritate. C. vn
de vi, vbi gloſ. & Doctores in l. 2. C. de fund.
& ſalt. rei dom. lib. 12. l. vltim. C. ne rei dom.
late Menochius qui plura refert remed. 8.
23 recup. poſſeſſ. numer. 70. pag. 388. Et † natu
ra confirmationis non eſt extendere, nec am
pliare diſpoſitionem, l. Aurelius. §. teſtamen
tum. ff. de liberatione legata cum concordan
tibus, vt per Bartazolum in l. ſi quis maior,
C. de tranſactionibus. numer. 683. Et ſi ſen
tentia nulla per reſcriptum Principis con-
24 firmetur, † non nocet tertio talis confirma-
tio, ſecundum Alexand. conſilio. 85. in cauſa
numer. 9. libr. 4. Curcius Senior conſilio. 72.
magnifice vir colum. 3. verſic. confirmo vlti
mo, numer. 5. Vantius de nullitate, titu. quis
poſsit dicere de nullitate, numer. 26. pagin.
73. qui vitioſe refert Alexan. dicentem eſſe
Angel. Tertio principaliter iſta ſententia
fulcitur, quia vt ſupra in prima parte huius
operis quæſt. 3. late ſuſtentaui, cum aliquid à
25 Principe impetratur, † illi ſunt omnia nar-
randa, quæ illum auocare poſsint à conceſ-
ſione illius, quod ab illo petitur, & illa, quæ
ſi expreſſa fuiſſent, quamuis conceſsiſſet, id
tamen eſſet cum maiori difficultate, quæ eſt
concluſio textualis in cap. ſi proponenti: &
in cap. poſtulaſti, in verb. de leui, de reſcrip-
tis: & in cap. ſi motu proprio de præbendis
in 6. & aliorum iurium, quæ ibi retuli. Cum
igitur hoc verum ſit, ſi forte regi facta eſſet
relatio, qualiter venditio, & alienatio bono-
rum maioratus erat iam facta, poſſet Prin-
ceps propter contemptum, vel ex alijs iu-
ſtis cauſis licentiam denegaſe. Igitur talis li-
centia tanquam ſubreptitia, & veritati ſup-
preſſa valere non videtur. Vnde quando
confirmatum nunquam ſit conceſſum, vel
habet aliquod vitium, quod in confirmatio-
ne non fuit expreſſum: confirmatio tanquã
impetrata † per ſubreptionem & obreptio- 26
nem non valet etiam ex certa ſcientia con-
ceſſa, ſecundum Felinum in dict. cap. inter
dilectos, col. 4. in fine, num. 91. de fide inſtru
mentorum: & Aleiat. in l. lege obuenire. ff.
de verb. ſignific. & gloſſ. Pariſ. in coſil. Pari
ſien. §. 5. numer. 72. fol. 82. vbi refert Bart.
in l. vltima. §. idem quæſijt. ff. de condict. in
debit. dicentem, quod clauſula † ex certa 27
ſcientia non operatur in his, quæ apparent
ignorata, & idem quod Felin. tradit Roland.
conſil. 2. num. 157. lib. 1. & conducunt plu-
ra quæ refert dominus Valdes in additioni-
bus ad Rodericum Suarez allegatione 52.
litera L. pag. 87.

Quarto hæc opinio conſtat † ex commu- 28
ni omnium reſolutione in dict. l. ſi quis mihi
bona. §. iuſſum, vbi Doctores concludunt,
quod vbi in aliquo actu requiritur authori-
tas, illa debet interuenire in ipſa actus con-
fectione, vel in cõtinenti: quæ cõcluſio pro
batur in l. obligari. §. tutor. ff. de author. tut.
& tenet Bart. in dict. l. ſi autem plures, & no
tant Doctores in cap. edoceri de reſcriptis
præcipuè, Felin. numer. 7. in fine, folio. 62.
Bald. in l. vltima. §. ſin autem æs alienum, fo-
lio. 195. C. de bonis quæ liber. num. 1. & hæc
eſt communis opinio, licet aliqui contra te-
neant. Secus autem eſt ſecundum prædictos
Doctores, quãdo requiritur † in aliquo actu 29
conſenſus, quia is ſufficit quod poſtea inter-
ueniat, quod eleganter explicat Auguſtin.
Beroi. in conſil. 73. num. 6. cum ſequentibus
lib. 1. Hieronym. Gabriel conſil. 2. numer. 1.
cum ſequentibus, Neuizan. conſil. 93. num.
20. Mandoſ. de ſignatura gratiæ, de licentia
teſtandi, in fine, & alij, quos citat Burſat. in
conſil. 30. num. 43.

Modus autem cognoſcendi, quando ali-
quid requiratur per viam conſenſus, † aut 30
per viam authoritatis, conſtat ex doctrina
Antonij in cap. cum conſuetudinis, de con-
ſuetud. num. 13. & in cap. 3. de his, quæ fiunt
à prælat. ſine conſ. cap. nu. 4. vbi dicit, quod
quando in aliquo actu requiritur conſenſus
minoris, vel patris cum illo, qui actum de-
bet facere, dicitur conſenſus, & non autho-
ritas; quando vero requiritur voluntas illius,
qui eſt maior, dicitur authoritas & non con-
ſenſus. Notat eleganter Bartholomæus So-
cinus in conſilio. 23. circa prædictam con-
ſultationem, numero. 25. libro. 4. Baldus
in l. cum ipſe. C. de contrahend. emptio-
ne. Cum igitur alienatio bonorum maiora-
tus fieri non poſsit abſq; Regis authoritate,
qui eſt maior, non ſufficit quod talis autho-
ritas ſubſequatur, † niſi Princeps expreſſe 31

crimin.tom.1.lib.2.cap.37.nume.1.ſol.73.
Decium in conſilio 202, num. 11, & omnes
defectus ſupplet, vt per Bald.in l.final. ff.de
teſtament. tutel. & alijs, vt per Hippolyt.
ſingul.76. facit notabilis l.2.titul.18. parti-
ta.3.in verſiculo, *E ſi fuere de confirmacion*:
& l.13.titul.11. part.4. Et Papa confirman
do titulum coloratum videtur beneficium
ei de nouo concedere, gloſſ.in regul. Cancel
lariæ.15. prærogatiua.3 Rebuffus in tracta
tu de pacifico poſſeſſore num.13. pag.277.
qui ex alijs confirmat, facit text. notabilis in
l. ſi quando. ff. de legatis.1. de quo meminit
Alexand.in conſil.112.in fine, lib.3. tradit
Azeued.in l.1.tit.1.lib.6.Recop.nu.74.fol.
10.& in l.1.tit.2.numer.227. & num. 237.
lib.6.Recopilationis, fol.43.& 44. Decius in
cap.de cauſis num.7. de officio delegat. Et
quod licentia ad alienandum rem emphy-
theuticam non extendatur ad alienationem
factam, quando vnus ignorabat volunt Pau-
lo de Caſtro in l.ſi quis filio.§.irritum. ff.de
iniuſto rupt. Afflict.deciſio.355.& alij quos
citat Simon de Preris de interpretand. de-
funct.voluntat.lib.3.interpretatione.1. du-
bitation.1.ſolution.3.numero.22. fol 194.
Et omnis forma, quæ requiritur, vt actus va-
39 leat, † debeat interuenire in ratificatione,
Bart.in l. hæredes palam §. ſi quid poſt. ff.
de teſtamen. faciunt quæ ſcribit Ægidius Bo
ſius in pract.crimin.titu.de Principe, & pri-
uileg.eius, pag.151.numer.356.cum ſequẽ-
tibus, not inter Bald.in l.certum, numer.23.
C. vnde legitimi. & numer.24. Ex quo fit,
quod confirmatio data per illum, qui non
40 habeat † poteſtatem confirmandi, non iuuat,
cap. literas de elect. late Maſcard.in tractat.
de probat.lib.3. concluſione 1377. numer.
11.fol.329. Bartholom. Sorin.in conſil. 92.
col.6.verſic.confirmatio enim lib.3. Meno
chius conſil.80.numer.66 lib.1. Et quando
41 confirmatum ſtare per ſe non poteſt, † agi-
tur ex confirmante, non ex confirmato, ſe-
cundum Baldum in l ex placito numer.2. C.
de rerum permutatione, qui pluribus nota-
bilibus rationibus mouetur. Pariſ. in conſil.
19.numer.36 libr.1.& ſi eſt lata ſententia, à
qua eſt appellatum, & ſententia fuit confir-
mata, agitur ex ſententia confirmante, ſecũ
dum gloſ.in l.furti.ff.de his qui not.infam.&
l.Chirographis.ff de adminiſtratio.tut.& in
l.eos C.de appellat.& alios quos citat Sylua
nus in conſil.4.nume.7. ad quos addo Bald.
in dict.l.certum, Thom. Fici.deciſ.52.lib.1.
Ex quibus infero ad quæſtionem ſingu-
larem, quæ de facto contigit, quod ſi quis im
petrauerit facultatem ad alienandũ bona ma
ioratus, vel ad ea hypothecãda, vel ad tranſ-
igendum ſuper talibus bonis, & facultas pro
pter aliquam cauſam ſit inualida, & poſtea
obtenta fuerit impetratio legitima confirma
toria primæ, & contra partem, quæ præten-
dit impugnare alienationem, vel tranſactio-
nem, allegetur præſcriptio cum titulo Rega
li, † non ſunt computandi anni præſcriptio- 42
nis à die facultatis primæ nullæ, ſed à die cõ-
firmationis validæ, ad quod facit l. obſerua-
re, §.fin.ff.de officio Procõſulis: & quæ ſcri
bit Petrus Barboſa in l.quæ dotis, num.135.
pagin.729.ff ſolut.matrimon.tom.2. infero
etiam ad doctrinam Molin.lib.1. de primo-
gen.cap.11. numer.24.ſol.84. vbi reſoluit,
quòd ſi condemnatio pœnæ, vel multæ fuit
facta tempore poſſeſſoris maioratus, † & 43
confirmata fuit talis ſententia in gradu ap-
pellationis, pœna non pertinet ad ſucceſſo-
res; pro quibus facit ſententia Bart. in l. ſi
conſtat notabi.a.per illum textum, ff.de ap-
pellat.vbi ſcribit, quod Princeps confirman
do † actum nullum non intelligitur validare 44
actum niſi faciat ex certa ſcientia. Menoch.
in conſil.293.numer. 8.libr.3. & gloſſ in l.
ex verbis, in verb. cui. C.de donation inter
virum & vxorem, quæ vult, quod Princeps
confirmando priuilegia non intelligitur de
nouo dare, ſed ea confirmare, prout faciunt
tradita per Felinum in cap. cum veniſſet,
numer.2.de teſtibus. Sunt & alia ad propoſi
tum quæ ſcribit Iaſ.in dict. l.more maiorum
numer.30.cum ſequentibus. ff. de iuriſdict.
omnium iudic. vbi num. 34. tractat etiam de
regula dict.l.ſi donatio, quod eſt concidera-
tione dignum, ad quem addo Decium in ru-
bric.de confirmatione vtili, vel inutili, Aze-
ued.in l.1.tit.*de los cauálleros*, num.71. cum
ſequentibus, ſol.10. Zanch.in l.hęredes mei,
§.cum ita. ff.ad Trebellianum part.9. num.
34 & pag. 279. eundem Azeuedum in l.1.
tit.2 *de los hidalgos*, lib.6 Recopilation. nu-
mer.227.& 237.fol.43.& 44. Et confirmo,
quia actus nullus non poteſt confirmari, vt
valeat à tẽpore, quo nulliter factus fuit, ſed
vt valeat ex nunc † tẽpore ratificationis, ſe- 45
cundum Decium in l. ſemper qui non pro-
hibet numer.16.& l.quod initio num.12.ff.
de reg.iur qui allegat Bart. in l quod obſer-
uare.ff.de offic.Proconſulis, Ancharr.in cõ
ſil.123.vnus ex procuratoribus: notat Caſ-
ſan.in conſuetud.Burgun.rub.10. tit. de re-
tractu.§ 5. num.3. pag.1333. licet regulari-
ter agatur ex confirmato, non ex confirman
te, & ſit inſpiciendum tempus confirmati,
non confirmationis, ſecundum Baldum in
conſilio. 172. caſus ſubijcitur ſuper quo li-
bro.3. numero. 2. quibus congruit dictum
Romani in ſingul. 497. vbi per text.in l. ſi
ita. ff. de auro & argento legato, tradit,
quod in datione inſolutum attenditur tem-
pus æſtimationis, & non ſententiæ con-
firmantis, tradunt Crotus conſilio 68.

Simon de Pretis lib.4. de interpretat. de-
funct.voluntat.dubitatione 9.numer.39. fo
lio.403.vbi per textum in l.conficiuntur.§.
ſi miles.ff.de iure codicillorum,vbi Bald. tra
dit, quod in iudicando prius vel poſterius
46 eſt † attendendum tempus compoſitionis,
non confirmationis,& tradit Bartol.in l.om
nes populi.ff.de iuſtitia & iure, quem citat
Felinus in cap. vltim. de conſtitut. numer.
15. Et quod confirmatio donationis non
trahatur retro ad diem donationis,ſed quod
valeat à die confirmationis, tradit Rebuffus
tomo.2.ad conſtitution.Regias,titul.de do-
nationibus,& alijs diſpoſitionibus gloſſa, pa
gina.366. per regulam.l.vltimæ.C.ſi maior
fact. quod vidi in notabili negotio,ad quem
addo Celſum in conſil.108.num.7.

Et quod confirmatio maioratus non poſ-
ſit fieri in præiudicium tertij,cui medio tem
pore fuit ius quæſitum, reſoluit in noſtra
materia maioratuum Molin. libro.2. de pri-
mogenijs cap.7. numero.22. cum ſequenti-
bus, folio. 270. per l. ſi patrem. §. final. ff.
quemadmodum ſeruit. amittatur, & l. po-
tior.§.1. ff.qui potiores in pignore habean-
47 tur, & per alia iura que refert,† cui conue-
niunt ſcripta per Curcium Iuniorem con-
ſilio.74. numero.8.& 9.libro.1.& quæ no-
tabiliter tradit Pariſius in conſilio.54. núme
ro.3.cum ſequentibus, libr.1. quæ proprius
faciunt quam ſcripta per Molinam, & quæ
ſcribo ſupra,ad quem etiam addo doctrinam
Baldi in l. 1. C. de teſtament. manumiſ. vbi
ſcribit, quod quando tempus confirmatio-
nis eſt inualidum, & tempus rei confirma-
tæ eſt validum,trahitur confirmans ad tem-
pus confirmati. Notat Rodericus Suarez al-
legatione. 8. verſicul. verum eſt, quod vbi
tempus, vbi etiam ponit regulam, quod vbi
aliquid ſumit vigorem ex confirmatione,
quod antea non habuerat, tunc confirma-
tum trahitur ad tempus confirmationis non
è contra,per regulam dictæ legis obſeruare
in fine. ff. de officio Proconſulis, & l.ſi quis
priori.ff.ad Trebellianum, & per alia iura,
pro quo eſt doctrina Bartoli in l. eos qui,
C. de appellation. & Iaſon in dict. l. more
maiorum fallentia 2. quos citat Antonius de
Fano in tractatu de pignoribus part.3. mem
bro.2. numero.16. folio. 66. & pro doctri-
na Molinæ plura refert Tiraquellus in tra-
ctatu de vtroque retractu.§.1.gloſſa.10.nu-
mero.66.pagina.241.qui etiam citat doctri-
nam Bald. in dicta l. obſeruare, & numero
85. multa refert in confirmationem regu-
læ legis bonorum. ff.rem ratam hab. & con-
firmatio tunc validat actum nullum, quan-
do confirmans † vidit tenorem conceſsio-
48 nis,quam confirmauit, cap. venerabili, vbi
Ioann. Andre. & alij de confirmation. vtil.
vel inutili, notat Archidiaco.in cap.in præ
ſentia. 7. quæſtione. 1. Alexand. in conſi-
lio.1.numero.35.libr.5. & 123. numer.18.
libro.4. Octauo, Principis confirmatio tunc
confirmat actum nullum,vel inualidum,quá
do Princeps † ſcit vitium, & nullitatem,non 49
alias, dict.l.adoptio nõ iure facta. ff.de adop
tio.cap.quoties,de pactis, c.1.& 2.de tranſ-
actionibus, cap.veniens, & ibi gloſſa in ver
bo confirmatum, eodem titul. Oldrald. in
conſil.265.factum tale, & alij, vt per Ale-
xand.in conſil.39.viſo libr.4. & gloſſ.Pari-
ſien.in conſuetudin.Pariſien.titul.1.de ma-
ter. feud.§.5. numer.70. fol.82. Ex quibus
venit, quod in confirmatione debent inter-
uenire omnia,† quæ requirebantur in confe 50
ctione actus. l.ſi vt proponis. C.de nuptijs,
l.nuptiæ. ff. de ritu nupt. volunt Innocen-
tius in cap.cum dilecti de emptione & ven-
ditione;& alij quos citat Calcan. conſil.57.
numer.6. Matthæus ab Afflictis in cap.1. in
principio numero.26. & 68. de alienatione
feudorum patron.Roland.in conſilio.90.nu
mer.49.libr.1. Oſaſcus deciſione Pedemon
tan.166.num.13.

Ex quibus infero intellectum ad famoſam
legem † de Valladolid, ſi appareat aliqua do 51
natio Regia confirmata ſine ſolennitate il-
lius legis: & virtus confirmationis non ope-
ratur,niſi ſecundum † potentiam cauſæ effi 52
cientis, ſecundum Baldum in l. ſi certarum,
§.ſimiles. ff de militari teſtamento; & Papa
confirmando generaliter priuilegia non vi-
detur confirmare ea, quæ ſunt contra ius,
vt per Iaſonem in l. vltima, numer.10. fol.
89.ff.quod quiſque iuris,& generalis confir
matio ſtatutorum non extenditur † ad ſta- 53
tuta abrogata vel inualida,ſecundum Barto-
lum in dicta l. ſi quis priori. ff.ad Trebellia-
num,Ripa reſpon.2.numer.4. Etiamſi con-
firmatio facta ſit ex certa ſcientia, vt probat
Rolandus conſil.29.numer.32.& 34.libr.1.
& conſilio 99. numer.8.lib.2. & vbicunque
diſpoſitio inutilis eſt confirmata, vt agatur
ex confirmato, non ex confirmante, † diſ- 54
poſitio confirmans inutilem diſpoſitionem
non requirit eandem ſolennitatem, quam
requirebat prima diſpoſitio confirmata, ſe-
cundum Aretinum in l. hæredes palam. §.
ſi quid poſt.ff.de teſtamentis,Antonius Ga-
briel in libro.6. de commun. opinion. titul.
de regulis iuris, concluſione.3. numer. 38.
pag.324. Et confirmationes † non exten- 55
duntur ad caſus inualidos in præiudicium
tertij ſecundum gloſſam communem in cap.
vltim. de confirmatione vtil. vel inutil. no-
tat idem Ripa reſponſo.81. num.16.Rolan.
conſil.2.num.143. lib.1. & tradit in termi-
nis Thomas Grammatic. deciſione. 66. nu-
mer.52.vbi ſcribit, quod confirmatio teſta-
menti,

menti, non extenditur ad teſtamētum quod nullum erat.

Nono vrget text. ex cap. multiplici de decimis ſecundum intellectum gloſſæ finalis, in verbo contineatur, & in verb. intentionis,
36 vbi probatur, quod priuilegium † cōceſſum per ſummum Pontificem, non facta mentione compoſitionis, quæ aderat inter partes, eſt ſubreptitium, quia ſi Papa ſciret de compoſitione, forte ille derogaret, de quo vide Raphaelē Cuman. in conſ. 168. colum. 4. in verſic. nam & cum illa conuentio, late Ioann. Gutierrez conſilio. 11. num. 7. cum ſequentibus.

Confirmans nihil dare videtur, num. 57. & 91. Si tamen actus erat ipſo iure nullus, videtur dare, num. 58. & 92.

Actus nullus quando poſſit confirmari, numero. 59.

Priuilegium ipſo iure nullum ex certa ſcientia poteſt à Principe confirmari, num. 60. & 79.

Vltimus poſſeſſor maioratus, apud quem bona libera remanſerunt, an poſſit propter defectum vocatorum nouas vocationes facere, & iniungere conditiones, num. 61.

Duos titulos qui habet, nouum vnum, veterem alium, ex vetuſtiori poſſidere videtur, numero. 62.

Alienatio facta per minorem ſine decrèto non cenſetur reconualeſcere inhabilitate ceſſante, num. 63.

Conceſſio nulla propter ætatis defectum à Pontifice facta non roboratur inhabilitate ceſſante num. 64.

Diſpenſatio matrimonij propter defectum ætatis à principio ſubreptitia, non confirmatur ſuperueniente copula & maiori ætate, numero. 65.

Stipulatio ab initio nulla propter inhabilitatem rei, cuius non eſt commercium, non roboratur propter inhabilitatis ceſſationem, num. 66.

Cùm peccatur in forma, ſecundum quam conſenſus debet interuenire, non ſufficit conſenſus, nec ratihabitio poſtea ſubſequuta, numero. 67.

Supplicatio ad legitimationem impetrandā requiſita non ſufficit poſt legitimationem impetratam, num. 68.

Acta per mandatarium geſta non valent, cùm abſque alicuius mandato, & eo ignorante aliquid præſtitit, num. 69.

Falſa principia iuſtificari non poſſunt, numero. 70.

Executio ſententiæ facta non præſtita cautione non reconualidatur per cautionem pacto præſtitam, num. 71.

Datio in ſolutum facta ſine conſenſu Regio nō valet ſi poſt dationem Regius aſſenſus ſequatur, num. 72.

Filius familias ſi abſque conſenſu patris iudicium ſequatur, nō ſufficit ratificatio poſtea ſubſequuta, num. 73.

Inter coniunctos ex ſola ſcientia cōſenſus præſumitur, num. 74.

Diſpenſatus ad duo beneficia non cenſetur diſpenſatus ad ea quæ iam ſunt collata, numero. 75.

Proceſſus factus à iudice delegato, qui cōmiſſionem non habebat, non validatur per commiſſionem poſtea ſubſequutam, num. 76.

Licentia Principis ad faciendum teſtamentum verificatur in teſtamento facto ante licentiam, num. 77. & 84.

Teſtamentum illius, qui poſt illud factum fuit ad mortem damnatus, valet, num. 78. 95. & 103.

Electio ſi alicui in morte concedatur, ille tamen eligat in vita, an & quomodo valeat, num. 79.

Confirmatio futurorum inducit confirmationē præteritorum, num. 80. Et quid in ſtatutis, num. 82.

Legatum pro filia in tritanda, quæ tempore teſtamenti iam erat maritata, an valeat, numero. 81.

De nullitate an poſſit dici contra ſententiā per ſuperiorem confirmatam, num. 83.

Pontifex titulum coloratum confirmans videtur de nouo dare beneficium. num. 85.

Facultas data ad obligandum & hypothecandum bona maioratus pro reſtitutione dotis, extenditur ad obligationem & hypothecam antea factam, num. 86.

Diuiſionem inter filios factam ſi pater in teſtamento confirmet, talis diuiſio eſt valida, numero. 87.

Cauſa noua cùm ante acquiſitum dominium ſuperuenit, non irritatur poſt dominio acquiſito, num. 88.

Iuriſdictio qualiter dicatur confirmata, numero. 89.

Priuilegia antiqua ſi Rex confirmet, qualiter de nouo dare videatur, num. 90.

Priuilegia confirmatoria conceſſa ab eo, qui poteſt de nouo concedere, probant ea omnia quæ in eiſdem clare referuntur, numero 93.

Conſenſus alicuius ratione ſui præiudicij ſufficit quòd poſteà ſubſequatur, numero 94

Intellectus ad text. in l. ſi quis filio exhæredato §. irritum. ff de iniuſt. rupt. num. 96. 97. & 102.

Teſtamentum vires recipit in morte, numero 98.

Dominus feudi ſi concedat licentiam vaſſallo alienandi feudum, non extenditur ad alienationem per vaſſallum de fundo antea factã, num.99.& 105.

Rex videtur ſtatuta ciuitatis confirmare, quãdo ea ſeruare iurat, num 100.

Titulus inualidus per ſubſequentes præſtationes an confirmetur, num.101.

Emphyteuta vendente re ſine licentia domini, ſi poſteà dominus conſentiat venditioni tanquam faciendæ, conſenſus non præiudicat, nec pœna euitatur, num.104.

Confirmatio Principis non trahitur retrò ad initium contractus ſed ad tempus impetrati aſſenſus, num.105.

Conſanguinei ſi intra quartum gradum cõtrahant, & diſpenſatio impetretur, an ſufficiat prior conſenſus, aut requiratur nouus, num. 108.& 109.

Poſt num.109.inuenies alia ſummaria.

57 DEcimo, licet confirmans nihil dare † videatur.l.vnum ex familia.§.primo.ff. de leg.2.fallit quando confirmat actum ipſo
58 iure nullum:nam is † dare videtur.d.l.adoptio.l.legata inutiliter.ff.de leg.1.l.Tribunus, §.vlt.ff.de teſtamen.milit.Guillelm.Bart. & moderni in dict.l.more maiorum.ff de iuriſdictione omnium iud.deciſio.Genuenſ.17. num.4.Pariſ.conſil.140.nu.12.libr.4.Deci. in rubric.de confirmat.vtili vel inutil. Aretinus in conſil.128.num.4.Curci.in l.& qui, quam legit cum dict.l.more.ff.de iuriſdict. omnium iudicum, Rebuff.in dict.l.obueniré 130.pag.684.ff.de verbor.ſignification. & alij, quos refert Tiraquellus in l.ſi vnquã, in verbo reuertatur.61.ſpeciali num.418. pag.547.quem vide num.435.ſpeciali.78. C.de reuocand.donation.vbi tractat, an &
59 quando actus nullus † confirmari poſſit, ad quod addo Andre.de Iſern.in cap.1.num. 10.per quos fiat inueſtitura, & in cap.Imperialem de prohibita feud.alienat.numer. 16.fol.260.vbi tradit quando alienatio feudi valeat confirmari, & quæ de confirmatione refert dominus Valdes in additionibus ad Rodericum Suarez allegatione 8.litera G.pagin.84.& allegatione.27.litera.Z.pagin.102.& quod actus nullus non poſſit ratificari, tradunt gloſſa, Bartol.& alij in l.licet ff.de iudicijs, Speculator, Innocent.quos citat Bart.Socinus in conſil.260.num.19.libro.2.hinc fit, quòd priuilegium licet ſit ip-
60 ſo iure nullum, vtputa, † quia impetratum fuit ab excommunicato, vel ex alia cauſa iniuſtiſsima, aſſumit confirmationem, & vires, ſi ex certa ſcientia, & ſciens Princeps vitium illud confirmauerit, vt probatur in cap. inter dilectos, verſicul. cum igitur de fide inſtrumentorum, quem ad hoc citat Petrus de Ferrera in forma libelli oppoſitio contra inſtrumenta, verſic.alterius confirmatoriũ, numer.2.pagin.176.ad quod eſt gloſſa expreſſa, quam non citat ipſe in dict.cap.dudum, in verb.conceſsionem de decimis, & ex hac ratione dixit Peralta in l.3.§.qui fideicommiſſam numer.55.& 56.ff.de hæredi.inſtit.pag.189.quod vltimus poſſeſſor maioratus, apud quem bona libera remanſerunt propter defectum ſucceſſorum, poteſt facere nouas vocationes, † & iniungere con- 61
ditiones; quia videtur de nouo talia bona dare, & vide eum in eodem.§.numer.246. pag.259.& prædicta faciunt ad quæſtionem quotidie contingentem in hoc Regno Granatenſi, maritus conſtante matrimonio occupauit terras, quas nos vocamus *baldias*, vel *realenges*, quas poſſedit per multos annos, & poſtea fuit de illis ſpoliatus, & poſt ſpoliationem ſoluto matrimonio ſe compoſuit cum Rege, à quo habuit titulum dictarum terrarum, an hæredes mulieris habeant partem in terris compoſitis, & habitis per illum nouum titulum. Ad quam quæſtionem lectores animaduertant ad textum notabilem in l.fundo legato.ff.ad legem Falcidiam, in quo probatur, quod vbicunque quis † habet duos titulos, vnum nouum, & 62
alterum veterẽ, videtur poſsidere ex titulo vetuſtiori, quem ad hoc notant Bartol.Paul. Imol.Alexand.& alij, idem Bartol.in l.3.§. ex pluribus.§.oppoſitio.ff.de acquirend. poſſeſsion.notat Anton.Gomez in l.45. Tauri numer.98.ad quæ addo, quod vbicunque confirmatio Papæ poteſt referri ad actum iuridice factum, & ad non iuridicè factum, in dubio refertur ad actum iuridice factum, vt volunt Innocentius in cap.dudum de decim.& Anton.& Bald.in l.bonorum.C.qui admitti, quos citat Ioannes Lopius in rubrica de donationibus inter virum & vxorem.§.7.num.9.pag.22.

Vndecimo, † facit text.in dict.l.vltim. 63
C.ſi maior factus, vbi probatur, quod alienatio facta per minorem ſine decreto non cenſetur reconualeſcere, eo quod ceſſet inhabilitas, puta quia ceſſauit minor ætas, ſed eſt neceſſe oſtendere de ratihabitione verbis vel ſignis, vel de taciturnitate quinquẽnali, de qua materia legenda ſunt quæ notabiliter, & eleganter ſcribit Menochius de recuperanda poſſeſsione, remedio.15.numero.150.cum pluribus ſequentibus, pagina.490.

Duodecimo conducit text.in cap.ſi eo tempore de reſcriptis in 6.vbi conceſsio nulla facta per † Papam eo quia fuit inhabili data propter defectum ætatis, non re- 64
conualeſcit inhabilitate ceſſante, quia ſuperuenit maior ætas, cui conueniunt ſcripta

per

per Decium in conſi.60.num.21.cum ſeqq.
65 vbi probat,quod † diſpenſatio matrimonij,
quæ eſt nulla propter defectum ætatis, non
confirmatur ſuperueniente copula,& maio-
ri ætate.ſi à principio diſpenſatio fuit ſubre-
ptitia.

Decimo tertio, fundatur iſta ſententia in
l.inter ſtipulantem, §. ſacram. & in l.conti-
nuus,§.cum quis,ff.de verborum obligatio-
66 nibus, & in §.idem iuris inſtit.de inutilibus
ſtipulat.in quibus iuribus probatur, † quod
ſtipulatio ab initio nulla propter inhabilita-
tem rei, uinr non eſt cōmercium,non recon
ualeſcit propter ceſſationem inhabilitatis fa
cto ſuperioris, cui conuenit, quod quan-
67 do peccatum † eſt in forma, ſecundum quam
debet conſenſus interuenire , non ſuffi-
cit conſenſus, nec ratihabitio poſtea ſubſe-
quuta,ſecundum Ioan.Andr. in regula rati-
habitio de reg.iuris in 6.Bald.in d.l.obſerua
re,§ fin.ff. de officio Proconſulis, & alios,
quos citat Celſus in conſi. 108.num. 7.vbi
reſoluit,donationem peccātem in forma,&
nullam non poſſe poſtea ratificari,quod cau
te legendum eſt propter regulam legis ſi do
natio,C.de donationib.& ad Celſum adden-
da ſunt quæ idem ſcribit in propoſito iſtius
materiæ in conſi.73.nu.9.vbi reſoluit,quod
cum ad obtinendam legitimationem requiri
68 tur ſupplicatio,& mādatum patris,† non ſuf
ficit,quod ſubſequatur poſt impetratam diſ-
penſationem per regulam legis ſi vero non
remunerandi.§.ſi poſt creditorem,ff.manda
ti, & l. ſi quis mihi bona, §.iuſſum,ff. de ac-
quirend.hæreditate, & quia id requiritur pro
forma,& per alia quæ ſcribit,ad quod lector
videat Socin.Iunior. in conſi.97.nume.15.
lib.2.idem Socinus Iunior in conſi.101.nu.
2.eodem.lib. Alexand.in conſi.138.num.8.
lib.1.

Decimo quarto, ſi quis abſque alterius mā
dato cœpit nomine illius aliquam litem agi-
tare,vel aliud negotium ignorans ei manda
69 tum fuiſſe, † non tenent acta per talem man
datarium,ſecundum Bald. in l.1.§.dari,ff.de
procurat. & in l qui teſtamentum domini,
vbi Aretin.ff.de teſtament. & omnes iſtam
opinionem ſequuntur ſecundum Nicolaum
Boerium deciſione 274. an valeat procura-
torium , & alij quos refert Menchaca libr.
1.controuerſiarum,cap.15.fol.65.vbi iſtum
punctum ex profeſſo diſputauit.

Decimo quinto,adduco ſententiam Bald.
ex l.ex placito,num.7.& 8.fol.131.C.de re
rum permutatione , vbi vult,quod ſi actum
ex ſtatuto non confirmato,& lite pendente
ſuperuenit confirmatio, ex tali confirmatio
ne non poteſt ſequi victoria,quia falſa prin-
70 cipia † iuſtificari non poſſunt, & quidquid
præcedit,irritum eſt,citat l.3.§.ſed ſi filius,
ff.de lega.1.& l.cum filius,ff.de teſtament.
milit.& alia iura.

Decimo ſexto,executio ſententiæ facta † 71
non præſtita cautione non reconualidatur
per cautionem poſtea præſtitam,Guido de-
ciſione 50.num.1.quod eſt ſingulare ad l.
Toleti,quæ de executionibus tractat.Et in-
quit ad propoſitum Matth. de Afflictis deci
ſione 355.ſi præſtitur,nu.1.cum alijs,quod
ſi præſtiteris aſſenſus Baronis ſuper exe-
quutione , & adiudicatione facienda , & in
veritate executio iam erat facta ,non valet,
nec trahitur ad præteritum,& idem Matth.
ab Afflictis deciſione 335.num.20.tradit,
quod datio † in ſolutum, facta ſine conſenſu 72
Regio,non valet , etiam ſi poſt factam datio
nem ſubſequatur Regius aſſenſus,quod repu
to notabile pro intellectu text. in l libero.
C.de ſententijs & interlocutionibus omn.
iud.& ſi filius fam. ſequatur † iudicium abſ- 73
que conſenſu patris , non ſufficit ratificatio
poſtea ſubſecuta ad validandum iudicium,ſe
cundum gloſ.in d l.ſi §.neceſſitas,C.de bo-
nis quæ liberis,Bart.in dict. l.ſi.quis mihi,§.
iuſſum,num.8.ff. de acquirend.hæreditate,
vbi Iaſ.num.12.quem punctum late exami-
nat Petrus Barboſa in l. 3.& 4.num.8.cum
ſeqq.pag.778.ff.ſolut.matrimon.† Et quod 74
inter coniunctos præſumatur ex ſola ſcien-
tia conſenſus,probatur in l.ſi ſeruus,ff.de do
nat.inter virum & vxorem, Bart.nume.22.
Iaſ.num.72.Bologn.num.130 Barboſ.num.
169.pag.750 in l. quæ dotis,ff.ſolut.matri.
& Bald.in l.ſolent , quæſtio.15.ff.de officio
Proconſulis inquit per illum text. quod ſi
Papa donauit mihi quandam iuriſdictionem
temporalem ,conualeſcit donatio iuriſdictio
nis,niſi Princeps patiatur vti iuriſdictione,
quia videtur de nouo concedere,& diſpen-
ſatus ad duo beneficia non cenſetur † diſpen 75
ſatus ad ea beneficia,quæ iam ſunt collata,ſi
Papa ignoret, ſecundum Oldraldum conſi.
325.thema quæſtionis,Ioan Andreas,& Ar
chid.in c. dudum de electionibus,Abbas in
cap.ad aures de reſcriptis,Rebuffus in praxi
beneficiali , titul. de diſpenſatione ratione
ætatis,in verbo conferantur,pag.395.& idē
Rebuf.in cap.extirpandæ, §. qui vero,pag.
413.verſi. ſeptimo aduertatis de præbend.
vbi refert text in d.l.ſi iam facta.

Decimo ſeptimo, proceſſus factus † à iu- 76
dice delegato,qui commiſſionem non habe-
bat,nō validatur per commiſſionem poſtea
ſubſequutam,gloſ.Bart.Bald.& alij per tex.
ibi in l.obſeruare,§.vltim. ff. de officio Pro
conſulis cum concord. vt per Vantium de
nullitate,titul. de nullitate ex defectu iuriſ-
dictionis,num.31. pag. 264. Tiberium De-
cian.in practica criminali, tomo 1.libro 4.
titul.25.num.27.fol.193.

Decimo

Decimo octauo, ſi vxoratus contraxit matrimoniũ cum aliqua muliere, ſi prima vxor moriatur, matrimonium abinitio nulliter cõtractum non validatur, ſecundùm Abbatem in cap. veniens de ſponſalibus, & alios, vt per Pariſium in conſi. 52. num. 6. lib. 4.

Hanc autem ſententiam ideò tam late confirmaui, quia pro contraria parte magna quidem, & non contemnenda faciunt fundamẽta, quæ hic inſerere & explicare oportet, vt ſi aliquando hæc res in iudicio contigerit (prout iam de facto fuit) ſuper illa non dubi-
77 tetur. † Et primò contra hanc ſententiam vrget caſus inſignis à Doctoribus vſque ad ſidera celebratus in l. ſi quis filio exhæredato, §. irritum, ff. de iniuſto rupto irritoque fact. teſtam. à quo DD. deducunt, quòd ille, cui permittitur à Principe, vt faciat teſtamẽtum, ſi iam illud factum habebat, non eſt neceſſarium, vt iterum teſtetur, imò teſtamẽtum, quod antea fecerat confirmatum remanſit: per quem text. dixit ibi Paulus Caſtren. quòd ſi Princeps conceſſit alicui, quod faciat molendinum in flumine publico nauigabili, ſi tempore conceſſionis iam factum habebat, poteſt virtute illius conceſſionis retinere, nec refert an Princeps ſciuerit, vel ignorauerit. Quod magis mirandum eſt, & idem ipſemet Paulus in l. & in militibus, C. de teſtamento militis, & in d. l. iam facta, ff. de conditio. & demonſtrat. Iaſ. in l. quominus, nu. 128. ff. de flumin. & confirmat Ioan. Falcon regul. 380. num. 7. Curtius Iunior conſi. 103. num. 7. lib. 1. Nicol. Boer. deciſio. 264. num. 27. quorum doctrina notanda eſt ad intellectum text. in l. 18. titul. 32. part. 3. per quam conſtat ex cuius licentia debeat molendinũ ædificari: & doctrinã Paul. refert & ſequitur Caſſanæ. in conſuetud. Burg. rubric. 13. §. 9. pag. 1492. & illum text. in d. §. irritum late exornat Alex. in conſi. 146. in cauſa & lite, lib. 5. Hippolyt. in l. penultim. num. 44. cum alijs, ff de quibus, & in rubri. ff. de fideiuſſ. nu. 82. cum ſeqq. in quibus locis multa reperies dicta, & deciſa per illum text. & doctrinam Pauli in d. §. irritum, & alia ſimilia tradit Caſſanæ. in conſuetud. Burgundiæ, rubric. 13. §. 9. col. 149. & dicit Gregor. Lopez per illum text. in l. 18. titul. 1. part. 6. in gloſ. *Como ſieruo*, quòd ſicut dam-
78 natus ad mortem poteſt facere † teſtamentum per l. Tauri, fortius ſuſtinebitur teſtamentum per illum antea factum, & actus geſti ob damnationem infirmari reconualeſcunt, & inſtaurantur per reſtitutionem factam in fauorem condemnati dict. l. ſi quis filio, §. quatenus, vbi Bart. notat & confirmat Anton. Peregrinus in tract. de iure fiſci, lib. 5. num. 26. pag. 310. & probat Barth. Soci. conſ. 260. in cauſa, col. 2. verſi. ſecundo principaliter, lib. 2. quòd conſenſus Regius, vt quis poſſit habere in Regno beneficium poſt impetrationẽ factam valet, ac ſi à principio fuiſſet datus, quem citat Rebuffus in tract. de pacifico poſſeſ. num. 266. pag. 312. & licentia Cardinali conceſſa, vt poſſit teſtari, porrigitur ad teſtamẽtum antea factum, ſecundùm Paul. Caſtren. in d. ſi iam factam, Alex. in d. l. & in militibus, num. 3. Iaſ. in authentic. ingreſſi, num. 11. C. de Sacroſanct. Eccleſijs, Gozadin. conſi. 41. num. 3. & alios quos citat Hieronym. Gabriel in conſi. 158. num. 7. vbi hoc limitat egregiè, quod latius tractat Simon de Pretis, libr. 2. de interpretand. defunctorum volunt. ſolution. 4. num. 42. cum ſeqq. fol. 85. Petrus Gambara in tractatu de officio legati, lib. 10. num. 257. pag. 312. Et ſi quis, cui commiſſa fuit electio in morte, eligat in vita, licèt pro tunc non valeat electio, iuxta text. in l. vxorem, † §. Se- 79
ium maritum, ff. de legat. 3. l. cum pater, §. à filia, ff. de lega. 2. tamen ſi perſeuerauit in electione vſque ad mortem, valet electio, non in vim electionis, ſed in vim confirmationis, ſecundùm Bald. & Angel. in l. vnum ex familia in princip. ff. de legat. 2. quos citat Peralt. in d. §. à filia, num. 3. pag. 312. Et titulus coloratus probatur ex cõfirmatione electionis, quamuis irritæ, ſecundùm Rotam deciſion. 4. aliàs 588 in nouis, Innocent. in c. inter dilectos, de exceſſibus prælatorum, & alios, vt per Ioſeph. Maſcard. in tractatu de probatio. lib. 3. concluſ. 1377. nu. 1. cum ſeqq. fol. 329. qui hoc latè tractat, & priuilegia inualida ſi fuerint confirmata ex certa ſcientia Principis, valent, vt per Decium in conſi. 516. num. 12. & conſi. 534. nu. 3. quem citat Oſaſc. deciſione Pedemontan. 39. num.
16. & confirmatio † futurorum inducit confirmationem præteritorum, l. Politiana, ff de iure codicil. vbi notat Bald. & Caſtillo in l. 59. Tauri, fol. 129. colu. 4. verſi. verum eſt, quod eſt notandum ad eos qui habent ius eligendi, & nominandi ad maioratũ poſt mortẽ eorum. Nec minus facit doctrina Bald. in l. fin. num. 10. C. de ſententijs quæ ſine certa quantitate profer. vbi vult, quòd ſi pater legat centum † pro filia maritanda, & ipſa 81
erat iam maritata tempore teſtamenti debentur ei centum per legem ſi iam facta, ff de cõditionib. & demonſtrationib. & l. antepenultima, C. de inſtitutionib. & ſubſtitutionib. tradit Hippolyt. qui alios refert in rubrica, C. de fideiuſſ. num. 85. fol. 16. quibus etiam congruit, quòd ſi alicui fuerit interdicta bonorum adminiſtratio, & alienauit aliqua bona intra tempus prohibitionis adminiſtrationis, & poſt tranſactum tale tempus tacuit, non poteſt reuocare talem alienationẽ, quia per tacitum illum conſenſum fuit cõfirmata

ſet un-

ſecundùm Romanum in ſingular. 771. iudex
Bononieſis, & Menoch. de recuperand. poſ
82 ſeſsione, remed. 15. numer. 170. pag 492. Et
confirmatio ſtatutorum futurorum † inducit
iam factorum confirmationem ſecundùm Ro
manum ſingular. 799. incipienti confirma-
tio ſtatutorum, Quintilian. Mandoſ. in tract.
de inhibitione quæſt. 21. num. 9. qui confir-
mat ex ſcriptis per eundem in regul. 3. de im
petrando beneficia vacantia, num. 2. & 3. fol.
102. de quo legendus omnino eſt Tiberius
Decian in pract. crim. lib. 2. num. 18. Et quan
do ſententia eſt confirmata per ſuperiorem,
83 non poteſt † dici contra eam de nullitate, ſe-
cundùm Decium poſt Innocent. in cap. 1.
de confirmatione vtili, vel inutili, Rebuſ. in
l. quod iuſsit, ff. de re iudicat. notab. 1. num.
74 pag. 71. Gratum in conſi. 72. numer. 6.
lib. 2.

Et quòd teſtamentum factum ante obten
84 tam licentiam à Papa † valeat virtute licen-
tiæ ſuperuenientis, tradit idem Mandoſ. in
tractatu de ſignatura gratiæ, cap. de licentia
teſtandi, fol. 116. col. 1. verſi. occurrit dubiũ,
qui ad hoc citat Paul. Caſtrenſ. & Alex. in l.
vt militibus, C. de inoſficioſ. teſtamento. Et
quod licentia conceſſa monacho ad teſtan-
dum extendatur ad teſtamentum ante licen
tiam factum, voluerunt Bald. in l. fin. C. vnde
legiti & in authentic. niſi rogati, C. ad Tre-
bell. & in l. ſi quando, C. de inoſficioſ. teſta-
mento, Ludouicus Gozadin. in conſi. 41. nu.
3. faciunt plura quæ ſcribit Hippolyt. in l.
quæſtionis, num. 45 cum ſeqq. fol. 137. ff. de
quæſtionibus. Et cum diſpenſatur cum ali-
quo, vt poſsit teſtari de fructibus beneficij,
ſi iam fecerat teſtamentum, & diſpoſuerat,
valet diſpoſitio, vt probat Petrus Gambara
in dict. tractatu de oſficio & poteſtate legati
lib. 10. num. 283. pag. 314. & prius nu. 256.
85 cum ſeqq. & Papa † confirmando titulum co
loratum, videtur beneficium dare de nouo,
gloſ. in regul. Cancellariæ 15. prorogatio-
ne 3. Rebuſ. in tractatu de pacifico poſſeſſo
re, num. 14. pagin. 277. Ex quibus obtinui,
86 quod † facultas data ad obligandum, & hy-
pothecandum bona maioratus pro reſtitu-
tione dotis, extenderetur ad obligationem,
& hypothecam antea factam, & ſi Princeps
concedat baſtardo, vt poſsit habere emphy-
teuſim, poteſt diſpenſatus obtinere emphy-
teuſim, quàm iam habebat, late probat Cal-
das Pereira de nominatione emphyt. quæſt.
22. numer. 85. cum ſequentibus, fol. 249 qui
punctum late tractat. Et ſi pater confirmaue
87 rit † in teſtamento diuiſionem factam inter
filios, talis deciſio valida eſt, l. ex parte, §. fin.
ff. familiæ erciſc. Pariſius in conſi. 34. nume.
15. lib. 2. quod confert ad ea quæ ſcribo par.
3. quæſt. 17. & vbicumque ante acquiſitum

dominium ſuperuenit noua cauſa, acquiſito
dominio illa † cauſa noua non irritatur, l. de- 88
bitor, ff. de legat. 2. §. quod ſi in diem. inſt. de
legit. notant Barth. Socin. & Iaſ. num 22. in
l. 3. §. ex pluribus, num. 73. ff. de acquirend.
poſſeſsione, qui numer. 57. Etiam reſoluit,
quod quando eſt dubium de prima cauſa po
teſt acquiri ex ſecunda, vt probatur in cap.
poſt electionem de conceſsione præbendæ,
volunt Ioan. Andre. in cap. cum perſonam
de priuilegijs in 6. Abb. in conſi. 110. quod
conſilium non inuenio, niſi relatum à Iaſon.
Et qualiter iuriſdictio † confirmata dicatur 89
de nouo data, tradit Alex. in dict. l. more ma
iorum, ff. de iuriſdictione omnium iudicum,
quem citat Tiberius Decian. in pract. crim.
tom. 1. lib. 4. cap. 60. fol. 208. de qua materia
lector omnino videat quæ ſcribit Auiles in
capitib. correctorum, cap. 17. num. 11. cum
ſeq. late reſoluit, qualiter ſi Rex confirmat † 90
priuilegia antiqua, cenſeatur de nouo dare,
& alia plura de noſtra materia, ad quem ad-
do Matienç. in l. 3. titul. 10. lib. 5. Recopilat.
gloſ. 17. vbi in terminis legis dict. 3 quæ vo-
catur, *De Valladolid*, tradit, quod confirmans
videtur de nouo dare ex Bart. & Iaſ. in dict.
l. more maiorum, ad quæ addo, quod nullis
authoribus allegatis tradit in iſto propoſito
Ioan. Garcia in tractatu de nobilitate, gloſ.
1. § 1. num. 74. fol. 57. & quod regulariter † 91
confirmans nihil de nouo dare videatur, pro
batur in cap. 1. de confirmatione vtil. vel inu
til. & tradunt gloſ. in cap. cum dilecta, §. nu-
per eodem titul. in verbo confirmationem,
& in c. quia intentionis, de priuilegijs, late
Andr. Gail. lib. 2. obſeruationum, prima ob-
ſeruatione num. 3. pag. 550. qui num. 16. id
limitat, † quando priuilegium primum nul- 92
lum erat, ex regul. dictæ legis adoptio. non
iure facta ſupra allegata, de qua actum fuit
ſupra num. 20. & quod priuilegia confirma-
toria conceſſa ab eo, † qui poteſt de nouo 93
concedere probent illa omnia, quæ in eiſ-
dem clare referuntur, probatur in c. Abbate
ſane, vbi Antonius notabili 8. de verborum
ſignificatione, & volunt Innocent. in cap.
inter dilectos de fide inſtrumentorum, & a-
lij, quos citat Ripa reſponſo 174. num. 2. &
poſsidens Eccleſiam non canonicè, ſi poſtea
obtineat diſpenſationem, iuſte obtinet, ſe-
cundùm Rebuffum in praxi beneficiali in
formula diſpenſationis de non promouen-
do, nu. 8. pag. 432. Et quod vbicumque con-
ſenſus non requiritur per modum authori-
tatis, ſed ratione † ſui præiudicij ſufficiat, 94
quod poſtea ſubſequatur, reſoluunt Bart &
Imol. Aretin. & alij, præcipuè Iaſ. qui com-
munem dicit in l. ſi quis mihi bona, § iuſſu,
ff. de acquirend. hæredit. Ioan. Andre. & alij
in cap. 1. de rebus alien. non alienan. Imol. &
Abb.

Digitized by Google

Abb.in rap.cum nos de his quæ fiunt à prę-
lat.ſine conſenſ.cap.Fanus in tractatu de pi-
gnoribus part. 2. membro 4. numer. 42.&
alij quos citat Petrus Surdus deciſione 99.
numer. 14.Ex quibus confirmatur quædam
ſententia Telli in l.4. Taurina, num.1.vbi
95 tenet, quod teſtamentum † illius, qui poſt
confectionem eius fuit damnatus valet, quē-
admodum ſi poſt damnationem factum fuiſ
ſet, quam tenet contra Pariſium in conſilio
46.num.15.lib.3. & alia doctrina Bart.in l.
mutileguli, C.de murilegulis, libr.11.vbi di-
cit, quod ſtante ſtatuto quod res non poſsit
alienari in forenſem, ſi res deferatur forenſi
ex aliquo titulo; & poſtea ſit effectus eius,
illam tenere poteſt.

Sed ille text.in d.§.irritum, & ea, quæ il-
96 lius argumento adducta ſunt (videri meo) no-
ſtræ opinioni † non obſunt, quia ille text.
procedit, quando ex certa ſcientia teſtato-
ris, vel condentis, datur, & conceditur licen
tia teſtandi, & actus pendet à voluntate te-
ſtantis, vt eſt teſtamentum, nimirum ſi talia
licentia extendatur ad teſtamentum antea
factum, quod clare probatur in d.§.irritum
in vltimis verbis, ibi: *Et ſi militari iure ei te-
ſtandum ſit, dubitare non oportet, quin ſi vo-
luerit id valere fecisſe, id credatur.* Ecce ergo
legem clare probantem, quod ſi non eſſet ca-
ſus, qui ſolum penderet à voluntate teſtan-
tis, teſtamentum antea factum non eſſet con
firmatum, nec valeret iure teſtamenti, & ita
illum text. intellexit Cinus in d.l.ſi iam fa-
cta, vbi Ioan.de Imol.& Socin.& alij, idem
Cinus in l.cum vxori, C. quando dies legati
cedat: in noſtro vero caſu, non ſolum agitur
de præiudicio impetrantis licentiam ad ven-
dendum bona maioratus, ſed etiam de præiu
dicio ſucceſſorum maioratus, quia habent ma
ximam & probabilem ſpem ſuccedendi, vt
ſupra toties probatum eſt; ſed & teſtatori,
qui bona vinculauit, maxima etiã fit iniuria,
cum alienentur bona, quorum alienationem
ipſe prohibuit: & ideò cum de plurium præ-
iudicio tractetur, nihil refert cōſenſus illius,
qui licentiam ad alienationē petiuit. Et quod
97 vbicumque teſtamentum fuit nullum, † non
procedat regul.text.in d.§ irritum, volunt
Albericus, & Imol.in l. 1.§. 1.ff.de legat.3.
quos citat Simon de Pretis, qui materiam tra
ctat lib.2.de interpretand. defunct. volunt.
ſolutione 4.num.16.fol. 85.& ſi falſus pro-
curator fuit miſſus in poſſeſsionem, poſsit
per dominum ratificari, tradit Ripa reſpon-
ſo 61.numer. 9.Et qualiter quis poſsit rati-
ficare ſententiã latã nullã ex defectu man-
dati in procuratore, tradit latè Natta in con
ſilio 142.numero 1. cum ſequentibus, li-
bro 1.& dicit Alexander in conſilio 95.nu-
mer.10.libro 7.poſt Paulum Caſtrenſem in
dict. l. ſi iam facta, quod teſtamentum con-
firmatur, ſiue ſciuerit, ſiue ignorauerit Pa-
pa, quia ſecundum eum, licet tempore da-
tæ literarum factum eſſet teſtamentum, ta-
men non habet vires teſtatore viuente, ſed
eas † recipit in morte, cap. cum Marthæ. de 98
celebratio.Miſſar. & ſic cenſetur tempore
mortis fieri, cum tunc vires aſſumat, ideo ver
ba futuri temporis propter hoc ad iam fa-
ctum teſtamentum videntur trahi, ex quo
pendebat à voluntate teſtatoris illud reuo-
care, vel firmum facere, argumento l.talis
ſcriptura, ff.de lega.1.Vnde ad propoſitum
noſtrum infert Alexand. quod reſcriptum
datũ per Papam de certa ſumma filiæ, vt nu-
bat, danda de bonis patris ſententiam mor-
tis, & publicationem paſsi, non valet ſi filia
erat iam nupta, quia contractus matrimonij
iã erat factus, & conſummatus, nec pendebat
à voluntate mulieris diſſoluere: qua etiam
ratione dicit Paul.Caſtrenſ.in d.l.ſi iam fa-
cta, num.3.quod ſi dominus † feudi conce- 99
dat vaſſallo licentiam alienandi feudum, non
extenditur talis licentia ad alienationem
per vaſſallum de fundo factam: quæ doctri-
na videtur expreſſa pro deciſione iſtius quę-
ſtionis, de qua vide Caſſan.in conſuetudin.
Burg.rubric.3.§.8.num.8.pag 486. Quibus
congruit elegans, & notanda doctrina Bald.
in conſilio 86.per ſtatum lib.3.vbi per tex.
in l.cum pater, § filius matrem, ff.de legat.2.
tradit, quod Rex videtur confirmare ſtatuta
ciuitatis † quando iurauit ea ſeruare, quod 100
dicit bene notandum Rebuf. in concordan-
tibus in rubrica de Regia ad Prælatur.nomi.
facta, §. monaſterijs, pag. 196. Et ratifica-
tio ſequens non facit poſſeſsionem captam
ante ratificationem eſſe iniuſtam, ſecundùm
deciſionem Rotæ 150.licèt amicus in nouiſ.
Bellamera deciſione 179. Caſiador.deciſio-
ne 8.de cauſa poſſeſsio.& propriet. Gratus
conſi.36.nume.26 lib.1. Gozadin.in conſi.
14 num.6 lib.2.Quint.Mendoſ.in tracta de
inhibitione quęſtion.25.nu.4.fol.11. Quin
imo titulus inualidus tacite confirmatur † 101
per ſubſequentes prælationes, ſecundùm
Bart.col.2.Florian nu.9.in l.cum de in rem
verſo, ff. de vſuris, quos citat Menochi in
tractatu de præſumptio.lib. 3. præſumptio.
131.numer.1.pagin.450.vbi punctum late
tractat. Sed opinio Cini, & aliorum, etiam
confirmatur ex text.in l.mater, ff.de inoffi-
cioſo teſtamentō, & in l qui cum tutoribus,
ff.de tranſact.cum quibus concordat l.19.tit.
6.par.6.de quorum iurium materia tractant
Bart.in l.Pomponius, nu.19.ff.de neg.geſt.
& in authent.qui ſemel, nu.13.C.de teſtib.
Iaſ. in l.quandiu, numer.13. C.qui admitti.
& in l naturaliter, §. nihil commune, nu-
mer.33.ff.de acquirend.poſſeſsione, & in l.
vltim.

vltim.num.13.C. de iuris & facti ignoran-
tia,& in l.1.nu.4. ff. de condict.indebiti,&
in l. ſi à ſubſtituto in princip.numer.12.ff.
de legat. 1. & idem Bart. in l.vltim.§.idem
quæſiuit,ff.de condictio.indeb. Hippoly.in
rubrica,ff.de fideiuſſ. num. 38. Et Epiſcop.
Couar.reſolut.lib.2.cap.4 num.5.Tiraquel.
poſt leges connubiales,gloſ.8.num.179.fol.
102 346. † & dictum etiam intellectum Cini,&
aliorum ad text.in d.§.irritum, tenet etiam
expreſſe Alex.in conſi.95.requiſitus ſuper
diſpenſatione,nume. 10.lib.5. facit text.in
l.ſi ita legatum,ff.de cond. & demon.& l.ſi
ita ſcriptum,§. ſi pater filium, ff.de legat.2.
& quod notat Bald.in l.vltim. C. de ſenten-
tijs,quæ ſine certa quant.profer.& Alexan.
in conſi.146.in cauſa & lite inter nobilem
Raphaelem libr.5.numer. 12. & facit etiam
quod notat Bald.in d.l. obſeruare,§.proficiſ
ci in 4.quæſtione,ff. de officio Proconſulis,
& in l.mater, C.de reiuend. Iaſ.in l.nec eis,
§.hæres inſtitutus,ff. de acquirend.hæredit.
& eſt bonus text.in l.in totum omnia, ff.de
reg.iuris.

Præterea,Socio. in d.l. ſi iam facta,num.
15.fol.141.laborando in intellectu text in
d.§.irritum dicit,quòd in diſpoſitione illius
text. licentia Principis conceſſa ad facien-
dum teſtamentum extenditur ad teſtamen-
103 tum † antea iam factum, quia ibi teſtamen-
tum fuit factum ab habente poteſtatem te-
ſtaudi, quam nunquam amiſit, quia in ſen-
tentia, per quam amittere debebat faculta-
tem teſtandi,talis poteſtas fuit illi reſeruata,
& ſic ibi tractatur de teſtamento valido con
firmando; ſecus ſecundùm Socinum ſi age-
retur de teſtamento inualido confirmando,
quia non cenſetur ex tali licentia confirma-
tum,argumento notatorum in l.patre furio-
ſo,ff.de his qui ſunt ſui,vel alien.iuris.

Et ex hoc dixit Paul.Caſtren.in d.§.irri
104 tum, num. 4. † quod ſi emphyteuta vendat
rem emphyteuticam abſque domini conſen
ſu,& poſtea dominus conſentit venditioni
tanquam faciendæ, hoc non ſufficeret; &
quod fortius eſt, non euitaret pœnam,l.vlt.
C.de iure emphyteuti. notat Gregor.Lo-
pez in l. vltim.titul. 18. part. 5. in gloſſ.in
verbo, *Que no la quiera*; in verſi.quid ſi fa-
cta,quod non eſt ob aliam rationem, quàm
quia alienatio facta per emphyteutam abſq;
domini conſenſu eſt ipſo iure nulla,vt tra-
dunt omnes in l. 2.d.l.vltim. C.de iure em-
phyt.& in c.potuit de locato,& idem vult
Paul.in feudatario,& Matthæ. de Afflict.in
d.deciſione 355. vbi tradit, quòd aſſenſus †
105 à feudatario præſtitus ſuper alienatione fa-
cienda non prodeſt,ſi alienatio erat prius fa
cta domino inſcio,de quo lege Barth.Socin.
in conſi.15.num. lib.1.quem citat Pariſius
in conſi.14.nume.6.lib.1.poſt Bald. in cap.
Imperialem de prohibit.feud alienat.per Fe
dericum,inibi Pariſ.num.1. cum ſeqq.alia ad
propoſitum adducit, & Caſtellum in dict.l.
59.Tauri,fol.126.colum.4.verſi. hinc dicit
Paul. & addo Andream de Iſero. in d.cap.
Imperialem,nu.14.fol.250. vbi additio Nar
di Lip. Et aſſenſus, & confirmatio Prin-
cipis † non trahitur retro ad initium contra- 106
ctus,ſed ad tempus impetrati aſſenſus,vt pro
bat Burſatus in conſi.45.num.9.ex Abbate,
Innocent.& alijs,in cap.ſuper eo de condit.
apposit.Aret.conſi.142.Alex.conſi.78.nu.
24.lib.5.de quo ſupra latius ſcripſi,& quod
aſſenſus ad alienãdum feudum ſufficiat quòd
præſtetur ante feudi alienationem,vel poſt,
tradit ex communi Burſat. conſi. 50.nu.28.
lib.1.

Igitur ad rem noſtram, cum alienatio fa-
cta per poſſeſſorem bonorum maioratus † 107
ſit ipſo iure nulla (vt ſupra probatum eſt)
non cenſetur confirmata Principis faculta-
te;& quod nullum eſt confirmari nequit,vt
ſupra docui. Iſtis etiã congruit doctrina Na-
uarri in manuali confeſſorum,cap.22.num.
87.vbi reſoluit, quòd ſi conſanguinei intra
quartum gradum contrahant inter ſe matri-
monium,ſi impetretur † diſpenſatio,nõ ſuf- 108
ficit prior conſenſus,vt matrimonium vali-
detur,ſed nouo conſenſu opus eſt,cũ ſcien-
tia diſpenſationis, quem refert & ſequitur
Epiſcopus Sarmiento lib. 6. ſelectarum in-
terpret.cap.17.num.5. fol.28. quod & vo-
lunt Aretin.in l.1.§.ſi filius,ff.de lega.3.Iaſ.
in l.Gallus,§.inſtituens,ff.de liber.& poſth.
quos citat Anton Peregri. in tractatu de iu-
re fiſci,lib.3.titul.18. num.85.pag.179 tra
dit latius Caldas Pereira in tract.de nomina
tione ad emphyteut.q.21.num.92.fol.150.
vbi agit de d.l 42. Taurina, & iſta fuit opi-
nio Antonij in cap.ſuper eo de condit.ap-
poſitis,quem citat & carpit Gregor.Lopez
in procemio tituli 6.part.4.in glo.in verbo,
En manera de vãdos. Quod † autem in matri 109
monio non requiratur, quod conſenſus præ
ſtetur ſimul,& eodem tempore,ſed ſatis eſ-
ſet,quod vnus conſentiat prius, & duret in
eodem propoſito, & alterius conſenſus poſ-
ſit ex poſt facto interuenire, reſoluit Ho-
ſtienſis in capit.ex literis in 2.de ſponſali-
bus,Hoſtienſis,& Cardinalis in capit.ſi in-
ter eodem titulo, & alij, quos citat Ioan-
nis Lopius in rubrica de donationib. inter
virum & vxorem,§.50. numer. 20. pagina
253. vbi Barahona in additionib. Epiſcop.
Couarruu.in epitome de ſponſalibus part.
2. cap.4.in principio,numero. 7. de quibus
etiam legenda ſunt quæ ſcribit Michael de
Palacios in tractatu de contractibus, libr.5.
pag.497.

Intelle-

Intellectus ad capitulum curiarium, quod prohibet ciuitates montes donare, nu. 110.

Sententia nulla ſit valida in vim pacti, nu. 111. 120. & 121. & qualiter debeat conſenſus interuenire, nu. 122. Quid ſi ſit nulla ex defectu iuriſdictionis, nu. 123.

Iudex appellationis poteſt confirmari ſententiam nullam, cum conſtat, quòd de nouo eſſet danda, nu. 112.

Conſenſus omnium de populo, vt fiat defeſa in terminis publicis, & communibus, valet in vim pacti, etiamſi alias non valeret, nume. 114.

Dominus vaſſallorum cum populi conſenſu poteſt condere ſtatuta pœnas imponendo pro conſeruatione terminorum atque defeſarum, nu. 115. debet tamen talis conſenſus eſſe expreſſus, num. 116. Quid ſi error in tali conſenſu interueniat, nu. 117.

Error illius, qui credebat aliquem eſſe ſuum filium, ob quem filius erat in quaſi poſſeſſione filiationis, non præiudicat ſi de errore appareat, nu. 118.

Conuentiones qualiter per ſententiam confirmentur, nu. 119.

Translatio non valens in vim translationis, an valeat in vim pacti, nu. 123 & 124.

Teſtamentum nullum ex conſenſu partium an confirmetur, nu 125.

Mandatum ſuper exequenda lite quando confirmet antea acta nu. 126. & 127.

Cum aliquid permittitur, cenſentur permiſſa quæ ad illius confirmationem veniunt, num. 128.

Confirmans trahitur ad tempus confirmati, nō è contra, nu 130.

Ratificatio trahitur ad tempus actus geſti, nu. 131.

Si aliquis vt canonicus (qui tamen canonicus non erat) diu in choro ſtetit, & poſtea à Pontifice canonicatum impetrauit, noua poſſeſſio non requiritur, nu. 132.

Quæ fiunt ad conſeruandum, proſunt ad acquirendum, nu. 133.

Poſſeſſio quæ erat prima facie attentata, ex breui ſuperueniente ſuſtinetur, num. 134 & 139.

Electio abſentibus facta, ab eiſdem præſentibus poteſt ratificari, nu. 135.

Authoritas cum ad perficiendum actum requiritur, ſufficit in ipſo actu, vel poſt numer. 136.

Rex ſi donet alicui terras, quas iniuſtè poſſidebat, non habet neceſſe nouam poſſeſſionē apprehendere, nu. 137.

Pater ſi faciat meliorationem in filium rei, quā iniuſtè poſſidebat, non tenetur nouam poſſeſſionem accipere ad hoc, vt maioratus ſit irreuocabilis, nu. 138.

Titulo nouo ſuperueniente, detentatio in poſſeſſionem mutatur, nu 140.

Poſſeſſio antiqua & noua cum inuicem compatiuntur, ex vtraque videtur quis poſſeſſionem capere, nu 141.

Animus continuandæ poſſeſſionis nouam acquiſitionem inducit nu 142. & 149.

In Eccleſijs vbi habet locum optio, & aſſenſus, ſeu permutatio præbendarum, an fiat tranſitus de vno ad aliud abſque nouo titulo, nu. 143.

Ius ſuperueniens in perſona authoris prodeſt ſingulari ſucceſſori habenti cauſam ad acquiſitionem de nouo, nu. 144.

Per nouum titulum qualiter quis ab antiquo receſſiſſe videatur, nu. 145.

Origo poſſeſſionis, nō eius continuatio eſt inſpicienda, nu. 146.

Habens poſſeſſionem beneficij ex titulo iniuſto, ſi validus ſuperueniat, non tenetur de nouo poſſeſſionem accipere, nu 147.

Poſſeſſio etiam ex titulo inualido poteſt adipiſci, nu. 148.

Detentationem in poſſeſſionem poteſt quis mutare ſine noua apprehenſione, dummodo de animo ſuo conſtet, nu. 150.

Authoritas Pontificis in celebrando Concilio ſufficit quòd interueniat poſt Concilium factum, nu. 151.

Titulus immunitatis inualidus ex curſu temporis an confirmetur, nu. 152.

Poſſeſſio bonorum maioratus, quæ per l. 45. Tauri in ſucceſſorem maioratus transfertur, an ſit noua, vel eademmet, quæ erat apud anteceſſorem, nu. 153.

Titulus nullus & vitioſus toleratus à ſuperiore qui poterat illum infirmare, qualiter per vſum, & longam obſeruantiam confirmetur, nu. 154.

Poſſeſſor malæ fidei qui dominium præſcribere non poteſt, an poſſit dominij confirmationem præſcribere, nu. 155.

Cum de tituli confirmati inualiditate conſtat, confirmatio non tribuit iuſtum titulum ad præſcribendum. ſi autem non appareat, ſufficit confirmatio ad præſcribendum, n. 156.

Tolerantia Pontificis qualiter habeat vim diſpenſationis, nu. 157.

Paria ſunt aliquid ab initio eſſe tale, vel tale fieri ex poſt facto, ſeu qualitatem poſteà ſuperuenire, nu. 158.

Sigillatio inſtrumenti ſufficit quod reperiatur facta tempore quo agitur, nu. 159.

Ratihabitio non nocet tertio, cum ius quæſitum medio tempore ſuit, nu. 160.

Poſſeſſio, vt ratificanti proſit, ratificatio debet in tempore habili fieri, nu. 161.

Aſſenſus Regius ſuper alienatione feudi non trahitur in præiudicium tertij, nu. 162.

Filius

Filius natus ante factum matrimonium an præferatur filio ſecundo genito nato poſt ſubſequutum matrimonium in ſucceſsione primogenituræ, nu. 164.

Plures filij naturales eiuſdem matris ſi per ſubſequens matrimonium legitimentur, maior debet ius primogenituræ obtinere, ſi alicui non erat ius quæſitum, nu. 165.

Inſinuatio donationis poſt mortem fieri non poteſt, nu. 166.

Bona maioratus ſi quis alienet, & poſt eius mortem hæredes alienationem à Principe confirmēt, talis confirmatio non præiudicat ſucceſſori, qui poſt mortem vltimi poſſeſſoris factus fuit poſſeſſor, & dominus bonorum maioratus, nu. 167.

Aſſenſus an poſt contractum, & obligationē poſſit interuenire, nu. 168.

Confirmatio inualidans inualidum facit illud à confirmante nominari, nu. 169.

Legitimatio filij facta extra territorium legitemantis valet patre ratificante, numer. 170.

Cōſenſus patroni ſufficit, quod interueniat poſt præſentationem factam, nu. 171.

Habens facultatem alienandi bona maioratus, ſi alienet, valet talis alienatio, etiamſi in inſtrumento de tali licentia non fiat mentio, nu. 171.

Infertur ad prouiſionem Regni Granatenſis, quòd nullus poſſit facere furnum abſque licentia Regali, nu. 173. Limitari poteſt hæc prouiſio in locis, in quibus furni Eccleſiæ nō ſunt ſufficientes, nu. 174.

Priuilegiū non ſubdito conceſſum quod ex poſt facto lædit concedentem præter eius intentionem, reſoluitur ipſo iure, nu. 175.

Omnis qui non prohibetur, poteſt de iure communi furnum facere, nu. 176.

Præſcriptio, quod vnus habeat molendinum infringitur tempore neceſſitatis publicæ, nu. 177.

Infertur ad leges quæ dicunt, quòd ciuitates non poſſunt facere ſtatuta abſque Principis licentia, nu. 178. & 181.

Generalis diſpoſitio an extendatur ad ius confirmatum per habentem poteſtatem derogādi iure communi, nu. 179.

Deducitur intellectus ad l. 46. Tauri, numer. 180.

Intellectus ad l. 16. titul. 1. lib. 6. Ordinament. nu. 182.

Infertur ad prouiſionem, quæ extat Granatæ, quòd non poſſit ciuitas aquam donare abſq; licentia Regia, nu. 183.

Deducitur etiam ad l. 11. tit. 7. lib. 7. Recop. prohibentem vendere, donare, & alienare res ciuitatis, nu. 184.

Infertur etiam ad pragmat. dotium, hodie l. 1. tit. 2. lib. 5. Ordin. nu. 185. & 187.

Deducitur itidem intellectus ad ll. fori, & 56. Taurinam, nu. 186.

Princeps confirmando maioriam in forma communi, non videtur ſupplere defectum licentiæ, nu. 188.

Confirmans, ſeu ratificans debet videre prius ſcripturam, quam ratificat, vt ei ratificatio præiudicet, nu. 189.

Ratificatio non extenditur ad ignorata, n. 190.

Princeps ſciens defectum licentiæ, maioratum tamen confirmans, omnes defectus ſupplere videtur, num. 191. Si confirmet aliquem actum cum cauſæ cognitione, ſententiam videtur pronunciare, nu. 192.

Alienatio rei prohibitæ alienari, quæ propter alienationem ad tertium pertinere incipit, non confirmatur per facultatem Principis poſtea ſubſequutam, nu. 193. & 195.

Maioratum ſi quis ſine Principis licentia inſtituat, poſteà tamen eam impetret, maioratus valet, nu. 194.

Actus confirmatur per diſpenſationem poſtea conceſſam ex iure ſuperuenienti, quoad exceptionem, nu. 196.

Approbationis natura eſt diſpoſitionē non ampliare, nu. 197.

Ratihabitio non prodeſt vbi forma non ſeruatur, du. 198.

Contractū ſi quis faciat bona maioratū alienādo, & permittēs impetrari facultatē Regiā pro contractu talis contractus nullus eſt, ſi facultas non impetretur, nu. 199.

In beneficialibus vna pars altera inuita poterit retrocedere à concordia facta, ſaluo beneplacito Sedis Apoſtolicæ ante Pontificis confirmationem, nu. 200.

Conditione pendente de licentia impetranda, an poſſit à contractu tranſactionis recedi, nu. 201.

Superueniens diſpenſatio an proſit baſtardo quoad emphyteuſim iam obtentam, vt illam retinere valeat, nu. 202.

Pontifex ex certa ſcientia perſonam, vel locū ſub titulo dignitatis, vel præeminentiæ nominans, quam tamen antea non habere noſcitur, per talem nominationem conferre non videtur, nu. 203.

Habilitas perſonæ, vel ſolemnitas, cum eſt de ſubſtantia actus, non ſufficit quod ſequatur, ſed vbi ſolum ad ſolemnitatem adfuit, ſuperuenientia ſolemnitatis actum validat, & cùm actus ſubſtantia non in principio, ſed in fine conſiſtit, nu. 204.

Licentia ſi petatur à Rege ad alienandum, ſubrogandum, vel hypotecandum bona maioratus, & detur ad aliqua bona alienandum, &c. in reliquis videtur denegata licentia, nu. 205.

Intell-

Intellectus ad pragm dotium, hodie l.1.tit.2. lib.5.Recop.nu.206.

Actus approbatio ipſum actum non extendit, nu.207.

210 EX dictis infertur intellectus ad cap. † cu riarum Caroli Quinti Imperatoris conditum Pintiæ anno 1542.quo cautur ne ciuitates,villæ,aut loci huius Regni poſsint facere donationem montium,& quos *Valdios*, vocamus,abſque eo quod præcedat Regalis licentia hodie l.5.titul.7.lib.7.Recopilatio. Nam ſi Princeps conceſsis iam per aliquam ciuitatem montibus alicui perſonæ daret licentiam eidem ciuitati,vt in illam perſonam poſſet facere donationem aliquorum montium,ex tali licentia Regali non erit confirmata donatio facta per ciuitatem abſque noua Regali facoltate, quod aperte conſtat ex dict.cap.in quo probatur,quod debet licentia præcedere,& ex alio,verbo eiuſdem legis,ibi: *No pueden dar*, quod verbum (non poſsint)inducit nullitatem actus contra facti,ipſo iure remouet potentiam ab actu,ſecundùm gloſſam quam totus mundus ſequitor in regula beneficium, in verbo non poteſt de regulis iuris in 6.notat Bart. in l.5.ff. de iniuſto rupt.Iaſ.in l.non dubium,numer. 60. C.de legibus, & in l patre furioſo,ff.de his qui ſunt ſui,vel alieni iuris & in l.Gallus in princip.num.14 ff.de liberis & poſthum. de quo latè per Tiraquellum poſt leges connubiales, gloſ.1. in princip. gloſ. Pariſien. in conſuetud.Pariſ.titol.1.§.5.gloſ. 3.& Epiſcopus Segouienſis in cap. quamuis pactū de pactis in 6.2.part.relectionis,§.4.fol.89. col.3.in verſi.ſed aduerſus. Ex quibus apparet,quod dictus §. irritum non contradicit noſtræ opinioni. Et faciunt quæ ſcribit Rebuffus in præfatione ad titulum de cauſa poſſeſsionis,pag.244.col.2.

211 Secondo principaliter † contra opinionē prædictam vrget tex.iuncta glo.in l.2.C.cōmun.vtriuſque iuris,quę dicit quod ſi partes confirmant ſententiam nullam, talis cōfirmatio,licèt non validet ſententiam,inducit tamē obligationem de nouo,vt obſeruetur vi pacti,vel contractus,quem tex.dicit vnicum ibi Bald.& cōmendat Bart.Bald.Paul.&communiter DD.& alij in l.1.C.qui pro ſua iuriſdictione, & alij quos refert Ant.Gom.in l. 45.Taur.nu.41.Ferra.in pract.in forma ſententiæ diſſinitiuæ in verſ.nos, Bernardi.nu. 54.pag.594.in verſ. viſaque litis conteſtatione,nu.3. pag. 595. Vant. de nullitat.tit. quibus modis ſententia dici poſsit nulla,nu. 17.cum duobus ſeqq.Carol.Ruin.in cōſ.87. nu.2.& 3.lib.4.Abb.in c.dilecti filij,nu.18. de arbitris,fol.170.& in c.de cauſis,n.8.fol. 74.de offic.delegati,Areti.in conſ.56.nu.1. & plura ſcribit Felin.in d. c.de cauſis, nu.7. fol.182.Iaſ.in conſ.98.col.vlti. lib.1.facit l. 3 a.tit.12.p.5.& late Bertazol.in l.ſi quis maior,C.de tranſact.n.749.Ioan.Gutier.de iuramen.confirmat. p.2.c.6 nu.6.& p.3.c.4. nu.5.domin.Ant de Padilla in l.ſi cauſa cognita,C.de tranſact.nu.56.pag.142.Et con firmo,quia iudex † appellationis poteſt con 212 firmare ſententiam nullam ſi conſtat, quòd de nouo eſſet danda & ſic,quod qui eam obtinuit,fouet iuſtitiam ſecundùm Innoc. Ioā. Andr.& alios in c.1. de confirmatione vtili, vel inutili,eundem Innoc. in c.ſuper literis in gloſ. in verbo forſan de reſcript.Bart.& glo.in finalibus verbis,in l.5.C.quando prouocare non eſt neceſſe, vbi Bald.& Salicet. Bart.& alios in l.ſi expreſsim,ff.de appellat. cum concordant.vt per Alex.conſ.151.nu. 2.cum ſeqq lib.5.& in conſ.67.lib.6.qui loquitur in ſententia lata per iudicem recuſatum,quòd poteſt confirmari per ſuperiorē, & Vant. de nullitate,tit.quibus modis ſententia nulla defendi poſsit, num.25.pag.732. & nu.329.cum ſeqq.pag.811.& tit.de nullitate ex defectu proceſſus, num.8.pag.621. Ant.de Fano in tract.de pignorib.p.3.membro 2.nu.23.fol.67.Hieron. Gabr.in conſi. 49 nu.5.& conſ.50.nu.8.Sed cōcluſio glo. in d.l.2.C.communi.vtriuſque iur. † fallere 213 videtur in ſententia lata nulla ex defectu iuriſdictionis,quia talis ſententia etiam in vim pacti confirmari non poteſt, vt ex Areti.in c.at ſi clerici de iudicijs notat Azeue.in l.1. tit.5.*De las excepciones*,lib.4.Recop.nu.12. fol.74.& regula dict.l.2.C.commun.vtriuſque iudic. in materia, quæ non dependet à conſenſu partium,ſecundùm Bart. Socin.in conſi.158.Abbat.& Dec.in c.examinata de cōfirm.vtili.vel inutil.quos citat Curc.Iun. in conſi.60.num.12.Sed illud conſil. Socin. quod citat Curcius, non inuenio, † & con- 214 ſenſus omnium de populo, vt fiat defeſa in terminis publicis,& cōmunibus, valet in vim pacti,qui aliàs non valeret,vt per glo.in d.l. 2.tradit Auenda.p.5.de exequend.mandat. c.12.nu.32.fol.91.& prius nu.30.& idem c.13.ſequenti,ante numerum primum ſcribit,quod † dominus vaſſallorum cum con- 215 ſenſu populi poteſt condere ſtatuta pœnaa imponendo pro cōſeruatione terminorum, atque defeſarum populi,& alia ſtatuta,& ordinationes valent in vim pacti, quod tamen declarat Aym. Craoet.conſ 270.vlt dubio, Natta conſ.573.nu.33.lib.3.Menoch.conſ. 270.nu.18.lib.3.Dec.in cap.de cauſis.num. 8.fol.92.de officio delegati, debet tamen † 216 talis conſenſus eſſe expreſſus,& tacitus non ſuffieit ſecundùm Calder.in conſ.8.tit.de re iudicata,Barthol.Socin.in conſi.104.colum. 3.& conſil.105.& conſil.229.column,3.

colū.

verſiculo nec huic cõcluſiqni,libro quarto,
quos citat Aymon conſilio 29.numero 6.&
idem Socinus conſilio 40.numero 4. libro
1.& materiam explicat eleganter Purpura-
tus in rubrica,C.de tranſactionibus numero
7.Anton.Gabriel libro 2.communium opi-
nionum titulo de ſententijs concluſione 2.
numero 8.pagina 128.columna 2.&ſi error
117 † interueniat, nõ præiudicat talis conſenſus,
vt ex Bald. in l.error in fine, C.de iuris &
fact.ignor.& l.1.C.de iuriſdict.omnium iu-
dic.tradit Alexand.in conſilio 123.numero
7.libro 1.& latè Roland.in conſilio 49. nu-
mero 44.cum ſequentibus libro 1.Iaſo.in l.
is qui putat,numero 5.folio 67.ff.de acqui-
renda hæreditate,quod confirmo per aliam
doctrinam ſingularem,quam vidi in practi-
ca in grandi negotio tradita,per Pariſium in
conſilio 11. numero 144.libro 2.vbi tra-
ctat,quod error in aliquo qui credebat ali-
quem eſſe ſuum filium,&errore ductus erat
118 † in quaſi poſſeſsione filiationis, non præiu
dicat docto de errore, & idem vult Anton.
Gabriel non relatio Pariſ.conſilio 22.nume
ro 44. per leges quas dicit expreſſas in l.
eam quam,C.de fideicommiſsis,&in l.pater
familias,ff.de hæred.inſtit.& probatur in l.
nemo,§.primo vbi gloſſa & Bart.eodem ti-
tulo l.ſi pater,C.eodem titulo,& tradunt in
ter alios auditor Lara de Cordoua in l.ſiquis
à liberis,§.ſi vel parens numero primo,ff.de
liberis agnoſcend.Petrus Surdus in conſilio
primo numero ſexto,& deciſione 83.nume
ro primo,Franciſcus Mantica de coniectur.
mente defunct.libro quarto titulo ſexto nu
mero tertio,folio 68,Iaſo in lege prima nu-
mero ſexto,C.quibus vt indignis, & l.cum
proponas numero primo,C.de hæred.inſtit.
& conſilio 127.numero ſeptimo libro quar-
119 to & de conuentionibus, † quæ confirman-
tur per ſententiam,legendus eſt Pinellus in
l.2.C.de reſcindenda venditione part.2.ca-
pit.2.num.23.fol.88.

Sed vt ad propoſitum reuertamur, prædi-
cta fundamenta etiam non obſtant: quia, vt
ex prædictis patet, ſententia non valuit in
120 vim ſententiæ, † ſed in vim pacti & ideò ni
mirum ſi actum,quem partes de nouo pote-
rant celebrare, non ſtante ſententia, quod
poſsint conſentire ſententiam nullam, cum
de illorum præiudicio tantum tractetur:
cum conſenſus ſit in vim pacti & non ſen-
tentiæ,vt tradit Aretinus in conſilio 56.nu
mero ſecundo,& ad hoc eſt expreſſa ſenten
tia Baldi in conſilio 427.in cauſa expectabi-
lis militis libro primo, vbi tradit, quod ſen-
tentia à partibus approbata non dicitur ſen-
tentia ſi non fuit ſubſtantialis ſolemnitas ob
121 ſeruata in procedendo, † ſed habet vim pa-
cti,quod non relato Bald.ita intelligendo d.

legẽ ſecundã, voluit Gloſ.Pariſ. in ſecunda
parte conſuetud.Pariſienſ.§.56.numero ſe-
cundo folio 133.Auguſtin.Beroius in con-
ſilio 171.numero 22.libro ſecundo, & in
conſilio 30.numero primo & 17.libro ſecun
do,ad quos addo Ancharran.in conſilio 67.
numero nono concludentem ſententiam ip
ſo iure nullam propter ordinem iudiciorum
non ſeruatum non poſſe per partes confir-
mari,& conſentiri,& tradit Caſtillo in dict.
l.59.Tauri,folio 126.columna quarta verſi-
culo adde nota,& dictam legem ſecundam,
ſic etiam intelligit Abbas in capite primo nu
mero 23.folio 49.de reiudicata,& quod con
ſenſus † debeat eſſe expreſſus, vt ſententia 122
habeat vim pacti,tradit Cephalus in conſi-
lio 236.numero 22.libro ſecundo, & regula
dictæ legis ſecundæ,C. commun. vtriuſque
iud.procedit in materia,in qua habent par-
tes poteſtatem diſponendi, vt declarat De-
cius poſt Abbatem in cap.examinata,colum
na ſecunda verſiculo & notandum eſt de cõ
firmatione vtili,vel inutili & in conſil.475.
in cauſa numero 33.Silua conſilio 71.nume
ro 17.& quod tranſactio, quæ non valet in
vim tranſactionis,quia fuit facta poſt rem iu
dicatam, † valeat in vim pacti,probatur in l. 123
iuris gentium,§.ſi paciſcar,ff.de pact. tradit
Carolus Ruinus in conſilio 209. numero
10.libro primo,faciunt tradita per Hoſtienſ.
Cardin.Abbatem,& Decium in cap. de cau-
ſis de officio delegat.Aluar.Valaſcus de iu-
re emphyt.quæſtione ſexta numero 17.fo-
lio 24.faciunt ſcripta per Anton.Peregri-
num in tractatu de fideicommiſ articulo 51.
numero quarto folio 487.circa confirmatio
nem gloſſæ in d.l.2.Et an ſi non valet tranſa
ctio in vim tranſactionis,† valeat in vim pa- 124
cti, tradit Carolus Ruinus conſilio 132.nu-
mero ſexto libro primo,ad quem addo Ab-
batem in cap.per tuas numero 16.de arbitra
rijs,& Petrum Surdum deciſione 53.nume.
22.vbi ex gloſſa in d.l.2.C.cõmunia vtriuſ-
que iud.& alijs reſoluit, quod teſtamentum
nullum † confirmatur ex conſenſu partium, 125
de quo legi debet Flores de Mena lib.varia-
rum cap.1.num.71.cum ſequentibus.

Tertiò pro hac ſententia induco text.in l.
Iulianus.ff.qui ſatiſda.cogant.vbi probatur,
quod † ſatiſdatio præſtita illi,qui ſine mãda- 126
to nomine alieno agere cœperat, nõ corruit,
nec euaneſcit ſuperueniente mandato, imò
magis confirmatur, quia mandatum implet
cauſam, pro qua ſatiſdatio fuit interpoſita,
ex quo text.Doctores ibi etiam deducunt,
quod mandatũ ſuper proſequenda litè ope-
ratur confirmationem eorum, † quæ prius 127
geſta ſunt, de quo tractat ibi Iaſon & in l.3.
in princ.n.27.ff.de acquirend.poſſeſsio. ſed
hic text.etiam non obſtat:quia procedit, &

locum habet, quandocunque ille, qui manda
tum dedit alicui, ſciebat omnia, quæ iam acta
erãt, non tunc confirmare videtur, quæ ſuo
nomine geſta ſunt, ſecus autem ſi ignorabat,
quem text. ita intellexit Ioan. Andre. in ad-
ditionibus ad Speculatorem titulo de procu
ratore, §. 1. verſiculo ſed nunquid procura-
torium addicendum in gloſſa in verbo in fi
ne, folio 31. columna 1, quem ſequuntur
Paul. & Iaſo. nomero tertio in dict. l. Iulia-
nus Alexand. in conſilio 112. ſuper eo du-
bio libro quinto numero quinto, & idem
Alexand. in dict. conſilio 146. in cauſa & li-
te, libro quinto numero 12. referunt dict. l.
mater, ff. de inofficioſo teſtamento, & l. qui
cum tutoribus, ff. de tranſactionibus, addo
Deciũ in conſilio 71. in viſo puncto, nume-
ro quinto, deciſio. Genuenſ. 22. nume. quar
to vbi tractat, an ordo ſuperueniens confir-
met iam factum, & quando aſſenſus Regis ad
alienanda bona primogenitoræ ſufficiat,
quod ſubſequatur, tradit Matth. ab Afflictis
in conſtit. Neapol. libro tertio rubrica quin-
ta nomero 75. folio 266. vbi allegant An-
dre. de Iſernia in cap. Imperialem, quod eſt
memoriæ mandandum. Et qoando aliquod
128 † eſt permiſſum, cenſentur permiſſa quæ ad
illius confirmationem veniunt ſecundum
gloſſam in authentica, vt liberi de cætero, §.
1. in verbo ingenui, Federicum in conſilio
216. Menochium de recuperanda poſſeſſio
ne remedio 1. num. 365. pag. 350.

129 Cùm igitur princeps ignoret † alienatio-
nem factam rerum maioratus, nullatenus di-
ci poteſt quod ex licentia ſit confirmata alie
natio antea facta, & hoc modo intelligen-
dum eſt, quod tradunt Hoſtienſ. Innocenc.
Ioan. Andre. & Abb. numero 11. in cap. in-
notuit de electionibus, vbi dicunt, quod cõ-
firmatio ſuperioris ſuperueniens confirmat
electionem inualidam, quod ibi declarat Ab
bas, & quod confirmatio facta de actu vali-
do trahatur retro, voluerunt Bald. in authẽ-
tica ſi qua mulier in fine, C. ad Velleianum
Cephal. conſilio 170. numero 51. libro ſe-
cundo, qui confirmat per doctrinam Bar-
tholi in dict. l. obſeruare columna prima, ff.
de officio proconſulis, Dec. in l. quod ini-
tio, ff. de regulis iuris, quæ confirmatur:
130 quia confirmans trahitur ad tempus † con-
firmati, & non è contra l. ſi fundus in prin-
cipio, ff. de pignoribus l. vero, ff. de ſolutio.
l. fin. C ad Macedonianum cum concordan-
tibus, vt per Signotolum conſilio 19. oume
ro octauo, Seraphinum in tractato de priui-
legijs iuramenti priuilegio 71. numero ſep-
131 timo pagina 356. & ratificatio trahitur † ad
tempus actus geſti l. licet, ff. de iudicijs l. vl-
tima, C. ad Macedonianum cum pluribus
concordantibus adductis per Petrum Sur-
dum deciſione 245. numero primo, latiſſi-
mè Tiraquellus in tractatu de vtroque re-
tractu libro primo, §. 1. gloſſa 10. numero
60. pagina 240. faciunt ſcripta per Matien-
çum. in l. 23. titulo 11. libro 5. Recopilatio.
gloſ. 1. num. 5. fol. 400.

Quarto adduco egregiam ſententiam Bal
di, quæ ad multa prodeſſe poteſt in l. 2. co-
lumna nona numero 57. in verſiculo, ſed po
ne aliquis diu ſteterat in choro, C. de ſerui-
tut. & aqua, vbi dicit, quod ſi aliquis diu ſte-
terat in choro, & capitulo, vt Canonicus, ſed
non erat, & Papa diſpenſauit poſtea ſecum
& contulit illi Canonicatum, † quod 132
non requiritur noua poſſeſſio: quia ſit ipſo
iure quædam conuerſio, & quædam muta-
tio ex cauſa ſuperuenienti, refert l. quædam
mulier, ff. de acquirenda poſſeſſione, & §.
interdum inſtitut. de rerum diuiſione, l. 2.
C. de acquirenda poſſeſſione, cui adde l. in-
terdum, ff. de acquirendo rerum dominio, &
l. 47. titulo 28. part. tertia, vbi Gregor. Lo-
pez in gloſſa in verbo *el ſeñorio*, citat iſtam
doctrinam Bald. & Aymon Craueta conſi-
lio 171. nomero primo, vbi ex alijs elegan-
ter declarat numero 19. confirmat Carolus
Ruinus in conſilio 28. numero 11. libro quar
to, pro quibus facit regula iuris, quod † quæ 133
fiunt ad conſeruandum proſunt ad acqui-
rendum, vt per regulam dictæ legis ſecun-
dæ, C. commun. vtriuſque iudic. tradit Oſaſ-
cus deciſiooe Pedemontana 34. numero
octauo, & poſſeſſio, quæ prima faci erat † at- 134
tẽtata, ſuſtinetur ex breui ſuperueniẽte, vt
reſoluit Lancellotus in tractatu de attenta-
tis ſecunda parte capite quarto de attentatis
litependente in præfatione oumero 405. pa
gina ſeptima, allegat notata per Socinum in
lege tertia, §. ex pluribus, ff. de acquiren-
da poſſeſſione, & in conſilio 121. numero
quarto libro primò, & electio facta a aliquibus
abſentibus poteſt † ab illis ratificari, vt per 135
Ripã reſponſo 49. numero primo & quinto.
Et vbicunque authoritas requiritur ad perfi
ciendum actum, ſatis eſt in ipſo † actu, vel 136
poſt l. 1. §. fin. l. ſi conditionalis, ff. de autho-
rit. tut. tradit Burſatus conſilio 110. num. 2.
vbi num. 3. 17. & 18. tractat qualiter Papa
poſſit cõfirmare acta facta in conſilijs, quam
doctrinam Baldi habui in facto inter quoſ-
dam capellanos capellæ Regiæ iſtius ciuita-
tis, & confirmo ex pluribus quæ ſcribo ſu-
pra in 1. part. quæſt. 33.

Et ex hac doctrina infero obiter duo nota
bilia. Primũ, quòd ſiquis habebat occupatas
aliquas terras regales, vel alicuius † ciuitatis, 137
& poſtea princeps illi donet dictas terras,
quod nõ eſt neceſſariũ illi de nouo apprehẽ
dere poſſeſſionẽ illarũ terrarũ, ſed illã cõti-
nuare poteſt abſque aliqua apprehenſione,
quod

Digitized by Google

quod in facto in negotio maximi momenti
euenisſe ſcio, ſecundũ quod ſi filius habebat
occupatã aliquam rem patris, quã abſq; iu-
ſto titulo & violenter poſsidebat, ſi poſtea
138 † pater illius rei facit meliorationem in eun
dem filium, quod adhoc, vt talis melioratio
ſit irreuocabilis, non erit neceſſe filio de no
uo accipere poſſeſsionem talis rei: quia ſe-
cundum Baldum fit ipſo iure quædam con-
uerſio, & quædam mutatio ex cauſa ſuperue
nienti: ad quod eſt animaduertendum, quod
confirmo ex ſingulari doctrina Roberti Lã-
celloti in tractatu de attentatis parte ſecun-
da capite quarto de attentat. litependente
in præfatione numero 40. pagina 70. vbi
vult, quod poſſeſsio, quæ capta fuit ſine bre
ue Apoſtolico, reputatur bona, vt ſuſtine-
139 tur ex ſuperuenientia breuis, † nec dicitur
attentata, per doctrinam Socini in lege ter-
tia, §. ex pluribus, ff. de acquirenda poſſeſsio
ne, & in conſilio 131. numero quarto libro
primo. Et ita dicit fuiſſe obtentum in vna
Maioricen. Canonicatus, licet cõtra poſtea
arguat, & Iacob. Puteus lib. deciſionum deci
ſione 170 numero 55. pagina 60. ponit pro
regula, quod ſuperueniente nouo titulo †
140 detentatio mutatur in poſſeſsionem, per
quaſdam doctrinas Pauli Caſtrẽſis & aliorũ,
quas citat, & adduco notabilem ſententiam,
& extraordinariam Bartholi conſilio 207.
numero quarto libro primo, vbi vult quod
ſi ille, qui habet aliquam poſſeſsionem, quã
non poteſt retinere iuſte, niſi ex cauſa hære
ditaria ſibi ſuperuenienti, illo titulo incipit
poſsidere illa mutatione facta, per textum
quem dicit expreſſum in l. non ſolum, §. 1.
141 ff. de vſucapionibus. Et quando poſſeſsio †
antiqua, & noua inuicem compatiuntur, ex
vtraque quis videtur capere poſſeſsionem,
ſecundum Paul. de Caſtro in l. qui bona, §.
quod ſcriptum, ff. de acquirenda poſſeſsio-
ne, Iacob. deciſione 170. numero 14. libro
142 primo. Et animus continuandæ † poſſeſsio-
nis inducit nouam acquiſitionem, etiam ſi
quis prius non poſsideat, vt per Guillelmum
Caſſad. in bono caſu deciſione ſecunda de re
ſeruatione numero primo, qui citat Barthol.
Bald. Angel. Imol. Iaſon. & Doctores in d.
l. 3. in principio, ff. de acquirenda poſſeſsio-
ne, & tradit Oſaſcus deciſione Pedemontan.
34. numero octauo Iaſo. in dict. l. is qui pu-
tat numero quinto, ff. de acquirenda hæredi
tate, & legendus eſt etiam Auguſti. Beroius
in conſilio 11. numero ſexto libro primo, qui
refert Bald. doctrinam in d. l. 2. eam declarat,
quod confirmo per doctrinam Bartholi in l.
gerit numero 32. ff. de acquirenda hæredita
te, vbi vult, quod animus retinendi hæredi-
tatem inducit aditionem, etiam ſi prius hæ-
reditas adita non fuiſſet, quem ſequitur

Imol. ibi in fin. Corneus in conſil. 365. num.
62. libro 2. quod diſputat Mantica de conie
ctur. ment. defuncti, libro 12. titulo 12. nu-
mero 16. pagina 620. & faciunt ſcripta, per
Zaſium in conſilio 9. numero 24. libro 1. ſed
idem Caſſad. deciſione 17. titulo de præben
dis numero 2. pagina 381. tradit quod in Ec-
cleſijs † vbi habet locum optio & aſſenſus, 143
ſeu permutatio præbendarum, fit tranſitus
de vno ad aliud abſque nouo titulo, & abſq;
noua prouiſione, ſeu collatione in virtute
prouiſionis habitæ in prima, refert Archidia
co. & Ioan. Andre. in cap. fin. de conſuetud.
in 6. ex quorum authoritate tradit Rebuffus
in tractatu de pacifico poſſeſſore, num. 162.
pagina 296. quod per optionem factam per
beneficiatum non extinguitur antiquus ti-
tulus, nec nouus quæritur, qui dicit mirabile,
& refert Caſſador. deciſione 17. de præben
dis. Quinimo † ius ſuperueniens in perſona 144
authoris prodeſt ſingulari ſucceſſori haben-
ti cauſam ad acquiſitionem de nouo, l. proin
de, ff. ſi certum petatur l. ſi Titio, ff. de reiuen
dicatione l. rem alienam, vbi Bart. ff. de pig-
norat. act. cum concordant. vt per Aymon
in conſilio 206. numero 6. Et qualiter † quis 145
per titulum nouum cenſeatur receſsiſſe ab
antiquo, eleganter explicat Romanus in con
ſilio 350. numero 13. ad quem addo, quod
origo poſſeſsionis, † non continuatio poſ- 146
ſeſsionis eſt exquirenda l. clam poſsidere in
principio, ff. de acquirẽda poſſeſsione, Oſaſ
cus deciſione Pedemontan. 34. numero 14.
qui allegat Romanum in conſilio 354. & iſta
dicta comprobantur etiam ex ſentẽtia Coſ-
mij Gumier. in titulo de pacifico poſſeſſore
in verbo coloratum, vbi inquit, quod ſiquis
ſit in poſſeſsione beneficij virtute tituli co-
lorati inualidi, aut nulli, ſi ſuperuenit titulus
coloratus, aut validus, † non requiritur alia 147
poſſeſsio noua virtute tituli validi, & idem
tradit Caſſanęus in conſuetud. Burg. rubrica
7. le mors ſaiſit, §. 1. ſol. a88. col. 1. in verſic.
pro decimo tertio hodie, pag. 904. & idem
tenet Rebuffus in pract. beneficiali titulo de
reſcripto, etiam & perinde valere, num. 52.
pag. 317. vbi dicit, quod ſiquis adeptus fue-
rit poſſeſsionem ex prima prouiſione, licet
inualida, non debet eam iterum ex valido ti
tulo capere, † quia poſſeſsio etiam ex inuali 148
do titulo poteſt adipiſci, l. 1. §. ſi vir, ff. de ac
quirend. poſſeſ. quem citat Menoch. de adi-
piſcend. poſſeſ. remed. 6. n. 41. pag. 154. col.
2. & poſſeſsio per ſuperuenientem titulum
nouum non mutatur, niſi adſit animus mu-
tandi, vt per Bart. Socin. in conſ. 131. col. 3.
lib. 1. quem citat Decius in l. dotis, n. 3. C. de
collat. & Gomeſius in regula Cancel. reg.
de trienna. q. 46. pag. 866. vbi tamen refert
textum in l. qui bonis, §. fin. ff. de acquir.

poſſeſsione probantem, quod eſt neceſſaria
noua poſſeſsio quoad effectum acquirendi
nouam, vbi Paul. Raphael Cuman. & Alex.
iſtam eſſe communem opinionem contra
Bart. Socin. in l. 3. §. ex pluribus verſiculo
tertia concluſio eodem titulo, de quo etiam
lege Iacob. Pute. dict. deciſione 170. nume
ro 13. cum ſequentibus parte prima, Soci-
num Iuniorem in l. naturaliter, §. nihil com-
mune numero 180. folio 58. ff. de acquiren-
da poſſeſsione, vbi doctrina Bart. in l. quod
vulgo, ff. proemptore tradit, quod animus
149 retinendi poſſeſsionem † operatur animum
ad acquirendam poſſeſsionem, & tradit no-
tanter Iacob. Pute. deciſione 170. parte pri
ma, ex quo etiam inquit idem Rebuf. tomo
tertio ad conſtit. regias tractatu de cauſa be-
neficiali poſſeſſ. articulo primo gloſſa vnica
numero octauo pagina 291. quod ſiquis ac-
ceperit poſſeſsionem ex titulo colorato, &
proſequutus fuerit proceſſum intra annum,
ſi demum poſt annum habeat verum titulũ,
non eſt neceſſe nouam adipiſci poſſeſsionẽ,
nec tempore poterit excludi, eoquod non
acceperit poſſeſsionem intra annum compu
tandum ex vero titulo. Et quis poteſt muta-
150 re detentationem † in poſſeſsionem, ſine no
ua apprehenſione dummodo conſtet de ani
mo ſuo l. non ſolum, §. quod vulgo, ff. de vſu
cap. tradunt notanter Rebuſſus in rubrica
de cauſa poſſeſsio. & proprietatis, in præſa-
tione pagina 250 columna prima verſiculo
quando ſuperuenit, & notatur per eun-
dem Rebuſſum in concordantijs in §. con-
cordantes in verbo ſucceſſores, & refert An
charran. in regula prima de regulis iuris in
ſexto, ſed non citat doctrinam Baldi in dict.
lege ſecunda, quæ eſt expreſſa, & loquitur
in fortioribus terminis, & hæc confirmantur
ex his, quæ ſcribo in prima parte quæſtione
33. à numero quinto, & per doctrinam Re-
buffi in dict. tractatu de pacifico poſſeſſore
numero 14. pagina 277. vbi tradit, quod Pa
pa confirmando titulum coloratum, videtur
de nouo beneficium dare, & quod in celebrá
151 do Concilio ſufficiat, † quod authoritas Pa
pæ interueniat poſt factum Concilium, ex
pluribus probat Burſatus in conſilio 110. nu
mero tertio cum ſequentibus libro primo.
152 Quinimo titulus immunitatis † inualidus cõ
firmatur ex curſu temporis ſecundum Bart.
in l. licitatio, §. corum, ff. de publica. Balbus
in tractatu præſcriptionum ſecunda parte
5. partis quæſtione quinta, quod eleganter
explicat Menoch. libro tertio præſumptio.
præſumpt. 131. numero 36. pagina 452. ex
exiſtis obiter infero intellectum ad quæſtio
nem diſputatam per Molinam, libro tertio
de primogenitura cap. 12. numero 22. folio
88, vbi reſoluit an poſſeſsio bonorum maio

ratus, quæ per l. 45. Tauri transfertur † in 153
ſucceſſorem maioratus ſit noua, vel eadem-
met, quæ erat apud anteceſſorem, & faciunt
quæ ſcribo ſupra tertia parte quæſtione 17.
à numero 18. & quod ſcribit Matiençus in l.
8. titulo ſeptimo libro quinto Recopilatio.
gloſſa quinta numero ſeptimo folio 188. &
intereſſe ſuperueniens poſt factam ſtipula-
tionem vel promiſsionem, licet tempore
promiſsionir non interſit ſtipulanti, venit,
& reconualidarur ſi poſtea interſit ſecũdum
Guillelm. de Cuno. Bart. Bald. & Salicet. in
l. 1. C. de pactis, Cinum, & Salicetum in l. pa-
cto ſucceſſorum C. de pactis, & alios quos ci
tat Iaſon in dict. l. 1. numero 18. folio 160.
& qualiter titulus nullus, & vitioſus rolera-
tus à ſuperiore, qui poterat illum infirmare,
confirmetur † per vſum & obſeruantiam 154
longam, reſoluunt inter alios Roland. in con
ſilio 99. numero 25. libro ſecundo, Cepha. in
conſilio 548. numero 17. Curcius in tracta
tu de feudis parte prima num. 9. & 10. Ant.
Peregrin. in tractatu de iure fiſci, libro ſex-
to titulo octauo numero 27. pag. 388. quod
reputo notabiliſsimum ad donationes re-
gias, contra quas opponitur de nullitate, ad
quem addo notabilem doctrinam Baldi in l.
vltima C. de tempor. appellat. quam citat Ti
raquel. in libro de legibus connubialibus,
gloſſa ſeptima expreſſe, numero 77. fol. 309.
Menoch. in tractatu de præſumpt. libro ter-
tio præſumptione 131. numero 38. & ſequẽ
tibus. Et licet poſſeſſor malæ fidei non poſ-
ſit præſcribere † dominium, poteſt tamen 155
præſcribere confirmationem dominij ſecun
dum Baldum in conſilio 253. ad euidentiam,
libro ſecundo dubio ſecundo per legem in
bello, §. ſiquis ſeruum, ff. de captiuis, de quo
conſilio agunt Fabian. in tractat. de emptio-
ne quæſtione tertia ſeptimæ quæſtionis prin
cipalis, Balbus in tractatu de præſcriptioni-
bus parte quinta quæſtione tertia numero
quarto pag. 501. in qua quæſtione animad-
uerto ad ſingularem doctrinam Abbatis in
cap. dudum numero 13. folio 153. de deci-
mis, vbi determinat, quod vbicunque appa-
ret de inualiditate tituli confirmati, † confir 156
matio non tribuit iuſtum titulum ad præſcri
bendum, ſi autem non apparet de nullitate
tituli confirmati, ſufficit confirmatio ad præ
ſcribendum, quam doctrinam citat Balbus in
dicto tractatu parte tertia quæſtione nona
numero octauo pagina 153. ad quem addo
Rebuffum in tractatu de decimis quæſtione
13 num. 89. pag. 50. Decium in conſil. 162.
num. 11. Et qualiter tolerantia Papę habeat
† vim diſpenſationis, reſoluit idem Abbas in 157
cap. aliquibus numero 8. folio 154. de deci-
mis ad quem addo quæ de tolerantia ſupe-
riorum ſcribunt idem Abbas in cap. niſi eſ-

ſent

ſent numero ſeptimo de præbendis,Felinus
in capite primo numero ſeptimo de tregua
& pace,Gomez in cap. primo numero 13a.
de conſtit. quos & Siluan. refert Menochi.
libro primo de arbitrarijs quæſtione 90.nu
mero 57.ad quem addo quæ refert Bantiua
in tractatu de nullitate,quibus modis ſenten
tia nulla defendi poſsit,numero 44. pagina
747.faciunt tradita per Burſatum in conſi-
lio 177.in fine de tolerantia ſuperioris. Et
158 eſt regula iuris,quod paria ſunt † aliquid ab
initio eſſe tale,vel tale fieri ex poſt,ſeu qua-
litatem poſtea ſuperuenire,l.nihil refert, ff.
de condict.ſine cauſa cap.ſi pro clericis pau
peribus de præbendis in 6.vbi Gemin.poſt
Ioannem Andre.tradunt in varijs caſibus
Paul.de Caſtro in conſil.228.videtur,quod
dicta ſententia libro ſecundo, Petrus de Bel
lapertica,Cinus,&Alexan.in l.ſi rem meam
in fine, ff. de verborum obligatione,& alij
plures,quos notanter cumulat Imol. con-
ſilio 201.numero 26. cum ſequentibus,vbi
159 inter alia plura tradit,quod ſigillatio † inſtru
menti ſufficit,quod reperiatur facta tempo
re,quo agitur, per regulam legis qui ſun-
dum,ff.de contrahenda emptione l.in ven-
ditione,§.de tempore,ff.de bonis auth.iudi.
poſsid.l.1.§.meminiſſe,ff.de ventre in poſſ.
mittend.&alia iura,ex quibus infero intelle
ctum ad d.l.3.titulo 15.libro quinto Recopi
latio.ſtatuentem,quod ſi ſcripturæ cenſus re
giſtrentur ſub certa pœna, ſed iſta omnia
ſuas particulares habent rationes, quas lon-
gum eſſet hic referre, nec primæ opinioni
obſunt. Et pro limitatione doctrinæ Baldi
in d.l.2. animaduertant lectores egregiam
doctrinam Aymoo.Crauet. in conſilio 171.
numero 19. vbi dicit, quod doctrina Baldi
procedit,niſi ante ſuperuenientiam veri ti-
tuli ſit alij ius quæſitum:quia tunc oonus, &
iuſtus titulus non prodeſt, per legem ſecun
dam §.merito, & §. ſiquia à Principe, ff.ne
160 quid in loco publico,& generaliter † ratiha
bitio non nocet tertio, cui ius quæſitum
medio tempore fuit l.pactum,§.ſio.quemad
modum ſeruitus amittatur l.potior,§. ſi co-
lonus,ff.qui potio.in pign.habeatur, tradit
Natta in conſilio 291.numero octauo libro
ſecundo, & prius numero octauo, & idem
Natta in conſilio 153. & faciunt quæ tradit
Curcius Iunior in conſilio 55. numero 10.
&conſilio 74.numero nono,& conſilio 76.
numero ſexto libro primo,Pariſius in conſi
lio 14.numero tertio libro primo,& in con
ſilio 12.numero 17.libro quarto, Cephalus
in conſilio 440.numero 47. libro tertio Au
guſtin.Beroius in conſilio 174.numero 78.
& in conſilio 46.numero nono, & in conſi-
lio 201.numero 18.& conſilio 204. nume-
ro 19.& in conſilio 183. numero 29.libro

tertio,& in conſilio 46. numero 35. & in
conſilio 73. numero 19. libro primo,& in
conſilio 13.numero nono libro tertio,&plu
res refert Cagnolus in l.ſemper qui non pro
hibet 60.numero 20.ff.de regulis iuri,ſTi-
raquel.in tractatu de coostitut.parte tertia li
mitatione 30.numero 2.& poſſeſsio vt pro-
ſit † ratificanti debet fieri ratificatio tempo- 161
re habili,vt per Aymonem in conſilio quin
to,numero 17.pro qua doctrina eſt egregia
ſententia Matthæi de Afflictis deciſione
286.numero tertio & quarto, vbi probat,
quod aſſenſus † regius ſuper alienatione feu 162
di non trahitur in præiudicium tertij, qui
ad hoc refert Andre.de Iſernia in cap. Im-
perialem in ſine principij de prohibita feu-
di alien. per Federicum dicentem, quod ſi
habens feudum alienauit,& non tradidit, &
mortuus eſt ille,cui fuit alienatum feudum,
ſi ille cui fuit alienatum feudum, poſt mor-
tem alienantis impetrat aſſenſum regium,
non nocet hæredi alienantis,allegat l.bono
rum,ff.rem ratam haberi, & l.ſeruus,ff. de
manum.teſtament.quod ex pluribus confir
mat Roland.conſilio ſecundo numero 145.
cum ſequentibus libro primo,& in conſilio
63.numero 52.libro quarto,Pariſ. in conſi-
lio 18.numero 17.libro primo. Et qualiter
diſpenſatio ad duo † incompatibilia benefi- 163
cia habeat locum in iam obtentis,tradit Re-
buffus in tractatu nominationum, quæſtio-
ne 15.numero 34. & in l.verbum præſens
8.pagina 84.ff.de verborum ſignificatione,
qui etiam refert ooraſſe in praxi beneficiali
parte ſecunda de diſpenſatione. Nec minus
conducunt ſcripta per Tiraquellum in tra-
ctatu le mort parte quinta declaratione 3.nu
mero quinto pagina 210. & parte ſecunda,
declaratione quinta numero quinto pagina
70.Tiberius Decianus in practic.libro nono
cap.38.numero primo cum ſequentibus,fo-
lio 308.& per Celſum,qui loquitur in qua-
dam cauſa maioratus grauis,intra quod tem-
pus debeat ratificatio fieri in conſilio 120.
numero 75.Et quod ſi res non eſt in primo
ſtatu,aliquid ratificari non poſsit; tradit in
quadam donatione primogenituræ Meno-
chius in conſil. 442.numero 33.libro quin-
to poſt Bologninum in conſilio 39.Paulum
Pariſium in conſilio 12.nume. 112.libro ſe-
cundo,Socinum in conſilio 77. num. 115.
lib. primo,notabiliter Alexander vbi Gloſ.
Pariſ.in conſilio 110. numero tertio libro
primo,Tiraquellus in tractatu de conſtitut.
parte ſecunda ampliatione 17.numero quar
to,folio 45.notanter Matiençus in l.10. ti-
tulo octauo libro quinto Recopilatio. gloſſa
3.numero 12.cum ſequentibus fol.240. vbi
diſputat ex hoc illam altam, & difficilem
quæſtionem,an filius † natus ante factum

matrimonium præferatur filió ſecundo ge-
nito uato poſt ſubſecutum matrimonium
in ſucceſsione primogenituræ, quibus con-
gruit, quód legitimatio ad primogenituram
non trahitur retro in præiudicium illius, cui
ius quæſitum fuit, vt concludunt omnes in
l. Gallus, §. & quid ſi tantum, ff. de liber. &
poſthum. Gloſ. Pariſ. in conſuetudin. Pariſ.
prima parte, §. octauo gloſſa prima numero
38. folio 108. vbi ex hoc concludit, quod ſi
165 ſunt plures filij † naturales eiuſdem matris,
qui legitimati fueruut per ſubſequens ma-
trimonium, ſolus maior & antiquior obtine-
re debet ius primogenituræ, dummodo alij
non ſit ius quæſitum, faciunt tradita per Sua
rez libro primo communium opinion. ver-
bo legitimatus, numero 144 Pariſ. conſilio
ſecundo libro ſecuudo, Curcius iu tractatu
de feud. parte tertia quæſtione 17. numero
39. & ſequentibus Siluan. conſilio tertio nu
mero 49. Burſatus conſilio 76. numero 48.
libro primo. Ex quo fit, quòd ratihabitio,
quæ ſuperuenit poſtquam ille, qui nomine
meo cœperat poſsidere, deſierat poſsidere,
nihil operatur ſecundum Antonium de Bu-
trio in cap. cum veniſſet de reſtitutione
ſpoliatorum, allegat dict. l. bonorum, & quá-
dam deciſionem Rotæ tradit Carol. iu conſi-
lio 124. numero 10. libro quinto, Gomezius
in regula de annali poſſeſſore, quæſtione
49. pagina 604 & 605. & in regula de trien.
poſſeſſ. quæſt. 59. pag. 901. & faciunt ſcrip-
ta per Tiraquellum libro primo de retractu,
§. 1. gloſſa 10. num. 66. pagina 24. & Quin-
tilian. Mandoſ. loquentem in terminis An-
ton. de Butr. & aliorum de annali poſſeſſo-
re regula 34. quæſtione 36. numero quinto,
folio 165. & per Tiraquellum in materia
primogenituræ in l. ſi vnquam, C. de reuo-
cand. donat. in verbo ſuſceperit liberos, nu-
mero 64. pagina 342. & in tractatu de pri-
mogenitura quæſtione 34. numero 65. pá-
166 gina 254. & inſinuatio † donationis non po
teſt fieri poſt mortem: quia extrema non
ſunt habilia, vt reſoluūt Rebuffus tomo ſe-
cundo ad conſt. regias titulo de donationi-
bus inſinuandis, articulo primo gloſſa vlti-
ma numero quarto pagina 380. faciunt ſcrip
ta per Ripam reſpouſo 61. numero octauo,
& nouo. Ex quibus doctrinis infertur, quod
167 ſi quis fecit alienationem bonorum † maio-
ratus, & poſt mortem alienantis hæredes
eiuſdem eandem à Principe confirmaue-
rint: quia ad hoc tenebatur ille qui alienatio-
nem fecit, talis confirmatio non præiudicat
ſucceſſori, qui per mortem vltimi poſſeſſo-
ris factus fuit poſſeſſor, & dominus bono-
rum maioratus, quod eſt notatu dignum.
Quintò volunt Iacob. de Arenis, Ricard.
Cinus, Bart. & Angel. in l. cum non ſolum,
§. neceſsitatem, C. de bonis quæ lib. quod
conſenſus patris datus in iudicio etiam poſt
concluſionem in cauſa validat iudicium, con
firmat Matth. de Afflictis deciſione 180. fi-
lius familias numero primo cum ſequenti-
bus.

Sextò faciunt quæ ſcribit Epiſcopus Sar
mient. libro ſexto ſelectarum cap. 13. folio
21. vbi miratur de diſpoſitione text. in dict.
l. 42. Taurina, & generaliter † aſſenſus po- 168
teſt interuenire poſt contractum & obliga-
tionem, vt per Socinum Iuniorē conſil. 97.
numero ſecundo libro ſecuudo, Euerard.
conſilio octauo, quos citat Burſatus conſilio
32. numero 12. libro primo, ad quem addo
Abbatem in cap. cum vos, numero octauo
folio 66. de his quæ fiunt à prælatis ſine
conſenſu capituli. Septimò, confirmatio in-
ualidans † inualidum facit illud nominari à 169
confirmante ſecundum gloſſam finalem in
§. fin. inſtit. de tutelis, Anton. & Imol. in cap.
quoties per illum textum de pactis, & alios,
quos citat Feliu. in cap. qualiter & quando
in principio, numero 16. verſiculo item ad
prædicta de accuſationibus, in quo nume-
ro refert id, quod ſupra dictum fuit, ex In-
nocent. & alijs in cap. nouit de electioni-
bus, & inibi etiam tradit latè contra ſenten-
tiam à ſuperiore confirmatam opponi non
poſſe de uullitate. Et legitimatio, † ſeu diſ- 170
penſatio filij facta extra territorium legiti-
mantis eſt valida patre ratificante, vt per Ia
cob. Pute. deciſion. 222. in vna Regienſi par
te ſecunda. Et conſenſus patroni † ſufficit 171
quod interueniat poſt præſentationem fa-
ctam ſecundum Cardiu. conſilio 62. in 3. du-
bio Roman. in conſil. 356. Felin. in cap. cum
Bertoldus de reiudic. Decius in conſil. 272.
num. 2.

Ex quibus tandem fit, quod prima ſenten
tia, de qua ſupra actū eſt, vera exiſtit, quam
pancis verbis, quaſi non eſſet tam difficilis,
vt ex ſuperioribus conſtat, tenet Molin. li-
bro quarto de primogenijs cap. quinto nu-
mero 34. folio 161. & iſtis addere libet do-
ctrinam Epiſcopi Sarmiento de reditibus
Eccleſiaſticis parte quarta cap. quarto nu-
mero primo, vbi vult, quod ſiquis habeat li-
centiam teſtandi, licet in teſtamento nulla
ſit facta mentio indulti, aut licentiæ, teſtamē-
tum ſuſtinetur, quem citat Burſat. in conſil.
178. numero nono libro ſecundo. Ex quo
inferre poteſt † idem dicendum eſſe in eo, 172
qui habet facultatem ad alienandum vel obli
gandum bona maioratus, nam ſi obliget, vel
alienet talia bona, cum ad id præceſsiſſet li-
centia, & facultas, licet de tali facultate non
faciant mentionem, valet alienatio, vel obli-
gatio bonorum maioratus.

Et ex ſuperioribus obiter infertur ad
quam

quandam prouiſionem vel priuilegium;
173 quod habent Eccleſiæ † huius Regni Grana
tenſis,per quod eiſdem conceſſerunt Domi
na Regina Ioanna & Carolus Quintus illius
filius,quod nullus in regnopoſsit facere fur
num,nec ædificare abſque expreſſa regali li
centia,vt in dicto priuilegio cauetur:nam ſi
aliquis faciat furnum,non interueniente re-
gali licentia,poſteaque impetret regiam fa-
cultatem ad furnum faciendum,ex tali licen
tia non poteſt obtinere iam factum,quia pri
uilegium reſiſtit, & remouet potentiam ab
actu , & cum fuerit conceſſum in fauorem
Eccleſiarum,eſt ampliandum potius quã re
ſtringendum , argumento l.fin.C.de ſacro-
ſanct. Eccleſ. cum qua concordat l. prima
titulo 11. part.1. Sed notandum eſt,quod
174 hoc priuilegium limitari poteſt † & reſtrin
gi,ſi furni Eccleſiæ non ſunt ſufficientes ad
coquendum panes habitantium,& damnum
eſſet euidens:tunc etenim aut eſt compel-
lenda Eccleſia ad ædificandum alios furnos
reipublicæ neceſſarios,aut quilibet priuatus
poteſt ædificare,& eſſet hæc iuſtiſsima cau-
ſa impetrandi licentiam regalem ad facien-
dum furnum,nam ſtante prædicto reipubli
cæ damno, priuilegium incipit eſſe noci-
uum,& ideò non eſt obſeruãdum , imò ipſo
iure reuocatur cap. ſuggeſtum, vbi notant
Doctores de decimis, gloſſa in c. reſcripta
in medio 25.quęſtione ſecunda, Bart.&com
munis in l.ex facto,ff.de vulgari, per text.
ibi facit l.reſcripta, C. ſi contra ius vel vtil.
pub.& cum his iuribus concordat notabilis
l.43.titulo 8.part.3.& eſt text.vbi Ioan. de
Platea in l.neioo,C. de dignit. libro 12. &
cap.quanto de cenſibus,&alia expreſſa le-
ge quinta titulo 20.part.2.de quo per Re-
buffum in praxi beneficiali in titulo de dif-
ferentijs inter priuilegium & reſcriptum,
pagina 99.numero 44.& in tractat. de deci-
mis quæſtione 14.numero 40.& 51.Otalo-
ra in tractatu de nobilitate,quarta part.cap.
quinto numero ſeptimo cum ſequentibus,
pagina 309.Pinel.in l.1.C. de bon.matern.
parte tertia numero 62.folio 105.columna
tertia verſiculo ſic etiam. Et priuilegium
Principis non eſt ſeruandum & perdit vi-
res ſuas,cum primum reincidit in iniquita-
tẽ , iuxta gloſſam in c reſcripta 35.quæſtio-
175 ne ſecunda.Et priuilegium † conceſſum nõ
ſubdito,quod ex poſt facto lædit conceden
tem præter eius intentionem,reſoluitur ip-
ſo iure,vt per Felinum in cap.nouit colum-
na vltima verſiculo ſecundo limita.de iudi-
cijs, Ripa libro ſecundo reſponſ.7.reſponſo
in 8. dubio,& ad iſta vide plura ſingularia
quæ cumulat Roland.in conſilio primo nu-
mero 160.cum pluribus ſequentibus, libro
ſecundo , trado ſupra hac parte quæſtione

prima limitatione prima numero 39 pro qui
bus etiam facit: quia priuilegium eſt ita in-
terpretandum,vt minus noceat quo ſit poſ-
ſibile cap.dilecti & cap.ex multiplici de de-
cimis, & ex cap. ex parte in prin. vbi Abb.
numero tertio eodem titulo,notat Iaſo.in l.
quoties.C.de precibus imperat.offerend.nu
mero tertio,Decius in cap.ſuper eo numero
quarto de officio deleg.Hippolyt.ſing.295.
& 403.Loazes in tractatu de noua conuerſ.
paganorum Regni Valentiæ, columna 64.
numero ſexto,quod alijs in locis tracto,ma-
xime quia omnis ille,qui non † prohibetur, 176
poteſt de iure communi furnum facere , vt
per Ioan.Fabrum in §. æque ſi agat inſt. de
act.& Guid.Pap.deciſione 288.vtrum qui-
libet , vbi ſcribit quando , & quo tempore
poſsit præſcribi ius habendi furnum ſtan-
te prohibitione in contrarium.

Hanc ſententiam mirum in modum fulcit
quædam Baldi in l.item lapilli , quæſtione
tertia, ff.de rerum diuiſione, vbi eleganter
inquit,quod licet quis poſsit præſcriptione
acquirere,quod nullus niſi ipſe habeat mo-
lendinum,quando prohibuit, & prohibiti
prohibitioni † acquieuerunt,tunc talis præ 177
ſcriptio poteſt infringi tempore publicæ ne
ceſsitatis,refert ad hoc text.in l.vltima in fi
ne,C.de ſeruit.quod confirmo,quia vbicun
que vertitur publica vtilitas, vel fiſcalis, po
teſt dominus prohibere , ne alij conſtruant
noua molendina, vel fundos, ſecũdum Iaco-
binum in ſua inueſtitura feudali,& §.& cum
molendinis, verſiculo quid dicendum, Bald.
in conſilio 410.quæritur vtrum dominus li-
bro quinto, Natta in conſilio 106. numero
primo,& in conſilio 227.numero ſecundo,
Ægidium Boſsium in titulo de regalibus nu
mero 41. Anto. Theſaurum deciſio. Pede-
montan.16.numero 13. quem lege pro in-
tellectu doctrinæ Ioan Faber. & d.§. æquẽ
ſi agat,quæ concluſio eſt notabilis ad ea quę
habentur in l.quo minus, ff.de flumin.& in l.
18.titulo 32.part.3.& ad dominos,qui præ-
tendunt ſe pręſcripſiſſe ius habendi furnum
vel molendinum,& alia huius generis,dedu
citur etiam ex iſtis intellectus ad quæſtio-
nem quam tradit † Gregor. Lopez in l.52. 17[8]
titulo 9 part.6.in gloſſa in verbo, *no valdrá*,
columna penultima verſiculo item nota,vbi
tradit, ſiquis primogenium inſtituat ſub ea
conditione,ſi princeps illud confirmauerit,
an valeat confirmatio facta poſt mortem in-
ſtitutoris , quam quæſtionem latè diſputat
Molina libro ſecundo de primogenijs cap.
ſeptimo numero 39.folio 274.vbi ſcribit ali
qua ad propoſitum eorum,quæ hic tractan-
tur.Et ex iſtis inferri etiam poteſt,quod cũ
hodie ciuitates,vel villæ non poſsint facere
ſtatuta ſine Principis facultate,vt eſt opinio

Digitized by Google

Greg. Lopez in l. 3. tit. 1. p. 5. in gloſſa in verbo, villæ, & idē videtur tenere l. 12. tit. 1. p. 1. refert l. 8. tit. 1. part. 1. & cap. 16. in cap. correctorum hodie l. 14. titulo 6. libro 3. Recopilat. quod ſi forſan aliqua ciuitas faciat ſtatuta, & poſt confectionem illorum petat à Principe facultatem faciendi ſtatuta, non facta mentione quod iam erat facta, non erunt confirmata talia ſtatuta, de quo legenda ſunt plura ſcripta per Pariſium in conſilio 10. numero 7. 8. & 11. libro 2. Tiberium Decian. in practic. crimin. libro 2. capit. 37. numero 18. folio 74. ad quod addo, quod ge
179 neralis † diſpoſitio non extenditur ad ius confirmatum per habentem poteſtatem derogandi iuri communi ſecundum Ioan. Andre. in additionibus ad Speculatorem tit. de teſtament. Dominicum in cap. de filijs presbyterorum libro ſexto Ripa reſponſ. 37. numero quinto.

Et in his omnibus eſt conſiderandū, quod ſi princeps certus fieret, quod eius iniuſſu aliquid factum fuit, ad quod faciendum poſtea petitur licentia, id minime concederet propter contemptum, & ſunt ſubreptitiæ omnes licentiæ non facta mentione de tali contemptu. Et quod ſubreptio non ſanetur ex actu ſuperueniente tradit Iacob. Puteus deciſione 97. numero 4 libro 2. per notata per Innocentium & Abbatem in cap. cum Dec. de reiudicata. Et exiſtis etiam infertur intellectus ad text. in l. 2. C. de fund. limit. libro 11. & ad l. 7. & 11. titulo 4. libro 4. or-
180 dinament. † & ad l. 46. Tauri maximis pœnis prohibentē, ne quis poſsit facere Caſtellum, fortalicium, vel domum fortem ſine regali licentia, & idem conſtat ex pragmatica regni, folio 60. in cap. correctorum, ibi: *Otro ſi, que no conſientan*: nam ſi quis turrim ædificauit iniuſſu Principis, & poſtea impetret facultatem ad ædificandum, non exponendo Principi, quod illum iniuſſus ædificauerat, licentia non operabitur aliquid, & eſt ſubreptitia, niſi eſſet ædificata in tempore, quo valde regno expediebat, attento aliquo repentino periculo, de quo Rex conſuli non poſſet, quamuis de hoc bene eſſet quod etiam princeps fieret certus.

181 Ad intellectum † etiam prædictarum legum (vt obiter hoc etiam tractemus) vltra Doctores in d. l. 46. vide Gregor. Lopez in l. 1. titulo 18. part. 2. in gloſſa in verbo, *è los caſt*[illegible] & in l. 32. titulo 9. part. 6. & Nicola. Boer[illegible] [de]ciſione 220. vbi latè tractat qualiter [illegible] [illegible]m poſsit ædificari ſine licentia ſuper[illegible], & an muri poſsint reparari ſine rega[li lice]ntia, vide eundem Gregor. Lopez in [illegible] [tit]ulo 11. part. 2. & text. egregium in l [illegible] vrbem. C. de operibus publicis, & l. [illegible] fine titulo 10. part. 1.

Infertur prætereà intellectus † ad l. 16. 182 titu. primo libro ſeptimo ordinamenti, quæ prohibet ciuitatibus imponere collectam vltra tria millia moropetinorum, ſine licentia regali, & idem ſtatutum eſt in cap. correctorum in capite quod incipit: *Otroſi, que no conſientan fazer, ni fagan derramas*, hodie l. 25. titulo 6. lib. 3. Recopilat. ad quas leges vide Boerium deciſione 60.

Infertur etiam † ad prouiſionem rega- 183 lem Caroli Imperatoris datam Valliſoleti anno 1527. qua ſtatutum eſt, quod hæc ciuitas Granatæ non poſsit concedere aquam alicui perſonæ abſque regali licentia, & facultate, vbi additur, quod ſi conceſſa fuerit non valet, vt latius dicta prouiſio ſtatuit.

Deducitur etiam intellectus ad l. vndecimam titulo ſeptimo libro ſeptimo Recopilatio. † prohibentem vendere, donare, alie- 184 nare res ciuitatis, de cuius legis intellectu, latè agit Ioan. del Caſtillo libro de controuerſijs capite 54. numero 28. cum ſequentibus, folio 241. Infertur etiam intellectus † 185 ad pragmaticam dotium hodie legē primam titulo ſecundo libro quinto ordinamenti noui, nam ſi dote iam conſtituta in filiam, obtineatur licentia, & facultas regia ad illius dotis conſtitutionem non facta mentione quod dos prius fuit conſtituta, talis facultas non confirmat illam dotis conſtitutionem. Infertur etiam † intellectus ad l. fori & 50. Tau- 186 rinam hodie legē ſecundā titulo ſecundo libro quinto ordinament. noui ſtatuentes non poſſe maritū dare in arrhis mulieri vltra decimam bonorum partem, ſi fuerit impetrata facultas in derogationem prædictæ legis poſt arrhas cōſtitutas, non facta de hoc mentione. Sed & infertur † intellectus ad ean- 187 dem legē primā titulo ſecundo libro quinto ordinament. noui, in quantum taxat *joyas*. quas maritus poteſt vxori dare, & ad alia ſimilia inferri poteſt intellectus, quæ omitto, vt materiam noſtram proſequamur, & prædicta dixi, quia ſunt practicabilia, & pro intellectu legum regalium occaſione dicti textus in dict. §. irritum.

Et his omnibus addenda eſt doctrina Gregor. Lopez in lege ſecunda titulo 18. part. tertia in gloſſa in verbo confirmat, vbi per illum textum tenet, quod ſi princeps † con- 188 firmet maioriam in forma communi, quæ fuit facta ſine illius licentia, non videtur ſupplere defectum licentiæ, niſi princeps ſciret defectum licentiæ, pro quo facit cap. ex parte de conſtitut. dict. cap. dudum deducimus, & quæ notabiliter ſcribit Decius in rubrica de confirmatione vtili, vel inutil. numero tertio, ad quod fecit doctrina Cardinal. in conſilio 44. pro domino Chriſto. columna ſecunda verſiculo ſin autem accipiamus,

189 mus, vbi vult, quòd confirmans, † ſeu
ratificans, debet videre prius ſcripturam
quam ratificat, vt ei ratificatio præiudicet,
& idem volunt Barthol.Socin.in conſ.258.
in cauſa Vicariæ, num.8.& 9.libr.2. Iacob.
de Sancto Georgio in l.1.C. ſi in communi
eademque cauſa, & alij, vt per Burgos de
Paz in conſ.2. num. 62. qui ad hoc allegat
bonam l.28.titul.11.par.3. ibi: *Faſta que ca-
ten las palabras que ſon hi eſcritas y pueſtas*, & l.
2.tit.18.par.3. faciunt quæ latius ſcribit Ti
raquellus libr.de leg.connubial. gloſ. 8. de
ſon marit,n.183.fol.346. & Seraphinus in
tractatu de priuilegijs iuramenti, priuileg.
83.num.69.pag.501.qui plures citat, quæ
confirmantur per doctrinam Baldi in dict.
l.obſeruare,§.proficiſci,quæſt.4.ff.de offic.
Proconſul. vbi ponit regulam generalem,
190 quod † ratificatio non extenditur ad igno
rata,de quo per Pariſium in conſ. 100. nu-
mero 77.libro 1. Lancellot. in tractatu de
attentatis par.2.cap.4.de attentatis lite pen
dente,limitat.27.num.17. pag.243. & tra-
ditur per Pariſium in conſ.49.numero
lib.1.Alciatus in tractatu de præſumption.
regul.1.præſumpt.42.num.7. Caualcan. in
tractatu de tut.& curat.tom.8. numer.246.
fol.341 col.1. & faciunt ſcripta per Hiero-
nym.Gabrielem in conſ.36.num.60. & in
conſ.146.num.14.Iacob. Pute. deciſ.197.
par.2.num.2 Menoch.in conſ.209. nu. 20.
191 libr.4. Si verò † Princeps ſciens defectum
licentiæ,maioratum confirmauit,omnes de-
fectus ſupplere videtur,maximè ſi ſcriptu-
ra in facultate fuerit inſerta,argum.cap. vl
tim.de confirmat.vtil.vel inutil.quod in fa
192 cto vidi. Et quòd Princeps † in confirmando
aliquem actum cum cauſæ cognitione, videa
tur ſententiam pronunciaſſe,tradit Robert.
Lancellot.in tract.de attentatis p.3.cap.29.
de purgatione attentatorum n.65. & faciũt
ſcripta per eundem p.2.cap.12.de attentat.
appellat.pendent.limitat.52.per totam,præ
cipuè numero 44.& 61. quo in loco multa
ſcribit ad propoſitũ iſtius materiæ.Et quòd
Principis confirmatio non ſolum roboret
actum confirmatum, ſed extendat vltra id
quod in eo continetur, volunt Bald.in cap.
ex parte de conſtitut.& in l. nominationes,
C.de appellat.Carol.Ruin.in conſ.109. n.6.
lib.4.

Ex illis etiam quæ ſcripſimus in princip.
iſtius quæſtionis,infertur,veram eſſe ſenten
tiam Pauli Caſtrenſ.in l. ſi iam facta, ff. de
193 condition. & demonſtration. vbi probat, †
quòd alienatio rei prohibitæ alienari, quæ
propter eius alienationem ad tertium inci-
pit pertinere,non confirmatur per faculta-
tem Principis poſtea ſubſequutam,& idem
probat Matth. de Afflict. deciſ.286.Pinel.
in rubric.C.de reſcindend.vendit.num.13.
Tellus in l.3.par.2.numero 9. faciunt quæ
de reſcripto perinde valere ſcribunt poſt
antiquos Pariſius in conſ.44.libro 4.Rebu-
ffus in praxi beneficiali,tit.de reſcripto per
inde valere,pag.311.cum ſequent. Quint.
Mandoſ. de ſignatura gratiæ titul. perinde
valere, fol. 59. Et in materia eſt magni fa-
cienda doctrina Ioann.Lopij in cap.per ve
ſtras de donation.inter virum,§.vndecimo,
num.1.pagin.313. vbi ſcribit, quòd ſi quis
fecit † maioratum ſine licentia Principis,& 194
poſtea impetrauit licentiam, valebit maiora
tus vt ex nunc,non autem vt ex tunc, vbi
legi debet Baraona, & facit doctrina Specu-
lat.titul.de action.ſeu emption.§.ſuper peti
tionibus, verſ. Quid ſi ſcholaris, vbi vult,
quòd ſi laicus impetrauit beneficium,& po
ſtea tonſuretur,literæ ſumunt vigorem, &
is cui ſcribitur prouidere tenetur, quod la-
tiùs tradidit Pariſ.in conſ.125.n.8.lib.4.Ex
quibus infertur,quòd ſi quis poſſeſſor bono
rum maioratus alienauerit rem maioratus,
propter cuius rei alienationem vel ex iure,
vel ex diſpoſitione teſtatoris dominiũ fuit
ſtatim translatum in ſequentem in gradu, ſe
cundùm ea quæ ſcripſi in 3.p.q.9.à num.1.
cum alijs,ſi facta alienatione poſtea à Rege
petatur licentia ad confirmationem talis alie
nationis,talis facultas † non poteſt præiudi 195
care vocato in caſu contrauentionis,cui ius
ex alienatione quæſitum fuit, quod eſt no-
tatu dignum,& pro hoc facit quod ſcribo ſu
pra hac quæſt.in verſ. Tertio pro hac ſentẽ
tia,& verſ. Ex qua doctrina infertur, quòd
ſi quis,& plura ſingularia & extraordinaria
circa materiam confirmationis tradit Quin-
til. Mandoſ.in tract.de ſignatura grãt. folio
71.col.4.verſ. Confirmatio.

Et in prædictis non eſt omittenda ſingu
laris doctrina Cumani in l.cum vir, col.3.ff.
de vſucap.vbi tradit,quòd licèt actus confir
metur per diſpenſationẽ poſtea conceſſam
ex iure ſuperuenienti,ſolum quoad excep-
tionem, † non quoad actionem, quem citat 196
Anton.Gamma deciſ.355.num.3. Et quòd
natura † approbationis, & confirmationis 197
ſit non ampliare diſpoſitionem, nec aliquid
concedere de nouo,reſoluit ex pluribus Ai
mon conſ.247.num.4.& in conſ.144.num.
15. Et quòd ratihabitio non proſit,vbi for
ma non eſt † ſeruata, volunt Bart. in l. 198
executorem,numero 15. C. de execution.
rei iudic. Decius in l.ſemper,numer.17. ff.
de regul.iur. Mandoſ. regul. 25. queſt.4.
num.9.fol.32.

Et iſtis eſt addendum,quòd ſi quis fecerit
contractum, alienando aliquo titulo bona
maioratus, & permittendo impetrare facul
tatem Regiam pro confirmatione talis con-
tractus,

199 tractus,ſi facultas non impetretur,† contractus nullus eſt,vt probatur in cap. 1. in fine,quid ſit inueſtitura, Bald. & Andreas de Iſernia in cap. Imperialem,§.callidis,numero decimo,folio 99. de prohibit.feud. alien. Ioann. Faber in §.non ſolum,inſtitut. de leg. & alij,vt per Cephalum in conſilio 118. libro primo,Rolandum conſ.7. numero ſexto,libro tertio,Burſatum conſil. 56. numero 21. libro primo,& adeſt deciſio ſingularis Iacob.Pute.353.par.1. quæ conclu-
200 dit,quòd in beneficialibus vna † pars altera inuita poterit retrocedere à cõcordia facta, ſaluo beneplacito Sedis Apoſtolicæ ante cõfirmationem Papæ,ex traditis per Abbatem & Cardinalem in cap.ſuper de conditionibus appoſitis,de quo ſupr. p.1.q.2. licèt in contrarium faciant ſcripta per Alexandrum conſ.40.lib.5. quem citat Pariſ. conſ. 1. numero 129.lib.1. volentes, quòd obligatus impetrare ratificationes & confirmationes, teneantur impetrare,& non eſt in ſua poteſtate infringere contractum,imò ſi non impetrauerit,tenetur ad intereſſe,ex regul. l. ſtipulationes non diuiduntur, verſ. Celſus, ff.de verbor.ſign.Et quòd conditione pen-
201 dente † de impetranda licentia non poteſt recedi à contractu tranſlationis, quæ ſunt notanda in noſtra materia ad eos qu. ſe obligant impetrare Regias licentias, & facultates ad faciendum maioratus, vel ad obligandum, hypothecandum, vel ſubrogandum bona maioratus,& de his tracto in alijs locis iſtius lecturæ: & iſta etiam conducunt ad deciſionem quæſtionis ſingularis diſputatæ ouiſsimè per Caldam Pereiram de nominatione emphyteu.quæſtion.22.numer. 85.folio 249. vbi diſputat, an ſuperueniēs
202 † diſpenſatio proſit baſtardo quoad emphyteuſim iam obtentam, vt illam liberè retinere valeat,quo in loco facit mentionem d. l.42. Taurina,& plura notabilia ſcribit obli tus de iſtis. Et quòd valeat reſcriptum Principis ex certa ſcientia,confirmans donationem non inſinuatam,volunt Abbas in conſilio 84.illud numero quinto, libro primo, Alciatus regul.3.præſumption. r r.numer. 9. Rebuff.de non tollendo iure quæſit.gloſſa 6.num.26.pagina 267.in practica beneficiali. Et addo † in materiam egregiam doctrinam Romani in conſ.180.numero quar
203 to, vbi reſoluit,quòd ſi Papa † etiam ex certa ſcientia perſonam aliquam, vel locum ſub titulo dignitatis, vel alicuius præeminentiæ nominet;quam tamen antea noſcitur non habere,per talem nominationem dignitas aut præeminentia conferri non videtur, quod eſt notandum pro illis quos Rex vocat Licentiatos,aut Doctores, & non habent tales gradus, & pro alijs ſimilibus caſibus. Et in materia præſentis quæſtionis libuit lectores animaduertere,quòd vbi habilitas † perſonæ, vel ſolemnitas eſt de ſub- 204
ſtantia ipſius actus,non ſufficit quòd ſequatur, ſed vbi ſolum adfuit ad ſolemnitatem, ſuperuenientia ſolemnitatis validat actum, qui poterat irritari,& idem vbicumque ſub ſtantia actus non conſiſtit in principio, ſed in fine,vt latè tradit Felinus in cap. cum dilectus,numero ſecundo de accuſation. per l. præcipimus,§.fin. vbi Bald. C.de appellation.& ibi plura ſingularia ſcribit ad propoſitum. Et addo, quòd ſi petatur à Rege licentia † ad vendendum, alienandum, 205
vel ſubrogandum, vel hypothecandum bona maioratus, & detur licentia ad alienandum vel hypothecandum aliqua bona,in cæteris bonis denegata videtur licentia,vt probatur per doctrinam Bart.Dini,& aliorum in lege legata inutiliter,ff.de legatis primo,Bald.in l.fin.numer.14.C. de edicto Diui Adriani, Matth.ab Afflict.deciſ. 298. numero quarto,de qua etiam legi debet Bolognin.in conſ.31.eorumdem, columna 5. Tiberius Decianus in practi. crimin. tomo primo,libro ſecundo,capit.37. numero 19. fol.74.

Et ex his omnibus,quæ in iſta quæſtione tractata ſunt, infero etiam intellectum ad pragmaticam † dotium hodie l.1.titulo 2. 206
lib.5.Recopilat. circa quam tradit Aioram libro de partitionibus cap.26.num.82.folio 149.quod ſi ſit data dos mulieri vltra quantitatem legitimæ,conualeſcit propter legatum factum in teſtamento de eadem dote, per legem legata inutiliter, ff.de legat. 1. & l.ſiquis à filio in principio,l.ſeruo alieno, §. penultimo eodem titulo l.purè & l.fiſci, ff. deleg.3.melius faciunt ſupra citata, quod vidi in facto.Et non omitto in iſta quæſtione,quod approbatio actus † non extendit 207
ipſum actum l.Aurelius,§.teſtamentum, ff. de liberatione legata, volunt Alexan.in conſilio 122. libro 4.Iaſo.in l.more maiorum, numero 141.ff.de iuriſdictione omnium iudicum,Aymon conſilio 217.& alij plures, quos citat Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommiſsis,articulo 51. numero 39. folio 486.& quod in iſta materia non ſufficiat aſſenſus regius, tradit Matthæus ab Afflictis in conſtit.Neapolitan. libro tertio rubrica quinta numero 174.folio 265. per doctrinam Bald.in dict. l.obſeruare, §. poſt hæc,ff.de officio conſulis. Et de confirmationibus plura notabilia referunt Rodericus Suarez allegatione 8.& 22. & vtrobique Valdes pagina 84. & 87.

QVÆST.

QVÆST. III.

An obligatis ſemel bonis maioratus cum licentia, poſsint abſq; licentia vendi.

SVMMARIVM.

Queſtionis deciſio, num. 1.

Data licentia ad obligandum rem minoris, vel Eccleſiæ, poteſt poſtea per creditorem abſque noua licentia vendi, n. 2. & 23.

Mulier ſi conſtituat procuratorem cum ſolemnitate ſtatuti, poſtea dum procurator contrahit, non eſt neceſſaria noua licentia, num. 3.

Prohibita alienatione bonorum, prohibita cenſetur obligatio, num. 4.

Infertur ad capitulum curiarum anni 1555. Vallisoleti, quòd prohibet minoribus & filijs familias contrahere abſque licentia parentum & tutorum, num. 5.

Laudum à compromiſſo deſcendit, & eſt illius executio, num. 6.

Iudex poteſt ſecundùm decretum contra bona feudalia interponere, quando in obligatione Regius aſſenſus preceſsit, n. 7.

Aſſenſus Regius ſuper contractu principali præſtitus trahitur ad omnia neceſſaria pro illius executione, num. 8.

Licentia quando requiritur ad integrandam perſonam, ſufficit illam in genere preſtare, numero 9.

Conſentiens actui, ipſius executioni conſentire videtur, num 10.

Aſſenſus Regius ſemel præſtitus in conceſsione feudi pro dote, non requiritur amplius in reſtitutione facienda ſoluto matrimonio, numero 11.

Vno extremo conceſſo, cauſæ videlicet cognitio, aliud, nempe definitio, venire debet, numero 12.

Licentiam ad alienandum bona maioratus in certa quantitate ſi quis impetret, vendere poteſt bona in eadem quantitate, abſque eo quòd creditor executionem faciat, numero 13.

In licentia data ad alienandum bona maioratus an requiratur quòd ſpecificentur, n. 14.

Venditio ob executionem facta voluntaria dicitur, & gabella debetur, num. 15.

Creditores habentes bona maioratus cum Regali facultate, poſſunt petere executionem in fructibus bonorum maioratus, & quòd vendantur proprietates bonorum in quantitate neceſſaria ad totius debiti ſolutionem, numero 16.

Subbaſtatio ad vendendum bona maioratus qualiter requiratur, numero 17.

Ciuitates non poſſunt montes & alia bona publica vendere, numero 18. nec hypothecare, numero 19.

Licentia ſi detur ad hypothecandum pro aliquo debito bona maioratus, & de prioritate inter creditores tractetur, attenditur tempus licentiæ obtentæ, non inſtrumenti crediti, numero 20.

Obligans bona ſua pro aliquo debito, non cenſetur obligare bona maioratus, nec reſtitutioni ſubiecta, num. 21.

Eccleſia grauata per fideicommiſſum alienare, an poſsit alienare abſque ſolemnitate, numero 22.

Decretum iudicis in alienatione bonorum maioratus qualiter valeat, cùm non fuit rectè interpoſitum, num. 24.

TErtiò quæro, Princeps conceſsit facultatem ad obligandum bona maioratus certa quantitate, & quia non ſoluitur illa quantitas, creditor facit executionem, an ad vendenda bona maioratus ſit neceſſaria noua licentia? In quo puncto breuiter tenendum videtur, † quòd non exigatur noua licentia, & quòd virtute licentiæ datæ ad obligandum bona maioratus poſſunt bona vendi, l. tutor rerum, ff. de adminiſtratione tutorum, l. ſi pupillorum. §. 1. ff. de rebus cred. vbi probatur, quòd ſi iudex cauſa cognita, & decreto interpoſito decernat, quòd res minoris obligetur, † poteſt poſtea creditor virtute talis licentiæ abſque ſolemnitate aliqua vendere rem minoris obligatam virtute decreti, qui textus eſt ad plura ſingularis, per quem dicit ibi Baldus, determinatam fuiſſe quæſtionem de facto, quòd ſi Eccleſia obligauit prædium creditori decreto Epiſcopi, & ſolemnitate requiſita, poteſt creditor alienare poſtea prædium non ſeruata ſolemnitate aliqua, & idem voluit expreſſè Bart. quem moderni non referunt in authent. hoc ius porrectum, numero 20. folio 26. C. de ſacroſanctis Eccleſ. & volunt Decius in conſilio 479. numero quarto, Menochius de arbitrarijs iudicum libro 2. caſu 171. numero 30. Caldas Pereira in l. ſi curatorem habens. C. de in integrum reſtitutione minorum, in verbo, contractum feciſti, numero 42. pagina 1167. Petr. Surdus deciſion. 278. numero quinto, Menochius in conſ. 110. numero 58. libro ſecundo, Decius in l. ſingularia, numero decimo, ff. ſi certum petatur, folio 65. Auguſtinus Morla titulo 2. de iuriſdictione omnium iudicum, numero 68. folio 71. Antonius de Fano in tractatu de pignoribus parte 6. membro 1. numero 15. folio 131. & in bonis maioratus expreſſè hoc decidit Felicia.

in

in tractatu de cenſibus libro ſecundo, cap.
3.num.20.fol.162. & idcò dicit Petrus Re
buffus in titulo de literis obligatorijs tomo
1. ad conſtitut.Regias,art.3.gloſ.2.numero
16. quòd facta executione in bonis mino-
ris,cuius bona erant obligata, non ſeruatur
mainr ſolemnitas, quàm quæ obſeruabatur
in bonis maiorum,quia creditor non ven-
dit nomine pupilli,ſed iure proprio, citat
textum in dict.l. ſi pupillorum, & ex ali-
quibus confirmat Menchaca libro 1.contro
uerſiarum,cap.32.numero 14. ſolio 97. Et
hæc opinin confirmatur ex doctrina Cam-
petij in tractatu de dote par.5. quæſt. 108.
3 vbi dicit,qnòd ſtante ſtatuto, † quòd mu-
lier non poſsit contrahere abſque conſen-
ſu propinquorum,ſi mulier conſtituat pro
enratorem cum ſolemnitate ſtatuti, poſtea
dum procurator contrahit,non eſt opus a-
lia ſolemnitate ſtatuti, quod dictum refert
Ioann. Lopius in rubric. de donationibus
inter virum & vxor.col.384 in verſic.Sed
re vera: quod confirmatur ex traditis per
Alexan.in conſ.117.numero 2.lib.5. & ad
propoſitum eorum quæ hic tractantur,mul
ta ſcribit Tiraquellus de legib. connubial.
gloſſa 8.de ſon marit.numero 184.cum a-
lijs,folio 386.Hinc eſt,quòd prohibita a-
4 lienatione bonorum, † prohibita cenſetur
obligatio,ſecundùm Bart.in l.cum lex, ff.
de fideiuſſor.Bartholom.Soci.in conſ.242.
circa principium col.4.verſic.Præterea, li-
bro 2. Rebuff in volumine ſuarum repeti-
tionum in cap.poſtulaſti de clerico excom
municato,pagina 472. col.2.faciunt quæ
ſcribo ſupia in hac 4.parte,q.1. à num.16.
cum ſequen.

Ex quibus infertur intellectus ad capit.
5 Curiarum † Pintiæ anni 1555. hodie l. 22.
titnlo 12.libro 5. Ordinamenti noui, quo
cautum extat,vt minor habens curatorem,
& filius familias non poſsint emere merces
pecunia credita,& in diem ſoluenda, vt la-
tiùs ibi ſtatutum eſt. Nam ſi pater conce-
dat filio familias licentiam ad contrahen-
dum,vel curator minori in cõtractu,quem
poſtea faciunt pro executione ſententiæ
datæ per patrem aut curatorem,non eſt ne
ceſſarium quòd in ipſo actu contrahendi
iterum præſtent licentiam, & executores
teſtamentorum poſſunt vendere & aliena-
re bona pupilli,etiam abſque decreto,& eo
non vocato,vt tradit Alexander in conſi-
lio 62. numero primo,libro ſecundo,per le
gem prædium,C.quando decreto opus non
eſt,l.1.ff. de rebus eorum, & alia quæ tra-
dit, & inquit notanter ad propoſitum An-
dreas de Iſernia in conſtitutionibus regni,
quod ſuper compromiſſo de re feudali de-
6 bet interuenire aſſenſus Regis, † & nõ in
laudo,quia laudum deſcendit ex compro-
miſſo,& eſt executio compromiſsi,& con-
firmat per plura ad propoſitum Matthæus
de Afflict. deciſion.285.numero 15.& 16.
& idem Matth. de Afflict.in conſtitution.
Neapolit.libro tertio,rubrica 5.de reuoca
tione alienationum,numero 55. folio 264.
& tradit idem Afflict. deciſ. 335. numero
19. vbi dicit, quòd ſi in obligatione præ-
ceſsit Regius aſſenſus,iudex poteſt inter-
ponere † ſecundùm decretum contra bo- 7
na feudalia abſque alio aſſenſu Regis,& ſuf
ficit conſenſus matris in promiſsione de
quitando, licèt in executione illius pro-
miſsionis poſtea non interueniat, quæ fa-
cta eſt ad implementum & executionem
promiſsionis, vt probat Aimon conſil. 15.
numero ſecundo,ex doctrina Baldi in l.fin.
§. ſin autem,C.de bonis quæ liber. Barthol.
Socin. conſ.82.col.3.libro tertio, Cornei
& Decij, quos etiam citat. Et quòd aſſen-
ſus Regius præſtitus ſuper contractu prin-
cipali trahatur † ad omnia quæ ſunt ne- 8
ceſſaria pro illius executione,reſoluit Ame
deus de Aponte in tractatu laudemiorum
quæſtione 37.col.3. & 4. Frecia in tracta-
tu de feudo libro ſecundo,quæſt.2. nume-
ro 15.& alij,vt per Burſatum conſ.29.nu-
mero 18.& conſilio 30.numero 26. & 29.
Petrus Surd. deciſ.120.numero 52. & 53.
ad quod etiam faciunt ſcripta latè per Iaſo
nem in l.1.§. item acquirimus,numero 4.ff.
de acquirend.poſſeſ.vbi Barthol.Socin.nu
mero 11. & per eundem Socinum in conſ.
52. viſo inſtrumento ſyndicatus, libro 4.
& Marian.Socin.in conſ.112. & in conſil.
172. errore duplicatum,libr.1. Hippolyt.
ſingul. 225.& quod ſcribit Bart. in l.ſi quis
mihi bona, §. ſed vtrum, ff. de acquirenda
hæreditate, † vbi dicit,quòd quando licen 9
tia & conſenſus debet interuenire ad inte-
grandam perſonam alicuius,ſufficit quòd ta
lis licentia præſtetur in genere abſque eo
quòd deueniatnr ad ſpecificationem indiui
duorum,pro quo multa refert Alexand.in
conſ.199.numero tertio cum alijs,libro 7.
vbi Gloſſa Pariſ. pro quibus eſt hodie ex-
preſſa l.58. Tauri,& in dict. conſ. Alexan.
num.4. cum alijs plura adducit pro confir-
matione deciſionis iſtius,& eſt egregia do-
ctrina Romani in conſ. 394. præſuppoſito
quòd viua voce,vbi licèt non poſsit ſe o-
bligare ſine licentia propinquorum,ſi mu-
lier reddat marito quietationem rerum pa-
raphernaliũ,valet talis quietatio facta ſine
conſenſu propinquorum, quia ad id tene-
batur ex lege,refert textum in l.1.§. quan
quam,ff.de contra iud.tute. & ad hoc vide
latè Tiraquellum libro ſecundo de retractu
in fine,numero ſecundo cum alijs,pag.968
cui

cui adde Ludouicum Gozàdinum in conſi-
lio 15. & ad hæc facit doctrina Baldi in l.
vltima,§.ſin autem,numero ſexto, C.de bo
nis quæ liber. vbi inquit, quòd conſentiens
actui, † cenſetur conſentire executioni ip-
20 ſius actus,putà ſi pater conſenſit dare cura-
torem filio,poterit curator exequi,& face-
re quæ pertinent ad eius officium abſque
alio conſenſu patris,quem citat Aymon in
quæſtione quam ſcripſit poſt tractatum de
antiquitate temporum,numero 43.ſol. 21.
vbi pro hoc citat textum in dict.l. ſi pupil-
lorum,& Barthol.Socinus in conſilio 82.co
lumn.3. libro tertio: ad hoc facit quod ſcri-
bit Capitius deciſione 182. numero duode
21 cimo,vbi reſoluit, quòd aſſenſus Regius †
ſemel poſitus in conceſſione feudi pro do-
te non requiritur amplius in reſtitutione
facienda ſoluto matrimonio, per doctrinā
Imolæ & Romani in l. vſufructu, ff. ſoluto
matrimonio. Et natura extremorum eſt,
quòd ſint connexa,l. 1. ff. ſi quis ius dicen.
non obtemper. l.3.§. ſi minor,ff.de minori
22 bus. Et conceſſo † vno extremo, ſcilicet
cognitio cauſæ,debet venire aliud, ſcilicet
definitio,gloſſ. in l. vbi adhuc, C.de falſis,
notat Rebuffus in cap. cum ſuper de cauſa
poſſeſsionis & proprietatis,verſic.vigeſimo
quinto,pagina 325.column.1.ad finem.Ex
quibus reſultat, veram eſſe concluſionem,
quam tradidi in principio huius quæſtionis,
quam etiam tenet Molina libro quarto de
primogeniis,capite quinto, numero primo
& ſecundo,ſolio 157. Felician. de cenſibus
libro ſecundo,capite tertio,numero 20.ſo-
23 lio 162. Imò ille qui impetrauit † licentiam
ad alienandum bona maioratus in certa quā
titate,vendere poteſt bona in eadem quan
titate, abſque eo quòd creditor faciat exe-
cutionem,quod ex prædictis conſtat.

Ex his etiam infertur, quòd in licentia
24 data ad obligandum bona maioratus † non
requiritur quòd talia bona ſpecificentur,
ſed ſufficit,quòd ſimpliciter dicatur, quòd
poſsint obligari bona maioratus: quod aper
tè probatur ex doctrina Bart. in dict. §. v-
trum,& ex aliis ſupra relatis,ad quod etiam
faciunt quæ ego ſcribo in prima parte hu-
ius operis,quæſtione 46. & in eadem prima
parte,quæſtione tertia. Sed contra doctri-
nam Bartoli facit expreſſa ſententia Baldi
in rubric. C.de contrahend.emption.quam
ſequuntur Decius in capite omnes de con-
ſtitutionibus,& in conſilio 142. colum. fin.
verſic.Et in ſimili,Roland.in conſ.90.nume
ro 28.lib.1.

Infertur etiam ex ſuperioribus confirma
tio doctrinæ à curioſo & docto Auendaño
cap.13.numero 6.vbi ex pluribus probat,
25 quòd venditio † facta ob executionem di-

citur voluntaria,& debetur laudemiū,& ea
dem ratione debetur gabella.

Infero etiam aliam nouam & ſingularem
concluſionem,quę, vt aiunt, dabit commo-
dum & honorem, & non animaduertitur
ex incuria partium & aduocatorum, quòd
creditores qui habēt bona † maioratus cum 16
Regali facultate, non ſolum poſſunt petere
executionem in fructibus bonorum maiora
tus,prout ordinariè fit,ſed quòd vendantur
proprietates bonorum maioratus in quan-
titate neceſſaria ad totius debiti ſolutionem,
& cum minore præiudicio bonorum maio-
ratus,quod eſt animaduerſione dignum.Et
quòd in caſibus,in quibus requiritur licen-
tia, ea debeat eſſe expreſſa, tradunt Lapus
allegation.86. numero tertio,qui recentio-
res refert,Tiraquell. de legibus connubia-
lib. gloſſ.5. numero octauo,quos citat Me-
nochius de arbitrariis iudicum caſu 443.nu
mero 14. quod eſt notandum ad plura quæ
in iſta materia contingere poſſunt,& ſcri-
pſi ſupra quæſtione ſecunda,& tradit Auen
daño in titul. *de las excepciones*, numer. 39.
folio 155.& in dictionario in verbo, *Otor-
gamiento*,ſolio 196. Et qualiter requiratur † 17.
ſubhaſtatio ad vendendum bona maioratus
tradit Molina libro quarto, capite tertio,
num.46.ſol.146.

Ex his etiam deciſa fuit quæſtio, quòd ſi-
cut ciuitates non poſſunt montes & alia bo
na publica † vendere,ex l. 1.titul.7.libr.7. 18
Ordinamen.noui,& aliis legibus Regni, eo
dem modo non poſſunt † talia bona hypo- 19
thecare,cùm per hypothecam facilè perue
niri poſsit ad venditionem.

Vnum etiam memorabile & egregium in
iſta materia animaduerto, quòd ſi detur li-
centia ad hypothecandum pro aliquo debi-
to,vel caſu † bona maioratus, & tractetur 20
contra debitorem de prioritate,vel præla-
tione inter creditores,attenditur tempus li-
centiæ obtentæ,non inſtrumenti crediti,vt
in licentia data ad obliganda bona feudalia,
tradunt Frecia in tractatu de feudis 2.part.
quæſt.3.per totam, ſol.158. Pariſ. in conſ.
18. libro 1.quos citat Burſat.in conſ.31.nu
mero 19.lib.1.

Sed animaduerto,quòd obligans ſimpli-
citer bona ſua pro aliquo debito, † non cen 21
ſetur obligare bona maioratus, nec reſtitu
tioni ſubiecta, ſecundùm Speculatorem in
titulo de pignoribus §.1. verſic. Sed num-
quid in fin. Bart. in l.codicillis, §.inſtituto,
ff.de leg.2. & alios quos citat Fanus in tracta
tu de pignorib.pat.2.membr.2.numero 41.
cum ſequen.ſol.10.

Animaduerto etiam in iſta quæſtione de
ſingulari doctrina Lapi allegation. 26.nu-
mero quarto, vbi vult, quòd Eccleſia gra-
uata

uata † per fideicõmiſſum alienare,poteſt ſi-
ne ſolemnitate alienare, & idem volunt Bal
dus in cap.cauſa,numero 4. de re iudicata,
Felinus in cap.in præſentia,numero 52. de
probat. Hippolyt. in ſingulari 132.in alie-
natione rerum Eccleſiæ,Rebuff.in tractat.
de alienatione rerum Eccleſiæ,numero 30.
23 pagina 73.Et idem eſt in minore, † qui ex
prouiſione patris facit alienationẽ, quia nõ
requiritur directum,nec alia ſolemnitas, vt
probatur in l.apud Iulianum, ff.ex quibus
cauſ.maior.& in l.1.C.quãdo decreto opus
non eſt,tradunt Grammat.in conſ.15. in fi
ne,& alij, vt per Seraphinum in tractat. de
priuileg.iuram.priuileg.83.numero 37.pa
gina 492. Et qualiter valeat decretum iudi-
cis † in alienatione bonorum maioratus, v-
24 bicumque fuit data licentia ad alienandum,
vel obligandum bona maioratus,ſi decretũ
non fuit rectè interpoſitum, reſoluit rectè
Alexan.in conſilio 189. numero quarto,li
bro ſeptimo,per regulam dictæ legis ſi pu-
pillorum,§.ſi pretor,ff.de rebus eorum,vbi
legenda eſt Gloſſ.Pariſ.

QVÆST. IIII.

Licentia data ad alienandũ bona maioratus ex cauſa iuſta,ſi ceſſet,an alienatio reuocetur.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis ſub diſtinctione traditur, numero 1. & 2.

Qui credidit pecuniam domini,non tenetur ſi à principio debitores erant idonei, & poſtea efficiuntur non ſoluendo,num. 3.

Effectus conſummatus,& in eſſe productus, non ceſſat,quamuis cauſa ceſſet,num.4.

QVartò quæro, Princeps dedit licẽtiam
ad extrahendum aliquam rem à maio-
ratu ex cauſa quæ eo tempore iuſta appare
bat ex vtilitate maxima, quæ reſultabat, an
ſi poſtea ea vtilitas nõ continuetur,licentia
ſit reuocata? Nam pone, quòd fuit licentia
impetrata ad obligandum bona maioratus
pro dote filiæ,& antequam realiter obligen
tur bona,filia aliunde dotata eſt, an nihilo-
minus ille qui licentiam impetrauit, poſſit
1 illa vti? In quo ſic diſtinguo,† nam ſiquidẽ
anteaquam licentia vtatur,& re integra ceſ
ſet cauſa, ex qua licentia conceſſa fuit, &
tũc cùm omnia ſint integra,& cauſa ceſſet,
debet ceſſare effectus,ſecundũ iura vulgata,
ad quod propriùs facit doctrina Abbatis in
cap.ſuper literis,col.6.in verſic.Quoad ter
tiam regulam de reſcriptis ad finem illius
verſiculi,& ibi quoque Auguſt. Beroi. vbi
dicunt,quòd gratię cauſa ceſſante ceſſat gra
tia,per textum in l. generaliter, C.de Epiſ-
cop.& cleric. & facit textus in cap. ſugge-
ſtum de decimis,notat Tiraq.in tract.de ceſ
ſante cauſa,par.1.num.112.ſol.43.col.2.&
innumeris antecedentibus & ſequentibus
alia ſimilia adducit. Sin autem durante cauſa
† & neceſsitate, pro qua licentia conceſſa 2
fuit,& licentia executioni tradita,ex aliqua
cauſa poſtea vtilitas vel neceſsitas ceſſet,ni
hilominus obligatio,vel alienatio valet, li-
cèt cauſa non duret, argum. text. notabilis
in l. ſed an vltro,ff.de negot.geſt.cum con
cordant.l.28.tit.12.par.5.notat Iaſ.in l. eũ
qui,§.in pupillaribus, nu.4.ff.de iur.iuran.
& l.1.§.prætor ait,ff.ne quis eum facit,l.li-
tis,§.ſi pecunia.ff.de neg. geſt. vbi ille qui
credidit † pecuniam domini, non tenetur 3
ſi à principio debitores erant idonei, & po
ſtea efficiuntur non ſoluendo,l.alienum,C.
de negot.geſt.l.ſiue hæreditaria,ff.de neg.
geſt. notat Decius in conſ.533.num.3. Itẽ
quando eſt alicui ius quæſitum ex cauſa e-
xiſtenti,licèt cauſa deficiat; ius tamen illud
quæſitum retinetur, l.ſi poſt mortem, §.1.
l. non putauit ſed ſi poſt mortem, ff.de bo-
norum poſſeſſ. contra tab. l.cum vxori, C.
quando dies leg. ced. & quando effectus
cauſæ iã eſt conſummatus,& in eſſe produ-
ctus, † quamuis ceſſet cauſa,non ceſſat effe 4
ctus,l. vltim.in princip.ff. vnde liberi,l. in-
ter ſtipulantem,§.ſacram,ff.de verbor. obli
gat.vbi Iaſo in 4.& alij, quos ad vtrumque
dictum refert Tiraq. in dict.tractat.de ceſ-
ſante cauſa,limit.1.& 22.ſol.134.& faciunt
quæ ſcribo ſupra par. 2. q.6. & per Molinã
libr.4.de primog.cap.7.num.13.& vtrum-
que citat Barboſ. in l. ſi conſtante,num.334
pag.523.ff.ſolut.matrim.

QVÆST. V.

Si non appareat quid prius præceſſerit,facultas data ad alienandum bona maioratus, vel alienatio, quid præſumatur prius præceſſiſſe.

SVMMARIVM.

Queſtionis deciſio,num.1.& 3.Quid in feudo & emphyteuſi,num.2.

Licetia

Licentia ad obligandum, vel alienandum bona maioratus ad debita ſoluenda, non porrigitur ad debita contracta poſt licentiam impetratam, num. 4.
Verbum, licentia, *quid operetur, num. 5.*

QVintò quero, ſi fortè non apparet quid
prius præceſſerit, facultas data ad alie-
nandum bona maioratus, vel ipſa alienatio,
quid præſumatur prius præceſsiſſe, in quo
etiam breuiter agendo videtur præſumen-
1 dum, quod prius præceſsit licentia † ad fa-
ciendum talem alienationem, vt probatur
ex textu in l. cum in teſtamento, vbi Bald.
& Imola, ff. de teſtament. per quem textum
inquit ibi Bald. quod ſi teſtamentum dicit,
quod pater donauit filio, & quod eum eman
cipauit, præſumitur emancipationem præ-
ceſsiſſe, vt donatio valeat, ſequuntur Alex.
in l. 2. §. ſi prius, ff. de vulgari, Decius in cap.
conſtitutus columna 2. de reſcriptis, confir-
mat Aymon in conſilio 52. numero 3. vnde
dixit Alexand. in conſilio 81. libro 4. col. 8.
quod ſi à ſuperiore fuit data licentia præla-
to dandi in feudum, vel emphyteuſim ali-
quam rem & eadem die fuerit data tam li-
centia, quam datio in feudum, præſumitur
2 quod prius † licentia præceſſerit, de quo
per Felinum in cap. Paſtoralis in verſiculo
ad identitatem de reſcriptis, Alciatus in tra-
ctatu præſumptionum regula 3. præſump-
tione 42. pagin. 399. vbi tradit, quòd ſi non
conſtat, an actus eadem die ſit geſtus, quan-
do non apparet dicta præſumptio, præſumi
tur actum præceſsiſſe, qui faciat rem valere,
notat Iaſo. in l. admonendi numero 230. ff.
de iure iurando, & in l. hac conſultiſsima in
principio, C. qui teſtamēta facere poſſunt,
ad quod vide eundem Iaſonem in l. 1. nume
ro 19. ff. de verborum obligatione, Petrum
de Peralta in l. ſtatu liberum, numero 5. &
6. pagina 147. ff. de legat. 2. vbi reprehendit
Iaſonem in dict. l. per textum in l. filios fa-
milias, C. de iure delib. & alia iure, & hoc te-
net in terminis Anton. Gomez per plura
iura, & authoritates, quæ refert in l. 42. Tau
ri numero 2. & 3. qui hoc latè confirmat, &
3 hæc maxime procederent, † ſi in alienatio
ne enunctietur ipſam fieri virtute regalis li-
centiæ, ſic concludit Molina libro ſecundo
de primogenijs cap. 7. numero 51. fol. 275.
quod præſumitur præceſsiſſe licentiam, ad
faciendum maioratum ipſi maioratui, qui-
bus eſt addendum, quod licentia data ad alie
4 nandum † vel obligandum bona maioratus
ad debita ſoluenda, non porrigitur ad debi-
ta contracta poſt licentiam impetratam, vt
colligitur ex ſcriptis per Alexand. conſilio
ſecundo numero 13 cum pluribus ſequenti
bus, libro quarto, & in deciſione Pedemon-
tan. 171. numero 22. & trado infra quæſtio-
ne 11. numero 16. & ad declarationem ma-
iorem iſtius quæſtionis præcedentium, &
ſequentium obiter lectores animaduerto,
quid operetur † hoc verbum, licentia, quod 5
conſtabit per l. 32. titulo quarto, pagina 1.
vbi Gregor. Lopez de qua lege meminit
Auenda. in dictionario verbo licentia, folio
193. columna 2. & tradit Abbas in cap. cum
ad hoc numero 4. folio 23. de clericis non re
ſidentibus, qui ad hoc citat Bart. in tractatu
ad reprimendam, & in l. alio, ff. de aliment.
legat. & idem Abbas in cap. clericos eodem
titulo numero 2. & addo l. 17. titulo 16. par.
6. de qua per Auendañum in dicto deċtiona
rio in verbo, *otorgamiento*, fol. 196. col. 2.

QVÆST. VI.

Princeps vtrùm reuocare poſsit licentiam datā ad alienandum bona maioratus.

SVMMARIVM.

Princeps poteſt reuocare licentiam ad alienandum bona maioratus, dummodo non ſit executioni tradita, & ius tertio acquiſitum, num. 1.
Quid in priuilegio, num. 2.

SExtò quæro, an poſtquam princeps con-
ceſsit ſemel licentiam ad alienandum bo
na maioratus, † poſsit illam reuocare, & pla 1
num eſt, quod eam reuocare poteſt, modò
non ſit executioni tradita, & ius aliqui ter-
tio quæſitum, cap. conqueſtns, vbi gloſſa no-
na quæſtione tertia, cap. fraternitatis 16.
quæſtione prima, Innorent. & Doctores in
l. priuilegia, C. de ſacroſanct. Eccleſ. in qui-
bus locis habetur, quòd princeps etiam ſine
cauſa poteſt reuocare priuilegium, † quod 2
ſubdito conceſſum fuit, de quo latius tracto
ad aliud propoſitum in prima parte huius
operis, quæſtione 20. vbi videndum, &
(prout dixi) hoc fallit, niſi res non eſſet in-
tegra, & alicui tertio præiudicium fiat, quia
fuit licentia executioni mandata, tunc enim
non licet reuocare, argumento text. in l. vl-
tima, ff. de pactis & quod tradunt Doctores
in l. qui Romæ, §. Flauius, ff. de verborum
obligatio. prout ego latius ſcribo in 1. parte
huius operis quæſtione 24. per totam & fa-
ciunt l. 17. & 22. & 44. Tauri in illis verbis,
O el contrato fuere hecho con otro tercero, iun-
ctis præcedentibus, & ſequentibus.

QVÆST.

QVÆST. VII.

An ex diuturnitate temporis licentia præſumatur.

SVMMARIVM.

Licentia Regalis ad extrahendum aliquam rem à maioratu ex temporis diuturnitate præſumitur,num.1.

SEptimò quæro, an ex diuturnitate temporis præſumatur interueniſſe licentia regalis ad extrahendum aliquam rem à ma-
1 ioratu,& videtur,quod ſic †ex diſpoſitione l.ſi filius,C.de petitione hæredit. cum materia, de quo puncto videnda ſunt quæ ſcribo in prima parte huius operis in quæſtione 45.& in hac 4. parte quæſtione 20. & quæ ſcribit Iaſo in conſilio 176.numero 2.libro 2.vbi ex doctrina Bart.in diſputatione incipienti mulier habens amplum patrimonium Alexand. in l.qui in aliena in principio,ff. de acquirenda hæreditate,& in conſilio 12. libro quarto,& per alia plura probat, quod etiam per lapſum temporis centum & 30. annorum , non præſumitur cenſus domini in alienatione feudi,quæ ſententia ſalua pace tanti viri falſiſsima mihi videtur, ex his quæ ſcripta ſunt in dictis locis.

QVÆST. VIII.

Quando declarari poſſit licentia data ad extrahendum rem aliquam à maioratu.

SVMMARIVM.

Licentiam ad extrahendam rem aliquam à maioratu,& illam vendendum,poteſt princeps declarare,num.1.

1 OCtauò quæro,an poſtquam † princeps conceſsit licentiã ad extrahẽdum rẽ aliquã à maioratu,& ad illã vendendam,poſsit declarare talem licentiã,& videtur,quodhoc licitum ſit , dummodo obſeruentur ea, quæ etiam ſcribo in prima parte huius operis, quæſtione 44.per totam.

QVÆST. IX.

Principi an ſint exhibendæ clauſulæ maioratus,vt iuſtè poſſit dare facultatem ad aliendum bona illius.

SVMMARIVM.

Solutio quæſtionis,num.1.3.8.Quid in fideicommiſſo,num.4.7.

Prohibitio teſtatoris expreſſa fortior eſt quam tacita,num.2.

In impetratione legitimitatis ad ſuccedendum in fideicommiſſo debet fieri mentio quòd teſtator filios legitimos vocauit,num.5.

Generalis diſpoſitio non refertur ad ea quæ pendent ex teſtamento,num.6.

NOnò quæro,an quando quis vult impetrare facultatem regiam ad extrahendum rem aliquam à maioratu,teneatur exhibere Principi clauſulas maioratus,in quibus prohibita eſt alienatio bonorũ,quę quis petit,vt aliene̊tur.Et certè ſi rectè conſiderentur omnia, quæ in principio huius quartæ partis tractata ſunt,& in prima limitatione, & ſequentibus,& quantũ leges ſtudeant ſeruare vltimas defunctorum voluntates,maxime in his caſibus,vt docui in principio ſecũdæ partis huius operis,vbi latiſsimę de hoc egi: neceſſariũ videtur exhibere Principi † 1
clauſulas conſtitutionis maioratus, facit l.in ciuile,ff.de leg.l.vt reſponſum,C. de tranſaction. ibi:*Inſere pacti exemplum*,& hoc adiuuatur ex ſententia Raphael.Fulgoſ. in conſilio 20.pro pleniore columna quarta in verſiculo ſed & ſecunda,vbi hoc in terminis decidere videtur affirmans,quod ad hoc, vt valeat Principis licentia data ad alienandum bona reſtitutioni ſubiecta,requiritur , quod princeps ſciuerit conditiones, & leges poſitas rebus donatis ex iuſtis ſupremis diſpoſitionibus, vt ſcilicet,quod res ipſæ nõ poſſint alienari in extraneas perſonas, & quæ non ſint de familia & domo teſtatoris: veriſimile namq; eſt, & iuſtiſsimum Principem nolle facere irritas defunctorum volũtates, & confirmo per doctrinam Iaſonis in conſi. 127.nu.8.verſic.nec fuit ſatis lib.4.vbi tradit,quod in impetratione legitimationis nõ ſufficit perſunctorie facere mentionem de fideicommiſſo,ſed debent omnes qualitates ſigillatim exprimi: & hoc fortificatur, quia cum certum ſit, quod eſt maioris efficaciæ prohibitio teſtatoris expreſſa † quam taci- 2
ta,tam in prohibitione alienationis,quàm in alijs rebus,vt explicant Doctores in authentico res quæ,C.communia delegatis & in l. filius familias,§.Diui,ff. de legat.1. Alex.in conſ.56.n.3.lib.1. Suarez in l.quoniam in prioribus 2.limitatione,C.de inofficioſo teſtamento , & alij quos citat Epiſcopus Couarru.reſolutionum lib.5.c.6.n.10. in verſiculo tertio vt quibuſdam,cũ hæc prohibitio expreſſa potius monere poſsit Principẽ, & illos,qui de hoc iudicaturi ſunt,æquũ eſt, † 3
quod omnes clauſulas,vincula & grauamina

à teſta-

à teſtatore adiecta Princeps examinet, & in
tro inſpiciat, ad quod etiam facit doctrina
Bald. in l. 1. C. de furtis, Alex. conſ. 195. lib. 2.
nu. 5. & in conſ. 60. nu. 22. & 23. eod. lib. quē
citat Bart. Socin. conſ. 63. nu. 4. in fin. lib 3.
& confirmatur ex pluribus quæ ſcripſit Ro-
land. conſ. 7. nu. 73. cū alijs, lib. 1. vbi ex tex.
in authent. de alien. emphyt. & ex doctri-
na Bald. in c. 1. §. 1. de cap. Corrad. & alijs plu
ribus probat, quod vbi concurrit ad prohibi
tionem alienationis prohibitio legis, & homi
nis, dicitur Principi ſubreptum, ſi de hoc nō
ſit certificatus. & licentia alienandi rem ſub-
iectam fideicommiſſo conceſſa per Princi-
pem dicitur ſubreptitia, non facta mentio-
4 ne † fideicommiſsi, & non valet ſine ſpeciali
clauſula non obſtante, & non ſufficit clauſa
ex certa ſcientia, nec de plenitudine poteſta
tis, vt ex regula legis de his, ff. de tranſact. &
ex doctrina Abb. & Felin. & aliorū probat
Carol. Ruin. in conſ. 108. n. 25. lib. 2. quę con
firmantur per doctrinam Iaſ. in d. conſ. 127.
n. 8. lib. 4. vbi reſoluit, quod in impetratione
5 legitimationis † ad ſuccedendum in fideicom
miſſo debet fieri mentio, quòd teſtator vo-
cauit filios legitimos, & ſi de hoc nō eſt facta
mentio, legitimatio erit ſubreptitia, quod tra
dunt etiā Curt. Iun. conſi. 83. nu. 9. Menoch.
lib. 2. de arbitrar. iudic. centuria 3. caſu 203.
nu. 10. vbi alia ſimilia ſcribit, & ſic vidimus
quod in aliquibus facultatibus datis ad extra
hendum bona à maioratu repetitur clauſula,
in qua fit relatio, quod inſpecta fuerunt te-
ſtamenta, & diſpoſitiones maioratus prius
quam licentia concederetur. Nec minus fa-
cit tex. in l. non eſt ferendus, ff. de tranſact.
& quod notat Bart. Socin. in conſi. 282. lib.
2. & gloſ. & DD. in l. tres fratres, ff. de pact.
6 vbi dicunt, quòd generalis † diſpoſitio non
refertur ad ea, quæ pendent ex teſtamento,
notat Bart. in l. qui Romę, §. duo fratres, ff. de
verbor. obligat. & quod notat Pariſi. in conſ.
23. num. 150. lib. 1. vbi egregie probat, quod
ad alienationem rei feudalis debet fieri men
7 tio ſpecialis de agnatis, † & debent nomina-
ri in facultate; nec ſufficit generalis expreſ-
ſio: quod eſt notandum ad ea quæ ſcribo in
prima quæſtion. huius 4. partis, & ad id,
quod diſputat Molin. lib. 4. de primoge. cap.
3. nu. 29. fol. 148. vbi reſoluit an ſit facienda
Principi mentio in impetratione facultatis
ad alienandum bona maioratus, de clauſula,
8 quod bona non poſſint alienari † etiam cum
facultate Regia, cuius reſolutio mihi placet
attentis ſuperioribus, de quibus Molina non
meminit. Et an in legitimatione ſit neceſſe
facere mentionem ſubſtitutionis, & fidei-
commiſsi in ſpecie, tradit Barth. Socin. in d.
conſi. 63. num. 5. lib. 3. Epiſcop. Couarru. in
epitome de ſponſalibus, part. 2. cap. 8. §. 9.
nume. 8. folio 147. Et ad iſtam quæſtionem
conducunt quæ ſcribo in hac 4. part. in prin
cipio, limitatione 2. & quæ ex Alex. Paulo,
& Curcio, tradit Gratus in conſi. 140. num.
36. lib. 1. quod ad legitimationem ſunt exhi-
benda verba.

QVÆST. X.

An licentia data per Regem ad extrahendum bona à maioratu expiret per mortem Regis concedentis.

SVMMARIVM

Ratio decidendi ad l. 43. Taurinam, numer. 1. & 9.

Gratia, & executio illius, non expirat per mortem concedentis, nu. 2. & 3.

Gratia eſt perfecta ſolo verbo quantum ad quidditatem, & ſubſtantiam gratiæ, num. 4. & 62.

Lex durat Principe mortuo, nu. 5.

Mandatum Principis eo mortuo durat, nume. 6.

Diſpenſatio morte concedentis non expirat, nu. 7. 8. & 10.

Ea quæ fiunt nomine dignitatis per mortem cō cedentis non expirant, n. 10.

Licentia legitimandi filios ſpurios an expiret per mortem Regis qui illam conceſſit, num. 12.

Priuilegia confirmata fortiora ſunt, num. 13. & 16.

Donationes Regales confirmatione Regis ſucceſſoris indigent, nu. 14.

Priuilegia etiam non confirmata, valēt, nu. 15.

Priuilegiorum cōfirmatio an ſit de conſilio, aut neceſſitate, nu. 12. & 17.

Officia per Regem conceſſa, quando per Regis mortem expirent, nume. 18. 19. 21. 25. & 27. Quid ſi ſint officia iuriſdictionis ordinariæ, nu. 20.

Pœnitentiarij officium non expirat Pontifice mortuo, nu. 22. & 26.

Inquiſitori generali mortuo, durat officium Inquiſitorum minorum, nu. 23.

Voluntas Principis poſt eius mortem ob publicam vtilitatem durat, nu. 24.

Princeps an abſque cauſa tollat officium ſemel conceſſum, n. 28.

Officialis ad beneplacitum dicitur perpetuus, nu. 29. & 32. An poſſit intentare interdictum vti poſsidetis, nu. 30.

Pro ordinario, qui eſt in poſſeſſione ordinariſ præſumitur, nu. 31.

Tabellio ſemel ad aliquod offici um electus non poteſt abſq; cauſa reuocari,nu.33.

Rex non debet tollere officia quæ anteceſſor illius dedit,nu.34.

Succeſſor in dignitate tenetur exequi mandata prædeceſſoris,nu 35.

Licentia data à Principe non expirat per eius mortem,nu.36.

Officia in Regno Franciæ ſunt perpetua,quãdo dantur à Rege,vel ab eis qui ſunt de ſanguine Regio,nu.37.

Officialis ſemel electus quando poſsit per ſuperiorem remoueri cum cauſa,vel ſine illa,nu.38.& 44.

Corrector an poſsit ſine cauſa tollere officium datum locum tenenti,nu.39.

Hæredes patroni an poſsint mutare Sacerdotem, vel alium inſtitutum à prædeceſsore, nu.40.

Succeſſor in Regno,vel maioratu,reuocare non poteſt officia perpetua,nu 41.

Prælatus,aut Epiſcopus poteſt Vicarium ad libitum remouere,nu.42.Quid ſi iuret non reuocaturum,nu.43.

Aſſenſus Regius datus ad alienandum eſt gratia,nu.45.

Deciſio quæſtionis,nu 46.52.57.& 59.

Mandatum conſeruatorum priuilegij Apoſtolici expirat morte mandantis, nu 47.& 54.

Licentia teſtandi an expiret morte concedentis,nu.48.& 66.

Actus odioſi morte mandãtis extinguuntur, nu.49.

Literæ iuſtitiæ ampliandæ ſunt, nu.50.

Licentia data per Regem ad alienandũ ſeudum qualiter expiret Rege mortuo,nu 51.

Morte omnia finiuntur,nu.53.

Diſpoſitio odioſa reſtringi debet,non ampliari, nu.55.

Priuilegia immunitatis an habeãt locum poſt mortem Regis concedentis, nu.56.

Intellectus ad tex.in c.ſi ſuper gratia de offic. deleg.in 6.nu.58.

Donatio ad certum tempus,& vltra quãdo ſit voluntas donantis,donatio regulariter trãſacto tempore expirat , niſi donans voluntatẽ declaret,nu.60.

Rex ſi ante Regiã dignitatẽ adeptã contractũ aliquem faciat,Rex iam effectus non poteſt talem contractum alterare,nec contra eum venire,nu.61.

Cõmendam ſi Põtifex Eccleſiæ concedat,quouſq; ſuper hoc aliud ordinauerit,& abſq; vlla ordinatione decedat,cõceſsio an duret,n.63.

Licentia ad inſtituendum maioratum an ſufficiat per verbum, Fiat, *aut requiratur literarum expeditio,nu.64.*

Officiales creati in dubio perpetui dicuntur, num.65.

DEcimo q æro, an licentia data per Regem ad extrahenda aliqua à maioratu expiret per mortem Regis,qui illam conceſſit re integra? In quo videtur quod ex diſpoſitione legis 43.Tauri non expiret per mortem Regis , qui illam conceſsit , ſed certè hęc † lex non admodum conuineit, quia facere maioratus eſt res fauorabilis, vt patet ex 1
l.2.tit.15.p.2.& ex dict.l.43.quamuis l.42. præcedens faciat in contrarium,ſed alienare res maioratus eſt res odioſa, vt pote quia eſt contra voluntatem teſtatoris , & legum diſpoſitiones,qui alienationem prohibuerent, & maioratus diſſoluantur , in quorum conſeruatione agitur de fauore publico, & ſtrictè hoc eſt agendum , vt ſupra latius probatum eſt in alijs quæſtionibus,& argumentari de conſtitutione maioratus , & illius reuocatione , ſiue in parte , ſiue in totum non eſt iuſta argumentatio , magis vrget text. in cap.ſi ſuper gratia de officio delegati,lib.6. vbi exequutor à Sede Apoſtolica deputatus ad exequutandam gratiam poteſt illam exequutare,etiam ſi Papa re integra,& ante exequutionem factam defunctus ſit, rationem ibi Pontifex aſsignat , quia exequutio † eſt 2
acceſſoria ad gratiam,& ſicut gratia non expirat per mortem concedentis,ita nec exequutio ipſa,qualiter autem dicatur res integra in dict.c.ſi ſuper gratia, vt obiter hoc dicam ,exponit Staphileus de literis gratiæ & iuſtitiæ in verbo de gratijs expectatiuis,c.3. nu.2.pag.397.dico quod eſt Nicol. Gimont. in volum.Staphile.& in tit.quibus modis expirent literæ nu.1. cum ſeqq.pag.201.Melius Cardin.in Clem.vlti.de procurat.nu.5. qui plura in noſtra materia ſcribit,& Rebuf. in conrord.in rubri.de mandatis Apoſtol.§. 1.§. 491. qui diſputat idem , quando dicatur res integra, pag.490. Marcus deciſion. 1172.nu.4.Salicet.in l.inter cauſas,nu.6.ff. mandа. Quod autem gratia non expiret per mortem Papæ concedentis,probatur † apertè in dict.cap.ſi ſuper gratia,& in dict.cap. 3
ſi cui de præbend. in 6. notat Bald.in l.humanum, C. de legib. vbi dicit , quod ſi poſt gratiam factam etiam ſolo verbo Papa moriatur,gratia non expirat , Felin.& Decius numer.3.qui plura referunt in cap.relatum de officio delegati. Iacob. Portius in conſil. 98.num.15.qui late proſequitur , & in notabili caſu hoc tradit Speculator.4.par. titu. de locato,§.nunc aliqua,nume.77.fol. 112. Caplrius deciſione 136. per totam,vbi reſoluit idem , & an gratia expiret , & beneplacitum Regium conceſſum à Prorege expiret finito Proregis officio , vel per mortem Regis,ad hoc legendus , in qua materia eſt attẽdenda doctrina Bald.in l.fin.

nu.7.

4 num. 7. C. ſententiam reſcindi non poſſe, fol. 71. vbi reſoluit, quod gratia † eſt perfecta ſolo verbo, quantum ad quidditatem, & ſubſtantiam gratiæ, & inter alios hoc tradit Reſtaur. Caſtal. in tractat. de Imperatore, q. 114. nu. 3. fol. 245. Iaſ. in l. more maiorum, num. 10. ff. de iuriſdictione omnium iudi. facit tex. in cap. inſtitutionis 25. q. 2. & notat idem Petrus Rebuf. in praxi beneficiali, titu. de gratia ration. congrui, num. 2. & 3. pagin. 360. vbi poſt Bonifacium in proœmio Clementinarum, §. nunc igitur, num. 16. dicit, quod illud procedit in Principe ſeculari, & notat idem Rebuffus in titul. de differentijs inter reſcripta gratiæ, & iuſtitiæ, numer. 33. pagin. 111. qui alios concordantes refert, & quandam deciſionem Rotæ, quam materiam omnium latiſsime examinat Ant. Gabriel. tom. 2. communium opinio. tit. de præbendis concluſ. 1. num. 1. cum alijs, pag. 391. Et in licentia teſtandi hoc tradit Burſat. in conſ. 178. num. 1. & in alijs caſibus Ioan. Gutierr. lib. 2. canonicarum, cap. 17. num. 8. pag. 322. ad quod etiam facit l. 35. titul. 18. part. 3. Et
5 confirmatur ex alia ratione, † quia ſicut lex durat mortuo Principe, l. humanum, C. de legibus cum concordantibus, ita & vox viua,
6 quæ pro lege iudicatur, quale eſt † mandatum Principis, l. vlt. C. de legibus, cap. in cauſis de re iudicata, §. quod Principi inſt. de iure natural. gentium, & ciuili, l. 28. tit. 18. p. 3. Nec minus facit famoſum dict. Bald. in l. mãdatum, nu. 4. C. mandati, vbi dicit, quod mandatum Regis, vel Principis, non expirat morte mandantis, etiam reintegra, & pro iſta ſententia faciunt plura quæ ſcribit Roland. in conſi. 38. num. 1. cum ſeqq. lib. 3. Et materiã tractat hoc referens Ioan. Gutier. in practic. qq. lib. 2. q. 73. per totam, & q. 74. & lib. 3. q. 1. num. 1. cum ſeqq. Azeued. in l. 3. titul. 5. lib. 3. Recopilat. num. 11. pag. 212. Et quod
7 diſpenſatio † non expirat per mortem concedẽtis, nec poſsit per ſucceſſorem reuocari volunt Archidiaco. Ioan. Andr. & Francus, num. 4 in cap. cum ex eo de electione in 6. Oldrald. in conſi. 238. Ioan. Andr. in cap. licèt canon. de electio. in 6. & in additionibus ad Speculator. rubri. de ſequeſtratione, verſ. ad ſecundum, de quo lector omnino videat Albert. in l. digna vox, C. de legibus, text. in cap. ſi is cui de præbend. lib. 6. Matth. ab Afflict. deciſ. 392. nu. 16. & nu. 26. Et quod licentia teſtandi non expiret per mortem concedentis, etiam reintegra, volunt Paris de Puteo de feudi reintegratione, cap. 84. in fine, Frecia de feudo lib. 2. q. 27. col. 2. Sarmiento in tract. de redditibus Eccleſiaſticis, p. 4. c. 4. nu. 2. Burſatus conſi. 29. num. 19. lib. 1. & in conſi. 20. Licèt contrarium, quod ſi gratia ad executionem non ſit deducta, expiret per mortem concedentis, teneat Soci. Iunior in conſi. 89. nu. 32. lib. 1. & Felin. in c. licet vndique in princip. col. 2. de officio delegati, quem citat Epiſcop. Couar. in cap. cum in officijs, nu. 8. fol. 157. verſi. qua ratione de teſtam. faciunt ſcripta per Ioann. Franciſc. in tract. de baronibus, pragmatic. 7. num. 20. Caſtaldum in tractat. de Imperatore, q. 115. Et
quòd gratia mandata † executori non expiret 8
per mortem concedentis, ſecus ſi nõ detur mero executori, ſed collatori, voluit Bald. in d. l. mandatum, 4. oppoſitio. C. mandati, quod eleganter explicat Rebuf. in libr. concord. in d. rubric. de mand. Apoſtolic. §. 1. pag. 489. verſi. licet quidam DD. † Igitur, vt ad ſuperiora redeã, ille qui vult vti licen
tia Regali † ad alienandum bona maioratus, 9
hoc facit pro executione gratiæ illi datæ, & ſit hoc tanquam quid acceſſorium, poteſt illa etiam vti Rege defuncto, qui illam conceſſit, quod fortificatur, quia hæ licentiæ ſem
per conceduntur expreſſo nomine † digni- 10
tatis, nam in illis dicitur: *Yo el Rey*, quod verbum, vt obiter hoc dicam, quid operetur, vide omnino Capi. deciſ. 121. num. 6. vbi alia ſcribit in iſta materia. Certum autẽ eſt, quod ſi Papa alicui concedit, vt beneficia quæ tempore promotionis obtinebat, & nunc obtinere poſsit, expreſſo nomine dignitatis vſque ad beneplacitũ Sedis Apoſtolicæ, quia Sedes Apoſtolica nõ moritur, nec ſpirat conceſsio, aut potius diſpenſatio, † nã in diſpenſatione propriè loquitur ille text. nec mirum eſt cũ regulariter ea, quæ facta ſunt ſub nomine dignitatis, non expirent morte, c. quoniã Abb. de offic. delegati, & eſt egregia l. 47. in verſ. *Empero ſi el Rey emb aſſe*, tit. 18. p. 3. vbi Gregor. Lop. in glo. verbo, *El nombre de aquel*, facit tex. in l. ſi ſeruus communis, ff. de ſtipula. ſeruorum, & quod notat Alex. in l. 3. §. filius col. 2. ff. de liber. & poſth. Bald. in l. 1. q. 2. C. de liberis præteritis, Zách. in l. hæredes mei, §. cum ita p. 4. nu 351. ff. ad Trebell. Epiſco. Couar. in c. requiſiſti, nu. 1. cum alijs, fol. 82. de teſtamentis, qui tamen non refert dictam legem partitæ, late DD. præcipuè Felin. & Dec. in d. c. quoniã, Abb. & facit dictũ Abb. in c. vlt. de offic. delegati, qui refert Mõtal. in l. 8. tit. 12. lib. 3. fori, glo. *No la puede*, & quod ſcribit Molin. lib. 4. de primogen. cap. 5. nu. 38. fol. 162. Et quod dimiſſoriæ, quas vocamus reuerendas ad ordinandum, & gratia ad
matrimonium, & diſpenſationes † ad irregu 11
laritatem, & ad effectum ætatis, vel natalium non expirent morte illius, qui eas dedit, colligitur ex Cardinal. in Clement. fin. nu. 9. de electionib. Nauarr. in §. in Leuitico, notabili 31. numer. 36. Patro Auguſtino Morla, part. 7. titul. de iuriſdictione omnium iudicum, n. 108. fol. 79. Et quod in cõnexis cõceſ

ſio ad abſoluendum nõn expiret per mor-
tem committentis, tradit notanter Felin.in
c.quoniam abbas, nu.2. de reſcriptis, quem
citant Hippolyt. in l. 1. §.diuus, nu 6.ff.de
quæſtionibus, Fuluius Pacia.in tract.de pro-
bationib.lib.1.cap.26.nu.49.fol.68.Et fauo
re ſecularium mandatum, etiam re non inte-
gra non ſpirat, Cremen. ſingular.143.Hip-
polyt.ſingular.45.Rebuſ.in tract.de priui-
legijs ſcholarium, priuilegio 80.Et quod li-
12 centia legitimandi † ſpurios nõ expiret per
mortem Regis, qui illam conceſsit, nec ſit ne
ceſſaria confirmatio Regis ſucceſſoris, pro-
bat per plura Matth.ab Afflict.deciſio.128.
fuit dubitatum nu.1.cum alijs, præcipuè nu.
12.vbi poſt Cinum in l.priuilegia, C.de Sa-
croſanct.Eccleſijs, Bald. conſi.96.lib.3.tra-
dit, quod confirmare priuilegia per Regem
ſucceſſorem, eſt de conſilio non de neceſsita
te, tradit idem Matth.de Afflict.in conſtitu.
Neapoli.lib.3.rubri.3.de iure ſuo Curiæ ob
ſeruando, nu.7.fol.259.& Ant.Gamma de-
ciſione 283.nu. 3 vbi Mena in addit.Alex.
quem iſti non referunt in conſi. 33.nu.16.
lib.5.per text. in authent. conſtitu. quæ de
dignit.ad finem, & in regula dicta de regul.
iuris in 6.quod fallit in caſu l. 55.in verſic.
Porque ſe pueda mejor ſaber, titul.26.lib.9.
Recopilat.ſol.323.& videnda eſt l.9 titu.6.
lib.9.Recopilat.& l.26.& 27.tit. 18.p.3.Et
quod ſcribit Ioann.Gutierr.practicar.quæ-
ſtion.lib.3.q 28.nu.11. cum ſeqq. & ſcribit
etiam Rebuſ.in tom.3.ad conſtit.Regias, tit.
de appellationibus, arti. 2.glo.vnica, nu.16.
pag.488.quod in Francia ſeruatur in praxi,
quod ſi priuilegium non eſt confirmatũ non
valet, de quo legi etiam debet quod ſcribit
Nicola.Boerius in tractat. de cuſtodia cla-
13 uium, nume.77.Et quod † priuilegia confir
mata habeant maiorem vim volunt Abbas in
c.1.de confirmatione vtili. vel inutili. Ripa
reſponſo 179.nu.8. Et quod donationes Re
14 gales indigeant † confirmatione ſucceſſoris
Regis, docet l.5.tit.15.p.2.ibi: *E aun eſton-
ces no las puede auer, ni deue vſar dellas, ſino
ſolamente en vida de aquel Rey que ſe las otor
gò, o del otro que ſe las quiſiere confirmar.* Et
priuilegijs nõ Regalibus ciuitas vtitur, licèt
non ſint confirmata, vt per Gamm.deciſio.
282.nu.3.Sed & idem Rebuſ.tom.2.ad con
ſtitutiones Regias tit.de reſtitut.art.1.glo.1.
n.13.pag.117. tradit ſalubres eſſe tales con
firmationes, & faciũt quæ de confirmatione
priuilegiorum ſcribit Otalora in tract.de no
bilitate, 4.p.c,4.nu.10.pag.198. ad quæ iſta
addẽda ſunt pro declaratione illius quæſtio-
nis, & Bartol.Bertazol.in tract.clauſularum,
clauſula 22.glo.1.nu.2.ſol.121. & quod vo
lunt glo.Abb.& Dec.in c.1. de confirmatio
ne vtili.vel inutili. Socin.Iun. in conſi.76.
nu.15.lib.1.Burſat.cõnſi. 25.nu. 18.volen-
tes, † quod priuilegia etiam non confirmata 15
valent, & traditur etiam per Azeued.in l.2.
tit.3.lib.2.Recop.Ioan. Garcia in tractat.de
nobilitate, glo.1.§.1.nu.66.ſol.56.

Sed quod priuilegium confirmatum ha-
beat † maiorem authoritatem, probatur in c. 16
quis neſciat 11.diſtinction.c.quamquam 23.
diſtinct.c.ſi aduerſus de hæreticis notat Ri-
pa reſponſo 176.nu.9. Et quod ſit creden-
dum confirmationibus factis per Principes
ſuccedentes, licet non oſtendatur confirma-
tio originalis, tradit glo.Pariſ.in conſuetud.
Pariſ.p.1.§.5.nu.73.ſol.82. ex Speculator.
in tit.de inſtrumentorum editione, §. nunc
autem videndum nu.3. de quo per glo.in c.
ſi Romanor.19.diſtinct. Abbat.in c.inter di
lectos de fide inſtrumentorum, nu.9. Iaſ.in
l.more maiorũ, nu.34.ſol.72.ff.de iuriſdict.
omnium iudicũ.Et quod priuilegiorum con
firmatio ſit de † conſilio, & non infirmentur 17
reſoluit Matth. ab Afflict. deciſion.128.Et
iſta ſeruiant pro deciſione iſtius quæſtionis,
quam diſputat Otalora in tract.de nobilitate
p.4.c.4.nu.9.in contrarium retorqueri po-
teſt d.l.43.quæ ponit pro caſu ſpeciali, quod
licentia data ad faciendũ maioratum non ex-
pirat per mortem Regis, qui illam conceſsit.
Contrarium ergo ſentit d. lex in alijs licen-
tijs, quæ non dantur ad conſtitutionem ma-
ioratuum. Et eſt regulare, † quod mãdatum 18
reintegra morte mãdantis expirat, l.& quia,
ff.de iuriſdict.omnium iudicum, d.c.relatũ, l.
23.tit.5 p.3.l. 21.tit.4. p.3.quod latius tra-
dunt Ioan.Faber in §.item ſi adhuc inſt.mã
dati, Roman.ſing.ar 5.Hippolyt. ſingul.44.
Angel.in §.is qui de procurat.Iaſ.in l.nulla,
nu.4.eodem tit. Decius in c. relatum, nu 2.
de offic. delegati, Alex.cõſ.128.lib.6.Bart.
Socin.in conſi.112.lib.1. latiſsime Ant.Ga-
briel lib.2.communium opinionum, titu.de
procurat.conclu. 2.nu.1.cum ſeqq.Dueñas
regul.87.deciſ.Pedem. 150.nu.4.Maſcard.
in tract.de probat.lib.2.conclu.1055.nu.8.
fol.277.Epiſcop.Couar.in pract.qq.c.11.in
princip.& num. 1. qui non refert dd.ll.par.
deciſio.Rotæ in nouis, 12. & 17.tit.de offi-
cio delegati, pag.93.& 97.& facit in ſimili,
l.20.tit.13.p.2. vbi probatur, quod officia
per Regem conceſſa expirant per mortẽ Re
gis † cõcedentis, ibi: *Entregandole luego de los* 19
oficios, y delas tierras, quæ lex (vt obiter hoc
ſcribã) non procedit in illis, qui habẽt officia
iuriſdictionis ordinariæ, † quia nõ expirant 20
per mortẽ Regis cõcedentis, l.meminiſſe, ff.
de offic.Procõſulis, vbi Guillel.de Cuno, &
Bald.& probatur in l.2.tit.3.lib.2.Ordi.quę
eſt hodie dict.l.2.titul.3.lib. 2.vbi Azeued.
alia ſequens tamquam ſuperflua non in-
uenitur. Et qualiter † officia Auditorum 21
domi-

Digitized by Google

dominorum expirent per mortem domini,
tradit Petrus Barboſ. in l.quia tale,num.93.
pag.351.ff.ſolut.matrim.& facit l.21.tit.13.
22 p.2.& 22.23.& 24.Et quod officium peni
tentiarij † non expiret mortuo Papa,tradūt
glo.in Clem.ne Romani,§.eo tamen de ele-
ctione,Auguſtin.Beroi.deciſio.1.quos citat
Auendañ.p.1.de exequend.mand.c.3.num.
3.fol.35.Marcus dict.deciſione 1278.num.
23 4.Et quod Inquiſitore † generali mortuo
duret officium Inquiſitorum minorum,tra-
dit Simancas de inſtitut. Catholicis,cap.34.
nu.15.fol.159. Et materiam explicat Ioan.
Franciſcus in tractatu de baronibus,pragma
tica 7.num.20.cum ſeqq.pag.101.poſt Ca-
pici. deciſione 136.Maſcard.lib.1.de proba
tionib.concluſ.188.Barboſa in §.diuortio,§.
quod in anno, num. 20. pag.1019.ff.ſolut.
matrim.tom. 1. Ioannes Gutierrez in quæ-
ſtionibus canonicis,quæſt.15.numer.23.Et
ob publicam vtilitatem eſt ſtatutum,vt vo-
24 luntas † Principis poſt mortem duret,vt per
Capic. dict. deciſione 116. Vant.de nullita-
te ex defectu iuriſdict. ordin num.104.fol.
396.& facit l.24. titul. 2.lib. 7.Ordinam.&
tradit Azeued.in l.3.titul.5.lib 3.Recopila.
num.11.pag. 212. poſt Capic. quem citat
deciſione 116 num.3.Neque in inſtitoribus
deputatis à Rege ad negotiationes ſuas, vel
ad actus vniuerſales,vt tenet Grego.Lopez
in d.l.20.in gloſ.in verbo , *De los oficios*,re-
fert l.ſi quis mancipijs,§.vlt.ff.de inſtitutio.
de quo text.agunt DD. in l. eius qui in pro-
uincia,§.placebat,ff.ſi certum petatur,præ-
cipuè Iacob.Bruticard. Abb.Panormi.Bart.
Bald.Roman. Alexand. & Dec.& ibi etiam
Grego.Lopez refert Guillelm. Benedict.in
cap.Raynuntius,in verbo duas habens filias,
25 num.38.fol.16.dicentem, † quod in Regno
Franciæ ſemper conſueuit nouus Rex con-
firmare officia quæ prædeceſſores morte fi-
niuntur,niſi eum ex cauſa legitima alios inſti
tuit.& idem credit ſeruari in Hiſpania , &
ibi Guillel.Benedict.refert plura,& ſingula
ria exempla ad probandum qualiter Princi-
pes debent conſeruare officiales antiquos,
26 & quod officium pœnitentiarij † non expi-
ret per mortem Papæ , tradunt glo. in Cle-
mentina ne Romani,§.eo tamen de electio-
ne, Auendañ. p. 1.de exequend.mand.c.3.
nu.3.fol.35 Rebuſ.in concordantijs rubric.
de mandatis Apoſtolicis, §.1.pagin.490.ad
quod adde Salicetum in l. inter cauſas,num.
3.ff.mandati,Couarr. in pract qq.cap.4.nu.
4.Angel. Aret.in d.§.recte,num. 4.fol.184.
inſtit.mandati,qui ponit ſingularem doctri-
nam in Marchionibus , & alijs dominis , an
mortuis illis officiales illorum dominorum
poſsint exercere talia officia , & legēda ſunt
quæ ſcribit late Molina in tractatu de primo
genitura,lib,1.cap.25.num.7.cum ſeqq ſol.
580.Auiles in cap.4.correctorum,num.3 &
13.fol.112.notanter Marcus deciſio.1278.
Caſtillo lib.2.controuerſiarum quæſt c.29.
& quod Principis reſcriptum, quod emana-
uit de plenitudine poteſtatis,& de illius me-
ra voluntate,† expiret per mortem Princi- 27
pis,reſoluit Ant.de Butrio in cap.cum veniſ
ſet de iudicijs, & Alciatus conſi. 5.num.18.
de quo poſt Auto.Peregrinum in tractat.de
fideicommiſsis,art.52.nu.157.fol.519.me-
lius Albericus in l.more maiorum, num.19.
ff.de iuriſdict.omnium iud.& Guillelm. Be-
nedict.refert etiam Petrum Rebuf. in tract.
de nominatione,q.12.num.36.pag.179.vbi
meminit de eadem Franciæ conſuetudine,&
dicit quod extra mortem , vel renuntiatio-
nem,vel delictum non ſolet Princeps tolle-
re officia,quæ ſemel dedit.Et refert Franciſ.
Marcum in deciſione Delphinali 19.p.2.&
tradit Ioan.Gutier.vbi hoc refert lib.2.pra-
cticar.quæſtio. q 11. & faciunt dict.ſcripta
per Ant.Gamma deciſio. 353. num. 1.cum
ſeqq.Et pro hac ſentētia, quod Princeps abſ
que iuſta cauſa † nō poſsit tollere officium, 28
quod ſemel alicui dedit,eſt elegans l.2.titul.
10.p.2.ibi: *La primera poniendo a cada vno en
ſu lugar qual le conuiene por ſu linage , o por
ſu bondad,o por ſu ſeruicio. E otroſi mantener
le en el,no faciendo porque lo deuieſſe perder.*
Vbi glo.in verbo,*Mantenerlo* , & tradit Ni-
colaus Boerius in tractatu de authoritate ma
gni conſilij num.154.pag.848.& hoc recte
explicat,& tenet Vitalis de Camp. in tract.
clauſularum in clauſula generali non obſtan
tibus,la 2.per totam,fol.a1.col.1.Ioan.Gu-
tier.in l.nemo poteſt,num.177.ff.de leg.1.
pag.6.Reſtaur.in tract.de Impera.q.114.n.
3.& eleganter tradit Arius Pinel.in 1.p.ru-
bri.C.de reſcind. venditio. fol.16.num.31.
quo in loco etiam plures refert,qui contra-
rium tenent.Sed nos ſeruare debemus dict.
l.partitæ 2.quæ eſt expreſſa , & pro hoc e-
tiam facit,quod officialis † ad beneplacitum 29
dicitur perpetuus, ſecundùm Bart. in l.de
pupillo,§.ſi quis ipſi prætori, q. 3.num. 12.
ff. de noui operis nunt. vbi Iaſ. & eundem
Iaſ.in l.ſi Stichum,aut Pamphilum,§.ſtipu-
latio,num.6.fol.41.ff.de verborum obligat.
refert l.Iuriſperitos,ff. de excuſation.tuto-
rum,Alex.conſi.213.num.6.lib.6.Capicius
deciſio.123.nu.4 Mandoſius regula 4.Can
cellariæ,q.7.num.7.fol.29.dominus Anto.
de Padilla in l cum quis,num. 34.pagin.64.
C.de iuris & facti ignorantia, Gregorius Lo
pez in l.6.titul.4.par.3.in glo.in verbo, *A-
cabaren*,ad finem, deciſio Pedemonta. 144.
num.13.Aluarus Valaſc.de iure emphyteu.
quæſt.29.num. 4. ſolio 176. notantes Caſ-
ſaneus in conſuetud.Burgund. rubri. 1.§.6.

num.82.pag.264.notat Gomezius in regu
la de non tollend.iure quæſit.q.4.pag.88.in
verſi.hinc eſt,quod officiales,Quint.Mand.
in procem. glo.facultatem,fol.4.col.3.verſ.
& officiales,Andr.Gaill.lib.2.obſeruationũ,
obſeruation.60.num.15.pag.178.Burſat.in
conſi.177.numer.37.lib.2.vbi per regulam
dictæ legis Iuriſperitoi,& alij tradit, quod
paria ſunt ad beneplacitum concedere, vel
in perpetuum,de quo legenda ſunt ſcripta
per eundem Mandoſium in d.glo.facultatē,
§.volentes,fol.42.col.1.Cephal.in conſ.212.
num.2.lib.2.Fuluius Pacia. in tract. de pro-
batio.lib.2.cap.27.num.9.fol.102.Auiles in
capitulis corrección,c.2.nu.24.fol.88. Et
an vicarius conſtitutus cum iuramento de
non reuocando poſſit reuocari, explicat
Ioan.Gutier.de iuramen. confirmator.p.1.
c.58 num.14.fol.162.

Et ſingulariter animaduerto,quod officia
30 lis † ad beneplacitum non poteſt intentare
interdictum vti poſſidetis, quia non habet
niſi nudum miniſterium , & adminiſtratio-
nem nomine domini, vt reſoluit gloſ. Pariſ.
p.1.conſuetud.Pariſ. § 1 glo. 5. nu.50. fol.
73.quod difficile mihi videtur, & contra il-
lum facit quæ ſcribit Nicol Boer.deciſ.150.
num.5.& doctrina Bald.in l. ab ea part.ff.de
31 probat. vbi tradit,quod præſumitur † pro or
dinario,qui eſt in poſſeſsione ordinarij,quē
citat Maſcard. in tractat. de probatio.lib.2.
conclu.847.num.7 Et ſi Princeps creat ali-
quem iudicem ordinarium ad ſuum benepla
32 citum,per mortem Principis † non deſinit eſ
ſe iudex, quouſque per ſucceſſorem reuoce
tur,arth.de quæſt.§.ſuper hoc, Bald.in l.me
miniſſe, ff.de officio Proconſulis, Pariſ.de
Puteo in tract.de Syndicatu,§. an officialis
ſucceſſor.verſi.ſi Princeps,&alij,quos citat
Menoch.de arbitrarijs iudicum, lib. 1.q.69.
33 num.9.Et tabellio ſemel electus † ad aliquod
officium non poteſt abſque cauſa remoueri
ſecundùm Bald in l.2.C.quomodo,& quād.
iudex,& alios,vt per Dec. in c.quoniā con-
tra,num.9.de probat. de quo lege egregium
conſi.Roma.467.& notarius electus per Ar
chiepiſcopum pro vita ipſius notarij nō po
teſt per ſucceſſorem remoueri , vt reſoluit
Matth.de Afflict.deciſ.101. & vide ad hæc
Franciſc.Marcum deciſ.780.& 795.p.1.Re
buſ.in tract.de nominat.q.vlt. nu.23 Burg.
de Paz conſ.21.per totum, Guillel.Benedi.
in c.Rainunt in verbo,duas habens filias,nu.
34 37.vbi reſoluit Regem non debere † tollere
officia,quæ anteceſſorem ipſius dedit confir
mat Menoch. de arbitrar. iudic. lib.1.q.55.
pag.72.late Nic. Boeri.deciſ. 149.nu.14.
cum ſeqq. Ant.Gam.in d.deciſ.354.nu.5.&
35 quod ſucceſſor in dignitatē teneatur † exe-
qui mandata prædeceſſoris,probatur in c.Pa
ſtoralis,§ præterea de officio ordinarij & c.
ea tecum de reſcriptis, tradunt Oldrald.in
conſi.257.factum tale eſt ante numerū Prin
cipi,Quintilian Mandoſ. in regul.8.Cancel
lar.q.8.num.20.fol.46. vbi tradit,quod ho-
die prælatus eſt idem qui erat olim,& quod
licentia data à Principe † non expiret per 36
mortem eius,voluit Innoc.in c quoad tranſ
lationem de offic.delega. Abb. in c.penulti.
nu.9.de clericis non reſidentibus, Matth.ab
Afflict.in c.1.quæ ſint Regalia, nu.106 fol.
343.Et quod officia † in Regno Franciæ ſint 37
perpetua, quando dantur à Rege, vel ab illis,
qui ſunt de Regio ſanguine, tradit Rebuff.in
tract.feudorũ,nu.18.Et quando officialis † 38
ſemel electus poſſit per ſuperiorem remoue
ri cum cauſa,vel ſine ea, melius omnibus tra
ctat Felin.in cap.cum venerabilis,nu.49.fol.
14.de exceptionib.ad hæc legendus. Et iſta
ſeruiunt pro confirmatione opinionis ſcrip
tæ per Azeued.in l 11.tit.5.pag.220.vbi te
net quod corrector † non poteſt ſine cauſa 39
tollere officium datum locumtenenti,quod
quotidie contingit,& hoc tenet in terminis
Ioan.de Platea in l.2 nu.1.C.de profeſſ &
medi.fol.55.pro quo faciunt ſcripta per Ni
col.Boer.d.deciſ.149.num.20.facit text.&
quod ibi notant DD.in l.ſufficit,ff de condi.
indebit.& quæ tradit Dec.in c.ex literis,nu.
26.de conſtit.Iſtis conuenit, quod † hære- 40
des patroni non poſſunt mutare Sacerdotē,
vel alium inſtitutum à prædeceſſore ſecun-
dùm Hoſtienſem in c. querimoniam de iu-
re patronatus per cap.3.de iure vicarij,latè
Lamberti.de iure patronatus,lib.3.q.5.prin
cipali,nu.5.fol.21. & ad tex. in d.l.ſufficit,
lege Alex.in conſi. 216.nu.6.lib 7.Felin.&
Dec.in c.ex literis de conſtitutionibus , &
alios quos citat Tiraquell.lib 2.de retractu,
§.2.glo.1.& vnica,nu.39.pag 885.

Ex quo in noſtra materia maioratus dixit
Grego.Lop.in l.2.tit.15,p.2. in glo. *Sino el
hijo mayor*,fol.36.colum.1.in verſi. & nota,
quod † ſucceſſor in maioria non poteſt reuo 41
care officia aliàs perpetua, veluti decuriona
tum,vel tabellionatum,vel aliud ſimile offi-
cium perpetuum à prædeceſſore collatum,
refert Bald.in c.vnico,qui ſucceſſor tenean
tur,& addit Greg. Lopez; quod non tamen
poterunt domini maioratum concedere Ca-
ſtellanias pèrpetuas,vel redditus in præiudi
cium ſucceſſorum , quo in loco vide funda-
menta huius opinionis,& hoc reſoluit Mo-
lin.lib.1.de primoge.c.25 nu.57.cum ſeqq.
fol.183.ad quem addo Aluar. Valaſc.de iu-
re emphy.q.34.nu.6.& 7.fol.207.qui tradit
quod clauſula appoſita in priuilegio, vel gra
tia Regis,quæ dicat , *En quanto fuere nueſtra
voluntad*,non operatur, quod mortuo Rege
volūtas expiret,quia per illa verba exigitur
reuoca-

reuocatio voluntatis, quæ per mortem non
expirat, quod confirmat Menoch.d.q.69.
nu.13.Sed legendus eſt idem Menoch.d.q.
69.nume.5.vbi plures citat ad probandum,
quod beneplacitum morte finitur, vbi inter
alia allegat Epiſcop. Couarr. reſolutionum,
lib.3.cap.15.nu.1.& 3.& tradit notabiliter
Nicol.Boer.conſi. 13.nu.18. Et eſt ad pro-
poſitum bona l.45. tit.5.p. 5.quæ diſponit,
quod in caſu illius legis voluntas morte fini-
tur, vbi Greg.Lopez glo.3.allegat inter alia
l.3.ff de ſeruis exportand.l.1. C.ſi mācipiū
ita fuer. & Menoch. citat Burſat.in conſil.
42 131.nu.62.lib.2.Prælatus autem † bene po
teſt remouere vicarium ad libitum volunta-
tis ſecundùm Abb.in c.edoceri, nu. 10.fol.
65.de reſcriptis,& in d.c.quoniam Abb.nu.
10.fol. 79. de officio delegati, Felin. Franc.
& alios, quos citat Laucellot. Corrad.in tem
plo iudicum,lib.2.c.6. §.2.de officio & po-
teſtat.vicarij,num.7.fol.176.ad quem addo
43 Nicol.Boer.deciſ.347.nu.1.vbi hoc exten-
dit etiam ſi iurauerit Epiſcopus † non reuo
care,ex Ioan.Andr.& Butricard. in c.ſua de
officio vicarij,Franciſ.Curc.conſi. 69.verſ.
tertio mouetur, Franciſ.Patauin.in tractat.
de poteſtate capituli ſede vacante,par.2.q.
10.verſi.nunquid capitulum, Rebuf.in pra-
xi beneficiali,tit.de forma vicariatus Archie
piſcoporum,& aliorum,nu.192.pag.81.vbi
hoc extendit(vt dixi) etiamſi Epiſcopus iu-
rauerit,ex glo.in c.fin.de procuratoribus in
6.cum concordant. vbi ſi vicarius deſtitua-
tur, non iuuatur tanquam pacificus poſſeſ-
ſor,ſecundùm eundem Rebuſ. in tract.de pa
cifico poſſeſſore,num.91. ſecundùm quem,
num.92.hoc fallit niſi fuerit à Papa confir-
44 matus, & quod Rex poſsit tollere † ad nu-
tum capitaneum, & cuſtodem arcis, Nicola.
Boer.deciſ.149.& præſuppono nu.25. Et
qualiter iuriſdictio vicarij extinguatur mor
tuo Epiſcopo tractat Petr.Barboſ.in d.l.quia
tale,nu.94.poſt Epiſc.Couar. quem citat in
pract.qq.q.4. nu. 4. Et qualiter nounotarij
poſsint creari in præiudicium antiquorū tra
dit Caſſanæ.in conſuetud.Burg.rubri.13.de
foreſtis,§.2.nu.17.pag.1453.Et non eſt ſilē
tio prætereundū in iſta materia, quod aſſen
45 ſus Regius † datus ad alienandum eſt gratia
ſecundùm Andr.de Iſer.in c.1.de inueſtitu
ra de re aliena facta, Freci. lib. 2.q. 4.nu.20.
Petr.Surd.deciſ.189.nu.17.

Vt igitur ad rem redeam, quod licētia data
46 ad alienandum aliquā rem maioratus † expi-
ret per mortem Regis, qui illam conceſsit, re
integra facit doctrina Angel.in d.l.& quia,
num.3.vbi dicit, quod mandatum conſerua-
47 toria priuilegij gratiæ † Apoſtolicæ, quia
eſt odioſum expirat morte mandantis,& do
ctrinam Angel.refert ibi Iaſ.nu.11.quam &
l.& quia,legit ſimul cum l.more maiorum,
idem tenet Purpurat. ibi num. 119. qui ta-
men non refert Angel.nec Iaſon. ſed ſolum
Guid.Papæ in conſil.151. Et ex hoc dixit
Socin.Iunior in d.conſi 89.num. 37.libr.1.
quod licentia teſtandi conceſſa à Romano † 48
Pontifice ceſſat reintegra morte Pontificis
concedentis, quod dictum mire congruit ad
propoſitum noſtræ quæſtionis, & quod li-
centia de non reſidendo in beneficio expi-
ret per mortem concedentis, tradit Abb.in
cap.cum ad hoc,nu.9.fol. 23.de clericis non
reſidentibus,& dicit generaliter glo.in cap.
à nobis in principio,in verbo non niſi in fi-
ne de ſententia excommunicationis, quod
actus odioſi extinguūtur † morte mandan- 49
tis, quam gloſſam ſequuntur ibi communiter
DD.& eſt tex.in l.vltim. ff.de pœnis,notat
Abb.& Felin.in cap.ex literis de conſtit.&
Nauarr.quem refert Epiſcop.Couar.in cap.
cum in officijs,nu.8. de teſtamentis,& opi-
nio glo.in d.c.à nobis eſt communis ſecun-
dùm Imol.ibi Rota in antiquis 9. incipienti
Camerarius Papę,& plura ad propoſitū ſcri
bit Roland.in d.conſ.38.nu.6.cum ſeqq.lib.
3.& ideo etiam dicit Dominic.in c.quamuis
de præbend. in 6. quod literæ iuſtitiæ ſunt
ampliandæ, quia † non minuunt iuris diſpo- 50
ſitionem. Et qualiter mandatum datum ad fa
ciendam pacem non expiret morte mandan
tis, tradit Speculat.in tit.de homicidio,verſ.
ſed pone, Iul.Ferret. in tit. de ferijs, nu.94.
fol.129.Et qualiter licentia † data per Regē 51
alienandi feudū expiret mortuo Rege, tra-
dunt Marian.Frec.d.q.27.lib.2.Carol.Ruin.
in conſ.7.lib.2.Capici.deciſ.21.nu.7.Gabr.
conſ.83.num.66. Corbul. in tractat.de iure
emphyt.ampliatio. 6. de priuatio.feudi,nu.
7.fol.79.

Cum igitur licentiæ datæ ad alienandum
bona maioratus ſint odioſæ, quippe † quæ 52
reſcindant vltimas teſtatorum voluntates,&
maioratuum conſtitutiones, ex quibus tot re
ſultant vtilitates, ſequitur aperte, quod tan-
quam odioſę non debent habere locum vbi-
cumque reintegra,& antequā ad exequutio
nem tradantur, Rex defunctus fuit,& etiā eſt
regulare, quod omnia † morte finiūtur, vt la 53
tiſsime vltra omnes cumulat Hippol.in l.vlt.
nu.19.cū alijs, ff.de quibus & ſuperioris prę
ceptū illius morte finitur, vt per Dec.in ru-
bri.de mand.Principū, nu. 11. & 12. & alia
ad propoſitū ſcribit Dec,in conſ.108.nu.2.
Soci.Iu.cōſ.63.n.12.lib.2.idē Hippol.in ru
bri de proba.n.270.Epiſco.Couar.lib.3 re-
ſolut.cap.15.n.1.& 3.verſi.ſecundus caſus,
& alij, quos citat Menoch.de arbitrarijs iu-
dicum,lib.1.d.q.60.num.5.pag 86. vbi ma-
teriam late tractat. Et quod officium con-
ſeruatorum † expiret reintegra per mortem 54

Papæ concedentis, tradit Guid.Pap.deciſ. 247.an Papa.Quintil.Mandoſ. de ſignatura gratiæ,verſ.conſeruatoria,fol. 123.col.3.& regulariter omnis diſpoſitio odioſa debet re
55 ſtringi,† & non ampliari, l. cum quidam,ff. de liber.& poſth.l.t.5. ſed ſi incertam,ff.de ventre in poſſeſsione mittendo Bart.in l.1. ff.de verborum ſignificatione, de quo alios concordantes retuli in 1.part.huius operis, q.18.num.5.Et inquit Iaſ.in l.ſi procurator. & in l.vlt.ff.de noui operis nunt.quod prohibitio facta per prædeceſſorē expirat eius morte,& Matthæ de Afflict. deciſio.361.in fine,nu.42.& 43.inquit,quod abdicatio iuriſdictionis facta per Regem iudicibus Regni non tranſit ad ſucceſſores.

56 Rurſus,quod priuilegia immunitatis † nō habeant locum poſt mortem Regis concedentis,probat l.10.titul.18.p.3. de qua per Burg.de Paz conſi.45.nu.6. & facit l.34.d. tit.18.Et eſt notabilis l.5.tit.55 p.2.in verſ. *Y aun entonces no las puede auer*, & qualiter ſi quis confirmauit aliquid ad tempus pro arbitrio ſuo expiret mortuo iudice, tradunt Bald.in procemio Digeſtorum,& ſic autem Felin.in cap.ex literis de conſt. Hippoly.in rubric.de probatio nu.25.Auileſi in c.correctorum,verſ.*Ordenanças*,nu.22.fol.19.

Ex quibus apparet,quod hæc quæſtio dubitabilis eſt,inquirere igitur oportet quid te
57 nendum eſt.† Ego attenta diſpoſitione tex. in cap.ſi gratioſe de reſcriptis in 6.iudic.odi ſtinguendum eſſe,an licentia Regalis data ad alienandum bona maioratus concedatus ſub nomine dignitatis Regiæ,prout plerumque fit,vt ſupra dixi,nam in hoc caſu licentia nō expirat per mortem Regis,qui illam conceſſit,& idem ſi conceſſa fuerit ad beneplacitum Regis,quia tunc morte illius non expirat,quod fortificatur ex text. in d.cap.ſi ſuper gratia,quia in effectu poſt licentiam impetratam non reſtat, niſi illam exequutioni tradere,& ideò ille,qui impetrauit illam tanquam exequator, eam poteſt ad executionē deducere,nec obſtat glo.in d.cap.à nobis de ſent.excommunicat quia cum ad hanc ſententiam ſint caſus expreſsi in dict.c.ſi gratioſi, & in d.cap.ſi ſuper gratia, ceſſant omnia argumenta.

Et eſt aduertendum,quod d.cap.ſi gratio
58 ſe(vt ſupra dixi) vere loquitur † in diſpenſatione,& non in gratia,quamuis tex.ille vocet gratiam ,quod in vā comprehenſiua eſt deſponſatio,quia in caſu illius text.fuit diſpenſatum,vt quis poſsit habere plura beneficia , quæ ſecundum ius habere non poterat, c.de multa de præbend.cum cōcordantibus, & fuit etiam diſpoſitio illius tex.ſpecialis,& contra ius commune , quia fuit conceſſum Epiſcopo,vt poſsit habere beneficia quæ ante conſecrationem habebat,contra c.cum in cunctis de præbend.& contra Epiſcop. Couar.& Socin.Iunior.expreſſe tenet Epiſco. Sarment.qui plura ad propoſitum adducit lib.de redditibus Eccleſiaſticis,par.4.cap.4. nu.1.fol.57.& ad iſta legendus.

Ex quibus mihi videtur,quod † hæc conclusio eſt certa , & in noſtro propoſito tenenda,ſecus autem erit , vbicumque talis licentia cōceſſa fuit ſub nomine ipſius Regis, qui licentiam præſtitit:nam tunc expirat re integra morte Regis concedentis, vt apparet ex ſuperioribus,de quo vide quæ ſcribit Aluar. Valaſc. de iure emphyt d quæſt. 34.num.7.fol.207. Quint. Mandoſ.in tract. de inhibitione,q.76.fol 34.vbi poſt Speculator.tit.de locato,§.nunc aliqua,quæſ.150. verſi.quid ſi dominus Papa, tit. de action.§. ſuper petitionibus, vbi Ioan. Andr.Bald.in l.poſt dotem,ff ſolut.matri.& alios,quos citat ponit concluſionem,quod beneplacitum expirat morte,& ibi addit,quod beneplacitum etiam expirat per remotionem ab officio,ex Bald.in l.centeſimis, §.vlt.ff de verborum,& alijs quæ citat, & conſi.Menneh. 52 nu.128.vbi poſt Laudeſ.in tract.de Principe,q.32.ſcribit,quod ſi legetur aliquid Reginæ ſub nomine dignitatis,non debetur ſucceſſoribus. Et ad illa videndus eſt Bald.in conſ.217.& 2 8.lib.3.qui plura in iſta materia notāda tradit,& Ioan Francif.in tract. de bonis pragm.7.nu.20. 21.& 22. 59

Et in hac materia non eſt ſilentio prætereunda concluſio ſingularis, quod ſi forſan dux,† Marchio,vel Comes, dedit alicui officium,vel aliam rem ad certum tempus,& vita quando fuerit voluntas,tranſacto illo tempore niſi declaret voluntatem , regulariter donatio tranſacto tēpore expirat, vt eſt ſingularis doctrina Matth.ab Afflict.tit.quibus modis feudum conſtitui poteſt,nu. 6.fol.87. de qua per Socin Iun.in conſi.63.nu.8.lib. 2.de quo legendi ſunt Dec. conſi.108.Ant. Gabriel tit.de præbend.concl.1.de quo puncto legi debet omnino deciſ.Petri Surd.189. vbi late tractat quanto tempore duret licentia data ad alienandum bona feudalia. 60

Et animaduerto etiam,quod ſi Rex † ante adeptum Regnum,& Regiam dignitatem fecerit aliquem contractum,poſtea factus Rex non poteſt alterare contractum,nec venire contra eum,vt colligitur ex l.pes adoptionē,vbi Bald.ff.de adoptio.l.Senatoris filius, ff.de Senatoribus,l.excepto tes, C.de numerarijs actuarijs,lib.12.Curcius Iunior conſi. 275.num.77.lib.2.de quo lector videat tex. & ibi Abb. in tertio notabili in cap.ſicut in principio de iure iurand. Calderinum conſi. 3.titul.1.de iure iurand.c.cum veniſſet de inſtitutio.Felin.in c.1.num.6.de probationib. 61

& legi

& legi debet Gamma decif. 354. & de mate
ria illius quæſtionis legenda etiam ſunt quæ
ſcribit Petrus Barboſ. in d.l. quia tale. 14. nu
mer. 80. pag. 345. ff. ſolut. matrimon. tom. 2.
& materiam tractat nouiſsimè, & latiſsimè
Reſtaurus Caſtald. in tractatu de Imperato-
re q. 115. num. 1. cum ſequentibus, fol. 248.
62 & qualiter † gratia dicatur perfecta, etiam ſo
lo verbo, probatur in cap. cōſtitutionis, vbi
gloſſ. 1. 25. q. 2. tradit Mandoſ. regul. Can
cellar. 3. q. 1. num. 3. fol. 42. & q. 11. num. 2.
fol. 47.

Ad omnia addo doctrinam ſingularem Do
minici in dict. cap. ſi gratioſe num. 8. dicen-
63 tes, quod ſi Papa † concedit eccleſiæ commē
dam, quouſq; ſuper hoc aliud ordinauerit, ſi
Papa mortuus ſit nulla ordinatione facta, cō
ceſsio durat, quod ex aliquibus confirmat
Menoch. in conſ. 360. numer 9. & 10. lib. 4.
quod eſt notādum ad clauſulas maioratuum,
& meliorationum, quæ ſemper reperiuntur
ſub dicta forma. Et quod mortuo Papa durēt
officia camerariorū & auditorum probatur
in cap. 2. de officio delegati libr. 6. & tradit
Mandoſ. in gloſſ. facultatem fol. 60. col. 4. &
de materia tractat Franciſc. Marcus deciſio.
778. & an ſufficiat, quod licentia ad facien-
64 dum maioratum † concessa fuerit per verbū
fiat, vel an requiratur literarum expeditio,
tradit Molina libr. 2. de primogenijs cap. 7.
num. 52. fol. 276. Anton. Gabr. dict. titul. de
probationib. concluſ. 1. num. 2. pag. 391. Pe
trus Gambar. in tractatu de officio delegati
lib. 6. num. 639. pag. 199. Et quod in dubio
65 officiales † creati dicuntur perpetui, tradit
Gregor Lop. in l. 6 in verb. *acabaren ſu tiem
po*. part. 3. Burgos de Paz conſil. 21. num. 6.
Et quod licentia vendendi, & diſponendi in
66 vltima voluntate expiret mortuo prælato,
qui illam cōceſsit, etiam ſi illam obtinuit, vo
lunt Hieronymus Gabriel conſil. 83. per to
tum, Nata conſil. 647. Corbulus in tract. de
iure emphyteutico in parte de priuatione,
ob alienationem, ampliatio. 6. num. 6. fol. 78.

QVÆST. XI.

Licentia data per Regem ad extrahendum bona à maioratu, an expiret per mortem illius, cui data fuit.

SVMMARIVM.

Priuilegium reale eſt ad hæredes trāſitorium, num. 1. & in dubio reale præſumitur, numero. 2.

Conceſsio facta à Principe realis præſumitur, num. 3.

Licentia teſtandi morte concedentis an expiret, num. 4.

Diſpoſitio an ſit realis vel perſonalis qualiter cognoſcatur, num. 5.

Priuilegia ciuitatibus conceſſa ſunt realia, numero. 6.

Verbum, ſucceſſores, *amplum eſt, & omnes ſucceſſores comprehendit, nu. 7.*

Reſcriptum impetratum ab eo qui deceſsit antequàm illud in iudicio produceret, ad hæredes actiue & paſsiuè tranſit, num. 8.

Pater ſi licentiam legitimandi filium à Principe obtineat, & ante legitimationē decedat, an talis voluntas ſit iuſta cauſa legitimandi, num 9.

Diſpenſatio ignoranti an acquiratur, numero. 10.

Hæres exequi poteſt quod defunctus poterat, num. 11.

Res ſi in emphyteuſim concedatur pro aliquo, & duobus alijs quos nominauit, ſi primus emphyteuta abſque nominatione decedat, hæres illius poteſt talem nominationem facere, num. 12.

Priuilegium etiam nō acceptatum ad hæredes transfertur, num. 13.

Pater & filius natura ipſa vna eademq; perſona reputantur, num. 14.

Priuilegia & honores data parētibus ad filios tranſeunt, num. 15.

Licentia data alicui ad ſucceſſorem an extendatur, num. 16. Quid ſi nominatim concedatur, num. 48.

Aſſenſus Regius an poſsit poſt mortem alienātis præſtari ſententia affirmans. nu. 17. Contraria, num. 20.

Fideicommiſſum nomine proprio relictum an cum hærede intelligatur, nu. 18. Quid in maioratu, num 19 & 21.

Priuilegium perſonale cum perſona extinguitur, num. 22.

Facultas ad alienandum bona maioratus eſt reſtringenda, num. 23.

Licentia data per dominum feudi ad alienandum feudum, eſt ſtrictè interpretanda, numero. 24.

Hæres an veniat in priuilegio, ſi non nominetur, num 25.

Habilitationes ſunt ſtricti iuris, num. 26.

Alienatio bonorum maioratus facta præcedēte Principis licentia, in qua obreptio fuit cōmiſſa, eſt nulla, num. 27.

Licentia data ad alienandum bona feudalia ob æs alienum vrgens tēpore ſupplicationis nō trahitur ad debita poſtea contracta, numero 28.

Conditione non impleta, diſpoſitio non ſumit effectum.

ſectum, num. 29.
Licentia vbi datur ad alienandum, eius forma & qualitas præciſe eſt ſeruanda, num. 30. Quid in feudo, num. 31.
Licentia data ſub aliqua conditione, cenſetur renocata ſub contraria conditione, nu. 32.
Conſuetudo alienandi vtile dominium eccleſiæ certo modo non poteſt ad alium modum extendi. num. 33.
A forma decreti non eſt recedendum, nu 34.
Infertur intellectus ad facultates quæ dantur ad faciendum maioratus, vel ad alienanda aut obligãda bona illorum pro dote, arrhis, & alys ſimilibus, num. 35. vbi opinio quædã Molinæ examinatur, num. 42.
Dictio, tantum modo, conditionẽ facit. nu. 36.
Conditio habet vim cauſæ finalis, nu. 37.
Verba, con tanto, ideſt dummodo, conditionẽ importani, num. 38. & 40.
Forma eſt quod Principi placet, num. 39.
Conſenſus ceßat conditione non impleta, n. 41.
Cùm aliquid de neceßitate non requiritur, quãuis interueniat, non vitiat, num. 43.
Quæſtionis deciſio. nu. 44. Quid in feudo. n. 45.
Priuilegium qualiter duret, vel non, ceſſante cauſa, ob quam conceſſum fuit, nu. 46.
Pater an poßit committere filio quòd alienet rem, ad quam alienandam habebat facultatem Regiam, num. 47.
Poſſeſſor bonorum maioratus ſi cum Regia facultate bona vendidit, nondum tamen tempore mortis pretium acceperat, an illud pretiũ vinculatum maneat, num. 49.
Mortuo alienante rem feudalem, poteſt præstari aſſenſus Regius ſi hæres conſentiat, n. 50.
Habens licentiam ad alienandum vel hypothecandum bona maioratus, an poßit decennio tranſacto ea vti, numer. 51. & 53. Quid in feudo, num. 52.

VNdecimo quæro de quæſtione neceſſaria, an facultas data ad extrahendũ bona à maioratu, & ad illa vẽdendum, expiret per mortem illius cui cõceſſa fuit reintegra. Et an hæres, vel ſucceſſor illius, qui eam impetrauit, poſsit illa vti abſq; noua Regali cõfirmatione? In quo prima facie perſuaderi poteſt, quod hæres, vel ſucceſſor poteſt ea vti abſque noua conceſsione, quia vbicunq; † priuilegium eſt reale, eſt tranſitorium ad
1 hæredes. l. in omnibus, ff. de regul. iur. vbi Decius & Cagnolus. l. 27. tit. vltimo, part. 7. & aliæ concordantes; in dubio autem priuilegium præſumitur † reale, & non perſona-
2 le, ſecundum gloſſ. in ſumma. 25. q. 2. cui ſimilis iunct. tex. in l. forma. §. quamquam. ff. de cenſibus, notat poſt alios Tiraquel. in tractatu de primogen. q. 40. num. 72. pag. 282. de quo legenda ſunt quæ ſcribit Syluan. conſil. 4. num. 1. cum ſequentibus, facit notabilis doctrina Bald. in authent. habit. col. 2. C. ne filius pro patre, de quo per Felin. in cap. cũ ſit, in princip. de Iudæis, Petrum Surd. in tractacu de aliment. priuileg 76. numer. 5. & 8.
fol. 328. Et in dubio † conceſsio facta à Prin 3
cipe præſumitur realis, ſecundum Bart. in l. vltima. ff. de ſeruit. legat. & Bald. apud Iulianum. §. ſi quis alicui. ff. de legat. 1. Imola, & moderni in l. quia tale. ff. ſolut. matrimon. latè Deci. in conſil. 51. præſidio, & pro tenui num. 2. cum ſeqq. Alex. in conſ. 193. num. 3. lib. 2. vbi gloſ Pariſ. plures concordantes re-
fert, & quod licentia teſtandi † non expiret 4
per mortem concedentis probat per plura Burſatus in conſil. 30. num. 1. cum ſeqq. quæ in re videtur rationabilis doctrina Tiraquel. in tractatu de primogen. quæſt. 35. num. 11. pag. 259. vbi vult quod vtrum diſpoſitio Re
gis ſit realis † vel perſonalis, cognoſcitur plu 5
ribus modis. Primo ex forma, nam ſi tenor ſcripturæ facit mentionem ſucceſſorum, ex vtraq; parte iſta diſpoſitio eſt in rem ſcripta, & tranſit in ſucceſſorem vtriuſq; ſiue loquantur in ſucceſſoribus iure hæreditario. l. iurisgentium. §. pactorum. ff. de pactis ſiue ſucceſſoribus dignitatis, vel adminiſtrationes, per notata in cap. 1. qui ſucceſſ. teneant. & in cap. vltim. ne prælatus vices ſuas, & in
cap. Abbate ſane de re iudicata lib. 6. † & pri 6
uilegia conceſſa ciuitatibus ſunt realia dict. l. forma. § quamquam. l. vectigalia, vbi Bald. C. de vectig. facit. l. ciuibus. ff. de rebus dubijs, vbi Paul. & Socin. notat Gregor. Lop. in dict. l. 27. tit. 7. part. 5. in gloſſ. in verb. *al-*
gun lugar, & verba ſucceſſores † ampla ſunt, 7
& omnes ſucceſſores comprehẽdant. l. quedam. §. is autem. ff. de edendo. l. ſi defenſor. §. non ſolum. ff. de interrogatorib. actió. l. non tantum. ff. de fideicommiſ. libertat. cum concordantibus, vt per Rebuffum in l. hæredis appellatio 65. pag. 447. & in l. hæredis appellatio. 170. pag. 998. ff. de verborum ſignificatione, Burſat. conſil 12. num. 21. & 22. & conſil. 31. nume. 17. lib. 1. Menoch. conſil. 191. num. 10. lib. 2. Et ſi ille qui reſcrip-
tum impetrauit, † moriatur anteaquam illud 8
producat in iudicio, tale tamen reſcriptum tranſit ad hæredes actiue & paſsiue. l. 1. C. quando lib. princip. datur, vbi explicant Doctores, præcipue Decius nu. 7. vbi gloſ. Par. in additio. in cap. relatum de offic. deleg. fol. 113. & licentia data defuncto competit, & hæredibus, ſecundum Bald. in l. ſicut. §. ſi debitore. ff. quibus mod. pignus, vel hypoth. ſoluit, quam citat Caſſan. in conſuetud. Burgund. tit. des rentes, rubr. 5. §. 2. numer. 14. pagin. 807. ad quod conducit ſingularis ſententia Iaſonis in conſil. 127. numer. 4. lib. 4. vbi inquit, quòd ſi pater viuẽs dicebat, quod volebat filium legitimare, vel ſi Principi ſuppli-

ſupplicauerit pro cauſa legitimationis, & le-
gitimandi licentiam obtinuerit, licet poſtea
9 pater decedat legitimatione non impleta, †
eſt cauſa iuſta legitimandi, & præiudicandi
agnatis refert Bald in l. in teſtamento. q. 9.
C. de teſtament. milit. confirmat Aymon in
tractatu de antiquitate temporum. p. 1. num.
22. fol. 15. & plura ad propoſitum ſcribunt
Boerius in cap. quoniam, Abb. num. 14. de of
ficio delegati, Capici. deciſ. 121. num. 19. Al
ciat. reſponſ. 19. num. 2. & 3. Franciſc. Mar-
cus deciſ. Delphinat. 513. num 3. & 5. & de-
ciſ. 515. in fine, Mohedan. deciſio. 7 . Man-
doſ. regul. 12. Cancellariæ de reuocationib.
q. 5. num. 2. Burſat. in conſil. 30. num. 2. cum
ſequentib lib. 1. & adducit etiam ſingularem
doctrinam Ioan. Faber. in §. ſi quis rem, nu.
2. inſtit. de legat. vbi reſoluit, quod diſpenſa-
10 tio † acquiritur ignoranti, eo ipſo quod con
ceſſa fuit, & quod aſſenſus Regius poſsit im
petrari poſt mortem teſtatoris, tradit Capi-
cius deciſ. 115. num. 1. & pondero etiam in
l. 1. C. quand. libell. Princip. dat. text. not.
11 poſt medium. Et pro hoc etiam facit, quia
hæres † regulariter reputatur eadem perſo-
na cum defuncto, & poteſt exequi quod de-
functus exequi poterat, authent. de iure iu-
rand. à morient. præſtit. §. 1. l. hæredem eiuſ
dem. ff. de regul. iur. l. 24. in fine, tit. 13. part.
5. notat Decius in conſil. 61. ex quo confir-
matur quod ſcribit Burg. de Paz in l. 1. Tau
ri, relectione. 1. num. 428. cum ſequentib. fo
12 lio 123. vbi reſoluit quæſtionem ſingularem
conceſſa in cenſum, vel emphyteuſim † ali-
qua re pro aliquo, & duobus alijs quos nomi
nauerit, ſi primus emphyteuta decedat abſq;
eorum nominatione, quod hæres illius po-
teſt facere talem nominationem, ad quod eſt
doctrina Baldi in l. 1. in fine, ff. de pactis, quã
refero in 1. p. q. 48. in fin. & factũ per perſo-
nã repræſentantẽ cenſetur factũ per perſo-
nam repræſentatam, vt eſt textus notabilis
in l. ſi Titia cum teſtamento, §. ea conditio-
13 ne. ff. de leg. 2. & priuilegium etiam † nõ ac-
ceptatum tranſmittitur ad hæredes. l. non ſo
lum. ff. de in integrum reſtitut. l. hæredes. C.
ad Velleian. l. apud hoſtes. C. de ſuis & legit.
hæred. notat Barthol. Socin. in conſ. 153. nu.
14. verſ. reſpõdetur & ſecundo, lib. 2. Et iſta
maiori ratione locum habere videntur quan
do ille, qui prætendit facere iſtam alienatio-
nem, non ſolum eſt hæres teſtatoris, ſed etiã
14 filius: nam pater & filius natura ipſa † re-
putantur vna eademq; perſona. l. vltima. C.
de impuberum, & alijs ſubſt. abunde Tiraq.
in l. ſi vnquam, in princip. C. de reuocan. do
nation. quod probat l. 1. tit. 15. part. 2. faciũt
quæ ſcribo p. 1. q. 39. & priuilegia, honores,
15 † & beneficia data parentibus tranſeunt ad
filios. l. emancipatum. ff. de Senatoribus, l. mi

lites, vbi Cynus l. Diuo Marcò C. de quib.
Decurionum. C. de pœnis cum concordan-
tibus, vt per eundem Tiraquellum in tract.
de primogen. dict. q. 40. num. 45. & 46. pag.
276. & filij ſunt pars corporis patris, ſecun-
dum Ariſtotelem lib. 5. Æthicor. cap. 5. & pa
ter ex l. ſcimus. §. vltim. C. de agricol. & cen-
ſitis lib. 11. & plura ſcribit Maſcard. in tra-
ctatu de probat. lib. 3. concluſ. 1151. num. 1.
cum ſequentib. fol. 46 & in q. ſequenti, Me-
noch. de arbitrarijs iudicum, caſu 459. num.
5. & magis in terminis Andr. de Iſern. in cap.
Imperialem, in princip. num. 11. fol. 97. vbi
Matth. de Afflict. nu. 77. de prohibit. feud.
alienat. per Federi. vbi vult, quòd ſi habens
feudum impetrauit licentiam vendendi per
ſonis fidelibus, & illud non vendidit, & mor
tuus eſt relicto hærede, hæres eius virtute
dictæ licentiæ vendere poteſt per regulam,
l. ſicut. §. ſi debitori. ff. quibus modis pignus
vel hypotheca ſoluitur. Et l. pactũ. ff. de pro
bation. confirmat Roland. in conſil. 6. num.
[illegible] quod hæres teneatur habere ra-
tam [illegible] m Regiam datam ad obliganda
bona [illegible]. reſoluit notanter Grammat.
deciſio. [illegible] .120. ad iſta legendus, &
quod licentia data alicui † extendatur ad ſuc 16
ceſſorem per dictũ. §. ſi debitori, tradit Bald.
in conſil 473. quando data licentia libr. 2. &
hoc tradit in terminis Ioan. Franciſc. de Pon
te prædictis non relatis conſil. 64. num. 27.
qui ad hoc refert Andr. de Iſern. in cap. 1. §.
ſed nec eſt alia iuſsio num. 38. in verſic. nec
eſt contra hoc, quæ ſit prima cauſa beneficij
amittend. Et quod † aſſenſus Regius poſsit 17
præſtari poſt mortem alienantis, reſoluit idẽ
Franciſcus de Ponte conſil. 81. num. 34. cum
ſequentib. & quod facultas eligendi ad em-
phyteuſim duret mortuo electo, reſoluit An
ton. Gamma. deciſio. 383. in qua materia eſt
memorabilis doctrina Cyn. & Bald. in l. eam
quam num. 21. C. de fideicommiſ. qui volunt
quod vbicunque fideicommiſſum relictum
Berto nomine proprio, videtur loqui cum
hærede, per l. ſi ſeruus. §. qui margaritam. ff.
de legat. 1. Contrarium † aperte tenet Gre- 18
gor. Lop. in l. 6. tit. 11. part. 6. fol. 84. colu. 1.
in gloſ. *no valdra*, in verſic. item aduerte, vbi
dicit, quod ſucceſſor in maioratu nõ poteſt
vti licentia, quæ data fuit † ad extrahendum 19
rem aliquam à maioratu, refert ad hoc Bald.
in §. Marchio col. 1. num. 4. fol. 6. de his quæ
feud. dare poſſ. vbi tangit quæſtionem de Pa
pa, qui conceſsit per priuilegium cuidam Ab
bati, & capitulo, quod poſsint de nouo feu-
date quoddam prædium, quod ſucceſſor Ab-
batis non poteſt facere abſq; noua Papæ licẽ
tia, refert Bald. notata in l. & quia. ff. de iuriſ-
dictio. omn. iudic. & idem Gregor. Lop. in l.
47. tit. 18. part. 3. in gloſ. vltim. Molin. lib. 4.
de

Digitized by Google

de primogen. cap. 5. nu. 37. fol. 162. & plura
ad propoſitum ſcribit Burſatus in conſ. 231.
num. 34. cum ſequentib. lib. 2. & quod mor-
20 tuo † alienante non poſsit impetrari aſſen-
ſus Regius ad confirmandam alienationem
ſine hæredis aſſenſu tradunt Afflict. deciſ.
286. num. 2. & 3. Capici. deciſ. 515. num. 4.
Cephal. in conſil. 118. num. 22. lib. 1. & plu-
ra tradit Roland. in conſ. 38. num. 6. cum ſe-
quentib. lib. 3. licèt prius aliqua in contrariũ
retulerit, ad quos addo Iſerniã dict. cap. Im-
21 perialem, num. 16. Sed † pro Greg. Lop. fa-
cit etiam alia magna ratio, quia quamuis pri-
uilegia potius præſumuntur realia quam per
ſonalis (vt ſupra dictum fuit) contrarium pa-
tet ex gloſ. in cap. cum veniſſet de inſtitut.
& cap. tua, de his quæ fiunt à prælat. notat
Alexan. in conſ. 86. in cauſa dariorum lib. 1.
vbi plura ad hoc refert, & ibi gloſ. Pariſ. De
cius in l. in omnibus de regulis iuris num. 3.
Ægid. Boſius in volum. pract. crimin. titu. de
Principe, num. 171. & iterum num. 343. Ni
col. Boerius deciſ. 227. num. 18. Math. ab
Afflict. in conſtit. Neapolit. libr. 1. rubric. 9.
num. 32. fol. 42. & lib. 2. de exceptio. Hoſt.
rubr. 19. num. 15. fol. 222. & lib. 2. de quibus
cauſis, rubr. 32. num. 4. fol. 94. & lib. 1. de officio
cio magiſtrorum, rubr. 37. num. 22. fol. 99.
& pro hoc eſt quaſi expreſſa l. 27. ti. 9. part.
22 6. & priuilegium † perſonale extinguitur cũ
perſona, vt probatus in dict. l. in omnibus.

Pro hac ſententia etiam facit, quia ſimilea
facultates, † quæ conceduntur ad alienandũ
23 bona maioratus, potius ſunt reſtringendæ,
quam ampliandæ, & ideo dicit gloſ. in cap.
Imperialem, in princip. de prohibit. feud.
24 alienat. quod licentia data per † dominum ad
alienandum rem feudalem eſt ſtrictè inter-
pretanda, notat Ludouicus Gozad. in conſ.
66. in cauſa illiuſtriſsimorum num. 44. Bur-
ſat. conſil. 44. num. 45. lib. 1. & dixi ſupra q.
1. limit. 1. & tradit Molina lib. 4. de primog.
cap. 5. num. 38. fol. 162. faciunt ſcripta per
Nattam in conſ. 164. num. 1. cum ſequentib.
lib. 1. & quæ ſcribo ſupra q. 1. limit. 5. confir
mat idem Natta conſil. 165. num. 3. vbi tra-
dit, quod licẽtia alienandi feudum non trãſit
ad hæredem, ex Ruyno conſ. 39. lib. 1. & in
25 priuilegio hæres † non venit, niſi expreſſe
nominetur, ſecundum Bart. in l. 1. ff. de con-
ſtitut. Princip. Cynum in l. hæredem. C. ad
Velleian. refert & confirmat idem Natta in
conſil. 164. num. 10. & hic addenda quæ in
propria quæſtione tradit Molin. dict. cap. 5.
num. 37. fol. 162. Et ſi eccleſia concedat feu
dum Comitates per ſuũ priuilegium, quod
non ſtantibus filijs fœmina in Comitatu ſuc
cedat, non extẽdatur de vna perſona in aliã,
ſed debeat ſtrictè intelligi. reſoluit in bono
caſu Decius in conſil. 516. num. 26. & quod
† habilitationes ſint ſtricti iuris, & perſonam 26
non egrediantur tradunt Bald. in conſ. 112.
lib. 1. Thomas Minad. in conſtit. Regni Nea
pol. in tex. num. 35. pag. 45. qui loquitur in
fœmina habilitata ad ſucceſsionem feudi, &
ex eo quod diſpenſationes ſunt odioſæ, &
debent ſtrictè interpretari, reſoluit notan-
ter Pariſius in conſil. 137. num. 2. cum ſeqq.
lib. 4. quod bulla, quæ obligauit Epiſcopum
Meliteſem ad ſoluendum, & illius ſucceſſo-
res, ſolum comprehendit primmum ſucceſ-
ſorem, & non ſequentes, in quo eſt cogi-
tandum propter regulam legis, qui per ſuc-
ceſsionem. ff. de regul. iur. & aliorum iurium
concordantium: & l. ſi pactum, de probatio.
l. veteris. C. de contrahend. ſtipulatione. l.
21. tit. 14. part. 3. l. 14. titu. 11. par. 5. de qui-
bus per Alexand. in conſ. 13. num. 8. & in cõ
ſil. 18 num. 14. lib. 5. Caldam Pereir. in tract.
de nominatione ad emphyteu. q. 9. num. 28.
fol. 93. Et de hoc puncto legenda ſunt omni
no quæ in propoſito ſcribit Menoch. de adi
piſcenda poſſeſſ. remed. 4. nu. 236. pag. 76.
& in tractatu de præſump. lib. 3. præſumpt.
47. num. 1. cum ſequentibus, pag. 332. Nec
eſt omittenda egregia reſolutio Bartoli in l.
ſi ſic ſtipulatur num. 2. fol. 53. ff. de verbor.
obligation. vbi Imol. fol. 77. & faciunt ſcrip-
ta per Caldam Pereir. in tractatu de nomina
tione ad emphyteuſ. quæſtion. 7. numer. 15.
fol. 67.

Noto etiam, quod alienatio † bonorũ ma 27
ioratus facta præcedente Principis licentia,
in qua obreptio fuit cõmiſſa, eſt nulla: quod
probatur ex reg. textus in cap. ſuper literis
de reſcriptis, & ſcriptis per Decium in con
ſil. 142. Neuizan. conſ. 85. num. 8. & 10. cum
ſequentib, & trado in alijs locis deciſ. Pede-
mont. 173. num. 7. & deciſio. 171. num. 22.
vbi ex Alexan. conſ. 2. num. 13. cum ſequen-
tibus, lib. 4. addit, quod licentia data ad aliená
dum bona feudalia propter † æs alienum vi- 28
gens tempore ſupplicationis non trahitur
ad debita poſtea contracta, & non vrgentia
tempore ſupplicationis, quod etiam ſcripſi
p. 1. q. 7. & ſupra q. 5. à num. 2. & conducunt
ſcripta per Pariſium in conſ. 31. num. 22. lib.
4. vbi ad propoſitum iſtius materiæ ſcribit,
quod forma reſcripti & gratiæ ad vnguem
eſt ſeruanda, & conditione † non impleta 29
diſpoſitio non ſumit effectum, ex cap. cum
dilecta de reſcriptis, cap. olim. de officio de-
legati. l. diligenter. ff. mandati. cap. 1. §. illo
vero, de ſponſalibus lib. 6. l. conditiones ex-
trinſecus. l. quæ ſub conditione. ff. de condi-
tio. & demonſtratio. cum concordãt bus. Et
vbi eſt † data licentia ad alienandum, eius for 30
ma, & qualitas præciſe eſt ſeruanda. l. 1. §.
hæc verba. ff. ne vis fiat ei: & Decius in conſ.
295. num. 2. vbi loquitur in † licentia data ad 31
alienan-

alienandum bona feudalia, cuius forma dili-
genter eſt ſeruanda, tradit notanter deciſio
Pedemont. 167. num. 4. cum ſequentib. vbi
ex pluribus authoribus etiam reſoluit, quod
32 licentia † data ſub aliqua conditione cenſe-
tur reuocata ſub contraria conditione, quod
reputo notandum, Burſatus in conſil. 171.
num. 26. lib. 2. Pariſius in conſ. 57. num. 52.
lib. 4. & in alienandis bonis eccleſiæ, Alex.
conſ. 4. nu. 5. & 6. lib. 3. & adduco etiam do-
ctrinam Calder. in conſil. 11. rubr. de feudo,
33 vbi reſoluit, quod conſuetudo † alienandi
vtili dominium eccleſiæ certo modo nõ po-
teſt extendi ad alium modum, quod refert
& confirmat Cephal. in conſ. 26. num. 20. fa
cit regula. l. vltimæ. C. de prædijs decurionũ
34 lib. 10. vbi probatur † non eſſe recedendum
à forma decreti, & cõducunt plura quæ ſcri-
bo ſupra q. 1. limit. 1. vbi refertur conſil. De
cij, & deciſ. Pedemont.

35 Ex quibus infertur intellectus † ad facul-
tates, quæ dantur ad faciẽdũ maioratus vel
ad alienanda, vel obliganda bona maiora-
tus pro dote, arrhis, vel alijs ſimilibus faculta
tibus, quę conceduntur cum aliqua forma &
conditione. Infertur etiam periculoſam eſſe
opinionem doctiſsimi Molinæ lib. 2. de pri-
mogen. cap. 1. num. 27. fol. 206. & cap. 15.
num. 24. cum ſequentibus, fol. 356. vbi pro-
bare conatur, quod ſi in facultate Regia con-
ceſſa ad faciendum maioratum ſit incertum,
quod licentia conceditur, dummodo pater
relinquat filijs alimenta ſufficientia, ſi pater
hoc non obſeruet, nec formam in conſtitu-
tione alimentorum, maioratus nõ eſt nullus,
& inibi alia ſimilia ex hoc decidit, quæ mihi
difficultatem faciunt propter prædicta, vt di
36 xi q. 4. illatio. 8. Et quia dictio † *dummodo*, fa
cit conditionem. c. vt præteriti de electione
libr. 6. Dominicum poſt Eleazarum in cap.
non poteſt. § 1. col. vltim. verſ. nota bene de
præbendis lib. 6. Bertrand. conſil. 201. nu. 5.
lib. 1. Guido Papæ conſ. 205. num. 23. Ripa
lib. 2. reſponſorum cap. 9. col. 1. maxime cũ
illa dictio, *dummodo*, ponitur imperfectè, de-
ciſio Rotæ in nouis 231. ordinata, Rebuf. in
concordan. in rubr. de Regia ad præfatutam
in verb. dummodo, pag. 233. Conditio autẽ
37 habet † vim cauſæ finalis, & declarat Bart. in
l. 2. §. vlt. ff. de donat. & in l. demonſtratio fal
ſa. §. quod autem. ff. de conditio. & demõſtr.
Aymon. conſ. 167. num. 16. ad medium, Pe-
ralta in l. ſi quis, in principio teſtamenti nu.
206. pag. 484. ff. de leg. 3.

Præterea illa verba, *con tanto*, id eſt dum-
modo, important formam, † ſecundum Bald.
38 in authent. matri & auiæ num. 3. C. quando
mulier tutel. offic. fungi poſſ. Felin. in cap.
cum dilecta num. 5. verſ. ſecundum ſignum
de reſcriptis, probatur in l. prætor, in princ
ff. de collat. bonor. & volunt Alexand. Iaſ.
& alij in l. 2. ff. de vulgar. & plures citat Ti-
raquel. lib. 1. de retractu. §. 1. gloſſ. 21. num.
13. pag. 328. & lib. 2. §. 2. gloſ. 1. & vnica nu.
3. pag. 874. & tradit Curcius in dict. conſ. 73
& faciunt quæ ſcribo p. 2. q. 4. illat. 8. & for-
ma eſt, quod Principi † placuit ſecundũ Bal- 39
dum in l. prolatum num. 12. ff. de ſent. & in-
terlocut. cum concordan. vt per Felin. in d.
cap. cum dilecta, dict. num. 5. verſic. primum
ſignũ, deciſ. Pedemont. 108. vbi addit, quod
dicta verba, *dummodo*, † inducũt formam, & 40
ad vnguem debent obſeruari, de quo legẽda
ſunt quæ ſcribo p. 2. q. 4. illat. 8. quibus omni
bus addere libet, quod elegãter ſcribit Pariſ.
dict. conſ. 31. num. 17 lib. 1. vbi dicit, quòd ſi
canonici deputarunt libras quinquaginta ar-
chidiacono volentes, quod impetraretur cõ
firmatio Apoſtolica, ſi non fuit hoc ad imple
tum, ceſſat conſenſus † conditione non im- 41
pleta, quod notabis in praxi ad obligationes
& contractus, quos pleriq; faciunt ſuper alie
nandis, aut hypothecãdis † bonis maioratus, 42
vel cum ſuper eis tranſigitur, vel in alijs ſi-
milibus rebus, quia ſi facultas non impetra-
tur, nihil actum videtur, quaſi quod conditio
impleta non fuit, quod mihi moderandum vi
detur, niſi actus, de quo agitur, ſit talis natu-
ræ, & qualitatis, quod non ſit neceſſaria con-
firmatio Regalis, quia tunc non præiudicat
obtentam non fuiſſe ex regul. l. teſtamentũ,
C. de teſtam. l. quæ dubitationes. ff. de regul.
iur. cum concordant. facit regul. l. vnicæ in
princ. C. de rei vxor. act. vbi quando aliquid
nõ † requiritur de neceſsitate, ſi illud inepte 43
interueniat, non vitiat, de qua per Iaſonem
in l. vinum, nu. 33. ff. ſi certum petatur, Hip-
polyt. in l. vnius. §. fin. num. ff. de quibus.

Ego in hoc puncto (ſi veritatem loqui li-
cet) iudico, † quod in hoc nõ poteſt dari cer 44
ta regula, quia ſunt inſpicienda, & contem-
planda verba priuilegij, & cauſa propter
quam priuilegium conceſſum fuit, & ao ſub
nomine dignitatis, vel perſonæ fuerit con-
ceſſum, vel fuerit cauſa in executionem de-
ducta, & aliæ coniecturæ, quas tradit Alex.
& alij. l. quia tale. ff. ſolut. matrimon. Deci.
in d. l. in omnibus; & notatur in dict. conſil.
51. & Barthol. Socin. in dict. conſil. 54. lib. 1.
& in conſ. 95. num. 10. & in conſil. 116. nu-
mer. 20. eodem libro, Ægid. Boſi. in pract. cri
minal. tit. de Principe num. 343. pagin. 650.
Tiraquel. in tractatu de primogenitura. q.
56. ad quod eſt legenda. l. 43. tit. 18. part. 3.
vnde dicit Ioann. Faber in §. æquè ſi agat nu
mer. 6. inſtitut. de action. quod in priuilegijs
Principum eſt inſpiciendum an materia pri
uilegij concernat locum vel dignitatem, vel
perſonam, vnde, vbi concernat locum, vel
eius libertatem, & proſperitatem, debet iudi
cari

Digitized by Google

carí realis, & quod in licentia data ad alienan
45 dum † feudum ſit in conſideratinne, ad hoc,
vt tranſeant, vel non ad hæredem iſta verba,
ſi dicat, ipſe vel per te exerceas, vel alia ſimi
lia verba, tradit Natta in conſil. 163. num. 7.
cum ſequentib. lib. 1. & ad hoc ſunt etiam vi
denda quæ ſcribit Tiraquel. in dicto tracta-
ctatu de ceſſante cauſa, p. 1. num. 104. cum
46 alijs, vbi tractat, qualiter † priuilegium du-
ret, vel non duret ceſſante cauſa, per quam
conceſſum fuit.

Ad hoc facit alia doctrina Gregor. Lopez
in prædicto loco fol. 84. col. 2. verſ. ſed pone
quod poſſeſſor, vbi tradit quæſtionē de poſ
47 ſeſſore maioratus, qui habuit licentiam † ad
alienandum bona maioriæ, qui in vita non
alienauit, ſed commiſit filio ſuo ſucceſſori,
vt id faceret, an id poſsit facere? Ex cuius di
ctis colligitur (vt ipſe dicit) eſſe conſideran-
dum an duret neceſsitat in ſucceſſore, vel
non duret: quid enim ſi neceſsitas dotandi
ſororem ad hoc duret, licentia durare vide-
tur, cui addo text. in l. conſilio, in fine. ff. de
curat. furioſ. & in l. cum quis. ff. de verborum
obligario. & ea quæ in ſpecie ſcribit Carol.
Ruin. conſil. 39. nu. 12. lib. 1. vbi tradit, quod
48 licentia data ad alienandum nominatim † ali-
cui non tranſit ad hæredes, & multum qua-
drat quæ ſcribit Menochius in tractatu præ
ſumption. lib. 6. præſumpt. 92. num. 1. cum
ſequentib. fol 150.

Ex quibus etiam diffiniri poteſt alia quę-
ſtio tacta per Gregor. Lop. in l. 32. titul. 9.
pag. 6. in gloſ. in verb. *no valdra*, fol. 70. col.
1. verſ. notabis tamen, vbi tangit quæſtionē,
quæ iam de facto contigit, poſſeſſor bono-
rum maioratut habuit facultatem ad alienan
49 dum bona maioratus, † quæ vendidit, & non
dum acceperat pretium tempore mortis, vel
ſi acceperat pretium, nondum cōſumpſerat,
an illud pretium ſit vinculatum: & ad omnia
prædicta addo ſingularem doctrinam Andr.
de Iſern. in cap. Imperialem, in princip. pe-
nult. & vlt. col. de prohibita feud. alien. nu.
55. ſol. 258. reſoluit, quod mortuo alienante
rem feudalem poteſt præſtari aſſenſſus Re-
50 gius ſi hæres † conſentiat, & ſuper tali con-
ſenſu impetretur Regius aſſenſut, quod di-
ctum extollit Capicius decis. 115. num. 4. &
an dignitat conceſſa per Regem Almerantis,
vel ſimilis expiret per mortem illius, cui dig
nitas conceſſa ſuit, tradit nouiſsime Valdea
in additionibus ad Suarez in l. quoniam in
prioribus limit. 12. numer. 1. pag. 88. & quod
51 habens licentiam ad alienandum † vel hypo
thecandum bona maioratus decennio tranſ-
acto non poſsit ea vti, probatur ex doctrina
Matthæ. ab Afflictis in cap. Imperialem, in
princip. num. 35. fol. 200. de prohibita feud.
alienat. per Fedcricum, quam deciſionem ci-
tat Petrus Surdus deciſ. 189. num. 10. qui ad
hoc legi debet, & inibi latè reſoluit, qualiter
ſi concedatur licentia alienandi feudum † in 52
tra certum terminum, eo tranſacto non po-
teſt fieri tranſactio, & idem videtur tenere
Molina lib. 4. de primogenijs cap. 3. nu. 46.
fol. 151. licet ſe referat ad notata lib. 2. cap.
7. num. 71. fol. 280. In quo vltimo loquitur
in facultate cōceſſa ad faciendnm maioratū:
noſtra quæſtio eſt in facultate data † ad alie- 53
nandum bona maioratus, & de vna ad aliam
longa eſt differentia, & in noſtra materia ma
ioratuum hoc tenet Gregor. Lop. in l. 6. tit.
11. part. 6. in gloſ. in verb. *que la non pudieſſe
vender*, col penult. verſ. quid autem. Et in ma
teria ſumme noto, quod ſi quit impetrauit fa
cultatem ad fundandum maioratum, vel ad
alienandum bona maioratus, vel ad hypothe
candum bona, & illit non vtitur, non incidit
in pœnam, vt deducitur ex gloſſ. Abbate, &
aliorum in cap. inter cætera, & cap. ex teno-
re de reſcriptis, & alijs quæ refert Bertazol.
in l. ſi quis maior, C. de tranſactionibus, nu-
mero. 373.

QVÆST. XII.

Vendens rem maioratus, & illam ab emptore redimens, an pœnam euadat.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, num. 1. 3. 4. 10. & 31.

Contrahentes non poſſunt recedere à contractu in præiudicium illorū, quibus ius erat quæſitum, num 2.

Priuilegium impetrans per ſolam impetrationem præſcriptioni an renunciet, numero. 5. & 33.

Legatum reuocatum cenſetur, ſi teſtator alienet rem, quam legauerat, num. 6. & 8. niſi aſſinitas perſonæ contrarium ſuadeat, numero. 9.

Res recuperata non dicitur eſſe apud recuperātem eo iure quo prius erat, num. 7.

Caſus in quibus res redēpta iudicatur vt prius erat, num. 11. 14. 15. 16. & 17.

Alienatū non dicitur quod in breui reuertitur, num. 12. & alienatum non durat, nu. 13.

Poſſeſſor bonorum maioratus an illa amittat per impetrationem Regiæ facultatis ad alienandum, quam tamen ad effectum non perduxit, cùm in maioratu caueatur, quòd ſi poſſeſſor licentiam ad alienandum impetret, ipſo iure amittat, num. 18. 20. & 31.

Verba ſunt cum effectu intelligenda, num. 19.

Renuntians liti ante litem conteſtatam, pœnā

euitat

euitat ratione proceſſus moti,num.21.
Promittens aliquid alienare, quod alienare nõ licet,non incidit in pœnam,ſi non alienet,numer.22.
Statuto ſi caueatur quòd ſi quis iuriſdictionẽ declinet,poſſit impunè offendi, an incidat in pœnam qui exceptionem appoſuit, non tamen fuit ſub ea pronunciatum,num.23.
Subſtitutionis commodo filij non priuantur dicentes teſtamentum eſſe inofficioſum, ſi ſuper hoc ſententia non ſuit obtenta,num.24.
Sententia legis actum conſummatum requirit, num.25.
Intellectus ad l.4.tit.4.lib.1.nouæ Recopilat. num.26. & 29.
Pœnam cum lex actum exercenti imponit,faciens actum,& non exequens,non incurrit, numer.27.
Actio non videtur electa, niſi ſententia ſequuta,num.28.
Intellectus ad l.13.tit.1. lib.4. Recopilation. num.30.
Ius iniquum impetrans punitur,licet reſcripto non ſit vſus,num.32.
Licentiam qui impetrauit ad alienanda aut hypothecanda bona maioratus ad filiam dotandam,vel ad aliam ſimilem cauſam,an poſſit filia inuita,aut perſona intereſſanti tali licẽtia non vti,num,33.

DVodecimo quæro, ſi poſſeſſor bonorũ
maioratus poſtquam vendidit rem ma-
ioratus illam ab emptore redimit, excuſet
pœnam,in quam incidit alienando rem majo
ratus contra legis & teſtatoris prohibitio-
1 nem? In quo puncto † mihi videtur, quod
hoc non obſtante,non poteſt pœnam redi-
mere,nec ab ea releuatur. Quod determinari
poteſt exẽplo deducto ab emphyteuta, qui
ſi ſemel rem alienauit,non excuſatur à cadu
citate,quamuis poſtea illam redimat ſiue ex
interuallo,ſiue incontinenti, ſecundum Di-
num & Alberieum in l.vltim.C.de iure em-
phyt.vbi Iaſon.num.15.plures citat ad hãc
opinionem, & dicit eſſe communiorem, &
idem ſequitur Decius in conſil.86. nume.3.
Ripa reſponſ.169.num.10.& alios refert Ti
raquel.lib.1.de retract.conuent.§.3.gloſſ.1.
& vnica,num.21.pag.909.Iul. Clar.libr.4.
ſententiarum q.13.num.6.pag.143.Aluar.
Valaſc.de iure emphyteu.q.38.nu.11.Ioan.
Gutierr.lib.2.practicarum quæſt. q.113.nu
mer.6.& pro hac ſententia facit l. vlt. ff. de
pact.l.ſi poſt mortem.§.vlt. ff. de contra ta-
bul.

Ex quibus legibus apparet, quod contra-
2 hentes non poſſunt † recedere à contractu
in præiudicium illorum quibus ius quæſitũ
erat,de quo latè agit Tiraquel. libr.1. de re-
tract.§.1.gloſ.18.num.56.pag.359.ex qui-
bus dicunt Bald. Angel. Imol.& rẽcentiores
in l.inſulam §.vltim.ff.de verbor.obligatio.
quòd ſi duo nobiles fecerunt pacem, & pro-
miſerunt illam non rumpere ſub certa pœ-
na applicanda eccleſiæ, quamuis facta pace
recõcilient ſe, & omnem iniuriam remittãt,
non præiudicant eccleſiæ, cui iam erat pœ
na acquiſita. Cum igitur ſucceſſori in maiora
tu ius acquiſitum fuerit ex illicita alienatio-
ne poſſeſſoris rerum maioratus (vt late pro-
baui in 3.p.huius operis q.9.) ab hoc priuari
† non debet propter redẽptionem: iam enim 3
ſemel in pœnam incidit. Et pro hac ſenten-
tia facit, quia mutatio ſtatus, vel rei de qua
agitur,non perimit,nec extinguit iura prius
in illa acquiſita tertiæ perſonæ, cap. perue-
nit.11.q.1. cap.ex tuarũ de authorit. & vſu
pal.quam regulã ponit & declarat Ancharr.
in conſ.44.nu.15.& in ſpecie in alienatione
facta rei prohibitæ alienari cũ pœna, † quod 4
facta alienatione res tranſeat in conſangui-
neum,& conſanguineus admittatur, quam-
uis poſtea alienatio,& venditio retractetur,
tradit Anton. Gamma licet prædicta non re-
ferat deciſ.111. ad quem addo Innocent. &
Abb.in cap. veniens num.19.fol.43.de præ
ſumptionib. vbi reſoluunt, quòd impetran-
tes priuilegium videntur renunciare † præ- 5
ſcriptioni per ſolam impetrationem per illũ
textum,quia ſolus animus ſufficit,& faciunt
ſcripta ibi per Felin.num.3.fol.63. ad hæc fa
cit,quod cum legatum reuocatum cẽſeatur,
† ſi teſtator alienauit rem, quã legauerat.l.rẽ 6
legatam.ff.de adimend. legat.cum concord.
quæ ſcripſi in 1.p.q.43. Iſta concluſio am-
pliatur, etiamſi teſtator redimat rem, quam
male alienauit.l.cum ſeruus.ff.de adimen.le-
gat.vbi Bart.Bald.num.3.Paul.Caſtren.nu.
4.in l.3.C.de legat.& alij,quos citat Franciſ.
Mantica de coniect.ment.deſunct.lib.12. ti
tul.6.pag.598. Et pro iſta concluſione no-
ſtra plura ad propoſitum ſcribit Menoch. in
conſil.278.num.15.cum ſequentib.lib.3. &
res † recuperata non dicitur eſſe apud recu- 7
perantem eo iure, quo prius erat. l. ſi à me,
vbi Bart.ff.ad legem Falcid. qua de re plura
ſcribit Matienço in l.7.gloſſ.8.tit.8.num.6.
& 7. lib.5.Recopilat.fol.370.Burſat. in con
ſil.6.num.26.& 27.Et cum res legata† vltro 8
alienatur,legatum extinguitur,etiãſi poſtea
redimatur,dict.l.cum ſeruus. ff.de adimend.
legat.niſi affinitas perſonæ † ſuadeat contra 9
rium. l.filiæ. §.Titia. ff.de condition. & de-
monſtration.notat Tiraquel.de priuileg.piæ
cauſæ priuil.40.quod eſt notandũ ad ea quæ
ſcribo p.1.q.43.& facit reſolutio Iaſonis in
l.fin.num.135. C. de iure emphyteut. Gra-
tian.in conſil.133.num.2.lib.2. Iaſon.in cõ-
ſil.29.lib.2.Cœpol.in l.quis ſit fugitiuus nu.
6.ff.de ædilit.edict. Iul. Clar. in §. emphyt.
q.13.

quæſt.13.quos authores hanc opinionem te
10 nendo in terminis maioratus † ſequitur Vin
cent.Carruc.in tract de locato, tit.de poſſeſ
ſore maioratus,quæſt.2.pag.116.quod for-
tius procederet vbicunque in ordinatione
maioratus cautum extaret, quod poſſeſſore
alienante aliquam rem maioratus, ipſo facto
ius ad ſequentem in gradu deuolueretur.

11 Sed iſta concluſio limitatur,† ſi recupera
tio & redemptio facta fuerit ante traditionē
ſecundum Aluarotum in cap.1. quid iuris ſi
poſt alienat. feud. vel niſi recuperatio fiat
12 incontinenti, quia alienatum † non dicitur,
quod in breui reuertitur,l.vltima, in fine.ff.
de bonis libert.l.cogi.§.hi qui ſolidum. ff.ad
Trebellianum. l.3.in fine. ff. de diuort. qua
de re plura videre licet apud Andream, Ti-
raquellum in l. ſi vnquam, in verb. ſuſcepe-
rit liberos num.143. C.de reuocand. donat.
& gloſſ.Pariſien.in 2.part.conſuetud.Pari-
ſien.§.55.gloſſ.1.num.165. fol.98. & addo
eundem in eodem.§.gloſſ.3.num.28.& Pe-
ralta in l.3.§.qui fideicommiſſam nume.34.
13 pag.163. ff.de hæred. inſtit. † & alienatum
non dicitur quod non durat alienatum, vt
per Roman.in conſil.290.prohibetur forēſ.
Quintilian. Mandoſius in regul. Cancellar.
regul.32.quæſtio.15.fol.113.quibus iungo
Petrum Luſitanum in tractatu mercatorum
ſpe.4.part.num.28. deciſio. Genuenſ.101.
late tractantes,quòd ſi nauis capta ſit ab ho-
ſtibus, & recuperetur à noſtris, an aſſecura
tores teneantur ſoluere aſſecurationem.

14 Tertio limitatur niſi venditor † retineat
ius redimendi; quia in iſto caſu ius & actio
redimendi eſt pars rei venditæ, & non cen-
ſetur alienata.l.qui actionem.ff.de regu.iur.
traditur per eandem gloſſ.Pariſien.in prima
parte conſuetud.Pariſien.§.11.num.29.fol.
131.qui refert Decium in conſil. 88. dicen-
tem, quod res ſic redempta eodem modo
tranſit ad hæredes proximiorum,ac ſi non
fuiſſet vendita:quod late in propria materia
& quæſtione tradit nouiſsime Petra in tract.
de fideicommiſsis quæſt.10.num.88.pagin.
631.qui in numeris præcedentibus varia ad
propoſitum ſcribit ad iſta legenda.

Quarto limitatur † niſi ille, qui alienauit
15 ſit minor, & aduerſus omnia reſtitutionem
petat.l.& ſi fine, per totam legem, & l. mi-
nor, & l. ſequens. ff. de minorib. de quo ta-
men lege Aymonem Crauettam conſ.193.
num.1.cum alijs, & quæ ſcribo ſupra part.1.
q.4.illat.8.

Quinto niſi venditio ſit facta cum pacto
16 † legis commiſſorię, vel adiectionis in diem,
aut de retrouendendo, vt conſtat ex doctri
na Derij in dict.conſ.88. col.2. verſ.ex quo
datur intelligi,& alijs quæ ſcribit Tiraquel.
lib.2.de retractu in fine,numer.553.ex qui-
bus confirmatur,quod ſcribit gloſ.Pariſien.
vbi ſupra.

Sexto † limitatur,niſi bona alienata reddā 17
tur ad priſtinum ſtatum,vel reuerſa ſunt ad
alienantem antequam quis dicatur læſus, vt
ex conſ.169.ſuper puncto ſupra ſcripto co
lum.vlt.Carol.Ruin.conſ.109.num.16.lib.
2.Decius conſ.584.in fin.Aym.conſil.245.
col.penult.verſ.octauo, & alijs probat Sim.
de Pretis lib.4.de interpret.vlt.vol.dubit.4.
num.33.fol.452.quod confirmo per ea,quæ
ſcribit Marcus Cuch. in tractat. de legitima
verſ.verum quia num.57.fol.32.col.1.

Sed eſt quæſtionis, in pluribus maiorati-
bus cauetur,quòd ſi poſſeſſor maioratus im-
petrauerit licentiam ad alienandū bona ma-
ioratus ipſo iure amittat bona † quæ poſsi- 18
det, quidam poſſeſſor bonorum maioratus
impetrauit à Rege facultatem ad alienandū,
vel obligandum bona maioratus,non tamen
ad executionem perduxit,fortè morte prę-
uentus,vel ex alia conſimili cauſa, an ex ſola
impetratione facultatis perdat bona maiora
tus,qua in re in primis ſunt inſpicienda ver-
ba prohibitionis,ex quibus ſi non poſsit ſu-
mi certa definitio, ad mentem eſt recurren-
dum,quibus ceſſantibus videtur, quod ex ſo
la impetratione facultatis exequutioni non
mandata non incidit impetrans in pœnam
adiectam.

Primo,quia verba ſunt intelligenda † cum 19
effectu.l.3. §.hæc verba. ff. quod quiſq; iu-
ris,cum his quæ latè ibi adducit Iaſ.num.7.
& in l. cum quædam puella.§.fin.ff.de iuriſ-
dict.omnium iudic. Alexand.conſ.34.lib.1.
& quod regulariter,ex ſola impetratione † 20
quis non puniatur, probatur in Clement.1.
de reſcriptis,Decius in cap.ex tenore, nu-
mer.4.fol.74.vbi Abb.& alij, notat Rebuff.
tom.1.ad conſtit.Regias,tit.de reſcriptis, ar
tic.3.gloſſ.3.pag.51.vbi refert notata in cō-
cordan.§.1.de mandat. Apoſtolic. pro qui-
bus eſt etiam conſilium Alexan.108.num.7.
lib.6.& conſil.59.numer.10.lib.4. Barthol.
Socin.conſ.55.nu.2.lib.1. Secūdo per tex.
in l.libertus. ff. de in ius vocand. ibi, *Neque
enim qui libellū Principi,vel iudici dat, in ius
vocare patronum videtur*, & ad lucrū conſe-
quendum ex vi ſtatuti admittitur quis, ſi lis
conteſtata non fuit,ſecundum Bald.in l.1.nu
mer.24.C.de furtis,facit notabilis l. vlt. tit.
22.part.4.ibi,*Siguiendo pleyto faſta que fueſ-
ſe dada la ſentencia por el.* Et confirmo per
ſententiam Angeli in l. qui ea mente ff. de
furtis: vbi vult † quòd renuncians liti ante li 21
tem conteſtatam euitat pœnā ratione proceſ
ſus moti, de qua per Cyn. in l. nullus. C. de
exhiben. reis, Alexand. in l. quamuis num.
3. de in ius vocand.pro quibus facit text. in
l.ſi quidem. C. de iniurijs, & in l.quæſitum.
ff.de

ff. de adulter. & in l. quæſitum. ff. ad Turpil-
lianum, & l. ſiue metu. C. de adulterijs; & plu
ra notabilia ſcribit ad propoſitum Lucas de
Penna in l. ſi quis decurio col. 3. verſic. con-
trarium, folio. 44. C. de decur. libro. 10. qui-
bus congruit quod promittens aliquid alie-
22 nare quod non eſt licitum alienare, † non in-
cidit in pœnam, ſi non alienauit, vt ex plu-
ribus reſoluit Roland. conſil. 69. num. 19. cũ
ſequentib. lib. 3. qui conſuluit in cauſa mag-
na Aragonis.

Tertio ex doctrina Bart. in l. eum patro-
nus, ff. de iure patronatus numer. 1. vbi vult,
quod ſi ſtatuto cauetur, quòd ſi quis declina
uerit iuriſdictionem, poſsit impune offendi,
23 ſi quis oppoſuit exceptionem † declinato-
riam, non tamen fuit ſub ea pronunciatum,
non incidit in pœnam, per l. qui cum maior,
§. accuſaſſe. ff. de bonis libert. idẽ vult. Bald.
non relato Bart. in l. ſi quis in ſuo in princi-
pio, num. 5. C. de inoffic. teſtamen. & decla-
rant, & extendunt Alexand. conſ. 108. libr.
6. melius in conſ. 59. num. 11. lib. 4. Barthol.
Socin. in conſ. 55. num. 2. lib. 1. & ſubſtitutio
24 nis commodo † filij non priuantur, dicentes
teſtamentum inofficioſum, ſi ſuper hoc non
fuit obtenta ſententia, vt ſingulariter voluit
Paul. de Caſtr. in conſil. 31. num. 2. lib. 2. per
legem Papinianus. §. meminiſſe. ff. de inoffi-
cioſ. teſtamen. & alia iura. Et licet ſententia
hominis requirat aliquando factum non cõ-
25 ſummatum, ſententia tamen legis † requiſit
actum conſummatũ, ſecundum Ioan. Andr.
in cap. perpetuæ de elect. in 6. & alios, vt
per Socin. Iun. in rubr. ff. ſolut. matrim. nu.
352. pag. 51. Ex quibus obiter infero confir
mationem ad id quod ſcribit Epiſcop. Cou.
in pract. quæſt. cap. 33. num. 6. in fin. vbi di-
26 cit † quod l. 4. tit. 4 lib. 1. nouæ Recopil. qua
ſtatutum eſt clericum primæ tonſuræ iuriſ-
dictionem iudicis ſecularis declinantem ip-
ſo iure priuatum eſſe omnibus ſtipendijs, &
muneribus, & officijs publicis quæ à Rege
obtinuit, non procedit vbi ſuper ipſa excep
tione declinatoria nõ fuerit pronunciatum,
nec exceptio habuerit effectum, citat Bald.
in l. ſi quis in ſuo. C. de inoffic. teſtam. Felin.
in tractatu, quando conatio, col. penultim. &
27 confirmo quia vbi lex imponit pœnã † exer
centi actum faciens actum, & non exequens
non incurrit in pœnam ſecundum gloſſam
in cap. auaritiæ, verb. eo ipſo de elect. vbi
Dominic. notat numer. 9. fol. 42. vbi ex hoc
infert vnum quotidianum, quod conſtitu-
tio quæ imponit pœnam portantibus veſtes
prohibitas, non comprehendit facientes fie-
ri tales veſtes, & habentes in domo, & actio
28 non videtur † electa niſi ſequuta ſententia,
ſecundum Ananiam in cap. in tantum de
colluſione detegenda, tradit Anton. Gabr.
lib. 2. commun. opinion. titul. de actionibus,
concluſ. 2. numer. 22. pag. 79, licet referat in
l. ex his. §. quoties. ff. de regul. iur. & plures
authores tenentes contrarium, quod ſufficiat
litis conteſtatio; de quo † etiam legenda ſunt 29
quæ ſcribit Felinus poſt alios quos citat in
cap. ſi diligenti, numer. 34. de foro compe-
ten. vbi iſta declarat, & limitat text. & gloſſ.
in cap. placuit. 11. quæſt. 1. & ibi latiſsime
Socinus num. 23. fol. 92. & nouiſsime deci-
ſa quæſtione plura ſcribit Ioann. Gutierrez
lib. 1. practic. quæſtion. q. 9. 10. 11. & 12. quæ
ſunt notanda in praxi, licet hodie ex l. 3. tit.
4. lib. 1. Recopil. contrarium in hoc cautum
videtur in illis verbis, *aunque no obtengan ſen
tencia, ni llegue el negocio a ella.*

Infero etiam intellectum ad l. 13. tit. 1. li-
br. 4. Recopilat. † prohibentem ſub grauibus
pœnis, ne laici petant cauſas remitti ad iudi-
ces eccleſiaſticos, & declinare iuriſdictionẽ
iudicum ſecularium, & legenda ſunt quæ
ſcribit Azeued. in l. 10. dict. tit. 1. lib. 4. Recõ
pil. Quintil. Mãdoſ. in tractatu de inhibitio.
quæſt. 96. num. 2. fol. 40. vbi ponit regulam
de obtinente citationem, & pedem retrahẽ-
te, iuxta text. in l. in criminalibus, iuncta
gloſſa, in verb. inueſtito. C. de iuriſdiction.
omnium iudic. & l. quamuis, vbi Bald. & Ale
xand. num. 4. ff. de in ius vocando; & lector
etiam videat quæ ſcribit Ioann. Gutierr. lib.
1. practicarum quæſtionum. q. 9. 10. & 11.
pag. 35. cum ſequentibus, Bertazolum in tra
ctatu clauſularum, in volum. legis, ſi quis ma
ior. C. de tranſactionib. num. 569. cum ſequẽ
tibus, fol. 15.

Sed in principali quæſtione (vt prædi-
ctum eſt) inſpici ante omnia debet mens &
verba diſpoſitionis poſtea † conſiderandum 31
eſt, an iuſte quis impetrauerit facultatem ad
alienandum vel obligandum bona maiora-
tus, & in iſto caſu procedunt; quæ dicta
ſunt: ſi vero iniuſte impetrauerit faculta-
tem, incidit in pœnam quamuis ea vſus non
fuerit iuxta regulam legis, ſi quis iniquum.
ff. quod quiſque iuris, vbi latè Doctores præ
cipuè Iaſon numero. 1. & 13. in qua lege
probatur, quod impetrans ius † iniquum 32
punitur, licet reſcripto vſus non fuerit, ad
quod facit doctrina Abbatis in cap. veniens
numero. 19. ſolio. 43. de præſcriptionibus,
vbi ſcribit quod ſola impetratio priuile-
gij excludit impetrantem, quod non poſsit
vti præſcriptione, licet priuilegio non vta-
tur, pro qua ſententia pondero textum no-
tabilem in l. 1. C. quando libell. princip. dat.
Iſtis congruit quod ſcribit Menochius in
tractatu de præſumptionibus lib. 4. præſum
ptione. 80. num. 3. fol. 131. vbi ex Bald. in l.
eam quam, quæſtio. 9. C. de fideicommiſ. Ia-
ſon conſilio. 127. libro. 4. Deci. conſil. 179.

& alijs authoribus diſputat, ſi Principi quis porrexit preces, & impetrauit reſcriptum ad legitimandum filium, & legitimatione nõ perfecta deceſsit, an præſumatur, quod pater voluit legitimare: & an ille qui impetrauit li
13 centiã ad alienanda vel hypothecãda † bona maioratus ad dotandam aliquam filiam, vel ad aliam ſimilem cauſam, poſsit inuita filia, vel alia perſona intereſſante non vti tali licentia, & illi renunciare, reſolutio eſt ſumenda ex l. cum vnus. ff. de bonis auth. iud. poſſiden. & l. ſi iudex. ff. de minoribus, & l. ſi quis in conſcribendo. C. de pactis, & gloſ. in l. illud. §. 1. in fine. ff. de ædilit. edict. & doctrinam Bald. in l. 1. C. vt lite pendente, & in l. poſtquam liti. C. de pactis, & aliorum quę latiſsime congerit Tiraquell. lib. 1. de retractu in fine, num. 24. cum ſequentibus, pag. 762. vbi tractat illam quæſtionem, ſi conſanguineus obtinuit in retractu rei conſanguinealis, an poſsit pœnitere, & dicere ſe nolle vti tali retractu, quod alibi etiam tracto.

QVÆST. XIII.

An poſſeſſor maioratus nulliter rem maioratus alienans incidat in pœnam.

SVMMARIVM.

Emphyteuta ſi nulliter rem emphyteuticam alienet, an inciдat in pœnam, num. 1.
Deciſio quæſtionis, num. 2. & 5.
Contrauentio facti, quæ iuris effectum non habet, an ad pœnam ſufficiat, num. 3.
Contractus contra legem habetur pro facto quoad commodum contrahentium, num. 4.
Dominia rerum in traditionibus & vſucapionibus acquiruntur, vbi adeſt cauſa idonea ad dominium transferendum, num. 6.
Renuncians nulliter in pœnam non incidit. n. 7.
Ex promiſsione de vendendo non incurritur in pœnam impoſitam contra alienantem bona maioratus, num. 8.
Rem feudalem ſi quis alienet, illam tamen non tradat, an incidat in pœnam, num. 9.
Bona maioratus qui alienauit, an ſe poſsit ignorantia excuſare, num. 10. & 11.
Bona maioratus ſi ſemel illicite alienentur, an euitet pœnam alienans, ſi recuperet, nu. 12.

DEcimo tertio quæro, ſi poſſeſſor bonorum maioratus alienauit rem maioratus, & nulliter, an incidat, in pœnam iniũctã contra poſſeſſorem maioratus alienantẽ bona maioratus? in quo videtur quod nõ incurrit in pœnam per legem ea quidem. C. ſi mãcipia ita fuerint alienat. & in l. continuus. §. cum quis. ff. de verbor. oblig. ad quod etiam facit doctrina Speculatoris, qui idem † con-
cludit in emphyteuta, qui nulliter alienauit 1
in tit. de locato. §. nunc aliqua. verſ. 95. facit doctrina Bart. in l. vlt. §. ſin autem. C. commun. delegat. & quod ſcribit Alex. conſ. 99. lib. 5. & regul. tex in l. 4. §. condemnatum. ff. de re iudic. & alia plura quæ tradunt Felin. in cap. ex tenore de reſcriptis, Decio in l. 2. num. 9. C. de ſucceſſorio edict. Purpurat. in l. edita num. 103. C. de edend. Hippoly. ſingulari 274. & 291. & 340. & 342. & 386. & 481. Segura in l. ex legati cauſa num. 134. ff. de verbor. obligat. & conducunt quæ ſcribo in 1. p. tractat q. 48. ad quod etiam conducit alia doctrina Bart. in l. 1. §. ſi quis bonorum, ff. de leg. præſtand. & alios innumeros concordantes refert gloſſ. Pariſ. in conſuetud. Pariſ. §. 22. num. 32. fol. 186. & magis in ſpecie, quod vaſſallus nulliter alienando rẽ feudalem non incidat in pœnam, voluit Aluarot. in cap. 1. ad finem principij, quid iuris ſi aliena. feud. an vaſſall. recup. per doctrinam Baldi, qui hoc determinat in l. 1. C. de Epiſc. audien. num. 3.

Quibus & alijs ſimilibus non obſtantibus contrarium in iſto propoſito dicendum videtur. Imò † quod etiamſi alienatio ſit nul-
la, alienans incidit in pœnam à teſtatore adie 2
ctam, vt probatur in l. pater. §. Iulius Agrippa à contrario ſenſu. ff. de legat. 3. vbi ſi quis inſtituerit extraneum in re prohibita alienari extra familiam, res venit iure fideicommiſſi ad cæteros de familia, & hæredes alienantes ea re priuantur, quamuis ea alienatio eſſet inualida propter teſtatoris prohibitionẽ, idem probatur in l. peto. §. fratre. ff. de leg. 2. quas leges ad hoc notat Corneus in conſilio 243. col. 1. in fine, num. 5. lib. 3. & conducũt quæ ſcribo infra q. 15. & pro hoc facit quod ſcribit Iaſ. in l. vlt. §. ſed quia noſtra maieſtas num. 8. C. commun. de legat. & text. in l. legatum, §. pater ortos. ff. de adimen. legat. vbi probatur, quod per alienationem rei legatæ cenſetur reuocatum legatum, etiamſi alienatio ſit inutilis, quod tradit Bartholom. Socin. in conſil. 104. numer. 11. libr. 3. Imol. Alexand. & Aretin. in l. ſeruum filij. §. ſi idem ſeruus. ff. de legatis. 1. quamuis diſſentiant Paul. Caſtrenſ. & Iaſ. num. 9. quos citant Epiſcop. Couarru. in rubric. de teſtament. 3. part. num. 19. cum ſequentibus, Frãciſcus Mantica in tractat. de coniect. ment. defunct. libr. 12. titul. 6. num. 2. pag. 597. Et contrauentio etiam ſola facti, licet non habeat iuris effectum, ſufficit † ad pœnam com-
mittendam ſecũdum Abb. in cap. Rainaldus 3
col. 4. verſic. vltimo induco de teſtam. quem citat Simon de Pretis lib. 2. de interpretand.
defunct.

defunct.voluntate,interpretatione.2. dubi-
tatione.2.num.52.cum ſequentibus,fol.132
qui plura ad propoſitum ſcribit, & quod nõ
tat Bart.in l.non dubium , num.16. & num.
20.C.communia deleg.vbi dicit,quod quan
do contractus habetur pro infecto,licet non
valeat quoad commodum contrahentis, va-
4 let tamen † quoad eius incommodum,& ſen
tentiam Bartoli Doctores communiter ſe-
quuntur per legem liber homo. ff. ad legem
Aquiliam. Et hæc ſententia confirmari po-
teſt ex pluribus quæ ad hoc propoſitum cu
mulat Tiraquel.lib.2.de retractu.§.26.gloſ.
2.num.8. pag.619. vbi num.7.tractat quæ-
ſtionem an retractus locum habeat in vendi
tione nulla? In quo puncto ſe reſoluit gloſſ.
Pariſ.in conſuetud. Pariſien §.1. gloſſ.5. in
verb.vender.q.11. num.50.ſol.157. dicen-
do,quod quomodocunq; venditio ſit nulla,
ſiue ex defectu ſolennitatis,vel authoritatis
requiſitæ , ſiue propter incapacitatem per-
ſonæ,ſiue propter dolum dantem cauſam,
aut aliud quodcunque vitium , non eſt lo-
cus retractui, & pœna poſita habet locum in
actu nullo,quia de facto fit,vt probatur in l.
eum qui duas.C.de adulterijs,& tradunt la-
tius Decius in cap.ex tenore num.4 de re-
ſcriptis,Ripa in l.1.num.23.ff.de vulgar.&
notanter Aymon in conſil.205.num.39.lib.
5 2.& hæc † opinio verior videtur,& pro cõ-
ſeruatione rerum maioratus amplectenda,
quia hoc metu auertentur poſſeſſores re-
rum maioratus ab huiuſmodi alienationi-
bus ſcientes,quod quamuis nulliter alienẽt,
pœnam euadere non debent:&contra Bald.
vbi ſupra tenet audacter Curci.in tract. feu-
dorum.p.4.q.17.pag.405.quamuis in con-
trarium faciat , quia cum ex tali contractu
nullo non transferatur ius,nec dominium in
emptorem,vel donatariũ, ſed remanet apud
ipſum venditorem iuxta l. nec vtilem.ff.ex
quibus cauſis maior : & notatur per Docto-
res in l. 3. §. in amittenda. ff. de acquirend.
poſſeſ.& per Iaſ.in l.qui Romæ. §. duo fra-
tres num.79 fol.169.ff.de verborum obliga
tion.& cum intentum teſtatoris prohibẽtis
alienationem fuerit,ne dominium bonorum
maioratus ad alios quam aduocatos trãſiret,
videtur quod cum effectu,& ſubſtantia non
fuerit contrauentũ voluntati teſtatoris,pœ-
nam non meretur iſte qui fecit contractum
nullum.Et cum hæc opinio ſit begninior,in
dubio eſt amplectenda.l.ea quæ. §. in re du-
6 bia. ff.de regul.iur.& licet traditionibus,† &
vſucapionibus dominia rerum acquirantur,
l.traditionibus.ff.de pactis,hoc procedit vbi
adeſt cauſa idonea ad transferendum domi-
nium,non alias. §.per traditionem, inſtit. de
rerum diuiſione gloſſ.5.in dict. l.traditioni-
bus,vbi Doctores,& pro iſta vltima ſenten-
tia faciunt aliqua,quæ ſcribit Tiraquel. in ll.
connubialibus,gloſ.8.de ſon marit.q.24.nu.
208. cum ſequent.fol.349. vbi plura ad iſtũ
propoſitum ſcribit , & legenda etiam ſunt
quæ ſcribo part.1.quæſt.48. vbi obiter iſta
principalis quæſtio tractatur : & quod ille,
qui alienauit contra † ſolennitatem ſtatuti, 7
&ſic nulliter,non incidit in pœnam,decidit
expreſſe Bald.in l.2.num.3.C.de Epiſcop.
audiend.

Eſt autem notandum , † quod ex promiſ- 8
ſione de vendendo non incurritur in pœnã
ſtatutam aduerſus alienantem bona maiora
tus,quæ fuit ſententia Baldi loquentis in feu
do,cap.1.in princip. col.2. in verſic. & pro
hoc reſtat illatio,tit.de prohibit.feud. aliena
tion.per Federicum,de quo latius agit idem
Tiraquel.in lib.2.de retractu, in fin. nu.45.
pag.982.& ad hoc & alia quæ tractata fue-
runt in quæſtione præcedenti,facit doctrina
Andre.de Iſernia in cap.1.de prohibita feu
da.alien.per Lotharium num.6.fol.233.vbi
reſoluit,quòd ſi quis alienat † rem feudalem, 9
ſi illam non tradat nõ incidit in pœnam , vbi
confirmat Andr.Liparu.in additionibus; &
an ille,qui alienauit bona maioratus,excuſa-
re ſe poſſet prætextu ignorantiæ vide Ab-
batem conſil.3.nu.5.lib.2. In † noſtro caſu 10
videtur,quod ignorantia non proſit,quia bo
na maioratus ſuapte natura ſunt inalienabi-
lia,quod in bonis fideicommiſſo , & reſtitu-
tioni ſubiectis tenet Paul.Caſtrenſ.in conſ.
247.num.5.lib.1.licet contrarium videatur
tenere Carol.Ruin.in conſ.118. numer.12.
lib.2.quem refert & ſequitur Hierony. Ga-
briel in conſil.159.num.2.Et quod notarius
non puniatur,ſi ignorans fecit inſtrumentũ,
in quo alienabatur res feudalis,tradit Andre.
de Iſern.in cap.1.de prohibita feud. aliena-
tio.per Lotharium num.10.fol.234. vbi An
dre.Lipalur.in addit.& faciunt quæ ego ſcri
bo p.1.q.51.& part.2.q.4.illatione.8.quod
æquius videtur,& magis iuridicum,quod iu
dicis arbitrio relinquitur attentis varijs cir-
cunſtantijs,† ſicut regulariter in cæteris re- 11
bus,& in ſpecie ignorantiæ tradunt Abb. in
cap.cognoſcentes num.8.& ibi Beroius nu.
53.& Mantua num.55.de conſtit. tradit , &
declarat latè Menoch. de arbitrarijs iudicũ
lib.2.centuria.2.caſu 186.num.1. cum alijs,
pag.363.& legendus eſt in caſu 183.Et an ſi
bona maioratus † ſemel illicite alienentur, 12
euitet alienans pœnam,ſi illam recuperet, le
ctor videat quæ referunt Tiraquellus lib. 2.
de retractu.§.1.gloſ.7.num.19.pag.860.&
§.3.gloſſ. vnic.num.21. pag.909. Vincen-
tium Carroc. in tractatu de locato de lo-
catione emphyteuſ. q.5.nume.1.
cum ſequentibus,fo-
lio.90.

QVÆT. XIIII.

Sententia lata contra poſſeſſorem maioratus an noceat ſucceſſori.

SVMMARIVM.

Quæſtionis deciſio, nu. 1. 2. 7. 9. 11. 24. & 32. vbi num. 11. reprobantur Greg. Lop. & alij contrarium tenentes, & num. 35. duodecim limitationes traduntur.

Præcluſa via litigatori principali, præcluditur incidenter venienti, num. 3.

Sententia lata contra inſtitutum in fauorē creditoris ſubſtituto nocet, num. 4.

Ius ſanguinis per ſententiam tollitur, nu. 5.

Sententia lata in fauorem fratris quòd ſit ciuis, alijs fratribus prodeſt, num. 6.

Citatio illorum ſufficit, quibus præiudiciū principaliter infertur, vt præiudicet illis, de quibus præiudicio ſecundario tractatur, numero. 8.

Sententia in iudicio contradictorio inter contēdentes de feudo domino præiudicat, ſecus ſi ſit voluntaria, num. 10.

Sententia lata contra hæredem fideicommiſſario an præiudicet, nu. 12. & ibi an ſententia lata contra ſubſtitutum, præiudicet ſecundo ſubſtituto.

Succeſſor in maioratu opponens ſe liti prædeceſſoris tenetur aſſumere litem in eodem ſtatu, in quo erat tēpore oppoſitionis, n. 13. & 14.

Vocatus ad primogenituram an poßit intereſſe iudicio, cauſæ adeſſe, & probationes offerre, poß ſſore inuito, num. 14.

Sententia lata ſuper iactationem qualiter præiudicet, num. 15.

Sentētia lata in cauſa maioratus cōtra aliquē, qualiter proſit tertio qui nō litigauit, n. 16.

Sententia lata contra poſſeſſorem maioratus ſicut in ſuis caſibus ſucceſſoribus nocet, eodem modo in ſuis caſibus ſucceſſoribus prodeſt, num. 17.

Minor ſe opponens liti per prædeceſſorem maioratus motæ an habeat reſtitutionē ad probandum per eoſdemmet articulos, & directo contrarios, ſub diſtinctione traditur, nu. 18. 19. 22. & 24.

Præſcriptio cum defuncto incœpta an currat contra minorem, num. 20.

Quæ à patre geruntur non licet filijs pro diſciplina militari ad irritum reuocari, num. 21.

Minor an poßit petere reſtitutionem aduerſus tempus, in quo pater potuit petere bona feudalia alienata, num 22.

Priuatio habitum præſupponit, num. 23.

Tertius qui vult impedire ſententiā latā in bonis maioratus, qualiter ſit admittēdus. n. 25.

Reſtitutio aduerſus declinatoriam fort, aut contra ſententiam interloquutoriam, an competat minori nu. 26.

Minor qui non ſupplicauit aduerſus decretū, per quod illi mandatum fuit litē ſumere in ſtatu quo eam reperit, an poßit reſtitutionē in integrum petere contra non interpoſitam ſupplicationem, nu 27. & an teneatur aſſumere litē in odem ſtatu in quo eam inuenit, nu. 28. Authoris ſententia, num. 29. & quid in cauſis nobilitatis, num. 30.

Senecutia cui non nocet, nec acta nocere debēt, num. 31.

Minor vel perſona priuilegiata ſi reſtitutionē petaut, an poßint primi collitigantes in cauſa procedere, num. 33.

Succeſſor in maioratu qui ſe liti opponit, an poſſit in cauſa appellationis vel reuiſionis teſtes producere per eoſdemmet articulos & directo contrarios, cū anteceſſor fuit negligens in approbatione, num. 34.

Sententia lata per confeßionem non nocet ſucceſſori in maioratu, num. 36. Authoris ſententia, num. 41.

Confeſſiones dominorum litigantium cum vaſſalis ſuper impoſitionibus, non nocent ſucceſſoribus in maioratu, num. 37.

Cum aliquid prohibetur, prohibitum cenſetur omne id, per quod peruenitur ad illud. n. 38.

Alienatio cùm prohibetur, cenſetur prohibitū quod ex alienatione ſequitur, nu 39.

Res inter alios acta, alijs nocere nō debet. n. 40

Confeßio facta abſente parte an probet, nu. 43.

Confeßio per fideicommiſſarium facta an illi & hæredibus præiudicet, num. 44.

Verba enunciatiua in aliquo inſtrumento prolata præiudicant illis qui habent cauſam à contrahente, ſiue enunciante, num. 45.

Si ex Principis confeſſione conſtet de priuilegijs & conceßionibus, an talis confeſſio ſufficiat parti, vt cōtra hæredem agat. nu. 46.

Probatio facta quòd bona fuerunt in bonis teſtatoris, an præiudicent habentibus cauſam ab eo, num. 47.

Confeſſio facta in tranſactione per poſſeſſorem maioratus qualiter præiudicet, num. 48.

Anteceſſor in maioratu ſi confiteatur ſe non iuſtè percipere à vaſſallis aliqua iura, & mandet ſucceſſori vt ea non exigat, an teneatur ſucceſſor ſtare tali confeßioni, num. 49 & an poßit reuocare talem confeßionē prætextu erroris, num. 51.

Bonam fidem qui agnoſcit non eſt culpandus, num. 50.

Maritus ſi emat fundum pro vxore ex pecunia quam ipſe aſſerit eſſe vxoris, non eſt illius aſſertioni ſtandum, niſi appareat quòd vxor veriſimiliter hanc pecuniam habuerit, n. 53.

Dubia probatio facta ſuper titulo ſuppletur per confeßionem aduerſarij, num. 54.

Poſt num. 54. inuenies alia ſummaria.

Deci-

DEcimo quarto circa hanc huius tractatus partẽ reſoluere oportet quæſtionẽ, cuius inueſtigatio in practica eſt neceſſaria & quotidie cõtingibilis, an ſententia lata cõtra poſſeſſorem maioratus prçiudicet ſucceſſori in maioratu? In quo puncto ex diſpoſitione. l. ex contractu. ff. de re iudic. & l. 1. §. denunciari, ff. de ventre inſpiciend. cum qua concordat notabilis l. 17. tit. 9. part. 6. Videtur † quòd regulariter ſententia præiudicet tali vocato, quia ſufficit agere iudicium cum primo inſtituto, licèt nõ tractetur cum alijs ſequentibus ſucceſſoribus: quæ fuit ſententia Imol. Cuma. Alex. Iaſ. Crot. & Rip. in l. filius famil. §. diui. ff. de leg. 1. quorum opinio communior eſt ſecundum Epiſcop. Couar. in pract. quæſt. q. 13. num. 6. fol. 61. poſt Felin. in cap. penult. n. 16. de re iudicata. Tiber. Decian. reſpon. 18. nu. 33. lib. 2. Carol Ruin. in conſ. 202. num. 15. lib. 2. qui omnes etiam concludunt, quòd ſententia lata contra hæredem, vel aduerſus eum, qui fuit prohibitus bona alienare & alteri reſtituere, nocet ſubſtituto, & fideicommiſſario, etiamſi non fuerit citatus. Ex quibus infert Epiſcop. Couar. vbi ſupra, quòd ſententia lata † contra primogenitum præiudicat ſucceſſoribus, etiãſi citati non fuerint, quem citat Ant. Theſaur. deciſ. Pedemont. 194. num. 5. & idem tenet Oldraldus conſil. 94. in 3. dubio, quem citat Andr. Liparul. in additionibus ad Andre. de Iſern. in prçlud. feudorum, in additione quç incipit 23 q. 1. nu. 33. fol. 5. Dominus Anto. de Padilla in l. vnum ex familia. §. ſi de falcidia num. 3. pag. 293. ff. de legat. 2. Et reſoluit ex pluribus Marzarius in tract. de fideicom miſſis, q. 72. vbi refert Roderic. Suar. allega. 27. & Couarruu. in practic. quæſt. q. 13. Et Valdes refert Marzarius in dict. allegat. 27. pag. 101. & Marzarius ibi tradit qualiter in iſto caſu appellari poſſit, & Mantica de coniect. ment. lib. 11. tit. 6. n. 6. fol. 274. Et id receptum eſt, & in practica ſeruatum ſecundũ Simanc. lib. 8. de primogen. cap. 23. & idem tenet Antõ. Gom. in l. 40. Tauri num. 77. fol. 124. Aluar. Valaſc. de iure emphyteu. q. 10. num. 3. fol. 64. Tiraquel. in tract. de primogenitura. q. 35. nu. 17. pag. 258. & in practica hoc iudices ſequi tenentur ſecundum Greg. Lopez in l. 20. tit. 22. part. 3. in gloſſ. in verb. *Pero coſas ay*, & in dict. l. 17. gloſſ. in verb. *mas propinquos*, vbi inducit illum textum pro hac opinione, & hæc eſt verior, & communior opinio ſecundum Arium Pinel. in l. 1. C. de bonis matern. part. 3. num. 48. folio 102. & eſt communior opinio ſecundum Socinum Iunior. in d. l. filius familias. §. diui. ff. de legat. 1. num. 115. fol. 190. Parlador. lib. 2. rerum quotidianarum cap. fin, part. 5. §. 9. num 22. pagin. 349. quibus iunge Bartholom. Socin. in conſil 37. numer. 9. lib. 3. licet in contrarium plures citet Roland. conſilio. 100. numer. 154. lib. 4 qui nu. 34. refert Epiſcop. Couarru. in dicto cap. 13. Menoch. in conſil. 424. numer. 25. lib. 5 & faciunt ſcripta per Iacob. Puteum deciſione 181. lib. 2. vbi reſoluit, quòd inſtantia tranſit in primogenitum: & quod ſententia lata contra patrem Regem præiudicet filio primogenito, tenet Albericus in l. donationes quas diuus numer. 4. in verſic. pro parte filiorum fol. 256. C. de donationibus inter virum & vxorem, per cap. cum inter de re iudicat. & alia iura, latiſsime in proœmio digeſtorum. §. diſcipuli num. 17. fol. 7. Et præclu- 3
ſa via † principali litigatori, intelligitur præcluſa alij incidenter venienti ſecundum Bartol. in l. ſi eo tempore. C. de remiſsione pignorum, Matth. ab Afflict. deciſ. 235. Innocen. in cap. cum ſuper de re iudicata, & alios, vt per Quint. Mandoſ. in part. commiſsionis admiſsion. intereſſe fol. 32. col. 1. pro quibus eſt text. notabil. in l. 1. ff. de except. rei iudic. & ſententia lata contra † inſtitutum in 4
fauorem creditoris nocet ſubſtituto ſecundum Bart. in l. in dic. ff. de aqua pluuia arcẽd. per iura ſupra citata, Alexan. in conſil. 156. num. 3. lib. 2. vbi confirmat, & Nicol. Boer. deciſ. 204. num. 42. & deciſ. 255. nu. 12. col. vlt. qui notanter loquitur, Calcan. conſ. 62. quem & Oldrald. in dict. conſil. 94. citat Rebuf. in lib. concordantiarũ rubr. de collatione, pagin. 259. Ius etiam ſanguinis † tolli- 5
tur per ſententiam. l. ſi ſine, in princip. ff. de liber, agnoſcend. l. 3. §. ſed & ſi de conditione. ff. de iure iurand. notat Alberic. in 2. par. ſtatutorum. q. 103. num. 2. fol. 33. & ſententia lata contra prælatum eccleſiæ præiudicat ſucceſſoribus, ſecundum Oldral. in dict. conſil. 94. col. penult. & alios, quos citat Aymon conſil. 10. num. 8. & ſententia lata † in 6
fauorem fratris, quod ſit cuius prodeſt alteri fratri, ſecundum Angelum in authen. matri, & auiæ, §. ad hæc, in fin. Bertachin. in 3. p. repertorij, in verb. ſententiæ effectus, verſic. 65. Aymon conſil. 206. num. 7. Et hæc opinio in iudicijs practicatur, & eſt æqua, ne † 7
iudicia procedant in infinitum, & ſint illuſoria, & malitijs, fraudibus & dilationibus via aperiatur, & pro ea faciunt plura quæ ſcribit Tiraquel. in tractatu res inter alios acta pagin. 2. cum pluribus ſequentibus, vbi pleniſsime docet, qualiter † ſolum requira- 8
tur citatio illorum, quibus præiudicium principaliter infertur, non etiã illorũ, de quorũ præiudicio ſecundario tractatur, vbi plura reperies ad propoſitũ quæ deſunt, & in Epiſcop. Cou. Ant. Go. & Pinel. & quantæ authoritatis ſit ſentẽtia lata † in iſta materia, docet text. ſingularis, qui à nullo refertur in lege

ſeruo.§.ſ cum prætor.ff.ad Trebell.ibi pu
blice intereſſe reſtitui propter rei iudicatæ
authoritatem,quem textum nouiſsime addu
cit Ant.Peregr.in tract.de fideicommiſ.art.
53.num.32.fol.524.per illum notans, quod
ſententia lata probat fideicommiſſum eſſe,
vel non eſſe,quem lege,quia plura notabilia
in iſta materia ſcribit oblitus de Molina,quē
ſæpè in alijs materijs citat , & faciunt quæ
ſcribit gloſ.Pariſ. in conſuetud. Pariſien. §.
92.fol.67.fol.192. de ſententia lata in iudi-
10 cio † contradictorio inter contendentes de
feudo,quod domino præiudicat,ſecus in ſen
tentia voluntaria,vel tranſactione ; & idem
quod Epiſcop.Couarr. & alij tenent, ſequi-
tur Epiſcop.Sarmien. in d.l.vnum ex fami-
lia.§.ſi de falcidia num.4.fol.172. ff.de leg.
2.niſi is,qui denuo litigare vult, alio iure ve
11 niat al litem,& hoc eſt† tenendum,quamuis
idem Gregorius Lopez immemoraliarū gloſ
ſarum,& tanta illarum mole impeditus in l.
10.tit.26.part.4.in gloſ.in verb. *No le empe
ce tiempo*,fol.71.col.1.poſt medium, in con
trariam partem videtur inclinare, ex doctri
na Andre. de Iſern. in cap.1. §. ſi vaſſallus,
vbi Afflict.num.9.ſi de feud.fuerit contro-
uerſia inter dominum & agnatum, & aliorū
quos ipſe refert,& Afflict.citat Menoch.in
conſ.307. num.69. num.4. vbi tradit,quod
quando feudum eſt ex pacto & prouiden-
tia,ſententia lata contra patrem non præiu-
dicat filijs,& Andre.de Iſern.ſequūtur alij,
quos citat deciſ.Pedemont.157.num.6. qui
hanc ſecundam opinionem magno conatu
defendit,dicens,quòd ſic fuit in praxi obtē-
tum, Roland.in d.conſ.100.nume.154.lib.4.
Celſus in conſil.20.nu.70. cum ſeqq. quem
citat Burſat.in conſ.64. num.40. & non eſt
omittenda notabilis remiſsio Iacob.Put.de-
ciſ.91.num.2. part.3. qui refert plures Do-
ctores tenentes , quod licèt valeat ſententia
contra hæredem ſuper fideicommiſſo , non
tamen nocet fideicommiſſario non citato: &
Curcius in tract.de feud.p.7.q.9.n.29.pag.
526. poſt alios quos citat, concordat opi-
niones.

Lectores etiam animaduerto de quadā do
ctrina Socin Iun.in conſil.108.num.89.lib.
2.vbi vult,quod ſententia lata cōtra hæredē
12 præiudicat † fideicommiſſario,ſecus quando
profertur contra ſubſtitutum:quia tunc non
præiudicat ſecundo ſubſtituto, quem refert
Marzar.ad hoc legendus de fideicommiſ. q.
72.fol.62.& idem tradit dict.deciſ. Pedem.
157.num.18.Socin.Iun.conſ.181.num.95.
lib.2.Simon de Pret.lib.5. de interpretand.
defunct.volunt.dubit.vltim.nu.17.fol.572.
vbi nu.12.& 15. refert Epiſcop.Couarr. in
d.loco.q.13.& tenet contrarium,contra quē
tenet etiam Burſat.conſ.203.num.19.lib.2.
vbi ex Bart.& Alex. in l.de vnoquoque. ff.
de re iudicata,eodem Alexan.conſil.84.nu-
mer.10.lib.3.Ant.Gabr.lib.2.commun.opi
nion.tit.de citatio.concluſ.1.num.310.Ce-
phal.conſ.279.nu.15.lib.2.Hieronym. Ga-
briel.conſ.43. num.34. & alijs pluribus au-
thoribus concludit contra Epiſcop.Couarr.
& tenet,quòd ſententia lata contra vnum li-
cet alij noceat , non poteſt contra eum exe-
qui,& prius nume.17.ponit reſolutionem à
pluribus receptam, quòd ſententia lata con-
tra hæredem non præiudicat legatarijs ſeu fi
deicommiſſarijs ius de præſenti habentibus
non citatis,& plures citat Iacob.Put.d.deci
ſio.91.num.2.lib.3. vbi poſt alios concludit
ſaltim eſſe citandos fideicōmiſſarios per pro
clama , vt ſententia illis præiudicet,& ſen-
tentia lata contra inſtitutum prçiudicat ſub-
ſtituto ſcienti cauſam agitari,non aliàs ſecun
dum Alex.in conſ.86.col.2.num.4. & in cō
ſil.186.lib.2.n.16.Iaſ.in l.decem.ff.de verb.
oblig.n.42.qui communem dicit Curci.Iu-
nior in conſ.23.n.8. Menoch. in conſ.311.
num.24.lib.4.

Ex prædicta priori & practicata opinio-
ne oritur practica quæ etiam ſeruatur in hac
Regali Cancellaria,quòd ſi ſucceſſor in maio
ratu ſe opponat † liti per prædeceſſorem in 13
cœptæ,tenetur aſſumere litem in eodem ſta
tu,in quo illam reperit tēpore oppoſitionis,
ſiue viuat adhuc ille,qui illam incœpit , ſiue
mortuus ſit, & hoc modo eſt intelligendum
quod ſcribit Ant.Gom.in prædicto loco dū
dicit,quod vocatus ad primogenituram po-
terit intereſſe in iudicio, & adeſſe cauſæ, &
probationes offerre, etiā inuito poſſeſſore,
per text.in l.principaliter,in fine. C.de libe
ral.cauſ.Nam ita demum † ad probationē ad- 14
mitti debet,ſi lis ſit in ſtatu probationis,non
alias. Et in hac materia lector animaduertat
ad peregrinam doctrinā Pauli Caſtrenſ. in
conſ.389.dubitatio libr.1. vbi vult, quod in
examinatione teſtiū ſuper fideicōmiſſo pro
bando viuente ipſo grauato,citari debēt non
ſolum ipſe , cui prætēditur factam fuiſſe ſub
ſtitutionem,ſed etiam hi qui ab inteſtato ſuc
ceſſuri ſunt,quē refert Zanch. in l. hæredes
mei.§.cum ita.part.1.num.56.pag.11.ff.ad
Trebellian. & quando ſententia lata ſuper
iactationem † præiudicet, vltra Sigiſmund. 15
Neapol.in conſil.10.feuda.numer.7. quem
citat Pinel.in dict.l.1. C.de bonis maternis,
part.3.verſic.limitatur quinto,num.50.fol.
90.& lege Iacob.Pute.deciſ.118.num.5.p.
2.qui loquitur in quadam ſententia lata ſu-
per ſucceſsione ſtatus Comitis de Puñoen-
roſtro. Et qualiter ſententia in cauſa maio-
ratus † prodit tertio qui non litigauit, lata ta 16
men fuit contra alium,probatur in l.poſthu
mus.§.ſi quis ex his,vbi Bart.Bald.Alberic.

&

& Paul. ff. de inoffic. teſtam. In quo puncto
17 animaduerto ad concluſionem ſingularem, quod ſicut ſententia lata † contra poſſeſſorem maioratus nocet in ſuis caſibus ſucceſſoribus, eodem modo prodeſt ſucceſſoribus, vt probatur in l. ſi à te. §. Iulianus. ff. de exceptione rei iudicat. & vult gloſſ. in l. exceptio, eod. titu. ad quod ſunt expreſſæ leges. 19. & 21. tit. 22. part. 3. faciunt ſcripta per Rodericum Suarez in l. poſt rem iudicatam. ff. de re iud. extenſio. 1. num. 10. pag. 279. Parlad. in cap. fin. part. 3. §. 3. num. 1. pag. 269. Rebuff. tom. 1. ad conſtitut. Regias, art. 1. gloſ. 9. nu. 28. pag. 72. Iacob. Put. deciſ. 12. num. 4. pag. 6. p. 2. quod vidi in graui negotio.

Sed circa hoc vidi in practica dubitari, ſi ſucceſſor in maioratu liti ſe opponit motæ per prædeceſſorem, ſi forſan iſte, qui ſe op-
18 ponit, ſit minor † viginti quinque annorum, an habeat reſtitutionem ad probandum per eoſdemmet articulos, & directo contrarios? Minor etenim, vt eſt vulgare, & in praxi receptiſſimum, poteſt facere probationē reſtitutione obtenta per eoſdemmet articulos, & directo contrarios poſt publicationem, vel in gradu appellationis, aut ſupplicationis, quæ fuit ſententia Innocentij in cap. auditis de in integrum reſtitutione, Bartol. & alios in l. 1. ſi nunciatio. ff. de noui oper. nunciat. quem punctum late examinauit Barthol. Socin. in conſil. 110. libr. 4. quem lector (ſi res
19 exegerit) omnino videat, in quo dubio † ſic diſtinguendum eſt. Nam ſi anteceſſor, qui litem proſequebatur, erat minor, illo tempore in quo probationem fecit, tūc admittitur ſucceſſor ad probandum per eoſdemmet articulos, & directo contrarios iuxta prædicta, ſed vbicunq; anteceſſor in maioratu erat maior vigintiquinq; annorum tempore, in quo facta fuit probatio, non poteſt ſucceſſor illius, quamuis minor, facere probationē per eoſdē articulos. l. Æmilius. ff. de quib. minor.
20 vbi probatur, quod præſcriptio cœpta † cum defuncto currit contra minorem, nec habet reſtitutionem contra factum quod fecit anteceſſor, qui erat maior, quam legem notanter declarat Cald. Pereir. in l. ſi curatorem, C. de in integrum reſtitut. maior. in verbo, ſua facilitate, num 49. pag. 121. Petrus Auguſt. Morla in emporio iuris. p. 1. de reſtitutione in integrum numer. 12. fol. 252. & eſt notabilis caſus in l. ea quæ à patre. C. de reſtit. milit. vbi dicitur, quæ à patre geruntur,
21 non licet à filijs † pro diſciplina militari ad irritum reuocari, & eſt egregia. l. 9. titul. 19. part. 6. notatur in l. vltim. C. de in integrum reſtitutione: & facit reſolutio Curcij Senioris in conſil. 82. num. 4. vbi probat, quod mi-
22 nor non † poteſt petere reſtitutionem aduerſus tempus, in quo pater potuit petere bona feudalia alienata, tradit Mauritius in tractatu de in integrum reſtitutione cap. 15. per totum, & cap. 102. & cap. 103. Et cum minor in prædicto caſu nullum actum fecerit, vel omiſerit, non eſt de quo illi reſtitutio concedatur, quia minoribus ideo reſtitutio conceditur, quia aliquid faciunt, vel omittunt, quod facere, vel omittere nō debebāt, propter eorum imbecillitatem, vel propter curatorum, vel procuratorum, vel ſolicitatorum negligentiam, quę cū minime concurrant in iſto caſu, reſtitutio eſt eis deneganda,
nam priuatio † præſupponit habitum. Et ita 23
feci practicari, & eſt notabile, & ad hoc pauci animaduertunt, cum tamen in iudicijs ſit ſumme neceſſarium, quod in terminis fundat Matth. de Afflict. deciſ. Neapolit. 212. & ita moderanda & intelligenda ſunt quæ ſcribit Burgos de Paz conſ. 18. num 9. cum
ſequentibus. Et hanc meam † concluſionem 24
tenet in terminis Oldrald. in d. conſ. 94. nu. 6. in fine per regulam dictæ l. quæ à patre, & l. 2. C. ſi aduerſ. venditio. pign. & l. Polla. C. de his quib. vt indig. faciunt ſcripta per Sforciam Oddi in tract. de in integr. reſtitu. p. 2. q. 86. artic. 12. nu. 10. cum ſeqq. pag 893. & qualiter in iſta materia ſit admittendus tertius,
qui vult impedire ſententiam † latam in bo- 25
nis maioratus, conſtat ex Matth. de Afflict. in cap. Imperialem. § præterea inter duos. num 67. de prohib feud. alien. per Federic. Grauatum in additionib. ad praxim veſtræ cap. vlt. nu. 16. Ioſep. Ludou. deciſ. 26. n. 12.

In qua materia animaduerto etiam ad vnū notabile, quod licet ſit antiqua, & ingens cō-
trouerſia, an minori † competat reſtitutio 26
aduerſus declinatoriam fori, aut contra ſententiam interlocutoriam, de quo per Innocent. in cap. coram, de in integrum reſtitutione: & nouiſsime per plures modernos ſpecialiter Epiſcopus Couarr. in pract. quæſt. cap. 26. num. 4. verſ. quinto, Molin. lib. 3. de primogen. cap. 13. num 61. Caldam Pereir. in l. ſi curatorem habens, in verb. vel aduerſarij dolo num. 11. fol. 252. C. de in integrum reſtit. minor. Azeued. in l. 1. tit. 5. lib. 4. Recopilat. Mauritium in tract. de in integrum reſtitutio. cap. 53. pag. 39. & dict. cap. 102. pagin. 67. Bellamer. in cap. ne vltra tertiam, numer. 13. de teſtibus, Sforcia Oddi in tractatu de in integrum reſtitutione part. 2. artic. 12. numer. 83. pagin. 763. ſi forſan contra minorem, qui ſe lite oppoſuit in cauſa maioratus, pronuncietur decretum, per quod mandetur ſumere litem in ſtatu, quo eam reperit, ſi in tempore debito non ſupplicauit, cum in effectu ſit hoc pronunciare, quod ſententia, & acta præiudicent,
poteſt † petere in integrum reſtitutionem 27
contra non interpoſitam ſupplicationem,

& ex his infertur intellectus ad ea, quæ ſcribit Epiſcopus Couarru. in pract. quæſt. c. 14. n. 3. ex cuius lectura cõſtat, an minor † in iſto
28 caſu aſſumere debeat litem in eodem ſtatu, quo eam inuenit, cui adde Matth. ab Afflict. deciſione Neapol. 216. gloſſ. Pariſien. in additionibus ad Alexand. in conſil. 82. num. 6. lib. 1. in additione, quæ incipit ſtatu, vbi glo. Pariſ. poſt alios, quos citat, probat ſententiam gloſſæ in l. ſi parentes. C. de euiction. verb. ex perſona tenentis, quod minor opponens ſe liti, quæ inter alios vertitur, non tenentur eam ſumere in ſtatu, in quo tempore oppoſitionis reperitur, ſed quod de nouo audiendus eſt, etiamſi veniat ad coadiuuandum, quam gloſſam notat Barthol. Socin. in conſil. 91. numer. 10. lib. 3. Otalora dicens in practica obtentum, in tractatu de nobilitate 2. p. 3. part. cap. 9. num. 5. pag. 214. Ioſeph. Ludouic. deciſione. 26. nu. 5. qui citat Epiſcopus Couarruuias in dicto loco, de qua opinione dubitat dictus Epiſcopus Couarru. in dicto numer. 3. propter l. 3. titul. 8. libro. 4. Ordinamenti noui folio. 235. decidentem minorem debere reſtitutionem petere intra quindecim dies à die factæ publicationis, quem ſequitur Ioannes Gutierrez libro. 1. practicarum quæſt. q. 65. pagin. 113. pro quibus facit doctrina Bartol. in l. cum filius. §. in hac. ff. de verbor. obligation. & aliorum quos citat Matthæ. ab Afflict. deciſio. 212. ad quod etiam vrget l. 5. tit. 5. & l. 5. tit. 9. lib. 4. Ordinament. quæ magis ſtringunt, quæ leges vere loquuntur in minore prius litigante, & non vbi ſe opponit liti, quod ex dictis legibus clarè patet, vt facile eſt videre. Et ſi concludens eſſet dubitatio dicti Epiſcopi, nullam ſpecialitatem contineret, gloſſa dictæ l. ſi parentes: & de doctrina dicti Epiſcopi agitur per Parladorum part. 2. rerum quotidianarum cap. 11. num. 5. & dict. gloſſam, & Epiſcopum Couarru. refert & ſequitur ſimpliciter Petrus Barboſ. in l. maritum 13. num. 84. pag. 278. ff. ſolut. matrimon. tomo. 2. qui ſequitur gloſſam in dicta. l. ſi parentes.

29 Et ſi aliquid mea ſententia prodeſt, † ego admitterem minorem de nouo ad probandum, quando conſtaret id malitioſe non fieri, & de negligentia illius, quem minor adiuuare vult maxime in cauſis maioratus, in quibus omnia exacte, & cum magna diligentia tractanda ſunt, & negligẽtia vnius alteri nocere non debet l. hæreditariam, in fine. ff. de euict. tradit in iſta materia Menoch. lib. 2. de arbitrarijs caſu 182. num. 48. & 49. & idem
30 erit † in cauſis nobilitatis, & pro iſta mea opinione faciunt plura quæ ſcribit Burg. de Paz in conſil. 18. nu. 6. cum ſequentib. & Matth. ab Afflict. deciſio. 114. Azeued. in l. 3. tit. 8. lib. 4. Recopilat. num. 26. fol. 131. Et pro iſta ſententia faciunt quæ ſcribit Matth. ab Afflict. deciſio. 15. & quod dictæ ll. Regni ſunt exorbitantes, nec trahi debent vltra caſus, in quibus loquuntur: facit etiam reſolutio com-
munis affirmans quod illi, cui non nocet † 31
ſententia, nec acta nocent, vt notat Bart. in l. 2. ff. iudica. ſolui. & in l. ſi mater. §. item ſi rẽ. ff. de exceptio. rei iud. Alexand. conſil. 62. num. 9. lib. 2. & in conſil. 208. num. 16. & in conſil. 35. num. 7. eodem libro, Vincent. de Franch. deciſio. 345. numer. 10. Peregrin. in propria materia dicto artic. 53. numer. 31. & 36. & alij quos citat Ægidius Boſius in practic. crimin. tit. de partu ſuppoſit. num. 23. pag. 382. Matth. de Afflict. deciſio. 396. numer. 2. Ioan. Gutier. conſ. 1. num. 4.

Si igitur ex regula tex. in dict. l. ex contractu. ff. de re iudicata, in illis verbis, *Niſi culpa*
tutoris; & alijs ſupra traditis † ſententia lata 32
contra poſſeſſorem maioratus non noceat ſucceſſori, ſi ob negligentiam lata fuit, eadẽ ratione acta nocere non debent, vbi anteceſſor ex actiſsimè non fuit litem proſequutus, quia exactis deuenitur ad diffinitiuam, & pro iſta ſententia legenda omnino ſunt quæ ſcribit Burgos de Paz in dict. conſ. 18. num. 1. cum ſequentibus.

Et in iſta materia animaduerto ad vnum ſingulare, quod tradit Lancellotus in tractatu de attentatis parr. 2. cap. 17. de attentatis num. 130. pag. 352. vbi ſcribit, quod tertius
venit ad cauſam pro ſuo † intereſſe, & ſit mi- 33
nor, vel alia perſona priuilegiata, & petat reſtitutionem, poſſunt primi colligitantes procedere in cauſa, nec reſtitutio petita illã retardat, ex deciſio. Biſigniani. c. tres veniunt de iudicijs, deciſ. Iacob. Putei, & de intellectu prædictorum legenda omnino ſunt quæ ſcribit Ioan. Gutier. lib. 3. pract. quæſt. q. 37. num. 1. cum ſequent. pag. 391.

Et ex ſuperioribus & regul. Bart. in dict. l. 2. ff. iudicat. ſolui. & aliorum concordantiã ex facto in practica ſingulariter inferebam, poſſe ſucceſſorem in maioratu qui ſe opponit, ſi anteceſſor fuit negligens in probatione, quam fecit producere in cauſa appellationis vel reuiſionis, teſtes per eoſdem met † ar-
ticulos, & directo contrarios, etiamſi non ſit 34
minor, quod arbitratium erit iudici attenta negligentia poſſeſſoris litigantis, & alijs circunſtantijs traditis in regul. l. 2. ff. de re iudicat. cum concordan. ad quod animaduertendum eſt, quod in hac Regali Cancellar. ſæpiſſæpè hoc agitur, & nunc iudices ſequuntur vnam opinionem, nunc aliam. Et de iſto puncto legenda ſunt quæ ſcribit Ioann. Gutier. lib. 1. pract. quæſt. q. 66. num. 2. cum ſequent. & quod ſcribit Oldrald. in conſ. 255. contra prouiſionem.

Et

35 Et nouem elegantes † limitationes ad præ
dictam ſententiam, quæ habet quod ſenten-
tia lata aduerſus poſſeſſorem maioratus præ
iudicat ſucceſſoribus, cumulat Pinel. in d.lo
co, & l.1.num.50. cum alijs, inter quos po-
nit vnam notabilem, quando ſententia con-
tra poſſeſſorem fuit lata ex confeſsione poſ
36 ſeſſoris maioratus, quia † tunc ſucceſſoribus
non præiudicat per legem qui teſtamẽtum,
ff.de probatio. & alias illi ſimiles, quas exor-
nant Dec. in conſi. 184. in fine, & conſi. 132.
num. 2. late Tiraquell. lib. 1. de retractu, glo.
18. num. 85. cum ſeqq. Quibus adde ſingula-
rem l. 3. titu. 14. p. 3. & iſtam opinionem te-
net in terminis Oldrald. quem Pinel. non re
fert in dict. conſi. 64. nu. 22. & Burſat. conſi.
151. nu. 19. lib. 2. ponit regulam generalem,
quod non ſtatur confeſsioni illius, qui pro-
hibetur alienare, & magis in terminis Anto,
Peregrin. dict. art. 53. num. 57. & 61. Faciunt
tradita per Anton. in cap. penult. de re iudi-
cata. Imol. in l. facta, §. ſi hæres, ff. de re iudi-
cata. Bart. in l. ſæpè, ff. de re iud. vbi Alexan.
nu. 127. fol. 202.

Ex quibus infertur, quàm parum operen
37 tur confeſsiones factæ † per multos domi-
nos huius Regni, qui cum vaſſallis litigant ſu
per impoſitionibus, & alijs ſimilibus rebus.
Nam quemadmodum tales domini nihil ex
ſtantibus poſſunt alienare in præiudicium
ſucceſſorum, ita nec confiteri aliquid, quod
ſucceſſoribus præiudicet, cum per hoc poſ-
ſint ad alienationem deuenire. pro quo facit
inſignis doctrina Barthol. So. in. quam ha-
bui in practica, is inquam in conſi. 95. nu. 5.
lib. 3. ſcribit, quod cum de iure, vt valeat a-
ctus vniuerſitatis ſit neceſſarium, quod ſint
præſentes duæ partes vniuerſitatis iuxta re
gulam legis plane, & l. nulli, ff. quod cuiuſq;
vniuerſitatis nomine, vbi Bart. & DD. cum
concordantibus, ſi ipſe de vniuerſitate confi
teatur, quod in actu qui geritur ſunt duę par
tes vniuerſitatis, talis confeſsio non præiu-
dicat, quia cum prohibeantur alienare, pro-
hibiti ſunt & confiteri, & per regulam dict.
legis, qui teſtamentum, ff. de probatio. & in
duco bonũ text. in l. ius autem, ff. de pactis,
& in l. 1. & in l. nec ſi volens, C. de liberali
cauſa, & in l. cum ſcimus, C. de agricol. & cẽ
ſitis, lib. 11. & tradita per Quintilia. Man-
doſ. in tractatu de ſignatura gratiæ, in verbo
coadiutores, fol. 70. colum. 3. qui tractat de
confeſsionibus prælatorum, & aliorum bene
ficiatorum, & eſt regula generalis, quod †
38 quando aliquid prohibetur, prohibitum cen
ſetur omne id, per quod peruenitur ad illud,
l. oratio, ff. de ſponſalib. cum alijs, & eſt regu
39 la vulgaris, quod qui prohibetur alienare, †
ei quoque interdicitur, ex quo alienatio ſe-
quitur l. codicillis, §. matre, vbi Bart. ff. de le-
gat. 2. l. vltim. C. de legitima tutorum cum
concordant. quæ refert Tiraquell. lib. 1. de re
tractu, §. 1. glo. 14. num. 14. pag. 300. Et iudi
ces caute has confeſsiones cuſtodire debent,
cum tractetur de præiudicio poſſeſſorum.
Et res inter alios acta † alijs nocere non de- 40
bet, quæ regula procedit etiam in confeſ-
ſione, l. certum §. ſed an ipſos, ff. de confeſ-
ſis, de quo latius per Alex. in l. ſæpè, num.
132. fol. 202. ff. de re iudicata, è contrario au
tem confeſsio poſſeſſoris maioratus confitẽ
tis, quod aliqua res eſt maioratus, maxime
proderit, ſecundum quod probat Burg. de
Paz conſi. 9. num. 1. motus ex doctrina Bal
di in additionibus ad Speculatorem, titu. de
feudis, §. 1. verſi. porro in additione incipien
ti inſtrumentum, & aliorum, quos ipſe re-
fert, & Curcius Iun. conſi. 140. Moderandũ
tamen eſſe exiſtimo vbicumque † de confi- 41
tentis tantum præiudicio agitur, non ſucceſ-
ſorum, vt probatur ex ſcriptis per Aymon,
conſi. 200 num. 7. vbi ait, quod illa regula,
quod hæres tenetur ſtare facto defuncti, pro
cedit quando defunctus poterat ex bonis,
de quibus agitur, diſponere, non aliàs, quod
eſt notandum ad ea, quæ ſupra ſcripta ſunt,
& facit regula l. à ſententia, ff. de appellat.
cũ concordãtibus. Hæc tamen limitatio ſub-
limitatur, niſi talis confitens habeat † cau- 42
ſam, & titulum ab eo, qui confeſſus fuit, quia
tunc confeſsio præiudicat etiam ſingulari
ſucceſſori, ſecundùm Ioan. Andre. in additio
nibus ad Speculatorem, titu. de teſtamentis
§. nunc tractemus; probatur in l. idemque, §.
vltim. ff. pro ſocio. & tenet in fortioribus ter
minis Abbas conſi. 38. num. 1. lib. 2. Roman.
conſi. 228. fin. colum. Cephal. in conſi. 683.
num. 2. lib. 5. in cõfeſsione facta libello prin
cipi porrecto, & hoc confirmatur. quia ſicut
probationes factæ contra authorem nocent
ſingulari ſecundùm Bart. in l. ſi à te, §. fin. ff.
de exceptione rei iud. & in l. ſi ſuperatus, §.
vltim. ff. de pignoribus, ita etiam confeſsio
partis, vt tradit ſingulariter Aretin. conſil.
36. quod maxime procedit ſi ſit facta in ali-
qua ſcriptura, & in realibus, quia tunc licet
aliàs regulariter confeſsio facta abſente par-
re non probat, † fallit quando eſt facta ſuper 43
dominio, ſecundùm Bart. in l. non ſolum. §.
liberationis, ff. de liberat. legat. Aret. dict.
conſil. 36. Et quod talis confeſsio præiudi-
cet, & ex ea probetur fideicommiſſum, vo-
lunt etiam Curc. Iunior conſi. 184. Aymon
in conſi. 29. Roland. in conſi. 82. num. 40. lib.
2. eleganter Carol. Ruin. in conſi. 50. nu. 13.
lib. 1. & in conſi. 108. num. 19. lib. 2. qui ex-
preſſe, & inindiuiduo loquitur † in confeſ- 44
ſione facta per fideicommiſſariũ, quod præ
iudicat ipſi, & hæredi eius. & idem erit in fi-
cta confeſsione, vt per regulam d. l. ſi ſupe-
ratus

ratùs tradit Dec. in cap. at ſi clerici, numer.
13.de iudi. Purpurat. in l.2.nume.135. C.de
edendo, qui declarat, de quo etiam legenda
ſunt quæ ſcribit Cephal.conſi.377. numer.
83.libr. 3. Et quod ex confeſsione domini
probetur bona non eſſe feudalia, tradunt
Matthæus ab Afflict.deciſion.129. Curtius
Iunior in conſi.140.num. 5.Aymon. conſi.
61.nu.3.Iacob.de Sanct. Georgio in tract.
de homagijs, colu. 5, verſi. probatur, Burſat.
conſi.46.num.31.

Prædicta confirmantur, quia etiam verba
45 enunciatiua, † prolata in aliquo inſtrumen-
to præiudicant illis, qui habent cauſam à cõ-
trahente, ſiue enunciante, ſiue ſit ſucceſſor
ſingularis, ſiue vniuerſalis, & ſicut probant
contra authorem, probãt etiam contra eius
ſucceſſorem, ſecundùm Bart. in l.1.§.ſi hæ-
res, ff. ad Trebellia. Areti. conſi. 112. in fine,
Barth.Socin.conſi.11.colu.1.& in conſ.13.
colu.2. & in conſ.82.colu. 2. verſi. ſecunda.
concluſio, lib.3. Ancharr. conſ 44.colu.2.&
alios plures quos citat Aymon in tractat.de
antiquitate temporum, part. 1.num.79.fol.
46. De quo etiam legenda ſunt quæ ſcribit
Simon de Pretis lib.1. ſolutione 5. num.21.
fol.17.vbi poſt Bald.conſ.389.lib.4. Cuma.
conſ.155. & alios plures quos refert, tradit
ſimiles confeſsiones præiudicare ſucceſſori,
etiam ſingulari, & tradit idem Simon de Pre
tis lib.5.dubitatione 4.& vltim. nume.356.
fol.555. Matienç. in l.6.tit.8.lib. 5.Recopil.
glo.7.num.11.& idem in l. 1.tit.9.lib.5.Re-
copil glo.2.num.4.fol. 258.qui loquitur de
confeſsione mariti confitentis feudum fuiſ-
ſe ſubrogatum, & quod confeſsio Principis
præiudicet ſuis heredibus, tradit Carol.Ruin.
conſ.131.num.7.lib.1.vbi ſcribit, quod ſi in
46 confeſsione Principis † conſtet de priuile-
gijs, & conceſsionibus, talis confeſsio ſuffi-
cit parti, vt contra hæredem agat, tradit Io-
ſeph.Maſcard.in tractatu de probation.lib.
1.concluſione 396.nume 4.qui nume.7.ex
Barth.Socin.conſ.187.col. 3.lib.2.Aretin.
conſ.42.Albenſ.conſ.65.nu. 38.tradit quod
ſi Princeps confiteatur talem rem eſſe alte-
rius, tribuitur ius, & præſumitur illi donaſſe.
74 Et quod probatio † facta, quod bona fuerunt
in bonis teſtatoris, ſiue per teſtes, ſiue per
confeſsionem, præiudicet contra quoſcum-
que habentes cauſam ab eo, non ſolum titulo
vniuerſali, ſed etiam titulo ſingulari, volunt
Bart.in l.ſi ſuperatus, ff.de pignoribus, Aret.
in conſ.36.num.3.Barth.Socin.89.num.16.
lib.1.Carol.Ruin.in conſ. 128.num.19.libr.
2.& alij, quos citat nouiſsime Iacob. Maſ-
card.in tractatu de probationib.lib.2.conclu
ſione 778.nume.38.fol.106. ad quem addo
Felinum in cap.inter dilectos, numer.22.de
fide inſtrumentorum, Barth. Socin.in conſi.
68.num.6 lib.4.Carol. Ruyn. in conſi.108.
num.23.lib.2.Ripa in l.ſi aliquam rem, num.
42.verſi.intellige vt non probet, ff.de acqui
rend.poſſeſsione, Aymon in conſ.29.num.
1.Natta conſ.460.nu.9.lib.2. Roland.conſ.
82.num.38.lib. 2.Iacob. Pute.deciſio.225.
p.1.num.4.& 5.Menoch.in tractat.præſum
ptionum lib.3.præſumptione 101.num.16.
pag.389. Et qualiter præiudicet † confeſsio 48
facta in tranſactione per poſſeſſorem maio-
ratus, lector videat egregiam reſolutionem
Dominici in cap.1.de officio delegati in 6.
nu.8.fol.88.

Conſiderandum tamen eſt, quod ſi ante-
ceſſor in maiboratu † confitetur ſe non iuſte 49
percipere à vaſſallis aliqua iura, & mandat
ſucceſſori, vt ea non exigat à vaſſallis, tene-
tur talis ſucceſſor ſtare confeſsioni, & decla
rationi, & præcepto facto per prædeceſſo-
rem, ſi ſit filius hæres, aliàs ſecus, vt conſtat
ex notabili doctrina Guidonis Papæ in cõſ.
118.circa difinitionem numer.7. Et non eſt
culpandus † qui bonã fidem agnoſcit, l.quin 50
tus, ff.mandati, l.quoties, §. ſicut, ff.de admi-
niſtratione tutorum, l.qui ſolidum, §.etiam,
ff.de leg.2.late Tiraquell. lib.1.de retractu,
§.1.glo.18.num.63.cum alijs, pag.360.& l.
ſi vnquam in verbo donatione largitus, nu.
202. C.de reuocand.donationibus, Baeça de
decima tutorum, cap.2.numer. 109. fol.26.
Sed an ſucceſſor poſsit reuocare † talẽ con- 51
feſsionem prætextu erroris, lector reſoluet
ex traditis per Matth. de Afflict. deciſione
233. quam deciſionem, & alia ad propoſi-
tum prædictorum ſcribo ſupra par.2.q.5.&
par.1.q.64.

Et eſt etiam animaduertendum circa dic
tam ſentẽtiam Pinelii, quod licet verum ſit,
quod ſententia lata contra anteceſſorem in
maioratu non præiudicet ſucceſſoribus, vbi
lata fuit ex confeſsione poſſeſſoris, id proce
dit, quando ſententia fuit † lata ex ſola con- 52
feſsione, ſecus ſi cum confeſsione concurre
rent aliæ veriſimiles probationes, ex quibus
iudices moueri poſſent ad ſententiandum
ſimul cum confeſsione, quod probo ex regu
la text.in l.non epiſtolis, C. de probation. &
ſententia Salice.in l.mater, C.de contrahẽd.
emptione, vbi dicit, quod ſi † maritus emit 53
fundum pro vxore ex pecunia, quam ipſe aſ
ſerit eſſe vxoris, non eſt ſtandum huic aſſer-
tioni tanquam ſuſpectæ, per regulam d l.qui
teſtamentum, niſi ex aliqua veriſimili præ-
ſumptione appareat, quod vxor veriſimili-
ter hanc pecuniam habuerit, ſequitur Alex.
in conſ.18.conſideratis lib. 3. Et eſt notabile
conſilium Bald.66.inter virum & vxorem,
lib. 1. & hanc opinionem ex multis corro-
borat Tiraquellus in dict.l.ſi vnquam, in ver
bo donatione largitus, numero. 100. cum
ſeqq.

ſequentib.pag.218.C.de reuocand.donationib.& pro hoc faciunt quæ tradit idem Tiraquel lib.1.de retractu.§.1.gloſſ.18.num.80 & 87. Aymon conſ.275.nu.9. & conſ.158. num.6.Roland.conſ.9. num.13.lib.2. Deci. conſ.95.verſ. ſecũdo principaliter, Menoc. de recup.poſſeſ.remed.15.num.355.pagin. 506. Auend.lib.2. de exequend. mand. cap. 20.num.12.Ioan.Gutier.de iuramento confirmat.part.1.cap.5.num.21.& lib.3.pract. quæſt. q 96.num.7. Aym.de antiquitate tẽporum p.4.num.38.fol.72. Alciat. de præſumption.regul.1.præſumpt.16.num.2. & conſ.423.num.4.& 584.nu.5.Ioſeph.Maſcard qui loquitur in confeſsione prælati, in tract.de probationibus libr.1. concluſ.367. num.13.& 14. fol.230. & faciunt quæ idem ſcribit cõncl.205.nu.38.fol.219. & conclu. 362.n.14.& 362.n.1.& concl.30.n.8.& cõcluſ.75. num.18. Petrus Surdus decíſ.325. num.6 Parlad.lib.2. rerum quotidianarum cap.14.num.3.pag.121. & tradit late Pariſius conſ.10.lib.2. Greg.Lop. in l.9.tit.14. part. 3. in gloſ.in verb. ſ.yendo, Aymon de antiquitate temporum.p.1.nu.215.fol.106. idem Gregor.Lop.in l.3.titul.14.part.3. in gloſ.vlt.vbi eſt bona lex. eleganter Bald. in l.1.num.64.in repetitione.C.de ſacroſanct. eccleſ.Menoch.de arbitrarijs iudicum lib.2. centuria 2. caſu 137.pag.297. & iſtam limitationem vult, & ſentit expreſſe in terminis Oldrald.dict.conſ.94.num.5.& eleganter in conſil.95.num.12. Et dubia probatio
54 facta † ſuper titulo ſuppletur per confeſsionem aduerſarij ſecundum gloſſam ſingularem in cap. pœnæ, in verb. ſi non appareat de reſcriptis in 6. cum concordantibus, vt per Rebuffum in tractatu nominationum.q. 1. num.14. Et qualiter confeſsio fideicommiſſariorum præiudicet hæreditati, lege deciſionem Genuenſ.209.num.1.

Sententia lata ex confeſsione in cauſa nobilitatis non nocet ſucceſſoribus num.55.

Res in iudicium deduci non poteſt à prædeceſſore in præiudicium eorum qui iure ſucceſſuri ſunt, num.56.

Confeſsio facta per eum qui principaliter litigabat, non nocet ſe opponenti liti maioratus, ſi de errore appareat, num.57. Quid ſi reſultet ex productione tacita alicuius ſcripturæ num.58.

Confeſsio teſtatoris facientis fideicommiſſum, in qua dicit bona eſſe ſua, an præiudicet hæredi & ſucceſsoribus, num.59.

Sententia lata per iudices arbitros contra poſſeſſorem maioratus, ſucceſsoribus an præiudicet num.60.

Arbitri iudicibus æquiparantur, num.61.

Sola prima ſententia lata contra poſſeſsorem maioratus non nocet ſucceſsori niſi confirmata extiterit, numero.62. & 63. & quare.

Negligentia præſumitur in eo qui non vtitur remedijs opportunis.num.64.

Dolum committit qui non appellat, cùm appellare poteſt.num.65.67. & 78.

Sententia lata aduerſus hæredem grauatum qui non probauit, vel aduerſus primum fideicommiſsarium, ſequentibus ſubſtitutis non nocet, num.66. & 70.

Non comparere, aut comparere, & non defendere ſe legitime, paria ſunt, numero 68.

Sententia ſucceſſoribus non præiudicat, cùm litigãs ſuper maioratu ſe vincere paſsus fuit, num.69.

Deſertio appellationis videtur quædam tranſlatio.num.71.

Tranſactio facta cum vno ex agnatis alijs non nocet, num.72.

Sententia lata contra inſtitutum ſubſtituto nõ præiudicat, ſi hæres inſtitutus non appellat, num.73.

Renunciatio appellationis adhærentibus non præiudicat, num.74.

De præiudicio hæredis cùm agitur, non poteſt hæres facto ſuo præiudicare ſubſtituto voluntarie, num.75.

Cauſam defendiſſe non dicitur, qui boni viri arbitratu non defendit, num.76.

Non defendere, & male defendere, paria ſunt, num.77.

Colludere dicitur qui non producit ſcripturas neceſſarias, & quas in ſua poteſtate habebat, num 79.

Sententia lata in cauſa maioratus an poſsit reſcindi ob inſtrumenta de nouo reperta, ſub diſtinctione traditur, num.80. & 82.

In cauſis feudalibus ſententia poteſt retractari per inſtrumenta de nouo reperta, numero. 81. Quid in fideicommiſſo, numero 84.

Rem iudicatam non nocere, in dubio eſt pronũciandum, num.83.

Verba ſententiæ in fauorem rei ſunt in dubio interpretanda, num.85.

Exceptio rei iudicatæ de neceſsitate debet concludere, num.86. & de ea euidenter conſtare, num.88.

Sententia lata in cauſa nobilitatis per iudices de hijos dalgo *contra patrem, in qua plebeius fuit pronunciatus, filijs præiudicare non poteſt, ſi non fuit à patre appellatio interpoſita, & apud ſupremum auditorium proſequuta, num.87.*

Vocatus ad maioratum appellare poteſt à tempore ſcientiæ & notitiæ ſententiæ infra quinque dies, num.89.

Tertius

Tertius admittitur pro ſuo intereſſe in cauſa appellationis, nu 90.

Poſt num. 90. inueniens ſummaria quæ deſiderantur.

EX dictis etiam obiter infertur, quod ſen
tentia lata ex confeſsione illius, qui li-
55 tigat ſuper nobilitate, † non præiudicat fi-
lijs, & ſucceſſoribus, quod vltra prædicta
comprobatur ex ratione text. in l. 3 ff de in
terdictis, & releg. & l. locatio, §. earum re-
rum, ff. de publ. & l 2. titu. 21. part. 2. in
illis verbis: *Porque les viene de lueñe como
heredad*, & per ea quæ in ſpecie traduxit O-
talora de nobilitate 2. part. 3. part. capit. 9.
nume. 7. cum ſequentibus, dominus Anton.
de Padilla in l. tranſactione matris, nume. 5.
folio 118. C. de tranſaction. & ex communi
opinione, quæ habet, quod quis non poteſt
56 rem in iudicium † deducere in præiudicium
illorum, qui in re ſucceſſuri ſunt, l. ait præ-
tor circa medium, ibi: *Eſt enim abſurdum ei,
cui alienatio interdicitur*, ff. de iure delibe-
rand. notat Decius in conſ. 445. colum. 8.
numer. 24. Sorin. Iunior in dict. conſ. 181.
numer. 92. lib. 2. q: ſ plura in noſtra materia
maioratuum ſcribit.

Et cauſæ nobilitatis ſunt graues, & maxi-
mi præiudicij, vt cauetur in legibus de Ma-
drid 35. Et ſummè notãdum eſt, quod ſi quis
ſe opponat liti maioratus, non nocet ei con-
57 feſsio † facta per eum qui principaliter litiga
bat, ſecundùm Bart. in l. ſi perluſorio, §. 1.
num. 4. ff. de appellat. notat Felin. in cap. pe-
nulti. num. 14. de re iudicat. Ex ſuperioribus
autem facilè cognoſci poteſt, quod quemad-
modum confeſsio ſola expreſſa facta per
poſſeſſorem maioratus ſuper bonis maio-
ratus non præiudicat ſucceſſoribus, ſi de er-
rore appareat, multo minus præiudicat
confeſsio facta per poſſeſſorem maioratus
litigantem, quæ reſultat ex productione †
58 tacita alicuius ſcripturæ, quia tacitum non
debet operare magis, licèt regulariter ſcrip-
turam producens videatur conſiteri omnia
contenta in ſcriptura eſſe vera, vt eſt aurea
doctrina Innocentij, quæ quotidie eſt in ore
aduocatorum in cap. cum venerabilis, vbi
omnes Doctores de exceptionibus, quam
vberrimis allegationibus ornat nouiſsime Io
ſeph. Maſcard. in tract. de probat. lib. 2 con-
cluſione 915. num 1. fol. 207. omitto Aymo-
nem, & alios plures, quia non eſt præſentis
ſpeculationis, quod notabis. quia ſæpè in pra
ctica de hoc dubitatur, ad quæ addo aliud e-
tiam ſingulare, quod vidi in cauſa maiora-
tus, quod ſi contra confeſsionem factam per
litigantem ſuper bonis maioratus ſit lata ſen
tentia, non oberit ei met ſucceſſori talis con-
feſsio ſecundùm gloſ. in c. ſuborta, in verbo
reprobaſſe de re iudicata, cũ DD. concordã
tibus, vt per Iaſ. in l. ſi ita ſtipulatus fuero,
§. Chryſogonus, num. 47. ff. de verbo. oblig.
Roder. Suar. in l. poſt rem iudicatam ad decla
rationem legis Regni p. 1. in euidentia, num.
25. de quo legenda ſunt ſcripta per Bernard.
Diaz, & additio. regul. 342. Ioan. Garc. Fal-
con. regul. 87. & regul. 382. nu. 12. Maſcard.
in tract. de probatio. lib. 3. conclu. 1236. nu.
nu. 17. fol. 172. & illud etiam eſt animaduer
ſione dignum circa prædicta, quod † con- 59
feſsio teſtatoris facientis fideicommiſſum, in
qua dicit bona eſſe ſua, præiudicat hæredi, &
ſucceſſoribus, ſecundùm Bald. in conſ. 89. do
minus Thom. lib. 1. Cephal. conſ. 386. nu. 19.
Marzari. de fideicommiſsis q. 53. Anton. Pe
regri. in eodem tract. de fideicommiſsis. arti.
44. nu. 20. fol. 409.

Animaduerto etiam ſingulariter, † quod ea 60
quæ dicta ſunt in ſententijs prolatis per iu-
dices ordinarios, vel delegatos, an præiudi-
cent ſucceſſoribus, procedunt in ſententijs
prolatis per iudices arbitros, quia tales arbitri
iudicibus æquiparantur iuxta † regul. l. 1. ff. 61
de arbitris, & l. 23. tit. 4. p. 3. quod perpetuo
notandum eſt, & maxime aduertendum pro
intellectu eorum quæ ſcribo de iudicibus ar
bitratoribus infra hac 4. p. q 22. à nu. 15. Et
eſt etiam ſciẽdum in hac materia, quod vide-
ri † meo non omnis ſententia lata contra poſ 62
ſeſſorem maioratus nocere debet ſucceſſori,
ſed ſententia, quam nos vocamus reuiſionis,
quę profertur in regalibus cancellarijs, † nam 63
ſiquidem lata fuit ſententia contra poſsiden
tem bona maioratus per aliquẽ iudicem infe
riorẽ, & poſſeſſor bonorum maioratus prop
ter negligentiam aut quia timebat litis ſum-
ptus, & vexationes, appellare noluit à ſentẽ
tia contra ipſum lata, vel appellationẽ inter-
poſitam deſeruit, aut non ſupplicauit ex ſen
tentia viſionis, quod eſt facile, videtur quod
nequaquam hoc debet nocere ſucceſſori, ar-
gumen. tex & eorum quæ ibi traduntur per
Bart. & alios in l. Herennius in §. Gaia, ff. de
euict. & l. 36 in verſ. *El ſetero es*, tit. 5. p. 5.
vbi late Greg. Lop. & explicat poſt alios E-
piſco. Conar. lib. 3. reſolut. c. 17. nu. 9. & ar-
guitur † negligentia in eo, qui non vtitur re 64
medijs ad negotium opportunis, vt tradit
Bart. Soci. conſ. 263. colu. 4. lib. 2. per c. licet
Epiſcop. de præbend. in 6. & alia iura notat
Aym. conſ. 132. nu 4. & dolum committit † 65
qui nõ appellat, cũ appellare poteſt, l ſi pro
curatorem, §. ſi ignorantes, ff. mãdati, ibi: *Cæ-
terum dolo verſati ſunt, ſi non prouocarunt*, &
l. dolus, ff. eod. ti. ibi: *Dolus eſt ſi quis nolit pro
ſequi, quod proſequi poteſt.*

Quinimmò ſententia lata aduerſus hæredem
grauatum † qui nõ probauit, vel aduerſus pri- 66
mum fideicõmiſſarium, nõ nocet ſequẽtibus
ſubſti-

ſubſtitutis, vt reſoluit Petr. Rebuf. conſ. 576. nu. 31. relatus per Peregri. in tract. de fideicommiſsis d. q. 53. nu. 63. & fin. & ſufficit do
67 cere dolum † interueniſſe reipſa, vt quia iuſtam cauſam quis agebat, ſi tamen fuit condẽnatus, & habebat poteſtatem prouocandi, & nõ prouocauit, vt per Rebuf. tom. 3. ad conſtitutiones Regias tit. de appellat. art. 3. gl. 2. n. 14. pag. 485. de quo plura ſcribit Seraphi. de priuilegijs iurament. priuileg. 31. nu. 53. pag. 175. Baeça de decima tutorum, c. 2. nu. 174 fol. 33. Et paria ſunt cõparere, & non †
68 comparere, & non ſe defendere legitime, l. qui repudiantis, §. fin. ff. de inofficio. teſtam. l. ſi ideo, ff. de euicti. & l. præſes, C. de pigno. tradunt Bart. in l. cum filius in princip. ff. de verbor. oblig. Alex. in conſ. 84. nu. 4. lib. 3. & facit l. vlt. § illud, in verbo Summa, C. de tempor. appellat. & ſcripta per Aymo. conſ. 21. nu. 10. Et quod vbicumque ille qui litigauit ſuper maioratu paſſus fuit ſe vincere ſenten
69 tia, † non præiudicet ſucceſſoribus, tradit Tiraquell. in tract. de vtroque retract. §. 1. glo. 10. pag. 257. per doctrinam Alberi. in l. 3. §. item quæritur, ff. de rebus eorum, & iſta ſententia fulcitur ex pragmatica Cordubẽſi, hodie l. 8. tit. 11. lib. 2. Recop. in verſi. *Y quanto a las ſentencias*, in illis verbis: *De que nos fue ſuplicado*. Et ibi: *O de ſolas las ſentencias*: Et ibi: *Sin que interuinieſſen las ſentencias de los dichos nueſtros Oydores*, in hoc caſu poteſt habere locum opinio illorum, qui dicunt, quod ſentẽtia lata contra poſſeſſorem maioratus non præiudicat ſucceſſoribus. Et cum fuerit in culpa non proſequendo litẽ, ſucceſſori ex hoc non eſt prȩiudicandum, maxime quia cũ iudicia hominum ſint tã diuerſa, ſæpè cõtingit quod habens duas ſentẽtias contra ſe, poſtea in vltima ſententia obtinet, etiam ex eiſdem actis. Et in terminis, quod vbi poſſeſſor Baroniæ, cum quo fuit lis mota, non fuit ap-
70 pellationem proſequutus, non † nocet eius negligentia ſucceſſori, quia fuit in culpa non proſequendo appellationem, concludit Dec. notanter in d. conſ. 445. nu. 36. ex doctrina Alex. in l. ſæpè, in verſ. nono & vlti nu. 83.
71 ff. de re iudicat. & quia † deſertio appellationis videtur quȩdam translatio, l. in ſumma, ff.
72 de condict. in debiti. Et trãſactio ſi ſit facta † cum vno ex agnatis, non nocet alijs ſecundùm Andreã de Iſern. in c. 1. §. ſi vaſſallus de feud. col. penul. verſ. quid autem, nu. 53. ſi de feudo fuerit controuerſia inter domin. & agnat. de quo vltim. latius tracto in q. 22. in hac 4. p. quod ſententia lata contra inſtitutum †
73 non prȩiudicet ſubſtituto, ſi hȩres inſtitutus non appellauit, decidit Alex. in cõſ. 526. nu. 4. lib. 2. per l. ſi ſeruus pluriũ, §. 1. iuncta glo. quæ incipit, quod appellauit, ff. de leg. 1. vbi Din. Bart. & Angel. & renũtiatio appellatio
nis nõ præiudicat † adhærentibus, ſecundũ 74
Bald. in l. 1. C. ſi vnus ex pluribus appellauerit, tradit Rebuf. tom. 3. ad conſtit. Regias, tit. de appellationib. art. 16. gl. 5. n. 10. pag. 523. per dictã doctrinã Bald. & c. ex parte de reſcriptis, & facit quod tradit idem Rebuf. in d. tit. de appellati. ar. 5. gl. vnic. n. 20. pag. 496. Eſt etiã ad hoc egregia ſententia Bart. Soci. in conſ. 251. n. 13. lib. 2. vbi dicit, quod quan
do agitur de præiudicio † hæredis, etiã prin- 75
cipaliter in iudicio neceſſario, cõtra eũ principaliter intentato nõ poteſt hȩres facto ſuo præiudicare ſubſtituto voluntariè, ſed tantũ legitime ſe defendendo cauſam ſui, & ſubſtituti, & hãc ſententiã noſtram tenet Molin. d. c. 8. n. 10. ſol. 579. & in annotation. nu. 18. hoc extendit ad ſecundã ſupplicationem ad
Regiam Maieſtatem, & non dicitur † cauſam 76
defendiſſe, qui eam nõ defendit boni viri ar-
bitratu, & paria ſunt † nõ defendere, & male 77
defendere, vt in terminis d. l. ex cõtractu tradit Zaſius lib. 2. ſingular. intellect. ſo. 43. col.
1. quibus omnibus † eſt addẽda egregia l. 21. 78
tit. 22. p. 3. in verſ. *Fueras ende*, ibi: *Fueras ende ſi aq̃llos q̃ le quieren acuſar nueuamẽte, razonan, y dizen, q̃ el primero acuſador anduuiera en el pleyto engañoſamente moſtrãdo de ſuerte q̃ le acuſaua, e dando prueuas q̃ no ſabian de fecho porq̃ ſe quito el demandado: ca ſi eſto ſe pudiere aueriguar, &c.* quȩ lex eſt ſingularis ad probandas colluſiones, quæ in iſta materia quotidie allegãtur, quibus addenda ſunt quæ ſcribo in q. 40. infra hac 4. p. & Menoch. cõſ. 175. n. 17. & de his vide itidẽ Pinel. vbi ſup.

In qua materia eſt aduertendũ ad vnũ ratũ & ſingulare, quod ille qui non producit ſcripturas neceſſarias, & quas in ſua poteſtate ha-
bebat, dicitur † colludere, vt tradit Rebuſ. in 79
tract. cõcordan. in rubr. de collat. §. volumus, pag. 434. verſ. & colludere dicitur, quod vidi in practica in grãdi negotio, in quo Marchio prȩtẽdebat nõ obſtare ei quãdã rẽ iudicatã latã cõtra patrẽ in lite magnæ quãtitatis, & reditus, & facit quod ex Menoch. ſcribo infra.

Et ad hanc rem pertinet notabilis quæſtio, quã vidi in cauſa maioratus graui, an ſentẽtia
lata in cauſa maioratus poſsit reſcindi ob in- 80
ſtrumẽta de nouo reperta, in qua quȩſtione † diſtinguẽdi ſunt duo caſus. Primus, quãdo ſẽtentia fuit lata cõtra maiorẽ vigintiquinque annorũ, tũc licet regula iuris ſit quod ſententia tranſacta in rẽ iudicatã nõ poſsit reſcindi per inſtrumẽta nouiter reperta, ſub ſpecie c. de re iudica. l. 19. tit. 22. p. 3. cũ concordanti-
bus, eſt ſpeciale † in cauſis feudalibꝰ quas mul 81
ti ȩquiparãt cauſis maioratus, quod ſentẽtia retractari poſsit per inſtrumẽta de nouo repertã, ſecundũ Caton. Sachũ in l. admonẽdi, n. 4. ff. de iure iurãdo, citatus à Sforc. Odd. in tract. de reſtitutio. in integrũ, p. 3. q. 73. ar. 2. nu. 23.

n.33.pag.814.&ex alijs limitatiooibus quas
ponit ad prędictam regulã,iſta ſentẽtia iuſti
82 ficari poteſt.Secuodut † eſt caſus in minore,
in quo veriſsima eſt concluſio retractandam
fore ſententiam per ioſtrumẽta de nouo repeita,
vt colligitur ex Mauritio in tracta.de
in integrum reſtitutione,c.293.in fin. pag.

Et ex his quæ ſcribit Sforc.in d.tract.p.2.
q.73.art.2.nu.1.cum ſeqq. pag.8tt.pro quibus
eſt expreſſa l.3.& vlt.tit.25.p.3. & addenda
ſunt tradita per Menoch.caſu 15.
83 Et eſt notandum,quod † in dubio eſt pronunciandum
rem iudicatam non nocere ſecundum
Dec.in d.conſi.445.nu.44.Cephal.
conſi.374.nu.28.lib.2. Socin.Iun.in conſi.
49.nu.29.lib.2.Aymo.conſi.188.nu.2.& 8.
Menoch.in tract. de præſumpt.lib.2.præſumpt.90.nu.7.p.225.probatur
in l.nec e-
84 nim,ff.de ſuſpect.tut.Et in quodam † fideicõmiſſo
traditur per eundem in d.conſ.r8r.
nu.85.lib.2.Et notat Cæſar Genuenſis in l.
vnic.C.ſi de momenta.poſſeſ. limita.27.nu.
10.pag.487.Menoch. in conſi.307.nu.64.
& 65.lib.4.Burſat.io conſi.203.nu.14.lib.2.
Alex.io conſi.190.nu.35. lib. 6.& in conſi.
129.nu.9.lib.4.& in conſi.46.num.2.lib.5.
85 Et quod veiba ſenteotiæ † ſint interpietanda
in fauorem rei,notant Alex.in cõſ.dicto,
Ægidi.Boſius in pract.criminal.tit.de fauoribus
defenſ num.3.pag.458.Et quod excep-
86 tio rei iudicat.debeat concludere † de neceſſitate,
tradit Petr.Surd.deciſ.260.nu 631.&
de materia plura notabilia ſcribit Menoch.
in conſi.310.nu.4. cum pluribus alijs,lib.2.
ad concluſionem Dec.& aliorum omnino legẽda,
& tradit Socin.Iun. in l.naturaliter.§.
nihil cõmu.n.163.fol.57.ff.de acqui.poſſeſ.

Et ex his infertur idẽ dicendum eſſe in ſententijs
prolatis in cauſis nobilitatis,quia ſi pro
87 lata ſententia † per iudices *Delos hijosdalgo*,
contra patrem,in qua plebeius pronũciatus
fuit,nõ fuit ab eo interpoſita appellatio à tali
ſententia,& proſequuta apud ſupremũ auditorium,
talis negligentia quia magna eſt,&
culpabilis, filijs nocere oon poteſt,nec talis
ſententia,licèt ſoleat pro veritate haberi,rei
iudicatæ exceptionẽ patietur,nam in his rebut,
quæ tam præiudiciales ſunt,& ios filiorum
non dependet à patre,ſed à genere,vel
ab anteceſſoribus,caute,& cum magna diligentia
debent litesdefendi,vt ſucceſſoribus,
& facto eorũ poſsit præiudicare,facit l.iura
ſanguinis,ff.de reg.iuris,l. ius agnatioois,ff.
de pact.ſed de exceptione rei iudicatæ de-
88 bet euidenter † conſtare ad hoc,vt obſtet,l.
ſi inter me,ff.de re iudicata,l. quod in diem,
§.ſi rationem,ff. de compenſationibus, per
quæ iura hoc volunt Paul.de Caſtr.io conſ.
62.col.2.lib.4.Petr.Surd. deciſ.260.nu.30.
89 Et talis † vocatus ad maioratũ appellare poteſt
à tempore ſcientiæ,&notitiæ ſententiæ
infra quinque diet, vt ex Alex. in l.filius familias,
§.diui,nu.9.ff.de leg.1.&Greg.Lop.
in l.20.in verbo,*Pero coſas*,titu.22. p.3.&l.
7.titu.23.p.3. probat Burg. de Paz d.conſi.
14.nu.70.vbi idem quod Gregor.Lop.tenent
Curc. de feud. p.7.num.29.pag. 526.
Epiſcop.Couar.in pract. quæſt. cap.15.nu.
2.Pinel.in l.1.verſ.limita tertio, & hoc voluit
Felin.in c.vlt.nu.16.de re iudicata,dicta
deciſio.Pedemont.157. ou.13.Roland.eleganter
conſi.90.nu.21.lib.4. qui ad hoc citat
Rip.nu.62.& Loaz. nu.128.io d.§.diui,
Crot.nu.39.Beroi.conſi.30.num.21.& 63.
Curc.Iuoior in conſi.23.& alios,quæ ootanda
ſunt, ad dictos addo Cephal.cooſ.106.
nu.1.cum ſeqq. lib.1. Dec.in cap. ſua oobis,
nu.10.fol.335.de appellat. Quintilia.Mandoſi.
in commiſsione admiſsionis intereſſe,
fol.31.col.3.verſ.in prima vertitur,vbi poſt
Oldrald.in conſi.255. contra prouiſionem,
nu.4.cõcludit,quod tertius admittitur † pro 90
ſuo intereſſe io cauſa appellationis, &hoc
ibi extendit etiam ſi nõ appellauerit,vel appellationi
adhæſerit,per text.in cap.ſuper,
vbi Abb.& alij de re iudicata,Pariſ.in conſi.
28.nu.20.lib.4.

Sententia vbi eſt lata ex conuentione partium, non nocet ſucceſſori maioratus,nu.91.& dicitur per colluſionẽ prolata,nu 94.

Sententia à partibus approbata non dicitur ſententia,ſed habet vim pacti,nu.92 & 93.

Colluſio qualiter probetur,numer.95.96.98. & 100.

Notificatio an requiratur, vt ſententia præiudicet,nu.97.

Audiri non debet petens cuius contrarium poſtulaturus eſſet,nu.99.

Sententia lata contra poſſeſſorem pro aliquo delicto condemnatum non nocet alijs vocatis,nu.101.

Sententia lata in cauſa maioratus cum procuratore,mortuo iam domino qui mandatum dederat tempore prolationis ſententiæ, an præiudicet ſucceſſori,nu.102.

Procurator in cauſa feudali an poſsit dominõ mortuo proſequi litem cœptam, n.103.

Sententia non nocet poſſeſſori maioratus,quando eſt lata per iudicẽ incõpetentem,nu 104.

Poſſeſſor maioratus, qui ex iuſta cauſa iudicẽ recuſauerat,an poſsit deſiſtere à recuſatione in præiudicium ſucceſſoris,nu 105.

Minor an poſsit in integrum reſtitui aduerſus non petitam tenutam,numer.106.Quid in iudicio poſſeſſorio adipiſcendæ & retinendæ,nu.107.

Exceptio declinatoria à partibus omiſſa per tertium poteſt allegari,nu.108.

Litigans

Litigans ſuper bonis maioratus non poteſt liti renunciare in ſucceſſorum præiudicium, numer. 109. 114. & 116. Quid in feudo; numer. 117.

Renunciatio dicitur alienatio, nu. 110.

Obligatio ſtandi ſententiæ alicuius habet vim tacitæ renunciationis, nu. 111.

Appellans non poteſt renunciare appellationi in præiudicium eorum qui poßunt appellationi adhærere, nu. 112.

Succeſſor poteſt cauſam proſequi, cui anteceſſor renunciauit, nu. 113.

Tranſactio nõ nocet tertio qui ſe opponere vult, nu. 115.

Sententia lata in iudicio ſummario, & executio in ordinario, an præiudicent ad hoc, vt qui prætendit eſſe bona maioratus & reſtitutioni ſubiecta, non poſſit agere ſuper eiſdem bonis in iudicio ordinario, nu. 118.

Maioratus per ſentẽtiam declaratus ſequitur naturã maioratuum, nu. 119.

Ius patronatus per præſcriptionem conſtans ſequitur in omnibus naturam aliorũ, n. 120.

Conſuetudo immemorialis an dicatur titulus, nu. 121.

De feudo præſcripto idem eſt iudicium quod de titulato, nu. 122.

Priuilegij appellatione an veniat priuilegium acquiſitum præſcriptione, nu. 123.

Sententia lata contra ſucceſſorem maioratus ſicut præiudicat cæteris ſucceſſoribus ita prodeſt nu. 124.

Sententia lata pro actore poſſidente prodeſt eius hæredibus, & ſucceſſoribus, vt ipſi in poſſeſſione defendantur, nu. 125.

Acta & probationes an præiudicẽt ſucceßoribus ſicut ſententia nu. 126.

Sententia lata contra poſſeſſorem iuris patronatus, cuius ſucceſſio primogenitis eſt deferenda, an præiudicet ſucceßoribus, numer. 127.

Reſtitutio conceßa hæredi qualiter ad fideicommiſſarium tranſeat, nu. 128.

Sententiam pro ſe obtinens non poteſt illi contrauenire, nec illius iniuſtitiam, & turpitudinem allegare, nu. 129. An poſſit hæres talem turpitudinem allegare, nu. 131.

Contra titulum ex quo ius habet, an quis audiatur, nu. 130.

Cum quis ex alterius diſpoſitione ſuccedit, poteſt venire contra factum eius cui ſucceſſit, nu. 132.

Habens ius ſupplicandi à ſententia lata contra anteceſſorem, an teneatur ſupplicare ante decem dies à die notificationis, vel currat à die ſcientiæ, numer. 133. 135. & 137.

Acta præiudicant tertio, ſi ſcit cauſam agere, & eam non defendit, nu. 134.

Appellatio, & ſupplicatio à pari procedunt, nu. 136.

Præſcriptio ſi allegetur contra eum qui bona maioratus petit, an poſſit eius filius liti ſe opponere allegando præſcriptionem non obſtare, nu. 138.

Variata inſtantia, quæ ſuper fideicommiſſo vertebatur, an poſſit cauſa de nouo agi, abſque eo quod obſtet exceptio rei iudicatæ, numer. 139.

Non admittitur quis ad agendum, ſi eius non intereſt, nu. 140.

Succeſſor in maioratu ſe liti opponens, cùm ſit maior, an teneatur aſſumere litem in ſtatu quo eam reperit, numero 141. ſub diſtinctione.

Principis ſententia quando noceat poſſeſſori, & ſucceſſoribus, ſub diſtinctione traditur, nu. 142.

Culpa an poſſit imputari illi qui non ſupplicauit à ſententia lata per Regiam Maieſtatem, nu. 143.

Reſtitutio an concedatur contra ſententiam Principis, nu. 144

Sententia Regis vt legem faciat, qualiter ſit pronuncianda, nu. 145.

Sententia à Principe, etiam cum cauſæ cognitione per errorem lata, poteſt per eundem, vel illius ſucceſſorem reformari, nu. 146.

EX prædictis etiam deducitur, quod ſententia lata ex conſenſu litigantium decertientium quemadmodũ volunt, quod ſententia proferatur iuxta Iuriſconſulti reſponſum in l. ſi conuenerit inter litigantes quid pronuncietur, ff. de re iudicata, † non nocet 91
ſucceſſoribus, nam talis ſententia habet vim cuiuſdam tranſactionis, niſi fuerit Principis authoritate ad ſedandas lites confirmata, iuxta ea quæ late ſcribo in q. 21. infra eodem, & ſententia † à partibus approbata nõ dicitur 92
ſententia, ſed habet vim pacti, ſecundũ Bald. in conſi. 427 lib 1. facit l. 26 tit. 4. p. 3. & l. qualem, ff. de arbitris, ibi: *Et ideò ſi fuit in arbitrium compromiſſum, vt certam ſententiam dicat, nullum eſſe arbitrium*, & poſſeſſores maioratum, cum quibus lis eſt ſuper rebus maioratus, non poſſint bonam fidem agnoſcere, ſed debeant ſpectare ſententias, conſtat ex ſuperioribus, quidquid ſit in alia materia, & bonis liberis, ſecundum ea quæ ſcribunt Roman. in conſ. 329. latius in l. boues, §. hoc ſermone limitatio. 21. nu 8. pag. 243. ff. de verbor. ſigni. & quod ſententia lata ex partium conuentione † habeat vim pacti, probatur in 93
l. 1. C. commun. vtriuſq; iudi. tradunt Ioan. Andr. in additionibus ad Speculat. tit. de executione ſententiæ, glo. Pariſ. p. 2. cõſuetud. Pariſ. §. 55. num. 2. fol. 123. & conſtat ex his quæ ſcribo in 2. q. ſupr. hac parte, & hoc in termi-

terminis voluit Mencha.lib.1.controuerſiarum,c.61.nu.6.ad quod etiã facit quod ſcribit glo.Pariſ.p.2.conſuetud. Pariſ.d.§.55. nu.30.per legem ſi ductum,§.1.ff.de euict.
94 Et ſententia lata ex partium conuentione † dicitur per colluſionem prolata,& ideò alijs nocere non debet,vt probat Cephal.in cõſ. 759.nu.15.lib.5.vbi plura ſcribit ad proban-
95 dum qualiter † conſtet de colluſione, & ibi nu.17.ſcribit,quod ille,qui omiſit allegationes iuris,videtur facere colluſionem per regulam legis ſi ſeruus plurium, §.1.& §. penult.ff.de leg.1.Et pondero bonum text.in l.ſi filia in princip.ff. familiæ erciſcund.ibi, Nam imperitia,inquit cohæredis iuriſdictionis formam mutare non poteſt, & reſoluit Menoch.in conſi.501. nu.25.lib.4.Et qua-
96 liter probetur colluſio in iſta materia † tradit Cephal.conſi.344.nu. 24 lib.3. ad quem addo Maſcard.in tract.de probati.lib.1.concluſ.322.fol.193.Et non appellans à ſententia videtur conſentire ſententiam,vt in propria materia tradit Cephal.in conſi.197.nu. 32.lib.2.Et quod licet regulariter aliqua ſententia valeat,requiratur tamen,vt tertio præ-
97 iudicet, † vt ei notificetur,volunt,& diſtinguunt Alex.in l.de vnoquoque, n.17.ff de re iudicata,& in l.decem in princip.nu.10. ff.de verbor oblig.& in conſi.86. viſis dubitationibus,col.1.in fine, lib.2.Dec.in l.in iure ciuili,nu.4.ff.de regul.iuris,Ripa in d. §.diui,num.62.& 63.quos citat Cephal.in conſ.106.n.10.lib.1.Et idem quod Cephal. in d.conſi.197.nu.32.tradit Molin.lib.4.de primogen.cap.8.nu.19.quem, & alios citat Menoch.in tract.de præſumptio.lib.5 præſumptio.26.nu.4.fol.32.vbi ex eodem Mo-
98 lin.& alijs,nu.3.tradit, quod † colludere videtur,qui noluit defendere cauſam producendo iura quibus illam tueri poſſet,& confirmo ex his quæ ſcribo ſupra, & ex alijs, quæ in propria materia,& in colluſione tradit Menoch.in d.conſi.311.nu.25.lib.4.Et faciunt quę ſcribit Celſus in d.conſ.120.nũ. 71.Marant.in Speculo aureo,p.6 tit.de inquiſitione,num.50. cum ſeqq.fol.138.Maſcard.in tract.de probationib.lib.1.concluſ. 322.nu.1.cum ſeqq.& audiri non debet pe-
99 tens cuius contrarium † poſtulaturus eſſet,l. penult.C.de ſolutionib.notat Aym.in conſ.
100 161.nu.18.Et qualiter per famã probetur † colluſio tradit eleganter Iacob.Pute.deciſ. 118.num.6 lib.2. vbi tradit,quod ſententia colluſiua non dat bonum titulum,& de probatione colluſionis tractat Cephal.in conſi. 345.nu.23.lib.3.

Item ſcire expedit,quod ſententia lata contra aliquem poſſeſſorem bonorũ maioratus, qui forſan delictum fecit, per quod dignus fuit,vt condemnaretur in amiſſione bonorũ
maioratus,† non præiudicat alijs vocatis,ad 101
maioratum, imò admittuntur ad allegandũ bona,admitti nõ potuiſſe,ſed ſucceſſoribus eſſe reſeruanda,quia cũ fuerit de ſolo delinquente prolata,alijs præiudicare non debet, d.l.ſæpè,& in terminis in alio propoſito,tenet Bart.Soci.in conſ.40.nu.17.lib.3.Ex facto etiam agitatũ vidi in materia præſentis quæſtionis,notabilem difficultatem,cuius ſolutio pendet ex ſuperioribus,an ſententia lata in cauſa maioratus cum procuratore mortuo iam domino,qui mandatum dederat,tem-
pore prolationis ſentẽtiæ † præiudicet ſuc- 102
ceſſori,dubium facit Clemen.fin.de procuratorib.per quam DD.ibi,& in alijs locis concludunt,quod in beneficialibus,& in alijs in quibus poſt mortẽ mandantis,non eſt aliquis legitimus hæres illius perſonã repræſentans, expirat mandatum per mortẽ naturalem,vel ciuilem domini,quod late cõprobat Vant.de nullit.tit.de nullit.ex defectũ mãdati,n.171. pag.507.de quo legẽda eſt l.nulla, C.de procuratorib.l.25.tit.5.p.3.& quę ſcribit Iaſ.in d.l nulla,conſ.138.lib.4.Rebuf.tom.3.ad cõſtitu.Regias,tit.de ſententijs,artic.vlt. & in glo.vnica,nu.10.Ant.Gabr.in tit.de procuratorib.concl.2.Dueñ regul.83. Oſaſ.deciſ. Pedemon.150.nu.4.Maſcard.de proba.lib. 2.concluſ.1015.nu.6.fol.297.ad quæ addo in noſtra materia Ant.Capic deciſ.185.tra-
ctantem & reſoluentem † procuratorem da- 103
tum ad cauſam feudalem poſſe domino mortuo proſequi litem cœptam.

Præterea dubitari poteſt,an ſententia lata contra poſſeſſorem maioratus præiudicet
poſſeſſori,vbicunque † lata fuit ab aliquo iu- 104
dice,qui in veritate iudex non erat cõtra poſſeſſorem maioratus, dubiũ oritur ex gl.in l. ſi dictum,§.ſi compromiſero, ff.de euict.in verb.fecerit,quę dicit,quod quemadmodum emptor non poteſt agere de euictione vbicumq; fecit cõpromiſſum ſuper re vendita, ita ſi conſenſit in iudicem ordinariũ qui aliàs non erat eius iudex,quam glo.dicit ſingularem Roma.ſingu.12.& notat Bart.ibi Greg. Lop.in l.36.tit.5.p.5.in glo.in verb. *Aueni-dores*.Ex quibus quandoque in practica infe-
rebam non potuiſſe poſſeſſorem maioratus,
qui ex iuſta cauſa iudicẽ recuſauerat, † deſi- 105
ſtere à recuſatione in pręiuditiũ ſucceſſoris, quod eſt ſummè notãdũ.Quibus nõ obſtãtibus adhùc videtur,quod ſentẽtia noceat ſucceſſori in maioratũ,quia cõſentire in vnũ,vel aliũ iudicem eſt parui præiudicij,& negotiũ non diffinitur,argum. doctrinæ Innoc. in c. coram de in integrum reſtit.& l.17.& 18.in legibus de *Madrid*,1.l.5.tit.3.in lib.4.Reco. ſecunda,l.vltim.tit.9.eod.lib. & quæ ſcribit Curc.in tractat.feudorum,par.7. quis ſit index in materia feudali,numer.19.pag.514.

Amadeus

Amadeis de Aponte in quæſt. vltim. quis ſit iudex in cauſis feudalibus, faciunt tradita in l. quòd iuſsit, ff. de re iudicat. cum concordãtibus, & quæ ſupra tradidi in verſicul. animaduerto etiam. Epiſcopus Couarrubias in practicis quæſtionib. capit. 7. ad finem, verſ. nono vbi lis, & quæ ſcribit Molina lib. 3. de primogenijs cap. 13. nu. 60. vbi ex hoc
106 diſputat, an minor poſsit † in integrum reſtitui aduerſus nō petitam tenutam, & idem in annotationibus, n. 15. & 16. Azeued. in l. 1. tit. 5. nu. 16. fol. 75. lib. 4. Recop. ad quos addo text. notabilē, in l. minor viginti quinque annis, cui fideicommiſſum, ff. de minor. Angel. & Roman. in l. 2. ff. ſi quis in ius vocat. non ierit volentes cum Innocent. in dict. cap. coram, quod licet poſsit appellari à ſententia, in qua quis ſe pronunciauit iudicem competentem, non poteſt minor, vel Eccleſia petere reſtitutionem, quia eſt modica læſio, licet Iaſon ibi num. 38. teneat contrarium poſt Imol. quibus etiam competit egregia deciſ. Anton. Capit. 13. per totam, late probantem, quod ſi minor non faciat probationem in interdicto interim in tempore debito, non eſt ei concedenda reſtitutio, quem refert Epiſcop. Couarrub. lib. practicarum quæſt. cap. 17. num. 4. verſ. ſexto, qui in contrarium allegat, gloſſam communiter receptam in l. 1. C. ſi de moment. poſſeſ. vbi Bart. & alij, dicentem, quod minor reſti-
107 tuitur in iudicio poſſeſſorio † principaliter intentato, ad quem iungo Iacob. Put. deciſ. 59. Item in eadem part. 2. decidentem per dictam gloſſam, quod minor in cauſa poſſeſſoria adipiſcendæ eſt reſtituendus aduerſus omiſſam allegationem, dolo facis, & Epiſcop. Couarrub. & Capitium citat Maſcardus in tractatu de probationibus lib. 2. concluſio. 274. num. 18. fol. 214. & Caldam in l. ſi curatorem habens, in verbo vel aduerſarij dolo num. 19. verſ. fallit autem prædicta reſolutio, C. de in integr. reſtitution. minor. quæ conferunt ad deciſionem quæſtionis maximi momenti, quæ facit in practica in minore qui intentauit iudicium poſſeſſorium retinendæ, & reus intentauit proprietatem in cauſa quadam incorporali, quod minor non contradixit tunc, poſtea autem petiuit reſtitutionem in integrum allegando læſionem exeo, quod non contradixit iudicio & libello proprietatis, & Capicium & Couarrub. in dicto loco citat Cęſar Contardus Genuen. in l. vnica, C. de moment. poſſeſsion. limitat. 8. num. 22. pagin. 333. & iterum limitat. 26. num. 5. pag. 416. & faciunt quæ idem ſcribit numero 1. cum pluribus ſequentibus in eadem limitat. 8. & legenda ſunt quæ ſcribit Marian. Socin. in capit. ſignificaſti, numer. 18. fol. 109. de foro cōpeten. ad quos addo elegantem deciſion. Mat. de Afflict. 390. Et faciunt quæ de prorogatione iuriſdictionis quod ſit modici præiudicij, tradunt Abb. & Decius in gloſſa in verbo placere in cap. 1. de iudicijs: ad quæ ado concluſionem notabilem, quod exceptio declinatoria † omiſ- 108
ſa à partibus poteſt per tertium allegari ſecundum Angelum in l. quidam cum ſolebat, ff. de reiudicat. Felin. in conſ. 49. num. 11. & in quo loco fideicommiſſum peti debeat, vltra regulam legis primæ, C. vbi fideicommiſſum peti debeat, l. quod legatur, ff. de iudic. lector videat late Ant. Peregrin. de fideicommiſsis artic. 53. num. 1. cum ſequentib. fol. 520. pro concordia doctrinæ Innocentij in dict. cap. coram, legenda ſunt quæ ſcribit Ioan. Gutier. libr. 1. pract. quæſt. q. 52. num. 3. & 4. pag. 115. & addo, quod ſi ſemel accepit vnum iudicem, non poteſt variare, vt per Alexand. in l. de die, §. fin. num. 6. ff. qui ſatiſdar. cogant. Aluar. Valaſc. conſultat. 88. num. 9. pro quibus facit regula l. ſed ſi ſuſceperit, ff. de iudicijs, & in iſta materia eſt magni facienda lex venditor exhæred. eodem titulo maxime pro intellectu, §. ſi compromiſero.

Tandem, ex ſuperioribus conſtat eum qui litigat ſuper maioratu † non poſſe liti 109
renuntiare in præiudicium ſucceſſorum, & conſtat ex doctrina Bart. in l. ſi perluſorio, §. 1. n. 3. ff. appellat. Cardin. in Clemen. 1. vt lite pendente Bald. in l. 1. nu. 7. C. quib. reb. iudicat. non nocet, vbi tradit quod renuntiatio cæteris non præiudicat, & adductis per Purpuratum in l. poſt quam liti in fine, C. de pact. & notat Pinel. in d. l. 1. verſ. Secundo limita, proquo facit, quia renuntiatio dicitur † alienatio, l. non ſolum, §. filiæ tute- 110
lam, ff. de ritu nupt. notat Bart. Socin. conſ. 231. num. 2. lib. 2. de quo vide omnino quæ ſcribit Ripa in l. ſi vnquam quæſt. 12. num. 22. & ibi Tiraquel. in verbo donatione largitus num. 196. cum ſequentib. pag. 250. C. de reuocand. donation. & obligatio † ſtandi 111
ſententię alicuius habet vim tacitę renuntiationis, vt per Nicol. Miles in verbo appellare non noteſt Lancellot. de attentat. part. 2. cap. 12. ampliation. 2. num. 15. pag. 193. Et qui appellauit, † non poteſt renuntiare 112
appellationi in præiudicium eorum qui poſſunt appellationi adhærere, ſecundum Bald. in l. 1. quęſt. penult. C. ſi vnus ex pluribus appellauer. quem citat Carol. Ruin. in conſ. 84. num. 1. lib. 5. & ex traditis per Bart. in dicto loco apparet † poſſe ſucceſſorem cau- 113
ſam proſequi, cui anteceſſor renuntiauit, & hic addenda ſunt quæ ſcribo in quæſt. ſequenti, & quod ſcribit Rebuf. tomo 3. ad conſtit. regias titulo de areſt. & oppo. art. 1. gloſ. 7.

gloſſa 2.numero 17.pagina 562.vbi eſt tex
rus in l.à ſententia,§.idem reſcripſerunt, ff.
de appellar.tradit quod tertius poteſt proſe
qui cauſam,ſi ille, qui litigabat tranſegerit,
vel cauſæ renunciauerit, faciunt tradita per
Gomezium in regula de tricennali,quæſt.
21.pag.769.& iſta confirmantur ex doctri
na Baldi in l.2.col.3.num.8. quibus res iud.
non nocet, vbi per text.in l.ſi te,C.de inge
nuis & manum.vult quod renunciatio litis
in cauſa ſtatus cæteris non præiudicat, no-
tat Tiraquellus in tractatu de nobilitate,cap.
37.num.13.pag.522.Er in præiudicium ter
114 tij non poteſt † quis litis renunciare,ſecun-
dum Baldum in auth.nunc ſi hæres, colum.
2.C.de litig.confirmat.Vant.de nullitat. ti-
tulo quis poſsit dicere de nullitate,num.20.
115 pag.68.Et quod † tranſactio non noceat ter
tio,qui liti ſe opponere vult,tradir obiter
Epiſcop.Couarru.in practic.quæſt. cap.13.
num.2.in princip.quod ante eum tradit Ab
bas in cap.penultim.num.5.de appellat. &
fol.138.ad hoc legendus, quod in lite ſatis
magna ſuper bonis maioratus obtentum
116 fuir,& plura ſingularia † de renunciatione
litis legenda ſunt in Tiraquel.in dict.l. ſi vn
quam,C.de reuocand.donat.in verbo dona
tione largitus,nume.303. cum ſequentibus,
pag.252. ad quem addo ſcripta per Meno-
chium in tractatu præſumptionum.libro 3.
præſumptione 13.num.70.pag.279. Epiſ-
cop.Couarru.reſolutionum lib.1.cap.7.co-
lum.17.num.6.

Et iſta confirmantur ex ſingulari doctri-
na Ripç in l.naturaliter,§.nihil commune,n.
108.fol.203.ff.de acquirend. poſſeſsio. vbi
117 probat,quod renuncians † liti feudali non vi-
detur renuntiaſſe iuri,licet regulariter con-
trahat,quia feudatarius non poteſt repudia-
re feudum niſi in manibus ſuperioris, ad
quod mouetur per deciſionem Rotæ in no-
uis 306.& doctrinam Alexandri & aliorum
in dict. l.poſt quam liti, & hic addenda ſunt
quæ ſcribo infra quæſt.15.

Scio etiam ruiſus tractatum fuiſſe in pra-
ctica in materia noſtræ quæſtionis,an ſentē-
tia lata in iudicio ſummario, & executiuo
præiudicet in iudicio ordinario,vt puta,fuit
facta executio in bonis,quæ aliquis præten-
118 dit eſſe de maioratu,† & vinculo reſtitutio-
ni ſubiecta,& pronunciatæ fuerunt ſenten-
tiæ,per quas pronunciatum fuit executio-
nem bene eſſe factam, an dictis ſententijs
non obſtantibus,qui prætēdit bona eſſe ma-
ioratus,poſsit agere ſuper eiſdem bonis iudi
cio ordinario petendo ea tanquam vincula-
ta,& reſtiturioni ſubiecta.In qua quæſtione
de iure viderur,quod ſi in iudicio ſumma-
rio,& executiuo fuerunt factæ probationes
ordinariæ,& productæ ſcripturæ ad nego-
tium facientes,& in tali iudicio prolatæ fue-
runt tres ſententiæ,quod non poteſt iterum
agi iudicio ordinario, & obſtabit petitorio
exceptio rei iudicatæ,vt colligitur ex Bart.
in l.ſi iudex,ff.de his qui ſunt ſui vel alien.
iur.Bald.in l.1.C.de ordine iudiciorum, Ab
bas in conſil.50.lib.1.Bart.in l.ſi expreſsim,
num.3.de appella.Iacob.Butr. in l.ab hoſti-
bus,§.ſed quod ſimpliciter,ff.ex quibus ma-
iores,eleganter Deci.in conſ.96. per totum
Iaſo in l.qui Romę,§.duo fratres n.50.ff.de
verb.oblig.vbi Ripa nu.1.fol.288. Natta in
conſ.473.num.35.lib.2.Anton.Gabr.lib.2.
commun.opin.tit. de exceptionib.concl.2.
num.61.pag.85.Epiſcopus Couarru. in pra
cticis quæſt. quæſt.54.num.8.Alexand.in l.
ſæpè num.81.ff.de re iudicat.Iaſo.in l.à Di-
uo Pio,§.ſi ſuper rebus num.5. fol.159. ff.
de re iudicata,Ripa in cap. cum Eccleſia Su-
trina num.21. de cauſa poſſeſsionis & pro-
prietatis,fol.387.Hippolyt. ſingulari 555.
Ferrara in pract.Papienſ.in parte forma reſ
ponſionis rei verſiculo quoad impediendū,
pag.113.vbi additio,faciūt ſcripta per Ægi-
dium Boſsium in pract.criminal. titulo quo-
modo procedatur per exceptionem,nu.20.
pag.108.Bart.Socin.conſil.255. n.6.lib.2.
& in conſ.268.num.15.eodem libro,in qua
materia eſt animaduertendum ad doctrinam
Socin.Iuni.in d.§.duo fratres,num.60.folio
187.quod dicitur plene cognitum reſpectu
modi procedēdi,reſpectu tēporis,reſpectu
qualitatis. Et de hoc puncto & quæſtione
lector omnino videat quod nouiſsime ſcri-
bit Cæſar Genuenſis in l.vnic.cap.ſi de mo-
mentanea poſſeſsione fuerit appellatum,li-
mita etiam ratione mixturæ num.1. cum ſe
quentibus,pag.223.

In materia præſentis quæſtionis animad-
uerto de quodam dicto Epiſcop.Couar.lib.
3.reſolutionum c.5.n.5. verſiculo cæterum
concludente, quod vbi ex ſententia iudicis
patrimonium aliquod iure maioratus defer-
tur familiæ nomine, aut alicui,ex tali ſenten
tia debent in tali maioratu ſeruari omnes le-
ges † & conditiones aliorum maioratuum, 119
& idem eſt in maioratu de quo conſtat per
præſcriptionem,nam in tali maioratu ſucce-
ditur ſicut in alijs maioratibus, & ſecundum
illorum naturam, vt probatur ex doctrina
Baldi in l.liberti libertæque in principio
in verſiculo quæritur de eo qui præſcripſit
C.de operis libertorum,& in l.1.q.31. ff. de
rerum diuiſione & in c.fin.de feu.dato in vi
cem legis cōmiſſ.& in alijs locis, vt per Ale-
xand.conſ.15.n.12.lib.5.Paris conſ.15.nu.
15.lib.1.eleganter Tiraq.lib.1.de retract.§.
32.gloſ.vnic.num 74.pag.683.Alex. ab eo
non citatus in conſ.15.n.12.lib.5.vbi Moli.
& eadem gloſ.Pariſ.in conſuetud. Pariſienſ.

§.7.

§.7.num.31.latè Cure.in tractatu de feudo 2.part.tertiæ partis principalis, nu.61.pag. 294.& idem concludit Balb.in tractat. præſcriptio.4.parc.princip.quæſt.5.numero 5. pag.339.Menoch.conſil.104.num.7.libro 1.quod confirmo per opinionem tenẽtium, quod ius patronatus,de quo conſtat per præ-
120 ſcriptionẽ, † ſequitur in omnibus naturam ius patronatus,vt Decius in conſil.126. nu. 3.verſiculo,& iſta opinio , Caſſador. deciſ. 7.titulo de iure patronatus,Rebuff.in tracta tu de nominatio.quæſt.8.num.71.[illegible]us in praxi beneficiali titulo de ſignatura gratiæ, part.3.verſic.8.ſi ius num.23. pagina 168. Et alij,vt per Menochium in con[illegible] no. 83.cum ſequentibus lib.1. & pro ſententia Epiſcopi Couarru. adduco notabile conſilium Alexand.113.num.7.lib.[illegible] facit ſententia exiſtimantium,quod vbicun que non apparet de conce[illegible] feudi , n[illegible] per longiſsimam præſcriptionem ſeu poſſeſ ſionem,feudum non tran[illegible] niſi ad il[illegible]s,qui bus competit feudum, vel emphyteuſis in ſor miter conceſſa , vt poſt alios reſoluit Alexand.in dict.conſilio 15.faciunt ſcripta per Aniles in cap.prætorum,cap.1.num.10.fol. 23.Et quod in iſto caſu quo[illegible] [illegible]
121 memorialis non dicatur [illegible]ſcriptio, † ſed purus titulus,ac ſi de eo per ſcripturam cõſtaſſet, tradit Gloſ.Pariſ.conſil.26.num.24. Et inquit Baldus in [illegible] de feudo dato in vim legis commiſ[illegible] , qu[illegible] idem iudica-
122 mus de feudo præſcripto, † quod [illegible] feudo titulato,& adhoc etiam facit dictum Bald. in conſil.24.ſubtiliter colum. 2. circa medium libro 4.Iaſonis, ſed etſi poſſeſſori,§.item ſi iura vero,columna 1.ff.de iure iurand. quas citat Aymon in tractatu de a[illegible] porum 4.part.num.34.folio 2[illegible] tractat,an priuilegij appellatione veniat pri
123 uilegium † acquiſitum præſcriptione,quem citat Gloſ.Pariſ.in additionibus ad Decium in cap.porro de priuilegijs,& quod ſententia ſit nulla,in qua inducitur fideicõmiſſum, ſi caſus,per quem inducitur,non contineat, tradit Gratus in conſil.109.num.24.lib.2.

Circa prædicta etiam ſciendum eſt, quod
124 quemadmodum ſententia lata † contra ſucceſſorem maioratus præiud[illegible] cæteris ſucceſſoribus,ita prodeſt ſucceſſoribus,vt probatur ex doctrina Abbatis in cap.penul[illegible] num.34.de re iudicata,& Alexand. in l.ſæpè numero 109.ff.de re iudicata,& alijs quę ſcribit Petrus Surdus deciſione 256.numero 2.& Epiſcopus Couarru. in dict.cap.13. num.5.pro quo facit regula legis exceptio, ff.de re iudicata l.poſtulante, ff. ad Trebel. l.miles,§.fin.ff.de re iudicat.l.19. in verſic. *E ſobre todo dezimos*,l.21.tit.22.part.3. quibus eſt addenda egregia ſententia Ioa.Fabr. in §. retinendæ numero 30. verſiculo ſed quid è contra,inſtit.de interdictis,vbi vult, quod † ſententia lata pro actore poſſidente prodeſt eius hæredibus & ſucceſſ[illegible]ribus,vt ipſi in ea poſſeſſi[illegible]ne defendantur,& tueantur ex l. [illegible]itia,§.Celſus,ff.de aqua pluuia arcend.& l.ſi à te,§.vlt.ff.de exceptione rei iudicatæ,tradit M[illegible]noch.de retinẽd poſſeſſione remed.3.n.823.& 824.q.100.pag. 249.qui ad hoc etiam citat Franciſc. Marc. d[illegible] 321.part.2. Capicium deciſ.1.num. 6 quod reputo notab[illegible] in iſta quæſtione,& in ma[illegible] poſſeſſoria,[illegible]45.Taurin. & quod quem admodum ſententia præiudicat ſucceſſoribus,præiudicant acta, † & [illegible]tiones,ex pluribus Doctori[illegible]us doc[illegible] M[illegible]ard. in tracta.de probati[illegible] lib.1.co[illegible] 33.n.38. pro quo faciunt tradita [illegible] Alex.conſil.61. n.9.lib.2.& conſ.2[illegible].n.16.eo[illegible]m libro, & [illegible] 5.num.7.eo[illegible]em [illegible]
125
126

Sed [illegible] eſt an ea,quæ d[illegible]a ſunt in [illegible] cauſa † maior[illegible] [illegible] edant [illegible] in ſucceſsione iuris pat[illegible] [illegible] primogen[illegible] eſt dec[illegible]a, & magis videtur idem eſſe dicendum, quod [illegible] dictum fuit in cauſa m[illegible] [illegible] ex [illegible] quæ ſcripſi in 1.p[illegible]num.65 [illegible] certus eſt,[illegible] cũ vniuer[illegible] bonorum maioratus, vt probatur ex doctrina Bald[illegible] l.vlt.in fine.48.C.de edict.Diui Adriani to[illegible] & alijs quæ ſcribo in 3.part.quæſt.[illegible]num.2.quod ex facto agitatum vidi. Ex qua[illegible] reſtitutio conceſſa [illegible] † tranſ[illegible] ad [illegible] [illegible] titulo [illegible] pio, n. 2[illegible] Oddi in tra [illegible] q.46. ar[illegible].29.[illegible]g.63[illegible] & quæſt.50.artic.2. num.34.[illegible]um ſeq.pag.615.
127
128

Sed nec eſt omittendum, quod iam etiam vidi in praxi,quod obtinens † ſententiam [illegible] poteſt illi contrauenire,nec allegare [illegible] iniuſtitiam, & turpitudinem l. ſi ſeruus plurium,vbi Bald.ff.de legat.1.& Iaſo.numero 5.f[illegible]lio 92.notat Aymon c[illegible] [illegible] 123.nu[illegible]ro 8. Ancharran.con[illegible] 82. [illegible] Gloſ.Pariſ.in conſuetud. Pariſ. p[illegible].1.§.11.numero 29.f[illegible]io 1[illegible]. F[illegible] dict.l.ſi ſeruus plurium Alciatus [illegible] f[illegible] 44.n[illegible]mero 7.libro 9 [illegible]ias 492. vol.[illegible]tes,qu[illegible]d non † auditur qui contra titulum, ex q[illegible] [illegible] buit,& alij,quos citat Carolus Ruinus conſilio 170.numero 12. libro quarto,& idem vult gl. iſta in l. ſed etſi exceptio in verbo oppoſita,ff.de euictio. notat,& expendit Petrus Surdus deciſio.108. numer. 10 Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommiſsis dict.art.53. num.33.fol. 524.
129
130

131 524. Sed nec hæres † poteſt talem turpitudinē allegare, l. filios, C. de his quæ in fraud. hæred. l. ſi creditoribus, C. de ſeruit. pig. dat. manu. & alijs, vt per eundem Aymon. conſ. 125. nu. 6. Dom. Ant. de Padilla in l. tranſactione nu. 1. ſol. 135. C. de tranſactionib. & faciunt quæ ſcribo part. 2. quæſtio. 5. Tiber. Decian. in practica criminali lib. 3. cap. 19. nu. 15. ſol. 207. tom. 1. Licet in contrariū faciat quod ſcribit Cuid. in l. filius familias, §. diui n. 7. ff. de leg. 1. vbi tradit, quod colluſſio probari poteſt etiam per hæredem eius, qui colluſerat, quem citat Marzarius in epitome de fideicommiſsis par. 3. quæſt. 62. ſo. 62. qui refert Guidonem Papæ conſ. 147. n. 5. Et vbi aliquis ſuccedit non ex mera voluntate ſui anteceſſoris, ſed ex diſpoſitione
132 alterius, † poteſt venire contra factum eius cui ſucceſsit, l. defuncto, vbi notant gloſſa, Bart. nu. 6. Salicet. num. 5. C. ſi in fraud patron. facit l. iubemus, § ſane, C. de ſacroſanct. eccleſ. Ex facto etiam agitatum vidi in materia præſentis quæſtionis, vt ſupra concluſum fuit, & legendus eſt idem Cæſar in eadem lege vnica quæſt. 15. nume. 28. cum ſequent. pag. 590. vbi inter alia plura reſoluit, quod exceptio rei iudicatę non obeſt, ſi de incidenti proprietate non ſit plene cognitum, vel aliò quolibet incidenti ſucceſſor maioratus habet ius ſupplicandi à ſententia lata contra anteceſſorem: dubitatum
133 fuit an ille, † qui habet ius ſupplicādi, teneatur ſupplicare intra decem dies à die notificationis, vel currat à die ſcientiæ: dubium facit l. 1. titul. 19. de *las ſuplicaciones*, lib. 4. Recopilatio. vbi decem dies, qui dantur ad ſupplicandum a ſententia viſionis, computantur partibus, ſi fuerint præſentes à tempore datæ ſententiæ, ſi fuerint abſentes à die notificationis: mihi videtur non obſtante iſta lege, quod decem dies computantur a die notitiæ ſi pars fuerit abſens, cum idem ſit in appellatione, quod dies dati ad appellandum currant a die notificationis vel ſcientiæ, cap. concertationi de appellationibus in 6. cum concord. & regulariter acta præiudicant tertio [illegible] agere,
134 † & cum non defendit, vulgat. l. ſæpe, ff. de re iudicata, volunt Bart. in l. ſi per luſorio, §. 1. ff. de appellation. & alij quos citat Rebuf. tom. 2. ad conſtitution. regias, titul. de Arelis articul. vltim. gloſſa vnica numer. 14. pag. 561. [illegible] ad hoc egregia l. a. titul. 23. part. 3. in verſ. *Otro ſi dezimos, que ſi [illegible] cre dado*, vel ſi procurator non appellauit à ſententia contra dominum la-
135 ta, poteſt dominus appellare intra † decem dies à die ſententiæ computandos, quæ lex eſt ſingularis, & eam commendat ibi Gregor. Lopez in gloſſa in verbo, *ſupiere*, eadem concluſio perſuadetur per l. 1. titul. *de las apelaciones*, lib. 4. Recopilation. ibi: *Deſde el dia q fuere dada la ſentēcia, o recibio el agrauio, y viniere a ſu noticia*. Confirmatur:
136 quia regulariter † appellatio & ſupplicatio à pari procedunt, l. vlt. §. fin. C. de ten. por. appellation. vbi hoc tenet Angel. & Salicetus, gloſſa, in l. vnica, C. de ſentent. præfect. prat. Franciſcus Marcus deciſion. 10. numero 41. Rebuf. tom. 1. ad conſtitut. regias titul. de ſupplicatione in præfatione quæſt. 10. num. 95. pag. 520. Robert. à Marant de ordine iudiciorum part. 6. verſ. ſecundus actus principalis num. 12. fol. 153. Et quæ dicta ſunt confirmantur ex opi-
137 nione Alexan. & aliorum, † quos ſupra citaui tenentium, quod ſucceſſor in maioratu habet ius appellandi à ſententia lata contra anteceſſorem intra quinque dies a die notitiæ, de quo puncto legendus eſt omnino Socin. Iunior in dict. conſ. numer. 138. & quę ſcribit Zucardus in l. fi. n. 297. verſ. ex quibus deprehenditur error, C. de edict. diui Adrian. Maſcard. in tractatu de probationibus lib. 1. concluſ. 114. numer. 15. fol. 95. Iacob. Put. in dict. deciſ. 91. numer. 4.
138 Addo etiam in materia præſentis † quæſtioni vnum notabile, & quod in practica contigit, ſcilicet, quod ſi quis petat bona maioratus, & contra eum allegetur præſcriptio iuxta ea quæ tractantur in quæſtione 21. infra, ſi habeat filium, ſiue ſit minor ſiue maior, poteſt ſe liti opponere allegando præſcriptionem non obſtare, quod ex prædictis cōſtat, & ex pluribus, quæ ſcribo in principio ſecundæ partis, vbi ex varijs probatum fuit filium primogenitum etiam in vita patris habere ius ſuccedendi in bonis maioratus firmum, & certiſsimum, & pro illa ſententia faciunt plura quæ ſcribo in fine principij dictæ ſecundæ par-
139 tis. & qualiter variata inſtantia quæ vertebatur † ſuper fideicommiſſo, poſsit de nouo cauſa agi, abſque eo quod obſtet exceptio rei iudicatæ, conſtat ex text. notabili in l. Aurelius, §. fin ff. de liberation. legat. de quo per Iaſ. in d. l. qui Romæ §. duo fratres numer. 4. ff. de verbor. obligation. Bart. & eundem Iaſ. numer. 2. in l. vltima, C. de codicillis, & qualiter tertio ſcienti notam litem præiudicet ſaltim poſſeſsio, tradunt Alexand. in l. à diuo Pio, §. ſi ſuper reb. numer. 24. ff. de re iudicata, Ioſephus Ludouicus deciſ. 26. numer. 6.

Animaduerto etiam ad oppoſitiones, quas quotidie faciunt prætendentes ſucceſſiones bonorum maioratus, vel alio modo ſe opponentes litibus, quas alij proſequuntur, quod non admittitur † quis ad agendum, ſi eius non intereſt, l. ſi patronum, 140

§. qui

§.qui fideicommiſſum,ff.ad Trebel. vbi An
gel.& Alex.Decius in l. ſi ex conuentione
num.1.C.de pactis,& in coofil.30. num.4.
& alij quos citat Cephal.in conſil.440.nu.
86.lib.3.Roland.in conſil.3.num.77.lib.1.
qui citat Bart.in l.poſthumus,§.ſiquis, ff.de
inoffic. teſtam.Felin.in c.ex parte de teſti-
bus tradit Tiraquel.libro s.de retractu,§.1.
gloſſ.2.nu.51.pag 54. & in tractat. lemors
part.2.declarat.4. num.9.pag.63.& faciunt
quæ notanter ſcribit Vantius in tractatu de
nullitate titulo,quis poſsit dicere de nullita-
te n.22.pag.70.Petrus Barb.in l.quæ dotis
34.num.8.pag.758.tom.2.ff.ſolut.matrim.
Tiberios Decian.reſponſ.16.num.76. libro
1.Rebuff.tom.2.ad conſtit.regias, titulo de
lite dilat.art.3.gloſſ. Maſcard.in tractat.
de probationib.quæſt.15.lib.2. nu.19.pag.
87.929.num.13.fol.215.Celſus conſil,99.
num.1.Surd deciſiõ.120.num.11.Mandoſ.
in conſil.510.ad intereſſe fol.32. Et an ſuc-
ceſſor in maioratu,qui ſe liti opponit, & ſit
141 maior, † teneatur aſſumere litẽ in ſtatu,quo
iam reperit,præter Epiſcopum Couar.in d.
quæſt.13.practicarum quæſtionum legẽdus
eſt Andre.Gail lib. obſeruationum, quæſt.
71.numero s.cum ſeqq.pag.59.qui citando
Couar.in prædict.loco diſtinguit inter ter-
tium comparentem ad excludendum acto-
rem, & reum , & tertium comparentem ad
adiuuandum alterum,& addit,quod in prio-
ri caſu eſt diſtinguendum inter ſcientem, &
ignorantẽ,in ſecũdo nihil prodeſſe ſcientiã,
vel ignorantiã;ad quem iungo Ioſeph.Ludo
uic.deciſio.26.Rebuff.tom.1.de literis obli-
gatorijs,art.1.gloſſ.10.num.11. Et qualiter
142 ſententia Principis,quia habet † vim legis
noceat omnibus tradunt, Alex.in l.ſæpe,n.
74.ff.de re iudicat.Matth. de Afflict. deciſ.
96.in fin.& deciſio.190.in fin.Tiraquel. in
tractatu res inter alios acta limitatio.29.Re-
buff.tom.s. ad conſtitutiones Regias titulo
de reſcriptis in præfatione,nume.152.quos
citat Menoch.in conſil.423.num.27. lib.5.
& tradit idem Menoch.in conſil.402.num.
44.eodem lib.& in conſil.424.num.26. vbi
ex Bald.in l.2.num.4.C.quibus res iudi.non
noceat tradit procedere , quando ſenteotia
lata per Principem fuit cum cauſæ cogni-
tione,& re bene diſcuſſa,non autem quan-
do incidenter fuit facta declaratio , & tradi-
tur per eundem Menoch.in conſil.390.nu.
39.lib.4.qood iſtis diebus contingit , & ad-
hue ſub iudice lis eſt ſuper ſucceſsione Co-
mitatui de Palma,& reſoluit Matth. ab Af-
flict.in conſlit.Neapol.lib.3.rubrira 18.nu.
5.fol.285.& rubrica 24.num.19.ſolio 299.
Iaſ.in l.cum prolatis,num.4.ff.de re iudica.
& in l.1.num.26.ff de conſt.Princip.& in l.
1.num.23.& 24.ff.de ferijs,& in l.ſi ſe non
obtulit,num.23.ff.de re iudicat.in qua etiam
materia eſt magni ſaciendus text. in l.cum
ex literis de in integrum reſtit. quẽ ad aliud
cito ſupra quæſt.s.limitatio.1.in hac 4.par.
ad quem text.legi debet conſilium Cephali
163.num.4.lib.2.Et an † poſsit imputari cul 143
pa illi,qui non ſupplicauit à ſententia lata
per Regiam Maieſtatem, lector decidat per
legem 7.tit.23.part.3 ibi:*Mas ſi el Empera-
rador,ò Rey dieſſe juyzio,no ſe puede nadie alçar
del.*Et an reſtitutio concedatur † contra ſen 144
tentiam Principis , tradit Thom.Grammat.
conſil.123.num.8.lib.2 reſoluit Aluar.Va-
laſc.conſultatio.160. & ſcripta per Auiles
in cap.correctorum in proœmio,nume.14.
& 17.fol.18.& quod ſentẽtia Principis lata
in vno negotio faciat ius inter omnes tradit
Andre. de Iſernia in cap.1. de cap.Corrad.
num.6.ſol.197.vbi Liparulus,Oſaſc.deciſi.
Pedemonta.num.44.Aluar.Valaſc.conſulta
tio.128.num.27.& 28. vbi reſoluit quod ad
hoc vt ſententia Regis faciat legem,oportet
quod Rex ipſe eam pronunciet, † nec ſuffi- 145
cit,quod pronuncietur per Senatores , quæ
refert inter alios Tiraquellus in tractatu de
primogenitura,quæſt.40.num.162. Meno-
chi.de arbitrarijs,quæſt.7.num.53. Anton.
Gam. deciſio.307. & facit deciſio.Matth.
de Afflictis 383.Zaſij in rubrica, ff.de ex-
ceptionib.oum 7.quos refert Menoch. con
ſil.59.num.10. & tradit Matth. de Afflictis
in conſtit.Neapolit.lib.3. rubrica 18. num.
5.fol.285.& rubrica 24.num.19.folio 299.
Quinimo † ſententia lata per Principem etiã 146
cum cognitione cauſæ,lata per errorem po-
teſt reformari per Principem,vel illius ſuc-
ceſſorem,vt tradit Bellame.deciſ.723.n.12.

QVÆST. XV.

Succeſſor bonorum maioratus, qui rem maioratus alienauit, an eam petere poſsit.

SVMMARIVM.

Fundatur opinio quod poſſeſſor maioratus, qui rem alienauit,eam petere non poſsit à num.1. 4.40.42.

Non poteſt quis venire contra factum proprium, quod ipſe fecit,num.2.

Turpitudinem propriam poteſt quis allegare ad deſiſtendum,non ad inſiſtendum in ea, num.3.

Quid ſi agatur de damno vitando,num.37.

Lex vendicantem,ff.de euict.an procedat,quando contractus non valet alterius quàm contrahentis fauore,num.5.6. Amboris ſententia, num.7.

Doctrina quædam Cornei circa intellectum l. 1. C. de donation re robatur, nu. 8.

Ex cauſa intrinſecus accedente poteſt quis poſſeſſionem mutare, nu 9.

Agitur de reprobatione cuiuſdam doctrinæ Alexandri, & de intellectu text. in l. ſi tibi, C. de euictiou. nu. 10.

Referuntur plures leges Regni libertati fauentes. Et quod fauore libertatis poteſt quis contra factum proprium venire, nu. 15.

Libertas eſt rerum omniũ fauorabiliſsima, n. 12.

An liceat opponere de iure tertij contra petentem bona maioratus ei, qui illa donauit dicendo pertinere ad proximum vocatum, num. 13. 14. 16. 18.

Nullitas introducta fauore certæ perſonæ non poteſt allegari niſi ab ea perſona, in cuius fauorem eſt introducta, nu. 15.

Intentionem fundatam cùm non habet agens niſi in caſu alicuius conditionis, tunc excluditur per exceptionem iuris tertij, nu. 17.

Actori petenti aliquam rem poteſt opponi quod pertinet ad proximiorem cõſanguineum, n. 19.

Iudex an poſſit agentem repellere, quando ei conſtat actionem non competere, nu. 20.

Hæres an poſsit turpitudinem principalis allegare, nu. 21.

Quando & quibus caſibus poſsit quis opponere de nullitate alienationis, cuius allegatio ad tertium pertinet, nu. 22.

In beneficialibus an liceat vti iure prædeceſſoris, quod eſt excluſiuũ intẽtionis agẽtis, n. 23.

Exceptionẽ opponere an poſsit quis nomine eius, a quo habet cauſam, nu. 24.

Exceptio de paritate gradus quando poſſit opponi, num. 25.

Intentio actoris cum eſt fundata de iure communi, tunc vires exceptionis metimur ex autoris perſona, nu. 26.

In proximum ſucceſſorem in maioratu tranſit ipſo iure dominium poſſeſſore alienante, ſi id proximus petierit, & ſemel facta declaratione licet opponere de iure tertij, nu. 27 & 29.

Intellectus ad pragm. dotium hodie, l. 1. tit. 2. lib. 5. Recopil. nu. 28.

Excipiens de iure tertij ſi non poſsideat, ſed ambo in adipiſcenda concurrant, de iure tertij excipi non poteſt, nu. 30.

De iure tertij poteſt opponi, quando opponens habet cauſam ab ipſo tertio, & iura ſunt ceſſa, num. 31.

Non vocati per teſtatorem an habeant actionem ad reuocandum rem alienatam, nu. 32.

Exceptio, Tua non intereſt, quando poſsit opponi, num. 33.

Venire quis non poteſt contra factũ, quod de iure non tenet, n. 34. Contraria opinio, n. 46. 47.

Reſciſſionem contractus non poteſt quis petere, ſi eius dolo fuit metus illatus nu. 35.

Contractus etiam ſi nullus ſit, contrahentes pœnam incurrunt, nu. 38.

Res ſi concelatur monaſterio per teſtatorem cum prohibitione alienationis, & quod ſi alienetur, veniat ad proximiorem conſanguineum, facta alienatione rei, & tradita etiam ſi nulla ſit, admittitur conſanguineus vocatus in caſu alienationis, nu 39.

Poſſeſſor bonorum maioratus pro vita ſua eſt dominus bonorum illius, nu. 41.

Pater poteſt donare filio vſumfructum, quem habet in bonis eiuſdem, nu. 43.

Traditur contraria opinio contra ea quæ in nu. 1. cum alijs dicuntur, à nu 44. Authoris ſententia, nu. 85.

Pater qui filiam dotauit contra prohibitionem pragmaticæ dotium, an poſsit dotationi contradicere, nu 46.

Mulier ſoluto matrimonio an poſsit ſine licentia mariti fundum vindicare, nu. 48.

Vtilitas publica oritur ex conſeruatione & vnione bonorum maioratus, nu. 49.

Priuilegia propter publicam vtilitatem reuocantur, nu. 50.

Legatum qui agnoſcit, onus eius agnoſcere videtur, & quomodo, nu. 51.

Pater qui donauit cum filijs careret, an poſsit filijs poſtea natis in vita donationem reuocare, num. 52.

Agitur de vera ratione decidendi, l. quemadmodum, C. de agric. & cenſit. lib. 11. nu. 53. 84.

Publicæ vtilitatis ratione an poſſit quis contra factum propium venire, n. 54. 57.

Res proprias vendere an quis cogatur vtilitatis publicæ fauore nu. 55.

Voluntas defuncti contra publicam vtilitatem ſeruari non debet, nu. 56.

Publica vtilitas & neceſsitas qualiter differant, num. 58.

Error non prodeſt, cum aliquid contra publicam vtilitatem vertitur, nu. 59.

Alienatio prohibita propter publicam vtilitatem an poſsit præſcribi, nu. 60.

Legibus introductis ob publicam vtilitatem vt delicta puniantur, & vitia refrænentur, renũciari non poteſt, nu. 61.

Statuta quæ excludũt fœminas ob maſculos, quia publicam vtilitatẽ in familiarum conſeruatione reſpiciunt, fauorabilia ſunt, nu. 62. 67. 80.

Decretum Principis & ordo ciuitatis, quod non extrahantur alimenta, ratione publicæ vtilitatis ſunt valida, nu. 63.

Reſtitutio ob publicam vtilitatem facta an operetur quoad bona in alium tranſlata, nu. 64.

Collecta pro vtilitate publica poteſt imponi, 65.

Princeps an poſſit derogare contractus inter alios factos ob publicam vtilitatem, n 66. Quid in teſtamento, n. 82. an imponere tributa, nu. 83.

Reipublicæ appellatione quid veniat, nu 68.

Ratio quæ verſatur pro publica vtilitate, habetur pro expreſſa, nu. 69.

Priuile-

Priuilegium contra publicam vtilitatem ſtrictè debet interpretari, num. 70.
Cauſa publica, & cauſa pia æquiparantur, n. 71.
Fauor publicus eſt ne vltimæ voluntates fruſtrentur, num. 72.
Probatio contra præſumptionem iuris an admittatur propter publicam vtilitatem, num. 73.
In materia ſtricta & odioſa, propter fauorem publicam extenſio an admittatur, num. 74.
Priuilegium generale non includit caſum vtilitati publicæ contrarium, num. 75. & 81.
Traduntur aliqua in cultura agrorum fauorem, num. 76. 77.
Actio ſuperueniens lite pendente an conualidet iudicium ob publicam vtilitatem, num. 78.
Punitio delictorum propter publicam vtilitatem eſt materia fauorabilis, num. 79.

Poſt num. 85. inuenies ſummaria quæ deſiderantur.

DEcimo quinto quæro, an poſſeſſor bonorum maioratus, qui alienauit rem maioratus, poſsit illam petere ab emptore, vel donatario, vel ab alio, in quem illam quomodolibet alienauit. quæ quæſtio ſatis difficilis eſt, vt in progreſſu illius apparebit, quia Doctores in duas claſſes diuiſi ſunt. Deus faciat, vt illarum meliorem, feliciorem, & veriorem
1 eligamus. Et primo, † quod ille, qui rem maioratus alienauit, eam petere non poſsit,
2 probatur ex regula iuris, quod quis † non poteſt venire cõtra factum proprium, quod ipſe fecit, l. poſt mortem, ff. de adoptionib. l. cum profitearis, C. de reuocand. donatio. l. 1. C. de remiſsione pignorum, lex nemo poteſt mutare conſilium, ff. de regulis iuris, cui regulæ ſtandum eſt tanquam fundamento, niſi aliud expreſſe conſtet, l. ab ea parte, ff. de probationib. notat Decius in l. 1. num. 10. ff. de regulis iuris, qui plura refert, & quis
3 poteſt allegare turpitudinem † propriam ad deſiſtendum ab ea, & non ad inſiſtendum in ea, ſecundum Bald. in l. 1. num. 24. C. de furtis, de qua materia legenda ſunt quæ ſcribit Bernard. Diaz de Lugo, & Salzed. in addi-
4 tionibus regul. 24. per totam. Secundò † ad hoc facit l. vnum ex familia. §. ſed ſi vna, & §. ſi duobus, ff. de legat. 2. & l. cum pater, §. libertis, ff. eodem titulo, per quæ iura & alias rationes iſtam opinionem tenet in terminis Paul. Caſt. in cõſ. 453. de eo, quod primo loco quæritur, num. 2. lib. 1. vbi vult quod facta alienatione rei per vnum ex familia, non poteſt alienans illam petere, licet in familia alius non ſuperſit, qui ius petendi eam habeat, pro cuius ſententia eſt text. in l. cum par, §. illi debet, ff. de regulis iuris, & iſtam ſententiam reſoluit in terminis Burſat. in cõſil. 173. num. 61. lib. 2. & tradit in iſta materia Matth. ab Afflict. in conſtit. Neapol. lib. 3. rubric. 3. num. 77. fol. 266. Tertiò facit, l.

vendicantem, ff. de euict. † quæ lex eſt for- 5
tis pro iſta opinione, & eiuſdem regula etiã in hoc caſu militat, nec iuſta ratio diuerſitatis adhiberi poteſt, cuius legis authoritate plerique tenent, quod in diuiſione hæreditatis cenſetur renunciatum fideicommiſſum vbi promiſſa fuit euictio, vt Roman. conſilio 457. num. 2. Curcius Senior conſil. 74. Gratus conſil. 26. num. 37. lib. 1. & alij, quos citat Menoch. lib. 3. de præſumptionib. præſumpt. 115. num. 15. pag. 407. de qua materia latius tracto infra quæſt. 35. nec ab iſta lege euadi poteſt, ex quadam doctrina Alex. in conſil. 109. viſo proceſſu num. 4. lib. 4. vbi dicit, quod dicta lex vendicantem non procedit quando contractus non valet alterius quam contrahentis fauore, aut defectu, vel occaſione per l. ſi tibi, C. de euiction. & ex hoc ipſe dicit, quod maritus poteſt venire contra contractum, quem facit alienando rem dotalem, licet teneatur de euictione: quia contractus ille prohibitus eſt ratione mulieris, & ne alienetur eius res dotalis, & hanc doctrinam Alex. ſequi videtur ibi Glo. Pariſ. quæ raro Alex. paret in his quæ eidẽ vera non videntur, qui ad hoc etiam citat Rip. in l. qui Romæ, §. duo fratres, col. 8. nu. 43. ff. de verb. oblig. & duo Alex. conſilia, in quibus Alex. hoc non dicit, & pro Alex. videtur expreſſa doctrina Bart. in dict. l. poſt mortẽ, vbi dicit, quod quando cõtractus eſt prohibitus fauore alterius, licet alicui venire contra factũ proprium, per l. ſi creditoribus C. de ſeruit. pign. dat. manu. ſed hic text. vt infra dico, procedit fauore libertatis, & tradit Bernard. Diaz vbi ſup. fallen. 7. & certè pro opinione Pauli in d. conſil. nihil expreſsius adduci poteſt quam iſta Alex. ſententia, cum in bonis maioratus alienatio ſit prohibita in fauorem omniũ deſcendentiũ,
& hoc † confirmatur notabiliter, quia regula 6
dictæ legis vendicantem non procedit, quã dores euincitur ex natura rei ſecundũ Bart. Angel. & Salice. in l. ſi familiæ, ff. familiæ erciſcund. vel ex facto authoris, l. ſi legati ſerui nomine, ff de leg. 1. notat Roma. cõſ. 503. col vlt. verſic. vlt. moueor Rip. in d. l. qui Romæ, §. duo fratres n. 43. & ibi Crot. n. 78. Decius conſ. 41. col. vlt. & alij plures, quos citat Roland. conſ. 51. n. 19. lib. 4. Menoch. in tract. de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 115. nu. 16. pag. 407. vbi etiam limitat dictam legem vendicantem, quãdo facto authoris ſequitur euictio. Baeç. de non meliorandis filiabus c. 34. n. 7. & poteſt allegare quis actũ fuiſſe factũ lege reſiſtẽte ſecundũ gloſſam in lege à Diuo Pio in gloſſa actionẽ, ff. de ritu nuptiarũ, quã Bald. cõmendat in l. 1. C. plus valere quod agitur n. 5. & eſt ſingularis ſecundũ Iaſon. in l. inter cætera n. 12. ff. de lib. & poſth.

lius fauorem alia infinita in iure ſtatuta ſint,
& de iure noſtro regio ſunt plures leges,
quæ libertati in vniuerſum fauent, vt patet
ex procemio tituli 29.part.2.& l.8.titu. 22.
part.4.& l.4.tit.5.& l.6.tit.13.& l.5.tit.14.
& l.17.tit.22.part.3.& l.3.& 45.tit.5. par.
5.& l.27.tit.14.l.13.tit.vltim.part.7.l.2.&
22.tit.9.l.7.tit.8.l.6.tit.29.part.6.l.2.titulo
12.lib.2.ordina.quæ eſt ſingularis l.5.titulo
12 16.part.3. † Et libertas eſt rerum omnium
fauorabiliſsima, vt abundanter ſcribit Tira-
quel.in l.ſi vnquam in verbo donatione lar-
gitus,num.329.& 331. C.de reuocand. do-
nat. & tradit idem Tiraquellus in tractatu
de pia cauſa in præfatione.colum.15.verſi-
culo item legatum.

13 Quartò † principaliter dicta ſententia ful
citur ex eo,quia cum tam ex iure, quam ex
diſpoſitionibus maioratus facientium alie-
nante poſſeſſorē rerum maioratus bona ad
maioratum ſpectantia,illico transferatur do
minium ad proximum ſucceſſorem in maio
ratu,iuxta gloſſam & communem in l.quo-
ties ab omnibus,C.de fideicommiſſ. & alios
concordantes quæ ſcripſi in 3. parte huius
operis,quæſt.9.num.11. ſequitur euidēter,
quod cum ille, qui ſemel alienauit,iam non
habebat ius,nec dominium:quia iam transla
tum eſt in ſucceſſorem vocatum, illa bona
petere non poteſt,& ex parte illius,qui iam
rem vendidit,& eam petere vult, ius metiri
debet l.1.§.1.ff.ſi pars hæredit. petatur, &
res alienas poſsidens,licet nullā iuſtam cau-
ſam tenendi eas habeat,non niſi ſuam inten-
tionem implēti reſtituere cogitur,quæ ſunt
verba tex.in l.vlt.C.de reiuendicatione, no
tat Paul.Caſtrenſ.num.13.Alexand. nume.
23.Iacob num.43.Corneo.num.41.in l.vlt.
C.de edict.Diui Adrian.toll. Menoch. re-
medio 4.de adipiſcend.poſſeſsione, numero
595.pag.103.Hippoly.ſingul.280.& quod
ſiquis alienauit bona fideicommiſsi,amplius
eam petere non poſsit,ſed ſit locus ſubſtitu-
to,tradit Natta conſil.144.num.13.per l.pe
to,§. fratre, & l.cum pater,§.libertis, ff.de
legat.2.licet ad hoc replicare poſsit,quòd li-
cet verum ſit,quod dominium bonorum ma
ioratus trāsferatur ipſo iure in ſucceſſorem,
hoc verum eſt volente, & petente illo, ad
quem ius defertur,non alias,nam licet certū
ſit,quòd poteſt opponi de iure tertij, quan-
do eſt mere excluſiuum iuris agentis, & ip-
ſo iure,ſecundum Bald.in l.his conſequen-
ter,§.1.ff.familiæ erciſc. & in l.cum ſeruum
colum.2.poſt Cinum ibi,vbi etiam Aretin.
C.de ſeru.fug.Natta in conſil.393.nume.4.
lib.2.Abbas in cap.venientes,nume. 25.de
præſcriptionibus,latè Quintilian.Mandoſi.
in tractatu regularum Cancel. regula 27.q.
15.num.3.folio 54.Simon de Prætis inter-
pretatione 1.dubitat.3.num.23.& 24.in ſo-
lutione 4.fol.194.Rebuff.in tractat.de no-
minatio.quæſt.14.num.151.& alios plures,
quos refert Tiraquel.in l.ſi vnquam in ver-
bo reuertatur,num.356.pag.532. C.de re-
uocand.donatio.& quod poſſeſſor poſsit di
cere,& allegare † ius tertij excluſiuū iuris 14
agentis,probatur in cap.cum dilectus de iu-
re patronatus,& reſoluit Quintilian. regula
27.de non iudicand.iuxta formam ſupplica
tionis,quæſt.15.num.3.fol.54 faciunt ſcrip
ta per Fuluium Pacianum in tractat. de pro
batio.lib.1.cap.7.num.60.fol.12. & in addi
tionibus,per Bald.in l.auunculo in fine, ff.
de condict.ſine cauſa, Gregor. Lopez in l.
51.tit.14.part.5.in gloſſa, *de la Camara del
Rey*,de quo puncto etiam legenda ſunt quæ
ſcribit Simon de Prætis de interpretati. de
functorum volunt.lib.5.dubitatio.3.nume.
43.fol 495.& notanter Theſaur. deciſio.4.
per totam:ex quo venit,quod etiam in be-
neficialibus licet ſucceſſori vti iure præde-
ceſſoris, quod eſt excluſiuum intentionis
agentis, ſecundum Ioan.Andre.Cardinal.
Imol.Felin.in cap.mandatum de reſcriptis,
Rebuff. in tractatu de pacifica poſſeſsione,
num.184.pag.299.id procedit,quando quis
priuatur ipſo iure & cum effectu, ſecus ſi
effectus priuationis cōſiſtat in volūtate ter-
tij,vt probatur in l.2. ff. ſi ager vectigalis,
vel emphyteut.de quo per Auguſt. Beroiū
in conſilio 61.num.35. lib.1. & voluerunt
Bald.& Aretin.in locis ſupra relatis, & alij
quos citat Tiraquellus in dict. loco numero
358.ad quem addo additionem Petri de Fer
rara in forma libelli in actione negatoria in
verſiculo ſpectat,& pertinet ad commune,
num.5.pag.250.notanter Zaſius in l.2. nu.
8.cum alijs,ff.de exceptione rei iudic.Me-
noch.conſil.90.num.110.lib.1.Burſat.con-
ſil.14.num. 22.& decretum annullatiuum
tūc demum operatur, ſi is in cuius fauorem
apponitur,voluerit,ſecūdum Ioan.Probum
in additionibus ad Ioan. Mena in cap. tibi
qui num.7.de reſcriptis in 6.Iacob.Puteum
deciſio.8.libro 2.ad quem addo,quod nulli-
tas † introducta fauore certæ perſonæ non 15
poteſt allegari niſi ab illa perſona, de quo
eſt deciſio diuerſorum Doctorum 133. nu.
12.lib.2.& 247.num.5.lib.1.quas citat Lan
cellotus in tractatu de attentat. cap. 31.de
pœnis attentatorum,num.16 folio 120. in
noua editione, & facit quæ idem ſcribit nu.
103.& quod ſcribit Cephal.conſil. 152.nu.
95.cum alijs lib.2.vbi latè probat,quòd cum
diſpoſitio d.l.ſi vnquam ſit introducta in fa
uorem filiorum,ſi ipſi filij non reuocent do
nationem,nec declarent mentem ſuam,hæ-
redes eius nō poſſunt reuocare. Hinc etiam
venit,quod agnatus volens reuocare feudū
& alie-

& alienationem eius, nõ poteſt allegare ſeu
dum fuiſſe alienatum, ſine domini conſenſu
ſecundum Oldraldum conſilio 139. ad ha-
bendum dubitat.6.& Carol.Ruin.conſil. 2.
colum.1.lib.1.Alciat. reſponſ.71. nume.5.
Cephal.conſilio 3.num.121.lib.1.& alios,
quos citat Menoch.conſil.111.numero 67,
lib.1.& in conſil.158.num.91.libro 2. qui
poſt Cephalum dict.conſil.3. hoc ſpeciali-
ter tradit in primogenitura, cuius priuatio
prętenditur, & multa bona in propoſito tra
dit Burſatus in conſil.40.num.38.cum ſeqq.
16 Et quod poſsit † quis allegare ius tertij,
quando opponenti prodeſt, probatur in l.ſi
cui, vbi Paulus, C.de nonnumera.pecun.tra
dunt Ancharran.in conſil.310.Albanus cõ-
ſil.64.num.2.Craueta in reſponſo pro gene
ro, num.406.Menoch.conſil.1.nume.321.
Petrus Surdus deciſio.301. num. 15. & le-
genda ſunt ſcripta per eundem deciſ. 280.
nu.3.& 4. quibus addo, quòd quando agens
17 † non habet ſundatam intentionem, niſi in
caſu alicuius conditionis, tunc excluditur
per exceptionem iuris tertij l.ſi prior, §.Ti
tio, ff. qui potiores in pignore habeantur,
notat Aretin.in l.cum ſeruum, colum. 2. C.
de ſeruis ſugitiu.conſilium feudale primum,
nume.11. vbi ex hoc probatur quod fratri
18 petenti primogeniturã obſtat † exceptio,
quod eſt alterius fratris maioris, etiam ſi ta-
lis frater maior nihil petat, niſi oſtendatur
conſenſu fratris maioris tacitus, vel expreſ-
ſus, & idem tradit Menoch.conſil. 181. nu.
92.lib.2.qui ad hoc citat Bart.in l.2.verſicu
lo ad hoc non tendit, ff.de exceptione rei iu
dicat Aretin.in d.l.cum ſeruum, C. de ſer-
uis fugitiuis, & quod in iſto caſu conſenſus
fideicommiſſarij ſi producatur, ceſsio confi
deicommiſſarij, & ius ſuperueniat de nouo
proſit, reſoluit Simon de Præt. lib.2. de in-
terpretatione deſunct.volunt. interpretat.
2.dubitat.2.num.82.ſol. 514. ad hæc ſacit,
quod ſcribit Aymon in conſil.144. numero
21.vbi ipſe probat, quod contra petentem
19 bona fideicommiſsi poteſt obijci, † quod
bona pertinent ad alios, qui ſunt in pari gra
du, niſi oſtẽdatur de ceſsione, vel repudiatio
ne tacita, vel expreſſa, allegat l.2.ff.ſi pars
hæred.petatur Paul.Caſtrenſ.in conſi.454.
lib.1.num.2.& conſil.87.lib.2.Calcan.con-
ſil.82.col.4.& idem Aymon in conſil. 166.
num.14.vbi ponit regulam, quòd actori pe
tenti † aliquam rem obijci poteſt, quod per
tinet ad alium proximiorem conſanguineũ,
& faciunt ſcripta per eundem Aymonem in
conſ.72.n.6.& in conſ.191.n.3.tradit in ter
minis Petr.Surd.deciſ.144.n.18. qui allegat
eundẽ Aym.in d.conſ.144.n.21. & per ip-
ſum notata in cõſ 49.n.19.& ibi ponit regu
lam, quod obſtat exceptio, tu habes patem
in gradu, & quod extat proximior. Et quod
ius tertij poteſt allegari à poſſeſſore, & vbi-
cunque intereſt opponentis, & faciunt quæ
in iſta materia ſcribit Menoch.conſ.395.n.
65.lib.4 & Roland.in conſil.93.nu.7. cum
ſequentibus, lib.1.vbi reſoluit, quod quan-
do conſtat iudici actionem non compete-
re, iudex ex officio † poteſt repellere agen- 20
tem, & licet diſsimulatione non excipiatur,
& poteſt allegari propria turpitudo, allegat
Ioa.Andr. c.inter dilectos de fide inſtrumẽ
torum, Bart.in l.ius iurandum, §. quod ex
conuentione, §, fin.ff.de iure iurand. & alia
plura, qui num.21.reſoluit, quod ſicut prin-
cipalis non poteſt allegare propriam turpi-
tudinem, † ita neque illius hæres, & ſcribo 21
infra, & conducunt ſcripta per Anton. Ga-
briel.lib.5.commun.opinio.titulo de reſti-
tut.ſpoli.concluſ.1.nume.43. Ioſeph.Lud.
deciſio.39.numero 4.quibus addendum eſt
egregium conſilium Cephali 133. numero
113.cum ſequentibus, lib.1.vbi late probat,
quando, & in quibus caſibus quis poſsit op-
ponere de nullitate † alienationis, cuius al- 22
legatio ad tertium pertinet, & notabile con
ſilium Cumani 43.in fine. vbi reſoluit, quod
non poteſt allegari de iure tertij, ſcilicet,
quod alius eſt proximior: quia potuit eſſe
inhabilis ille proximior, vel potuiſſet repu-
diare: & quod vbicunq; lex reſiſtit, & actio,
& obligatio tollitur, ſemper opponi poſſet
de nullitate, & allegari ius tertij, probatur
in l.in teſtamento, C.ad l. Falcid. & voluit
Bart.in l.ſi non ſortem, ff.de condict. inde-
biti, Abbas conſil.62.lib.2.& alij quos citat
Burſat.in conſil.81.num.25. lib.1. Pariſius
conſil.24.num.22.lib.4.Et † in beneficiali- 23
bus, licet vti iure prædeceſſoris, quod eſt ex
cluſiuum intentionis agentis, ſecundũ Ioan.
Andre.& Cardinal.in cap.mandatum de re-
ſcript.Imol.& Felin. in cap. capit. eodem
titulo, Rebuff.in tractatu de paciſi. poſſeſs.
num.145.pag.299.Et quod vbicunque ius
tertij excludit ius agentis, ipſo iure poſsit à
quolibet opponi: quia non eſt exceptio, ſed
negatio iuris agentis, tradit Simon de Prætis
lib.3. de interpretanda deſunct.volunt.in-
terpretat.1.dubitat.1.ſolut.4.num.24.folio
194.& cum opponenti prodeſt, quis oppo-
nere poteſt de iure tertij, vt per Abbatem
in cap.cum non liceat n.15.de præſcriptio-
nibus, Ancharran.conſil.410.col.4.Albanũ
conſil.64.num.23.notat Barbo. viro atque
vxori 40.num.24.pag.833.tom.2.ff.ſoluto
matrimonio, Menoch.dict.conſil.1. nume.
321 vbi etiam tradit, quod quis poteſt op-
ponere exceptionem † nomine eius à quo 24
habuit cauſam, & quis poteſt contra alium
allegare de antiquiore poſſeſsione alterius,
ſecundum Imol.in cap.fin.de præſcription.
Felin.

Felin.in cap.ſi diligenti num.4.eodem titulo,faciunt ſcripta per Anton.Theſaur.deciſ. Pedemonta.4.num.1.cum ſequentibus, vbi reſoluit,quando,& in quibus caſibus liceat opponere de iure tertij,& quod hæc excep
25 tio,habes † in pari gradu alium,& ſi dicatur de iure tertij,poſſit opponi dicit poſt alios Menochius in conſil.395.num.66. libro 4. vbi refert dicta conſilia Paul.de Caſtro Aymonis,& Calcanei,& eundem Aymonem in conſi.74.in fine faciunt ſcripta per Petrum Barboſ.in l.viro atque vxori 40. nume. 24. pag.833.ff ſoluto matrimon.tom.2.& quod in tertium ſingularem ſucceſſorem tranſeat ius excipiendi,quod alienatio fuit legitime facta,tradit Bertazo.in conſil.75.nume.27. quem citat Anton.Peregrin.in tractatu de fideicommiſſ.artic.39. num.4. fol.355.pro quo faciunt ſcripta per Aluar.Valaſc.quęſt. 32.num.22.fol.198.facit regula,quod poſt quam eſt fundata intentio actoris de iure
26 communi,tunc † vires exceptionis metimur ex perſona authoris l.militis,§.Veteranus,ff.de teſtamento militis,ita quod non auditur ad excipiendum,niſi eius interſit l.ille à quo,§.ſi de teſtamento,vbi Alexand.ff. ad Trebel. Angel.in l.2. ff.de exceptionibus Gloſ.Pariſ.in conſuetud. Pariſ. §.1. ſ.13. gloſ.3.num.9.folio 147.& confirmatur ex ſcriptis per Carol.Ruin.in conſil.25. num. 14.lib.2.vbi ſcribit,quod ſi legetur res feudalis, hæres hoc contradicere non poteſt, nec opponere de iure tertij,ſcilicet domini, in cuius voluntate conſiſtit alienationem feudi contradicere,quod latiſſime tractat & neruoſe Petrus Surd.deciſio.108.numer.1. cum ſequentibus,quem citat Ioan.Franciſc. in tractat.de Baronibus pragmat.2. numero 182.pag.57.

Ex quorum ſcriptura & reſolutione infertur in iſta materia,quod alienante poſſeſ
27 ſore rerum maioratus bona maioratus, † ita demum transfertur ipſo iure dominium in proximum ſucceſſorem,ſi ipſe petat, non aliàs,quæ etiam notanter confirmo ex ſcriptis per Decium in conſil.323.vbi in materia noſtra ſcribit, quod alienatio rerum ſubiectarum fideicommiſſo tenet,niſi à fideicommiſſario reuocari petantur,quod latius oſtēdit Oſaſcus deciſione Pedemonta. 94.num. 23.& Roland.qui plura ad propoſitum ſcribit in conſil.100.num.68.cum ſequentibus, lib.4.Ex quibus vidi obiter inferri,quod in
28 caſu † pragmaticæ dotium hodie l.1. titulo 2.lib.5.Recopilat.in illis verbis, *aya perdido*, non amittuntur bona ipſo iure, niſi à parte cui intereſt petantur,quod reputo nouum, & ſingulare, ſed ſi ſemel proximus ſucceſſor declarauerit,ſe velle bona maioratus,ſtatim illi ius quæritur, & alienans illo priuatur, † per ſententiā Angeli in authentica 29 de non alienand.§.ſi vero verſiculo, ſed tūc pone,num.83.fol.10.& Cepol.in conſilio 25.colum.3.verſicul.circa dubium tertium, & notatur per eundem in conſil.45. & ſi in alijs colum.1. verſiculo tertio dicatur,quæ ſunt valde notabilia pro intellectu noſtræ materiæ,& ad ea,quæ ſcribo in 3.part.huius operis quæſt.9.& circa iſtum punctum,quā du poſsit obijci de iure tertij, notanda eſt, quædam doctrina extraordinaria,& ſingularis Alexand. in l.vlt.C.de edict.Diui Adria. toll.num.22.vbi vult quod † ſi excipiens 30 de iure tertij non poſsideat,ſed ambo in adipiſcenda concurrant, non poteſt excipi de iure tertij,& idem volunt Carol.Ruin.in cōſil.129.num.2.lib.2.Menoch.in conſi.585. num.37.quos contra Paul.ſequitur Anton. Peregrin.in tractat.de fideicommiſſ.art.48. num.71.fol.446. & opponi poteſt de iure tertij,quando opponens † habet cauſam ab 31 ipſo tertio,& vbi iura ſunt ceſſa, ſecundum Bart.in l.2.ff.de exceptione rei iudic. Paul. de Caſtro in conſil.369.viſo, & examinato diligenter lib.2.Aymonem 166.nume. 16. faciunt tradita per eundem Peregrin. in eodem titulo,num.46.folio 415.quod reputo notandum pro intellectu noſtrę legis 45.Et quod non vocati † per teſtatorem non habeant actionem ad reuocandam rem alienatam,tradunt Moderni,præcipue Lozæi in l.filius familias,§.Diui,ff.de legat.1. num.4. & 72.Burſat.conſil.97.numero 21.lib.1.Et quod exceptio † tua non intereſt poſsit opponi poſt,& ante litem conteſtatam, tradūt Abb.& alij in cap.2.de accuſat.Anton. Beroi.in conſil.30.num.27.lib.2. 32 33

Quintò iſta pars fulcitur ex l. per fundū, ff.de ſeruit.ruſt.prædiorum,vbi quis venire non poteſt contra factum,quod † de iure 34 non tenet,& idem probatur in l.venditor, ff.communia prædiorum, & voluit Bald.in conſil.403.Ioan.Simonem,column. penult. lib.3.Alexand.conſil.123.num.6.libro 1.& 103.num.14.lib.2. de quo plura ſcribit nouiſsime Aluar.Valaſc.conſil.69. num.14.vbi agit ad doctrina Gloſ.Pariſ.lib.4.de primogen.cap.1.num.21.fol.116. vnde etiam fit, quod venditor non poteſt dicere venditionem ſimulatam fuiſſe,aut factam in fraudem fiſci, eo quod diutius in poſſeſsione illius manſit,vt conſtat ex Bart.in l.poſt contractum,colum.3.num.6.verſiculo, ſed an venditor,ff.de donationib.& in conſil.65.Petr. Nicol.& alios plures refert Tiraquel.in dict. l.ſi vnquam in verbo donatione largitus,numero 46.pag.216. quem authorem ſemper pro communi vtilitate citare non verebor, dicant mordaces quidquid velint, & tradit idem Tiraquel.lib.1.de retractu,§.1.gloſ.2. n.15.

num.15.& gloſ.18.nume.20.& 24.Aretin.
Decius & Gozad.quor citat Menoch. in tra
ctatu de præſumptionib.lib.3. præſumptio.
12.num.32.pag.273. Et ideò quis non po-
teſt petere †reſciſsionem cootractus,ſi dolo
ipſiur motus fuit l.tranſactione,C.de tranſa
ctionibus , cum concordant,vt per Anton.
Gammam deciſio.262.num.6.qui id exem-
plificat in marito,qui vxori metum iotulit,
ad quod concordantes citat Tiber. Decian.
in pract.lib.3.cap.15.fol.107. vbi reſoluit,
quando quis,vel agendo,vel excipiẽdo poſ
36 ſit allegare † turpitudinem propriam,& eſt
in 1.tom.Iaſonis in l.ius iurandum, quod ex
conuentione,§.ſi procurator.n.18.ff.de iu-
reiur.& in l.iuris gentium,§.ſi paciſcar,n.3.
ff.de pact.ad quem addo notabiler reſolutio
nes Aluar.Valaſc.conſulta.71.n.9. Et quod
37 vbicunq;quis tractat de damno † euitando,
poſsit propriam turpitudinem allegare,con
tra illum,qui tractat de lucro captand. vo-
lunt Bart.& alij in l.alias,ff.de iure iurando,
Ioan.Lop.in rubrica de donationibus inter
virum & vxorem,§.51.num.9.pagina 162.
vbi Baraho.Carol.Ruin.conſil.123.numero
13.lib.1.vbi etiam tradit,quod ſicut quis nõ
poteſt allegare turpitudinem propriam , ita
nec illius hæres,Lancellotus in tractatu de
attentatis part.3.cap.31. de pœnis attentato
rum,num.290.pag.134.&ſupra probaui ex
Roland.conſil.93.Sexto induco doctrinam
Bart. in l.non dubium,num.16 & 20. C.de
legibus,quam ſupra retuli io quæſtio.13. &
cum hac opinione reſidere videtur Marza-
rius in lib. de fideicommiſſ.quæſt. 37. folio
29.& plures citat Burſatus in conſilio 173.
num.63.& num.82.lib.2.iſta confirmantur:
38 quia regula eſt in iure,quod licet † contra-
ctus nullus ſit,contrahentes nihilominus pœ
nam incurrunt l.ſenatus,ff. de contrahenda
emptione,,l.fin.ff.de damn. infecto notant
Bart.in l.nemo martytes,C. de ſacroſan.Ec-
cleſ.gloſſa in l.eleganter in verbo nullam,ff.
de dolo.Bart.in l.bona fide, ff. depoſiti, latè
Vantius , qui plura cumulat in tractatu de
nullitate titulo quoties,& intra quæ tempo.
num.57.cum pluribus ſequentibus , pagina
105.& faciunt quæ ſcribo ſupra quæſt.13.à
num.6.quæ reſolutio eſt optima pro confic
matione eius,quod in iſta materia ſcribit An
ton.Gamma deciſio. 111.vbi reſoluit,quod
ſi aliqua res conceſſa fuit monaſterio per te-
39 ſtatorem, † cum prohibitione alienationis
& mandato,quod ſi alienetur veniat ad pro-
ximiorem conſanguineum facta alienatio-
ne rei,& tradita,etiam ſi ſit nulla,admittituc
conſanguineus,vocatus in caſu alienationis
per text.in l.rogo 2.ff.de fideicommiſſ. li-
bert.& per notata per Bart.in l.ſequitur,§.
item Labeo,ff.de vſucap.Angel. in conſilio
169.Iaſo.in l.fin.n.135.C.de iure emphyt.
Septimò iſtam opinionem adducendo ali-
qua ex ſuperioribus, † & motus præcipuè 40
doctrina Bart.in d.l.non dubium magno co
natu deſendit Tiraquel.in tractat.de vtroq;
retractu,§.1.gloſſ.9.num.31.pag.138.& n.
40.Ægidius Boſius in practic.crimin. titulo
de Principe,num.134. pag.648. ex quibus
omnibus hæc opinio iuſtificari poteſt ex
alijs,quæ ſcribo in quæſtione ſequenti, quæ
ad longum lector etiam legere poteſt. Et
iſta ſententia etiam ſuadetur:quia com poſ-
ſeſſor booorum maioratus pro vita ſua ſit
† dominus bonorum maioratus, l. non ideò 41
minus,ff.de reiuendicat.cum concord. quæ
ſcripſi in 3.part.huius operis quæſt.9. & ad
illum pertineant tempore vitæ ſuæ l.peto,
§.prædium.ff.de legat.2. Et quamuis domi-
nium facta alienatione tranſeat in ſucceſſo-
rem,hoc verum eſt ſi ſucceſſor hoc petat(vt
ſupra probaui)ſequitur,quod nõ eſt iuſtum
vt admittatur ad contraueniendum aliena-
tioni rei, † cuius fructibos ipſe gaudere de 42
bebat,ſi non alienaſſet,& quos tacite remi-
ſit rem alienando.Vnde etiam fit,quod † pa 43
ter poteſt donare filio vſumfructum, quem
habet in bonis eiuſdem,vt probatur in l. cũ
oportet,§.non autem verſiculo non autem
rei,idem tenent Bart.Bald.&Salice.& Paul.
in dict.§.non autem, notatur pec Tiraquel.
in dict.l.ſi vnquam in verbo donatione lar-
gitus,n.211.pag.255. C.de reuocan.donat.
Octauò iſta concluſio probatur in l. quo-
tics, C. de fideicommiſſ. per quam hoc vult
Decius coοſil.498.num.20. & hoc breuiſsi-
me,& vnico verbo,tanquam ſi res iſta non
haberet tãtam difficultatem,hoc teoet Mo-
lin.lib.4.de primogen.cap.1.num.16. folio
114 ad quem iungo Ioan.Gutier.libro 3.q.
practic.quæſt.41.num.7.& 8.pag.441. ſed
ambo quæſtiones non exacte tractant,& po
teſt videri ex ſuperioribus & alijs, quæ in-
fra ſcribuntur,& addo Corneum in conſilio
104.nume.7.lib.3.Bertrand.conſil.115.lib.
2.in antiquis Tiraquel.lib.1.de retractu, §.
1.gloſſ.9.num.42.& prius num.30.& §.29.
gloſſ.2.num.6.& de legibus connubialibus,
gloſſ.7.num.57. Marzarium de fideicom-
miſsis part.2.quæſt.37.
Contrariam partem † apertè remit idem 44
Paul.Caſtr.qui in paucis ſibi ipſi contradi-
cit in l.filius familiar,§.Diui,nu.3. ff. de leg.
1.vbi affirmat, quod res prohibita alienari
extra familiam non ſolum poteſt auocari
per alios de familia,ſed etiam per ipſum,qui
alienauit,per l.quem admodum,C.de agrico
lis & cenſit.lib.11. & idem tenent ibi Am-
broſius Oppizon. colum.5.& Ferdinand.
Lozzes colum.5.pro quibus eſt bonus text.
in l.ex hoc edict.§.ſiquis,ff.de alien. iudic.
mutand.

mutand.cauſ.fact.& ad hoc alias rationes ad
ducit Tiraquel.in dict.loco num.31.pagina
137.& idem tenere videtur Arius Pinel in
l.3.C.de bonis matern.numero 7?.in verſi-
culo nullius etiam retorquetur,Domin.An
ton.de Padilla in l.quoties ab omnibus, nu-
mero 4.C.de fideicommiſſ.Peralt.in rubri-
ca,ff.de hæred. inſtit. numero 95.cum ſe-
quentibus,pagina 54.Anton.Gam in bonis
maioratus,deciſione 222.numer.4.Cephal.
conſilio 318.numero 89.& numero 101.li-
bro 3.vbi id extendit ad tranſactionem fa-
ctam per prohibitum alienare,Baeça de non
meliorand.filiabus dict.cap. 34. numero 5.
folio 160.vbi ex hoc diſputat, an pater qui
45 filiam dotauit † contra prohibitionem prag
maticæ dotium,poſsit ipſemet contradice-
re dotationem.Cuius ſententia confirmatur
ex præcedentibus, & ſequentibus,& tradit
idem Cephal.in conſilio 272.numero 4.li-
bro 2.& in maioratu citando Paul. in dict.§.
Diui, & alios plures hinc tenet Caldas Pe-
reira in tractatu de renouatione emphyteu.
quæſtione 16. numero 32.folio 131.ad il-
lud autem, quod tradit Baeça lector videat
Ayoram part.2.de partitionibus,quæſt. 2?.
per totam relatus in propria ſpecie per Ioa.
Gutier.d.lib.3.pract.quæſt. quæſtione 41.
num.16.pag.443.& regulam,quod quis poſ
46 ſit venire contra factum † quod de iure nõ
tenet,tradit Natta conſil. 2?3.num 4.lib.2.
& idem tenet Bald.quem prædicti non reſe
runt in l.quoties, la 1.num. C de fidei-
commiſſ. vbi dicit,quod ſi teſtator reliquit
alicui monaſterio aliquid,& alienare prohi-
buit,ſi religioſi fecerunt alienationem con-
tra præceptum teſtatoris, poſſunt ipſimet
alienationi contrauenire, & hoc confirmat
in ſpecie Thom.Grammat.deciſione 93.nu
mero 3. & 4. vbi latè ſuſtentat,quod quis
poteſt venire contra factum proprium quã
do eſt nullũ, ad quod eſt gloſſa, vbi Bald.in
l.1.C.de liberal.cauſa, & idem tenet gloſſa
in d.l.poſt mortem in gloſſ. 1.Andr.de Iſer
nia in cap. Imperialem de prohibita feud.
alienatione, per Federic.in principio, num.
24 folio 99.Alfo.in l.ſi donatione, numero
7.verſiculo ego addo,ſol.53.C.de coll. vbi
ex hoc confirmat quod ?am conſilium Fede
rici de Senis 172.dicentis,quod eſt licitum
venire contra propriam donationem, etiam
iuratam,quando fuit inualida ex defectu in
ſinuationis,notat Tiraquel.in d.l.ſi vnquam
in verbo reuertatur,num.406. pag. 545.in
ſpeciali,C.de reuoca.donatio. & plenius de
hoc agit in tractatu de vtroque retractu, §.
1.gloſſa 18.numero 25.& 26.pagina 248.
quamuis contrarium gloſſ. in l. tractatione
in fine,C.de tranſact. & in l.penultima,C.
de reſtitut.militum & in l.ſucceſſores, C.de
ſolut. quas gloſſas citat ad hoc Burſatus in
conſilio 173 numero 59.libro 2.in quo con
ſilio in ſpecie diſputat,an ille, qui alienauit
bona fideicommiſsi, illa petere poſsit. Et
quod quis poſsit † venire contra factum, 47
quod de iure non tenet,volunt vltra prædi-
ctos Afflict.deciſione 335.dubio 2. Meno-
chi.in conſilio 89 numero 77.lib.1. & alij,
quos citat Anton.Peregrin.in tractatu de iu
re fiſci,libro 4.titulo 6.numero 30. pagina
221. vbi materiam declarat Petrus Barboſ.
in l.1.ff.ſoluto matrimonio,part.5. numero
19.pagina 447.qui in numeris antecedenti-
bus,& ſequentibus plura ſcribit in iſta mate-
ria,& tradit eleganter Aluarus Valaſcus cõ
ſultatione 69.numero 4.& 14. ad iſta legen
dus, & reſoluit Burſat.in dict.conſil.173.n.
182.Menoch.in tractatu de præſumpt. lib.
3.præſumptione 12.num.32.

Ex quibus confirmatur quod reſoluit Bae
ça in lib.de non meliorand.filiabus, cap.11.
nume.9.cum ſequentibus,ſolio 83.vbi pro-
bat quod mulier † ſoluto matrimonio ſine 48
licentia mariti poteſt vendicare fundum,
quod tamen latius tracto in prima part.quæ
ſtione prima,vbi legendum. Et vxor adiens
hæreditatem mariti poteſt vendicare fun-
dum mariti à patre alienatum contra prohi-
bitionem legis l.dotale,§.fin.ff.de fundo do
tali facit l.ſiquis eum,ff. de conditio. & de-
monſtratio.& quod notat Guid.Papæ ſing.
810.hæres,latè Burgos de Paz conſil.2.nu-
mero 33.& pro dict.Pauli ſententia eſt gloſ
ſa expreſſa,quam nullus refert, per illum
text.in cap.ſiquis Presbyterorum in verbo
alienatur de rebus Eccleſiæ, vbi dicit quod
regula dict. l. vendicantem non procedit,
vbi contractus eſt nullus,quæ gloſſa videtur
in indiuiduo eſſe pro iſta ſententia Pauli,
cum vt ſupra,& in alijs locis dico, alienatio
per poſſeſſorem maioratus ſit ipſo iure nul
la,& pro hac ſententia non parum viget vti
litas † publica,quæ oritur ex conſeruatione, 49
& vnione bonorum maioratus,iuxta l.2. ti-
tulo 15.part.2.obquam ſummum ius in plu
ribus remittitur l.potiores,C. de officio re-
ctor Prouinciæ cum ſimilibus quæ refero in
principio ſecundæ partis vbi hoc tracto,ad
quæ addo, quod ſtatuta, quæ vocant maſcu-
los, & excludunt fœminas à ſucceſsione,
ſunt facta ob publicam vtilitatem, pro con-
ſeruatione familiarum,& dignitatum, vt la-
tè ſcribit Tiraquel.in tractatu de primogeni
tur.quæſt 24.num.14.pag.227.& propter
publicam vtilitatem † priuilegia reuocan- 50
tur,vt latè docet Matth.ab Afflict.in conſti
tutionibus Neapol.lib.2.rubrica 3.num.74.
fol.199.& ſententiam gloſſæ in d.cap.ſiquis
Presbyterorum approbat expreſſam l. vlt.
tit.14.part.1.ad quam quadrat gloſſ. in cap.
veniens,

veniens,gloſſ.penultima de tranſactionibus quæ vult,quod rector Eccleſ.æ faciēs tranſactionem de re Eccleſiæ poteſt eam infringere obtenta reſtitutione,ſi Eccleſia ſit læſa, de quæ quæſtione latè,& reſolutiue agit Abb.in cap.cum veniſſet num.16.& 17. de inſtitut.& faciunt quæ ſcribit Felinus in rubrica de reſcript.numero 7.& reſolutio Antonij Capicij 100. numero 1. & 7. vbi ex pluribus reſoluit,quod vendens,& alienans feudū poteſt illud reuocare. Nec minus cōducunt ſcripta per Caldam Pereir. in tractatu de nominat. ad emphyte. quæſtione 19. numero 72.folio 219. Et confirmo: quia licet ille,qui agnouit legatum † videtur agnoſcere onus legati,l.ſi ex duobus,§. ſi centum,ff.de legat.2.de quo latè tracto part.1. quæſtione 55.& part.2.quæſt.4.illatione 8. intelligitur quando onus de iure potuit opponi,ſecus ſi apponi non poteſt l.vxorem, §.hæres,ff.de legat.3.l.1.ff.de con it. inſtitut.l.Cerdonem,ff.de operis libertorū, tradit Stephan.in l.fœminæ,§.ſi vero plus numero 6.C.de ſecundis nuptijs,folio 154.& pro iſtis etiam facit opinio gloſſæ & Doctorū in d.l.ſi vnquam, C. de reuocand. donationibus volentes,quod pater † qui donauit,cum careret filijs,poteſt poſtea natis filijs ipſemet in vita reuocare d[illegible]nationem, idem volunt Doctores in l.1.& in [illegible] tas, C.de inoffic.donat. & alij,quos [illegible] Tiraq. in d.l.ſi vnquam in verbo [illegible] eiuſdem donatoris arbitrio,numero 1.& 2.pag.555 [illegible]ne etiam ſententiam amplectitur maximus vir Lucas de Pena in l.qui fundos eod. [illegible]ulo, & idem in l.omnes in fine,folio 192.columna 2.C.de fundo patrimo.lib. 11.& re[illegible]luit Simon de Prætis,libro 5. de intepretat.defunct.volunt.interpretatione 2.dubitatione 2.numero 63.folio 515. qui ad hoc allegat Bart.in conſilio 65.columna 10 Decius conſilio 587.Bart.[illegible] in.in conſilio 79.nu. 47.& 48.libro 4.Et al[illegible] plures,ex quorum authorum numero apparet , [illegible] [illegible]lle communiorem opinionem , quod tamen nullo concludente fundamento fulcitur:quia textus in dict.l.† quemadmodum,à q[illegible] Paul.& eum ſequentes fundamentum ſumunt,nihil eis adiudicare poteſt:quia ſpeciale eſt in caſu illius textus,quod quis poſsit venire contra venditionem à ſe fact m ob damnum, & præiudiciū quod reipublicæ fit,ex eo quod fiat alienatio hominū adſc[illegible]ptorū ſine prædijs,ne prædia remaneant inculta,qui eſt verus intellectus ad illum textum ſecundum gloſſam ibi[illegible] verbo agnitione,quam ſequūtur ibi Doctores præcipue Ioan.de Plate.n. 11.fol.mihi 91.& p[illegible]ſt [illegible]uam hoc ſcripſi inueni,quod Bart. expreſſe in authentica de non alienand.& permut.rebus Eccleſ. in rubric.nume 6.in verſiculo, nota gloſ fol. 11. dicit quod quis poteſt † venire contra factum proprium ratione publicę vtilitat. & ita inte[illegible]gi[illegible] text.in dict.l.quemadmodum, & in l.[illegible] C. de l[illegible]erali cauſa, ex quo infert poſt gluſſ[illegible] in ib[illegible], quod [illegible] ono[illegible] Eccleſ.æ poteſt rem Eccleſ.æ per ipſummet alienatam reiuendicare, pro qua opinione eſt expreſſa l.vlt.t.1.11.part.3. qui hoc extendit etiam in alienatione iurata,& ſa[illegible] l.vlt.titu. 14.part.1.notat A[illegible] g[illegible] l. A[illegible]etin. in §.1.inſt. quibus alienar.licet,num.7.fol.78. Qu[illegible]til. Mandoſ. in tractatu de commi[illegible] in parte commiſsiones ſuper cauſa profana verſiculo dicta creatura,f[illegible]l.16.columna [illegible]. vbi hoc ampliat etiam ſi interueniat iuramē tum ex gloſſa in dict.cap.ſiquis Presbytero rum,& cap.1.de his quæ fiunt a maior part. cap.Decius conſilio 134.in fine,d[illegible] it e[illegible]m Bart.eſſe caſum ſpecialem in dict.l.quem ad modum,idem Bart.in l.poſt mortem[illegible] 1.fol.32.ff.de adopt. Et fauore publ[illegible] æ vtilitatis,quis poteſt cogi ad vende[illegible]das † res propias,l.2.§.qui putant,ff.ne [illegible]uid in loco publico tradunt Albericus , & Iaſo [illegible] l.nec emere,ff.de contrah.em[illegible]ti . C[illegible]u.lib.3. reſoluti[illegible]n. cap.[illegible]4.numer.6.& non capitur qui ius publicum ſequitur l.nihil, §.1. 116. ff.[illegible] regul[illegible] iuris,& [illegible] propter publicam vtilitat[illegible] m p[illegible]teſt quis expelli à domo conducta, etiam ſi promiſiſſet cōducto nō expellere, vt tradit Valaſc. de iure emphyt.q.22.[illegible] 8. Et contra publicam vtilitatem † non eſt [illegible] uanda voluntas defuncti vt [illegible] granato [illegible]n tra[illegible] [illegible] in notabili [illegible]ſuo[illegible]n d[illegible] Præt.de conect. mente [illegible] b.5. inte[illegible]pretatio.1.dubit.1.num.66 fol.48[illegible].& quod ratione publ[illegible] æ [illegible]tilitatis poſ[illegible]t , qui venire contra factum proprium † ten[illegible] gl[illegible] ff in l.ſum[illegible] ga[illegible]tiuo,§.ſi p[illegible] in ver bo non liceat vb[illegible] Iaſo.num.4.f[illegible] 6[illegible] [illegible]pact M[illegible] h.de Affl[illegible]ct. vbi e[illegible] n[illegible] [illegible]atione feudi in conſtit.Neap[illegible]l.lib.[illegible] vol[illegible]ca 5.num.4.fol.265.Barb[illegible] i 1.l.[illegible] p. ſolut.matr[illegible] o.num.14[illegible].pag 662.[illegible]ut. Calcan.in [illegible]onſil.129.num.4.Th[illegible] Gram. deciſio.1[illegible] [illegible]um.14.

51

52

53

54

55

56

57

In quo animaduerto,quod licet [illegible]ceſ[illegible]tas & publica vti[illegible]tas qu[illegible]ad q[illegible]d æquiparētur, † tamen in multis [illegible] [illegible]runt, vt tradu[illegible] [illegible] 1. 2b Afflict. [illegible] ti[illegible] de [illegible]ficio Cameraniæ, Franciſc.Marc.deciſione 236.& [illegible]21.Io[illegible]n. Franc.in tract.de B[illegible]ro[illegible]bus pragmat. 176 pag.55. Et quando al[illegible]quid vertitur † co[illegible] a communem vtilitatem,error non p[illegible] [illegible]l. quod non ratione,ff.de leg.tradunt [illegible]a[illegible] [illegible] l. Barb.ff.de officio prætor. Anto.Gabr.l[illegible] communium opinio.titulo de probatio.lib. concluſ.8.n.18.pag.11.& quæ inducta ſunt ad communem vtilitatem,perpetua debent

58

59

remanere

remanere,cap.1.& 2.25.quæſt.1.notat Re-
buff.io tractatu de nominatione, quæſtio.5.
nume.40.pag.131. Et vbicunque alienatio
60 † eſt prohibita propter publicam vtilita-
tem,non poteſt præſcribi ſecundum Baldũ
in conſil.227 num.6.lib.4 per text. in dict.
l.quemadmodum,& legibus introductis ob
61 publicam † vtilitatem,vt delicta puniantur,
& vitia refrænentur, non poteſt renuncia-
ri,etiam cum iuramento,vt per Aymonem
in conſil.229.num.12.& de publica vtilita-
te legenda ſunt,quæ ſcribit Auiles in capit.
correctorum,cap.3. numero 31.folio 105.
62 Et ſtatuta,† quæ excludũt fœminas ob maſ-
culos,quia reſpiciunt publicam vtilitatem,
vt familiæ conſeruentur, ſunt fauorabilia l.
1.§.ſed ſi hæres,ff.de ventre inſpiciendo l.
ſuper ſtatu,C.de quæſtionibus, latè Guillel
mus Benedict.in cap.Raynuntius de teſtam.
in verbo duas haberẽ filias,num.130. fol. 28.
& legatum factum ob publicam vtilitatem
dicitur pium ſecundum Paul.de Caſtr.in cõ
ſil.194.lib.2.Tiraquel.in præfatione tractat
de pia cauſa,col.19.Menoch.in tractatu de
præſumpt.lib.4.præſumpt.115.nume.1024.
63 fol.222.Et valet † decretum Principis,&
ordo ciuitatis,quod non extrahatur vinum,
bladum,& cætera vectigalia ratione vtilita-
tis publicæ,ſecundum Grammat. deciſione
100.Marcum deciſione 522. & 523. Epiſ-
cop.Couarru.& alios quos citat Burſatus in
conſil.138.num.8.lib.2. Et reſtitutio facta
64 ob publicam vtilitatem operatur † etiam
quoad bona in aliũ translata,vt tradunt Me-
noch.de recup.poſſeſſ.remedio 10.numero
111.Burſat.in conſil.128.num.9.libro 2.de
quo legenda ſunt quæ ſcribo infra hac 4.p.
65 quæſt.23.Et collecta poteſt imponi † pro
neceſſitate publica ſecundum Bart.in l.1.§.
quod ſi nemo,ff.quod cuiuſque vniuerſitat.
& in l.1,& in l.vnic.C.de mulieribus, & in
quo loco, Nattam in conſil.215.num.4.lib.
1.Et ratione publicæ vtilitatis princeps po-
teſt venire contra contractum ſecundum
Baldum in l.fin.ff.de ſenator.Iaſ.in l.Barbar.
ff.de officio præſidis,Imol.in cap. cum M,
de conſtitut.& alios plures,quos citat Ant.
Gabriel de iure quæſito non tollend,conſil.
2.num.14.qui num.15 hoc extendit, quod
66 Princeps poteſt derogare † contractus in-
ter alios factos ob publicam vtilitatem, ex
Cardinal.conſi.85.& tradit concluſ.6.num.
3. & intereſt reipublicæ, & familijs,quod
67 conſeruentur bona maioratus,† vt animad-
uertit Peralt.in l.3.§.qui fideicommiſſam,
num.121.pag.239.per ſingularem legem,
& omnibus notam in l.2.tit.15.parc.2. ff.de
hæredibus inſtit.Et cum illud ſpecialiter ſit
inductum in fauorem reipublicæ, ſicut alia
pleraque in iure, quæ ob publicam vtilita-
tem ſunt introducta contra rationem diſpu-
tandi l.ſi ita vulneratus,§ multa,ff ad l.Aqui
liam cum concord.quæ omitto,quia de illis
latè agunt Felin in cap.nonnulli fallentia.7.
de reſcrip.Iaſo.in l.Barbarius, Philippus.ff.
de officio prætor. Roman.conſil.31.& alij,
quos citat Ludouic.Gomez in regula de nõ
tollendo iure quæſito, quæſt.19. pag.128.
& ſcripſi ſupra quæſt.1.limitat.2.num.4. &
in princip.2.partis 10 verſiculo princeps ta-
men ob bonum publicum,numer.540. & † 68
quid veniat reipublicæ appellatione tradũt
Doctores in titulo de iure reipublicæ, libro
11.Azeued.in practic.Piſana lib.2.cap.25.
num.6.fol.88. & plura elegantia. Et prop-
ter publicam vtilitatem iudex inquirit ex of
ficio,c.qualiter & quando num.2.de accuſa-
tionibus,cum concordantibus,per Quintil.
Mandoſium io tractatu de inhibitionibus,
quæſt.54.num.3.fol.19.Marant.in ſpeculo
aureo part.6.titulo de Inquiſitionibus num.
122.fol.151. Et ratio † quæ verſatur pro 69
publica vtilitate,habetur pro expreſſa, vt
tradit Quintilian.Mandoſ.in tractatu Anna
les caſus,fol.22.col.3. verſiculo trecenteſi-
mus octauus,& vbicunque reſtitutio in ali-
quibus caſibus fieri debet,denegari debet ob
publicam vtilitatem,vt tradunt Iaſo.in l.Di
ui.fallent 14.ff.de re iudicat. Corne.in tra-
ctatu quando ſpoliatus veniat reſtituend.co
lum.2.limitat.13.Iacob.Pute.deciſio. 329.
num.5. † Et priuilegium,quod eſt contra 70
publicam vtilitatem,ſtrictè eſt ioterpretan-
dum,l.2.§.ſiquis à Principe, ff.nequis in lo-
co publico,declarat notanter Rebuff.in l.3.
num.2.fol.122.& in l ſiquis numer.4.C.de
aquæduct. lib.11.& faciunt ſcripta per Ri-
pam in l.quæſitum,§.1 num.11.fol.234. ff.
de priuileg.creditorum Maſcard.in tractatu
de probationibus,libro 1. concluſ. 224. nu-
me.7.Et cauſa publica & cauſa pia † æqui- 71
parantur,& leges pœnales extenduntur ob
publicam vtilitatem, vt latè reſoluit Con-
radus in templo iudicum,lib.1.cap 1.de Im
peratore,§ hæreſis exceptio num.5.fol 18.
& idem tradit Tiraquel.in tractatu de ceſſan
te cauſa limitat.1.num.59.& contra regulas
iuris introductas propter publicam vtilita-
tem ſcribit Rebuff.in l.vnic.C. de ſentent.
quæ pro eo quod intereſt,nu.72.cum ſeqq.
pag.352.Et † fauor publicus vertitur ne fru
ſtentur vltima voluntates,vt tradit Pinellus 73
in l.1.C.de bon.mater.part.3.num.99.folio
134.& iudices inferiores,propter publicam
vtilitatem poſſunt alterare pœnam, vt tra-
dunt Grammat.deciſ.36.n.7.Aym. in conſ.
114.Ioa.Franciſ.in tract.de baronibus prag
mat.14.n.41.& facit quod ob publicam vti-
litatem ſcribit idem pragmat.6.num.20. Et
propter publicã vtilitatẽ admittitur † pro- 74
batio

batio contra præſumptionem iuris, & de
iure ſecundum Iacob.Butricat.in l.ſiue poſ
ſidetis, C.de probationibus , quem & So-
cin. citat Ioſeph.Maſcar.in tract.de probat.
lib.1.concluſ.10.n.74.fol.22.ad alia non eſt
trahēda conſequentia l.ius ſingulare l.quod
vero,ff.de leg.& etiam in materia ſtricta &
odioſa propter fauorem publicum permit-
74 titur † extenſio ſecundum gloſſam in l.ſi
conſtante in verbo mariti,ff.ſoluto matrimo
nio,vbi Doctores cum concordantibus , vt
per Quintilia.Mandoſ.in regula 22.de vnio
nibus quæſtio.3.num.3.fol.11.Menoch.in
tractat.præſumpt.lib.4.præſumpt.189.nu.
75 158.fol.340. Et priuilegium generale † nō
includit caſum vtilitati publicę contrarium,
vt per Roderic.Suar.allegatio.13.num.48.
vbi Valdes in additionibus pag.88.Menoc.
in tractat.præſumpt.lib.2.præſumptione 9.
num.4.Epiſcop.Couarru.in practicis capit.
36.&alios,quos citat Valdes in dict.additio
ne.Et quod in quacunque diſpoſitione intel
ligatur excepta publica vtilitas, & neceſ-
ſitas,multa iungit Barbacius in conſilio 4.&
43.lib.1.quem citat Siluan.67.num.2. & fa
ciunt ſcripta per Auiles in cap.correctorum
cap.1.verſiculo *tierra*,num. 8. cum ſequen-
tibus,fol.45.& Bart.in l.1. vt quæ ſunt ad-
uocati num.3.& in hac ipſa materia culturę
76 agrorum ſcimus † quod aliqua ſpecialia
ſunt in iure , vt patet ex l.executores, C.
quæ res pignori obligari poſſunt, & l.4. tit.
13.part.5.& l.3.tit.2.lib.4.ordinam.& Gre
go.Lop.in d.l.4. refert duas authoritates ſa
cræ Scripturæ vnam Geneſis 47. & aliam
Deuteronom.cap.24.& l.fraternitatis,folio
5.cui tu adde l.1.tit.11.part.2. quæ eſt ſin-
gularis, & pragmaticam Regum Catholico-
rum,folio mihi 127.col.2. l.3.tit.6.part.6.
ibi,*Para labrar la heredad*,Iaſo in l.item Ser-
uiana,ff.de actio.Hippolyt.in rubrica de fi-
deiuſſoribus,Anton.de Fano.in tractatu de
pignoribus 2.part.membro 3.nume.49. &
plura in fauorē culturæ agrorum tradit Ri-
pa in tractatu de præſeruatione contra pe-
ſtem à num.206.vſque ad num.236.fol.17.
& notat Laurentius Calcaneus in conſilio
50.nume.3. Et facit pragmatica noua pro-
77 mulgata in fauorem † agrorum cultorum,
quos nos *Labradores* vocamus, & aliæ prag-
maticæ,hodie leges 43.tit.4.lib.3. fol.182.
l.5.& 6.tit.17.lib.5.fol.316.l.25. tit.13.lib.
78 8.fol.176.Et actio † ſuperueniens litepen-
dente conualidat iudicium ob publicam vti-
litatem ſecundum Vitalem in tractatu clauſu
larum,clauſula nihil nouari litep ēdenti ver
ſiculo hæc vero Lancellotum,Decium in l.
non quemadmodum , ff.de iudicijs Anton.
Gabriel lib.2.commun.opinio.titulo de iu-
79 dicijs concluſio.3.num.12.pag.70. † Et ma-
teria dicitur fauorabilis, vbi agitur propter
publicam vtilitatem de punitione delicto-
rum,& leges ſunt extendendæ,vt latè proſe
quitur Aymo.in tractatu de antiquitate tem
porum part.4.num.99.cum ſequentibus &
reipublicæ expedit,vt ſententiæ latè in bo-
nis maioratus faciant rem iudicatam , vt tra-
dit Pinel.in l.1. C.de bonis maternis parte
3.num.49.fol 88.col.4.Et ſtatuta excluden
tia fœminas † ob maſculos facta ſunt prop- 80
ter bonū publicū ad cōſeruationem familiæ
ac domus ſecundum Cinū in l.1.C.de adul-
terijs,& alios,vt per Tiraquel.in tractatu de
primogenitura quæſt.24.num.14.pag.217.
Matth.ab Afflictis in cap.1.qui ſucceſſores
teneantur nume.13.fol.57. Et priuilegium
† non tollit,nec includit cauſam publicæ vti 81
litati contrarium,vt ex pluribus probat Me
nochius in tractatu de præſumptionib. libro
2.præſumptione 9.nume.4. ad quod plures
Doctores refert Dominus Valdes allegatio-
ne 12.pag.88.Et princeps ex cauſa publicæ
vtilitatis † poteſt derogare teſtamentū, vo- 82
lunt.Roman.Fulgoſ.& Roman. in l. ſi teſta-
mentum C.de teſtament.Decium Epiſcop.
Couarru.quos citat Anton.Peregrin. in tra
ctatu de fideicommiſſis,art.52. nume.117.
fol.512.Et quod princeps ob publicam vti-
litatem poſſit † imponere tributa notan- 83
ter tradit Roland.in conſil.52.num.64.libro
2.Et quando reipublicæ intereſt admittitur
petens,qui alias non admitteretur, ſecūdum
Bald.in l.vbi pactum , C. de tranſactionibus
Ioſeph.Ludouic.deciſio.26.num.5.

Ex quibus conſtat quod text. in dict.l.
quemadmodum nihil facit pro opinione
† Pauli,& cum hic text.deficiat,in quo Pau 84
lus inuentor prædictæ ſententiæ ſe funda-
uit,omnia corruūt fundamenta, & ad illa fa-
cillime reſponderi poteſt. Et ſi aliquid mea
ſententia valere poteſt,ego ſecundum præ
dictam primam opinionem ſententiam fer-
rē,quia rationes pro ea aductæ † ſunt vrgen 85
tiſſimæ,quæ militant etiam vbicunq; prohi
bitio alienandi eſſet expreſſa,licet gloſſa in
dict.l.cum pater, §. libertis in gloſſa prima
affirmet , quod vbicunque prohibitio alie-
nandi eſt expreſſa,poteſt quis venire con-
tra alienationem,ſecus ſi tacita fuiſſet , & ibi
Bart & Doctores,notatur in l. ſeruo legato
in principio,ff.de legat.1.notat Iaſon. in l.
cum quid lectura 2.num.5.ff. ſi certum pe-
tatur & in l ſeruum filij,§. ſi idem ſeruus nu
mero 11.ff.de legatis primo,Tiraquel.in li-
bro de leg.connubial.gloſſa 7.in verbo ex-
prez numero 57.folio 307. vbi in numeris
antecedentibus & ſequentibus plures diffe-
rentias tradit inter prohibitionem tacitam
& expreſſam,de quo legenda ſunt quæ ſcri-
bo in princip.iſtius 4.part. & 3.part.q.9.&
adeo

adeò eſt vera iſta 2. opinio, quod alienanr tātūmodo obligatur ad reſtitutionem pretij, vt ſcribit Tho. Gram. deciſ. 93. nu. 3. quē ſequitur Pinel in l. 1. p. 3. nu. 99. in fin. fol. 35. C. de bonis mater. & iſta maxime procedunt vbicumq; ille, qui alienauit ignorauit rē fuiſſe vinculatam, vt probatur ex notatis per Paul. Caſtr. in l. filiꝰ familias, ff. diui, ff. de leg. 1. vbi Oppizo. col. 5. Loaz. n. 18. Tiraq. lib. 1. de retract. §. 26. glo. 2. n. 6. & in d. c. ſi quis presbytero. & per Hieron. Gabr. in cōſ. 119. nu. 3. vbi ſcribit ſuperuenięti ſcientia illius, qui rem alienauit, ſi perſeueret, & non petat transferri ius petendi ad proximum vocatum, & faciunt quæ ſcribo infra.

Alienatio facta Principis authoritate nō poteſt per facientē retractari, nu. 86. Idem eſt vbicumque fuit iurata. nu. 87.

Differentia inter alienationem bonorū Regni, & maioratus, nu. 88. & 90.

Mulier iurans non alienare rem dotalem, ſi poſtea alienet eum iuramento, non tenet alienatio, nu. 89.

Succeſſores alienantis poſſunt contradicere alienationi iuratæ à prædeceſſore, numero. 91.

Contractus etiam iuratus factus per mulierem ſine licentia mariti, non valet, nu. 92.

Licentia quæ requiritur in contractibus mulierum quæ ſunt vxoratæ, eſt propter maritorum præiudicium, nu 93.

Hæredes & ſucceſſores quando teneantur obſeruare iuramenta anteceſſorum, nu. 94.

Grauatus de reſtituendo in alicuius conditionis euentum, ſi alienauerit aliquid ex bonis reſtitutioni ſubiectis, qualiter poſsit alienationem impugnare, n. 95.

Res maioratus ſi vendatur in præſentia ſucceſſoris, eidem non præiudicat, niſi dolo taceat, à n. 96. ad 99.

Maritus ſi maioratum inſtituat de re vxoris, & in illius præſentia, ſibi vxor non præiudicat, niſi dolo taceat, nu. 100.

Succeſſor in maioratu, & poſſeſſor ſi litigent ſuper aliqua re, quā poſſeſſor alienauit, præfertur ſucceſſor, nu. 101.

Rem qui vendidit, an poſtea poſsit eam, vt conſanguineus retrahere, nu. 102.

Vendens rem maioratus qualiter teneatur emptori pretium reſtituere, nu. 103.

Fideicommiſſarius alios præueniendo bona fideicommiſsi petēs totum debet conſequi, licet fideicommiſſarij ſint plures, ſi det hæredi cautionem de conſeruando legatarijs & fideicommiſſarijs, nu. 104.

Primogenitus ſi liti ſuper maioratu renunciauit, an præiudicet ſibi, vel ſucceſſoribus, nu. 105. & 106.

Res donata per Regem alicui, & primogenitis ſucceſſoribus cum pacto, quòd non alienetur, ſi facta ſit alienatio, an bona reuertantur ad Regem, vel ad conſanguineos vocatos, nu. 107.

Teſtator prohibens alienationem bonorum pœna iniunctis hæredi, quod ſi alienet ea, in alium, quem vocauit tranſeant, cenſetur etiam ad onus reſtitutionis grauare, n. 108.

Bona maioratus ſi quis petat allegans, quòd poſſeſſor conditionibus & grauaminibus à teſtatore præſcriptis contrauenit, & reus idem actori obijciat, & ambo æquè probent, quis eorum præferatur, nu. 109. & 111.

In pari cauſa eſt pro poſſeſſore iudicandum, nu. 110.

Ex duobus malis minimum eſt eligendum, nu. 112.

Rem alienari ſi quis conſentiat, qualiter videatur renunciare ſpem, quam in bonis habebat, nu. 113.

PRædicta autem conclusio limitatur, vbicumque ille qui † alienauit hoc fecit 86
Principis authoritate, quia licet alienatio ſit ex aliqua ſubreptione, vel alia cauſa nulla impedit alienantem, ne illam petere poſsit, ne quis decipiatur principali authoritate iuxta text. in l. 2. C. de his qui veniam ætatis impetra. cap. 1. de tranſactionibus.

Item ſi alienatio fieret cum iuramento, quia † licet Regibus permiſſum ſit reuocare 87
alienationes per ipſoſmet factas cum iuramenti confirmatione, vt probatur in cap. intellecto de iure iurādo, vbi DD. pleniſsime, de quo etiam per Corſetum in tractatu de poteſtate Regia, q. 5. num. 60. part. 5. Et notat Guid. Papæ deciſione 239. Rex Franciæ, Ioan. Gutierrez de iuramento confirmatorio, cap. 52. num. 7. fol. 147. vt ſupra dictum fuit, hoc in bonis maioratus † procedere non 88
poteſt, ex cap. cum contingat de iure iurand. cap. quamuis pactum de pactis in 6. authent. Sacramenta puberum, C. ſi aduerſus venditionem, l. 6. titul. vlt. par. 6. l. 56. titul. 5. par. 5. l. 16. titul. 11. par. 3. non obſtat text. in d. cap. intellecto, quia ibi Rex prius iurauerat non alienare bona regni, & ideo iuſtū eſt, quod quamuis poſtea iuret non contrauenire alienationi, vel donationi, quam fecit, illam retractare poſsit, & ita intellexit illum text. gloſ. in cap. licet mulieres, in verbo compellendos de iure iurando in 6. quæ dicit, quod ſi mulier † prius iurauerat non 89
alienare rem dotalem, ſi poſtea alienet cum iuramento, non valet alienatio, quam gloſſam ſequuntur, & explicant Doctores ibi, & Abbas in dict. cap. intellect. & eſt communis ſecundùm Imol. in dict. cap. cum contingat, numer. 81. & Alciat. numer. 43. & alios quos refert Episcop. Couarru. in dict. cap.

cap.quamuis pactum,2.par.releƈt.§.2.num.
2.vbi de intelleƈtu gloſſæ latè agit Gratian.
Falcon.regul 277.legendus tamen eſt Quin
tilian.Mandoſ. in traƈtatu de ſignatur.gra-
tiæ,verſi.indultum locandi,fol.105.colum.
3.vbi reſoluit, quod ſi prælatus poſt factum
iuramentum de non alienando bona Eccle-
ſiæ,et poſtea alienauit cum iuramento, non
poteſt venire contra alienationem, & ita
concluſum fuiſſe in Rota, ex Abbat.in cap.
cum veniſſet,nume.24.& 25.de inſtitu.A-
retin.in conſi.13.Præterea magis prohibi-
ta eſt alienatio bonorum regni propter præ
iudicium Reipublicæ,quam adminiſtrant,&
90 adminiſtrare debent ipſi,& ſucceſſores,† &
propter neceſſitates Regales, quam aliena-
tio bonorum maioratus ſicuti vulnus capi-
tis eſt periculoſius quam aliorum membro-
rum,nam Rex eſt caput vaſſallorum, vt pa-
tet ex proœmio titul.1.part.1.& l.6.eodem
titul. Vnde merito dicit in propoſito noſtro
l.28.diƈt.titul.11.part.3. *Acreſcer deuen los
Reyes en el ſeñorio de ſu Reyno, y por eſta ra-
zon ſi el Rey jurare alguna coſa que ſea en da-
ño, o menoſcabo del Reyno, no es tenudo de
guardar tal jura como eſta*. Et eſt alia pere-
grina,& egregia lex 10.titul.29.part.2.ibi:
*Eſto ſe entiende de los ſeñorios mayores,por-
que no menguaſſen,ni ſe desfizieſſen del todo*,
quæ lex ponit differentiam ſingularem in-
ter dominia magna Principum, & parua do
minia, vbi vide Gregorium Lopez in gloſ.
in verbo, *Señorios mayores*, & l.5.titul.15.
part.2.& facit egregia lex 3.titul.10.libr.
5.Recopilationis, in illis verbis: *El Rey pue-
de libre y juſtamente tomar y cobrar los dichos
bienes ſin algun conocimiento de cauſa*, & per
totam legem, vbi legendus eſt Matienço in
gloſ.1.numer.60.folio 287.qui traƈtat qua-
liter Rex poſſit reuocare quæ ipſe aliena-
uit,& dixi latius in principio iſtius partis.

Et iſta concluſio, quod ſucceſſor in maio-
ratu non poteſt contrauenire alienationi bo
norum maioratus iuratæ,ſine dubio non pro
cedit in ſucceſſoribus alienantis,qui aliena-
91 tioni † etiam iuratæ nequaquam ſtare tenen
tur,ex d.c.cum contingat,cum ibi notatis,vbi
conſtat,quod vbi agitur de præiudicio alio-
rum,iuramentum non confirmat contraƈtũ.
Et ex hoc obiter infertur veram eſſe ſenten
tiam illorum qui dicunt,quod contraƈtus fa-
ƈtus per mulierem nuptam ſine licentia mari
92 ti non valet,† etiam iuratus, vt tenent Bart.
in l.ſi quis pro eo,nu.8.ff.de fideiuſſorib.&
in ſpecie noſtrarum legum Regalium Ioan.
Lop.in l.55.Taur.nu.18.& ibi Caſtell Suar.
in l.13.tit.20.lib.3.fori,col.3.fol.48.& fol.
51.col.2.Epiſcop.Conar.qui plenius fundat
in epitome de ſponſalibus par.2.cap.7.§.1.
nu.3.fol.89.& alij, quos citat Parlad.pat.2.
rerum quotidianarum,§.4.num.43.pag.741
Auendañ.in diƈtio.in verbo, *Otorgamiento*,
fol.197.col.2.Cui adde Simaneam idem te-
nentem in lib.de inſtitut.Cathol.cap.9.fol.
48.num.160.Et hoc etiam ſentire videtur
Tiraquell.in legibus connubial.in gloſ.4.&
penult.num.26.fol.263.Meſsia ſuper ll To
leti, part.7.fundamento 2.num 27.fol.71.
quod eſt tenendum,quidquid Ciſuent.in d.
l.55.q.4.dicat,& pro hac opinione eſt etiam
conſi.Barth.Socin.in conſi.126.nu.1.lib.1.
pro quibus facit opinio tenentium,quod li-
centia quæ requiritur † in contraƈtibus mu- 93
lierum,quæ ſunt vxoratæ, eſt propter præ-
iudicium maritorum, vt tradit Tiraquel.in
leg.connubiali gloſ.6.*Conſentimiento*,num.
40.fol.300.& facit quod ſcribit gl.8.de ſone
marit,num.109.fol.337.quod in Regno Ca
ſtellæ veriſſimum eſt abſque dubitatione.Et
de materia quando hæredes † & ſucceſſores 94
teneantur obſeruare iuramenta anteceſſo-
rum,vltra ea quæ ſcribit Epiſcop. Conar.in
cap.quamuis pactum de pactis in 6.par.1.re
leƈtion.§.5.num.4.legendus eſt Quintilian.
Mandoſ.in traƈtatu de ingratitud.c.131.fol.
60.col.1.& in traƈtatu de monitorijs,q.24.
fol.9,cum ſeqq.Iaſ.in l.admonendi,nu.32.
ff. de iure iurand. & in l. ſi non ſortem,§.ſi
centum,nu.8.ff.de condiƈt. indebiti,Tiraq.
in traƈtatu de vtroque retraƈtu,libr.1.§.2.
glo.2.num,1. cum ſeqq & qualiter † grauá- 95
tur de reſtituendo in alicuius conditionis
euentum ſi alienauerit aliquid ex bonis reſti
tutioni ſubieƈtis,alienationẽ impugnare poſ
ſit,conſtat ex glo.in l.Marcel.§.res quæ,ff.
ad Trebell.& in authent.contra rogatus eo-
dem titul.notat latius Angel. in conſi.159.
num.2.Et quod alienans in fraudem poſsit
alienata reuocare tradunt Bart.in l.poſt con
traƈtum,ff. de donat. Cephal.in conſi.286.
num.13.lib.2.qui idem tradit in hærede alie
nantis.

Item dubitatur an iſta concluſio,quod poſ
ſeſſor bonorum maioratus † non poſsit pete 96
re rem maioratus, quam vendidit,procedit
vbicumque res maioratus vẽditur in præſen
tia poſſeſſoris,& non contradicit;in quo du
bio primo aſpeƈtu dicendum videtur.quod
ſibi præiudicet,quemadmodum ſi ille alienaſ
ſet,ex glo.in cap.1.verbo permiſsione,tit.
de prohibit.feud. alienatio. per Lothar.quæ
dicit,quod ſi domino præſente,& non con-
tradicente vaſſallus feudum vendat,non po-
terit dominus eam venditionem reuocare,
niſi errauerit,quam glo.ſequuntur ibi Iacob.
de Belloviſ.Mart.Laudenſ.Aluarot.& Car-
dinal.& eſt cõmunis ſecundum eundem Al-
uarotum in cap.1.§.præterea quibus mod.
feud.amittatur,& tenent alij quos refert Ti
raquel,in traƈt.de vtroq; retraƈtu,§.1.glo.9.
nu.115.

nu.115.pag.167. vbi innumeris ſeqq.iſtam opinionem latius confirmat,&pro hac parte eſt etiam glo.in l.cum proponas filios,C.de pact.quæ dicit,quod ſi alienetur res prohibita alienari eo præſente,& non contradicente,cuius fauore facta fuit prohibitio,& in quem transferri debebat, ſibi præiudicat, vt amplius illam non petere poſſit,nec alienationem retractare per dict.l.cum pater,§.libertis,ff.de leg.2.& d.l. quoties, C.de fideicommiſſis,& per illam gloſ.ſic conſuluit Roman.in conſi.457.Et hæc opinio etiam adiuuatur ex l.ſicut,§.venditionis, ff.quibus modis pignus,vel hypot. ſolui.l.creditor. ff.de reg.iur l.6.tit.5.par.5.l.9.tit.13.eadem par. & l.36.eodem tit. 5. ibi: *Placiendole,o no lo contradiziendo*, quam materiam tractat Ant. Fan. in tract.de pignor. part.6.membro 3. num.12.cum ſeqq.Tiraquell lib.1.§.1.gloſ. 2.num.56.de retract.Dec in l.aliud eſt vendere 120.ff.de reg. iur. & in conſi.475.nu. 7.Burſat. in conſi. 30.nu. 27.Fului.Pacian. in tract.de probationib.lib.1.cap.29.nu.52. cum ſeqq.fol.86.facit l.35.tit. fin.p.7.& tradit Petr.Ant.in tract.de fideicommiſ.q.14. nu.10.pag.538.

97 Quibus non † obſtantibus (quæ vere,& realiter non vrgent) contraria ſententia verior eſt,imò quod ex hoc non præiudicatur nec poſſeſſor,nec ſucceſſor,qui in maioratu ſuccedere debebat in iure,quod illis competit ad bona maioratus, ſed remanet illæſum, niſi vltra præſentiam faciat aliquem actum, ex quo cõſenſus arguatur magis explicitus: quæ concluſio probatur in l.ſi fundum per fideicommiſſum,ff.de leg.1.vbi DD præcipuè Alex. & Iaſ. & idem Alex.& Iaſ.in l. quæ dotis,ff.ſolut.matrim.& illum tex.in d. l.ſi fundum ad hoc refert glo.in d.l cum proponas,quæ dum poſteriori loco citat tex.in dict.l.ſi fundum per fideicommiſſum,potius hanc,quam contrariam opinionem tenere videtur,& in priori dicto gloſſæ reprobatur, ſecundùm Bald.in l.1.colu. vlti.C.de bonis maternis,& hoc tenent alij plures,quos refert Tiraquell.in d.glo.9.nu. 158.pag.177. dominus Ant.de Padilla in l.quoties ab omnibus, C. de fideicommiſſis, num.5.fol.57. quem & alios citat Falcon. regul. 191.nu.1. vbi ex hoc concludit, quod ſi quis vendat rem patrimonij, & proximior conſanguineus ſit præſens,ſibi non præiudicat,ex doctrina Paul in l.1.ff.de tribut. Ant.Gomez in l.70.Tauri,nu.26.Et ad iſtam ſententiam ponderat Peralt.poſt Alberic.Petr.& Paul. text.in l.Titia cum teſtamento,§.Lucia.nu. 4.pag.421.ff.de leg.2.vbi hoc ampliat,etiãſi fideicommiſſum ſit alicui pure relictum,non tamen refert quæ relata ſunt,& pro his facit regula qui tacet,ff.de reg.iuris, quæ trãſlata eſt in l.23.tit.vlt.p.7.Et eſt regula receptiſſima,quod per ſolam præſentiam † non amittitur aliquid, 98 tradunt cõmuniter DD.in d.l. ſi fundum per fideicõmiſſum,& in d l.cum proponas,& in alijs pluribus locis,quod nouiſsime in iſta materia tradit Cald.Pereir.in tract.de renouatione emphyt.q. 16.nu.47. fol.135.vbi plura bona ſcribit:& iſta concluſio eſt magis vera,vbicũque ille,in cuius præſẽtia facta fuit alienatio,eſt filius familias,vel filia familias,vt pater in eius præſentia bona alienauit,quia præſumptio eſt,quod propter paternam reuerentiam non contradixit,ſecundùm Bart.in l.1.col.vlt.in princ.C.de bonis matern. Cepol.in l.ſi contra, num.44.ff. pro emptore,vbi nu.45.reſoluit, an filius teneatur denunciare,& proteſtari emptori ne emat,& pro Cepol.multa refert Cald.Pereir. in d.q.16.nu.55 fol.138. vel ſi ſit mulier vxorata. Limitatur tamen iſta concluſio, niſi poſſeſſor maioratus, vel qui in eo habebat ius ſuccedendi fraude, † vel dolo,vt vendi- 99 tor decipiatur,taceat tempore venditionis, & in quo res venditur,nam tunc excluditur ac ſi ipſe venderet, l. ſi ſine voluntate,C.ad Senatus Conſult. Velleia.l.fœminis,C.eod. tit.l.3.tit.12.p.5.notat Iaſ. in d l.cum proponas,nu.11.& in d.l. quæ dotis,nu.8.facit bonus text. in autht.de nuptijs,§.ſi vero ab initio,col.4.auth.ad hæc,C.de lat.lib.tollẽd. facit l.1.tit.5.p.4.l.5.tit.22.ead.p.late Felin. in c.nonne, nu.13.de præſumpt.Et quod notat Anto.de Butri.in c.cum Bertold.nu.22. verſi. ſextus caſus de re iudicata, vbi dicit, quod licet ab ſtatuto tollatur exceptio,non tamen tollitur illa exceptio,quæ dolo aduerſarij contingit,ſequitur Peruſi.in c.dilecto, conclu.52.limitatio.7.de appellat. Dec.in l. ſi ſoror,num.6.fol.95.C.de collatio. Et quod ex taciturnitate cum diſponitur de fideicommiſſi bonis, arguatur dolus contra tacentem,tradunt Salicet.& alij in dict.l.cum proponas,quos citat Aymon. in conſil.72. nume.5.& facit quod ſcribit Maſcardus in tractatu de probat. lib.3.concluſion.1219. numer.47.fol. 148. ex l.2.C.ſi res alien.& Bald.in l.ſi ſeruus hæres per illum text.C. de repud. hæred. Nec minus inducit text. in l.1. ff.de dolo, gloſ. in l.rectiſſime, ff.de liber.cauſa,cum concordan.vt per Gregor. Lopez in l.35.titul.14.gloſ.in verbo, *Fazerle*,part.5.Et faciunt alia plura quæ ſcribo in 1.par.q.23.& quæ ſcribit Tiraquell.in libr. de legibus connubial.glo.8.de ſon marit.nu. 135.cum alijs,fol.141. Caldas Pereir.in d. q.16.num.55.fol. 138. Ex quibus etiam infertur limitatio ad id quod ſcribo in 1.p.huius tractatus, q.23. numer.74.vbi probaui, quod ſi maritus in præſentia vxoris faciat maioratum de re vxoris, ex hoc mulier

100 non præiudicatur,† nec ius ſuũ amittit,quia
dict.concluſio procedit,niſi dolo mulier ta-
ceat,vt generum vel aliam perſonam,in cu-
ius fauorem maritus vult facere maiora-
tum deciperet,nam tunc mulier preiudica-
tur,nec ex dolo ſuo præmium conſequi de-
bet,iuxta prædicta, & alia iura vulgata, &
pro hoc faciunt ſcripta per Anton.de Fano
in tractatu de pignoribus,part. 6. membro
3.num.25.fol.148. Et iſta concluſio confir-
matur ex pluribus,quæ in propria materia
& quæſtione ſcribit Petrus Barboſ.in dict.l.
quæ dotis num.167.pag.749.& l.1.part.5.
num.62.pag.472. eod.titul. & faciunt quæ
ſcribo infra quæſt.16. cum ſeqq. & quod ſi
contractus bonę fidei ſit initus,is qui dolum
fecit,nullum dicere non poteſt aduerſus il-
lum,cuius fauore nullus eſt, voluit glo.in l.
iuris gentium, §. prætor ait, in verbo dolo
malo,vbi Bald.Angel.& Iaſ. ff. de pactis,&
alij plures quos citat Tiraquell. in tractat.le
mors,part.7.declaratione prima, numer.8.
pag.282.

Item ex ſuperioribus quæ dicta ſunt in-
fertur, quod ſi poſſeſſor bonorum maiora-
tus,& alius,qui ex teſtatoris diſpoſitione vo
101 catus eſt,veniente caſu,in quo † ſit facta alie
natio per poſſeſſorem bonorum maioratus,
concurrant ad petendum rem maioratus a-
lienatam in aliquem, præferri debet proxi-
mus ſucceſſor vocatus alteri,qui rem aliena-
uit eum potentius ius habeat quam ille, qui
rem alienauit contra præceptum teſtatoris,
& legis prohibitionem.

Et an ille,qui vendidit rem conſanguinea
102 lem,ipſemet † retrahere eam, & petere poſ
ſit,vide latè Tiraquell.in dict.§. 1.glo. 6.vbi
reſoluit,& quod ille,qui ſemel Principi,ſup
plicauit, vt confirmaret aliquam alienatio-
nem bonorum maioratus, & ad hoc dedit
conſenſum, non poſsit reuocare talem ſup-
plicationem,& conſenſum,ex pluribus pro
bat Cephal.conſi.91.num.6.cum ſeqq.lib.1.
per regulam l.ſicut,C.de actio. & obligat.l.
ab emptione, ff.de pact.cum pluribus con-
103 cordant, † & qualiter teneatur vendens re-
ſtituere emptori,qui emit rem maioratus prę
tium, tradunt Paul. de Caſtr. in l.fin.§. ſed
quia,num.2.C.commun.delega. Grammati.
q.93.Pinel.in l.1. C. de bonis mater.part.3.
num.96.& 100.illatione 4. & alij quos citat
Cald.Perei.de reuocatione emphyt.dict.q.
56.num.31,fol.131. Et ad hoc faciunt quæ
ſcribo ſupra. Et lectores animaduerto, quod
ſi fideicommiſſario † præueniendo alios,pe
104 tat bona fideicommiſsi,totum ille conſequi
debet,licèt ſint plures fideicommiſſarij, dan
do hæredi cautionem de conſeruando eum
indemnē legatarijs,& fideicommiſſarijs,vt
tradit Simon de Pret.lib.5. de interpretand,
defunct.volunt.d.interpretatio.2.dubitatio.
2.num.85.fol.514. Nec eſt prætereundum,
quod ſcribit Petra in tract.de fideicommiſ-
ſis,q.15.nu.324.pag. 570. vbi reprehendit
Tiraquel.d.glo.9.num.69.cum ſeqq.dicen-
tem,patrem,qui rem alienari interdictam ex
traneo alienauit,poſſe reuocare talem aliena
tionem,etiam abſque priuilegio obligationis
de euictione.

Præterea circa iſtam quæſtionem offert
ſe aliud dubium,an primogenitus qui litigat
cum aliquo ſuper bonis maioratus,poſsit liti
renũtiare? In quo ſic † diſtingui poteſt,nam 105
quantum ad ipſius præiudicium renunciari
quidē liti poteſt,cũ de illius præiudicio tra-
ctetur, & ideò fauori ſuo poteſt renunciare,
l.ſi quis in conſcribendo,C.de pact.cum con
cord.maxime quia regulariter,qui liti renũ-
ciat,nullum ius aduerſario tribuere videtur,
l.ſi te,vbi Bald.& alij,C.de ingenuis & ma-
num.de quo plenius agũt DD.pręcipuè Iaſ.
Lancellot.Dec.Philip.in l.poſtquam liti,C.
de pact.& alij plures,quos refert Tiraquell.
qui de hoc abundantiſsime agit in d.l.ſi vn-
quam,in verbo donatione largitus,nu.203.
pag.252.C.de reuocand.donat. & ideò iſte
renuncians amplius non admittitur ad liti-
gandum,quamuis prętendat,quod bona ſunt
maioratus,& reſtitutioni ſubiecta,niſi ſe mu
niat beneficio minoris ætatis, iuxta l.minor.
25.annis omiſſam allegationem,ff.de mino-
ribus,facit l.ſi ad reſoluendam,C.de prædijs
minorum. Sed licèt † primogenitus ad ſuum 106
præiudicium poſsit liti renunciare, non ta-
men in præiudicium ſucceſſorũ,l.pacto ſuc-
ceſſorum,C.de pactis,l. ſi vnus, §.ante om-
nia,ff.eodem tit.l.1.C. de tranſactio.notant
DD.in eiſdem locis,Iaſ.in l.actionem, & in
l.dubitari,nu.4. C. de pact.& res inter alios
actæ,alijs regulariter nō præiudicant, & hic
addenda ſunt quæ ſcribo in quæſtion. præ-
cedenti, & quod de prælato ſcribit Abb.in
c.1.nu.8.de depoſito,vbi probat,quod præ-
latum non poſſe liti renunciare, quem citat
Rebuf.in tract.de alienatione rerum Eccle-
ſiæ,num.66.& doctrina Andr. de Iſernia,&
Laudenſi.Aluaro.& Præpoſito in cap.1.§.
fin.quæ ſit prima cauſa beneficij amittend.
vbi volunt,quod licet alienatio facta per vaſ
ſallum de parte feudi non valet, tamen agna
tus ipſe nō obſtante alienatione inualida ad-
mittitur ad illam partem.

Sed quæro pro perfectiori intellectu hu-
ius † quæſtionis,& aliarum quæ ſupra,& in 107
fra ſcriptæ ſunt, Rex fecit donationē cuidã,
& filio primogenito,& ſucceſſoribus cuiuſ-
dã fundi,caſtri,vel villæ,aut alterius rei con-
ſimilis,cum pacto,& pœna,quod rem dona-
tam donatarius,nec ſucceſſores alienare poſ
ſint in clericum,aut Eccleſiam,vel monaſte-
rium,

Digitized by Google

ſtam, aut aliam ſimilem perſonam, nec decla
rauit cui res donata eſſet applicanda in caſu
contrauentionis, & alienationis, quæro an ad
eam rem admittantur Rex donans, vel eius
ſucceſſores, aut conſanguinei, & proximio-
res illi, qui alienationem fecit, quod magis
videtur ex doctrina glo. in cap 1. §. hoc quo-
que, in verbo partem ſuam de ſucceſsionibus
feudum, quæ dicit, quod in feudo paterno fa
cta alienatione feudum non reuertatur ad
dominum, ſed agnatis proximioribus defer-
tur, & glo. ſequitur ibi Andre. de Iſern. & in
c. 1. §. itē ſi fuerint in tit. quibus modis feud.
amittatur cum concordant. vt per Alex. in
conſi. 30. num. 13. lib. 1. vbi gloſ. Pariſi. hoc
ſequitur, & alios concord. refert, cui addo
Dec. qui iſtam ſententiam latius ſuſtentat in
conſi. 208. nu. 9. & idem voluit Boſius in d.
loco & numero citato, de quo legenda ſunt
quæ ſcribo 2. p. illatione 8. & infra hac par.
quæſt. 19.

Iſtis etiam addere libuit, quod ſi teſtator
prohibeat alienationem bonorum maioratus
pœna iniuncta, quod ſi alienauerit, transeāt
108 bona in alium quem vocauit, † cenſetur eam
grauare ad onus reſtitutionis, licèt fundator
nihil dicat, quia videtur transferre bona cum
eodem onere in omnes vocatos per regulam
l. Caio. in princip. ff. de alim. legat. & in l. cum
pater, §. ab inſtituto, ff. de leg 2. vbi Bart. idem
Bart. in l. peculiū, §. fin. ff. de leg. 2. Paul. Ca-
ſtren. in conſi. 152. colu. 3. in fine, & conſi.
326. nu. 2. lib. 1. quos citant Hierony. Gabr.
in conſi. 123. num. 40. Franciſ. Mant. lib. 12.
de coniect. mente defunct. tit. 3. num. 3 pag.
591. vbi ponit ad iſtam regulam quaſdam li
mitationes, quas caute lector accipiat in iſta
materia maioratuū, & aliam, quā ponit Hie-
ronym. Gabr. in d. conſi. num. 43. vbi ſcribit
translationem fieri cum onere quando ſit pa
re, ac ſimiliter per l. quærebatur, §. final. ff. de
teſtam. milit. & qualiter petens aliquam rem,
& trahens tanquam liberam, poſsit poſtea pe
tere tanquam de fideicommiſſo, & maioratu,
& reſtitutioni ſubiectam, tradit late Cephal.
in conſ. 624. nu. 3. cum ſeqq. lib. 5.

Sed eſt quæſtionis iam de facto agitatæ,
quidam petijt bona maioratus à poſſeſſore,
quia contrauenit diſpoſitioni, & ordini fun-
datoris, poſſeſſor obijcit, quod actor etiam
contrauenit conditionibus, & grauaminibus
à teſtatore præſcriptis, quis obtinere debet,
109 & † magis eſt pro reo, & poſſeſſore eſſe pro
nunciandum per regulam ſingularem dictæ
legis cum pater, §. libertis ff. de leg. 2. in illis
verbis: *Eos ad fideicommiſſum videtur inuitaſ
ſe, qui fideicommiſſo paruerunt: alioqui per ab
ſurdū erit vice mutua petitione induci, ſcilicet
vt ab altero partem alienatam quis petat, cum
partem ſuam alienādo perdiderit*, vbi Bart. no
tat Alex. in l. ſi morā, col. 1. ff. ſolut. matri. fa-
cit tex. in l. cum pater in princ. ff. de reg. iur.
ibi: *Cum par delictum eſt duorum, ſemper one
ratur petitor, & melior habetur poſſeſſoris cau
ſa*. Et §. eiuſdem legis, ibi: *Illi debet permitti
pœnam petere, qui in ipſam non incidit*, quam ſu
pra retuli nū. 2. facit regula iuris, quod paria
delicta compenſatione tolluntur, l. viro, atq;
vxore, ff. ſolut. matri. l. ſi vxor, §. iudex adul
terij, ff. de adulterijs, l. 1. § idē ait, ff. ne quid.
in loco publi. l. ſi duo, ff de dolo, l. ſi vitē, §. ſi
ad ianuā, ff. quod vi, aut clam. Et in pari cau
ſa † pro poſſeſſore eſt iudicandū, l. in pari, ff. 110
de reg iur. & hoc dicit in terminis Oldral. in
conſ. 242. n. 1. ad quē adde Seraphi. in tract.
de priuilegijs iuramēti priuilegio. 85. nū. 7.
& 8. pag. 528. qui aliqua ad propoſitum ſcri-
bit, & prius priuilegio 74. nu. 151. cum ſeqq.
pag. 418 Et iſta etiam faciūt ad quæſtionem 111
de facto inter duos nobiles † agitatum ſuper
quodam maioratu, in cuius fundatione cau-
tum erat, quod non iungeretur cū alio, & am
bo qui prætendebant maioratum habebant
alium maioratum, quis eorum præferendus
erat. Ad quam quæſtionē vltra prędicta facit
regula, quod ex duobus malis † minimum eſt 112
eligendum, l. ſi procurator rei, vbi glo. ff. de
exceptionib. doli, c. 1. & 2. 13. diſtin. & facit
tex. in l. quoties mihi ſine captione 201. ff. re
gul. iuris, ibi: *Quoties nihil ſine captione inue-
ſtigari poteſt, eligendum eſt quod minimum ha* 113
bet iniquitatis. Et qualiter ſi quis conſentiat †
rem alienari, videatur renunciare ſpem quā
habebat in bonis, illi præiudicat, conſtat ex
l. fundo. 4. ff. ad l. Falcid. & ſcriptis per Bar-
boſam in d. l quæ dotis, num. 150. pag. 738.
ff. ſolut. matrimon.

QVÆST. XVI.

Hæres alienās rem maioratus an poſsit eam vendicare,

SVMMARIVM.

Diffinitio quæſtionis, nu. 1. 7. 10. & præcipuè à numer. 15. 16. 19. 20. 25. 28. 29. 31. & 32.
Hæres & defunctus vna eademque perſona reputantur in parte qua hæres ſuccedit, nu. 2. & ibi quid in ſucceſſore dignitatis, nu. 18.
Hæres non tenetur approbare factū defuncti, quando eſt à iure reprobatum, nu. 3.
Hæres inuentario facto, an poſsit venire contra alienationem à defuncto factam, nume. 4. 6. 23. & contra factum defuncti inualidum, num. 5. & an tale inuentarium ſit coram iudice faciendum, num. 47. Quid ſi alienatio fuit prohibita per contractum, nu. 51.

Hæres an teneatur approbare factũ defuncti, quando defunctus poterat de hæreditate pro libito diſponere, nu. 8.

Hæres petere poteſt bona à defuncto alienata, quando teſtator non poterat de illis libere teſtari, nu. 9.

Actum an poſsit retractare qui de euictione tenetur, nu. 11. & 13.

Hæres an poſsit reuocare rem feudalem alienatam, num. 12. & 21. Quid in fideicommiſſo, nu. 22. 24. & 26.

Per filium & hæredem qualiter poſsit de euictione agi, num. 14. Quid ſi euictio veniat ex natura rei, nu. 30.

Filius hæres patris quando poſsit petere feudũ à patre alienatum, nu. 17.

Regi an liceat venire contrà Principis factum, cui ſucceſsit, nu. 33.

Hæres venditoris rei maioratus poteſt alienationem rei reuocare, vbi alienatio in illius fraudem facta fuit, nu. 34. 36. & 39.

Fideicommiſsum cum fraude euerti non eſt permittendum, nu. 35.

Fraudes vbique iura aborrent & execrantur, nu. 37.

Filius hæres patris an poſsit venire contra contractum, & confeſsionem à patre factam, per quam illum in legitima grauauit, num. 38.

Alienatio & dilapidatio bonorum per hæredẽ grauatum facta præſumitur animo doloſo euertendi fideicommiſſum, nu. 40.

Hæres poteſt venire contra factum teſtatoris, quando ei non reliquit quod relinquere tenebatur, num. 41. Poteſt etiam venire contra factum defuncti, quod de iure non tenet, nu. 42.

Hæres qui poteſt petere rem à defuncto alienatam, an poſsit petere debita quæ defunctus illi debet, nu. 43.

Quæ vtilitates ex inuentarij confectione ſequãtur, nu. 44.

Hæres an poſtit petere, quod eius creditum ab hæreditate ſeparetur, nu. 45.

Pater ſi vẽdidit rem filij, & poſtea decedit duobus filijs relictis hæredibus, filius, cui res erat vendita, licèt ſit hæres pro dimidia, an poſsit vendicare illam rem pro alia dimidia, in qua defunctum repræſentat, nu. 46,

Feudum ſi alienetur, quod poteſt Regio aſſenſu alienari, ſed ſine illo fuit alienatum, & filius maior hæreditatem patris adiuit, an teneatur fratribus ad æſtimationem, numer. 48.

Hæres an ſit aliquis, vel non, ſtãdum eſt illius aſſertioni, nu. 49.

Repudiatio hæreditatis an inducatur per verba enunciatiua, nu. 50.

Euictio an habeat locum, quãdo res euincitur ex facto & ſubſtitutionẽ authoris. numer. 51.

Fideicommiſſum an comprehendatur hæreditatis appellatione, nu. 53.

Vendicatio rei per patrem alienatæ tutior eſt filio in vita patris quam eo mortuo, numer. 54.

Filius aliqua habet tanquam filius, licèt non ſit hæres, & aliqua, vt filius & vt hæres, num. 55.

Poſt num. 55. inuenies ſummaria quæ deſiderantur.

DEcimo ſexto quæro, an ſucceſſor in maioratu, qui & idem eſt hæres prædeceſſoris, poſsit petere rem à ſuo anteceſſore alienatam, pertinẽtem tamen ad maioratum; quam quæſtionem aggredi certe verebar, tamen ob eiuſdem difficultatem, & amplitudinem, & varietatem Doctorum eam ſcribentium, quàm quia duo in ætate noſtra luminaria (quos ſtatim citabo) eandem reſoluere totis viribus conati fuerunt, quorum opera in ſcientia & eloquentia longe ab iſtis meis magis diſtant. Poſteà neceſsitas reddendæ rationis iſtius prouinciæ, quam debellandam aſſumpſi, in arenam meam ſententiam exponere coegit. Iſtã igitur † quæſtionem multis ver- 2
bis, & ingenti authoritate examinauerunt in terminis duo noſtri nationis profeſſores, ſcilicet Petrus de Peral. & Arias Pinel. quorum primus magna vi defendit ſucceſſorem in maioratu, & eundem hæredem prædeceſſoris poſſe (etiam non confecto inuentario, quod magis mirandum eſt) reuocare alienationem à prædeceſſore factam de re aliqua maioratus. Is inquam latiſsime hoc ſuſtentat in rubri. ff. de hæred. inſtituend. nu. 95. cum ſeqq. pagin. 54. pro qua ſententia faciunt ſcripta per Matth. ab Afflict. in conſtitut. Neapolit. lib. 3. rubric. 5. nu. 7. fol. 260. Secundus hanc ſententiam veluti æquiorem amplexus fuit, licet difficile eidem videatur ad obiecta reſpondere in l. 1. par. 3. num. 99. fol. 134. verſ. quod autem à fortiori, C. de bonis matern. quem nouiſsime citat Guillelm. Redoan. in tractat. de alienatione rerum Eccleſiæ, q. 64. pag. 409. colum 2. Et illum reprobando per multas rationes Phanuntius de Phanuntijs in tractatu de inuentario, In verſ. enucleatis, num. 156. fol. 315. 8. volum. tractatuum, vbi legi debet Mena in additionibus, fol. 14. Et hanc opinionẽ latiſsime confirmat Menoch. in conſ. 89. nu. 34. cum ſeqq. lib. 1. Ant. Peregrin. in tractat. de fideicommiſsis, art. 33. nu. 11. fol. 296. qui num. 63. hoc tradit in bonis fideicommiſsi poſt Fulgoſi. in conſ. 67. qui refert inter alios Socin. Iuniorem in conſ. 116. nu. 53. lib. 1. Alban. cõſ. 73. Tiraquel. de retractu conuentio, §. 1. gl. 9. n. 50. mouentur in

iſti Doctores validiſsimis iuribus, & rationibus, quæ inibi lectores legere poterunt, & pro hac opinione eſt ſententia illorum, qui tenent, quod ſi pater accipiat emphyteuſim pro ſe, & liberis, quam poſtea alienauit, poteſt filius, etiam ſi ſit hæres patris confecto inuentario, petere rem alienatam, vt eſt magis communis opinio, ſecundùm Siluanum conſ. 30. num. 33. Anton. Rube. in l. Gallus, §. quidam recte, num. 190. ff de liber. & poſthum, & alios quos citat Anto. Gamma deciſione 8. num. 4. & text. ſingularis, qui à nullo refertur in l. ſicut, §. illud videamus, ff. quibus mod. pign. vel hypot ſolui. ibi: *Qui non ſucceſsionis iure, ſed alio modo rem nactus.* Et plura ad propoſitum ſcribit Auguſt. Berol. in conſ. 68. num. 56. cum ſeq lib. 1. & tenet Carol. Ruin. in conſ. 164. in fin. lib 3. & punctum licet breuiter, quaſi non pateretur tantas difficultates, tradit nouiſsime Petrus Auguſt. Morla in epitome iuris, par. 1. tit. de locato, q. 2. num. 22. fol. 444. & quaſdam remiſſiones citat Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebel. part. 4. num. 458. pag. 220. & legi debet Tiraquellus in tractat. le mort, par. 2. declaratio. 10. num. 4. & 9. Et licet regulariter hæres & defunctus reputentur vna, † eademque perſona, authent. de iure iurand. à morient. præſtit. in princip. l. 13. titu. 2
9. par 7. cum vulgaribus, ſucceſſor tamen in dignitate non eſt eadem perſona cum defuncto, ſecundùm Abbat. in c. cura. de iure patro. Greg. Lopez in d. l. 13. pro quorum opinione etiam facit doctrina Andr. de Iſern a in cap. Imperialem de prohibita feud. alienatione, vbi dicit, quod hæres poteſt venire contra alienationem à defuncto factam, quando alienatio eſt inualida, & ibi additionator, & idem in c. 1. §. donare qualiter olim feud. alienari poſsit, num. 8, fol. 101. & notat Bart. Soci. in cõſ. 79. lib. 4. & alij, quos citat Burg. de Paz conſ. 14. num. 71. Thom. Grammat. deciſione 93. in cauſa illuſtris Ducis, nume. 8. vbi refert Bald. in conſ. 161. libr. 5. dicentem, quod quando alienatio eſt facta contra legis prohibitionem, hæres non tenetur habere ratum factum defuncti, & idem ſecundum eum, vbi hæres fecit inuentarium, qui ad hoc citat Dec. in conſ. 175. & Pariſ. conſ. 23. num. 201. lib. 1. Et idem vult. Bertrand. in l. hac edictali, §. ſi vero plus, num. 12. C. de ſecundis nuptijs, Anto. Gabriel tomo. 2. communium opinionum, lib. 6. tit. de regul. iuris concluſione 11. numer. 27. pag. 334. & quod quando res eſt prohibita alienari, non habeat locum regula legis vendicantem, ff. de euictionibus nec euictio poſsit peti, tradit Matth. ab Afflictis in cap ſi vaſſallus, nu. 5. ſi de feud. fuerit controuerſ. inter dominum, fol. 202. Et quod hæres non teneatur approbare factum defuncti, quando eſt † à iure reprobatum, fundat Matth. de Afflictis deciſione 240. in cauſa. Cubeli, num. 7. per l. quemadmodum de agricol. & cenſit. lib. 11. & alia conſimilia, quibus iungo Iaſonem in conſi. 136. lib. 4. num. 5. qui illud vltimum, ſcilicet, hæredem confecto inuentario poſſe venire contra factum defuncti, melius omnibus tenet rationem adducendo, quia confectio inuentarij ponit hæredem in eodem ſtatu, & gradu in quo eſſet, ſi hæreditas addita non fuiſſet per legem vltim. §. in computatione. C. de iure deliberandi, vbi Bald. in 2. oppoſitione, dicit. quod confectio inuentarij facit hæreditatem eſſe iacentem, & idem Bald. in l. debitori, C. de pactis, & quod hæres confecto inuentario poſsit venire contra † alienationem à defuncto factam, plures citando, tenet nouiſsime Anto. Peregrinus in tractatu de fideicommiſsis, art. 33. num. 11. fol. 296 faciunt quæ ſcribit Iacob. Pute. deciſione 264. libr. 3. Et punctum tractat Maſuer. in additionibus ad Ferraram, tit. in forma libelli, quo agitur ad reuocationem feudi in additione quæ incipit in contrarium, pag. 292. colum. 2. Et hoc etiam tenuit Decius in conſ. 345. num. 59. & in conſ. 468. num. 30. & conſ. 516. num. 20. & ante eos Alex. licet eum non referant in conſ. 124. num. 8. lib. 4. & in conſ. 28. lib. 5. num. 11. Dec. conſ. 208. num 9. Pariſ. conſ. 10 nu. 7. lib. 1. & in conſ. 300. num. 8. & 9. lib. 4 Iaſ. conſ. 59. lib. 3. Rubeus conſ. 84. num. 7. idem Dec. conſ. 185. num. 1. & 4. & in conſ. 395. nu. 9. Et plures citat Roland. qui ex profeſſo punctum diſputauit in tract. de inuentario, part. 4. verſi. numquid hæres, nu. 4. cum ſeqq. fol. 187. vbi refert notata per ipſum 42. num. 26. lib. 1. & eſt in 8. volumine tractatuum, & conducunt quæ ſcribit Phanuntius de Phanuntijs in tractat. de inuentario, verſ. hactenus vidimus, nu. 6. fol. 29. col. 1. 8. volu. tractatuũ, Matth. de Afflict. in prælud. feudorum, num 95. Et eſt communis ſecundum eundem in c. 1. an agnatus filius, num. 2. & in cap. 1. §. hoc quoque de ſucceſsio. feudorum, num. 29. & facit l. 55. Taurina, vbi diſponitur, quod mulier conſtante matrimonio poteſt capere hæreditatem cum beneficio inuentarij ſine licentia mariti, & faciunt plura notabilia quæ ſcribit Auguſtin. Beroius in conſ. 70. nume. 42. lib. 1.

3

4

Sed quod hæres non poſſet venire contra factum defuncti inualidum, † niſi ſit talis actus, quod defunctus etiam poterat venire contra eum, iuxta terminos legis quemadmodum, C. de agricol. & cenſit. libr. 11. l. hæredem, ff. de regulis iuris, tenet Pinel. in dict. l. 1. C. de bonis maternis par. 3. numer. 83. quem refert & ſequitur Petrus Barboſ. 5

in l. Lucius Titius 39. num. 20. pag. 811. ff. ſolut. matrimon. qui plura notabilia in iſta materia ſcribit, & faciunt quæ idem ſcribit in l. 2. in principio, num. 145. pagin. 660. ff. ſolut. matrimon. & confirmatur concluſio, ex gloſ. ſingularis in l. fin. §. in computatione, C. de iure deliberandi, per quam dicit ibi Bart. column. fina. verſiculo venio ad vltimam quæſtionem, quod ſi ſtatuto ciuitatis cauetur, quod nemo veniat contra inſtrumentum factum à ſe nec hæres eius, ſi defunctus obligauit fundum eius, quem poſteà fecit hæredem, & hæres adiuit, & fecit inuentarium, poterit fundum vendicare, quia illa verba generalia, quæ dicunt, quod nullus hæres veniat contra factum defuncti, intel-
6 liguntur de hærede, † qui non fecit inuentarium, & illam gloſſam ſequuntur, & ſummè commendant Bart. Bald. Angel. Salicet. Fulgoſ. Paul. & Alexand. num. 1. Et hæc late probat Albert. Brunum inter conſilia feudalia conſi. 134. num. 1. Et quod confecto inuentario poſsit quis contra alienationem feudi venire, quia feudum eſt veluti æs alienum, tradit latè Socin. Iun in conſi. 122. num. 11. & 12. libr. 2. Et legenda ſunt quæ ſcribit ad idem Iaſ. in conſi. 7. columm. 5. verſi. quarto adhuc propriut, lib. 3. Curcius in tractatu feudorum 4 part. principali, num. 148. pag. 462. Socin. Iuoior conſi. 100. num. 34. libr. 3. Zanchus in dict. l. hæredes mei, §. cum ita part. 4. num. 409. pag. 515. ff. ad Trebellian. vbi volunt idem quod Socin. in dict. conſi. 122. Et de hac materia legenda ſunt quę ſcribit idem Zanchus in eadem 4. part nu. 428. cum ſequentibus, & nume. 457. Gozadinus conſi. 46. num. 6. & vbi contractus prohibetur fauore publico, licet venire contra ſ[illegible] ctum proprium, notat Bald. in l. ſi tibi, C. de euictionibus & confirmat Afflictis in conſtitutionibus Neapolit. lib. 3. rubric. 12. & 40. fol. 163. Menoch. conſi. 86. nume. 26. lib. 1. & dixi in quæſtione præcedenti, & quod hæres poſsit venire contra alienationem à defuncto in iſto caſu factam, latiſsime fundat deciſio. Pedemont. 181. num. 20. infinitos DD pro iſta opinione refert, ad quem addo Hierony. Grat. conſi. 91. num. 56. vbi addit, quod ſi opponatur de euictione, replicabit, quod ipſe non venit tanquam hæres, ſed vt alias ſucceſſor, pro quo eſt tex. in l. Seia, ff. de euictionibus, vbi probatur poſſe hæredem petere rem propriam, licèt teneatur de
7 euictione, & iſtam opinionem, † quod ſucceſſor in maioratu, licet ſit eiuſdem hæres, poſſit petere rem maioratus à defuncto alienatam, Molina & alijs pluribus relatis, tenet Matienço in l. 7. titul. 1 r. lib. 5. Recopilatio. glo. 1. num. 72. fol. 354. Pro quibus etiam facit ſententia illorum, qui tenent quod filius hæres, etiam patris, poteſt retrahere rem à patre venditam, vt Maſuerius in titul de retractu, §. item ſecundum opinionem, & Boeri. in titul. de retractu, §. 3. ad finem, & deciſ. 12. & alij quos citat Tiraquell. lib. 1. de retractu. §. 1. glo. 9. num. 52. pag. 154 qui ad iſta refert bonum text. in l. debitor, §. vltim. ibi: *Quia non quaſi hæres*, ff. ad Trebellian. & alia plura iura, & authoritates, ad quot addo Cifuentes in l. 70. Tauri, quęſt. 20. Carol. Ruin. in conſi. 146. num. 2. lib. 1. Pro quibus etiam induci poteſt dictum Bald. in l. 2. C. de inofficioſis donationibus, num. 6. vbi dicit, quod hęres poteſt venire contra factum defuncti, quando ab illo non habuit, quod habebat neceſſe eidem relinquere, facit l. dotale, §. vlt. ff. de fundo dotali, vbi vxor adiens hæreditatem mariti, poteſt vendicare fundum dotale à marito alienatum contra prohibitionem legis, & confirmat latius Aymon Craneta conſi. 200. num. 5. cum 2. ſeqq. vbi etiam citat Paul. in conſi. 197. viſis dubijs, colum. 2. & conſi. 248. tria ſunt, colom. vltim. lib. 2. dicentem, quod hæres tenetur approbare factum defuncti, quando † defunctus poterat 8
de hæreditate pro libito diſponere, & relinquere quibus voluiſſet, quæ ſunt notabilia, & idem quod Bald. vult Paulus de Caſtr. in dict. conſi. 197. nu. 1. lib. 2. & in terminis hodie nouiſsime iſtam ſententiam tenet Aluar. Valaſc. conſi. 69. num. 19. cum ſequentibus, dicens, ſic vidiſſe iudicatum, fatetur tamen ſequentem opinionem communem eſſe, & plures citat Cephalus in conſilio 393. num. 25. lib. 3. Oſaſcus deciſione Pedemonta. 180. num. 5. cum ſeqq. & hæres petere poteſt bona à defuncto alienata, quando aliunde quã iure hæreditario habuit, vel teſtator † de 9
bonis libere non poterat diſponere, vt tradit Burſat. in conſilio 91. numer. 22. libr. 1. ex Pinel. in d. l. 1. p. 3. limitation. 8. num. 93. cum ſeqq. ad quem addo Socin. Iunior. in l. filius familias, ff. diui, ff. de legat. 1. num. 99. fol. 187. Et huic ſententiæ patrocinatur publica vtilitas, quæ reſultat ex conſeruatione bonorum † maioratus, ob quam pleraque in 10
iure ſunt ſtatuta contra receptas regulas iuris, l. ita voluntas, §. multa, ff. ad l. Aquiliam, cum concordant, quæ ratio iudices ad practi candam iſtam ſententiam procliniores ſæpe reddit, & per hæc alias conſultum fuit per probatiſsimos viros, patronum alicuius patronatus, & ſimul hæredẽ eius, qui alienauit rem aliquam pertinentem ad Eccleſiam poſſe petere in iudicio rem alienatam, ad quod faciunt tradita ſupra quęſt. præcedenti, nu. 39. Ex quibus confirmatur quod ſcribit Alciat. reſponſ. 594. num. 15. vbi inquir, quod præſcriptio non currit contra ſucceſſorem in maioratu, licèt ſit hæres illius, contra quem

quem curterat, quod dictum eſt nouum &
& ſingulare, & iſtam opinionem, quod hæ-
ret illius qui alienationem fecit, poſsit eam
reuocare, ſcribit Bertrand. in conſ. r5. num.
33. libro. 1. procedere etiam in hærede hæ-
redis.

Nec his obeſt regula, l. vendicantem. ff. de
11 euict. cum concordan. nam poteſt quis † re-
tractare, etiamſi de euictione teneatur, vt
probat ſingularis l. vlt. C. de euictionib. dict.
l. Seia. ff. eodem tit. vbi hæres iure proprio
poteſt rem à ſuo prædeceſſore venditam re-
uocare, & nihilominus tenetur de euictio-
ne: notant Alexan. in l. ſi mihi & tibi, in prin
cip. ff. de verbor. obligat. & in conſ. 109. col.
2. lib. 4. Fulgoſ. conſ. 67. Deci. in dict. conſ.
585. col. vlt. Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 1.
gloſ. 9. num 36. pag. 104. vbi tradit filiũ hæ-
12 redem † poſſe infringere alienationem feu-
di, vel emphyteuſis, ſi vult retinere, & tene-
ri de euictione, in quo contrarium tenet Bur
ſat. in conſ. 3. num. 40. lib. 5. poſt Pinel. quem
citat in d. l. 1. num. 81. ampliatio. 2. & plura
ſcribit Boer. deciſ. 23. num. 13. cum ſequent.
Et iſta confirmantur ex reſolutione ſingula
ri, quæ habet, quod maritus poteſt petere rẽ
dotalem alienatam etiam cum iuramento cõ
ſtante etiam matrimonio, quamuis teneatur
13 de † euictione, vt reſoluunt Bald. Nouel. in
tractatu de dote p. 7. priuilegio. 1. nume. 15.
fol. 29. Vitalis in tractatu clauſularum pag.
744. num. 16. Ioann. Gutierr. de iuramento
confirmatorio p. 1. cap. 1. num. 97. 98. & 99.
fol. 14. Petrus Barb. in l. 1. ff. ſolut. matrim. p.
5. num. 17. pag. 442. tom. 1. quod facit ad ea
quæ tractaui in præcedenti quæſtione, &
quod vbi mater contraxit de rebus reſtitu-
tioni ſubiectis, filij hæredes non poſsint con
tradicere, tradunt Bertrandus in l. hac edicta
li. §. ſi vero plus num. 13. C. de ſecund. nupt.
quod tractat Petrus Surd. in conſ. 196. num.
52. & deciſ. 99. nu. 11. & qualiter poſsit agi
14 de euictione † per filium & hæredem, late
tradit Menoch. in conſ. 87. num. 78. cum ſe-
quentib. lib. 1. qui loquitur in bonis fideicom
miſſi, præcipue ſi ex natura rei ſequatur
euictio.

Quibus non obſtantibus ſemper contra-
15 ria † opinio vera mihi viſa fuit, per regu-
lam text. in l. cum à matre. C. de rei vendi
catione, & l. 3. C. de rebus alien. non alien.
ibi, *Sed ſi hæc ex perſona ſua vendicet*, qui tex
tus (videri meo) magis viget, quam quilibet
alius de iure, & per alia quæ infra referẽtur.
Et iſtam opinionem tenẽt Crotus in l. filius
familias. §. diui num. 546. ff. de legat. 1. & ibi
Loazes num. 591. verſ. quid tamẽ, Menoch.
in conſ. 1. num. 315. lib. 1. & in conſ. 264. nu
mer. 18. & in conſ. 274. num. 59. & 60. lib. 3.
Roland. in conſ. 71. num. 36. lib. 2. qui loqui-
tur in eo, qui petit bona alienari prohibita,
Roderic. Suarez in l. quoniam in prioribus,
ampliat. 7. C. de inoffic. teſtament. vbi Val-
des pag. 39. Anton. Gom. in l. 40. Tauri nu.
84. ex quorum authorum numero, & ex in-
fra dicendis apparet † hanc eſſe communio- 16
rem opinionem, & eſt communior, vt teſta-
tur Burg. conſ 34. n. 38. & eam tenet Thom.
Grammat. conſ. 505. num. 1. elegãter Carol.
Ruin. in propria materia in conſ. 108. num.
12. lib. 5. & plures citat Simon de Pretis lib.
5. de interpretan. defunct. volunt. interpre-
tatio. 2. dubit. 2. num. 58. cum ſequentib. fol.
513. & fatetur communem Aluarus Valaſc.
vbi ſupra, licet teneat primam opinionem,
pro qua faciunt vltra prædicta ſequentia iu-
ra & authoritates.

Primo, regula trita quod hæres & defun-
ctus reputatur vna eademq; perſona in par-
te qua hæres ſuccedit, quæ traditur in authẽ
tic. de iure iurand. à moriente præſ. §. 1. & in
l. hæredem eiuſdem. ff. de reg. iur. Secundo,
text. notabilis, ad quem diuinatorie omnes
reſpondent in l. filius familias. §. cum pater.
ff. de legat. 1. Tertio, text. qui à nullo loquen
te in iſta materia refertur in l. ſiue poſſeſsio,
ff. de euictio. ibi, *Siue poſſeßio venditoris fuit,
ſiue non patris, ſed filij eius poſſeſsio fuit, de
qua iure hæreditario author laudari peterat,
controuerſiam mouere non poteſt*, ad quem tex
tum, & de materia, quando filius hæres pa-
tris † poſsit petere fundum à patre alienatũ, 17
lege Roland. in tract. de inuentario. p. 5. ver-
ſic. quid ſi pater, num. 1. cum ſequent. 8. volu
min. tractatuum, fol. 588. col. 4. & quod hæ-
res non poſsit mendacium defuncti allegare
aſſerendo verum non eſſe, quod defunctus
dixit. volunt Bart. l. rem alienam notabil. 3.
C. de pignor. & in l. cum res. C. de probatio.
Cagnol. in l. hæredem eiuſdem num. 50. fol.
136. ff de reg. iur. & quod ſucceſſor non poſ
ſit reuocare contractum prędeceſſoris, etiãſi
ſit † ſucceſſor in dignitate, tradunt Alberic. 18
in l. digna vox. C. de legat. Lofred. in conſil.
38. Anton. Gabriel in communibus opinio.
tit. de iure quæſito, concluſ. 5. numer. 16. pa-
gin. 187.

Quarto, † l. 24. tit. 13. part. 5. ibi, *Eſto ſe en-* 19
*tiende, quando no quiſiere heredar, ni auer par-
te en los bienes de ſu padre, ca ſi quiſieſſen he-
redar en ellos, entonces no podrian demandar
los ſus bienes proprios*, vbi Gregor. Lopez in
gloſſ. in verb. *eſtonces*, hanc opinionem in
terminis tenet, & de hac l. 24. non meminit
Roder. Suarez de cuius l. intellectu late agit
Epiſcop. Couarru. reſolut. lib. 1. c. 8. nu. 5.

Quinto, † regula l. ex qua perſona. ff. de
regul. iur. cum qua concordat elegans lex, & 20
ſatis ad noſtrum propoſitum conducibilis in
l. 4. tit. 15. part. 2 ibi loquens, cum prius de-
finiſſet

finiſſet Regem ſuccedentem in Regno tene
ri ſoluere debita Regis prędeceſſoris, poſtea
inquit, *Ca derecho es, que como gana la honra
è el pro de aquel a quien heredò, que aßi tome
la carga è el embargo del que lo auia de hazer:*
de qua lege ago in prima quæſtione huius
tractatus, & in quæſtio. 26. infra à nume. 1.
facit illa æquiſſima regula, l. ſecundum na-
turam. ff. de reg. iur. cui legi quartę, & iſti ma
teriæ conuenit opinio tenentium Papam,
Imperatorem, Ducem, & alios ſimiles eſſe
obligatos ſeruare pacta, & conuentiones an-
tecefforum, vt reſoluunt Iaſ. in conſ. 1. num.
2. lib. 2. & in conſ. 10. lib. 3. Boerio deciſion.
204. num. 42. Aymon conſ. 241. numer. 17.
Socin. Iun. in conſ. 60. num. 29. lib. 3. Bero-
ius in conſ. 138. numer. 9. lib. 3. & alij plures,
quos citat Menoch. conſ. 263. num. 18. cum
ſequentib. lib. 3. vbi loquitur in materia con-
tingibili in Principe promittente non alie-
nare, nec ſeparare aliquem locum, & in con-
ſil. 261. num. 177.

Sexto, hanc opinionem confirmat dictũ
Paul. quod nullus refert in conſ. 217. præ-
mittendum eſt, quod cum dicta vẽditio, lib.
1. vbi expreſſe tradit quod filius poteſt ve-
nire † contra alienationem feudi à patre fa-
31 cta, quando filius venit ex propria perſona,
& non patris, & non ſunt hæredes patris, &
idem voluit Matth. de Afflict. deciſ. Neapo
lit. 112. Pariſ. conſ. 16. lib. 1. num. 41. vbi tra
ctat an hæres illius qui feudũ alienauit, poſ-
ſit venire contra tranſactionem, & iſta eſt cõ
munis opinio ſecundũ Curt. in tract. de feu-
do fol. 50. col. 3. in verſic. limitat prædicta, &
alios, quos refert Roland. in conſ. 97. nu. 45.
cum alijs lib. 1. vbi num. 48. reprobat gloſ. in
cap. 1. §. hoc quoque de ſucceſſionib. feud.
in verb. inueſtitura tenentem, quod in feudo
antiquo hæreditario hæres poteſt venire cõ
tra factum defuncti, quam dicit ordinariam
Iaſ. in dict. conſil. 7. colu. 8. in fin. lib. 3. & in
alijs conſilijs, quæ Roland. refert. de quo etiã
per Carol. Ruin. in conſ. 38. num. 21. libr. 1.
Beroium in conſ. 70. num. 41. & 42. lib. 1. ad
quam gloſſam ipſe reſpondit, quod contra-
ria eſt communis opinio, & idem in ſucceſ-
ſione bonorum feudalium quod non poſſit
alienationem feudi per anteceſſorem factã
reuocare, voluerunt Bald. in l. qui ſe patris,
num. 9. C. vnde liberi, Roman. in conſ. 18. nu
mer. 4. qui loquitur in fideicommiſſo, & alij,
quos citat Menoch. in conſ. 201. num. 181.
lib. 3. & conſ. 89. num. 60. lib. 2. & nouiſſime
in tractatu de præſumptionibus libr. 4. præ-
ſumpt. 117. num. 7. fol. 225. qui ad hoc citat
Suarez in l. quoniam in prioribus. C. de inof
fic. teſtam. ampliatio. 7. Couarru. in cap. fi-
lius num. 5. de teſtamentis, Alexan. in conſ.
32. num. 5. lib. 3. Deci. conſil. 185. num. 1. cũ
alijs, & in conſ. 20. num. 9. idem Alexand. in
conſ. 30. num. 7. lib. 6. Paul. de Caſtr. in conſ.
290. lib. 2. Socin. Iun. in conſ. 108. num. 13.
lib. 2. vbi loquitur in quodam negotio Hiſpa
niæ Ducis de Gandia, & in conſ. 181. nume.
84. lib. 2. Ripa reſpon. 80. num. 54. & 65. &
30. & reſpon. 129. num. 5. & hos fere omnes
adde ad Tiraquellum qui alios refert libr. 1.
de retractu. §. 1. gloſſ. 9. nume. 49. pag. 143.
Roland. conſ. 2. num. 41. lib. 1. Petrus de Fer
rara in pract. in forma libelli, quo agitur ad
reuocationem feudi num. 7. pag. 286. ex qui
bus Curti. Iun. in conſ. 55. num. 11. lib. 1. tra
dit, quòd ſi ille, qui habet ius ad rem emphy
teuticam, renunciauit tale ius, hæres eius nõ
poteſt contradicere, nec petere rem emphy
teuticam iſtis conuenit: quod ſcribit Carol.
Ruin. in conſ. 7. numer. 39. lib. 1. vbi inquit,
quod quamuis alienatio rei ſubiectæ reſtitu-
tioni † fideicommiſſi facta pendente condi- 32
tione reſoluitur purificata conditione, ex l.
vlt. §. ſin autem ſub conditione. C. commu-
nia de legat. Si tamen fideicommiſſarius ſuc-
cedit hæredi grauato, non poteſt alienatio-
nem reuocare, ſed tenetur factum defuncti
approbare, & quod confectio inuentarij nõ
proſit hæredi, vt petere poſſit rem à defun-
cto alienatam, probant Roland. conſ. 44. per
totum, lib. 2. Quintilia. ad Caſtr. conſi. 45.
num. 18. lib. 3. Celſ. conſ. 113. n. 5. Michael.
Graſſis lib. 2. communium opinionum, cap.
2. q. 25. & alij quos citat Burſat. vbi iſtam vo
cat communiorem opinionem conſ. 49. lib. 1.
qui in numeris ſequentibus plura ad propo
ſitum ſcribit præcipue num. 58. faciunt ſcri
pta per eundem Burſat. in hac propria mate
ria conſ. 173. nu. 64. lib. 2. Sed & hæres etiãſi
nullum fecerit inuentarium in reſtitutione
fideicommiſſi, detrahit ſuum creditum, vt la
te tradit Petrus Surd. in conſ. 7. num. 23. &
deciſio. 62. num. 22. & quod hæres ſimplici-
ter adeundo præiudicet ſibi, etiamſi in rebus
proprijs quas teſtator legauit, volunt Alex.
& alij in l. ſi hæredis ſeruus. ff. de legat. 1. idẽ
Alex. in conſ. 172. libr. 2. Pariſ. in conſil. 33.
num. 99. lib. 3. vbi plura in iſta materia ſcri-
bit ſingularia, vbi hoc limitat, niſi adiuiſſet
cum beneficio inuentarij, ex Matth. de Af-
flict. deciſ. 111. Septimo adduco doctrinam
Bald. in conſ. 89. dominus Thomas num. 10.
lib. 1. vbi dicit, quod licet renunciatio patris
non noceat filio in his, quæ filius ex propria
conſequitur perſona, nocet tamen renuncia
tio, ſi filius ſit hęres patris, & tenetur ex obli
gatione paterna, & quod filius etiam confe-
cto † inuentario non poſſit petere rem ſuam
à patre alienatam, tenent gloſſa in dicta. l. cũ 33
à matre, & alij quos citat Valdes in additioni
bus ad Rodericum Suarez in l. quoniam in
prioribus, ampliatio. 7. pag. 41. Octauo in-
quit

Digitized by Google

quit Alexan.in cõſ.32.num.5.lib.3.per re gulam dict.l.eum à matre,& alia iura,quòd ſi hæres pendente conditione fideicommiſſi
24 alienauit bona fideicommiſſo ſubiecta,† non poteſt fideicommiſſarius purificata cõditione agere ad bona alienata per grauatum,ſi il li ſucceſſit, quia cogitur approbare factum defuncti,& idem vult Decí.in caſu conſimili in conſ.38.num.5. verſic.ſed tamen his non obſtantibus,& conſ.547.num.3.Roland. cõ ſil.71.num.35.lib.1.& plures etiam ad hanc opinionem citat Simõ de Pretis lib.5. de interpretan.defunct.volunt.interpret.2.dubitatio.2.nu.61.fol.513.vbi plura in iſta materia ſcribit notanda, & Cephal. dict.conſil. 393.num.58.hoc extendit etiam in hærede hæredis ex Curci.Iun.conſ 171. num.8. & alijs,quæ citat,quod vidi in praxi.

25 Nono inquit Guid.Pap.† in conſ.118.numero.7.quòd ſi pater in codicillis diſpoſuit de aliqua re ad filium pertinente,id filius tenetur approbare,ſi ſit hæres patris, pro quo faciunt quæ in propria materia primogenituræ ſcribit Cephal.in conſ.545.num.4. cũ ſequentibus,lib.4.pro quibus omnibus facit notabilis l.3.tit.16.part.7. Decimo conducunt ſcripta per Nicol.Boer.deciſ.23.num. 20.Menoch. vbi hanc opinionem late fundat conſ.89.num.61.cum ſequentib. vbi refert Fulgoſ.Pariſ.Socin.Iun. Alciat.Alban. Tiraquel. dicentes teſtatorem poſſe diſpo-
26 nere de fideicõmiſſo † ſuo hæredi reſtituendo, & hæredem obligatum eſſe obſeruare hanc diſpoſitionem, quod in bonis maioratur difficile erit obſeruare: Segura in l.ſi ab exhæredi ſubſtituto num.77. ff. de vulgar. Epiſcop.Couarru.in cap.1.num.23.de teſtamentis.

Vndecimo vrget text. peregrinus in l. ſi patri.C.de donationibus,ibi, *Si patri tuo hæres non extitiſti ex facta ab eo liberalitate titulo donationis non poſſe iura tua lædi,manifeſtiſſimi iuris eſt.*

Duodecimo text.in l.Imperator.§.ſi eſtum,ff.de legat.2.qui probat, quod vbicũq;
27 ille cui fideicommiſſum dabitur, ſit † hæres inſtitutus,& grauatur in re ſibi debita per ſi deicommiſſum,ſi adit hæreditatem,tenetur implere onus, notat Socinus Iunior conſil. 68.num.12.lib.4. Roland.in conſ.30. num. 40.lib.4.per quæ duo conſilia confirmo notabilem doctrinam Ioan.Lop. in l.17.Tauri num.72.vbi reſoluit, quòd ſi pater inſtituat hæredem filium poteſt in re quam prius illi donauit, apponere fideicommiſſum, & grauamen,quem citat Burg.de Paz in conſ.14. num.26. quod dictum refero etiam in 1.p. iſtius operis.q.26.

Decimo tertio,quod ſcribit Burſat.in con
28 ſil.2.num.37.libr.1.† vbi probat hæredem patris non poſſe contradicere primogenito à patre factum,qui ad hoc refert Alexan. in conſ.19.26. & 28.lib.5. & alios complures authores, & plura pro hac noſtra ſententia ſcribit Burſat.conſil.3.num.30. cum ſequentib.ad iſta legendus,& conſil.160.nume.40. lib.5.

Decimo quarto facit tex.notabilis in l. 1. ff.de except.rei iud.ibi, *Marcellus ſcribit,† ſi alienum fundum vendideris, & tuum poſtea factum petas,hac te exceptione rectè repellendum:ſed ſi dominus fundi hæres venditori extiſtat,idem erit dicendum.* 29

Decimo quinto per regulam dict. l. vendicantẽ, ff.de euictíon.ſcribit Roman.in conſil.457. num. 2. verſ.aduertendum, quòd ſi in diuiſione ſimplici ſit promiſſa euictio,præſumitur remiſſum fuiſſe fideicommiſſum: & idem volunt Curci. Senior in conſ.64. antiquiſſima,col.penult. Gratus conſ.26.nu.37. lib.2. Barthol.Socin.conſ.31.num.7.libr.4. & alij,quos citat Menoch.in tractatu de præſumption.lib.3. præſump.115.nu.15. pag. 407.quod eſt notandum ad ea quæ ſcribo infra q.35.facit quod ſcribit Petrus Surd.deciſion.177.num.8.

Decimo ſexto,† quando euictio venit ex natura rei, non tenetur hæres de euictione, vt probat gloſ.Bald.Salicet. & Paul.in l. ſi familiæ,C.famil.erciſcund.vbi Bald.ponit caſum,quòd ſi vnus fratrum,cui obuenit feudum in diuiſione ſola filia relicta moriatur, & illius filiæ patruus auferat feudum, fœmina non poteſt conſequi,nec quid aliud ratione euictionis:idem volunt Alexan. in cõ ſil.22.num.4.lib.5.Carol. Ruin.in conſ.11. num.11.lib.1.Socin.Iun.in conſ.119.num. 2.lib.3.& alij quos citant Tiraquel.lib.1. de retractu.§.1.gloſſ.9.num.35.Menoch.conſ. 87.num.78.lib.1.& in tractatu de præſump tion.præſumpt.118,lib.3. pag.416. qui loquuntur in bonis feudalibus,& fideicommiſſo ſubiectis.Igitur in propoſito euictio in materia maioratuum venit ex natura rei,& ideo hæres non tenetur de euictione. 30

Decimo ſeptimo,† tantum obligat aliquẽ eſſe hæredem alterius, quòd ſi quis leget rẽ ſubiectam reſtitutioni, quæ erat vnius exhæredibus alteri cohæredi,ſi ille, cuius erat res reſtitutioni ſubiecta,ſit hæres illius,qui rem legauit,& acceptauit illius hæreditatem, nõ poteſt contradicere legatum rei reſtitutioni ſubiectæ, vt fundat late Roderic. Suarez in dict.l.quoniam in prioribus.C.de inoffic. teſtamen. ampliat.7. nu.2. verſ.ad prædicta tenebis pag. 36. per l.vnum ex familia. §.ſi rem,& §.ſi vno.ff.de legat. 2.& per alia quæ ibi tradit,ad quæ addo Greg.Lop. in l.10. titul.9.part.6.in gloſ.in verb. *de aquel.* 31

Ex quibus videtur, quod in noſtro caſu eſt

eſt probatiſsima concluſio, hæredem ſucceſ-
32 ſoris † in maioratu nullo iure petere poſſe
rem maioratus à predeceſſore alienatam, &
quia longum, & præter noſtrum inſtitutum
eſſent ad omnia quæ Peralta, & Pinel. addu-
cunt reſpondere, quia plura ſunt, ſuperſedē
dum in hoc eſſe exiſtimaui, nec mihi vtilitas
publica, à qua practica fundamentum ſump-
ſit, contrarium perſuadet: & nouiſsime hāc
opinionem ſequitur Molin. lib. 4. de primo-
genijs cap. t. numer. 17. fol. 115. quem citat
Menoch. in conſ. 439. numer. 12. lib. 5. Ber-
trand. conſil. 15. num. 33. lib. 1. vbi hoc ex-
tendit ad hæredem hæredis: & conſil. 115.
num. 20. lib. 2. vbi loquitur in Principe, &.
Idem tradit Natta in propria ſpecie in hære-
de hæredis in conſ. 474. num. 10. lib. 2. quod
vidi in facto, ſequitur poſt plures, quos citat
& reſpondet ad contraria Anton. Peregrin.
in tractatu de fideicommiſsis art. 33. num. 9.
33 fol. 296. Et Regi non licet venire † contra
Principis factum cui ſucceſsit, vt per Mat-
thæum de Afflictis deciſio. 17. numer. 5. &
quod ſucceſſores Papæ & Regum tenean-
tur obſeruare facta prædeceſſorum, maxime
ſi ſint hæredes, volunt Iaſ. in conſil. 26. lib. 3.
Aymon in conſil. 281. nume. 17. Pariſius in
conſil. 2. num. 132. lib. 4. Roland in conſil. 1.
num. 43. lib. 2. Menochius in conſ. 205. nu.
179. cum ſequentibus, lib. 3. qui loquitur in
ſereniſsimo Rege Catholico, poſt Socin. Iu
nior. in conſ. 60. num. 19. lib. 3. Et nouiſsimè
poſt longam diſputationem hanc ſecundam
ſententiam legit doctiſsimus Caldas Pereir.
de renouat. emphyteu. q. 16 nu. 33. fol. 131.
Phanutius de Phanutijs in d. tract. de inuen-
tario, verſ. enucleatis num. 149. cum ſequen-
tib. fol. 315. vbi late materiam tractat, & vt in
principio dixi, reprobat Pinellum.

34 Limitatur tamen iſta concluſio † niſi ap-
pareat anteceſſorem in maioratu alienaniſſe
rem, vel res ad maioratū pertinentes in fraū
dē filij primogeniti, aut alterius ſucceſſoris
in maioratu qui poſtea eſt ſucceſſor, & hæ-
res patris vel anteceſſoris, quod ſcio feciſſe
quendam magnatem huius Regni in fraudē
filij primogeniti, & pecunijs, quas habuit de
quibuſdam rebus, quas diſtraxit, cum eſſent
maioratus, filium ſecūdum genitum ditauit,
quem chariorem habebat, quam primū: quia
in hoc caſu ne fraus & dolus proſit, permit-
titur ſucceſſori in maioratu ſic fraudato ab
anteceſſore petere rem maioratus alienatā,
licet ſit illius hæres, ad quod eſt doctrina Bal
di in conſil. 215. lib. 2. vbi dicit, quod hæres
poteſt venire contra factum defuncti, quan
do factum defuncti fuit ordinatum ad frau-
dandum hæredem, quod refert & ſequitur
Iaſ. in conſil. 168. num. 18. lib. 4. Nec enim †
35 permittendum eſt fideicommiſſum cū frau-
de euertere. l. Titius, in princip. ff. ad Trebel.
vbi Paul. de Caſtro confirmat deciſ. Pedem.
168. num. 13. & deciſ. 180. num. 5. & idē tra
dit Hieronym. Gabriel conſ. 125. num. 8. vbi
ſcribit plura in iſta materia, & licentiam ha-
bens alienandi bona fideicommiſsi nō debet
gaudere licentia, ſi animo euertendi fideicō-
miſſum alienat: & magis in ſpecie iſtam ſen-
tentiam voluit gloſ. Pariſ. in conſuetud. Pa-
riſien. p. 1. §. 8. gloſ. 3. num. 22. fol. 114. vbi
dicit, quod primogenitus, licet ſit hæres pa-
tris, poteſt agere † reuocatoria, ſi pater in il- 36
lius fraudem vendidit feudum primogeni-
turæ, mouetur quia l. filios. C. de reuocand.
his quæ in fraud. cred. & l. rem alienam. ff.
de pignorat. action. & dict. l. cum à matre
non procedunt quando factum defuncti ten
dit ad fraudandum hæredem beneficio à le-
ge conceſſo in bonis defuncti, ne publicis
legibus per priuatum illudi poſsit, per tex-
tum in authen. de nuptijs. §. ſed hęc quidem
col. 4. l. 2. C. ſi quid in fraudem patron. vbi
Bart. & alij, Cynus in l. 1. C. eodem titulo, &
ibi alia ad propoſitum refert, & plura quam
gloſſ. Pariſ. refert Tiraquel. in dict. gloſſ. 9.
num. 57. & pro hac ſententia gloſ. Pariſien.
facit, quia fraudes † vbiq; iura abhorrent, & 37
execrantur. l. quidam decedens. ff. de admi-
niſtrat. tutor. l. ſi quis rationes. ff. de liber. le-
gat. de quibus legibus late agunt Deci. in l.
contractus num. 44. ff. de reg. iur. Segura in
additionibus in l. ſi ex legati cauſa nu. 25. ff.
de verbor. obligatio. Epiſcop. Couarr. reſo-
lut. lib. 2. cap. 14. & plures remiſsiones refert
Peralt. iuxta morem Tiraquel. in l 3. §. qui
fideicommiſſum num. 32. pag. 16 c. col. 1. ff.
de hæred. inſtituend. vbi plenè tradit dolum
futurum remitti non poſſe, facit. l 7 tit. 15.
& l. 40. tit. 5. & l. 12 tit. 10. part. 5. & l. 26. tit.
14. & l. 13. tit. 33. part 5. l. 29. tit. 26. part. 2.
& l. 8. tit. 28. eadem part. l. ſine hæreditaria.
ff. de negot. geſt. l. fœminis. C. ad Velleian.
cum his, quæ notabiliter ſcribit Petrus Barb.
in l. ſi cum dotem 23 r. §. fin. nu. 21. pag. 485.
& iterum nu. 17. pag. 489. ff. ſolut. matrim.
tom. 1. & in l. quæ dotis num. 165. pag 748.
tom. 2. Barça de non meliorand. filiabus, c.
32. nu. 14. fol. 155. Et quod filius etiam hæ-
res patris poſsit venire † contra contractum 38
& confeſsionem à patre factam, per quam
illum grauabit in legitima, reſoluit expreſſe
Alexan. in conſil. 57. nu. 5. lib. 5. per doctri-
nam Bart. in l. poſt contractum ff. de donatio
nib. gloſ. & Doctores in l. 2. §. ſi quid in frau
dem patr. & alia quæ refert, & ad hoc faciūt
alia plura iura tam canonica, quàm ciuilia, &
regia, quæ omitto.

Et iſtam limitationem credo † eſſe veriſ-
ſimam, & pro ea etiam facit opinio, quorun- 39
dam, quam refert Bald. in d. l. 2. C. de inoffic.
donat.

donat.d.num.9.& quæ in ſpecie refert Anton.Gabriel.tom.2.commun.opinion.lib.6 concluſ.111.num.26.pag.334. & in terminis maioratuum hanc ſententiam tradit Celſus in dict.conſil.120.num.95.& 96.vbi reſoluit,hæredem defuncti,eundemq; ſucceſſorem in maioratu poſſe reuocare alienationem in eiuſdem fraudem,& Aluarus Valaſc. conſultatione 69. num.5. & num.27. ad finem,vbi citat Roland. in conſ.78. num.20. lib.1.& alios authores, & inquit Natta conſ. 470.lib.1.nu.17.loquens in maioratu,quod eo ipſo quod contrahentes ſciunt bona eſſe vinculata,dicuntur feciſſe in fraudem,& ſequens in gradu,licet ſit hęres, poteſt cōtrauenire, & faciunt quæ ſcribo ſupra in quæſtione præcedenti à num.43.Et quod aliena

40 tio,& dilapidatio bonorū præſumatur† per hæredem grauatum factam animo doloſo,& animo euertendi fideicommiſſum, volunt Paul.de Caſtro in l.Titius,num.1.ff.ad Trebellian. Natta in conſ.115.num.9. Oſaſcus deciſ. Pedemon.168.Menoch.in lib.de arbitrarijs caſu 182.num.40.

41 Limitatur etiam, quando teſtator† non reliquit hæredi, quod relinquere tenebatur, quia poteſt venire contra factum eius, ſecundum Bald. in l.ſi pater,numer.9.C.de inoffic.teſtam. & in fideicōmiſ. Paul. Caſtr. conſ.445.col.vlt.verſ.tertio facit,lib.2.Aymon.Crauet. conſ.200. num.7. quos refert & confirmat Menoch.conſ.87.num.83.lib. 1.& conſil.1.num.100.cum ſequent.eodem lib. Et quod hæres poſſit venire contra fa-

42 ctum defuncti,quod† de iure non tenet,probatur in l.dotalem.§.fin.ff.de fund.dotali:& in l.vxorem.§.hæres,vbi gloſſ.ff.de legat.3. & in alijs iuribus citatis à Burg.de Paz conſ. 34.num.33.vbi ad hoc ponderat l.24. titu. 12.part.5.ibi,*todos los pleytos derechos*: & faciunt quæ idem ſcripſit conſil.38. num.13. quod etiam ſcripſi in quæſtione præcedenti, & tradunt Paul. de Caſtr. in conſil. 150. col.2.verſic.nec obſtat,lib.1. Ioann.Garro. Bald.Bertrand. Aymon.& alij,quos citat Petrus Surd.in conſ.193.num.53.& in dict.deciſ.99.num.7.qui exēplificant in caſu.l.hac edictali,& ſuccurrendum eſt ſubſtituto,quādo fideicommiſſarius intrauit in monaſteriū in fraudē ſubſtituti, ſecūdum gloſſ. & Bald. in authen.niſi rogati. C. ad Trebellian. cum concordan.vt per Franciſc.Mantic.in tract. de coniect.men.defunct.libr.10.tit.4.num. 19.fol.230.& lib.11.tit.7.num.14. fol.259.

43 Et an in cauſis,in quibus† hæres poſſit petere rem à difuncto alienatam, maximè facto inuentario,poſſit etiā petere debita quę defunctus illi debet, conſtat ex ſcriptis per Andream de Iſern.&Afflict.in cap.1.§.hoc quoque de ſucceſſione feudorum,Alexand. conſ.19.nu.50.lib.5,Deci.conſi.185.Pariſ. conſ.10.n.6.lib.1.deciſ.Pedem.178. & per alia quæ refert Hierony.Gabr.in cōſ.125.n. 11.vbi atteſtatur eſſe cōmunem opinionē, quod inuentariū ſit,vt actiones non confundantur,&quod hæres nō ſit hæres,& plures vtilitates(vt obiter hoc ſciatur)quæ reſultāt ex confectione inuentarij,ſcribit nouiſsime † & notāter Aluarus Valaſc.in conſ.52.nu. 35.cum ſequentibus: & quæ iam dicta ſunt, 44
ſeruiunt etiam pro deciſione, quam tradit Cifuent.in l.70.Tauri.q.20. vbi docet hæredem venditoris poſſe tanquam conſanguineum retrahere rem à defuncto venditā,refert Montalu.in l.13.tit.10.lib.3.fori,cuius rei qui reſolutionem ſcire cupit, legat Tiraquel.in dicta gloſ.9. num.46. vbi multa neceſſaria tradit circa intellectum iſtius pūcti. Et qualiter creditor,& fideicōmiſſarius ſuccedens debitori videatur confundere actiones,notanter explicat Menochius in conſ. 89 num.152.cum ſequentib.lib.2.cui addēda ſunt ſcripta per Ioan.Grat.Falcon regul. 11.Pariſ.conſ.25.n.63.lib.2. Iaſ.in conſ.28. lib.3.Zanch. in dict.l.hæredes mei, §.cū ita. ff.ad Trebell. part.5.n.64.pag.235.Mantic. de cōiect.ment.defun lib.7. tit.8.n.15.pag. 279.& ſi per aditionem hæreditatis actiones confundantur,tamen hæres creditor poteſt etiam non confecto inuentario ſuū creditum retinere,& deducere ad præiudicium fideicommiſſarij,ſecundum Paul. de Caſtr. in l.ita tamen.§ ſi ex Trebellian.num.2.ff.ad Trebellian.& in conſil.77.num.1.lib.1. qui loquitur in deducendo dotem maternam,& alij,vt per Zanchum in dict. l.hæredes mei, §.cum ita.p.5.num.64.ff.ad Trebellian.Menoch.in conſ.183.num.33.lib.2. Petrū Surdum deciſ.92. num.3. qui refert expreſſam doctrinam Bart.in l.ſed ſi damnum.ff.de peculio,vbi num.7 reſoluit quod hæres poteſt † petere, quod eius creditum ſeparetur ab 45
hæreditate,per doctrinam Baldi in l.ſi debitori numer 3.C.de pactis,& alia quæ refert, idem deciſ.322.num.7.

Iſtis addenda ſunt egregia ſcripta Bart.Socin.in l.4. §.ſi is qui duplam. ff. de verbor. obligatio.vbi tractat † ſi pater vendidit rem 46
filij, & poſtea decedit duobus filijs relictis hæredibus,an ille filius,cui res erat vendita, licet ſit hæres pro dimidia, & pro dimidia tātum teneretur ad intereſſe,re euicta an poterit reivendicare illam rem pro alia dimidia, in qua defunctum repræſentauit? in quo,& Doctoribus ſupra citatis lector videre poterit multa,quæ ſunt propria iſtius præſentis quæſtionis,& circa illud quod ſcribit Socin. in dict.l.4.lector videat Bald.in dict.l.cum à matre.C.de reiu end.& ibi Paul.Buſ ſat.in d. conſ.4.num.34. & hæc quæ diximus in hærede,

rede, ſucredente in màioſatu procedunt in
hærede hæredis, vt ſupra dixi: & probatur
ex regul. l. vlt. C. de hæred. inſtituend. quã
ornat Decius in l factum. §. in pœnalibus, nu
mer. 7. ff de regul. iur. Roman. ſingul. 683. la
tiſsime Tiraquel. lib. a. de retractu. §. r. gloſ.
6. num. 20. cum ſequentibus, pag. 847. Peral
ta in l. hæredem, num. 27. pag. 280. ff. de le-
gat. 2. Eſt autem circa illud, quod ſupra tra-
ditum fuit, quod hæres confecto inuentario
poteſt venire contra alienationem à defun-
cto factam animaduertendum, quia ſæpè cõ
tingit, quod non oportet facere inuentariũ
47 † coram iudice, modo alias ſit ſolenne ſecun
dum Bart. in l. tutor, qui repertorium col. 2.
verſ. quæro vtrum coram iudice. ff. de admi-
niſtrat. tutor. Paul. Caſtrenſ. in l. fin. §. r. C.
de iur. delib. Greg. Lop. in l. 99. tit. 18. part.
3. Montal. in l. a. tit. 7. *de la guarda delos guer
fanos*, libr. 3. fori leg. de quo legendum eſt
quod ſcribit Baeça de decima tutoris præ-
ſtand. cap. 2. num. 51. fol. 18. latius Roland. in
tract. de inuentario, verſ. præſentia iudicis,
num. 1. cum ſeqq. 8. volum. tractatuum, fol.
279. vbi tandem concludit, non eſſe neceſſa
riam præſentiam iudicis, niſi ad præiudican-
dum debitori, quod tradit Ferrara in pract.
in forma libelli ad redendam tutelam n. 12.
pag. 296. & iungo etiam Aluar. Valaſc. con-
ſult. 52. n. 25. & l 6. tit. 6. & l. 15. tit. 16. part.
6. Et in hac materia nõ eſt prætercũda egre
gia doctrina, & peregrina Matth. ab Afflict.
deciſ. 278. num. 4. vbi vult, quòd ſi alienetur
48 † feudum, quod poteſt alienari Regio aſ-
ſenſu, ſed alienatum fuit ſine Regio aſſen-
ſu, ſi filius natu maior adiuit hæreditatẽ pa-
tris, licet alienatio poſsit per eũ infringi, te-
netur tamen fratribus ad æſtimationem. Eſt
etiam ſciendum, quod an hæres ſit quis, vel
49 non, † eſt ſtandum illius aſſertioni. l. pro hæ
rede, vbi Bart. Paul. & alij. ff. de acquirend.
hæredit. eundem Bart. in l. gerit, col. 2. eodẽ
tit. Aym. conſ. 197. num. 4. maxime ad requi
ſitionem alterius, ſecundum eundem Bart. in
l. quamdiu, la vlt. ff. eod. tit.

Sciendum eſt etiam, quod per verba enũ
50 ciatiua inducitur repudiatio † hæreditatis, vt
tradit Aymon conſil. 24. nu. 1. qui hoc pro-
bat per doctrinam Bart. in authent. ſi quis in
aliquo documento col. fin. C. de edendo, &
in l. gerit, col. 4. ff. de acquirend. hæredit. De
cium conſil. 35. & quod quando res euinci-
tur, ex facto & ſubſtitutione authoris, non
51 † habeat locum euictio, tradit Bart. in l. qui
Romæ. §. duo fratres, quæſt. 1. ff. de verbor.
obligation. de quo per Aymo. conſ. 24. n. 1.

Et his omnibus addenda peregrina do-
ctrina Carol. Ruin. in conſil. 1 1 a. num. 13. &
14. lib. 4. vbi limitat d. l. filius familias. §. cum
52 pater. ff. de legat. 1. quando alienatio † fuit
prohibita per contractum: quia tunc ſecun-
dum eum hæres contrauenire poteſt per ra-
tiones ab eo adductas. Et quod appellatione
hæreditatis fideicommiſſum † non compre 53
hendatur, probatur in l. ſi Titio. ff. de leg. 3.
tradunt Deci. in conſ. 415. num. 15. & 16.
Mantic. lib. 10. de interpret. defunct. volun.
tit. 2. num. 24. pag. 429. & ad omnia ſuperio
ra addo quæ nouiſsime ſcribit Petrus Bar-
boſ. in l. Titius num. 18. cum ſeqq. pag. 810.
ff. ſolut matrimon. Et quod ſalubrius ſit filio
vendicare † rem à patre alienatã in vita pa- 54
tris, quã eo mortuo, tradit Pinel. in l. 1. p. 3.
num. 58. C. de bonis maternis, quem citat Pe
tra de fideicommiſsis. q. 15. numer. 324. pag.
570. & idem tradit Gamma deciſio. 67. Ioſe
phum Ludouicum deciſ. 13. nu. 5. qui citat
Pinel. in d. l. 1. part. 3. nu. 21. & Epiſcop. re-
ſolut. lib. 1. cap. 8. num. 5. & 6. Et quod filius
† habeat aliqua tanquam filius, licet non ſit 55
hæres, & aliqua habeat vt filius, & vt hæres,
tradit gloſ. notabilis in l. diui. ff. de iure pa-
tronat. quam dicit notandam, & nunquã obli
uioni tradendam Euerardus in centum locis
18. loco 79. pag. 489. tradit notãter Vincẽt.
Carroc. in tract. de locato, tit. de cauſis pri-
uationis ob cauſam ciuilẽ nu. 39. fol. 24. &
faciunt ſcripta per eundẽ tit. de cauſa priua-
tionis ob lineam finitam num. 35. fol. 54.

Filius ſucceſſor in maioratu an præſumatur hæres patris, nu. 56. Authoris ſententia, nu. 57. & 83.

Doctrina D. Pauli ad Galat. 4. Filius, ergo hæ*res, qualiter intelligenda, num. 58. & 61.*

Filius ſi hæreditatem paternam poſsideat, eo ipſo videtur hæreditatem adire, nu. 59.

Filius primogenitus qualiter teneatur ad debita per prædeceſſorem contracta, quando rẽ aliquam patris poſsidet, non tamẽ docet quo iure illam poſsideat, num. 60.

Repudiatio, cum ſit renunciationis ſpeciei, non præſumitur, num. 62.

Bona hæreditatis tempore debito, doloſe non adiuiſſe præſumitur, qui poſtea illa poſsidet, num. 63.

Volũtas ſolo facto aut verbis declarata, an ſufficiat in hæreditatis aditione, nu. 64.

Filius duplici ex cauſa poteſt habere bona patris, num 65.

Hæreditatẽ acceptare qualiter quis videatur, num 66.

Repudians hæreditatem retenta legitima pro adeunte habetur, num. 67.

Filius hæreditatem repudians an poſsit petere legitimam ex hæreditate repudiata. nu. 68.

Hæreditatis repudiatio an ſit facienda coram iudice, num. 69.

Hæreditatem adyſſe non videtur qui res parui valoris poſsidet, num. 70. & 80.

Filius,

Digitized by Google

Filius cui mortuo patre erat, hæreditas delata, ſi à paternis creditoribus conueniatur, & in iudicio non vt hæres, ſed vt filius compareat, non poteſt condemnari ad ſatisfaciendū creditoribus, num. 71.

Filij ſi res hæreditarias ſolum poßideant, intelligitur eas poſsidere ex cauſa quæ eis ſit vtilior, num. 73. & an ſtandum illius iuramento, qui res hæreditarias poſsidet, nu. 74.

Filius præſumitur hæres patris in vtilibus, non in damnoſis, num. 75.

Hæreditatis aditio ex quibus coniecturis inducatur, num. 76. remiſsiue.

Probatio tacitæ voluntatis no reſultat ex actu indifferenti, num. 77.

Agens contra aliquem tanquam contra hæredem tenetur probare illum eſſe hæredem, numero. 78.

A bonorum petitione diuerſo modo eſt excludendus qui reperitur per actus tacitos hæreditatem adiiſſe, quo ille qui expreſſe hæreditatem adiuit, num. 79.

Aditio hæreditatis no probatur per verba ſuſpenſiua, conditionalia, & incerta, nu. 81. & qualiter probetur n. 82. 105. & 112.

Ad patrē pertinere præſumitur quod filius habet, niſi probetur eſſe de rebus ad patrem nō pertinentibus, num. 84.

Nepos alienatis admittitur ad reuocandam alienationem, licet pater tanquam hæres excludatur, num. 85. Vbi doctrina quædā Andreæ de Iſernia examinatur.

Oneri iniuncto per teſtatorem conſentiens, an teneatur fidem ſuſceptam adimplere, n. 86.

Filius in poteſtate, vel emancipatus, an poſsit in vita patris petere rem maioratus à patre alienatam, num. 87. 88 & 97. Quid in ſeudo, num. 89.

Bona alienari prohibita an poſsint propter publicam vtilitatem alienari, n. 90.

Legatum qui agnouit, onus legati agnoſcere videtur, & qualiter id intelligendum, nu. 91.

Diſponens velle videtur quod poteſt, & nō amplius, num. 92.

Filia conſentiens oneri in dote appoſito, ſibi nō præiudicat, vbi dos ei debita eſt, nu. 93.

Filius acceptans maioratum, vel meliorationē à patre factam, ſi hæreditatem repudiat, nō excluditur à iure petendi bona maioratus, quæ pater alienauit, num 94.

Melioratio & maioratus eſt quid ab hæreditate diſtinctum num. 95.

Filius hæreditatem repudians poteſt emphyteuſim acceptare, num. 96. Quid in feudo, num. 102. Quid in iure patronatus, nu. 104.

Filius poteſt repudiare hæreditatem paternā, & acceptare ſubſtitutionem pupillarem. numer. 98. an poſsit legitimam retinere, numero. 101.

Legata non veniunt hæreditatis appellatione, num. 99.

Hæreditas ſi auferatur, prælegatum non auſertur, num. 100.

Fideicommiſſum nō continetur hæreditatis appellatione, num. 103.

Immiſtio hæreditatis in materia maioratus quid operetur, num. 106.

Succeſſor bonorum maioratus qui etiam eſt hæres anticeſſoris, non tenetur totam hæreditatem reſtituere, ſed ſolum eam, pro qua vocatus eſt à teſtatore vnus ex familia, n. 107.

Fœminæ ſi per donationes Imperiales vocentur, & conceſsio fiat pro hæredibus & poſteris, & poſtea ſucceſſores ex conceſsione regali maſculos tantum admittant, ſi filia non ſit hæres, nihil poteſt petere, nu. 108.

Hæres grauatus de non moleſtando vxorem poteſt petere fideicommiſſum vbi eſt extra hæreditatem teſtatoris, num. 109.

Mandatum ſpeciale an requiratur ad petendū fideicommiſſum, nu. 110.

Hæres qui non facit inuentarium, an poßit petere bona fideicommiſſi, num. 111.

Hæreditatem repudians non videtur repudiare ea quæ habuit à defuncto ex titulo donationis, vel alio ſimili, nu. 113.

Poſſeſſor maioratus, qui conuenitur ob aliquod debitum, an cogatur declarare, ſit ne hæres fundatoris, vel aliorum ſucceſſorum, num. 114 remiſsiue.

Creditor defuncti, qui eſt hæres grauatus ad fideicommiſſum vniuerſale reſtituendum, an poſsit in reſtitutione, etiam inuentario non confecto ſuum creditum retinere, nu. 115.

Teſtator qualiter poſsit legare rem hæredis fideicommiſſo & maioratus ſubiectā. n 116.

Filius hæres allegans præſcriptionem an poßit venire contra factum patris, num. 117.

Proximior conſanguineus hæres venditoris an admittatur ad retractum, nu. 118.

Exceptio inuentarij an poßit opponi poſt ſententiam, num. 119.

Hæredes agnati quando conficiunt inuentariū ante aditionem hæreditati, poſſunt impugnare factum defuncti, num. 120.

Item circa hanc materiam vidi in facto dubitari an filius illius, qui maioratum poſsidebat, cum reiuendicaret aliquam rem maioratus à patre venditam, præſumatur filius hæres. In qua quæſtione breuem faciendo reſolutionem dico, quod licet gloſſ. in authentic. vt hi qui obligatas §. si in verb. parentes, collat. 6. teneat, quod filius præſumitur eſſe hæres patris, quam reputat ſingularem, & à nemine relatam Roman. & Alexan. col. 4. in l. neceſſarijs. ff. de hæred. inſtituend. & alij, quos refert Tiraquel. dict. gloſſ. 9. num. 51. pagina. 144. quod procedit etiamſi filius ſe abſti- 56

abſtineat l. 1. §. qui ſunt in poteſtate. ff. ſi quis omiſſa cauſa teſtam. l. cum quaſi, §. ſed ſi ſuus. ff. de fideicommiſ. libertatib. & confirmat iſta Roland. conſ. 3. num. 30. lib. 4. Menoch. in tractatu præſumption. lib. 4. præſumpt. 10 1. num. 703. Ioan. Gutierr. in l. ſui de hæredum qualitate & differentia numer. 105. Caldas Pereir. in l. ſi curatorem habens, C. de in integr. reſtitut. minor. in verb. læſis num. 51. pag. 1319. notanter Roland. in conſil. 30. num. 3. lib. 4. Contrarium eſt verum, imò quod filius non præſumitur hæres pa-
57 tris, niſi probetur † ſe immiſcuiſſe hæreditati, ſecundum gloſſam in d. l. neceſſarijs, & in d. l. ſi cum dotem. §. transgrediamur. ff. ſolut. matrim. & eſt receptior opinio ſecundum Alex. in d. §. transgrediamur num. 10. fol. 41. Iaſ. in l. ei qui, num. 2. fol. 60. ff. de acquiren. hæredit. Barthol. Socin. in conſil. 60. numer. 70. lib. 1. & conſil. 57. nu. 9. lib. 4. Menoch. conſil. 1 16. num. 54. lib. 2. Et iſta eſt communior opinio ſecundum eundem Menochiũ de adipiſcend. poſſeſs. remedio. 4. num. 80. pag. 63. vbi hoc rectè declarat, & in tractatu præſumptionum lib. 4. præſump. 99. num. 4. quos adde ad alios, quos refert Tiraquel. in tractatu le mort part. 7. declarat. 2. numer. 8. pag. 290. idem Tiraquel. in tractatu de primogenijs. q. 37. num. 8. Burſat. conſ. 3. num. 25. lib. 1. Roland. in conſ. 20. num. 14. cum ſequentib. lib. 1. Simon de Pretis de interpretand. defunct. voluo. lib. 5. dubitat. 3. nu. 32. fol. 493. nouiſſimè Azeued. qui hos citat in l. 4. tit. 21. lib. 4. Recop. nu. 24. fol. 349. Natta conſ. 140. num. 3. lib. 1. Euerard. in centũ locis loco. 48. ab authoritate, & exẽplo maiorum pag. 357. Alex. in conſ. 34. num. 11. lib. 3. & conſ. 185. nu. 1. lib. 6. Parlad. lib. 2. rerum quotidianarum. p. 4. §. 1. num. 2. pag. 276. dominus Aut. de Padilla in l. nec intentio num. 7. pag. 115. C. de tranſact. & doctri-
58 na ſancti Pauli ad Galat. 4. † *Filius ergo hæres*, intelligitur, ſi velit filius, vt tradit Præpoſ. in cap. quod nobis num. 3. fol. 108. qui filij ſint legitimi. † Si autem poſſideat hæredita-
59 tem paternam, eo ipſo videtur hæreditatem adire, vt patet ex prædictis iuribus, & l. 1. C. de repud. hæredibus: notat Bald. per illum textum in §. pro hærede, inſtit. de hæredũ qualitate, & differentia, & alij, vt per Alex. in conſ. 126. viſo proceſſu num. 1. cum ſeqq. lib. 7. vbi plura in propoſito ſcribit Bart. in conſ. 207. Guid. Pap. in conſ. 163. Alciat. regul. 2. præſumpt. 23. Boer. in conſuetud. Bituricen. tit. les coſtumes, de ſucceſ. art. 32. pagin. 184. & inquit Bald. in conſ. 207. quæritur vtrum lib. 1. nu. 2. quod filius habitando domum patris videtur eius hęreditatẽ adire: notat egregie Nicol. Boer. deciſ. 204. quæritur vtrum num. 43. vbi tractat qualiter pri-

mogenitus teneatur † ad debita per proceſſ 60 ſorem contracta quãdo poſſidet rem aliquã, quæ fuit patris, nec docet quo iure illam poſſideat: faciunt quæ ſcribit Andr. Gail. obſeruationum quotidianarũ lib. 2. obſeruat. 128. numer. 12. pag. 244. vbi numer. 3. exponit, illud *Filius ergo hæres*, quoad ſuccedendum, 61 non quoad neceſſitatem adeundi, ſic ſcribit Bald. in conſ. 272. in cauſa egregia col. 2. lib. 2. quòd ſi ſcriptus hæres prætẽdat ſe poſſidere bona hæreditaria ex alio titulo quã hæreditario, & reperiatur plus poſſidere, quam prætẽdat ad ſe pertinere ex alio iure, ratione poſſeſſionis illius pluris inducitur aditio hæreditatis, quod in quodam fideicõmiſſario ex alijs exemplificat Aymon conſ. 35. num. 14. Et repudiatio † cum ſit quædã re- 62 nunciationis ſpecies, non præſumitur. l. mater. ff. de inoffi. teſtam. latiſsimè Ioſeph. Maſcard. de probation. lib. 3. concl. 1267. nu. 1. cũ ſeqq & hæreditatis bona qui poſtea poſſidet, præſumitur in fraudem † non adiuiſ- 63 ſe. l. ſi ij qui bonis. ff. de acquirend. hæred. & volunt Cyn. & Bald. in l. ſi paterna. C. de repud. hæred. facit l. ſicut. §. ſuperuacuum, ff. quibus modis pign. vel hypoth. ſolui. Maſcard. vbi ſup. num. 12. & in aditione hæreditatis ſufficit voluntas † ſolo facto, aut verbis 64 declarata, licet fiat parte abſente, & inter alias perſonas, ſecundum Bart. in l. is poteſt num. 16. & in l. gerit num. 18. de acquiren. hæred. Bald. in l. fin. C. de petit. hęred. Angel. in l. ſicut. C. de repud. hæred. & alios quos citat Aymon. conſ. 348. num. 10. de qua materia legenda ſunt quæ ſcribit Franciſc. Mant. de coniect. ment. defunct. l. 12. tit. 9. & 10. pag. 606. & Menoch. de arbitrarijs iudicum lib. 2. caſu. 51. num. 14. vbi tradit quod filius † du- 65 plici ex cauſa poteſt habere bona patris, poſt Barthol. Socin. Ruin. & Tiraquel. quos citat. Et qualiter quis videatur † acceptare hære- 66 ditatem, vide bonum conſilium Bartholom. Socin. 295. numer. 1. cum alijs, lib. 2. & vide Greg. Lop. in l. 12. tit. 6. par. 6. & l. 11. eod. titulo, quæ eſt ſingularis ad plura negotia, pręcipue ad propoſitum noſtræ quęſtionis, Seraphin. in tractatu de priuilegijs iuramenti priuilegio. 9. pag. 17. & quod ſcribit Bald. in l. hæres inſtitutus. C. de impuberum, & alijs, vbi tradit, quod repudians hæreditatem retenta legitima habetur † pro adeunte, quam 67 ſequitur ibi Fulgoſius, & Paul. de Caſtr. Barthol. Socin. conſil. 150. nu. 9. lib. 1. Carol. Ruin. in conſ. 136. num. 3. lib. 2. quod tangit Gregor. Lop. in l. vlt. tit. 6. part. 6. gloſſ. 1. & quod filius repudiata hæreditate † non poſ- 68 ſit petere legitimã exhæreditate repudiata, volunt Cyn. Bald. & Salicet. in l. hęres. C. de impob. & alijs Bart. & Angel. in l. quia poterat. ff. ad Trebell. & in l. pro hærede ſeruos,

ff.de acquir.hæred.& alij,vt per Alexan.in conſ.75.n.5.lib.1.vbi Gloſ.Pariſ.in additionibus, ad quod plures DD.refert Ioa.Grat. regul.202.n.4.& Franciſ.Mant.de coniect. ment.defunct lib.4.tit.7.nu.10.pag.119.Et de materia lege plura quæ ſcribit Ioſephus Maſcard.in tractat. de probatio.lib.2. conc. 804.n.1.cum ſeqq.fol.124.& quãdo valeat oſtenſio poſt aditionem tradit Gam.deciſ. 218.n.5.Carol.Ruin.in conſ.151.n.1.lib.3. Et an repudiatio † hæreditatis ſit facienda
69 coram iudice,vel ſufficiat eam facere corã tabellione,vide l.101.tit.18.p.3.l.7.tit.19.p. 6.Greg.Lopez in l.14.tit.6.p.6.in gloſſa in verbo , *deſampararla*.Et eſt notandum,quod poſsidens res hæreditarias , quæ ſunt parui † valoris,non præſumitur adijſſe hæredita-
70 tem ſecundum Salicet. in l.non hoc C.vnde legitimi,notat Tiraq.in tractatu iudic. in rebus exigend.pag.67.in verſic.56.Aymõ d. conſilio 33.num.12.qui plura ſingularia in propoſito ſcribit tradit Maſcard.lib.1. concluſ.44.num.35.& concluſ.45.num.40. & in notabili caſu Gregor.Lopez in l.vlt.titu. 6.part.9. in gloſſa penult. & ad hæc etiam vide quod notabiliter ſcribit Roland.in conſil.20.num.5.cum alijs lib.1.

Nec eſt omittendum quod ſcribunt Doctores in l.1.C. ſi vt ab hæreditate ſe abſtineat, quod ſi filius , cui mortuo patre erat delata hæreditas patris, † conuentus fuerit à credi-
71 toribus paternis, & in iudicio comparuerit filius ſimpliciter vt filius,non vt hæres , nec alium actum fecerit,tanquam hæres,non poterit condemnari ad ſatisfaciendum creditoribus tradit Alexand.conſil.34.num.5.libro 3.& in conſilio 72.num.3.lib.5.Et in dubio actus † qui poteſt habere duplicem ſenſum
72 non inducit aditionem, & potius interpretatur,quod proſit,quam quod noceat,vt probat Socin.Iun.in conſ.129.num.27.lib.1.& ex Bart in d.l.gerit,& in d.l.pro hærede.

Animaduertere etiam expedit,quod ſi filij ſolum poſsideant res hæreditarias, † in-
73 telligitur eas poſsidere ex ea cauſa, quæ eis vtilior ſit,debet tamen oſtendi,& verificari ea cauſa ſecundum Bart.in d.l.gerit n.21.ff. de acquir.hęredit.& Bald.in l.non hoc C.vnde cognati,notat Alex.in conſil.32.n.2.lib. 3.& conſil.55.n.2.lib.5.& conſil.185.nu.2. lib.6.Aymon Crauetta d.conſil.33.n.11. vbi etiam tradit † ſtandum iuramento illius qui
74 res hæreditarias poſsidet,refert Bald. in d.l. gerit col.6.& 7.Bald.in conſil.306. ſentẽtia lib.3.notat Roland.conſil.66. nume. 21.lib. 4.& alios, & eſt bonum conſilium eiuſdem Bald.306.ſententia lata lib.3. & aliud 224. lib.1. & tradit eleganter idem Aymon 197. num.4.& 5.& de doctrina Baldi, & aliorum legenda quæ ſcribunt Simon de Prætis lib. 5.de interpretand.defunct.volunt. dubitat. 3.num.69.fol.495.Mantic. lib.12.de coniect.ment.defunct.tit.12. num.24.pag.618. & Paul.de Caſtro in conſil.351.pro fundamento num.4.lib.1.vbi ſcribit,quod ſi pater donet caſtrum filio cum grauamine , quod illud reſtituat filio,nepos videtur potius habere titulo ſpecialis donationis,quam titulo hæreditario,& † filius præſumitur hæres 75
patris in vtilibus,non in damnoſis,vt probatur in l.ſi filius qui patri,ff.de vulgari, & faciunt quæ ſcribo infra quæſt.23. num.128. Et plura,ex quibus coniecturis † hæredita- 76
tis aditio inducatur ſcribit Franciſc.Mantic. de coniectura ment.defunct.lib.12. tit.12. num.1.cum ſeqq.pag.617.& legenda etiam ſunt quæ ſcribit in titu.12.& 14. Et exactu indifferẽti nũquã reſultat probatio † tacitæ 77
voluntatis l.pro hærede,§.Papiniano , ff.de acquir.hęred.l.n.4 hoc,vbi Bart.C.vnde legitim.c.illud de præſump.cum concordant. vbi per Bart.Soci.in conſ.24 n.46.lib.1. & conſ.16.n.1.cum alijs lib.3.& doctrinã Baldi in d.l.gerit refert Soci.Iuni.in conſ.129. n.27.lib.1.Et quod agens contra † aliquem 78
tanquam contra hæredem teneatur probare illum eſſe hæredem,plures referendo tradit Cagnol.in d.l hæredem eiuſdem,ff.de regu. iur.nu.6.fol.136.Et quod filius præſumatur poſsidere bona patris,vt hæres,tradit Alex. in conſ.126.n.1.& 2.lib.7.& in conſil.171. nu.5.lib.6. Et quod in aditione hæreditatis credatur teſtibus deponentibus quod adijt quis hæreditatem propter fideicommiſſum,& non tanquam hæres magis quam teſtibus in genere deponẽtibus,tradũt Bart. Soc.in conſ.54.lib.4.Burſat.in cõſ.83.n.16.

Lectores etiam animaduerto , quod nõ eo modo eſt excludẽdus à petitione bonorum maioratus ille, † qui reperitur per actus taci- 79
tos , & forſan naturales adijſſe hæreditatem,quo excludi poteſt qui expreſſe hæreditatem adijt,argumento gloſſæ in l. cũ pater,§.libertis,ff.de leg.2.& aliorum quę ſcribo in princip.huius 4.p. à n.4. & in 2.p.q. 6.vbi probatum fuit,diſpoſitiones , & actus tacitos magis operare quam expreſſos, & eſt magni faciendum quod ſcribunt Salicet. Alex.Iaſo.in l.non hoc C.vnde legitimi,volentes,quod ſi mortuus ſit agnatus qui reliquit † multas poſſeſsiones,& aliquis appre- 80
hendit dumtaxat aliquas res mobiles ad defunctũ pertinentes, non videtur pro hoc adiuiſſe hæreditatẽ,quod refert, & cõfirmat Euerard.in centũ locis loco 56.pag.412.

Addo etiã quod aditio hęreditatis non probatur per verba ſuſpẽſiua cõditionalia † & in 81
certa,cũ ſit actus legitimus,l.quod ſi dubitet

ff.de acquirenda hæredit.l.actus legitimi,ff.
de regulis iuris,notant Anchar. conſil.440.
col.2.poſt medium Aymo.conſi.312.nu.4.
ad quod eſt ſingularis l.15.tit.6.part 6. Sed
quando actus adeundi poteſt dupliciter in-
telligi,eo modo intelligitur, quo declaratur
per proteſtationem ſecundum Bald. conſil.
405.num.2.lib.5.per d.l.pro hærede,§.1.in
verbo proteſtari,ff.de acquirenda hæredita-
82 te,& infinita † de materia aditionis hæredi-
tatis ſcribit nouiſsime Ioſeph.Maſcard. in li
bro de probationibus volum.1.concluſ.40.
cum pluribus ſequentibus,fol.57.Burſat. in
conſil.195.num.19.cum ſequentibus, lib.2.
vbi inter alia tradit,quod per teſtes de audi-
tu ab aduerſa parte productos probatur adi-
tio hæreditatis,ad quos etiam addo Peregri-
num doctrinam eiuſdem Burſati, & quæ in
practica eſt neceſſaria,is in quam in conſil.
83.num.16.lib.2.tradit,quod teſtibus dicen
tibus aliquem non fuiſſe hæredem alterius
magis creditur,quam dicentibus eſſe hære-
dem in genere,ex Bart.Socin.in conſil.54.
libro 4.Gozadin.in conſilio 13. Gabriel in
titulo de teſtament.concluſione 4.num.82.
quod videri meo fallit in filijs,quos quis prę
tendit eſſe hæredes patris,quia licet non va
leat conſequentia,filius eſt,ergo hęres,vt ſu
pra concluſi ex communiori opinione,mag
83 na † tamen præſumptio eſt, quod filius eſt
hæres patris tam ex iure omnium , quam à
communiter accidentibus,maxime ſi filius
reperiatur inſtitutus in teſtamento patris.
Et poſt quam cogitaui iſtum intellectum in
ueni Bald.hoc tenentẽ in l.ſi matre in prin-
cipio C.de ſuis,& legitim.hęredit.Socinum
in conſilio 24.numero 18.libro 4.Maſcard.
in tractatu de probationibus,libro 1.conclu
ſione 40.numero 14.folio 57.pro quibus fa
cit l.ſiquis extraneus in principio, ff.de ac-
quirenda hæreditate l.12. titulo 6.part.6.in
verſiculo *eſto ha lugar* , & quod habet filius
84 præſumitur ad patrem pertinere † niſi pro-
betur eſſe de rebus ad patrem non pertinen
tibus l.eius C.de patria poteſtate, gloſſa no
tabilis in l.cum oportet in verbo ex eius in
fine,vbi Bart.C.de fideicõmiſsis,notat Mar
zarius in tractatu de fideicommiſsis parte 3.
quæſt.48.qui etiam citat Aymon in rubrica,
ff.de legat.1.num.44.Zaſium in conſilio 5.
libro 1.

Et eſt notandum in iſta materia,quod ſi pa
ter fecit alienationem bonorum maioratus,
85 & filius excluditur † à iure reuocandi alie-
nationem,quia eſt hęres patris,nepos etiam
adhuc viuo patre poterit reuocare talẽ alie-
nationem,& eam impugnare,& in defectũ
& incuria nepotis, alius proximus conſan-
guineus vocatus ad maioratum per text. in
d.l.cum pater,§.libertis,ff.de lega.2. de quo
latius ago in 3.parte huius operis quæſt.9.
& facit l.3.ff.de interdict.& relegat.in ratio
ne ſui l.pacto ſucceſſorum C.de pactis,vnde
nos admittere non debemus quod ſcribit An
dre.de Iſernia in c.1.§.hoc quoque in ver-
bo olim col.2.verſiculo ſi ergo viuens titu-
lo de ſucceſſ.feud. vbi tradit, quod ſi pater
vendidit feudum ex conſenſu filij primoge
niti,quod ſi viuo patre mortuus eſt primo-
genitus, ſecundo genitus poteſt alienatio-
nem reuocare,ſecus autem ſi poſt mortem
patris moriatur primogenitus,quia reuocã-
re non poteſt ſecundogenitus : quia vtro-
que caſu poteſt ſucceſſor in maioratu aliena
tionem reuocare,vt ex pręd ictis conſtat. Et
ad memoriam eſt trahendum quod ſcribit
Socin.Iun.conſil.68.num.12.lib.4.vbi ait,
quod vbicunque ille , cui fideicommiſſum
debetur,hæres inſtituitur, & grauatur in re
ſibi debita per fideicommiſſum,ſi adit hære
ditatem,tenetur adimplere , etiam ſi maius
ſit,quam ſit commodum hęreditatis, quia im
putandum eſt ei,qui adierit hæreditatem, ar
gumento l.Imperator,§.ſi cẽtum, ff.de leg.
2.& idem in conſil.107.nu.56.lib.1.Carol.
Ruin.conſil.42.col.penult.in fin.lib.1. Ro-
land.conſ.30.n.40.lib.4.Anchar. in conſil.
395.in themate propoſito,Barbac.in conſi.
12.col.6.& ſequentib.lib.1.Iaſ.in conſi.13.
col.fin.lib.1.quos citat Simon de Prætis lib.
5.de interpretand.defunct. volunt.dubitat.
3.num.26.fol.493.Et iſti quatuor vltimi Do
ctores tenent,quod conſentiens oneri iniun
cto per teſtatorem obligatur † præciſe *im*- 84
plere fidem ſuſceptam,etiam ſi nihil conſe-
quutus fuit ex iudicio teſtatoris,cõtra quos
tamen faciunt l.3.& 6.tit.9.part.6. quæ eſt
expreſſa in finalibus verbis,& contra Soci-
num & alios,quod eſt notandum,quia quoti
die contingit,& tradit latius idem Roland.
ad hoc legend.conſil.34 num.71. cum alijs
eodem lib.& conſ.71.num.36.lib.2.Aymo.
conſil.171.nu.9.& faciunt quæ ſcribit idem
Aymon in conſilio 132.num.21.de quo,qui
acceptat officium obligatus videtur omni-
bus officij oneribus, facit quod ſcribit Soci.
Iun.conſ.122.n.9.lib.1. quem citat Anton.
Gabriel lib.6.communium opinionum titu-
lo de legiti.concl.1.num.56.& quod ſcribo
in 1.part.quæſtio.55.num.15.& num.20.&
2.part.quæſt.4.illatione 8.Et plura de adi-
tione,& repudiatione hæreditatis ſcribit no
uiſsime Menoch.in tractat.de præſumptio.
lib.4.d.præſumptio.99.100.101.102. folio
189.cum ſequentibus,ad quem addo nota-
bilem doctrinam Bald.in l.1 in fine. C.com
munia de leg.vbi vult,quod ſi filius,à quo tã
quam ad hærede petuntur legata,contradi-
cit,& ſuſcipit iudicium, non eſt opus aliter
probare immixtionẽ,notat Dec.in cõſ.449.
num.

nume. 11. tradit Maſcard. licet non referat Deciũ in dict. tractatu de probationib. dict. concluſ. 804. num. 7. faciunt quæ ſcribit Simon de Pretis in loco prędicto nu. 54.

87 Sed rongrue dubitatur, † an filius viuete patre poſsit petere rē maioratus per patrē alienatam. In quo diſtingui poteſt ex quadã ſententia Pauli Caſtrenſ. quæ eſt expreſſa ad deciſionem iſtius quæſtionis in l. filio familias; §. cum pater num. 1. fol. 52. ff. de legat. 2. vbi tradit quod filius in poteſtate non poteſt talem alienationem reuocare viuente patre: quia ſicut filius in poteſtate directe nō poteſt agere contra patrem l. liſnulla, ff. de iudicijs, nec directe volendo retractare alienationē rei factam per patrem, quæ erat prohibita alienari extra familiam, ſed poſt mortem filij poſſunt retractare, niſi ſint hæredes, filius aotem emancipatus dicit, quod

88 ſtatim ea petere poteſt, cuius † doctrina eſt magniſacienda ad deciſionem euiuſdam quæſtionis, quam late diſputat Epiſcopus Couarrub. vbi ſupra, ſcilicet dict. cap. 8. lib. 1. reſolutionum numer. 5. vbi tractat, an filius in poteſtate, vel emãcipatus poſsit adhuc patre viuente petere rem aduentitiam à patre alienatam, qui non meminit de hac Pauli doctrina, & tandem concludit filium, ſiue in poteſtate, ſiue emancipatum non poſſe petere in vita patris talem rem à patre alienatam, & prius excuſsis bonis patris, & hoc modo ampliat d. l. 24. Cuius reſolutio quoad filium emancipatum non paruam difficultatem habet propter iſtam doctrinam Pauli Caſtrenſis, & contra Epiſcopum Couarrub. tenet Greg. Lopez qui tamen eum non refert in dict. l. 24. in gloſ. in verbo *deſpues de ſu muerte*, titul. 13. partit. 5. vbi dicit quod ſi filius emancipatione, vel alias liberetur à patria poteſtate, agere ſtatim poteſt: & opininnem Pauli in dict. §. cum pater, ſequitur & limitat idem Gregor. Lop. in l. 2. titul. 1. partit. 3. in gloſ. 1. & iſta diffinitione, & in his proprijs terminis, & in bonis maioratus vtitur Peralt. in dict. rubric. num. 118. pagin. 68. quod etiam poſt ſuperiora ſcripta legi: & ad iſta etiam vide Ripam in l. conſtante numer. 99. ff. ſolut. matrimon. fol. 55. & Paul. Caſtrenſ. in conſil. 290. viſa ſupra ſcripta num. 4. lib. 2. vbi tradit filium viuente patre non habere ius reuocandi feu-

89 dum † à patre alienatum per l. peto, § prædium, ff. de legat. 2. Sed alia iura, & idem poſt mortem patris, de quo ſupra ſuit actũ, & punctum late tractat Pinel. in l. 1. part. 3. num. 78. fol. 119. C. de bon. matern. quem citat Petrus Anton. de Petra in tractat. de fideicommiſsis quæſt. 14. numer. 324. pag. 570. qui licet non referat Paul. de Caſtro & alios, tractat quando filius viuente patre poſsit petere rem alienatam, Ioſeph. Ludouicum deciſ. 13. numer. 8. qui refert Epiſcopum Couarrub. & Pinel. in dict. locis, & tradit late Matienzo in l. 7. titul. 11. gloſ. 1. numer. 60. fol. 353. libr. 5. Recopilation. Et punctum tractat alijs relatis Caſtillo de vſu fruct. lib. 1. capit. 3. numer. 73. fol. 37. Ad id autem quod ſcripſi ſupra à num. 1. verſicul. Et huic ſententiæ, addo quod bona prohibita alienari non poſſunt præſcribi propter publicam † vtilitatem ſecundum Baldum 90 conſ. 111. lib. 4. notat Balb. de præſcriptionibus 5. part. 5. partis principal. quæſt. 4. numer. 5. fol. 128. hodie pagin. 522.

Et circa materiam præſentis quæſtionis ſcire omnino oportet dictum Bald. in conſil. 161. quidam meus, finalibus verbis lib. 2. vbi ſingulariter ſcribit, quod licet verum ſit, quod ille qui agnouit legatum, videatur † ag- 91 noſcere onus legati iuxta DD. l. imperator, §. ſi centum, ff. de leg. 2. cum cõcordant. quę ſcribo in 1. part. quæſt. 55. eſt verum quando tale onus de iure poteſt apponi, non alias, per l vxorem, § hæres, ff. de leg. 3. & Bald. refert Aymon conſ. 200. num. 5. & confirmat Burg. de Paz in conſ. 2. num. 32. ad quem addo Iaſonem in l. ſi quando, §. fin. nume. 6. C. de inofficioſ. teſtam. Alex. conſ. 69. nu. 3. lib. 1. & faciunt quæ ſcribo ſupra à num. 33. quod confirmatur ex notãda doctrina Bart. quæ lectori ad multa prodeſſe poteſt in l. Lucius, § vltim. ff. ad municipal, vbi vult, quod diſpoſitio ſic debet interpretari, vt diſponens voluerit quantum potuerit, † & non 92 plus per textum ibi in l. ſiquis ita. vbi idem Bart. ff. de cond. & demonſtrat. cuius doctrinæ meminere Dec. in l. iura ſanguinis, ff. de reg. iuris, Socin. Iunior conſ. 54. num. 15. & conſ. 58. num. 5. lib. 3. quos citat Roland con ſil. 4. num. 6. lib. 4. & vt minus præiudicet partibus, quàm ſit poſsibile ſecũdum Abbat. conſ 7. lib. 1. per text. in l. 3. ff. de ſuſpect. tutel. notat Aymon conſ. dict. 33. nu. 24. & nemo præſumitur velle quod non poteſt de iure, vel de perpetuo impedimento ſecundum Bald. in cap. 1. de iuramento calumniæ cum concordãtibus, vt per Mat. de Affict. deciſ. 361. monaſterium num. 27. & in quit notanter Paul. Caſtrenſ. conſ. 73. licet iſta Domina Liſa, num. 2. lib. 1. quod ſi filia † conſentiat expreſſe oneri in dote appoſi- 93 to, etiam ſcienter, ſibi non pręiudicat, vbi dos ei debita eſt, quia acceptatio oneris non nocet quãdo valuit, & apponi potuit de iure, & quando quis reliquit illud, ad quod non tenebatur, quod eſt ſingulare, & refero ad alium finem part. 1. quæſtion. 71. Et hęc notanda ſunt ad ſcripta in 2. parte, quęſtion. 4. illation. 8.

Sciendum eſt etiam quod ſi filius accep-

94 tst, † maioratum vel meliorationem à patre factum,&repudiet hæreditatem,non excluditur à iure petendi bona maioratus,quæ pater alienauit:quia melioratio, † & maio-
95 ratus eſt quid diſtinctum ab hæreditate, vt probat l.non amplius,§.cumbonorum,ff.de legatis 1.l.quoties,ff.familiæ erciſcund. & l. 2.titulo 9. partit.6. quam Doctores noſtri regni non citant,eſt tamen ſingularis,& expreſſa,vbi Gregor.Lopez l.21.Taurina hodie l.5. titulo 6.libro 5.Recopilatio. quam ad hoc notant ibi Tellus numero 1.& in l. 18.Tauri in fine, & alij quos citat Epiſcop. Couarru.libro 2. reſolut. cap.2.numero 2. verſiculo ego vero,Aueuda. in l.40. Tauri numero 41.cum ſequentibus,folio 76.pro qua ſententia eſt textus expreſſus in l. qui filiabus,§.vltimo,ff.de legat.1.vbi Iaſon, & tradit Angul.in dict.l,5.gloſſa 1.numero 1. cum ſequentibus,folio 131. faciunt plura, quæ ſcribit Roland.in conſilio 28. numero 8.libro 2. Corbul.in d.tractat.in verſiculo de cauſis priuationis ob mortem ciuilem,numero 39.fol. 24.Et filius qui repudiat hære-
96 ditatē † poteſt emphyteuſim acceptare,vt ex Bart.in l.quod dicitur num.6.de verborum obligatio.& alijs pluribus probat Anton.Gamma deciſio.5.num.4. vbi hoc ampliat.ad iſta legendus Seraphin. de priuilegijs iuramenti priuilegio 21.num.34.&35. pag.117.Alcat.in tractat.præſumpt. regula 1.præſumptio.31.num.3.pag.770. Andre. Gail dict.obſeruatio.128. num.18.& lib. 2. obſeruat.149.num.5.pag.266.& obſeruat. 154.nume.17.pag.271. Speculator melius omnium in titulo de locato, §. nunc aliqua num.182.fol.112.part.4.Corbul.in tractatu de iure emphyt. verſiculo octaua cauſa, num.31.folio 35.qui refert Angel.Paul.de Caſtr.Iaſo:in l.apud Iulianum.§. ſiquis alicui,ff.de leg.1.& Ioan.Grat.regula 290.n.
97 7.qui id etiam tradit in maioratu † & poſsidens talia bona ſe defendere poteſt , vt non conueniatur tanquam hæres,vt per Maſuerium in practica in titulo de ſubhaſtatione. verſiculo item , quæ dicta ſunt , quem citat Rebuff.tom.1.titulo de literis obligatorijs, num.3.pag.157.& faciunt ſcripta per Molin.lib.1.de primogenijs cap.8.nu.13.folio 56.Matienç.in l.21.Tauri hodie l.5.titu. 6. lib.5.Recopilat.gloſſ.1.folio 159. & in l.8. tit.7.lib.5.Recopilat.gloſſ.3.n.24.& iterum num.30.fol.177.Tiraquel.in tractat. de primogenitura quæſtione 35.numero 11.pag. 257.notat etiam Anton. Gamma deciſione 174.numero 16.latè Epiſcop.Sarmient. in l.ſi cui certam numero 19.pagina 38.ff. de legat.2.Caldas Perei.de nominatione ad emphyt.quæſtione 22.num.22.fol.256.Caro. Ruin.conſil.221.numero 4.& 5.libro 1. ad quos addo,quod ſi filius teneat feudum,vel emphyteuſim acquiſitum , vel acquiſitam pro ſe,& liberis,non intelligitur ſe miſcuiſſe:quia hæc non ſunt hæreditaria, vt tradit Mantica de coniectur.ment. deſunct. libro 12.titulo 9.numero 7.pagina 613.ex Bart. in l.ſiquis non quaſi,ff.de acquirend.hæreditate,Iaſ.in dict.l. pro hærede, §. ſiquid tamen numero 2. eodem titulo,de quo legi debet Caldas Pereir.dicta quæſt.22. nume. 18.cum ſequentibus , de quo legendus eſt omnino Ioan.Andre.in additionibus ad Speculatorem dict.part.4.&§.nunc aliqua dict. num.184.in additione,quæ incipit *ſuis*.

Quibus congruit filio licitum eſſe repudiare hæreditatem paternā, † & acceptare ſub- 98
ſtitutionem pupillarem l.ſi filius qui patri, ff.de vulgari,tradit Zanch.in l.hæredes mei, §.cum ita part.6.numero 74.pagina 165.ff. ad Trebellian. & legenda ſunt ſcripta per Gratian.Falcon.regula 202. numero 7. Et quod legata non veniant hæreditatis. † ap- 99
pellatione, probatur in l.ſi Titius ex parte, ff.de legat,& in l.Titia,ff.ad l.Faleid.& tradunt Roland.in conſil.31.numero 38. libro 4.Rebuff.in l.hæredis appellatione 170.pagina 797.ff.de verborum ſignificatione,Cephal.in conſilio 183.numero 57.libro 2. & in conſil.126.num.15.libro 1.quod vidi in negotio maximi momenti, quod confirmo: quia ſi hæreditas auferatur,nōn † aufertur 100
prælegatum l.eum qui, §.fin. ff. de his quibus vt indign. & volunt Bald.in l.Margarita in verbo legatum quæſt.7.& in l.eum virum C.de fideicom. Alexand. & Vincent. in l.in fideicommiſſaria,§.fin.ff.ad l. Faleid. quos & Iaſo. citat idem Rebuff.in l.Diuus, ff.ad Silanian. gloſſ.1. numero 12 pag.21. qui alia ſimilia adducit.

Sed tamen quod filius non poſsit repudiare hæreditatem patris,qui mortuus fuit, & legitimam retinere , † tradunt Abbas in c. 101
Raynuntius num.20.de teſtament.Bart.Socin.in l.2.num.31.& ibi Ripa nume.159.ff. de acquirend.hæredit.Iaſ.in autho. vnde ſi parens numero 5.C.de inofficioſo teſtamento , Guillel. Benedict.in dict.cap.Raynunt. titulo de vulgari numero 48. & poſt eum Epiſcop. Couarru. §.11.numero 11. folio 128.Et punctum reſoluit nouiſsime Marc. Cuchi.in tractatu de legitima, verſiculo legitima eſt autem folio 23.nume.39. pro qua ſententia facit opinio illorum,qui tenent, quod filius poteſt acceptare feudum,& hæreditatem † repudiare paternam,vt eſt Cin. 102
in l.2.C.de liberis,& eorum liber.Andr. de Iſernia in titulo de alienatione feudor. pater,verſiculo etſi libellus col. 3.verſic.quod ergo,Bald.in l.qui ſe patris,C.vnde lib.Tiraquel.in tract.de nobilit.cap.35.num.5.& 6.

pag.

Digitized by Google

pag.519.eleganter Iaſo.in l.ſi non ſortem,
§.libertas num.34.ff.de condict.indebiti,Iu
lius Ferret.de obſidione locorum, num.40.
& alij infiniti quos citat deciſio Pedemont.
6.num.4.in quo loco iſta quæſtio ex profeſ
ſo & egregie diſputatur,& tradit nouiſsime
Cald.Pereira de renouatione emphyteu. q.
9.num.18.fol.68.& appellatione hæredita-
103 tis fideicommiſſum † non continetur l.ſi Ti
tius,ff.de leg.3.latè Decius in conſ.425.nu.
16.cum ſequentibus.Et quod filius repudia-
104 ta hæreditate poſsit reſeruare ius † patrona-
tus voluit gloſ.in cap. conſtitutus 16. q. 1.
in verbo propinquis, Paul. de Citadinis in
tractat.de iure patronatus part.3.quæſt.13.
quod latius explicat Cæſar Lambert. in tra-
ctatu de iure patron.lib.1.part.2. art.18. 2.
quæſtionis principalis num.a.folio 138.Et
quod ſub nomine hæreditatis, vel bonorum
teſtatoris non veniant bona feudalia,tradũt
Dinus in conſil.2.Bart.in l.vt iuris iurandi,
§.ſi liberi, ff. de operis libertorum, & alij,
quos citat Maſcard.in tractatu de probatio.
libro 1.concl.45.nume.21 fol.61. Et quod
105 aditio hæreditatis probatur † per teſtes ſin-
gulariter tradit in iſta materia Anton.Petra
in tractatu de fideicommiſ.quæſt.12.nume.
721.pag.407.poſt Celſum quem citat con-
ſil.22.num.10.Burg.de Paz in conſilio 14.
num.53.Bart.Socin.in conſil.295. in cauſa
contra filios lib.2.

106 Et in iſta materia maioratus † quid opere-
tur immixtio hæreditatis ad ſolutionem de
bitorum tradit Gamma deciſio.218. nume.
5.& 6. quibus ſunt addenda quæ ſcribo in
1.part.quæſt.61.delegato autem facto cum
onere,quod quis non petat quod ſibi debe-
tur,tradit Decius conſilio 425.numero 13.
vbi tractat,an in iſto caſu poterit petere fi-
deicommiſſum,quem lector omnino legat,
quia hoc quotidie contingit.

107 Sciendum eſt etiam quod † ſucceſſor bo-
norum maioratus,qui etiam ſit hæres ante-
ceſſoris, non tenetur totam hæreditatem re
ſtituere,ſed ſolum eam partem,pro qua vo-
catus fuit à teſtatore vnus ex familia, §. ſed
etſi fundum, ff.de legat.2.quod volunt Bal-
dus in l.vltima.§. in computatione numero
14.& ibi Corn.numero 22.C. de iure deli-
ber.gloſſa in l.cum à matre in gloſſa magna
ad finem in verbo portione,C.de reiuendi-
catione,Anani.in conſilio 3. latè Menochi.
in conſilio 125.numero quinto libro ſecun
do, pro quibus facit regula dict. l.cum à ma
tre l.ſi vxor,C.de bonis auth. iud.poſsid. l.
licet C.ad l.Falcidiam,& quod ſcribit Iaſo.
in l.debitori numero primo,C. de pact. &
in l.frater à fratre numero quarto,ff.de con
dict.indebiti.

Iſtis eſt addendum quod per regulam di-

cta l.cum à matre, & l.venditrici, C. de re-
bus alien.non alienand.probat eleganter Ca
rolus Ruinus in conſilio 208.num.15. libro
primo, quod ſi fœminæ fuerunt vocatæ per
donationes † Imperiales,veluti ſi conceſsio 108
ſit facta pro hæredibus poſteriſque, ſi po-
ſtea ſuceeſſores ex conceſsione regali admit
tant tantum maſculos,ſi filia non ſit hæres,
nihil poteſt petere: quia donatio fuit da-
ta hæredibus, ſi hæres ſit, quia cogitur
approbare factum defuncti. Iſti etiam quæ-
ſtioni decimæ ſextæ conuenit quod ſcribit
Decius in dict.conſilio 425. columna penul
tima in fine num.15.vbi ſcribit,quod hæres
grauatus de non moleſtando vxorem po-
teſt † petere fideicommiſſum vbi eſt extra 109
hæreditatem teſtatoris, & idem Decius in
conſilio 581.columna penultima nume.10.
poſt Raphael.Cuman. in conſilio 51. quos
citat Simon de Prætis libro quarto de inter-
pretand. defunctorum volunta.dubitatione
10.nume.86.folio 416. Et quod ad peten-
dum fideicommiſſum requiratur ſpeciale
mandatum † probatur in l.qui ita §.1. ff. ad 110
Trebellia.vbi Bart.& volunt Bart. & Imola
in l.filius familias, ff. de donat. & alij vt per
Theſaur.deciſio.Pedemontan.numero 3.Et
quod hæres,etiam ſi non fecerit † inuenta- 111
rium,poſsit petere bona fideicommiſsi tra-
dunt Doctores, præcipue Socin.in d.l.debi
tori Pariſ.in conſilio quinto numero 24.lib.
ſecundo.Et quod hæres conuentus à credi-
toribus ſi fateatur ſe hæredem, videatur hæ
reditatem † adire, etiam ſi hoc dicat per 112
verbum credo,tradit Decius in conſil. 278.
num.6.& Bart.in dict.l.gerit Bald.in l.1. C.
de fal.cauſ.adiect.leg.Et qualiter repudians
hæreditatem non videatur ropudiare † ea 113
quæ habuit à defuncto ex titulo donatio
nis,vel alio ſimili titulo,eleganter explicat
Gregor.Lopez in l.4.titulo 6.part. 6.gloſſa
2.ad hoc legendus.

Et an poſſeſſor bonorum maioratus,qui
conuenitur ad aliquod debitum, cogatur de
clarare,an ſit hæres fundatoris vel aliorum
ſucceſſorum † colligitur ex Alex. in conſil. 114
10.lib.3.Pariſ.in conſil.2.num.25. libro 1.
Roland.in conſ.68.nume.8.lib.1.Menoch.
conſ.61.nu.37.lib.1.quod quotidie contin-
git,& quod creditor defuncti, † qui etiam 115
hæres eſt grauatus ad reſtituendum fideicõ-
miſsũ vniuerſale, poſsit in reſtitutione,etiã
non confecto inuentario ſuum creditum re
tinere l.ab omnibus,§.1.ff.de lega.1.volunt
Paul.de Caſtro in l.omnibus,§.ſi ex Trebel
lia.num.1.vbi Alex.num.3.ff.ad Trebel. &
alij,quos citat Aym.in conſ.144.num.5. &
in conſil.316.num.4.Simon de Præt.lib. 3.
de interpretand.defunct.volunt. interpret.
3.dubitatio.1.ſolutio.2. nume.8.folio 274.

concludentes aliud eſſe in eo cui relictum
fuit fideicommiſſum particulare.
Et qualiter teſtator legare poſsit rem hæ
116 redis fideicommiſſo † et maioratui ſubie-
ctam, colligitur, ex l. vnum ex familia, §. ſi
rem, ff. de leg. vbi Bart. & DD. & ex his, quę
ſcribunt Roderic. Suarez in l. quoniam in
prioribus ampliation. 7. C. de inofficioſ. te-
ſtament. Eſpiſcopus Couarrub. in cap. filius
num. 3 de teſtament. Menoch. in tractat. de
præſumption. lib. 4. præſump. 517. num. 7.
fol. 225. quib. addenda ſunt quæ ſcribit Fran
ciſc. Mantic. lib. 9. de coniect. ment. deſun-
ctor. tit. 9. num. 1. cum ſequent. b. pag. 412.
Et quod filius hæres allegando præſcrip-
117 tionem † non poſsit venire contra factum
patris, tradit Iacob. Put. deciſ. 360. part. 3.
& quod per reſeruationem poſſit filius pe
tere rem à patre alienatam reſoluit Oſaſcus
deciſ. Pedemont. 164. nu. 12. qui citat Bald.
in conſ. 452. num. 5. lib. 5. Et quod non obſ-
tante renuntiatione & approbatione facta
per principem, hæredes admitti debeant re-
ſoluunt Aretinus in conſ. 3. Curcius Senior
in conſil. 50. num. 56. Et an proximior con-
118 ſanguineus † hæres venditoris admittatur
ad retractum, diſputat Ciſuentes in l. 70.
Tauri quæſ. 20. Et quod exceptio inuentarij
119 poſsit opponi etiam poſt † ſententiam, tra-
dũt Imola in l. res iudic. §. ſi in iudicio, ff. ſo-
lut. matrimon. Bart. Bald. Albericus, Zaſius,
Corneus, Meneſes, quos citat Aluar. Valaſc.
conſultat. 87. num. 8. & quando agnati hæ-
119 redes † conficiunt inuentarium ante aditio
nem hęreditaris, poſſunt impugnare factum
defuncti, ſecundum Martinum Laudenſem
in cap. filius. ſi de feudo fuerit cõtrouerſia,
& communiter feudiſtæ, ſecundum Curt. in
tractat. de feudis part. 4. nu. 148 pag. 462.

QVÆST. XVII.

Licentia ad alienandum bona maioratus à quo Principe ſit petenda.

SVMMARIVM.

Diffinitio queſtionis, nu. 1. & 5.
Quis Epiſcopus teneatur dare licentiam ad alie-nandum res Eccleſię, nu. 2. 3. 4.
Licentia ad alienandum bona maioratus pręcede-re debet num. 6.

DEcimo ſeptimo quęro, ſi quis velit à
Principe impetrare regiã facultatẽ ad
alienãdũ bona maioratus, & bona ſita ſint ex
tra territoriũ illius, cui ſubditus eſt ille, qui
vult licentiã impetrare, an ſufficiat impetra
re licentiam à principe ſuperiore, vel tenea
tur illam petere à principe, in cuius territo
rio bona ſunt ſita? In quo † ſumendo ar- 1
gumentũ ab alienationibus rerũ Eccleſiæ, vi
detur quod talis facultas ſit impetrãda à prin
cipe cui quis ſubditus eſt: quia ad alienandũ
res eccleſiaſticas debet authoritas & licẽtia
impetrari Epiſcopi eius, † qui alienat, non 2
vbi bona ſunt ſita, vt probatur in authentic.
hoc ius porrectum ibi: Accedente conſenſu
ordinatoris, & maioris partis ibi ſeruientiũ,
C. de ſacroſan. Eccleſ. vbi Bald. col. 4. idem
tenet & Felinus in c. dilectus col. 2. in verſ.
7. de reſcriptis, licet contrarium teneat gloſ.
in cap. in venditionibus 17. quæſt. 4. in ver-
bo Epiſcopi, ſequitur Roman. in conſ. 250.
horum bonorum, per l. ſi prædiũ, C. de præ
dijs minorum, & idem tenet Abb. in cap. paſ
toralis n. 10. fol. 142. qui recte diſputat Col
lectarius in cap. nulli col. 2. de reb. Eccleſ. te
net, † quod eſt tutius impetrare vtriuſque 3
Epiſcopi licentiam per l. iuris peritos, §. 1.
ff. de excuſat. tut. & idem tenet Abb. in cap.
paſtoralis, pro qua opinione facit l. 5. tit. 10.
partit. 6. ibi, *Onde es natural el que fizo el teſta-*
mẽto, o aquel en cuyo Obiſpado ouiere la mayor
parte de ſus bienes, vbi vide Gregor. Lopez,
& pro ſententia gloſſę in d. cap. in venditio
nibus, faciunt plura quæ ego ſcribo in prima
parte huius operis q. 58. a nu. 30. vbi etiam
tracto, an pater, vel mater in bonis, quæ ex-
tra regnum habent, poſsint meliorare filios
vltra tertium & quintũ, & legenda ſunt quę
ſcribit Cardin. in Clemen. 1. de rebus, Eccleſ.
n. 32. & 33. & expreſſa l. 2. tit. 6. part. 5. ibi:
Con otorgamiento del prelado que huuiere juriſ-
dicion ſobre aquel lugar a do fueren las coſas que
quiſieren cambiar, ad quam l. eſt animaduertẽ-
dũ propter tres opiniones quas in hac quęſ.
recitat Tiraq. lib. 1. de retractu, §. 36. gloſ. 3.
nu. 22. p. 754. & quod † vbicumq; benefi- 4
cia ſunt in diuerſis diœceſibus, vterq; Epiſ-
cop. debeat diſpenſare ſuper pluralitate be-
neficiorum, volunt gloſ. magna in c. dudum
el 2. de election. & in cap. literas de conceſ
ſione præben. quia diſpenſatio Epiſcopi nõ
extenditur ad beneficiũ ſitum extra diœce
ſim ſecundũ Speculatorem tit. de legato, §.
videñd. Felin. cõſ. 4. col. vlt. Rebuf. in tractat.
de beneficio n. 33. p. 371. quib. conuenit re
ſolutio Iacob. Put. deciſ. 254. p. 1. vbi reſol-
uit, an ille, qui eſt prouinciæ, in qua ſitum
eſt beneficium, ſit pręferendus alij, qui eſt al
terius prouincię, qui loquitur in quodã nego
tio Hiſpaniæ: & quod conſenſus Epiſcopi
diœceſani alicuius Eccleſię datus in aliena-
tionẽ rei Eccleſiaſticæ, trahat ſuum effectũ
ad res ſitas in alia diœceſi extra territorium
illius Epiſcopi diœceſani conſenſum præſ-
tantis, reſoluit Caſſanęus in conſuetudinib.
Bug.

Burg.rubr.9.§.56. nu.6. pag.5264.per do-
ctrinam Bald.in authēt. hoc ius porrectum,
C.de ſacroſanct. Eccleſ.& in l.1. C. de con-
trahend.empt. Et noto quod licet regulari-
ter ſi quis habeat ſpeciale mandatum ad alie
nandum ſufficit,licet non exprimatur,quæ
res alienari debeat,l.procuratorem,vbi Do
ctores,C.de procurat.notat Alex.in conſ.
189.no.8.tamen,vt ego iudico, in licētia da
5 ta † ad alienandom bona maioratus requiri
tur,quod exprimantur bona , quæ alienari
debent,vt probari poteſt ex l.ſi quis mihi
bona,§.ius ſoum,ff.de acquirend. hæredit.
vbi DD.præcipuè Alexand.idem Alex.in
l.1.ff.de liberis, & poſthom. & alijs plori-
bus,quæ ſcribit Rebuſ.in praxi beneficiali
in titul. in ſorma Vicariarus num.31.pag.
60.& nu.42.cum ſequent.pag.62.& num.
54.cumſequēt.pag.64.& faciunt plura quæ
ſcribit Alex.in dict.conſ.89.num.3.cumſe-
quentib.& legenda ſunt quæ ſcribo ſupra
6 quæſt.3.Addo etiā,quod licentia † ad alie-
nandum bona maioratus pręcedere debet,
nec ſufficit quod ſubſequatur ſecundū Ioan
nem Andream,& Abb.in cap.Abbatem,de
elect.in 6.& eſt communis opinio ſecundū
Corſetum ſingulari 154.incipienti licentia,
Decium conſ.38.nu.4.& alios plures , quos
citat Meſia ſuper l.Toleti part.2.fundam.9.
num.46. ſol.86.de quo legenda ſunt quæ
ſcribo ſupra quęſt.2.in hac 4.part.

QVÆST. XVIII.

An per ſolum contractum, quem fecit poſſeſſor bonorum maioratus bona alienando, incidat in pænam, etſi non tradat.

SVMMARIVM.

Quęſtionis definitio,num.1.5.

Statutum applicans ipſo facto communitati rem alienatam,intelligendum eſt, ſi rei traditio ſubſequuta fuit,num. 2.

Contractus quando eſt nullus,clauſula conſtituti non habet effectum,num.3.4.

Poſſeſſor bonorum maioratus tradendo rem maioratus alienatam,etiam per conſtitutum,inci dit in pænam,num.6.

Poſſeſſor maioratus vendens rem Eccleſiæ,etiam ſi non tradat,illam amittit,num.7.

In alienatione facta rei datæ in meliorationem,ſi traditio interueniat,an ſit reuocata melioratio,num.8.

Poſſeſſor bonorum maioratus alienans partem bonorum maioratus,an omnia amittat, nu.9.& ibi,& nu.53.quid in feudo. Authoris ſententiā,n.10.14.16.21.23.Quid in fideicommiſſo,nu.12.Quid in emphyteuſi,nu.15.18.

Pœna eſt indiuiſibilis,num.51.

Res an ſit diuidua,vel indiuidua,qualiter cognoſcatur,num.17.

Poſſeſſor bonorum maioratus ſi alienat ſub conditione & reſeruatione, ſi Princeps licentiam prēſtiterit,non incidit in pænam,nu.19. Quid ſi teſtator adijciat pænam contra impetrantem Regiam facultatem ad alienandum,nu.22.

Conſtitutarius ſecundus priori præfertur,vbicunque alienatio bonorum maioratus facta fuit abſque Regia facultate,nu.20.

Licentia conceſſa ad alienandum aliqua bona maioratus an valeat,vt poſſit quis alienare partem illorum,num.24.

DEcimo octauo quęro,an per ſolum con
tractum,quem fecit poſſeſſor bonorū
maioratus,per quem vendidit,vel alienauit
rem ad maioratum pertinentem, † incidat 1
in pœnam per teſtatorem adiectam contra
poſſeſſorem maioratus illa alienantis,ſi non
tradidit rem alienatam. Et in ſeudo deciſum
eſt,quod ſi vaſſallus vendidit ſeudales res,nō
tamen tradidit,non incidit in pœnam priua
tionis feudi,cap.Imperialem, §.callidis, vbi
Andr.de Iſern.Bald. Mart Laud.de prohi-
bita ſeudi alienat.per Federic. idem An-
dre.de Iſernia in cap.1.§.ſi inter pares nu.
4.fol.72. de lege Corradi. Et in terminis
maioratos tenet Matiencius in l.7. tit.51.
gloſ.6.num.8.fol.363.lib.5.Recop. faciunt
quæ ſcribunt Caſtellus in l.70. Tauri fol.
207.col.1.in verſ.adde,vbi adde vbi Anto.
Gomez,num.15.qui plura bona ſcribit. A-
lexan.vbi gloſ.Par. in conſ.75.nu.6. lib.7.
Ripa reſponſ.81,num.18.vbi tradit , quod
ſtatutom applicans ipſo facto †. communi- 2
tati rem alienatam, intelligendum eſt ſi rei
traditio ſubſequuta fuerit , & alij plures,
quos refert gloſ.Pariſienſ.in part. conſuet.
Pariſienſ.§.13. num.12. ſol.150. vbi dicit
idem eſſe in emphyteuſi,& ibi etiam tra-
ctat an hoc caſu ſufficiat traditio facta per
conſtitutum, & concludit , quod conſtitu-
tum in hoc caſu non eſt eiuſdem effectus
quàm vera poſſeſſio:quia contractus † nul- 3
lus eſt,& quando contractos eſt nullus,clau
ſula conſtituti non habet effectum,ad quod
facit doctrina Baldi in l. ex teſtamento, C.
de fideicommiſ. vbi affirmat , quod quando
contractus eſt nullos,claoſula conſtituti non
habet effectum , nihil operatur , & eſt nul
la,& alij,vt per Quin.Mandoſ.in tractatu de
minorib.quęſt.33.nu.2.ſol.27.de quo plora
refert,& ſcribit Tiraq.in tractu de conſt.p.
3.limitat.7.nu.15.fol. 96. cumſequent. vbi

num.22.& Meſia ſuper l. Toleti 7. part. fun
dam.2.num.9.fol.67. Anton. Gabriel lib.6.
communium opinio.titulo de clauſulis con-
cluſio.10.num.1.pag.409.idem Meſia in d.
l Toleti part.5 fundam.2.num.38.folio 61.
vbi ex regula, quod pœna appoſita in con-
tractu nullo non tenet, decidit, quod ſi teſta
tor inſtituat ſuos filios hæredes in omnibus
bonis,& vnum eorum grauet, vt det decem
alicui extraneo ſingulis annis pro alimentis,
& ſi grauamini non paruerit, quod meliorat
in tertio & quinto bonorum alios filios, li-
cet filius grauatus non velit dare illa decem,
4 alij filij non ſunt meliorati, tandem † con-
cludit Gloſ. Pariſ. in Curia Pariſienſi recep-
tum eſſe, conſtitutum in contractu nullo eſ
ſe etiam nullum: & ad ſcripta per Tiraquel.
iunge etiam Epiſcop. Couarru. in cap. quam
uis pactum de pact. in 6. fol.86. colum 4. &
eundem Tiraquel. in tractatu de vtroque re-
tractu lib.2. in fine num.101. pagina 104.&
libro de legibus connubialibus gloſſ.8. num.
205. cum alijs fol 349. Ioan. Lop. in rubrica
de donat. inter virum & vxorem colu.437.
& Anton. Gomez in l.45. Tauri numer.29.
Peralt. in l. cum pater, § à filia num.33. pag.
318. ff. de legat.2. Iul. Clar. lib.4. ſententia-
rum, §. donatio. quæſt.9 num.6. vbi exami-
nat quæſtionem an conſtitutum appoſitum
in donatione facta inter virum & vxorem
ſufficiat ad hoc, vt donatio morte confirme
tur Mencha. lib.3. controuerſiarum cap.46.
num.12. vbi confirmat ex pluribus remiſsio
nibus famoſam illam gloſſam in l.2. ff. de do-
te caut. nonnumquam etiam citat Greg Lo
pez in l.4. in gloſſa in verbo, *en ſu vida*, titu-
lo 11. part.4. Pariſ. conſil.128. numero
cum ſequentibus libro 1. & tradit notanter
Quintil. Mandoſ. regula 34. de annali poſ-
ſeſſore quæſt.46. num.10. fol.169. eſt nota-
bilis l. partitæ, quam noſtri Hiſpani non re-
ferunt 56. titulo 5. part.5.& ad hoc ſunt alia
5 plura † quæ omitto. Et pro hac ſententia,
quod poſſeſſor bonorum maioratus non in-
cidat in pœnam non tradendo, quamuis tra-
dat per conſtitutum, facit doctrina Baldi in
dict. cap.1.§. aut ſi libellario, vbi dicit, quod
ſiue per teſtamentum, ſiue per ſtatutũ pro-
hibeatur alienatio ſub pœna, nunquam in
curritur in illam niſi proceſſum ſit ad actum
facti,& realem traditionem, ad quod etiam
plures authores refert Tiraquel. in dict. tra-
ctatu de conſtit. limitatio.26. folio 142. vbi
dicit hoc eſſe indubitabile quando vaſſallus,
vel emphyteuta vendunt, vel alienant cum
proteſtatione & reſeruatione iuris dominij.

Sed eſt aduertendum, quod tam Gloſ.
Pariſ. vbi ſupra quam Tiraquel. dict. limitat.
29. palam fatentur receptionem eſſe opinio
6 nem quod † vaſſallus alienans rem feuda-
lem,& emphyteuta alienans rem emphyteu
ticam, ſi tradant, etiam per conſtitutum, pœ
nam incurrunt, & idem tenent Alciatus in
l alienatum 67. pag.146. ff. de verbor. ſigni
ficatio. Curt. Iunior in tractatu feudorum
part.4. quæſt.20.& alij plures, quos citat Ro
land in conſil.55 num.26. libro 2. Iul. Clar.
lib.4. ſententiarum q.53. num.4. pagin.543.
Ioa. Gutier. lib.2. quæſt. practicarum q.115.
nu.3.& 4. pag 26. faciunt tradita per Hip-
polyt. ſing.412. Ant. de Fano in tract. de pig
nor. part.2. memb.3. n.º 1. fol.21. Ant. Gam.
deciſ.116. n.1. Ex quorũ dictis & rationibus
idẽ concludendum videtur in poſſeſſore bo
norũ maioratus, qui rẽ maioratus alienauit.

Ex quo etiam fit, quod ſiquis vendat rem
aliquam maioratus Eccleſiæ, † quia ad eam 7
abſq; traditione dominium transfertur, iux-
ta l. vlt. C de ſacroſanct. Eccleſ. cum qua con
cordat notab. l.1. tit.11. part.1. ibi. *Maguer
no fueßen apoderadas dellas, ganan el ſeñorio*, in
cidit in pœnam ac ſi realiter tradidiſſet, &
qualiter procedat diſpoſitio dictæ legis vlti-
mæ tractant Doctores ibi, & Grego. Lopez
in dict. l.1. Iaſo. in §. ſed iſtæ numero 36. de
actionibus Et iſta præſtant egregium argu-
mentum ad deciſionem cuiuſdam notabilis
quæſtionis, quam diſputat Tellus in l.57.
Tauri num 12. vbi tradit an ad hoc, vt per
alienationem prius donatæ † in melioratio- 8
nẽ cenſeatur melioratio reuocata, ſit neceſ-
ſaria traditio rei donatæ, vel ſufficiat ſolus
contractus alienationis. Ad cuius quæſtionis
diſputationem refert text. in l. prædia, §. li-
berto. ff. de fund. inſtruct. & Bald. in l 3. nu.
3. C. de legat. & alia plura, hanc quæſtionem
pro vtraque parte diſputando, apud eum le
ctor legat, ad quem addo Paul. ibi n.3.& Ia-
ſo. n.2. & Franciſc. Mantica in tractatu de
coniectur. mente defunct. lib.12 tit.6. num.
15. pag.599 & prius num.3. pag.597. tan-
git etiam Gloſ. Pariſ. vbi ſupra & ad propo-
ſitum noſtrum, † quod ſi vaſſallus alienauit 9
partem feudi, non cadit niſi à parte alienata
per text. in cap. vnic. de vaſſal. qui contra
conſt. Lotha.& in l. reſcriptum, ff. de his
quibus vt indig. & in l. ex facto, *la grande*,
ibi: Satis enim punitus eſt in eo, quod facit
contra legem, ff. de vulg. & eſt commun. opi
nio ſecundum Gloſ. Pariſ. contra Bald.& eſt
etiam communis opinio ſecundum Thom.
Grammat. deciſio.49. monaſterium, num.2.
pag.199. Pariſ. in conſil.14. num.55. libro 1.
Et communem etiam opinionem plures ci-
tando tradit Corbul. in tractatu de iure em-
phyte. ampliat.42. priuationis num.1. folio
10. ad quem plures Doctores refert Roland.
in conſil.17. nume.7. lib.1. quamuis ipſe nu.
10. cum ſequentibus contrarium in emphy-
teuta tenet, & traditur etiam per Pariſ. in
conſil.

conſil.6.num.19.lib.4. Fauian. in §.ſi vero
num.2.inſtit.deleg quibus etiam addo eandem Gloſ.Pariſ. in dictis conſuetudinibus,
§.41.num.41.fol.291.vbi reſolutiue etiam
tractat, quando dicatur aliquid diuiduum,
vel indiuiduum in hoc propoſito.

Hæc tamen concluſio Gloſ.Pariſ & alio-
10 rum non eſt † ſine difficultate,quando pars
alienata eſt indiuidua,& ſeparationem congruam non recipit,ex traditis per Bart. &
alios in l.4.§ Cato,ff.de verborũ obligatione,& Bald.in conſilio 337.in primis videndum num.7.libro 1.vbi tradit comitem,qui
cõtra pactum quoddam ex caſtris quæ ſuſceperat in feudum alienauit,incidiſſe in cõ-
11 miſſum omnium caſtrorum,quia pœna † eſt
indiuiſibilis,& reſoluit Petra in tractatu de
fideicommiſſis quæſt.10. numero 70.pag.
230.& inueſtitura pro parte prohibita videtur,§.profecto de lege Corradi tradũt Bart.
Paul.de Caſtro in authentic. qui rem,C. de
ſacroſanct.Eccleſijs,Gloſ.Pariſ.in conſuetudin.Pariſienſ.§.42.quæſt.10.Epiſcop. Couarru.reſolut.lib.2.cap.16,num.4.quem &
alioa citat Burſat.in conſil.350.numero 17.
lib.2.Curtius in tractat.de feudis part.4.nu.
153.pag.456. Et qualiter ſi vnus hæredum
non ſoluat penſionem emphyteuticam,res
in totum redeat ad Eccleſiam,vel ſola pars
illius,tradunt gloſſa & Bart.in l.communi diuidundo,ff.commun.diuid.Bald. & Angel.
in l. neceſſarijs, §.ſi vnus, ff. de pignorat.
action.& alij,quos citat Iul.Ferret.in tractatu de gabellis num.616.folio vltimo. Et ratione partis coniunctæ committitur in ſolidum in perſona ipſius contrahentis per multa iura, quæ refert & notatur per Ludouic.
Gozadin.in conſil.86.videtur numero 6.&
20.& per alios,quos refert Tiraquel. in tractatu de vtroque retract.§.23 gloſſ 1 num.
26.pag.581.vbi poſtquam numer.2. retulit
text.in dict.cap 1.& alios plures Doctores
ad confirmationem ſententiæ Gloſ.Pariſ.de
illa doctrina tamen Doctorom dubitat,& in
terminis,quod ille qui alienauit partem bo-
12 norum † fideicommiſſi,quæ prohibitus erat
alienare amittat omnia bona,tenet per plures rationes Angel.in conſilio 168. teſtator
num.3.ad hoc legendus,quem ſequitur Petra,qui hoc latè tractat in tractatu de fideicommiſſis quæſt.10. numero 83. pag.231.
Crot.in l.filius familias,§.Diuj,numer.354.
ff.de legat.1.licet contrarium teneat ibi Loazes num.192.Carol.Ruin.in conſil.119.numero 12.lib.2,quos citat Menoch.in conſi.
116.num.17.lib.2. & pro opinione Angeli
& aliorum faciunt ſcripta per Pariſi.in conſil.18.num.35.lib.3 Tiraquel.in tractatu de
iudicijs in rebus exiguis verſiculo 54 pag.
92.vbi refert Angel. Cardinal. & Decium,
& per Anton.Gam.deciſio.293. num.2.auget difficultatem text.in l.10.tit.26.part.4.
ibi: *O parte del*,in quo text.clarè probari videtur,quod feudatarius alienans partem feu-
di † cadit à toto feudo,quamuis ibi Gregor. 13
Lopez in gloſſa in verbo,*O parte del*,ſequatur idem quod Gloſ.Pariſ.

Ego in noſtro propoſito æquius eſſe exiſtimo,quod quando poſſeſſor rei † maiora- 14
tus alienauit aliquam rem diuiduam, & quæ
ſeparationem recipit ab alijs rebus maioratus,quod ſolum amittet, & ad ſucceſſorem
tranſibit illa res alienata, & non tota poſſeſſio bonorum maioratus,niſi à teſtatore aliud
diſpoſitum ſit,& eſt crudelitas priuare poſſeſſorem bonorum maioratus à toto maioratu propter partem alienatam, & erit quilibet dominus rei,quam poſſidet. Et in iſto
caſu non valet argumentum de parte ad totum,cum ratio ſit diuerſa,maxime ſi res alienata ſit parui valoris. Et quod emphyteuta
† cadat tantum à parte alienata,eſt commu- 15
nior opinio ſecundum Iul.Clar. dict. lib 4.
receptarum,§.emphyteuſis quæſt.13.num.
10.pag.143.licet contrarium latè arguat Cephal.in conſil.339.num.6.cum ſequentibus
lib.1.pro quo facit doctrina Bald. in l. cum
eiuſdem,ff. de ædilitio edicto.& aliorum plurium,quos citat Vincent.Carrot. in tractatu
de locat.de quarto gradu accidentium q.7.
num,10 fol,191.Aluar. Valaſc.de iure emphyte.quæſt.38.num.22 fol.223. Et in ſpecie quod prohibitus alienare,ſi alienet,priuetur tantum illa parte,quam alienauit, volunt Iaſ. in l. ait prætor in principio, ff. de
iure iurand.num.5.Carol.Ruin.conſilio 11.
num.12.lib.2.Curt.Senior conſil.70 num.
9 Loazes in d.l.filius familias,§.Diui,nume.
192.ff.de legat.1.& ibi late Socin. Iunior,
num.220.quorum opinio eſt vera, & communis ſecundum Menoch.conſi.364.num.
22.lib.2.& late tradit Cephal. qui plura in
propoſito ſcribit in conſil.139. numero 5.
cum ſequentibus libro 1. licet contrarium
teneant in d §.Diui,nume.168.poſt Angel.
conſil.168.quos citat diſtinguendo Hieron.
Gabriel conſil.118.num.6 quod † vt præ- 16
dixi,æquius videtur,licèt mihi obijci poſſit,
quod natura bonorũ maioratus ea eſt,quod
vnus tantum ea poſsidere debet, & de hac
materia legenda ſunt,quæ nouiſsime ſcribit
Domin.Ioan del Caſtillo lib.1.de vſufructu
cap.24.folio 123.Qualiter autem cognoſcatur,ſit ne res diuidua, † vel indiuidua, vltra 17
ea quæ tradit Gloſ.Pariſ.in dict.§.41. vide
quæ ſcribo in hac ipſa materia maioratus in
prima parte huius operis,& an aqua ſit diuiſibilis, vel indiuiſibilis,explicat eleganter
Ripa reſponſo 184.num.3.cui addo text.in
l.1.§.item quæritur,ibi: *Quin in tota aqua vis
fiat,*

Digitized by Google

ſiat,ff.de aqua quotidiana & æſtiua. Et quod
in indiuiduis cadens in parte incidat in to-
tum reſoluit Burſatus in conſil. 200.nume.
97.cum ſeqq.lib.2.vbi tradit de emphyteu-
18 ta, † qui alienat partem an in totum cadat,
de quo ſupra dixi.

Et eſt etiam animaduertendum in hac ma
teria,quod poſſeſſor bonorum maioratus ſi
alienauerit,ſub ea conditione, & reſeruatio
ne,ſi Rex præſtiterit licentiam ad alienatio-
19 nem bonorum,nec aliter, † nec alio modo
non incidit in pœnam,quod cõſtat ex ſcrip-
tis per Tiraquel.in dict.tractatu de conſtit.
part.3.limitatio.26.ſol.144.& probatur ex
doctrina Bart.in l.ſiquis locuples, ff.de ma-
num.teſtam.& Alberic in l.vltim.C.de iure
emphyteutico,& Baldi in cap.1.§.hoc quo
que de ſucceſsione feud.Afflict.in conſtitu.
Neapol.lib.3.rubrica 5.num.42.ſolio 263.
de quo vide concordantes,quos adducit Ia-
ſon in l. non ſolum,§.morte nu.48.ff.de no
ui operis,quod declaratur , vt per eundem
Iaſonem in dict.l.vlt.num.141. & Decium
in conſil.160.qui huius puncti veritatem re
ſoluunt,notatur per Abbatem in cap.vltim.
nume.10.ſol.92.de feudo, & eſt communis
opinio ſecundum Bald.in cap.1.§. denique
quæ fuit 1.cauſa beneſ. amittend. & ſequi-
tur Decium in cap.M.num.80. de conſtitu.
& alij plures,quos citat Roland.in dict.con-
ſil.51.num.30.Iul.Clar. dict.lib.4. ſenten-
tiarum quæſtio.13.num.5.pag.143.& addo
Aluar.Valaſc.conſultatio.86.recte tractan-
tem,qualiter emphyteuta alienando partem
bonorum emphyteuticorum , vel non ſol-
uens totam penſionẽ cadat ab emphyteuſi.

Eſt etiam omnino conſiderandum in iſta
20 materia,quod adeò † alienatio facta per poſ
ſeſſorem bonorum maioratus nulla eſt,quod
ſiquis rem maioratus alienauit abſque regia
facultate, & ſolemnitatibus neceſſarijs , &
conſtituat ſe pro poſſeſſore emptoris, & po
ſtea vendat alij cum facultate regia,& ſolem
nitatibus debitis, & ſe conſtituat etiam pro
poſſeſſore,quod quamuis alias prior præfer
ri debebat , in cuius fauorem conſtitutum
fuit,iuxta reg.l.quoties,C.de reiuendicatio
ne,vbi Bald.& omnes & l.50.titulo 5.parte
5.cum concordantibus: in iſto tamen caſu
ſecundus conſtituarius priori præfertur, ad
quod eſt deciſio Guid.Papa 46. an emphy-
teut.vbi dicit,quod emphyteuta donando,
vel vendendo rem emphyteuticam , non
transfert dominium in donatarium,aut em-
ptorem,donec per dominum fuerit inueſti-
tus,aut retentus,licet in venditione interue
niat precarium , aut retentio vſusfructus:
quia alienando cecidit ipſo iure à iure ſuo,
ex quo non tranſit dominium, nec poſſeſ-
ſio in donatarium , aut emptorem , & dicit

quod ita fuit declaratum,& hoc dictum re-
fert,& ſequitur Caſſanæus in conſuetudin.
Burg.rubric.7.§.1.ſol.227.col.1.in princi-
pio hodie pag.899. qui ad hoc etiam refert
Guillelm.Benedict. in cap. Raynuncius in
verbo,& vxorem nomine Adelaſiam 4.de-
ciſione,& hoc latius confirmat Tiraquel. in
tractatu de conſtit.part.3.limitatione 3.nu-
mero 5.ſolio 86.

Ex quorum rationibus idem dicendum vi-
detur in poſſeſſore bonorum maioratus,qui
duobus † alienauit rem maioratus. Et in hac 21
materia alienationum bonorum maioratus
non eſt prætereundum , quod præſumitur
dolus in eo,qui alienat rem ſubiectam reſti-
tutioni ſecundum Corneum in conſil. 140.
num 8.lib.2.Aymon in conſil.193. num.5.
Maſcard.in tractatu de probationib.libro 2.
concluſ.531.num.55.ſol.320.Sed circa ean
dem materiam,etiam dubitatur, teſtator fa-
ciens maioratum pœnam adiecit contra pe-
tentem † regalem facultatem ad alienandum 22
bona maioratus,apparet facultas intentata,
ſed ille,qui impetrauit negat eam impetraſ-
ſe,cui incumbat probatio quod impetrauit,
vel non impetrauit. In qua quæſtione ſunt
diuerſæ opiniones.Nã Oldrald.in conſ.136.
colum.2.Speculator titulo de appellationi-
bus,§.nunc breuiter verſiculo quid ſi appa
reat,in ea ſunt ſententia,quod neganti im-
petraſſe incumbit neceſsitas probandi non
impetraſſe,in contraria ſunt Cardinalis con
ſil.25.col.2.Fulgoſ.conſil.23.colum.2.Ge-
minian.conſil.33. Ægid. à Bellamera deci-
ſione 634.Aretin.in cap.1.de iudicijs,quos
citat Gomezius in regula de impetrand. be
neſi.viuen.quæſtio.5.pag.273. & traditur
per eundem in regula de annali poſſeſſore,
quæſt.32.pag.562.in quo arbitrium iudicis
erit maximi momenti conſideratis aliquibus
coniecturis,quas tradit Gomezius d.quæſt.
5.& alijs,quæ negotium demonſtrauerint,
& legenda ſunt quæ ſcribit Felin in cap.nõ-
nulli,§.ſunt & alij numero 41. fol.144. de
reſcriptis,& quæ ego ſcribo part. 1. quæſt.
9.ad quæ addo,† quod prohibitus alienare 23
bona maioratus ſub pœna amiſsionis, alie-
nando etiam rem minimam priuatur maio-
ratu ſecundum Angelum in conſil.148. ex
iſto dubio quæſt.2.Decium in cap. de appel
lationibus num.4.de appellat.& in cap. ma-
ioribus de præbend. & alia quæ citat Tira-
quel.in tractat.de rebus in iudicijs exigend.
pag.92.verſic.44.

Et quod licentia conceſſa ad alienandum
aliqua bona maioratus valeat, † vt poſsit 24
quis alienare partem illorum bonorum, pro
batur ex Andre.de Iſernia in cap. imperia-
lem in principio de prohibita feud. aliena-
tione numer.12.fol.97.vbi Iacob. Albaret.
licet

licet contrarium teneat Curcius in tractatu feudorum part.4.verſiculo 74 pagina 455. adiſta legendus omnino. Et an in caſibus in quibus reijcitur prohibitio alienationis legitimæ, an habeat locum pœna facta de parte reſoluit Carol.Ruin.in dict.l. filius familias,§.Diui,num.60.pag.209.ff.de leg.1.

QVÆST. XIX.

Si res maioratus alienetur in caſu licito, & poſtea deueniat ad poſſeſſorem maioratus, an ſit libera, & alienari licite poſſit.

SVMMARIVM.

Diffinitio quæſtionis, num.1.

Facta alienatione alicui & deſcendentibus, finitalinea deſcendentium & vocatorum, an donatio reuertatur ad dominum, an vero vltimo moriens poſſit de re donata diſponere, num.2.

Diuiſio facta de fideicommiſſo, an reddat bona fideicommiſſi alterius naturæ, num.3.

Prælatus Eccleſiæ contra iuramentum poteſt in feudare rem ſemel in feudum conceſſam, nu.4.

Bona maioratus ſolita dari in emphyteuſim an iterum poſſunt dari, num.5.

Prohibitus alienare, an poſſit alienare partem coniuncti, quam acquiſiuit, num.6.

Finita emphyteuſi per generationem finitam, an poſſit dominus emphyteuſim reuocare in perſonam filiæ, & omittere maſculos, num.7.

Iure patronatus ſiquis per ſententiam priuetur, an applicetur fiſco tale ius patronatus, aut Eccleſia libera remaneat, num.8.

Princeps ſi donet filiofamilias bona in quibus pater vſumfructum non habebat, & poſtea deueniant ad eius ſucceſſores & hæredes, ſine vinculo & grauamine Principis, an tunc habeat pater in illis bonis vſumfructum, num.9.

Dos quæ à patrimonio aui exiuit, non debet in bonis eius conſiderari, ſed in perſona, in cuius patrimonio reperitur, num.10.

Pontifex ſi ſemel delegauit cauſam, quæ tractari debebat in Curia Romana, poteſt ordinarius de illa cognoſcere, num.11.

Res pupilli ſi ſemel cum debitis ſolemnitatibus vendatur, an poſſit eam ſibi tutor propria authoritate retinere, ſi venditio effectum non ſortiatur, num.12.

Iuspatronatus, quod ſemel tranſiuit ad laicum, ſemper durat tranſmiſſibile, num.13.

Bona quæ exeunt de poteſtate Eccleſiæ, libera remanent, num.14.

Edens inſtrumentum propria voluntate cogitur iterum edere, num.15.

Conſanguineus ſi retrahat rem à conſanguineo venditam, & poſtea eam alteri vendat, an ſit locus retractui, num.16.

Res qualibet eſt iudicanda ſecundum præſentem & nouum ſtatum, qui ei acceſſit, non ſecundum antiquum, num.17.

Perſona media per quam aliquid acquiritur, non attenditur in multis caſibus in iure, ſed ea cui vltimo loco acquiritur, num.18.

Bona laicorum ſi mixta ſint cum patrimonio clericorum, clerici coram iudice Eccleſiaſtico debent conueniri, num.19.

Gabella an debeatur de rebus emptis ab Eccleſia quæ non tenentur illam ſoluere, in terris in quibus exigitur gabella de rebus quæ illuc exportantur, num.20.

Statutum quod fœmina ſtantibus maſculis excluditur, locum habet quoad bona emphyteutica data ab Eccleſia, num.21.

Ius patronatus ſi extinguatur, Epiſcopus ſolus confert, num.22.

Pater ſi relinquat vxori tertium & quintum, & illa filijs præmortuis ſucceſſit, & bona hæc ſimul cum alijs filio ſuperſtiti reliquit, ſuper cuius filij ſucceſſione contendunt aui paternus, & maternus, talia bona debent conſiderari tanquam prouenientia à linea materna, numero 23.

Res patrimonialis ſi ad monaſterium deueniat, & poſtea illas extraneus vendat, an ſit locus retractui, num.24. Quid ſi redeat iterum in conſanguineum, qui prius vendiderat, & poſtea iterum vendere velit, num.26.28.

Ius patronatus etſi vendi non poſſit, cum vniuerſitate tranſit, num.25.

Beneficium confecti inuentarij prodeſt hæredi, quando agitur contra eum ex cauſa hæreditaria immediate, ſecus ſi debitum hæreditarium ſit reformatum ex confectione facta cum hærede, num.27.

Res patrimonialis an dicatur illa, quam frater a fratre habet, num.29. Authoris ſententia, num.30.

Res patrimonialis quæ dicatur, num.31.

Rogatus reſtituere hæreditatem non tenetur reſtituere hæreditatis partem, quam à cohærede ex fideicommiſſo recepit, ſed partem tantummodo, in qua ipſe fuit hæres inſtitutus, n.32.34.

Emphyteuſis Eccleſiaſtica conceſſa laico, an ſubijciatur laicorum legibus, num.33.

Poſt num.34.inuenies alia ſummaria.

DEcimo nono quæro, ſi aliqua res maioratus alienetur in caſu licito, & iam ſit facta libera, vtrum ſi poſtea deueniat ad alienantem, vel ad aliquem vocatum, an illa licite alienari poſſit. † In quo breuiter agendo 1
dico, quod adueniente hoc caſu res remanet libera,

libera, & poſtea alienare poterit licite, quæ
concluſio colligitur in l.codicillos, ff.de le-
gat.2.& in l. pater filium, §. quindecim in
verſiculo item quæſijt, ff.de legat.3.vbi res
prohibita alienari extra familiam, ſi aliene-
tur in caſu permiſſo, poſtea efficitur libera,
& poteſt quandocumq; alienari, notat Mac-
thæ.ab Aflict.in cap.Titius ſi de feud. fue-
rit controuerſ.inter dominum & agnat.nu.
5.fol.206.Montal.in l.13.tit.10.lib.3. fori
fol.167.col.3. Ciſuentes in l.70. Tauri q.
47.Anto.Peregrin.in tractatu de fideicom-
miſ.art.51.num.21.fol.482.vbi tractat nota
bilem quæſtionem, quomodo facta aliena-
tione alicui & deſcendentibus finita linea
2 deſcendentium & vocatorum, † donatio re
uertatur ad dominum, an vero vltimo mo-
riens poſſit diſponere de re donata, ad quẽ
addo Caldam Pereiram in tractatu de nomi-
natione ad emphyteuſim quæſtione 13.nu-
mero 18. folio 144.Corbul. in tractatu de
iure emphyteutico in parte octaua ex cau-
ſa numero primo cum ſequentibus folio 31.
& plures citat Menoch.in conſilio 233.nu-
mero 34.libro 3.Caſſa.in conſuetud. Burg.
rubrica 9.§.10.num.47.folio 314.Bart.So-
cin.in bono caſu in conſilio 67.numero 32.
libro 1. Socinus Iunior conſilio 1.numero
31.libro 2.Azeued.in l.22.titulo 3.libro 7.
Recopilatio.numero 8.folio 162.& faciunt
quæ ſcribit Matienço in l.11.titulo 6.libro
5.Recopilatio.gloſſa 8.numero 2.folio 160.
vbi dicit hanc eſſe rationem, cui poteſt ex-
traneus ſubſtitui in tertio, Gomezius in re-
gula de triennali poſſeſſore quæſtione 14.
pag.749.& Simon de Prætis libro 3.de in-
terpretand.defunct. voluntate dubitatione
6.ſolutione 3. numero 1.cum ſequentibus,
folio 370.& plenius ſolutione 5. & vltima,
numero 1.cum ſequentibus, fol.172.Celſus
in conſil.26.numero 17.& 89.Ripa reſpon-
ſo 179.numero 19.Menoch. in tractatu de
præſumptio.libro 4.præſumptio.189.num.
192.fol.342.Carol.Ruin.in l.filius familias,
§.Diui, numero 36.pagina 202.ff. de leg.1.
Paul.de Caſtro in conſilio 453.de eo, quod
primo loco quæritur numero 2.libro 1. Ma
tienço in l.9.titulo 1.gloſſa 2.numero 5.fo
lio 38.libro 5.Recopilatio. & in l.11.titulo
10.libro 5.Recopilatio.folio 313.num.2. &
in l.7.gloſſa 5.numero 5.cum ſequentibus,
libro 5.Recopilatio.folio 370 Burſatus con
ſilio 46.nume. 32.Azeued.in l.22. titulo 7.
libro 7.Recopilatio.n.8.Ioan.Gutier. conſ.
3 21.numero 17.Et diuiſio facta † de fidei-
cõmiſſo reddit bona fideicommiſſi alterius
naturæ, vt tradit Aymon in conſilio 24.nu-
mero 14. ad idem eſt text.in cap.ex parte
de feud.vbi probatur quod prælatus Eccle-
4 ſiæ, † qui iurauit non infeudare bona Eccle

ſiæ inconſulto Romano Pontifice, ſi feu-
dum fuit ſemel conceſſum, & reuertatur ad
Eccleſiam, poteſt ſolus de nouo infeudare,
quæ iura commendat Iaſo. in l.ſiquis lega-
tum, §.ſiquis ita num.2.folio 127.ff. de leg.
1.quo in loco alia ſimilia in propoſito addu-
cit, de quo plura ſcribit Roland.in conſil. 1.
num.83.cum ſequentibus libro 1.Menoch.
de arbitrarijs iudicum caſu 172.numero 2.
ad quem addo Zaſium in conſil.13.numero
29.& 30.lib.2.eundem Menoch.in tractatu
de præſumptio.libro 3.præſumpt.6. nu.29.
pag.252.& tradit additio ad Ferraram in pra
ctica in forma declinatio iuriſdictionis pag.
77.in additione quæ incipit decimarũ, Ioa.
Gutier.conſil.15.num. 1.cum ſequentibus,
Amadeis de Aponte in tractatu laudemio-
rum quæſt.24.Et de bonis † maioratus quæ 5
ſolita ſunt dari in emphyteuſim, an iterum
dari poſſint, tradit Anton.Gam. deciſ.192.
ex Decio conſilio 329.num.5. faciunt quæ
de rebus feudalibus ſcribit Andre.Gail ob-
ſeruationum practicarum lib.2. obſeruatio-
ne 160.num.3.pag.275.& facit quod de iu-
re patronatus laico ſemel conceſſo tradit Ri
pa reſponſo 81.num.13.& quod tradit Ti-
ber.Decian.reſponſ.33.nume.42.lib.1.me-
lius Alex.in conſilio 9.num. 1.cum ſequen-
tibus libro 3. & pro intellectu text.in dict.
§.quindecim legi omnino debet Anton.Pe
regrin.de fideicommiſ.art.42. num.20. fol.
379.vbi inter alia reſoluit, quod dictum §.
quindecim loquitur in prohibitione perſo-
nali, non autem in reali ſecundum Bart. in
dict.§.quindecim, Iaſonem in l. filius famil.
§.Diui, num.69.lectura 2.& Ripam numero
66.Curcium in authentica res quæ C. com-
mun.de leg. & ibi tractat, quando efficiatur
res libera, ſi ex noua cauſa quis eam habeat,
& legi debet art.14.n.49.ſol.134.Et quãdo
res eſt legitime conceſſa, vt perpetuo tranſ-
eat in extraneos hæredes, poteſt poſtea
ſemper concedi à ſolo prælato ſecundum
Abbatem in cap.in præſentia n.29. de pro-
bat.Imol.in l.quod dicitur, ff.de verb.oblig.
Bart.Socin.in conſ.26.num.35.lib.2. & per
text.in d §.quindecim voluit Bart.in l.Scæ-
uola finalibus verbis, ff.ad Trebel. quod pro
hibitus alienare non prohibetur † alienare 6
partem coniuncti, quam acquiſiuit, non ſo-
lum acquiſitam per contractum, ſed etiã per
fideicommiſſum, & idem Angel.in l. cum vi
rum, col.1.ff.de fideicom. & in l.ita tamen,
§ qui ſuſpectam, ff.ad Trebel.Carol.Ruin.in
conſ.120.num.3.lib.2.& confirmatur quod
ſcribit Aluar.Valaſc.de iure emphyte.q.38.
num.16.fol.221.vbi tradit quod finita em-
phyteuſi per generationem finitam, poteſt
dominus emphyteuſim reuocare in perſo-
nam filiæ, † & omittere maſculos tranſuer- 7
ſales

ſales per cap. virum quemadmodum feud.
ad filiam pertineat, vbi Bald. Aluarot. & Præ
poſ. doctrinam vero Bartholi in dict. l. Scæ-
uola eleganter limitat Paul. de Caſtro in l.
voluntas in fine, C. de fideicõmiſſis, vbicun
que prohibitio alienationis fuit facta abſolu-
te, & generaliter, quẽ citat Dec. in conſ. 88.
n. 5. & in conſ. 182. n. 6. & tradit Dom. Ant.
de Padilla in dict. l. voluntas, n. 28 fol. 38.
8 Et illis eſt ſimile, quod ſi quis priuatur †
per ſententiã à iure patronatus, non applica
tur fiſco ius patronatus, ſed Eccleſia rema-
net libera ſecundum Cardinalem in Clemen
tina 2. quæſt. 8. de iure patronatus, Felin. &
Decius num. 7. fol. 150. & c. quanto de iudi-
cijs, vbi Gloſ. Pariſ. in additionibus, quæ in-
cipit libera, quod confert ad ea, quæ notan-
tur infra hac parte quæſtio. 23. & facit bona
doctrina Anton. Gomez in l. 46. Tauri nu.
9 4. vbi vult, quòd ſi princeps † donat filio fa-
milias bona, licèt pater in eis non habeat
vſumfructum, tamen ſi poſtea deueniant ad
eius ſucceſſores, & hæredes ſine vinculo &
grauamine Regis, pater in illis bonis habet
vſumfructum, mouetur per prædicta, & re-
gulam l. Paulus, alias incipit per procurato-
rem, ff. de acquirenda hæreditate, & faciunt
quæ ſcribit Anton. Peregrin. in tractatu de
fideicommiſſis articulo 40. num. 126. folio
376. & articulo 41. num. 19. folio 379. quas
doctrinas refero part. 1. quæſtio. 11. & idem
in tractatu de iure fiſci libro 6. titulo 4. num.
46. pag. 350. & ad iſta eſt bonus tex. in l. qui
duo, vbi Bart. & alij, ff. de vulg.
10 Et quod dos, † quæ à patrimonio aui exi
uit, non debeat amplius in bonis eius conſi-
derari, ſed perſona in cuius patrimonio re-
peritur, tradit Ancharra. in conſilio 50. viſis
diligenter num. 3. & mutatione perſonæ mu
tatur conceſsio cap. 1. de iure patronat. tra-
dunt Alexand. in conſilio 35. num. 16. libro
4. Brun. conſilio 91. num. 3. Menoch. conſil.
260. numero 15. libro 2. & conducunt quæ
ad illud propoſitum ſcribit Curcius in tra-
ctatu de feud. 2. part. princip. quæſt. 1. num.
6. cum alijs pag. 85. notanter Anto. Gamma
deciſio. 9. nume. 1. & ſequentibus & faciunt
notata per eundem Iaſonem in l. filius fami-
lias, §. Diui, nume. 76. ff. de legat. 1. fol. 151.
& in l. voluntas num. 1. C. de fideicommiſ.
vbi etiam refert num. 12. doctrinam Bald. in
l. ſi vt proponis col. 3. poſt medium nu. 16.
C. quomodo, & quando iudex affirmantes,
11 quod ſi Papa ſemel † delegauit cauſam ex-
tra Curiam Romanam, quæ debebat agitari
in Curia Romana, licet delegatio non habue
ret effectum, quia delegatus mortuus fuit, ta
men ex quo ſemel Papa commiſit contra
Curiam Romanam, poterit ordinarius de illa
cognoſcere ceſſante delegato, quod latè tra
ctat Quintilian. Mandoſ in regula Cancel-
lariæ regula 1. quæſt. 5. num. 8. fol. 3. vbi in-
ter alios refert Ripam in cap. 1. de conſuetu.
num. 198. Menoch. lib. 1. de arbitrarijs q. 67.
num. 30. & notat idem Iaſo. in l. 1. num. 63.
ff. de officio eius cui mand. eſt iuriſdictio,
vbi ex hoc diſputat illam altam quæſtionẽ,
vtrũ delegatus Principis poſsit cauſam me-
ri, vel mixti imperij ſibi delegatũ ſubdelega
re. Et refert ad propoſitum text. & ibi Bart.
in l. tutor rerum, ff. de adminiſtratione tuto-
rum, vbi probatur, quod † ſi res pupilli fuit 12
ſemel vendita, cum authoritate tutoris, &
alijs ſolemnitatibus, dato quod venditio nõ
habuerit effectum, poteſt tutor ipſe ſibi pro
pria authoritate retinere, & ius † patrona- 13
tus, quod ſemel tranſiuit ad laicum, ſemper
durat tranſmiſsibile ſecũdum Dec. in c. illud
columna penultima verſiculo non obſtat de
iure patronatus, Menoch. in conſi. 90. num.
111. libro 1. Et facit bonus text. & ad multa
notabilis in cap. ſicut de iure iurand. vbi pro
batur, quod illud quod quis facit vt Canoni-
cus, non nocet ei vt Epiſcopo, vbi Bald. plu
ra ad propoſitum tradit, relatus à Barbacio
in additionibus ad Bart. in l. cum dominus,
§. ſi filius, ff. de peculio, & bona † quæ exie- 14
rũt de poteſtate Eccleſiæ, remanent libera,
ſecundũ gloſſam & Doctores in cap. fin. de
cẽſibus, Federic. conſ. 11. Bald. & alios quos
citat Caldas Pereir. in tractat. de nominatio
ne ad emphyteu. q. 12. n. 22. fol. 128.

Hinc etiam dixit Lancel. Decius in l. 1. C.
de edend. quod ille qui ſemel pro voluntate
edidit inſtrumentum, poteſt iterum † cogi, 15
vt edat: quia propter primam editionem
fuit ſcriptura facta edibilis, de quo vide Phi
lip. Decium num. 10. Cæterum ad hanc ſen-
tentiam alia cumulat Tiraq. lib. 2. de retract.
§. 32. gloſſ. 1. & vnic. num. 5. pag. 663. vbi in
ter alia refert quandam Bald. doctrinã huic
noſtro propoſito accommodatiſsimam in cõ
ſil. 85. præmiſsis lib. 5. & alia plura, quæ ibi
videri poterunt, vbi ex hoc diſputat, an ſi
quis tanquam conſanguineus retrahat † rem 16
patrimonialem ab alio ſuo conſanguineo
venditam, & poſtea illam alteri vendat, ſit
locus retractui tanquam in re, quæ proceſsit
in genere, an non erit tanquam in re aliter
quæſita, & alia ibi huc pertinentia ſcribit,
quæ in illo videri poterunt, & eſt regula ge
neralis, quod quælibet res † eſt iudicanda ſe 17
cundum præſentem ſtatum & nouum, qui
ei acceſsit, non ſecũdum antiquum ſtatum,
l. non diſtinguemus, §. ſacerdotia, ff. de arbi-
tris, cap. ferrum 80. diſtinct. quod bene tra-
dit Ancharra. in conſil. 172. nu. 1. Et eſt alia
regula ſingularis, quia in multis caſibus in
iure

Digitized by Google

18 iure non attenditur † perſona media, per
quam acquiritur aliquid, ſed ea cui vltimo lo
co acquiritur l.cui, ff.de leg.2. l.cogi, §. a.
qui ſolidum, ff.ad Trebellia.l.cum pater, §.
donationis, ff.de leg.2.notat Pinel.in l.1.C.
de bonis maternis part.1.num.27.fol.31.&
feuda ad regem peruenta non ſunt amplius
feudalia ſecundum Ioan.Andre.in cap.1.§.
huius autem generis ex quibus cauſis feud.
amittatur Ioan.Franciſc.de Pont.conſil.30.
num.7.quæ concluſio confirmat ea, quę ſcri
19 bo part.1.quæſt.5.Et vbicunque bona † lai-
corum ſunt mixta cum patrimonio clerico-
rum, conueniri debet clericus coram iudice
Eccleſiaſtico ſecundum Albericum in l.hæ
res abſens, ff. de iudicijs per prædict.iura,
quem citat Gregor.Lopez in l.57.titulo 6.
pag.1.in gloſſa in verbo, *alli deue*, & ex iſtis
volunt Dinus Paul.Caſ.Alberi.& alij in l.li
citatio, §.mercatores, ff.de publican.quod ſi
Eccleſia Romana, quæ habet ſalinas in Ro-
mandiola, & illas dederit incenſum, & po-
ſtea illi firmarij portent, ſed per ciuitatea.
Bononiæ vel Fauentiæ, in quibus exigeba-
tur gabella de his quæ portabantur, & ipſi
recuſent ſoluere dicentes ſe emiſſe ab Eccle
ſia, quæ non tenetur ſoluere gabellam, iuxta
Clementinam præſenti de cenſibus, deci-
20 dunt tamen, quod illi † tenentur ſoluere ga-
bellam, quam concluſionem longo ordine
ornat Nicol.Boerius deciſio.213.nume.19.
Carol Ruin.in conſil.143.num.18.libro 5.
Matth.ab Aſſlictis, qui loquitur in eo, qui
emit gabellas à fiſco in cap.1.quæ ſint rega-
lia nume.60.fol.341.& hoc omnium latiſſi-
me tradit Roland.in conſil.61.num.5. cum
ſequentibus, vſque ad finem conſilij libro 4.
ex quo loco poſſunt ſumi multa pro deci-
ſione iſtius quæſtionis, ad quem addo De-
cium in cap.ſane numero 7.& 8. de priuile-
gij & in cap.porro numero 10. eodem titu-
lo, & conſilio 48. Ripa libro 2. reſponſo
22.Aymon. de antiquitate temporis 4.par.
num.39.& plures citat Barbo. in l.quia tali
14.numero 42.pagina 322. ff.ſoluto matri-
monio, tom.2.Petr.Auguſt.Morlam in em
porio iuris part.1.tit.6.de contrah. emptio.
in principio numero 112.pag.391.Peregr.
in tractatu de iure fiſci libro 6.tit.6.numero
25.pag.355.Parlador.lib.1.rerum quotidia-
narum cap.3.§.1.nume.16.pag.90.Iulium
Ferretum in tractatu de gabellis nume.224.
fol.193.& facit quod reſpondit Ancharran.
21 in conſil.433.quod ſtatutum, † quod fœmi-
na extãtibus maſculis excluditur, locum ha-
bet quoad bona emphyteutica data ab Eccle
ſia: quia iam bona temporalia, non ſpiritua-
lia iudicantur, quod confirmatur ex ſcriptis
per Alex.conſil.9.num.2.lib.1.Socin. Iun.
in conſil.71.in fin.lib.1.& ex pluribus quæ
ſcribit Menoch.de arbitrarijs caſu 180. nu.
5.cum ſequentib.pag.346.col.2. ex quibus
etiam confirmatur quod ſcribit gloſſa in c.
vnic.de iure patronat.lib.6.gloſ.2. vbi vult,
quod † ſi extinguatur ius patronatus, vt pu 22
ta, quia nullus eſt hæres patroni, Epiſcopus
ſolus confert, vbi Dominic.hoc ſequitur, &
idem volunt Bald.in cap.1.col.1.de electio
nibus, quos citat Cæſar Lambert.in tractatu
de patronat.2.lib.part.3.7.art.3. quæſtione
principal.fol.236.Ex quibus confirmo no-
tabilem deciſionem Petr.Barb.in l.poſt do-
tem num.74.pag.883.ff.ſolut.matrimo. vbi
reſoluit, quod ſi pater relinquit † vxori ter- 23
tium & quintum, & illa filijs pręmortuis ſuc
ceſſit, & hæc bona ſimul cum alijs filio ſu-
perſtiti reliquit, de cuius poſtea mortui ſuc-
ceſſione contendunt auus paternus, & auus
maternus, debent bona conſiderari tanquam
prouenientia à linea materna, à qua imme-
diate prouenerunt, & non debet conſidera-
ri initium acquiſitionis ex Paulo de Caſtro
in l.quod ſcitis, C.de bonis quæ liber. Aſ-
flict.deciſione 127.Decius in conſilio 183.
numero 3.Croto conſilio 63.num.11.lib.2.
Et ex alijs quæ citat contra Gammam deciſ.
& mouetur per aliqua ex ſuperioribus, quã
reſolutionem reputo notanda ad bona trun-
calia, de quibus in l.6.Taurin.retractus, & de
quibus infra tractatur, & facit doctrina Bart.
in l.ſi ſic, §.ſiquis ita, ff.de legat.1. vbi vult,
quòd quando facultas eligendi fuit tranſmiſ-
ſa ad hæredem, vel legatarium, facultas eli-
gendi eſt ceſſibilis, tradunt Iaſon in l. ſi ſti-
pulatus fuerim nu.1.part.1.Paul ff. de ver-
bor.obligat.Ioan.Gratia.Falcon.regula 24.
num.6. † & per hæc dixit Montal.in l.13. 24
tit.10.lib.3.fori, quod ſi res patrimonialis de
ueniat ad monaſterium, & vendatur per mo
naſterium, non poteſt conſanguineus illam
retrahere, quem ſequitur Ciſuentes in l.70.
Tauri quæſt.16.& Anton.Gomez ibi num.
10. qui omnes etiam tenent in dictis locis,
Ciſuentes quæſt.47.Et licet † ius patrona- 25
tus vendi non poſsit, tranſit cum vniuerſita
te ſecundum Abbatem in cap.cum ſæculum
de iure patronatus, Caſſanæum in Catalogo
gloriæ mundi part.1.conſideratione 43 fol.
17.col.1. vbi etiam tradit quod ſiquis ven-
dat totam hæreditatẽ, vel ſucceſsionem, quæ
tranſit in emptorem, tranſeunt in illum ar-
mater inſignia, vbi tradit quid in fideicõmiſ-
ſario dicendum ſit, & Anton.Gomez nume
ro 24. † quod ſi res patrimonialis fuerit ſe- 26
mel alienata, & conſanguineus illam non re-
traxerit, & alienetur poſtea per extraneum
à familia, non admittitur conſanguineus ad
retractandum, quia cum ſemel res fuit facta
alienabilis extra conſanguineos, iam non cen
ſetur eſſe de patrimonio, citant text. in d.§.
quin-

Digitized by Google

quindecim, & idem tenet Peralta in l. cum patronatus numero 37. pagina 302. ff. de legat. 2. in quo loco dicit, quod ita fuit per eũ conſulium, & per ſententiam confirmatum, qui refert pro hac ſententia bonum text. in l. ſi auia, ff. de donationibus in illis verbis, *proprias res*, iuncto fine ibi, *quod ex origine patris, vel aui veſtri deſcendunt*, quam Bald ſummat hoc modo, res fuiſſe primogenitum nihil operatur, ex quo ad alia dominia tranſiuit, imò hoc extendit Antonius Gomez vbi ſupra, etiam ſi res reuertatur ad ipſum venditorem, qui primo alienauit, & poſtea iterum illam vendat: quia conſanguinei tunc non admittuntur ad retractum, pro quibus facit notabile dictum Angeli in conſilio 31. Dominus Philippus numero ſeptimo,
27 vbi dicit quod beneficium † confecti inuentarij prodeſt hæredi, quando agitur contra eum ex cauſa hæreditaria immediate, ſecus ſi debitum hæreditarium ſit reformatum ex conuentione facta cum hærede: quia cauſa renouata non dicitur hæreditaria, & idem tradunt Aretin. in conſilio 147. in propoſita quæſtione, Decius in conſilio 137. numero 4. Gregor. Lopez in l. 7. titulo 6. in gloſ-
28 ſa in verbo, *quanto montaren*, part. 6. † contra quod facit quod ſcribit Lucas de Pena in l. vnicuique C. de proxi. ſacr. ſcrin. libro 12. vbi dicit, quod ſiquis cum fundum ſemel vendidiſſet, conſanguineus eius non retraxit, & tempore retrahendi tranſacto, iterum ſedit is fundus in dominium venditoris, & ab eo iterum venditus: quod conſanguineus poteſt illum retrahere, de quo vide Tiraquel. libro primo de retract. §. 1. gloſſa nona numero 159. cum ſequentibus, vbi refert deciſionem tertiam Boerij 78. & ex his dixit, & ſuſtentauit Socinus Iunior in conſilio 20. numero 15. cum alijs libro pri-
29 mo, quod † non dicitur res patrimonialis, quam frater à fratre habuit, licet prius fuerit patris, & patrimonialis, & plura ad noſtrum propoſitum adducit notanda, tradit Ioan. Gutier. conſilio 21. numero 17. quem nouiſsime citat Azeued. in l. 22. titulo ſeptimo libro ſeptimo Recopilatio. numero octauo folio 162. licet iſta doctrina videtur mi-
30 hi † quod non ſit tenenda quantum ad propoſitum noſtrarum legum, quæ de retrahendis rebus patrimonialibus loquuntur, eſt tamen ſingulare cõſilium ad iſta materia. Quæ
31 autem † dicantur res patrimoniales notanter explicat Burg. de Paz in conſilio 30. numero 4. & ſequentibus Socinus Iunior in conſil. 1. num. 20. lib. 2. & n. 25. vſque ad nu. 32. Curc. Iun. in conſ. 248. nu. 13. lib. 2. quæ etiam conferunt pro intellectu text. in l. 6. Taurina hodie l. 1. tit. 8. lib. 5. Recop.

Iſta confirmantur ex alia reſolutione ſingulari, quæ habet † quod rogatus reſtituere 32 hæreditatem non tenetur reſtituere hæreditatis partem, quam à cohærede ex fideicommiſſo recepit, ſed partem tantummodo, in qua ipſe fuit hæres inſtitutus, notant ibi Imola Bart. in l. libertas, §. filium, ff. de annuis legat. Ripa in l. hæredes mei, §. cum ita num. 36. ff. ad Trebel. & alij, quos citat Cephal. vbi punctum latiſsime tractat in conſilio 259. numero 16. cum ſequentibus lib. 2. per totum, & iſtis cõuenit notabilis deciſio Gam. 9. vbi eſt lata additio. Et ad iſta etiam facit bonus text. à paucis animaduerſus in l. penultima verſiculo nequit vxor C. de inofficio. donat. quem notanter explicat, & ornat Caldas Pereir. in tractatu de nominatione ad emphyteuſ. q. 18. num. 53. folio 204.

Ex prædictis venit, quod emphyteuſis † 33 Eccleſiaſtica conceſſa laico ſubijcitur legibus laicorum ſecundum Ancharranum in conſilio 125. col. vlt. & in conſil. 433. in principio, Paul. de Caſtro in conſil. 194. viſo ſtatuto Florentiæ in fine libro 1. & idem eſt in decima, quam laicus tenet in feudũ, Raphaelem Cumanum in conſil. 83. quia cauſa decimalis col. 1. & alios, quos citat Tiraq. libro 1. de retractu, §. 1. gloſ. 13. num. 8. pag. 285. quod ad multa reputo notabile, ad quẽ addo egregiũ conſiliũ Carol. Ruin. 70. n. 11. lib. 5.

Nec obſtat his doctrina Paul. de Caſtr. in d. l. voluntas † C. de fideicommiſ. vbi dicit, 34 quod dictus §. quindecim, procedit vbicumque quis prohibitus fuit alienare partem ſuam, ſecus ſi prohibitio fuit ſimpliciter facta: quia tunc non eſt licita alienatio, quamuis ſemel alienata, fuerit res familiæ, quem ſequitur Decius, qui alios refert in conſil. 182. in cauſa occurrenti in ciuitate Regij, num. 6. in fine, & Decium ſequitur Ægidius Boſſius in pract. crim. titulo de pœnis num. 43. pag. 496. Simon de Prætis lib. 3. de interpretan. defunct. volunt. ſolutio. 5. & vltima num. 4. fol. 372. quia multi tenent contra hanc opinionem, & Doctores omnes, qui inducunt text. in d. §. quindecim ad ſupra relatam concluſionẽ, generaliter loquuntur, præcipue Bart. ibi & in l. 1. vbi Ioan. de Platea. C. de imponend. lucrati. deſcrip. lib. 10. Albericus in l. 1. num. 2. ff. de officio eius cui mand. eſt iuriſdict. & alij plures.

Iura regalia quæ deueniunt ad particularem, præſcribuntur tempore ordinario, n. 35.

Iuriſdictio inter priuatos ordinario tẽpore poteſt acquiri, n. 36. Quid in bonis feudalibus, n. 39.

Quod tempus ſit neceſſarium, vt ciuitas præſcribat contra ciuitatem, num. 37.

Decimas laicorum poſſunt præſcribere laici tempore ordinario, num. 38.

Merum imperium poteſt præſcribi contra inferiores à Principe per triginta annos, nu. 40.

Res

Res eccleſiaſtica ſi ad priuatum perueniat, an ceſſet priuilegium Eccleſiæ, nu. 41.

Præſcriptio ordinaria ſufficit ad preſcribendum rem vinculatam, ſi inter aliquos, qui non ſunt ad maioratum vocati, lis ſuper tali re oboriatur num. 42.

Leges iſtius Regni, quæ permittũt adiectionem & licitationem in conductione gabellarum Regis, non procedunt in locationibus factis de gabellis per dominos iſtius Regni, nu. 43.

Res ſemel effecta feudalis poteſt abſque conſenſu populi infeudari, num. 44.

Fructus ex decimis prouenientes vt res profanæ iudicantur, licet decima ſit res ſpiritualis, nu. 45. 51. An poſſint tales fructus obligari, & hypothecari, num. 49. & 54.

Capellania fundata a teſtatore cum reditibus ad alendum capellanum, vt ex eis tot miſſæ dicantur, inter bona temporalia computatur, numer. 94.

Fructus ſeparati ex teſtatoris ſubſtantia procedere dicuntur, num. 47.

Extrauagans de rebus Eccleſiæ non alienandis qualiter habeat locum in locatione fructuum beneficiorum, num. 48. remiſsiue.

Fructus beneficij poſſunt vendi, num. 50. qualiter in illis poſsit executio fieri, nu. 52.

Cenſus an poſsit imponi ſuper re cenſuali, & fructibus illius, ſine domini licentia, num. 53. remiſsiue.

Feudum ſi ſemel ad fœminam peruenit, poteſt iterum peruenire, nu. 55.

Succeſſores medij non immutãt in feudis rei qualitatẽ, n. 56. in alijs tamẽ rebus immutãt, n. 62.

Intellectus ad l. 5. tit. 2. lib. 7. Recopil. nu. 57. 58.

Hæreditas adita dicitur patrimonium hæredis, num. 59.

Subſtitutio facta per hæc verba, Quiſquis mihi hæres erit, *refertur ad hæredes ſcriptos, non ad eos, quibus hæreditas acquiritur mediantibus ſcriptis, num. 60.*

Renunciatio facta a filia de hęreditate patris nõ excludit illam ab hæreditate fratris, qui mortuus fuit adita iam hęreditate paterna, nu. 61. Quid in feudo, nu. 68.

Qualitas ſuperueniens enti conſtituit nouum ens, & quando, num. 63.

Maioratus ſi fiat ex noua licentia de bonis quæ confiſcata fuerunt, an dicatur nouus, vel antiquus, num. 64.

Primogenitus qui renunciauit primogenituram in fauorem ſecundigeniti, habet ius primogenituræ, ſi ſecundogenitus abſque liberis decedat, num. 65.

Iura cohęrentia in Principe an tranſeant in ſingularem ſucceſſorem, num. 66.

Ius accreſcendi quare ceſſet in parte acquiſita, num. 67.

Filius ſi renunciet legitimam paternam, vt eam pater det alteri fratri, & pater alteri fratri donet, talis donatio eſt valida, quamuis tertium & quintum excedat, nu. 69. & an pater teneatur obſeruare in tali donatione formam l. 27. Tauri hodie l. 11. tit. 6. lib. 5. Recop nu. 70.

Qualitas rei per mutationem perſonæ mutatur. num. 71.

Rex ſi faciat donationem pœnarum, quas de Camara *vocamus, an poſsit pro illis fieri executio ſicut pro debitis Regalibus, nu. 72.*

Bona maioratus Enriqueña an redeant ad Regiã coronam, cum Rex dat licentiam vt alienentur, num. 73. remiſsiue.

Bona ſi extrahantur ab aliquo maioratu, an poſsit poſtea in illis ſuccedi per eundem maioratum, num. 74.

Poſt num. 74. inuenies alia ſummaria.

EX dictis nouiter, vt ipſe dicit, tradit Anton. Gomez in l. 40. Tauri, nu. 43. quod licet iura regalia, quæ Principi pertinent, non poſsint præſcribi niſi tempore immemoriali, vt ſunt iura vulgata, ſi tamen ſunt præſcripta ab aliquo magnate, vel domino temporali, efficiuntur præſcriptibilia tempore † ordinario decem vel viginti anno- 33
rum, ſicut alia quælibet res priuati, vel iuriſdictio. Quę ſentẽtia licèt (vt prędixi) ab illo reputetur noua, fuit prius Anchar. in conſ. 142. n. 7. & eſt cõmunis ſecundum Balb. in tractat. de præſcription. 2. p. 5. part. in verbo circa primam q. 3. n. 5. p. 471. & ſequuntur alij plures, quos refert Auend. in tractat. de exequend. mand. regijs part. 1. c. 1. n. 21. fol. 11. in verſ. ſi vero agat, vbi plura ſimilia adducit, cui addo Alex. conſ. 16. in cauſa. & lite n. 27. vbi gloſ Par. lib. 5. Aret. in cõſ. 154. col. vltim. Cephal. in conſ. 367. nu. 14. lib. 3. Greg. Lop. in l. 6. tit. 29. in gloſ. in verb. *La juſticia*, par. 3. Epiſc. Couar. in reg. poſſeſ. de reg. iur. in 6. 2. part. selectionis, §. 3. n. 5. fol. 20. vbi tradit iuriſdictionẽ † inter priuatos 34
ordinario tempore poſſe acquiri, quod confirmat Ioan. Gratian. Falcon. regul. 259. nu. 19. Azeued. in l. 1. titul. 15. de las preſcripciones lib. 4. Recopilation. nu. 54. fol. 213. & prius nu. 4. fol. 208. Ioan. Guter. in practicis quęſtionibus lib. 1. quæſt. 85. nu. 1. cũ ſequent. & quęſt. 86. & 87. Sed animaduerto nouiſsime, quod ſi ciuitas vult pręſcribere contra ciuitatem iuriſdictionẽ, ſunt neceſſarij quadraginta anni † ad pręſcribendum, ſi- 35
cut aliç res vniuerſitatis, iuxta l. omnes, C. de pręſcsiptionibus triginta annorũ, & quæ ſcribit poſt alios Balb. in tractat. de pręſcriptionibus 3. p. 5. part. quęſt. 1. nu. 2. cum ſequẽtib. Ioan Baptiſt. de Caccialup. de ſanct. Seuerin. in l. imperium nu. 47. 49. ff. de iuriſdiction. omn. iud. vbi tradit, quod quando agitur de pręſcribenda iuriſdictione criminali cõtra populum alteri ſubditũ inferiori

à princi-

à Principe ſufficiunt decem anni, & idem
tradit Caldas Pereira de renouatione ad em-
phyteuſim quæſt. 15. num. 3. fol. 113. Augu
ſtin. Morla in emporio iuris tit. de iuriſdict.
omnium iudic. tit. 2. part. 1. num. 62 fol. 69.
Ioann. Lopius in cap. per veſtras, de dona-
tion. inter virum notabili. 3. verſic. ſed eſt
pulchrum num. 48. pag. 410. & decimas lai-
38 corum poſſunt † præſcribere laici tempore
ordinario, ſecundum Cardinalem conſilio
145. & Felin. in cap. cauſam col. 1. de præ-
ſcriptionibus, Balb. de præſcriptionibus in
noua impreſſione quæſt. 7. pag. 428, numer.
22. quos refert & ſequitur Caſſanæus in con
ſuetudin. Burgund. rubr. 1. des iuſtities. §. 6.
num. 35. pag. 254 & volunt Raphael Cuma.
in conſil. 83. Pariſius in conſil. 25. num. 10.
lib 4. late & eleganter Aluar. Valaſc. de iu-
re emphyteut. quæſt. 17. nume. 15. fol. 101.
qui legendus eſt numer. 12. cum duobus ſe-
quentibus, quod eſt in practica ſingulare. Et
39 præſcriptio currit in bonis † feudalibus, quã
do eſt quæſtio inter priuatos, & nõ cõtra do
minum concurrente bona fide, & continua-
ta poſſeſſione triginta annorum, ſecundum
communem in cap. 1. §. ſi quis per triginta,
ſi de feudo contendatur inter dominum &
agnatum, Felin. in cap. ad audientiam de pre
ſcriptionibus, Roman. conſ. 166. deciſ. Nea-
polit. 254. & alios quos citat Pariſius in con
40 ſil. 1. num. 123. lib. 1. Et merum † imperium
præſcribi poteſt contra inferiores Princi-
pis, & inter Comites per triginta annos, vt
per text. in d. §. ſi quis per triginta, tradunt
Iaſ. in l. imperium num. 20. ff. de iuriſdictio.
omnium iudicum, Deci. conſ. 198. num. 23.
Curcius Senior conſil. 82. num. 5. Matth. ab
Afflict. deciſio. 254. Hieronym. Gabr. conſ.
163. numero. 11. Iulius Clar. in §. feudum,
quæſt. 85. Cephal. in conſ. 367. num. 14. lib.
3. & contra feudatarium Romanæ eccleſiæ
non eſt neceſſaria præſcriptio centum an-
norum, ſecundum gloſſam in cap. ad audien
tiam, in verb. principaliter de præſcriptio-
nibus; vbi Felin. & alij, late Balb. in tractatu
de præſcript. p. 1. 5. part. num. 19. pag 400.
41 ſic ſi res eccleſiæ † perueniat ad priuatum,
ceſſat priuilegium eccleſiæ, vt in pulchra q.
notat Bald. in rubrica. C. de vſuris. q. 4. & in
alia pulchra q. Ioan. Andr. in addit. ad Specu
latorem tit. de cenſibus. §. nunc dicendum in
additione, quæ incipit, tractabat, cum cõcor
dantibus: vt per Decium in l. in omnibus cau
ſis, id obſeruatur nu. 18. pag. 259. ff. de regu.
iuris, quod eleganter tradit Roland. qui plu
ra ad propoſitum adducit in dict. conſil. 61.
num. 4. cum ſequentibus, lib. 4. & quod col-
lecta iam acquiſita poſsit ab alio præſcribi,
licet ipſa collecta præſcribi non poſsit, vo-
lunt Bart. in l. ſi publicanus. §. in omnibus. ff.
de publicanis, Auend. 2. part. de exequend.
mandat. Regijs cap. 14. num. 6. fol. 164. Aze
ued. in l. 1. tit. 6. lib. 7. Recopilation. num. 5.
fol. 142.

Ex quibus deducitur, quòd ſi inter ali-
quos, qui non ſunt vocati ad maioratum, ſit
lis ſuper † aliqua re, quæ ſit vinculata, ſuffi- 42
cit præſcriptio ordinaria ad præſcribendum
talem rem vinculatam, quod eſt notandum
ad ea quæ tractãtur in hac 4. part. quæſt. 21.
Ex quibus etiam confirmatur quod ſcribit
Auendan. in 2. part. de exequend. mandatis
Regijs cap. 12. numer. 11. ſolio. 178. vbi in-
quit, quod leges iſtius Regni, quæ permit-
tunt † adiectionem, & licitationem, quæ vo 43
catur, *del quarto*, in conductione gabella-
rum Regis, non procedit in locationibus fa-
ctis de gabellis per dominos iſtius Regni,
qui in hoc non gaudent priuilegio Regis, ni-
ſi ſpecialiter hoc conuentum ſit, ad hæc fa-
cit quod ſcribit Lucas de Penna in l. qui-
cunque caſtellorum col. 2. verſic. & idem di
cendum fol. 188. de feud. limitroſ. libro. 11.
vbi inquit, quod licet in aliquibus caſibus
vaſſallus teneatur oſtendere titulum ſuæ
poſſeſsionis, hoc eſt, ſi litigetur inter Re-
gem, dominũ & vaſſallum, ſecus inter alios
priuatos. Quare etiam Ludouic. Gozadin.
in conſil. 9. num. 71. tradit, quòd ſi res ſemel
fuit effecta † feudalis, poteſt abſque conſen 44
ſu populi infeudari, quod etiam confirmo,
quia licet decima ſit res ſpiritualis, fructus
tamen ex decimis prouenientes † iudican- 45
tur vt res profana, ſecundum gloſſam in
cap. quamuis de decimis, Rota in nouiſsimis
deciſio. 2. aliàs 46. ſi annum, Tiberius Decia-
nus in pract. lib 5. cap. 80. num. 8. fol. 337.
Dominic. in cap. quanquam num. 11. de cen
ſibus in 6. Iaſ. in conſ. 20. num. 4. lib. 1. Man
doſ. in tractatu de monitorijs. q. 14. nume. 2.
fol. 6. & in regul. 12. reſeruationis quæſt. 2.
num. 3. fol. 60. Anto. Theſaur. deciſ. Pedem.
131. numer. 5. Iulius Ferretus in tractatu de
gabellis num. 472. idem Mandoſ. ſuper com
miſſ. cauſæ profanæ fol. 13. col. 3. in princi-
pio. Sed quod fructus bonorum eccleſiæ bo
na eccleſiaſtica reputentur, tradunt Alciat.
in conſ. 6. num. 6. deciſ. Pedem. 31. in princi
pio, Burſat. in conſ. 25. numer. 7. Et iſta ſer-
uiunt ad declarationem eorum quæ ſcribit
Laſarte de gabellis c. 19. num. 60. cum ſeqq.
Ioan. Gutier. practic. quæſtio. lib. 2. q. 26. nu.
42. Azeued. in l. 1. tit. 5. lib. 1. Recopilat. nu
mer. 4. Felin. in cap. cauſam, in fine, de præ-
ſcriptionibus, & alios quos citat Maſcard. in
tractatu de probationibus libr. 3. concluſio.
1323. nume. 12. folio. 271. Contra quod fa-
cere videtur. l. 9. tit. 18. lib. 9. Recop. ad quæ
iungo, quod capellania † fundata à teſtatore 46
cũ redditibus ad alendum clericũ capellanũ

vt ex redditibus tot Miſſæ dicãtur, compu
tantur inter bona temporalia, ſecundum Ab
batem conſ.29.lib.2.Guidon.quæſt.187.Re
buff.de pacifico poſſeſſore numer.287.Na-
uarr. in manuali cap. 28. quos citat Aluarus
Valaſc. conſultat.60. num.12. ad quæ addo,
47 quod † fructus ſeparati dicuntur procedere
ex ſubſtantia teſtatoris, ſecundum Ripam
in l.in fideicommiſſariam, numero.40.ff.ad
Trebellianum. Menoch.libr.2.de arbitrarijs
caſu.153. numero.32. & qualiter extraua-
gans de rebus eccleſiæ non alienandis ha-
48 beat † locum in locatione fructuum benefi-
ciorum, tradit Anton.Gamma deciſio. 387.
numer.7.poſt Auendanum, quem citat libr.
1.de exequend.mandatis num.32. verſicul.
item quæ ſupra dicta: & fructus eccleſiæ bo
na eccleſiæ reputantur, vt tradit Oſaſcus
deciſione Pedemont.32. & gaudent exem-
ptione bonorum eccleſiæ, vt per Abbatem
in cap.ex parte de decim. Bartholom. Socin.
in conſil.297.num.6.& libr.2. Alciatum in
conſil.266.num.6.Boſium in titulo de Prin
cipe numer.174.Burſat.in conſil.25. num.
6. & 7. lib.1. & quod decimæ, & fructus be
neficij dicantur dependere à beneficio tra-
dit Rebuff.tom.2.ad conſtitut. Regias titul.
de cauſa beneficiaria poſſeſſoris articul.14.
gloſſ.vnica numer.7.pagin.312.Gomecius
in regula de triennali poſſeſſore, quæſt.50
pag.876. Et quod fructus decimarum poſ-
49 ſint hypothecari † & obligari, licet ipſe de-
cimæ non poſſint obligari, tradit Bart.in l. ſi
is qui.§.final.ff.de pignoribus, quem ità in-
telligit Iaſon in §.item Seruiana, num. 10.
inſtit.de actionibus, & idem ſcribit Matth.
ab Afflictis in conſtitut. Neapolit.lib.3.ru-
50 bric.5.numer.19.fol.261.Et quod fructus †
beneficij poſſint vendi, tradit Sylua in tra-
ctatu de beneficio part.1.quæſt.7.numer.2.
fol.68.ad quos omnes addo Petrum Barboſ.
in l. Titia.ff.ſolut.matrimon.tom.2. nume-
ro.41.pagin.784.& notabilem.l.9.titul.17.
part.1.& aliud eſt ius decimæ, aliud fructus
habere, vt tradit Rebuff. in tractatu de de-
cimis, quæſtione.10. numero.34. pagin.33.
Auguſtin. Morla in emporio iuris part. 1.
tit.2. de iuriſdictione omnium iudicum nu.
37.fol. 84. & quod ſcribit Ioan. Garcia in
tractatu de expenſis cap.9.num.79.vbi tra-
dit qualiter beneficia patrimonialia, quæ
ſunt in Gallecia, poſſint vendi, permutari,
& locari, & deduci in iudicio familiæ er-
ciſcundæ, & idem de decimis, & Iaſon in
conſil.93. libr. 1. & quod vbi agitur de fru-
51 ctibus, fructus dicantur † res profanæ, tra-
dit Maſcard.in tractatu de probationibus li-
bro.1.concluſio.146.nume.13.fol.122.per
deciſionē Rotæ in antiquis.554. vtrum ſpo-
liatus, faciunt ſcripta per Ioann. Azorium in
lib.inſtitutionum moralium.l.7.cap.36. pa-
gin.288.col.1.Ioann. Petrum in tractatu de
fideicommiſsis quæſt. 8.num.476.pag.162.
poſt Matthæum de Afflict.deciſio.26. qua-
liter † exequutio poſsit fieri in fructibus be 52
neficiorum examinat Guillelm. benedictus
in cap.Rainuntius de teſtamentis, in verbo,
& vxorem num.334.& 335.fol.78.
Exiſtis definiri poteſt quæſtio, de qua per 53
Felicianum in tractatu de cenſibus, tom. 2.
cap.4.nu.2. pag. 126. vbi diſputat poſt alios,
an ſuper recenſuali, & fructibus illius poſ-
ſit imponi cenſus ſine licentia domini, & li-
cet decimæ vendi, aut pignorari nõ poſsint,
poſſunt tamen fructus † illarum: vt proba- 54
tur in cap. veſtra de locato, tradit late Tira-
quell.lib.1.de retractu.§.1.gloſſ.7.num.51.
pag.79.
Ex his auſus fuit dicere Paul.Caſtrenſ. in
conſil.176. videtur dicendum dictam Ma-
riam numer.2.lib.1.quod licet feudum non
poſsit regulariter ad fœminam deuenire, ſi
tamen † ſemel fecit tranſitum ad fœminam, 55
per hoc fuit effectum fœmineum mutatio-
ne qualitatis ſucceſſoris, citat dict.§.quinde
cim, & l. Paul.§.vltimo.ff.de acquirend. hæ
redit. præferendus tamen ſecundum eum
eſt maſculus ex eo, qui prius de illo feudo
fuit inueſtitus, etiamſi illud feudum fece-
rit tranſitum ad fœminam, licet maſculus ex
fœmina deſcendat, non ex linea maſculina
ipſius per capit. 1. de eo, qui ſibi aut *hæ-
red.*ſuis maſcul. & fœminis: & illud conſi-
lium eſt ſingulare in iſta materia, ad quod
addendus eſt Bald. in dicto cap. 1. de eo qui
ſibi aut hæredib. ſuis, vbi poſt eum Matth.
de Afflict.numero.6.fol.153.ponit pro re-
gula, quod in feudis medij ſucceſſores † non 56
immutant rei qualitatem, per illum textum,
imo plures ſucceſsiones factæ inter fratres
ſucceſsiuis temporibus non faciunt quin fi-
nita linea vltima poſsint venire ad ſucceſ-
ſionem deſcendentes ex primo acquirente,
cap.1.de alienatione feudorum per Lotha.
cap. 1. §. dummodo de natur. ſucceſsion.
feud.vbi Matthæus de Afflictis nu. 12. fo-
lio.168.
Ex quibus omnibus infero etiam no-
uum & ſingularē † intellectum, quem ex fa- 57
cto agitatum vidi ad l.5.titul.2.libro.7.Re-
copilation. ſtatuentem obſeruandas eſſe con
ſuetudines locorum Regni, per quas tales lo
ci prouident officia rectorum, tabellionum,
& alia ſimilia officia, videlicet, ſi probent
conſuetudinem quadraginta annorum in
poſſeſsione, & conſuetudinem immemo-
rialem, quoad proprietatem: † nam dicta 58
lex eſt intelligenda, & limitanda, ſi lis aga-
tur ſuper talibus officijs cum Rege, non
etiamſi tractetur lis inter dominos locorum,
&

& communitates eorum ſuper electione ta lium officialium: nam tunc ſufficit præſcriptio ordinaria, & requiſita in poſſeſsione, & proprietate, & de intellectu text. in d. l. 5. ago infra hac part. q. 20.

59 Horum etiam vicina eſt gloſſa † in l. 1. §. veteres, in verb. per vnum. ff. de acquirend. poſſeſ. quæ dicit, quod poſtquam hæreditas eſt adita, non dicitur amplius hæreditas, ſed proprium patrimonium hæredis, & illam gloſſam multum examinat Alexand. Iaſ. & Socin. ibi, & eſt ſimilis in l. per hæreditat. ū, ff. de acquirend. rerum dominio, & in l. eius qui in prouincia, in princip. in verſic. hæreditati. ff. ſi cert. petat. notat Bald. in conſil. 264. num. 5. lib. 1. notanter Carol. Ruin. in rubr. ff. ſolut matrimon. nume. 259. pag. 39. Peregrin. in tract. de fiſco libr. 3. num. 104. pag. 132. Roland. in conſil. 45. nume. 40. lib. 3. Iaſ. in §. actiones, numer. 238. de actionibus, & l. ſi quis filium. §. vltim. num. 21. ff. de acquirend. hæredit. & l. 2. num. 2. C. de iuris & fact. ignoran. & in conſil. 120. libr. 1. in fine, & l. ſicut maior. numer. 3. C. de repud. hæredit. Alexand. in conſil. 70. magnificus miles lib. 6. numer. 12. & in conſil. 198. numer. 6. lib. 6. vbi gloſ. Par. alios concordantes refert, & idem Iaſ. in l. ſicut. C. de repudiand. hæred. & in l. non eſt dubium. C. de legat. Pariſius in conſilio. 20. num. 1. libr. 2. Bacça de non melior and. filiabus cap. 11. nu mer. 100. folio. 85. Peralt. in l. 3. § qui fideicommiſſam num. 104. pag. 234. ff. de hæred. quos adde ad Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 1. gloſſ. 9. num. 44. pag. 141. Menoch. de adipiſcend. poſſeſſ. remed. 4. num. 190. pag. 72. eleganter Deci. conſil. 230. num. 3. Ioan. Gutierr. in l. nemo poteſt. ff. de legat. 1. numer. 76. pagin. 34 & in cap. quamuis pactum, de pact. in 6. in princip. num. 8. pag. 420. Tiberius Decian. reſponſ. 89. num. 3. libr. 2. Curcius Senior conſ. 63. num. 14. Neuizanus in ſylua nuptiali lib. 2. numer. 82. pag. 175. de quibus lector videat notabile conſilium Iacobi Porcij 121. numero. 21. & 24. qui materiam declarat Maſcard. in tractatu de probationibus lib. 3. concluſ. 1265. num. 35. facit tex. in l. qui liberis. §. hæc verba de vul-

60 gari, vbi notatur, quod † ſubſtitutio facta per hæc verba (quiſquis mihi hæres erit) refertur ad ſcriptos tantum non ad eos quibus hæreditas acquiritur mediantibus ſcriptis, vbi hoc declarant Bald. Angel. Imol. Paul. Iaſ. numer. 6. & confirmatur ex ſcriptis per Matth. de Afflict. in conſtitut. Neapolit. lib. 3. rubr. 24. de ſucceſsione nobilitatum numero. 31. folio. 300. Cephal. conſilio. 45. numero. 17. libro. 1. & alij plures, quos citat Menochius in conſilio. 95. numer. 70. lib. 1.

Ex quibus dixit Angel. in conſil. 52. quod renunciatio, † quam facit filia de hæreditate patris, non excludit illam ab hæreditate fratris, qui mortuus fuit adita iam hæreditate paterna, & idem tenet Alexand. in dict. §. veteres, Paul. & Aret. in l. Paul §. 1. ff. de acquirend. hæredit. Decius in l. hæreditas numero. 8. ff. de regul. iuris, quos refert Epiſcop. Couarruu. in cap. quamuis pactum de pactis lib. 6. 3 part. relect. §. 13. fol. 118. numero. 5. cui adde eundem Decium in conſil. 69. Guid. Papæ deciſione 231. eundem Decium in conſil. 230. num. 11. Purpurat. in l. 1. numer. 28. C. de pact. & Anton. Gomez qui hoc latè confirmat tradendo hunc intellectum ad dict. cap. quamuis pactum, in l. 22. Taur. num. 13. Stephan. Bertrand. in conſil. 91. num. 7. lib. 1. & conſil. 133. num. 2. eodem lib. Anton. Gabriel lib. 3. communium opinionum tit. de dotis promiſsione concluſ. 1. num. 6. pag. 215. Marcus Antonius Eugenius conſil. 87. num. 81. Gutierr. lib. 3. practicarum quæſtion. q. 80. nume. 5. pag. 648. & Tiraquel. lib. de primogenijs. q. 86. num. 6. pag. 404. Seraphin. de priuilegijs iuramẽti priuileg. 21. num. 23. Roland. conſilio. 95. numero. 44. libro. 1. & conducunt ad propoſitum ſcripta per Rodericum Suarez in quæſtion. maioratus, pag. 437. numer. 24. & per Arium Pinel. in authent. niſi tricennali, numer. 55. fol. 178. C. de bonis maternis columna. 1. verſic. ſic igitur, Neuizanum in ſylua nuptiali libro. 2. num. 82. pagin. 175. Menoch. in conſil. 115. numer. 49. lib. 2. & Gregor. Lopez in l. 3. tit. 13. in gloſſ. in verbo, *mugeres*, ſol. 90. & idem repetit in l. 6. titul. 11. fol. 84. colum. 4. in fine, & col. ſequenti, ead. part. vbi tradit, † quod medij ſucceſſores immutant qualitatem, per dictam l. Paul. 62 §. vltim. ff. de acquirend hæredit. l. licitatio, §. mercatores. ff. de publicanis, de qua per Parlad. lib. rerum quotidianarum cap. 3. §. 1. num. 17. pagin. 90. & plura refert Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 1. gloſſ. 13. num. 12. pag. 286. Aluarus Vaez quæſt. 17. numer. 5. fol. 102. in tractatu de iure emphyteut. Natta conſil. 139. num. 6. libr. 1. Ioann. Garcia in tract. de expenſ. cap. 12. nume. 70. fol. 121. Menoch. conſil. 119. num. 12. lib. 2. & de recup. poſſeſ. remed. 9. num. 397. pag. 428. columna. 1. vbi ponit regulam, † quod qualitas 63 ſuperueniens enti conſtituit nouum ens, ex cap. ſtatutum, iuncto cap. licet canon de electionibus in 6. vbi hoc declarat, quando qualitas eſt ſubſtantialis, ex Aymon in conſilio. 223. num. 6. poſt Corneum & alios, quos citat notanter Hippolyt. in ſingul. 520. & plura etiam ad propoſitum ſcribit Cephalus in conſil. 58. num. 51. cum ſequentib. libr. 1. & allegat etiam Gregor. Lopez in dict. l. 6. textum

text.in l.ſi ita legatum. §.ſi domus. ff. de le-
gat.1. vbi Paul.ex quo decidit quandã quæ-
ſtionem in materia maioratuũ, quæ in ſuſtã
64 tia eſt,an ſi fiat† maioratus ex noua licẽtia de
bonis, quæ confiſcata fuerunt, ſit iudican-
dus vt nouus maioratus, vel antiquus, cui
adde textum in l. cum patronus.ff.de leg.2.
l.ſi fundum per fideicommiſſum.§.vltim.ff.
de leg.1.Bart. Socin. in conſil.93. num.10.
lib.1.Simonem de Pretis lib.1. de interpre-
tand. defunct.voluntat.interpretat.1.dubi-
tatio. vltim. ſolutio.9. num.11. & 14. folio
44. ex quibus ſcribit notanter Rebuff. in l.
hæreditatis appellatio.119.pagin.645.ff.de
verborum ſignificatione, quòd ſi ex conſue
tudine debeat vnus ſuccedere in conquæſti
bus, alter in proprijs, vt Pariſijs, ſi habens
conquæſtus, & propria bona,deceſſerit ſu-
perſtite filio,qui ſucceſſerit eidem,& poſtea
moriatur,iſti filio ſuccedetur ab illo,qui pro
pria bona debet habere,qui ad hoc aliqua re-
fert,ſed & Tiraquel. in tractatu de primo-
gen. dict.quæſtione.86. numer.4.pag.403.
dixit ex facto fuiſſe reſponſum,quod primo
65 genitus,qui renunciauit† primogenituram
in fauorem ſecundigeniti,habet ius primo-
geniture, ſi ſecundogenitus abſque liberis
moriatur,nam poſt mortem patris bona de-
ſierunt eſſe ſua, factaq; ſunt fratris, qui illi
ſucceſsit,& iura cohærẽtia in Principe,quia
66 † dependent ab illius voluntate, non tranſ-
eunt in ſingularem ſucceſſorem, ſecundum
Bart.in l.licitatio.§.mercatores.ff.de publi-
canis,Speculator.& Ioan.Andr.in tit.de im
munitate eccleſiarum,in fine,& alios, quos
citat Natta conſ.274. num.14.libr.2. ſic ius
67 accreſcendi ceſſat † in parte acquiſita.l.1.§.
interdum.ff.de vſufruct.acreſcend.quia iam
non dicitur patrimonium eius qui hæredem
inſtituit,notat & declarat Rebuff.in l.tripli-
ci.142. pag.721. ff. de verborum ſignifica-
tione.

Quod confirmatur per doctrinam Bald.
in l.1.& 2. ff.de rerum diuiſion. vbi ſcribit,
68 quòd † ſi filia renunciauit hæreditati pater-
næ, & in illa hæreditate adſit feudum, quia
non poteſt ſuccedere in feudo per renuncia
tionem factam, ſi tamẽ moritur pater,& feu
dum perueniat ad fratres, ſi moritur aliquis
ex fratribus,filia poteſt ſuccedere in feudo,
quia deſinit eſſe feudum patris, & idem vo-
luit Andr.de Iſern.in cap.1.col.9. de natur.
ſucceſ.feud.quos citat Thomas Grammatic.
conſilio.53.in fine,& legenda ſunt quæ ſcri
bit Matthæus de Afflictis in dicto cap.1.de
natur.ſucceſ. feud. numer.24.folio.265. &
idem Afflict. in cap.1.numer.6.fol.1. de eo
qui ſibi, aut hæred. ſuis, Zaſius in conſilio
13.numer.2.cum ſequentibus,lib.1. faciunt
quæ de retractu conſanguineali tradit Ni,
col.Boer.in conſuetud. Bituricen.tit.de re
tractu.§.1.pagin.93.& iſta faciunt ad con-
firmandum quod ſcribit Aluar. Valaſc.de iu
re emphyteu.quæſt.52.numer.13.fol.236.
vbi conatur probare, quòd ſi dominus em-
phytheuſim antiquam nouiter infeudauit,
mutatur qualitas contractus, per regulam
textus.l. vbi ita donatur. ff. de donat. cauſa
mortis,& l.per procuratorem,in fine. ff. de
acquirend.hæred.

Ex quibus infertur confirmatio nouæ &
ſingularis opinionis & doctrinæ in noſtra
materia meliorationis Ioan.Gutierr.in dict.
cap.quamuis pactum,in principio, num.10.
pag.322. vbi tradit, quòd ſi filius renunciet
legitimam paternam,vt eam pater det alteri
fratri, & pater donet eam alteri fratri, † va- 69
let talis donatio, quamuis excedat tertium
& quintum,quod quotidie contingit, & vi-
di grandi negotio,cui conueniunt quæ ſcri-
bit Epiſcop.Sarmient.libr.7. ſelectarum in-
terpretationum cap.11.numer.1.fol.54.ex
quo etiam venit, quod in tali donatione fa-
cta per patrem filio non tenetur pater ob-
ſeruare formam,& ordinem legis 27. Taur.
† hodie l.11.tit.6.lib.5.Recopil.& ad Alua- 70
rum Valaſcum addo elegantem deciſionem
Gammæ.226.num.2.& ibi Mena in additio
nibus; quam deciſionem etiam cito part.1.
quæſt.12.

Pro quibus etiam facit,quia per mutatio-
nem † perſonæ mutatur qualitas rei cap.1. 71
de iure patronat. cum concordant, vt per
Alexand.in conſil.35.num.16.lib.4. Brun.
conſi.91.num.3.Menoch.in conſil.160. nu.
15. de quo etiam legenda ſunt quæ ſcribit
Simon de Pretis lib. 1. de interpretand. de-
funct.volunt.ſolut.9.num.11. fol 44. Iaſ.in
conſ.20.num.2.cum ſequentib.lib.1. Segu-
ra & additio.in l.3.§.final. ff.de liber.& po-
ſthum. Iaſ. in authent. quas actiones nu.41.
C.de ſacroſanct.eccleſ. Guid.Papæ deciſio.
3.& 261.&382.Caſtell.in l.6.Taur.in gloſ.
in verb.*de qualquier*,verſ.& quod dixi.

Ex his etiam poteſt definiri quæſtio de
facto contingens,Rex facit donationẽ quan
titatis pœnarum, quas nos vocamus de cama
ra,donatarius petit exequutionem pro illa
quantitate,an ſit iudicanda & facienda† exe- 72
quutio ſicut pro bonis & debitis Regalibus,
& ex iſtis infertur confirmatio eorum quæ
ſcribit Meſsia ſuper l.Toleti ſecundo funda
mento.9.part. num.40.cum ſeqq.vbi tradit,
quòd ſi facta occupatione alicuius partis pla
teæ,exitus,callium,aut loci,ſeu publicarum
viarum, ac ex populi querela ſibi iam facta
reſtitutione ipſemet populus non in for-
ma primæua publica,ſed ex alio titulo ei ad-
iudicata fuerit, poteſt talem rem præſcri-
bere ſpatio quadraginta annorum, & idem
dicit

dicit in defeſis bonalibus, & alijs bonis reſtitutis conſilio, & in caſu pragmaticæ Gienenſis, vt ipſe latius fundat.

Exiſtis infertur cõfirmatio doctrinæ Molinæ lib. 4. de primogenijs cap. 4. n. 43. & 44 folio 154. vbi vult, quòd ſi Rex dat faculta-
73 tem † ad alienandum bona maioratus Enriqueña, nõ poteſt redire ad coronã Regiam; quia per talem facultatem derogata fuerunt vincula, & conditiones antiquæ, & quòd ſi
74 bona fuerunt extracta ab aliquo † maioratu, non poteſt poſtea ſuccedi in illis per illum maioratum, pro quo faciunt ſcripta in terminis per Iacobatium de Franchis in præludijs feudorum numer. 78. vſque ad numerum 88 Paul. de Montepico conſilio 100. numer. 36. 37. & 40. Deci. conſil. 23. num. 35. Aymonem de Antiquitate temporum 5. part, numer. 14. Marcabrun. ab Anguillis conſil. 111. & faciunt quæ notanter ſcribit Iaſ. conſ. 24. lib. 3. Auguſtin. Berolus conſil. 71. num. 24. lib. 1. & per Matiencium in l. 7. tit. 11. lib. 5. Recopilation. numer. 6. & 7 folio. 370.

Infertur notabilis intellectus ad forum de Sepulueda, & ad l. 6. Taurinã in illis verbis, el tronco al tronco, *num. 75. 99. 101. & 103.*

Maritus eſt velut emptor rei dotalis, num. 76. & 93.

Res emphyteutica an poſſit in dotẽ dari, n. 77.

De re immobili data in dotem an iudicetur ſicut de dote data in quantitate, nu. 78.

Maritus recipiens in dotem rem immobilẽ æſtimatam an teneatur eam reſtituere ante annum tranſactum, num. 79.

Executio an poſſit fieri in bonis dotalibus, ſi mulier fuit condemnata ſuper actione perſonali conſtante matrimonio, num. 80.

Mulier etiam rem in dotem datam æſtimatam reiuendicare poteſt vbi maritus ſoluendo nõ eſt, num. 82. 83. & 92. Quid quando extranei prætendunt ſuccedere filio talis mulieris, num. 90.

Dominium dotis transfertur ipſo iure in vxorem ſoluto matrimonio, nu. 84. 85. & 86.

Bona dotalia non dicuntur eſſe in bonis mariti, num. 87.

Vtr in re dotali imaginem mulieris repræſentat, num. 88.

Maritus qualiter poſſit adminiſtrare bona vxoris, num. 90. remiſſiue.

Fiſcus an confirmare poſſit fideicommiſſum, vbi ille, cui ſucceſſio delata fuit, erat vltimus ſucceſſor, num. 91.

Res dotalis æſtimata à marito vẽdita per vxoris cognatos poteſt retrahi, num. 94.

Fundus redemptus, qui antea erat maioratus, an accipiat veterem qualitatem, num. 95.

2. Tom.

Res redempta dicitur eadem & einſdem qualitatis, quæ primitus illi inhærebat, n. 96. & non ſubiacet oneribus, & hypothecis medio tempore per emptorem impoſitis, nu. 98.

Origo eſt inſpicienda, num. 97.

Intellectus ad § quindecim. ff. de legat. 3. num. 100. 102. & 150.

Bona adhuc manent truncalia, & de radice, quamuis diuidantur, num. 103.

Prima cauſa ſemper eſt attendenda, nu. 104.

Vendita res cum pacto de retrouendendo an retineat qualitatem patrimonialis, num. 105.

Bona maioratus præſcribi poſſunt præſcriptione ordinaria inter eos qui non ſunt vocati, nec ſubſtituti ad maioratum, maxime ſi res ſimul fuit alienabilis effecta num. 106.

Intellectus ad l. vlt. tit. 15. lib. 4 ordinamenti, num. 107.

Res cùm procedit à prima cauſa, nec tranſit per medium, à prima cauſa denominatur, alijs ſecus, num. 108.

Laicus an poſſit præſcribere ius patronatus cõtra patronum, num. 109.

Pater an poſſit concedere filio licentiam teſtãdi ad libitum in præiudicium aliorum filiorum, num. 110.

Laici præſcribentes decimas vel tertias an poſſint pro illis apud iudices eccleſiaſticos conueniri, num. 111.

Poſt num. 111. inuenies ſummaria quæ deſiderantur.

EX dictis etiam infertur egregius † intellectus ad forum Sepuluedæ, & ciuitatis 75
Conchenſis, & aliarum ciuitatum, de quo fit mentio in l. 6. Tauri: nam ſi mulier cõtrahat matrimonium cum aliquo, & illi dat rem in dotem æſtimatam vera æſtimatione, quæ facit emptionem, quæ fuit parentis, vel matris mulieris, aut anteceſſorum, & poſtea mulier defuncta fuit relicto filio, vel filia, qui poſt obitum matris adhuc puer vita functus fuit, quod in illa re ſic data in dotem, & æſtimata vera æſtimatione: ex qua eſt contracta emptio, non ſuccedunt pucro defuncto conſanguinei, ad quos competit ſucceſſio ratione trunci, & radicis, ſed pater illius filij, quod ex prædictis ſatis deducitur: & quia poſtquam res marito vendita fuit, exiuit de familia cuius antea erat, & fuit effecta alterius qualitatis: † & quia quando 76
res datur marito æſtimata in dotem, eſt virilius, & effectu quædam † venditio, text. eſt vulgaris in l. quotier. C. de iure dotium, & in l. ex promiſſione. ff. de actio. & obligat. vbi dicit maritum quantum ad dotem pertinet eſſe veluti emptorem, & probatur in l. 16. & 17. titul. 11. partit. 4. & alios concordantes, referunt Iaſon & Deci. & Purpuratus in l. ex conuentione, C. de pact.

idem Iaſ.in l.ſciendum.§.ſi fundum.ff.qui ſa
tiſdare cog. Anton.de Fano in tractatu de
pignoribus.6. p.2. membro.2.num.59.Ti-
raquel.lib.1.de retractu.§.1.gloſſ.14.num.
21.& num.108.Epiſcop.Couarruu.in pra-
ctic.quæſt.cap.28.Gregor.Lopez in dict.l.
16.& 17. Faber & Riminald.in §.1.inſtitu.
quibus alienare licet vel non, gloſ.Pariſien.
in 2.part.conſuetud.Pariſien.§.55. gloſſ.1.
fol.87.num.101.& 105.& 106. vbi tractat
77 illam egregiam quæſtionem,† an res emphy
teutica poſsit in dotem dari abſque domini
conſenſu:quibus iunge Arium Pinel. in l.2.
C. de reſcindend.vendition.part.1. numer.
18.fol.51. Campec.in tract.de dote part.4.
quæſt.7.fol.112. num.1. & Carol. Ruin. in
conſil.58.numer.12.lib.3. vbi vult,quod de
78 re † immobili data in dotem æſtimata iudica
tur ſicut de dote data in quantitate:quem ci
tat Phanutius in tract. de lucro dotis, gloſſ.
9.num.36.pag.792.& per iſta,& tex. ſingu
larem in l.cum in fundo.§.ſi fundus.ff.de iu
re dotium, quem reputat ſingularē Roman.
ſingular.225.alias determinaui, quòd ſi ma-
ritus recepit in dotem rem immobilem æſti
79 matam, non tenetur † reſtituere niſi anno
tranſacto ſicut alias res mobiles, quod eſt no
tandum pro intellectu text.in l.vnica.§.ex-
actio.C.de rei vxor. actione,& l.31.tit.11.
part.5.& reputo nouum,& ſingulare, quod
confirmatur ex ſcriptis per Barthol. Socin.
in l.cum familia,num.30.fol.56. ff.de legat.
1.Gomezium in §.fuerat,num.13.de act.
Ex quibus confirmatur vnum ſingulare,
quod ſcribit Guido Papæ ſingul. 429. vbi
vult,quòd ſi mulier fuit condemnata ſuper
actione perſonali conſtante matrimonio,†
80 non poteſt fieri exequutio in rebus dotali-
bus,quem citat Ioann.Gratian. Falcon regu
la 310. nu.3. Non obſtat huic illationi text.
in l.in rebus. C.de iure dotium, vbi dicitur,
*In rebus dotalibus ſiue mobilibus, ſiue ſemo-
uentibus, ſi tamen extant, ſiue æſtimatæ ſint,
ſiue inæſtimatæ ſint, mulierem in his vendican
dis poſt diſſolutum matrimonium omnem habe
re prærogatiuam iubemus: & neminem credi-
torum mariti, qui anteriores ſunt, poſſe ſibi po
tiorem cauſam in his per hypothecam vendi-
care, cùm eadem res & ab initio vxoris ſue-
rit, & naturaliter in eius permanſerit domi-
nio, non enim quod legum ſubtilitate tranſitus
earum in patrimonium mariti videtur fieri,
ideo rei veritas delata, vel confuſa eſt.* Ex quo
text.egregiè probatur, quod † quanuis iuris
82 fictione maritus durante matrimonio domi
nus ſit rei dotalis, tam æſtimatæ quàm non
æſtimatæ:iuxta l.doce ancillam.C.de rei uen
dicatio.& concordantib.de quo legendus eſt
Iaſ.in l.de die.§.qui mulierem num.2.ff.qui
ſatiſdare,Emanuel Suarez,qui refert Pinel.
& alios libro.1. communium opinionum,in
verb.dos, pag.273. Ioann.Lop. in cap. per
veſtras,de donat.inter virum & vxorem. §.
6.num.3.pag.305.vbi Barahon.in addition.
quæ incipit, maritus, multa refert Conſtan-
tius Rogerius in tractatu de dote quæſt.13.
num.1. cum ſequentibus, pag.516. domin.
Anton.de Queſad.in lib.quæſtionum.q.15.
num.21.cum ſequentib. Cald.Pereir. de re-
nouatio.emphyteu. quæſt.13. num.33.fol.
109.Petrus Surd.deciſ.278.num.6.natura-
liter tamen permanſit in dominio mulieris,
quam l. in rebus late explicat Bald. Nouell.
in tractatu de dote part.8.priuileg.6.fol.41.
num.1.cum ſequentibus, Menoch. de arbi-
trarijs iudicum lib.2. caſu 39. num.19. poſt
Corraſium,quem citat lib.5. Miſcellanearũ
iuris cap. 14. idem Menoch. in tractatu de
præſumptionibus lib.4.præſump.189.num.
169.fol.341. Sebaſtianus Monticel. in tra-
ctatu de inuentario, cap.9. nume.387. folio
231.col.2. 8.volum.tractatuum:& quod do
minium rerum dotalium tranſeat in mulie-
rē ſoluto matrimonio reſoluunt inter alios
Ripa in l.1.num.36.ff.ſolut.matrimon.Lau-
rentius Tetinus Rodulphus in tractatu de
cautelis cautela 55. num.1. cum ſequentib.
pag.172. ad quam materiam legi debet om-
nino notabile conſilium Bartholom. Socin.
131.num.3.cum ſequentibus, lib.1. Ioann.
Igneum in l.1.§.ſi vir, num.44. ff.ad Silani.
qua ratione dixit gloſſa celebris in dict.l.in
rebus, in verb.æſtimatæ, quod mulier tan-
quam domina poteſt vendicare fundum etiã
æſtimatum † vbicunque maritus non eſt ſol 83
uendo, quam gloſſam reputāt ſingularem
Doctores ibi præcipue Bartol. & Bald. in §.
actionum num. 84. inſtit. de actionibus, &
eam ſequitur Bald.in l.inter antiquam.C.de
vſufruct.& alij,vt per Iaſ.in l.1.numer.1.ff.
de æſtimat.actio.& in dicta l. ex conuentio-
ne, Hippolyt. ſingular.691. Ioann.Lopius
in cap.per veſtras,de donationibus inter vi-
rum & vxorem colum.45. §.21. hodie pag.
345. & ſequenti, Gregor. Lopez in l.49.
tit.5.part.5.Epiſcop.Couarru. dict.cap.28.
num.8.& per illum text.in dict.l.in rebus,di
cunt Doctores in pluribus locis,quod domi
nium rei dotalis † transfertur ipſo iure in 84
vxorem ſoluto matrimonio,quod poſt alios
tradit Antonius Gamma deciſion.339. nu-
mero.4. verſicul. non obſtat hodie deciſio-
ne 340.
Quæ concluſio etiam probatur expreſſe
in l. ſi quis poſt hac. C. de bonis proſcript.
ibi, *Vxor res proprias veluti manu iniecta ven
dicet.* † Notatur per Bald.in conſ.35.lib.3.& 85
per eundē in l.traditionibus,nu.19.C.de pa
ctis: & Deci.in l.dotis.nu.2.C.de collat.Ro-
land.in conſ.77.nu 34.lib.1.& prius nu.27.
Caſſan.

Caſſanæus in conſuetud Burgundiæ, tit. de
droitz, rub.4.ſ.37. nume.11.pag.727. Io-
ſeph. Ludouic. deciſione. 61. numero. 8.
& deciſione.12. numer.18. & deciſio.109.
num.18.Iaſ.in §.item Seruiana nume.72.de
actionib. Thom.Grammat. deciſ.114. eun-
dem Iaſ.in l.2.num.114.C.de iure emphyt.
Bald.Nouell.in tract. de dote p.8. priuileg.
6.num.17.fol.42. Campec. in eodem tract.
de dote.§.1.q.94.num.1.fol.87.Gregor.Lo
pez in l.finali,tit.2.part.5.Burg.de Paz con
ſil.4.num.19.Ægid.Boſius in pract. crimin.
tit de Principe num.300.Hieronym.Gabr.
conſ.34.per totum: & multa bona tradit Bur
ſat.in conſ.8.num.15.cum ſequentib.& le-
gendus eſt etiam Ioan.Lopius in cap.per ve
ſtras,de donation.inter virum & vxor.§.20
num.1.cum ſequentib.pag.343.Ioann.Gu-
tierrez allegat.11.num.7.& conſil.19.num.
26.& conſ.22 per totum,Celſus conſ.1.nu
mer.52.Barboſ.in l.diuortio. §.ob donatio-
nes,num.7.pag.989.tom.1.ff.ſolut.matrim.
Ant.Gom.in l.53.Taur.nu.48.verſ.itē adde
quod mortuo marito,eleganter domin. An-
ton de Queſada in ſuis quæſtion.c.14.nu.1.
cum ſequentib.Ioſeph.Maſcard.in tract.de
probationibus lib. 3.concluſ.1179.num.14.
fol.90.& ad hanc concluſionem alios refert,
& hoc citat Ant.Theſaur. deciſ.Pedemont.
86 45.num.2.qui fere omnes † excepto Hiero
nym.Gabr.reſoluere videntur poſſe mulie-
rem ſoluto matrimonio propria authoritate
capere poſſeſsionem bonorum dotalium,&
etiam bonorum mariti pro hypotheca, quā
habet ad bona mariti,quod vidi in grandi ne
gotio,& ad omnes addo Iaſ.in conſ.85.col.
2.lib.3.Bald.Nouel.d.priuil.6.nu.20. & le-
gendus etiam eſt Parlad.lib.2.rerū quotidia-
narum cap.5.n.13.vbi tractat an mulier pro
dote ſit legitimus contradictor ad impedien
dam bonorum poſſeſsionem, quod quotidie
contingit,& ad omnes addo notabilem,& pe
regrinum dictum Socin.Iun. in conſil.111.
num.6.lib.3.vbi tradit,quòd ſi in inſtrumen
to dotali ſit data poteſtas mulieri, vt poſsit
capere propria authoritate bona mariti,
prout in pluribus contractibus dotalibus re-
peritur,ceſſat ius offerendi,quod refert Ce-
phal.conſ.550.num.11.& nu.29.lib.4.quæ
omnia addēda ſunt ad Peraltam in l.Lucius,
§.Gaius Seius num.2.pag.422. ff.de legat.2.
vbi tantummodo refert Bald.in l vlt. C.quo
rum legatorum tenentem,quod mulier poſ-
ſit pro dote retinere res dotales;nec eſt omit
tenda egregia remiſsio additio Ferrar. In pra
ctica in forma libelli,quo agitur ad repeten-
dam dotem,pag.262.col.2.in princip. quæ
incipit creditores,Celſus conſ.1.num.14.cū
ſequentib.vbi tractat de poſſeſsione,qua ob
dotem mulier prætendit cōtra bona primo-
genituræ,& tradit Theſaurus deciſio.Pede-
mont.207.Burſat.in conſ.9.num.4.Et quod
vbicunq; in obligatione de reſtituenda dote
opponitur precarium,poſsit mulier propria
authoritate apprehendere dotem, volunt
Bald. in l. penultim. C. de pignorat. actio-
ne,Boerius quæſt.200.col. vltim. Menoch.
de recuperand poſſeſsio.remed.15. nu.3 te
pag.462.

Et ad propoſitum redeundo dicit Bart.in
l.Lucius.§.idem reſpondit num.2.ff.ad mu-
nicipalem,quod bona dotalia non dicuntur
† eſſe in bonis mariti, quem refert & ſequi- 87
tur Deci.in l.quod euincitur.ff.de regul.iur.
quamuis contrarium teneat Campeg. in tra
ctatu de dote,part.4.q.7.per dicto. §.idem
reſpondit,de quo legendus eſt tex.in l.ſcien
dum. §.ſi fundus. ff. qui ſatiſdare cogantur,
vbi Iaſ.num.2.l.7.tit.11.par.4. Nouellus in
tractatu de dote part.6.priuileg.6. nume.1.
& dicit Baldus in dict.l.in rebus,nu.7. quod
in re dotali † vir repræſentat imaginem mu- 88
mulieris: & idem Bald. in l.vltim. num. 10.
C.de iure emphyteut.dicit quod in illa ima-
gine repræſentatur naturaliter dominium
mulieris, quia hæc, & ſimilia non obſtāt, vt
conſtat ex ſcriptis per Salicet.in dict. l.in re
bus,vbi † eleganter agit de intellectu verbo 89
rum illius legis ſiue æſtimatæ,ſiue inæſtima-
tæ ſint, quod rectè expendit Arius Pinel.
quem ad hoc omnino(ſi expedierit) vide in
l.1.part.3. numer.15. folio.86. in verſicul.
nec obſtat text.in dict.l in rebus. C. de iure
dotium.

Item prædicta procedunt, quando mu-
lier ipſa ageret ad dotem, ſecus quando agūt
extranei, † qui prætendunt ſuccedere filio 90
talis mulieris,argum l.2. ff.de priuilegijs do
tiū,vbi per Bald.& Doctores,& voluit Bart.
in l.Neſenius.§.1.ff.de re iud.vbi Imol.hoc
dicit eſſe ſingulare ad Alex.in l.ſi mora,nu.
2. ff. ſolut. matrim. & quod notat Bart in l.
poſt dotem.ff.ſolut.matrim.Bald.in l.qui ſti
pendia,num.1.C.de procurat. Bart. in l. aſ-
ſiduis. C. qui potiores in pignore habean-
tur,Iaſ.in §.fuerat,num.94. de action. & in
l. rum fundus. §. ſeruum tuum imprudens,
num.5.ff.ſi certum petatur. Anton.de Fan.
in tractatu de pignoribus part.2. membr.4.
num.107.vbi late de hoc agit, & iſtis adden
da ſunt quæ ſcribo in 3.p.quæſt.5.à nu.20.
& ex Peralt.& alijs, & qualiter maritus poſ
ſit adminiſtrare bona † vxoris, legendus eſt
Maſcardus in tractatu de probationibus, li-
br.1.conclu.271.& qualiter vxor à viro ſe-
parata iudicio eccleſiæ poſsit habere poſſeſ-
ſionem bonorum,lege Ant.Gam.deciſ.97.

Exiſtis etiam deducitur confirmatio eius
quod ſcribit Iacob.Albenſ.conſ.7.num.19.
part.2. vbi tradit, quod fiſcus confirmare

Digitized by Google

91 poteſt † fideicommiſſum, vbi ille cui ſucceſ-
ſio fideicommiſsi delata fuit erat vltimus ſuc
ceſſor fideicommiſsi, & potuiſſet per eum
libere alienari. Infertur etiam ex prædictis,
an verum ſit quod notanter ſcribit Matth.
de Afflictis in tractatu protomiſ. in verb.
licet enim ſupra diximus column. 3. verſic.
item quæro quòd ſi datur, vbi ſcribit, quòd
92 ſi res immobiles detur † æſtimata in dotem,
habet mulier in ea ius retractus, quem re-
fert & ſequitur Tiraquel libr. 1. de retractu
§. 1. numer. 109. pagin. 329. quorum reſolu-
tio, quam vidi in practica, & quotidie con-
tingere poteſt, difficilis mihi videtur, & con
tra textum in dicta. l. in rebus, & alia ſupra
tradita, & contra opinionem Matth. de Af-
flict. & Tiraquel. facit etiam quæ eleganter
ſcribit gloſſ. Pariſien. part. 2. conſuetudin.
Pariſien. §. 55. nume. 41. vbi notabiliter ex-
93 plicat illam concluſionem, an res † immobi-
lis data in dotem æſtimata faciat emptionē,
& contra Tiraquell. facit quod ſcribit idem
gloſſ. Pariſien. part. 2. conſuetud nib. Pari-
ſien. §. 55. numer. 104. fotio. 77. vbi reſoluit,
quod ſi maritus vendat extraneo rem dota-
94 lem æſtimatam, † poteſt retrahi per cogna-
tos vxoris, & de puncto & quæſtione lege
nouiſsime Ioann. Gutierrez hoc referen-
tem in practic. quæſtionib. libr. 3. quæſt. 77.
quod etiam reſoluit Matienço in l. 7. gloſſ.
7. nu. 56. tit. 11. lib. 5. Recopilation. fol. 360.
& faciunt pro illa ſentētia quæ ſcribit Ama
dæis de Aponte in tractatu laudemiorum
cap. 29. folio. 38. & leges noſtri Regni, quæ
de retractu loquuntur, quæ ſunt contra ius
commune, odioſæ, & exorbitantes, & quæ
ſimpliciter loquuntur in venditione, quod
tenendum mihi videtur, & in praxi ſequen-
dum, & è cōtrario ſequerentur multa incon
uenientia, & incommoditates, licet Matth.
de Afflict. & Tiraquel. ſequatur Matienço
in l. 7. titu. 11. lib. 5. Recopilat. gloſſ. 7. num.
16. cum ſequentib. fol. 368.

95 Fundus autem † redemptus, qui ante fue-
rat maioratus, quæritur an habeat eandem
qualitatem ſicut ante erat, concludendum vi
96 detur, quod ſit, † quia res redempta dicitur
eadem, & eiuſdem qualitatis, quæ primitus
illi inhærebat. l. filio quem pater. ff. de liber.
& poſthum. ibi, *Non tranſlatus, ſed redditus
videatur*, l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. ff. de
97 pactis, vbi Doctores, & quod origo ſit † in-
ſpicienda probatur in l. ſi filius. C. ad Mace-
donianum, & in l. quid quod. ff. de donationi
bus, & in l. cui fund. ff. de condit. & demon-
ſtrat. tradunt Crotus in conſil. 125. num. 7.
& in conſ. 137. num. 13. Roland. in conſ. 33.
98 num. 31. libr. 4. & ideo res redempta † non
ſubiacet oneribus, & hypothecis medio tem
pore, ſiue ſpecialiter, ſiue generaliter impo-
ſitis per emptorem. l. ſi res ff. quib. mod pig.
vel hypoth. ſoluitur. l. in diem. ff. de aqua plu
uia arcend. notat Paul in l. 2. col. 3. C. de re-
ſcinden. vend. Alex. in conſ. 45. lib. 1. & alij,
quos refer gloſ Pariſ. in conſuetud. Pariſ. p.
1. § 41. num. 20. fol. 288. qui id tradit in re-
tractu, & eſt notabile pro noſtra materia, &
pro intellectu legum Regalium, quæ de re-
tractu loquuntur, & pro intellectu dict. l. 6.
Taurinæ, † quæ facit mentionem de foro, 99
ex quo radix redit ad radicem, & ſtipes ad
ſtipitem, de quo ſupra etiam actum fuit, &
de fundo ab hoſtibus redempto, quod in eo
habeat locum ius poſtliminij tam reſpectu
dominij directi, quam vtilis, & omnium quo
rum intereſt, traditur per glo. Pariſ. in dict.
conſuetud. tit. 2. § 62. num. 75. fol. 168. quod
eſt notabile ad noſtrum propoſitum, & ad
dictas leges retractus, & legi debet Ioann.
Gutierr. conſ 21. num. 17. & ad l. 6. Taur.

Et pro intellectu eorum quæ notauimus 100
ad §. † quindecim vide Præpoſitum in dict.
c. 1. de eo, qui ſibi & hæred. ſuis maſcul. & fœ
mis. vbi dicit, quod ille. §. quindecim proce-
dit in prohibitione, quæ ad res eſt directa, &
ideo alterata natura rei alteratur prohibitio,
ſecus autem in prohibitione reſpiciente per
ſonas, quæ eſt perpetua, refert l. cū res. ff. de
fideiuſſor. & dicit eſſe de ment Bart. in dict.
§. quindecim: è contrario autem Paul. de
Caſtro in l. voluntas. C. de fideicommiſsis in
telligit dict. §. quindecim procedere quando
prohibitio eſt dumtaxat in perſonam, ſecus
etiam ſi ſit reſpectu rei, & tradit Deci. con-
ſil. 69. & 81. in fin. Iaſ. in § lectura 2. numer.
95. quos citat Alciatus conſ. 536. numer. 2.
quod eſt notatu dignum, & tradit etiam Mo
nochius de arbitrarijs iudicum libr. 1. q. 54.
num. 25. Et pro † intellectu d. l. 6. Taur. quā- 101
do aliquid dicatur eſſe de patrimonio, & in
terminis de benefi. ijs patrimoniabus Hiſpa-
niæ tradunt Caſadorus deciſio. 8 tit. de præ
bendis, Quintilan. Mandoſ. regul. 19. Cancel
lariæ. q. 15. fol 138. qui legi omnino debet,
& de iſtis rebus patrimonialibus plura ſcri-
bit Tiraquel. libr. 1. de retract. §. 1 gloſſ. 3.
num. 11. pag. 60. & §. 32. num. 26. gloſ. vnic.
pagin. 677. cum ſequentibus, & numer. 684.
cum pluribus alijs. Et eſt etiam notabilis do-
ctrina Bald. in dict. cap. 1. de eo qui ſibi aut
hæred ſuis, vbi vult, quod deſcendentes re-
præſentant ſuos aſcendentes in quocunque
gradu exiſtentes. Et quod quando in modo
ſuccendi habetur conſideratio ad primum
ſtipitem, & primum cōſenſum inueſtituræ,
medij ſucceſſores non mutant rei qualitatē,
quod eſt conſideratione dignum ad ea, quæ
ſcribo part. 2. quæſtio. 6. dum tracto, an qui
ſemel fuit excluſus, maneat perpetuo exclu
ſus, quod confirmo ex alia doctrina egregia
eiuſdem

eiuſdem Bald. in cap. 1. de feudo marchiæ, verſi.2.nota, vbi vult, quod mortuis ſine hærede deſcendentibus qui feudum poſſidebant, retroceditur feudum ad cohæredes,& quidam dicunt vſque ad 4.gradum , quidam vſque ad ſeptimum, quidam in infinitum be neſcio inueſtituræ primi parentis,cuius reſpectu omnes iſti ſunt deſcendentes.

Limitat etiam eleganter Bald.d.§.quinde cim in conſi. 379.lib. 3. in alienatione facta
102 per † diuiſionẽ inter hæredes, quia ex hoc non dicuntur bona extra familiam eſſe, nec libera remanere,refert Bald. in l.qui Romæ, §.vltim.ff.de verborum oblig. quod dictum refert & ſequitur Dec. in conſi.88.nume.5. vbi ex aliquibus confirmat, quamuis diuiſio regulariter ſit ſpecies alienationis, l.ſi pupil lorum in princip.ff. de rebus eorum, l.cum ſolus, ff. de vſucap. & pro hoc facit l.33.in quaterno gabellarum, vbi ex diuiſione facta inter cohæredes non debetur gabella,etiam ſi nummi ex altera parte intercedant.

Quod etiam notandum eſt ad intellectum text.in l.6.Tauri,circa cuius praxim quotidie videtur,quod licet inter cohęredes † fiat
103 bonorum diuiſio , nihilominus bona remanent truncalia, & eiuſdem qualitatis, cuius erant ante diuiſionem factam,& prima cauſa
104 eſt ſemper † attendenda, & influit magis in ſecundam , cap. ſi cui de præbend. in 6 notant Calder.in conſi.4.titul. de locato , Aymon in conſi.202.num.14 in quo num.& in pluribus ſequentibus probat per plura iura, & authoritates bona eſſe iudicanda fideicom miſſo ſubiecta inſpecta prima & primordiali cauſa,ad iſta legendus , & lege quæ nouiſſime ſcribit Ioan.Gutierr.lib. 3.practicarum quæſtion.q.77.nu.1.cum alijs,vbi hoc refert.

Et ex dict.Dec.in dict. conſi.num.3.colli
105 gere etiam licet,quod ſi quis vendit † rem pa trimonialem eum pacto de retrouendendo, retinet adhuc talis res naturam rei patrimonialis,quia hoc caſu bona reddita non tranſlata videntur,per dict.l.filio quem pater,ff.de liberis,& poſthumis & l.peculium, §. ſi ære alieno,ff.de peculio,& alia iura,& rationes, quæ refert, & ibi num.3.Notanter in noſtra materia reſoluit, quod res quæ extra fa fuit de familia per heredem, ſi redit ad fideicom miſſarium ex pacto de retrouendendo, retinet eandem naturam quam prius habebat,& eſt de familia,quod repetit idem Dec.in cõſ. 238.num.5.per plura iura,& per doctrinam Bart.in l.in diem,ff.de aqua pluuia arcenda, & notatur per Marzarium in tractatu de fideicommiſſis,part.2.quæſtion.6.& alios, vt per Simonem de Pretis libr. 3. de interpretand.defunct.volunt.dubitatione 3.ſolutione 1.num.10.fol.346.quod ad aliud propoſitum tradidi part.1. quæſtion. 58. Et conducunt quæ in propria materia & puncto retractus ſcribunt Anton.Gomez in l. 73.Tauri,num.24. Matienço in l.7.tit.11 glo.5.num.5.cum ſequentibus, lib.5. Recopilat. vbi inter alia allegat bonum text.in l.ſi à me,ff.ad l.falcid.& tradit Caſſanæ.in conſuetud.Burgund.rubric.4.§.25.num.5.pag. 805.& faciunt ſcripta per Petr.Surd.deciſ. 163.num.3.quod etiam conducit ad intellectum Regalium legum , quæ de retractu loquuntur conſanguineali,ad quas illud conſilium eſt neceſſarium.

Ex his autem omnibus,quæ in iſta quæſtione tractata ſunt, infertur,quod licet bona maioratus præſcribi non poſſint, niſi præſcriptione immemoriali,vel cum titulo, & præſcriptione quadraginta annorum, præſcribi tamen poſſunt bona maioratus pręſcri ptione ordinaria inter eos qui nõ ſunt † vo- 106 cati,nec ſubſtituti ad maioratum, maxime ſi res ſemel fuit effecta alienabilis,& à vinculo maioratus libera,de quo legenda ſunt quæ ſcribo in d.q.21.

Infertur etiam,quod quamuis ex diſpoſitione l.vltim.titul.15.† lib.4. Ordina.noui 107 in præſcribendis impoſitionibus ſit neceſſaria præſcriptio immemorialis,hoc procedit inter dominos,& vaſſallos: ſi vero iſtæ præſtationes ſemel ſint præſcriptæ,& poſtea de illis agatur lis inter dominum qui illas præſcripſit,& alios prætenſores,ſufficit præſcriptio ordinaria,nec requiritur immemorialis, & ad alia cõſimilia poteſt inferri intellectus. Et in hac materia eſt magni facienda doctrina Bald.in l.tutores per illum text.ff.de teſtamentar.tutel. vbi reſoluit, quod † quando 108 res procedit à prima cauſa,nec tamen tranſit per ipſum mediũ, denominatur à prima cau ſa,aliàs ſecus,quem citat Tiraquell.in tractatu ceſſant.cauſa,limitatione 20. num.19.ad hæc facit quod ſcribit Abb.in cap. ſane, nu. 3.fol.138.de priuileg. vbi inquit,quod laicus poteſt præſcribere ius † patronatus con 109 tra patronum,licet non poſſit præſcribi con tra Eccleſiam,allegat Ioan. Andr.in c.quod alicui de regul.iur.in 6.Sic laici inter ſe poſſunt præſcribere decimas præſcriptione ordinaria,ſecundum Felinum In capit.cauſam quæ de præſcriptionibus,quem citat Nicol. Boerius in conſuetud.Bituricenſ. titul.de iudicijs poſſeſſorijs,c.2.pag.127.col.1.Infertur etiam confirmatio ad id, quod decidit Ioan.Gutierr.in cap.quamuis pactum de pactis in 6.in princip.numer.18. pag.380.vbi per plura reſoluit, quod pater in præiudicium aliorum filiorum poteſt † concedere 110 filio licentiam teſtandi ad libitum , & quod pater de illa parte , quam filij habuit, poteſt ad libitum diſponere in pręiudicio filiorum, quod

quod eſt notabile, & quotidie videbis, & verum credo pro quo facit ſingularis deciſio. Matthæ. ab Afflictis 127. quam ſupra retuli, & quod ſcribunt Barboſ. in d. l. poſt dotem, num. 7. Anto. Gamma d. deciſione. Infertur etiam ad quæſtionem rectiſsime diſputatam per Petrum Barboſ. in l. Titia, ff. ſolut. matrimoo. num. 39 cum ſequentibus, vbi tractat quæſtionem, an laici poſsidentes † decimas, vel tertias poſsint pro illis conueniri apud iudices Eccleſiaſticos, & ibi multa bona videbis. Ad materiam autem addo, quod obligationis qualitas non mutatur ex mutatione ſucceſſorum, l. 2. ſ ex his, ff. de verborum obligat. notant Natta in conſi. 605. numer. 4. Seraphin. de priuilegijs iuram. priuileg. 67. num. 38. pag. 344.

Maioratus ſi alienetur per habentem filios, an filij admittantur ad reuocandam donationẽ, vel alij conſanguinei, numer. 122. 124. & 125.

Prælatus poteſt ex iuſta cauſa, mortua vna filia, quæ ius habebat ad aliquod ius patronatus, ſubijcere Eccleſiam ad ius patronatus, nu. 113.

Pater ſi feudo propter alienationem priuetur, filijs, & non agnatis tale feudum competit, num. 114. 115. & 119. Quid ſi pater delinquat contra ipſum contractum non ſoluendo canonem, vel ſine licentia domini alienando, nu. 121.

Filius decedens melioratus in tertio bonorum, ſi liberos relinquat, an teneatur bona meliorationis alteri filio reſtituere, nu. 116.

Alienatione extra familiam prohibita, an admittantur filij prohibiti, aut alij de familia, nu. 117.

Pater præſumitur diligere filios, ſeu filias vnius filij in portione ei delata, nu. 148.

Linea tranſuerſalis an præferatur lineæ aſcendentis in ſucceſsione feudi perditi propter culpam commiſſam in dominum, nu. 120.

Feudum antiquum ſi alienetur, non aperitur domino ius, ſed filijs, & agnatis eius, vt ipſi recuperare poſsint mortuo alienante, num. 122.

Ingratitudo patris, cui res donata fuit, an præiudicet filijs, nu. 123.

Filius quando priuetur bonis fideicommiſsi, quia pater conditionibus non paruit, nume. 126. Authoris ſententia, nu. 127. Vbi doctrinæ quædam Ange. Peregr. Oldral. & Paul. Caſtr. improbantur.

Conſentiens alienationi rerum maioratus, an admittatur ad illius petitionem, num. 128. & 136. Quid ſi conſenſus præſtetur ad alienationem neceſſariam, num. 138. Quid ſi ſit minor qui alienationi conſenſit, nume. 142. & quando poſsit filius contra alienationem venire, num. 145. Quid ſi res ſit reſtitutioni ſubiecta, nu. 146. Quid ſi alienatio fiat cum facultate Regia, nu. 147. Quid ſi filius, vel alius ſciat per multum tempus bona maioratus eſſe alienata, alienationi tamen non conſenſit, nu. 149. Quid in fideicommiſſo, num. 132. 135. 139. & 148. Quid in feudo, num. 134.

Aliud eſt vendere, aliud vendenti conſentire, nu. 129.

Qui vendere & alienare prohibetur cenſetur prohibitus alienationi. & venditioni conſentire, nu 130.

Mulier ſtatuto prohibita contrahere prohibetur etiam contractui conſentire, numer. 131.

Donare videtur qui donationi conſentit, num. 133.

Maritus ſi ex ſtatuto poteſt vendere rem dotalem, vxore conſentiente, ſi vendat, an ad retractum admittantur conſanguinei vxoris, vel mariti, nu. 137.

Primogenitus tacitè conſentiens renunciationi primogenituræ in fauorem ſecundo geniti, ſibi an præiudicet, nu. 139.

Permiſsio vt inducatur, vt poſsit quis de re aliena teſtari, an ſufficiat præſentia cum taciturnitate illius, cuius bona ſunt, aut requiratur expreſſus conſenſus, nu. 140. & 141.

Nepotibus an noceat grauamen, cui pater in legitima conſenſit, num. 143. Authoris ſententia, nu. 144.

Bona in dubio præſumuntur potius vinculo ſubiecta, quàm libera, nu. 150.

Fideicommiſſum qualiter & quibus caſibus extinguatur, nu. 151.

IN hac etiam materia alienationum rerum maioratus notandum eſt, quod ſi quis faciat † maioratum, & prohibeat alienationem 111
rerum maioratus cum clauſula, quod ſi poſſeſſor bonorum maioratus rem alienauerit ad maioratum pertinẽtem, maioratus ad proximum ſucceſſorem deueniat, & aliquis poſſeſſor bonorum talis maioratus habet filios, & alios vocatos ad maioratum, ſi contra voluntatem teſtatoris rem alienet, admittitur filius alienantis, & non alij vocati, quia in tali vocatione ſubintelligitur tacita conditio, ſi alienans liberos non habuerit, quod probatur ex ratione text. in l. cum acutiſsimi, C. de fideicommiſsis, & ſingula. 10. tit. 4. par. 6. quas leges latiſsime ampliat, & limitat Ant. Gabriel tom. 2. commun. opinio. libr. 4. de fideicommiſſ. concluſio. 2. pag. 247. domin. Ant. de Padilla in d. l. cum acutiſsimi, Manti. de coniect. ment. defunct. lib. 5. tit. 11. num. 7. & lib. 5. titul. 15. num. 42. latius libro 10. titul.

Digitized by Google

titul.7.num.1.cum ſeqq. Ximenez in l.cum acutiſsimi, pag. 159. Et quod prælatus poſſit ex iuſta cauſa mortua filia, quæ ius habe-
113 bat ad aliquod ius patronatus, ſubijceret † iterum Eccleſiam ad ius patronatus probat per plura Menoch.in conſi. 90.numer. 24.cum ſeqq.lib.1.& facit doctrina Andr.de Iſern. in cap.1.verſ.ſi vero, num. 8.de alienatione feud.pater.vbi dicit,quod ſi ex conceſsione
114 feudi pater † feudo priuetur propter alienationem,quod eſſet agnatis deferendum,procedit,ſi alienans liberos non habuerit,quia ſi liberos habeat, hi admittuntur excluſis agnatis,quod ſequuntur Matth.de Afflict.& Præpoſitus,quos refert Tellus in l.27.Tauri,nu. 10.qui hanc ſententiam loquendo in melioratione in terminis noſtris tenet,& ibi Matienço glo.4.num.10.pag. 159.pro quo facit regul.text.in l.3.ff.de interdict. & relegat.& plura,quę adduco infra hac par.quęſt. 23.à num.1.cum alijs, & ratio generalis,& viua,l.volũtas,C.de fideicommiſ. per quam plura DD.ibi decidunt ad noſtrum propoſitum,& doctrinam Bald.in cap.1.de alienatione feud.vbi inquit,quod vaſſallus poteſt alienare feudum inuito domino in filium, quia talis alienatio dicitur potius refutatio,notat Ripa,aliqua ſimilia adducit in l.qui Romæ,§. duo fratres,nu.87. ff. de verborum obligat. Tiraquell.in l.ſi vnquam in princip. numer. 18.C.de reuocand.donat.& ad hoc ſpectat ſententia Bald.in cap. 1.§.hoc quoque de ſucceſ.feud.fol.20.num.14,vbi dicit,quod ſi pa-
115 ter alienat illicite feudum,non præiudicat † liberis,quando veniunt ad ſucceſsionem feudi iure ſanguinis,& non hæreditario, quod eſt ſingulare, licet contrarium teneat ipſe Bald.in conſi. 313. quidam nobilis, num.3. lib.5.per illum text.in cap.1.ſi vaſſall.feud. priue.& alia iura,quæ refert,pro quo dicto Bald.tradunt quæ refert Iulius Flor.in tractatu de obſidione locorum,numer.38.fol. 92. ad quod lector videat notabile, & elegans conſil.Curc.Senioris 49.numer.88.& iſta noſtra comprobantur ex ratione,& diſpoſitione text.in dict.l. 10.tit.4.part.6.ibi: *ca ſi eſte que murieſſe dexaſſe hijos.* Vbi vide Greg.Lopez in glo. in verbo, *Algun teſtador*,qui dicit,quod illa lex locum habet,etiã in donatione inter viuos, quæ fieret gratia donatarij,ex Dec.in l.generaliter,num.9.C. de inſtit. & ſubſtit. quem ad hoc etiam citat Tellus in d.l.27.num. 8. ad quam l.10.titul. 4.lege vltra ordinarios Anto.Gomez tom. 1. vltimarum volunt.cap.5.numer.32.Bernard.Diaz,& additio.regul. 287.Manticam de coniectura.ment.defunct. lib.5.titul.11. nu.7.pag.163.plenius lib.1.tit. 7.& 8.pag. 448.& libr.5.titul.15.num. 42.pag.194.& per dictam l. cum acutiſsimi, C.de fideicom-

miſsis,& l.cum vnus,ff.de condit. & demonſtrationibus, tradit Menoch in conſi.211. num.148.lib.3.quod teſtator ſemper videtur prouidere primogenitis ſucceſsiue.

In qua materia eſt memorandum quod ſcribit Anto.Gomez in loco ſupra citato,verſ. ex quo infero, vbi noulter dicit,quod in caſu dict.l.27. ſi filius decedens † melioratus 116
in tertio bonorum relinquat filios,non tenetur reſtituere bona meliorationis alteri filio, vel deſcendenti,& circa intellectum text.in dict.l.cum acutiſsime,& iurium concordantium præſumpta voluntate defuncti, animaduertunt Bart.in l.& ex facto,§.ſi quis rogatus,num.2.ff.ad Trebell.Anchar.in conſi. 46.num. 1.& alios plures quos citat Aluar. Baez in tractatu de iure emphyteut.q. 50. num.24.fol.261.Et iſta fulciuntur ex pluribus quæ ſcribo in 2.part.huius operis quæſt. 4.illatione 8.Et per notata ad propoſitum in dict.l.cum acutiſsimi, per Barth. Socin.in conſi.227.num.8.lib.2.vbi tradit alienatione extra familiam prohibita † an admittan- 117
tur filij prohibiti? an alij de familia? Et confirmo, quia teſtator nunquam cenſetur velle filijs hęredum inſtitutorum alios etiam filios teſtatoris præponere, ſecundùm Corneum in conſi.230.col.4.lib.3.quod refert,& confirmat Burſat.in conſi. 13.num. 64.lib.1.Et pater † præſumitur diligere filios, ſeu filias 118
vnius filij in portione ei delata,quam alium filium,ſeu illius deſcendentes, etiam maſculos, vt per Corneum conſi. 263.lib.1. & in conſi.233.lib.4.Carol.Ruin. conſi.151.nu. 1.lib.2.Auguſt.Beroi.conſi.151.num.4.lib. 2.& idem volunt Curc.Senior in conſi.44. num.23.& Curc.Iunior in conſi.323.num. 20.Cephal.in conſi.559.numer.27.lib.4.& ſcripſi in 2.part.quæſt 6.& idem Curc.Iun. in conſi.63.num.15.per regulam dict.l.cum auus,Hieronym.Gabriel.conſi.140.num.3. vbi ponit regulam, quod teſtatoris diſpoſitio ita interpretatur in portione filio relicta,vt eius deſcendentes pręferantur,Mant. lib.6.de coniectura.ment. defunct.titul.11. num.8.pag.236.& lib. 11. titul. 14.num.5. pag.537.Menoch.conſi.150.num.7.& nu. 56.lib.2.

Et in caſu dict.l.27.hodie l.11.titul.5.lib. 5.Recopilat. † habet locum regula d.l.cum 119
auus,vt notat ibi Angul.glo.num.6. fol.218. & idem,quod Curc.Senior.& alij,voluit Cephal.in conſi.527.num.49.lib.4. Et pro iſta ſententia etiam faciunt ſcripta per Tiraquel. in tractatu de nobilitatione, cap.35. num.3. cum alijs, & in tractatu de primogenitura, quęſt.23.num.19.& lib.1.de retractu,§.32. glo.1.& vnica,num.2. pag.661.contra hæc tamen facit doctrina Bald. in cap.1.§.denique,numer. 6. quæ fuit prima cauſa benefi.

amittend.

amittend. vbi poſt Iacob. de Belloniſ. vult,
quod ſi vaſſallus alienat feudum legitimè, ad
mittuntur filij excluſis agnatis, ſi vero illici-
tè præferuntur agnati filijs, & inquit gene-
raliter, Matth. de Afflict. in cap. 1. num. 7. ſi
vaſſall. feud. priuen. cũ applicetur, fol. 225.
120 quod linea tranſuerſalis præfertur † lineæ aſ
cendentis in suceſsione feudi perditi prop-
ter culpam commiſſam in dominũ, per text.
& gl. ibi, quos ad id ponderat, & idem vult
Bald. in cap. ſi Titius filios in fine ſi de feudo
fuerit controuerſ. inter dominum, & agna-
tum per tex. ibi, in quo loco hoc communi-
ter concluditur, ſecundùm Curcium in tra-
ctatu de feudo, 4. part. num. 152. pag. 465.
vbi in hoc reſidet, pro quibus eſt expreſſa
ſententia Bartol. in l. 4. numer. 3 ff. de inter-
121 dict. & releg. vbi reſoluit, quod ſi pater de-
linquit circa ipſum † contractum non ſoluē-
do canonem, vel alienando ſine licentia do-
mini, & nocet filijs, ſecus ſi aliàs deliqueret,
per quod bona publicarentur, quod autem
limitatur, vt per Præpoſitum in d. cap. Ti-
tius num. 3. poſt Iacob. de Belloniſ niſi filius
ſuccedat, cum beneficio inuẽtarij, & nihil ei
ſuperſit de bonis patris, de hoc tamen artic.
videnda ſunt quæ latius ſcribo in dict. 2. par.
quæſt. 4. illatio. 8. & quæ ſcribo ſupra queſt.
16. à numer. 5. & illis, ac iſtis eſt addendum,
quod ſi feudum ſit antiquum, & alienetur †
122 non aperitur domino ius, ſed filijs & agnatis
eius, vt ipſi recuperare poſsint mortuo alie-
nante, cap. 1. §. hoc quoque de ſucceſſ. feud.
quod tenent Iacob. de S. Georg. in inueſti-
tura ſua, in verbo, & cum pacto de non alie-
nando, Curc. in dict. tract. de feud. in 5. part.
concluſione 4. & alij quos citat Roland. in
conſi. 57. num. 61. lib. 3. ad quos addo Me-
noch. in conſi. 181. num. 95. lib. 2. Et eſt com
munis opinio, ſecundum eundem Curcium
in conſi. 220. num. 18. lib. 2. & de materia le
genda ſunt quæ ſcribit Anton. Peregrin. in
tractatu de iure fiſci, num. 28. lib. 5. titul. 1.
num. 168. cum ſeqq. pag. 267. vbi ex profeſ
ſo hoc tractat. Et plura ſcitu digna in iſto pũ
cto, & ſingularia ſcribit Aponte in tractatu
laudemiorum, quæſt. 10. 11. & 12. quibus
ſunt addenda quæ de ingratitudine patris;
123 cui res donata fuit, † an præiudicet filio ſcri
bit Ripa poſt Guidonem Papæ, quem citat
in conſilio. 176. Ripa in l. fin. C. de reuo-
cand. donatio. quæſt. 53. num. 176. & quæ
ſcribit idem quæſt. 70. num. 276. vbi tractat
an delictum patris noceat filio in feudo con
ceſſo pro ipſo, & filijs, ad quem addo Rolan-
dum in conſi. 14. numer. 3. lib. 4. Cephal. in
conſi. 397. num 16. lib. 3. Matth. Felician. in
conſi. 219. omnis difficultas, num. 8. lib. 1. in
ter conſ. Paul. de Caſtr. vbi tractant, an filius
ob delictum matris, quæ erat grauata, vt non
nuberet, & habitaret in domõ, amittet bona
ſi mater contrauenit.

Prima autem concluſione habita pro ve-
ra, † procedit etiam in caſu in quo pater 124
facit maioratum in vnum filium, & in caſu
alienationis vocet alium filiũ fratrem ſuum.
Nam adhùc ineſt illa tacita conditio, niſi alie
nans filios habuerit, quia in iſto caſu cenſen-
tur vocati, & prædilecti, quia dict. l. cum acu
tiſsimi procedit etiam vbi res eſt reddita ad
alterum filium relinquentis, & ſic ad fratrē
ipſius, cui primo loco relicta erat, ita vt filius
ex eo, cui res relicta eſt, præferatur patruo,
cui res reſtituenda erat poſt mortem patris
ſui, vt per l. cum auus, ff. de cond & demon-
ſtra. voluit ibi Cuman. Bald. & Salicet. Paul.
& alij in dict. l. cùm acutiſsimi, vbi dominus
Anton de Padilla num. 3. & plures citat Ti-
raquel. in dict. l. ſi vnquam, in verbo donatio
ne largitus, num. 240. & in tractatu de pri-
mogenijs, q. 40. nu. 94. pag. 286.

Tandem in iſta noſtra quæſtione multum
intereſſe credo à tempore factę alienationis
ille qui alienauit, filios nõdum habebat: nam
in iſto caſu vocati ad maioratũ pinguius ius
habebunt, quam in caſu in quo alienans tem-
pore alienationis filios † habeat, argumen. l. 125
nam ad ea, ff. de cõd. & demonſtrat. & l. poſt
mortem. §. 1. & l. nõ putabit, ff. de bonorum
poſſeſſ. contra tab. l. cum vxori, C. quando
dies legat. ced. & aliorum quæ ſcribo in pri-
ma part. tractatuum quæſt. 2. nu. & 2. par.
quæſt. 6. cum ſequentibus, & de hac quæſtio
ne legenda ſunt quæ ſcribo in dict. 2. p. q. 4.
illation. 8.

Quando autem, & in quibus caſibus filius
priuetur bonis fideicommiſsi, quia pater † 126
non paruit conditionibus, vltra quæ ſcribit
Imol. in l. pater familias, ff. de hæred. inſti-
tuend. Socin. Iunior in conſi. 129. num. 19.
& 20. lib. 3. vide latiſsime, & eleganter Simo
nē de Pretis lib. 4. de interpretand. defunct.
volunt. dubitatione 4. numer. 12. cum ſeqq.
fol. 451. notabile conſilium Cephali 282.
num. 7. cum ſeqq. lib. 2. nouiſsime Anto. Pe-
regrin. qui prędicta non refert in tractatu de
fideicommiſsis, artic. 18. num. 28. cum ſeqq.
fol. 171. à cuius reſolutione † cauendum eſt 127
propter ea quæ ſupra ſcripſi, & in dicta illa-
tione 8. iſtis etiam eſt addendum, quod non
decipiãtur DD. ex quadam doctrina Oldral
di in conſi. 242. num. 2. vbi tradit, quòd quis
poteſt incurrere in pœnã in præiudicio ſub
ſtitutorum, quia iſta reſolutio eſt periculoſiſ
ſima, quemadmodum etiam ſcribo in 4. part.
quæſt. 23. Cauendum eſt etiam à periculoſa
doctrina Paul. de Caſtro in conſi. 44. colum.
final. lib. 2. vbi ſcribit deterioris eſſe condi-
tionis filios eius, qui expreſſe alienauit feu-
dum, vel paſſus fuit vt præſcriberetur, quia
filij

Digitized by Google

filij remouentur à petitione bonorũ, & non
alij ſucceſſores, quod dictum refert, & decla
rat Pinel. in authent. niſi tricennali, C. de bo
nis mater. num. 51. fol. 154. & cauendum à
multis, quæ contra Cephal in conſi. 302. re-
fert, & arguit doctiſsimus Menoch. in conſi.
305. num. 1. cum ſeqq. lib. 4. qui numer. 12.
diſtinguit Comitatus, & alias res indiuiduas
à rebus diuiduis.

128 Præterea notandùm eſt, quod ſi aliquis, †
cui per tempus competebat ius ad ſucceden
dum in bonis maioratus, conſentit extra ca-
ſus licitos, & à iure permiſſos, de quibus in
principio huius 4. partis, quod alienentur bo
na maioratus, quamuis ipſe non vendat, nec
alienet, ſed ſolum conſenſum alienationi
aut venditioni præſtiterit, nihilominus in-
currit in pœnam à iure, & diſpoſitione teſta
toris aduerſus alienantem bona maioratus,
quod probatur, quia licèt aliud ſit vendere, †
129 aliud vendenti conſentire, vt probatur in l.
aliud, ff. de regul. iur. & in l. 35. titul. vltim.
part. 7. Et prohibitus alienare non prohibea
tur alienanti conſentire, vt per glo. & Bart.
in l. cum pater, §. libertis, ff. de legat. 2. con-
firmat Burſat in conſi. 30. num. 26. & idem
tenet Bald. in dict. §. libertis, quem citat
Matthæ. de Afflict. deciſione 285. num. 19.
Et iura loquentia in vendente non habent lo
ca in conſentiente alienationi, vt probatur
in l. pater, §. vltim. l. ſi minor la 1. ff. de ma-
num. vindict. & notanter per Bald. in bona
quæſt. in l. 2. quæſt. 20. C. de reſcind. vend.
hęc procedunt niſi ſit eadem ratio, quia tunc
130 qui vendere † & alienare prohibetur, cen-
ſetur prohibitus conſentire venditioni, aut
alienationi, ſecundùm Bald. & Salicet. in l. 2.
C. ſi aduerſus donat. & Barba. in cap. Presbi-
terorum per illum text. iuncto cap. præce-
denti de rebus Eccleſiæ, Dec. in dict. l. aliud,
num. 3. vbi hoc ſequitur glo. Pariſ. qui alios
refert præcipuè Tiraquell. in l. ſi vnquam in
verbo donatione largitus, quæſt. 2. nu. 349.
pag. 302. vbi de hoc late agit, ad quæ ipſe ſe
retulit in tractatu de vtroque retractu, lib. 1.
gloſ. 2. num. 56. pag. 56. Hieronym. Gabriel.
conſi. 72. num. 1. conſi. 83. num. 79. facit re-
gul. l. cum quis, ff. de regul. iur. ibi: *Cum quis
poſsit alienare, poterit & alienanti conſentı-
re, cui autem donare non ceditur, probandum
erit, nec ſi in donationis cauſa conſenſerit ra-
tam eius voluntatem habendam*, & l. cum quæ
dam, C. de adminiſt. tut. per quæ iura, & alia
plura tenet Tiraquel. in tractatu de leg. con-
nubial. glo. 5. in verbo contracter, nu. 143.
131 cum alijs, fol. 284. Quod mulier † ex ſtatuto
prohibita contrahere prohibetur etiam con
tractui conſentire, quod veriſsimum reputo
tam per rationes, & fundamenta quæ ipſe
adducit, quam attenta mente noſtratum le-
gum Regalium præcipuè Taurinarum, quæ
in hoc multum maritis fauent, & quod con-
ſentiens alienare rem fideicommiſſo ſubie-
ctam non poſſit petere, † tenent Bart. in l. 1. 132
C. de pactis, Barth. Socin. in conſi. 43. colu.
4. lib. 3. Dec. in conſi. 323. num. 112. Pariſ.
in conſi. 23. num. 201. lib. 1. & alij, quos citat
Cephal. in conſi. 392. num. 20. lib. 3. & conſ.
326. num. 38. & conſi. 332. numer. 6. eodem
libr. ad quem addo Petrum Barboſ. in l. quæ
dotis, num. 151. pag. 738. tom. 2. ff. ſolut. ma-
trim. qui citat text. in l. cum pater, §. liber-
tis, ff. de leg. 2. & in l. quoties ab omnibus, C.
de fideicommiſſ. & Barboſ. in dict. l. quæ do-
tis, num. 18. pag. 656. tradit regulam, quod
qui conſentit † donationi donare videtur, 133
quinimò Cephal. in dict. conſi. 392. numer.
23. ſufficit conſenſus tacitus, poſt Alciatum
reſponſ. 132. num. 11. & idem Cephal. conſ.
318. num. 30. & conſi. 303. num. 16. & conſ.
395. num. 41.

Et pro concluſione noſtra eſt text. in cap.
1. §. ſi Titius in fine ſi de feud. fuerit contro
uerſia inter dominum & agnatum, vbi ſi pro
ximior † agnatus, qui debebat inueſtire con 134
ſentiat, vel patiatur agnatum remotiorem
inueſtiri, & poſſidere per annum priuatur
iure ſuo, & idem tenent alij quos refert Dec.
in conſi. 389. viſa longa ſerie, num. 8. Et con
ducunt quæ ſcripſi in 1. part. quæſtion. 23. à
num. 41. cum ſeqq. facit glo. in cap. 1. de pro-
hibita feud. alienatione per Lothar. & quod
tradit Curcius in tract. feudorum part. 4. qui
bus modis feud. amittatur, numer. 137. pag.
449. vbi addit, quod ſi quis eſt pręſens, & po
tuit actum impedire, præſentia cum taciturˀ
nitate operatur conſenſum per glo. commu-
niter aprobatam in l. Gaius, ff. de pignorati.
actio. & quod qui conſentit alienationi bo-
norum † fideicommiſsi, vel eſt præſens quan 135
do alienantur, ſibi præiudicet, & poſtea
non poteſt rem petere reſoluit Burſat. in
conſilio. 173. numero. 62. & 63. libro. 2.
per text. in dict. §. libertis, vbi Bart. & alij,
Ioan. in regul. qui tacet de regulis iuris in 6.
Crotum in l. filius familias, §. diui, ff. de lega.
1. num. 146. cum ſeqq. & ibi Oppizo. num.
51. & 174. Alexand. in conſil. 8. libr. 5. de
quo legi debet omnino, Anton. Gamma de-
ciſione 8. num. 8. contra quem tenet ibi addi
tionator Gamm. Et qualiter ſciens, & conſen
tiens in omnibus caſibus ſibi præiudicet, la-
tiſsime tradit Maſcard. in tract. de probatio.
lib. 3. concluſione 1153. num. 1. cum ſeqq.
fol. 48. Et materiam etiam tractat Corbu. in
tractat. de iure emphyteu. in part. de cauſa
priuationis feudi, quod emphyteu. patitur,
q. 9. nu. 3. fol. 38.

Cum igitur ille, cui ius ſuccedendi com-
petebat in maioratu, conſentiat rẽ extra vo-
catos,

136 catos, & generationem alienari, † & quidquid potuit, vt res maioratus de familia exiret, & effectu, & ſubſtantia eſt conſideranda, & ideò non minus pœnam meretur, quã ſi ipſe alienaret, & in effectu idem fecit, ac ſi ipſemet alienaret, & teſtatoris voluntati nõ ſolum indirecte, ſed directe contrauenit. Et
137 hac ratione innixus † idem Tiraquel. in tractatu de vtroque retractu, §. 1. glo. 9. nume. 105. pag. 164. dicit, quod ſi ex ſtatuto maritus poteſt vendere rem dotalem vxore conſentiente, idque fecit, quod conſanguinei vxoris admittuntur ad retractum rei dotalis venditæ, non conſanguinei mariti, quod eſt notabile ad leges noſtras Regales, quæ de retractu loquuntur.

Ex quibus reſultat eſſe veram concluſionem, quam ſupra propoſui, quæ concluſio limitari poteſt vbicumque conſenſus præſtitus ad alienãda bona maioratus fuit datus ad
138 aliquam † alienationem neceſſariam, puta ob debita, vel ob aliam ſimilem cauſam, nã tunc talis conſenſus non præiudicabit conſentienti, argum. l. filius familias, §. diui, ff. de legat. 1. l. 1. C. vendit. pign. impedi. non poſſ. l. quæ propter neceſſitatem, ff. de reg. iur. l. alienationis, ff. familiæ erciſcund. cum concordantibus quæ ſcribo ſupra hac part. quæſt. 1. limitatio. 5. quod habui in practica. Sed an ſufficiat in iſto caſu conſenſus tacitus ad incurrendam pœnam decidi poteſt per gloſſam in cap. 1. §. præterea quibus mod. feud. amittatur, vbi Iacob. de Bellouiſu, & Bald. & glo. in cap. 1. in verbo conſentientibus, an agnat. vel filij eum adductis per Carol. Ruin. in conſi. 1. num. 18. lib. 1. & Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 1. glo. 9. num. 157. pag. 177. & lib. 1. de primogenijs, quæſt. 26. num. 2. pagin.
139 310. vbi tractat an primogenitus † tacite conſentiens renuntiationi primogenituræ in fauorem ſecundo geniti ſibi præiudicet, & tradit notanter Beroius in conſi. 64. num. 18. lib. 1. qui ad hoc refert Bart. Bald. Salicet. & Alexand. in l. quoties, C. de fideicommiſſis. Et quod eſt neceſſarium ſcire ſententiam Baldi in l. 1. numer. 18. C. de fideicommiſſis, vbi vult, quod conſenſus præſumptus, ex diuturnitate temporis æquiparatur conſenſui, qui debet probari per ſcripturam per l. 5. C. de apoch. publicis, quod refert, & confirmat Petrus Barboſ. in l. 2. §. final. nume. 31. pag. 775. ff. ſolut. matrim. & ſcientia cum patientia operatur idem quod deputatio ad actum, l. 1. §. magiſtrum, ff. de exercitoria cum concordant. vt per Quintilian. Mandoſi. regul. 24. de male promotis, q. 5. num. 2. fol. 33. Et
139 quod frater, ſi ſit præſens, quando † bona fideicommiſſi alienantur, videatur remiſiſſe ius fideicommiſſi, tradunt Bart. & Bald. in l. cum proponans filios, C. de pact. Bald. in d. l. quoties ab omnibus, C. de fideicommiſſis, Abb. in conſ. 15. dubio 1. libr. 2. & alij, quos citat Menoch. in tractatu de præſumptionibus, lib. 3. præſumptio. 516. num. 1. de quo lege omnino Tiraquell. dict. glo. 9. num. 154. qui plura in contrarium refert, & quæ latiſſime ſcribit Ioſeph. Maſcard. in tractatu de probat. lib. 5. concluſione 1153. num 2. cum ſeqq. fol. 48. & concluſio. 1219. num. 1. cum ſeqq. fol. 146. nouiſſime, & notanter Caldas Pereir. in tractatu de renouatione emphyteuſ. quæſt. 16. numer. 49. fol. 135. & alius Luſitanus Petrus Barboſ. in dict. l. quæ dotis, num. 153. cum ſeqq. quæ latiſſime materiam tractat. Et quod adhoc, vt inducatur † 140
permiſſio, vt poſſit quis teſtari de re aliena non ſufficit præſentia cum taciturnitate illius, cuius bona ſunt, ſed requiratur expreſſus conſenſus, determinat Caſſanæus in conſuetud. Burgundiæ, rubric. 7. §. 4. nu. 2. pag. 437. per doctrinam Stephan. Bertrandi in conſi. 346. dubio 4. lib. 1. de quo tamen † le- 141
ctor videat text. in l. ſingularem in l. ſi ſeruus communis, ff. de donat. inter virum & vxorem, Abb. in cap. 2. numer. 4. de his quæ fiunt à prælat. ſine conſenſu capitul. fol. 66. Dec. in conſ. 66. & in conſ. 267. Socin. & alios, quos citat Hippolyt. ſingul. 344. taciturnitas, & qualitas conſentientis alienationi poſſit contradici, tradit nouiſſime Petra in tractatu de fideicommiſſis, quæſt. 10. nu. 81. pag. 231. & quæſtio. 14. nu. 12. pag. 539. ad iſta legẽdus. Et quod ſi quis fuit præſens, & tacens in alienatione facta per alium rei prohibitæ alienari per teſtatorem, non dicatur venire contra prohibitionem niſi ipſe conſentiat, tradunt Paul. de Caſtro in l. cum pater, §. libertis, ff. de leg. 2. Riminald. conſ. 296. Anton. Petra in tractatu de fideicommiſſis, quæſt. 8. num. 515. pag. 168. Et qualiter proteſtatio proficiat quando agitur de præiudicio generando ratione taciturnitatis declarat Matth. ab Afflict. in titul. ſi vaſſallus ab aliquo fratre, num. 9. fol. 181. Et quod
in prædictis caſibus, ſi ſit minor, † qui conſen- 142
tit alienationi, quia fuit præſens, ſibi non pręiudicat, probatur in l. 3. §. lilius, ff. de rebus dubijs, & in l. etiam, C. de prædijs minorum, tradunt Menoch. de arbitrarijs centuria 2. caſu 191. num. 56. Corb. de iure emphyteu. verſ. nona cauſa, nu. 17. fol. 40.

Et exiſtit iuſta ratione confirmari poteſt quædam ſententia Roderici Suarez in l. quoniam in prioribus ampliatione 10. numer. 69. pagin. 83. C. de inofficioſo teſtamento, vbi dicit in iſta materia, quod ſi filius poſt mortem patris conſentiat ferre grauamen illi appoſitum in propria legitima per patrem, vt puta, quia pater ordinauit, quod relinquebat filio ſuo talia bona pro legitima

ſub

Digitized by Google

ſub onere, quod poſt illius mortem non diui
deretur, ſed integra venirent ad eius filium
maiorem nepotem talis teſtantis, & ſic quod
143 in eis perpetuo ſuccederent maiores natu, †
quod iſte conſenſus nullatenus præindicat
nepotibus filijs eius, qui conſenſum præſti-
tit, prout latius ipſe ſcribit hoc etiam exten-
dens vbicumque ille, qui conſenſum dedit,
filios non habeat tempore conſenſus, ſed po
ſteà filios procreauit, quia reuocabitur talis
conſenſus virtute legis ſi vnquam, C. de re-
uocand. donat. & refert pro hac concluſione
dict. l. 2. C. ſi aduerſus donationem, & l. ſi li-
queat, C. de inoffic. donat. & eiuſdem opi-
nionis fuit Epiſcop. Couarr. licet non refe-
rat Roderic. Suarez in cap. Raynaldus, §. 2.
num. 4. fol. 138. de teſtamentis, vbi hoc au-
dacter tenet, quod dictum qui confirmare
velit, legat Tiraquellum in dict. l. ſi vnquam
in loco ſupra citato, vbi refert text in dict.
l. ſi liqueat, & Bald. ibi dicentem, quod debet
fieri inſinuatio donationis tamquam factæ,
non quidem à donante, ſed à conſen-
tiente.

144 Sed ego credo, quod † debet fieri inſinua
tio tamquam ſi ab vtroque facta ſit, & prin-
cipalis concluſio Roderic. Suarez difficul-
tatem haberet hodiernis temporibus, in qui
bus ſi opinio ſua ſeruaretur, omnes fere ma-
ioratus reſcinderentur, aut ſaltem maxima
ex parte diminuerentur, in quibus filij, in
quorum fauorem maioratus conficiuntur,
conſentiunt grauaminibus reſtitutionum, &
alijs ſimilibus, quæ in legitima, & in tertio &
quinto opponuntur Et contra Roderi. Sua-
rez faciunt quæ ſcribit Molin. lib. 2. de pri-
moge. cap. 55. num. 7. fol. 317. & lib. 2. c. 3.
num. 7. Peralt. in l. cum patronus, num. 15.
pag. 292. ff. de legat. 2. Epiſcop. Couarru. in
dict. cap. Raynaldus, §. 2. num. 2. fol. 138. Ni-
col. Boerius deciſione 14. & deciſione 96.
Burg de Paz conſi. 540. num. 55. Anto. Ga-
briel lib. 6. communium opinionum, titul. de
legit. concluſione 1. num. 7. & 37. & nu. 56.
In hac etiam quæſtione non intempeſtiue
quæri forte poteſt, an filius, qui in vita cõſen
ſit quod pater alienaret bona maioratus, poſ
ſit poſt eius mortem reuocare talem conſen
ſum, vt pater alienaret bona feudalia, tractat
Matthæ. de Afflict. in titulo. de prohibita
feud. alienatione per Feder. q. 24. num. 37.
fol. 308. in quo loco magis ſe inclinat filium
non poſſe petere, nec contradicere, & idem
dicendum ego exiſtimo in filium qui cõſen
ſum dedit, vt pater alienaret bona maioratus,
maxime ſi alienationem iurauit, niſi ſit mi-
145 nor, † & læſus fuerit enormiſsime, vel quia
ad hoc compulſus fuit à patre, vel ob aliam
ſimilem cauſam, quod recte tractat Iacob.
Poſcius conſi. 44. nu. 45. & 46. vbi reſoluit,
quod ſi filius in poteſtate cõnſenſit alienatio
ni factæ per patrem, quia videtur conſenti-
ſe ob reuerentiam, poteſt venire contra alie
nationem, ſi fuit vocatus ad bona alienata
poſt mortem patris, & quod conſentiens
alienationi alicuius rei † reſtitutioni ſubie- 146
ctæ, poterit nihilominus petere pretium,
probat caſus notabilis in l. ſi fundum per fi-
deicommiſſum, ff. de lega. 1. tradunt Gratua
in conſi. 60. num. 15. lib. 2. Franciſ. Mantic.
de coniect. ment. defunct. lib. 9. titul. 8 num.
10. pag. 415. Bart. in l. qui Romæ, §. duo fra-
tres, quæſt. 8. & ibi Ripa num. 48. ff. de ver-
borum obligat. Corneus conſi. 329. num. 12.
lib. 1. Bart. dict. l. qui dotis, numer. 140. pag.
720. tom 2. Hieronym. Gabriel conſi. 125.
numer. 58. Seraphin. de virtute pragmaticæ
priuilegio 95. numer. 6 de quo tamen dubi-
tat, & eleganter Menoch. in tractat. de præ-
ſumptionib. lib. 3. præſumptio. 117. num. 3.
pagin. 415. vbi reſpondit ad text. in dict. l. ſi
fundum per fideicommiſſum. Et quod ſi fi-
lius conſenſit alienationi bonorum maiora-
tus facta per patrem cum facultate Regia, † 147
poſsit repetere pretium, ſi maioratus fuit fa
ctus de antiquo, ſecus ſi nouus ſit, tradit Gre
gor. Lop. in l. 10. titul. 26. part. 4. glo. 5. col.
2. ad medium, quem citat Petrus Barb. num.
148 pag. 725. ff. ſolut. matrim. Sed ego cre-
do vbicumque maioratus nouus fuit, ſed irre
uocabiliter factus iuxta terminos l. 17. Tau-
rina. hodie l. 1. titul. 6. libr. 5. Recopilat. & l.
4. titul. 7. eodem libr. & ſecundum ea quæ
ſcribo in 5. part. quæſt. 24. & in alijs pluri-
bus locis, & de eo, qui conſentit alienationi
bonorum † fideicommiſsi, legatur omnino 148
nouiſsime Anton. Peregrin. in tractatu de
fideicommiſsis, artic. 40. verſic. vndecimus
principalis, num. 67. cum ſeqq. fol. 370. vbi
inter alia reſoluit, quod conſenſus in iſta ma
teria, ſiue præcedat, ſiue ſequatur, & ad id,
quod tradunt Barboſ. & alij, legatur omni-
no, quod ſcribit Peregri. in dict. tractat. arti.
14. num. 24. fol. 531. qui ponit differentiam
inter ſimplex fideicommiſſum, & fideicom-
miſſum in caſu contrauentionis.

Sed eſt quæſtionis, an filius, vel alius, qui
ſcit alienata fuiſſe † bona maioratus per mul 149
tum tempus, & non conſentit, ea petere poſ
ſit, cùm conſentire præſumatur iuxta text.
in l. 2. C. de acquirẽd. poſſ. & in l. item quæri
tur, §. fin. ff. ſolut. matri. cum mille ſimilibus
adductis per Ioſeph. Maſcar. in tract. de pro
batio. lib. 3. conclu. 1253. nume. 5. cum ſeqq.
ſed magis videtur talem ſcientiam, & patien
tiam non nocere, ex gloſ. in l. qui patitur,
ff. mandati, & aliorum quæ ſcribit Maſcard.
in loco citato, nu. 33. Et niſi concurrãt quæ
de præſcriptione bonorum maioratus tran-
ctantur in q. 21. ſequenti.

In

In materia etiam præſentis quæſtionis præcipuè circa ea, quæ ſcripſi pro intellectu l. pater filium. §. quindecim, ff. de legat. 3. 50 animaduerto, † adeo eſſe conſideratione digniſsimam vtilitatem reſultantem, tùm Reipublicæ Hiſpanorum, tùm agnationibus, cognationibus & generationibus ex cõſerua tione bonorum maioratus, quod in dubio ſemper iudicandum eſt, non eſſe extinctum maiorarum, ac potius eſſe bona in vinculo, & maioratui ſubiecta, quam bona libera, quod deducitur ex pluribus, quæ in hoc libro tractata, ſunt pręcipuè ex l. 2. tit. 15. p. 2. & alijs quæ ſcribo part. 1. quæſt. 3. & in alijs pluribus locis iſtius lecturæ, quod eſt maxime ad uertendum. Et confirme ex his quæ ſcribo part. 1. q. 3. & part. 2. q. 5. † Et qualiter, & in quibus caſibus fideicommiſſum extinguatur docet late Simon de Pretis libr. 3. de interpretand. defunct. volunt. dubitatio. 6. ſolutione 3. num. 1. cum ſeqq. fol. 270. & tradit latius Peregrin. in dict. tractatu de fideicommiſsis, art. 52. fol. 495.

QVÆST. XX.

Qualiter fiat probatio rerum maioratus.

SVMMARIVM.

Bonorum per fideicommiſſum relictorum identitas qualiter probetur, nu. 1. 3. & 7. à quibus de identitate vſque ad nu. 15. agitur.

Agens ad bona maioratus quid teneatur probare, nu. 2.

Ager præſumitur eiuſdem qualitatis quæ olim erat, nu 4.

Prædiorum identitas vt probetur, à prædiorum nomine licet arguere, nu. 5.

Pluralitas eiuſdem nominis & fundi in eodem contractu non præſumitur, nu. 6.

Demonſtratio per duos fines præualet demonſtrationi nominis & viæ ſimul, nu 8.

Identitas per duas demonſtrationes probatur, nu. 9.

Identitatem qui prætendit probare debet, nu. 10.

Fideicommiſſum qui prætendit probare debet illud, quod eſt ſuæ intentionis cauſa, nu. 11.

Prædia eſſe vnita, vel diuiſa, qualiter probetur, nu. 12.

Diuerſitas nominum diuerſitatem rerum arguit, nu. 13.

Fines prædiorũ vt probentur, ſufficit in dubio ſemiplena probatio, & indicia, nu. 14.

Omnia exiſtentia intra villam, vel locum maioratus, de maioratu eſſe præſumuntur, nu. 15. 18. 27. 45. & 46.

Territorij cum maior pars eſt feudalis, omnia feudalia præſumuntur, niſi contrarium probetur, nu. 16. & 21.

Feudum quantum ſit, quis debeat probare, nu. 17.

Filius ſecundogenitus eſt in poſſeſsionem primogenituræ mittendus, de qua in continenti non conſtat, nu. 19. & 30.

Princeps donans ciuitatem videtur omnes eius pertinentias donare, nu. 20.

Fratres primogeniti tenentur euidenter probare, quod res exiſtentes in aliquo loco, aut villa maioratus, non ſunt de maioratu, num. 22.

Bona regulariter non præſumuntur eſſe reſtitutioni ſubiecta, nu. 23. 24. & 33. & teſtibus dicentibus bona non eſſe reſtitutioni ſubiecta potius credendum, nu. 28.

Primogenitura de caſtris facta, an veniãt prædia vrbana, nu. 25.

Dux, Marchio, aut Comes, an præſumantur habere tales dignitates iurę proprio, nu. 26.

Bona ab aliquo proceſsiſſe alleganti incumbit onus probandi, nu. 31.

Subſtitutus & fideicommiſſarius qualiter probent dominium contra poſſeſſorem, num. 32.

Libertatem à ſeruitute præſcribens cenſetur eſſe in bona fide, nu. 34.

Prohibitio tanquam odioſa reſtringi debet, nu. 35.

Poſt num. 35. inuenies alia ſummaria.

VIGESIMO quæro pro intellectu & ornatu huius quartę partis tractatus quemadmodum fiat probatio aliquas res eſſe maioratus. Qua in re præmittenda ſunt quæ feribit Natta in conſi. 235. vbi inter alia plura num. 16 ſetibit, quod pluralitas caſtrorum eiuſdem nominis non præſumitur, & in conſilio 378. numer. 5. cum ſequentibus vſque in finem, vbi tradit qualiter probetur eadem eſſe bona, quæ fuerunt relicta per fideicommiſſum, & quæ tradit Iuan. Cephal. in conſil. 311. num. 26. cum ſeqq. lib. 3. vbi per plures numeros probat, quod identitas bonorum † per fideicommiſſum relictorum probatur per teſtes de auditu, & per famam, maxime cum deducitur per viam exceptionis, & quod identitas præſumatur, ſi allegetur, tradit Menoch. in tract. præſump. lib. 1. q. 48. nu. 19. pag. 55. poſt alios, quos citat, quod in hoc lib. alibi dixi, & qualiter probetur fideicommiſſum cum non apparet inſtrumentum, tradunt Cephal. conſ. 38. Aret. conſ. 36. Aymo. conſ. 72. Æmilian. conſ. 56. Curcius Iunior conſ. 166. quos citat Marzarius in tractat. de fideicommiſsis, p. 2. q. 56. Sed in maioratu ſeruanda eſt l. 41. Taur. & quod agens ad bona † maioratus teneatur 2

probare bona fuiſſe, & remanſiſſe tempore
mortis fideicommitentis, vt tradunt Rolan-
dus conſilio 28.num. 11.& conſil.81. num.
15.lib.2. Ioſeph. Ludouic.deciſ.71. nu.10.
poſt Baldum in conſil.84.res prohibitæ, cir-
ca finem, & in conſil.89. Dominus Thomas
Aſmarius lib.1.& alij vt per Roland.in con
ſilio 46.numero 10.libro 3.Cephal.conſilio
386.num.35.lib.3.Manticam de coniectur.
ment.defunct.lib.7.titu.6.num.5.Ioſeph.
Maſcard.in tractatu de probationib.libro 1.
concluſ.205.num.24.&lib.2. concluſ.777.
num.1.cum ſequentibus, vbi nume.2.tradit
ſufficere probare poſſeſsionem tantum te-
ſtatoris. Et alia plura ad propoſitum notan-
da ſcribit in concluſione 758.ſequenti, vbi
etiam tractat, quomodo probetur identitas
3 † bonorum per fideicommiſſum relictorũ,
ad quem iungo deciſionem Genuenſ. 196.
numero 7.Marius Tiberius Decian. reſponſo
50.numero 35.libro 1.Et de probatione do
minij in fideicommiſſo plura notabilia ſcri-
bit Petra in tractatu de fideicommiſsis, q.
13.numero 1.cum ſequentibus, pag.471. &
prius quæſt.12.num.1.cum ſequentib.pag.
353.Marzarium in d.tractat. part.2.quæſt.
60.Et an ſufficiat probare per famam maxi-
me in antiquis bona eſſe alicuius fideicom-
miſsi, tradit eleganter Alexand.in conſilio
139.num.9.lib.6.& ſcribunt Paul. Caſtren.
in conſil.55.lib.1.Barb.conſil.37. colum.6.
lib.3.Paris in conſil.115.nume.9.lib.4.Ce-
phal.in conſil.137.num.13.lib.1. quod la-
tius infra trado, facit l.Neratius, ff. de peti-
tione hæredit.quod eſt notabile, & quotidie
contingit. Et quod præſumptio ſit, quod
4 ager ſit eiuſdem † quantitatis, quæ olim erat,
tradit Menoch.in tractatu præſumptionum
lib.1.quæſt.14.num.11.pag.16. per legem
in finalibus, ff. finium regundo. vt ſcribit ſe
dixiſſe lib.6.præſumptionum præſumptio-
ne 54.qui liber nondum ad manus noſtras
venit. Et qualiter quis teneatur probare fun-
dum ſiluoſum, qui erat cultus, reſoluit Bart.
Socin.in conſil.85.col.4.libro 1.quem citat
Ægidius Boſsius in titulo de Principe, num.
248.pag.632.

Et quod ad probandam identitatem præ-
5 diorum † licitum ſit arguere à nomine præ-
diorum tradit Aymon in conſil.113. nume.
8.poſt Bald.in conſil.205.in cauſa quæ ver
titur col.1.lib.3.Corneus conſil.282.col.5.
lib.4.quos ipſe Aymon citat, ad quem addo
Menoch.in tractatu de præſumptionib. lib.
6.præſumptio.30.num.10.& quotidie pro-
derit. Quod autem refert Menoch.dict.præ
ſumptione 54.non inuenio, ille autem præ-
ſumptione 15.lib.6.folio 70.varia tradit ad
probandam identitatem rerum, quod tradit
Fuluius Pacian.in tractatu de probationib.
2.Tom,

lib.2.cap.15.nume.32.fol.44. Et quod non
præſumatur pluralitas † eiuſdem nominis, & 6
fundi in eodem contractu, probat ſingulari-
ter Aretin.in conſil.103.num.3. de quo le-
gendus eſt idem Aretin.in cap.ſeries de re-
ſcriptis, & in conſil.37.fol.1. & in hac pro-
pria materia Marzarius de fideicommiſsis,
quæſt.55.Et quod ad probandum bona fidei
commiſsi ſit neceſſe probari confinia anti-
qua & moderna, tradit Burſat.in conſi.157.
num.&lib.2.ex Aymon.conſil.57. num.7.
& legendus eſt Burſatus dict.conſil.nume.
67.& quod in antiquis probetur per conie-
cturas ordo ſuccedendi in caſu l.2.titulo 15.
part.2.& in l.40.Tauri hodie l.5. tit.7.libro
5.compilat. tradit in ſpecie Paul. Caſtrenſ.
in conſil.164.num.1.lib.2. Et quod ad pro-
bandum identitatem bonorum in antiquis
ſufficiant leuiores probationes tradunt Ale
xand.conſil.73.num.7.& 3.lib. & conſilio
38.num.5.& 6.lib.3.Pariſ.in conſil. 104.n.
22.lib.3.Natta in conſil.378.num.5.& alij,
quos citat Burſat.conſil.157.num.73. libro
2. qui loquitur † in bonis fideicommiſsi, ad 7
quem addo Bart.Socin.in conſil.80.num.2.
lib.1.& in conſil.166.colum.2.lib.2. Carol.
Ruin.in conſilio 92.num.9.lib.4. Decius in
conſil.114.num.23.Menoch.conſil.nu.33.
eundem Nattam in conſil.525.num.13.lib.
3.Cephal.in conſil.98.num.20.lib.1.& con
ſil.624.num.26.lib.5.& faciunt quæ ſcribo
infra ex Alex.in dict.conſilio 139.lib.6.&
alijs, & de identitate probanda faciunt quæ
ſcribit Alexand.in conſil.112.num.6.lib.4.
Carol.Ruin. in conſil.115.lib.1. vbi tradit,
quod demonſtratio † per duos fines præua- 8
let demonſtrationi nominis proprij & viæ
ſimul, notat Quintilian.Mandoſ.in tractatu
communium in commiſsione cauſæ pro cre
dito.fol.18.col.3. verſiculo confinium, Ro-
land in conſil 67.num.14.lib.2.Menochius
de arbitrarijs iudicum lib.2. centuria 2.caſu
105.num.12.Burſat.in conſil.80.num.3.Et
quod identitas probetur † per duas demon- 9
ſtrationes, & ex nomine fundi ſingulari, &
probandum fundum eſſe prope aliquod ca-
ſtrum, & eſſe eiuſdem nominis, cuius men-
tionem fecerat teſtator, & probando, quod
deſcendentes primi poſſeſſoris fundum poſ
ſederunt, & per famam, & vulgi opinionem
tradit notanter referendo allegationes, &
alia plura de materia nouiſsime Menochius,
libro ſexto de præſumptionibus præſump-
tione 15.num.29.cum ſequentibus, fol.71.
& quod qui prętendit identitatem † debeat 10
eam allegare, tradunt Bart.Socin.in conſ.149.
col.4.lib.4.Purpuratus in l.cum quid num.
147.ff.ſi certum petatur Menoch.in tracta-
tu præſumptionum lib.1.quæſt.48. nume.
19. pagina 56. eleganter in iure paſcendi

lantur ex Bald. in dict. cap. 1. de capitaneo,
Alexand. in conſil. 107. lib. 6. Crauet. in con
ſil. 305. num. 1. & alij, quos citat, & quod ap
prehenſa poſſeſsione caſtri omnes, & etiam
19 eius pertinentię tanquam acceſſoriæ appre-
henſæ cenſentur, volunt Alex. num. 35. &
Zaſius num. 28. in l. 3. in principio, ff. de ac-
quirenda poſſeſsione, Andre. Gail obſerua-
tionum lib. 1. cap. 6. num. 28. pag. 289. in tra
ctatu de pace publica, & conducit doctrina
Innocent. in cap. ad ſedem de reſtitutione
ſpoliatorum, quam refert Bald. & poſt eum
Iaſo. in l. beneficium num. 8. ff. de conſtitut.
princip. qui dicunt, quod ſi princeps donat
20 mihi ciuitatem, † videtur etiam eius comi-
tatum & diſtrictum, & omnes eius pertinen
tias donare, de quo Iaſo. & ibi alia tradit, no
tat Corneus, vbi etiam agit de doctrina Bal-
di in cap. 1. in conſil. 321. num. 8. libro 4. ad
idem eſt notabilis doctrina Baldi in cap. 1. §.
cum autem de controuerſ. inueſtitur. vbi di
cit, quod ſi de latitudine prædiorum dubita-
21 tur, † tota præſumitur feudalis, niſi contra-
rium probetur per l. vxori, ff. de legat. 3. &
hoc caſu, niſi oſtendatur, quæ terræ ſunt al-
lodiales, omnes præſumuntur feudales, ſe-
cundum Hoſtienſem in ſumma titulo de
feud. §. quibus modis in verſiculo quid ſi vaſ
ſallus confiteatur, Alberic. in l. Titius 2. in
fine, ff. de actionibus empti, & in l. ſi certis
annis in verſiculo item quæritur quidam ſol
uit, C. de pact. late Bellonus in conſil. 10. nu
mero 4. cum ſequentibus, & ad idem vide
Bald. in cap. 1. de vaſſall. qui contra conſtit.
Lothar. Guillelm. Benedict. in cap. Raynun
tius de teſtament. in verbo & hortum num.
17. fol. 200. Et ad iſtam concluſionem plura
cumulat Curcius in tractatu de feud. part. 2.
quæſt. 6. & ad hoc facit quod notat Rebuff.
in tractatu congruæ portionis nume. 108.
pag. 107. vbi dicit, quod quando religioſi,
vel alij percipientes reditus Eccleſiæ pro-
bant omnes illius prouentus in fundatione,
vel vnione ſibi donatos, tunc ipſi fundati
ſunt de iure communi in illis fructibus, adeo
quod Vicarius perpetuus vel Curatus pe-
tens fructus, vel decimas, tenetur probare
ad ſe ſpectare, quia pars in toto eſt, ideo qui
illam partem petit, probare debet l. ſiquis
cum totum, ff. de re iudicata.

Ex quibus infertur, quod ſi fratres mino-
22 res litigent cum primogenito ſuper † aliqui
bus molendinis, vel alijs rebus huius gene-
ris exiſtentibus, in quopiam territorio, vel
villa, quæ eſt de maioratu, & ſtatuto pri-
mogeniti tenentur facere pinguiorem &
euidentiorem probationem, ad hoc vt pro-
bari poſsint bona, ſuper quibus contenditur
eſſe libera & allodialia, & non reſtitutioni
23 ſubiecta, † nec feudalia l. cum eo, ff. de ſer-
uit. ruſtic. prædiorum, l. altius, C. de ſeruitu-
tibus & aqua, cap. 1. §. ſi fuerit de lege Cor-
radi l. quoties in principio, ff. de probationi
bus, ibi: *Probationes ab eo, qui ſe patronum di-
cit, exigantur*, l. 25. tit. 32. part. 3. l. 18. tit. 22.
eadem part. tradit gloſſa in cap. quanquam
de cenſibus in 6. notat Bald. in cap. 2. ſi de
feud. fuerit controuerſ. inter dominum &
agnat. & in cap. ſignificaſti de reſcriptis, &
alij, vt per Alexand. in conſil. 129. pondera
tis lib. 1. vbi Gloſ. Pariſ. Aym. in conſil. 11 1.
num. 80. Ludouic. Gozadinus in conſil. 50.
prima facie num. 8. & num. 26. Socin. in reg.
15. & in alijs libris regula 101. Aleiat. in tra
ctatu de præſumptionibus regula 2. præſum
ptione 3. pag. 150. Guillelm. Benedict. in c.
Raynuntius in verbo & vxorem nomine
Adelaſiam num. 310. fol. 75. vbi varia ſcri-
bit de bonis allodialibus ad iſta neceſſaria
Maſcard. in tractatu de probationibus lib.
3. concluſione 1305. quem citat Ioan. Fran-
ciſcus in tractatu de Baronibus pragmatica
4. num. 3. pag. 279. Burſat. in conſi. 10. num.
52. Decius in conſi. 468. num 6. cum alijs, &
498. num. 2. notat eleganter Iaſon conſ. 81.
lib. 3. num. 4. Burſat. conſil. 46. num. 8. 9. &
23. vbi hoc ampliat etiam ſi prædia vicina
ſint feudalia, Roland. conſil. 82. num. 6. libro
2. & conſil. 2. num. 53. & conſil. 32. num. 36.
& conſilio 50. numero 38. libro 3. Gloſ. Pa-
riſienſ. in conſuetud. Pariſienſ. §. 46. nume.
11. folio 310. Maſcard. in tractatu de proba-
tionibus, libro 3. concluſione 1237. numero
primo folio 173. & libro primo, conclu-
ſione 209. & Suarez in l. quoniam in prio-
ribus in ſecundo dubio in principio, pagi-
na 181. C. de inofficioſo teſtament. vbi ex
hoc in terminis inquit, quod bona relicta
† per patrem in dubio non pręſumuntur eſ- 24
ſe, maioratus, nec reſtitutioni ſubiecta, vbi le
gi debet Dominus Valdes pagina 88. in addi
tionibus Roland. in conſilio primo numero
22. libro primo, latius in conſilio 82. nume-
ro ſexto libro ſecundo, & conſilio 32. nume
ro quarto & ſeptimo eodem libro; Anton.
Gamma deciſione 224. numero ſeptimo, So
cinus Iunior in conſilio 75. numero 25 lib.
1. Oroſcius in l. libertas, num. 5. ff. de ſtatu
homin. pag. 219.

Et quod facta primogenitura de caſtris, lo
cis, & iuriſdictione, non veniant † prædia 25
vrbana, & ruſtica, etiam quod ſint feudalia,
tradit nouiſsime Oſaſcus conſilio 42. nume-
ro 39. Hinc fit, quod res pręſumitur libera à
iure patronatus, vt tradunt Rochus de Cur-
te in tractatu de iure patronatus in verbo, &
notauit Cæſar Lambertinus de iure patro-
natus, lib. 1. artic. 1. quæſt. 6. numero tertio,
quos & alios citat Cephal. in conſilio 680,
num. 2. lib. 5.

Ex quibus confirmo quod paucis verbis
tradit Domin. Anton. de Padilla in d.l. altius
nu. 3. pag. 173. (de ſeruit. & aqua) vbi reſol-
uit Ducem, Marchionē, Comitem, præſumē
dum eſſe poſſidere Ducatum, Comitatum,
vel Marchionatum iure proprio tanquam li
berum, & allodialem, non tanquam feudum
26 habitum à Principe, cuius ſententia † mihi
difficiliter perſuaderi poteſt, de quo legen-
da ſunt quæ ſcribit Gloſ. Pariſ. lib. 1. de pri-
mogen. cap. 11. num. 3. cum ſequentibus, fo-
lio 84. & vide omnino Rebuffum in dict. tra
ctatu congruæ portionis, num. 127. vbi plu
ra notabilia ad propoſitum ſcribit, & in ſpe-
27 cie etiam † in bonis maioratibus hoc vult
Peralta in l. 3. §. qui fideicommiſſam, numer.
47. pag. 183 ff. de hæred. inſtit. ad quæ liben
ter addo, quod poſtquam apparet de funda-
tione maioratus, & primogenituræ, qui præ
tendit primogenituram eſſe reiectam, hoc
debet probare, vt reſoluit Cephal. conſilio
337. num. 21. Decius in conſil. 649. num. 9.
& 10. Gozadin. in conſil. 16. num. 16. & in-
quit Matth. de Afflict. in conſtitut. Neapo-
lic. lib. 3. rubrica 23. num. 12. ſol. 299. quod
ſi non probetur, quod anteceſſores primo-
geniti vixerunt iure Francorum, præſumi-
tur quod vixerunt iure Longobardorum,
& iure communi, quibus iuribus omnes filij
æqualiter ſuccedunt, & notatur per eundem
28 deciſio. 277. nu. 4. vbi ex hoc dicit, † diſfini
tum fuiſſe in cōſilio Neapolitano, quod per
teſtes de auditu & fama publica non proba-
tur rem aliquam eſſe feudalem, niſi per te-
ſtes de viſu deponentes ſe fuiſſe præſentes
inueſtituræ, vel ex regiſtro bonorum feuda
lium, quod eſt notandum pro dominis regni
prætendentes aliquem locum eſſe ſolarie-
gum, quod nos vocamus, & Matth. de Affli
ctis citat Iul. Clar. lib. 4. receptarum ſenten-
tiarum, §. feudum quæſt. 18. num. 2. pagina
179. vbi etiam ex Hoſtienſi in dict. cap. ni-
mis tradit, quod ſi vaſſallus habeat inueſtitu
ram de caſtro, & pertinentijs, domino in-
cumbit onus probandi, quod bona, quæ vaſ-
ſallus reperitur poſſidere in territorio illius
caſtri ſunt feudalia, aliàs præſumuntur allo-
dialia. Ex hoc venit, quod in dubio fœmina
in poſſeſsionem bonorum maioratus eſt mit
tenda interim dum cōſtat an ſint libera, vel
bona maioratus, in quibus fœminæ ſuccede-
re non poſſunt, vt reſoluunt Burg. de Paz
conſil. 29. num. 86. & eius filius quæſt. 4. ciui
li num. 25. Gloſ. Pariſ. lib. 2. de primogenijs.
cap. 4. num. 41. fol. 27. de quo legenda ſunt
quę latius ſcribo 2. part. quæſt. 6. num. 33. &
3. part. quæſt. 2. num. 27. & quæſt. 15. n. 27.
29 Et quod † mulier ſit nutrienda pro dote
ſua in poſſeſsione bonorum mariti, etiamſi
allegetur bona fuiſſe feudalia, reſoluit late
Burſat. conſil. 8. num. 17. Ex his etiam ſcri-
bit Cephal. in conſil. 4. num. 1. cum ſequen-
tibus, lib. 1. quod ſecundo genitus eſt mitten
dus in poſſeſsionē bonorum paternorum,
donec conſtet de primogenitura, † quia 30
præſumptio eſt, quod bona ſunt libera, qui
ad hoc eſt legendus; quia limitat vbicunque
offertur ſcriptura in contrarium: & bona
præſumuntur eſſe allodiala, etiam ſi prædia
vicina ſint feudalia, Natta conſ. 267. in fine,
Cephal. in conſil. 250. num. 5. lib. 2. Roland.
conſil. 82. num. 6. lib. 2. & conſil. 2. num. 11.
lib. 3. & conſil. 33. num. 22. lib. 1. de quo ad-
de quæ ſcribit Matth. de Afflict. deciſ. 267.
num. 2. & quod ſcribo infra, & addo egre-
giam doctrinam Alexand. conſil. 29. nume.
10. lib. 5. vbi inquit quòd alleganti bona ab
aliquo proceſsiſſe incumbit † onus proban- 31
di, alias ſtandum eſt diſpoſitioni illius, qui de
bonis certo modo tanquam de bonis liberis
diſpoſuit per l. ei cui, ff. de probatio. l. actor.
C. eodem titulo, quod notandum eſt pro eo
qui allegat bona maioratus, ſuper quibus
contenditur ab aliquo proceſsiſſe, & hoc
negatur excipiendo bona eſſe libera. Et qua
liter ſubſtitutus † & fideicommiſſarius pro 32
bet dominium contra poſſeſſorem, elegan-
ter reſoluit Roland. in conſilio 46. num. 11.
cum ſequentibus, libro 3. Et quod conceſsio
quartæ partis caſtri non probet pertinere to
tum caſtrum ad aliquem, tradit Iacob. Putc.
deciſio. 352. num. 2. part. 1. qui loquitur in
antiquis, & ad conſilium Alexand. 29. adde
Burſatum in conſilio 98. n. 10. reſoluentem,
quod nō eſt neceſſe ad probandam agnatio-
nem probare primum ſtipitem, hoc in loco
eſt ſatis notatu digna doctrina Iaſonis conſ.
235. col. fin. lib. 2. vbi tradit, quod licet bona
præſumantur eſſe libera, fallit, niſi verba † 33
enuntiatiua Principis aliud enuncient, quam
materiam inter alios plures ornat Mantica
de coniecturata mente libro 3. titulo 12. nu
1. ro quarto, folio 4:.

Hinc eſt, quod præſcribens libertatem à
ſeruitute † cenſetur eſſe in bona fide, quia
præſcribens libertatem debuit credere ta-
lem eſſe; qualis naturaliter eſſe debet ſecun-
dum Cinum in l. 1. quæſt. 4 C. de ſeruitut. &
aqua, Alex. in conſil. 141. num. 3. lib. 1. & ex
eo quod bona præſumantur eſſe libera, ve-
nit, quòd † prohibitio tanquam odioſa re- 34
ſtringi debet, vt per Decium in conſil. 375.
num 5. & conſil. 513. num 6. & alios, quos ci
tat Ioſeph. Maſcard. in tractatu de probatio.
lib. 1. concl. 1237. num. 2. fol. 173.

Domini terrarum non habent fundatam intentio-
nem ſuper ſingularibus rebus territorij, num.
36. 37. 40. 42.

Bona ab alijs poſſeſſa & occupata non præſumun
tur

tur dominorum, ſed poſſeſſorum,n.38.

Ius paſcendi herbas, glandes, & ſpicas, vniuerſitatis præſumitur, num.39.

In principis conceſſione non veniunt quæ alteri erant donata, num.41.

Titulus & conceſſio qualiter differant, num.43.

Poſſeſsionem villæ qui accipit, molendinorum & aliarum rerum an accipiat, num.44.

In locis ſolarieguis domini habent intentionem fundatam in toto territorio, num.48.

Quidquid eſt intra fines, præſumitur eſſe illius, cuius ſunt fines, num.49.

Media præſumuntur eorum quorum ſunt extrema & quomodo, num.50.

Villa præſumitur eſſe ciuitatis, ſub cuius territorio eſt, num.51. Quid ſi præſcriptio allegetur, num.51.

Dominus litigans ſuper territorio, cuius termini illius anteceſſores fuerunt etiam domini, excuſetur dominus adhoc, vt cenſus ex omnibus terris intra terminum ſitis illi ſoluantur, nu.53. Et habet intentionẽ fundatam contra tenentem prædia in cenſum, vel emphyteuſim, num. 55.57. Et eſt præſumptio pro eo etiam quoad terminorum proprietatem, num.56.

Subditus qui tempore præterito fuit, ſubditus etiam hodie præſumitur, num.58.

De cenſus ſolutione cum conſtat, conuenti obligantur oſtendere quæ bona ſint cenſualia, alias omnia cenſentur onere cenſus affecta, num.59. Quid in emphyteuſi, num.61.62.

Bona in feudum quæ anteceſſor habuit, præſumuntur eodem iure ad ſucceſſorẽ veniſſe, num.60.

Territorium limitatum habens ab antiquo, eſt fundatus intra metas eiuſdem, num.54.

Locum eſſe ſolariegum ſi à principio conſtet, creditur teſtibus deponentibus aliquam partem, ſuper qua litigatur, eſſe de loco ſolariego, licet alij contrarium affirment, num.63. Diuerſum tamen eſt cum conſtat locum à principio non eſſe ſolariegum, etiamſi dominus ſit poſſeſſor, num.64.74 81.

De feudo cũ dubitatur, an ſolũmodo feudalia præſumantur quæ per dominos feudi probantur fuiſſe de iuribus & pertinentijs caſtri, nu.65. Authoris opinio 66.77.

Seruitia inſolita & exorbitantia præſumuntur à dominis per vim & metum extorta, nu.67.

Blanditiæ potentum metum iuſtum inducunt, numero 68.

Recognitio vaſſallorum erronea eis non præiudicat, num.69.

Ruſtici & vaſſalli, an poſsint facere inſtrumenta in præiudicium ſuæ libertatis, num.70.& 71. Et quid de ruſticis plures authores ſenſerint, num.80.

Domino incumbit onus probandi prohibitionem furnorum, & aliarum rerum, num.72.

Vaſſalli an teneatur reſpondere poſitionibus à domino adiectis, vt cognoſcatur quæ ſunt prædia & res in cenſum data, num.73.

Aquæductus, qui eſt in territorio ciuitatis, an ſit eiuſdem ciuitatis, num.75.

Aquæ decurrentes per principis territorium, ipſius Principis ſunt. num.76.

Teſtibus dicentibus locum non eſſe ſolariegum magis creditur, num.77.78.

Poſſeſſio vna ſi cauſam piam reſpiciat, altera non, fauorabilior præfertur, num.79.

Vaſſalli ſi domino ſeruitutem per plures annos præſtent, qualiter ſit in dubio iudicandum præſtitiſſe, num.82.

Tributum eſt ſignum ſubiectionis, ſed non plena probatio, num.83.

Subiectionis qualitas & poſſeſsio qualiter probẽtur, num.84.

Dominus loci quid teneatur probare quando prætendit locum eſſe ſolariegum, num.85.87.

Fundans ſe in tempore illud probare tenetur, numero 86.

Proceres & Magnates Hiſpaniæ, Regi, eiuſque Regalibus Cõſilijs ſunt obedientiſsimi, vaſſalli que contra eos querelas iniuſtas quandoque tractant, num.88.

Bona in dubio præſumuntur illius caſtri, cui magis adhærent, num.90.

Domini locorum poſſunt propria authoritate capere reditus eiſdem notorie debitos, num.100. Si habeant cenſum annuum contra ſubditos, an poſſint eos abſque citatione executare, num.105.

Alienatio feudi ſine conſenſu domini cum eſt notoria, poteſt dominus propria authoritate poſsidentem ſpoliare, num.101.

Locum non eſſe ſolariegum qualiter conſtet, num. 102.

Villæ & caſtra ciuitati commendata, quæ inſignũ ſuperioritatis dant cenſum, aut aliud ſimile, an præſumantur libera, aut ſubiecta, num.103.

Fraudibus vt obuietur, poteſt dominus ſub pœna prohibere, ne homines ſui territorij colligant meſſes aut vindemiam, prius quam per ſuum inſpectorem recognoſcantur, num.104.

Poſt num.105. inuenire alia ſummaria.

Ex dictis obiter confirmatur doctrina Ab
batis in dict. cap. nimis, folio 162. de iure iu-
rand. vbi dicit, quod licet bona temporalia 36
† quoad iuriſdictionem ſubſint dominis, nõ
autem ſubſunt quoad dominium directum,
vel aliam ſeruitutem, niſi probentur impoſi
ta, vel annexa, per cap. licet de cenſibus &
alia plura, quæ refert, & idem voluit in cap.
ſi diligenti, num.2. fol.39. de præſcriptioni-
bus, volunt gloſ. & Doctores in l. bene à Ze
none, C. de quadrien. præſcript. Aneharran.
in conſil.311. Bart. Socin. in conſil.107. nu.
5. lib.1. & reſoluit cum magno fundamento
notabiliter Oldrald. in conſil.176. Stephan.
Bertrand. in conſil.15. lib.2. num.1. Alexan.
& Gloſ. Pariſ. in conſil.112. num.3. libro 4.

eadem Gloſ.Pariſ.2.part. conſoetud.Pariſ.
§.31.numero 2.pagina 16.vbi hoc notat in
Regno Franciæ, quod procedit ſecundum
Hoſtienſ.Ioan.Andre.& Abbat.ibi num.2.
in dict.cap.nimis,etiam ſi caſtrum ſitum ſit
intra Prooinciam, vel regnum,nam adhuc
dominium eſt particularium, nec veniunt
bona particularia exiſtentia in territorio,
37 † etiam poſſeſſa per illos, quibus facta fuit
conceſsio,ſi non apparent fuiſſe conceden-
tis,vt per Carol.Ruin.conſil.39. nume. 14.
lib.1.Iacob.Pute.deciſio.223.num.4. parte
2.qui tradit an credatur Papæ aſſerenti ca-
ſtra eſſe alicuius iuriſdictionis, de quo vi-
denda ſunt quæ ſcribit Pariſ.in conſilio 16.
num.7.cum ſequentibus,lib.4.vbi poſt Ol-
drald.io conſil.49.Felin.& alios in dict.cap.
ſi diligenti,& Abbas in dict.cap. nimis, tra-
dit,quod licet dominus territorij non præ-
ſumatur dominns reſpectu proprietatis re-
rum ſituatarum in eius territorio, reputatur
tamen dominns reſpectu iuriſdictionis,no-
tat Bald.in l.imperium,ff.de iuriſdictio.om-
nium iod.Decius in conſil.528. nu.9.quem
citat Tiberius Decian.in practic. lib.4. cap.
29.num.14.fol.202. ex illo deducens,quod
habet intentionem fundatam dominns terri
torij in iuriſdictione totius territorij, &
38 quod booa † ab alijs poſſeſſa & occupata
non præſumantur dominorum,ſed poſſeſſo
rum,tradunt Abbas & alij in dict.cap.ſi dili-
genti,& plures Doctores,quos citat Anton.
Peregrin.in tractatu de iure fiſci, lib.7.nu-
mero 54.cum ſequentibus pag.402.faciunt
ſcripta per Philippum Paciauum in tracta-
tu de probationibus,lib.5. cap.7. nume.95.
39 cum ſequentibus,folio 13.hinc eſt quod ius
paſcendi herbas,glaodes, † & ſpicas præſu-
muntur vniuerſitatis,vt tradunt Aymon in
conſil.154.Cooatru.in practicis quæſtioni-
bus,cap.37.Vrſil.deciſione 190. nume.12.
Ioan.Franc.in tractatu Baronum pragmat.
40 11.num.12.pag.258.de quibus & † de ma-
teria legenda ſunt quæ ſcribit Reſtaur. Ca-
ſtald.in tractatu de imperatore,quæſt.56.&
prius quæſt.52.& infra quæſtio.97. Et iſta
adeo procedunt,quod ſi Rex dicat in dona-
tione,quam fecit in fauorem alicuius parti-
cularis,quòd donat ſibi aliquem locum,cum
terris, pratis,& herbis,nõ ſpecificatis aliter
ipſis prædijs,quæ ſunt, adhuc non præſu-
muntur feudalia prædia poſſeſſa per domi-
num caſtri, niſi cooſtaret quod ius conce-
dens habuiſſet in ipſis prædijs, quæ tenen-
tur,vel niſi conſtaret pro ipſis rebus præſti
tum eſſe ſeruitium, vel ipſas recognitas fuiſ-
ſe iure feudi,vt ſcribunt Brunus in conſilio
1.Boſius in titulo de Principe,num.253.cir
ca finem,& alij,quos citat Roland. in conſ.
46.num.65.lib.3.& conſilio 2.num.20,eo-
dem libro,Aymòn conſilio 294.numero 5.
Bellon.in dict.conſil.10.num.23.Burſat. in
conſil.46.num.23.Curc.Iunior in conſilio
158.num.26.lib.1.& eſt communis opinio
ſecundum eundem Borſatum in conſil.41.
nume.1.& 2.lib.1. vbi ad id citat Alexand.
Curc. Brun. Ruin. Roland. & Cephal. quæ
conferunt ad confirmationem eornm quæ
in eodem propoſito ſcribit Auend. de exe-
quend.mandat.Regijs cap.4.nume.6.& no-
tantèr idem Roland.conſilio 98.num.16.&
17.lib.3. & legendus eſt Thom.Grammat.
conſil.147.num.30.Meſsia in 9.part.2.fun-
damento num.67.folio 89. quod confirmo,
per doctrinam Bald.in.cap.1.num.16. folio
66.de capitan.qui curiam vendidit, vbi vult,
quòd in Principis † conceſsione non ve- 41
niunt quæ alteri erant donata,& à Vniuerſi
tate ſeparata, confirmat per plura Matth.de
Afflictis deciſione 334. per totam,& deci-
ſione 365.numero 19.& plures citat Valdes
in additionibus ad Roderic.Suarez in allega
tione 8.numero 12.pag.82.& probat egre-
gia l.16.titulo 10. *de las donaciones*, libro 5.
Recopilatio.licet in contrarium faciant ſcrip
pta per Iaſonem conſilio 102.libro 1.nume
ro 2.Aymon conſilio 54. numero 9.& do-
ctrinam Baldi in dict.cap.1. de capitan. qui
curiam vendidit ſcribit Ioan.Cephal in con
ſilio 418.num.27.libro 3.quod licet alias in
conceſsione caſtri ſimpliciter facta non ve-
niat territorium, venit tamen ſi ſit facta cum
verbis ampliatiuis, vt ſi dicatur cum omni
iure, vel integro ſtatu,& refert Socin. Iun.
in conſilio 160.numero 34.libro 2. *Et † alia* 42
plura ad propoſitum eorum quæ *hic* tractã-
tur, quæ legenda ſunt cum res exegerit;
quia iſta quotidie ſe offerunt in practica in
liticibus dominorum regni cum ſuis vaſſaliis,
& plures citat Menochius in conſilio 181.
num.97.lib.2.& ad omnes addo elegans con
ſilium Laurentij Siluani 60.nume.4.& 5.&
Gratum conſil. 9.num.1.cum ſequentibus,
lib.1.ad quod domini habeant intentionem
fundatam in his quæ ad Regem pertinebant
tradit Burg.de Paz in conſil.15.num.23. &
iterum & latius in conſilio 25.num.1. cum
alijs,citat Bald.in l.1.quæſt.33.de rerum di-
uiſ.Albert.Bruo.conſil.103.col.2.l.2.tit.1.
part.2.iuncta l.8.dict.titulo,& l.12.titulo 1.
part.2.& l.2.in princip.titulo 4. part.3.& l.
13.tit.1.part.2.Et ſingulariter,quod longè
diſtant titulus † vel conceſsio,in qua dicitur 43
cum omnibus terris, pratis, &c. vt probat
Corneus in conſilio 24.num.12 libro quar-
to,& iſtis conuenit, quod ſi vendo tibi ali-
quam rem cum omnibus iuribus meis, vel
cum pertinentijs,& introitibus, non cenſe-
tur decima conceſſa ſecundum Albericum
in l.Seiæ,§.matre,ff.de fund.inſtruct.& in l.
inter

inter antiquas C.de vſufruct.Bald. in capite quanto de iudicijs, Ioan.Andr.in additionibus ad Speculat.rubrica de decimis,& alios, quos citat Cephal.in conſilio 144. numero 12.libro 1.& eſt doctrina Baldi in l.1. in fine,C.vnde cognati, vbi dicit quod ſingularia,& particularia feuda in regno Apuliæ, dicuntur eſſe de directo dominio ipſius Regis,licet ipſa maior vniuerſitas Regni iure directi dominij ſit Eccleſiæ Romanæ, & confirmat Alexand.in conſilio primo numero 40.libro primo, & dictum Baldi communiter approbatur ſecundum Decium in conſilio 517.numero nono,cui adde Alexand. in conſil. 76.numero ſexto libro ſecundo, vbi dicit,quod habere territorium non denotat quod dominia rerum particularium ſpectāt ad illum qui habet ius territorij,ſed denotat in quo quis habet iuriſdictionem : & quod quando iuriſdictio cohæret caſtro,ſi feratur ſententia ſuper dominio caſtri,veniat iuriſdictio , reſoluit Ægidius Boſius in titulo de Principe numero 375.pagina 655. Et an conceſſa iuriſdictione in ciuitate cenſeatur conceſſa in comitatu,tradit Valdes in additionibus ad Suarez allegatione ſexta numero ſexto,pagina 80. ad quem addo Roland. conſilio 50.numero 42.lib.tertio,vbi etiam tractat an conceſſo caſtro cenſeatur conceſſa iuriſdictio in territorio , & quod diſtrictus,vel territorium appellatione non veniant proprietates rerum,tradunt Oldrald. in conſilio 176.factum tale eſt columna final. Felin.in cap. Rodulfus numero 15.de reſcriptis,Bertazol.in tractatu clauſularum, gloſ.23.num.11.fol.103.

Et accipiens poſſeſsionem villæ non videtur † accipere molendinorum,& aliarum rerum ſimilium l.certa forma,vbi Bald.C.de iure fiſci,& notat eleganter Bart. Socin. conſilio 131. numero ſecundo libro ſecundo, qui diſtinguit in hac materia quatuor ſingularia, quæ lector (ſi expedierit) legat, & Ioan .de Amicis in conſilio 25.numero 28. Socinus Iunior in dicto conſilio 68. numero octauo libro ſecundo,Aretin.in dict.conſilio 15.& in conſilio 164.magnifici, columna prima verſiculo primum probatur,vbi dicit ,quod ſi concedatur caſtrum cum ſuis iuribus & pertinentijs in ſpecie declaratis, vt puta ſi ſit facta expreſsio de nemoribus, mōtibus, paſcuis, & defeſis, bona ſpecificata, quæ reperiuntur intra fines , & territorium ipſius caſtri,præſumuntur ad ipſum caſtrum pertinere,quem ſequitur Curcius Iunior in conſilio 140.columna vltima numero 26.& conſilio 184.columna quarta numero nono poſt medium,pro quibus faciunt ſcripta per Bart.Socin.in l.1.in principio, ff.de acquirenda poſſeſsione,& per eundem Curcium 44
in conſilio 227.numero 40.& 41. & in conſilio 312. numero 48.libro tertio, pro qua ſententia faciunt plures Doctores, quos citat Cephal.conſilio 458. numero 59.libro quarto probantes,quod bona exiſtentia † intra territorium præſumuntur domini ipſius loci,& idem quod Bart. Socin. volunt Paul.in dict.l.1. numero ſeptimo, Carolus Ruin.in conſilio 22.numero ſeptimo verſiculo & per hæc manifeſtè,in conſilio 26. numero ſeptimo,& in conſilio 40. numero 14. libro primo,& in conſilio 13. numero octauo libro quarto, Alciat.reſponſo 75.numero primo,Aymon conſilio 293. numero quinto, & in conſilio pro genero numero 430.verſiculo ſextus caſus,Deci.Anto.Gabriel & alij,quos citat nouiſsime Menoch.in tractatu præſumptio.libro tertio præſumptione 100. numero 91. pagina 386. qui communem vocat,& plures refert idem Menoch.in conſilio 181.numero 97. libro ſecundo,Socinus Iunior in conſilio 65.numero 68.libro primo,vbi hoc tradit in ſucceſſione primogenituræ.Et hæc † magis recepta ſunt,licet contrarium teneat idem Curcius Iunior conſilio 158. columna vltima, verſiculo tertio poſſunt intelligi.Matth. de Afflict.in deciſione Neapolit.268. quos ſequi videtur Aymon Craueta in dicto conſilio 54.numero 9.ſed hoc non dicit tam clare Matth.de Afflict.ſicut Aymon opinatur,& plura citat Menoch.in conſilio 395. numero 23.libro 4.legendus eſt Anton.Theſaur. deciſione Pedemont.16. numero 8.& quod herbæ ſint dominorum territorij tradit Vincentius de Franchis deciſione 301. ex Antibolo in tractatu de muner.& honoribus, §. 4.numero 192.Frecia in libro 2. ſubfeudorum in 4. authoritate,Epiſcop.Couarru. in practicar.quæſt.cap.37. verſiculo 4.& pro opinione Baldi,& aliorum eſt bona l.2.in fine, ibi: *De lo fazer ſeñor de las coſas de cada vno*,titulo 1.part.2. Et iſta notanda ſunt ad dominos huius regni,qui litigant cum vaſſallis ſuper aliquibus montibus , defeſis, & alijs conſimilibus rebus exiſtentibus intra terminos villarum,vel locorum pertinentiū ad tales dominos,quia præſumptio circa proprietatem † iſtarum rerum eſt magis pro vaſſallis,quam pro dominis, quod ex pluribus tradit Natta in conſil.313. num.1. cum ſequentibus,lib.2.quem citat Petrus Anto. in tractatu de fideicommiſsis quæſt.13. nu. 443.pag.509.Franciſcus Marcus deciſ.297. num.2. vbi tradit an ius Boceragij ſpectet ad Dominum Delphinum.

Fallit tamen iſta concluſio † in locis ſolariegis (vt nos vocamus) quia in talibus locis omnia præſumuntur eſſe dominorum , quæ ſunt intra terminos talium locorum, ſiue ab alijs

aliꝭs poſſeſſa fuerint, ſiue non poſſeſſa, vel
quoad dominium directum, & vtile, vel
qooad vtile tantum, quod probatur ex ratio
ne text. in l. 3. tit. 25. part. 4. ibi: *Solariego, tan
to quiere dezir, como hombre que es poblado en
ſuelo de otro.* Et per doctrinam Alberici in d.
49 l. Titius, & quia † quidquid eſt intra finea
præſumitur eſſe illius cuius ſunt fines, l. ęde
ſacra, § vltimo, ff. de contrahenda emptione
quem textũ citat Bald. in rubrica de contra
henda emptione, & tradit Ioſeph. Maſ-
card. in tractatu de probationibus, lib. 1. con
cluſ. 296. num. 1. cum ſequentibus, ſol. 182.
latius Bart. Bertazol. in tractatu clauſularum
clauſul. 29. gloſ. 2. ſol. 126. Et facit quod ſcri
bit Florian. in l. in finalibus, ff. finium regun-
dorum, vbi reſoluit, quod illorum, quorum
50 ſunt extrema † præſumuntur media, quem
citat Gregor. Lopez in l. 10 titu. 15. part. 6.
in gloſſa in verbo, *mojones antignos,* & notat
Auend. cap. 4. de exequend. mandat. part. 1.
num. 13. in fine, & iterum num. 19. Anton.
Gamma deciſione 230. num. 1. Petr. Anto.
de Petra in tractatu de fideicommiſ. quæſt.
13. num. 34 pag. 508. & num. 458. pag. 511.
qui declarant, hoc procedere quoad ſupe-
rioritatem, & recognitionem, non quoad
51 plenam proprietatem. Et villa † præſumitur
eſſe ciuitatis, ſub cuiua territorio eſt ſita,
quoad iuriſdictionem, & quoad alia l. ex vi-
co, ff. ad municipa. l. relegatorum poſt prin-
cipiũ, ff. de interdict. & releg. l. nulli, §. quod
ſi in vico, C. de Epiſcop. & Cleri. l. notiorem,
§. 1. l. pupillus, §. territorium eſſe incolæ, ff.
de verborum ſignificatione cum ſimilibus,
vt per Luc. de Pena in l. litibus, col. 3. poſt
medium verſiculo ſub qua, ſol. 64. C. de agri
colis, & cenſit. lib. 11. hoc tamen allegari de
bet, vt præſumptio operetur ſecundum So
cin. Iuni. in conſil. 7. num. 9. lib. 1. quem ci-
tat Menoch. d. lib. 1. de præſumptionibus,
quæſt. 48. num. 24. pag. 56. & lib. 3. præſump
tione 131. num. 71. Alexand. conſilio 124.
lib. 4. quod fallit niſi allegetur præſcriptio
52 † immemorialis, tunc etenim non requiritur
alia cauſa, ſecundum Antonium in cap. per-
uenit num. 19. de cenſibus Bart. in l. cum de
in rem verſo, nume. 6. ff. de vſucapio. & aliꝭ,
quos citant Bart. Socin. conſil. 181. nume. 4.
lib. 2. Iaſ. in l. ſi certis annis, numero 15. de
pact. Aymon Craueta in tractatu de antiqui
tate temporum 4. part. nume. 148. Epiſcop.
Couarru. in regula poſſeſſor de regulis iuris
in 6. part. 2. §. 3. num. 7. Pariſ. in conſil. 101.
num. 11. lib. 1. Balbus in tractatu præſcrip-
tionum part. 2. 3. part. cap. 10. num. 22. Bur-
gos de Paz conſil. 15. num. 12. cum ſequen
tibus, Ioſeph. Maſcard. in tractatu probatio-
num lib. 1. concluſ. 279. num. 11. qui addit
Guid. Papę deciſio. 408. item cum dominus,
qui litigat, aut illius anteceſſores, olim fue-
rint domini totius termini † talis loci, & ter- 53
ritoriꝭ, præſumitur pro tempore præſenti
eſſe dominus ad hoc vt eidem cenſus ex om
nibus terris intra terminum ſitis ſoluatur, l.
ſiue poſsidetis, C. de probat. l. 10. titulo 14.
part. 3. & pro hoc facit egregium dictum
Ioan. Fabri in l. 1. C. de ſumma Trinitate, co
lum. 3. verſiculo, ſed & poteſt dicere, vbi di
cit, quod quilibet, qui habet territorium † li 54
mitatum ab antiquo, eſt fundatus de iure
communi intra metas eiuſdem ad exercen-
dũ in qualibet parte eius quod in toto exer-
cet, per dict. §. territorium & l. qui ex vico,
ex quo inquit Caſſanæ. in conſuetud. Bor-
gundiæ rubrica 9. §. 4. ſol. 304. hodie pagina
1196. col. 1. verſiculo aliquando & quaoto,
quod ſi omnes homines alicuius loci tenent
prædia in cenſum, vel emphyteuſim, aut feu
dum, & aliqui contradicunt, † dominus ha- 55
bet intentionem ſuam fundatam aduerſus
omnes, refert etiam, l. 2. C. in quibus cauſia,
col. lib. 11. Et notanter loquitur in iſta
materia quem citat, licet locum in ſpecie nõ
referat Anton. Gabriel, libro 1. receptarum
ſententiarum titolo de præſumptionib. con
cluſ. 9. nu. 13. pag. 27. qui etiam refert Spe-
culatorem titulo de locato, §. nunc aliqua
verſic. 86. dicentem, quod præſumptio eſt
pro domino, quamuis pro re exiſtente intra
fines præſtetur aliquid annuum ratione do-
miniꝭ, & ibi alia ad propoſitum ſcribit, &
quod præſumptio ſit pro dominis etiam † 56
quoad proprietatem terminorum tradit ex
pluribus Doctoribus, quos tradit Anto. Ga-
briel dict. 9. conc. num. 8. quod maxime pro
cedit, vbicunque apparet, quod pro aliqua
re ſolutus eſt cenſus, nam tunc præſumptio
eſt, quod proprietatem habuerunt à domi-
no, vt probatur in l litibus, C. de agricol. &
cenſit. lib. 11. vbi Rebuff. & tenet Bald. in l.
indicia, C. de re iudicat. idem & aliꝭ in l. ſi
certis annis, C. de pactis, quos refert id con-
firmando Rebuff. in concordantiꝭs rubrica
de regia ad prælaturam nomi. fact. §. vltimo,
pag 238. in princip. Auenda. de exequend.
mand. lib. 1. cap. 4. num. 8. Maſcard. in tract.
de probationibus, lib. 2. concluſ. 544. num.
1. Et iſto caſu eſt præſumptio pro dominis,
ſi perceperunt † annuam penſionem ſecun- 57
dum Speculatorē in titulo de locato, §. nũc
aliqua quæſt. 86. Alciat. conſil. 175. n. 1. qui
nu. 2. idem reſpondit, quando particulares
ipſi poſſeſſores cognoueront dominum ca-
ſtri, & ciuitatis, Anton. Gabriel in titulo de
præſumptio. concluſ. 9. num. 12. Menoch. in
tractatu præſumptionum lib. 3 præſumptio
ne 100. num. 18. pag. 387. pro quibus facit
opinio tenentium, quod quando quis poſsi-
det rem tanquam emphyteuta ſoluendo ca-
nonem

Digitized by Google

nonem præſumitur, quod præceſsit contra-
ctus emphyteuticus ſecundum gloſſam in l.
2. in gloſſa magna, C. de iure emphyteutico
Speculat. in titulo de emphyteuſ. §. nunc ali
qua num. 169. lib. 4. particula 3. folio 512. &
alios plures, quos citat Menoch. in tractatu
præſumptionum, lib. 3. præſumpt. 108. n. 1.
58 pag. 400. Et qui præterito tempore † fuit
ſubditus, hodie etiam præſumitur ſubditus ſe
cundum Abb. Bald. & alios in cap. præterea
in 2. de tranſactionibus, Menoch. in dict. tra
ctat. lib. 1. quæſt. 24. num. 10. pag. 25. Et quã
do poſſeſſor rei præſtat ſeruitium in ſignum
ſubiectionis, res præſumitur feudalis, vt tra-
dit Andre. de Iſernia in rubrica de officio iu
ſtitiarij, vbi Matth. ab Affliċt. & alij, quos ci
tat Menoch. in dict. tract. præſumptionum,
lib. 3. præſumptione 91. num. 35. pag. 376.
quod in negotio maximi valoris in practica
contigit, & obtentum fuit, & de materia lege
etiam Aluar. Valaſc. de iure emphyteut. q.
8. num. 43. fol. 54. Et quando conſtat de ſo-
lutionibus cenſuum, obligantur conuenti
59 oſtendere quæ bona ſint † cenſualia, alias
omnia bona præſumuntur affecta onere cen
ſus ſecundum Speculat. in d. titulo de loca-
to, §. nunc aliqua verſic. 76. numero 98. fol.
108. cuius opinionem dicit veriorem Bald.
conſil. 265. verba laudi lib. 2. & alios refert
Aym. Crauet. conſ. a 17. n. 52. ad quem addo
egregium Baldi dictum in conſ. 225. quæſt.
eſt de terra lib. 5. vbi probat, quod onus pro
bandi, quæ & quantæ terræ ſint de emphy-
teuſi, pertinet ad emphyteutam, & idem te-
net Celſus in conſil. 11. num. 20. & confir-
mat nouiſsime Maſcard. in tractatu de pro-
bationibus lib. 1. concluſ. 79. num. 57. folio
78. & ante eum Menoch. in conſil. 185. num.
93. lib. 2. Alciat. in tractatu præſumptionũ
regula 2. præſumptione 3. num. 4. vbi addit
num. 5. quod ſi probatum fuerit, quod ante-
60 ceſſor habuit bona † in feudum, præſumitur
eodem iure veniſſe ad hæredem, ex Bald. in
l. ſi cuius, ff. de vſu. Barbacia in conſi. 18. lib.
2. Marcabru. Anguil. in conſil. 76. num. 87.
qui nu. 84 reſoluit, quod præſumitur contra
grauatũ fideicõmiſſo, qui non fecit inuenta
riũ, præſumuntur bona quę tenet de fideicõ
miſſo, & faciunt quæ ſcribit Aluar. Valaſc.
in tractatu de iure emphyteut. quæſt. 51. n.
11. fol 169. & tradit Iaſ. in l. 2. num. 573. C.
de iure emphyteut. quod quando non appa-
ret, quæ bona ſint emphyteutica, omnia em
61 phyteutica † præſumuntur, tradit Boſsius in
dict. titulo de Principe, num. 237. pag. 631.
eleganter Carol. Ruin. conſilio 50. num. 14.
lib. 1. & notat etiam nouiſsime Menoch. in
tractatu præſumptionum, lib. 3. præſumpt.
101. num. 11. pag. 388. hinc eſt, quod quan-
do conſtat partem feudi eſſę antiquam, vel
nouam, idem de reſiduo præſumitur, nec
vna & eadem res debet diuerſo iure cenſeri
ſecundum Matth. de Afflict. in conſtit. Nea
polit. rubrica 24. de ſucceſsione nobilium,
num. 50. Curcius Senior in conſil. 49. num.
53. Fuluius Pacian. in tractatu de probatio.
cap. 38. num. 9. & iterum nu. 22. & Ioſeph.
Cumanus in dictis conſtitutionibus in ver-
bo antiquis, num. 107. quos citat Menoch.
in tractatu de præſumptionibus, lib. 3. præ-
ſumptio. 93. num. 12. pag. 465. quod reputo
notandum & faciunt quæ ſcribit idem Me-
noch. dict. lib. 3. præſumpt. 91. num. 47. pag.
377. licet in contrarium faciat quod ſcribit
Rebuff. in dicto tractatu congruæ ſuſtenta-
tionis, nume. 129. & 130. & Bart. Socin. in
conſil. 267. num. 21. verſiculo 1. videtur lib.
2. vbi dicit, quod emphyteuta cogitur oſten
dere res emphyteuticas, & ſi oſtendat ali-
quam, & dominus dicit eſſe aliam, hoc proba
re debet, per regulam legis actor, C. de pro-
bationibus, & alia quæ refert. Sed ego in
iſtis ſicut in cæteris probationibus magni fa
cio arbitrium iudicantis, & legendum eſt
quod ſcribit Speculat. dict. num. 68. & Bald.
in cap. vaſſallus in principio, quæſtio. 5. ſi de
feud. fuerit controuerſ. inter dominum &
agnatum, Natta in conſil. 360. num. 11. vbi
prius num. 10. tradit, quod emphyteuta po-
teſt dicere domino, quod oſtendat illud pro
pter quod ſoluit cenſum, alias liberatur, An
ton. Peregrin. in tractatu de iure fiſci fiſci ti
tulo de his quæ pertinent ad ordinem iudi-
cialem. num. 19. & in tractatu de fideicom-
miſ. art. 44. fol. 59. & fol. 409. faciũt ſcripta
per Barahonam in addiſio. ad Ioan. Lopium
in textu, verſiculo ſed eſt pulchrum, pag.
411. Et quod qui petit fundum feudale per
mixtum eum fundo allodiali, fortè examo-
tione terminorum ſuccumbet, niſi ſciat, &
doceat clare, & diſtinguat feudum allodiale,
tradit Iacobinus in rubrica, ff de reiuendica
ta numero 23. Ægidius Boſsius in volu-
mi. practicarum criminal. titulo de Principe,
numero 247. pagina 632. Et quod † ſi em- 62
phyteuta negat, vel neſcit rem demonſtra-
re, debet haberi conſideratio quantitatis fa-
cti, & ſecundum eam debet fieri determina-
tio ſecundum Speculatorem titulo de em-
phyte. verſiculo 62. & 63. num. 70. fol. 107.
in 4. part. Ferrara in praxi titulo de forma li
belli affixi præſtãdi verſiculo ſuper ſolutio
ne, num. 4. pag. 369. pro quo eſt expreſſa, &
notanda l. 2. titu. 33. part. 7. & faciunt plura
notabilia quæ ſcribit Tiraquel. in l. boues, §.
hoc ſermone, ff. de verbor. ſignificat. limit.
12. nu. 1. cum ſequentibus, pag. 253. vbi Re-
buf. pag. 240. & eſt l. 89. Baeça de decima tu
torum, cap. 39. num. 6. Curcius in tractatu
de feud. part. 2, num. 40. pag. 177.

Et

Et ex his deducitur, quod ſi conſtet à principio aliquem locum eſſe ſolariegum, & limitatum cum certis limitibus, quod apparet, vel ex primęua loci feudatione, vel ex alia ſcriptura authentica, & antiqua, & ſit lis inter dominos, & vaſſallos de aliqua parte, vel territorio talis loci, eſt potius credendum
63 † teſtibus dicentibus illam partem territorij ſuper qua litigatur, eſſe domini, ad quod eſt elegans deciſio Matthæi de Afflictis omnino videnda 267. numero 2. Quod tamen procedit vbicunque non conſtat ex aliqua ſcriptura, quod dominus conceſſit vaſſallis, qui à principio terram acceperunt, & omnem terminum illius loci, nam tunc præſumendum erit in dubio pro vaſſallis, eadem, imò maiori ratione quam pro domino præſumebatur, & quidquid dominus in loco habebat, præſumitur vaſſallis dediſſe, & pro hoc eſt in indiuiduo ſingularis doctrina Cornei conſilio 233. numero 31. libro primo ad hoc legendus, & quod res poſita in regiſtro rerum feudalium præſumatur feudalis, tradit Andre. de Iſernia in capite primo, quibus ex cauſis feudũ ammittatur, Cephal. in conſilio 178. numero 68. libro ſecundo, & de immunitate conceſſa aliquibus vicinis, cum certis capitulis, quomodo præiudicet alijs tradit Alexand. in conſilio 30. numero quinto libro quarto. Et idem eſt vbicumque locus nõ eſſet ſolariegus: quia in iſto † caſu
64 magis eſt ſtandum teſtibus affirmantibus iſtã partem loci ſuper qua litigatur, eſſe populi, & non domini, quam contrarium dicentibus & in æqualitate teſtiũ productis pro populo magis eſt credendũ, & pro eis eſt ſententiandum, ad quod etiam conducit notabilis doctrina Alexand. cõſilio 55. numero 10.
65 libro quarto, vbi dicit, quod ſi per † Titium, & eius aſcendentes fuerit iure feudi poſſeſſum, & recognitum caſtrum cum iuribus, & pertinentijs, & iuriſdictionibus ſuis à domino feudi attento tempore continuato, quod initij non eſt memoria & intra territorium, diſtrictum, & pertinentias dicti caſtri, Titius & eius deſcendentes dicto tempore poſſederunt plura bona ſtabilia, & annuas penſiones, & aliquorum ex dictis bonis non appareat ſpecialis titulus, ſiue inſtrumentum acquiſitionis iure allodij vetuſtius ad vetuſtiorem recognitionem dicti caſtri, quæ appareãt, & aliqua poſteriora, ſolum illa intelliguntur feudalia, quæ per dominos feudi probentur fuiſſe de iuribus & pertinentijs dicti caſtri, & conceſſiſſe in feudum, vel aliter per dominũ feudi probentur fuiſſe poſſeſſa per vaſſallum iure feudi, alia autem præſumuntur allodialia: quia in dubio res præſumitur allodialis, & libera, vt ſupra late probaui, & pro hoc faciunt plura quæ ſcribit Roland. conſilio 46. numero 31. libro 3. quem lector omnino legat, cum de iſta materia dubitauerit, & lege illũ in conſilio 66. numero 15. eodem libro. Et quod debeat fieri probatio, quæ ſint bona, quæ pertineant reſoluit ex pluribus Aymon conſil. 293. num. 5.

Et iſta † concluſio (videri meo) procedit, 66
etiam ſi ſit poſſeſſor rei, ſuper qua litigatur, & non populus ipſe qui eũ in dominum recognoſcit: quia poſſeſsio domini præſumitur violenta, & per oppreſsionem obtenta, & continuata: quia domini habentes iuriſdictionem in vaſſallos habent amplam, & abſolutam manum, & cui fere reſiſti non poteſt ad oprimendum vaſſallos, qui etiam per ſomnium contradicere verbo, vel facto volunt illorum potentiam, & prætenſiones, & inmenſam cupidinẽ ampliandi in honore, & pecunijs ſtatus ſuos, quod experientiæ, & multæ querelæ, quæ ad Regales Cancellarias quotidie de nouo contra dominos huius Regni, & ratio ipſa patenter oſtendunt, ad quod facit textus in l. qui per potentiam, C. de omni agro deſerto, libro 11. & l. 2. ibi: *Et qui ſub quocunque prætextu publicum muneris poſſunt eſſe terribiles ruſticanis*, C. ne ruſti. ad vllum obſequium libro 11. l. 1. C. de fund. limit. lib. 11. l. volumus in fine, C. de teſtament. & quod ex murmuratione ciuium arguatur diſſenſus tradunt Andre. de Iſernia in cap. 1. quæ ſint regalia, Ioan. Franciſc. in tractatu de Baronibus pragmatica 12. numero 11. pagina 273. vnde dicit Ioan. Andre. in cap. 1. de præſcriptionibus in 6. in nouella, quod in ſolita ſeruitia, † & exorbitantia 67
onera, quæ domini ferunt à vaſſallis, præſumuntur per metum extorta, & idem tenet Geminian. ibi, col. 1. & Philip. Francus, col. 3. Bald. de pace conſtantiæ, §. pactiones vbi dicit, quod contra potentes præſumitur prę ſertim erga ruſticos, & idem voluit Innocent. in dict. cap. ſi diligenti, col. vlt. de præſcriptionib. late Thom. Grammat. voto 12. num. 17. cum ſequentibus, Nicol. Boer. deciſione 132. nu. 4. & iſta eſt receptior opinio, vt apparet ex relatis per Auend. libro 2. de mandatis regijs cap. 4. nume. 18. Hippolyt. ſingul. 695. quem citat Ioan. Franciſc. in tractatu de Baronibus pragmatica 2. num. 222. pag. 63. & plures refert Roland. in conſi. 13. num. 46. lib. 3. & Epiſcop. Couar. in regula poſſeſſor de regul. iur. in 6. 2. part. relectionum, §. 4. num. 5. fol. 36. col. 4. vbi dicit quod iſta eſt frequentiſsima omnium ſententia in c. quod latenter de reg. iur. in 6. quem citat Menoch. in tractatu præſumptionum lib. 3. præſumpt. 126. n. 14 quibus addo Guid. Papæ deciſ. 406. & late Greg. Lop. in l. 6. titu. 25. part. 4. Et iſtam ſententiam etiã defendit & plures retulit Gloſ. Pariſ. quem prædicti

non

non referunt in ſecunda parte conſuetud.
Pariſienſ.§.53. numero 16. cum ſequenti-
bus,ſolio 59.columna 2. Et in magnatibus
præſumitur vſurpatio iuris patronatus, etiã
ſtãte præſcriptione immemoriali,vt per Ia-
cob.Puteum deciſione 58.& 51.parte 5.ſic
Rebuff in l.inter publica 17. pagina 160.
verſiculo niſi illa conſuetudo, ff.de verbo-
rum ſignificatione,quod ſi dominus per po
tentiam prohibeat piſcari ſubditos, & illi ac
quieſcant prohibitioni, non currit præſcrip
tio,etiam per mille annos per regulam l. 1.
& l.ſi mulier,ff.quod metus cauſa , & refert
Ægidius à Bella.conſilio ſeptimo factum ta-
le conſuluiſſe in pulchro caſu , pro quo eſt
text.in l.iura,ff.de iure immun.& quod ſeri
bunt Roman. vbi Mandoſius conſilio 252.
numero quinto,Carolus Ruinus in conſilio
196.in fine,libro ſecundo,quos citat Burſa.
in conſilio 19.numero 83. Anton.Theſaur.
deciſione Pedemontan. 16. numero ſepti-
mo ſupra allegata,ſed & idem Rebuff. tomo
ſecundo ad conſtit.regias titulo de reſciſsio
ne contractuum in præfatione,numero 14.
pagina 159.tradit quod ſi Rex,vel alius po-
tens Princeps & tyrannus contrahat cum
68 ſuo ſubdito,quia blanditiæ † potentum in-
ducunt iuſtum metum l. 1. C. ſi rector
Prouinciæ gloſſa in l. 1.ff. quod reſcinditur
contractus ratione ſubiectionis, & non com
putatur tempus illi ſubdito in vita tyranni
ſecundum gloſſam in cap.licet in fine in ver
bo precibus de elect. in pragma. Lucas de
Peña in l.litibus,C.de agricolis & cenſit. li-
bro 11.& alios,quos citat. Qui autem dican
tur potentiores tradit nouiſsime Cæſar Cõ-
tard.in l.vnic.C.ſi de moment.poſſeſſ. limi
tatione prima ratione dominij irreparabilis,
numero 95.cum ſequentibus , pagina 160.
qui tandem hoc relinquit arbitrio iudicis. Et
69 quod recognitio † erronea vaſſallorum eis
non præiudicet , tradit in terminis Aymon
in conſilio 157.numero 13. & 14. ad hoc
legendus: pro quo faciunt quæ ſcribo infra
hac parte quæſtione 35.à numero ſecundo,
quod quotidie contingit in praxi. Et quod
70 † ruſtici & vaſſalli non poſsint facere in-
ſtrumenta in præiudicium ſuæ libertatis vo
lunt Bald.in l.ſi qua pecunia,C.de operis li-
bertorum,Bacç. de inope debitore, cap.pri
mo numero 10. ad quod etiam facit doctri-
na Saliceti per illum textum in l.tranſactio-
ne,C.de tranſact.vbi inquit, quod licet ali-
quis ſe recognoſcat in vaſſallum, vel homi-
nem alicuius Principis, talis recognitio fi-
lijs non præiudicat,quem citat Iaſ. in §. pa-
tronum in principio numero tertio , folio
101. ff. de in ius vocand.hodie autem non
eſſe ſeruandum,quod ſcribit Gloſ.Pariſi. in
71 dicto loco:quia † ruſtici ſunt ſagaces,& iu-
ſtitia floret,& propter alias rationes ſcribit
Bertrand.de Argent.in libro Britanniæ iu-
ris,articulo 277.numero 7.pagina 612. vbi
tandem concludit non eſſe præſumptionem
contra dominos,pro quibus faciunt quæ de
ruſticis ſagacibus ſcribit gloſſa in l. athletę,
§.de ruſticis, ff.de excuſatio.tutorum,Bald.
in l.1.C.de interdict.matrimon. & alij plu-
res,quos citat Tiraquel. in tractatu de pœ-
nis temperand.cauſa 11.numero 17.pagina
42.& faciunt quæ ſcribo infra numero 87.
& addo etiam Paul.Caſtrenſ.in conſil.412.
numero 4.libro 1.dicentem quod ſi vaſſal-
lus fecerit iornale domino , non acquirit
dominus contra omnes illud iornale , & an
domini teneantur probare immemorialem,
cum voluntaria ſolutione vaſſallorum,diſ-
putat nouiſsime Ioan.Gutier. libro 1.pra-
cticarum quæſtionum quæſtio. 92.ad quem
addo Auguſtin.Morla.in emporio iuris titu
lo 6.de ſeruitut.numero 25. cum ſequenti-
bus,ſolio 297.Et quod † domino incumbat 72
onus probandi prohibitionem furnorum,&
aliarum rerum,& non vaſſallis tradit Anton.
Theſaur.deciſione Pedemontan.16. nume-
ro 8.contra Nattam in conſilio 522.numero
ſeptimo libro tertio,& inibi Theſaur. plura
ſingularia ſcribit in iſta materia, & quod ſi-
quis prætendat ſe præſcripſiſſe ius colligen
di pedagia,& probet ſe vſum eſſe iure perci
piendi pedagium de certis rebus,nõ dicitur
probaſſe concludenter totum acquiſiuiſſe,
ſed ſolum pro parte quam exegit,tradunt
Bart.in l.1.§.ſiquis interdicto, ff. de itinere
actuque priuato,& in l.ſi publicanus,§.vlti.
in fine,ff.de publicanis, Pariſius in conſilio
53.numero 38. libro 1.Aymon in conſilio
111.numero 7.Menoch.de adipiſcend. poſ
ſeſsione remedio 5.numero 69.pagina 262.
Et quod vaſſalli † reſpondere poſitionibus 73
teneantur,quando ab eis dominus vult in-
terrogare,quæ ſunt prædia,& res, quæ fue-
runt in cenſum datæ,& quæ ſunt libera,pa-
tet ex doctrina Baldi in conſil.225.lib.1. &
ſuper hoc ſatis ſit:quia eſt longa materia.
Vt ergo ad propoſitum redeamus, iſta cõ
cluſio, † quod pro populo eſt ſententian- 74
dum in pari probatione , quando locus non
eſt ſolariegus,& non pro domino,coadiuua-
tur ex l.9.tit.28.part.3.ibi: *Apartadamente
ſon del comun de cada vna Ciudad , ò Villa , las
fuentes,è las plaças do fazen las ferias, è los mer
cados,è los lugares do ſe juntan à Conſejo , è los
arenales,que ſon en las riberas de los rios , è los
otros exidos, è las carreras do corren los caua-
llos,è los montes,è las dehesſas:è todos los otros
lugares ſemejantes.* Ex qua apparet eſſe præ-
ſumptionem pro loco,quod ſit dominus re-
ſum & terminorum comprehenſorum in
territorio loci,de qua materia legendus eſt
Maſ-

Maſcard.in tract.de probat.lib.1.d.concluſ.
298.fol.182.& ideo dicit Bald.in c. cum om
nes,col.5.verſic. pone ex publico,n.25. de
conſtitut. quod cuius eſt locus,eſt aqua,no
tat Alexand.in conſil.508.lib.2.inde inquit
Decius in conſilio 373. num.1.quod aquæ
75 † ductus,qui eſt in territorio ciuitatis,præ-
ſumitur eſſe ciuitatis,de quo vide quæ tra-
ctat Gregor.Lopez in l.6.titulo 28. part.3.
Bald.in l.ſi plures,C.de condit. inſertis Iaſ.
in l. quominus,numero 39. & ibi Ripa nu-
mero 36.folio 247.ff.de fluminibus,de quo
per Bald.in conſilio 195.numero 6.libro 2.
Alexand.conſilio 108. libro 2.Pariſius in
conſilio 112.& 114.libro 2.Boerius deciſio
ne 352.numero 4.Beroius conſilio 144.nu
mero 12.35.& 71.libro 3. Burſat. conſilio
156.numero 23.cum ſequentibus, libro 2.
Carol.Ruin.conſilio 41.numero 37.libro 1.
76 Sed quod aquæ decurrentes per † territo-
rium Principis ſint ipſius Principis, probat
ex pluribus legibus,& authoribus Burſat.in
conſilio 556. numero 71. præcipue ex l.
aquam,C.de ſeruit.& aqua & l.ſi ex meo,ff.
de aqua pluuia arcend.l.1.§.illud,ff. de aqua
quotidia.& æſtiua, Pariſ.in conſil. 112.lib.
1.Alexand.conſilio 108.lib.2. & alijs autho
ribus,ad quem addo Antonium Peregrin.in
tractatu de iure fiſci,libro 5.numero 16 pa-
gina 4.de quo lector videat l.6.titu.28.part.
77 3.Et hæc videtur † tenenda in noſtro pro-
poſito attentis rationibus ſupra ſcriptis, &
noſtris legibus regalibus,licet Bald. elegan-
ter in cap.1.de vaſſallis qui contra conſt.Lo
thar.numero 2.folio 59.relatis opinionibus
antiquorum dicat,quod ſi dubitatur quid &
quantum ſit feudum,ſi vaſſallus agit contra
dominum, debet probare vaſſallus quantita
tem rerum feudalium;ſi vero dominus agat,
ipſe tenetur quantitatem probare, per l.qui
accuſare,C.de edendo,& l.in rem,ff.de rei-
uendicatione, & per alia quæ refert, quam
concluſionem confirmat & exornat Decius
in conſilio 146.numero 13.& 14. Et ideo
ſcribit ſingulariter Guillelm. Benedict. in
dict.cap.Raynuntius de teſtament.in verbo
& vxorem numero 312. quod ſiquis petat
alicuius redditus,tenetur oſtẽſionem rei fa-
cere,niſi petat cenſum ſuper bonis rei con-
uenti,& reus ſatis eſt certus de bonis ſuis,
quem citat Rebuff.tom.3.ad conſtitutiones
regias titulo de dilat.artic.2. gloſ.2.numero
7.pagina 337.vbi numero 16.& pagina ſe-
quenti citat Bald.& Præpoſit.in cap. ſignifi
cantibus de appellationibus, dicentes quod
ſi domini directi petant bona emphyt. vt
quia in commiſſum ceciderunt,debent illa
bona declarare, & eorum oſtenſionem fa-
cere.

Et ex eo quod quælibet res præſumatur li
bera etiam infertur, quod ſi dominus alicu-
ius loci litigat cum vicinis ſuper eo, quod
prætendit locum eſſe ſolariegum, & ex ad-
uerſo vaſſalli contrarium contendunt,quod
eſt præſumptio pro libertate loci, & quod
non ſit ſolariegus,etſi diuerſæ probationes
ſint,eſt veriſimilior probatio vaſſallorum,
& magis iuri conformis, & ei in ambiguo
ſtandum eſt,quod probatur per ea quæ ſu-
pra dicta ſunt,dum fundatum fuit,quod quę
libet res,& bona in dubio præſumuntur eſ-
ſe libera,& ex his quæ ſcribit Meſia ſuper l.
Toleti 9.part.fundamento 2.numero 77.
& 78.folio 90.vbi tradit vicinos contra do-
minos eſſe tuendos pendente lite in poſſeſ-
ſione terminorum,& hoc etiam comproba-
tur ex doctrina Baldi in l.ſiquis diuturno,ff.
ſi ſeruitus vendi.vbi dicit quod teſtibus de-
ponentibus ſuper negatiua, quæ habet iuris
præſumptionem pro ſe,vt eſt, quia quilibet
res præſumitur libera,ſi dicant ſeruitutem
non deberi, eſt credendum, pro quo † 78
ego induco textum ad plura notabilem in l.
Iunia Petronia, ff. de manum.vbi in dubio
pro libertate eſt pronuntiandum,per quam
l.ſcribit Rebuff in concordantijs rubrica de
annatis pagina 801. quod ſi vna poſſeſsio
reſpicit cauſam piam, † altera nõ, præfertur 79
fauorabilior,poſt Corſetum ſingulari inci-
pienti pia cauſa, Alexand.in l.de die,colum
na 2.ff.qui ſatiſdare cogantur, & alios,quos
citat,& eſt melior text.de iure in l.12. quæ
incipit,*cenſo ò tributo*, titulo 22.part.1. de
qua ago infra numero 206. & faciunt quæ
ſcribit Afflictis deciſione Neapolitan. 409.
nobilis Petrus numero 9.vbi refert,& con-
firmat doctrinam Bald.in dict.l. ſiquis diu-
turno,Cephal.in conſilio 549.numero 29.
lib.4.Grat.conſil.9.num.192.lib.1.qui plu-
ra ad propoſitum ſcribit,& ad iſta lege omni
no grauiſsimum Doctorem Andr.de Iſernia
in cap.1.de controuerſ.inueſtit. inter maſ-
cul.& fœmin.num.6.fol.80. Et quod cauſa
† conſeruationis libertatis ſit fauorabilis,tra 80
dit Aymon in conſil.292.nu.2.faciunt ſcrip
ta per eundem in conſilio 111, numero 9.
Maſcard.in tractatu de probationibus,lib.2.
concluſio.979. Et quod domini Regni ha-
beant fundatam intentionem in exercenda
iuriſdictione & territorio reſoluit Auiles in
cap.23.correctorum num.9.fol.217.ex Hẽ
rico in cap ſi diligenti de præſcriptio.

Creditur igitur magis teſtibus, qui dicunt
vicinos alicuius loci immunes eſſe à cenſi-
bus,& alijs † tributis, quos domini petunt, 81
quam aduerſus deponentibus, & ad hoc fa-
cit quod tradit Aymon Craueta conſ.132.
numero 10.vbi probat,quod quælibet villa
præſumitur libera ab oneribus,& refert Bal
dum in conſ.368.colum.vltim.lib.1.& alios
dicen-

dicentes extirpandum eſſe cenſum, cuius
cauſa ignoratur, vbi agitur petitorio; pro
quibus facit quod eleganter in iſta materia
ſcribit Alciatus conſil.491.vbi inquit, quod
ex eo quod quęlibet res præſumitur libera,
& nõ feudalis, vt ſupra probatum fuit, quod
ſi aliquis ſit Comes ſub dominio Regis, in
dubio exiſtimabitur comitatum iure pro-
prio hæreditario habere, non iure feudi, &
ſi qua ſeruitia Regi pręſtitit, pręſumitur prę
ſtitiſſe ſimpliciter tanquam Principi ſuo, &
non tanquam domino feudi, notat Socinus
Iun.conſ.102.num.17.lib.2. Roland. con-
ſilio 32.numero 34.lib.3. qui referunt Ho-
ſtienſ. & Ioan. Andr.in dict. capit.nimis de
iure iurand. Butricar. in cap.vltimo de iu-
dicijs.

Ex quibus infertur, quod nõ ex eo quod
vaſſalli ſeruitia domino per plures præſtite
82 rint annos, † credendum eſt eos ſoluere ra-
tione ſoli, ſed tanquam domino, & ob gra-
tiam, & vrbanitatem, quod maxime notan-
dum eſt, ſic Thom. Grammat.conſilio 147.
num.10.inter alia plura ſcribit in hac mate-
ria, quod non ex eo quod quis facit domici-
lium in aliquo loco Baronis, præſumitur
quod bona per ipſum poſſeſſa tenuerit à Ba
rone, vel à prædeceſſoribus in feudũ, quod
vicini præſumuntur poſsidere pro ſuo, &
non vt emphyteutæ, & cõfirmatur ex ſcrip
tis per eundem Thom.Grammat.conſil.13.
num.4.& ſcribit etiam Aymon conſilio 52.
nu.10.quod in dubio pro libertate eſt præ-
ſumendum, & ſic vaſſalli ſunt abſoluendi ab
onere impoſitionum, & procedit quan-
tum ep. credo iſta concluſio, etiam ſi domi-
ni ſi .c tuiti litependente in poſſeſsione
harum impoſitionum, quia per prædicta prę
ſumptio eſt pro illa poſſeſsione, quod eſt vi
tioſa, & per oppreſsiones, & violentias ob-
tenta, & ſuſtentata, nec habet locum re-
gula l.exitus, ff.de acquirend. poſſeſsion.
quod ex prædictis conſtat. Et quod tribu-
83 tum ſit ſignum ſubiectionis, † non plena
probatio, probatur in cap.recepimus de pri
uilegijs, & in cap.magnum 11.quæſt.1. In-
nocentius in cap.præterea de tranſactioni-
bus, Bald. & Angel.in l.5.C.de natural.libe
ris, & alij quos citat Caſſan.in conſuetud.
Burg.rubric.1.§.4.pag.119.num.20. verſ.
& adde, quod tributum & qualiter probe-
84 tur qualitas, & poſſeſsio † ſubiectionis, tra-
dit nouiſſime Andr.Gail.in tractatu de ar-
reſtis imperij cap.7.numero 6. fol.380. Et
quod ſolutio facta per titulum vitioſum non
præiudicet vaſſallis, conſtat ex conſilio Ale
xand.113.lib.1.quod latius tracto in 1.par.
quæſtio.64.Et quod ſi quis vaſſallus ſe pro-
fiteatur eſſe alicuius, non præiudicet talis
confeſsio filijs profitentis, notat Bald.in l.
tranſactione, C.de tranſaction. vbi Domi-
nus Anton.de Padilla num.4.pag.118.

Et eſt animaduertendum ad iſtam mate-
riam, ad quam digreſsionem facimus, occa-
ſione † ſumpta à noſtra materia, & ab illa 85
regula, quod bona præſumuntur eſſe libera,
& quia nihil eſt, quod in practica magis con
tingat, à nullo tamen tacta, nec digeſta ſunt:
dico ergo, quod ſi aliquis dominus preten-
dit quendam proprium locum eſſe ſolarie-
gum, & exhibeat aliquam ſcripturam ad
hoc probandum, tenetur probare, quod
illo tempore erat dominus illius territorij,
cum ſit fundamentum ſuæ intentionis: quia
vbi aliquis prætendit ſe fuiſſe aliquo tem-
pore dominum alicuius loci, habet neceſſe
probare de dominio illius temporis, adeo,
quod non ſufficit probare, ſe nunc eſſe do
minum, & fuiſſe centum adhuc annos, quod
fundatur ex doctrina Baldi in l. ſi hi qui
adulterij, C. de adulterijs Salicet.in l.ex qua
perſona, C. de probationibus, & eſt regula,
quod fundans † ſe in tempore illud proba- 86
re tenetur l.eum actum, ff. de negotijs ge-
ſtis, l. matrem, C. de probationibus l.2.C.
de petitione hæreditatis, tradit late nouiſsi-
me Ioſeph.Maſcard. in tractatu de proba-
tionibus, libro 3.concluſione 1352.numero
1.cum ſequentibus, folio 392.declarant ta-
mèn Bald. & Salicet. in locis ſupra citatis
hanc concluſionem, niſi ſit in contrarium
aliqua præſumptio, vel coniectura, & Ale-
xand.in conſil.16.numero 2. libro quinto,
Et ſufficiunt in hoc teſtes de auditu, & pu-
blica vox, & fama, vt conſtat ex ſcriptis ibi
per Alexand.num.21.

Et eſt etiam in hac incidenti materia ad
memoriam repetendum quod ſcribit Gloſ.
Pariſ.in conſuetud.Pariſi.§.7.num.9. folio
98.vbi tradit, † quod licet regulariter non 87
ſufficiat domino probare rem feudalem poſ
ſeſſam per vaſſallum, in dubio præſumitur
poſſeſſa pro ſuo, & eſt neceſſe probare poſ
ſeſſam fuiſſe formaliter tanquam feudalem,
& tanquam à vaſſallo, & ſeruitia præſtita
fuiſſe, vel alios actus tanquam per vaſſallum
ratione talis rei tanquam feudalis, ſufficit ta-
men ſemel clientelare obſequium eſſe ex-
actum, vel præſtitum ratione rei præſcrip-
tę, deinde tempus longum, vel longiſsimum
eſſe exactum, pro quo facit quod ſcribit Ia-
cob Butricard. & etiam Nicol.de Neapol. in
c. vaſſallus ſi de feudo fuerit contrauerſum
inter domi. & agnat. quod ſi vaſſallus qui
longo tempore præſtitit ſeruitia, litiget con
tra dominum, tenetur oſtendere bona, pro
quibus ſeruitia præſtitit, alias præſumitur
pręſtitiſſe pro toto patrimonio arg.l.fideicõ
miſſum, §.vlt.ff.de iudic.ſequitur Curt.Iun.
cõſ.42. col.2.quos refert & cõfirmat Aym.
conſil.

conſ.276.n.2.,qui plura ſcribit in iſta materia,& quod Domini Regni Franciæ,& Appulliæ habeant ex priuilegijs & conſuetudi ne in caſtris,& terris eorum iuriſdictiones, aquas,nemora,montes,paſcua,foitalitia tradit Nicol.Boerius in tractatu de cuſtodia clauium,numero 74. & ad doctrinam Iacobi Butricardi Nicol. de Neapol. addo notabilem reſolutionem Andre. de Iſernia in cap. 1.de controuerſ.inter maſculum & fœmin. de beneficio nu.6.7.8.& 9,fol. 205.vbi Andre. Liparul.Et quod licet territorium ciuitatis ſit domini caſtri,non tamẽ paſcua,tradunt Bertrand.in conſ.37. lib.1.Anton.Petra in tracta. de fideicommiſſis,q.13.n.547. pag.521. & de libertate aduerſus onera dominorũ legi debet Aym.in conſ.111.n.14.

Et etiam eſt ſciendum , quod in dominis iſtius regni non eſt præſumendus metus,
88 vis,vel impulſio, † ſicut in alijs dominis, & Baronibus aliorum regnorum, quia in Hiſpania Domini Regni ſunt Regi obedientiſſimi, & multum ſubiecti Regali Conſilio,& Cancellarijs , contra quos facillime vaſſalli querelas interponunt,& ideò caute,& cum moderamine,& iudicio interpretanda & limitanda ſunt in hoc regno,quæ habentur in dicto capite latenter,& iniuribua ſupra citatis,ad quod faciunt quæ in proprijs terminis in iſta materia ſcribunt Lucas de Pena in l. litibus, C.de agricol.& cenſitis,lib.11. colum. tertia,verſ.item qnia Domin.Claud. Sayſil.in l.naturaliter,§. nihil commune in repetit.numero 12 ff.de acquirenda poſſeſſione Iaſ.conſilio 72.numero primo,verſiculo præterea cum ſequentibus,libro primo Iacobi in l.ſi Diui,numero 17.verſiculo ſexto fallit,ff.de iudicijs Roland.conſilio primo numero 77.& num. 78. libro primo,Burg. de Paz in conſilio 15.numero 35.Alberic. in l.vtili ratione,C.de defeſ. ciuitatum , vbi inuehit contra ruſticos illius temporis di-
89 cens,quod ſunt † peſſimi , & rixoſi , & alia plura,quem citat Stephan.Bertrand. conſilio ſeptimo numero ſexto libro primo,quid erit in ruſticis noſtri temporis,qui quotidie regalia Conſilia , & Cancellarias frequentant & faciunt quæ ſcribo ſupra numero 58.& plura contra ruſticos ſcribit Guillelm. Benedict.in cap. Raynuntius de teſtament. in verbo,& vxorem nomine Adelaſiam numero 961.ſolio 138. faciunt ſcripta per Ripam in tractatu de peſte titulo de remedijs præſeruatiuis contra peſtem,numero 24.Et de materia iſta incidenti,ſed maxime in iudicijs neceſſaria lege quæ ſcribit Ioſeph. Maſcard.in tractatu de probationibus,libro 3.concluſione 1119.numero 1.cum ſequentibus,folio 2.& concluſione 1399. numero 4.& concluſ.1372.numero 116. Didacum Perez in libro 4. ordinam.columna 1520. Azeued.in l.2.titulo 3.libro 6. Recopilatio. folio 57.Tiberius Decianus in practica criminali,tom.1.cap.25.numero 84.folio 121. vbi tradit,quod ruſtici ſunt inimici nobiliũ Bart.Bertazol.in l.ſiquis maior,C.de tranſactionibus numero 123.cum ſequentibus, & eſt legendus Greg.Lopez in l.6. titulo 25. part.4. gloſſa 2. & legenda ſunt quæ ſcribit Tiraquel.contra ruſticos in tractatu de pœnis temperandis cauſa 11. numero 17.pag. 42.& quod villani ſint viles tradunt Tiraq. in tractatu de nobilitate cap.2. numero 62. pagina 31.Menoch.in conſilio 225. numero 28.libro 3.& conducit quod ſcribit Caſſan.in tractatu gloriæ mundi parte 8. conſideratione 32.folio 10. & an ruſtici poſſint introducere conſuetudinem conſtat ex l.final.C.de teſtam.& alijs, quæ ſcribit Burgos de Paz in l.3.Tauri part.1.nu.578.fol.245.

Quibus omnibus etiam eſt addendũ,quod
in dubio bona præſumuntur † eſſe illius ca- 90
ſtri cum magis adhęrent,vt probant Carol. Ruin.in conſilio 53.libro 4.Siluan. conſilio 58.numero 7. & quod caſtrum de iure non habeat iuriſdictionem,niſi princeps expreſſe conceſſerit, volũt Bald.in cap.1.§.ad hęc numero 7.de pace iurament. firm.notanter Abbas in conſilio 62.numero 13.libro 2.vbi addit,quod ſi caſtrum habet iuriſdictionem de per ſe,nõ ſequitur in aliquo ciuitatem,ſecundum Ioan.Andre.in cap.cum æterni de iudic. in 6.Bart.in l.1.ff. de damn.infect. Bald.in l.vlt.C.ſi à non competent.iud. faciunt ſcripta per Nattam in conſil.339. numero 1.cum ſequentibus,lib.2. Gregor.Lopez in l.9.titu.28.part.3.in gloſſa in verbo, *ſon eſtablecidos* , & Abbas in cap.cum ad ſedem de reſtit.ſpoliat.omnino Nattam conſilio 405.

Et antequam hanc materiam omittam, animaduertere libuit etiam obiter lectores de concluſione,quæ dabit commodum , & ho-
norem,ſcilicet,quod † domini locorum poſ 100
ſunt propria authoritate capere reditus eiſdem notorię debitos,vt in terminis voluerunt Speculator titulo de feud.§. quoniam, num.3 fol.121.in 3.part.Speculator,Caſſanæ in conſuetud.Burg.rubric.9.§.14. pag. 1523.Tiraquel.in tractatu de primogenitu ra,quæſt.69.n 11.pag.382.Salzedo in additionibus ad Bernard.Diaz regula 571. pag. 152.col.2.quibus iungo ſingularem doctrinam Alberi.in l.nullus n.2.fol.42.C.de iudicijs,& deciſionem Capicij 124.n.3.& dictã doctrinã Speculatoris refert etiã & ſequitur Auend.in 1.p.de exequend.mand. c.5.nu. 8.verſ.& non ſolum,fol.65.qui ad hoc citat Carreriũ in practic.§.homicidiũ 6.n.117.& Auguſt.Beroi.deciſ.55.n.1.2.& 4. Luc.de Pena

Pent in l.ſi coloni fol.161. col.3. verſicul.
ſexto quæritur an poſsit dominus, C.de
agricolis & cenſitis libr.11.& in l. domi-
ni prædiorum eodem tit.fol.155. colun.4.
& in l.litibus fol.164.col.1.ad finem, & in
l.generali,C.de decurionib. libr.3..fol.57.
col.3.in princ.& dominus aduerſus prædo
nem poteſt ius ſibi dicere ſecundum Deciũ
in l.qui iuriſdictione num.11.ff. de iuriſdi-
ction.omn.iud.quem citat Menoch.de recu
perand.poſſeſsione remed.1. nu.121. pag.
323.& allegat cap. propoſuiſti de appellat.
Et an barones poſsint executare vaſſallos
pro iuribus diſputat Ioan.Franciſc.in tract.
de Baronibus pragmat.56.numer.60. cum
ſequentib.pag.299.

Pro quibus etiam facit, quòd vbicunque
101 alienatiò † feudi eſt notoria ſine conſenſu
domini, poteſt dominus propria authorita-
te poſsidentem ſpoliare ſecundum Bald. in
cap.fin.in fine, per quos fiat inueſtitura, &
in cap.2.de feudo dato ſine culpa non amit-
tẽd.& alios quos citat Matthęus de Afflictis
deciſ.292.Rex Ferdinand.nu.19. Et quod
102 ſi probatum fuerit homines alicuius † loci
vendidiſſe libere ſuas poſſeſsiones, ex hoc
conſtet non eſſe ſolariegos, volunt Andr.
de Iſern.in capit.1.§.quidam tamen col.1.
poſt principium de controuerſia inter maſ-
culos & fœmin. Mat.de Afflict. deciſ.267.
num.3. Siluanus in dict.conſ.60,num.6. &
alij, quos citat Burg.de Paz Iunior in quęſt.
2.num.226.fol.83.Greg.Lop in l.3.tit.25.
partit.4.in gloſ.in verb. *no puena enagenar*, in
fine. Et addere etiam libet aliam notabilem
concluſionem, quod caſtra, & villę commẽ-
103 data ciuitati, † quæ in ſignum ſuperiorita-
tis dant pallium, cenſum, vel aliud ſimile, ni-
hilominus dicuntur libera, nec propter illud
ſignum dicuntur ſubiectæ ſecundum Bart.
in l.non dubito, ff.de captiu. Ancharran.
& Cardinal.in Clement.ne Romani,§ ſane
de electionib.Dec. & gloſ.Par.in cap.recepi
mus num.6.cum ſequentib.de priuileg.eun
dem Decium in cap.ad audientiam num.3.
de appellat.vbi eadem gloſ.Pariſien. Curc.
Iunior in conſ.124.in princip.& vt fraudi
104 bus † obuietur, poteſt dominus ſub pœna
prohibere, ne homines ſui territorij aut lo-
ci colligant meſſem, aut vindemiam priuſ-
quam per ſuum inſpectorem recognoſcatur,
vt reſoluit Celſus in conſ.86.nu.5. Et quod
105 domini † habentes cenſum annuum contra
ſubitos poſsit eos exequutare abſque citatio
ne, tradit Rebuſ.tom.1. ad coſtitut.Regias
titul.de literis obligatorijs art.7. gloſ.1.n.2.
pag.153. Et quod ille qui ſuccedit in caſtro,
territorio, & iuriſdictione, dicatur ſucceſſor
vniuerſalis, & non particularis, tradit Capi-
tius deciſ.20.num.29.

Teſtibus dicentibus bona non eſſe maioratus potius creditur, nu.106.

Teſtibus quibus ius commune aſsiſtit, potius creditur, num.107.

Teſtibus deponentibus pro inſtrumento magis credi debet quam contrariũ affirmantibus, n.108.

Teſtibus dicentibus bona eſſe communia inter maritum & vxorem potius creditur, nu.109.

Probationes ſunt arbitrariæ, num.110.

Primogenitus ſi in genere probet aliqua bona eſſe maioratus, omnia præſumuntur de maioratu, num.111.122.124. Quid in feudo, nu.126.

Finibus antiquis indubio ſtandum eſt. nu.112.

Paſcuum, quod eſt intra terminos villę. præſumitur pertinere ad dominium villę, n.113.114.

Paſcua ad fundi vſum deſtinata an cedans legato fundo, num.115.

Domini vaſſallorum, qui per longum tempus grauamina vaſſallis non impoſuerunt, an amittãt ius imponendi onera quæ imponere potuerant, num.116.

Paſcua ſunt vniuerſitatis, & quomodo, n.117.

Si conſtat aliquem eſſe dominum certæ partis fundi integri & vniti, præſumitur dominus omnium cohærentium, nu.118.119.

In donatione Regia quæ veniant, num.120.

Donans rem aliquam cum omnibus ſuis iuribus & pertinentijs donare videtur, nu.121.123.124.125.127.

Nemora an pręſumantur eſſe de bonis baronis contra vniuerſitatem, num.128.

Intellectus ad textum in l.68.tit.18.part.11. num.129.

In venditione caſtri quę veniant, num.130.132.133.134.137.

In venditione pertinentiarum non veniunt res quę principales, num.131.& quid appellatione pertinẽtiarum cõprehendatur, n.135.136.

Rei appellatione veniunt res cum ſuis pertinentijs & acceſſorijs, num.138.

Bona non pręſumuntur eſſe alienabilia ad petitionem tranſuerſalium, num.139.

Bona maioratus eſſe inalienabilia eſt in dubio iudicandum, num.140.

Molendina vbi ſunt publica, an poſsit communitas prohibere, ne aliæ molendina ędificentur, num.141.

Subiectio ex cenſus ſolutione an arguatur, n.142.

Intellectus ad l.8.tit.15.de las preſcripciones. num.143.

Poſſeſsio an trãſferat onus probandi in cõmunitatẽ, vel dominũ, intra cuius fines eſt res n.144.

Varijs pręſcriptionibus circa menſuram tritici, vel aliarum rerum, ob quas cenſus petitur exiſtentibus, de minori menſura debet iudicari, num.145.

Ex plurium inſtrumentorum inſpectione, in quibus filij ſunt vocati, colligitur an neptis excludat auunculos maſculos, nu.146.

Poſt nu.146. inuenies alia ſummaria.

Ex

EX dicta autem concluſione, vt ad ſupe-
riora calamum conuertam, quod bona
106 preſumantur eſſe libera etiam infertur, †
quod ſi ſit contentio inter aliquos ſuper qui
buſdam bonis: quia vna pars prætẽdit, quod
ſunt bona maioratus, & reſtitutioni ſubie-
cta, altera vero pars affirmat, quod ſunt bo-
na libera, & abſque grauamine reſtitutionis,
eſt ſtandum in æqualitate probationis ma-
gis teſtibus deponentibus bona eſſe libera
quam maioratus, & idem erit quando pro
vtraque parte currunt pares præſumptio-
nes, nam propter eadem rationem potius
ſtari debet præſumptionibus, quæ dictant
bona eſſe libera, & abſque vinculo reſtitu-
tionis, quam contrarium teſtificantibus,
quod fortificatur ex doctrina Innocenc. &
Abb. in cap. auditis de in integrum reſtitu-
tione, vbi dicunt, quod teſtibus quibus ius
107 commune † aſsiſtit, vel aliqua iuris præ-
ſumptio, magis eſt credendum, quam contra
rium dicentibus, & idem tenet Abb. in cap.
cum oporteat de accuſationibus. Et ad hoc
etiam facit dict. l. Iunia Patronia. Et ex dicta
doctrinana Innocent. o[illegible]tur, quod cum in-
ſtrumẽtum præſumatur verum, & ſolemne,
vt probatur in cap. cum. Ioannes de fide in-
ſtrumentorum, & late traditur in cap. tertio
loco de probationibus, & in alijs pluribus
108 locis, teſtibus † deponentibus pro inſtru-
mento magis credi debet, quam contrarium
affirmantibus, ſecundum Iaſonem in conſil.
137. libro 4. Et ex iſtis obiter infero, quod
cum iuxta l. ſtyli, & vniuerſalem Hiſpaniæ
conſuetudinem inuiolabiliter obſeruatã bo-
na, quæ reperiũtur in poteſtate viri, & vxo-
ris præſumantur eſſe communia, niſi quili-
bet eorum oſtenderit capitale ſuum, ſi ſit
contradictio inter teſtes: quia aliqui dicunt
bona eſſe multiplicata matrimonio conſtan
te, alij contrarium affirmẽt, & ſunt in omni-
bus, & in numero pares: eſt potius ſtandum
109 teſtibus dicentibus † bona eſſe communia,
quod eſt notandum & in practica non ſe-
mel contingit & finaliter in his omnibus ar
bitrium iudicis eſt máximi momenti: quia
110 omnes probationes † ſunt arbitrariæ l. 3. §.
tu quoque magis, ff. de teſtibus l. 40. tit. 16.
part. 3. l. 118. in fine tit. 18. part. 3. l. 1. in ver
ſiculo nam ſiquidem ibi: *Facti quaſtionem in
arbitrio iudicantis eſſe*, ff. ad Turpillianum, de
quo per Pinel. in l. 2. part. 3. cap. 4. & vlt. n.
44. C. de reſcinden. vendit. ſed ad hoc inter-
ponendum arbitrium ſeruari debent aliquæ
concluſiones & conſiderationes.

Dicta autem concluſio (vt ad rem redeam)
quæ dictat, quod bona in dubio præſumun-
tur eſſe libera, & non reſtitutioni ſubiecta,
111 vera eſt, & intelligi debet † niſi primogeni-
tus in genere probet, quod bona exiſtentia
intra terminos alicuius territorij ſunt maio-
ratus, & reſtitutioni ſubiecta: quia tunc om-
nia præſumuntur eſſe ex primogenitura, &
bonis maioratus, quod probatur ex dict. l.
æde ſacra, §. vlt. ff. de contrahend. emptio. &
ex alijs ſupra relatis. Si igitur primogenitus
per ſcripturam maioratus probat ius villæ,
fundi, vel locum, & fines, quos habebat tem
pore vinculationis, vel per teſtes de imme-
moriali poſſeſsione deponentes, quod ipſe,
& anteceſſores, fundum, villam, vel locum
cum forma, vel cum requiſitis ex diſpoſitio
ne l. 41. Tauri, in quo territorio, vel finibus
eſt ſitum prædium, vel fundus, ſuper quo
contenditur, nihil aliud primogenitus tene-
tur probare quã vniuerſum ius territorij, &
finibus antiquis in dubio ſtandum eſt, † niſi 112
noui appareãt, & niſi ſpecialiter, & in indi-
uiduo conſtet, quod locus ſuper quo con-
tenditur, eſt diuiſibilis, & liber, iuxta gloſ-
ſam in l. 2. in verbo monumenta, vbi Docto
res C. finium regund. pro qua eſt expreſſa l.
vltim. tit. 15. part. 6. ibi: *E ſi fallaren mojones
antiguos, porque los pueda determinar*, notat
Alciatus regula 2. præſumptione 13. & Iaſ.
in §. quædam numero 33. de actionibus Hip
polyt. in rubrica de probationibus numero
192. notatur in l. ex perſona C. de probatio.
& per Alexand. in conſ. 57. n. 18. lib. 7. & no
uiſsime per Menoch. in tract. de præſumpt.
lib. 6. præſ. 43. folio 99. Maſcard. in tractatu
de probatio. lib. 1. concl. 393. n. 10. fol. 239.
eundem Menoch. in conſil. 378. n. 82. lib. 4.

Et ex hoc plures quæſtiones ad hanc ma-
teriam pertinentes decidi poſſunt, & pro
hac ſententia facit text. in cap. ad decimas
de reſtitutio. ſpoliator. libro ſexto cum con
cordantibus, quæ ibi Doctores referunt, &
in alijs locis ordinarijs, & egregia ſententia
Pauli Caſtrenſ. in conſil. 110. incipienti, in
cauſa quæ vertitur coram domino locum te
nente numero quarto libro ſecundo, vbi di-
cit, quod paſcuum, quod eſt † intra territo- 113
rium villæ, vel pertinentias alicuius villæ,
præſumitur pertinere ad dominum villæ, re
fert text. in dict. cap. ad decimas, & notata
in dict. cap. cum ad ſedem de reſtitutione
ſpoliatorum, notat eleganter Bart. Socin. in
conſilio 86. numero nono libro primo, vbi
tradit an per alterã villam vſucapi poſſunt,
& in conſil. 166. num. 3. lib. 2. vbi numero 7.
tractat quomodo probetur ius paſcendi, &
quod paſcua ſint vniuerſitatis, & non domi
norum, tenet etiam idem Paul in conſ. 376.
licet iudex col. 2. Aymon Craueta in conſil.
153. numero primo, niſi recognouiſſem à
domino, vt tradit ibi Aymon nume. 5. licet
idem Paul. Caſtrenſ. conſil. 56. videtur di-
cendum præfatos manifeſtos eodem lib. 2.
n. 2. cõtrarium in hoc apertè teneat, vbi dicit
quod

quod paſcua,& mons exiſtens in territorio
alicuius caſtri non arguunt ipſum quantum
ad proprietatem, & dominium eſſe illorum
quorum caſtrum eſt, cũ poſsit eſſe aliorum
extraneorum, vel forenſium, vbi hoc late
fundat. Sed poteſt ſaluari Paul. Caſtrenſ.
quod in hoc conſilio loquitur vbicumque
dominus iuriſdictionem tantum habet in ca-
113 ſtro, in cuius diſtricto ſita ſunt paſcua, in dict.
autem conſilio 110. loquitur quando domi-
nus habet iuriſdictionem, ſed etiam proprie-
tatem terminorum, quia in iſto caſu paſcua,
quę reperiuntur intra tales terminos, præſu-
muntur eſſe domini villæ, & terminorum,
& iſta differentia clare colligitur ex his quæ
ſupra ſcripſi, & 4. par. huius operis quęſt.
10. & pro Paul. Caſtrenſ. in dict. conſ. 56.
facit notabile conſilium Bartho. Socin. conſ.
15. num. 6. lib. 3. vbi dicit, quod aliud eſt ha-
bere iuriſdictionem, aliud territorium, aliud
ius paſcendi. Et quod in paſcuis ſit præſum-
114 ptio pro populis, quod ſint† domini eorum,
& non dominus villæ, loci, vel caſtri eſt ex-
preſſa dict. l. 9. titul. 28. part. 3. ibi: *E los mon
tes, e las debeſſas*; & circa hoc vide quæ re-
ferę & ſcribit Auenda. part. 1. de exequend.
mandatis, cap. 4. num. 4. Epiſcop. Couarr. in
practic. quæſtio. cap. 37. & in regula pecca-
tum 2 part. §. 9. num. 8 Aluar. Velaſc. de iu-
re emphyteut. quæſt 8. num. 42. fol. 53. &
cap. 51. nume. 1. cum ſequentibus, fol. 268.
Et quod caſtro conceſſo non intelligatur to-
tum conceſſum, licet pars conceſſa ſit di-
gnior, volunt Bald. in cap 1. §. ad hæc, colum.
3. verſ. quærit etiam, Blanc. de pace iuram.
firmand. Roma. in conſ. 444. Natta in conſ.
301. numer. 3 lib. 2. & quod caſtro donato
non veniant molendina, nec paſcua, nec
ſint de pertinentijs, notat Menoch. in conſi.
405. numer. 149. libr. 5. ex Decia, & alijs, &
in tractatu præſumptionum lib. 4. præſum-
ptione 154. num. 21. fol. 271. Et quod paſ-
115 cua ad fundi † vſum deſtinata cedunt lega-
to fundo, licèt ſint ſeparata, & deſtinata,
ſi tamen eodem nomine nuncupabantur à
teſtatore, l. Seia, §. tyrannæ, ff. de fund. in-
ſtruct. vbi Bart. & eſt notabilis doctrina Bal-
di in l. emptorem, num. 9. C. locati, Bartho.
Socin. in l. 1. numer. 7. ff de rebus dubijs, de
quibus per Petrum Surdum deciſione 241.
num. 11. ad iſta legendus, & quod appella-
tione conceſsionis terrarum veniat caſtrum,
& quod aliud ſit dicere homines alicuius lo-
ci, aliud commune alicuius loci, tradit ele-
ganter Alexan. vbi glo. Pariſien. conſ. 114.
num. 11. & 12. lib. 4.

Et in hac materia incidenti, & practicabi-
li addo ſingularem doctrinã Paul. de Caſtr. in
l. hæc autem. ff. de ſeruitutibus vrbanorum
116 prædiorum, vbi vult, quod ſi domini † vaſ-
ſallorum per mille annos non poſuerunt
ſubditis grauamina, quæ potuerant imponе-
re, non amittũt ius imponendi, niſi fuit cauſa
ſubſequuta, quem citat Petrus Auguſtinus
Morla in emporio iuris, par. 1. tit. de ſeruitu
tibus, nume. 45. fol. 291. vbi ex Paulo reſol-
uit, quod domini non amittunt ius impo-
nendi, niſi vaſſalli ſegerant pro liberis, pro
quibus faciunt ſcripta per DD. in cap. cum
M. de conſtitut. & in l. vltim. ff. de conſtitut.
Princip. & in alijs ſimilibus locis. Et quæ ſint
paſcua, arbuſta, & ſylua, tradit nouiſsime Ber
tazol. in tractatu de clauſulis, clauſula 20.
glo. 33. 34. & 35. fol. 107. ad quem addo E-
piſcop. Couarr. reſolut. lib. 1 cap. 17. nume.
11. Rebuf. in dict. l. ſilua cædua. 30. §. paſcua,
pag. 265. ff. de verborum ſignificatione, qui
melius tractant quam Bertazol.

Et quod ius paſcendi & piſcandi perti-
neant ad ſingulos vniuerſitatis, tradit late
Ioann. Franciſcus in tractatu de baronibus,
pragmatica 11. nume. 2. cum ſeqq. pag 256.
qui ad hoc refert Ripam reſponſ. 93. Cepol.
Afflict. Capic † Et quod paſcua ſint vniuer 117
ſitatis, probat l. omnes 2. C. de operibus pu-
blicis, l. 2. vbi DD. C. de paſcuis, lib. 11. con-
firmat Rebuf. in l. ſylua cædua 30. §. paſcua
ſylua, pag. 264 ff. de verborum ſignificatio-
ne, quod maxime procedit ſi vicini popu-
lorum poſsideant paſcua, & non dominus,
quia tunc maior eſt præſumptio pro populo-
lo, vt probat notanter Menochius in tracta-
tu præſumptionum, lib. 3. dict. præſumptio-
ne 100. nu 8 pag. 386. Ex quo dicit male fa-
cere Principes, qui prędia ciuitatis, & popul
lorum, quæ communia appellant, ſibi vendi
cant, & ſuæ cameræ appropriare contendũe
cum prædia ab hominibus vniuerſitatis poſ-
ſidentur, & ligna incidere, & paſcua depaſci
conſueuerunt, qui ad hoc citat Abbatem in
dict. cap. ſi diligenti notabili 2. de præſcrip-
tionibus, Oldrald. in conſ. 177. in fine. Paul.
de Caſtro in conſ. 179. in cauſa quam mag-
nificus, numer. 5 lib. 1. Aret. Corneum, Ber-
trand. & alios, & addit Paul Caſtrenſ. in dict.
conſi. 110. num. 3. per dict. l. vxori, ff. de leg.
3. Quod ſi conſtat me dominum eſſe alicu-
ius certę partis fundi integri, & vniti, † præ- 118
ſumor eſſe dominus aliarum illi cohæren-
tium, & connexarum, niſi probetur alium
eſſe dominum, & citat l. 1. §. præterea, ff. de
ſeparationibus, & alia iura. Et redditus exi-
ſtentes intra fines feudi præſumuntur feu-
dales, ſecundùm Andr. de Iſernia in cap. 1.
§. quidam tamen de controuerſ. inter maſ-
cul. & fœmin. de benefic. per l. 1. §. cum vr-
bem, ff. de offic. prætoris, confirmat Thom.
Grammaticus conſ. 160. nu. 3. & 4. quinimo
iuriſdictio præſumitur eſſe illius loci, cu-
ius eſt propinquus, vt docent Hieronym.

de Monte in tractatu finium regundorum,
cap.83.Maſcard. in tractatu de probationi-
bus,lib.2.concluſione 946. num.26. & lib.
3.concluſione 1409.num.7.vbi num.8.tra-
dit an bona iuxta caſtrum ſita præſumantur
eſſe ipſius caſtri ; iuxta ea quæ ſcribit lib.2.
concluſione 217.num.15.
Et vt aliqua ex legibus Regalibus adduca-
mus,per quas in Hiſpania iudicandum eſt,
119 vt alibi latius † tractabo pro prædicta con-
cluſione adduco etiam text. in l.26.titul. 2.
part.3.ibi: *Otroſi dezimos , que ſi alguno qui-
ſieſſe demandar villa,o caſtillo , o aldea,o otro
lugar ſeñalado , que abonda que diga , que de-
manda aquel lugar , diziendo ſeñaladamen-
te qual con todos ſus terminos , e con todas ſus
pertenencias , e no ha porque dezir cada vna
coſa de lo que le pertenecieſſe*,quo in loco Gre
gor. Lopez refert etiam dictum Bald.in d.
c.1.de capitaneo, qui curiam vendidit,cum
qua l.concordat l.3.in ordin. iud.in volum.
partitarum , fol. mihi 126. nec minus con-
120 ducit l.2.titul.18.part.3. vbi tractando † de
donatione fundi donati per Regem , & de
priuilegio , quod de donatione confici de-
bet,dicit lex: *E ſi fuere donadio de heredamien
to,deue nombrar todos los terminos de aquel
donadio,e de aquel heredamiento, aſſi como el
lo diere*. Et eſt alia lex bona l.9. titul 4.part.
5.ibi : *Dezimos , que quando el Emperador,o
Rey faze donacion a Igleſia , o orden,o otra
perſona qualquier , aſſi como de villa,o de ca-
ſtillo,o de otro lugar , en que huuieſſe pueblo,o
ſe poblaſſe deſpues , ſi quando ſe lo dio otorgò
por ſu priuilegio , que ſe lo daua con todos ſus
derechos que auia en aquel lugar,e deuia auer,
no ſacando ende coſa alguna , entiendeſe que
ſe lo da con todos los pechos,e con todas las ren
tas que a el ſolian dar,e fazer*,ad cuius l.intel-
lectum vide l.2.titul.9.libr.5. Ordinament.
hodie l.1.titul.10.lib.5. Recopilat.ad quam
legi debet Ioan.Gutierr in practicis,lib.1.
quæſt.131.& l.4.& 5.titul.15.par.2.ſic in-
quit Archid.poſt glo.in cap. vltim. 12.quæſt.
121 2.quod donans aliquam rem † videtur eam
donare cum omnibus ſuis iuribus , & perti-
nentijs , & ad hæc facit quod in terminis
ſcribit Cephal.in dict.conſi.311.numer.26.
lib.3.vbi probat,quod ſi quis totum territo-
rium alicuius loci ſubiecit fideicommiſſo, vi
detur includere omnes terras ſitas in eodem
loco,refert Socinum in l.1.in principio,nu.
27.ff.de acquirend. poſſeſsione,& in conſi.
127.num.5.lib.1. Carol. Ruin.conſ 58.nu.
4 lib.4. Dec.in conſ.517. Sed & idem Ce-
phal.in dict conſ.3.num. 45. & 46.lib.1.re-
ſoluit,quod ſi ſit facta primogenitura de ca-
122 ſtro cum pertinentijs,† veniunt molendi-
na,& alia per doctrinam Bald.vbi Matthæ.
de Afflictis numer. 52. in dict. capit. 1.de
capitaneo qui curiam vendidit, & eorum
quæ ſcribunt Curcius in conſi.158.numer.
30.Socin. Iunior conſ. 106. num.3.lib.2.&
Cephal.in dict.conſ 3. citat Burſat.qui plu-
ra ad propoſitum ſcribit in conſi.2.numer.
50.cum ſequentibus,lib.1.vbi num.60.ſcri-
bit vnum ſatis notabile,ſcilicet,quod in diſ-
poſitione hominis ac in priuilegio † Prin- 113
cipis ſi ſit ſacta conceſsio per verba vniuer-
ſalia,puta, & cum omnibus alijs , & ſingulis
rationibus,talia verba capiuntur,& amplian
tur ad maiora expreſsis , ex glo.in Clem.1.
de re iudicata.Socin.in l. quidam relegatus,
ff.de rebus dubijs,Alex.conſ.30.nu.15.lib.
5.Roland.conſ.5. num.34.lib.1.& alijs,quæ
fert,qui ita limitat regulam,quod copula vel
coniungit cum qualitate primo expreſſo-
rum,quę colligitur ex l.Seia,§.1.vbi Bar. ff.
de fund.inſtruct.
Item pro iſta ſententia, & in fauorem pri
mogenitorum adduco tex.in l.ſi venditor,† 114
§.vltim.qui incipit firmius, ff.de act.empt.
ibi: *Vt incerta, & incluſa ædificio;ſit partem
eius exiſtimemus eſſe*, l. Iulianus cum quin-
que legibus ſequentibus,l.creditor in princ.
§.vlt.l.ſi aquæductus ibi, etiam ſi nihil dictũ
ſit,cum duabus legibus ſequentibus,l. ſi par-
tem fundi,ff.de ſeruitut.ruſtico.prędiorum,
l.fiſtulas in princ.ibi. *Vt id quoque accederet,
licet in ſcriptura non contineatur*, l. Iulianus
in princ. l.qui fundam, §.1. de contrahend.
empt.l.teſtatrix,§.vlt.ff.ſi ſeruitus vendice-
tur.l.vxorem legauerat,l. prædijs , §.Titio,
§ Balnea, §.vltim.ff.de legat.3.l.ſi quando,
ibi continebitur cum adiacentibus , & omni
iure ſuo,C.de bonis vacantibus,lib.10.quæ
lex probat,quod in donatione Regia non ſo
lum veniunt omnia, quæ ſunt annexa rei,
ſed etiam omnia quæcumque adiacentia,
etiam ſi ſint extra rem,tradunt Bart.& Do-
ctores in l.vltim. ff. de conſtit.Princip. &
ad hoc plura alia ſimilia adduxit gloſſ.Pari-
ſien.in conſuetudinibus Pariſien. §.10.par.
1.gloſſ.5. numer.14.ſol.29. colum.2. Et in
iſta materia eſt memorabilis & aurea doctri
na Antonij Rubei in conſ. 50.numer. 2.vbi
fundat,quod ſi in priuilegio fuerunt conceſ
ſa aliqua de Regalibus, † videntur conceſſa 115
omnia alia Regalia , quod durum mihi vi-
detur, & ideò recta ratione arguit in contra-
rium. Nec horum eſt extraneũ,quod ad pro
poſitum ſcribit Lucas de Penna in l.1.C.de
priuilegijs ſcholarium.& in l.1. columm.1.
verſicul.ſed pone, C. de veteran.libro 10.
& Paul. Caſtrenſ. in l. 1. ff.de acquirend.
poſſeſsione , vbi dicit , quod ſi non conſtat
ad quem pertineant aliqua immobilia,nec re
periuntur à priuatis occupata,cẽſentur eſſe
illius Reipublicę,vel caſtri in cuius territorio
bona ſunt ſita,quam doctrinam DD.in varijs
locis

iocis commendat, & illam defendit Barth. Socin. ibi num. 18. cum pluribus ſequentibus, & ſecundum eam dicit ſe conſuluiſſe, & vere conſuluit in conſi. 86. in cauſa communitatis, & in conſi. 127. & in conſi. 169. libr. 2. & illud conſil. 127. eſt repetitũ in conſil. 181. lib. 2. & hæc doctrina, & alia ſuperiora faciunt etiam pro illis quæ ſcripſi in verſi. ex his deducitur, num. 44. & conducit l. 15. titul. 5. part. 5. in verſi. *Eſto feria*, vbi Grego. Lopez in l. 9. titul. 28. part. 3. in gloſ. in verbo, *Son eſtablecidas*, de quo puncto, & doctrina Pauli in dict. l. 1. notanter loquitur, & diſtinguit gloſ. Pariſien. in 1. part. conſuetud. Pariſien. §. 46. numer. 5. folio. 309. vbi hunc articulum egregius tractat quam alius quiſpiam in iure; ex quo diſponi poſſunt multa pro maiori intellectu huius puncti, quibus addere libet quod tangunt Aretin. in dict. l. 1. in principio, num. 3. & ibi Socin. Iunior num. 128. folio 38. ff. de acquirend. poſſeſsione, vbi tractant ſi Imperator donat curiam, vel territorium aliquod, vel quicquid eſt intra tales fines, an cedant donationi omnia prædia, quæ non reperiuntur ab alijs occupata, de quo etiam legendus eſt,
126 Natta in conſil. 460. num. 3. cum ſequentibus, vbi tradit, † quod probatur præſumptiuę rem eſſe feudalem, vt ibi, pars bonorum eſt feudalis, & ſi narretur in verbis enunciatiuis principis, & ex quantitate pretij, & per famam, & communem opinionem, ad iſta videndus, de quo etiam eſt legendus Iaſ. in conſil. 256. lib. 2. Anton. Gabriel libr. 5. communium opinionum, titul. de acquirendo rerum dominio, concluſione 3. Menoch. conſi. 395. lib. 4. quod eſt egregium in materia, & quod vbi quis facit primogenituram caſtri cum pertinentijs, dicatur facere cum molendinis, cenſibus, redditibus, & ſimilibus, tradunt Cephal. in dict. conſi. 3. n. 42. lib. 1. Natta in conſi. 506. num. 26. lib. 3. Roland. in conſi. 10. num. 35. lib. 3. Et quod
127 ſi Princeps donet ciuitatem, † intelligatur donare comitatum, tradunt Bald. in l. final. ff. de conſtit. Principum. Curt. Iun. conſi. 332. nu. 14.

Nec eſt omittenda reſolutio Ioan. Franciſc. in tractatu de baronibus pragmatic. 11. num. 13. pag. 258. vbi magis in terminis tradit, quod nemora præſumuntur eſſe de bo-
128 nis baronis, & habent † fundatam intentionem contra vniuerſitatis, qui ad hoc refert Lucam de Pen. in l. quicumque, C. de fund. Metropol. Capicium in inueſtitura, verſi. & cum planis, Francum deciſio. 183. Regens de Ponte dict. conſ. 97. vbi addit, quod iſta ſunt baronum, niſi contrarium appareat de centenaria quæ titulum habuerit, vel de conceſſione Regia aſſenſu munita, & legi debet idem Ioan. Franciſ. pragmat. 14 nu. 14. cum ſeqq. pag. 281. vbi tractat quãdo domini poſſint prohibere venationes, & quando diſcordant confinia à menſura, cui magis ſtandum ſit, reſoluunt Oldrald. in conſ. 197. Felin. in cap. ſignificaſti, num. 7. de reſcriptis, & alij, quos citat Bertazol. in tractatu clauſularum, clauſula 20. gloſ. 25. num. 2. fol. 104.

Quamuis his omnibus aduerſari videa-
tur † l. 68. titul. 18. part. 3. ibi: *E tal caſti-* 129
llo, e tal villa, o tal alcaria que es en tal lugar, e à tales linderos, e dagelo con todos ſus terminos con montes, y con fuentes, y con rios, con paſtos con todas ſus entradas. Ex quibus verbis cum alijs ſequentibus probari videtur, quod flumina, & ſimilia non veniunt niſi ſpecialiter in conceſsione Regali exprimantur. Sed hæc lex eſt intelligenda ſecundum alias leges partitæ, quas ſupra retuli, ad quas vide Ægidium Boſium in practica criminal. in titul. de aquis, & fluminibus, numer. 1. cum ſequentibus, & ſingularis l. 15. titul. 5. part. 5. Et in hoc loco eſt etiam animaduertendum ad doctrinam Ioan. de Imol. in l. 3. in principio, ff. de acquirend. poſſeſsione, vbi dicit, quod ſi quis poſſedit caſtrum, & aliquas res particulares ſuas
in territorio caſtri, & vendat † caſtrum 130
cum pertinentijs, non videtur vendere illas res particulares, ſed ſolum videtur intellexiſſe de iuriſdictione territorij, vt illa oratio vniformiter intelligatur, argumento l. iam hoc iure, ff. de vulgar. niſi aliud de mente conſtaret, ex veriſimilibus coniecturis, vt quia venditum eſſet caſtrum, & veriſimiliter non fuiſſet datum pretium, quod fuit datum, niſi fuiſſent illæ res incluſæ, per notata in l. ſemper in ſtipulat. ff. de regul. iuris. tradit late Pariſ. in conſ. 20. num. 56. lib. 1. Cephal. conſ. 144. nu. 6. cum ſeqq. lib. 1. Et hanc doctrinam Ioan. de Imol. refert & ſequitur Alex. in conſ. 222. ponderatis num. 6. lib. 6. vbi gloſ. Pariſ. in addition. quę incipit res limitat primum dictum Imolæ, quando prædia diuerſa iure poſſeſſa ſunt, nõ vnita, citat per ipſum notata in conſuetud. Pariſien. §. 1. glo. 5. num. 14. Roland. in conſ. 82. num. 52. lib. 2. Natta in d. conſ. 460. num. 14. lib. 3. Menoch. in conſ. 395. num. 32. lib. 4. idem Menoch. in tractat. præſumptionum lib. 3. præſumptio. 73. num. 6. & præſumptio. 97. nu. 47. Et in venditione
pertinentiarum † non veniunt res ęque prin- 131
cipales, vt per l. ſed ſi per prætorem, §. deinde, ff. ex quibus cauſis maior. Et alia iura tradit Alex. conſ. 14. num. 5. lib. 7. Et circa iſta dicit Bald. in l. 1. C. vnde cognati, quod ſtat ſimul, quod Regnum Appuliæ ſit de vniuerſali dominio Eccleſiæ, & tamen caſtra particularia ſint de dominio directo

Regis tradunt Iaſ.in l.1.nu. ff.ad Trebell.
Ripa reſponſ.94.nu.5.

Et iſtis eſt addendum,quod ſi quis conce-
dat caſtrum cum pertinẽtijs, vel caſtrum,&
omnia iura,quæ ibi cõcedens antea habebat;
licèt non ſint ſpecificatæ pertinentiæ,vel iu
132 ra,tamen † veniunt iura illa,quæ de iure,vel
conſuetudine erãt caſtro aſsignata,vel iura,
quæ ibi concedens habebat,ſecundùm Bald.
in c.1.de capitaneo qui curiã vendidit,Imol.
in dict. l.3. in fine princip. ff. de acquirend.
poſſeſsione cum ſimilibus, vt per Calcan.in
conſi.90.num.6.vbi ex Bald.& alijs ponit re
gulam,quod conceſsione facta de aliquo ca-
ſtro cum pertinentijs, veniunt villa, molen
dina,& alia pertinentia ad caſtrum,ad quem
addo Dec.in conſi.526.num.24.Socin.Iuo.
in conſ.106.nu.3.lib.2.imò etiam ſi caſtrum
ſimpliciter conceſſum fuit,de quo etiam per
Andr.Gail.obſeruationum lib.2. obſeruatio
ne 62.num.7.cum ſeqq.pag.180. vbi tradit,
quod conceſſo caſtro veniunt molendina,
merum & mixtum imperium,& addit qua-
liter conſtituantur caſtri pertinentia, & in
obſeruatione ſequenti tradit de obſeruatio-
ne pertinentiarum in iudicio poſſeſſorio,&
quod villa,vel caſtro conceſſo cum pertinẽ
tijs veniat iuriſdictio,reſoluit per plura Bald.
conſi.245.villa, vel caſtrum lib.3.quem ci-
tat Natta in conſ.405.nu.3.lib.2.ad quẽ ad-
do Menoch.in tract.præſumptio.lib.3. præ-
ſumptio.97.& quæ ſcribit præſumptio.99.
133 vbi tradit etiam quæ ſint † caſtri pertinen-
tia.Et doctrinã Bald.in dict.conſi.citat Ioan.
Petra in quæſt.12.infra allegãda,nu.377.
Et materiam confirmat,& tractat Bertazol.
in tractat.clauſularum, clauſula 26 gloſ.13.
num.1.cum ſeqq. fol.131. Curtius Iuo.in
conſi.140.num.11.lib.1.Alex.conſ.105.nu.
2.lib.6.& in conſ.55.num.19.lib.4.vbi poſt
Bart.& Dec.in l.ſi ſic,§.1.ff. de leg.1.tradit
quod donatarius per alias probationes legiti
mas tenetur probare quæ ſint pertinentiæ,
quæ ad concedentem ſpectabant, & notabi-
liter Menochius in dict.conſi.395.num.23.
lib.4.Et tradit Cephal.conſil. 250. num.14.
lib.2.late Burſat. qui plures refert in conſi.
46.num.24.cum ſequentib.lib.1.de quo le-
ge quæ ſcribit Aluar.Velaſc.de iure emphy
teut.quæſt.51.num. 3.fol.269.nouiſsime,
& notanter Menoch. in tractat. præſumpt.
præſ.101. lib.3.num. 2.cum ſeqq.pag.387.
Et quod appellatione pertinentiarum † ca-
134 ſtri veniant poſſeſsiones particulares caſtri
etiam per ſolas coniecturas de mente,voluit
Imol.in dict.l.3.in fin.ff. de acquirend.poſ-
ſeſsione,Alex.conſi.221.in fine, lib.6.quos
citat Cephal.in conſi.183.num.72.lib.2.Et
quod caſtri vicina non ſint de pertinentijs
eius niſi probentur,tradit Alex.in conſi.43.
num.1.lib.1. per doctrinam Innocenc.in c.
cum ad ſedem de reſtit.ſpoliat.& aliorum,&
de pertinentijs legenda ſunt quæ ſcribit idẽ
Alex.in conſ.14. numer.6.lib.3. & in conſ.
105.num.2.& in conſ.222.num. 6.lib.6.Et
quod pertinentiarum appellatione veniant
nemora,& paſcua deſtinata ad poſſeſsiones
illarum vſum tradit Barth. Socin.in conſil.
47.numer.4.lib.2. & alij,quos citat Meno-
chius in conſi. 140. num.24.libr.2.Et pun-
ctum tractat etiam Valdes in additionibus
ad Suarez,allegatione 8.num.14.pag.83.&
quæ comprehendantur in donatione facta
cum pertinentijs,tradit latiſsime Ioan.Ant.
Petra in tractatu de fideicommiſsis,quæſt.
13.num.370.cum ſequentibus,pag.501.An
ton.de Buttio in cap.in literis,num.9.de re-
ſtit.ſpoliat. Andr. de Iſern.in c.1.quæ ſint
Regalia,num.72.fol. 302. Et quid compre-
hendatur † appellatione pertinentiarum tra 135
ctat Roland.in conſ.330.num.28.cum ſeqq.
lib.4. Greg.Lopez in l.56. in glo.in verbo,
Pertinencias,titul.18.part.3.vbi reſoluit an
ſub iſto verbo veniat conceſsio iuriſdictio-
nis,quod melius tractat gloſ.Pariſ.in conſue
tud.Pariſ.§.1.glo.5.num.44. Roland.conſi.
10.num.32.lib.3.notanter Aym.conſ.293.
num.5.Franciſc.Mantic.in tractatu de con-
iectur.ment.defunct. lib.9.titul. 2.num.34.
pag 387.Quintil.Mandoſ.in tractat.de com
miſsionibus, titul. de commiſsione in cauſa
profana, fol.15. colu.1. vbi de iſtis late agit
Cephal. conſi. 168.num.66.lib. 2.vbi ex c.
vlt.§.porro de elect.in 6.Innoc.in dict.cap.
cum ad ſedem de reſtit.ſpoliatorum,Bald.in
conſ.468.lib.3.Iaſ.in l.quominus,num.120.
ff.de fluminibus,& alijs probat, quod perti-
nentia † ſunt illa,quæ rei principali accedũt, 136
Ferrara in practica in forma libelli in actione
reali in verbo cum pertinentijs,num.1.pag.
43.& 44.& ibi additionator, & in forma li-
belli, quo vxor agit ad dotem,pag.270.col.
1.&in forma libelli reuocando feudum,pag.
283. Et quòd pertinentiæ dicantur etiam
ſi longe diſtent, & pertineant ad primogeni
tum,tradit Socin.Iun. in conſi.65.num.28.
lib.1.& quod verba,cum Regalibus pertinen
tijs importent tantum acceſſoria tradit Bur-
ſat.in conſ.7.num.30. lib.1.ex Dec.in conſ.
116.num.23.Barth.Socin.in conſi. 47.lib.1.
gloſ.Pariſien.in conſuetud.Pariſien.§.1.glo.
25.nu.7.Celſus conſ 40.num.2. & legi de-
bet Rebuf.in l.verbum illud pertinere 191.
pag.823.ff.de verborum ſignificatione, &
ad omnes addo Andr. de Iſernia in c.1.quid
ſit inueſtitura,num.10.fol. 31. Et quod ac-
ceſſoria caſtri tanquam ſint de pertinentibus
pertineant † ad primogenitũ tradit Cephal. 137
conſ.152.nu.8.lib.1.quæ notanda ſunt ad in
tellectũ ſupradictorum.Ex quibus etiã patet
quando

Digitized by Google

quando quis facit in filium maioratum de ali qua villa, vel loco, quæ veniant & comprehendantur in tali maioratu, etiam ſi non exprimantur, quod etiam in hac propria materia primogenituræ ſcribit Cephal. in conſi. 151. nu. 83. lib. 2. vbi tradit, quod ſi ſit factũ primogenium de aliquo caſtro cum pertinẽtijs, veniunt molendina, per doctrinam Bald. in dict. cap. 1. de capitaneo qui curiam vend. colu. 1. vbi Afflictis num. 52 Et quia ſucceſſio in primogenitura eſt fauorabilis, & ideò extendenda, & per alia, quæ refert, & ſecus dicit iudicandum feudo, ad quem addo Barbatium in c. Rodulphus, num. 37. de reſcriptis tractantem an vaſſallus iurans pro caſtro videatur iurare pro territorio adhærente, & Nicol. Boerium in conſuetud. Bituricenſ. ru brica de conſuetud. & iure, §. 1. quos citat Re buf. in l. 2. ff. de verborum ſignificat. pag. 24. verſi. etiam ſi quis. Quinimo quod appellatione rei ſimpliciter, etiam alio non expreſ-
138 ſo veniant res † cum omnibus ſuis acceſſorijs, iuribus, & pertinentijs in omni diſpoſitione, etiam in contractu reſoluit gloſ. Pariſien. in conſuetud. Pariſ. part. 2. §. 1. nu. 14. fol. 29. per legem ſi venditor in fine, & l. ſequenti, l. Iulianus cum quinque ll. ſequentibus, l. creditor in princip. ff. de act. empt. & per alia iura, quæ citat. Et quod quando agitur de fideicommiſſo probando per viam exceptionis incidenter productum, ſufficiat minor probatio, tradit Cephalus in conſi. 3. nu. 33. lib. 1.

Dicta etiam concluſio, quod bona præſumuntur eſſe libera, & reſtitutioni non ſub-
139 iecta, temperari poteſt vbi agunt † tranſuerſales illius, de cuius ſucceſſione agitur, & petunt bona tanquam libera: nam cum vnio & vinculatio bonorum pertineat ad publicam vtilitatem, iuxta l. 2. titul. 15. part. 2. & alia quæ ſcripſi in 1. part. tract. quæſtion. 1. à nu. 9. procliuiores debemus eſſe, vbi non agitur de legitima deſcendentium ad conſeruandum bona vinculata, quia hoc ſpectat ad fauorem Reipublicæ, l. ita vulneratus, §. multa, ff. ad legem Aquil. cum concordant. quæ in alijs locis refero. Ex quo etiam infe-
140 ro, quod vbi eſt † dubium an valuerit aliqua alienatio bonorum maioratus, in dubio iudicari debet alienari non potuiſſe, cum vinculum, & perpetuitas intereſt Reipublicę vtilitatis, quod eſt notandum ad ea quæ in pręcedentibus quęſtionibus ſupra tractata ſunt, & pro hac ſententia facit l. 43. Tauri. prout eam ponderaui in q. 10. ſupra hac parte. Et quod vbicumque molendina ſint publica,
141 poſſit † communitas prohibere ne alia molendina ędificentur, volũt Bald. in conſ. 410. lib. 4. Natta conſi. 106. num. 5. Ægidius Boſſ. in titul. de Regalibus, nu. 41. & alij, quos citat Anto. Theſaur. deciſion. Pedemont. 16. num. 13. vbi alia ſcribit in iſta materia, & hoc reputo notabile in practica neceſſarium. Et an ex ſolutione † ſenſus arguatur ſubiectio 142 tradunt Abb. in c. 2. & in c. quanto de cenſibus, Calder. in conſi. 5. & alij, quos citat Decius in c. recepimus, nu. 3. de priuilegijs, vbi refert Felin. & Auguſt. Bero.

Tamen animaduerto vnum ſingulare, quod † l. 8. ti. 15. *De las preſcripciones*, quæ lo 143 quitur de præſcriptione impoſitionum, non eſt faciliter extendenda ad alias res, ſuper quibus fuerit lis inter dominos, & vaſſallos, & an quaſi poſſeſſio tollat præſumptionem, quod quælibet res præſumatur libera, tradunt Bart. in l. 1. §. hoc interdicto, num. 7. ff. de itinere actuque priu. Cum. in l. ſi priua, num. 15. ff. de noui operis nuntiat. vbi Alex. num. 3. & Iaſ. num. 25. quod diſputat Menoch. de retinend. poſſeſſione remed. 5. nu. 53. pag. 262. & in lib. de arbitrarijs iudicum, caſu 472. num. 26. Et quod poſſeſſio transferat † onus probandi in communitatem, vel 144 dominium, intra cuius fines eſt res, tradit Barth. Socin. conſ. 181. lib. 2. quem citat Maſcard. in tractatu de probationibus lib. 3. concluſ. 1195. num. 18 fol. 152. Et quod ſi ſit dubium, & variæ præſcriptiones † circa men- 145 ſuram tritici, vel alterius rei, ob quam petitur cenſus, debeat iudicari de minori menſura, probatur ex cap. ex parte de cenſibus, notat Curcius in conſ. 206. numer. 20. lib. 1. ad quod facit regula legis ſemper in obſcuris, ff. de reg. iur. cum cõcordantibus, quod eſt notandum, & quod vbicumque reperiũtur plura inſtrumenta, in quibus vaſſalli libere poſſunt vẽdicare domos, vel alia bona territorij, vel è conuerſo, ſi reperiantur plures ſcripturę, in quibus domini licentias dederũt ad alienandum, vel transferendum bona, ſint maxime conſideranda, conſtat ex Bald. in conſ. 308. lib. 3. Neuiza. cõſ. 9. nu. 29. & 30. Pariſ. in conſ. 13. nu. 32. lib. 1. Burſat. conſ. 49. nu. 66. lib. 1. faciunt ſcripta per Maſcard. in tractatu de probation. lib. 1. conclu. 425. nu. 3. fol. 262. Et quod ex inſpectione † plurium 146 inſtrumentorum, in quibus filij ſunt vocati, colligatur, an neptis excludat auunculos maſculos, tradit Simõ de Pret. lib. 3. de interpretand. defunct. volunt. dubitation. 3. ſolutione 2. num. 33. fol. 323. quod confert ſcire ad ea quæ tractat 2. par. q. 6. de ſucceſſione maſculorum & fœminarum, & quæ ſcribo infra in hac quæſt. & an pater ſecundo genitus teneatur ſi habeat alimenta, præſtare ad ſubeunda onera in bello debita principi, tradunt Matthæ. ab Afflict. deciſion. 252. Tiraquell. in tract. de primoge. quæſt. 77. per totam, Baeça de decima tutorum, c. 29. nu. 13. fol. 160.

Digitized by Google

Maioratus probatur per ſcripturam, numer. 147. & ſi ſic deperdita, per teſtes peritos de illius tenore deponentes, numer. 148. & 150. & quales debeant eſſe, numer. 151. & 152.

Error ſcripturæ teſtibus probari poteſt, nume. 149.

Scripturæ maioratus amiſsio ante omnia eſt probanda, nu. 153 & an id ſufficiat per iuramentum probare, nu. 154. Authoris ſententia: nu. 155.

Tenor ſcripturæ deperditæ probatur per duos teſtes, quamuis illa plures requireret, num. 156. Quid ſi aliqua ſcriptura à parte aduerſa producatur, num. 159. & an teſtes in hoc caſu debeant deponere de die factæ ſcripturæ, num. 161. & an ſpecialiter requiratur probare, quod teſtes ſint periti, numer. 167. Authoris ſententia, nu. 168. & 170. Quid in teſtamento, nu 160

Intellectus ad l. 22. Tauri, hodie l. 6. lib. 5. Recop. nu. 157. & 178.

Quot teſtes in ſcripturis requirantur, numer. 158.

Obliuio ex tempore præſumitur, num. 162. & 164. & quod dicatur tempus longinquum; à nu. 165.

Memoria hominum labilis eſt, nu. 163.

Teſtis, qui repentine loquitur, mendax præſumitur, qui ve, ò moroſe, dubius, nu. 166.

Priuilegium qualiter poſsit teſtibus probari; nu. 169.

Poſt nu. 170. inuenies alia ſummaria.

His pro introductione huius quæſtionis
uppoſitis ſcire oportet; quod maiora
tus probari poteſt per tria genera probatio
num, quæ exponũtur in l. 41. Tau. ante quã
legem dubitatio nõ parua erat, quemadmo-
dum maioratus probaretur, vt diſputat Suar.
in l. quoniam in prioribus extenſio 12. nu. 9.
pag. 56. C. de inoffic. teſtam. cui addẽda ſunt
plura ſcitu digna, quæ in illa materia, & pro
intellectu iſtius quæſtionis ſcribit Simon. de
Pret. lib. 5. de interpretand. de ſunct. volunt.
dubitatio. 4. & vlt. nu. 298. cũ ſeqq. fol. 552.
Burſat. in conſ. 151. num. 22 cum ſeqq. lib. 2.
Primo per ſcripturam † maioratus, quæ quas
147 ſolemnitates habere debeat, latius exponam
1. p. huius operis, q. 62. & an ſolẽnitates præ
ſumantur in illa interueniſſe ex tẽporis diu-
turnitate, & præſumatur de licentia Regali,
vide etiam in dict. 1. p. q. 45. Secundo pro-
148 batur maioratus † per teſtes, qui deponant
de tenore ſcripturæ, prout latius in d. l. cane
tur, quæ originem habuit à text. in l. bono-
rum, C. de bonorum poſſeſſione, ſecundum
tabul. vbi probatur, quod tenor ſcripturæ de
perditæ poteſt teſtibus probari, & idem pro
batur in l. teſtium, C. de teſtibus, & in c. cum
olim de priuilegijs facit l. ſicut, C. de fide in-
ſtrument. notat Ant. in c. ex ore de priuile-
gijs, & in c. ſicut de re iudicat. Bald. in l. 1. §.
ſi dominus, ſol. 32. quid ſit inueſtitura, Rom.
ſing. 371. Angel. in §. nec de auth. tutorum,
Hippoly. in rubri. C. de probation. nu. 333.
& ideo etiam † error in ſcriptura adhibitus 149
poteſt teſtibus probari, l. quoties in princip.
§. 1. vbi Angel. ff. de hæred. inſtituendis, &
alij, vt per Alex. conſ. 125. lib. 2. & in l. erro-
re, C. de teſtam. & in conſ. 140. lib. 1. Rebuf.
in rubri. de Regia ad prælaturam, §. vlt. pag.
239. Dec. in l. ſi librarius, nu. 9. ff. de reg. iuris
& de tenore ſcripturæ deperditæ qualiter
probetur, plura ſcribit Maſcard. in tract. de
probationib. lib. 1. concluſ. 32. num. 15. cum
ſeqq. ſol. 47. & lib. 2. cunclu. 908 nu. 1 cum
ſeqq. ſol. 204 elegãter Aluar. Velaſ. in tract.
de iure emphyteu. q. 7. num. 38. ſol. 39. & in
noſtra materia maioratuum Anto. Gomez in
l. 41. Tauri, nu. 3. & Matienço in l. 1. titul. 7.
lib. 5. Recõpil. glo. 5. ſol. 166. Menochius de
adipiſcend poſſeſsione, remed. 4 num. 917.
pag. 130. Et in ſpecie † noſtra maioratus ma 150
teriam reſoluit, & tractat late nouiſsime A-
uend in l. 41. Tauri, glo. 4. nu. 1. cum pluri-
bus, ſol. 145. Sed prædicta concluſio, quod
ſcriptura maioratus deperdita probari poteſt
per teſtes, qui de illius tenore deponant, eſt
intelligenda dummodo † concurrant ſequen 151
tia, ad quę lector attẽdat. Primo requiritur,
quod teſtes, qui de illius tenore deponãt, ſint
legales, & periti puta aduocati, vel tabelliones,
aut aliæ perſonæ doctæ, quæ vim, & ver
ba ſcripturæ, & defectus eiuſdem cõprehen-
dere poſsint, ſecundum Bart. & alios in au-
then. ſi quis in aliquo documento, C. de eden
do, Abb. in dict. c. cum olim de priuilegijs,
Angel. in l. 5. §. diuus, ff. de iure fiſci, Alex.
& Imol. in l. heredes palam in princip. ff. de
teſtament. egregie eundem Alex. in conſ.
196. viſo teſtamento, num. 10. lib. 2. Iaſ. in l.
admonendi, num. 186. ff. de iure iurand. & in
conſ. 42. nu. 1. lib. 1. Dec. in cap. 1. nu. 14. de
probat. & in cap. cum dilecta, nu. 14. de con-
firmatione vtili, vel inutili, & in conſ. 85. vbi
late, & in conſ. 215. Purpur. in l. 1. ff. ſi certũ
petatur, nu. 175. vbi nu. 177. intelligit hanc
concluſionem, quando teſtes † periti depo- 151
nunt ſe vidiſſe inſtrumentum, quod erat cõ-
fectum literis talis notarij, quę erãt omnino
ſimiles illis, quæ alias eos viderunt ſcribi & niſi
de huiuſmodi omnimoda ſimilitudine depo
nant, non ſatis fit, aliàs ſecundũ cum facilli
mum eſſet conſiſtere aliquod falſum inſtru-
mentum, & illud peritis oſtendere, & proba
ta quis eiuſdem inſtrumenti amiſsione, obti
neret, tradit Maſcard. vbi ſup. nu. 29. ad quẽ
addo Cured. Iun. in conſ. 319. nu. 13. lib. 2. Et
teſtes deponẽtes de tenore ſcripturę deper-

dita

ditæ non ſufficit, quod ſint ſingulares, ſed requiritur, quod ſint cõteſtes, vt exempl ſicat Afflict. deciſ. 302. illud dubitatum, nu. 5. Et plura notabilia ad propoſitum tradit idem Afflict. deciſ. 274. & legenda ſunt quæ ſcribit Menoch. in tract. de præſumption. lib. 1. q. 64. nu. 1. & 2. pag. 69.

153 Secundo eſt probanda ipſius ſcripturæ † maioratus amiſsio, vt notat glo. in dict. cap. cum olim, in verbo ſine reprehenſione, Bart. & alij ſupra citati, in dict. l. admonendi. Pro-
154 ba ur † autem inſtrumenti amiſsio per iuramentum ipſius, qui inſtrumentum amiſit, ſecundum prædictam glo. idem tenent Bart & Bald. in l. vlt. C. de fide inſtrumentorũ, Bart. in l. apud eos, C eodem titul. Bald. in l. vlti. n. 25. C. de edendo, adducitur ad hoc tex. in l. Theſaurus, ff. ad exhibẽd. in verbo, *Iurantis*: & licet glo. ibi dicat, quod ille tex. loquitur in iuramento calumniæ, illa glo falſa eſt; & communiter reprobata, ſecundũm Iaſon. in §. præterea, num. 52. de actionibus, & eandem opinionem Bartoli, & aliorum videtur tenere Ioan. Faber in §. vltim. inſtitut. quibus modis recontrahi, oblig. & idem alios referendo Iaſ. in l. huiuſmodi, §. ſi ita, ff. de legat. 1. qui refert text. in d. l. vltim. licet dicat, quod ille text. intelligitur, quia editio fuit facta officio iudicis. Sed Doctores in prædictis locis hæc arbitrantur procedere quando res eſſet parui præiudicij, non alias, & ſecus dicunt eſſe dicendum, quando ageretur de magno præiudicio (prout ſemper contingit in litibus maioratuum) quia tunc requiritur plena probatio, idem notant Doctores in l. 1. §. prætor ait, ff de edendo, Alexan. in dict. §. ſi ita, Felin. in dict. §. ſicut, nu. 9. Et in ſpecie hoc decidit in cauſis maioratus dict. glo. 4. nu. 16. fol. 546.

155 Ego autem exiſtimo, † quod totum hoc eſt relinquendum arbitrio iudicis, qualiter & quomodo probetur amiſsio inſtrumenti, nam multa accidere poſſunt, & quotidie accidunt circa amiſsionẽ ſcripturarum, & ideo nullatenus in hoc poteſt dari regula certa, ſed iudex hoc perpendere debet ex perſonarum, & negotij qualitate, & ex alijs circunſtantijs, quas ipſe melius quam alius inueſtigare poteſt, & in his eſt addendum quod ſcribit Petrus de Ferrera in reſponſione ad libellũ in actione hypothecaria, §. vlt. num. 36. pag. 391. vbi dicit, quod ſi quis vult impedire, quod inſtrumenti amiſsio non probetur per iuramentum, eſt ei conſilium, quod petat ſibi edi inſtrumentum, & dicat illud eſſe falſum, & ſic excludet partem aduerſam à facultate iurandi. Et nota doctrinam Ioan Andr. in titul. de inſtrument. edition: in additione quæ incipit in fine, vt Odofredus in finalibus verbis illius additionis, folio

151. in part 2. Speculat. vbi dicit, quod ſi tabellio dicat ſe perdidiſſe rogationes, non ſtatur illius iuramento, ſed debet plene probari, notat Hippolyt. in rubric. C. de probationib. num. 130. quod explicat Maſcardus in tractatu de probationibus, lib 2. concluſione 909. numer. 1. cum ſequentibus, folio 204. Sed in hoc etiam caſu coniecturari debet, quæ ſit ſufficiens probatio ad verificandam amiſsionem inſtrumenti attenta legalitate tabellionis, & alijs pluribus coniecturis quas iudex perpendere debet l. 3. §. tu quoque magis, ff. de teſtibus, & eſt ſingularis l. 40. tit. 16. p. 3.

Tertio aduertendum eſt, quod tenor † ſcri- 156
pturæ deperditæ probatur per duo teſtes, etiamſi agatur de probando contractum, quod de iure ſcripturam requirit, gl. in l. teſtiũ, in verb. per teſtes, C. de teſtib. vbi Bald. notabili vlt. Salicet. Bart. in l. 1. num. 27. ff. ſi certum petatur, Raphael. in l. hæredes palam in princ. ff. de teſtament. Afflict. deciſ. 166. nu. 55. Iaſ in conſi 42. lib. 1. Alex. & ibi Iaſ. nu. 11. in d l. bonorum, C de bonorum poſſeſsione, ſecundũm Abbat Felin. in d. c. ſicut, num. 2. & alij, vt per Maſcard. dict. concluſione 908. nu. 2. lib. 2. & tradit Aluar. Valaſ. de iure emphyteut. dict. q. 7. num. 38. verſi. & ex prædictis fol. 59. Et non ſunt omittenda quę refert Burg. de Paz in l. 3. Tauri, concluſ. 4. nu. 807. fol. 274. Carol. Ruy. in conſ. 1. nu. 8. lib. 2.

Ex quibus infertur, quod in caſu † l. 52. 157
Tauri, hodie l. 6. titul. 6. lib. 5. Recopilatio. quæ lex requirit ſcripturam ad hoc, vt pater, vel mater teneantur ſeruare contractum de non meliorando filios, ſufficit ſi ſcriptura interuenit, docere de eius tenore, & deperditam eſſe, quod animaduertit in eadem l. Caſtell. in l. verbo, *Eſcritura publica*, colum. 3. verſi. extra quatro. Et in maioratu Ant. Gomez in l. 40. Tauri, nu. 3. & probat ex pluribus Burg. de Paz Iunior, 4. quæſt. ciuili, nu. 26. pag. 127 qui alia in iſta materia neceſſaria ſcribit, & ex Salicet. & Iaſone reſoluit, quod in iſto caſu requiruntur quinque, quod latius tradit Auenda. in dict. gloſ. 4. numer. 26. Sed cogita an ſtante hodie l. 54. titul. 18. part. 3. quæ requirit, vt in omnibus ſcri-
pturis † adſint tres teſtes, ſufficiat pro- 158
bare tenorem ſcripturæ, & quod ſufficiant quinque teſtes in caſibus in quibus ſcriptura requiritur, volunt Bart. in l. generaliter, nume. 1. C. de non numeſa pecunia, vbi Bald. Matthæ. ab Afflict. deciſione 13. Dec. in cap. 2. num. 14. de probationibus, Menoch. de adipiſcend. poſſeſsione, dict. remedio 4. nu. 925. & hic iunge doctrinam Paul. de Caſtr. in conſ. 371. lib. 1. vbi dicit, quod ſecundum opinionem, de qua ſupra, tenor

ſcripturæ,quæ non apparet,poſsit duobus te
159 ſtibus probari:† tamen quando ex parte ad-
uerſa fuit pro dicta aliqua ſcriptura, pluſquā
duos teſtes ſunt neceſſarij,quod autem mu-
lieres nō poſsint teſtificari de tenore inſtru
menti,voluit Bart.in dict.l.1.vbi de hoc tra
ctat Ripa num.82.Tiraquel.in l.9.connubia
li,num.66.fol.136. Et an iſtis caſibus ſuffi-
ciat confeſsio aduerſarij , & operetur idem
quod ſcriptura,conſtat per text. in l.cum
te,C.de tranſactionibus, & doctrinam Bald.
in l.vltim.C. de edicto diui Adrian. tollen-
do,num.40.vbi num.21. Decius numer.39.
Iacobin.nume.33. Zuchard. nume. 337.&
Menoch.remed.4.de adipiſcend.poſſeſsio-
ne,num.102.pag.65.& de recuperand.poſ
ſeſsione,remed.1.num.221. pag.333. & de
160 doctrina Bald.& aliorum volentium quod †
tenor teſtamenti amiſsi probetur per duos
teſtes deponentes de illo,dubitat Aret.in d.
l.hæredes palam, quem citat Simon de Pret.
lib.2.de interpretand.defunct. volunt.2.du
bitat.1.ſolut.2.nu.82.fol.118.Et quòd ſi te-
ſtes deponant de aliquo teſtamento, non cō
cludit niſi deponant de toto teſtamenti te-
nore tradit Nicol. Boer. in d.conſ.48.nu.
10.per l.cum antiquitas,§.final.C.de teſtam.
legi debet num.11. Et quod in iſto caſu te-
ſtes non ſolum debeant deponere de toto te
nore teſtamenti,vel alterius ſcripturæ , ſed
de perfecta ſcripturæ ſolemnitate , & quod
non ſufficiat,quod deponant,quod teſtator
ita diſpoſuit, niſi dicant , quod coram ſuffi-
cienti numero teſtium diſpoſuit , reſoluit
Guillelm.Bened.in c.Raynuntius de teſtam.
in verbo teſtamentum 1.nu.91.fol.173. ad
quem addo Mantic.de cōiect.men. defunct.
lib.12.tit.16.nu.15 pag.659.

161 Quarto oportet,quod teſtes †, deponen
tes de ſcriptura deperdita , & de illius teno-
re , teſtificentur de die in quo ſcriptura fuit
confecta,ſecundùm Ioan. Andr. in d.c.cum
olim,vbi Anton.& alij,quos refert Hippol.
in dict.rubric.C.de probationibus,Auenda.
dict.glo.4.num.21. Sed hoc ego verum iu-
dico,vbicumque teſtes,qui de tenore depo-
nunt,paucis ante diebus viderunt ſcripturā
deperditam,ſi vero teſtes viderunt ſcriptu-
ram mltis ante annis,ego illos non neceſsita-
rem ad deponendum de die,quia ex tempo-
162 re † præſumitur obliuio,l.peregre,ff.de ac-
163 quirend.poſſ.& memoria † hominū labilis
eſt,quod experientia docet,& multis alijs te
ſtimonijs conſtare poteſt , prout late docet
Tiraquell.in tractat.de præſcriptio.§.1.glo.
4.pag.72.col.2.verſ.poſtremo. Et quod in
teſtibus propter temporis antiquitatem præ
ſumatur obliuio,facit notabilis lex 115.titu.
18.part.3.in verſ.*Pero ſi el eſcriuano*,& tra-
dunt Angel.conſi.25.num.4. Alex.in conſ.
65.num.4.lib.2.Grammat.deciſione 60.nu.
9.Seraphin. de priuilegijs iurament.priuile
gio 5.num.12.pag.45. Cephal.in conſi.77.
nume.27.lib.1.Et † etiam in facto proprio 164
præſumitur obliuio quādo eſt de longinquo,
vt notatur in l.ſi id quod in princip. & in l.
ſed ideò,§.ſi forte,ff. de acquirend.poſſeſ-
ſione,& in l.furti,§.1. ff. de vſucapionibus,
& in l.1.vbi per glo.C.de ſeruis fugitiuis,gl.
in l licet,C.de acquirend. poſſeſsione,tradit
Menoch.conſi.1.num.219.lib.1.& in conſ.
203.num.43.lib.3.notat Alex.in conſ 134.
num.8.lib.1.vbi per text. in l.fideicommiſ-
ſa.§.Ariſto,ff. de acquirend. poſſeſsione, &
notata in l.final,§.ſi ager vectig.vel emphy-
teut,petatur,& in l.1.C. vbi cauſa ſtatus,&
in l.1.§. quod autem, ff.de ſuperficiebus,&
tradit eleganter Bald. in l.ea quæ,num.9.C.
quomodo & quand.iudex, quem citat Aze-
ued.in l.14.tit.4.lib.4. Recopilat. num. 16.
fol.19.& gloſ. in dict.l.licet tradit, † quod 165
longinquum tempus dicitur decennium,Me
noch.in conſi..249.nu.18. & 20.lib.3.Sed
quod poſt annum præſumatur obliuio,tra-
dit Burſat.conſi.79.num.1.per glo.in c.ſi te
ſtis 4.q.3.Cephal.conſi.271.num. 43.lib.3.
vel ſaltem ex quinquennio tāquam ex mul-
to tempore, & lege Capicium deciſion.69.
num.15. Menoch.caſu 26.in fine,Burſat.in
conſi.174.num.22.lib.2.Aym.conſi.28.nu.
4.Et quod ex tempore præſumatur obliuio
etiam in facto proprio tradit Socin.Iun.in
conſi.116.nume.81. lib.2.Et quod in *teſti-*
bus præſumatur obliuio tradit Grammat.de-
ciſio.60.num.9.Carol.Ruin. in conſ.11.nu.
10.lib.2.& conſ.73.nu.20.eod.lib.Grāmat.
conſ.41.& 47.nu.13.& 14 lib.1.idem Ce-
phal.in conſ.77.nu.29. lib.1.Cephal.conſ.
428. num.39.lib.3.& plura de materia tra-
dit nouiſsime Maſcard.in tractatu de proba.
lib.3.concluſione 1122.nu.1.cum ſeqq.fol.
4.Et tempus faciliter cadit à memoria teſtis,
ſecundùm Innocent.in c.qualiter,& quando
in 2.de accuſationibus , Speculato. in titul.
de teſte,§.iam de interrogatorijs, Alexand.
in conſ.65.num.3.lib.2.qui exemplificat in
quatuor,vel quinque annos,& faciūt ſcripta
per Petram in tracta. de fideicommiſ. q.12.
num.855.& num.878.Et in quibus perſo-
nis , & quando præſumatur obliuio, etiam
Franciſcus Mantic. de coniectur. ment.de-
funct.lib.2.titu.5.nu.13.pag. 32.Auendañ.
part.1.de exequend. mand. cap.1.num.29.
& Simon de Pret. de interpretand.defunct.
volunt.lib.4.dubitatione 9.nu. 12.fol.401.
& qualiter obliuio præſumatur tradit Me-
noch.in tractatu de præſumpt.lib.6.præſum
ptio. 32.nu.1.fol. 87. Et quod teſtes depo-
nentes de hora,ſi de longinquo deponant
præſumantur falſi, tradit Rebuffus in tractatu

de pacifico poſſeſſore nume. 386. pag. 332. Imò potius videtur, quod teſtis eſt ſuſpectus de falſo, quando deponit in hoc caſu de die, ſi ſunt multi anni præteriti, quod ſcripturam legit, ad quod etiam facit elegans tex. in l. ſi quis forte. ff. de pœnis, & doctrina Abbatis in procemio decretalium numer. 2. vbi
166 vult, quod teſtis, qui repentine loquitur † mendax præſumitur, quia præſumitur ſubornatus, ſi vero loquatur moroſus, præſumitur dubius, & adde notabilem doctrinam Baldi in cap. 1. §. 1. num. 3. quæ ſit inueſtitura fol. 32. vbi tradit, quod teſtis poteſt hodie recordari, de quo heri non erat memor. Illum autem textum in d. l. ſi quis forte citat Oldrald. in conſ. 183. factum tale eſt vacante eccleſia nu. 10. à quo videtur deuiaſſe Aymon conſ. 148. num. 12.

Quinto oportet, quod non ſolum probe-
167 tur † tenor ſcripturæ maioratus per teſtes peritos, ſed requiritur, quod ſpecialiter articuletur & probetur per alios teſtes, quod illi teſtes ſunt periti, & docti, ſecundum Purpurat. in l. 1. num. 181. ff. ſi certum petatur, qui ad hoc refert dictum Ioan. Andr. in c. 1. de homicidio in 6. omnibus notũ, vbi dicit, ſe ſemel euaſiſſe certum prælatum à pœna mortis, qui aſſaſinauerat quendam Chriſtianum, attamen non fuit probata illa qualitas, quod erat Chriſtianus, notat Alciatus lib. 1. de verbor. ſignific. col. 45. quod magis verificabitur ex ſtatim dicendis, & ante Purpurat. quod vbi ſcriptura deperdita debet per teſtes probari, ſit neceſſarium, quod inter alia articuletur de teſtium peritia, vt probatio non ſit defectuoſa, tenuit in terminis Deci. in conſ. 62. numer. 3. Cætera autem, quæ ad hunc articulum pertinent de probatione tenoris ſcripturæ, quæ non apparet, videbis in locis prædictis; ideo ego in his non amplius inſiſto.

Vnum tamen noto circa hanc doctrinam
168 Purpurati, quod poteſt † limitari niſi iudex notatam habeat peritiam teſtium ſuper tenore ſcripturę deponentiũ dict. l. 3. §. tu quoq; magis ſcire potes dē teſtibus: & quod priuile-
169 gium teſtibus † probari poteſt, & quæ requirantur ad hoc, ſcribit Rebuff. in concordantijs, rubr. de Regia ad prælatur. nomi. facien. § vltim. pag. 239. verſ. poſſit etiam fieri, vbi addit ſatis eſſe probatum priuilegium, vbi Papa vel Rex atteſtatur cõceſſum fuiſſe priuilegium, ex gloſ. in authent. de qualit. dotium. §. ſin autem, Bart. in authent. ſed iam neceſſe. C. de donat. ante nuptias, & alijs quæ citat.

Requiritur etiam, quod teſtes, per quos
170 probatur tenor † inſtrumenti amiſsi deponant de authoritate ipſius, & quod erat ſine aliquo vitio falſitatis, vt ex dict. cap. cum olim, tradit Matth. de Afflict. deciſion. 274. quæſitum fuit num. 3. & idem tradit dict. deciſio. 302. illud dubium num. 5. dicens poſt Speculat. quem citat, quod debet deponere, quod non erant abolitę, nec cancellatæ literę perditæ, & tenor Bullæ Apoſtolicæ deperditæ qualiter probetur, & alia plura ad propoſitum ſcribit Quintil. Mandoſ. in reg. 27. de non iudicando contra formam ſupplicationis. q. 6. per totam, folio. 47. & quæ dicta ſunt ſeruiunt ad intellectum cuiuſdam doctrinæ Matienc. in l. 6. tit. 6 lib. 5. Recopilat. vbi reſoluit, quod in caſu illius legis ſufficit probare, quod interuenit ſcriptura, ſed quod fuit perdita, quod dictum refero in 1. part. q. 65. num 52. Et quòd fœminæ non admittantur ad probandum tenorem inſtrumenti deperditæ, voluit Bart. in l. 1. ff. ſi certum petatur: contra quem tenet ibi Ripa nu. 82. quos refert Tiraquel. in l. 9. connubiali, nu. 66. fol. 136. vbi tractat de textu in cap. cum olim de priuilegijs. Et in iſta materia ſcripturæ perditæ adimaduerto ad ſingularem doctrinam, & paucis notam Bald. in l. pecuniæ nume. 6. C. de ſolutionibus, vbi vult, quod licet quis teneatur tradere ſoluendo inſtrumentum cãcellatum, ſi perdidit creditor inſtrumẽtum, ſufficit quod reddat ęquipollẽs, & faciat inſtrumentum liberationis, quam doctrinam citat Iaſ. in l. inſtrumenta nu. 3. C. de fideicõmmiſsis, & in l. huiuſmodi. §. ſi ita num. 18. fol. 142. ff. de leg. 1.

Scriptura maioratus, quantumcunque antiquiſſima, quæ caret teſtibus, vel ſigno tabellionis, aut alijs ſimilibus ſubſtantialibus, non probat, num. 171. & 172. & an ſit neceſſarium probare, quòd teſtes, qui ſuper hoc deponunt, ſunt bonæ famæ, nu. 181. 182. 188. & 198.

Poſſeſſor maioratus ad fratrum petitionem tenetur exhibere inſtrumentum maioratus, num. 173.

Inſtrumenta apud digniorem remanere debẽt, num. 174. & 175.

Maioratus probatur per teſtes deponentes de immemoriali, num. 176.

Iuris præſumptio dicitur probatio liquida, numero. 177.

Forma tradita à lege ſubſtantialis cenſetur, num. 179. An poſsit per æquipollens adimpleri, num. 180.

Probatio requirit, quòd teſtes qui interfuerunt ſcripturæ priuatæ, ſint bonæ famæ, numero. 183.

Inſtrumentum publicũ vt reprobari poſsit, quæ requirantur, num. 184. Authoris ſententia, num. 185.

In criminalibus adeò requiruntur teſtes omni exceptione maiores, quòd hoc debet probari

&

& articulari, num. 186.
Tortura vt ex vno teſte imponi poßit, debet eſſe teſtis optimæ fidei, nu. 187.
Probatio, quod teſtes ſunt vicini, requiritur in ſpecie. l. 1. tit. de los teſtamentos, lib. 5. ordinamenti, num. 189.
In probatione quòd iudex munus accipit, requiruntur teſtes fidedigni, numer. 190. Idem in probatione vſurarum, & muneribus datis executoribus, num. 191. & 192.
Factum ſi probetur à lege cum aliqua qualitate, debet factum & qualitas probari, n. 193
Ex ſtatuto vel conſuetudine cum agitur, omnia à ſtatuto requiſita debent probari. n. 194.
Duo quando ex vno partu naſcuntur, quid ſit probandum ad obtinendũ in primogenitura, num. 195.
Teſtes deponentes ſuper fama debent eſſe optimæ opinionis, num. 196.
Lex cum aliquid de nouo cum certis ſolennitatibus introducit, quidquid ibi exprimitur, cẽſetur datum pro forma, num. 197.
Ad probandum aliqua bona eſſe maioratus an ſint tres teſtes neceſſarij, n. 198. 206. 209.
Nobilitas vt probetur, quot teſtes requirantur, num. 200. & 202.
Probationes in cauſis grauibus nõ cõiungũtur, n. 201. nec ſufficiunt per indicia, n. 205. & quales debeant eſſe vt coniungantur. n. 208.
Præſcriptio vt contra Regem probetur, quot teſtes ſufficiant, num. 203.
Solutio contra intrumentum vt probetur, quot teſtes requirantur, num. 204.
Immemorialis vt probetur, an iungãtur teſtes de auditu & de viſu, num. 207. & quot teſtes ſufficiant, num. 210.
Ex præſcriptione immemoriali cõſtare poteſt, an fœminæ admittãtur ad ſucceßionem maioratus, nu. 211. 216. & 217. verba teſtiũ in hoc caſu qualiter ſint accipienda, n. 218. Quid in feudo, num. 212.
Conſuetudo quòd ſolus primogenitus ſuccedat, qualiter probetur, num. 213.
Qualitas maioratus facilius probatur quam ipſemet maioratus, num. 214.
Qualitas gratiæ teſtibus probari poteſt n. 215.
Leges benignè ſunt interpretandæ, vt voluntas earum conſeruetur, num. 219 & 222.
Res ad ſuam primam naturã facilè reuertitur, num. 220.
Spiritus legis potius quàm verborum rigor debet attendi, num. 221.
Poſt num. 222. inuenies alia ſummaria.

SED circa hanc materiam dubitari poteſt, pone quod reperitur aliqua † ſcrip-
171 tura maioratui, quæ tamen non habet ſolennitates requiſitas ad ſui fidem, & authoritatem, quæro an ex temporis diuturnitate, & antiquitate præſumatur. In qua quidẽ quæſtione breuiter agendo, quia materia eſt multum altercata, & à pluribus male intellecta, ſemper mihi placuit doctrina Bartol. in l. his qui ad ciuilia numer. 4. C. de appellatio. vbi dicit, quod licet præſumatur pro rectitudine proceſſus, non apparentibus actis, ſi tamen reperiantur acta, & reperiatur ibi aliquod ſolenne defeciſſe, tunc ex actis probatur defectus ſolennitatis contra illam præſumptionem, quæ erat pro actis, refert notata in c. 1. de litis conteſtatione, & alias authoritates, facit doctrina Baldi, & clarius ibi Imol. in l. 1. ff. de his quæ in teſtamento delentur, vbi tenent, quòd ſi in inſtrumento antiquo appareat quod defecit aliqua ſolennitas, nõ probat. Notat egregie Bartholom. Socin. in conſilio. 2. numer. 10. libr. 3 vbi dicit, quod inſtrumentũ in quo appareat, quod non interuenit niſi vnus teſtis, non probat, etiam ſi ſit antiquum, refert text. in cap. inter dilectos: & in cap. vltim. de fide inſtrumentorum, quæ iura apertiſsime probant quod ſcriptura antiqua ſi in aliquo ſit defectuoſa, non probat; & idem tenet Ioan. Andre. in cap. cum cauſam de probation. Notat Barthol. Socin. in regul. 294. & ideo Paul. de Caſtro qui ab omnibus praue citatur in conſil. 81. col. 3. verſic. & ſi dicatur num. 2. libr. 3. dicit, quod exẽplum antiquum tranſcriptum à tabellione notæ fidei, abſque vlla tamen ſolennitate, & eius enunciatione, non probat, quamuis ſit multum antiquum, quia præſumptio, quæ oritur propter *antiquitatẽ*, tollitur per ipſum exemplum, quod exhibetur, in quo apparet non interueniſſe requiſita neceſſaria, & hanc doctrinam Pauli Caſtrenſ. referunt plures, & ſequũtur, quos citant gloſſ. Pariſien. in conſuetudinib. Pariſien. titu. de materia feud. §. 5. numer. 62. fol. 81. & Tiraquell. in tractatu de præſcriptionibus. §. 1. gloſ. 4. part. 56. Epiſcop. Couarruu. in practicis quæſtionibus, cap. 21. num. 7. verſicul. tertius caſus, vbi rem hanc plenius, quam alius tradit, quibus addo Corneũ in conſilio. 181. num. 22. lib. 2. Iaſ. in conſil. 140. libr. 4. Decius in conſil. 13. Cephal. in conſil. 133. numero. 29. lib. 1. Molin. libr. 2. de primogen. cap. 6. num. 74. fol. 265. deciſio. Pedemont. 174. numero. 7. Ioann. Gutierr. conſil. 18. num. 70. vbi tantummodo refert Afflict. deciſ. 107. nume. 3. Menoch. in tract. præſumpt. lib. 3. præſumpt. 132. num. 79. & conſ. 1. differen. 5. num. 103. lib. Gozadin. in conſ. 71. num. 1. cum ſeqq. Cephal. conſ. 47. n. 6. & 7. vbi declarat Ioſeph. Maſc. in tract. de probat. lib. 3. cõcl. 1372. n. 65. fol. 318. qui latiſsime materiã tractat, & conclu. 1317. n. 33. cũ ſeqq. eod. lib. Seraph. in tract. de priuilegijs iuramẽti priuil. 13. nu. 9. pag. 68. Anton. Gabr. lib. 1. commun. opinion.
tit.

tit.de præſcriptio.concluſ.1.nume.57.pag.
18.idem Maſcard.concluſ.110. numer.55.
Natta in conſ.162. num.29.libr.1. Roderic.
Suarez qui idem tenet in l.quoniam in prio
ribus,limit.11.in dub.2.num.1.pag.182.vbi
ex hoc inſert declarationem ad quemdam
caſum maioratus,qui etiam praue citat Paul.
Caſtrenſ.Et idem videtur tenere Ioan.Lop.
in repetitione.c.per veſtras de donationibus
inter virum & vxorē col.163. hodio in tex.
notabil.1.§.1.n.5.pag.385. qui refert Bart.
in dict.l.hi qui ad ciuilia, & tractat illā quæ-
ſtionem, ſi oſtenditur inſtrumentum anti-
quum venditionis rerum eccleſiæ, vtrum ex
temporis diuturnitate præſumatur ſolennita
tes interueniſſe? quam quæſtionem exami-
nat Rebuff.in tract. de alienat rerum eccleſ.
num.38.pag.74.& hunc punctum & doctri
nam Pauli recte explicat Aym.in tractat.de
antiquit.temp.part 3.num.15.cum ſequen-
tib.& conſ.290.num.7. verſic.videmus: &
his etiam adde Paul.Caſtrenſ.in conſ.74.pa
gina. 18. qui iſtam materiam late tractat, &
Menoch.in tract.de præſumptionib. libr. 3.
præſumpt.132. Ioſeph. Maſcard. in tractat.
de probation.lib.3 concl.1317.

Ex quibus mihi videtur certam & indubi
tatam eſſe concluſionem,quod ſi apparet ali
qua ſcriptura maioratus antiqua,quæ careat
teſtibus,vel ſigno tabellionis,vel alijs ſolen-
nitatibus ſubſtantialibus, de quibus in dict.l.
54.& 111.titu.18.p.3 & alijs locis ordina-
172 rijs quantumcūq; ſit antiquiſsima,† nō pro
bat,& alia quæ circa hanc materiam hic cō-
trouerti poterāt, vidi in dictis quæſtionibus
45.& 62.part 1.quibus addo quod doctrina
Paul.Caſtren.in dict.conſ.81.procedit quā-
do concludenter apparet ſolennitatem, vel
nullo modo,vel inepte interueniſſe, aliàs ſe
cus,vt tradit Felin.in cap.ſicut, num.42. de
re iudicat Cephal.in conſ.152.num.59.lib.
2.& conſ.608.num.61.lib.4.Anton.Pereg.
in tract.de iure fiſ.lib.6.tit.8.num.26.pag.
587. volentes doctrinam Pauli procedere,
quando ex inſtrumento apparet ſolennita-
tes interuiſſe,ſed minus legitime,ſecus ſi de
ſolennitatibus in inſtrumento nōn appareat
quia per antiquitatē præſumuntur. Et quod
ad dandam fidem ſcripturæ maioratus eſt
maximæ conſiderationis,quod anteceſſores
eam teneant pro titulo maioratus, probatur
ex ſcriptis per Aymon: conſilio. 101. nu-
mero 4 & conſ.158. num. 1. quem refert &
ſequitur Ioſephus Ludouic.in ſuis commu-
nibus concluſionibus concluſio. 38. corolla
rio,4.

Et his eſt addendum, quod primogenitus
litigans cum fratribus, vel alijs vlterioribus
173 ſuper bonis maioratus cogitur † ad illorum
petitionem exhibere ſcripturam maioratus,
quia omnibus eſt communis, vt probatur in
l.1.in princ.& in l.a.ibi, *Non eſt vnius homi-
nis,hoc eſt,hæredis,ſed vniuerſorum*,& in l.1.
vbi Bart.ff.ad exhibendum, & in l.17.ibi,
Otroſi, quando fueſſen muchos los herederos,
tit.2.part.3.vbi Gregor. Lop. hoc in ſpecie
tenet in gloſ.in verb.*carta*.cui adde Bald. in
l.vltim.C.de edend.Decium poſt Ioan. An-
dre. & alios in cap.1. num.48.de probat. &
tradit poſt alios, quos citat Marant. in ſpe-
culo aureo part 6.verſ.decimus actus, num.
53.fol.221.Et confirmo,quia ſicut quis cogi
poteſt ad teſtificandum ſicut teſtis, ita cogi
poteſt edere inſtrumentum ad fauorem ter-
tij,ſecundum Felin.in cap.1. verſ.fallit ſep-
timo de fide inſtrumentorum,quem citat Si
mon de Pretis lib.5.de interpretand.defun.
volun.dubit.4.& vlt.num.337 fol.554.qui
citat bonum tex.in l.prædij §.Titio.ff.de le
gat.3.& pro hac ſententia eſt bona l.7.titul.
15.part.6. ibi, *Otroſi deue dar traſlado dellas
a los otros herederos, e moſtrarles el original
dellas quando meneſter les fuere*. Et facit egre
gia l.112.tit.18 part.3.in fine,ibi,*Porq̄ ſon
comunales*: vbi late Gregor. Lop. & confir-
mat ex pluribus Burg. de Paz l.un. q. ciuili
5. num.1.cum alijs, quem lege in illa mate-
ria,qui plura ſcribit de intellectu tex.in d.l.
vltim. C.de fide inſtrumentorum, ad quem
adde l.8.titu.15.part.6.& l.ſi quæ ſunt cau-
tiones.ff.famil.erciſc.Speculat.lib 2.part.2.
tit.de inſtrumentorum editione.§.videndū,
relat num.17.fol.115. Fuluium Pacian.re-
cte reſoluentem in tractatu de probationib.
lib.1.cap.66 num.30.fol. 25.& idem c.64.
num.36.fol.210. & cap.65. nu.88. fol.818.
Doctores in l.procurator. C.de edend.latiſ-
ſime Tiraquel.in lib.de primog.in præfatio-
ne num.126.cum ſequentib.pag.44. & no-
tabilem doctrinam Alciat.in l.2.§.ex his,nu
mer.7.ff.de verbor.obligation.vbi reſoluit,
quod licet facultas retinendi inſtrumēta de-
beat reſidere penes maiorem, non datur in
hoc repræſentatio,nec ad cohæredem trāſit.

Et quod inſtrumenta debent eſſe & rema
nere † apud digniorem, tradit Cæſar Lam-
bert.in tract.de iure patronat.lib.3.artic.5. 174
quæſtionis principalis num.2.fol 20. quod
dictū retuli ſupra p. 2. q.6.& facit doctrina
Bald. & Tiraq.quā cito ſupra.p.2.q.4.illat.8.
& quæ in materia primogenituræ ſcribit Cur
cius Senior in conſ.66. num.15. circa illud
propoſitum, ad quæ addo Bart. in l. cum pa
ter.§.pater pluribus.ff.de lega.2. dicentem,
quod claues caſtri debent eſſe apud primo-
genitum ſeu maiorem natu, & idem voluit
Bald.in l.procurator.C.de eden. Natta con
ſil.190.num.1.qui id limitat per doctrinam
Cardin.& Imol.in Clement.1. §.ſane de hæ
ret.& quod in diuidenda hæredit.primoge-
nitus

nitus filiorum præhonoretur ſiue præfera-
tur in domo paterna, vel feudo nobiliori, &
pariter penes ipſum debeant deponi inſtru-
menta hæreditaria ſub communi vel duplici
claui, reſoluit gloſſ. Pariſien. in conſuetudin.
Pariſien. p. 1. §. 26. fol. 122. & ſigillum caſtri
debet eſſe penes digniorem, ſecundum Bal-
dum in cap. fin. de fratre de nouo beneficio
inueſtito, Capicium deciſ. 27. num. 8.

Ex quibus etiam deducitur definitio ad
quæſtionē, quam videbis quotidie de facto,
ſi pater litigauit ſuper nobilitate, & obtinuit,
dataq; fuit executoria originalis ſententia-
rum, & reliquit plures filios vel alios ſucceſ
ſores, apud quem debeat eſſe executoria ori
175 ginalis, † & quomodo ſit exhibenda, vt alij
fratres habeant copiam, vel copias executo-
riæ, quæ omnia notabis, quia in practica ſæ-
pè videbis, quibus eſt addendus caſus in l. de
inſtrumentis. C. communia vtriuſq; iud. ibi,
De inſtrumentis, quæ omnia frater veſter tene
re proponentes. rector prouinciæ aditus apud
quem hoc collocari debeant, exiſtimabit. Qui-
bus iungenda ſunt quæ ſcribit Nicol. Boer.
in tractatu de cuſtodia clauium num. 59. cum
ſequentib. Nattam in conſ. 590. vbi reſoluit,
quod claues caſtri debent eſſe apud primo-
genitum.

176 Probatur tertio maioratus † per teſtes de-
ponentes de immemoriali cum qualitatibus
requiſitis per illam legem, cuius legis diſpoſi
tio iuſtiſsima eſt conſideratis priuilegijs qui
bus ea, quę antiqua, & diu obſeruata ſunt, po
tiuntur; prout plenius trado in hac quæſtio-
ne: & inquit ad propoſitum Abbas in cap. li
cet Eli colu. vltim. de ſimonia, quod diſpen
ſatio præſumitur ex diuturnitate temporis,
notat Aym. in tract. de antiquit. tempor. p. 3
num. 11. fol. 182. Et in feudo nō requiritur
ad probationem ſcriptura, vt tradit Iaſ. in l.
1. nu. 67. C. de iure emphyteut. refert Bald.
in rubr. C. de condict. ex lege: notat Aymō
in dict. tract. part. 5. num. 8. vbi hoc declarat.
Et licentia Papæ præſumitur interueniſſe in
teſtamento Cardinalis propter antiquitatem
temporis, ſecundum Aret. in conſ. 36. Deci.
in conſ. 409. Iaſ. in l. ſciendum num. 16. ff. de
verbor. obligation. & ad hæc facit, quod etiā
in caſibus in quibus requiritur ſcriptura, ſuf
ficit illud probare præſumptiue, quia iuris
177 præſumptio † dicitur probatio liquidiſsima,
ſecūdum Bald. in conſ. 116. columb. 2. lib. 2.
& in alijs locis & conſilijs, prout cum refert
exemplificando Aym. de antiquitate part. 5.
num. 10. fol. 363. & ſola allegatio inueſtitu-
ræ probando præſcriptionem immemorialē
ſufficit pro titulo, vt reſoluit Matthæus ab
Afflict. in cap. quidam obligauit de feudo da
to in vicem legis commiſs. nume. 5. fol. 104.
per capitulum ſuper quibuſdam de verbo-
rum ſignificatione, & alia quæ refert.

Circa intellectum autem dictæ legis antē
omnia eſt animaduertendum, quod præciſe
& in indiuiduo ſunt articulandæ, † & probā 178
dæ omnes illius legis qualitates, argum. l. cer
ta forma. C. de iure fiſci. l. ſi hæred. plures. ff.
de condit. inſtitut. l. 1. ff. de liber. & poſthu.
& quando lex introducit aliquam probatio-
nem cum certis qualitatibus & modificatio-
nibus, quidquid in ea exprimitur, eſt reputā
dum appoſitum eſſe pro forma, vt probat
Iaſ. per text. ibi in l. ſi vnus. C. de teſtament.
num. 3. Anton. de Butrio in cap. Piſanis de
reſtitut. ſpoliat. Tellus in l. 3. Tauri p. 2. nu.
16. Molina lib. 2. de primogen. cap. 6. nume.
37. fol. 257. & cap. 7. num. 3. fol. 268. Iacob.
Pute. deciſ. 338. num. 5. part. 2. deciſ. Pedem.
264. num. 11. Azeued. in l. 19. & vltim. num.
1. & iterum num. 38. tit. 21. lib. 4. Recopilat.
quia forma tradita à lege † cēſetur eſſe ſub- 179
ſtantialis: vt ſingulariter declarat Decius in
dict. conſil. 409. & conſ. 611. num. 2. & per
plura probat Ioann. Hannibal in l. nemo po
teſt num. 144. & num. 178. ff. de legat. 1. &
ibi Iaſ. num. 17. & in lectura 2. num. 21. Cro
tus num. 12. Ripa nume. 27. & 35. Bald. in l.
cum quis, vbi Iaſ. num. 21. de iuris & facti ig
norantia, idem Bald. in l. comparationes. C.
de fide inſtrument. & alij quos citat Auend.
in tit. *de las excepciones*, num. 51. fol. 161. idē
Deci. in l. 2. C. de bonor. poſſeſ. ſecund. tab.
& ad vnguem debet omnis forma legis ob-
ſeruari, ſecundum Bald. in authent. ceſſante,
C. quomodo & quando iudex: & in cap. ex
literis de conſtitutio. Bald. Angel. & Socin.
in l. 1. ff. de liberis & poſthum. tradit late Ro
land. in conſil. 33. num. 3. & conſil. 43. num.
13. & conſ. 73. num. 40. lib. 2 qui tradunt nō
poſſe talem formam † per ęquipollens adim 180
pleri, quod confirmatur ex pluribus quæ de
vi, & ſubſtantia formæ ſcribunt Matienç. in
l. 1. gloſſ. 4. tit. 4. lib. 5. Recopilat. nu. 20. fol.
69. & gloſſ. 16. num. 7. fol. 94. & in gloſſ. ru-
bricæ tit. 1. num 34. fol. 7. Gratian. Falcon ſe
gul. 232. Simon de Pretis lib. 4. de interpre-
tand. deſunct. volun. interpretat. 3. dubit. 2.
num. 6. fol. 472. col. 1. cum concordantibus
quæ ſcribo ſupra q. 1. limit. 1. & q. 11. & in
iſta materia hoc tradit Molina libr. 2. de pri-
mogen. cap. 6. num. 37. fol. 257.

Inter alias autem qualitates, quas lex præ-
dicta tradit eſſe neceſſarias ad hoc, vt teſtes
probent maioratum, exigit pro qualitate, &
forma † ſubſtantiali, quod teſtes ſuper imme 181
moriali deponentes ſint bonæ famæ, ibi, *E*
que los teſtigos ſean de buena fama: quem pū
ctum late examinare, priuſquam ad vlterio-
ra progrediar decreui, quia Doctores ibi hoc
non animaduertunt: & etiam video quod in
iudicijs parui pēditur, & ex hoc ad alia plura
infer-

Digitized by Google

inſertur, in quo aduertendum eſt, quia (vt
prædixi) communiter io hoc erratur.

Apparet igitur ex prædicta lege, quod ad
hoc, vt ſufficiens ſit probatio teſtiũ deponẽ
tium aliquam remeſſe maioratus, eſt neceſſa
riũ, quod de per ſe articuletur & probetur,
quod illi teſtes, qui ſuper maioratu depoſue-
runt, ſunt bonæ famæ, nec hoc eſt mirabile,
nec nouum: imo in alijs plerisq; caſibus hoc
à iure ſtatutum eſt, quia vbicunque optima
opinio teſtium eſt cauſa inductiua plenę pro
bationis, quæ aliàs non eſſet plena, tunc de
182 plena & optima † opinione ipſorum teſtiũ
eſt ante omnia articulandum, & probãdum:
vt notat Bart. in l. 1. ſ. ſi quis oeget num. 12.
ff. quemadmodum teſtament. aperiantur,
quo in loco tractat Bart quemadmodum in-
ſtrumentum publicũ teſtibus reprobari poſ
ſit, & dicit, quod teſtes, cũ quibus quis vult
inſtrumentum falſum docere, debent eſſe
idonei, & quod de hac teſtium idoneitate de-
bet fieri probatio ad hoc, vt illis teſtibus cre
datur: de quo per Decium in conſ. 37. num.
8. cum alijs, & Alciat. in tractatu præſumpt.
reg. 3. præſumpt. 2. Menoch. in eodem tra-
ctatu præſumptionum libr. 5. præſumpt. 1.
numer. 35. fol. 3. Syluam qui plures refert in
conſ. 3. nume. 8. & tradit nouiſsime Ioſeph.
Maſcard. in tractatu de probation. lib. 2. con
cluſ. 919. numer. 8. fol. 208. Socin. Iunior in
conſ. 39. num. 62. lib. 2. ex quo infert Angel.
Perulin. in l. vel negare. ff. quemadmodum
teſtament. quod cum ſtatutũ Booniæ diſpo
nat quod ad probandum mortem alicuius,
qui deceſsit extra territorium, ſufficiãt tres
teſtes optimæ opinionis, & famæ, quod hoc
caſu ſi velit quis probare mortẽ alicuius, qui
deceſsit extra territorium: & illud probet
per tres teſtes, nõ ſatisfacit ſtatuto, niſi aote
omnia probet illos tres teſtes eſſe integræ
opinionis, & famæ: & in ſimili caſu conſu-
luit Anchatran. iu conſil. 253. in quæſtiooe
presbyteri num. 3. Ioau. de Annania in cap.
ſignificaſti de homicidio colu. 6. & ſequitur
& confirmat Deci. in cap. poſt ceſsionem nu
mer. 6. de probationibur: & conſ. 575. num.
9. Hippolyt. in rubr. de probationib. nu. 40.
& ſingul. 187. & in conſil. 96. nu. 3. Thom.
Grammat. conſ. 35. numer. 38 & conducunt
plura quæ ſcribit Cephal. conſ. 32. num. 20.
& conſ. 65. num. 14. lib. 1. & in conſ. 225. nu-
mer. 52. lib. 2. qui refert Zucardum in l. 2. C.
de edict. Diui Adriao. oum. 43. referentem
plures, & horum eſt communis opinio ſecũ
dum Alciatum in dict. præſumptione, & te-
net Gregor. Lop. in l. 15. in gloſ. *de buena fa
ma*, tit. 9. part. 4. Alexao. in conſ. 82. in cauſa
inter Petrum lib. 1. num. 3. licet contrarium
teoeat Epiſcop. Couarru. in cap. relatum nu.
7. de teſtament. quem citat Franciſc. Man-
tic. lib. 6. de coniect. ment. defunct. num. 10.
& numer. 13. pag. 214. vbi poſt Pariſium in
conſil. 24. num. 13. lib. 1. diſputatione ao ſit
neceſſe probare in indiuiduo teſtium ido-
neitatem, vbicunq; agitur de probanda vlti-
ma voluntate in fauorem piæ cauſæ: & ibi
plora ad propoſitum refert, dicena ſe mirari
de Pariſio, & magis de Epiſcop. Couarru.

Et ex his dixit notaoter in practica Bar-
thol. Sociu. in conſ. 274. lib. 2. quod ad hoc,
vt ille, qui nititur ſcriptura priuata, † gaude- 183
re poſsit priuilegio prioritatis contra alium,
qui habet inſtrumẽtum publicum poſterius,
requiritur inter alia, quod teſtes, qui ſe ſub-
ſcripſerunt priuatæ ſcripturæ, ſint probatæ,
atq; integræ opinionis. Et iſta qualitas, ſcili-
licet, teſtes eſſe probos viroa debet etiã pro-
bari. Et iſtam doctrioam Socini refert, & ſe-
quitur Anton. de Fano in tractatu de pigno
ribus part. 5. membr. 2. num. 47. & tradit, &
late confirmat Aymon in tractatu de anti-
quitate temporum. p. 1. num. 168. fol. 83. Ro
land. in conſ. 84. num. 7. lib. 3. Ant. Gabriel
lib. 1. communium opinionum tit. de proba
tio. concluſ. 11. num. 6. pag. 15. & etiam in ſi
mili Bart. in l. in exercend. num. 15. C. de fi-
de inſtrumentorum dicit, quod quãdo tabel-
lionis perſona eſt honeſta, & teſtes ſunt ſuſ-
pecti, plus creditor inſtrumento, & tabellio
oi quam teſtibus; ſi veto teſtes ſint idonei, &
exceptione maiores, plus creditur teſtibus
quam inſtrumento, & tabellioni, & ideo dat
conſilium Bart. aduocatis vt faciãt articulos
de bonitate notarij, & de integritate, & fide
litate teſtium.

Ex qua doctrina infertur intellectus ad d.
l. 115. tit. 18. part. 3. quæ dicit, quod ad hoc;
184 † vt inſtumentum publicum poſsit reproba
ri teſtibus, requirũtur quatuor requiſita. Pri
mo, quod tabellio oon ſit optimæ famæ. Se-
cundò, quod actus de quo continetur in
inſtrumento non ſit antiquus, ita vt præſu-
matur teſtes oblitos nõ fuiſſe. Tertio, quod
omnes teſtes vnanimiter contra tale inſtru-
meotum teſtificentur. Quarto, qood teſtes
ſint optimę opiuionis, vt latius in dict. l. con
tinetur, quam legem notanter explicat Co
uarru. lib. 2. reſolut. cap. 13. num. 12. Meno-
chius qui citat dictum Epiſcop. Couarruu.
lib. 2. de arbitrarijs iud. caſu 105. per totum,
Alexan. conſ. 17. num. 14. lib. 3. & de ſecũdo
requiſito dictæ legis vide Bart. in tract. teſti
mooiorum nom. 63. vbi tradit per quod tem
pus ſcientia durare præſumatur: & Meno-
185 chium caſu. 467. per torum. † Nam ego exi
ſtimo attentis ſuperioribus, quod volens re-
probare inſtrumentum iuxta formam præ-
dictæ legis partitæ, tenetur inter alia præci-
ſe probare illos teſtes, cũ quibus vult inſtru-
meutum reprobare, & redarguere, eſſe pro-
bos

boñ viros tanquam certa qualitas, vel ſolen-
nitas ſubſtantialis, & à iure requiſita in eo
actu ſit, maxime cum agatur de probatione
inſtrumenti publici, & ſcripturæ, quæ alias
habet maximam pro ſe præſumptionẽ, quod
ſit vera, & ſolennis, ad quod etiam facit do-
ctrina Bart. in dict. l. 1. §. ſi neget nu. 14. Sic
tradit Laurentius Syluanus referens multa
in conſ. 3. num. 8. quod cum in matrimonio
requirantur teſtes omni exceptione maio-
res, iſta qualitas eſt probanda, & articulanda,
vt teſtes fidem faciant: & idem erit in caſu
legis 119. tit. 18. part. 3. in verſ. *E ſi por auen*
tura, ibi, *Por dos teſtigos buenos ſin ſoſpecha.*

His finitimum eſt, quod notat Matthæ. de
Afflict. in conſtit. Neapolit. in conſtit. Cor
ruptulla numer. 2. & in conſtitut. ſi quis po-
ſterum notabil. 3. vbi dicit, quod adeò in cri-
minalibus requiruntur teſtes eſſe omni ex-
186 ceptione maiores, quod debet † articulari,
& probari teſtes eſſe omni exceptione ma-
iores, & idem tenent alij quos refert Carre-
rius reg. in pract. crimin. in princip. nu. 165.
vbi ex hoc dicit, quod ad hoc vt aliquis ex
vno tãtum teſte torqueri poſsit, requiritur
quod articuletur talem eſſe bonæ atq; inte-
græ opinionis, & idem tenet Auend. non re-
lato Carrer. in dictionario ſuo fol. 30. ex hoc
inferẽs intellectum ad l. 3. tit. 30 part. 7. quæ
requirit quod ad hoc, vt ex vno tantum te-
187 ſte de viſu quis torqueri poſsit, † talis teſtis
ſit integræ, & bonæ famæ, vt latius in d. l. ca-
uetur, quia ſecundum Auend. ad hoc, vt ex
vno tantum teſte quis torqueri poſsit, requi
ritur quod articuletur, & probetur talem te-
ſtem de viſu eſſe optimæ opinionis, ad quod
iudices criminales hodie parum animaduer-
tunt: refert tamen idem Auendan. Carr. in
alio loco, ſcilicet in lib. 1. de exequend. man-
dat. Regijs c. 6. n. 4. fol. 70. verſ. imo in caſu,
vbi hoc tradit in ſpecie noſtræ materiæ, quẽ
legi poſtquam hæc ſcripſi, quem & alios citat
Ioann. Garcia in tractatu de expenſis cap. 9.
num. 14. fol. 81. & ex doctrina Bart. in dict.
l. 2. §. diem. ff. quemadmod. teſtam. aperian.
188 tenet quod quando probatur maioratus, † &
præſcriptio iuriſdictionis debet probari,
quod teſtes ſunt bonæ famæ, & ita intelligie
verba prædictæ l. 41. licet cõtrarium teneat
ibi Caſtellus in gloſ. *de buena fama.*

Et ex iſtis infertur intellectus ad l. 1. titul.
de los teſtamentos, lib. 5. ordinam. quæ vult,
189 quod teſtes, † qui debent adeſſe in teſtamen
to nuncupatiuo ſint vicini illius loci, in quo
teſtamentum fuit factum, prout latius in d.
l. cauetur. Nam eſt neceſſe quod articuletur
& probetur teſtes eſſe vicinos talis loci, vbi
teſtamentum confectum fuit, tanquam quæ-
dam qualitas importans, aliàs ſuccumbet il-
le, qui ſe fundare vult in teſtamento; quod
autem ſit neceſſe teſtes eſſe vicinos in teſta
mento nuncupatiuo, & quod ſit qualitas ne
ceſſaria, præterquam quod cauetur in dict. l.
tenet Ioann. Lop. in l. 3. Taur. numer. 6. &
Tell. ibi part. 1. nu. 5. qui ad hoc refert Auen
dan. in tract. de exequend. mand. Regijs cap.
14. vbi hoc ego non inuenio. Et an in caſu
prædictæ legis teſtes præſumantur vicini, ſi
aliud non conſtet: exponit Gregor. in l. 1. ti
tul. 1. part. 6. in gloſſ. in verb. *ante ſiete teſti-*
gos: quod hodie latius tradit Matienc. in l. 1.
tit. 4. glóſ. 5. num. 12. fol. 60. lib. 5. Recopil.
ad hoc legendus.

Infero etiam intellectum ad l. 4. in fine, ti
tul. 3. part. 7. in illis verbis, *E ſi no lo pudiere*
probar con fijos dalgo. Idem etiam Auendan.
in dict. lib. cap. 2. num. 19. fol. 31. verſ. quar-
to ex dictis, dixit, quod quando probatio fit
contra aliquem iudicem, † qui bona recepit 190
iuxta l. 8. tit. 15. lib. 2. ordinamen. requiritur
inter alia, quod probetur qualitas teſtium,
quod ſunt fidedigni; & idem dicit, quando
contra † vſurarium proceditur ſecundũ diſ- 191
poſitionem l. 1. tit. *de las vſuras*, lib. 8. ordin.
citat Angel. in dict. l. 2. §. idem: & Carrer. vbi
ſupra, & Deci. in conſil. 321. & per eandem
rationem, idem † dici poteſt in caſu l. 7. tit. 192
14. lib. 2. ordinam. quæ loquitur de probatio-
ne munerum quæ dantur exequutoribus,
quos nos vocamus, *alguaziles*, quod eſt voca
bulum Sarracenorum; vt docet l. 20. titul. 9.
part. 2. quæ comprobãtur, quia probationes
contra officiales debent eſſe euidentes, quia
pro illis præſumitur ſecundum Bald. in *l.* ob-
ſeruari. §. proficiſci. ff. de officio Proconſu-
lis. q. 10. & Paridem de Puteo in tractatu de
ſyndicatu charta. 80. col. 2. cum alijs, vt per
Ægidium Boſium in pract. criminal. titul. de
oppoſitione cõtra teſtes, num. 59. pag. 444.
vbi tamen dicit, quod ſimus memores, quod
hæc delicta, quæ committuntur corrumpen
do iudicem, fiunt occultè, & ideo leuior pro
batio ſufficit. l. non omnis. §. à barbaris. ff. de
re milit. cum ſimil. & de hoc puncto vide
etiam Alciatum in tractatu præſumpt. reg.
3. præſumpt. 9. pag. 265. & quam fidem fa-
ciant hi quorum opera exercetur barateria;
vide Homodeis in tract. de ſyndicatu char-
ta. 10. col. vltim. Ægidium Boſium in dict.
pract. tit. de official. corrupt. pecu. num 15.
pag. 421. & idem in caſu l. 16. tit. 23. part. 3.
ibi, *Por buenos teſtigos.*

Tandem pro confirmatione prædictorum
facit regul. text. vbi Bart. & alij in l. 1. §. præ
tor ait. ff. nequid in loco publico, vbi dicunt,
quod quando aliquod factum profertur à le
ge cum aliqua qualitate, non ſufficit proba-
re factum abſque illa qualitate, ſed debet † 193
vtrumq; probari, & factum, & qualitas pro-
batur in l. denunciaſſe. §. quid tamen. ff. de
adulte-

adulterijs:ex qua etiam DD.deducunt,quod
ſi aliquid ſit deductum in libello cum aliqua
qualitate, non ſufficit probare factum abſq;
illa qualitate, vtputa, ſi quis accuſet Titium
quod percuſsit cum effuſione ſanguinis, vel
cum armis,ſi qualitas deducta non probetur,
abſolutio ſequitur:quod notat Cynus in l.2.
C.de probation.in verb.ex hoc Bart.in l. di
uus col.1. de re iudicata. §.diui, in cap.licet
cauſam num.24.de probation. vbi etiam Fe
lin.de quo latiſsime per Hippoly.in l.ſi quis
ne quæſtio num.530.cum alijs.ff.de quęſtio
nibus:ſed hoc etiam vix iudices criminaliſtę
ſequuntur,facit l.penul.§.docere ff.ne quis
eum,vbi late Iaſ.num.3.& in l.prætor.§.do
cere.ff.vi bonorum raptorum,quod late tra
ctat Tiraq.lib.1.de retract.§.8.gloſſ.7.n.1.
cũ ſeqq.& §.32.gloſſ.vnica,nu.93.cui adde
Iaſonem in l.vt vim num.3.ff.de iuſt.& iur.
& in conſil.153.lib.1.Deci. in conſ.189. &
in l.vlt.num.40.C.de edict.diui Adrian. Al-
ciat.lib.1. de verborum ſignificatione col.4.
Matth d:Afflict.in conſtitut.Neapol.lib.1.
rubric.17. fol.61. numero.23. Gozadinus
in conſilio.70. reuerendiſsime domine nu-
mero.10.

Et dicit eleganter Barthol.Socin.in conſ.
194 55.lib.1. quod quando agitur † ex ſtatuto,
vel conſuetudine,debent ad vnguem omnia
probari,quæ à ſtatuto requiruntur,refert id
voluiſſe Bart.& Bald.in l.in cauſis.C.de accu
ſationibus:& idem tradit Socin.ipſe in con-
ſil. .num.9.lib.1.& in conſil.57.lib.3. & in
terminis dict.l.41.quod forma illius.l ſit ſub
ſtantialis,& præciſe , & ad vnguem ſeruan-
da,probat ex aliquibus Molina lib.2.de pri-
mogen.cap.6.num.5.fol.259.Et hoc hodie,
licet prædicta non referat,nec cumulet , te-
net Auend.in dicto dictionario, verb.cõſue
tudo, fol.180.colu.1. & expreſſe in noſtra
materia Matienç.in l.1.gloſſ.8.num.2.cum
ſequentib.fol.167.lib.5.Recopil. & per hęc
dubitat gloſ Pariſ. in conſuetud. Pariſienſi.
tit.1.de materia feud.l.1.§.8.nu.9.fol.104.
an ſi naſcantur duo filij, æqualis ætatis eodẽ
conceptu & partu editi,ſed neſcitur vter eo
rum prius ventrem maternum exierit, quis
195 eorum admittatur † ad primogenitorã, quia
vt ipſe dicit, quandocunq; certa qualitas eſt
productiua alicuius effectus,ad hũc cõſequẽ
dum eſt neceſſe , vt illa qualitas articuletur,
& probetur,& ideo cum ambo duo certant
de priori natiuitate,tenetur quilibet eorum
præciſæ probare in ſpecie tempus natiuita-
tis : quam quæſtionem ipſe latius diſputat,
quem vide ſi expedierit.

Ex his etiam opinatur Decius in cap. 1.
num.20.fol.274. de appellationibus , quod
196 teſtes deponentes † ſuper fama debent eſſe
optimæ opinionis, & hęc qualitas debet ante
omnia probari , & verificari. Præterea An-
charran.in conſ.241.nu.6.in fin.dicit,quod
vbicunq; lex aliquid introducit † de nouo 197
cũ certis modificationibus, quidquid ibi ex-
primitur, cenſetur datum pro forma , notat
Deci.conſ.612.num.2. & dixit ſingulariſsi-
me Alexand.conſ.82.num.3.lib.1.quod cũ
ex text.in cap.licet ex quadam de teſtibus,
teſtes deponentes de conſanguinitate ſuffi-
ciant eſſe de auditu ab antiquioribus,& fide-
dignis,& omni exceptione maioribus,eſt ar
ticulandum & probandum,quod illi maiores
erant optimæ opinionis; notatur per Ange-
lum in dict.l.1.§.ſi quis neget, & alia, quam
doctrinam retuli in 2. part. quæſtione.7. ſi
tamen aliquis dignatus fuerit hæc ſcripta le-
gere,alia plura pro confirmatione omnium
ſupradictorum quæ habeo ſimul iuncta , &
data opera omitto, ne quis mihi forſan ca-
lumnietur, quod miſceo in hoc opere extra
nea à materia maioratus. Nam volebam pro-
bare , quod illa verba appoſita in dict. l. 41.
Taur.*que los teſtigos ſean de buena fama*,ſunt
† de forma ſubſtantiali, & non continent le- 198
uem ſolennitatem. Et qualiter in litibus rerũ
maioratus requiratur exacta probatio , quia
graues ſunt,& alia plura quæ non refero cõ
tentus prædictis,quæ non paſsim inuenien-
tur. Et hanc meam ſentẽ iam probat Molin.
lib.2.de primogen.cap.6.num 20.licet eam
non ita plene fundauerit. Et ex iſtis omnibus
infero quod in caſu legis Sancimus.C.de te-
ſtamentis,ibi,*Per teſtes idoneos non minus tri
bus* requiritur quod articuletur , & probe-
tur teſtium idoneitas ad hoc vt teſtamentũ
cenſeatur roboratũ in caſu illius legis, quod
iam contigit in negotio maximi momenti.
Sed quod ſufficiat in iſta materia, quod iudi
ci conſtet de bonitate teſtium,licèt aliter nõ
probetur illorum qualitas, reſoluit Aluarus
Valaſc.dict.quæſt.7.num.38.verſ.dicuntur
autem.

Vnum tamen in hac materia prætermitte
re non oportet,quia refert ad intellectũ no-
ſtrorum , & eſt † quædam doctrina Auend. 199
in dict.dictionario fol.11. vbi dicit, quod in
caſu prædictæ legis 41. ad probandum per
teſtes rem aliquam eſſe maioratus requiran-
tur tres teſtes,nec ſufficiunt duo, quod ipſe
latius fundat,& cõfirmat,pro quo facit,quia
cum bona non præſumantur eſſe reſtitutio-
ni ſubiecta,ſed libera,vt probaui in princip.
huius quæſtionis, quando quis vult probare
aliquid contra iuris præſumptionem,requi-
runtur tres teſtes,nec ſufficiunt duo,ſecun-
dum Speculatorem tit.de probationibus. §.
vlt.verſ.quod quando aliquis num.20. in 2.
part.Specul.fol.106. notat Decius in conſ.
175.in cauſa falſitatis, Corci.Iun. in conſil.
52.num.6.lib.1.& idem Cephal.conſil.138.
num.

Digitized by Google

num.18.lib.1.& in conſ.348.num.12.& in
conſ.393.num.93.lib.3.& in conſ.337.nu.
13.vbi ex hoc in iſta materia reſoluit,quod
cum non præſumatur patrem voluiſſe præiu
dicare iuri primogenituræ introductæ,ac cõ
firmatæ,grauatur durioti probatione,& effi
caciori volens probare contrarium,& notat
Aymon in tractatu de antiquit.tempor.p.2.
num.26.fol.168.& doctrinam Speculatoris
& Iaſonis refert Ioan.Garcia in tractatu de
expenſis cap.9.num.13.fol.81.ad quos ad-
do egregiam doctrinam Rebuff. in tract.no-
minationum.q.13.num.5.vbi tradit,quod ad
200 probandam † nobilitatem requiruntur qua-
tuor teſtes,Riminald conſ.52.num.129.&
conſ.53.num.16.Deci.in conſil.150.Iaſ.in
l.ſciendum num.10.ff.de verbor.obligat. &
Speculatorem,Aym.& Curti.citat Fuluius
Pacianus in tract. de probation. c.51.num.
18.fol.160.Menoch.in tract.de præſumpt.
lib.1.q.31.num.9.pag.33.Ex quibus inquit
idem Auend.1.p.de exequend.mand.cap.4
nume.40.quod ſi quis prætendat habere ius
paſcendi,vel ſcindendi ligna in alieno terri-
torio,probare debet per tres teſtes idoneos,
aut per duos excellentes,quem citat Meſsia
in l.Toleti.9.part.2.fundam nu.25.fol.84.
Et confirmatur,quia in cauſis grauibus pro-
201 bationes † non coniunguntur ſecundũ Bald.
in cap.veniẽs in 1.col.1.de teſtibus,Cacia-
lup.in l.admonendi num.135.ff.de iure iu-
rand.tradit Anton.Gabr.l.1.communium
opinionum tit.1.concl.1.num.12.Ex qui-
bus reſoluit Ioan.Garcia in tractatu de nobi
litate.§.1.gloſſ.2.nu.38.& 39.fol.87.quod
202 regulariter in cauſis nobilitatis † non ſuffi-
ciunt duo teſtes ob præſumptionem,quæ in
contrarium reſultat contra litigantem:& idẽ
gloſ.12.num.52.fol.270.Et opinatur Aze-
ued.in l.1.tit.11.lib 6.Recopil.num.11.fo
lio.83.poſt Auend.quem citat quod in pro
banda præſcriptione contra Regem nõ ſuffi
203 ciunt duo teſtes,quod † videri meo non pro
cedit indiſtincte,niſi ſecundum caſuum cõ-
tingentiam cum omnes probationes ſint ar-
bitrariæ,& qualiter in probanda nobilitate
requirantur quatuor teſtes,tradit Rebuff.in
tract.de nominationibus q.13.num.5.pagi-
na 181.

Ex quibus inſero ad deciſionem quæſtio-
nis maxime in noſtro Regno neceſſaria,an
ad probandum ſolutionem † contra inſtru-
204 mentum ſint neceſſarij quinque teſtes,vel
ſufficiant duo,de qua per Auend.titu.de las
excepciones num.52.pag.161.Azeued.in
l.2.tit.21.lib.4.Recopil.num.17.& 18.fol.
320.Et quod regulariter omnes actus probẽ
tur per duos teſtes,late reſoluit Menochius
in tractatu præſumption.lib.1.præſump.51.
num.1.cum ſequentibus,pagin.56.Et etiam
in antiquis quando cauſæ ſunt graues nõ ſuf
ficit † probatio per indicia,& cõiecturas,ſe 205
cundum Barthol.Socin.conſil.194.col.fin.
lib.2.Aym.de antiquitate temporũ part.1.
verſ.de fama,& num.32.& 35.quod eſt con
ſiderandum ad id quod ſcribit Molina lib.2.
de primog.cap.6.num.2.fol.256.vbi conclu
dit,quòd ſi in caſu dict.l.41.non inueniãtur
duo teſtes,qui deponant ſimul de omnibus
qualitatibus,quæ per eandem legem requi-
runtur,ſed † nonnulli deponant de aliquibus 206
ex eiſdem,alij vero de alijs,ita vt ex dictis
omnium iunctis reſultet plena probatio cũ
omnibus qualitatibus per eandem legem re-
quiſitis,erit ſufficiens,& plena probatio,pro
quo faciunt ſcripta per Rebuff.in tractatu de
nominatione.q.11.num.8.pag.169.& quod
ſcribit Alexand.in conſ.1.num.3.& 7.lib.4.
Imola conſ.138.num.5.Pręposit.Alexand.
in cap.quorumdam 23.diſtinct.& hoc magis
procedit in facto antiquo:vt tradit Natta cõ
ſil.235.num.8.lib.2. Et quod † in probanda 207
immemoriali coniungantur teſtes de auditu
& de viſu tradit Decius conſil.148.num.5.
Imo plures conſiderationes coniunguntur,
& faciunt validiſsimam probationem:vt no
tat Bald.in cap.accedens colu.2.vt lite non
cõteſtata,Barbac.conſ.43.col.2.lib.1.Rimi
nald.in l.2.num.5.C de bonorum poſſeſsio
ne ſecundum tabul.Bald.conſ.136.num.2.
lib.2.Neuizan.conſ.27.num.21.quod pro-
cedit maxime in antiquis ſecundum Deciũ
conſ.14.num.14.& plura ſcribit Pariſius cõ
ſil.75.nu.20.lib.1.Sed contra Molinam fa
ciunt quæ notanter ſcribit Alexan.conſil.
71.num.3.lib.1.Et quod probationes † de- 208
bent eſſe perfectæ in ſua ſpecie,vt coniungi
poſsint,eſt communis & vera opinio ſecun-
dum Iaſonem in l.admonendi num 257.ff.
de iur.iuran.quam quæſtionem etiam diſpu
tat Ioſeph.Maſcard.in tract.de probation.
lib.3.concluſ.1214.num.59.& 60.fol.135.
Qualiter autem teſtes debeant rationem di-
cti reddere in materia prædictæ legis con-
ſtat ex deciſione Matthæ.de Afflict.277.
num.4.Thom.Grammat.deciſ.74.num.12.
Roland.conſil.82.num.33.& 34.lib.2.Ale-
xand.conſ.104.num.8.lib.3.Deci.conſ.215.
Tiraquell.in tract.de primogen.q.38.& q.
90.vtcunq; tamen ſit,ego valde dubito de
ſententijs Auend.& Ioan.Garciæ,& Azeu.
cum ex legibus diuinis & humanis in qua-
cunq; † cauſa grauiſsimi præiudicij ſufficiant 209
duo teſtes,cap.quoties,vbi Abb.num.1.c.li
cet ex quadam de teſtibus,cap.debitum de
bigamis,gloſ.ſingular.in cap.præſul.2.q.4.
quæ dicit quod ſufficiunt duo teſtes ad pro-
bandum crimen contra Papam,notat egre-
gie gloſ.Pariſien.in conſuet.Pariſienſ.tit.1.
de mater feudal.§.30.numer.53.fol.236.&
huius

huius ſententiæ, quod ad probandum præ-
210 ſcriptionem immemorialem ſufficiant duo teſtes, fuit Speculat. tit. de probationibus. §. 1. quod incipit probare numer. 23. fol. 104. in 2. part. & pro hac ſententia faciunt tradita per Aluar. Valaſc. in conſ. 74. num. 6. & etiam in probanda hæreſi ſufficiunt duo teſtes, vt reſoluunt Simancas in inſtitutionibus cathol. tit. 51. num. 8. fol. 253. Ioſephus Maſcard. in tract. de probation. lib. 2. concl. 855. num. 2. qui plures citat ad hanc opinionem, & faciunt quæ ſcribit Menoch. in tractat. de præſumption. lib. 1. q. 51. & q. 65. ad finem.

Et eſt animaduertendum circa intellectũ noſtræ materiæ, quod non ſolum maioratus inſtitutio, & indiuiſibilitas bonorum reſtitutioni ſubiectorum probatur per teſtes deponentes iuxta formam ſæpius relatam. l. 41. ſed etiam qualitas, & ordo ſucceſsionis circa ad miſsionem maſculorum vel fœminarum
211 in ſucceſsione bonorum maioratus, & † ſic ex præſcriptione immemoriali conſtare poteſt, an in maioratu ſuper quo eſt cõtentio, admittantur pariter maſculi, & fœminæ, vel ſolum maſculi, adeo quod ſi probatum fuerit per præſcriptionem immemorialem maſculos tantummodo ſucceſsiſſe in bonis maioratus in excluſionem fœminarum etiam proximarũ, & quæ alias de iure erant capaces ſuccedendi, licet non appareat ipſa conſtitutio maioratus, & excluſio fœminarum, excludũtur à ſucceſsione maioratus: & in caſibus in quibus aliquid debet probari per ſcripturã, qualitas probari poteſt per teſtes, ſecundum Angel. in conſ. 209. num. 5. Alexan. in conſil. 58. in fin. lib. 4, Decium in conſil. 137. & alios quos citat Quintil. Mandoſ. in reg. 27. de non iudicand. q. 14. num. 4. fol. 50. quod etiam conſtat ex ratione & generalitate dictæ l. 41. quæ etiam in hoc caſu locum ſibi vendicat, & ex alijs, quæ notabiliter ad propoſitum tradit Decius in conſil. 85. num. 6. verſ. ſed his nõ obſtãtibus, vbi ſcribit, quod probatur per præſcriptionem immemoria-
212 lem excluſio fœminarum in ſucceſsione † bonorum feudalium, & admiſsio maſculorum: & notat Socin. Iunior non relato Decio in conſ. 67. numer. 27. cum alijs lib. 1. vbi ſcribit, quod ex conſuetudine familiæ colligitur an fœmina ſuccedere poſsit in bonis ſuper quibus eſt contentio, & ibi tradit alias probationes ad verificandum an fœminæ ad mittantur ad ſucceſsionem, & illarum incapacitatem. Et quod conſuetudo vnius familiæ in ſucceſsione non extendatur de cauſa teſtati ad cauſam inteſtati, nec è contra, tradit Tiraquell. in tractatu de primogenitura q. 16. num. 9. Anton. Gabr. tit de conſuetud. concluſ. 5. num. 8 pag. 370. Et qualiter pro-

betur † conſuetudo, quod ſolus primogenitus ſuccedat, plura ſcribit Guid. Pap. conſil. 131. per totum. 213

Et eſt notandum circa hoc, quod facilius probatur qualitas † maioratus ſcilicet admiſ 214
ſio fœminarũ, & aliæ ſimiles qualitates, quã ipſemet maioratus & ſubſtantia ipſius, quia facilius probatur qualitas, quam ſubſtantia, gloſ. in l. talis ſcriptura. §. vlt. gloſ. vlt. ff. de legat. 1. cum concordantibus, vt per Ioann. Gutierr. lib. 3. practic. quæſt. q. 62. num. 32. pag. 552. Mandoſ. reg. 27. q. 9. nu. 4. fol. 50. Notat in bonis feudalibus Bartiol. Socin. in conſ. 166. col. 5. lib. 2. Cephal. in conſ. 435. num. 41. & nu. 77. lib. 4. Petrus Surd. in tractatu de alimentis tit. 8. priuileg. 56. nu. 97. & Aym. in dict. tractatu de antiquitate tempor. p. 5. nu. 7. fol. 362. idem Cephal. in conſil. 158. nu. 85. lib. 2. Mantic. de coniect. mentẽ te defunct. libr. 12. titu. 16. num. 9. & iterum num. 13. pag. 638. Aym. conſil. 318 num. 3. Carol. Ruin. in conſ. 64. num. 14. lib. 4. Iaſ. in l. Gallos. §. forſitan num. 6. fol. 192. ff. de liber. & poſthum. Seraphin. in tractatu de priuilegijs iuramenti priuileg. 31. num. 22. pag. 171. Nattam in conſ. 103. num. 3. libr. 1. Cephal. conſil. 297. nu. 10. lib. 2. Maſcard. in tractatũ de probation. lib. 2. concluſ. 643. Et in ſucceſsione maſculorum & fœminarum hoc tradit Petr. Surd. deciſ. 321. nu. 71. Ioſeph. Maſcar. in tract. de probat. lib. 1. concl. 211. n. 1. fol. 40. Menoch. conſ. 93. nu. 15. lib. 1. & caſu 48. num. 5. vbi agit de probanda qualitate gratiæ, faciunt notata per Decium in conſil. 269. col. 2.

Hic eſt quod qualitas gratiæ † teſtibus pro 215
bari poteſt, ſecundum Abb. in c. auditis notabili. 2. per illum textum de in integrum reſtitutione, Bart. in l. cum proponeretur. ff. de leg. 2. & alios, quos citat Natta in conſ. 420. nu. 6. lib. 2., quod confert ad ea quę de probatione gratiæ ſcribo p. 1. q. 62. faciunt ſcripta per Barboſ. l. 1. ff. ſolut matrim. p. 2. n. 6. pag. 251. Natta in conſ. 460. nu. 8. lib 2 qui loquitur in bonis feudalibus: & pro hac ſententia faciunt quæ ſcribo p. 1. q. 65. omninò legẽda ad probationem bonorum maioratus.

Et ſcire expedit, quod incapacitas fœminarũ probatur modo prædicto verificando,
† & liquidãdo quod anteceſſores, & poſſeſſo 216
res maioratuũ, poſito quod filias legitimas habuerunt, nõ ſucceſſerũt in talibus bonis, ſed patrui, vel alij maſculi à teſtatore vocati: nã abſq; hoc probatio non erit concludẽs, quod etiam probat d. l. 41. ibi, *Caſo que el tenedor dexaſſe otro hyo*, & per notata in cap. cum acceſsiſſet de conſtit. & in alijs ſimilibus locis, & pro hoc facit, quod fere in terminis voluit Roder. Suar. in l. quoniam in prioribus, 2. dubio, num. 17. pag. 190. C. de inofficio.

teſtamen.& expreſſe Bald.in conſ.225.nu.
4.lib.2.vbi vult,quod cum non pateat locus
fœminæ exiſtente maſculo,interim fœminæ
non currit præſcriptio per l.vlt.§.ſin autem
ſub conditione.C.commun.de leg.&pro hac
ſententia adduco notabilem doctrinam An
charran.in conſ.339.pro maiori col.5.verſ.
ad ſecundam rationem numer.19. vbi vult,
quòd ſi quis volens probare conſuetudinem
quod ſtantibus maſculis fœminæ excludun
tur,probet aliquas fœminas excluſas à maſ-
culis fuiſſe per longum tempus:ex hoc non
probatur cõſuetudo,niſi probetur,quod fue
runt excluſæ ex cauſa illius conſuetudinis:
nam non ſequitur,fœminæ à maſculis exclu
ſæ fuerunt:ergo ita conſuetudo Inducta eſt,
quia potuerunt ex alia cauſa quã conſuetu-
dinis,puta propter teſtamẽta,in quibus maſ-
culi fuerunt prædilecti, quod refert & con-
firmat Aymon in conſil.197.num.12. Cor-
neus in conſ.125.col.2.ad finem,libr.4.quẽ
& Aymonem in conſil.171.citat nouiſsime
Maſcard.in tractatu de probationibus lib.1.
concluſ.430.nu.1.fol.265.ad hoc citat Auẽ
dan.in l.41.Taur.gloſ.9.num.2.fol.151.
Et quod in iſta materia ſuccedendi mag-
217 nam vim habeat conſuetudo † etiam ad ad-
miſsionem fœminarum,oſtendunt Alexan.
in conſ.124.num.4.lib.5. Deci.in l.ſemper,
num.8.ff.de reg iur. Grat.conſ.2. num.63.
Pariſ.in conſ.5.nu.6.9.& 24.lib.1.Socin.Iu
conſ.168.nu.40.lib 1. Sforcia Oddi de ſub-
ſtit.compend.art.4.num.9.late Burſat.in cõ
ſil.150.nu.49.cum ſeqq.nu.78.lib.2.
Et circa praxim prædictæ l.41.iudices &
aduocati animaduertant ad vnum ſingulare,
218 quod verba † teſtium deponentium circa
præſcriptionem immemorialem non ſint ri
gide nec ſeuere accipienda ſeu calumnianda,
ſed potius adiuuanda , ſecundum ſubiectam
materiam & veriſimilem probationem , ſed
ante oculos habendo,quod in legibus,& cæ
teris diſpoſitionibus anima , & ſpiritus legũ
totum faciunt.l.nec eſt formula conſideran-
da,ſed virtus,& effectus. l.ſcire leges. ff. de
legibus.l.ſi vno in princip.ff.locati.l.inſulã,
ff.de præſcript.verbis cum vulgaribus: & le
219 ges † benignè ſunt interpretandæ,vt volun
tas earum cõſeruetur.l.benignius. ff.de leg.
& etiam eſt obſeruãdum, quod correctione
legum antiquarum, quæ loquuntur de pro-
batione præſcriptionis immemorialis , tã de
iure communi &Regio,de quibus infra,con
ſeruantur,iuxta regulam. l. præcipimus. C.
de appellat.cum concordantibus,& l. ſed &
poſteriores.ff.de legibus,& facile res reuer-
220 titur † ad ſuam primam naturam.l.ſi vnus.§.
final.ff.de pact.cum cõcordant, quæ in alijs
locis ſcribo.Et mens legum ſemper eſt intro
inſpicienda tanquam anima , & ſpiritus po-
tius † quam verborum rigor. l.non figura li 221
terarum.ff.de actio.& obligatio.cum ſimili-
bus,quæ ſcribo in princ. 2.p & forma dictæ
legis poteſt per verba æquipollentia adim-
pleri.l.vlt. C.de donation. quæ ſub modo.l.
5.tit.4.p.5.cum concordantibus,quę ſcribo
ſupra part.2. quæſt.4. illatione. 8. Tamen
ſi veritatem † loqui licet prout ſcribo 1. p. 222
q.30.à num.6.rigor dictæ legis,& periurasi
infinitam teſtium multitudinem ob propriã
malitiam,& inaduertentiam receptorum,&
tabellionum cupidinẽ , fingunt ,& pingunt
præſcriptiones immemoriales , quod multũ
dolendum eſt.

*Præſcriptio immemorialis an ſit maior præ-
ſcriptione centum annorum,late pro vtraq;
parte diſputatur,num.223. vſq; ad n. 227.
Authoris ſententia,num.228. ad 231.*

*Præſcriptio immemorialis dicitur illa de cuius
principio non apparet, nu.229. & 230.*

*In caſu legis 41.Taur.non ſufficit probare cen
tum annorum præſcriptionem,num.232.&
an in hoc caſu ſit articulanda & allegand.a
bona fides,num.238. Quid ſi appareant ſcri
pturæ,ex quibus colligitur fundatio maiora
tus,num.335.Quid in præſcriptione impo-
ſitionum,num.233.Quid in caſu pragmati-
carum,quæ tractant de probatione nobilita
tis,num.234. Quid in præſcriptione iuriſdi
ctionis.n.235.Quid in præſcriptione defeſa
rũ,platearũ,viarum,& rerũ ſimiliũ.n.236
Quid in præſcriptione paſcuorum & deci-
marum,num.237. & 252.Quid ad hoc vt
iudex laicus poſsit cognoſcere de re ſpiritua
li,num.253.*

*Intellectus ad leges.8.& 10.tit.1.lib.7. Or-
dinament. nu.239. Authoris ſententia,nu.
240. & 241. & ibi tabellionum creationi
& iuriſdictioni quo tempore præſcribatur.*

*Præſcriptionis immemorialis quanta ſit vis,n.
242,244.& 246.Priuilegio Principis æqui
paratur,nu.243.248.& 249. & legis,n.
245. & quid in caſibus in quibus per ali-
quas leges Regni priuilegia non debent ob-
ſeruari,niſi ſint poſita in libris ſaluatorum,
num 256.& quamuis habet vim priuilegij,
non tamen eſt priuilegium,nu.257.An poſ
ſit eam Princeps tollere,nu.247.*

*Præſcriptione prohibita,an cenſeatur prohibi-
ta centenaria,num.250.*

*Tẽpus immemoriale non habet vim tituli,quã-
do apparet de titulo vitioſo,num.251.*

*Quæ ſine Principis authoritate non acquirun-
tur,per tolerantiã nõ poſſunt acquiri.n.254*

*Conſuetudo immemorialis quod terræ zerbidæ
& montuoſæ fiant occupantis,eſt ſeruanda,
num.255.*

*Sciẽtia Principis in cõſuetudine immemoriali
nõ requiritur.n.258.neq; duo iudicia.n.261.*

In

Digitized by Google

In præſcriptione immemoriali an ſit neceſſariũ probare ſcientiam eius, cõtra quem præſcribitur, num. 259. Quid in præſcriptione iuriũ incorporalium, num. 260.

Ad probationem fori, quòd res vadat ad truncum & radicem non eſt neceſſarium probare ſcientiam Principis num. 262. & duo iudicia fuiſſe data, n. 263.

Præſcriptio immemorialis nunquam cenſetur excluſa, num. 264. & 267. Fallit tamen ſi damnetur vt iniqua, num. 276. Quid in præſcriptione centenaria, nu. 265. & quot ſpecialia habeat præſcriptio immemorialis, numer. 279. remiſſiue.

Intellectus ad l. Pinciæ anni 1442. hodie. 3. titul. 10 de las donaciones, *nu. 266.*

Per dictionem, Perpetuo, *nõ excluditur præſcriptio, num. 267.*

Dictio, Perpetuo, *ſumitur ſecundum ſubiectã materiã, nu. 268. Quid in maioratu. n. 269. & de viribus iſtius dictionis. nu. 271. 272. 274. & 275.*

Perpetuũ proprie dicitur quod eſt reale. n. 270

Fideicommiſſum perpetuum an inducatur per verba, In infinitum, *num. 273.*

Dominium directum acquiritur per immemorialem præſcriptionem. num. 277.

Probatio nõ admittitur contra præſumptionẽ, quæ reſultat ex præſcriptione immemoriali, num. 278. Quid ad effectum petendi reſtitutionem in integrum, nu. 280.

Præſcriptionis immemorialis vis & effectus non ceſſat ex eo quòd reperiatur aliqua ſententia, in qua declaratur idem quod per præſcriptionem prætenditur, num. 281.

Sententiæ natura eſt ius vetus declarare, non de nouo inducere, num. 282. nec inducit nouationem primæ actionis, nu. 283.

Sententia lata pro actore conſeruat veterem actionem, & addit nouam, nu. 284.

Sententia dat iuſtum titulum ad præſcribendũ, nu. 285. non tamen probat dominium, niſi ſequatur traditio, vel quaſi, num. 288.

Titulus nullus per ſententiam confirmatus an faciat ius, num. 286. & 290.

Ex ſententia iniuſta ius nõ oritur. n. 287. 293.

Acta producere an quis teneatur, biennio poſt ſententiam latam tranſacto, nu. 289.

Priuilegium nouum an tollat antiquum. n. 291.

Intellectus ad l. 12. tit. 11. lib. 2. Recop. n. 292

Præſcriptio immemorialis an poſſit allegari ex aliqua ſcriptura, ſi in articulis non continetur, num. 294.

Poſt num. 294. inuenies ſummaria quæ deſiderantur.

ET in hac materia, in qua tractatur qualiter probetur per teſtes, quod aliqua res eſt maioratus, & reſtitutioni ſubiecta, multa ſe offerebant tractare circa præſcriptionem immemorialẽ. Quã in re, quia multi de ea ſcripſerunt, ſolum dicam quæ ad noſtrum propoſitũ ſunt neceſſaria. Dicit igitur dict. l. 41. quod maioratus probatur per præſcriptionem immemorialem, ſecundum formã prædict. l. cui addenda alia ſingularis lex, ad quã pauci animaduertunt in l. 12. tit. 22. part. 1. quam ſupra retuli, in qua lege fere habentur omnia verba, quæ adſunt in dicta. l. 41. niſi quod materiæ in quibus loquuntur ſunt diuerſæ, & ideo non eſt habenda pro exorbitante d. l. 41. & quia ſæpiſsime tam circa hãc materiam dubitatur, † quã circa alias pleraſq; 223
ſit ne præſcriptio immemorialis maior quã præſcriptio centum annorum, & èconuerſo, eſt neceſſarium, & vtiliſsimũ explicare hunc punctum, in quo articulo gloſ. in c. cum nobis de præſcriptionibus dicit, non ſatis eſſe ad probationem centenariæ præſcriptionis, quod probetur præſcriptio immemorialis, & ſic clare tenet, quod præſcriptio centenaria eſt maior quam præſcriptio immemorialis, quam ſententiã defendunt aduerſus Cardinalem Aymon in tract. de antiquit. temp. 4. p. num. 184. & 185. fol. 315. Et poſſeſsio aut præſcriptio centum annorum æquiparãtur præſcriptioni immemoriali, ſecundum Cyn. & Bald. & Paul. in l. 2. C. de ſeruitut. & aqua, eundẽ Bald. in l. 1. C. ne rei domini, vel templorum, idem & alij, præſertim Afflict. in c. 1. §. ſi quis per trigintã ſi de feud. fuer. controuerſum, Cepol. de ſeruit. vrban. q. 8. n. 5. pag. 190. Cephal. in conſ. 684. nu. 107. & Socin. Iun. conſ. 76. n. 91. lib. 1. hoc ſequuntur alij, quos refert & ſequitur Balb. in tract. de præſcript. 2. p. 3. part. princip. n. 24. fol. 34. & 1. p. 5. part. pricipalis in princip. num. 27. pag. 404. & Decius in conſil. 638. num. 4. & idem tenet Gregor. Lopez in l. 15. titul. 31. part. 3. in gloſ. in verb. *Puedan acordar*, qui alios refert, vbi affirmat, † quod præſcriptio 224
centum annorum eſt maior quam præſcriptio immemorialis, Curc. in conſ. 90. nu. 2. & eſt communis opinio ſecundum eundẽ Curcium Iun. in conſ. 206. num. 32. lib. 2. & quod præſcriptio centum annorum habeat vim legis, & priuilegij, tradunt Iaſ. in conſ. 209. n. 2 lib. 2. Socin. Iun. in conſ. 76. num. 103. lib. 1. Cephal. conſil. 403. num. 62. libr. 3. & eſt communis opinio ſecundum Burſatum in conſ. 160. nu. 60. lib. 2. qui late tractat Iacob. Puteus deciſ. 115. num. 18. p. 1. Ioan. Franc. in tractat. de baroni. pragmatica 11. nu. 13. & num. 24. Maſcard. in tract. de probation. lib. 3. concluſ. 1215. nu. 53. fol. 140. Et quod centenaria præſcriptio habeat tantam vim quantam immemorialis, tenet gloſſ. Pariſ. in conſuetud. Pariſien. part. 1. §. 5. numer. 63. vbi dicit eſſe communem opinionem, quod verbum apud nullum alium reperitur, & idẽ

tenet ipſamet gloſ. Par. ab alijs non relatus
in 1.p.conſuetud.§.7.nu.12.fol.99.vbi tra-
dit,quod excluſa præſcriptione non cenſe-
tur excluſa centenaria præſcriptio quemad-
modum nec immemorialis: & tradit nouiſsi-
me Auendan.qui citat Molin.& alios in l.4.
Taur. gloſ.1.num.15.fol.141. quibus adde
gloſ.in auth.vt de cætero non fiant commu-
tationes,in verb.præſcriptio,collat.5.vbi An
gel.notat Ripa in l.nemo poteſt nu.115. ff.
de leg.1.Tiraq.lib.2.de retractu.§.1.gloſ.2.
num.23.Alex.conſ.60.n.2.lib.1.Iacob.Al-
benſ.conſ.64.num.49.& 93.p.1.qui id tra-
ctat in præſcriptione iuriſdictionis: & idem
quod præſcriptio centum annorum dicatur
tempus immemoriale, tenet eadē gloſ. Par.
in dictis conſuetud.§.41.nu.7.fol.293. vbi
vocat hanc crebriorem opinionem, & in §.
46.nu.15.fol.310.deciſ.Capellæ Toloſanæ
440.nu.1.Guid.Pap.qui loquitur in præſcri
benda ſeruitute iuris paſcendi deciſ.373.ſu
per quæſtione, Socin.Iun.conſ.6.n.10.lib.
3.Curt.idem conſ.90.nu.52.lib.1. Simō de
Pret.conſ.75.n.3.Stephan.Lamberting.ſu-
per ſtatuto prohibend. mulier.poſſ.contra-
here ſine cōſenſu duorum conſanguineorū,
gloſ.1.verſ.in alienationibus n.307.Burſat.
conſ.160.nu.59.Guid Pap. deciſ.573. quē
citat Caſſan.in conſuetud.Burg.rubr.13.§.
5.verſ.ſed hic videmus pag.1465.in princi
pio, Burſat.in conſ.27.num.5.lib.5.Iacob.
Pute.deciſ.212.lib.1.Et quod ad hoc, vt di-
catur præſcriptio immemorialis, requiratur
225 quod excedat † centum annos,tradit ex plu
ribus authoribus Cephal.in conſil.40. num.
59.lib.1.qui refert Iaſ.& alios in l.cū aliquis,
C.de iure deliberand.Alex.in conſ.207.lib.
2.& in conſil.11.in fin. lib.4. Afflict. deciſ-
245.num.4.& 277.nu.3. Decium qui com-
munem dicit in cap.1. nu.1. de appellat. Et
hæc ſententia,quod præſcriptio centum an-
norum operetur idem quod immemorialis,
clare probari videtur in l.6.tit.13.lib.3.ordi
nam.vbi poſtquam lex ſtatuit,quod iuriſdi-
ctio non poſsit acquiri niſi præſcriptione im
memoriali, poſtea dicit quod acquiritur præ
ſcriptione centum annorum,quę tamen lex
hodie eſt antiquata per l.1.tit.11.lib.4.ordi
nam.noui:& Epiſcop.Couarr.in 2.p.relect.
reg.poſſeſ.§.3.num.6.dicit,quod aliquando
vna cenſetur maior alia,& aliquando, eſt al-
tera maior, ob maius priuilegium, vel ob
aliam cauſam,& ibi in hoc puncto late diſtin
guit,quem citat Ahumada in l.2.tit.22.part.
1.gloſ.2. nu.3.ſol.118.

Ex quibus cōfirmatur quod tradit Matth.
de Afflict.deciſio.Neapolit.254.vbi ſcribit,
quod communio paſcuorum, vel aquarum
valet inter ciuitates abſq; Regio aſſenſu pro
bata poſſeſsione immemoriali, vel centum
annorum, & ambæ operantur † vim priuile 226
gij,& conſtituti,ad quod faciunt ſcripta per
Roland.conſ.110.num.99.cum alijs lib.4.&
quod ſcribo infra q.21. & conſ. Pariſien.3.
num.20.lib.4.Et centenaria præſcriptio cō
tinet præſumptionē iuris,& de iure,adeo vt
contrarium probari nō poſsit, vt probat Ce
phal.in conſ.152.n.41.lib.2.qui citat Felin.
in d.c.cum nobis col.3. rubr.3. Rube. conſ.
13.col.3.Et præſcriptio centum annorum
habetur pro veritate: vt tradit Cephal. in
conſil.205.num.8.lib.2.& tempus centum
& decem annorum dicitur præſcriptio im-
memorialis,vt probat Roland.conſil.22.nu
mer.26.libr.2. & quod ſcribit idem Afflict.
deciſ.314.num.6.vbi dicit, quando poſſeſ-
ſio eſt vltra centum annos, non eſt neceſſe
quod obligetur titulus,etiamſi reſiſtat ius cō
mune per regulam c.1.de præſcript.in 6. &
doctrinam Bald. in cap. ſi diligenti infra de
præſcriptionibus,& ibi addit quod tale tem
pus probatur per famam,& per ſcripturam,
& ſcribit Rebuffus in tractatu ſeruitutum in
fine,pagin.496.quod tempus immemoriale
interpretatur centum annorum per legem
vſusfructus in fin. ff.de vſufruct. & idē vult
Curti.Sen.in conſ.82.nu.11. & Curti.Iun.
in conſ.90.nu.52 lib.1.dicit cōmunem eſſe
opinionem quod ad probandā præſcriptio-
nem immemorialem requiritur tempus cen
tum annorum: & ibi addit, quod in iſto caſu
non poteſt fieri probatio per teſtes haben-
tem ætatem centū & quatuordecim anno-
rum,ſed per ſcripturas, & inſtrumēta furno
rum,quos prætendunt domini: & quod præ
ſcriptio cētum annorum ſit eiuſdē effectus,
ac præſcriptio immemorialis, tradit The-
ſaur.deciſ.16.num.4. Cephal. in conſ.454.
nu.66.lib.4.& in conſ.459.nu.7.& in conſ.
608.nu.60.lib.4. Et præſcriptione centum
annorum acquiritur dominium ſicut præſcri
ptione immemoriali, vt probat Cephal.in d.
conſ.205.nu.7.lib.2.& plures,ſcilicet Alex.
Felin.Deci.Riminal.Aym.Balb. & alos citat
Ant.Gabr.lib.1.communium opinion.titu.
de præſcript.concl.5.num.63.Burſat.conſ.
27.num.15.lib.1.

Contrariam autem ſententiā,† quod cen-
tenaria præſcriptio ſit minor præſcriptione 227
immemoriali,tenet Cardinal. qui à pluribus
ad hoc refertur in cap. ſi diligenti in fine, de
præſcriptionibus,quem ſequitur Felin.in d.
cap.cum à nobis,& cap.ad audientiam n.26.
eod.tit.& Auend.in 1.p.de exequend.mād.
Regijs,d.c.1.num.20.in fin.ſol.10.col.2.Af
flict.in conſtit.Neapol. lib.3. rubr.7.nu 6.
fol.268.Auditor Otalora in tract.de nobili-
tate.p.3.cap.7.numer.13.fol.46.qui ad hoc
refert Balbum in dicto loco, qui contrarium
aperte dicit: & ideo oportet allegationes

Docto-

Doctorum recte examinare, & videre, nam in hoc etiam falſus fuit Auendan. in dict. loco, qui refert Balbum in dict. tract. 5. p. principal. in princip. num. 27. dicentem (vt ipſe dicit) quod tempus centum annorum eſt minus præſcriptione immemoriali: quia quamuis Balb. hoc prius dicat, poſtea incontinenti ſe refert adnotata in prædicto loco, & ideo etiam videtur tenere contrarium, & ad hoc plures Doctores citat Ant. Gabr. lib. 5. com munium opinionum concl. 1. num. 71. pag. 300. & eſt verior opinio ſecũdum Menoch. lib. 2. caſu. 3. num. 7. & hanc concluſionem & ſententiam, quod præſcriptio immemorialis ſit maior centenaria, & quod vbi requiritur præſcriptio immemorialis, non ſufficiat præſcriptio centenaria, tenet Speculator, quem hi non referunt in 2. p. operũ ſuorum, tit. de probat. §. 1. quod incipit probare num. 27. fol. 104. (vbi videri meo) hoc apertiſsime ſentit, & dicit, & ex horum authoritate, ex alijs infra dicendis: & quod præſcriptio immemorialis poſsit eſſe minus quam centum annorum, tradit Menoch. in conſ. 2. num. 309. ex Curci. Iun. in conſ. 158. num. 16. & legendum eſt quod ſcribit Aluar. Valaſc. conſultatio. 95. num. 9. fol. 178. vbi hoc refert. Ego in ea ſemper fuit ſentẽtia, quod in cauſis in quibus requiritur pręſcriptio immemorialis, nõ ſufficit præſcriptio centum annorum, niſi ex aliqua lege in illomet caſu ſufficiat præſcriptio centum annorum, ad quod facit l. ſi arbiter. ff. de probatio. & l. hoc iure. § ductus aquæ. ff. de aqua quotidiana, & æſtiua, ibi, *Ductus aquæ, cuius origo non apparet, iure conſtituti loco habetur.* Ex quo text. in illis verbis, *Cuius origo non apparet*, aperte

228 colligitur, † quod præſcriptio immemorialis eſt maior præſcriptione centum annorum; quia ſi verum eſt, quod præſcriptio cẽtum annorum tot habet de iure priuilegia, magis tribuendum eſt illi præſcriptioni, de cuius origine non eſt memoria, quia priuilegium, quod habet præſcriptio centum annorum, eſt propter temporis antiquitatem, ſed cum interuenit & præceſsit maius tempus, æquum eſt quod maiorem effectũ operetur, quãto antiquius eſt, quod patet ex prædictis iuribus, & ipſa naturalis ratio hoc docet. Itẽ hæc concluſio conſtat ex l. 29. tit. 16. part. 3. ibi, *E digo, que el agua que corre de tal lugar a tal, que faze daño, e que aquel de que corre ſue fecho por mano. E ſi fuere preguntado, como lo ſabe, e reſpondiere, que lo oyo dezir a otros que lo vieren hazer, o que oyera dezir a otros, que ellos lo vieron quien lo vido fazer, e q̃ deſto era fama entre los hõbres q̃ aſsi fuera probado, eſto abonda al demandador. Otroſi dezimos, que ſi el demandador probare por ſus teſtigos, que no vieron ni oyeron dezir, q̃ aquella obra era ſegũ natura, e no fuera fecha por mano de hombre, q̃ tal teſtimonio como eſte cũple a el demãdado.*

Ex qua etiam colligitur, quod præſcriptio † 229 immemorialis dicitur illa, de cuius principio nõ apparet, quod etiã inter alios plures tradit Cagn. in l. quod ab initio 29. n. 1. pag. 92. ff. de reg. iur. & eſt etiam alia bona lex ſupra relata 12. d. tit. 22. p. 1. præcipue in illis verbis, *E que nunca vieron ni oyeron dezir lo contrario.* Et expreſſa d. l. 15. tit. 31. part. 3. ibi, *No ſe pueden acordar los homes quanto à que lo començarõ vſar.* & l. 16. eod. tit. ibi, *Que los homes no ſe pueden ende acordar.* Ad quod etiã eſt doctrina Anton. in c. quid per nouale nu. 15. de verbor. ſignific. vbi dicit, quod elapſis centum annis dicitur memoria extare, quod ante illum tenuit Speculator in d. loco, & dicit etiam Ioan. Andr. in cap. 1. de præſcript. in 6. in nouella, quod memoriã extare probatur, & verificatur per inſtrumenta, & idẽ tenẽt ibi Domin. & Franc. Balb. in tract. præſcript. 2. p. 3. part. princip. q. 6. in fine, quod eſt notabile ad pragmaticam impoſitionum, quia multum aduerſatur dominis, qui litigãt cum vaſſallis ſuper prędictis impoſitionibus ad cauſas nobilitatis, in quibus reperiuntur inſtrumenta antiqua, in quibus cõſtat, quod, qui pretendit nobilitatẽ, vel quod anteceſſores nõ ſoluerunt tributa, adducit Otalora in tract. de nobil. p. 3. c. 7. n. 17. pag. 123. de quo legẽda ſunt quæ ſcribo infra, & ſcribit gloſſ. Par. in tract. de vſuris q. 17. n. 192. pag. 221. in Recop. fact. per Gaſpar Cauall. quod licet tempus centum annorum ſit immemoriale ſecundum ea, quæ ſcripſit in dict. §. 5. illud verum eſt quando non apparet de origine, & ita ſecundum eum loquitur d. l. hoc iure, §. ductus aquæ. ff. de aqua quotid. & æſtiu.

Item hæc opinio coadiuuatur ex etymologia vocabuli, quia de proprietate vocabuli præſcriptio immemorialis dicitur, ideſt, quia memoria † non extat. Igitur cum memoria 230 extat, non poteſt dici immemorialis, nec habere priuilegia immemorialia. Quod autẽ valeat regulariter argumentũ ab etymologia vocabuli, conſtat ex l. notionẽ. §. inſtrumentorum, in verb. proprie, & in l. tugurij, & in l. taberna. ff. de verb. ſignific. & ex l. 2. §. appellata. ff. ſi cert. petat. vbi late Iaſ. & probatur in l. 1. tit. 1. part. 6. quam ad hoc ponderat Greg. Lop. in gloſ. in verb. *palabras*: explicat late Euerard. in centum locis loco 6. pag. 97. Sed iſta ratio tuta non eſt, quia pręſcriptio immemorialis non ex eo dicitur, quod memoria non extet, quia nihil eſt ſine principio, ſed quia teſtes non habent memoriam principij, nec recordantur: vt docent ratio, & dictæ ll. Regni. Et iſtam opinionem loquẽdo in his, quę publica ſunt, vt in platea, deſeſa, & ſimilibus rebus, quòd ſi appareant à prin-

à principio fuiſſe publica non iuuet præſcri
ptio immemorialis,tenet Aueud.in tract.de
exequend.mandat.p.1.c.12.num.6.fol.83.
Cæterum cum etiam conſidero,quod,& quã
exorbitantia priuilegia habet præſcriptio
immemorialis,cum omnes leges, & Docto-
res tribuant eidem vim priuilegij Principis
(vt ſtatim docebitur) perſuaſus etiam ad hoc
231 ſum quod eſt maior † quam præſcriptio cen
tum annorum,quia vnum iudicatur maius al
tero ex priuilegijs quæ habet.l.verum.§.vl
tim.ff.de minoribus,notat gloſſ.in l.3.§.ſed
vtrum,in verb.non puto.ff.de minoribus,la
te Iaſ.& Gomez.poſt antiquos, in §.ruſus
inſtit.de act.vbi tractant an ſit maior reſtitu
tio, quæ conceditur minoribus,quam maio-
ribus,Curcius Senior conſ 59.& Curcius Iu
nior conſ.18.DD. vbi recte Iaſ.num.5. in l.
cum filio familias ſeruum.ff.de verbor.obli-
gat.notat idem pnlt Aret.in l.3.§ Labeo.ff.
de acquirend.poſſeſ.& in l.non quocunque,
§.ſi ex bonis num.8.ff.de leg.1.Non obſtat
huic ſententiæ. d.l.ordinament. quia potius
poteſt in contrarium retorqueri : nam cum
prius dixiſſet iuriſdictionem non acquiri ni-
ſi per tantum tempus, de cuius memoria nõ
ſit in contrarium,poſtea cauit , quod poſſit
probari per tempus centum annorum , nec
lex voluit dare tantam vim regulariter piæ-
ſcriptioni centum annorũ,ac ſi fuiſſet præ-
ſcriptio immemorialis, niſi in illo tantum ca
ſu ſpeciali ; & ideo hoc expreſsit quaſi ſen-
tiens,quod ſi hoc nõ expreſsiſſet, contrariũ
eſſet ſeruandum, & quod non acquireretur
iuriſdictio ſanguinis præſcriptione centum
annorum,ſicut acquiri poterat per præſcrip
tionem immemorialem,præcipue,quia vt di
ctum eſt d.l. & antiqua gloſſa auth. in d.c.
cum nobis,& illa, quã aliæ ſequuntur, à ve-
ritate deuiare videntur , maxime attentis le
gibus Regalibus, quas ſupra induxi. Et præ-
ſcriptio centum annorum non gaudet eodẽ
priuilegio niſi in caſibus à iure expreſsis.

Ex quibus infertur , quod in caſu prædi-
232 ctæ l 41.† ſcilicet ad probandam rem aliquã
eſſe maioratus per teſtes, non ſufficit proba
tio centum annorum, cũ præciſe lex requi-
tat præſcriptionem immemorialem,& quod
teſtes deponant de viſu & auditu ſecũdum
formam prædictæ legis,quæ ad vnguem , &
in forma ſpecifica ſeruari debet, quod etiam
tenet Molin.lib.2.c.6.nu.43.& n.72.Ioan.
Gutierr.qui hoc refert lib.3. pract.quæſtio.
q.62 nũ 8.pag.547. quamuis contrariũ ſen
tire videatur ibi Caſtellus in gloſſ.in verbo,
quarenta años:ſequutus gloſſam in d. c. cum
nobis , quod confirmari poteſt ex doctrina
Alex in.conſ.15.nu.1.lib.5.vbi tradit,quod
nõ licet bo præſumantur allodialia , & non
ſeudalia,ex doctrina Ioan. Andr. Hoſtienſ.
& aliorum in cap. vlt. de iudicijs,quod tradi
tum fuit ſupra,tamen ſi probetur ſama anti-
qua centum annorum, ceſſat præſcriptio, &
præſumitur quod bona ſunt ſeudalia.

Secundo infertur idem eſſe dicendum in
caſu † pragmaticæ,quæ de impoſitionibus lo 233
quitur, quæ eſt l.penult.tit.15.lib.4.ordina
men.nam videri meo non ſufficeret proba-
re tempus centum annorum, ſed requiritur
præſcriptio immemorialis , quia habent ius
commune,& præſumptionem contra ſe,ar-
gum.cap 1.de præſcriptionibus in 6.&quia
hæc ſeruitia & impoſitiones præſumuntur
violenter, & per impulſionem extorta, ſe-
cundum Ioann. Andr. & communem in c.
cum latenter de regul.iuris,& alios,quos re-
tuli ſupra: & hæc illatio etiam coadiuuatur
ex diſpoſitione dict.l.12 titu.22.part.1. vbi
ad hoc vt quis poſsit iuſte ferre cenſum , aut
tributum, quia hoc eſt contra ius commune,
& Regium , tenetur probare præſcriptionẽ
immemorialem, & teſtes debent deponere
cum qualitatibus per dictam l.requiſitis,quę
(vt ſupra dixi) ſunt fere requiſita in dicta
l.41.

Tertio infertur idem dicendum eſſe † in 234
caſu pragmaticæ Cordubæ quæ eſt hodie l.
3.tit.11.lib.2.ordinamenti noui, & aliarum
quæ loquuntur de probanda nobilitate per
præſcriptionem immemorialem : nam non
ſufficeret etiam in hoc caſu probare tempus
centum annorum,ad hoc vt ſit probata nobi
litas,licet pleriq; opinentur , quod d. l. 41.
quia eſt exorbitans,non procedit niſi in *ma
ioratibus*, contra quos facit l.1.titul.15.& *l.*
penult.eodem tit.lib.4.ordinam.

Quarto , idem videtur dicendum in caſu
l.1.titul.15.libr.4.ordinamen.noui,quæ lo-
quitur de præſcriptione iuriſdictionis : † 235
nam cum dict l.requirat præſcriptionem im
memorialem non ſufficiet præſcriptio cen-
tum annorum,vnde apud nos ceſſabũt, quæ
de præſcrioptione iuriſdictionis ſcribit Ia-
cob.Albenſ.d.conſ.64.

Quinto,infero idem eſſe in caſu.l.7. titu.
29.part.3.† quæ loquitur de præſcriptione
defeſſarum, † plateatũ, viarum,& aliarum ſi- 236
milium rerum, quod in terminis dictæ legis
tenet Meſsia ſuper l.Toleti 9.part.ſecundo
fundamento num.35.fol.85.

In materia autem præſcriptionis imme-
morialis lectores animaduertant ad vnum
quod dabit commodum & honorẽ, ſcilicet,
quod licet ad probandum, quod aliqua bo-
na ſunt maioratus requiritur præciſe forma
dict.l.41. & idem ad probandum dominos
percepiſſe aliqua iura à vaſſallis, iuxta dict.
l.Regiam,& idem in probanda iuriſdictione
contra Regem,vt cauetur in l.1.tit.15.lib.4.
Recop. in alijs caſibus, in quibus non requi-
ritur

Digitized by Google

ritur illa forma & ſolennitas, antiqua iura remanent in correcta circa probationem præſcriptionis immemorialis, & ſic ſufficit probare præſcriptionem immemorialem, ſecundum ea, quæ à iure cõmuni ſtatuta ſunt, nec requiritur probatio dict. l. 41. quod probatur ex reg. l. præcipimus. C. de appellat. & l. ſancimus. C. de teſtamen. & ex alijs vulgaribus, quod eſt notandum ad præſcriptiones
237 piſcuorum, † & decimarum, & aliarum rerũ in quibus requiritur præſcriptio immemorialis. Sũme etiã nota, quia ſæpe cõtingit, quod teſtes deponentes de immemoriali, & auditu maiorum, nõ habent neceſſe dicere, nec nominare perſonas à quibus audierunt, ſecundum Speculat. in tit. de probatio. §. probari num. 15. Innocen. in cap. veniens de verborum ſignificatione, Ant. Gabr. in tit. de præſcriptionibus concl. 1. num. 8. Fului. Pacian. in tract. de probatio. lib. 1. cap. 49. nu. 30. fol. 149. de quo eſt legenda l. vlt. tit. 9. part. 4. & in antiquis qualiter teſtes debeant probare initium litis, tradit Iacob. Pute. deciſ. 358. & 359. nu. 6. part. 2.

Præterea eſt conſiderandum in iſta materia non ſatis eſſe probare præſcriptionẽ immemorialem, niſi ſit articulata, † & allegata
238 bona fides, vt ex Bald. Angel. Cæpol. Iaſ. Felin. & Balb. probat Ferretus in conſil. 61. num. 12. deciſ. Pedemon. 116. num. 13. quod in iudicijs raro animaduertitur: & an poſſit fieri articulus in cauſa appellationis vel ſupplicationis addendo præſcriptionem immemorialẽ, legenda ſunt quæ refert Valdes in additionibus ad Suarez allegat. 5. pagin. 79. qui allegat, 6 pag. 80. refert plures authores ad probandum, quod per antiqua inſtrumenta probatur præſcriptio immemorialis, quæ ſunt notanda.

Sed quia huc ventum eſt, hoc in loco tractare volo de duabus legibus ordinam. quæ maximam † habent difficultatem, & quæ cer-
239 te egerent declaratione Regia quæ ſunt l. 8. hodie l. 5. tit. 2. & l. 10. tit. 1. lib. 2. ordinamen. hodie l. 2. tit. 2. d. lib. 5. Recop. quorum prima dicit in princ. legis, *Mãdamos que las nueſtras ciudades, villas y lugares de la Corona Real que tienen por priuilegio, o por coſtumbre antigua, que el derecho iguala a priuilegio.* Altera vero lex dicit, *Mandamos que los oficios de eſcriuanias y notarias publicas, que las nueſtras ciudades, villas y lugares tienen por priuilegio, o han tenido los dichos oficios por eſpacio de quarenta años, que les ſean guardados:* quæ leges iuncta vna cum alia deſtruere videntur totum ius cõmune, & Regium, nam l. 8. dicit quod conſuetudo antiqua habet vim priuilegij. l. autẽ 10. dicit, quod præſcriptio. 40. annorum ſufficit ciuitatibus ad hoc, vt poſſint talia officia deinceps prouidere. Et licet prima lex ſentiat aperte illam eſſe præſcriptionẽ immemorialem, de qua aliæ leges loquũtur, & quæ Principis priuilegio æquiparatur l. 10. aperte ſentit quod conſuetudo antiqua & immemorialis dicitur per 40. annos, quod eſt impoſsibile ſecũdum ius & rationem. Et poſtquam hæc ſcripſeram, & conſiderauerã contrarietatem, & difficultatem prædictarũ legum, inueni, quod Gregor. Lop. in l. 3. tit. 19. part. 3. in gloſ. in verb. *otorgaſſe*, concordat leges has, & dicit, quod l. 8. loquitur in proprietate. l. autem 10. loquitur in poſſeſſione, quia tabellionum creatio eſt de reſeruatis Principi, vt probatur in d. l. 3. & notat Innocen. in c. cum P. tabellio de fide inſtrumentorum, & Abb. in c. ſuper quibuſdam. §. præterea de verbor. ſignifi. & probatur etiã in l. 3. tit. 19. part 3. notat Auend. in tract. de exequend. mandat. Regijs cap. 10. nu. 1. fol. 77. Et ideo ad præſcribendam in proprietate creationem illorum officiorum eſt neceſſaria præſcriptio immemorialis, ſicut in alijs rebus quæ ſunt Principi reſeruata: vt latius tractat Greg. Lop. qui intellectus licèt ſit aliqualiter coloratus maxime ad euitandam dictarũ legũ contrarietatem, & ne videatur d. l. 10. corrigere dict. l. 8. † mihi tamen non ſa- 240
tisfacit hæc concordia, & videtur intellectus diuinatorius; & idem exiſtimat Burg. de Paz in l. 2. Tauri. p. 2. num. 163. fol. 313. qui dicit intellectum Gregor. eſſe diuinatorium, quod etiam tradit Azeued. in Curia Piſan. lib. 1. cap. 53. nu. 7. fol. 24. maxime quia non eſt credendum, quod ad acquirendam poſſeſsionẽ creandi illa officia requirantur quadraginta anni, quia ad acquirendam poſſeſsionem vnus annus ſufficit. l. 1. tit. 13. lib. 3. ordinamen. quæ originem habuit à cap. 1. Si de inueſtitura feudorum lis oriatur inter dominum & vaſſallum, quę iura explicaui in 3. p. huius operis. q. 6. niſi dicamus, quod eſt ſpecialis in creatione tabellionum, quæ eſt de reſeruatis Principi, & in alijs ſimilibus rebus quod requiratur tempus quadraginta annorum ad acquirendam poſſeſsionem. Sed hæc ſaluatio procedere non poteſt per diſpoſitionem dict. l. 6. tit. 13. lib. 3. ordinamẽt. ex qua patet, quod ad præſcribendã iuriſdictionem ciuilem, quæ eſt multo maioris importantiæ, & momenti quam tabellionum creatio, ſufficiunt quadraginta anni. Igitur obſeruandum videtur, quod requiratur tantum tẽpus ad acquirẽdam poſſeſsionem creationis tabellionum, ſicut ad acquirendã iuriſdictionem ciuilem in proprietate.

Nec mihi placet intellectus datus ad legẽ 241
per maximũ practicũ Auend. in. p. 1. de exequend. mand. Regijs d. c. 10. num. 3. qui in effectu concludit, quod dict. l. corrigitur per dictam l. 10. quia id non eſt veriſimile, nec creden-

credendum in duabus legibus adeò coniun-
ctis, ad quarum legum etiam intellectum (vt
obiter hoc nō omittā) vide quæ ſcribit gloſ.
Pariſien. in 1. p. conſuetudin. Pariſienſ. §. 1.
gloſſ. 5. num. 56. fol. 33. intellectum tamen
Gregor Lopez amplectitur hodie l. 5. tit. 2.
lib. 2. ordinamenti noui. In materia pręſentis
quæſtionis animaduerto cauendū eſſe à quo
dam dicto domini Antonij de Padilla in l. ſi
aquam num. 56. C. de ſeruitutibus & aqua:
vbi dicit quod fortaſſe l. 41. Tauri hodie l. 1.
tit. 7. lib. 5. Recopil. non eſt trahenda ad alios
caſus, quod eſt contra communem practi-
cam Regni, & contra l. 1. &. 8. titul. 15. libr.
4. Recopilat. & cōtra alia plura iura. In mate
ria autem canonica credo, quod dict. l. non
procedit iuxta iura vulgata, ad quod eſt ani-
maduertendum.

242 Et ex prædictis apparet † quanta ſit vir-
tus præſcriptionis aut conſuetudinis imme-
morialis, & vt dictū eſt, inter alia priuilegia
quibus potitur eſt, quod habet vim priuile-
gij, & quamuis id de iure communi per cōie
cturas fere probaretur, id clare decet d. l. 8.
tit. 1. lib. 6. ordinam. & idem l. 2. tit. 11. lib. 4.
ordin. & eſt expreſſa & ſingularis l. 16. iun-
cta l. 15. præcedenti tit. 27. lib. 9. Recopil. &
l. 3. tit. 2. lib. 7. Recopil. notatur per Iaſ. in l.
quominus num. 41. cum alijs. ff. de lumin.
Epiſcop. Couarru. in c. cum in officijs nu 9.
fol. 58. de teſtam. Hippolyt. ſing. 8. tu habes,
Deci. in conſ. 75. nu. 2. & conſ. 496. nu. 5. &
conſ. 573. Anton. Peregrin. in tract. de iure
fiſci lib. 6. tit. 8. num. 5. pag. 384. qui id tradit
in tributis debitis Principi, & in alijs ſimili-
bus rebus, Rebuff. in c. nulla de conceſſione
præbendæ, pag. 432. col. 1. & in cap. extirpā
dæ. §. qui vero de præbend. pag. 401 s. Me-
noch. libr. de arbitrarijs caſu 43. vbi alia tra-
dit quæ operatur præſcriptio immemoria-
lis, & notanter idem Menoch in tractatu de
præſumptionibus lib. 3. præſumpt. 131. nu-
mero 38. cum ſequentibus, pag. 453. Aym.
in dicto tractatu de antiquit. tempor. part. 4.
numer. 127 cum alijs, fol. 267. vbi inter alia
meminit egregiæ doctrinæ Bald. in cap. 1.
col. 2. in tit. quæ ſint Regalia dicentes, quod
præſcriptio tanti temporis vim habet priui
legij conceſſi à Principe, etiam ex certa ſciē
tia, ſequitur Deci. in conſ. 496. col. 2.

Et quod præſcriptio immemorialis, & pri
243 uilegium † Principis æquiparētur, cōſtat ex
preſſe ex l. 2. ti. 13. *de los teſoros* lib. 6. Reco,
in finalibus verbis. Et quod præſcriptio im-
memorialis habeat vim legis probatur in l. 1.
§. fin. & in l. in ſumma. ff. de aqua pluuia ar-
cend. & tradit Pariſ. in conſ 101. num. 8. lib.
244 2. qui varia & ſingularia congerit † in fauo-
rē præſcriptionis immemorialis, & præſcrip
tionis centum annorum: & an præſcriptio
immemorialis ſit priuilegium fictū explicat
notanter Aymon in tract. de antiquit. tēpor.
p. 4. n. 128. fol. 260. Et regulariter Princeps
non poteſt tollere præſcriptionē immemo-
rialem, vt tradit Roland. in conſ. 59. lib. 4. n.
18. licet contrarium in ſuis caſibus oſtendat
l. 2. tit. 15. lib. 4 Recop. & l. 1. tit. 18. lib. 9. Et
noto, quod licet præſcriptio immemorialis
habeat vim priuilegij, non tamen operatur
iſtud tacitum quam priuilegiū expreſſum,
vt reſoluit Roland. in conſ. 66. nu. 5. lib. 2. &
videnda ſunt alia quæ ſcribit idem Aym. d. lo
co num. 147. cum ſeqq. Rolan. conſ. 100. lib.
4. nu. 100. cum ſeqq. qui plura ſcribit de vir-
tute pręſcriptionis immemorialis. Et pręſcri
ptio immemorialis poteſt tantum quantum
Princeps, ſecundum Andr de Iſern. in c. 1. §.
flumina, quæ ſint Regalia Gozadin. in conſ.
8. nu. 37. Roland. conſ. 31. num. 14 libr. 3. &
alios, vt per Burſat in conſ. 160. num. 63. lib.
2. vbi numer. 64. poſt alios quos citat tradit,
quod præſcriptio † immemorialis habet vim 245
legis, Tiberius Decian. in pract. crimin. libr.
4. cap. 9. nu. 14. ſol. 155. tom. 1. Ioan Azor.
in conſuetud. moralib. libr. 5. c. 12. pag 510.
qui multa refert. Et regulariter quod priuile
gio acquiri poteſt, pręſcriptione acquiritur,
cap. cum contingat de foro competent. cap.
duo ſimul de offic. ordin. cum concordanti-
bus, vt per Oldral. conſ. 172. quia omne col.
1. Deci. & gloſ. Par. in c. ſignificanti num. 1.
fol. 338. de appellat. Et de virtute, & effectu
præſcriptionis immemorialis, plura ſcribit
Maſcard. in tract. de probatio. lib 3. conclu.
1215. nu. 48. cum ſeqq. fol. 140. & latiſſime
eod. lib. concl. 1372. à nu. 16. vſq; ad nu. 22.
fol. 316. Menoch. in tract. de præſumpt. lib.
3. præſumpt. 131. nu. 40. cum ſeqq. pag. 430
Pariſ. in conſ. 27. cum ſequent. lib. 1. Et per
præſcriptionem † immemorialem præſumi- 246
tur aliquid acquiſitum etiam ex cauſa onero
ſa, vt per eundem Roland. conſ. 66. nu. 44. &
58. lib. 2. Cephal. conſ. 342. nu. 81. lib. 3. Et
in tantum DD. noſtri fauent præſcriptioni
immemoriali, quod ſcribit Roland. in conſil.
58. num. 18. lib 4. quod Princeps non poteſt
tollere † pręſcriptionem immemorialē: quod 247
eſt memoriæ mandandum pro intellectu fa-
moſæ l. de Valladolid hodie l. 3. tit. 10. lib. 5.
Recopilat. Et adeò verum eſt quod pręſcrip
tio immemorialis habet vim priuilegij, † 248
quod eſt notanda, vt probat Aymon conſil.
98. num. 24. quod eſt ſingulare, ſi verum eſt,
& mala fides ceſſat ex præſcriptione imme-
moriali; vt tradunt Ripa in cap. cum eccleſia
num. 99. de cauſ. poſſeſ. & propriet. Carol.
Ruin. conſ. 118. num. 3. lib. 4. Menoch. lib. 1.
de arbitrarijs iudicum caſu 43. num. 2. & vbi
lex expreſſe requirit titulum, ſufficit præ-
ſcriptio immemorialis pro titulo: vt probat

Caſſan.

Caſſan.in conſuetud.Burgnnd.tit.de foren.
rubr.13.§.2.col.1458.verſic.neſcio tamen.
Hæc tamen regula quod.præſcriptio imme-
249 morialis habet vim priuilegij procedit † da-
ta capacitate in poſsidente, vt probat Felin.
in cap.dilecto de teſtibus, Aym. de antiquit.
tempor.p.4.num.128.Caſſan.in conſuetud.
Burg.rubr.1.§.2.num.51.pag.101.Rebuff.
in rubr.de reſcript.n.6.pag.514.Hippolyt.
ſingul.453.num.2.Ioſephus Maſcard.in tra
ctatu de probationibus libr.1. concluſ.429.
num.4.fol.164.Menoch.conſ.89. num.79.
lib.1.qui tradit in iure patronatus, Antonius
Peregrin.in tract.de iure fiſci lib.6.tit.8.nu
mer.18.pag.395.quod tradit eleganter Ay
mon in tract.de antiquit.part.1.num.15. &
4.p.nu.211.fol.333.Cæſar Lambert.in tra-
ctat.de iure patron.p.1.lib.2.q.5.&q.1. nu.
13.fol.39.

Quibus congruit alia cōcluſio ſingularis,
250 quod prohibita † præſcriptione cēſetur pro
hibita præſcriptio centenaria, ſi res ſit ex ſui
natura imprætcriptibilis, quia non ſit in cō-
mercio hominum ſecūdum Bald.in l.omnes,
in fine.C.de præſcript.30. annor. Ripa in l.
quominus nu.101.ff.de flumin. vbi ex hoc,
& alijs innumeris præcedentibus, & ſequen
tibus ſuſtentat rigoroſe contra ea quæ infra
ſcribo, quod excluſa præſcriptione cenſetur
excluſa præſcriptio centenaria & quod da-
ta incapacitate non procedat præſcriptio
immemorialis, tradunt plures, quos citat Ti
ber.Decian.in pract.tom.1.lib 4.cap.9. nu.
14.fol.155.vbi num.16.hoc extendit etiāſi
Papa habeat ſcientiam conſuetudinis, quæ
interuenit in tali in capacitate ex Anton. in
cap.accedentes de præſcript.Abba.in conſ.
94.lib.1.Felin.& Curt.quos citat, & ad do-
ctrinam Felini in dict. cap. dilecto de teſti-
bus, plures citat Epiſcop. Couarru. reſolut.
lib.1.cap.17.num.10.fol.74. quæ confirmo
251 ex ſingulari doctrina, quod tempus † imme-
moriale non habet vim tituli, quando appa-
ret de titulo vitioſo, ſecundum Paul. de Ca-
ſtro in conſil.423.col.2.lib.2.Bellamera, Ay
mon.Epiſcop.Couarru.quos citat Menoch.
in tract. de præſumption. libr.3.præſumpt.
131.num.49. ad quos addo Syluan.in conſ.
66.num.28.fol.159.lib.1. Cureius in tract.
de feud.p.2.q.3.num.11.pag.98.Auend.in
tract.de exequen.mandat. c.12. nu.32. fol.
91, Gregor.Lopez in l.6.tit.25.part.4.gloſ.
magna poſt medium, Molin.lib.2.de primo
gen.cap.6.num.75.fol.269 Maſcard.lib.3.
concluſ.1372.nume.75. pro quibus faciunt
infinita quæ refert Anton.Gabr.lib.5.com-
mun.opinion.tit.de præſcriptione, concl.1.
num.16.pag. 296. & tradit etiam Iacobus
Puteus deciſ.365. num.5. pag.117.Guillel.
Rodoan in tract. de alienatio. rerum eccleſ.

q.64.pag.44. num.20. quo in loco diſputat
illam altam quæſtionem deſputatam magna
cū alteratione, & ingētibus viribus dimicatā
in hac Regali Cancellaria in lite inter eccle
ſiam Cordubenſem & Marchionem de Prie
go ſuper decimis, † an in decimis ſufficiat lai 252
cis probare præſcriptionem immemorialem,
vel ſit neceſſe probare talem præſcriptionē
cum fama priuilegij ante Concilium Latera
nenſe, Rebuff.in cap.extirpandæ.§.quia ve-
ro de præbendis in volumine repetitionum
pag.410. colum 2. vbi cumulat aliqua, quæ
quæri poſſunt priuilegio, & non præſcrip-
tione immemoriali, Azeued.in l.1.tit.5.lib.
2.Recopil.num.20.& 21.pag.92.Greg.Lo
pez in l.23.tit.20.part.4.nouiſsime Meno-
chius in tract.de præſumptionib.lib.6.præ-
ſumpt.86.fol.145. Anton.Peregrin.in tra-
ctatu de iure fiſci lib.6.num.22.pag 386.&
pro iſta concluſione faciunt quæ ſcribit Ia-
cob.Pute.deciſ.466.part.1.Cæſar Lambert.
in tract.de iure patronat lib.1. part.1.art.3.
q.9.princip.num 22.fol.9.col.4.in fin.& co
lu.ſeq.Ripa in l.quominus numer.102.ff.de
fluminib.& prius num.4.& facit quod tradit
Iacob.Pute.deciſio.365.part.1. vbi ſcribit,
quod ad hoc vt iudex laicus poſsit † cognoſ- 253
cere de ſpirituali non ſufficit immemorialis,
ſed requiritur priuilegium vel fama priuile-
gij ſimul cum præſcriptione : & confirmo,
quia poſſeſsio nō poteſt locū habere in his,
quæ depēdent ex cōceſsione Principis, nec
ſufficit, ſecundum Bellamer. deciſ.433. per
l.prim.§.permittitur. ff. de aqua quotidian.
& æſtiua: & addo Tiberium Decian. d. cap.
9. numero.150. & faciunt ſcripta per eun-
dem Decian.eodem cap. nu.67. & illa quæ
† non ſunt quæſibilia ſine authoritate Prin- 254
cipis, non acquiruntur per tolerantiam, cap.
iam dudum de præbend.tradunt Dominicus
in cap.2.de præbendis num.13.& Franciſc.
num.10.

Ex prædictis etiam infertur verā eſſe ſen
tentiam Auend.quam habui in practica mul
toties lib.1.de exequend.mand.cap.4.num.
6.verſ.ſi vero occupat, dicentis, quod quan-
do in villis vel locis eſt conſuetudo, quod
terræ † montuoſæ vel cerbidæ fiant occupā 255
tis per ſolam conſuetudinem, ſeruanda eſt,
quamuis regulariter iſtæ terræ occupari non
poſsint abſq; licentia Principis, & conſenſu
populi, vt latius cauetur in legibus Regali-
bus, quas ipſe refert: quia cum hæc conſuetu
do habeat vim priuilegij Principis, ſeruanda
eſt perinde ac ſi quis ex priuilegio Principis
haberet illas terras, pro quo vltra prædicta
facit, quia etiam ea quæ ſunt Principi, aut Pa
pæ reſeruata, poſſunt quæri præſcriptione
immemoriali, ſecundum Abb. in cap. olim
nu.3. de præſcriptionibus, Iaſ.in l. Imperiū
num.

num.20.ff.de iuriſdict. omnium iud.& in d.
l.quominus num.42.ff.de fluminib. DD. in
cap.1.de præſcript.in 6. Balb de præſcript.
2.part. 5.part.q.4.& 4.p. 5.part.q.6.col.4.
num.15.

Ex prædicta autem æquiparatione,quam
ll.& DD.noſtri faciunt de priuilegio Princi
pis cum præſcriptione immemoriali,ſumma
256 cum ratione dubitari poteſt,† an in caſibus
in quibus per aliquas leges Regni priuilegia
nõ debeãt obſeruari, niſi ſint poſita in libris
ſaluatorũ,vt in caſu l.9.tit.27.lib.9.Recop.
Et in aliis ſimilibus ſufficiat probare præſcri
ptionẽ immemorialẽ,& magis videtur quod
non ſufficiat, ne plus operetur præſcriptio
immemorialis, quam priuilegium & diſpoſi
tio Principis:pro qua concluſione pondero,
l.1.tit.18. lib.9.Recop. vbi ad exemptionẽ
gabellarum nõ ſufficit præſcriptio immemo
rialis,niſi quis oſtẽdat priuilegium ſcriptum
in libris ſaluatorum,licet in contrarium facit
ſingularis l.16.d.tit.27.lib 9 Recop.quę ma
gnam vim dat pręſcriptioni immemoriali,&
magis quam priuilegio , quod eſt nouum &
ſingulare, & in practica contingit , & plura
extraordinaria de virtute præſcriptionis im
memorialis ſcribit Burſat in conſ.160.n.60.
cum ſeqq.lib.2.& Ioan.Garc.in tract.de no
bilitate gloſ.12.num.54.cum ſeqq.ſol.270.
257 Et licet præſcriptio immemorialis habeat †
vim priuilegij,non tamen eſt priuilegiũ, vt
tradit Barth.Socin.in conſ.260. n.22. lib.2.
Qua in re eſt etiam ſcitu dignum,& maxime
neceſſarium in practica quod ſcribit Felin.in
c.accedentes nu.6.de præſcriptio. vbi dicit
quod ad hoc vt aliquis tutum faciat fundamẽ
tum in præſcriptione immemoriali,debet eſ
ſe cautus,quod non ſolum faciat fundamen-
tum in ſola præſcriptione.ſed debet allegare
titulum,& ad probationem tituli præſcrip-
tionem immemorialem,quod refert & cõfir
mat Curci.Iun.in conſ.58.nu.16.lib.1.quos
citat Aym.vbi agit de veritate iſtius opinio
nis in tact.de antiquit tem por.p.4.nu.150.
fol.285.Iacob.Pute.deciſ.456.num.2.p.2.
Auend.p.1.de exequend mandat.c.4.nu.9.
verſ.& hoc patet fol.84.col.1.

Secũdo in practica infertur,quod licet ad
ſententiam conſuetudinis requiratur ſciẽtia
Principis,vt in l.3.& 6.tit.2.p.1.de quo poſt
alios poſt Caſſan. in conſuetudin. Burg. in
procemio pag.14. & in concluſ.conſuetud.
pag.1479. Hoc eſt verum in conſuetudine
ſimplici,ſecus autem † in conſuetudine im-
258 memoriali,quia in præſcriptione immemo-
riali non requiritur ſcientia Principis,ſecun
dum Bald.in c.1.quæ ſint Regalia: & eſt ve-
rior & communior opinio ſecundũ Alex.in
conſ.6.n.4.lib.2.vbi gloſ.Pariſ. plures con-
cordãtes refert, & eam ſequitur & cõfirmat
Deci.conſ.85.num.2.& idem tenet Alex.in
conſ.26.n.15.& in conſ.24.nu.16.lib.5.tra
dit Aym.d.tract.p.4.nu.130.cum aliis,& eſt
communior opinio ſecundum Anto. Gabr.
lib.5.commun.opin.tit.de pręſcription.cõ-
cluſ.1.n.59.ad quem addo Rolan.conſ.100.
nu.303.lib.4.& vol.1.commun.opi.lib.24.
pag.165.verſ.nota,quod præſcriptio,vbi tra
dit ea quæ ſunt de iure Regio, Auiles in c.
13.correctorum,verb.*alcaualas*.Dueñas re
gul.141.limit.4.Ioann.Gutierr.in quæſtio.
practicis lib.1.q.85. Azeued.in l.1.titu.11.
lib.6.Recop. n.11.fol.83.& in l.1.tit.2.lib.
7.nu.2.fol.118.

Et eſt recepta ſententia quod in præſcrip
tione † immemoriali non eſt neceſſariũ pro 259
bare ſcientiam eius contra quem præſcribi-
tur,ſecũdum gloſ.& Angel.in l.hoc iure.§.
ductus aquę.ff.de aquę quot.& æſtiu.& alios
plures,quos nouiſsime citat Matienço in l.
2.gloſ.6.nu.7.lib.5.Recopil.fol.166.ad quẽ
addo Balb.in tract.præſcrip.2.p.4 part.prin
cip.q 1.nu.14.pag.281.deciſ.Pedem.101.
n.20.qui tamen limitat in præſcriptione † iu 260
rium incorporalium poſt Couar.quẽ citat in
reg poſſeſſor de reg.iur.in 6 relect.2.in ini
tio nu.8.Rebuf.in c.cum eccleſia Sutrina in
gloſ.in verb. tuum Epiſcop. de cauſ. poſſeſ.
& propriet.pag.305.col.2.& hanc conclu-
ſionem probat ex infinitis authoribus nouiſ
ſime Ioſeph.Maſcard.in tract. de probatio.
lib.3.concl.1215.nu.42.fol.139.& concl.
1372.n.51.fol.318. & ego etiam ad hoc egi
part.1.q.62.

Ex quo etiam infertur, quod licet ex l. 5.
d tit.2.ad probationem conſuetudinis requi
rãtur † duo iudicia,quod explicat ibi Greg. 261
Lop.in gloſ.in verb.*fueron dados*: late Ioſe-
phus Ludou.deciſ 62.n.18.qui aliqua in iſta
materia ſcribit,Auend.in dictionar.fol.180.
Molin.lib.2.de primog.c.9.nu.27.fol.254.
Si tamẽ probatur immemorialis cõſuetudo,
nõ eſt neceſſe probare duo iudicia fuiſſe data

Ex his etiam infertur intellectus ad l.6. † 262
in illis verbis,*Excepto en los lugares do ſegũ
el fuero de la tierra ſe acoſtumbra boluer el trõ
co al tronco,o la raiz a la raiz*. Nam ad pro-
bationem huius fori, vel conſuetudinis, nec
alia requiſita particularia, quæ ſũt neceſſaria
ad probationẽ conſuetudinis ordinariæ,ob-
ſtant quia conſuetudo immemorialis omnes
defectus ſupplet tanquam habens priuilegij
vim.Et ad alia plura in priori inferri poteſt
intellectus,& de quæſtione,an in conſuetu-
dine exigatur ſcientia Principis , inde D.
Burg.de Paz in l.1.Tauri num.223.Auen-
dan. in dict. dictionario, verb. conſuetudo,
fol.179.nouiſsime Azeue.in l.14.tit.1. lib.
4.Recopilat.numer.8.fol.26.& idem in l.1.
tit.2.lib.7.Recopilat.numer.2.& 3.fol.118.

Ahuma-

Digitized by Google

Ahumada in l. 1. tit. 2. part. 1. gloſſ. 7. fol. 29.
& quæ ſcribo part. 1. q. 62. à nu. 27. cum ſe-
quentibus, & an ad vim conſuetudinis requi
263 rantur duo iudicia, verius † videtur eſſe ne-
ceſſaria, ex l. 5. tit. 2. part. 1. quæ ad hoc eſt
expreſſa, quamuis eam euadere conentur cõ
trarium tenẽdo Auend. in dictionario, ver
bo conſuetudo, fol. 180. col. 2. Gregor. Lop.
in eadem l. 5. & in gloſ. in verb. *fueren dados*,
& Molina qui hanc vocat communem de
iure communi lib. 2. de primogen. cap. 6. nu.
27. fol. 254. ad quem addo Barthol. Socin. in
conſ. 99. num. 3. lib. 1. alia etiam ſpecialia ha-
bet præſcriptio immemorialis contra regu-
las iuris, quorum aliqua hic breuiter tracta-
bo, quia ſunt neceſſaria pro declaratione no
ſtræ materiæ.
264 Primum, quod præſcriptio † immemoria
lis nunquam cenſentur excluſa per quæcũ-
que verba etiam prohibitiua negatiua vni-
uerſalia præſcriptionem prohibentia, ſecun
dum Bald. & Angel. in l. omnes. C. de præ-
ſcriptio. 30. annorum, idem Bald. in l. vnica
col. 2. C. de annali exceptione, & alios plu-
res, quos refert Epiſcop. Couarruu. reſolut.
lib. 3. c. 13. nu. 5. & latius Tiraq. lib. 2. de re-
tractu. §. 1. gloſ. 2. num. 23. pag. 816. vbi nu.
24. & 25. refert contrarium tenẽtes: tradit
idem Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 1. gloſ. 10.
num. 34. pag 232. Auend. reſponſ. 16 per to
tum, Burſat. conſ. 23. num. 22. vbi tradit, ſe-
cus eſſet ſi Princeps hoc prohibeat, Matth.
de Afflict. in conſtitut. Neapol. lib. 3. rubr.
31. de præſcriptionibus in part. conſuetud.
num. 19. & in parte quadragenalem num. 1.
fol. 309. quibus adde gloſ. Pariſ. qui elegan-
ter tractat in conſuetud. Pariſien. ti. 1. de ma
ter feud. §. 7. num. 12. q. 3. fol. 99. vbi in hoc
regulam generalem, & magiſtralem tradit, &
ideo caute leges Regales vbicunq; exclude-
re volunt præſcriptionem, aut conſuetudi-
nem immemorialem, id declarant, vt patet
per l. 2. tit. 25. lib. 4. ordinamen. vbi hoc ani-
maduertit Azeued. num. 10. fol. 374. qui ad-
dit l. 3. titul. 1. lib. 2. & idem probatur in l. 2.
tit. 2. eodem lib. & l. 1. tit. 18. lib. 9. ordinam.
& l. 2. tit. 15. lib 4. in eadem Recopil. & l. 11.
tit. 25. eodem lib. 3. Et idem eſt in præſcrip-
265 tione † centenaria ſecundum Angel. in l. 1.
C. ne res domini temp. Aret. conſ. 15. Balb.
de præſcriptionibus 5. p. 5. part. principal.
q. 9 num. 2. fol. 431. Alexan. conſ. 60. num. 2
lib. 1. & alios quos refert Socin. Iuo. in con-
ſil. 54. num. 6. & alij, vt per Burſatum in con
ſil. 186. num. 34. lib. 2. Et notat eleganter in
præſcriptione immemoriali Ripa in l. quomi
nus num. 39 ff. de fluminibus, quem lector
videat num. 101. Et præſcriptio centum an-
norum habet vim legis ſecundum Matthæ.
de Afflict. deciſ. 254. & in tit. ſi de feudo fue-

rit facta controuerſia. §. ſi quis per triginta,
in princip. num. 10. & 11. Pariſ. in conſ. 14.
num. 2. lib. 1. Menoch. de arbitrarijs lib. 2. ca
ſu. 43. Cephal. in conſ. 403. nu. 37. lib. 3. vbi.
addit, quod habet vim priuilegij; limitat ta-
men Felin. in cap. dilecti num. 4. de maiorita
te & obedientia fol. 233. niſi lex dicat non
obſtante conſuetudine, quia non ſufficit
præſcriptio immemorialis, quæ ſi vera ſunt.
&c. Ex illis deducitur quod famoſa lex facta
Pinciæ per dominũ † Regẽ Ioan. anno 1442. 266
hodie l. 3. tit. 10. *de las donaciones* lib. 5. Re
copil. in illis verbis, *y perpetuamẽte impreſcrip
tibles*, non prohibet præſcriptionem imme-
morialem, aut centenariam in præſcribendis
villis, & ciuitatibus, & alijs quæ ſunt de Re-
gali Corona, de quibus in d. l. confirmatur,
quia per hanc dictionem, *perpetuo*, non † ex 267
eluditur præſcriptio. l. minor. §. ſtatu libe-
rum. ff. de euict. l. prætor ait. §. hoc interdi-
cto perpetuo. ff. de noui operis nuntiatio. cõ
firmat Tiraquel. dict loco, & §. nume. 11. cũ
alijs, quod latiſsime tradit Roland. in conſil.
20. num. 44. cum ſequentib. lib. 2. In quo con
trarium tenet Carol. Ruin. in conſ. 111. nu. 7
lib 1. qui refert Angel. in l. 1. ff. de vſucapio.
Et hæc dictio, *perpetuo*, † ſumitur ſecundum 268
ſubiectam materiam, vt probat Rebuff. in l.
nunquam ſine liberis 104. pag. 736. ff. de ver
bor. ſignific. Alciat. reſponſ. 203. num. 25. &
in dicta præſcriptione hoc notanter tradit
Alexan. in dict. conſil 60. & de dictione per
pe uo quid importet in materia maioratuũ
† traditur per Molinam lib. 1. de primogen. 269
cap. 5. num. 33 fol. 35. & quod verba, *in per-
petuum*, arguant conceſsionem eſſe realem,
volunt Ancharran. in conſ. 327. col 2. verſ.
principaliter, Barthol. Socin in conſ. 84. nu.
3. lib. 3. quos & Barbac. citat Menoch. in tra-
ctatu præſumpt. lib. 3. præſump. 103. nu. 38.
pag. 393. vbi addit ex Socino, quod perpe-
tuum illud proprie dicitur, quod eſt † reale, 270
& non perſonale, & quod tranſit cum ipſis
rebus ad hæredes, quod eſt notandum ad ea
quæ ſcribo part. 2. q. 1 de perpetuitate maio
ratuum, & de viribus, & effectu iſtius † di- 271
ctionis, *perpetuo*, vltra prædicta legendi ſunt
Felin. in proœmio Decretalium. §. Rex paci
ficus num. 5. Gratus in conſ. 20. num. 55. lib.
1. Salicet. in l. 1. in princip. C. quomodo &
quando iudex, Barthol. Socin. in conſ. 11. co
lu. 2. verſ. inſuper, lib. 1. Tiraquel. more ſoli
to lib. 1. de retractu §. 1. gloſ. 9. numer. 221.
pag. 200. Notanter Alexand. in conſil. 86.
num. 2. lib. 1. qui tradit, quod in priuilegijs
hoc verbum in perpetuum intelligitur pro
vita priuilegiati. Et quod iſta verba, *perpetuo
remaneãt in familia*, importent fideicommiſ
ſum, tradit poſt alios Gratus conſil. 8. num.
4. lib. 2. & legenda ſunt quæ ſcribit Auend.

in

in l. 41. Tauri, glo. 3. num. 14. fol. 144. & iſta
ſeruiunt pro intellectu l. 27. Tauri famoſæ
hodie l. 11. titul. 6. lib. 5. Recopila. in illis ver
bis: *Valan para ſiempre*, & alia famoſa l. 40.
Tauri, hodie l. 5. titul. 7. lib. 5. in illis verbis,
272 *Que ſiempre el fijo*. Et quod iſta dictio † (per-
petuo) denotet infinitatem, tradit ex aliqui
bus Iacob. Puteus deciſio. 155. nu. 6. part. 1.
Pariſius in conſi. 100. num. 38. lib. 4. & in
conſi. 39. num. 2. lib. 1. Bertazol. in tractatu
clauſularum, clauſul. 13. glo. 1. num. 2. fol. 76.
maxime vbicumque ſuperſunt perſonæ, ad
quas refertur, vt per Socin. Iunior in conſi.
188. num. 10. lib. 2. faciunt ſcripta per Simo
nem de Pret. lib. 4. de interpretand. defunct.
volunt. dubitatione 8. num. 84. fol. 398. quæ
notanda ſunt ad concluſionem, quam ſcribo
infra q. 21. num. 66. Et faciunt tradita per Al
ciatum in rubrica de præſcriptionibus, num.
67. cum ſeqq. Et quod per verba, *In infinitū*,
273 cenſeatur † inductum perpetuum fideicom-
miſſum, volunt Bart. Socin. in conſi. 250.
num. 5. & 6. lib. 2. Curtius Iun. in conſ. 121.
num. 15. Aymon in conſi. 98. num. 3. Pariſ.
in conſi. 18. num 38. lib. 2. Et alij quos citat
Menoch. in conſi. 281. num. 1. 2. & 3. libr. 3.
Sed quod verbum (perpetuo) intelligatur ſe
cundum ſubiectam materiam tradit Cephal.
in conſi. 17. num. 33. lib. 1. Et de viribus, &
274 effectu iſtius † verbi (perpetuo) ſcribit Quin
tilian. Mandoſius in procemio gloſ. faculta-
tem, fol. 3. colu. 4. & fol. 4. per totum, Ioan.
Garcia in tractat. de nobilitate, glo. 1. §. 1. gl.
1. num. 23. cum ſeqq. fol. 43. Et quod dictio
275 perpetuo iuncta † cum verbo (quandocum-
que) excludat præſcriptionem, tradit Bru-
nus in conſi. 11. nu. 7 lib. 1. idem Menoch.
in conſi. 328. num. 96. & in conſi. 348. num.
16. lib. 4. Zaſius conſi. 2. num. 64. lib. 1. Et le
gendus eſt Pariſius in conſi. 33. num. 20. lib.
2. & in conſi. 73. num. 18. eodem lib. & in
conſi. 37. num. 23. eodem, & in conſi. 13. nu.
12. lib. 4. & in conſi. 4. num. 13. Tiberius De-
cian. conſi. 1. num. 228. lib. 1. Nicol. Boerius
deciſion. 158. num. 1. Et quod dictio perpe-
tuo denotet perſeuerantiam reſpectu do-
mus, tradit Pariſi. in conſi. 53. num. 25. & 33.
lib. 3. faciunt quæ refert Ant. de Petra in tra
ctat. de fideicommiſ. q. 1. num. 56. Et de per-
petua vocatione maſculorum tractat Antn.
Peregrinus in tractatu de fideicommiſ. arti.
27. nu. 2. fol. 251. & omiſſus eſt Petra in eo-
dem tractat. q. 8 nu. 36.

Limitatur autem hæc concluſio vbicum-
que conſuetudo, vel præſcriptio immemoria
276 lis damnatur † vt iniqua, & irrationabilis, vt
colligitur ex Aretin. in l. cum ſtipulatus ſim
à Proculo, col. 3. ff. de verbor. obliga. & alios
quos refert Epiſcop. Couar. vbi ſupra, & in
alio caſu, vt per Bald. C. de præſcription. 30.
ann. Felin. in c. accedētes, nu. 9. de præſcrip.
Balb. in tractat. præſcriptionum 1. part. 6. &
vltim. part. num. 9. verſ. tertius decimus, fol.
35. Gregor. Lopez in l 6. titul. 25. part. 4. in
glo. in verbo, *Deuen*.

Secundo licet regulariter per præſcriptio
nem non acquiratur niſi vtile tantum domi-
nium, tamen per præſcriptionem immemo-
rialem acquiritur dominium † directum, ſe- 277
cundum Bald. in auth. niſi, C. de bonis mater.
Iaſ. in § omnium, nu. 73. de actionibus Caſ-
ſanæ. in conſuetud. Burg fol. 15. col. 4. nu. 4.
Maſcard. in tract. de probat. lib. 1. concluſio.
548. fol. 333.

Tertium ſpeciale eſt, quod contra præſum
ptionem, quæ reſultat ex præſcripsione im-
memoriali, † non admittitur probatio in con 278
trarium, ſed ſolū admittitur probatio, quod
non ſit lapſum tantum tempus, vt per Felin.
in cap. de quarta de pręſcriptionibus, & alios
quos refert Aegid. Boſſ. in pract. crimin. tit.
de regalijs, pag. 673. quod intelligit Pariſius
conſi. 17. nu. 121. lib. 1. quando in tali præ-
ſcriptione concurrunt requiſita, & non eſt
nutritiua peccati.

Alia plura adducere poteram in hac mate
ria † præſcriptionis immemorialis contra iu- 279
ra ſpecialia, quę reperiuntur apud prędictos
DD. & in gloſ. in c. 1. in verbo, *Memoria*, de
præſcriptionibus in 6. vbi late DD. & per
Oldrald. in conſi. 72. nu. 20. Ioan. Lop. in re
petitione c per veſtras de donationibus in-
ter virum & vxorem, col. 79. in parte maio-
ratus, n. 24. pag. 436. in verſ. ſed eſt pulchra
dubitatio, nu. 48. pag. mihi 410. Suarez in l.
quoniam in prioribus, fol. 75. col. 1. Gregor.
Lop. in l. vlt. tit. 9. p. 4. & in l. 6. tit. 29. p. 3. in
glo. in verbo, *La juſticia*, & in l. 7. in gloſ. 1.
tit. 2 p. 1. Epiſc. Couar. in regul. poſſeſſor.
fol. 32. col. 2. Alex. in conſi. 173. viſo lib. 6.
in quibus locis etiam tractatur de probatio-
ne præſcriptionis immemorialis. Et quod
per inſtrumenta antiqua probetur præſcrip
tio immemorialis, volunt Felin. in c. cum cau
ſam, nu. 6. de probationib Dec. in conſi. 42.
nu. 9. & in conſ. 428. & 438. Oſaſc. deciſ. 69.
Riminald. Sim. de Pret. Ant. Gabr. Menoch.
& alij plures, quos citat Valdes in additioni-
bus ad Suarez allegatione 6. pag. 80.

In qua materia expedit omnino ſcire ſin-
gularem & extraordinariam concluſionem,
quod licet contra præſcriptionem immemo
rialem, & præſumptionem ex illa reſultantē
non admittatur † probatio in contrariū, ad- 280
mittitur probatio ad effectum petendi reſti
tutionem in integrum, reſoluit Carol. Ruin.
in conſi. 203. nu 21. lib. 4. qui ad hoc allega
uit Cin. in l. 1. C. de condict. indebit. Specul.
tit. de executione, §. fin. verſ. illud, Angel. in
l. 1. §. itē cū ipſe, ff. ad l. Falcid. Ant. de Butr.
in

in c.ſuborta de re iudi.Imol.in l.Imperato-
res,eod.tit.Alex. in l. inter ſtipulantē, §.1.
ff.de verbor.oblig.& idem concludit Sforc.
Oddi.de in integrum reſtitutione p.1.q.17.
art.9.nu.51.pag.407.& p.2.q. 89.art.7.nu.
29.pag.920.de qua concluſione Carol.Rui.
& aliorū legi debet Maſcard.in tract.de pro
bationib.lib.3.conclu.1215.nu.52.fo.140.
notanter Burſat.qui late refert plures dicen
tes contrariam eſſe communem opinionem
conſi.160.nu.74.lib.2.

Lectores animaduertant vnum,quod quo
tidie eſt neceſſariū,ſcilicet, quod vis,& effe
281 ctus præſcriptionis immemorialis † non ceſ
ſat ex eo quod reperiatur aliqua ſententia,
licèt ſit nulla,in qua declaratur idem quod
prætenditur per præſcriptionem immemo-
rialem, nec ex hoc probatur innitium præ-
ſcriptionis immemorialis,nec nouā ſpeciem
inducit,ſed dicitur continuatio præſcriptio
282 nis,quia ſententiæ † natura eſt declarare ius
vetus,non de nouo inducere,l.Pomponius,
§.Scium,ff.de acquirend. poſſeſ.l. ſicuti, §.ſi
quæratur,ff.ſi ſeruitus vendicetur,l.quid ta-
men,§.ſi arbiter,ff.de arbitrarijs,l.ſi prętor,
ff.de iudicijs,notat in quadam quęſt. paſcuo
rū, Corn.conſ.188.n.8.li.4.Gomez.in reg.
de annali poſſeſſor.q.44.pag.582.Ioan.Fa-
ber.in §.1.nu.11.inſtit.de oblig.Alciat.reg.
1.præſumpt.36.nu.3. & 4.& reſp.120.nu.
6.& reſponſ.17.num. 52.& Tiber.Decian.
conſi.24.num.133.lib.1. Andre. de Iſernia
in c.1.num.8. & 9.quo tempor. miles.Bur-
ſatus in conſi.187.num.12. lib.2.Ferrera in
practica in part. primo quidem pronuncia-
mus in titul. de forma ſententiæ,numer.2.
pag.197.& in forma libelli actio realis,num.
55.pag 21.in parte iure dominij ,vel quaſi;
Rebuf.in praxi beneficiali,titul.de differen-
tijs inter reſcripta gratiæ & iuſtitiæ, pagin.
112.verſi.decimo ſeptimo , qui addit text.
in l.ex diuerſo, §. vbi, ff. de reiuendicat. &
vult etiam Abb.in cap.vltim.nu.31.de præ-
ſcriptionibus,tradit late Iaſ. in l. ex hoc iu-
re,num.44.ff.de iuſtitia & iure,ad quod ad-
do Bart.intelligentem materiam , & limitan
tem in l.excepto,ff.de exceptionibus rei iu-
dicatæ per l.ſi quis rem, ff. eodem tit.Imol.
in cap.propoſuit de conceſſ. præbend.Ro-
man.in dict.§.ſi iuſſu,vbi Alex. num.12.So
cin.Iun.in l. naturaliter, §. nihil commune,
num.104.fol.56.ff.de acquirend. poſſeſsio-
ne,Auiles in capitulis correctorum cap. 1.
in verbo, *A las partes*,num.6.fol.46.Bald.in
l.1.num.23.C.de furtis,facit l.non quemad-
modum,& l.non poteſt, ff.de iudicijs, gl.in
cap.nouit,verbo publicauit, de appellat. &
doctrinam Bald.in l.1.num. 19. C.de ſeruis
fugitiuis,vbi vult quòd præſcriptio & ſen-
tentia non ſunt contraria , quem citat Balb.
in tractat.præſcriptio.5.part.5.part.quæſt.
2.num.1.pag.516.quod dignum notatu eſt
ad lites nobilitatis,& impoſitionē paſcuorū,
in quibus aliquæ ſententiæ antiquæ produ-
cuntur.Et quod vbicumque quis eſt in poſ-
ſeſsione per præſcriptionem, non requira-
tur ſententia,reſoluit Matthæ.ab Afflict.in
cap.1.quo tempore miles, num. 39. fol.81.
quod confirmatur ex regula,quod ſententia
non inducit † nouationem primæ actionis, 283
ſecundùm gloſſ. in l. duobus, ff.de except.
rei iudicatæ,Bart.in l.1.C.de iud.& in l.ne-
poti,ff.de fundo inſtruct.Matth.de Afflict.
deciſione Neapolit.93.ſi fuit actum,num.3.
notanter Iaſ.in conſi. 16. num. 2.Ripa in l.
miles,§.fin.num.6.fol.226.ff.de re iudi.Iaſ.
in l.ſi domus,§.de euictione, numer.16.fol.
117.ff.de lega.1. Et ſi in ſententia,ſicut quo
tidie videtur,inſeratur contractus priuile-
gium , non ſolum oritur actio in factum ex
ſententia,ſed actio vtilis ex cōtractu,vt per
Iaſ.in l.Iulian.nume. 17.fol.203.ff.de con-
dict.indebit.

Et ſententia lata pro actore † conſeruat 284
veterem actionem,& addit nouam,l.euiden
ter,ff.de re iudicat. vbi notat Paul.Caſtrē.&
Zaſius nu.4. & 5.qui pulchrum dicit , Abb.
in cap.fin.num.31.de præſcriptionibus, fol.
46.Iaſ.in l.miles,§.fin. num.8. & 9.ff.de re
ind. Quibus eſt addendum , quod ſententia
dat iuſtum titulum ad præſcribendum,dict.
l.Pomponius,§.qui iuſſu,vbi notatur l.3.§.
idem quærit, ff. de rebus eorum , notat A-
lexand.conſi.24.num.19.lib.5.qui hoc am-
pliat in titulo tranſactionis,Aym.conſ.148.
num.7.Cephal.conſi.3.num.126.& in conſ.
168.nume.46.& in conſ.215.num. 4.lib.2.
Auguſt.Beroi.conſi.94.num.5.lib.3. Et ex
ſententia transfertur dominium , l. ſi ſtatu
liberi,§.1.l.ſtatu liber , ac cæteris,§.final.
ff.de ſtatu liber.volunt Bart. in dict.l.exce-
ptio.ff.de except.rei iudicat.Alex.& alij in
dict.§. iuſſu, Felin. in cap.cum venerabilis,
num.29.de exceptionibus , & plures,quos
citat Rebuf.in l.quod iuſsit notabili 2.num.
193.pag.98.ff.de re iudicat.de quo lege late
Ioan.Garcia in tractat. de nobilitat.gloſ.8.
§.1.nume.2. cum ſequentibus,pag.204.vbi
in ſpecie tradit,quod † ſententia dat iuſtum 285
titulum ad præſcribendum,eleganter Tiber.
Decian.in conſi.124.num.119. lib.1. Et le-
genda ſunt quæ ſcribit Petrus Surd.deciſio.
40.num.11. Et ſufficit allegare ſententiam
pro titulo,vt explicat Rebuf.in alio propoſi
to,tom.3.ad cōſtitutiones Regias,tit.de cau-
ſa beneficia.poſſeſſor.art.9.glo.vnic.nu.29.
pro quibus eſt egregia l.9.tit.11.lib.2.Reco.
in verſ. Y *otro ſi*,quæ concluſio procedit e-
tiamſi ſententia ſit nulla, ſecundùm gloſ.in
c.ſi ſacerdotis in glo.magna vltra mediū 16.

q.3.& voluerunt Balb.in tracta.præſcriptio num 1.part.3.partis princip.quæſt.11.fol. 28.hodie pag.182. Cephal. dict.conſi.215. num.4.lib.2.Burg.de Paz in conſi.38.num. 23.Aretin.in conſi.35.num.2.Epiſcop. Couarr.in epitome de ſponſalibus,p.2.c.8.§.1. num.10.fol.115.

Et quod titulus nullus ſi fuerit per ſenten
286 tiam † cõfirmatus ,faciat ius in iſta materia, probatur in l.debitor,§.fin.ff.ad Trebell.de quo per Anto.Peregrin.in tractatu de fideicomiſſ.artic.6.num.2.fol.55. Et ſententia etiam iniqua facit ius,l. 1.§.hoc interdicto, ff.de lib.exhibend.l.ſeruo inuito,§.cum prętor,ff.ad Trebellia. l ſi ſeruus plurium,§.1. verſi.ſi tamen,ff.de legat. 1.notat Ferrara in practica in forma reſponſionis rei, verſi.res iudicata,num.2. pag. 100.quæ concluſio limitatur, niſi adſit mala fides cum nullitate ſententiæ,vt probat Menoch.conſi.2.num. 338.lib.1.pro quo facit doctrina Alexand. conſi.75.num.50.lib.4.vbi ſcribit,quod ſententia lata in fauorem poſſeſſoris malæ fidei non purgat malam fidem , quem citat Balb. in tractatu præſcriptionum part.3.quæſt.5. pag.191.quod confirmo,quia ex ſententia
287 iniuſta † non oritur ius,l.Iulianus,ff.de condict.indebiti,notat Cæſar Lambertin.de iure patronatus, lib. 1 part.29. artic.11.quæſtionis principalis,num.2.fol. 177. Et licèt ſententia det iuſtum titulum ad præſcriben-
288 dum,† non tamen probat dominium,niſi ſecuta fuerit traditio , vel quaſi, ſecundùm Bart.in l.ex hoc iure,ff.de iuſt.& iure,Ripã reſponſ.94.num.3.

Et in hac materia animaduerto ſingularem doctrinam , quæ quotidie proderit ad lites nobilitatis , & ad alia plura negotia,quod ſi tranſactum eſt biennium poſt ſententiam la-
289 tam,† non tenetur quis acta producere , & præſumitur pro rectitudine proceſſus , vt volunt Bald.in l. 1.C.ne liceat tertio prouocar.Alexan. in additio. ad Bart.in l.aliud,ff. quand.appelland.ſit, Grammat. deciſio.24. num.8.Ioſeph.Ludouic. deciſio.26.nu.14. latè Tiraquell. in tractatu de præſcription. pag.60.Et quod ſententia nullas vires acquirat ex tempore,quando per eam apparet vitium nullitatis,† tradunt Bald.in l.data,C.
290 qui accuſare non poſſ.quem citat Tiraquell. in dict. tracta.pag.69. quod etiam conuenit ſcire pro ſententijs datis in cauſis nobilitatis, quæ legenda ſunt, & latiſsime ſcribit Aymon in tractat. de antiquit. temporum, par.2.per totam,Cephal.in conſi.304.num. 152.lib.3.Gram.deciſ.24.nu.5.

Prædictis conuenit,quod priuilegium no-
291 uum non † tollit antiquum,ſecundùm Alex. in l.ſi Reafinus notabil. 2.C.de teſta.militũ, & in l. 1.col.3.ff.de leg.1.quem ad hoc citat Balb.in tract.pręſcriptio.1.p.5.par.princip. n.5.pag.396.qui ad hoc allegat tex.& Bald. in l.2.in verb.minime defraudata,C.de conſtit.pecunia,quæ omnia notanda ſunt pro intellectu † legis 12.tit.11.lib.2.Recop.vbi ſta 292
tuitur quod ſententia lata in cauſa nobilitatis eſt nulla,niſi lata fuit cum fiſco,& procuratore Regio,& cum communitate, de qua quæſtione tractat Otalo.in tract.de nobilit. 3.p. 3.p.princip.c.4.nu.2.fol.253.pro quo facit ſententia Bald.in l.data, nu.50. verſ.quid ſi bannitus,C. qui accuſare non poſſ. vbi vult, quod ſententia † nulla ex nullo tempore vi- 293
res acquirit,cum ex forma ipſius habet vitiũ nullitatis per c. vnde quæritur 25. q.2.l.ex initio,C. de falſis, notat Tiraquell.in tract. præſcription. pag. 68. verſi. poſtremo hoc intelligas, ad quas addo Alex.in conſ.74.n. 50.lib.4.Et quod † præſcriptio immemoria 294
lis poſſit allegari ex aliqua ſcriptura,licèt in articulis nõ contineatur, tradit Felin.in cap. cauſam quæ nu.7.de præſcriptionib. Iacob. Pute.deciſ.205.nu.4.p.1.

In præſcriptione immemoriali an ſit neceſſaria pacifica poſſeſsio,nu.295. Authoris ſententia,nu.269.

Intellectus ad pragmaticam impoſitionum,nu. 297.& 298.

In præſcriptione immemoriali ſi teſtes dicant vidiſſe rem aliquam eſſe maioratus per quadraginta annos,vel circa,quod operetur dicto, Circa,*nu.299.*

Dictiones A,ab,ex,de,intra,ad,*quid operentur,remiſſiue,nu.300.*

Conſuetudo,ſeu præſcriptio immemorialis per ſcripturam probatur,nu.301.

In probandis primogenijs antiquis,in quibus teſtes oculati reperiri non poſſunt , ſufficiunt teſtes de auditu,nu.302.306.& 339. Quid ſi appareant ſcripturæ de fundatione maioratus , nu.335.& 354. Quid in feudo,nu. 303.& 357.Quid in fideicommiſſo, n.304. 308.& 352.Quid in iuriſdictione,nu.305. Quid in iure patronatus,nu 307.

In antiquis probationes per coniecturas ſufficiunt,nu.309.& 338.

Antiquitati multum eſt tribuendum,nu.310.

Dominium in antiquis per famam an probetur,nu.311.& 313.

Antiquitati quot ſpecialia in iure concedantur,nu.312.

Inſtrumenta antiqua inter alios celebrata tertio an præiudicent,nu.314.

Apoca antiqua quam probationem faciat,nu. 315.

Ius patronatus an probetur per literas antiquas in marmoribus ſcriptas,nu.316.

In antiquis verba enunciatiua probãt,nu.317.

Scripturæ in ære,vel lapidibus , qualiter probent,

bent, vt ſunt illæ quæ de reliquijs in Monte Sancto Granatenſi repertæ ſunt, nu. 318.

Inſtrumentum antiquum filiationem probat, nu. 319.

Sententia de antiquo præſumitur lata parte citata, nu. 320.

In inſtrumento antiquo, in quo fit mētio de conſtituto, præſumitur poſſeſſionem fuiſſe apud conſtituentem, nu. 322.

Obſeruantia eſt priuilegiorum interpres, num. 323. Mentem Principis oſtendit, num. 326. ſtatutum declarat, nu. 337.

De emphyteuſis fundatione cum non apparet, præſumitur ſecundum ſolutiones præcedentes, nu. 324.

Poſteriores inueſtituræ factæ in fauorem maſculorum declarant, quòd priores inueſtituræ fuerunt de maſculis, nu. 325.

Priuilegia recipiunt interpretationem à communi vſu & practica, nu. 327. & 330.

Qualitas rei per præſcriptionem declaratur, nu. 328.

Copia teſtamenti ex obſeruatione approbata cēſetur, nu. 329.

In conſuetudine interpretatiuá an requiratur temporis præſcriptio, n. 331.

Animus præcedens ex actibus ſequentibus declaratur, nu. 332.

Maritus ſi diſponat de aliquo caſtro vxoris, & illa & hæredes per multū & antiquum tempus taceant, conſentire videntur, numer. 333.

Maioratus ordo cum iuxta teſtamenti formam fuit obſeruatus inter maſculos primogeniti in conditione poſitos, apparet fuiſſe diſpoſitiue vocatos propter obſeruantiam ſubſequutam, nu. 334.

Limitatur lex 41. quæ loquitur de præſcriptiōne rerum maioratus, n. 335. 353. 355. 358. 376. vbi doctrina quædā Oroſcij reijcitur.

Origo per communem opinionem probatur, nu. 340.

Fama an probet dominium in antiquis, n. 341.

Deſcendentia antiqua & filiatio qualiter per hiſtorias probetur, nu. 342.

Teſtes de auditu an ſufficiant ad probandam parentelam, nu. 343.

Primogenitus ſi ſemper prouidebat fratribus de neceſſarijs, an ſucceſſores idem facere teneantur, nu. 344.

Alimenta quæ filius primogenitus tenebatur dare fratribus, an repetere poſsint à primogenito, nu. 345.

Actus & conſenſus taciti ſtrictè debent interpretari, nu. 346.

Hæres qui ſoluit legatum teſtamenti imperfecti, an teneatur ſoluere cætera legata eiuſdem teſtamenti, nu. 347.

Ex cauſa neceſsitatis cum quis aliquid facere tenetur, præſumitur facere quantum neceſsitas vrget, nu. 348.

Præſcriptio decimarum an comprehendat noualia aliàs vnita, nu. 349.

Actus tacitus non eſt tantæ potentiæ quantæ expreſſus ad inducendam ex eo ſpecialitatē contra iuris regulas, nu. 350.

Maioratus qui author non eſt, non poteſt obligare deſcendentes, nec eis præiudicare, nu. 351.

Lex ponens certos modos probandi an excludat alios, nu 356.

Filius an poſsit exhæredari vltra caſus in legibus contentos, nu 359.

Maioratus ſcriptura & primæua fundatio ſi non appareat, & Princeps in aliqua ſcriptura dicat bona eſſe maioratus, & ſuper tali ſcriptura Principis aſſertio fundetur, bona eſſe maioratus probantur, nu 360.

Si teſtes deponant alicuius rei memoriam extare, alij contrariū, quibus ſit ſtandum, n. 361.

Præſcriptioni immemoriali aſsiſtit iuris præſumptio, nu. 362.

Conſuetudo ſuccedendi in aliquá agnatione quid operetur, nu. 363.

Vnus actus interueniens ante completam præſcriptionem, interrumpit præſcriptionem primogenituræ, nu. 364.

Maioratus probatur per ſententiam, in qua declaratum fuit bona eſſe de maioratu, numer. 365.

Præſcriptio quadraginta annorum cum titulò an ſufficiat ad probationem maioratus, numer. 366. & 371. Quid in cauſa nobilitatis, nu. 372.

Obliuio an præſumatur in re memorabili, ſententia negans & vera, nume. 367. & 370. affirmans, nu 368.

Ignorantia in factis nobilium non præſumitur, nu 369.

Lex 45. Tauri an procedat in maioratu, de quo conſtat per præſcriptionem, nu. 373. Authoris ſententia, nu. 374. & 375.

Reſtitutio poteſt peti aduerſus præſcriptionem immemorialem ratione ignorantiæ, n. 377.

Ius patronatus vt probetur, quadragenaria præſcriptio ſufficit, nu. 368.

NOtandum etiam eſt, quod in præſcrip- 295
tione immemoriali non eſt neceſſaria † pacifica poſſeſsio, vt ex tex. in l. hæc autem, ff. de ſeruit. vrban. prędiorum, &c. Abb. ſanè de verbor. ſignifi. tenet Oldrald. conſ. 172. num. 9. in contrarium tamen facit l. 6. titul. 13. lib. 3. Ordinam. ibi: *No ſeyendo probado, que en eſte tiempo le ſue cōtradicho por alguno de los Reyes*, facit l. 1. tit. 14. lib. 4. Recopilat. l. 1. titul. 10. lib. 5. eiuſdem Recopilation. & ideò dicit gloſ. in Clement. vltim. in verbo, ante, de ſequeſtrat. poſſ. quod non dicitur pacifi-

pacifica poſſeſsio quando lis mouetur ſuper petitorio, cuius gloſſæ materia eſt opulenta, & eam tractat Felin. in c. cum Ioan. num. 33. de fide inſtrumentorum, Dec. in c. 2. notabi. 2. de confirma. vtil. vel inuti. Rebuſ. in tract. de pacifico poſſeſſ. num. 99. & nu. 197. pag. 301. & Peralt. in l. Mæuio, §. fundo, nu. 19. pag. 536. ff. de leg. 2. deciſ. Rotæ 36. in antiquis, Ripa in rubrie. de cauſ. poſſ. & proprie. num. 39.

Sed in hoc puncto diſtingui poteſt, nam ſi
296 contradictio fuit iudicialis, ex illa interrumpitur, tam poſſeſsio, † quam proprietas iuxta nouam diſpoſitionem tex. in l. 61. Tauri, quę eſt hodie l. 7. tit. 15. lib. 4 Ordinam. & ſimilia, quæ in locis ordinarijs tractantur, & ita intelligitur dict. l. Ordinam. ſi vero contradictio fuit extraiudicialis, & illa non obſtante poſsidens poſſeſsionem continuauit, firmior poſſeſsio, & conſequenter præſcriptio remanſit, argumento notatorum per glo. & DD. in l. qui luminibus, ff. de ſeruit. vrbanorum prędiorum, & in l. alius, C. de ſeruitutibus & aqua, & in l. ſequitur, §. ſi viã de vſucapio. & eius, quod ſcribit Angel. in l. cum notiſsimi. §. illud de præſcriptionibus 30. annorum, & hanc ſententiã poſtea clare ſentit dict. l. Ordinam. ibi: *Haziendolos llamar a juyzio ſobre ello, con conocimento de cauſa.*

Ex quo infertur intellectus ad pragmati-
297 cam impoſitionum, † quæ exigit probationem præſcriptionis immemorialis ad hoc, vt domi habere poſsint impoſitiones, nam quamuis vaſſalli alicui extraiudicialiter contradicant, ſi nihilominus ſoluunt impoſitiones, ex eo præſcriptio immemorialis nõ habet minus vigoris. Quamuis huic illationi aduerſetur, quod vaſſalli illorum, qui iuriſdictionem habẽt, quamuis extraiudiciales, ſentiant onus, & per vicos & plateas contradicant, & murmurent, non audeãt in iudicio contradicere, & ideò ſi conſtet de impoſitione, & quod vaſſalli inuiti ſemper has impoſitiones ſoluerunt, credo, quod eis non præiudicabit præſcriptio immemorialis, argumento illorum quæ notantur per Ioan. Andr. & alios in dict. cap. quod latenter de regulis iuris, & ita l. Ordinamenti, & alia ſupra in hac quæſtione adducta: nam cum ſit veriſimile, quod contradictio iudicialis fuit omiſſa per tantum tempus, ex eo quod vaſſalli auſi non fuerunt facere contradictionem, eiuſdem effectus eſt, ac ſi fuiſſet facta contradictio extraiudicialis, & facit l. ſi per impreſsionẽ, C. quod met9 cauſa, ad quod facit quod elegãter in materia practicabili ſcribit Aym. in conſ. 292. n. 2. cum ſeqq. vbi probat, quod ſi cuſtodes ciuitatis impediunt alienigenis paſſũ, cõſeruãt poſſeſsionẽ ciuitati per talẽ cuſtodiã, & cõtradictionẽ, & idẽ Rip. in cõſ. 124. n. 7.

Et certe cum conſidero, mecumque reuo- uo, quantis moleſtijs, & laboribus, & carceribus afficiuntur illi, qui vel cogitatione tentant in minimo quopiam dominorum potentiam, qui volũt percipere has impoſitiones,
prædicta ſententia magis mihi † applaudet, 298
licèt huic concluſioni contradicat expreſſe Auend. in tract. de exequend. manda. 2. p. c. 4. nu. 16. vbi tenet, quòd ſeruitia ſoluta à vaſſallis per tempus immemoriale præſumitur ex mera voluntate ſoluta, non ex metu: & ceſſant (vt ipſe dicit) ſcripta per Ioan. Andr. in c. 1. de præſcription. in 6. & per Abb. in dict. c. quod latenter. Et quod ex diſpoſitione dictæ pragmaticę, quę de impoſitionibus loquitur, ceſſet præſumptio extorſionis, & violentiæ, vbicumque probatur præſcriptio immemorialis, pręſupponit, & tenet Epiſc. Couar. in regul. poſſeſſor de reg. iur. in 6. 2. p. relectionum, §. 4. fol. 35. nu. 1. & 5. verſ. ego iuſtiſsimam, & idem tenet Iacob. Pute. deciſ. 58. per totam, p. 1. Quorum ſententiã ego ſequor vbicumque non apparet per teſtes de extorſione, vi, atq; tyrannide, qui deponant de viſu, & auditu antiquorum, quia ſi de hoc teſtes adſint, non habet locum dicta pragmatica, nec pręſcriptio immemorialis iuuabit, quod patet per dictam regulam poſſeſſor, & ex alijs ſupra ſcriptis. Et ad probandum generalem conſuetudinẽ, & obſeruantiam ſufficiunt teſtes ſingulares, ſecundùm Alex. in conſi. 172. lib. 2. Curt. in tract. de feudis. p. 2. q. 1. nu. 14. pag. 14. Alia autem plura, quæ ſunt ſpecialia in præſcriptione immemoriali neceſſaria pro intellectu iſtius materiæ cõgerit Anto. Gabriel in loco allegato, num. 2. cum alijs, pag. 294. ad quem addo, quod in præſcriptione immemoriali eſt probandum pręſcriptionem fuiſſe impletam ante litem motam, vt tradit Iaſ. in l. is qui putat, nu. 12. & 13. ff. de acquirend. hæredit. vt probat latius deciſio. Pedemontan. 101. nu. 41. Et addo etiam, quod præſcriptio immemorialis habet vim publici inſtrumenti, ſecundùm Afflict. deciſio. 239. num. 6. Et plura notabilia, & elegantia de iuribus, & virtute pręſcriptionis immemorialis cumulat Burſa. conſ. 127. n. 25. cum ſeqq. lib. 2.

Vidi dubitari circa materiam præſcriptionis immemorialis, ſi teſtes dicant vidiſſe rem aliquam eſſe maioratus per quadraginta annos, vel circa, quid operetur illa dictio (circa) † & quod relinquatur arbitrio iudicis, vo- 299
lunt Carol. Ruin. in conſi. 130. num. 5. lib. 1. Rebuſ. in praxi beneficiali, tit. de diſpenſatione ratione ætatis, in verbo ſeu circa, num. 3. quos citat Menoch. de arbitrarijs iudicum, lib. 2. caſu 46. num. 3. qui in caſu ſequenti diſputat etiam illam quæſtionem, quam quotidie in iſta materia videbis, quid operetur

dictum

dictum teſtis, quando dixit, quod vidit
poſsidere aliquam rem pertantos annos, vel
plus, poſt Barthol. & alios in l.cum furti,
ff.de in litem iurand. Guillelm. de Cugn.
& Iacob. de Arenis in l. ſi quis in ſuo, C.
de in officiſo teſtament. & alios quos citat.
Sed circa iſtas duas quæſtiones, quando te-
ſtis dicit videſſe alium poſsidere decem an-
nos, vel citra, vel decem annos, vel plus, le-
gendus eſt Ioſeph. Maſcard. in tractatu de
probationib. lib. 3. concluſ. 1214. nume. 65.
fol. 136. & concluſ. 1216. numer 1. cum ſe-
quentib. fol. 142. latius idem Menoch. caſu
145. per totum, & quod quando teſtis tene
tur deponere de tempore, non rectè depo-
nat, poteſt eſſe tantum tempus, notat Alex.
in conſ. 65. col. 2. lib. 2. Nata in conſil. 315.
num. 6 lib. 2. quod eſt notabile, nec ſi depo-
nat per verba, quaſi vix fere ſecundum Bal.
in l. vlti. num. 34. C. de edicto Diui Adriani,
Felin. in cap. inter dilectos num. 5. de fide
inſtrumentorum, & de dictione, vſque ſi te-
ſtes deponāt per illud verbū, legenda ſunt
quæ notanter ſcribit Ferrara in practica in
forma capitulorum ad ęternam rei memoriā
in verbo, Vſque ad Calendas pag. 136. Et
300 quid operentur in iſta materia † dictiones,
à, ab, ex, de, intra, ad, & ſimiles legendus eſt
Alberic. in authen. hoc ius, C. de procurat.
quem citat Caſſanæ in conſuet. rubr. 13. §.
4. nu. 2. & legendus eſt Rebuf. in l. verbum,
amplius 82. pag. 526. ff. de verbor. ſignific.

Et quod conſuetudo, ſiue præſcriptio im-
301 memorialis probetur † per ſcripturam, pro
batur in l. vetuſtiſsimam, C. de iure domini
impetrand. quod tradunt Bart. Socin. conſ.
94. in cauſa validitatis inſtrumenti, col. 3. in
fin. lib. 1. Maſcard. in tract. de probationib.
lib. 1. concluſ. 119. num. 1. fol. 164. qui id re
ctè explicat ad hoc legendus, in quo pūcto
illud eſt memorabile, ſi verū eſt, quod ſcri-
bunt Riminald. in conſil 219. nu. 37. libr. 2.
Pariſ. in conſil. 145. nu. 8. & 9. lib. 4. volētes,
quod præſcriptio centum annorum per in-
ſtrumenta non probatur: quia poſſeſsio ipſa
per inſtrumēta non probatur, quos citat Io-
ſeph. Maſcard. in tract. de probat. lib. 3. cōcl.
1285. num. 21. fol. 96. qui ad id etiam citant
gloſ. in dict. cap. cum nobis de præſcriptio-
nibus. Et hic addenda ſunt quæ ſcribo ſu-
pra, & plura notabilia & extraordioaria
circa præſcriptionem immemorialē, & eius
effectus, tradit Cæſar Lambertinus in tracta
tū de iure patronatus lib. 1. artic. 3. 2. quæſt.
principali, part. 1. numer. 23. fol. 92. colu. 1.
verſ. De primo eſt text.

Sed circa diſpoſitionem dictæ l. 45. Tau-
rinæ probatur per teſtes de viſu quadragin
302 ta annorum, † modo deponant de immemo
riali. Sed pone quod negotium eſt talis qua-
litatis, quod teſtes de viſu non poſſunt inue
niri, vt quia tractatur, quis fuerit prior cōſti
tutor maioratus, ſuper quo litigatur, vel de
alijs ſimilibus rebus, an ſufficiant teſtes de
auditu cum auditu aliorum anteceſſorum, &
cum forma requiſita in præſcriptione imme
moriali, niſi quod de viſu deponere non
poſſunt, quia eſt impoſsibile ſecundum
actus qualitatem (inquam) an hoc caſu ſuffi-
ciant teſtes de auditu. In quo puncto & ſe-
quentibus videtur quod ſufficiāt teſtes, qui
deponant de auditu aliorum antiquorum,
& quod nunquam viderunt, nec audierunt
aliud in contrarium, & ſecūdum ordinē præ-
ſcriptum in dict. l. 12. tit. 22. p. 1. & in gloſ.
in dict. cap. 1. de præſcript. in 6. Primo per
text. in dict. l. ſi arbitr. ff. de probationib. &
in dict. l. 2. §. idem Labeo, ff. de aqua pluuia
arcend. ibi: *Neque vtique eſt neceſſe ſupereſſe, qui meminerint verum eſſe, qui audierint, qui eos memoria tenuerint.* Secundò text. in dict.
l. 29. tit. 26. part. 3. quæ videtur expreſſa, &
dict. Paul. Caſtr. in conſ. 279. viſa petitione
colum. fin. num. 2. & 3. lib. 2. quod ſtatur iu
ramento poſſeſſoris feudi, verum ſit feudū
antiquum, vel nouū, etiamſi non ſit de facto
illius, qui ſcire poteſt ex auditu † maiorum, 303
& relatione, refert text. in dict. l. ſi quis ita,
§. ſi quis, ff. de teſtament. tutel. Quod eſt
notabile conſilium in iſta materia, & vide
Paul. in conſil. 283. de vtroque quæſito eo-
dem lib. Et de probatione facta per teſtes de
auditu, quod maſculi tantum ſuccedant, &
talem familiam ſuccedere iure Francorum,
tradunt Matth. ab Afflict. deciſ. 248. num.
3. Petr. Ant. in tract. de fideicōmiſsis quæſt.
13 numero 76. pag. 478. & in antiquis per
ſolam famam probatur, quod bona ſunt feu-
dalia, licèt regulariter bona præſumantur
eſſe allodialia, & non feudalia, ſecundum
Alexan. in conſ. 15. num. 1. lib. 5. Dec. conſ.
269. num. 4. eundem Alex. in conſ. 187. nu.
5. & 6. lib. 2. Afflict. deciſ. 13. numer. 23. in
cap. 1. ex quibus cauſis feudum amittatur
num. 76. fol. 168. quod procedit etiamſi tra
ctetur de auocanda re cōtra poſſeſſorem, ſe-
cundum Bald. conſ. 89. nu. 5. lib. 1. Decius
conſ. 428. num. 2. licèt in contrarium faciat
quod ſcribunt Innocen. & DD. in cap. cau-
ſamque de probat. Bart. Socin. in conſ. 194.
num. 9. verſ. Confirmatur iſta concluſio, lib.
2. vbi volunt, quod licèt in probandis fi-
nibus antiquis ſufficiant probationes veri-
ſimiles, & coniecturales, illud procedit
quando non conſtat de iuſtitia poſſeſsionis
illius contra quem agitur: quia ſi apparet iu
ſtus poſſeſſor, actor debet plene probare,
quod tracto in 1. par. quæſt. 45. & tractat late
Menoch. lib. 2. de arbitrarijs iudicum caſu
115. nu. 6. vbi refert Aym. de antiqui. temp.

part.vltim.numer. 33. & tracto infra & facit egregium conſilium Ioan. Cephal. 311. numer.33.lib.3. vbi reſoluit, quod qui præ
304 tendit excipiendo bona eſſe † de aliquo fideicommiſſo, facilius dicitur probare, quod conſilium retuli in principio ipſius quæſtionis. Et quod in antiquis bona fideicommiſsi probentur per teſtes de auditu, & publica voce, & fama, tradit Burſat. in conſ. 155. nu. 39. lib.2. ex Bald. in conſ. 84 & conſ. 89. nu. 5. lib.1. Nata conſ. 378. in fin. lib.2. Aluar. in conſ.6. num.6. Neceſſe tamen eſt, quod teſtes de fama in antiquis deponētes reddāt rationem, etiam non interrogati ſi deponāt feudum eſſe feudale, vel emphyteuticum, ſecundum Alex. conſil. 137. lib. 1. Afflict. deciſione 276. numer.4. Aluarus Valaſc. de iure emphyt. quæſt.9. num.26. fol. 61. & dicit idem Alex. in conſ.24. nu.2. lib.5. quod per communem opinionem, & famam anti-
305 quiſsimam probatur † iuriſdictio & dominium comitatus, quinimo per publicam vocem & famam probatur fideicōmiſſum, & bona eſſe reſtitutioni ſubiecta, vt per Cephalum in conſ.624 num.46. lib. 5. & dicit Bald. in l. cum ſuper, C. de re iudicata, quod ſi nobilis, qui prætendit antiquiſsimum ius patronatus, non poſsit aliquo modo probare quomodo deſcēdit pro legitima materna ſucceſsione, ſufficit antiqua probatio per indicia & præſumptiones, notat Lauren. Calcan. in conſ.11. nu.10. vbi hoc confirmat.
306 Et in antiquis, † vbi teſtes de viſu reperiri non poſſunt, ſufficiunt teſtes de auditu, ſecundum Corneum in conſ. 33. num. 22. lib. 1. & in conſ. 12. libr. 3 Barthol. Socin. in conſ.89. num.1. lib.1. Decius in conſ. 321. num.8. & alij, quos citāt Maſcard. in tract. de probat. lib. 1. concluſ. 395. nu. 5. fol. 242.
307 & de probaitone iuris † patronatus antiqui legi debet Concilium Tridentinum ſeſ. 23. de reformatione cap.9. & quæ pro illius intellectu ſcribit Menoch. conſ. 24. num. 26. lib.3. & conſ. 336. nu.15. lib.4. Petrus Ant. in tractatu de fideicommiſsis quæſt. 53. nu. 506. pag.480. Et identitas bonorum, quæ fideicommiſſo ſubiecta ſunt, probātur in antiquis per teſtes de auditu, vt per Alexan. in dict. conſ. 139. numer.8. & 9. libr.9. Aretin. 102. Cephal. conſil.103. num. 14. lib. 1. & conſil.98. numer.20. eodem lib. & conſil. 311. num.28. lib.3. & conſ.624. numer.29. libr.5. Nata conſil. 505. numer. 13. vbi refert ſe ita pluries cōſuluiſſe, Barb. conſil.8. lib.1. & conſil. 14. & conſ. 37. lib.3. Menochius conſ.21. num. 35. lib. 1. Marzarius in epitome de fideicommiſsis quæſt. 60. verſ. de probatione autem, quæ conſilia & alia quæ prædicti Doctores citant, notanda ſunt ad plura negotia, quæ in iſta materia ſe offerunt in practicá, quibus etiam iungo Pariſ. in conſil. 104. num.23. cum duobus ſequētibus lib. 1. nouiſsime Anton. Peregrinum de fideicommiſsis artic. 43. num. 1. cum ſequentibus, vbi late reſoluit, † quid probare 308
debeat fideicommiſſarius quoad perſonas, & fideicomiſsi cauſam, Siluan. conſ. 57. nu.9. omnium latiſsimè Simon de Pretis lib. 5. de interpretand. defunctorum voluntate, dubitatione 4. & vltim. num. 333. cum ſeqq. fol. 554. & quæ ſcribo in principio iſtius quæſtionis. Et plura ad probandum identitatem bonorum fideicōmiſſo ſubiectorum ſcribit notāter Menoch in conſ. 202. nu. 100. cum ſeqq. lib.3. Et per priuilegia & inſtrumenta antiqua probatur fama, ſecundum Bald. & Salicet. in l. cum aliquis, ff. de iure deliberand. & alios, quos citat Ioſeph. Maſcard. in tractatu de probationibus libr. 2. concluſ. 751. fol.92. Et in antiquis regulariter probationes leuiores ſufficiunt, vt probatur in prædictis iuribus, notat & declarat gloſ. Pariſ. in conſuetud. Pariſ. tit. 1. de mater. feud. §.5. num. 59. fol. 81. Aym. de antiq. temp. part. 1. num. 323. Ioſeph. Maſcard. in dict. tractatu de probat. lib. 2. conc. 733. fol. 83.
Et in antiquis probationes ſufficiūt † per 309
coniecturas & præſumptiones, l. cenſus, l. monumenta, ff. de probationibus, l. qui ex liberis, ff. de bonorum poſſeſ. ſecundum tabul. tradit late Menoch. lib. 2. de arbitrarijs iudicum dict. caſ. 155. Et quòd origo Iudæorum in antiquis probatur per famam, reſoluit Auend in dictionario, verbo, Iudios, ex Areti. conſ. 37. Caſtro de iuſta hæreticorum punitione lib. 1. cap. 7. faciunt ſcripta per Maſcard. in tract. de probation. libr. 1. concluſ. 511. numer. 1. fol. 352.
Et antiquitati multum tribuendum eſt, † 310
vt etiam patet ex gloſ. in l. at qui natura, §. cum me abſente, ff. de negot. geſt. vbi Angel. dicit eam ſingularum, quæ dicit, quod per famam in antiquis † probatur dominium, notat idem Angel. in l. Titius, ff. 311
quibus mod. pignus, vel hypothe. ſoluitur. Et hoc alij plures ſequuutur, quos refert latiſsime Tiraquellus in tractatu de primogenitura in præfatione numer. 107. pagin. 38. & in tractatu de præſcriptio. §. 1. gloſ. 4. pagin. 38. vbi ad hoc citat infinitos Authores, & in toto illo tractatu varia huc pertinentia ſcribit, notat Alciatus in tractatu præſumptio. regul. ſecunda, præſumptione tertia, Aymon dicto tract. part. prima num. 303. & in dict. tractatu præſcriptio. refert Tiraquell. 42. † ſpecialia, quæ 312
antiquitati conceſſa ſunt contra regulas iuris, Meſsia ſuper l. Tolet. 9. parte ſecundo fundamen. num. 29. & 30. fol. 84. antiqua non ſolum probent † dominium, ſed etiam 313
poſſeſ-

Digitized by Google

poſſeſsionem volunt Paul. de Caſtro in cõ-
ſilio 81. in cauſa quæ vertitur inter reuerẽ-
dum patrem, colum. 2. lib. 2. Decius in conſ.
36. Curc. & alij, quos citat Aymon in conſ.
34. num. 11. quod nota ad lites interim. Ex
quibus hæc noſtra opinio validari poteſt, ſi
aliquando potuerit.

Et inſtrumenta antiqua inter alios cele-
314 brata † tertio præiudicant, vt volunt Do-
ctores in l. cum aliquis, C. de iure deliberãd.
Aretin. conſil. 42. Decius conſil. 11. Meno-
chi. caſu 111. num. 12. Ioſeph. Maſcard. in
tractatu de probat. lib. 3. concluſ. 1268. nu.
8. fol. 210. quibus adde Hippolyt. ſingul.
315 505. & de apocha antiqua † quam proba-
tionem faciat, vide eundem Hippolyt. ſin-
gular. 43. & de tabellione antiquo vide
eundem ſingular. 587. & Guid. Papæ quę-
ſtion. 118. & Boer. deciſ. 36. & de literis in
marmore templi inciſis, quæ ſunt antiquæ,
tradit Bald. conſil. 310. lib. 5. late Cæſar Lã-
ber. poſt Bald. Feliu. Roch. de Curte, quos
316 citat circa ius patronatus, † an probetur per
literas antiquas in marmoribus ſcriptas, lib.
2. de iure patronatus par. 2. art. 9. 10. quæſt.
principal. per totũ, fol. 200. Aymon, qui plu
ra citat, & ſingularia tradit in tract. de an-
tiquit. temporum part. 1. nu. 298. fol. 140.
& prius num. 197. fol. 139. vbi reſoluit, quód
iſtæ literæ probant ius pàtronatus, poſt
Bald. in conſ. 310. an patronatus lib. 5. eſt
hodie, lib. 2. nu. 12. fol. 106. Decius in conſil,
135. Imol. in conſ. 60. Calcan. conſ. 90. nu.
2. melius Menochius in tractatu præſum-
ptionum, lib. 2. præſumpt. 59. & præſumpt.
90. num. 10. lib. 3. & præſumptio. 73. num
6. cum ſeqq. fol. 138.

Et in antiquis verba enuntiatiua probant,
317 † ſecundum Abbatem in cap. cauſam de pro
bat. Corneum, & Aymonem, quos citat Me
noch. in dict. tractatu, lib. 3. præſumpt. 133.
numer. 21. pag. 467. quæ ſunt notabilia pro
qualificatione reliquiarũ ſanctiſsimarũ, quę
miraculoſe reperta fuerunt in iſta ciuitate
318 feliciſsima Granatæ † ſancti Cæcilij, & alio-
rum martyrũ anno iſto 1595. ad quod addo
Iaſonem in l. 1. num. 26. ff. ſi certum peta-
tur, citantem Baldum, ff. de religio. & ſum
pt. funerum loquentem de ſcripturis ſcrip-
tis in ære, vel lapidibus, vbi Purpurat. num.
154. & Cagnol. num. 30. Maſcard. in tract.
de probationibus concluſ. 105 num. 10. lib.
1. ad quod etiam faciunt ſcripta per Rebuf.
in concord. in rubric. de Regia ad prælat.
pag. 237. & per Auguſt. Beroium in conſil.
144. numer. 36. lib. 3. Maſcard. in tract. de
approbationib. lib. 3. concl. 1298. & de hoc
& alijs ſimilibus plura ſcribit Aluar. Valaſ.
de iure emphyt. queſt. 9. n. 28. fol. 62. Maſ-
card. in tract. de probation. lib. 3. præſumpt.
90. num. 10. & lib. 2. præſumpt. 59. num. 1.
pag. 184. Decius conſ. 135.

Et inſtrumentum antiquum probat † filia 319
tionem, etiamſi obiter in inſtrumento di-
catur Titius filius Seij. Et confirmatio Prin
cipis, vel Papæ præſumitur, ſi allegetur, &
probetur tempus immemoriale, vt volunt
Alexand. conſil. 6. libr. 1. Raphael Cuma-
nus conſil. 84. quia cauſa decimalis, Ol-
drald. conſil. 205. Decius conſilio 152. &
alij, quos citat Ripa reſponſ. 175. numer. 12.
& legenda ſunt quæ ſcribo in 2. part. quæſt.
7. & etiam ſi ſint verba enuntiatiua, vt te-
net Anton. in cap. cum dilectus numer. 30.
de fide inſtrumentorum, & alij, vt per Iaſ.
conſil. 34. numer. 7. & conſil. 114. num.
5. libr. 1. Epiſcop. Couarru. in Epitome de
ſponſalibus cap. 8. part. 2. §. 3. numer. 9. fol.
125.

Et ſententia de antiquo præſumitur † lata 320
parte citata, ſecundum Bald. & DD. in cap.
1. de milit. vaſſallorum, & Iaſ. in l. nec quid
quam, §. vbi decretum, numer. 53. ff. de
officio Proconſul. Antonius Gabriel titul. de
ſententijs concluſ. 4. numer. 34. Menoch.
de arbitrarijs iudicum, libr. 2. centuria pri-
ma caſu quarto numero quinto, Burſatus cõ-
ſilio 24. numer. 19. libr. primo, notat Ay-
mon in dicto tractatu de antiquitat. tempo-
rum part. ſecunda numer. 23. quod confir-
mo, quia propter temporis diuturnitatem
recte riteque licet omnia acta ſint perdita,
data præſumitur, cap. bonæ el primero, vbi
Innocent. & alij de electionibus, & in cap.
præſentia de renuntiatione, & in cap. cum
inter, vbi Hoſtienſis, & Ioannes Andr. &
alij de re iudicata cum concordantibus, vt
per Tiraquellum in dicto tractatu de præ-
ſcriptionibus ſpeciali 32. pag. 60. Menoch.
in tractatu præſumptionum lib. 2. præſum-
ptio. tertia numer. 34. pag. 140. Et diſpen-
ſatio inualida propter tempus, conſuetudi-
nem, & antiquitatem vires ſumit, & reddi-
tur valida ſecundum Speculatorem titul. de
legat. alias in titul. de diſpenſatione, §. nunc
Epiſcoporum, verſ. cõſuetudo circa finem
illius §. Rebuf. in cap. extirpandæ, §. qui ve
ro, pag. 411. columna prima de præbend. fa-
ciunt plura quæ de virtute ſententiarum
antiquarum refert Tiraquellus in tractatu
de præſcriptionibus verſ. Trigeſimo ſecũ-
do pag. 60.

Ex quibus infertur ad facultates antiquas 321
† datas ad faciendum maioratum, vel ad alie
nandum bona maioratus, quæ habent aliquẽ
defectum, vel nullitatem, vel ad diſpenſatio
nes, & legitimationes, quæ quotidie pro-
ducuntur in litibus maioratuũ, quas qui cõ-
firmare velit, legat Aym. in tractatu de anti
quitate tẽporũ, p. 3. limit. 7 Iaſ. in conſ. 140.

colum. vltim.& in conſ. 148.colum.penul. lib.4. Afflict. deciſio. 107. numer. 3. Socin. Iunior in conſ.56. numer.21. lib. 2. & legenda ſunt quæ ſcribo part. 1. quæſt.45. numer.20.

Et in inſtrumẽto antiquo, in quo conſtitu
322 tum apperet, præſumitur † poſſeſsionẽ tunc fuiſſe apud conſtituentẽ, ſecundũ Bart. Socin. in conſ. 187.& in controuerſia, col.4. lib.2. & alios, vt per Deciũ in l. contractus, num.18. ff.de reg. iur. & Tiraq. in tract.de conſtit.par.3.limit.1.nu.18.ſol.78. Et obſeruantia ſubſequuta poſt ſententiam declarat quem poſſediſſe virtute ſententiæ, ſecundũ
323 Aymonẽ in cõſ. 10.nu.9.& obſeruãtia † eſt priuilegiorum fida interpres, ſecundum Roma.in conſ.271.nu.3. Aretit.in conſ.11.& alios, quos citat Menoch.in conſ.75.nu.56. & faciunt ſcripta per eundem in conſ. 31. num.45.

Et vbicũque non apparet de fundatione
324 emphyteuſis, † præſumitur ſecundum ſolutiones præcedentes, ſecundum Bald. in l ſi certis annis, C.de pact. Corbul. de iure emphytheut. ampliatione 25.nu.1.ſol.168. & obſeruantia declarat actus naturam, ſecundũ Bald.conſ.136.col.1.lib.2.& alios, quos citat Alciat.reſpon.199.nu.28.Menoch. cõſ. 32.nu.45.& 64.& conſ.37.nu.47.libr.1.& conſ.2.nu.264.eodem lib.& conſ. 199. nu. 28.& cõſ.191.nu.19 l.b.2.vbi ſcribit, quod ſi dubitetur, an ſit feudum vel donatio, cõſtat ex antiqua obſeruantia: & poſteriores
325 † inueſtituræ factæ in fauorem maſculorũ declarãt quod priores inueſtituræ fuerũt de maſculis, vt per Deciũ conſ. 193.col.penul. in fin. Roland.conſ.85.n.10.lib.4. Et obſeruantia ſubſequuta probat donationẽ, & priuilegium, vt eleganter Aym. conſ.277.nu. 1.& 2.& faciunt quæ ſcribo part.1. quæſt. 33.à nu.25.cum ſequẽtibus, & quod ſcribit Siluan.in conſ.93. num.18. vbi tradit, quod
326 obſeruantia ſubſequuta † oſtẽdit qualis fuerit mens Principis donantis, an vellet poſſe rem donatam alienari, & ſupra nu.240. Menoch.in cõnſ.265.nu.7.lib,3.& conſ. 331. nu.21.& 390.num.16.17.& 341.num.5.& 349.num.15.lib.4. Etiam ſi verba priuilegij aduerſentur, ad quod eſt etiam notabilis l. 5.tit.33.part.7.in verſic. *Eſpaladinar*, & faciunt notata per Petrum Barb.in l.poſt dotem 41.ff.ſolut.matr.tom.2.pag.866.num. 47.& 48.Maſcard.in tract.de probat. lib.1. concluſ.final.nu.3. & quod tenet Ripa in l. 2.ff de priuilegijs credit.numer.2.vbi vult,
327 quod † priuilegia recipiunt interpretationẽ à communi vſu & practica, Curtius Iunior conſil.311.num.28.lib. 2.& per præſcrip-
328 tionem † declarat qualitas alicuius rei, cap. eum qui de præbend in 6.tradit Anton. Gama deciſ.47.& faciunt quæ ſcribit Anton. Peregrin. in tractatu de iure fiſci, lib. 1.nu. 99. pag.29. & l.12.tit.1. part. 2.in verſic. *E a poder*, l.1.tit.10.lib.5.Recopil.ibi: *Aya la dicha juridicion ſi vſa della*, iunctis verbis præcedentibus, & l. 16. dict. titul. 10. in verſicul. *Las ayan*, & ibi: *Segun antiguamente ſe acoſtumbrò*, & faciunt ſcripta per Ioſephũ Maſcard.in tractatu de aprobationibus lib. 1. concluſ. 577. & vltim.numer.3. ſol.348. Cephal. conſil.347. num.32. libr. 3. Et præſumptæ falſitates ceſſant vbicũque hæres inſtitutus eſt in poſſeſsione bonorũ virtute alicuius teſtamenti, ſecundum Bald. in conſil. 37. quidam tabellio libr. 1. Aymon in conſ.65. numer. 11. vbi etiam citat eumdem Bald. in allegationibus ſuis, quæ ſunt poſt conſilium 400. ſuper primo puncto lib.4. vbi quod copia inſtrumenti probat, quando ſecundum eius tenorem aliquid ſuit obſeruatum, quia ex tali † obſeruatio- 326
ne cẽſetur copia approbata, Ioan.Gutierr. lib.3.practicarum quæſt. quæſt.62. numer. 26.& 27. & priuilegium magis interpretatur ab vſu, † & conſuetudine, quam à iu- 330
re, cap. dilecto de conſanguin.& affinit. Ancharan. conſil. 433. poſtquam iſta domini, colum.1.Decium in cap.ad hæc numer. 37. de poſtulat.prælat.Barthol. Socin. in conſil. 84.numer.15.libr.3. Anchar. & Dominicus in cap.1. de verborum ſignificatione lib.6.Capic. deciſ.189. numer. 10.Pariſ. in conſil.75. numer.20. lib. 1. Burgos de Paz conſil.15. numer. 21.& conſil. 23. numer. 5.facit tex. notabis in l.2. §.ſuum Stichum, verſicul. Sed ſi fundus, ff.de vſucapio. pro emptio. & plura quæ ſcribit Molin. dicto libr. 2. de primogen. cap.6. numer. 58. ſol. 260. ad quem addo Siluanum conſilio 63. numer.18. & conſil. 66.numer.22. Caldam Pereyram in tractatu de renouatione emphytheuſ. quæſt.9.numer.17. vbi ex Paul. de Caſtro in conſilio 347. colum. ſin. libr. 1. Aretin. conſil.11. Palac. & alijs probat, quod in conſuetudine interpretatiua † non 331
requiritur temporis præſcriptio, ſed ſufficit aliquo tempore ſic obſeruatum fuiſſe, Decius conſilio 21. numer. 15. & priuilegium non ſoluendi decimas interpretatur à conſuetudine ſint ne ordinariæ, vel extraordinariæ, vt per Iacob. Puteum deciſione parte.

Et ex ſequentibus actibus declaratur † a- 331
nimus præcedens, & quod prius actum fuit, l. ſed Iulian. §. proinde, ff. Macedon. Aymon conſ.101. num.3.& conſil. 226. num. 6. & alij, quos citat Burſat. in conſ.104.nu. 14. libro primo, & ſi maritus † diſponat de 333
aliquo caſtro vxoris, & illa, & ipſius hæredes per multum & antiquũ tempus taceãt,

conſen-

conſentire videntur, vt probat Iaſ. in conſilio 89. numero 6. libro 1. quod eſt notandũ ad maritum qui fecit maioratum de re vxoris, & abſque illius conſenſu: & ad ea quæ ſcripſi in 1. part. quæſtione 23. Et cum maio
334 ratus † ordo iuxta teſtamenti formam fuit obſeruatus inter maſculos primogeniti in conditione poſitos, apparet fuiſſe diſpoſitiue vocatos propter obſeruantiam ſubſequutam, vt in cauſa maioratus, & ſtatus Ducis de Alburque tradit Cephal. in conſilio 251. numero 90 libro 2. citat Aymon in conſilio 158. numero 1. & in conſilio 224. numero 7. quod facit pro doctrina Gloſ. Pariſ. dict. cap. 5. num. 39. vbi reſoluit, quod conſuetudo ſuccedendi iure maioratus licet non ſit immemorialis, arguit maioratum fuiſſe inſtitutum cum aliquibus coniecturis, ad quem addo Gammam deciſione 48. in fine & deciſione 345. num. 1.

Ex quibus inſertur egregia & notabilis limitatio ad dictam l. 41. Tauri requirentem
335 † præſcriptionem immemorialem, vt probetur aliquam rem eſſe maioratus per teſtes, nam illa lex procedit vbicunque quis vult probare aliqua bona eſſe maioratus per ſolos teſtes, nam ſi produxerit aliquam ſcripturam vel ſcripturas ad probationem, ex quibus colligatur fundatio maioratus, licet non exacta, non erit neceſſaria præſcriptio immemorialis, modo probentur alia, quæ in dict. l. continentur, pro qua limitatione facit regula legis inſtrumenta. C. de probat. cum vulgaribus quod confirmo ex opinione tenentium quod licet miſsio in poſſeſsionem probanda ſit per ſcripturam teſtibus, etiam coadiuuare poteſt probatio, dum dubitatur quæ fuerunt bona in quibus facta fuit miſſio ſecundum Curtium in l. 3. numero 8. C. de edict. Diui Adria. tollend. & ibi Zuchard. num. 157. qui confirmant ex reſolutione Doctorum in l. certi conditio, §. 1. ff. ſi certum petatur, Decius in cap. 2. numer. 86. de probat. Afflict. deciſione 332. & tradit latius Ioſeph. Maſcard. in tractatu de probationib. lib. 2, concluſ. 1065. num. 5. fol. 315.

Et pro intelligentia iſtorum addo, quod ad hoc vt mens ambigua ſtatuti, teſtamenti,
336 vel alterius † diſpoſitionis declaretur ex tempore, non ſufficit vnica interpretatio, ſed quod bis exequutata fuerit, & decennium effluxerit per l. Imperator. & l. de quibus, ff. de legibus, vbi Doctores, tradit idem Ioſeph. Maſcard. dict. lib. 2. concluſ. 1044. num. 6. fol. 296. Et obſeruantia ſubſequuta
337 † declarat ſtatutum, vt ex pluribus reſoluit Petrus Surdus deciſio. 129. nume. 19. & faciunt ſcripta per eundem deciſio. 134. num. 9. Et in factis antiquis præſumitur ignorantia, vt notatur per Iaſonem in l. ſi res obligata, num. 34. ff. de leg. 1. quibus addo textum ſingularem, & in practica notabilem in l. vltim. quæ incipit Scæuola, ff. de aqua pluuia arcend. & quæ notantur per Balb. in tractat. de præſcriptionibus par. 1. 3. part. princip. quæſt. 10. Et circa hæc vide alia plura ſimilia quæ refert & cumulat Ferdinand. Menchac. lib. 2. controuerſiarum cap. 84. nu. 16. fol. 90. vbi etiam late tractat de vi immemorialis præſcriptionis. Et qualiter † in proba 338
tione factorum antiquorum ſufficiant leuiores probationes, & generaliter in præſcriptione immemoriali ſufficiunt teſtes de auditu ſecundum Speculat. in titulo de teſte, §. nunc tractandum verſiculo de auditu, notant Doctores per illum textum in cap. licet ex quodam de teſtibus, Decius in conſi. 148. num. 5. & alij plures.

Tandem dicit Gregor. Lopez in l. vltima, titulo 9. part. 4. in gloſ. 1. quod in primogenijs † antiquijs, quæ excedunt hominum 339
memoriam, teſtes deponentes de auditu faciunt plenam probationem, ad quod lector videat Iacob. Albenſ. conſilio 6. numero 6. cum alijs, part. 5. Quod autem dicatur tempus antiquum ſcribo in prima parte huius operis, quæſtione 45. à numero 24. vbi vide quoddam dictum Alexan. multum neceſſarium ad propoſitum eorum quæ hic tractãtur. Quod autem deſcendentia ad bona maioratus probari non poſſit contra poſſeſſores per teſtes deponentes ſecundum formã cap. licet ex quadam de teſtibus tradit Burgos de Paz conſil. 29. num. 69. ex doctrina Cornei in conſil. 78. col. 3. lib. 5.

Et quod origo probetur † per commu- 340
nem opinionem ſcribit Alberic. in 1. part. ſtatutorum quæſt. 78. Angel conſil. 194. viſis proceſsibus poſt principium, Nicol. Boerium deciſio. 13. nu. 16. quod magnifaciendum eſt ad lites nobilitatis, in quibus prætenditur, quod ſi aliquis procedit ab aliquo ſolari (quod nos vocamus) vel ab aliquo primogenio: & in terminis fideicommiſsi, quod fama probet dominium in † antiquis, tradit 341
Pariſius in conſil. 52. num. 50 lib. 3. quem citat Franciſc. Mantica de coniect. mente defunct. lib. 7. tit. 6. num. 6. pag 771. Et de probatione iuris patronatus antiqui plura ſcribit Lambertin. de iure patronat. part 2. lib. 2. 4. art. 10. quæſt. princip. ſul. 196. num. 1. cum alijs, & in quæſtione ſequẽti, ex quo loco poſſunt ſumi alia pro intellectu iſtius quæſtionis.

Et qualiter deſcendentia † antiqua, & fi- 342
liatio probetur per hiſtorias, tradit Pariſius conſil. 23. num. 235. lib. 1. Menoch. conſilio 112. num. 68. lib. 2. ad quos addo quæ ſcribo part. 1. q. 51. & part. 2. q. 7. Et quod per vnũ priuilegiũ antiquum, in quo Rex atteſtatur

conſuetudinem eſſe, quod nepos ex filio
primogenito excludat patruum, probatur
conſuetudo ſuccedendi, tradit in terminis
Aretinus in conſilio 162. numero 19. verſi-
culo poſſunt enim, ex Anton. in cap. vltim.
de ſucceſſ. abinteſtat. & Domini. in capit. ſi
Papa de priuilegijs in 6.

343 Et qualiter teſtes † de auditu ſufficiant in
probanda parentela & conſanguinitate, &
an in iſto caſu habeat locum diſpoſitio text.
in dict. cap. licet ex quadam, reſoluit Ay-
mon in tractatu de antiquitate temporum,
parte prima numero 306. fol. 144. ad quem
addo Decium in conſilio 321. nume. 6. Me-
noch de arbitrarijs iudicum centuria 5. caſu
475. numero 25. vbi late materiam tractat,
quando ſufficiant teſtes de auditu, Calcan. in
conſilio 11. numero 10. Cephal. in conſilio
137. numero 45. libro 1. Rojas in epitome
de ſucceſſ. cap. 10. num. 51. idem Calcan. in
conſil. 8. num. 10.

Quærit etiam Gregor. Lopez circa hanc
materiam in l. 2. titulo 15. part. 2. in gloſſa,
Sino el hijo mayor, folio 45. in verſiculo quæ-
344 ro etiam tu habes, quod ſi frater maior † qui
per tempora poſſidet bona maioratus, ſem-
per prouidebat fratri minori de neceſſarijs
certo modo in domo ſua, vel alibi, an hoc ſi-
militer facere teneātur ſucceſſores pro tem-
pore ſuccedentes, dato quod frater minor.
haberet bona ex quibus ali poſſit. In qua
quæſtione dicit, quod fortè videtur dicen-
dum, quod ſic, per certa iura, & authorita-
tes, quæ refert, ſed ego contrarium exiſti-
mo audacter tenendū: quia ille frater, qui de-
dit illa alimenta fratri minori, videtur in du-
bio illud feciſſe cauſa fraternitatis, & pieta-
tis, quamuis ipſe bona habeat, de quibus ali
poſſit l. ſi alimenta, l. ſi paterno, C. de nego-
tijs geſtis, l. 35. & 36. & 37. titulo 12. part. 5.
& quod notatur in l. Neſennius, ff. de ne-
gotijs geſtis, & ideo etiam tractat Gregor.
Lopez in dict. l. 6. in gloſſa in verbo, *Muerte
de ſu padre*, quod ſi mortuo patre onus ali-
mentandi tranſiret in filium maſculum, vt
fit in maioria, ſi mater det alimenta filijs,
quæ frater maior dare fratribus tenebatur;
vtrum mater repetere poſſit à filio maiore
345 † primogenito: in quo vide diſtinctionem
Gregor. Lopez, quam deducit ex Paul. &
alijs in dict. l. alimēta, & pro deciſione iſtius
puncti lector legat quæ ſcribunt Alexand.
& Decius columna vltima in auth. præte-
rea, C. vnde vir & vxor, Bart. Socin. in con-
ſilio 30 libro 4. & in conſilio 5. numero 14.
eodem lib. de quo legenda ſunt quæ ſcribo
infra hac part. quæſt. 28.

Præterea contra Gregorium Lopez facit,
346 quia actus & conſenſus † tacitus ſtricte de-
bet interpretari, nec debet extendi vltra ea
ſum quo factus fuit, l. vltim. C. ne vxor pro
marito, gloſſa notabilis in l. 2. in verbo præ-
ſtiterunt C. de fideicommiſſis, & in l. non du-
bium, § illud in verbo agnouerit, C. de te-
ſtamentis, quam dicit communem Iaſ. in l. ſi
obturpem, num. 2. de condict. cauſa dat. Me
noch. in tractatu de præſumptio. libro 2.
præſumptione 64. numero 16. pagina 188.
& libro 3. præſumptione 131. numero 24.
pagina 452. Pariſius in conſilio 84. numero
12. & conſilio 85. numero 8. & conſilio 68.
numero 9. conſilio 113. numero 22 libro 1.
conſilio 81. numero 58. libro 2. conſilio 56.
numero 4. libro 3. Tiberius Decianus reſpō
ſo 21. numero 76. libro 1. Petrus Surdus in
tractatu de alimentis, titulo 3. quæſtione 16.
numero 32. folio 158. Surdus deciſione 33.
numero 12. Maſcard. in tractatu de proba-
tionibus, libro 1. concluſione 31. numero 9.
folio 46. tradit Iul Clar. libro 3. receptarum
ſententiarum, §. teſtamentum quæſtione 90.
numero 8. Burgos de Paz in l. 3. Tauri part.
5. vnica concluſione, numero 1391. folio
368. eleganter Iacob Puteus deciſione 380.
part. 1. numero 8. & 14 & deciſione 368. nu
mero 7. part. 2. pro quibus facit quod reſol-
uit Domin. Anton. de Padilla in l. 2. nume-
ro 1. folio 16. C. de fideicommiſſis, vbi tra-
ctat quæſtionem, an hæres, qui ſoluit lega-
tum teſtamenti imperfecti † teneatur ſolue- 347
re cætera legata eiuſdem teſtamenti: & nota
tur etiam per Bart. in l. 1. § ſi quis hoc inter-
dicto, ff. de itinere actuque priuato, & in l. ſi
Titium & Mæuium, § alterum, ff. de admini
ſtratione tutor. Decius in cap. 1. lectura 1.
numero 24. de iudicijs, & in cap. cum vene-
rabilis, numero 26. de exceptionibus, & in
authentico qui rem in fine, C. de ſacroſanct.
Eccleſ. & in l. 1. num. 1. C. de edendo, & in
conſil. 72. num. 4 Iaſ. in l naturaliter §. ni-
hil commune, num. 96. ff. de acquirend. poſ-
ſeſſione, & in l. cū quid & lectura 2. n. 18 ff. ſi
certum petatur, Cephal. in conſ. 645. n. 75.
lib. 5. eundem Iaſ. in l. quæ dotis, n. 108. ff. ſol.
lut. matrimo. & in l. ſi prius n. 31. ff. de noui
operis nunciatio. Aymon in tract. de antiqui
tate temporum 4. part. n. 217. fol. 336. quod
confirmo: quia quando aliquis tenetur ex
cauſa neceſſitatis † aliquid facere, præſumi- 348
tur id facere quantum neceſſitas vrget, non
amplius l. vlt. ff. de exercitoria, & tradunt
Bald. in conſ. 332. præmittendum eſt ad eui-
dentiam, lib. 1. Iaſ. in l. qui Romæ, §. duo fra-
tres, num. 37. ff. de verbor. obligatio. Decius
in l. ſi donatione, numero 57. C. de collatio.
& alij, quos citat Menoch. conſilio 370. nu-
mero 21. lib. 4. & pacta non extenduntur,
quando ſunt tacita, vt tradunt Bald. in l. cer-
ti iuris, C. locati, Doctores in rubrica, ff. de
verborum obligatione, Menochius de adi-
piſcend.

piſcen.poſſeſ.ſ.rem.3.n.94.p.34.& præſcrip
-io adeo eſt reſtringibilis,vt propter illam
ea quæ ſunt conexa ſeparentur ſecundum
Ioan.Andr.in addit.ad Speculatorem in ru-
brica de his quæ fiunt à maiore parte capit.
349 ex quo infert,quod præſcriptio † decima-
rum non comprehendit noualia alias vnita,
quod confirmat Fuluius Pacian.in tractatu
de probationibus lib.1.capit.26.part.1.nu-
mer.92.fol.71.Hinc eſt quod licet non ſit
prçſumendum principem velle derogare
conuentiones,capit.ex multiplici de deci-
mis,intelligitur niſi conuentio ſit tacita, vt
per Bart.Socin.in conſil.297.nume.6. ver-
ſicul.ad certiam libr.2.per notata in l.r.C.
de dotis promiſsione. Et actus tacitus non
350 eſt tantę potentiæ † quantum expreſſus
ad inducendam ex eo ſpecialitatem contra
iuris regulas, vt per Bart. in l. ſi rem ali-
quam, ff. de acquirenda poſſeſsione,Bald.
Nouel.in tractat.de dote p.6. priu.65.n.3.
& priu.71.n.2.p.6. Et quod verbo fit, ma-
gis expreſſum dicitur, & extenditur ſe-
cundum gloſſam in Clementina ſçpe in ver
bo partibus in fine de verborum ſignifica-
tione,de qua per Paul.Caſtrenſ.in l.ſi con-
uenerit, ff. de iuriſdictione omnium iudi-
cum, Roman.in conſil.130. cum ſimilibus,
vt per Decium in l. non vult.numer.12.
p.75.ff.de regulis iuris,ad quos addo l.31.
titul.14.p.5.

Prçterea cum bona maioratus non ſint
poſsidentis, niſi pro vita ſua,non potuit
351 anteceſſor, qui author maioratus † non
fuit,obligare deſcendentes,nec eis prçiudi-
care l.vltima,vbi notat Bald.in 8.opinione,
C.de hçredibus inſtituendis.l.pacto ſucceſ-
ſorum,C.de pactis,facie textus in authen-
tico ingreſsi, C. de ſacroſanctis Eccleſijs,
& in l.conficiuntur, §. ſi poſt. ff. de iure
codicillorum,& in l.peto,§.fratre ff. de le-
gatis 2.& quo notat Andr. de Iſernia, &
ibi Baldus in§. quid ergo de inueſtitura
feudorum de caliena facta.Et hæc ſenten-
tia alijs pluribus rationibus probari pote-
rat,quas omitto:& contra Gregoriũ Lopez
tenet ibi nouiſsime Ahumada gloſſa 10.nu
mero 10.cum ſequentibus fol.144.

Ee quo quando agitur de probando fi-
352 deicommiſſo incidenter, † ſufficiat minor
probatio,tradit Cephal.in conſ.311.nume.
33.lib.3.ſupra allegat.per doctrinam Bartho
li in l.1.ff.de edendo.

Rurſ. lectores animaduerto,quod dict.
353 l.41.Taurina † non excludit quod maiora
tus non poſsit probari per alios modos vltra
eos,qui in dicta l. aſsignantur,quod probat
prædicta l.in illis verbis, *ſe pueda probar*
quæ non inducunt neceſsitatem, argumen-
to l.in quidquid,ff.de iudicijs. Ex quo fit

quod ſi reperiantur teſtes ſufficientes, & le-
gitime dicentes aliquem feciſſe maioratum,
ſufficiunt ad probandum maioratum, Item
ſi pars confitetur aliquam rem eſſe maiora-
tus,erit idonea probatio.

Item ſi reperiantur † aliquæ ſcripturæ, 354
quæ licet non ſint fundationis ipſorum ma-
ioratuum, conſtat tamen ex eis bona eſſe
vinculata,& maioratus erit concludens pro
batio,& ſic per alia genera probationum. Ee
illa exempla in prædicta lege poſita non
reſtringunt regulam,nec alia genera proba
tionum,ſecundum Barb.in cap.ſi cui de pro
bationib.vbi vult,quòd quando aliqua lex
dicit quod fiat probatio per teſtes,vel cer-
to modo,tunc illud ponitur cauſa exempli,
& poteſt fieri probatio per alios modos pro
bationis. Cui conuenit notabilis reſolutio
Auguſtini Beroij in quæſtione familiari
37.numer.5.vbi tradit,quod ſi lex, vel ſta-
tutum faciat mentionem de probatione
per inſtrumentum,non excludit probatio-
nem per teſtes.Et quod ad hoc vt alia pro-
batio non admittatur,debet lex loqui negati
ue,ſcilicet, quod alia probatio non valeat,
quem refert, & ſequitur Aluar. Valaſc. in
tractatu de iure emphyteutico quæſtion.7.
numer.18.fol.32.

Et iſte intellectus ad dictam legem 41.
Taurinam † confirmatur ex pluribus quæ 355
ſcribunt Cçſar Lambertinus in tract.de iure
patronat lib.1.part.1.quæſtion.3. principa-
li, Menoc. conſil.90. numer.28. libr.1. &
conſil.106.numer.232.libr.2.& in conſil.
241.numer.2 cum ſequentib.lib.3.& in tra
ctat.de præſumptionib.lib.3.preſumptione
90.num.5.cum ſequentib.pag.373. de quo
etiam legenda ſunt quæ ſcribo part.2. quæ-
ſtion.6.vbi refero hanc Menochij præſump
tionem, & nouiſsime Ioan. Gutier. quæſt.
practicar.lib.3.quæſt.62.num.15. ad quod
etiam facit doctrina Matt. de Afflict. titul.
de prohibita feudi alienatione per Lothar.
§ ſatis bene numer.3.vbi dicit, quod licet
quando eſſet vnus ſucceſſor ex vna caſſata,
non poteſt ita probari, quod viuitur iure
Francorum,tamen ſi per ſcripturam appa-
ret,quod viuebatur in illis bonis iure Franco
rum,illud ſufficit,licet mille annis non fue-
rit niſi vnus ſucceſſor in illis bonis,nec ha
buerit fratres, qui eſſent competitores. Et 47.
iſtam noſtram ſententiam alijs rationibus du
ctus tenet Molin.lib.2.de primogen.cap.8.
nume.1.cum ſequentibus fol.281.Burg.de
Paz quæſt. ciuili 2. numero 19.pro quibus
etiam facit doctrina Andr.de Iſernia in cap.
1.§.præterea ducatus numer.16.fol.102.
de prohibit. feud.alienatione per Federi-
cum, vbi vult quod lex ponens certos
modos † probandi non excludit alios 356

nec facit doctrina Marc. Anton. in authentica quod ſine, num. 14. C. de teſtament. quē citat ad aliud propoſitum Aluar. Valaſc. cōſil. 67. nume. 16. & per iſta obiter confirmo quod ſcribunt nouiſsime Ioan. Garc. in tractatu de nobilitate gloſſa 7. num. 34. cum ſequentibus, Azeued. in titulo 2. *de los hidalgos*, lib. 6. Recopilat. vbi oſtendunt quod leges 7. & 8. tit. 11. lib. 2. Recopilatio. quæ loquuntur de probatione nobilitatis, non excludunt alios modos probandi nobilitatem præter illos in ea l. contentos, quorum ſentētia melius fulcitur ex ſuperioribus, quam per fundamēta ab illis tradita, & tradit Maſcard. in tractatu de probationibus, lib. 2. concluſ. 1062. num. 62. fol. 313. per doctrinam Pauli in conſil. 54. lib. 1. qui refert text. in l. ſi eum, §. item ſi ſeruus, ff. de exercitoria, & l. aliam, ff. de nouationibus & confirmo, quia licet inueſtitura feudi debeat conſtare per
357 illam, poteſt probari † ex poſſeſsione 30. annorum, & ex præſtatione ſeruitij, & alijs præſumptionibus, cap. ſiquis per 30. ſi de feudo fuerit controuerſ. cum concordan. vt per Matth. ab Afflict. deciſio. 314 num. 5.

Ex quibus & alijs, quæ ſcribo ſupra hac quæſtione inſero, quod vltra caſus contentos in in dict. l. 41. de probatione maiora-
358 tus poteſt † maioratus probari per ſufficientem numerum teſtium teſtificantium ſe vidiſſe quod aliquis fecit maioratum in filium, vel aliam perſonam de aliqua re vel rebus, & faciunt ſcripta per Menochium de recuper. poſſeſsione remedio 6. num. 496. pagina 520.

Ad iſta facit doctrina tenentium, quod fi-
359 lius poteſt exhæredari vltra caſus † in legibus cōtentos, vt tradūt, Angel. in l. lex Cornel. ff. de iniurijs & alij, quos citat Epiſcop. Couarru. in cap. Raynunt. de teſtament. in principio, num. 16. fol. 89.

Ex quibus etiam fit, quod licet non appa-
360 reat † ſcriptura maioratus, & primæua fundatio; ſi tamen princeps in aliqua ſcriptura dicat aliqua eſſe bona maioratus, & ſuper tali ſcriptura, & aſſertione fundetur intentio Principis, probatur bona eſſe maioratus, vt probari poteſt ex doctrina Alex. in conſilio 15. numero 2. lib. 5. vbi vult, quod per verba narratiua Principis in quibus fundatur, probatur bona eſſe feudalia, & idem tradit Carol. Ruin. in conſil. 22. num. 8. libro 1. Iaſ. in conſil. 235. in fin lib. 2. vbi generaliter tradit, quod licet bona præſumantur eſſe libera, & non feudalia, fallit, niſi per verba enuntiatiua Principis aliud conſtet, pro quibus facit ſententia illorum qui tenent, quod ſi in conceſsione feudi dicatur, quod conceditur iure feudi antiqui, per talia verba probatur feudum eſſe antiquum ſecundum Bald. in cap. 1. §. hoc quoque in fine de ſucceſsione feudorum, & alios plures, quos referūt Curcius in tractatu de feudo, part. 1. quæſtio. 8. num. 9. pag. 61. Aymon de antiquitat. temporum, part. 5. num. 13. fol. 364. & idem quod Alexand. in dict. conſil. 15. tradunt Matth. de Afflict. in c. 1. ex quibus cauſ. feud. amittatur num. 75. Alciat. in tractat. de præſumption. regula 2. præſumptione 3. num. 9. Roland. conſil. 2. num. 112. lib. 1. quæ notanda ſunt in iſta materia, & tradit etiam Matth. de Afflict. in dict. loco, fol. 168. num. 73. quod ſi Rex bona feudalia faciat Burgēſatica, probatur bona fuiſſe feudalia, quod conducit ad probandum, quod ſi Rex bona maioratus faciat libera, ex hoc probatur quod antea erant bona maioratus.

In hac etiam materia ad memoriam eſt trahenda ſententia gloſ. in dict. cap. 1. in gloſſa vltima in fine de præſcriptionibus in §. quæ tenet, quod † ſi aliqui teſtes deponant extare alicuius rei memoriam, alij vero contrarium affirmant, eſt potius ſtandum teſtibus dicentibus memoriam extare, quam alijs cōtrarium affirmantibus, quam ſententiā poſt alios probat Alex. in conſil. 108. in cauſa & lite inter dominos, num. 10. & 11. lib. 2. citat gloſ. in l. diem proferre, §. ſi plures, ff. de arbitris, quæ dicit eſſe ſtandum teſtibus affirmantibus quam negantibus, cuius gloſſę meminere Doctores in pluribus locis, præcipue Ioan. Faber in §. item verborum, nume. 9. inſt. de inutilibus ſtipulat. Socin. in regula 246. Iaſ. in §. quadrupli. inſtit. de actionibus, & in rubrica, ff. de iure iurando nu. 8. & in l. 1. num. 21. & in l. vt vim num. 6. ff. de iuſtitia & iure & in l. placet, §. eadem nume. 7. ff. de leg. 1. Alexand. in l. hæredes palam in principio, ff. de teſtamentis Decius in c. ſi iuſtus metus, num 9. fol. 234. de appellat. Anton. Gabriel lib. 1. communium opinionum titulo de teſtibus, concluſio. 4. num. 1. pag. 37. Rebuff. in tractatu de decim. quæſt. 13. num. 98. pag. 52. vbi alia de hac materia tractat, & de materiæ gloſſæ in dict. capit. 1. quibus teſtibus credi potius debeat, tractat Anton. in cap. quid per nauale, num. 13. de verborum ſignificatione, Maſcard. in tractatu de probationibus lib. 2. concluſio. 1041. fol. 294. & qualiter probetur in qualibus memoriam extare, tradit notater Iacob. Pute. in decimis Epiſcopatus de Malaga deciſio. 366. part. 3. Et quod probatio præſcriptionis immemorialis ſit referenda ad tempus magis vtile ei, qui illam allegat volunt Aufrerius in deciſione Toloſana 42. Alexand. in conſil. 6. num. 5. lib. 1. & alij quos citat Baeça de inope debitore, c. 16. n. 4 & 117. fol. 126. qui id tradit in litibus nobilitatis, quā, vt alibi dixi, nos *hidalguiā vocamus*.
361

Et

Et quod præſcriptione immemoriali aſsiſ-
362 tat † iuris præſumptio, ita quod contrarium
probari non poſsit, tradunt Felin. in cap. vl-
tim. num. final. de præſcriptionibus, Decius
in conſil. 158. num. 18. Albanus conſilio 54.
num. 5. Burſat. conſil. 41. num. 9. lib. 1. licet
in contrarium citet Antonium & alios Pa-
riſ. in conſil. 16. num. 30. lib. 1. Et de proba-
tione præſcriptionis immemorialis lege ex
traordinariam remiſsionem Burſ. conſil. 82.
num. 31. lib. 1.

Tandem in hac quæſtione eſt notanda do
ctrina Andre. de Iſernia in §. præterea duca
tus de prohibita feud. alienat. per Federic.
vbi dicit, quod quando interuenit tempus
363 triginta annorũ, † poteſt in vna agnatione
induci conſuetudo, quod primogenitus ſuc
cedat inſolidum, cuius doctrinæ & aliorum
authoritate ſuffultus Guid. Papæ in conſilio
131. circa proceſſum reuiſionis, num. 1. te-
net, quod ſi probetur per duos, vel per tres
actus, aliquos ſucceſsiſſe in aliqua re iure pri
mogenituræ, ſufficit ad probandum aliquam
rem iure primogenituræ ad maiores natu
pertinere, quod tractant Alexand. in l. ſi nõ
ſpeciali, C. de teſtament. Bart. Socin. in con-
ſil. 61. col. 2. lib. 3. & alij quos citat Socinus
Iunior conſil. 65. num. 34. lib. 1. de quo la-
tius Molin. lib. 2. de primogenijs cap. 6. nu.
1. cum ſequentibus folio 250. ad quos adde
elegans conſilium Curcij Senioris 66. num.
15. cum ſequentibus, Tiraquel. in tractat. de
primogenitur. quæſt. 40. num. 38. Liparul.
in addit. ad Andre. de Iſern. in cap. 1. de pro-
hibit. feud. alienat. per Federi. num. 35. folio
266. in additione quæ incipit conſuetudine.
Sed nos ſeruare debemus diſpoſitionem di-
ctæ l. 41. Taurinæ & legenda ſunt quæ ſcri-
bo infra quæſt. 21.

Animaduerto etiam, quod ſolum vnicus
364 † actus interueniens ante completam præ-
ſcriptionem interrumpit præſcriptionem
primogenituræ, vt per Tiraquel. in tractatu
primogenituræ, quæſt. 38. num. 3. & quæſt.
90. num. 4. in fine, pro quo eſt doctrina Bald.
in l. vnic. per text. ibi, C. de vſucapio. tranſ-
formand. vbi inquit, quod plus operatur vni
cus actus de interrumpendo, quam mille
actus ad præſcribendum.

Quarto probatur maioratus per ſenten-
365 tiam, in qua † fuerit declaratum aliqua bona
eſſe maioratus, vt fundari poteſt ex ſcriptis
per Anton. Peregrin. in tractatu de fideicõ-
miſsis, art. 43. num. 22. fol. 394. faciunt ſcrip
ta per eundem art. 53. num. 32. folio 523. &
quæ ſcribo in quæſtione ſequenti.

Conſidero etiam circa praxim huius mate
riæ, quod licèt per diſpoſitionem dict. l. Tau
ri ſit neceſſaria præſcriptio immemorialis,
366 vt ſupra oſtenſum fuit, ſufficit † tamen titu-
lus, licet inualidus cum præſcriptione qua-
draginta annorum, quod fundatur ex cap. 1.
de præſcriptionibus in 6. cum ibi notatis, &
per expreſſam, l. 1. tit. 10. lib. 5. Recopilat.
& in alijs ſimilibus locis, & pro iſta conclu-
ſione facit, quia æquiparantur ius commu-
ne, & conſuetudo præſcripta quadragena-
ria, & pactum in fundatione appoſitum, &
priuilegium ſedis Apoſtolicæ, vt probatur
in Clementina, quia contingit in principio
de religioſis domibus, vbi hoc notat Cardi-
nal. num. 6. facit Concil. Trident. ſeſsio. 22.
cap. 9. & inquit Epiſcop. Couarru. in regula
poſſeſſor de regulis iuris in 6. 2. part. §. 3.
num. 4. quod iuriſdictio contra Regem ac-
quiritur per præſcriptionem quadraginta
annorum cum titulo ſecuto, per præſcriptio
nem immemorialem, & iſta confirmantur ex
pluribus quæ ſcribo in ſequenti quæſt. 21.
à n. 53. cum ſequẽtibus, ad quæ addo ſcripta
nnuiſsime per Ioan. Gutier. quæſt. practic.
lib. 1. quæſt. 62. quæ concluſio eſt intelligen
da, modo ille qui præſcribit, aut illius ſucceſ
ſor habeat bonam fidem, & iuſtam & proba
bilem ignorantiam, & non craſſam, ac ſupi-
nam inualiditatis tituli, ac priuilegij, vt pro-
bant Dominicus, num. 5. Philip. Franc. nu.
6. in cap. cum perſonæ, §. quod ſi tales de pri
uilegijs in 6. & in caſu arduo atque notabili
præſumitur mala fides continuata in ſucceſ-
ſores, vt notat Balb. poſt Bald. & alios, quos
citat in l. Celſus, §. 3. num. 22. pag. 704. ff. de
vſucap. quod confirmatur, quia in facto me-
morabili † obliuio non præſumitur, vt poſt 367
Felin. in cap. noſtra de reſcript. tradit Capi-
cius deciſio. 69. num. 15. Aymon in conſilio
134. num. 31. Barb. conſil. 28. col. 8. in fine,
lib. 1. Menoch. de arbitrarijs iudicum, lib. 2.
Centuria 1. caſu 26. num. 6. pag. 165. Auen-
da. part. 2. de exequend. mand. cap. 1. nume.
3. qui id tradit in acceptatione donationis,
qui refert Capicium dict. deciſio 69. nu. 14.
facit doctrina Abb. in cap. cum olim, num. 3.
verſiculo præſumerem tamen de re iudicat.
de qua per Ioſeph. Maſcard. in tractatu de
probationibus, lib. 3. concluſ. 1280. numero
27. fol. 223. Sed quod etiam † in re magna 368
& propria præſumatur abolitio ex lapſu de-
cem annorum, tradit Natta in conſilio 315.
num. 10. lib. 2. in contrarium tenet Aymon
in conſil. 148. numero 5. per cap. quanto de
translatio. prælator. cap. illud de clerico ex-
communicat. cap. quoſdam, & cap. quanto
de præſumptionibus & facit, quia dominus
præſumitur ſcire factum procuratoris, quan
do factum eſt magnum & graue ſecundum
Abbat. in conſil. 18. col. 2. verſic. 3. facit, lib.
2. Roman. in conſil. 481. num. 3. & alios, vt
per Menoch. in tractatu præſumptio. lib. 6.
præſumptione 23. num. 43. fol. 78. & idem
num.

num.81. qui ad hoc addit Petrum Benedi-
ctum deciſio.71.& ibi num.80. ponit aliam
concluſionem ſingularem in iſta materia,
quod in factis nobilium ſeum magnorum vi
369 rorum non præſumitur † ignorantia ex cap.
cum illorum de ſentent.excommunic. Tira
quel in tractatu nobilitat.cap.37.num. 110.
& alijs quæ refert,& faciũt ſcripta per Maſ-
card.in tractatu de probationibus,lib.2. con
cluſio.637.num.21.fol.31.vbi tradit, quod
error non præſumitur in facto inſigni, &
graui,& tradit Seraphin.in tractatu de pri-
uilegijs iuramenti priuileg.5. num.11. &
priuilegio 68.num.8. Menoch.lib.2.de arbi
trarijs caſu 308.nume.7.ideo dicit Corneus
conſil.250.col.fin.lib.4.quod poſsidens bo-
na hæreditaria,quæ licite poſsidere non po
teſt, niſi vigore teſtamenti, præſumitur il-
lius notitiam habuiſſe,notat Aymon conſil.
123.num.4.qui num.3.ſcribit, quod ex qua
litate facti,quando eſt tale, quod veriſimili-
ter ſolet venire in notitiam,hoc eſt cõiectu
randum,per cap.quanto de tranſlat. prælat.
Imò in facto multum notabile etiam anti-
370 quo † non præſumitur obliuio cap.cum illo
rum,§.circa de ſententia excommunicat. in
6.cap. quod dicitis 56. diſtinctione notat
idem Aymon conſil.134.num.31. & faciũt
quæ ſcribit Roland.conſil.6.num.44.lib. Ex
quibus deduci poteſt, quod ſi reperiatur ma
ioratus factus cum licentia regali, quæ ali-
quem defectum habeat,cum hoc tamen ti-
tulo interuenit præſcriptio.40.annorum,ni
hil poſtea opponi poteſt contra talem licen
tiam regalem.

Et an ad probandum maioratum iuxta l.
371 41.Taur.ſufficiat † præſcriptio 40.annorũ
cum titulo,qui poſsit præſtare iuſtam cau-
ſam præſcribendi,late reſoluit Molin. lib.2.
de primogenijs c.6.n.51.fol.260. qui hanc
vltimam illationem probat.Et iuxta intelle
ctum text.in dict.cap 1.de præſcript. in 6.
vt ſupra dixi animaduerto ad vnum ſingula
re,quod notat Decius in conſil.134.num.4.
vbi ex Abbate in cap.vigilanti, num. 34. de
præſcript.tradit,quod ille textus procedit,
quando ius commune reſiſtit fortiter con-
tra poſsidentem,ſecus ſi eſſet leuis præſump
tio,& quod procedit in præſcriptione, non
in conſuetudine ſecundum Archidiacon. &
Dominicum in dict.cap.1. ſed Decius erra-
uit in referendo text.in cap.vigilanti, quia
eſt in cap.ſi diligenti.Et per regulam text.in
dict.cap.1.de præſcriptionibus in 6.infere-
372 bam † in practica vnum quod veriſsimum
credo,ſcilicet quod ſiquis habuit à Rege ſen
tentiam nobilitatis,licet latam abſque ſolem
nitate legis 12.tit.11.lib.2.Recopila. ſi poſt
talem ſententiam fuerunt tranſacti quadra-
ginta anni, quia præbuit iuſtam cauſam ad
præſcribendum,nihil opponi contra talem
ſententiam poteſt.

Iſtis conuenit ſingularis doctrina Baldi in
l.2 quæſt.8.C. de ſeruit.& aqua,vbi reſol-
uit,quod ſi Papa infeudauit aliquem de cer
to caſtro,quod erat alterius,ei acquiretur iu
ſta cauſa præſcribendi aduerſus dominum,
tradit Socin.Iunior.in conſil. 76. num.63.
libro 1.

Quibus eſt addendum,an l.45. Taur.pro-
cedit in maioratu,de quo conſtat per præ-
ſcriptionem. † Ratio dubitandi procedit ex 373
verbis eiuſdem l.ibi: *Que ſegun la diſpoſicion
del mayorazgo deuiera ſuceder en el*. Ex quo vi
detur,quod deficiente ſcriptura maioratus
lex noluit poſſeſsionem transferre: & cui
non conueniunt verba legis, non conuenit
eius diſpoſitio,l.4.§.toties,vbi Bart. & alij,
ff.de damn.infecto,l.ita autem in principio,
& ibi Batt.& alij,ff.de adminiſtrat,tutorum
cum mille ſimilibus,vt per Tiraquel. in l. ſi
vnquam in verbo libertis,num.2.cum ſequẽ
tibus,pag.83.C. de reuocand.donat.Et ſi be
ne conſideretur,eſt inter vnum & alium ca
ſum † longa differentia,quia vbicunque ma 374
ioratus conſtat per ſcripturam,eſt probatio
probata,& euidens probatio,& concurrunt
omnia quæ notantur in l.vlt.C.de edict.Di-
ui Adrian.tollend.& quæ ſcribo ſupra in 3.
part.quæſt.24.à nume.14.Quãdo autem de
maioratu debet conſtare per præſcriptionẽ
quæ probari debet, altiorem requirit inda-
ginem,& ideò dicta l.non procedit, argumẽ
to l.3.§.ibidem,ff.ad exhibendum. Cõfirma
tur,quia vbi exceptio præſcriptionis nõ eſt
liquida, vel ſtatim liquidabilis,non impedit
remedium dict.l.vlt.C.de edict. Diui Adria.
tollend.ſecundum Decium ibi num.22. per
Bald.in l.ſi is quem,C.ne de ſtatu defuncto-
rum,& in l.per hanc num.11.C.de appella.
& alios,quos citat Menoch. de adipiſcenda
poſſeſsione remedio 4.num.771. pag.116.
quod eſt ſingulariter animaduertendum cir
ca praxim prædictæ legis,& pro hac ſenten
tia faciunt plura quæ ſcribo in 3.part. dict.
quæſt.24.à num.25.

Iſta autem concluſio † limitari forſan po- 375
teſt vbi de tenore ſcripturæ maioratus con
ſtiterit per teſtes deponentes cum qualita-
tibus requiſitis,& ſcriptis in hac quæſtione
num.116.cum pluribus ſequentibus,& con
cluſio iſta perſuaderi poteſt ex doctrina An
geli in dict.l.vlt.col.3.num.20.C. de edict.
Diui Adrian.& alijs,quæ ſcribit Roderi.Sua
rez in l.poſt rem iudicatam verſiculo tertio
principaliter limito,num.1.pag.297. ff. de
re iudicata.Alia autem circa iſtam quæſtio-
nem petenda ſunt à Molina dict.lib.2.cap.
6.Matienç.in dict.l.1.tit.7.lib.5.Recopilat.
gloſ.2.cum ſeqq.fol.165.

Et

Et eſt ad memoriã repetendum vnum ex-
376 traordinarium quod ſcribit Oroſcius † in l. de quibus, num.45.ff.de legat.pag.179. vbi dicit ſe reſpondiſſe ex facto circa intellectũ dict.l.41. Taurinæ ſcilicet, quod in probanda conſuetudine ſucceſsionis maioratus ſufficit vnus actus, quod non credo verum.

Et aliud etiam ſingulare, quod dabit commodum & honorem eſt animaduertendum, quod ratione ignorantiæ poteſt peti reſtitu-
377 tio † aduerſus præſcriptionẽ immemorialẽ, maxime Eccleſię, vt neruoſe defendit Caro. Ruin.conſil.10.num.18.cum ſequentibus, lib.5.& in conſil.68.num.19.cum ſequentibus, lib.1.quem citat Sforcia Oddi in tractatu de in integrum reſtitutione, part.1.quæſtio.16.artic.10.pag.407. pro quo faciunt quæ ſcribunt Balb. in tractatu præſcriptionum part.5. quæſt.2.pag.408.Bart.Socin. in l.qui agnatis in fine, ff.de exceptio. Auguſtin.Beroius in conſil.56.num.50.51.lib.3.Epiſcop.Couarru.in regula poſſeſſ.de regulis iuris in 6.part.3.relect.83. numero 3. fol.98. Caldas Pereir.in l.ſi curatorem habens, C.de integrum reſtit.minorum in verbo infra legitimum tempus, num.3, fol.387. & idem Sforcia Oddi in dict.tractat.part.2. quæſt.89, art.7.pag.921. quæ concluſio licet eam defendit Sforcia in prædicto loco contra Gozadinum in conſil.8.difficilis mihi videtur.

Et aliud etiã eſt memorabile, quod ad pro-
378 bandum ius patronatus, non requiritur † præſcriptio immemorialis, ſed ſufficit quadragenaria vt magna authoritate reſoluit Laucellotus in tractat.de attentat. part.2.c. 6 de attentatis litependente in præfatione, num.651.pag.21. Et qualiter per verba narratiua probentur fines diœceſum, cõſtat ex Hieronymo de Monte cap.10. Gregor. Lopez in l.10 tit 15.part.6.& alijs quæ refert Valdes in additio ad Suarez allegatio.6.pag. 84.& allegatio.8.pag.83.

QVÆST. XXI.

An in bonis maioratus currat præſcriptio.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, num.1.4.6.7.9.13.20.22. 27.& per plures ſequentes.

Alienatio comprehendit prohibitionem, nume.2.

Præſcriptio tantum operatur quantum expreſſa conuentio, num.3.

Alienationis prohibitio habet tractum continuũ, & ſucceſsiuum, num.5.

Præſcriptio non nocet deſcendentibus nondum natis, num.8.19. Nec in præiudicium illorum, quibus non erat apertum fideicommiſſum, nu. 10.12.24. Quid in bonis feudalibus, num.11.

Succeſſores in maioratibus habent ius ſuccedendi à primis fundatoribus, num 14.

Præſcriptio non naſcitur contra actionem non natam, num.15.

Bona Regni & bona maioratus in pluribus æquiparantur, num.16.

Pontificis ſuprema poteſtas præſcribi non poteſt, num.17.

Iuriſdictio qualiter præſcribi poſsit, num.18.

Grauamen nomen & arma perpetuo portandi intelligitur vt perpetuo ſine intermiſsione portentur, num.21.

Negligentia hæredis fideicommiſſario non nocet, num.23.

Præſcriptio an habeat locum in bonis prohibitis alienari quando alienatio facta fuit cum forma requiſita, & ex conſenſu illorum, in quorum fauorem fuit facta prohibitio, num.25.

Pactum vt præſcriptioni renuntiari poſsit, an valeat, num.26.

Bona maioratus an præſcribi poſsint inter collaterales & de familia, num.28.30. reſoluitur, num.39.42.43.44.49. Quid in fideicommiſſo, num.45.

Vocatus ex diſpoſitione maioratus an poſsit bona vſucapere, num 29.37.40.

Feudum antiquum poteſt alienari in agnatos remotiores ſine conſenſu domini, num.31.

Prohibitio alienationis an comprehendat filios inter ſe, num.32.

Primogenitus an poſsit facere renuntiationẽ primogenituræ in ſecundo genitum, num.33.

Feudum inter vaſſallos poteſt præſcribi, & vnus vaſſalius contra alium ſpatio triginta annorum, num.34.

Reſtitutio an concedatur aduerſus quadragenariam vel centenariam præſcriptionem, nu.35.

Priuatus contra priuatum poteſt iuriſdictionem tempore ordinario præſcribere, num.36.

Ius ſuccedendi eſt præſcriptibile, num.38.

Præſcriptio inchoata ante maioratus inſtitutionem an procedat in bonis poſtea acquiſitis, numero 39.

Eccleſia ſemper dicitur ciuiliter poſsidere, num. 41.66.

Bona maioratus vſucapi poſſunt præſcriptione immemoriali, ſed non centenaria, num. 46. 49.53.

Tributum, aut quid ſimile eum aliqui per tempus immemoriale non ſoluunt, ex cauſa legitima exempti præſumuntur, num.47. & quid in præſcriptione nobilitatis, num.48.64.

Priuilegium ex poſſeſſione immemoriali probatur, num.50.

Intellectus ad l.7.tit.29.part.3.num.52.

Bona maioratus eſſe aliqua ſi duo probent, ad antecesso-

Digitized by Google

ſeceſſoreſque illorum cum præſcriptione immemoriali pertinuiſſe, quæ probatio ſit potior, num. 54.

Ad vſucapiendam rem aliquam maioratus an ſufficiat allegare titulum cum præſcriptione triginta annorum, num. 55. reſoluitur, num. 68. 69.

Allegans ſibi ſolutum pluribus annis, non debet ſolum inniti temporis diuturnitate, ſed allegare conſtitutum fuiſſe ex aliqua cauſa, num. 56. 57. 58. 62.

Bona fiſco incorporata qualiter vſucapiantur, numero 59.

Allegans vnionem eſſe factam, & ſe poſſediſſe per quadraginta duos annos, obtinet in probatione vnionis, num. 60.

Laicus quando poſſit prouidere beneficium, numero 61.

Ius paſcendi cum titulo quo tempore acquiratur, num. 63.

Præſcriptio quadraginta annorum cum titulo an ſufficiat vbi ius commune reſiſtit, num. 65.

Titulus Regius an operetur iuſtam cauſam ad præſcribendum, num. 67.

Bona maioratus in poſſeſsione ſunt præſcriptibilia, num. 70.

Poſſeſſor bonorum maioratus opponens ſe executioni factæ per creditorem prædeceſſoris, an teneatur probare præſcriptionem cum qualitatibus requiſitis per l. 41. Tauri, num. 71.

Præſcriptio currit in bonis maioratus aduerſus ipſum inſtitutorem vendentem, num. 73.

Ad præſcribendum bona maioratus an ſufficiat poſſeſsio per conſtitutum, num. 74.

Præſcriptio an currat in bonis prohibitis alienari ſtante duplici prohibitione, num. 74.

Præſcriptio an currat contra ignorantem ſibi fideicommiſſi bona competere. num. 76.

Vſus portandi nomen & arma an præſcribatur, num. 77.

Primogenitus qualiter ſe poſſit opponere liti, in qua contra patrem allegatur præſcriptio, numero 78.

Regalia quo tempore præſcribantur, num. 79.

Diuiſio terminorum ad Principem ſpectat, numero 80.

Tabellionum creationem an poſſit quis præſcribere contra Regem in ſuo territorio, num. 81.

Poſſeſsio priuatorum non conſtituit terminos publicos, num. 82.

Præſcriptio immemorialis an currat contra Principem, num. 82.

Iuriſdictio tranſit in primogenitum num. 83.

VIgeſimo primo quæro, an in bonis maioratus currat præſcriptio: quem articulum, qoamuis multa tractari in eo poterant, quia alij de hoc latiſsime egerunt, breuitee
1 tractabo, & concludo † cum communi opinione, quòd in bonis maioratus non habeat locum præſcriptio contra non natum, vel contra illum, qui præced. tur ab alio poſſeſſore maioratus, quæ fuit ſententia Roderic. Suarez, cuius ſcripta magnam apod me ſemper habuerunt authoritatem in allegatione 3. Et iſta opinio confirmatur viua & concludēti ratione. Quia cum poſſeſſor bonorum maioratus prohibetur alienare bona maioratus expreſſe, nec alienatio valeat in præiudicium vocatorum ad maioratum, maiori ratione non poteſt tacite conſentire alienationi permittendo præſcribere, nec tacitum plus debet operari qoam expreſſum, iuxta regulam l. qui ad certum, ff. locati, ad hæc facit, quod communitas, quæ non poteſt alienari, non poteſt pati præſcribi, vt per Siluan. conſilio 1. num. 170. Et alienatio † comprehendit prohibitionem præſcriptionis ſecundū Bald. in l. 1. oppoſitio. 16. C. de edict. Diui Adrian. Rebuff. in tractat. de alienatione rerum Eccleſiæ, num. 1. pag. 69. Et præſcriptio † tantum operatur quantum expreſſa conoentio ſecundum gloſſ. in l. 1. C. de ſeruit. Bart. Socin. in conſil. 43. lib. 3. q. 4. Tiraquel. in tractat. de primogenit. quæſtio. 30. num. 2. Aluar. Valaſc. de iure emphyteu. quæſt. 8. num. 18. fol. 48. 2 3

Corroboratur conſideratio, quia ſi daremus † præſcriptionem in bonis maioratus reſpectu naſciturorum, eſſet volūtarium fideicommiſſum, nō perpetuum: nam ſi pateretur alienans, vel alius ſucceſſor res præſcribi, eſſet in eius voluntate, vel alterius ſequētis, qui non alienaoit, deſtruere maioratum, quod non eſt dicendom, cùm contradicant mentes teſtatorum, & clament contrarium diuerſa iura. 4

Et ad hoc eſt text. notabilis in l. ſi id quod, ff. de liberatione legata, ibi: *Quia in arbitrium hæredis eſſe non debet, vt quandoque conditione exiſtente, nec ipſi legatario debeatur legatum*, & l. peto, §. fratre, ff. de leg. 2 ibi: *Nec tamen ſequentiū cauſa propter ſuperiores in poſterū lædi debet*. Et alienationis † prohibitio habet tractum continuum, & ſucceſsiuum, & ſic reſpicit omnes de familia, & vocatos ſecundum Cumanum in l. cum ita, §. in fideicommiſſis lectura 1. num. 4. ff. de leg. 2. Tiber. Decian. reſponſo 60. num. 4. lib. 1. Et corroboratur iſta ſententia ex text. & eiuſdem ratione in l. ſiquis emptionis, §. in his, C. de præſcript. 30. annorum, quem poſt alios explicat Balb. in tractatu præſcriptionum 4. part. quæſt. 4. num. 1. cum alijs pag. 321. & hanc opinionē pluribus aothoribus relatis communem eſſe palam confitetur doctus Pinellus in authentico niſi tricenale, nū. 46. fol. 143. de bonis maternis, quamois ipſe magno animo contrariom teneat, & idem tenet Gamma eo non relato deciſio. 345. & prius deciſione 48. ad finem 5

Digitized by Google

6 finem,& ab iſta † communi opinione non
eſt recedendum ſecundum Anton.Petram
in tractat de fideicommiſſir quæſt.14.num.
329 pag.571. poſt Ripam in l. filius famil.
§.Diui,num.112.ff. de leg.1. & facit quod
ſcribit Ioan.Lopius in l.55.Tauri num. 22.
& ibi Caſtillo verſiculo ex ſupradictis. Et
quod ius primogenituræ inter non vocatos
ſit impræſcriptibile,notanter reſoluit Gloſ.
Pariſ.in conſuetud.Pariſ.part.1.§.8.gloſ.3.
num.29.fol.115.

Et iſtam noſtram ſententiam, licet dubitans,tenere
videtur Gregor.Lopez in l.10.
tit.26 part.4.in gloſſa verbo, *No le empece*
7 *tiempo*,vbi per † quinque colũnas quæſtio-
nem hanc latiſsime diſputat,& poſtea diſtin
guit quinque caſus in fine gloſſæ,qui caute
ſunt legendi, Anton.Rubeus conſil.13. nu.
13.late Carol.Ruin.conſil.41.lib.1. Et hoc
ſequitur,& conſtanter amplectitur Anton.
Gomez in l.40.Tauri num.90.ad quos ad-
do Stephan.Bertrand.conſil.15.nu.37.lib.
1.vbi iſtam opinionem late fundat in bonis
relictis familiæ,& dicit quod quamuis bona
ſubiecta reſtitutioni præſcribi poſſunt lon-
giſsimo tempore(quæ fuit multorum ſenten
tia)& poſt alios tractat Socin.Iunior in l.§.
Diui,num.21.cum ſequentibus,ff.de lega.
1.fol.197. intelligitur aduerſus habentem
tunc ius,non in præiudicium aliorum voca-
torum, quibus nulla negligentia imputari
poteſt, in qua omnes præſcriptiones fun-
dantur, quod etiam clare tenetur videtur
Decius in conſil.468.nu.23.vbi tenet,quod
8 præſcriptio non nocet † deſcendentibus nõ-
dum natis,quibus competit ius ex donatio-
ne facta alicui & ſucceſſoribus,late Pariſius,
qui plures citat conſil.33.num.199.libro 1.
quod ſecundum cum num.195.fortius pro-
cedit,quando alienatio fuit facta ab illo, qui
prohibitus erat alienare,Rubeus conſil. 84.
Crotus in d.l.§.Diui col.44. Loazes nume.
512.Ripa 116 ff de leg.1.Gratus conſil.101.
nu.43.lib.2.Anton.Gamma parum ſibi con
ſtans deciſio.84.num.2.& deciſio.26.num.
5.& deciſio.93.num.3.Bald.in conſil. 354.
lib.3.deciſio.Pedem.177.n.1.cum ſequent.
faciunt ſcripta per Ciſuentes in d.l.55.in
verſiculo ex ſupradictis colligitur, fol.162.
col.3.& in verſiculo,ſed nunquid poſt, Hip
polyt.Riminald.in conſil.339.nu.142.cum
ſequentibus,lib.3.Oſaſc.conſil.15.n.32. &
faciunt in ſimili doctrina Ægidi.Boſſi.in pra-
ctica crimin.titulo de proclam.nu 11. pag.
540.vbi tradit,quod proclamata facta in bo
nis fideicommiſsi non præiudicant nondum
natis,& punctum etiam & quæſtionem re-
ſoluit concordando cum prædict.Anto.Pe-
tra in tractatu de fideicommiſsis,d.q.14.nu.
157.cum pluribus ſequentibus,pag.550. &
Anton.Peregri.in tractatu de fideicommiſ.
art.40.num.16.fol.375.& in tractat. de fiſ-
co,lib.6.tit.8.per totum maxime num.17.
qui loquitur in fideicommiſsis,bonis feuda-
libus, & maioratibus, & idem quod Pariſius
& alij tradit in terminis Surd. deciſio.236.
num.14.vbi citat Molinam in libro de pri-
mogenijs cap.10.num.3.lib.4.Et iſtam ſen-
tẽtiam † in quodam maioratu Hiſpaniæ pro 9
bat viuis & concludentibus rationibus Al-
ciat.reſponſo 594.num.15.vbi inter alia in-
quit quod quando teſtator vocat ad fideicõ-
miſſum Petrum & eos, qui ex eo deſcen-
derint,non currit præſcriptio aduerſus deſ-
cendentes niſi ab eo tempore quo prior in
gradu perfecta præſcriptione ſit excluſus,
per l.1.§.ſed videndum, ff. de ſucceſ.edict.
& doctrinam Bart.conſil.129.& alia quę re
fert,præcipue doctrinam Aluarot. in c.hoc
quoque verſiculo quæro ab extra de ſucceſ.
feudorum,num.6.fol.23.& eandem opinio
nem tenet etiam Gloſ.Pariſ.qui plures citat
conſil.6.num.15.& idem tenet Alex.conſi.
59.num.12.lib.3.& conſil.98.num.4.lib.2.
& alij quos refert Gloſ.Pariſ.in d.conſi.59.
Tiraquel.lib.1.de retract.§.1.gloſ.10.num.
47.& confirmat ex pluribus authoribus &
rationibus idem Tiraquel.lib.1.de retractu,
§.1.gloſ.9.num.247.pag.2011.ad hæc vi-
dendur, & alij plures relati ab Anton.Ga-
briel lib.5.communium opinionum concl.
13.de præſcriptio.num.1.pag.309. vbi nu.
11.citat Pariſium in cap.cum non liceat,nu.
18.de præſcriptionibus,& alios dicentes nõ
currere præſcriptionem in bonis prohibitis
† alienari in præiudicium illorum, quibus 10
nondum erat apertum fideicommiſſum, &
ſic agere non poterant,qui ad iſta legendus
eſt,Cephal.conſil.215.nu.18.cum alijs,lib.
2.& conſilium primum feudale, nu.189. &
190.Andre.ab Exea.lib.pactorum nu.232.
pag.108.Matien.in bonis maioratus in l.8.
gloſ.5.num.25.tit.7.lib.5.Recopil.fol.192.
vbi ad iſtam opinionem plures citat Molin.
in bonis maioratus,lib.4.de primogenijs c.
10.num.5.fol.199.Auguſt.Beroi.in conſil.
67.num.40.lib.1.Curt.Senior 82.nume.4.
Cephal.conſil.624.num 43.lib.5.vbi n.41.
cum ſequentibus tradit maxime procedere
interueniente mala fide,quæ continuatur in
ſucceſſores,etiamſi quis velit incipere præ-
ſcriptionem ex propria perſona.Natta in
conſil.437.num.7.lib.2.vbi inter alia refert
Alex.in conſil.101.num.24.lib.7.idem te-
nentem,& concludentem,quod vbi eſt pu-
blica vox & fama,quod bona ſunt fideicom
miſſo ſubiecta,non currit præſcriptio prop
ter malam fidem,Simon de Prætis lib. 3. de
interpretand.defunct.volunt.dubitat.6. ſo-
lutio.5.& vlt.nu.25.fol.374. & dicit idem
Alex.

Alexand.ſingulariter ad noſtrum propoſi-
tum in conſil. 101.lib. 7.quod licet præſcrip
tio lõgiſsimi tẽporis noceat ſuper bonis pro
hibitis alienari , non tamen nocet filijs, vel
alijs vocatis ad fideicommiſſum qui nondum
erant nati, vel erant minores, quod eſt nota-
bile conſilium in illa materia , & idem clare
ſentit Paul.conſil. 181. notandum eſt quod
dictus Albertus num. 1.lib.2.vbi ex hoc di-
cit, quod agnatis non præiudicat præſcrip-
11 tio † in bonis feudalibus, quod procedit niſi
in præſcriptione immemoriali ſecundum So
cinum Iuniorem in conſilio 76. num. 101.
lib. 1.qui refert Curcium Seniorem in con-
ſil.72.col.3.num.4.verſiculo ſi opponatur,
dicentem, quod ad hoc ſufficit tempus qua-
draginta annorum, cuius dictum minime ve
rum puto per ſupradicta: & de præſcriptio-
ne bonorum feudalium late agit Socin. Iu-
nior in conſil.86.nume.20.lib.1. vbi tradit,
quod lex reſiſtens præſcriptioni feudorum
videtur prohibere præſcriptionem imme-
morialem , quod etiam verum non credo,
imò præſcriptio centum annorum ſufficit
contra dominum in bonis feudalibus, vt tra
dit Iul. Clar.lib.4.receptarum ſententiarum,
quæſt.45.§.feudum num.2.pag.199.vbi re
ſoluit materiam quando bona feudalia præ-
ſcribi poſsint poſt Curcium in tractatu de
feudo 4.part.ex quibus cauſis feud.amitta-
tur vlt.cauſ.priuat.feud.quæſt.82.pag.369.
quod etiam tractat Bart.Socin.in conſil.86.
num.8.lib.1.Pariſius in conſil.1, num.123.
& in conſil.15.num.14.& in conſil.27.nu.
66.lib.1.Menoch.in conſil.2.num 312.lib.
1 idem Menoch.in conſil.307.num.68.lib.
4.vbi poſt alios, quos citat reſoluit præſcrip
tionem nõ obeſſe filijs in bonis feudalibus,
& materiam etiam tractat & reſoluit cum
prædictis Anton.Peregrin.in tractatu de fi
deicommiſsis art.41. num.1.cum ſequenti-
bus.fol.477.Sed pro dicta opinione eſt etiã
text.in l.vlt.§.ſin autem auaritia, C.commu
nia delegat, per quem textum tenet Bald. in
conſil.351.item ad illud lib.3. Quod ius fi-
deicommiſsi conditionalis † non currit an-
12 tequam exiſtat conditio, & per illam ratio-
nem hãc ſententiam etiam tenet Decius in
Baronia & bonis feudalibus in conſilio 445.
nume. 46.de quo per Balb.in tractatu præ-
ſcriptionũ 5.part.5.part.principal.q.5.fol.
128.Ex quibus manifeſtè liquet, quod licet
præſcriptio in bonis maioratus præiudica-
ret ei contra quem præſcribitur, minime no
ceet ſucceſſoribus , quibus nondum † ius
13 erat delatum, & ad hoc etiam eſt bonum con
ſilium Bald.in conſil.4.in cauſa Baſilij nu.2.
libro 4 vbi dicit, quod præſcribi non poteſt
res ſubiecta reſtitutioni in præiudiciũ eius,
cui debet fieri reſtitutio, cum interim agere
non poſsit, ad quod eſt notabile conſilium
Paul.de Caſtro 158 num.3 libro 2.licet in
contrarium faciant ſcripta per Pariſ. in con
ſil.48.num.19.cum ſeqq.lib.3.

Et hæc ratio fulcitur, quia ſucceſſores † in 14
maioratibus habent ius ſucceſsionis à pri-
mis fundatoribus, quod ius non deſertur vſ-
que ad diem mortis vltimorum poſſeſſorum
iuxta l.quoties, C.de donatio.quæ ſub mo-
do, & ante non oritur actio, & contra actio-
nem non natam non naſcitur † præſcrip- 15
tio.l decem, ff.de verbor l.cum nõtiſsimi, §.
illud, C.de præſcription. 30.annorum.Quę
ratio corroboratur ex ſcriptis per Corneũ
conſil.22.nu.15.lib.3.qui eleganter loqui-
tur.Sed iſtud fundamẽtum difficultatem ha
bet ex gloſſa in l.eum pater, §.libertis, ff.de
legat.2. & alijs quæ ſcribo ſupra 3.part.q.9.
vbi probatũ fuit, quod ſi res maioratus alie-
netur, poteſt vocatus ſtatim petere res maio
ratus alienatas : quod confirmo, quia impu-
tandum eſt illi, qui potuit remouere impedi
mentum, & non fecit diligentiam , vt tradit
Balb.in tractatu præſcriptionum 6 p. prin-
cip.in princip nu.23.quem citat Ioan. Gu-
tier.in conſ.28.nu.8.ad hæc facit l.1. tit.17.
part.2.ibi: *Ni por tiempo que la ouieſſen tenido,*
ſuppoſito quod bona regni, † & bona maio 16
ratus æquiparantur in pluribus , prout in
alijs locis ſupra affirmaui, ex diſpoſitione l.
2.tit.15.part.2.& l.40. Tauri , & alijs argu-
mẽtis : quamuis diſpoſitio dictę l. 1.cum qua
etiam concordat l.6.tit.29 part.3.quæ pro-
hibet vſucapionem bonorum regni, hodie
ſit reſtricta ad collectas, & tributa Regi de-
bita, vt patet ex l.6.tit.13.lib.3. ordinamẽt.
ibi: *E las otras leyes que dizen que las coſas del*
Reyno ſe pueden ganar por tiempo, que ſe entien-
da de los pechos, y tributos que à nos ſon deuidos,
hodie l.1.tit.15.lib.4.Recopil.& idem eſt in
Papa † cuius ſuprema poteſtas præſcribi nõ 17
poteſt ſecundum gloſ. & Doctores in c. cum
nobis de præſcriptionibus & alios , vt per
Balb.in tract.de præſcriptionib. 4.p. 5.p.n.
14.pag.402.Anto Pereg.dicto tit.8.nu.14.
& iſtis adde conſilium Zaſij 15.n.44 lib.2.
vbi tractat quo tempore præſcribatur con-
tra Ducẽ Auſtriæ, vbi tradit qualiter in iſto
caſu competat reſtitutio , & quod ſcientia
officialium dicti Ducis nõ nocet ipſi Duci,
Et quod in Regijs patronatibus nulla currat
præſcriptio reſoluit notanter Aluar.Valaſc.
in tractat.de iure emphyt.q.9.n.16.fol.62.
Et qualiter præſcribatur † iuriſdictio vltra 18
alia ordinaria late tractat Falcon regul.369.

Et dicta ſententia , quod præſcriptio non
procedit in bonis maioratus contra nondum
natos, † alia concludenti ratione cõfirmatur,
quia eum quilibet ex vocatis ad maioratum 19
ſit donatarius de per ſe, & tot dicantur do-

natio-

nationes,& ſubſtitutiones,quot ſunt peſſo
næ vocatæ,vt tradunt Andre.de Iſesn.in c.
1.§.preterea ducatus de prohibita feudi alie
natione per Federic.& alij quos citat Moli.
lib 1.de primogenijs c.1.n.17.fol.4 & ego
trado in 1.q.iſtius quartæ partis à num.7. ſe
quitur euidenter quod negligẽtia illius,qui
paſſus fuit rem. præſcribere, nullatenus po-
teſt præiudicare ſucceſſori, qui dominium
& donationem habet de per ſe non depen-
dentem à domino anteceſſoris,& alteri per
alterum non debet iniqua conditio afferri,
iuxta regulam non debet de reg iur.in 6.cũ
concordantibus.Ex quibus non ſine magna
ratione dubitari poteſt de reſolutione Gloſ.
Pariſ.lib.4.de primogen.c.9.n.28.fol.187.
vbi ſcribit quod remedium læſionis enor-
miſsimæ competens ſucceſſori in maioratu
aduerſus tranſactionem præſcribitur trigin-
ta annis aduerſus omnes ſucceſſores, & ad-
uerſus non natos.

20 Rurſus,quod præſcsiptio † non procedat
in bonis maioratus probatur,qui bona maio
ratus tam ex iure,quam ex diſpoſitionibus
teſtatorum perpetuo eſſe debent apud vo-
catos,& ſucceſſores: vbi autem perpetuo ali
quid competit, pręſcriptio nõ habet locum
ſecundum gloſ.in l.quod ſi nolit,§ ſi quid in
teruenerit,ff de ędilit.edict. vbi Bald.& An
gel.idem Angel.& Imol.in l.1.ff.de vſucap.
Bart.Socin.conſ.86.n.11.lib.1. & alij quos
citat Tiraquel lib.1.de retract.§.1. gloſſ.2.
n.17.pag.814.ad quem addo Zaſium conſi.
15.de quo puncto late agit Tiraquel.in dict.
loco.Et quod vbi aliquod priuilegium per-
petuo competit,tollatur pręſcriptio,tradũt
Riminald.in conſ.338.n.20.lib.2.Ioan.Gar
cia in lib.2.de nobilita.§.1.gloſ.1.n.79.fol.
58.& de perpetuitate plura notabilia tradit
Quintil Mand.in procmio gloſ.facultatem
fol.3.col.4.& fol.ſequenti Seſaphin.in tra-
ctat.de priuilegijs iusamenti priuilegio 58.
n.14.pag.302.& idem Ioan.Garc.dict.gloſ.
1.§.1.n.9.fol.41.vbi agit de intellectu tex.
in l.4.tit.26.par.2.poſt Greg.Lop.ibi,& le
gi debet Barb.in l.quia tale,ff.ſolut.matrim.
nu.10.pag.305. tom.2.qui plures refert,&
Rebuſ.in l. nam quani 149.ff.de verb.ſignif.
pag.736.vbi intes alia refert Nicol.Boeriũ
deciſio.150.tenentem de illis verbis ſempes
maſculus erit hæres,& dictio ſempes exclu-
dit ipſum & poſtesos,vt per Ripam in l.fin.
num.212.quæſt.64 C.de reuocand.donat.
per l.ſemper,ff.de iure immunitatis.

Et vbicunque fuit oppoſitum in donatio-
ne grauamen portandi perpetuo nomen &
21 arma, † requiritur,vt perpetuo porteutus
ſine intermiſsione, & cum tractu ſucceſsi-
uo,vt reſoluit notantes Theſaurus deciſio.
270.n.24.qui ad hoc refert l.1.§. hoc inter
dicto,ff.de itinere actuque priuato,Angel.
Alex.Decium,Iaſ.Bart.Soci. Bologninum,
faciunt ſcripta per Tiraquel.in l. ſi vnquam
in verbo ſuſceperit liberos,n.202.pag.391.
& legendus eſt Natta in conſ.64.n.5. & 6.
qui loquitur in priuilegio immunitatis,& le
gi debet in materia fideicommiſſorum de
iſto verbo perpetuo Menoch.in conſ.327.
n.87.& n.114.lib.4.facit l.40.Tauri hodie
l.5.tit.7.lib.5.Recopil.vbi latè Auend.gloſ.
14.fol.127.& l.11.tit.6.eodem libro & tra-
dit idem Auenda.gloſ.5.poſt Molinã,quem
citat lib.1.cap.4. num.30. Tellum in l.17.
Tauri num.17.

Et hæc ſentẽtia quod regulariter bona ma
ioratus ſint impręſcsiptibilia,mihi veriſsima
† videtur,& cauendum eſt à Hieron. Grato 22
in conſ.106.n.10 lib.2. vbi nimis generali-
ter tradit,quod in bonis prohibitis alienasi
currit pręſcriptio,allegat notata in l.filius fa
mil.§.Diui,ff.de leg.1.pro quo eſt text.in l.
ſi hæres,la 2.§.fin.ff, ad Trebel. vbi proba-
tur,quod negligentia † hæredis nocet fidei- 23
commiſſario,& currit præſcriptio,quem ci-
tot cum gloſ.Ludouic.Gome.in regul.Can-
cellariæ in regula de triennali in epilogo ne
gligentiarum,pag.810.verſiculo 43.Cauen
dum eſt etiam ab his quæ de præſcsiptione
† in bonis prohibitis alienari ſcribit nouiſsi- 24
me Petra in tractatu de fideicommiſsis dict.
q.14.n.67.cum ſeqq.pag.551.

Et in memoria eſt habẽda doctrina Alex.
in dict.§.Diui,ff.de leg.1.vbi dicit,quod prę
ſcriptio habet locũ in bonis prohibitis alie-
nari, † quãdo alienatio fuit facta cum forma 25
requiſita ex cõſenſu illorum,in quoſũ fauo-
rem fuit facta prohibitio, quem citat Curc.
Iuni.in conſil.88.n.3.quæ maxime ſibi locũ
vendicat in illis bonis,in quibus per funda-
toses maioratuum bona vſucapi prohiben-
tur,quæ clauſula in multis maiosatibus præ-
cipue nouis reperitus,in quo caſu concurrę
re videtur prohibitio legis & teſtatoris,quę
fortius vigent iuxta notata in d.§.Diui,ff.de
leg.1. & gloſ. in d.l. cum pater,§. libertis in
verbo,nec alienauit,ff.de leg.2. per doctri-
nã Bald.in §.donasc qualiter olim feud.amit
tatur,&Bart.Socin.conſ.163.col.penul.lib.
2.& quæ adducit Greg.Lop. in d.l.10.titu.
26.part.4. fol.70. col.4.verſiculo ſimiliter.
Nec obſtat quod latius trado infsa q.40.à n.
8. & faciuut ſcripta in hac quæſtione,quod
tenẽdum eſt,licet Bertrand.de Argen.in lib.
Brit.articul.266.pag.364.conetur probare
teſtatores non poſſe prohibere præſcriptio
nes in fauorem publicum inductas, quod nõ
credo verum ex segula legis in traditioni-
bus,ff.de pactis,& alijs quæ ſcribo part.2.q.
3.& in alijs locis, & ex his quę ſcribit Tiraq.
lib.1.de retsact.§.1.gloſ.2. nu.14.pag.813.
vbi

Digitized by Google

vbi reſoluit, quod ex communiori ſententia
26 † valet pactum vt præſcriptioni renunciari
poſsit, pro qua opinione eſt text. clarus in
l. quod ſi nolit, §. ſiquid ita venerit, ff. de ædi
litio edict. licet quod per pactum renuncia-
ri non poſsit præſcriptioni dicant commu-
niorem eſſe opinionem Pariſ. in conſil. 92.
num. 45. lib. 3. Socin. Iunior in conſil. 145.
num. 50. lib. 1. & alij quos citat Ant. Gabri.
lib. 5. communium opinionum titulo de præ
ſcriptionibus concluſ. 6. num. 10. pag. 305.
vbi refert contrarium tenentes, & punctum
tractat Gutierrez in l. nemo poteſt num.
27 ff. de leg. 1. Et quæ † dicta ſunt maxime lo-
cum ſibi vendirant vbicunque bona maiora
tus ſunt prohibita præſcribi ex facultate re-
gia, prout plerunque cõtingit, vt probatur
ex his quæ eleganter ſcribit Bart. Socin. in
conſil. 86. num. 10. lib. 1.

Et iſta concluſio, quod bona maioratus
ſunt impræſcriptibilia, procedere videtur
non ſolum inter extraneos, qui velint vſu-
capere bona maioratus, ſed etiam inter col-
28 laterales, † & inter illos de familia, qui ordi-
ne ſucceſsiuo vocati ſunt ad maioratũ, quia
vnus in præiudicium alterius vocati nõ po-
teſt vſucapere ius ſuccedendi in maioratu
excluſo proximiori, quod ratione vrgenti
probatur, quia cum ex diſpoſitione l. 45.
Tauri defuncto poſſeſſore bonorum maio-
ratus continuo tranſeat in ſucceſſorem pro-
ximum in gradu poſſeſsio, tam ciuilis, quam
naturalis, quamuis in vita poſsidentis bona
maioratus ea alij tradiderit, vel alius quiſ-
piã occupauerit, vt latius in dict. l. caueur,
apertè patet quod alius, qui non ſit proxi-
29 mus, & vocatus † ex diſpoſitione maioratus,
non poteſt bona vſucapere, quia cum in pro
ximiore vocato ſit vtraque poſſeſsio non
ſolum ciuilis, ſed etiam naturalis, & duo
non poſsint inſolidum poſsidere, & alius
non proximior nullam habeat poſſeſsio-
nem, & ſine poſſeſsione præſcriptio non
procedat, ex regula ſine poſſeſsione de re-
gul. iur. in 6. cũ concord. ſequitur euidẽter,
quod non procedit vſurapio in præiudiciũ
primitus vocati ante alium qui bona maiora
tus occupauit ſub aliquo colore. Ex qua l.
45. apparet veram eſſe ſententiam Gloſ. Pa-
rit. in conſuet. Pariſ. tiulo 1. §. 8. gloſſa 3. nu-
mero 29. ſolin 125. vbi affirmat, quod nec
vnus ex fratribus præſcribere poteſt ius pri
mogenituræ, ad quod varias rationes addu-
30 cit. Sed in hoc ſequor Bart. Socin. † in con-
ſilio 47. facti narratione lib. 3. vbi affirmat,
quod inter collaterales conſanguineos cur-
rit præſcriptio in bonis primogenituræ, li-
cet huic conſilio reſpondeat Grego. Lopez
in dict. l. 16. quod loquitur in primogenitu-
ra, cuius alienatio non eſt prohibita, & idem
quod Bart. Socin. tenet Ioan. Gutier. in tra-
ctat. de primogenit. lib. 3. quæſt. 9. & vltima,
vbi dicit, quod frater ſecundo genitus po-
teſt præſcribere aduerſus primogenitum ius
primogenituræ, licet alius præſcribere non
poſsit, quem ſequi videtur Tiraquel. in tra-
ctatu de primogenit. quæſt. 30. numero 50.
pag. 228. & probat ex aliquibus Pariſius in
dict. conſil. 23. num. 193. lib. 1. vbi multa re
fert, & expreſſe ſequitur Caſſan. in Cata-
logo glor. mundi part. 11. concluſ. 47. folio
19 col. 2. in verſiculo & in hoc, qui refert
Socin. in dict. conſil. licet vitioſe, pro quorũ
ſententia facit: † quia fundus antiquus alie- 31
nari poteſt in agnatos remotiores ſine per-
miſſu domini in præiudicium vocatorum ſe-
cundum Mart. Laud. & Cardin. Alexand. in
cap. Titius ſi de feud. fuerit contro. inter do
mi. & vaſſal. per text. in cap. 1. de alienatio-
ne feudorum, & in cap. 1. §. ſed & res ibi, fra
tri vel nepoti titulo de alienatione feudo-
rum & in l. fœminæ, C. de ſecund. nuptijs, ra
tionem ad hoc aſsignat, quia ceſſat ratio pro
hibitionis ne feudum veniat ad extraneas
perſonas, notat Gloſ. Pariſ. in 1. conſuetud.
Pariſ. §. 13. gloſ. 6. numero 5. vbi ex Bart. &
alijs in l. 1. C. de imponend. lucra. deſcript.
lib. 10. tradit, quod plures emphyteutæ poſ-
ſunt alienare inter ſe ſine domini conſenſu,
& Iul. Clar. lib. 4. receptarum ſententiarum,
§. emphyteu. quæſt. 14 pag. 144. Iaſ. conſil.
236. in fine lib. 2. Tiraquel. lib. 1. de retractu
in proœmio num. 52. & alij, quos citat Me-
nochius in conſil. 2. num. 28. lib. 1. Zaſius in
conſil. 12. num. 2. lib. 1. & hoc confirmatur
ex text. in l. is qui complures, ff. de leg. 3. &
in l. 1. C. de habit. lib. 11. & ex doctrina Bal-
di in conſil. 498. factum ſuper quo, in fine,
lib. 1. vbi dicit † prohibitionem alienationis 32
non comprehendere filios inter ſe, de quo
plura ſcribit Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 11.
gloſ. 6. num. 6. cum ſequentibus facit l. vo-
luntas C. de fideicommiſsis, & l. quoties ab
omnibus eodem titulo, & l. filius familias, §.
cum pater, ff. de leg. 1. quæ iura ad hoc ſunt
expreſſa & l. pater, §. quindecim, ff. de lega.
3. tradit Afflict. in conſtit. Neapolita. lib. 3.
rubric. 5. de reuocatione alienat. nu. 17. fol.
261. Vnde ſiquis ſit primogenitus, nõ pro-
hibetur † facere renuntiationem primoge- 33
nituræ in ſecundo genitum, ſecundũ Iacob.
Bald. Mart. Laud. Iacob. Aluar. Curt. Alex.
in cap. 1. §. præterea ſi ille, quibus modis
feud. amittatur, ad quod concordãtes, & alia
ad propoſitum refert Tiraquel. in tractatu
de primogenit. quæſtio. 25. pagina 220. de
qua ego latius tracto in 3. par. huius operis
quæſtio. 58. Et feudum † inter vaſſallos po- 34
teſt præſcribi, & vnus vaſſallus contra alium
ſpatio triginta annorũ, vt tradunt omnes in
cap.

Digitized by Google

cap.ſi quis per triginta,titul.ſi de feudo fue-
rit controuerſia, gloſ. in cap. 1.§. præterea
de capitaneo, & volunt Curcius Iunior in
conſi. 25.& in conſi. 82. quos citat Pariſi.in
conſi.15 num. 13.lib. 1.qui addit Matthæ.
ab Affliƈt.deciſio.254.Et plures citat Natta
in conſi.456.num.26. vbi reſoluit an conce-
35 datur † reſtitutio aduerſus quadragenariam,
vel centenariam præſcriptionem,& de con-
cluſione text.in §.ſi quis per triginta,agunt
etiam Iul.Clar. in §. feudum,quæſtio.85.&
alij,quos citat Menochius in conſi.2.num.
312.lib.1.& in conſi.307.num.52.lib.2.Ti-
berius Decianus conſi. 24. num.108.lib.1.
vbi reſoluit, qualiter fœminæ poſsint præ-
ſcribere bona feudalia,& pro hac concluſio-
ne faciunt plura quæ ſcribo ſupra hac quar-
ta part. quæſtio. 19.vbi late probatum fuit,
36 quod priuatus † contra priuatum poteſt præ
ſcribere iuriſdiƈtionem tempore ordinario,
& alia ſimilia, vbi refero text. in diƈt.§.ſi
quis per triginta,& alia plura,quæ iſti quæ-
ſtioni maxime conueniunt, & laicus poteſt
præſcribere contra laicum decimas pro tem
pore communi,decem,vel viginti annorum,
ſecundùm Felinum in cap. cauſam de præ-
ſcriptionibus, Nicol.Boerium in conſuetudi
nibus Aurelia.titul.de iudicijs,cap.2.pagina
127.

Et hæc fulciuntur,quia teſtatores prohi-
bentes bonorum maioratus vſucapionem,ea
37 ratione † mouentur ad prohibendum vſuca-
pionem bonorum vinculatorum, quod no-
lunt propria bona in extraneas familias trã
ire, quæ ratio ceſſat vbicumque ille, qui ea
præſcribit, eſt de familia,& teſtatoris gene-
ratione,& ab eo vocatus, & cum iſta ratio
ceſſet,ceſſare debet diſpoſitio diƈt. l.cum pa
ter,§.dulciſsimis,ff.de legat.2. Et in iſto ca-
ſu non vſucapiuntur bona maioratus,ſed ius
38 ſuccedendi, quod † eſt præſcriptibile. ſicut
alia pleraque iura, vt longe agit Tiraquell.
lib.2.de retraƈtu,§.36.glo.2.num.36,cum
ſequentib.quem refero in 1.par.huius ope-
ris,q.6.& pro hac concluſione eſt tex.nota-
bilis iuxta doƈtrinam Dominici, num.3. &
Franciſcum.5.in c.cum de beneficio de præ
bendis,lib.6. quæ concluſio erit magis certa
& plana vbicumque cum præſcriptione qua
draginta annorum concurrat titulus Regalis
iuxta tex.in c.1.de præſcriptionibus in 6.
cum concordantibus quæ ſcribo in q.20.præ
cedenti, vbi inter alia refertur doƈtrina Mo
lin.lib.2.de primogen.cap.6.num.51.quod
vidi in praƈtica in ſucceſsione cuiuſdam ſta-
tus, pro qua concluſione faciunt quæ ſcribo
infra. Et hoc aperte tenet Burg.de Paz in
conſi.41.num.11.& ſentit expreſſe Molin.
lib.4.de primogen.diƈt.cap.11.num.10.fol.
190.& faciunt ſcripta per eundem Molin.
lib.2.de primoge.cap.6.nu.51.fol.259.mo-
uentur omnes, quia iſta præſcriptio habet
vim præſcriptionis immemorialis, & iſta
concluſio erit certiſsima vbicumque Prin-
ceps in facultate ſatit bona libera, vel alio
quocumque modo derogauit clauſulas maio
ratus,& pro iſta ſententia faciunt plura quæ
ſcribit Pariſ.in conſi.23.nu. 263. cum ſeqq.
lib.1.Et quod præſcriptio quælibet inchoa-
ta ante maioratus inſtitutionem procedat † 39
in bonis poſtea inſertis,ſcribit Falcon.d.reg.
368.nu.3.ex Moli.lib.2.c.10.nu.4.& 3.

Non obſtat d.l.45.Taur.quia non procedit
vbicumq; ille,qui verus erat ſucceſſor bono
rũ, tacuit per tantum tẽpus,quod veriſimile
eſt,eum poſſeſsionem animo amiſiſſe, vt la
te probaui in 3.p.huius operis q.6.

Ex quo infertur,quod cum in iſto caſu ille,
qui eſt de vocatis ad maioratum habeat, poſ
ſeſsionem ciuilem,& naturalem,† vſucapere 40
poteſt aduerſus proximiorem vocatum an-
te eum,& iſte ſecundus efficitur primus pro
pter alterius taciturnitatẽ, incuriam,vel ne-
gligentiã,& pro hoc facit quod ſcribit Bald.
in conſ 299.dicunt Petrus ante finem,verſ.
pone Eccleſiæ,lib.1.vbi vult,quod Eccleſia
non petendo pẽſionem ab emphyteuta per
decennium amittit poſſeſsionẽ ciuilem, no-
tat Aymon in traƈtat.de antiquitate tempo-
rum,4.p.num.139.fol.276.vbi tradit,quod
vbicumque quis tenuit rem tamquam libe-
ram non tanquam feudalem, iuſto titulo, &
bona fide durante decennio,nulla currit præ
ſcriptio, poſſeſsione ciuili exiſtente apud
dominum per illud tempus,ſed lapſo decen-
nio incipit currere præſcriptio longiſsimi tẽ
poris aduerſus dominum, refert noſtra per
Iaſ.in l.1.C.de ſeruis fugitiuis,& ibi Aym.
alia ad propoſitum adducit,& quod Eccleſia
ſemper dicatur † ciuiliter poſsidere,etiam ſi 41
per ſexaginta annos careat poſſeſsione, tra-
dit eleganter Pariſ.in conſ.24.nu.9.cũ ſeqq.
lib.1.& ratio deduƈta à d.l.45.hodie l.8.tit.
7.lib.5.Ordinam.noui non eſt generalis,nec
procedit in præſcriptione cœpta ante publi
cationem illius legis, argumen.l.ſi fundum,
ff.de fundo dotali,& doƈtrinæ Bart. in l.fin.
verſ.iſta non eſt bona reſpõſio, C.in quibus
cauſis in integrum reſtit. non eſt neceſſ. &
aliorum quos citat Ant.Gabriel tom.2.com
munium opinio.lib.5.conclu.13.de præſcri
ption.nu.9.pag.309.Et iſtã ſententiã tene-
re videtur Olano in antinom.litera M.nu.
12.& 13. & in hoc illa lex 45.eſt diſpoſitio
noua,† & exorbitans, & non eſt ſicut aliæ 42
leges, quæ pro maiori parte ſunt declara-
toriæ,vt ſcribo in principio 2.partis, & iſta
eſt prima limitatio ad regulam, quod bona
maioratus vſucapi nequeunt, quæ etiam pro
batur per ea quæ ſcribit Lucas de Penna in

l.1.fol.68.col.4.C. de imponend. lucra.de-
ſcript.lib.10.vbi vult,quod ſi filius primoge
nitus habens alios fratres poſsidet caſtrum
triginta annos,præſcribit aduerſus alios fra-
tres,& cum vera poſſeſsio,& actualis tam ci
uilis,quam naturalis amittatur per taciturni
tatem,incuriam, & negligētiam,& obliuio-
nem,vt latiſsime ſcribo in dict quæſtion.6.
cum maiori ratione & fundamento amitti-
tur poſſeſsio, quæ transfertur ipſo iure ab-
ſque aprehenſione in ſucceſſorem in maio-
ratu per dictam l.45.Taur.per argumentum
à fortiori,quod eſt efficax,& forte,cap.cum
in cunctis iuncta gloſ.quæ ponit concordan
tes de electionibus,vbi Ioan.Andr.authent.
multo magis, C. de Sacroſanct. Eccleſ.cum
concordantibus adductis per Euerard.loco
65.Et animaduertit,licet per aliam rationem
Olanus vbi ſupra.

Ex qua limitatione nuuiter inferri poteſt,
43 quod admittitur † præſcriptio in bonis maio
ratus excluſis maſculis remotioribus:ſuper
qua tamen illatione maturius cogitandum eſ
ſe iudico,eſt tamen iſta illatio veriſsima in
præſcriptione immemoriali,vt conſtat ex ſe
quentibus,& alijs pluribus quę ſcripſi in quę
ſtione præcedenti.

44 Poteſt autem circa iſtam dubitationem †
reſponderi,quod ſi ille qui ſe defendere niti
tur præſcriptione bonorũ maioratus, eſt de
vocatis per teſtatorem in defectum aliorum,
& tunc habet locum præſcriptio,quia ceſſat
ratio prohibitionis alienationis, & idem erit
in præſcriptione quadragenaria, cum titulo
Regali,vt conſtat ex ſuperioribus:ſi autẽ il-
le,qui præſcribere vult, vocatus non fuit,quã
uis ſit de familia,vel generatione teſtatoris,
& tunc præſcriptio nõ procedat.Quæ diſtin
ctio eſt iuridica , & confirmatur ex eleganti
ad propoſitum diſtinctione gloſ Parii.in d.
§.13.glo.9.nu.8.fol.159 tentault etiam Ci-
rier.d.lib.3.q.9.quod Socin.d.conſi.47.con
45 cludit,quod ius fideicommiſsi an pertineat †
ad vnum,vel ad alium ,eſt præſcriptibile ,nõ
tamen loquitur reſpectu rerum in fideicom
miſſo contentarum,& Ant. Gam. deciſi.93.
num.3.tradit,quod opinio Socin.& Ioann.
Cirier procedit reſpectu illius contra quem
præſcribitur,non contra ſucceſſores,ex do-
ctrina Matth.de Afflict. in titul ſi de feudo
fuerit controuerſum,§.ſi quis per triginta,&
ita tenet , & limitat , & intelligit doctrinam
Socin.Greg. Lopez in d.l.10.titul.26.p.4.
in glo.in verbo,*No le empeze*,fol.71.colu.1.
in fine,verſi.non obſtat. Et quod vna linea
non poſsit præſcribere contra aliam tradit
Flores de Mena in additio. ad Gam deciſio.
93.in fine, poſt Auend. quem citat in l.40.
Tauri,glo.6.
46 Secundo prædicta concluſio, quod bona †
maioratus ſint impræſcriptibilia, limitatur,
niſi per præſcriptionem immemorialem,ſe-
cundùm Roder.Suar.in dict.allegatio.3.quẽ
ſequitur Grego. Lop.vbi ſupra in finalibus
verbis,quod in præſcriptione immemoriali,
& in præſcriptione centenaria concludit Ti
ber.Deria.reſponſ.24.nu.111.cum ſeqq.lib.
1.vbi concludit, quod tales præſcriptiones
præiudicant etiam nondum natis,& idẽ te-
net Anton.Gom.in d.l.40.mouetur Suarez,
quia cũ per priuilegiũ Regale,& Regiam fa-
cultatem bona maioratus alienari poſsint iu
ſta de cauſa, per tantum tempus pręſumitur
quod interuenit Regalis licentia,pro qua ra-
tione faciunt quæ ſcribo in 1.p.huius operis
q.45.& Anto.Gom.aliam efficaciorem ratio
nem adducit,quia cum conſtare non poſsit,
an ille tertius habuerit prædicta bona præ-
ſcripta ante prohibitionem alienationis,vel
poſtea,poteſt ea tanquam bona libera retine
re,quod tradit etiam Matięç.in l.8.tit.7.lib.
5.Recopil.glo.5.nu.36.fol.191.Ludoui.de
Molin.lib.2.de iuſt.& iure tract.2. diſputa-
tion.79.pag.474.Et hanc rationem Anton.
Gom.ante eũ in alio propoſito noſtro con-
ſimili ſcribit Innoc.in c. ſi diligenti in finali
bus verbis de præſcrip. vbi dicit,quod in pręſ
ſcriptione immemoriali non eſt neceſſarius
titulus, & ſi quæratur à præſcribente de ti-
tulo ſufficit dicere,Neſcio quo titulo hære
ditas ad prædeceſſores meos pertinet , ſed
credo,vel credere debeo,quod iuſto titulo,
ex quo tanto tẽpore ſine contradictione poſ
ſederũt.Et pro ratione Ant. Gom.eſt regul.
text.in l.ſi fundo,ff.de fundo dotali,vbi pro
batur,quod quando prohibitio alienationis
ſuperuenit poſt inchoatã pręſcriptionẽ,pręſ
ſcriptio cœpta perficitur nõ obſtante prohi
bitione,tradunt Bart.& Salicet.in l.vlt.C.in
quibus cauſis reſtit.non eſt neceſſaria, Bald.
in l.1.C.de ſeruis fugitiuis, Crot.in l.filius
famil.§.diui,nu.142.& ibi Loazes nu.101.
ff.de leg.1.Abb.& alij,quos citat Ant.Gabr.
lib.3.commun.opinionum, tit.de præſcrip-
tion.conclu.13.nu.8.pag.309.& dicit Abb.
in conſ.71.clericus quidam lib.2.quod etiam
in his,quæ ſunt regulariter impræſcriptibi-
lia,† quando quis non ſoluit per tempus im- 47
memoriale,præſumendum eſt,ex aliqua cau
ſa legitima fuiſſe exemptum,notat Balb.qui
ſimilia adducit in tract.pręſcriptionum,2.p.
3.p.princip.fol.34,nu.18.& fruſtra diſputa
tur de titulo,& bona fide ſtante præſcriptio
ne immemoriali,vt tradit Zaſius conſ.6.nu.
22.lib.2.Sed hoc quod Zaſius tradit de bo-
na, fide difficultatẽ habet propter regulam
malæ fidei poſſeſſor de reg.iuris in 6.& quę
ſcribunt Bellamer.conſ.10.in princ.verſ.itẽ
& aliter reſpondeo,& conſil.13. verſi. plus
dico, Aymon conſi. 146.numer. 5.verſi.ſe-
cundo

cundo reſpondeo. Pariſi. conſi. 27. nu. 108.
lib. 1.

Ex quibus confirmo doctrinā Baeç. in tra-
ctat. de inope debitore, cap. 16. num. 114. &
118. fol. 126. & 127. vbi reſoluit, quod nobi
48 lis, † qui probat nobilitatem per tempus im-
memoriale, videtur probare nobilitatem,
etiam tempore Gothorū, quando Gothi poſ
ſidebant totam Hiſpaniam, ad quod etiam fa
cit quod notat Roman. in conſi. 273. vbi tra-
dit, quod ſi duo loca diuſuerunt poſſeſſa tan
quam vnita, præſumetur vnio facta ſuperio-
ris authoritate, quē refert Matth. de Afflict.
deciſ. Neapolit. 368. nu. 4. Auenda. de exe-
quend. mandat. cap. 4. nu. 20. vbi ex hoc di-
cit, quòd ſi duo ciuitates vtantur multo tem
pore terminis promiſcue, præſumitur, quod
in tali cōmunione interuenerit authoritas ſu
perioris & excurſu tāti temporis prçſumitur
titulus, l. hoc iure, §. ductus aquæ, ff. de aqua
quotidiana & æſtiua, & in l. 1. §. vltim. ff. de
aqua pluuia arcend. Bart. & alij in l. cum de in
rem verſ. ff. de vſuris, Abb. in cap peruenit
de cenſibus, & præſumitur priuilegium ex
tanto tempore, ſecundùm Oldrald. in conſ.
296. & Alex. conſ. 6. viſo themate lib. 1 Dec.
in conſ. 85. & alios quos refert R pa in l. quo
minus, num. 40. fol. 247. ff. de fluminibus, de
quibus etiam plura ſcripſi in quæſt. præce-
denti.

49 Præſumitur ergo titulus, & facultas Regia †
ad extrahendum bona à maioratu excurſu
tanti temporis, & regulariter præſcriptio im
memorialis habet vim priuilegij, tituli, & cō
conceſsionis d. l. hoc iure, §. ductus aquæ, ff.
de aqua quotidiana & æſtiua, cum concordā
tibus, quæ refero in quæſt. 20. ſupra hac par.
Et prædicta magis tenenda videntur, licèt
quod prçſcriptio centenaria, nec immemo-
rialis non præiudicet naſcituris in bonis pro
hibitis alienari, teneant Salicet. in l. cum no-
tiſsimi, §. ex bis, C. de præſcript. 30. annorū,
Corn. conſi. 43. nu. 53. lib. 2. Pariſi. in c. audi
tis de præſcriptionibus, quos refert, & ſequi
tur Hierony. Gabr. in conſi. 163. nu. 17. qui
in contrarium refert Socin. Iun. in conſi. 76.
num. 100. lib. 1. quæ faciunt pro ſententia,
quam in propria ſpecie tenere videtur Ioā.
Garcia in tract de nobilit. glo. 12. & exemp-
tio, nu. 80. fol. 273. vbi reſoluit, quod in bo-
nis prohibitis alienari non habet locum præ
ſcriptio immemorialis, licet prædicta non re
ferat, & conſulo caute legendum eſſe, & Hie
ronym. Gabr. refert Cephal. in conſ. 455. nu.
89. lib. 4. qui tradit, quod in iſto caſu eſt bo-
num conſilium petere reſtitutionē per clau-
ſulam, ſi qua mihi iuſta cauſa videbitur.

Et eſt animaduertendum, quod ſi conſtat à
principio aliqua eſſe bona maioratus, eſt con
ſilium ad eum qui vult ea defendere ex prç-
ſcriptione immemoriali, vt nòn alleget ſo-
lum præſcriptionem immemorialem, ſed pri
uilegium Regii, & priuilegium probabitur † 50
ex poſſeſsione immemoriali, vt elegāter no
tat Rip. in d. l. quo minus, nu. 102. & idem Ri
pa in l. decernimus, nu. 75. de iudicijs, quod
eſt bonum conſilium ad volentes defende-
re donationes Regias factas contra legem,
quam nos vocamus de *Valladolid*. facit doctri
na Abbat. in conſi. 26. nu. 4. lib. 2. de qua per
Felin. c. accedentes, num. 8. de præſcriptioni
bus, quibus conuenit egregia doctrina An-
dre. de Iſernia in conſtitut. Neapolit. incipiē
ti ſi dubitatio, col. 2. & final. & in conſtitu-
tionem quadraginalē in fine, vbi dicit, quod
conſtitutio Neapolit. remouens prçſcriptio
nem contra fiſcum intelligitur quando poſ-
ſeſſor innititur tantū præſcriptione, & con
fitetur defectum tituli, vel de defectu con-
ſtat, non autem quando innititur donationi,
ſeu inueſtituræ, aut alio iuſto titulo, quem
probat præſcriptio triginta annorum, & prç
ſumitur contractum præceſsiſſe, quam do-
ctrinam refert & ſequitur gloſ. Pariſ. in con
ſue. Pariſien. part. 1. §. 7. nu. 16. fol. 100. vbi
addit Alex. in conſi. 136 col. 1. & 3 lib. 1. Et
probatio † quaſi poſſeſsionis cum allegatiō- 51
ne tituli operatur ipſius tituli probationem,
ſecundùm Bart. in l. 1. §. vltim. ff. de aqua plu
uia arcend. Capicij deciſ. 209. n. 21. Gozadi.
in conſ. 50. nu. 16. Maſcard. in tract. de pro-
bationib. concl. 1195. nu. 32. fol. 112.

Et iſta fulciuntur ex alia bona doctrina
Auend. in tractat. de exequend. mandat. Re-
gijs par. 1. c. 12. nu. 6. fol. 85. vbi tradit, quod
quandiu conſtat, quod bona ſunt de platea,
vel defeſa, vel exitu ciuitatis, ſunt impræ-
ſcriptibilia, ſi de tota re integra agatur, præ-
ſuppoſito quod ſit talis, & tam ampla platea,
vel defeſa, vel exitus. Nam conſtito de qua
litate ex ipſa rei natura res eſt impræſcripti-
bilis, ſi vero agitur de parte, quæ eſt intra de
feſam, vel plateam, tunc probata immemo-
riali poſſeſſor prçſumitur dominus, & quod
illa res, vel quantitas à ſe poſſeſſa fuerit pri
uata, & non publica, † & ſic limitat l. 7. titu. 52
29. part. 3. addendo num. 7. quod licet ſola
præſcriptione talia bona acquiri non poſ-
ſint, tamen virtute priuilegij præſumpti, &
conceſsionis talia bona ſunt quæſibilia, pro
quo eſt glo. iuncto tex. in c. peruenit de em
ptio. & venditione, vbi Ant. & Cardinal. pro
bātes, quod prohibita præſcriptione nō pro
hibetur præſūptio reſultās ex curſu tēporis
pro quib⁹ facit, quia licet Reges bona Regni
alienare nō poſsint currit tamen contra eos
prçſcriptio, ſecundùm Speculator. tit. de in-
ſtrumentor. editione, §. nunc autē, verſ. quid
ſi Imperator, nu. 11. lib. 2. fol. 125. Franc. in
c. Abbas ſanè, §. pro parte de re iudica. lib. 6.

Lancellot. Cõrad in templo iudicum lib. 1. c. 1. de Imperatore, verſi. primo itaque, nu. 10 ſol. 54 vbi allegat Alex. in conſi. 74. nu. 6. lib. 4. & Martin. Laudenſ. in tract. de principibus, q. 11. & q. 17. Et idem Lancellot. lib. 1. c. 1. de Imperator. §. 4. verſi. trigeſimo loco, nu. 16. fo. 95. vbi hoc declarat. Et quod reſeruata principibus in ſignum ſupremę poteſtatis non poſſint acquiri, etiam cum præſcriptione immemoriali, ſecus quę reſeruata ſunt in ſignum priuilegij, tradunt Felin. in c. cum nobis de præſcript. Corad. in templo iudicum lib. 1. c. 1. de Imperatore, §. 4. verſi. primo itaque nu. 10. fol. 64. Peregri. in dict. loco, nu. 34.

Ex prædictis autem infertur, quod ad præſcriptionem bonorum maioratus non ſuffi-
53 cit præſcriptio † centenaria, quæ non eſt tanti momenti, ſicut pręſcriptio immemorialis, vt latius probaui dict. quæſtion. 20. Vnde ſi conſtat ex initio aliqua bona eſſe maioratus, vel ex incorrupta, & indubitabili fide teſtiũ, vel (quod melius eſt) ex ſcripturis authenticis, & fidedignis, non eſt locus præſcriptioni in talibus bonis, etiam ſi ſit centenaria, quamuis eſt magna præſumptio pro curſu tanti temporis, quod bona ad poſſidẽtem iuſto titulo, & licentia Regali peruenerunt. Quę cõcluſio conſtat ex dictis, & rationibus Roder. Suar. & aliorum, & ex fundamentis à me ſcriptis in d. q. 45. vbi videri poterit ſi expedierit, licet contrarium teneat in bonis prohibitis alienari Balb. de præſcript. 5. par. princi. q. 4. nu. 5. fol. 128. & Ant. Gam. deciſ. ſupra allegata 344. nu. 3. Et quod centenaria præſcriptio non ſufficiat in bonis maioratus verius credo, licèt Soci. Iun. in conſ. 76. nu. 85. lib. 1. magna authoritate & viribus probare conetur centenariam præſcriptionẽ habere eandem vim quam habet præſcriptio immemorialis ad vſucapiendũ bona feudalia, & alienari prohibita, qui ad hoc refert Bald. in l. 1. col. 2. C. de annali exceptio. dicẽtem, quod centum anni ſunt longiſſimum tempus vitæ noſtrę, & omne quod ſub mundiali machina gubernatur, tali tempore renouatur, pro quo facit quod ſcribit Matth. de Afflict. deciſ. 254. nu. 4. vbi vult, quod præſcriptio centenaria ſicut immemorialis habet vim Regij aſſenſus, & priuilegij, & conſtituti, vbi ex hoc concludit, quod communio inter duas ciuitates præſumitur per tantum tempus facta cum Regio aſſenſu, de quo legenda ſunt quæ ſcripſi in quæſtione præcedenti.

Vidi autem dubitari in grandi negotio, poſita illa opinione, quod bona maioratus pręſcribi poſſunt præſcriptione immemoriali,
54 quidã à quo petuntur † bona maioratus probat ad ſe, & ad anteceſſores pertinetę illa bona per tẽpus immemoriale, ille vero, qui bona petit, probat etiam ſecundum formam & ordinem legis 41. Tauri, quod ſunt bona maioratus, quæ probatio ſit potior, & magis admittenda? In quo ſicut in cæteris probationibus iudicis arbitrium multum valebit conſiderando qualis probatio ſit magis veriſimilis, ſecundum ea, quæ tractantur in locis ordinarijs, & extraordinarijs, & traduntur per Ant. Gabr. lib. 1. cõmon. opin. tit. de teſtib. concl. 4. nu. 5. cum ſeqq. & per Menoch in tract. de præſumption. Ioſeph. Maſcard. in copioſiſſimo tract. de probatio. & per alios plures, quos omitto. Sed an quæ dicta & probata ſunt in præſcriptione immemoriali, procedunt in præſcriptione quadraginta annorum cum titulo Regali, ita quod talis pręſcriptio præiudicet ſucceſſoribus, ſicut præſcriptio immemorialis, videtur idem dicendum eſſe, ex c. 1. de præſcription. in 6. & alijs, quę ſcripſi in q. 20. præcedenti, & ex duabus legibus Regalibus ſimul iũctis, quæ in iſta materia ſunt ſingulares, videlicet l. 1. tit. 15. lib. 4. Recopil. quæ probat, quod per præſcriptionem immemorialem præſcribuntur contra Regem ciuitates, villæ, & alia ſimilia, quæ ſunt de corona Regali, & per l. 1. tit. 10. *De las donaciones*, lib. 5. Recopil. vbi titulus Regalis ſimul cum præſcriptione quadraginta annorum ſufficit ad præſcribendũ bona Regalia, vt latius in dictis legibus cauetur. Igitur ſi hoc procedit in bonis Regni, & Regalia Coronę, quod eſt caput maioratuum Regni, vt in alijs locis animaduerto, idem dicendum eſt in alijs ſtatibus, & maioratibus particularibus, & à fortiori hoc procedere debet. Quę aduertentia & reſolutio tanquã noua & ſingularis eſt mẽti tenenda pro intellectu eorũ quę ſupra tradita ſũt, & in practica eſt valde vtilis. Et quod pręſcriptio etiã immemorialis non priuet Principẽ, neq; excludat, vt Regalia ab eo auferantur, vel alteri quęrantur, traditur per Silua. in conſ. 96. n. 17. dicens hãc eſſe cõmunem diſtinctionẽ ex Iaſ. in l. Imperium, ff. de iuriſd. omn. iudic. Brun. conſ. 69. lib. 5. glo. Pariſ. p. 1. conſuet. Pariſ. §. 1. glo. 1. n. 56. & an præſcriptio immemorialis excludatur, ſi probetur à centũ annis citra aliquid factum fuiſſe, latè reſoluit Moli. lib. 2. de primog. d. c. 6. nu. 60. fol. 26. Et quod vbicumq; res non poteſt alienari abſque ſolẽnitate certa, pręſcribi poſſit, volũt Bart. & alij in l. vlt. C. in quibus cauſis in integrũ reſtit. nõ eſt neceſſ. & alij, vt per Rolãd. in cõſ. 3. n. 83. li. 1. ad quẽ addo notabile conſil. Alexan. in conſ. 92. n. 26. lib. 6. vbi tradit, quod pręſcribẽs dicitur ficte alienare, ex Bald. in l. fi. C. in quib' & addit quod acquiſitio, quę fit per pręſcriptionem, non dicitur habere voluntatem, nec conſenſum illius, contra quem præſcribitur.

Sed

Digitized by Google

Sed dubitatur circa prædictam limitatio-
55 nem, dum probatum fuit, † quod bona maio-
ratus poſſunt vſucapi per tempus immemo
riale, an ad obtinendum ſententiã, & abſolu
tionem virtute pręſcriptionis immemorialis
ſufficiat allegare facultatem Regiam, vel aliũ
titulum ſufficientem iunctum cum præſcrip
tione immemoriali, & probare vſucapionem
triginta, vel quadraginta annorum? Ratio du
bitandi naſcitur ex illa nunquam celebrata
gloſſa in l. ſeruitutes, in verbo ſeruitutem in
fine, ff. de ſeruitutibus. Ex qua aperte colli-
gitur, quod quãuis ſeruitus diſcontinua non
poſsit acquiri, niſi tempore immemoriali, ſa-
56 tis eſt alleganti † ius ſeruitutis, ſe vſum fuiſſe
decennio ſeruitute titulo donationis, ſeu vẽ-
ditionis, vel ex alio iuſto titulo, quia quãuis
titulum non probet, ſed tempus prędictum,
obtinebit, quam glo. ſequuntur Bart. Paul. &
alij ibi, vbi Paul. dicit hanc eſſe communem
opinionem Canoniſtarũ, & Legiſtarum, Cæ
pol de ſeruitutibus vrbanorum, c. 19. col. 3,
Alex. in conſ. 69. lib. 5. nu. 7. & alij, quos ci-
tat Epiſcop. Couar. reſolutionum lib. 1. cap.
17. nu 11. verſ. ſed quia hoc in capite, cui ad-
do Bart. & Imol. qui communem dicit in l. 1.
§ denique, ff. de aqua pluuia arcenda, l. qui in
aliena. §. ſed ſi non adierit, ff. de acquirend.
hęreditate, & plures quos citat Balb. in tract.
præſcriptionum, 2. p. 4. p. princip. quæſt. 1.
nu. 3. fol. 56. Greg. Lopez in l. 35. tit. 13. p.
3. in glo. in verbo, *A vſar*, verſi. quarto limi
ta, Anton. Peregrin. in dict. tract. de iure fiſ-
ci, dict. tit. 8. num. 22. Sic eleganter ſcribit ad
propoſitum Felin. in c. accedentes, in 2. & 3.
limitatio. de præſcriptio. quod licet in laico,
qui rem poſsidet ſpiritualem, non præſuma-
tur bona fides, etiamſi per mille annos poſ-
ſideat, ſecundùm Innocent. in c. conſtitutus
de electionibus, & in c. cum cauſam de pro-
bationibus, quod & alij tenent, pro quibus fa
cit lata remiſsio Epiſcop. Couar. reſolutio-
num, lib. 1. cap. 17. nu. 10. fol. 74. quam ſupra
retuli, hoc procedit quando laicus ſolum ſe
fundat in tempore, ſecus quando allegaret
titulum pręſumptum ſpatio tanti temporis,
& ſe fundaret ſuper eo, quia tunc præſumi-
tur bona fides, ſecundùm Felin. vbi ſupra,
quem refert, & ſequitur Balb. in l. Celſus in
57 3. p. num. 10. pag. 794. ff. de vſucapio. † Et
ideò ſi laicus ad defendendas decimas probet
præſcriptionem immemorialem, & alleget
titulum, & priuilegium ante Concilium La-
teranenſe, obtinebit, vt late probat Barbac.
in conſ. 35. nu 9. lib. 2. cuius ſententiã refert
& confirmat Maſcard. in tract. de probationi
bus, lib. 3. concl. 483 nu. 8. pag. 297. quod tra
ctant inter alios plures Epiſcop. Couar. reſo
lutionum, lib. 1. d. c. 27. nu. 6. Bertran. de Ar
gentar. in lib. iuris Britann. art. 266. num. 8.
pag. 349. Tiber. Decian. in practic. criminal.
lib. 4. c. 9. de clericiſ. & religioſ. n. 67. fol. 160.
Peregri. d. tit. 8. nu. 18. & recte faciunt ſcrip
ta per Felin. in tract. quando literę Eccleſia-
ſticæ noceant patrono ampliatione 10. Cæ-
ſar. Lambert. in tract. de iure patronat. lib. 2.
p. 3. art. 3. 8. quæſt. principalis, nu. 2 fol. 237.
qui multa bona ſcribit, & faciunt ſcripta per
Felin. in c. dilecti, nu. 4. de maioritate & obe
dientia, fol. 233. Ioan. Garc. in tract. de ex-
penſis, cap. 9. nu. 89. fol 95. Ioan. Gutierr. in
pract. quæſt. q. 14. 15. & 16. lib. 1. Petr. Bar-
boſ. in l. Titia 35. nu. 44. cum ſeqq. pag. 784.
ff. ſolut. matrim. p. 2. Laſſart. de gabell. c. 19.
nu. 31. fol. 280. Menoch. in tract. præſump-
tionum lib. 6. præſumption. 80. fol. 46. quæ
tamen res longius examen requirit, & nõ eſt
noſtri inſtituti, & legenda ſunt quæ ſcribo
ſupra q. 20. Et quod in præſcribendis eis,
quæ non poſſunt quæri etiam præſcriptione
immemoriali, oporteat allegare titulum, &
ad eum probandum probare præſcriptionẽ
immemorialem, tradit per alios Rip. in dict. l.
quo minus, num. 41. & iterum nu. 102. ff. de
fluminibus, & ſupra tetigi, & confirmatur
ex reſolutione Cæpol. in tract. de ſeruituti
bus ruſticorum prædiorum, c. 22. de monti-
bus, nu. 19. pag. 364. vbi per glo. in dict. l. ſer
uitutes, & concordantes in ea eſt ſententia,
quod licet ruſtici teneantur probare pręſcri
ptionem immemorialem, ad hoc vt poſsint
habere ius ſcindendi ligna in nemore alieno,
ſi alleget titulum, & probent poſſeſsionem
decem, vel viginti annorum, hoc ſufficit, &
Cæpol. citat Caſſanæ. in conſuetudinib. Bur
gund. rubri. de defeſis, §. 2. nu. 25. pag 1466.
de quo puncto legendus eſt etiam Rebuf. in
l. carbonum appellatione 167. pag. 793. ff.
de verbor. ſignificatiu. quod in praxi eſt me
moriæ mandandum.

Et pro iſta ſententia facit doctrina Archi-
diacon. in c. ſeruitium, nu. 9. ſol. 280. 18. q. 2.
vbi dicit, quòd ſi quis velit aliquid petere,
tanquam illi ſolutum fuerit † pluribus annis, 58
non debet inniti ſolummodo temporis diu-
turnitate, quia tota errauit via, ſed debet alle
gare, quod facit conſtitutum ex aliqua cauſa,
& tunc ſufficit probatio, quod præſtitum
fuit per plures annos, quã doctrinã refert, &
ſequitur Alex. in conſ. 324. lib. 4. quem pri-
mum authorem huius ſententiæ facit Epiſc.
Couarr. in repetitione regulæ poſſeſſor. de
reg. iuris in 6. p. 2. relect. §. 4. num. 5. fol. 36.
cum ea fuerit prius Archidiacon. & ſenten-
tiam Archidiaconi refert, ſequitur, & decla-
rat Guid. Pap. deciſ. 408. His congruit, quod
licet contra Eccleſiam non patronatam non
poſsit præſcribi ius patronatus, hoc eſt ve-
rum ſi allegetur ſola præſcriptio, & vendi-
cans ius patronatus fundat ſe ſuper mera pręſcrip-

ſcriptione,ſecus ſi allegetur titulus, & ad il-
lud probandum adducantur plures præſen-
tationes,& temporis curſus, ſecundũ Abb.
in c.querelam de dictionibus,Felin.in c.cau
ſamque de præſcriptionibus,& alios quos re
fert Balb.in tract.præſcriptio.p.5.q.5.nu.8.
pag.440.Et quod in feudo præſcripto ſucce
dant hæredes ſanguinis tradit Matth. ab Af-
flict.in c.1.de feudo dato,nu.6.fol.105.poſt
Bald.quem citat.

Sed iuxta præfatam materiam,& proprius
ad noſtrum propoſitum facit quędam doctri
na Matth.de Afflict.in conſtit. quadragena-
rijs col.2.ſub titu.de præſcription.vbi dicit,
59 quod quamuis contra Regium † fiſcum in bo
nis incorporatis fiſco,& dominio nulla cur-
rat præſcriptio niſi centum annorum,tamẽ
ſi fiſcus agat contra tenentem feudum dicẽs
ad ſe pertinere,quia tenens nullum habet ti
tulum,conuentus poteſt ſe defendere dicen
do patrem ſuum,vel eius prædeceſſorẽ fuiſ
ſe inueſtitum per Regem,& probando ſe cũ
authore ſuo poſſediſſe dictum fundũ annis
triginta continuatis temporibus,& præſtitiſ
ſe ſeruitium Regiæ Curiæ,quia iſta defenſio
non conſiſtit in præſcriptione,ſed ex præſũ
pta inueſtitura,quæ præſumitur præceſſiſſe
ex continuata poſſeſsione triginta annorum
cum præſtatione ſeruitij. Et hãc doctrinam
refert,& cõprobat glo.Pariſ.qui aliqua ſimi
lia adducit in conſuet.Pariſ. p.1.§.17.num.
16.fol.100.vbi poſt Andr.de Iſern.in dict.
conſtit.Neapolit.quadragen.in fine.& in cõ
ſtitut.ſi dubitatio,col.2. & final. dicit quod
conſtitutio Neapolitana remouet præſcrip-
tionẽ contra fiſcũ, & intelligitur quãdo poſ
ſeſſor innititur tantũ præſcriptioni,& con-
fitetur defectum tituli, non autem quando
innititur donationi,ſeu inueſtituræ,ſeu alij
iuſto titulo,quem probat præſcriptione 30.
annorum,nam tunc præſumitur contractum
præceſſiſſe,quæ omnia ad pragmaticam,quę
loquitur de impoſitionibus, & ad alia plura
ſunt valde neceſſaria. Et quod ex titulo nul
lo non eſſet effectus præſcriptionis imme-
morialis, reſoluit eleganter Auguſt.Bero.in
conſ.144.nu.77.li.2.3.

His proxima eſt quædam notabilis docti
na Rebuf.in praxi beneficiorum,num.35.
pag.282.vbi dicit,quod licet ad præſcriptio
60 nem † vnionis ſi quis allegauerit ſimpliciter
vnionem per quadraginta annos, & proba-
uerit poſſeſsionem diuturnam,non obtinere
eum poſſe,quia requiritur tempus immemo-
riale per d.c.1.de præſcriptionib. in 6.ſi quis
allegauerit vnionem eſſe factam,& ſe poſſe-
diſſe per quadraginta annos hoc caſu ſuffi-
cit probare titulum vnionis,etiam per publi
cam famam,vel per notoriũ, & ideò ſufficit
teſtes deponere Eccleſiam eſſe poſſeſſam re

fert Bart.Balb.in l.Celſus,ff.de vſucapionib.
& dicit facere notata per Pariſ.in conſ.36.
quod prætenſa lib.4.Et facit doctrina Ioan.
Andr.in c.qui contra in fine de regulis iuris
in 6.& Oldral.conſ.296.Abb.in c.iura nota
bil.2.de iure patronatus,& aliorum quos ci-
tat Tiraquel.in tract.de præſcrip.verſ.vige-
ſimo nono hinc longius,pag.47.qui volũt,
quod ex curſu tẽporis præſumitur vnio,&
alia ad propoſitum ſcribit Falco.reg.465.&
per glo.in d.l.ſeruitutes,ff.de ſeruit.ruſtico
rum prædiorum ſcribit Rebuf.in rubri.de re
ſcriptis,nu.6.pag.513.quod licet laicus † 61
nonpoſsit prouidere beneficia,fallit,ſi cõcur
rat præſcriptio cũ fama priuilegij,poſt Abb.
& alios quos citat in c.cauſam de præſcrip-
tionib.& de eadem glo.in d.l.ſeruitutes tra-
ctant etiam Episc.Couar.reſolution.lib.1.d.
c.17.nu.15.Socin.in l.1.nu.357.ff.de acqui
rend.poſſeſſ.Suar.cõmunium opinionum in
verbo ſeruitutes,nu.110.Auguſt.Beroi.in
conſ.144.nu.88.lib.3.& alij,quos citat Bur
ſat.in conſ.87.nu.22.lib.1.Soci.Iun.in cõſ.
181.nu.63.lib.2.Præterea dicit Greg.Lop.
in l.7.tit.29.in glo.in verbo, *Plaça*,in verſ.
iſtã concluſionem limita,† quod ſi allegatur 62
titulus iuſtus,& tẽpus immemoriale ad vſu-
capionem platearum,& aliarum rerũ,de qui-
bus in d.l.fit mentio,& probetur vſus talis tẽ
poris,ſufficit ad vſucapionem talium bono-
rum,refert Felin.in c.accedentes,col.6.nu.
9.de præſcriptionib.& Balb.in tract.præſcri
ptio.fol.57.Et eſt etiam ſingulare dict.Bart.
Socin.conſ.145.col.3.verſ.ſed fundamentũ
lib.1.& 297.eodem volu.2.quem citat Pur-
purat.in rubri.C.de tranſactionib.nu.21.ad
hæc facit regul.d.c.1.de præſcript.in 6.vbi
idem operatur præſcriptio quadraginta an-
norum cum titulo etiam inualido, quod præ
ſcriptio immemorialis, ad idem facit l.8.tit.
14.p.1.vbi ſi Epiſcopus, vel alius prælatus
fecerit alienationem de rebus Eccleſiæ,& is
in quem alienatio facta fuit poſſederit rem
ſine ſolemnitatibus alienatam per quadragin
ta annos, eſt ſecurus.Et ius paſcẽdi cum titu
lo acquiritur † præſcriptione quadraginta 63
annorum,ſecundùm Auenda.lib.1.de exe-
quend.mãdatis,c.12.nu.10.Et iuriſdictio ac-
quiritur per præſcriptionem quadraginta an
norum per priuilegiũ etiam inſufficiens, vt
fundat idẽ Auend.c.1.de exequend.manda.
nu.21.verſ.quarto quod deducitur,fol.11.
col.2.ad quem addo elegantem deciſionem
Caſſadori deciſio.1.nu.10.de reſtitutio.ſpo
liator.vbi reſoluit,quod in iuriſdictionalibus
nulla poſſeſsio acquiri poteſt ſine titulo,
quem citat Ioſeph.Maſcard.in tract.de pro
bation.lib.3.concluſio.1372.num.76.fol.
319.Sic præſcriptio impoſitionũ acquiritur
per quadraginta annos cum titulo etiam in-
ualido,

Digitized by Google

ualido, vt fundat præſes Couar. in regul. poſ
ſeſſor de reg. iur. in 6. p. 2. §. 4. nu. 5. Burg. de
Paz conſ. 33. nu. 26. pro quo eſt glo. in l. vlt.
C. de fund. patrimo. lib. 11. quę probat, quod
tributa, & publicæ functiones, quæ non præ
ſcribuntur niſi præſcriptione immemoriali,
acquiruntur ſpatio quadraginta annorum cũ
titulo etiam inualido, notat Bald. in l. compe
rit, C. de præſcrip. 30. annorum, & alij quos
citat Balb. in tract. præſcript. 2. p. 2. p. princi
64 palis, q. 7. eodem modo † nobilitas acquiri-
tur præſcriptione quadraginta annorũ cum
titul. inualido, vt per c. cum perſonę, §. quod
ſi tales de priuilegijs in 6. & alia quæ docet
Otalor. de nobilitate 4. p. principali, c. 5. per
totum, quod late confirmat Ioan. Gutierr.
lib. 3. practica. quæſt. q. 17. nu. 304. pag. 298.
ad quæ adde Felin. in c. veniens, nu. 3. de prę
ſcript. Dec. conſi. 271. Sed primogenij bona
præſcribuntur ſpatio 40. annorum cum titu
lo inualido, vt probat late Molina lib. 2. de
primogenijs, d. c. 6. nu. 52. fol. 259. Burg. de
Paz conſi. 4. num. 11. quod ego tractaui in
quæſt. præcedenti.

Et quod pręſcriptio quadraginta annorum
65 cum titulo ſufficiat † etiam vbi ius commu-
ne reſiſtit, tradit Bart. Socin. conſ. 166. nu. 8.
verſ. pręmitto quia lib. 2. & probat egregia l.
10. tit. 1. lib. 5. Ordinament. noui iuncta l. 1.
tit. 15. lib. 4. Recopilat. Et confirmatio facta
in forma cõmuni probat iuſtam cauſam prę-
ſcribendi, ita vt ex lapſu quadraginta anno-
rum ſimul cum informatione maioratus va-
leat, vt tradit idem Molin. lib. 2. dict. c. 6. nu.
54. fol. 260. & eodem lib. cap. 7. nu. 11. fol.
268. quæ omnia ſingulariter ſunt intelligen-
da vbicumque fuit titulus datus à Principe,
vel ab alio, qui habebat poteſtatem dandi, ſe
cundùm Anto. in c. peruenit, nu. 15. de cen-
ſibus, Alex. conſ. 30. nu. 13. lib. 5. Curt. Iun.
in conſ. 60. caſus in facto, nu. 16. pro quibus
eſt tex. notabilis in c. dudum de decimis iun
cto cap. 1. de præſcriptionib. in 6. nam verba
tex. in d. c. dudum ſunt ſequentia, ibi: *Certũ*
66 *ex parte tua fuit propoſitum: quod in decimis,* †
*& Eccleſijs à Rege, & Regina donatis præſcri
ptionem nõ poterit opponere pars aduerſa, quæ
nec à donatione ipſorum initium habere pote-
rat, nec confirmatione ipſorum initium habere
poterat, nec à confirmatione præfata tantũ af-
fluit temporis, quod poſſit præſcriptio cõfirma
ri,* qui tex. iunctis verbis præcedentibus &
ſequentibus videtur expreſſus pro iſta ſen-
tentia, ad quod conducunt ſcripta per Abb.
Ant. Felin. & Dec. nu. 5. in c. 1. de præſcrip-
tionib. Pariſ. in conſ. 30. nu. 36. lib. 4. Balb. in
tract. præſcriptionum 2. p. 5. par. princip. q.
7. nu. 2. pag. 484. Salicet. in l. comperit, C. de
præſcriptio. 30. ann. Iuuat tamen talis titu-
lus, ſi cõmuniter credebatur habuiſſe illum
qui titulum dedit, facultatem dandi, vt tradit
Ant. Gabr. lib. 1. communium opinionũ, tit.
de probationib. concl. 8. nu. 17. pag. 11 vbi
plura ſcribit pro confirmatione iſtius dicti,
præcipuè regulam, & materiam, l. Barbarius
Philippus, ff. de offic. prętoris, ad quam facit
l. 15. tit. 18. p. 3. quod confert ad eos, qui prę
tendunt fore legitimos ad ſuccedendum in
bonis maioratus ob diſpenſationes conceſſas
à Cardinalibus, qui atteſtantur habere com-
miſsiones ad diſpenſandum, de quibus tamẽ
commiſsionibus non conſtat, ſed de eis eſt
publica reputatio, vox & fama. Sed conſide
rationis gratia cogitabam difficultatem iſtius
doctrinæ Anton. & aliorum, quia ſi quis ha-
bet priuilegium, aut conceſsionem, vel priui
legium Regis iunctum cum præſcriptione
cũ abſque ea ſuos poſſet producere effectus
abſque temporis lapſu, ſi datus fuit in caſu
& materia in qua Princeps, vel Papa diſpo-
nere potuit, & contra Anto. etiam concl. 59.
dict. & l. 8. titul. 14. part. 1. quam ſupra al-
legaui. Sed pro doctrina Anton. & aliorum
facit text. in d. c. cum perſonæ, §. quod ſi ta-
les de priuilegijs, l. fin. C. de fund. patrimo-
nia. lib. 11. & dict. ll. 1. tit. 10. lib. 5. iuncta l. 1.
tit. 15. lib. 4. Recopilat. Et pro doctrina Ant.
facit quod in propoſito circa intellectum
gloſ. in l. fin. C. de fund. patrim. lib. 11. tradit
Maſcard. in tractat. de probationibus, lib. 2.
concluſ. 883. nu. 3. fol. 187. Et quod omnis
titulus Regius † cauſet & operetur iuſtam 67
cauſam ad præſcribendum, tradunt Bald. in
conſ. 359. nu. 6. lib. 3. Curt. Iun. in conſ. 310.
nu. 82. lib. 2. quod dictum etiam refero ſupra
hac 4. p. q. 1. limitatione 6. Et quod fides pri
uilegij ſuppleatur, & augeatur ex obſeruan
tia plurium annorum, volunt Cin. inter con
ſilia Bald. conſ. 406. Aymo. Crauet. in conſ.
15. nu. 1. & 2. & in tract. de antiquitate tem-
porum, p. 1. num. 199. & 284. Burg. de Paz
conſ. 46. nu. 25. & prius in conſ. 45. nu. 26.
Et quod quaſi poſſeſsio quando colorem ca
pit ex titulo non omnino valido, nec conclu
denti etiam reſpectu proprietatis, etiam iure
communi reſiſtente pariat pleniſsimam ſe-
curitatem, voluit Ant. in d. c. peruenit, num.
17. de cenſibus, idem in c. cum veniſſet, nu.
11. & 19. de inſtitut. vbi Abb. nu. 8. reſoluit,
quod poſſeſsio cõtra ius iuncta præſumptio
ne alicuius tituli, licet clare non conſtet de
qualitate tituli, ſufficit ad repellẽdũ proprie-
tarium illius iuris, niſi clare probetur defe-
ctus tituli præſumpti, quæ verba extollit
Capitij deciſione 189. num. 11. Et eſt etiam
ſingulare dictum Barthol. Socin. conſilio
145. colum. 3. verſi. ſed fundamentum, lib. 1.
& 297. eod. volu. & quem citat Purpurat. in
rubri. C. de tranſactionib. nu. 21.

Sed his non obſtantibus, & alijs ſimilibus

contrarium in noſtro propoſito tenendum
68 eſt, † quia ſi dict. glo. in dict. l. ſeruitutes in
alijs negotijs ſeruanda eſſet, deſtrueretur to-
tum ius ciuile, Canonicum, & Regium, quod
de vſucapio. loquitur, & de probatione titu-
li, & de tempore requiſito in qualibet præ-
ſcriptione: ſi etenim ad hoc daretur locus,
quilibet qui habet neceſſe probare titulum
ad vſucapionem, & tempus centum annorũ,
aut immemoriale ad obtinendũ, & defenden
dum rem titulo præſcriptionis, eo non pro-
bato, nec tempore requiſitio ad pręſcriben-
dum rẽ ſuper qua litigatur, obtineset: quod
non ſolum non verum eſt, ſed abſurdiſsimũ,
& cõtra omnes leges, ciuiles, Regias, & cano-
nicas, quæ eſſent impoſitæ verbis, & non re-
bus, vt in terminis d. glo. in d. l. ſeruitutes, vo
luit Alex. conſ. 75 num. 40. lib. 4. vbi tradit,
quod plerique impugnant illam gloſ. & ple-
nius omnibus Cępol. in tract. de ſeruitut. vr
banorum, q. 8. nu. 6. pag. 195. & illam gloſ. in
d. l. ſeruitutes intelligit in incorporalibus,
Burſat. in conſ. 27. nu. 6. qui citat Epiſc. Co-
uar. in dicto loco, quod credo verum, & glo.
in d. l. ſeruitutes loquitur in præſcriptione
decem annorum, vt tradit Felin. in c. cauſam
69 quæ, nu. 7. de præſcript. Et † contra illã gloſ.
tenent Bart. nu. 7. & ibi Imol. in l. 1. §. deni-
que, ff. de aqua pluuia arcend. Alber. in repe
titione rubricæ. ff. de muneribus, & honori-
bus, nu. 62. Alex. in l. ſi certis annis, nu. 7. C.
de pact. & alij, vt per dominũ Ant. de Padill.
in l. 2. nu. 25. C. de ſeruitutibus & aqua, pro
quibus facit l. 15. tit. 31. p. 3. quę expreſſe ad
præſcribendam ſeruitutem diſcontinuam re
quirit tẽpus immemoriale, nulla facta diſtin-
ctione, an allegetur titulus, vel non, & legen
dus eſt Curt. Iun. in d. l. certis annis, nu. 24.
& 25. Et prædictę rationi congruũt quæ ſcri
pſit Menchac. lib. 2. controuerſiarum, c. 89.
nu. 7. vbi reſoluit, quod ſola allegatio tituli
& conceſsionis decimarum à Romano Ponti
fice facta, quam laicus probare vult per præ
ſcriptionem immemorialem, non iuuat, nec
patrocinatur alleganti, & de intellectu gloſ.
in d. l. ſeruitutes lector videat Aymon. conſ.
197. nu. 13. & conſ. 293. nu. 11. & conſ. 226.
nu. 2. Ioan. de Amicis conſ. 57. nu. 7. Greg.
Lop. in l. 15. tit. 31. p. 3. glo. vlt. Mencha. lib.
controuerſiar. c. 84. nu. 4. Ioſeph. Maſcard.
qui citat plures illam gloſ. defendentes in tra
ctat. de probationib. lib. 3. concl. 1215. n. 67.
fol. 141. & idem concl. 1372. nu. 87. fo. 319.
& pro hac conſideratione facit quod fere in
proprijs terminis tradit Aym. in tract. de an
tiquitate temporum 4. p. nu. 151. fol. 285.
Ad ea autẽ, quæ ſupra ſcripſimus, facilis eſt
reſpõſio ex ſcriptis per glo. Pariſ. ibi nu. 19.
& omnia ſuas particulares habent rationes.
Tertio, licèt bona maioratus non poſsint
vſucapi in proprietate, poſſeſsio tamen ta-
lium bonorum vſucapi poteſt, † quod proba 70
tur ex pluribus quæ ſcribo in 3. p. huius ope
ris, q. 6. & q. 15. & per quoddã dictũ Greg.
Lop. in d. l. 7. verſ. tertio limita, vbi inquit,
quod licet plateæ, viæ publicæ, & alia huiuſ-
modi quæri non poſsint præſcriptione, per
illam legẽ, & alia iura, hoc eſt in proprietate,
in poſſeſsione forte ſunt præſcriptibilia, ad
quod plura notabilia refert, cuius opinio cõ-
firmatur ex l. 8. tit. 15. lib. 4. Recop. vbi licet
in præſcribendis impoſitionibus ſit neceſſa
ria pręſcriptio immemorialis in proprietate,
in poſſeſsione ſufficiunt quadraginta anni, &
facit etiam l. 5. tit. 2. lib. 7. Ordinam. quæ diſ-
ponit, quod conſuetudo quadraginta anno-
rum ſufficit ciuitatibus, vt tueantur in poſ-
ſeſsione eligendi officia, ſecus in proprietate
quia requiritur præſcriptio immemorialis,
de quo legẽda ſunt quę ſcribo ſupra hac par.
q. 20. Et corroboratur etiam ex quadam ſin-
gulari doctrina Bald. in conſ. 370. libr. 5. In
qua materia etiam animaduerto ad quandam
ſingularem doctrinam Capicij deciſ. 77. nu.
7. vbi tradit, quod quaſi poſſeſsio exigendi
vectigalia, vel iuriſdictionis exercendę cleri
catus, & ſimilia non prodeſt ſine titulo, ex
Bar. in l. Herennius, ff. de decurionibus, Cin.
& Petr. in l. ſolemnibus, C. de fide inſtrumẽt.
Ex quibus locis inferebam, quod ſi poſſeſ
ſor bonorum maioratus † opponat ſe exe- 71
quutioni factæ per aliquem creditorem ſui
prædeceſſoris in bonis maioratus tanquam li
beris, non tenetur ad defendendum talia bo
na probare præſcriptionem immemorialem
cum qualitatibus requiſitis per dictam l. 41.
Tauri, ſufficit ei probare pręſcriptionẽ qua
draginta annorũ, vel aliam ſimilem, quod ex
prædictis conſtat, & per reg. legis ob marito
rũ, C. ne vxor pro marito, & tradita per DD.
in cap. veniens de teſtibus, præcipuè Felin.
num. 3. eundem Felin. in c. cũ ſuper, nu. 16.
de re iudic. Epiſc. Couar. in pract. qq. c. 16.
nu. 1. & in alijs ſimilibus locis, & ad hæc etiã
facit vulgata illa doctrina Bald. in l. non igno
rat, C. qui accuſare non poſſunt, de qua per
Otalor. in tract. de nobilitat. p. 3. c. 8. nu. 11.
pa. 132. quod quotidie videbis in iudicijs, &
dabit cõmodum, & honorem, prout vulgari-
ter dicitur. Hæc autem ſunt intelligenda ſe
cundum ea quæ notantur in d. q. 6. vbi vidẽ
dum, & caute legendum eſt quod ſcribit Ca
rol. Ruin. in conſ. 41. nu. 27. lib. 1. & in conſ.
129. nu. 12. lib. 2. vbi tradit, quod concurren
ti duplici prohibitione alienationis nõ habet
locum præſcriptio longiſsima, quem citat
Cephal. in conſ. 296. lib. 2. Et quod præſeſi-
ptio rei fideicommiſſariæ currat à die aduen
tus conditionis, tradit Paul. de Caſtr. in conſ.
158. nu. 3. lib. 2.

Quarto

73 Quarto, bona maioratus præſcribi poſſunt † legitimotẽpore, ſi per eũ, qui bona vinculauit, fuerunt detracta, quod probatur ex do ctrinal molæ in l. filius familias. §. diui, col. 3. ff. de leg. 1. vbi hoc vult in bonis reſtitutioni ſubiectis, quam doctrinam ad bona maioratus ad hoc propoſitum aduocat Peralta in l. 3. §. qui fideicommiſſam num. 118. pag. 238. ff. de hæred. inſtituend. quæ temperanda eſt in maioratu reuocabili, non etiam in maiora tu irreuocabili, l. id quod noſtrum. ff. de reg. iur. & faciunt plura quæ ſcribo in 1. p. huius operis q. 26. Ex facto etiã in iſta materia in lite opulenta agitatum fuit, quidam illuſtris fundauit maioratum in filium primogenitũ plurium bonorũ cum onere & grauamine, quod alius ſecũdus frater gaudet et fructibus taliũ bonorum ea conditione quod in quocunq; tẽpore, quo frater maior vel eius ſucceſſores darẽt certam redituum quantitatẽ, deberent reſtituere illa bona fratri maiori, & tranſacti fuerunt pluſquam anni quadraginta, quod ille frater maior non dedit illam redituum quantitatem, dubitatum fuit an dicta præſcriptio noceret, & magis ex iure videtur præſcriptionem non obeſſe, tam ex ſuperioribus, quàm per dicta verba, quod quocunq; tempore poſſet fieri redemptio, vt probatur in l. quod ſi nolit. §. ſi quid ita venerit. ff. de ædilit. edict. & in l. 2. C. de pactis inter emptorem & venditorem cũ concordantibus, vt per Tiraquel. lib. 2. de retractu, §. 1. gloſ. 2. num. 23. pag. 616. Menoch. conſil. 201. libr. 3. & de hac materia legenda ſunt quæ ſcribunt Epiſcop. Couarr. lib. 1. reſolution. c. 9. n. 1. cum ſeqq. Ioan. Gutierr. de iuram. confirm. lib. 3. c. 1. n. 9. cum ſeqq. fol. 204. Ioſeph. Maſc. in tract. de probatio. lib. 3. concl. 1372. num. 48. fol. 318. ad quem addo eundem Menoch. in conſ. 113. libr. 2. vbi tractat quando facultas data hæredi bona redimendi à legatario præſcribatur, quem citat Simon de Pretis libr. 4. de interpretand. defunct. volunt. dubitatione. 2. verſ. ad octauum num. 7. fol. 476. Et an fœminæ præiudicentur in ſucceſsione maioratuum, ſi maſculi per certa tẽpora illas excluſerunt à ſucceſsione, cõſtat ex doctrina Baldi conſ. 215. proponitur quod inueſtituræ libr. 2. & Iaſ. qui rectè loquitur in conſ. 56. col. 5. in verſ. quarto ad idem facit quod notabiliter lib. 3. Ex quibus conſtat hoc minime obeſſe cõtra vocationes factas de eiſdem, quod ego veriſſimum reputo, niſi præcedat præſcriptio im memorialis cum qualitatibus requiſitis per l. 41. Tauri. Ad quod eſt conſideranda notabilis doctrina Ancharrani in conſ. 339. num. 3. vbi reſoluit, quòd ſi quis vult probare conſuetudinem, quod ſtantibus maſculis fœminæ excludantur, nõn ſufficit probare fœminas eſſe excluſas, ſed quod vi conſuetudinis fuerunt excluſæ, quod tradunt Aym. con ſil. 171. num. 14. & 197. num. 12. & 226. nu. 2. Menoch. conſ. 187 nu. 57. lib. 2. Et in hac † materia eſt omnino ſciendũ, quod ad præſcribendum non ſufficit poſſeſsio per conſtitutum, vt volunt Roman. in conſ. 410. Felin. in cap. illud num. 14 de præſcriptionibus, Tiraquel. legendus in tractatu de conſtituto p. 1. num. 18. conſilium eſt etiam ad eos, qui volunt vt bona maioratus ſint præſcriptibilia, vt dicant, quoties præſcriptum fuerit, toties lego, vel promitto, vt notat Balbus in l. ipſis rerum, verſ. nunquid è contra. C. vt in poſſeſ. legetur, quem citat Nicol. Boer. deciſio. 328. nu. 5. faciunt notata per Barth. in dict. l. nemo poteſt n. 22. & Iaſ. n. 89. Balb. in tract. præſcrip. 5. part. princip. q. 6. n. 3. Parlad. de rebus quotidian. lib. 3. c. 1. n 44. pag. 57. 74

Et quod † præſcriptio etiam longiſsima 75 non currat in bonis prohibitis alienari ſtante duplici prohibitione, tradit Carol. Ruin. conſ. 41. num. 27. lib. 1. & conſil. 119. num. 12. lib. 2. Cephal. conſil. 296. num. 12. lib. 2. pro quibus faciunt quæ ſcribo infra hac par te. q. 40. à num. 8. Et qualiter præſcriptio nõ currat † cõtra ignorantem competere ſibi fi- 76 deicommiſsi bona, notanter tradit Socin. Iunior conſ. 128. num. 36. lib. 1. qui ad hoc refert. l. cum ſex. ff. de ædilit. edict. l. ſemper, §. hoc interdictũ. ff. quod vi aut clam, & alia plura iura, quod reputo ſingulare, & memoriæ mandandum. Et an bona, quæ poſſeſſores maioratuũ præſcripſerunt, quæ aliàs nõ erãt de maioratu, præſcribi poſsint per alios qui poſtea poſſederunt, decidi poteſt per doctrinam Baldi in cap. 1. §. final num. 5. fol. 15 de controuerſ. inueſtitur. vbi Iacob. Aluar. num. 7. fol. 14. de quo legendum eſt quod ſcribo p. 1. q. 20.

Addendum eſt etiam, quod vſus portandi arma, & inſignia aliena, præſcribi poteſt, † vt 77 ex deciſio. Ioan. Andr. quam refert Roman. ſingul. 264. vſus inſigniorum: & vult Bald. in l. 2. in fine. C. quæ res vendi non poſſunt; Balb. in tract. præſcriptionum, p. 5. q. 3. numer. 11. pag. 474. quos citat Pariſ. vbi hoc confirmat conſ. 25. num. 2. lib. 1. Quod autẽ non valeat prohibitio teſtatoris, quod bona maioratus præſcribi non poſſunt, ſuſtentat late Bertrand. de Argent. in ſuo lib. in verb. contract. num. 8. pag. 363. art. 266. quod nõ credo verum ex regula legis in traditionibus. ff. de pact. & alijs pluribus quæ ſcribo p. 2. q. 3. & in alijs locis iſtius, & ſupra trado. Et an reditus Regales, & alia ſimilia ad Regem pertinẽtia præſcribi poſsint, con ſtat ex l. 6. tit. 29. part. 3. ad quam ſe refert l. 1. tit. 15. de las preſcriptiones lib. 4. Recop. vbi late Azeued. num. 41. cum ſequentibus

fol.

fol.212.qui refert. Auend. Epiſcop.Couar.
Mencha.& alios plures, de quo lector omni
no videat quæ ſcribit Petra in tract.de fidei
commiſ.q.12.nu.170. cum ſequentib. pag.
370.Burſat.in conſ.160. num.19. & conſil.
186.num.13.Marc.deciſ.3561.part.2.& le
genda ſunt quæ ſcribo p. 1. q.iſtius. 4.part.
& ſupra obiter tetigi.

78 Et qualiter filius † primogenitus poſsit ſe
opponere liti, in qua contra patrem allega-
tur præſcriptio, vt talis præſcriptio nõ præ
n. 138. iudicet ſcribo ſupra hac 4.p.q.14.in fine.Et
quod ſolutio collectarum, & vectigalium,eo
quia habet cauſam diſcontinuam, requirat
præſcriptionem immemorialem , tradit ele-
ganter Curtius Iun.conſil.90.num.1.

79 Et quanto tempore Regalia † præſcribã
tur lege gloſ.Pariſ.in conſuetud.Pariſien.p.
1.§.41.num.90.ſol.190.Menoch.in conſil.
21.num.19.& 20.de qua materia lector vi-
deat quæ nouiſsime refert Laſarte in addi-
tion. ad librum gabellarum.c.19.nu.5. folio
44.& quę ſupra ſcribo.Et quod limites terri
torij poſsint præſcribi,& non limites diœce
ſis,tradit Oldrald.in conſil.83. num.8. & de
confinibus,ſeu limitibus plura ad propoſitũ
ſcribit Maſcard.in tract.de probationib.lib.
1.concluſ.393. cum alijs concluſionibus ſe-
80 quentibus.Et quod diuiſio † terminorũ ſpe-
ctet ad Principem diſponit l. 11.tit.1.part.
2.& tradit Matienço in l.4.tit.10.lib.5.gloſ.
1.Et quod in dubio contra præſcriptionem
ſit iudicandum,tradũt Bald.conſ.450. lib.4.
Aymon conſ.129.num.9. & in conſil.201.
num.37.lib.2.Burg.de Paz conſil.42. num.
65.Et quod fines Regnorũ Ducatuum,Mar
chionatuũ, & Comitatum præſcribi nõ poſ-
ſint,tradunt Faber in §. quidam num.38. de
interdict. Felin. in cap. quia indicanti nu.6.
de præſcript.Balb.in tract. præſcriptionum
p.1. 6.part.princip.10.caſu, & alij quos ci-
tat Parlad in quæſt.quotid.c.1. nu.52. pag.
66.qui ex Curtio in conſ.56.tractat,an hoc
procedat in præſcriptione immemoriali: de
qua materia legenda ſunt quæ de præſcrip-
tione bonorum fiſcalium latiſsime ſcribit An
tonius Peregrinus in tractatu de iure fiſci di
cto lib 6.tit.8.per totum.

81 Et quod quis † non poſsit in ſuo territo-
rio præſcribere creationem tabellionũ pri-
uatiue contra Regem etiam per præſcriptio
nem immemorialem reſoluit magno animo,
vt ſemper gloſſ.Pariſien.p.1.conſuetud.Pa
riſien.§.1.gloſſ.5.nu.56.fol.33.contra Bald.
in conſil.64.lib.2. ſecundũ veterem impreſ
ſionem, & ſecundum nouam 201.libr.2. Et
cũ quis velit ſe defendere in poſſeſsione iu-
ris,quod ſoli Principi cõpetit,nõ poteſt alle
gari quaſi poſſeſsionẽ , debet titulũ produ-
cere,vt tradit Maſcard.in tract.de probatio.
lib.3.conclu.1203.num.4.ex Rebuff. tit.de
materia poſſeſſoria,gloſſ.2.num.26. qui tra
dit quod ſufficit in iſto puncto titulus præ-
ſumptus.Et de præſcriptione bonorum Re-
gni legenda ſunt quæ ſcribit licet indigeſte
Lancellot.Conrad.in templo iudicum lib.1.
cap.de Imperatore.§.4.de præſtantia & po
tentia Imperatoris.§.4.verſ.trigeſimo num.
19.fol.95.& Felin.in cap. quoad de officio
delegati,& in cap.cum contingat num.6. de
foro competenti,Bertazolus in l.ſi quis ma-
ior.c.de tranſactionibus num.840. Montal.
in l.5.tit.11.lib.2.fori ſol.88. vbi etiam enu
merat quæ ſunt iſta quæ pertinent ad Regiã
Coronam. Et quod poſſeſsio priuatorum † 82
non cõſtituat terminos publicos,territoriũ,
nec diuiſionem,vel confinia Regnorum pa-
rochiarum vel plebatuum,ſed Princeps vel
Senatus,aut conſuetudo immemorialis,tra-
dit notanter ex pluribus Calcaneus in conſ.
90.num.15. & faciunt notata per Afflictis
in tit. hic finitur lex Federle. notabili.1.nu
mer.8.fol.217. Et quod præſcriptio imme-
morialis currat contra Principem, tradit Pe
regrinus d.tit.8.num.16.qui loquitur con-
tra Principem ignorantem poſt Salicetum
in l.vectigalia. C.noua vectigalia, Alex.Fe-
lin.Deci.Roland.quos citat.Et qualiter cur-
rat præſcriptio in bonis maioratus,quæ ini-
tium habuit ante maioratum , tradit Anton.
Gomez in varijs tit. de ſeruitutibus nu.15.
fol.121.col.3. Et an binus actus ſufficiat in
caſu d.l.40.Tau.aut vnicus actus ſufficiat ha
bens tractum ſucceſsiuum per tempus requi
ſitum,tradit Molina lib.2.de primogenijs c.
6.quem citat Ioan.Gutierr.in pract. quæſt.
73.lib.2.pag.165.Et iuriſdictio † tranſit in 83
primogenitum,nec ſecundogenitus dicitur
habere aliquod ius, etiamſi diu & lõgo tẽpo
re officiales in caſtro poſuerit , nec propter
hoc dicitur habere iuriſdictionẽ in caſtro,
ſecundum Paulum de Caſtro in conſil.179.
in cauſa col.4.lib.1. Fuluium Pacian. in tra-
ctatu de probation.lib.2.cap.36.nu.19. fol.
140.Et in puncto,& in primogenitura legi
debet Maſcard. in tractatu de probationib.
lib.3.concl.1198.num.10.

QVÆT. XII.

Tranſactio an valeat ſuper bonis maioratus.

SVMMARIVM.

*Tranſactio facta ſuper bonis maioratus nõ va-
let, num.1.4.6.& 18.& nu.7.examinatur
quædam doctrina Otalora de tranſactione
facta ſuper nobilitatẽ.Fallit, niſi res maio-
ratus*

ratus remaneat apud poſſeſſorem maioratus, num. 8. & 10. Quod tamen non procedit in præiudicium ſucceſſorum, num. 11. & 13. Quid quando eſt dubium, an bona ſint maioratus, num. 17. Quid in iuramento, numero. 3.

Tranſactio eſt quædam donatio, num. 2. an ſit alienatio, num. 9.

Alienare qui non poteſt, non poteſt rem in iudicium deducere, num. 5.

Quod omnes tangit, ab omnibus debet approbari, num. 12.

Inefficaces ſunt tranſactiones, quas vaſſalli faciunt cum dominis ſuper impoſitionibus, & alijs rebus, num. 14.

Pactum reciprocum inter coniuges valet, & non poteſt per parentes reuocari, num. 15.

Conuentio inter fratres, vt altero decedente ſine liberis, bona ipſius ad ſuperſtitem perueniant, an valeat, num. 16.

Tranſactio reciproca facta ſuper bonis maioratus valet, num. 18. & an ſucceſſoribus præiudicet, num. 64. Authoris ſententia, num. 66. & qualiter cognoſcatur an ſit realis, vel perſonalis, ad hoc vt ſucceſſores liget, num. 67.

Tranſactio facta ſuper bonis maioratus pro bono pacis, & ad ſedandam litem, & Principis facultate, valet, num. 19.

Princeps pro bono pacis poteſt adiudicare vni primogenito totam iuriſdictionem, nu. 20. An poſſit partes ad concordiam cogere, numer. 21.

Conſilium Regale an poſſit cogere partes ad faciendum compromiſſum, num. 22.

Iudex quot in caſibus poſſit ex officio partes ad concordiam compellere, numer. 23. 32. & 49.

Feuda, iuriſdictiones, & alia regulariter indiuiſibilia, pro bono pacis diuidi poſſunt, nu. 24. 26. & 45.

Rex an poſſit pro bono pacis bona Regni donare, num. 25. 27. & 47.

Vaſſalli an poſſint pro bono pacis inuiti alienari, num. 26.

Indulgentia Principis an liberet eum qui falſitatem commiſit, num. 28.

Fœmina an poſſit facere pacem, num. 29.

De nullitate an poſſit dici contra ſententiam per ſuperiorem confirmatam, nu. 30.

Præbendas & beneficia licet diuidere pro bono pacis, num. 31.

Tranſactionem licet facere ſuper bonis maioratus ad dirimendas lites quæ multo tempore durarunt, num. 33.

Et Princeps poteſt talem tranſactionem confirmare, num. 34.

Interpretatio, per quam à lite diſceditur, eſt reipublicæ continens, num. 35.

Minor non reſtituitur aduerſus tranſactionē, quando verum debitum ſine moleſtia conſequi non poteſt, num. 36.

Tranſactionis effectus, num. 37.

Trāſactio an poſſit reſcindi prætextu enormiſſimæ læſionis, num. 38. 52. & 75.

Res litigioſa minus æſtimatur, num. 39.

In his quæ pertinent ad plures, vt ſingulos, non valet quod à minori parte actum eſt, numero. 40.

Plures ſi litigent ſuper maioratu, præfertur opinio volentium ſuper eo tranſigere, alijs negantibus, niſi iuſtiſſima extet contradicēdi cauſa, num. 41.

Tranſactio inter duas vel plures ciuitates à Principe confirmata, valida eſt, num. 42.

Inſtrumenta facta per vaſſallos in fauorem dominorum an valeant, num. 43.

Princeps pro bono pacis poteſt iniurias remittere, num. 44.

Pactum Prælati cum capitulo factum vt lites euitentur valet, num. 46.

Penſio pro bono pacis eſt licita, num. 48.

Tranſactio in dubio præſumitur facta vtiliter, maximè ſi multo tempore fuit ſeruata, numero. 50.

Princeps confirmando tranſactionem ſuper rebus maioratus factam ſupplere videtur omnes ſolennitates, num. 51. 56. & 57. & an præiudicet ſucceſſoribus, num. 58. Authoris placitum, num. 59.

Sententia Regis facit ius quoad omnes, nu. 53. & legem, nu. 54. & qualiter, nu. 55.

Tranſactio ſuper bonis maioratus facta valet inter ipſos conſanguineos & vocatos, & qualiter, num. 60.

Succeſſor in maioratu an ſoluere teneatur hæredibus ſucceſſoris pecuniam, quam anteceſſor pro tranſactione dedit, num. 61. & 63.

Commodum qui ex aliqua re ſentit, & damnū ſentire debet, num. 62.

Princeps ex tranſactione facta cum ſubditis an ligetur, num. 65. & 68.

Filij ſubſtituti in fideicommiſſo an poſſint venire contra tranſactionem à patre factam, num. 69. & ibi quid in feudo.

Poſt num. 69. inuenies ſummaria quæ deſiderantur.

VIgeſimo ſecūdo quæro, an tranſigi poſ-
ſit ſuper bonis maioratus, quam quæ-
ſtionem ante me alij tetigerunt præcipue
Gregor. Lop. in l. 10. tit. 26. in gloſ. in verb.
vendiendo, fol. 69. col. 2. in verſ. ſed an poſsit
p. 4. Anton. Gomez in l. 40. † Tauri nu. 86. 1
qui concludunt, quòd regulariter nō valeat
tranſactio facta ſuper bonis maioratus per
aliqua iura, & authoritates, quas referūt, quo
rum ſententia fulcitur ex doctrina Bald. in
l. quoties la. 1. num. 2. C. de fideicommiſsis,
vbi

vbi expreſſe tenet, quod nō valet tranſactio ſuper bonis prohibitis alienari, & idē tenet Abbas in cap. auditis nume. 21. de præſcriptionibus, quem ſequitur Paul. Pariſ. in conſ. 85. num. 15. lib. 3. qui tamē non refert Bald. in dict. l. quoties, ſicut nec Pinel. in l. 1. C. de bonis maternis. p. 3. num. 50. verſ. octaua limitatio, vbi ex hoc in terminis tenet, quod non valet tranſactio ſuper bonis maioratus, & in bonis prohibitis alienari hoc fundat Paul. Caſtrenſ. conſ. 375. nume. 4. lib. 1. Cephal. in conſ. 446. num. 5. cum ſeqq. libro. 3. Pariſius conſil. 85. num. 15. lib. 3. Et regulariter Comites vel alij domini non poſſunt præiudicare ſucceſſoribus tranſigēdo in his quæ procedunt ex prouidentia primi concedētis, vt ex cap. 1. de ſucceſsionibus feud. vbi gloſ. & alijs pluribus probat deciſ. Pedemont. 139. num. 1. cum ſequentibus, Molin. lib. 4. de primogenijs cap. 9. num. 7. quem citat Anton. Peregrin. & punctum late tractat in tractatu de fideicommiſsis art 40. nu. 119 cum ſequentib. fol. 376. & materiam proſequitur idem Peregrinus art. 52. nu. 81. cum ſequentibus, fol. 507. vbi per plures Authores probat quod tranſactio in iſto caſu non præiudicat ſucceſſoribus fideicommiſſarijs vocatis, & qui habent ius: & in ſpecie in primogenituræ, Cephal. in conſ. 3. nu. 126. lib. 1. faciunt ſcripta per Nattam in conſil. 160. num 48. Matth. ab Afflict. in conſtitut. Neapolit. lib. 3. rubr. 5. num. 1. cum ſequentibus, fol. 260. Marzarius in tract. de fideicommiſ.
2 p. 3. q 72. Pro quibus facit, quia tranſactio † eſt quædam donatio. l. ſi hæredes, vbi Bald. notat num. 2. C. de fideicommiſ. libert. & in conſ. 227. honeſtus vir lib. 1. num. 2. Cū igitur poſſeſſor bonorum maioratus donare nō poſsit bona maioratus (quod notiſsimum eſt) tranſigere etiam non poteſt: & cum iuramētum ſit quædam tranſactio, vt patet ex l. 2. ff. de iureiur. vbi Doctores, & in cap. vltim. de iure iurand. conſtat, quod quemadmodū in bonis maioratus non poteſt fieri tranſ-
3 actio, ita † nec iuramentum deferri poteſt, quia iurans non poteſt deponere de rebus maioratus: & ideo nec iurare poteſt, quod veriſsimum eſt, & colligitur ex mente gloſ. Pariſ. quamuis in alio propoſito in conſuetudin. Pariſien. p. 1. §. 30. num. 20. fol. 238. Regulariter igitur vera eſt concluſio, quod nō valet trāſactio facta ſuper bonis maioratus,
4 † pro qua facit gloſ. in l. 3. ff. de popularib. action. & conducunt quæ ſcribit Felin. in c. penult. num. 13. de re iudicata, Roland. conſil. 100. lib. 4. num. 110. vbi tradit, quod licet tranſactio valeat, non tamen præiudicat alijs vocatis poſt tranſigentem. Notat Ant. Gam. deciſ. 84. num. 1. Menoch. in conſ. 442. nu. 29. lib. 5. Et tranſactio facta ſuper bonis feudalibus non valet etiam cum conſenſu Imperatoris, vt probat Socinus Iunior in conſilio 112. num. 1. lib. 2. poſt alios quos citat, & plura ad propoſitum ſcribit Cephal. in conſil. 349. num. 5. cum ſequentib. lib. 3.

Et eſt regula generalis, quod qui non poteſt alienare, non poteſt rem in iudicium † 5
deducere. l. ait prętor, vbi Bart. ff. de iure deliberandi cum concordantibus, vt per Caldā Pereiram in l. ſi curatorē habens. C. de in integrum reſtit. minor. in verb. læſis, num. 38. fol. 305. quod eleganter tractat Deci. in cap. edoceri num. 8. fol. 80. de reſcriptis, & dixi ſupra quæſt. 14. in hac 4. p. & plura bona ſcribit Aymon in conſ. 197. num. 7. & 8. Et iſta maxime procedunt vbicunq; tranſactio eſt procurata, & affectata † prout plerumq; 6
contingit, puta ſi lis mota ſit cum fraude, & poſtea fiat tranſactio, quod probatur ex regula. l. cum hi. §. ſi lis. ff. de tranſactionib. & alijs quæ in propria ſpecie in bonis prohibitis alienari tradit Ioan. Lopez in rubr. de donationibus inter virum & vxorem. §. 46. numer. 4. & 5. pag. 132. Pariſ. conſ. 16. nu. 128 & 124. lib. 2.

Ex quibus & regul. tex. in l. iura ſanguinis. ff. de reg iur. & l. id quod noſtrum. ff. eodem titulo, & alijs quæ ſcribo ſupra hac parte in princip. ſemper dubitaui: & adhuc magis dubito de doctrina Otaloræ in tract. de nobilit. 2. p. 3. part. principal. cap. 9. num. 17 in fin. pag. 224. vbi reſoluit quod tranſactio facta per eos qui litigant ſuper † nobilitate 7
præiudicat tranſigentibus, & eorum ſucceſſoribus, licet non præiudicet Regi ſine eius licentia: quod ſalua pace viri duriſsimū eſt, & contra omnia iuris principia; & contra eam etiam facit egregium conſilium doctiſsimi Carol. Ruin. 107. num. 17. verſ. non obſtat etiam lib. 5. & regul. text. in l. 3. ff. de interdict. & relegat. cum mille ſimilibus. Et quod notanter ſcribit gloſ. Pariſ. in conſuetud. Pariſien. p. 2. §. 55. num. 30. fol. 75. vbi ponit regulam, quod aduerſus dominum nō valet confeſsio, tranſactio, voluntarium compromiſſum, nec ſententia voluntaria, & reſolutio Anton. Gam. deciſ. 151. vbi reſoluit, quòd ſi pater accipiat emphyteuſim pro ſe, & filijs, non poteſt tranſigēdo filijs præiudicare: & ibi additio Menæ.

Regula tamen fallit in caſibus ſequētibus. Primo, ſecundum Gregor. Lop. & Ant. Go 8
mez in locis ſupra citatis, niſi res maioratus, ſuper qua trāſigitur, retineatur apud poſſeſſorem maioratus, & ipſe det aliquid in recōpenſationem; motus ex doctrina Baldi in c. vnico, nu. 5. fol. 61. col. 4. de controuer. inueſtitur. inter vaſſall. & alium benefic. vbi Bald. tenet, quòd ſi vaſſallus de feudo faciat tranſactionem, ſi tranſigit dimittendo feudū apud

apud poſſeſſorem poteſt transſigère, ſi autẽ
tradat feudum, tranſactio eſt inefficax per
textum quem dicit vnicum idem Bald. in l.
ſi pro feudo.C.de tranſact. vt latius per Bal
dum traditur:notat Capic. deciſ.155.num.
14.Decius qui dicit ab omnibus communi-
ter teneri conſ.474.num.10.& Roland.con
ſil.55.num.42.lib.1. Carol.Ruin.conſil.11.
num.4.lib.4.Cephal.conſ.152.Bertrand.cõ
ſil.302.lib.3.Alciat.reſponſ.94.num.4. qui
id fundat in tranſactione facta à concilio ci-
uitatis,& Menoch.de arbitrarijs iudicium li
bro.2.centuria.2.caſu.171.num.74.& in cõ
ſil.73.nu.9. cum alijs, Beroi.in conſ.68.nu.
50.lib.1.Pariſius conſil.16.num.36.lib.2.&
in conſil.118.nu.23.eodem libro,& faciunt
ſcripta per Menochium in conſil.73. nu.8.
Oſaſc.conſil.31.num.63.per Socin. Iunio.
in l.naturaliter.§.nihil commune num.170.
fol.58.ff.de acquirend.poſſeſſione.

Et iſta limitatio, vt ego iudico, vera eſt tã
propter rationẽ adductas à prædictis ſcrip
toribus,quæ valde vrgent,quam quia ex tali
tranſactione nulla fit alienatio bonorum ma
ioratus,nec aliquod reſultat prçiudiciũ,imo
potius vtilitas magna, cum liberentur à lite
mota, vel mouenda contra bona maioratus,
vt ſtatim dicetur, & ad hoc facit dictum Bal
di in conſil.415.præmittendum eſt num.3.
lib.1. vbi vult, quod tranſactio tunc dicitur
9 alienatio † quando continet dari, non alias,
per dict.l.ſi pro feudo.& idem conſtat ex re
ſolutione Alberici in authent. hoc ius porre
ctum nu.11.fol.17.C.de ſacroſanct.eccleſ.
vbi tractat, an eccleſia transſigere poſsit re-
linquendo rem apud poſſeſſorem, de quo nõ
meminit Alciat.reſpon.17.num.8.vbi gene
raliter tradit, quod eccleſia trãſigere poteſt
ſuper re ab eo non poſſeſſa, & tradit idem
Alciat.in dict.conſil.94.num.5.ſupra allega
to, & traditur per Ægid Boſsium in practica
crimin.tit.de Principe nume.335.pag.648.
Tiraquel.lib.1.de retract.§.1. gloſſ.14. nu.
62.pag.314.facit quod ſcribit Iaſ.in l.fin.nu
mer.122. C. de iur. emphyteut. Franciſcus
Marcus deciſ.52.num.10.part.2. Amadæis
de Aponte in tract.laudemiorum q.32. col.
2.fol.39. notatet Menoch.in conſil.73. nu.
8. Et iſta concluſio fulcitur ex pluribus quæ
ſcribit gloſſ. Pariſien. ad hæc videnda.1.p.
conſuetud.q.22.num.67.fol.192.

10 Et ex iſtis alias inferebam, quod trãſactio
facta inter dominos & vaſſallos, valet, & ef-
ficax eſt vbicunq; dominus poſsidebat res,
de quibus fuit facta tranſactio, præcipue ſi
plures annos eas poſsederat, licet Cephal.in
conſil.134.num.78.lib.1. dicit communio-
rem,& veriorem eſſe opinionem, quod vaſ-
ſalus non poteſt compromittere ſine conſen
ſu domini, etiam dimittendo rem apud poſ-
ſeſſorem. Sed iſta concluſio, & limitatio nõ
ita indiſtincte intelligenda eſt, nec in omni-
bus caſibus. Nam licet valeat tranſactio ex
parte illius qui remãſit cum proprietate bo
norum maioratus, & in præiudicium ipſius
tranſigentis, non † tamen valet in præiudi- 11
cium filiorum illius qui pecuniam accepit,&
tranſactionem fecit, quo in maioratu ſucce-
dente, illis ius ſuccedendi competebat,
quia cum ea ſucceſsio eis nõ competebat ex
perſona eius qui tranſactionem fecit, ſed à
genere,& ab anteceſſore qui maioratum cõ-
ſtituit.l.cohæredi.§.cum filiæ. ff.de vulgar.
cum concordantibus, quæ in alijs locis refe-
ro, tranſactio eiſdem præiudicare nõ poteſt,
l.3.ff.de interdict.& releg.l.1. C.de trãſact.
l.pacto ſucceſſorum.C.de pactis, dict.l.3.in
princip.ff.de tranſactio. vbi tranſactio facta
cum hærede non nocet legatarijs, & fideicõ
miſſarijs, ſed nec prodeſt, vt contrariorum
eadem eſt diſciplina, ſecundum Barthol.So-
cin.in conſ.259.nu.4.lib 4.Et res inter alios
acta alijs præiudicare non debet,& quod om
nes tangit, † debet ab omnibus approbari, vt 12
eſt regula iuris deducta à l.per fundum.ff.de
ſeruit.ruſticor. prædio. cum qua concordat
l.10.tit.31.part.3. facit l.in concedendo. ff.
de aqua pluuia arcend. & pro hac opinione
eſt bonus tex.in cap.1. de alienatione feud.
cum his quæ adducit Curcius in tractatu de
feudo.4.p.q.7.& 9.Ludouic.Gozad.in con-
ſil.75.Alexand.in conſ.15.num.8.libr.7.Et
quod licet valeat tranſactio cum res dimitti
tur apud poſſeſſorẽ, † non præiudicet tranſ- 13
actio agnatis,& alijs vocatis, probat Cephal.
in conſil.133.num.82.lib.1.ex Decio conſ.
445.num.37. Iacob.de S. Georgio in tract.
feudorum charta.18. nu.12. Curci. in eodẽ
tract.charta.34.nu.97 Zaſio de feudo char
ta.73.ad quem addo Roland.in conſ.97.nu.
45.lib.1.vbi tamen num.46.ſcribit quod hę
res tranſigentis non poteſt tali tranſactio-
ni contradicere, quod vltimum pendet à
notatis ſupra q.16.& hanc noſtram ſententiã
videtur tenere Molina, licet prædicta nõ re
ferat lib.4.de primogen.cap.9.num.23.cum
ſequentib.fol.183.

Et ex his inferri poteſt inefficaces eſſe
tranſactiones, † quas faciunt domini cũ vaſ- 14
ſallis ſuper impoſitionibus, & alijs iuribus,
quæ domini ſibi à vaſſallis debita eſſe contẽ
dunt, maxime reſpectu ſuccedentium in ſta
tibus aut alijs maioratibus particularibus, ni-
ſi talia pacta facta ſint pro bono pacis,& au-
thoritate Principis ſint confirmata (vt ſta-
tim fundabitur) aut niſi pactum vel trãſactio
ſit reciproca,& in vtilitatem bonorum ma-
ioratus, quę vtilitas præſumitur in his pactis
factis inter dominos & vaſſallos ex parte
dominorum, quia per potentiam, & iuriſdi-
ctionem,

Digitized by Google

ctionem, quam ſuper vaſſallis habent, extor
quent ab illis quicquid volunt (prout ex pe-
rientia docet) & hæc concluſio, & limitatio,
probatur ex tex. in dict. l. fideicommiſſo. C.
de tranſactionib. & in l. ſi pater puellæ, C. de
inofficioſo teſtamen. l. cum hic ſtatus. §. ſi am
bo, verſ. proinde. ff. de donat. inter virum &
vxorem: & adduco textum notabilem, qui
non refertur in l. Lucius Titius in princip.
78. ff. ad Trebell. Cephal. in noſtra materia
in conſ. 28. num. 52. & 57. lib. 1. Ioan. Lop.
in rubr. de donationibus inter virum & vxo
rem. §. 50. nu. 58. pag. 152. vbi reſoluit quod
15 pactum reciprocum inter coniuges † valet,
& non poteſt per parentes reuocari. Et plu
ra ad propoſitum tradit Petra in tractatu
de fideicommiſsis. q. 14. nu. 89. pag. 545. Iaſ.
& alij in dict. l. fideicommiſſo: & in l. ſi pater
puellæ, idem Iaſ. in l. 1. nu. 4. ff. de condict.
ex lege, & in l. mandata n. 7 ff. de offic. eius
cui mandata eſt iuriſdictio, Pinel. in l. 2. C.
de reſcind. vendit. p. 3. cap. vltim num. 31.
Hippolyt. ſingul. 333. late Ioan. Lop. in ru-
bric. de donatio. inter virum & vxorem col.
231. §. 50. num. 14. hodie pag. 150. Deci. in
conſ. 115. & 235. Tiraquel. in l. ſi vnquam, in
verb. donatione largitus nu. 110. C. de reuo
cand. donat. Oſaſc. deciſ. Pedemont. nu. 2. &
21. Cald. Pereir. in l. ſi curatorem habens. C.
de in integrum reſtitut. minor. in verb. vel
aduerſarij dolo num. 12. pag. 1259. Pariſius
in conſ. 15. num. 75. lib. 2. Decius in conſilio
277. num. 5. idem Pariſius in conſ. 86. num.
22. lib. 2. Et valet conuentio inter fratres, vt
16 altero decedente ſine liberis † bona ipſius
ad ſuperſtitem perueniant, ſecundũ Oldral.
in conſ. 139. ad habendũ Ioan. Andr. in ad-
ditio. ad Speculat. tit. de inſtrumentorum edi
tione. §. porro, verſ. fuit etiam alia quæſtio,
& alios plures quos citat Tiraquel. in tract.
de primogenitura quæſt. 6. num. 5. pag. 96.
faciunt ſcripta & relata per Pinel. in l. 1. C.
de bonis matern. part. 1. num. 37. ſol. 33. Bae
ça de dotibus cap. 25 numer. 40. ex quorum
dictis colligi poteſt quam vera ſit illa limita-
tio, & per regulam dictæ l. de fideicommiſ-
ſo: & quæ ſcribit Natta in conſ. 465. num. 11.
cum ſequẽtibus, lib. 2. Aliàs inſerebam quod
17 valet tranſactio † facta ſuper bonis maiora-
tus, quando eſt dubium, an ſint bona maio-
ratus, & vinculata, vel non, & ſuper eo diſ-
putatur an ſit certum, quod eſt ſingulariter
notandum, circa quod etiam legi debet Mar
zarius quæſtione 72. in lib. de fideicommiſ
ſis, verſic. de tranſactione, de quo etiam le-
ge Molin. lib. 4. de primogenijs cap. 9. num.
5. ſol. 181. & iterum num. 19. ſol. 183. & in-
duco textum in ratione ſui in l. præſes. C.
de tranſaction. vbi late Doctores in l. Impe-
ratores. ff. eodem titulo, ad quod etiam addu
co gloſſam notabilem in l. pactum curato-
ris, vbi Bartol. Angel. Salicet. C. de pact. &
in l. contra iuris. §. ſi filius, gloſſ. vltim. ff. eo-
dem titulo, cum pluribus concordantibus
quæ ſcribit Tiraquell. in dict. verb. donatio-
ne largitus numer. 196. & 197. pag. 250. nu
mer. 3. quod tenendũ eſt, licet contrariũ te-
neat Molina dict. cap. & num. 19. Et pro iſta
mea opinione faciunt quæ de tranſactione
facta ſuper bonis † primogenituræ ſcribit 18
Menochius in conſil. 322. num. 66. & 67. li-
bro. 4. & ita ſunt intelligenda quæ de tranſ-
actionibus factis inter dominos & vaſſallos
ſcribit Michael Palacios de contractibus lib.
5. cap. 8. pag. 450. col. 2. Et conducunt ali-
qua quæ ſcribo in limitationibus ad primam
quæſtionem huius 4. partis, & quæ ſcribit
Roman. conſil. 50.

Ex quibus infertur idem dicendum eſſe
in alijs tranſactionibus factis in alijs rebus
particularibus maioratuum, quæ ſunt reci-
proca, & in notabilem vtilitatem ſucceſſo-
rum, & propter eandem rationem idem di-
ci poteſt in alijs pactis citra tranſactionem,
de quo vide quæ ſcribo infra. E contrario
autem qualiter ſit valida tranſactio facta per
Rectores ciuitatis, & concilia, qui popu-
lum repræſentant, & omnibus de populo
præiudicet, tradit eleganter Alciatus dicto
conſilio. 94. Antonius Theſaurus deciſione
Pedemont. 249. numero. 1. melius Oſaſcus
deciſione Pedemont. 196. numer. 51. Cur-
tius Iunior in conſil. 296. numer. 1. cum ſe-
quentibus lib. 2. quod altiorem requirit in-
daginem, & non eſt præſentis inſtituti, &
dependet ab intellectu text. in l. 24. titul. 4.
part. 3. Animaduerto etiam lectores in dicta
allegatione Molinæ dicto cap. 6. numer. 10.
vitio impreſſorum male ſcripta eſſe quæ-
dam verba ibi, in præiudicium ſucceſſorum,
non poſſeſſorum.

Secundo, tranſactio facta ſuper bonis ma 19
ioratus ex Principis facultate, & fauore pu-
blicæ vtilitatis, & propter bonũ pacis, valet,
vt noniter fundat Arius Pinel. in d. l. 1. C. de
bonis matern. per textum in d. cap. 1. de trãſ
actionibus; & alia iura, quæ refert, & idem
voluit Ferdinand. Mench. libr. 3. controuer
ſiarum cap. 6. num. 7. & 8. vbi hoc extendit
in meliorationibus factis ſine Principis licen
tia, quod ex pluribus confirmat Pariſius in
conſ. 10. num. 25. lib. 1. Auguſt. Berot. in cõ-
ſil. 76. num. 64. lib. 1. & adduco l. 9. titul. 20.
part. 3. & Princeps ſolus validat tranſactio-
nem nullam, vt tradit Matthæ. de Afflict. in
c. 1. quæ ſint Regalia num. 58. ſol. 335. per c.
1. de tranſactio. pro quibus facit quia Prin-
cipis confirmatio arguit conceſsionem rea-
lem ſecundum gloſſam, & communem per
textum ibi in c. veniens de tranſactionibus,

Bald.

Digitized by Google

Bald.in conſil. 353. ſuper eo libr.1. & An-
charran.in conſ.327. diſcurrit materiã nu-
mer.4.& Decius in conſil.262.nu.8.Sed il-
lud conſilium Baldi, quod Decius refert, nõ
inuenio, & vitioſe etiam refert Ancharran.
Guid.Padæ deciſio.178.num.5. Et induco
bonum textum in cap. dilecti, vbi Abb. de
foro competenti. Et in tranſactione de re-
bus eccleſiæ per Papam confirmata tradit
Alciatus dict.reſponſ.17. num.9. & confir-
mo nouiter per ſingularem.l.10.titu.14.lib.
4.Recopilat.ibi: *Saluo ſi huuiere interuenido
ſobre ellas concordia de conſentimiento de par
tes de tales cartas*, iunctis verbis præcedenti
bus: & idem quod Pinel. tenet Aluarad. de
coniect.ment.defunct.Pariſ.conſ.24.nu.1.
cum ſequentib.lib.4.vbi tractat de alienatio-
ne confirmata perPapam de rebus eccleſiæ,
& quod omnes ſupplet ſolennitates,& titu-
lum coloratum Papa validum reddit;cap.
propoſuiſti de conceſsione præbendæ, tra-
dit Rebuſ.in tract.de pacifico poſſeſſore nu.
17.pag.278.& quæ tradit Iaſ.conſ.19.col.5
in princ.lib.3.vbi vult,quod tranſactio facta
ſuper decimis cumPapæ confirmatione,pre
iudicat ſucceſſoribus tranſigentium;& pro
Pinello etiam adduco doctrinamIaſ.in conſ.
236.lib.2.vbi varijs rationibus probare co-
20 natur poſſe † Imperatorem vni primogeni-
to adiudicare totius fundi iuriſdictionalis
præeminentiam pro bono pacis, & quietẽ
fratrum,& ſubditorum, & auferre primoge
nito,de qua doctrina latius tracto in 1.p.hu-
ius operis q.26.à num.3.cum ſequentib.no-
tat Barthol.Socin.conſ.63.num.4.lib.3. De
cius conſil.269.& 271.& 341.nu.9.& con-
ſil.478.num.27.& 655.num.19.Pariſ.conſ.
16.num 35.& 118.num.24.& 25.lib.1. &
conſ.3.nu.27.lib.4. Cacialup.de tranſactio-
nibus.q.81.num.12.quod confirmo,quia li-
cet filij non poſsint diuidere bona feudalia,
nec valeat diuiſio,fallit in diuiſione facta cũ
confirmatione Principis,ſecundum Andre.
de Iſernia in c.1.an agnatus: & in cap.1.de.
alienatione feud.pater.Alex.in conſil.28.li
bro.5.Afflict.deciſio.Neapolit.138.&240.
Decium in conſil. 194. Brunum Aſtenſem
conſ.54.num.4.Tiber.Decian.conſ.13. nu.
37.libr.1. ad hoc etiam ſpectat doctrina In-
nocent.per illum textum in cap. cum inter
Rom.ibi, *inuitum coegit*,de electionibus,vbi
21 tenet, quod Princeps † habet poteſtatem
cogendi partes ad concordiam, vbi Paul. &
alij moderni in l. quidam exiſtimauerunt.
ff.ſi certum petatur, Deci. in conſil.42. nu.
5.Alex.in conſ.62.lib.1.num.7. & idem eſt
in Papa,quod poteſt cogere partes ad com-
promittendum,vt probatur in d. c. cum in-
ter,& tradit Gomezius in reg.de non tollen
do iure quæſito.q.3.pag.77. & eſt ſpeciale
in iudice eccleſiaſtico, quod poteſt compel-
lere partes,quæ diu litigauerunt,ad concor-
diam,maxime ſi videat imminere ſcandala,
vt tradunt Felinus in rubr.de tregua & pace
fallentia 7.Barba.in c.1.eodẽ tit.& alij quos
citat Tiber.Decian.in pract.crimin. tom.1.
cap.10.num.3.verſ.decimo limita, fol.167.
col.4.& ad euitanda ſcandala Papa diſpenſa
re poteſt,& ob pacem,vt diſſoluatur matri-
monium iam contractum, vt per Felinum
in conſil.26.num.19.Porcium Imolenſ.cõ-
ſil.154.num.22. & 24. quos citat Menoch.
in tractatu præſumption.libr.2. præſumpt.
10.num.42.pag.122.

Imo ſacrum Cõſilium, quod repræſentat
perſonamRegiam,poteſt cogere partes † ad 22
compromiſſum faciendum,vt tradit Matth.
de Afflict.deciſ.149. num.7. quod maxime
procedit quando partes diu litigauerunt, &
res intricata ſit,cap. placuit 90. diſtinct. per
quem text.hoc Abb.tenet in rubr.de tregua
& pace,& in cap.vlt.in 4.notabili de maio-
rit.& obedientia,& in alijs locis, vt per Feli
num in dict.rubr. de tregua & pace,Ant.de
Padilla in rubr.C.de tranſact.num.14.Ma-
rant.in ſpeculo aureo part.6. num.164. fol.
154.Lancellot. Conrad. in templo iudicum
p.6.de pace concl.102.num.1. cum ſequen
tibus pag.54.Iulius Ferretus de ferijs milit.
num.25.pag.124.& iterum nume.145.Za-
ſius in l.ſi conuenerit num.10. ff. de re iud.
Ioan.Garcia reg.251.nu.5.

Et quod in quatuor caſibus poſsit iudex
ex officio† compellere partes ad concordiã, 23
tradit idem Ioan.Gratian.Falcon regu.329.
nume.80. ex dicta deciſion.Afflict.149. &
Molin.lib.4.de primog.cap.9.nu.30. & tra
dit dominus Anton.de Padilla in l.tranſige-
re num.90.pag.121. C.de tranſactio. per l.
æquiſsimum. ff.de vſufruct. & alia,Conrad.
in templo iudicum.p.6.concluſ.102.fol.53.
& legenda ſunt quæ ſcribit Paris de Puteo
in tract. de ſyndicat.in verb. concordia fol.
85.num.9.& tradit recte dominus Anto.de
Padilla in rubr.C.de tranſactio.num.5.& le
genda eſt.l.13.tit.5.*del Preſidẽte y Oydores*,
lib.2.Recop.Rebuſ.in repetitione.c.ad vlti-
mum de cauſ.poſſeſ. & propriet. pag.275.
verſ.quarto nota,ex text.col.1.

Et quod feuda, & iuriſdictiones † & alia, 24
quæ regulariter ſunt indiuiſibilia,diuidi poſ
ſunt pro bono pacis, & ad euitandum ſcan-
dalũ,&rixas ſedandas,tenuit ante Iaſ. Alex.
quem mirandum eſt Iaſonem non retuliſſe
in conſ.7.nu.11.cum ſeqq.lib.5. qui hoc no
tanter tradit,& latius Barth.Socin.qui omni
bus melius fundat in conſ.67.nu.16.cum ſe
quent.lib.1.& in conſ.165.nu.22.lib.2.& in
conſ.58.nu.8.lib.3.& conſ.104 nu.3.lib.4.
Auguſt.Beroi.in conſ.76.nu.33. cum ſeqq.

&

Digitized by Google

& iterum nu.64.lib.1. Menoch.de arbitrar.
iudic. caſu 442.num.9.quibus iungo bonum
text.in cap. hoc quippe.3.q.6. & in cap.2.
de deſponſat.impub.ibi, *Pro bono pacis talis
coniunctio toleretur:* vbi gloſ.ponit verſum,
Pax vt ſeruetur, moderamen iuris habetur:
Quintilianus Mandoſius de ſignatura gratię
in parte diſpenſationes matrimoniales folio
88.col.1.& fol.89.col.4. Barbacius in conſ.
11.lib.2.quem citat Reſtaurus in tractat. de
Imperarore q.104.num.9. Maſuerius in pra
ctica Ferrar.in parte forma libelli quo vxor
pag. 265. Redin de maieſtate Principis in
princip.num.33.fol.61.& in verb.omnibus
æquum fol.117.nu.21.
25 Et pro bono pacis † & cõcordiæ Rex po-
teſt donare bona Regni, vt ſundat Oldrald.
in conſ.95.nu.7. vbi loquitur in quadam do
natione facta per Regem Aragoniæ Reginæ
de parte Regni propter habendam pacem
cum Rege Caſtellæ, quod conſilium multũ
facit in noſtro propoſito, & facit quod de pa
ce inter Cæſarem & Pompeium ſcribit Ne-
uizanus in ſylua nuptiali lib.4.& nubendum
pag.mihi 344.& notabile conſiliũ Menoch.
307.nu.40.lib.3.& quod ſcribit Hippolyt.
in l.1.§ cum quidam num.7.ff.de quæſtioni
bus, Matth. ab Afflict. in conſtit. Neapolit.
in præludijs in parte poſt mundi machinam
num.36.fol.16.& cõtractus Principis factus
pro pace, & ad ſedandas diſcordias late eſt in
terpretandus tãquam factus in fauorem rei-
publicæ, vt per Curcium in conſil.273.nu.
3.& 10.lib.2. qui loquitur in contractu, &
conceſsione facta per catholicos Regem no-
ſtrum Ferdinandum & Iſabelam, Guillelm.
Benedict in cap.Rainuntius de teſtamentis,
in verb.ſi abſque liberis in 2.numer.54. fol.
340.& in verb. vxorem nomine Adelaſiam
numer. 407. fol.85. & idem in verb. mor-
tuo itaque teſtatore numer.231.ſol.375. &
in verb. ſi abſque liberis in 2. folio.340. Et
idem reſoluit in notabili caſu Capicius deci
ſio.166.num.4.& 6.Socin, Iun.in conſ.140
num.21.lib.2.
Et qualiter pro bono pacis poſſunt vaſſal
li inuiti alienari, latiſsime tradit Marcabru-
nus ab Anguillis conſil.55.num.84.cum ſe-
quentibus, Auguſtinus Beroius in eleganti
conſil.76.num.32.cum ſequentib.libr.1. Et
quando alienatio prohibita videatur permiſ
26 ſa ob habendam † pacem, reſoluitur in deciſ.
Rotæ antiquæ.3.tit.de Pactis olim deciſ.849
pag.383. Et facere pacem conuenit maſculis
ſecundum Baldum & gloſſam in cap.1.§.de-
cedente, qui ſeud.dare poſſunt, Guillel. Be-
nedict.in cap Rainuntius de teſtam.in verb.
duas habens filias numero. 134. ſolio.28. &
legi debet Pariſ.in conſil.10.numero.26. li-
bro.1.

Et in materia eſt † memõrabilis ſententia 27
Guillelm.Benedict.in cap.Rainuntius de te-
ſtamentis, in verb.cuidam Petro nume. 24.
fol.415. vbi refert quod Carolus Octauus
duodecimus Rex Franciæ poſt multa bella
habita cum Rege Britãoiæ duxit ad habendã
pacem vxorem Annam Duciſſam Britãniæ,
& idem fecit Rex noſter Philippus II.dum
ob habendam pacem cum Enrico Rege
Franciæ duxit vxorem dominam noſtram
Iſabelam, & tradunt Ledeſma in tractatu de
matrimonio quæſt 43.artic.2. Thomas San
chez in tractatu de matrimonio lib.2. diſpu
tatione.3. nume.4.pag.252. & eſt notabilis
l.35.titul.2. partit.3. & faciunt tradita per
Marantam in ſpeculo aureo tit.de inquiſitio
ne numer. 164. ſol.554. Iulium Ferretum
in titulo de ferijs num. 1. cum alijs pluribus
fol.123.de oratoribus num.5.ſol.83. Boſius
in pract.crimin.tit.de crimine læſæ maieſta-
tis num.30.pag.238.
Noto etiam, quod indulgentia Principis † 28
nou liberat illum qui commiſit falſitatem,
ſecundum Bart.in l. Lucius. ff.ad Turpillia.
Menoch.caſu.306.num.11. & quod fœmi-
næ † non poſſunt facere pacem, ſed maſculi, 29
volunt gloſſa in c.1.§.hoc autem notandum
qui feudum dare poſſunt, Syluan.conſ.1.nu.
16.& compoſitionẽ eſſe vtilem docet ſum-
mus Pontifex in cap. ex multiplici, & cap.
dilecti, & in cap. ſuggeſtum, c. nuper de deci
mis, & ad rem pertinent quæ ſcribit Rebuf.
in l. quod iuſsit notabili.1. nu.74. ff.de re iu
dicat. vbi per textum in dict.cap.1. de tranſ
actionibus: & doctrinam Innocentij, & De-
cij in cap.1. de cõfirmatione vtili vel inutili
tradit quod vbicunq; ſententia eſt per ſupe
riorem confirmata, † non poteſt dici contra 30
eam de nullitate, & ita limitat famoſam gloſ-
ſam in Clement.1.de ſequeſtratione poſſeſ.
& fructuum, & doctrina Pinelli etiam corro
boratur, quia licèt non ſit licitum diuidere
beneficia, & præbendas, iuxta textum in c.
maioribus, & in cap.tuæ de præbend.hoc fal
lit † pro bono pacis ſecundum communem 31
in cap. niſi eſſent de præbend. & Ioannes
Ananiam in cap. audiuimus column. vltim.
de colluſionibus detegendis: & Decius in
conſilio. 141. numero.3. & plures Docto-
res ſcribentes priuilegia pacis, refert Bur-
gos de Paz in l.1. Taur. part.1. numer.1. fol.
77. quibus adde Franciſc. Viuum tom.1. cõ-
munium opinionum lib.2. opinio.203. pag.
464.& filij Regis, viuo Rege, poſſunt inter
ſe diuidere baronias pro futuris defenſioni-
bus euitandis, ſecundum Oldrald. Laudenſ.
in tract. de confœderat. & conuentio. Prin
cipum cap.10. quem citat Purpurat. in l. vlti-
ma, numero.13. C. de pactis, & addo etiam
doctrinam Lucæ de Penna in l. prædia,
C.de

Digitized by Google

C.de locat. prædiorum ciuilium lib. 12.ſolio
203.col.2.vbi dicit quod obligatio inualida
per reſcriptum Principis confirmatur per
l.2.ff.de rebus eorum,licet Andre. de Iſer-
nia in cap.1.§.ſi inter de leg. Conradi num.
3.ſolio 71.in vſibus feudorum teneat, quod
ſtante ſtatuto de litibus compromittendis
inter affiner,ſi tamen agatur ſuper re ſeuda-
li,cuius alienatio eſt prohibita, non poteſt
32 iudex † compellere partes ad compromit-
tendum,tradit Dueñar regula 396. num.4.
quod confirmatur ex doctrina Antonij in
cap.2.num 24.de mutuis petitio.vbi Imol.
numero 9.Abbas in dict. cap. cum inter d.
numero 9.de elect.Felin in rubrica de treg.
& pace ſallentia 1.

Et ſane ſi lis multo tempòre, ſicut ſæpius
contingit in litibus maioratuum propter du
bia obſcuriſsima, & penè inexplicabilia,
quæ iſtæ lites habent:qua ratione iudices in
diuerſas ſententias eunt (vt plerunque acci-
33 dit)ego ſine dubio approbo taler tranſactio-
ner cum Principis facultate:quia litium du-
bitatio,maxime ſi per longum tempus tales
lites durauerint, eſt cauſa ſufficiens ad hoc,
vt princeps confirmet tranſactionem: quia
in hiſce litibus ſolent integri ſtatus expen-
di,vt quotidie videtur,& cum bona maiora-
tus,vt latè oſtenſum fuit in 1.quæſtio.huius
4.part.in limitationibus,nimirum ſi licitum
ſit tranſactionem confirmare,per quam par
tes à litibus arcentur,quæ tot ſolent in repu-
blica mala excitare,& odia,& diſſenſiones:
experientia enim cognitum eſt,quanta ma-
la & incommoda ex litibus oriantur.Cum
igitur princeps ex iuſtis cauſis poſsit dare
facultates ad alienādum bona maioratus, ma
34 iori ratione ei licitum eſſe debet † tranſ-
actionem confirmare,&irreuocabilē facere,
dict.regula cui licet de regulis iuris in 6.cum
ſimilibus:& expedit reipublicæ, quod quo-
cunque modo finis litibus imponatur,cap.fi
nem litibus de dolo,& contumacia l.prope-
rand.in princip.C.de iudicijs cum vulgari-
bus,faciunt tradita per Ludouic.Gomez. in
regula de annali poſſeſſore quæſt.1. pagina
402.& in regula de triennali poſſeſſore, q.
35 22.pag 778.vbi ponit regulam,quod inter-
pretatio,per quam à lite diſceditur, † conue
nit reipublicæ per doctrinam Bart.in l. am-
bitioſa,ff.de decret.ab ordine ſaciend.Felin.
in rubrica de tregua & pace. Et pro iſta etiā
ſententia facit text.in l.minoribus,ff.de mi-
noribus,ibi:*Sed etiam cum interſit ipſorum liti
bus non vexari & ſumptibus*, vbi gloſſa dicit,
36 quod minor † non reſtituitur contra tranſ-
actionem,quando etiam verum debitum ſi-
ne moleſtia conſequi non poteſt, & eſt bo-
nus text.in l.qui cum vno,§. nec tamen, ff.
de re militari l.19.tit.11.part.3.ibi: *Quitar*
*deuemos à los omes quanto pudieremos de con-
tienda*,& inquit Ancharran.in conſilio 136.
num.2. valuiſſe tranſactionem factam inter
moniales,& quoſdam fratres:quia ius monia
lium erat dubium & incertum, & iuſta fuit
cauſa tranſigendi,notat Decius in conſilio
473.numero 9. facit l.cum lege, ff.de arbi-
tris l.quia poterat,ff.ad Trebellian.l.item ſi
rei,§.1.ibi:*Hęc etenim verecundia & cogitatio
eius,qui lites execrantur,non eſt vituperanda*,ff.
de alienat.iud.mutand. cauſ.fact. l. 45. quæ
eſt vltima in legibus de Madrid, hodie l. 4.
titulo 21.libro 4.ordinam.noui,tradunt Al-
bericus in l.etiam in principio,ff. vt legato-
rum nomi.caueatur,& † de virtute tranſ- 37
actionis legi debet l.7.titulo 16.part.3. ac
conducunt plura,quę de execratione litium
ſcribit Tiraquel.lib.1.de retract.§.8.gloſ.7.
numero 21.& in dict.l. ſi vnquam in verbo
donatione largitus num.205.pag.253.& no
tat Gomezius in regula de annali poſſeſſo-
re quæſt.1.pag.432.& facit conſilium Chri
ſti Matthæi cap.5.ibi:*Siquis voluerit tunicam
tuam tollere,& in iudicio contendere, da ei &
pallium*,tradit plura Rebuffus tom.1.ad con
ſtitutiones Regias in procemio, nume.154.
pag.50.& in concordantijs in procemio,pa
gina 33.Ripa in l.1.§.ſublata num.18. folio
154.ff.ad Trebellian.

Et hæc eſt ratio,quod trāſactio † nō debet 38
reſcindi prætextu enormiſsimæ læſionis ſe-
cundū Alex.conſ.41.col.4.lib.1.Gomez.in
dict.regul.q.2.pag.488. vbi plura ſcribit in
execrationem litium,& Quintil.Mando.in
reg.19.de ſubrogand. collitigan.in princip.
ſol.64.& in tract.cōmiſ.comiſsione 11.iuriſ
dictionis,ſol.34.col.2. vbi plura adducit ex
ſacra pagina notabilia,& Domin.Ant.de Pa
dilla in rubrica de tranſactionibus n.3.& co-
adiuuatur,quia † res minus ęſtimatur,vbi eſt 39
litigioſa,& minus habet pretij, vt per Bart.
in l.ſocietatem,§ arbitrorum n.28.ff.pro ſo
cio.& in l.ſiquis cum alter n.5.ff. de verbo.
obliga.& Doctores in c.cū cauſam in 2.n.1.
fol.mihi 164 de teſtibus Pinel.in l.2. p.3.c.
4.& vlt.n.16.C.de reſcind.vendit.

Et licet in his quæ pertinent ad plures vt
ſingulos, † nō valeat quod à maiori parte fa 40
ctū eſt d.l.per fundū,& l.in concedendo cū
ſimilibus, fallit fauore dirimendarū litium c.
prudentiā in principio de officio delegati,
notat Feli.in c.cū omnes,& ibi Dec.lectura
1.limita.5.Andr.ab Exean 146. de conſtitu
tioo ibus,ex quo obiter deduco,quod ſi ſunt
aliqui litigātes ſuper aliqua re maioratus, &
quidā eorū volūt facere tranſactionē, & alij
id negāt,ſtabitur ſentētiæ illorū † qui volūt 41
facere tranſactionem,niſi ex iuſtiſsima cau
ſa alij contradicant,pro qua illatione addu-
co quod notat Felin. in c.cum inter in fine

de re iudicata. Infero etiamcònfirmationem
ad reſolutionem Aymonis conſilio 195. nu-
mero 8. cum duobus ſequentibus, vbi tradit,
quod ſi reformatio, vel tranſactio ſit facta à
toto concilio, aut à maiori parte, eſt ſeruan-
da, quamuis aliqui particulares contradicant
aduerſus eam, quia ſubeſt contra eos ſuſpi-
cio maxima, & ideò ob contradictionem ali
quorum non debet tranſactio irritari, per iu
ra & rationes quæ ibi adducit, cuius doctri-
na notanda eſt ad tranſactiones, quas faciunt
populi cum dominis, quas poſtea particula-
res contradicunt. Et vt ſuper hac limitatio-
ne nullum vſquam dubium oriatur, vlterius
eam confirmare ſtatui ex textu notabili in
l. 43. titulo 18. part. 3. vbi ſi princeps confir-
42 mauerit tranſactionem factam inter † duas,
vel plures ciuitates, valet perpetuo, & pro-
bat hanc concluſionem l. 15. eodem titulo
18. quæ eſt ſingularis & l. 39. eodem titulo
18. facit egregia, & moralis l. 3. titulo 8. lib.
8. Recopilat. ibi: *Ca tangrande es el poder del
Rey, que todas las coſas, y todos los derechos tie-
ne ſobre ſi, y el ſu poder no lo ha de los hombres,
mas de Dios, cuyo lugar tiene en las coſas tempo
rales*, & l. 9. tit. 20. part. 3. ibi: *E porque ſea mas
firme, piden merced al Rey que les dè ende ſus
cartas*, iunctis verbis præcedentibus, vbi le-
ge Gregor. Lopez, in qua materia eſt memo
rabilis doctrina Burſati in conſilio 160. nu-
mero 10. libro 2. vbi tenet quod conſenſus
præſtitus per ſyndicos vniuerſitatis non
præiudicat hominibus non natis, & ſucceſſo
ribus, qui nunc vitam agunt, ex Paul. de Ca-
ſtro in conſilio 70. num. 6. lib. 1. Vaſquio in
controuerſ. cap. 82. num. 9. Et quod inſtru-
43 menta facta per vaſſallos † in fauorem Do-
minorum non valeant, volunt Bald. in l. ſi
quam, C. de operis libertorum, Ioan. Andre.
Speculat. Dominicus, quos citat Auiles in c.
24. prætorum nu. 4. fol. 157. qui plura ſcribit
ad propoſitum illorum, quę hic tractantur.

Item princeps pro bono pacis poteſt re-
mittere iniurias, † & damna data, vt per Mat
44 thæ. de Afflict. deciſione 361. monaſterium
num. 4. notatur per Iaſonem in l. Gallus, §.
& quid ſi tantum num. 65. ff. de liber. & po-
ſthu. & Senatores debent curare compone-
re partes, vt tradit Oſaſcus deciſione Pede-
montana in proœmio num. 6. per legem pri
mam, §. deinde, ff. de noui operis cap. 1. vbi
gloſſa de mutuis petitionibus. Et in termi-
nis, quod ratione ortæ diſcordiæ, & ſcanda-
li imminentis euitandi, liceat diuidere † feu
45 dum & comitatum, quod alias eſt de ſui na-
tura indiuiſibile, ſuſtentat Bart. Socin. in d.
conſil. 165. nu. 22. lib. 2. vbi hoc probat ex
l. ſiquis filio exhæredato circa medium, ff.
de iniuſto rupto, & cap. ſi quando de reſcrip
tis, & alia iura, & idem tenet Decius in con-
ſil. 445. num. 3. vbi ex hoc, & alijs conclu-
dit, quod Baronia, quæ eſt indiuiſibilis, po-
teſt diuidi ad ſedandam litem, quæ multo
tempore duradit maxime quando lis eſt in-
ter coniunctos, & dubia, per l. congruentius,
C. de patria poteſtat. & alia quæ refert, & ad
iſta facit Angeli doctrina in l. venditor, §. ſi
conſtat, ff. communia prædiorum, quam or-
nat Decius in conſilio 520. num. 5. quod la-
tius oſtendit Tiraquel. in tractat. de primo-
genitura quæſt. 4. num. 60. & 61. pag. 93. &
valet pactum † prælati cum capitulo, quod 46
tendit ad lites euitandas, ſecundum Domini
cum in conſil. 129. circa illud dubium, col. 2.
in verſiculo præterea vbi pactum, notat &
ex pluribus confirmat Decius in conſi. 564.
nume. 17. qui plura refert. Et tutorem poſſe
remittere offenſam pupilli propter haben-
dam pacem, voluerunt Innocent. in capite
grandi de ſupplend. negligen. prælatorum,
lib. 6. Bald. in dict. rubrica de tregua & pa-
ce, & alij relati Gloſ. Pariſ. in conſuetud. Pa-
riſi. part. 1. §. 30. num. 116. fol. 243. Quæ om
nia confirmantur per legem vltimam titu. 1.
part. 4. & l. 22. tit. 1. part. 7. ibi: *E por tollerſe
de enxeco de ſeguir el pleyto*. Et Epiſcopus po
teſt ordinare pro bono pacis, vt alteri liti-
gantium ſuper beneficio aliqua penſio de-
tur ſecundum Gigantem in tractat de pen-
ſionibus quæſt. 6. num. 4 Lancellotum Con
radum in templo iudicum libro 2. cap. 5. de
Epiſcopo verſiculo de poteſtate Epiſcopi
in temporalibus lib. 9. nu. 3. fol. 173. faciunt
ſcripta per Hiero. Gabriel. conſ. 163. n. 19.

Et pro bono pacis princeps poteſt † dona
re, quæ alias non poterat, vt per Barbacium 47
conſil. 31. lib. 2. Marcabrunum de Anguillis
in conſi. 55. num. 80. Quintilian. Mandoſ. in
tractat de ſignatur. gratiæ, cap. diſpenſatio-
nes matrimoniales, folio 88. col. 1. verſiculo
ad euitandum grauia, faciunt quę ſcribit Re-
bufus in cap. vlt. de cauſa poſſeſsionis, pag.
275 col. 1. Guillelm. Benedict. in cap. Ray-
nuntius de teſtament. in verbo mortuo 1. n.
227. fol. 374. Et † penſio pro bono pacis eſt 48
licita, vt per Mandoſium regul. 19. num. 7.
fol. 134. & regul. 33. quæſt. 14. num. 11. fol.
144. Caſtald. in tractatu de Imperatore q.
6. fol. 20.

Et iudices poſſunt compellere ſubditos ad
faciendam † treguam, vt probat ſingulariter 49
lex 2. titu. 12. part. 7. Et tribunalia ſuprema
compellere poſſunt ad faciendam concor-
diam, vt notat Matthæus de Afflictis deci-
ſione 149. num. 7.

Et tranſactio in dubio præſumitur facta
vtiliter & in commodum † tranſigentis, ſe- 50
cundum notabilem doctrinam Antonij in
dict. cap. cum cauſam, num. 2. de emptione
& venditione, & Alexand. in conſilio 222.
lib. 2.

Digitized by Google

libro 2. numero 2. quod conſilium in libris
antiquis duplicabatur 66. libro 6. numero
19. & plures, quos citat Natta, qui plura ad
propoſitum ſcribit in conſilio 426. Iaſ. in l.
ſi conuenerit numero 7. de re iudicata, quod
magis procedit vbi per aliquot annos fuit
obſeruata, textus coniuncta gloſſa in capite
contingit de tranſactionibus, notat Decius
in conſilio 474. numero 9. & conſilio 564.
numero 15. notat Tiraquel. in tractatu de
præſcriptionibus 21. ſpeciali pagina 34. Pi-
nel. in l. 2. part. 1. cap. 4. nume. 31. C. de re-
ſcindenda venditione, fol. 73. Anton. Gam-
ma deciſione 49. Valet igitur tranſactio ſu-
per bonis maioratus facta ad effugiendas li-
tes, & dubios litium euentus, in quibus eſſet
multo præiudicialius ſperare quandam ſen-
tentiam contrariam, & pro bono pacis, &
cum facultate Principis: nec eſt credendum
de teſtatore qui maioratum fecit, quod ſi re-
ſpiceret rem in ſtatu, quē ſupra ſcripſimus,
negaret tranſactionem, imò illam maxi-
me deſideraret. Sciant tamen lectores, quod
Auguſt. Beroius in conſilio 70. numero 36.
cum ſequentibus lib. 1. probat, quod tranſ-
actio in iſto caſu, etiam accedente imperiali
conſenſu, non prēiudicat ſucceſſoribus tran
ſigentis, & renuntiantis: & animaduerto,
quod licet regulariter tranſactio, quæ non
valet vt tranſactio, valet vt pactum ſi ſit iu-
ratum, vt per Bart. in l. ſiquis maior, C. de
tranſactionibus, & eſt communis opinio ſe-
cundum Curcium in l. 2. numer. 6. de tranſ-
actionibus, tradunt Epiſcop. Couar. in cap.
Raynaldus, §. 3. numero 10. verſiculo ſexto
hinc de teſtament. Oſaſcus deciſione Pede-
montan. 91. num. 24. Ioan. Gutierrez de iu-
ramento confirmat. part. 2. cap. 2. nu. 6. folio
154. tranſactio tamen facta ſuper bonis ma-
ioratus ſicut non valet vt tranſactio in præ-
iudicium ſucceſſorum, nec valebit vt pa-
ctum.

Et eſt animaduertendum, quod ſi Prin-
51 ceps † confirmat tranſactionem in prædi-
cto caſu factam, quæ aliquibus ſolemnita-
tibus neceſſarijs caruerit, poſtquam prin-
ceps confirmauerit talem tranſactionem, vi-
detur ſupplere omnes ſolemnitates ſecun-
dum Abbatem in conſil. 41. nume. 31. lib. 1.
qui loquitur in quadam tranſactione facta
de bonis Eccleſiæ, quod per Pontificis ſum
mi diſpenſationem omnes ſupplētur ſolem-
nitates, & idem tenet Alexand. in conſi. 79.
num. 20. lib 1. Bart. Socin. in conſil. 16. libro
1. num. 51. in verſic. inſuper etiam, Decius
in conſil. 341. num. 12. penes fines in verſi-
culo, & quando conceſſio fuit facta, facit ſi-
mile, quod vbi conſtat Principem velle te-
ſtamētum, etſi ſit minus ſolemne, valere, va
let abſque ſolemnitatibus, quia ab eius pote-
ſtate dependet teſtamentorum ſolemnitas
ſecundum Aret. in l. 3. ff. de teſtament. & eſt
communis opinio ſecundum Boerium de-
ciſio. 228. num. 6. & traditur per Tellum in
l. 3. Tauri part. 1. nu. 23. quod moderandum
eſt, ſi agatur de prēiudicio tertij, l. 2. §. ſiquis
à Principe, ff. ne quis in loco publico cum
mille concordantibus quæ ſcripſi part. 2. q.
3. Et vbi conſtat de voluntate Principis, ſa-
tis eſt de præſcriptione, priuilegijs & ſimili
bus generaliter loqui, & idem ſufficit ad vali
dandum tranſactionem & tollendum ſubrep
tionem, cap. 1. de tranſactionibus, C. illa quo
tidiana de electione cum ſimilibus, vt per
Guid. Pap. in conſil. 65. num. 16.

Confirmatur, quia ſi tranſactio eſt confir-
mata Principis authoritate, † nō poteſt prę 52
textu læſionis infirmari text. vbi Bart. in l.
1. C. de prædijs decurio. lib. 11. notat Ioan.
de Platea in l. ſiquis eodem titulo, magis in
terminis Archidia. Ioan. Andre. & Domini.
in c. 1. de pact. in 6. decentes aduerſus actū à
Principe confirmatum nō competere parti
reſtitutionē, licet partes læſæ ſint: idem no
tat Alex. conſ. 240. lib. 6. n. 10. Aymon cōſ.
5. n 2. Pariſ. conſ. 16. n. 35. lib. 1. & in conſ.
3. nu. 27. lib. 4. Matth. de Afflict. in c. 1. quæ
ſint regalia n. 110. Caſſanæ. in Catalogo glo
riæ mundi part. 1. conſiderat. 24. de quo le-
ctor legat quæ ſcribit Molina lib. 4. de pri-
mogenijs c. 10. nu. 32. fol. 186. qui prædicta
non refert. Et de tranſactione facta inter Re
gem & vaſſallum collitigantes legenda ſunt
quæ ſcribit Aluar. Valaſc. conſultatio. 120.
item animaduerto, quod princeps inſerens
tenorem tranſactionis, videtur eam confir-
mare ex certa ſcientia, ſecundum Archidia.
in cap. præſentium 7. q. 1 Doctores commu
niter in cap. penult. de confirmatio. vtili vel
inutili, Alex. in conſ. 113 n. 17. lib. 6. & iſta
Pinelli limitatio fortius procederet vbicun
que princeps in vim ſententiæ diffinitiuæ
confirmaret tranſactionem, & litem annulla
ret, quod vtrunque ſæpe reperitur in iſtis
tranſactionibus, & Regijs confirmationibus:
& † ſententia Regis facit ius quoad omnes l. 53
vlt. C. de legibus, notat Matth. de Afflictis
lib. 3. conſtit. Neapol. rubric. 24. n. 19. folio
299. & probat l. 14 tit. 22. part. 3. ibi: *E porq̃
la del Rey ha fuerça, è deue valer como ley en
aquel pleyto ſobre que es dado, è en los otros que
fueren ſemejantes*. Marant. de ordine iudicio-
rum part. 6. n. 241. fol. 278. Matth. de Affli-
ctis deciſio. 45. & 96. num. 11. & 190. nu. 7.
Burg. de Paz in procœmio legum Tauri nu.
461. Alex. conſ. 160. n. 9. lib. 7. & facit l. 28.
tit. 18. part. 3. & de extinctione, vel annulla-
tione litis ſcribunt Iacob. de San. Seuerino in
l. diem functo, ff de aſſeſſoribus Iaſ. conſilio
144. num. 1. lib. 2. & alij, quos citat Gomez.

in regula de non tollendo iure quæſit. q.7.
pag.101.Tiraque.in tractat.de primogenit.
quæſt.35.num.57.pag.258.Et quod ſenten
54 tia Regis faciat † legem etiam abſque citatio
ne,tradit Alexand.in l.vlt.num. ff.de iu-
dicijs,quem citat idem Tiraquel. in tractatu
res inter alios acta limitatione 29. qui ſe re-
fert ad notata per ipſum limitatione 7.pag.
22.de quo legendus eſt quod ſcribit Van-
tius de nullitate proceſſus titulo an quæli-
bet ſententia num.14.pag.106.

Et quod ſententia Regis poſsit probari
per ſcripturam eius ſigillo roboratam, vt
hoe obiter dicamus, tradunt Bald.in l.exem
plo quæſtione penultima,C.de probat. Fe-
lin.in c. poſt ceſsionem de probationibus,
& alij, quos citat Ioſephus Maſcard. in tra-
ctatu de probationibus lib.3.concluſ. 1228.
55 num.14.ſol.159.in quo nos ſeruare † debe-
mus leges Regni,& ſtylum ſcripturarū Re-
gis,qui ſententiam protulit, & ea quæ ſcri-
bo part.1.quæſt.62. & addo etiam Alexan.
in conſil.92.num.3.lib.6. vbi tradit quod
Papa confirmando tenorem tranſactionis,
videtur habere ſcientiam defectuum, & eos
ſupplere, quæ doctrina ad multa eſt notabi-
lis, & iſta fortius habent locum, vbicunque
princeps approbando tranſactionem,vtitur
illa clauſula ſaluberrima (ſupplentes omnes
defectus) quia ex hac clauſula ſupplentur
56 † ſolemnitatis defectus ſubſtantialis ſecun-
dum Anton in dict c.1 de tranſactionibus,
Roman.ſing.419.& ad hoc alios refert Gloſ
ſa Pariſ.in addit.ad Alexand. in dict.conſil.
79 in additione quæ incipit ſupplentes, nu
mero 7.lib.1.vbi Alexand. poſt Anton. in
dict.cap.1.dicit,quod licet dicta clauſula tol
lat omnes defectus iuris poſitiui, non tollit
defectum naturalem,vel defectum impoten
tiæ Papæ, aut aliorum vtentium clauſula
prædicta,Gomezius in regula de non tol-
lendo iure quæſito quæſtione 18. pag.127.
quibus addo Albericum in l digna vox, C.
de legibus num 7.ſol.47. vbi aliqua ſcribit
de viribus dictæ clauſulæ,& de virtute præ
dictæ clauſulæ ſcribit idem Alex. in conſil.
151 num.3.lib.6.Felin.in c. ex parte in 1.
n.51.de reſcriptis,Pariſ.conſil.n.52. & 53.
lib.3.Crot. conſil.43.nume.1.& 2.Decius
in cap.2 num.7. de confirmatione vtili vel
inutili,Bart.Socin.in conſil. 66.nu.52.lib.
1.vbi ad hoc etiam refert Speculatorem in
titulo deleg.verſic.16. & ibi Ioan. Andre.
Alex.conſil.162.num.30.cum alijs libro 6.
faciunt tradita per Robertum Maranta in
ſpeculo aureo part.6.num.325.ſol.287.

Et quando prędicta clauſula iungitur cum
alijs clauſulis ordinarijs ex certa ſcientia,nō
57 obſtantibus ſimilibus conferunt † multum
ad validitatem tranſactionis,vt probant Pa-
riſius conſil.17.num.61.lib.2. & conſil.53.
num.95.lib.4.Siluan.conſil.50.nume.25.&
28.Roland.conſil.71.num.49.lib.1. Et iſtis
duobus caſibus & fallentijs tranſactio præ-
iudicat tam tranſigentibus, quam omnibus
poſteris,& ſucceſſoribus, † qui ius ad bona 58
maioratus prætendere poterant.Et an ille,
qui faciendo tranſactionem contraxit, vt à
Principe impetraretur confirmatio tranſ-
actionis,poſsit re integra pœnitere,antequā
confirmatio à Principe obtineatur, lege Ce
phal.conſil.91.num.1.cum ſequentibus lib.
primo, quem cito ſupra hac quarta parte
quæſtione 15.

Et in iſta materia † animàduerto ad quan- 59
dam ſingularem, & nouam concluſionem,
quod licèt tranſactio facta ſuper bonis ma-
ioratus cum facultate Regia magnas vires
habeat,vt ex ſuperioribus conſtat, & tranſ-
actio ſuper talibus bonis fuerit confirmata
cum legitima cauſæ cognitione, & contra
vnius ex litigantibus per ſententias viſio-
nis,& reuiſionis talis confirmatio ex iuſti-
tia,& non ex gratia facta videri meo maio-
rem vim habebit quàm confirmatio facta
cum regia facultate, maxime quia quod
mandant,& decretant auditores,eſt ſub no-
mine Regis,quod veriſsimum credo ex viſ-
ceribus legum, tam iuris communis, quam
Regij detractum.

Tertiò valet tranſactio,ſuper bonis maio-
ratus facta † inter ipſos conſanguineos, & 60
vocatos ad ſucceſsionem in bonis maiora-
tus:quia in iſto caſu ceſſant omnes rationes,
quæ tranſactionem in bonis maioratus im-
pediunt, quod probari poteſt ex doctrina
Bart.Socini in conſilio 47.libro 3.& ex alijs
quæ ſcripſi in quæſtione præcedenti nume-
ro 20.cum ſequentibus.quamuis (vt ſupra
affirmaui) iſta tranſactio nequaquam facit
præiudicium filijs,nepotibus, & ſucceſſori-
bus tranſigentium: quid enim intereſt, vbi
agitur de præiudicio ſucceſſorum,an qui re-
nunciauerit ſimpliciter bonis primogenitu-
ræ? quia ex tali renunciatione nōn præiudi-
cantur ſucceſſores,vel an facta tranſactione
renunciationem ſecerit? quia vtroque caſu
ius ſucceſſorum remanet illæſum.

Et ſtante pro vera prima limitatione, cu-
ius authores fuerunt Antonius Gomez, &
Gregorius Lopez dubitatur, an teneatur
ſucceſſor in maioratu,ad quem commodum
tranſactionis deuolutum fuit: quia anteceſ-
ſor remanſit cum re maioratus,ſuper qua li-
tigabatur propter pecuniam,quam ipſe de-
dit ad redimendam litem, & vexationem
ſoluere hæredibus anteceſſoris pecuniam
per ipſum data, quæ fuit cauſa redemptio-
nis bonorū maioratus.In quo † mihi videtur 61
regulariter iniuſtū eſſe cōpellere ſucceſſorē

in

in maic . tu ad ſolutionem talis pecuniæ,exi
ſtimo tamen in hoc caſu habendam eſſe ra-
tionem vtilitatis,quæ peruenit ad illum,qui
tranſactionem fecit,ex tali tranſactione , &
temporis.quo habuit bona poteſt tranſactio
nem factam vſque ad tempus mortis,argu-
mento textus in l.2.C.de negot. geſtis,ibi:
*Contra impuberes quoque ſi negotia eorum vr-
gentibus neceſsitatibus rationes vtiliter geran-
tur,in quantum locupletiores facti ſunt,dandam
actionem ex vtilitate eorum receptum eſt.* Et
cum ſucceſſor in maioratu ferat commodũ,
62 † & damnum ſentire debet l.ſecundum na-
turam.ff. de regulis iuris cum ſimilibus, &
63 faciunt aliqua quæ ſcribo † in quæſt.26. in-
fra hac parte , & eſt bonum conſilium vbi-
cunque poſſeſſor maioratus facit talẽ tranſ-
ſactionem,& ſoluit pecuniam , quod prote-
ſtetur,ſe illam ſoluere eum animo , vt eam
eius hæredes repetere poſsint à ſucceſſore
maioratus,argumento l.alimenta, & l.ſi pa-
terno,C.de negotijs geſtis cum ſimilibus,
& de hac quæſtione lector videat quæ ſcrip
ſit Molina lib.4.de primogenijs dict.cap.9.
nume.24.fol.184.Oſaſcus deciſione Pede-
mont.39.num.28.

Quarto dici p teſt,quod valet (prout ſu-
pra num.19.dictum fuit) tranſactio facta ſu-
64 per bonis maioratus vbi eſſet † reciproca,
& vtrique parti coæqualis,& quod etiam vi
decur caſus expreſſus in dict.l.fideicommiſ-
ſo C. de tranſactionibus , vbi fideicommiſ-
ſum reciprocum poteſt per pactum remitti,
nec ex hoc minor læditur , ad idem eſt d.l.
ſi pater puellæ, C.de inofficioſo teſtamen-
to, vbi Iaſ.plura ad propoſitum ſcribit , l. ſi
ea pactione , C. de vſuris,ad quod condu-
eunt quæ tradunt Alex.Decius & Iaſ. in d.
l.de fideicommiſſo,idem Iaſ.in l. 1.nume.4.
de condict.ex lege & in l.mandata,nume.7.
ff.de officio eius cui mandata eſt iuriſd.& in
l.quominus num.38.ff.de fluminibus, Pur-
purat.in l.1.num.18.C.de pactis,Suarez in
l.quoniam in prioribus ampliatione 7.num.
4.pag.32.C.de inofficioſo teſtamento, Hip
polyt.ſingular.333.& in rubrica de proba-
tio. num 406.Decius conſil.23.& 175.Ioa.
Lopius in rubrica de donatio.inter virum &
vxorem,col.231. Tiraquel.in l. ſi vnquam
in verbo donatione largitus, num.110 pag.
222. C.de reuocand.donat.Socin.Iuni.latè
in conſil.116.num.57.& 68.lib.1.& conſil.
50.num.7.lib.2.faciunt ſcripta per Baeçam
in tractat.de non meliorand.cap.25.

65 Et quod princeps ligetur ex tranſactione †
facta cũ ſubditis,quãdo eſt facta ſuper dubio
euẽtu conditionis,& ſuper his,quæ pendẽt à
futuro euẽtu,quod poſsint prodeſſe,ſcribit
Cur. Iun. conſ.286.n.26.lib.3.per regulam
dict.l de fideicommiſſo,& l.ſi pater puellæ.

Sed licet prædicta in proprijs caſibus ve-
ra ſint, quantum ad noſtram rem pertinet
concludendum eſt,eam tranſactionem † nõ 66
præiudicare ſucceſſoribus in maioratu, quia
nihil anteceſſores in eorundem præiudi-
cium ſtatuere poſſunt, nec obeſt textus in
dict.l. de fideicommiſſo : quia ibi agebatur
tantum de præiudicio tranſigentium,& ideò
iure alter alteri fideicommiſſum remittere
poteſt, & fauori ſuo renunciare, l. ſiquis in
conſcribẽdo, C.de pactis cũ cõcordantibus.
Secus eſt vbi non tantum agitur de præiudi
cio tranſigentium,ſed etiam aliorum, prout
eſt in noſtro caſu:quia tractatur de præiudi
cio debentium in æternum in maioratu ſuc-
cedere,tunc ſiquidem tranſactio reciproca
non præiudicat, niſi tranſigentibus l.1, C.
de tranſactionibus cum concordantibus, fa-
cit generalis regul.l.non debet,ff. de regulis
iuris:poſſunt autem procedere ea,quę ſupra
ſcripſi dict.l.de fideicommiſſo vbi maiora-
tus incertus eſt , & ſuper eo diſputatur an
ſint bona maioratus,vt per text.in d.l.de fi-
deicommiſſo iuncta gloſſa in verbo tranſa-
ctio.tradit Natta conſil.465.num.1.lib.2.&
ſupra dixi à n.18.in quo articulo notandum
eſt , quod ad iuſtificandam tranſactionem
dubium iuris æquiparatur dubio facti ſecũ-
dum Bart.in l.cum proponat de rebus credi
tis,Alexan.& alios in l.qui Romæ,§.duo fra-
tres,ff.de verbor.obligat.Felin.in c. de quar
ta de præſcriptionibus,quos citat Cur. Iu-
nior in conſil.150.num.15.lib.1.

Qualiter autem cognoſcatur an tranſactio
ſit realis, † & ſucceſſores liget,vel ſit perſo- 67
nalis,eleganter & melius quam alius in iure
explicat Bald.loquendo in quadam donatio
ne regia in conſil.159.ſuper eo,quod quæri
tur lib.4.num.4.quod conſilium refero in 1.
quæſt.ſupra hac part.

Et qualiter Principes teneantur † obſerua 68
re tranſactiones factas cum ſubditis, & ligẽt
ſucceſſores,oſtẽdunt Alberi.in l.digna vox
col.2.in medio C.de legibus, Abb. in conſi.
33.dubio 26.lib.2.quos citat Cur.in d.cõſ.
286.num 13.Et quod filij ſubſtituti † ad ali 69
quod fideicommiſſum poſsint,etiã ſi ſint hæ
redes patris, venire contra trãſactionẽ factã,
tradit eleganter Nicol.Boer.deciſ.147.& ſo
lum tanquã n.11.Et quod filij alienantis feu
dum,ſi ſint hæredes, & aliquid poſsideãt de
bonis alienantis,& nõ fecerint inuentariũ,
nõ poſsint venire contra tranſactionẽ factã
ſuper feudo,tradit Pariſ.in cõſ.16.n.41.lib.
1.ex Martino Laudenſi in c. Titius filios ſi
de feud.fuerit controuerſum,Doctores com
muniter in cap.1.an agnatur vel filius Iaco-
bin. in tractatu de feudis in verſiculo eum
pacto de non alienando,col.10.verſic. quę-
ro vtrum filij,& verſiculo item licet.

Arbitramentum in bonis maioratus an valeat, & in quibus caſibus à num.70. vſque ad 74. & an poſſit reſcindi, num.76.

Tranſactio in iſta materia maioratuum qualiter reſcindatur beneficio minoris ætatis, num.75. Quid ſi ſit iurata num.77.

Euentus dubius qualiter æſtimetur, n.78. & 81.

Confeſsio tranſigentium ſuper bonis maioratus non eſt efficax, nec præiudicat ſucceſſoribus, num.79.

Confeſsio prælati an præiudicet Eccleſiæ, n.80.

Contractus tranſactionis titulum an præbeat, numero 82.

Tranſactio in dubio valida præſumitur, n.83.

In tranſactione ſuper bonis maioratus an requiratur ſcientia ſcripturæ & fundationis maioratus, num.84.

Hæres tranſigentis ſuper bonis maioratus an poſſit tranſactioni contradicere, num.85.

Tranſactioni ſuper rebus maioratus factæ contrauueniens, an teneatur ante omnia reſtituere quod accepit, num.86.

Tranſactio vt valeat non eſt neceſſe quod lis ſperetur, num.87.

Contra tranſactionem intra quod tempus poſſit agi, vt reſcindatur ex capite læſionis, reſtitutionis & alijs remedijs, num.88.

Tranſactioni ſi contraueniat reus, an poſſit actor primæua actione agere. 89.

Tranſactionis titulus non eſt ad præſcribendum ſufficiens, cum res, ſuper qua litigatur, apud poſſeſſorem dimittitur, num.90.

Tranſactionis non impletæ exceptio eſt exceptio litis finitæ, & impedit ingreſſum, num.91.

Tranſactionis cauſa quod debetur, non dicitur deberi ex cauſa negotiationis, num.92.

Portiones acquiſitæ pretio non veniunt in reſtitutione fideicommiſſi, num.93.

Ad fideicommiſſarium non pertinent quæſita per hæredem ex propria induſtria, & quæ ad illũ extra teſtatoris patrimoniũ peruenerunt, n.94

Tranſactionis cauſa quod venit, an teneatur ſucceſſor in maioratu ſoluere ad hoc vt res penes maioratum maneat, num.95.

Tranſactionis cauſa acquiſitum ſi vendatur, an poſſit peti per conſanguineum tanquam res patrimonialis, num.96.

Præſcriptio non interrumpitur, ſi litigans tranſigendo cauſam renunciet, num.97.

Tranſactio generaliter accepta quodcumque pactum comprehendit, num.98.

In tranſactione minorum quot ſolemnitates requirantur, num.99. remiſsiue.

HÆc autẽ omnia, quæ in trãſactione bonorum maioratus dicta ſunt, non imme
70 rito ſeruanda erunt in † arbitramento, quod etiam regulariter non valet in bonis prohibitis alienari, ex ſenteotia Abatis in dicto c. auditis. Nam arbitramentum dicitur quædam tranſactio, ſeu conuentio partium, per quam à lite diſceditur, ſecundum glo. in authentica, vt differen. iudices, §. ſi vero contigerit, C. de iudicijs, & alios, quos refert Iaſ. in §. omnium n.17. C. de actionibus, & in l. tranſactionis num.2. C. de tranſactionibus, & in l. iusiurandum quod ex conuentione, §. pupillus num.4. ff. de iure iurand. Decius in cap. ſi quando num.6. ff. de officio delegat. & idem vult Iaſ. in l. quod Epheſi. num.6. ff. de eo quod certo loco, Alex. in conſil.65. num.6. lib.7. Decius conſil. 60. n. 13. Ioan. Baptiſta de Caciapul. in tractat. de tranſactionibus quæſt.3. & eſt vera tranſactio ſecundum Decium in conſil.630. num. 2. Lancellotus in tractatu de attentatis part. 2. cap.15. de attentat. contra compromiſſum num.139 pag.314. quod tamen ſi partes conſentiant arbitramentum, & non alias intelligit Ripa in l. ex facto, §. ſiquis rogatus num.8. ſol.168. ff. ad Trebellia. & omnia remedia quæ competunt contra tranſactionẽ, competunt contra laudum approbatum, vt ex pluribus probat idem Decius in dict. conſil.6. num.3. & 4. & plures citat Domin. Anton. de Padilla in l. ſub prætextu nu.8. pag. 134. C. de tranſactionibus, quorum opinio expreſſe probatur in l. vlt. in legibus de Madrid in volumine pragmaticarum hodie l. 4. tit.21. lib.4. Recopilat. in fine vbi hoc tradit Azeued. num.8. ſolio 322. & in terminis Oroſcius in l. non poſſe num.5. pag.892. ff. de pactis, procedit tamen iſta concluſio, niſi arbiter cognitionaliter procedat ſecundum Bald. in l.2. C. de ſacroſanct. Eccleſ. & Peralta in l.1. num.43. pag.27. ff. de leg.2. vbi de hoc agit, pro quo faciunt ſcripta per Beroium conſil.26. num.5. lib.3. Et quod ſuper bonis prohibitis alienari non liceat facere arbitramentum tenet Ioan. Andre. & Abb. in cap. cum tempore de arbitris, per illum textum vbi Hoſtiẽſis in verbo licentia, Ancharran. Imol. & Anton. & alij, quos refert Decius in conſil.44. num.2. & conſil. 300. & cõſil.282. viſo puncto num.3. & in l. 2. nu.38. ſol.20. ff. de iuriſdict. omnium iud. Ioan. Gutier. in authentica ſacramenta puberum, C. ſi aduerſus venditionem, num.124. & Pariſ. in conſil.123. num.11. lib.4. Anton. Capic. deciſ.93. num.3. qui loquitur in rebus vniuerſitatis, & idem Decius in dict. conſil.44. nu. 2. Ripa reſponſo 175. num.12. & faciunt notata per eundem Decium in conſ.39. & probatur in cap. peruenit iuncta gloſſa, vbi Abbas de arbitrarijs, & alios plures refert Tiraquel. in lib. de legibus connubialibus in gloſſa in verbo contracter. q.10. num.202. folio 292. & conducit l.3. in principio, ff. de arbitris l. ſi pupillus, ff. de arbitris, & quæ tradit Speculator titu. de arbitris, §. reſtat verſic. quod

Digitized by Google

quod de minore, & l. 24. in verſiculo: *O que fueſſe ſobre las coſas.* Et l. 25. tit. 4. part. 3. notat Pinel. in l. 1. part. 3. num. 44. in verſiculo idem poſsit, C. de bonis maternis, Purpurat. in dict. rubric. num. 78. & probatur etiam in l. ſi dictum, §. ſi compromiſero, ff. de arbitris & in l. 36. in verſiculo, *El ſegundo*, titulo 5. part. 5. & in bonis feudalibus hoc reſoluit Afflict. in conſtit. Neapolitan. lib. 3. rubrica 5. numero 52. licet diuerſum videatur tenere Zaſius in libro de feudo, titulo de feud. aliena. numero 20 pag. 301. poſt alios, quos citat, vbi tamen tradit, quod alijs agnatis non præiudicat arbitramentum, & quando ſententia arbitri noceat agnatis, & ibi num. 20.
71 ſcribit vnum notandum in iſta materia, † quod in iſto caſu, licet in arbitrium poſſit fieri compromiſſum in rebus feudalibus, non tamen in arbitrationem, & eſt communis opinio, quod in bonis feudalibus non poteſt compromitti, vt per Bald. in cap. 1. verbo Marchio, qui feud. dare poſſunt, Iaſ. in cõſil. 168. num. 13. lib. 4. Iulius lib. 4. ſententiarum, §. feudum quæſt. 39 tradit Menoch. in conſil. 1. num. 297. Socinus Iunior in conſ. 77. num. 14. 76. & 113. lib. 1.

Erit tamen licitum arbitramentum pro bo
72 no pacis, & cum facultate Principis, † prout in tranſactione dictum fuit, & qualiter tranſactio & illud æquipararetur, latiſsimè reſoluit Purpur. C. de tranſactionib. n. 22. cum ſeqq. ex pluribus reſoluit Tiber. Decian. reſponſo 56. nume. 17. lib. 1. ad quem addo Suarez allegat. 23. verſic. 1. quia dicta iura, Lancellotus de attentat. part. 3. cap. 24. q. 23. nu. 19. pag. 455. Nicol. Boer. decif. 147. n. 6. vbi ex hoc & alijs reſoluit, quod hæres grauatus, poteſt compromittere cum prætendentibus & facere tranſactionem, quam tenetur fideicõmiſſarius ſeruare, ad quod refert inter alia text. vbi Bart. Paul. de Caſtro, & Angelum in l. cum hæreditas, ff. ad Trebellian. & in c. Raynald. in principio vſque ad §. porro de teſtament. & Angel. in conſil. 31. & quod arbitri non poſsint inducere fideicommiſſum per ſententiam tradit Tiber. Decian. reſponſo 33. n 139. lib. 1. ex Bald. in l. filius famil. §. Diui, ff. de leg. 1. per text. in c. Raynald. de teſtamentis, & Angelus in conſil. 66. Decius conſil. 21. Et quod ſuper bonis fideicommiſſi, & maioratus non poſsit fieri compromiſſum, reſoluit nouiſsimè Anton. Peregrin. in tractatu de fideicommiſsis, art. 60. nu. 119. fol. 375. qui inter alios citat Molin. lib. 4. de primogenijs cap. 2. Anton. Peregr. de fideicommiſsis q. 8. nu. 63. pag. 106. qui id etiam tradit in tranſactione.

Et quod arbiter poſsit remittere compro-
73 miſſum, † quando fideicommiſſum fuit neceſſarium, tradit Marcabrun. ab Anguillis 3. Tom. conſil. 66. num. 264. Et eſt notatu dignum, quod ſi in Principe fuit factum arbitramentum ſuper bonis maioratus (ſicut plerunq; viſum fuit in Hiſpania) & per Principem fuerit lata ſententia, non poteſt ab eo appellari, nec reclamare apud iudicem inferiorẽ, quod probatur ex his quæ ſcribunt Iaſ. in l. ſi quis aduerſus n. 3 C. de precibus Imperatori offerend. vbi dicit, quod quando propter dignitatem perſonæ non poteſt ab eius ſententia appellari, iſtud procedit etiam ſi ex cõmiſsione partium ferret ſententiã, vel ex prorogatione, Pariſ. cõſ. 118. Domina Lucina lib. 1. per totum, vbi hoc tradit in terminis, & loquitur in Duce Sabaudiæ, & quãdo quod arbitratum fuit, peruenit in euidentem vtilitatem bonorum maioratus, quod fundatur ex ſuperioribus, & ſcriptis per Gregor. Lopez in dict. l. 24. in gloſſa in verbo, *Vn perſonero.* Ex his autem quæ ſcribit Purpurat. in dict. rubric. C. de tranſactionibus, præcipue num. 36. & iterum nume. 56. dum citat text. in cap. examinata de confirmatione vtili vel inutili, iuncto cap. præterea de tranſactionibus, & iterum num. 59. & poſtea nume. 70. infertur † notabiliter in 74
iſta materia, quod licet regulariter non valeat arbitramentum factum ſuper bonis maioratus, valet tamen ſi lis relinquatur in arbitrium iuris, cum talia arbitria ſint redacta ad inſtar iudiciorum l. 1. ff. de arbitris, l. 23. titu. 4. part. 3. ibi: *Tambien como ſi fueſſen juezes ordinarios*, quod vidi in practica in negotio maximi ponderis, & pro hac reſolutione faciunt ſcripta per Zaſium in dicto loco, & de iſtis compromiſsis plura ſcribit Bertazolus in l. ſi quis maior, C. de tranſactio num. 304. cum ſequentibus, & de diuerſitate inter arbitramentum & tranſactionem agit Blaneus de compromiſsis quæſt. 4 num. 21. quem citat Valdes in additionibus ad Suar. allegatione 19. pag. 94.

In caſibus autem, quod valet tranſactio facta ſuper bonis maioratus, reſcindi tamen poteſt beneficio minoris ætatis, aut læſionis enormiſsimæ, † vt patet ex titulo, C. ſi ad- 75
uerſus tranſactionem. Sed qualiter reſcindatur tranſactio prætextu læſionis enormiſsimæ, locupletiſsimè & eleganter agit Arius Pinellus in l. 2. C. de reſcindenda venditione parte prima capite quarto numero 12. cum ſequentibus, folio 71. cui addo l. 34. titulo 14. part. 5. quæ eſt notabilis, & reſoluit plura quæ de iure communi erant dubia. Suarez allegatione 19. verſiculo quarto, cum ex dicta ſententia, quam legem limitat Meſsia ſuper l. Tolleti reſponſo ſexto ad 6. 8. part. fundamento primo numero 30. folio 179. & illam latè declarat Matienço in Dialogo Relatorum cap. 20. part. 5. numero 10. cum ſequen-

ſequentibus,de quibus agit Pinel.in dict.lo-
co & vide Gregor.Lopez in dict.l.34.& de
ciſio.Neapolit.220.num.2.& 3.Anton. Ga
briel lib.3. communium opinionum titulo
de emptione & venditione, concluſione 1.
numero 68.pagina 205.& titulo de iure do-
tium,concluſio.2.nume.5.cum ſequentibus,
qui punctum reſoluit latiſsime, qui numero
17.tractat de lęſione in tranſactione,Socin.
Iunior in conſilio 98.num.17.lib.1.late Io-
ſeph.Ludouic.deciſio.19.num.55. cum ſe-
quentibus,Burgos de Paz conſil.59. nume.
12.cum ſequentibus,Cephal.in conſil. 208.
lib.2.Zaſium & communem in l. ſiquis cum
aliter nu.20.ff. de verbor.obligat.latiſsimè
Menchaca lib.3. controuerſiarum cap.61.
num.9.ſolio 73.qui nec etiam refert dict.l.
part.vbi tradunt qualiter æſtimetur dubius
euentus litis,de quo notanter agit Abbas cō
ſil.64.lib.1.Aymon conſil.151.nume.27.&
eſt ſolidiſsimum conſilium Zaſi.18. numero
16.lib.5.& tradit idem Zaſius in dict.l.ſiquis
cum aliter numero 20.pag.298.vbi reſoluit
contra Bart.per textum,quem dicit eſſe ex
preſſum in l.Lucius in fine,ff. ad Trebellia.
& tradit nouiſsime,& notanter Andre.Gail
obſeruationum lib.2.obſeruatione 70.num.
1.cum ſequentibus, pag.187. vbi reſoluit
non poſſe reſcindi tranſactionem prætextu
læſionis enormiſsimæ, ſi ſit facta de dubia
lite,incerta,& dato aliquo,vel retento, & fa
cta bona fide,& non cū dolo vero, vel præ-
ſumpto. Et doctrinam Bart. in dict.l.ſiquis
cum aliter ſequitur,& magis communem di
cit Anton.Gamma deciſio 110. num.15.&
Mena additione 10.Theſaurus deciſ. 243.
& legenda ſunt quæ refert Dominus Val-
des in additionibus ad Rodericum Suarez
allegatione 23.pag.98. poſt Rodericum &
Sforciā in tractatu de in integrum reſtitu-
tione part.2.quæſt 66.art.4.nume.20. pag.
767.Cephalus in conſilio 208.numero 1.
libro 2.& in conſilio 295.per totum eodem
libro,& 265.numer.2. Mauritius in eodem
tractatu 510.& 511.pag.145. & in tranſa-
ctione magis requiritur quam in iudicijs,vt
tradit idem Sforcia part.2.quæſtione 77.ar-
tic.50.num.56.pag.140. & tradunt Gloſſa
Pariſ. libro 4.de primogen. cap.9.numero
34.Caldas Pereir.in l.ſi curatorem habens,
C.de in integrum reſtitution.minor.in ver-
bo litis num.153.pag.5385.Auguſtin. Be-
roius in conſilio 176. numero 25.cum ſe-
quentibus libro 1. & vide etiam Æmilium
Ferretum in dict.l.ſiquis cum aliter,Azeue.
in l.4.titulo 21.libro 4.Recopilatio.numero
134.fol.330.Matienç.in l.1.gloſ.8. titu.11.
lib.5.Gutierrez de iuramento confirmator.
part.3.cap.2.num.24.
76 Et arbitramentum † etiam reſcindi poteſt
prætextu læſionis enormiſsimæ, & contra
ſententiam arbitri competit remedium l.2.
C.dè reſcind.vendit. vt probat late Decius
conſ.60.nu.4.quem citat Marant.de ordine
iudiciorum 54.diſtinct.iudiciorum. num.8.
folio 107.

Et quid ſi tranſactio ſit iurata,an prętextu
enormiſsimæ læſionis † reſcindi valeat,con 77
ſtat ex Alex.conſil.82.num.6.lib.6.Bart.So
cin.conſil.86.col.vlt.lib.1.Aymon conſilio
151.nume.26.Felin.in cap.de cauſis n.2.de
officio delegati,& in cap.cum ſit generale,
n.9.de ſoro competenti,qui hoc tradit in iu
ramento pręſtito populo,cuius doctrina no
tanda eſt ad tranſactionem ſactam per popu
lum,& vniuerſitates,in quibus interuenit iu
ramentum,Meſsia in loco citato,n.31.deci-
ſio.Pedemont.179.n.6.& legenda ſunt quę
ſcribit Gloſ.Pariſ.dict.cap.50.num.4.

Et in iſta materia eſt etiam animaduerten-
dum † qualiter æſtimetur dubius euentus li 78
tis in tranſactione ex traditis per Maſcard.in
tractat.de probationib.lib.2.conc.661.n.2.
fol.48.vbi plura allegat,præcipue l.quæ de
betur,ff.de peculio,& dictam l.Lucius.

Et eſt etiam animaduertendum, quod ad
hoc vt tranſactio facta ſuper bonis maiora-
tus valeat,non ſufficit quod partes † tranſi- 79
gentes confiteantur eſſe vtilem eiſdem, &
ſucceſſoribus,quia cum alienare prohibean-
tur, etiam vetantur tales facere confeſsio-
nes,quæ quamuis ipſis præiudicent,ſucceſ-
ſoribus tamen nocere non poſſunt,argumē
to l.qui teſtamentum,ff.de probationibus,l.
ſi fortè,vbi Bart.ff. de caſtrenſ. pecul. no-
tant gloſſa & Doctores in l. ſi donatione,
C.de collatio.& in materia prohibitiua, ſi-
cut iſta eſt,non ſtatur partis confeſsioni di-
cētis litem ſubeſſe, niſi de ea vere appareat,
vt per Decium in cap.præterea,nume.6.de
officio delegati,& in conſil.351.col.2.in fi-
ne, Aymon conſil.175.num.4. Et de cōfeſ-
ſione prælati,quod non præiudicet † Eccle 80
ſię,notat Bald.in l.iubemus in principio,cir
ca finem C.de ſacroſ.Eccleſ.cum alijs,vt per
Alex.in conſ.15.lib.2.& Deci.in conſil 42.
n.6.vbi ex hoc in terminis dicit,quod ſi Ec-
cleſia facit relationem ſummo Pontifici,qua
liter cedit in Eccleſiæ vtilitatem tranſactio-
nem,quam petit confirmare,non nocet talis
confeſsio ipſi Eccleſiæ,& adde Tiraquel.de
legibus connubialibus gloſ.5.in verbo con
tracter.nu.116.fol.281.faciunt, quæ ſcribo
ſupra q.1.limit.3.& quod eleganter ſcribit
Cure.in tractat.feudorum 4.p.n.95 pagina
490. vbi probat, quod in caſibus in quibus
valet trāſactio ſuper bonis feudalibus,debet
eſſe facta bona fide,& ſincere:dicitur autem
fieri bona fide,quando dubius erat euētus li
tis, † & magna dubitatio contra vaſſallū,re- 81

ſeit

Digitized by Google

fert Bald. in c. Imperialem in princip. n. 17.
de prohibit. feud. alienatione, & in l. in ſum
ma, ff. de condict. indebiti, quæ concluſio po
teſt limitari ex his quæ ſcribo in hac 4. part.
quæſt. 14. & legi debet Valdes in allegatio.
21. pag. 98.

Et quod contractus tranſactionis præbeat
82 titulum † probatur in l. penult. C. pro em-
ptore, & volunt gloſ. & DD. in l. ſi profun
do, C. de tranſactionibus, Salicet. in l. ſiue
apud acta eodem titul. Nata conſ. 16. nu. 5.
quod vidi in praxi in quadam tranſactione
facta ſuper bonis cuiuſdam ſtatus, & quod
ad validitatem tranſactionis, & compromiſ-
ſi, ſit neceſſarium inſpicere verba teſta-
menti probatur in l. de his, ff. de tranſa-
ctionibus, & in l. 1. §. 1. ff. quemadmodum
teſtam. aperiantur, & in compromiſſo hoc
tenent Carol. Ruin. conſil. 1. num. 11. lib. 4.
poſt Angelum, vbi hoc extendit, etiam ſi
teſtamentum fuerit partibus lectũ: quia po-
tuit perfunctorie legi, & Ioſeph. Ludoui-
cus deciſ. 2. num. 21.

83 Præterea eſt ſciendum, † quod in dubio
eſt pronuntiandum pro validitate tranſa-
ctionis, vt per Alexand. conſ. 157. col. 1.
lib. 7. Decio conſ. 168. col. 2. Syluan. conſ.
81. in fine, vbi ponit regulam, quod in caſu
dubio pro actus conſeruatione, & obſerua-
tione tranſactionis pronuntiandum eſt, Ay-
mon Craueta conſ. 151. num. 33. vbi plura
tradit in materia tranſactionis, Roland. conſ.
28. numer. 38. libr. 4. & ſemper præſumitur
pro actu, qui cum debita forma reperitur,
cap. præſentia, vbi Abb. Dec. & alij de pro-
batio.

Et an requiratur in tranſactione facta ſu-
84 per bonis † maioratus, quod tranſigens ha-
beat veram notitiam ſcripturæ, & fundatio-
nis maioratus, lector reſoluet per regulam
dict. legis de his, ff. de tranſactionibus, & tra-
ditis per DD. in l. qui Romæ, §. duo fratres,
ff. de verbor. oblig & Pariſ. in conſ. 12. nu.
36. lib. 2. & alijs ſimilibus locis, & in indiui-
duo hoc tradit Oſaſcus deciſ. Pedemont.
112. num. 1. Peregrinus in tractatu de fidei
commiſsis, artic. 52. num. 77. fol. 507. Bero-
ius in conſ. 37. num. 27. lib. 1.

Et an hæres illius, qui tranſactionem fecit
85 ſuper bonis maioratus, † poſsit venire cõtra
tranſactionem, tradit Pariſ. conſ. 16. num.
41. cum alijs lib. 1. Syluan. conſil. 91. nu. vlt.
Nicol. Boer. deciſ. 147. num. 15. Auguſt.
Beroius in conſ. 68. num. 60. lib. 1. Et qua-
liter tranſactio facta inter partes debeat præ
ſentari in Curia, reſoluit Rebuſ. tom. 3. ad
conſtitutiones Regias, titul. de literis Impe
rialib. artic. 3. gloſ. vnica pag. 552.

Et quod agens contra tranſactionem, te-
neatur ante omnia reſtituere quod virtute
tranſactionis accepit, † probatur in l. ſi di- 86
uerſa, vbi Iaſ. & in l. vbi pactum, C. de tranſ
actionib. quod reſoluit Afflict. deciſ. 220.
num. 4. vbi Vrſinus poſt Bald. in cap. 1. §.
notandum num. 1. fol. 90. de his qui feudum
dare poſſunt, quod in hac materia maiora-
tuum eueniſſe ſcio, tradunt Pariſ. conſ. 96.
numer. 112. lib. Iaſ. in l. admonendi nu. 101.
ff. de iure iurand. Socin. Iunior conſ. 60. nu.
82. lib. 2. Syluan. conſ. 81. in fine, Gramma.
deciſ. 66. num. 22. Abb. conſ. 62. ad finem,
lib. 1. Suarez dict. allegat. 19. verſ. Nec ob-
ſtat ſi dicatur, vbi late, & notanter Aymon
conſ. 7. num. 14 Puteus deciſ. 35. part. 1. Pe
trus Viuius conſ. 225. num. 25. lib. 2. elegã-
ter Cephal. in conſ. 266. num. 1. lib. 2. alter
Molina de iuſtit. & iur. tom. 1. tract. 2. diſp.
356. Menoch. in conſ. 644. lib. 7. per totam,
& ſunt plures deciſ. Rotæ nouiſsimæ 440.
p. 1. nu. 1. & 2. & deciſ. 810. nu. 1. Maſcard.
in tract. de probationib. par. 3. cõcluſ. 1388.
Molina lib. 4. de primogenijs cap. 9. numer.
43. Hieron. Gonçalez in regul. Cancellar.
gloſ. 27. num. 22. & gloſ. 56. num. 104. Mã
tica de tacitis & ambiguis conuentionibus,
lib. 26. tit. 9. num. 36. Cardin. Tuſchus con-
cluſ. verſ. Tranſactio numer. 13. Arminius
variarum ſenentiarum libro 2. de reſciſ-
ſione contractum, colum. 3. Ondedeus con-
ſil. 34. numer. 34. libr. 2. in quo puncto eſt
animaduertendum ad l. ſi diuerſa, C. de trãſ
actio. quæ probari videtur quod ad hoc, vt
vt ante omnia ſit reſtituendum, quod quis
accepit per tranſactionem, requiritur, quod
omnes tranſigentes velint à tranſactione re
recedere.

Summe etiam notandum eſt, quod ad hoc
vt valeat tranſactio, non eſt neceſſe † quod 87
lis ſperetur, ſed via facti, quia per tranſactio
nem ſibi quis prouidere poteſt, l. eleganter,
§. ſi poſt tranſactionem, ff. de condict. inde-
biti, per quam & ex alia hoc fundat Rebuf.
in l. vt ſunt iudicia 230. pag. 1003. ff de ver-
bor. ſignificat. Gregor. Lopez in l. 22. tit. 1.
gloſ. 1. in princip. part. 7. quem citat Domi-
nus Anton. de Padilla in l. tranſigere num.
224. pag. 104. C. de tranſactio. licet in con-
trarium faciant ſcripta per Decium conſil.
351. num. 2. & conſ. 474. num. 7. Socin. Iu-
nior conſ. 144. lib. 1. Beroium conſ. 76. nu.
28. & num. 2. Dec. Pedemont. 91. num. 28.
qui tradunt, quod ſufficit tranſactionem eſ-
ſe factam metu litis, etiamſi metus nõ ſit de
iure ſed de facto, Hippol. in pract. crimina-
li, §. expedita num. 6. cum ſequentibus, quẽ
citat Azeued. in l. 4. tit. 21. lib. 4. Recopilat.
nu. 19. fol. 223. Dominus Antonius de Pa-
dilla in l. a. C. de trãſactio. cum ſeqq. ſol. 16.
de quo legendus eſt Carol. Ruin. conſ. 132.
num. 4. cum ſeqq. lib. 1. & omnino Aymon
in

in dict.conſ.276.num.3. vbi tradit non va-
lere trãſactionem ſuper re clara ratione ſuſ-
picionis calumniæ, Curcius Iuo.in cõſ.205.
num.24.lib.2.Pariſ.conſ.12.num.32.lib.2.
Et quid quando in trãſactione lis annullatur,
& iudicibus audientia denegatur, vide quæ
ſcribo infra in quæſt. 23. ſequenti, & quid
de tranſactione ob calumniam facta lege Fal
conem regul. 473. & qualiter tranſactio ex
tendatur, lege Petr. Surd.in conſ.276.num.
6.& deciſ.176.num.2.

88 Et intra in quantum tempus † poſsit agi
contra tranſactionem, quando prætenditur
reſcindi ex capite leſionis, reſtitutionis,
nullitatis, vel alijs remedijs, eleganter agit
Aymon Craueta dict.conſil.266.numer. 4.
cum alijs, vbi tractat in trãſactione facta per
communitatẽ cum domino ad iſta omnino
legendum, de qua etiam tranſactione facta
inter dominos & communitates ſuper iure
dandi domino viceſimam pro molitura mo-
lendinorum, tractat Ripa in l. quominus nu.
135.ff.de fluminibus, & pro Aymone alle-
go textum notabilem in cap. fin. de pactis
in 6.

Et an ſi reus veniat cõtra tranſactionem,
89 poſsit actor agere actione † primæua, tradũt
Guid. de Suza, Cin. & Paul. in l. ſi maior,
C.de tranſactio.Fulgoſ. Alexand. & Iaſ. 4.
notabil.in l. ſi pro fundo, C.eodem tit. Ful-
goſ.conſil.154. Pariſ. conſ. 1.numer. 126.
lib.1. Cephal.in dict.conſ.205. numer. 17.
libr. 2. Ioſeph. Ludouicus 101. vbi de cui-
ctione tractat. Et quod ex trãſactione indu-
catur nouatio, tradunt Bald.in rubric.de trãſ
actionibus, Gozadin.conſ. 38. Bonchell.in
l. 3.in princip.numer.19 ff de duobus reis,
Menochius de pręſumptionibus lib.3.præ-
ſumpt. 124.numer. 42. quod procedit niſi
dolus interueniat: quia poteſt agi primæua
actione, l. actione, C.de tranſactio.notat Re
buf. lib.2.ad conſtit.Regias titul. de conſti-
tutionibus redditiuum articul.1.gloſ. 14.nu.
37.pag. 417. Et quod iſta exceptio impe-
diat litis ingreſſum, tradit Grammatic. dict.
deciſ.66.num.10.per gloſ. & Barthol. in l.
3. C.de fide inſtrument. & iure fiſcalium,
lib.10.Maſcard.dict.concluſ.1388. nu.42.
Burſatus conſ. 114.num. 30. qui loquitur in
compromiſſo.

In iſta quæſtione circa tranſactionem eſt
addendum, quòd titulus tranſactionis † non
90 eſt ſufficiens ad pręſcribendum, vbicumque
res pro qua litigabatur, dimittiter apud poſ
ſeſſorẽ, vt probat text.in d. l. ſi pro fundo,
C.de tranſactio. quem ita intelligunt gloſ.
in l.penult. ff.de vſucap. pro empt. in gloſ.
1. quam ſequuntur Bart. & alij ibi, & eſt cõ
munis opinio ſecundum eundem Bart. in l.
1.ff.pro emptore, quod tenet & ſequuntur
alij DD. quos citant Tiraquell. libr. 1. de
retractu, §.1.gloſ.14.nu.62. Dominus Ant.
de Padilla in dict.l ſi pro fundo, nu.50. Re-
buf. in cap. paſtoralis pag.346.verſ. Quan-
tum ad ſecundum de effectu talis renuntia-
tionis de cauſa poſſeſsio.& proprietat.Balb.
de præſcriptio.part.3.quæſt.5.num.1.pag.
149. in noua editione, quod omnino notã-
dum eſt ad tranſactiones factas ſuper rebus
maioratus, vel alijs rebus, quas Principes
vel Pontifices maximè confirmant, per quas
bona, ſuper quibus litigabatur, dimiſſa fue-
runt apud poſſeſſores: nã minime poſſunt
allegare, quod virtute tituli tranſactionis
bona præſcripſerunt, etiamſi probent qua-
dragenariã præſcriptionem, quæ etiam no-
tanda ſunt pro limitatione illorum quæ ſcri
bo ſupra quæſt.20.& quęſt. 21. vbi proba-
tur ex regul.cap. 1. de præſcriptionibus in
6.& alijs pluribus, quadragenariam præſcrip
tionẽ cum titulo habere eandem vim, quam
immemorialis præſcriptio, & pro confirma
tione iſtorum conducũt ſcripta per Cepo-
lam in l.ex cauſa num. 2. pag.417.ff.de vſu
capio. pro emptore, & quæ ſcribo in 1.part.
tract.quæſt.33.& quod poſt Bart.tradit Ri-
pa in l.naturaliter, §.nihil commune num.
111.fol.203.ff.de acquirend. poſſeſ. Alciat.
in l. poſtquam liti num.6. C.de pactis, Sua-
rez dict.allegat.19. in verſ. Ad quod eſt valde aduertendum, pro quibus etiam facit do-
ctrina Anchar. in conſ. 34.in hac cauſa quia
Ludouicus colum.2.num.10.cum alijs, vbi
vult, quod valet cõpromiſſum, vt decimæ
remaneant apud poſsidentem, quem citat
Purpuratus in rubric.C. de tranſactionibus
num.75. Et de maneria etiam legenda ſunt
quæ ſcribit Anton.Gomez tom.2.cap.2.de
empt.& vendit. numer.37.fol.18. & quod
tranſactio debeat intelligi ſecundum iuris in
interpretationem, & etiam arbitramentum,
tradit Guid.Papæ conſil. 53.num.2.

Et quod exceptio non impletæ † tranſa- 91
ctionis, ſit exceptio litis finitæ, & impediat
ingreſſum, & quod onus probãdi, quod ſit
impleta, ſpectet ad partẽ, quæ nititur ex ea,
probat Aymon in conſ.248 num. 6. verſic.
non obſtat, vbi etiam probat, quod ſentẽtiæ
non ſunt nouatæ, vbi tranſactio non fuit im
pleta. Et in materia eſt aliud ſcitu dignum,
quod in actibus ſucceſsiuis reſpicientibus
futura tempora, quamuis à principio non
contineant læſionem, ſi tamen contineant
læſionem ob temporis mutationem, ſufficit
probare læſionem præſentis temporis, cap.
quanto de cenſibus, & volunt Albericus
in l.non dubium, C.de ferijs, Butricarius,
& alijs, quos citat Maſcardus in tractatu de
probationibus libr.2.concluſ. 962. num.8.
quod conuenit ad contractus ad locationum,
&

& in emphyteuſim, & ad alios contractus
ſimiles.

Et eſt etiam ſcitu dignum, quòd illud,
quod debetur ex cauſa tranſactionis, non di
92 citur deberi ex cauſa † negotiationis ſecun-
dum gloſſam, communiter approbatam in l.
Imperatores, §. fin. ff. de tranſactio. vbi Bart.
prout teſtatur Curtius iunior in conſ. 105.
93 num. 9. lib. 1. † quod confirmo, quia portio-
nes acquiſitæ pretio non veniunt in reſti-
tutione fideicommiſsi, ſecundum Paul. de
Caſtro conſil. 447. numer. 3. lib. 1. Burſat. in
conſ. 173. num. 55. lib. 2. qui latiſsime & ele
ganter punctum tractat, facit l. 3. ff. ad l. fal-
cidiam, & quod ſcribit Barboſ. in l. vſusfru-
ctus 58. numer. 41. pag. 929. ff. ſolut. matri-
monio part. 2. ad quod faciunt etiam plu-
ra quæ ſcribit Tiraquellus libr. 1. de re-
tractatu §. 1o gloſ. vltim. num. 18. & text.
notabilis in l. cum quis, vbi Angel. & Alex.
ff. de condictio. cau. data, & l. non ſolum, ff.
de iure dotium, & in l. cum in fundo, §. ſi
fundus eodem titul. & regul. iuris, quæ di-
ctat, quod ad fideicommiſſarium non per-
94 tinent quæſita per hæredem † ex propria
induſtria, & quæ ad illum peruenerunt ex-
tra patrimonium teſtatoris, l. in fideicommiſ
ſarium, §. quoties ex facto poſt principiũ,
verſic. Non tãtum, ff. ad Trebellianum, cum
notatis per Alexand. in conſil. 201. num. 1.
& in conſil. 217. num. 11. libr. 6. Corneum
in conſ. 114 in hac, col. fin. libr. 3. Pariſ. in
conſil. 55. numer. 21. lib. 3. facit text. in l.
cum quis, §. hoc amplius, vbi Bart. notat,
ff. de dote prælegat. l. qui fundum, §. qui fi-
lios, l. pater filium, ff. ad l. falcid. l. vnum ex
familia in princip. & in §. 1. ff. de leg. 2. cum
concordantibus, vt per Anton. Peregri-
num, qui late materiam tractat in tractatu
de fideicommiſsis, articul. 6. num. 7. & in
numeris ſequentibus, & antecedẽtibus, fol.
56. & in feudo antiquo multa ſcribit Augu-
ſtinus Beroius in dict. conſil. 70. numer. 43.
libr. 1. quia non dicitur acquiri ex prouiſio-
ne legis, ſed perſona quę prius acquiſiuit. Et
quod res, quæ retinetur, vel acquiritur per
tranſactionem, augeat rem feudalem, tradit
idem Anton. Peregrinus in eodem tract.
artic. 40. num. 126. ſol. 379. & artic. 10. nu.
10. fol. 80.

Et an illud, quod ob cauſam tranſactio-
nis venit, vt res penes maioratum maneat,
95 teneatur † ſucceſſor in maioratu ſoluere,
diſputat Aluar. Valaſc. conſultatione 117.
poſt. Gregor. Lopez in l. 10. tit. 26. part. 4.
in gloſ. in verbo, *Vendiendo*, Molina libr. 4.
de primogen. cap. 9. numer. 22. Et quod ori-
go, & principium contractus debeat atten-
di, probatur in cap. dudum in principio de
electione, & tradit in notabili caſu Cæſar
Lambertinus in tractatu de iure patrona-
tus libr. 1. part. 2. articul. 10. quinto quæ-
ſtionis numer. 3. fol. 157. quod eſt notan-
dum ad eos, cui litigando ſuper bonis maio-
ratus dantur aliqua bona, vel pecuniæ, vt
diſcedat à lite quã mouebat ſuper bonis ma-
ioratus, & ſucceſſores forſan petunt illa
bona, quæ recepit, imo quotidie contingit:
in qua re etiam legenda ſunt quæ ſcribunt
Bald. in l. per diuerſas, C. mandati, Bart.
in l. nulli, ff. de tranſactio. Ioan. del Ca-
ſtillo in libr. de quotidianis controuerſijs,
cap. 40. nume. 1. cum ſequentibus, fol. 189.
Tiraquellum lib. 1. de retractu. §. 1. gloſ. 14.
numer. 63. & 69. pag. 315. Domin. Anton.
de Padilla in rubrica C. de tranſactionibus,
numer. 19. Barboſ. in l. ſi conſtante 25. nu.
77. pag. 548. ff. ſolut. matrimon. Amadeis
de Aponte in tractat. laudemorium quæſt.
32. fol. 39. Parlador. de rebus quotidian.
cap. 3. §. 2. num. 31. pag. 100. Laſarte in tra-
ctatu de gabell. cap. 17. numer. 51. Falcon.
reg. 181. Petrus Barboſ. in l. ſi cum dotem,
§. tranſgrediamur num. 39. & 40. ff. ſolut.
matrim. pag. 476. tom. 2. & bonus text. in l.
ſi vni in fine, ff. famil. erciſc. & doctrina
notabilis Bald. in cap. 1. §. rurſus num. 5. fol.
15. vbi Albarotus num. 7. fol. 14. de concẽſ.
inueſtit. & melior tex. de iure, quem prædi-
cti non referunt in l. ſi creditores de ſepara-
tionibus.

Ex quibus inferri poteſt, an maritus, vel
vxor habeant partem in bonis acquiſitis ex
cauſa tranſactionis, † & an ſi vendantur, il- 96
lud quod fuit acquiſitum ex cauſa tranſa-
ctionis, poſsit peti per conſanguineum tan-
quam res patrimonialis, ad quæ lector vi-
deat quæ ſcribit Acoſ. in l. Gallus, §. & quid
ſi tantũ in princip. ff. de liberis & poſthum.
Caldam Pereiram in l. ſi curatorem habens,
C. de in integrum reſtitutione minorum, in
verbo legis numer. 47. pag. 1316. & bonum
text. in l. prætor, §. 1. ff. de bonis authoritat.
iudi. poſsidend. & quę ſcribo infra quæſt. 23.
num. 224. Roland. in conſ. 77. numer. 22.
libr. 2. & in conſil. 73. num. 12. lib. 4. & ad
alia plura poteſt inferri intellectur. Et quod
tranſactio ſit nulla per litem calumnioſe mo
tum, lege Curtium ſeniorem in conſil. 71.
num. 4. & quod agens ad implementum trãſ-
actionis teneatur in totũ adimplere, tradit
Iacob. Puteus deciſ. 340. lib. 1. & pag. 357.
part. 3.

Et animaduerto etiam de concluſione ſin-
gulari, quæ dabit commodum & honorem,
quod ſi litigans tranſigendo cauſam renun-
tiauit, † præſcriptio non interrumpitur, ſe- 97
cundum gloſ. fin. in cap. ſignificauerunt de
teſtibus, vbi Abb. in 3. notab. & Aret. Felin.
cap. illud num. 10. de præſcriptionibus, qui
confir-

Digitized by Google

confirmat per gloſ.& Bart.in l.1.C.de præſcript.long.temp.& Bald.in l. cum nota. C. de tranſact.vbi etiam Bart.& tradũt Oldral. in conſ.176.num.1.Iaſ.in l.2.num. 8. C. de edendo,vbi Dec.num.56.Purpur.nu. 111. Ripa nu.29.Curc.num.90.91.Purpur. in l. poſtquam liti num.505. C.de pact. Balb.in tract.de præſcript.part.6.quæſt.4.num.45. pagin.623.quod expedit ſcire ad multa ad tranſactiones factas ſuper bonis maioratus continẽtes renunciationes litium,cõtra quas allegatur exceptio enormiſsimę læſionis,& replicatur de præſcriptione an præſcriptio ſit numeranda à die motæ litis,& factæ conteſtationis, vel à die tranſactionis,quod impugnans tranſactionem ex ea iuuare ſe non poſſet,tradit in notabili caſu Aymon in cõſ. 290.num.5. verſ.Decimo quarto. Et quod non obſeruans tranſactionem in re minima incurrat in pœnam,& dicatur non obſeruata tranſactio,tradunt Rubeus in conſ.30.nu. 13.Cagnol.in l. ſi quis maior num. 196. C.de tranſactio.Cẽphal.in conſ.24.num.2.libr.5. & faciunt quæ ſcribo ſupra.

28 Et tranſactio generaliter accepta † cõprehendit quodcunque pactum, probatur in l. 2. ff.de tranſactio.& volunt gloſ. in l.1.§.1. verbo, tranſigendi,eodẽ titul.& alij,vt Bertazol.in l.ſi quis maior num.759. C. de trãſ-
29 actionibus fol.24.Et quæ † ſolemnitates requirantur in tranſactione minorũ,tradit late Farinac.in pract.quæſt.15.nu. 9.fol.138.& an in contractu tranſactionis oriatus fideicõmiſſum,tradunt Dec. in conſ.63.nu.1.& in conſ.613. colum.2.Marzarius de fideicommiſsis par.2.verſ.Conſtituit præſens,pag.8.

QVÆST. XXIII.

An bona maioratus amitti poſsint propter delictum.

SVMMARIVM.

BONA Maioratus per nullũ delictum amitti poſſe probatur.num.1

Author fideicommiſsi an poſsit fiſcum excludere.num.2.

Bona alienari probibita non amittuntur per delictum,3.4.5.& 6.

Vaſſallus delinquens contra naturam feudi,an eo priuetur. 7.

In bonis maioratus poſſeſſores non habent niſi fructuum commoditatem. num.8.

Fiſcus non capit ea, quæ non poſſant ad hæredes extraneos tranſire. num.9. & 10.

Meliorationes factæ in bonis emphyteuticis qualiter confiſcentur.num.11.

Feudum conuentionale,quod ad filios,& generationes defertur, non amittitur per delictum, num. 12. Quid quando non eſt hæreditarium, numer.13.

Agnati an priuentur feudo propter delictum in perſonam domini per feudatarium commiſſum, numer.14.

Feudum non amittitur per delictum, quando dicitur, Cõcedo feudum Titio,& ſuis hæredibus de vno in alteram.num.15.

Feuda redacta ad inſtar patrimonialium poſſunt confiſcari ob delictum,num.16.

Feudum generi conceſſum non amittitur per delictum,num. 17.

Alienatio probibita fauore aliorum operatur quod bona alienari probibita non amittantur per delictum,num.18. Quid fauore tertij, num.19.

Bona donata ea lege,vt ſi poſsidens ſit bannitus, & bona publicentur, vadant ad alium, non amittantur propter delictum,num.20.

Nihil tam conueniens naturali æquitati, quàm ea,quæ placent,ſeruari,nu. 21.

Si teſtator præcipiat,quòd certa domus ſtent perpetuò pro hæredibus,& eorum filijs, non amittuntur propter delictum,num.22.

Hæreditas, quæ ex pacto in contractu matrimonij ad primogenitum defertur,non confiſcatur, num.23.

Noua conceſsio facta per imperatorem an valeat, numer.24.

Feudum ſi ſit conceſſum Titio & liberis eius, venientibus ex perſona propria, & delictum patris non nocet filijs, num.25.

Primogenitus non habet primogenituram abeo, qui delictum commiſit, ſed ab inſtitutore, numer.26.

Propter delictum patris ius patronatus nõ amittitur,num.27.

Ius ſubſtitutionis pupillaris non venit in confiſcationem, num.28.

Publicatis ob crimen bonis filij familias, non publicatur peculium caſtrenſe,& è contra publicatis bonis patris non publicatur peculium profectitiam,num.29.30.& 31.

Filius exhæredatus an admittatur ad retractum conſanguineolem,num.32.

Negligentia patris,qui accipit rem in emphyteuſim pro ſe,& filijs,ſi canonem non ſoluat, illis non præiudicat,num.33.

Filij an poſsint in cauſa nobilitatis obtinere, cùm pater ſoluit tributa, vel alio modo nobilitatem amittit,num.34.

Teſtator ſi præcipiat,quòd ipſo momento quòd ſucceſſor in maioratu delictum committat, bona ad ſucceſſorem deueniant,an confiſcentur, nu. 35. 36. & deinceps, & nu.43. & reſoluitur à num.48.& 51.

Bona alienari probibita non confiſcantur, n. 77. Quid de bonis,quorũ diuiſio prohibetur,n.93.

Verba

Verba, ſi alienauerit, vel, contra fecerit, an differant, num. 38.

Patronus an poſsit agere pro offenſa patroni, licet in vita non ſit conqueſtus, vbicunque in feudatione pactum apponitur, quòd commiſſa felonia feudum amittatur, num. 40.

Verba, ipſo iure, faciunt diſpoſitionem directã, numer. 41.

Conditiones reſolutiuæ in fundatione iuris patronatus quid operentur, num. 42. & 44.

Fundator maioratus ſi ſtatuat, ne illius poſſeſſor cum concubina, vel aliter indigna matrimonium contrahat, an per contrauentionem priuetur bonis maioratus, num. 44.

Feudi inueſtitura taliter poteſt eße concepta, quòd agnati illo non priuentur propter delictum in perſonam domini commiſſum, numer. 45.

Bona fideicommiſſo ſubiecta poßunt ex confiſcatione fiſco addici, vita fideicommiſſarij durante num. 46. niſi vltra tacitam prohibitionem, quæ ex fideicommiſſo reſultat, bona expreſſe alienari ſint prohibita, num. 47.

Beneficium competens patri meliorandi filium in tertio & quinto, an competat illi à lege, numer 49.

Intellectus ad l. 34. titul vltim. part. 7. nu. 50.

Quibus in caſibus bona maioratus propter delictum amittantur, a num. 52. vſque ad 55. & deinceps.

Princeps propter delictum an poßit confiſcare bona alibi ſita. num. 56. & 57.

Gratia facta per Principem condemnato an extẽdantur ad bona alibi ſita, num. 58.

In confiſcatione bonorum mobilium & immobilium, an veniant iura & actiones, numer. 59.

Poſt num. 59. inuenies alia ſummaria.

VIgeſimotertiò hoc in loco oportet examinare quæſtionem, quæ propter hominum malitiam, & naturam pronam ad malum non minimam iudiciorum partem occuparunt, in qua inquirere conuenit, an bona maioratus ſaltem amitti poſsint crimine hæreſis, aut læſæ maieſtatis, aut Sodomiæ, aut alijs ſimilibus criminibus? In qua quæſtione omiſſa verborum multiplicatione, quæ à me in his puſillis ſcriptis abhorretur. Et relictis his, quæ ab alijs in hoc puncto ſcripta ſunt, quæ hic ſcribere ſuperſedimus, ne quod in vno, aut alio loco abunde & ſupereffluẽter tractatum ab alijs comperimus, huc veluti tranſplantatum inſerere videamur. Vera, & ſolida eſt conclu-
1 ſio, quod regulariter bona maioratus † amitti non poſſunt, neque pro aliquo crimine ex ſupraſcriptis, neque pro alio crimine cuiuſcunque generis ſit. Cuius opinionis ante me etiam fuerunt Gregor. Lopez in l. 2. titul. 2. in gloſ. in verbo, *Mandas*, part. 2. & anton. Gomez in l. 40. Tauri num. 91. Anton. Gamma deciſ. 352. num. 4. & Tellus in l. 27. Taur. numer. 18. qui iſtam ſententiam magnis viribus defendit loquendo in melioratione tertij & quinti à doctiſsimo viro Siman. in lib. de inſtitut. Catho. cap. 9. num. 138. cum alijs, vbi addit, quòd pater poteſt apponere in melioratione tertij & quinti pro pacto, quòd non confiſcẽtur propter crimen hæreſis, & læſæ Maieſtatis, aut ſodomiæ: vt latius ipſe ſuſtentat. cuius ſcripta magnifacienda ſunt pro confirmatione iſtius ſententiæ, apud quem, & in Gregor. Lopez, & in Anto. Gomez videre licet huius ſententiæ argumenta, & faciunt quæ ſcribit Auguſt. Beroius in conſ 65. numer. 140. lib. 1. & idem voluit Peralta in l. 3. §. qui fideicommiſſa num. 127. pag. 241. ff. de hæred. inſtitu. vbi ad hoc refert notabilem doctrinam Alberici in l. 4 §. ſi ab ignoto, ff. de fideicommiſ. lib. volentis, quod donans alicui bona, & cauens expreſſe, quod ſi contingeret ipſum donatarium committere delictum, propter quod bona ipſius delinquẽtis eſſent in fiſcum peruentura, donatio haberetur pro infecta, ſi talis donatarius cõmittat poſtea delictum, non amittit bona, & idẽ probat Epiſcop. Sarm. in l. vnum ex familia, §. ſi de falcidia, & in §. ſed etſi fundũ num. 4. fol. 171. ff. de leg. 2. latius lib. 3 ſelectarum interp. et. cap. 4 nu. 5. fol. 107. & idẽ tenet Riminald. conſ. 81. n. 12. Natta in conſ. 528. nu. 11. & 20. Segura de bonis lucratis cõſtante matrimonio nu. 220. & 225. & alij quos citat Marzor. in lib. de fideicommiſsis quæſt. 47. pag. 36. qui omnes concludunt,
authorem fideicommiſsi † poſſe excludere 2
expreſſe fiſcum, & idem quod Gregor. Lopez & ſequaces tenent Grati Falcon, vbi hoc refert regul. 55. num. 13. fol. 24. additio. Petri de Ferrar. in practica in parte forma inquiſitionis nu. 8. pag. 509. & ſequitur nouiſsimè Ioan. Gutier. lib. 2. practicarũ quæſtio. quæſt. 66. per totam Angul. in l. 11. tit. 6. lib. 5. num. 6. cum ſeqq. fol. 215. ad iſta legendus, vbi tradit hoc magis procedere in bonis vinculatis ſine facultate regali. Et quod prohibitio alienationis, & confiſcationis arguat agnationem, tradit Cephal. in conſ. 151. num. 53. lib. 2. in cauſa ſtatus de Alburquerque in Hiſpania.

Quibus ego plura addere decreui, vt de hac ſententia, & de illius veritate nunquam dubitetur, & aliquid ex noſtro labore producatur. Adducitur igitur ab his ſcriptoribus inter alia text. in l. Imperator. ff. de fideicõmiſſarijs libertatibus, & in l. iure libertorum patroonorum, ff. de iure patronat. & eſt famoſus caſus in l. 3. ff. de interdictis & relegat. vbi Bart. ponit regulam, quòd † bona 3
alie-

Digitized by Google

alienari prohibita non amittantur per deli-ctum, quem inter alios ſequitur Abbas in cap. vltim. num. 9. fol. 92. de feud. & facit text. in ratione ſui in l. res quæ, C. de donatio. inter virum & vxorem, & in l. cotem, §. dominus, ff. de publ. iud. & in authent. de Eccleſiaſticis titulis, §. ſi quis in ſua col. 9. & iſtam ſententiam, quod bona pro-
4 hibita alienari non cadant † in confiſcationẽ, tenet Bart in dict. l. Imperator. vbi Pariſ. Iaſ. in l. vltim. §. ſed quia noſtra maieſtas, C. communia deleg. & in l. filius famil. §. diui lectur. 2. col. 4. num. 16. ff. deleg. 1. vbi Ferdinand. Loazes numer. 124. Opizon. num. 47. Crotus num. 32. Ripa num. 47. Barthol. Socin. in conſ. 121. num. 22. lib. 4. & conſ. 266. num. 38. lib. 2. Decius conſ. 442. Boer. deciſ. 268. num. 6. Carol. Ruin. in conſ. 23. num. 11. lib. 5. Hippolyt. ſingular. 314. prohibitio, & late Petrus Surd. deciſ. 254. num. 18. cum ſeqq. Ant. Petra de fideicommiſ. quæſt. 8. num. 289. pag. 134. & prius num. 110. pag. 110. & plura ſingularia & extraordinaria tradit Caſſan. in conſuetud. Burgundiæ rubric. 2. de confiſcatione, §. 2. num. 6. cum ſeqq. pag. 379. ad iſta legendus, Segura in l. hæredi, §. cum filiæ, ff. de vulgari, Barth. Socin. in conſ. 121. col. 4. verſ. Tertia ratio, lib. 4. vbi tradit, quod bona alienari pro-
5 hibita per viam teſtamenti † non veniunt in confiſcationem, & idem voluit Socin. Iun. in conſ. 77. num. 11. libr. 1. & idem in bonis fideicommiſſi tenet in conſ. 158. nume. 63. lib. 2. & in conſ. 174. num. 11. eodem lib. & probat Laurentius Calcan. in conſ. 74. num. 6. & idem Socin. Iunior in l. filius familias, §. diui num. 59. ff. delegat. 1. fol. 183. & ibi Carol. Ruin. nu. 43. Alciat. in conſil. 522. & in conſ. 533. in princip. & in conſ. 660. vbi hanc dicit eſſe communem opinionem, licèt idem Alciatus in conſ. 783. contrarium teneat, Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. centuria 2. caſu 182. num. 46. pag. 352. & in tractatu præſumptionum libr. tertio præſumptione 125. numer. 50. pag. 436. Auguſt. Beroius in conſ. 65. nu. 155. lib. 1. Anton. Peregrin. qui plura in materia ſcribit in tractatu de iure fiſcij lib. 5. tit. 1. num. 108. pag. 276. qui tamen num. 111. atteſtatur iſta nõ procedere in Senatu Patauino in crimine læſæ Maieſtatis, quia excluduntur ſubſtituti fideicommiſſarij etiam ex ordinatione teſtatorũ, Celſus in conſil. vigeſimo num 37. Hieronym. Gabriel conſil. 184. per totum, nouiſſime Petrus Barboſa in l. ſi ab hoſtibus num. 24. pag. 109. ff. ſolut. matrimo. & prius numer. 21. Tiberius Decian. reſponſ. 23. numer. 42. lib. 1. Maſcard. in tractatu de probationib. lib. 3. concluſione 1237. numer. 110. fol. 177. late Burſatus qui plura in propoſito ſcribit in conſil. 225. numer. 187. cum ſequentibus lib. 2. Carol. Ruin. in conſilio 24. num. 10. & in conſil. 25. per totum, lib. 5. qui omnes idem tenent quod Bart. & alij tenent, tenet etiam Caſſan. in conſuetudin. Burgun. rubr. 3. §. 5. fol. 47. colum. 2. & rubrica 6. §. 1. fol. 25. vbi tradit, quòd prohita alienari per contractum cenſentur prohibita alienari per delictum, Roland. conſil. 64. numer. 37. lib. 2. latius conſil 98. num. 14. cum alijs lib. 2. vbi ex Bart. & alij, hoc extendit procedere etiam pro vita delinquentis, & confirmat idem Roland. conſil. 15. numer. 3. & 4. lib. 4. idem Roland. conſilio 1. numer. 54. cum alijs, libr. 3. Socin. Iunior in conſ. 77. num. 12. lib. Hieronym. Gabriel in conſil. 123. per totum conſilium vbi numer. 32. ſcribit, quod indubio eſt iudicandum non factã fuiſſe confiſcationem, & in conſil. 184. numer. 1. Anton. Gabriel lib. 7. communium opinio. de criminalibus, concluſ. 14. pag. 432. colum. 2. Iul. Clar. in pract. criminal. quæſt. 78 numer. 10. pag. 343. & plures citat reſidendo cum hac opinione Marzar. in lib. de fideicommiſ. quæſt. 47. licet contrarium teneat Roman. in l. ſi conſtanter, §. fin. numer. 12. ff. ſolut. matri. ſimpliciter citat ibi Barboſa nu. 15. pag. 65.

Et in hac materia notabilem reſolutionem ponit idem Barboſ. in l. ſi ab hoſtibus, §. final. numer. 25. pag. 110. tom. 2. vbi tradit quod cum cum admiſſio filij ad ſucceſſionem maioratus procedat immediate ex vocatione facta per primum inſtitutorum maioratus, delictum patris non nocet filio, & generaliter, quòd quando quis ſecundum rei naturam poteſt ſuccedere, delictum ſuperueniens alterius non poteſt ei nocere: ſi autem propter naturam rei excludatur ab illius ſucceſsione, pariter & deſcendentes cenſentur excluſi, qui ad hoc allegant quædam iura. Quibus addo Lucam de Penna in l. 1. C. de priuilegijs eorum qui in ſacro Palatio colum. 3. verſ. 6. & in verſic. ſequenti, fol. 28. vbi dicit, quod damnato patre qui habebat primogenituram, † nepos eam non 6
amittit, nec ad fiſcum tranſeunt ea quæ tribuuntur à genere per iura ſupra citata, & in feudis, hoc tenet Bald. in c. 1. §. inſuper nu. 115. fol. 78. de prohibit. feud. alie. per Feder. vbi notanter loquitur, & in conſ. 215. nu. 5. lib. 2. & quod feudũ, quod nõ obuenit iure hæreditario, non amittatur per delictum, eſt communis opinio ſecundũ Alexan. in conſ. 19. num. 15. lib. 4. & idem tenet in conſ. 92. n. 18. lib. 2. Barth. Soc. in conſ. 58. n. 1. lib. 3. & tradit elegãter Iul. Ferret. qui plurea citat de actu tacito bellorum principum conſilio nu. 26. fol. 48. col. 4. Ant. Theſaur. deciſ. Pedemon. 157. Burſat. in cõſ. 225. n. 112. lib. 2.

&

Digitized by Google

& prius conſ. 43. numer. 15. faciunt ſcripta
per Ant. Peregrin. io tract. de fideicommiſ
ſis art. 31. num. 35. fol. 284. vbi nouiter tan-
git, an bona tranſeant in fiſcũ, & quãdo, qui
refert notata per illũ in tractat. de iure fiſci
in titul. de bonorum publicatione num. 68.
& 84. faciunt in ſimili notata per eundem
Socinum in conſil. 66. num. 18. eodem libr.
vbi concludit, filios non eſſe priuãdos, ſi pa
ter inueſtituram non petierit, quando pa-
ter feudum non acquiſierit. Fallit tamen
7 † iſta concluſio niſi vaſſalli delinquant con
tra naturam feudi, & commiſerint con-
tra dominum feudi offenſam, propter quam
veniunt directè priuandi feudo. Nam in
iſto caſu poſteri delinquentis feudum amit-
tunt, etiamſi feudum ſit antiquum, cap. 1.
cum gloſſ. ſi vaſſalli feudo priu. cui deſer-
tur, cap. ſi vaſſallus culpam, cum gloſ. in tit.
ſi de feudo fuerit controuer. inter domi. &
& agnat. & tradit Molina lib. 4. de primoge
nijs cap. fin. numer. 53. fol. 200. & eſt com-
munis opinio. ſecundum eundem Alexand.
in conſil. 30. num. 9. lib. 6. qui ad hoc plu-
res refert, & cũ eo tranſit gloſ. Par. ibi, &
receptam opinionem eſſe ſcribit Roland.
in conſ. 1. de quo etiam agit notabiliter Bar-
thol. Socin. in conſil. 4. num. 27. libr. 3. vbi
tradit, quòd licèt in iſto caſu faciat præiu-
dicium filijs patris delictum, non tamen no-
cet agnatis. Et iſta ſententia Alexãd. & alio-
rum confert ad doctrinã Speculat. in titul.
de locatione, §. nunc aliqua, quæſt. 78. vbi
reſoluit, quòd ſi emphyteuta cadat à re em-
phyteuſi accepta pro ſe, & filijs, & agna-
tis, & veniat contra tenorem primæ inueſti-
turæ, non præiudicat agnatis, & vocatis: &
eſt communis opinio ſecundum Iaſ. in l. 2.
num. 58. C. de iure emphyt. & alios, quos ci
tat Iul. Clar. lib. 4. ſententiarũ, §. emphyteu-
ſis, quæſt. 9. n. 14. 139. vbi tamen ipſe con-
trarium tenet, quia videtur iniquum quod
negligentia, ſiue delictum alicuius præiudi-
cet ſucceſſoribus in re quæ ad eos peruenire
debet, nõ ex facto, aut iure ipſi⁹ delinquẽtis,
ſed ex pacto & prouidentia primi inueſtiti.

Secundò iſta ſententia ſuadetur, quia cũ
ex primæua teſtatorum & condentium ma-
ioratus inſtitutione, bona quæ vinculo ma-
ioratus relinquuntur, ſint ſucceſſorum maio
ratuum pro tempore in illis ſuccedentium,
8 & ſolùm poſſeſſores † habeant pro vita fru
ctuum commoditatem, & ſemper, & in infi-
nitum ſint reſeruanda, & tradenda poſteris,
l. vnum ex familia, §. ſi de falcidia, ff. de leg.
2. facit conſilium Alexand. 91. num. 11. lib.
1. iniquiſſimum quidem eſſet, quòd vnus pu
niretur pro facto alterius, & contra legem
diuinam, & humanam, quæ ſolummodo pu-
niunt authores delicti, & non alios, Ezechie
lis cap. 18. l. ſancimus, C. de pœnis, cap. vl-
tim. de delict. puerorum, l. 9. tit. 31. par. 7. &
de hoc in alio loco ego latius tracto, & nouiſ
ſime Tiberius Decian. in praxi criminal. lib.
7. cap. 41. num. 19. fol. 176. qui plura ſin-
gularia ſcribit, Quintilian. Mandoſ. in gloſ.
commiſſionis interdicti Cardinal. 82. col. 1.
Paleotus de nothis & ſpurijs cap. 65. nu. 3.
fol. 74. 8. volumine tractatuum & faciunt
quæ tradit & ſcribit Molina pro iſta ſen-
tentia lib. 4. cap. vltim. numer. 35. cum ſe-
quentib. fol. 596. Et quòd delictum primo-
geniti non noceat ſecundogenito in primo-
genitura, reſoluit Farinacius in practi. cap.
25 num. 67. fol. 240.

Tertiò † facit, quia ea quæ non poſſunt 9
ad extraneum hæredem peruenire, non trãſ
eunt in fiſcum per confiſcationem, dict. l.
iura libertorum, vbi Bart. in l. 1. C. de bonis
libertorum cum concordantibus, vt per
Alex. conſ. 89. lib. 4. Iaſ. in dict. l. filius fa-
milias, §. diui, ff. de leg. 1. nu. 16. & Nicolaũ
Boer. deciſ. 278. & veniendo nu. 6. part. 2.
vbi bene ad propoſitum loquitur Bart. So-
cin. in conſ. 121. num. 22. lib. 4. vbi plura
ad rem noſtram adducit Thomas Grammat.
deciſ. 505. num. 18. Decium in conſil. 442.
numer. 31. vbi tradit, quòd emphyteuſis Ec-
cleſiaſtica, & emphyteuſis, quæ non tranſ-
it in hæredes extraneos, non confiſcantur,
ſed ad Eccleſiam reuertũtur: quæ conclu-
ſio probatur in cap. felicis, §. ſi qua verò de
pœnis in 6. & eam late tradit Carol. Ruin.
in conſ. 55. numer. 9. cum ſequentib. lib. 1.
Bart. Socin. in conſil. 266. numer. 32. lib. 2.
& ad hoc plures citat Simancas in libr. de
inſtitut. Cathol. cap. 9. num. 98. fol. 26. no-
uiſſime Cald. Pereir. de nominatione em-
phyt. quæſt. 10. numer. 16. fol. 98. & in eo-
dem tractatu quæſt. 23. num. 41. fol. 271. &
tradit Curcius Iunior conſil. 4. numer. 20.
Curcius Senior conſ. 59. num. 18. & quali-
ter feudum Eccleſiaſticum non veniat in cõ-
fiſcatione bonorũ, tradunt Cardinal. in Cle-
ment. 1. in verbo, Inquiſitoribus de hæreti
cis, Laudenſis in tit. de crimine læſæ Maieſta
tis quæſt. 55. & 34. Ægidius Boſius in pra-
ctica criminal. titul. de crim. læſæ Maieſtatis
num. 143. pag. 257. faciunt quæ ſcribit Caſ-
ſan. in conſuetudin. Burgund. rubric. 2. de
confiſcatione §. 2. numer. 21. pag. 379. vbi
etiam tradit, quid in confiſcatione bonorũ
emphyteuticorum ad Eccleſiam pertinen-
tium. Quæ reſolutio notãda eſt ad confiſca-
tiones modernas, quas fecit Regia Maie-
ſtas de bonis, quæ fuerunt ob rebellionem
confiſcata, quam commiſerunt anno 1569.
in hoc Regno Granatæ nouiter ad Fidem
conuerſi; quia plures ex iſtis habebant bona
conceſſa in emphyteuſim ab Eccleſijs iſtius
Regni,

Digitized by Google

Regni,& idem Carol.Ruin.in conſ.160.nu.
7.lib.1.& plures citat Burſatus in conſ.122.
numer.3.lib.5.Curcius Senior conſil.59.
numer.18.

Ex quibus & alijs,quæ infra traduntur,
10 aliàs in practica inferebam,† quòd ſi prop-
ter aliquod delictum Princeps confiſcet bo
na alicuius delinquentis,inter quæ reperiã-
tur aliqua bona emphyteutica,quę ſunt ma-
iorãtus,& reſtitutioni ſubiecta,nõ confiſca-
buntur talia bona maioratus in emphyteu-
ſim,etiam quoad vtile dominium,ſed libere
reuertẽtur ad dominum directum poſſeſſo-
rem maioratus,cum talia bona non poſsint
ad hæredes extraneos tranſire, ſecundum
præfatam doctrinam:& hoc tenet in termi-
nis primogeniturę,quem legi poſtquam hoc
ſcripſi,Boerius deciſ.278.num.6.per regu-
lam legis peto,§.fratre,ff.de legat.2.l.filius
familias,ff.diui.ff.de leg.3.pro quibus etiam
eſt conſilium Pauli Caſtrenſ.311.circa id
nu.3.lib.1.qui loquitur in bonis feudalibus,
& opinio Bar.& aliorum eſt communis,A-
lexan.in conſ.89.nu.2.lib.4.& notat idem
Alexan.in conſ.320.num.7.lib.5.& conſil.
13.eodem lib.vbi tradit,quod ſi pater acci-
piat emphyteuſim pro ſe,& ſucceſſoribus,
culpa in non ſoluendo canonem non præ-
iudicat filijs,licet idem Alexan.in conſ.13.
num.5.lib.6.dicat communem eſſe diſtin-
ctionem,quod iura etiam libertorum patro
norum confiſcentur in præiudicium filiorũ,
vbi delictum fuit læſæ Maieſtatis cõmiſſum
contra Principem,vel rempublicam,& eſt
tenenda opinio Bartholi,& aliorum,quæ
eſt verior & communior opinio,vt elegan-
ter tradit Iul.Clar.in §.emphyteuſim quęſt.
29 per totam pag.159.& cum iſta opinio ſit
in fauorem religionis,in dubio eſt amplec-
tenda,l.ſumma ratio,ff.de religio.& ſump-
tibus funerum cum concordantibus,ad quẽ
addo Menoch.de recuperan.poſſeſ.rem.9.
num.82.pag.403.licèt in contrarium citet
plures authores Cald.Pereir.in l.ſi curatorẽ
habens,C.de in integrum reſtit.minorum,
in verbo ſua facilitate numer.5.fol.202.Et
11 qualiter † confiſcentur meliorationes factæ
in bonis emphyteuſis,tradit Ioann.Garcia
de expenſis & melioratio.cap.10.num.51.
fol.98.& cap.20.nu.51.fol.144.poſt Cardi
nalem in Clement.nolentes,§.Inquiſitores,
num.4.de hæreticis,Bernard.Diaz in pract.
cap.324.quos citat.

Quartò facit egregia ſententia Ioan.An-
dreæ in addit.ad Speculatorem tit.de feud.
§.vltim.verſicul.r.vbi dicit,quòd quando
feudum eſt conuentionale,quod lege con-
tractus defertur ad filios,aut certas gene-
12 rationes,vel perſonas,† tunc indiſtincte,
quodcunque delictum,vel quæuis culpa
non nocet niſi cõmittẽti,& ad vitam eius
dumtaxat,quo mortuo liberum & integrum
ius deuoluitur ad ſequentes in gradu vo-
catos per contractum infeudationis,&
venientis in iure proprio,& idem tenent
Andr.de Iſern.& in alij in cap.1.ſi vaſſalli
feud.priuentur,& alij quos refert gloſ.Pa-
riſ.in conſuetud.Pariſienſibus,§.30.num.
133.fol.246.quo nihil expreſsius pro hac
ſententia adduci poteſt,& alia ſcribit eadẽ
glo.quæ faciunt pro iſta parte,& hoc dictũ
corroboratur ex eo quod ſcribit Andr.de
Iſern.in c.1.an agnati,vbi dicit,quòd quãdo
feudum † non eſt hæreditarium,ſed ex pa- 13
cto & prouidentia,non poteſt quis relin-
quere,nec ex fructibus feudi vnam cande-
lam num.7.fol.215.vbi Nard.additio re-
fert & confirmat Matth.de Afflict.de-
deciſ.Neapol.26.fuit dubitatum num.6.&
traditur in deciſ.Capellæ Toloſanæ 356.
vbi eſt longa additio.

Quintò conducit doctrina Iacob Aluaro
ti in c.1.§.denique,col.4.in verſ.ſeptima
concluſio,vbi dicit,quod inueſtitura poteſt
eſſe taliter concepta,quòd agnati † non pri 14
uẽtur feudo propter delictum etiam in per
ſonam domini commiſſum,veluti ſi inueſti-
tura dicat,concedo feudum pluribus prin-
cipaliter de vno in alium,qui ad hoc refert
Bald.in hoc dicentem in dict.cap.ſi vaſſalli
feud.priuet.col.3.in verſ.Ego autem,nu.3.
fol.54.vbi proprius ad noſtrũ propoſitum
dicit,quòd ſi dominus dicat,concedo caſtrũ
in feudo Titio,† & ſuis hæredibus de vno 15
in alterum reuertendo,vel dicit concedo
omnibus principaliter,aut dicit,non extẽt
filij,aut nepotes;tunc Bald.ait,quod culpa,
& delictum patris non nocet filio.Sed de do
ctrina Afflict.in dict.cap.1.§.denique vl-
tra Bald.& alios,ibi Bart.in l.3.ff.de cond.
& demonſtratio.& l.1.ff.quibus modis
vſusfruct.amittatur,videatur late Curtius
Senior in conſil.49.numer.25.& legendus
eſt Hieronym.Gabriel in conſil.372.num.
40.late Ripa in l.final,C.de reuocand.do-
nation.236.quæſt.70.Anton.Capic.deciſ.
121.numer.31.pro quibus eſt text.in c.2.
de feud.in fine,vbi probatur quod ſi vaſſal-
lus committit delictum alienando feudum,
feudum non reuertitur ad dominum,ſed
ad filios,vel agnatos,de quo plura ad pro-
poſitum ſcribit Menoch.in conſilio 226.
numer.205.cum ſequentibus lib.3.Et ita
intelligenda ſunt quæ indigeſtè ſcribit An-
dreas Gail.obſeruationum libr.2.obſerua-
tione 149.numer.5.pag.266.& in tractatu
de pace facta,lib.2.cap.33.notanter Rolan.
in conſil.78.numer.6.& 7.lib.quarto,Ani-
maduerto tamen,quòd vbicumq; feuda ſunt
redacta ad inſtar patrimonialium,† poſſunt 16
confiſ-

confiſcati ob delictum, vt ex Batt. id §. ſi de vectigalibus, & Boer. deciſ. 264. nume. 8. & 9. Deci. conſ. 680. nu. 8. Cephal. conſ. 1. nu. 67. gloſ. Pariſien. in conſuetud. Pariſien. §. 1. gloſſ. 4. num. 62. Tiraquel. Aymon. & alijs pluribus probat Menoch. de recup. poſſeſ. remed. 9. num. 252. pag. 416.

Sexto adduco quod ſcribit idem Bal. in c. 1. §. deniq; num. 1. quæ fuit prima cauſa fol. 43. vbi limitat illum textum dicentem, quod propter iniuriam illatam in dominum feu-
17 di, applicatur domino, † niſi feudum ſit conceſſum generi, quia tunc ad dominum reuertitur ius delinquentis, non ius reliquorum, quod ex propria perſona habet, quodam ordine mortalitatis, non per viam hæreditatis, citat ad hoc text. in dict. l. 3. ff. de interdict. & relegat. & idem tenet Curcius in tractatu de feudo. p. 1. col. 1. in verſ. limita nunc primum fol. 53. & alij, quos refert Ludouicus Gozadin. in conſ. 74. num. 19. & vide illum num. 14. qui iſta confirmat, quibus adde Alexand. conſ. 30. nu. 15. lib. 1. Et ſecundum iſta intelligi, & diſtingui debet quædam ſentētia Speculatoris in tit. de feudo. §. quoniam. q. 40. fol. 123. in 4. p. vbi dicit, quod bona feudalia confiſcari poſſunt per Principem ob delictum læſæ maieſtatis, aut hæreſis, quem ſequitur Guid. Pap. deciſ. 34 . in quo contrarium tenent Bart. in l. ſi finita. §. ſi de vectigalibus. ff. de damno infecto, vbi Imol. Roman. & Alexand. communem dicunt: & idem Barthol. in authen. de nō alienand. aut permut. rebus eccleſiæ. §. 1. Bald. in l. 1. C. de bonis libertorum, & alij plures, quos citat Franciſc. Viuius tom. 1 communium opinionum lib. 2. opinione. 71. pag. 440. num. 9. Et iſta etiā intelligenda ſunt quæ abſq; diſtinctione ſcribit nouiſſime Tiberius Decian. in pract. crimin. d. lib. 7. c. 41. num. 24. & 25. fol. 177. & lege quæ ſcribo infra.

Septimo hæc ſententia fulcitur ex alia notanda doctrina Batt. in l. ſi quis in tantam nu. 12. C. vnde vi, vbi dicit, quod quando alienatio rei eſt prohibita fauore perſonæ alienantis, tunc non eſt prohibita propter delictum alienatio, aliàs ſecus, quando prohibita
18 eſt alienatio † fauore aliorum, quam delinquentium, quem & alias ad hanc concluſionem refert Tiraquellus in tractatu de legib. connubialibus, in gloſ. 5. in verb. *contracter*, num. 159. Carolus Ruin. in conſ. 129. nume. 4. lib. 2. & conſ. 23. n. 29. & conſil. 25. lib. 5. vbi hoc extendit etiam in vita prohibiti.

Octauo facit regula firma, quā ponit gloſ. Pariſ. in conſuetud. Pariſienſ. p. 1. gloſſ. 4. §. 3. nu. 21. fol. 60. vbi dicit, quod quando prohibitus eſt alienare non propter ſe, ſed fauo-
19 re tertij, † tunc excluditur omnis alienatio, non ſolum voluntaria, ſed etiam neceſſaria; & non ſolum hominis, ſed etiam legis, & quando fieret propter factum, vel delictum prohibiti ne ſit, in poteſtate alteri præiudicare: & idem fere ſcribit eadē gloſ. Pariſien. in §. 30. num. 65. fol. 238. pro quo facit notabile dictum Angeli, quod habui in facto, in l. ſi filius num. 6. fol. 13. ff. de damno. infect. vbi dicit, quod peculium profectitium filij non publicatur, etiamſi donandi habeat expreſſam poteſtatem, propter filij delictum, non virtute poteſtatis donādi, quia delinquere non eſt donare: non ex virtute poteſtatis diſsipandi, quia non intelligitur cogitatū de delictis. Ex quo doctrina infertur, quòd ſi quis eſt hæres inſtitutus, & rogatus fuit alij rem reſtituere, & ſimul cum hoc licentiā habeat ad donandū, non poteſt propter delictū talia bona amittere in præiudicium fideicommiſſarij.

Nono iſta ſentētia corroboratur ex quodā notabili dicto Ægidij Boſij, qui in criminalibus maximā apud me habet authoritatē in pract. crim. tit. de bonorum publicatione nu.
31. pag. 508. vbi dicit, quòd ſi tibi donarem † 20
bona hac lege vt ſi contigerit, quòd eſſes bannitus, & tua bona publicarentur, donatio nihil valeret, & bona ad me reuerterentur, vel in aliū tranſirent, valeret donatio, quia in diſponente eſt mera facultas diſponendi vſq; ad mortem, nec inhabilitas donatarij ſu peruenicns repugnare poteſt voluntati, & facultati diſponentis, & eſt licitum illi qui vult, quòd bona non alienentur, quæ ad familiam relinquit, præcidere, & amputare vias, per quas bona amitti poterāt, ſecundum Barthol. Socin. in l. qui Romæ. §. cohæredes. ff. de verb. oblig. fol. 91. pro quibus facit regu. l. in traditionibus ff. de pact. & quæ ſecundū illam tradit Aym. Crauet. in conſ. 118. nu. 5. & in conſ. 247. n. 5. & 112. n. 1. & in cōſ. 174. n. 4. facit l. legem. C. de pact. conuent. l. 5. §. ſi conuenit. ff. depoſiti. cū concordantibus, quæ ſcribo. p. 2. q. 3. Et pro hoc etiam facit quod ſcribit Odofred. in l. ea lege. C. de condict. ob cauſ. quòd ſi fiat donatio ſub conditione, ea deficiente, donans habet quod primo habet: notat Afflict. in conſtit. Neapol. lib. 3. rubr. 5. n. 42. cū ſimilibus quę ſcribo. p. 2. q. 4. illat. 8. & nihil tam cōueniens natura-
li † æquitati, quā ea quæ placent ſeruari, l. 1. 21
ff. de pact. l. iurisgentium. §. prætor ait codē tit. & gloſ. ſingularis in c. 3. 10. q. 1.

Decimo iſta ſententia confirmatur ex late ſcriptis per Alex. in conſ. 23. lib. 1. vbi plura fundamenta ſuſtentat, quòd ſi teſtator inſtituit filios hęredes, & ſtatuit quod certę domus ſtarēt continuo vſq; in infinitū pro ſuis hęredibus, & eorū filijs, & in familia remanerent, & vnus hæredum ob delictū bannitus eſt bonis confiſcatis, quod filius à tali parte exclu-

excluditur,& ſtatim ſpectat ad filios banni-
ti,quia eſt res prohibita tranſire in extraneũ
hęredẽ, illud inter alia plura adducens,quod
illa , quæ non poſſunt in extraneum hære-
22 dem tranſire,† non deueniunt ad fiſcum.d.l.
iura libertorum,cũ alijs ſupra citatis: & iſtã
opinionem alijs pluribus rationibus fulcit,&
eſt ſingulare conſilium in hac materia.

Vndecimò , adduco dictam deciſionem
Nicolai Boerij 278.nume.6. vbi dicit,quod
in hæreditate,quę ex pacto in contractu ma
trimonij inito debet deuenire ad primogeni
tum,& ad alios liberos ſucceſsiue, ſi decedãt
ſine liberis,& ad extraneum hæredem non
23 tranſeant,† tunc talia bona non cõfiſcantur,
citat text.in dict.l.peto.§.fratre.ff.de de le-
gat.2.& alia iura, & quoddam elegant conſi
lium Barthol.Socin.121.num.22.lib.4.quã-
uis ibi referatur.3.volum.

Duodecimo , vt ad Baldum redeam , huc
recta ratione aduocari poteſt quædam illius
doctrina in cap.1.col.2.de vaſſallis qui con-
tra conſtit.Lothar.quam refert Alex.in con
ſil.103.videretur prima conſideratione lib.
1.col.vltim.quos refert Deci.conſ.606. nu.
24 15.Ex hoc inferens † quod noua conceſsio
facta per Imperatorem tanquam ex iure de-
uoluto ob delictum non valet.

Decimo tertio, huius operis eſt alia ſentẽ
tia Pauli de Caſtri in conſil.374.viſis omni-
bus punctis col.2.nu.3.lib.1.vbi dicit, quòd
quando Princeps concedit feudum Titio,&
25 liberis eius, Titio mortuo † vocantur liberi
ex perſona propria,non patris: notat Deci.
in conſil.389.viſa longa ſerie num.1.vbi tra
dit,quod quando filij ſunt expreſſe nomina
ti,acquiritur filijs ius effieacius , & delictum
patris non nocet filijs, refert Bart. in dict.l.
3.ff.de interdictis,& relegat.& idem volunt
Alexand.in conſil.19.num.14. & 15. lib.5.
& in conſil.2.col.5.eodem lib. hodie conſil.
30.num.17.lib.1. Bald. & Salicet.in l.2. C.
de liber.& eorum libert. & alij plures, quos
citas Auguſtinus Beroius in conſil. 77. nu-
mer.22.& per totum conſilium libr.1. & in
conſil.78.numer.13.eodem libro, vbi num.
11.& 12.hoc extendit,quod nec quoad fru
ctus tale feudum non confiſcatur in præiu-
dicium filiorum , quod notandum eſt ad ea
quæ ſcribo in 3.p.q.9. & legẽdus eſt Rolan.
in dict.conſ.64.lib.2. & Andre.de Iſern. in
cap.1.ſi vaſſalli feud.priuet.vbi contra Au-
guſtin.Beroi.ſcribit,quod quando filius non
priuatur feudo propter delictum vel culpã
patris, tamen in vita patris dominus habe-
bit fructus in vltionẽ ſui iuris , vbi hoc vult
Matthæ.de Afflict.nume.2.fol.225. qui ad
hoc allegat textum vulgatum in l. Statius,
§.fin. ff. de iure fiſci, ad textum in cap.1. in
fine de capitu.Conrad.& doctrinam Bart.&
aliorum in dict.l.3. latiſsime confirmat Bur-
ſatus in conſ.225.prius num.91. cum ſequẽ
tibus,& poſtea num.185.lib.2.ad iſta omni
no legendus,& in conſ.148.per totum eodẽ
libro,vbi limitat in feudo hæreditario.Quod
autem primogenitus † non habeat primoge 26
nituram ab eo,qui delictum commiſit,ſed ab
inſtitutore patet ad ſenſum,& probatur in l.
cũ patronus.ff.de leg.2.& in l. ſi arrogator,
ff.de adoptio.& in dict.l.cohæred.§.cũ filię,
ff.de vulgari.Et quod bona feudalia,vel em
phyteutica hæricorum pertineant ad domi-
num directum,nõ ad fiſcum, reſoluit Burſa-
tus in conſ.43.nu.31.& Beroi.in conſ. 114.
num.56.lib.1.& Bernard. Diaz in pract.tit.
de bonorum publicatione,&.c.de hæretici,
Boſi.in tit.de bonorũ publicatione,ad quod
plura refert Nicol.Boer.deciſ.264.nu.9. &
in iſta materia magni facio textum in l.ſi Ti
tio & Mæuio.§.fi.ff.de leg.2.vbi probatur,
quòd ſi ſunt duo hæredes inſtituti, & ab alte
ro ſit relictum fideicõmiſſum , ſi is repudiet
accreſcit portio hæredi abſq; onere fideicõ-
miſsi,quem text.ornat Tiber.Decian.in pra
ctica crim.tom.2.lib.7.c.41.nu.29. fol.177.
de quo legenda ſunt quæ ſcribit Menoch.de
adipiſcend.poſſeſ.remed.4.nu.116. cum ſe
quentib.pag.65.Amadæis de Aponte in tra
ctatu laudemiorum.q.12.fol.13.col.1.& ite
rum fol.15.col.1. Tiraquel. in l. ſi vnquam,
C.de reuocand. donatio.in verb.reuertatur
n.351.pag.531.& n.429.pag.549.& notã-
ter explicat Petr.Surd. deciſ.152.

Decimo quarto induco text.in l.ſed ſi hac
§.patronus,& l.1.ff.de in ius vocan.vbi pro
batur,quod propter delictum patris filius † 27
non amittit ius patronatus , quod filio com-
petit à lege,& nõ ex parentis beneficio,vbi
notant DD.& Barth.Socin.in cõſ.58.ſuper
propoſita quæſtione nu.1.lib.3.

Decimo quinto,ius ſubſtitutionis pupilla 28
ris non venit in confiſcatione ex ſententia
Cyn.Bald.& Alex.nu.8.in l.ex facto. §.Iu-
lianus.ff.de vulg.& pupil.

Decimo ſexto,publicatis ob crimẽ bonis
filij familias † non publicatur peculiũ caſtrẽ 29
ſe,vel quod ei pater militaturo dedit, l. ſi fi-
lius.C.de bon.damnat.Cyn.Bart.Bald. Sali-
cet.Paul.& Alexan.in l.ſi finita. §.ſi de ve-
ctigalibus.ff.de damn.infecto:& alij quos re
fert Epiſcop. Couarru. reſolutionum lib. 2.
cap.8. num.7. cui adde Ripam in cap. ſæpe
nu.76.fol.396.de reſtitut.ſpoliatorum , quã
quæſtionem nouiſsime, & elegantiſsime tra
ctat Cald. Pereira in l. ſi curatorem habens
in verb.læſis,num.112.fol.342.C de in in-
tegrum reſtit.minor. & ante eum Iul.Clar.
in pract.crimin.dict.q.78. num.12. cum ſe-
quentib.pag.344.Ant.Theſaur.deciſ.Pede-
mon.167.num.2.] Et è contrario publicatis 30
bonis

Digitized by Google

bonis patris ob delictum commiſſum† nō pu blicatur peculium profectitium filij. l. 3. §. ſed vtrum, ff. de minoribus, quam ad hoc om nes citant, & tradit latius Epiſcop. Couarru. vbi ſupra, cui iungo Iaſ. in authen. ſi qua mu lier num. 30. C. de ſacroſanct. eccleſ. & in §. actiones num. 6. inſtit. de actionibus, & in l. frater à fratre num. 3. ff. de condict. indebit. & in l. ſeruum filij in princip. nu. 7. ff. de legat 1. & in l. 3. §. ſi filius nu. 1. ff. quod quiſq; iuris, & in authen. nouiſsima nu. 8. C. de inof fic. teſtam. Ripa in l. 2. §. quid ſi in patris nu. 19. ff. ſolut. matrim. Roderic. Suar. in l. poſt rem iudicatam notabili. 3. verſ. poteſt etiam addi alius caſus pag. 264. ff. de re iudicat. Nicol. Boer. deciſ. 7. num. 10. Tellus in l. 5. numer. 6. fol. 58. Quemada in quæſtionibus ſuis q. 19. fol. 68. vbi ſcribit, quid dicendum eſt in crimine hæreſis, & in crimine læſæ maieſtatis. Nec pro delicto filij poteſt fieri exequutio in peculio aduentitio, etiā ſuper pro prietate, quę eſt tota filij, ſecundum Bartol. Imol. & Alexand. in dict. §. ſi de vectigalibus, Robert. Marant. de ordine iudiciorum art. 6. verſic. tertius & vltimus actus nu. 35. fol. 300. Oſaſc. deciſ. 94. Theſaur. dict. deciſ.

31 266. Quod† vidi in practicā ſeruari in quodam filio familias, qui fuit condemnatus in abſentia in magna pœna pecuniaria, ob quā facta fuit exequutio in bonis maternis, in quibus matri ſucceſsit, & pater ſe oppoſuit, & obtinuit, & plura ad propoſitum ſcribit Ioſeph. Maſcard. in tract. de probatio. lib. 3. concl. 1158. cum ſequentib. fol. 59. Farinac. in tract. de delictis. c. 24. n. 25. cum ſeqq. fol. 118. poſt Anton. Gom. to. 2. de contractib. c. 15. tit. de ſeruitutib. nu. 18. Et iſta opinio tenacitet eſt obſeruanda, & tenenda, quidquid in contrarium tenet Alberic. in l. ſi ... communia diuidundo; & alia ſimilia ad hoc adducit Marcabrun. de Anguil. conſ. 83. nu. 158. qui num. 183. fatetur communem opinionem eſſe in contrarium, quam ipſe ſequitur. Ex quibus omnibus confirmatur quædā opinio gloſ. Par. in d. §. 30. nu. 82. contra Ripam in l. vlt. q. 53. C. de reuocand. donat. quę non alia ratione procedunt, niſi quia non debet eſſe in poteſtate vnius alium priuare beneficio, quod non ab ipſo, qui priuare vult ob contractum vel delictum, ſed à lege, vel conſuetudine, vel ex teſtamēto, vel contractu illi competit.

32 Et ex his etiam fit, † quòd filius exhæredatus † admittitur ad retractū conſanguinealē, eſt ea ratione, quia ius illi nō à patre, ſed ab anteceſſoribus profluit, ſecundum Montal. uum in l. 13. tit. 10. lib. 3. fori, Ciſuentes in l. 7. Tauri. q. 10. qui in q. 12. dicit ius retractus conſanguinealis competere bannito. Sed an filius exhæredatus admittatur ad retractum, legenda ſunt quæ ſcribit Tiraq. lib. 1. de retractu. §. 1. gloſ. 8. n. 45. pag. 125. cū ſeqq.

Decimo ſeptimo negligentia patris, qui accepit rem in emphyteuſim pro ſe, & filijs, 33
ſi canonem non ſoluat, filijs † nō pręiudicat, vt ex Caſſadoro. q. 3. & q. 4. & alijs probat Anton. Gamma deciſ. 119. nu. 2. Ex quibus infero intellectum ad ea quæ ſcribit auditor Otalora in tractatu de nobilitate. p. 3. cap. 6. pag. 115. nume. 9. & 2. p. 3. part. princip. cap. 9. num. 7. cum ſequentibus, pag. 215. in quibus locis diſputat, ſi pater ſoluit tributa, vel alio modo nobilitatē amiſit, an filij poſſint † obtinere in nobilitate quæ ſcribo ſu- 34
pra part. 2. quæſt. ... Et ad materiam addo nouiſsime Ahumadam in l. 1. titul. 15. part. 2. gloſſ. 20. fol. 152. Ioann. Azorum in tractatu de inſtitut. moral. lib. 8. cap. 12. pag. 965. & ſequenti, qui facit diſtinctionem, & credo non tutam. Antonium Peregrinum in tractatu de iure fiſci lib. 5. num. 118. cum ſequentibus, pag. 272. qui ponit plures concluſiones.

Et hæc concluſio ita confirmata maiori ratione procedit vbicunq; teſtator vel ille qui fecit maioratum, vel meliorationem, diſpoſuit aperte, quod ipſo momento, quod delinquens, & ſucceſſor in maioratu cogitaret de delicto, bona maioratus, vel meliorationis deuenirent ad ſucceſſorem, quod colligitur ex ſcriptis per Alexan. in conſ. 23. libr. 1. & Alexan. refert Decius in conſ. 252. nu. 3. & hoc concludens, quod bona feudalia † non 35
amittuntur propter delictum feudum poſsidentis, ſed agnatis deferuntur: & Alexandri opinio communis eſt ſecundum Ægidium Boſium in pract. crimin. tit. de bonorum publicatione num. 42. pag. 514. & idem tenet Gregor. Lopez in l. 6. tit. 11. in gloſſ. in ver bo, *que la non pudieſſe vender*, fol. 82. col. 3. in verſ. facit etiam, & in l. 4. tit. 15. in gloſſ. in verb. *tanto tiempo*, part. 6. Anton. Gom. vbi ſupra in verſ. quod tamen ſingulariter limita, & tradit in bono caſu Anton. Peregrin. in tract. de iure fiſci lib. 5. tit. 1. nu. 102. pag. 266. & notabile conſilium Nattæ. 74. nu. 10. lib. 2. ad hæc legendus poſt Iaſonem in conſil. 21. libr. 2. & eundem Anton. Peregrin. in tractatu de fideicommiſsis. q. 51. num. 79. fol. 492. & idem Peregrin. art. 31. num. 35. fol. 284. vbi refert notata in dicto titulo. 1. & faciunt ſcripta per eundem artic. 51. numer. 82. fol. 492. vbi tractat quantum operentur verba reſolutiua, pro quorum ſenten tia eſt ſignanda doctrina Pauli poſt Bart. ibi in l. qui abſenti. § 1. ff. de acquirend. poſſeſſion. vbi dicit, quod prohibita alienatio dicitur, etſi tentauit alienare, quia dicta verba ſignificant tempus ante alienationem perfectā, & quod antequā ſequatur, & eſt in actu alienan-

alienandi, priuatio inducatur: tradit notan-
ter Celſus conſ.20.nu.41. Natta conſ.272.
num.1.lib.2.Carol.Ruin.conſil.129.col.2.
lib.2.Ioan.Gutier.lib.2.pract.quæſt.q.115.
num.5.notat Ripa reſpon.179.num.21.Mō
tal.in l.5.tit.12.*de las donaciones*, in gloſ.in
verb.*mandamos*, verſ.ſed circa materiam lib.
3.fori fol.171. Ex quo inquit Carol. Ruin.
in conſil.129.col.2.num.5.lib.2. quòd ſi te-
ſtator dixit in diſpoſitione, quòd ſi aliquis
inſtitutorum veniret ad aliquem contractū
vel cogitatum, quo cœpto ne dicta hæredi-
tas ad bona veniret confiſcanda, tunc ipſo iu
re ſtatim, & incontinenti, antequam ad cogi
tationem ipſam peruenirent, ipſa bona ve-
36 niant ad alium, qui talia non tentauerit, † tūc
bona non confiſcantur: & de hoc etiam vide
notabilem caſum per Roland. in conſil.56.
num.10.cum alijs lib.1.qui ſequitur Alexan.
in dicto conſilio, & noſtram opinionem qui
buſdam rationibus confirmat. Et notatur
per eundem Roland.in conſil.31.nume.25.
libr.1. vbi dicit hanc eſſe receptam opinio-
37 nem, quod † bona alienari prohibita non cō-
fiſcantur, ad quæ iungo doctrinam Bologne
ti in l.filius familias.§.diui in 2.nume.86. ff.
de legat.1. vbi dicit, quod vt bona non poſ-
ſint confiſcari, etiam pro vita delinquentis,
debet dicere teſtator inſtituo filium, & pro-
hibeo bona alienari, & volo, quod ſit domi-
nus, donec permanſerit in ſeruitio Regis no
ſtri, ſin autē ſit rebellis, in continenti priue
tur bonis, & veniant ad alios de familia. Et
an ſit differētia in prohibitione alienationis
38 inter hæc verba, *Si alienauerit, vel contrafe-
cerit*, tradunt Aretin.in conſ.18.nu.4. Cor-
neus in cōſ.176.col.1.lib.1.Alex.conſ.57.
lib.2.Carol.Ruin.in conſ.35.lib.5. Marza-
rius in lib. de fideicōmiſſis q.45. idē Carol.
Ruin.conſ.114. & conſ.116.libr.2. licet in
contrarium faciāt ſcripta per eūdem Carol.
Ruin.in conſ.109.num.24.lib.4.Sed nec bo
39 na, quorum diuiſio fuit prohibita † per teſta
torem, veniant in cōfiſcationem, vt per Ro
land.in conſ.84.num.35.lib.1.& confirman
tur iſta per eundem in conſ.81.num.21.lib.
2.& pro his omnibus eſt bonus text. in l.2.
C.de donation.quæ ſub modo, vbi permitti
tur donatio ad vitam alicuius, aut certum tē-
pus, & facit l.1.eodem titulo, & pro doctri-
na Alexand.in dict.conſil.23. facit quod ſcri-
bit Bald.in cap.Imperialem. §.inſuper, col.
vlt.de prohibit feud. alienatione patronum
40 † poſſe agere pro offenſa patrono facta, licet
patronus in vita non fuerit conqueſtus, vbi-
cunq; in feudatione eſſet appoſitum pactū,
quod commiſſa felonia feudum ammittere-
tur ipſo iure: quia tunc tranſit in hæredem
etiam non præparata, & hoc ſequuntur alij,
quos refert gloſ. Par.in conſuetud.Pariſien.
p.1.§30.n.129.fol.245. & verba ipſo iure
importāt, quod ipſo iure dominiū in proxi-
miorē vocatū tranſeat, vt volunt gloſſ.Bart.
Bald.Ioann.Fab.Angel.Salicet.Alexand.in
l.ſi vnquam.C.de reuocand.donation. Bart.
Angel.Salicet.Raphael.Paul.in l.ſi totas. C.
de inofficioſ.donatio.& alij infiniti, quos ci
tat Tiraquel.in dict.l.ſi vnquam, in verb.re-
uertatur nume.1.& 10.& verba, ipſo iure, † 41
faciunt diſpoſitionem directam, ſecundum
Ripam in l.Centurio num.142.ff.de vulgar.
Simon de Pretis lib.3. de interpretatione vl
tim.volunta.ſolut.2.numer.5.fol.228.& ſi-
milia verba habeat ſecum exequutionem, ſe
cundum Bald.in cap.quæ in eccleſiarum, nu
mer.2.de conſtitution.Angel.in authen. de
religioſis.§.vltim.& verba, ipſo facto, impor
tant idem quod ipſo iure, ſecundum gloſſ.
in cap.2.in verb. ſi quis autem iuncto text.
in verbo ipſo facto ne clerici, vel monach.
lib.6.& in Clement.attendentes gloſſ. vlti-
ma de ſtatu monach.cum alijs, vbi per Tira-
quel. vbi nume.115.Roland.in conſilio 61.
numer.32.lib.2. Rebuff. in praxi beneficia.
titul.de mod.amittend.benefic.num.3.pag.
466.& faciunt quæ de iſtis verbis ipſo facto,
& ipſo iure notanter ſcribit Ferrara in pra-
xi in forma libelli in cauſa ſpoliationis poſ-
ſeſſio, in verb.ipſo facto, pag.395.Per doctri
nam autem Pauli Caſtrenſ. in dict. l. qui ab-
ſenti, Alexand.in dict. conſil.23. & alijs ſu-
pra citatis aliàs in practicam inferebā, quòd
ſi quis in fundatione iuris patronatus appo-
nat aliquas conditiones reſolutiuas, ſcilicet,
cauendo in limine fundationis, quod Epiſ-
copus ſe non intromittat in adminiſtratio-
ne iuris patronatus, vel prohibendo aliud ſi-
mile, quòd ſi contrarium factum fuerit † fa- 42
cit ex tunc bona temporalia, ac ſi fundatio
facta non fuiſſet, vel per alia ſimilia verba,
talis ordinatio valet, & ad vnguem eſt cu-
ſtodienda, pro quo etiam faciunt quæ de pa
ctis reſolutiuis ſcribūt Innocentius, & alij, in
cap. verum de conditio. apppoſitis, Tira-
quel. lib.2. de retractu conuent.in fine, nu-
mer.15.cum ſequentibus: Epiſcop.Couarr.
lib.1.reſolut.cap.14.numer.6. Pinel.in l.1.
part.3.C.de bonis matern. numer.52. verſ.
inſertur.5.ſol.93. & verſic. ſed contrarium
dicendum eſt, fol.96.col.4.in principio, &
prius fol.95.col.3.& 4.quod etiam ſcribo in
2.part. quæſtio.3.vbi videndum, & vbicun-
que quis eſt priuatus ipſo iure, vel ipſo fa-
cto, † actus intelligitur in eo ſtatu, ac ſi 43
quis inſtitutus, vel vocatus non fuiſſet, ſe-
cundum Angel.Imol.Alex.& modernos in
l.huiuſmodi. ff. de verb.obligat. Bald.Alex.
& Iaſ.in l.1.C.de codicil. & alios quos citat
Pariſius in conſil.92. num.67.lib.2. qui po-
nit exēplum in eo, cui pœna fuit adiecta, ne

bona alienaret, quòd ſi ea alienaſſet, ipſo fa-
cto, & ipſo iure, & ex nunc ea amitteret. Et
de verbis reſolutiuis † legendus eſt Hiero-
nym. Gabriel in conſ. 76. num. 4. & 5. & clau
ſulæ reſolutiuæ contractuũ operantur, quod
dominium ipſo iure transferatur, vt per exē
pla, & authoritates ducent Deci. in conſil.
298. num. 6. Nicol. Boer. q. 182. num. 46. la-
te Tiraquel. in tract. de vtroque retractu. §.
1. gloſſ. 7. num. 14. & 15. Oſaſcus deciſ. Pe-
demont. 65. num. 12.

Ex quibus etiam alias in negotio maximi
momenti inferebam, quòd ſi fundator maio-
ratus ordinauit, quòd ſi poſſeſſor maioratus
contraxiſſet matrimonium cum ſua concu-
bina, vel aliter indigna, ipſo facto omitteret
bona maioratus, ſi poſſeſſor contraxit tale
44 matrimonium, ipſo iure † eſt priuatus bonis
maioratus: & qui tunc reperitur vocatus &
proximus in gradu, bona petere poteſt, &
excludet alium, qui poſtea natus fuit, ſiue ſit
maſculus, ſiue ſit fœmina, qui proximus re-
peritur tempore contracti matrimonij, & cō
trauentionis: quod eſt notandum ad ea, quæ
de pactis & conditionibus in fundatione iu-
ris patronatus appoſitis latiſsime ſcribit Cæ
ſar Lambert. de iure patron. lib. 1. o. q. prin-
cip. 1. p. nu. 1. cum ſeqq. fol. 79. qui doctiſsi-
me loquitur in iſta materia. Et ex prædictis
confirmo bonam cautelam, quam tradit Ægi
dius Boſius in pract. crimin. tit. de bonorum
publicatione num. 30 t. pag. 507. vbi appro-
bat teſtamenta, & diſpoſitiones parentum,
in quibus filios exhæredant caſu in quo ali-
quod delictum committant, quod confirmo
per doctrinam Aluaroti in cap. 1. §. denique
verſ. ſeptima concluſio, quæ ſit prima cauſ.
benefi. amitt. vbi dicit, quod inueſtitura feu
45 di poteſt ita eſſe concepta, † quod agnati nō
priuentur feudo propter delictum commiſ-
ſum in perſonam domini, vt ſi inueſtitura di
cat, concedo feudum de vno in alium, vel
omnibus principaliter, notat Roland. qui plu
res refert conſ. 15. num. 3. libr 4. ad hæc fa-
cit, quia licet bona fideicommiſſo ſubiecta †
46 poſsint ex confiſcatione fiſco addici duran-
te vita fideicommiſſarij. l. Statius Florus. §.
47 Cornelio Felici. ff. de iure fiſci † id reſtringi
tur, niſi vltra tacitam prohibitionem, quæ
ex fideicōmiſſo reſultat, bona expreſſe alie
nari prohibita ſint, vt ex Bart. in dict. l. Im-
perator. ff. de fideicommiſ. libert. & alijs pro
bat Molina lib. 1. de primogen. cap. 20. nu.
9. fol. 155 ad quem addo egregium intelle-
ctum datum ad dictũ. §. Cornelio Felici per
Socin. Iunior. in l. filius famil. §. diui. ff. de le-
gat. 1. num. 91. fol. 187. Syluan. conſ. 79. nu
8. & 10.

48 Ex quibus reſolutiue fit, † quòd bona maio
ratus vel meliorationis non amittūtur pro-
pter delictum vbicunq; ſunt prohibita alie-
nari fauore deſcendentium: & hoc eſt tenē
dum, quicquid teneat Simancas in prædicto
loco, ad cuius dicta, vt prædixi, ſatisfacit Tel
lus, & in terminis & propria materia contra
eum arguit Epiſc. Sarmien. lib. 3. ſelectarum
c. 4. n. 5. fol. 107. & pro reſponſione illorũ vi
de etiam Peralt. in l. cum autem nu. 12. cum
duobus ſeqq. pag. 132. ff. de leg. 2. vbi tradit,
quod beneficium, quod cōpetit patri melio-
randi filium in tertio & quinto, † non com- 49
petit illi à lege, ad quod penderat l. 9. titul.
de las mandas, libro. 3. fori, ibi, *pueda ſi qui-
ſiere*. Ex cuius rationibus idem dici po-
teſt de maioratu facto cum Regia facul-
tate, quia licentiæ Regales conceſſæ ad maio
ratum faciendũ loquuntur permiſsiue, id eſt,
ſi pater voluerit, nō autem præceptiue, ſiue
diſpoſitiue, quod abſq; dubio tenendum mi-
hi videtur, licet doctiſsimus Molin. lib. 4. de
primog. d. c. fi. n. 43. fol. 199. teneat pluribus
fundamentis, quod bona maioratus quę con-
ceſſa & donata fuerunt, cōfiſcantur propter
delictum vnius ex ſucceſſoribus, quod durũ
mihi videtur, & cōtra omnia, quæ ſupra ſcri
pta ſunt. Ex quibus colligi poteſt reſponſio
manifeſta ad ea quæ inibi Molin. ſcripſit, &
ad alia quæ in contrariũ facere poſſunt, ſatis
fieri poteſt ex ſcriptis per prædictos docto
res. Nec his etiam obeſt † quædam l. peregri 50
na, quam nullus refert in l. 4. tit. vlt. part. 7.
ibi, *E dixeron otro ſi, que el derecho de paren-
teſco, que ha vn home cō otro por razon de ſan-
gre, que no ſe puede toller por poſtura, ni por
ley, como quiera que la razon, que ha home de
heredar los bienes de ſus pariētes, ſe puede per
der por pleyto, o por ley, quando fiziere porque:*
ad quam legem reſpōderi poteſt, quod licet
per delictũ quis amittere poſsit ius ſuccedē
di cōſanguineis, quod etiā expreſſe probatur
in l. 2. tit. 15. part. 2. ibi, *No auiendo fecho co-
ſa porque lo deuieſſe perder*: ipſa tamen bona
non amittuntur quando ſunt vinculata, &
prohibita alienari in fauorem deſcendentiũ,
& non eſt omittenda in hac materia. l. 23. tit.
13. part. 2. in illis verbis, *No los deuen ellos ja
mas cobrar, ni otros que de ſu linage vinieſſen.*
Sed loquitur in caſu ſpeciali quando cuſtos
caſtri, aut caſtellanus nō facit homagiũ Regi
nouo: & latā remiſsionē in propoſito tradit
Corb. in tract. de iure emphy. in tit. de cauſis
priuationis ob mortē ciuilē, n. 64. fol. 27. Ex
doctrina † autem Pauli Caſtrenſ. Alex. Ca- 51
rol Ruin. Rolan. & aliorũ, quos retuli ſupra,
lectori licet videre, quam animoſe dominus
Epiſcop. Simancas in d. cap. 9. lib. de hæreti-
cis in noua editione num. 274. fol. 48. ſcrip-
ſerit primogenia nō liberari à confiſcatione
ſi ſtatutum ſit, quòd ſi poſſeſſor commiſerit
crimen hęreſis, ab vna hora poſt commiſſum

deliſtum ſit priuatus bonis maioratus, de cu
ius ſententia maxime dubito propter prædi
cta, & regulam. l. in traditionibus. ff. de pact.
& alia quæ ſcribo p. 2. q. 3. licet pro opinio-
ne Epiſcopi Simancas faciant plura quæ ad
propoſitum ſcribit Hieronym. Gabriel in
conſil. 123 num. 36. cum ſequentibus, & cõ-
tra illos faciunt quæ ſcribit Curcius Iunior
in conſ. 192. num. 26. libr. 2. Menoch. conſ.
91 num. 6. lib. 1.

Poſſunt tamen amitti bona maioratus, vel
52 meliorationis in quatuor caſibus. † Primus ca
ſus eſt vbicunque Princeps in facultate, quã
dat ad faciendum maioraaum (ſicut quotidie
fit) excipit aliqua crimina, in quibus vult,
quod bona vinculata propter delictum amit
tantur: nam tunc cum conficiens maioratum
acceptauerit licentiam, & in illis exequu-
tionem fecerit, tenetur ſeruare omnes con-
ditiones, & vincula in lege appoſita, quia
acceptans contractum, & approbans, tene-
tur illum acceptare cum omnibus qualita-
tibus. l. ſi autem. ff. de pactis, vbi Doctores
præcipue Iaſ. nu. 12. l. Caius. ff. de manumiſ-
ſio. notatur per Iaſonem in l. cum fundus. §.
ſeruum tuum imprudens num. 7. ff. ſi certũ
petatur, late Tiraquel. lib. 2. de retractu in fi-
ne, pag. 969. num 5. quod ſcripſi latius p. 1.
q. 55. & eadem ratione omnes ſucceſſores,
qui maioratum acceptãt, idem ſeruare tenẽ
tur, & approbatio contractus extenditur ad
omnes eius appendices: vt tradit. gloſ. Pa-
riſien. in conſuetudinib. Pariſien. p. 1. §. 22.
num. 16. fol. 184. & hoc tenet iſtis non rela-
tis in l. 11. tit. 5. lib. 5. Recopilat. gloſſ. 5. nu.
8. fol. 216. Auendan. in l. 27. Taurin. gloſ. 1.
num. 6. fol. 53. Et ex prædictis omnibus diſ-
ficile mihi redditur quod ſcribit Hieronym.
Gabr. in conſ. 140. num. 31. fol. 1. vbi diſtin
guit inter contractus & vltimas voluntates,
vt bona fideicommiſſi poſsint propter deli-
ctum publicari & amitti: nam in priori ca-
ſu dicit, quod amittuntur & publicantur,
propter delictum, in ſecundo caſu cõcludit
quod non amittũtur, nam ſecundũ prędictas
reſolutiones in eodẽ caſu omne ius ſeruari
debet.

53 Secundus caſus eſt, † vbicunq; conditores
maioratuũ animo arcendi ſucceſſores à deli
ctis excipiũt aliqua delicta, in quibus volũt,
quod dicta bona amitti poſsint, ſicut aliquã-
do fit: & ego vidi teſtamentũ & maioratũ cu
iuſdã illuſtris domini, in quo vinculauit quę-
dã bona, & ordinauit, quod amitti poſsint, ſi
aliquis ſucceſſor in maioratu cõmitteret cri-
men hæreſis, læſæ maieſtatis, aut ſodomiæ:
tunc etenim quamuis bona ſint vinculata in
fauorem deſcendentium in infinitum, ſeruã
da eſt teſtatoris voluntas, quæ in fundatione
maioratus in primis eſt attendenda; vt late
in alio propoſito tradit Lambert. de iure pa
tronatus lib. 1. q. 9. n. 1. Et eſt pium & catho-
licum præceptum ad hoc vt ſucceſſores ma-
ioratus caueant a cõmittendis his deteſtabili
bus & horrẽdis criminibus, ex quibus Deus
optimus maximus, & reſpublica grauiſsime
offendũtur. Sed an hoc inſtitutor maioratus
facere poſsit, tradit Molina lib. 2. c. 12. n. 56.
fol. 334. Tertius caſus colligitur † ex l. 22. in 54
fin. tit. 13. part. 2. vbi hoc tradit Greg. Lop.
in gloſſ. in verb. *ni home*, cuius dictum verũ
puto, & facit l. 24. eodem tit.

Quartus caſus eſt, † vbi bona fideicõmiſſi 55
perueniũt ad eum, qui vltimus eſt ſucceſſor
fideicõmiſſi, & poterat libere alienare res fi-
deicommiſſi; vt colligitur ex traditis per Ia
cob. Albenſ. conſ. 7. nu. 19. p. 1. quod rectius
fundatur ex his quę ſcribo in q. 19. ſupra hac
part. à nu. 1. cum pluribus ſequẽtibus. Et ex
omnibus quæ ſupra tradita ſunt infertur pe-
riculoſam eſſe ſaltem in noſtra materia maio
ratuũ doctrinam Oldral. in conſ. 242. nu. 2.
vbi tradit, quod hæres incidit in pœnã adie-
ctam in præiudicium ſubſtitutorũ. Infertur
etiam caute legendum eſſe quod ſcribit Mar
cabr. ab Anguilis in conſ. 83. nu. 40. vbi poſt
Iaſonẽ, quẽ citat in l. cũ filius familias. ff. de
legat. 1. Deci. in conſ. 478. tradit, quod fidei-
commiſſum nõ acceptatum poteſt cõfiſcari.
Infertur etiam ſaltim in materia maioratum
dubium eſſe, quod ſcribunt Roman. in conſ.
194. col. 1. Alex. in l. 3. §. illud quoq; nu. 7.
& nu. 3. Menoch. in conſ. 101. n. 26. lib. 1. vo
lentes, quod hæres ſuccedit propter delictũ
alicuius in bonis quæ proueniunt ex cõtra-
ctu conditionali.

Sed circa præſentem quæſtionem plures
ſe offerũt dubitationes ad hoc ne imperfecta
remaneat. Primo dubitatur, ſi forte poſſeſſor
bonorum maioratus commiſit aliquod deli
ctum, ob quod bona cõfiſcari licuit, & habeat
bona † in diuerſis Regnis, & Principatibus, 56
an talis cõfiſcatio extendatur ad bona exiſtẽ
tia in alio Principatu, & Regno, & extra ter
ritorium Principis, cuius iudices confiſcatio
nem fecerũt. Quæ quæſtio reſolui poteſt ex
ſcriptis per DD. in c. vergentis, & in c. cũ ſe-
cundum de hæreticis in 6. & per Simanc. lib.
de inſtit. cathol. c. 9. n. 106. fol. 36. & Marian.
Socin. in c. poſtulaſti. q. vlt. de foro competẽ
ti, Alex. in l. ſed ſi. §. in arrogato nu. 10. fol.
110. ff. de vulgari, & in conſ. 16. nu. 2. vbi re
cte gloſ. Par. in conſ. 31. lib. 1. Hippolyt. in
l. vlt. n. 186. ff. de iuriſdict. omn. iudic. Ægid.
Boſi. in pract. crim. tit. de bonorum publica-
tione nu. 62. cum alijs pag. 523. qui hunc ar
ticulũ melius omnibus tractat, cui adde Gui
do. Papæ deciſ. 415. vbi aliquis & 341. ſupra
quæſtione, & late Caſſan. in conſuet. Burg.
rubr. 2. de cõfiſcations. §. 1. n. 7. fol. 94. col. 1.
verſ.

verſ.additio de vaſſall. Iulius Clar.lib.5.ſen-
tentiarum.q.78.nu.27.pag.348. eundẽ Ca-
ſan.rubr.9.§.15.pag.1256. Rebuſ.in l.2. ff.
de verbor.ſignific.pag.27.Roland.conſ.73.
num.16.lib.4. & conſ.78.nu.14.21.22.29.
& 30.lib.2.Auguſt.Beroi.in conſ.66.n.28.
li.1.vbi per cap. felicis de pœnis in 6. & alia
57 tradit eſſe † conſiderandum in iſto caſu ca-
put bonorum confiſcatorum,ad quod debẽt
confiſcari cætera bona, & legendus eſt etiã
Burſat.in conſ.122.nu.4.lib.1.& quod ſcri-
bit Beroius d.conſ.66.nouiſsime Anton.Pe
regrin.in tract.de iure fiſci lib.5.tit.1. num.
137.pag.279. quæ conſerunt pro confirma
tione doctrinæ Molinæ lib.3.de primogen.
cap.13.num.74. fol.105. vbi probat, quod
deciſa cauſa maioratus in Regio conſilio re-
mittenda eſt ad Regale conuentum & Can
cellariã,vbi eſt caput bonorum maioratus,li
cet alia bona principalia ſint in alio diſtrictu,
pro qua ſententia etiam faciunt quæ ſcribit
Menoch.de adipiſcend.poſſeſsio. remed.4.
num.480.pag 92.licet aliqua in contrarium
faciant,& conducunt etiam ſcripta per Hie
ronym.Gabriel.in conſ.28.nume.7.& quæ
ego ſcribo in 2.part. quæſt.4.illatione 8. le-
genda pro doctrina Molinæ,& text.in l. pe
culium.§.quadrigæ. ff. de legat.2. & l. cum
quidam,& in l.quæſitum.§.ſi quis. ff.de fun
do inſtruct.& in l. ſi tu aliquam in princip.
ff. de offic. proconſul. & in l. qui commea-
tus §.arma.ff de re militari,&doctrina Ioan.
de Platea in l.2.col.vlt.verſ.item ibi aliquid,
C.vt dignit.ord. ſeruetur, lib.12. quæ iura
ſcribit Tiraquel. in lib.de primogenitura q.
52.num.2.pag.335.conſiderandum eſſe ca-
put baroniæ in iſta materia,& in præſenti
difficultate ſcribunt Petrus Bald. & Angel.
in l.ex facto.ff.de hæred.inſtituen.quod cũ
fiſcus cuiuslibet territorij occupat quæ in
ſuo cuiuſq; territorio habebat,is cuius om-
nia bona confiſcata fuerunt,exiget quoque
debitores ſui territorij tanquam ſint eiuſdẽ
loci,cuius eſt debitor,quos citat Tiraquel.in
dict.tract,de primogenitura q.49.nume.7.
pag.333.Ex cuius quæſtionis veritate reſul
tat, & determinari poteſt alia quæſtio, vtrũ
gratia quam Princeps indulget,&facit reſti-
tutionem condemnato de bonis iam confiſ-
58 catis,† extendatur ad bona ſita extra territo
rium Principis gratiam facientis,quam quę-
ſtionem tractat idem Boſius in dict.pract.ti-
tul.de remedijs ex ſola clemen.princip.pro
cedent.numer.52.pag.584. vbi concludit,
quod gratia non extenditur ad bona alibi
ſita poſt Ancharran.in conſil.16.nu.1.cum
alijs.Mihi autem videtur,quòd ſi confiſcatio
vires habuit extra territorium Principis,qui
confiſcationem fecit pro delicto,poteſt idẽ
Princeps confiſcationem & pœnam remit-

tere,& gratiam facere,quia nihil eſt tam na-
turale,quam rem eo modo ſolui, quo ligata
fuit.l.nihil tam naturale.ff.de regul.iur.cum
concordantibus:ſi vero Princeps non con-
fiſcauit, ſed alter Princeps,ſub cuius domi-
nio bona ſita erant,gratia alterius Principis
in eis locum non habet, quia quamuis ille
Princeps,ſub cuius dominio bona ſunt ſita,
facto,& condemnatione Principis, qui con-
tra ſubditũ de delicto cognouit,bona habuit,
poſtquam iam illi ius acquiſitum fuit,non po
teſt gratia alicuius Principis infringi. l. vlt.
ff.de pactis.l.ſi poſt mortem. §.vlt. ff.de cõ-
tra tabul ad quod facit text. cum ibi notatis
in cap.per venerabilẽ, qui filij ſint legitimi,
& notata per Aymon Crauet.in conſ.5. nu.
5.& conducunt plura quæ ſcribo in 1.p. hu
ius tractatus.q.24 à num.5.cum alijs.

Tertio dubitatur vtrum facta confiſcatio-
ne bonorum mobilium, & immobilium ve-
niant actiones, † quod explicant Bald. An- 59
gel.Imol.& Alex.in l.ſi conſtante.§.vlt. ff.
ſolut.matrim. Tiraq. lib.1. de retract. §. 1.
gloſſ.7.num.9.& alios plures refert Arius
Pinel.in 1.p.rubr. C.de bonis matern.num.
26.fol.5.

Princeps an poßit reſtituere condemnatum in præiudicium ſucceſſorum maioratus.nu.60. & 61.

Indulgentia Principis cauſam criminalem,& omnes illius effectus extinguit,nu.62.

Actiones,quas ius ciuile induxit,poteſt Princeps pro libito auferre.num.63. An poſsit ſententiam contra aliquem latam ſine cauſa alienare.n.64.

Exceptio quæ impediat litis ingreſſum, poteſt opponi,cùm Rex audientiam denegat, num. 65.& ſi proceditur ad vlteriora, proceſſus eſt nullus.num.66.

Audientia vbi denegatur, nõ poteſt iudex etiã ex ſuo officio procedere,num.97.

Clauſula, per quam audientia denegatur, iuri diuino,naturali,& humano aduerſatur. numero.68.

Princeps nil in tertij præiudicium diſponere videtur,num.69.

Silentium perpetuum imponere quid ſit, numero.70.

Priuatus propter delictum,an,ceßante cauſa, redeat ad priorem ſtatum.num.71.

Viuente patre, ius filio non acquiritur, numero.72.

Reſtitutio facta primogenito poſt mortem patris,cùm iam feudum ad ſecundogenitum eſt deuolutum, non præiudicat ſecundogenito, num.73.

Bona rebellium ſi alijs perſonis concedantur; facta pace an dominis prioribus debeant reſtitui & quare,num.74.

Bona homicidæ ſi ex forma ſtatuti debeāt pro parte hæredibus occiſi applicari, & homicida gratiam reſtitutionis obtineat, an ius delatum hæredibus occiſi per eam tollatur, numero. 75.

Diſpenſatio ſuperueniens non tollit ius eligendi quod quis iam acquiſierat, num. 76.

Reſtitutio facta per Principem filio poſt mortē aui non nocet nepoti, cui erat ius quæſitum, num. 77.

Bona feudalia, vel in cenſum data confiſcata propter delictum, ſi alicui ſint acquiſita, per reſtitutionem Principis non ſunt auferenda, num. 78.

Nō eſt licita reſtitutio, ſi teſtator caueat, quòd deliquens ipſo iure bona amittat, nume. 79. & 80. Quid in pacto legis commiſſoriæ, aut adiectionis in diem, num. 85. Quid in reſtitutione facta ex iuſtitia, num. 86.

Multum intereſt, an vaſſallus ſit feudo priuatus ipſo iure, aut per ſententiam, nu. 81.

Pœna quando imponitur ipſo iure, res iudicata dicitur. num. 82.

Vaſſallus ſi committat delictum aduerſus dominum, per quod ipſo iure pœna imponitur, non poteſt moram purgare, num 83.

Alienatio feudi ſi ipſo iure non valet, poteſt dominus vel agnatus ſtatim agere non expectata morte alienantis, num. 84.

Gratia per Principem facta condemnato, an ſucceſſor, in cuius præiudiciū facta fuit reſtitutio, teneatur fructus reſtituere, à numero. 87.

Reſtitutio extenditur ad fructus, & ad omnia quæ obſunt condemnato, num 88. & 89.

Reſtituto primogenito, qualiter intelligantur reſtituti filij & deſcendentes illius, numero. 90.

Proditor reſtitutus non poteſt poſt reſtitutionem proditor appellari, num. 91.

Feudum dicitur antiquum, quando Princeps reſtituit delinquentem ad feudum, quod per delictum amiſit, nu. 92.

Titulus ſemel extinctus ſine noua collatione non reuiuiſcit, nu. 93. niſi aliud interueniat, per quod ſequatur in integrum reſtitutio. num. 94.

Reſtitutio Principis an extendatur ad iura tertio quæſita ex cauſa quæ per in integrum reſtitutionem reſoluitur, num. 95. & 96. & quando non extendatur ad fructus, nu. 97. & an fructus pace rupta debeant reſtitui, num. 98.

Bannitus reſtitutus ad defenſionem poſt annum an audiatur quoad fructus, nu. 99.

Remiſsiones delictorum non extenduntur ad fructus parti applicatos, num. 100.

Damnatus ad mortem, quidum ad ſupplicium ducitur, remiſsionem, & in integrū reſtitutionē obtinuit, quæ feuda recuperet, n. 101.

Priuatus officio, eo durante, & poſtea ad idem officium reaſſumptus, intelligitur cum eiſdē pactis, num. 102. & 103.

Reſtitutio non extenditur ad præiudicium tertij, num. 104. 105. & 111.

Reſolutio quæſtionis, de qua num. 83. à numer. 106. & 107.

Quæ reſtitutio dicatur ex gratia, & quæ ex iuſtitia, num. 108. & ibi qualiter reſtitutus recuperet bona, remiſsiuè.

Remiſsiue etiam traduntur aliqua circa reſtitutiones quas faciunt Principes condemnato qui habebat maioratum, n. 109. & 112.

Reſtitutio ex gratia ſperari nō debet tanquam impoſsibilis, num. 110.

Bona confiſcata acquiruntur fiſco abſque aliqua cognitione, num. 113.

Poſt num. 113. inuenies alia ſummaria.

QVarto quæro de alia magis difficili quęſtione, poſſeſſor bonorū maioratus cōmiſit aliquod delictum, cuius occaſione bona ad ſequentem in gradu deuolui debebant ex conſtitutione illius qui maioratum fecit, an Princeps † reſtituere poſsit talem delin-
quentē in præiudicium alterius vocati? quā 61
quæſtionem tangit Gregor. Lopez in l. 2. in gloſſ. *Seyendo home para ello*, titu. 15. part. 2. verſ. ſed pone, vbi citans Andr. de Iſern. in §. præterea ducatus, q. 1. col. 4. quæ ſit prima cauſ. benefic. amitt. tenere videtur, quòd ſi re integra antequam bona ſint alicui acquiſita ex ſententia, vel condemnatione, ſit facta reſtitutio, præiudicat ſucceſſori vocato, ſecus ſi poſt condemnationem, & ius acquiſitum ſit facta reſtitutio, nam non præiudicat, pro quo facit egregia, l. 2. titul. 31. part. 7. & quod dicit Gregor. Lopez, gratiā Principis nocere vocato re integra viua ratione conſtat, quia cum fuerit facta condemnatio authoritate Principis, vel eiuſdem iudicis, abſque qua ea condemnatio fieri minime poterat, eadem Principis authoritate remitti poteſt, dict. l. tam naturale, & confirmo per ſententiam Matthæ. de Afflict. in cap. 1. notabil. 6. per totum num. 34. hic finitur lex Conrad. Bellamer. decis. 743. & 744 Anton. Gom. in bonis maioratus in lib. variarum tom. 3. cap. 13. num. 34. verſ. in quo deducitur, late Burſat. vbi plura ſcribit conſil. 187. num. 6. lib. 2. & quòd ſi filius fuit hæreticus, & à patre exhęredatus, ſi reuerſus fuit ad fidē, recuperet primogenituram, tradūt Clemens in tract. de patria poteſtate affectu 7. num. 7. Burſat. in conſil. 14. numer. 34. & tradit Roland. conſ. 63. num. 27. lib. 3. Et cū ius proximo vocato quæri poterat ex ſententia Principis, qui delinquentem condemnauit, Princeps poteſt eam ſententiam retra-

ctare,

Digitized by Google

ſtare, vt in hac ipſa ſpecie vltima ratione ar
61 guit Decius in conſil. 252. † in fine, vbi ex
hoc in terminis dicit, quòd ſi Princeps decla
rat confiſcationem minime fieri potuiſſe, &
vult illam pro non facta haberi, omnia ſequu
ta ex tali confiſcatione reſoluuntur per gloſ
ſam in cap. 1. in verb. pro infectis de immu-
nitate eccleſiarum, quam Cardinalis, & Do-
ctores ſequuntur, inter quos Thom. Gram-
mat. deciſ. 100. num. 55. & per doctrinā eiuſ-
dem Cardinalis in cap. quia diligenti de ele-
ctionibus dicunt, quòd ſi Princeps reſtituat
bannitū, non obſtāte quacunq; condemnatio-
ne, quam vult haberi pro infecta, & banni-
tus etiam bona in tertium tranſlata recupe-
rabit, quem defendit Deci. in dict. conſ. apud
alios Doctores, refert Rebuf. tom. 3. ad con-
ſtit. Regias tractat de appellat. art. 12. gloſſ.
vnica num. 9. & 10. pag. 513. notat Rolaod.
conſ. 42. num. 18. cum alijs libr. 4. Alexand.
conſ. 20. Socin. num. 17. Iaſ. nu. 77. in l. Gal
lus. §. & quid ſi tantū, Felin. io cap. inter qua
tuor numero. 6. de maioritate & obedien-
tia, Carol. Ruin. in conſ. 33. num. 2. lib 1. late
Pariſius conſil. 1. num. 1. cum ſequentibus,
lib. 4. Burſat. conſ. 187. num. 1. cum ſequenti
bus, lib. 2. qui latiſsime tractat, Felin. in cap.
1. de conſtitut. num. 3. verſ. procedunt iſta.

Et quod ex indulgentia Principis extin-
62 guatur † cauſa criminalis, & conſequenter
omnes effectus illius, probatur in l. ſi docue
ris. C. de falſis, quem citat Barboſ. in l. ſi ab
hoſtibus. §. fin. num. 47. pag. 223. ff. ſolut. ma
trimon. tom. 2. Et de virtute clauſulæ dum
Princeps vult quod aliquod habeatur pro
infecto, plura ſingularia legi poſſunt in Ti-
raquel. in tract. de conſtitut. p. 3. limit. 7. nu
mer. 46. fol. 110. Poteſt enim Princeps actio
63 nes, quas ius ciuile induxit, † pro libito au-
ferre. l. 2. ff. de origine iuris, & poteſt iudici
bus ſuis inhibere, ne bis in cauſam redeaot. l.
iudiciū ſoluitur. ff. de iudicijs, faciunt ſcrip-
ta per Bald. in l. 1. in fine. C. quomodo & quā
do iudices, & in cap. 1. num. 11. ſi de inueſti-
tura inter dominum & vaſſallum lis oriatur,
Barbac. in dict rubr. de præſcription. num.
74. & ſi contra talem audientiam denegatā,
& annullationem vlterius procedatur, ſentē
tia eſt nulla ſecundum Bald. in l. ſcire opor-
tet. §. cōſequens. ff. de excuſatio. tut. Angel.
& Alexan. in l. cum prolatis, ff. de re iudicata,
Riminald. in l. ait prætor, numer. 4. ff. de iur.
iuraod. Barth. Socin. conſ. 46. n. 2. lib. 4. Cal-
can. conſ. 74. n. 4. & 5. Pariſ. conſ. 1. 0. 41. lib.
4. poteſt Princeps etiam ſine cauſa annulla-
64 re † ſententiam contra aliquem latā, ex quo
iſtud non eſt derogare niſi his quæ ſtatuta
ſunt de iure ciuili, vt eſt communis conclu-
ſio Doctorū in cap. quæ in eccleſiarum de cō
ſtitutio. vt teſtatur Alciatus reſpon. 179. nu.
16. qui plura ad propoſitū ſcribit: & ſi Rex
audientiam denegat, poteſt opponi excep- 65
tio, † quę impedit litis ingreſſum, ſecundum
Matth. de Aſflict. in conſtit. Neapolit. lib. 1.
rubr. 24. de violētijs circa poſſeſsionem nu.
61. fol. 76. & iſta exceptio denegationis au-
dientiæ tantam vim habet, quòd ſi procedi-
tur ad vlteriora, † proceſſus eſt nullus, vt 66
probat Alexand. conſil. 37. col. 2. quem ci-
tat idem Aſflict. deciſ. 306. num. 29. & deciſ.
245. num. 10. & deciſ. 354. num. 8. ad hoc le
gendus, Curcius ſenior conſ. 20. nu. 22. Bar-
thol. Socin. conſ. 120. num. 3. & 9. lib. 3. & in
conſil. 12. lib. 1. col. 2. Hippolyt. in l. de vno-
quoq; num. 7. ff. de re iudicat. de quo vide
quæ refert Vantius in tract. de nullitate tit.
ex inhabilitate ex defectu mandati nu. 53.
pag. 436. vbi ponit regulam, quòd proceſſus
factus ab eo, cui per legem viuam, vel mor-
tuam denegatur audientia, eſt nullus ipſo iu-
re, Auendan. in titul *de las excepciones*, num.
27. verſ. in tantum fol. 147. & vbi audientia
denegatur, iudex † non poteſt etiam ex ſuo 67
officio procedere, ſecundum Corſetum in
repertorio Abbatis, in verb. dictio præciſe,
& in verb. iudex ex officio, Hippolyt. de Bo
nacoſa in libro communium opinionum cri
minalium in verbo ſtatutum denegans pag.
mihi 27. col. 1. & cōfirmatur ex ſcriptis per
Vantium de nullitate, tit. de nullitate ex de-
fectu mandati nume. 137. pag. 481. & idem
quod Alexan. tenet Bald. in dict. l. ſcire opor
tet. §. conſequens. ff. de excuſat. tut. & in au-
thent. matri & auię. C. quando mulier tut. of
ficio fungi pot. Aret in cap. de cauſis de te-
ſtibus, quæ notāda ſunt ad Regias tranſactio
nes confirmatas, in quibus iſtæ clauſulæ re-
periuntur, de qua etiam clauſula tractat Al-
uar. Valaſc. conſultatione 85. num. 7.

Talis autem clauſula, per quam audientia
denegatur † aduerſatur iuri diuino, natu- 68
rali, & humano, vt in cap. Deus omnipo-
tens 2. q. 1. & habetur Regum. 3. c. 16. ibi: Cō
ſtitui te Regem, vt faceres iuſtitiam, & iudi-
cium, tradit Andre. de Iſernia in c. 1. in prin
cipio, de pace tenenda, naturaliq; iuri reſiſti
tur, cum audiētia denegatur, Clement. paſto
ralis. §. cæterum de re iudicat. volunt Inno-
cent. Bald. & Cardinal. in dict. cap. quæ in ec
cleſiarum de conſtitut. humano iuri eſt ipſa
denegatio audientiæ contraria, cum non ſit
cenſendum Principem in tertij præiudiciū
quicquam † diſponere. l. 2. §. ſi quis à Princi 69
pe. ff. ne quid in loco publico cū vulgaribus,
facit. l. quoties. C. de precibus Imperatori
offerend. ibi, *Quod autem totius negotij cogni
tionē tollit, & vires principalis negotij exhau
rit*, faciunt etiam l. 1. 2. & 3. tit. 14. lib. 4. Re-
copilat. in quibus cauetur, reſcriptum, in quo
audientia denegatur, nullius eſſe momenti,
etiamſi

etiamſi clauſulam derogatoriam, & non obſtantibus contineat, & dicta clauſula nihil operatur, quando non fuit adhibita cauſæ cognitio, vt tradunt Dec. conſi. 410. num. 21. Aymon conſ. 241. num. 20. & idem eſt perpetuum † ſilentium imponere, quam audientiam denegare, ſecundùm Bald. in cap. 1. §. quod autem de pace Conſtãte, & ſententia imponens perpetuum ſilentium, vel audientiam denegans dicitur diffinitiua, & trahit ſecum exequutionem ipſo facto nullo modo interueniente, ſecundùm Bald. in l. 1. §. fin. ff. ſi quis in ius vocatus non ierit, Innocent. & Ioan. Andr. in cap. cum noſtris de conceſſ. præbend. tradit latius Gomecius in regul. de trienale q. 52. pag. 896. Et qualiter Papa poſſit extinguere litem ſcribit idem Gomecius in regul. de non tollend. iure quæſito, q. 7. pag. 102. Et inquit Andr. de Iſern. in c. 1. §. vlt. col. vlt. verſ. item vbi quis, num. 6. ritul. Imperator. Lothar folio. 23. quod quando quis fuit priuatus propter delictũ cauſa ceſſante, vt ſi fuit reſtitutus, † redit ad priorem ſtatum per l. 1. ff. de contra tab. Et alia iura idem voluit Bald. in cap. 1. in princip. colu. vlti. hic finitur lex Corradi, & alij, vt per Dec. in conſ. 445. num. 70. qui etiam refert eundem Andre. de Iſernia in cap. 1. §. præterea ſi vaſſallus, num. 19. num quid ſi princeps, fol. 48. quæ ſit prima cauſ. benefici amittend. dicentem, quod ſi princeps viuo patre indulſit primogenito, qui delictum commiſit, macula omnis abolita videtur, & ideò haberi debet ac ſi nunquam proditor ſucceſſiſſet, quia viuente patre † non erat alteri ius quæſitum, & idem vult ibi Matthæ. de Afflict. num. 36. vbi concludit, quod ſi filius fuit reſtitutus à Principe patre viuente, quia tempore mortis patris reperitur habilis, mediante reſtitutione ſuccedit in primogenitura, ſed ſi filius fuit reſtitutus poſt mortem patris poſt quam feudum eſt deuolutum ad ſecundo genitum, † non præiudicat reſtitutio tali ſecundogenito, quod tradit, & explicat latius Menoch. conſ. 103. num. 25. lib. 1. & in conſ. 275. num. 42. lib. 3. & tradit Ioann. Gutierr. in conſ. 11. num. 2. & legenda ſunt quæ ſcribo part. 1. q. 12. per totam, & quod ſcribit Tiberius Decian. in practi. crim. rom. 2. lib. 7. cap. 40. num. 41. fol. 178. de quo latius per eundem Tiber. tum. 1. lib. 3. cap. 35. num. 555. cum ſeqq. fol. 140. qui omnino legi debet in iſta materia. Et inquit Bald. per illum tex. in extrauaganti de pace Conſtantię in verbo priuilegia, quod quando † bona rebellium ſunt conceſſa alijs perſonis tempore rebellionis, facta pace ſunt reddenda primis dominis, quia pax non habet vim ſimplicis indulgentiæ, ſed reſtitutionis in integrum, notat in bono caſu Bart. Soci. in conſ. 58. nu. 3. lib. 3. & faciunt ſcripta per Felin. in conſ. 10. nu. 1. cum ſeqq. & dicit idem Bald. poſt Cin. in l. Gallus, §. & quid ſi tãtum, col. vlt. ff. de lib. & poſthu. quod ſi ex forma ſtatuti bona † homicidæ pro parte debent applicari hæredibus occiſi, illud ius ſuccedendi delatum hæredibus occiſi tollitur, ſi homicida gratiam reſtitutionis obtinuerit, & idẽ Angel. in l. ſi patris filium, ff. de adoptionibus, de quo per eundem Dec. quem lector legat in conſ. 525. n. 7. Vbi tamen ipſe cõtra hanc primã partẽ diſpoſitionis tenet quod condẽnatione etiã facta, & exequutione ſequuta, non eſt licitum Principi facere gratiam, & reſtitutionem condemnato in præiudicium vocati poſt eum, quia iam ei ius acquiſitum eſt, quo priuari non debet, vt patet ex cap. quamuis de reſcriptis in 6. facit l. id quod noſtrum, ff. de regul. iur. ad quod conducit doctrina Abbat. in cap. innotuit, num. 11. fol. 183. de electio. vbi dicit, quod ſi electus, & confirmatus, ſeu prouiſus per aliquem citra Epiſcopum, commiſit tale delictum, per quod ipſo facto fuit priuatus beneficio, Epiſcopus non poteſt diſpenſare ſine conſenſu illorum, qui habent eligere, & confirmare, ſeu prouidere, quia ius eligendi & prouidendi erat acquiſitum illis ideò propter diſpenſationem ſuperuenientem † non debent illi priuari iure ſuo per cap. dudum eodem titul. de electio. & glo. in d. c. quamuis, & ad hoc etiam facit glo. in d. l. Gallus, §. & quid ſi tantum, verbo emancipatus, quæ tenet, quod reſtitutio facta per Principem filio poſt mortem aui † non nocet nepoti, cui ius acquiſitum erat, quam declarant ibi Paul. nu. 14. Socin. nu. 17. Iaſ. nu. 61. Carol. Ruin. nu. 116. Coſta nu. 41. pag. 44. Et pro hoc eſt etiam ſententia Ioan. Fabri in §. 1. nu. 4 fol. 14. inſtit. quib. mod. ius patriæ poteſtat. ſolui. vbi dicit, quod ſi aliquis qui tenebat res in feudum, vel ad cẽſum, fuit cõdemnatus ad amiſſionem corporis, & bonorum, & fuerũt bona domino applicata, quod ſi princeps reſtituat delinquentẽ, quod bona tertio acquiſita reſtitui † non debent, per l. quoties, & l. reſcripta, C. de precib. Imperat. offerẽd. & per alia iura notat Lauren. Calcan. in conſ. 36. n. 28. late Roland. conſ. 45. n. 4. cum alijs, lib. 4. Ioan. Gutier. conſ. 11. nu. 1. ad quod eſt etiã expreſſa doctrina Alex. in conſ. 505. nu. 5. lib. 2. vbi dicit non eſſe ſtandum domino reſtituto dicenti homicidium cõmiſſ, fuiſſe caſu fortuito, nõ dolo, & idẽ erit † vbicumque conditor maioratus ſtatuerit, quod eodẽ momento, quo ſucceſſor in maioratu cõmiſerit aliquod delictũ, per quod bona amittere poſſint, tranſeat in ſequentem in gradu. Nã in iſto etiã caſu nõ licebit Principi reſtitutionẽ facere in præiudiciũ iſtius vocati, qui cũ primum

mum alter delictum cõmiſit, obtinuit verum,& ſolidum ius primogenituræ,& quod deleri à Principe recto tramite procedente non poteſt, quod patet ex ſuperioribus, & ex ſcriptis per Alexand. in dict. conſil.23. & per eundem in conſ.190.num.4 lib.2. Et cum in iſto caſu tranſeat poſſeſsio in ſequentem in gradu quemadmodum & dominium iuxta.l.45. Tauri, non eſt licita reſtitutio in præiudicium vocati, ad quod ſpectant quæ tradunt Doctores communiter in dict.§. & quid ſi tantum, vbi Iaſ.nume.104.per l.primã.§.filius.ff.ad Tertullian.dicit,quod Princeps reſtituendo damnatum aufert ius alteri delatum ante apprehenſam poſſeſsionem,ſecus ſi ſit apprehenſa poſſeſsio, refert & confirmat Stephan.Bertrand.in conſ.26.nu.19.
80 libro.2. Ex quibus fit,quod hoc † procedit, etiamſi delictum ſit talis naturæ, in quo non imponitur pœna ipſo iure, ſed per ſententiam:nam adhuc erit ſeruanda teſtatoris voluntas,& etiam reintegra, & ante condemnationem non licet Principi facere gratiam prædictorũ bonorũ contra legẽ à teſtatore in traditione bonorũ datã authent. de nuptijs.§.diſponat cũ ſimilibus:de quo eſt legẽda doctrina Bald.in c.1.verſ.quid ſi vaſſallus de prohibita feud.alienat.per Federicum relata per Tiraquel.in l.ſi vnquam.C.de reuocand.donat.in verb.reuertatur nu.451.pag.
81 553.Et iſta etiam fulciuntur, † quia lõga eſt differentia,vtrum vaſſallus ſit priuatus feudo ipſo iure,aut per ſentẽtiam ad hoc,vt ex noua domini conceſsione dicatur feudũ nouum,aut antiquum, vt explicant Andre. de Iſern.Iacob.Albarotus,Marti. Laudenſ. & Cardinal.Alexan.in cap.1.tit.de vaſſallis decrepi.ætatis,de quo latius per Tiraq.in dict. l.ſi vnquam, in dict.verb.reuertatur nu.12. & num.432.75.ſpeciali,& lib.1. de retract. §.32.gloſ.1.nu.29. & de hoc egimus ſupra, & lege quod ſcripſi ſupra part.3. q.5. & reſolutionem, quando Princeps reſtituendo feudum videatur reſtituere, & nouum, vel antiquum,notanter tradit Curcius Senior in conſ.49.num.87.88.& 89.& materiam eleganter,& latiſsime reſoluit Andr.de Aponte in tractatu laudemiorum d. q. 12.fol. 10.

Item,quando pœna imponitur ipſo iure,
82 † res iudicata dicitur cum primum ſententia lata eſt non ſpectatis decẽ diebus,intra quos appellari poteſt ſecundum gloſſam,& Bart. in l.furti.§.1.ff.de his qui notantur infamia, & in l.qui vltim.ff.de pœnis,cum concordãtibus quæ ſcribo p. 1.quæſtione. 1. & proprius facit quod ſcribit Bald.in c.1.in princip.col.2.verſic.quid ſi vaſſallus, tit.de prohibita feud.alienatio.per Federic. vbi dicit, quòd ſi vaſſallus culpam admiſerit aduerſus
83 dominum,ſi pœna imponitur ipſo iure† nõ poteſt illam luere, neque morãm purgare, alias ſecus:quod probatur in cap.1. tit. quid iuris ſi poſt alien.feud.& in cap.1.§. & hoc tit de feud.fœmin.& facet etiã ſimile, quòd ſi alienatio feudi ipſo iure nõ valet,† poteſt 84
dominus vel agnatus ſtatim agere non ſpectata morte alienantis,ſecus ſi non ſit ipſo iure nulla,cap.1.§.ſed & res,tit.per quos,cap. 1.verſ.alioquin de alienatione feudorum,& ita intelligenda ſunt quæ ſcribit Præpoſit. in cap. 1. & vnico, ſi vaſſalli feud. priuetur fol.89.num.1. vbi dicit, quòd ſi pater commiſit delictum,per quod ipſe, & filius feudo fuerunt priuati, non poteſt dominus facere gratiam filio in præiudicium agnatorũ, quia illis iam apertum eſt ius,tradit Syluan.in cõſil.89. num 10. & facit ſimile quod dicimus de pactis legis commiſſoriæ, & adiectionis in diem,† quæ ſi cõcipiantur verbis directis, 85
vt ſcilicet reſtituto,vel ablato pretio venditionis intra certum diem res ſit inepta, aut verbis ſimilibus,quia ſtatim reſtituto pretio aut oblato,reſoluitur contractus, tranſitque dominium ipſo iure citra traditionem, vt voluerunt Raphael Cuman.in l.1.ff.de donat. Franciſc.Curcius conſ.12.col.vlt.& alij, vt per Tiraquel.lib.2.de retractu. §.1.gloſſ.7. num.14.pag.858.vbi punctum reſoluit.Ex exiſtis confirmare poſſumus ſententiam Andre.de Iſern.& Matth. de Afflict.in cap.1. quæ ſit prima cauſa benefic.amittend.gloſſ. 3.num.90.volentes,quòd ſi iuxta inſtitutionis formam clericus excluditur à primogenitura ſi primogenitus ſit clericus,cum ſtatim mortuo patre acquiratur ſecũdogenito ius, non poteſt talis clericus primogenitus obtinere à Principe reſtitutionẽ, nec habilitari in præiudicium ſecũdogeniti,quod late diſputat Caldas Pereira in l.ſi curatorẽ habens, C.de in integrum reſtitutione minorum, in verb.minoribus num.30.fol.171.quod confert ad ea quæ ſcribo in 2.part.quæſtione.3. & tradit nouiſsime Marcabrun. de Anguil. conſ.23.num.200. Quæ omnia procedunt niſi reſtitutio ſit facta ex iuſtitia, † quia talis 86
reſtitutio omnibus præiudicat,dummodo ad hoc ſint citati,vt reſoluit Iaſ.in d. §. & quid ſi tantum num.73.vbi Crot. nu.118.& Fortunius Garcia num.253. & ante eos Cumanus & alij, quos citant Epiſcop.Couarru. reſolutionum lib. 1. c.5.num.7. Menoch. qui plura in iſta materia adducit in tit. de recuperand.poſſeſ.remed.10.nu.113.pag.438. Caſſan.in conſuetud.Burgund. rubr.1. §.5. col.22.num.138.Burſat.in conſ.54. nu.35. lib.1.& faciunt nouiſsime ſcripta per Tiberium Decian.in pract.crimin.lib.3. cap.35. num.55. cum ſequentib. fol.140. qui plura in iſta materia ſcribit,& Burſat.in conſ.187. num.6.lib.2.qui citat Anton.Gom. variarũ

reſo-

reſolutionum lib.3.cap.13.num.39.& alios
reſoluentes quantum in iſta materia conſide
rari debeat reſtitutio facta à Principe,& lo-
quitur in materia maioratuum.

Et ex prædictis infertur , quòd vbicum-
que bona ipſo iure tranſeunt in ſucceſſorem
in gradu,caſu quo Princeps in hoc poſsit fa
87 cere gratiam condemnato,† non tenetur ſe-
quens poſſeſſor bonorum maioratus ad fru-
ctuum reſtitutionem,quos percepit,à die ip
ſo quo bona habuit , quia interim dominus
fuit,& fructus erãt illius, & non delinquen-
tis,iuxta ſententiam gloſ.in §.1. in gloſ im-
minere in fine,quam ibi ſequuntur Iacob.de
Belloui.Bart.Angel.in authent. de inceſtis
nuptijs per text.in l.cum qui,ff.de his qui-
bus vt indign.& ſequuntur Cin. & Bald.in
authen.inceſtis ad finem,C.de ſecund.nup.
& alij quos copioſe refert Tiraquel. in dict.
verbo reuertatur,num.268 pag.507.facit l.
ſi contra,C.ſi quis ignorans rẽ minor.ibi: *Si
non bona fide*,l.bonę fidei, verſ.nec intereſt,
ff.de acquirend.rerum dominio, & pro hoc
faciunt quæ ſcribit Caldas Pereira in l. ſi cu
ratorem habens.C.de in integrum reſtit.mi
norum,in verbo implorare in integrum re-
ſtitutionem,num.21.fol.169. vbi plures re-
fert , & reſoluit idem eſſe ſi per ſententiam
quis ſit condemnatus,& pœna ſit parti appli
cata.Quamuis huic illationi plura contradi-
cãt,& in primis,quod reſtitutio eſt in inte-
88 grum ſtatum repoſitio,† & ideò fructus red
di debent,l.quod ſi minor,§.reſtitutio,ff.de
minoribus,ibi: *Reſtitutio ita autem facienda
eſt,vt vnuſquiſque integrũ ius ſuum recipiat:
ideoque ſi in ſundo vendito circunſcriptus reſti
tuitur,iubeat prætor emptorem fundũ cum fru
ctibus reddere*,l.verum,§.1.l. patri pro filio,
§.ſi pecuniam,l.ex cauſa in principio, ff.de
minoribus,l.in condemnatione, §.cum ver-
bum,ff.de reg.iur.vbi dicitur : *Cum verbum
reſtituas, in lege inuenitur,etſi non ſpecialiter
de fructibus additum eſt,tamen fructus ſunt
reſtituendi*,tradit late Cald. Pereir. in dict.l.
ſi curatorem habens. C. de in integrum re-
ſtit.minor.in verbo implorare in integrum
reſtitutionem,num.13.fol.164. hodie pag.
1176,omnino legendus in noſtra materia in
numeris ſequentibus , vbi tamen ex Alex.
conſ.154.num.2.lib.6.ſcribit vnum extraor
dinarium,ſcilicet hoc non habere locũ quan
do agitur de nullitate aduerſus contractum,
de quo lege quæ ſcribo in 3.part.q.25.& ge
89 neraliter ſub verbo (reſtituere) fructus †
comprehenduntur, etſi non dicatur, vt vo-
lunt Nicol.Boer.deciſ.52.num.1.Tiraquel.
in l.ſi vnquam,C.de reuocand.donationibus
in verbo reuertatur,num.275.late Iaſ.in d.
l.Gallus, §. & quod ſi tantum, num.55.fol.
187.Azeued.in l.4.titul.14.*De los deſpoja-
dos*,lib 4.Recopilat.num.45.fol.189.facit l.
1.& 2.titul.19.part.6.l.vlt.C. de ſententiã
paſsis,ibi: *Ita indulgentiæ reſtitutio bonorum
ac dignitatis vno nomine amiſſorum omnium
ſit recuperatio*.dict.l.2.tit.32.part.7.ibi: *Co-
bran ſu eſtado , e ſus bienes bien aſsi como los
auia ante*,l.6.titul.6.par.7.ibi: *E quando fue-
re pueſta en carta de algun ſeñor que diga.que
da ſu gracia a alguno,o que le perdona,o le re-
ſtituye lo ſuyo todo,ſe entiende que deue de co-
brar todo lo que auian tomado,y aun la fama*,
tradit notanter in cauſa grauiſsima Iacob.
Puteus conſ.167.nu.69.

Et quod reſtituto primogenito,quia per
reſtitutionem habilitatur ad feudi ſucceſsio-
nem,vel ad illius ratihabitionem filij,& deſ-
cendentes illius,etiam concepti,& nati poſt
bannum † intelligantur reſtituti,& habilita- 90
ti ad ſuccedendum in eo,docent Matthæ.ab
Afflict.in c.1.glo.3.num.91. titul. quæ fuit
prima cauſa,Anto.Peregri. in tractatu de iu
re fiſci,lib.5.nu.73.pag.321. qui per totum
illum librum plura ſingularia in iſta materia
ſcribit , & facit glo.in l. contra pupillum,in
glo.1.ff.de re iudicata , & l.ſi minor,in ver-
bo licet,ff.de bonis authoritate iud.poſsidẽd.
& ſemper reſtitutio tantum reſtituit quãtũ
erat ademptũ, ad quod etiã conducunt no-
tata per Tiraquell.libr.1. de retractu, §.32.
glo.vnica,num.69.pag.682. Et quod notat
Epiſcop.Couar.in regul. poſſeſſor de regu-
lis iuris in 6.part.8. relectionum, §.1.7.fol.
93.Et proditor reſtitutus non † poteſt poſt 91
reſtitutionem proditor appellari,ſecundùm
Andre.de Iſern.in cap.1.quæ fuit prima cau
ſa benefi.amittend.cum ſimilibus,vt per Bar
bacium in conſ.3.col.2. lib.2. & in conſ.40.
col.7.lib.3.quos citat Decius in l.liberos,nu.
2.fol.101. C. de collatio. ad hæc facit quod
ſcribit Matthæ.de Afflictis in titul. hic fini-
tur lex Federi.notabil. 6. num. 28.fol.219.
vbi reſoluit,quòd ſi quis habebat officium ad
vitam,deinde commiſit rebellionem,& Prin
ceps illud officium conceſsit alteri , demum
fuit reſtitus,recuperat idem officium , quia
omnia officia ſunt Principis,& ibi etiam re-
ſoluit,quod ſi Princeps reſtituat delinquen-
tem ad feudum,quod per delictũ amiſerat , † 92
dicitur feudum antiquum,& nõ nouum,qui
etiam citat ad hoc Andre. de Iſern.in c.1.de
vaſſallis decrepi.ætat.& Andre.de Iſern.ci-
tat Tiberi.Decia.in practica criminal. lib.3.
cap.35.num.72.fol.142.His conuenit,quia
licet titulus ſemel extinctus † non reuiuiſcat 93
ſine noua collatione,l.qui res.§.aream.ff.de
ſolut.hoc procedit niſi aliud interueniat,per
quod † ſequatur in integrum reſtitutio , vt 94
per Rebuf.in tractat.de pacifico poſſeſſore.
num.181.pag.299.Et quòd in cauſa execu
tionis non excuſetur quis à fructuum reſti-
tutione

tutione quantuñcumque iuſtam cauſam liti-
gandi habuerit, vt voluit Bald. in l. ab execu
tione, C. quorum appellat. non recip. quem
citat Parlad. lib. 2. rerum quotidian. c. fin. p.
5. §. 12. nu. 3. pag. 381.

Et tradit idem part. 5. §. 16. nu. 9. pag. 594.
& iterum nu. 13. Et his oritur ſingulare di-
ctum Iacob. de Bellouiſu in cap. hic finitur
95 lex Corrad. vbi dicit, quod reſtitutio in inte
grum † extenditur etiam ad iura quęſita ex
cauſa, quæ per in integrum reſtitutionem re
ſoluitur, & anullatur, ſecus ſi ſint ei quæſita
ex alio contractu, vel ex alia cauſa extrin-
ſeca, & ſequitur Aluarotus, Bald. & Præpo-
ſit. ibi Andre. de Iſernia in c. vnico de vaſſal
lis decrep. ætat. Bald. Roman. & Iaſ. in l. ſed
ſi hęc. §. liberis, nu. 4. ff. de in ius vocand. qui
ad hoc refert text. ibi, & in l. ſiue patronus,
ff. de iure patronatus, & in l. interdicit, ff. de
cond. & demonſtrationibus, Hieronym. Ga
briel conſ. 112. nu. 2. & alios concordantes
refert gloſ. Pariſien. in conſuetud. Pariſien-
ſibus, titul. de mater. feud. §. 22. num. 36. fol.
186. Et faciunt ſcripta per eundem in dict.
conſuetud. §. 1. glo. 9. fol. 52. nu. 41. quod ſi
cliente bonis ademptis deportato patronus
feudum morte ciuili clientulis apertum ap-
prehenderit, deinde, Principis beneficio
non ſimplicem pœnæ indulgentiam, ſed ple
nam, & integram reſtitutionem conſequu-
tus fuerit: tunc ipſo iure ciuiliter reuiuiſcit,
& recuperat bona etiam in tertium alienata,
dummodo alienatio immediate ex ſententia,
& confiſcatione proceſſerit, citat l. 1. & vlti.
C. de ſentent. paſſ. & alia, & ex hoc Iaſon
in dict. loco infert limitationem ad doctri-
nam Batt. in l. qui ad tempus in princ. ff. de
decurionibus, & in l. 1. C. de his qui in exil.
dat. ſunt, lib. 10. dicentis, quod collegiati ex-
pulſi Bononia tẽpore Romæi de Pepulis re-
ſtituti, non recuperauerunt locum ſuum in
collegio, cum eſſent alijs aſsignati, quia pro
cedit quando ius fuit quæſitum aliter quam
ex ipſa deportatione, ſecus quando ſola de-
portatione abſq; alio facto extrinſeco, quod
infra latius tracto, & legatur Cephal. in conſ.
591. numer. 18. lib. 4. & faciunt quæ ſcribit
Caſſanæ. in conſuetud. Burg. titu. diſſerdez,
rubri. 3. §. 2. nu. 20. pag. 414.

Tandem iſtam ſententiam leui quadam ra
tione motus tenet Gregor. Lopez in l. 6. tit.
11. in glo. in verbo, *Que no la pudieſſe vender*,
in verſ. quid tamen, fol. 84. colu. 4. in princ.
part. 6. vbi dicit, quod poſito quod bona ma-
ioriæ aliquo caſu confiſcari poſsint, ſi Prin-
ceps crimen indulgeat delinquenti, & illum
96 reſtituat, † operabitur reſtitutio, vt habeat
ſuum maioratum cum fructibus, citat Bald.
in c. 1. hic finitur lex Corrad. Et iſta maxime
procedunt pro bono pacis, quia tunc reſtitu

tio extenditur ad bona publicata, & tertio
quæſita, ſecundùm Bald. in c. 1. verſ. priuile-
gia de pace Cõſtant. & alios quos citat Aug.
Beroi. in conſ. 76. num. 112. lib. 1. Burſat. in
conſ. 128. nu. 31. lib. 2. Et qualiter hæreticus
reuerſus ad Catholicã fidem, & reſtitutus bo
na recuperet, reſoluit Sfor. Odd. in tract. de
in integrum reſtitutione, par. 2. q. 99. artic.
3. & vlt. pag. 965.

Pro contraria opinione, quod hoc caſu cõ-
demnato reſtituto † non ſunt fructus reſti- 97
tuẽdi, ſiue fuerint percepti à fiſco, ſiue à ſuc
ceſſore maioratus, ſiue ab alio quoppiam ter
tio, facit in primis tex. in auth. idẽ eſt de Ne-
ſtorianis, C. de hæreticis, per quem eſt rece
ptiſsima omnium opinio, quod quamuis con
dẽnatus reſtitutus recuperet bona alienata,
non tamen recuperat fructus perceptos à fiſ
co, vel ab alio tertio, quod tenent Angel. Ra
phael. Cuma. Areti. & Iaſ. n. 64. & alij ſcribẽ
tes in d. §. & quid ſi tantum, Iaſ. in l. vlt. n. 17.
fol. 27. ff. de iuriſd. omn. iudi. & in l. ius iuran
dum quod ex conuentione, §. procurato. n.
19. ſol. 79. ff. de iure iurãd. & plures citat La
ra de alimentis, §. ſed vtrum, nu. 11. pag. 20.
& Quintil. Mãdo. in tract. de ſignatu. gratiæ.
verſ. abſolutiones & rehabilitationes, fo. 92.
col. 2. vbi reſoluit plura in propoſito, & tra-
dit quando bona dicantur incorporata in fiſ-
co, & pro hac opinione alios refert Caſſanæ.
quãuis ipſe contrariũ teneat in conſuetudi.
Burgund. rubri. 1. ſol. 57. nu. 140. verſ. limita
tamẽ, vbi in hac materia plura ſcribit. Et idẽ
tenet Ioan. de Plat. in l. penult. C. de fide in-
ſtrumentorum, & iure haſtæ fiſcal. lib. 10. Et
eſt cõmunis opinio ſecundùm Greg. Lop. in
d. l. 2. tit. 32. p. 7. in glo. in verbo, *Primer eſta
do*, vbi ſic intellexit illam legem in verbis ſu
pra relatis. Et faciũt quæ ſcribit Tiraquel. in
tract. le mort, p. 5. declaratione 1. nu. 7. pag.
230. vbi tradit, quod quæuis collatio, ſiue re
ſtitutio, ſiue confirmatio, nunquam retrotra
hitur in præiudicium tertij, licet contra hanc
communem opinionem teneat Dec. in d. l. in
condemnatione, §. cum verbum, vbi arguit
contra Iaſonem in d. §. & quid ſi tantum per
illum tex. & per legem videamus, §. in Fabia
na, ff. de vſuris. Et de hoc artic. etiam tractat
Aegid. Boſ. in pract. crimi. tit. de remedijs ex
ſola clem. Principis proceden. nu. 11. pag.
580. vbi plura notabilia circa hanc materiam
ſcribit quæ inibi videri poterunt, ad quẽ ad-
do Cardinal. & Imol. in c. qua diligentia de
electione, & alios plures quos citat Iacob.
Pute. deciſ. 118. lib. 3. & ideò dicit Angel. ad
propoſitum noſtrum in d. §. & quid ſi tantũ,
quod reſtitutiones bonorũ quæ fiunt à Prin
cipibus finito libello propter capitula pacis† 98
nõ operantur quoad reſtitutionem fructuũ,
nam fructus reſtitui non debent, & idem
Curcius

Curcius in conſ. 49. recolendæ memoriæ Dux Philippus, quorum opinio communior eſt contra Nellum, & Iaſ. ſecundum Aegid. Boſſ. in practi. criminal. tit. de reſtit. quæ ſiût à Princip. finito bello, num. 17. pag. 191. ad quos iunge notabile conſi. Bald. 36. nu. 3. lib. 1 & adde Aegid. Boſ. in dict. practica tit. de literis Principum bannit. admitt. ad nouas defenſiones, vbi tractat de literis conceſſis bãnito, † vt audiatur ad defenſionem, & dicit, quòd ſi impetrantur tales literę poſt annum condemnationis, dantur quoad perſonam tantum, non quoad bona: ſi vero ãnte annum audiatur, quoad vtrumque, & ibi tradit an tales literæ tollant ius tertij, & ſcribit alia ad intellectum eorum quæ hic tractantur, & horum authoritate innixus Dominicus in cap. authoritate, § vlti. nu. 4. de priuilegijs in 6. dixit, quod dominus non poteſt remittere ius tertij, nec poſſunt remittere damna illata ſubdito in bello, de quo vide plura per Felin. in c. ſuper eo de officio delegati, vnde etiam dixit Petrus Rebuf. in praxi beneficiali de non tollend. iure quæſito, pag. 264. num. 5. quod remiſſiones delictorum (quas gratias vocamus) quæ fiunt à Principe, † nunquam trahuntur ad remittendam pœnam parti applicatam, & idem tenet Alciat. in tract. præſumptionum regul. 2. præſumptione 11. nu. 4. pag. 279. Pro quibus facit tex. & glo. in l. vnica in fine, C. de in ius vocando, vbi probatur, quod Princeps non poteſt remittere intereſſe partis notatur in l. quoniam in l. reſcripta, C. de precibus Imperatori offerend. facit glo. in cap. dilectus, in verbo conceſſione, de officio delegat. Et conducunt quæ ad hoc vltimum propoſitum ſcribit Rebuf. in l. vnica, C. de ſententijs quæ pro eo quod intereſt proferuntur in præfatione n. 30. pag. 349. de qua glo. in dict. l. vnica latius agit Paſilius in conſ. 1. lib. 4. num. 31. vbi multa ſcribit circa propoſitum eorum quę hic tractantur, in quo puncto eſt magnifacienda notabilis l. 4. titul. 22. part. 3. cum traditis ibi per Greg. Lopez in glo. in verbo, *Pena*, ad quem addo Auguſt. Morl. in emporio iuris tit. de legibus, part. 1. nu. 1. cum ſequentib. fol. 29. Dicunt tamen Innocent. & Abbas num. 6. in c. niſi de officio delegati, quòd Princeps iuſta de cauſa poteſt remittere pœnam parti applicatam, vbi Abb. addit vnum ſingulare, quòd Princeps hoc præſumitur facere ex iuſta cauſa: de quo vide quæ ſcribo in princip. huius 4. part. à nu. 27. & ad Abbatem addo quod ſcribunt Bart. & DD. in dict. §. & quid ſi tantum, Alex. in l. vltim. C. de ſentent. paſſis, Matthæ. de Afflict. deciſio. 361. Monaſterium S. Mariæ dicentis, quod propter bonum pacis bona ſunt reſtituẽda primis dominis: & de cauſis indulgẽtię & reſtitutionis plura ſcribit Tiber. Decia. in pract. crim. lib. 3. c. 33. n. 4. fol. 137. & iterum n. 96. fol. 143.

99

100

Præterea dicit Bald. eleganter ad noſtrum propoſitum in c. 1. in princ. col. 4. verſ. pone Rex, hic finit, lex deinde conſuetudo, & ibi Aluarot. n. 5. & 11. & Prępoſit. in fine, quòd ſi condemnatus ad mortẽ, dum duceretur ad ſupplicium remiſſionẽ, & in integrum reſtitutionem obtinuerit à Rege, † recuperat feu- 101 dā aperta Regi, ſed non aperta tertio. Quare dixit Alber. quem omnes maximum practicum faciunt in 4. par. ſtatutorum, q. 46. quod quando is, cui aliquid acquiritur ex condemnatione, certat de damno euitando, vt puta ſi ex ſtatuto dimidia pars bonorum condẽnati de homicidio acquireretur hæredibus defuncti pro intereſſe, recuperatione, & ſatisfactione iniuriæ tunc reſtitutio gratioſa quantuncumque plenę ad illam condemnationem hæredibus applicatam nõ extenditur, notat Fortuni. in d. §. & quid ſi tantum, col. 92 & egregie glo. Pariſ. in conſuetud. Pariſ. §. 22. n. 38. fol. 187. quod eſt notandum ad ea quæ traduntur per Rebuf. & Aegid. Boſ. vbi ſupra, ad hęc facit egregia ſententia Bart. in l. 2. ff. de decurio. per illum tex. vbi dicit quod Doctor de Collegio expulſus, & poſtea reſtitutus, non recuperat locum quem habebat, nec primum gradum, vt tanquã antiquior præferatur in dando primum ſuffragium, ſed habebitur vt quidam de nouo veniens ad Collegium, & dicit ita fuiſſe practicatum Romæ, quem citat Dec. in l. cum quid nu. 11. ff. ſi certum petatur, Felin. in conſ. 1. n. 29. Rebuf. in tract. de nominatione, q. 21. nu. 23 pag. 354. & cõfirmat ex alijs Menoch. de recup. poſſ. remed. 10. num. 107. pag. 437. & ſupra tetigi: & confirmo, quia ſemel legitime priuatus non poteſt amplius illud officium exercere, vt volunt Dec. in c. vt noſtrum. nu. 4. de appellat. vbi loquitur de milite, equite, Doctore, notario priuatis, & Capic. deciſ. 12 r. nu. 17. Franciſc. Marc. 390. nu. 2. Lancellot. in tract. de attentat. 2. p. c. 4. de attentat. lite pẽdent. declaratione 4. nu. 29. 30. 31. pag. 150. vbi poſt Marcum hoc extendit etiam per reſcriptum Principis, de quo vltimo dubito, & tradit Cephal. in conſ. 591. nu. 20. lib. 4. quibus addo Bald. in l. ſi conſtante, verſ. ſed pone, C. de donatio. ante nupt. vbi dicit, quod ſi poteſtas durante officio fuit caſſatus de officio, & poſtea fuit reaſſũptus, † intelligitur 102 cum eiſdem pactis, per legem penul. §. vxor, ff. ſolut. matrim. Ioan. Garc. de nobilitat. §. 1. glo 6. nu. 44. fol. 168. quod notandum eſt ad auditores Regios, & ad alios miniſtros remotos ab officio, quibus poſtea officia de nouo dantur, ſicut contingit in hac Regia Cancellaria, ex quibus etiam tradit idem Rebuf. in praxi beneficiali tit. ratione perſonæ, & rei, nu. 19.

nu.19.pag.504.quod ſi quis oppreſſus infir
mitate reſignauerit præbendam,& canonica
tum in fauorem alicuius,qui demum recon-
ualeſcenti reſignauerit,erit in choro poſte-
rior,qui ad hoc refert rex.in c.quoniã de ſi-
monia,& alia plura,& faciũt quæ ſcribit idẽ
Rebuf.in eadem praxi,tit.publica reſignat.
glo.18.nu.30.pag.560.Menoch.de recup.
poſſeſsio.remed.10.nu.105.Auiles in cap.
prætorũ,c.24.Azeued.in pract.Piſana.lib.
2.c.2.nu.18.fol.35.Auil.in c.44.nu.3.fol.
260.Quibus conuenit glo.in l.quid ergo,§.
pœna grauior,ff.de his qui notantur infamia
in verbo oneraſſet,quam ſequuntur ibi Bart.
& alij dicentes,quod reſtitutus nõ recuperat
primum locũ,ſi alius ante reſtitutionem fuit
in eum locum coaptatus,quos refert Tiraq.
in lib.1.de retractu,§.32.glo.1.& vnica,nu.
70.pag.682.vbi hoc limitat niſi locus tenea
103 tur ab eo,qui ſuccedit in locum primi,† tunc
primus reſtituitur in priſtinũ ſtatum per l.1.
§.vlt.vbi glo.Bart.& alij,ff.de bonorum poſ
ſeſsione contra tab.eundem Bart.in d.§.&
quid ſi tantum,quæ omnia ad plura ſunt no-
tanda,ad quæ etiam eſt legendus Nicol.Boe.
in tract.de authoritate magni conſilij,n.82.
Azeued.in l.2.tit.14. *De las prouiſiones*,nu.
4 & 5.lib.4 Recop.fol.199.& in Curia Pi-
ſana lib.2.c.2.nu.18.fol.35.Rebuf.plus eſt
in reſtitutione 22.pag.193.ff.de verbor.ſig-
nific.quomodo autẽ depoſitus ab officio ad
id aſpirare non poteſt,vt obiter hoc ſciatur,
traditur in l.ſi aliquid,vbi Rebuf.C.de præ-
poſit.& archiat.lib.10.& ſcribunt Bald.in c.
1.§.ſi duo de pace tenenda,& in prooemio
Decretalium,& in alijs locis,quos & alios ci
tat Rebuf.in l.quod iuſsit,ff.de re iudicata in
3.& 4.notabili,nu.336.pag.108.ad quẽ ad-
do Capitiũ deciſ.121.nu.17.Dec.in c.vt no
ſtrum,nu.4.de appellatio.Lãcellot.in tract.
de attẽtatis,2.p.c.4.de attentat.lite pẽdent.
4.declaratione,nu.29.pag.150.

Præterea,licèt reſtitutio ponat omnia in
104 priſtinum ſtatum,non tamen † hoc procedit
in præiudicium tertij,c.quamuis de reſcrip-
tis in 6.glo.in d.§.& quid ſi tantũ,vbi Alex.
& alij,Felin in c.inter quatuor de maiorita-
te & obedientia,Dec.in d.§.cum verbũ,nu.
3.Bart.Soci.in cõſ.23.lib.1.& in conſ.264.
nu.20.lib.2.de quo etiam per eundem Dec.
in c.quia diligenti,nu.9.fol.359.de electio-
nibus,& in c.vlt.nu.8.de cõſtitutionibus,in
quibus locis late tractat quando Princeps re
ſtituit,an ille reſtitutus recuperet bona alie-
nata in præiudicium ſucceſſoris,& vtrobiq;
citat Cardinal.in c.ad petitionem de accuſa-
tionibus dicentẽ,quod ſi Princeps reſtituat
bannitum,nõ obſtante quacunque condẽna-
tione non habet locum in præiudiciũ tertij,
de cuius dicti veritate diſputat ibi Decius,&
Greg.Lop.in d.l.2.Iaſ.in d.l.beneficium,n.
17.Barſat conſ.54 nu.30.lib.1.de quo etiã
tractat Nicol.Boer.deciſ.65.cui adde Alex.
in conſ.101.viſo proceſſu.lib.2.n.6.& in l.
vlt.nu.2.fol.160.C.de repud.hęred.quæ lex
vlti.facit etiam pro iſta ſententia,& l.vlt.tit.
6.p.6.quæ eſt ſingularis vbi cauetur,quòd ſi
minor repudiet bona hæreditaria,ſi ſint alie
nata,nõ poteſt illa recuperare,alias ſecus,&
faciunt ſcripta per Quintil.Mando.in regul.
14.reſeruationis q.2.nu.7.fol.71.Cephal.in
conſ.395.nu.11.lib.3.Cæterum cum poſsi-
dens talia bona maioratus ſit dominus,vere
fructibus gaudere debet,l.fructus,C.de acti.
empti.cum concordantibus,quæ omnia etiã
notanda ſunt ad ea quæ ego ſcribo in princ.
huius 4.par.q.1.& circa tex.in d.c.quamuis
plura ſcribit Tiraq.in tract.de vtroque retra
ctu,§.1.gl.10.n.68.pag.242.ſic etiam Natta
in conſ.471.nu.10.lib.2.& Bald.& Alex.in
d.§.& quid ſi tantũ concludit,quod quando
ex donatione applicata ſunt alijs,& eſt ap-
prehenſa poſſeſsio,reſtitutio poſtea facta † 105
non præiudicat tertio qui poſſeſsionem ha-
bebat.Tandẽ ex auth.Gazaro.C.de hęredi.
& c.vergentis de hæreticis,hæreticus non
recuperat fructus,ſecundùm Alberic.ibi &
in d.auth.idem eſt de Neſtorianis,& ibi Sa-
licet.Iacob.de Rauen.& Iacob.de Belloui.
Henric.in d.c.vergentis,Ioan.Lop.in cap.
per veſtras de donatio.inter virum & vxo-
rem in rubr.nu.3.pag.273.Simanc.in tract.
de hæreticis,c.9.nu.3.

Vides igitur,lector,quantis difficultatibus
hęc quęſtio circundata ſit,adeò vt in explica
bilis pene videatur.Ego attentis † omnibus 106
ſuperioribus,& in quãtum mihi ſufficiũt vi
res,& ingenium,conſideratis preſsius,cũcta
rimando,credo quod ſit tenendũ,quòd vbi-
cunque Princeps,ſiue ex mera gratia,ſiue ex
iuſtitia reſtituit illũ qui bona maioratus pro
pter delictum amiſit,in caſibus in quibus bo
na amiſſa fuerunt propter delictum,& non
in ſucceſſorem,ſed ad Cameram Regalem
fuerunt applicata,quæ Camera nondum
fructus perceperat,delinquens reſtitu-
tus fructus recuperabit in bonis principali-
bus:& ita intelligi debet d.l.in condemnatio
ne,§.cum verbum,ff.de reg.iur.& alia iura
ſupra ſcripta.Si vero fructus fuerint percep
ti à fiſco,& in Cameram Regalem incorpora
ti,tunc ſi reſtitutio ſit ex gratia,nequaquam
fructus recuperabit,ſecus ſi ex iuſtitia,quia
vbicũque reſtitutio facta fuit ex iuſtitia,fru-
ctus reſtitui debent cum re principali,ſecun
dùm Raphael.Cuman.in d.§.& quid ſi tan-
tum,vbi Iaſ.n.73.Nullum in tractatu banni-
torum 1.p.tertij temporis,q.11.in fin.citant
tex.in l.patre pro filio,§.item ex diuerſo,ff.
de minoribus,& idem tenet Fortun.Garc.&

Galiaul.

Galiaul. & alij, quos refert Epiſcop. Couarr.
lib. 1. reſolutionum, c. 3. nu. 16. Cui adde glo.
Pariſ. in addition. ad Dec. in dict. §. cum ver-
bum, pag. 366. & in dict. conſuet. §. 2 2. nu.
39. fol. 187, vbi hoc extendit, & declarat, &
Emanuel Acoſt. in dict. §. & quid ſi tantum,
§ 2. nu. 49. cum ſeqq. pag. 46. & Coſta, Co-
uar. & alios plures refert ad hoc Menoch. de
recup. poſſeſsio. remed. 10. nu. 113. pag. 438.
107 Ex quo fit, † quod idem dicendum eſt, vbi-
cumque reſtitutio ex iuſtitia fuit conceſſa
ad bona, quæ priuatus, & alius ſucceſſor in
maioratu ante reſtitutionem poſsidebeat,
quamuis in his duabus concluſionibus at-
tentari poteſt quod attento quod ſiue priua
tus, ſiue fiſcus, qui hæc bona poſsident, illa
habent cum titulo, videturquod non teneā-
tur niſi ad reſtitutionē fructuum percepto-
rum poſt litem conteſtatam, & non antea, ſi
habeant bonam fidem, iuxta tex. in l. certum,
C. de rei vendicat. & videtur ſeruanda diſtin
ctio illius tex. & l. & ex diuerſo, ff. de rei vē
dicat. & l. 39. tit. 18 p. 3. cum concordanti-
bus. Sed nihilominus prædicta cōmunis opi
nio ſeruanda videtur, quia id operatur reſti-
tutio, quam etiam defendit Menoch. poſt a-
lios, quos citat remed. 1. de recuperanda poſ
ſeſsione, nu. 113. pag. 438. Si vero Princeps
ex gratia reſtituat delinquentem qui poſside
bat bona maioratus, non eſt illi facienda re-
ſtitutio fructuum, qui ab alio tertio fuerunt
percepti, quia in hoc caſu non ex eſtenden
da ad præiudicium tertij, qui forſan cum ti-
tulo habuit bona, niſi eum de apertiſsima
Principis mente conſtet. vt cum condemna
tionem, & publicationē pro infecta haberi
velit, cap. quia diligenti de electione, notat
Alciat. in l. plus 27. pag. 152. ff. de verbor. ſi-
gnifi. de quo vide Menoch. vbi ſupra, num.
116. & quæ ſcribit Quintil. Mandoſ. in d. tit.
de ſignatura gratiæ, fol. 91. col. 4. verſi. in ab
ſolutionibus. Quibus conuenit notabilis re-
ſolutio Rebuf. in tract. de pacifi. poſſeſſor.
nu. 183. pag. 299. vbi tradit, quod in caſibus
in quibus qui poteſt redire ad ſuum bene-
ficium ſine noua collatione debet intelligi,
quando illud dimidium alius non occupauit
per Rotæ deciſion. 1. fuit dubitatum vtrum
beneficia, deciſio. 3. ſi quis permutauerit de
rerum permut. & deciſio. 5. ſi illegitimus de
filijs presbyterorum, & per alia quæ citat.
108 Quæ autē dicatur reſtitutio † ex iuſtitia, quæ
ex gratia, colligitur ex ſcriptis per DD. in d.
§. & quid ſi tantum, & in c. ad noſtram de em
ptione & venditione, Pinel. in l. 2. p. 2. nu.
21. fol. 511. C. de reſcind. venditio. & adde
notabilem differentiam inter reſtitutionem
gratiæ, & iuſtitiæ, quam ponit Iacob. Put. de
ciſio. 356 p. 2. vbi ſcribitur, quod reſtitutio
ex gratia nō impedit ſententiæ exequutionē,
& qualiter hæreticus reſtitutus recuperet bo
na reſoluunt Cardi. & Abb. in c. quia diligen
tia de electionib. Paul. Guill in tract. de hære
ticis, q. 6. n. 5. Felin. in c. vergentis nu. 2. Cag
nol. in l. id quod noſtrum, n. 5. ff. de reg. iuris,
Carrer. in tract. de hæreſicis, c. penult. inci-
piunt, modo qualiter, nu 16. latè Menoch. in
conſ. 218. nu. 8. cum ſeqq. lib. 3. quo in loco
allegat duo conſilia notabilia in iſta materia,
ſcilicet Pariſ. conſ. 2. n. 185. lib. 4. Roland. in
conſ. 13. nu. 24. lib. 3.
Alias autem quæſtiones circa hanc reſtitu-
tionē quā Princeps facit in fauorē delinquē
tis, † qui habebat maioratū, vide per Grego. 109
Lop. in d. l. 2. titu. 32. *De los perdones*, p. 7. &
plura ſpectātia ad hāc materiā, & quæſtionē
vide in q. 5 p. 1. huius operis. & p. 2. q. 4. illa-
tio. 1. & 2. Et qualiter, & quomodo Princeps
poſsit facere gratiā bonorū confiſcatorū, tra
ditur in pragmatica data Pintiæ anno 1523.
l. 17. & 18. hodie l. 5. tit. 10. lib. 5. Recop. & le
ge l. 3. tit. 18. lib. 8. Recop. fol. 590. & l. 7. tit.
13. lib. 4. Recop. fol. 240. quibus adde Matth.
de Afflict. in c. 1. §. præterea ſi vaſſallus, glo.
3. n. 39 in tit. quæ ſit prim. cau. benefi. amitt.
vbi reſoluit, quod ſi pater cōmiſit crimē læ-
ſæ Maieſtatis, per quod ipſe, & eius filij effe-
cti ſūt incapaces feudi, ob quod feudū trāſi-
uit ad ſecūdogenitū, ſi filius primogenitus
reſtituatur ad feudū mortuo patre, & ſecun-
do genitus habuit filiū, ſuccedet in feudo fi-
lius ſecūdo geniti, & nō filius primogeniti re
ſtitut⁹, quē ſequūtur Gigas in tract. de crim.
læſæ Maieſtatis, li. 2. in rubr. de pœnis cōmit-
tēt. crimē læſæ Maieſtatis, q. 22. Menoch. in
cōſ. 103. n. 25. li. 5. & in cōſ. 275. n. 42. lib. 3.
Iſta etiā ſeruiūt ad deciſionē quæſtionis, quā
tāgit Ant. Gam. deciſ. 352. n. 4. vbi ſcribit ſi
quis cōtraxit inceſtas nuptias, & bona ob de
lictū amiſit, & poſtea diſpenſationē obtineat,
an poſsit recuperare bona maiorat⁹, quę pro
pter delictū confiſcata fuerunt, & magis incli
nat, quod nō poteſt bona recuperare.
Iſtis omnibus addo, quod reſtitutio ex gra
tia ſperari † non debet tāquā impoſsibilis, & 110
difficillima, ſecundū Curt. Iuo. in conſ. 182.
n. 12. lib. 2. Pariſ. in cōſ. 157. n. 45. lib. 4. quoa
& alia citat Sfor. Odd. in tract. de in integrū
reſtit. p. 1. q. 43. n. 30. pag 608. & de materia
iſta vide quæ latiſsime hodie ſcribit Ioan.
Gar. in tract. de nobilit. §. 1. gl. 6. nu. 37. cum
ſeqq. fol. 165. Et quod in caſu legis Lucius,
ff. de euictio. ſi res fuerit euicta ab emptore
ſit per Principē reſtituēdum pretium, tradit
Innocent. in c. quia diligētia de electio. quia
reſtitutio nō intelligitur † quoad tertij præ- 111
iudiciū, & ita intelligit Iacob. Put. deciſ. 381.
p. 3. n. 3. tandē de materia quādo & qualiter
operetur reſtitutio Principis, eſt † legēdus Fa 112
rinac. in tract. de delictis, tit. de Inquiſitione,
q 6.

quæſt.6.numer. 18.fol.36.& ego materiam tracto à radicibus,& latiſsime.

Et in iſta materia adde,quod licet quando bona auferũtur ab aliquo tanquã ab indigno, non acquiruntur fiſco ipſo iure,ſed per ſententiã & agnitionem ſubſequutã, vt ex glo. in l.his conſequenter,§.1.ff.famil.erciſcun.

113 tamen † ſi bona alicuius propria propter delictum confiſcantur,ſiue ipſo iure , ſiue per ſententiã acquirantur fiſco,ſine aliqua agnitione,ſecundum Bart.poſt Dinum in l. 1. §. an bona ad finem , ff. de iure fiſci, quod eſt notandam ſecundum Vincentium in l.ſi vir, ff.ad l.falc. quos refert Peralt. in l. ſi Titio, num.13.pag.93.ff.de legat.2.

Confiſcatio non extenditur ad bona cõditionalia; neque de futuro acquirenda,nu.114.& quid in confiſcatione pro delicto hæreſis,læſæ Maieſtatis,& ſodomiæ,num. 115.

Lex 40. Tauri an procedat ,ſi propter delictum ſit aliquis ciuiliter mortuus,nu.116.

Condemnatus an poßit repudiare maioratum vel meliorationem in præiudicium fiſci,num.117. Reſoluitur. num.141.150.& 163.

Mulier an poßit renũtiare legatum ſibi à marito relictum , cùm commiſit homicidium , ex quo debebant omnia bona confiſcari per ſentẽtiam, num.118.

Monachus retinet agnationem quoad monaſterij commodum,num.119.

Prælatus an poßit repudiare ſine ſolemnitate res quæ Eccleſiæ deferuntur,num.120.

Mulier nupta an poßis repudiare ſine licẽtia mariti donationem ei factam,nu.121. Authoris ſententia à num.122.

Renuntiatio hæreditatis an reuocetur ex diſpoſitione legis ſi in quam,C.de reuoc.donat.n.123

Primogenitus an poßit renuntiare primogenituræ in præiudicium creditorum,nu. 124.

Mulier an poßit in præiudiciũ creditorũ renuntiare bona conſtãte matrimonio acquiſita,n.125.

Poſſeſſor maioratus an poßit in præiudiciũ vxoris,cui medietas facultatum competere poterat ,renunciare bona maioratus,nu.126.

Reus ob crimen læſæ maieſtatis an poſsit ante ſententiam condemnatoriam repudiare hæreditatem ſibi delatam,num. 127.

Procurator recipiens canonem emphyteuſis quę cecidit in fideicommiſſum antequã dominus declaret ſe rem illius habere velle , an domino præiudicet,num.128.

Minor abſque authoritate tutoris & prætoris decreto non poteſt alienare feudum in teſtamento relictum,num.129.

Renuntiatio iuris quæſiti eſt mera donatio , num. 130.& 131.

Renunciatio iuris quæſiti reuocatur ex l.ſi vnquã C.de reuocand.donat.num. 132.

Populi & ciuitates non poſſunt facere remiſsiones condemnationum, num. 133.

Adminiſtratores non poſſunt remittere ius quæſitum per inſtrumentum,num.134. nec pœnas remittere,num.135.

Tutor debitum liquidum remittere non poteſt, num.136.140.

Renuntiatio facta in fraudem æquè reuocatur ac donatio,num.137.

Delinquens condemnatus ad ſoluendum aliquid cuipiam in ſatisfactionem,an poßit hæreditatem repudiare,num.138.

Reus an poſsit ante condemnationem lucra acquirere,num.139.

Lex 45.Taurina an procedat vbi agitur de fauore ſucceſſoris in maioratu, num.142.

Mulier ſi ex ſtatuto obligari non poteſt ſine certa ſolemnitate , ipſa de hoc opponere poteſt ,ſed non alij aduerſus illam, num.143.

Priuilegium non eſt ita interpretandum,vt tollat priuilegium ex alio iure , vel ex alia cauſa competenti,num. 144.

Filius in vtilibus non liberatur à patria poteſtate, num. 145.

Filius in vtilibus præſumitur hæres patri, non in damnoſis,niſi ſe immiſceat,num. 146.

Scholares habentur pro ciuibus in his,quę eis ſunt vtilia,num. 147.

Mulier an poſsit acquirere poſſeſsionem ſine ſolemnitate ſtatuti requirentis cõſenſum conſanguineorum,num.148.

Creditor non poteſt opponere minori, vel filio familias quod contraxit abſque authoritate patris. Quod confert ad text. in cap. curiarum ann.1555.num.149.

Parentes in præiudicium filiorum,& filij in præiudicium parentum an repudiare poſsint hæreditatem illis delatam,num.151.153.Quid in muliere nupta, num.152.

Mulier nupta an poſsit renunciare bonis matrimonio conſtante acquiſitis in præiudicium parentum,num.154.

Mulier quomodo poſsit renunciare bonis matrimonio conſtante ſuperlucratis ,num.155.

Maritus an poſsit renũciare bon. c nſtãte matrimonio ſuperlucrata in pręiudiciũ fiſci,n.156.

Pupillus poteſt repudiare hæreditatem in pręiudicium creditorũ abſq; decreto iudicis,n.157.

Prælatus , aut tutor ſi recipiant canonem ab emphyteuta,illis præiudicant, num.158.

Bona maioratus ſi ſint propter delictum confiſcata,an teneatur fiſcus ſtare locationi factæ per prędeceſſorem,num.519.

Poſt.n.159.inuenies ſũmaria quæ deſiderãtur.

ITem nota, quod in conficatione non veniũt † bona conditionalia,nec bona de futuro acquirẽda, ſecundũ glo.in l. nam ad ea, 114
ff.de condit. & demonſtration.quam multũ cõmendat Bald. in l. etiam,ff.ad l.falcidiam, & probatur in l. eius qui poſt principium,

vbi notat Paul.Caſtrenſ.ff. de teſtament.&
l. interdicit,ff.de condit. & demonſtrat. de
quo latius per eundem Peraltam in l.omnia,
§.fundum,num. 4. pag.337.ff deleg.2. cui.
adde Abbatem qui tenet, quod confiſcatio
non extenditur ad bona futura in cap. ad li-
berandum.n.4.fol.39.de Iudæ.& in cap.cũ
aliquibus nu.4 fol 33.de re iudic. late Nata
in conſ.472.num.4.cum ſeqq.lib. 2. & alia
quæ refero in prima part. quæſt. 1. numer.
de quo etiam legenda omnino ſunt quæ ſcri
bit Matien.in l.3.tit.4.lib.5.recopilat. gloſ.
7.num.6. ſol.114. vbi ex pluribus reſoluit,
115 quod in cõfiſcatione facta † pro delicto hæ-
reſis,læſæ Maieſtatis,& ſodomiæ, ſolum re
manent confiſcata bona, quæ quis habebat
tempore cõmiſsi criminis, de quo legenda
ſunt quæ ſcribo ſupra dict.par.1. & Ferrara
in practica,dico in additio.in forma inquiſi-
tionis in verſ.trãſeat in exẽplum in additio.
in verbo, reſeruãtur, pag.510.Matien.in l.
3.tit.4.gloſ.7.n.5.ſol.113.lib.5.recopil.

His etiam vicinum eſt quod notat Greg.
Lopez in l. 2.tit.15.part.2. in gloſ. in ver-
bo, *Si dexaſſe hijo, o hija*, vbi dicit, quod l.40.
Taurina, quæ præfert in ſucceſsione maio-
116 ratus nepotem patruo, procedit † nõ ſolum
ſi poſsidens maioratum ſit naturaliter mor-
tuus, & vere, ſed etiamſi ſit mortuus ob ali-
quod delictum quod commiſit, cuius oc-
caſione maioratũ amiſit, refert l. etiam, §.ſi
deportatus,ff.de bonis libert.

Hoc etiam in loco erit opportuna, & ne-
117 ceſſaria quæſtio, vtrum ſucceſſor † in maio-
ratu vel melioratione poſsit repudiare ma-
ioratũ vel meliorationẽ in præiudiciũ fiſci.
qui bona prætẽdit eſſe cõfiſcata, cuius quæ-
ſtionis reſolutio pẽdet ab his quę late ſcribit
Tel. in l.4.Taur. n.6.2. cũ ſeqq.vbi tractat,
an quis poſsit repudiare hęreditatẽ vel lega
tum in præiudiciũ fiſci qui illam prætendit,
vbi reſoluit cũ Alberic.in 2.par.ſtatutorum
quæſt.24.cõcludentis. quòd ſi banniti bona
confiſcetur, non confiſcabitur hæreditas po
ſtea delata, ſi nõ adita fuerit: & idem tenet
Nellus in tractatu bannitorum, in 1.part.2.
temporis quęſt. 30.pro quibus refert caſum,
cui nulla eſt dabilis reſponſio in l.cũ quidam
capitis,ff. de iure fiſci, cui adde egregiũ tex.
in l.alienatio.§. qui occaſione,ff.de verbor.
ſignific.ibi: *Qui occaſione acquirendi nõ vtitur,
non intelligitur alienare, veluti qui hæreditatem
omittit, aut o tionem intra certum tẽpus datam
non amplectitur*. Et illa eſt ratio quare filius
poteſt renuntiare totã legitimã: nec per hoc
dicitur minuere patrimoniũ ſuum, vt tradit
Ioan. Lop.in l.2.Taur.n.16. faciunt ſcripta
per Alexan. & Iaſ.in l.ſi mihi & tibi in fine
principij,ff.de leg.1.Strachã de mercat.par.
3.de decoctoribus num. 38 & eſt expræſſa
doctrina Baldi, quã dictus Tell.non refert in
authent.quod cum C.ſi ſecundo nupſer.mu
lier in verſ. modo quæro, vbi dicit, † quod 118
mulier poteſt renunciare legatũ ſibi à ma-
rito relictũ, cũ cõmiſerat homicidiũ, ex quo
debebãt omnia bona cõfiſcari per ſententiã:
& hoc in terminis tenet nouiſsime Auend.
vbi hoc refert in l.4.Taur.glo.7.n. 6. fol.5.
& confirmo ex ſcriptis per Gozad. cõſ.97.
verſ.Sexto, tenet Neguſ.allegat.5.n.421.&
n.51.Pariſ.conſ.127.n.61.cum ſeqq. lib.2.
Petr.Surd.deciſ.140.per totã, & Tiber. De
cian.in propria materia in practi.crim. tom.
2.lib.7.c.40.num.25.fol. 173. & ad hoc eſt
notabile conſilium Natæ 470.num.29.lib.2.
Ant.Pereg. in tract.de fideicommiſ.art.32.
num.127.ſol. 39. Roland. à Vall. de lucro
dotis quæſt.40. & Phanucius in eod. tract.
gloſ. 8. numer. 16. & 20. & alij, quos citat
Zanchus in l.hæredes mei,§. cũ ita par.4.n.
401. cum ſeqq.pag.115. ff. ad Trebell. Al-
uar. Vaez cõſ.83.nu.12. Azeued.in l.3.tit.
50.lib.4.recop.nu.140.ſol. 156.† & Mona- 119
chus retinet agnationẽ quoad cõmodum mo
naſterij, l Deo nobis, §.2.cũ gloſ. in verbo,
parẽtum,C.de Epiſc.& cleric. & in auth. de
de ſanctiſ.Epiſc.§.nullam cum concordanti
bus, vt per Pariſ.in conſ.47.nu.62.lib.3.Ce
phal.in conſ. 53 nu.98. nu.1.Franciſ.Man-
tic.de coniectur.ment.defunct.lib. 8.tit.12.
nu.25.pag.348. & eſt in iſto propoſito no-
tabilis tex.in l.1.§.hoc interdictũ, ff.ne quis
in loco ſacro, ibi, Non ad hoc pertinet, quod
ornamenti cauſa fiat; ſed quod deformitatis,
& incõmodi, qui tex.eſt ſingularis pro ædi-
ficijs factis in ſacratiſsimo mõte iſtius ciuita
tis, pro quibus etiã facit ſingularis l.5.tit.11.
p.4.& cõducunt ſcripta per Iaſ.in l.3. C.de
fideicõmiſ.& in §. item ſi quis in fraudẽ nu.
27.de actionib.& in l.1.§.deniq; ff. ad Tre-
bel.& in l.legatũ n.19.ff.de leg.1.& in l. illa
ſtipulatione per te non fieri nu.3. ff.de ver-
bor obligat.& in l. ſi ſeruus, C.de pactis, &
in l.3.§.ſi filius num.3. ff. quod quiſq; iuris,
Hippolyt.in ſingulari 144.magna eſt diffe-
rentia, & ſingular.518.Segur.& addit. in l.
1.§.ſi vir vxori nu.60.ff.de acquirend.poſ.
Dec.in cõſ.269.Tiraquel. in l.ſi vnquam in
verbo, donatione largitus nu.180. pag. 46.
C.de reuocand. donat. Rebuf. in tractat. de
alienat.rerũ Eccleſ.n. 3.vbi tractat, qualiter
prælatus † poſsit repudiare res legatas Ec- 120
cleſiæ ſine ſolemnitate, de quo plura ſcribit
Lambertin.de iure patron.lib.3.artic.9.2.q.
princip.n.5.fol. 10. plenius Lara de alimẽt.
in §.vtrum nu.62.ſol.32.cũ ſeqq. qui plura
notanda in propoſito ſcribit, & idẽ Rebuf.
in cap. poſtulaſti de clerico excõmunicato
miniſtran.nu.47.pag.488.Nata in cõſ. 441.
num.12.cum ſequentibus, Caſſan. qui plura
ſimilia

Digitized by Google

ſimilia tradit in conſuetud. Burgundiæ tit.
desdroiz rubric.4.§.1.pag.507. Cure.in tra
ctatu de feud.part.2.quæſt.3.ad fin.pag.101.
Iacob.Put.deciſ.331.p. 1. Peralt.in l. Titia
cum teſtamēto §. ſi ea conditione n. 3. pag.
426. & §.Lucia num.6.pag.421. ff.deleg.2.
Quod etiam adiuuatur ex tex.in l.ſi ego,ff.
de negotijs geſtis,& in cap.ſi tibi abſenti de
præbend. in 6. per quæ iura decidit Paul.
Caſtrenſ.in conſ.171.in caſu præſenti viſis
121 omnibus nu.1.lib.2. quod † mulier donatio-
nem ſibi abſenti factam, & non aceptatā po-
teſt repudiare, non obſtante ſolemnitate ſta
tuti diſponentis,quod in alienationibus mu-
lierum interſint conſanguinei, quam doctri
nam ſequuntur Bart.Socin. in conſ. 53.viſo
inſtrumento num.21.lib.4. Caſſan. in con-
ſuetudinibus Burgundiæ rubt.4.§.7.nu.10.
& alij plures, quos refert Tiraquell. in legi-
bus connubialibus glo.5.in verbo cōtrater
num.31.fol.269.vbi hanc opinionē,late fun
dat,cui adde Gozadin.in conſ.12.nu.6. vbi
dicit, quod in repudiatione iuris quærendi
non requiritur illa ſolemnitas, quæ erat ne-
ceſſaria ad repudiandū ius quæſitum, Caſtel.
in l.55.Taur. fol.161. col.4.& quæ notāter
tradit Quintil.Mandoſ.in tract.de ætate mi-
norum q. 21. per totam, fol. 24.& quod in
minori tradit Petrus Surd.deciſ.278.n.8.

Sed de hac doctrina Pauli ego dubito
122 † ſtante diſpoſitione l.54.Tauri.in illis ver-
bis: *Repudiar ninguna herencia que le venga ex
teſtamento ni abinteſtato*, ad quod etiam facit
l.55. ibi: *No ſe pueda apartar de ningun cōtra-
to que a ella toque, ni dar por quito a nadie*, & li
cèt d.l. 54. loquatur in hæreditate, id eſt in
donatione propter eandē rationē, & forti-
ficatur ex d.l. 55. quæ generaliter loquitur,
& de dicta doctrina Pauli etiā dubitat in Hiſ
pania Ioan.Gutier.allegat.3.n.15.pag.449
Et grauiſsimorum virorū eſt ſentētia, per l.
fuit quæſtionis, ff.de adquirend. hæredit. &
per alia iura, quod renuntiatio hæreditatis,
quæ potius dicitur repudiatio, eo quia nō eſt
123 donatio,† non reuocatur ex diſpoſitione le-
gis ſi vnquā, C.de reuocād. dona.inter quos
hoc volunt Alex.in cōſ.29. lib.3.Bart.Soc.
in l. 1. C. de pact. & alijs plures, quos citat
Burg.de Paz in conſ.3.nu.63.Ioan. Garcia
Falcon.regul.250.n.29. Et hæc & alia ſimi-
lia faciunt pro iſta ſententia, & ex his etiam
tractat Epiſc.Couar.in c.Rainald. §.3. n.12.
de teſtam.fol. 146. an legatarius rogatus le-
gatū, aut eius aliquam partē alteri reſtituere,
poſsit in præiudiciū alterius legatū repudia
re: ex iſtis etiam diſputat Carol.Ruin.in cōſ.
204.n.11.lib.1. an monachus in præiudiciū
monaſterij, ante quā in monaſterium intret,
poſsit hæreditatē repudiare, & legendus eſt
in conſ.205.nu.6 eod. lib.& in conſ. 206.&
207.eod.lib. quod quotidie cōtingit: & ex
eiſdē fundamentis concludit etiam Tiraq.
in tract.de primogen. quæſt. 24.nu.1. pag.
213.† quod primogenitus poteſt renūtiare 124
primogenituræ in præiudicium creditorū.
Quod ego intelligo vbi nondū primogenitu
ra illi delata fuerit: nam ſi poſtquā illam poſ
ſidet, ei renuntiauerit, iam renūciat bonis ac
quiſitis, non acquirendis: & ideo renūtiatio
non eſt licita per iura ſupra allegata. Et ita
intelligenda ſunt quæ ſcribunt de renuntia
tione primogenituræ facta per patrē Greg.
Lop.in l.9.tit.2.p.2.glo.2.verſ. Sed an pote
rit filius conqueri, & ibi Ahumada qui diſtin
guit gloſ.2.n.4.cum ſeqq. fol.126. & ex his
reſoluit Epiſc.Couar. in epitome de ſponſa
lib. par.2.cap.7.§.1.nu. 12.† quod mulier 125
in præiudicium creditorū poteſt renūtiare
bona conſtātē matrimonio acquiſita; ad hæc
facit text.ſingularis in l. patrē, ff. de his quæ
in fraudem cred. vbi probatur, quòd ſi vxor
inſtituit maritū hæredem, & eum grauauit,
quod poſt mortem ſuā reſtitueret hæredi-
tatem cōmuni filio, non poſſunt petere cre-
ditores patris, quod dum pater viuit, mittan
tur in poſſeſsionē, imò pater illico poteſt bo
na reſtituere filio, nō detracta Trebellianica,
nec per hoc dicitur fraudare creditores,
quod notant Bald.in rubr.C. de fide inſtru-
ment.col. vlt. Iaſ.in l. poſt mortem nu. 2. ff.
de his quæ in fraud. creditorum, & in §.item
ſi quis in fraudem inſtit.de actionibus.

Ex quibus etiam confirmo quod ſcribit
Dominus Anton.de Padilla in l. poſt mor-
tem numer. 22. fol. 62. C. de fideicommiſ.
quod de rigore iuris † poſſeſſor maioratus 126
poteſt in præiudicium vxoris, cui medietas
fructuum competere poterat renuntiare bo
na maioratus, ad hæc facit celebris reſolutio
gloſ. Pariſ. part. 1. conſuetud. Pariſienſ. §.
2 a num.114.fol.199. vbi reſoluit, quod hæ-
res pendente conditione, vel dilatione da- 136
ta ad reſtituendum legatum, vel fideicom-
miſſum poteſt ſtatim reſtituere etiam in præ
iudicium creditorum, nec hoc faciendo di-
citur fraudem facere per regulam l. cum
qui, ff. de annuis lég. dict. l. poſt mortem,
quod eſt notandum ad poſſeſſores maiora-
tuum; qui vti poſſunt iſta licentia & facul-
tate in præiudicium creditorum; de quo le-
genda ſunt quæ ſcribit Domin. Anton. de
Padilla in dict. l. poſt mortem nu.4.fol.59.
C.de fideicommiſſis.

Et reus † ob crimen læſæ Maieſtatis po- 127
teſt ante ſententiam condemnatoriam re-
pudiare hæreditatem ſibi delatam, & accre-
ſcet conſanguineis, ſecundum Barbac. in
conſ.21.col.5.lib.3.verſ.Ad tertium dubiū,
Tiberium Decian.in pract. crim. lib.7.cap.
40.num.25. fol. 173. & faciunt plura quæ

Digitized by Google

nouiſsime ſcribit Thom. Sanchez in tracta. de matrim.lib.6.diſput.4. nu. 1.cum ſeqq. pag 903.& Ant.Peregr. in tractatu de iure Fiſci.lib.6. tit.7.nu.378.pag.378.Epiſcop. Couar.in cap.Rainald.§.3.numer.14.de teſtament.fol.147.qui tractat punctum,debitoris hæredẽ non poſſe repudiare legatum factum defuncto in præiudicium creditorũ. Hinc firmat Matth.de Afflict. in deciſ.Nea pol.129. Comes,quæſt.3.quod proruator,
128 † vel receptor ſcienter recipiendo canonem emphyteuſis,quæ cecidit in cõmiſſum ante quã dominus ſe velle declarauerit habere rẽ fideicõmiſsi,præiudicat domino,notat latius gloſ.Par. in conſuet.Pariſ.p.1.q.14.nu.10. fol.169.quẽ vide in numeris ſequentibus,& iungo eandẽ gloſ.Par.in dictis conſuetudin. §.1.glo.3.n.13.fo. 19.vbi circa intellectum tex.in d.l. ſi vnquã,C. de reuocand. donat. reprobat ibi Ripã q.11.quòd confirmo reſolutione Imol.in c. potuit n.10. de locato, vbi cõcludit,quod ſolus prælatus etiã Eccleſiæ collegiatæ, quando ipſe ſolus habet admi niſtrationem recipiendo ſolutionem cẽſus videtur remittere caducitatem,quod ſequũtur ibi Cardinal.& Abb.Aret.in cõſ.89.col. fin. quos refert, & intrepide ſequitur cõtra Bart.gloſ.Pariſ.in conſuetud.Pariſ.par.1.§. 30. num.113. fol.243.His tamen obijcitur l.45.Taur.vbi defuncto poſſeſſore rerũ ma ioratus mox,& in cõtinẽti trãsfertur poſſeſſio ciuilis, & naturalis in ſequẽtem in gradu, quę poſſeſsio trãsfertur abſq;acceptatione, vt patet ex d.l.45.in pręd ictis verbis.Et ſuſtentaui in 3.part.huius operis quæſt.3.quo ſtante pro hac ſentẽtia videtur tex.in l.magis puto,§.fundum,ff.de rebus eorũ,in quo
129 probatur quod † minor abſq; authoritate tu toris,& decreto prætoris nõ poteſt alienare feudum in teſtamento relictũ minori, quod non eſt ob aliã rationem,niſi quia in legato ius ignoranti quæritur , & renuntiatio iuris
130 iam quæſiti † eſt donatio mera l. in ędibus in princip.ff.de donat.l.ſi mater,C.de tranſactio. & per mille ſimilia quæ refert Tiraq. in d.l.ſi vnquam,d verb.nu. 173.cum ſeqq. ad quem adde quæ refert Matien.in l.tit.10 gloſ.6.nu.7.fol.309.lib.5. recopil. & tradit Ioan.Gutier. vbi hoc citat d. allegat. 3.nu. 14. & quod legati repudiatio dicatur aliena tio:quia à die mortis dominium in legatariũ recta via tranſit,volunt Bart. & Dec.d.l. nõ fraudantur,ff.de regul.iuris,Burſat.in conſ. 218.nu. 8.lib.2.qui ad hoc refert Tiraquel. lib. 1. de retractu , §.26.gloſ.1.num. 13.in fine: quod vrget in noſtro propoſito attenta dict. l.45.

131 Et quod † renuntiatio iam quæſiti ſit donatio,probatur expreſſe in l.6.titul. 7. par. 1. & notantur per Decium in l. ſi quis ob ligatione, † ff.de regul.iuris,& Epiſc.Couar. 132 reſolut.lib.2.cap. 4.num.8. fol. 100.& dicit Bald.in conſ. 183.refutatio facta abſque cauſa lib.4.quod renũtiatio ſi ſit inofficioſa,æq; reuocatur ac donatio.

Ex quibus ego aliàs in facto dicebã,quòd cum quidam locus habuiſſet in regali cõſilio ſententiam in ſui fauorẽ latam,ex qua cõfirmata fuit altera ſententia , quæ in hac regali cancellaria fuit lata in fauorẽ prædicti loci, de qua pars aduerſa ſupplicauit ad Regiã ma ieſtatẽ cũ pœna & fideiuſsione mille & quin gentarum duplarũ,quarum tertia pars perti nebat ad dictũ locũ,in cuius fauorẽ ſententia fuit prolata in regali conſilio,ſecundũ ll.regales:ille autẽ locus feciſſet remiſsionẽ poſt prædictam ſententiam ſuæ tertiæ partis in fauorẽ rei condemnati , dixi illam remiſsionẽ fuiſſe inualidã † cũ eſſet renuntiatio iuris 133 quæſiti,& conſequenter mera donatio, quã facere non poſſunt ciuitates,villæ, vel loci, ex tex.in l. præſes,C.de tranſaction.& in l. Imperatores,ff.de pactis , in quibus iuribus probatur,quod adminiſtratores ciuitatũ nõ poſſunt facere pactũ,vel tranſactionẽ ſuper re , quæ liquido debetur ciuitatibus, de quo late agunt DD.in d.l.pręſes,pręcipue Alex. Iaſ.& Dec.in dict.l.Imperatores,& faciunt notata per Bart. in l.ambitioſa,ff. de decreto ab ordine faciend.& Alex.in conſ.22.viſo inſtrumento lib.1.nu.7. Peral.in l. 1. nu. 42.pag. 27.ff.de leg. 2. & conducit text. in l. ſi ad reſoluendã,C.de prædijs min.& quæ proprius ad iſtud propoſitum ſcribit gloſ. Pariſ. in conſuetud.Pariſienſ.part.1. §. 30. num.115.fol.244.& nu.124.fol. 245.

Et adminiſtratores † non poſſunt remittere ius quęſitum per inſtrumentũ publicũ, 134 vt fundat Dec.in conſ. 97.nu.4. faciunt tradita per Matienç.in l.3.tit.3.gloſ. 2. n. 2.& 3. fol.56.Nec pœnas remittere poſſunt † ta 135 les adminiſtratores , ſecundum Bald. in d.l. præſes,Curiã Piſan.c.20.vbi Azeu.fol.80. multa nouiſsime refert ad propoſitũ Auendañ. part.1.de exequend.mandat. Regijs,c. 7.num.3. fol.75.

Ex his fit,quòd tutor debitũ liquidũ † re- 136 mittere nõ poteſt,l. tutor de tranſactionib: notat Rom.conſ.28.nu.3.& faciũt quæ ſcribit idẽ Dec.conſ. 199. nu.2.vbi poſt Alex. conſ.22.col.2.lib.1.probat,quod ad renuntiandã ſentẽtiã,quæ trãſiuit in rẽ iudicatã in fauorẽ vniuerſitatis, requiritur ſpeciale mãdatũ vniuerſitatis,ad iſta facit doctrina Cornel.in l.cum oportet,§.ſin autem num. 3. C. de bonis quæ liberis,vbi vult,quod ſi pater ante acquiſitionẽ vſusfructus remittit filio vſumfructũ,nõ dicitur donare,ſecus ſi ſit remiſſus poſt acquiſitionẽ, & idem Cornel.in conſ.285.n.15.lib.1. quem citat Tiraq. in l. ſi

ſi vnquam in verbo donatatione largitus, n.
212.pag.256.C.de reuocād.donat.Tell. in
l.17.Taur.n.61.quod tracto in 1. par.quæſt.
53.à n.13.ad aliū finē. Et in iſta materia eſt
ſingularis doctrina Imol. in l.1. ff. de eond.
inſtit. dicit, quod licet Epiſc. vel alius citra
Papam non poſſit alterare relicta ad pium
vſum,Clement. quia contingit de religioſis
domibus,hoc verum eſt in voluntate teſta-
toris iam executa, voluntatem autem non
exequutam poteſt alterare, quā doctrinam
varijs rationibus & iuribus ad propoſitū cō
firmat Ioan.Lop. in rub.de donat.inter virū
& vxor,§. 47.n.10.pag.136.vbi additiona-
tor Baraon.Item pro hac ſentētia, quod ſuc-
ceſſor maioratus non poteſt renuntiare ma-
ioratū in præiudicium fiſci, qui illum confiſ
care poteſt,facit ratio, quia hæc renuntiatio
non poteſt eſſe ſine fraude,cū ſi certū,quod
illā nō feciſſet renuntiās niſi ſperaret, quod
ſi non faceret renuntiationē, bona confiſca-
rentur,& ideo dicit tex.in l.1.§ vlt.ff.de his
137 quæ in fraud.creditorū,quod † renuntiatio
facta in fraudē æque reuocatur ac donatio,
notat Paul.in conſ.125. dubium facit lib. 1.
& pro hoc facit doctrina Ioan.Fabr.in §.ma
net inſti.de ſocietatib. vbi dicit, quod ſocius
non poteſt renuntiare ſocietatē, quando id
dolo faceret,per quam doctrinā dixit Greg.
Lop in l.21.tit.10.p.5 in glo.in verbo, *Enga
ñoſamente*, deciſam fuiſſe quæſtionē, de qua
ſam ego etiā vidi dubitari, nam quidā alium
iniurioſè percuſsit manu,& manus fuit abciſ
ſa,& condēnatus fuit pro percuſsione,quod
daret vulnerato duo millia ducatorū, & lata
ſententia ſuperuenit percuſſori in fuga exi
ſtenti hæreditas magna,cum antea eſſet pau
per,nec haberet vnde ſolueret condēnatio-
138 nem,† qui tamen percuſſor repudiauit hęre
ditatē, quo nō obſtante pronuntiatū fuit in
Regio Cōſilio quod exequutio fieret in boni
repudiatis,quia renuntiatio videtur doloſa;
& in fraudē facta,quē citat Ioā.Guti.in §.ſui
de hæredū qualit.& differēt.n.95.pag.172.
pro quo facit elegāi doctrina Barba.in cōl.11.
col.15.in verſ.Capio primū,lib.1. vbi dicit,
quod nō poteſt renūtiare officiū is qui delin
quit,quia repudiando alienare dicitur,refert
Petr. Rebuf.in tract.de alienat.rerū Eccleſ.
nu.4.pag.69.& doctr. Barbac. refert etiam,
& confirmat Nicol.Boer.deciſ. 2.num.5. &
vide illum deciſ. 205. num. 8.quæ doctrina
Barbaciæ eſt egregia & practicabilis,de quo
vide quæ latius ſcribit Tellus in dict.l.4.nu.
64.verſ. vltim.pro complemento, Azeued.
in l.2.tit.7.*De las reſidencias*,lib.4.recopilat.
284. numer. 15. & lege quod ſcribo infra
139 pag. & quod † reus poſsit lucra acquirere,
ſi ſit ante condemnationem,voluerunt Bar.
Alber.in l. io fraudem, ff.de iure fiſci, per
text.in l.eum quidam, ff. eodem titul. tra-
dit Anton.Peregrin. in tractatu de iure fiſ-
ci, lib.5.num.182.iterum numer.190.191.
192. pag.298. ad quos omnes addo elegan-
tem reſolutionem Ioan.Andreæ in addi. ad
Speculatorem lib.4.titul.de locato, §. nunc
aliqua,numer.184.in addit.quæ incipit,ſuis,
fol.112.Stracham in tract. de mercat. tit.de
decoctoribus part. 3.nu.37. pag.349. Ioan.
Gutier.in cap. quamuis pactum de pact. in
6.num.24.pag.328.& allegat. 12.Tiraquel.
in tractat.de vtroque retract. §. 26. gloſ. 1.
num.13.eleganter Burſat.conſil.119. num.
21.in litera 1.& iſta faciunt pro deciſ. quæ-
ſtionis in practica contingentis in quadā Co
mitiſſa,quę per plures annos fuit tutrix filij
† Comitis ſatis diuitis, an mater tutrix filio 140
rum poſsit remittere in præiudicium filio-
rum decimam ei ex l.fori competentem, cū
iſta ſit lucrum à lege delatum, quod abſque
aliqua agnitione & acceptatione in tutorē
transfertur,vt ex Alexand.in l.ſi vir,ff.ad l.
Falcidiam,& alijs ſcribo p. 1.q. 24 à n. 73.

Sed his & alijs ſimilibus minime refragātī
bus, verior videtur opinio,quod etiā in hoc
caſu liceat ſucceſſori in maiorata,vel melio-
ratione facere renuntiationē maioratus, vel
meliorationis ſibi delatæ in pręiudiciū fiſci,
quod conſtat ex præcitatis, & probatur ex
quadam doctrina gloſ. Pariſ. in conſuetud.
Pariſ.§.30.n.158.fol.249. vbi dicit,quod ſi
hæreditas vaſſalli deuoluta eſt Titio proxi
miori habili ad ſuccedendū,Titius,qui graui
ter offendit patronū ita quod ſufficeret ad
amiſsionē feudi,poſtea abſtinet ab hæredita
te,poſterior in gradu adit patronū petēs in
ueſtiri, patronus † vero recuſat,& petit ſibi 141
adiudicari iure commiſsi, non poteſt patro-
nus petere Titiū ſe geſsiſſe pro hærede,ne-
que poteſt allegare Titium in fraudē cōmiſsi
abſtinere: quia Titius non cenſetur in alium
transferre,iuxta d.l.qui autē,nec obſtat ſecū
dum eū,quod ipſo iure ſit ſaiſitus; quia hoc
eſt verū ſi gereret ſe, vel geſsiſſet pro hære
de,ſecus ſi ſe abſtineret, & adduco notabilē
doctrinā Bald.in l.maximum vitiū n.12.fol.
88. C.de liber.præterit. vbi vult,quòd ſi ita
tuto caueatur, quod frater excludat ſororē,
poteſt frater in præiudiciū creditorum ad-
mittere ſororem ad ſucceſsionem.

Nō obſtat d.l.45.quæ magis vrget; quia ad
illā reſpōderi poteſt,† ex doctrina hac gloſ. 142
Par.vltra quod cōſiderandū eſt,quod illa lex
eſt facta in fauorē,& conſeruationē bonorū
maioratus,& illorū qui in illis ſuccedere de-
bēt,in quos transfertur poſſeſsio quādo illis
id vtile eſt, non alias,& cū lex principaliter
ſit facta in fauorē ſucceſſorū maioratuū, nō
debet in illorū odiū retorqueri,l.quod fauo-
re,C.de legibus cū cōcordātibus,qui eſt no-

uus intellectus ad d.l.45.Credo tamẽ, quod
verius eſt,vt conſtat ex doctiina Nicolai de
Neapoli in l. item in poteſtate,ff.de his qui
ſunt ſui,vel alien.iuris, vbi tenet,quod licet
filius Epiſcopus libeıetur à patria poteſta-
te authentico , ſed dignitas Epiſcopalis, C.
de Fpiſcop.& cleirc. id procedit quando eſt
vtile ipſi filio , non aliàs,ſi cederet in com-
modum filij,notat Epiſcop.Couarr. in cap.
quia nos num.5. de teſtamentis, & facit re-
gul. text. in l.mutuo , ff. de regul. iuris, &
quæ ſcribit Felin. in cap. cum aliquibus nu.
5.fol.74.de re iudic.& Eccleſia & clerici nõ
tenẽtur acceptaıe priuilegia illis data, ſi no-
luerint,vt per Caſtellum in l.70. Taur. fol.
214.col.1. qui hoc late tıadit, ſed id magis
in terminis noſtris tenet Lauıẽtius Calcan.
in conſil.76.primo eſt videndum,quæ actio
col.3. verſ.Neque obſtat quod dicitur (quẽ
certe vidi poſtquam iam hunc intellectum
ad prædictam legem Taurinam tenueram)
is in quam loquens in ſtatuto Cremẽſi,quòd
continuat poſſeſſionem mortui in viuum,
dicit,quod tale ſtatutum procedit in fauorẽ
ipſius hæredis,ſcilicèt,vt poſsit ſe dicere ſai
ſitum aduerſus alium,ſi ipſe velit, quod ſi a-
lius id allegaret aduerſus ipſum hæredem,
non prodeſſet illi , quia quatenus tendit ad
illorum læſionem, non debet poſſeſsio con-
tinuari,& Calcaneum citat Anton.Gabriel.
tom.2.communium opinionum titul.de re-
ſtitut.ſpoliatorum, concluſ.9.num.23.pag.
279. quam doctrinam varijs & ſingularibus
rationibus confirmat Tiraquell in tractat
lemors part.7.declarat.1. pag. 278.num.1.
cum alijs,vbi nume.5. refert notabilem do-
ctrinam Paul.Caſtrenſ in conſ. 91.in cauſa
appellationis col. 3.verſ. 2.dicitur non fuiſſe
143 num.5.lib.1 vbi dicit,quod ſi ſtatuto † mu-
lier non poſsit ſe obligare,ſed quadam ſolẽ-
nitate,eã tamen ſine ea ſolemnitate ſe obli-
gauerit,poterit eadem id ſtatutum allegare
contra alios,& obligationem ſubuertere,alij
autem non poſſunt cõtra eam, in cuius fauo
rem factum eſt,per notata in l.his conſequẽ
ter, ff.familiæ erciſcundæ. Et alia quæ ipſe
refert,quæ doctrina notanda eſt ad intelle-
ctum dictarum legum Taurinarum 54. &
55. quas ſupra retuli,& illam etiam ex alijs
corroborat Tiraquel.cui iunge quod tradũt
Archid. Ioan. Andreas , & Dominicus in
rubric.de eo qui mittitur in poſſeſ. vbi di-
cunt, quod quanuis actor ſit miſſus in poſ-
ſeſsionem bonorum creditoris,& poſt annũ
efficiatur poſſeſſor,hoc intelligitur ſi ipſe
velit, non alias , quod confirmat Decius in
conſ. 52. numer. 3.in princip. Et filij poſ-
ſunt renuntiare diſpoſitioni teſtatoris , ſu-
per alienatione , in quorũ fauorẽ facta fuit,
ſecundum Oldrald.in conſ.241. Decium in
conſ.403. num.Et 23. priuilegium non eſt
† ita interpretandum,vt tollat priuilegia ex 144
alio iure,vel alia cauſa competenti,l.ſeu Ru
finus,C.de teſtam. milit. Bart. in l.3.§. ſi e-
mancipatus, ff. de bonorum poſſeſ. contra
tabul.notat recte Ripa reſponſ 80.num 42.
cum alijs,& his etiam adde quæ ſcribit pro
confirmatione iſtorum & illorum, quæ no-
tant Nicol. de Neapol. & Barthol.in dict l.
item in poteſtate,ff. de his quæ ſunt ſui vel
alien.iur & plura quæ tradit Roderic. Sua-
rez (cuius authoris miror ab alijs non fa-
ctam eſſe mẽtionem, cum illius ſcripta adeo
egregia ſint) is in quam de his rectè tractat
in l. 9.tit.11.*De los caſamiẽtos*,fol. 82. col.2.
verſ.*Conſidera*,vltra quæ faciunt ſcripta per
Cephal. in conſil.411. num.18. cum. ſeqq.
lib. 3. † Ex quibus infertur intellectus ad
legem 48.Taurinam,quæ liberat filium per
contractum matrimonij à patria poteſtate ,
nam debet intelligi in his quæ tali filio † vti 145
lia ſunt,nõ in his,quæ illi ſunt dãnoſa,& præ
iudicialia,& adde Greg.Lop.in l.7 tit.18.in
gloſ.in verbo,*Conſeſero*, part.4 vbi ex gloſ.
in l.nepotes,ff. de his qui ſunt ſui vel alien.
iur. & ex alijs,intelligit illam legem ponẽ-
tem 12.caſus,in quibus filius liberatur à pa-
tria poteſtate in vtilibus, nõ in his quæ ſunt
odioſa,notat Bacça in pragmat. de tiuin cap.
7. num. 24.fol. 41.Menoch de recup poſ.
remed.15. num.321. pag.504 Menchat.de
ſucceſ. creat. libr. 2.§. 15.numer.84.& 85.
quem citat Alexand.Reſtaur. in tractatu de
ſubſtitut.par.1.cap.7.num.15.fol.53.

Vnde etiam fit , quòd filius præſumitur
† eſſe hæres patris in his quæ illi vtilia ſunt, 146
non etiã in damnoſis,niſi expreſſe ſe immiſ
ceat propter beneficiũ abſtinendi ſibi con-
ceſſum,l.ſi filius qui patri,ff.de vulgari,nam
nec emancipatus,ff.de leg.1. & tenet Bal. &
alij in l.1. C.ſi minor ab hæred. ſe abſtineat,
Alex.in conſ.34. viſo proceſſu num. 4 lib.
3.vbi gloſ. Pariſ. in addit. quæ incipit , fa-
uur , alios concordantes refert Mantica lib.
12.de coniect.ment. defunct.titul.10. num.
3.pag.613. Suarez in titul. *De las herencias*,
nu.49.pag.454.cui adde Angel. Aret. in §.
neq; de authorit.tutor.nu.1.fol.45. & eadẽ
gloſ.Pariſ.in conſuetud.Pariſ.§. 22. nu. 94.
fol.196.& qualiter alius præſumatur hæres
patris,vide quæ ſcribo in hac 4.part. quæſt.
56. & contractus factus ſine licentia mari-
ti, ſi vtilis eſt marito, valet ſecundum Ioan.
Lop. in rubric. de donation. inter virum
& vxorem,§.68. numer. 6.& alios quos ci-
tat Gutierrez in practicis quæſtionib. lib. 2.
quæſt.22.nu.15 pag.58.& in fauorem piæ
cauſæ cauſa præſumitur finalis , ſi ſit fauor
piæ cauſæ, non alias, cap. virum , vbi Abb.
de condition. appoſitis , notat Tiraquell.
in

Digitized by Google

in tractatu de ceſſante cauſa;limitatio.1.nu-
mer.58.faciunt tradita per Hippol. in l. 1.
§.ſi ſerui num.8. fol.25.ff.de quæſtionibus.
147 Et ſtatutũ, quòd † ſcholares habeantur pro
ciuibus,intelligũtur in his quæ ſunt illis vti
lia,nõ in damnoſis,ſecundũ Bart.in l.3. §. ſi
emancipatus,ff.de bonorũ poſ. cõtra tabul.
& alios quos refert Alciat.in tract.pręſ.reg.
3.præſ.29.nu.11.& dicit gloſ.Pariſ.in con-
ſuet.Pariſ.§.22.p.1.n.94.quòd pręſumptio
illa filius ergo hæres,& virtus ſuitatis nõ ha
bet locum niſi ad cõmodum filij, & quãdo à
filio,vel cauſam habẽte allegatur, ſecus ſi ab
extraneo:& inquit gloſ.Pariſ.in eodẽ §. 22.
nu.133.fol.222.quòd priuilegiũ conceſſum
Eccleſijs ex l.vlt.C.de ſacroſ.Eccleſ.proce-
dit Eccleſia volente,& acceptante, nõ aliàs,
ſi ſcholaſtici habẽtur pro ciuibus,quoad vti-
litates eorũ,non in dãnoſis,vt ſcribit Rebuf.
in priuileg.ſcholaſtic.priuileg.126.vbi tra-
dit alia huic materiæ affinia, & idem Rebuf.
in l.quod dicimus 231.pag.104.ff. de verb.
ſignific. Quintilia Mand.reg.52.reſeruatio-
num quæſ.18.nu.6.fol.24. & facit quod ex
Paul.de Caſtro,ſcribit Felin.in c.Rodulph.n.
18 fol.173.de reſcript. Et teſtamentum cõ
ditum inter liberos dicitur habere clauſulam
derogatoriá ad ſequentia teſtamenta,niſi ſit
aliud ſecundum teſtamentum etiam inter li-
beros,quod ſit vtilius & fauorabilius ipſis li
beris:quia ſi non ſit vtilius ſecundum teſta-
mentum,primum non derogatur,vt volunt
Bart.Socin.in conſ.163. col.penul.lib.2. &
alij,quos citat Iaſ.in auth. hoc inter liberos
num.3. C.de teſtam.tradit Aym.conſ.143.
nu. 8. & hoc in loco non eſt prætermittẽda
quædam egregia doctrina Domi. Ant.de Pa
dil.in d.l.poſt mortem num.22.fol.62.C.de
fideicõm.vbi tradit,quòd maritus in pręiudi
ciũ vxoris, & in eius vita,nõ poteſt reſtitue
re maioratũ filio,vel alij legitimo ſucceſſori.

Et quòd mulier ſine ſolemnitate ſtatuti re
148 quirentis † conſenſum conſanguineorũ poſ
ſit acquirere poſſeſſionẽ,tradit Carol.Ruin.
in conſ.129.in fine,lib.2. quem citat Simon
de Prætis lib.5.de interpretand.defunct.vo
lũt.dubit.3.n.50.fol.494.& reſoluit Quinti
lia.Mandoſ.in tract.de ętate minoris quæſt.
21.num.5.fol.24. & valet contractus factus
per tutorem, vel adminiſtratorem minoris,
ſi ſit illi vtilis,vt ex regul.text.in l.non ideo
minus,C.de procurator.& alijs iuribus con-
cordãtibus reſoluit Matiẽ.in l.23.tit.11.lib.
recopil.gloſ.1.nu.6.fol.400. & mulier alibi
nupta in his,quę ad eius commodũ tẽdunt,
remanet ciuis ſecundũ Bart.in l.fin. §. idem
reſcripſerunt,ff.ad municip. Rolán.in conſ.
76.num. 26.lib.3. faciunt plura quæ ſcribit
Iaſ.in conſil.59.col.3. lib.3.

149 Et ex iſtis infertur etiam † intellectus ad
capitulum curiarum Valliſoleti anni 1555.
quod prohibet ne minores 25.annorum,vel
filij familias poſſint facere aliquem contra-
ctum emendo aliquas merces pecunia cre-
dita,vt latius in dict.cap. ſtatutum eſt, hodie
l.22.tit.10.lib.5.ordinam.quia licèt ipſi mi-
nores,& filij familias,& illorũ patres,& cura
tores poſſint opponere de nõ obſeruata ſo-
lemnitate dicti capituli,alij tamen in damnũ
minorum & filiorum familias de hoc oppo-
nere non poſſunt, & ad alia pleraque poteſt
inferri intellectus,quæ omitto.

Ex his igitur(vt ad noſtrum propoſitum
calamum conuertamus) apparet quòd dict.
l.45. non obeſt prædictæ † opinioni, nec 150
obſunt alia quæ adduximus,quia habẽt par-
ticulares rationes, & omnia in propoſito no
ſtro ceſſant ex diſpoſitione text.in d.l. cum
quidã capitis,ff.de iure fiſci: quia ad prædi-
ctam opinionẽ eſt clarus : & cũ iſta opinio
ſit fauorabilior pro conſeruatione bonorum
maioratus,in ambiguo eſt amplectẽda: & an
qui cõmiſit delictũ pendente tempore pro-
ceſſus,poſſit officio renuntiare,tractat Tell.
in dict.l.4. Taurina n.64.ad quem addo Go-
mec.in regul.de annali poſſeſſore quæſt.24.
& lege quæ ſcribo ſupra.

Et ex ſuperioribus etiam determinari po 151
teſt,an parentes in præiudiciũ filiorũ † poſ-
ſint repudiare hęreditatẽ,legatũ,ſeu donatio
nem eiſdem factã, & è contrario an ipſi filij
in præiudicium legitimæ,quæ debita eſt pa-
rentibus,poſſint facere renuntiationẽ:& vi-
detur eã licitam eſſe ceſſante fraude,& quã-
do ius nõ eſt iam acquiſitum : nam altero ex
his duobus concurrente non eſt licita renũ-
tiatio,ad quod facit doctrina Bald. in cõſ.85.
li.4.vbi vult, quòd mater poteſt approbare
teſtamẽtũ filij in præiudiciũ aliorum filiorũ,
quod refert & confirmat Nicol.Boer. deciſ.
96.n.10.qui ad hoc etiam citat Alex.cõſ.50.
& conſ.148.n.3.lib.7.Sed in terminis, quòd 152
† mulier nupta non poſſit in præiudiciũ pa-
tris donare bona acquiſita conſtãte matrimo
nio in pręiudiciũ legitimæ patri debitę,licèt
à principio poſſit renũtiare,voluit Ioan.Lu
pi.in rubr.de donationib.inter virũ & vxo-
rẽ §.63.n.6.fol.40.hodie pag.202.col.2.qui
bus congruũt quæ late ſcribit Ioan.Gutier.
in c.quãuis pactum de pact. in 6.in princ.n.
14.cũ ſeqq.pag.377.vbi diſputat,an ſi filius
vel filia renuntiãtes hæreditatẽ poſſint renũ
tiare eam in præiudiciũ parentũ ante acqui-
ſitã talem hæreditatẽ,vel poſtea quã acquiſi
ta fuit,vbi hoc notanter tractat, quo in loco
concludit renuntiationem non præiudicarę
parentibus etiã ante acquiſitam hæreditatẽ.

In qua quæſtione animaduertat lector ad
notabilem doctrinã Pauli de Caſtro in l. fin.
numer.5. C.de bonis quæ liberis,quam citat

Tell.in l.6. Tauř num.55.Xuarez in l. quo
niam in prioribus, C. de in officioſ. teſtam.
ampliatio.50.n.69. vbi videtur diſtinguere
inter conſenſum præſtitum per filium ad
maioratum factum per patrem ante hæredi
tatem † acquiſitam, & conſenſum præſtitũ
153 poſt acquiſitam hęreditatem, ad quæ adde
notabilē reſolutionē Tiraqu.libr.de legibus
connubialibus,gloſ.7.Exprez num.75.fol.
308. vbi ex Bar.& alijs pluribus authoribus
ponit doctrinam,qualiter renuntiatio hære-
ditatis delatæ nō præiudicat patri,vt ex pro
pria perſona poſsit adire. Et ad doctrinam
Ioan.Lopij in rubr.de donationib inter vi-
rum & vxorē, § 47.nu.2.& 3.pag. 135.vbi
vult,quod ſi pater grauamē fideicōmiſsi im
poſuit filio in legitima , vt reſtituat poſt
mortem filio ſuo primogenito, & filius ex-
preſſe conſentiat, valet grauamē,& filij cō-
ſentientes non poſſunt dicere quòd fuit fa-
ctum in illorum fraudē.Et ad doctrinā Bald.
addo Carol. Ruin. in conſ.20. num.4. & 5.
lib.1.Cephal. in conſ.34.nu.18.lib. 1. & in
conſ. 142.num.19.& 20. & 48. eodem lib.
& conſ.405.num. 55.lib.3.

Et ex his etiam diffiniri poteſt, an poſsit
154 † mulier nupta renūtiare bonis matrimonio
conſtante acquiſitis in fauorē mariti, & præ
iudicium parētum,vel filiorum quibus legi-
tima debetur. In quo etiā videtur, quod ſit
licita talis renuntiatio niſi bona iā acquiſita,
& incorporata in ſocietatē matrimonij fue-
rint,& niſi hæc renuntiatio facta fuerit in
fraudem legitimæ,quæ parentibus debetur.
Et idem dici poteſt ſi mulier habēs filios ve
lit facere in fauorē mariti renuntiationē ho
rum bonorū, quæ acquiri poſſunt durante
matrimonio,quod refert & ſequitur Ioan.
Gutièr. lib.2.practicar.quæſt. 127.num.5.
pag. 298. Et hoc modo intelligenda ſunt
quæ notant deciſ. Rotæ in antiquis 841. &
deciſ. 2.titul.de pactis,& Nicol.Boer. deciſ.
244.num.2.Roder.Suarez in tit. *De las ganā
cias*,limitatione 1.& Gregor. Lōpez in l.5.
tit. 11 part.4.in gloſ.in verbo, *Otra manera*,
vbi late tractat,quemadmodū mulier † poſ-
155 ſit renuntiare his bonis matrimonio cōſtan-
te acquiſitis,Guillel.Benedict.in c.Rainunt.
de teſtam.in verbo quidā Petro tradiderunt
num.98.fol.428. Ant. Gam. deciſ.367.nu.
4. & multos refert nouiſsime Valdes in ad-
ditionibus ad Rodericum Suarez in titul. *de
las ganancias*,litera A.pag. 54. ad quos addo
Michaelem de Palacios in tract. de contra-
ctibus lib.6.cap.1.pag.512.& punctū nouiſ
ſime reſoluit Thomas Sanchez in tractat.de
matrimonio lib.6.diſputatio. 5.num.1. cum
ſequentibus,pag.916. quos iunge ad Men-
chacam lib. 1.controuerſiarum cap. 52. &
vltim. numer. 6. vbi plene tenet quod non
valet pactum factum inter maritum & vxo
rem, per quod mulier renuntiat, quod non
vult habere partem in fundo per maritum
empto: quod fundat contra Nicol. Vbald.
Ioan. Lop.& alios quos refert,contra quem
vltra prædicta facit ſententia gloſ. Pariſ. in
conſuetud.part.1.§.30.nu. 70.vbi præſup-
ponit licite coniuges poſſe renuntiare bona
quæ alias communia eſſent abſque renuntia
tione, & faciunt quæ ſcribit ibi eadē gloſ.Pa
riſ. num.75.& idem vult Anton. Gomez in
l.51.Tauri nu.66.verſ.Quintus eſt,fol.260.
& late tradit Matien.in l.9. tit.9.gloſ.1.lib.
5.recopil.nu.5.cum ſeqq. fol.271.Ioan.Gu
tier. lib.2.practicar.quæſtio.q.126.num.5.
pag.296.Epiſc.Conar.in Epitome de ſpon-
ſalibus 2.par.c.7 §.5.n.11.& 12.fol.92.qui
alios citat,& plura ad propoſitū, & pro de-
ciſ. iſtius quæſtionis omnino legenda ſunt
quæ ſcribo par.1.queſt. 23 vbi inter alia tra
cto,an ſtatim quòd bona acquirūtur conſtā-
te matrimonio,trāſeat dominium in vxorē,
& bonū conſilium Nicol.Boer.51.nu.5. &
deciſ.102.& vtrum mulier quæ cōſtante ma
trimonio conſentit libere,quod maritus poſ
ſit alienare ex cauſa lucratiua bona acquiſita
cōſtante matrimonio ſibi præiudicet,diſpu-
tat Auend.reſponſ. 33. quod cautè obſeruā
dum eſt propter legem Regni.5.tit.9.lib.5.
recopilat.quæ ceſſante fraude permittit ma
rito libere alienare bona acquiſita cōſtante
matrimonio,de qua meminit Auend.

Et animaduerto etiam, quod maritus † in 156
præiudiciū fiſci,cui bona poſtea deferuntur,
non poteſt renuntiare bona cōſtante matri-
monio ſuperlucrata, quæ in patrimonio iam
ſunt delata & incorporata,quod patet ex ſu
perioribus,& l.77 Taurina,hodie l.10.ti 9.
lib.5. recopilat. Et quia omittere lucrū iam
acquiſitū pro damno reputatur, ſecundū gl.
in l.1.§.ſi quis propter in verbo reſtitutio-
nē,ff.de itinere actuq; priuato, & vbi lucrū
eſt radicatū,priuatio lucri eſt damnū, ſecun
dum Cin & Bal.in l.cum ſe in princip.C.de
donat.ante nupt.notat Dec.in cōſ.260.n.3.
& 6. & probatur iſta opinio in l.liberto oc-
tuaginta,ff.de bonis libertorum, & traditur
per Iaſ.in l.cū quis nu. 3. C. de iuris & facti
ignorātia,& in l.3.§.Labeo n.3.ff.de acqui.
poſſeſ.& in l.reprehendenda num.10.C.de
inſtit.& ſubſtitu.& in l.vlt.nu.1n. C.de co-
dicillis,& in l.non amplius nu.7,ff.de leg.1.
& in l.ſi ita ſtipulatus,ff.de verb.oblig.& in
l.quominus nu.48.de fluminibus, Rebuf.in
l.vnic.C.de ſententijs quæ pro eo quod in-
tereſt proferūtur in gloſ.in verbo,prout n.
20.pag.281.Carol.Ruin.in rubric. ff. ſolut.
matri.nu. 273 pag.40.Alex.vbi gloſ.Pariſ.
& plures refert in conſ.89.numer.11.lib.2.
& Decius in l.in eo quod,ff.de reg.iur, & in
cap.

c.Eccleſia num.34.de conſtit.Ioan. Lopius
in cap.per veſtrar colum.3 r 3. hodie nota-
bil.3.§.21.numero 4.pag.462.Epiſcop.Co
uarru.de ſponſalibus part.2.cap.3.§.3.num.
7. Gomez. in regula de non tollendo iure
quæſito, Tiraquel.in l. ſi vnquam in verbo
donatione largitus num.155.pag.249.C.de
reuocand.donatio.& dixi in alio loco, ex
quibur apparet diuerſum eſſe vbi maritus re
nuntiat io fauorem mulieris talia bona ante
quam acquiſita & incorporata ſint, pro qui-
bus facit, quod ius quæſitum facilius conſer-
uatur, quam de nouo acquiritur, vt latè tra-
dit Barbac.in conſil.3.colum.3.& 5.libro 1.
& in conſil.20.eodem libro, & in alijs plu-
ribus conſilijs citatis à Tiraquel. in l.60.ver
ſic.8.hoc ſermone limitat.5. num.39. folio
145.vbi refert Felin.Dec.& alior plurer.

Et ex prædictis, maxime ex hir, quæ ſcrip
ſi in verſiculo hoc etiam in loco nume.117.
determinatum etiam fuit, quod cum quidam
in iudicio petiuiſſet à quibuſdam illuſtribur
157 pupillis magnam pecuniç quantitatem † per
actionem perſonalem, quæ excedebat valo-
rem viginti mille ducatorum, quam quanti-
tatem petebat à pupillis, tanquam ab hæredi
bus patris, pupilli in exceptionibus repudia
uerunt hæreditatem patris, cum authoritate
matris illorum tutricis, & fuit petitum pro
parte actoris, quod repudiatio non erat ſo-
lemnis: quia non erat facta cum iudicir au-
thoritate, iuxta ſententiam Bartholi & alio-
rum in l.tutor, ff. de bonorum poſſeſsione
ſecundum tabulas: fuit igitur deciſum, hoe
non obſtante, quod nō valuit illa repudiatio
cōtra creditorē illorum, qui dicebat non eſſe
ſufficientem, ad quod facit l.nō fraudātur, ff.
de regulis iuris, & l.quia autem, ff.de his quę
in fraud.creditorum, & alia ſupra citata. Et
158 hinc etiam fit, quod ſi prælatur † vel tutor
recipiat canonem ab emphyteuta, qui ceci-
derat propter aliquam cauſam in commiſ-
ſum rei emphyteuticæ, præiudicat minori,
vel Eccleſiæ, vt poſtea non poſsint petere,
rem in commiſſum incidiſſe, non alia ratio-
ne, niſi quia nondum ex toto ius erat dela-
tum, nec declaratum rem in commiſſum ve
niſſe, & notant gloſſa Imol.& Abbat.in cap.
potuit de locato, explicat latius Gloſ.Pariſ.
quid in procuratore habente generale man-
datum, & in marito recipiente canonem de
re vxorir part.1.conſuetud.Pariſ.§.54.n.9.
cum ſequentibus, fol. 169. Venit etiam ex
his, quod prælatus poteſt repudiare legatū
relictum Eccleſiæ ſecundum Federicum de
Senis conſil.9. Lapum allegatione 26. ver-
ſiculo item ſolemnitas, Cardinal. in cap. tua
in fine verſic.8.quæro vbi Abb. verſic. vlt.
ſcias de hir quæ fiunt à prælatis, & eſt com-
munis opinio, ſecundum Iaſonem in l.lega-
tum num.19.ff.de leg.1.Aretin.in l.ſi ir quis
hæres, §.vlt.ff.de leg.1.licet contrarium te-
neat Bald.in l.magir puto, §.fundur verſicu
lo & nota quod ſi fundus, ff. de rebus eorū,
Paul. & Alexand. qui communem dicit in
d.l. legatum & eſt cōmunis opinio ſecundū
Carol.Ruin. in conſil.127. lib.3.de quo le-
gendus eſt Anton.Gabriel lib.4.communiū
opinionum titulo delegat. concluſ.3. num.
1.pag.244. & faciunt quæ de remiſsione
alicuius iuris ſcribit idem Anto.Gabriel lib.
3.communium opinionum titulo de dona-
tione concluſio.1.num.45.& poſtea nume.
76.pag.393.& de materia & quæſtione le-
genda ſunt quæ ſcribit Anton.Peregrin. in
tractatu de iure fiſci libro 5.tit.5.num.190.
pag.298.& in tractatu de fideicommiſsis, ar-
tic.3.num.127.fol.39.

Sed an ſi bona maioratus fuerint confiſca-
ta pro delicto, teneatur fiſcur ſtare locationi
factæ per delinquentem poſſeſſorem † re- 159
rum maioratus, decidi poteſt ex doctrina
Baldi in cap.1.§.rurſus nume.1. fol.16.qui-
bus modis feudum amittatur, vbi dicit, quod
ſi domino commiſſum eſt feudum, nō tene-
tur ſtare locationi factæ per feudatarium, de
quo puncto late & reſolutiue agit Gloſ.Pa-
riſi.in conſuetudi.Pariſi.part.1.§.30.quæſt.
22.num.90.fol.241.quem vide ad reſolutio
nem noſtræ quæſtionis.

Sequens in gradu ſi negligat petere maioratum, quem anteceſſor propter delictum amiſit, an fiſco ius aliquod acquiratur, num.160.

Poſſeſsio non transfertur in fiſcum propter delictum poſſeſſoris maioratus, num.161.

Dominium vtile cenſuarij, licet aliquo caſu reuertatur ad dominum, non tamen poſſeſsio transfertur, num.162.

Vſucapi poſſunt per extraneum bona propter delictum amiſſa, num.164.& 165.

Priuari non poteſt tertius abſque cauſæ cognitione, ſi habeat & poſsideat bona maioratus, numero 166.

Dominium bonorum ipſo iure amittatur, per crimen læſæ Maieſtatis, num.167.

Fiſcus qualiter teneatur ſoluere pretium emptoribus rerum confiſcatarum, num.168.

Fiſcus ſoluere tenetur pretium rei, quam delinquens emerat, num.169.

Lite pendente an ſint decernenda alimenta ex bonis ſequeſtratis filio vel vxori delinquentis, num.170.

Ius patronatus an confiſcari poſsit cum bonis maioratus, num.171.

Melioratio quando præſumatur facta in fraudem fiſci, num.172.

Princeps ſi non procedat contra aliquem, an contra eius filios procedere poſsit, numero 174. 175.177.

Acqui-

Acquiſitum ab hæredr ex ſua induſtria & diligentia non imputatur in l. Falcidia, n. 176.
Sententia confiſcationis bonorum eſt ſtricti iuris, num. 178.
Verbis narratiuis & diſpoſitiuis Principis atteſtantis aliquem fuiſſe priuatum bonis maioratus propter delictum, an ſit ſtandum, numero 179. 180. 181.

CIrca hanc etiam materiam non eſt omit
tenda quædam quæſtio, quam tangit
Greg. Lopez in l. 10. tit. 15. part. 6. in gloſſa
vltima, vbi dicit, quod ſi poſſeſſor maioriæ
cõmittat tale delictum, propter quod maio-
ria transcat in ſequentem vocatum, quod ſi
160 ille ſit negligens † petere intra duos men-
ſes, quod poſsit petere fiſcus per illum tex-
tum, vbi probatur, quod pater inſtituat hęre
dem, vel faciat legatum in filium inceſtuo-
ſum, aut adulterinum, & competat ius reuo-
candi legatum filijs, vel fratribus, aut alijs
conſanguineis teſtatoris, quod ſi intra duos
menſes id non reuocauerint, fiſcus cap t reli
ctum, & idem probatur in l 1. C. de naturali
bus liber. Sed dura eſt concluſio Greg. Lo-
pez, & ideò recta ratione ipſe cogitandum
relinquit: quia illę ll. loquuntur in bonis libe
ris & in caſu ſpeciali, de quo in illis ſit men-
tio, & nullatenus in ſucceſſorem in maiora-
tu eſt trahenda, quid enim abſurdius poteſt
eſſe, quàm excludere ſucceſſorem maiora-
tus ex eo, quod non petiuit proprietatem,
vel poſſeſsionem bonorum maioratus, quę
ipſo iure lex facit poſſeſſorem abſque ali-
qua apprehẽſione, cum anteceſſor mortuus
eſt, vel delictom commiſit per quod renã-
ſit incapax, & ius in ſequentem fuit delatũ?
l. etiam, §. ſi deportatus, ibi: *Fratribus ſuis nõ
obſtabit*, ff. de bonis libertorum, & dixi latius
in 2. part. huius operis quæſt. 3. & in 3. parte
quæſtione etiam 3. & prædict. l. 1. & l. part.
loquuntur in caſu ſpeciali quando filio adul-
terino vel inceſtuoſo relinquitur legatum,
poſſeſſor vero bonorum maioratus nihil re
liquit, vel amiſit quod proprium illius eſſet,
ſed ſucceſſorum.

Ex quibus, & alijs quæ omitto, intrepide
teneo contra Gregor. Lopez, imò cum bo-
na maioratus pene regulariter ſint impræ-
ſcriptibilia, etiam per tempus 40. vel cẽtum
annorum, non excludetur ſucceſſor legiti-
mus, aut illius filius à petitione bonorum ſe-
cundum ea quæ ſcripſi in quæſtione 20. ſu-
pra eodem.

161 Notaod um † etiam in his eſt, quod confiſ-
catis bonis maioratus, ſiue ipſo iure, ſiue per
ſententiam, quamuis tranſeat dominium in
fiſcũ, & cameram regalem, non tamen tranſ-
fertur poſſeſsio abſque apprehenſione, nec
in hoc caſu locum ſibi vendicat l. 45. Tauri
quod probatur ex aliquibus quę ſcribo in 3.
part. huius operis quæſt 5. per totam, & de-
ducitur: quia dict. l. 45. ſpecialiter loquitur
in illo caſu, quando mortuus fuit poſſeſſor
bonorum maioratus, & in fauorem & con-
ſeruationem maioratuum, quod ceſſat in
hoc caſu, & eſt lex exorbitans, & ad alios ca
ſus non eſt extendenda: maxime, quando
non militat eadem ratio: & licet dominium
tranſeat ſine poſſeſsione quando quid ſit ip-
ſo iure, vt probatur in l. commiſſa, vbi gloſſ.
& Bart. ff. de publi. & idem poſt Dinum in
l. Imperator, ff. de iure fiſci; poſſeſsio tamen
non tranſit, niſi fuerit apprehenſa, gloſſa in
l. cum duobus, §. idem reſpondit ſocius ſi ceſ
ſante in verbo dominium, ff. pro ſocio, & in
l. vltim. C. de ſacroſanct. Eccleſ. & alij, vt per
Tiraquellum in l. ſi vnquam in verbo reuer-
tatur num. 389. C. de reuocan. donatio. pag.
530. & in tractatu lemors part. 2. declaratio-
ne 11. num. 23. pag. 257. & hanc ſententiam
in alijs terminis latè fundat Nicol. Boer. de-
ciſio. 277. num. 10. cum ſequentibus, vbi in-
ter alia dicit, quod quamuis Regius procura-
tor propter ſaiſinam ab initio proceſſus fa-
ctam de bonis accuſati ac ſententiam con-
demnationis ſit factus dominus, non tamen
efficitur poſſeſſor per l. intereſſe, ff. de ac-
quirenda poſſeſsione, & alia quæ citat, & ita
dicit concluſum fuiſſe per maiorem partem
dominorum, & Ægidium Boſium in practi-
ca crimin. in titulo de bonorum publicat. nu
mero 26. pag. 505. & idem tradit in acquiſi-
tione bonorum vacantium in titulo de bo-
nis vacantibus num. 6. pag. 704. & condu-
cit quod circa hoc & res dotales ſcribit Bald.
Nouell. in tractatu de dote part. 8 priuile-
gio 6. nu. 18. volum. 42. quod dictum etiam
retuli in 3. part. huius operis quæſt. 19. & fa
cit doctrina Paldi in tractatu de pace Con-
ſtantiæ in verbo pactiones in fine, vbi dicit,
quod licet dominum vtile † cenſuarij aliquo 162
caſu ipſo iure reuertatur ad dominum dire-
ctum, poſſeſsionem tamen nullus perdit, do
nec eijciatur foras, ſic decidit gloſſa celebris
in cap licet Epiſcopus in verbo te non vo-
cato de præbendis in 6. quod vſusfructua-
rius finito vſufructu non poteſt à quaſi poſ-
ſeſsione repelli, ſed contra eum agendum
eſt negatoria, vel ex cautione de reſtituen-
do, quam gloſſam ſequuntur ibi Doctores,
& hoc eſt tenendum, quamuis Gloſ. Pariſ. in
conſuetudinibus Pariſ. part. 1. §. 30. numero
172. fol. 251. teneat, quòd quando in feudo
ipſo iure domino cõſolidatur poſſeſsio, &
etiã in dominũ ipſo iure trãsfertur. De quo
dicto non ſine ratione dubitari poteſt prop
ter ſuperius ſcripta, & in dict. q. 5. 3. parte
huius operis, & licet Pariſius in conſil 1. nu.
174. lib. 1. teneat, quòd vbicunque quis eſt
Priua-

priuatus ob rebellionem domino bonorum
ſuorum,poteſt princeps, ſeu eius camera
propria authoritate ingredi in poſſeſsionem
bonorum ſuorum,ad quod refert notata per
Bald.in cap.cæterum de iudicijs,& in l.1.q.
21.ff.de rerum diuiſione:& iſta ſeruiũt pro
doctrina Anton.Peregr.in tractatu de fidei
commiſsis art.31.n.35.fol.283.vbi reſoluit,
an per publicationem bonorum fideicõmiſ-
ſa nondum agnita per condemnatum tranſ-
eant in fiſcum. Vtcunque tamen ſit,in no-
163 ſtro propoſito † dicta ſententia eſt tenenda
circa intellectum d.l.45. Tauri,quam etiam
teneo in 3.p.huius operis quæſt.19. vbi le-
gi debet.

Et hac concluſione habita pro vera ſequũ
tur plures effectus,& inter alios,quod ſi ali-
164 quis extraneus poſsideat alia bona, † vſuca-
pere poteſt habita diſtinctione, de qua per
Bart.in l.in omnibus,ff.de diuerſis & tem-
poralibus præſcriptio. Cuius opinio com-
munis eſt ſecundum Aretin.conſil.103. de
quo tractat Epiſcop. Couarru. in epitome
de ſponſalibus part.2.cap.6.§.8. nume. 16.
folio 74.& Ægidius Boſsius in dict.practic.
crimin.dicto titulo de bonorum publicatio-
ne num.78.& eundem Epiſcop.Couarru.in
regula poſſeſſor de regulis iuris in 6. 2.p.re
lect.o.§.2.nu.7.fol.24.& legenda ſunt quæ
ſcribit Simancas lib. de inſtitutio.Catholi-
165 cis cap.9.num.86. Fortius dico,quod † hoc
caſu ſufficit vſucapio ordinaria,& non requi
ritur tantum tempus,ſicut exigitur ad vſu-
capionem bonorum maioratus, vt diximus
in quæſt.10.ſupra eodem:quia iam iudicari
debet ſicut de bonis liberis, & non cenſen-
tur iã bona reſtitutioni ſubiecta, ſed libera,
argum text.in l.cum pater,§.quindecim, ff.
de leg.3.& aliorum quæ ſcripſi ſupra in hac
4.part.quæſt.19.vbi de dicto §. quindecim
latè actum eſt.Sed hoc non tranſit ſine mag
na difficultate,quia vbicunque bona appli-
cantur coronæ Regię,applicatio fit dignita-
ti & coronæ Regiæ,& non ipſi perſonæ re-
gali,& ideò de talibus bonis non eſt iudican
dum ſicut de bonis fiſci:ſed dignitatis rega-
lis,prout dixi in 1.quæſt. ſupra eod.in ver-
ſiculo & ſicut directo. Quare videtur, quod
in his procedit ſicut in alijs bonis regni l.1.
titulo 17.part.2. de cuius intellectu tracto
in quæſtione 2. ſupra. Et quod bona pro-
uenientia Regi occaſione delicti ſint de re-
galibus,tenet Abbas in conſ.6.col.3.verſic.
idem bonis lib.2.Aymon Crauet.conſ.128.
num.4.in quo puncto vide quandam latiſsi-
mam diſtinctionem,quam tradit melius om-
nibus Gloſ.Pariſ.in conſuetud.Pariſ. dicto
§.30.num.169.cum alijs fol.251.

Et ſequitur etiam ex prædictis, quod prin
ceps non poteſt priuare reũ his bonis maio-
ratus,niſi prius conuictum, † & condemna- 166
tum, & antequam hoc factum ſit, nõ poteſt
ad ſe aduocare talia bona,nec habere manuũ
iniectionem,nec accipere poſſeſsionẽ:quod
probatur ex cap.1.de feudo ſine culpa non
amittend.late Andre.de Iſern.in c.1.verſic.
callidis de prohibit.feud.alienat. per Federi
cum & alios,quos refert Alex.conſilio 124.
lib.1.& Thom.Grammat.deciſ.15.n.8.pag.
64.lib.1.de quo etiam legenda ſunt quę ſcri
bit Auguſt.Beroi.in conſ.65.nu.150.lib.1.
vbi de his late agit:& an fiſcus capere poſsit
bona maioratus delinquentis confiſcata ob
aliquod delictum pro vita delinquentis, vel
vocatus ea petere poſsit ſtatim non ſpectata
morte delinquentis, reſoluunt Ang.in l.Pa-
pinian.§.meminiſſe.ff.de inoffic. teſtamen.
Alex.in d.conſ.23.lib.1. & in conſ.185.lib.
2.Curt.Iuni.in conſ 120.n.11 Carol.Ruin.
in conſil.122.verſic.quinimò etiam lib.2.&
alij plures,quos citat Cephalus, qui copioſe
punctum tractat in conſ 395.n.29.lib.3. de
quo lege etiam Molinam lib.4.de primoge-
nijs n.12.cum ſeqq.fol.192.& egregiam do
ctrinam Alex.in conſil.23.n.12.lib.1.quam
cito par.2.q 3.n.85.& in hac 4.par. q.10.n.
13.& tradit etiam Ant.Theſaur.deciſ. Pede
monta 167.nu.2.poſt alios,quos citat:& an
fiſcus pro vita delinquentis poſsit capere pẽ
ſionem,quam delinquens habet, an penſio
vacet,tradit Petr.Gambara de officio dele-
gat.de latere lib.6 n.723.cũ ſeqq.pag.103.
in qua materia eſt magni facienda doctrina
Anton.Peregri.in tractat.de iure fiſci lib.2.
tit.1.n.17.pag.74.vbi tradit quod in feudis,
fideicommiſsis,& in maioratibus non ſucce-
dit fiſcus,ſed proximior conſanguineus,etiã
in vita delinquentis, vt fuit factum cũ Coſ-
me de Medicis excluſo Laurentio de Medi
cis ex ſententia Caroli Quinti Imperatoris,
vt tradit Tiber.Decian.in conſ.19. nu.143.
lib.3.Quod autem ſententia lata contra pa-
trem ſuper crimine læſæ Maieſtatis nõ præ-
iudicet filijs non citatis tradunt Bart.Socin.
in conſ.4.n.27.lib.3.Burſat in conſ.225. n.
192.lib.2.ſupra relatus: quod pendet ab his
quæ ſcripſi ſupra q.14.vbi retuli iſtud conſ.
Socini.

Animaduerto etiam in hac materia, quod
licet de iure ciuili erant aliquæ opiniones,
an per delictum lęſæ Maieſtatis † amitteret 167
quis bona ipſo iure, aut per ſententiam, vt
per Bart.in l.ſi debitor,ff.de his quæ in frau
dẽ creditorũ & in authẽtico de inceſtis nup
tijs in principio,Abbas in cap.dilecti de ar-
bitris,quę in alijs pluribus locis tractatur,ho
die ex diſpoſitione l 4.tit.2.part.7. hoc ex-
peditum eſt:quia delinquens ipſo iure bona
amittit,quod aperte probatur in illa lege,&
in l.2.tit.*de las trayciones*, lib.8.ordinamenti,

&in

& in l.4.tit.4.part.5. & hôc nôs tenere de-
bemus,quidquid poſt alios teneat Gloſ.Par.
in cõſuetud.Pariſienſ.d.§.30.n.25.fol.233.
168 Et quid ſi poſſeſſor bonorum maioratus †
aliquam rẽ alienauerat ex bonis maioratus,
quam poſtea fiſcus reiuendicat,& cœpit ob
delictum læſæ Maieſtatis,vel hæreticæ pra-
uitatis commiſſum,an teneatur ſoluere emp
tori pretium,quod delinquens præcepit,cõ
muniter, concluditur quod ſi pretium fuit
conuerſum in commodum bonorum delin-
quentis,& commodum delatum fiſco, ſimul
cũ bonis, tunc fiſcus ſoluere tenetur pretiũ,
& non alias,ſecundum Bart.in l.3. ff. de his
quæ in fraudem creditorũ,per l.emptor, ff.
de reiuendic.& Conrad.in tracta. de contra
ctibus,cui adde Iaſ.in §.item ſiquis in fraudẽ
n.90 fol.34.inſtit.de actionibus,& Simãcas,
qui hoc latius tradit in lib.de Inſtitut.Catho
licia c.9.n.22.cũ ſeqq.fol.19.quia alias quæ-
ſtiones circa hanc tractat Epiſcop.Couar.in
d.§.8.n.8.& Ægid.Boſſi.in d.practic.crimi-
nali titu.de bonorũ publicatione n.77.pag.
528.vbi n.22.refert Ioan.de Imol. in conſ.
37.col.7.& 9. diſputãtem ſi delinquens ha-
beat bona in diuerſis principatibus,ita quod
alibi non publicẽtur,& cõdemnatur habeat
creditores,tam in eo loco quã in alio,an ipſe
debitor teneatur ad ſolutionẽ debitorũ,an
fiſcus ad id obligatus ſit,& vide eundẽ Ægi-
diũ Boſſiũ in tit.de fiſco & priuileg. eius n.
71.pag.668.& in tit.de remedijs ex ſola cle
ment.princip.procedent n.53.vbi reſoluit,
quod princeps nõ poteſt facere gratiã neq;
indulgentiã quoad bona ſita in alio principa
tu,quẽ citat nouiſsime Tiber.Decian.in pra
ctica criminali lib.3.c.35.n.96.fol.143.& le
genda ſunt quæ ſcribo p.1.q.58. & ad pun-
ctũ etiã legẽda ſunt quæ notat Quemada in
quæſtionibus ſuis q.7.fol.24.vbi ſcribit qua
liter dicatur pretiũ verſum in vtilitatẽ fiſci.
Et ex his fit,quod ſi ille,qui commiſit hæ-
169 reſim, † vel crimen læſæ Maieſtatis, emerat
iam bona,& pretium nõdum ſoluerat,fiſcus
tenetur illud ſoluere,ſi res empta extat l. in
cõditione, ff.de actio. empti. & tenet Bald.
in l.vlt.§.vlt.C.communia de legat.
Sed qui ſcire cupit,an litependente inter
170 † regium fiſcum,& vxorem & filios cõdem
nati ſint ne decernenda alimenta ex bonis
ſequeſtratis filio , vel vxori, legat Ægidium
Boſsium in practic.criminal. titulo de alimẽ
tis præſtandis vxori,pag.545.quem ad aliud
propoſitum refero in q.35.infra eodem.
Deinde quæro ſi detur caſus, in quo per
delictum amittat quis bona maioratus,& cõ
fiſcentur,& ad tale maioratum pertineat ali-
quod ius patronatus,an confiſcetur ſimul cũ
bonis maioratus.In qua quæſtione gloſſa in
171 c.filijs 16.q.7.in ea eſt ſententia, † quod ius
patronatus confiſcari poteſt ſimul cum vni
uerſitate bonorum,& idem tenet Ioa.Andr.
& Abb.in cap.nobis de iure patronatus.Sed
iſta eſt lata quæſtio,cuius virtutẽ,& reſolu-
tionem lector percipere poteſt ex ſcriptis
abundanter per Rochũ de Curte in tractat.
de iure patronat.in verbo ipſe,vel is q. 29.
fol.82.n.65.Caſſan.in conſuetud. Burgun-
diæ rubrica 2.§.2.nu.7.& 8.fol.96.col.2. in
verſic.1.dicit Soci.Iuni.in conſ.31.nu.1.cũ
alijs lib.1.Cæſar Lambert.de iure patronat.
lib.1. 2.quæſt.princip.part.2. art.40. folio
146.nume.3.& 4.& faciunt quæ circa hoc
ſcribo part.3.quæſt.11.
Et quando præſumatur quod quis † fecit 172
in filium maioratum , vel meliorationem in
fraudem fiſci,& ad excludendum fiſcum,ne
capiant bona pro delicto, explicat Decius
eleganter in conſil.235.num.2.cum alijs.
Pone vero, † quod quis commiſit aliquod 173
crimen,ob quod bona maioratus amitti pote
rant,ſi eſſet accuſatus,ſed tamẽ nunquã accu
ſatio fuit appoſita cõtra eũ,ſed princeps diſ
ſimulauit vſq; ad mortẽ illius,an eo mortuo
filij bona amittant,& poſsit pro delicto pro
cedi. In quo pũcto placet mihi doctrina Bal
di in c.1.§. inſuper de prohibit. feud. alie-
nat.per Federic.fol.76.vbi dicit quod ſi nõ
eſt motũ iudiciũ contra eũ,qui dominũ feu-
di offendit,& cũ poſſet dominus querelare,
ſiluit, † fortè non poteſt moueri cõtra filiũ, 174
ad quod etiam facit gloſſa vbi Cin.Bald. &
Angel.in l.vlt.C.de reuocand.donatio. vbi
Ripa nu.236.& in c.vlt.de donationibus,&
rectè explicat Bart.Socin.in conſ.66.n.19.
lib.3.non tamẽ citat Bald.in dict.loco,tradit
Roland.in conſ.78.nu.11.lib.4.& eſt etiam
conſideranda qualitas delicti, ad hoc vt pro-
cedi poſsit contra memoriam,& bona defun
cti,iuxta l.ex iudiciorum,ff.de accuſatio. l.
vlt.C.ad l. Iuliam maieſtatis,§.2.inſtit.de pu
blicis iudicijs l.Manichęos,C.de hęreticis,&
l.2.& l.apoſtatarum, C.de pactis, & l.7. &
8.tit.1.part.7.vbi Greg.Lopez in pluribus
locis traditur in l.1. C.ne ex delict. defun-
ctorũ,& in alijs pluribus locis,quos omitto.
Et qualiter Rex poſsit diſponere de rebus cõ
fiſcatis tanquam de proprijs,tradit Greg.Lo
pez in l.3.tit.9.part.6.in gloſſa in verbo, *de
los Reyes*, vbi citat Andre.de Iſern.& Gloſ.
Pariſ.quos non inuenio in locis per Grego.
Lopez relatis ſed hoc tenet Andre.de Iſer-
nia in c.1.qualiter vaſſalli iurare debeat fide
litatem nu.6.fol.34.ſed reperio quod Gloſ.
Pariſ.p.1.conſuetud.Pariſ.§.30. n.184.fol.
253.ponit regulã,quod Rex poteſt † libere 175
alienare quę ad eundẽ iure cõfiſcationis per
tinent,& in perpetuũ cõcedere,quod eſt no
tandũ ad bona quæ in hoc Granatẽſi vendũ
tur mãdato noſtri Regis Philippi,& id tradit
Mulin.

Molin.lib.1.de primogenijs cap.3.num.18.
fol.15.qui ad hoc ſefert Baldum, & Lucam
de Pena, & ponderat l.2.tit.13.lib.6.Reco-
pilat.quæ nihil facit, vt videri poteſt, ego au
tem confirmo per doctrinam Bald. in cap.in
ter dilectos num.51. de fide inſtrumento-
rum, vbi vult, quod ſi vaſſallus alienat feu-
dũ, quod ſua induſtria acquiſiuit, nocet po-
ſteris, quem citat Tiraquel. qui alia ſimilia
ſcribit lib.1.de retractu, §.32.gloſ.1. & vni-
ca num.2.pag.665.facit etiam l.3.titu.6.lib.
1.Recopilatio.ibi: *Por ſer eſte derecho ganado
por los Reyes por la conquiſta que hizieron deſta
tierra*, & colligitur ex l.14.tit.3. eodem lib.
1.& ex l.20.titu.28.part.3.& l.5.18.& 19.
tit.26.part.2.notat Belluga in ſpeculo prin
cipum rubric.4.Auend.part.5.de exequen.
mandat.cap.1.num.7.quod confirmo ex re
ſolutione Bartholi in l. quod dicitur, ff.de
impẽſis in rebus dotalib. fact.vbi vult, quod
quando agnatus feudo priuatur, & princeps
feudum apprehendit, ſi concedat alij, conſti
tuit nouum feudum, idem volunt gloſſa in
c.1.§.inſuper, vbi Baldus de prohibita feud.
alienatio.per Federi.Andre.de Iſern. & Ia-
cob.Aluar.in cap.1.de vaſſall.decrepit. æta-
tis, & alij quos citat Iaſ.in conſilio 152.ante
num.1.lib.2.de quo late ago part.1.quæſt.
12.vbi hoc legendum eſt. Ex quibus aliqui
audent, & probare volunt, quòd cum Reges
Hiſpaniæ debellauerint & acquiſierint illa
regna à Sarracenis cum magnis laboribus &
ſumptibus poſſunt donare bona regni, & in
ter alios hoc nititur probare Mencha.de ſuc
ceſsionum creatio.lib.1.§.3 nume.4 de quo
actum fuit ſupra hac 4.par.quęſt.1.in princi
pio, & in limitationibus, vbi legẽdum, & cõ
ducunt quæ ſcribit Abbas in conſil.3.q.26.
lib.2.Reſtaurus de Imperatore q.164.n.10.
Marcabru.de Anguil.conſ.55.num.75.Mat
thæ.ab Afflict.in conſtitutio.Neapolita.ſu-
per prælud.quæſt.18.num.4.& 5.fol.10. fa
ciunt l.6.8.& 9.titu.26.part.2.& l.1.titu.3.
lib.7.Recopilationis.

Et pro hac ſententia induco bonum text.
in l.ſi hæres in principio, ff.ad l.Falcidiã, vbi
probatur, quod illud, quod acquirit hæres
176 ex ſua induſtria & diligentia, † non imputa
tur in l.Falcidia, quem adducit Gomez. in
regula de annali poſſeſſ.pag 825. verſiculo
6.quia illud, & text.in cap.conſenſus de re-
bus Eccleſiæ nõ alienãdis, in quo probatur,
quod prælatus, qui ſua diligentia acquiſiuit
aliqua Eccleſiæ libere de illis poteſt diſpo-
nere, de quo textu etiã agit Gomez.in dicto
loco verſ.25. & non eſt omittendus in mate
ria tex.in l.cum loca, ff.de releg.& ſumptib.
funer. vbi probatur, quod vbicunque loca
religioſa capta ſunt ab hoſtibus, deſinũt eſſe
religioſa, niſi ſint recuperata, quaſi poſtlimi
nio & idem probatur in l.ſepulchra, ff.de ſe
pulchro violato, tradit latius Tiber.Decia.in
pract.criminal.lib.6.cap.4.nu.25.fol.59. ad
quem addo Roman.in conſil.477.n.4.Auen
da.in tractat.de exequend.mand.regijs c.1.
num.1.vbi obiter dicit, † quod Rex Hiſpa- 177
niæ dicitur poſsidere Regnum Hiſpaniæ
quaſi res captas in bello, Matienç.in l.3.tit.
10 lib.5.Recopilatio.gloſ.7 nu.13.ſol.285.
qui fol 284.alia ad propoſitum ſcribit, & tra
dit in bono caſu Matth.ab Afflict. in cap.1.
§.ſi vaſſall.num.4.ſolio 220.hic finitur lex
Corradi, & quod ex Curc.Iuni.ſcribo ſupra
in hac parte quæſt.1.ſcilicet in conſ.275.n.
13.& 76.lib.2.an dominus noſter Rex Ca-
tholicus Ferdinan.teneretur obſeruare quã
dam pragmaticam per illum factam ante ac-
quiſitum Regnum Neapolitanum, quibus cõ
gruit doctrina Bart.Socin.in conſil. 4.n.12.
lib.3.vbi reſoluit Regem poſſe donare bona
regni, quæ ob confiſcationem illi delata fue
rint, quem citat Ripa in conſ.80.num.51.&
facit notabilis text.in cap.Abbate ſane de re
iudicata in 6.& egregia doctrina Matth. ab
Afflict.in conſtitutio.Neapolit.lib.1.rubric.
83.num.5.vbi reſoluit quod res patrimonia-
les Regis ſunt propriæ ipſius Regis ſicut priũ
uatarum perſonarum, quæ ſunt propriæ eo-
rũ. Et quod inter res patrimoniales regũ, &
bona fiſcalia eſt maxima differentia, nam res
patrimoniales Regis ſunt propriæ ipſius Ro
gis, vt ſunt bona, quæ obuenerũt Regi ob re
bellionem alicuius ſubditi: vel quia ſunt bo-
na vacantia, vel ob aliã cauſam: & extra præ
dicta magnum negotium faciunt doctrina
Bart.in l.eius, §.Celſus nu.2.ff.ad municipa
lem, Bald.in conſ.322.lib.4.& in conſ. 558.
proponitur quod quidam locus lib.3.Archi
dia.in cap.placuit 2.quæſt.3.Alberic.in au-
thentica ſi vero dominus, C.de hæreticis,
Martin.Laud. in tractat.de princip q.100.
Ripa in l.id quod apud hoſtes nu.5.fol.114.
ff.de legat.1.vbi Carol.Ruin.nu.2.pag.128.
Suar.allegat.9.quaſi per totam, & facit egre
gium conſilium Gozad.14.n.15. vbi refert
bonum textum & gloſſam in d.c. Abbate ſa-
ne de re iudicata in 6.qui text. inter alia pro
bat, quod poſſunt legari res hoſtiũ ſub con-
ditione ſi noſtra fuerint, de quo per Bart. &
alios in l.id quod apud hoſtes, ff.de leg.1.&
per eundem Bart.in l.liber homo, ff. de ver-
bor.obligat.quod in donatione facta ad cau-
ſam piam reſoluit Tiraquel.de pia cauſa pri-
uileg.90.per legem generaliter, §.hoſtium,
ff.de fideicommiſ.libertatib. & hęc addenda
ſunt ad ea quæ de iſta materia ſcribunt Ma-
tienço de ſtylo Cancellariæ præeminentia
13.Epiſcop. Couarru.in regula poſſeſſor de
regulis iuris in 6.part.2.§ 2 nume.9.ſol.26.
& quæ ſcribo quæſt.22.numero 108.Ioan.

Garcia

Digitized by Google

Garcia de coniungali acqueſtu num. 173.
178 Poſt hæc eſt vtile ſcire, quod ſententia †
cõfiſcationis bonorũ eſt ſtricti iuris, & quid
quid expreſſum nõ reperitur, omnino omiſ
ſum videtur ſecundum Bald. in l. 1. col. ante-
penult. verſiculo apparet igitur ex prædi-
ctis, C. de hæredibus inſtituend. & l. 2. in fi-
ne. C. qui teſtamenta facere poſſunt, & circa
ea quæ ſcripſi quando dicantur de patrimo
nio Regis nouiter acquiſita, eſt notatu dig-
num quod ſcribit Alberic. in rubric. C. de
fruct. & litium expenſ. vbi reſoluit quando
feudum aperitur domino propter finitã ge-
neratione, ſint fructus iuriſdictionis, & poſ-
ſit diſponere de eo feudo, ſicut verus domi-
nus, de quo etiam per Imolam in l. fin. ff. ſo-
lut. matrimon. Ægidium Boſsium in practica
criminal. tit. de pœnis num. 33. pag. 492.
179 Addo † etiam quod verbis narratiuis Prin
cipis & diſpoſitiuis atteſtãtis aliquem fuiſſe
priuatum bonis maioratus propter delictum
maxime in antiquis ſtari debet, quod latius
fundat Bart. Socin. loquendo in Papa in con
ſil. 266. n. 27. cum ſeqq. lib. 2. per tex. in Cle
ment. 1. de probationibus, & in c. cum nobis
de teſtibus, & gloſſa in cap. ſi Papa de priui-
legijs in 6. & in c. cum olim de cenſibus, &
alia plura quæ refert, vbi reſpõdit ad omnia
quæ in contrarium obijci poſſunt Tiber. De
cian. reſponſo 25. n. 8. lib. 1. ſed hoc rectiſsi-
me reſoluit Aymon de antiquitate temporũ
part. 1. nu. 5. quem lector videat, & eundem
conſ. 48. n. 1. maxime ſi in verbis princeps ſe
fundet, etiamſi ſint enuntiatiua, vt probat
Afflict. deciſio. 305. in cauſa Martonis n. 15.
latè Alciat. reſponſo 169. n. 9. cum ſeqq. ſic
inquit eleganter Alex. conſ. 15. nu. 2. lib. 5.
quod per verba narratiua Principis, etiã enũ
tiatiua probatur aliqua bona eſſe feudalia, &
vbi princeps dicit ſe de facto informatũ, cre
dendum eſt ſecundum Angelum in conſilio
367. ſereniſsimus Corneus conſil. 312. circa
medium lib. 1. Menoch. conſ. 2 num. 108. &
quod ſi princeps dicat ſe bene informatum
de aliquo negotio, non admittitur probatio
in cõtrarium, probat per plura fundamenta
Curcius in conſ. 65. n. 6. verſiculo confirma
tur, quem citat Pariſ. in conſ. 15. n. 69. lib. 2.
Et creditur Principi aſſerenti ſe aliquid con
ceſſiſſe per importunitatem ſecundũ Ioan.
de Platea in l. 1. C. de petitio. bonorũ ſublat.
quem citat Ioan. Lop. in rubrica de donatio
nibus inter virum & vxorem, §. 81. n. 7. pag.
293. vbi hoc confirmat. Contra quæ omnia
facit: quia vbicunque agitur de præiudicio
tertij Principi nõ eſt credendum, vt per De
cium in c. quæ in Eccleſiarum n. 28. de con-
ſtitutio, qui alios citat, tradit deciſ. Pedemõt.
122. n. 4. Menoch. conſ. 100. n. 21. lib. 1. latè
Anton. Gabriel conſ. 179. n. 5. Cephal. conſ.
168. n. 32. & conſ. 185. n. 10. lib. 2. Lucas de
Pena in l. cognouimus, col. 1. verſic. poſſunt
autem hæc, fol. 195. de mancipijs, col. lib.
11. Gomez. de annali poſſeſſore q. 42. pag.
580. Tiber. Decian. reſponſo 16. n. 84. lib. 2.
Iacob. Pute. deciſ. 129. part. 1. Ioſeph. Maſ-
card. qui plures refert in tractat. de probat.
lib. 1. concl. 139. n. 14. fol. 108. vbi per totã
concluſionem materia iſta tractatur, & con-
cluſ. 141. Menoch. in tractatu præſumptio.
lib. 2. præſumpt. 11. n. 1. pag. 124. vbi tamen
in numeris antecedentibus & ſequentibus
materiam tractat, ad quos addo doctrinã no
tabilem Aymon in tractat. de antiquita. tem
porum par. 1. n. 44. fol. 27. Ægidium à Bella
mer. deciſ. 290. & 342. vbi vult, quod verba
narratiua Papæ de reſignatione beneficij in
ſuis, vel alterius manibus facta per procura-
torem non probant vacationem, nec procu-
rationem, & idem in deciſ. 253. quæ inci-
pit ſi Papa, quod diſputat Staphileus de li-
teris gratiæ & iuſtitiæ titulo de conceſsio-
ne ſuper reductione penſionis verſiculo &
eſt notandum n. 13. pag. 288. & ſequentib. &
qualiter, & quando † credatur aſſertioni Pa 180
pæ, vel Principis, nouiſsimè, & latiſsimè tra-
ctat Ioſeph. Maſcard. in tractat. de probatio.
lib. 3. concl. 1228. n. 1 cum ſeqq. fol. 162. vbi
nu. 506. reſoluit punctum quando credatur
Principi aſſerenti aliquem commiſiſſe cri-
men læſæ Maieſtatis, & confirmatur per do
ctrinam Andre. de Iſern. in c. 1. in fine de cõ
trouerſ. feud. apud parem. vbi dicitur, quod
non creditur Principi atteſtanti de tabellio
ne, quem citat Afflict. deciſ. 14. n. 6. Thom.
Grammat. deciſ. 105. n. 11. Tiber. Decia. reſ-
ponſ. 23. n. 8. lib. 1. qui mediam columnã Do
ctorum refert, Menoch. conſ. 104. n. 50. lib.
1. Curtius in tractat. de feud. 2. p. q. 12. n. 5.
pag. 137. & plures citat Cephal. in conſilio
392. n. 83. & 84. 120. lib. 3. & in conſ. 458. n.
77. lib. 4. Carol. Ruin. conſ. 43. nu. 10. lib. 1.
Burſat. in conſ. 225. n. 90. lib. 2. Ioſeph. Maſ
card. in tractat. de probat. lib. 3. concl. 1258.
nu. 4. fol. 201. & faciunt quæ ſcribunt Ægi-
dius à Bellamer. deciſ. 724. Burg. de Paz in
conſ. 25. nu. 14. poſt Decium in conſ. 245. &
506. Martin. Laud. de principibus concluſ.
470. vbi generaliter tradunt, quod non eſt
ſtandum Principis aſſertioni quando tracta-
tur de eius commodo, & tradit nouiſsime Ti
ber. Decian. in pract. crim. lib. 7. c. 32. de re-
belli. nu. 16. fol. 157. Burſat. qui plures citat
conſ. 225. n. 90. lib. 2. Rebuffus in concorda
tijs rubrica de ſublat. Clemẽt. liter. pag. 744.
verſiculo item non creditur Regi, vel Prin-
cipi, Ioan. Miſinger. ſingularum obſeruatio
num Centuria 5. obſeruatio. 34. pag. 510.
Et ſic eſt intelligendum quod tranſitoriè
& indigeſte tradit Menoch. in conſilio 484.
num.

n. 54. lib. 5. vbi dicit, quod Principi atteſtandi
101 ti † aliquem commiſiſſe delictum, ex Corneo conſ. 312. n. 9. lib. 1. Bart. Socin. in conſ. 266. n. 28. lib. 2 quibus addenda eſt notabilis reſolutio Andre. de Iſern. in c. 1, qui ſucceſſores teneantur nu. 15. fol. 21. vbi Liparulus Corbul. in tractatu de iure emphyteut. titulo de cauſis ob priuationem alienationis quæſt. 5. fol. 137. licet in contrarium faciant ſcripta per Curcium Seniorem in conſilio 49. numero 32. Alia autem quæ iſtam quæſtionem contingunt, ſcripta & digeſta inuenies in prima parte huius operis quæſtione 1. & vtrum bona hæretici damnati cadant immediato domino, cuius quis erat vaſſallus, vt fiſco Regis ſuperioris declarat Simancas in dict. libro de inſtitutionibus Catholicis cap. 9. num. 111. ad quem addo Martin. in tractatu de Principe in titulo de fiſco concluſ 24. Andre. de Iſernia in cap. 1. de pace, & eius violator. nu. 11. fol. 63. Ægidius Boſſius in practica crimin. titulo de hæreticis, n. 34 pag. 232. Aymon conſil. 138. nu. 1. cum ſequentibus, & legendus eſt Nicol. Boerius deciſio. 264. nume. 5. & 6. Roland. conſil. 78. num. 20. lib 2. Afflict. deciſio. 282. num. 13. Caſſanæ. in conſuetud. Burg. titulo de confiſcatione rubrica 2. §. 1. pag. 269. nume. 1. Guid. Papæ deciſ. 76, & 241. Matth. de Afflict. in conſtitu. Neapoli. lib. 2. rubrica 3. de bannitis & for. iudicatis num. 40. folio 196. Bernard. Diaz in practica crimin. cap. 106. pag. 288. & ibi additionator; & Nardus in additione ad Andre. de Iſernia dicto cap. 1. de pace tenend. fol. 167. & confiſcatis bonis clerici, an pertineant ad Papam, vel Epiſcop. reſoluit Ioan. Lopius in rubrica de donationibus inter virum & vxorem, §. 39. numero 13. pag 113. & an fiſcus petere poſsit donata concubinæ tractat idem, §. 41. nume. 1. pag. 119 & vtrobique Barahona, ad quos addo Peregrinum in tractatu de iure fiſci, lib. 2. nume. 15. pag. 99. Antonium Theſaurum deciſione 265. num, 7. vbi tradit vnum ſingulare, quod ſi iudex vaſſalli condemnat aliquem vaſſallum in pœnam pecuniariã, & ille appellat, & ſententia fuit confirmata, condemnatio non ſpectat ad Principem, ex Oldraldo conſilio 17. quod eſt notandum ad ea quæ ſcribo ſupra in hac parte quarta quæſtione 2. vbi tractat, quod non agitur ex ſententia confirmante, Beroius conſil. 114. numero 56. libro 1. Burſat. conſilio 43. numero 38. libro primo, & quod bona conditionalia non publicentur, tradunt Iaſ. in l. ſi ſtipulatus, §. cum ſtipulamur numero 4. ff. de verborum obligatione, Ripa in l. ex facto, §. ſi quis rogatus 1. ff. ad Trebellian. Cephal. in conſilio 462. num. 27. lib. 4. & tetigi ſupra.

QVÆST. XXIIII.

Fructus anni, in quo poſſeſſor bonorum maioratus obijt, ad quem pertineant.

SVMMARIVM.

Diffinitio quæſtionis, num. 1. 2. 12.

Poſſeſſor bonorum maioratus ſi fraude colligat fructus immaturos, quid agendum, num. 2.

Fructus naturales pendentes, vt pars fundi iudicantur, num. 3. & qualiter, num. 5.

Penſiones ſunt loco fructuum, num. 4.

Fructus qui adhuc ſunt in ſolo, ſunt bona immobilia, num. 6.

Fructus maturi habentur pro collectis, n. 7.

Feudum ſi aperiatur ante Kal. Martij, fructus ſunt domini, ſi vero vſque ad Auguſtum, ſunt hæredis feudatarij, num. 8.

Gabella & condemnatio an pertineat ad ſucceſſorem in maioratu, an ad prædeceſſorem, n. 9.

Delictum, per quod poteſt fieri condemnatio ad cameram, ſi quis committat tempore vnius domini, qui ante ſententiam latam deceſsit, condemnatio an pertineat ad ſucceſſorem, aut ad hæredes domini defuncti, num. 10.

Rem ſi quis det in cenſum, an ſit gabella ſoluenda gabellario qui adeſt tempore contractus, vel gabellario qui adeſt tempore quo cenſus redimitur, num. 11.

VIgeſimo quarto quæro, ſi defunctus fuit primogenitus, an fructus anni, quo mortem obierit, pertineant ad illius hęredes, vel ad ſucceſſorem in maioratu, cum nondum percepti fuerint tempore mortis: ſed adhuc pendentes ſint. In qua † quęſtione Epiſcop. 1
Couarru. qui primus omnium, quem ego viderim hanc quæſtionem tetigit lib. 1. reſolutionum cap. 15. nume. 14. quem citat, licet in alio propoſito, in materia tamen Anton. Theſaur. deciſ. 143. nu. 1. in ea eſt ſententia, quod debent diuidi inter hæredes defuncti, & ſucceſſorem in maioratu pro rata temporis: quia primogenium eſt dignitas quædã, vt qui illã obtinet, ſit caput familiæ, & illius honores præcipuos habeat, oneraque ferat, pro Prouinciæ more, nã & alere ex bono & æquo debet viros ex familia nobili, pauperes tamen, ac titulo primogenij in agnationis gloriam, & nomen, principibus bello & pace ſeruire, quorum onerũ ratione fructus ipſius primogenij ad obitum vſq; ac pro rata percipere etiam oportet: cũ illhæc onera ad vltimum vitæ ſpiritum ſuſtineat, citat ad hoc text, in l. diuortio, ff. ſolut. matrimo. atq; ita dicit fuiſſe deciſum in hoc regio prætorio, pro quo eſt text. in l. ſi operas, ff. de vſu fruct. & Couarru. ſequitur nouiſsime Ioan.

Gutierr.

Gutier.quæſt.33.num.31.pag.307. & aliquos refert Caſtillo de vſufruct.cap.80.nu. 1.cum ſequentibus.Et qualiter in iſta materia annus debeat dinumerari, & incipiat ſecundum conſuetudinem Prouinciæ,tradit Anton.Peregrin.in tractat.de fideicommiſſis art.49.num.102.fol.458.Ioan.Franciſc. in tractat.de Baroni.pragmat.5.nu.10.cum ſequentibus,pag.510.vbi n.22.tractat quomodo pertineant fructus ad fideicommiſſarium.Iſtam † etiam quæſtionē tetigit Greg. Lopez in l.26.tit.11.part.4.in gloſſa in ver bo, *quantos meſes*,vbi dicit eam poſſe determinari ex aliquibus quæ refert,nihil tamen in effectu concludit,ſed legenda eſt illa l. in hoc propoſito,& Epiſcop.Couar. & Greg. Lopez citat Burg.de Paz in proœmio legū, Tauri n.74.ſed Ant.Gomez in l.40.Tauri nu.74.latè ſuſtentat per plura fundamenta, quod ad ſucceſſorem pertinent omnes fructus pendentes,& idem vult.Anto.Gamma deciſ.35.n.3.qui in hec tenet contra Molinam lib.3.c.11.nu.15.fol.80. Et quod fructus rerum maioratus, qui ſunt pendentes, pertineant in ſolidum ad ſucceſſorem in maioratu,tenet nouiſsime Barbo. in l.diuortio in princip.n.13.pag.932.ff. ſolut.matrimo. & prius n.9.tom.5.qui rationē adducit:quia ex leg.Tauri poſſeſsio trāsfertur ſtatim mortuo prædeceſſore in ſucceſſorem proximū, & Acoſta in quæſtione de patruo & nepote pag.144.& 145.& rectè Ioan Garc. qui refert bona iura, & ad propoſitū plura tradit de expenſis c.16.n.6.fol.166. & Molinā refert:& penſiones qualiter in iſta materia diuidi debeāt inter defunctum & hæredes,trādunt Vincent.Carroc.in tractat.de locato q. 23.& ſeqq.fol.85.& prius q.6.n.30.fol.57. in quo vlt.loco reſoluit,quod diuiſio penſionis ſoluēdæ diuiditur proportionabiliter inter hæredes conductoris, & repetit idem q. 20.fol.106.vbi tradit an fideicommiſſarius teneatur ſtare colono heredis,ex Alberic.& alijs,& hūc articulum latius tractat.Ant.Gomez,quibus adde Gloſ.Pariſ.p.1.conſuetu. Pariſ.§.1.gloſ.8.n.10.fol.42.vbi tractat vaſſallo defuncto,quomodo fructus ad dominū pertineant,quem etiam refert Epiſcop.Couarru. † Ex cuius lectura n.28.colliges quid

2 ſi vltimus poſſeſſor bonorum maioratus cogitanſe mortem cito obiturum,fraude colligit fructus immaturos,vbi etiam dicit n.32. quod ad hoc nō attēditur ipſa maturitas præciſe naturalis,ſed,tempus, quod communiter magis expedit fructus colligere ad vſum, & commoditatē hominum, quorum gratia fructus omnes à natura comparantur,citat l.penult.ff.de vſufruct.legat.explificans in oliua,quæ immature collecta,plus habet redditus,& plus deſeruit hominibus,quā ſi matura colligatur,quod Molin.latius explicat,& illius dicta ad plura ſunt notabilia,tradit Copus de fructibus lib.1.c.7.quibus etiam addo Tiraquel.lib.2.de retract. §.5.gloſ.4.n.16. pag.946.vbi de hac materia agit, eundē Tiraquel,lib.1.de retract.§.15.gloſ.1. nu.25. pag.551.vbi per l.ſi ſeruus,§.ſi oliuam,ff.ad l.Aquiliam,& doctrinam Floriani in l.fundi, C.communia diuidnndo tradit,quod licet regulariter fructus dicantur deductis impenſis (prout ibi latiſsime ſcribit) fallit niſi quis delinqueret faciēdo tales expenſas colligēdo fructus immaturos, & ad hoc legenda ſunt quæ nouiſsime ſcribit Vincent.Carrocius in tractatu de locato titulo de gradu accidentiū q.8.n.1.cum ſeqq.fol.192.& l.ſi Iulian. §.ſi fructibus,ff.de actio.empti.& l.fin.ff.de iure fiſci,& quod ex Alex.in d.l.diuortio tradit Natta in conſ.141.n.5.lib.1. Sed in principali quæſtione mihi placet opinio Anton. Gomez exiſtimantis quod fructus pendētes ſunt ſucceſſoris in maioratu, collecti autem ſunt prædeceſſoris,per iura & rationes quas ipſe ſefert,cui addo notabilē ſententiā Baldi in c.1.in fine principij de pace tenenda,vbi dicit,quod fructus naturales pendentes iudicantur vt fundus, † & ſunt eius pars,&quid 3 immobile; ſi vero ſunt ſeparati, ſtatim ſunt quid mobile:quā ſententiam verā dicit Gloſ. Pariſ.§.1.gloſ.5.n.35.fol.14. vbi ex hoc ad noſtrum propoſitū infert,quod in fructibus ciuilibus,qui nō ſucceſsiuo tempore,ſed ſemel,& in momento deberi incipiunt, debet attendi quantum ad effectum acquiſitionis tempus,quo ſemel cœperūt deberi, & idem cenſendū de omnibus reliquis obuētionibus fundi dominantis,vel etiā iuriſdictionis, alio habente vſumfructum:quia debet attendi tēpus,quo ipſo iure cedūt ſeu deberi incipiūt: quia ſtatim quod cedūt, deſinūt eſſe de corpore,ſeu de re principali, & ſunt tanquam proprietas ſeparata, ſicut fructus ſeparati ſtatim ſunt corpus mobile,& extans per ſe, iuxta doctrinā Baldi in c.quæ in Eccleſiarū n.50.de cōſtitutionibus, & addit Bald.in d. c.1.quod pēſiones ſeu fructus ciuilibus equiparantur fructibus ſeparatis à ſolo, ſi ceſsit dies penſionis ſoluendæ:ſi autem nondū ceſſit,æquiparātur fructibus pendētibus: ſi pro parte tēporis ceſsit,& pro parte nō, iudicatur de eis pro rata tēporis,& idē tradit Gloſ. Pariſ.vbi ſupra d.n.35.de pēſionibus domorum:& ad doctrinam Baldi facit quod rectè ſcribit Bertaz.in tractatu clauſularū clauſula 26.gloſſ.13.n.8.fol.1320. ad quē addo Ancharra.conſil.393.n.1.cū ſeqq. vbi reſoluit, an in ſolutione penſionis ſit inſpiciendū tempus,quo fructus colliguntur. Et quod pēſiones † ſint loco fructuū, probatur in l.prędio 4 tū de vſuris,& voluit gloſſa in l. vxore, ff.

ſodem

eodem tit. & in l. 1. §. fructus. C. de anno. &
tribut. lib. 11. & in alijs iuribus, vt per Carol.
Ruin. in conſ. 144. num. 5. lib. 1.

Et qualiter fructus pendentes † pars fun-
5 di eiſe dicantur, tradit Ioſeph. Ludouic. de-
ciſ. 83. num. 6. & 7. & deciſ. 33. nu. 2. relato
Epiſcop. Couarr. in dicto loco reſoluit, quo-
modo mortuo prælato fructus debeant diui
di cum Camera Apoſtolica, Ioan. Copus de
fructib. lib. 1. c. 6. Menoch. de recup. poſſeſ.
remed. 6. nu. 46. quod etiam procedit in fru-
ctibus iam maturis; nam licet habeantur pro
recollectis, ſecundum Bald. in l. diuortio. §.
interdum. ff. ſolut. matrim. cum adductis per
Tiraquellum poſt leges connubiales, gloſ. 2.
num. 11. ſub verb. empouiur, tamen id non
procedit quando tractatur de præiudicio do
mini, ſed quando tractatur de mora tempo-
ris, ſecundum Iaſ. in d. §. interdũ nu. 17. Cæ
ſarem Contardum in l. vnica. C. ſi de momen
tan. poſſeſ. limit. 1. num. 70. pag. 156. de qua
quæſtione vide Pariſ. in conſ. 40. per totum
lib. 1. de quo tractant Epiſcop. Couarru. d. c.
15. nu. 32. verſ. & licet, gloſ. Nauarr. in apo
logia de redditibus q. 2. monitu 14. Ioan. Gu
tierr. in quæſt. canonicis, cap. 33. nu. 4. Tira
quel. d. gloſ. 4. Cephal. in conſ. 181. num. 12.
lib. 2. Barboſa in d. l. diuortio. 8. in princip.
p. 2. nu. 27. pag. 938. omnes fere concluden
tes contra plures gloſſas ſufficere fructus eſ
ſe ſeparatos, licet non ſit reconditi, quã com
munem aliqui dicunt, ad quos addo notabi-
les deciſiones Matth. ab Afflict. 188. num. 2.
Iacob. Put. deciſ. 314. p. 2. volẽtes, quod fru
ctus debentur actori, quando fuit decretum
mandatũ ſuper reſtitutione bonorum, etiãſi
ſint à ſolo ſeparati, & ſunt adiudicãdi illi, qui
obtinuit ſententiam in ſui fauorem: & facit
quod ſcribit Cæſar Contard. in dicto loco:
& addo Copum in dict. tract. de fructib. lib.
1. tit. 3. cap. 8.

Et quod fructus, qui adhuc ſunt in ſolo,
ſunt bona immobilia, & † non mobilia, pro-
6 batur in l. arboribus. §. Iulianus. ff. de vſufru
ctu: & in l. fructus. ff. de reiuend. & ideo ma-
ritus ſoluto matrimonio non poteſt petere
partem ab hæredibus, nec de obligationibus
quorum dies non ceſsit, vt tradit Nicol. Boe
rius in conſtitutionibus Bituricenſ. tit. de ſo
cietate inter virum. l. 7. pag. 64. Et quod fru
ctus à ſolo ſeparati, licet non ſint horreo re-
conditi, pertineant ad omnes hæredes, eſt cõ
munis practica in Luſitania, vt tradit Gam-
ma deciſ. 308. nu. 6. qui citat Couarr. in dict.
loco contrarium tenentem. Quod autẽ Epiſ
cop. pro contrario adducit de ſuſtentatione
familiæ, magis æquũ quam iuridicũ videtur:
& qualiter fructus pendentes ſint pars rei,
tradit Baeça de decim. tutor. præſtan. c. 28.
fol. 153 per quẽ noſtra opinio confirmatur,
& tradit Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. cen-
tur. 3. caſu. 256. nu 5. pag. 463. vbi plura vi-
dere licet ad propoſitum eorum quæ in hac
quæſtione tractantur, quibus addenda ſunt
quæ nouiſsime ſcribit Caſtilio in tracta. de
vſufruct. c. 80. fol. 530 quando autẽ hoc pro
rata ſignificet, & quibus modis ſumatur, vide
gloſ. in l. 1. in princ. vbi Deci. C. vnde liber.
& in l. vlt. verb. pro rata. C. de dot. promiſ. &
alia plura quæ refert Tiraq. lib. 1. de retractu
§. 11. gloſ. 8. n. 1. cum alijs, pag. 519. Barthol.
Bertarzol. in tract. clauſular. clau. 27. gloſ. 3.
fol. 198. quæ ſeruiunt pro intellectu text. in
l. 21. Tauri hodie. l. 5. tit. 6. lib. 5. Recop.

Et nota, quod fructus maturi, & parati ad
colligendũ † habẽtur pro collectis reſpectu 7
eius, ad quẽ ſpectãt, ſeu pertinere debẽt fru
ctus illius anni, vt colligitur ex Bart. & alijs
in d. l. diuortio: & tenet gloſ. Pariſ. in conſue
tud. Pariſ. p. 1. §. 42. n. 31. fol. 300. Tiraq. in
legib. connubial. d. gloſ. 2. empouuoir de ſon
marit. fol. 249. n. 11. vbi plures refert Alciat.
in l. centurio. n. 18. pag. 155. ff. de vulg. poſt
Alex. ibi, & idẽ Alex. in l. Falcid. ff. ad l. Falc.
& alij quos citant Menoch. in d. loco nu. 3.
& idem Tiraq. lib. 1. de retractu. §. 1. gloſ. 7.
n. 44. pag. 86. & idem voluit Gabr. Engebius
conſ. 121. n. 58. per regul. d. l. diuortio. §. in-
terdum. ff. ſolut. matrim. quẽ citat Simon de
Pret lib. 3. de interpret. defunct. volunta. ſo
lutio. 2. nu. 3. fol. 347. qui num. 4. refert Epiſ
cop. Couarr. in d. c. 15. nu. 14. libr. 1. reſolut.
qui ad iſta legẽdus eſt, Burſat. qui refert Epiſ
cop. Couarr. in conſ. 178. nu. 17. lib. 2. & ibi
Simon de Pret. ſcribit, an pagæ decurſæ tẽ-
pore vitæ grauati ſuper impreſtitis montis
Veneti, cum non exactæ pertineant ad hære
dem, vel fideicõmiſſarium, ex Beroio conſ.
133. num. 9. lib. 3. quod reputo notãdum ad
iuros Regios, quos nos vocamus.

Et quod fratri primogeniti competant fru
ctus induſtriales à fundo ſeparati, tradit Ni-
col. Boer. in conſuet. Bituricen. tit. de coſtu-
mes de Touts, pag. 151. col. 1. & quod fru-
ctus maturi pertineant ad ſucceſſorẽ benefi-
cij, voluit Abb. in cap. querelam nu. 7. ne præ
lati vices ſuas, quem refert & ſequitur The-
ſaur. deciſ. 143. nu. 1. citat tex. in c. quia ſæ-
pè de electionibus. c. præſenti de officio or-
dinarij lib. 6. & Epiſc. Couarr. in d. c. 15. nu.
12. & ad omnes addo Ferrar. in pract. in par-
te in forma libelli, quo agitur ad reuocationẽ
feudi. n. 16. pag. 287. vbi reſoluit, ſi vaſſallus
deceſsit ſine filio maſculo, ad quẽ pertineant
fructus vaſſalli, & an ad dominum.

Et quòd ſi aperiatur feudum ante Calend.
Martij, fructus ſint domini, ſi vero vſque ad 8
Auguſtũ, ſint hæredis feudatarij, probatur in
cap. 1. §. his conſequenter in tit. hic finitur,
l. Conradi, traduut Alexan. in dict. l. diuortio

num.3.& Iaſ.num.6.qui dicunt hanc eſſe cõ
munem diſtinctionem, Ægidium Boſium in
pract.crimin.tit.debitores an delinquẽt.ſol-
ui poſsint num.7.pag.535.& de materia le-
ctor etiam videat Pariſium conſ.55.nu.39.
lib 3.latius Hierony.Gabr.conſ.21.nu.59.
Quæro etiam in hac materia,dominus ali
cuius loci habet gabellas in eo loco, factus
eſt contractus in vita poſſeſſoris maioratus,
& res fuit tradita poſt mortem iſtius domi-
9 ni,cui debeatur talis gabella?In quo † pũcto
in ſpecie Baldus in conſil.243.tempore lib.
4.tradit gabellas debitas pro venditione mer
cium non deberi niſi ſint traditæ: quia tunc
emptio perficitur cum res traditur, & idem
tradit ipſe Bald.in conſ.253.licet iſtæ allega
tiones eodem lib.4.iſta tamen quæſtio reſol
ui poteſt ex his quæ tradit Firmian. in tra-
ctatu gabellar.2 p.8.part.princip.q.14.Ti-
raquel.in tract.de vtroq; retractu.§.1.gloſſ.
2.nu.46.cum ſeqq.pag.53.& l.73.& 101.
in quaterno gabellarum,quibus addo Purpu
rat.in l.2.§.appellata num.33.ff.ſi cert.pet.
Barthol.Socin.in conſ.70.num.10.lib.4.Ni-
col.Boer.deciſ.5.num.25.tractantes an ga-
bella ſolui debeat gabellatori tempore con-
tractus,an ei qui eſt tempore exiſtentis con
ditionis, & punctum etiam tractat nouiſsi-
me Laſarte in lib.de gabellis cap.3.num.19.
fol.35.vbi hoc citat.
Quid autem ſi quis commiſit delictũ, per
quod fieri poteſt condemnatio aliqua ad ca
meram domini, & fecit delictum tempore
vnius domini, qui defunctus fuit antequam
ſententia lata eſſet, ad quem pertineat cõn-
dẽnatio,ad hæredes domini defuncti, an ad
ſucceſſorẽ in maioratu, in quo tẽpore facta
10 fuit cõdemnatio?In quo videtur † quod pœ
na,& mulcta ſit applicanda hæredibus ante
ceſſoris in maioratu,& nõ ſucceſſori:ex ſen
tentia Petr.Cyn.Baldi & aliorum in l.vlt.ff.
de iuriſdictione omnium iudicum, & aliorũ
plurium,quos refert & idem Tiraquel.lib.2.
de retract.§.5.gloſſ.4.num.19 pag.947.cui
addo alios plures,quos refert glo.Par.in ad-
ditio,ad Alex.in conſ.7.lib.3.in additio quę
incipit,primũ, Auend.in tract.de exequen.
mandat.Regijs.p.1.c.17.num.10. Auiles in
cap.correctorum.c.15.num.38.fol.169.&
addo notabile conſilium Barthol. Socin. in
conſ.100.nu.1.cum alijs lib.1.Deci.in conſ.
492.num.5.Caſſan.in conſuetud.Burgund,
tit.qui confiſ.rubr.2.§.1.pag.370. Roland.
conſ.77.nu. ,.lib.4.Iulium Ferretum in tra
ctatu gabell. n.356.& vide notanter eandẽ
gloſ.Par.in dict.conſuet.§.1.gloſ.1.n.51 fol.
15.quẽ lector legat, & Campec. in tract. de
dote.p.2.q.35.fol.91.vbi tractat quæſtionẽ,
ſi condemnatio pœnæ eſt facta tempore ma
riti,ſed poſtea ſoluto matrimonio facta fuit
exequutio,ad quẽ expectabit,ad maritũ, an
ad vxorem, quẽ citat Cagnol. in l.vnica,in
princ,n.108.pag.193.ff.ſi quis iudicẽ. Nec
omittenda ſunt quę ſcribit eadẽ gloſ. Pariſ.
§.37.nu.42.fol.282.& an pœnæ mulctæ,&
confiſcationes diuidantur inter virũ & vxo
rem,reſoluit Ioan.Lop. rubr.de donationi-
bus inter virum & vxorẽ.§.62.n.11.fol.38.
& faciunt ſcripta per Molin.lib.3.de primo
gen.c.11.n.20.Puteum de ſyndicatu verb.
prouentus nu.2.fol.276. nouiſsime per Par
lad.lib.2.rerum quotidianarũ,p.6.§.vnico,
nu.34.& 35.pag.413. eleganter per Rolan.
in conſ.77.per totũ lib.4.Petr.Barb.in l.di
uortio.§.ſi vir nu.47. & pag.1093.ff.ſolut.
matrim.p.1.& quod pœnæ & condemnatio
nes ſint fructus iuriſdictionis,volunt Bart.in
l.final.C.de fructibus & litium expenſ.Bart.
in l.fin.ff.ſolut.matrim.& alij quos citat Ca-
picius deciſ.27.num.15.Theſaur.deciſ.265.
Baeça de decim.tuto,cap.22.fol.131. Ioan.
Frãciſ.in tract. de baronibus pragmat.8.nu.
106.pag.189.qui refert Oſaſcum deciſ.29.
& 101.Auend.de exequen.mand.lib.1.cap.
7.& cap.18.nu.3.Auiles in cap.correctorũ
cap.2.num.5.fol.92.l.5.titul.1.lib.2.Reco-
pilat.& Bart.Imol.& Alex.citat Anton.Pe
regrin.in tract.de fideicommiſ.art.10.nu.7.
fol.80.vbi nu.6.ex Oldrald.in conſil.24.ex
Ioan.Andr.Alberic.Alex.tradit,quod emo
lumenta veluti laudemia, renouationes vete
rum inueſtiturarum,ſeu vtilitates, quæ pro
renouationibus petuntur, & fructus perti-
nent ad proprietarium, & eſt cõmunis opi-
nio Bartholi & aliorũ in dict. l. fin. ff. ſolut.
matrim.contra Baldum,quod confiſcationes
bonorum etiam immobiliũ acquiruntur vſu
fructuario alicuius caſtri; vt reſoluit Amad.
de Aponte in tract.laudemio,q.20.fol.23.fa
cit,quod tradit Molin. lib.1. de primogen.
c.25.nu.20.fol.184.& quod cõmoda & fru-
ctus iuriſdictionis debeãt diuidi, tradit gloſ.
Par.p.1.conſuetud.Pariſien.§.10. n.25.fol.
126.& reſoluit Ioan.Franciſ.in tract.de ba-
ron.pragmat.5.nu.28.pag.118.de quo lege
etiam conſilium Rolandi 77. lib. 1. Bobadi-
lla in politica tom.1.lib.2.cap.21.num.189.
pag.1254.
Ex dictis ſumi poteſt definitio ad quęſtio
nem quotidie contingibilẽ diſputatã ab Auẽ
dan.reſp.26.per totũ,ſi quis dedit in cẽſum
† aliquã rem, an gabella ſtatim ſolui debeat 11
gabellario, qui aderat tempore contractus,
vel gabellario qui reperitur tempore quo cẽ
ſus redimitur: & an ſi redditus deputẽtur ad
maioriã,veniant illi qui iam cõcurrerant, vi-
uo eo,qui cõcedit maioratũ,vide quę ſcribit
Greg.Lop.in l.15.tit.9.in gloſ.*cõtra ſus deu
dores*, part.2. & an tutor deducat decimam
ex bonis confiſcatis alicui domino, cuius
tute-

telam adminiſtrat, lege Baeçam de decima tutori præſtand.d.cap.22.num.13.fol.132. qui aliqua ad propoſitum iſtorum ſcribit: & quod penſiones perceptæ tranſeant ad fidei commiſſarium, reſoluit Iacob. Albenſis con ſil.79 num.7.ex doctrina Pauli in l.in fidei commiſſaria, num.3.ff.ad Trebel.

Et de materia præſentis quæſtionis vide
1 quæ tradit † Rebuf. in c. extirpandæ. §. qui vero de præbend.pag.380.col.1.& qualiter diuidendi ſint fructus pendentes in feudo vendito cum pacto de retro vendendo pro rata temporis legẽdus eſt Ioſeph. Ludouic. deciſ.79.num.1.cum ſeqq.vbi num.19. ponit regulam magiſtralem in iſta materia de diuiſione fructuũ. Et de materia iſtius quæſtionis legenda ſunt quæ ſcribit Franciſ. Mãtic.de conie&.meot.defunct.lib.7.&10.nu. 1.cum ſequentib. pag.283. Simon de Pretis lib.3.de interpretand.defunct.volunta. dubitatio.5.ſolutio.2.num.1.fol.347. & ſolut. 4.num.19.fol.355.& ſolutio.6.nu.18.folio 365. Et illam deciſionem Ioſeph. Ludouic. habui in practica in maioratu maximi momẽti in relicto de quibuſdam bonis vni filio, in quo teſtator cauit, quod alius filius gauderet fructibus bonorum maioratus interim quod filius, in cuius fauorẽ factus fuit maioratus, non dediſſet certam annuam quantitatem in alijs bonis, & Ioſeph. Ludouic. & alia loca citat Anton. Theſaur.deciſ.56.n.2.&quid ſignificet vltra prædicta tradit Bertazol.in tractatu clauſularum clauſ.37. gloſ.3. fol.196. Et qualiter ſint diuidẽdi fructus capellaniæ, & alia de iſta materia reſoluit Perez de Lara in tractatu de anniuerſarijs lib.2.cap.11.per totum, pag 401.& an maritus, cui vxor dedit caſtrum in dotem, in quo habebat iuriſdictionem omnimodam, poſſit lucrari pœnas, & emẽdas lucretur ea, vel maritus, declarat Nicol.Boer.deciſ.180.nu.4,& tit.de coſtumes deuaire, pag.209.

QVÆST. XV.

Bona maioratus an poſſint locari, vel dari in emphyteuſim.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, nu.1.& ſeqq. vſque ad finem quæſtionem.

Succeſſor in maioratu an teneatur ſtare locationi factæ per prædeceſſorem, nu 2.& 3.

Vxor an mortuo marito teneatur ſtare locationi per illum factæ, num.4.& 6.

Vendens rem cum pacto de retrouendendo, & ſucceſſor neceſſarius, & alij ſimiles, qualiter teneantur ſtare locationi, num.5.& 7.

Heres prædeceſſoris in maioratu tenetur ſtare locationi, num.8.

Poſſeſſor maioratus ſi locauerit rẽ maioratus per nouem annos cum pacto de retrouendendo ad alios nouẽ annos, nihil agit, & an valeat hoc caſu locatio in tẽpore permiſſo. n 9.

Primus ſucceſſor in maioratu an teneatur ſtare locationi factæ per prædeceſſorem, n.10.

Authoris ſententia, num.11.

Contractus claudicare non debet, nu.12.

Colonus laborans in fundo, & ſumptus faciẽs, debet percipere fructus illius anni, dum tamen pretium conductionis ſoluat, pro alijs autem annis non tenebitur, nu.13.

VIgeſimo quinto quæro an bona maioratus poſſint † locari ad longum tẽpus, vel dari emphyteuſim? & pro parte negatiua 1
quod non poſſint concedi in emphyteuſim facit, quia emphyteuſis eſt ſpecies alienationis.l.vlt.C.de rebus alienis non alien. l. 10. in princ.tit.33.part.7.quod cum bona maioratus non poſſint alienari, tam ex iure, quàm ex diſpoſitionibus teſtatorum, minime poſſunt dari in emphyteuſim, quia eſt ſpecies alienationis, vt dictum fuit: & hanc ſententiã in terminis tenet Pinel.in l.1. C.de bon.matern.p.3.nu.65.&71.vbi ex hoc dicit, quod neq; valet locatio facta ad longum tempus talium bonorũ maioratus, quia locatio ad lõgum tempus eſt etiam ſpecies alienationis, & idem in hoc vltimo tenet Ant.Gom.in l. 40.Taur.num.84.& Greg Lop. in l. 1.tit. 8.part. 5.in gloſ.in verb. *ſu vida*, & in l.vlt.in gloſ.in verb. *la venda*. verſ.quid autem in locatione ad longum tempus, eodem titu.8. & part & pro hoc faciunt quæ ſcribit Alex.in conſ.vlt.lib.3. & in conſ.165 lib.2. & conſ. 119.lib.3.& cõſ.117.lib.5.Iaſ in l.vlt.n.12. C.de iur.emphy. & in conſ.29.n.3.lib.1. Et hoc, & doctrinam Pineli citat nouiſſime inſignis Cald.Perei.in tract.de renouat emphyteu.q.16,num.2.fol.126.& poſtea nu.18. Et quod talia bona maioratus nõ poſſint locari ad vitã, colligitur ex tex. iuncta gloſ in verbo, eius, in Clemen.1.de rebus eccleſiæ, vbi Epiſcop.Couarr.reſolutio.lib.2.c.16.nu.3. Aluar. Valaſc. de iure emphyt.q.29.n.3.fol. 176.quod vidi in facto, addit etiam Ant. Gomez vbi ſupra, quod † ſucceſſor in maioratu 2
non tenetur ſtare locationi factæ per prædeceſſore, quamuis ea locatio facta ſit per modicũ tempus, per text. quem dicit eſſe in terminis in l.ſi quis domũ.§.1.ff.locati.vbi Bart. Bald. Salic. & Fulgoſ. cuius inductionem vide per Ant. Gom. qui ad hoc alias leges & fundamenta refert, & idem latius tenet & confirmat Greg.Lop. in l.1.tit.8. in gloſ.in verb. *el heredero*, per totam gloſſam part.5. & Ferdinand. Menchacam lib.3. controuerſiarum cap.53.nu.6.fol.38. Et ad iſtam ſententiam

eſt text.in l.ſi domina.C.de vſufruct.vbi lo-
catio vſumfructuarium ſactam finitur mor-
te vſufructuarij, neque dominus proprieta-
tis locationem ſeruare tenetur , cum quo
text. concordat bona l.3. titulo.8. part.5.
text.in d.l.ſi domina,de qua lege, ſi domina
agunt eleganter Alex. in conſ.105. nu.22.
lib.3.Nicol.Boer.conſil.13.nu.1. & 2.quod
habui in practica in grandi negotio locatio-
nis factæ per quendam Marchionem , quia
mortuus fuit cõductor durante locatione,&
hæc (videri meo) eſt ratio, quæ magis vrget
pro hac opinione , quam etiam tenet Aluar.
Valaſc.de iure emphyteut.p.1.q.20.nu.19.
fol.128.& nouiſsime Ioan.Gutierr. vbi hoc
citat q.36.num.9.pag.348. Molin.lib.1. de
primogenijs cap.21. num.3.fol.158. quem
vitioſe refert Laſarte de gabellis cap.18. nu
mer.97.Petrus Surdus deciſ.316.num.78.
qui hoc decidit in terminis maioratus. Et
3 quod ſucceſſor in maioratu non teneatur †
ſtare locationi factæ per prędeceſſorem,at-
teſtatur Barboſa in l.ſi filius familias.§.final.
ff.ſolut.matrim.num.4.pag.17. cum Pinel.
p.2.& poſtea num.11.

Et pro horum ſententia eſt etiam egre-
gius caſus in l.filius familias.§.ſi vir in quin-
quẽnium.ff.ſolut.matrim. vbi probatur vxo
4 rem † non teneri ſtare locationi rei dotalis,
quam maritus dum viuebat fecit, de cuius le
gis intellectu late agit Epiſcop. Couarruu.
lib.2.reſolutionũ c.15. n.15.vbi etiã tractat
quæſtionem de prælato,an teneatur ſtare lo
cationi factæ per prædeceſſorem de rebus
eccleſiæ , vbi plura ad noſtrum propoſitum
adducit, cui adde Tiraquel. lib.2.de retract.
conuentionali.§.3.gloſſ.1. & vnica,vbi tra-
5 ctat † an venditor qui vendidit rem cum pa
cto de retrouendendo, teneatur ſtare loca-
tioni factæ per emptorem,& quid in ſucceſ
ſore neceſſario,& quid in eo cui res fuit data
in ſolutũ à iudice? & quid in locatione facta
per maritum de re dotali , tutorem , curato-
rem,prælatum, & de locatione facta per pro
prietarium,& è contrario de locatione facta
per vſumfructuarium: & cum fraus ſit in hu
iuſmodi locationibus , qualiter iudicandum
ſit, vide illum pro perfectiori intellctu huius
materiæ,& Abb. in diſputatione incipienti
Sempronius numer.16.verſ.tertio videtur,
vbi tractat an vxor teneatur ſtare locationi
6 † factæ per maritum reſpectu ſolutionis fa-
ctæ pro futuro tempore,& quid in prælato,
& conducunt quæ ſcribit Roland.In conſil.
49.nu.2.cũ alijs lib.2.Cephal.conſ.254.nu.
1.cũ ſeqq.lib.2. & ad hoc ex doctrina Bart.
in d.§.ſi vir in quinquẽnium vbi dicit, quod
7 quando ille,qui locauit, † non habeat admini
ſtrationem,vt vſusfructuarius iuris dominij,
& ſucceſſor non tenetur ſtare colono per
d.l.ſi quis domum,quamuis iſta opinio diffi-
cultari poſsit ex ſcriptis per Bart.Socin. in
conſ.33.nu.7.lib.1.& pro iſtis facit tex.in l.
nihil proponi.§.fratres.ff.de leg.1.vbi proba
tur quod legatarius nõ tenetur ſtare colono.

Hæc autẽ concluſio,quod ſucceſſor in ma
ioratu nõ tenetur ſtare † locationi factæ per 8
prædeceſſorẽ,procedit dũmodo ſucceſſor
in maioratu nõ ſit prædeceſſoris hæres:nam
hoc caſu tenebitur ſtare locationi, & appro
bare factũ defuncti.l. viã veritatis. C.locati,
l.2.d.tit.8.l.cũ à matre. C. de reiuendic. cũ
concordãtibus quæ ſcribo in q.16. quod tra
dit nouiſsime hoc relato Ioan.Gutierr.in d.
q.canonica.36.nu.11.faciunt ſcriptæ per Al
uarum Valaſcum conſultatio.76.num.3.qui
loquitur in cauſa maioratus,& ita concludũt
dominus Anton.de Padilla in.l.vnum ex fa
milia nu.12. ff.de leg.2. Vincent.Carrocius
qui citat Padillam de poſſeſſore maioratus
q.1.num.8.fol.116.Petrus Auguſt.in empo
rio iuris.p.1.tit.de locato.q.2.n.21.fol.444
qui iſta refert,ſed non fideliter. Cõtra hæc au
tem,imo quod ſucceſſor in maioratu tenea-
tur ſtare locationi facta per prædeceſſorẽ,
facit generalis reſolutio Iaſon.in l.1.nu.14.
ff. de conſtitut. Principum, vbi vult, quod
Reges, Marchiones,Duces,& ſimiles qui ha
bent dignitatem , non per electionem , ſed
prætextu ſucceſsionis, tenẽtur ſeruare om
nem contractum , & omnem conuẽtionem,
ſicut quilibet ſucceſſor priuati per regulam
l.cum à matre. C. de reuocand. notat Ægid.
Boſius in pract. criminali, tit. an delinquen.
debitor.ſoluere poſsint,nu.6.pag.534.

Notandũ tamen eſt,quòd ſi poſſeſſor bo-
norum maioratus locauerit bona maioratus
† per nouem annos cum pacto de renouan- 9
do ad alios nouem annos , nõ valet talis loca
tio tanquam facta in fraudẽ, vt probatur in
authen.de non alienand. aut permutand. §.
nec autẽ col.2.& eſt ſentẽtia Cyni in l.1. C.
de iure emphyt.Ioan.Faber.in §.penult. in-
ſtit.de vſufruct. & aliorum pluriũ quos re-
fert gloſ.Pariſ.in conſuetud. Pariſienſ.p.1.
§.41.nu.36.fol.290. Tiraquel.lib.2. de re-
tractu in fin.num.144. ad quos addo Iaſ. in
conſ.94.libr.1. qui eleganter tractat,in qui-
bus locis inuenies , ſi fiat locatio vltra tem-
pus à legibus conceſſum,an valeat pro tem-
pore,quo fieri poterat, & alia plura huc per
tinentia,quibus iunge elegans conſiliũ Ale
xand.In conſ.165.num.1.lib.2. & in conſil.
119.& vlt.lib.3.dominus Anton. de Padilla
qui plura in iſta materia tradit in l.voluntas,
C.de fideicommiſsis num.18.

Tenebitur etiã ſucceſſor in maioratu ſta-
re† locationi factæ per prædeceſſorem,vbi- 10
cũq; eſt prim' ſucceſſor in bonis maioratus,
& proximus ſucceſſor illius,qui maioratum
fecit,

Digitized by Google

fecit, & locauit bona maioratus, quia ipſe lo
cauit, & ſicut ſucceſſor iſte ſentit commo-
dum primogenituræ, ita onus æquo animo
ferre debet, l. ſecūdum naturam, ff. de regu.
iuris, & tacite ille qui maioratum fecit vide-
tur hoc onus iniungere ſucceſſori, & tene-
tur maioratum acceptare eum omnibus ſuis
qualitatibus, & oneribus, l. ſi autem domini-
cam iuncta l. præcedenti, ff. de pactis. Et iu-
11 ſtiſsimum videtur, quod † licet iſte primus
ſucceſſor non ſit hæres conſtituentis maio-
ratum, non veniat contra illius factum, l. ex
qua perſona, ff. de regul. iuris. Et pro hac ſen
tentia facit quod ſcribit Petr. de Ferra. in tit.
de forma libelli in actione reali, declaratur in
glo. in verſ. ac legitimis titulis, col. 6. verſ. ſed
circa hæc quæro, quod refert Tiraquel. de le
gibus cōnubialibus in gl. 8. nu. 204. fol. 348.
quod verum mihi videtur, licèt Epiſco. Gie-
nenſ. Sarment. in l. vnum ex familia, §. ſi de
Falcidia, nu. 6. fol. 173. ff. de leg. 2. affirmat,
quod ſucceſſor in maioratu non tenetur ſta-
re locationi factę per prædeceſſorem, niſi ſit
illius hæres, vbi ad hoc allegat quædam iura,
quæ ad hoc dicit expreſſa, & hæres immedia
tus non poteſt contradicere factum defun-
cti, vt per Menoch. conſ. 89. n. 26. & 27. lib.
1. & in conſ. 115. nu. 63. lib. 2. reſoluit etiam
domin. Anton. de Padill. dict. §. nu. 13. quod
quemadmodū ſucceſſor in maioratu non te-
netur locationi factę per prædeceſſorem.
Conductores etiam non tenentur ſtare tali
12 locationi, quia contractus † claudicare nō de-
bet iuxta regulam l. Iulian. §. ſi à pupillo, ff.
de actio. empt. quod reſoluit Molin. lib. 1. de
primogen. c. 26. nu. 4. fol. 158. & Padill. re-
fert Carroc. vbi ſupra, q. 4. fol. 117.
Et in hac materia non eſt prætermittenda
deciſio Octauian. 82. ad finem, vbi reſoluit,
13 quod ſi colonus † laborauit in fundo, & ſum-
ptus fecit, debet percipere fruct⁹ illius anni
dummodo ſoluat pretium conductionis illi
qui ſucceſsit in fundo, pro alijs autem annis
non tenebitur ſtare locationi. Et tradit Bald.
in l. emptorem, nu. 7. verſ. ſed pone, C. loca-
ti, & eſſe æquitatem tradunt. Franciſ. Marc.
Cephal. & Caualca. quos citat Petr. Barboſ.
in l. ſi filio familias, §. filia, nu. 12. pag. 621.
ff. ſoluto matrimonio, cui non placuit talis
æquitas. Et quod fideicommiſſarius ſucce-
dens per ſententiam auocādo aliquam rem,
non teneatur ſtare colono, tradit in terminis
Petr. Surd. deciſ. 40. n. 12. per doctrinā Bald.
Imol. & aliorum in l. diuortio, §. ſi vir, ff. ſo-
lut. matrimo. Alban. conſ. 108. vbi ex Bart.
in tract. tyrannidis, n. 35. tradit, quod ſucceſ
ſor non tenetur ſtare locationi facta per ty-
rannum, nec ſi ſit facta in fraudem, ex Iaſ. in
d. §. & Aluano in d. conſ. nu. 7. ex Tiraquel.
de vtroque retractu lib. 1. §. 3. glo. vnica, nu.
15. ad quos addo Fanum in tract. de pignori
bus, p. 3. membro 2. nu. 2. fol. 61. Pinel. in l.
2. C. de reſcind. venditione, c. 3. nu. 36. fol.
66. Bald. in c. quoniam frequenter, §. fin. vt li
te non conteſtat. Parlador. de rebus quotidia
nis lib. 2. p. 4. §. 5. num. 14. pag. 292. Et addo
ſcripta per Petr. Surd. deciſ. 172. per totam.
Et de materia iſtius quæſtionis quando ſuc
ceſſor in maioratu, aut fideicommiſſo, & in
alijs rebus ſucceſſor teneatur ſtare locationi
factæ per prædeceſſorem, † legēda ſunt, quę 14
late, & nouiſsime ſcribit Anto. Peregrin. in
tract. de fideicommiſsis arti. 40. nu. 90. cum
ſeqq. fol. 373. Ad iſta legendus qui nu. 100.
late tradit, qualiter ſucceſſor per ſententiam
teneatur ſtare colono, & an ſucceſſor in ma
ioratu cogi poſsit ad renouādam emphyteu-
ſim, tradit Aluar. Velaſc. conſultatio. 28. nu.
2. Et conductor bonorum maioratus nō poſ-
ſit compelli remanere in conductione ſi non
velit, tradit domin. Anto. de Padill. in d. §. ſi
de Falcidia, nu. 13. Vincent. Carroc. vbi ſu-
pra, q. 4. pag. 117. Et de materia l. defuncta
de vſufructu, quæ eſt propria noſtræ quæ-
ſtionis legenda ſunt quæ ſcribit Vincent. Ca
rroc. in d. tract. in parte de vſufruct. q. 23. &
ſequentibus, fol. 85.

QVÆST. XXVI.

Succeſſor in maioratu an teneatur ſoluere debita prædeceſſoris.

SVMMARIVM.

Quæſtionis deciſio, nu. 1. 4. 5. 10. & 13.

Bona maioratus poſſunt vēdi pro debitis illius qui maioratum fecit, nu. 2 & 8.

Rex qualiter teneatur ſoluere debita Regis cui ſucceſsit, nu. 3 & 14.

Bona prohibita alienari in fauorē tertij nō poſſunt alienari niſi ex cauſa neceſſaria, nu. 6.

Executio poteſt fieri in bonis maioratus, durante vita & poſſeſsione debitoris, nu. 7.

Bona fideicōmiſſi an poſsint alienari pro dote conſtituta ante fideicōmiſſum factum, nu. 9.

Onera inter hæredem & fideicommiſſarium ſunt diuidenda, nu. 11.

Teſtator non poteſt prohibere alienationem bonorum fideicommiſſi in præiudicium dotiū filiarum, nu. 12.

Succeſſor in maioratu in quibus caſibus teneatur ſoluere debita prædeceſſoris, nu. 13. 15. 16. 20. & 28. Quid in feudo, & fideicommiſſo, nu. 18.

Patronus an poſsit repetere expēſas quas fecit defendendo proprium ius patronatus, nu. 17.

Prælatus an teneatur ſoluere debita, quæ anteceſſor pro ſuſtentatione contraxit, nu. 19.

Expenſas in maioratu recuperando ſi quis faciat, an eas repetere poſsit, nu. 21. & 22.

Maritus an repetere poſsit expenſas, quas fecit in exigenda dote, nu. 23.

Vniuerſitas ſi litigat alijs cōtradicētib⁹, illi an teneātur ad expenſas qui litē facere decreuerint, n. 24. Authoris ſententia, nu. 25.

Præiudicium nullum paratur in eo quod quis inuitus facit, nu. 26.

Actus ex neceſsitate factus non infert conſenſum, nu. 27.

Succeſſor in maioratu an teneatur ad expenſas quas prædeceſſor fecit in proſecutione litis, quæ à principio fuit vtilis, & poſtea non, nu. 29. 30. & 38.

Creditor præciſe probare tenetur, quod pecunia fuit conuerſa in vtilitatem maioriæ, nu. 31. 33 & 34.

Qualitas vbi requiritur, debet probari, nu. 32.

Intellectus ad gloſ. in l. virum, ff. de petit. hæred. nu. 35.

Succeſſor in maioratu an teneatur ad expenſas funeris prædeceſſoris, nu. 37.

Probatio qualiter fieri debeat, cum in facultate Regia ad bona maioratus alienanda cauetur, quod ematur res idonea, & ſecura, nu. 39.

Creditor debet probare, pecuniam datam minori in cenſum in illius vtilitatem fuiſſe conuerſam, nu. 40.

Primogenitus ſiue in fratribus ſuccedat, & habeat aliquod præcipuum, an teneatur pro illo præcipuo creditoribus ſoluere. n. 41.

Creditor poteſt agere hypothecaria contra proprietatem rei maioratus, quando cum pecunia, quam mutuauit, fuit meliorata, n. 42.

Mulier an ſoluto matrimonio poſsit petere medietatem expenſarum, quas maritus fecit in petendo bona maioratus nu. 43.

Intellectus ad tex. in c. 1. de ſolut. nu. 44.

Princeps ſi recuperet ſuis expenſis caſtrum ab hoſtibus occupatum, an illud debeat domino reſtituere, nu. 45.

Rogatus hæreditatem reſtituere, an poſsit retinere contra petentem bona fideicōmiſsi pro debito, nu. 46.

VIgeſimo ſexto quæro, an ſucceſſor in maioratu teneatur ſoluere debita prædeceſſoris: in qua quæſtione firma, & vera
1 eſt † concluſio, quod regulariter ſucceſſor in maioratu non tenetur ſoluere debita prædeceſſoris, cuius ſententię fuit Anton. Gomez in l. 40. Tauri num. 72. per multa iura, & rationes, quas ipſe refert, quem ſequitur Anto. de Queſad. diſputando late iſtam quæſtionem, libr. diuerſarum quæſtionum, c. 32. no. 18. Petrus Surd. qui refert Molin. in tractat. de alimentis priuilegio 54. num. 5. fol. 304. qui etiam refert domin. Ant. de Padill. in l. vnum ex familia, §. ſi de Falcidia, nom. 7. ff. de legat. 2. Et eandem ſententiam pluribus alijs rationibus tenet Greg. Lop. in l. tit. 15. p. 2. in glo. in verbo, *Sus deſcendientes*, vbi hunc articulum late tractat, & reſpondet ad dict. l. 4. quæ prima facie contrarium dicere videbatur. Et pro iſta opinione citat etiam gloſ. Pariſien. in conſuetud. Pariſien. part. 1. fol. 125. colu. 3. eſt §. 11. num. 8. fol. 128. & fol. 143. colu. 1. Et idem tenet Molina lib. 1. de primogen. cap. 10. nu. 1. fol. 73. ad quos addo Rebuſ. in l. nihil aliud 24. pag. 222. de verborum ſignificatione, vbi contra Ioan. de Ciſier in lib. de primogenitura lib. 2. q. 5. dicit, quòd quando primogenitus ſuccedit cū ſuis fratribus, & habet aliquod principium (quod aduantage Galli vocant) nō tenetur creditoribus hæreditarijs aliquid ſoluere per regul. l. 1. C. ſi certum petatur, & l. qui pecuniam, ff. de ſtatu liber. & quia illud habet non vi ſucceſsionis, ſed conſuetudinis, & ita dicit fuiſſe practicatum, & Ioan. Cirier refert Tiraquel. lib. de primogenitura, q. 35. nu. 28. pag. 261. Et confirmo, quia ſucceſſor in emphyteuſi non tenetur ſoluere debita patris, vt tradit Minſinger. lib. deciſionum Cameræ Imperial. Centuria 5. q. 67. Alex. in conſ. 19. lib. 5. Iul. Clar. lib. 4. §. feudum, q. 43. quos citat Perei. in tract. de nominatione emphyteu. q. 24. nu. 80. fol. 189. qui punctum latius examinat.

Et quod bona maioratus † poſsint vēdi pro 2
debitis illius, qui fecit maioratum, reſoluit Gamma deciſ. 218. nu. 9. vbi additio deciſ. 219. Et pro reſponſione ad dictam l. 4. ſunt ponderanda verba prædictæ legis, vbi cùm lex prius dixiſſet, quod Rex tenetur ſoluere debita Regis prædeceſſoris: *Pero eſto deue ſer fecho de manera, que no mengue el ſeñorio, aſsi como vendiendo, y enagenando los bienes del, que ſon como raiz del Reyno, mas puede hazer de las otras coſas muebles que quiſiere.* Ex quibus verbis palam conſtat, quod Rex
ita demum tenetur ſoluere debita Regis, † 3
cui ſuccedit, cum à Rege anteceſſore habet aliquid mobile iure hæreditario, & non vt Princeps, qui in Regno ſuccedit iure ſanguinis, non titulo hæreditario, vt latius probatū fuit in hac 4. p. q. 1. Nec noſtrę opinioni ob
eſt † quod ſcribit Epiſcop. Gienenſis in dict. 4
l. vnum ex familia, §. ſi de Falcidia, num. 3. fol. 172. ff. de legat. 2. vbi dicit Regem ſucceſſorem teneri ad ſoluenda debita prædeceſſoris, quia donare poteſt Rex villas, & caſtra Regni per l. 8. tit. 1. p. 2. poſſeſſori autem maioratus id prohibitū eſt, quia prædict. l. 4. tit. 15. p. 2. in illis verbis: *Pero eſto deue ſer fecho de manera, que no mengue el ſeñorio, aſsi como*

ven-

vendiendo, o enagenãdo, debet intelligi, & mo
derari prout ſupradictum fuit, & ſicut ad il-
lam reſpondit Molin. in d. c. 10. nu. 30. Nec
Rex poteſt donare bona Coronę Regię niſi
priuata ſua, vt probatum fuit in d. 1. q. huius
4. par. Nec iuſte dictus Epiſcopus reprehen
dit de obliuione & negligentia Peraltam, &
Molinam grauiſsimos authores, & d. l. 4. ho-
neſtatem continet, non neceſsitatem, vt re-
ſoluit dominus Anto. de Padill. in d. l. vnum
ex familia, § ſi de Falcidia, nu. 7. pag. 292. ff.
de leg. 2. Sic recte opinatur Epiſcop. Couar.
in cap. ſi hæredes, nu. 9. verſ præterea de te-
ſtam. quod filius ad primogenitum vocatus
poſt patris obitum non poteſt grauari à pa-
tre ad ſolutionem onerum ex primogenio
ſoluendorum poſt Ioan. Cirier, & glo. Pariſ.
quos citat, quod ſatis planum eſt. Et quod vaſ
ſallus non poſsit de feudo teſtari, probatur
in c. 1. de feudi ſucceſsione, & in c. 1. § dona
re qualiter vaſſall. non poſsit teſtare proba-
tur in cap. 1. de feudi ſucceſsione, & c. 1. §.
donare qualiter feudum olim, & tradit latè
Curt. in tractat. de feudis, p. 4. nu. 123. pag.
429. vbi hoc extendit, quod nec pro anima
poteſt teſtari.

Pro iſtis etiam facit, quia cum ſucceſſor in
maioratu non veniat ad maioratũ tanquã hæ
res, ſed ex titulo maioratus, etiam ſi ſit filius
5 illius, qui debitum contraxit, † non tenebi-
tur de debitis, & factis defuncti, ſecundùm
Andre de Iſern. in titul. an agnati, vel filij,
notatur per Barb. vbi late Iaſ. in l. ſi non ſor-
tem, § libertus, ff. de condict. indebiti, Alex.
& alios in l. quædam, ff. de edendo, Dec. cõſ.
85. & alios, quos refert eadem gloſ. Pariſ. in
dict. conſuetudinibus, § 22. q. 26. nu. 85. fol.
194. quam concluſionem confirmo ex plu-
ribus quę ad propoſitum ſcribit Lucas de Pe
na de fund. rei priuat. & ſaltib. lib. 11. col. 2.
verſ. nota quod ſucceſſor, fol. 197. qui ad v-
tramque partem eleganter arguit. Andre.
Gaill. obſeruationum lib. 2. obſeruatio. 149.
nu. 5. pag. 266. & deciſ. Pedemonta. 168. nu.
10. cum pluribus ſequentibus, vbi late reſol-
uitur, quod bona prohibita alienari in fauo-
6 rem † tertij nõ poſſunt alienari niſi pro de-
bitis habentibus cauſam vetuſtiorem, & ori
ginem neceſſariam, non procedentem ex fa
cto, & culpa alienantis, qui ad iſta omnino le
gendus eſt, & idem notanter tradit deciſio.
167. nu. 21. cum ſeqq. & deciſio. 269. nu. 16.
vbi ponit regulam, quod ſi per conceſsio-
nem Principis acquiritur ius alicui, & liberis,
eſt prohibita alienatio pro debitis, vbi ad
hoc plures authores citat, & Andr. Gaill. ob-
ſeruationum lib. 2. obſeruatione 137. nu. 4.
pag. 451. reſoluit, quod bona prohibita alie-
nari adſoluẽdum æs alienum illius, qui bona
vinculauit, vel ob æs alienum ipſius hæredis
pro vita illius per l. pàtet filiũ. ff. de leg. 3. &
l. peto, § prædiũ, ff. de leg. 2. quod veriſsimũ
eſt. Et quod poſsit fieri executio in bonis
maioratus † durante vita, & poſſeſsione debi 7
toris, tradit Bacç. in tract. de inope debitore,
c. 16. n. 106. fol. 122. per tex. in d. § prædiũ,
& doctrinam Bald. in auth. ei qui iurata 60.
C. de bonis authorit. iud. poſsidend.

Et quod bona maioratus poſsint vẽdi ob de
bita defuncti † reſoluit Ioan. Lop. in rubr. de 8
donationib. inter virũ & vxorẽ, § 16. nu. 15.
pag. 49. per l. peto, § prędiũ, ff. de leg. 2. & le
gẽ cũ fidei hæredis, ff. de fideicõmiſ. libertati
bus, vbi Barahon. & idẽ § 52. n. 10 pag 132.

Et quod bona fideicõmiſsi poſsint alienari
pro dote † conſtituta ante fideicõmiſſum fa 9
ctum tradit Cephal. in conſ. 345. n. 8. lib. 3.
qui refert Rip. in l. filius familias. § diui, nu.
76. ff. de leg. 1.

Et iſtam noſtrã † ſententiã late etiam tenet 10
Matienç. in l. 6. tit. 7. lib. 5. Recop. glo. 3. nu.
17. cum ſeqq. fol. 176. qui ad iſta legi debet,
& hæc eſt certa cõcluſio, quicquid teneatur vi
deatur Nicol. Boer. deciſ. 204. n. 41. adducẽs
ad id alios DD. vbi affirmat, quod primoge-
nitus tenetur ad ſolutionẽ debitorũ prædece-
ſſoris, quã opinionẽ Boer. etiam ſequitur
Tiraquel. in tract. de primogenitura d. q. 35.
nu. 28. & 32. pag. 261. de quo etiã tractat idẽ
Nicol. Boer. in conſtitutio. Bituric. tit.
De coſtumes de Tours, art. 12. pag. 264. col.
1. Quod procedere forſã poteſt in primoge
nito, qui ſuccedit de nouo in primogenitura,
iuxta ea quę habentur in l. 21. Taur. nõ in eo
qui ſuccedit in maioratu qui ortum habuit à
prædeceſſore, niſi iſte quem compellere vo
luit adſolutionẽ debitorum, ſit hęres vltimi
poſſeſſoris, quia hoc caſu conuenitur non tã
quam ſucceſſor in maioratu, ſed veluti hæ-
res prædeceſſoris, vel in primogenituris Gal
liæ, quę longe à noſtris maioratibus diſtant,
vt in alijs locis animaduerto, quod cõfirma
tur, quia inter heredem & fideicõmiſſ. riũ † 11
õnera diuidi debent, § ſi quis vna inſtit. de
fideicommiſſar. hæredit. notat Menoch. lib.
2. Centur. 2. caſu 164. nu. 6 pag. 326. Et iſtis
conuenit regul. tex. in l. à filia, ff. ad Trebel-
lian. vbi probatur, quod teſtator, † nõ poteſt 12
prohibere alienationem bonorũ fideicõmiſsi
in pręiudicium dotium filiarum, quod tradit
Menoch. in tract. pręſumptionum lib. 4. prę
ſumption. 189. nu. 116. fol. 337.

Limitat etiam Anto. Gom. prædictam con
cluſionem, quod ſucceſſor in maioratu nõ te
netur ſoluere debita prędeceſſoris † niſi de- 13
bitũ fuiſſet contractũ in vtilitatẽ ipſius maio
ratus, & fuiſſet conuerſum in ipſius vtilita-
tem per c. 1. de ſolutionibus, & c. ex præſen
tiũ de pignorib⁹, & l. domus hæreditarias, ff.
de leg. 1. & alia plura iura, & idem tenet late

Petrus de Peralta in l.3.§.qui fideicommiſ-
ſum,nu.133.pag.248.ff.de hæredib. inſtit.
vbi generaliter tenet,quod quando debita,
quę contracta fuerunt per poſſeſſorem ma-
ioratus,facta fuerunt propter neceſsitatem,
& vtilitatem,vel conſeruationem,vel tuitio
nem maioratus,ſucceſſor tenetur ad ſolutio-
nem debiti, citat ad hoc inter alia Petr.de
Bellouiſ.qui hoc tenet in ſucceſſore Regni,
in Speculo Principum, fol.57.pag.2.ante
finem,per tex.in d.cap.1.de ſolutionibus,&
in c.2.de precario. Cui addo ſententiã Abb.
in c.quod quibuſdam,nu.7.fol.99.de fideiuſ
ſoribus,& in cap.ex præſentium,nu.6.de pi
gnorib.fol.96.& in cap. per tuas de donatio
nibus,fol.104.quæ confirmãtur ex pluribus
quæ ſcribit Caſſan.in Catal.glor.mund.p.
12.cõſideratio.99.verſ.tertio principaliter,
fol.105.col.1.Et hoc in Rege notãter expli
14 cat,† & diſtinguit loquẽdo in Rege in tract.
de iure fiſci,li.1.verſ.hactenus diſſeruimus,
nu.81.cum ſeqq pag.56.& 57.& in propria
15 materia maioratus † tradit Petr.Surd.in tra-
ctat.de alimentis,tit.8 priuilegio 54.nu.14.
fol 304.& quod ſucceſſor in maioratu tenea
tur ſoluere impenſam factam ad recuperãda
bona maioratus illi qui impenſã fecit,conſtat
ex doctrina Anan.in conſ.32.quẽ citã Petr.
de fideicõmiſsis q.15.nu.215. pag.623.qui
tradit nu.214.in iſta materia,quod ſi res fidei
cõmiſsi erat alicui oneri ſubiecta,& per gra
uatum in fideicommiſſo fuit ab onere releua
ta,eſt ſoluenda talis melioratio illi qui rẽ alie
nauit,allegat Bertazol.conſ.107.in fine,& fa
cit,quod notanter ſcribit Anto.Gam.deciſ.
367.nu.7.vbi reſoluit, quod vxor ex dote
ſua tenetur ſoluere æs alienũ, quod maritus
contraxit ad illam alẽdam, quod eſt nouum
& difficile,& contra ll.ſeptimã,& 9.titul.3.
lib.5.Recopilat. Et quod ſucceſſor in maio-
16 ratu teneatur ad debita prædeceſſoris † con
tracta ad defendendum dignitatem. Et mate-
riam etiã reſoluit dominus Ant. de Queſad.
q. vlti.per totam, & contracta in vtilitatem
maioratus, vel ſi debita ſunt parua,reſoluit
dominus Anton.de Padill. in d. l. vnum ex
familia, §. ſi de Falcidia, num.8.9.& 10.ff.
de legat.2 & faciunt ſcripta per Marzarium
in tractatu de fideicommiſsis, part.3.quæſt.
6.Et facit regula æquiſsima l.ſecundum na-
turam,ff.de regul. iuris, l.iure naturæ, ff.de
condict.indebit.& hoc fundatur in conſ.feu
dali 17.num.4.vbi deciditur in Marchione
Saluiarum,qui nomine dignitatis ſe obliga-
uerat, quod ſucceſſor hoc ſoluere tenetur,
& in indiuiduo loquitur in pecunia arrep-
ta ad proſequendam litem ſuper quodam
ſtatu,& pro hac opinione eſt tex. notabilis,
quem prædicti non referunt in l.qui excep-
tionẽ,§.ſi pars,ff.de cõdic.indebi,ibi: *Si pars*
domus,quæ in diem per fideicommiſſum relicta
eſt aſſerit,& eandem hæres ſua impenſa refe-
cerit deducendam eſſe impenſam ex fideicom-
miſſo conſtat. Et in l.ſi proprij,ibi: *Ad digni-*
tatem profecerit,nec locupletior ſit factus. C.
de donati.inter virum & vxorẽ,& facit tex.
ſingularis,vbi Abb. Anto. de Butr. & alij in
cap.vt præteriti de electionibus, vbi capitu
lum poteſt repetere à prælato expẽſas quas
fecit in proſequendo prælaturam,de quo le-
genda ſunt quæ ſcribit Cæſ.Lamberti.de iu-
re patron.lib.2.part.3.14.art.11.q.princip.
num.5.fol.253.vbi etiam ad propoſitum re
ſoluit,an patronus † poſsit repetere expen- 17
ſas,quas fecit in defendendo proprium pa-
tronatum,& quaſi poſſeſsionem iuris patro
natus, ad quem iungo Paul.de Citadi in tra
ctatu de iuris patronatus,3.p.de acquirend.
ius patronat.nu.78.fol.37.ad quod alios au-
thores citat Anton.Peregrin.in tractatu de
iure fiſci,lib.5.tit.1.nu.144.pag.282.

Et quod ad debita contracta pro vtilitate 18
rerum feudalium † teneatur ſucceſſor in feu
do,tenet Andr.de Iſern.in dict.cap.1.an ag-
nat.vel filij,Bald.in cõſ.232.fœmina,& Ay-
mon Crauet.in conſ.197.num.1.Et ad hæc
etiam eſt ſententia Raphael. Cuman. conſ.
56.quidam filiæ,vbi dicit,quod hæres qui re
ſtituere tenetur fideicommiſſum,poteſt de-
trahere expenſam magnam, quam fecit ad
perpetuam rei vtilitatem, & in ſuſtentanda
hæreditate, & detrahit quatenus hæreditas
reperitur melior tempore reſtitutionis,ſi ve
ro non eſt ad perpetuam rei vtilitatem, vel
expenſa fuit modica,detrahere non poteſt,
& ad hanc ſententiam ſpectant quæ ſcribit
Campeg.in tracta.de dote,p.2.q 48.fol.92.
& Tiraquel.lib.2.de retractu,§.5.glo.4.nu.
7.pag.943.Et conducunt quæ ſcribit Burg.
de Paz q.7.ciuili,num.16.& Lucas de Pe-
na in d.l.ſi quis, in verſi. ſolutio, ſecundùm
Iacob.& facit doctrina Bart.in l.cum quęſi-
tur,§.prædijs, ff.de lega.3.vbi dicit,quod ſi
maritus expendit pro cuſtodiendo,& defen
dendo caſtro,quod alius occupare volebat,
repetere poteſt impenſas pro ipſa defenſio-
ne factas, & idem voluit Angel.in l.diuor-
tio,§.impendia,ff.ſoluto matrimonio, & cõ
firmat Bart.Socin.in conſ.26.nu.9.lib.1.& fa
cit doctrina Abb.in d.c.1.& 2.de ſolutioni-
bus,& in d.c.per tuas de donationibus, vbi
vult,quod prælatus tenetur ſoluere debita,
quæ anteceſſor † contraxit pro ſuſtentatio- 19
ne,& prælatus tenetur ſoluere ſalaria famu-
lorum,& ſeruitiorum Archiepiſcopi præde
ceſſoris,ſecundùm eundem Abb.in c.relatũ
el 2.de teſtamentis, qua de re plura ſcribit
Iaſ.in conſ.522.lib.2.per totum conſilium,
ad quos addo Auenda.in l.46. Tauri gloſ.9.
numer.15.cum ſeqq.fol.203.& deciſionem
Iacob.

Digitized by Google

Iacob.Put.40.lib.3. quam citat Quintil.Mã
doſ.in tract.de ſignatura gratiæ,in tit.tranſ-
lationes,fol.119.verſ.quero Epiſcopus,qui
tractant de prælato obligato ſoluere debita
prædeceſſoris. Et quod ſucceſſor prælati te-
neatur ad debita neceſſaria,& non volunta-
ria,concludit Iacob.Pute. deciſ.43. part.2.
allegat notata per Abbatem in dict.cap.1.&
2. de ſolutio. facit quod notat Quintil.Man-
doſ.in tractatu de monitorijs.q.59. nume.3.
fol.22.

Requiritur tamen ad hoc, vt ſucceſſor in
20 maioratu teneatur † ſoluere debita per præ
deceſſorem contracta in vtilitatẽ bonorum
maioratus, quod vtilitas ſit manifeſta, &
quod pecunia actualiter ſit conuerſa in vtili
tatem maioratus, prout Peralta latius expli-
cat per multas columnas, quod etiam tractat
Molina lib.1.de primogenijs cap.10.fol.73.
& iſtã quæſtionem latius tractat Marzarius
de fideicommiſſis q.67.fol.58. vbi quando
veniant detrahendæ expenſæ factæ in lite
pro defendendo fideicommiſſo.

Et ex his poteſt determinari quæſtio quę
tacta fuit per Gregor.Lop.in l.vlt.titul.15.
part.4. vbi quærit, an qui fecit expenſas in
21 maioria recuperanda, † poſſit repetere, quã
dicit eſſe decidendã ex l. ex parte, vbi Bald.
ff.familiæ erciſcund. & gloſſ. & Bart.in l.1.
& l.in totum, & l.omnino. ff.de impenſis in
reb.dotalib. & ex alijs, quæ ipſe refert, cui
addẽdum eſt, quod vbicunq; expenſæ ſunt
modicæ, nullatenus eas repetere poteſt is, qui
eas fecit, ad quod facit l.hactenus. ff.de vſu-
fructu, vbi vſusfructuarius tenetur ad paruas
expenſas, non ad magnas, quod reſoluit Pi-
nel.in l.1.part.2.num.68. C.de bonis mater
nis, ad quem addo deciſionem Afflict. 252.
num.1. de quo lege Nicol.Boer.deciſ.47. in
fine, Tiraquel lib.2.de retractu. §.7.gloſ.1.
num.5.pag.964. Aym.conſ.3. Menoch. de
recup.poſſeſ.remed.15.num.553.pag.524
col.a.& de arbitrarijs iudicum.lib.2.centu-
ria.3.caſu 215.num.1.cum ſequentibus, Al-
uar.Valaſc.de iure emphyteu.q.25.no.28.
Ioan.Garcia in tract.de expenſis & meliora
tionibus cap.11.num.5.fol.11t.& facit l. in
rebus §.poſſunt.ff.de commodat. vbi com-
modatarius tenetur facere paruas impenſas
in rebus commodatis, nõ magnas, & colonus
tenetur facere paruas impenſas, ſecundum
Bart.& alios in l.prædia.§.penul.ff.de fund.
inſtruct. Et ad hoc propoſitum alia ſimilia
ſcribit Ioanu.de Amicis in conſil.98. nume.
8.cum alijs, vbi tradit de domino, qui paruas
expenſas petere non poteſt à famulo infir-
mo, quem curare fecit, & de poteſtate facien
te expenſas aſſeſſori, quod paruas non repe
tit, magnas vero ſic, cui adde Bart.in l.1.nu.
5.C.de iure emphyteu. cuius doctrinam late
declarat gloſ.Par.in 2.p.conſuetudin. Pariſ-
ſien.§.62.num.58.fol.166.& vide eundem
Gregor.Lop.in l.41.tit.28.in gloſ.in verb.
entregado, part.3. vbi paucis verbis tractat
tres quæſtiones circa illam materiam, ſi hæ-
res defuncti poſſidens maioriam fecit ſump
tus, an poſſit illos repetere, aut retinere pro
expenſis rem maioriæ. Item, ſi poſſeſſor fe-
cit expenſas in cuſtodia caſtrorum, quia erat
tempus guerræ, an illas repetere poſſit: &
an ſi poſſeſſor maioratus fecit multas expen
ſas † in defendendo maioratum, qui ſibi ab 22
alio petebatur, vel ipſe petebat, an repetere
poſſit? Cui addo Arium Pinellum in dict.l.1
part.2.num.70.fol.78. C. de bonis matern.
vbi tractat quæſtionem, quando maritus re-
petere poteſt † expenſas, quas fecit in exi- 23
genda dote: & concludit cum gloſſ.in dict.l.
1. in verb. non ſint. ff. de impenſis in rebus
dotalibus fact. communiorẽ & veriorem eſſe
opinionẽ, quod maritus tales expẽſas exige
re non poteſt. Quæ cõcluſio ita generaliter
intellecta (iudicio meo) eſt periculoſa, quod
diſputat Cæſar Lambert.in tract de iure pa-
tronatus.9.art.5.q.principal 1.p.lib.1.q.9.
fol.39. Et circa noſtram quæſtionem legẽda
ſunt quæ ſcribit idem Lambert.dict.lib.3.ar
tic.14.10.quæſt.principal.3.p.fol.a 53. vbi
tractat per quem debeant fieri expenſæ in
præſentatione, & in electione, & in toto
proceſſu iuris patronatus: & idem Lamber-
tinus lib 3.11.art.2.q.principal.fol.11.nu.
1. vbi ex Abb.in cap.cum quibuſdam de pœ
nis, & alijs reſoluit, an patronus poſſit repe
tere expenſas quas fecit in defendendo ec-
cleſiam patronatam.

Et ad hanc etiam materiam facit quod tra
dit idem Gregor.Lopez in l.21.tit.23.part.
3. in gloſſ. in verb. *Caualleros*, vbi tractat
quæſtionem ſi vniuerſitas † conſtituit ſyndi 24
cum aliquibus contradicentibus, & denun-
tiantibus, quod nolebant litigare, quia crede
bant litem fore iniuſtam, & renuebant ſuſti-
nere expenſas, an lata ſententia contra vni-
uerſitatem teneantur illi qui contradictionẽ
fecerunt? In quo puncto licet Alberic.in l.
nulli num.2. ff. quod cuiuſque vniuerſitatis
nomin. teneat, quod etiã illi, qui cõtradictio
nem fecerunt, non obſtante contradictione
teneantur ad expenſas: mihi † placet dictio- 25
ctio Gregor.Lopez ibi, & ita communiter
practicatur in hac Regali Cancellaria, nam
ſi in aliquibus litibus contingit vniuerſita-
tem, puta, ciuitatem, locum, aut villam con-
demnari in expenſis (quod multoties fit) ſo
lum eas expenſas ſoluunt illi qui mandatum
dederunt ad incipiendam litem, & non
alij qui contradictionem fecerunt, à qua pra
ctica non recedendum. l.minime. l.ſi de inter
pretatione. ff.de legibus, quod mihi iuſtiſſi-
mum

nũ videtur, & contrariũ eſt punire alios pro
delicto aliorũ reſſragãtibus omnibus legibus
diuinis & humanis, Ezechiel cap. 18. l. ſanci
mus. C. de pœnis cum cõcordantibus, faciũt
ſcripta per Abbatem poſt alios in cap. dudũ,
& in cap. cum Vintonienſis de electio. Ripã
in tractatu de peſte tit. de priuilegijs contra-
ctuum num. 200 fol. 12. Felician. in tract. de
cenſibus editione. 2. c. 3. num. 5. fol. 96. Nec
eſt æquum condemnare eos de concilio, qui
inuiti in negotiu, quod poſtea malum ſucceſ
ſum habuit, votum contrarium dederunt ra-
tione officij, quod non debet eis præiudica-
re. l. officium. ff. de rei vendic. cum ſimilibus
congeſtis ab Anton. Gabr. lib. 3. communiũ
opinionum tit. de alienatione rerum concl.
2 num. 1. cum alijs pag. 201 vbi inter alia re-
fert Albericum in l. poſt legatum. §. aduoca-
tum, verſ. ſi tamen dicentem, quod quando
Iudex compulit aduocatum ſuſcipere mu-
nus aduocationis, non præiudicatur in re pe
tita, & factum ex neceſſitate non debet eiſ-
dem obeſſe. l. ſi fideiuſſor. §. ſi neceſſaria. ff.
qui ſatiſd. cogan. l. ſi dictum. §. ſi compromi-
ſero. ff. de euictionibus. l. fideicommiſſa. §. ſi
rem. ff. de leg. 3. l. 15. titu. 9. part. 6. in verſic.
mas ſi el deudor. l. vnica. §. ſciendum. C. de
rei vxoriæ actione, & eſt tex. ſingularis in l.
debitor. ff. ad Trebellian. vbi ſuccurritur cre
ditori, quando ſucceſsit debitori, qui coacte
hæreditatem adiuit; tradit Iaſ. in l. ſcimus nu
mer. 6. C. de inoffic. teſtamen. & adduco tex
tum in l. filius. ff. de inoffic. teſtamen. & quæ
notabiliter tradit Bart. in l. tutorem ff. de his
quibus vt indignis, num. 2. & facit textus in
l. cum quædam mulier. C. de adminiſtratio.
tutor. cum gloſ. vlt. vbi Salicet. citat Innoc.
in c. inter dilectos in gloſ. ſed nonne de fide
inſtrumẽtorum, & probatur in cap. ſuborta,
in fin. de re iudicat. Notat Peralt. in l. Titia
cum teſtamento. §. Lucia nume. 3. pag. 419.
ff. de leg. 2. Falcon reg. 316. num. 52. & opi-
nio Alberici eſt dura & contra omnem ratio
nem, & æquitatem, & eſt regulare, quod ex
26 eo quod quis inuitus facit nullum paratur †
eidem præiudicium. l. & ideo in 2 reſponſo,
ff. de condict. furtiua. l. ſi pignori, circa finẽ,
ff. familiæ erciſcundæ. l. qui autem. §. apud
Labeonem. ff. quæ in fraudem creditorum. l.
in tantum. l. nouiſsime. §. 1. ff. quod falſo tu-
tor. authõ. & facit regul. l. non eſt ignotum,
C. de adminiſtrat. tutor. Notat Roland. in cõ
ſil. 2. num. 72. lib. 1. Et actus † ex neceſſitatẽ
27 factus non infert conſenſum ſecundum An
gelum in l. ſed ſi ſuſceperit. ff. de iudic. Me-
noch. in tractatu præſumptionum lib. 2. præ
ſump. 19. n. 8. quod noto ad lites nobilitatis,
& facit l. nomen, in fin. C. quæ res pignor.
oblig. poſſ. l. ſi conuenerit. l. 2. C. de pignor.
actio. l. 3. C. de nouatio. & quod ſcribit Mina
doius decif. 9 Neapolit. num. 2. quod in ſolu
tione collectarum, voluerunt Innocentius
in cap. ſi diligenti num. 5. de præſcriptio. Lu
cas de Penna in l. quemadmodum. C. de agri
col. & cẽſitis lib. 11. verſ. 154. & alij, vt per
Ioſeph. Maſcard. in tract. de probatio. lib. 1.
concluſ. 316. num. 9. fol. 191. & concl. 1264
num. 20. fol. 206. Quod noto ad lites nobili
tatis, & faciunt quæ de facienda remiſsione
in re locata cum proteſtatione, tradit Aluar.
Valaſ. in tract. de iure emphyt. q. 27. nu. 47.
fol. 172. quod volunt Bart. & Iaſ. nume. 10.
in l. 1. ff. ſi quis ius dicenti non obtemperaue
rit, Aym. Crauet. in conſ. 132. num. 2. vbi ta
men tradit nume. 14. quod ſi dominus petat
centum ab vniuerſitate, tenentur illi, qui ad
miniſtrant res ciuitatis defendere, nec metu
expenſarum futurarum debent rempublicã
indefenſam relinquere, & adminiſtratores
tenentur proſequi appellationem; & vide
notabiliter Abbatem in cap. cũ inter canoni
cos nu. 6 de electio. vbi reſoluit quis tenea-
tur ſoluere expenſas, quando maior pars litĩ
gauit, an procurator, vel minor pars, ad quod
lege Barthol. in l. iam tamen. §. in hac ſtipu-
latione numero. 2. ff. iudicatum ſolui folio
110.

Ex prædictis etiam infertur, ſi à quodam
poſſeſſore bonorum maioratus fuerunt peti
ta bona & fuit facta tranſactio † inter petito 28
rem & poſſeſſorem ſuper bonis maioratus,
& poſſeſſor apud quem bona remanſerunt,
contraxit aliqua debita ad ſoluendum illud,
quod ob tranſactionem debebat, quod ſuc-
ceſſor in bonis maioratus tenetur ſoluere il-
la debita, quæ contracta fuerunt pro redem
ptione litis, & tranſactio facta fuit in dubio
caſu, & vtili poſſeſſori maioratus, ſecũdum
ea quæ ſcripſi ſupra q. 22. & pro iſta conclu
ſione facit l. 36. tit. 14. part. 5. ibi, *Ca guiſada*
coſa es, e derecho, que aquel aya pagar las deu-
das que ha el bien y proueche de la herencia.

Sed pro perfectiori intellectu huius mate 29
riæ, † & noſtræ quæſtionis quæro, poſito
quod ſucceſſor in maioratu teneatur ad ſolu
tionem expenſarum, quas defunctus ante-
ceſſor in maioratu fecit in proſequutione li
tis, quam ſuper maioratu tractauit, ad quas fa
ciendas debita contraxit, an teneatur ad ſo-
lutionem omnium expenſarum quæ in lite
facta fuerunt? vel ad aliquas expenſas parti-
culares? In quo puncto non poteſt dari cer-
ta regula: ſed eſt definiendum prout nego-
tia contigerint, & ex text. cum ibi notatis
in l. ſed an vltro. ff. de negot. geſtis; vbi caue
tur, quod ſufficit à principio aliquem actum
vtiliter feciſſe, licet poſtea damnoſus appa-
reat, de qua lege latius ſcribo in hac parte. q.
4. ad quæ addo tex. notabiles in l. etſi contra
riam. C. mandati, & in l. qui mutuam. §. vlt.

& eod.

Digitized by Google

ff. eod. titu. & melior tex. de iure in l. ſi ipſa,
ff. quod metus cauſa, ibi, *Nihil vltra quærendum eſt quis exitus ſit.* l. 1. §. ſi præſes. ff. de
magiſtratibus conuenien. & §. ſi magiſtratus
in eadem lege. l. quoad hæredem eodem titu
lo. l. ſi ab arbitro. ff. qui ſatisdare cogantur. l.
ſciendum. §. poſſeſſor eodem titulo. l. & ele-
ganter. §. fin. cum lege ſequenti. ff. de dolo,
l. lites. §. ſi pecuniæ. ff. de neg. geſt. l. negotiũ
C. de nego. geſt. Notat Decius conſ. 7. num.
2. Barboſ. in l. ſi cum dotem. 23. §. fin nu. 23.
pag. 466. ff. ſolut. matrim. tom. 2. Et ſufficit
habuiſſe iuſtam cauſam litigandi, etiamſi ſuc
cumbat. l. quoties. §. ſicut. ff. de adminiſtrat.
tutor. l. 8. §. ſufficit. ff. de contra. iudi. tutor,
l. ſumptus. ff. de adminiſtrat. tutor. cum con-
cordantibus, vt per Rebuff. tom. 3. ad conſti
tut. Regias tit. de expenſ. damnat. & inter ac
tie. 1. gloſ. vnica numer. 56. pag. 443. Carol.
Ruin. conſ. 1. num. 23 lib. 3. facit tex. in l. illi
citas. §. ſicuti, vbi gloſ. & Bald. ff. de offi. præ
ſid. & doctrina Abb. in cap. vt præteritæ nu
mer. 7. fol. 168. de electio. vbi vult, quòd ſi
maior pars capituli fecit expenſas litis, po-
teſt repetere à minori parte, etiamſi non ob
tineat, dummodo vtiliter fuerit negotium
proſequutum: & Deci. in conſ. 532. num. 11.
vbi tradit, quod contractus qui pendet à ca-
ſu, nec vtilis, neq; inutilis reputatur, quem
citat Anton. Gamma deciſ. 323. nume. 2. vbi
loquitur de bonis cõceſſis in emphyteuſim
per eccleſiam de bonis, quæ tempore conceſ
ſionis erãt parui valoris, & vilitatis: & quod
notat Gregor. Lop. in l. 12. tit. 22. in gloſſ. in
verb *contraria*, part. 3. & conducunt ſcripta
per Menoch. conſ. 145. nu. 48. lib. 2. & Gre-
gor. Lopez in l. 3. tit. 1. part. 5. in gloſ. in ver
bo, *o villa*, circa finem: ad hoc ponderat illã
legem, & tradit Menoch. de arbitrarijs iudi
cum lib. 2. centur. 5. caſu. 431. nu. 4. pag. 12.
qui poſt Abbatem nu. 8. Cardinal. q. 10. An-
charran. num. 10. in cap. penult. de fideiuſſo
ribus, Alciatus in l. ciuitas num. 7. ff. ſi certũ
petatur. Et alios quos citant, volunt, quod ſa
tis ſufficit pecuniam ſemel conuerſam fuiſſe
in vtilitatem eccleſiæ, licet illa non duret, fa
cit regu. l. de fideicommiſſo. C. de tranſact.
vbi DD. de qua per Tiraq. lib. de primogeni
tura q. 6. num. 4. pag. 95. & conducunt ſcrip
pta per Epiſcopum Simancam lib. de inſtit.
cathol. cap. 9. nu. 19. cum ſequentib. fol. 21.
Et quòd ſi poſſeſſor maioratus fecit magnas
expenſas in defendenda lite, poſſit illas re-
petere, tenet nouiſſime Petrus Barboſ. in l.
diuortio. §. final. num. 44. pag. 1158. ff. ſolut.
matrim. poſt Molinam, quem citat libr. 1. de
primogenijs cap. 27. num. 10. fol. 195. qui &
hoc citat, & ambo abſque digeſtione.

Et in hoc eſt conſiderandum an poſſeſſor
30 maioratus potuerit prouidere, † & præueni-
re difficultatem quæ poſteà apparuit in pro
ſequutione litis, antequam eam proſequere-
tur: iam ſi quidẽ illam præuenire potuit, im-
putet ſibi qui malam litem ſuſcepit, aut de-
fendit; ſi vero hæc minime præuenire po-
tuit, cum à principio negotium geſſerit, ad
hoc eſt habenda conſideratio iuxta text. in
l. ſed an vltro. ff. de neg. geſt. & facit egre-
gius tex. in cap. de occidendis. 23. q. 5. Et eſt
etiam inſpiciendum, ſi reus erat ille, qui de-
fendebat aliquas res ad maioratum pertinen
tes? an habuerit iuſtam cauſam litigandi in
principio litis, aut publicatione teſtium, in
aliqua parte litis, ita vt appareat eum iniu-
ſtam litem fouiſſe, & defendiſſe, argumento
notatorum in l. properandum. §. ſiue autem
alterutra. C. de iudicijs. & l. 8. tit. 3. & l. 7. tit.
22. part. 3. & gloſ. in l. qui ſolidum. §. 1. ff. de
leg. 2. de quo puncto plura videre licet apud
Epiſcop. Couarruu. in pract. quæſt. q. 17. &
Deci. in l qui in alterius. ff. de reg. iur. & no-
tat idem in l. qui accuſare num. 1. C. de eden
do. Omnia itaq; diſcretus iudex melius quã
alius coniecturare, & contemplari debet: vt
per Menoch. de retinend poſſeſſ. remed. 3.
num. 657. pag. 232. ad hæc legendus, & lib.
2. de arbitrarijs centuria. 2. caſu. 177. per to-
tum, quibus eſt addendũ, quod ille, qui in li-
te ſuccubuit, feciſſe cenſendus eſt ex iniuſta
cauſa, & ſcienter ſecundum Ioann. Andr. in
cap. 1. de electionibus lib. 6. Bald. & Salicet.
in dict. §. ſiautem alterutra, de quo concor
dantes adducit Tiraquel. lib. 1. de retractu,
§. 4 gloſ. 3. num. 1. & 2 pag. 423. ad quod eſt
text. notabilis in l. tutor. ff. de admin. tutor.
ibi, *Tutor vel curator, cuius iniuſta appellatio
pronunciata fuerit, cuiusve excuſatio recepta
non ſit, ex quo accidere ad adminiſtrationem
debuit, erit obligatus.* Quẽ ad hoc notat Bart.
& tradit Alciat. regul. 3. præſumpt. 9. nũ. 5.
ad quem addo Capic. deciſ. 180 num. 4. & 5.
ad hoc videndus, & Bart. in l. iam tamen. §. in
hac ſtipulatione, n. 1. cũ ſequentib. fol. 110.
ff. iudicat. ſolui, & Baeza de decima tutor.
præſtand. cap. 2. num. 109. fol. 26. & Meno-
chius lib. 2. de præſumption. præſumpt. 87.
num. 1. & præſumpt. 89. num. 14. & Bald. in
conſ. 8. incipiẽti, erant quinq; nobiles lib. 1.
vbi tradit, quod etiam ille, qui ſuccubuit in
bona lite, non poteſt petere ſumptus litis.
Quod indiſtincte verum non credo, cum ſæ
piſsimè ſuccumbatur propter negligentiam
vel in aduertentiam iudicum, vel aduocato-
rum, & propter alias ſimiles cauſas, quas ex-
perientia quotidie docet: & pro hac opinio-
ne faciunt ſcripta per Cynum in l. generali-
ter la 1. nu. 4. C. de Epiſcop. & cleric. ad hæc
legenda.

Item in hac materia eſt aduertendũ, quod
† Peralta in d. l. 3. § qui fideicommiſſum nu. 31
150.

150.dixit,quod creditor qui contraxit cum
prædeceſſore maioratus, tenetur probare,
quod tale debitum fuit contractum contem-
platione maioratus,vel rerũ ipſius,aliàs ſuc-
cumbet,quia hæc eſt qualitas, in qua ſe fun-
32 dat creditor,† de qua ante omnia debet con-
ſtare.l. eum actum,vbi Bart.& alij.ff.de neg.
geſt.pro quo faciunt quę ſcribit deciſ.Pede-
mont.137.num.3.cum ſequentib. ad hæc le
genda,quibus addo gloſſam in cap.venerabi
libus,in gloſ.penult de ſententia excommu
nicat.in 6. notat Bart.in l.qui iuraſſet.§.qui
pater.ff.de iur.iur. & l.non ſolum. §. ſed vt
probari,quod legit ſub §. ſciendum, vbi alij
DD.ff.de noui operis nunciatio.& doctrinã
Bartoli omnes ad vnum ſequuntur,ſecundũ
Alex.ibi vbi Iaſ.num.2.notat idem Iaſ.in bo
no caſu,in l.ſi extraneus num.23. ff.de con-
dict.cauſ.dat.Barbac.& Iaſ. num.6. in rubr.
C.qui admitti,idem Iaſ.in l.poſt dotem nu.
6.ff.ſolut.matrim.& in l.qui in aliena.§.vlt.
ff.de acquir.hæred.num.18. & in l.1. C. de
furtis,& traditur in varijs caſibus per Deci.
in cap.ex parte,num.13. de probationibus,
& in cap.1.num.2.de exceptionibus, & in
cap.1.num.20.de appellationibus,& conſil.
550.Bald.eleganter conſ.353.lib.3.Hippo-
lyt.in l.ſi quis ne quæſtio nu.130.ff.de quæ-
ſtion.& conſ.7. Rebuff.in concordantijs ru
bric.de collatio.§.cum vero pag.383. & Al
ciat.in tract.de verb.ſignificat.pag.46. & in
materia fideicõmiſſi hoc expreſſe tradit Bur
ſat.in conſ.151.num.139.lib.2.poſt deciſio
nem Pedemont.171.nu.12.& 172.in prin-
cip.quã citat, facit gloſſ.in Clement. vltim.
in verſic. creatum de reſcriptis, quam poſt
Iaſ.in dict.rubr.C.qui admitti,late exornat
Tiraquel.more ſolito lib.1.de retractu.§.32
gloſſ.vnica num.91.& tradit Aluar. Valaſc.
conſultatio.81.num.7.pro quibus facit ſen-
tentia Alberici in l.final.§.etſi præfatam. C.
de iure deliberandi,vbi volunt, quòd ſi per
hæredem vendantur res defuncti ad ſatisfa-
ciendum creditoribus,non ſufficit inſtrumẽ
tum venditionis,niſi appareat quod re vera
creditoribus fuit ſolutum,& ſatisfactum: &
idem volunt Salicet.in eadem.l.§.ſi vero cre
ditores,Cepol.caut.225.quos citat Phanun
tius de Phanuc.in tract. de inuentario,verſ-
ſic.explicitis.nume.156. fol.293. 8.volum.
tractatuum, & faciunt ſcripta per Mauritiũ
in tract.de in integr.reſtit.cap.221.& 222.
& quæ refert Azeued.in l.6.tit.2.lib.1. Re-
copil num.17.pag.40.

33 Et hæc opinio Peraltæ † in noſtro propo
ſito tenenda eſt,licet in hoc puncto non de
erant aliquæ rationes, ex quibus contra illã
diſputari poterat ,præcipue gloſſ. celebris,
vbi Angel.in l.vtrum.ff.de petit.hæred.quã
latiſsime vltra omnes ſcribentes explicat
Arius Pinel.in l.2.C.de reſcindend. vendit.
part.2.num.64. cum pluribus ſequentibus,
vbi materiam hanc tam docte, quàm elegan
ter tractat:cui addo Gregor. Lopez in l.59.
in gloſ.in verb.*que no entrò en ſu pro* & in
l.93.in gloſ.*ante el eſcriuano*,titu.18.part.3.
& d.l.3.tit.1.part.5.& egregiam l.8. tit.13.
part.3.Menchaca lib.3. controuerſiar. cap.
66.num.6.fol.96. & notabiliter gloſſ. Par.
in tract.de vſuris q.33.nume.272.pag.350.
Petrum Surd.deciſ.156. vbi nume.4.refert
Molinam lib.4.cap.4.num.20. Et illum ſe-
quitur,vbi ait,quod ſi detur licentia ad alie-
nandum rem maioratus,dummodo pretium
impendatur in aliud prædium ſubrogãdum
nõ tenetur emptor curare,quod ematur præ
dium ex ea pecunia,ſed ſatis eſt,quod pretiũ
ſoluat,quorum doctrina caute eſt ſeruanda
attentis ſuperioribus,& ſequentibus præci-
pue ex dictis deciſionibus Pedemontanis,&
faciunt ſcripta per Felicianum in tractatu de
cenſibus,in editio.2.lib.2.dict.cap.3.num.5
fol.94.Maſcard.in tract.de probatio. concl.
1161.num.1.cum ſequentibus,fol.62. & cõ
cluſ.1160.lib.3.& lib.2.concl.581. num.1.
cum ſequentib.fol.3.gloſ.Pariſ.in additione
ad Alex.conſ.4.num.8.lib.3.Greg.Lop. in
l.24.tit.13.part.5.in gloſ.in verb.*que no ca-
yò en ſu pro:* & in l.6.tit.11.part.5.in gloſ.in
verb.*que la no pudieſſe vender*,col.9. fol.84.
in princip.verſ.quid autem ſi Princeps, Me
noch.in tract. de præſumption. præſumpt.
84.per totam,pag.367.lib.3. Notanter Ri-
pa reſpon.62.nu.2.cum ſequentib. ſed pro
dicto Peraltę adduco bonum tex.in l. magis
puto.§.non tamen.ff.de rebus eorum, & in
cap. hoc ius. 10. q.2. c. quod quibuſdam de
fideiuſſoribus, authen. hoc ius porrectum,
in fine.C.de ſacroſanct.eccleſ.l.Iunius. ff.qui
potiores in pignore habeantur.l.26. tit.13.
part.5.Et de materia lege Dominum Anto-
nium de Queſad.lib.quæſtionum.c.32.Pro-
batione autem facta quod ille qui debitum
contraxit,reuera illud debebat,& quod fuit
contractum contemplatione maioratus, vt
Peralta † tradit, præſumitur quod pecunia 34
conuerſa fuit in vtilitatem & defenſionẽ re-
rum maioratus,ſi creditor etiã probet,quod
aliunde non habebat ille qui eam expendit,
l.ſi prædium.C.de prædijs minorum,Petrus
Surd.deciſ.155.num.6.Notat latius Ripa in
l.2.§.vlt.num.11.fol.237.ff.de priuileg.cre
ditor.& hæc ſeruiunt pro deciſione quęſtio
nis,quam tradit Molina lib.4. cap.7. nu.33.
fol.175. vbi diſputat quis teneatur probare
bona libera deficere,vt deueniri poſsit ad vẽ
ditionem rerum maioratus, ad quem addo
Hieronym.Gabriel.conſ.118.num.6.deci-
dentem,quod ad hoc vt propter æs alienum
teſtatoris poſsit vẽdi res prohibita alienari,
vportet

oportet non eſſe alia bona, vode ſolui poſsit
iuxta.l.pater filium, in priocip. verſic. idem
quęſijt. ff.deleg. 3.vbi Bart. Alberic. Cuman.
in l.peto.§.prædium, num.3.ff.de leg.2.Iaſ.
in l.commodis, nume.4.ff.de re iudicata, id-
circo ſecundum eum alia bona noo fuiſſe eſt
fundamentum intentionis emptoris, & con
ſequenter ad eum pertinet onus probandi.l.
eum qui.ff.de probatio.cum vulgaribus, nec
hoc probatur ſola aſſertione emptoris iuxta
gloſ.in l.cum de lege.ff.de probationibus.

35 Et in hac materia eſt etiam † ad memoriã
repetenda doctrina gloſ.in l.prædiorum.C.
de prædijs minorũ, quæ vult, quòd ſi in cō-
tractu facto à minore fuerunt obſeruatæ de
bitæ ſolennitates, & minor petens reſcinde-
re contractum tenetur probare pretium nō
fuiſſe conuerſum in eius vtilitatem, ſecus ſi
non fuiſſent obſeruatæ, quod late tradit Me
noch.lib.3.de pręſumptio.præſump.84.nu.
4.ad quæ addenda ſunt quæ ſcribit Rolan.in
conſ.60.num.37.lib.4.Ioan Gutierr.allega
tiooe.1.num.6.Alias autem quæſtiones cir
36 ca hanc materiam, & an & quando † ſucceſ-
ſor in maioratu teneãtur ſoluere debita per
prædeceſſorem contracta, vide Gregor. Lo
pez in dict.l.4.& Peralta in d. §.qui fideicō
miſſum, Anton.Peregrin.in tract.de fideicō
miſsis art.39.num.3.fol.356.& art.40.num.
15.fol.358.Petram de fideicommiſsis q.15.
n.4.pag.558.In omnibus enim non me de-
tineo, præcipue in aliquibus quæ ab alijs tra
ctata ſunt, quia hæc materia maioratuum eſt
ampla, & decem libri iuſti voluminis nō ſuf-
ficerent. Non omitto tamen concluſionem
quotidie cōtingibilem, & quam iam habui in
practica, quòd ſi pater emit aliquam rem quã
poſuit in maioratu, & non ſoluerat pretium
in totum, vel pro parte, pretium eſſe ſoluẽ
dum ab omnibus hęredibus pro portionibus
hæreditarijs, ſecundum Greg. Lop. in l.10.
tit.9.part.6.in gloſ.in verbo, *de la comprar*,
quem citat Ioann. Gutierr.libro.3. practic.
quæſtion.quæſt.92.numer.10. pag.692. de
quo legenda ſunt quæ ſcribo part.1. quæſt.
10.ex l.apud Iulianum.§.hæres.ff.de leg.1.
37 & concordantium. Et † an ſucceſſor in ma-
ioratu teneatur ad funeris expenſas præde-
ceſſoris, vel hęredes illius, decidi poteſt per
ea quæ ſcribunt Abb. in diſputatiooe inci-
pienti Sempronius clericus in primo dubio,
Decius latius in conſ.357.quęritur de expē
ſis, & tradunt magis in terminis dominus An
ton.de Padilla in d.l.vnum ex familia.§.ſi de
falcidia, nu.51.ff.de legat.2.Molin.lib.1.de
primogenijs d.c.10.nu.33. Anton. Peregr.
in tract.de fideicommiſsis art.40. nu.19.fol.
360.Petr.Surd.deciſ.155. num.15. elegan-
ter gloſ.Pariſ.in conſuetud.Pariſieoſ.§.11.
num.11.fol.129.p.2.& facit.l.ſi vt obligatã
ff.de leg.1.l.prædia.C.de fideicōmmiſsis.§.
ſed ſi rem inſtit.de leg. & quæ ſcribit Natta
conſ.191.num.14.Matth.ab Afflict. in cap.
1.§.præterea ducatus nume.30. cum pluri-
bus ſequentibus, fol.316.de prohibita feud.
alienat per Federic. Alia autem quæ ad hanc
quæſtionem pertinere poſſunt, lector vide-
re poterit in gloſ. Pariſ. 1 p.conſuet. §. 11.
num.8.cum alijs, fol.128.

Conſulo tamen lectorem, † vt caute ea le 38
gat, & qualiter poſsidens maioratum tenea-
tur ad expēſas litis, vltra prædicta tradit Mo
lina cap.27.num.10.fol.194. ad quem addo
Lambert.de iure patronat.lib.3.ar.11. 2.q.
principal.fol.11.vbi reſoluit, an patronus te
neatur proſequi litem expenſis proprijs, vel
eccleſiæ, ad quem addo eundem Lambert.
lib.2.p.3. 4.art. 11.quęſt.principal.fol.253
num.1.& 2.Et an omnes hæredes, vel ſolus
primogenitus ſoluere teneatur pretiũ quod
debetur ex re quã quis vinculauit, conſtare
poteſt ex his quæ ſcribit gloſ.Pariſ.p.1.con
ſuetud.§.11 num 11.fol.128.ad quem addo
ea quæ ſcribo ſupra verſic. noo omitti, quod
notanter ſcribit Greg.Lop.in d.l.4.titu.15.
part.2.in gloſ.in verb. *ſus deudas*, in verſic.
quid autē ſi pretium rei emptæ: vbi per do-
ctrinam ſingularem Bald.in l.cum rem alie-
nam nu.3. C.de leg. inquit, quod ſi pretium
rei emptæ ad maioratum, & quæ poſtea po-
ſita fuit in maioratu, non fuit ſolutum à fun
datore maioratus hæres illius, & non ſucceſ
ſor in maioratu ſoluere debet, allegat etiam
ſcripta in l.1.C.ſi certum petatur, quod in li
te magni ponderis contigit in practica, &
quid ſi data ſit facultas in caſu licito ad alie-
nationem bonorum maioratus forma data
quod pecunia quæ proceſſerit à re vendita,
cōuertatur in emptionem aliorum bonorũ,
quam emptor ſoluit, vel depoſitauit, an ſit li
beratus, ſi poſtea pecunia conuerſa non ſit
in emptionē booorũ, colligere licet ex ſcrip
tis per Abb.& Imol.in c. grauis de depoſito
Deci.conſil.5.col.2.Rebuff.in tract.de alie-
natio. rerum eccleſ.nu.4. pag.75. eleganter
Menoch.qui declarat de arbitrarijs iudicum
lib.2.centuria.5.dicto caſu 432. nu.5. pag.
711.vbi iſtam materiam latiſsime tractat, &
nouiſsime Aluar. Valaſc.conſ.83.nu.7. Io-
ſeph.Maſcard.in tract.de probat.lib.3. con-
cluſ.110.num.1.cum ſequentib. fol.74. idē
Meooch.in tract.de præſumption.lib.3.pręſ
ſumpt.55.num 1.

Et quod vbicumq; facultate Regia data ad
alienandum bona maioratus cauetur, ematur
alia † res idonea, & ſecura, qualiter debeat 39
fieri probatio, quod ſit ſecura, & idooea, ex-
plicat late Petrus Surd.deciſ.320. per totã,
& deciſ.156.& qualiter ſucceſſor, & poſſeſ-
ſor booorum maioratus poſsit alienare tantã
partem

partem bonorum maioratus vſq; ad debitum contractum pro dote, vel alias cauſas cum facultate Regia, legatur Petrus Auguſtin. Molla in emporio q. 1. tit. de rebus creditis. 8. q. 3. num. 21. fol. 325. qui refert Molinam, & contra illum tenet lib. 1. de primogen. d. c. 10. num. 27. & refert etiam iſtam, & quæ ibi in iſta quæſtione, & an ſi quis petat mutuo dediſſe pecuniam eccleſiæ, teneatur dicere in libello quod pecunia fuit conuerſa inutilitatem eccleſiæ, reſoluit Menoch. in tractatu præſumption. lib. 1. q. 54. pag. 59.

40 Et creditori incumbit probari quod pecunia quæ data fuit † minori ad cenſum, fuit cõuerſa in vtilitatẽ illius, tradit Felician. in tracta. de cenſib. lib. 2. c. 2. nu. 6. fol. 147. Et qualiter hæres primogenitus teneatur in ſubſidium etiam pro parte tangente ſecundogenito de debitis, curioſe explicat Capic. deciſio. 198.

41 Et in hac materia eſt memoriæ dignũ, quod ſcribit Rebuf. in l. nihil aliud 24. ff. de verb. ſignificat. pag. 202. vbi dicit determinatum fuiſſe, † quòd ſi primogenitus ſuccedit cum ſuis fratribus, & habet aliquod præcipuum, non tenetur pro illo præcipuo ſoluere creditoribus, per regul. dict. l. 1. C. ſi certum petatur, contra Ioan. Cirier in tract. de primogenitura lib. 2. q. 5.

42 Ex ſuperioribus etiam confirmantur quæ tractat Molin. lib. 1. de primogen. c. 10. nu. 18. cũ ſeqq. vbi ſcribit quod creditor poteſt agere hypothecaria † contra proprietatem rei maioratus quando cum pecunia, quã mutuauit, fuit meliorata, & conſumpta in illius conſeruationem, & refectionem, qui ita limitat. l. 46. Taur. hodie l. 6. tit. 7. lib. 5. Recopil. & quòd ſi pecunia non ſit ad mutuum, ſed ad cenſum data poſſeſſori primogenituræ, non teneatur creditor, qui illam dedit probare verſam fuiſſe in vtilitatem ſtatus, tradit expreſſe Purpuratus inter conſilia feudalia d. conſ. 17. nu. 8. qui hoc ſcribit in Marchione Saluciarium per doctrinam Innocen. in cap. 1. de depoſito, Bald. in authen, hoc ius porrectum nu. 7. C. de ſacroſanct. eccleſ. inferens, quòd ſi mercator vendat Abbati pannũ pro monachis mouendis, obligatur monaſterium quod in alium vſum conuertatur: & idem volunt Roman. conſil. 440. Decius in conſil. 330. quod confirmatur, quia alienatio rei eccleſiaſticæ non redditur nulla ipſo iure propter defectum iuſtitiæ, modò ſeruata fuerit forma, ſecundum Innocentium in c. quæ in eccleſiarum, in verb. lectio, in fin. de conſtitutionibus, deciſ. Rotæ Biſigniani tit. de rebus eccleſiæ non alienand. deciſ. 2. num. 12. hodie pag. 623. & ad hoc legenda ſunt quæ ſcribit gloſ. Patiſ. in tract. de vſuris nu. 279. pag. 333. in compilatione facta per Gaſparũ Cauallinum. Et ex his quæ in iſta quæſtione tractata ſunt, definiri poteſt quæſtio noua, & quæ iam de facto contigit, an mulier ſoluto matrimonio poſsit petere medietatem expenſarũ, quas maritus fecit in petendo bona maioratus. In qua quæſtione inter alia eſt conſiderandum, † an maritus obtinuit in lite, 43
& ſi obtinuit, quãto tẽpore maritus & vxor fructus receperunt ex bonis maioratus, quæ ad ipſos peruenerunt, & quod fuerunt expẽſæ multæ aut paruæ, & quantæ vtilitatis ſunt bona maioratus, & alia ſimilia. Et de materia iſtius quæſtionis legenda etiã ſunt quæ ſcribit domin. Anton. de Queſad. lib. quæſtionũ d. c. 32. num. 30. fol. 136.

Et in materia iſta obiter animaduerto nimis riguroſam, † & generalem eſſe diſpoſitio 44
nem text. in d. c. 1. de ſolutio. in 1. part. vbi generaliter ſtatuitur filium teneri ad ſoluenda debita patris, cum illud intelligendum ſit ſi ſit hæres patris, & non alias, vt conſtat ex ſuperioribus, & alijs quæ ſcribo ſupra q. 16. & pluribus iuribus vulgaribus: & in ſecunda etiam parte ille text. riguroſus eſt diſponens, quod prælatus tenetur ſoluere debita prælati prædeceſſoris contracta pro eccleſiæ vtilitate, id etiam eſt contra omnes regulas iuris, & principia, cum non habeat prælaturam ab eccleſia, neq; à prædeceſſore, ſed à ſummo Pontifice, qua ratione, & alijs pluribus, quæ omitto, rigor videtur compellere prælatum ad ſolutionem debitorum, quę anteceſſor contraxit, ſolum adduco. l. 3. ff. de interdict. & relegationibus. l. vnum ex familia. §. ſed ſi de falcidia. ff. de legat. 2. cum concordantibus.

Et noto etiam, quòd ſi Princeps recuperet caſtrum ab hoſtibus occupatum, † licet illud 45
ſuis expenſis recuperet, nihilominus domino reſtitui debet, vt per l. ſi capitiuus. 20. §. 1. ff. de captiuis, tradit Gramm. conſ. crimin. 13. num. 46. quem citat Petrus Barboſa in l. diuortio. §. interdũ nu. 9. pag. 1107. ff. ſolut. matrim. ad quem addo Bald. in l. ſi in aliquã ff. de offic. procõſulis, Greg. Lop. in l. 12. tit. 12. part. 5. in gloſ. in verb. *contra defendimiẽto*, & qualiter, & quomodo ille cui competit ius ſuccedendi in bonis maioratus, teneatur ſoluere debita contracta ad redimendum bona maioratus, legendus eſt Burgos de Paz in conſ. 28. num. 23. cum ſequentib. Et ſi creditor fuit hæres inſtitutus, & rogatus reſtituere † hæreditatem, poteſt retinere contra petẽ 46
tem bona fideicommiſsi pro debito, vt reſoluit ex Paulo de Caſtr. Nicol. Boer. conſ. 47. n. 3. & fideicommiſſarij pro bonis fideicõmiſſi non tenentur ad onera, quæ diſpenſarunt l. in teſtamẽto, vbi gloſ. C. ad legem falcidiã, quam ad hoc citat Ferretus in tract. de gabellis num. 507. fol. 203.

QVÆST.

QVÆST. XXVII.

Succeſſor in maioratu an teneatur alimentare vxorem prædeceſſoris inopem.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, & exornatur authen. Præterea C. vnde vir & vxor, num. 1. 4. 9. 19. 30. & 34.

Vxor non dicitur diues, quamuis maritus diues ſit, num. 2.

Mulier priuilegium, dignitatem, & nomen recipit à viro, num. 3.

Vidua cenſetur in eodem matrimonio durare, num. 5.

Societas durat inter coniuges ſoluto matrimonio remanentibus bonis ſimul indiuiſis inter ſuperſtites, num. 6.

Pater an & quando teneatur alere vxorem filij, num. 7.

Clericus an poſſit facere donationem in filium vel filiam natos poſt clericatum, nu. 8.

Ratio valet tantum quantum lex ſcripta, numer. 10.

Viduis in dubio fauendum eſt. num. 11.

Mater quando teneatur filiam dotare, nu. 12.

Frater tenetur dotare ſororem inopem, & idē in poſſeſſore maioratus, num. 13.

Succeſſor in maioratu tenetur ſoluere debitum quod anteceſſor in maioratu cōtraxit ad dotandam ſororem, num. 14.

Legatum mulieri relictum late eſt interpretādum, num. 15.

Mulier nobilis non tenetur ſeruire viro in vilibus, num. 16.

Pater tenetur dotare filiam naturalem, quando ipſa eſt nobilis, licèt ex artificio poſsit ſibi victum quærere, num. 17.

Filius tenetur dotare matrem nobilem & pulchram, num. 18.

Honeſtas propter inopiam periclitatur, numemero. 20.

Alimentorum cauſa quando ſit pia, nu 21. 23. 27. & 28.

Legatum factum pauperi ſanguine coniuncto præſumitur relictum ob ſanguinis affectionem, num. 22. & ob piam cauſam, nu. 25.

Dos an ſit cauſa pia, num. 24. & 26.

Maritus & vxor ſunt vna caro, nu. 29.

Inter æquitatem iusque interpoſitam interpretationem ſoli Principi licet inſpicere, n. 33.

Æquitas quando ſequenda ſit, num. 32.

Vxoris appellatione an veniat illa, quæ nō erat in matrimonio, num. 33.

Frater poſſeſſor bonorum maioratus quando teneatur dotare ſororem iam nuptam, n. 34.

VIgeſimo ſeptimo quærò, ân vxor quæ remanet vidua, & inops, ſit alēda à ſucceſſore in bonis maioratus, quod plerumq; contingit? Et † tamen nullus Doctor quem 1
ego viderim, hoc tractat, quod debeat ali, in hoc caſu dictat æquitas, text. in authen. præterea. C. vnde vir & vxor: cum qua concordat notabilis l. 7. tit. 13. part. 6. ibi, *Por ende guiſada coſa e derecha es, pues que las aman y las honran en ſu vida, que non finquen deſamparadas a ſu muerte:* quas leges eleganter explicat Cephal. in conſ. 244. nu. 1. cum ſeqq. lib. 2. Roland. conſ. 14. per totum, lib. 3. Celſus conſ. 4. Caſtillo in l. 6. Taur. fol. 47. col. 2 Simon de Pret. de interpretand. defunct. volunt. lib. 3. interpretatio. 2. ſolutio. 2. nu. 32. fol. 135. Tello in l. 9. Tauri num. 31. late Petrus Surdus deciſ. 61. per totam, & deciſ. 8. num. 19. Celſus conſ. 4. Barthol. Socin. in cōſil. 121. num. 7. & 14. lib. 4. & varios Doctores citat Valdes in additionibus ad Roderic. Suarez in l. 1. tit. *de las arras*, nu. 30. pag. 34. & legendus eſt Alciatus lib. 1. de verbor. ſignific. pag. 21. Angul. in l. 2. tit. 6. lib. 5. Recopilat. gloſ. 2. nu. 16. fol. 177. & in l. 13. gloſſ. 3. nu. 32. fol. 257. Barboſa in l. maritum nu. 99. pag. 289. ff. ſolut. matrim. part. 2.

Ex his venit, quod licet maritus ſit diues,
non per hoc vxor † dicitur diues; vt reſoluit 2
Aymon conſ. 164. num. 3. per dictam auth. præterea, & Tello in l. 32. Taur. ibi, *dexando a la muger*. Et mulier † priuilegium, dignita 3
tem, & nomen recipit à viro. l. 1. ff. de Senatoribus cum concord. vt per Speculatorem 2. p. de feudo num. 40. fol. 121. tradit late Tiraq. qui plura refert libr. 1. de leg. connubialibus gloſ. 2. num. 53. fol. 256. & in tract. ceſſante cauſa, in princip. num. 107. fol. 42. facit moralis caſus in l. cum plures. §. cum tutor. ff. de adminiſtr. tutor, ibi: *Alimenta ſeruis libertisque nonnunquam etiam extraneis, ſi hoc pupillo expediat præſtabit, & viduæ, † ſi* 4
ad aliud matrimoniū non conualuerint, fruuntur priuilegijs maritorum, quia viduitate durāte cenſetur † matrimonium durare. l. fœminæ, 5
ff. de Senatori. & l. 7. tit. 2. part. 4. l. 6. tit. 2. lib. 4. ordinament. de qua re vltra omnes ampliſsime agit Tiraquel. in tract. de nobilitate cap. 18. pag. 112. num. 1. cum pluribus ſeqq. Ioan. de Platea in l. ſi qua. C. de erogatio. milit. annonæ lib. 12. num. 3. fol. 136. gloſ. Pariſien, In conſuetud. Pariſ. part. 1. §. 30. num. 142. fol. 247. & plura ad propoſitum tradit Pinel. in l. 4. C. de bon. matern. nume. 4. cum alijs, Matienç. in l. 6. tit. 9. lib. 5. Recop. gloſ. 2. num. 4. fol. 269. Azeued. per illam legem in l. 9. tit. 11. lib. 2. Recopil. num. 4. pag. 171. Tiber. Decian. in pract. crimin. tom. 1. lib. 4. cap. 8. num. 3. fol. 153. Oſaſcus deciſ. Pedemont. 31. num. 24. Alexan. in conſ. 125. nu.

10.

10.lib.7.vbi Gloſ. Pariſ. in additione,quæ incipit domum, plura refert.

Ex quibus confirmatur quod tradit Ioa. Lopiur in rubrica de donatio.inter virum, & §.62.num.25.folio 39.vbi per prædicta
6 probat,quod ſocietas † durat inter coniugei ſoluto matrimonio remanentibus bonis ſimul indiuiſis inter ſuperſtitem,& defuncti hæredes, de qua concluſione incidenti,quia eſt vtiliſsima,& quotidie practicabilir, legenda ſunt quæ ſcribunt Gregor. Lopez in l.10.titulo 10.part.5. gloſſa magna verſur finem,Matienço in l.2. tit.9.lib. 5.Recopilatio.gloſ.1. num.13.folio 251. Azeued.ibi,Ioan.Garcia de coniugali acqueſtu num.168. Aluar.Valaſc.conſultatio ne 63. ad quoi addo Alciatum in tractatu præſumptionum regula 1.præſumptio.25. Maſcard. in tract. de probat.lib.3.concluſ. 1310 & 1311.Menoch.in tractatu præſumptionum lib.3.præſumpt.57.Simō de Prætis de interpretand.defunct. voluntate interpretat.1.dubitatio.5.ſolutio.1.num.30. fol.103.quod vidi in grandi negotio,& addo Aluar.Valaſc.conſultatio.34. nume.3. tractante de renouatione ſocietatir tacita, & plures authoritates ſacræ Scripturæ tradit ad propoſitum Anton.Gomez in l. 8. Tauri num.21.& faciunt quæ ſcribit Petr. Barboſa in l.quia tale num.22.cum ſequentibus,pag.310.ff. ſoluto matrimonio,& bonus text.in l.qui filiū,§.Sabinur,ff.ad Trebellian.ibi:*Imperator noſter motus ex æquitate rei*,vbi exponit gloſſa, *ideſt paupertatis*,quem in materia alimentorum ponderat Simon de Prætis lib.5.de interpretand. defunctorum voluntate interpretat.2. dubitatio.2.num.29.fol.312.iſtis maxime cōuenit text.notabilis in l.1.§. nec ſolum, ff. familiæ erciſc.vbi probatur quod pater non
7 ſolum tenetur alere filium, † ſed illius vxorem, per quam legem hoc tenent Salicet.in l.fin.C.de alend.liberir Iaſ. in l.ius antem ciuile num.24.ff.de iuſtitia & iure, Crotus in l.ſi conſtante lectio.2.col.penult.& fin. ff.ſolut.matrimon.Epiſcop. Couar.in epitome de ſponſalibus part.2.cap.8.§. 6. nu. 5.verſiculo ſexto ſubinfertur fol.135. Menoch.in tractatu de præſumptionib. lib. 4. præſumptio.157.num.41.fol.276.Theſaurus deciſione Pedemontan.211. nume.12. qui refert Paleotum de nothis & ſpuriji c. 47.num.4.quicquid contradicat Greg Lopez in l.2.titu.9.part.4. in gloſſa in verbo *Domorum*.

Et exiſtis infero periculoſam eſſe ſententiam illorum, † qui tenent,quod clericus
8 non poſſit facere donationem in filium,vel filiam natam poſt clericatum,nec eam hæredem inſtituere,iuxta l.6.tit.8,lib.5.Recopilat.poſſunt tamen clerici inſtituere hæredem nurum,vel generum,vt animoſe tenet Anton.Gomez in l.9.Tauri n.17. verſiculo ex quo infero notabil ter Didac.Perez in l.22.tit.3.lib.2.ordin.menti.col.163. verſiculo tertia cautela,Dueñas regul.336. à quibus iuſte diſcedit Matienço in dict l.6. gloſ.8.n.27.fol.226.ex doctrina Hoſtien. Ioan.Andr.Cardin.n.3.in c.1.de teſtam.& hoc verum mihi videtur propter multas rationes quæ non ſunt præſentir inſtituti, de qua legenda ſunt quæ ſcribo part.2.q.2.

Et eſt † etiam ad propoſitum elegans l. 9
3.tit.15.par.2.ibi: *E ellos deuenla obedecer como à ſeñora,è fazer ſu mãdado en todas las coſas que fueren à pro del Rey, è del Reyno.* Et faciunt qnod tradunt Alex n.27.& Doctores in l.diuortio in princip.ff.ſolut. matrimo.& text in l.vnū ex familia,§. penul. ff.de leg 2.ibi:*Quod reſcriptū ſummā habet vtilitatē,ne ſcilicet,honor pene tranſacti matrimonij*,faciunt quæ ſcribit Auiles in c.correctorum c.1.n.6.cum ſeqq.fol.70.&qnod tradunt Bald.Paul.Fulgoſ.& Corn.in l.fin. C.de bonis matern.vbi Pinel.n.5.6.7.& 8. tractanter qualiter vxor pauper ſit alenda ab hæredibus mariti,quos citat Gratia. Falcon regu.497.n.3.Ioa.Lop.in rubric.de donatio.inter virum & vxor. §.83.nn.6.pag. 299.& quod ſcribit Oldrald.cōſ.95.ex forma col.2.n.10.vbi vult,quod ſi maritus eſt ſtipulatus ſibi alimenta,cēſetur etiā ſtipulatus pro vxore ratione vnitatis,coniunctionir,& affectionis quæ eſt inter maritum & vxorē,& confirmat Aymon conſil.51.n.3. quod eſt ſumme notādū,quia vidi in practica in negotio maximi momēti inter duos illuſtres:& æquū eſt,& nobilitati maritorū maxime propriū, ne mulier,quæ viuēte marito in maximo honore fuit,& qua illo mortuo,illius radix illuſtratur,mendicare cogatur,maxime ſi mulier ſit nobilis:& credendū & veriſimile eſt,quod ſi ille qui fecit maioratū,de hoc caſu tā neceſſario cogitaret,id permitteret, atq; ordinaſſet præcipue quia pro maiori parte ſi mulieres viduæ remanēt pauperer,eſt propter exceſsiuos & profundos maritorū ſumptus:quia proprias & vxorū ſubſtantias ludūt,luxuria, & apparatu funditus euertūt,quod maxime haberet locū,ſi ſucceſſor in maioratu eſſet diues, & attenta ſumptuū,quos facturus eſt,quātitate,poſſit vxori defunctī prouidere, & hoc æquitas ſuggerit,licet ſummū ius deficeret, l.2.§.quanquam,ff.de aqua pluuia arcenda, & ſufficit firmare ex ipſa naturali iuſtitia,l. ſcire,§.conſequens,ff.de excuſat.tutorum.

Et ratio viua, † idem fundata in naturali 10
iuſtitia,certa & manifeſta tantū valet,&mouere debet,quātum lex ſcripta l.cum ratio, vbi

vbi Bart. & Alber. ff. de bon. damnator. glo. in c. ex eo in verb. rationis de electione in 6. cũ concordant. vt per Gloſ. Pariſ. in conſuet. Pariſ. §. 1. gl. 8. n. 52. fol. 47. & §. 8. glo. 4. n. 11. fol. 117. Et in dubio viduis fauendũ
11 † eſt, vt conſtat Hierem. 5. & in l. C. quand. Imper. inter pupillum & viduã, l. 41. tit. 18 par 3. l. 20. tit. 23. eadem par. l. 1. tit. 1. l. 24. titul. 2. lib. 2. ordinam. notatur per Epiſcop. Couar. in pract. quæſt. c. 7. Tiraq. in tract. de pia cauſa in præfat. pag. 6. ſic mulier exiſtẽs in viduitate debet ali de bonis quondã mariti, ſi ſit egena, etiamſi dotem non habuiſſet, vt tenent Cin. & alij in l. vltim. C. de bonis mater. propter memoriam tranſacti matrimonij, l. vnum ex familia, §. vlt. ff. de lega. 2. notat Ioan Lopius in rubr. de donat. inter virum, §. 82. n. 6. fol. 60. late & eleganter Pinel. in d. l. vlt. C. de bon. mater. n. 5. cũ ſeqq. fol. 173. Et quod hæredes mariti teneantur alere vxorem inopem intra annum mortis mariti, volunt gloſſ. in l. ſicut patronus, ff. de operis libertor. Bar. in tract. de alimentis ad finẽ, quos citat Greg. Lop. in l. 8. tit. 12. part. 6. in gloſſ. in verb. *herederos*, & facit quod di-
12 cimus † de matre, quæ licèt regulariter non teneatur filiam dotare, fallit niſi ſit inops, & non habet aliunde dotem, ſecundum Bald. in l. nec mater, C. de iur. doti. Bart. in auth. res quæ, C. commun. de legat. notant Iaſ. in §. fuerat, num. 115. inſtit. de actionibus, & in l. 1. n. 28. & 77. ff. ſolut. matrim. Greg. Lop. in l. 9. tit. 11. p. 4. in glo. 1. quę concordat cũ
13 d. l. nec mater. Et idem eſt † in fratre, qui tenetur dotare ſororẽ inopem, gloſ. in l. 2. C. ad Maced. & in l. cũ plures, §. cum tutor, vbi hoc decidit. & probatur in l. non omni, C. de adminiſtr. tuto. cũ qua cõcordat expreſſior ad propoſitũ lex 18. tit. 16. p. 6. vbi Grego. Lop. dicit iſtam eſſe cõmunem opinionem, & idem concludit Ioan. Lopi. in repet. cap. per veſtras de donat. inter vir. & vxor. col. 372. qui etiam dicit, iſtam eſſe communiorem opinionem Suarez in l. quoniam in prioribus limit. 2 n. 10. pag. 142. & ad hoc plures concordantes refert Arius Pinel. in l. 1. C. de bonis mater. par. 3. n. 101. fol. 158. & dicit Suarez, quod ſic vidit pronuntiatum in regali Cancellaria contra poſſeſſorem cuiuſdam maioratus, de quo latius agitur in quæſtione ſequenti. Ex quibus infertur, quod ſi poſſidens maioratũ ad dotandã filiam vel ſororem, contraxerit aliquod debitum, cùm hoc ſit debitum neceſſariè contractũ ex legis neceſſitate, quæ obligat illum ad dotandã filiam & ſororem ex eodẽ patre natam, †
14 tenebitur ſucceſſor tale debitũ ſoluere: quod tamen limitari poteſt, niſi debitũ fuiſſet parnum, & bona maioratus eſſent magni valoris, ita quod prædeceſſor ex redditibus ſoluere poterat debitũ, quod fortè non ſoluit, quia erat homo prodigus, & ludendo, & in alijs ſumptibus ſuperfluis multum expendebat. Et hoc caſu iuſtũ eſt quod hoc onus ad ſucceſſorẽ non pertineat, quod prędeceſſor redimere potuit, quod patet ex his quæ ſcribit Ioan. de Amicis in conſ. 98. quod notandũ eſt ad ea quæ ſcripſi in præced. quæſt. Et
qualiter legatũ mulieri relictũ latè ſit † inter- 15
pretandũ, ex multis reſpondit Morot. reſp. 27. n. 9. Simon de Pret. de interpr. defunct. volunt. lib. 4. dubit. 10. n. 2. & 3. qui plures referunt. Itẽ totæ familiæ dedecus eſt, quòd mulier illius qui maioratũ poſſedit, & quæ aliquãdo honorẽ & pompam familiæ repræſentauit, ſit pauper, & egena, & infamiã patiatur ob defectũ alimentorum, & honor viduarum pauperum & honeſtas maximè periclitatur ex egeſtate, & veriſimile eſt quod ille qui maioratũ fecit, ſi de hoc cogitaſſet, & interrogatus fuiſſet, tota mẽte & corde id cauiſſet, quod eſt habẽdũ pro expreſſo & cauto, l. Titius, §. Lucius, ff. de lib. & poſth. cũ cõcordant. Quod, vt prædixi, magis iuſtificatur, quando mulier eſſet nobilis, cuius maior eſt habenda ratio quã ſi eſſet ignobilis. Vn-
de mulier nobilis nõ † tenetur lauare pedes 16
& caput viro, ſicut alia, l. interdum, ff. de oper. liber, ibi: *Sed ſi liberta, quæ operas præſtãre promiſit, ad eam dignitatem peruenerit, vt incõueniens ſit præſtare patrono operas, ipſo iure hæ intercident*: per quem text. ita tenet Abb. in cap. literas de reſtitutio. ſpoliat. quod latius declarat Tiraquell. in l. 1. connubiali, & in tract. de primogenitura cap. 20. num. 94. pagin. 156. & proprius facit quod ſcribit Bald. Nouell. in tract. de dote p. 6. priuilegio 16. vbi dicit, quod quamuis regulariter pater nõ teneatur filiam naturalem dotare, ſicut neq; eam alere, ſi ex aliqua arte dotem vel alimẽta ſibi comparare poteſt, ſecund. Bald. in d. l. nec mater. fallit ſi eſſet filia illuſtris cuiuſ-
piam, † vel nobilis, cui conueniret artem 17
quampiam manibus exercere, quẽ ſequitur Ioann. Lopius in cap per veſtras §. 23. de donat. inter virum & vxor. Et vbi quis tenetur alium alere, ſi ſit nobilis, non ſatisfacit, ſi illũ faciat recipere in aliquo hoſpitali, aliàs ſecus, vt per Baldum in l. 1. §. ſed ſcimus, C. de Latin. libert. tollend. & refert Vtrumque dictum Tiraquel. & alios citat in dicto loco, num. 106. & 107. Item hoc maiori ratione procedere videtur, quando mulier eſſet iuuenis & pulchra: quod probatur ex eo quod ſcribit Bal. Nouel. in tract. de dot. p. 6. ſpeciali 16. vbi dicit, quod licet regulariter filius
nõ teneatur dotare † matrẽ, de quo per Ti- 18
raq. in l. boues, §. hoc ſermone in reg. n. 145. pag. 100. ff. de verb. ſig. fallit quando mater eſſet nobilis & pauper, ideoq; ſuſpecta de in-

continentia:quod dictum refert & confir-
mat Tiraq.in 2.l.connubial.gl.1. p.2. nu.9.
fol.23.tradit Ioſeph.Maſcard. in tractat.de
probation.libro 1.concluſ.61.num.4. folio
68.Lara in l.ſi quis à liberis,§.ſi vel parens,
numero 89.fol.38. ff.de liberis agnoſcend.
Ripa in l.1.ff.ſolut.matrim n.82.ſol.41.

19 Et in iſta materia præcipue † dict.authẽt.
legenda ſunt quæ ſcribit Surdus deciſio.61.
per totã,& faciunt quæ de nouerca pulchra
ſcribit Aymon conſ.268.n.1.cum alijs, &
quod de pulchra puella, & ideo de delicto
ſuſpecta ſcribit Rebuff.in praxi beneficiali,
tit.de diſpenſatione ſuper defectu ætatis in
verbo,incompatibilia,n.10.pag.388.& No
uellum citat Greg.Lop.in l.5.tit.19.par.4.
in gloſ. fin. & conducunt quæ refert Ma-
tienç.in l.3.tit.1.gloſ.2. num.23.fol.31.lib.
5. Recopilationis, & propter inopiam ho-
neſtas † periclitatur,l.pietatis, C.de ſuſpect.
20 tutor. l.ſuper ſtatu,C.de quæſtion. l.ab om
nibus,ff.de leg.1.l.1.§. denuntiare,ff.de vẽ
tre inſpiciendo:de opinione autem Bald.&
Tiraq. legenda ſunt quæ ſcribit Anto. Lara
in l.ſi quis à liberis,§.vtrum,n.88.& 89.ſol.
38. ff.de liber.agnoſcen.& cũ alimentorum
cauſa ſit pia, † maxime ſi pauper habere illa
21 debeat,l.35.tit.14.par.5. tex.in authen. de
Eccleſiaſti. titul. §. interdicimus, & notat
Gloſ.in l.ſicut,gloſ.vnica,ff.de annuis lega.
de quo per Bar.in l.alio,ff.de alimen. legat.
& in l.1.n.33.C.de ſacroſ.Eccleſ.& in tract.
alimentorum Iaſ.in l.1. C.de fideicommiſſ.
& in l.1. §.ſed excipiantur,ff.de ferijs, De-
cius in l.ſi certis annis,num.8. C.de pact. &
in conſ.348.numero 5.Guillelm.Benedict.
in cap.Rainuntius de teſtament. in verb. ſi
abſque liberis moreretur el 2.num.179.fo-
lio 351. Matthæ. de Afflict.deciſ. Neapo-
lit.252.Ioan.Lop. in cap.per veſtras de do-
nat.inter vir.& vxor.§.12.nu.4. pag. 444.
Petr.Surd.deciſ.86.nu.12. Menoch. in tra-
ctat.de præſumption.lib.4. præſumpt.115.
num.16. fol.222. Simon de Pret.de inter-
pretand.ment.defunct.lib.4.dubitation.11.
num.8.fol.424.Tiraquel.in l.ſi vnquam,in
verb.facultatem,num.2.C.de reuocand. do
nation.& in tract.de pia cauſa,pagin.10.&
78.& 179.Decius in cap.1.n.17. de proba-
tion.Bald.Nouel.in tract.de dote par.5.n.7
fol.6.& Campec.in eodem tractat.p.1.q.91
nu.1.fol.86.Euerar.in centũ locis,loco 25.
pag.199.Dominus Valdes in additionibus
ad Roder.Suar.in l.quoniam in prioribus,§.
9.n.3.pag.97.Mandoſ.in reg.19. q.vndeci
ma, n.7. fol. 134. Iaſ. in l.cum ij,§. ſi in ea
opinione ſit mulier, ff.de condict. indebiti,
Domin.Ant.de Padill.in l.1.n.17. C.de fi-
deicommiſ.Lara in d.l.ſi quis à liberis,§. v-
trum,n.1.cum ſeqq.fol 24.ff.de liber.agnoſ
cen.& in §.ſi vel parens, n.40.fol.100. Frã
ciſcus Mantica lib.6.de coniectur. ment.de
funct.tit.3.n.22. pag.216. & Cephal. conſ.
564.n.10.lib.4.quæ addẽda ſunt ad ea quæ
circa iſtum punctũ ſcribit nouiſsime Molin.
in tract.de iuſt.& iur.tract.2.diſp.146.pag.
817.vbi ex eo quod dos ſit cauſa pia,reſol-
uit,ſi clerici ex redditibus Eccleſiaſticis poſ
ſint dotare filias ſpurias in magna aut parua
quantitate,& quod vbicumque legatum do-
tis relinqnitur mulieri coniunctæ, non dica
tur pium,tradit Deci.in conſ.20.n.4. Ioan.
Gutierrez in conſ.26.num.8. Et confirmo,
quia † legatum factum pauperi ſanguine cõ 22
iuncto,præſumitur relictum ob ſanguinis af
fectionẽ,vt ex pluribus tradit Tiraq. in l.ſi
vnquam,C.de reuoc.donat.in verb.donatio
ne,n.57.& in tract.de priuilegijs pię cauſę,
in præfatione,Menoch. in tract.de præſum
ption.lib.4.præſump.112.n.5.ſol.217.

Et qualiter alimenta † & dos pauperi re- 23
licta ſint cauſæ piæ,tradit nouiſsime Petrus
Barboſ.in l.1.ff.ſolut.matr.par.1.n.56.cum
ſeqq. pag.217.& in hac materia eſt egregia
doctrina Bald.in l.voluntas,verſ.Quæro nũ
quid filia,C.de fideicõmiſſ.vbi inquit, quod
filia prohibita alienare poteſt ſe dotare, li-
cet non relinquere, vel legare pro anima,
quam doctrinam dicit notabilem Aug.Bero
ius in conſ.89.in.7. lib.2. Et an dos ſit cau-
ſa pia,quia ſuccedit loco † alimentorum,plu 24
ra ſcribit Simon de Pret.lib.4. de interpre-
tan.deſun.volunt. dubit.12. n.71.fol.441.
Ioann.à Garronibus in rubric. de ſecundis
nuptijs in ſin.fol.33, faciunt quæ refert Val
des in additionib.ad Roderic.Suar.verſic.9.
quæro in l.quoniam in prioribus,C.de inof
fic. teſtam.pag.97.Bald.Nouell.in tract. de
dote,part.5. nume. 3.fol.7. Iaſ.in conſ.183.
col.2. lib.2.vbi ex Alex.in conſ.122. lib.4.
Baldo & alijs pluribus tradit,quod donatio,
vel legatum factum conſanguineo pauperi,
videtur datum ob piam † cauſam,quod refe 25
ro p.1.q.27.Et quod dos quæ datur paupe-
ri, ſit † pia cauſa,& non aliàs,docet ſingula 26
ris l.12.tit.28.p.3.vbi Gre.Lop.in gloſſ.in
verb.*Virgenes pobres*,& legendus eſt Bald.in
auth.niſi rogati,n.12.C.ad Trebel.Fel.in c.
Eccleſia ſanctæ Mariæ,n.23.de conſtit.Nat
ta in conſ.296.n.2.& 3.Franc.Manti. de cõ
iectur.men.deſun. lib.7.tit.6.n.22.pag.323
col.1.Deci.conſ.120.n.2. In qnibus etiã lo-
cis † plura priuilegia alimentis conceſſa con
tra regulas iuris inuenies,& in Iaſo. in l.ta- 27
lis ſcriptura,nu.25.ff.de leg.1.& in l.re con-
iuncti,n.147.ff.de leg.3.Matth.de Affli. de
ciſ.Neapolit.111.Aymon in conſ.189.Dec.
in l.principalibus in fin.ff.ſi cert.petatur,&
in l.iura ſanguinis,num.6.ff.de regul.iur.&
de hoc in alijs innumeris locis tractatur,

præ

Digitized by Google

præcipuè apud Laram in dict. loco & 5 nu. 5. cum ſequent. Cum igitur in conſtitutio-
28 ne alimentorum † agatur de cauſa pia adimplenda, in dubio hæc opinio tanquã æquior & pia eſt amplectenda, l. Iunia Petronia, ff.
29 de manumi. Itē † maritus & vxor ſunt vna caro, vt habetur 1. Geneſ. ibi: *Erunt duo in carne vna*, probatur in cap. hæc imago 24. q. 5. & in c. 1. de coniu. lepro. & in cap. Martinus de cognat. ſpiritua. & in c. debitum de bigam. Tandem etſi nihil facile mutandum eſt ex ſolemnibus, tamen vbi æquitas euidens expoſcit ſubueniendum eſt, iuxta reg. iur. & ſi nihil, & capienda eſt occaſio quæ probet benignius, l. capienda, ff. de reg. iur. & ad hæc faciunt alia quę ſcribit Lamberti. de iur. patron. lib. 3. 6. art. 3. q. princip. n. 3. fol. 15. & eodem lib. 4. ar. 4. q. princip. folio 20. col. 3. n. 2. & multum faciunt ſcripta per Bart. & DD. in l. vnica, §. exactio, C. de rei vxor. act. cum concordan. vt per Cæſarem Lambert. de iur. patron. lib. 3. ar. 6. 3. q. princip. n. 9. fol. 15. & quæ ſcribit Menoch. libr. de arbitrari. caſu 379. n. 4. & 5. qualiter vxores gaudeant immunitate maritorum.

Hæc & alia faciunt pro hac parte affirma-
30 tiua, quæ licèt valde vrgeant, cũ hoc in iure cautum non ſit, dubia † eſt opinio, & nõ eſt noſtrum leges extendere, iuxta iura vulgata prætextu æquitatis mutantis, l. proſpexit, ff. qui & à quibus, gloſ. & DD. in l. 1. ff. de legi.
31 & inter † æquitatē iusq; interpoſitam interpretationem ſoli Principi licet inſpicere, l. 1. C. de legib. & æquitas non ſcripta quæ eſt ex proprio capite, eſt duplex iniquitas, ſecũdum Bald. in conſ. 9. n. 2. lib. 1. Gabriel con-
32 ſil. 155. n. 44. & æquitas illa eſt † ſequenda, quæ non tantũ ex naturalibus, vel iuris gentium, ſed etiam vnà cum præceptis ciuilib' & prætoris æſtimatur, nec ex vna circũſtantia, nec ex parte rei, ſiue ex vno certo reſpectu, ſed totius rei, id eſt, perfecta totali æquitate, quæ ex omnibus perſonis & circũſtantijs, quæ negotio geſto coniunguntur, impletur, l. bona fides. ff. depoſiti, explicat eleganter Gloſ. Pariſ. quam lector, ſi expedierit, legat in conſ. 1. Pariſ. part. 1. 5. 41. n. 86. fol. 295. & notat egregie Alber. in d. l. 1. fo ſio 47. Peralta in rubrica, ff. de hæred. inſtit. oum. 40. pag. 21.

Confirmatur per tex. cum gloſſ. in l. 1. C. vnde vir & vxor, vbi probatur, quod appellatione vxoris non venit illa quæ non erat
33 † in matrimonio, ſed erat vidua propter ſolutum matrimonium, & dicit ibi Ludouic. Roman. quod licet mulier, quæ eſt vidua, cẽſeatur in eodem matrimonio durare, iuxta iura prædicta, tamen diſpoſitio legis loquẽtis de vxore, ſeu de illa, quæ eſt in matrimonio verè, adhuc durante matrimonio, non

de vidua quæ fingitur eſſe in matrimonio, confirmat ex alijs Alex. conſ. 207. n. 9. libr. 6. & vxor ſoluto matrimonio dicitur extranea, vt notat Afflict. deciſ. 44. num. 21.

Et pro iſta ſecunda † opinione faciunt plura quæ ſcribunt Pinel. in d. l. 4. C. de bonis 34
mater. n. 5. cum ſequent. præcipue quia ſucceſſores in maioratu non capiunt regulariter bona maioratus ab vltimo prędeceſſore, ſed ab anteceſſoribus, qui hoc onus alimentandi vxores viduas nõ impoſuerunt, l. vnũ ex familia, §. 1. & §. ſi de falcidia, ff. delegat. 2. l. vtruo, §. cum quidam, ff. de reb. dub. l. pater filium, ff. ad l. falcidiam, & probatur in cap. vnico, vbi Andr. de Iſer. & Bald. de feudo Marchiæ, & in c. vnico de gradibus ſucceſſorum, & in cap. vnico de natura ſucceſſ. feud. notat Epiſcop. Couarr. in practicis quæſtionibus cap. 13. nu. 61. & hoc clariſſimum eſt. Et coniux inops nõ ſuccedit in feudo reſpectu etiam quartæ partis, de qua habetur in dict. authent. præterea, cap. 1. §. vltimo. de inueſtitur. de re aliena fact. vbi Bald. hoc latius exponit, quem citat Greg. Lop. in l. 7. tit. 13. part. 6. in gloſſa quarta ad medium, & tangit Andr. de Iſern. in dict. cap. n. 9. fol. 97. quod eſt notandum ad illos qui arguunt de feudis ad maioratus. Vide aut. plura quæ circa hanc quæſtionem ſcribit Lara de alimentis, §. ſi quis ex his, n. 142. folio 124. & grauatus fideicommiſſo non poteſt in bonis fideicommiſſo ſubiectis conſtituere alimenta, & per Pariſ. in conſ. 98. n. 13. libr. 2. Roland. conſ. 71. n. 27. lib. 2.

In dubium etiam reuocari poteſt, an frater poſſeſſor bonorum maioratus † tenea- 35
tur † dotare ſororem iam nuptam, & verius videtur etiam ad hunc caſum porrigendam eſſe obligationem, quam habent poſſeſſores bonorum maioratus dotãdi ſorores inopes, quod perſuaderi licebit ex doctrina Pauli Caſtren. in l. ſi ſocer, nu. 3. ff. ſolut. matrim. Barth. Socin. in conſ. 57. num. 7. lib. 4. & corroboratur iſta diffinitio ex ſcriptis per Tiraquel. in tract. de ceſſante cauſa, limit. 22. n. 9. cum ſequent. vbi longè agit de confirmatione gloſſæ communiter receptæ in l. obligamur, §. lege, ff. de actio. & obligation. de qua per Epiſcop. Couar. in lib. de ſponſa lib. 2. par. cap. 3. §. 9. n. 23. Baeç. de non meliorand. filiab. cap. 5. numero 4. fol. 29. latè tractant, an pater teneatur dotare filiam iam 36
nuptam: & communis reſolutio eſt, quod eam dotare tenetur, quam latius probat Lara in l. ſi quis à liberis, §. ſed ſi filius, numero 4. fol. 71. ff. de liber. agnoſcend. licet contrariam dicat communem opinionem Alex. conſ. 61. num. 4. lib. 7. vbi Gloſ. Pariſ.

QVÆST. XXVIII.

Succeſſor & poſſeſſor bonorũ maioratus quando teneantur dotare ſorores, vel fratres alimentare.

SVMMARIVM.

Solutio præſentis quæſtionis, num. 1. 2. 3.
Reprobatur opinio Rebuffi tenentis, primogenitum debere aſsignare fratribus aliquid per viã prouiſionis lite pendente, n. 4.
Fratres agentes pro alimentis, & ſorores pro dotibus, poſsunt petere alimenta à primogenito lite pendente, nu. 5.
Poſseſsor maioratus tenetur ad alimentandũ fratrem, vel ſororem inopes, & aliunde alimenta non habentes, n. 6.
Ad onus alimentorum non eſt conſiderandus valor bonorum, ſed reditus illorum, n. 7.
Pars quæ debetur vxori ex authen præterea, cõpetit illi, etiamſi magnam domum habeat, ex qua tamen non poſsit ſe alimentare, n. 8.
Proprietas bonorũ maioratus vendi non poteſt, etiã ad decernenda alimenta futuro ſucceſsori: quod contra Greg. Lop. ſuſtẽtatur, n. 9. 11. 12.
Intellectus ad text. in l. mulier, ff. de ventre in poſſ. mitt. n. 10.
Proprietas bonorum maioratus an vendi poſsit, vbi aliter ſorores dotari non poſſunt, aut fratres primogeniti alimentari, n. 11.
Frater an teneatur accipere alimenta à primogenito in domo, n. 13. 16.
Vidua, cui relicta fuerunt alimenta, & domus habitatio, quando poſsit talia alimenta extra domum petere, num. 14. 15. 18.
Frater minor an teneatur ad opera obſequialia, num. 17.
Alimenta qui dare tenetur, quo tempore id præſtare debeat, n. 19.
Primogenitus an teneatur alimentare filium fratris, num. 20.
Alimenta quę primogenitus dare tenetur, an ſint in proprietate, num. 21. Quid in patre faciente maioratum, n. 22. Quid ſi alimenta, & dos ſint conſumpta, num. 24. Authoris ſententia, num 25.
Alimenta quæ mater dedit filio, an poſsit repetere à primogenito, n. 26.
Mater diues quando teneatur fratres alimentare, taliter quod primogenitus ad alimenta non teneatur, num. 27.
Poſſeſſor maioratus an poſsit grauare ſucceſsorẽ, vt ex bonis maioratus aliquẽ alimentet, n. 28.
Primogenitus an teneatur alimenta ſecundogenito præſtare, cùm propter bellum vel alium caſum fructus ad eum non perueniunt, nu. 29.
Primogenitus qui cõdemnatus fuit ad dandũ alimenta fratri, ſi decedat, an ſucceſſor talis fratris ad alimenta teneatur, num. 30. & 31.

VIgeſimo octauo quæro de quæſtione, quæ eſt proxima præcedẽti, an ſucceſſor in maioratu teneatur de bonis maioratus dotare ſororem egenam, & quæ aliunde nõ habet quo ſe dotare poſsit? Quã quæſtionẽ, vt in præcedenti dictũ eſt, † tangit Roderic. 1
Suar. in l. quoniam in prioribus, limitat. 2. nu. 10. pag. 142. C. de inoffic. teſtam. vbi dicit eſſe æquitatem, quod vbi frater habet bona maioratus, ex quorũ fructibus ſine magno incommodo ſtatus & perſonæ poſsit ſororem dotare, tenetur dotem illi exhibere, ſi ſit pauper, & dicit ſe vidiſſe pronuntiatum, & Palac. Rub. in repetit. cap. per veſtras de donatio. inter vir. & vxor. column. 372. in verſ. Ex hoc infertur hodie in tex. notabi. 3. §. 27. num. 4. pag. 501. tenet indiſtinctè, quod ſi omnia bona patris ſunt reſtitutioni ſubiecta filio maiori, ex quibus nihil debent percipere alij filij & filiæ, tenebitur frater maior in maioratu ſuccedens fratres alere, & ſorores dotare attenta facultate & dignitate Principatus, vel maioratus, & hanc dicit eſſe communẽ concluſionẽ Ioan. Andr. Hoſtienſ. & Abb. & aliorum in c. licet de voto, & eiuſdem Ioann. Andr. in reg. ſine culpa de regul. iur. & in hoc eſt aduertendũ nimis generaliter loquutum fuiſſe Ioan. Lopi. in dict. loco, dum affirmat, DD. dicere in prędicto loco, quod frater primogenitus tenetur dotare ſorores: quia DD. quos ipſe refert, ſolum loquũtur de alimentis, quæ præſtare tenetur primogenitus, vt tradũt DD. in prædictis locis, & alij plures, quos refert Tiraq. in d. tract. de primogenitura, q. 4. nu. 33. pag. 57. Lara in l. ſi quis à liberis, §. ſi mater, n. 41. fol. 194. ff. de liber. agnoſcẽd. Baeç. in tract. de inope debitore, cap. 18. num. 72. fol. 147. Petrus Surdus in tractat. de alimẽtis, tit. 8. priuilegio 93. num. 11. fol. 335. vbi n. 10. tradit, qualiter poſſeſſor maioratus teneatur alimentare fratres ſpurios, & idem titul. 1. q. 31. n. 15. fol. 25. vbi reſoluit, quod grauatus poteſt totum fideicommiſſum alienare pro dote filiæ, ex Bart. in authent. res quæ, C. commun. de leg. n. 4. Paul. n. 5. Iaſ. in n. 32. limitat. 7. Padilla num. 109. quod cautè in materia maioratus obſeruandum eſt, Ioan. Cirier in tract. de primogenitura libr. 2. queſt. 16. fol. 90. column. 2. & 3. Matthæ. ab Afflict. in conſtitution. Neapolit. libr. 3. rubrica 18. numero 1. cum ſequentib. folio
285. Et ideo † cauẽdũ eſt ab illa nimis gene 2
rali allegatione Ioan. Lop. in hoc etiã puncto Tiraqu. in dict. tract. quæſt. 62. num. 15. & 16.

Digitized by Google

& 16.pag.365.poſt multas allegationes ſuã expoſuit ſententiam: quod tamen raro facit, & concludit, quod frater primogenitus tenetur alere ſororem, poteſtque in rebus primogenituræ dotem conſtituere quemadmodum & alimenta, ſi aliunde ſe ſuſtentare non poſsit. Ex quo colligitur, quod in vim alimentorum, & non dotis, tenetur primogenitus dotare ſorores. Et concludit, quod ex rebus primogenituræ non poteſt dos cõſtitui in præiudicium ſucceſſorum in primogenitura. Ego ſecutus Roder. Suar. & Ioan. Lopium, & communem obſeruãtiam huius regni, teneo quod frater primogenitus tenetur dotare ſororem, vel ſorores inopes, ſi ſecundum facultates id facere poteſt: ad quod eſt maxime aduertendum, quia non paſsim hoc concedendum eſt, niſi quando primogenitus id facere poteſt, ſeruata ſui ſtatus prærogatiua & honore, quia cùm ſit caput familiæ, non eſt cogendus mendicare, nec ſunt illi ſtrictè nimis taxanda alimenta, ad quod præter ipſam rationem adduco inſignem caſum in l. 8. tit. 13. par. 6. ibi: *De manera que lo puedan ſufrir ſin gran daño*, facit l. 2. & 4. titu. 19. par. 4. & l. 2. tit. 55. par. 1. ibi: *Si fueſſen tantas que puedan cumplir meſuradamente a todos*: faciunt multa quæ ſcribit Matthæus ab Afflict. in conſtitut. Neapolit. lib. 3. rubric. 14. num. 1. cum ſequent. fol. 278. Eſt igitur conſiderãda illius dignitas & honor, & ſunt inſpiciendi redditus, quibus eget ad ſuſtentationem propriæ familiæ vxoris, & filiorum, ſi quos habet, vt tenent omnes qui de hac materia loquuntur, & Roderic. Suar. in d. l. quoniam in prioribus limit. 55. ad fin. num. 21. & limit. 2. num. 9. pag. 541. & iſtis ſunt addenda quæ ſcribit Molin. lib. 2. de primogen. cap. 15. num. 56. fol. 362. & in annotationibus n. 14. Petrus Surd. in tract. de alimẽtis titul. 5. q. 27. n. 1. cum ſequent. fol. 23. vbi inter alios refert Epiſcop. Couarr. in tract. de ſponſalib. par. 2. cap. 8. §. 6. n. 5. verſicul. Quarto deducitur, Laram in l. ſi quis à liberis, §. item reſcripſit, n. 131. & n. 538. ff. de liberis agnoſcend. Ioan. Lop. in rap. per veſtras de donationibus inter virum & vxor. notabil. 3. §. 24. num. 4. & legenda ſunt quæ idem ſcribit tit. 4. quæſt. 18. num. 26. fol. 161. Ioann. Lopi. in rubrica de donation. §. 13. vbi Barahon. in addition. late Rolan. in conſil. 22. lib. 1. Hanc autem dotem dare nõ poteſt, nec tenetur ex ſubſtantia bonorum vinculatorũ, ſed ex redditibus eorũ: in quo intrepidè ſequor Tiraq. quia nullo iure cõtrarium probatur. Et ſi daretur locus venditioni bonorum maioratus pro conſtituẽdis dotibus filiabus, bona maioratus quotidie diſſoluerentur, quod totum ius & teſtatorũ voluntates, & bonũ regimen reipublicæ execrantur. Et † eſt conſiderandũ, & maxime ponderandũ in iſta materia, quod cum bona vinculata titulo maioratus ſint eorũ qui pro tẽpore debent in maioratu ſuccedere ex voluntate illorum qui talia bona in fauorẽ ſucceſſorum in infinitũ reliquerunt, & non ad dotandas deſcendentes: & poſſeſſores maioratuum tantũ habeant quoddã ius, vſus, vel vſusfructus pro vita ſua, raro & cum magna neceſsitate, & ſeruatis ſtrictè prædictis, fratres cogendi ſunt dotare ſorores. Nulla etenim eiſdem fit iniuria, ſi illis non largiatur, quod magis vocatorum poſt fratrem poſſeſſorem maioratus, quã ipſius fratris eſt, & talia bona ſunt conſideranda magis vt aliena quã propria, dico ad iſtum finem. 3

Et ex his apparet, falſam eſſe † ſententiã Petri Rebuff. tom. 1. ad conſtit. Reg. ar. 1. gl. 2. pag. 250. n. 10. vbi dicit, quod ſi filius minor petat à primogenito partẽ hæreditatis per actionẽ familiæ erciſcundæ, poterit etiã ad prouiſionẽ, durante iudicio, ſuper poſſeſſione concludere, & petere, vt frater bona poſsidens, ne mora illi noceat, teneatur ei aliquid aſsignare lite pendente, & ei conceditur. Nã hoc attentis ſuperioribus, procedere non poteſt, cũ bona maioratus debeant illæſa & intacta tàm ipſi primogenito quàm ſucceſſoribus reſeruari, & quod Rebuff. tractat, forſan procedere poteſt in primogenituris Franciæ, quæ à noſtris maioratibus in pluribus differunt, vt ſupra in alijs locis ego tracto. Tenebitur tamen frater primogenitus, ſi fratres † agant pro alimentis, vel ſorores pro dotibus contra illum lite pendente, illis de alimentis boni viri arbitrio taxatis prouidere, data informatione ſummaria de fraternitate, iuxta ſententiam Speculatoris, titul. de inquiſitione, §. vltim. verſicul. porro, Aret. in cap. ſi qui teſtium de teſtib. Afflict. in conſtitution. Neapolit. libro 3. rubric. 18. num. 16. fol. 285. Alciat. in tractat. de præſumption. regul. 3. præſumpt. 9. de quo late agit Epiſcop. Couarr. in pract. quæſtion. cap 6. n. 6. quibus ſunt addenda quæ ſcribit Dueñas in regul. 365. Cephal. in conſ. 713. per totum ad ita legendus, vbi n. 25. reſoluit, quod ſi filius, vel is qui hæreditatem petit, eam vẽdidit, vel renunciauit, & petat reſciſsionem, non ſunt ei danda alimenta lite pendente, & plura ad propoſitum ſcribit idem Cephal. conſ. 127. num. 1. cum ſequent. vbi citat Epiſcop. Couarr. in dict. cap. 6. Et eſt etiam conſiderandum in iſta materia, poſſeſſorem maioratus teneri ad alimentandum fratrem, vel ſororem inopes, † & aliunde alimenta non habentes, authen. licet, C. de naturalib. liber. faciunt notata per Gregor. Lop. in l. 18. tit. 16. par. 6. in gloſ. magna, quam materiam reſoluit 4 5 6

nouiſsime & notabiliter Petrus Barboſ.in l.
1. ff.ſolut.matrim.par.4.num.129. cum ſe-
quentibus,pag. 408.& Petrus Surdus in tra
ctatu de alimentis tit.1.q.27.num.1.cum ſe-
quent.fol.23.quĩ num.8.tradit,quod primo
genitus tenetur alere fratres, non ſolum vt
primogenitus,ſed etiam iure ſanguinis: &
ex ſuperioribus determinaui, quod ſi fra-
ter primogenitus minor annis impetrauit
facultatem ad hypotheeanda bona maiora-
tus pro dote ſororis in quantitate modera-
ta,& ad quem tenebatur,non neceſsitatur,
vt faciat relationem,quod eſt minor ad hoe
vt valeat facultas,cum ad id de iure tenea-
tur,& minor nõ dicitur circumſcriptus, quĩ
iure communi vtitur,l.vltim. C.de in inte-
grum reſtit.facit notab.regul.l.cum plures,
§.cum tutor,ff.de adminiſtr.tutor.

In hac etiam materia eſt aduertendum,
quod ad conſtitutionem dotis, vel alimento
7 rum non eſt conſiderandus valor bonorum
maioratus, † ſed redditus ipſius,quod in bo
nis liberis ſeruandum eſt,iuxta tex.in l.qui
bonis,ff.de ceſſ.bonorũ,quem Bar. ibi ſum-
mè commendat, & eſt expreſſa ſententia
eiuſdem Bart per illum tex.in l. Imperator,
ff.ad Trebell.notat Iaſ.in § penul. n.11. in-
ſtit.de action. & in l.ſi conſtante, n.150. ff.
ſolut.matrim.Boer.deciſ.19.n.7.Alex.in l.
maritum,§.fin.fol.7.ff.ſolut.matrim. expli-
cat latè Tellus n.14.in l.10.Taurina,qui ta
men in hoc cogitandum relinquit, Gregor.
Lopez in l.15.tit.10.in gloſ.in verb. *Viuir*,
part.5.quibus adde Alex. in conſ.106. n.7.
lib.1.vbi Gloſ.Pariſ. alios concordantes re
fert,& conſ.72. n.7.lib.5.Tiraq.lib.a.de re
tract.§.7.gloſ.1.n.9.pag.965. Menoch. de
arbitrarijs indic.lib.2.centur.2. caſu 583.
num.25.pag.357.Roxas in epitome de ſue
ceſsionibus ab inteſtato,cap.21.n.63.elegã
ter Burſatus conſ. 84.n.16.cum ſequentib.
lib.1.Baeça de decim.tutor.præſtan.cap.10
n.9.fol.84. & alij,quos citat Ioan. Gutierr.
allegat.14.n.5. vbi alia ad propoſitum ſcri-
bit,& pro hac ſententia adduco vltra Tel-
lum & omnes,qui vſque adhuc ſcripſerunt,
elegantem l.20.tit.16.par.6.ibi:*Gouernados
deuen ſer los huerfanos de ſus bienes en eſta ma-
nera,ca deue el juzgador del lugar eſtablecer,ſe
gun ſu aluedrio,e la quantia del moço cierta quã
tia de pan y vino*, e de dinero, *que les den cada
año para ſu gouierno,e para ſu veſtir del, e de ſu
compañia,catando toda via que de la renta,e de
los eſquilmos de los bienes del huerfano ſalgan
eſtas deſpenſas,e que todo lo al finque en ſaluo,ſi
lo pudiere fazer*: quæ lex eſt ſingularis ad in
tellectum text.in l.ius alimentorum, ff. vbi
pupillus educa.debet, vbi vide Albericum
& Gregorium Lopez ſuper dict.l.20.& ex
hoc dixit Gregorius Lopez in l.7.titul.13.

part. 6. in gloſſa in verbo, *De lo ſuyo*, quod
quarta,quę vxori debetur † ex bonis mariti 8
defuncti ipſa paupere exiſtente,illi compe-
tit, etiamſi vxor ſuperſtes habeat magnam
domum,vel prædium:ex quo tamen viuere
non poteſt, nec illud cogitur vendere, per
textum quem dicit ſingularem in l.vltim.§.
ipſum autem,C.de bonis quæ liber & tenet
Decius in authent.præterea, C.vnde vir &
vxor, & faciunt notata per eundem Grego
rium Lopez in l.2.tit.19.par.4. in gloſſ. in
verb.*la riqueza*.

Ex quibus apparet,nullam rationem du-
bitandi habuiſſe Tellũ, maximè attenta d.
l.partitæ, & dubiam eſſe quandam ſenten-
tiam † Greg.Lopez in l.24.tit.9. part. 6. in 9
gloſ.in verbo,*los bienes*, vbi hanc concluſio
nem limitat, niſi alimenta ſint decernenda
futuro poſſeſſori,& domino rerũ maioratus:
quia tunc proprietas vendi poteſt ad alimẽ-
tandum illum futurum dominum & ſucceſ-
ſorem in rebus maioratus, ductus doctrina
Ioann.de Imol.in dict.l.Imperator, vbi di-
cit, quod quando alimenta debentur alicui,
qui eſt futurus dominus proprietatis, quæ
poteſt vendi ad alimenta,poteſt pro talibus
alimẽtis vendi etiam proprietas, & ſequitur
Alexan.ibi num.5.fol.142. Simon de Pret.
de interpretan.defuncti volunt.lib. 5.inter-
pretat.2.dubitatio.2.n.29.fol.112. per tex
tum in l.1.§.ſed ſi incertum,ff.de ventre in
poſſeſsionẽ mittendo. Quorũ concluſio mi
hi falſa videtur,nec iure probatur,quia tex.
† in l.1. §.mulier,ff.de ventre in poſſeſsio- 10
nẽ mittendo,quem Ioan.de Imol. Alex. &
Greg.Lopez citant pro ſua ſententia, non
probat illorum opinionem,cùm ibi Iuriscõ
ſultus tunc pro alimentis ventris permittat
venditionem prædij:cũ inutile eſt & infru-
ctuoſum, quod clarè docet Iuris Conſultus
in his verbis : *Diminutio autem ad hos ſum-
ptus fieri debet primum ex pecunia numerata, ſi
illa non fuerit ex his rebus, quæ patrimonium
magis impendio,quàm augere fructibus conſue-
uerunt*. Nam Iuriſconſultus ita venditionẽ
proprietatis permittit,ſi ſit ſterilis & inuti-
lis,& non alias, & per argumentum à con-
trario ſenſu probatur contrarium illius, ad
quod Imol.& Alex.notant : & poſito quod
ille text. probaret prædictã concluſionem,
(quod negamus) nihil tamen iuuat ſententia
Greg.Lop.quia in illo tex. bona non erant
prohibita alienari, ſicut in bonis maioratus,
quæ prohibita ſunt alienari.Et de materia le
gendus eſt Petr.Barboſ.in l.maritũ 13.n.16
pag.234.ff.ſolut.matrim.tom.2.& in mate-
ria animaduerto ad vnũ ſingulare,quod quo
tidie contingere poteſt,ſcilicet an qui tene-
tur dare alimẽta in frumẽto,& alijs ſimilibus
rebus,ſatisfaciat dando æſtimationẽ, de quo

pro

per Bart.in l.1.ff.de aliment. legatis, & per
alios,quos citat Cæſar Lambert. in tract.de
iure patronat.lib.2.par.3.art.14. 10.quæſt.
principal.tom.2.ſol.249. & quod filius re-
clamare poſsit,ſi pater illi aſsignauit legiti-
mam in re ſumptuoſa,& abſque fructu tra-
dunt Ripa in l.in quartam num.149.ff.ad l.
Falcidiam,Menoch.lib.2. Centuria 2. caſu
162.Anton.Gabriel lib.6.communium opi
nionum titulo de legitima concluſ.4.num.
3.& 16.Ioſeph.Ludouic.deciſ.95.n.16.

Sed dubitatur an prædicta concluſio, quæ
habet quod bona maioratus vendi non de-
bent ad alimentandum fratres, vel ſorores,
11 vel illas dotandas,procedat niſi † bona ven-
dantur,nequaquam poſsint alimentari fra-
tres & ſorores primogeniti:quia in hoc caſu
videtur,quod bona vendi poſsint, l. Diuus,
ff.de petitione hæreditatis,vbi notat Angel.
& dicit Alberic.in dict.l. ius alimentorum,
quod ſi pupillus habeat modicum patrimo-
nium,ita quod redditus non ſufficiant ad ali
menta,tutor poteſt ponere manum ad pro-
prietatem,& eſt expreſſa dict.l.p.20.quam
ſupra retuli in illis verbis:*Si ſe pudiere fazer*,
& tenet Gregor.Lopez in l.2.in gloſſa vlt.
in fine,tit.19.part.4.quod filius tenetur vē-
dere bona ad alimentandum patrē, ſi reddi-
tus bonorum non ſufficiant.Nihilominus ta
men negotium dubium eſt,quia bona mino-
ris prohibita ſunt alienari in fauorem ſolum
ipſius minoris,in bonis maioratus eſt diuer-
12 ſa ratio, † quia non ſolum eſt prohibita alie-
natio illi,qui maioratum poſsidet,qui ad ali-
menta tenetur, ſed omnibus ſucceſſoribus,
& ſub hoc colore non debent bona maiora-
tus alienari,& iſta quæſtio dependet à nota-
tis per Bald.Imol.& Alex.num.4.fol.60. in
dict.l.maritus,ff.ſolut.matrim. vbi tractant,
an ſi redditus domus non ſufficiant ad alimē
ta domus, vendi debeat,de quo lector legat
quæ ſcribit Decius in l.Diuus n.9.pag.116.
ff.de reg iur.& Petr.Surd.in tractat.alimen
torum,tit.4 q.9.nu.8.cum ſeqq.fol.145.Ni-
col.Boer.conſ.17.n.13.Baeç. in tractatu de
inope debitore cap.17.nu.74. fol.147. qui
punctum notanter tractat.

Et an frater teneatur accipere alimenta à
13 primogenito † in domo,reſolui poteſt ex
doctrina Bart.in dict.l.libertis,§.Lucius,vbi
Alex.in additione,ff.de alimentis legatis,de
quo etiam per eundem Alex.in conſil.100.
n.1.cum alijs lib.1.& conſil.178.n.5.lib. 6.
Burſat.conſil.86.num.25.lib.1.vbi numero
26.tradit quod mortuo illo, cui debebantur
alimenta,ad quem debent bona reuerti, ex
quibus alimentabatur, Iaſ.in l.1.num.6.fol.
163.C.delegat.poſt Salicet. Socin.Iuni. in
conſ.134.num.13.lib.1. Lara de alimentis,
§.ſiquis ex his num.202.fol.135.Simon de
Prætis de interpretand.defunct volunt.lib.
4.dubitat.12.num.99.fol.432. & Paul.in l.
Titia cum teſtamento,§.Titia cum nuberet
col.2.verſic.3.limitatur,ff.de leg 2. vbi di-
cit,quod quando ſunt relicta alimenta mulie
ri in domo,† poteſt petere ea ſibi miniſtrari 14
extra domum, ſi cum onere ſuo in domo
ſtare non poſsit,etiam ſi hæredes non ſint in
culpa, vt puta ſi mulier vidua ſit iuuenis,
& pulchra notat Stepha.Bertrand.in conſi.
232.num.4.lib.3.& latè Aymon conſ. 268.
nu.1. cum alijs, Ioſeph.Ludouic.deciſ.92.
num.19.Auguſt.Berol.conſil.24.lib.2. & le
genda ſunt quæ ſcribit Lambert.de iure pa-
tronatus lib.3. 5.art.3.quæſtio.principali n.
2.fol.25.Lara de alimentis,§.ſiquis ex his n.
173.cum ſeqq.fol.130.Menochius de arbi-
trarijs iudicum caſu 168.nu.12.& caſu 170.
num.14.Cephal.conſ.429.nu.93.lib.3.Tho
mas Grammat.conſ.146.n.12. & conſ.145.
num 13.Netta in conſ.278.Roland.conſilio
89.nu.14.lib.3.& faciunt ſcripta per Bald.
& alios præcipue Iaſ. n.24.in l.1.C.qui te-
ſtament.facere poſſunt Menoch.lib.2. de ar
bitrarijs iudicum caſu 442.n.15.& 16.Petr.
Surd.in tractatu de alimentis tit.4.q.15.nu.
3.fol.153.Petr.Barboſ in l.2.ff.ſolut. matri
mon.in princip.nu.29 pag.586.vbi plura in
iſta materia ſcribit circa alimenta † quę vxo
ribus debentur,pro quibus eſt textus nota-
biles in l.non aliter,ff.de vſu & habitatio. no
tat Iaſ.in l.1.n.24.C.qui teſtam.facere poſ-
ſunt,idem Iaſ.conſil.44.n.2.lib.1. Rojas de
ſucceſsione abinteſtat.dict.cap.1.n.74.folio
136.Rebuſ.in l.pupillus 239.§. incola, pag.
1047.ff.de verbor.ſignific.vbi tractat an vi
dua, cui relicta fuit habitatio domus, vt ibi
alatur, † poterit eligere habitationem, Ca- 15
picio deciſ.14.n.8.& tractat etiam Ioan.Lo
pius in rubric.de donatio.inter virū & vxo
rem,§.64.n.5.& 6.pag.204.vbi ex hoc in-
fert vnum quotidianū,quod ſi vxor alicuius
comiſit hæreſim, & poſt tempus tenebitur
eā alere,& quod ex cauſa iuſta poſsit iudex
diſponere circa habitationem relictam per
teſtatorem,tradit latè Natta in conſilio 452.
per totum lib.2.

Qua in re,etiam animaduertendū eſſe exi
ſtimo,an frater habitando cū primogenito
poſsit habere concordiam & pacem.Nam ſi
primogenitus ſit rixoſus,non tenebitur ſe-
cundo genitus † in domo fratris percipere 16
alimenta,argumento l.ſi conuenerit in fine,
ff.pro ſocio l.14.in princip.tit.10.p.5. cum
cōcordantibus,vt per Iaſo.in l.2.n.10. ff.ſo
lut.matrim.& in l.decē n.30.ff.de verb.obli
gatio. & ad hoc videtur text.clarus in l.3.§.
etiā,ff.de liberis exhibend.ibi:*Obtinuit mater*
obniquitatē patris,vt ſine diminutione patriæ pote
ſtatis apud eā filius moraretur.Et de hoc pūcto

Digitized by Google

legat lector quæ ſcribit Pinel.in l.1.part.1. numero 53. cum ſequentibus, C.de bonis maternis Menochi.dict.caſu 170.nume.14. Alciat.reſponſo 552.numero 2. & legenda ſunt quæ ſcribit Simon de Prætis libro 4.de interpretand.defunct.volunt.dubitatio.10. num.94.fol.418.vbi reſoluit eleganter plura circa dicta Pinelli Burſat.in conſilio 210. num.1.cum ſequentibus lib.2. Anton. Gomez in l.52.Tauri num.48. verſiculo quod tamen limita, Rebuff.tom.1.ad conſtitutio regias titulo de ſententia prouiſio. artic 3. gloſ.1.num.26.poſt Guidonem in conſilio 127.Bart.Socin.conſil.286.viſa proteſtatione,col.1.lib.2. reſoluit,quod ſi mulier iniuſtè à viro ſeparatur,non eſt facienda ei prouiſio alimentorum,& in terminis primogeniti rixoſi hoc tradit Curcius Senior in conſilio 66.num.18.

17 Et an frater minor † teneatur ad operas obſequiales, & ſoror minor, qui recipiunt alimenta à filio primogenito, haberi poteſt ex doctrina Bart.in l.Caio,§.Imperator, ff. de aliment.legat.de quo latius per Alex. in dict.conſil.100.& notatur per eundem in conſil.133.lib.4.& 178.num.7.libro 6. vbi etiam tradit,quomodo qui tenetur alimenta re,id facere debet in domo propria, & vide etiam illum in conſil.209.nume.10.lib.6.& ad dictum Bart.adde Rebuf.in tract.congruę portionis,num.99.Baeça in tractatu de decima tutor.cap.2.num.12.l.vlt.tit.12.part.5. Simon de Præt.libro 4.de interpretand. defunct.volunt.dubitat.11.fol.432.num.113. Ioſeph.Ludouic.deciſ.92.num.19.cum ſequentibus,Menoch.de arbitrarijs iudicum, lib.2.Centuria 5.caſu 469. vbi an teneatur ſequi alium peregrinantem Burſat.conſ.86. nu.25 lib.1.Et qualiter grauatus tenere aliquem in domo poſſit concedere habitationē æque bonam,tradit Hippolyt.in l.1. §. cum quidam num.15.ff.de quæſtionibus, de qua materia an ille,qui debet alimenta,teneatur
18 † extra domum præſtare, legenda ſunt quæ ſcribit Simon de Præt.lib.1.de interpretād. defunctorum voluntate interpretat.2.dubitat.2.ſolut 6.verſiculo ſecundus caſus,&lib. 4.dubitat.8.n.56.cum ſeqq.fol.397.plenius Menoch. in tractat.de præſumpt.lib.4.præſumptio.123.n.1.cum ſeqq.fol.230.

Et an ille,qui tenetur aliquid dare pro ali-
19 mentis,teneatur in fine anni præſtare, † vel in principio,vide text.in l.à nobis,&in l.in ſingulis,& l.2.ff.de annuis legatis,& l.habitatione & l.generali,ff.de vſufructu,&Bart. Soci.qui latius explicat in conſ.10.n.14.lib. 2.& in conſ.11.n.11.eodem lib. l.15.tit. 21.part.5.Rebuf.tom.1.ad inſtitutio Regias tit.de ſententijs prouiſionalibus in præfatione n.105.pag.240.Et in hac regali Cancellaria dantur alimēta in principio anni: & quid ſi fratres, vel ſorores primogeniti poſſunt ex aliquo artificio viuere,vide text. in l.ſi quis à liberis in principio iuncto,§.ſed ſi filius,ff.de liber.agnoſ.Bart.Soci.in conſ.29. n.13.lib.4.de quo legenda ſunt quæ ſcribit Lara in dict.§.ſed ſi filius n.123.fol.90.

Et primogenitum non teneri ad alimentā dum filium fratris,docet in ſpecie Afflict.in conſtit.Neapolit.lib.3.rubrica 18.n.14. fol. 286.poſt Andr.de Iſern.quem refert, quod tenent iſtis non relatis Ripa in l.1.nu.86.ff. ſolut.matrimo. Lara in §.item reſcripſit nu. 106.& 108.& pro hac ſententia facit quod ſcribit Simon de Prætis de interpretanda defuncti voluntate lib.5.interpretat.2.dubita. 2.n.27.fol.511.qui allegat Nicol.Boeri.de-
ciſio.324.n.4.quod † verius credo, & in pra 20
ctica magis eſt receptum, licet contrarium teneant Crotus in l.filius famil. §.Diui, nu. 30.de leg.1.Petr.Surd.in tractat. de alimentis tit.1.q.28.n.8.fol.23.qui pro Ripa alia refert,ad quod alios refert Barboſ. in d.l.1.p. 4.nu.142.pag.416. Et quod qui tenetur ad danda alimenta in ſubſidium nō poſſit cōpelli ad dāda,niſi prius ſit facta excuſſio, probat Hieron.Gabriel in conſ.25.n.19.per regulam l.vlt.ff.ſi certum petatur,l. decem,ff. de verbor.obligat.& alia quæ citat. Et quod obligatus dare alimenta in domo poſſit variare, & præſtare extra domum,tradit notanter Afflictis deciſ.146.& de illo, qui fuit grauatus habitare cum aliquo,plura notabilia Alex.in conſ.110.lib.3.

Animaduerto tamen in iſta materia,&quęſtione vnum quod in praxi neceſſariſsimum eſt,quod alimēnta,quæ primogenitus tene-
tur præſtare fratribus, finiuntur cum vita † 21
talium fratrum l.Mela in princip.&ibi gloſ. in verbo vitæ ſuæ,ff.de aliment. legat. & ibi Bart.probat in l.hæreditatem,ff.ad l. Falcidiam,notat Bald.in l.vlt.oppoſit.6.C.de hęredib.inſtituē.& in authent. cūi relictū col. vlt.C.de indict.viduitat.tollend.quod confirmatur ex alijs quæ refert Tiraq.in tracta. de primogenit.q.74.n.6.alimēta autem,quę
pater † filijs relinquere tenetur ex obliga- 22
tione Regiæ facultatis ipſi conceſſæ ad faciēdum maioratum iuxta clauſulā, quæ ordinarie adhibetur infacultatibus regalibus,debēt eſſe in proprietate,licet non in quātitate legitimæ:nec finiuntur cum vita filiorū,quod fundatur ex ſentētia Bald.in conſ.221. n.3. lib.4.& alijs quæ ſcribit Tiraq.in tractat. de primogenitu.q.75.n.8.vbi reſoluit, talia alimenta peti poſſe,etiāſi filius ea aliunde habeat:quia ſuccedunt loco legitimæ, & Epiſcop.Couar.in epitome de ſponſalibus 2. p. c.8.§.6.n.15.cuius ſcripta in iſto propoſito cautè legenda ſunt,præcipuè quia nō meminit

nit de ſententia Baldi in prædictis locis, nec citat Tiraquel. ſicut nec Molina, qui idem tenet lib. 2. de primogen. cap. 55. numer. 10. fol. 353. vbi ad hanc opinionem alios citat, quem & alios refert dominus Valdes in l. quoniam in prioribus, C. de in offic. teſtam. limitat. 1. pag. 79. & Greg. Lopez in l. 11. tit. 4. part. 6. in gloſ. in verbo, *Libremente*, col. 2. in princip. vbi tradit, ſic eſſe intelligendas facultates Regias. Et an ſi pater leget aliquid filio ſecundogenito, excuſetur primogenitus ab alimentis, quæ dare tenetur, & videatur relictum animo compenſandi, reſoluunt Matth. ab Aſflict. in cap. Imperialē, §. præterea ducatus nu. 63. de prohibita feud. alienation. Menoch. conſ. 411. num. 6. Lara in l. ſi quis à liberis, §. idem reſcripſit num. 239. ff. de liberis agnoſcendis, quem citat & contradicit Petrus Surd. in tract. de aliment. tit. 7. quæſt. 15. num. 23. fol. 242. in quo ego ſequor Laram.

Ex facto etiam agitatum vidi in materia
23 præſentis quæſtionis, † an ſi fratres primogenitorum conſumpſerint legitimas eiſdem à parētibus relictas, teneatur primogenitus eiſdem alimēta exhibere, de quo per Rebuf. poſt alios, quos citat in cap. extirpandæ, §. qui vero, pag. 376. col. 1. de præbend. In qua quæſtione mihi placet ſententia & diſtinctio Bald. in authent. contra rogatus nu. 8. C. ad Trebel. vbi vult, quod ſi filius diſsipauit quod ſibi à patre donatū fuit culpa ſua, pater non tenetur illum alimentare, alias ſecus, quē citat Greg. Lopez in l. 2. tit. 7. part. 2. gloſ. 1. ad quod facit doctrina eiuſdē Bald. in l. 2. §. 1. ff. ſolut. matrim. & in l. ſancimus, quæſt. 6. C. de inoſſic. teſtam. notat Alex. in l. ſi cum dotem, §. ſi poſt ſolutum nu. 6. cum duobus ſequentibus, ff. ſolut. matrim. Decius in l. iura ſanguinis num. 5. pag. 82. ff. de reg. iur. Iaſ. in §. fuerat num. 137. inſt. de actio. Hppolyt. ſingular. 104. Menoch. de arbitrarijs iudicum lib. 2. centuria 2. caſu 182. nu. 56. pag. 353. qui poſt Bald. in l. ſcimus num. 12. & Iaſ. num. 6. C. de inoſſic. teſtam. late tractat in ſpecie, an ex bonis fideicommiſſo ſubiectis ſit dotanda filia, quæ dotem male conſumpſit, & confirmatur per l. 29. tit. 11. part. 5. in illis verbis, *Locamente*, & in alijs pluribus eiuſdem legis verbis, quod etiā tractat Curcius Iunior in conſ. 202. num. 9. lib. 2. & faciunt quæ ſcribo ſupra quæſt. 1. limit. 4. ad iſta legenda, & quod tradit Anton. Peregrin. in tractat de fideicom. art. 36. n. 543.

24 Et quid ſi frater † primogenitus dotauit ſororem, quæ dotem amiſit, an iterum teneatur eā dotare, patet ex reſolutione Bar. & aliorum, præcipuè Alexand. in dict. §. ſi poſt ſolutum, & doctrina Bald. in l. vltim. num. 8. C. de dotis promiſsio. Campecio in tract. de dote part. 1. quæſt. 15. & quæſt. 26. Tiraquel. in l. boues, §. hoc ſermone limitat. 9. num. 54. ff. de verborum ſignificatione, Socin. Iunior in conſ. 106. in princip. lib. 2. Roland. conſ. 64. nu. 27. lib. 4. Nicol. Boer. deciſ. 131. num. 1. cum alijs, Lara in tractatu de alimentis, §. idem reſcripſit num. 100. & 101. fol. 58. Molina lib. 2. de primogen. cap. 56. num. 23. cum ſequentib. fol. 370. Baeza de non meliorandis filiabus cap. 16. num. 17. & 18. fol. 114. Ioan. Lop. in tract. de donat. inter virum & vxorem, notabil. 3. §. 27. nu. 5. & 6. pag. 502. vbi Barahon. in duabus additionibus, qui hoc refert, & poſt Ioan. Lopium reſoluit, qualiter frater teneatur dotare ſororem.

In quibus duabus quæſtionibus omnino animaduertendum eſſe iudico hanc rem non eſſe decidendam ſecundum cōmunem opinionem † dicentium, quod ſi filius con- 25
ſumpſit legitimam eidem à patre cōceſſam, tenetur pater iterum illum alimentare, & ſi filia dotem, tenetur pater eam dotare, nam ratio eſt diuerſa, vt conſtat ex iure, & principijs & regulis vulgaribus, & ideo diuerſum ius ſtatui debet, quod contra Laram tenet nouiſsime Petrus Barboſ. in l. 1. 4. par. num. 141. pag. 415. ff. ſolut. matrim. & legendus eſt num. 29. pag. 335. & legendus eſt idem Barboſ. in l. ſi cum dotem, §. ſi pater num. 2. pag. 426. eodem titul. tom. 2. & Campecius de dote part. 1. quæſt. 15. nume. 1. fol. 76. ad quam quæſtionem lector etiam videat quæ ſcribit Ioan. Lop. in c. per veſtras col. 373. de donatio. inter virum & vxorem, hodie §. 27. num. 5. pag. 302. & ibi Barahon. in additionibus, & quod contra Iaſ. ſcribit Ripa in l. 2. §. quod ſi in patris num. 15. fol. 47. ff. ſolut. matrim. vbi probat, quod pater tenetur redotare filiam emancipatam ſicut eam, quæ eſt in poteſtate, quinimo præſumitur ex bonis patris ſecundo dotare, non ex bonis proprijs, ſecundum Alexand. in l. huiuſmodi, §. ſi pater num. 7. ff. de legatis 1. Bart. Socin. conſ. 100. num. 7. lib. 3. Socin. Iunior in conſ. 59. num. 85. lib. 3. Menoch. in tractatu de præſumptionibus lib. 3. præſumptione 14. num. 13. pag. 283. & quod ſcribit Rojas de ſucceſ. abinteſtato cap. 21. numer. 521. pag. 529. ad quæ addo peregrinam doctrinam Marci Cuchi in tract. de legitima, verſ. poteſt Præterea, fol. 136. col. 2. nu. 6. vbi tenet, quod legitima data per patrem filio, qui aliam in vſus malos conſumpſit, eſt perſonaliſsima, nec ad hæredes eſt tranſitoria, qui in materia citat Roderic. Suarez in l. 9. tit. 6. lib. 3. fori, limitat. 2. Epiſcop. Cōuarru. in epitome de ſponſalibus c. 8. n. 15.

Vidi etiam in facto tractatum fuiſſe, † ſi 26
mater diues filium alimentauit, an repetere

poſsit

poſsit talia alimẽta, per ipſam præſtita à fi-
lio maiori primogenito, in quo lector legat
Gregor. Lopez in l. 36. tit. 12. part. 5. gloſſa
2. poſt Alexand. in l. alimenta num. 11. C. de
negotijs geſtis, Iaſo. in l. de aliment. C. de
tranſactionibus, & quod ſcribo in hac quar-
ta parte quæſtione 20. & ſcripta per Ioſe-
phum Maſcardum in tractat. de probat. lib.
2. concluſ. 716. num. 4. fol. 80. l. neque ma-
ter, C. de iure dotium Ripa in l. 1. nume. 77.
ff. ſoluto matrimon. Ioan. Lopius in textu
de donatio. inter virum & vxorem, §. 21. nu
mero 5. & §. 66. num. 8. pag. 229. in rubrica
melius in textu notabili. 3. §. 14. numero 9.
pag. 448. l. 9. tit. 11 part 4. Et quod repetere
poſsit mater talia alimenta ab eo qui teneba
tur alimentare voluerunt Bart. Socin. in con
ſil. 26. num. 3. lib. 1 Menochi. caſu 88. nume.
22. quos citat Ioſeph. Maſcard. in tractat. de
probatio. concluſio. 554. num. 93. folio 338.
Caſſançus in conſuetud. Burgund. rubric. 6.
§. 4. num. 7. pag. 263. Et qualiter vidua poſ-
ſit repetere ab hæredibus viri alimenta, quæ
ei præſtari debebant intra annum luctus,
vel poſtea, tradũt Bald. in l. de alimentis, C.
de tranſactio. 1. reſponſo, Lara in l ſiquis à li
berit, §. ſiquis ex his num. 156. ff. de lib. ag-
noſcend. Petrus Surdus in tractatu de alimẽ
tis, tit. 9. quæſt. 50. num. 1. cum ſequentibus,
fol. 207. & qualiter mulier, quæ fuit à fratre
alimentata, poſsit petere dotem etiam intereſ
ſe ab obligatis, tradit Menochius conſilio 7.
numero 18. & quod alimenta peti poſſunt
etiam tranſactis multis annis, reſoluit elegan
ter Barboſa in l. quæ dotis 3. 4. numero 41.
part. 2. pag. 669. ff. ſoluto matrimon. & tra-
dit Simon de Prætis de interpretand. defun
ctor. volunt. lib. 4. dubitatione 11. numero
90. 91. fol. 431.

Quibus eſt addendum, quod onus alimen-
27 tandi tranſit ad matrem diuitem, † & eo ca-
ſu frater primogenitus non tenetur fratres
alimentare, vt tradit Aretinus conſilio 88.
num. 3. Rebuf. tom. 1 ad conſtitut. titulo de
ſententijs prouiſio. artic. 3. gloſſ. 1. pag. 272.
& vide Molinam lib. 2. de primogenijs cap.
15. num. 68. fol. 364. quæ ſcribit Lara de ali-
ment. §. ſi mater num. 43. fol. 194. & in hoc
fallitur Antonius Gomez in l. 40. Taurina
num. 75. relatus per Matienç. in l. 7. gloſſ. 2.
num. 3. fol. 281. lib. 5. Recopilat. & quod bo-
na matris fideicommiſſo ſubiecta poſsint
alienari, ſi pater eſt inops, voluit Bart. Bald.
Alberic. & alij in authentico res quæ, C. com
munia de legat. & alij, quos citat Menochi.
de arbitrarijs iudicum lib. 2. Centuria 5. caſu
460. num. 7. pag. 731. in qua materia eſt me-
morabilis doctrina Baldi in conſil. 50. lib. 5.
& legendum quod ſcribit Simon de Prætis
de interpretand. defunctorum voluntate
lib. 4. dubitat. 11. num. 73. folio 429. & plura
de alimentis ſcribit Lambertinus de iure pa-
tronatus lib. 3. 2. notabili 3. quæſt. fol. 13. &
in articulis ſequentibus, & quomodo alimen
ta accreſcant ſuperuenienti, latè tradit Me-
noch. conſil. 231. per totum lib. 3. rurſus no
to, quod ſcribit Matth. ab Afflictis deciſione
Neapolitan. 138. vbi notat quod cum iure
Neapolitano primogenitus teneatur dare
fratri vitam, & militiam, non ſufficit vt ſit
liber ab hac obligatione, quod pater relin-
quat ſecundo genito caſtrum, ex quo ſe poſ
ſit alere, & primogenitus nihilominus tene-
tur dare alimenta, quod dictum refert Baeça
de decima tutor. cap. 5. num. 17. fol. 59.

Et quod poſſeſſor maioratus non poſsit
grauare ſucceſſorem, † vt ex bonis maiora 28
tus aliquem alimentet, colligitur ex ſcriptis
per Gratum conſil. 22. num. 8. lib. 1. Pariſius
conſil. 98 num. 4. lib. 2. & ex pluribus quæ
ſcribit Simon de Prætis de interpretand. de
functorum voluntate, lib. 4. dubitatio. 11.
num. 74. fol. 429. Et quod primogenitus te-
neatur præſtare alimenta † ſecundo genito, 29
ſi propter bellum, vel alium caſum fructus
ad eum non venerun, reſoluit notanter Mi
nadoſius deciſione Neapolita. 10. quod cau-
te ſeruandũ eſt legendo ea quæ notantur in
l. cum certus, ff. de tritico, vino & oleo lega
to, & in locis concordantibus: & de alimen-
tis quæ primogenitus tenetur dare fratri-
bus, plure ſcribit Menochius referẽdo Mo-
linam in conſil. 411. num. 24. cum ſequenti-
bus lib. 5. Et quis dicatur pauper, vt illi ali-
menta dentur, tradit notanter Aymon in cõ
ſil. 199. Et quod quis non teneatur coarctare
victum ſuum propter alimenta, quæ alteri
debentur, tradunt Bald. in l. 1. §. officioſo, ff.
de tutel. & ratio diſtrahend. Natta conſilio
387. num. 8. lib. 2. Ioſephus Ludouicus deci-
ſione 47. num. 12. Theſaurus deciſione Pe-
demontan. 211. num. 23. faciunt ſcripta per
Petrum Surdum in tractatu de alimentis, ti-
tulo 7. quæſt. 94. fol. 79. & qualiter alimenta
in futurum peti poſſunt, tradit latè Petrus
Surdus deciſio. 120. Et an ſi frater primoge
nitus, qui condemnatus fuit ad dandum ali-
menta fratri, ſit mortuus, ſucceſſor talis fra-
tris † in maioratu teneatur virtute ſenten- 30
tiæ alimentare patruum, vel amitam, decidi
poteſt ex ſcriptis per Cinum, Baldum, &
Paulum in l. alimenta, C. de negotijs geſtis,
Bart. in l. 1. C. de mulieribus, & in quo loco,
Doctores in l. placet, C. de ſacroſanct. Eccleſ.
Natta in conſil. 147. Perr. Surd. in tractatu
de aliment. tit. 1. quæſt. 16. num. 2. folio 2. &
per regulam legis exceptio, ff. de exceptio.
rei iudic. cum concordantibus quæ ſcribo ſu
pra hac part. quæſt. 14. & quod in iſta mate-
ria ſcribit idem Surdus dict. tractat. titulo 1.
quæſt.

Digitized by Google

quæſt.29. num.8.fol.24. & Lara in l.ſi quis à liberis,§. mater num. 53. fol. 197. & pro illa opinione, quod alimenta non ſint danda patruo, & alijs ſimilibus, facit bona lex 2. tit.15.part.4.

31 In qua † materia practicabili animaduerto vltra prædicta, quòd filius poſſeſſor maioratus non tenetur alimentare filios, vel filias fratris, nec patruos vel amitas, vt declarat optimus author Matth.ab Afflictis in conſtitutionibus Neapolitanis libr. 3. rub. 19.numer.14.fol.284. & tradunt Angelus, Imol.Alexand. in l.1.ff. ſolut.matrim. vbi Barboſ. part. 4. numer. 142. pag. 416. & Alexand. in conſ.66.num.3.libr.4. Rebuf. to. 1. ad conſtitutiones Regias, tit. de ſentẽtijs prouiſionalibus, art.1.gloſ.2.numer.31. pag.254. Nicolaus Boer. deciſ.324.num.4. Lara in l.ſi qui ex liberis, §. idem reſcripſit, num.107.fol.59. Molina lib.2.de primogenijs cap.15.num.67.fol.364. quos authores cum ingenti labore cumulaui. Et qualiter fideicommiſſarij teneantur præſtare alimenta, tradunt Paul.de Caſtr.in conſ.351.lib.1. Aymon in conſ. 33. Burſ.in cõſ.83.nu. 27. Et quod alimenta debeãt præſtari in principio anni, tradit Menoch. præſumpt. 199. numer.23.fol.362. Et in materia alimentorum plura notabilia ſcribit Simon de Pręt is de interpretand.defuncti voluntate, lib. 5. interpretat.2.dubitat.2. num.1. cum ſequentibus fol.511.

QVÆST. XXIX.

Bona maioratus quando remaneant libera.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, num.1.

Fœmina an admittatur ad maioratum, ſi nullus ſuperſit maſculus, num.2.

Fœmina comprehenditur ſub linea patris maſculina, quando maſculi non ſuperſunt, num.3.6.7.8.10. Authoris ſententia, nu.11.

Hæredes ſanguinis vbi deficiunt, qui poſſunt portare arma & inſignia, poſſunt alij hæredes talia arma portare, num. 4.

Verba teſtatoris improprlantur ex præſumpta mẽte ipſius, vt conſanguineus in ſubſtitutione præferatur extraneo, num. 5.

Cognati admittuntur ad fideicommiſſum, quando non ſuperſunt agnati qui vocati erant, num.9.

Subſtitutio, & fideicommiſſum, non habet locũ, niſi in caſibus cõprehenſis in ſubſtitutione, nu.12.

Ad fideicommiſſum non admittitur niſi ille qui docuerit ſe inuitatum, num.12.

Ius patronatus & eccleſia libera efficiuntur, deſcendentium linea extincta, num.14.

Poſſeſſor bonorum maioratus, in cuius poteſtate bona libera remanſerunt propter defectum ſucceſſorum, an poſsit de nouo in eo maioratũ facere, & vocationes & conditiones nouas adijcere, num.15.

Fœmina ſuccedit in baronia, & pręfertur vlterioribus conſanguineis, licet non præferatur fratribus, nec filijs fratrum, num.16.

Molinæ opinio, an conſtitutio maioratus perſonas non nominatas poſsit egredi, examinatur, numer.17.

Verba perpetuitatis qualiter reſtringantur, n.18.

Maioratus an ſit extinctus, vel non, ſi dubitetur, in dubio non eſſe extinctum debet iudicari, numer.19.

Diſpoſitio reſpiciens fauorem conſeruandę familiæ fauorabilis dicitur, num.20.

VIgeſimo nono quæro, an bona maioratus prohibita alienari poſsint in extraneũ hæredem tranſire, vbicumq; nõ ſupereſt in rerum natura aliquis de vocatis ad ma-
ioratum.In quo dico, † quod ſi talis caſus ſu- 1
peruenit, bona remanent libera, & vltimus poſſeſſor maioratus poteſt illa alienare & hęredem inſtituere quem voluerit l. qui ſolidum, 5. prædia coniuncta, gloſ. in verbo, extraneum hæredem, ff.delegat.2.l. cum pater, §. libertis, ff.eodem tit.l.ſi auia, C. de donationibus, & tenet Bald.clare in dict.l.per illum text.C.quando dies legati cedat, Iaſ.in l. filius familias, §.diui lectura 2. limitat. 11. num.82.fol.151.ff. deleg.1.& alij, quos referunt Peralta in l.vnum ex familia, §.ſed ſi fundum num.23.pag.597.ff.deleg.2. Gregor.Lop.in l. 2.tit.15. in gloſ. in verbo, *El mas propinquo*, fol.47.col.1.verſ. Vnde ſi aliquis faceret part. 2.licet in bonis maioratus, aliud ſentiat Tiraquel.in lib.1.de retractu, §. 26.gloſ.1.num.8.Dec.conſ.634.num.13.& 182.num.1.Bart.Socin.in conſ.113.num.9. lib.1.Gozad.conſ.104.n.23.Paul.Caſtrenſ. conſ.453.num.2.lib.1.Roland.conſ.25.nu. 19.lib.1.dominus Anton.de Padilla in l. voluntas num.27.C.de fideicommiſ. Ripa reſponſ.81.num.13.& reſpon.179.num. 19. Burgos de Paz in procœmio legum Tauri num.97.Antonius Peregrin. in tractatu de fideicommiſsis arti.51.num.21.fol.482.Ex quibus ſcribit Nata in conſ.187.quod fideicommiſſum expirat, vbicumque non reperitur agnatus, qui poſsit portare arma familiæ, & agnationis: quæ concluſio eſt communis, vt apparet ex relatis per dictos Doctores.

Hæc tamen concluſio procedere videtur, † niſi ſuperſit fœmina conſanguinea 2
deſcendens à primo inſtitutore maioratus:

quia

quia quãuis ex tenore maioratus fœminæ
excluſæ ſint à ſucceſsione, ſuperueniẽte ta-
men caſu, in quo nullus ſuperſit maſculus,
qui ſuccedat, veriſimile eſt ex mente teſta-
toris, tam propter ſanguinis coniunctionẽ,
quam ob conſeruationem nominis & gene-
rationis, quod in iſto caſu magis admitteret
talem fœminam, quam extraneos & in cog-
nitos hæredes, argumen. l. Titius, §. 1. & vnũ
eo, ff. de libe. & poſth. & quod rectè con-
ducit notabilis doctrina Anchar. in conſ. 81.
prima facie num. 4. vbi dicit, quod ſi funda-
tor bonorum patronatus appoſuit pactum,
quod ius patronatus ſpectet ad filiũ ſuũ, &
deſcendentes, ſi euenit caſus quo filius non
habet deſcendentes, ſed moritur relicto hæ-
rede collaterali, vel extraneo, talis ſuccedit
in iure patronatus; quia teſtator ex abundã-
ti videtur feciſſe mentionem deſcendẽtium:
nec veriſimile eſt, quòd voluit deficere tale
ius deficientibus deſcendentibus per l. quæ
ſitum, §. vltim. ff. de fundo inſtructo, & alia
quæ refert & ſequitur Roch. de Curt. in tra-
ctatu iuris patronatus in verbo ipſe, velis à
quo fol. 74. numer. 19. & declarat Pariſ. in
conſ. 48. nu. 28. cum ſequentib. lib. 4. quem
punctum late & eleganter more ſolito exa-
minat Cæſar Lambertin. de iure patrona-
tus lib. 1. part. 2. artic. 5. 2. quæſt. principali
numer. 1. cum ſequentibus, vbi multa bona
repeiuntur ad propoſitum eorum quæ hic
tractantur, & dicit Corſetus in cap. cum ac-
ceſsiſſet colu. 4. de conſtitutionibus, quod
licet teſtator diſpoſuerit beneficium eſſe
ſacerdotale, potuerit in illo inſtitui in mino
ribus conſtitutus, ſi eſt de familia teſtatoris,
vt potius inſtituatur quam extraneus, notat
& confirmat Lambertinus de iure patrona-
tus lib. 1. 2. art. 9 quæſt. princip art. 1. num.
14. fol. 88. & vbi deficiunt agnati de fami-
lia, poſſunt cognati depingere arma in capel
la, ſecundum Ancharranum conſil. 113. no-
tat Lambertinus de iure patronatus, lib. 3. 4.
artic. 5. quæſt. principali nu. fol. 22. ſic ſcri-
bit notanter Angel. conſil. 278. quòd licet
appellatione parentelę veniant agnati, cap.
cum tu de teſtibus, Clement. ne Romani de
Iure iurand. & trado ſupra quæſt. 6. ex men-
te tamen ſtatuti reſtringitur iſta ſignificatio
ad agnatos; ſtatutum tamen limitatur, niſi
non ſuperſint agnati, quia tunc cognati ad-
mittuntur, notat & declarat Aretinus in l.
cum quidam, §. quod dicitur fol. 125. ff. de
adquirend. hæreditate.

Et fœmina † comprehenditur ſub linea
3 patris maſculina, quando maſculi non ſuper
ſunt, vt reſoluit Pinel. in l. 3. num. 29. C. de
bonis maternis, quem citat Menoch. conſ.
205. num. 12. & iterum numer. 44. libr. 3. &
in conſilio 318. numer. 7. lib. 4. & facit do-
ctrina Baldi in l. exquo numer. 39. verſic.
Demum quæro, C. de fideicommiſsis, vbi
tradit quod conceſsio feudi per Principem
factam filijs natis, aut procreandis verifica-
tur in filio naturali, vbi alij deficiunt, quem
refert ſimilia adducendo Tiraquel. de leg.
connubialibus gloſ. 7. exprez. num. 137. fol.
316. quos addo ad dominum Anton. de Pa-
dilla in l. eum acutiſsimi n. 34. fol. 148. C.
de fideicommiſ. vbi tradit ſe ſcire filios na-
turales admiſſos fuiſſe ad ſucceſsionem pri-
mogeniorum deficientibus filijs legitimis,
de quo vide Cephal. conſ. 134. num. 52. lib.
2. & ſcribunt Iacob. de Arenis, Cinus, Bald.
Alberic. & Salicet. in l. ſi quis prioris, §. ta-
les, C. de ſecundis nuptijs, quod ſi ſit ſtatu-
tum vel conſuetudo, quòd primogenitus
ex primo matrimonio ſuccedat in baronia,
ſi non ſint liberi ex primo matrimonio, pri-
mogenitus ex ſecundo matrimonio ſucce-
dct, & idem voluerunt Ripa in rubric. ff. de
vulgari numer. 2. Tiraquell. in tractatu de
primogenitura quæſt. 83. num. 2. & 3. pag.
395. nec minus facit text. in l. honor, §. ge-
rendorum, ff. de muner. & honoribus, in illis
verbis: *Si alij non ſint, qui honores gerant*, & l.
fundus qui locatus, ff. de fundo inſtruct. &
plura iura & authoritates quæ ſcribo in 1.
part. quæſt. 5. à num. 52. cum alijs & Ant.
Gama deciſ. 151. numer. 3. reſoluit, quod
accipiens emphyteuſim pro ſe & vxore &
filijs, poteſt nominare filium ſecundæ vxo-
ris, ſi ex prima nullus ſupereſt filius, & Cur.
Iunior in conſ. 177. num. 14. lib. 1. vbi no-
tanter vult, quod vbicumque deficiunt
† hæredes ſanguinis, qui poſſunt portare 4
arma, & inſignia, poſſunt alij hæredes por-
tare talia arma, & adduco text. notabilem,
licet vulgatum in l. cum ita, §. in fideicom-
miſſo, ff. delegat. 2. ibi: *Qui nominati ſunt, aut
poſt eos omnes extinctos, qui ex nomine defun-
cti fuerunt*, & ad hoc etiam adduci poteſt illa
inſignis, viua, naturalis & generalis ratio, l.
cum acutiſsimi, C. de fideicommiſsis, in illis
verbis: *Ne videatur teſtator alienas ſucceſsiones
proprijs anteponere.*

Et verba teſtatoris impropriantur † ex 5
præſumptamente ipſius, vt conſanguineus
in ſubſtitutione præferatur extraneo, l. hæ-
redes mei, §. cũ ita, vbi Bart. ff. ad Trebel. l.
ſi is qui ducẽta, §. idẽ ſi dares, ff. de rebus du
bijs, notat Aretinus in quodam conſ. Bart.
Socin. 152. num. 13. lib. 1. pro quibus facit
regul. l. conficiuntur, ff. de iure codicillorũ
cum concordantibus; nec minus facit nota-
bilis doctrina Bald. in l. fratres num. 13. C.
de inoffic. teſtam. vbi dicit, quod ſi ſtatutũ
vult, quòd ſuperſtite fratre ſoror non ſuc-
cedat, ſi frater ſit exhæredatus ſorore præ-
terita, exhæredatus non obſtat † ſorori: 6
quia

quia ſtatutum debet intelligi, quod exclu-
datur ſoror, non præciſe, ſed ita demum ſi
frater ſuccedat: nam intentio ſtatuti eſt po-
nere ordinem prælationis, non neceſsita-
tem excluſionis, quæ verba ad plura in
hac mareria ſunt notabilia, notat Cepol.
conſ.49. num.11. & vult notanter Angel.
in conſil. 283. nu. 5. finalibus verbis, quòd
vbi ſupereſt agnatus, qui ad conſeruatio-
nem generis naturaliter eſt ineptus, & ſui
generis finis: vel per accidens: quia monaſte-
rium intrauit, non excludet fœminam. Sic
Gregor. Lopez in l.3. tit.13. part.6. in gloſ.
in verbo, *Mugeres*, 11. in princip. fol. 88.
verſic. Quid autem ſi conditor maioriæ, re-
ſoluit, quòd ſi conditor maioratus voluit,
quod veniret ad filios maſculos, & maſculos
deſcendentes ex eis per lineam maſculinam,
itaque non veniret ad fœminam, quod in de
7 fectum maſculorum † fœmina venit, ſi teſta-
tor voluit maioratum eſſe perpetuum, citat
text. & Bart. in l. agnatu, ff. de leg tutoribus:
pro qua ſententia adduco quod in terminis
voluerunt Paul. Caſtrenſ. in conſ 77. caſus
frequenter contingit num 2. lib.2. vbi vult
quod ſi teſtator excluſit filias & deſcenden-
tes fęminas ob maſculos, ſi maſculi omnes
deficiant, ſuperſit fœmina, & litiget cum
extraneo ſubſtituto, ex coniecturata mente
defuncti præfertur fęmina extraneo, quem
referunt Decius in conſ.182. num.4 Aimon
conſ 22. num. 10. & in cauſa iuris patrona-
tus hoc eleganter tractant Calderi. in conſ.
4. titul. de iure patronatus, Curc. Iunior in
conſil. 323. nu 4 cum ſequentibus, & in alio
caſu Hieron. Gabriel. conſ. 96. num. 8. ex
hoc ſcribit idem Aimon in conſ. 326. num.
1. quod quando ex omnibus lineis deficiũt
filij legitimi, admittũtur filij naturales, & fę
8 minę debēt † inueſtiri in feudo, ſi nulli ſunt
agnati, qui inueſtiri poſſunt, vt tradunt Soc.
Iunior in conſ.76. num.121. lib.1. Auguſt.
Beroius in conſ.67. num.51. lib.1. Celſus in
conſ.93. numer.16. quos citat Tiberius De-
cianus in conſ.58. numer.52. lib.2. Et quod
filij naturales dicantur de linea, tradit latiſsi
me Cephal. conſ.65. nu.1. cum ſequentibus
lib.4 poſt Decium, quem citat in conſ.365.
quæ concluſio, & quam tradit in dict. con-
ſil.134. confirmãtur ex pluribus quæ tradit
idem Cephal. in conſ.656. nu.38. cum ſeqq.
lib.5. vbi late probat, quod filia naturalis ad-
mittitur ad fideicommiſſum, ex glo. in l. fin.
in verbo, Contineretur, ff. de iure deliber.
Imol. in l. Lucius Titius, §. fin. numer. 19. ff.
de leg.2. Dec. conſ. 1. nu. 8. & alijs quæ re-
fert, quod eſt notatu dignum, præcipue ad
limitationem doctrinæ Barthol. in l. libero-
rum num.14. & 56. ff. de verborum ſignific.
vbi vult, quod excluſa fęmina propter maſ-
culos excluſi cenſentur deſcendentes ex
illa, de quo plura ſcripſi 2. part. quæſtio. 6.
quam ita limitat Aymon in dict. conſil. 22.
pro quibus facit doctrina Bald. in conſilio
487. lib.2. Corneo conſ.97. numer. 10. libr.
1. Socin. Iunior in conſil. 126. numer.35.
lib.1. quos citat Mantica lib.8. de coniectu-
rata mente defuncti, titul.8. num.16. pagin.
336. volentes, quod filiorum appellatio-
ne comprehenduntur nepotes in fideicom
miſſo ad excluſionem extranei; & ita in-
telligitur l. Lucius la 2. ff. de hæred. inſti-
tuend. quæ notãda ſunt pro intellectu iſtius
materiæ. Et pro iſta ſententia faciunt plu-
ra quæ ſcribo in 2. part. iſtius operis quæſt.
2. à num.69.

Quibus etiam congruit doctrina Alciat.
in conſ. 113. numer.6. vbi vult, quod cog-
nati admittuntur ad fideicommiſſum, † quã 9
do non ſuperſunt agnati, qui vocati erant
per l. pater Seuerinam, §.2. ff. de condit. &
demonſtrat. & valet priuilegium Regis ad-
mittens & vocans filios ſpurios ad ſucceſsio
nem primogenituræ in defectum filiorum
legitimorum, vt per doctrina Calderini in
dict. conſ.4. & in conſ.8. & alijs probat De-
cius in conſil.271. numer. 12. in cauſa ſtatus
de Medina, quod conſilium reputo ſingulare
ad litem ſtatus de Bailem, ſuper quo nunc li-
tigatur in Regali conſilio.

Et ad hoc † etiam conducit egregius caſus
in l. liberorum in vltimis verbis ff. de verbo 10
rum ſignificatione, ibi: *Etenim idcirco filios, fi-
lias ve concipimus atque edimus, vt prole eorũ,
earumq; diuturnitatis nobis memoriã in æuum re
linquamus.* Quod etiam late fundat Iaſ. conſ.
564. numer. 2. lib.4. vbi tradit, quod vltimus
maſculus de familia poteſt extraneum hære
dem, vel ſocerum inſtituere, ex quo alius
maſculus de agnatis nõ ſupereſt: idem in cõſ.
3. libr. 1. quorum opinionem † ego ample- 11
ctor, niſi aliud ex mente teſtatoris ex proba-
bilibus, & veroſimilibus coniecturis appa-
reat: quia parum intereſt, quod teſtator ha-
beat affectionẽ ad poſteros, quamuis ſi ſint
ſexus fęminei in defectum maſculorum, cũ
eas minime vocauerit, imo excluſerit. Et
non ſufficit teſtatorem ita voluiſſe, niſi diſ
ponat. l. quidam cum filium, ff. de hæred.
inſtituend. de qua latius ſcripſi in 2. part.
huius operis in principio. Imputet ſibi igi-
tur teſtator, qui in defectum maſculorum
fęminas non vocauit, & fuit in culpa: quòd
propter proprium ipſius præceptum bona
libera remanſerunt. Et ad hoc eſt elegans
conſilium Paul. Caſtrenſis 186. ſupra ſcrip-
tus egregius dominus numer. 2. lib 2. & ve-
rificatur etiam iſta concluſio ex l. commo-
diſsime, ff. de liber. & poſth. l. ſi vero, §. de
viro, ff. ſolut. matrimon. & l. ſus familiarũ,

C.

C. de religio. & ſumpt. funerum.

Et pro iſta ſententia etiam facit illa re-
12 gula, † quod ſubſtitutio, & fideicommiſ-
ſum non habet locum niſi in caſibus com-
prehenſis in ſubſtitutione, & ſemper poteſt
dici, de hoc non loquitur ſubſtitutio ſecun-
dum Ioan Andreã in titul. de teſtament. §.
3. verſicul. Occurrit ad finem, Oldral. conſ.
21. ad quod alios retuli in 2. part. huius ope
13 ris, quæſt. 6. num. 610. Et non † admittitur
ad fideicommiſſum, niſi ille qui docuerit ſe
inuitatum, ſecundum gloſ. 3. in l. qui duos
in verbo ſuperſtes, ff. de rebus dubijs, & qui
dicit ſibi relictum, manifeſte docere debet,
l. Lucius, §. penult. ff. de leg. 2. l. Titia cũ te-
ſtamento, §. Caius eodem titul. notat Fran-
ciſcus Mantica lib. 8. de coniectur. ment. de-
functi, titul. 4. numer. 4. pagin. 328. Cephal.
conſil. 330. numer. 72. lib. 3. Tandem iſtam
vltimam ſententiam in terminis noſtris me-
lius omnibus ſuſtentat Barthol. Socin. in cõſ.
63. num. 12. cum alijs præcipue numer. 13.
lib. 3. & hoc tenet Gregor. Lop. in dict. l. 3.
titul. 13. in gloſ. in verbo, *Muger*, fol. 88. col.
1. in princip. niſi conſtet teſtatorem voluiſ-
ſe maioratum eſſe perpetuum.

Et ad hoc etiam facit, quod ſcribit Ripa
reſponſo 48. nume. 12. vbi tradit, quod deſ-
14 cendentium † linea extincta ius patrona-
tus, & Eccleſia efficitur libera, vt traditur in
cap. 1. de iure patronatus, & faciunt plu-
ra quæ ſcribo part. 1. quæſt. 51.

Et in hac quæſtione addo ſcripta per Pe-
ralta in l. 3. §. qui fideicommiſſam num. 55.
& 56. pag. 188. ff. de hæred. inſtituend. vbi
15 tractat, qualiter † poſſeſſor maioratus, in cu-
ius poteſtate iam bona libera remanſerunt
propter defectum ſucceſſorum, poſſit de
nouo in eo facere maioratum, & vocationes,
& conditiones nouas adijcere, & hoc am-
pliat idem Peralta in l. ſtatu liberum, §. ſti-
chum num. 3. pag. 150. ff. de leg. 2. etiam vbi
teſtator ordinauit, quod bona eſſent perpe
tuo inalienabilia, & ſucceſſoribus reſerua-
rentur, nam deficientibus ſucceſſoribus bo
na remanẽt libera: quia ceſſat ratio prohibi-
tionis, & fauor deſcẽdentium, ob quos bona
fuerunt vinculata, & alienari prohibita, &
conducunt plura quæ ſcribit Burg. de Paz
quæſt. 2. ciuili num. 41. cum alijs omino vi-
denda, Simon de Prætis lib. 3. de interpre-
tand. defunctorum volunt. dubitat. 6. ſolut.
3. num. 1. fol. 270.

Et iungo etiam Cynum in authentic. poſt
fratres, C. de legitimis hæredibus fol. 248.
16 vbi dicit, quod ſi ex conſuetudine † filia nõ
poteſt ſuccedere in baronia, & baro habet
fratres, & nepotem ex filia præmortua, ne-
pos non admittitur in baroniæ ſucceſſione,
ſed fratres: ſed ſi non ſunt fratres, neque fra-
trum filij, ſed vlteriores, tunc nepos ex fi-
lia admittitur ad ſucceſſionem.

Ex quibus omnibus non ſemel dubitaui de
opinione doctiſſimi Molinæ lib. 1. † de pri-
mogenijs cap. 4. nu. 35. fol. 25. & iterum nu. 17
37. fol. 21. vbi conatur probare, quod con-
ſtitutio maioratus poteſt egredi perſonas
non nominatas, & quod ſi quis faciat ma-
ioratum in aliquem, & eius deſcendentes
tantummodo, licèt in eorum defectum non
vocauerit tranſuerſales, ſi deficiat linea deſ
cendentium, ſucceſſio defertur ad proximos
conſanguineos, per rationes, quas ibi ad-
ducit, quæ mihi non ſatisfaciunt, & contra
eum faciunt quæ idem ſcribit dict. cap. 4.
num. 1. cum ſequentibus, & cap. 5. num. 37.
nec Epiſcopus Couarr. quem citat lib. 3. re-
ſolutionum cap. 5. nu. 2. & 3. aliquid de hoc
dicit, & iſtam opinionem contra Molinam
videtur tenere Ioan. Lopius in repetitione
cap. per veſtras notabili 3. §. 26. num. 20.
pag. 496. Burgos de Paz in conſ. 34. numer.
35. Peralta in l. 3. §. qui fideicommiſſam
numer. ff. de hæred. inſtituend. Simancas de
Hiſpanorum primogenijs cap. 25. vbi dicit,
quod iſta dictio maioratus non extenditur
vltra perſonas nominatas ex communi vſu
loquendi in Hiſpania. Et ita etiam tenet
Decius in conſ. 215. numer. 13. & in conſil.
636. numer. 2. notat ſingulariter Alciatus
reſponſo 98. num. 16. verſ. Non obſtant illa
verba, & reſponſo 529. num. 9. vbi conclu-
dit quod verba, quod vnus poſt alium ſuc-
cedat, intelligũtur inter perſonas vocatas, & 18
quod verba † perpetuitatis reſtringãtur ad
deſcendentes vocatos, nec porrigatur ad
tranſuerſales, qui non ſunt vocati, & idem
volunt Cephal. in conſil. 17. num. 21. lib.
1. & in conſil. 269. numer. 46. libr. 2. Socin.
Iunior in conſil. 188. num. 19. lib. 2. vbi di-
cit hæc verba. Neque in propoſitum quic-
quam facit pro Franciſco verbum illud in
perpetuum: quia refertur ad perſonas vo-
catas, expreſſe facit text. in l. pater filium,
§. fundum, ff. de legat. 3. ibi: *Ita enim fiet, vt
nequaquam fundus de nomine veſtro exeat*, nam
dictio iſta, nequaquam, denotat perpetuita-
tem, & nihilominus non extenditur niſi ad
terminos diſpoſitionis, quam in ſimili pro-
ſito ponderat gloſſ. Pariſ. in conſilio pri-
mo pro Duce de Villahermoſa numero 8.
& 9.

De vno autem notabili lectores animad-
uerto, quod dabit commodum & honorem,
† quod ſi dubitetur, an maioratus extinctus 19
ſit, vel adhuc duret, & ſic an bona remaneãt
libera, vel reſtitutioni, & vinculo ſubiecta,
in dubio iudicandum eſt maioratum non
eſſe extinctum, nec bona eſſe libera pro-
pter honorem, & authoritatem Regno, &
reipu-

reipublicæ reſultantẽ ex conſeruatione ma-
ioratuum, prout in alijs locis animaduerto,
ex l. a. titul. 15. part. 2. & aliorum iurium cõ
cordantium. Et de hoc etiam alio in loco
tracto, & ad hoe addo Capic. deciſ. 108. nu.
15. vbi tradit, quod prouiſio, & diſpo-
ſitio, quæ reſpicit fauorem conſeruandæ fa-
20 miliæ, dicitur diſpoſitio † fauorabilis, & non
odioſa, & quod ſecundogeniti non tenen-
tur ad ſolutionem, ſed primogeniti, quia
ſecundogeniti debent alimentari ſine iſto
onere, reſoluit Matth. de Afflict. deciſ. 252.
ad quod faciunt ſcripta per Gregor. Lopez
in l. vltim. titul. 33. in verbo, *Quien ſalio pri-
mero*, part. 7. & circa hoc quando in iſta ma-
teria ſucceſsionum maſculorum & fœmina-
rum diſpoſitiones ſint fauorabiles, vel odio-
ſæ, plura ſcribo part. 2. quęſt. 6.

QVÆST: XXX.

Pater an habeat vſumfructum in bonis maioratus.

SVMMARIVM.

Q*Væſtionis deciſio, num. 1. 3. 4. Quid in bonis feudalibus, & emphyteuticis, num. 2.*

TRigeſimo quæro, an pater habeat vſum
fructum in bonis maioratus filij, quæ
habet à matre, vel ab alio cui ſucceſsit? Hanc
1 quæſtionem latiſsime diſputat † Suarez in
propria quęſtione, quã ad hoc propoſitum
ſcripſit in volumine repetitionum, l. quo-
niã in prioribus, & l. poſt rem iudicatã, pag.
431. cuius dicta fere omnia tradit Ant. Gom.
in l. 48. Taur. nu. 3. apud quos videre poteris
huius quæſtionis reſolutionem, & dominus
Valdes in additionibus ad Roderic. Suarez
in l. 8. tit. *De las herencias* lib. 3. fori pag. 150.
Quibus adde quod ſcribit Gregor. Lop. in
l. 5. tit. 17. part. 5. in gloſ. in verbo, *El vſu-
fructo*, poſt medium, vbi dicit, quod ſi quis fa
ciat maioratum in nepotẽ filium ſororis ſuę,
& voluit, quod iſta bona dentur ipſi filio,
pater non habebit vſumfructum in talibus
bonis, refert text. cum gloſ. & ibi Bart. in l.
ſi vſusfructus, §. ſi ita quis, ff. quand. dies le-
gati cedat. Quia tantum eſt hoc dicere, ac ſi
dixiſſent, ne ad patrem perueniant vſusfru-
ctus auth. excipitur, C. de bonis quę liberis,
& his etiam iunge Cure. in tract. de feudis
part. 3. fol. 31. col. 1. & in impreſsione noua
2 nu. 46. pag. 281. vbi reſoluit quid † in bonis
feudalibus, latius Roland. in conſ. 71. numer.
61. cum ſequentibus, lib. 2. & Petrus Surd.
in tractatu de alimentis, titul. 4. quæſt. 10.
numer. 27. fol. 148. & Aluar. Valaſcus de
iure emphyt. quæſt. 38. nu. 28. in quo loco
definit, quod pater habet vſumfructum in
bonis feudalibus, & emphyteuticis, & tractat
etiam Caſſanæus in conſuetud. Burgundiæ
rubrica 6. §. 5. verſic. Nunquid autem pater
pag. 868. Matth. ab Afflictis in conſtitutio
nibus Neapolit. libr. 3. rubric. 27. fol. 304.
numer. 10. quem prædicti non citant. Et an
pater habeat vſumfructum in bonis commẽ
dæ filij, tradit Burg. de Paz conſil. 9. numer.
38. vbi concludit, non habere talem vſum
fructum, & quod pater non habeat vſum
fructum in bonis filij, quando Rex fecit ali-
cui donationem non iure maioratus; ſed
quod donatarius habet rem donatam libere
ſibi, & ſucceſſoribus ſuis, & poſsit libere
vendere, & donare, tradit Matienço in l. 9. tit.
1. lib. 5. Recopilat. gloſ. 2. numer. 5. fol. 38.
quem lege nume. 6. ad id quod tradit Burg.
de Paz in dict. conſ. 9. licet eum non referat.

Et in principali quæſtione † ſemper ve-
3 rius exiſtimaui, quod regulariter in iſtis bo-
nis maioratus pater habet vſumfructũ, ſicut
in cæteris bonis liberis: & regulæ eſt ſtandũ
l. ab ea parte, ff. de probationibus cum con-
cordantibus, quam quęſtionem latius tractat
Molina lib. 1 de primogenijs, cap. 19. num.
18. fol. 149. & tractat etiam Ioan. Garcia
lib. de expenſis cap. 10. num. 45. fol. 94. &
ambo concludunt parentes in iſtis bonis ma
ioratus habere vſumfructum bonorum, ſicut
in cæteris bonis, Matienç. in l. 9. tit. 1. lib. 5.
recopilat. gloſ. 1. num. 5. fol. 37. & num. fin.
vbi tractat, quid dicẽdum in caſu, quo maio-
ratus procedit à donatione facta per Regẽ
tit. maioratus alicui, & ſucceſſoribus dona-
tarij, & idem nouiſsime tenet Caldas Perei-
ra in l. ſi curatorem habens, C. de in integrũ
reſtitut. minorum in verbo, læſis num. 101.
fol. 340. Greg. Lop. in l. 8. titul. 17. part. 4. in
verbo donadio, Doctor Spino in ſpeculo te
tamentorum gloſ. rubric. 4. part. nu. 15. pag.
37. & Molinam ſequitur extranſitu Petrus
Barboſa in l. ſi ab hoſtibus, §. fin. numer. 26.
pagin. 110. ff. ſoluto matrimonio part. 2.
Quod tenendum eſt, licet † Matth. de Af-
flict. in cap. mulier habens, ſi de feud. fuer. 4
contr. inter dominũ & agnat. nu. 1. fol. 190.
poſt Andr. de Iſern. Luc. de Penna, quos
citat, concludat, quod pater non habet vſum
fructum in bonis feudalibus filij, & late Ni-
col. Boer. deciſ. 199. numer. 1. Quintilian.
Mandoſius in tractat. de inhibitionibus,
quæſt. 65. nu. 2. fol. 23. & de puncto legen-
da etiam ſunt quæ ſcribunt Suarez in quæ-
ſtione maioratus colum. 2. Gregor. Lopez
in l. 7. titul. 17. part. 4. Dueñas regul. 363.
& alij plures, quos citat Caldas in tractatu
de nominatione emphyteuſ. quæſt. 19. num.
40.

40. fol. 212. & animaduerto ad doctrinam Mandoſij poſt Iſerniam, & Matth. de Afflict. vbi tradunt, quod quando patri fuit interdictum ne bona adminiſtret, non poteſt illa adminiſtrare, nec poteſt habere vſum fructum, quod reputo notabile.

QVÆST. XXXI.

Mater an excludatur à tutela, quemadmodum excluditur à ſucceſsione maioratus.

SVMMARIVM.

DEciſio queſtionis. num. 1.

TRigeſimo primo quæro, an quemadmodum mater excluditur à ſucceſsione maioratus, excludatur à tutela? in quo breuiter
1 † agendo dico, quod quamuis mater excludatur a ſucceſsione filij, in bonis maioratus, non tamen excluditur à tutela: quod fundatur ex ſcriptis per Salicet. in authē. matri, & auiæ quæſt. 3. C. quando mulier tutel. offic. fungi poſsit, & per Decium conſil. 16. diligenter, & tenet in terminis Gregor. Lop. in l. 4. titul. 16. part. 6. in gloſ. in verbo, *La guarda de ſus hijos*, pro quo facit quod ſcribit Barthol. Socin. in conſ. 153. lib. 2. nu. 37. vbi dicit, quod licet ſucceſsio filij impuberis ſit delata ad fratrem excluſa matre, non tamen excluditur à tutela, imo ſecurius filius in cuſtodia matris ab illa alimentabitur, & adoleſcet, cum non habeat ſpem illi ſuccedendi, l. vltim. C. vbi pupill. educari debeat, quam recte declarat l. 19. tit. 16. part. 6. quæ eſt notanda pro confirmatione gloſſ. in dict. l. vltim. in gloſ. in verbo, ex ſpe.

QVÆST. XXXII.

Emptor bonorum maioratus qualiter poßit melioramenta recuperare.

SVMMARIVM.

DEciſio quæſtionis, numer. 2. & ſeqq. vſque ad 18.

Impugnatio contra Doctorem del Caſtillo circa intellectum text. in l. vltim. §. vlti. C. communia de legat. num. 1. 4. 7.

Contractus reprobatus non tribuit iuſtam cauſam praſcribendi, nu. 3.

Poſſeſſor malæ fidei deducit expenſas, etiam fur. num. 5. & 6.

Emptor ſi in lite quam habuit cum euincente, non opponat de melioramentis, non poteſt à venditore repetere, nu. 8.

Oppoſitio de melioramentis in executione ſententiæ poteſt fieri. nu. 9.

Fructus melioramentorum ſolui non debent, nu. 10. 11. 13. 14.

Labor & induſtria eſt ſoluenda cum fructibus & melioramentis, nu. 12.

Dominus feudi tenetur ſoluere pretiū meliorationis, ſi vaſſallus in rebus feudalibus ædificiū aliquod fecit, & poſt ſine herede deceſsit, nu. 15.

Creditor qui magnos ſumptus in re cuſtodienda fecit, an teneatur cōputare fructus quos accepit de re pignorata, cū ſorte principali, num. 16.

Penſio non debet augeri propter meliorationes factas in re emphyteutica. nu. 17.

In impenſis tantū eſt ſoluendū, quantū impenſum fuit, & non vltra, quāuis res plus valeat, n. 19.

Melioramēta facta in re reſtitutioni ſubiecta qualiter ſoluenda ſint, num. 20. & 21.

Condemnatus ad reſtitutionem rei ſolutis melioramētis, non tenetur rem reſtituere antequam melioramenta illi ſoluantur, num. 22.

Melioramētorū exceptio ſi altiorē indaginē requirat, ſentētia debet executioni mandari, cautione data, num. 23.

Emptor bonorum minorum, vel Eccleſiæ, qui rem cum vitio habuit, an poſsit rem pro melioramentis retinere, nu. 24.

Heredes poſſeſſoris maioratus an teneatur ſoluere æſtimationem domorum quas poſſeſſor deteriorauit, num. 25.

Fructus nō ſunt cōputandi cū melioramentis, quādo non ſpectabant ad petentem rem, nu. 26.

Fructus percepti per herredē pendente conditione, ex qua fundus ex diſpoſitione teſtatoris veniebat alteri reſtituendus, non computantur in expenſas melioramentorum. nu. 27.

Intellectus ad l. 46. Taurinam, nu. 28.

Hæres rogatus poſt mortem bona reſtituere, tenetur ex fructibus reſarcire damnum & diminutionem contingentē bonis reſtituendis, n. 29.

Fideicommiſſarius qualiter teneatur de culpa dolo proxima, nu. 30.

Exceptio melioramentorum poteſt opponi in via executiua. nu. 31.

TRigeſimo ſecundo quæro, ſi poſſeſſor maioratus vēdat aliqua bona ad maioratum pertinētia, & emptor in illa faciat multa melioramenta, an poſsit recuperare talia melioramēta, & ſumptus factos. Et ſiquidē emptor ignoranter emit rē maioratus, & reſtitutioni ſubiectā, hoc caſu clarum eſt illū † poſſe 1
ſumptus & melioramenta recuperare, nec tenebitur ad reſtitutionē rei donec melioramēta ei ſoluta fuerint, l. vlt. §. vlt. in fin. C. cōmunia de leg. l. domus hæreditarias, ff. de leg. 1. l. mulier, §. ſed etenim, verſ. Sed & ipſe, ff. ad Trebel. l. pen. quæ incipit, Colonus, in princip. ff. locato. l. in fundo, ff. de reiuēdic.

l. do-

Digitized by Google

l.domum,C.eodem titulo l.41. tit. 28.part. 3.l.26.tit.12,l.15.titu.13.part. 5:egregia l. 11.tit.15.part.5.gloſſa in l.hæreditas ex fideicommiſſo verbo adminiſtrauit,ff.ad Trebellian.tradit Ioſeph.Ludouic. deciſio.34. num.17.vbi num.20.& 21.tractat de compenſatione facienda cum fructibus,& alias concordantes tradit Burſat.in conſil.151.n. 22.lib.2.Molin lib.1. de primogenijs cap. 26.num.14.fol.189.Matienço in l.6.tit.7. lib.5.Recopilatio.gloſ.3.num.3.folio 175. idem Burſat.in conſil.60.num.31. lib.1. & plures refert Petrus Surd.de aliment. tit.6. quæſt 6.num.15.fol.198.qui loquitur in fideicommiſſario,Celſus in conſ.67.ad finem & Vincentius Carrotius in tractatu de loca to titulo de expenſis,num.39. folio 213.& quæſt.2.num.24.fol.214.Pariſius in conſil. 28.lib.3.ſic retineri poteſt res feudalis pro mélioramentis in ea factis,cap.1.§.ſi vaſſallus, vbi Iſernia & alia hic finitur lex Federici, notat latius Pariſius in conſ.23.n.91. lib. 1.ſi autem ſcienter emit rem maioratus, & reſtitutioni ſubiectam, maius dubium eſt propter text.in dict l.vlt.§.vltim. in principio,ex quo patet,quod † emptor ſciens rei grauamen reſtitutioni ſubiectæ non habet actionem ad recuperationem melioramentorum,facit l.ſi fundum C.de euict.

In hoc antequam ad vlteriora deſcendam
2 animaduertere oportet, † quod Doctor del Caſtillo in l.27.Taurina folio 107. col.2.in verſiculo ſed pone quod res, loquitur contra text.&communem in dict.l.vlt.§.vltim. nam quærens an emptor emens rem reſtitutioni ſubiectam poſsit agere contra venditorem, expreſſe affirmat, quod ſi ſciens emit rem reſtitutioni ſubiectam,poſsit agere ad pretium,& etiam melioramenta contra venditorem,quod apertè eſt contra text.in d. §.vlt.ibi: *Emptor autem ſciens rei grauamen aduerſus venditorem actionem habeat tantum ad reſtitutionem pretij,neque dupla ſtipulatione, neque melioratione locum habente*, latè Ioan.Gutier. in practicis quæſtio. libro 2. quæſt.8.num.20.& 25.pag.61.qui hoc refert, Petrus Surd.deciſio.242.num.2. cum ſequentibus,qui refert Epiſcop. Couar.lib. 3.reſolutionum cap.17.Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommiſ.artic.50.nu. 63.fol.47.In quo puncto animaduerto in materia circa intellectum text.in dict.l. fin. §.fin. C. communia delegat. à quo notant
3 Doctores quod contractus † reprobatus non tribuit iuſtam cauſam præſcribendi, quem text.& l.quemadmodum, C. de agricol. & cenſitis libro 11.& cap. dudum in prin. de decimis, ad hoc notat Tiraquel.in tractat.de vtroque retract.lib.2 §.1. gloſ.2. num.33.pag.819.

Sed vt ad rem redeam, quamuis prædicta in ſuis caſibus proprijs vera ſint, quantum ad propoſitum noſtræ quæſtionis,aliud dicendum eſt:quia ille qui etiam ſcienter † 4
emit rem maioratus, & reſtitutioni ſubiectam,poteſt recuperare ab euincente ſumptus melioramentorum, quamuis non habeat actionem contra venditorem, vt patet ex dict.l.domum,C.de reiuendic.& ex alijs quę ſupra citaui,& probatur in l.ſiquis ſciēs & in l.area,C.de reiuendicat. & in §. certè inſt.de rerum diuiſione; & in l.qua ratione in principio,ff. de acquirend.rerum domini,o facit l.43. in verſiculo, *Empero tenudo*, tit.28.& l.44.eodem titulo,& hanc ſententiam in proprijs terminis Gloſ.Pariſ. in conſuetud.Pariſi.part.1.§.1.gloſ.5.num.75.& 75.folio 35.quem refert,& ſequitur Epiſcop.Couarru.reſolut.lib.3.dict.cap.17.nu. 1.Menoch.remedio 15.de recuperand.poſſeſ.num.507. pag.521. & nouiſsime Ioan. Gutier.qui hoc tractat libro 3.practicarum quæſtionum quæſt.68.num.4 pag.599.vbi de materia videre licet, quorum concluſio mihi vera videtur,ex authoritate prædictorum iurium.

Ex quibus apparet, quod quilibet etiam malæ fidei poſſeſſor poteſt † expenſas fa- 5
ctas deducere per deductionem ædificij, & materiæ,ſeruato illęſo priſtino rei ſtatu,vel repetere officio iudicis,habita diſtinctione, ſint ne meliorationes vtiles, neceſſariæ, an voluntariæ,vt latius patet ex dict.l.domum quæ eſt magiſtralis in hac materia, & ex dictis legibus partitæ,& eſt alia bona lex 4.in finalibus verbis titulo 14.part 6. & ſcriptis per Anton.Gomez in l.46.Taurina nu. 2. nouiſsime Aluar.Valaſc.conſ.83.nu.19.Et eſt aliud notabile, quod ſiquis habeat domum reſtitutioni ſubiectam, & fecerit impenſas neceſſarias,& adueniente die reſtitutionis expenſas petat, nō tenebitur fructus computare cum expēſis, vel expenſas cum fructibus quos percipit,vt tradit Rebuf.in l. non poteſt 117.pag.640.ff.de verbor. ſignificatione per l.emptor,ff.de reiuendicat. imò fur poterit recuperare expenſas & meliorāmēta,vt probatur ex l.ex argēto, ff. de cōdict.furt.de cuius legis intellectu agū: Salicet.in d.l.domum col.penult.Epiſcop.Couar.in regul.peccatū de reg.iur.in 6. 2.p.relectionū,§.6.n.3.vbi poſt Ioa.à Medina in tractat.de reſtitut.q.6.p.2. tenet quod fur,
& alius † quilibet malæ fidei poſſeſſor in 6
conſciētia poteſt recuperare expēſas vtiles, qui allegat expreſſam legē 43.tit.28.p.3.in verſiculo, *Pero tenudo es*,& ſecundū iſta intelligēda ſunt quæ ſcribit Burg.de Paz in q. 7.ciuili n.32.circa intellectū l.46.Tauri.Anto.Gam.deciſ.308.n.16.Menoch.de recup. poſſeſ.

poſſeſſ.remed.1 5.num.538.pag.523.& de melioramentis plura ſcribit nouiſsime Maſcard.in tractat.de probatio.lib.2.concluſio. 1040.num.1.cum ſequentibus, quæ conferunt ad ea quæ infra tractantur. Et melioramenta ſolui debent ante rei reſtitutionem, etiamſi non ſit adiectum in ſententia prius, vt tradit Capicius deciſione Neapolita. 17. num.6.de quo legenda ſunt quæ ſcribit Aluar. Valaſcus in tractatu de iure emphyteu. quæſtio.25.nume.23. additio ad Gammam deciſione 4.

7 Et iſta mea opinio tenenda † eſt, licet con trarium teneat nouiſsime Ioan. Garcia in tractatu de coniugali acquęſtu,nu.90. quia vt ex lectura patet,loquitur ſine lege & authoritate, & ad ſuperiora nulla eſt dabilis. Eſt autem caſus ſpecialis in reſtitutione caſtrorum, quos caſtellani debent reſtituere ſucceſſoribus,abſque eo quod prius expenſæ ſoluantur,nec habet locum retentio, vt probatur in l.2.tit.18.part.2.vbi legi debet Gregor.Lopez,& de materia vltra ſequentia, & præcedentia legenda ſunt quæ ſcribunt Quintilia.Mandoſ.in tractatu de inhibitionibus quæſt.71.nu.14.fol.30. Lancellotus in tractatu de attentatis p.3.cap.24 q. 29.num.9.pag.458.Ioan.Garcia de expenſis cap.6.num.19.fol.48.Alciat. conſ.450. num.26.Et ex omnibus ſuperioribus infertur caute eſſe legenda quæ in iſta quæſtione ſcribit Molin.lib.1.de primogenijs cap. 26.num.54.fol.289.

In hac tamen materia ad aliqua eſt animad uertendum, ante quam hanc quæſtionem abſoluamus. Primo eſt ſciendũ,quod quamuis ex diſpoſitione dict.l. vlt.§.vlt.emptor

8 † rei reſtitutioni ſubiectæ poſsit melioramẽ ta recuperare à venditore, ſiue ſciens, ſiue ignorans emit rem reſtitutioni ſubiectam, vt eſt text.ſingularis,& peregrinus in l.idque Iulianus,§.1.qui incipit,illud expeditius vi debatur,ff.de actionibus empti.ibi: *Nam cũ poſsim petentem doli mali exceptionem ſubmo uere*, quem text. poſtquam ego ad hoc propoſitum ponderaui, forſan reperi, quod Greg.Lopez in l.36.tit.5.part.5.in gloſ.in verbo, *E no la puſo*, dicit notabilem eſſe illum text.ad hoc,quod ſi emptor non excepit in lite quam egit cum euincente deſump tibus melioramentorum,non tenetur venditor ad illa ſoluenda,& tradit Falcon. regu la 182.numer.2.qui me refert,quod reputo notabile pro intellectu text.in dict. l.vlt.§. vlt.in quo loco Doctores hoc non tangunt, & eſt memoriæ mandandum tam pro intellectu quæſtionis noſtrę,quam ad alia plura, & ego habui in facto, & obtinui, & tradit idem Gregor.Lopez in l.42.tit.28. part.3. in gloſſa in verbo, *Qual ome*, & ad hoc adde quæ ſcribit Tiraquel.lib 2.de retractu, §.7. gloſ.1.nume.33.pag.966. vbi videbis plura de hac materia expenſarum, Ioan.Garc. qui hoc refert regul.182.num.2. & pro iſtis facit text.in l.area,ff.de condictio.indebiti,& quæ ſcribit Fanus in tractat. de pignoribus part.5.memb.4.nu.9.Mandoſius in tractat. de inhibitionibus quęſt.71.num.14.fol.30. & doctrina Gregor.Lopez in dict.l.36. tenenda videtur,licet hoc & eam carpat. Ioa. Gutier.lib.3. practicarum quæſtionum q. 68.num.15.quem refert & ſequatur Petrus Barboſ.in l.diuortio,§.fin.n.53. pag.1242. ff.ſolut.matrimo.tom.1. non animaduertentes,quod Gregor.Lopez in dict.l.36.loquitur quando reus, qui melioramenta & expenſas facit,reſtituit rem melioratam abſq; apprehenſione melioramentorum, nam re meliorata non reſtituta fateor, & fatetur Gregor.Lopez,quod in executione ſenten tię † poteſt fieri oppoſitio de melioramẽtis, 9 quod clariſsimum eſt,quia in re eſt memorabiles doctrina Ferraræ in praxi in verſiculo exceptionem expenſarum nu.3. pag. 154. vbi tradit,quod ſi poſſeſſor tradidit poſſeſſionem rei bona fide nulla facta retentione impenſarum,poterit per incerti conditionem ipſam poſſeſsionem auocare, & inde expenſas factas per exceptionem reſeruari per l.quod ſi nulla,ff.de leg.2.vbi Dinus in l. hæres cum debuerat, cum ibi notatis,ff. ad Trebellian. quod ipſe reputat ſingulare, cui congruit gloſ.in cap.1.§.ſi vaſſallus hic finitur lex Corradi, vbi conducit, quod iura repetendi melioramenta competit facienti, & eius hæredi etiam re relaxata cum concordantibus,vt per Albert. Brunum conſil. 105.& in conſil.106.Iaſ.in l.1.§.ſi hæres n. 52.ff.ad Trebellian.& in l.creditor. la 1.ff. ſi certum petatur,Tiber. Decian. reſponſo 18.num.34.lib.2. vbi ponit regulam,quod omnis ille qui habet dominium temporale, poteſt repetere expenſas.

Secundo ſciendum eſt,quod licet † in qui 10 buſdam caſibus,quando quis opponit de melioramentis, debeat illa computare,cum fru ctibus non tamen tenetur ſoluere fructus melioramentorum, vnde ſi prædium, quod antequam fuiſſet melioratum, dabat de redi tibus decem, & ratione melioramentorum poſteà reddebat quindecim,non tenetur ille,contra quem fuit facta fructuum condem natio,reſtituere fructus,quibus plus percipit ratione illorum melioramentorum, vt per text.in l.cæterum in verſiculo improbe,C.de reiuendicatione,tenet Paul.Caſtr. in conſ.386.viſis & ponderatis col.1. quem ad hoc refert Anton.de Fano in tractatu de pignoribus part.5.dict.memb.4.nu.20. fol. 125. quod conſilium Pauli Caſtrenſ. licet magno

magno labore perquiſiuerim, nunquam ta-
men illud inuenire potui, & eiuſdem ſenten
tiæ fuit Afflictis non relato Paul. de Caſtro
deciſ. 87. magnum eſt dubium ad finem, vbi
11 tenet, quod † non debent fructus meliora-
tionis compenſari cum ſumptibus etiam ab
illo, qui non eſt dominus rei, qui ad hoc ci-
tat Angelum in d. l. cæterum, qui tamē hoc
non dicit, pro quibus faciunt ſcripta per An
ton. Gammam deciſ. 350. n. 4. & 5. & hoc tra
dit in terminis idem Gamma deciſ. 364. n. 1.
licet contrarium teneat Hieron. Gabr. conſ.
151. nu. 9. ſed primam opinionem ſequitur
Natta conſi. 256. per totum, quem citat An
dre. Gail obſeruat. lib. 2. obſeruatione 121.
n. 5. & ſcribit idem Afflict. in c. 1. §. ſi vaſſal
li n. 9. fol. 221. hic finitur lex Federic. quod
ſi primogenitus ſuccedens in feudo pater-
no habet fratrem, cui debet ſoluere vitam &
militiam, augmentauit feudum ſua pecunia,
puta extirpauit nemora, & reduxit ad cul-
turam, & ad fructus vberes, vel fecit alia ſi-
milia melioramēta, non debet ſoluere fratri
de illo augmento vitam, & militiam.

His Doctoribus ipſis non relatis palā con
tradicit Gloſ. Pariſ. in conſuetud. Pariſi. p. 1.
§. 1. gloſ. 5. n. 85. vbi ſuſtentat non eſſe verā
ſententiam Afflict. niſi in bonæ fidei poſſeſ
12 ſore diligenti, † & induſtrio, qui conſump-
ſit tempus & induſtriā in meliorationibus,
& hoc faciendo non potuit interim aliunde
lucrari: tunc enim non eſt rationabile, quod
vltra refuſionem ſumptuum, quatenus eo-
rum vtilitas manet, habeat omnes fructus,
& redditus meliorationis ſuæ vſque ad litem
conteſtatam bona fide conſumptos, abſque
eo quod eos computet in ſumptus: quia in
huiuſmodi perſonis, quæ non habent aliun-
de lucrū, ceſſans lucrū habetur pro damno,
quod iudicis arbitrio relinquitur, & contra
Matth. de Afflictis Gloſ. Par. non relata te-
net etiam Epiſcop. Couar. lib. 1. reſolutio-
num cap. 8. num. 4. vbi refert in hac quæſtio
ne practicam huius regalis Cancellariæ, de
qua latius per illum, quem refert & ſequitur
Menoch. de recup. poſſeſſ. remed. 15. num.
609. & 610. pag. 530. & Epiſcop. Couar. re-
fert, & ſequitur Anton. Peregrin. in tractat.
de fideicommiſſis art. 50. num. 67. fol. 475.
& Epiſcop. Couar. refert etiam, & ſequitur
Vincent. Carrotius in tractatu de locato in
parte de ſexto gradu accidentium quæſt. 10.
num. 27. fol. 235. & idem tenet Gregor. Lo:
pez in l. 4. tit. 28. in gloſſ. in verbo, *heredad*,
part. 3. licet contrarium idem concludere vi
detur in l. 41. eodem titulo 28. in gloſſa in
verbo, *que deſquente*, in finalibus verbis ea-
dem par. 3. Ex quibus apparet, quod in effe
ctu eſt communior opinio, quod non de-
13 beant ſolui fructus † ex melioramentis, cum
illam teneant Paul. Caſtrenſ. Afflict. & Ne-
guſant. pro qua opinione facit quod per di-
ctam l. cæterum ſcribit Ludouicus Gome-
zius in regula Cancellariæ regula de anna-
li. verſiculo, hactenus negligētia in parte 8.
quia etiam pag. 825. & legenda ſunt quæ
ſcribit Curcius Iunior in conſil. 165. n. 11.
cum ſequentibus lib. 1. & hoc tenet nouiſſi-
me Petrus Surdus deciſ. 294. num. 11. & de-
ciſ. 282. n. 29. in qua deciſione multa ſingula
ria legi poſſunt in probandis fructibus.

Et hæc opinio magis æqua, & iuri conſo-
na mihi videtur, attento quod in hoc nulla
fit iniuria † illi cui res reſtituenda eſt, cum 14
non factis melioramentis nihil plus quam
fructus, quoi iuxta antiquum rei ſtatum res
reddebat, illi forent reſtituēdi, & ab illa re,
quæ reſtituitur, ſi plures fructus percipiun-
tur, non eſt propter ipſam rem, & illius boni
tatem, ſed propter melioramenta, quæ for-
ſan poſſeſſor ingenti labore, & pecunijs
eodem labore quæſitis fecit, hoc æquitas
ſuggerit, licet ſummum ius deficeret l. 2. §.
quanquam, ff. de aqua pluuia arcend. facit l.
ſi me & Titium, ff. ſi certum petatur l. nam
hoc natura, ff. de condict. indebiti.

Et quod ſi vaſſallus faciat in rebus feudali-
bus aliquod ædificium, & poſtea ſine hære-
de decedat, dominus feudi teneatur ſoluere
† pretium meliorationis, probatur in cap. ſi 15
vaſſallus titulo hic finitur lex Corrad. quæ
notat ad hoc Gomezius in loco citato verſi
culo 15. quaſi vaſſallus. Et quod vbicunque
creditor paſſus fuit magnos labores † in re 16
cultiuāda, non teneatur computare fructus
quos accepit de re pignorata cum ſorte prin
cipali, volūt Hoſtienſis in ſumma titulo de
vſu, §. ſi in aliquo verſiculo 12. Ioan. Andr.
in cap. conqueſtus de vſuris, Anania in cap.
1. de vſuris, & alij plures, quos citat Nicola.
Boerius deciſ. 44. num. 24. ad hæc legendus.
Quibus addo l. cum hæreditas, ff. de petitio-
ne hæreditatis & l. cum autem, §. vlt. ff. de
ędili. edict. & quæ ſcribit Tiraquel. lib. 1. de
retract. §. 15. gloſ. 2. nu. 29. pag. 553. vbi te-
net non eſſe reſtituendos fructus, quos quis
percepit, & fundo, quem ob proprium arti-
ficium, & induſtriam vberiorem reddidit.

Ad hoc facit, quod propter melioratio-
nes factas in re emphyteutica nō debet † au 17
geri pēſio l. vlt. C. de omni agro deſerto, lib.
11. cum concordantibus, vt per Caro. Ruin.
in conſ. 157. num. 15. lib. 5. & hanc noſtram
opinionem amplectitur etiam Aluarus Va-
laſ. de iure emphyteu. part. 1. q. 24. num. 26.
Ioan. Garc. de expenſis c. 23. n. 54. fol. 533.
& facit quod ſcribit Capic. deciſ. 93. n. 12. ex
quo, & Matth. de Afflict. in d. deciſ. 85. pro-
cedunt prædicta, † etiam ſi talia melioramen 18
ta, ex quibus prætenditur fructus nō deberi

ſolui,facta ſint à male fidei poſſeſſore,& Afflictum refert Burſatus conſ.84.n.37. licet contra iſta omnia faciant duæ velut expreſſæ leges 41.& 44.tit.28.part 3. quæ in hoc ſunt nimis generales:ſed vt ego exiſtimo, limitandæ,& intelligendæ ſunt iuxta prædictam diſtinctionem.Quę in re incidẽter in noſtra materia animaduerto ad notabilem reſolutionem gloſſæ in dict. l.mulier,§.cum proponeretur in verbo quantitatis, quæ vult, quod creditor qui debitori fideicommitteti ſucceſsit,non tenetur fructus imputare,quos percepit in ſuum creditum,quam gloſſam ſequũtur ibi Iacob.de Arenis,Bart. Alber.Imol.Alex.Salicet.in l. in imponenda,C.ad l.Falcid.Angel.in l.quod de bonis, § quod auus,ff.ad l.Falcidiam,&alij plures, quos citat Menoch.in conſ.183.n.50.lib.2. qui à num.41.vſque ad finem conſilij multa bona ſcribit in iſta materia fructuum.

Tertio in hac materia notãdum eſt, quod
19 impenſarum †ſolutio hoc modo eſt faciẽda. Nam non ſufficit quod in aliqua re ſint impenſa centum,niſi itidem ipſa res valeat:probandum itaque,& articulandum eſt,quod in re,quæ reſtitui debet,fuerunt impenſa illa centum, & quod ratione expenſarum res communi æſtimatione valet illa centum , l. in fundo vbi gloſſa & Doctores,ff.de reiuẽdicat.nõtat Abb.in c.1.n.4.de reſtitutio.in integrum & in c.quibuſdam n.9.de fideiuſſoribus,& alij,quos refert Anton. de Fano in loco ſupra citato n.11.& tradit latè Hieron.Gabriel in conſ.168.q.8.num.111. Ad quod eſt animaduertendum,quia certo ſcio, quod in iudicijs, & interrogatorijs raro ad hoc animaduertitur:cum ſit tam neceſſariũ, & pro hoc etiam conducit quod in ſimili dicunt Iacob.de Arenis,Bart.Bald. & Angel. Imol & Alex.in l.domos,ff.de leg.1.vbi tradunt quod expenſæ & melioramenta facta
20 in re reſtitutioni †ſubiecta,ſunt ſoluenda habita ratione non à die facti ædificij,vel refecti,ſed ſecundum valorem temporis,in quo reſtitui debet,ſiue æſtimatio aucta ſit, ſiue decreuerit,& idem tenet Alex.in l. vbi pure,§.vlt.ff.ad Trebel.Nicol.Boer.deciſ.44. num.12.Carol.Ruin.in conſ 34.n.25.lib.1. & in alijs conſilijs quæ refert Roland.in conſil.28.num.14.lib.1. vbi etiam alios refert, & de iſta materia plura ſcribit, & eſt verior opinio ſecundum Burſatum in conſilio 85. num.35.lib.1.vbi citat Bald. Gloſ.Pariſ. & vltimo loco Menoch.de arbitrarijs Centuria 3.caſu 258.& idem Burſatus latius in cõſil.71.num.22.& 23. vbi citat Marzarium de fideicommiſsis quæſt.65.& conſil.10.& ibi tradit quid in melioramentis, quæ tempus facit,quod latius ſcripſi ſupra part.1.q. 20.& reſoluit Aluar.Valaſc.conſultat.161. num.10.& prius conſultatione 116. nume. 17.Et quomodo melioramenta ſolui debẽt ſecundum valorem , & æſtimationem temporis in quo reſtitui debet , & non ſecundum valorem facti ædificij, probant Ripa in dict.l.vbi pure,§.fin.num.4.ff.ad Trebellia. Ægidius Boſsius in titulo de Principe & priuileg.eius nume.31.Carol.Ruin. Corne. & alij plures quos citat Simon de Prætis lib. 3. de interpretand.defunctorum voluntat.dubitatione 5.ſolutione 5.num.13.folio 360. vbi plura ſcribit in materia præſentis quæſtionis nouiſsime Antonius Theſaur. deciſione Pedemonta.251 Maſcard.in tractatu de probatio.lib.2.concluſ.140.nu.19.folio 294.vbi alia ſcribit de iſta materia , & non eſt omittendus Carol.Ruin.conſil.117. nu.
2.& 3.lib.3.qui hoc reſoluit in † hærede fa- 21
ciente expenſas in bonis reſtitutioni ſubiectis,& notanter Burſat.in conſil.71. nu.23. lib.1.& in conſ.151.num.140.lib.2.& alij, quos citat Menoch.de recuper poſſeſsio.remed. 15.num.507.& latius in tractatu præſumptionum lib.3.præſumpt.33.nu.5. cum ſeqq.pag.211.vbi plenius materiã tractat, & refert Epiſcop.Couar.vocando eum,& merito eruditiſsimum,& idem tradit latius omnibus Menoch.de recuperan. poſſeſsio. eodem remed.15.nu.557.in quo loco in numeris antecedentibus,& ſequentibus infinita ſcribit pro intellectu iſtius materię, & Menoch.in conſ.183.n.35.lib.2.& in conſil.245.n.4.cum ſeqq.lib.3.& de recup. remed.11.nu.6.pag.441.vbi eleganter in iſta materia reſoluit,quod ſi vendatur res fideicommiſſo ſubiecta propter debita defuncti, eſt expectandus valor , & æſtimatio talis rei,ſecundum tempus in quo vendita fuit, & perinde eſt ac ſi bona fuiſſent tradita traditoribus teſtatore viuente,qui ad hoc citat Paul.de Caſtro in l.peculium autem,& in l. ſed ſi damnum,ff.de peculio Socin. Iuni. in conſ.170.num.7.lib.2. Alciatum reſponſo 572.ad finem,Marzar.conſ.24.col.1. Portio in conſ.62.n.94. quod eſt notandum ad ea quæ habentur in l.filius familias, §.Diui, de leg.1.& in alijs locis concordantibus, & faciunt quæ notanter ſcribit in propria materia Sforcia Oddi in tractatu de reſtitutione in integrum,part.1.q.47.art.7.num.32. pag.636.omnino legendus.

Quarto eſt animaduertẽdum , quod ſiquis ſit condemnatus ad reſtitutionem rei ſolutis melioramentis,† non tenetur rem reſti-
tuere etiam data ſatiſdatione,antequam me- 22
lioramenta illi ſoluantur,vt ex Paul.de Caſtro,& alijs probat Fanus in dicto loco nu. 10. licet hoc fieri poſſe affirmet Alciatus conſilio 450.numero 26. Aluar.Valaſc. in dict.cap.29.nu.23.Anto.Gamma deciſ.15. num.3.

num.3.Ioan.Garcia de expenſis cap.6.nu. 19.fol.48.Iacob.Pute.deciſ.471.par.2.ſed vbicunque melioramentorum exceptio re quirit altiorem indaginem, ſentẽtia debeat
23 † executioni mandari,data cautione voluit nouiſsime Cæſar Genuenſis in l.vnic. C. ſi de momenta.poſſ.q.24.nu.27.pag.624. & ita intellexit dictam deciſionem Iacob.Pute.471.de quo omnino legatur Simon de Prætis de interpretand. defunctorum volunt.dubitat.5.ſolut.5.n.12.fol.359.

Et quod emptor bonorum minorum, vel Eccleſiæ,qui rem cum vitio habuit,nō poſ-
24 ſit retinere rem † pro melioramentis tradunt Iaſ.in l.1.num.10.C.de ſeruis fugiti. Capic.in deciſio.119.Menoch.de recuper. poſſeſsione remed.11.nume.21.verſic.declaratur,nec procedere Caualcan.de tutoribus & curat.8.volum.tractuum nu. 165. fol.343.de qua omnino legenda ſunt quæ ſcribit Vincent.Carrotius in tractatu de loco titulo de expẽſis n.18.fol.212. de quo etiã omnino legẽda ſunt quæ ſcribit Marzario in epitome de fideicõmiſ.q.66.Burſa. conſ.184.n.57.lib.2.Lancellot. in tractatu de attentatis part.3. cap.24.q.29.nume.9. pag.458. & quod dominus debet ſoluere impenſam cum leui incommodo tradit Hieron.Gabriel dict.conſ.168.num.120.quod quotidie contingere poteſt,& quod vbicũque teſtes deponũt de æſtimatione,debeãt reddere rationem, etiam non interrogati, volunt Innocent.in cap.cum cauſam de teſtibus Bart.in tractatu de teſtibus,colum.2. Curt.Iunior conſ.143.n.6.Et quod probatis melioramentis,licet non ſit probata certa quantitas,iudex debet æſtimare,tradunt Raphael Cuman.conſil.102.Cagnol. in l. quatenus nume.25.ff.de reg.iuris,fol.82.& ad illa quæ ſcribunt Iacob.Pute. & Simon de Prætis iungo Mandoſium in tractatu de inhibitione q.72.num.14.

Et an hæredes poſſeſſoris bonorum maioratus teneantur ad intereſſe,ſi non refece-
25 rit domos maioratus, † qua de cauſa ceciderunt, lectores facilè definient ex traditis per Afflictis in conſtitut.Neapolit.rubric. 87.verſic.& officialibus n.4.fol.169. quibus eſt addendum,quod poſſeſſor maioratus,ſiue in proſecutione litis,ſiue in reparãdis domibus,vel alijs ſimilibus rebus,nō tenetur facere expenſas,quæ dubium eſt, an ſint profuturæ,vel non l.2.§.penult. verſic.etiam ſi mater,ff.ad Tertullianum,notat Bald.conſil.145. caſus talis eſt in quodam inſtrumento colum.4.lib.3.quam refert & confirmat Aymon conſil.83.num.5.

26 Neque eſt omittendum,quod fructus † non ſunt compenſandi cum melioramẽtis, quando non ſpectabant ad petentem rem, vt poſt alios tradit Fanus in d.4.membro 5. p.n.14.& 15.Ioſeph.Ludoui.deciſ.34.nu. 21.ad quod facit l.qui,ff.famil. erciſcundæ, quam citat Rebuffus in l.nam de fundis rei priuat.lib.11.nu.2.fol.152.quod eſt notandum ad illos, qui petunt res maioratus ab anteceſſoribus alienatas, quarum fructus pertinebant ad anteceſſores alienantes ad quod etiam facit egregia reſolutio Alex.in conſil.123.n.11.lib.1.vbi tradit quod fru-
ctus † percepti per hæredem pendente con 27
ditione,ex qua fundus ex diſpoſitione teſtatoris veniebat alteri reſtituendus, non computantur in impenſis melioramentorũ per gloſſam Angelum &,Baldum in l.emptor in princip.ff.de reiuendic.& hoc tradit magis in terminis nouiſsime Ioan. Gutier. in practic.quæſtionib.lib.3.q.89.n.7. pag. 682.Petrus Barboſ.in l.diuortio,§.fin. nu. 44.pag.1158.ff.ſoluto matrimonio.

Et quod lex 46.Taurina non procedat in marito,qui fecit expenſas & melioramẽta
† in rebus maioratus vxoris,vel in alio ter- 28
tio qui meliorauerit rem maioratus,&quod tales meliorationes & expenſæ illis ſolui debeant,nec aliter teneantur rem reſtituere, ſemper veriſsimum exiſtimaui:& exiſtimo, quia dicta lex eſt exorbitãs,& ad iſtos caſus extendi non debet,& de expenſis factis in rebus fideicommiſsi plura ſcribit nouiſsime Petra in tracta.de fideicommiſsis n. 213.cum pluribus ſeqq.q.15. pag. 623. ad quem addo Gamma deciſ.303.num.16.vbi etiam reſoluit,quod ſucceſſor in maioratu tenetur ſoluere expenſas factas in impetratione bullæ datæ pro aliquo patronatu bullæ,& qualiter hæredes reficere teneantur deteriorata in rebus maioratus,tradit Molina lib.1.cap.27.n.1.cum alijs,fol 191.Gregor.Lopez in l.7.tit.9.p.6.in gloſ. in verbo,*por ſu culpa*,ad quos addo text.in l.ſi is qui,ff.ad Trebel.quam Doctores notant,& Paul.extollit ſub lege præcedẽti,vt quamuis hæres rogatus † poſt mortem bona re- 29
ſtituere,interim ſit dominus, & fructus lucretur,tenetur tamẽ ex frutibus ſupplere, & reſarcire damnum,& diminutionem contingentem bonis reſtituendis,quod cõmendant Roman.ſingulari 261.Ripa in l.in fideicõmiſſaria n.18.ff.ad Trebel.Pinel. in l.2. p.2.c.4.n.63.C.de reſcind.vendi. fol.117, ad quem iungo Iacob.Albenſ.conſ.55.n.9. p.1.Gloſ.Pariſ.in 1.p.conſuetud.5.1.gloſ. 8.n.57.fol.48.Tiraq.lib.2.de retractu dict. §.7.gloſ.1.num.18.pag.967.& lib.1.de retractu in fine num.98.pag.776.& Gregor. Lopez in l.22.in gloſ.*por ſu culpa*,titu.8.p. 5.& traditur per Corneum conſ.119.lib.2. relatum per additio.Cepolæ in tract.de ſeruitutibus vrbanorum c.81.in fin.pag.275.

& tradit Mantica de coniecturata mente deſuncti lib. 7. tit. 10. num. 23. pag. 288. per l. ſcribit Celſus, ff. ad Trebel. Pariſius conſil. 55. num. 58. lib. 3. Hieron. Gabriel in conſ. 121. nume. 58. & addo quæ ſcribo infra q. 39 & qualiter fideicommiſſarius teneatur
30 de culpa † dolo proxima tradit Gloſ. Pariſ. part. 1. conſuetud. Pariſ. §. 1. gloſ. 7. nu. 53. fol. 47. & in arbitrio iudicis conſiſtit an bona perierint, vel fuerint deteriorata culpa poſſeſſoris maioratus, vt colligitur ex ſcriptis per Iacob. Connanum lib. 1. quæſt. iuris cap. 2. num. 7. quem citat Menoch. ad hoc legendus de arbitrarijs iudicum caſu 49. n. 4. & plura circa materiã ſolutionis, & repetionem expenſarum tradunt notãter Ariss Pinel. in l. 1. part. 2. nume. 72. verſic. 31. ex ſupradictis, folio 62. col. 2. & 3. C. de bonis maternis, melius Aluar. Valaſc. de iure emphyteutico dict. quæſt. 25. per totam, folio 137. & quæſt. 26. n. 1. cum ſeqq. fol. 150. Et
31 quod exceptio meliorationis † poſsit opponi in via executiua volunt notãter Corneus in conſ. 147. nu. 18. lib. 2. Menoch. de recupe. poſſeſsione remed. 11. n. 10. pagina 441. Guallef. de obligatis in forma cameræ p. 4. q. 2. n. 12. fol. 85. Lancellot. d. q. 29. nu. 10. Barboſa in l. diuortio, §. fin. nu. 55. cum ſeqq. ff. ſoluto matrimon. p. 1. vbi notanter reſoluit, an ſi in iudicio primo oppoſitum fuit de melioramentis, poſsit in iudicio alio poteſt opponi de illis, quod vidi in practica circa intellectum legum, quæ loquuntur de executione inſtrumentorum guarentigiorum, & eſt concluſio ſingularis, & legendus eſt etiã Marzar. de fideicõmiſsis q. 65.

QVÆST. XXXIII.

Augmenta facta per poſſeſſorem maioratus an pertineant ad ſucceſſorem.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, & agitur de intellectu text. in l. 46. Tauri, num. 1. 3. 5. 7. 11. 12. & vſque ad nu. 40. Et reprehenditur Doctor del Caſtillo in intellectu prædictæ legis, num. 9.

Vineam vel oliueta ſiquis plantauerit in ſolo maioratus, in illis habent partem vxor & filij defuncti, num. 2.

Domus ſi in ſolo maioratus fiat, communicatur pretium melioramentorum vxori, & filijs facientis, num. 4.

Verba legis ſunt inſpicienda, nec vltra trahenda, num. 6.

Filij in dubio ad æqualitatem ſunt reducendi, num. 8.

Inſinuatio non requiritur in donatione quæ fit ob reparationem domus, num. 10.

In melioramentis factis in domibus, quas poſſeſſores bonorũ maioratus locãt, an habeat partem filij, vel vxor defuncti, n. 13. 24.

Meliorationes factę in rebus maioratus in diſpoſitione iuris communis remanent, n. 15.

Indefinita qualiter vniuerſali æquipollet, numero 17.

Lex dicta 46. Tauri an procedat in impenſis voluntarijs, num. 21.

Expenſæ factæ in deboſcando, vel arando terras, an ſint ſoluendæ poſſeſſoribus condemnatis, n. 22.

Creditores, quorũ pecunia res maioratus fuit meliorata, poßunt agere aduerſus ſucceſſorem, vt ex fructibus maioratus ſoluantur debita contracta, num. 23.

Dicta lex 46. Tauri an procedat in hortis factis in domibus maioratus, num. 25. 27.

Habitatione vel proprietate domus legata, venit habitatio horti acceßorij, n. 26.

Aditus ex domo ad hortum probat legatum fuiße hortum, num. 28.

Colubrinæ, bõbarbæ, & alia genera armorũ quæ poſſeſſor bonorũ maioratus poſſunt in fortalitio, an cedant primogenito, num. 29. 31. 37.

Leges magis conſiſtunt in ratione, quam in verborum forma, num. 30.

Caſtro conceſſo in feudũ, intelliguntur cõceſſæ munitiones pro cuſtodia caſtri poſitę, n. 32.

Princeps concedens fortalitium videtur cõcedere munimenta & arma ibi exiſtentia, numero 33.

Vtilitas publica priuatæ præfertur, n. 34.

Extenſio ex identitate rationis eſt licita pro fauore publico, num. 35.

Conuentus actione hypothecaria quando ſoluere poſsit primæuam æſtimationem, n. 41.

Poßeſſor bonorũ maioratus quando præſumatur ex fructibus factus locupletior, n. 42.

Ad caſtrum quæ dicantur pertinere, n. 43.

Expenſas factas in defenſione caſtri an poſſit hæres repetere, num. 44.

Fœminæ ſuccedunt in expenſis factis in rebus feudalibus, num. 45.

Caſtra occupata à non domino tẽpore guerræ debent priori domino reſtitui, n. 46.

Emens ſcienter rem reſtitutioni ſubiectam an habeat actionem ad melioramenta, n. 47.

TRigeſimo tertio quæro, an melioramenta, quæ fecit poſſeſſor bonorum in rebus maioratus pertineant integra ad primogenitum, in qua † quæſtione aliqua attingam, cum multa ad hanc 1
rem pertinentia ſcripſerim in prima parte huius

huius operis quæſtio.10.& vltra ibi dicta,
hoc in loco aliqua diſſerere placuit,vt hæc
res magis perfecta ſit,& omnino ſciendum
eſt,quod licet ex diſpoſitione l.46. Tauri
omnes fere teneant,quod meliorationes fa
ctæ per poſſeſſorem bonorũ maioratus in
rebus maioratus non poſſunt recuperari à
filijs,vel vxore,qui illas fecit, nec habeant
partẽ in talibus meliorationibus abſque ali-
qua diſtinctione:quia omnes cedunt maiora
tui,quod apertè tenere videtur Anton.Go-
mez ibi,n.3.& Ioan.Lopius , & Caſtellus,
Pinel.in l.1.C.de bonis matcrnis part.2.n.
71.fol.59. Olanus in antinomijs litera M.
n.5.faciunt ſcripta per Molin.,lib.1. de pri
mogenijs cap.26.n.11.Ioan.Lopium in ru
brica de donatio inter virum & vxorem,§.
62.num.18.pag.195.vbi Barahona hoc re-
fert in additione,quæ incipit potuiſſet An
gel.Matiençus in tractatu de fideicommiſ-
ſis lib.4.cap.5.num.9.cum ſequentibus,fo-
lio 176.Ego inhærendo verbis prædictæ
legis ſemper exiſtimaui,& adhuc nolo pa-
linodiam canere,quod prædicta l. ſolum-
modo loquitur in impenſis , quæ poſſeſſor
bonorũ maioratus facit in fortalicijs,& mu-
ris factis in villis,locis , & fundis bonorum
maioratus,vt expreſſe ex illa lege patet, &
ideò ad alias meliorationes,& impenſas fa-
ctas in rebus maioratus,quæ non ſint com-
prehenſæ in illa lege , non debet extendi,
cum illa lex ſit correctoria iuris communis,
ſcilicet text.in l.domos hæreditarias, ff. de
leg.1.cum ibi adductis per Doctores,& cor-
rectoria etiam legum, & conſuetudinum
Hiſpaniæ,cum iuſtiſſima ratione concedũt
mulieribus medietatem bonorum matrimo
nio conſtante acquiſitorum hodie l.1.titu.
9.lib.5.Recopilat. & illam legem defendit
nouiſſime Ioan.Gutier.in practicis quęſtio
nibus quæſt.8.lib.2.Ex quo ſequitur,quod
in talibus meliorationibus factis in bonis
maioratus,dummodo non fiant in caſtris,
muris,& domibus maioratuũ, habebit mu-
lier medietatem æſtimationis & valoris , &
alia medietas diuidenda eſt inter filios il-
lius,qui eam fecit.

Vnde ſi poſſeſſor bonorum maioratus in
agro,aut fundo,qui proprius erat bonorum
2 maioratus, † vineam,vel oliueta plantauit,
vel aliud,quid ſimile fecit,ſolui debet mulie
ri æſtimatio harum meliorationũ, ſicut quã
do aliqua melioratio fit in fundo vxoris,quę
remanet illius,& maritus habet medietatẽ
æſtimationis,iuxta legem fori , & fere vni-
uerſalem Caſtellæ conſuetudinem , & pra-
cticam & declarat Roder.Suar. in l.3.fori
titulo *de las ganancias*,fol.24.col.1. in ver-
ſiculo ſed pone,Ioan.Lopius in rubrica de
donatio.inter virum & vxorem,col.301.in
verſiculo & hinc eſt hodie, §.60. pag.182.
Et eadem ratione filij in talibus melioratio
nibus legitimam habebunt, & talis æſtima-
tio eſt libera & non ſubiecta reſtitutioni.

Et iſte intellectus ad dictam legem(vide-
ri meo)eſt veriſsimus,& † illum negare nõ 3
poterit,qui legerit quę circa hoc met pro-
poſitum ego ſcribo in 1.part. huius operis
dicta q.10. vbi plenius tracto de intellectu
text.in d. l. 46. ex quo loco poſſunt ſumi
argumenta pro hac ſententia , qua ratione
hic non repeto,& d.l.46.ita intelligere vi-
detur Hugo de Celſo in repertorio ſuo in
verbo *mayorazgo*,& cum dicta lex ſit corre
ctoria iuris communis,videlicet d.l. domus
hęreditarias,ff.de leg.1.de cuius intellectus
latè agit Roland.conſ.28.lib.1. Et exorbi-
tans, quamuis ſit facta in fauorem maiora-
tuum,non debet extrahi à caſibus in quibus
loquitur l.quod vero contra,ff. de legibus,
& pro iſta ſentẽtia faciunt quæ ſcribit Ioa.
Garc.de expenſis,& melioratio.c.16.nu.1,
fol.145.Cephal.in conſilio 183 n.45.cum
ſeqq.lib.2.Ex quo fit,quod in aliquibus fa-
cultatibus,quæ conceduntur ad faciendum
maioratuum,cauetur,quod quicquid ſemi-
natum,plantatum, & ædificatum fuerit in
rebus,quæ vinculantur,pertineat etiam ad
maioratum,& hæc opinio tenenda eſt,quã
etiam tenet Aluar. Valaſc.de iure emphyt.
quæſt.25.num.29.Matienç.in l.6.tit 7.lib.
5.Recopilatio.gloſ.3.nu.9.cum ſeqq.folio
175. qui facit authorem huius opinionis
Greg.Lopez in l.41.tit.28.in gloſſ magna
ad finem p.3.vbi tamen dicit eſſe commu-
nem opinionem noſtrorũ in contrariũ , ſed
ego hoc nõ inuenio apud authores noſtros,
& ideò ſequor prædictam opinionem , quã
veriſsimam iudico,& in praxi recipiendã,
licet contrarium teneat Molin.lib.1.de pri
mogenijs c.26.n.15.fol.190.Ioan.Garc.in
tractatu de expenſis,c.13.n.45.fol.131.la-
tius idem Ioan.Garcia in tractatu de coniu
gali conquęſtu num.79.cum ſeqq.

Et ex his etiam deducitur,quod ſi quis in
ſolo maioratus faciat de nouo aliquam do-
mum,quæ ante facta non erat, † eſt ſoluen 4
da meditas æſtimationis melioramentorum
vxori,& filij potiuntur legitima in æſtima-
tione illorum : quia dicta lex non loquitur
niſi in ædificijs factis in domibus,quæ erant
ex maioratu,vt patet ex illis verbis. *Aſsi
miſmo los edificios que de aqui adelante ſe hi-
zieren en las caſas de mayorazgo.labrando, ò
reparando,ò edificando en ellas,ſean aſsi miſ-
mo de mayorazgo,como lo ſon,ò fueron las
ciudades,villas, y lugares, heredamientos, y
caſas dõde ſe labrẽ.* Ex quibus † verbis clarè 5
patet veritas huius cõcluſionis,præcipue in
illis verbis,*en las caſas de mayorazgo* , vnde

lex apertè ſentire videtur, quod ædificia
debent fieri in domibus iam factis, & quæ
erant maioratus: & cum hæc qualitas (quod
domus erat maioratus) deficiat & probari
non poſsit, lex itidem ceſſare debet, l. 1. §.
prętur ait, vbi Bart. ff. nequis in fluminibus
publi l. penult. § docere, ff. nequis eum l. 4.
§. docere, ff. vi bonorum rapt. cum concor-
dantibus, & vrgent etiam verba illa, *como
lo ſon*, iunctis illis verbis *y caſas donde ſe la-
bran*, ex quibus verbis lex apertè requirit
eſſe neceſſarium, quod iam ſint bona vincu
lata tempore quo in domo facta ſunt melio
ramenta, & illa dictlo (ſicut) iuncta cum illis
verbis ponitur ibi conditionaliter: & cum
iſte ſit caſus omiſſus à dicta lege, habetur
pro omiſſo l. commodiſsimè, ff. de liberis &
poſthum. cum ſimilibus: quæ regula maxi-
me procedit, quando aduerſus iuris regulas
aliquid inducitur, prout facit d. l. 46. ſicut
ſupra fundaui ſecundum egregiam ſenten-
tiam Aretini in l. Iulianus in principio, ff. ſi
quis omiſſa cauſa teſtamenti, quam ſequitur
Alciatus in dict. l. commodiſsimè, num. 12.
pag. 46. & ego idem ad alium finem retuli
in 5. part. huius operis, quæſt. 9. in verſicu-
& caſus omiſsi, num. 123. & cum prædicta
lex non loquatur in hoc caſu, nec nos lo-
qui debemus, & verbis legis deficiētibus de-
6 ficit illius † diſpoſitio l. 4. §. toties, vbi Bart.
& alij de damno infecto, ff. l. ſi ita autem in
principio vbi Bart. ff. de adminiſtratione tu
tor. & verba legis ſunt inſpicienda, neque
vltra diſpoſitio eſt trahenda, l. quod conſti-
tutum, ibi, quantum ad verba eius, vbi Bart.
ff. de teſtament. milit. l. ſi ſeruum, §. non di-
xit prætor, ff. de acquirenda hæreditate, &
in legibus, ſtatutis, teſtamētis, & in alijs qui
buslibet diſpoſitionibus tenor verborum
eſt inſpiciendus, & ab illo non eſt receden-
dum, vt latiſsimè docet Tiraquel. in l ſi vn-
quam in verbo libertis num. 1. cum ſequen-
tibus, pag. 83. C. de reuocand. donationi-
bus, quod latè ornat Meſsia, qui à Tiraquel.
plura ſumpſit tacito authore ſuper lege To
leti part. 1. fundamento 2. num. 58. cum ſe-
quentibus, & vt ſuperius dixi, cum dicta
lex ſit correctoria, in hoc caſu non militat
7 eadem ratio, † quæ concurrit in caſibus per
dictam legem deciſis, potius reſtringi, quā
ampliari debet, præcipue cum ſit odioſa fi-
lijs, & vxori defuncti: nam ſcimus, quod le
ges correctoriæ non extenduntur ex iden
titate rationis, & etiā ex maioritate, authē-
tica quas actiones, C. de ſacroſanct. Eccleſ.
vbi latè Iaſ. num. 21. cum alijs gloſ. l. tam is,
§. 1. ff. de donatio. vult Bart. in l. præcipi-
mus, §. vltim. C. de appellatio. & eſt vera, &
communis opinio ſecundum Iaſ. vbi ſupra
probat latè Euerardus loco 35. à ratione le
gis larga pag. 255. verſic. 2. caſu quando ma
ioritas rationis. Et confirmatur quia quan-
do ſumus in materia correctoria, & contra
ius commune, tacitum non operatur idem
quod expreſſum ſecundum Imolam in l.
ex facto, §. ſiquis rogatus, ff. ad Trebel. vbi
Alexand. num. 10 Iaſ. in l. cum quid nume.
20. ff. ſi certum petatur Matth. de Aſflict.
deciſione 44. num. 13. & 14. & filij in dubio
ad æqualitatem † ſunt reducendi l. vt libe- 8
ris, ff. de collationibus l. 4. ibi: *Eſto porque ſe
guarde igualdad entre ellos*, tit. 15. part. 4.
de quo latius tracto in 1. part. huius operis
quæſtione 3.

Et hæc tenenda ſunt per rationes prædi-
ctas, & alias contentas in dict. quæſtio. 10.
nu. 78. cum ſequentibus, quæ (videri meo)
difficilem exitum habent, quam tenēt Bur-
gos de Paz Senior conſil. 3. num. 109. Iu-
nior quæſt. 6. num. 19. quicquid tentauit di-
cere † Doctor del Caſtillo in dict. l. 46. vbi 9
aſſirmat, quod domus facta in area maiora-
tus, cedit maioratui per §. ex diuerſo inſtit.
de rerum diuiſione, qui text. non obſtat, vt
patet ex ſuperioribus: & falſus fuit etiam
Ioan. Lopius ſalua pace tantorum virorum,
cuius ſcripta longè in eruditione, & in alijs
ab his in eis nugis diſtant, vbi ſtante dict. l.
46. idem tenere videtur quod Caſtellus, in
inquam in rubrica de donationibus inter
virum & vxorem. §. 62. num. 16. & in eū-
dem errorē lapſus fuit doctiſsimus, & dili-
gens Arius Pinelus in l. 1. C. de bonis ma-
ternis part. 2. num. 61. fol. 69. vbi illam le-
gem etiam generaliter intelligit, & illam
ex aliquibus confirmat, & dicit æquam eſ-
ſe, & ad rationes, & fundamenta, quæ ſcrip-
ſi in dict. quæſt. 10. part. 1.

Et hic addo eſſe ſpeciale, quod in dona-
tione, quæ fit ob reparationem domus, non
requiritur † inſinuatio l. penult. §. eadem, 10
C. de donationibus, notant Bart. Bald. An-
gel. & Salicet. Azo in ſumma titulo de do-
nationibus, Archidia. in cap. ego Ludouic.
63. diſtinctio. quos citat Antonius Gabriel
lib. 3. communium opinionum titulo de do
natio. concluſio. 1. num. 38. pag. 193. quod
etiam trado dict. part. 1. quæſt. 10. numero
94. Et hanc † meam opinionem nouiſsimè 11
ſequitur Petrus Barb. in l. diuortio, §. final.
num. 122. pag. 1206. ff. ſoluto matrimonio,
Ioan. Garcia de coniugali acqueſtu nu. 85.
contra Ioan. Gutier. practicar. quæſtionum
quæſt. 8. quinimo idem Ioan. Gutier. lib. 3.
practicarum quæſtionum quæſtio. 71. hanc
ſententiam ſequitur num. 22. pag. 610. Sal-
uari autem poſſunt iſti ſcribentes, quod nō
loquantur in æſtimatione ſoluenda, ſed in
ipſa rei proprietate: quia in iſto ſecundo ca
ſu illorum dictum verum eſt, & pro iſta
mea

12 † mea ſententia faciunt ſcripta per Carol.
Ruin.conſil.135.num.12.lib.3. vbi conclu
dit, quod hæres grauatus poteſt repetere
expenſas factas indeboſcando, quando re-
ſpiciũt rei vtilitatem,& idem tradit in ex-
penſis factis in purgando vites & arbores,
conſil.14.num.3.lib.1.tradit latius Rolan-
do conſil.83.num.6.cum alijs libro 4. Imò
fortius ſuſtentari poteſt, & non eſt digito
13 cœlum attingere,quod prædicta † lex 46.
ſolum procedit in domibus poſſeſſorum
maioratus,& in quibus ipſi habitãt, & quas
habent ad ſuſtentandum ſtatum,honorem,
authoritatem & pompam ſtatuũ, quod pa-
tet ex diſpoſitione illius legis,& illius ratio
ne,quæ præcipuam habuit cõſiderationem
ad hoc, quod domus maioratuum ſint am-
plæ,& repræſenteut maieſtatẽ ſtatus,quod
ſuadetur ex his quæ ſcribo in dict. quæſt.
10.& quia iuxta communem vſum loquen-
di domus maioratus vocatur domus poſſeſ
ſoris maioratus: quia communiter dicitur,
*Eſtas ſon las caſas del mayorazgo de tal ca-
uallero*,quaſi quod in illis repræſentetur ſta
tus poſſeſſoris,& ſucceſſorum. Quantæ au
tem efficaciæ ſit iſte communis vſus loquẽ
di,ego in alijs locis doceo, nam præfertur
propriæ ſignificationi verborum, vt con-
ſtat ex l.librorum,§.quod tamẽ Caſſius, ff.
de leg.3.& ex l.4.tit.33.part.7. & ad hoc
facit ratio,& æquitas legis,lex,quæ tutores
C.de adminiſtra.tutor.ibi: *Nec vero domum
vendere liceat,in qua pater deceſſit,minor cre
uit* l.pater,§.Iulianus Agrippam,ff. de leg.
3. quæ ad illud propoſitum eſt elegans &
notanda, & hoc confirmatur ex his quæ
ſcribunt Iacob.de Rauena,Nicol. de Nea-
polit.Bart.& Alber.in l.prædijs,§. qui do-
mum,ff.de leg.3.referentes ex conſuetudi
ne dandam eſſe domum principalem pri-
mogenito,& Alexand.conſilio 223.col.1.
lib.2.& de hoc ſunt plures conſuetudines
in Gallia, prout teſtatur Tiraquellus in lib.
de primogenitura quæſt.71.num.1.pagina
383.qui citat Cepolam & rationem illarum
conſuetudinum ſcribit,ſcilicet:quia ius pri-
mogenituræ introductum fuit ad conſerua
tionem domus,familiæ, & agnationis ex
Bart.Socin.conſil.47.col.2 lib.3.

Ex quibus conſtat hanc ſententiam non
carere rationibus,& fundamentis, & certè
ad hoc tenendum maximè me mouet ratio
14 † & mens illius legis,quæ ad prædicta ſine
dubio reſpexiſſe videtur:& ex his apparet,
quod ſi poſſeſſor bonorum maioratus facit
aliqua melioramẽta in domibus, quæ lo-
cat,in illis habebit vxor partem,& filij legi
timi,quamuis ſint ex bonis maioris valoris: & cre-
dendum eſt quod prædicta l.46.non ſine
fundamento nihil dixit de alijs melioramẽ-
tis factis in alijs rebus maioratuum, ſed ſo-
lummodo in melioramentis factis in forta-
licijs, & domibus maioratus, & ideò cum
lex de alijs non fecerit mentionem,& face
re potuiſſet faciliter, exiſtimandum eſt le-
giſlatorem nihil voluiſſe diſponere, vltra
quod verba dictæ legis docent l.1.§.fin au-
tem ad deficientis,ibi: *Quia non expreſſit no
luiſſe intelligitur*,C.de caducis tollend. &
meliorationes factæ in alijs rebus † maiora- 15
tuum in diſpoſitione iuris communis rema
nent,dict.l.commodiſsimè, ff.de lib.& po-
ſthum.l.ſi vero,§.de viro, ff. ſoluto matri-
monio.

Neque obſtat quod verba dictæ legis † in 16
illa indefinita, *las caſas de mayorazgo*,videã
tur habere eandem vim ac ſi expreſsiſſent,
todas las caſas de mayorazgo, quia regulari-
ter † indefinita,maximè in materia fauora- 17
bili,æquipollet vniuerſali l.ſi ſeruitus,ff.de
ſeruitutibus vrbanorum prædiorum,notat
gloſſa in cap. vt circa in principio de ele-
ctionibus,lib.6.tradit omnibus latius Epiſ-
cop.Couarru.reſolutionum lib.1. cap.13.
quia ſecundum doctrinam Dini communi-
ter receptam in rubrica de regulis iuris, in-
definita tunc æquipollet vniuerſali,quando
eſt eadem ratio omnium particularium; ſe-
cus ſi diuerſa per l.quæſitum,§.illud fortaſ-
ſe,ff.de leg.3.& l.ſicut in principio eodem
titulo;& idem vult gloſſa in dict.cap. vt cir
ca in verbo aliorum, Bart.in l.omnes popu
li num.57.ff. de iuſtitia & iure, Decius in
conſilio 30.& 343.& 348.& 490.Cagnol.
in l.1.num.9.ff.de regulis iuris, Alexand.&
Iuniores in l.4.§.Cato.ff.de verbor.obliga
tio.Fanus in tractat.de pignoribus parte 2.
membro 2.num.37.ad finem Socin. Iunior
conſil.9.num.8.& conſilio 49.num.17. &
conſilio 65.numero 22.& conſilio 124.nu
mero 26.libro 1.

Apparet ergo ex ſuperioribus longam † 18
eſſe rationem differentiæ inter domos prin
cipales,quæ dedicatæ ſunt ad habitationẽ,
pompam,gloriam,& maieſtatem poſſeſſo-
rum maioratuum,& inter alias domos par-
ticulares,quæ locari conſueuerunt à domi-
nis rerum maioratus,ſicut fundi,aut aliæ res
particulares.

Item quamuis lex diceret, *todas las caſas
de mayorazgo*,intelligi poterat, *de todas las
caſas*,in quibus † habitant ſucceſſores ma- 19
ioratuum: & confirmantur:quia incorpora
tio & vnio non præſumitur,ſed quod bona
ſunt libera,vt rectè reſoluit Gloſ.Par.1.p.
conſuetud.Pariſi.§.23.num.43.folio 215.
& ſecundum prædictam diſtinctionem mo
derandum & intelligendum eſt quod ſcri-
bit Ant.Gomez tom.1.vltimarũ voluntatũ
cap.

cap.12.de legatis,num.40.fol.121.vbi gene
raliter inquit,quòd ſi poſſeſſor maioratus fe
cit ſumptus neceſſarios,vel vtiles in re maio
ratus,poteſt recuperare à ſucceſſore,&aliàs
eſſet falſum, & contra dictam legem Tau-
rinam.

20 Et ex omnibus quæ ſcripta ſunt † circa in
tellectum dict.l.46.infertur confirmatio eo-
rum quæ ſcribit Molina lib. 1. de primoge-
nijs cap.10.nu.18.cum alijs fol.79. qui pro
bat quod d.l.46.eſt limitanda & reſtringen-
da reſpectu creditorum qui mutuauerunt pe
cunias pro refectione & conſeruatione rerũ
maioratus,quia poſſunt agere aduerſus ipſas
res maioratus.Et qualiter ſunt ſoluendæ ex-
penſæ illi,qui eas fecit, & domum, vel aliud
ædificauit in bonis maioratus,tradit Molina
lib.1.de primogenijs,cap.26.num.14.quem
citat nouiſsime Ioann. Gutierr. in practicis
quæſtion.lib.3.q.89. nu.4.pag.682.de quo
legenda ſunt quæ ſcribit Aluar. Valaſc.con-
ſult.26.

Dubitari etiam poteſt an prædicta l. lo-
21 cum habeat † in æſtimatione impenſarum
voluntariarũ quę factæ ſunt in fortalicijs,&
in domibus maioratuum,ſicut procedit in im
penſis vtilibus,& neceſſarijs?Solent etenim
ſucceſſores in maioratu in picturis,& virida
rijs,& in ſculpturis, & in alijs pluribus re-
bus conſumere magnam nũmorum quantita
tem,ſicut experientia viſum eſt, adeo vt po
tius ex impenſa prodigalitatem, & quandã
vanitatem quam aliam rem reſpiciant,dubiũ
facit,quia dicta lex facta fuit fauore conſer-
uationis domorum, & fortaliciorum maiora-
tuum, & pro tuitione illorum, & propter
alios fines ſupra ſcriptos, & quæ traduntur
in dict.q.10. & cum in his impenſis volun-
tarijs & vanis ceſſet diſpoſitio illius legis,in
conſequẽtiam æquum eſt, quod ipſa lex ceſ-
ſet. Et cum interſit inter impenſas, neceſſa-
rias, & vtiles, & inter impenſas voluntarias,
paſsim noſtra iura docent,præcipue text.in
l.domum,C.de reiuendicatione l.44.tit.28.
part.3.l.impenſæ.ff.de verb.ſignific.l.30.ti
tul.33.in verſ.*Otroſi dezimos*,part.7.de quo
legenda ſunt quæ ſcribit Ioan.Garcia in tra
ctatu de expenſis cap.5.num.9.cum ſequen
tibus fol.37.eleganter Rebuff.in d.l.impen
ſæ 79. in princip.& in §.vtiles.508.&ſequẽ
tibus,ad quę addo l 43.tit.28.part.3 & l.12
tit.15.part.5.Sed quamuis hæc opinio æqua
videtur, & propter bonum reipublicæ am-
plectenda videretur, ne detur occaſio domi
nis & poſſeſſoribus bonorum maioratuum
in vanis ſumptibus totas ſubſtantias conſu-
mere, & ne filij fratres primogeniti mendi-
care cogantur, & vxor remaneat pauper,
prout multoties cõtingit, quibus ſumptibus
ſuperfluis obuiam ire oportet,&reprimi de-
bent,cum dicta lex generaliter loquatur, &
non faciat diſtinctionem inter impenſas ne-
ceſſarias, & vtiles,& voluntarias, generali-
ter eſt intelligenda.l.1.§.& generaliter. ff.
de leg.præſtand.l.de pretio.ff.de public.cũ
concord. Et impenſæ iſtæ voluntariæ quã-
uis vanæ ſint, adornant domos, & fortalicia
bonorum maioratus, & ſeruiunt ad pompã,
oſtentationem,& admirationem ſpectantiũ:
& hoc ſequitur nouiſsime Petrus Barboſa in
l.diuortio.§.final num.117.pag.1023. ff.ſo
lut.matrim.qui contra Molinam lib.1.de pri
mogen.cap.26.num. 16. Burg.de Paz. q.7.
num.68.Ioann.Garcia in tract. de expenſis
cap.13.num.47.& Ioan. Gutierrez in pra-
cticis lib.3.q 69.num.4. Tenet quod ſucceſ
ſor in maioratu ſicut nõ tenetur ſoluere pre
tium melioramentorum factorum in re ma-
ioratus iuxta dictam l.46.ita non licet hære-
dibus anteceſſoris abradere melioramenta.

Et in materia præſentis quæſtionis ad me-
moriã eſt reducenda doctrina Paul.de Caſtr.
in conſ.270.n.3.lib.2.quod incipit, viſo pũ
cto ſupra ſcripto,&viſis allegationib',quod
conſilium magno cum labore inueni, quia à
Doctoribus praue citatur: is inquã in dicto
conſilio ſcribit vnum memorabile, & quod
iam habui in practica in negotio maximi mo
menti in quodam domino, qui petiuit ingẽ
tem terrarum quantitatem, quas anteceſſor
alienauit cũ eſſent bona maioratus, affirmat,
quod † expenſæ factæ in deboſcando, vel 22
arando terras non ſunt ſoluendæ poſſeſſori
bus condemnatis,quem refert, & ſimplici-
ter ſequitur Antonius de Fano in tractatu de
pignoribus p.5.memb.4. num.21. fol.124.
contra quos tamen tenet Carol.Ruin.in con
ſil.234.lib.2.latiſsime Roland. vbi reſpon-
det ad omnia fundamenta Paul. Caſtrenſ. in
conſ.24.num.21.cum ſequentibus, lib.1. &
præcipue fundatur in l.vtiles,iuncta gloſ.in
verb *no vale*.ff.de petit.hæredit.&in l.quod
dicitur.§.vlt.iuncta l.ſequenti.ff.de impen-
ſis in rebus dotalibus factis, quod verius mi-
hi videtur.

Et circa intellectũ d.l. 46. non eſt omittẽ
dum quod nouiſsime ſcribit Ioan.Gutier.in
lib.practic.queſt.2.q.84.vbi dicit,quod † cre
ditores,quorũ pecunia fuit meliorata res ma 23
ioratus,poſſunt agere aduerſus ſucceſſores,
vt ex fructibus maioratus ſoluant debita cõ-
tracta, & ibi nu.4. etiam probat,quod vxor
eius qui fecit melioramenta,† poteſt petere 24
æſtimationem,ſi ex bonis dotalibus talia fe-
cit melioramenta & qualiter fœmina,quæ à
maioratu eſt excluſa, habeat ius ſuccedendi
in meliorationibus factis in bonis maioratus
licet in ipſo principali maioratu ſuccedere
non poteſt, legenda ſunt quæ ſcribo p.1.q.
10.à num.132.

Præ-

Præterea offertur dubitatio circa hanc ma
25 teriam † an meliorationes, quas facit poſſeſ-
ſor bonorum maioratus in hortis coniunctis
domui principali maioratus cedant ad pri-
mogenitum virtute dict.l.46. adſunt namq;
hi horti in pluribus domibus maioratuũ, in
quibus ornandis, & ampliandis, ſolet expen
di magna numerum quantitas: ego puto attẽ
ta ratione prædictæ.legis, quod etiam in hoc
caſu militat, cum ex his hortis adornentur
domus poſſeſſorum maioratuum, ad quod
reſpexit dicta lex, quod in his meliorationi-
bus vxor defuncti non habebit dimidiã par
tem æſtimationis, nec filij percipere poſſunt
legitimam, quod probatur ex text. in l. teſta
trix, in fine. ff. ſi ſeruitus vendicetur. l. vxo-
rem. §. legauerat. l. prædijs §. penul. vbi Bart.
ff. de legat. 3. & dicunt Bald. Angel. & Flo-
rian. in l. Olympico. ff. de ſeruitut. vrbanor.
prædior. per textum ibi, quod legata habita
26 tione, vel proprietate † domus, venit habi-
tatio horti acceſſorij, aliàs non, & idem vo
lunt Alberic. Bart. Roman. in l. quod concla-
ue. ff. de damno infecto, Alexand. in conſil.
26. num. 1. lib. 5. Iaſ. in l. final. num. 14 ff. de
conſtit. Princip. Guilelmus Benedict. in c.
Raimuntius de teſtamentis, in verb. & hortũ
nu. 1. & 2. fol. 199. Tiraq. in tractat. de pri-
mogenitura. q. 73. & alij plures, quos refert
gloſ. Pariſ. in 1. conſuetu. Pariſien. §. 8 gloſ.
5. in verb. legardim, fol. 118. num. 2. cum ſe-
quentibus, vbi de his plenius agit Cagnolus
in l. cum principalis 139. num. 12. fol. 23. ff.
de reg. iur. & tradit etiam Franc. Mantica in
lib. de coniect. ment. defunct. lib. 9. tit. 2. nu.
36. pag. 387. Adreas Gaill. in tract. de pactis
cap. 6. num. 27. pag. 289. Socinus Iunior in
conſil. 61. numer. 2. lib. 1. Antonius Petra in
tractatu de fideicommiſsis. q. 13. nume. 522.
pag. 558. ad iſta legendus, & faciunt quæ ſcri
bo ſupra part. 1. q. 10. & quæ ſcribit Boerius
in conſ. 11. num. 17. lib. 3. Ioſeph. Maſcard.
in tractatu de probationibus lib. 1. concluſ.
14. fol. 38. Socin. Iun. in conſ. 76. num. 7. &
in conſ. 159. num. 8. cum ſequentibus lib. 2.
vbi tractat, quid de balneo, Cepola in tract.
de ſeruitutibus vrbanorum prædiorum cap.
76. de horto pag. 269. Quintil. Mandoſ. in
tract. commiſsionum, in parte commiſsione
ſuper cauſa profana fol. 14. num. 2. vbi addit,
quod legato fundo veniunt paſcua ad illius
vſum deputata, ex l. Seiæ. §. tyranno. ff. de
fundo inſtructo.

Ex quibus, & ex ratione dict. l. apparet,
27 quod hoc non habet † locum vbicunq; tales
meliorationes factæ ſunt in hortis, qui acceſ
ſorij, & coniuncti ad domum non ſunt, quã-
uis deſtinatione, & vſu poſſeſſoris bonorum
maioratus deſeruiant domui principali, de
quo tamen legenda ſunt quæ notáter ſcribit
Tiraquel. in tract. de primogenitura. q. 73.
num. 3. pag. 386. Et ex his magis relucet ve-
ritas concluſionis, quam tenui in verſic. imo
num. 9. ſupra codẽ, ad quod conducunt ſcri-
pta per gloſ. Pariſ. in dicto loco num. 4. per
textum in l. vrbana prædia ff. de verbor. ſig-
nific. & addo eandem gloſ. Pariſ. in dicto lo-
co. §. 1. gloſ. 5. num. 14. cum duobus ſequen-
tibus fol. 29. Cephal. in conſ. 169. nume. 17.
lib. 2. Felin. in cap. Rodulphus numer. 22. de
reſcriptis, vbi ex l. vrbana prædia. ff. de ver-
bor. ſignificat. Cepola de ſeruit. vrbanor. præ
dio. dict. cap. 72. de horto, & alijs tradit, quid
veniat appellatione hortus: & quod hortus,
vel viridarium coniunctum domui, vel ca-
ſtro feudali, non eo ipſo quod eſt ita anne-
xum, dici debeat feudale, cũ ab alio, quam à
domino feudi potuerit haberi, volunt Bald.
in l. 1. q. 20. ff. de rerum diuiſione, Iacob. à S.
Georgio in quæſtionibus feudalibus. q. 7.
Menoch. in conſ. 395. num. 29. libr. 4. & de
hortis legenda ſunt quæ ſcribit Caſtanæus in
catalogo gloriæ mundi. p. 12. conſiderat. 76.
fol. 80. Bertazol. in tract. de clauſulis clauſ.
20. gloſſ. 15. fol. 98. Et quod aditus ex do-
mo ad hortum probet † legatum fuiſſe hor- 28
tum cum domo probatur per textum in d.
l. prædijs. §. qui balneas; & §. qui domum. ff.
de leg. 3. & tradunt Alex. in conſ. 223. col.
1. lib. 2. late Simon de Pretis lib. 1. de inter-
pretand. defunct. volunt. interpretat 2. du-
bitat. 2. ſolut. 11. num. 2. cum ſequentib. fol.
71. & lib. 4. dubitat. 7. num. 30. fol. 389. vbi
ex Iaſone conſ. 191. dubitat. 2. lib. 1. tradit,
quid quando ad hortum eſt via in medio. Et
quòd ſi teſtator fecit maioratũ de domo, ve
niãt in tali maioratu domus alienæ, quæ erãt
appendices domus principalis, voluit Greg.
Lop. in l. 23. tit. 9. part. 6. in gloſ. in verb. *ca-
ſas*, ex doctrina Bartoli in dict. l. prædijs. §.
qui domum. ff. de legat. 3. quæ concluſio ad-
modum difficilis mihi videtur, & contra om
nia iuris principia, ſi domus appendices erãt
alienæ.

Tandem circa illam legem non in con-
gruenter † dubitari poteſt circa materiam, 29
quam proſequimur, poſſeſſor bonorum ma
ioratus habens aliquod caſtrum, aut fortali-
ciũ, poſuit ibi ad defenſam multa genera ar-
morum magni valoris, prout faciunt pleriq;
domini principales huius Regni, qui in his bo
nis ſolent magnam bonorum partem conſu-
mere, quod illis gratulandum eſt: dubitatur
an in his habeat mulier medietatẽ ſicut in bo
nis matrimonio conſtante ſuperlucratis? Et
an fratres primogeniti habeant aliquid in ta
libus bonis. Et certè quamuis (vt ſuperius di
ctum fuit) d. l. 46. ſit exorbitans, & correcto-
ria, cum leges magis † conſiſtãt in ratione, 30
quam in verborum forma. l. ſcire leges. ff. de
legib.

Digitized by Google

legib.l.3.tit.1.part.1.& dict.l.46.tanti facit
ædificia,&reparationes,quæ fiunt in muris,
caſtris,& fortalicijs bonorum maioratus , &
iuſta ratione ſecundum l.1.tit.18.part.2.&
alia plura quę retuli in dicta parte huius ope
ris.q.10.quæ videnda ſunt ad hæc ſi expedie
31 rit,videtur quod cum prędicta arma,† & in-
ſtrumenta bellica,& deſenſiua, & offenſiua
tam neceſſaria ſint ad deſenſam , & tuitionē
caſtrorum,& ciuitatū,ad quod prædicta lex
tanquam ad principalem ſcopum conſidera
tionem habuit , quod quem admodum dicta
lex procedit in parietibus, & alijs ædificijs
quæ fiunt in caſtris,& muris,& quod ſint ne
ceſſaria ad defenſam,ita locum ſibi vendica-
re debet in armis offenſiuis , ſine quibus ca-
ſtra, & muri, recte defendi non poſſunt,ma
xime huſce temporibus, in quibus diabolus
propter peccata hominum tot præſtitit arti
ficia ad expugnationem caſtrorum,& ciuita
tum,& ad hoc conducit.l.11.d.tit.18.part.
2.ibi, *Armas muchas ha meneſter que aya en
los caſtillos para ſer guardados y defendidos
quando meneſter fuere.* Et pro hoc induco
etiam tex.notabilem in l.ſi areæ.ff.de vſufru
ctu, ibi, *Si areæ vſusfructus legatus mihi ſit,
poſſe me caſam ibi ædificare cuſtodis earum
rerum cauſa quæ in area ſunt* : quem textum
reputat ſingularem Aret.in cap.de teſtibus,
& illius meminere Iaſon in l.2.num.11.ff.
de iuriſdictione omn.iudic. Decius in cap.
præterea num.6.de officio delegati; & cum
illo text.concordat etiam l.ſi vſusfructus.§.
ſed ne ædificium. ff. eodem tit. & eſt bonus
tex.in l.lex quæ tutores, verſ. neque enim,
C.de adminiſtrat.tutor. & conducunt quæ
ſcribunt Alex.& alij in l.diuortio,§ impen
dia.ff.ſolut.matrim. & facit text. in ratione
ſui,in l.riparum §.in mari. ff.de rerum diui-
ſione,& in §.littorum inſt.eodem tit.cū qui
bus concordat l.4.tit.28.part.3. & eſt bona
l.28.tit.13.part.5. ibi. *Por guarnecer la naue
de armas.* l.huius. ff. qui potiores in pignore
habeantur. Et inquit notanter Salicet.in l.1.
num.4.C.de fructuum,& lit.expenſis,quod
impenſæ factæ gratia cuſtodiendi caſtri , &
cuſtodiendi agri,& ne ciuitas depopuletur,
poteſt deducere poſſeſſor qui rem debet re-
ſtituere quatenus petitoris intereſt quod fa
ctæ fuiſſent per l.ſi ita.§.vlt. ff.de fundo in-
ſtruct. & ad hanc concluſionem eſt etiam
egregia doctrina Baldi in dict.cap.ſi quis de-
manſo col.2.verſ.& illa ratio num.4. titu.de
controuer.inueſtit.vbi dicit,quod conceſſo
32 caſtro in feudum intelliguntur conceſſę mu
nitiones quæ ſunt pro cuſtodia caſtri poſitę
perpetuo patris familias deſtinatione quam-
uis non ſint affixę, vt trabuchi,mangauellę,
balliſtæ,& ſimilia,quem ſequitur ibi Cardina
lis, Alex.& Iaſ.in præelud.feudor. colu.8.in
verſ.& per hoc feudum num.21.idem Bald.
in cap.1.num.5.de capitan.qui curiam ven-
didit, Anton.in cap.cum dilecti,in fin.de do
nationibus, Decius in conſ.516.nu.26.An-
dre.Gail.obſeruation.lib.1. tit.de pace pu-
blica cap.6.num.28.pag.289. Cepol.in tra-
ctatu de ſeruit.ruſticor.prædior. cap.31. de
flumine num.12.pag.272.Rebuff.in l.mouē
tium.93.pag.560.ff.de verb. ſignificat. Ni-
col.Boer.deciſ.213.nu.25.qui citat Anchar.
in cap.cū dilecti,in fin.in verſ. vltimo quæ-
ro,de donationibus dicētem , quod caſtro le
gato debentur arma,quæ ibi erant ad defen-
ſionem caſtri, quod ante hos voluit Oldral.
conſ.163.num.3.& plura in confirmationē
ſcribit Tiraquel.in tract.de vtroque retract.
lib.1.§.15.num.25.pag.552.& tradit Fran-
ciſc.Mantic.in tract.de coniectur.ment.de-
funct.lib.9.tit.2.num.34.pag.387. nouiſſi-
me Azeued.in l.1.tit.5.lib.6.Recopilation.
num.4.fol.71.qui hoc citat Menoch.in con
ſil.401.num.149. libr.5. quem ipſe citat in
tract.præſumptio lib.4.præſumpt.144.nu.
21.fol.271.Roland.in conſil.1.nu.195.libr.
2.& ea quæ ſunt ad vſum caſtri præſumun-
tur eſſe de pertinentijs ipſius caſtri, quando
nō probantur eſſe diuerſi generis,quod pro
cedit non ſolum in bonis mobilibus, ſed etiā
in bonis immobilibus, vt reſoluit Socin. Iu-
nior in conſ.68.num.16.lib.1.per not. in c.
cum ad ſedem,de reſtit.ſpoliat.& doctrinam
Bald.in conſ.445.de quo legendus eſt Me-
noch.in d.conſ.395.num.21.cum ſequenti-
bus, lib.4. qualiter probentur pertinentiæ
lib.5.& alia quæ refert,& dicit idem Bald.in
l.vltima,col.2.in verſ.item ſi Princeps.ff.de
conſtitut. Princip. † quòd ſi Princeps con- 33
cedit mihi quoddā fortalicium , in quo ſunt
multa monumenta , ea cedunt conceſſioni,
nec diſtingui debet ſint ne affixa,aut non,&
vtrumq; dictum Bald.refert,& cōfirmat Ti-
raquell. alios citando libr.1.de retractu.§.1.
gloſ.7.num.96.pag.102.qui ad hoc etiam re
fert text.in l.fundi.§.caſtella. ff.de action.
empt.l.cætera.§.Senatusconſultus. ff.de le-
gat.1.cui addo Decl.in conſ.516.nume.25.
Bald.in conſ.223.fœmina lib.3. reſoluit no-
tanter Nicol.Boer.deciſ.19.num.1.quod cū
caſtra & fortalicia ſint non ſolum ad tuitio-
nem perſonarum,ſed etiam rerum,dicuntur
eſſe in fructu,& veniunt in condemnatione
ædificiorum per doctrinam Innocentij, Ho
ſtien.Abb.& aliorum in cap.Piſanis,de reſti
tutione ſpoliatorum, Alberic. in l.in nomi-
ne domini. C. de offic. prætoris Africæ , &
alia plura quæ refert,pro quibus faciunt quę
de impēſis factis in cuſtodia agri , domus aut
caſtri,ne ſcilicet ab hoſtibus capiantur,neue
à furibus diripiantur, tradunt Bart.in l.cum
quæreretur.§.prædijs, vbi Alex.in additio,

&

ff.de leg.2.& in l.quod dicitur impẽſas,quæ
eſt penult.ff.de fundo inſtructor. Imol.Ra-
phael.Cum.Paul.Caſtrenſ.Alexan.Aret.&
Iaſ.in l.diuortio.§.impendia.ff.ſolut.matri-
mon. & cum iſta munimenta, & tuitiones
pertineant etiam ad defenſam reipublicæ,vt
clare patet,tenenda eſt iſta ſententia,quam-
uis prædictis egregijs argumentis, & rationi
bus non eſſet vallata propter vtilitatem rei-
34 publicæ,† quę priuatis vtilitatibus eſt ante-
ponenda,authent.res quæ. C.communia de
leg.l.18.tit.1.part.1.l.8.titul.28. part.3. &
text.nunquam ſatis laudatus in l.ita vulnera
tus.§.multa.ff.ad legem Aquiliam,ibi, *Mul-
ta in iure ciuili contra rationem diſputandi pro
vtilitate communi recepta eſſe in innumerabi-
libus rebus probari poteſt*:& vbi agitur de fa-
35 uore publico, licita eſt extenſio † ex identi
tate rationis.l.illud. C.de ſacroſanct. eccleſ.
& etiam vbi agitur de fauore publico ſecun-
dario.l.hoc modo.§.vlt.ff.de cond.& demõ-
ſtrat. notat Ripa in tract. de peſte, in parte
de remedijs ad conſeruãdam vbertatem nu.
49.fol. 19.& exiſtis apparet hanc extenſio-
nem ad dict.l.46.eſſe tam iuridicam, quam
reipublicæ neceſſariam, tamen notabiliter
Bald.in conſ.222.fœminæ regulariter nu.1.
lib.1.licet teneat Molina lib.1.de primoge-
nijs cap.26.num.5.fol.186. quem ſequutus
fuit Ioan.Garcia in tract. de expenſis c. 22.
num.6.& refert Azeued.in d.l.1.tit.5.lib.6
Recopilat.

36 Quibus non obſtantibus† noſtra ſentẽtia
eſt veriſsima,& loquuntur prædicti ſine le-
ge & authoritate,& hanc meam ſententiam
contra Molinam Ioan.Gutierr.& Ioan.Gar
cia ſequitur nouiſsime doctiſsimus Barboſa
in l.diuortio.§.final.num.124. & 125. pag.
1208.ff.ſolut.matrim.quem legi poſtquam
ſuperiora ſcripſi,& Molinam ſequitur Ioan.
Gutier.poſt Azeued. conterraneum, quem
citat lib.3.practic.quæſtion. q.71.num.28.
pag.611.

Et quod conceſſo caſtro alicui veniant
37 bombardæ, † & alia ſimilia inſtrumenta ad
tuitionẽ ipſius deſtinata,dato quod ſint mo-
bilia,tradunt Bald.in c.ſi quis demanſo, ſi de
inueſtitura feudi fuerit controuerſ. Oldral.
in conſ.163.Iaſ.in præludijs feudorum,De
cius conſil.516.Martin.Laudenſ.in tract. de
caſtellis, verſ.quarto legate, Tiber.Decian.
in pract.tom.2.lib.8.cap.2.num.15.fol.194
qui à num.2.cum ſequentibus plura ſcribit
ad propoſitum,& Bart.in tract.clauſularum
clauſ.26.gloſ.13.num.3.fol.131.Quod licet
fœmina non ſuccedat in feudo paterno regu
lariter,ſuccedit tamen in fornimentis ad ne
ceſsitatem caſtri deputatis per l. fundi. ff.de
action. empt. & conducit quod ſcribit Tira-
quel.lib.1.de retractu.§.19.num.16.&quod
Theſaur.inuentus in loco minoratus perti-
neat ad dominum maioratus, tradit Petrus
Barboſ. in l. diuortio.§.ſi fundum num. 30.
pag.1050.ff.ſolut.matrim.

Circa intellectum autem,& praxim dictæ
l.46.libuit lectores animaduertere de quæ-
ſtione,quæ in practica contigit, quòd ſi poſ
ſeſſor bonorum † maioratu ſparauerat mul- 38
ta pro ædificanda domo maioratus,ſi ædibus
non ſint affixa,& poſita,erunt bona libera,
& non debent cedere domui, quod proba-
tur per regulam legis,cæteræ.§.hoc Senatuſ-
conſulto.ff.de leg.1.l.fundi.l.granaria. ff.de
actio.empt.l.29.30.& 31.tit.5.&p.5.cõcor
dãtes,vt per Tiraquel.dict. gloſ.7.nu.114.
pag.109.& in tract.de primogenit.q.73.nu
mer.3.Et iſta etiam faciunt ad quæſtionem
an pertineãt ad domum, quam quis de nouo
vinculauit quæ parata erant ad domum ædi
ficandam,non tamen erant poſita,neq; affi-
xa domui, de quo plura ſcribit Cephal.con-
ſil.92.per totum lib. 1. & ſi fideicommiſſa-
rius erat creditor teſtatoris, non poſsit reti-
nere res fideicommiſsi donec illi ſoluatur de
bitum,tradit Ioan.Lopius in l.17.Tauri nu.
70.qui allegat l. ab omnibus.§.final.ff.de le-
gat.1.vbi Imol.& Paulus in l.final. C.de iu
re deliberandi.

Alia autem circa ſolutionem expenſarũ,
& meliorationum ſumi poſſunt ex Anto-
nio de Fano, & Molinæ in locis poſt prin-
cipium huius quæſtionis citatis: & † ex Ia- 39
ſone in l. ſi in arca. ff. de condict. indebit. &
ex relatis,& ſcriptis per Arium Pinellum in
l.2. C.de reſcindend.vendit. part.2.fol.96.
num.4.cum ſequentib.Ioſeph.Ludouic.de-
ciſ.24.num.1.cum ſequentib.& Anton. Go
mez in dict.l.46. Greg.Lopez in dict.l.41.
in gloſ.in verb.*entregado*, & in gloſ. ſequen
ti,& in l.44.in gloſ 1.& 2.tit.28.part.3.Pe-
trum Barboſ. in l.diuortio. §. final. ff.ſolut.
matrimon.num.68.pag.1173. melius & ple
niſsime per Vincentium Carrocium in tra-
ctatu de locato tit.de expenſis num.1. cum
ſequentibus,fol.211.vſque ad fol.216. & ti
tul.de negotijs geſtis,num.31.fol.17. & per
Paul.Caſtrenſ.conſ.247.num.7.lib.1.vbi in
ſpecie tractat de expẽſis factis in rebus pro-
hibitis alienari,quæ debeant computari, &
an cum fructibus debeant compenſari, quo
in loco dicit vnum ſingulare,quod vbicunq;
aliquis facit fructus ſuos de rigore iuris, &
non propter bonam fidem,non tenetur eos
compenſare cum melioramentis, & expen-
ſis,quem citat,& loquitur in iſta materia So
cinus Iun.in conſ.182.nu.35.lib.1. Et quod
meliorationes factæ in re ſubiecta reſtitutio
ni pro ſacrificio,ſeu anniuerſario,cedant ip
ſi rei principali,fundat Dominus Anton.de
Padilla in rubr.C.de fideicomm.n.10.fol.5.
Et

Et quod in iſta materia ſit conſiderandum
40 † an expenſæ factæ ſint ad perpetuam, vel temporalem rei vtilitatem, & an neceſſariæ, vel voluntariæ, & fuerint magni fructus accreſcẽtes, & ſi culpa hæredis inciderint, tradit Hugo Celſus in conſ.76.nume.11.referens ſe ad notata in l. mulier. §. ſed enim ſi quis cogatur.ff.ad Trebellian.& in l. patronus.§.final.ff.de legat.3. & in l.fundi Trebatiani.ff.de vſufructu, & quod impẽſæ immo dice factæ non ſint reſtituendæ, ne cogatur dominus habere rem pro derelicta, & quia videntur in fraudẽ factæ, tradit Andr. Gail. lib.2.obſeruationum obſeruat.12.num.7.& Menoch.dict.remed.15.de recuper.poſſeſſione num.553.& Tiraquel. lib.2.de retractu.§.7.gloſ.1.num.1. quod indiſtinctè verum non credo, & quando fructus compenſentur cum melioratione rei, tradit Rebuff. in l.nemo.7 C.de agricolis, & mancipijs lib. 11.fol.152.& quæ ſint impenſæ vtiles, & neceſſariæ, aut voluntariæ vide dictam legem impenſæ, & dict.l.10.tit.33 part.7.

Notandum tamen eſt in hac materia,
41 quod quamuis † conuentus actione hypothecaria, in qua multa fecit melioramenta, poſsit à tali actione liberari offerendo creditori primæuam rei æſtimationem demptis melioramentis, quæ ipſe fecit, quamuis ea æſtimatio ſit minor debito, pro quo res fuit hypothecata, vt probatur in l. 2. C. de prædijs & omnibus rebus libro.11. vbi hoc tenet Bartol. Bald. Platea, & Rebuffus, & Alexand. in additio.ad Bartholum: & idem Alexand.in l.ſi fundus.§.ſi res. ff.de pigno. & alij quos refert Epiſcop.Couarruu. reſolutionum lib.1.cap.8. num.2. vbi hoc valde commendat, cui adde Iaſonem in l.creditor, in principio, num.6.ff.ſi certum petatur: in petentibus tamen bona maioratus iſta exceptio opponi non poteſt, & licet plura ſint melioramenta, non poſſunt ea retinere poſſeſſores ſicut in alia qualibet reiuendicatione: nam conuentus reiuendicatione non poteſt offerre rei æſtimationem, niſi in caſu, authent. contra rogatus. C. ad Trebellian. ibi, in ſubſidium ratione vtilis dominij offerri poteſt æſtimatio, quem textum ad hoc ibi notat Bald.num.4.& commendat Bartholom.Socin.in conſilio.224. nume.2.
42 libr.2. Et an poſſeſſor † bonorum maioratus præſumatur ex fructibus factus locupletior, vide quæ late ſcribit Arius Pinel. in d. l.2.C.de reſcind. venditio. vbi alia reperiuntur pro intellectu eorum, quæ in hac quæſt. tractata ſunt, quę ibi lector videre poterit.

Item circa ea quæ dicta ſunt ſupra eſt notanda doctina Baldi in conſilio.245.villa in fine libro.3. vbi docet quæ dicantur †
43 ad caſtrum pertinere, ſeu de pertinentijs, cuius eſſe docet communis vſus, notat Bartholom.Socin.in conſil 47.colum.2.lib. 1. Aymon Crauetta in conſil.293. nume.6. Albenſ.conſilio.16. Gregorius Lopez in l. 22. tit.2.part.3.latiſsime Anton. Gabriel libro.6.communium opinionum concluſ.10. numer.1.cum alijs pag.347.Roland. conſil. 33.numer.23.lib.4. & quid ſit caſtrum ſcribit late Nicol.Boerius deciſio.218.num.26. & ſcripſi ſupra hac parte quæſt.20.Et an hæredes illius qui poſſedit † maioratum, poſsint 44
repetere à ſucceſſore expẽſas, quas anteceſſor fecit in cuſtodia caſtri, lectori reſoluere licet ex traditis per Campeciũ in tract.de dote part.2.q.40.Et quod ea quę ad cuſtodiam pertinent, non veniant appellatione culturæ, probat egregius caſus in l. cum quæreretur.§.prædijs. ff. de legat.3. quam ibi commendat multum Bart.& Decius in conſ.420 numer.4. Et de doctrina Campecij qualiter ſolui debeant impenſæ factæ à defendendo à moleſtationibus, vel in arcendo impetum fluminis, & in cuſtodia fortalicij, vel turris, vel in alijs ſimilibus rebus, reſoluit Petra in tractatu de fideicommiſsis.q.15. num.216. pag.623.ex Bald.in l.1.num 9. C.de fruct. & litium impenſis, Alexan.in conſ.168. nu. 8.libro.2.& alijs quæ tradit, & plura de iſtis expenſis latiſsime tradit Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommiſsis art.50.per totum fol.463.

Et quod fœminæ ſuccedant in expenſis
factis in rebus feudalibus, † licet non ſuccedant in feudo, tradunt Roland. in conſil.28. 45
num.30.& 32.lib.1.Menoch.dict.remed.15 nu.506.pag.521. Et an ad iſtas expenſas factas in defenſione caſtri teneatur dominus talis caſtri, vel Rex tenetur ad iſtas expenſas: & vaſſallus non tenetur ad tales expenſas, niſi tanquam vnus de populo, quia illa impenſa non fuit facta per Principem, vt pareret negotio illius ſolius vaſſalli, ſed etiam pro ſe, & toto ſuo dominio, quem citat Iacobus in l.ſi is,§.quod dicitur num.4.ff.de iure dotium, quod iſtis annis præteritis ſatis cõtigit in iſto Regno Granatenſi, tradit Alex. in conſil.167.libr.2. late Thom. Grammat. conſil.13.num.40.cum al.js p. r. qui etiam refert Bald.in l.1. C. de condition. obturpẽ
cauſam in fine dicentem, quod caſtra † occupata à non domino tempore guerræ de- 46
bent priori domino reſtitui abſque aliqua ſolutione, & alia plura ſingularia ad propoſitum ſcribit, ad quos addo noſtrũ Ioan.Lop. in rubr.de donatio.inter virũ & vxorẽ.§.65 nu.62.pag.222.col.2.Tiber.Decian.conſil. 34.libro.2.vbi tractat, Princeps qui ratione belli abſtulit caſtrum ſubdito ne capiatur, an finito bello teneatur illud reſtituere cum fructibus, late Natta in conſil.185.libro.1.

&

& dictum Iaſonis in l. ſumptus num. 7. ff. de leg. 1. vbi tradit, quòd ſi cuſtor caſtri vel oppidi aliquid impedit in caſtro, poteſt repetere, nec præſumitur facere animo danandi, quem citat Menoch. in tract. de præſumpt. lib. 3. præſump. 32. nu. 1 a pag 311. Et quæ circa iſtam propriam materiam ſcribit Nicol. Boer. in tract. de cuſtod. clauium nu 44. cum ſequentib. vbi plura bona tradit pro intellectu dict. l. 46. hodie l. 6. tit. 7. lib. 5. Recopil. ſcribit notanter Burg. de Paz. q. 7. ciuili per totam, & q. 8. Ayora in lib. de diuiſionibus part. 1. cap. 10. folio. 72. quæ caute legenda ſunt propter diſpoſitionem dict. l. 46. generaliter loquentem: & an ædificia in ſolo Regni facta cedant ipſi Regno abſque ſolutione æſtimationis, tradit Molina de primogenijs cap. 3 nu. 27. fol. 17. Et quod emptor emens
47 † ſcienter rem reſtitutionem ſubiectam ad melioramenta non habeat actionem, probatur in l. vltima. §. vltimo. C. communia delegatis, quam ad hoc expendunt Epiſcop. Couarru. lib. 3. reſolutionum cap. 17. num. 1. Antonius Gamma deciſione 20. numero. 1. Et quod in melioramentis factis in rebus emphyteuſis, & bonis feudalibus ſuccedant hæredes, & filij, & debeant habere legitimam, probatur in cap. 1. §. ſi vaſſallus hic finitur lex Conrad. & tradunt Iaſ. in l 2. nume 28. C. de iure emphyteu. Pariſ. in conſil. 28. nu. 1. cum ſequentibus libr. 3. Et quod verbum meliorationis non ſit alienum à candore latinitatis, reſoluit ex aliquibus Aluarus Valaſco in tractatu de iure emphyteutico. quæſt. 2. numero. 8.

QVÆST. XXXIIII.

Poſſeſſor bonorum maioratus ſi bona dilapidat, aut deteriorat, an cogi poßit ad cauendum, vel reſtituendum ſucceſſori bona maioratus.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, num. 1. 3. 20. & 25.

Hæres grauatus fideicommiſſo an teneatur facere inuentarium ad fideicommiſſarij petitionem, num. 2.

Hæres qui poßidet hæreditatem ſub conditione, tenetur ſubſtituto cauere de reſtituenda hæreditate, & ex iuſta cauſa cogitur ad cauendum, num. 4.

Actionem quando incontinenti nō habeo, quia ſum impeditus, poſſum cautionē petere. n. 5.

Maritus qui male vtitur bonis dotalibus cogitur ad dandam cautionem, num. 6.

Mulier tenetur ad præſtandam cautionē, quòd bona mobilia quæ habet à primo marito, reſtituet filijs primi matrimonij, num. 7.

Legatarius ad tempus cauere debet de reſtituē da hæreditate, num. 8.

Fideicommißarius conditione pendente poteſt petere à grauato, vt ſibi caueat, nu 9.

Hæres rogatus reſtituere hæreditatem cogitur facere inuentarium, num. 10.

Pater poteſt filio prohibere alienationem legitimæ exprimendo cauſam, quia filius eſt minus induſtrioſus, num. 11.

Teſtatoris præceptum quod filij eius intra certum tempus bona diuidere non poßint, validum eſt, num. 12.

Poſſeſſor bonorum maioratus quando dicatur bona dilapidare, num. 13. & 23.

Cautionis appellatione quid contineatur, numero. 14.

Cautio idonea quæ dicatur, num. 15.

Poſſeſſor maioratus dilapidator cogitur ad reſtituendum maioratum, etiamſi de fraude nō conſtet. num. 16.

Feudo vaſſallus priuari poteſt, ſi illum deteriorauerit. num. 17.

Res reſtitutioni ſubiecta ſi ex culpa fideicommißarij pereat, fideicommißarius tenetur damna reſarcire, num 18.

Pœna non habet locum niſi in caſibus à iure expreſſis. num. 19.

Proximus ſucceſſor in maioratu ſi tempore debito contra dilapidatorem bonorum maioratus non agat, poteſt alius proximus ſucceſſor agere contra illum ad id, quod intererat agere tempore requiſito. num. 21.

Maioratus reuocabilis ſi fiat per patrem in filium de bonis immobilibus: & de quibuſdā mobilibus pretioſis, reſeruato ſibi vſufructu an poßit filius petere à patre ſatiſdationem tanquam ab vſufructuario de rebus mobilibus reſtituendis, num. 22.

Deterioratio notabilis qualis dicatur ad hoc vt quis maioratu priuetur, num. 23.

Dilapidare quis non dicitur bona maioratus qui fructus in ſuos vſus conuertit, ad hoc vt cautionem reddere teneatur, num. 24.

Hæres qualiter teneatur fideicōmiſſario reſarcire damnum contingens ex eo quòd vendidit rem fideicommiſſo ſubiectam, nu. 26.

TRigeſimo quarto quæro, poſſeſſor bonorum maioratus dilapidat, & indies conſumit bona maioratus (quod ſatis ſæpe contingit, & cauſæ plerumq; certis iecturis colligūtur) & alienat bona ob cauſas iniuſtas, an poſsit compelli per filium, aut per alium proximum ſucceſſorem cautionem dare, quod reſtituet bona maioratus integra ſucceſſori. Cui † quæſtioni videtur reſponde- 1
re text. quem ad alia plura in hac lectura ce-

fero

ſero in l. peto.§.fratre.ff.de legat.2. vbi tex.
loquendo de bonis relictis familiæ dicit, ſed
ita proximus quiſque admittendus eſt, ſi pa
ratus ſit cauere ſe familiæ reſtituturum do-
mum, vbi Doctores præcipue per Paulum
Caſtrenſ.fol.71.per quem textum hanc con
cluſionem tenuit in terminis Ioann. Lopius
in repetitio. cap. per veſtras de donationi-
bus inter virum & vxorem col.152. verſic.
ſed eſt pulchra dubitatio hodie. §.44.nume.
2. cum duobus ſequentibus pag.378. vbi vi
de Barahon.in additio.1.qui hoc non refert,
ſed ea quæ ſcribo in initio ſecundę partis: &
ibi Ioan.Lopius dicit, quod ſuccedens in ma
ioratu, vel bonis reſtitutioni ſubiectis, tene-
tur cauere de reſtituendo ſequenti in gra-
du, quem ſequitur Ciſuentes in l.40. Tauri,
quæſt. 19. latius Molina lib. 1. de primoge-
nijs cap.15.numer.2.fol.118.& cap.ſequen
ti, Celſus conſ.81.nume.1. Et illum textum
declarat, & expendit ad hoc propoſitum
gloſſ.Pariſien.in conſil.1.pro Duce de Vil-
lahermoſa num.25.Petra in tractatu de fidei
commiſſis quæſt,10.numer.13.pag.225. &
idem tenet Alexand.in conſ.187.num.11.
lib.1.per l.cum Archimedoram. C.vt in poſ
ſeſſio.legat. facit quod notat Guid.Pap. de-
ciſio.248.Pinel.in l.1.2.part.num.75.C.de
bon.matern. Ioſeph.Ludouic.deciſ.63. per
totam, vbi reſoluit, quod hæres grauatus ſi-
2 ue † fideicommiſſo vniuerſali, ſiue particu-
lari, ſiue in diem, ſiue ſub cōditione, tenetur
conficere inuentarium, & ſatiſdare aduenię-
te conditione de ſatiſfaciendo fideicommiſ-
ſarijs, ſubſtitutis aut legatarijs, à qua cautio-
ne non excuſatur, licet grauatus ſit ditiſſi-
mus, & perſona fidedigna. Et quod hæres ad
petitionem fideicommiſſarij teneatur face-
re inuentarium, volunt Bart.in l.cum tale.§.
1.ff.de conditio. & demonſtrat. & in l. Mar-
cel.primo reſponſo.ff.ad Trebellian. Aufre
rius Capella Toloſana: 314. item fuit quæſi-
tum, Carol. Ruin. in conſil. 156. numer.25.
lib.3.& alij, vt per Cephal.in conſil.381.nu
mer.33.lib.3.ad quem addo Auguſtin.Bero.
in conſil.86.num.10.lib.2.qui prius num.8.
tradit, quod fideicōmiſſarius, cui reſtitutio
eſt facienda, poteſt cogere hæredem graua-
tum de bonis conſeruandis, per textum in d.
l.cum Archimedoram, & l. Imperator. ff.ad
Trebellianum; & l.iubemus. C.eodem titul.
& hæres ad petitionum fideicommiſſarij po
teſt cogi, vt det fideiuſſores de non deterio
rando bona, ſecundum Alriſtum reſpon.30.
num.2.tom.3.aliàs reſponſo.401. Rolandū
in tractatu de inuentario part.2. quæſt. 19.
Menochium in conſ.872. num.103. libr.3.
Et quod fideicommiſſarius teneatur facere
inuentarium bonorum, tradit etiam Zaſius
conſ.1.nu.33.lib.1.Sed quod ſufficiat fidei-
commiſſario facere quarundā bonorum de-
ſcriptionem, volunt Paul.de Caſtr. in l.cum
tale.§.1.ff.de conditio.& demonſtrat.quem
citat Carol.Ruin.in dict.conſil.159.numer.
25.lib.3.Franciſc.Mantic.de coniect.ment.
defunct.libr.7.titul.6.numer.4. pagin.271.
& idem quod Zaſius, & alij repetit idem Ro
land.in dict.tractatu de inuentario, in verſ.
quia in præcedenti num.3. fol.193. colum-
na.2.

Sed vt ad rem redeam, † ego in præſen- 3
ti quæſtione teneo, quod ſtante iuſta cau-
ſa dilapidationis, vel alia ſimili, eſt cogen-
dus poſſeſſor bonorum maioratus ad hanc
cautionem præſtandam, nec ſine cauſa hoc
fieri poteſt, quicquid Ioan. Lop. dicat. Et hęc
concluſio probatur aperte in l.inter omnes,
vbi late Doctores. ff.qui ſatiſdare cogantur,
& in l.ſed etſi, quæ eſt lex ſequens. ff.eodem
tit. quæ videtur expreſſa pro hac ſententia,
in quibus iuribus cauetur, quod hæres † qui 4
poſsidet hæreditatem ſub conditione, tene
tur ſubſtituto cauere de hæreditate reſtituę
da, & antè conditionem exiſtentem ex cau-
ſa iuſta compelli poteſt ad cauendum, vbi
gloſſ. & Doctores, præcipue Paul. & Alex.
tractant, an id procedat in fauorem ſubſtitu
ti fideicommiſſarij. & an talis cautio ſit præ
ſtanda cum fideiuſſore. Et iſtam opinionem
in terminis tenet Peralta, quem certè poſt ſu
periora ſcripta legi in l.3.4. qui fideicomiſ-
ſam numer.30. pag.159. ff. de hæred. inſti-
tuend. licet non tantis, nec tam vrgentibus
moueatur, ſicut ea ſunt quæ in hac quæſtio
ego tracto: ſed motus fuit quibuſdam leui-
bus rationibus. Et iſta opinio verior mihi vi
detur per prædicta, & ſcripta per Alexan.
in conſil.79.illud de iure lib.1.& tex. in ra-
tione ſui, in l.1. tit.2.part.3.ibi, *De que el ſe-
meja, que le fazen coſa porque adelante puede
ſer embargado, o perdido todo*: vbi vide Gre-
gor.Lopez, ad idem eſt text. famoſus in l.in
omnibus. ff.de iudicijs, & in l. ſi creditores,
ff.de priuileg.creditorum.l.creditoribus. ff.
de ſeparationibus, tradit pulchrè Bald.in con
ſil.413.an ille libr.3. Auguſtinus Beroius in
conſil.92.lib.2.ſolutione.5. numer.27. fol.
361. qui citat Beroium erratum. Ex quibus
apparet, quod dict.l.in omnibus habet etiam
locum in contractibus ſtricti iuris: notat Ia
ſon in l.2.num.16.ff.ſoluto matrimonio.idē
poſt Bart. in l.ſi conſtante nu.53. ff.eodem
titulo, Bart. & communiter Doctores, vbi
Iaſ.numer.14.in l.3.in principio, ff.de con-
dict.cauſa data: & idem Iaſ. in §. actionum,
numero.64, de actionibus: & in l. quæ de-
legato numer.17. ff. de legatis.1. & condu-
cit ad hoc propoſitum elegans doctrina Bar
tholi in l.3.§.nunc de effectu numero.3.ff.
de liber. legat. vbi dicit, quod quando in-

contin

5 continenti † non habeo actionem ad peti-
tionem alicuius rei : quia ſum impeditus
actionem intentare, poſſum petere cautio-
nem, refert text. in d. l. omnibus, vbi ſi mari-
6 tus vtitur male bonis dotalibus, cogitur † ad
dandam cautionem, l. vbi adhuc, C. de iure
dotium, dict. l. ſi conſtante egregia, l. 29. tit.
11. part. 4. late Ioan. Lop. in repet. cap. per
veſtras in princip. col. 1. cum ſeqq. Paul. de
Caſtro in l. 2. in princip. numer. 3. ff. ſolut.
matrimo. & conſil. 8. numer. 2. lib. 2. Bald.
Nouel. in tract. de dote part. priuilegio
24. fol. 35. tom. Grammat. deciſ. 9a. numer.
17. & 18. Olan. in antinomia pagin. 93.
numer. 76. & pag. 94. numer. 83. & 84. l.
1. titul. 9. part. 3. & faciunt pro hanc ſenten-
tia quæ prope in noſtris terminis ſcribit
gloſſ. Pariſ. conſuetud. Pariſienſ. §. 3. gloſ.
2. numer. 13. fol. 78. & per eundem in §.
22. numer. 55. fol. 190. & in eodem §. num.
124. fol. 201. & induco etiam text. in l.
hac edictali, §. is illud in verſ. mobiliũ vero,
7 C. de ſecundis nuptijs, vbi mulier † tenetur
ad pręſtandam cautionem, quod bona mobi
lia, quę habuit à primo marito, reſtituet filijs
primi matrimonij, quem textum videtur
extendere ad bona immobilia Ciſuentes in
l. 15. Tauri in fine, dum ad hoc refert text.
in l. vſufructu, C. de vſufructu, cum quo cõ-
cordat l. 20. tit. 31. part. 3. & materiam late
tract. Anton. Peregrin. in tractatu de fidei-
commiſsis, art. 40. numer. 10. cum ſeqq. fol.
359. Et pro iſta ſententia eſt alia ſingularis
lex 17. titul. 13. part. 5. ibi : *Pero ſi aquel que
tomò la coſa en peños, ſe temiere del q̃ ſe la em-
peñò que ſe ira de aquella tierra a otra, bien la
pueden demandar, que ge la de, o que le da tal
ſeguranſa de que ſea ſeguro, que a la ſazon que ſe
cumpliere la condicion, y viniere el dia cierto,
que ge la de.*

Nec minus facit l. vlt. C. de legibus, & ibi
8 gloſ. & DD. vbi legatarius cauere debet hæ-
redi † de reſtituendo poſt tempus, neceſ-
ſitatem habente legatario, vel fideicommiſ-
ſario, & cautionẽ in perſonam hæredis ex-
ponere, vt ei poſt tranſactum tempus res
non culpa eius deterior facta reſtituatur, no-
tat Guid. Papæ deciſ. 248. Ex quibus, & ex
infra tradendis ſumitur intellectus, decla-
ratio, & reſolutio ad quæſtionem, quam tra
ctat Quintilianus Mandoſius in tractatu de
inhibitionibus quæſt. 78. fol. 34. num. 1. cum
ſequent. vbi diſputat, an fideicommiſſarius
conditione pendente poſsit hæredem pro-
hibere, & inhibere, quod non alienet rem
fideicommiſſo ſubiectam, quæ cautè in no-
ſtra materia maioratuum legenda ſunt, vt
ex eis videre licet. Vlterius hæc conclu-
ſio probatur ex l. cum Archimedoram
C. vt in poſſeſsionem legatorum, ex qua
conſtat quod fideicommiſſarius conditio-
ne pendente poteſt † petere à grauato,
quod caueat ſibi de reſtituendo fideicom-
miſſo adueniente conditione, & ex titul.
ff. vt in poſſeſ. legat. notat Iaſ. in l. qui Ro-
mæ, §. duo fratres num. 71. fol. 168. ff. de ver
borum obligat. Roland. conſ. 100. & vltim.
num. 46. lib. 2. Curcius Iunior conſ. 64. col.
penult. notat Stephanus Bertrand. in conſil.
19. num. 2. lib. 1. & cogitur facere inuenta-
rium, vt ſupradixi, & notatur per Galliaul.
in l. centurio col. 40. ff. de vulgari, & nota-
tur per Bart. Socin. in conſil. 51. viſo teſta-
mento ſpectabilis in primo dubio lib. 3. &
Purpurat. in l. 1. C. de pactis, num. 43. fol. 3.
Alexand. in conſ. 158. numer. 22. libr. 5. &
Guid. Papæ deciſ. 341. Vtrum rogatus, vbi
late fundat quod † hæres rogatus reſtituere 10
hæreditatem eſt cogendus ad faciendum in-
uentarium, & ita dicit determinatum fuiſſe,
& notat Stephanus Bertrand. in conſ. 108.
num. 5. & 6. lib. 1. ad quod loquendo in hac
materia noſtra maioratuum, alia refert Peral
ta in dict. §. qui fideicommiſſam num. 45.
pag. 178. cum alijs, facit quod tradit Pinel.
in l. 1. part. 3. num. 73. C. de bonis maternis.
Et qualiter poſſeſſor maioratus cogi poſsit
ad faciendum inuentarium, tradit Molina
lib. 1. cap. 28. fol. 196. quem citat Caldas
Pereira in l. ſi curatorẽ habens, C. de in inte
grum reſtitut. minorum in verbo læſis nu.
135. fol. 375. ad quem iungo Rolandum in
tractatu de confectione inuentarij, verſic.
Teſtator, an poſsit remittere numer. 118.
volumi. tract. fol. 199. & quod ſupra ſcri-
bo, & tradit etiam Simon de Prætis libr. 5.
de interpretand. defunct. volunt. interpre-
tat. 2. dubitat. 1. numer. 53. fol. 503. vbi in
numeris antecedentibus & ſequentibus
plura videre licet in materia præſentis quæ-
ſtionis.

His proxima eſt doctrina Bartholi in l.
filius familias, §. diui oppoſition. 5. ff. de
legat. 1. vbi dat conſilium patri volenti
† prohibere filio alienationem legitimæ, 11
quod exprimat cauſam, videlicet quia pa-
ter filium minus induſtrium, nec aptum ad
regendum, ſeu gubernandum, ſed delapi-
datorem exiſtimat: & creditur patri, quia
præſumitur facere pro vtilitate filij, Et hæc
doctrina Bartholi confirmatur ex textu in
l. filijs matrem, C. de inofficio. teſtament.
vbi Doctores, & ex l. multæ notæ, ff. de li-
beris & poſthumis, & ex his quæ ad hoc
propoſitum tradunt Ioan. Lop. in repetio-
ne cap. per veſtras de donationibus inter vi-
rum & vxorem, colu. 235. verſic. Sed ſi filia,
Roderic. Suarez in l. quoniam in prioribus,
limitatione 1. pag. 103. C. de inofficioſ. te-
ſtamento. Cui adde Cumanum, & Iaſonem

in dict.§ diui,vbi Ripa nu.24.& Oppizon.
num.44. Alciat.num.8.Loazes num. 22. &
Crotus num. 56. Ioſeph. Maſcard. in tract.
de probatio.lib.3.concluſ.1237.numer.25.
ſol. 176. & faciunt quæ ſcribit idem Maſ-
card. concluſ. 1149.numer.13.& 14 ſol. 43.
Iulius Clar.in practica crimin.quæſt 78.nu.
10.pag.344.Alciat reg.1.præſumpt.2.Boe
rius deciſ.87 nu.4. & idem Galiaul. in dict.
l.centurio num.241.ff.de vulgari,& eſt cō-
munis ſecundum Decium conſil. 442. ad
quod alios plures Doctores citat Roland. in
conſil. 98,num 25. lib. 2.vbi de hoc puncto
melius quam quilibet agit, vbi refert Roderi
cũ Suarez vbi ſupra,qui eſt primus Doctor
exterorũ,qui illum refert, de quo ego mul-
toties miror. Et valet præceptum † teſtato-
12 ris , vt eius filij intra certũ tempus diuidere
bona non poſsint l. 4. in princip. vbi Bald.
ff.de condit. inſtitut. Bart. in l. Quintus, ff.
de annuis legat. traditur & limitatur per
Decium in conſil. 349. num. 1.cum ſequen-
tibus. Et quando ſit cauendum, relinquatur
arbitrio iudicis, probatur in l. ſi creditores,
ff de priuileg.creditorum & in l. 3.in prin-
cipio , ff. de condict. cauſ. data, quæ iura ad
hoc citat Bald. in cap. ſignificauit de teſti-
bus , tradit Tiraquel. lib. 5. de retractu, §.
18.num.45.pag.135. Et an ſucceſſor in ma-
ioratu poſsit expellere poſſeſſorem maio-
ratus propria authoritate propter deterio-
rationem , colligere licet ex text. in l. hoc
amplius in fine,ff.de damno infecto, §. fini-
tur inſtit.de vſufruct.cum ijs quæ late ſcri-
bit Auguſtinus Beroius in conſ. 54. per to-
tum lib. 3.

Quando autem [illegible]catur poſſeſſor maio-
ratus † vti male [illegible]ſtantia bonorum maio-
13 ratus , ad hoc vt prædicta locum habeant
vltra tradita in dicta lege ſi conſtante , & in
dict.l. vbi adhuc, vide dictam l. 29. quæ eſt
notabilis in hoc propoſito, quæ loquitur de
marito qui ludit, cui adde Tiraquel.in l.ſi vn
quam in verbo donatione largitus nu. 234.
pag.297.C. de reuocand.donationibus,In-
nocent.Bald & DD. in c.vlt. de ſequeſtra-
tio. poſſeſ. & fruct. Boer. deciſ.61.num.4.
& prodigus dicitur qui de ſuo donat pluſ-
quam poteſt l.58.tit.5.part. 2. de quo vide
Gregor.Lop.in l.5.tit.11.part.5. Qualis autē
ſit hæc cautio,quā præſtare tenetur poſſeſ-
ſor bonorum maioratus, vide Ioan. Fabrum
in princip. inſtit. de vſufruct. Pinel.in l.1.
C. de bonis mater.part.2. num. 79. vbi au-
tem agit de huiuſmodi cautionibus, cui adde
gloſ. Pariſ. in dict.§.31. Molinam lib. 1.de
primogenijs cap.15.num.4.quem citat Ioā.
Gratian.in reg.192. nu.3. Epiſcop. Couar.
reſolutio.lib.3.num. 6. & generaliter quid
cōtineatur cautionis † appellatione vide tex.
14

in l.ſancimus, C.de verbor.ſignific.& notā-
dam l. 10.in verſ. *Otro ſi dezimos que caucion,*
tit.33.par.7. quam l.nunquam ab aliquo re-
latam vidi, neq; ſcribendo , nec legendo:cũ
tamē ſuper hoc viderim magnas lites, & ibi
vide abundantem gloſ.Greg. Lop.in verbo
cautio , cui adde Iaſ. in l. prætor , §. deinde
num.6. ff. de noui operis,& in l. numer.7.
ff.qui ſatiſdare cogantur, & in l. ex ea parte
num.6.ff.de verbor. obligat. Bart. Socin.in
conſ.93.lib. 1. Rebuf. tom. 1. ad conſtitut.
Regias tractatu de ſentent exequutio. artic.
1. gloſ. 16.pagin.355. eundem Rebuf. in l.
hæc verba ſeptuageſima tertia pag. 490. ff.
de verborũ ſignificat. vbi ex l.2.ff.de vſu-
fruct. l. 1. §.iubet, ff. de collatio bonorum,
ſcribit quod ſi dicatur , quod caueatur , re-
ctè, vel idonee , intelligitur cum fideiuſſori
bus, quod nouiſsime reſoluit Petrus Barboſ.
in l.diuortio, §.interdum nu. 15 pag. 150.
ff.ſoluto matrim. Andr. Gaill. obſeruationũ
practicarum lib. 1.obſeruatio. 26.nu.6 pag.
22. melius lib.2.obſeruatione 47.nu. .cum
ſequentibus, vbi reſoluit num.4.quod cautio
idonea † dicitur datis fideiuſsionibus, vel 15
pignoribus, per l.ſi mandato Titij, §. fin.ff.
mandati.& l.4.§.ſi ſub cōditione, ff.de fidei-
commiſſarijs libertatibus,& per alia iura, Cā
petiũ in tractatu de dote part. 2. quæſt. 37.
num.2.fol.92.

Imò ſuſtentari poteſt, quod caſu prædicto
veniente, ſcilicèt, vbi ſucceſſor in maioratu
& poſſeſſor diſsipat † bona maioratus, poteſt 16
cogi ad reſtituendũ bona maioratus ſucceſſo
ri, per l. Imperator, ff ad Trebel de qua per
Cephal.in conſ.112.nu.12.lib.1. vbi ſcribit
an filius poſsit ſtatim agere? & an ius ſuper-
ueniēs litependēte filio proſit, vbi ampliat
eā l.Imperator, ſiue dilapitatio procedat in
toto, vel in parte, ex Bero.q.72.& d.l. Impe
rator, procedit etiam ſi non conſtet hæredē,
qui tenetur reſtituere legatũ, vel fideicōmiſ
ſum, habere animũ defraudandi fideicōmiſſa
riũ: quia ſufficit fraus re ipſa, etiam ſine dolo,
ſecundũ Paul.& Alex. ibi & Iaſ.in l. ſi con-
ſtante, nu.196.contra Imol.ibi, ff.ſolut.ma-
trim. quos ſequitur gloſ. Par. in conſuetud.
Pariſienſ.p. 1. §.22.nu.124.ſol. 201. facit l.
iuris gentiũ, §. ſed ſi fraudandi , ff.de pactis.
Et alimentabitur iſte, à quo auſertur maiora
tus ex bonis maioratus, iuxta dict l. Impera-
tor, quod tradit Petr. Surd.in tract.de alimē-
tis tit. 1. quæſt .30. nume.4.ſol.24.& tit.8.
priuileg. 16.nu.6.ſo.208. vbi reſoluit, quod
ſi fideicōmiſſarius fame pereat, non tenetur
reſtituere fideicōmiſſũ, & quod ſi pater fuit
rogatus reſtituere filio fideicommiſſum , &
diſsipat bona reſtitutioni ſubiecta , de-
beant ab eo auſerri, tradit Imol.in d.l. Impe
rator, relatus à Ioan. Lop.in d.c. per veſtras
de

Digitized by Google

de donationib. inter virum & vxor. notabil. 1. §. 17. num. 13. pag. 325. quod fortius procedit vbicumque conditor maioratus cauerit, quod alienante, vel diſſipãte poſſeſſore bona maioratus, eo ipſo tranſeant in ſucceſſorẽ, & hæc iuſtificatur ex doctrina Bald. in c. 1. §. quicumque aduocatiam, per illum tex. de pace tenẽda, & eius violat. vbi dicit, quod ſi vaſſallus feudo abutatur notabiliter
17 deteriorando, † eſt ſufficiens cauſa ad hoc vt feudo priuetur, & idem tenet Iaſ. in prælud. feudorum num 68. & conſ. 17. lib. 1. & alij quos refert gloſ. Par. in conſuetud. Pariſienſ. part. 1. §. 30. no. 166. fol. 251. ſimile adducentes ad emphyteutã, qui propter deteriorationem rem amittit, iuxta auth. qui rẽ, vbi DD. C. de ſacroſanct. Eccleſ. ad quod conducũt alia quæ ſcribit in hac noſtra materia Peralta in dict. §. numer. 44. pag. 177. Roland. in conſ. 49. num. 20. lib. 2. Iul. Clar. §. feudum quæſt. 56. & legenda ſunt quæ de deterioratione in iſta materia ſcribit Cephal. in conſ. 753. num. 58. lib. 5.

18 Et quod ſi res reſtitutioni † ſubiectæ perierint ex culpa fideicõmiſſarij, teneatur fideicõmiſſarius reſarcire dãna, tradit Ioan. Lup. rubr. de donatio. inter virum & vxorem, §. 17. nu. 8. pag. 54. per l. mulier, §. ſed etiam, verſ. Sed ſi cum, ff. ad Trebel. Raro tamen in Hiſpania poſſeſſores rerũ maioratus bonis priuantur maioratus propterea quòd dilapidant, & deteriorãt bona. Et pro hac conſuetudine facit regula gloſſę in cap. vlt. de iure patronatus, quæ dicit, quod pœna † non habet locum niſi in caſibus à iure expreſsis, probatur in auth. de non eligẽdo ſecũdo nubẽtes, col. 2. notat Rebuf. in tract. de pacifico poſſeſſore n. 271. pag. 313. & in tract. de nominatione q. 9. num. 58. pag. 58. gloſ. Par. in conſuetud. Pariſienſ. part. 2. §. 54. num. 3. fol. 64. de quo legenda ſunt quæ ſcribo part. 1. quæſt. 1. numer. 326. & dict. l. partitæ eſt notanda ad ea, quæ ſcribit Epiſc. Couarr. reſolutionum lib. 3. cap. 3. num. 6. de cautione, quæ eſt danda ab vſurario de reſtituẽdis vſuris. Et de materia noſtræ quæſtio-
20 nis † legenda ſunt, quæ non ita exacte tradit Molina lib. 1. de primogenijs cap. 16. nu. 25. cum ſeqq. fol. 128. ſtylus autẽ viget, quod ad petitionem creditorum ſequeſtrantur bona maioratus, vbicũque cõſtat de multis debitis, & dilapidatione, & nominatur depoſitarios, qui bona adminiſtrat, & creditoribus ſoluit, & alimentat poſſeſſorem maioratus: quæ practica iuſtiſsima eſt & neceſſaria ad refrenandã prodigalitatem multorũ, & nobilium iſtius Regni, quæ practica fundari poteſt in d. l. Imperator, quam ornat Molina lib. 1. de primogenijs cap. 16. nu. 1. fol. 124. & faciunt ſcripta per Simon de Prætis in tract. de interpretand. defunct. voluntat. lib. 4. dubit. 11. num. 64. fol. 426. ad quæ addo tex. in c. peruenit de fideiuſſoribus, Collectar. in c. Odoardus de ſolut. Rebuf. in auth. habita. C. ne filius pro patre priuilegio 112. Epiſcop. Couar. reſolutionum lib. 2. cap. 1. num. 9. cui iungo Menoch. illum referentem, & hoc bene tractantẽ lib. 2. de arbitrarijs iudicum caſu 183. num. 25. cum ſeqq. & quæ ſcribit Baeça de inope debitore, c. 16. num. 9. ex Cœpol in tract. de nobilitate priuileg. 22. Iaſ. in §. item ſi de dote num. 7. de actionibus, & alijs quæ citat latius cap. 17. num. 67. fol. 147. faciunt l. 1. tit. 15. part. 5. l. fin. titul. 11. part. 4. & quæ ſcribunt auditor Cordoua de Lara in l. ſi quis à liberis, §. ſed ſi filius num. 76. fol. 82. ff. de lib. agnoſcẽd. Matienço in l. 15. tit. 10. num. 4. lib. 5. recopilat. gloſ. 6. fol. 317. idem Lara in §. ſolent num. 13. cum ſeqq. fol. 246. poſt Otalorã in tract. de nobilitate par. 5. cap. fin. num. 3. Parlad. 2. par. rerum quotidianarum cap. fin. §. 3. num. 31. pag. 320. & eundem Parlador. §. 4. numer. 50. pag. 124. & qualiter nobi-
li ſint † danda alimenta, ne egeat, & non 21
poſsit conueniri vltra quam facere poſsit, ſcribit Tiraquell. in tractatu de nobilitate cap. 20. numer. 142. pag. 168. ad quos omnes iungo Oſaſcum deciſion. 180. numero 9.

Et eſt etiam notandũ, quod ſi proximus ſucceſſor in maioratu † incuria in tempore 22
debito non egerit contra dilapidatorem bonorũ maioratus, poteſt alius proximus ſucceſſor agere cõtra eũ ad id, quod intererat agere in tẽpore requiſito, vt perſuaderi poteſt ex tex notabil. in l. vlt. C. de adminiſtratio. rerum publicarum lib. 11. Et prædictis eſt addendũ, quod ſucceſſor in maioratu poteſt agere contra hæredem, qui non fecit inuentariũ, & petere quod iuretur in litem, prout tradunt Plotus in l. ſi quando nu. 395. verſ. Si hæres. C. vnde vi, Marzarius in epitome de fideicõmiſsis quæſt. 53. in fin. Noto etiã, quod quemadmodum grauatus ſub conditione tenetur fideicommiſſario cauere de reſtituẽdo ſuo tempore, dict. l. cum Archimedoram, C. vt in poſſeſ. legatorum, l. 1. & per totum tract. ff. vt legatorum nomine caueat.
pari ratione tenetur facere † liquidationem 23
bonorũ fideicõmiſſo ſubiectorũ, vt reſoluit Cephal. in conſ. 296. nu. 46. lib. 2. Et quod dicatur alienare qui male vtitur ſubſtãtia ſua, tradit Oſaſcus deciſio. Pedemontana 168. numer. 14. & faciunt ſcripta per eundem deciſio. 170. nu. 4. vbi tradit, quod princeps non libenter ſuſtinet eos, qui vltra ſubſtantiam ſuam expendunt, auth. vt determinatos ſit numerus clericorum, §. cum vero Deo amabilis, l. 3. ff. vbi popil. cauer. debeat.

Quibus libenter addo quæſtionem, quam de facto vidi, fundauit quis maioratum de bonis immobilibus, & de quibuſdam bonis mobilibus pretioſis, & maioratus fuit
22 † reuocabilis, reſeruato tamen vſufructu, qui maioratus fuit factus per patrem in filium, an talis filius poſsit petere à patre ſatiſdationem, tanquam ab vſufructuario de rebus mobilibus reſtituendis, & vtendis arbitrio boni viri, ſecundũ ea quæ ſupra ſcripta ſunt, & regul. l. 1. ff. de vſufruct. quem cauc. & magis videtur fundatorem maioratus regulariter non eſſe cogendum ad præſtandã talem cautionem, ex regul. text. in l. cum oportet, §. ne autem, C. de bonis quę liberis, & l. filio, ff. vt legatorum nomine caueatur, & doctrina Barthol. Socin. in l. omnes, ff. de exceptio. vbi vult, quòd licet vſusfructuarius teneatur præſtare cautionem idoneam arbitrio boni viri vtendo iuxta regulam dictæ l. 1. ff. de vſusfruct. quemadmod. caueat. hoc non habeat locum in eo, qui donaſſet ſua bona retento vſufructu: quia cum ex liberalitate ſua conueniatur, cum eo mitius eſt agendũ, argumento l. ad res donatas, ff. de ędilitio edicto, quod etiam eleganter fundauit Corn. in conſ. 267. nu. 8. cum ſeqq. lib. 4. Decius in l. Diuus Pius nu. 2. ff. reg. iuris, pag. 153. & in conſ. 265. num. 5. quod notã dum eſt, & hoc ſequitur Pinel. qui alios citat in l. 1 part. 2. numer. 80. fol. 96. C. de bonis maternis, & prius tractauit num. 32. fol. 46. de quo legẽda ſunt quæ ſcribit Molina lib. 1. de primogenijs cap. 15. nu. 31. cum ſeqq. fol. 112. licet prædicta non referat.

23 Et quod dicatur † deterioratio notabilis, quando incinduntur multæ arbores fructiferæ, probatur in authent. qui rem, C. de ſacroſanct. Eccleſijs, vbi Bald. Salicet. Iaſ. Decius Cagnol. & alij, vt volunt Barth. in l. in fraudem, §. conductor, ff. de iure fiſci, & alij, quos citãt Corbulus in tract. de iure emphyteut. titul. de cauſis ob priuationem in princip. verſ. Decimatertia, nu. 2. ſol. 68. Petrus Surd. deciſ. 286. num 9. late Roland. in conſ. 49. num. 10. cum ſeqq. lib. 2.

24 Et quòd in iſta materia nõ videatur † quis dilapidare bona maioratus, ſi fructus in ſuos vſus conuertat, ad hoc vt cauere teneatur, verũ exiſtimo à ratione ceſſante eorũ, quæ ſcribunt in caſu l. Imperatores, ff. de appellat. gloſ. & Ang. ibi Bald. & Rom. in l. qui ſeruũ, ff. de acquirẽ. hæred. per l. Diuus la primera, ff. de pet. hæred. Aufrerio in deciſ. Capellæ Toloſ. 477. Greg. Lopez in l. 1. tit. 9. par. 3. in gloſ. in verbo. *Deſgaſtar*, Azeu. in l. 1. tit. 12. *De los ſequeſtros*, lib. 4. recopil. num. 3. fol. 169. & de hærede grauato reddere rationẽ fideicommiſſario, l. Pariſium conſ. 81. lib. 2. Marzarius de fideicommiſ. quæſt. 46. ad finem, & de materia iſtius quæſtionis † lege 25 quæ ſcribit Molina lib. 1. de primogenitura, cap. 27. num. 1. cum ſequentibus, ſol. 292. Et qualiter conſulendum ſit emptori, qui emit rem maioratus, ſi venditor agat ad pretium, an petere poſsit, quod res libera ſibi tradatur, vel ſufficiat cauere de indemnitate in caſu purificati fideicõmiſsi, cautione præſtita, videre licèt in Alexan. in conſ. 65. lib. 5. & latius ex profeſſo deciſ. Pedemontana Oſaſci 24. Et qualiter hæres teneatur reſarcire fideicommiſſario damnum contingens ex eo, quod vendidit rem fideicommiſſo ſubiectam † non quanti vendidit, ſed quan- 26 tum res valebat, tradunt Oldral. conſ. 107. Ripa in l. in quartam, num. 102. fol. 147. ff. ad l. falcidiam.

QVÆST. XXXV.

Primogenitus ſi per errorem diuiſit aliqua bona maioratus, an ſibi præiudicet.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis num. 1. 8. 12. 15. & 17.

Diuiſio facta per errorem reſcinditur, etiãſi ſit cum iuramento, nu. 2.

Diuiſio prædiorum feudalium erronea reſcinditur, etiam ſi ſit iurata, & per errorem, nu. 3.

Recognitio feudi facta per errorem non nocet poſteris, num. 4.

Poſſeſſor ſi cognoſcat aliqua bona eſſe maioratus cum certis legibus & pactis, ſucceſſoribus non nocet, num. 5.

Vaßalli ſi ſe obligent ſoluere domino annuatim aliquid pro re, in qua ius habebant, non ligat contrahentes, nec eorum ſucceſſores talis obligatio, num. 6.

Contractus vitiatur ex defectu cauſæ finalis, num. 7.

Primogenitus per diuiſionem non cenſetur renunciare primogenituram, num. 8.

Per ſimplicem diuiſionem non cenſetur renunciatum fideicommiſſo, num. 9. & quando cenſeatur renunciatum, num. 10. & 11.

Bona feudalia & emphytentica an computentur in legitimam, num. 13.

Bona ſubiecta reſtitutioni in conditionis euentum non veniunt in generali obligatione, num. 14.

Diuiſio bonorum eſt bonorum alienatio, nu. 16.

In iudicio poſſeſſorio an obtineat qui per errorem diuiſit bona maioratus, & tradidit poſſeſsionem bonorum, de quibus facta fuit diuiſio, poſtea tamen poſſeſsionem bonorum

pe-

petat, allegando diuiſionis errorem, nu. 17.
Remiſsio aut reuocatio fideicommiſſi non præ-ſumitur niſi probetur, num. 18.
Diuiſio facta authoritate laudi lati ab arbitris inter verum hæredem & putatiuum an poſsit retractari reſpectu alicuius erroris, num. 19.
De fideicommiſſi ſcientia qualiter conſtet, nu. 20.
Renunciatio fideicommiſſi facta in vno caſu an extendatur ad alios, nu. 21.

TRigeſimo quinto quero, primogenitus
per errorem fecit diuiſionem inter fra
tres aliquorum bonorũ maioratus, credẽdo,
quod non erant bona maioratus, ſed quod
erant bona diuiſibilia, & libera, vtrum ſibi
1 præiudicet. In quo breuiter † expono meã
ſententiam, & concludo, quod talis diuiſio
nihil nocet, non ſolum illis, quibus cõpetit
pro tempore ius ſuccedẽdi in maioratu, ſed
2 nec illimet, qui ductus errore † diuiſionem
fecit. l. ſi poſt diuiſionem, C. de iuris & facti
ignorant. l. maioribus, C. cõmunia vtriuſq;
iudi. vbi etiam maioribus in hoc caſu decep-
tis ſubuenitur, & idẽ probatur in l. ſi ſoror,
C. de collatio. vbi gloſſa alios concordantes
refert, notatur per Bald. in conſ. 72. factum
ſuper quo lib. 2. ſecundum nouam impreſ-
ſionem, & latius per Alexand. in conſ. 168.
ponderatis num. 2. cum ſequentibus, libr. 5.
Pinel. in l. 2. C. de reſcind. vendit. part. 2.
cap. 1. num. 2. fol. 75. quod procedit etiam
ſi renuntiatio, & iuramentum intercesſit
ſecundum Paulum Caſtrenſem in l. vltima,
§. idem quæſijt, ff. de cõdict. indebiti, quem
refert Decius dict. l. ſi ſoror, num. 3. fol. 95.
quem adde ad gloſſ. Pariſ. in conſuetudin.
Pariſienſibus. part. 1. §. 16. numer. 15. fol.
172. vbi ex hoc dicit, quod ſi per errorem
facta fuit diuiſio quorundam prædiorum,
3 quæ † feudalia erant, tanquam erronea diui
ſio reſcindi debet, etiam ſi ſit iurata, & quan-
uis tranſactio interueniat, vbi reſpondet ad
text. in l. cum putarem. ff. familiæ erciſcũd.
& idem volunt Iacob. Aluarot. & Præpoſit.
in cap. 1. de eo, qui fidem fecit, Pariſ. conſil.
12. numer. 56. lib. 1. Grammat. deciſ. 101.
num. 10. Decius in conſ. 5. num. 30. Afflict.
deciſ. 58. vertitur dubium num. 1. Pinel. in
l. 2. C. de reſcind. vend. part. 2. cap. 1. num.
2. fol. 75. Cephal. in conſ. 495. num. 30. libr.
4. Socinus Iunior in conſ. 152. numer. 2. &
3. lib. 1. Menoch. in conſil. 228. num. 40.
lib. 3. & prius in conſ. 87. numer. 83. lib. 1.
Rebuf. in auth. ſacramenta puberum, pag.
220. col. 2. verſicul. 3. illatio, Burſat. conſil.
170. num. 56. lib. 2. idem Menoch. in conſ.
105. nu. 95. lib. 1. Riminal. in conſ. 102. nu.
27. lib. 1. Socinus Iunior in l. qui Romæ, §.
duo fratres num. 7. fol. 187. idem Cephal.

in conſ. 207. num. 87. lib. 2. Aymon in conſ.
134. num. 50. idem Decius in conſ. 350. nu.
6. & in conſil. 408. num. 1. idem Socin. Iu-
nior in conſil. 44. num. 48. lib. 2. & in conſ.
48. num. 42. in conſ. 128. num. 121. lib. 1. idẽ
Aymon conſ. 26. in fine, & in conſ. 188. nu.
9. & 221. numer. 8. idem Menoch. conſ. 91.
n. 9. cũ ſeqq. lib. 1. & conſ. 130. nu. 10. cum
ſequentibus lib. 4. Andre. Gail. obſeruatio.
lib. 2. obſeruatione 139. n. 1. cum ſeqq. pag.
253. Tiberius Decian. reſponſo 52. num. 4.
lib. 1. Roland. in conſ. 7. num. 61. lib. 3. no-
tanter Carol. Ruin. in conſ. 147. nu. 15. lib.
2. Cephal. in conſ. 427. lib. 3. & faciunt quæ
eleganter ſcribit Bart. Socin. in conſ. 79. nu.
38. lib. 4. Alexan. in conſ. 22. num. 3. cum ſe-
quentibus, lib. 5. Marcus Brunus de Anguil.
conſil. 66. verſ. Totum, Tiberius Dec. conſ.
3. num. 111. lib. 1. Corbulus in tractatu de
iure emphyteut. verſ. Octaua cauſa nu. 17.
cum ſequentibus ſol. 32. Ioſeph. Ludouicus
deciſ. 19. nu. 6. Atque vltra relata per gloſ.
Pariſ. & alios vide notabiliter Iaſ. in dict. l.
ſi poſt diuiſionem num 4. & in l. iuſte poſsi-
det. numer. 13. ff. de acquirend. poſſeſ. poſt
Raphael. ibi, eundem Iaſ. in l. ſi Titius num.
4. ff. de verborum obligatio. & in §. ſequens
num. 3. ff. de actio. Angel. in §. quædam eo-
dem titul. Bart. & Imol. in l. ſi per errorem,
ff. de vſucap. & Barthol. Socinum in conſil.
33. lib. 4. num. 6. Bart. & Doctores in l. 1. C.
de condictio. indebiti, Decius in conſ. 515.
num. 6. Bald. & Iaſ. nu. 3. in l nam & poſtea,
§. ſi damnetur, ff. de iure iurand. in quibus
locis late explicatur materia dictæ legis,
cum putarem.

Et confirmatur ex ſententia Bald. in c. 1.
§. fin. de feudo guardiæ, vbi vult; quod re-
cognitio † facta feudi per errorem non no- 4
ceat poſteris, idem Bald. in conſ. 375. quan-
do conſtat libr. 2. Paul. Caſtrenſ. in conſilio
191. viſis & conſideratis, col. 2. lib. 2. Iacob.
de ſancto Georgio in tractatu feudorum, in
verbo dictique vaſſalli pro recognitione di
cti feudi, col. 4. verſ. Inſuper quæro, & alij,
quos citat gloſ. Par. in conſuetud. Pariſienſ.
par. 1. §. 35. num. 10. fol. 276. ad quem addo
elegantem conſil. Alex. vbi eadem gloſ. Pariſ.
litera errorem in conſ. 90. num. 10. cum ſe-
quentibus lib. 5. & in conſil. 29. numer. 25.
eodem lib. Ripa in l. 1. numer. 23. fol. 266.
C. de pactis, & conſ. 80. numer. 4. Aymon
conſil. 159. nume. 3. Rebuf. tom. 2. ad con-
ſtitutio. Regias, titul. de conſtitutio. reddi-
tuum pag. 128. num. 6. Et aditio hæredita-
tis erronea non nocet, nec confesſio facta
non nocet, vt reſoluit Iacob. Puteus deciſ.
404. lib. 3. & licet referens aliter videatur
diſponere, quam in ſcriptura referente, illa
diſpoſitio quatenus eſt vltra, non attenditur

vti per errorem facta: quia cogitauerit quod ſcriptora illa loquitur, vt reſoluit Decius in conſ.63.num.6.allegat Alex. in conſ.9. lib. 5. & tradit idem Decius in authen. ſi quis in aliquo documento num.40. de edendo, Antonius Pecegrin.in tract. de fideicommiſsis art.16.n.1 t 5.fol.557.ar.51.n. 39.fol. 486.

Ex quibus infertur, quod ſi aliquis cog-
5 noſcat † aliqua bona eſſe maioratus cum certis legibus, pactis, & conditionibus, hoc nõ nocet ſucceſſoribus, nec alterat primam vocationem, & maioratus inſtitutionem. Et pro iſtis faciunt etiam ſcripta per Decium in conſ.600. nu. 8. Ex quibus etiam infertur, quod ſi vaſſalli alicuius domini ſe obligent ſoluere annuatim aliquid domino pro re certa, quam illis dicit ſe concedere, quæ forſan erat publica, vel in qua vaſſalli ius habebant aliquod, quod talis obligatio, & recognitio
6 † non obligat contrahentes, neque illorum ſucceſſores, & poſſunt agere contra talem obligationem condictione ſine cauſa, & tanquam indebite promiſſum, vt probatur in l. ſi ir qui plus, ff. de cond. indeb. & in l. qui ſine, ff. de condictio. ſine cauſa, & in l. penult. §. mulier, ff. ſolut. matri. & facit doctrina Bald. in l. demonſtratio falſa ff. de condit. & demonſtrat. col. fin. verſ. Sexto quæro, vbi ponit regulam, quod cauſa finalis in cõtractibus parit repetitionẽ, & Bald. in l. neque apud, C. de hæred. inſtitut. ſcribit quod
7 vitiatur † contractus ex defectu cauſæ finalis, quæ notanda ſunt: quia in practica proderunt, & quotidie cõtingũt. Et de iſtis etiã legẽda ſunt quæ ſcribo in 5. part. quæſt.64. & in 2. part. quæſt. 5.

Et quod per diuiſionem non cẽſeatur pri-
8 mogenitus renũtiare primogenituram, † tradunt in ſpecie Nata in conſ. 50r. nu. 58. & & 59. lib.3. Cephal. in conſ. 152. nu. 71. lib. 2. Menoch. in conſ. 498. num. 26. lib. 5. & idem in conſ. 481. nu. 33. eodem lib. Oſaſcus in conſ. 42. num. 34. quod confirmo per ea quæ ſcribit Ioſeph. Ludouic. deciſ. Peruſina num.8. cum ſeqq. & qualiter fiat diuiſio inter fratres rei emphyteuticæ, reſoluit Bart. in conſ. 58. lib.1. de qua materia legẽda ſunt quæ ſcribit Andr. de Aponte in tractat. laudemiorum quæſt.25. fol. 32.

Pro prædictis etiam facit, quia per ſimplicem † diuiſionem non cenſetur renuntia-
9 tum eſſe fideicommiſſo, l. cũ pater. § hæredi tatem, ff. de legat. 2. & l. qui fideicõmiſſum, ff. eodem titul. notat Bart. per illum text. in d. l. qui Romæ, §. duo fratres, ff. de verborum obligat. vbi cõmuniter Alex. in cõſ. 21. viſo lib. 5. & alij quos refert Gozad. in conſil. 36. num. 52. & conſ. 45. nu. 17. & conſ. 53. num.8. & 16. Antonius Gabri. communiũ concluſ. lib. 4. tit. de fideicommiſsis cõcluſ. 1. per totum, quem citat Sarmiento ſelectarum interpretationum lib. 1. cap. 4. num. 5. fol. 41. Marzarium de fideicõmiſsis quæſt. 56. num. 59 Nata vbi limitat conſ.474. nu. 32. Burſ. conſ. 170. nu. 57. lib. 2. Maſcard. in tract. de probat. lib. 3. concluſ. 1263. nu. 33. fol. 205. Ioſeph. Ludouic. deciſ. 16. nu. 11. notatur per Alexand. in conſ. 40. nu. 3. lib. 4. vbi hoc ampliat, & ibi gloſ. Pariſ. in addit. & in conſ. 62. nu. 4. lib 7. & in conſ. 208. num. 4. lib. 6. Bertrand. in conſ. 21. nu. 19. lib. 1. qui limitat niſi renuntiatio ſit amplis verbis concepta, vt latius per illum, ad quem addo Decium in conſ. 495. num. 16. & prius in conſ. 287. num. 5. de quo etiam plene agit Socin. Iunior in conſ. 126. num. 32. cum al. ij lib 1. Ripa in l. 1. num. 4. C. de pactis, & quod fideicõmiſſum remiſſum eſſe cenſeatur, † vbi dictum fuit in diuiſione, 10
quod dantur bona ad habendum, & tenendum, & quicquid placuerit faciendum, tradunt Carol. Ruin. in conſ. 133. num. 3. lib. 2. Crotus in l. qui Romæ, §. duo fratres nu. 133. ff. de verbor. obligat. Zucard. in l. 5. nu. 6. C. de pactis, & alij quos citat Menochius lib. 1. de arbitrarijs quæſt.8. nu. 12. & fideicommiſſu etiam renuntiatum videtur, ſi fratres tempore diuiſionis remittunt omne ius quod habent, aut ſe habere ſperant in rebus relictis, ſi non erat alia cauſa ſperandi, niſi ius fideicommiſsi, ſecundum Bart. in l. duo fratres in 6. quæſt. ad fin. & alios, quos citat Tiraquel. de legibus connubialibus gloſ.7. Exprez n. 134. fol. 376. de qua materia vide Rolan. conſ. 34. n. 77. lib. 4. & conſ. 64. n. 1. eod. lib. Nicol. Boer. deciſ. 147. n. 50. cũ al js Aymon conſ. 24. nu. 15. & Simon. de Prætis lib. 3. de interpretand. defunctorũ voluntat. ſolut. 5. & vlt. nu. 4. cum ſeqq. fol. 372. Beroi. conſ. 85. num. 4. & conſ. 130. nu. 3. 2. lib. 2. Burſat. in conſ. 86. num. 17. lib. 1. vbi num. 13 tradit quod promiſsio de non contrauenendo diuiſioni operatur renuntiationem fideicommiſsi. Et facultas ſeu clauſula, vt poſſint diuidentes de rebus diuiſis diſponere, vt voluerint, & ſi dicatur ad habendũ, & tenẽdũ, & ſi ſe obligauerũt de euictiõne, ad quas omnes cõcluſiones allegat authores, facit tradita per Pariſ. in cõſ. 24. nu. 107. cũ ſeqq. lib. 2. & quod ſi hæres diuiſit ſcienter bona tãquam fideicõmiſſo grauata, & cõfeſſus eſt bona eſſe de fideicõmiſſo, ſibi præiudicet, tradũt Carol. Rui. in cõſ. 128. lib. 2. Ant. Pet. de fideicõmiſ. q. 13. nu. 252. pag. 492. & materiã tractat & reſoluit Ant. Peregr. in tractat. de fideicommiſsis art. 52. num. 10. cum ſeqq. fol. 493. & quod propter ſeruandam æqualitatem cenſeatur renuntiatũ † fideicõ 11
miſſum reciprocũ, tradũt in Bar. in d. §. duo fratres quæſt. 2. Areti. cõſ. 6. & alij, quos citat

Burſat.

Berſat.in conſ. 73.nu.34.lib.2.& quod ceſſio facta in fideicōmiſſo non cēſeatur remiſſa per verbum,aliam,tradunt Carol. Ruin.in conſ.19.nu.22.lib.3.Bertazolus in tract. de clauſulis clauſ.27.nu.1. fol.143. Et qualiter quis poſsit cōtrauenire diuiſioni fideicōmiſſi per verba ratum habere,& quando ſuperuenit noua diuiſio,late tradit Cephal. in cōſil.254.num.10.cum ſeqq.lib. 2. & materiā tractat latiſsime Menochius in tractat.præſumptionum libr.3.præſumptio. 115. num. 1. cum ſeqq.pag. 406. & legendus eſt præſumptio.116.eodem lib.3. Ioſeph.Maſcar. libr.2. de probationibus concluſ. 776. fol. 104. Marzarius in tract. de fideicommiſsis quæſt. 59.

Si igitur prædicta vera ſunt, vbicumque bona illius, cum quo diuiſio facta fuit,ſunt libera,& non inalienabilia, nec reſtitutioni
12 ſubiecta, † & de quibus libere poteſt diſponere,fortius locum habere debent in bonis maioratus,& quæ vinculo reſtitutionis ſunt adſtricta: quia de illis non poteſt diſponere poſſeſſor bonorū maioratus tanquam dominus. Et iſta confirmantur ex ſententia Bart. poſt Dinum in l. item videndum,§.vltim.ff. de petitio.hæredit. vbi volunt, quod ſi quis renuntiet hæreditatem paternam, & faciat quietationem de omni eo,quod habere poterat in hæreditate paterna,non excluditur à petitione bonorum feudalium,notat Dec. in conſ.389.num.5 & iterum nu.11. Epiſc. Couar. in c.quanuis pactum de pactis in 6. part.3. §.3.nu.6.fol.121.Carol.Ruin.conſ. 24. num.4.lib.1. Decius conſ. 395. num.8. Menoch. conſ.16. num.16.lib.1.de quo leganda ſunt quæ ſcribit Aymon conſ. 256. nu.6.cum ſeqq.Iaſ.conſ.56.col.4.verſ.Confirmantur prædicta per illud quod tenet Bart. lib.3.

Prædicta corroboratur,quia bona feuda-
13 lia & emphyteutica non computantur † in legitimam,ſecundum gloſ.& Angelum in l. ſi patroni,ff. ad Trebell. vbi Alex.cum cōcordantibus,vt per Iaſ.in l.quoniam nouella num.9. C.de inoffic.teſtamento, Ægidiū Boſsi um in practica crimin.tit. de bonorum publicatione num.5.pag.502. ad quod legē da ſunt quæ ſcribit Anton. Gama deciſ. 5. & deciſ. 8. renuntiatio facta per filium de bonis paternis non comprehendit bona feudalia, quæ ſunt bona propria filiorum ex legis prouidentia, non patris, vel matris, ſecundum Bald. in l. item videndum, ff. de petitio. hæredit. vbi Angel. Albericus in l. tres fratres,ff.de pactis,Decius in l. 1. num. 48. ff. ſi certum petatur, & alij, quos citat Ioſeph. Maſcard. in tractat. de probation. lib.3. concluſio. 1265.numer.44. fol. 208. & in diuiſione facta inter fratres non intelligitur renuntiatum ius emphyteuticum, vt volunt Barthol. & alij in dict. §. duo fratres, Alexand. in conſ.25.numer. 14. libr. 5. & alij, quos citat Ludouicus Gozadinus in conſil.53. numer.16. Ad quod etiam facit: quia bona ſubiecta reſtitutioni in conditionis † euentum non veniunt in generali obligatione,ſecundum Angelum in authentico de reſtitutione,& ea, quæ in verſ. in gloſ.quæ incipit hanc primam dubitationem, quem referunt,& ſequuntur Alexan. in l. ſi conſtante in 3.quæſt. 3. quæſt. principali,ff. ſolut. matrimon. Fanus in tractatū de pignoribus 2.part.membro 2. numer. 3. fol.11. Hinc eſt, quòd ſi pater vno filio in certa re inſtituto, alium filium in omnibus bonis vniuerſaliter inſtituat, in tali vniuerſali inſtitutione non includuntur feuda, ſecundum Bart. in l. iuris iurandi, §. ſi liberi, ff.de operis libertorum, Bald.in cap.1. col. vltim.de ſucceſsione feudorum cum cōcordantibus,vt per Socinum Iuniorem in conſilio 72.numer.71. qui aliqua ſingularia ad propoſitum ſcribit, & in generali alienatione non veniunt bona feudalia, c. in generali de feud. fuerit controuer. cum concordantibus, vt per Menochium libr. 1. de arbitrarijs quæſt.54.numer.50.pag.72.Quod autem ſub onere vniuerſali reſtitutionis omnium, & quorumcumque bonorum,cōtineātur etiam bona feudalia, volunt Matth. de Afflict.in cap.generali num. 21.& 25. ſi de feud.fuerit controuerſum inter dominū & agnatum,Corn.conſ.321.num. 10.lib.4. Deci.conſ.79.num.2.& alijs,quos citat Cephal.conſ.207.num.34.lib.2.

Fortius dico,quòd quanuis hanc diuiſionē ſcienter faciat ille,† cui ius maioratus compe- 15 tit,nihilo magis poteſt diuiſionis reſciſsionē petere,cum hoc ſit alienare bona maioratus, quod licitum nō eſt poſsidentibus bona reſtitutioni ſubiecta,l.vlt.§.ſed quia noſtram a ieſtas,C.communia de leg. & ſupra ſępè ſæpius dictū eſt:& bonorum diuiſio,† in effe- 16 ctu eſt alienatio bonorū, l. inter omnes,ibi: *Eius alienationem*,C.de prędijs minorū,quod tamen pēdet ab his,quæ ſcribo in quæſtione 15.ſupra hac 4.par. Et quod per quietationē generalem non cenſeatur renuntiatū fideicommiſſum,volunt Bart.in dict.§. duo fratres,quæſt.7.Bart.Socin.in conſ.252. n.22. lib.2.Maſcar.in d.tract.de probat.li.3. cōcl. 1253.n.33.fol.194.& legēda ſunt quę in iſta materia eleganter ſcribit Menoch.in cōſ.35. per totū li.4.& quod ſcribit Bar.in cōſ.693. lib.1. vbi tractat, quando ſolutum ex cauſa diuiſionis,ſi erat indebitū,repeti poſſet. Iſta autē ampliatio verior erit vbicumq; diuiſio facta ſit non cognitis,ac inſpectis teſtamēti verbis,in quo de fideicōmiſſo agebatur,iuxta regu-

regulam l.de his, ff.de trãſactio. vbi late Iaſ. cum qua concordat l. 1. tit. 2. part. 6. & hoc vbique traditur.

Animaduerto etiã de cõcluſione ſingulari, & quę de facto contigit, quod ſi quis per
17 † errorem diuiſit bona maioratus, & virtute diuiſionis tradit poſſeſsionem bonorum, de quibus facta fuit diuiſio, & poſtea petat poſſeſsionem bonorum, allegando errorem diuiſionis obtinere nõ poteſt in judicio poſſeſſorio, cum per ſuum factum animo & corpore poſſeſsionem amiſerit, & eſt cõſulendus, quod intentet reiuendicationem, & judiciũ proprietatis. Quod probatur ex pluribus quę latiſsime ſcribo in 3. par. iſtius operis quæſt. 15. vbi legẽdum. Et quod remiſsio
18 vel reuocatio fideicommiſsi † non præſumatur niſi probetur, & quod renuntiatum non præſumatur reſoluit ex pluribus Cephal. in conſ. 296. nu. 8. cũ ſeqq. vbi plura notabilia in iſta materia ſcribit, & quid operentur verba illa, non aliter, nec alio modo, quãdo per ſimilia verba renuntiatur fideicommiſſo.

Eſt tamen notatu digum quod ſcribit Beroius in conſ. 2. nu. 33. cum duobus ſequentibus lib. 2. vbi reſpondit † diuiſionẽ factam
19 authoritate laudi lati ab arbitris inter verũ hæredem & putatiuum retractari nõ potuiſſe reſpectu alicuius erroris, cum verus hęres ita diuidendo ſibi præiudicauerit; & dominiũ in illum cohæredẽ tranſtulerit, & idẽ voluit Carol. Ruin. in conſ. 128. nu. 6. cum duobus ſequent. libr. 2. qui tenet, eum, qui tanquam fideicõmiſſo grauatus diuiſit bona, & confeſſus eſt ſubeſſe fideicommiſſum, ſibi attuliſſe præiudicium, & diuiſionem retractari non potuiſſe: & ſcientia probatur ſola ex iuris præſumptione, & ibi numer. 10. ſubiungit ſtandum eſſe aſſertioni confitentis fideicommiſſum, ex quo probabiliter ſcire poterat, qualis fuerit mens, & voluntas teſtatoris: & idem Carol. Ruin in conſil. 115. numer. 22. cum ſequentibus, lib. 2. qui plura de iſta materia ſcribit, Burſat. in conſil. 174. numer. 1. cum ſequentibus, lib. 2. vbi tradit quomodo † conſtet de
20 ſcientia fideicommiſsi, & late in conſil. 64. numer. 35. cum ſequent. libr. 1. & qualiter probetur ſcientia fideicommiſsi ex ſcripturis, ad quas quis ſe refert, tradunt Alexand. in conſilio 8. numer. 11. lib. 2. & alij, quos citat Menochius in conſilio 278. num. 73. lib. 4.

Addendum eſt etiam, quod renuntiatio fideicõmiſsi † facta in vno caſu extẽditur ad
21 alios, ſi ſequatur clauſula generalis, vt per gloſſ. in l. 4. §. quęſitũ, ff. ſi quis cautionibus, & alia fundamenta ſcribit Carol. Ruin. in cõſil. 119. numer. 2. libr. 2. Qualiter autem diuiſio vicem emptionis obtineat, ſcribitur per Titaquel. lib. 1. de retract. §. 1. gloſ. 14. num. 76. pag. 318. Menoch. in tract. præſumptio. lib. 3. præſumpt. 61. numer. 1. Et de iſtis diuiſionibus in iſta materia plura ſingularia legenda ſunt in Ant. Peregrin. in tract. de fideicommiſ. art. 5. numer. 39. fol. 54. & articul. 11. num. 80. fol. 96. & art. 52. num. 59. eum fol. 504. & iſtis eſt addẽdum, quòd quando diuiſio fuit facta inter hæredes qui ignorabant, quòd bona erant de fideicõmiſſo, non præiudicat, vt tradunt Alciatus in §. Cato num. 36. Decius in conſil. 24. num. 34. Menoch. lib. 3. de præſumptionibus, præſumpt. 118. num. 16. pag. 416.

QVÆST. XXXVI.

Emens rem maioratus qualiter & quando teneatur ad reſtitutionem fructuum.

SVMMARIVM.

Emens rem maioratus non tenetur ad fructus perceptos ante litem conteſtatã in vita vendentis, n. 1. nec ad reſtitutionem fructuum perceptorum in vita vendentis, nu. 2.

Grauatus ſi alienet bona quæ reſtituere tenetur, dominium rerum alienatarum tranſit ad fideicommiſſarium, nu. 3.

Fructus percepti ex re fideicommiſſaria ſunt illius qui grauatus eſt, donec dies cedat, nu. 4.

Fructus omnes reſtitui debent ſucceſſori, quando conditor maioratus iuſsit, quod ipſo facto alienatione facta bona venirent ad ſucceſſorem, num. 5. Quid in fideicommiſſo, num 6. Quid ſi alienatio fiat cũ principis facultate, n. 8. & 11. Quid cum emptor rerum maioratus errat credens ſolemniter emere, nu. 12. & num. 23. & 24. multa traduntur circa deciſionem huius quæſtionis.

Ipſo iure cum aliquid fit, fructus ſtatim ſunt reſtituendi, num. 7.

Principis facultas excepta videtur in quacũque diſpoſitione, nu. 9.

Authoritas ſuperioris in omni facto, & in omni iuramento excepta videtur, nu. 10.

Emens res minorum, aut Eccleſiarum abſque ſolemnitatibus, cenſetur habere malam fidem, num. 13.

Error iuris quando ſufficiat ad acquiſitionem fructuũ, n. 14. quãdo ad præſcriptionẽ, n. 15. & 20

Emens rem maioratus ſine ſolemnitatibus requiſitis an cenſeatur habere malam fidem, nu. 16.

Intellectus l. 55. Taurinam, ſi quis emat rem mulieris abſque licentia mariti, an teneatur ad fructuum reſtitutionem, & explicatur l. 2. C. ſi quis ignorans rem mino. nu. 17.

Cauſa

Cauſa iuſtæ erroris an ſit in illo, qui emit bona fideicommiſſo ſubiecta, ſi duo iuris periti illi conſuluerunt quod emere poterat, n. 18.

Emens rem Eccleſiæ abſque ſolemnitatibus neceſſarijs, an illam præſcribere poſſit, n. 19.

Emens rem maioratus, & eam aliquot annos poſſidens poſt mortem vendentis, quomodo teneatur ad fructuum reſtitutionem, n. 21.

Bona fides ſufficit ad acquiſitionem fructuum, & ea præſumitur abſque titulo, n. 22.

Vendens rem maioratus qualiter teneatur de euictione, num. 25.

Trigeſimo ſexto quæro, ſucceſſor in bonis maioratus agit contra illũ qui emit
rem maioratus ad reſtitutionem rei cũ fructibus perceptis, & percipiendis, inquirere
oportet, qualiter hic emptor, vel illius hæres teneatur ad fructuum reſtitutionem. In
qua, vt rectius veritas reſoluatur, diſtinguendi
1 di ſunt aliqui caſus. Primus † caſus eſt, vbicumque
ille à quo petitur reſtitutio bonorum maioratus, habet titulum ab eo acceptum,
qui aliquando fuit poſſeſſor bonorũ maioratus, à quo ignoranter emit rem maioratus:
& tunc videtur, quod hic emptor non tenetur ad reſtitutionem fructuum ante litem
conteſtatam perceptorum in vita illius qui rem maioratus vendidit, & dominus erat:
quia quemadmodũ conditor & poſſeſſor bonorũ maioratus pro vita ſua iuſtus dominus
& poſſeſſor bonorũ maioratꝰ erat, & in conſequẽtiã fructus ad illũ, tanquã ad verũ
dominum ſpectabant, dũ viueret, ita gaudere debet fructibus tertius ab illo habens cauſam,
l. peto, § prædium, ff. de leg. 2. de quo per Iaſonem in l. filiusfamilias, §. Diui, num.
ff. de leg. 1. & in l. & ideo, ff. de condict. furt. de quo latius egi plures remiſsiones,
& confirmationes deducendo in 3. par. huius operis, q. 9. in verſic. Item poſſeſſor maioratus,
& à n. 161. vbi refero Iaſonem in d. §. Diui, & huius ſententiæ, (quamuis non ita diſtinxerit)
fuit Gregorius Lopez in l. 41. titul. 18. par. 3. vbi expreſſe tenet præcedentem
concluſionem, dicendo, quod ſi poſſeſſor bonorum maioratus alienauit rem aliquam
2 maioratus, quam poſtea ſucceſſor reivendicat, † non poteſt condemnari ad fructuum
reſtitutionem, quos percipit in vita poſſeſſoris: & idem tenet Antonius Gomez in l.
45. Tauri, num. 106. pro quibus faciunt aliqua quæ ſcripſi in dict. quæſt. 9. Sed iſtis
authoribus contradicit text. in l. fin. §. ſin autẽ in fin. C. communia de legat. Gloſſ.
Bart. Angel, Fulgoſ. Paul. Corn. & Iaſ. gloſſ. in l. penult. §. fin. vbi Bart. Ang. Corn.
C. ad Trebel. Paul. in l. facta in princip. ff ad Trebel. Iaſ. in l. 1. num. 8. C. communia
de legat. & alij, vt per Rolandum in conſ. 81. nume. 17. lib. 2. Petrum Surdum deciſ. 26.
numer 20. Ex qua lege & authoribus cõſtat, quod vbicumque grauatus alienat bona, quæ
tenetur reſtituere, † tunc dominium rerum alienatarum tranſit in fideicommiſſarium,
nulla etiã facta reſtitutione verbali, ad quod omnino legi debet Petrus Surdus, qui
plura notanda in iſta materia ſcribit, & eſt memoriæ mãdandum dict. §. prædium.

Quibus addi debet, quod fructus perce- 4
pti ex re fideicommiſſaria, † aut aliàs reſtitutioni ſubiecta ſub aliqua conditione,
vel alio modo ſunt interim, quod dies reſtitutionis, vel conditionis venit, illius qui
grauatus eſt reſtituere, l. mulier, §. 1. l. in fideicommiſſario, ff ad Trebellia.
l. domos hæreditarias, vbi notatur per Doctores, ff. de leg. 1. l. quod his verbis in
princip. ff. de leg. 2. l. ſi filium, quæ eſt penultima, & ibi Bart. ff. de adopti.
legat. ad quod alias plures leges & Doctores refert Tiraquell. in l. ſi vnquam in verbo,
reuertatur, num. 284. pag. 512. C. de reuocan. donation. cui adde Alexan. in conſ. 154.
lib. 6. num. 4 Nicol. Boer. deciſ. 44. num. 22. cũ alijs, qui ad hæc eſt legendus: quæ
concluſio ſingulariter ampliatur, quod licet regulariter fructus ſint compenſandi cum
melioramentis, l. ſumptus de reivendicatione, de quo legenda ſunt quæ ſcribo ſupra
quæſt. 32 Si tamen quis percipit fructus ex re quæ interim ſua ſit, quamuis alij
reſtituenda ſit, nõ tenetur tales fructus compenſare cum meliotamentis, ſecundum gloſſam
notabilem in l. emptor, ff. de reiuendicatione, in verb. ſuper filium, quam commẽdant
ibi Bart. Angel. Bald. eamque dicit ſingularem Alexan. in l. inſulam, §. fructus, ff.
ſoluto matrimon. & ſequuntur plures, quos citat Tiraquellus in l. ſi vnquam, in verb.
reuertatur, nu. 235. C. de reuocand. donation. Pinel. in l. 2. part. 2. cap. 4. num. 62.
fol. 117. C. de reſcinden. vendit. veritas tamen huius primæ diſtinctionis pendet à
notatis in dicta quæſtion.

Suppoſito autem quòd iſta prima diſtinctio vera ſit, procedit hæc concluſio, niſi ille
qui maioratum condidit, expreſſe ſanxit in
ſcriptura maioratus, † quod ipſo facto quod 5
poſſeſſor bonorum maioratus alienaret rem maioratus, priuatus eſſet dominio bonorum
maioratus. & bona deuoluerentur & tranſirent in ſequentem in gradu: quia tunc cũ
dominio bonorum ipſo iure fuerit priuatus, emptor qui ab illo cauſam habet fructibus
gaudere non debet, quemadmodum venditor illis eſt priuatus ex diſpoſitione teſtatoris,
ad quod facit l. Imperator, ff. de fideicommiſſar. libert. & quod ſcribit Alexan. in
conſil. 23. lib. 1. & Anton. Gomez in l. 40. Tauri num. 91. Et ad hoc eſt doctrina
Iaſonis in conſ. 29. num. 3 lib. 1. vbi dicit, quod ſi prohibitus

hibitut alienare rem, locauit ad longum tem pus, tenetur emptor ad reſtitutionem fructuum, quia cenſetur habere malam fidem, refert ad hoc doctrinam Angeli in §. ſi vero, in authen. de non alienandis, & alia ſimilia, pręcipuè §. ſin autem, in verb. omnes red ditur, & §. ſi vero aliquis, in authent. de alienat. & emphyteuti. Et conducunt quæ ſcribo in dict. quæſtio. 9. & doctrina Baldi in conſ. 9. lib. 3. ſecundum veterem impreſsionem, & ſecundũ nouam conſ. 9. lib. 1. Gloſ. Pariſ. p. 1. conſuetudin. Pariſ. §. 30. nu. 176. fol. 292. quot lector videat, & quod ſcribit Cephal. in conſ. 552. num. 41. lib. 2. vbi probat, quod ſi quis alienet rem fideicommiſsi

6 † contra voluntatem teſtatoris, perdit rem & fructus futuros, per notata in l. cum pater, §. libertis, ff. de leg. 2. Alex. in l. Marcellus, §. res quæ, ff. ad Trebel. Bart. Socin. in conſ. 249. lib. 2. & alios quos citat, quod confirmo per concluſionem ſingularem, quod vbicumque quis alienat rem fideicommiſsi, quæ prohibita fuit alienari, ſtatim alienatione ſequuta, quia nulla eſt & inualida, habet actionem ad eam recuperandam cum fructibus, ſecundum Zucardum in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebel. num. 408. Capra in conſ. 163. col. vlt. Petram de fideicommiſſ. q. 3. num. 3. quos citat Antonius Peregrin. in tract. de fideicommiſſ. art. 49. num. 108. fol. 459. Et confirmo per opinionem dicentium, quod fructus veniunt in conſequentiam rei petitæ, ſicut Innocent. in cap. cum dilectus de ordine cognitionum, Ciu. in l. certum, q. vlt. C. de rei vendicatione, Bald. in l. 1. n. 10. ff. de edendo, Mandoſius in exequutione, commiſsione executoriatiuum, verſ. Illitque fructibus, fol. 79. col. 3.

Et pro hac ſententia facit, quia cũ quid ſit ipſo iure, † ſtatim ex eo tẽpore fructus reſtitui debent, non ſpectata petitione, aut litis conteſtatione, quæ fuit ſententia gloſſ. in authen. de inceſtis nuptijs in §. 1. in verbo, imminere in fin. vbi Iacob. Bart. & Angel. per text. in l. eum qui, ff. de his quibus vt indign. & ſequuntur Ciu. & Bald. in autheut. inceſtas, C. de inceſtis nuptijs, & alij plures, vt per Tiraq. in d. l. ſi vnquam, in dicto verbo, num. 286. pag. 507. & in numeris ſequentibus alia adducit, quę faciunt pro confirmatione huius ſententiæ. Item cùm fructus veniant in conſequentiam dominij, l. Titia, ff. de ſolution. cum concordantib. & hoc dominio ſit priuatus ipſo iure poſſeſſor bonorum maioratus per præceptum illius qui maioratum fecit, in conſequentiam priuatus eſſe debet fructibus habẽs cauſam ab illo. Nam abſurdum eſt illum plus iuris habere quàm habet ille, à quo cauſam & ius habet, l. traditio, ff. de acquirend. rer. domin. l. nemo pluris, l. quod ipſi, l. aliud, §. abſurdum, ff. de regulis iuris. Et conducunt etiã notata in cap. cum ſecundum de hæreticis in 6. & quod ſcribit Paul. Caſtrenſ. conſilio 238. libr. 2. notans, quòd facta alienatione contra prohibitionem expreſſam, ſtatim fideicommiſſum purificatur & tranſmittitur.

Poteſt tamen hæc concluſio egregiè ſub limitari, niſi † alienatio, aut venditio bonorum maioratus facta fuerit, cauſa legitima exiſtente, & cum Principis facultate, & alijs ſolemnitatibus: quia quamuis teſtator cauiſſet, quod ſi alienarentur bona maioratus, tranſiret dominium & poſſeſsio in ſequentem in gradu, hæc prohibitio reſtringi debet, niſi cauſa exiſtat legitima & iuſta, & adſit principalis facultas, quia in hoc caſu teſtator loqui non videtur, neque ex prædictis verbis excluditur iuſta cauſa. & Principis voluntas, argum. text. in l. ſi hominem, ff. mandat. l. vlt. ff. qui ſatiſdare cogantur, l. quod ſemel, ff. de decret. ab ordine faciend. l. alienationes, ff. familiæ erciſcundæ cũ concordantibus quæ ſcripſi in prima quæſt. huius 4. partis, limit. 1. 8

Et in quacumque diſpoſitione videtur excepta Regalis aut † Imperialis facultas, l. 2. 9 ibi: *Imperiali beneficio vſus eſt*, ff. de rebus eorum, cap. 1. de tranſaction. ibi: *Viresplenissimę notionis ex noſtra authoritate ſuſcipiat*, l. 1. ibi: *Eos qui veniam ætatis à principali clementia impetrauerunt*: & ibi: *Principali authoritate*, C. de his qui veniam ætatis impetrauerunt, & l. 2. ibi: *Imperiali auxilio indigere*, & l. 3. quæ incipit, Eos, C. eodem tit. ad quod faciunt quæ notanter ſcribit Curcius Senior in conſilio 71. numero 14. verſic. His concluſionibus ſic præmiſsis, vbi plura etiam ſcribit pro intellectu eorum quæ in iſta quęſtione tractantur, quæ omnino legẽda ſunt, & melius quæ in iſta ſublimitatione ſcribit Cur. Iun. in conſ. 165. n. 10. lib. 1.

Et generaliter in quacumque re intelligitur excepta authoritas ſuperioris, † cap. ve 10 nientes de iur. iurand. cap. conſtitutus, vbi gloſſ. de reſcriptis, gloſſ. in cap. de forma 2. q. 5. In quibus iuribus probatur, quod in quo cumque iuramento cenſetur excepta authoritas ſuperioris, & omni pacto cenſetur etiã excepta authoritas ſuperioris, ſecundum gloſſ. in cap. quæ contra mores in gloſſ. penult. vbi Gemini. notat, 8. diſtin. tradit latius Iaſ. in d. l. vlt. ff. qui ſatiſdare cogantur, n. 6. cum ſequentibus, fol. 124. & in l. ſi quis maior, num. 19. fol. 100. C. de tranſaction. & in §. item ſi quis poſtulante, num. 80. de actionib. Decius in l. non videtur, §. iuſſu, ff. de reg. iur. & plura refert Seraphin. in tract. de priuileg. iuramenti, priuileg. 47. nu. 7. pag. 259. Barthol. Bertazol. in l. ſi quis maior, num.

num.58 1.C.de tranſaction.fol.56. facit textus in l.in ambiguis, §. quoties, ibi: *Quoties æquitatem deſiderij naturalis ratio, aut dubitatio iuris moratur, iuſtis decretis res recuperanda eſt*, l.& ſi nihil, ff.eodem tit. ibi: *Et ſi nihil facile mutandum eſt ex ſolemnibus, tamen vbi æquitas euidens expoſcit, ſubueniendum eſt*. Vnde † conſilium eſt, quod ille qui fecit maioratum, ſtatuat, quod ſi poſſeſſos bonorum maioratus alienet rem maioratus, etiam ob quamcumque legitimam & iuſtiſsimam cauſam, & cum Principis licentia amittat dominium rerum maioratus: quam conditionem an poſsit apponere conditor maioriæ, ſcribo ſupra in hac 4.parte, quæſt.1.limitation. 1 in verſic. Sed an teſtator, nu.57. Sed circa hunc primum caſum inueſtigare etiam oportet, vbicumque emptor bonorum maioratus, quamuis titulum habeat à poſſeſſore bonorum maioratus; inualidus tamen eſt ex defectu ſolemnitatis, quia deficit facultas Regia ad alienandũ † bona maioratus, vel propter aliam quampiam ſolemnitatem deficientem. Sciebat tamen emptor eſſe illud quod emebat ex bonis maioratus, & nihilominus errans credens, quod ſolemnitas neceſſaria aderat, emit. In quo puncto difficultatem facit textus in l. vlt.ff.de vſucapio. pro emptore, & in l.cum qui, ff.de author.præſtan. l.quemadmodum, C.de agricol. & cenſitis libro 11. & in cap.qui contra iura de regulis iuris in 6. In quibus iuribus probatur, quod † emens rem minorum, vel Eccleſiarum, aut alias ſimiles res abſque ſolemnitatibus requiſitis, cenſetur habere malam fidẽ: & idem tenet gloſſ.in cap.ſi diligenti, in verbo, bona fides, ante medium de præſcriptio. vbi Abb.num.24.& in cap. Vulteranæ 12. q.2.& in cap.iubemus, § vniuerſas 16. q. 2. & in l.1.C.de fide inſtrumentor. & iure haſtæ Fiſcal. tradit Bald.in l.Celſus, ff.de vſucapio. par.3.n.20.pag. 705. & faciunt ſcripta pes Molinam lib.2.de primogen.cap.6. num.68.fol.264. nec minus conducunt ſcripta per eundem Bald.in tractat.de præſcriptio n.5.part. 5.partis princip. q.4. num.1. verſ.Idem quando res eſt prohibita alienari, pag.511.Ioan.Gutierr conſ.15.num.14. vbi qualiter emens ſem Eccleſiæ abſque debitis ſolemnitatibus teneatur ad fructuum reſtitutionem. Vnde etiam fit, quod quæuis Iuris error ſufficiat † ad fructuum acquiſitionem, ſecundũ gloſſ.in l.ſi fur, §.1.ff.de vſucap.& in l.de fructibus, ff.de donatio. inter vir.& vxor.quas ſequũtur plures DD. quos refert Epiſcop. Couar.lib.1.reſolution. c.3. num.8.cui adde Ioan. Fabrum Doctoſe eximium in §.furtiuis, n.4.fol.30. inſtit.de vſucapion. Procedit tamen prædicta concluſio in errore iuris, neque abſentis, neque reſiſtentis, ſecus verò in errore iuris, quod reſiſtet: nam tunc bona fides non ſufficit ad acquiſitionem fructuum, l.iubemus, l. ſanè, C.de ſacroſanct.Eccleſ.dict.l.1. C.de fide inſtrumen.& in dict.l.quemadmodum, C.ſi quis de rebus Eccleſ. alienand.vel non, Abbas, & Anton.& Barbac.in cap.ad noſtram, de rebus Eccleſ. & eſt communis opinio, ſecund.Epiſcop.Couar.in d.loco, pro quorũ opinione extat notabilis l.partitæ 40.tit.28 par.3.in verſ. *El quarto es quando ganaſſe la heredad contra las leyes deſte nueſtro libro*, vbi tenetur ad reſtitutionem fructuum, etiam qui percipi potuerunt, ille qui contra reſiſtẽtiam legum mercatur.

Et hoc confirmatus, quia error iuris reſiſtentis † non ſufficit etiam ad præſcriptionem longiſsimi tẽporis, vt declarat Balb. in l.Celſus, 4.notabil.col.2.verſ. Quarto limitatur.ff.de vſucap qui ad hoc refert Abbat. in c.de præſcriptio.col.2. qui hoc non dicit, quod etiam reſoluit idem Epiſcop. Couarr. in repetit.regul.poſſeſſor de reg.iur. 2.relectio.§. 7.num.5.in verſic.Hæc autem ſecunda concluſio, quod etiam tractat Arius Pinel.in authen.niſi tricẽnali, n.11.fol.163 C.de bonis mater.quos vide pro intellectu text. in l.2.C.ſi quis ignoſans rem minorũ, quæ eſt contraria ad dict.§.ſane, & Iaſ. in l. 1. § ſi vir vxori, num.22. ff. de acquirend. poſſeſ. eleganter Gloſſ.Pariſ.in conſuetud. Pariſien.§.22.num.54.fol.189.& pro hac etiam ſentẽtia eſt notabilis lex partitæ, quã prædicti non referunt in l.9. tit. 33. part.7. ibi, *Mala fe de aquel que comprò la coſa agena, ſabiendo que no es ſuya de quien la ouo, ni auia poder de la enagenar.* Pondera ergo verbum illud, *enagenar*, per quod apparet, quod vbicumque quis emit ab illo qui non habet poteſtatem rem alienandi, dicitur eſſe in mala fide abſque alia conſideratione, & eſt alia notabilis dict.l.40.tit.28.pas.3.in verſic. *Pero ſabiendo que aquellos de quien las han no han derecho de las enagenar.*

Cùm igitur poſſeſſor bonorum maioratus tàm ex l.vnica, §. ſed quia noſtra maieſtas, C communia de legat. ſit prohibitus alienare bona maioratus, quã ex diſpoſitione teſtatorum, quæ huiuſmodi alienationibus reſiſtunt, emens rem maioratus, ſciens eam eſſe reſtitutioni ſubiectam abſque ſolemnitatib9 requiſitis, † cenſetur habere malam fidem, 16 & ideo videtur, quod fructus acquirere non poſsit, nec facere ſuos. Et ex his obiter infero intellectum † ad dictam l.55. Taurinam, 17 & ad alias leges ſequentes, & ad leges Regales prohibentes, & reſiſtentes mulieribus nuptis non poſsint facere contractus abſq; maritorũ licentia. Si enim aliquis emat aliquam rem à muliere vxoràta abſq; licentia mariti;

mariti,tanquam poſſeſſor malæ fidei, & er-
rans in hoc non excuſatur à fructuum reſti
tutione.Et animadnerto etiam in propoſito
noſtræ materiæ ad vnum quod ſingulariter
ſcribit Alex.in conſ.184.num.7.libr.2. vbi
18 dicit, quod cauſa † iuſta erroris eſt in illo
qui emit bona fideìcommiſſo ſubiecta,ſiduo
iuris periti illi conſuluerunt quod emere po
terat,vbi Gloſſ.Pariſ.hoc declarat.

Et in hac etiam materia, antequam ad vl-
teriora progrediar,non eſt omittenda quæ-
dam mirabilis & peregrina lex 8.tit.14.par.
19 1.vt intelligas † quàm neceſſarium ſit leges
regni ſæpe ſæpius reuoluere. In qua lege
probatur,quod habês ex donatione ab Epiſ
copo aliquam rem Eccleſiæ abſque capituli
ſui conſenſu,credens tamen & exiſtimans,
quod Epiſcopus ſolus poterat illā rem dona
re,& poſsidens illam per quadraginta annor
titulo donationis præſcribit. In cuius legis
intellectu valdè ſe torquet Gregor. Lop. in
verbo,*toueiſſe*,multa adducendo tàm ex iu-
re ciuili quà Canonico: & tamen concluden
do eum communi opinione Legiſtarum &
Canoniſtarum,qui tenent,quod † error iu-
20 ris non eſt ſufficiens ad vſucapionem, & ibi
reſpondet ad dictam legem: cui ſatisfacere
durum eſt,quicquid Gregor.Lop.autumet:
quia verba prædictæ legis ſunt clariſsima,&
nulla eſt dabilis congrua reſponſio,ad quod
etiam facit alia l.14.tit.29.par.3.in illis ver-
bis:*En tomandola,maguer erraſſe*,quamuis hęc
lex loqui videatur in errore facti,non iuris.

Secundus tamen caſus conſtituitur vbi&
que ille † qui emit rem maioratus, poſsidet
21 rem per aliquot annos poſt mortem vltimi
poſſeſſoris,& illius,à quo cauſam & titulum
habuit. Et in hoc diſtinguo duo caſus prin-
cipales.Primus eſt,vbicumq; venditio bono
rum maioratus facta fuit Regali facultate,&
alijs ſolemnitatibus neceſſarijs,de quibus vi
ſum fuit in proſequutione huius operis, &
tunc planum eſt, quod non tenetur emptor
ad reſtitutionem fructuum perceptorum an
te litem conteſtatam, vbicumque bona fide
poſsidet,l.certum,C.de rei vendicatione,l.
39.titul.28.part.3.& alij concordantes,de
quo legenda ſunt quæ ſcribit Simon de Pre
tis libro 4.de interpret.de ſunct. volunt. ſo-
lution.2.numero 30.fol.349.colum.2. Imo
etiam ſi non ſe defendat aliquo titulo, ſed
ſolum bonam † fidem habeat, excuſatur à
22 fructuum reſtitutione,l. vſusfructuarius,ff.
quemadmodum vſusfructus amittatur, l. 4.
ff.finium regundorum,gloſ.in l.& ex diuer
ſo,in verbo,non habendam, ad medium, ff.
de reivend.Faber,Angel.& alij in §. ſi quis
à non domino,col.3. inſtitut.de rerum diui
ſione,vbi communem dicit, & probatur in
l.ſi quis emptionis,§.1.ff.de præſcript. 30.
annorum,explicat latè Epiſcop.Couarr.in
dict.regul.poſſeſſor,§.8.in 2.part.relectio-
num,fol.57.numero 1.& 2. cui adde plenè
Tiraquel.in tract.præſcription. §.1.gloſ.6.
vbi poſt Epiſcop.Couar. latè agit, qualiter
bona fides etiam abſque aliquo titulo præ-
ſumatur,quibus adde Ioann.Fabrum, & An
gel. in dict.§.ſi quis à non domino. Ex qui-
bus locis, & dictis legibus patet, & apertè
colliges, qualiter & quomodo bona fides
præſumatur.Secundus caſus eſt, vbi titulus
inualidus fuit propter aliquas cauſas; quia
emptor qui contra iura mercatus fuit,nō ex
cuſatur à fructuum reſtitutione,iuxta tex.
in dict.l.quemadmodum,C.de agricol.& cē
ſitis,& dict.l.40.tit.28.& alia iura ſuperius
citata, ſed neque ab his percipi poterant,
iuxta dict.l.40. Cætera autem ad hanc mate
riam reſtitutionis fructuum ſpectantia,vltra
ea quæ † traduntur in locis ordinarijs, vide 23
per Gloſſ.Pariſienſ. in conſuetudin. Pariſ.
§.22.numero 49.fol.189.Epiſcop.Couar.
in dict.cap.3.libro 1.reſolutionum,& Tira
quel. in tract.de retract.§.14.gloſſ.1.pagi.
545.numero primo cum pluribus ſequen-
tibus,& §.1.gloſſ.7.num.37.pag.83.& eū
dem Epiſcop.Couarr.libro primo reſolu-
tionum cap.15. Anton. Gomez in dict. l.
45.numero 166.notanter Caldas Pereyra
in tractat. de renouatione emphyt. quæſt.
10.num.56.cum ſequent.fol.76.vbi plura
iura refert,inter alia agit de intellectu text.
in dict.l.certum,& aliorum iurium concor-
dantium poſt Ioann.Cop.in Integro,ſed nō
ſufficiente tractat. de fructibus, in quibus
locis plura de reſtitutione fructuum, qui
exegerit, inueniet quæ ſeruient ad deciſio
nem aliquarum quæſtionum, quæ circa no-
ſtrum propoſitum in practica ſe offerre poſ
ſunt,& latiſsimè Menochius de recuperan.
poſſeſſ.remed.15.numero 573.pagin.527.
Et qui ſunt fructus induſtriales, qui natura-
les, tradit egregiè Idem Menochius de ar-
bitrarijs iudicum,lib.2. centuria 3.caſu 210.
numero primo cum alijs,pag.420.& ad iſta
legenda ſunt quæ ſcribit Ioann.Cutierr in
quæſtionibus practicis quæſt.71.num.15.
cum ſequentib. Et quod ille † qui ſcienter
emit rem reſtitutioni ſubiectam, non poſſit 24
agere ad intereſſe aduerſus venditorem,eſt
communis opinio, ſecundum Aretin. in l.ſi
aliquam rem,numero 5.ff.de acquiren.poſ- 21
ſeſſ.tradit Epiſcop.Couarr.libro tertio re-
ſolutionum,cap.17.num.1.per text.in l.fi-
nal.§.fin.C.communia de leg. & in bonis
maioratus, Antonius Gamma deciſio.20.&
quod fructus percepti per hæredem, pen-
dente conditione, ſub qua fundus ex diſ-
poſitione teſtatoris veniebat alteri reſti-
tuendus, non computentur in impenſis,
imo

3

Digitized by Google

imo quòd impenſæ vltrà fructus peti poſ-
ſint, voluit gloſſ. in l. emptor, in princip. ff.
de rei vendicat. quam dicunt ſingularẽ Bal.
& Imol in l. domus, ff. de leg. 1. tradunt A-
lexand. in conſ. 123. num. 11. lib. 1. Gloſ. Pa-
riſ. in conſuet. Pariſien. par. 1. §. 1. gloſſ. 5.
numero 78. Et qualiter & quomodo ven-
dens rem maioratus, & ſubſtitutioni ſubie-
25 ctam, † teneatur de euictione, vide notabi-
lem deciſionem Oſaſci 24. per totam, ad
quam adde meliorem textum de iure in l.
qui res, §. rem autem, ff. de ſolutionib. & quæ
ſcribit Ripa in conſ. 80. num. 56. ad quos ad
do egregium conſilium Alexand. 63. num.
10. & 11. libro 6.

QVÆST. XXXVII.

Litiganti ſuper bonis maioratus an ſint præſtanda alimenta?

SVMMARIVM.

Alimenta lite pendente ſuper maioratu qualiter exhibenda ſint, num. 1.
Donans capere poteſt alimenta propria authoritate, ſi bona reſeruato vſufructu donauit, numero 2.
Fratres an poſſint petere à primogenito alimenta præterita, n. 3.
Frater monachus alimenta an petere poſſit, n. 4.

TRigeſimo ſeptimo, litigat aliquis, qui
prætendit ſe eſſe legitimum ſucceſſo-
rẽ alicuius ſtatus, vel alterius maioratus par
ticularis cũ poſſidente ſtatum, vel bona ma-
ioratus, quæro an durante lite, teneatur poſ
ſidens bona maioratus ad præſtandum alimẽ
1 ta aduerſario actori petẽti bona ſtatus. In †
quo puncto non poteſt dari certa regula,
quia hoc dependet à iuſta cauſa quam habet,
& docet ille qui petit bona maioratus & ſta-
tus, & ab alijs pluribus circũſtantijs, quæ cõ
ſtare poſſunt, prout ſactorũ contingẽtiæ do
cuerint, exactè obſeruando tex. & ibi nota-
ta in l. ſi inſtituta, §. vlt. ff. de inoffic. teſtam.
& per Alciat. in tract præſumpt. reg. 3. præ
ſump. 9. n. 9. Rebuſ. tom. 1. ad conſtit. Regias
de ſentent. prouiſio. art. 4. gloſ. 1. cum ſeqq.
pag. 270. Epiſcop. Couarr. in practicis quæ-
ſtionibus cap. 6. vbi latè agit de alimentis,
quæ pendente lite diſcerni debent, & Ægi-
dius Boſſius in volum. practicarum crimina
lium, tit. de alimentis præſtandis vxori, pagi
na 545. quem etiam ad aliud ſupra retuli in
quæſt. 22. in verſic. Sed qui ſcire cupit, cui
adde l. 3. & 8. lib. 3. fori, & l. 7. tit. 19. par. 4.
& deciſ. Afflict. 152. fuit dubitatum, Mo
lina libro 2. de primogenijs cap. 16. numer.
35. Corduba à Lara, & alij plures, quos ci-
tat Menoch. in tract. de præſumption. lib. 1.
præſumpt. 35. n. 1. cum ſequen. vbi latiſſimè
materiam tractat. In qua materia animaduer
to ad vnum ſingulare, quod habui in practi-
ca, quod ſi quis litiget ſuper bonis maiora-
tus, & habeat vnam ſententiam pro ſe, & a-
liam ſententiam contrariam, difficillimè de-
bẽt ei alimenta dari, ſecundum notabilem do
ctrinam Ioann. Andre. in additionibus ad
Speculatorem 4. par. libro quarto, titulo de
ſequeſtratione, practical. 2. fol. 65. in addi-
tion. ſuper rubricam, quem citat Gregorius
Lopez in l. 1. tit. 9. par. 3. in gloſſ. in verbo,
Deſgaſtara, ad finem.

Et in hac quæſtione lectores ſciant egre-
gium conſilium Ludouici Gozadini 95. n. 4
probantis poſſe † donantem, qui omnia bo 2
na donauit, reſeruato vſufructu, capere ali-
menta propria authoritate, & abſque iudi-
ciario certamine: quod facit ad parentes con
ſtituentes in filios maioratum omniũ bono-
rum cũ reſeruatione vſusfructus: nam ſi filij
(prout plerumque contingit) aduerſus eos
malignè ſe gerant, poſſunt alimenta propria
authoritate ſibi capere.

Et an alimenta quæ frater primogenitus
tenetur dare ſecundo genito pro tempore
præterito, † peti poſſint, tradit Afflict. in 3
conſtit. Neapolit. lib. 3 rubric. 18. n. 15. fol.
286. & ibi num. 6. reſoluit, an primogenitus
alimenta re teneatur † fratrem monachum: 4
quæ addenda ſunt ad ea quæ ſcribo ſupra q.
28. Et quod multum diſtent alimenta, quæ
dari debent nobilibus, ab alimentis quæ alijs
diſcerni debent, tradit Fuluius Pacian. in tra
ctatu de probatio. lib. 1. cap. 54. n. 46. folio
173. & in materia legi debet Quintil. Man-
doſ. in tractatu de inhibitionibus, quæſtio-
ne 109. & 110.

QVÆST. XXXVIII.

Qua in ætate debet cõcedi primo genito ſtatus adminiſtratio.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis, num. 1.
Regi impuberi an dandus curator, numero 2. & 7.
Argumentum de Regno ad maioratum non ſemper valet, ſed vbi eſt eadem ratio, numero 3.
Pater poteſt dare filio primogenito etiam inuito curatorem, num. 4.
Succeſſor in maioratu, licèt exacto decimoquarto anno

anno non cogatur curatorem accipere, tenetur tamen viros probos in conſilium aßumere ad rectè gubernandum ſtatum,n.5.

Domini Regni ſunt membra Regni, num.6.

TRigeſimo octauo quæro, in qua ætate
concedi debet† adminiſtratio Ducatus,
Comitatus,aut Marchionatus,ſuccedentib'
in talibus dignitatibus,& videtur quòd in vi
1 geſimo anno † ſit illis concedenda admini-
ſtratio ſtatus,& curatores ſunt excludendi,
quia idem eſt in Regibus . vt patet ex l. 3.
titul.15.par.2.licèt hoc hodie immutatum
ſit, vt conſtat ex ordinamento Regis Al-
fonſi Valliſoleti hera 1363. & ex alijs quæ
refert Gregorius Lopez in dict.l.3.in gloſ.
in verbo, *De veinte años*,vbi poſt Gloſſ. Pa-
riſienſ. in conſuetudin. Pariſienſ.§.29.folio
227. de hac materia plura ſcribit, & Anto-
nius Corſetus in tractatu de poteſtate Re-
gia,par.3.q.17.num.1.cum ſequen.Et quod
Regi † impuberi ſit dandus curator, proba-
2 tur in cap.grandi de ſupplenda negligentia
prælatorum,lib.6.tradunt Ioannes de Terra
Rubea in tract.contra rebelles. 3. tract.art.
4.concluſ.6.& 7. Burſatus in conſ.147.nu-
mero 3.lib.2.& legendi ſunt Dominic.in d.
cap.grandi,n.13. Corſetus de poteſtate Re
gia,part.3.quæſt.10. numero ſecundo,Fol-
uius Pacian. in tractatu de probationibus,
libro 2.cap.35.numero 79.fol.138. Oldral.
in conſ. 60. Ioann. Andre. in addition. ad
Speculatorem,rubric.de tutore,Roman. A-
lexand.& Iaſ. num.4.in l.vlt. C.de teſtam.
militis,Antonius Gomez tomo 3. capit.1.
de delictis,numero 59.fol.17.& legi debet
Reſtaurus in tract.de Imperatore quæſt.81
num.14.cum ſequen.fol.146. Guillel.Bene
dict. in cap.Raynuntius de teſtamentis in
verbo,adiectè,numero 51. fol.243. vbi tra-
dit,an Reges poſsint dare priuilegia ante co
ronationem.

Et eſt aduertendum,quod quamuis in ali-
quibus caſibus æquiparentur particulares
maioratus regno,vt per Paul.Caſtrenſ.con
ſilio 164.lib.2.Epiſcop.Couarr.reſolutiòn.
libro 3.cap.5.num.5.verſ.Quarto ad huius
partis,de quo ego in alijs locis tracto, id pro
3 cedit,quando eſt † eadem ratio, & non di-
uerſa, prout in noſtro caſu, quia non tàm
exacta & ampla eſt alicuius ſtatus particu-
laris adminiſtratio,nec tàm periculoſa,ſicut
eſt regni adminiſtratio & gubernatio , quæ
tot periculis & laboribus obnoxia eſt, vt
ex hiſtorijs & experientia cognitum eſt.
Ex quo fit, quod ſucceſſor in aliquo ſtatu
exacto decimo quarto anno,non cogitur eſ
ſe ſub cuſtodia curatoris:quia id regulare eſt
quod minores viginti quinque annorum,ma
iores tamen quatuordecim nō coguntur cu-
ratores inuiti habere, §.inuiti adoleſcentes,
inſtit.de curatoribus, tradunt deciſio Capel
læ Toloſſanæ,vbi Aufrer. deciſ.270. Baeça
de decima tutoris cap.3.num.16.Rebuff. to
mo 1.ad conſtit.Regias,tit de ſententijs pro
uiſionalibus,ar.3.gloſſ.2.n.1.pag.276.l.13.
tit.16. par. 3. vbi diſputat Gregor. Lop. in
gloſ.in verb. *Deuelo confirmar*, an hoc proce
dat,quando in teſtamento pater filio curato
rem dedit,an inuitus filius compellatur ha-
bere? Et tandem concludit per illam legem,
quod hoc caſu † accipere compellitur talē 4
curatorem. Ex quo inferri poteſt, quod ſi
pater filio primogenito ſibi in maioratu ſuc
ceſſuro curatorem det,illum filius minor ac
cipere cogitur: & quod regnum debeat ad-
miniſtrari per tutorem impuberis,vel cura-
torem puberis , volunt Oldrald.conſil.52.
quæſtio eſt talis, Bart. in l. quidam conſule-
bant ante finem,ff.de re iudicat.Bald.Roma
nus,Alex.& Iaſ. in l.vlt. C. de militari teſta
men.& alij,quos citant Tiraq. in tractat. de
primogenitura,quæſt.40. num.207.pagin.
307. Quintilian.Mandoſ.de ætate minori,
cap.3.num.14. folio 8.ad quos iungo nota
biliter ſicut in omnibus Caldam Pereyram
in l.ſi curatorem habens,C. de in integrum
reſtitut.minorum in verb.ſine curatore,nu.
118. pag.1142.in impreſsione noua deci-
dente, quod donationes,diplomata, progrā
mata,prouiſiones,& contra omnia Regum
mandata ſunt expedienda nomine tutoris,
addenda ſub nomine Regio , quod verisſi-
mum credo: & quod tutor Regis habeat ma
iorem authoritatem quàm aliorum priuato-
rum,probatur per gloſſam in dict.cap. gran
di de ſupplenda negligentia prælatorum,
tradunt Alex.&Iaſ.in l.pactū curatoris, C.
de pactis,& alij,vt per Burſat.in conſ.177.
n.38.lib.2.

Notandum etiam eſt, quod licèt ſucceſ-
ſor in ſtatu † non cogatur habere curatorē, 5
exacto anno decimo quarto, poteſt tamē co
gi ad accipiendū in conſilium aliquos viros,
vel virum doctum ſufficientem ad ſtatus
gubernationem, ad quod compelli poteſt
per Regem,aut per ſuos Conſiliarios,& Au
ditores:quia cùm talès domini habeant iuriſ
dictionem & gubernationem populorum,
in tàm tenera ætate non poſſunt populos
abſque magno incōmodo reipublicæ guber
nare,quod notiſſimum eſt:ad quod faciunt
rationes dict.l.3.tit.15.p.2.quæ licet nō in
totum(quia vt prædixi,diuerſa eſt regni ad
miniſtratio ab adminiſtratione ſtatus parti-
cularis)militent,confirmāt tamen hanc ſen
tentiam,& patet ex Ariſtotele in 5. Politi-
corum,& ex Exodo c. 18. ibi: *Prouide autē de omni plebe viros ſapientes*,& ſicut eſt habē
da cura totius regni, ne propter defectum
guber-

Digitized by Google

gubernationis periclitetur, ita populorum, qui ſubditi ſunt domino particulari, vt patet ex l.1.& 2.tit.10.p.2.

6 Et homines nobiles † regni ſunt membra regni, vt patet ex l.6.tit.9.part.2. & ſicut caput debet eſſe ſanum ad rectè gubernandum, ita membra debent eſſe perfecta & ſana, vt melius capiti ſeruire poſsint. Et hæc ſententia tanquam reipublicæ maximè neceſſaria, etiam contra rationem diſputandi eſſet amplectenda, vt probat egregius tex. ſut in l.ita vulneratus,§ multa ff.ad l.Aquil. facit l.poriores,C.de oſnc.rector.procurat. & quod norat Bart. in l.quemadmodum,C. de agricol.& cenſitis,lib.11.cap.felix, & c. Epiſcopum,& cap.nullus,& cap.ſi autē 15. q.7. & l.9.tit.14. part.1. & conducunt alia plura quæ omitto, contentus eo quod ſcribit Eccleſiaſt. 10.*Væ tibi terra cuius Rex puer*, Corſetus in tract.de poteſtare & excellentia Regis,q.89. *Et Rex inſipiens perdet animam ſuam*, Oſeæ c.3. Mandoſ. in tract. de ingratitudine cap.50. ad quod etiam videnda ſunt quæ ſcribit Tiraq. in tract. de primogenijs in præfatione num.167.pag.53. & dict. q. 40. num 203.cum ſequent.pag.307.eleganter Lucas de Penna in l.1 fol.259.col.1. ad finem,in verſ.Hæc vera puto,C.de priuilegijs eorum qui in ſacro palatio milit.vbi dicit,quod in Regno, Principatu, Ducatu, Marchionatu, Comitatu,& in illorum ſucceſsione magis attenditur commodum ſubiectorū quàm gradus prærogatiua, & ætas, & ſunt attendenda merita & virtutes: de quo latius per eundem, vbi multa egregia tradit in l. vlt.C. de tyronibus,lib.11.fol.296.col.3. in verſ. Solutio hæc quæſtio.& notatur per eundem in l.nepotes, C.qui nume. lib. fol. 90.col.2.& in l.ſi quis,C.de profeſſoribus, & medic.fol.94. col.2. & eſt bonus text. in ratione ſui in l. vlt. C.de milit. teſtam. ibi: *In tàm tenera atate*,& ibi: *Alijs propinquis noſcere*: & faciunt quæ ſcribit Firmianus in tractat.de Epiſcopo lib.2.par.1.q.30.quem citat Lambertin. de iure patronatus libro 2. part.1.art. 26. 7.quæſtion.princip.numero 7.fol.77. Ex quibus locis etiam colligere licet ad ea quæ de gubernatione regni ſcripta ſunt ſupra numero primo & ſecundo, quæ ſunt elegantia & notatu digna, vt inibi videri poterunt,& tractat etiam de his Guillelm.Benedict.in cap Raynuntius in verb. adducti impuberi,num.41. cum ſequentib. fol. 243. de teſtam. Corradus Laudenſis in libr.qui vocatur templum iudicum, libro 1. cap.2.de Rege,§.1.de origine Regum quæſtione 1. numero 13. folio 99. vbi refert Oldraldum in dict.conſ 52. qui notanter loquitur ſicut ſemper, Bald.in l.cum antiquioribus,C.de iure deliberand. Antonius Corſetus in tractat. de poteſtate Regia part. 5. q 86. Iaſ.in l.qui Romæ,§.cohæredes, ff.de verborum obligation.& alios dicentes, † ex 7 pedire regno, non regi à puero,& alia plura ad propoſitum:& legenda ſunt quæ ſcribit Roderic.Suarez allegat.12.& quod quilibet de populo poſsit contradicere & defendere,ne dux in regno habeat adminiſtrationem,volunt Ioann. à Terra Rubea in tractatu contra rebelles art.2.tractatus in fine, Abb.in cap.ex parte de teſtibus, Rebuff. in l.pupillus 239.§.munus publicum, pagina 1030.verſ. Vniuerſos ciues, ff.de verborum ſignificat. Et quod mater tutrix non poſsit ſe intromittere in adminiſtratione caſtrorū pupilli,tradit Curcius Senior in conſ.66.numero 16. de quo nihil dubito, cùm tutelæ adminiſtratio diuidi non poſsit, & tutor tutorio nomine omnia poteſt agere, & tractare quæ illi non ſunt prohibita. Et quod Rex poſsit facere filiū ſuum Regem quoad nomen,& non quoad regimen,reſoluit Baldus in proœmio feudorum, n.35.per para ſum item obijcitur 2. q.7. Et an tutori Regis ſit danda decima, & plura ad propoſitū ſcribit Baça de decima tutoris cap.9.vbi legendum,& vt ſcribitur in hiſtoria Regis Hērici, filio ſuo Domino Ioanni data fuit regni adminiſtratio ante impletos quatuordecim annos.

QVÆST. XXXIX.

Hæres poſſeſſoris maioratus an teneatur ſoluere aſtimationem bonorum mobilium,quæ conſumpta ſunt.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis,num.1.4.5.& 13.

Emens molendinum cum pacto de retrovendendo,ſi molas deteriores, an teneatur nouas ponere,num.2.

Emptor rei conſanguinealis,qui durante lite fuit vſus re conſanguineali,an teneatur ad deteriorationem,num.3.

Poſſeſſor bonorū maioratus qui vtitur rebus maioratus ad vſus non deſtinatos, tenetur ad aſtimationem deteriorationis,n 5.

Succeſſor in maioratu an poſsit agere actione hypothecaria ad res fideicommiſſo ſubiectas alienatas contra bona defuncti,ſi bona vinculata non extent,num.6.

Succeſſor maioratus poteſt cedere ſylnam cęduā, num.7.& 8.Quid in emphyteuſi, n.11.

Succeſ-

Succeſſor maioratus an teneatur præſtare cautionem pro rebus quæ vſu conſumuntur, numero 9. Et qualiter probetur earum conſumptio, num. 10.

Arbores ſyluę cæduæ eam pretioſam reddunt, num. 12.

Poſſeſſor bonorum maioratus poteſt venari in nemoribus, capere, & occidere columbas in columbario, & piſcari, num. 14.

Poſſeſſor bonorum maioratus, ſi ex ſylua cædua certam arborum quantitatem vendat, pretiumque recipiat, & anteaquam emptor arbores ſcinderet, deceſſit, an poſſit ſequens in gradu ſciſſionem arborum impedire, num. 15.

Stagnum, piſcatura, furnum, & alia ſimilia, qualiter ſunt inter primogenitum & fratres diuidenda, num. 16.

TRigeſimonono, poſſeſſor bonorum ma
ioratus potitur aliquibus bonis mobili-
bus, putà vaſib' argenteis, quæ vſu deterio-
rantur, quæ ſunt bona maioratus, aliquibus
armis, quę etiam vſu conſumũtur, molibus,
molẽdinis, vel alijs ſimilibus rebus, quæ vtẽ
do illis anihilantur, vel in totum extinguun
tur, quæro an hæres iſtius, qui prædictis re
bus vſus fuit, teneatur ad aliorum bonorum
ſubrogationem, vel ad ſolutionem deterio-
rationis. Quæſtio eſt, quæ quotidie contin-
gere poteſt, in qua breuiter † inſiſtendo,
1 quia multa adduci pro vtraque parte pote-
rant, dico, quod ſi poſſeſſor bonorum maio-
ratus vtitur prædictis rebus, & alijs conſi-
milibus ad verum vſum deſtinationis, ad ni-
hilum ipſe, neque illius hæredes tenentur:
quod probatur in l. ſi vſusfructus, §. vlt. ff.
de vſufruct. quemadmod. caueatur, ibi: *Si ve
ſtis vſusfructus legatus fuit, ſcripſit Pomponius,
quamquam hæres ſtipulatus ſit finito vſufructu
veſtem reddi: attamen non obligari promiſſorem,
ſi eam ſine dolo malo attritam reddiderit*: &
facit l. arboribus, §. nauis quæ eſt 1. ff. de
vſufruct. per quæ iura reſpondit in facto
Tiraquel. libro 2. de retractu in fine, nume-
ro 85. pagina 996. quod ſi quis cum pacto
2 de † retrovendendo vendidit molendinũ,
cuius molæ cæteraque inſtrumenta tempo
re venditionis fortè erant recenta, tamen du
rante tempore venditionis vſusfructus at-
trita fuerunt, ita vt propriè eſſent inutilia,
cum redimerentur, quod non tenetur em-
ptor qui reuendit eadẽ reddere, ſarta, tecta,
nec alia in eorum locum ponere, vel quod
diminutum eſt ab æſtimatione primęua re-
ſarcire: ad quod etiam refert text. & Baldũ
in l. de his, C. de donat. inter vir. & vxor. &
alia. Ex quo infertur, quod idem dicendum
eſt in retractu conſanguineali, † de quo le-
3 ges noſtræ Regales loquuntur, ſi fortè durã
te lite inter conſanguineum & emptorem
rei conſanguinealis multo tempore fuit vſus
re cõſanguineali ad vſum rei deſtinatum, &
conducit in ſimili doctrina Saliceti in l. iu-
bemus in 2. C. de ſacroſanct. Eccleſ. & quod
ſcribit Iaſ. in l. ſerui electione, §. Labeo, nu.
19. ff. de leg. 1. facit l. 2. §. ſi conſeruatis, ibi:
*Nam etſi faber incudem aut malleum fregerit,
non imputatur ei qui locauit opus*, & l. nauis
aduerſa, ff. ad l. Rhod. de iactu, & l. 4. ibi: *Mas
ſi acaeciere*, & l. 5. tit. 9. part. 5. & eſt etiam
bonus text. in l. arboribus, §. nauis, vbi gloſſ.
in verbo, nauigetur, ff. de vſufructu, de quo
per Decium in conſ. 244. numer. 9. ad finẽ,
latius per Iaſonem, qui plura ad propoſitum
ſcribit in l. quominus, num. 157. ff. de flumi
nibus, & notat idem Iaſ. in l. 1. n. 25. C. qui
teſtam. facere poſſ. & eſt etiam bonus text.
in l. deducta, §. ante diem, verſ. Cum autem,
ff. ad Trebell. ibi: *Denique ne de periculo man
cipiorum præſtare cogitur*. Ex qua lege patet,
quod fideicommiſſarius non poteſt agere
contra hæredem, in cuius poteſtate fuerunt
animalia mortua abſque eius culpa, neq; is
tenetur ad reſtitutionem, vel ęſtimationem,
& tex. in l. mulier, §. ſi hæres, verſ. Sed enim
eodem tit. ibi, *Si quis rogetur reſtituere hæredi
tatem, vel ſerui deceſſerint, vel aliæ res perie-
rint, placet non cogi eam reddere, quod non habet
culpæ planè rationem reddere, ſed eius quæ dolo
proxima eſt*. Ex † qua lege poſſunt colligi 4
plura pro intellectu iſtius quęſtionis. Et qua
liter poſſeſſor maioratus teneatur in iſta ma
teria de dolo, legenda ſunt quæ ſcribit An-
tonius Peregrinus in tractatu de fideicom-
miſſ. art. 10. numero 28. fol. 83. Et pro iſtis
etiam facit conſilium Alexand. 58. num. 12.
lib. 3. vbi dicit, quod ſi teſtator promiſit v-
ſufructuario, vt durante vſufructu poſsit
de bonis mobilibus in certa quantitate diſ-
ponere, ſi bona fide vẽdidit vſusfructuarius
talia bona, non tenetur ad reſtitutionẽ pre
tij, vbi reſpondit ad l. Imperator. §. vltim.
cum l. ſequenti. ff. de leg. 2. Et cùm poſſeſ-
ſor bonorum maioratus ſit dominus ſyluæ
vel boſchi, vt colligere licet ex ſcriptis per
Ioann. Gutierr. lib. 2. quæſtionum Canoni-
carum, n. 7. & 8. pag. 491. ſequitur quod tan
quam dominus poteſt vti ſciſsione lignorũ:
quam materiam notanter explicat Barboſ.
in l. diuortio, §. ſi fundum, ff. ſolut. matrimo.
tom. 1. pag. 1032. Caſtillo in tract. de vſufru
ctu, cap. 25. fol. 217. Menoch. conſ. 13. nume
ro 17. notanter Socinus Iunior in conſilio
106. n. 4. lib. 2. qui allegat bonum tex. & ibi
gloſſ. in l. ruris, ff. de vſu & habitatio. Corb.
in tract. de iur. emphyt. in par. de cauſis ob
priuationem cauſa 10. n. 1. cum ſequen. fol.
41. & Bertazol. in tract. clauſularum clauſu
la 20. gloſſ. 6. num. 6. fol 97.

Et an poſſeſſor bonorum maioratus poſsit
recupe-

Digitized by Google

& petere expenſas factas in redigendo ne-
mus ad culturam, conſtat ex ſcriptis per Ca
rol. Ruinum in conſil. 135. num. 13. lib. 3. Ri
minald. in conſil. 421. num. 26. Barboſ. in l. di
uortio. §. final. num. 22. 23. & 24. ff. ſolut. ma
trim. tom. 1. pag. 1144.

Et ex his apparet, quod ſi poſſeſſor bono
rum maioratus vtitur aliquibus rebus ad
5 vſum non deſtinatis, vel alio modo † damni
ficat res maioratus, poteſt agi ad deteriora-
tionem, vel intereſſe, vel vti alijs ſimilibus
remedijs cõtra illius hæredes, vt rem lapſam
reſtituant maioratui, vel deterioratione, aut
intereſſe, quod probari poteſt ex tex. in l. ſi
vſusfructus. §. de præteritis. ff. de vſufruct.
& §. vlt eiuſdem legis, ibi, *Nõ magis quam ſi
domũ ad reſtitutionẽ iumentorum locauerit,* &
ſed & ſi quis. §. mancipiorũ. & §. & generali-
ter, eod. tit. l. & hæc. §. cum fundũ. ff. locati,
& quod per eum notant ibi Bart. Paul. Iaſ. in
l. diuortio. §. quod in anno nu. 9. ff. ſolut. ma-
trim. & in l. ſi quis ne cauſam. §. res pignori
nu. 2. ff. ſi cert. petat. & conducit l. ſi merces,
§. conductor. ff. locati. l. 22. tit. 31. par. 3. &
ſunt aliæ ſimiles, quas omitto contentus cum
his quæ ſcribunt Burſat. conſ. 91. nu. 3. cum
ſeqq. poſt Rolan. in conſ. 49. nu. 10. cũ ſeqq.
lib. 2. ad quos addo Iaſ. in conſ. 37. nu. 1. lib.
1. Ex quibus legibus plures quæſtiones de-
terminari poſſunt, & eſt etiam bona l. 7. tit.
8. part. 5. Et quod de reparationibus eccleſia
rum iuris patronatus traditur in Concil. Tri
dent. ſeſſ. 21. cap. 7. de reformatione, & per
Ioan. Gutierr. allegat. 10. nu. 7 & 8. Et quod
poſſeſſor maioratus, vel illius heredes teneã
tur ad ſeſtitutionem damnorum quæ culpa
poſſeſſoris obuenerunt, voluis Greg. Lop.
in l. 7. tit. 9. part. 6. in gloſ. in verb. *por ſu cul-
pa*, per illam legem quæ nihil facit, quem no
uiſsime citat Angul. in l. 1. tit. 5. lib. 5. Reco-
pilat. gloſ. 12. nu. 25. fol. 68. Ioan. Garcia in
tract. de expenſis cap. 16 nu. 7. fol. 157. qui
ad hoc etiam citat Peraltam in l. 3. §. qui fi-
deic õmiſſam nu. 43. & 44. ff. de hæred. inſti
tuend. Molin. lib. 1. c. 27. nu. 1. & legẽda ſunt
omnino quæ ſcribunt Curcius in conſ. 165.
nu. 14. Sim. de Pretis lib. 3. de interpretand.
defunct. volunt. ſolut. 5. nu. 27. fol. 361. col.
4. Marzarius de fideicommiſsis, q. 46. p. 2 ad
6 finem. Et quod † ſucceſſor in maioratu poſsit
agere actione hypothecaria ad res fideicom-
miſſo ſubiectas alienatas contra bona defun
cti, vel illius hæredem, ſi forte bona vincu-
lata non extent, quia erant mobilia vel im-
mobilia, ſi non poſsint recuperari propter
aliquam rationem, probat notabilis caſus in
authent. contra eum rogatus. C. ad Trebell.
ibi: Quòd ſi cõtingat ea diminui, aut ex ipſi9
ſubſtantia ſuppleatur, aut ea deficiente in rẽ
actio, & hypothecaria fideicõmiſſario per-
mittitur, notant Bald. in l. 1. nu. 2. C. commu
nia delegatis, Anton. de Fano in tract. de pig
noribus. p. 8. memb. 3. num. 4. facit l. 26 titu.
13. part. 5. verſ. *Otroſi dezimos:* & re perem-
pta, vel præſcripta poteſt in iſto caſu agi
ad æſtimationem contra bona illius, qui alie
nauit, ſecundum Bart. in l. qui à debitore. ff.
de his quæ in fraudem creditorum, & in l. vl
tima. §. & ſi præfatam. C. de iure deliberan.
Angel, & in l. ſi rem, & pretium. ff. de petit.
hæreditat. Iaſ. in l. ſi eum ſeruum num. 2. ff.
ſi certum petatur, Fan. in tract. pignoribus
part. 5. membr. 1. num. 48. & part. 2. membr.
4. num. 129. Et datur in iſto caſu hypothe-
caria non ſolum contra bona teſtatoris, ſed
etiam contra bona hæredis, ſecundum Bart.
in dict. l. 1. C. communia de leg. in fine, Ripa
in l. 1. num. 69. ff. de legat. 1. per l. certa for-
ma. C. vt in poſſeſ. legator. & tradit Pariſius
in additionibus ad Bart. in dict. l. 1. & legen-
da ſunt ſcripta per Alexand. in conſ. 16. lib.
7. Iaſ. in §. item, ſi quis in fraudem num 67.
inſtit. de actionibus: in his tamen lector ani-
maduertat text. in l. illud. §. non tantũ, & in
§. veniãt. ff. de petitio. hæred. l. 6. tit. 14. p. 6.

Et ex his deducitur poſſe poſsidentẽ bona
maioratus, & reſtitutioni ſubiecta † cedere, 7
& vendere arbores alicuius mõtis, vel defe-
ſæ, vt puta pinos, vel alias ſimiles arbores: ex
quibus non percipitur fructus, niſi ſuccidã-
tur, & iſta concluſio etiã patet ex l. diuortio,
§. ſi fundum. ff. ſolut. matrim. & in l. item, ſi
fundi. §. vlt. & in l. ſi abſenti. §. ſyluam. ff. de
vſufructu iũcta l. ſylua cædua. ff. de verbor.
ſignific. l. 27. tit. 11. part. 4. de quo latius agit
Alex. in conſ. 118. num. 3. cum alijs libr. 5.
Succidere autem poteſt arbores boni viri ar
bitratu, ita vt totas arbores non deſtruat, d.
l. item, ſi fundi. §. vlt. l. ex ſylua cædua. l. ſed
etſi glandes, l. arboribus, ff. de vſufructu, de
quo lector videat, quæ elegãter ſcribit gloſ.
Pariſien. in conſuetud. Pariſienſ. part. 1. §.
23. num. 82. fol. 145. ad hæc legendus, facit
l. diuus, in princip. ff. de vſu & habitatione,
& quod per eam decidit Gregor. Lopez in
l. vigeſima, tit. 31. part. 3. in gloſ. in verb. *pa-
ra vender*, Antonius Gamma deciſ. 304. vbi
Mena in additionibus, plures refert Nicol.
Boer. in conſuetud. Burg. tit. les coſtumes de
Tours tit. 29. pag. 212. col. 2. & tit. des coſtu
mes desfiez. §. 5. pag. 68. col. 2. vbi etiam tra
ctat quid de piſcibus, qui ſunt in ſtagno. Et
late Ioan Garc. in tractatu de expẽſis & me
liorationibus, cap. 11. num. 31. fol. 302. Se-
cus autem (ſecundum Alexand. in dict. con-
ſil. 118.) erit in arboribus fructiferis, & quæ
non renaſcuntur, vt patet ex l. æquiſsimũ,
§. ff. de vſufructu. l. in fraudem. §. ſi condu-
ctor, vbi Bart. ff. de iure fiſci, & faciunt ſcrip
ta per Cepol. in tract. de ſeruitutib. c. 22. de

montibus num.9.pag.362 Rolan.conſ.49.
num.11.& 12.lib.2.ad quod eſt legenda lex
22.titu.31.part.3. & nouiſsime & latiſsime
Vincentius Carrocius in tractatu de locato
quæſt. 7. de gradu accidentium per totam,
maxime num.20.fol.191. vbi plures autho
res citat reſoluentes, qui volunt quod con-
ductor poteſt cædere arbores, quæ ſunt ad
vſum illum deſtinatæ, & reſoluit etiam Ca-
ſtillo in tractatu de vſufructu cap. 25. folio
217. & plura ſcribit Menoch. in conſil.13.
num.15.lib.1. & de hac materia late agit Ti
raquel.quem lector legat lib.2. de retract.§.
3. gloſſ.vnica num.22.cum ſequentib. pag.
910.Pinel.in l.1.part.2. num.59. fol.52.C.
de bonis maternis,& vide etiam Iul.Clarum
lib.4.ſententiarum.§.emphyteuſis q.29.nu
mer.2.pag.149.& in §.feudum.q.47. Ioan.
Garcia de expenſis & melio.cap.11.num.3
fol. 102. latiſsime Rebuff. in l. ſylua cædua
30.pag.240. ff. de verbor.ſignific. Et quòd
arbores cæduæ veniāt appellatione fructuū,
tradit Syluanus in conſ.76.num.6. & ſi ſyl-
uæ vſusfructus legatus ſit, intelligitur,vt ce
di poſsit.l.diuus. ff.de vſu,& habitatio.decla
rat Menoch.in tract.præſumptio.lib.4.præ
ſumpt.135.nu.6. 13. & 14.fol.243.de quo
tamen legendus eſt Ioſeph. Ludouic. deciſ.
5.num.2.cum ſequentibus,vbi diſputat no-
tabilem quæſtionem de eo,qui emit arbores
cum pacto de retrouendēdo, quas poſtea tē
peſtas extirpauit,& quod poſſeſſor maiora
8 tus poſsit ſyluam cæduam † indiſtincte cæ-
dere,tradit nouiſsime Petrus Barb. in l. di-
uortio.§.ſi fundum nu.7.pag.1036.ff.ſolut.
matrim.qui refert ſolum Molin.lib.1.de pri
mogen.c.22.nu.3.fol.165.Et quod quando
duo habēt ſyluā communem, poſsit vnus in
uito alio cædere ſyluam, ſi ſit cædua, tradit
Bald.conſ.37. nu.4. lib.5.qui reſpondet ad
tex.in l.Sabinus.ff.commun.diuid.quod pro
cedit quando quis vult facere in re cōmuni
quod de iure non poterat, quia non erat ad
naturalem vſum rei,quod etiam tradit Iaſ.in
l.1.nu.25. C.qui teſtam. facere poſſunt, &
in l.ſerui electione.§.Labeo.n.18.ff.de leg.
1.vbi Ripa nu.14.refert dictū conſilium Bal
di.Quid autē dicatur de vaſſallis, & quid de
arbuſta,tradit Alex.vbi gloſ.Pariſ.cōſ.125.
nu.12.libro 7. & quod conſiſtit in arbitrio
iudicis arbitrari, an quis ſyluā deterioret, ſi
in ea domū faciat,tradit Menoch.lib.2.de ar
bitr.iudic.caſu 68.nu.1.cū ſeqq.Et quod fru
ctuum appellatione veniant arbores cęduæ,
tradit Specul.in tit.de locato. §.an colonus,
quē citat Caſſan.in conſuet.Burg.rubr.4.§.
17.nu.8. pag.730. & probatur in l.fructus,
ff.de vſuris,& in l.frugem.ff.de verb.ſig. &
tradunt Bald.in l.ancillæ.C.de furt.Barthol.
Socin.in conſ.82.n.23.lib.4. Cephal.in cōſ.
595.n.2.lib.4.qui diſputat quæſtionē de pa
cto facto, quod ſi facultates anni diuidātur,
an veniant ligna,& legendus eſt etiā Nicol.
Boer.deciſ.51.nu.1.cum ſeqq.vbi nu.2. tra
dit an fructuū appellatione veniāt theſauri,
lapidicinæ argēti, fodinæ,quæ non renaſcū
tur,& n.7.quod nemus in redditum dari po
teſt,& quid de pineto,vide Ant.Gam.deciſ.
104.& ad quē pertineant arbores vento de-
iectæ explicat Ioſeph.Ludou.deciſ.5. ex l.
arboribus.ff.de vſufruct.Cagno.in l.2.C.de
reſcin vend.q.54 n.181.& tradit Caſſan.d.
§.17.n.9.ad quod legi debet.d.l.27.titu.11.
part.4.& quod ſcribit gloſ.Par.p.1.conſue-
tud.Pariſ.§.1.gloſ.1.nu.51.fol.15.

Et quid in veſtimētis & alijs rebus quę vſu
† cōſumuntur, qualiter poſſeſſor bonorum 9
maioratus pro his debeat cauere,cōſtat ex §.
conſtituitur,inſtit.de vſufructu, vbi Ioann.
Faber de hoc tractat,traditur per Ant Card.
& Imol.in c.vlt.de pig.& eſt bonus text. in
l.ſi vini & olei.ff.de vſufruct.corū quę vſu.
conſu.& late examinat Barth.Soc.in conſ.9
nu.1.cū alijs lib.4.vbi plura tradit in iſta ma
teria neceſſaria Alex.conſ.58.nu.6.lib.3.Pi
nel.in l.1.p.2.n.80.C.de bon. mater. quem
lector omnino legat,latè Roland.conſ.92.n.
23.libr.1.& qualiter ſylua ſuper qua eſt lis,
poſsit ſequeſtrari,ſi reus velit ſyluam cæde-
re,& vendere ligna,tradit Adr.Gail. obſer-
uat.lib.1.obſeru.145.n.5.pag.110. & quod
quis poſsit vti paſcuis deſtinatis ad paſcen-
dūm ſocio inuito,reſoluit Ripa reſp.93.n.9.
per l.1.& 2.C.de paſcuis publicis lib.10. &
qualiter † probetur cōſumptio illarum rerū 10
quæ vſu conſumuntur,tradit notāter Alex.
in conſ.43.nu.3.lib.1.Et an licitū ſit poſſeſ-
ſori bonorum maioratus cædere ſyluā, & cō
uertere in vineam,vel aliam rem vtiliorē, le
ctor reſoluere poteſt ex ſcriptis per Rebuf.
in d.l.ſylua cædua pag.241. verſ. decima nō
poteſt,ad quod facit tex.notabilis in l.ſi vſuſ-
fructus.§.ſed ſi inter duos, verſ.proinde, in
illis verbis,*Siquidem ei permittitur meliorare
proprietatē*.ff.de vſufruct. & tradit Alex. in
l.diuortio.§.ſi fundū in fin.ff.ſolut.matrim.
late Corbul.in tract.de iure emphyt. tit. de
cauſis priuationis ob mutat. n.1. cum ſeqq.
fol.41. vbi alia adducit ad propoſitū eorum
quæ hic tractantur,& notāter Aluar. Velaſ.
in conſult.50.n 1.cū ſeqq.D.Ioan.del Caſti
llo in tract.de vſufruct.c.24.lib.1.Caſſan.in
cōſuet.Burg.d.rubr.4.§.17.verſ.& ſi ſimili-
ter pag.730.n.9.ti.deſdroitz,& ad hoc legē
dā ſunt quę ſcribit Cepol.in tract.de ſer. tit.
de ſer.ruſti.prę.d.c.22.de mōtibus.n.10.pag.
362.& quę ſcribit Tiraq.lib.1.de retract.§.3.
glo.1.n.24.Menoch.d.cōſ.13. n.5. & ex his
quę nouiſsimè ſcribit Pet.Barb.in l.diuortio
§.ſi vir.n.31.cū ſeqq.pag.1083.ff.ſolu.matr.

&

& Menoch.in conſ.372.num.31.lib.3. vbi
11 tradit † an emphyteuta poſsit ſyluã cædere,
& quod dominus ſyluæ venatoriæ poſsit lig
na,&arbores cædere ad vſum ædificiorũ,vel
ob aliã neceſsitatẽ commodi, & lucri ſui gra
tia,dummodo moderatè hoc faciat,& more
maiorum,& ſecundũ conſuetudinẽ antiqui-
tus obſeruatam, ita vt non officiat ſeruituti
iuris venandi,reſoluit And. Gail.obſeruatio
nũ lib.2.obſerua.67.nu.9.pag.583.vbi plu-
ra in materia ſcribit,& in obſeruatione præ-
cedenti 66. qualiter ius venandi ſit ſeruitus
realis,& quomodo probetur,& quod requi
ratur tempus immemoriale tanquam in ſer-
uiture diſcõtinua,& cuius ſint fructus ſyluæ
venatoris,& alia plura tradit citata idem au-
thor obſerua.68. nu.1. cum ſequentib.& in
quæſtione præcedenti tradidit quod ſupra
ſcripſi.An emphyteuta poſsit ſyluã emphy
teuticam extirpare,& qualiter conceſſo vſu
nemoris, vel ſcindendi ligna alijs cõcedi poſ
ſit,ſi omnibus ſufficiat,tradit Laurentius Ro
dulphus in tractatu de cautelis cautela 179.
num.7.& an creditor qui habet ſyluam hy-
pothecatam poſsit illam cædere, lege Baldũ
in l. ſi conuenerit.§ ſi quis cauerit. ff.de pig
noratitia actio.Gregor.Lop.in l.15.titu.13.
12 part.5.in gloſ.in verb. *ſemejante*, & quod †
arbores ſyluæ cæduæ redant eam pretioſio-
rem,tradit Vincent. de Franchis deciſ. 390.
num.1.& idem Gregor.Lop.in l.40. tit.13.
part.5.in gloſ.in verb. *no vſe*, vbi refert Bart.
in dict.§.ſi quis cauerit,ad quem addo gloſſ.
Pariſien.in conſuetud.Pariſien. §.23. num.
59.fol.216 Et qualiter, quando plures anni
ſunt neceſſarij ad colligẽdos fructus ſyluæ
cæduæ an reputentur pro vno,legendi ſunt
Ioſeph.Ludouic.deciſ.79.num.19.Barboſ.
in l.diuortio.§.quod in anno.ff.ſolut.matri-
mon.pag.1006.tom.1.
13 Et quid ſit † iudicandum de lapidicinis le-
gendus eſt tex.in l.ſi fundus.vbi Imol. ff.ſo
lut.matrim. l.ſi ex lapidicina. ff. de iure do-
tium, Campeg. in tract. de dote.p.2.q.31.
fol.91. Et an primogenitus poſsit retinere
piſcarias,ſtagna,colũbarium,garenam,&fur
num data fratribus compenſatione,tradit Re
buff.in l.inter publica 17.pag.106.ff.de ver
bor.ſign.poſt Sanſonem,quem citat in con-
ſultat.art.4.rubr.de ſucceſsio.&latiſsime no
uiſsime tractat Caſtillo in tract.de vſufruct.
c.25.per totum, fol. 217. Poſſeſſorem au-
tem maioratus † poſſe venari in nemoribus,
14 & capere,& occidere columbas in columba-
rio,probatur in l. vſumfructuarium venari,
vbi Angel. ff. de vſufruct. & quod piſcari
poſsit in lacu,vel alio ſimili loco, dummodo
ius piſcandi non deſtruatur,probatur in d.l.
vſufructuarium.§.ſi viuarijs: & in l. ſi mer-
ces.§.conductor; & in l. videamus. §. item
proſpicere debet.ff.locati: & ex ſcriptis per
Cepolam in tract. de ſeruitutibus ruſticorũ
cap.42.de piſcatione num.8. pag 283. adde
etiam quod cum iſta cauſa, Rebuff.in l.inter
publicam 57.pag.160.ff.de verbor.ſignific.
reprobat Ioan. Sanſon in conſuetudin. Tu-
ronenſ. art.4.rubr.de ſucceſſ. desfrez,qui di
cit,primogenitum poſſe retinere piſcarias,
ſtagna,columbarium garenam,& furnum iu
ſta cõpenſatione data fratribus:id enim nul-
lo iure probatur,&eſt contra regulam.l.nec
emere.C.de iure deliberand.cum concordã
tibus,& iſta eſt ſentẽtia magis aures demul-
cens,quam iuridica.
Sed eſt quæſtionis,poſſeſſor bonorũ ma-
iorat us,†qui habet ſyluam cæduam, vẽdidit 15
certam arborum quantitatem,& recepit to-
tum pretium,vel partem,&anteaquam emp
tor arbores exportaret, & ſcinderet,deceſ-
ſerit,an ſequens in gradu,& ſucceſſor in ma
ioratu poſsit impedire arborum, & lignorũ
ſciſsionẽ. Quæſtio eſt quotidie cõtingibilis,
quam remitto ad ſcripta per gloſ.Pariſ.in ſi-
mili caſu ſcribentem p.5.conſuetu.Pariſ. §.
5.nũ.36.fol.45.ad hoc legendus,ad quẽ ad-
do tex.in l.ligni.§.filius ff.de legat.3.l.fru-
ctus.ff.de vſu.l frugem. ff. de verb.ſignific.
Bald.in l.ancillæ.C.de furtis,Bartho.Socin.
in conſ.82.nu.23.lib.4. Durand. de arte te-
ſtandi tit.6.cautel.53.nu.3.Cephal.in conſ.
595.nu.3.& 20.lib.4. Rebuff.in l. Carbonũ
appellat.167.pag.792.ff.de verb.ſig.&qua
liter habentes iuriſdictionem communem ea
vti poſsint,tradit eleganter Deci.poſt alios,
quos citat in conſ.249.Ripa in l.ſerui electio
ne.§.Labeo,nu.14.fol.108. ff.de leg.1. Re-
buf.in l.recte dicimus 25.§.Quintus Mucius
pag.213.ff.de verb.ſign.Et qualiter† ſtagnũ 16
piſcaturæ,furnũ,& alia ſimilia diuidi debeãt
inter primogenitum,& fratres, & quid illis
dare teneatur,declarat Nicol.Boer.in cõſue
tud.Bituricenſ.titul.les coſtumes de Tours,
pagina 158.

QVÆST. XL.

Maioratus res ſi legetur, an ſit præſtanda, vel illius æſtimatio.

SVMMARIVM.

Teſtator ſi grauet ſucceſſorem in maioratu, vt præſtet aliquam rem maioratus, an eã præſtare teneatur, num. 1. Authoris ſententia, num. 2.

Maioratus re legata, debetur æſtimatio, nu. 3. Quid in feudo, num. 4. 5. & 25.

Legata re vinculata per tertium & quintum, an debeatur æſtimatio; num. 6.

Digitized by Google

Diſſicile tanquam impoßibile indicatur.n.7.

Legatum rei,cuius alienatio à Principis volun tate dependet , tanqnam impoßibile non tenet,num.8.& 21.

Rem maioratus ſi quis promittat , non obligatur neqne ad æſtimationem,num.9. & 30. vbi diſtinctio quædam Gregor.Lop.inter bona authoritate Principis,ant priuata,vinculata,reſellitur.

Prohibitio Regis circa alienationem bonornm maioratus cum prohibitione teſtatoris fortius operatur,num.11.

Duplex alienandi prohibitio vbi concurrit, nō currit præſcriptio etiam longiſſima nu.12.

Feudum & fructus eius pro vita delinquentis poſſunt alienari,num.13.non tamen vbicūque bona ſunt prohibita alienari ex diſpone hominis & legis,n.14. & an tales prohibitiones debeant exprimi,n.19.

Intellectus ad ll.40. 17.& 44. Taurinas,numero.15.

Fœmina qnæ ex diſpoſitione legis & hominis excluditur,in totnm remanet excluſa,numero.16.

Iuramentum,in quo prohibitio legis & hominis concnrrnnt,diſſiciliter tollitnr , numero 17.

Prohibitio teſtaioris,ne minor rem alienet,etiā ſine cauſa valet,num.18.

Fnndator maioratus ſi prohibeat filiorum illegitimorum ſucceßionem,valet talis prohibitio,nnm.20.

Impoßibilium nulla eſt obligatio,num.22.

FactnmPrincipis tanqnam caſus ſortuitus reputatur,num.23.& 63.

Laicns ſi decimas leget,æſtimatio non debetur, num.24.

Legatum rernm, quarnm nō eſt commercium, vel diſſiciliter habetnr,non tenet , nec quod æſtimationem,num.26.& 31.

Verba teſtatoris debent intelligi de caſu qui venit inre commnni,non ex diſpenſatione, nnmero.27.

Licentia ex diutnrnitate temporis non præſumitur ad extrahendum bona à maioratu,numero.29.

Diſſicile & impoſtibile qnaliter æquiparentur,nnm.33.

Oſſicia publica,quæ vendi ſolent,an computentur in legitimam,vel diuidantur inter virū & vxorem tanquam cōmnnia,num.34. & 36.

Cenſus an poſsit ſuper oſſicijs publicis imponi, num.35.

Diſpenſatio in tertio gradn facilis repntatnr, num.37.

Imputandum eſt ei qui non impetrauit ſolita concedi,num.38.

Princeps an ſaciat iniuriam , ſi non concedit qnod ſolitum eſt concedere,num.39.

Facnltates ad alienandum bona maioratus nō concednntur ex eo quòd aliquis eas leges, num.40.

Fnndantes ſe in ſtylo,quod aliqua res eſt ſolita concedi,tenentur præciſe probare conditiones in caſu de quo agitur,num.41.

Specialia non ſunt in conſideratione donec impetrentur,num.42.& 45.

Conditio ſi nupſerit alicui de familia *debet intelligi in gradn permiſſo abſqne diſpenſatione,num.43.*

Voluntas Principis præſumitnr qualis de iure debet eſſe,num.44.

Princeps an poſsit donare res ad communem vſum depntatas,num.46.

Conditio appoſita per ſundatorem maioratus quòd quis contrahat matrimoniū intra quartum gradnm,an valeat,num.47.

Promiſsio vendendi oſſicia publica etiam cum iuramento,non tenet,num.48.

Conditor maioratus ſi grauanit ſucceſſorem ponere aliqnam rem in maioratu,& ſucceſſor maioratnm acceptanit, an talis res maneat vinculata,nnm.49.

Legatum ſi fiat adiecto grauamine qnod bona maioratus diuidantur,quid iuris,num 50.

Æſtimatio debetur mulieri vxoratæ tabellionatus,vel alterius oſſicij , quod ipſa de per ſe ſeruire non poteſt,num.51.

Impoſsibile qualiter aliqnid ditatur, num.52.

Obligatus ad impetrandum Regiam licentiam ad obligandnm bona maioratus,vel ad faciēdum maioratum,monſtrare tenetur diligentias,num,53.56.& 57. Si tamen adhibita diligentia ob aliquod legitimum impedimentum non impetrauit,ad nihil tenetur,numero.60.

Dolum videtnr committere qui non facit id,ad quod tenebatur,num.54.

Negligentia & culpa eius argnitur, quod aliquid poteſt conſequi inris remedijs opportunis,ſi illis non vtatur,num.55.

Negligentia regulariter non præſumitur , nu 58. Qualiter probetnr,num.59.& 61.

Indemne aliquid conſeruare ſi quis promiſit, de ſacto Principis non tenetur,nnm 62.

Regia ſacnltas ab obligandum bona maioratus non poteſt impetrari lite mota,nn,64.

Facta execntione ab homine non eſt locns pnrgationi moræ,num.65.

Diſpenſatio non poteſt impetrari litependente, non facta mentione de lite,nnm.66.

Si quis ſe obliget ad dandnm centum , & ex conuentione illa habeat ſacultatem dandi aliud,puta terras,aut quid ſimile , ſi patiatur ſuper petitione facta de centum litem cōteſtari,an poſsit vlterius dare terras, numero.67.

Verba

Verba reformationis non habent vim excluſiuam de præſenti,num.69.

Maritus an poſſit ratificare contractum per vxorem factum abſq; eius licentia,ſi in iudicio opponatur contractum per vxorem factum eſſe nullum,num.70.

Conditio impoſsibilis de iure aut de facto viciat diſpoſitionem,num.71.

Interpellatio an requiratur ad hoc vt mora incurratur,vbi eſt dies appoſita , intra quam quis ſe obligauit facultatē impetrare,n.72.

Cadens à contractu videtur ab ipſius parte cadere,num.73.

Factum non dicitur quod non eſt perfecte factum,num.74.

QVadrageſimò pro concluſione huius
quartæ partis examinare decreui quæ-
ſtionem quandam , quam ante me tractaue-
rũt tres inſignes noſtræ nationis ſcriptores,
poſt quos(vt reor) noſter hic labor non in-
utilis erit.Quæro igitur,ſi quis leget rem ma
ioratus,an talis res vel eius æſtimatio ſit præ
ſtanda per hæredem , vel grauatum.Quoad
1 primum,† ſcilicet, an res legata præſtari de-
beat vbicũq; eſt vinculo maioratus aſtricta,
eſt ſciendum,quod Roderic.Suarez in l.quo
niam in prioribus,ampliatio.7.nu.4.paa.37
C.de inoffic. teſtam. tradit quòd ſi teſtator
grauet filium primogenitum hæredis patris
vltra legitimam inſtitutum, quod alteri tra-
dat aliquam rem,quę eidem filio poſt mortē
alicuius erat reſtituenda ex vinculo aliquo,
teneatur talis filius eam rem tradere legatario
vinculo non obſtante , mouetur per legem
filius familias.§.cum pater. ff.de leg.1. & l.
vnum ex familia.§.ſed ſi vno.ff.de leg.2.Et
iſta ſententia fulcitur ex quodã dicto Greg.
Lop.in l.11.in verb.*ſuya*,tit.9.part.6.vbi af
firmat,quòd ſi poſſeſſor maioratus leget rē
maioratus ſequenti in gradu,quòd hoc ope-
rabitur,vt ſi res maioratus ſit alicui iure pig-
noris obligata,eam hæres ſoluere,& redime
re teneatur , & per aliam doctrinam Angeli
in conſ.137.præmitto ad euidentiam nu. 2.
vbi tradit,quod prohibitio teſtatoris de nõ
vendendo non eximit rem a cõmercio no-
ſtro,per l.filius familias.§.diui.ff.de leg.1.&
l.vlt.§.fin autem. C. cõmunia de leg. & pro
hac ſententia plura ſcribit Simon de Pretis
lib.5.de interpretan.defunct.voluntat. 3.&
vlt.interpret. dubitatio.1.num.119.cum ſe
quentibus,ſol.564.& tradit idem lib.3.dubi
tatione.6.ſolutione.5.num.22.fol.374.Sed
2 illa doctrina Roderici Suarez † nequaquam
mihi placet,cum non ſit in poteſtate grauati
rem illam dare,cum futuris ſucceſſoribus in
infinitum ſit reſeruanda,in quorum pręiudi
ciũ nihil teſtator diſponere poteſt.l.id quod
noſtrum.ff.de reg.iuris.l.13. tit.vlt.part.7.
nec filius grauatus in tali legato conſentirē
poteſt in præiudicium vocatorum.l.non de-
bet.ff.de reg.iur.Et iſta pluſquam manifeſta
ſunt,& cõſtat euidentiſsime ex his quæ ſcri
bo in princ.huius 4.part. & in alijs pluribus
locis huius tractatus, & ita Epiſc. Couarru.
in c.filius noſter,nu.4.fol.49.de teſtam. coa
ctus fuit moderari quadam diſtinctione do-
ctrinam Suarez eam intelligēdo quoties res
legata eſt ipſius hęredis,vel ei reſtitui debet
iure fideicommiſsi,ſed ſi res illa eſt prohibi-
ta alienari,& vinculo maioratus ſubiecta.ſo
lum tenetur hæres ad † ſoluēdam æſtimatio- 3
nem,vel habebit legatarius vſumfructũ pro
vita ipſius grauati , quod ipſe latius fundat
ſic intelligendo dicto §.ſed ſi vno , de quo
lector omnino videat notabile conſilium Pa
riſ.57.num.25.lib.3. Et ex hac doctrina ori
tur diſputatio ſecundæ quæſtionis, quã exa
minare promiſi, an hæres teneatur ſoluere
legatario æſtimationem rei legatæ , quoties
res quæ legata fuit,eſt alicuius maioratus,&
vinculo reſtitutionis obligata,In quo articu-
lo, vt prædixi,Epiſc.Couar.tenet,quod de-
bet ſolui æſtimatio per legatarium : & idem
tenet Molina nõ relato Epiſc. Couar lib.2.
de primog.c.10.n.70.fol.312.&Epiſ.Cou.
nouiſsime citat Ioan.Gratian.Falc.reg.279.
nu.7.vbi etiam hoc refert,pro qua ſententia
ego adduco text.notabilem in l. non dubiũ,
§.vlt.ff.de leg.3.ibi,*Sed ſicut legatum eſt, vt
alienam rem redimat , vel præſtet,ſe redimere
non poßit,quod dominus non vendat,vel in mo
dico pretio vendat,iuſtam æſtimationē præſtet.*
Et ibi gloſ. concordantes refert,ad quam le-
gem facit.l.38.tit.9.part.6.&doctrina Ioan.
Fabri in §.nõ ſolum nu.8.in finalibus verbis,
inſtit. delegat. vbi dicit ,quòd ſi legetur res
feudalis,† quæ non poteſt alienari,debetur 4
æſtimatio talis rei, quia de ſe eſt alienabilis.
Veruntamen propter quandam cauſam ex-
trinſecam prohibetur ne alienetur,ſeu detra
hatur dominis, citat tex. in l.cætera.§.ſi duo
bus.ff.de leg.1. quæ doctrina magis mouere
poteſt pro ſententia Epiſcop.& illorũ , qui
magni faciunt argumentũ de rebus feudali-
bus ad res maioratus: quod tamē qualiter ſit
intelligendũ,ego in alijs locis adnoto, & pũ
ctum vtrum legata vel relicta filio re feudali
debeatur æſtimatio,late,&notanter more ſo
lito agit Matth.ab Afflict.in c.1.§ præterea
Ducatus nu. 30. fol.316. de prohibita feudi
alienatio.per Federicum,&doctrinam Fabri
refert Socin.Iunior in conſ.72.nu.10.lib.1.
qui ad hoc citat Bald.in c.1.in princ.n.2.fol.
19.de ſucceſsione feudorũ, vbi tradit, quòd
ſi teſtator de certa ſcientia legat rem feuda-
lem, debetur æſtimatio per l.cum alienã, C.
delegat.&Curcius Iunior.in conſ. 30.num.
10. tradit ſingulariter,quod fœmina poteſt

petere, vt mittatur in poſſeſsionem rerum feudalium ſaltim ad æſtimationem, vbi num. 6. reſoluit piam & fauorabilem concluſionem, quod ſi fratribus minoribus legetur ſundus, poſſunt petere æſtimationem in pecunia ex Bart. in tract. Minoricarum, Alex. & alijs. d. §. conſtat, pro quo facit, quod operæ eccleſiæ ſancti Franciſci relinqui poteſt, & valet legatum, ſecundum Bart. in l. ſeruos. ff. de aliment. legat. & in l. ciuitatibus. ff. de legat. 1. Deci. in conſ. 299. nu. 12. quod quotidie fit; & materiam tractat nouiſsime Antonius Peregrinus in tract. de iure fiſci lib. 3. t. 14. num. 1. cum ſequētib. pag. 149. Gregor. Lop. in l. 14. tit. 5. part. 6. in gloſ. in verb. *a cada vno del pueblo*, de quo legenda ſunt ſcripta per Felin. in c. in præſentia num. 52. de probatio. & legi debet conſ. 13. & 14. Nauarri, tit. de teſtam. lib. 1. pag. 209. Natta cōſil. 441. num. 18. lib. 2. & faciunt ſcripta per Frat. Manuel Rodriguez tom. 3. quæſt. 3. art, 13. & in alijs pluribus locis, ad quæ addo notabile conſilium Carol. Ruin. in conſ. 200. num. 20. lib. 2. vbi concludit, quòd ſi monaſterium non poteſt ſuccedere in bonis emphyteuticis, debetur ei æſtimatio, quod tradunt Paul. de Caſtr. Aret. & Alex. & Iaſ. in dict. l. apud Iulianum. §. conſtat. ff. de legat. 1. Simon de Pretis de interpretand. defunct. volunta. lib. 5. dubitatione. 1. num. 122. fol. 564. Calderin. in conſil. 20. tit. de teſtamentis. Quibus cōuenit, quod legitima eſt capiēda in pecunia de æſtimatione feudi, ſecundū Andr. de Iſern. in cap. Imperialem de prohibita feud. alienatio. nu. 8. fol. 97. de quo per Laudenſ. in tract. de primogenitur. c. 9. Lucam de Penna in l. 1. C. de imponend. lucrat. deſcriptio lib. 10. quos citat Anton. Capicij deciſ. 2. num. 6. Incidenter autem in honorē Beati Franciſci, quem ego patronum habeo, etiam animaduerto, quod licet fratres Franciſci non poſsint inſtitui hęredes, eccleſia tamen ipſa Minoritarum capax eſt hæreditatis, vt fundat notanter Paulus de Caſtro in conſ. 234. in cauſa apppellationis libr. 2. ex Bart. in tract. Minoricarum lib. 1. diſtinct. 5. & legenda eſt deciſio Iacob. Putei 286 p. 1. Sed in dict. doctrina Ioann. Fabri & Baldi non multum eſt fidendum in noſtro propo-
5 ſito. Imo † ſi teſtator leget rem feudalem etiam ſciens pro anima, quod non debeatur æſtimatio, tenet idem Bald. quem dolendum eſt toties ſibi contradixiſſe in cap. 5. num. 3. fol. 36. qualiter feudum alienari poſsit: motus per illum textū, quem ad hoc etiam pōderauit in l. 1. nu. 4. C. de ſacroſanct. eccleſ. & idem voluerunt Aret. in l. apud Iulianū, §. conſtat, ff. de legat. 1. Cephal. conſil. 369 numer. 32. lib. 3. Pariſius in conſil. 7. numer. 13. libr. 1. & alij quos refert Socinus in cōſilio. 74. num. 20. lib. 1. vbi dicit hanc eſſe veriorem, & communiorem opinionem, Roland. conſil. 41. num. 31. lib. 2. & faciunt quæ idem ſcribit conſil. 58. num. 1. cum alijs lib. 2. & conſil. 79. num. 6. eodem libro, & cum hoc reſidet Petrus de Ferrara in forma libelli, quo agit ad reuocat. feud. numer. 28. pag. 288. & iſta eſt communis opinio ſecūdum Franciſc. Mantica in tract. de coniect. ment. defunct. lib. 9. tit. 11. nume. 1. pag. 417. quæ cōfirmantur ex reſolutione Bartholi, & aliorum in l. filius familias. §. diui. ff. de legat. 1. præcipue Socin. Iunior numer. 92. fol. 187. qui volūt, quòd ſi legetur res prohibita alienari, debetur æſtimatio, notat Cephal. conſ. 183. num. 48. lib. 2. faciunt ſcripta per Carol. Ruinum conſ. 139. num. 24. lib. 5. & Burſat. conſil. 199. num. 31. cum ſequentib. lib. 2. pro quibus facit reſolutio tradita in deciſ. Pedemon. 167. num. 20. vbi fundatur, quod ſtrictior eſt probibitio alienationis rei feudalis, quam rei minoris, vel eccleſiæ, aut fideicommiſſo ſubiectæ, & idem deciſ. 171. num. 13. Vnde illud argumentum de rebus feudalibus in contrarium iuſte retorqueri poteſt, ex quo videtur, quod ſicuti rei feudalis legatæ per teſtatorem etiam ſcienter, & in fauorem animæ non debetur æſtimatio, ita ſi legetur res maioratus, æſtimatio danda non eſt.

Et ex iſto fundamento, & alijs, quæ ſtatim tradentur, ſemper iſta opinio mihi magis placuit: prædictā etiam Epiſcopi ſententiam tenere videtur, cum quadā tamen diſtinctione Greg. Lop. in l. 10. titu 9. part. 6. in gloſſ. in verb. *de la comprar*, ad medium, dicendo cogitandum eſſe, quòd ſi legetur † res, quæ eſt 6
vinculata ex facultate Principis, non debetur æſtimatio, per tex. in d. §. conſtat: ſi vero res maioratus eſt vinculata priuata authoritate, vt in tertio & quinto, tunc ſi ſcienter legata ſit, debetur æſtimatio per gloſ. Bart. & Paul. in d. l. vnum ex familia. §. ſed ſi fundū. poſtea autem inclinare videtur, quod indiſtincte teſtatore legante rem maioratus debetur æſtimatio, ſi ſcienter leget. Et contra horum ſententiam facit ratio generalis dict. §. conſtat, vbi prohibitum eſt legari res, quæ in commercio poſsideri, aut haberi non poſſunt, niſi Principis facultate, & alia legata veluti impoſsibilia non valent, neq; quoad æſtimationem, de quo legenda ſunt quæ ſcribit Albericus in l. filius familias. §. ſi quid alicui. ff. de leg. 1. Socin. Iunior dict. conſ. 74. num. 18. lib. 1. Franciſcus Mantica lib. 9. de coniectur. ment. defunct. tit. 9. nume. 8. pag. 413. qui legi debet in iſta materia per totum illum titulum, & in titul. 10. 11. & 12. ſequētibus, Felin. in cap. eccleſia ſanctæ Mariæ num. 86. de conſtit. & regula, quæ dependēt à vo-

à voluntate Prinrìpis reputentur impoſsi-
bilia, tradit deriſio Pedcmont. 26. numer. 7.
Aymon in bono caſu In conſ. 273. num. 12.
verſic. quinto dico, Menoch. conſ. 293. nu.
12. lib. 3. Simon de Pretis lib. 2. de interpret.
defunct. volnnt. interpretat. 2. dubiratio. 2.
ſolutio. 2. num. 82. fol. 136. Ludouicus de Sar
dis in tract. de legitimat. 8. vol. tractatunm,
cap. de legitim. per matrimonium nu. 4. fol.
36. quinimo de iure, quod eſt difficile repu-
7 tatur † impoſsibile. l. cum in plures. §. veſti-
menta. ff. locat. l. cum ſane cum gloſſa. ff. de
his qui deiecerunt vel effuderunt, tradit Gã-
ma deciſ. 21. num. 3. & non dicitur poſſe fie-
ri quod ſine diſpenſatione fieri non poteſt,
vt tradit late Caſtillo in l. 11. Tauri num. 4.
5. & 6. & rraditur in l. 43. titul. 5. patt. 1. vbi
Greg. Lop. quos & Epiſcop. Couartuu. citat
Ioan. Garcia Falcon reg. 40. oum. 2. & faciũt
ſcripta per Cald. Pereir. in tract. de nomina-
tione emphyteuſ. q. 20. num. 30. & 31. folio
230. Cephal. conſ. 407. nu. 41. lib. 2. & conſ.
304. nnm. 1. eodem lib. Cnm ergo res maiora
tus ſint prohibitæ alienari niſi ex facultate
Principis, & interuenientibus iuſtiſsimis cau
ſis, nec in rebus maioratus ſit commercium
niſi in fauorem vocatorum, ſequitur quod
idem, quod in dict. l. cauetur in legato platea
rum, & aliarum ſimilium rerum, ſeruandum
eſt in legato bonorum maioratus, qui eiſ-
dem gaudent, talis poſſeſsio, & dominium
eſt ad tempus limitatum ſicut illorum, qui
gaudent vſu platearum, & aliarum rerum cõ-
muniũ, qui, licet iſtis rebus vtãtur, vſus eſt
tanquam alienatum rerum, & in quibus eiſdẽ
non eſt libera, neq; abſoluta diſpoſitio: &
hoc ſequitur nouiſsime contra Epiſcop. Co
uarru. vbi ſup. Menoch. in tract. de præſum-
ption. lib. 4. præſumpt. 157. num. 7. fol. 125.
vbi refert iſta; & idem tenet Antonius Go-
mez lib. 1. variar. reſolutio. c. 5. num. 24. illa-
tio. 25. quem refert & ſeqnitur domions An
tonius de Padilla in l. prædia. C. de fideicom-
miſsis nu. 2. ſol. 44. Præterea iſta opinio ma-
gis fulcitur ex dict. l. 13. tit. 9. part. 6. vbi di-
citur, *Las coſas que ſon ſeñaladamente de los
Reyes, aſsi como los palacios, e las huertas, e
los cilleros, que ſon coſas que no deuen ſer ven-
didas ni enagenadas en ninguna manera ſin
mandado dellos.* Ad idem eſt bona lex 6. tit.
29. part. 3. ponderanda ſunt verba illius. l.
13. ibi, *ni enagenedas en ninguna manera ſin
mandado.* Ex quibus colligitur quædam ra-
tio generalis determinans, quod in omnibus
caſibus in quibus alienatio fieri non poteſt
niſi cum Principis authoritate, legatum eſt †
8 ineſſicax, etiam quoad æſtimationem, quia
ſingula non poſſunt legibus comprobari. l.
non poſſunt. ff. de legibus. Et ex illa ratio-
ne, *ſin mandado dellos*, cum alijs verbis præ-
cedentibns & ſequentibus. l. illa ampliari po
teſt. l. cum pater. §. dulciſsimis. ff. de lcg. 2. cũ
concordantibus Et iſta inductio ſulcitur,
quia valet argumentum de bonis Regni, &
capitis, ad maioratus particulares, & mẽbra
iuxta doctrinam Pauli in conſ. 164. lib. 2. &
aliorum quæ refero in 2. p. huius operis q.
6. à nu. 2. & ſupra in hac parte q. 38.

Ex quibus confirmo quod ſcribit Parlad.
lib. 2. quæſtionum. c. 3. num. 51. pag. 48. vbi
ſuſtentat, quòd ſi quis promittat † rem maio 9
ratus, non obligatur, neq; quoad æſtimatio-
nem. Et quòd ſi dominus feudi non vult tra
dere poſſeſsionẽ feudi, poteſt vaſſallos age-
re ad feudum æquiualens, vel intereſſe, re-
ſoluit Bald. in cap. 1. §. inueſtitura num. 2. de
noua forma fidelitatis num. 34 Ex his infer-
tur vanam eſſe diſtinctionem Gregor. Lo-
pez in dict. l. 10. diſtinguentis inter bona
vinculata pro maioratu, Principis maieſtate,
& bona vinculata authoritate priuata: nam
cum in vtroque caſu res vinculatæ alienari
nequeant, niſi Principe authorizante, & cũ
iuſtiſsimis cauſis, idem ius in vtroq; caſu ſer
nari debet. l. illud. ff. ad l. Aquiliam cum vul
garibus. Quam diſtinctionem ſentit etiam
idem Gregorius Lopez in dict. l. 13. in gloſſ.
in verb. *ſin mandado dellos*, vbi vult, quòd ſi
ſcienter legetur res maioratus, quam funda-
tor vinculauit Principis poteſtate, non de-
betur æſtimatio talis rei legatæ. Cuius opi-
nio (vt prædixi) procedit etiam vbi in vincu
latione bonorum maioratus non adfuit Re-
galis facultas, cum ſufficiat † voluntas teſta- 10
toris, quæ Principis maieſtate irritari nõ de-
bet. l. ſi teſtamentum. C. de teſtamentis, Cle-
ment. quia contingit de religioſis domibus
cum concordantibus, quæ late trado in 2. p.
huius tract. in princip. & in prinrip. huius 4.
part. licet negari non poſsit, quod vbicunq;
bona ſunt vinculata Principis authoritate, &
decreto, maiori ſunt affecta prohibitione, tã
quia in iſto caſu duo vincula † concurrunt, 11
& ideo magis vrgent, authent. multo magis,
C. communia de ſucceſsio. cũ ſimilibus quæ
trado in 2. p. tractatus. q. 7. num. 2. cum alijs,
quam quia teſtatoris & legis prohibitio de
non alienando magis vrget, ac operatur, iux
ta tex. in authen. de alienan. & emphyt. § ſan
ctiſsimas, gloſ. in l. vlt. in gloſ. magna ad finẽ,
C. de rebus alienis non alienan. gloſ. & Bart.
in l. ea lege. C. de condict. ob cauſam; notat
Iaſ. in l. filius familias. §. diui in repetitione
num. 14. ff. de legat. 1. Carol. Ruin. in conſil.
37. num. 14. libr. 3. & in conſ. 80. numer. 12.
lib. 3. vbi ex hoc decidit, quod quando teſta-
tor prohibet filios illegitimos ſuccedere, &
ſimul prohibuit impetrare legitimationẽ, le
gitimatio in contrarium facta non valet, idẽ
elegant ex in conſil. 147 nnmer. 14. libro. 2.

Digitized by Google

Socinus Iunior in conſ.48. num.9.lib.1. la-
te Cepola in l.ſi contra num.29.pag.399.ff.
de vſucapio.pro emptore, Molina lib.1.de
primogen.cap.20.num.15.fol.156.facit ſen
tentia Ioan.de Lignia.contra gloſſam,ibi in
cap. 1. de conſtitution.in 6. vbi vult, quod
particularis conſtitutio diſponens idē quod
ius commune,non reuocatur per ius commu
ne contrarium , quem ibi ſequitur Francus
num.29.ad confirmationem regulæ d.l.ſan-
ctiſsimas,vide Roland.conſ.70.num.70.lib.
3.& conſ.7.num.75.eodem lib.& conſ.98.
num.20.cum alijs lib.2.Socinus Iunior con
ſil 16.num.22.lib.4.Celſus conſ.46. nu.16.
Carol.Ruin.conſil.82.num.4.lib.4.Roland.
conſil.7.num.73.cum ſequentibus,lib.3. ex
quibus tradit Cephal.in conſ.197. num.25.
lib.2.quod duplex excluſio,ſcilicet legis &
hominis omnino excludit , idem etiam Ce-
phal. in conſil.276. num.26. & conducunt
ſcripta per eundem Cephal. conſil.199.nū.
20 & conſil.264.num.11.eodem lib.vbi tra
dit, quod prohibitio hominis expreſſa iun-
cta lege tacita facit, vt omnis alienatio pro-
hibita ſit:& tradit idem Cephal.conſil.235.
num.13.& conſil.296.num.4.eodem libro,
& conſil.163. numer.60.lib. 1. venit etiam,
12 quod vbi concurrit duplex alienandi † pro-
hibitio, non currit præſcriptio etiam longiſ
ſima,vt per Carol.Ruin.conſ.41. nume.27.
libr.1. & alios quos retuli ſupra in hac partē
quæſt.21.in fine, & bona fideicommiſsi nō
poſſunt alienari ob cauſam dotis vbi concur
rit prohibitio legis,& hominis,vt reſoluunt
Carol.Ruin.conſil.123.numer.52.lib.2.qui
plures refert, Marzarius de fideicommiſsis
part.2.quæſt.40.Ioſephus Ludouic.deciſio.
71.n.19.& tradit Menoch.in loco infra cita
to. Sic inquit ſingulariter Alex.in conſ.33.
13 nu.12.lib.1.quod licet regulariter feudum †
confiſcari poſsit pro vita dilinquentis & fru
ctus eius.l.Statius Florus.§.Cornelio Felici,
ff.de iure fiſci cum ſimilibus,fallit vbicunq;
bona ſunt prohibita alienari ex diſpoſitione
14 hominis † & legis,quem citat Auguſtin.Be-
roius in conſ.178.num.12.lib.1.quod dictū
retuli in 2.part. quæſt.3. & in hac 4. part.
quæſtione.23. & facit quod ſcribit Meno-
chius conſil.151.numer.27.lib.2. Et gloſſ.
in cap. verum de conditionibus appoſitis,
quæ voluit,quod quando res donatur eccle-
ſiæ cum conditione, quod non poſsit aliena
ri,ſi habet alia bona,illa re non poteſt alie-
nari etiam ob euidentem neceſsitatem, vel
vtilitatem,notat Matthæus de Afflictis deci
ſione.17.Regia Curia num. 5. pro quo facit
text.in l.omnia.C.de paganis, & templis eo
rum,egregia.l.2.in fine,tit.14.part.1.vbi le
gendus Gregorius Lopez in gloſſ. in verb.
oueſſen dado:& tradit Bartholom.Socin. in
conſ.75.num.4. lib.1. his conuenit ſingula-
ris Pauli Caſtrenſ.doctrina in conſ.263.cir-
ca primum quæſitum dub.2.numer.3.lib.2.
vbi probat , quod vbi teſtator relinquit bo-
na titulo fideicommiſsi,& prohibuit aliena-
ri,concurrit duplex prohibitio, vna expreſ
ſa à teſtatore,altera tacita,quæ inducitur à le
ge ex eo quod bona ſubiacent reſtitutioni
fideicommiſsi,refert & confirmat in egre-
gio caſu Decius conſil.485.num.3. Carolus
Ruin.conſ.23. nu.12.lib 5. & in conſ.195.
num.6.lib.1.Ex his etiam venit , quòd ſi in
inueſtitura feudi ſit poſitum pactum de non
alienando,tunc tale feudum ſubfeudari non
poteſt,quia geminata prohibitio ampliat,ſe
cundum Bald.& Aluarotum in cap.1.§.præ
terea de leg.Corrad.quos citat Zaſius in tra-
ctatu de feudis tit.de feud.alienat. num.17.
pag.303.Venit etiam,quod res relicta eccle
ſiæ ſub conditione ne alienetur non poteſt
in feudari,ſecundum Iacobum Ardiz,& Al
uarot.in cap.1. qui feud. dare poſſeſſ. Cur-
cius in tract.de feud. part.2. quæſt.23. pag.
149. & alia ad propoſitum ſcribit Cephal.
in conſ.461.num.49.lib.4.Socin.Iunior in
conſ.31.num.72.lib.2.

Hinc eſt,quod licet qui, non poſsit allega
re nullitatem hypothecæ rei feudalis, niſi
dominus hoc petat , vt per Carolum Ruinū
in conſ.25.num.14.lib.2.fallit quando pro-
hibita eſt alienatio per legem & hominem:
quia tunc poteſt talis nullitas allegari,ſecun
dum Cephalum conſilio.233. numero.213.
lib.1.

Et iſta præſtant magnum argumentum
pro intellectu l. 40. Taurinæ præferentem
nepotem patruo in ſucceſsione maioratus,
quia † vbicunq; cum dicta l.concurrit teſta- 15
toris diſpoſitio, repræſentatio magis eſt ad-
mittenda,& etiam præſtant argumentū pro
intellectu l.17.& 44.Taur. quæ tractāt qua
liter melioratio,vel melioratus reuocari po-
teſt:nam vbicunque cum prohibitione legis
de non reuocando maioratum, vel meliora-
tionem concurrit diſpoſitio fundatoris,ma-
ior eſt prohibitio , & magis operatur : pro
quibus etiam facit ſingularis.l.55.in verſic.
mas ſi por ventura,titulo.6.part.1.& ad hoc
etiam facit, quod ſcribit Paul. Caſtrenſ. in
conſil.263. circa primum,lib.2. vbi tradit,
quòd ſi teſtator permiſit minori alienare
poſt viginti quinq; annos rem alias prohibi
tam alienari , & ad fideicōmiſſum obligata,
non videtur recedere à prohibitione legali
facta in fauorem fideicommiſsi declarat Ca
rol.Ruin.in conſil.152.num.4.& 14.libr.2.
& ſcribit Cephal. in conſ.197. numero.24.
lib.2.quod fœmina,quæ ex diſpoſitione le-
gis† & hominis excluditur,in totū remanet 16
excluſa, & ibi alia ad propoſitum ſcribit. &

faciunt

Digitized by Google

faciunt ſcripta per eundem Cephal. in conſilio 198. numero 26. cum ſequentibus eodem libro, & licet per pactũ non poſsit quis prohiberi, vt non alienet rem, quosd impediendam tranſlationem dominij, fallit, niſi concurrat prohibitio inſimul & legis, vt poſt plures quos citat tradit Carolus Ruinus in conſilio 109. numero 5. libro 4. & plura ad propoſitum ſcribit nouiſsime Menoch. in tractatu de præſumptionibus libro 4 præſumptione 189. numero 111. folio 337. qui materiam rectè declarat poſt Carol. Ruin. in conſilio 118. numero 7. libro 2. ad quem addo quod ſcribit Seraphinus in tractatu de priuilegijs iuramenti priuilegio 75. numero 46. pagina 447. vbi tradit quam
17 difficiliter † tollatur iuramentum, in quo concurrit prohibitio legis, & hominis, quod habui in practica in quodam caſu ſingulari pragmaticæ dotium anno 1534. hodie l. 1. titulo 2. libro 5. Recopilatio. in quo concurrebat prohibitio legis prædictæ, & quoddã iuramentum, & tradit idem Seraphinus numero 51. & 52. dicto priuilegio 75. & legendus eſt Oſaſcus conſilio 49. numero 18. Matthæ. ab Afflict. deciſione 311. numero 4 Barboſ. in l. 2. in principio, ff. ſoluto matrimonio numero 46. pag. 709. & faciunt quæ ſcribit Cepola num. 36. pag. 401.

Et quãdo teſtator prohibuit minori, quod
18 non alienet rem, prohibitio etiam † fine cauſa valet, quia concurrit cum prohibitione legis ſecundum Carolum Ruinum in conſilio 212. numero 4. libro 1. Et vbi concurrit tacita prohibitio legis & teſtatoris de non alienando cum prohibitione teſtatoris, ſtatim poſsit agere vocatur non ſpectata morte vocati tradit Marzarius in libro de fideicommiſsis quæſtione 37. quod latius ſcribo in 3. parte quæſtione 9. procedunt tamen prædicta vbicun
19 que prohibitio legis † eſt expreſſa, & prohibitio hominis eſt expreſſa, non alias, vt notanter probat Carolus Ruinus in conſilio 209 numero 22. libro 2. & faciunt quod notanter ſcribit Euerardus in egregia lectura centum locorum loco 12. de feudo ad emphyteuſim, vbi reſoluit, quod ſicut ſi vaſſallus diſponit de feudo, non debetur æſtimatio talis legati, eodem modo eſt in legato facto de emphyteuſi, quæ finitur per mortem emphyteutæ, citat Bald. in l. vxor patrui, C. de legatis, Bart. in l. quod in rerum, §. 1. ff. de legat. 1. Hoſtienſ. & alios, & hoc tradit Euerard. in verſiculo per iſtam, & multum operatur, quod quis in rerum natura admittatur ad maioratum, vel fideicommiſſum tempore exiſtentis conditionis, ex diſpoſitione legis & teſtatoris, vt tradit Gloſ. Pariſ. in conſilio 1. pro Duce de Villahermoſa numero 86. Et ex prædictis alias inferebam, quod ſi fundator † maioratus prohi- 20
buit in ſucceſsione maioratus ſucceſsionem filiorum illegitimorum, talis prohibitio eo quod concurrit cum prohibitione legis, multum operatur. Et ad alia ſimilia poteſt inferri intellectus, & confirmo. quia vbicunque cum exemptione conceſſa concurrit ius commune, conceſsio Principis largius operatur, vt tradit Siluanus in conſilio 66. numero 19. ex gloſſa in cap. 2. de præbendis in 6. Imola in l. filius familias, §. Diui, ff. de legat. 1. & alijs ſcriptis per eundem Siluanum in conſilio 1. numero 127. & ſcribit notanter Oſaſcus deciſione Pedemontan. 85. numero 14. & idem quod Carolus Ruinus in dicto conſilio 209. libro 4. reſoluit in notabili caſu Curcius Iunior in conſilio 174. numero 29. libro 1. & quandam conſuetudinem Aragoniæ in noſtra materia limitat & intelligit Rolandus in conſilio 70. numero 70. libro 3. vbi concurrit diſpoſitio hominis cum diſpoſitione iuris communis, & faciunt ſcripta per Caldam Pereiram in tractat de renouatione ad emphyteuſim quæſtione 16. numero 52. folio 128. Decius in conſilio 349. numero 3. Petra de fideicommiſsis quæſtione 8. numero 254. Vlterius contra opinionem Epiſcopi, & Gregor. Lopez faciunt plura quæ pro ampliatione textus in dicto §. conſtat tradunt Carolus Ruinus in conſilio 168. numero 23. libro 3. Socinus Iunior in dicto conſilio 74. quæ ad noſtrum propoſitum ſunt conducibilia, Aretin. & alij in l. continuus, ff. cum quis de verborum obligatione, & Bald. in cap. cum nõ ab homine de iudicijs, Iaſ. in l. illud numer. 9. C. de collat. & in l. omnimodo, §. impetrari C. de inofficioſo teſtamento, Socinus in l. 1. §. vltimo, ff. de acquirenda poſſeſsione, & in l. Gallus, § nunc de lege Velleia. numero 29. ff. de liberis & poſthumis, Angel. in §. fœminæ inſtit. de adoptionibus Ripa in l. ex facto, §. ſi quis rogatus numero 1. folio 164. ff. ad Trebellianum, qui omnes concludunt, quod legatum rei, † cuius alienatio dependet à Prin- 21
cipis voluntate, tanquam impoſsibile nõ tenet, nec eius æſtimatio debetur. Nam impoſſibilium † nulla eſt obligatio l. impoſsibi- 22
lium, ff. de regulis iuris l. 21. titulo 11. part. 5. l. vltima titulo 4. part. 4. l. 4. titulo 4. part. 6. Et non poteſt quis ſe obligare ad caſum ex facto Principis procedentem, quia talis obligatio continet peccatum, & dat materiam delinquendi, ſecundum Bald. in conſilio 395. pro domino Dinaldo libr. 2. vbi addit, quod talis obligatio non firmatur iuramento, & quod factum Principis reputatur † caſus fortuitus, & idem Iaſ. conſilio 26. co- 23
lumna penultima in fine libro 3. & confirmat ex pluribus Aymon conſilio 233. nu. 1. cum

cnm ſequentibus, faciūt ſcripta per Caldam
Perciram in tractat de nominatione ad em-
phyteuſim, quæſtione 20. numero 30. vbi
tractat de diſpenſatione ad emphyteuſim
quod autem vni ſoli eſt poſsibile, cæteris re
putatur impoſsibile ſecundum Baldum in l.
1. numero 2. ff. de iniuſto rupto irritoque
fact. vnde dicit Ioan. Faber in dicto §. non
ſolum numero 4. quod ſi laicus, qui habebat
decimam, eam legauit Eccleſiæ, cui de iure
communi non competit tale legatum velu-
ti impoſsibile non valet, nec eius æſtimatio
24 † debetur, de quo legenda ſunt quæ ſcribit
Curcius Iunior in conſilio 31. & facit nota-
bile conſilium eiuſdem Curtij 182. nume-
ro 12. libro 2. quem citat Sforcia Oddi in tra
ctat. de in integrum reſtitutione parte 1.
quæſtione 43. numero 31. pagina 609. vbi
alia ad propoſitū ſcribit, quæ retuli ſupra in
quæſtione 23. & quæ notanter ſcribit do-
ctiſsimus Burſatus in conſilio 199. numero
36. cum ſequentibus libro 2. vbi latè reſol-
uit, quod monaſterio non debetur æſtima-
tio rei emphyteuticæ quemadmodum non
poteſt habere ipſam rem emphyteuticam,
ad quem addo Carolum Ruinum in conſilio
200. numero 20. libro 2. qui contrariam com
munem vocat cum Speculatore, & alios. Et
quod quando feudum relinquitur, vel res fi
deicommiſſo ſubiecta, nihil debetur legata-
rio, tradunt Rolaod. in conſilio 71. numero
18. libro 2. Socinus Iunior conſilio 74. nu-
mero 19. libro 1. Petrus Surdus deciſione
93. numero 29. qui idem tradit quando le-
gatur res emphyteutica poſt Iaſonem in
l. vxor patrui, C. de leg. Carolum Ruinum
conſilio 25. numero 7. libro 1. & idem Sur-
dus deciſione 220. numero 29.

Item ſi rectè inſpiciantur verba & ratio
Ioan. Fabri in dicto §. non ſolum nu. 4. quę
ſupra retuli, potius ex eis noſtra opinio,
quam contraria colligitur: quia ipſe dicit va
lere legatum rei feudalis quoad æſtimatio-
nem: quia cum ſolo conſenſu domini eſt
alienabilis, de cuius præiudicio tantum tra-
25 ctatur, & non aliorum, & quia † res feudalis
regulariter eſt inalienabilis, verum propter
domini conſenſum efficitur alienabilis. Ex
quibus rationibus patet, quod vbicunque
res de ſui natura eſſet inalienabilis, prout
ſunt bona maioratus, quæ de propria natu-
ra ex diſpoſitionibus defunctorum ſunt in
alienabilia, & plurium voluntas requiritur
ad eorum alienationem ſicuti eſt neceſſaria
in alienatione bonorum maioratus, vt latius
doceo in principio huius 4. partis, & in alijs
locis, tale legatum non valet, nec quoad
æſtimationē. Et quod legatum rei feudalis,
non valet etiam quoad ęſtimationem, tradit
Pariſius conſilio 7. numero 14. libro 1. ad
quem addo Matthæum ab Afflictis in cap.
Imperialem in principio numero 36. folio
200. de prohibit. feud. alienatione per Fede
ric. qui refert alios.

Cæterum pro noſtra opinione etiam ad-
duco gloſſam in l. ſed ſi res in gloſſa 1. ff. de
leg. 1. vbi ponendo diſtinctiones in hac ma-
teria dicit, quod legatum rei, cuius † nō eſt 26
cōmercium, non valet, nec quoad æſtimatio
nem, & idem ſi commercium haberi poteſt,
cum magna difficultate, quam gloſſam ſe-
quuntur Bart. & alij ibi, & eſt ſimilis in dict.
§. non ſolum in verbo, nec æſtimatio, vbi
Ioan. Faber. in dicto numero 4. decidit iſtam
quæſtionem fere in terminis: nam dicit,
quod paria ſunt non eſſe commercium ali-
cuius rei, vel ſi ſit, non tamen de iure com-
muni, nec ſine impetratione priuilegij, cu-
ius non eſt veriſimile Principem alienatio-
nem conceſſurum, quod eſt notabile, & ex-
preſſum pro noſtra opinione, & confirmo
ex Curcio in conſilio 54. numero 13. & 14.
vbi tradit quod verba teſtatoris † debent in 27
telligi de caſu, qui venit iure communi, &
non ex diſpenſatione, quem citat Manti-
ca libro 6. de coniecturata mente defuncti
titulo 6. numero 17. pagina 226. quod ci-
to parte prima quæſtione 55. & facit, quod
in materia noſtra, & circa textum in dicto
§. conſtat ſcribit Molina libro 1. de primo-
genijs cap. 53. numer. 85. folio 251. & idem
quod Curcius tradunt Decius in conſilio
541. numero 13. & 14. Simon de Prætis li-
bro 3. de interpretanda defunct. volunt. du-
bitatio. 3. ſolutione 4. numero 28. fol. 306.
latius libro 5. 3. & vltima interpretatione
dubitatione 1. numero 117. cum ſequenti-
bus, folio 564. & gloſſa in dict. l. ſed ſi res, ſe
quitur Bart. in dict. l. multum intereſt folio
16. & alij, Angelus, Aretinus in principio
inſtit. de inutilibus ſtipulat. numero 3. folio
573. & eſt communis opinio, quam etiam
expendit Ripa reſponſo 81. num. 26.

Et iſtam etiam concluſionem probat tex-
tus in l. 1. C. de cōtrouerſ. iudicum, vbi pro-
batur, quod † donatio facta iudici in loco in 28
quo iuriſdictionem exercet, non valet ne-
que quoad æſtimationem propter publicā
vtilitatem, ne iuſtitia peruertatur contra-
hendo amicitias, quem ad hoc ponderat Ro-
manus conſilio 504. numero 14. ex quo ge-
neraliter deducit, quod vbi alienatio prohi-
betur ratione publicæ vtilitatis, ſi facta ſit,
non valet, nec quoad æſtimationem. Quod
confirmo, quia bona prohibita alienari ob
publicam vtilitatem præſcribi non poſſunt
ſecundum Bald. conſilio 227. numero 6. lib.
5. quem vitioſè refert Balb. in tractat. præ-
ſcriptio. 5. part. 5. partis princip. quæſtio. 4.
numero 5. pagina 522. Quis autem ignorat,
quod

Digitized by Google

quod intereſt reipublicę, ne bona maioratus alienentur, licet Roman. loquatur in caſu in quo alienatio eſt prohibita ratione publicæ vtilitatis principaliter, non ſecundario. Et quod obligatus impetrare confirmationem rei prohibitę alienari non incidat in pœnam non impetrando, quia reputatur impoſsibile id, quod à Principe impetrandum eſt, vt reſoluit Celſus in conſilio 111. nume. 118. per doctrinam Baldi in cap. querelam de iure iurando, & in cap. 1. vt lite non conteſtata, Roman. in conſilio 410. vt clarior reddatur, Hippolyt. in l. 1. §. Diuus, numero 119. ff. de quæſtio. & alia quæ citat & in conſilio 54. numero 2. Ad hæc facit, quod in dubio teſtator videtur legare rem, & ius, quod in ea habet, & non æſtimationem, etiam ſi tale ius eſſet periturum morte teſtatoris legantis l. quod in rerum, §. 1. l. ſi domus, §. vltimo, ff. de leg. 1. l. ſticho, ff. de peculio legato. l. vxor patrui, C. de legatis, notãt Bart. & Peralt. num. 27. pag. 662. in l. vnum ex familia, §. ſed et ſi fundum, ff. de legat. 2.

Et ex iſtis omnibus comprobatur quædã noua, & ſingularis ſententia Menchacæ libro 2. controuerſiarum cap. 63. numero 15. in verſiculo 9. limita, vbi tradit, quod licet regulariter ex temporis diuturnitate præſumatur licentia interueniſſe l. ſi filius cum materia, C. de peti. hæred. cum concordantibus quæ refero in 1. parte huius tractatus quæſtione 45. non tamen ex diuturnitate temporis
29 poris præſumitur † licentia ad extrahendum aliquam rem à maioratu, cum difficile, imò impoſsibile reputetur licentiam dare ad alienandum bona maioratus, quod confirmatur ex his quæ ſcribit Meſsia ſuper l. Tolleti 9. fundamento 2. part. numero 47. folio 86. pro quibus etiam eſt deciſio Iacob. Putei 257. numero 4. libro 1. vbi probat quod diſpenſatio ad cõtrahendum matrimonium non præſumitur excurſu triginta annorum vbicunque diſpenſatio de facili non conceditur, ad quem addo doctrinam Ploti inter conſilia matrimonialia conſilio 8. numero 10. quam cito parte 1. quæſtione 50. numero 22. quod refert ſcire pro diſpenſationibus quæ petebãtur ad contrahenda matrimonia inter conſanguineos, quæ tempore Pij Quinti difficiliter concedebantur.

Concludo igitur, quod regulariter in caſu
30 prædicto non debetur res legata † neque æſtimatio, licet in contrarium etiam faciat doctrina Bartholi in l. cum pater, §. cum pater, ff. de legat. 2. vbi vult, quod ſi legatur res prohibita alienari, debetur æſtimatio, per illum textum, quem refert & ſequitur Mant. de coniectu. ment. defuncti tit. 11. n. 12. pag. 419. & plura ad propoſitũ ſcribit Burſat. in d. conſ. 199 n. 31. cum ſeqq. lib. 2. quibus cõgruit doctrina Bart. in l. apud Iulianũ, §. conſtat num. 2. ff. de leg. 1. vbi tradit, quod relictũ fratribus minoribus cum onere, cuius implementum exigit Pontificis licentiam, eſt purum, reiecta ea conditione tãquam impoſsibile, notat Thomas Sanchez in tractatu de matrimonio libro 1. diſputatione 5. numero 10. pagina 842.

Nec his omnibus obſtat gloſſa in l. ſiquis inquilinos in principio in verbo ex voluntate, ff. de legat. 1. vbi affirmat, quod vbi teſtator ſcienter legat rem, de qua non eſt cõmercium, debetur æſtimatio: quam gloſſam ſequuntur ibi Paulus & Albericus in dicto §. conſtat, Azo in ſumma columna 4. Ioan. Faber. numero 6. & Angel. Aretin. in dicto §. non ſolum † poſt gloſſam ibi in prædicto 31
verbo, quæ hoc dicit procedere, dummodo appareat manifeſtè de voluntate teſtatoris, notat ibi Alexand. conſil. 9. numero 14. cum alijs libro 2. quos etiam ſequitur Gregorius Lopez in dict. l. 13. cum quadam diſtinctione, & dummodo teſtator dixerit, lego talẽ rem, vel æſtimationem, pro qua concluſione facit textus in l. non dubium, §. vltimo, ff. de legat. 1. vbi gloſſa notabilis, faciunt ſcripta per Iaſonem in l. cum alienam numero 6. & 7. C. de legatis, quia iſta opinio † eſt 32
contra textum in dicto §. conſtat, & dict. l. 13. & alia iura conſimilia, & communiter reprobatur gloſſa in dict. l. ſiquis inquilinos ſecundum Imolam ibi vbi Bald. dicit quod Cinus, & omnes tenent contra gloſſam, & opinionem Cin. ſequitur Alexand. in dicto §. conſtat numero 15. folio 29. & hanc opinionem, licet prædicta non referat, tenet Franciſc. Mantica dicto tractatu de coniecturata mente l. 9. titulo 10. numero 10. pag. 407. qui in hoc ſolitam diligentiam omiſit, licet pro opinio gloſſæ in dict. l. ſiquis inquilinos maxime faciat l. 14. titulo 9. part. 6. quam lector legat.

Et quod in iſta materia † æquiparentur 33
difficile & impoſsibile, tradit in bono caſu Dominicus in cap. ab exordio in fine 35. diſtinct. & in cap. in Canonicis 16. diſtinct. relatus per Felinum in cap. accipimus numero 5. de fide inſtrumẽtorum, circa intellectum textus in cap. quia nos de teſtamentis. Nec etiam contra iſtam noſtram ſententiam argui poteſt ex verbis dicti §. conſtat, ibi: *Cum diſtrahi non ſoleant*, per quæ verba Doctores ibi, & in alijs locis concludunt, quod legatum rerum quæ diſtrahi non ſolent, niſi authoritate Principis, nõ reputatur impoſsibile, vt id princeps ſolitus eſt concedere, quod præſupponũt omnes, qui de hac materia loquuntur, & notat Decius in l. ea quę raro in fine, ff. de regulis iuris, Frãciſcus Mantica de coniecturata mente defunct. lib. 11. tit. 8.

titulo 8.numero 17.pagina 501.Petr.Gam
bar. de officio legati libro 2.numero 148.
pagina 33.Paleot.de nothis & ſpurijs cap.
28.numero 4. 8.volumin.tractat.folio 58.
& cap.30.Epiſcop.Couarru.in epitome de
ſponſalibus parte 2.cap.3. numero 8.folio
28.Thomas Sanchez in tractatu de matrimo
nio libro 5. diſputatione 5.numero 5.pag.
845.& numero 12.Ioan.Gutierrez libro 1.
Canonicarum quęſtionum cap.22.numero
9.& legi debet quod ſcribit idem Thomas
Sanchez ibi,numero 15. & numero 20. &
21 Epiſcop.Couarru.reſolutio.libro 3.cap.
34 19.numero 6.vbi hoc diſputat, † an officia
publica,quæ non poſſunt haberi ſine Prin-
cipis facultate,diuidantur inter filios, & an
leges,& conſuetudines iſtius regni,quę mu
lieribus nuptis tribuunt medietatem bono-
rum acquiſitorum conſtante matrimonio,
habeat locum in talibus officijs, & an mulie
res in eiſdem habeant partem , de quo tra-
ctat latius Tellus in l.26.Tauri numero 11.
Antonius Gomez in l.29.Taurina numero
21.Ioan.Garcia de expenſis cap.4. numero
14.Matienço in Dialogo relatorum part.3.
cap.28.numero 17.idem Matieneius in l.5.
titulo 9.libro 1.gloſſa 4.numero 6.fol.265.
& in l.3.titulo 9.libro 5.Recopilatio.gloſſa
7.numero 3.folio 262.Felician. in tractatu
de cenſibus libro 2.cap.3.numero 23. cum
35 ſequentibus,vbi reſoluit an cenſus † impo-
ni poſsit ſuper officijs publicis, Michael de
Palacios in practica Theologica lib.2. cap.
6.pagina 111.

Et quod titulus dignitatis infructuoſus,li
36 cet † vendibilis, nõ conſeratur,tradit autho
res referendo Mena in additionibus ad Gã-
mam deciſione 311. & alij,quos citat Aze-
ued.in Curia Piſana libro 4.cap.7.& vltim.
numero 3.folio 137.quibus adde Crotum
in l.frater à fratre numero 93.ff.de condict.
indebiti , Rolando in conſilio 11. numero
10.cum alijs libro 2.Menochius in tractatu
de præſumptionibus libro 4.prę ſumptione
78.numero 46.fol.128.Ripam in l.in quar-
tam numero 163.cum ſequentibus,ſol.149.
ff.ad l. Falcidiam vbi tractat de officio ſcrip-
toriæ Apoſtolicæ , & regiſtro bullarum, &
de alijs ſimilibus officijs, Ioan.Garcia de cõ
iugali acquęſtu numero 67. Et quod lega-
tum rei,quæ pertinebat ad primogenitum
valeat vbi eſt ſolitus concedi aſſenſus regius
tradit , Ioan. Thomas Minadoi. deciſione
33.Perotus, qui ad hoc mouetur per l. pa-
ter, ff. de adimend.legat. & per doctrinam
Iacobi de Sancto Georgio in tractat. feudo
rum,pro quo etiam faciunt ſcripta per Bur-
ſatum conſilio 56.numero 24.libro.1.

Et ex prædictæ regulæ authoritate tradit
idem Epiſcop.Couarru.in epitome de ſpon
ſalibus cap.3. in principio numero 8.folio
24.quod diſpenſatio in tertio gradu, & ſimi
libus,licet dependeat à Papæ voluntate, † 37.
non reputatur impoſsibilis , quia eſt ſolita
concedi,& facillime diſpenſatur in tertio
gradu,ſecundum Rebuffum in praxi benefi
ciali regula de diſpenſatione in gradu prohi
bito gloſſa 7.numero 7.pagina 375.quæ do
ctrina notanda eſt ad ea quæ tracto in 1.par
te huius tract.quæſtione 50.à n.20.& prin-
ceps videtur facere iniuriam quando non
concedit ſolum concedere , vt tradit Natta
in conſilio 164.numero 29.libro 1.quibus
addo,quod nõ poſſe dicitur fieri, quod cum
diſpenſatione fit,veluti quis habere non po
teſt duo beneficia, ſi ſine diſpenſatione ea
habere non poſsit, vt tradit Rebuf.in l.ne-
pos Proculo 125.pag.667. ff.de verb. ſig-
nificatio.vbi refert dixiſſe in praxi benefi-
ciali in 2.part.de diſpenſatione,& adlic Re
buf.in d.l.nepos Proculo,quod ſiquis pro-
miſerit aliquam ducere in vxorem,ſi poſsit,
non tenetur diſpẽſationem petere,ſi illa ſit
conſanguinea,vel alias prohibita,vt cum ea
matrimonium contrahat,quamuis diſpenſa-
tio valeat obtineri : illud enim impoſsibile
cenſetur,quod ex diſpenſatione fieri poteſt
ſecundum Innocentium in cap. Paſtoralis
de cauſ. poſſeſsio.Barba.conſilio 56.à Ioue.
columna 7.libro.3.& conſilio 7.illud colum
na 5.libro 4. & lege Nauarrum in cap.accep
ta de reſtitutione ſpoliatorum oppoſitione
10,& tradit etiam Quintilian.Mandoſius in
regula Cancellariæ regula 32.quæſtio.31.
numero 12.folio 130.Francus in cap.gratia
num.8.ſol.11.de reſcriptis.

Et iſta fulciuntur,quia imputandum eſt
ei, † qui non impetrauit quæ ſunt ſolita im- 38
petrari l.qui cum maior, §.1. in verſiculo
neq; enim imputari, ff. de bonis liberorum
l.2.§.tractari,ff. ad Tertul. notat Romanus
in l.2.ff.de re iudicata,Decius in conſ.627.
numero 5.& alij vt per Tiraquel.libro 1.de
retractu,§.32.gloſſa 1.& vnica,numero 62.
& 63.cui adde Ioan.Andream in cap. com-
miſſa de electionibus in 6.Lapum allegatio-
ne 9.Decium in l,1.numero 31.de officio
eius cui mand. eſt iuriſd.& Curcius Iunior
qui eleganter loquitur in conſilio 182.ſacra
tiſsimæ Trinitatis numero 2.libro 1. Caſſa-
nęus in conſuetud.Burg.rubrica 7.§.13.fo
lio 281.columna 2.numero 3.verſiculo nõ
video,Peralta in l.ſi Titio numero 5.pag.
91.ff.de legat.2.quibus eſt addendum quod
† princeps facit iniuriam ſi non concedit, 39
quod ſolet concedere l.1.§. permittitur, in
fine,ff. de aqua quotidiana & æſtiua, notat
Natta conſilio 164.numero 29. qui loqui-
tur in indiuiduo in licentia quæ petitur ad
alienandum feudum,Burſatus conſilio 56.
numero

numero 14.nam ad iſta omnia,& alia ſimilia
multipliciter reſpondeo.

Primo nego aſſumptum,quod princepa
in iſta ſpecie,de qua agitur in hac quæſtio-
ne,ſolet concedere facultatem ad alienandũ
bona maioratus:nam quis vnquam vidit cõ-
cedi facultates ad alienandum bona maiora-
40 tus ex eo † quod per aliquem ſcienter ſint
legatæ,vel poſſeſſorem taliũ bonorum , vel
alium quemlibet? Nec exiſtimo,quod vſq;
in hodiernum diem ob hanc cauſam aliqua
data fuit licentia ad alienandum bona maio-
ratus:cum tales alienationes non fiant , niſi
poſt plenam cauſæ cognitionem,& pręmiſ-
ſis cauſis vrgentiſsimis,& cum magna vtili-
tate talium bonorum,& plerunque alijs bo-
nis ſubrogatis. Cum igitur hoc veriſsimum
ſit,quis in propoſito,de quo hic tractatur,
audebit affirmare legatum rei maioratus va
lere,& deberi æſtimationem? quia talia bo-
na ex facultate Principis diſtrahi ſolẽt,præ-
cipue ſtante quadã notabili deciſione Ægi-
41 dij à Bellamera 724.vbi tradit † quod fun-
dantes ſe in ſtylo,cuius virtute prætendũt,
quod aliquid eſt ſolitum , vel non ſolitum
concedi,non ſufficit quod hoc doceant ge-
neraliter niſi probent, quod in eiſdem ter-
minis eſt ſolitum cõcedi,quod fundat latius
Pariſius in conſilio 2.numero 10.cum alijs
libro 4.quod dictum aliud agendo refero in
2.part huius operis quæſt.8.

Secundo,quia ea quę ſunt de iure ſpecia-
42 li non ſunt in cõſideratione, † donec impe-
trantur l.4.§.1.ff.de fideicommiſ.liber quod
tradit Bart.in l.1.numero 19.ff.de vulgari,
Innocentius in dict.cap.paſtoralis in prin-
cipio de cauſ.poſſeſſ.& proprietat. vbi di-
cit,quod illud,quod eſt de iure ſpeciali,cen
ſetur non poſſe fieri, quod reputant ſingu-
lare Cardinal.Florian.& Paul.de Eleazar in
Clementina vnica de cauſ.poſſeſſ. & pro-
prietat.Pariſius in conſilio 30. numero 40.
libro 4.de quo per Peraltam in l.ſi Titio nu
mero 4.ff.de legat.2.pagina 91.vbi num.9.
id limitat,& tradit Sforcia Oddi in tractatu
de in integrum reſtitut.part.2.quæſtio.42.
art.1.num.3.& 4.pag.730.

Ex quo ſit quod conditio ſi nupſerit ali-
cui de familia, debet intelligi in gradu per-
43 miſſo † abſque diſpenſatione, vt probant
Curcius Iunior in conſilio 54.numero 13.
& 14.Mantica libro 1.de coniectura.ment.
defunct. titulo 18.numero 7.pagina 558.
quod refero in 1.parte quæſtione 51.& ita
concludunt etiam Fulgoſius in conſilio 61.
Domina Catherina,Simon de Prætis de in-
terpretand.defunct.voluntat.libro 4.dubi-
tatione 1.numero 7.folio 443.& de textu
in l.4.§.1.ff.de fideicommiſſ.libert.agit Cal
das Pereira in l.ſi curatorem habens , C. de
in integrum reſt.minor.in verbo per quod
priſtinum ius numero 16.folio 420.qui re-
fert Otaloram de nobilitat.pag.264.

Tertio talis præſumitur eſſe volũtas Prin
cipis † qualis de iure debet eſſe l.ex facto in 44
principio,ff.de vulgari,vbi Bart. Alexand.
Iaſ.& alij notatur in l.ſi quando,C.de inoffi
cioſo teſtamento,& per Decium in conſilio
33.numero 5.& in conſilio 64.Rebuffus in
practica beneficia.titulo de diſpenſatione
ad beneficia numero 53.pagina 373.Aymõ
conſilio 168.numero 9. Peralta in rubrica
ff.de hæred.inſtituendis numero 184. pag.
121.& tradit Gregorius Lopez in l.30.titu
lo 18.part.3.in gloſſa in verbo, *conocida-
mente* , & tracto ſupra in principio iſtius
4.partis , & in alijs innumeris locis. Igitur
bona maioratus non poſſunt alienari , niſi
exiſtentibus vrgentiſsimis cauſis , & cum
magna difficultate:quia id prohibetur ex iu
re & diſpoſitionibus teſtatorum,ad quod fa
cit l.27.Taur.l.40.Taur.in fine,& l.in con
ditionibus primum locum,ff.de conditioni-
bus & demonſtrationibus.

Quarto non valet argumentum,princeps
hoc conceſsit aliquando,ergo nunc conce-
det † ſecundum gloſſam notabilem, quam 45
nullus noſtrorũ,quos ego viderim,animad-
uertit in l.vltima,§.quis igitur in verbo cum
enim iuncto textu, C.de quadrie.pręſcript.
& ad hoc eſt addendum quod ſcribit Soci-
nus Iunior in conſilio 51. numero 9.libro
2.vbi tradit,quod impoſsibilitas quæ conſi-
deratur in dicto §.conſtat non eſt ſolum ex
eo,quod dependeat actus ex volũtate Prin-
cipis,ſed etiam ex eo quod ea quæ fieri de-
bebant,ſunt inſolita.;Quãdo autem dicatur
aliquid ſolitum cõcedi,& an ſufficiat, quod
bis fuerit conceſſum,tradit notanter Petrus
Andre.Gambara libro 2.numero 143.cum
alijs pagina 32. de poteſt.legat. & quando
Princeps donare poſsit hortos Saluſtianos,
campum Marcium,& ſimilia publica, & ad
communem vſum † deputata, ſcribit notã- 46
ter Andre.de Iſernia in cap.1.quæ ſint rega
lia numero 6.folio 108. & iſta ſeruiunt pro
deciſione quæſtionis,quam recte non expli
cauit doctiſsimus Molina libro 2. de primo
genija cap.13.numero 6.cum ſequentibus,
folio 336.& in annotationibus numero 11.
vbi tractat quæſtionem,an valeat † condi- 47
tio appoſita per fundatorẽ maioratus, quod
quis contrahat matrimonium cum conſan-
guinea intra quartum gradum,& an talis cõ
ditio ſit reijcienda tanquam difficilis,ſeu im
poſsibilis, de qua quæſtione legenda ſunt
quæ ſcribo parte 1.quæſtione 50.& de ma-
teria noſtra lege quæ nouiſsime ſcribit An-
tonius Peregrinus in tractat. de fideicom-
miſsis art.11.nume. 98.cum pluribus ſeqq.
fol.98.

Digitized by Google

folio 98.quando autem,& in quibus caſibus
ſit locus commercio rei prohibitæ alienari,
quia expedit ad declarationem prædictarũ,
legatur Balb.in dict. tract. præſcriptiõnum
part.5.princip.quæſtione 4.numero 4.ver
ſiculo quando aliquid pag.525.

Et ex his,& quadam doctrina Bartholi in
l.ſiquis pro eo numero ſexto in verſiculo
nono dixit,ff.de fideiuſſoribus, alias in fa-
48 cto concluſi,quod ſi quis † promittat ali-
cui renuntiare aliquod officium (quod ra-
ro transfertur)& cum Principis authorita-
te,non tenetur iſtam prouiſionem adimple
re,licet eam iuramenti aſſertione validaue-
rit,nec tenebitur æſtimationem ſoluere, ad
quod etiam facit doctrina Abbatis in c. cum
contingat in verſiculo 9.iuramentum num.
29.de iure iurando vbi Imola, numero 83.
ſentiunt expreſſe Diuus in regula non eſt
obligatoriorum de regulis iuris in 6. & Lucas
de Pena in l.ſiquis in verſiculo 9. iuramen-
tum,C.de agricol.& cenſitis libro 11. Syl-
ueſter in ſua ſumma in verbo iuramentum,
numero 5.§.30.Purpurat.in l.rogaſti,§ ſi ti
bi numero 35.ff.ſi certum petatur, ad quod
faciunt ſcripta per Auendañum reſponſo
26. numero 1.cum ſequentibus & faciunt
ſcripta per eundem reſponſo 81. numero
17. & hoc alijs rationibus probari poterat,
quas omitto: quia ſunt extra materiam, &
hoc etiam eſt notabile ad pragmaticam 66.
fol.68.hodie l.4.titulo 2.libro 7. ordinam.
noui.& ad l.27.titulo 2.libro 7.ordinam.&
ad pragmaticam datã Valliſoleti anno 1523.
prohibentes venditiones officiorum publi-
corum,de qua materia legenda ſunt quę ſcri
bit Azeued.in additio. practic. Piſan. libro
4.cap.vltimo &7.Tiberius Decianus in pra
ctic.crimin. titulo 2.lib.8.cap.23. numero
10.folio 231.eleganter doctiſsimus Menoc-
chius de arbitrarijs iudicum Centuria 5.ca-
ſu 401.numero 1.cum ſequentibus præci-
pue numero 16.Tello in l.26.Tauri num.
21.Conradus in templo iudicum libro 1.c.
1.de Imperatore,§.3.verſiculo 21.numero
8.folio 61.Ioan.Franciſcus in tractat de va-
ronibus pragmatica 4. qui plura ſingularia
ſcribit.Reſtaurus Caſtald.in tracta.de Impe
ratore quæſtione 110.caſu 182.& quæſtio.
1193.numero 4.poſt Bart.in l.1.ff. ad legẽ
Iuliam de ambi.Felician.in tractat.de cenſi-
bus libro 2.cap.3.numero 26.folio 165.vbi
etiam tractat,an Duces,& Marchiones poſ-
ſint vendere officia publica, cui contradi-
cunt ſcripta per Nauar.in extrauaganti Gre
gorij XIII.numero 46.fol.31.vbi late pro
bat,quod prædicta officia vendi poſſunt, &
tradit Iulius Clarus in practic.crimin. §.ſi-
monia numero 4.pagina 73. & faciunt tradi
ta per Azeued.in l.7. numero 6.folio 112.
titulo 2.& in l.7.titulo 3. numero 1.folio
127.libro 7.Recopilationis,& quod Princi
pes poſsint vendere officia voluit Bald.in l.
Barbarius,ff.de officio Præſidis, quem citat
Guillelm.Benedict.in cap. Raynuntius de
teſtamentis in verbo duas habens filias nu-
mero 2.folio 17.ad hoc legendus, & plura
ad propoſitum ſcribit nouiſsime Caſtillo,
Bobadilla in lib.de Politica libro 3.cap.8.n.
289.pagina 351 & quod iſta officia imputẽ
tur filijs in legitima, quia facile à Principe
impetrari poſſunt, tradit Antonius Peregri
nus in tractatu de fideicommiſsis, articulo
36.de legitima numero 130.folio 342.& fa
ciunt ſcripta per Couarru.reſolutionum li-
bro 3.cap.19.numero 4.Matiençum in l.5.
titulo 9.libro 5.Recopilatio.gloſſa 4. num.
4.5.& 6.folio 265.Et quod non liceat eme-
re à Principe officia,quæ habent iuriſdictio
nem,tradunt Bart.& alij in l.Barbarius,ff.de
officio Præſ. notabile exemplum Impe-
ratoris Caroli Quinti,quod refert Villegas
diſcurſu 22,folio 136.Felicianus in tractatu
de cenſibus libro 2.cap.3.numero 25. folio
164.qui late materiam tractat.

Et in materia iſtius quæſtionis vide text.
aureum in l.14.titulo 9.part. 6. vbi tradit,
quod † ſi conditor maioratus grauauit ſuc- 49
ceſſorem,vt ponat in maioratu aliquam rẽ,
vel quantitatem (prout plerunque contin-
git)quod licet ipſe ſucceſſor non ponat, ha
betur pro appoſita,ex quo acceptauit maio
ratum,vel ſaltim compellitur ipſe, aut eiuſ-
dem hæredes ad hoc faciendum per textum
ibi,& in l.ſi fuerit,§.ſi quia,ff.de legat.3. &
pro iſta opinione facit textus in l. contra iu
ris,§.vltimo cum lege ſequenti,ff.de pactis,
& iſti quæſtioni eſt etiam germanũ quod
ſcribit Peralta in l.Męuius, §.fundo legato
numero 22.pagina 536.ff.de leg.2.vbi diſ-
putat an legatarius,cui res maioratus legata
fuit,poſsit agere aduerſus hæredem, vt ſol-
uat vinculum maioratus,quod caute legen-
dum eſt:quia eſt noua doctrina, & in debili
fundamento ædificata,& quod ſcribit idem
Peralta in l.3.§.qui fideicommiſſam nume.
80.cum ſequentibus,pagina 211.ff.de hære
di.inſtit.vbi ex pluribus probat quod ſiquis
inſtituat hęredem in bonis maioratus illum,
ad quem non competit ſucceſsio talium bo-
norum, & in bonis liberis,valet teſtamen-
tum quoad bona libera.

Et eſt etiã iſtius claſsis quæſtio alia, quam
diſputat idem Gregor.Lopez in l.10.titulo
26.in gloſſa in verbo, *vendiendo*, folio 68.
colum. 4.verſiculo quid autem ſi alicui,vbi
tradit,an ſi alicui fuit factum magnum lega-
tum † adiecto grauamine,quod bona maio- 50
ratus cum aliquo diuidat, vel quod tributũ,
ſeu vectigal, quod debetur,remittat, an te-
neat

neat tale grauamen, de quo vide quæ ille refert. Et hic eſt etiam ſciendum, quod tradit Tellus in l. 19. Tſuri numero 1 1. vbi vult, quod ſi pater faciat maioratum de re, quam habet communem cum vxore, conſequitur melioratus omnem rem, vel æſtimationem, quod eſt ſingulare, & quod quotidie contingit, ad quæ addo Alexand. conſilio 9. num. 13. libro 2. & pro Tello facit doctrina Baldi in authentico hoc lucrum numero 2. C. de ſecund. nuptijs, & doctrina Suarez in l. 1. titulo, *de las arras*, verſiculo circa hoc quæritur, quos citat Molina libro 2. de primogenijs cap. 10. numero 63. folio 309. ad quem iungo Antonium Gomez tom. 2. variarum reſolutionum cap. 12. delegatis numero 15. quem citat Burſatus conſil. 6. vbi alia ad propoſitum videre licet circa præſentem quæſtionē. Et an hæredes vel cohęredes teneātur redimere, & luere rem legatam, & an ſi legetur res Eccleſiæ, debeatur æſtimatio, lege Azeuedum in l. 11. titulo 2. libro 1. Reco-
51 pilationis numero 7. pag. 45. † Et quod mulieri vxoratæ debeatur æſtimatio tabellionatus, vel alterius officij, quod ipſa de per ſe ſeruire non poteſt, tradit poſt alios Matienço in l. 5. titulo 9 libro 5. Recopilationis
52 gloſſa 4. numero 6. folio 265. Et qualiter † dicatur aliquid quatuor modis impoſsibile ponit notabilem reſolutionem Baldus in l. eam quam num. 3. C. de fideicommiſ.

Prætereà notandum eſt in iſta materia, quod licet factum dependens à Principis voluntate reputetur impoſsibile, vt ſupra traditum eſt, non tamen ob id excuſatur quis,
53 † niſi illud à Principe poſtulauerit, ſecundū Bald. in conſilio 395. pro Domino Dinaldo numero 3. libro 2. per l. final. §. vltimo, ff. de pignorat. actio. notat Paulus in conſilio 435. viſis omnibus ſupra ſcriptis, numero 2. col. 3. libro 1. verſiculo ſed his non obſtantibus, Aymon Craueta in conſilio 121. nume. 10. & conſilio 64 numero 6. Pontius ſuper l. Toleti fundamento 2. 9. part. numero 96. folio 92. pro quibus eſt textus notabilis in l. Labeo ſcribit, ff. de contrahenda emptione,
54 & dolum † videtur comittere qui non facit id, ad quod tenebatur l. dolus, ff. mandato l. 1. §. eſt autem apud, ff. depoſiti l. dolo, ff. ad l. Falcidiam, Bart. in l. tutor qui repertoriū, ff. de adminiſtrat. tutor. confirmat Aymon conſilio 172. numero 5. Menochius de arbitrarijs iudicum libro 2. caſu 208. nume. 35. facit l. 1. § permittitur, ff. de aqua quotidiana l. 1. §. quid ergo, ff. de contra. ratio. tutel. l ſed ſi hæc, §. hæc clauſula, ff. ex quibus cauſis maio. & confirmat Rebuf. in dict. l. nepos Proculo verſiculo item de dolo actio, pag. 668. ff. de verborum ſignificatione, faciunt ſcripta per Burſat. conſilio 56. numero 27. libro 1. Et quando quis aliquid conſequi poteſt iuris remedijs opportunis, ſi illis nō vta-
tur, dicitur per eum ſtare, & eius † negligen 55
tis, & culpa arguitur, c. licet Epiſcop. de probat. in 6. cap. commiſſa de electionibus eodē libro cum concordantibus, vt per Bar. Soci. in conſilio 274. numero 6. libro 2. Menoch. remedio 7. de recuperand. poſſeſſ. num 24. pagina 379. Maſcard. in tractat. de probat. libro 2. concluſione 1092. numero 5. folio 331. faciunt ſcripta per Seraphinum de priuilegijs iuramenti priuilegio 33. nume. 32. pagina 201. Et quando quis promittit ſe facturum & curaturum, vt aliquid fiat, vt ex-
ecutetur, probare debet † ſe omnem diligen- 56
tiam adhibuiſſe, vt probat Decius conſilio 401. numero 3. & 424. numero 4. & conſil. 688. numero 10. Pariſ. conſilio 110. libro 1. Menoch. in notabili caſu conſilio 25. num. 17. & eſt in culpa, qui nō petit quòd impedimentum remoueatur, cap. ex tranſmiſſa de præſcriptionibus. l. quę commeatus, ff de re militari cum concordantibus, vt per Afflictis deciſione 29. & 50. Decium in cap. ex ratione num. 17. de appellationibus, Cephal. in conſilio 518. numero 3. libro 4. & legēda ſunt quę ſcribit Vincentius Carotius in tract. de locato in parte de facto alieno promiſſore folio 204. numero 1. cum ſequentibus, licet in contrarium faciat doctrina Baldi per illum textum in l. tutori, C. de negotijs geſtis numero 1. vbi vult, quod non imputatur alicui ſi non attentauerit, vel non fecerit quod de iure non poterat.

Ex quibus infertur, quod obligatus ad impetrandam licentiam ad faciendum maiorarum, vel ad extrahendum aliquam rem à ma-
ioratu, tenetur † oſtendere obnixe ſe omnia 57
feciſſe quæ pertinerent ad impetrationem facultatis Regiæ, & quod tales licentias petiuit, & eidem denegatæ fuerunt ad hoc, vt propter difficultatem excuſetur à pœna, & liberetur ab obligatione: & ad alia plura quę quotidie contingunt in iſta, & in alijs materijs reſolutio prædictorum eſt neceſſaria, & pro hac reſolutione etiam faciunt relata per Tiraquellum libro 1. de retractu, §. 32. gloſ. vnic. numero 64. & per Ripam in l. vltima quæſtione 31. numero 109. C. de reuocand. donatio. vbi diſputat, an donatarius grauatus aliquas cōditiones & cōuentiones adimplere, proteſtari teneatur de impedimento.

In qua materia eſt animaduertēdum, quod
regulariter negligentia † non præſumitur l. 58
ſi defunctus, C. de arbit. tutel. & volunt Alexand in conſilio 45. libro 1. Abbas in conſ. 41. libro 1. numero 2. & alij, quos citat Maſcard. in tractat. de probatio. libro 1. concluſ. 1092. numero 1. folio 331. qui num. 5. tradit
aliud ſingulare, quod neglegētia † probatur 59
duobus

duobus concurrentibus, ſcilicet quod quis potuit facere aliquid, & obligatus non fecit, ex Bart. in conſil. 102. & in l. ſi ab hoſtibus, §. final. ff. ſolut. matrimon. Ruino in conſilio 52. numero 8. lib. 5. & alijs quæ citat, & hic addenda ſunt quæ ſcribo ſupra quæſtione 2. limitatione 2.

Adhibita autem diligentia, ſi facto regio, vel alio impedimeto facultas non fuerit im-
60 petrata, obligatus ad nihil † aliud tenetur l. vtique, §. culpa, ff. de reiuend. l. quemadmodum, §. ſi nauis, ff. ad l. Aquiliam cum pluribus ſimilibus adductis ab Aymone conſilio 233. numero 4. & 5. Afflict. deciſione 295. num. 6. qui plura refert, Epiſcop. Couarru. in cap. quamuis pactum 2. part. §. 5. numero 3. folio 101. de pactis in 6. Rebuffus in l. ſacere non oportere 190. pagina 845. ff. de verborum obligatio. Thomas Grammaticus quæſt. 2. numero 7. pagina 166. latiſsime omnium Antonius Gabriel, qui plura in iſta materia ſcribit lib. 3. communium opinionum, titulo de pactis concluſione 2. nume. 1. cum alijs numero 155. & legendus etiam eſt Siluanus in conſilio 93. vbi late tradit qualiter
61 † negligentia & culpa conſtet, Capicius deciſione 93. vbi late tradit qualiter negligentia & culpa conſtet. Quæ confirmatur: quia ſiquis, promittat, quod minor, vel alia perſona non contraueniet contractui, non incidit in pœnam, ſi contradictio fiat ob æquitatem contractus, vel læſionem, vt per Ancharran. conſil. 330. Ripam in l. ſi vnquam, C. de reuocand. donatio. quæſt. 4. & alios, vt per Cephalum in conſilio 115. nume. 5. libro 1. niſi quis ſe obliget ſoluere ſi factum non fuerit, ſecundum Aretinum in l. ſi ita ſtipulatus, §. poſſunt, ff. de verbor. obligatio. Bart. Socinus conſilio 288. quæſtione 5. lib. 2. Decius conſilio 325. & conſilio 345. in fine, & in alijs conſilijs, vt per eũdem Aymonem conſilio 272. numero 9. Epiſcop. Couarru. vbi ſupra numero 5. Paris. in conſilio 76. per totum libro 3. de quo etiam tracto in hac part. quæſt. 1. limitat. 2.

Et iſtis adſtipulatur, quod ſiquis promi-
62 ſit † aliud indemne conſeruare, non tenetur de facto Principis: quia non poteſt ei dici cur ita facis ſecundum Oldraldum in conſ. 330. columna 2. Iaſ. in l. 1. num. ff. de conſtitutio. Principum & in l. reſcripta nu. C. de precibus Imperatori offerend. & in l. ſi teſtamentum numero . C. de teſta
63 mentis, & ideo factum Principis † dicitur caſus fortuitus, de quo nullus tenetur ſecundum Paulum de Caſtro in conſilio 220. pro ponitur in facto, quod quidam columna 2. libro 1. Bald. in dict. conſilio 395. pro Domino Dinaldo, libro 2. ex quibus late probat Tiberius Decianus reſponſo 41. num. 139. libro 2. quod ſiquis promittat conſeruare indemnem de facto Principis, & eum iuramẽto, talis obligatio cõfirmatur iuramento, & quia ea quæ dependent à voluntate Principis, reputantur impoſsibilia, vt ſupra traditum fuit.

Item animaduerto, quod mota lite† inter 64
aliquos ea ratione, quia in tempore præſcripto non fuerit petita licentia ad faciendum maioratum, vel ad alienandum bona maioratus lite pendente, non poteſt ille qui tenebatur ad impetrandam licentiam dicere, ſeparatum exequi id ad quod tenebatur l. vltima, ibi: *Eo tempore quo iudiciam*, ff. ſi certum petatur: vnde dicit Angel. conſilio 181. viſis inſtrumentis, quod licet quãdo ſtatutum nõ præfigit terminum ad inſinuandum donationem, poſsit inſinuari quandocunque per legem licet, C. de iure deliber. eum concordantibus, tamen quando eſt cœptum dici de nullitate donationis ob defectum inſinuationis, non poteſt donatio inſinuari, notat Alexand. in conſilio 237. numero 13. libro 6. Hippolyt. 489. Paul. Caſtrenſ. in conſilio 7. quia fruſtra numero 8. verſiculo dic ergo, libro 1. & alij quos refert, Aymon Craueta in conſilio 192. numero 16. quem lector legat, & conſilio 201. numero 27. qui id poſt alios limitat, quando nõ fuit aſsignatum certum tempus ad inſinuandam donationem, & iſta ſunt notabilia. Sed quod pendente lite inſinuatio fieri poſsit, vult Corneus in cõſilio 36. libro 1. numero 3. & materiã etiam tractat Simon de Prætis libro 3. de interpretand. defunctorum voluntat. interpretatione 1. dubitatione 1. ſolutione 4. numero 25. folio 194. Maſcard. in tractatu de probationibus libro 3. concluſione 1388. nume. 61. folio 340. Rolando in conſilio 63. nume. 51. libro 4. & poſt litem inchoatam, & factam oppoſitionem, quod tranſactio non fuit impleta, non poteſt dicere quis, quod nõ vult implere tranſactionem, vt per Alex. dicto conſilio 237. ad finem libro 6. Corneũ conſilio 221. columna 2. libro 1. & conſilio 99. columna 2. poſt medium lib. 4. Aymon conſilio 248. numero 6. verſiculo non obſtat. Maſcard. in tractat. de probatio. libro 3. concluſione 1388. numero 60. fol. 348. & plura ad propoſitum ſcribit Petr. Barboſa in l. alia §. eleganter n. 5. pag. 359. ff. ſolut. matri.

Et quod facta executione † ab homine nõ 65
ſit locus purgationi moræ, probatur in l. qui ob rem, vbi Bart. ff. de condict. indebi. & lege omnino notabile conſilium Buriati 84. numero 7. & 8. vbi ponit regulam quod per executionem, vel litis conteſtationem amittit quis facultatẽ, quam habebat ſoluẽdi vnũ aut aliud, & faciunt quæ ſcribit Matthæus ab Afflictis deciſio. 379. Cephal. in conſ. 112.

Lau-

Lancellot. in tractat. de attentat. p. 2. titu. de attentatis litependente limitat. 20. nume. 7. pag. 144.

66 . Quæ confirmo, quia † diſpenſatio nō poteſt impetrari litependente non facta mentione de lite ſecundum Abbatem & Felinū in c. at ſi clerici, §. de adulterijs de iudicijs, Innocen. in c. dudū de iudicijs, & alios, quos citat Anton. Gabriel lib. 2. commun. opinio. titulo de iudicijs cōcluſ. 4 n. 23. pag. 72. Lācellot. in lib. de attentatis 2. p. c. 4 limita. 21. num. 22. pag. 137. & de doctrina Aymonis in dict. conſil. 192. agit Simon de Prætis lib. 5. de interpretand. defunctorum volontate dubitat. 2 num. 137. fol. 159. quem lege, faciunt ſcripta per Ioan. Lopium in rubric. de donationibus inter virum & vxorem, §. 68. n. 7. poſt Bald. quem citat & ſequitur Tiraq. in gloſſa 8. connubiali num. 88. & alij, quos citat Matienço in l. 2. tit. 3. lib. 5. Recopilat. gloſ. 2. num. 25. fol. 53.

Quibus etiam congruit alia concluſio ſingularis, quæ dabit commodum, & honorem,
67 quod ſiquis ſe obligauit † ad dandum centum, & ex conuentione illa haberet facultatem dandi aliud, puta terras, ſi patiatur ſuper petitione facta decentum litem conteſtari, nō poterit vlterius dare terras, & ob litem inchoatam perdidit facultatem dandi terras, ſecundum Bart. in l. item veniunt, §. idem rectè nuſſ. de petit. hæred. quem citat Lancellot. in tractat. de attentat. tit. de attentatis litependente ampliat. 1. nu. 13. pag. 97. p. 2. c. 4. & hoc confirmatur ex ſingulari ſententia Matthæi de Aſſlict. in conſtit. Regni memoriæ nu. 7. vbi inquit, quod ſi Titius alienauit feudum, & ante Regium aſſenſum mortuus eſt ſuperſtite filio, cui ſtatim poſt mortem patris apertum eſt non obſtante alienatione feudi, quę nulliter facta fuit ſine Regio aſſenſu, quam ſtatim reuocauit, ex cōſtitutione regni, ſi poſtea impetretur regius aſſenſus, illi non præiudicat filio, & hæredi,
68 quia † ex inhibitio Regis, vel eius aſſenſus non poteſt tertio præiudicare, & idem Aſſlictis deciſione 286. & 335. in fine, & confirmat latè Roland. in dict. conſil. 63. n. 52. lib. 4. qui pro cōfirmatione doctrinæ Alexand. in dict. conſ. 237. citat Corneum conſ. 227. n. 2. lib. 1. Burſat. conſ. 40. n. 19. Et quod litependente ſuper nominatione ad emphyteuſim non poſſit fieri nominatio tradit Aluar. Vaez conſ. 71. n. 5. & Felin. conſ. 32. nu. 3. Gamma deciſ. 8. licet in contrarium faciat quod ſcribit Alexand. conſ. 27. col. 1. lib. 2. lib. 1. vbi vult, quod licet venditor agens ad pretiū teneatur rē offerre, & tradere l. Iulianus, §. offerri, ff. de actio. empt. ſi contingat eū agere re non tradita, poterit pendēte iudicio rem tradere, & iudicium conualidare,

& ſequuntur Socin. in l. 2. ad finem, C. de pactis, Bellonus conſ. 24. num. 4. & alij vt per Menoch. de arbitrarijs iudicum lib. 2. quæſtione 16. numero 6. pagina 28. Et ad hoc eſt egregia doctrina Bartholi in l. Iulianus in fine, ff. de condictione indebiti, vbi vult, quod ſi eſt facta reformatio quod omnes reprefalæ reuideantur, & quæ fuerunt approbatæ valent, & quæ fuerunt reprobatæ non valent, iſto medio tempore antequam reuideantur, licite poteſt fieri exequutio repreſaliarum, quia † verba reformationis non 69
habent vim excluſiuam de præſenti, quem citat Romanus in l. 1. C. de hæred. inſtitu. & Felinus in cap vltimo de conſtitutionibus, numero 2. vbi etiam allegat Baldum in l. C. de ſacroſanct. Eccleſijs dicentem, quod licet ſtatutum annullet teſtamentum nō inſinuatum infra ſex menſes, tamen interim ex eo agi poteſt, quia ab initio valuit, licet caſualiter poſſit annullari, quod etiam cōfirmatur ex doctrina Alciati in dict. l. 2. C. de pactis numero 11. vbi ſcribit, quod litis pendentia ſuper obſeruatione non impedit quod litependente non poſſit adimpleri, & ſuperueniens implementum validat iudiciū; quod notat Robertus Lancellotus in tractatu de attentatis cap. 4. de attentatis litependente parte 2. limitatione 2. numero 35. pagina 115. & limitatione 21. numero 14 pagina 125. ad quod faciunt plura, quæ ſcribit Cephal. in conſilio 122. numero 117. libro 2. & legenda ſunt quæ ſcribit idem Lancellotus dict. cap. 4. de attentatis litependente limitatione 20. numero 1. cum ſequentibus, pagina 136. Et quod priuilegium & diſpenſatio ſi ſint impetratæ litependente, etiam non facta mentione de litis pendētia, voluit Ioan. Andre. in cap. laudum in principio, in fine, de electionibus, Antonius cap. 2. de reſtit. in integrum, quos citat Pariſius in conſilio 30. num. 4. lib. 4.

Ad hæc facit notabilis quæſtio tradita per Cifuentes in l. 55. Tauri verſiculo 22. vbi
diſputat † an maritus poſſit ratificare contractum per vxorem factum ſine eius licentia, ſi in iudicio opponatur contractum per vxorem factum eſſe nullum, & faciūt ſcripta per Curcium Iuniorem in conſil. 240. n. 9. lib. 2. & per Petrum Surdum deciſio. 208. numero 21. vbi ex pluribus authoribus reſoluit, quod minor non poteſt approbare acta poſtquam oppoſitum fuit de nullitate, quod notanter reſoluit Barboſ. in l. alia, §. eleganter nu. 5. pag. 359. ff. ſolut. matrim. tom. 2. & generaliter quando conditio eſt impoſſibilis, de iure, aut de facto, an vitiet † diſpoſitionem, tradunt Bart. & Doctores in l. 1. ff. de conditionibus inſtit. Angel. Aretin. in §. impoſſibiles inſtitut de hæred. inſtit. Roman.

man.conſilio 348.Felinus,& Decius in rubrica de probatio.Crotus in l.ſciendum numero 12 ff.de verborum obligatione, Menochius de arbitrarijs iudicum libro 2. Centuria 1.caſu 89 numero 8. pagina 240. vbi de hoc notanter agit.

Notandum eſt etiam in iſta materia,quod
72 ſi in iſtis caſibus † eſt dies appoſita,intra quã quis ſe obligauit facultatem impetrare, non requiritur interpellatio ad hoc, vt mora incurratur,vt ex regula l.magnam,C.de contrahend.&committend.ſtipulat.cap.potuit de locato.l.2. C.de iure emphyteut.& doctrina Bart. in l.quoties in diem,ff.de verbo. obligatio.Rebuf.in l.quidam Hiberius pagina 593.col.2.ff.de ſeruit. vrbanorum prædio.probat Decius in d.conſil.439.n.5.pro quo faciunt ſcripta per Alexand.conſ.157. col.2.lib.2.& conſil.148.lib.7.Areti.conſil. 143.Curc. Iunior conſil. 24.& alios, quos citat Aymon conſ. 192.n.17.ad quod legẽda omnino ſunt quæ ſcribit Decius conſ. 2. per totum, & quæ ſcribo in 1.p.q.48.à nu. 16.& part.2.q.4.illatione 8.Menoch.de arbitrarijs lib.2.Centuria 5.caſu 498.n.53.cũ ſeqq.L.35.tit. 1.part.5.Aymon conſil. 216. n.23.Dominus Antonius de Padilla in l. ſi quis maior,C.de tranſact.n.25.pag.187. deciſione Rotæ 2.& 204.deciſione Pedemontan.71.Oſaſci,Falcon.regul.397. Rebuf. in l.mora,ff.de vſuris pag.597. & tradita per deciſionẽ Genuenſ.68.n.7.& legenda ſunt quæ ſcribit Simon de Prætis lib.4. de interpretand.defunct.volunt.dubitatio. 4, n.32. fol.452.& lib.5.dubitatio.2.n. 165.cũ pluribus ſequentibus,folio 517.& faciunt ſcripta per Hieron.Gabriel conſilio 5. numero 35.vbi tenet idem quod Aymon,& alij, & per Burſatum conſilio 167.numero 14. libro 2.vbi ex Cephalo conſilio 25.numero 34 Gozadino conſilio 34.Riminaldo conſilio 65.numero 25.Matthæus de Afflictis deciſione 205.& alijs probat,quod ad inducẽdam priuationem etiam in legatis pijs requiritur monitio, ſecus vero quoad moram & intereſſe. Rurſus animaduerto,quod ſi quis ſe obligauit ad impetrandã facultatẽ ad alienandum bona maioratus, ſi partem obligationis fecit,non adimplet promiſſa,donec omne completum fuerit l.ſi vehenda,ff.ad l. Rhodiam de iactu, notat Rebuf.in dict.c.extirpandæ,§.quia viro verſiculo quantum ad tertium,facit doctrina Baldi in l.pacta conuenta notab.2.ff.de contrahenda emptione, de qua per Tiraquel.de rebus exiguis priuilegio 88.verſiculo 37.& conducunt ſcripta per eundem Tiraque.in eodem tractat.pag. 90.verſiculo 49. & quinquageſimo primo.
Et cadens † à contractu videtur cadere ab 73
ipſius parte ſecundum Cępolam in tractatu de ſimulatione contractus præſumptione 2.in fine,Menochiũ in tractatu de præſumptionibus libro 3.præſumptione 144.num. 11.& faciunt quæ ſcribo ſupra hac parte 4. quæſt.22.ad finem,& plura circa iſtam materiam & quæſtionem reſoluit magnus Menochius in tractatu de præſumptionibus libro 4. præſumptione 116.117.118.119. 120.vbi refert quę hic tractantur,& pleniſſime declarat,quando re aliena legata debeatur æſtimatio,& quando re hæredis à teſtatore legata debeatur æſtimatio, & quando æſtimatio rei Eccleſiaſticæ vel feudalis legata debeatur,& alia plura ſcitu digna,& quãdo debeatur fideicommiſſario æſtimatio, ſi de mente teſtatoris conſtet ex l.nutu,ff. de leg.3.de qua ad hoc meminit Simon de Prętis in tractat.de interpretand. defunct. volunt.dubitatione 6.ſolutione 5.& vltima numero 21.folio 379.Et quod illud quod non
eſt perfecte factum, † non dicatur factum, 74
tradunt Curcius Iunior conſilio 28. numero 12.Neuizan.conſilio 88.numero 14. & alij quos citat Menochius libro 2.de arbitrarijs iudicum caſu 132.numero 9. & in conſilio 288.numero 3.libro 3.Tiraquel.libro 2. de retract.§.4.gloſſa 6.numero 23.Socinus Iunior in l.ex hac ſcriptura numero 60.folio 25.ff.de donatio. Iulius Clarus libro 5. receptarum,§.fin.quæſt.85.Azeued.in l.5. titulo 6.numero 5.folio 76.libro 6.Recopilat.Maſcard.in tractat.de probatio.libro 3. concluſio.1388. num.26.& 27.Caſſanæ.in conſuetud.Burg.rubrica 18 pagina 331.& idem volunt Innocent.Ioan.Andre.Cardinal.Abb. in cap.ſuam de pœnis,quos citat Caſſanæ.in Catalogo gloriæ mundi part.1. conſideratione 21.fol.4.colum.1.& probatur iſta concluſio in expreſſa lege Mænius, §.infundo,ff.de leg.2.& in l.1.ff.de origin. iuris & in l.ædificia,§.perfeciſſe,ff.de verb. ſignific.& in l.penul.vbi Cinus, Albericus, Salicetus C.de his quibus vt indignis, faciũt ſcripta per Bertazolum in l.ſi quis maior,C. de tranſactionib.num.426.Hæc ſunt lectores beneuoli,quæ in iſta materia mihi occurrunt,in quibus ſi aliquid vtilitatis reperiatur,gratias agant,ſin minus, ad vires humanas reſpicientes defectus ſuppleant.

Explicit tractatus de Maioratibus & Meliorationibus Hiſpaniæ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

INDEX

Digitized by Google

INDEX RERVM OMNIVM, quæ in hoc opere continentur, ordine Alphabetico diſpoſitus.

A.

Abbas.

ABbates iurantes non alienare bona Eccleſiæ abſque licentia ſedis Apoſtolicę an poſsint alienare bona dari ſolita in feudum vel emphyteuſim, 1.p.q.48.n.56.

Ablatiuus.

Ablatiui abſoluti fideicommiſſum inducũt, 2.p.q.5.n.21.

Abſens.

Abſens an damnari poſsit, 1.p.q.1.nu.217. 218.& 220. Quid in crimine læſæ Maieſtatis, num.222.

Abſens non debet eſſe melioris conditionis quam præſens, 1.p.q.1.n.224.

Abſentis defuncti bona intra annum filijs alias reddenda, quibus caſibus denegentur, 1.p.q.1.n.223.

Abſurditas.

Abſurditas in iure fugienda, 1.p.q.10.num. 280.& an vt vitetur liceat à propria ſignificatione recedere, n.282.& 283.

Accedo, Acceſſorium, Acceſſoriè.

Accedat, verbum, eſt præſentis temporis, 1.p.q.1.n.240.

Acceſſorium præſcribitur cum principali, inſeparabili, quando aderant inſeparabilia tempore inchoatæ præſcriptionis, 1. p.q.10.n.58.

Acceſſorium domus iudicatur quod pertinet ad domum, cui magis connexum eſt, 1.p.q.10.n.91.

Acceſſorium non ſequitur naturam principalis, quando adeſt ratio diuerſa, 1.par.q. 11.n.55.

Acceſſoriè quæ apponuntur, naturam principalis ſequuntur, 1.p.q.30.n.21.

Acceptans, Acceptatio.

Acceptans contractum, cum clauſulis pactis & conditionibus, quæ illi ad ſunt, acceptare videtur, 1.p.q.26.n.116.

Acceptans ſucceſsionem maioratus, videtur acceptare cum grauaminibus & conditionibus à teſtatore adiectis, 2.p.q.4.illat.8.n.65.& 66.

Acceptatio regulariter requiritur in qualibet donatione, 1.p.q.36.n.1.& 8. Contraria ſententia, n.9. Nec præſumitur in donatione, niſi appareat, n.3.& ante eam eſt licita patri reuocatio, n.10.& 11. an idem operetur tacita quod expreſſa, n.23.

Acceptatio præſumitur, ſi donatarius reperiatur poſſeſſor aliquarum rerum in donatione contentarum, 1.part.quæſt.36. num.81.& 82.

Acceptatio in dubio præſumitur in tempore facta, 1.p.q.36.n.104.& 107. & quomodo de eius prioritate conſtet, nu.105. vt probetur quid requiratur, n.128.

Acceptatio filiorũ an requiratur in promiſſione de non reuocando, vt reuocari non poſsit, 1.part.q.68.à n.1.& num.46. 47. 54.& 55.

Acceptatio maioratus, meliorationis, aut donationis vt ſit efficax, donatarius debet habere notitiam conditionum donationis, 1.p.q.68.n.11.

Acceptatio an requiratur in caſu legis 45. Tauri, 3.p.q.13.n.1.

Accreſco.

Accreſcẽdi iuri an ſit locus donatione facta cum clauſula quod pars præmorientis deueniat ad ſuperueniẽtes, 1.p.q.24.n.152.

Accuſans.

Accuſans teſtamentum de falſo non prohibetur ſuccedere hæredi teſtatoris, 2.p.q. 2.n.66.

Acquirens, acquiſitio, acquiſita.

Acquirens poſſeſsionem ciuitatis loco ſubiecti acquirere videtur, 1.part.quæſt.34. num.19.& 22.

Acquiſitio ex teſtamento an ſit de iure communi, 1.p.in præf.n.38.

Acquiſitio filij, poſſeſsione tranſlata, ratificata cenſetur, 1.p.q.36.nu.25. Nec poſt eam pater poteſt maioratum reuocare, num.26.

Acquiſita poſt teſtamentum an veniãt in legato per verba vniuerſalia facto, 1.par.q. 10.n.149.

Acquiſita ex ſubſtitutione pupillari qualiter in legitimam non imputentur, 1.p.q. 71.n.15.

Acquiſitum per ſententiam erroneam reſtitui an debeat, 3.p.q.10.n.4.

Acquiſitum ab hærede ex ſua induſtria & diligentia non imputatur in l.Falcid.4.p. q.23.n.176.

Addo, Additio.

Quod additur, gaudet priuilegio eius eui additum eſt, 1.p.q.10.n.17.

Additio an fiat cum omnibus qualitatibus, etiam quoad pœnā eius, cui talis additio fit, 1.p.q.10.nu.165.& quid in maioratu antiquo, 2.p.q.5.n.56.& 3.p.q.8.n.6.

Ademptio.

Ademptio legati & fideicommiſsi fauorabilis an ſit, 1.p.q.43.n.14.& quando n.15. latè eſt interpretanda, n.37.an inducatur per donationem inutilem, n.61.& quādo legatum præſumatur ademptum, n.35.

in Ademptione expreſſa legati facta in codicillis quot teſtes requirantur, 1.part.q. 43.num.41. Quid quando illius ſubſtantia mutatur, n.43.

Adire, Aditio.

Adire videtur hereditatem, qui de hæreditate relicta teſtatur, 1.p.q.39.n.29. Quid ſi ſe mitti in poſſeſsionem petat, num.35. Quid ſi ceſsit bona, nu.38.& 68. Quid ſi per viam aditionis renunciet, n.70. Quid ſi donauit, nu.39. Quid ſi ſimpliciter renunciauit, n.69.

Aditio hæreditatis non probatur per verba ſuſpenſiua, conditionalia, & incerta, 4.p. q.16.n.81.& qualiter probetur, num.82. 105.& 112. *vide hæreditas.*

Adiectio.

Adiectio nouę qualitatis nō mutat priorem diſpoſitionem, 3.p.q.8.n.45.

Adminiſtratores.

Adminiſtratores Reipublicæ poſſunt agnoſcere bonam fidem, & remittere debitum quod erat ciuitatis, ex cauſa oneroſa, 3. q.10.n.5.

Adminiſtratores non poſſunt remittere ius quæſitum per inſtrumentum, 4.p.q.23. n.134.nec pœnas, n.135.

Admiſtum.

Admiſtum aſſumit naturam eius cui admiſcetur, 2.p.q.4.illat.8.n.90.

Adoptiuus.

Adoptiuus an veniat filij appellatione, quādo in alijs diſpoſitio verificari nō poteſt, 1.p.q.15.n.44.

Adulatio.

Adulatio ſemper præſumitur mala, 1.par.q. 25.n.41.

Adulterium.

Adulterium committitur cum ſponſa de præſenti nōdum cognita, nec ad domum traducta, 1.p.q.39.n.24.

Adulterium committēdo mulier ſoluto matrimonio perdit medietatem bonorum, 1.p.q.48.n.138.

Adultus.

Adultus an poſſit maioratum inſtituere, 1. p.q.1.n.405.

Ædificium.

Ædificium nouum antiquum iudicatur, licet aliquid additum ſit, 1.p.q.10.n.26.

Ædificium qualiter cedat ſolo factum in rebus maioratus, 1.p.q.10.n.81.

Ædificia vrbana multa habent priuilegia cōtra iuris regulas, 1.p.q.10.n.66.

Ædificiorum fauor præfertur iuribus priuatorum, 1.p.q.10.n.67.

Ædificiorum fauore an quis cogatur vendere quod alias vendere non teneretur, 1. p.q.10.n.69.

Ædificia ciuitatum expedit quod ſint formoſa, 1.p.q.10.n.15.& 76.

Æqualitas.

Æqualitas in dubio inter fratres ſeruari debet, 1.p q.3.n.34.36.37.& ibi, quid in legato. Inter filios vt ſeruetur, an liceat à verborum proprietate recedere, n.40.& 43. Repetitio an inducatur, nu 41. & 48. Andanda decima matri tutrici, n.42. ſubſtitutio an ſuſtinenda, n.44. An poſsit fieri extenſio de caſu ad caſum, nu.45. Quid vbi æqualitas ſeruari non poteſt, n.50.

Æqualitatis ſeruandæ præſumptio quando ceſſet, 1.p.q.3.n.54.& 58.

Æqualitas quibus in caſibus præcipuè attendatur, 1.p.q.3.n.52.

Æqualitas vt ſeruetur leges volunt, 1.par.q. 3.n.47.

Æquiparatio.

Æquiparatio vt ſit iuſta, in omnibus caſibus procedere debet, 1.p.q.1.n.350. An per viam regulæ ſit ponenda, 1.part. quæſt. 28.num.23.

Æquitas.

Æquitas non ſcripta an præferatur iuri ſcripto, 1.p.q.1.n.309. & an propter æquitatem à verbis teſtatoris recedatur: 2.p. in præf.n.435.

Æſtimatio.

Æſtimatio rerum dotalium an faciat emptionem, 3.p.q.9.n.76.

Æſtimatio non debetur, ſi teſtator leget rē, cuius commercium non eſt, 4.par.quæſt. 40.num.31.

Æſtimatio debetur mulieri vxoratæ tabellionatus, vel alterius officij, quod de per ſe ſeruire non poteſt, 4.p.q.40.n.51.

Affectio.

Affectio æqualis erga omnes filios præſumitur, 1.p.q.21.nu.5. ſed magis ad filios natos quam ad naſcituros, n.38.& 39.

Affectionis ratio ſemper habenda eſt, 2.p. in præf.n.321.

Ager.

Agri pars culta qualiter trahat incultam, 1. p.q.10.n.115.

Ager præſumitur eiuſdem qualitatis quæ erat olim, 4.p.q.20.n.4.

Agna-

Agnatus, Agnatio.

Agnati poſt alienationis prohibitionem cō cepti, an ad alienationem reuocandam admittantur, 1.p.q.18.n.25.

Agnati ad feudum vocati reiuēdicationem vtilem poſſunt intentare contra rem feudalem præſcribere volentem, 1.p.quæſt. 24.num.61.

Agnatus, & de domo aliorum poteſt quis ex priuilegio fieri, 1.p.q.51.n.65.

Agnatus imaginarius dicitur qui nomen & arma alterius familiæ aſſumit, 1.p.quæſt. 51.num.138.

Agnatus in feudo antiquo à quo dicatur cauſam habere, 2.p.in præf.n.544.

Agnatus dicitur legitimus hæres, 2.part. quæſt.6.num.420.

Agnati admittuntur ad fideicommiſſum relictum his qui ſunt de certo genere, 2.p. quæſt.6.num.371.

Agnati qualiter dicantur qui ex fœminis deſcendunt, 2.p.q.6.n.548.

Agnatus, vt poſsit, vt conceptus ſuccedere, tempus cōceptionis eſt inſpiciendū, 3.part.quæſt.2.num.15.

de Agnati iure conſtare dicitur quando eſt in inſtrumento nominatus, 3.p.q.3.n.30.

Agnatus prætendens excludere filiam vltimi poſſeſſoris intra quod tempus dicatur incontinenti probare, 3.p.q.24.n.32.

Agnati an priuentur feudo propter delictū in perſonam domini, per feudatarium commiſſum, 4.p.q.23.n.14.

Agnationem reſpectu fratrum, & nō reſpectu deſcendentium à teſtatore conſiderari, an ſimul ſtet, 1.p.q.4.n.5.

Agnationes per maioratus conſeruantur, 1. part quæſt.16.num.7.

Agnatio per legitimatos an conſeruetur, 1. part.quæſt.51.num.79.

Agnationis conſeruandæ an cenſeatur habita ratio, ſi maſculorum alicuius filiæ inueſtitæ fiat mentio, 1.p.q.51.n.188.& 189.

in Agnatione an teſtator voluerit manere, ex qualitate rei legatæ percipitur, 1.par. q.51.n.247.& 257.

Agnationis conſeruandæ cauſa ſi teſtator prohibeat ne minor alienet bona, per talem alienationem, etiam nullam, an incurratur in pœnam fideicommiſsi præſtandi alij in caſu alienationis ſecutæ, 1.p.quęſt. 51.num.382.

Agnatio per baſtardos an conſeruetur, 2.p. quæſt.2.num.95.& 97.

Agnationis honorem & dignitatē quilibet appetere præſumitur, 2.p.q.6.à n.445.

Agnationem videtur teſtator conſeruare velle, quando in linea tranſuerſali maſculos in quocunq; gradu ſubſtitutionis vocauit, 2.p.q.6.n.551.& quando in ſequētibus ſubſtitutionibus maſculos vocauit, etiamſi in prima de maſculis non meminerit, 2.p.q.12.n.37.

Agnationi ſi adiuncta ſit alia qualitas agnationis pluralitatem denotans, an præſumatur vna agnatio, vel plures, 2.p.quæſt. 7.num.97.

Agnatio collateralium qualiter probetur, 3.part quæſt.15.num.134. *vide maioratus*, melioratio.

Agnoſcens, Agnitio.

Agnoſcens legatum tenetur exequi teſtatoris voluntatem in eo quod apparet teſtatorem ſeruare voluiſſe, 1.p.q.55.n.35.

Agnitio matris dicentis aliquem eſſe filium ſuum, qualiter ei tantum præiudicet, 2. part.quæſt.2.num.170.

Ago, actum, agens, actio, actus, actor.

Agitur de duabus doctrinis cōtrarijs Greg. Lop. quæ ſit verior, 1.p.q.15.n.95.& 97. & de alia doctrina eiuſdem, 3.par. quæſt. 8.num.34.& 35.

Agitur de doctrina quadam Alciati, an poſſit princeps declarare priuilegium quod dedit circa ſucceſsionem primogenituræ inter maſculum & fœminam, 1.p. q.44. n.76.& de alia doctrina Baldi, n.77.

Agitur de quadam doctrina Caſſanæi, an cōfiſcatio annui reditus pertineat ad dominium loci, vbi emphyteuſis, & annua præſtatio ſoluitur, 1.p.q.58.n.255.& n.262. Confirmatur alia celebris doctrina Caſſanęi, an vſusfructus competens patri in bonis filij, iuxta text.in l.vlt.§.ſin vero, C. ad Tertul. debeatur in loco, in quo viget conſuetudo, quod vſusfructus poſt mortem filij non debeatur in bonis quæ ſunt extra patriam.n.262.

Agitur de quadam doctrina Oſaſci, 1.p.q. 58.n.280.de alia Molin.n.284.de alia Rebuf.n.287.de alia Nicolai Balbi, nu.288. de alia Menochij, n.289.ibi videantur.

Agitur contra Peraltam circa intellectum text.in l.2.tit.15.p.2.q.6.n.73.

Agitur contra Greg.Lop.circa intellectum l.45.Taur.3.p.q.16.n.16.& 17.

Agitur de doctrinis Tiraquel.Guid.Pap.& Menoch.3.p.q.17.n.45. *vide doctrina.*

Acta publica quotupliciter dicantur, 1.par. quæſt.65.num.22.

Acta per mandatarium geſta non valent, cū abſque alicuius mandato, & eo ignorante aliquid præſtitit, 4.p q.2.n.69.

Acta & probationes ſucceſſoribus an præiudicent, 4.p.q.14.n.126.& 124.

Agens an debeat probare ratificationem præceſsiſſe, vt poſſeſſor à poſſeſsione remoueatur, 1.part.quæſt.36.num.106.

Agens ex ſtatuto debet probare omnia ab ſtatuto requiſita, 3.p.q.9.n.97.

INDEX.

Agens contra aliquem tanquam contra hæredem tenetur probare illum eſſe hæredem,4.part.quæſt.16.num.78.

Agens ad bona maioratus quid teneatur probare,4.part.quæſt.20.num.2.

Actio ad petendum à primogenito legitimam quot annos duret,1.p.q 6.num.2.

Actio vtilis an transferatur per iuramētum ſine ceſsione,1.p.q.22.n.5.Abſenti ſubſtituto an acquiratur ex ſubſtitutione in donatione facta,1.p.q.24.n.8.

Actio redimendi eſt pars rei venditæ, & ſic alienata non cenſetur,4.p.q.12.n.14.

Actio ex ſolis blanditijs abſque dolo non competit,2 part.quæſt.25.num.22.Cōtraria ſententia,num.23.& 24.

Actio hypothecaria poteſt intentari in loco,vbi bona ſunt ſita,1.p.q.58.n.372.

Actio nulla competit aote conditionis euentum,3.part.quæſt.12.num.6.

Actio non videtur electa, niſi ſententia ſequuta,4.part.quæſt.12.num.28.

Actionem quando incontinenti nō habeo, quia ſum impeditus, poſſum cautionem petere,4.part.quæſt.34.num.5.

Actus meliori modo quo poſsit valere debet,1.p.in præf.à nu.77.ad 80.Authoris ſententia refertur an 81.ad 83. Quid pro conſeruanda memoria defuncti, 1.part. quæſt.11.num.78.

Actum prohibitum ab alio factum qui prætendit,id docere tenetur,1.p.q.1.n.8.

Actus videtur celebratur prout de iure poteſt,1.p.q.1.n.161.& 168. & ſecundum ius commune,1.p.q.60.nu.7.& pro eius validitate præſumitur,2.p.initio,n.11.

Actum fuiſſe geſtum tempore ſanæ mentis,vt ſit validus,probari debet, 1.part.q. 1.num.379.

Actu ad ſui validitatem ætatem includente probato, an præſumatur ætas ad illum neceſſaria,1.p.q.1.n.398.

Actus vnus non infert alium,qui neceſſario ex illo non ſequitur,1.p.q.1.n.404.

Actus ab initio cenſetur purus conditione purificata,1.p.q.2.n.33.

Actus an vitietur per inhabilis admiſsionē, alio habili exiſtente,1.p.q.2.n.131.

Actus qui non valet vt electio in morte, an valeat prout electio in vita,1.par. quæſt. 11.num.87.

Actus reuerſionis à primitiuo an reguletur, 1.part.quæſt.12.num.8.

Actus vt valeat,an recedatur à natura diſpoſitionis,1.part.quæſt.15.num.62.

Actus ex duplici cauſa factus, ſi non valet in vna,an ſuſtineatur ex altera,1.p.q.15. num.65.Quid ſi adeſt vitium in materia, non in forma,num.69.

Actum fruſtratorium quis facere non præſumitur,num.69.

Actus odioſi morte mandantis extinguuntur,1.part.quæſt.18.num.12.

Actum cum quis iure proprio poteſt agere,ſi nulliter faciat,an poſsit repetere, 1. part.quæſt.18.num.26.

Actus eſſe reuocabiles qualiter cognoſcatur,1.part.quæſt.18 num.32.

Actui geminato an poſsit opponi de conſideratione,1.part.quæſt.22.num.86.

Actus iteratio mentis per durationem oſtēdit,1.part.quæſt.22.num.140.

Actus vnus & idem an poſsit eſſe inter viuos,& vltima voluntas,1.p.q.23. nu.34. & 1.part.quæſt.31.num.14.

Actus perfectus per ſuperuenientem cauſam non reuocatur,1.p.q.24.n.20.

Actus per attentatum reuocatur ſtante annexione & connexitate actus, 1.part.q. 10.num.125.

Actus à primæua inſtitutione faciētiū ſunt iudicaodi,1.p.q.27.n.10.

Actus cū reuocatur,reuocati cenſentur omnes actus ab eo venientes,1.p.q.29.n.19.

Actus conſequutiuus pendente lite poteſt fieri,1.part.quæſt.30.num.53.

Ex duobus actibus contrarijs,quorum vnus poſſeſsionem transfert,alius non,præualet per quem poſſeſsio non transfertur, 1.part.quæſt.31.num.40.

Actus perfectus declaratoriam formam recipit,1.part.quæſt.44.num.12.

Actus,qui poteſt interpretari pro actu præcedenti,vel eſſe nouus contractus, pro executione præcedentis factus præſumitur,1.part.quæſt.44.num.34.

Actus attribuitur ordinanti,non exequenti'1.part.quæſt.48.num.27.

Actus,vbi determinatio non appsret,à conſuetudine regulatur, 1.part.quæſt.48.n. 71.72.74.& 77.

Actus ſecundus valet,ſi primus non fuit ſolennis,1.part.quæſt.48.num.167.

Actus qui peccat in forma,qualiter valere debeat,1.part.quæſt.48.num.242.

Actus eſt nullus vbi requiritur conſiliū,& non adhibetur,1.p.q.50.n.29.31.& 33.

Actus iudicialis non acceptatus non præiudicat,1.part.quæſt.68.num.40.

Actus cum à principio nō ſumit initium,nō poteſt ex illo fieri productio,2.p.q.2.n.9

Actus miſtus à potentiori nomen aſſumit, 2.part.quæſt.4.illat.8.num.126.

Actus habens eādem vim quā deſiderat forma,valet,licet ad vnguem forma non ſeruetur,2.p.q.4.illat.8.n.227.

Actus collationis, per quem datur titulus beneficij,reſpicit ius & proprietatē,3.p. quæſt.15.num.26.

Actus perſequentem in gradu factus non

valet

valet ante deuolutionem ad primum, 3. part.quæſt.26.num.8.
Actus corruit, forma non ſeruata, 4.p.q.1. limit.1.n.119.& in actibus quædam ſunt ad formam, quædam ante formam, quædam quę formam ſequuntur, n.123.
Actus neceſſarius non cenſetur prohibitus in alienatione generali, 4.part. quæſt.1. limit.5.num.9.
Actus nullus qualiter confirmari poſsit vt valeat, 4.p.q.2.n.45.49 & 59.
Actus confirmatur per diſpenſationem poſtea conceſſam, ex iure ſuperuenienti quoad exceptionem, 4.p.q.2.n.196.
Actus odioſi morte mandantis extinguuntur, 4.part.quæſt.10.num.49.
Actus taciti ſtrictè debent interpretari, 4. part.quæſt.10.num.146.
Actus ex neceſſitate factus non infert conſenſum, 4.part.quæſt.26.num.27.
Actor vel reus an dicatur qui intentat remedium l.diffamari, C.de ingen. & manum. & l.ſi contendat, ff.de fideiuſſ. 1.p.q.51. num.149. & 150.& quando quis dicatur actor vel reus, 3.part.quæſt.17.num.37. 38.44.& 47.
Actor non eſt repellendus, quando ex facto de præterito ſpes eſt actionem oriri, etſi de præſenti non competat, 2.p. in præf. num.579.

Alienare, alienans, alienatum, alienatio.

Alienare qui non poteſt, non poteſt rem in iudicium deducere, 4.p.q.22.n.5.
Alienans rem, ignorans tamen eſſe de ſuo maioratu, non incidit in pœnam contra alienantes ſtatutam, 1.p.q.5 t.n.400.
Alienatum non dicitur, quod in breui reuertitur, & alienatum non durat, 4.p. quæſt. 12.num.12.& 13.
Alienatio ad bona quæ alienans libere poteſt alienare, reſtringitur, 1.part. quæſt. 1.num.174.
Alienatio per verba geminata permittitur in caſibus à iure permiſsis, 1.part.quæſt. 22.num.110. An licita ſit, vbi tacita & expreſſa prohibitio concurrit, n.114.
Alienatio voluntaria rei legatæ adimit legatum tacitum, non expreſſum, 1.p.quæſt. 43.num.78.
Alienatio in dubio facta videtur ex cauſa non inducente reuocationem legati, 1.p. quæſt.43.num.79.
Alienatio habens initium voluntarium non dicitur neceſſaria, 1.p.q.43.n.81.
Alienatio ſi contra prohibitionem fiat, prima cauſa ſubſtitutis, ſecunda cohæredibus, tertia legatarijs ad bona petēda competit, 1.part.quæſt.57.num.82.
Alienatio bonorum maioratus ſi ſub priuationis pœna prohibeatur, & illius poſſeſſor bona maioratus alienet, an filius poſtea natus excludat fœminam exiſtētem tempore alienationis, 2.p.q.6.n.219.
Alienatio rerum feudalium quoad proprietatem an cenſeatur prohibita quoad poſſeſſionem, 3.part.quæſt.9.num.41.
Alienatio rei ſubiectæ reſtitutioni eſt nulla, facta pendente conditione, 3 p.quæſt. 12.num.17.
Alienatio prohibita videtur, ſi teſtator bona ſtabilia ex pecunia & mercantijs emi iubeat, 4.part.quæſt.1.num.41.
Alienatio bonorum maioratus, ſiue ab ſciente, ſiue ab ignorante facta non valet, 4.p. quæſt.1.num.70.& quid alienationis nomine comprehendatur, num.73.
Alienatione prohibita, hypotheca prohibita cenſetur, 4.part.quæſt.1.à num.76. ad 80. Quid in cenſus redimibilis impoſitione, à num.81. ad 83.
Alienatio facta ex conſenſu omnium de familia retractari poteſt per eos qui naſcūtur de illis qui alienationem fecerūt, 4.p. quæſt.1.num.130.& 131.
ad Alienationem bonorum maioratuum qui debeant citari, 4 p.q.1.nu.139.140.159. 160.& qualis debeat eſſe citatio, n.166.
Alienatio non valet, forma ad alienandum non ſeruata, 4.p.q.1.limit.1.n.135.
Alienatio in bonis fideicommiſsi qualiter valeat, 4 p.q.1.limit.6.n.76.
Alienatio bonorum Regni difficilius permittitur quam alienatio bonorum maioratus, 4.p.q.1.n.241.& 242.
Alienatione prohibita, cenſetur prohibita alienatio hominis nō legis, 4.p.q.1.limit. 1.n.6.& 19.& 4.p.q.1.limit.5.n.10.
Alienatio neceſſaria non dicitur, cum quis ſponte ſe in neceſsitatem immiſit, 4.p.1.limit.5.n.11.& qualiter dicatur voluntaria aut neceſſaria, num.23.24.37.40.41.46. 48.53.
Alienationes malè factæ reuocari poſſunt, 4.p.q.limit.5.n.33.
Alienatio facta per minorem, ſine decreto non cenſetur reconualeſcere inhabilitate ceſſante, 4.p.q.2.n.63.
Alienatio rei prohibitæ alienari, quæ propter alienationem ad tertium pertinere incipit, non confirmatur per facultatē Principis poſteà ſubſequutā, 4.p.q.2.n.193.
Alienatio bonorum maioratus facta præcedente Principis licentia, in qua obreptio fuit commiſſa, eſt nulla, 4.p.q.11.n.37.
Alienatio prohibita propter publicam vtilitatem præſcribi an poſſit, 5.p.q.15.n.60.
Alienatio facta Principis authoritate nō poteſt per facientem retractari, nu.86. idem eſt vbicunque fuit iurata, n.87.

Alienatio & dilapidatio bonorum per hæredem grauatum facta præſumitur animo doloſo euertendi fideicommiſſum, 4.p. quæſt.16.num.40.

Alienatione extra familiam prohibita, an admittantur filij prohibiti, aut alij de familia, 4 part.quæſt.19.num.117.

Alimenta.

Alimenta quæ deducuntur de dignitatibus regalibus, an deducantur vt legitima, an vt alimenta, 1.part.quæſt.26.num.153.

Alimenta in legato alimentorũ primæ vxori relicta, an intelligantur relicta vxori ſecundæ, 1.part.quæſt.48.num.208. Authoris ſententia, num.209.

Alimenta cenſentur legata ſecundum qualitatem perſonæ, 1.part.q.51.num.234.

Alimenta an ſint danda litiganti ex bonis ſequeſtratis in litibus maioratuum, 3.part. quæſt.7.num.38.

Alimenta ſi petat filius, ſufficit quaſi poſſeſſionem probare, 3.par.quæſt.20.num.3.

Alimentorum cauſa quando ſit pia, 4.part. quæſt.27.num.21.23.27.& 28.

ad Alimentorum onus non eſt conſiderandus valor bonorum, ſed redditus illorum, 4 part.quæſt.28.num.57.

Alimenta qui dare tenetur, quo tempore id præſtare debeat, 4.part.quæſt.28.nu 19.

Alimenta quæ primogenitus dare tenetur, an ſint in proprietate, 4.p.q.28.num.21. Quid in patre faciente maioratum, n.22. Quid ſi alimenta & dos ſint conſumpta, n.24. Authoris ſententia, num.25.

Alimenta quæ mater dedit filio, an poſsit repetere à primogenito, 4.p.q.28.nu.26. Quid in matre diuite, num.27.

Alimenta lite pendente ſuper maioratu qualiter extrahenda ſunt, 4.part.quæſt.37.à num 1.& ſequentibus.

Allegans.

Alleganti eſſe plura bona maioratus onus probandi incumbit, 1.p.q.5.n.43.

Allegans non fuiſſe in hæreditate bona vltra in inuentario poſita, habet præſumptionem pro ſe, 1.p.q.52.num.45.

Allegans errorem in quibuſdam capitulis, an poſsit in alijs executionem petere, 1. part.quæſt.64.num.64.

Allegans ingratitudinem illam probare tenetur, 2.part.quæſt.4.illat.8.num.233. Quid in donatione, num.234.

Alluuio.

Alluuio cedit rei hypothecatæ, 1.p.q.10.n.91. Quid in feudo, 3.p.q.8.n.42.

Alternatiua.

Alternatiua poſita inter perſonas, nõ reſoluitur in coniunctam, ſed ordo affectionis attenditur, 2.par.in præf.n.335.& alternatiua diſiuncta ponitur pro coniuncta ex præſumpta mente diſponentis, n.336. Quid ſi voluntas teſtatoris in qualibet parte verificari non poſsit, num.338.

Amicitia.

Amicitia ſecundum naturam contrahitur inter eos qui eiuſdem patriæ ſunt, 1.part. quæſt.57.num.30.

Amita.

Amita an ad ſucceſsionẽ admittatur, ſi filia dotanda fratri ſuperuiuat, 1.p.q.2.n.95.

Amitto.

Amittere quis non poteſt quod non habet, 1.part.quæſt.1.num.328.

Amor.

Amor parentum in filios magnus eſt, 1.par. quæſt.28.num.33. Non ceſſat matrimonij cauſa ceſſante, 1.p.q.39.n.95.

Amortizatio.

Amortizatio non præiudicat inferiori domino intereſſe habenti, 4.p.q.1.n.125.

Amoueo.

Amoueri verbum an ſignificet priuationem ipſo iure, 1.p.q.1.num.234.

Animus.

Animus addendi ad maioratum quomodo cognoſcatur, 1.p.q.50.n.145.

Animus donandi in patre præſumitur, cum filius ſciente & conſentiente patre percipit fructus alicuius rei, quam poſsidet, 1. p.q.33.n.8. Quid in bonis aduẽtitijs, n.9.

Animus retinendi poſſeſsionem inducit illius acquiſitionẽ de nouo, 1.p.q.33.n.48.

Animus eſt lapis angularis ad acquirẽdã, vel amittendam poſſeſsionem, 1.p.q.49.n.6

Animus continuandæ poſſeſsionis nouam acquiſitionem inducit, 4.part.quæſt.2.n. 142.& 149.

Antiquitas, antiqua.

Antiquitati multum defertur, 1.p.q.45.nu. 8.& 4.p.q.20.à n.310.cum ſeqq.

in Antiquis leuiores probationes ſufficiũt, 1.p.q.45.nu.9.& an in antiquis credatur ſcripturæ & priuilegio Regis ſine ſigillo, num.12.

Apanagium.

Apanagium quid ſit, 1.p.in præf.n.49.

Apocha.

Apocha antiqua quam probationem faciat, 4.part.quæſt.20.num.715.

Apoſtaſia Apoſtata.

Apoſtaſia eſt maius delictum quam alia hæreſis non miſta cum ea, 1.p.q.1.n.242.

Apoſtata & hæreticus an differat, 1.part.q. 1.num.242.

Appellans, Appellatio.

Appellans nõ poteſt renũciare appellationi in præiudicium eorum, qui poſſunt appellationi adhærere, 4.p.q.14.n.112.

Appellatio non ſuſpendit effectum incapacitatis in delictis in quibus pœna ipſo iure

re

re imponitur,1.p.q.1.num.237.

Appellatio an admittatur in iudicio ſumma rio poſſeſsionis,3.p.q.7.n.18. Authoris ſententia,n.19. & 20.& 3.p.q.24.nu.49.

Appellatio an admittatur in ſententia lata ſuper poſſeſsione & fructibus. 3.p.q.24. num.21.

Appellatio & ſupplicatio qualiter pariſicentur.3.p.q.24.num.& 51. Qualiter differant,num.53.

Appellatio an ſuſpendat executionem quãdo eſt connexum poſſeſſorium cum petitorio. 3.p.q.24.n.55.57.60.& 61.Authoris ſententia ſub diſtinctione traditur à num.62.cum pluribus ſequentibus.

Appellatio à declaratione notorij an admittatur.3.p.q.24.Quid in declaratione pœnæ latæ ab homine.nu.65.An ſuper caſu emergenti à principali,nu.67.

Apellido.

Apellido quid ſignificet. 2.p.q.6.nu.428.

Appendicia.

Appendicia & pertinentiæ veniunt cum caſtro.1.p.q.10.n.206.

Approbare, Approbatio.

Approbare contractum quis nõ videtur ex actu tacito, quem expreſſe impugnat. 1.p.q.56.n.131.

Approbare an poſsit quis in parte facultatẽ datam ad faciendum maioratum,vendendum,hypothecandum,&bona eius alienãdum,& in parte reijcere.1.p.q.56.n.10. Quid in legato.n.21.Quid in donatione, n.23.Quid in teſtamento.num.13.& 53. Quid in melioratione,n.20.Quid in fidei commiſſo.ibi.& n.28.Quid in contractu, num.30.

Approbare an poſsit quis diſpoſitionis ſubſtantiam, & ipſius qualitatem improbare, 2 p q.4.illat.8.n.71.

Approbatio generalis facta per aditionem hęreditatis intelligitur facta in his quæ de iure fieri poſſunt.1.p.q.55.n.76.

Approbatio non ampliat diſpoſitionẽ.4.p. q.2.n.197.

Aptitudo.

Aptitudo naturalis magis conſideratur quã impedimentum accidens.1.p.q 51.n.110.

Aqua.

Aquæ decurrentes per Principis territoriũ in ſuis Principis ſunt.4.p.q.20.n.76.

Arbiter, Arbitrator, Arbitrium, Arbitramentum.

Arbiter & moderator eſt quilibet in re propria.1.p.in præf.n.18.

Arbitri bonum & æquum ſeruare tenentur, 1.p.q.10.n.156.& 157.

Arbitri non poſſunt cognoſcere de his quæ non comprehenduntur in compromiſſo, ſecus in connexis.1.p.q.10.n.122.

Arbiter iuris aut arbitrator quando quis cẽſeatur.1.p.q.51.num.190.190.& 192.

Arbitrator ſi loco Principis ſubrogetur, an ab eius ſententia liceat appellare.1.part. q.11.n.8.

Arbitrium alicui conceſſum pro actionibus præſentibus intelligitur.1.p.q.10.n.128.

Arbitrium eum datur illi qui alias habebat, cenſetur data illi abſoluta & libera voluntas.1.p.q.60.n.20.

Arbitramentum in bonis maioratus an & quando valeat.4.p.q.22.à nu.70.ad 76.

Arbor.

Arbores ſyluæ cæduæ eam pretioſam reddunt.4.p.q.39.n.12.

Argumentum.

Argumentum à primogenituris ſacræ ſacræ ſcripturæ an valeat ad maioratus Hiſpaniæ.1.p.in præf.n.46.& quid de argumento ab authoritate maiorum.n.48.

Argumentum à correlatiuis an valeat. 1.p. q.1.n.344.

Argumentum de maiori ad minus an valeat in diſpenſatione.1.p.q.4.n.5.A contrario ſenſu an in reſcriptis locum habeat.n.14 A communiter accidentibus an valeat. 1. p.q.48.n.41.

Argumẽtum ab inclusione vnius ad alterius excluſionem non procedit, quando illud quod videtur excluſum,alia legis diſpoſitione includitur.1.p.q.1.n.91.

Argumentum de parte quoad totum integrale validum eſt.1.p.q 26.n.98.

Argumentum efficax à communiter accidẽtibus ſumitur.1.p.q.17.n.9. Quid de argumento ab ordine titulorum.1.p.q.28. num.13.

Argumentum à ſimili fallax eſt.1.p.q.28.n. 20.Non procedit vbi de legũ correctione tractatur.n.21.

Argumentum ab æquiparatis non habet locũ niſi in caſibus in quibus loquitur æquiparatio.1.p.q.28.n.22.

Argumentum à ſufficienti partium enumeratione efficax eſt in iure. 1.p.q.30.nu. 16.& à fortiori.n.87.& à contrario. 1.p. q.31.n.17.A duobus legibus ſimul iũctis validum eſt.1.p.q.48.n.9.& ab vſu teſtatoris,n.61.& à natura actus. n.75. & an à ratione legis vel extãte aut ceſſante. 1.p. q.65.n.3.Quid de lege ad teſtatorem.2.p. q.6.n.441.

Argumentum de Regno ad maioratum nõ ſemper valet,ſed vbi eſt eadẽ ratio. 4.p. q.38.n.3.

Arma.

Arma quæ quis ab agnatione habet, vendere non poteſt in præiudicium ſucceſſorum.2.p.in præf.n.472.

Arma Principis ſi in muris reperiãtur, præſumi-

Digitized by Google

ſumitur quod à Principe ædificati fuerũt, 2.p.q.4.n.58.
Arma principalia trahunt ad ſe alia tanquam potentiora.2.p.q.4.illat.8.n.127.
Arma nobilium apud principalem domus remanent.2.p.p.4.illat.8.n.147. & pro inſignibus accipiuntur.nu.158.defunctorũ memoriam conſeruant.n.152.& qualiter probent nobilitatem.n.160.
Armorum diuerſitas ex nominis diuerſitate inducitur,licèt arma ſimilia ſint. 2.p.q.7. num.101.
Arma,quæ poſſeſſor bonorũ maioratus poſuit in fortalicio,primogenito cedunt. 4. p.q.33.n.29.31.& 37.

Arrhæ.

Arrhæ in eo quod decimam bonorum partẽ non excedunt,valent.1.p.in præf.n.73.
Arrhas ſi quis nomine matrimonij ſuſceperit,& illud recuſet,qualiter eas reſtituere teneatur.1.p.q.22.n.57.
Arrharum donatio an bona futura comprehendat.1.p.q.10.n.15.

Aſſenſus.

Aſſenſus Regius ſuper alienatione feudi, de quo feudo intelligatur.1.p.q.3.n.3.
Aſſenſus Regius ad alienandum an ſit mera gratia.1.p.q.3.n.68.
Aſſenſus ſuper dote præſtitus an extendatur ad alimenta & vſuras.4.p.q.1.limit.1. n.128.
Aſſenſus Regius ſuper alienatione feudi nõ trahitur in præiudicium tertij. 4.p.q.2. n.162.
Aſſenſus an poſsit poſt cõtractum & obligationem peruenire.4.p.q.2.nu.168.Quid in conſenſu patroni poſt præſentationẽ factam.n.171.
Aſſenſus Regius ſuper contractu principali præſtitus trahitur ad omnia neceſſaria pro illius executione.4.p.q.3.n.8.& 11. An poſsit poſt mortẽ alienantis præſtari, 4.p.q.11.n.17.contraria ſententia. n.20.

Attentata.

Attentatorum ordo qualiter in materia maioratus procedat.3.p.q.24. à n.48. vſque ad finem quæſtionis.
Attentatorum vitium non purgatur etiã authoritate Principis, quãdo ſine cauſæ cognitione proceditur. 3.p.q.14.n.5.

Audire.

Audiri non debet petens cuius contrarium poſtulaturus eſſet.4.p.q.15.n.99.

Augmentum.

Augmentum ſequitur naturam principalis, cum adeſt eadem ratio.1.p.q.10.n.46.nõ cum diuerſa,ibi,& n.83.& 3.p.q.9.nu.2. 4. 22. 49. & 50.
Augmentum quando pertineat ad emphyteutam.1.part. quæſt.10,num.47. & 49. Quid in feudatario,num.48.
Augmẽtum an pertineat ad conſanguineũ, qui tanquam cõſanguineus retrahit. 1. p. q.10.n.50.
Augmentum ſuperueniens an augeat legatum.1.p.q.10.n.83.& 89.
Augmentum ſuperueniens in bonis maioratus per mortem conſtituentis, habens tamen principium in vita, cedit maioratui, 1.p.q.10.n.166.
Augmentum vedicatur quod de nouo aquiritur,quæ requirãtur.1.p.q.10.n.134.
Augmentum in maioratu Regia facultate cõfirmato qualiter differat ab augmento rei vinculatæ.1.p.q.10.n.160.
Augmentum maioratus non debet eſſe maius principali,cùm pater plures habet filios.1.p.q.10.n.152.
Augmentum extrinſecum & intrinſecũ eſt filiorum.1.p.q.52.n.8.
Augmentum proueniens à natura in dote marito data eſt mariti, & eius hæredis. 1. p.q.52.n.9.
Augmenta facta per poſſeſſorem bonorum maioratus cedunt maioratui. 4.p.q.33. à n.1.cum pluribus ſequentibus.

Authoritas.

Authoritas Regis,& Romani Pontificis,purgat omne vitium,dolum, fraudisq; ſuſpicionem 4 p.q.1.limit.1.n.120.eorum tamen mandatum non eſt per æquipollens adimplendum,n.121.
Authoritas vbi requiritur an debeat præcedere.4.p.q.2.n.26. 31. 36.& 37.& qualiter cognoſcatur aliquid eſſe per viam authoritatis aut cõtractus.n.30.& 32. Quid ſi ad perficiendum actũ requiratur.n.136. Quid de Pontificis authoritate in celebrãdo Concilio.n.151.
Authoritas ſuperioris in omni facto, & in omni iuramento videtur excepta. 4.p.q. 36.n.10.

Auus.

Auus appellatione patris venit.1.p.q.28.n. 65. & omnes deſcendentes vſque ad tritauum.n.66. Prædeceſſoris appellatione venit non ſolum immediatus, ſed mediatus,numero.67.

B

Bannitus.

Bannitus an poſsit teſtari, & facere maioratum.1.p.q.1. n.207. qualiter pro mortuo habeatur.n.208.& 210. An æquiparetur deportato, n.209. An amittat bona poſt confiſcationem acquiſita.n.356.
Bannito condemnato, illico filij admittũtur ad fideicommiſſum eius morte non ſpectata.2.p.q.3.n.29.

Banni-

I N D E X.

Bannitus reſtitutus ad defenſionem poſt annum an audiatur quoad fructus. 4.p.q.23 nu.99.

Baro.

Baro dicitur ille qui habet caput baroniæ. 1.p.q.26.n.89.

Baſtardi.

Baſtardi an portare poſsint arma parentum, 2.p.q.2.n.93.94.104.& 111.

Beneficium, Beneficiatus, Beneficialis.

Beneficium an quis poſsit imperare pro alio abq; ſpeciali mandato. 1.p.q.9.n.12.

Beneficium annexum qualites ſit conſideſandum. 1.p.q.10.n.124.

Beneficij fructibus auctis, miſſæ & alia diuina officia an augeantur. 3.p.q.10.n.29.

Beneficium facilius amittitur iure ſpeciali quam communi. 1.p.q.26.n.147.

Beneficium alicui collatum ante acceptationem non dicitur ſuum. 1.p.q.68.n.42.

Beneficium vt obtineatur, capacitas tempore vacationis eſt conſideſanda. 1.p.q.6. à n.159.

Beneficium vnitum aſſumit naturã eius cui vnitur. 3.p q 8.n.10.

de beneficio vnito an ſit facienda mentio ſicut de principali. 3.p.q.8.n.44.

Beneficium ſeculare an poſsit poſsideri per regularem, & regulare per ſecularẽ. 3.p.q.15.n.98.

Beneficiatus pro rebus competentibus beneficio an poſsit intentare remedia poſſeſſoria, quamuis non ſteterit in poſſeſsione percipiendi, ſi prædeceſſores eius pesceperunt. 3.p.q.6.n.34.

Beneficialis cauſa poſſeſſoria an dicatur habere cauſam proprietatis annexam. 3 p. q.15.nu.147. & 152. & in beneficialibus qualiter exceptio nõ iusis impediat teuocationem attentatorum. n.153.

Benemeritus, Benemerita.

Benemeritus dicitur qui nõ fuit demeritus, 1.p.q.48.n.30.

Benemerita an ſint æqualia donationi, diſcernere in arbitrio iudicis conſiſtit. 1.p.q 22 n.181.

Bigamus.

Bigamus non eſt qui primas nuptias non cõſummauit. 1.p.q.51.nu.370. Nec dicitus contraxiſſe ſecundas. n.371.

Blanditiæ.

Blanditiæ ſolæ abſq; dolo non ſufficiunt ad actum infringendum. 1.p q.25.n.25.

Blanditiæ maritales multa à credulis mulieribus extorquent. 1.p q.25. n.11. Quid de blanditijs per quas inducunsur ad bona extraneis relinquenda, deſcendẽtibus neglectis. n.18.

Bona.

Bona in primogenituris & maioratibus conſeruantur. 1.part. quæſt. 1.num.34.

Bona à teſtatore vendita cũ pacto de retrouendendo, an veniant in reſtitutione fideicommiſsi, ſi poſt eius mortẽ hæres grauatus redemit. 1.p.q.10.n.185.

Bona ad titulum patrimonij clerico data patrimonialia an cenſeantus. 1.p. quæſt.1. n.63.

Bona, quorum poſſeſsio fuit appsehenſa, ſi in ſcriptura non exprimantur, per teſtes an poſsint probari. 1.p.q.65.n.65.

Bona alienari prohibita in generali obligatione an veniant. 1.p.q.1.n.176.

Bona dicuntur ære alieno deducto. 3.p.q.10 n.9. & non mala fide poſſeſſa, n.10.

Bona amiſſa propter delictum per extraneũ poſſunt vſucapi. 4.p.q.23.num.164. & 165.

Bona ciuitatis vt vendi poſsint, in licentia debent declarari. 1.p.q.47.n.2.

Bona confiſcata acquiruntur fiſco abſq; aliqua cognitione. 4.p.q.29.n.113.

Bona donata an veniant in fideicommiſſo quando quis non fuit expreſſe sogatus, 2.p.q.5.n.117.

Bona donata ea lege, vt ſi poſsidens ſit bannitus, & bona publicentur, vadant ad aliũ, non amittuntur propter delictum. 4.p. q.23.n.20.

Bona dotalia non dicuntur eſſe in bonis mariti. 1.p.q.10.n.129 & 4.p.q.19 nu.87.

Bona eccleſiarum poſſunt alienari, & dari in emphyteuſim ob illius vtilitatem. 4.p.q. 1. limit. 1.n.12.& 13. Quid ob remunerationẽ. 4.p.q.1.limit.3.n.2.& 4. Quid pro redemptione captiuorum ſuæ parochiæ, 4.p.q.1.limit.4 nu.5.& an in alienatione serũ eccleſiæ requiratus cauſæ cognitio, 4.p.q.1.limit.5.n.54.

Bona eccleſię, quę de poteſtate illius exeũt, libera remanent. 4.p.q.19.nu.14.

Bona emphyteutica in fideicommiſſarium an tranſeant. 1.p.q.1.n.119.

Bona emphyteutica indiuiſibilia in Luſitania ad primogenitum pertinent. 1.p.q.26 num.80.& 107.

Bona emphyteutica an comprehendantus in inſtitutione fideicõmiſsi. 1.p.q.40.à n.91. ad 97.

Bona emphyteutica quibus in caſibus alienari & vinculari poſsint. 1.p.q.73.n.21. 23. & 25.

Bóna emphyteutica ad monaſterium qualiſes poſsint tranſire. 2.p.q.3.n.155.

Bona emphyteutica an veniant in fideicommiſsi reſtitutione. 3.p.q.9.n.71. Quid in feudo. n.72. An computentur in lagitima, 4.p.q.35.n.1.

Bona exiſtẽtia extra territorium, in quibus, psohibente ſtatuto, filia ſuccedere non poteſt,

Digitized by Google

poteſt, an connumerentur cum alijs bonis ad conſtituendam legitimam filio. 1.p. q. 58.n.73.

Bona feudalia eccleſiæ obnoxia qualiter veniant in reſtitutione fideicommiſſi. 1. p. q.1.n.112.

Bona feudalia an veniant in legato, quando in alia re verificari non poteſt diſpoſitio, 1.p.q.15.n.47.

Bona feudalia an veniant vſufructu legato, 1.p.q.40.n.89. An in generali obligatione bonorum n.100.

Bona feudalia, & bona maioratus qualiter diſferant.2.p.q.6.n.24.25. & 30. & an valeat argumentum de bonis feudalibus ad bona maioratus.n.26.29.& 32.

Bona feudalia poſſunt alienari propter euidentem vtilitatem.4.p. q.1.limit.1.n.18. 24.& 37. An poſsint alienari ad redimendum à captiuitate feudi poſſeſſorẽ. 4. p. q.1.limit.4.n 29. Quid ex alijs cauſis vrgentibus.4.p.q.1.limit.5.à num.5.

Bona in feudum quæ anteceſſor habuit, præſumuntur eodem iure ad ſucceſſorem veniſſe.4.p.q.20.n.60. Quid ſi de feudo dubitetur.n.66.& 77.

Bona feudalia, vel in cenſum data confiſcata propter delictum, ſi alicui ſint acquiſita per reſtitutionem Principis, non ſunt auferenda,4.p.q.23.n.78.

Bona feudalia an computentur in legitimã, 4.p.q.35.n.13.

Bona quæ erant prius de fideicommiſſo, & poſtea effecta libera, ſi recuperentur, intelligũtur recuperata vt bona libera.3.p. q.5 n.29.

Bona fideicommiſſo ſubiecta propter euidẽtem vtilitatem fideicõmiſſi poſſunt alienari.4.p.q.1.limit.1.num.29.38. & 111. Quid ob remunerationem.4. p.q.1.limit. 3.n.5. Quid ob vrgentes cauſas.4.p. q.1. limit.5.à num.2. Poſſunt tamen ex confiſcatione fiſco addici, vita fideicommiſſarij durante, niſi vltra tacitam prohibitionem, quæ ex fideicommiſſo reſultat, bona expreſſe alienari ſint prohibita. 4. p. q.23.n.46.& 47.

Bona fideicommiſſi an poſſint alienari pro dote conſtituta ante fideicommiſſum factum.4 p.q.26.n.9.

Bona fiſco incorporata qualiter vſucapiantur.4.p.q.21.nu.59.

Bona futura an veniant in maioratu de omnibus bonis inſtituto.1.p.q.10.n.127.

Bona hæreditatis tempore debito doloſe nõ adijſſe præſumitur qui poſtea illa poſſidet.4 p.q.16.n.63.

Bona homicidæ ſi ex forma ſtatuti debeant pro parte hæredibus neciſi applicari, & homicida gratiam reſtitutionis obtineat, an ius delatum hæredibus occiſi per eam tollatur.4.p.q.23.n.75.

Bona hoſpitaliũ poſſunt pro neceſsitatibus illius alienari.4.p.q.1.limit.5.n.4.

Bona immobilia poſsidere non dicitur qui ea in loco periculoſo poſsidet.4.p.q.limitat.1.n.36.

Bona in dubio libera præſumuntur.3.p.q.2. n.32. Contraria ſententia.4.p.q.19.num. 150.

Bona magnatis ſi Rex auferat, & illum à Regno transferat, alia donans, an iſta vinculata cenſeantur, ſi priora vinculo erãt obnoxia,1.p.q 11.n.44.

Bona maioratus an amittantur in præiudiciũ vxoris, ſi pater faciat maioratum in filiũ, & hic delictum committat.1.p. q.22. nu. 247. Authoris ſententia.n.248.

In bonis ad antiquum maioratum auctis cõtinetur grauamina in tali maioratu cõtenta,1.p.q.10.n.31.

Bona maioratus indiuiſibilia & inalienabilia ſunt.1.p.in præf.n.5.& 4.p.q.1.n.1.2.31. 32.57.& 65.

Bona maioratus iniuſte occupans reſtitutioni cum fructibus manet obnoxius.1.p.in præf.n.107.

Bona maioratus vel meliorationis quando ſunt incerta, pater an poſsit reuocare maioratum aut meliorationem. 1.p. q. 49. à num.2.cum multis ſequentibus.

Bona quæ in alijs prouincijs ſita ſunt, tanquam acceſſoria maioratus caput ſequi debent.1.p.q.58.n.238.

Bona maioratus an poſsint in emphyteuſim concedi.1.p.q.73.n.29.

Bona maioratus ſi quis poſsideat ex fundatione, vel per ſententiam tranſactam in rẽ iudicatam, aut datam in Regali Conſilio iuxta l.45.Tauri, & poſita actione in proprietate nõ oſtendit, victus in poſſeſsione per ſcripturam, vel teſtes, poſſeſſor in proprietate debet abſolui.3.part.in præf. num.16.

Bona quando præſumantur de maioratu antiquo vel nouõ.3.p.q.8. nu.47. Quid in feudo.num.48.

Bona maioratus an poſsint in dotem dari. 3. p.q.9.n.79.& 80.

Bona maioratus, & familiæ, qualiter differãt, 4.p.q.1.n.48.

Bona maioratus qui prætendit eſſe alienabilia, manifeſte docere debet.4.p.q.1.n.67 & 69.

Bona maioratus alienari poſſunt propter vtilitatem notoriam.4.p.q.1.limit.1.n.1. & ſeqq. & quando plus expenditur in illis quàm valeant reditus.n.33. 34. & 40. Quid quando ſunt à domicilio teſtatoris remota.nu.41. Poſſunt etiam alienari ex legi-

Digitized by Google

legitimis cauſis. n.111. ſunt tamen cauſæ examinandæ per Senatores de Conſilio, n.113. Quid ob cauſam dotis.4.p.q.1.limit.2.num.1.6.8.9.11.& 36.Quid ob remunerationem.4.p.q.1.limit.3.à n.1.& ſeqq.vſq; ad 28.

Bona maioratus poſſunt alienari ad redimẽdum à captiuitate maioratus poſſeſſorẽ, & eius filium.4.p.q.1.limit.4.n.1.& 11. & qualiter,n.13.& reſoluitur.n.24.25.& 27.Quid in neceſsitate famis.n.28.Quid propter debita illius qui maioratũ fecit, n.30.An ad extrahendum à carcere poſſeſſorem.n.21.& 23. Quid ex vrgentiſsimis cauſis.4.p.q.1.limit.5.à n.1.per plurimos ſeqq.Quid ſi bona ſint modici valoris.4 p.q.1.limit.6.n.1.Quid in ſolutione debitorum quæ contraxit ille qui maioratum fecit.4.p.q.1.limit.6.nu.40.& 4.p.q.25.n.2.& 8.Vt vendi poſsint talia bona quæ requirantur,n.41.& quando præſumatur fuiſſe cum vtilitate alienata, numer.60.

Bona maioratus ſi quis alienet, & poſt eius mortem hæres alienationem à Principe confirmet, talis confirmatio non præiudicat ſucceſſori,qui poſt mortẽ vltimi poſſeſſoris factus fuit poſſeſſor, & dominus bonorum maioratus.4.p.q.2.n.167.

Bona maioratus qui alienauit,an poſsit ignonorantia ſe excuſare.4.p.q.13.nu.10. & 11.Si illicite alienauit, an euitet pœnam ſi recuperet.n.12.

Bona maioratus ſolita dari in emphyteuſim an iterum poſsint dari.4.p.q.19.n.5.

Bona maioratus Enriqueña an redeant ad Regiam Coronam,cùm Rex dat licentiam vt alienentur.4.p.q.19.n.73.

Bona ſi extrahantur ab aliquo maioratu, an ſuccedatur poſtea in illis per eundem maioratum.4.p.q.19.n.74.

Bona maioratus poſſunt præſcribi præſcriptione ordinaria inter eos qui non ſunt vocati nec ſubſtituti ad maioratum,maximè ſi res ſemel fuit alienabilis effecta.4.p.q.19.n.106.

Bona maioratus eſſe inalienabilia in dubio eſt iudicandum.4.p.q.20. n.140. & quot teſtes ſunt neceſſarij ad probandum bona eſſe maioratus.n.198.206.& 209.

Bona maioratus an præſcribi poſsint inter collaterales & de familia,proponitur.4.p.q.21.à n.28.& reſoluitur.n.39.42.43.44.& 49.Quid in fideicommiſſo.n.45.

Bona maioratus vſucapi poſſunt præſcriptione immemoriali, ſed nõ centenaria. 4.p.q.21.n.46.49.& 53.
An ſufficiat allegare titulum cum præſcriptione triginta annorum, n.68. & 69.

Bona maioratus eſſe aliqua ſi duo probent, ad anteceſſoreſque illorum cum præſcriptione immemoriali pertinuiſſe,quæ probatio ſit potior.4.p.q.21.n.54.

Bona maioratus in poſſeſsione ſunt præſcriptibilia.4.p.q.21.n.70. An ad hoc ſufficiat poſſeſsio per conſtitutum.n.74.

Bona maioratus per nullum delictum amitti poſſe,probatur.4.p.q.23.à n.1.& ſequentibus.

Bona maioratus an poſsint locari, & dari in emphyteuſim.4.p.q.25.n.1.& ſeqq.

Bona maioratus quando maneant libera. 4.p.q.29.à n.1.

Bona matrimonio conſtante acquiſita inter maritum & vxorem debent communicari.1.p.q.23.n.97.

Bona matrimonio durante titulo oneroſo inter coniuges acquiſita, propter eorum induſtria acquiſita dicuntur.1.p.q.23.numer.118.

Bona matrimonio conſtante acquiſita abſq; agnitione transferuntur.1.p.q.24.n.92.& 93.

Bona omnia cum per verba vniuerſalia à teſtatore legantur, emphyteutica,feudalia, & fideicommiſſaria an comprehendãtur, 1.p.q.1.n.118.

Bona primogenituræ,de quibus in ſacra pagina fit mentio,an eſſent inalienabilia. 1.p.in præf.n.46.

Bona primogenituræ quæ petijt primogenitus ſi quis poſsideat, non admittitur petitio ſecundigeniti,niſi conſtet quòd primogenitus ſine filijs deceſsit,aut eſt inhabilis.2.p.in præf.n.589.

Bona Principis præſumuntur illa quæ eius armis inſignita ſunt.2.p.q.4.illatio.8.numer.107.

Bona ſi per iſta verba alienari prohibeantur, *hæredes ſupraſcriptos, vel infraſcriptos,* prohibitio facta alicui non extenditur ad illius hæredem,2.p.q.6.n.537.

Bona prohibita alienari extra familiam, ſi vni de familia relinquantur, non imputantur ei in falcidiam ſibi debitam in bonis relinquentis.1.p.q.71.n.14.

Bona prohibita alienari confiſcari non poſſunt.2.p.q.5.n.70.

Bona prohibita alienari propter euidentem vtilitatem poſſunt permutari.1.p.q.1.limit.1.n.3.& ex veriſimili teſtatoris volũtate.n.32.Quid ob remunerationem.4.p.q.1.limit.3.nu.1.& 3. Quid ob publicam vtilitatem.4.p.q.16.n.90.

Bona prohibita alienari non amittuntur per delictum.4.p.q.23.n.3.& ſequentib. An confiſcentur,à n.35.& ſeqq.

Bona prohibita alienari in fauorem tertij nõ poſſunt alienari niſi ex cauſa neceſſaria, 4.p.q.26.n.6.

Bona rebellium ſi alijs perſonis concedãtur. facta pace, dominis prioribus debent reſti tui.4.p.q.23.n.74.
Bona recuperata ab hærede ex pacto de reuendendo fideicommiſſario, qualiter ſint reſtituenda.1.p.q.10.n.171.& 174.
Bona Regni poſſunt alienari propter eius vtilitatem.4.p.q.1.limit.1.n.15.& 17. An poſsint propter ſeruitia donari.4.p. q.1. limit.3.n.10.11.26.& 27. Authoris ſententia, à nu.32.ad 40. & qualiter differãt à bonis maioratus.4.p.q.15.n.88.& 90. in pluribus æquiparantur. 4.p.q.21.numer.16.
Bona reſtitutioni ſubiecta in bonis donatis an veniant.1.p.q.1.n.154.
Bona reſtitutioni ſubiecta an veniant in generali bonorum obligatione.3.p. q.9. numer.74.
Bona regulariter non præſumuntur eſſe reſtitutioni ſubiecta.4.p. quæſt.20. nu.23. 24. & 33.
Bona reſtitutioni ſubiecta in cõditionis euẽtum nõ veniunt in generali obligatione. 4.p.q.35.n.14.
Bona tranſacta cum eo qui ſuper bonis maioratus litigat, an vinculata maneant. 1.p. q.11.n.82.
Bona vinculata iure maioriæ in infinitũ vinculata cenſentur.2.p. in præf. nu.171. & ſuccedit filius maior.n.245.

Bulla.

In Bulla ſi apponatur quod de ſubreptione dici nõ poſsit, an poſsit nihilominus allegari.1.p.q.5.n.27.

C

Cadens.

Cadens à contractu videtur ab ipſius parte cadere.4.p.q.40.n.73.

Cæcus.

Cæcus retinere poteſt iuriſdictionem iam cœptam, & ad nouam aſpirare nõ poteſt, 2.p.q.3.n.132. An ſuccedat in maioratu, 2.p.q.4.n.30.

Camera.

Camera fiſcalis qualiter defendere poſsit poſſeſsionem bonorum.3.p.q.19.n.7.

Canon.

Canon latæ ſententiæ habet vim ſententiæ hominis.1.p.q.1.n.295.

Cantabria.

Cantabriæ Regnum vnitum cum Regno Caſtellæ retinet priuilegia & iura, quæ antea habebat.3.p.q.8.n.23.

Capacitas.

Capacitas viri ad vxorem extenditur. 1.p. q.2.n.132.
Capacitas eſt conſideranda tẽpore actus celebrati.1.p.q.3.n.119.
pro Capacitate in dubio præſumitur. 1.p. q.1.n.399.

Capellanus, Capellania.

Capellanus an acquirat ius, antequam gratia ad illius perueniat notitiam.1.p.q.68.nu. 37.& 39.
Capellania fundata à teſtatore cũ reditibus ad alendum capellanum, vt ex eis tot miſſæ dicantur, inter bona temporalia cõputatur.4.p.q.19.nu.46.

Capio.

Capiat verbum, eſt latæ ſententiæ.1.p.q.1. n.341.

Capitulum.

Capitula connexa vel ſeparata qualia dicantur.1.p.q.10.n.131.
Capitula in donationibus adiecta ſeruari debent.2.p.q.4.illat.8.n.69.

Captiuus, Captiuitas.

Captiuũs à Sarracenis an perdat maioratus ſucceſsionem.1.p.q.1.n.420.
pro Captiuitate quot ſint ſpecialia à iure inducta.4.p.q.1.limit.4.n.3.& 12.

Caput.

Capiti tanquam digniori membra ſubalternantur.4.p.q.1.limit.6.n.18.

Carcer.

Carcer dicitur mala manſio.4.p.q.1.limit.4. num.15. Æquiparatur morti, n.17.& carcerati miſerabiles perſonæ.n.18.& ſoluere pro carcerato miſericordia, & pia cauſa, nu.16.

Cardinalis.

Cardinales ãn ſuccedãt in bonis feudalibus, 2.p.q.3.n.167.& 202.

Caro.

Caro filij dicitur caro patris aucta.2.p. q.4. illat.2.n.2.

Caſtrum.

Caſtrum ſi quis cum pertinentijs concedat, conceſſa intelliguntur omnia iura, quę in eo concedens habebat.1.p.q.3.n.90.
Caſtrum ſi Princeps cõcedat, reſeruatis ſibi quibuſdã vaſſallis, eo aucto familiæ ſunt diſtinguendæ.1.p.q.10.n.56.
Caſtra noua Duci aut Marchioni conceſſa, an ſint de Marchionatu. 1.p. quæſt.10. n.144.
Caſtra donata in pactis matrimonialibus maſculis an acquirantur.1.p.q.24.n.27.
Caſtra antiqua & nobilia ſuos nobilitant ſucceſſores.1.p.q.10.n.69.
Caſtrorum ædificatio ad Reipublicæ vtilitatem conducit.1.p.q.10.n.64.
Caſtrum pertinet ad primogenitum, ſi pactũ fiat in matrimonij contractu, quod pater filio primogenito dabit tale caſtrũ, ſeu alteri ex primo matrimonio, & pater nulla declaratione facta decedat.1.p.q.48.n.42

Caſtrum

Caſtrum recipient in compenſationem aliorum quæ pater reliquit, teſtamentum illius approbat.1.p.q.55.n.79.

Caſtro deſtructo, iura eius an perdãtur.3.p. q.5.n.14.& 20.

Caſtrum ſub conditione ſi tradatur, quòd in illo fiat villa, ante conditionem impletam non transfertur poſſeſsio.3.p. quæſt.12. nu.15.

Caſtro conceſſo in feudum, intelliguntur conceſſæ munitiones pro cuſtodia caſtri poſitæ.4.p.q.33.n.32.& 42.

Caſtra accupata à non domino tempore guerræ debent poſt ptiori domino reſtitui.4. p.q.33. n.46.

Caſus.

Caſus permiſſus habent rationem permiſtionis expreſſam extenditur vbi eſt eadem ratio.1.p.q.3.n.10.

Caſus excepti à regula ad caſus ſimiles extẽduntur.1.p.q.22.n.15.& 30.

Caſus quidam eum excipiuntur, alij cenſentur incluſi.1.p.q.30.n.11.

Caſus verus & fictus vbi æquiparantur, diſpoſitio in caſu vero habet locum in caſu ficto.1.p.q.51.n.67.

Caſus omiſſus in diſpoſitione iuris communis remanet.1.p.q.65.n.41.Pro expreſſo habetur, ſi per teſtes ſufficienter probetur.2.p.in præf.n.450.& quando eſt ſimilis expreſſo.3.p.q.18.n.3.

Caſus omiſſus in diſpoſitione iuris non remanet, cùm veriſimiliter creditur, quòd teſtator idem diſpoſuiſſet in eo quod declarauit in expreſſo.2.p.q.3.num.73. & quando caſus omiſſus pro omiſſo habeatur.2.q.6.n.461.& 478.

Caſus miſtus in fauorabilibus ſub ſimplicibus continetur.2.p.q.4.Illat.8.n.80.Contraria opinio.n.82. Quid in odioſis.n.81. Quid in conſeruatione teſtamenti.n.86. Authoris ſententia.n.88.89.93.66.102. 120.142.143.& 144.

Caſus omiſſus habetur pro omiſſo quando contra iuris regulas aliquid inducitur. 3. p.q.10.n.92.& 93.

Cauſa, Cauſatum.

Cauſa quæ Pontificem ad concedendum vel non concedendem mouere poteſt, in literis gratioſis debet exprimi.1.p.q.3.n.60.

Cauſa ſpecialis ſpecialiter debet exprimi.1. p.q.7.n.14.

Cauſa limitata limitatum producit effectũ. 1.p.q.10.n.8.

Cauſa noua ſuperueniens an tollat priuilegium.1.p.q.21.n.16.

Cauſa ſpecialis & priuilegiata qualiter comprehẽdatur in ſtatuto generali. 1.p.q.1. nu.77.

Cauſa legati debet inſpici cùm verba ſunt ambigua.1.p.q.22.n.242.

Cauſa recuperationis & conſeruationis fauorabilior eſt quàm nouæ acquiſitionis, 1.p.q.11.n.71.

Cauſæ permiſsiuæ qualiter operentur. 1.p. q.11.n.204.

Cauſa in traditione præſumitur.1.p.q.29.n.2

Cauſa poſſeſsionis ex titulo ſubſequenti mutatur.1.p.q.33.n.16.

Cauſa cum reducitur ad nõ cauſam, perinde eſt ac ſi à principio non adfuiſſet. 1.p. q. 39.n 85.

Cauſa principali extincta, cætera acceſſoria reſoluuntur.1.p.q.39.n.142.

Cauſa iuſta facit, vt à mandato recedi poſsit, 1.p.q.48.n.136.

Cauſa naturalis præfertur accidentali. 1. p. q.51.n.162.

Cauſa in vltimis voluntatibus an requiratur, 2.p.in præſ.n.18.

Cauſa finalis diſpoſitionis quando mutatur, voluntas præſumitur mutata.2.p.in præf. n.458.

Cauſa originaria eſt in iure inſpiciẽda. 2.p. q.2 n.148.

Cauſa pia non admittitur contra voluntatẽ teſtatoris.2.p.q.3.n.84. & filijs eſt magis fauendum quàm piæ cauſæ, num.85. Eſt enim fauor filiorum naturalis, piæ cauſæ ciuilis.n.86.

Cauſa pia quæ dicatur.2.p.q.3.num.111.in ſubſtitutionibus qualiter illi in dubio fauendum.n.112. Quid in intereſſe pecuniario.n.113.

Cauſa pia an faciat reum poſſeſſorem. 3. p. in præſ.nu.40. & an piæ cauſæ fauore extendatur caſus conditionaliter expreſſus, 3.p.q.12.n.14.

Cauſa falſa ſententiam Principis vitiat. 3.p. q.13.n.32.

Cauſa matrimonialis poſſeſſoria an habeat admiſtam cauſam proprietatis.3.p.q.15. nu.121.

Cauſa teſtati regulatur à cauſa inteſtati. 4. p.q.1.n.54.

Cauſa noua quæ dicatur.4.p.q.1.limit.1. n. 54.& 61.

Cauſa à principio veriſimiliter incogitata in quacunque diſpoſitione videtur excepta.4.p.q.1.limit.1.n.70.

Cauſa iuſta in Principe non præſumitur, quando vult ea reuocare, ad quæ eſt de iure naturali vel gẽtium obligatus.4.p.q.1. limit.6.n.58.

Cauſa noua eum ante acquiſitum dominium ſuperuenit, non irritatur poſt dominio acquiſito.4.p.q.2.n.88.

in Cauſato non poteſt eſſe magis quàm in influenti cauſa.2.p.q.2.n.115.

Cauſatum quoties propter cauſam tollitur,

multo

multò magis ipſa cauſa ſublata ceuſetur, 2.p.q:6.n.549.

Cautela.

Cautela abundans nocere nō ſolet. 1.p. q.4. num.7.

Cautela, qua aliqui parentes vtuntur, dum filios ob contractum oneroſum meliorant, extorquendo ſchedulas, in quibus filij ſe non viuos melioratione promittunt, eſt illicita, & quare. 1.p.q.22.n.232.

Cautio.

Cautiones ex noua cauſa reuocari debēt. 4. p.q.1.limit.1.n.87.

Cautionis appellatione quid veniat, & quæ dicatur cautio idonea. 4.p.q.34.num.14. & 15.

Cedens, Ceſsio.

Cedens actiones, ceſsionarium in locum ſuū reponere dicitur. 1.p.q.40.n.18.

Ceſsio in iuribus incorporalibus pro traditione habetur. 1.p.q.40.n.2.& 5. Cōtraria opinio.n.4.& an locatio pro ceſsioue, num.3.

Cenſus.

Cenſus redimibiles aut perpetui an iudicandi. 1.p.q.40.n.63. & referūtur Authores tenentes quod non ſint mobilia, à nu.66. vſque ad 70. Authoris ſententia, à nu.71. ad 76.& opinio Ioan. Lop. examinatur, à n.77.

Cenſus ſi redimatur, maioratus non cēſetur reuocatus. 1.p.q.43.n.90.

Cenſus & vectigal ſequuntur naturā rei, ob quam debentur. 1 p.q.58.n.264.

Cenſus recognitio an ſufficiat ad compellendum recognoſcentem, & eius hæredes, ſi non conſtet de prima originali ſcriptura cenſus. 1.p.q.64.n.30.31.& 34.

Ceuſus perpetuus probatur ex præſtatione annua facta ex cauſa redditus annui perpetui, donec error probetur. 1.p.q.64. à num.65.

Cēſus redimibilis impoſitio an ſit alienatio, 4 p.q.1.à nu.81.ad 83.

Cenſus Principi debitus inſignum vniuerſalis dominij eſt impræſcriptibilis. 4.p.q.1. num.

de Cenſus ſolutione cum conſtat, conuenti obligantur oſtendere quæ bona ſint cenſualia, aliàs omnia cenſentur onere cēſus affecta. 4.p.q.10.nu.59. Quid in emphyteuſi, n.61.& 62.

Cenſus an poſsit ſuper officijs publicis imponi. 4.p.q.40.n.35.

Certum.

Certum dicitur quod eſt conſuetum. 4.p.q. 1.n.21.

Ceſſatio.

Ceſſatio inhabilitatis an inducat actus recōualeſcentiam. 1.p. quæſt.1. num.159.

Charitas.

Charitas, vt ſit bene ordinata, à ſeipſa debet incipere. 1.p.q.27.n.19.

Citatio, Citatus.

Citatio nulla geminata præſcriptionem an interrumpat. 1.p.q.22.n.153.

Citatio in declaratione inductiua de nouo requiritur. 1.p.q.44.n.58. Quid in ſentētia declaratoria iuris.n.59.

Citatio nulla non impedit legati præſcriptionem. 1.p.q.48.n.164.

Citatio illorum, quibus præiudiciū principaliter infertur, ſufficit vt præiudicet illis, de quorum præiudicio ſecundario tractatur. 4.p.q.14.n.8.

Citatus in cauſa habente connexitatem dicitur legitimè citatus. 1.p.q.10.n.98.

Ciuis, Ciuitas.

Ciues ſubrogati ciuitati deſtructæ an gaudeant priuilegijs & exēptionibus primitiuorum. 1.p.q.11.n.11.

Ciues locupletes, & nobiles Reipublicæ intereſt habere. 1.p.q.1.n.27.30.& 43.

Ciuis ex priuilegio non ſemper æquiparatur originario. 1.p.q.51.n.157.

Ciues adoptiui an poſsint habere officia ciuibus naturalibus danda. 1.p.q.51.n.288.

Ciues originarij extraneis in quibus rebus debeant præferri. 1.p.q.51.à n.292.vſq; ad 296.

Ciuitas poteſt reuocare quod ſemel dedit propter ingratitudinē eius, cui facta fuit conceſsio. 1.p.q.48.n.137.

Ciuitas cùm eſt funditus euerſa, amittit omnia iura quæ antea habebat. 3.p. q.5.n.15.

Ciuitates non poſſunt montes, & alia bona publica vendere. 4.p.q.3.n.18. nec hypothecare.n.19.

Ciuitas contra ciuitatem quo tempore bona præſcribat. 4.p.q.48.n.37.

Clauſula.

Clauſula, *Omni meliori modo* qualiter operetur. 1.p.in præf.n.83.

Clauſula generalis ad indiuidua an extendatur. 1.p.q.1.n.83.

Clauſula, *Non obſtantibus legibus*, quid operetur. 1.p.q.3.n.94.& 104. An tertio præiudicet ſine ſpeciali mentione. 1.p.q.7.n.13

Clauſulæ derogatoriæ an extendantur ad nō expreſſa. 1.p.q.3.n.106.

Clauſula non obſtantium derogatoria an ſit in priuilegijs neceſſaria. 1.p. q.3.nu.111. Quid in reſcripto, quod totū adiudicetur primogenito.n.112.

Clauſula motus proprij quot habeat ſpecialia. 1.p.q.5.n.9.& ſeqq.

Clauſulæ *motus proprij, & ex certa ſcientia* non tollunt vitium ſubreptionis in facultatibus quæ dantur ad maioratus inſtitutionem,

Digitized by Google

tionem. 1. part. quæſt. 5. num. 22. & 24. & an tales clauſulæ effectum ſortiantur quando cum cauſæ cognitione proceditur. n. 23.

Clauſulæ quæ apponuntur ex ſtylo ſecretariorum Regum non magni faciendæ. 1. p. q. 5. n. 11. & 12.

Clauſula cum libera adminiſtratione non habet effectum in præiudicialibus. 1. p. q. 5. n. 15.

Clauſula in fine facultatis poſita refertur ad omnia præcedentia. 1. part. q. 7. n. 21. ead. p. q. 22. n. 259.

Clauſula inſolita in Papæ vel Principis priuilegio appoſita falſitatem arguit. 1. p. q. 8. n. 11.

Clauſula notabilis quæ dicatur, iudicis arbitrio relinquitur. 1. p. q. 8. n. 12.

Clauſula quod quis poſsit augere in maioratu an ſubintelligatur ſi non ſit appoſita. 1. p. q. 10. n. 160.

Clauſulæ maioratus intelligi debent vt perpetuo durent. 1. p. q. 18. n. 8.

Clauſulæ derogatoriæ ad contractus iuratos non extenduntur. 1. p. q. 22. n. 34.

Clauſula in Regia facultate appoſita, quòd maioratus poſtquam ſemel fuit factus poſſit reuocari, an valeat, refertur ſententia affirmans. 1. p. q. 23. num. 2. negans tamẽ, num. 3.

Clauſula in teſtamento adiecta, quòd ſi non valeat teſtamentum iure teſtamẽti, valeat iure codicillorũ, vel donationis cauſa mortis irreuocabilis, an poſsit reuocari. 1. p. q. 22. n. 38.

Clauſula conſtituti an procedat contra habentem cauſam à conſtituente. 1. p. q. 24. num. 100.

Clauſula, *Quouis modo*, omnes vocationis modos amplectitur. 1. p. q. 1. n. 96.

Clauſulæ, quæ ſunt de tabellionum ſtylo, cõtractum non mutant. 1. p. q. 30. nu. 24. & 26. Nec verificantur vbi de non veriſimili præiudicio agitur. n. 32.

Clauſulæ appoſitæ ad executionis diſpoſitionem eius naturam non mutant ſecus in principali diſpoſitione. 1. p. q. 30. nu. 33. 34. 36. & 37.

Clauſula conſtituti poſſeſſoria executionẽ reſpicit. 1. p. q. 30. n. 35.

Clauſulæ decreti irritantis ſecundum naturam principalis diſpoſitionis regulatur. 1. p. q. 30. n. 49. & 50.

Clauſulæ executiuæ quando aliàs non operantur, diſpoſitionem ampliant, & extendunt. 1. p. q. 30. n. 59.

Clauſulæ primogeniorum Hiſpaniæ interpretandæ ſunt ſecundum Hiſpaniæ conſuetudinem. q. 48. n. 62.

Clauſula quòd maſculus ſemper fœminæ præferatur, qualiter debeat intelligi. 1. p. q. 60. n. 2.

Clauſulæ, quæ ſunt in facultatibus, recipiũt reſtrictiones quas ius commune. 1. par. q. 60. n. 8.

Clauſulæ Apoſtolicæ in bulla apponi ſolitæ ſubintelliguntur, quamuis non exprimantur. 1. p. q. 67. n. 5. Quid de clauſula, quod *ſol natur intereſſe pro pecunia non ſoluta vẽditori.* n. 6. Quid de clauſula, quod *alterius quæſitum non tollatur.* n. 7. Quid in appoſitione iuramenti. nu. 8.

Clauſulæ quæ reſpiciunt executionem contractus ſubintelliguntur. 1. part. quæſt. 67. num. 11. & 24. & 4. part. q. 1. num. 3. Quid in priuilegijs. num. 21. & 26. Quid in facultate Regia ad inſtituendum maioratum, num. 25. 36. & 44. Quid in hypotheca, num. 33. Quid in alimentis, numer. 49.

Clauſula codicillaris an ſit ſupplenda, ſi non exprimatur. 1. p. q. 67. n. 30.

Clauſula conſtituti an ſubintelligatur in cõſtitutione maioratus aut meliorationis. 1. p. q. 67. à nu. 42. vſque ad 52.

Clauſulæ quæ veriſimiliter ſunt contra voluntatem diſponentis, ſuppleri noo debent. 1. p. q. 67. n. 50. & 51.

Clauſula domini Regis Enrici, de qua in l. 11. tit. 7. lib 5. Recop. intelligitur de omnibus primogenitis in infinitum. 2. p. q. 4. illat. 3. n. 4.

Clauſula vbi eſt irritans, nõ ſufficit effectus, ſed requiritur quòd forma præciſè obſeruetur. 2. part. quæſt. 4. illatio. 8. numero. 228.

Clauſulæ appoſitæ in maioratibus, quòd bona illorũ vadant de vno ad alium, de ipſis vocatis intelliguntur. 2. part. quæſt. 5. numer. 112.

Clauſulæ quæ tendunt ad perpetuitatem maioratus, in omnibus vocationibus repetitę cenſentur. 2. part. quæſt. 6. numero. 279.

Clauſulæ ſpeciales ſiue præcedant, ſiue ſequantur, generalibus præferuntur. 2. p. q. 12. n. 1. & 2.

Clauſula generalis ad extraordinariam non refertur. 2. part. quæſtio. 12. num. 24. Reſtringitur ad ſimilia expreſsis, num. 26. Quando ad ſimilia expreſsis extendatur, numer. 27. Non incluſa in certo capitulo refertur ad omnia, ſiue in principio, ſiue in medio, ſiue in fine poſita, numer. 30.

Clauſula pręcedẽs validior eſt quàm ſequẽs, 2. p. q. 12. n. 31.

Clauſula generalis ſi apponatur poſt expreſſionem rei particularis, eſt ſpecialis, & generalitas reſtringitur ſecundum caſum

præcedentem.2.p.q.12.n.62.

Clauſulæ ſubſtitutionum ad proxima ſunt referendæ.1.p.q.12.n.65.

Clauſula, *Peto mihi iuſtitiam*, quid operetur, 3.p.in præf.n.70.

Clauſula præcedenr in ſtatuto non trahitur ad ſequentia quæ ſunt contra ius commune.3.p.q.9.n.102.

Clauſula, per quam audientia denegatur, iuri diuino, naturali, & humano aduerſatur, 4.p.q.23.n.68.

Clauſulæ maioratus ſunt Principi exhibendæ, vt iuſtè poſsit dare facultatem ad alienandum bona maioratur.4.part.quæſt.9. num.1.3.& 8. Quid in fideicommiſſo, numer.4.& 7.

Clericus.

Clericus de bonis intuitu eccleſiæ acquiſitis an poſsit facere maioratum.1.p.q.1.n.54. Quid de bonis patrimonialibus.n.58. An in eis laicum coram iudice eccleſiaſtico poſsit conuenire, num.59. An illi poſsit iudex ſecularis dare tutorem ad bona, nu. 60.& 61.

Clerico ſine teſtamento decedente ad quem eius bona pertineant.1.p.q.1. nu.54. & ibi quibus in caſibus teſtari poſsit.

Clericus an poſsit facere donationem in generum vel nurum.2.p.q.2.n.34.& 54.

Clerici, & eccleſiaſticæ perſonæ non tenentur pro ſuis poſſeſsionibus ad collectas, nec ad onera localia.2.p. q.3.num.4. niſi aliud à teſtatore diſpoſitum ſit in fundatione.n.5.

Clerici an ſuccedant in maioratibus.2.p.q.3 nu.142.152.& 159. In eis an familiæ dignitas conſeruetur.n.143. Feudi an ſint capaces.n.145.148.& 149. Quid in melioratione tertij & quinti bonorum, n.157. & de conſuetudine Hiſpaniæ circa ſucceſſionem clericorum in maioratibus.n.160. ſubſtitutum qualiter excludant.n.173.

Clerici præſumuntur excluſi à maioratibus, vbicunque maioratuum conditores filios habebant clericos, & illos non vocarunt, 2.p.q.3.à n.179.ad 181. Quid ſi conditor maioratus ſit clericus.n.183.

Clerico an auferatur poſſeſrio, ſi conditor maioratus expreſrè cauit quòd clericus non ſuccedat, & poſſeſſor poſt aliquot annos ab adita poſſeſsione ordinem clericalem aſſumat. 2. part. quæſt.3.n.187.& 188.

Clericus non liberatur à patria poteſtate quoad incommoda.4.p. q.1. limit.1. numer.7.

Clerici qualiter ſint conueniendi, ſi bona laicorum ſint miſta cum clericorum patrimonio.4.p.q.19.n.19.

Codicillus.

Codicilli referentes ſe ad teſtamentum nullum an valeant.1.p.q.64.n.79.

Cognatus.

Cognati an poſsint arma teſtatoris portare, 2.p.q.1.n.114. An veniant familiæ appellatione.2.p.q.6.n.421.

Cognati admittuntur ad fideicommiſſum, quando non ſuperſunt agnati qui vocati erant.4.p.q.29.n.9.

Cohærentia.

Cohærentia ſicut & res cui cohæret, eſt iudicanda.1.p.q.10.n.33.

Collatio.

Collatio, aliàs nõ facienda, debet fieri, ſi magna æqualitas ſeruetur.1.p.q.3.n.38.

Collatio beneficij ſi ſuit inualida, poteſt alia valida fieri.1.p.q.48.n.159.

in Collatione beneficiorum eſt inſpiciẽdus locus, in quo beneficium eſt ſitum. 1. p. q.58.n.55.

Collecta.

Collecta pro vtilitate publica poteſt imponi.4.p.q.55.n.65.

Collegium.

Collegiorum ſtatuta, quibus excluduntur homines infectæ nationis, laudabilia ſunt, 1.p.q.58.n.28.

Colludere, Colluſio.

Colludere dicitur qui non producit ſcripturas neceſſariar, & quas in ſua poteſtate habebat.4.p.q.14.n.79.

Colluſio qualiter probetur.4.p.q.14. n.95. 96.98. & 100.

Colonus.

Colonus qui promiſit in ſeudo conducto vinear plantare, & quartam partem fructuũ ſoluere, ſi arborer plantet, an quartã ſoluere teneatur.1.p.q.11.n.37.

Coloni poſſunt obligari ad habitandum perpetuo certo loco.1.p.q.57.n.10.

Colonus ſi poſſeſrionem tradat, an dominus eam amittat.3.p.q.9.n.59. Per eum qualiter continuetur poſſeſrio.n.60.

Colonur laborans in ſundo, & ſumptus faciens, debet percipere fructus illius anni, dum tamen pretium conductionis ſoluat. 4.p.q.25.n.13.

Comitatus.

Comitatus an tranrſeratur de fratre ad ſororem. 3.p.q.2. num.27.

Commiſsio, Commiſſarius.

Commiſrio data per maritum vxori, vt poſſit facere maioratum, reuocata cenſetur, ſi ea poſt mortem mariti ſtuprum comittat.1.p.q.48.n.149.

Commiſſariur facultate ſibi à teſtatore ad ſaciendum maioratum conceſſa qualiter eã poſsit ſacere.1.p.q.3.n.39.

Digitized by Google

Commiſſarius ad executionem eam mutare non poteſt.1.p.q.26.n.138.

Commiſſarius virtute commiſsionis poteſt eligere filium dignum ad meliorationem, omiſſo digniori.1.p.q.48.n.25.

Commiſſarius poteſt mutare maioratum ſemel factum,cùm teſtator hoc illi committit.1.p.q 48.n.174.

Cõmiſſarijs datur facultas declarandi ea quæ teſtator ſpecialiter iuſsit.1.p.q.48.n.193. Nec poſſunt delegare commiſsionem,numer.195.

Commiſſarius an poſsit eligere filium ad meliorationem quinti ſicut poteſt eligere in tertin.1.p.q.48.n.210.& 212.

Comiſſarius ſi ſemel elegerit aliquem ad maioratum,iterum eligere poteſt,ſi ex fraude ſibi facta prius elegit. 1.p. q.48. à numer.237.

Comiſſarius nulliter exequens teſtatoris voluntatem nõ prohibetur iterum eligere, 1.p q.52.n.24.

Commiſſarius non poteſt virtute legis 31. Tauri meliorare aliquẽ ex filijs, nec facere ſubſtitutionem aliquam,niſi id expreſſe in commiſsione concedatur.1.p.q.71. n.17.& 18.

Commiſſarius habens facultatem eligendi poſt mortem vnum ex familia ad maioratum,an poſsit grauare nominatum, vt det aliquod particulare intereſſe.1.p.q.71.n. 108.& an vt in clypeo ſigna eligẽtis deferat,n.109.& 110.

Commiſſarijs electio an poſsit fieri abſq; citatione aliorum conſanguineorum.1.p.q. 72.n.12.

Commiſſarius an poſsit propria authoritate ingredi poſſeſsionem bonorum.3 p.q.17. n.47.

Commiſſarius, cui à teſtatore committitur, vt filium ad maioratum eligat, poteſt grauamen alienationis iniungere.4.p.q.1.numero. 60. Quid in melioratione tertij & quinti.n.63.

Commodum.

Commodum qui ex aliqua re ſentit,& damnum ſentire debet.4.p.q.22.n.62.

Communitas.

Communitas propter remunerationem donare poteſt.4 p.q.1.limit.3.n.14.Eius aſſertio de meritis donatarij quid operetur, n.18.

Compoſitum.

Compoſitum omne de materia & forma dicitur.1.p.q.51.n.59.

Compromiſſum.

Compromiſſum finitum ſi partes prorogẽt, & non valeat vt prorogatio, an valeat vt renouatio.1.p.q.11.n.79.

Compromiſſum cũ ſententia arbitrarij per ſcripturam priuatam an habeat paratã executionem.1.p.q.65.n.26.& 27.

Concedens, Conceſsio.

Concedens licentiam apprehendendi poſſeſsionem,illam an tradat,refertur ſententia affirmans.1.p.q.29.n.4. negans tamẽ, nu.7.& 13.

de Concedentis mente non præſumitur ad inſolita progredi.1.p q.48.n.57.

Concedens facultatem eligẽdi de familia,de qua intelligatur.1 p.q.72.n.15.

Conceſsio facta ſine tertij præiudicio an ſit conditionalis.1.p.q.3.n.28.

Conceſsio per importunitatem facta nõ valet.1.p.q.5.n.29.

Conceſsio emphyteuſis an filios naturales comprehendat, ſi ille, cui conceditur, legitimos non habeat.1.p.q.15.n.55.

Cõceſsio ſimplex generaliter primum actũ tantum recipit.1.p.q.18.n 4.

Conceſsiones in priuilegio immunitatis tot ſunt quot perſonæ quibus datur priuilegium.1.p.q.24.n 43.

Conceſsio Principis ſecunda an valeat contra primam.1.p.q.26.n.68.

Conceſsio facta de quibuſdam bonis nõ derogat priori conuentioni. 1.p. q.43. numer.6.

Cõceſsio an ſit realis vel perſonalis,ex clauſulis priuilegij aut cõceſsionis colligitur, 1.p.q.44.n.98.

Conceſsio facta per Principẽ alicui, & eius hæredi,de filio naturali an intelligatur,refertur quædam ſententia.1.p.q.48.n.13. Contraria.n.14.

Cõceſsio feudi vel emphyteuſis ſi in aliquo alteretur, in reliquis propriæ naturæ remanet.1.p.q.58.n.183. Quid in maioratu.n.184.

Conceſsiones ad bona maioratus vinculanda,alienanda, aut hypothecanda, debent ſumere intellectum ab intentione concedentis.1.p.q.6.n.41.

Conceſsio habet tacitam conditionem,ſi ille, in cuius fauorem facta fuit conceſsio, ea vti velit.1.p.q.68.n.36.

Conceſsio pro hæredibus quibuſcunque de habilibus intelligitur.2.p.q.4.n.21.

in Conceſsione ex teſtamẽto collata in euẽtum conditionis incertæ cenſentur vocati omnes qui reperiũtur vocati tempore quo extat cõditio.2.p.q.6.n.207.&208.

Conceſsio nulla propter ætatis defectum à Pontifice facta non roboratur inhabilitate ceſſante.4.p.q.2.n.64.

Conceſsio facta à Principe realis præſumitur.4.p.q.21.n.3.

in Conceſsione Principis de regalijs facta ſi aliqua excipiantur,cætera conceſſa videntur.4.p.q 1.limit.6.n.86.

I N D E X.

Conceptio, Conceptus.
Conceptio an debeat inſpici, vel animatio, 3.p.q.2.n.38.
Conceptus ante diſpenſationem, & natus poſt impetratam diſpenſationem, an ſuccedat in maioratu.2.p.q.q.2.n.175.
Concepti poſt emancipationē patris an veniant appellatione agnatorum. 2.p. q.6. n.62.

Concilium.
Concilium Tridentinum matrimonia clandeſtina quare annullet.1.p.q.50.n.50.

Concluſio.
Concluſio eſt quæ in libello prędominatur, 3.p.in præf.n.69.

Concubinarij.
Concubinarij turpes perſonæ dicuntur. 2. p. q.2.n.8.

Condemnatio, Condemnatus.
Condemnatio an pertineat ad ſucceſſorem, aut ad hæredes domini defuncti, cùm delictum, per quod poteſt fieri condemnatio ad Cameram, commiſſum fuit tempore vnius domini, qui ante ſententiam latam deceſsit.4.p.q.24.n.10.
Condemnatur in abſentia an efficiatur ſeruus pœnæ. 1.p.q.1.n.216. & 219.
Condemnatus legitimè ſtatim fit incapax ad acquirendum. 1.p.q.1.n.221.
Condemnatus an poſsit repudiare maioratum vel meliorationem in præiudicium fiſci.4.p.q.23.num.117.& reſoluitur, numer.141. 150. & 163.
Condemnatus ad reſtitutionem rei ſolutis melioramentis, non tenetur rem reſtituere, antequam melioramenta illi ſoluantur, 4.p.q.32.n.22.

Condere, Conditor, Conditio.
Condere, vide fundare, Rex, Princeps.
Conditor maioratus poteſt prohibere, ne monachi & monaſteria in maioratibus ſuccedant.2.p.q.3.n.21.28. & 22. Quid in melioratione tertij.n.24. Quid in fideicōmiſſo.n.16.& poteſt prohibere, ne appellatione filiorum veniant monachi, numero.18.
Conditor maioratus ſi grauauit ſucceſſorem ponere aliquam rem in maioratu, & ſucceſſor maioratum acceptauit, an talis res maneat vinculata. 4. part. quæſt.40. numer.49.
Vide fundator.
Conditio, quæ non à facto ſuo, ſed à Principe dependet, an ſit valida. 1.p. q.2.nu.2.
Conditio in teſtamento adiecta in codicillis repetita cēſetur.1.p.q.10.n. 147. & 2.p. q.4.illat.8.n.240. Quid in teſtamento ſecundo.n.241.
Conditiones nouæ, quæ antiquis derogent, non poſſunt iniungi in bonis augmētatis ad maioratum in præiudicium vocatorū quorum intereſt. 1.part. quæſt. 10. num. 188.
Conditio appoſita in primo legato in ſecundo cenſetur repetita. 1.p.q.11.n.15.
Conditio, *ſi ſine liberis deceſſerit*, vnico filio vel filia an expiret. 1.p. q.13. nu.4. & 5. Verificatur in nepote etiam ex filia. 1.p. q.15.n.9.
Conditio in vita ſubſtituti non verificanda ad eius filios extenditur. 1.part. quæſt. 15. n.41.
Conditio explicāda in perſona alicuius ſub nomine proprio, in perſona hæredis explicari non poteſt. 1.p.q.15.n.103.
Conditiones nouæ in contractibus perfectis non permittuntur. 1.part. quæſt.22. numer.232.
Conditio appoſita in prima ſcriptura maioratus qualiter cenſeatur in ſecunda repetita. 1.p.q.74.n.16.
Conditione deficiente maioratus nō valet, 1.p.q.2.n.164.
Conditio adiecta in facultate maioratus ab vxore & marito facti, vt vnus ſine altero reuocare non poſsit, an teneat. 1.p. q.23. num.154.
Conditiones in vocatorum præiudicium nō poſſunt apponi, capitulis matrimonialibus ſuper ſucceſsione primogenituræ factis. 1.p.q.26.n.32.
Conditio tacita non ſuſpendit, vbi non reſpicit executionem. 1.p.q.30.n.51. Quid ſi reſpiciat.n.62.
Conditio per patrem filio in maioratu vel melioratione appoſita, quod non ducat vxorem niſi arbitrio alicuius, conſenſu, aut conſilio, an valeat. 1.p.q.50. à nu.26. ad 64.
Conditio, *ſi nupſerit*, an poſsit apponi filio in legitima. 1.p.q 50.nu.16.
Conditio nubendi reijcitur, ſi nuptiæ à iure Pontificio prohibitæ ſunt. 1.p.q.50. numer.18.
Conditio matrimonium impediens, vel viduitatem inducens, reijcitur. 1.par.q.50. num.77.
Conditio adiecta filio primogenito, quod ducat aliquam mulierem indignā ſub pœna, nō eſt adimplēda. 1.p.q.50.n.79. 83. 86. & 91. Quid ſi teſtator iubeat in armis aliquid inhoneſtum deferri, num.81. Quid ſi iubeat quod nepos ex filia, nobili viro nupta, nominetur de vili teſtatoris familia.n.94.
Conditio inhoneſta non dicitur poteſtatiua. 1.p.q.50.n.82.
Conditio ſufficit quòd ſemel impleatur. 1.p. q.50.n.96.

Condi-

Conditio *ſi nubere voluerit*, vel *ſi nubere non potuerit*, qualiter differant. 1.p. q.50. numer.120.
Conditio appoſita in fideicommiſſo filio in ordine ſubdiaconatus conſtituto, ſi Ponti fex intra annum ad contrahendum diſpẽſauerit, an valeat. 1.p q.50.n.125.
Conditio, per quam pater filium grauat, vt non contrahat matrimonium cum muliere deſcendente à Iudæis vel Sarracenis, valet. 1.p. q.51. à nu.2.cum pluribus ſequentibus.
Conditio, *ſi nupſerit alicui de familia*, qualiter debeat intelligi. 1.p. q.51.nu.175.& 4.p.quæſt.40.num.43. Quid ſi intra quartum gradum teſtator iubeat contrahere, ibid.n.47.
Conditio licita vel illicita dicitur ex qualitate perſonæ, cui fuit impoſita. 1.p.q.51. n.232.
Conditiones in forma ſpecifica debent exequi. 1.p.q.51.n.169.& 270.
Conditio poſita in inſtitutione intelligitur reperita in legato poſtea facto. 1.p.q.74. n.15.
Conditio, *ſi ſine liberis deceſſerit*, an verificetur in eo qui religionem ingreditur. 2.p. q.3.nu.26. Non refertur ad eos qui filios habere non poſſunt. n.172.
in Conditionibus non tam verba quàm voluntas contemplatur. 2.p. q.3. num.75. & 76.
Conditio appoſita in qualibet parte teſtamenti facit à principio inſtitutionem cõditionalem. 2.p. q.4.illat.8.n.3.
Conditiones debent obſeruari prout verba ſonant. 2.p.q.4.illat.8.n.11.
Conditio nomen & arma deferẽdi iuſta eſt, 2.p.q.4.illat.8.n.74.& grauatus debet eã adimplere. n.75.
Conditiones per teſtatorem adiectæ non poſſunt pro parte adimpleri. 2.p. q.4. illat.8.n.525.pro forma enim appoſitæ dicuntur. n.522.& 123.
Conditio aſſumendi nomen & arma an poſſit à Principe remitti. 2.p.q.4.illat.8. numer.159.
Conditio poteſtatiua eſt exequenda per legatarium quam primum poterit. 2. part. quæſt.4.illat.8.nu.547.& ibi quid in maioratu.
Conditio appoſita in primo legato, in ſubrogato repetita intelligitur. 2.p.q.4.illat.8. num.210.
Conditionem qui dicit impletam, id probare debet. 2.p.q.4.illat.8.n.233.
Conditiones appoſitæ in aliqua clauſula maioratus, in aliis an cenſeantur repetitæ. 2. p.q.4.illat.8.n.237.& 138.
Conditio & non pœna in dubio adiecta cẽſetur. 2. part. quæſt. 4. illatio. 8. numero.302.
Conditiones quæ per relationem apponuntur in aliqua clauſula maioratus, ſeruari debent. 2.p.q.4.illat.8.n.306.
Conditionibus qui non paret, rem ſibi relictam an teneatur cum fructibus reſtituere. 2.p.q.4.illat.8.n.307.
Conditiones voluntariè adiectæ per teſtatorem in maioratu ſunt in forma ſpecifica adimplendæ. 2.part. q.4. illatio. 8. numer.324.
Conditio, *ſi ſine liberis deceſſerit*, impleta an dicatur quando grauatus filiam relinquit. 2.p.q.6.n.47.
Conditio poteſtatiua cenſetur repetita in perſona ſubſtituti præcedentis. 2.p. q.6. n.301. Quid in conditione caſuali, ibi, & n.302.& 350.
Conditiones in maioratibus debent eſſe vniformes & perpetuæ in omnibus ſucceſſoribus. 2.part. quæſt.6. nu.311. & 313. & ſunt infixæ non ſolum perſonis vocaris, ſed etiam rebus. n.312.
Conditio negatiua adimpleta non præſumitur. 2. part. quæſtio.6. numero.485. & perpetua iudicatur, numero.486. maiorem vim habet quàm affirmatiua, numero.489. & quid in maioratu, numero.491.
Conditionem ſemel extitiſſe, licèt eius implementum non duret, quando & in quibus caſibus ſufficiat. 2.part. quæſt.11.numer.7.
Conditio & qualitas appoſita in clauſula ſeparata à præcedentibus & ſequentibus, quando ex præſumpta mente teſtatoria referatur ad omnia, vel ad vnum tantum ex præcedentibus. 2 part. quæſt. 12. numer.6.
Conditio quod impetretur à domino licentia alienandi rem feudalem, an faciat contractum conditionalem. 2. part. quæſt. 21. num.52. Authoris ſententia, nu.53. & 54.
Conditio, *ſi ſine liberis deceſſerit*, deficit ſi quis tempore mortis vxorem prægnantem relinquat. 3. part. quæſtio. 2. numero.58.
Conditionis implementum non poteſt retrotrahi in præiudicium tertij, cui medio tempore ius quæſitum fuit. 3.p. q.9. n.140.
Conditionis euentus eſt ſpectandus. 3.p. q. 12.n.5.
Conditio tacita, quæ ex diſpoſitione teſtatoris ſubintelligitur, tanquam expreſſa ſeruari debet. 3 p.q.12.n.10.& 11.
Conditionem an ſufficiat ex æquipollentibus adimplere. 3 p q.18. n.2.

 Condi-

Conditionem an poſsit quis apponere, ne Princeps ſuum teſtamentum mutare poſſit. 4.p.q.1.limit.1.n.143.

Conditio habet vim cauſæ finalis.4.p.q.11.nu.37.

Conditiones reſolutinæ in fundatione patronatus quid operentur. 4.p.q.23.nu.42.& 44.

Conditio impoſsibilis de iure aut facto diſpoſitionem vitiat. 4. part. quæſt.40. numer.71.

Confirmare, Confirmans, Confirmatum, Confirmatio.

Confirmare, eſt ſimul firmare. 4.p. quæſt.2. num.15.

Confirmans actum, non videtur confirmare actum nullum, quia quod nullum eſt, cõfirmari non poteſt. 4.p.q.2.nu.10.& 11. Nec quæ ſunt iuri contraria, num.18. & quando qui confirmauit, poteſtatem confirmandi non habebat.n.40.

Confirmans nihil dare videtur.4.p.q.2.nu.91. Si tamen actus erat ipſo iure nullus, videtur dare.n.58.& 92

Confirmans trahitur ad tempus confirmati, non è contra.4.p.q.2.n.130.

Confirmans ſeu ratificãs debet videre prius ſcripturam quam confirmat, vt ei ratificatio præiudicet.4.p.q.2.n.189.

Confirmatum cum per ſe ſtare non poteſt, agitur ex confirmante. 4.p. quæſt.2. nu.40. à quo vſque ad num. 54. plura traduntur ad cognoſcendum quando agatur ex confirmante aut confirmato.

Confirmatio geminata exceptionem omnẽ an tollat.1.p.q.22.n.87.

Confirmatio primogenituræ facta ex falſa cauſa non valet.1.p.q.7.n.19.

Confirmatio ſtatutorum à ſuperiore ſimpliciter facta non impedit quominus ſtatuẽtes à ſtatutis poſsint recedere. 1.p.q.27. num.20.

Confirmatio donationis inter virum & vxorem in teſtamento facta non dicitur noua diſpoſitio. 1.p.q.44.n.25.

Confirmatio qualiter dicatur eſſe in forma communi, vel ſpeciali diſpoſitiua. 1.part. q.64.n.9.

Confirmatio intelligitur de iuſte & legitimi poſſeſsis. 3.p.q.13.n.21.

Confirmationem poteſt quis petere pro bonis poſſeſsis, pro nõ poſſeſsis ſe in poſſeſſionem mitti. 3.p.q.16.nu.15.

Cõfirmatio eſt iuris quæſiti roboratio. 4.p. q.2.n.14.

Confirmatio ex certa ſcientia non cõfirmat priuilegium falſum. 4.p. quæſt.2. nu.20. & 26.

Confirmatio ad actum validum in dubio reducitur, quando actus validi & inualidi concurrunt. 4.part. quæſt.2.num.21.

Confirmatio maioratus non poteſt fieri in præiudicium tertij, cui ius fuit acquiſitũ, 4.p.q.2.n.47.

Confirmatio tunc validat actum nullum, quando confirmans vidit tenorem cõceſſionis, quam confirmauit.4.p.q.2. numero.48.

in Confirmatione debent interuenire omnia quæ requirebantur in confectione actus.4.part. quæſt.2. num.50. & virtus confirmationis operatur ſecundum potẽtiam cauſæ efficientis, num.52.

Confirmatio generalis ſtatutorum non extenditur ad ſtatuta abrogata. 4.p. quæſt. 2. num.53. Nec confirmatio extenditur ad caſus inualidos in præiudicium tertij, num.55.

Confirmatio futurum inducit confirmationem præteritorum.4.p.q.2.n.80.& 82.

Confirmatio Principis non trahitur retro ad initium contractus, ſed ad tempus impetrati aſſenſus.4.p.q.2.n.106.

Confirmatio non tribuit iuſtum titulum ad præſcribendum, cum de tituli inualiditate conſtat: ſi autem non appareat, ſufficit confirmatio ad præſcribendum. 4.p.q.2. n.156.

Confiſcatio.

Confiſcatio non extenditur ad bona immobilia ſita extra territorium. 1.p.quæſt.58. num.79. Nec ad bona conditionalia, neq; de futuro acquirenda. 4. part. quæſt.23. num.114. Quid in confiſcatione pro delicto hæreſis, læſæ maieſtatis, aut ſodomiæ.n.115.

Confitens, Confeſsio.

Confitens benemerita etiam in fauorẽ perſonæ prohibitæ, an poſsit contrauenire confeſsioni.1.p.q.22.n.189.

Confeſsio per procuratorem Principi facta annoceat in actu, in quo facta fuit. 1.p.q. 9.n.13.& ſeqq.

Confeſsio delicti ex gratia & indulgentia ſubſequuta reſultat. 1.p.q.9.n.20.

Confeſsio iurata an indicatur per verba, *In veritate*, 1.p.q.22.n.60.

Confeſsio patris de filij benemeritis an ſufficiat vt maioratus vel melioratio ſit efficax. 1.p.q.22.n.182. & 183.

Confeſsio mariti, rem fuiſſe emptã de vxoris pecunia an ſufficiat. 1.p.q.23.n.24.

Confeſsio facta in teſtamento legatum inducit. 1.p.q.23.n.30. & ibi quid ſi fiat in fauorem incapacis.

Confeſsioni Principis atteſtantis aliquid donaſſe poſt factam ab ipſo donationem, nõ eſt ſtandum. 1.p.q.24.n.121. Quid cum atteſtatur de meritis donatarij.4.p.q.1.limit.3.à n.16, ad 23.

Confeſsio facta in contractu nullo qualiter valeat. 1.p.q.23.n.32.
Confeſsio hæredis confitentis teſtamentum minus ſolenniter, an præiudicet. 1.q.q.48 nu.233.
Confeſsioni patris affirmantis, quòd bona quæ filio donauit, non excedunt tertium & quintum, & legitimam, non ſtatur. 1.p. q.52.n.51.& 56. Quid in confeſsione mariti dicentis quod arrhæ non excedunt decimam partem bonorum, nu.52. Quid in ioijs, num.54. Quid in confeſsione patris quando filiam dotat in caſu capituli curiarum dotium, n.53.
Confeſsio tacita aut expreſſa an noceat ei, qui confitetur teſtamentum factum, & illud producit, ſi poſtea appareat teſtamentum ſolenne non fuiſſe, ſub diſtinctione traditur. 1.p. quæſt.62.à num.64. ad 66.
Confeſsio erronea cum iuramento tertio an præiudicet. 1.part. quæſtion.64. numero.58.
Confeſsio non acceptata non præiudicat. 1. p. q.68. n.17.
Confeſsio an probet matrimonium in materia filiorum qui per ſubſequens matrimonium legitimantur. 2 part. quæſt.1. numero 84.
Confeſsio poſſeſſoris maioratus, qui fatetur aliquem eſſe filium ſuum legitimum, non nocet ſucceſſoribus. 2.part. quæſt.2. nu. 160. Quid in confeſsione prædeceſſoris in iudicio poſſeſſorio. nu.164. 166. 167. & 168.
Confeſsio facta Principi in ſupplicatione quod bona ſunt feudalia, an probet feudum. 2.p.q.4.n.108.
Confeſsio parentum filio non præiudicat, quando eſt in poſſeſsione filij legitimi. 3. p.in præf.n.22.
Confeſsio ſufficit ad obtinendum in poſſeſſorio. 3.p.q.24. nu.58. Quid ſi iudicium habeat admiſtam cauſam proprietatis, numer.59.
Confeſsiones dominorum litigantium cum vaſſallis ſuper impoſitionibus non nocēt ſucceſſoribus in maioratu. 4.p.q.14.n.37. 50.& 51.
Cōfeſsio per fideicommiſſarium facta an illi & hæredibus præiudicet. 4.p. q.14. n.44.
Confeſsio facta per eum qui principaliter litigabat non nocet ſe opponenti liti maioratus, ſi de errore appareat. 4.p. q.14. à num.57.
Confeſsio teſtatoris facientis fideicōmiſſum, in qua dicit bona eſſe ſua, an præiudicet hæredi & ſucceſſoribus. 4.par. quæſt.14. n.59.
Confeſsio matris dicentis aliquem non eſſe filium mariti an præiudicet filio. 3.p. q. 15.nu.r 19. Quid in proprietate aut poſſeſsione. n.120.
Confeſsio tranſigentium ſuper bonis maioratus nō eſt efficax, nec præiudicat ſucceſſoribus. 4.p. q.14.nu.48. & 4.p.q.22. n.76.

Confuſio.

Confuſio eſt vbi duæ materiæ vel eiuſdem generis, vel diuerſi coniunguntur. 2.par. quæſt.4. illatio 8. num.94. & vbi multitudo ibi confuſio, nume.104. Res enim per miſtionem naturam primordialem amittunt. n.65.

Coniecturæ.

Coniecturæ minores ad inducendum fideicommiſſum iam propagatum ſufficiunt, 1.p q.10.n.26.
Coniecturis opus non eſt vbi de Principis appareat voluntate. 1.p.q.10.n.151.
Coniecturæ poſteriores in vno teſtamento præualent. 1.p.q 43.n.130.
Coniecturæ quando faciant rem manifeſtā, 2.p.in præf.n.23.
Coniecturæ & præſumptiones legum, & præcipuè quæ ex verbis teſtatoris deducuntur, liquidiſsimæ probationes dicuntur. 2.p.in præf.num.27.& 30.
Coniectura non dicitur cùm quid verbis expreſsis ſignificatur. 2.part. in præfat. numer.100.
Coniectura non eſt pro grauamine ſumenda, cùm ex teſtamento, nec aliunde colligitur, teſtatorem voluiſſe hæredem grauare. 2.p.in præf. n.113.
Coniectura deducta ex affectione alijs eſt potentior, & quomodo. 2.p. in præf. nu. 347.ad 349.
Coniectura ſimplex ſemper eſt in benigniorem partem interpretanda. 3.p.q.15. numer.180.

Coniuges.

Coniuges an habeant dimidiam bonorum in conſolidatis. 1.p.q.10. n.167.

Coniuncti, Coniunctum.

Coniuncti cùm per fœminas excluduntur, multo magis fœminæ ipſæ debent excludi. 1.p.q.6.n.548.
Coniunctum dicitur quando eſt vnum corpus. 1.p.q.10.n.135.
Coniunctorum eadem eſt natura. 1.p. q.10. n.122.

Connexitas, Connexa.

Connexitatis ratione an debeat tractari cauſa coram eodem iudice. 1.part. quæſt.10. num.109.
in Connexis incluſio vnius an ſit excluſio aliorum. 2.part. quæſtio. 10. numero.123.

de Connexis idem eſt iudicādum. 1.p.q.26. num.96.

Conſanguineus.

Conſanguinei viri vel vxoris qualiter admit tuntur, marito & vxore ex proprijs bonis maioratum inſtituentibus, in quo proximiores propinqui vocati ſunt, filijs ſucceſſoribus deficientibus. 1. part. q. 23. numer. 81.

Conſanguinei vxoris an admittantur ad retractum, ſi maritus vendidit rem matrimonio conſtante acquiſitam. 1. p. q. 23. numer. 95.

Conſanguineus qui vult rem venditam retrahere, non poteſt moram purgare. 1. p. q. 8. n. 13.

Conſanguinei ſi ſimpliciter ſint vocati poſt inſtitutū, ex affectione teſtatoris veniunt conſanguinei grauati. 2. p. in præſ. n. 326. 333. & 334.

Conſanguinei dicuntur quaſi communem ſanguinem habentes. 2. p. q. 6. num. 400. & 401.

Conſanguinei agētes cum fiſco ſuper bonis maioratus tenentur probare & declarare gradus. 2. p. q. 7. n. 64. & 65.

Conſanguinei poſt mortem teſtatoris concepti ad maioratum admittuntur. 2. p. q. 8 num. 11.

Vide proximior, vocatus.

Conſentire, conſentiens, conſenſus.

Conſentire diſpoſitioni contra ius non videtur quis per legati acceptationem. 1. p. q. 55. n. 69.

Conſentiens alienationi rei ſuę eam amittit, 1. p. q. 23. n. 54.

Conſentiens rem ſuam legari ſibi præiudicat. 1. p. q. 23. n. 57.

Conſentiens rei ſuæ venditioni de euictione an obligetur. 1. p. q. 23. n. 150.

Conſentiens ſimpliciter alienationi rei, quæ in futurum ad eum poſſet peruenire, ſibi an præiudicet, quin euenienti caſu nō poſſit vendicare. 4. p. quæſt. 1. limitat. 5. numer. 66.

Conſentiens actui ipſius executioni conſentire videtur. 4. p. q. 3. n. 10.

Conſentiens alienationi rerum maioratus an admittatur ad illius petitionem. 4. p. q. 19. n. 128. cum pluribus ſeqq.

Conſenſus nouus an requiratur diſpenſationę adueniente in matrimonio ſub conditione. 1. p. q. 2. n. 264.

Conſenſus contrahentis deficit vbi dolus in contractu adeſt. 1. p. q. 22. n. 127.

Conſenſus geminatus tantum valet quantū iuratus. 1. p. q. 22. n. 83.

Conſenſus geminatus non operatur, cauſa exiſtente, quæ contractum à principio doloſum faciebat. 1. part. quæſt. 22. numer. 136.

Conſenſus duplex & geminatus in donatione Regia multū conſiderandus. 1. p. q. 22. num. 136.

Conſenſus eius qui in contrahendo requiritur, eiuſdem in diſſolutione debet interuenire. 1. p. q. 22. n. 235.

Conſenſus mariti & vxoris nōn præiudicat filijs, in quorum fauorem pactum matrimoniale factum eſt. 1. part. quæſt. 22. nu. 237.

Conſenſus quòd aliquis de re ſua teſtetur, an ſortiatur naturam vltimæ voluntatis, & reuocari poſſit. 1. p. q. 23. n. 11.

Conſenſus inter viuos præſtitus ſuper eo quod futuram continet ſucceſsionem, an ſumat naturam vltimæ voluntatis. 1. p. q. 23. n. 17.

Conſenſus mulieris non facit vt ex contractu conueniri poſſit. 1. part. quæſt. 23. numer. 149.

Conſenſus domini ad confirmandam donationem rei emphyteuticæ an præiudicet alijs vocatis. 1. p. q. 24. n. 31.

Conſenſus nouus an requiratur in retrouenditione, domino feudi alienationi cōſentiente cum pacto de retrouendendo. 1. p. q. 29. n. 23.

Conſenſus expreſſus vbi requiritur, debet eſſe expreſſus. 1. p. q. 36. nu. 156. ex temporis diuturnitate an præſumatur. 1. p. q. 45. n. 23. Ad contrahendum an requiratur. 1. p. q. 50. n. 67. & 68.

Conſenſus in eadem ſcriptura præſtitus, ſi in aliquo deficiat, in totum ceſſat. 1. p. q. 44. n. 31.

Conſenſus in diſponēte ceſſat ob defectum conditionis non impletæ. 2. p. q. 4. illat. 8. nu. 15.

Conſenſus Regius ſine ſigillo an probet. 2. p. q. 4. illat. 8. n. 127.

Conſenſus expreſſus debet eſſe, quando de implemento conditionis agitur. 2. p. q. 4. illat. 8. n. 276.

Conſenſus & licentia an differant. 4. p. q. 2. num. 6.

Conſenſus vbi requiritur, an debeat præcedere. 4. p. q. 2. n. 29. & 33.

Conſenſus poſtea ſubſequutus non ſufficit, cùm peccatur in forma, ſecundum quam conſenſus debet interuenire. 4. p. q. 2. numer. 67.

Conſenſus alicuius ratione ſui præiudicij ſufficit quod poſtea ſubſequatur. 4. part. quæſt. 2. num. 94. Quid in diſpenſatione ad matrimonium contrahendum, nu. 108. & 109.

Conſenſus inter coniunctos ex ſola ſcientia præſumitur. 4. p. q. 2. n. 74.

Conſi-

Conſilium.

Conſilium Regium non poteſt admittere fœminas in præiudicium maſculorum vocatorum, nec declarare clauſulas eos admittentes, cum claræ ſunt, 1.part.quæſt. 44.num.70.

Conſilium qui petere tenetur non tenetur ſequi, 1.p.q.50.n.25.27.& 40.

Conſilium ante actum peti debet, 1.p.q.50. n.34.& an conſilium accipiatur pro conſenſu, refertur quædam ſententia, nu.37. contraria, n.39.

Conſilium præſtiturus ad contrahendum ſi ex iniuſta cauſa deneget, ad iudicem recurri debet, 1.p.q.50.n.63.

Conſilium Authoris, quod teſtatores prohibeat alienationem rerum maioratus, tam in proprietate quam in poſſeſsione, 3.p. q.9.n.134.

Conſilium Regale poteſt cogere partes ad faciendum fideicommiſſum, 4.par.quæſt. 22.num.22.

Conſobrini.

Conſobrini, aut alij vlteriores fratrum appellatione an veniant, 1 p q.15.nu.134. Quid ſi agatur de agnatione conſeruanda, num.135.

Conſtitutum, conſtitutio, conſtitutarius.

Conſtitutum in donatione appoſitum an reuocetur reuocata donatione, virtute l. ſi vnquam 1.p.q.21.n.12.

Conſtituta ſemel vtiliter durant, etiamſi caſus extiterit, à quo initium ſumere non potuerunt, 1.p.q.2.n.104.

Conſtitutum poſitum acceſſoriè ad executionem an ſit efficax eſt, 1.p.q.30.n.45.

Conſtituti clauſula an ſubintelligatur in cõſtitutione maioratus, 1.part.quæſt.67. à num.37.ad 52.

Conſtitutum an habeat vim traditionis poſſeſsionis quoad irreuocabilitatem meliorationis & maioratus, 1.p.q.67.n.1.& an id procedat, ſi non apponatur, dum tamen ex conſuetudine conſtet id à tabellionibus apponi ſolitum, num.2.3.& 4.à quo vſque ad num.37. variæ referuntur ſententiæ.

Conſtitutum à lege per viam iuriſdictionis an poſsit à teſtatore prohiberi, 2.part.in præſ.n.185.& quando n.186.& 188.

Conſtitutum factum in fauorem creditoris extinguitur per mortem eius qui ſe poſſidere conſtituit, 3.p.q.6.n.24.

Conſtituti clauſula non habet effectum, ſi contractus eſt nullus, 4.part.quæſt.28.n. 3.& 4.

Conſtitutio quæ loquitur in primogenito reſpectu ſucceſsionis, conſiderari debet iuxta tempus mortis illius, de cuius ſucceſsione agitur, 1.p.q.2.n.55.

Conſtitutio diuerſa dicitur ex conditionis diuerſitate, 1.p.q.10.n.3.

Conſtitutio maioratus, quæ vno modo non poteſt valere, debet valere omni meliori modo quo poteſt, 1.p.in præſ.nu.81. ad medium.

Conſtitutio in materia iuris, ſi contra ius cõmune ſit, in caſu ficto non verificatur, 1. p.q.51.n.119.

Conſtitutio maioratus, vbi filijs legitima aufertur, eſt odioſa, 1.p.q.68.n.48.

Conſtitutio pœnalis extenditur ad caſum ſub mente legis vel ſtatuti comprehenſum, 2.p.q.4.illat.8.n.329.

Conſtitutio etiam quæ loquitur de primogenito præferẽdo, intelligitur de illo qui reperitur primogenitus tempore ſucceſſionis, 2.p.q.6.n.152.

Conſtitutio infeudandi an poſsit ex noua cauſa alterari, 4.p.q.1.limit.1.n.69.

Conſtitutarius ſecundus priori præfertur, vbicunque alienatio bonorum maioratus facta fuit abſque Regia facultate, 4 p.q. 18.n.20.

Conſuetudo, conſuetum.

Conſuetudo eſt altera natura. 1.p. in præſ. num.34.

Cõſuetudo quod primogenitus ſuccedat, quo iure fundetur. 1.p.in præſ.nu.41. & qualiter probetur, 4.p.q.20.n.13.

Conſuetudo quod venientes ad habitãdam ciuitatem certis fruantur immunitatibus, eſt ſeruanda, 1.p.q.24.n 55.

Conſuetudo irrationabilis extirpanda eſt à republica, 1.p.q.58.n.132.

Conſuetudo loci, in quo ſcriptura confecta eſt, debet inſpici, 1.p.q.62.n.50.

Conſuetudo idem operatur quod diſpenſatio, 1.p.q.3.n.63.

Conſuetudo patriæ an habilitet filios naturales vt ſuccedant æqualiter cum legitimis, 1.p.q.48.n.43.

Conſuetudo poteſt diminuere de ſolennitatibus requiſitis in confectione inſtrumentorum, 1.p.q.62.n.24.

Conſuetudo Principis & regionis eſt inſpicienda ad intelligendum quid ſit comprehenſum in conceſsione inueſtituræ, 1.p. q.48.n.68.

Conſuetudo vbi totam hæreditatem primogenito addicit, quid ille fratribus præſtare teneatur, 1.p.q.26.n.110.

Conſuetudo quod in Eccleſia non admittatur niſi nobilis ex vtroque parente illuſtris, ac ſcientia eminens, an valeat, & præſcribi poſsit, 1.p.q.51.n.330.

Conſuetudo circa ſucceſsionem non operatur quoad bona alterius regionis, 1.p. q.58.n.83.

Con-

Conſuetudo immemorialis à lege probata an poſsit induci, 1.p.q.58.nu.135.in dubio an præſumatur rationabilis, n.140. & qualiter eius rationabilitas cognoſcatur, n.141.&142 Authoris ſententia, n.143.
Conſuetudo præferens primogenitum an extendatur ad filium primogenitæ mortuæ ante patrem, 1.p.q.58.n.180.
Conſuetudo quod feuda diuidantur, an & quando valeat, 1.p.q.62.à n 44.ad 46.
Conſuetudo & lex qualiter æquiparentur, 1.p.q.62.n.53.
Conſuetudo familiæ eſt conſideranda in vocatione maſculorum aut fœminarum, 2.p.in præf.n 201.
Conſuetudo deferens hæreditatem primogenito non ſentit tãtum de illo qui prius natus fuit, ſed de eo qui priori deficiente efficitur primus, 2.p.q.9.n.12.
Conſuetudo Galliæ quod mortuus ſaiſit viuum, non procedit in hærede illius qui iure familiaritatis poſsidebat, 3.p.q.6.n.55.
Conſuetudo, quæ facit viuum capacem ad ſuccedendum, intelligitur de his quæ ad defunctum tempore obitus ſui iure dominij vel quaſi pertinebant, 3.p.q.9.n.68.
Conſuetudinis diuerſitate extante à iure cõmuni non receditur, 3.p.q.9.n.103.
Conſuetudo alienandi vtile dominium Eccleſiæ certo modo non poteſt ad aliũ modum extendi, 4.p.q.11.n.33.
Conſuetudo immemorialis an dicatur titulus, 4.p.q.14.n.121.
Conſuetudo immemorialis quod terræ zerbidæ & montuoſæ fiant occupantis eſt ſeruanda, 4.p q.20.n.255.
in Conſuetudine interpretatiua temporis præſcriptio an requiratur, 4.p.quæſt.20. num.331.
Conſueta apponi in contractibus habentur pro appoſitis, 1.p.q.48.n.51.&52.Quid in conceſsione feudi, n.54.

Contentio.

Contentione inter dominum & vaſſallos orta ſuper impoſitionibus & quantitate quæ ſolui debet, in dubio iudicandum eſt quod minimum fuerit, & vaſſallis minus præiudiciale, 1.p. in præf.num.86.poſt princip.

Contrahens, contractus.

Contrahentes an poſsint reuocare pactum quod primogenitus ſuccedat, 1.p.q.24.n. 81.& an eo reuocato filius prȩiudicetur, num.82.
Contrahẽtes an poſsint reintegra diſcedere à ſcriptura ſuper renunciatione fideicõmiſsi & maioratus facta, 1.p.q.24.n.104.
Contrahentes cum conſuetudine ſe conformare videntur, 1.p.q.30.n.31.
Contrahens iuxta teſtatoris voluntatẽ hȩreditate priuari nõ debet, 1.p.q.51.n.336.
Contrahens ſponſalia in caſibus à iure prohibitis, ſi matrimonium tamen non conſummet, pœna ordinaria non debet puniri, 1.p.q.51.n.369.
Contrahens matrimonium nullum beneficium an amittat, 1.p.q.51.n.384.388.
Contrahens matrimonium cum alio illius quantitatem & conditionem ſcire præſumitur, 1.p.q.51.n.390.& 391.
Contrahens matrimoniũ, & non adimplens conditiones & grauamina, ad amiſsionem fructuum an debeat condemnari, 1.p.q. 51.n.401.
Contrahentes non poſſunt recedere à contractu in præiudicium illorum, quibus iã erat ius quæſitum, 4.p.q.12.n.2.

Contractus.

Contractus an reddatur conditionalis propter conditionem reſolutiuam, 1.par.q.2. num.52.
Contractus reprobatus non tribuit iuſtam cauſam præſcribendi, 1.p.q.6.n.8.
Contractus traditione perficiuntur, 1.p.q. 22.n.136.
Contractus non poteſt ex vna tantum parte conſiſtere, 1.p.q.23.n.22.
Contractus in teſtamento factus, in quo filiæ melioratio fiat, an valeat, 1.p.q.23.n. 25.Quid de contractu donationis, n.26.
Contractus inter coniuges factus verus prȩſumitur, 1.p.q.23.n.27.
Contractus in teſtamento factus quot teſtibus probetur, 1.p.q.23.n.36.
Contractus an poſsit in parte ratificari, & in parte reprobari, 1.p.q.55.n.27.
Contractus inſertus in maioratu an ſit reuocabilis, 1 p.q.23.n.21.
Contractus ſecundum conſuetudinem interpretantur, 1.p.q.48.n.72.
Contractus à minore celebratus, in quo res viliori pretio venditur, nullus eſt, 1.p.q. 25.num.14.
Contractus reuocari non poteſt, tertio, de cuius præiudicio agitur, non conſentiente, 1.p.q.28.n.14.
Contractus reſolutio eſt eiuſdem naturæ cuius eſt contractus, 1.p.q.29.n.18.
Contractum inter viuos vocat lex traditione ipſam, 1.p.q.31.n.20.
Contractus non dicitur perfectus conditione pendente, 1.p.q.31.n.22.
Contractus præſumitur factus ſecundum qualitatem perſonæ, 1.p.q.51.n.216.
Contractus claudicare non debet, 1.p.q.55. num.49.& 50.
Contractus ſi ex aliqua cauſa ſit inualidus, confeſsio ſuper eo adiecta an ſit efficax, 1.p.q.62.nu.79.& an valeat executio illius vigore facta, n.80.

Con-

Contractus vitiatur,ſcriptura vitiata, 1.p. q.62.n.87.

Contractus ſecundum conſuetudinem factus videtur,1.p.q.67.nu.13.14.15.16. & quæ dicantur ſubſtantialia contractus, num.47.

Contractus donationis, interueniente conſenſu,etiam abſque traditione perfectus manet,olim ſtipulatione interueniente, 1.p.q.69.n.2.& quando n.3.

Contractus in dubio qualiter debeat fieri, debent apponi ea quæ ſunt naturalia, & ſubſtantialia contractus,2.p.q.3.n.87.

Contractus à præponderanti iudicatur, 2. p.q.4.illat.8.n.131.

Contractus renouatus videtur factus ſecundum naturam prioris,2.p.q.5.n.53.

Contractus,cuius vigore quis ad retrahendum aſtringitur,ſi non præcedat, & patiar te rei meæ poſſeſsionem intentare,& de magno præiudicio agatur, conſentire non videor,3.p.q.6.n.35.

Contractus factus ſine licentia mariti an ſit ſufficiens ad tranſlationem poſſeſsionis, 3.p.q.9.à n.82.ad 84.

Contractus ſecundum illius naturam factus præſumitur,4.p.q.1.nu.4.& 24. & quæ ſunt de illius natura expreſſa videntur, n.7.11.22.27.29.

Contractus ſunt de iure gentium, 4. p.q. 1.n.181.

Contractus ob enormen læſionem debet reſcindi,4.p.q.1.limit.1.à n.88.ad 90.

Contractus reprobatus non tribuit iuſtam cauſam præſcribendi,4.p.q.32.n.3.

Contractus vitiatur ex defectu cauſæ finalis,4.p.q.35.n.7.

Contraria.

Contraria contrarijs curātur,1.part.quæſt. 21.num.1.

Contrariorum eadem eſt diſciplina, 1.p.q. 68.num.2.

Contrauenio,contrauentio.

Contrauenire non dicitur,qui natura actus vtitur,1.p.q.30.n.22.& 65.

Contrauentio facti,quæ iuris effectum non habet,an ad pœnam ſufficiat,4.par.q.13. num.3.

Conuenio,conuentio,conuentus.

Conueniri poteſt quis ratione bonorum quæ in aliquo loco habet, 1.part. quæſt. 58.num.3.

Conuentiones quæ fieri ſolent in matrimonijs quod primogenitus ſuccedat in maioratu patris, ſecundogenitus in maioratu matris an valeant,4.p.q.1.n.223.

Conuentiones qualiter per ſententiam confirmentur,4.p.q.2.n.119.

Conuentio inter fratres,vt altero decedente ſine liberis bona ad ſuperſtitē perueniant,an valeat,4.p.q.22.n.16.

Conuentus actione hypothecaria quando ſoluere poſsit primæuam æſtimationem, 4.p.q.33.n.41.

Copula, copulatiua.

Copula non ſemper coniungit, 1. p.q.1.n. 285.& 287.

Copula inter duo adiectiua cadens ad quam referatur,2.p.q.4.illat.8.n.139.

Copula,Et,poſita inter duo legata quando repetitionē inducat,2.p.q.4.illat. 8. nu. 239.Quid in diuerſis perſonis in eadem oratione poſitis,n.244.Ordinem aliquando ſignificat,2.p q.6.n.133.

Copulatiua pro diſiunctiua ponitur, quando ſi ſecundum naturam ſuam caperetur, reſultaret abſurditas,& aduerſaretur teſtatoris voluntati, 1.part.quæſt.1.num. 280.ad finem.

Correlatiua.

Correlatiua dicuntur quorum vnum ſine alio eſſe non poteſt,1.p.quæſt.1. n.344. ad finem.

Corrigere,correctio.

Corrigere,mutare,& reſcindere ſynonyma ſunt,1.p.q.26.n.37.

Correctio legum in vniuerſum mutari debet,1.p.q.1.n.83.

Creditor.

Creditor agens contra donatarium debet probare hypothecam præceſsiſſe donationem,1.p.q.24.n.113.

Creditores hæreditarij petere poſſunt vt hæredi terminus ad hæreditatem adeundam præfigatur,1.p.q.2.n.13.

Creditores facti poſt donationem non præferuntur legatarijs,1.p.q.24.n.121.

Creditor non impeditur exequi inſtrumentum guarentigium, lite ſuper nullitate pendente,1.p.q.44.n.24.

Creditores habentes hypothecam ſpecialē in bonis maioratus ex facultate Regia pro dote,aut alio debito, & generalem, aut ſpecialem in bonis liberis,ad bona libera debent agere, 2.part.in præf.num. 372. & 374.

Creditor an poſsit agere ante diem contra debitorem,vt debitum ſoluatur, 2.par.in præf.n.582.

Creditor poteſt ante diſcuſsionem agere ad declarationem hypothecæ, 2.p.in præf. num.587.

Creditor an poſsit pro annis ſequentibus reditus exigere,ſi res ſpecialiter obligata ad ſolutionem alicuius reditus fuerit illi in ſolutionis defectum adiudicata, 3.p.q. 5.num.28.

Cre-

Creditor poſſeſsionem caſtri, ciuitatis, aut villæ accipiens, an poſsit cum vniuerſitate exercere iuriſdictionem ad caſtrum pertinentem, 3.p q.1 1.n.21.
Creditor tenetur reſtituere fructus perceptos, cum per iudicem appellationis fuit appretium bonorum debitoris reuocatum, 3.p.q.25.n.28.
Creditores habentes bona maioratus cum Regali facultate poſſunt petere executionem in fructibus bonorum maioratus, & quod vendantur proprietates bonorum in quantitate neceſſaria ad totius debiti ſolutionem, 4.p.q.3.n.16.
Creditor defuncti, qui eſt hæres grauatus ad fideicommiſſum vniuerſale reſtituendū poteſt, etiam inuentario non confecto, ſuum creditum retinere, 4. part. quæſt. 16.num.115.
Creditor an poſsit opponere minori, vel filio familias, quod contraxit abſque authoritate patris, 4.p.q.23.n.149. Quod confert ad text. in cap. curiar. anni 1555.
Creditor bonorum maioratus præciſe probare tenetur quòd pecunia fuit conuerſa in vtilitatem maioriæ, 4.p.q.26. à nu. 31. ad 34. & in hoc caſu poteſt agere hypothecaria contra proprietatem rei maioratus, n.42. Quid in cenſu, n.40.
Creditor qui magnos ſumptus fecit in re cultiuanda, non tenetur computare fructus, quos accepit de re ignorata, cum forte principali, 4.p.q.32.n.16.

Crimen.

Crimen hæreſis & læſæ Maieſtatis an æquiparentur, 1.p.q.1.n.345. Quid de crimine ſodomiæ, n.348.
Crimen læſæ Maieſtatis diuinæ vel humanæ qui committunt, & filij eorum priuilegium nobilitatis amittunt, 2.part.q. 2. n.133. *vide delictum.*

Cultura.

Culturæ quot ſunt, tòt ſunt prædia ex diſpoſitione patris familias, 1.p.q.10. num. 132. & traduntur aliqua in culturæ agrorum fauorem, 4.p.q.15. à n.76.

Curator.

Curator an poſsit acceptare donationem pro adulto, 1.p.q 41.n.18.

D.

Damnatus.

Damnatus ad mortem qualiter maioratum aut meliorationem poſsit efficere, 1.p.q. 1.n.203. An habeat teſtamenti actionem paſsiuam, n.205. An ſit capax ſucceſsionis in bonis maioratus, n.206. & 211.
Damnatus ad mortem ſi filios procreauit, qualiter ſint incapaces ſucceſsionis maioratus, 1.p.q.1.nu.224. Quid ſi innocens appareat, n.225.
Damnato ad mortem appellatione pendente an ſtatus maneat integer, 1.part.quęſt. 1.num.236.
Damnati ad perpetuos triremes an ad opus metalli damnatis æquiparentur, 1.par.q. 1.num.213.
Damnatus & reſtitutus an recuperet illa bona quæ per damnationem fuerunt penitus extincta, 1.p.q.q.12 n.3.
Damnatus ad mortem, qui dum ad ſuppliciū ducitur, remiſsionem, & in integrum reſtitutionem obtinuit, quæ feuda recuperet, 4.p.q.23.n.101.

Datio inſolutum.

Datio in ſolutum nulla reuocari debet cum fructibus, & fructus percepti ſunt in fortem computandi, ſi creditor vltra verum creditum aliquid fuit conſequutus, 3.p.q. 14.num.3.
Datio in ſolutum non valet abſque conſenſu Regio, ſi poſt dationem Regius aſſenſus ſequatur, 4.p.q.2.n.72.

Datum.

Datum ſub conditione ſub contraria conditione videtur ademptum, 2.p.q.4. illat.8. num.5.

Debitor, debitum.

Debitor ratione conſuetudinis tenetur facere creditoribus inſtrumentum guarentigium, 1.p.q.48.n.59.
Debitores vnius territorij an poſsint agere contra fiſcum alterius, vbi bona delinquentis fuerunt publicata, 1.part.quæſt. 58.num.82.
Debitor an cogi poſsit ad faciendam ſcripturam ſecundum conſuetudinem patriæ, 1.p.q 62.n.59.
Debita amittere, & lucra non capere, non ſunt idem, 1.p.q.1.n.255.

Decedens.

Decedens cum filio de ordine Mendicantium ſine liberis decedere dicitur, 1.p.q. 2.n.71.

Decernere, decretum.

Decernere, vide, Rex, Princeps, Iudex.
Decretum vbi reperitur, præſumitur neceſſaria ad illud interueniſſe, 1.part.quæſt. 1.nvm.402.
à Decreti forma non eſt recedendum, 1.p. q.15.num.108.
Decretum iudicis vbi bona ſita ſunt, requiritur ad bona minorum vendenda, 1.p.q. 58.num.91.
Decretum declaratorium Principis an trahatur

hatur ad negotia pendentia, 2.p. in præf. n.177.& ibi an ad præterita, num.180.& 182.& quomodo, n.183.
Decretum iudicis in alienatione bonorum maioratus qualiter valeat, cum non fuit recte interpoſitum.4.p.q.3.n.24.

Decima.

Decimæ an iure naturali vel diuino debeantur, 1.p.in præf.n.35.
Decimas in parte fundi habens in toto fundo habere videtur, 1.part.quæſt.10.nu. 117.in fine.
Decimæ ſi in aliquo fundo erant præſcriptæ, debent ſolui de nouiter plantatis, 1.p. q.10.n.113.& 116.
Decimæ an debeantur ex terra ad frugalitatem redacta, ex cuius paſcuis decimæ ſoluebantur, 1.p.q.11.n.33.
Decima prædialis ſoluenda eſt parocho vbi bona ſita ſunt, 1.p.q.58.n.52.
Decimæ feudales ſi ſemel Eccleſiæ donentur, an poſsit iudex laicus de illis cognoſcere, 1.p.q.58.n.189.

Declarare, declaratio.

Declarari an poſsit probatio dubia, 1.par.q. 44.n.14.& qui declarat, nihil de nouo facit, ſed oſtendit qualis fuerit animus in præterito, n.15.& 16.
Declaratio ſola in delictis, quibus pœna ipſo iure imponitur, eſt neceſſaria, 1.p.q.1.n. 241.246.248.
Declaratio vbi requiritur, intelligitur quoad executionem, 1.p.q.1.n.249.
Declaratio non debet ſeruire quoad vna, & quoad alia non, 1.p.q.1.n.248.
Declarationi concedentis in caſu dubio ſtari debet, 1.p.q.44.n.5.& 7.
Declaratio trahitur retro ad tempus primi actus celebrati, 1.p.q.44.nu.17. An poſſit fieri ſine noua ſolemnitate, num.20. A diſpenſatione differt, n.23.

Decurio.

Decuriones an poſsint declarare ſtatuta lata à ſuis prædeceſſoribus, 1.part.quæſtio. 44.n.4.

Decus.

Decus & honos per diuitias conſeruatur, 1. p.q.1.n.29.

Defendere.

Defendere cauſam non dicitur qui boni viri arbitratu non defendit, 4.part. quæſt. 14.n.76.

Defectus.

Defectus perſonarum an ſuppleantur per clauſulas Regalium facultatum defectus omnes ſupplentes, 1.p.q.8.n.26.
Defectus conditionis inualidæ non impedit legati præſtationem, 1.p.q.48.n.163.
Defectus modicus bona fide errantis non impedit implementum conditionis, 2.p.q. 4.illat.8.n.302.
Defectus notorius in iuſtitia principali reuocationem attentatorum an impediat, 3.p.q.15.n.87.

Definitio.

Definitio in iure periculoſa, 1.part.quæſt. 1.num.231.
Definitio continens ſubſtantiam definiti congrua dicitur, 1.p.in præf.n.53.

Defunctus.

Defunctus cum filio de ordine Mendicantium ſine liberis decedere dicitur, 1.p.q. 2.num.71.
Defunctorum voluntates nihil illicitum habentes ſeruari debent, 1.part.quæſt.51. num.44.

Delegatus.

Delegatus ante expreſsionem rerum & perſonarum iuriſdictionem habet in habitu, 1.p.q.23.n.103.

Delinquens, delictum.

Delinquens condemnatus ad ſoluendum aliquid cuipiam in ſatisfactionem an poſsit hæreditatem repudiare, 4.par.quæſt.23. num.138.
Delictum prius aggrauat poſterius, 1.par.q. 7.num.8.
Delictum non eſt præſumendum, 1.part.q. 17.num.7.
ex Delicto quis præmium conſequi non debet, 2.p.q.4.illat.1.n.26.
Delictum patris filio nocet in feudo, 2.p.q. 4.illat.2.n.3.non tamen nocet in his quæ per ipſum filijs non acquiruntur, num.8. Nec in alijs criminibus præter hæreſim & læſam Maieſtatem, n.11.
Delictorum punitio propter publicam vtilitatem eſt materia fauorabilis, 4.p.q.15. num.97.

Demonſtratio.

Demonſtratio per duos fines præualet demonſtrationi nominis & viæ ſimul, 4.p. q.20.n.8.

Deportatus.

Deportatus an amittat facultatem eligendi fideicommiſſarium, 1.p.q.1.n.230.
Deportatus & relegatus qualiter differant, 1.p.q.1.n.357.ad med.
Deportatus quando & quibus caſibus poſſit hæres inſtitui, 1.p.q 1.n.325.ad med.

Derogatio.

Derogatio generalis an ſufficiat, vbi de tertij præiudicio agitur, 1.p.q.3.n.91.
Derogatio quando fit per modum legis generalis, an ſit neceſſaria derogatio ſpecialis, 2.p.in præf.n.564.

Dero-

Derogatio legum generalis tantum valet quantum ſpecialis & indiuidua derogatio alicuius legis,2 p.q.12.n.7.

Deſcendens,deſcendentia.

Deſcendentes à Mauris Regni Granatenſis magis apoſtatæ quam hæretici ſunt, 1.p. q.1.num.243.

Deſcendentibus ex linea deficientibus, alij ex alia à primo inueſtito deſcendentes,& collaterales à primo inueſtituto qualiter ſuccedant,5.p.q.24.n.46.

Deſcendens à Iudæis in impetratione nobilitatis an teneatur facere mentionem de tali defectu, 1.p.q.3.n.53.officia publica an poſſint habere, 1.p.q.55.n.27.

Deſcendentes à filijs naturalibus aut ſpurijs,an admittantur ad maioratum,latè diſputatur,2.part.quæſt.2.à nu.31.per plures ſeqq.vſque ad 128.à quo per ſeqq.reſoluitur.

Deſcendentium appellatione veniunt omnes deſcendentes in infinitum, 2.p.q.2. num.131.

Deſcendentes ex baſtardis an admittantur, ſi deficit generatio filiorum legitimorũ, 2.p.q.2.n.134.136.& 545.

Deſcendentes à filio ſpurio, cuius deſcendentia eſt multum antiqua, an poſſint gaudere nobilitate parentum,2.p.quæſt. 2.num.159.

Deſcendentium appellatione veniunt omnes vtriuſque ſexus,2.p.q.6.n.379.381. 382.niſi materia ſubiecta aliud expoſcat, num.380.394.

Deſcendentes ex maſculis fœminarum qualiter dicantur deſcendere per lineam maſculinam,2.p.q.6.n.266.

Deſcendentia ex aliqua familia qualiter probetur,2.p.q.7.an 89.ad 98.

Deſcendentia antiqua & filiatio qualiter per hiſtorias probetur,4.part. quæſt.20. num.341.

Deſertio.

Deſertio appellationis videtur quædam tranſlatio,4.p.q.54.n.71.

Deſponſata.

Deſponſata per verba de præſenti nupta dicitur,5.p.q.39.nu.22. & vxor,nu.35.& 45.& eſt in mariti poteſtate etiam ante conſummationem,nu.46. Quid de communi vſu loquendi,n.34.75.& 76.

Deſtinatio.

Deſtinatio aliquarum rerum ad maioratum faciendum non facit maioratum, 5.par.q. 10.num.181.

Detentatio,detentator.

Detentationis tranſlatio an faciat maioratum irreuocabilem,refertur ſententia Peraltæ circa præſentem quæſt.1.par.q.35. n.1.Authoris ſententia,num.9.

Detentatio dicitur mera facti inſiſtentia, 1. p.q.35.n.4.ſolet appellari occupatio, n. 5.Pro poſſeſſione habetur,nu.13.14. & 15.Ea probata probatur poſſeſſio, n.20. Quid vbi agitur de tertij præiudicio, nu. 21. Qualiter diſtet à vera & actuali poſſeſſione,num.23. & an detentationis ius transeat in fiſcum boni alicuius confiſcatis,num.11.

Detentatio detentatorem an defendat,3.p. in præf.nu.93. & detentare & poſſidere qualiter diſtent,n.94.

Detẽtationem in poſſeſsionem poteſt quis mutare ſine noua apprehenſione, dummodo de animo ſuo conſtet, 4.p. quæſt. 2.num.150.

Detentatio in poſſeſsionem mutatur, titulo nouo ſuperueniente,4.p.q.2.n.140.

Detentator an faciat fructus ſuos,1.p.q.35. n.2.Dominium habere an dicatur,nu.12. An competat illi interdictum recuperandæ,num.16. Quid de remedio poſſeſſorio,num.17.

Deterioratio.

Deterioratio notabilis quæ dicatur, vt quis maioratu priuetur,4.p.q.34 n.23.

Determinatio.

Determinatio vna non reſpicit plura determinabilia, quando ratio eſt diuerſa,5.p. q.22.n.220.222.& 226.

Detractio.

Detractio quartæ Trebellianicæ an per verba, *Omnia,& tota hæreditas*, prohibita cenſeatur,1.p.q.22.n.97.

Deus.

Deus principium, medium, & finis rerum omnium,5.p.q.1.n.233.

Deo magis quam proximo gratificari debemus,1.p.q.48.nu.31.& magis quam patriæ,n.40.

Dictio.

Dictio *Maioratus*, ſecundum communem vſum eſt intelligenda,1.p.in præf.n.6.

Dictio vniuerſalis an operetur habilitatem inhabilis,1.p.q.1.n.146.

Dictiones ſuppleri an liceat in priuilegijs, dictis teſtium,& ſententijs,1.par. quæſt. 1.num.294.

Dictiones,*ſolum*,& *tantum*,caſus ſimiles an excludant,1.p.q.22.n.22.

Dictio,*ſuperuenientes*, in diſpoſitione geminata repræſentationem an excludat,5.p. q 22.n.111.

Dictiones plures magis operantur quàm vna,1.p.q.22.n.152.

Dictio,

Dictio, *omnino*, qualiter includat omnem caſum, 1 p.q.1.n.157.

Dictio vna pro alia poni poteſt, quando ad ſanum intellectum expedit, 1.par.quæſt. 1.num.284.

Dictio, *ſi*, non inducit conditionem, vbi ſequeretur abſurdus intellectus, ibid.

Dictio, *unque*, caſum minus dubitabilem explicat, 1.p.q.28.n.8.

Dictio, *vel*, quando denotet ordinem, 2.p.in præf.num.375.

Dictio, *item*, quando ſit sepetitiua conditionum prǫcedentium, 2.part.quæſt.4.illat. 8.num.272.

Dictionis, *dummodo*, natura non eſt annullare, ſed ad formam seducere, 2.p.q.4.illat. 8.n.286.& 288.

Dictiones, *vt ſupra, ſupra ſcripta, dicta*, diſpoſitiones cum omnibus qualitatibus ad præcedentia reſtringunt, 2.part.quæſt. 5.num.63.

Dictio, *Propinquos*, generalis eſt, & sefertur ad cognatos, & ad eos, qui per fœmininũ ſexum coniunguntur, 2.past.quæſt.6.numero 423.

Dictio, *perpetuo*, in fideicommiſsis accipitur pro ſemper, & ſine temporis psæfinitione inter deſcendentes vocatos, 2.p.q.6. num.367.

Dictio perpetuo ſumitur ſecundum ſubiectam materiam, 4.part.quæſt.20. n.268. & de viribus huius dictionis à n.269. ad 275.

Dictio, *aſsi*, eſt præcedentium demonſtratiua, 2.p.q.6.n.348.

Dictio, *ſaluo*, in excluſione fœmiuarum eſt taxatiua, 2.p.q.6.n.472.

Dictio, *tantummodo*, conditionem facit, 4.p. q.11.n.36.

Dictamen.

Dictamen ſapientis circa confectionem teſtamenti, aut maioratus, debet eſſe circa conſolidationem contractus, ſalua manēte ſubſtantia, 1.p.q.48.nu.235.& an eius decsetum debeat executioni mandari, n. 236.

Dies.

Dies nouem datæ proximiori ad retrahendum, currunt à die traditionis veræ, non per conſtitutum, 1.p.q.51.n.131.

Dies in ſcripturis publicis requiritur, 1.p. quæſt.62.num.31.quid in priuatis, num. 32.& 33.

Differentia.

Diffesentia ſecundum plus vel minus non conſtituit differentiam ſpecificam, 1.p. in præf.n.56.

Differentia inter aequiſita &acquirenda, 1. p.q.1.n.257.

Differentia peſſonarum intes tradentem & accipientem debet eſſe, 1.part.quæſt.29. num.10.

Difficilis, difficultas.

Difficilis seputatur diſpenſatio ad contrahendum intes conſanguineos, 1.p.q.50. num.20.& 21.

Difficile tanquam impoſsibile iudicatur, 4. p.q.40.n.9.& qualiter n.33.

Difficultas, an ſtatutum ad bona alibi ſita, procedat in iudicio poſſeſſorio, aut proprietatis, 1.p.q.58.n.240.

Dignitas.

Dignitatem habere quis dicatur, 1.p. q.1.n. 12.& 22.& quæ ſint dignitates Regales, num.11.

Dignitas Ducatus, aut Marchionatus, indiuiſibilis eſt, 1.p.q.12.n.11.

Dignitas eſt vaſſallos habere, 1.part. quæſt. 1.num.22.

Dignitas vna & eadem non debet eſſe diuerſæ naturæ, 1.p.q.26.n.87.

Dignitates à Republica ſeparari non poſſunt, 1.p.q.26.n.90.

Dignitatis nomine quæ fiunt, per mortem concedentis nou expirant, 4. part.quæſt. 10.num.10.

Dilapidare.

Dilapidare quis non dicitur bona maioratus qui fructus in ſuos vſus conuertit, ad hoc vt cautionem reddere teneatus, 4.part.q. 34.num.24.

Dilectus, dilectio.

Dilecti in inſtitutione cenſentur dilecti in ſubſtitutione, 1.p.in præf.n.363.

Dilectio maior ex ordine teſtantis, & priori nominatione præſumitus, 2.past.quæſt. 4.num.6.

Dimidia pars.

Dimidiam partem fundi habcus, dimidiam legans, dimidiam dimidiæ legat, 1.p.q.1. num.117.

Diſcretio.

Diſcsetio natusalis eſt mater virtutum, & optime iudicat de rebus dubijs, 2.part. in præf.num.152.

Diſpenſatus, diſpenſatio.

Diſpenſatus ad aliquid, ad acceſſoria diſpenſatus videtur, 1.p q.2.n.155.

Diſpenſatus ad duo beneficia non cenſetur diſpenſatus ad ea quæ iam ſunt collata, 4. p.q.2.n.75.

Diſpenſatio quid ſit, 1.p.q.3.n.63. An differat à priuilegio, n.64. An ſit gratia, n.65. Quomodo ſit interpretāda, n.69. An denotet iuris selaxationem, n.70. in quo differat à legitimatione, n.71. Quid quando habet vim priuilegij, nu.72. An ſit ſtricti iuris, n.73. Quid quando conceditur motu psoprio, n.76.

Diſpen-

Diſpenſatio an poſsit impetrari ſine ſpeciaſi mandato,1 p.q.1.n.143.& 156.
Diſpenſatio prima inualida non poteſt ratificari in præiudicium tertij,cui ius quæſitum fuit,1.p.q.6.n.13.
Diſpenſatio non extenditur ad caſum habẽtem maiorem rationem,1.p.q.4.n.2.
Diſpenſatio ad conſequutiua ſeparabilia nõ extenditur,1.p.q.50.n.57.
Diſpenſatio in primo actu verificatur, 1. p. q.18.n.7.
Diſpenſatio an ceſſet, diſpenſationis cauſa ceſſante,1.p.q.21.n.15.
Diſpenſatio trahitur ad annexa quando eſt eadem ratio,1.p.q.3.nu.73.poſt princip. & n.76.
Diſpenſatio qualiter ſit ſtricti iuris,1.par.q. 4.n.13.ad med.
Diſpenſatio qualiter præbeat ius regenerationis,1.p.q.2.n.162.ad med.
Diſpenſatio ad contrahendum matrimonium inter conſanguineos difficilis reputatur,1.p.q.50.n.20.& 21.& quis teneatur impetrare diſpenſationem conditione adiecta quod quis cum conſanguinea contrahat,n.28.
Diſpenſatio facta per Pontificem cum nato ex coniugato nobili & ſoluta nobili non valet niſi de nobilitate fiat mentio, 1.p. q.51.n.21.
Diſpenſatio ſemper intelligitur ad habiles, 2 p.q.4.n.14.
Diſpenſationem impetrare videtur qui illa vtitur, licet motuproprio non ſit conceſſa,4.p.q.1.limit.6.n.73.
Diſpenſatio matrimonij propter defectum ætatis à principio ſubreptitia non confirmatur ſuperuenienti copula, & maiori ætate,4.p.q.2.n.65.
Diſpenſatio ſuperueniens an proſit baſtardo quoad emphyteuſim iam obtentam, vt illam obtinere valeat,4.part. quæſt.2. num.202.
Diſpenſatio morte concedentis non expirat,4.q.q.10.n.7.8.& 10.
Diſpenſatio ſuperueniens non tollit ius eligendi,quod quis iam acquiſierat, 4. p.q. 23.n.76.
Diſpenſatio non poteſt impetrari litependente,non facta mentione de lite, 4.p.q. 40.num.66.

Diſponere,diſpoſitum,diſpoſitio.

Diſponere quis non præſumitur de quibus diſponere non poteſt,1.p.q.1. n.165.& 4.p.q.16.n.92.
Diſpoſitum ſpecifice cenſetur diſpoſitum cauſa demonſtrationis, 1.part. quæſt.3. num.98.
pro Diſpoſitis habentur quæ veriſimiliter teſtatores ſtatuiſſent, ſi de eo fuiſſent interrogati,2.p.q.3.n.68.& 71.
Diſpoſitio generalis reſtringitur vt æqualitas ſeruetur,1.part.quæſt,3.numero 37. non derogat priuilegio ſpeciali, 1.part. quæſt.1.num.77. Reſpectu ſpeciei tantum valet ſicut ipſa reſpectu eiuſdem,numero 89.Tantum operatur quoad comprehenſa ſub generalitate,quantum particularis quoad particulariter expreſſa, num.91.Tantum valet reſpectu omnium quantum ſpecialis reſpectu quorundam, num.95. Generalis dicitur quando totum genus comprehendit,n.97. Diſpoſitiones tamen generales per rationem diſtinguuntur,n.198.
Diſpoſitiones generales generaliter debent intelligi, quando in omnibus eſt eadem ratio,1.p.q.1.n.78.
in Diſpoſitione præſupponenda ſunt ad actum neceſſaria.1.p.q.1.n.4.
Diſpoſitio teſtatoris ſimpliciter facta, de caſu quo iure poteſt intelligitur, 1.part.q. 1.num.175.
Diſpoſitio, cuius effectus differtur in tempus, conſideratur ſecundum illud tempus,1.p.q.2.n.15.
in Diſpoſitionibus ratio eius, quod principale eſt,haberi debet,1.part.quæſt.2.numero 117. ad med.
Diſpoſitio patris erronea propter æqualitatem inter fratres emendari debet, 1.p. q.3.num.49.
Diſpoſitio augmentatiua diſpoſitionis præcedentis continet in ſe qualitates contentas in diſpoſitione augmentata,1.p.q.10. n.30.poſt med.
Diſpoſitio non extenditur ad futura, cum de tertij præiudicio agitur,1.p.q.10.n.37
Diſpoſitio loquens de vno extenditur ad aliud,quod in locum in eius ſubrogatur, 1.p.q.11.n.23.
Diſpoſitio vt valeat,fideicommiſſum præſumitur iniunctum primis hæredibus,nõ ſecundis in diſpoſitione poſitis,1.p.quæſt. 15.num.63.
Diſpoſitio teſtatoris eſt adimplenda in eo quod poteſt operari,1.p.q.15.n.73.
Diſpoſitio prima in ſecunda cenſetur repetita,cum eſt eadem ratio, 1 p.q.15.n.81.
Diſpoſitio quando in filijs primi gradus verificari non poteſt,in nepotibus,qui ſunt in ſecundo, procedit,1.p.q.15.num.87. Quid quando viuente patre filius primi gradus decedit,n.88.
Diſpoſitio odioſa qualiter intelligatur,1.p. q.18.n.11.An reſtringenda,n.13. Quid in materia fauorabili,n.20.& 23.
Diſpoſitio propter ſuperuenientem cauſam reuocatur,1.p.q.21.n.17.

Diſpo-

INDEX.

Diſpoſitio limitatoria extenditur ex identitate rationis, 1.p.q.22.n.18.& quid de lege limitatoria, n.21.

Diſpoſitio quælibet intelligitur rebus ſic ſtantibus, 1.p.q.48.n.137.

Diſpoſitiones legum fruſtratoriæ eſſe non debent, 1.p.q.1.n.260.

Diſpoſitio fauorabilis aut odioſa iudicatur habito reſpectu ad cuius commodum eſt introducta, 1.p.q.27.n.11.

Diſpoſitio non eſt trahenda vltra legis verba, 1.p.q.30.n.15.

Diſpoſitio generalis ſecũdum naturam rei, de quà loquitur, eſt limitanda, 1.p.q.30. num.67.

Diſpoſitio præcedens talis præſumitur qualis eſt executio & poſſeſsio præſens, 1.p. q.33.n.25.& 26.

Diſpoſitio legis per prouiſionem hominis non ceſſat, 1.p quæſt.38.n.6.& 8. Quid quoad obligationem naſcituram, n.31. & quando dicatur legis vel hominis diſpoſitio, num.7.

Diſpoſitio ceſſat, diſpoſitionis cauſa ceſſante, 1.p.q.39.n.81.

Diſpoſitiones vltimæ qualiter derogẽt prioribus, 1.p.q.43.n.54.

Diſpoſitio declarans quo tempore præſcribatur, 1.p.q.44.n.22.

Diſpoſitio, ſi alicuius contemplatione fiat, licet expreſſe verba ad illum non dirigantur, illi competit actio, 1.quæſt.q.57. num.86.

Diſpoſitio loquens de re aliquo loco exiſtenti incorporalia non comprehendit, 1.p.q.59.n.4.

Diſpoſitio dependens ab alia ad illius ſimilitudinem regulari debet, 1.part.quæſt.64. num.6.

Diſpoſitio ſequens intelligitur facta ſecundum naturam præcedentem, 1.p.q.74.n. 13.& ab ipſa ratione procemij regulatur, 2.p.in præf.n.387.

Diſpoſitio legis non conuenit cui eius verba non conueniunt, 2.p.q.2.n.113.

Diſpoſitio textus permittentis patri reuocationem meliorationis vſque ad mortem an procedat cum pater ſit monachus, 2. p.q.3.num.61.

Diſpoſitio fauorabilis non dicitur quæ miſtum in ſe fauorem & odium continet, 2. p.q.4.illat.8.n.85.

Diſpoſitio omnis in dubio pura cenſetur, 2. p.q.4.illat.8.n.271.& 272.

Diſpoſitiones exorbitantes à iure communi extenduntur ad caſus ſimiles ob publicam vtilitatem, 2.p.q.4.illat.8.n.328.

Diſpoſitiones debent interpretari, vt minus corrigant ius commune quàm ſit poſsibile, 2.p.q.6.n.145.

Diſpoſitiones excludentes fœminas an ſint fauorabiles, refertur ſententia affirmans, 2.p.q.6.n.429.431.vſque ad 434.negans 435.436.Authoris ſententia, n.439.440. 446.449.

Diſpoſitio à cauſa principali debet iudicari fauorabilis aut odioſa, 2.part.quæſt.6.numero 437.

Diſpoſitio negatiua fortior eſt ad negandũ, quam affirmatiua ad affirmandum, 2.par. quæſt.6.num.483.An faciat regulam, numero 484.

Diſpoſitio generalis facientis maioratum tantum valet quantum ſpecialis, 2.par.q. 12.n.5.Non extenditur ad ius confirmatum per habentem poteſtatem derogandi iuri communi, 4.p.q.2.n.179.Nec ad ea quæ pendent ex teſtamento, 4.par.q. 9.num.6.

Diſpoſitio ſecundum figuram verborum generalis plura ſubiecta potens comprehendere, quæ tamen in rei veritate non venit verificanda niſi in vno certo & indiuiduo, dicitur verè & propriè ſingularis, 2.p.q.12.n.42.

Diſpoſitio teſtatoris dependet à ſola eius voluntate, 2.p.q.12.n.67.& 68.debet interpretari ad caſum magis neceſſarium, 4.p. q.1.limit.1.n.35.& rebus ſic ſtantibus intelligitur, n.94.& qualiter contra diſpoſitionem venire, & ex cauſa ſuperueniente recedere liceat, à n.43.ad 50.

Diſpoſitio ſi conditionaliter fiat, ſolennitas probari debet, 4.part.quæſt.1. limitat.1. num.129.

Diſpoſitiò odioſa reſtringi debet, 4.part.q. 10.num.55.

Diſpoſitio an ſit realis vel perſonalis qualiter cognoſcatur, 4.p.q.11.n.5.

Diſpoſitio reſpiciens fauorem conſeruandæ agnationis fauorabilis dicitur, 4.p.q.29. num.20.

Diſtinctio.

Diſtinctio quædam Molinæ inter pactum de non reuocando maioratum vel meliorationem, aut de non contraueniendo, non probatur Authori, 1.p.q.30.n.90.& quare n.91.

Diſtinctio quædam Nattæ circa legati diſpoſitionem commendatur, 1. part. quæſt. 31.num.38.

Diues, Diuitiæ.

Diues qui eſt, ſatis eſt nobilis, 1.part.quæſt. 1.num.32.

Diuitiæ inueteratæ mundi nobilitas, 1.part. quæſt.1.num.25.Ex maioribus maior ſequitur honor, num.28. Per ſe an nobilitent, num.31.& 47. Ad multa proſunt, num.33.Per eas dignitas familiarum conſeruatur, num.38.& 39.

Diuidere, diuiſio.

Diuidere an poſsit qui poteſt in quantitate grauare, 1.p.q.26.n.99.

Diuiſio totius operis, 1.p.q.1.n.3.

Diuiſio inter filios non præſumitur facta, quando partes æquales non poſsident, 1. p.q.3.n.56.

Diuiſionem inter filios factam ſi pater in teſtamento confirmet, talis diuiſio eſt valida, 4 p.q.2.n.87.

Diuiſio facta per errorem reſcinditur, etiãſi ſit cum iuramento, 4.part.quæſt.35.n.2. & 3.

Diuiſio bonorum eſt bonorum alienatio, 4. p.q.35.n.14.

Diuiſio facta authoritate laudi retractari an poſsit, 4.p.q.35.n.19.

Diuiſio inter filios ex duobus matrimonijs qualiter ſit facienda, 2.part.quæſt.7. numero 25.

Doctor, Doctrina.

Doctores an ſint nobiles, 1.p.q.51.à n.153. ad 156.

Doctores per priuilegium & bullam an gaudeant priuilegio Doctorum, 1.p.q.51.n. 300.& 310.

Doctrina quædam Gregor. Lopez circa maioratus electionem refertur, 1.p.q.18.n. 1. Eius ſolutio, n.28. alia eius ſententia expenditur, n.29.

Doctrina quædam Curcij Iunioris, quando filia non cenſeatur vocata ad fideicommiſſum de certa agnatione, expenditur, 1.p.q.51.n.315.

Doctrina quædam Ant. Gom. circa intellectum text. in l. ſi is qui, ff. de vulg. reprobatur, 2.p.q.2.n.44.& 45.

Doctrina Ant. Gom. circa Monachi ſucceſſionem reprobatur, 2.p.q.3.n.31.

Doctrina Baldi, an quando maſculus vult ſuccedere ex perſona propria, obſtet ei perſona matris, examinatur, 2.p.q.6. nu. 225.& 226.

Doctrina quædam Curcij Iunioris circa fœminarum excluſionem examinatur, 2.p. q.6.n.282.

Doctrina quædam Molinæ, an vbi eſt eadem ratio, ſubſtitutio extendatur de perſona ad perſonam examinatur, 2.p.q.6. à num.512.& ſeqq.

Doctrina quædam Ioan. Lop. examinatur, circa maioratum per hæc verba inſtitutum, *Relinquo bona mea per viam maioratus*, 4.p.q.1.n.64.

Doctrina quædam Cornei circa intellectum l.1.C. de donat. reprobatur, 4.p.q.15.nu. 8. & agitur de reprobatione cuiuſdam doctrinæ Alexandri, & de intellectu tex. in l. ſi tibi, C. de euict. n.10.

Doctrina D. Pauli ad Galat. 4. *Filius ergo hæres*, qualiter intelligenda, 4 p.q.16. num. 58.& 61. *vide reſolutio.*

Dolus.

Dolus regulariter præſumitur in impetrante per ſubreptionem, 1.p.q.8.n.18.

Dolus commiſſus in primo contractu in ſecundó prioris confirmationem reſpicien te repetitus cenſetur, 1.part. quæſt.22. num.129.

Dolus remitti non poteſt, 1.part.quæſt.22. num.130.

Dolus in eo qui tacet veritatem præſumitur, 1.p.q.9.n.7.

Dolus præſumitur ex mariti pręſentia, cum in teſtamento vxor mariti coniunctis legata relinquit, 1.part.quæſt.25. numero 20.& 44.

Dolus ex falſis perſuaſionibus præſumitur, 1.p.q.25.n.32.

Dolus non præſumitur niſi probetur, 1.p. q.25.num.35.

Dolo facere non videtur qui iure ſuo vtitur, 1.p.q.25.n.37.

Dolus & malitia præſumitur contra eos, qui clam matrimonium contrahunt contraueniendo voluntati teſtatoris circa nuptias contrahendas, 1.part.quæſt.51. numero 396.

Dolus cuiquam patrocinari non debet, 2.p. q.4. illat.1.n.25.

Dolus præſumitur in eo qui induxit commiſſarium ad renunciandum fideicommiſſum amplum, parua quantitate accepta, 3.p.q.18.n.37.

Dolum committit qui non appellat, cum appellare poteſt, 4.part.q.14.n.65.67.78. & qui non facit id ad quod tenebatur, 4. p.q.40.n.54.

Domicilium.

Domicilia plura cum quis habet, quod ex illis debeat ratione bonorum attendi, 1. p.q.58.n.93.

Dominus, Dominium.

Dominus vaſſallorum an ſit liber à tributis, licet nobiles non ſit, 1.p.q.1.n.14.

Dominus feudi non poteſt præiudicare agnatis concedẽdo bona filiabus vltimi feudatarij, 1.p.q.26.n.2. Nec renocare feudum antiquitus conſtitutum, in præiudicium tertij, 1.p.q.26.n.45. Nec inueſtire de feudo, quando alius in poſſeſsione reperitur, 3.p.q.17.n.55.

Dominus feudi ratione feudi eſt iudex competens contra clericum, 1.p.q.58.n.6.

Domini an poſsint alienare vaſſallos ipſis inuitis, 1.p.q.58.n.293.

Dominus ſi duos inueſtiuit, præfertur ille, cui poſſeſsio tradita fuit, 3.part. in præf. num.21.

I N D E X.

Dominus qui prætendit ex tempore rei feudalis poſſeſsionem, quid probarę teneatur, 3.p.q 6.n.61.

Dominus exiſtens in poſsione rei ſuæ poteſt agere actione in rem, & petere pronunciari rem ſibi competere iure dominij, vel quaſi, 3.p.q.16.n.6.& 13.

Dominus feudi ſi concedat licentiam vaſſallo alienandi feudum, non extenditur ad alienationem per vaſſallum de fundo antea factam, 4.p.q.2.n.99.& 105.

Dominus vaſſallorum cum populi conſenſu poteſt condere ſtatuta pœnas imponendo pro conſeruatione terminorum, 4.p. quæſt.2.num.115.& qualiter num.116. & 117.

Dominus litigans ſuper territorio, cuius termini illius anteceſſores fuerunt etiam domini, cenſetur dominus ad hoc vt cenſus ex omnibus terris intra terminum ſitis illi ſoluantur, 4.p.q.20.nu.53. & habet intentionem fundatam contra tenentem prædia in cenſum vel emphyteuſim, numero 55.& 57.& eſt præſumptio pro eo etiam quoad cenſus proprietatem, numero 56.

Domini terrarum non habent fundatam intentionem ſuper ſingularibus rebus territorij, 4.part.q.20.n.36.37.40.42.& 47. Quid in locis ſolariegis, n.48. Quid in eis debeat probare, n.85.& 87.

Domini locorum poſſunt propria authoritate capere reditus eiſdem notoriè debitos, 4.p.q.20.à n.100.

Dominus (vt fraudibus obuietur) poteſt ſub pœna prohibere, ne homines ſui territorij colligāt meſſem, aut vindemiam, prius quam per ſuum inſpectorem recognoſcantur, 4.p.q.20.n.104.

Domini vaſſallorum, qui per longum tempus grauamina vaſſallis non impoſuerūt, an amittant ius imponendi onera, 4.p.q. 20.num.116.

Dominus feudi tenetur ſoluere pretium meliorationis, ſi vaſſallus in rebus feudalibus ædificium aliquod fecit, & poſt ſine hærede deceſsit, 4.p.q.32.n.15.

Domini Regni ſunt membra Regni, 4.part. quæſt.38.num.6.

Dominium quid ſit, & quotuplex, 3.p.q.9. n.44.vſque ad 48.

Dominium directum poſt acquiſitum an cedat primogenito, ſiquis faciat maioratum de aliqua re, in qua ſolum vtile dominium habebat, 1.part.quæſt.10. nu.162. & 163.

Dominium bonorum per contrauentionem ad vocatum tranſit, alienatione bonorum fideicommiſsi per verba geminata prohibita, 1.p.q.22.n.90.

Dominia rerum ſunt de iure gentium, 1.p. in præf.num.21.

Dominium bonorum matrimonio conſtante acquiſitorum, an eo ipſo quod vir illa lucretur acquiratur vxori, 1.part.quæſt. 23.num.93.

Dominium bonorum conſtante matrimonio acquiſitorum, quod in vxorem tranſit, ab ea non debet auferri, 1.part quæſt. 23.num.100.

Dominium rei donatæ reuertitur ipſo iure ad perſonam vocatam, donatario ſine liberis decedente, 1.p.q.24.n.7.

Dominij translatio impeditur alienatione prohibita in contractu maioratus, 1.p.q. 24.num.68.

Dominium rerum dotalium ſoluto matrimonio tranſit in mulierem, 1.part.quæſt.19. num.82.

Dominium abſque traditione transfertur ex donatione vel contractu Principis, 1. p.q.26.nu.10.12.& 14.dummodo ſuper certis rebus fiat, n.20.

Dominium & poſſeſsio translata cenſentur, ſi fiat inſtrumentum in præſentia donatarij cum clauſula, *Donauit & tradidit*, 1.p.q.29.n.16.

Dominium cum ſine traditione transfertur, an ſine ea retransferatur, 1.p.q.29.n.21. Quid in diſtractu & contrauentione, nu. 22. Quid ex vltima voluntate, 1.p.q.31. num.32.

Dominium ipſo iure an transferatur, ſi res hæredis per teſtatorem legata tempore mortis penes legatarium abſque eius culpa reperiatur, 1.part. quæſt.33. numero 49.

Dominium rei donatæ in abſentem donatarium per poſſeſsionem transfertur, donationis ratificatione interueniente, 1.p.q. 36.num.27.

Dominium meliorationis quando transferatur in filium grauatum vt nubat, 1.par.q. 39.n.146. Quid in puella adulta vel non nubilis ætatis, n.148.

Dominium non transfertur ex contractu, vel actu conditionali, niſi conditione exiſtente, 1.p.q.39.n.147.

Dominium ex promiſsione de vendendo non transfertur, ſed actio perſonalis contra promiſsionem, 1.p.q.40.n.21.

Dominium rei legatæ an tranſeat in legatarium ante acceptationem, 1.part.quæſt. 68.num.8.

Dominium rei legatæ non tranſit in legatarium, donec conditio impleatur, 2.par.q. 4.illat.8.n.16.

Dominium cum tranſit ex legis diſpoſitione, rem ipſam comitatur, 3.part.in præf. num.5.

INDEX.

Dominium licet ipſo iure in aliquibus caſibus transfeiatur, non tamen poſſeſsio, 3. part. quæſt. 5. num. 3. & an dominium reuertatur ad tradentem contractu reſoluto, num. 5.

Dominium amiſſum, ex noua tamen cauſa acquiſitum, vt nouum reputatur, 3. pait. quæſt. 5. num. 9.

Dominium melioiationis tertij de re certa factæ an tianſeat in filium melioratum à die mortis patris meliorantis, 3. p. quæſt. 9. num. 14.

Dominia rerum in traditionibus & vſucapionibus acquiruntur, vbi adeſt cauſa idonea ad dominium transferendum, 4. p. q. 53. num. 6.

Dominium ipſo iure tranſit in proximum ſucceſſorem in maioratu, poſſeſſore alienante, ſi id proximus petierit, & ſemel facta declaratione licet opponere de iure tertij, 4. p. q. 15. n. 27. & 29.

Dominium in antiquis qualiter ptobetur, 4. p. q. 20. n. 311. & 313.

Dominium directum acquiritur pet immemorialem pręſcriptionem, 4. p. quęſt. 20. num. 277.

Dominium bonorum ipſo iure amittitur propter crimen læſæ Maieſtatis, 4. p. q. 23. num. 167.

Domus.

Domus ſi vinculetur, cætera bona an cenſeantur vinculata, 1. part. quæſt. 10. numero 78.

Domus hypothecata ſi vſque ad aream comburatur, & in ea altera ædificetur, hypothecata manet, 1. p. q. 11. n. 49.

Domus ruinoſa vt ædificetur an poſsit iudex cogere, 1. p. q. 10. n. 68.

Domos reparari Reipublicæ conuenit, ne vrbes ruinis deformentur, 1. part. quæſt. 10. num. 69.

Domus magnæ potius pro cultu vrbium, quam occaſione fructuum acquirũtur, 1. p. q. 10. num. 74.

de Domo, vel de familia eſſe qualiter differant, 2. p. q. 6. n. 411. & qui de domo eſſe dicantur à n. 412. ad 415.

Donare. Donans, Donatarius, Donatio, Donator.

Donari videtur quod nullo iure cogente cõceditur, 1. p. q. 22. n. 177.

Dono res, vel, *dono res meas*, in quo differãt, 1. part. quæſt. 40. num. 33. & quid in appellatione rei, quando profertur ab homine, vel lege, n. 34.

Donans, qui fauore donationis bona hypothecauit, in præiudicium primi donatarij iterum donare non poteſt, 1. p. quæſt. 22. num. 273.

Donans an poſsit reuocare grauamen donatario adiectum, vbi dies acquiſitionis ceſſit, 1. part. quæſt. 24. num. 22. reſoluitur, num. 23.

Donans an cogi poſsit ad tradendum rem mandatam, 1. p. q. 24. n. 152.

Donans an poſsit grauare donatarium in re donata in teſtamento, 1. part. quæſt. 6. numero 126.

Donans in teſtamento ſi ſe pro donatarij nomine poſsidere conſtituat, & alteri poſſeſsionem tradat, præfertur inſtitutus in teſtamento, 1. p. q. 31. n. 25. & 28. Quid ſi donatio ſit conditionalis, n. 27.

Donans, vel vendens, vel obligans bona, vel quotam bonorum, & conſtituens ſe poſſidere, transfert poſſeſsionem, licet bona non exprimantur, 1. p. q. 49. n. 8.

Donans rem aliquam cum omnibus ſuis iuribus & pertinentijs donare videtur, 4. p. q. 20. n. 121. cum ſeqq.

Donans capere poteſt alimenta propria authoritate, ſi bona reſeruato vſufructu donauit, 4. p. q. 37. n. 2.

Donatarius cum dies donationis cedit, poteſt intentare iudicium poſſeſſorium retinendæ pro poſſeſsione rei donatæ, 1. p. q. 24. n. 12. Quomodo poſsit contradicere poſſeſsioni contra hæredem ſcriptum, num. 13.

Donatarius non obligatur creditoribus, ſed hæres donantis, 1. p. q. 24. n. 112.

Donatarius prior ſecundo præfertur, 1. p. q. 26. num. 13.

Donatarius inter viuos an poſsit grauari in teſtamento donãtis, 1. part. quæſt. 26. numero 124.

Donatarius an teneatur fructus reſtituere, reuocata donatione, quæ fuit facta tradita poſſeſsione per viam vltimæ voluntatis, 1. p. q. 31. num. 39.

Donatarius, in cuius fauorem donatio fuit facta, & ceſsio nominis creditorum, alteri præfertur, 1. p. q. 40. n. 6.

Donatarius alteri donans an poſsit donationem factam à Rege reuocare, cuius poſſeſsio abſque apprehenſione transferatur, eo quod poſſeſsio per Regem tranſlata ſit ficta, 1. p. q. 51. n. 92.

Donatarius ſi modos in donatione appoſitos non obſeruet, donationem amittit, 2. p. q. 4. illat. 8. n. 270.

Donatarius qualiter amittat ius tenutæ de donatione per Pontificem facta, 3. p. q. 6. num. 52.

Donatarius an poſsit agere interdicto vt illi poſſeſsio naturalis reſtituatur, cum donator tradidit rem donatam per retentionem vſusfructus, vel aliàs, & poſtea rem alteri donet, & moriatur, 1. p. q. 9. n. 57.

Doua-

Digitized by Google

I N D E X.

Donatarius an poſsit propria authoritate donationem rei doaatæ capere virtute clauſulæ conſtituti in donatione appoſitæ, 3.p.q.13.n.47.

in Donatione eſt pro ratione voluntas, 1.p. in præf.n.19.

Donatio ob aliquam cauſam ex parte inualida an ex valida ſuſtineatur, 1.p.in præf. num.72.& 74.

Donatio Regia de bonis in poteſtate Sarracenorum exiſteotibus in tempus recuperatioois, valida an ſit, 1.p.q.2.n.8.

Donatio inter virum & vxorem an valeat, ſi conferatur in tempus ſoluti matrimonij, 1.p.q.2.n.29. & qualiter ioter virum & vxorē donatio prohibeatur, 3.p.q.9.n.88

Donatio an extendatur ad booa futura, 1.p.q.10.n.14. Authoris ſententia, n.15.

Donatio pro augmento dotis valida eſt, 1.p q.10.num.18.

Donatio particularis facta filio, quam pater reuocare non poterat, an cenſeatur reuocata ex teſtameoto, in quo omnes filios æqualiter ſuccedere diſpoſuit, 1.p.q.15. num.52.

Donatio facta abſenti, quæ non valet, an valeat vt fideicommiſſum, ſi numerus teſtiũ ad illud ſufficiens adſit, 1.p.q.15.n.64.

Donatio propter affectionem non videtur incluſa in promiſsione, 1.p.q.21.n.10.

Donatio omnium bonorum voicæ filiæ facta, ſi poſt filius naſcatur, reuocatur in parte filio contingenti, 1.p.q.21.nu.21. Quid in vnico filio, liberis poſtea natis, n.23.& 25.

Donatio inofficioſa quomodo reuocetur, 1.p.q.31.num.29.

Donatio fauore matrimonij an reuocetur per l.ſi vnquam, 1.p.q.21.à n.52. ad 62. An ſit ob cauſam, n.55.& 65.

Donatio fauore matrimonij facta cauſa finalis an dicatur, 1.p.q.22.n.242.& 243. an impulſiua 271.

Donatio quartæ partis hæreditatis fauore matrimonij de quibus bonis intelligatur, 1.p.q.22.n.259.

Dooatio ante contractum matrimonium facta, an ob matrimonium, aut cauſa dotis facta dicatur, 1.p.q.22.n.260.

Donatio ob cauſam matrimonij an cẽſeatur quod datur poſt dotem conſtitutam, 1.p. q.39.n.88. Non acquiritur, niſi matrimonium ſequatur, 1.p.q.39.n.140.

Donatio an valeat, ſi quis faciat pactum in matrimonio, quod ſuccedat in tali caſtro filius quem ipſe nominauerit, & ante nominationem decedat, 1.p.q.48.n.288.

Donatio ob cauſam non reuocatur ex d.l. ſi vnquam, 1.par.q.21.n.58. An reuocetur ex ſuſceptione filiorum, n.59. & ratio vera deciſionis dictæ legis, n.68.

Donatio quando dicatur facta fauore matrimonij, vel ob cauſam oneroſam, 1.part.q. 21.n.57.

Donatio omnium bonorum cauſa dotis facta an valeat, 1.p.q.21.n.61.

Donationes dotis & propter nuptias ſunt neceſſariæ, 1.p.q.21.n.64.

Donatio facta titulo oneroſo eſt oneroſa, 1.p.q 21.n.66.

Donatio liberalis quæ dicatur, 1.part.q.21. num.67.

Donatio ad tempus iurata non poteſt reuocari, 1.p.q.22.n.37.

Donatio cauſa mortis iurata an poſsit ex pœnitentia reuocari, refertur ſententia affirmans, 1.p.q.22.nu.40.& 44. negans vero, n.47.& 48.

Donatio cauſa mortis cum promiſsione de non reuocando an ſit irreuocabilis, 1.p. q.30.n.2. An ex hoc renunciet pater facultati quæ illi ex l.17. Tauri competebat, n.30. Quid quando fit abſenti promiſſio, n.5. Quid quando conſtat quod verba ſunt appoſita ex tabellionũ conſuetudine, n.28. Reſoluitur, n.64.69.76.&80.

Donatio cauſa mortis cũ promiſsione de nõ reuocando & iuramento, ſi ſe cũ donatione inter viuos compatitur, an deſinat eſſe cauſa mortis, 1.p.q.30.n.92. Quid ſi donatio fiat in teſtamento, n.93. Et ſẽtẽtia Barbac. quod donatio cauſa mortis, vel legatum acceptatum non poſsit reuocari, improbatur, n.44.

Donatio cauſa mortis traditione interueniẽte habet vim contractus, 1.p.q.31.n.33.

in Donatione cauſa mortis donatarij præſentia an requiratur, 1.p.q.36.n.6.

Donatio in fauorem Eccleſiæ geminata an ſit reuocabilis, 1.p.q.22.n.93.

Donatio facta filio ob remunerationem valida eſt, 1.p.q.22.n.166. Quid aduentitiũ cenſetur, n.167. An tanquam æs alienum deducenda, nu.168. & talis donatio habet locum vbi filius præſtitit opus, ad quod iure naturali, ciuili, vel Regio in patris obſequium non tenebatur, n.175.

Donatio facta filio liberalitas an appelletur, 1.p.q.22.n.187.

Donatio facta filio in poteſtate fauore matrimonij valet, 1.p.q.22.n 204. & ibi an debeat cum fratribus communicari.

Donatio per matrem filio facta qualiter ſit valida & irreuocabilis, 1.p.q.23.n.130.

Donatio facta filio ex primo matrimonio naſcituro an reuocari poſsit, 1.p.q.24.n. 66.& 68.

Donatio facta filio cum clauſula conſtituti poteſt à patre in teſtamento reuocari, 1.p.q.30.n.14.

Donatio facta per patrem filio in poteſtate conſtituto de iure communi qualiter eſſet inualida, 1.p.q.30 n.17. Quid in filio emancipato, n.18. Quid de iure Regio, n.19. Quid in matre, n.20.

Donatio vſuſfructus facta filio à patre irreuocabilis manet, 1.p.q.33.n.54.

Donatio facta filiæ ob dotem an valeat, ſi matrimonium non ſequatur, 1.p. quæſt. 39.num.97.

Donatio facta per patrem filio in poteſtate confirmatur traditione corporali in re tradibili, 1.p.q.40.n.12.

Donatio facta infanti, cum de illius commodo tractatur, an acquiratur abſque ratifiratione, 1.p.q.41.n.7.& 11.

Donatio filio naſcituro per epiſtolam facta an valeat, 1.p.q.65.n.5.

Donatio remuneratoria nõ poteſt per Principem reuocari, etiam propter ingratitudinem, 1.p.q.22.n.169.& 170. & 4.p.q. 1.limit.3.à n.13.

Donatio non dicitur remuneratoria propter ſeruitia ad quæ filius tenetur, 1.p.q. 22.n.178.& 180.

Donatio à ſene vxori iuueni facta in ſenectutis recompenſam, an ex corpore hæreditario deducenda, 1.p.q.22.n.184.

Donatio perfecta inter viuos reuocabilis efficitur, donatario promiſſa non exequente, 1.p.q.22.n.264.

Donatio inter viuos per notarium acceptata ad hæredes an tranſmittatur, 1.p.q.24. n.40.& ibi qualiter debeat fieri, & n.41. quod donatio per tabellionem acceptata non poſsit reuocari in præiudicium filiorum, & q.31.nu.8.11.& 12. An aſſumat naturam vltimæ voluntatis, n.9.

Donatio inter viuos ex teſtamento fieri poteſt, 1.p.q.31.n.24.& ſi teſtamentum faciens dicat ſe donare inter viuos, donatio reuocari non poteſt, n.26. & ſi res donatario tradatur, in eum dominium transfertur, num.30.

Donatio inter viuos non poteſt propter ingratitudinem ab hærede reuocari, 1.p.q. 43.num.92.

Donatio facta in teſtamento accedente ſtipulatione vt contractus iudicatur, 1.par. quæſt.23.num.39.& ibi an actio competat ex ſtipulatione, vel teſtamento: & an donatio pura in teſtamento fieri poſsit, num.40.

Donatio in mulieribus, quia ſunt auaræ, non præſumitur, 1.p.q.23.n.86.

Donatio & ſimplex hypotheca an differant, 1.p.q.23.n.88.

Donatio reuocata quoad primum donatarium, an reuocetur quoad ſubſtitutos, 1. p.q.24.n.10.& 35.

Donatio in ſucceſsione primogenituræ ſeruanda eſt, nec ſufficit intereſſe præſtare, 1.p.q.24.n.37.& 38.

Donatio irreuocabilis efficitur, vbi ius eſt quæſitum propria vel notarij ſtipulatione, 1.p.q.24.n.39.

Donatio, in qua plures perſonæ ſunt vocatæ, an dicatur vna donatio, ſententia affirmans, 1.part.quæſt.24.num.42. Contraria, num.44.

Donatio conditionalis euaneſcit ex conditionis defectu, 1.p.q.24.n.141.

In Donatione preferẽdus eſt is, cui res prius donata fuit, illi, cui tradita fuit poſſeſsio, 1.p.q.26.n.16.

Donatio perfecta impedit teſtamenti factionem ſuper rebus donatis, 1.p.q.26.n.25. per ingratitudinem reuocatur, 1.part.q. 48.num.127.

Donationes Regum diminutionem non recipiunt, 1.p.q.26.n.52.ex verbis executiuis non ampliantur, 1.part. quæſt. 30. num.47.

Donatio ad confectionem ædium inter virum & vxorem facta, an valeat, 1.p.q.10. n.67.& 69.& ibi an talis donatio præſumatur ob cauſam finalem.

Donationis contractus an poſsit inter virum & vxorem fieri, 1.p.q.23.n.25.

Donatio an reuocetur quando vxoris blanditijs facta fuit, 1.p.q.25.n.10.

Donationem factam per Regem alicui primogenito non poteſt pater reuocare, 1. p.q.26.n.1.3.4.& 5.

Donatio facta vxori ſine traditione per mortem viri an confirmetur, 1.par.quæſt.33. num.18.

Donatio ab vxore facta confirmatur, ſi maritus ſit in poſſeſsione tempore donationis, 1.p.q.33.n.53.

Donatio ex ſola ſcientia an acceptetur, 1.p. quæſt.36.num.83.& 97.& an in donatione magna ſcientia & acceptatio præſumantur, num.84.

Donatio tacita inducta per legem non requirit acceptationem, 1.p.q.36.n.117.

Donatione facta duobus, præfertur ſecundus, cui data fuit poſſeſsio, 1.part. quæſt. 36.num.132.

Donatio nominis debitoris abſque ceſsione an faciat donationem irreuocabilem, cum donans ſe pro poſſeſſore conſtituit, ſententia negans, 1.p.q.40.nu.14. affirmans & tenenda, n.15.

Donatio reuocata non præſumitur etiam in fauorem piæ cauſæ, 1.part.quæſt.43.numero 11.

Donatio primogenito facta an reuocetur, ſecundogenito hærede vniuerſali inſtituto, 1.p.q.43.n.27.

Dona-

Donationis reuocatio ab animo donantis pendet, 1.p.q.43.n.59.
Donatio omnium bonorum præſentium & futurorum an & quare valeat, 1.p.q.59. num.2.& 3.
Donatio an probetur ex donatione relata in alio inſtrumento, 1.p.q.64.n.11.
Donatio abſque acceptatione non acquiritur, & reuocari poteſt, 1.p.q.68.n.4.&9. Quid ſi iuramentum interueniat, nu.6.an valeat inter abſentes, n.5.
Donatio tacita per legem inducta acceptationem non requirit, 1.p.q.68.n.44.
Donatio an ſit in parua vel magna quantitate, attenta patriæ conſuetudine iudicatur, 2.p.in præf.n.294.
Donatio facta alicui, vt nomen teſtatoris ferat, non dicitur propriè donatio, 2. p. q. 2.num.112.
in Donatione facta Eccleſiæ poteſt grauamen apponi, vt illi alienare non liceat, 2. p.q.3.num.3.
Donatio corruit ex defectu conditionis in donatione appoſitæ, 2.part.quæſt.4. illat.1.num.21.
Donatio ob cauſam dicitur, quando fauorem donantis reſpicit, 2.part.quæſt.4.illat.8.num.266.
ad Donationem non admittuntur illi qui non ſunt de familia donantis, à quo bona prouenerunt, 2.p.q.6.n.10.
Donatio bonorum reſtitutioni ſubiectorũ an valeat pro vita donatoris, 3.p.quæſt. 9.n.112.
Donatio per Principem facta cum verbis, *Integro ſtatu, & cum plenitudine iuris*, ſpiritualia an comprehendat, 3.p.q.11.n.8.
Donatio cum reuocatur *prout ex tunc*, fructus ſunt reſtituẽdi, 3.p.q.25.n.13. Quid in donatione inofficioſa à filio reuocata, num.15. Quid in donatione inter viuos, num.20.
Donationes factæ à Regibus tempore creationis vel guerræ, an valeant, 4.part.q.1. num.262.
Donationes Regiæ vim legis an obtineant, 4.p.q.1.nu.276. Confirmatione an indigeant, 4.p.q.20.n.14.
Donatio quando dicatur modica, 4.p.q.1. limit.6.n.3.
Donatio vt ſit licita, perſonæ donantis & recipientis conſiderari debent, 4.p.q.1.limit.6.n.36.& 38.
Donatio ad certum tempus & vltra quandiu ſit voluntas donantis, regulariter trãſ acto tempore expirat, niſi donãs voluntatem declaret, 4.p.q.10.n.60.
in Donatione Regia quæ veniant, 4.part.q. 20.num.120.
Donator poteſt apponere conditionẽ, quod res donata non tranſeat in Eccleſiam, 2. p.q.1.n.32.

Dos.

Dos data filiæ propter ingratitudinem an reuocetur, 1.p.q.22.nu.196. Quid poſt mortem mariti, n.197.& 198.
Dos vxori à marito ſi ob paupertatem reſtituatur, & vxor poſtea diues efficiatur, an teneatur dotem reſtituere, 2.p.quæſt.6. num.167.
Dos eſt titulus oneroſus reſpectu mariti, 1. p.q.22.n.230.
Dos relicta in teſtamento reuocari an poſſit, 1.p.q.31.n.6.
Dos an imputetur in legitimam, 1.part.q.3. num.127.
in Dotis promiſsione adeſt tacita conditio, ſi matrimonium ſequatur, 1.part. quæſt. 39.num.138.
Dos data filiæ vltra ſummam taxatam per legem Regni cum fructibus eſt reſtituenda, 3.p.q.25.n.42.
Dotis priuilegia quot ſint, 4.p.q 1.limit.2. num.2.
Dos quæ à patrimonio aui exiuit, non debet in bonis eius conſiderari, ſed in perſona in cuius patrimonio reperitur, 4.p.q. 19.num.10.
Dotis dominium transfertur ipſo iure in vxorem ſoluto matrimonio, 4.p.q.19. à num.84.ad 86.

Dubium. dubitatio.

Dubium facti vel iuris quale dicatur, 3.p.q. 24.num.5.
in Dubijs quod minimum eſt, ſequimur, 1. p.in præf.nu.86. & eſt benignior interpretatio ſumenda, 1.p.q.68.n.51.
Dubitatio facti dubie iuris miſta dicitur quęſtio facti, 3.p.q.24.n.34.

Dux, Ducatus.

Dux non dicitur qui de iure non eſt, 1.p.q. 48.num.160.
Ducatus, Comitatus, & Marchionatus regulariter diuidi nõ poſſunt, 1.p.q.26.n.91. Ad primogenitos deferuntur, n.95.& 100. & quare n.104.

Duo.

Duo verba vel diſpoſitiones vnã determinationem recipientia, intelliguntur eã pariformiter determinare, 1.p.q.22.n.218.
Duo in eadem diſpoſitione ſi coniungantur, præſumitur teſtator in eis æqualitatẽ ſeruare, 1.p.q.28. Quid ſi in altero ſit diuerſa ratio, n.25.
Duo contraria vbi in eadem diſpoſitione reperiuntur, ſtandum eſt ei quod vltimo loco diſpoſitum eſt, 1.p.q.43.n.129.
Duo quando ex vno partu naſcuntur, quid ſit probandum ad obtinendum in primogenitura, 4.p.q 20.n.195.

E.

Eccleſia.

Eccleſia ſuccedens in locum priuati pro tẽpore præterito, vtitur iure priuati, 1.p.q. 11.num.25.

Eccleſia an poſsit infeudare ſine ſolemnitate, quæ fuit neceſſaria in prima conceſsione, 1.p.q.12.n.16.

Eccleſia parochialis in habitu pluralitatem beneficiorum non impedit, 1.par. quæſt. 23.num.109.

Eccleſiæ Toletanæ & aliarum ſtatuta, quibus excluduntur ad præbendas & dignitates homines infectæ radicis, laudabilia ſunt, 1.p.q.51.n.22.23.& 25.& idem in Collegijs, n.28.

Eccleſia ſi ſubſtituta fuit, an excludatur à filijs naturalibus in conditione poſitis, 1.p. q.51.n.233.

Eccleſia, aut alia perſona, in quam poſt certum tempus donatio collata eſt, ſi ex alterius promiſsione commodum habeat, an poſsit talem donationem in fauorem Eccleſiæ factam reuocare, 1.part.quæſt. 71.num.21.

Eccleſia an poſsit conſtrui ſuper re fideicõmiſſo ſubiecta, 1.p.q.73.nu.12. Quid in re ſubiecta reſtitutioni, n.17.

Eccleſia habens feudum ſi alteri vniatur, nec aliter fiat conuentio, tranſit in Eccleſiam, cui fit vnio, 2.p.q.5.n.49.

Eccleſia ſi litiget, poſsidenti an præferatur, 3.p.in præf.n.47.

Eccleſia in totum deſtructa, & ruinata, & execrata dicitur, 3. p. q.5.nu.16. Quid ſi iterum reædificetur, n.17.

Eccleſia grauata per fideicommiſſum alienare, an poſsit alienare abſque ſolemnitate, 4.p.q.3.n.22.

Eccleſia ſemper dicitur ciuiliter poſsidere, 4.p.q.21.n.41.& 66.

Edictum.

Edictum de faciendo maioratum prohibitorium eſt, 1.p.q.1.n.6.

Edictum ſucceſſorium appellatur, cùm bonorum poſſeſsio de gradu in gradum, aut de capite in caput defertur, 2.par.quæſt. 6.num.350.

Edictum Carbonianum vt filio competat, quid requiratur, 3.p.q.15.n.25.

Effectus.

Effectus rerum debent conſonare nominibus, 1.p.in præf.n.8.

Effectus aliquis ex iure extincto non venit, 1.p.q.12.n.4.

Effectus cauſæ quando eſt conſummatus, non ceſſat actus, quamuis cauſa ceſſet, 1. part.q.39.n.93.& 2.p.q.6.n.167.168.& 169.

Effectus par à pari potentia procedit, 1.p. q.70.n.2.

Eleemoſyna.

Eleemoſyna ciuibus pauperibus magis quã alienigenis facienda, 1.part.quæſt.57.numero 37.

Eligere, eligens, electus, elector, electio.

Eligere qui poteſt & nominare, an ſeipſum poſsit eligere, 1.p.q.48.n.281.

Eligere qui tenetur aliquem ex legis vel teſtatoris diſpoſitione, non poteſt eum eligendo grauare, 1.part.quæſt.71.n.6.13. & 16.

Eligens ſcienter indignum poteſtate iterum eligendi priuatur, 1.p.q.19. num.1.& 2. Quid ſi ignoranter fecit, n.4.

Eligens indignum dolo an ignorantia facere præſumatur, 1.p.q.19.n.8.10.& 11.

Eligens vnum ex pluribus ex diſpoſitione teſtatoris eius voluntatem declarat, 1.p. q.23.n.75.

Eligentes quando priuentur poteſtate iterum eligendi, 1.p.q.48.n.243.

Eligens poteſt in bonis quibus eligit, grauare electum ad fauorem illorum, quos potuiſſet eligere, 1.p.q.71.n.52.& 65.

Electus à Principe idoneus iudicatur, 1.p. q.2.n.156.

Electus nulliter à commiſſario ad maioratum, ſi fratres maioratui vel meliorationi contradicant, an ſit manutenendus in poſſeſsione, lite ſuper tali maioratu pendente, 1.p.q.52.n.29.

Electo ad aliquod officium ius etiam in abſentia competit, 1.p.q.68.n.26.

Elector quando poſsit eligere fœminam excluſio maſculo, etiam in eodem gradu, 1. p.q.72.n.16. Quando extraneum, n.17.

Electio libera cùm conceditur, idoneus debet eligi, 1.p.q.1.n.145.

Electio competens primogenito iuxta Galliæ morem durat in perpetuum, 1.part. q.17.n.5.

Electione prima nulla exiſtente, non prohibetur quis iterum eligere, 1.p.q.19.n.5.

Electio facta in teſtamento an reuocetur teſtamento annullato, 1.p.q.23.n.35.

Electio hæredis incerti ex certis nõ eſt captatoria, 1.p.q.48.n.1.

Electio an poſsit fieri per actum inter viuos, 1.p.q.48.n.200.

Electio in abſentia an poſsit reuocari, 1.p. q.48.n.275.

Electio ante acceptationem eſt reuocabilis, 1.par.q.68.n.27.& quomodo acquiratur ante confirmationem, n.29.

Electio & nominatio dependent ab eo, qui iuſsit nominare, 1.p.q.71.n.67. Nec liberalitatem exercet qui ſic eligit, n.73.

Electio per fundatorem maioratus commiſſa an extinguatur in primo ſucceſſore. 2. p. q. 6. num. 278.
Electio ſi alicui in motte concedatur, ille tamen eligat in vita, an & quando valeat. 4. p. q. 2. n. 79.
Electio ab abſentibus facta ab eiſdē præſentibus poteſt ratificari. 4. p. q. 2. n. 135.

Eloquutio.

Eloquutio pluralis quid requirat. 1. p. q 13. nu. 1.

Emens, Emptor.

Emens ſcienter rem reſtitutioni ſubiectam non habet actionem ad melioramenta. 4. p. q. 33. n. 47.
Emens rem maioratus nō tenetur ad fructus perceptos ante litem conteſtatam in vita vendentis. 4. p. q. 36. n. 1. & 2.
Emens rem minorum aut eccleſiarum abſq; ſolennitatibus cenſetur habere malam fidem. 4. p. q. 36. n. 13. An illam poſsit præſcribere. nu. 19. Quid in maioratu, n. 16.
Emens rem maioratus, & eam aliquot annos poſsidens poſt morten vendentis, quomodo teneatur ad fructuum reſtitutionem, 4. p. q. 36. n. 21.
Emptor an poſsit expelli abſq; decreto, alienatione facta contra l. fin. C. de iure emphyt. 3. p. q. 9. n. 28.
Emptor rei dotalis gaudet fructibus pro vita mariti. 3. p. q. 9. n. 122.
Emptor bonorum maioratus qualiter poſſit melioramenta recuperare. 4. p. q. 32. n. 1. & ſequentib. & an 2. impugnatur Doctor del Caſtillo circa intellectum text. in l. vltim. §. vltim. C. communia de legat.
Emptor rei cōſanguinealis, qui durante lite fuit vſus reconſanguineali, an teneatur ad deteriorationem. 4. p. q. 39. n. 3.

Emolumenta.

Emolumenta tempore mortis exiſtentia primogenito cedunt. 1. p. quæſt. 10. numero. 132.

Emphyteuſis, Emphyteuta.

Emphytheuſis intelligitur accepta ſecundū conſuetudinem vel ſtatutum repellens fœminas à ſucceſsione. 1. part. q. 48. n. 73.
Emphyteuſis ad vxorem an pertineat, ſi maritus recipiat emphyteuſim pro ſe & vxore ad voluntatem ſuam, & voluntate non expreſſa decedat. 1. p. q. 48. n. 291.
Emphyteuſis, ſi aliter conuentum nō ſit, debet iudicari ſecundum leges & conſuetudines vbi res emphyteutica ſita eſt. 1. p. q. 58. n. 74.
Emphyteuſis noua, aut continuatio antiquæ an ſit, cùm emphyteuta à re emphyteutica propter non ſolutū canonem cadit, & dominus caducitatem non petit, aut remittit. 1. p. q. 58. n. 185.
In Emphyteuſi ſufficit ſcripturā illius qui rē in emphyteuſim concedit. 1. p. q. 65. nu. 37. Et num. 38. diſſoluitur quoddam dubium Ioan. Lop. an in traditione inſtrumenti requiratur perſona publica.
Emphyteuſim non acceptatam poteſt pater prælegare. 1. p. q. 68. nu. 28. & quid poſt acceptationem. n. 30.
Emphyteuſis conceſſa pro aliquo & deſcendentibus non pertinet ad monaſterium finita vita monachi. 2. p. q. 3. n. 60.
Emphyteuſis an tranſeat ad monaſterium titulo vniuerſali. 2. p. q. 3. n. 197.
Emphyteuſi finita, ciuilis vel naturalis poſſeſsio ad dominum reuertitur. 3. p. q. 9. numer. 58.
in Emphyteuſis conceſsione illius natura attenditur. 4. p. q. 1. n. 8.
Emphyteuſi finita per generationem finitā, an poſsit dominus emphyteuſim reuocare in perſonā filiæ, & omittere maſculos, 4. p. q. 19. n. 7.
Emphyteuſis eccleſiaſtica conceſſa laico laicorum legibus ſubijcitur. 4. p. quæſt. 19. num. 33.
de Emphyteuſis fundatione cùm non apparet, præſumitur ſecundùm ſolutiones præcedentes. 4. p. q. 20. n. 324.
Emphyteuta cadens ab emphyteuſi quas meliorationes amittat. 1. p. q. 10. num. 52. An euitet pœnam, ſi redimat. 3. p. quæſt. 5. nu. 11.
Emphyteuta qui ſemel feudum vendidit, an poſsit augere aut minuere pretium abſq; conſenſu domini rei emphyteuticæ. 1. p. q. 24. n. 124.
Emphyteuta an poſsit prohibere executionem rei per fideicommiſſum relictæ. 1. p. q. 73. n. 7. & an poſsit rem emphyteuticā per fideicommiſſum cui placuerit, relinquere. n. 8.
Emphyteuta an poſsit pro dote eccleſiæ dare rem emphyteuticam abſque domini cōſenſu, refertur opinio affirmans. 1. p. q. 73. n. 10. negans tamen. n. 13.
Emphyteuta vendente re ſine licentia dominī, ſi poſtea dominus conſentiat venditioni tanquam faciendæ, conſenſus non præiudicat, neque pœna euitatur. 4. p. q. 2. numer. 164.

Enumeratio.

Enumeratio ſpecierum poſt genus facta in dubio ad illas ſpecies reſtringitur. 1. p. q. 22. n. 6.
Enumeratio indiuiduorum à legato generis ſumit ſpeciem, ſub qua enumerātur. 2. p. q. 12. n. 28.

Epiſcopus.

Epiſcopus an poſsit facere maioratum. 1. p. q. 1. num. 50. & 52. Si ex priuilegio faciat teſta-

teſtamentum, de quibus bonis teſtari intelligatur.n.53.

Epiſcopus ante conſecrationem Epiſcopus nominatur.1.p.q.23.n.111.

Epiſcopus an poſsit eſſe ſine ſacerdotio.1.p. q.2.n.156.

Epiſcopus quibus in caſibus teſtari poſsit.1. p.q.1.n.54.

Epiſcopus loci, in quo bona teſtatoris ſita ſunt, vel domicilij, aut originis eius, qualiter poſsit compellere executores ad reddendam rationem.1.p.q.58.n.69.

Epiſcopus an poſsit in feudo ſuccedere.2.p. q.3.n.202.

Epiſcopus, cuius ciuitas fuit deſtructa, an habeat Epiſcopalem dignitatem. 3.p. q.5. n.22.

Epiſcopus non poteſt eligere digniorem nõ nominatum per patronũ, qui non ſit de illis, quos teſtator & fundator nominauit. 4.p.q.1.n.111.

Epiſcopi, aut capitula Regni Granatæ non poſſunt aliquid diſponere in præiudiciũ Regis.4.p.q.1.n.168.

Errans, Error.

Errantis nullus eſt conſenſus. 2.p. quæſt.5. n.104.

Error potius præſumitur quàm voluntatis mutatio.1.p.q.43.n.21.

Error quando excuſet.1.part.quæſt.51.numer.399.

Error in priuilegijs Principis non præſumitur.1.p.q.60.n.38.

Error iuris dubij æquiparatur errori facti.3. p.q.15.n.45.& 72.

Error illius, qui credebat aliquem eſſe filium ſuum, ob quem filius erat in quaſi poſſeſſione filiationis, non prçiudicat, ſi de errore appareat.4.p.q.2.n.118.

Error non prodeſt, cùm aliquid contra publicam vtilitatem vertitur.4.p. q.15. numer.59.

Error ſcripturæ teſtibus probari poteſt. 4. p.q.20.n.149.

Error iuris quando ſufficiat ad acquiſitionẽ fructuum.4.p.q.36.n.14. Quando ad prçſcriptionem.n.15.& 20.

Euentus.

Euentus poſterior à primordio tituli iudicatur.2.p.in præf.n.388.

Euictio.

Euictio an veniat in euictionis promiſsione, 1.p.q.1.n.113.

de Euictione qualiter poſsit per filium & hæredem agi. 4 p. q.16.num.14. Quid ſi euictio veniat ex natura rei.n.30.

Euictio non habet locum, quando res euincitur ex facto & ſubſtitutione Authoris, 4.p.q.16.n.51.

de Euictione qualiter teneatur vendens rẽ maioratus.4.p.q.36.num.25.

Exceſsiua.

de Exceſsiuis non intelligitur cogitatum.1. p.q.10.n.53.

Excipere, Excipiens, Exceptio.

Excipi non poteſt de iure tertij, ſi excipiẽs non poſsideat, ſed ambo in adipiſcenda concurrant.4.p.q.15.n.30.

Exceptio firmat regulam in contrarium in caſibus non exceptis.1.p. quæſt.22. numer.2.

Exceptionibus quæ dantur pro regula, ſtari debet.1.p.q.22.n.5.

Exceptio non facit, quod regula extẽdatur ad caſus, qui ſub regula non comprehenduntur.1.p.q.22.n.10.14.& 29. Nec reſtringit contenta ſub regula, n.13.

Exceptiones aliæ quàm in lege Regia contentæ an poſsint opponi contra inſtrumentum guarentigium.1.par. quæſt.22. num.23.

Exceptio poſt plures caſus appoſita caſum cui eſt adaptablilis, excipit.1.p.q.22. numer.225.

Exceptiones debent interpretari, vt ius cõmune non corrigant. 1.p. quæſt.30. numer.12.

Exceptio an poſsit opponi aduerſus liquidum dotis inſtrumentum.1.p. q.52. numer.55.

Exceptio falſi in iudicio poſſeſſorio an admittatur.3.p.in præf.n.55.

Exceptio illegitimitatis, vel alterius incapacitatis an impediat poſſeſsionem rerum maioratus. 3.p.q.15.à nu.27. cum pluribus ſequentibus. Quid ſi offeratur incontinenti probatio contra petentem, vel notoriè conſtat contra illum, n.138.

Exceptiones illegitimatis, & aliæ ſimiles admittuntur in iudicio tenutæ.3.p.q.15.numer.198.

Exceptio requirens altiorem indaginẽ qualis dicatur.3.p.q.15.n.40.

Exceptio requirens altiorem indaginẽ, quæ ex proceſſu non patet, & quæ probari nõ poteſt, executionem an impediat.3.p. q. 15.n.43. An admittatur in primogenitura.n.44. An in interdicto adipiſcendæ, n. 53. Quid ſi incontinenti probari poſsit exceptio.n.58.78.& 82.

Exceptio proprietatis an admittatur in poſſeſſorio, vbi incontinenti probatio offertur.3.p.q.15.à nu.67.ad 69. & agitur de intellectu tex.in l.27.tit.2.part.3.

Exceptio proprietatis an admittatur in caſu l.Toleti, quæ loquitur de terminorũ reſtitutione.5.p.q.15.n.77.

Exceptio proprietatis obſtat fœminæ agenti remedio l.45.Tauri. 3.p. quæſt.15.numer.192.

Excep-

Digitized by Google

Exceptio dominij in continenti probanda an admittatur in tertia inſtantia. 3.p.q. t 5 num.83.
Exceptio nullitatir an impediat ſententiæ executionem, vbi probatio in continenti offertur. 3.q.r5.n.85.
Exceptio an excludat remedium reſtitutoriũ, cùm procedit ſola veritate inſpecta, 3.p.q.r5.n.t94.
Exceptio non dicitur liquida, ſed altiorem indaginem requirens, cùm inſtrumentum non expreſſe, ſed virtualiter, & comprehenſiue loquitur. 3.p.q.24.n.33.
Exceptio dilatoria, quæ poſt litem conteſtatam ſuperuenir, an poſsit poſt litem conteſtatam opponi. 4.p.q.1.limit.1.n.53.
Exceptio rei iudicatæ de neceſsitate debet concludere. 4.p.q.r4.n.86. & de ea euidẽter conſtare. n.88.
Exceptio declinatoria à partibus omiſſa per tertium poteſt allegari. 4.p.q.r4.n.r08.
Exceptionem opponere an poſsit quis nomine eius, à quo habet cauſam. 4.p.q.r5. num.24.
Exceptio de paritate gradus quando poſsit opponi. 4.p.q.15.n.25.
Exceptionis vires metimur ex actoris perſona, quando eius intentio eſt de iure cõmuni fundata. 4.p.q.r5.n.26.
Exceptio, tua non intereſt, quãdo poſsit opponi. 4.p.q.r5.n.33.
Excaptio inuentarij an poſsit opponi poſt ſententiam. 4.p.q.16.n.r19.
Exceptio quæ impediat litir ingreſſum poteſt opponi, cùm Rex audientiam denegat. 4.p.q.23.n.65. & ſi proceditur ad vlteriora, proceſſus eſt nullus. n.66.
Exceptio melioramẽtorum poteſt opponi in via executiua. 4.p.q.32.n.31.

Excluſus, Excluſio.

Excluſa vna perſona, deſcendentes ex illa excluduntur. 2.p.q.2. nu.8r.83.85.t18.119.122. & tota linea quæ ab ea fundamentum capit. 2.p.q.4.illat.1.num.38. & 39. Fallit tamen quando ceſſat ratio excluſionis, & è contra. 2.p.q.6.nu.474. & 475. Authoris ſententia. n.479.
Excluſus ſub vna conditione, an cenſeatur ſub contraria conditione vocatus. 2.p.q.4.illat.8.n.26.
Excluſus à maioratu propter furorem vel aliam inhabilitatem, ſi efficiatur capax, an admitatur ad maioratum. 2.p.q.6.n.203. & quid in filio excluſi. n.204.
Excluſur in primo gradu ſucceſsionis non admittitur amplius. 2.p.q.6.n.206.
Excluſur ſemel à patre à filio cenſetur excluſus 2.p.q.6.n.210. & 212.
Excluſio vniuerſalis quantum operetur in materia ſucceſsionis. 1.part. q.1.nu.92.
Excluſio fœminarum tranſuerſalium non præſumitur magis, quàm deſcendentium, 2.p.q.6.n.373.
Excluſio quotupliciter conſideretur. 2.p.q.6.n.467. & 468. & qualiter limitetur, n.470. & 471. & qualiter differat excluſio fœminarum à teſtatore apposita, ab ea quæ colligitur ex perpetua maſculorum vocatione. n.481.
Excluſio alicuiur ab hæreditate ſibi de iure competenti pœna eſt. 2 p.q.6.n.502. & 505. & exhæredatio. n.503. & 504.

Excommunicatus.

Excommunicatus qualiter perdat facultatẽ eligendi. r.p.q.r.nu.266.
Excommunicatur an quid ex teſtamento capere poſsit. t.p.q.1.n.264. An poſsit facere maioratum aut meliorationem, numer.266.
Excommunicatur ad conſanguinitatis gradum an admitatur. r.p.q.r.n.428.

Exempla.

Exempla non reſtringunt regulam. r.p.q.22.n.7.
Exempla declarant in quibus terminis regula procedat. t.p.q.22.n.12.
Exempla ſcripturarum Regalium, donationum, & ſimilium, qualiter probent. 1.p.q.62.à nu.72.ad 74.
Exempla Regum & maiorum Rempublicã ad bonum vel malum ædificant. 4.p.q.1.limit.2.n.21.

Exequi, Exequutio, Exequutor.

Exequi debet iudicium per executores teſtatori coniunctos ſactum, ſi diſcordia inter executorer ab illo nominator oriatur, 2.p.in præf.n.329.
Exequutio non fit ex delicto filij in peculio aduentitio, in quo pater habet vſumfructum. t.p.q.1.n.r93.
Exequutio pro illiquidir fieri non poteſt. 1.p.q.52.n.76. Nec contra hæredem pro debito defuncti, donec appareat de beneficio inuentarij, & quod bona ſufficiũt, num.77.
In Exequutionibus qualiter debeat inſpicĩ conſuetudo. 1.p.q.62.n.58.
Exequutiones an propter ſcripturas recognitionum cenſuum, vel inſtrumenta originalia poſsint fieri. r.part. quæſt.64. numer.43.
Exequutio ſententiæ non impeditur propter exceptionem quæ contra fœminam obijcitur. 2.p.q.6.n.20.
Exequutio an poſsit fieri in fructibus feudi, 3.p.q.9.n.107. Quid in maioratu & fideicommiſſo. n.110.r17. & r2t.
Exequutio nulliter facta an confirmanda ſi conſtet de debito. 3.p.q.24.n.8.
Exequutio ſententiæ facta non præſtita cau

tions

tione non reconualidatur per cautionem poſtea præſtitam.4.p.q.2.n.71.

Exequutio an poſsit fieri in bonis dotalibus, ſi mulier fuit condemnata ſuper actione perſonali conſtante matrimonio. 4.p. q.19.n.80.

Exequutio poteſt fieri in bonis maioratus durante vita & poſſeſsione debitoris.4.p. q.26.n.7.

Exequutor maiorem ſummam quam teſtator taxauit expendens, contra teſtamentum facere dicitur.1.p.q.4.n.13.

Exequutor teſtamentarius teſtatori coniunctus an amittat legatum, quando ex eius nominatione executor eſſe non vult, refertur quædam ſententia.1.p.q.39.n.107. & quòd legatum relinquatur ratione officij.n.108. Quid vbi cõſanguinitas mouit teſtatorem ad legandum.n.109.& 110. & an diſcordia inter exequutores teſtamenti orta, determinationi factæ per coniunctos teſtatori ſit ſtandum.n.115.

Exequutor ad pauperes non poteſt indignũ eligere.1.p.q.48.n.106.& 109.

Exequutoris officium ad hæredes an tranſeat.1.p.q.48.n.187.& 188.

Exequutoris declaratio ab ipſo teſtatore facta videtur.1.p.q.48.n.211.& qualiter illi non currat tempus ad exequendũ quod per teſtatorem fuit ordinatum niſi à die ſcientiæ.n.212.

Exequutores qualiter poſsint propria authoritate poſſeſsionem capere.3.p.q.14.numer.44.

Exhæredatio.

Exhæredatio nominatim debet fieri. 1.p.q. 43.n.30.

Exigua.

de Exiguis non eſſe curandum, per exẽpla & remiſsiones docetur. 4.p. q.1. limit.6. n.7.8.11.& 31.

Exiſtens.

Exiſtens apud hoſtes an poſsit facere maioratum.1.p.q.1.n.413.& 418. vbi n.414. opinio Greg.Lop.refellitur.

Expenſæ.

Expenſas in maioratu recuperando ſi quis faciat, an eas repetere poſsit.4.p.q.26.n. 21.& 22.

Experientia.

Experientia rerum omnium magiſtra. 1.p. q.1.n.307. Ab ea licet arguere.ibid.

Expreſſum, expreſsio.

Expreſſum dicitur quod tacite ex natura diſpoſitionis colligitur.1.p.q.15.n.26.& quod in genere exprimitur.1.p. q.1. nu. 92.& 2.p.q.12. nu.6. & quod eſt in vſu quotidiano.1.p.q.67.n.12. Quid ſi ex cõiecturis colligatur. 2.p. in præf.num.28. Quid ſi ex mente.n.33.120.154.& 155. Quid ſi ex neceſsitate reſultet, num.69. 125.& 127.

Expreſſum dicitur quod ex præcedentibus & ſequentibus colligitur errore ſcribentium fuiſſe omiſſum. 2.p.in præfat.117. & quod ex vi verborum.nu.118. Quid ſi ſequatur ex eo quod expreſſum reperitur.n.121.122.& 123. Et dicitur expreſſum quod ita conſtat, vt intellectus non laboret in intelligendo.n.184. & quãdo & quibus caſibus aliquid expreſſum dicatur.n.129.135.& 392. & 2.p.q.3.nu.94. & 95. & eadem parte q.6.nu.88.& 96.& qualiter operetur pluſquam tacitum ad excludendum aliquem ab hæreditate, numer.130.

Expreſſum facit ceſſare tacitum, & quomodo.2.p.q.12.n.6.

Expreſsio in genere an ſufficiat.1.p.q.3.numer.5.

Expreſsio bonorum in facultate Regia an intelligatur facta cauſa taxationis aut demõſtrationis.1.p.q.10.n.161.

Expreſsio cum omnibus qualitatibus debet fieri.1.p.q.22.n.95.

Expreſsio ratione maioris frequentationis facta an extendatur ad caſum ſimilem nõ expreſſum, 1.p.q.23.n.137.

Expreſsio illorum non eſt de ſubſtantia, quibus expreſsis Princeps facilius concederet.1.p.q.4.n.8.

Expreſsio facta bonorum maioratus in dubio præſumitur dubitationis tollẽdę cauſa.p.1.q.47.à n.7.

Expreſsio an fiat ex veriſimili mente teſtatoris de vna perſona ad aliam.2.p. q.6.n. 508. Authoris ſententia.n.509.

Extenſio.

Extenſio an ſit licita, vbi de pœna alicuius agitur.1.p.q.1.n.363.

Extenſio, ſi ratio ſit expreſſa, admittitur ad omnes caſus, in quibus eadẽ ratio poteſt adaptari.1.p.q.22.n.16.

Extenſio ceſſat, vbi aliquid contra iuris regulas determinatur.1.p.quæſt.22.numero.228.

Extenſio quando poſsit fieri de perſona ad perſonam.2.p.q.6.n.461.

Extenſio fit ex veriſimili mẽte teſtatoris ad caſum diſsimilem, contrarium, vel oppoſitum.2.p.in præf.n.141.& 145.

Extenſio an admittatur propter fauorẽ publicum in materi ſtricta & odioſa.4.p. q. 15.n.74.

Extenſio ex identitate rationis eſt licita fauore publico.4.p.q.33.n.35.

Exteri.

Exteri huius Regni, qui parentes habent, quantam legitimam illis relinquere teneãtur.1.part. quæſt.58.num.21. Quod conducit

ducit ad intellectum text. in l. 6. Tauri.

Externus longo tempore in Hiſpania degẽs videtur ſe conformare cum legibus & cõſuetudinibus Caſtellæ. 2. part. in præf. numer. 274.

Extinctio.

Extinctio eſt fauorabilis, cùm res ad primæuum redit ſtatum. 1. p. q. 27. nu. 5.

Extrauagans.

Extrauagans de rebus eccleſiæ non alienandis qualiter habeat locum in locatione ſeu fructuum beneficiorum. 4. p. q. 19. n. 48.

Extrema.

Extrema cùm ſunt vitioſa, non coniunguntur. 2. p. q. 2. n. 92.

Extremo vno conceſſo, cauſæ videlicet cognitio, aliud, nẽpe definitio, venire debet. 4. p. q. 3. n. 12.

F

Facere, Faciens, Factum.

Fieri non poſſe dicitur illud, in quo diſpenſatio requiritur. 1. p. q. 51. n. 120.

Faciens maioratum ſi conſtituat ſe pro poſſeſſore pro omnibus bonis, fortius ius eis tribuit. 1. p. q. 24. n. 102.

Faciens maioratum virtute Regiæ facultatis, ſi renuntiauerit facultati Regiæ & priuilegio, an videatur renuntiare. l. 44. Tauri, & de alijs ſimilibus quæſtionibus. 1. p. q. 38. à num. 1. cum pluribus ſeqq.

Faciens aliquem hæredem vniuerſalem, videtur diſponere de fideicommiſſo in fauorẽ illius. 1. p. q. 48. n. 290.

Factum Principis authoritate an poſſit ex conſenſu partium tolli. 1. p. quæſt. 18. numer. 10.

Factum contemplatione deficientium liberorum à Principe gratia dantis vel recipiẽtis, non reuocatur propter natiuitatẽ aliorum. 1. p. q. 21. n. 60.

Factum ſuperioris in dubio ad ius commune refertur. 1. p. q. 60. n. 10.

Facta coram iudice, & apud acta, ſi non ſint in forma iudicij, ſeu actus iudiciarij, non obtinent. 1. p. q. 65. n. 21.

Factum de facto, de facto debet reuocari. 3. p. q. 14. n. 8. 9. & 33.

Factum ſi approbetur à lege cum aliqua qualitate, debent factum & qualitas probari, 4. p q. 20. n. 183.

Factum Principis tãquam caſus fortuitus reputatur. 4. p. q. 40. n. 23. & 63.

Factum non dicitur quod non eſt perfectẽ factum. 4. p. q. 40. n. 74.

Facilius.

Facilius aliquid retinetur, quàm de nouo acquiritur. 1. p. q. 1. num. 212.

Facilius quid conceditur ad coadiuuandam intentionem fundatam, quàm ſi de nouo actus deberet fundari. 1. p. q. 11. n. 36.

Facultas.

Facultas teſtandi eſt de iure gentium. 1. p. q. 1. n. 23.

Facultas condendi maioratus deſcendentibus à Iudæis an ſit concedenda. 1. p. q. 1. n. 48. & 49.

Facultate alienandi feudum adepta, quæ ſolennitates debeant obſeruari. 1. p. q. 1. numer. 141.

Facultate ſibi conceſſa nõ poteſt quis abuti, 1. p. q. 1. n. 153.

Facultatem habens faciendi maioratum an ea in fauorem filij ſpurij poſſit vti ſub cõditione, *Si capax erit.* 1. p. q. 2. à nu. 1. per plures ſeqq.

Facultas cùm impetratur à Principe ad maioratus inſtitutionem, numerum certum liberorum eſſe exponendum, contra Greg. Lop. & Epiſcop. Couarr. reſoluitur. 1. p. q. 3. n. 59.

Facultas ad faciendum maioratum an ſit gratia, vel diſpenſatio. 1. p. q. 3. n. 62.

Facultate cum clauſula derogatoria ad conficiendum maioratũ adepta, ſi poſtea alia facultas cum derogatione impetretur, prima facultas derogata non cenſetur. 1. p. q. 3. n. 105.

Facultas ad maioratum inſtituendum conceſſa aliquibus expreſſis, in non expreſſis denegata videtur. 1. p. q. 3. n. 107.

Facultas an valeat, ſi quis Principi plures filios, vel multo maiora bona quàm habeat exponat. 1. p. q. 4. n. 1. & 3. & per plures ſeqq.

Facultas eſt ſeruanda, ſi conſtito Principi de obreptione, nihilominus eam ſeruari iubeat. 1. p. q. 5. n. 8.

Facultas ad inſtituendum maioratum an ſuſtineatur ex aliqua cauſa vera. 1. p. q. 6. numer. 16.

Facultas ad maioratus confectionem ſine expreſſione meliorationis tertij & quinti prius factæ non valet. 1. p. q. 7. n. 10.

Facultas ad alienandum bona fideicommiſſo ſubiecta eſt ſubreptitia, ſi de prohibitione alienationis non fiat mentio. 1. p. q. 7. n. 16. Quid de facultate ad alienandum bona feudalia. n. 17.

Facultates ad faciendum maioratum, alienandum, aut hypothecandum illius bona, ſecundum intentionem concedentis debẽt interpretari. 1. p. q. 8. n. 28.

Facultas Regia ad faciendum maioratum an habeat locum in bonis quæ ſubrogata fuerunt in locum bonorum vinculatorum. 1. p. q. 11. à princip. vſq; ad finem quæſt.

Facultas ad ædificandum conceſſa intelligitur in acceſſorio ædificio. 1. p. q. 10. n. 88.

Facul.

INDEX.

Facultas Regia ſi dicat, quòd quis addere poſſit ad maioratum, an quæ addit, videatur repetere titulo maioriæ. 1.p.q.10.n.146. Authoris ſententia. n.118.& 151.

Facultas ad maioratus inſtitutionem fauorabilior eſt cùm quis vnicum tantum habet filium. 1.p.q.13.nu.6. potius amplianda quàm reſtringenda. n.7. Quid ſi poſt maioratus inſtitutionem in vnico filio factã alij naſcantur. n.8.

Facultas conceſſa ad faciendum maioratum in filium extenditur ad nepotem, vbi eadem eſt ratio. 1.p. q.15. nu.37.78.80. & 113. Quid vbi filius viuente patre obijt, num.39.

Facultas conceſſa ad faciendum maioratum in filium an poſsit in filiabus verificari. 1.p.q.16.à n.1.vſq; ad finem quæſt.

Facultate marito & vxori ad inſtitutionem maioratus conceſſa, an poſsit vnus in vnũ filium, & alter in alterum maioratum facere. 1.p.q.23.n.10.

Facultas quòd maioratus poſsit reuocari, nõ procedit in contractu facto inter virũ & vxorem. 1.p.q.23.nu.28.& 42.& an viro & vxore cõtrahente noua facultas requiratur. n.43.

Facultas teſtandi & diſponẽdi de re propria non eſt reſtringenda. 1.p.q.quæſt.30. numer.84.

in Facultate Regia ſi adeſt idem priuilegium conceſſum per l.44. Tauri, illo renunciato d. legi an renuncietur. 1.p.38. nu.21. & an renuncians priuilegio dictæ legis renunciet priuilegio reuocandi maioratum, num.25.& 34.

Facultate declarandi & ordinandi ſibi reſeruata, ſi quis morte præuentus nihil ordinauerit, præcedens diſpoſitio confirmata videtur. 1.p.q.44.n.103.

Facultatem ad maioratus inſtitutionem an poſsint domini de Camera declarare, cũ Princeps concedens deceſsit. 1.p. q.44. n.108.

Facultas conceſſa à teſtatore ad eligendum filium ad maioratum vel meliorationem an poſsit alteri cõmmitti. 1.p. q.48. num. 190. 191.& 194.

Facultas eligẽdi durat, donec quis fuerit interpellatus ad eligendum per litem conteſtatam. 1.p.q.48.n.293.

in Facultate conceſſa ad faciendum maioratum ſi exprimantur aliqua, quæ de iure tacite inſunt, nihilo operantur. 1.p.q.60.n.1. & an hoc procedat in cõditione quæ ineſt ex neceſsitate. n.3.

Facultas Regalis ad faciendum maioratũ potens habere diuerſos intellectus, debet interpretari vt iuri communi non deroget, 1.part. q.60. n.11. Eius verba non debẽt eſſe ſine effectu aliquid operandi. n.12.

Facultates ad inſtituendum maioratum conceſſæ ſecundum ſupplicationem debent interpretari. 1.p.q.60.n.36.

in Facultate Regia ſi exprimatur quòd poſſit quis in filios vel nepotes maioratũ inſtituere, non poteſt nepotes inſtituere ſi lijs relictis. 1.p.q.71.n.101.& quare, numer.102.

Facultates ad inſtituendum maioratum, vel ad aliquam rem ab illo extrahendum, debent interpretari ſecundum ſtylum Principis concedentis. 2.p.in præf. n.224. & in eis ſubintelligũtur clauſulæ ordinariæ, num.239.

Facultate ad faciendum maioratum inter cõſanguineos data veniunt etiam conſanguinei ex parte matris ex communi vſu loquendi Hiſpaniæ. 2.p.in præf.n.293.

Facultatem ſi quis impetret ad legitimandũ aliquem filium naturalem, & ad faciendũ maioratum, in quo ſuccedat, an valeant legitimatio & maioratus, ſi poſtea appareat non eſſe eius filium. 2.p.q.1.n.71.

Facultas Regia ſi detur ſub conditione ad obligandum, aut hypothecandũ bona maioratus, eſt nulla, ſi non adimpleatur cõditio. 2.part. quæſt.4. illatio.8. num.10. & 14.

Facultas Regalis admittẽs & vocans ſpurios ad ſucceſsionem primogenituræ in defectum filiorum legitimorum valet. 4.p. q. 29.n.9.

Facultas diſpõnendi de bonis maioratus ab eius conditore conceſſa debet intelligi ſiue in morte, ſiue in vita. 2.p.quæſt.12.numer.59.

[Fa]cultas conceſſa ad alienandum bona maioratus valet, quando eſt pro tuitione rerũ illius. 4.p.q.1.limit.1.n.110.

Facultas data ad obligandum & hypothecandum bona maioratus pro reſtitutione dotis extenditur ad obligationem & hypothecam antea factam. 4.p.q.2.n.86.

Facultas ad alienandum bona maioratus eſt reſtringenda. 4.p.q.11.n.23.

Falſum, Falſitas.

Falſum committit qui Regi mentitur. 1. p. q.9.n.4.

Falſitas qualiter præſumatur in literis gratiæ aut iuſtitiæ. 1.p.q.8.n.25.

Falſitatis crimen multa habet in iure ſpecialia. 1.p.q.9.n.5.

Falſitas ex qualitate perſonæ arguitur. 1.p. q.51.n.239.

Fama.

Fama eſt multum pretioſa. 1.p.q.51.n.12.& theſaurus inæſtimabilis. n.13.

Fama dominium in antiquis an probet. 4.p. q.20.n.341.

Fami-

I N D E X.

Familia.

Familiæ honor, memoria, & gloria vt conſeruentur, intereſt quod ſucceſſorer habitẽt in loco vbi eſt domus & familia teſtatoris. 1.p.q.57.n.17.& 22.

Fauor, Fauorabilis.

Fauor publicus qualiter in maioratuum conſtitutione verſetur. 1.p.q.27.n.8.& 13.& 3.p.q.9.n.36.

Fauor publicur eſt, ne vltimæ voluntater fruſtrentur. 4.p.q.15.n.72.

Fauor & odium vbi concurrunt, pro fauore debet intelligi diſpoſitum. 3.par.quæſt.2. num.22.

Fauorabile aliquid dicitur, vbi de Reipublicæ intereſſe agitur. 1.p.q.21.n.45.

Fauorabilibus perſonir qualiter fauendum, 1.p.q.3.n.81.

Feudum, Feudatarius.

Feudum, baronia, & ſimilia, dignitater an nũcupentur. 1.p.q.1.n.14.

Feudi natura qualiter alteretur. 1.p:q.1.numer.110.

Feudum receptum pro hæredibur quibuſcũque an veniat ad vxorem recipientis. 1.p, q.1.n.199.

Feudum videtur donatum contemplatione patris. 1.p.q.1.n.424.

Feudum quando ſequatur conditionem perſonæ, vel perſona conditionem feudi. 1.p. q.10.n.150.

Feudum nouum à Rege iure antiqui feudi poſsidendum conceſſum antiqui qualitatem aſſumit. 1.p.q.12.n.13.

Feudum acquiſitum pro aliquo & filijs, an dicatur nouum in perſonis filiorum. 1.p. q. 24.n.48.

Feudi conceſsione facta pluribus de agnatione, tranſit feudum ad omnes ipſo iure. 1. p.q.24.n.50.

in Feudir an poſrit quis alteri ſtipulari. 1. p. q.24.n.62.

Feuda capite minui non debent. 1.p. q.26. n.94.

Feudum hæreditarium an dicatur, ſi in clauſula executiua adſit dictio *pro hæredibus*, 1.p.q.30.n.55.

Feudum cum aſſenſu Regio de nouo acquiſitum, in quo primogenitus debebat ſuccedere, non poteſt reuocari, vt reliqui filij in feudalibur ſuccedant. 1.part. q. 37. nu. 21. Quid in primogenitura à marito & vxore inſtituta. n.22.

Feudum an auferendum à filio propter feloniam, ſi viuente patre querimonia fuit expoſita. 1.p.q.43.n.93.

Feudi vere natura eſt illa, quæ regulatur à conſuetudine loci, in quo ſitum eſt feudum. 1.q.58.n.225.

Feudum ſi quis concedat alicui pro ſe & filio primogenito, reſeruata poteſtate diſponendi in fauorem aliorum filiorum, an poſsit Princes diſpenſare, iure primogenito iam quæſito. 1.p.q.60.n.26.

Feudum an poſsit primogenito relinqui in vocatorum præiudicium. 1.p. quæſt.73. num.9.

Feudi alienatio ſi fiat iure permittente, filij præferuntur agnatis: ſi verò fiat iure refragante, agnatus præfertur filio. 2.p.q.4. illat.8.n.311.

Feudum quando dicatur paternum. 2.p.q.5. num.47.

Feudi pars cum eſt antiqua, totum feudum antiquum præſumitur. 2.p.quæſt.5.numero.72.

Feudum & donatio qualiter differant. 2.p. q.6.n.31.

Feudi natura mutari non debet niſi expreſſe caueatur. 2.p q.6.n.36.

Feudum ſi concedatur alicui, & hæredibus ſuis ex legitimo corpore deſcẽdentibus, ſeruata ſexus & ætatis prærogatiua, filia primogeniti excludit ſecũdogenitum, & amita nepotem maſculum. 2.p.quæſt.12. n.50.

Feudum antiquum præſumitur, cùm vaſſallus, vel eius hæres in poſſeſsione reperitur. 3.p.in præf.n.42.

Feudum ſi renouetur, an & qualiter dicatur nouum vel antiquum. 3.p.q.5.n.8. & 12. Quid in feudo per ſententiam amiſſo ſi reſtituatur. n.24.

Feudum alienari prohibitum alienari poteſt in perſonas coniunctas, ad quas peruenturum erat poſt mortem alienantis. 3.p. q. 18.n.14.

Feudi conceſsio facta in patria, in qua ſolent feudi alienari, præſumitur facta ſecũdum talem conſuetudinem. 4.p. quæſt.1. numer.17.

Feudum ſi concedatur alicui & hæredibus ſuis, de hæredibus ſanguinis intelligitur, 4.p.q.1.à n.106.

Feudum qui renunciat an poſsit ex noua cauſa petere. 4.p.q.1.limit.1.n.65.

Feudum qualiter poſsit pro reſtitutione dotis obligari. 4.p.q.1.limit.2.n.10.

de Feudo præſcripto idem eſt iudiciũ quod de titulo. 4.p.q.14.n.122.

Feudum ſi alienetur, quod poteſt Regio aſſenſu alienari, ſed ſine illo fuit alienatum, & filius maior hæreditatem patris adiuit, an teneatur fratribus ad æſtimationem. 4. p.q.16.n.48.

Feudum ſi ſemel ad fœminam peruenit, poteſt iterum peruenire, 4.p. quæſt.19.numer.55.

Feudum antiquum ſi alienetur, non aperitur domino ius, ſed filijs, & agnatis eius, vt ipſi

ſi

ſi recuperare poſſint mortuo alienante, 4.part.quæſt.19.num.122.
Feudum quantum ſit quis debeat probare, 4.p.q.20.n.17.
Feudi alienatio ſine cōſenſu domini cum eſt notoria, poteſt dominus propria authoritate poſſidentem ſpoliare. 4.p.q.20. numer.101.
Feudum inter vaſſallos poteſt præſcribi, & vnus vaſſallus contra alium ſpatio triginta annorum.4.p.q.21.n.34.
Feudum antiquū poteſt alienari in agnatos remotiores ſine conſenſu domini. 4.p. q. 21.n.31.
Feuda, iuriſdictiones, & alia regulariter indiuiſibilia, pro bono pacis diuidi poſſunt.4. p.q.22.n.24.26.& 45.
Feudum conuentionale, quod ad filios, & generationes defertur, non amittitur per delictum.4.p.q.23.n.12.& quando non eſt hæreditarium.n.13. Nec quando dicitur, *Concedo feudum Titio, & ſuis hæredibus de vno in alterum*.num.15.& 25. Nec feudū generi conceſſum.n.17.
Feuda redacta ad inſtar patrimonialium poſſunt ob delictum confiſcari.4.p.q.23. numer.16.
Feudum dicitur antiquum, quando Princeps reſtituit delinquentem ad feudum, quod per delictum amiſit.4.p.q.23.n.92.
Feudi recognitio per errorem facta non nocet ſucceſſoribus.4.p.q.35.n.4.
Feudum & fructus eius pro vita delinquentis poſſunt alienari.4.p.q.40.0.13. Quid vbi bona ſunt prohibita alienari diſpoſitione hominis & legis.num.14.& an talea prohibitiones ſint exprimendæ. 0.19.
Feudatarius, etiam cū domini conſenſu, non poteſt alienare feudum in remotiores agnatos.1.p.q.54.n.4.
Feudatarius poteſt feudum alienare propter vtilitatem bonorum feudalium.4.p.q. 1.limit.5.n.5.

Fictio.

Fictio in caſu ficto idem operatur quod veritas in caſu vero.1.p. q.51.n.68.70.82. & 83.& quomodo.n.180. Quid in exorbitantibus.n.121.
Fictio in iure nunquam inducitur, niſi æquitas exigat.1.p.q.51.n.128.

Fides.

Fides humana quid ſit.1.p.q.22.n.63.
Fidei promiſsio an valeat, vbi iuramentum eſt neceſſarium.1.part.quæſt.22.nu.65. & 73.
Fidem non ſeruanti fides ſeruanda non eſt, 1.p.q.22.nu.262.& ibi quid de tregua & pace.
Fidem qui frangit, infamis eſt.1.p. q.22,numer.62.
bonam Fidem qui agnoſcit non eſt culpandus.4.p.q.14.n.50.
bona Fides ſufficit ad acquiſitionem fructuū, & ea præſumitur abſque titulo.4.p.q.36. nu.12.
mala Fides præſumitur in eo qui emit rem minoris aut eccleſiæ abſque debitis ſolennitatibus.4.p.q.36.n.13. Quid in maiora tu,num.16.

Fideicommiſſum, Fideicommiſſarius.

Fideicommiſſum, & acquiſitio ex teſtamento, non eſt de iure diuino. 1.p. in præfat. n.38.
Fideicommiſſum per quę verba in inſtrumēto diuiſionis poſita remitti cenſeatur.1.p. q.1.n.76.
Fideicommiſſum fratribus relictum ſecundum iuris communis diſpoſitionem intelligitur.1.p.q.1.n.109.
Fdeicommiſſum nondum acquiſitum non non confiſcatur.1.p.q.1.n.355.
Fideicommiſſum non cenſetur renunciatū, vbi reſultat inæqualitas.1.p.q.3.num.51. Nec ex renunciatione quæ inter fratres fit.1.p.q.5.n.16.
Fideicommiſſum ex confeſsione an probetur.1.p.q.9.n.16.An inducatur ex generalitate rei prohibitæ alienari. 1.p. q.10. num.71.ad acquirenda an extendatur, numer.178.
Fideicommiſſum reſtringitur ad bona donata tempore donationis.1.p.quæſt.10.numer.191.
Fideicommiſſum videtur impoſitum in rebus donatis inter viuos in donatione morte confirmanda, quando in alijs bona verificari non poteſt.1.p.q.15.n.43.
Fideicommiſſum dicitur renunciatum ab eo qui ſolum ius renunciandi obtinebat.1.p. q.15.n.54.
Fideicommiſſum ex geminatione prohibitionis inducitur.1.p.q.22.nu.91.124.& 143.
Fdeicommiſſum cum ad ſtatum antiquum reuertitur, nihil noui inducitur.1.p.q.58 num.199.
Fideicōmiſſum cùm eſt inſtitutioni taliter coniunctum, vt ab illa ſeparari non poſſit, iudicatur de fideicommiſſo vt de inſtitutione.1.p.q.10.n.98.
Fideicommiſſum qui agnouit, & bona eius poſſidet, ex cauſa fideicommiſſi poſſidere videtur.1.p.p.33.n.28.
Fideicōmiſſum recipit interpretationem à conſuetudine patriæ.1.p.q.48.n.49.
Fideicommiſſum relictum cui quis voluerit, ſi is non eligat, omnibus hæredibus debetur.1.p.q.48.n.213.
Fideicommiſſum vniuerſale iniunctum hæredi grauato, non expreſſa perſona onerati,

onerati, venientibus ab inteſtato eſſetur inductum. 1.p.q.50.n.513.

Fideicommiſſum ſi quis alienet contra præceptum teſtatoris, quis debeat admitti. 1.p.q.50.n.115.

Fideicõmiſſum, grauamine appoſito, ne ſuccedant filij ſecundi matrimonij, validum eſt. 1.p.q.51.n.45.

Fideicommiſsi onus quandò cenſeatur repetitum & perpetuum. 1.p.q.51.n.251.

ad Fideicommiſſum relictum familiæ alienſius tertij admittuntur qui ex ea familia deſcendunt. 1.p.q.55.n.287.

Fideicommiſſum an inducatur ex eò, quòd res ad primæuam naturam reducatur. 1.p.q.58.n.186.

Fideicommiſſum nullum fuiſſe ſi hæredes fateantur, an noceat illis talis cõfeſsio. 1.p.q.64.n.72.& 73.

Fideicommiſſum an valeat in rebus prius donatis, cùm pater fecit meliorationem inter viuos, & poſtea in teſtamento hæredem inſtituit eum fideicommiſsi grauamine. 1.q.66.n.17.

Fideicommiſſum ſi fiat in teſtamento ſub cõditione, & in codicillis conditio non adijciatur, an cenſeatur adẽpta. 1.p.q.74.n.7.

Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur in filios ex coniecturata mente teſtatoris, 2.p.in præſ.n.36.an in extraneos.nu.37.& quæ ſit ſufficiens cõiectura vt tranſmittatur, in iudicis arbitro conſiſtit.nu.39.& quot ſint coniecturæ.n.40.

Fideicommiſſum cenſetur perpetuũ ex veriſimili mente diſponentis. 2.p.in præfat. n.137.& 142.

Fideicommiſſum vniuerſale an debeatur ex teſtamento nullo. 2.p. in præfat. numero.284.

Fideicommiſsi verba debent intelligi ſecundum eius principium. 2.part. in præfat. n.386.

In Fideicommiſsis non ſucceditur illi qui eſt grauatus reſtituere, ſed illi qui fideicõmiſſum reliquit. 2.p.in præf.n.577.

Fideicommiſſorum & maioratuum notabilis differentia. 2.par.quæſt.3.num.100.105.& 107.

Fideicommiſſum conditionale an transſmittatur ad filios hæredes. 2.p.q.3.num.103.104.& 106.& quid in fideicommiſſo puro.n.109.

Fideicõmiſſum an poſsit dari cauſa donationis implendæ. 2.par.quæſt.4.illatio.8.numer.268.

Fideicommiſſum qualiter tacite inducatur, 2.p.q.5.num.1.2.3.4.9.10.16.22.23.24 26.27.28 62.73.88.108.110.& 111.

Fideicommiſſum dicitur reale, quando eſt inductum in fauorem agnationis 2.part. quæſtio.5.numer.6.

Fideicommiſſum an ſit in dubio ſuſtinendum. 2.p.q.5.à nu.7.ad 11.

Fideicommiſſum indefinitè factum qualiter intelligatur. 2.p.q.5.n.65.

Fideicommiſſum an ſit de iure cõmuni perpetuum. 2.p.q.5.n.86.

Fideicommiſſum non inducitur inter non vocatos. 2.p.q.5.n.87.

Fideicommiſsi conditioni ab hæredibus factæ an poſsint ſucceſſores contradicere, 2.p.q.5.n.97.& 98. Quid ſi error probetur. n.91.102.103.105.& 106. Quid de procuratoris confeſsione. n.107.

Fideicommiſſum quando ſit fauorabile, vel odioſum, & an inducendum, vel non. 2.p.q.5.n.101.

Fideicommiſſa perpetua & temporalia qualiter differant. 2.p.q.5.n.116.

Fideicommiſſum an poſsit fieri inter viuos, 2.p.q.6.n.27.

Fideicommiſſum an intret in locum patris, 2.p.quæſt.6.num.48. ex l.40. Tauri reſoluitur.

Fideicommiſſum inter maſculos factum cenſetur, quando teſtator maſculos tranſuerſales filiæ præpoſuit. 2.part.q.6.à nu.83. ad 85.

in Fideicommiſsis ſatis eſt adeſſe qualitatem tempore exiſtentis conditionis. 2.p.q.6. n.15.

Fideicommiſſum relictum deſcendentibus aut poſteris, & relictũ familiæ vel agnatis qualiter differant. 2.p.q.6.n.383.

Fideicommiſſum conditionale propter qualitatem maſculinitatis ad hæredem tranſmittitur. 2.p.q.6.n.322.

Fideicommiſſum poteſt renunciari, ſi conditio, ſub qua fuerat relictum, euenerit. 3.p. q.18.n.9.

Fideicommiſſum expreſſe factum in caſu alienationis videtur, cum teſtator dicit, quòd bona in agnatione ſeu familia conſeruentur. 4 p.q.1.n.34.

Fideicommiſſa & maioratus qualiter differant. 4.p q.1.n.53.

Fideicommiſſum poteſt in contractibus apponi. 4.p.q.1.n.58.

Fideicommiſſum nomine proprio relictum qualiter intelligatur. 4.p.q.11.n.18. Quid in maioratu. n.19.& 21.

Fideicommiſſum cum fraude euerti non eſt permittendum 4 p.q.16.n.37.

Fideicommiſſum non continetur hæreditatis appellatione. 4 p.q.19.n.103.

Fideicommiſſum qualiter & quibus caſibus extinguatur. 4.p.q.19.n.151.

Fideicommiſſum qui prętendit, probare debet illud, quod eſt ſuæ intentionis cauſa, 4.p.q.20.n.11.

Fideicommiſſum perpetuum an inducatur per verbum, *in infinitum*, 4. p. quæſt.20. n,273.
Fideicommiſſum non habet locum niſi in caſibus comprehenſis in ſubſtitutione. 4.p. q.29.n.12.
Fideicommiſſi remiſsiò non præſumitur niſi probetur.4.p.q.35.n.18.
de Fideicommiſſi ſcientia qualiter conſtet, 4.p.q.35.n.20.
Fideicommiſſo non cenſetur renunciatum per ſimplicem diuiſionem.4.p.q.55. n.9. Et quãdo cẽſeatur renunciatũ.n.10.& 11.
Fideicõmiſſarius an admittatur, ſi hæres grauatus de reſtituendo decedat voluntatẽ non declarata. 1.p.q.48.n.280.
Fideicommiſſarius cùm ex fideicommiſſo & teſtamẽto nõ eſt nominatus,an agere poſſit ſummaria.2.p.in præf.n.68.
Fideicommiſſarius alicui ſubſtitutus, *ſi ſine liberis deceſſerit,* an teneatur probare ſine liberis deceſsiſſe.2.p.q.5.n.81.& 83.
Fideicommiſſarius cũ poſsidet bona, ſuper quibus lis tractatur, non tenetur probare defunctũ,per cuius mortem ſucceſsit,ſine liberis deceſsiſſe. 3.p.in præf.n.44.
Fideicõmiſſarius pro bonis alienatis per hæredem poteſt vti beneficio.l.vltim. C.de edict.D.Adr.3.p.q.9.n.3.
Fideicommiſſario ignoranti an acquiratur dominium rerum fideicommiſſariarum,ſi per hæredem grauatum alienentur. 3. p. q.9.n.8.&.13.
Fideicommiſſarius vniuerſalis exiſtens in poſſeſsione bonorũ grauati eſt legitimus contradictor,& citari debet in cauſa poſſeſſoria. 3.p.q.14.n.36.
Ad fideicommiſſarium non pertinent quæſita per hæredem ex propria induſtria, & quæ ad illum extra teſtatoris patrimoniũ peruenere.4.p.q.22.n.94.
Fideicommiſſarius poteſt opponere contra hæredem, qui petit ſe mitti in poſſeſsionem,quod illi erat facienda reſtitutio,& rem retinere. 3.p.q.24.n.11.
Fideicommiſſarius, ſi alios præueniendo bona fideicommiſsi petat,totum debet conſequi,licèt fideicommiſſarij ſint plures,ſi det hæredi cautionem de conſeruando legatarijs & fideicommiſſarijs.4.par. q.15. num.104.
Fideicommiſſarius qualiter probet dominiũ contra poſſeſſorem.4.p.q.20.n.32.
Fideicommiſſarius qualiter teneatur de culpa dolo proxima.4.p.q.32.n.30.
Fideicommiſſarius conditione pendente poteſt petere à grauato vt ſibi caueat. 4. p. q.34.n.6.

Fideiuſſor.

Fideiuſſor de iudicato ſoluendo an teneatur ad fructus perceptos põſt rem iudicatam, 3.p.q.25.n.47.

Filius, Filia, Filiatio.

Filius an poſsit poſt mortem patris legitimari virtute clauſulæ, *omni meliori modo.* 1. p.in præf.n.82.
Filios aut deſcendentes non habens de bonis omnibus abſque Regia facultate maioratum poteſt conficere.1.p.q.1.numero.55.
Filijs an poſsit tolli legitima conceſſa per Principem facultate faciendi maioratum de omnibus bonis cum verbo,*liberè*. 1.p. q.1,n.140.
Filius approbans patris teſtamentum totum approbare videtur.1.p.q.55.n.55. Quid ſi illi relinquatur aliquid cũ clauſula quod amplius petere non poſsit. n.58. Quid ſi pater priuet eum legato,ſi plus petat.nu. 60. Quid ſi conditionem expreſſam adijciat, quòd ſi filius vult cõſequi legatum, non deducat legitimam ex fideicommiſſo,num.63. Et an filius acceptans legatũ repudiet fideicommiſſum,num.65. Et an dicta habeant locum in ſpurio legitimato ad ſuccedendum.n.64.
Filius an poſsit facere maioratum de donatione à Rege facta propter ſeruitia parentis, 1.p.q.1.n.423.
Filius an teneatur adimplere grauamen à patre in confectione maioratus appoſitum, vt det naturali vltra quintum.1.p. q.2. n. 118.& 121.
Filij an ſuccedant in pecunia, ex qua pater primogenito feudum emit.1.p.q.10.numer.179.
Filij an poſsint conſentire cum iuramento, quòd pater teſtetur de feudo in fauorem ſecũdogeniti primogenito excluſo. 1.p. q.22.n.35.
Filius an poſsit facere maioratum in filium naturalem excluſo patre legitimo. 1.p.q. 2.n.169.
Filius an faciat deficere conditionem, licèt non ſuccedat. 1.p.q.2.n.84. An ſuccedat, in iure feudi quod pater habebat. 1. p. q. 33.n,30.
Filius non amittit maioratum, ſi non pareat conditioni, qua grauatus fuit vt contrahat matrimonium cum aliqua conſanguinea ſub pœna priuationis maioriæ, ſi faciliter impetrare diſpenſationem nequit. 1.p.q. 50.à n.17.ad 19.
Filius an poſsit diminuere legitimam patris virtute licentiæ patri cõceſſæ. 2.p.q.63. num.1.
Filius abortiuus an faciat gradum. 2.p. q.9. n.1. 10. 11.& 14.
Filius an & quando intret in perſonã patris. 2.p.q.9.n.20.22.& 23.

Filij an ſuccedant in feudo, ſi matrimonium ob publicæ honeſtatis impedimentum nõ valeat, contrahentes tamen credant illud de facto tenere. 3.p.q.15.n.135.

Filius acceptans maioratum vel meliorationem à patre factam, ſi hæreditatem repudiat, non excluditur à iure petendi bona maioratus, quæ pater alienauit. 4.p.q.56. n.94.

Filij an poſsint in cauſa nobilitatis obtinere, cùm pater ſoluit tributa, vel alio modo nobilitatem amittit. 4.part. quæſt. 23. numer. 34.

Filius adoptiuus an ſuccedat in primogenitura. 1.p.q.51.n.127.

Filius arrogatus non eſt verè filius, 1.p.q.51. num. 274.

Filij bannitorũ, qui in abſentia damnati fuere, an valeant impedire executionem in bonis eorum factam. 5.p.q.1.n.212.

Filius baſtardus non ſuccedit in maioratu. 2. p.q.2.n.19.& 24. Nec admitti debet ad retractum conſanguinealem. n.25. & 29. ſi tamen matri ſuccedat, ad retractum matris admittitur. n.26.

Filius conſentiens ſibi præiudicat, patre ex eius bonis maioratum inſtituente. 1.p. q. 23.nu.61.

Filius cùm grauamini legitimæ in omnibus, & per omnia conſentit, an cenſeatur ſpecialis & expreſſa approbatio. 1.p.q.1. numer. 10.

Filij concepti poſt nobilitatem patri conceſſam priuilegio nobilitatis gaudere debẽt, 5.p.q.15.n.114.

Filij ante delictum concepti an excludantur à ſucceſsione maioratus, latè diſputatur. 2.part. quæſt. 4. illat. 2. à num. 14. ad 22. à quo reſoluitur. Quid in ingratitudine. n.27.

Filij clericorum an poſsint matri ſuccedere, 2.p.q.2.n.61.62.& 64.

Filij debent in poſſeſsione obtinere donec conſtet in proprietate de exceſſu donationis à patre vel matre factæ. 3.p. q.15. n.122.

Filius donãtis in pacto matrimoniali an poſſit hypothecariã intentare, ſi donans promiſsionem non adimpleat. 1.part. quæſt. 24.num.69. Et an conueniatur ad intereſſe. n.70.

Filius donatarius an teneatur reſtituere vſũfructum, quem percepit de exceſſu bonorum, quæ pater inofficioſe donauit, donatione à filij reuocata. 1.part. quæſt. 53. numa 6.

Filius eligens legatũ à parte relictũ pro ſua legitima, illius diſpoſitionẽ approbat. 1. p.q.36.n.43.

Filius in poteſtate, vel emãcipatus, an poſsit in vita patris petere rem maioratus à patre alienatam. 4.p.q.16.nu.87.88. & 97. Quid in feudo. n.89.

Filius iuſte exhæredatus an poſsit ſuccedere in maioratu. 2.p.q.4. illat. 1.n.54. Quid in iure patronatus. n.55. Quid in fideicommiſſo, nu.57.

Filius exhęredatus an admittatur ad retractũ conſanguinealem. 4.p.q.23.n.32.

Filius expoſitus an præſumatur natus ex legitimo matrimonio. 3 p.q.15.n.182. Authoris ſententia. n.183.

Filius familias an poſsit maioratum inſtituere, ex l.6. Tauri. 1.p.q.5.num 68.& 102. Quid de bonis caſtrenſibus in patris præiudicium. n.69.71.& 72.

Filius familias clericus an poſsit diſponere de vſufructu in præiudicium patris. 5.p. q.1.n.590.& 2.p.q.6.n.214.

Filius familias quomodo poſsit petere rem fideicommiſsi à patre alienatam. 3.p. q.9. nu.15.

Fillus familias ſi abſque conſenſu patris iudiciũ ſequatur, nõ ſufficit ratificatio poſtea ſubſequuta. 4.p.q.2.n.73.

Filij fratrum nepotum appellatione an comprehendantur, quando diſpoſitio aliàs nihil operaretur. 1.p.q.18.n.18.

Filius fratris ex natura copulæ nepos dicitur. 1.p.q.15.n.128.& 132.

Filius filij maioris admittitur, conceſſa mulieri facultate, vt poſsit filium ad patronatum eligere, ſi illa ante electionem decedat. 1.p.q.48.n.92.

Filius furioſi ſuccedit in primogenitura, quãuis pater in illa non ſucceſſerit. 2.p.q.4. illat. 2.n.43.& qualiter poſsit ſubſtitui, nu. 50.& 51.

Filius grauatus quòd ſi matrimonium abſq; matris conſenſu contrahat, ſecundus illi ſuccedat, ſi contrahat, & reconcilietur, an amittat donationem. 1.p.quæſt.43. numero. 103.

Filius grauatus vt talem vxorem ducat ſub pœna perditionis maioriæ, ſi ſemel renuerit. & poſt pœniteat, an admittatur. 1. p. q.50.n.95.& 97. Authoris ſententia, nu. 100.101.& 103. Quid ſi erat minor qui exequi noluit. n.105.

Filius grauatus ne contrahat matrimonium cum deſcendente à Iudæis, ſi in ſecundis nuptijs hoc impleuit, licet in primis cõtrauenerit, an euitet pœnam, late diſcutitur. 1.p.q.51.n.332.333.& 335. Quid ſi in ſecundis nuptijs contrauentat, numero. 340.

Filius grauatus ſi contrahat matrimonium cum ea, cum qua factus fuit contractus matrimonij, & ex tali matrimonio filia naſcatur, mortuaq; vxore, ex alia filium ſuſcipiat,

Digitized by Google

piat, quis ſuccedat in maioratu, diſputatur.1.p.q.51.n.343.344.& 345. Reſoluitur. n.347.354.355.357.359.360.361.& 362. Quid ſi matrimonium copulam non conſummauit, aut ſi matrimoniũ fuit ex aliqua cauſa nullum, num.368.&374. vſque ad num.380.

Filius grauati, qui conditionibus nõ paruit, an admittatus ad maioratum.2.p.q.4.illat.8.à nu.308. Et reſoluitur.n.312.313.314 315.316.318.319.& 320.

Filius hæredis poteſt reuocare alienationẽ, quam hæres ipſe reuocare non poterat.3.p.q.9.n.17.

Filius hæres patris quãdo poſſit petere fundum à patre alienatum. 4.p.q.16.nu.17.

Filius hæres patris poteſt venire contra cõtractum & confeſsionem à patre factam, per quam illum in legitima grauauit.4.p.q.16.n.38.

Filius aliqua habet tanquam filius, licet non ſit hæres, & aliqua vt filius, & vt hæres.4.p.q.16.n.55.

Filius ſi hæreditatem paternam poſsideat, eo ipſo videtur hæreditatem adire.4.p q.16.n.59.

Filius cui mortuo patre erat illius hæreditas delata, ſi à paternis creditoribus conueniatur, & in iudicio nõ vt hæres, ſed vt filius compareat, non poteſt condemnari ad ſatisfaciendũ creditoribus.4.p.q.16.n.71.

Filius ſi res hæreditarias ſolum poſsideăt, intelligitur eas poſsidere ex cauſa quæ ei ſit vtilior.4.p.q.16.n.73.

Filius hæreditatem repudians poteſt emphyteuſim acceptare.4.p.q.16.n.96. Quid in feudo.n.102. Quid in iure patronatus, numer.104.

Filius hæreditatem paternam poteſt repudiare, & acceptare ſubſtitutionem pupillarem.4.p.q.16.n.98.

Filius hæres allegans præſcriptionem an poſſit contra factum patris venire.4.p.q.16.n.117.

Filius habens diuerſas donationes à patre factas, an poſsit declarare ex qua velit accipere.1.p.q.68.n.56.

Filij hæreticorum cõcepti ante delictum nõ ſont incapaces.2.p.q.4.illat.2.n.23.

Filius incapax non obſtat ſequẽtibus in gradu.1.p.q.2.n.91.

Filius inceſtuoſus ſub conditione, ſi legitimabitur, an poſsit inſtitui.1.p.q.2.à n.22.

Filius ingratus, in quem maioratus eſt inſtitutus, à quo tempore teneatur fructus reſtituere.1.p.q.22.n.266.

Filij in bonis caſtrenſibus an poſsint à legitima parentes excludere.1.p.q.1.n.185.

Filij intra quãtum tempus poſsint agere de inofficioſa donatione vel teſtamento.1.p.quæſt.6. num.14.

Filij in parentes pietatem exercere tenentur.1.p.q.28.n.35.

Filij in vita parentum impugnare poſſunt licentiam datam ad maioratum. 3.p.q.17.num.15.

Filius impubes an ſit in poſſeſsione rerum maioratus tuendus ex Carboniano edicto.3.p.q.15.n.89.

Filiorum appellatione in dubio intelliguntur legitimi & naturales.2.p.q.2.n.10.

Filij legitimi illegitimorum an poſsint ſuccedere in iure patronatus.2.p.q.2.n.77. An admittantur ad retractum. num.106. Quid in feudo.n.124.

Filius ſi bona tanquam legitimus poſsideat, qui volt ab eo auocare, illegitimum eſſe probare tenetur.3.p.in præf.n.59.

Filius legitimatus an ſit vere talis.1.p.q.51.n.86. An dicatur legitimatus ciuiliter aut naturaliter.n.124.

Filius legitimatus quando excludat ſubſtitutum.1.p.q.51.n.242.& 243.& an in hac materia ſit conſideranda nobilitas grauati aut grauantis.n.246.

Filius legitimatus per ſubſequens matrimonium, natus ante matrimonium an præferatur in ſucceſsione primogenituræ filio nato poſt illud cõtractũ.1.p q.51.n.239.

Filius legitimatus non admittitur ad maioratũ.2.p.q.1.n 1.& 4. Admittitur tamẽ legitimatus per ſubſequens matrimonium, n.5.7.10.& 12. Etiamſi talis filius naſcatur ex concubina, quæ non erat retẽta in domo.n.6. Quid in feudo cũ clauſula, Pro te & filijs tuis ex te legitimè deſcendentibus.n.8. Quid in maioratu, ſi teſtator requirat quòd ſit natus ex legitimo coitu, n.11. Et admittitur etiamſi pater contrahat in articulo mortis, niſi fiat in fraudem vocatorũ.n.13. Et qualiter hæc fraus cognoſcatur.n.18. Quid quãdo geminatè ponuntur verba, quòd filius ſit natus ex legitimo matrimonio.n.16.&17. Quid ſi opponatur quod pater & mater erant cõiuncti affinitate.n.20. Quid ſi probetur quòd legitimatus per ſubſequens matrimoniũ eſt legitimus.nu.23. Quid ſi filij legitimi ex ſubſequenti matrimonio naſcantur. n. Vt excludatur à maioratu, verba debent eſſe clara.n.40.

Filij legitimati per ſubſequens matrimoniũ quando excludant ſubſtitutum, & admittantur ad primogenituram.2 p.q.1.n.58. Et an efficiãtur legitimi. n.59. Et ibi quid ſi mater ſit vilis cõditionis. Authoris opinio.n.60.

Filius legitimatus eſt capax ſucceſsionis ex Principis reſcripto, etiam ſtantibus filijs legitimis.2.p.q.1.n.65.

Filius ſi legitimatus nõ fuit per ſubſequens matrimonium, quia ſperans ſuccedere impediuit, qualiter ei conſulatur. 2.p.q.1.numer.69.

Filij legitimati an ſint infames. 2.p.q.2.nu.109. Authoris ſententia.n.110.

Filio legitimato an danda ſint alimenta pendente lite ſuper legitimatis validitate. 3.p.q.15.n.106.

Filius maior effectus an poſt quinquenniũ primogenituræ poſſit contradicere. 1.p.q.6.n.6.

Filius maior aliquem maioratum habere prohibitus, habens tamen facultatem ſuccedẽdi in alio, an poſſit habere maioratum, in quo eſt prohibitio, & alium renunciare. 1.p.q.17.n.9.& 2.p.q.4.illat.3.n.55.

Filius maior perpetuo vocatur à Rege, cùm Rex iure primogenituræ aliquid donat. 1.p.q.26.n.8.& 9.

Filius maior ſi propter aliquod delictum, vel alias cauſas ſit infamis, non ſuccedit in maioratu, ſed ſecundogenitus. 2.p.q.1.numero.6.

Filius melioratus per patrem in tertio bonorum, an poſſit conſentiente patre grauamina & ſubſtitutiones reuocare. 1.p.q.24 num.88.

Filius an maneat melioratus ex eo quod pater dicat quòd eum vult meliorare. 1.p.q.48.n.269.

Filius decedens melioratus in tertio bonorum, ſi liberos relinquat, non tenetur bona meliorationis alteri filio reſtituere. 4.p.q.19.n.116.

Filius minor præfertur fœminæ maiori, ſi quis maioratum ſimpliciter faciat. 1.p.q.48.n.48.

Filio naſcituro poteſt donari & legari. 1.p.q.22.n.206.& 213.

Filij non nati admittuntur ad fideicommiſſum, quando non erant alij nati tempore quo venit fideicommiſſi dies. 2.p.q.6.numer.209.

Filius poſtea natus an debeat conſiderari quaſi natus tempore quo fuit facta donatio fratri per patrem in reuocatione legitimæ facta iuxta l.toties. C.de inoffi. donat. 1.p.q.21.n.88.

Filius natus ex ſacrilego vel monacho non videtur legitimatus per clauſulam, *nõ obſtantibus*. 1.p.q.48.n.502.

Filius natus ex matrimonio clandeſtino non excludit ſubſtitutum. 2.p.q.1.n.72. Legitimatur per ſubſequens matrimoniũ contractum in facie eccleſiæ. n.73.

Filius natus præſumitur poſt matrimonium contractum inter patrem & matrem. 2.p.q.1.n.83.

Filius an præſumatur in matrimonio natus, ſi conſtet de fornicatione ante matrimonium. 2.p.q.1.n.85.

Filios, qui ex legitimo matrimonio nati nõ ſunt, leges reputant infames infamia facti. 2.p.q.2.n.4.7.& 99.

Filius natus in decimo menſe an habeat ius ſuccedendi. 3.p.q.2.n.40.

Filij plures ſi ex vno ventre naſcantur, quis eorum præferatur. 2.p.q.6.n.448.

Filius non præſumitur natus in ſacerdotio, ſed ante clericatum. 3.p.q.55.n.185. Naturalis, & non ſpurius. n.186.

Filij naturales an reuocent donationem factam à mãtre virtute l.ſi vnquam. 1.part.q.2.num.110. An ſuccedant auiæ maternæ, & alijs coniunctis per lineam maternam. n.111.

Filij naturales an ſuccedant in feudo, cùm concedenti notũ fuit filios legitimos non extare. 1.p.q.15.n.42.

Filij naturales ſubſtitutum excludunt, cùm quis legimos habere non poteſt. 1.p.q.15.num.56.

Filius naturalis an efficiatur legitimus, ſi mulier eſt vilis, & cum qua matrimonium honeſte contrahi non poteſt. 1.p.q.70.numer.85.

Filius naturalis non excludit ſubſtitutum, quãdo teſtator erat homo in dignitate cõſtitutus. 1.p q 51.nu.102.& 242. Quid ſi poſt confectum teſtamentum inſtituens dignitatem aſſequatur. n.203.

Filius naturalis an ſit de familia. 1.par.q.51.num.208.

Filij naturales, arrogati, adoptati, ſpurij, &c. non ſuccedunt in maioratu. 2.p.q.2.nu.1.9.& 54. Quid in feudis. n.3.& 117.

Filios naturalis matris an admittatur ad primogenituram. 2.p.q.2.n.24.& 27. Authoris ſententia. n.30.

Filius naturalis excludit ſubſtitutum, vbi ſubſtituens erat naturalis. 2.p.quæſt.2.num.150. Et quid in filio naturali filij naturalis, nu.151.& quis dicatur filius naturalis. n.158.

Filios naturales an vocet teſtator, licet poſt non exprimat, quando in vna parte teſtamenti de filijs naturalibus mentionem fecit. 2.p.q.6.n.339.

Filius naturalis de linea an dicatur. 2.p.q.7.n.36.

Filius quando ſe eſſe naturalem probare teneatur. 3.p.in præſ.n.45.

Filius nihil poteſt petere in vita patris, ſi maritus fecit maioratum de re vxoris, licèt mater mortua ſit. 1.p.q.23.n.69.

Filius non tenetur conſentire nouæ conditioni, quam pater velit adijcere in maioratu ob cauſam oneroſam inſtituto. 1.p.q.21.n.231.

Digitized by Google

Filij non priuantur ſubſtitutionis commodo dicentes teſtamentum eſſe inofficioſum, ſi ſuper hoc ſententia non fuit obtenta.4.p.q.12.n.24.

Filius occiſoris an excludatur à maioratu.2.p.q.4.illatio.1.num.31. Authoris ſententia,num.35.40.& 41. Quid ſi pater ſeipſum occidit.n.52.Et quid ſi filius patrem occidat,num 51.

Filij originem paternam ſequuntur. 1.p.q.51.n.314.

Filij procreati à damnato in abſentia pro crimine, pro quo ſi præſens damnatus fuiſſet,efficeretur incapax ſucceſsionis,fiunt poſt condemnationem incapaces,tanquã à radice & ſtirpe iam infecta progeniti, 1.p.q.1.n.224.

Filijs primo nominatis exiſtentibus, nõ eſt locus cæteris poſterioribus deſcendentibus.1.p.q.15.n.84.& 89.

Filius primogenitus an poſsit conſentire quòd pater reuocet maioratum, ad quem alij filij ſunt vocati.1.part. quæſt.24.numer.73.

Filius promittens exequi contenta in ſcriptura maioratus, maioratum an acceptet, 1.p.q.36.n.72.Quid ſi ſcripturã maioratus à tabellione acciplat,num.75.Quid ſi apud legitimum ſucceſſorem ſcriptura inueniatur.n.78.

Filius præſens,& non contradicens,maioratum acceptare videtur.1.p.q.36.n.88.& maioratus fit irreuocabilis, ibi, & nu.96. Quid in donatione. n.91.

Filius præſumitur habere eandem affectionem quam pater.1.p.quæſt.51. num.14. & 15.

Filius poteſt habere ea quæ ſunt à genere, quamuis pater ſit incapax.2.p.q.4.illat.2. num.6.

Filius primogenitus à parentibus inſtitutus intelligitur in maioratu, quamuis non exprimatur.1.p.q.48.n.82.& 83.

Filius primogenitus per patrem grauari poteſt.1.p.q.71.n.39. Quid in filijs poſitis in conditione.n.40.

Filius primogeniti an vocetur primogenitus.2.p.in præfat.513.

Filius primogenitus ante matrimoniũ natus, & per ſubſequẽs matrimoniũ ligitimatus, an præferatur in ſucceſsione ſecundogenito legitimo.2.p.q.2.n.22.

Filius primogenitus monaſterium ingrediẽs viuente patre,an poſsit illo mortuo intra annum probationis egrediẽs primigeniũ vendicare.2.p.q.3.n.193.

Filius primogenitus habet intentionem fundatam contra filium ſecundogenitum in ſucceſsione maioratus.2.p.q.4.nu.2.& 4.

Filium primogenitum non ſolum quis diligere præſumitur,ſed illius liberos & deſcẽdentes.2.p.q.4.n.5.

Filius primogenitus ſi conditionibus nõ pareat,ad ſequentem ius deferrur.2.p.q.4. illat.8.n.2.

Filius primogenitus qualiter teneatur ad debita per prædeceſſorem contracta, quando rem aliquam patris poſsider,non tamẽ docet quo iure illam poſsideat.4.p.q.16. n.60.

Filius putatiuus eſt ſucceſſor legitimus bonorum maioratus.3.part.q.15.num.129. & 130.

Filius qui ſciſſo ventre matris natus fuit,an faciat gradum.2.p.q.9.nu. 15. Authoris ſententia.n.16.

Filius quando priuetur bonis fideicommiſsi, quia pater conditionibus non paruit.4. p.q.19.num.126. Authoris ſententia,numer.127.

Filij,quibus aſsignata fuit in vita per patrem legitima, & data poſſeſsio,an poſsint contradicere poſſeſsioni,quã petit hæres patris virtute ſtatuti,quod transfert poſſeſsionem in hæredem.3.p.q.17.n.48.

Filius qui legitimã conſumpſit,qualiter poſſit petere reſtitutionem in bonis fideicõmiſsi.4.p.q.1.limit.2.n.38.

Filius qualiter poſsit bona maioratus alienare pro arrhis conſtituendis.4.p.q.1.lim. 6.n.85.

Filius Regis propter ſpem probabilem Rex appellari poteſt.1.p.q.23.n.110.

Filius ſi renunciet legitimam paternam, vt eam pater det alteri fratri, & pater alteri fratri donet,talis donatio eſt valida, quãuis tertium & quintum excedat.4.p.q.19 n.69.

Filius an repræſentet patrem, qui ante fundationem maioratus e vita deceſsit. 2. p. q.4.illat.5.n.3.

Filius repudians maioratũ, in quo fuit inſtitutus,pœnitere an poſsit.3.q.18.n.34.

Filius ſpurius quando in diſpoſitione contineatur.1.p.q.1.n.105.

Filius ſpurius,in quem fuit maioratur inſtitutus ſub conditione,*Si legitimabitur*, poteſt petere ſibi bonorũ adminiſtrationẽ concedi,interim quòd legitimatio impetratur.1.p.q.1.n.3.& 9.Cõtraria opinio refertur.n.4.

Filij ſpurij & naturales quando admittãtur ad emphyteuſim eccleſiaſticam.1.p.q.51 n.198.& 199.

Filij ſpurij nõ veniunt filiorum appellatione.2.p.q.2.n.11.13.& 21.

Filius ſpurius extraneus dicitur etiam patri, 2.p.q.2.n.37.& per eum nec auorum nec patrum nomen conſeruatur.n.38.

Filius ſpurius,vel ex damnato coitu,an poſ

ſit hæres inſtitui à fratribus, vel conſanguineis.2.p.q.2.n.56. Authoris ſententia, n.57. An ſuccedat auiæ.n.59.& an legitimatione impetrata in fauorem talis filij, cum relatione tamen quòd erat naturalis, maioratus qui in filio non valuit, an ſuſtineatur in nepote.n.60.

Filij ſpurij & illigitimi non ſunt de parentela, nec de familia, nec de cognatione. 2.p.q 2.num.96.98.101.103. 105.116.& 120. An poſsint eligi Cardinales. n.100. vſus loquendi in hoc qualiter inſpiciẽdus, n.102. An ſint nobiles.n.108. Et quis dicatur ſpurius, num.155. & 157. Et quando dicatur de ſanguine filius ſpurius, numero.137.

Filius ſpurius ſi reliquit vnum fratrem coniunctum ſibi ex latere matris ſpurium, & alium legitimum & naturalem coniunctũ ſibi ex eadem matre, ſuccedit frater legitimus.2.p.q.7.n.8.

Filius ſpurius, aut naturalis, an faciant deficere conditionem, ſub qua ſubſtitutus vocatus eſt.2.p.q.9.n.26.

Filius ſecundus dicitur primogenitus deficiente filio maiori.2.p.q.4.illat.3.n.1.&3.

Filius ſecundogenitus eſt in poſſeſsionem primogenituræ mittendus, de qua in cõtinenti non conſtat.4.p.q.20. n.19. & 30.

Filius ſub conditione, *Si legitimabitur*, inſtitutus, quando facere inuentarium teneatur.1.p.q.2.n.18.

Filius & ſucceſſor non poteſt priuari maioratu, nec exhæredari, & quare.4.par. q.1. n.134.

Filius ſucceſſor in maioratũ an præſumatur hæres patris.4.p.q.16.n.56. Authoris ſententia.n.57.& 83.

Filij ſubſtituti in fideicommiſſo an poſsint venire cõtra tranſactionem à patre factã, 4.p.q.22.n.69.

Filius tenetur dotare matrem nobilẽ & pulchram.4 p.q.27.n.18.

Filij vel ſucceſſores intra quod tempus poſſint allegare meliorationem contra l.27. Taur.factã fuiſſe.1.p.q.6.n.3.& per plures ſeqq.

Filio vnico omnia bona, quinta parte excepta, cõpetunt.1.p.q.13.n.9. In eum melioratio non cadit.n.10.

Filius vltimi de familia an poſsit reuocare alienata à patre.1.p.q.21.n.83.

Filius viuo patre an intelligatur in feudo inueſtitus.1.p.q.24.n.52.

Filiorum vel filiarum numerus eſt exprimẽdus in facultatibus quæ dantur in derogationem pragmaticæ dotiũ.1.p. q.3.n.86.

Filius vtens re data in maioratum acceptare videtur.1.p.q.36.n.31.

Filij vxoris, quos quis ex alio matrimonio habuit, non continetur in donatione facta Titio & liberis.1.par.q.48.num.203. & 207.

Filius voluntatis eiuſdem & affectionis cum patre præſumitur.2.part.in præfat.num. 382.

Filius vitio parentum laborare præſumitur, 2.p.q.4.illat.2.n.18.

Filius in vtero exiſtẽs in rebus ſibi vtilibus pro nato habetur.2.p.q.4. illatio.4.numero.2.

Filij vtrum agere poſsint ad poſſeſsionem bonorum, quæ pater ante matrimonium eis conceſſerat, & illorum tradiderat poſſeſsionem.3.p.q.17.n.1.& ſeqq.

Filia acceptans legatum ſibi à patre in teſtamento factum non præiudicat iuri ſuo, quin poſsit legitimam, ſeu eius ſupplemẽtum petere.1.p.q.55.n.59. Nec excluditur à dotis petitione.n.61.

Fila conſentiens grauamini in dote ſibi debita appoſito, an ſibi præiudicet. 1.part.q. 71.n.76. Quid ſi dos illi debita ſit.4 p. q. 16.n.93.

Filiæ dotatæ, quæ ſtantibus maſculis nõ ſuccedunt, an illis deficientibus reintegrentur.1.p.q.2 n.82.

Filia dotata maſculis extantibus qualiter excludatur.2.p.q 6.num.178.179.181. & 182. Quid in fratre vterino.2.p.q.7. numer.7.

Filia ſubſtitutũ maſculum an excludat, vbi in teſtamento diſponitur, quòd filij ſuccedant ſine maſculinitatis adiectione.1 p. q.22.n.102.

Filia excludit patruum natum poſt natiuitatem filiæ.2 p.q.6 n.59.

Filia excluſa propter maſculos à ſucceſsione an dicatur hæres.1.p.q.2.n.75. An habeat ius querelandi contra teſtamentum, n.77.

Filiæ ſtatuto ſi excludantur maſculis extantibus, non intelligitur in maſculo ſpurio, etiam legitimato.1.p.q.2.n.89. Quid quãdo maſculi ſunt deportati.n.90.

Filia ſtatuto excluſa, an audiatur contra teſtamentum patris ob prçteritionem.1.p. q.2.n.102.

Filiæ an ſuccedant, ſi quis coram ſufficienti numero teſtium dicat eas velle ſuccedere maſculis deficientibus. 1.p.q.48. n.257. & 259.

Filia ſtatuto ſi ſit excluſa à ſucceſsione ab inteſtato, dotanda tamen, ſi frater antequam ea nubat, decedat, an acquiratur ius ſorori, aut amitæ.1.part. quæſt.68. numero.31.

Filia excluſa à ſucceſsione ob maſculos, illis deficientibus admittitur.1.p.q.6. n.176. 177. & 180.

Filia vltimi poſſeſſoris propter maſculum excluſa an admittatur, maſculo defuncto, 2.p.q.6.n.215.& 216.
Filiæ filiorum appellatione comprehendun tur.2.p.q.6.n.42.46.& 184.
Filia non ſuccedens patruo ex ſtatuto, non tollit ſubſtitutionem quæ ita ſit, *Si hæres ſine liberis deceſſerit*. 1.p.q.2.n.81.
Filia non poteſt grauari in dote niſi ſit vltra legitimā.1.p.q.24.n.86. Quid in meliora tione irreuocabili.nu.87. Quid in actione de dote ſibi acquiſita.1.p.q.26.nu.34.& 38. Quid in ſubſtitutione vulgari.n.127. Quando grauari poſſit.n.128.
Filia in poſſeſsionem feudi mitti non debet, quando agnati reperiūtur in poſſeſsione, 3.p.q.17.n.23.
Filia nubens ignominioſo viro exhæredari poteſt.1.p q.50.n.84.
Filia renuncians an poſsit petere legitimam iuxta facultates quas pater tempore mor tis habet.1.p.q.50.n.44.
Filia bonis paternis renuncians feudo an re nunciet.3.p.q.9.n.73.
Filia hæreditati reuuncians non videtur re nunciare hæreditati ex cauſa noua illi ſu peruenienti.4.part. q.1. limit.1. nu. 64.
Filia teſtatoris de agnatione dicitur.2.p.q.6 num.56.
Filiatio vltra ſexaginta annos an dicatur an tiqua, refertur quædam ſententia. 1.p. q. 45.n.16. Contraria.n.18.

Finis.

Fines mandati cuſtodiri debent.2.p.q.4. nu mer.1.
Fines prædiorum vt probentur, ſufficit in dubio ſemiplena probatio, & indicia.4.p. q.20.n.14.
Finibus antiquis in dubio ſtandum eſt. 4. p. q.20.n.12.

Firmius.

Firmius eſt quod traditione quàm quod ſim plici verbo nititur. 1.p.q.22.n.237.

Fiſcus.

Fiſcus incapaci an ſuccedat.2.p.q.2. n.237. & 218. An excludatur à ſecundogenito, primogenito delinquente viuo patre, nu mer.330.
Fiſcus ſi litiget cum aliquo poſſeſſore bono rum maioratus, quia bonorum confiſca tionem præcedit, an iterum bona ſint ſe queſtranda.3.p.q.7.nu.21.23.24. & 27. An poſsit vendere res delinquentis lite pendente.nu.25. Non habet priuilegium niſi in caſibus à iure expreſsis.n.28.
Fiſcus poteſt confirmare fideicommiſſum vbi ille, cui ſucceſsio delata fuit, erat vlti mus ſucceſſor.4.p.q.19.n.91.
Fiſcum an excludat author fideicommiſſi, 7.p.q 23.n.9.& 10.
Fiſcus non capit ea, quæ non poſſunt ad hæ redē extraneum peruenire. 4.p.q.23.n.9.
Fiſcus an teneatur ſtare locationi factæ per prædeceſſorē, ſi bona maioratus ſint pro pter delictum confiſcata.4.p.q.23.nume ro.159.
Fiſcus qualiter teneatur ſoluere pretium em ptoribus rerum confiſcatarū. 4. p. q.23. n.168.& 169.

Fœmina.

Fœmina an excludat maſculum ex iudicio teſtatoris excluſum.1.p.q.2.n.105.
Fœmina an admittatur ad ius patronatus à teſtatore fratribus ſuis & hæredibus maſ culis relictum, quibus deficientibus Epiſ copum ſubſtituit.1.p.q.15.n.50.
Fœminas an liceat ob maſculos tranſuerſales excludere, conceſſa facultate inſtituendi maioratum in filium nomine proprio no minatum, & eius deſcendentes.1.p.q.15. n.107.
Fœminæ non excluduntur, vbi in priuile gijs deſcendentes ex fœminis excipiun tur.1 p.q.16.n.3.
Fœminæ deſcendētium appellatione an ve niant.2.p.q.16.n.13.
Fœminæ mutabiles & variæ ſemper.1.part. q.23.n.13.
Fœmina an poſſit ſuccedere in bonis aug mentatis ad maioratum.1.p.quæſt.20. n. 62.& 63.
Fœmina ſuccedit in maioratu quando Prin ceps conceſſit conditori maioratus, quòd filius eius maſculus ſuccedat, & talis filius ſine maſculo cum fœmina decedat.2.p.q. 6.n.326.
Fœminæ tempore conceſsionis priuilegij non excluſæ an poſt excludi poſsint.1.p. q.16.n.135.
Fœmina vocata ad fideicommiſſum ſub con ditione quod certæ perſonæ nubat, an ad mittatur ad fideicommiſſum, ſi alij nubat, 1.p.q.50. refertur quædam ſententia, nu. 72. Contraria.n.73.
Fœmina cùm propter maſculū excluditur, de legitimo, aut per ſubſequens matrimo nium legitimato intelligitur, non per re ſcriptum.1.p.q.51.nu.141.& 161.& do ctrina quædam Ioan.Bot.circa iura agna tionis & cognationis examinatur.n.142. & 143.
Fœmina maioratum inſtituens non videtur fœminam ſibi ſimilem excludere. 1. p. q. 51.num.196. Nec maſculinitatis qualita tem repetere. n.197. Quid in feudo, nu. 200.& 201.
Fœminæ quando poſteaorum appellatione non veniant.1.p.q.51.n.249.
Fœmina grauata contrahere alieni de agna tione, vt bona in teſtatoris familia confer uentur,

uentur, mortuo primo marito an teneatur contrahere inter ſuos de familia, 1.p.q.51.n.341.
Fœmina cùm propter maſculos remotiores excluditur, non cenſetur excluſa propter maſculum qui monaſterium ſucceſſionis incapax ingreditur, 2.part.quæſt.3.num.47.
Fœmina ex maſculis deſcendens non admittitur, vbi ratio conſeruandæ agnationis habita eſt, 2.p.q.3.n.169.
Fœmina an excludat monachum fratrem, 2.p.q.3 n.199.
Fœmina excludit maſculũ, ſi ſit inhabilis, vel excluſus iudicio teſtatoris, 2.par.q.4.num.8.
Fœminæ regulariter ſunt capaces bonorum maioratus, 2.p.q.6.n.9.11.13.20.21.22.23.33.& 49.& legitimi hæredes dicuntur, n.10.& in Hiſpania ſunt capaces regnorum, n.12.& quid in donatione Regia, nu.50.51.53.Quid in donatione propter ſeruitia, n.52.
Fœmina vt excludatur, euidens coniectura requiritur, 2.p.q.6.n.35.
Fœmina an comprehendatur, ſi agnatus proximior vocetur, 2.p.q.6.n.55.& 56.
Fœminæ an cenſeantur excluſæ à ſucceſsione maioratus, ſi ſucceſſores nomen & arma portare grauentur, 2.p.q.6.n.89.Authoris ſententia, num.93.vſque ad 104.& ibi quid in ſucceſsione bonorum feudalium.
Fœmina proximior an excludat maſculum remotiorem, 2.part.quæſt.6.à num.105.per plurimos ſequentes vſque ad numerũ 340.
Fœmina ſi ſemel ad maioratum fuit admiſſa propter defectum maſculorũ, & poſtea maſculus ſuperueniat, an iſte excludat talem fœminam, latè diſputatur, 2.p.q.6. à n.149.& 150.& argumenta & reſolutio à n.149.ad 202.
Fœmina omnibus maſculis deficientibus admittitur ad maioratum, etiamſi fœminæ in perpetuum excludantur, 2.p.q.6.nu.183.& 190.Quando ſit capax ſucceſſionis feudi, n.191.
Fœminæ non admittuntur ad donationem Regiam, pro qua ſeruitium in bello præſtari debet, 2.p.q.6.n.192.
Fœmina excluſa à maioratu, cenſentur excluſi deſcendentes ex ea, 2.p.q.6. à num.220.a8 223.
Fœmina poteſt habere ius patronatus, 2.p.q.6.n.234.236.& 237.
Fœmina maſculos vocans agnationem an videatur velle conſeruare, ſententia negans, 2 part.quæſt.6.num.454.affirmans 456.& 457.
Fœmina ſuccedere poteſt in feudo, quando fœmina fuit à principio inueſtita, 2.p.q.6.n.231.& 234.Quid in bonis dotalibus prouenientibus à matre, n.232.
Fœmina ſi maioratum inſtituat, non videtur fœminas excludere, 2.part.quæſt.6.num.236.& 237.& quid in feudo, quando fœminam in certam quantitatem inſtituit, num.255.
Fœminæ fragiles ſunt conſilio, & contra propria commoda ſæpe laborant, 2.p.q.6.num.354.
Fœminæ cum ſuper maioratu litigant, proximior qualiter præferatur, 2.p.q.6.à n.259.ad 265.
Fœminæ agnatorum appellatione veniunt, licet in prima agnatio finiatur, 2.par.q.6.n.370.& 372.
Fœminæ perſonarum appellatione etiam comprehenduntur, 2.p.q.6.n.385.387.& 392.& habent cognatorum familiam, n.386.& 399.Quid in materia feudali, n.396.Quid ſi grauamina fœminis non conueniãt, nu.389.& 390. & qualiter in hoc attendatur communis vſus loquendi, & an veniant proximiorum appellatione, primogeniti, & ſobolis à nu.405.ad 409. Maſculi appellatione quando comprehendatur, num.541.544.547.Quid ſi vocentur agnati, n.545.
Fœmina quæ non habet ius ſuccedendi in bonis maioratus, qualiter poſsit ſuccedere in bonis melioratis & augmentatis, 3.p.q.8.n.58.
Fœmina non excluditur per maſculum ſuperuenientem in eodem gradu, quando fœminæ ius quæſitum fuit, & quare, 4.p.q.1.n.275.
Fœmina ſemel à maioratu excluſa ex cauſa noua poteſt ad ſucceſsionem admitti, 4.p.q.1.limit.1.n.100.
Fœmina in fauorem fratrum agnatorum hæreditati renuncians poteſt aduerſus donationem & renunciationem reſtitui, ſi fratres ſine filijs decedant, 4.p.q.1.limit.1.num.103.
Fœminæ ſi per donationes imperiales vocentur, & conceſsio fiat pro hæredibus & poſteris, & poſtea ſucceſſores ex conceſsione Regali maſculos tantum admittant, ſi filia non ſit hæres, nihil poteſt petere, 4.p.q.16.n.108.
Fœminæ an admittantur ad ſucceſsionem maioratus, ex præſcriptione immemoriali conſtare poteſt, 4.part.quæſt.20. à numero 211.
Fœmina comprehenditur ſub linea patris maſculina, quando maſculi non ſuperſunt, 4.par.q.29.n.3.6.7.8.10. Authoris ſententia, à n.11.

Fœmina ſuccedit in baronia, & præfertur alijs vlterioribus conſanguineis, licet non præferatur fratribus, nec filijs fratrum, 4. p.q.20.n.16

Fœminę ſuccedunt in expenſis factis in rebus feudalibus, 4.p.q.33.n 45.

Fœmina quando ex diſpoſitione legis & hominis excluditur, in totum remanet excluſa, 4.p.q.40.n.16.

Fœmininum an concipiat maſculinum, cum maioratuum fundatores volunt, quod ſuę diſpoſitiones ad literam intelligantur, 2. p in præſ.n.196.

Fœtus.

Fœtus qui loco mortuorum ſubrogantur, cedunt fideicommiſſo, 1.part.quæſt.11. num.81.

Forma.

Forma noua ex additis vel detractis fit, vbi vniuerſalis eſt mutatio, 1.part.quæſt. 11. num.74.

Forma in facultate data per Principem in quantum fieri poteſt eſt ſeruanda, 1.par. quæſt.15.num.85. & 4.part.quæſt.2.limit.1.à n.117.ad 124.

in Formam requirentibus an ſufficiat per æquipollens adimplere, 1.part.quæſt.36. num.47.& 4.p.q.10.n.182.

Forma inueſtituræ non poteſt mutari in præiudicium ſucceſſorum, 4.p.q.1. num. 109.& 114.

Forma in licentia data ad alienandum feudum ſeruari deber, 4.p.q.1.lim.1.n.127. Quid in maioratu, n.131.

Forma quæ debet interuenire vt actua valeat, debet interuenire in ratificatione, 4. p.q.2.n.39.

Forma eſt quod Principi placet, 4.p.q.11. num.39.

Forma tradita à lege ſubſtantialis cenſetur, 4.p.q.20.n.179.

Forus, Forenſis.

Forum an quis ſortiatur ratione bonorum, 1.p.q 58.n.8.

Forus excludens parẽtes à ſucceſsione odioſus eſt, 1.p.q.58.n.146.

Forus de Alcaraz explicatur, 1.p.q.58.nu. 242.243 & 245.

Forus Aragoniæ concedens parentibus teſtari in præiudicium filiorum, dummodo illis relinquant certam exiguam ſummã, an valeat in Regno Caſtellæ, 1.par.q.58. num.276.

Forus legum, & municipalis non debẽt ſeruari in his quæ ſunt legibus Regni contraria, 1.p.q.62.n.43.

Forus de ſepulueda explicatur, 2.p.q.1.nu. 51.& 52.& ſingulariter, q.19.nu.75.99. 101.& 103.& 4.p q.20.n.262.

Forenſis impetrans beneficium ſi locum originis non exprimat, an faciat gratiam ſubreptitiam, 1.p.q 51.n.290.

Forenſis præſentari non poteſt, ſtante idoneo de collegio, vel loco, 1.part. quæſt. 57 num.73.

Forenſes contrahentes in aliquo loco an debeant ſoluere gabellam, 1.p.q.58.nu.67. & an teneantur pro rebus alibi ſitis, numero 76.

Frater.

Frater deportatus an in numero filiorum computetur, 1.p.q.2.n.70.& 80.

Frater an teneatur alere ſororem vel fratrem ſpurium ex eadem matre natum, 1. p.q.2.n.112.

Frater an poſsit domum venditam in extraneum alienare, cuius venditionem, niſi inter fratres tantum, teſtator prohibuit, 1. p.q.10.n.177.

Frater ſorores ad ſucceſsionem admittens, ſtante ſtatuto illas excludente, ſi illæ acceptent, an poſsit pœnitere, 1.par.quæſt. 24.num.96.

Fratres ſi per ſententiam compromiſſoriam conſentiant, quòd res aliqua ſit maioratus, an in præiudicium vocatorum poſſint alienationi conſentire, 1.part.quæſt. 24.num.110.

Fratres ſi conſentiant quod bona ſubiaceant conditionibus & ordinationibus ad exẽplum alterius teſtamenti, an valeat talis diſpoſitio, 1.p.q.48.n.223.

Frater melioratus an teneatur probare, quod res data in titulum meliorationis non excedit tertium, quintum, & legitimam, fratribus de exceſſu opponentibus, 1.p.q.52.n.33.

Frater, turpi perſona per fratrem inſtituta, habet inofficioſam teſtamenti querelam, 2.p.q.2.n.143.niſi ipſe turpis conditionis ſit, num.144.

Fratres duo nati ex eiſdem parentibus ſi contrahant matrimonium cum duabus ſororibus ex eiſdem parentibus natis, ſententia lata contra matrimonium vnius fratris ob conſanguinitatem an præiudicet matrimonio alterius, 2.part.quæſt.2. numero 172.

Fratres S. Ioannis Ieroſolymitani an ſuccedant in feudo, & an ſint religioſi ſententia affirmans, par.2.q.3.num.45.negans, num.48.

Fratres S. Iacobi, Calatrauæ, & Alcantaræ, qualiter ſuccedat in maioratibus, 2.p.q. 3 num.174.

Frater Minor ſi poſt mortẽ parentis transferatur ad ordinem capacem, an poſsit obtinere hæreditatem, emphyteuſim, aut maioratum, 2.p.q.3.n.203.

Fra-

Fratres S. Iacobi, Calatrauæ, & Alcantaræ, qualiter in maioratibus ſuccedant, 2. part. q. 3. n. 174.
Frater interficiens fratrem liberos non habentem repellitur à ſucceſsione, 2. p. q. 4. illat. 1. n. 36.
Fratres vterini quomodo ſuccedant in bonis quæ ex linea procedunt, 2. par. quæſt. 7. num. 3.
Fratres ex vtroque latere præferuntur fratribus ex vno tantum latere coniunctis, 2. p q. 7. n. 5. Quid in retractu, nu. 9. Quid in feudo, à n. 12. ad 17.
Fratris appellatione an veniat frater patruelis, 2. p. q. 7. n. 24.
Frater non eſt de latere fratris, 2. p. q. 7. nu. 43. an dicatur de linea, n. 52. & 55.
Fratres primogeniti tenentur euidēter probare, quod res exiſtentes in aliquo loco aut villa maioratus non ſunt de maioratu, vt ſunt molendina, &c. 4. part. quæſt. 20. num. 22.
Frater tenetur dotare ſororem inopem, & idem in poſſeſſore maioratus, 4. p. q. 27. num. 13. Quid ſi ſoror ſit iam nupta, numero 34.
Fratres agentes pro alimētis, & ſorores pro dotibus poſſunt petere alimenta à primo genito litependente, 4. part. quæſt. 28. num. 5.
Frater an teneatur accipere alimenta à primogenito in domo, 4. part. quæſt. 28. numero 13. & 16.
Frater minor an teneatur ad opera obſequialia, 4. p. q. 29. n. 17.
Fratres an poſsint petere à primogenito alimenta præterita, 4. part. quæſt. 37. numero 3.
Frater monachus an poſsit alimenta petere, 4. p. q. 37. n. 4.

Fraus.

Fraus & dolus cuiquam patrocinari non debent, 1. p. q. 48. n. 172.
Fraudes vbique iura abhorrent & execrantur, 4. p. q. 16. n. 37.

Fructus.

Fructus percepti tempore mortis teſtatoris in eius patrimonio computantur, 1. p. q. 52. n. 15. & 16.
Fructus hæreditatem augent, 1. p. q. 52. nu. 18. de patris ſubſtantia dicuntur, 1. part. quæſt. 53. num. 10. & de fructibus Eccleſiæ idem quod de rebus illius eſt iudicandum, num. 11.
in Fructuum venditione veniunt illi, qui ex neceſsitate debentur, non qui ex liberalitate, 2. p. in præf. n. 233.
Fructuum deſcriptionem petere poteſt qui prætendit ſucceſsionem maioratus in defectum ventris, 3. p. q. 2. n. 37.
Fructuum perceptio non probat poſſeſsionem, quando percepti fuerunt iure familiaritatis, 3. p. q. 6. n. 56.
Fructus bonorum maioratus poſſunt in pignus capi pro vita poſſeſſoris, 3. par. q. 9. num. 106.
Fructus recipiens ex re ſua, quæ poſt tempus erat alij reſtituenda, non tenetur compenſare cum melioramentis, 3. part. q. 9. num. 124.
Fructus reſtituuntur à die euenientis conditionis, 3. p. q. 12. n. 25.
Fructus qualiter pertineant ad fideicommiſſarium, cum ſit relictum fideicommiſſum ſub conditione, vel pure, 3. p. q. 12. num. 29.
Fructus qualiter ſint ex ſententia interdicti adiudicandi, 3. p. quæſt. 23. num. 15. cum duobus ſeqq.
Fructus ſunt reſtituendi, cum donatio prout ex tunc reuocatur, 3. p. q. 25. n. 13. Quid in donatione inofficioſa à filio reuocata, nu. 15. Quid in donatione inter viuos ob aliquam cauſam reuocata, n. 20.
Fructus augent hæreditatem & poſſeſsionem, & pertinent ad eum qui declaratus eſt verus ſucceſſor, 3. part. quæſt. 25. numero 4.
Fructus percepti ob contractum nullum reſtituendi ſunt, 3. p. q. 25. n. 14.
Fructus percepti per eum, cui fuit tradita poſſeſsio per viam vltimæ voluntatis, ſi poſtea maioratus reuocetur, an ſint reſtituendi, 3. p. q. 25. n. 46.
Fructus ex decimis prouenientes vt res profanæ iudicantur, licet decima ſit res ſpiritualis, 4. p. q. 19. n. 41. & 51. An poſsint tales fructus obligari, & hypothecari, num. 49. & 54.
Fructus ſeparati ex teſtatoris ſubſtātia procedere dicuntur, 4. part. quæſt. 19. numero 47.
Fructus beneficij poſſunt vendi, 4. p. q. 19. num. 50. Qualiter in illis poſsit executio fieri, num. 52.
Fructus anni, in quo poſſeſſor maioratus obijt, ad quem pertineat, 4. p. q. 24. num. 1. 2. & 12.
Fructus naturales & pendentes vt pars fundi iudicantur, 4. part. quæſt. 24. numero 3. & 5.
Fructus qui adhuc ſunt in ſolo, ſunt bona immobilia, 4. p. q. 24. n. 6. Maturi pro collectis habentur, n. 7.
Fructus melioramentorum ſolui non debent, 4. p. q. 32. n. 10. 11. 13. & 14.
Fructus percepti per hæredem pendente conditione, ex qua fundus ex diſpoſitione teſtatoris veniebat alteri reſtituendus, non computantur in expenſis melioraa-

lioramentorum,4.part.quæſt.32. nume-
ro 27.

Fructus percepti ex re fideicommiſſaria ſunt illius qui grauatus eſt, donec dies ce-dat,4.p.q.36.n.4.

Fructus reſtitui debent ſucceſſori, quando conditor maioratus iuſsit quod ipſo facto alienatione facta bona venirent ad ſucceſſorem,4.p.q.36.nu.5.& 7. Quid in fideicommiſſo,nu.6. Quid ſi alienatio fiat cum Principis facultate,n.8.& 11. Quid cum emptor rerum maioratus errat credens ſoléniter emere,n.12.23. & 24. vbi multa traduntur circa deciſionem quæſt.

Frumentum.

Frumentum ſi vendat teſtator, quod legauit, in horreo, an quod ſubrogatur, legatum intelligatur,1.p q.11.n.14.

Frumento quod quis habet in ciuitate legato, an veniat in legato frumentum quod quis habet in ſuburbijs, ſi aliud nõ adeſt, 1.p.q.15.n.46.

Fundans, Fundator.

Fundanti ſe in gratia incumbit probatio eorum quæ in ſupplicatione cõtinentur, 1.p.q.8.n.2.

Fundans ſe in aliqua ſcriptura totam videtur approbare,1.p.q.55.n.43.

Fundans ſe in tempore illud probare tenetur,4.p.q.20.n.86.

Fundantes ſe in ſtylo, quòd aliqua res eſt ſolita concedi, tenentur probare conditiones in caſu de quo agitur, 4. part. quæſt. 4.num.41.

Fundator capellaniæ per verba geminata quòd miſſæ per capellanum dicantur, exprimens, præſentatum actu ſacerdotem an requirat,1.p.q.22.n.105.

Fundator iuris patronatus an poſsit in dote Eccleſiæ grauamen apponere, quod reuertatur ad vſus profanos, ſi pacta & conditiones non ſeruentur,2.p.q.3.nu.8. & quid in capellania vel anniuerſario ſub conditione,nu.9. & an poſsit ſtatuere vt beneficium ſolummodo conferatur illis qui ſunt de ſua conſanguinitate & parentela,num.11.

Fundator maioratus ſi caueat ne primogenitus ſuccedat, ſed ſecundo genitus, quia confuſionem agnationis nominis ſui, familiæ, ac armorum abhorruit, quomodo intelligatur,2.p.q.4.illat.3.n.51.

Fundator cum grauat ſucceſſorem contrahere matrimonium cum certo genere perſonarum nominis & familiæ, pœnam tamen non adijcit, an per contrauentionem in aliquam incidat, 2.p.q.4.illat.8. à num.35.

Fundator maioratus qualiter admittat vel excludat fœminas per dictiones taxatiuas,2.p.q.6.n.369.

Fũdator maioratus an poſsit ſtatuere, quòd in bonis maioratus executio non poſsit fieri,3.p.q.9.n.116.

Fundator maioratus ſi prohibeat filiorum illegitimorum ſucceſsionem, valet talis prohibitio,4.p.q.40.n.20.

Fundamentum.

Fundamento deficiente deficit ædificatum, 1.p.q.21.n.6.

Fundus.

Fundo cum mancipijs legato, an comprehendantur poſtea inducta,1.part. quæſt. 10.num.36.

Fundus patrimonialis in emphyteuſim aut cenſum datus, an remaneat patrimonialis,1.p.q.11.n.24.

Fundi dominus ſi cõcedat Eccleſiæ ius quod habet in tali fundo, conceſsio non operatur, donec ius probetur,1.p.q.64.nu.20. Quid cum Rex concedit villam aut ciuitatem,num.22.

Fundus redemptus, qui antea erat maioratus, accipit veterem qualitatem, 4.par.q. 19.num.95.

Fundi integri & vniti ſi conſtet aliquem eſſe dominum in certa parte, præſumitur dominus omnium cohærentium, 4.p.q. 20.n.118.& 119.

Furor, Furioſus.

Furor ſemper durare an præſumatur, 1.p. q.1.n.376.& 378. vt probetur, teſtes ſingulares an ſufficiant, num.383. Quid ſi detur procurator,ibid. Qualiter probetur,num.392.

Furoris exceptio an impediat ſucceſſori in maioratu beneficium l.45. Tauri 2.p.q. 4.illat.2.n.51.

Furioſus non poteſt matrimonium contrahere,2.part.quæſt.4.illat.2.num.47. An poſsit ſuccedere in maioratu,n.52.

G.

Gabella.

Gabella noua an debeatur ex bonis ſubrogatis, vendito annuo cenſu ſuper bonis, pro quibus gabella ſoluebatur, 1 p.q.11. num.30.

Gabella qualiter ſoluenda ſit in territorio duorum dominorum,1.p.q.58. num.68. & 224.

Gabella ſolui debet ex annuo reditu in loco, vbi bona ſita ſunt, 1.part. quæſt.58. num.263.

Gabella an debeatur ex venditione alicuius rei reſtitutioni ſubiectæ, 2.part. quæſt. 12.num.71.

Gabella an debeatur de rebus emptis ab Eccleſia,

Digitized by Google

cleſia, quæ non tenetur illam ſoluere in terris, in quibus exigitur gabella de rebus quæ illuc exportantur, 4.part.quæſt. 19.num.20.

Gabella & condemnatio an pertineat ad ſucceſſorem in maioratu, an ad prædeceſſorem, 4.p.q.24.n.9.

Gabella rei in cenſum datæ an ſit ſoluenda gabellario, qui adeſt tempore contractus, vel gabellario qui adeſt tempore quo cenſus redimitur, 4.p.q.24.n.11.

Gallia.

Galliæ conſuetudo circa clericorum ſucceſſionem, 1.p.q.1.n.56.

Galliæ conſuetudo, quòd mortuus ſaiſit viuum, non procedit in hærede illius, qui iure familiaritatis poſsidebat, 3.p.quæſt. 6.num.55.

Galliæ primogenita & noſtri maioratus qualiter differant, 3.p.q.9.n.12.

Geminatio.

Geminatio multa habet in iure ſpecialia, 1. part.quæſt.5.num.2. Eius effectus, 1.par. quæſt.22.num.115. Eius virtus ampla eſt, num.133.

Geminatio grauaminis anniuerſarij an inducat fideicommiſſum inter agnatos, 1.p.q. 22.num.103.

Geminatio ſpecialis nominationis locum an ſuppleat, 1.p.q.22.n.109.

Geminatio verborum interpretationem an excludat, 1.p.q.22.num.142. An arguat qualitatem maſculinitatis, 2.part.quæſt. 6.num.543.

Geminatio in eodem actu quid operetur, 1. p.q.22.n.160.

Genus.

Genus ab ſpecie non differt niſi in quantitate, 1.part.in præf.num.56. de ſua ſpecie verificatur, ibid. plus includit quam ea, numero 57.

Genus idem operatur quoad omnia quod ſpecies quoad ſub genere comprehenſa, 1.p.q.3.num.95.

Genus tantum valet reſpectu ſpeciei quantum ipſa ſpecies reſpectu eiuſdem ſpeciei, 1.p.q.47.n.4.

Genus an differat à familia, 2.part.quæſt.6. num.417.

Genus ſi poſt numerationem ſpecierum exprimatur, non comprehenduntur ſub genere aliæ ſpecies, quæ differunt ab expreſsis in quantitate & qualitate, 2.part. q.12.num.45.

Generalitas.

Generalitas ab ſpeciali narratione declaratur, 1.part.quæſt.8.num.10. In futurum quando comprehendat, 1.part.quæſt.50. num.38. Non ſufficit niſi re ipſa exprimatur, num.159. Nec vbi de graui præiudicio tractatur, 1.part.quæſt. 30.numero 78.

Gloſſa.

Gloſſa in §.fratre, verb. *vel extero*, non procedit in bonis maioratus, 4.part.quæſt.1. num.46. & 49.

Gradus, Graduatus.

Gradu perempto conditio an extinguatur, 2.p.q.4.illat.8.n.294.

Gradus attenduntur in ſubſtitutionibus ſicut in inſtitutionibus, 2.part.quæſt.6.numero 278.

Graduum computatio ad ſuccedendum in maioratu quomodo fieri debeat, 2.p.q.7. n.1.3.27.28.29. & 99.

Gradus hæredum cum plures ſunt, ſingulis per ſe præfiniendum eſt tempus deliberandi, 3.p.q.26.n.3.

Graduati per reſcriptum an gaudeant priuilegijs conceſsis graduatis per vniuerſitatem, 1.p.q.51.n.101.

Gratia.

Gratia dicitur quod gratis datur, 1.par.q.3. n.65. Quando dicatur beneficium vel priuilegium, n.70.

Gratia ſubreptitia exiſtente, omnes illius clauſulæ ſubreptitiæ redduntur, 1.p.q. 5.num.25.

Gratia ſecunda an valeat, vbi de prima mentio non fit, 1.p.q.7.n.4.& 7.

Gratia qua taciturnitate vitietur, 1.part. q. 8.num.13.

Gratia non debet in odium impetrantis retorqueri, 1.p.q.27.n.4.

Gratia teſtibus an probetur, 1.part.quæſt. 62.num.8.

Gratia à Principe facta ſecundum vſum & conſuetudinem intelligitur, 2.p.in præf. num.223.

Gratia, & executio illius, non expirat per mortem concedentis, 4.part.quæſt.10. n.2.& 3.& eſt perfecta ſolo verbo quantum ad quidditatem & ſubſtantiam gratiæ, n.4.& 62.

Gratia facta per Principem condemnato an extendatur ad bona alibi ſita, 4.par.q. 23.num.58.

Grauare, Grauatus, Grauamen.

Grauare non poteſt qui non poteſt feudum reuocare, 1.p.q.26.n.28.

Grauari an poſsit quis, ne matrimonium cõtrahat cum ea quam virginem corruperat, & an prohibitione non obſtante filij ex hoc matrimonio concepti in fideicõmiſſo ſuccedant, 1. part. quæſt. 50. numero 11. vbi doctrina quædam Caroli Ruini examinatur.

Grauari non poteſt quis vltra qualitatem relictam, 1.p.q.55.n.71.

Grauari poteſt qui commodum ſequitur ex teſtatoris iudicio, 1.part.quæſt.71.nume ro 70.& 75.
Grauans portare nomen, & arma, videtur agnationem conſeruare velle,2.par. q.5. num.79.
Grauatus fideicommiſſo res aliquas ex hæreditate alienans,& alias emens,res emptas vice permutationis in locum hæreditariarum reſtituere tenetur, 1. p. quæſt. 11.num.40.
Grauatus non contrahere matrimonium cũ aliqua incurrit pœnam contrahendo de præſenti etiam ante copulam,1.p.quæſt. 39.num.6.
Grauatus an poſsit declarare voluntatem grauantium,1.p.q.44.n.82.
Grauata contrahere vni de domo an teneatur contrahere in gradu prohibito, 1.p. q.48.n.112.
Grauatus poſt mortem reſtituere non poteſt ante compelli,1.p.q.48.n.182.
Grauatus eligere,ſi non eligat, an poſsit ad iudicem recurri,1.p.q.48.n.254.
Grauata cum perſona certæ familiæ matrimonium contrahere,in ſecundis nuptijs grauamen obſeruare an teneatur, 1.p.q. 50.n.13.Quid ſi grauetur vt non contrahat,num.14.
Grauata contrahere cum aliquo de familia ad hoc vt cum extraneo poſsit contrahere,non extare conſanguineum probare debet,1.p.q.50.n.70.
Grauata ad nubendum intra quod tempus teneatur adimplere conditionem, 1.p.q. 50.n.98.& vſque ad quam ætatem adimpiere poſsit,n.119.
Grauatus vt contrahat matrimonium,ſi fecit quod potuit,an habeat meliorationem,1. p.q.50.n.108.Quid ſi donataria deceſsit antequam eſſet nubilis,n.109.
Grauatus non contrahere cum deſcendentibus à Iudæis vel Sarracenis,non ſolum in primis nuptijs, ſed in reliquis grauamen obſeruare tenetur,1.p.q.51.nu.50. & ſit inhabilis ſi contra faciat,n.51. Quid ſi mulier ab omni macula munda reputabatur,num.406.
Grauata contrahere cum homine ſui generis,qui nomen & arma conſeruet, non ad implet conditionem nubendo extraneo, qui nomen & arma teſtatoris accipiat, 1. p.q.51.n.280.& 284.
Grauata contrahere cum conſenſu & voluntate alicuius,vt poſsit ſuccedere, an excuſetur ſi tempore quo cõtraxit, alius erat legitimus ſucceſſor,1.par.quæſt.51. num.405.
Grauatus quod non contrahat ſine patris & matris conſenſu,ſi alter decedat, an excuſetur ex conſenſu vnius,1.par.quæſt. 51.num.407.
Grauata vt nubat in familia vel patria, poterit aliter nubere,ſi commode & honeſte viuere non poſsit, 1.part. quæſt.57. num.50.
Grauatus habitare maiori anni parte debet reſidere,1.p.q.57.n.96.& 97.
Grauatus habitare in patria,de naturali, nõ accidentali intelligitur,1.part.quæſt.57. num.103.
Grauato contrahere cum perſona de parentela & familia licet contrahere cum remotiori,niſi coniectura ſit, quòd fundator maioratus aliud voluerit, 1.p.quæſt. 72.num.7.
Grauatus non poteſt vnum alteri præferre, cum teſtator diſpoſuit, vt poſt mortem hæredis bona ſint de familia, 1.p.quæſt. 72.num.18.
Grauatus contrahere cum aliqua de domo & familia teſtatoris,cum primo nominata contrahere tenetur,2.part.in præf.numero 316.
Grauatus reſtituere hæreditatem, ſi deceſſerit ſine filijs legitimis ſuſceptis ex alia quam concubina,ſi cum ea contrahat, ad quid teneatur,2.p.q.1.n.61.
Grauatus ſub conditione *ſi ſine liberis deceſſerit*,ſi presbyter fiat, an extinguatur fideicommiſſum,ſi prior fideicommiſſarius deceſſerit,2.p.q.3.n.102.
Grauatus dotare puellas an poſsit dotare in monaſterio,2.p.q.3.n.198.
Grauatus onere nomen & arma portandi,ſi conditioni non pareat,ad alium vocatum ius defertur, & ſit directè & ipſo iure translatio,2.par.q.4.illat.8.n.17.An debeat reſtituere cum fructibus,num.37. à quo vſque ad num.87.plura de grauamine nominum & armorum ſcitu digna traduntur.
Grauatus contrahere cum perſona de tali cognatione an maioratum amittat, cum teſtator contrauenienti pœnam non iniungit,2.p.q.4.illat.8.n.220.
Grauatus reſtituere ſi deceſſerit ſine liberis maſculis qualiter intelligatur, 2.p.q.5.n. 35.& 36.
Grauatus de reſtituendo in alicuius conditionis euentum ſi alienauerit aliquid ex bonis reſtitutioni ſubiectis,qualiter poſſit alienationem impugnare,4. par.q.15. num.95.
Grauatus ſi alienet bona quæ reſtituere tenetur,dominium rerum alienatarũ tranſit ad fideicommiſſarium, 4.part. quæſt. 36.num.3.
à Grauamine futuro an poſsit appellari, 1. p.q.2.num.16.

Gra-

Grauamen nouum vbi adeſt; requiruntur omnia quæ à principio interuenerunt, 1. p.q.10.n.190.

Grauamen quod in filio non valet, an teneat in ſubſtituti perſona, 1. part. quæſt. 21.num.27.

Grauamen nominis & armorum ex geminata expreſsione nomen & arma deferendi inducitur, 1.p.q.22,n.119.

Grauamen, ſi nupſerit, non poteſt apponi in legitima, quam pater filio debet, 1.p.q. 50.num.121.

a Grauamine non excuſatur qui non inueſtigat diligenter qualitatem perſonæ, cũ qua contrahit, 1.part.quæſt.51.num.55. & doctrina quædam Menochij circa grauamen contrahendi cum certa perſona examinatur, n.56.

Grauamen nominis non intelligitur de nomine baptiſmali, 1.part.quæſt.51. num. 277.& 283.

Grauamina qui non obſtruat, fingitur ac ſi nunquam ſucceſsiſſet, 1.part.quæſt.51. num.403.

Grauamen an tranſeat cum legitima ad ſubſtitutum, ſiue cohæredem, eo cui legitima debetur, repudiante, 1.part.quæſt.71.numero 63.

Grauamen oneri iniuncto commenſurari debet, 1.part.quæſt.71.num.111.& commodo ceſſante grauamen pro rata ceſſare debet, num.112.

Grauamine adiecto, quod ſiquis partem fundi vinculatam vendere velit, teneatur vẽdere vni ex fratribus, ſi talis decedat, an poſsit vni ex eis relinquere, 1.p.q.72.n. 19.& 20.

Grauamen appoſitum vlterioribus nõ cenſetur datum primis, 2.part.quæſt.4. illat. 8.num.221.

Grauamen nomen & arma aſſumendi non debet eſſe momentaneum, 2.p.q.4.illat. 8.num.322.

ex Grauamine vni iniuncto alius grauatur, 2.p.q.6.n.277.

Grauamen ſi vni imponatur ſi ſine liberis deceſſerit, & alio ſimpliciter ſit fideicommiſſum relictum, non intelligitur ſi ſine liberis deceſſerit, 2.part. quæſt. 11. numero 8.

Grauamen nomen & arma perpetuo deferendi intelligitur vt ſine intermiſsione portentur, 4.p.q.21.n.21.

H.

Habens.

Habens ius ad ſucceſsionem maioratus ſi pro criminis commiſsione damnetur ad mortem, an ſit capax ſucceſsionis, 1.p.q. 1.num.214.& ibi quid ſi ſententia executioni mandetur.

Habens facultatem ad obligandum vel alienandum bona maioratus, an poſsit ea permutare, refertur opinio negans, 1.p.q.4. n.4. affirmans, n.6.

Habens vnicum filium an debeat Principi priorem licentiam exponere ad maioratus inſtitutionem in ſecunda facultate, 1. part.quæſt.7.num.1. Quid cum alios filios habet, n.2.

Habens facultatem ad maioratum in vnum ex pluribus filijs inſtituendum, ſi vnum tantum habeat, an poſsit Regia facultate vti, 1.part.quæſt.13.à num.1.vſque ad finem quæſt.

Habens facultatem eligendi vnum ex pluribus filijs, non poteſt eligere nepotes, 1. p.q.15.num.32.

Habens licentiam ad vendendum bona maioratus, an poſsit illa obligare, aut hypothecæ ſubijcere, 1.p.q.15.n.86.

Habens facultatem faciendi maioratum in nepotem an poſsit facere in nepotis fratris filium, ſi ex filio nepotes non habeat, 1.p.q.15.n.125.

Habens licentiam ad faciendum maioratum in filium, poteſt facere in filiam, vbi filij mortui ſunt, vel facti religioſi, 1.p.q.16. num.10.& 11.

Habens priuilegium vtendi aliqua re, an illud amittat per non vſum, 1.part. quæſt. 17.num.1.

Habentes iuriſdictionem, & merum & mixtum imperium ex conſuetudine vel priuilegio, an dicatur nobiles, 1.p.q.1.n.27.

Habens oppidum cum vicis & villis titulo maioratus an poſsit ex Regali facultate villam ſine Principis conſenſu ſeparare, 1.p.q.26.n.63.

Habens facultatem ad faciendum maioratũ an pluries quam ſemel reuocare poſsit, 1. p.q.26.num.136. Quid cum de tertio & quinto fit, n.149.& 150.

Habens facultatem ad augendum vel diminuendum in maioratu, non poteſt in totum reuocare, 1.p.q.27.n.31.

Habens duos titulos, inualidum vnum, validum alterum, ex valido poſsidere præſumitur, 1.p.q.33.n.31.

Habens ius plura reſpiciens, ſi vtatur in vno, vel pluribus, ius totum quoad alia conſeruat, 1.p.q.34.n.2.

Habens Regiam facultatem, ea in maioratus inſtitutione videtur vti, quamuis non exprimat, 1.p.q.36.n.51. Quid in alienatione vel donatione, n.53.

Habens facultatem faciendi maioratum non poteſt eligere odioſum Regi, 1.p.q.48. num.105.

Habens facultatem ad faciendum maioratum, ſi legitimos filios non habet, an poſſit ſpurium eligere, 1.part.quæſt.48. nu. 107. Quid in emphyteuſi, num. 108. & 115.118.125. Quid quando eſt Eccleſiaſtica, 119.124. Quid in hæreditatis inſtitutione, num. 128.

Habens à patre facultatem eligendi vnum ex pluribus filijs, ſemel facta nominatione an poſſit variare, refertur quædam ſententia, 1.p.q 48.n.177. Contraria num. 178.& 184. Authoris ſententia, nu. 185. & ſeq.

Habens licentiam faciendi pro alio teſtamẽtum, non cenſetur habere licentiam reuocandi, 1.p.q.48.n.240.

Habens poteſtatem eligendi & nominandi, ſi formam commiſsionis non ſeruet, in forma peccare dicitur, 1.part.quæſt. 48. num.241.

Habens facultatem eligendi ad primogenituram aliquem de agnatione an poſsit eligere filium legitimatum factum de agnatione, 1.p.q.48.n.244.

Habens facultatem eligendi ad fideicommiſſum in morte, ſi in vita non eligat, & iuret nominationem non reuocaturum, an poſsit nihilominus reuocare, 1.par.q. 48.num.252.

Habens facultatem declarandi ſi morte præuentus ea non vtatur, primam ordinationem confirmare videtur, 1.p. quæſt.48. num.196.

Habens facultatem eligendi ad maioratum an teneatur eligere proximiorem conſanguineum, 1.part.quæſt.72. num.1.2. & 3.

Habens poteſtatem eligendi dignum debet eligere, 1.p.q.72.n.21.

Habens veriſimilitudinem pro ſe, caſum legis habet, 2.p.in præſ.n.147.

Habens facultatem ad faciendum maioratum in filium, poteſt facere in filium naturalem, quando non habet filios legitimos, 2.p.q.2.n.46.

Habens facultatem faciendi maioratum in aliquem de generatione, poteſt illum conſtituere in conſanguineum, ſiue ex parte matris, ſiue ex parte patris, 2.par. quæſt. 2.num. 393.

Habens ciuilem ſi poſſeſsionem vacantem ingrediatur, non dicitur de nouo acquirere, 3.p.q.24.n.71.

Habens poſſeſsionem beneficij ex titulo iniuſto, ſi validus ſuperuenit, non tenetur de nouo poſſeſsionem accipere, 4.p. q.2.num.147.

Habens licentiam ad alienandum vel hypothecandum bona maioratus, an poſsit decennio tranſacto ea vti, 4.p.q.11.nu. 51. & 53. Quid in feudo, num. 52. *vide maioratus.*

Habilitas, Habilitatio, Habilitatus.

Habilitas tempore ſucceſsionis an ſufficiat, ſi poſtea inhabilitas adueniat, 2.p.quæſt. 2.num.63.

Habilitas qualiter neceſſaria in teſtamenti confectione, 1.parte quæſtione 1. numero 263.

Habilitas ad officium eſt neceſſaria tempore quo officium aſſumitur, 2.p.quæſt.6. num.160.

Habilitas perſonæ, vel ſolemnitas cum eſt de ſubſtantia actus, non ſufficit quòd ſequatur; ſed vbi ſolum ad ſolemnitatem requiritur, ſuperuenientia ſolemnitatis actum validat, & cùm actus ſubſtantia non in principiò, ſed in fine conſiſtit, 4.part.quæſt.2.num.204.

Habilitatio perſonarum non admittitur, niſi de ea expreſſe conſtet, 1.part.quæſt.1. num.403.

Habilitationes ſunt ſtricti iuris, 4.par.q.11. num.26.

Habilitatus de iure communi in iure patronatus præfertur ei, qui ex *diſpenſatione* habilitatur, 1. part. quæſt. 51. numero 114.

Habitare, Habitatio.

Habitare in certa domo vel loco an teneatur ſucceſſor in maioratu, conditione per inſtituentem habitandi adiecta, & reſoluitur affirmatiue, 1.part. quæſt. 57. à num.1. vſque ad 39. limitatur tamen concluſio à num.41. vſque ad 61. & numero 93 & 94.

Habitare in aliquo loco qualiter quis dicatur, ciuis, incola, vel forenſis, 1.part.q. 57 num.63.

Habitandi conditio habens cauſam permanentem requirit perſeuerantiam, 1.p.q. 57.n.66.& 67.

Habitare quis dicitur in loco, vbi habet vxorem, filios, & familiam, quamuis ipſe non reſideat, 1.p.q.57.nu.97.& 98. Quid ſi grauetur habitare tali loco ſemper cum muliere, n.99.& 100.

Habitatio cui prohibetur in iuriſdictione, etiam prohibetur in ciuitate confœderata, 1.p.q.16.n.99.

Habitatio relicta vxori in aliqua domo ex pluribus mariti ſecundum perſonæ qualitatem intelligitur, 1.part.quæſt.51. numero 227.

Habitationis antiquæ cauſa an quis alijs præferatur, 1.p.q 57.n.102.

Habitatione vel proprietate domus relicta, venit habitatio horti acceſſorij, 4.part. quæſt.33.num.26.

Hæres

Digitized by Google

I N D E X.

Hæres, Hæreditas, Hæreditarium.

Hæres an quis cenſeatur inſtitutus in bonis, quæ poteſt mortem teſtatoris erant reſtituenda, 1. p. q. 1. n. 164. & 167.

Hæres adeundo hæreditatem non cenſetur approbare diſpoſita contra prohibitionem legis, 1. p. q. 1. n. 166.

Hæredes omnes, etiam extranei, quando comprehendantur, 1. p. q. 1. n. 111.

Hæres inobediens contra voluntatem defuncti an priuetur ipſo iure, 1. par. quæſt. 1. num. 305.

Hæres an teneatur ſoluere tributum ſuper bonis maioratus impoſitum, 1. part. q. 10. num. 176.

Hæres illius, qui alienationi conſenſit, an poſsit venire contra factum defuncti, 1. p. q. 23. n. 89.

Hæredes an poſsint rem aſsignatam per viã tranſactionis eximere, & aliam in præiudicium vocatorum ſubrogare, 1. p. q. 23. num. 92.

Hæres vnos in habitu, alios in actu dicitur, 1. p. q. 23. n. 103.

Hæres in teſtamento inſtitutus non poteſt mitti in poſſeſsionem dimidiæ partis con ſtante matrimonio acquiſitæ, cuius mulier dominium & poſſeſsionem habet, 1. p. q. 23. n. 125. & an illi competant interdicta poſſeſſoria de bonis ſuperlucratis, num. 126.

Hæres poteſt habere ratam donationem de functo factam, vt reuocari non poſsit, 1. p. q. 24. n. 129.

Hæredes, maioratu in certa re à patre in filium ex tertio bonorum inſtituto, an poſsint per viam tranſactionis aliam pro illa ſubrogare, 1. p. q. 24. n. 132.

Hæredes donantes poſſunt reuocare donationem propter non obſeruatas conditiones, 1. p. q. 24. n. 146.

Hæres factum defuncti approbare videtur, 1. p. q. 36. n. 79.

Hæredes an poſsint donationẽ reuocare, 1. p. q. 36. n. 113. An poſsint inſinuare donationem à defuncto factam, n. 114. Authoris ſententia, n. 115.

Hæredes poſſunt reuocare maioratum vel meliorationem tertij propter ingratitudinem, & quando, 1. part. quæſt. 43. numero 95.

Hæres hæredis an poſsit declarare defuncti voluntatem circa electionem perſonæ, 1. part. quæſt. 44. num. 106. An executor, n. 107.

Hæres executoris quæ poſsit adimplere, 1. p. q. 48. n. 189.

Hæredi, aut vxori iuranti de perſona nominata per teſtatorem in ſecreto, an ſtandum, 1. p. q. 48. n. 230.

Hæres quomodo probet habere locum legem Falcidiam, 1. part. quæſt. 51. num. 35. & 46.

Hæres confitens teſtamentum, vel codicillum, aut ſcripturam ſine ſolemnitate factam, ſibi an præiudicet, 1. part. quæſt. 6 a. num. 67.

Hæredes abinteſtato grauari poſſunt, 1. p. quæſt. 71. num. 81 & 83. & quare numero 82.

in Hæredis poteſtate quamuis non ſit fidei commiſſum inducere, tamen quando teſtamenti verba dubia ſunt, ſtatur declarationi hæredis contra ſeipſum, 2. part. in præf. n. 429. & an tali declarationi teneãtur ſtare ſucceſſores, num. 430. præcipuè quando hæres eſt coniunctus & conſanguineus teſtatoris, n. 431.

Hæres ante aditam hæreditatem an habeat ius in ea, 2. p. in præf. n. 480.

Hæredi non ſucceditur, ſed teſtatori, 2. p. in præf. n. 578.

Hæres minoris an poſsit petere reſtitutionem aduerſus modum non impletum in vita minoris, 2. part. quæſt. 4. illat. 8. numero 167.

Hæres an poſsit reuocare donationem ob pacta & conditiones non ſeruatas, 2. par. q. 4. illat. 8. n. 295.

Hæres inſtitutus ex vniuerſo ſi repudiet, hæres ſingularis efficitur vniuerſalis, 2. p. q. 7. n. 57.

Hæredes maſculi cum vocantur, non admittuntur hæredes ſimpliciter, 2. p. quæſt. 6. num. 554.

Hæres illius, qui fecerat conſtitutum in fauorem alterius, ſi diu ſtet in petenda poſ ſeſſione, illam amittit, 3. part. quæſt. 6. numero 45.

Hæres an poſsit reuocare feudum, quando à patronus offenſus in vita non fuit de feudatario conqueſtus, 3. part. quæſt. 9. numero 11.

Hæres vniuerſalis fideicommiſſarius appellatur, alter dominus directus, alius vtilis, 3. p. q. 10. n. 52.

Hæres an poſsit ratione iuris patronatus præſentare ante poſſeſsionem acquiſitam, 3. p. q. 9. n. 64.

Hæres vaſſalli an ſit in poſſeſsionem feudi mittendus interim dum diſceptatur de incapacitate à domino oppoſita, 3. p. q. 15. n. 48.

Hæredes legitimi dicuntur qui ſunt hæredes abinteſtato, 4. part. quæſt. 1. numero 210.

Hæredes poſſunt ex communi conſenſu contrauenire præcepto teſtatoris ad illorum vtilicatem facto, 3. part. quæſt. 1. limit 1. num. 11.

Hæres exequi poteſt quod defunctus pote rat,4.p.q.1 1.n.r1.

Hærer an veniat quis in priuilegio ſi non nominetur,4.p.q.1 r.n.25.

de Hæredis præiudicio cùm agitur, non po teſt hæres facto ſuo præiudicare ſubſtitu to voluntariè, 4.part.quæſt.r4.numero 75.

Hærer an poſsit turpitudinem principalis allegare,4.p q.r5.n.21.

Hæreder & ſucceſſores quando teneantur obſeruare iuramenta anteceſſorum, 4.p. q.r5.n 94.

Hæres alienans rem maioratus an poſsit eam vendicare,4.part.quæſt.16.numero 1.7.10.15.16.19.20.25.28.29.31.32.

Hærer & defunctus vna eademque perſona reputantur in parte qua ſuccedit, 4.p.q. 16.n.2 & ibi,& n.18. quid in ſucceſſore dignitatis.

Hæres non tenetur approbare factum defuncti,quando eſt à iure reprobatum, 4. p.q.16.n.3.

Hærer, inuentario facto, an poſsit venire contra alienationem à defuncto factam, 4.part.quæſt.16.num.4.6.23. & contra factum defuncti inualidum,num.5. & an tale inuentarium ſit coram iudice faciendum,num.47.Quid ſi alienatio fuit prohibita per contractum,n.52.

Hæres petere poteſt bona à defuncto alienata,quando teſtator non poterat de illis libere teſtari,4.part.quæſt.16. numero 9.

Hæres an poſsit reuocare rem feudalem alie natam, 4.part. quæſt.16.num.12.& 21. Quid in fideicommiſſo,numero 22.24. 26.27.

Hæres venditoris rei maioratus poteſt alienationem rei reuocare, vbi alienatio in illius fraudem facta fuit,4.part.quæſt.16. n.34.36.39.

Hæres poteſt venire contra factum teſtato ris,quando ei non reliquit quod relinque re tenebatur,4.p.q.16.nu.41. & petere quòd eius creditum ab hæreditate ſeparetur,num.45.

Hæres an ſit quis, vel non, illius aſſertioni an ſtandum, 4 part. quæſt. 16. numero 49.

Hæres grauatus de non moleſtando vxorem poteſt petere fideicommiſſum vbi eſt extra hæreditatem teſtatoris, 4. p. q. 16.num.109.

Hæreder agnati quando conficiunt inuentarium ante aditionem hæreditatis, poſſunt impugnare factum defuncti, 4.p.q. 16.num.110.

Hæres, qui ſoluit legatum teſtamenti imperfecti,an teneatur ſoluere cætera lega ta eiuſdem teſtamenti, 4.part.quæſt.20. num.347.

Hæres tranſigentis in bonis maioratus an poſsit tranſactioni contradicere,4.par.q. 22.num.85.

Hæredes ſanguinis vbi deficiunt qui poſſunt portare arma & inſignia, poſſunt alij hæredes arma portare, 4.part.quæſt. 29.num.4.

Hæredes poſſeſſoris maioratus an teneantur ſoluere æſtimationem domorum, quas poſſeſſor deteriorauit,4.par.quæſt. 32.num.25.

Hæres grauatus poſt mortem bona reſtitue re,tenetur ex fructibus reſarcire damnũ & diminutionem contingentem bonis re ſtituendis,4.p.q.32.n.39.

Hæres qui poſsidet hæreditatem ſub condi tione,tenetur ſubſtituto cauere de reſtituenda hæreditate,& ex iuſta cauſa cogitur ad cauendum, 4.part. quæſt.34. numero 4.

Hæres rogatus reſtituere hæreditatem cogitur facere inuentarium, 4.part.quæſt. 34.num.10.

Hæres qualiter teneatur fideicommiſſario reſarcire damnum cõtingens ex eo quod vendidit rem fideicommiſſo ſubiectam, 4.p.q.34.n.26.

Hæres poſſeſſoris maioratus an teneatur ſoluere æſtimationem bonorum mobilium,quæ conſumpta ſunt, 4.part.quæſt. 39.n.1.4.5.& 13.

Hæreditate per indignum adita, ſi eam fiſcus auſert,an ſit locus ſubſtituto, 1. p.q. 1.num.223.

Hæreditas liberis omnibus debetur naturali ratione,1.p.q.2 1.n.7.

Heredad y poſſeſsion,idem an ſint,1.p.q 28. n.52.& 53.

Hæreditas acceptata videtur ex eius diuiſione,1.p.q.36.n.33.

Hæreditas delata propriè repudiari dicitur, 1.part.quæſt.36. numero 60. illius repudiatio qualiter fieri debeat, numero 62.

Hæreditas in fideicommiſſarium non tranſit ipſo iure,niſi fideicommiſſario volente,1.p.q.68.n.41.

Hæreditas ſi deuoluatur in ſequentem in gradu propter defectum primi, ille ſequens per aditionem hæreditatis videtur agnouiſſe onus fideicommiſſi iniunctum hæredi primo loco ſcripto, 2.p.q.4.illat. 8.num.68.

Hæreditas magis debetur deſcendentibus quam collateralibus,2.part. quæſt. 6.numero 139.

Hæreditatem acceptare qualiter quis videatur,4.p.q.16.n.66.

Hære-

Digitized by Google

Hæreditatem adijſſe non videtur qui res parui valoris poſsidet, 4.part.quæſt.16. n.70.& 80.

Hæreditate adita, dicitur patrimonium adi ri,4.p.q.19.n.59.

Hæreditas,quæ ex pacto in contractu matrimonij ad primogenitum defertur,non confiſcatur, 4. part. quæſt. 23. numero 23.

Hæreticus.

Hæreticus an poſsit contrahere, 1. parte quæſt.1.num.235.an ſuccedere numero 238.

Hæretici ſtatim cõtrahunt irregularitatem, 1.part.quæſt.1.num.252. Qualiter bene ficijs priuentur 253.

Hæreticus ſi non eſſet ipſo iure incapax, parum agerent pœnæ contra eum ſtatutæ,1.p.q.1.n.258.& 259.

Hæretici conuerſi.& eorum filij, qualiter ſint capaces ad officia,1.part.quæſt.1.nu mero 262.

Hæretici,ſi eorum crimen ſit occultum, an ſint ipſo iure excommunicati,1.p.q.1.n. 265.An ſint capaces acquiſitionis, num. 268.269.& 270. An acquirant fiſco,numero 306.

Hæretici non habent dominium neque poſſeſsionem rerum,1.part.quæſt.1. numero 312.

Hæretico poſt commiſſum delictum an ſuc cedant conſanguinei,1.part.quæſt.1.numero 315.

Hæreticorum infidelitas an ſit prior quam Iudæorum aut infidelium,1.part.quæſt. 1.num.243.

Hæreticus non poteſt contrahere vt ſibi quæratur,bene tamen vt obligetur, 1.p. q.1.n.267.

Hæreticus per incapacitatem non poteſt re cuperare locum, quem nunquam habuit, 1.p.q.1.n.334.

Hæretici bona ex lucro vel negotiatione acquiſita an capiat fiſcus,1.part. quæſt.1. num.336.

Hæretici bona qualiter credenda, 1.p.q.1. num.337.

Hæreticus pendente appellatione ſi decedat, an legatarius legatum conditionale ad fiſcum tranſmittat,1.part.quæſt.1.numero 354.

Hijodalgo,Hidalguia.

Hijodalgo quis dicatur, 1.part.quæſt.1.numero 40.

Hidalgo nemo niſi ex agnatione eſſe poteſt.2.p.q.6.n.425.

Hidalguia nobilitatis naturalis appellatione an comprehendatur,1.part.quæſt.51, num.107.

Hiſtoria.

Hiſtoriæ qualiter probent deſcendentiam & filiationem antiquam,4.par.quæſt.20. num.342.

Homagium.

Homagium quid ſit,1.p.q.22.n.61.Qui illud frangit,teſtis eſſe an poſsit,nu.62. & ibi an maneat infamis:& quod non ſit idẽ quod iuramentum,fundatur,n.67.70.& 72.Quid de eius antiquitate,n.73.

Homagium vniuerſitatis non ſolum viuos, ſed ſucceſſores ligat,1.part.quæſt.11.nu mero 69.

Homagium an præſtandum Regi qui eſt in vtero,3.p.q.2.n.13.

Homicida.

Homicida an poſsit ſuccedere occiſo ex teſtamento occiſi,2.p.q.4.illat.1.num.49. Quid ſi caſu interfecit,n.50.

Homo.

Hominis diſpoſitio eſt intelligenda & interpretanda, vt prouiſum ſit in caſu magis neceſſario,2.p.q.12.n.61.

Honeſtas.

Honeſtas propter inopiam periclitatur, 4. p.q.27.n.20.

Honor,Honorati.

Honor eſt deferendus iuriſdictionem habentibus,1.p.q 1.n.13.

Honoris metus iuſtus eſt,1.part.quæſt.51. num.8.& pœna infamiæ grauiſsima, numero 9.

Honor vitæ æquiparatur,1.part.quæſt.51. num.19.

Honorati grauari poſſunt,1.p.q.71.nu.38. 42.& 44.

Hortus.

Horti an cedant primogenito ſimul cum domo,1.p.q.10.n.95.Quid de inſula do mui coniuncta,nu.96. Quid de viuario, molendino,balneo,nemore,vineis,n.97.

Hoſpitale.

Hoſpitale vt fiat religioſum, neceſſe eſt vt adſit Pontificis authoritas,1.p.quæſt.10. num.80.

Hypotheca,Hypothecaria.

Hypotheca extenditur ad incrementum,1. p.q.10.n.36.

Hypotheca pro dote mulieris habet locum pro augmento dotis,1.part.quæſt.10.numero 46.

Hypotheca non accedit obligationi nullæ, 1.p.q.48.n.168.

Hypotheca prohibita cenſetur, ſi alienatio prohibeatur,4.part.quæſt.1. à num.77. ad 80.

Hypothecaria qui agit, debet eam probare,1.part.quæſt.52.num.47.Quid in fiſco contra primum creditorem, numero 48.

Digitized by Google

INDEX.

I.

Identitas.

Identitas perſonarum qualiter probetur, 2. p.q.7.n.81.

Identitas nominis arguit Identitatem corporis, 2.part, quæſt.7.num.83. an præſumptionem inducat, n.85.87.& 98.

Identitas per duas demonſtrationes probatur, 4.p.q.20.n.9.

Identitas bonorum per fideicommiſſum relictorum qualiter probetur, 4.par.quæſt. 20.à num.1.à quo vſque ad num.20. de identitate agitur.

Ignobilis.

Ignobilis an ſit capax ſucceſsionis feudi, 1. p.q.1.nu.19.& 45. An poſsit maioratum inſtituere, 1.p.q.1.n.22.& 26. Et nu.45. refellitur Peraltæ opinio, quòd ignobilibus & ruſticis eſt deneganda facultas maioratum Inſtituendi, & 1.p.q.48.n.120. An ſuccedat in maioratu, & 2.p.quæſt.4. illat.7.n.1.

Ignorantia, Ignorans.

Ignorantia quomodo probetur, 1.p.q.51. n.392.& 394. Non excuſat vbi quis tractat de lucro captando, num.393 & qualiter excuſet aut noceat, num.395.397. & 398.

Ignorantia non excuſat in his quæ quis inquirere tenetur, 2.p.q.4.illat.8.n.181.

Ignorantia in dubio præſumitur, 3.p.q.6. num.37.

Ignorantia eſt iuſta cauſa concedendi reſtitutionem decurſam, 3.part.quæſt.6. numero 75.

Ignorantia in factis nobilium non præſumitur, 4 p.q.20.n.369.

Ignoranti non currit tempus implendi conditionem, 2.part.quæſt.4. illat.8. numero 198.

Illegitimus.

Illegitimis quid poſsit relinqui, 1. part. in præf.n.35.

Illegitimus & criminoſus quando quis allegatur, debet hoc probare qui allegat, 1.p. q.1.n.401. *vide Filius.*

Immemorialis.

Immemorialis vt probetur, an coniungantur teſtes de auditu & de viſu, 4.p.q.20. n.207.& quot teſtes ſufficiant, num.210. *vide præſcriptio.*

Immiſtio.

Immiſtio hæreditatis in materia maioratus quid operetur, 4.part.quæſt.16. numero 106.

Immobile.

Immobilis an dicatur pecunia redacta ex venditione prædiorum, 1.p.q.11.nu.15. *vide Bona.*

Immunis, Immunitas.

Immunis à gabellarum ſolutione an ſit liber ab impoſitis propter nouam guerram, 1.p.q.10.n.42.

Immunitas qualiter ſe extendat ad res ſubrogatas, 1.p.q.11.n.39.

Immunitatis priuilegium ſtricte debet interpretari, 1.p.q.15.n.116. An ad fœminas extendatur, n.118.

Immunitas ad acquirenda an extendatur, 1. p.q.10.n.16.& 30.

Immunitatis priuilegium non tranſit ad deſcendentes ex fœminis, niſi fœminis ſit conceſſum, 1.part.quæſt.51. num.184. & 185.

Immunitas per viam contractus qualiter interpretanda, 4. part. quæſt. 1. numero 167.

Immunitas ſimpliciter conceſſa non extenditur ad onera quæ augentur propter inſolitam & improuiſam neceſsitatem, 4.p. q.1.lim.5.num.13. Quid ſi pro omnibus oneribus concedatur, n.17. *Vide nobilis.*

Impenſa.

Impenſa funeria magna habet in iure priuilegia, 1.p.q.28.num.31. vxoris doti an præferatur, n.32.

In Impenſis *tantum* eſt ſoluendum quantum impenſum fuit, & non vltra, quamuis res plus valeat, 4.p.quæſt.32.numero 19.

Imperator, Imperium.

Imperator per priuilegium caſtrum cum iuriſdictione concedens, aucto poſtea territorio, iuriſdictionem conceſsiſſe videtur, 1.p.q.10.n.28.

Imperator non poteſt liberare ciuitatem à ſubiectione & dominio Imperij in præiudicium Imperatorum ſucceſſorum, 4.p. q.1.nn.218.& 240. & quibus in caſibus poſsit alienare, n.237.
vide Princeps, Rex.

Imperium merum & miſtum in iuriſdictione omnimoda an comprehendatur, 1.p. q.1.n.106.

Imperium eſt ad ſimilitudinem corporis humani, à quo ſi particula abſcindatur, monſtrum eſt, 1.p q.26.n.88.

Impetrans, Impetratio.

Impetrans à Rege priuilegium ad maioratus inſtitutionem prioris mentionem facere debet, 1.p.q.7.n.6.

Impetrans reſcriptum falſis qualitatibus expreſsis, doloſe feciſſe præſumitur, 1.par. q.8.num.4.

Impetrans facultatem ad faciendum maioratum, ſi ſemel fecerit, an poſsit poſtea facere bona libera, 1.part.quæſt.27.n.1.2.22.

Digitized by Google

27.28.29.In quibus doctrina Peraltæ circa præſentem quæſtionem latè examinatur.

Impetrans licentiam ad alienanda aut hypothecanda bona maioratus ad filiam dotandam,vel ad aliam ſimilem cauſam,an poſſit filia inuita,aut perſona intereſſanti tali licentia noo vti, 4.part.quæſt. 52. oumero 33.

Impetratio in præiudicium alicnius an valeat,ſi de eo fiat meotio, 1.part.quæſt.2. num.160.

Impetratio an ſit ſubreptitia,ſi Prioceps reſtituat incapacem propter delictum,& is poſtea impetret ſacultatem ad maioratus inſtitutionem,1.p.q.2.n.162.vide *ſacultas,habens,licentia.*

Impoſsibile.

Impoſsibilium nulla eſt obligatio,4.p.q.40. d.20.& qualiter aliquid impoſsibile dicatur,oum.52.

Impotens.

Impotentes an poſsint habere maioratus,2. p.q.3.n.162.& 163.

Impubes.

Impubes an poſsit facere maioratum,s.p.q. 1.num.393.

Impugnare.

Impugnare non poteſt quis illud, ex quo fructum conſequitur, 1.part.quæſt.55. num.44.

Incapax,Incapacitas.

Incapax habetur pro mortuo,s.par.quæſt. 1.uum.333.

Incapacis inſtitutio habetur pro non ſcripta,s.p.q.s.n.319 Quid de ſpurij iuſtitutione,n.320.

Incapax ſuceeſsionis non poteſt recuperare locum,quem nunquam habuit, s.p.q. 51.n.402.

Incapacitas quo tempore in hæreſi, læſæ Maieſtatis crimine, & ſodomia incurratur,latiſsime diſputatur,1.p.q.1. à num. 232.& reſoluiſur o.369.

Incapacitas mariti per capacitatem vxoris an ſuppleatur,1.part.quæſt.2.num.538. Quid de fœmiua ex perſona mariti, numero 539.

Incapacitas patris an noceat filio, vbi filius venit iure ſuo,& ex perſona propria, 2. p.q.2.n.78.

Incapacitas parentum an puſsit filijs opponi,2.p.q.2.n.80.

Incapacitas an tollatur tempore immemoriali,2.p.q.2.n.123.

Incertitudo.

Incertitudo qualiter impediat poſſeſsionem,s.part.quæſt.49.num.5. & an accipiens poſſeſsionem rei incertæ illam acquirat,num.7.

Inceſtuoſus.

Inceſtuoſus an poſsit teſtari, s.part.quæſt. 2.uum.28.

Incluſa,Incluſio.

Incluſa in domo fraude non veniunt in maioratum,1.p.q.50.n.180.

Incluſio certi caſus eſt excluſio aliorum, 1. p.q.1.n.314.

Incluſio vnius non eſt alterius excluſio, quando eadem eſt ratio includendi, s.p. q.22.n.25.

Incluſio aliquorum ad alios extenditur, in quibus eſt eadem ratio iocluſioois, 2.p. q.6.n.473.

Incluſio maſculorum, & excluſio fœminarum reſtringũtur ad gradus expreſſos,2. p.q.6.n.497.498.501.Authoris ſententia,n.515.

Incorporatio.

Incorporatio an oinnia comprehendat, 1. p.q.10.n.125.

Indefinita.

Indefinita negatiue concepta vniuerſalem ſignificationem habet,2.part.quæſt.6.numero 74.

Indemne.

Iudemne aliquid conſeruare ſiquis promiſit,de facto Principis non tenetur,4 p.q. 40.oum.62.

Indignus.

Indigni, aut odioſi teſtatori indiſpoſitione generali non cenſentur vocati,2.part. in præf.n.342.

Indignus efficitur ſucceſsionis maioratus, qui vi aut fallacijs aſſequitur, ne mulier vcotrem iu lucem edat,2.p.q.4.illatio,1. uum.44.

Indiuiduum.

Indiuiduum dicitur, cuius partes ſeparatæ mutant deſioitionem totius, 1.p. quæſt. 10.num.139.& cuius eſſentia eſt impartibilis,s.p.q.26.n.108.

In iudiuiduis diſpoſitum in vno in alio diſpoſitum ceoſetur,1.part. quæſt. 10. numero 507.

Indiuidui vna parte acquiſita,totum acquiſitum ceoſetur,1.part. quæſt.34. numero 13.

Indiuiduum ſpeciei derogat, 2.part. quæſt. 52.num.3.

Indiuiſibilia.

Iudiuiſibilia regulariter, vt feuda, iuriſdictiones,&c. pro bono pacis diuidi poſſunt,4.p.q.22.n.24.29.& 45.

Inducens,Inductum.

Inducens aliquẽ fraude vt eum ioſtitueret, ad reſtitutionem tenetur,1.p.q.25.n.21.

Inductum principaliter in fauorem priuati dicitur ſecundario in fauorem publicum inductum,1.p q.27.n.12.

Inducta ad augmentum non debent diminutionem operari,2.p.in præf.n.187.

Indulgentia.

Indulgentia Principis cauſam criminalem, & omnes illius effectus extinguit, 4. p. q.23.n.62.

Infamia.

Infamiæ pœna grauiſsima,1.part.quæſt.51. num.9.

Infans.

Infans non poteſt incipere poſsidere, 1.p. q.41.n.1.Quid in filiationis quaſi poſſeſſione,n.3.& 21.

Infans an poſsit legitimari per Comitem Palatinum,1.p.q.58.n.53.

Infans in Gallia ſaiſit viuum in poſſeſsione, 3.p.q.2.n.12.

Infans ſucceſſor in maioratu non amittit poſſeſsionem per ſilentium, 3.p.q.7.nu. 64.& 66.

Inferior.

Inferior à Principe qualiter diſpenſatus videatur,1.p.q.2.n.156.

Inferior non poteſt tollere legem ſuperioris,1.p.q.44.nu.8.Poteſt tamen eius voluntatem iudicare,n.9.

Inſero.

Infertur ad l. *de Valladolid*, circa donationem Regiam ſine authoritate illius legis legis confirmatam,4.p.q.1.n.51. & ad leges quæ dicunt,quod ciuitates non poſſunt facere ſtatuta abſque Principis licentia,n.178.& 181.& ad l.46. Tauri num. 180.& ad l.16.tit.1.lib.6.ord.nu.182. & ad l.11.tit.7.lib.7.Recopilat. & ad facultates quæ dantur ad faciendum maioratus,vel ad obliganda aut alienanda bona illorum pro dote,arrhis,&alijs ſimilibus, 4.part.quæſt.11.à num.35. *Vide intellectus,lex.*

Ingratitudo, Ingratus.

Ingratitudo vitiorum omnium radix, 1.p. quæſt.22.num.192. Eius cauſæ,numero 269.

Ingratitudo filij an ſufficiat ad reuocandum maioratum factum per contractum oneroſum in tertij præiudicium, 1.p.q.22.n. 194.& 227.

Ingratitudo patris non eſt ingratitudo filij, 2.p.q.4.illat.1.n.18.nec priuatio filij priuatio nepotis,n.19.& 20.

Ingratus an ſuccedat in maioratu, latè diſputatur,2.p.q 4.illat.1.à nu.1.ad 14.& ibi, an admittatur ad retractum.Quid de filio filij ingrati,2.p.q.4.illat.1.n.13. non priuatur maioratu,2.p.q.4.n.17.

Inhabilis,Inhabilitas.

Inhabilem an poſsit Imperator ad feudum habilitare,1.p.q.2.n.151.

Inhabilis non facit gradum, 2.part.quæſt.9. num.3.& 4.nec numerum n.13.

Inhabilitas patris non nocet filijs antea natis,2.part.quæſt.4.illat.2.num.24.

Inimicus,Inimicitia.

Inimicus qualiter quis iudicetur,1.p.quæſt. 1.num.213.

Inimicitiæ inter patrem & filium quot teſtibus probentur,1.part.quæſt.43. numero 55.

Inimicitia capitalis per iniurioſa verba contrahitur, 1.part.quæſt.48. num.108. & 111.

Inimicitia durare præſumitur,niſi probetur reconciliatio,1.part. quæſt. 48. numero 134.

Inquiſitor.

Inquiſitore Generali mortuo,durat officiũ Inquiſitorum minorum,4.par.quæſt.10. num.23.

Inſignia.

Inſignia &arma defunctorum memoriam conſeruant,2.part.quæſt.4.illat.8. num. 77.& res dicuntur illius cuius ſunt inſignia,num.105.

Inſinuatio.

Inſinuatio non requiritur in donatione quæ fit ob reparationem dirutæ domus, 1.p. q.10.num.75. Contraria ſententia traditur.4.part. quæſt.33.num.10.

Inſinuatio an requiratur in dimidia parte conquæſtuum ab vxore acquiſita, 1.par. q.23.n.120.

Inſinuatio donationis an fieri debeat in loco vbi bona ſita ſunt,1.part. quæſt.58. à num.84.ad 87.

Inſinuatio an requiratur, dum vxor lucratur medietatem bonorum acquiſitorum matrimonio conſtante,1.part.quæſt.68. num.5.

Inſinuatio donationis poſt mortem fieri non poteſt, 4. part. quæſt. 2. numero 166.

Inſtinctus.

Inſtinctus naturæ an idem quod ius naturale,1.p.in præf.n.34.

Inſtituens,Inſtitutus,Inſtitutio,Inſtitutor.

Inſtituens maioratum videtur apponere omnes clauſulas maioratus, quæ ex legibus, conſtitutionibus, & conſuetudine competunt,4.p.q.1.nu.15.& 36. vbi dicto,num.15. diſtinctio quædam Matientij in præſcriptione bonorum maioratus inter prohibitionem tacitam & expreſſam improbatur.

Inſtitutus præſumitur dolo egiſſe,vt inſtitueretur,cum teſtator omiſit hæredem, quem

quem de iure quodammodo inſtituere tenebatur,2.p.in præf.n.208.
Inſtitutus habens poteſtatem nominandi in defectum filiorum & deſcendentiũ quoſcunque voluerit,an poſsit nominare proprium filium ſpurium, 2.part. quæſt.4. num.23.
Inſtitutus ſub conditione non dicitur hæres niſi adimpleta conditione,2.p.q.4.illat.8.num.4.
Inſtituti ſub conditione poſſunt petere bonorum poſſeſsionem, 3.part. quæſt.12. num.21.& 22.
Inſtitutio non valet, ſi legitimatio ſit defectuoſa,1.p.q.2.n.163.
Inſtitutio facta de filijs non comprehendit filios ex alia vxore legitimatos, 1.par.q. 51.n.351.& 352.
Inſtitutio & nominatio hæredis in codicillis facta quando valet, 1.part.quæſt.65. num.30.
Inſtitutio fideicommiſsi à iure ciuili eſt inducta,2.p.in præf.n.484.
Inſtitutio vel ſubſtitutio regulatur ſecundum rationem tacitam vel expreſſam, 2. p.q.6.n.355.
Inſtitutor maioratus ſi diſponat, quod in eõ tantum ſuccedat qui ſit de nomine ſuo, non poteſt ſuccedere qui ſub aliquo colore nomen aſſumit,1.part. quæſt.51.numero 275.

Inſtrumentum.

Inſtrumentum offuſcatum executari non debet,1.p.q.52.n.68.& 81.
Inſtrumentum carens indictione & reliquis ſubſtantialibus qualiter probet, 1.part. quæſt.62.à num.17.Quid in inſtrumento confecto à duobus tabellionibus ſine teſtibus,n.25.
Inſtrumentum eſt ſcriptura tabellionis de conuentione partium facta, contractus verò ipſa conuentio,1.part.quæſt.62.numero 77.
Inſtrumentum an poſsit eſſe inualidum, & contractus validus, 1.part.quæſt.62. numero 78.
Inſtrumentum,cuius originale non inuenitur,ſed reperitur inſertum in priuilegio Principis,quomodo fidem faciat, 1.p.q. 62.n.90.& 91.
Inſtrumentum de per ſe ſufficiens ad inducendam obligationem,& inducens præſumptionem veteris obligationis mentionatæ in eo, an probet, 1.part. quæſt. 64.num.16. & quid quando ſecundum inſtrumentum propter aliud emiſſum poteſt principaliter diſponere, numero 19.
Inſtrumentum in iudicio factum an habeat executionem paratam,1.p.q.65.à n.17.
Inſtrumenta publica abſque clauſula guarentigia an habeant paratam executionem ex eo quod tabelliones talem clauſulam apponere ſoleant,1.part.quæſt.67. num.23.
Inſtrumenta apud digniorem remanere debent,4.part.quæſt.20. numero 174. & 175.
Inſtrumentum publicum vt reprobari poſſit,quæ requirantur,4.part.quæſt.20.numero 184. Authoris ſententia, numero 185.
Inſtrumenta antiqua inter alios celebrata tertio an præiudicent, 4.part.quæſt.20. num.314.
Inſtrumentum antiquum filiationem probat.4.p.q.20.n.319.
In inſtrumento antiquo, in quo fit mentio de conſtituto,præſumitur poſſeſsionem fuiſſe apud conſtituentem,4.part.quæſt. 20.num.322.

Intellectus.

Intellectus & prior & potior eſt quàm verba,2.p.in præf.n.74.
Intellectus ſumi debet qui non reducit ad ius commune,1.part.quæſt.52. numero 65.& 3.part.quæſt.9.n.98.& 100. Quid ſi antiqua natura & primus ſtatus rei eſt iam mutatus,n.104.

INtellectus ad auth.res quæ, C. communia delegat.2. 2.part. quæſt. 1.limit.2.numero 25.
Ad auth.præterea,C. vnde vir & vxor, 4. p.q.27.n.1.& ſeqq.
Intellectus ad cap. curiarum Pinciæ , anni 1542.4.p.q.2.n.110.
Ad cap.curiarum Pinciæ,anni 1505. 4.p.q. 1.lim.4.num.9.
Ad cap.curiarum Pinciæ,anui 1555. 4. p. q.3.n.5.& 4.p.q.23.n.149.
Intellectus ad extrauag. de rebus Eccleſ. non alienand.4.p.q.19.n.48.
Intellectus ad forum de Alcaraz, 1.p.q.58. n.242.244.& 245.
Ad forum de Sepulueda, 1.p.q.40.n.81.& 1. p.q.58.n.22.& 2.p.q.1.n.51.& 52.& 4. p.q.19.nu.75.99.101. & 103. & 4.p.q. 20.num.262.
Intellectus ad gloſ.in l. tale pactum,2.p. in præf.n.191.
Ad gloſ.in cap.quamuis pactum gloſ. vlt.de pactis in 6. 4.p.q.1.n.158.
Ad gloſ.in l.ſiquis inquilinos in princip. ff. de legat.1. 4.p.q.40.à n.30.
Ad gloſ.in §.fratris verb.vel extero, 4.p.q. 1.n.46.& 49.
Intellectus ad l.ſeruum filij, §.ſi areæ, ff. de legat.1. 1.p.q.10.n.81.

I N D E X.

Intellectus ad l. clauibus,ff.de contr.empt. 1.p.q. 10.num.126.

Ad l.cum auus,ff.de cond.& demonſt. 1.p. quæſt.2.num.87.

Ad l.1 §.fin.ff.de iur.immun. 2.p.quæſt.6. num.241.

Ad l.hæreditatem,ff.ad l.Falcid.3.par.q.9. num.77.& 78.

Intellectus ad l.ſi vnquam,C.de reuoc. donat.1.p.q.21.n.37.

Ad l.ſancimus,C.de teſtam. 1.part.quæſt. 65.num.22.

Ad l.diffamari,C.de ingen. & manumiſſ.1. p.q.51.n.149.& 150.

Ad l.1.C.de donat.4.part.quæſt.15.numero 8.

Intellectus ad l.8.& 10.tit.1.lib.2.ordinam. 4.p.q.20.n.239.240.241.

Ad l.1.tit.14.lib.3.ordin.3.part. quæſt.17. à num.58.ad 60.

Ad l.2. tit.20.lib.4. ordin.1.part. quæſt.1. num.122.

Ad l.7.tit.20.lib.4.ordin.1. part. quæſt.1. num.121.

Ad l.8. tit.7. lib.5.ordin.1.part.quæſt.17. num.6.& 7.

Ad l.1. tit.2.lib.5.ordin.1.part. quæſt.58. num.126.

Ad l.2.tit.16.lib.5.ordin.1.part.quæſt.36. num.4.

Ad l.2.tit.9.lib.5.ordin.4.part.quæſt.1.numero 258.

Ad l.3.tit.9.lib.5.ordin.4.part.quæſt.1. limit.6.num.29.

Ad l.vlt.tit.15.lib.5.ordin.4.part.quæſt.19. num.107.

Ad l.1.tit.18.lib.9.ordin.3.part. quæſt.15. num 97.

Intellectus ad l.4.tit.27.part.1. 1.p.quæſt. 1.num.272.

Ad l.12.tit.1.part.2. 1.part.quæſt.22.numero 4.

Ad l.9.tit.1.part.2.&alias 1.part.quæſt.58. à num.241.

Ad l.2.tit.15.p.2. 2.p.q.4.n.26.& ead.par. q.6.n.490.& 4.p.q.1.n.225.

Ad l.4.tit.15.part.2. 4.part.quæſt.1.numero 211.

Ad l.8.tit.1.part.2. 4.part.quæſt.1. numero 263.

Ad l.7.tit.29.part.3. 4.part.quæſt.21.numero 52.

Ad l.68.tit.18.part.3.quæſtione 20.numero 129.

Ad l.6.tit.17.part.4. 1.part. quæſt.1. numero 128.

Ad l.2.tit.8.part.6. 1.part.quæſt.1.num.3. & 4.

Ad l.26.tit.9.part.6. 1.part.quæſt.17.numero 6.& 7.

Ad l.4 tit.3.part.7. 4. part. quæſt.20. numero 190.

Intellectus ad l.6.Taur.1.part.quæſt.40.n. 81.& eadem part.quæſt.58.num.22. & 122.& 3.p.q.15.n.46.

Ad l.9.Tauri,1.part.quæſt.2.num.113. & ead.par.quæſt.58.num.125.

Ad l.10.Tauri, 1.part.quæſt. 58. numero 126.

Ad l.12. Tauri, 2. part. quæſt.1. numero 108.

Ad l.17.& 44.Tauri,1.part. quæſt.28.nu. 64.& ead.par.quæſt.30.à n.81.ad 83.& q.70.n.1.& 3.& 4.p.q.40.n.15.

Ad l.21.Tauri,1.part.quæſt.17. num.6.& 7.quæſt.24.num.125.

Ad l.26. Tauri, 1.part.quæſt.2. numero 14.

Ad l.27.Tauri,1.part.in præf.à num.100.& ead.par.quæſt.15.num.112. & ead.part. quæſt.22.num.151.&quæſt.51. n.117. & quæſt.57.num.91.& 92. & vſque ad 218.&quæſt.71.num.68.69.& 106. & 2.part.quæſt.1.num.36.& 41. & ead.p. quæſt.4.illat.8.nu.282.& 287. &quæſt. 6 à num.107.ad 117.& quæſt.10.à n.13. & 3.part.quæſt.15.num.175.

Ad l.28.Taur. 1.part. quæſt.58. numero 124.

Ad l.29.Tauri,1.part.quæſt.17.num.6. & 7.& quæſt.24.num.125.

Ad l.31.& 33.Tauri,1.part.quæſt.48.num. 7.10.11.21.& 22.

Ad l.46.Taur.1.part.quæſt.10.num.63.& 79.& 4.part.quæſt.32.num.28.

Ad l.48.Taur.4.part.quæſt.1. lim.1.num. 8.& quæſt.23.num.144.

Ad l.49. Taur. 1.part. quæſt.51. numero 334.

Ad l.52. Taur. 1. part. quæſt.48. numero 15.

Ad l.63. Taur. 1.part.quæſt. 58. numero 161.

Ad l.69. Taur. 1. part. quæſt.58. numero 126.

Ad l.77.Taur. 1.part.quæſt.1.n.513.

Intellectus ad l.4.tit.4.lib.1.nou.Recop.4. part.quæſt.12.num.26.& 29.

Ad l.6.tit.1.lib.2.Recopil. 1.part.in præf. num.523.

Ad l.9.tit.11.lib.2.Recopil. 3. part.quæſt. 24.num 41.

Ad l.12.tit.11.lib.2.Recopil. 4.part.quæſt. 20.num.292.

Ad l.4.tit.17.lib.4.Recopil. 1.part. quæſt. 1.num.126.

Ad l.31.tit.1.lib.4.Recopil. 4.part.quæſt. 11.num.30.

Ad l.5.tit.9.*de las ganancias*,lib.5.Recopil. 1.part.quæſt.1.num.189.

In-

INDEX.

Intellectus ad l. *de Valladolid* hodie.3.lib.5.tit.10.Recop.1.p.q.10.n.43.& 4.p.q.1.num.154.165.& 270.

Ad l.1.tit.14.*de los teſtamentos* lib.5.Recopil.1.p.q.22.n.149.

Ad l.11.tit.6.lib.5.Recopilat.1.p.q.1.numer.120.

Ad l.7.tit.7.lib.5.Recopil.1.p.q.58.numero.254.

Ad l.vlt.tit.8.lib.5.Recop.1.p.q.58.nomero.266.

Ad l.5,tit.2.lib.7.Recop.4.p.q.19.nu.57.& 58.

Intellectus ad pragmat. Matriti ann.1534.quæ de maioratuum coniunctione loquitur.1.p.q.2.n.14.& 3.p.q.18.n.30.

Ad pragm.Cordubæ.2.p.q.7.n.82.

Ad pragm.dotium.1.p.q.58.nu.126.& 3.p.q.15.n.124.& 4.p.q.2.n.206.& q.15.numer.28.

Ad pragm.impoſit.4.p.q.20.num.297.& 298.

Intellectus ad prouiſionem Regni Granatēſis,quòd nullus poſsit facere furnum abſque licētia Regali.4.p.q.2.n.173.& 174.& ad aliam eiuſdem Regni, quod non poſſit ciuitas aquam donare abſque licentia Regia.n.183.

Intellectus ad text.in auth.de reſtit.fideicōmiſsi.§.nos igitur.4.p.q.1.n.66.

Ad text.in auth.de hæred.ab inteſt.veniēt,1.p.q.1.n.223.

Ad text.in §.interdum.1.p.quæſt.33.numer.52.

Ad text.in c.cui non de ſacerd.de præb.in 6.1.p.q.4.n.9.

Ad text.in c.licet de voto.2.p.q.4.illat.1.num.11.

Ad text.in c.ſi vaſſall.feud.priu.2.p.q.4.illat.1.n.32.

Ad text.in c.1.de eo qui ſibi & hæred.ſuis 2.p.q.6.n.32.

Ad text.in cap.vt commiſsi de hæret.3.p.in præf.n.34.

Ad tex.in cap.tuam.de orig.cognit.3.p.q.15.n.109.

Ad tex.in c.ſi ſuper gratia,de offic.deleg.in 6.4.p.q.10.n.58.

Ad text.in l.eius qui.§.1.ff.de teſtam.1.p.q.1.n.357.& 358.

Ad text.in l.fiſtulas.§.fundum.ff.de contrahen.empt.1.p.q.29.n.9.& 12.

Ad text.in §.Titio centum.ff.de condit.& demonſtr.1.p.q.57.n.11.

Ad tex.in l.vnum ex familia.§.ſed etſi fundum.ff.de leg.2.1.p.q.71.n.71.

Ad text.in l.is qui.ff.de vulg.2.p.q.2.n.44.& 45.

Ad text.in l.ſi duobus.§.ſi prius.ff.de bon.poſſ.contra tab.2.p.q.4.illat.1.n.34.

Ad text.in l.vlt.§.vlt.ff.de legat.2.4.p.q.1.num.55.

Ad text.in l.quidam.§.fin.ff.ad Treb.& in l.fin.§.fin.ff.de legat.2.4.p.q.1.num.71.& 72.

Ad text.in l.1.§.denunciari.ff.de ventre inſpiciendo.4.p.q.1.n.136.

Ad tex.in l.quod ſeruus.ff.de cond.ob cauſ.4.p.q.1.limit.1.n.104.

Ad text.in l.ſi quis filio exhæredato.§.irritum.ff.de iniuſt.rupt.2.p.q.2.nu.96.97.102.& 103.

Ad tex.in l.mulier.ff.de vent.in poſſeſ.mit.4.p.q.28.n.10.

Ad tex.in l.poſſeſsionem.C.de reuoc.don.1.p.q.28.à n.44.

Ad text.in l.omnium.C.de teſtamen.1.p.q.37 n 1.2.10.& 12.

Ad text.in l.humanitas.C.de impub.1.p.q.71.n.74.86.98.99.& 100.

Ad text.in l.vltim.C.de nat.lib.2.p.q.2.numer.131.

Ad text.in l.ſi tibi.C.de euict.4.p.q.15.numer.10.

Ad text.in l.rebus.C.de iur.dot.4 p.q.19.num.80.

Ad text.in l.vlt.C.communia delegat.4.p.q.32.à nu.2.

Ad text.in l.18.tit.1.part.1.4.p.q.1.numero.257.

Ad text.in l.8.tit.1.part.2.4.p.q.1.numero.204.

Ad text.in l.68.tit.18.part.3.n.129.

Intellectus ad text.in l.27.tit.2.part.3.quæ dicit,quòd exceptio proprietatis admittitur in poſſeſſorio,vbi in continenti probatio affertur.3.p.q.15.n.67.68.& 69.

Ad text.in l.1.tit.*de las preſcripciones*,lib.3.ord.3.p.q.6.n.15.

Ad text.in l.3.tit.10.lib.5.Recop.Valliſoletana appellatæ.2.p.q.3.n.96.

Vide reliqua verbo,Lex.

Intentio.

Intētionis defectus in motu proprio an poſſit opponi.1.p.q.5.n.9.

Intentionem fundatam cùm non habet agēs niſi in caſu alicuius conditionis,tunc excluditur per exceptionem iuris tertij.4.p.q.15.n.17.

Interdicere, Interdictum.

Cum aliquid interdicitur, vetatur omne id, per quod peruenitur ad illud.4.p.q.1.numer.252.

Interdictorum ea eſt natura,vt non ſit quærendum an iure quis poſsideat.3.p.q.15.nu.52.& ſunt inuenta ad conſeruandam poſſeſsionem.3.p.q.16.n.2.

Interdictum adipiſcendæ non competit niſi pro rebus quæ teſtator tempore mortis poſsi-

poſsidebat. 3.part. quæſt 17.num.27.
in Interdicto interim debet quis in poſſeſsione tueri, etiamſi tus reſiſtat. 3.p.q.15. nu. 28.& 29.
Interdictum recuperandæ an poſsit intentare qui per obliuionem, aut ex negligentia longi temporis poſſeſsionem amiſit. 3.p. q.6.n.77. Et an exceptio præſcriptionis obſtet, quando interdicto recuperandæ agitur.n.78.
Interdictum retinendæ, & alia ſimilia interdicta cedi poſſunt. 3.p.q.18.n.6.
Interdictum vti poſsidetis an competat hæredi ante apprehēſam poſſeſsionem. 2.p. q.4.illat.1.n.28.
in Interdicto vti poſsidetis obtinet qui docet de antiquiori poſſeſsione. 3.p.q.6.numer.39.
Interdictum vti poſsidetis quamuis anno durat, ſimplex tamen ſaiſina an plus duret, 3.p. quæſt.6. nu.43. Authoris ſententia, n.44.

Interpellatus, Interpellatio.

Interpellatus nondum legitimæ ætatis an cōſtituatur in mora, facta cōuentione de matrimonio contrahendo ad tēpus legitimæ ætatis. 1.p.q.39.n.144.& intra quod tempus teneatur adimplere, vt per contrauētionem legatum non amittat.n.145.
Interpellatio an requiratur ad hoc vt mora incurratur, vbi eſt dies appoſita, intra quā quis ſe obligauit facultatem impetrare. 4. p.40.n.72.

Interpretatio.

Interpretatio lata debet fieri, vbi publicus vertitur fauor. 1.p.q.15.n.27. Quid in vltimis voluntatibus.n.33. Quid in remuneratione.n.115.
Interpretatio benignior in dubijs eſt ſumenda. 1.p.q.19.n.6.& æquior. 1.p.q.7.numero.88.
Interpretatio an fiat de exorbitanti ad exorbitans. 1.p.q.28.n.12.
Interpretatio declaratoria habet locum in diſpoſitionibus etiam odioſis. 1.par.q.44. num.6.
Interpretationes, vt actus per eas roborentur, ſunt inuentæ. 2.p.in præf.n.75.
Interpretatio à ſermonis proprietate ſumenda eſt. 2.p.in præf.n.108.
Interpretatio ineſt diſpoſitioni de neceſsitate & veroſimilitudine, aut ipſius rei natura. 2.p.in præf.n.148. eſt ſpiritus ſcripturæ. nu.150. optima eſt quæ fit ſecundum conſuetudinem.n.220.
Interpretatio voluntatis teſtatoris & legis à pari procedunt. 2.p.in præf.n.163.
Interpretatio in dubio fieri debet in fauorē magis dilecti. 2.p.in præf.n.341.
Interpretatio verborum ſecundum temporis varietatem interpretatur. 4.p.q.1.limitat.1.n.82.
Interpretatio, per quam à lite diſceditur, eſt reipublicæ conueniens. 4.part.quæſt.22. nu.35.

Inuentarium.

Inuentarium eſt caput rationis. 1.p.q.2.numer.19.
Inuentarium quæ perſonæ facere teneantur, ibid.
ex Inuentarij confectione quæ vtilitates ſequantur. 4.p.q.16.n.44.
Inuentarij confecti beneficium prodeſt hæredi, quando agitur contra eum ex cauſa hæreditaria immediatè. 4.p. q.19. numero.27.

Inueſtitura.

Inueſtitura noua primam non deſtruit reſpectu eorum quorum intereſt. 1.p.q.26. nu.47.
Inueſtitura probatur per longiſsimam poſſeſsionem rerum feudalium. 1.p.q.33.numer.3. Et an corporalis præſumatur, ſi domino ſciente, & non contradicente vaſſallus per annuum continuum feudum retinuerit.n.4.
ex Inueſtituris ſequentibus factis per Principem in fauorem primogenitorum declarantur inueſtituræ præcedentes. 1.p.q. 44.n.113.& 2.p.q.12.n.36.
Inueſtituræ verba debent intelligi ſecundū naturam feudorum, & materiam de qua agitur. 1.p.q.48.n.63.
Inueſtitura noua non dicitur illa, in qua fit relatio ad antiquam. 1.p.q.64.n.7.
Inueſtitura ſecunda contraria primæ, qualiter ſacta præſumatur, ne poſteris noceat, 1.p.q.64.n.70.
Inueſtitura facta de eiſdem perſonis videtur facta ſecundum primam, 1.p.q.74. numero.17.
Inueſtituræ conceſsio facta videtur ſecundum morem & conſuetudinem concedentis. 2.p.in præf.n.214.& eius verba recipiunt interpretationē à natura feudi proprij.n.231.& à prima inueſtitura reliquæ ſumunt originem. 2.p.quæſt.6.num.170. & 171.
Inueſtitura noua cenſetur, ſi in ſecunda eſt alterata forma primæ. 3.p.q.8.n.54.
Inueſtituræ poſteriores factæ in fauorem maſculorum declarant quòd priores inueſtituræ fuerunt de maſculis. 4.p.q.20. numer.325.

Irreuocabilitas.

Irreuocabilitas melioracionis aut maioratus in ſcripturæ traditione cōſiſtit. 1.p. q.65. nu.35.36.& 44.

Iudæi.

Iudæi ciuitatis de Oram, aut alicuius terræ Chri-

Digitized by Google

Chriſtianoeum, an poſsint diſponere de bonis ſuis inter filios ſecundum legē Moſaicam, vel ſecundum leges, & conſuetudines locorū, in quibus degunt. 1.p.q.58. nu.268.& 269.& multa contra eos remiſſiue: & an poſsint in primogenituris ſuccedere. n.270. & an ſtatutum excludeus filias habeat locum in Iudæit.n.271.

Iudex, Iudicium, Iudicatum.

Iudex poteſt ſpurio inſtituto ſub conditione, *ſi legitimabitur*, tempus, in quo legitimationem impetret, aſsignare. 1.p.q.2.n. 10.& 12.
Iudicis arbitrium in rebus quæ magis ex facto quàm iure depēdent, maximi eſt momenti. 1.p q.1.n.183.
Iudicis ſucceſſor voluntatem prædeceſſoris an poſsit declarare. 1.p.q.44.num.64.95. & 99.
Iudex tenetue eligere ſecundum qualitates requiſitas in illa perſona, cui cōmiſſa fuit electio. 1.p.q.48.n.287.
Iudex vbi pupillus habet facultatem debet dare tutorem. 1.p.q.58.n.45.
Iudices debent arbitrari ſecundum negotiorum contingeutiam. 2.p.in prefat.numero.102.
Iudex poteſt contractum factum inter partes ad æquitatem reducere. 2.p. in præf. n.568.
Iudex an poſsit ſuper poſſeſſorio iudicare, ſi inſtrumenta proprietatis ad iuſtificationem poſſeſsionis producātur. 3.p.in pręfat.n.85.
Iudex antequam ſequeſtrū faciat, quid præſtare teneatur. 3.p.q.7.n.31. & arbitrari poteſt quibus in caſibus fieri debeat, numer.36.
Iudex quando dicatur ſpoliare vt iùdex, quando vt priuatus. 3.p.q.14.n.50.
Iudex ad vlteriora procedere debet iure agendi reſeeuato, cùm nullitas altiorem indaginem requirit. 3.p.q.15.n.42.
Iudex quando poſsit cognoſcere de validitate vel inualiditate tituli. 3.p.quæſt.24.numer.21.
Iudicis authoritas iniuſtè procedentis non excuſat à fructuum reſtitutione. 3. part. q.25.n.21.
Iudex an poſsit ex cauſa ſuperuenienti mutare teſtatoris voluntatem. 4.p.q.1.limit. 1.n.56.
Iudicem ſi quis non ſeruata ſtatuti forma recuſet, non prohibetur poſtea ſeruata ſtatuti forma recuſare. 4.p.q.1.lim.1.n.79.
Iudex quot in caſibus poſsit ex officio partes ad concordiam compellere. 4.p.q.22. n.23.32.& 49.
Iudex non poteſt etiam ex ſuo officio procedere vbi audientia denegatur. 4.p.q.23 num.67.
Iudex appellationis poteſt confirmare ſententiam nullam, cum conſtat quòd de nouo eſſet danda. 4.p.q.2.num.112.
Iudex competens ad mittēdum aliquem in poſſeſsionem eſt ille, in cuius territorio bona ſita ſunt, ſecus vero vbi agitur de pronunciatione miſsionis in poſſeſsionē, 1.p q.58.n.248.
Iudex conterraneus alicuius partis an poſsit accuſari vt ſuſpectus. 1.p.q.57.n.28.
Iudex eccleſiaſticus in ſecularis locum ſubrogatus, eodem modo quo ſecularis debet procedere. 1.p.q.11.n.19.
Iudices ordinarij qualiter poſsint de cauſa nobilitatis cognoſcere, vbi agitur de tuēdo ſpoliatum. 3.p.q.15.n.100.& 101.
Iudex ſecularis an poſsit dare clerico tutorem ad bona. 1.p.q.1.n.60.& 61.
Iudex ſecularis per eccleſiaſticum requiſitus, an de ſubreptione poſsit cognoſcere, 1.p.q.6.n.11.
Iudex ſecularis an poſsit dare clerico curatorem ad bona, ſententia affirmans. 1.p.q. 58.n.249. negans tamen. 250.
Iudex ſecularis cognoſcit de mero poſſeſſorio. 3.p.q.11.n.26.& 27. Quid de cauſa poſſeſſoria decimali. n.29.& 31. Quid de poſſeſſorio contra clericum. n.30.
Iudex ſecularis cognoſcit incidenter ſupee matrimonio, quando eſt quæſtio facti. 3. p.q.15.n.110.111.& 114. Non tamē poteſt cognoſcere de cauſa matrimonij, vbi dubitatur an matrimonium fuerit validū, 3.p.q.24.n.69.& 70.
Iudex ſecularis poteſt maritū compellere, vt vxori alimenta præſtet, quamuis vxor habeat ſentētiam in fauorem matrimonij, 3.p.q.15.n.115.
Iudicium vbi cœptum fuerit, ibi debet finiri. 1.p.q.14.nu.9.
Iudicium potius ordinarium quam executiuum iudicandum. 1.part. quæſt.52.numero.67.
In Iudicio poſſeſſorio quot teſtes ſufficiant, 3.p in præf.n.87. & 3.p.q.15. n.15.16. & 21. An ſit diſcutiendum illud, quod altiorem indaginem requirit. n.41.
In Iudicio poſſeſſorio an obtineat qui per errorem diuiſit bona maioratus, & tradidit poſſeſsionem bonorum, de quibus facta fuit diuiſio, poſtea tamen poſſeſsionē bonorum petat; allegando diuiſionis errorem. 4.p.q.35.n.17.
Iudicatum nō dicitur quod per errorem fuit iudicatum. 3.p.q.25.n.23.

Iuramentum.

Iuramentum an habeat vim donationis. 1.p. q.22.n.38.

Iura-

Iuramentum debet intelligi ſeruandum naturam actus ſuper quo interponitur. 1. p. quæſt. 22. numer. 39. 42. & 43. An ſit de iure diuino aut naturali. n. 69.
Iuramentum appoſitum inter viuos de non reuocando an impediat beneficiū. l. ſi vnquam. 1. p. q. 22. n. 41
Iuramentum de ſui natura irreuocabile aſſumit naturam actus volūtarij ſuper actu voluntario appoſitum. 1. p. q. 23. n. 18.
Iuramentum non addit conſenſum, ſed religionis vinculum. 1. p. quæſt. 22. num. 42. ad finem.
Iuramentum factum per mulierem de non alienando fundum dotalem an noceat emptori tale iuramentum ignoranti. 1. part. q. 22. n. 241.
Iuramentum non operatur quando apparet ſcriptum ex tabellionum ſtylo. 1. p. q. 30. n. 19.
Iuramentum habet vim iudicij. 1. p. q. 36. n. 19. Quid operetur. n. 21.
Iuramentum dicitur legitima probatio propter ſubiectam materiam. 3. p. quæſt. 15. num. 167.
Iuramentum, in quo prohibitio legis & hominis concurrunt, difficiliter tollitur. 4. p. q. 40. n. 17.

Ius.

Ius acceptandi donationem ad hæredens, an tranſeat. 1. p. q. 36. n. 12.
Ius acquiritur tertio ex modo in eiuſdem fauorem donationi appoſito. 1. p. q. 24. nu. 26. etiam abſenti ſine ceſsione. n. 30.
Ius acquiritur reliquis donatarijs mortuo primo, ſi donans fundum ſe pro donatarijs poſſeſſorem conſtituat. 1. p. q. 24. nu. 32. & 33.
Ius acquiſitum cenſetur liberis poſtea natis, donatione pro matrimonio facta filio, & eiuſdem liberis. 1. p. q. 24. n. 35.
Ius acquiritur ſecundo donatario ex pacto cum primo per donatorem facto. 1. p. q. 24. n. 59.
Ius acquiritur domino re cenſuali vendita, etiamſi venditio annulletur. 1. p. q. 24. numer. 74.
Ius acquiritur ſecundo vocato ad maioratū abſque acceptatione. 1. p. q. 24. n. 89.
Ius acquiritur hæredibus & perſonis in ſtipulatione incluſis per notarij ſtipulationem. 1. p. q. 24. n. 130.
Ius acquiritur ex ceſsione expreſſa aut tacita. 1. p. q. 36. n 67.
Ius non acquiritur ſororibus, ſi quis nomine ſuo, fratrum, aut ſororum petat inueſtituram ſecundum tenorem aliarum, ſi ex inueſtituris antiquis appareat, ſorores inueſtiendas non eſſe. 1. p. quæſt. 64. numer. 61.
Ius an acquiratur ex emptione in fauorem tertij ante acceptationem. 1. p. quæſt. 68. nu. 10.
Ius ad rem acquiritur per collationem nondum acceptatam. 1. p. q. 68. n. 45.
Iure accreſcendi quod capitur in primogenitura, iure primæuo accipitur. 3. p. q. 8. n. 31. Et de iure accreſcendi iudicatur vt de principali. n. 32. & 34. Quare ceſſet in parte acquiſita. 4. p. q. 19. n. 67.
Ius adeundi primogenitis cōpetens an poſſit confiſcari. 1. p. q. 1. n. 355.
Ius agendi non poteſt fundari in improba poſſeſsione. 3. p. q. 10. n. 6.
Iuris ciuilis ſcientia frequenter negotijs applicanda. 1. p. in præf. n. 9.
Ius competens ſuper aliqua re per negligentiam an perdatur. 1. p. q. 1. nn. 360.
Ius commune remanet, vbi priuilegiū ceſſat. 1. p. q. 38. n. 19.
Ius commune vt ſeruetur, repetitio fieri poteſt. 1. p. q. 58. n. 197.
Ius declarandi morte finitur. 1. p. q. 48. num. 196. & 199. Qualiter ad hæredes trāſeat, nu. 198.
Ius diſponendi de rebus proprijs quoad primæuam intentionem de iure gētium fuit introductum. 2. part. in præfat. nu. 527. & 549.
Ius diuinum loquitur permiſsiue. 1. p. in præfat. n. 18.
Ius domini in vaſſallos eſt indiuiduum. 1. p. q. 26. n. 103.
Ius ſemel extinctum an poſsit in tertij præiudicium prorogari. 1. p. q. 12. n. 17.
Ius filio non acquiritur viuente patre. 4. p. q. 23. n. 72.
Iura quæ de furioſo loquuntur, in mentecapto an procedant. 1. p. q. 1. n. 387.
Iura generaliter loquentia an procedant in caſibus ſpecialibus. 1. p. q. 1. n. 82.
Ius gentium vocatur quod naturalis ratio inter omnes gentes conſtituit. 1. p. in præfat. n. 31. Eius principium ſimul cum iure humano proceſsit, ibi n. 25.
In iuribus incorporalibus vtens in parte in cæteris retinere videtur. 1. p. q. 34. nu. 14. In eius an transferatur poſſeſsio ex ſolo Regis priuilegio. 1. p. q. 40. n. 7. Quid in illis operetur ſententia. n. 8. 9. & 11.
Iura incorporalia non poſsidentur. 3. par. q. 40. n. 15.
Ius naturale quid in præf. num. 25. 30. 31. 32 & 33.
Iure naturali omnia erant communia. 1. p. in præf. n. 21.
Ius naturale relatum ad hominem, vel ad rationem, debet intelligi reſpectu iuris gentium, quod naturali ratione fuit inductū. 1. p. in præf. n. 32.

Ius

Ius omne triginta annis præſcribitur. 1. par. q. 32. n. 1.
Iura particularia pronenientia ex contractu vel legis diſpoſitione, an transferātur abſque aliqua agnitione. 1. p. q. 24. n. 93.
Ius paſcendi herbas, glandes, & ſpicas, vniuerſitatis præſumitur. 4. p. q. 20. n. 39.
Ius paſcendi cum titulo quo tempore acquiratur. 4. p. q. 21. n. 63.
IVs patronatus an poſsit fieri ſuper fundo dato ad emphyteuſim. 1. p. q. 73. n. 32.
Ius patronatus non pertinet ad eos qui ſunt adoptiui de parenteia. 1. p. q. 55. nu. 267. & 281.
Ius patronatus ex priuilegio illuſtrium an derogari poſsit. 1. p. q. 55. n. 325. & 327.
Ius patronatus, ad quod eſt vocatus antiquior de familia, an competat filio legitimato per Principem ſecularem, aut Pontificem. 1. p. q. 51. n. 328.
In Iuris patronatus præſentatione præferēdi ſunt clerici, de quorum bonis eſt fundata eccleſia. 2. p. q. 7. n. 21.
Ius patronatus habentes an poſsint ſine licētia Epiſcopi eccleſiam reficere. 3. par. q. 5. n. 19. & 36.
Ius patronatus an ſit res ſpiritualis, ſentētia affirmans. 3. p. q. 15. num. 2. negans. n. 19. transfertur cū vniuerſitate. n. 3. 4. & 13. An cum bonorum vniuerſitate poſsit vēdi & confiſcari. n. 6. & 9. Et an iudex ſecularis mittens in poſſeſsionem hereditatis, in poſſeſsionem iuris patronatus mittat, n. 10. ad quem debeat peruenire. n. 14. An veniat ſub obligatione generali. n. 15. An eius ſit capax illegitimus. n. 16. An tranſeat cum re pignorata. n. 22. An in fideicōmiſſarium. n. 24.
Ius patronatus per præſcriptionem conſtās ſequitur in omnibus naturā aliorum. 4. p. q. 14. n. 120.
Ius patronatus cui applicetur, ſi quis eo per ſententiam priuetur. 4. p. q. 18. n. 8.
Ius patronatus, quod ſemel tranſiuit ad laicum, ſemper durat tranſmiſsibile. 4. p. q. 18. n. 13.
Ius patronatus an probetur per literas antiquas in marmoribus ſcriptas. 4. par. q. 20. n. 316.
Ius patronatus vt probetur, quadragenaria præſcriptio ſufficit. 4. p. q. 20. n. 378.
Ius patronatus an poſsit confiſcari cum bonis maioratus. 4. p. q. 23. n. 171.
Ius patronatus & eccleſia libera efficiuntur, deſcendentium linea extincta. 4. p. q. 29. n. 14.
Ius petendi ſupplementū legitimæ eſt actio perſonalis. 1. p. q. 6. n. 54.
Ius præſentandi qualiter primogenito competat. 3. p. q. 11. n. 32. 34 36. & 37.
IVs primogenituræ vnde ortū habuerit. 1. p. in præf. n. 7. An à diuino cōfirmatū, ibi, & n. 12. An ſuper illo lex aliqua data ſit, nu. 13. An proueniat à legibus Hebræorum. n. 14. quid apud Iudæos. n. 15. An à iure conſuetudinario & canonico approbatum. n. 16. An de iure naturæ, n. 20. Reſoluitur. n. 37.
Ius primogenituræ an inter nobiles tantum ſit incluſum. 1. p. q. 1. n. 36.
Ius primogenituræ iuri accreſcendi æquiparatur. 1. p. q. 10. n. 34.
Ius primogenituræ an competat viuente patre. 2. p. in præf. n. 475. 509. & 528.
Ius primogenituræ apud exteros vti legitima defertur. 2. p q. 4. illat. 1. n. 16.
Ius primogenituræ trāſmiſsibile eſt ad filiā, 2. p. q. 6. n. 38.
Ius proprietatis cauſam poſſeſsionis abſorbet. 3. p. q. 3. n. 28.
Iuri publico pactis priuatorum derogari nō poteſt. 4. p. q. 1. limit. 6. n. 63.
Ius quæſitum ex conuentione non tollitur vnius partis reuocatione. 1. p. q. 22. numero. 233.
Ius quæſitum filio ad maioratum ex vocatione non eſt auferendum. 1. p. q. 21. n. 21. & 25.
Ius quæſitum etiam in ſpe tolli non licet. 1. p. q. 24. n. 76.
Ius alicui cùm eſt quæſitum, nō eſt licita variatio in præiudicium alterius. 1. p. q. 24. nu. 25.
Ius quæſitum dicitur, quando ſucceſsio auferri non poteſt. 2. part. in præfat. nu mero. 502.
Ius quæſitum dicitur per ſolam oppoſitionem in beneficijs patrimonialibus. 4. par. q. 1. n. 161.
Iura Regalia habentes à tributis an eximantur. 1. p. q. 1. n. 15.
Iura Regalia quæ deueniunt ad particularē, præſcribuntur tempore ordinario. 4. p. q. 19. n. 35.
Ius repudiatum hæredibus qualiter accreſcat. 3. p. q. 8. n. 56.
Ius reuocandi donationem non tranſit contra hæredes donatarij, nec ad hæredes donatoris. 1. p. q. 44. n. 101.
Ius ſanguinis nullo iure ciuili dirimi poteſt, 1. p. q. 51. n. 103. Per ſententiam tollitur, 4. p. q. 14. n. 5.
Ius in ſpe qui habet dicitur habere ius acquiſitum. 4. p. q. 1. n. 127.
Ius ſubſtitutionis pupillaris non venit in cōfiſcationem. 4. p. q. q. 23. n. 28.
Ius ſuccedendi ſi ſit connexum & inſeparabile, & quis occidat eum cui ſucceſſurus eſt, an ſuccedat occiſo. 2. p. q. 4. illat. 1. nu. 45. & 46. Et agitur de doctrina quadam

Ioann.

Digitized by Google

Ioann. Lop. circa tale ius ſuccedendi, nu. 47. & 48.
Ius ſuccedendi in bonis maioratus principaliter competit omnibus vocatis. 4. p. q. 1. num. 154.
Ius ſuccedendi eſt præſcriptibile. 4. p. q. 21. n. 38.
Iura & actiones condemnato ex cauſa noua ſuperuenientia qualiter in confiſcatione veniant. 1. p. q. 1. n. 353.
Ius ſuperueniens in perſona actoris prodeſt ſingulari ſucceſſori habenti cauſam ad acquiſitionem de nouo. 4. part. quæſt. 2. n. 144.
de Iure tertij poteſt opponi, cùm lex ipſo iure priuat. 3. p. q. 9. n. 23. & 24.
Ius in perſonam ſecundo vocatam an transferatur iure transmiſsionis, vel ex propria perſona. 1. p. q. 24. nu. 29.
Ius vocatorum poſt primum non dependet ab hoc prius vocato, ſed à primo fundatore. 1. p. q. 24. n. 130.
Iura & actiones ex communi vſu loquendi nomine bonorum mobilium & immobilium comprehenduntur. 1. p. q. 59. n. 7. & 8. Et an comprehendantur iura & actiones maioratu de bonis mobilibus & immobilibus facto. 1. p. q. 59. à nu. 5. vſq; ad 10. An veniant in confiſcatione. 4. par. q. 23. n. 59.
Iura iuribus concordari debent. 1. p. q. 24. num. 4.
Iura communionem perpetuã propter diſſenſiones euitandas abhorrent. 1. p. q. 26. n. 105.
Iura ſtatuentia quòd maioratus vel meliorationes poſsint reuocari, procedunt vbi reuocabiles ſunt. 1. p. q. 43. n. 83.
Iura quæ loquũtur in beneficialibus, an procedant in feudis, refertur quædam ſententia. 3. p. q. 15. n. 143. Contraria. n. 144.

Iuriſdictio.

Iuriſdictio ordinaria dignitatem an tribuat. 1. p. q. 1. n. 18.
Iuriſdictio per maioratus poſſeſſorẽ acquiſita an cedat maioratui. 1. p. quæſt. 10. numer. 139.
Iuriſdictio an transferatur ex conceſsione rei particularis. 1. p. q. 10. n. 142.
Iuriſdictio quæ habetur in habitu, an poſsit prorogari. 1. p. q. 2. n. 103.
Iuriſdictio eſt ius incorporale. 1. p. q. 40. numer. 13.
Iuriſdictio non cenſetur præuenta per citationem illegitime factam. 1. p. q. 48. numero. 158.
Iuriſdictio cũ omnibus ſuis qualitatibus anicta videtur. 3. p. q. 8. n. 7.
Iuriſdictio tranſit cum vniuerſitate bonorum, quæ aliàs non tranſiret. 3. p. q. 11. numero. 38.
Iuriſdictio inter priuatos ordinario tempore poteſt acquiri. 4. p. q. 19. n. 36. Quid in feudo. n. 39.
Iuriſdictio qualiter præſcribi poſsit. 4. p. q. 21. n. 18.

Iureconſulti.

Iureconſulti in aliquos quandoq; inciderũt errores. 1. p. in præf. n. 11.

Iuſtitia.

Iuſtitia commutatiua infringitur, cùm ab aliquo aufertur, aut non redditur quod ſuũ eſt. 1. p. q. 71. n. 85.

L.

Læſus, Læſio.

Læſæ Maieſtatis crimen committens qualiter fiat incapax. 1. p. q. 1. num. 339. 340. 342. & 347.
Læſio enormiſsima vbi interuenit, an contra geminatos contractus poſsit agi. 1. p. q. 22. n. 131.
Vide contractus.

Laicus.

Laicus an poſsit præſcribere ius patronatus contra patronum. 4. p. q. 19. n. 109.
Laici præſcribentes decimas vel tertias, an poſsint pro illis apud iudices eccleſiaſticos conueniri. 4. p. q. 19. n. 111.
Laicus quando poſsit prouidere beneficiũ. 4. p. q. 21. n. 61.

Lapſus.

Lapſus ſex menſium an excludat tertiũ poſſeſſorem, qui in locum defuncti ſucceſsit, poſſeſſore bonorum maioratus decedente, ob cuius obitum duo vel tres litigantes intra ſex menſes tenutãm petierunt, lite iam mota alter eorum decedat. 3. par. q. 26. n. 1. cum ſeqq.

Laudemium.

Laudemium an debeatur, venditione conſenſu partium diſſoluta. 1. par. quæſt. 24. num. 80.

Laudum.

Laudum à compromiſſo deſcendit, & illius eſt executio. 4. p. q. 3. n. 6.

Legans, Legatum, legatarius, Legati.

Legans rem communem an ſolum ius legeti. 3. p. q. 1. n. 115.
Legans poſſeſsiones, immobilia legare cenſetur. 1. p. q. 18. n. 48. 50. 54. & 57. & proprietatem. n. 55.
Legatum an augeatur auctis bonis relictis in teſtamento multo ante mortem teſtatoris facto. 1. p. q. 20. n. 41.
Legatum poſt commiſſum delictum hæretico relictum, an auferatur bonis illius cõ fiſcatis. 1. p. q. 1. n. 333.

Lega-

Digitized by Google

Legatum factum monacho ſub conditione cui monaſterio acquiratur. 1.p. quæſt. 1. nu.58.

in Legato facto de domo veniunt quæ illi ſunt annexa. 1.p.q. 10.n.98.

Legati vniuerſalis à particulari diſtinctio, 1.p.q.11.n.68.& 73.

Legatum factum naſcituro ex viro talis familiæ an debeatur ſi ex alia naſcatur. 1.p. q.15.n.111.

Legatum pro mulieribus pauperibus dotandis viduas pauperes an comprehendat. 1. p. q.18.n.3.

Legatum an cẽſeatur ademptum per ſimplicem donationem.1.p. q.22. n.172. & ibi quid in donatione remuneratoria.

Legatum factum vxori propter ſeruitia an amittatur per tranſitum ad ſecundas nuptias.1.p.q.22.n.185.Quid de legato facto propter clericum pro bonis concubinæ ſeruitijs.n.186.

Legatum incertis de certis poteſt relinqui; 1.p.q.22.n.207.

Legatum factum cum ſtipulatione, in qua duo teſtes interfuerunt,an ſit reuocabile, 1.p.q.23.n.46.

Legatum factum per maritũ vxori an cõputetur in partem ex bonis acquiſitis illi debitam.1.p.q.23.n.96.

Legatum ad tempus an dicatur ſubſtitutio aut tranſlatio, 1.p.q.24.n.14.

Legatum quomodo ad tẽpus certum & incertum relinqui poſsit.1.part.q.24.nume 20.54.

Legatum an poſsit pro parte acceptari, & pro parte repudiari.1.p.q 55.n.20.

Legatum relictum ei, qui poſtea in metallũ damnatus fuit,filio an acquiratur. 1.p.q.1. n.268.

Legati verba cum ſunt ambigua,legati cauſa eſt inſpicienda.1.p.q.22.n.242.

Legatum vt propter inimicitias reuocetur, quot teſtes ad inimicitiam probandam requirantur.1.p.q.48.n.34.

Legatum puellæ factum ſi à teſtatore exprimatur ad executionem pertinere,purum eſt.1.p.q.30.n.54.

Legatum an tranſeat in donationem inter viuos, traditione facta ſimpliciter abſq; eius expreſsione.1.p.q.31.n.2.

Legatum ſit irreuocabile per traditionẽ nepotibus factam in vita teſtatoris cum fructuum reſeruatione.1.p.q.31.n.34. Naturã donationis cauſa mortis an aſſumat, re legata in teſtamento, & poſſeſſione ſequuta.n.37.

Legatum factũ mulieri cum nupſerit an ex contractu matrimonij debeatur.1.p.q.39 num.4.& 27 Quid cùm grauamen apponitur vt cum aliquo de familia nubat,numero.59. Authoris ſententia.num.60.

Legatum factum nepotibus pauperibus cenſetur legatum ob cauſam magis piam quã conſanguinitatis.1.p.q.39.nu.102. Quid in legato filiabus facto.n.103.

Legatum relictum ſub conditione, ea nõ impleta debetur,ſi nihilominus detur.1.p. q.39.n.106.Quid in legato pro dote,nu. 129.

in Legatis amicitia & conſanguinitas eſt inſpicienda.1.p.q.39 n.111.In illis cauſa finalis eſt affectio & coniunctio.n.128. & mera liberalitas. n.129. Quid in donatione.n.134.

Legatum videtur tranſlatum cum prioribus conditionibus,niſi noua conditio apponatur.1.p.q.43.n.12.

Legata in teſtamento ſolemni per minus ſolemne an reuocentur, referetur ſententia affirmans.1.p.q.43.n.45.negans & tenẽda.n.46.

Legatum non cenſetur reuocatum, cùm res alienata legatur. 1.p.q.43.n.80.

Legatum factum monaſterio indiſinite qualiter intelligatur. 1.p.q.48. n.97. Quid ſi fiat pauperibus.n.98.Quid ſi fiat eccleſiæ num.99.

Legatum relictum vxori ſi vidualem vitam egerit,amittitur, ſi ſecundo nubat,1.par. q.50.n.15.

Legatum factum virgini, ſi Titio nupſerit, non ammittitur filia nubente cum alio ex patris mandato.1.p.q.50.n.52.54 & 57. Quid ſi ex conſilio matris contrahat, nu. 58.Authoris ſententia.n.60.

Legatum ſub conditione factum debetur legatario,ſi cõditio deficit ob mortem eius, in cuius perſona debet impleri.1.p.q.50. n.110.

Legatum ſi fiat in tempus legitimæ ætatis an debeatur ei qui ætatis veniam impetrauit. 1.p.q.51.n.169.

Legatum factum vxori aut conſanguineæ de veſtibus intelligitur ſecundum perſonæ qualitatem. 1.p. q.51.nu.210.213.& 215.Et quando debeant tales veſtes reuocari.n.214.

Legatum,attenta qualitate perſonarum perpetuum præſumitur. 1.p. quæſt.51. numer.223.

Legatum perſonarum particularium ſtrictè debet interpretari.1.p.q.51.n.230. Secus tamen à Principe factum.n.231.

Legatum an ſit perpetuum, vel temporale, ex qualitate rei legatæ præſumitur. 1. p. q.51.n.252.

Legatum fratri factũm de naturali intelligitur.1.p.q.51.n.286.

Legato relicto mulieri, ſi Titio nupſerit, & illa nubat Sempronio, cõditio ſtatim extingui-

Digitized by Google

tinguitur, quamuis poſt mortuo Sempto nio Titio nubat. 1.p.q.51.n.339.

Legatum ſi relinquatur filiæ, ſi nupſerit, & ea nupſerit ei, cuius nuptiæ ſunt interdictæ, conditioni paruiſſe non cenſetur. 1.p.q.52.num.23. & ibi an poſsit vtiliter nubere.

Legata debent legatarijs ſolui per modum prouiſionis, pendente quæſtione ſuper teſtamento. 1.p.q.52.n.50.

Legatum factum vxori ſub cõditione quod cum filijs habitet, valet. 1.p.q.57.numero.6.

Legatum ſi fiat alicui, vt certo loco habitet, conditione non impleta, diſpoſitio nõ habet effectum. 1.p.q.57.n.16.& 18.

Legatum relictũ alicui ſub grauamine quòd cum alio habitet, non amittitur, ſi commodè & honeſte non poſsit cum illo viuere 1.p.q.57.n.49. Nec cùm relinquitur ſub ſimplici conditione habitandi, tali loco, ſi iuſta cauſa non habitet. n.51.

Legatum, quod de vno in eundem transfertur, videtur ſine onere tranſlatum, ſecus ſi de vno in alterum transferatur. 1.p.q.74. nu.2. & quomodo id limitari debeat, num.3.

Legatum cenſetur cum eodẽ onere tranſlatum. 1.p.q.74. niſi alia conditio fuerit appoſita. n.12.

Legata ad pias cauſas non cenſentur reuocata, reuocato teſtamento. 2.part. in præf. nu.288.

Legatum conditionale vt ad hæredes tranſmittatur, coniecturæ per teſtamentum ipſum debent probari. 2.p. in præfat. numero.416.

Legatum per ingratitudinem contra mortuum an poſsit reuocari. 2.p. q.4. illat. 1. n.3.6.8.12.13.& 14.

Legatum dicitur extinctum, cùm non ſeruãtur conditiones appoſitæ per teſtatorem, 2.p.q.4. illat.8.n.7.& 8.

Legatum relictum ſub conditione, *Si filius meus deceſſerit ſine filijs maſculis, & ſi habuerit fœminas, reſtituat tantum*, & ille cũ maſculis & fœminis decedat, an debeatur, 2.p.q.4. illat.8.n.92.

Legato pro maritandis puellis pauperibus facto, natæ ex agnatis an deſcendentibus ex cognatis præferantur. 2.p.quæſt.6.numer.444.

Legatum ſi fiat cuidam mulieri vt Titio nubat, & illa antequam nubat, decedat, an ſit alia mulier de tali legato dotanda. 4.p.q.1 limit.1.n.85.

Legatum pro filia maritanda, quæ tempore teſtamenti iam erat maritata, an valeat. 4. p.q.2.n.81.

Legatum reuocatũ cenſetur, ſi teſtator alienet rem quam legauerat. 4.p.q.12.n. 6.& 8. niſi affinitas perſonæ contrarium ſuadeat. n.9.

Legatum qui agnouit, onus legati agnoſcere videtur, & qualiter id intelligendum. 4.p. q.16.n.91.

Legata non veniunt hæreditatis appellatione. 4.p.q.16.n.99.

Legatum mulieri relictum latè eſt interpretandum. 4.p.q.27.n.15.

Legatum rei, cuius alienatio à Principis voluntate dependet, tanquam impoſsibile non tenet. 4.p.q.40.n.8.& 21.

Legatum rerum, quarum non eſt commercium, vel difficiliter habetur, non tenet, nec quoad æſtimationem. 4.p.q.40.n.26.

Legatum ſi fiat adiecto grauamine quod bona maioratus diuidantur, quid iuris. 4.par. q.40.n.50.

Legatarius, cui competit electio, rem mediocrem poteſt eligere. 1.p.q.10.n.51.

Legatarius, qui poſt legantis mortem commiſcuit ſe cius vxori, legatum amittit. 1. p.q.48.n.139. Quid ſi verba iniurioſa cõtra teſtatorem dicat. n.142. Quid per inimicitias ſequentes. n.144.& 148.

Legatarij vtrum petere poſsint executionẽ pro legatis eidem in teſtamento relictis, variæ ſententiæ referuntur. 1.p.q.52.nu. 59.64.71.& 72. Authoris ſententia, nu. 73.& 74.

Legatarius in aliquibus grauatus, in aliquibus non, non poteſt vnum acceptare, altero repudiato. 1.p.q.55.n.2.& 9.

Legatarius deficiẽs in parte oneris an amittat totum legatum. 1.part. quæſt.55.numer.32.

Legatarius poteſt agere pro legato pro tempore decurſo, præſenti, & futuro. 2.p. in præf.n.583.

Legatarius an poſsit capere rem legatã propria authoritate. 3.p.q.9.n.26.

Legatarius ad tempus cauere debet de reſtituenda hæreditate. 4.p.q.34.n.8.

Legati Apoſtolici in his quæ conſueta ſunt concedi, non tenentur oſtendere literas commiſsionis. 1.p.q.67.n.31.

Legitima, Legitimatus, Legitimitas, Legitimatio.

Legitima in bonis caſtrenſibus an patribus debeatur ex diſpoſitione l.6. Tauri. 1. p. q.1.n.68.

Legitima filiorum, qui ſuccedere poſſunt, an per filios hæreticos minuatur. 1.p.q.1.numer.325.

Legitima an debeatur filio præterito ignoranter. 1.p.q.21.n.76.& 77.

Legitimæ ſpes, viuente patre, præmortua eſt. 1.p.q.6.n.4.

Legitima quæ parentibus debetur, eſt de iure naturæ. 1. p. q. 58. n. 147.
Legitimatur per ſubſequens matrimonium an excludatur, legitimo filio per verba geminata vocato. 1. p. q. 22. n. 98.
Legitimatus non videtur per clauſulam *non obſtantibus* filius natus ex ſacrilegio vel monacho. 1. p. q. 48. n. 102.
Legitimatus an faciat deficere conditionē, grauamine appoſito, *ſi quis deficiat ſine liberis legitimis & naturalibus*. 1. p. q. 51. n. 96. & 97.
Legitimatus an ſuccedat in bonis exiſtentibus extra territorium legitimantis. 1. p. q. 58. n. 29. & 30.
Legitimatus per ſubſequens matrimonium filio legitimo æquiparatur. 1. p. q. 58. nu. 31. & in maioratu ſuccedit. n. 32.
Legitimatū poteſt pater grauare, & ei onus imponere. 1. p. q. 71. n. 91.
Legitimatus fœminam an excludat, ſtante ſtatuto, quod fœmina non ſuccedat exiſtēte filio legitimo. 2. p. q. 2. n. 12. An ſpurius vel naturalis. n. 15.
Legitimatus poteſt petere, vt ſua legitimatio declaretur. 3. p. q. 16. n. 7.
Vide Filius legitimatus, ſpurius, naturalis.
Legitimitatis pendētia quid operetur. 1. p. q. 2. num. 20.
Legitimitatis qualitas in primogenitis cēſetur repetita in ſucceſſoribus. 1. p. q. 51. n. 206. & 2. p. q. 6. n. 368.
In Legitimitatis impetratione ad ſuccedēdū in fideicommiſſo debet fieri mentio an testator filios legitimos vocauerit. 4. p. q. 9. nu 5.
Legitimatio vt valida ſit, Principi facienda relatio filiorum legitimorum. 1. p. q. 3. numero. 19.
Legitimatio an valeat in inceſtuoſo legitimato tanquam ſpurio. 1. p. q. 3. n. 20.
Legitimatio cūm impetratur, Principi an exponendum, quòd pater non poteſt contrahere matrimonium cum matre. 1. p. q. 3. nu. 33.
Legitimatio an reuocetur liberis poſtea ſuſceptis, refertur ſentētia affirmans. 1. p. q. 21. num. 20. negans tamen. numer. 35. & 36. & 2. part. quæſtio. 6. numer. 164. & 165.
Legitimatio per ingratitudinem an reuocetur. 1. p. q. 22. n. 193.
Legitimatio per ſubſequens matrimonium facta an præiudicet ei, cui per donationē ius erat acquiſitum. 1. p. q. 24. n. 72.
Legitimatio an valeat cūm dubitatur, debet interpretari pro illa. 1. p. q. 2. n. 163.
Legitimatio filij ſpurij, aut alterius filij legitimi vt ſit valida, quæ requirantur. 1. p. q. 3. nu. 21.
Legitimatio an dicatur diſpenſatio. 1. p. q. 4. n. 65.
In Legitimatione per verba *Quocunque modo* an in omnibus diſpēſetur. 1. part. q. 1. numer. 107.
Legitimatio Pontificis ſuper radicem matrimonij an extendatur ad bona temporalia laici. 1. p. q. 58 à n. 33.
Legitimatio clauſulam habens contra ſtylū Regis concedentis eſt ſuſpecta de falſo. 1. p. q. 62. n. 70.
Legitimatio & matrimonium non auferunt ſpem ſucceſſionis, quam quis habet ratione primogenituræ. 2. part. in præfat. numer. 508.
Legitimatio per ſubſequens matrimonium an præiudicet ei, cui per donationē erat ius quæſitum. 2. p. q. 1. n. 9. An in hac legitimatione requiratur conſenſus parētum, num. 26.
Legitimatio omnis à Principe, vel à Papa procedit. 2. p. q. 1. n. 64.
Legitimatio facta de filio procreato ab vxorata, an ſit diſpenſatio. 2. part. quæſt. 2. numer. 156.
Legitimatio perſonarum debet pleuē probari, etiāſi cauſa ſit ſummariſsima. 3. p. q. 15. n. 136.
In Legitimatione expreſsio facti an facienda in ſpecie. 4. p. q. 1. n. 141. & qui debeāt ad legitimationem citari à numer. 141. ad 152.
Legitimatio facta de primogenito ſecundogenito non præiudicat. 4. part. q. 1. numero. 149.
Legitimatio filij facta extra territorium legitimantis valet patre ratificante. 4. p. q. 2. n. 170.

Lex.

Lex & non homo limitat aut moderatur. 1. p. q. 21. n. 71. Eius diſpoſitio in infinitum intelligitur. 1. p. quæſt. 26. num. 144. Semper loquitur, num. 145. Quando dicatur in fauorem publicum aut priuatum introducta. 1. p. quæſt. 27. num. 14. Si ſtatuat aliquid in caſu ſpeciali, in caſibus contrarium ſtatuere videtur. 1. p. q. 30. num. 13. Conſenſum tacitum præſumit vbi de alienius agitur vtilitate. 1. part. quæſt. 36. num. 93. Poteſt facere filium capacem ad ſuccedendum in legitima. 1. p. q. 51. n. 47. Semper debet intelligi iuxta intellectum, per quem reditur ad ius commune. 1. p. q. 58. n. 172. & 173. Eius verba diligenter ſunt inſpicienda. 1. p. q. 66. num. 10. Non ſupplet defuncti negligentiam in caſu non cogitato. 2. part. in præfat. numer. 84. Poſſeſsionē transfert abſque hominis miniſterio. 3. part. quæſtio. 2. numer. 11.

Yy Nihil

Nihil iniuſtum exequitur.4.p.q.1.limit. 6.n.68.durat Principe mortuo.4.p.q.10 num.5. Cùm aliquid de nouo cum certis ſolemnitatibus inducit, quidquid ibi exprimitur,cenſetur datum pro forma.4.p. q.20.n.197.
Legum correctio generaliter euitanda. 1.p. q.1.n.279.
Leges correctoriæ non ſunt extendendæ. 1. p. q.6.n.6.
Legum diſpoſitiones nõ debent eſſe fruſtratoriæ.1.p.q.1.n.260.
Legis diſpoſitio non conuenit cui eius verba non conueniunt,1.p.q.10.n.22.
Lex determinans plurs determinabilia, paformiter debet omnia determinare.1.par. q.1.n.275.
Leges debent interpretari,vt non poſsint à ſapientibus reprehendi.1.p.quæſt.1. numer.298.
Lex cum non diſtinguit,nec nos diſtinguere debemus.1.p.q.22.n.217.
Lex domicilij mariti an conſideretur quoad bona alibi ſita.1.p.q.58.n.14.
Leges de caſibus dubitabilibus factæ ſunt.1. part.q.1.n.298.
Leges declaratoriæ non debent extendi in præiudicium tertij ad præterita, ſed tantum ad futura.1.p.q.44.n.65.
Leges extendere noſtrum non eſt.1.par.in præf.n.97.& 2.p.q.4.illat.8.n.330.
Lex aliter non extendenda ampliatur pro abſurditate vitanda.1.p.q.1.n.180.
Lex exorbitans qualiter poſsit extendi. 1. p. in præf.n.97.
Lex exẽplificans regulã quãdo reſtringat, 1.p.q.22.n.7.
Leges in Fidei fauorem ſunt ampliandæ. 1. p. q.1.n.308.
Leges de filio loquentes,de filio legitimo intelliguntur.2.p.q.2.n.20.
Lex quantumcumque generalis non derogat priuilegia incluſa in corpore iuris. 1. p. q.1.n.78.
Lex generaliter loquens omnia comprehẽdit, licèt diuerſa ratio ſit in vno quàm in alio.1.p.q.1.nu.87.An perſonas priuilegiatas,numer.77.
Leges generaliter loquẽtes generaliter ſunt intelligendæ.1.p.q.22.n.157.
Leges limitatoriæ ex identitate rationis an extendantur.1.p.in præf.n.98.
Legis litera apta dupliciter punctuari,ad dubij deciſionem debet trahi.1.p.q.1.numer.229.
Lex Moſaica in ſucceſsionum materia non procedit.1.p.in præf.n.39.& 40.
Leges de Maioratibus loquentes in melioratione tertij & quinti vinculata procedũt, 1.p.in præfat.n.62.& 63.etiamſi per extraneos fiant.n.64.etiam in patronatibus, num.65.An in aniuerſarijs, emphyteuſi, contractibus cenſualibus, ſeu libellarijs, n.67.& 68.
Leges maioratus reuocationem prohibẽtes ſunt reſtringendæ.1 part.quæſt.27.numer.23.
Lex noua ſi detrahit antiquæ, omnes diſtinctiones illius recipit.1.part.q.1.num.81. & 196.
Lex noua generaliter loquẽs in caſibus priuilegiatis an procedat.1.p.quæſt.1. num. 229.
Lex noua ſuperueniens non tollit prouiſionem de iure ſpeciali.1.part. quæſt.79.numer.69.
Lex noua loquẽs in vno ex æquiparatis per legem antiquam extenditur ad aliud.1.p. q.28.n.11.quando in vtroque eadem eſt ratio.n.16.& 17.& ex duabus legibus cõtrarijs in eodem volumine poſterior præualet.n.14.
Leges non ligant bona ſita extra iuriſdictionem.1.p.q.58.n.1.
Leges plures cùm ſunt in eodem volumine, præfertur lex in ordine poſterior.2.p.in præf.n.179.
Leges pœnas pecuniarias imponunt vt delicta grauius puniantur, 1.p. quæſt.1. numer.307.
Leges priores per poſteriores vel corriguntur,vel limitãtur,aut diſtinguuntur. 4.p. q.1.n.264.
Leges partitæ ſemper concordare cenſentur cum iure communi.1.p.q.1.n.277.canonico & ciuili.278.
Leges in ratione magis quàm in verborum forma conſiſtunt.1.p.p.in præf. n.93.
Leges retractus conſanguinealis an habeant locum in donatione remuneratoria. 1. p. q.22.n.171.
Lex relatiua,æquiparatiua, vel interpretatiua,extenditur ad omnem caſum,in quo habet locum lex relata,æquiparata,vel interpretata.2.p.q.5.n.45.
Leges iſtius Regni,quæ permittunt adiectionem & licitationem in conductione gabellarum Regis, non procedunt in locationibus factis de gabellis per dominos iſtius Regni.4.p.q.19.n.43.
Leges in ſpeciali caſu loquentes ad alium nõ ſunt extendendæ. 1.part. in præfat. numer.69.
Leges Taurinæ fauent nepotibus æquè ac filijs.1.p.q.15.n.3.
Leges volunt vt æqualitas ſeruetur.1.p.q.3. nu.47.Contractibus onerosis & obligatorijs magis fauent quam gratuitis & mere liberalibus.1.p.q.28.n.26.
Lex vna determinatione plura determinabilia

bilia reſpiciens,pariformiter debet determinare.a.p.q.a.n.63.

LEx clauibus.ff.de eootrah.empt.exornatur.1.p.q.10.n.126.

L. eum auui.ff.de cond.& demonſtr.explicatur.1.p.q.2.o.87.

Lex æquiſsimum. ff. de vſufructu oon procedit,quando quis tacuit per annum,& alter poſſedit.3.p.q.6.n.17.

Lex vendicantem. ff. de euict. an procedat quando contractus non valet alterius quã contrahentis fauore.4 p.q.15.ou.5. & 6. Authoris ſententia,à nu.7.

L. ſi vnquam.C.de renocand.donat. nõ procedit,quando tempore donationis quis filios habebat.1.p.q.21.n.37.& vera huius legis decideodi ratio,ead.q.n.68. Ao procedat io filijs primi & ſecundi matrimonij.1.p.q.51.n.367.

L.2.C.ſi quis ignorans rem minoris exponitur.4.p.q.36.n.17.

L.1. C. vnde vir & vxor procedit etiam in ſponſa de præſeoti ad domum non traducta.1.p.q.39.n.12.

Lex vlt.C.de edicto D.Adriani non competit niſi pro rebus quæ teſtator tempore mortis poſsidebat.3.p.q.17.n.25. An cõpetat filio ſuccedenti ab inteſtato,à n.68. ad 73.

L.Quemadmodum.C.de agric. & cenſit.cũ vera ratione decidendi explicatur.4.p.q.15.n.53.& 84.

L.2.tit.15 part.2. explicatur.2.p. quæſt.4. num.26. & ampliatur. 2. part. quæſt. 6. n.490.

L.4.tit.3.part.7.explicatur.4.p.q.20.numero.190.

Lex 34. tit. vlt. part.7. explicatur. 4. p. q. 23.n.50.

L.4.Taori limitatur.1.p.q.1.n.228.

L.6.Tauri explicatur.1.p.q.40.nu.81.& q.58.num.22.& 222.an procedat in bonis qoæ habent filij extra Regnum. Quid in illis verbis,*la raiz a la raiz, y el tronco al tronco*, nu.144.145.155.169.210.211.215.216.& 218.

Ll.9.& 10.Tauri explicantur. 1.p. q.6. nu. 58.123.& 125.

L.12.Tauri limitatur.1.p.q.2.nu.108.

L.17.22.& 44.Taurinæ ſunt correctoriæ iuris communis,& exorbitantes,& nõ procedunt vltra caſus in eiſdem contentos.1.p.q.30.à n.81.ad 83.

Legum 17.& 44.Tauri verba,*por via de caſamiento*,de matrimonio de præſenti ſecundum vſum communem loqueodi iotelligenda,1.p.q.39.à n.132.ad 137.

L.17.Tauri an procedat cum pater vel mater ſimpliciter aliquid filio dooaot,nõ declarantes quòd tertij & quinti meliorationem faciant.1.p.q.70.per totam quæſt.

L.21.Tauri limitatur.1.p.q.24.n.125.

L.22.Tauri an procedat vbi promiſsio eſt facta in vltima voluntate.1.p.q.28.n.62. Quid ſi fiat per viam contractus, acceptãtibus his,in quorum fauorem fit.n.63.

d.Legis 22.Tauri in ſecunda parte ampliatio 1.p.in præf.n.105. & alius intellectus ad illam.ead.1.p.q.65.n.39.40.43.& 59.

L.25.Tauri an procedat io dote, vel donatione propter nuptias.1.p.q.40.n.22.

L.26.Tauri explicatur.1.p.q.2.n.14.

L.27.Tauri in maioratu à patre vel matre coofecto debet obſeruari.1.p.in præf. n. 92.An in quinta bonorũ parte.n.100.An in maioratu per extraneum facto.n.103. Authoris ſententia,à n.101.& 102. Ampliatur ead.1.p.q.15.n.112.&q.22.o.151. exponitur etiã q.50.n.117. Quid in melioratione tertij & quinti & exceſſu dotis.q.57.n.91.& 92.Explicatur etiã ead. 1.p.q.71.n.68.& 69.& ampliatur.n.106. Exponitur itidẽ.2.p.q.2.n.36.& 41.& limitatur,ead.2.p.q.6.à n.107.ad 117.

L.28.Tauri explicatur.1.p.q.58.n.124.

L.40.Tauri procedit vbi anteceſſor in maioratu fuit mooachus.2.p.q.3.o.57.& locũ habet etiamſi primogenitus filiam relioquat.2.p.q.6.n.37.39.& 74.limitatur.n.136.Procedit etiam in maioratu facto per viam contractus.o.142. & in melioratione tertij & quinti vioculata.n.143.

d. L.40.Tauri an procedat ſi propter delictum aliquis ſit ciuiliter mortuus. 4.p.q.23.n.116.

d.L.40.Tauri,quæ de repræſentatione diſponit,qualiter vendicet ſibi locum in ſuceeſsione iuris patronatus.3.p.q.11.n.40.

Lex 41.Tauri,quæ tractat de poſſeſsione rerum maioratus,nõ habet locum in poſſeſſorio.3.p.q.15.o.1.

d.L.41.Tauri, quæ loquitur de præſcriptione rerum maioratus,limitatur. 4.p.q.20. n.335.353.355.358.& 356.vbi doctrinæ quædam Oroſcij reijcitur.

L.42.Tauri ao procedat in eo qui vnicum filium habet ad maioratus inſtitutiooem,1.p.q.14.o.1.

Lex.43.Tauri cum vera ratione decidendi exponitur.4.p.q.10.n.1.&9.

Lex.44.Tauri declaratur.1.p.q.26.n.116.119.& 123.An procedat in extraneis ſicut in parentibus.1.p.q.68.à nu.1.an in patre oaturali.1.p.q.69.nu.7.explieatur etiam.2.p.q.3.n.135 & 136.

L.45.Tauri remedium an competat ſucceſſori ex coniecturis vocato.2.p.in præf.à n.65.Authoris opinio.n.67.

Lex.45.Taurina in Gallia ſeruatur. 3. part. in

in præf. n.49. & quot remedia competãt
in caſu dictæ legis à n.56. ad 62. & datur
conſilium aduocato, quòd ad intentandũ
remedium prædictæ legis ſufficit conclu
dere in poſſeſſorio, quamuis fiat narratio
proprietatis.n.66.

Lex 45.prædicta habet locum in bonis quæ
non ſunt vinculata authoritate Regia. 3.
part. q. 1. num.1.& ſeqq. & in ſucceſsio-
ne eius qui adhuc eſt in vtero. Quid in
ſucceſſore monacho.3.p.q.3.n.1.2. & 4.
Procedit in mortuo ciuiliter per delictũ,
n.3.Habet locum in quaſi poſſeſsione. 3.
p.q.4.à.o.1.Et in rebus augmentatis.3.p.
q.8.à n.1. Et in maioratu nouiter conſti-
tuto,& in melioratione tertij, & in parte
quæ fratri accreſcit.n.30.& 35. Quid vbi
poſſeſſor bonorũ maioratus non fuit mor
tuus,ſed alienauit bona maioratus. 3.p.q.
9.nu.1. per plurimos ſeqq.Quid in bonis
quæ anteceſſor maioratus habuit cum vi-
tioſo ingreſſu.3.p.q.10.n.1.& ſeqq. In ca
ſu iſtius legis non eſt neceſſaria accepta-
tio.3.p.q.13.nu.1. An procedat vbi quis
habet poſſeſsionem authoritate iudiciali,
3.p.q.14.à nu.1.Non procedit cùm con-
ſtat de notorio defectu proprietatis.3.p.
q.15.n.169. Illius remedium non impe-
ditur quando titulus eſt nullus.n.172.Ha
bet admiſtã cauſam proprietatis.nu.196.
& contra titulo poſsidentem. 3.p.q.16.
num.50. Ratio decidendi ad illam 3.p.q.
17. à n.62.ad 64. Procedit in bonis quæ
ſtant in reputatione bonorum maioratus,
3.part. quæſt.20.à num.1.dictæ legis poſ
ſeſsio an tranſeat in fiſcum.3.p.q.21.n.1.
& ſeq. Quid vbi ſucceſſor maioratus cõ-
ditiones non exequitur.3.p.q.23.num.1.
Quid in ſucceſſore maioratus qui ex con-
iecturis vocatus eſt.3.p.q.24.n.22. Quid
in maioratu,de quo conſtat per præſcrip-
tionem.4.p.q.20.num.373.Authoris ſen
tentia,num.374.& 375. Quid vbi agitur
de fauore ſucceſſoris in maioratu. 4.p.q.
23.n.142.

Lex.46.Tauri exponitur.4.p.q.32.o.28.&
q.33.num.1.cum plurimis ſequentib.

Lex 52. Tauri explicatur.1.p.quæſt.48.nu
mer.15.

Lex 3.tit.21.lib.4.ordin.declaratur. 3.part.
q.25.n.35.

Lex vlt. tit.20.lib.4.ordio.nou.exponitur.
3.p.q.25.n.34.

Lex 2.tit.16.lib.5.ordio. qualiter intelliga-
tur.1.p.q.36.n.4.

Lex 8. & 10.tit.1.lib.7.ordinament.expli-
cantur.4.p.q.10.n.239. Authoris ſenten
tia.n.240.& 241.

Lex 8. tit.15.*de las preſcripciones* non eſt fa
ciliter extendenda ad alias res, ſuper qui-
bus fuerit lis inter dominos & vaſſallos,4.
p.q.20.n.143.

Ex l. 3. tit.14.*de los deſpojados*,hodie l.2.ti-
tul.13.lib.4.Recop.deducitur,quod in ca
ſu iſtius legis iudicium nõ finitur vbi cœ-
ptum fuit.3.p.q.14.n.11.

Lex 9. tit.7.lib.5.Recopil.exponitur. 3.p.
q.25.n.37.

L. vlt.tit.7.*de los mayorazgos*,lib.5.nou.Re
cop.commendatur.1.p.q.26.nu.75.

Lex Pinciæ anni. 1442. hodie tit. 10. *de las
donaciones* lib.5.Recop.nõ prohibet præ-
ſcriptionem immemorialem aut centena-
riam in præſcribendis villis,ciuitatibus &
alijs quæ ſunt de Regali Corona.4.par.q.
20.n.266.

Libellus.

Libellus in quo agitur de poſſeſſorio, non
alteratur,licet fiat mentio de prioritate &
dominio in narratione. 3.part. in præfat.
n.68.

Liberum.

Liberum quot modis dicatur.1.p.q.1.nume
ro.131.

Libera teſtãdi facultas qualiter intelligatur,
1.p.q.1.n.143.& 144.

Libere.

Libere dictio quid.1.p.q.1.n.129.An exclu
dat terminos iuris communis.n.132. An
comprehendat illud quod fieri nõ poteſt
iure non ſeruato.n.135. An excludat ex
ceptionem quæ venit ex natura actus,nu.
136. An reſtringatur ſecundum ſubiectã
materiam.n.137.Qui authores de hac di
ctione videndi.n.155.

Libere quid aliquem pertinere quomodo di
catur.1.p.q.1.n.130.

Libertas.

Libertas diſponendi competit de iure natu-
rali.1.p.q.1.n.23.

Libertas & franquitia ad bona futura an ex-
tendantur.1.p.q.10.n.192.

Libertas legata ſeruo,qui poſtea fuit aliena-
tus,per redemptionem à domino factam
reuiuiſcit.1.p.q.46.n.1.

Libertas eſt omnium rerum fauorabiliſsima,
& referuntur plures leges Regni libertati
fauentes.4.p.q.15.n.11.& 12.

Liberalis,Liberalitas.

Liberalis in neceſsitatibus nemo exiſtit.1.p.
q.21.n.63.

Liberalitas eſt aliquid alicui conferre.1.par.
q.71.num.43. & liberalitatẽ dicitur exer
cere qui donare non cogitur.num.47. &
50. & quid in donatione, numer.49.60,
& 90.

Liberi.

Liberorum appellatione vous filius compre
henditur.1.p.q.13.n.4.

Liberi fratris & ſorores an veniant fratris
appel-

appellatione.1.p.q.15.n.137.Quid de ſi lio ſororis.n.138.
Liberos & hæredes ſi quis inſtituat, ſtãte ſtatuto fœminas repellente, liberis extantibus, non intelligitur filias inſtituiſſe.2.p. in præf.n.166.168.& 169.

Licentia.

Licentia ad faciendum maioratum quomodo interpretãda.1.p q.3.n.25. An quis ea cogatur vti ad alienandum eius bona.1.p.q. 2.n.49.
Licentia impetrata ab hæretico ad faciendũ maioratum eſt nulla.1.p.q.1.n.426.Quid de licentia ab excommunicato adepta, numer.427.
Licentia Principis geminata ad faciendum maioratum vitium ſubreptionis an excludat.1.p.quæſt.5.à num.1.& per plures ſequentes.
Licentia ad faciendum maioratum non expreſſo quòd alia fuit prius conceſſa, an valeat, & quando ſit ipſo iure nulla, vel per ſententiam.1.p.q.7. à num.4. & per plures ſeqq.
Licentia vbi præcedere debet, an ſufficiat quod ſubſequatur.1.p.q.14.n.2.
Licentia Principis ad faciendum maioratũ vt effectum ſortiatur conceſſa videtur.1. p q.15.n.15.
Licentia ad faciendum maioratum quando adſunt plures filij reſtringi an debeat.1.p. q.15.n.90. An comprehendat nepotem nondum natum tempore impetratæ licẽtiæ.n.122.
Licentia redditur odioſa, cùm pater excluſis maſculis in fœminam vult maioratum inſtituere.1.p.q.16.n.8.
Licentiæ ad maioratus inſtitutionem morte concedentis an expirent.1.p.q.17.n.3. Per non vſum an amittantur.n.8.
Licentia data per maritum vxori ad contrahendum de primo contractu intelligitur, 1.p.q.18.n.6.
Licentia conceſſa per l.4.Tauri damnato ad mortem, an extinguatur cum primo actu, 1.p q.18.n.31.
Licentia Regalis ad maioratus inſtitutionem fundamentum habet in relatione & intentione patris impetrantis.1.p. q.22.nu.4. à quo vſque ad finem quæſt. traditur an per ſuperuenientes filios reuocetur.
Licentia ad maioratus inſtitutionem pro ſe & vxore à marito petita ſi illi conceditur, vxori an videatur conceſſa.1.p.q.23 n.141.
Licentia teſtandi tempore teſtamenti adeſſe debet.1.p.q.2.n.17.
Licentia ad alienandum bona feudalia propter æs alienum vrgens tempore ſupplicationis non trahitur ad debita poſtea contracta.1.p.q.7.num.17.
Licentia ad faciendum maioratũ an interuenisse preſumatur ex tẽporis diuturnitate, 1.p.q.45.à n.1.per plures ſeqq.
In Licentia data ad faciendum maioratum an requiratur quòd bona exprimantur vinculata.1.p.q.47.à.num.1.
Licentia generalis data ad faciendum maioratum non operatur quod alteri ius quæſitum tollatur.1.p.q.60.n.34.
Licentiæ verba referũtur ad caſus in ſupplicatione contentos.1.p.q.60.n.37.
Licentia capiendi propria authoritate qualiter operetur.3.p.q.9.n.29.& 31.
Licentia ad alienandũ bona maioratus etiãſi detur cum derogatione legum, cũ clauſula non obſtantibus, & alijs ſimilibus, non impedit quin vocatus ad maioratũ, qui nõ fuit citatus, poſsit poſtea tali facultati cõtradicere.4.p.q.1.0.164.
Licentiæ Regales datæ ad alienandum bona maioratus ſuſtinentur, quia alia bona ſubrogantur, reſeruata voluntate inſtituentis maioratum.4.p.q.1.lim.1.n.109.
Licentia data vt primigenium conſtituatur in perſona vnius filij ſpecialiter nominati an extendatur ad perſonam alterius filij, 4.p.q.1.limit.1.n.136.
Licentia conceſſa pro dote ad hypothecandum bona maioratus an extẽdatur ad vſuras non ſolutas.4.p. quæſt.1. limit. 2. numer.39.
Licentia data ad extrahendum bona maiorat. præſumitur cum iuſta cauſa conceſſa, 4.p.q.1.limit.6.n.42.& 46.
Licentia conceſſa ad alienandum bona maioratus non extenditur ad alienationem ante a factam.4.p.q.2 num.1.3.4.9.107.129. & 171.
Licentia ad faciendum maioratum prçcedere debet ipſum maioratum.4.p.q.2.n.2.
Licentia data mulieri nuptæ ad contrahendum an ſufficiat quòd ſubſequatur. 4. p. q.2.n.35.
Licentia Principis ad faciendum teſtamentum verificatur in teſtamento facto ante licentiam.4.p.q.2.n.77.& 84.
Licentia ſi petatur à Rege ad alienandum, ſubrogandum, vel hypothecandum bona maioratus, & detur ad aliqua bona alienandum, in reliquis bonis videtur denegata licentia.4.p.q.2.n.205.
Licentia quando requiritur ad integrandam perſonam, ſufficit illam in genere pręſtare.4.p.q.3.n.9.
Licentiam ad alienandum bona maioratus in certa quantitate ſi quis imperret, vendere poteſt bona in eadem quantitate abſque eo quod creditor executionem faciat.4. part. quæſt.3. numer.13.

Licentia ſi detur ad hypothecãdum pro aliquo debito bona maioratus,& de prioritate inter creditores tractetur, attenditur tempus licentiæ obtentæ,non inſtrumenti crediti.4.p.q.3.n.20.
Licentia data ad alienandum bona maioratus ex cauſa iuſta ſi ceſſet,an operetur alienationis reuocationem.4.p.q.4.à n.1.
Licentia ad alienandum bona maioratus,aut ipſa alienatio ſi non appareat quid prius præceſſerit,pro licentia præſumitur.4.p.q.5.à n.1.
Licentia ad obligandum, vel alienandum bona maioratus ad debita ſoluẽda, non porrigitur ad debita contracta poſt licentiam impetratam.4.p.q.5.n.4.
Licentia Regalis ad extrahẽdum rem aliquã à maioratu ex temporis diuturnitate præſumitur.4.p..q.7.n.1.& illam poteſt Princeps declarare.4.p.q.8.n.1.Contraria ſententia.4.p.q.40.num.29.An expiret per mortem Regis concedentis 4.p.q.10.à n.1.cum ſeqq. Quid in licentia legitimandi filios ſpurios.n.12. Quid in licentia teſtãdi.n.48.& 66.Quando expiret Rege mortuo,n.51.
Licentia ad inſtituendum maioratum an ſufficiat per verbum, *Fiat*, aut requiratur literarum expeditio.4.part. quæſt.10. numer.64.
Licentia data per Regem ad extrahendum bona à maioratu an expiret per mortem illius,cui data fuit.4.p.q.11.n.1.cum pluribus ſeqq.
Licentia data ad alienandum bona feudalia ob æs alienum vigens tempore ſupplicationis non trahitur ad debita poſtea contracta.4.p.q.11.n.28.
Licentia vbi datur ad alienandum, eius forma & qualitas præciſè eſt ſeruanda. 4. p. q 11.à nu.31.
Licentia ad alienandũ bona maioratus à quo Principe ſit petenda.4.p.q.17.num.1.& ſeqq.

Licurgus.

Licurgus vt virgines ſine dote nuberent ſtatuit.1.p.q.22.n.225.

Ligare.

Ligare non poteſt quod de iure non tenet, 1.p.q.50.n.24.

Linage.

Linage,quid ſignificet.2.p.q.6.num.424. & 426.

Linea.

Linea qualiter accipiatur,quid ſit,& quotuplex.2.p.q.6.à num.65.ad 71.& 2.par. quæſt.7.numer.29. 30. vſque ad 34. & n.37.38.39.40.45.48.49.50.53.54. 57. & 100.Quis eam probare teneatur, n.41. Si propinquiores de linea patris vocentur,qui comprehendantur.nu.42.& qualiter linea maſculina continuetur.nu.44. 45. & 51.
Linea tranſuerſalis an præferatur lineæ aſcẽdenti in ſucceſsione feudi perditi propter culpam commiſſam in dominum.4.p. q.59.n.120.

Lis, Litigans.

Lis an dicatur cum adhærente pendere.1.p. q.10.n.504.
Lis ſuper iuriſdictione tractari debet in loco,in quo de iuriſdictione tractatur. 1.p. q.58.n.63.
Lis ſuper bonis maioratus,& vinculatis per tertium & quintum, tractari debet in loco vbi eſt caput eius. 1.p. quæſt.58. numer.239.
Lis ſuper feudo & iuriſdictione an habeat admiſtam cauſam proprietatis. 3.part. in præf.n.76.
Lis ſuper poſſeſſorio non facit rem litigioſam ſuper proprietate. 3. part. in præfat. nu.80.
Lis ſuper caſtris aut villis in bonis maioratus an ſit caſus Curiæ. 3.p.in præf. n.92.
Poſt Litem conteſtatam an poſsit addi in libello quod per ius accreſcendi venit,3.p. q.8.n.53.
Lite pendente poteſt quis vti poſſeſſione rerum maioratus. 3.part. quæſt.24. numero.37.
Litigans cum poſſeſſore maioratus petere poteſt vt fructus deſcribantur.3.p.q.7 n.14.& idem vaſſalli,qui cum domino ſuo per poſſeſsionibus litigant. n.15.
Litigans ſuper bonis maioratus non poteſt liti renunciare in ſucceſſorum præiudicium.4.p.q.14.n.109.114. & 116. Quid in feudo.n.117.
Litiganti ſuper bonis maioratus an & qualiter ſunt danda alimenta.4.p.quæſt.37. n. 1.& ſeqq.

Litera.

Litera legis apta dupliciter punctuari ad dubij deciſionem debet trahi,1.p.q.1.numero.299.
Literæ textuali addi non debet.1.p.q.1.nu. 300.
Literæ remiſsionis condemnationis quomodo valeant.1.p.q.3.n.24.
Literæ gratioſæ quæ dicantur. 1.p.q.3. numer.65.
Literæ executoriæ non ampliant diſpoſitionem.1.p.q.30.n.39.& 40.
Literarum figura non attenditur, ſed mens diſponentis.2.p.in præf.n.58.
Litera dicitur quæ oculis cernitur,non quæ ſolo intellectu videtur.2.part. in præfat. n.101.
Literæ ſcriptæ in marmore, qualiter capella fuit

fuit ædificata & fundata, probant ius patronatus.2.p q.4.illat.8.n.57.
Literæ iuſtitiæ ampliandæ ſunt.4.p.q.10.numer.50.

Locator, Locatio.

Locator non poteſt expellere inquilinum, etiam pro vſu proprio, ſi promiſit eum non expellere.1.p.q.60.n.19.
Locatio ad tempus de re maioratus an ſuſtineatur pro tempore permiſſo, an in totū vitietur. 1.p.in præf.n.81.

Locus.

Locus, in quo quis fuit expoſitus, patria eius præſumitur.1.p.q.57.n.101.
Locus, in quo vir cum vxore viuere intendit, & inſtrumentum dotis conficere, circa illius lucrum debet inſpici. 1.p.q.58. num.17. & pacta & conuentiones illius ſeruari.n.18.
Locus, vbi ſita eſt res feudalis, debet attendi circa diſpoſitionem feudi.1.p.q.58.n.71. 75.& 78.
Locus in ſcripturis pro forma requiritur & quomodo. 1.part. q.62.à num.34.ad 38. An locus loci.n.40.& 41.
Locum eſſe ſolariegum ſi à principio conſtet, creditur teſtibus deponentibus aliquam partem, ſuper qua litigatur, eſſe de loco ſolariego, licèt alij contrarium affirment.4.p. quæſt. 20. num.63. Diuerſum tamen eſt quando conſtat locum non eſſe ſolariegum, licèt dominus ſit poſſeſſor, n.64.& 74.& qualiter conſtet locum nō eſſe ſolariegum n.102.

Lucrari, Lucrum.

Lucrari dicitur qui volūtatem ſuam exequitur. 2.p.in præf.n.20.
Lucrum proueniens ex cauſa matrimonij an ſit proprie lucrum.1.p q.21.n.56.
Lucrum à lege delatum abſque agnitione transfertur.1.p.q.24.n.90.& 91.
Lucrum dotis marito ab ſtatuto delatum nō habet locum in matrimonio nullo.1.p.q. 48.n.167.
Lucrum amittit qui modo non paret. 2.par. q.4.illat 8.n.20.
Lucra illicite acquiſita non communicātur, 3.p.q.10.n.3.

Ludus.

ad Ludos Olympicos non admitebantur niſi qui erant de ſanguine mundo.1.p.q.51. num.11.

Luxuria.

Luxuria non debet operari pluſquam caſtitas.1.p.q.50.n.75.

M.

Magis.

Magis dignum trahit ad ſe minus dignum, 1.p.q.39.nu.40.Quid quando acceſſoriè venit.2.p.q.4.illat.8.n.129.

Maieſtas.

Maieſtatem diuinam quam humanam offendere grauius eſt.1.p.q.51.n.346.
Maieſtatis læſæ crimen hæreſi an æquipare tur.1.p.q.1.n.345.

Maioratus.

Maioratus quid ſit, & quot nominibus appelletur.1.p.in præf.n.4.An ſit dignitas.1.p. q.1.n.10.An priuilegiū.1.p q 10.n.9.
Maioratum quis facere poſſit. 1.p. q. 1.n.5. An ignobilis.1.p.q.1.n.22.& 26.An pupillus à n.393.& per plures ſeqq.
Maioratuum inſtitutiones ob publicam vtilitatem permittuntur.1.p.in præf. n.41. & 42.licitæ ſunt in foro animæ.nu 43.& 45.Fiunt vt bona vnita conſeruentur. 1. p.q.1.n.35.Bonum publicum reſpiciunt, n.37.Quando ſint fauorabiles vel odioſæ 1.p.q.3.n.82.
Maioratus noſtri à primogenitis Galliæ & Italiæ qualiter differant.1.p in præfat.n. 45.& 50.
Maioratus titulo quod pater ſine Regia facultate relinquit, in tertio & quinto erit validum.1.p.in præf.n.70.
Maioratus Regia facultate inſtitutus, eò aliquè tamen defectū inualidus, in tertio & quinto ſuſtinetur.1.p.in præf.n.76.
Maioratus in tertio & remanente à quinto valet, præteritione, vel exhæredatione in ſtrumento rupto.1.p.in præf.n.104.
Maioratus non valet conditione deficiente, 1.q 2.n.164.
Maioratus ab antiquo magis retinetur quā de nouo acquiritur, 1.part. quæſt.1. numer.215.
Maioratus factus in hæreticum ante declarationem eſt ineſficax.1.p.q.1.n.326.Hæretico delatus cōmiſſo delicto an ammittatur.n.327.
Maioratus comiſſo delicto conſanguineis defertur.1.p.q.1.n.331.
Maioratus an valeat, ſi minor 14.annorū validitatem in tempus maioris ætatis confe rat.1.p.q.1.n.405.
Maioratus an ſolo nutu poſſit effici, 1.p.q. 1.nu.41.
Maioratus ſub conditione, *ſi à Principe cōfirmetur* à patre inſtitutus, an poſſit poſt eius mortem confirmari.1.p.quæſt.2.numer.7.
Maioratum in filium naturalem, & ſubſtitutiones in fauorem aliorum naturalium poteſt facere qui filios legitimos non habet prætermiſſo parente.1.p.quæſt.2.numero.69.
Maioratus factus à patre in filium ex aliqua cauſa inualidus, non reconualeſcit abſque

nouo patris conſenſu, ceſſante cauſa quæ à principio impediebat.1.p.quæſt.2. numer.119.

Maioratus an ſuſtineatur ex capite vxoris marito incapace exiſtente.1.p.q.2.num.122.& reſoluitur.à n.141.

Maioratus an ſuſtineatur ex perſona fratris capacis in perſonam filij ſpurij alterius fratris.1.p.q.2.n.146.

Maioratus an valeat, ſi legitimatio in illegitimum facta non eſt efficax.1.p.q.2. numero.163.

Maioratus in filio ſpurio & nepote legitimo an ſuſtineatur.1.part.quæſt.2.numero.164.

Maioratus factus ab eo qui ignorabat licentiam ſibi conceſſam fuiſſe, qualiter valeat,1.p.q.2.n.166.

Maioratus an fieri poſſit, alijs filijs legitima non relicta.1.p.q.3.n.16.& 17.

Maioratum qualiter poſſit quis in vnicũ filium inſtituere.1.p.q.4.n.17.

Maioratus nulliter factus an reconualeſcat per bonorum additionem.1.p.q.10.n.4.

Maioratum inſtituens, an ex terris quibuſdã ad ſe, & aliquibus ad Regem pertinentibus, poſtea pro his compoſitionem faciẽs, aliquid fratribus ſoluere teneatur, vel cum muliere communicare.1.p.quæſt.10. numer.62.

Maioratus augmentum nõ debet eſſe maius principali, cùm pater plures habet filios, 1.p.q.10.n.152.

Maioratus inſtitutus non cenſetur, ſi quis dicat, *Volo facere maioratum*.1.p.q.10.numer.183.

Maioratus confirmatur ſi licentia poſt maioratus inſtitutionem concedatur, patre vnicum tantum filium habente.1.p. q.14. num.3.

Maioratus cùm in vim maioratus non poteſt valere, valet in vim ſubſtitutionis.1.q.15 num.59.

Maioratus aut melioratio facta priuata authoritate æquiparatur quoad reuocationem maioratui Regia authoritate inſtituto.1.p.q.45.n 2.

Maioratus in nepotem fieri non poteſt, ſi filius proprio nomine in facultate nominetur.1.p.q.15.n.112.& 116.

Maioratum ſi quis faciat cum iuramento, an poſſit illum reuocare liberis poſtea ſuſceptis, ſententia affirmans.1.p.q.21.nu.19. negans.n.31.

Maioratus in filium naturalem inſtitutus, an reuocetur propter filios legitimos ſuperuenientes.1.p.q.21.n.22.

Maioratũ in vnico filio factum, alijs poſtea natis, reuocari quoad eorum legitimam, tertia & quinta parte excepta, reſoluitur, 1.part. quæſt.21. à num.40.ad 48.

Maioratus ob matrimonij contractum in extraneum factus an poſſit reuocari.1.p. q.22.n.56.

Maioratus aut melioratio per homagium an fiant irreuocabiles.1.p.q.22.n.64.& 66. An iuramento confirmentur.n 77.

Maioratus factus à patre geminato conſenſu an poſſit reuocari.1.part.quæſt.22.numer.82.

Maioratus factus ad remunerandum filio an poſſit reuocari.1.p. quæſt.22.num.162. & 164.

Maioratus vel melioratio vitiantur, ſi patris de benemeritis filij confeſſio incerta appareat.1.p.q.22.n.188.

Maioratus non poteſt reuocari ob ingratitudinem, quando filij eius, qui ingratitudinem commiſit, vocati ſunt.1.p. q.22. nu. 241.& 243.

Maioratus ob cauſam matrimonij factus an & quando poſſit per patrem reuocari, ſi mulier decedat ante contractum matrimonij, reſpõdetur ſub diſtinctione modi aut conditionis.1.p.q.22.nu.256.& reſoluitur.n.257.& 258.

Maioratus ob cauſam matrimonij inſtitutus non poteſt reuocari in præiudicium ſecũdo loco vocatorum.1.p.q.24.n.97. etiãſi fiat per conſtitutum, num.98. Quid ſi ſecundo loco vocatus non ſit præſens tempore factæ donationis.n.101.

Maioratus factus cum tertio ob cauſam matrimonij vt ſit irreuocabilis, an requiratur quod matrimonium fuerit copula cõſummatum.1.p.q.39. à num.1. cum pluribus ſequentibus.

de Maioratus conſtitutione, villa, vel alterius loci ſi non appareat, & Princeps det facultatem quòd eam habeat quis titulo maioratus ſicut anteceſſores habuerunt, an ſufficiat confirmationem producere, 1.part. quæſt.64. à num.1. cum ſequentibus.

Maioratus vel meliorationes ante leges 17. & 44. Tauri aliter quoad reuocationem veniunt iudicandi quàm poſt illas facti, 1. p.q.22.n.269.

Maioratus cauſa oneroſa in tertij fauorem inſtitutus irreuocabilis manet, ſi quis ex coniugibus decedat antequã alter poſſeſſionem reuocet, vel ambo ſcripturam tradiderunt.1.p.q.23.nu.1.& 14. Contraria opinio.n.7.

Maioratus de communi conſenſu à coniugibus inſtitutus, altero decedente, reuocari poteſt, poſſeſſione non tradita.1.p.q.23. n.5.& 9.

Maioratus à marito factus ex bonis vxoris, & de eius cõſenſu, eo defuncto an poſſit à

Digitized by Google

muliere reuocari, 1.part.quæſt.23. num. 47.& 51.
Maioratum ſi primo vocatus non acceptauerit, ſecundus acceptare poteſt, 1.p.q. 24.n.128.
Maioratus vel melioratio ſi ſit inualida, non acquiritur ius primo vocato, nec alijs, 1. part.quæſt.24.num.135.& poteſt reuocari, num.136. etiam extante iuramento, num.137.
Maioratus reuocari poteſt, ſi primus vocatus conditionibus non pareat, 1.p.quæſt. 24.num.138. etiam in præiudicium ſucceſſorum, num.139.& eſt inefficax donatio, num.140.
Maioratus inſtitutus, vt de aliqua re poſsit inſtitutor diſponere, & non diſpoſuit, qualiter factus intelligatur, 1.part.quęſt. 24.num.151.
Maioratum ſi quis faciat ſimpliciter, videtur apponere omnes clauſulas in maioratibus conſuetas, 1.p.q.48.n.70.
Maioratus perſuaſionibus inſtitutus an valeat, 1.p.q.25.n.17.
Maioratum ex donatione Regia conſtitutum an poſsit pater reuocare, 1.p.quæſt. 26.à num 1.per plures ſeqq.
Maioratu inſtituto, poſſeſsione tamen vel ſcriptura non tradita, an permittatur patri poſt multum tempus reuocatio, 1.p. q.26.n.151.
Maioratus reuocatio ante poſſeſsionis apprehenſionem eſt valida, 1.part. quæſt. 29.num.5.
Maioratus vel melioratio an cenſeatur reuocata, ſi illius inſtrumentum filius patri reddat, 1.p.q.29.n.17.
Maioratus coniungi poſſunt extra caſum matrimonij, in quo loquitur prag. anni 1534. 1 p.q.30.n.85.
Maioratum reuocare quo tempore liceat, 1.p.q.32.à n.1.
Maioratus vt ſit irreuocabilis, an ſit neceſſaria, acceptatio, 1.part.quæſt.36.à num.1. per plures ſeqq.
Maioratus ſit irreuocabilis ex tacita acceptatione, quæ ex renunciatione naſcitur, 1.part.quæſt.36.num.40. Quid ſi inſtitutus conſentiat, vt aliquis de certa quantitate diſponat, n.52.
Maioratus à Principe ſimpliciter confirmatus qualiter differat ab eo, in quo cum confirmatione adeſt prohibitio reuocandi, 1.p.q.37.n.13.
Maioratus ſicut in totum reuocari non poteſt, ita nec in parte, 1.part.quæſt.37. numero 17.
Maioratus an poſsit reuocari, ſi pater faciat maioratum in filium, ſi contrahat matrimonium, & ille poſt contractum obijt, 1. part.quæſt.39.à num.80.& reſoluitur, n. 116.& 118.
Maioratus an fiat irreuocabilis, ſi pater illum inſtituat de aliquibus annuis reditibus, & de alijs iuribus incorporalibus, & cedat actiones in filium, 1.p.q.40.à nu. 1. cum pluribus ſeqq.
Maioratus nominum debitorum, quamuis tradita poſſeſsione ſcripturæ reuocari nequeat, non tamen actio competit ſine patris ceſsione, 1.part.quæſt.40. nu.35. Quid ſi talis ceſsio fiat in abſentia, numero 36.
Maioratus factus in pupilli fauorem ſi poſſeſsionem apprehendat, aut ſcriptura traditur, irreuocabilis eſt, 1.part.quæſt.41. num.13.
Maioratus vt reuocatus cenſeatur, de reuocatione appareat neceſſe eſt, 1.par.quęſt. 43.num.20.
Maioratus reuocatur tacite, quando pater de eiſdem bonis facit maioratum in filiũ alium, 1.part.quæſt.43. num.57. & 58. Quid ſi ſecundus maioratus in filium incapacem fiat, num.60. & quid in melioratione, num.64. Arguitur contra Greg. Lop.& contra notata in num.57. nu.66. & 67.& definitur, num.68.& 69. Reuocatur etiam tacitè per alienationem rei, de qua fuit factus maioratus, num.70. & 74. Quid per obligationem rei datæ in maioratu vel melioratione, numero 75. Quid in donatione, num.71. Reuocatur etiam tacite per inimicitias ſuperuenientes inter patrem & filium, num 91. etiam ſi patris culpa ſuperueniant, num.96. Debent eſſe capitales ad hoc vt maioratus reuocetur, num.105. Reconualeſcit tamen ſi pater cum filio reconcilietur, num.98. Quid ſi poſt inimicitias cum filio contractas maioratum faciat, numero 102. Quid per hypothecam ſpecialem factam poſtquam maioratus fuit inſtitutus, numero 111.
Maioratum an ſufficiat generaliter reuocare, 1.p.q.43.n.116.
Maioratum ſi quis faciat, & aliud nõ caueat, habebit in omnibus naturam maioratus, 1.p.q.48.n.70.& 79.
Maioratus perfectus, & qui eſt in fieri, qualiter differant, 1.p.q.48.n.153. Authoris ſententia, n.154.
Maioratus factus à patre an valeat ſub conditione, ſi mater eum fecerit in filium cõmunem, 1.p.q.48.n.214.& 216. Authoris ſententia, n.217.
Maioratus aut melioratio recte conſtituitur in filium, quem teſtator nominauerit in quadam ſchedula, dummodo de eius veritate conſtet, 1.part quæſt.48. à nu.219.
ad

Digitized by Google

ad 232. Quid ſi pater faciat teſtamentum manu propria abſque teſtibus, numero 248. & 249. Quid in pia cauſa, numero 250. & 264. Quid in fideicommiſſo, numero 251.

Maioratu inſtituto, ſi quis impetret facultatem ad reuocandum, & ea non vtatur, reuocatus non cenſetur, 1. part. quæſt. 48. num. 271.

Maioratus vel melioratio irreuocabiles an maneant per clauſulam conſtituti quoad bona futura, 1. p. q. 49. n. 9.

Maioratus factus in contractu oneroſo non requirit expreſsionem bonorum, 1. p. q. 49. num. 10.

Maioratus an cenſeatur purus vel conditionalis, quando inſtitutor appoſuit conditionem, quæ tempore teſtamenti iam extabat, 1. part. quæſt. 56. à num. 1. ſub diſtinctione.

Maioratum de bonis extra Regnum exiſtentibus non poteſt quis abſque Regia facultate inſtituere, 1. part. quæſt. 58. numero 19.

Maioratus an ſuſtineatur, ſi ſcriptura illius ob aliquem defectum eſt inualida, 1. p. q. 62. num. 76.

In Maioratu nouo ſi quis ſtatuat, quod ſeruentur omnes conditiones quæ aderant in antiquo, ſi de illo appareat, ſeruandæ ſunt, 1. part. q 64. n. 23. Quid ſi ſcriptura antiqua non appareat, n. 24.

Maioratus antiquus per alium maioratum antiquum probatur, 1. part. quæſt. 64. numero 78.

Maioratus aut melioratio vt maneant irreuocabiles, an ſufficiat facere meliorationem aut maioratum per ſcripturam priuatā, & qualiter, 1. part. quæſt. 65. à numero 1. cum pluribus ſequentibus vſque ad 48.

Maioratus iudicatur perfectus in bonis in facultate aſsignatis, cum parentes poſt promiſsionem inſtituendi maioratum facultatem impetrauerunt, 1. par. quæſt. 66. num. 7.

Maioratus an poſsit conſtitui ex bonis quæ quis habet in emphyteuſim in præiudicium domini directi, 1. p. q 73. cum multis ſeqq.

Maioratum inſtituens recto iudicio & ratione omnia diſtinguere, & præcauare debet, 2. part. in præf. nu. 6. & in maioratus ſucceſsione debet ante omnia teſtatoris voluntas attendi, n. 9.

in Maioratus cauſa qui occubuit, an poſsit iterum agere, vt declaretur ſucceſſor, 2. p. in præf. n. 575.

Maioratus cum Regali facultate inſtitutus, dummodo filij alimenta competentia relinquuntur, an valeat, ſi talia alimenta non relinquantur, 2. part. quæſt. 4. illat. 8. num. 285.

in Maioratu ſuccedi tur in milleſimo gradu, 2. p. q. 6. n. 140. & 141.

in Maioratuum ſucceſsione non attenditur quod frater ſit vtrinque coniunctus, vel ex vno latere tantum, 2. part. quæſt. 7. numero 19.

Maioratus & feudum qualiter conueniant, 3. p. in præf. n. 50.

Maioratus etiam vocatur ille qui authoritate Regia non eſt inſtitutus, 3. part. quæſt. 1. num. 2.

Maioratus factus in fauorem ventris aut infantis, qualiter valeat, & acceptari poſsit, 3. p. q. 2. n. 17.

Maioratus filio delinquentis à Rege donatus an dicatur nouus, 3. part. quæſt. 5. numero 31.

Maioratus nouus cum additur ſine particularibus conditionibus & grauaminibus, ad caput & originem eſt recurrendum, 3. p. q. 8. n. 53.

Maioratus in contractibus inſtituti ſortiuntur naturam vltimarum voluntatum, 3. p. q. 24. n. 76.

Maioratus Hiſpaniæ, & primogenia Galliæ qualiter differant, 4. part. quæſt. 1. nu. 98. & 128.

Maioratum ſi quis renunciet, & poſt talem renunciationem bona maioratus alienet, an tali renunciatione non obſtante poſſit maioratum petere, 4. part. quæſt. 1. limit. 1. n. 102.

Maioratum ſi quis ſine Principis licentia inſtituat, poſtea tamen impetret, maioratus valet, 4. p. q 2. n. 194.

Maioratus ſi fiat ex noua licentia de bonis quæ confiſcata fuerunt, an dicatur nouus, vel antiquus, 4. part. quæſt. 19. numero 64.

Maioratus ſi alienetur per habentem filios, an filij admittantur ad reuocandam donationem, vel alij conſanguinei, 4. p. q. 19. n. 122. 124. & 125.

de Maioratu præſumuntur ea quæ exiſtunt intra villam vel locum maioratus, 4. p. q. 20. n. 15. 18. 27. 45. & 46.

Maioratus probatur per ſcripturam, 4. part. quæſt. 20. & ſi ſit de perdita, per teſtes peritos de illius tenore deponentes, num. 148. & 150. & quales debeant eſſe, num. 151. 152. 176. 181. 182. 183. 188. & 198. & qualis debeat eſſe ſcriptura, à nu. 171. & qualiter probetur ſcripturæ maioratus amiſsio, à n. 153.

Maioratus qui author non eſt, non poteſt obligare deſcendentes, nec eis præiudicare, 4. p. q. 20. n. 351.

Maiora-

Digitized by Google

Maioratus ſcriptura & primæua fundatio ſi non appareat, & Princeps in aliqua ſcriptura dicat eſſe maioratus, & ſuper tali ſcriptura Principis aſſertio fundetur, bona eſſe maioratus probantur, 4.part.q. 20.n.360.

Maioratus probatur per ſententiam, in qua declaratum fuit bona eſſe de maioratu, 4. p.q.20.n.365.

Maioratus, & eorum bona quibus in caſibus propter delictum confiſcentur, 4.par.q. 23.nu.52.& ſeqq. Quid ſi bona ſint alibi ſita, num.57.

Maioratus an ſit extinctus vel non ſi dubitetur, in dubio non eſſe extinctum debet iudicari, 4.p.q.29.n.19.

Maioratus reuocabilis ſi fiat per patrem in filium de bonis immobilibus, & de quibuſdam mobilibus pretioſis, reſeruato ſibi vſufructo, an poſsit filius petere à patre ſatiſdationem tanquam ab vſufructuario de rebus mobilibus reſtituendis, 4.p. q.34.n.22.

Vide verb. Facultas, habens, licentia, pater, mater, primogenitura, Princeps, Rex, res, ſententia, teſtator, tranſactio.

Mandatum.

Mandati fines cuſtodiri debent, 1.part.q.4. num.1.

Mandatum ſpeciale vbi requiritur ad diſpenſationem impetrandam, an ſufficiat conſenſus eius, cum quo diſpenſatum fuit, 1. p.q.9.n.10.

Mandata quæ negant & prohibent in ſacra Scriptura magis operantur, 2.p.quæſt.6. num.485.

Mandatum & conſilium an idem importet, 1.p.q.50.n.46.

Mandatum re integra morte mandantis expirat, 1.p.q.10.n.18.

Mandatum ſpeciale requiritur ad acquirendam poſſeſsionem, 1.part. quæſt.36, numero 86.

Mandatum ex temporis diuturnitate an præſumatur, refertur quædam ſententia, 1.part.quæſt.45.num.2. Contraria numero 5. Quid de qualitate mandati, numero 21.

Mandatum inueſtiendi in aliquam rem feudalem de perſonis habilibus intelligitur, 1.p.q.48.n.129.

in Mandato generali veniunt ea quæ ſunt ex conſuetudine, 2.part.in præf.numero 229.

Mandatum extẽditur ſecundum rationem, 2.p.q.6.n.513.

Mandati fines non dicitur quis excedere, ſi vtilius quam ei mandatum eſt, adimpleat, 4.p.q.1.lim.1.n.21.

Mandatum ſuper exequenda lite quando confirmet anteà acta, 4.p.q.2.nu.126. & 127.

Mandatum conſeruatorium priuilegij Apoſtolici expirat morte mandantis, 4.par.q. 10.n.47.& 54.

Manifeſtum.

Manifeſtum dicitur quod ex legitimis coniecturis apparet, 2.part. in præf. numero 25. *Vide probatio.*

Manuteneri.

Manuteneri dicitur qui ad antiquam poſſeſsionem reuertitur, 3.par.quæſt.16. numero 21.

Maritus.

Maritus & vxor vnum corpus dicuntur, & vna domus, 1.p.q.2.n.135. & participes bonæ famæ, n.136.

Maritus quando perdat lucrum dotis, quæ ſibi vxoris morte defertur, 1.part.quæſt. 1.num. 108.

Maritus ſi nolit concedere licentiam vxori ad faciendam meliorationem aut maioratum in filium ex bonis priori matrimonio lucratis, an ad id cogendus, 1.p. q.1. n.408.& 409.

Maritus qualiter poſsit ratificare maioratum, quem vxor abſque eius licentia fecit, 1.p.q.1.n.432.

Maritus cum ſtipulatur ſibi alimenta, an vxori ſtipulari, 1.part. quæſt. 2.numer. 125.

Maritus & vxor an poſsint ſuccedere in emphyteuſi per delictum extincta, ac in re conſtante matrimonio acquiſita, ſi iterum donetur, 1.p.q.1 a.n.5.

Maritus & vxor an poſsint in eodem teſtamento reciproce ſe hæredes inſtituere, 1. p.q.23.n.6.

Maritus ſi proprio nomine rem vxoris, ipſa conſentiente vendat, eius conſanguinei ad retractum admittuntur, 1. part. quæſt.23.num.66. Contraria opinio, numero 67.

Maritus an poſsit facere maioratum de bonis ſuperlucratis conſtante matrimonio abſque vxoris conſenſu, 1.part.quæſt.23. num.90.

Maritus tacens ſibi an præiudicet, cùm rem aliquam eius vxor extraneo vendit, vel donat, 1.p.q.23.n.48.

Maritus an poſsit donare bona conſtante matrimonio acquiſita, 1.p.q.23. nu.117. & quibus caſibus ſit licita donatio, num. 119.

Maritus de bonis matrimonio conſtante acquiſitis maioratum inſtituens, de quibus bonis videatur inſtituere, 1.part.quæſt. 23.num.122.& an poſsit legare, vt mulier partem ſibi competentem recipiat, n.124.

n 124.& quæ bona conſtante matrimonio acquiſita donare poſsit, 1. part. q. 10. num. 156.
Maritus durante matrimonio eſt dominus rei dotalis tam æſtimatæ quam non æſtimatæ, 4. p. q. 19. n. 82.
Maritus de bonis quæ in bello acquiſiuit, an poſsit facere maioratum abſque vxoris conſenſu, 1. p q. 23. n. 139.
Maritus non poteſt vt commiſſarius alterare ſucceſsionem filij maioris, quem diſpoſitio teſtatricis, iura, & conſuetudo Hiſpaniæ vocant, 1. part. quæſt. 48. numero 68.
Maritus virtute commiſsionis ſibi delatæ an poſsit eligere filium maiorem, ſi mater minorem diligebat, 1. part. quæſt. 48. nu. 95. Authoris ſententia, n. 100. 105. 130. 131.
Maritus an poſsit, iuſta cauſa ſuperueniente, voluntatem vxoris mutare, quando illi vt in aliquem filium maioratum eligat, commiſit, 1 p. q. 48. n. 151.
Maritus an poſsit, electione facta, vſque ad mortem variare, cum ei facultas committitur vt vſque ad mortem poſsit eligere, 1. p. q. 48. n. 176.
Maritus eligens virtute l. 19. Tauri, & nulliter, an iterum poſsit eligere, 1. p. q. 52. num. 22.
Maritus agens ex contractu per vxorem ſine illius licentia celebrato illum ratificat, 1. p. q. 55. n. 81.
Maritus de bonis quæ extra Regnum habet, non poteſt dare mulieri vltra decimam bonorum partem, 1. p. q. 58. n. 120. Quid ſi à naturali alterius Regni, dum ibi exiſtit, promittantur, & poſt in Caſtella petantur, n. 121.
Maritus occidens vxorem priuatur lucro ſtatuto ſibi debito, 2. part. quæſt. 4. illat. 1. num. 27.
Maritus qualiter poſsit adminiſtrare rem vxoris, 4. part. quæſt. 19. num. 90. An poſſit renunciare bonis conſtante matrimonio ſuperlucratis in præiudicium fiſci, 4. p. q. 23. n. 156.
Maritus an poſsit repetere expenſas, quas fecit in exigenda dote, 4. part. quæſt. 26. num. 23.
Maritus, qui male vtitur bonis dotalibus, cogitur ad dandam cautionem, 4. par. q. 34. num. 6.
Maritus an poſsit ratificare contractum per vxorem factum abſque eius licentia, ſi in iudicio opponatur contractum per eam factum eſſe nullum, 4. part. quæſt. 4. num. 70.

Maſculus, Maſculinum, Maſculinitas.

Maſculi ex fœminis quando vocentur, 1. p. quæſt. 1. nume. 111. & quando perpetuò vocentur, & fœminæ excludantur, nu. 127.
Maſculi poſſunt conſentire, vt filiæ, quas ſolum dotare tenebantur, cum illis ſuccedant, 1. p. q. 2. n. 72.
Maſculus, qui ſubito moritur, non cenſetur extitiſſe, 1. p. q. 39. n. 90.
Maſculos ſi quis in primo teſtamento vocauit, & in ſecundo omittat, non videtur à priori vocatione maſculorum receſsiſſe, 1. p. q. 74. n. 19.
Maſculi ad fideicommiſſum vocati cenſentur, cùm teſtator in vocationibus factis in codicillis ad vocationes factas de maſculis in teſtamento ſe refert, 2. p. q. 4. illat. 8. n. 247.
Maſculus in eodem gradu fœminæ præfertur, 2. part. quæſt. 6. à num. 125. ad 128. & quando fœmina præferatur maſculo, num. 131.
Maſculus, qui geſtabatur in vtero tempore, quo vltimus poſſeſſor è vita deceſsit, fœminæ præfertur, 2. part. quæſt. 6. numero 217.
Maſculi ex fœminis veniunt, ſi ſubſtitutio fiat ſub hac conditione, *ſi deceſſerit ſine liberis maſculis*, 2. p. q. 6. nu. 239. Quid in feudo, n. 290.
Maſculus maritus maior ſupplet ætatem mulieris minoris, 2. part. quæſt. 6. numero 249.
Maſculi votum præfertur, commiſsione data maſculo & mulieri, vt nominet aliquẽ ad maioratum, & illi diſcordant, 2. p. q. 6. n. 251. & 253.
Maſculus ex fœmina admittitur, cùm teſtator ſolam maſculinitatem conſiderauit, 2. p. q. 6. n. 258.
Maſculi ex fœmina veniunt, ſi maioratum faciens prius maſculos vocans, vocet etiã filios ex aliqua filia, cum duplici tamen limitatione, 2. part. quæſt. 6. à num. 255. ad 260.
Maſculi vocati cenſentur, ſi teſtator vocet ad maioratum nepotes filiorum maſculos, & illorum deſcendentes in infinitum, 2. p. q. 6. n. 293. 294. 299.
Maſculus prius natus præſumitur, cum dubitatur quis prius natus fuerit, maſculus, an fœmina, 2. part. quæſt. 6. num. 430. & in dubio in ſucceſsione maioratus fœminæ præfertur, num. 442. 443. limitatur tamen à n. 450.
de Maſculis an cenſeatur facta repetitio ex verbis negatiuis, q. 6. à n. 492.
Maſculus natus ex nepte excludit filiam, quando in fideicommiſſo adeſt clauſula prælatiua maſculorum, 2. p. q. 6. nu. 529. Quid in maſculo extraneo, n. 530.

Maſculi

Maſculi ex fœminis admittuntur, quando agnationis conſeruandæ ratio non vrget, 2.p.q.6.n.541.& 542.
Maſculinum in priuilegijs concipit fœmininum, 1.part.quæſt.16.num.1. Quid in materia pœnali & odioſa, 1.p.q.23. à nu. 31.ad 33.
Maſculinum concipere fœmininum quot modis dicatur, 2.part.quæſt.6. numero 252.
Maſculinitatis qualitas in præcedenti teſtamento reuocato an operetur ad declarationem ad diſpoſita in ſequenti, ſententia affirmans, 2.part.in præf. n.285.negans n.289.
Maſculinitatis clauſula appoſita in fideicommiſſo vniuerſali cenſetur in particulari repetita, 2.part.quæſt.4.illat.8. numero 243.
Maſculinitatis qualitas qualiter repetita cenſeatur, 2.part.quæſt.6.numero 320.321. 325. 326. 327. 329. 354. 360. 362.& 363.
Maſculinitas qualitates inter deſcendentes à teſtatore per lineam maſculinam, per fœminas, & inter tranſuerſales qualiter differant, ad hoc vt repetita cenſeatur, 2.p.q.6.n.364.
Maſculinitas ſi non ſit expreſſa, ſubintelligenda non eſt, 2.part.quæſt.6. numero 375.

Mater.

Mater poteſt facere maioratum in filium ſpurium, ſi filios legitimos non habet, 1. p.q.2.n.109.& 115.
Mater an poſſit reuocare donationem quin ti, num.38. An ad hoc vt ſit irreuocabilis, requiratur traditio, refertur ſententia negans, 1.part.quæſt.28.num.40. & 42. Affirmans tamen, n.43.& 45. & reſoluitur, n.60.& 61.
Mater venit appellatione parentum, 1 part. q.28.n.41.
Mater an poſſit acceptare donationem pro filio, 1.p.q.41.n.19.
Mater virtute mandati generalis an poſſit reuocare meliorationem ſine ſpeciali mãdato, 2.p.q.43.n.28.
Mater ſi faciat maioratum in filium, quem pater elegerit, ſi ille non eligat, quis electus videatur, 1.part.quæſt.48.n.41. 44. 45.& 49.
Mater acceptans legatum vſusfructus, legitimam & Trebellianicam an renunciet, 1.p.q.55.n.29.
Mater, quæ ex forma ſtatuti relinquere tenetur tres partes bonorum ſuorum, non poteſt in eis aliquod onus fideicommiſſi imponere, 1.p.q.71.n.19.
Mater non excluditur à ſubſtituto per tacitam pupillarem, 2.p.in præf.num. 345. Quando excludatur, n.346.
Mater an teneatur reſeruare filijs prioris matrimonij proprietatem bonorum, quãdo tales filij ſunt deportati, 2.part.quæſt. 9.num.5. An admittatur ad hæreditatem filij, quam habuit virtute ſtatuti excludentis fœminas ob maſculos, 3.part.q.8. num.36.
Mater non tenetur regulariter filiam dotare, 3.p.q.9.n.51.
Mater quando teneatur filiam dotare, 4.p. q.27.n.12.
Mater an excludatur à tutela, quemadmodum excluditur à ſucceſſione bonorum maioratus, 4.p.q.31.n.1.

Matrimonium, Matrimoniale.

Matrimonium eſt maris atque fœminæ coniunctio indiuiduam vitæ conſuetudinem retinens, 1.part.q.39.n.1. Etiam ante copulam dicitur perfectum, nu.3.7.9.17.& 39. Verum fuit inter B. Mariam & S. Ioſeph, licet copula non conſummatum, numero 11. Dicitur copulatum ſine copula, num.16. Illud non coitus facit, ſed maritalis affectio, num.5. Illius cauſa non ſolum proles, ſed fornicationis euitatio & fides, n.94. Debet eſſe liberum, & ab omni grauamine ſecurum, 1.part. quæſt.51. num.1.
Matrimonium aliqui dixerunt speciẽ quandam emptionis, vbi non virtutes & genus, ſed diuitiæ attenduntur, 2.par.q.22. num.224.
Matrimonium ſub conditione, ſi Papa diſpenſauerit, an valeat, 1.part.quæſt.2.numero 26.
Matrimonium primum eſt inefficax, ſi ante aduentum conditionis, *ſi Papa diſpenſauerit*, aliud contrahatur, 1.p.q.2. n.44. & ſeqq.
Matrimonium contrahere quando quis prę ſumatur contra voluntatem patris, aut matris, aut eius qui maioratum inſtituit, 1.p.q.50.n.66.
in Matrimonio mulieris, vbi conſenſus fratrum eſt neceſſarius, omnium conſenſus copulatiue an requiratur, 3.p.quæſt.50. num.211.
Matrimonium quando dicatur clandeſtinum, 2.p.q.1.n.75.
Matrimonij publicitas non excuſat mulierem à mala fide, ſi contrahat cum eo, de quo erat fama quod cum alia contraxerat, 2.p.q.1.n.76.
Matrimonium præſumitur ex longa cohabitatione viri & mulieris quoad legitimationem, 3.part. quæſt. 55. numero 132.

Matrimonialis cauſa poſſeſſoria an habeat admiſtam cauſam proprietatis, 3.p.q.15. num.121.

Medium.

Media præſumuntur eorum, quorum ſunt extrema, 4.p.q.50.n.50.

Meliorare, Melioratus, Melioratio, Melioramenta.

Meliorare verbum antiquum eſt, 1.part. in præf.n.61.

Melioro verbum an ſupplendum, vt filius videatur melioratus, ſi pater dicat in teſtamento, *Filium meum N. in tertia bonorum parte*, 1.p.q.15.n.74.

Melioratus an teneatur ad debita poſt maioratum irreuocabilem, 1.part. quæſt.24. num.117.

Melioratus in certa parte an poſsit meliorationem acceptare, & hæreditatem repudiare, 1.p.q.61.n.2.& ſeq.

Melioratio quæ non exprimitur, in quo ſit valida, 1.p.in præf.n.93.

Melioratio tertij eſt quoddam vinculum, & ſpecies maioratus, 1.p.in præf.nu.89.eſt quota bonorum, non hæreditas, 1.part.q. 52.num.40.

Melioratio vltra tertium & quintum an valeat, illius validitate in tempus, quo Rex confirmet, reſeruata, 1.part.quæſt.2.numero 17.

Melioratio inter filios non præſumenda, ſi de ea appareat, 1.part. quæſt.3. numero 35.

Meliorationes rei emphyteuticæ, quas ſua culpa emphyteuta amiſit, an domino cedaut, 1.p.q.50.n.54.

Melioratio facta à matre in tertio bonorum ex dote an deducatur, 1.part. quæſt.10. num.128.

Melioratio & ſubrogatio an facta cenſeatur, ſi pater domum vendat, in qua filiæ meliorationem fecit, & aliam eiuſdem qualitatis donat, 1.p.q.11.nu.47. Opinio Authoris refertur, n.48.

Melioratio tertij & quinti an valeat præteritione vel exhæredatione teſtamento rupto, ſi teſtator ſe filium habere ignorabat, 1.p.q.21.n.30.

Melioratio & vinculum an valeat in vnico filio, mortuis alijs fratribus, ſi primus conſenſit, 1.p.q.21.n.34.

Meliorationes tertij & quinti reuocabiles ſunt præterquam in caſibus in l.17.& 44. Tauri expreſsis, 1.part.quæſt.22. nu.28. & 33.

Melioratio tertij & quinti ſine Regia authoritate tertio ob cauſam onerosam facta reuocari non poteſt, 1.part.quæſt.23.num. 4.& 8.

Melioratio facta vni filio ſi filiorum perſuaſionibus alij fiat, applicatur filio prius meliorato, 1.part.quæſt.25. numero 29.

Melioratio an reuocetur, ſi poſt factam meliorationem pater delictum committat, 1.p.q.26.n.132.

Melioratio facta per contractum & vltimam voluntatem æquiparantur, 1.par.q. 31.num.21.

Melioratio tertij eſt vſque ad mortem reuocabilis, 1.p.q.32.n.3.

Melioratio vt valida ſit, acceptatio & præſentia meliorati an requirantur, 1.part.q. 36.num.18.

Melioratio an poſsit reuocari, ſi pater & mater filiam meliorent vt contrahat matrimonium cum aliquo, illo mortuo, antequam contrahat, 1 part. quæſt.39. numero 79.

Melioratio ad quem pertineat, ſi filius melioratur cum grauamine quòd poſt eius vitam ſucceſſorem nominet, ante nominationem decedat, 1.part.quæſt.48. numero 86.

Melioratio facta filio ſine aſsignatione tertij & quinti, intelligitur ſecundum perſonæ qualitatem, 1.part.quæſt.51. num. 225.

Melioratio an poſsit fieri de bonis quæ pater vel mater tenetur reſeruare filijs primi matrimonij, 1.p.quæſt.53.à nu.1. per plures ſeqq.

Melioratio de parte bonorum eſt prælegatum, & mera donatio, n.89.

Melioratione facta tertiæ partis bonorum, cum grauamine vt quis alio filio reſtituat, ſi ſine liberis decedat, ſi filius melioratus monaſterium ingrediatur, potior eſt cauſa ſubſtituti, 2.part.quæſt.3. num. 121.

Melioratio an poſsit quoad futura reuocari, ſi pater faciat meliorationem tertij in filium de bonis præſentibus & futuris, & eius nomine ſe pro poſſeſſore conſtituat, ſententia affirmans, 2.p.q.3.n.140. negans, n.141.

Melioratio non efficitur caduca, ſi pater meliorauit filium in tertio, & in illius locum alium ſubſtituit, & melioratus viuo teſtatore deceſſerit, 2.part.quæſt.10.num.6. & 10.

Melioratio qualiter efficiatur irreuocabilis, 3.p.q.17.n.54.

Meliorationes factæ in bonis emphyteuticis qualiter confiſcentur, 4. part. quæſt. 23.num.11.

Melioratio quando præſumatur facta in fraudem fiſci, 4.part.quæſt.23.numero 172.

Melio-

Digitized by Google

INDEX.

Melioramenta ad primogenitum an pertineant maioratu inſtituto de bonis ad culturam redactis, 1. part. quæſt. 10. oumero 128.

Melioramenta qualiter pertineant ad dominum feudi, ſi feudum amittatur ob culpam vaſſalli, 1. part. quæſt. 10. numero 150.

Melioramenta facta in re reſtitutioni ſubiecta qualiter ſoluenda ſiot, 4. p. q. 32. num. 20. & 21.

Membra.

Membra non debent à capite diſcedere, 1. part. quæſt. 26. num. 83. Illi tanquam dignioris membra videntur ſubalternari, nu. 84. & eſt idem iuris in membris ac in capite, n. 85.

Memoria.

Memoria præteritorum remanere non debet, vt aliquid de nouo fieri dicatur, 1. p. q. 12. n. 15.

Mens, Mentecaptus.

Mens eſt amplectenda, quando verba ſtatuti abſurditatem continent, 1. part. q. 1. n. 198.

Mens teſtatoris prohibentis contrahere cũ infectis eſt conſeruare ſuam nobilitatem immaculatam, 1. part. quæſt. 51. num. 48. Et num. 49. & 54. doctrina quædam Anguli circa prohibitionem contrahendi cum infectis examinatur.

Mentem defuncti difficile eſt iudicare, 2. p. in præf. n. 1.

Mens veriſimilis circa implemeotum conditionis magis conſideratur quam verborum rigor, 2. part. quæſt. 4. illat. 8. numero 225.

ſanæ Mentis quilibet præſumitur niſi contrarium probetur, 1. part. quæſt. 1. num. 372.

ſanæ Mentis an dicatur qui intra paucas horas mortuus fuit, 1. part. quæſt. 388. Quid de his qui aliquem vſum rationis videntur habere, & teſtamento iouiti conſentire, 1. p. q. 1. n. 389.

Mentecaptus & furioſo ſimilis an excludat fœminam à ſucceſsione, cum agitur de conſeruaoda agoatione, 2. part. quæſt. 4. num. 34.

Mentio.

Mentio ſpecialis vbi requiritur, generalis non ſufficit, 1. p. q. 7. n. 15.

Mercator, Mercantia.

Mercator alienigena ſi faciat maioratum, an & qualiter leges Regni ſeruare teneatur, 1. p. q. 58. n. 20. & 21.

Mercator an poſsit in loco domicilij coouenire, 1. p. q. 58. n. 95.

Mercantia caput eſt vniuerſale, vbi vna res alterius loco ſubrogatur, 1. part. quæſt. 11. num. 88.

Metus.

Metus eſt probandus in ſpecie illius contractus qui reſcindi debet, 1. part. quæſt. 1. n. 382.

Miles, Militia.

Milites S. Iacobi an ſiot religioſi, 2. par. q. 3. n. 46. & 47.

Militiæ propter fauorem publicum multa conceduntur, 1. p. q. 1. o. 7. Quid de iure ciuili, n. 74.

Minor.

Minores æquum ius ac primogeniti habent in bonis iure naturali, 1. part. in præf. num. 24.

Minor iurans non contrauenire contractui, an poſsit contra illum agere, 1. part. q. 5. num. 19.

Minor an ſit reſtituendus aduerſus repudiationem, quam de bonis maioratus fecit, 1. p. q. 21. n. 85.

Minor, aut filius familias exiſtens extra Regnum an poſsit contrahere abſque ſolemnitate capituli anni 1555. Pintiæ conditi, referũtur variæ ſententiæ, 1. p. q. 58. à n. 109 ad 111. Authoris opinio, n. 113. 116. 117. & 118.

Minor intra quod tempus poſsit reſtitutionem petere, 2. part. quæſt. 4. illat. 8. num. 173. Si reſtituatur, an recuperet fructus, quos ſecundus vocatus percepit, numero 77.

Minor aduerſus triconalem poſſeſsionem an reſtituatur, 3. part. quæſt. 6. numero 70.

Minor poteſt agere in iudicio poſſeſſorio abſque curatore, 3. par. quæſt. 15. n. 90. & an habeat io eo perſonam legitimatam, num. 96.

Minor an poſsit reſtitui aduerſus renunciationem, 3. part. quæſt. 18. num. 27. Authoris ſententia, num. 28. & 29. Ao requiratur iudicis decretum, num. 31. An poſsit ſine decreto alienare feudum ſterilem ratione maioris vtilitatis, 4. part. quæſt. 1. num. 37. & 38. vbi reſolutio quædam Iaſonis examinatur, & impugnatur alia Anton. Peregrin. circa alieoationem fideicommiſsi.

Minor vigintiquinque annis poteſt alienare boos ad redimendam à captiuitate perſonam coniunctam, 4. part. quæſt. 1. limitat. 4. Nec aduerſus donationem cauſa redemptionis reſtituitur, numero 7. Quid ſi fide iubeat pro patre carcerato, numero 20.

Minor ſe opponens liti per prædeceſſorem maioratus motæ an habeat reſtitutionem ad probandum per eoſdemmet articulos,

& di

& directo contrarios, ſub diſtinctione traditur, 4.part.quæſt.14.num.18.19.22.& 24. An concedatur illi reſtitutio aduerſus declinatoriam fori, aut contra ſententia interloquutoriam, num.26. An teneatur aſſumere litem in eodem ſtatu, in quo eam inuenit, num.28. Authoris ſententia, nu.29 Si reſtitutionem petat, an poſſint primi collitigantes in cauſa procedere, num.33. An poſsit in integrum reſtitui aduerſus non petitam tenutam, num. 116.

Minor non reſtituitur aduerſus tranſactionem, quando verum debitum ſine moleſtia conſequi non poteſt, 4.part. quæſt. 22.num.36.

Minor abſque authoritate tutoris, & prætoris decreto, non poteſt alienare feudum in teſtamento relictum, 4.part.quæſt.23. num.129.

Miſtum.

Miſtum aſſumit naturam ſimplicis fauorabilis, ſimplicibus interſe contrarijs exiſtentibus, 1.p.q.15.n.44.

Miſtum non continetur ſub ſimplici, quando verba ad literam intelligenda ſunt, 2. p.q.4 illat.8.n.128.

Mobilia.

Mobilia immobilibus cohærentia immobilia iudicantur, 1.part.quæſt. 10. numero 108.

Modus, Modalis, Modificari.

Modus tertij vtilitatem reſpiciens cauſa finalis dicitur, 2.part.quæſt.4.illat.8.num. 267.

Modus quando comparetur conditioni, & conditio accipiatur pro pacto, 2. part. quæſt.4.illat.8.numero 274. & quando actio naſcatur in modo, num.275.& quãdo debeat modus impleri per viam compulſionis, & conditio per viam excluſionis, num.293.

Modalia verba habent vim conditionis, quãdo hoc ex mente teſtatoris conſtat, 2.p. q.4.illat.8.n.290.

Modificari corrigere, mutare, detrahere, & diſpenſare, qualiter differant, 1.p.q.24. num.150.

Momentum.

Momento temporis quæ durant, non ſunt in conſideratione, 1.part. quæſt.39.numero 91.

Monaſterium.

Monaſterium non excludit ſubſtitutum, vbi monachus blanditijs profeſsionem fecit, 1.p.q.25.n.49.

Monaſterium an ſuccedat, ſi inſtitutus ſub conditione ſine ſi ijs monaſterium ingrediatur, 1.p.q.51.n.125.

Monaſterium non excludit ſubſtitutum, quando monachus intrauit monaſterium ad ſubſtitutum fraudandum, 2.par.quęſt. 1.num.14. Nec in præiudicium ſubſtituti poteſt quis in mortis articulo habitum accipere, num.19. loco filij an habeatur, 2.part.quæſt.3.numero 40.50.51.& 52. An gaudeat vſufructu bonorum aduentitiorum, ſententia affirmans, num.53. negans 54. Excluditur cum adeſt prohibitio de non alienando, numero 69. Non eſt de familia teſtatoris, n.99.

Monachus.

Monachus Epiſcopus creatus an ad habendum proprium habilis efficiatur, 1.p.q. 1.num.57.

Monachi & clerici vtrum in maioratibus ſuccedant, 2.part.quæſt.3. à num.1. per plures ſeqq. & quid de monachis S.Franciſci, S.Dominici, & alijs ſimilibus, num. 27.28.35.36.64.65.66.87.97.108.115. 116.117.124.& 139.

Monachi in Gallia parentibus non ſuccedunt, 2.p.q.3.n.110.

Monachus retinet agnationem quoad monaſterij commoda, 4.p.q.23.n.119.

Monialis.

Moniales an computandæ in numero filiarum, 1.part.quæſt.2.num.87. An poſsit in feudo ſuccedere, 2.part.quæſt.3.num. 38.& 41. Quid in fideicommiſſo, num. 39. Quid in adminiſtratione capellæ & maioratus, n.42.

Monarchia.

Monarchiæ quatuor mundi à violentia ortum habuerunt, 1.part.in præf.numero 22.

Monitio.

Monitio pro omnibus an ſufficiat, vbi agitur de pœna imponenda, 1.part.quæſt.1. num.264.

Mora, Moroſus.

Mora duplicata purgari an poſsit, 1.part.q. 22.num.85.

Moræ purgatio non admittitur in caſu l. 33. Taorinæ, 1.part.quæſt.48.nume. 11. Nec vbi tempus à lege ſtatuitur, numero 12.& 25. Nec eam poteſt purgare conſanguineus, qui vult rem venditam retrahere, numero 13. Quid in primogenito, 2.part. quæſt.4. illatio.8. numero 184. & 186. Quid in donatario, numero 185.

Mora non poteſt purgari, quando renunciatur omni legum auxilio, 2 part.quæſt. 4.illat.8.num.188. Quid ad inducendam exceptionem, numero 190. Qualiter purgetur, num.191. An requiratur interpellatio, num.192. Authoris ſententia à nu. 193. ad 195.

Mora purgari non poteſt, executione ab homine facta, 4.part.quæſt.40.numero 65.

Moroſi tranſacto tempore amittunt eligendi facultatem, 1.part.quæſt.48. numero 24.

Morior, Mors, Moriens, Mortuus.

Mori dicitur quis cum teſtamento, quando licet bona non exprimat, hæredem vniuerſalem inſtituit, 1.part. quæſt.48. numero 292.

Mors ciuilis quando naturali æquiparetur, 2.p.q.3.n.55.& 56.

Morte omnia finiuntur, 4.part. quæſt.10. num.53.

Moriens an poſsit donare inter viuos in mortis articulo, 1.part.quæſt.23. numero 41.

Moriens nullum præſumitur dolum cogitare, 2.p.q.1.n.15.

Mortuus reputatur qui legitimam cum iuramento renunciauit, 2.part.q.3. nu.30.

Mos.

Mos fideliſsimæ vetuſtatis retinendus, 1.p. in præf.n.47.

Mores paterni filij mores arguunt, 1. p.q. 51.num.15.

Mores ex nomine bono vel malo arguuntur, 1.p.q.51.n.64.

Mulier.

Mulier ſtatuto prohibita cõtrahere an prohibeatur facere vltimam voluntatem, 1. p.q.1.n.65.

Mulier nupta abſque licentia mariti an poſſit maioratum inſtituere, 1. part. quæſt. 1.nume.66. & 407. An poſsit reuocare maioratum, mortuo marito quem eo viuente inſtituit, num.410.& 411.Quid ſi maritus de licentia vxoris maioratum inſtituit, 1.p.q.23.n.141.

Mulier ad vota ſecunda tranſiens, an teneatur reſtituere filijs primi matrimonij titulo lucratiuo ex eo habita, 1.par.quæſt. 1.n.188.

Mulier prohibita contrahere abſque licentia mariti, an poſsit contrahere conferendo contractum in tempus ſoluti matrimonij, 1.part.quæſt.2.num.30. An poſsit maioratum vel meliorationem facere, numero 31. Si contrahat, an poſt eius mortem poſsit maritus contractui conſentire, 1.p.q.23.n.152.

Mulier ſtatuto non ſuccedens an habeat ius retractus, 1.p.q.2.n.94.

Mulier ſumme nobilis maritum ignobilem an nobilitet, 1.part.quæſt.2. numero 126.

Mulier naturalis legitimo viro nupta an efficiatur legitima, 1.part.quæſt.2.numero 132.& 137.

Mulier nobilis plebeio nubens perdit nobilitatem, 1.p.q.2.n.144.

Mulier quando metu reuerentiali actum facere præſumatur, 1.part.quæſt.23.numero 16.

Mulier an poſsit alterare vocationes maioratus, quæ ex eius bonis & conſenſu ipſa & maritus fundauerunt, 1.part.quæſt.23. num.68.

Mulier in habitu habet dominium bonorũ conſtante matrimonio acquiſitorum, 1. p.q.23.n.101.

Mulier conſentiens vt rem matrimonio cõſtante acquiſitam maritus alienet, qualiter ſibi præiudicet, 1.part.quæſt.23. numero 49.& 50.

Mulier pro dote capiens poſſeſsionem bonorum, quæ maritus permutauit, permutationem an ratificet, 1.part. quæſt. 36. num.48.

Mulier deſponſata per verba de præſenti an poſsit facere contractum abſque licentia mariti, 1.part.quæſt.39.à nume.8. & reſoluitur, num.30. 32.& 38.& num.52. & 53. opinio Ioan. Lop. circa præſentem quæſt. refellitur, & nu.54. alia ſententia Auend. examinatur.

Mulieres propter virorum præiudicium abſque eorum licentia contrahere prohibentur, 1.part.q.39.num.36. Nec earum contractus iuramento firmantur, numero 37.

Mulier ſi dedit facultatem marito, vt pro ea poſsit maioratum inſtituere, vel meliorationem facere, intra quod tempus id exequi teneatur, 1.part.quæſt.48. num.17. & 19.

Mulier ſi luxurioſe viuat, an reuocetur mãdatum cum maritus ei reliquit poteſtatem vt pro illo teſtari poſsit, 1.par.quæſt. 48.num.143. Quid ſi teſtatori ſit inimica, num.145. Quid ſi ſecundo contrahat, n.146. Quibus cauſis dotem amittat, nu. 147.& 150.

Mulier poteſt iterum eligere, cum electio per eam facta de arrhis & ioijs effectum non habuit, 1.part.quæſt. 48. numero 170.

Mulier contrahens matrimonium intra annum luctus excuſatur ab infamia, ſi iuſſu patris contrahat, 1.part.quæſt.50.numero 56.

Mulier dicitur indigne nubere, quando ſecundum mores ciuitatis matrimonium non eſt condignum, 1.part.quæſt.50.nu. 80.& 89.

Mulier tempore contractus matrimonij poteſt paciſci, quod ſuccedant tantum filij ex primo matrimonio, 1.part. quæſt.5. num.356.

Digitized by Google

Mulier an poſsit repetere dotem, quam dedit pro contrahendo cum aliquo conſanguineo, vbi ſponſalia tantum contracta fuere, 1.p.q.51.n.372.

Mulier abiecta & vilis quæ dicatur ad hoc vt filij nequeant ſuccedere, 1.part.q.51.num.401.

Mulier, quæ ex l.52. Tauri nulliter elegit, an poſsit variare, 1.part.quæſt.52. & ibi limitatur ſententia Matientij an ſit permittenda in muliere variatio, electione ſemel facta, & quid ſi prima electio ſit valida, num.30. & quando variare non liceat, num.31.

Mulier an poſsit ex arrhis, quas illi maritus dedit, vnum ex filijs meliorare, aut facere maioriam, refertur quædam ſententia, 1.part.quæſt.54.à num.1. Authoris, nu.7.& 8.

Mulier tenetur ſequi virum quocunque erit, 1.part.quæſt.57.num.42. & illi eſt ſubdita tanquam capiti, numero 43. 44. & 45.

Mulier nupta extra territorium non eſt capax acquirendi bona, quæ non poſſunt habere forenſes, 1.part.quæſt.58.numero 58.

Mulier coniugata naturalis huius Regni ſtatuto prohibita contrahere abſque licentia mariti, an poſsit diſponere abſque licentia illius de bonis exiſtentibus vbi tale ſtatutum non viget, 1.part.queſt.58.num.101.&107. Quid ſi mulier ſit extra Regnum, n.108.

Mulier nupta non amittit originem naturalem ſuæ patriæ, 1.part.quæſt.58.nu.129.& 130.

Mulier abſque conſenſu propinquorum cõtrahere prohibita ſi contrahat ſtatuti forma non ſeruata, an confeſsio eius in inſtrumento adiecta prohibet in eo geſta, 1.part.quæſt.62.num 84. Authoris ſententia, num.85. & an poſsit talis mulier adeſſe iudicio, & aliquid confiteri, numero 86.

Mulier nupta virtute licentiæ generalis mariti poteſt facere quæ maritus ordinarie faciebat, 2.p.in præf.n.236.

Mulier grauida miſſa in poſſeſsionem ventris nomine tenetur præſtare cautionem quod reſtituet fructus, ſi ad illam nõ pertineant, licet non alimenta, 3.part.quæſt.2.num.36.

Mulier ſi habens comitatum nubat intra annum luctus, illum non amittit, 3.p.q.11.num.20.

Mulier mittitur in poſſeſsionem ex ſummaria cognitione, 3.part.quæſt.15.numero 2.& 3.

Mulier vxor in dubio præſumitur, non concubina, 3.part.quæſt.15.num.188.

Mulier ſi ſoluto matrimonio occupet bona dotalia propria authoritate, an incidat in pœnam l.in tantũ. C.vnde vi, & l.extat, ff.quod met.cauſ.3.p.q.19.n.6.

Mulier poteſt contrahere abſque licentia mariti, quando contractus eſt illi vtilis, 4.p.q.1.lim.1.n.2.

Mulier prohibita donare ſine conſenſu mariti an poſsit ex cauſa remunerationis, 4.part.quæſt.1.lim.3.num.7. Authoris ſententia, num.8. Quid in contractu pro redemptione captiui, 4.part.quæſt.1.illat.4.num.2.

Mulier iurans non alienare rem dotalem, ſi poſtea cum iuramento alienet, non tenet alienatio, 4.part.quæſt.15.num.89.

Mulier rem dotalem reiuẽdicare poteſt, vbi maritus non eſt ſoluendo, 4.p.q.19.nu.83.89.92.

Mulier an poſsit renunciare legato ſibi à marito relicto, cùm commiſit homicidium, ex quo debebant omnia bona confiſcari per ſententiam, 4.part.quæſt.23.num.118.

Mulier nupta an poſsit repudiare ſine licentia mariti donationem ei factam, 4.par.q.23.n.121. Authoris ſententia à n.122. An renunciare bonis matrimonio conſtante acquiſitis in præiudicium parentum, nu.154.& 155.

Mulier, ſoluto matrimonio, an poſsit petere medietatem expenſarum, quas maritus fecit in petendo bona maioratus, 4.p.q.26.num.43.

Mulier priuilegium, dignitatem, & nomen recipit à viro, 4.part. quæſt.28. numero 3.

Mulier tenetur ad præſtandam cautionem, quòd bona quæ habet à primo marito, reſtituet filijs primi matrimonij, 4.p.q.34.n.7. *vide vxor.*

Multiplicatio.

Multiplicatio fortius ius tribuit actui celebrato, 1.p.q.22.n.96.

Munus.

Munera ordinaria & extraordinaria quę dicantur, 4.part.quæſt.1.limitat.5.numero 16.

Mutus.

Mutus an poſsit facere maioratum, 1.par.q.num.412.

Mutus vel demens an ſuccedant in maioratu, 2.part.quæſt.4.numero 15. An poſsit contrahere matrimonium, & filij eius in maioratu ſuccedere, 2.part.quæſt 4. illatio.2.num.49. Quid ſi ſit mutus ex accidenti, 4.part.quæſt.1.limit.1. numero 86.

N.

Narratiua.

Narratiua quando probet in præiudicium tertij, 1.p.q.9.n.12.

Narratiua operatur, quod omnia quæ narrantur, videantur conceſſa, 1.part.q.60. num.42.

de Narratiuæ errore, & vtrum ſint conceſſæ proprietates, vel iuriſdictio tantum, per primas conceſsiones debet inſpici, 1. part.quæſt.64.num.76.

Natus, Naſciturus, Natio.

Nati qui non ſunt tempore exiſtentis conditionis, an poſsint reuocare alienationem, 2. part. quæſt.4. illatio.8. numero 12.

Nati in vita teſtatoris exiſtentes tempore purificatæ conditionis, veluti magis præ dilecti, præferuntur poſt eius mortem natis, 2.p.q.6.n.343.

Natus perfectè non dicitur ille, qui ita intempeſtiuè natus eſt, vt viuere non poſſit, 2.p.q.9.n.8.

Natus poſt obtentam diſpenſationem, & in legitimi poſſeſsione, obtinet in maioratus poſſeſsione, 3.part. in præf. numero 25.

Naſcituri idem ius habent ad fideicommiſſum quod iam nati, 2.part.in præf.numero 461. Conſequuntur eodem modo quo venit dies, dominium, num.462. Quid in feudo, num.464. Quid in maioratu, numero 466.

Nationis taciturnitas ſubreptionem inducit, 1.p.q.57.n.23.& 35.

Natura, Naturalis.

Natura quid ſit, 1.part.in præf.n.26. & 27.

Natura eſt virtutū omnium initium, & facit quod melius eſt, num. 28. & 1.p. q.1. num.373.

Naturæ ius ex ratione aut ſenſualitate proueniens an differant, 1.part. in præf. numero 29.

Natura non facit differentiam inter filios legitimos & naturales, 2.part. quæſt.2. num.71.

Naturæ accuſatores ſunt qui faciunt differentiam inter ſucceſsionem maſculorum & fœminarum, 2.part. quæſt.6. numero 123.

Naturalis quando ſuccedat in feudo, 1.par. quæſt.2.num.153. An ſuccedat in maioratu, cum quis vocat filium non addendo legitimum, 2.part.quæſt.51. numero 207.

Naturales veniunt parentum appellatione in his quæ ſunt iuris naturalis, 1.p.q.59. num.8.

Naturales filij plures eiuſdem matris ſi per ſubſequens matrimonium legitimentur, maior debet ius primogenituræ obtinere, ſi alicui ius non erat quæſitum, 4.p.q. 2.num.165.

Naturales locorum, & qui ibi habitant, qualiter præferantur in beneficijs, 1.p.q.57. num.100.

Naturalis litigans cum extraneo priuilegiū naturalitatis habente, ſi iura ſint obſcura, in dubio præfertur, 1.part.quæſt.57. numero 71.

Neceſsitas, Neceſſarium.

Neceſsitas huius tractatus expenditur, 1.p. in præf.n.51.

Neceſsitas cauſatiua operatur, vt non cenſeatur quis liberalitatem exercere, 1.p. q.71.n.55.

Neceſſarium eſt quod fieri conſueuit, 1.p. q.48.n.68.

Negans, Negatio.

Negans teſtamentum, an poſsit ſe fundare ex fideicommiſſo ibi relicto, cum teſtamentum non erat ſolemne, 1.part.q. 62. num.96.

Negatio totum quod ſequitur negat, 1.par. quæſt.51.num.334. Æquè in diſtantia ac propinqua agit, 2.part quæſt.6.num.75. Maiorem vim habet in negando quàm affirmatiua in affirmando, n.76.

Negligens, Negligentia.

Negligens non dicitur ille, quem alius præcedit, 3.p.q.26.n.9.

Negligentia vnius alteri nocere non debet, 4.p.q.14 n.29.

Negligentia hæredis fideicommiſſario non nocet, 4.p.q.21.n.23.

Negligentia patris, qui accipit rem in emphyteuſim pro ſe & filijs, ſi canonem nō ſoluat, illis non præiudicat, 4.part. quæſt. 23.num.33.

Negligentia & culpa eius arguitur, qui aliquid poteſt conſequi remedijs opportunis, ſi illis non vtatur, 4.part. quæſt.14. num. 64. & eadem parte quæſtione 40. num.55.

Negligentia non præſumitur, 4.p.q.40.nu. 58. Qualiter probetur, n.59.& 61.

Negotium.

Negotium finitum non dicitur in rebus habentibus tractum ſucceſsiuum, donec totaliter perficiatur, 1.part.quæſt. 18. numero.24.

Nemo.

Nemo poteſt mutare conſilium in alterius detrimentum, 1.p.q.24.n.79.

Nemo in neceſsitstibus liberalis exiſtit, 1. p.q.22.n.178.

Nemo cenſetur approbare quod à iure improbatur, 1.p.q.55.n.58.

Nemo alterius adio prægrauari debet, 1.p. q.22.n.195.

Nemo ad Iudæos tranſit, niſi qui ex Iudæis parentibus deſcendit, 1.part. quæſt.51. num.26.

Nemo videtur capere quod neceſſe eſt alijs reſtituere, 3.p.q.25.n.18.

Nepos, Neptis.

Nepotes filiorũ appellatione iure ciuili cõtinẽtur, 1.part.quæſt.15.num.4.& 5. An veniant ex proprio ſignificatu, num.7. An per extenſionem, numero 8.& 34. Quid in materia ad eos tranſmiſsibili, numero 10. Quid in tranſuerſalium vocatione, num.11. Quid in Principum beneficijs, num.13. Quid in feudo, num.17. & 18. Quid in primogenijs, nume.19. Quid in fideicommiſſo, num.20. Quid in emphyteuſi, numero 21.& 36. Quid in teſtamentis & diſpoſitionibus fauorabilibus, num.22.& 24. Quid fauore agnationis, num.28.& 30. Quid in priuilegijs, ſtatutis, & alijs diſpoſitionibus odioſis, num. 92.93.96.

Nepotẽ an poſsit meliorare qui aliquem ex filijs non meliorare promiſit, 1.p. q.15. num.23.

Nepotes & alij deſcendentes an excludantur, filijs illegitimis à ſuccesſione maioratus excluſis, 1.p.q.15.n.31.

Nepos an veniat, ſi filius ab aſcendenti nominetur, 1.p.q.15.n.119. Quid quando teſtator in ſtirpes, non in capita ſubſtituit, n.120.

Nepotes nondum nati tempore teſtamenti filiorum appellatione an veniant, 1.p.q. 15.n.121.

Nepos an poſsit legitimari, filio naturali mortuo, nepote ex eo remanente, ſi pater naturalis concubinam in vxorem acc ipiat, 1.p.q.15.n.124.

Nepotes ex fratre an veniant filiorum appellatione, refertur ſententia affirmans, 1.part.quæſt.15.numero 126. Contraria & tenenda, num. 127. 129.131. 133. 140.

Nepos ex filio vnico an poſsit meliorari, 1. p.q.21.n.89.

Nepos ex iure tranſmiſsionis an præferatur patruo, ſi primogenitus in pactis matrimonialibus vocetur, 1.part.quæſt.22.numero 51.

Nepotem patruo in dubijs videtur teſtator præferre in maioratibus factis poſt l.40. Tauri, 2.p.in præf.n.174.176.& 178.

Nepos non cenſetur legitimatus per ſubſequens matrimonium, ſi filius naturalis decedat, antequam pater cum eius matre contrahat, 2.p.q.1.n.62.

Nepos ex filio ſpurio an poſsit hæres inſtitui, 2.p.q.2.à n.31.ad 33.

Nepos hæretici an ſit capax ad ſuccedendum, 2.p.q.2.n.47.

Nepos legitimus ex filio clerico poteſt ab auo hæres inſtitui, 2.part.quæſt.2. num. 48.& 58. Quid ſi conſtet donationem factam fuiſſe contemplatione patris vel matris, n.50.& 52. An poſsit habere beneficium aui, n.51.& 127.

Nepos ſpurius ex filio legitimo conceptus an poſsit nominari ad maioratum in defectu filiorum legitimorum & deſcendentium, virtute facultatis conceſſæ ad faciendum maioratum, aut legis 27. Tauri, 2.p.q.2.n.152.& 153.

Nepoti nocet excluſio, cum filius propter delictum excluditur, 2.part.quæſt.4.illat.1.num.37.

Nepos non repellitur à ſuccesſione, cùm filius viuo patre delinquit, 2.part. quæſt. 4.illat.2.n.7.

Nepos an excludatur à ſucceſsione aui, ſi filius contra patris voluntatem vxorem ignominioſam ducat, 2.part.quæſt.4. illat. 2.numero 12. Authoris opinio, numero 13.

Nepos retinet ex perſona aui, licet filius propter culpam ſuam feudum amittat, 2. p.q.4.illat.2.n.25.

Nepos filij maioris, adhuc in vtero exiſtẽs, præfertur patruo, 2.part.quæſt.4.illat.4. num.1.

Nepos & alij deſcendentes extante patre non ſunt hæredes neceſſarij, 2.part. q.6. num.111.

Nepos ex fœmina an dicatur per virilem ſexum deſcendere, 2.p.q.6.à nu.228. vſque ad 244.

Nepotes cenſentur grauari, ſi filij in ſubſtitutione grauentur, 2.part.quæſt.6.numero 296.

Nepos alienantis admittitur ad reuocandam alienationem, licet per patrem tanquam hæres excludatur, 4.part.quæſt.16.num. 85.

Nepotibus an noceat grauamen, cui pater in legitima conſenſit, 4.part. quæſt.29. numero 143. Authoris ſententia, numero 144.

Neptis excludit auunculum, quando inſtituens erat fœmina, 1.part.quæſt.51. numero 193.

Neptis ex filio primogenito repræſentat maſculum, 2.part.quæſt.6. num.63. An ſuccedat in baronia, refertur opinio negans,

gans,n.71. Authoris ſententia,num.72.

Nepos ex filio ſubſtituto an excludat maſculum,2.p.q 6.n.275.

Nihil.

Nihil & inutile æquiparantur,2.p.quæſt.9. num.2.

Nobilis,Nobilitas.

Nobiles in dignitatibus & officijs ignobilibus præferendi,1.part.quæſt.1.num.16. In dignitate conſtituti dicuntur,numero 17.

Nobiles principalem familiæ domum in alie nabilem ſeruari cupiunt, 1. part. quæſt. 10.num.70.

Nobilis an poſſit proſequi litem nobilitatis, ſi communitas ei pignora reſtituat, 3.p. q.24.num.8.

Nobiles in Hiſpania primogenitivorantur, 1.p.q.1.n.22.

Nobilis dicitur ille qui ex vtroque parente nobilis eſt,1.part.quæſt.51. num.58. & 60.Quid in nobili legitimato,num.75.Et dicitur nobilior proximior ſtipiti , à quo nobilitas emanat,n.121.

Nobilis ex genere præfertur illi qui propria virtute nobilitatem fuit aſſequutus, 1.p.q.51.n.163.

Nobiles ex conſuetudine ſolent maſculi & non fœminis donationes facere., 1. part. quæſt.51.num.258. vbi vide caſum notabilem.

Nobiles ex priuilegio,ſi tamen deſcendant à Iudæis,non admittuntur ad Collegia & confradias,& alia ſimilia, 1. part. quæſt. 51.à n.306.

Nobilis non debet quis eſſe in vno., & in alio non,1.p.q.51.n.321.

Nobilis conſentiens ſe pignorari,&ſoluens collectas per decennium ſibi præiudicat, 1.p.q.58.n.208.

Nobilis debens ſuccedere parentibus ex pacto matrimoniali,ſi male eos tractet , debet priuari hæreditate ex tali pacto quæſita , 2. part. quæſt.4. illatio. 1. numero 2.

Nobilis an dicatur qui fuit natus ante nobilitatem adeptam,2.part.quæſt.4. illat.6. num.2.

Nobilis proditor inſignia amittit, 2.p.q.4. illat.8.n.146.

Nobilium arma apud principalem domus remanent,2.part.quæſt.4.illat.8.numero 147.

Nobilis , qui mouet litem nobilitatis , non amittit illius poſſeſſionem,3.p.q.16.numero 3.

Nobilis,qui priuilegium nobilitatis oſtendit,an ſit compellendus lite pendente in tributis contribuere,3.p.q.24.n.41.Authoris ſententia,n.42.

Nobilis tenetur contribuere pro redimendo Principe à captiuitate,4.p.q.1.lim.4. num.8.

Nobilis an poſsit incarcerari pro debito facto ob propriam redemptionem, 4.p.q. 1.lim.4. n.10.

Nobilitas abſque diuitijs facile amittitur, 1. p.q.1.n.24.

Nobilitas ad omnia commendatur,1.p.q.1. n.21.Ad omnes deſcendentes tranſit, 1. p.q.51.n.207.

Nobilitas maiorum confert ad minuendam pœnam delicti,1.part.quæſt.51.numero 10. Poſteros ad virtutes ſuo exemplo excitat,numero 20. Mores arguit,numero 22.

Nobilitas omnis à Principe procedit , 1.p. q.51.n.84.Quæ ex natura & eſſentia venit,præferenda eſt nobilitati ex accidenti,n 95.Quanto antiquior,tanto melior, nu.108.Recentiori præfertur,nu.109.A virtute diſtinguitur,n.164.

Nobilitas aliud eſt,aliud nobilitatis priuilegia,1.p.q.51.n.156.

Nobilitas propria virtute acquiſita an ſit ſufficiens ad exequendam conditionem à teſtatore iniunctam, quod quis ducat filiam nobilis,refertur quædam ſententia, 1.p.q.51.n.302.& 303.Authoris opinio num.304.

Nobilitate aui non poteſt ſe iuuare filius,ſi pater , qui fuit cauſa immediata nobilis non fuit,2.p.q.2.n.125.

Nobilitatem cùm quis propter hæreſim amiſit , an & quando eius deſcendentes non amittant, 3. part. in præf. numero 20.

Nomen,Nominare , Nominatus, Nominatio,Nominatim.

Nomen , *filios*,omnes liberos in infinitum an comprehendat,1.p.q.15.n.6.

Nomina debitorum an comprehendantur in donatione bonorum mobilium & immobilium,vbi adſunt verba , *vbicunque exiſtentium*,1.p.q.40.n.31.

Nomen rum eſt donatum , poteſt donans extinguere donationem recipiendo ſolutionem,non obſtante prima donatione, 1.part.quæſt.43.nu.73.& 74. Quid per obligationem rei donatæ in maioratu vel melioratione,n.75.

Nomina dignitatum ſecundum patriæ conſuetudinem interpretanda.1.p.quæſt.48. num.43.

Nomen & arma alterius familiæ ex priuilegio poteſt quis portare, 1.part.quæſt.51. num.78.

Nomen & arma deferendi conditio qualiter iniungi poſsit, 1.part.quæſt.72. numero 22.

Digitized by Google

Nomen & arma delens, & ſuum apponens, falſum committit, 2.part.quæſt.4. illat.8. num.108.
Nomen & inſignia aliena qualiter poſsit quis aſſumere, 2.part.quæſt.4.illat.8.numero 161.
Nomina hæc, *Proles, generatio, ſoboles, poſteritas*, ſynonyma ſunt, 2.p.q.6.n.402. & 410.
Nomina appellatiua & collectiua quæ ſint, 2.p.q.6.n.550.
Nomen, quod pluribus poteſt conuenire, qualiter exprimi debeat, 2.part.quæſt.7. num.96.
Nomen & arma portandi vſus an præſcribatur, 4.p.q.21.n.77.
Nominare aliquem qui tenetur per teſtatoris diſpoſitionem, eum grauare non poteſt: ſecus ſi in morte obligatus erat nominare, & nominauit in vita, 1.p.quæſt. 71.nu.54.& quod prius nominatur, dignius cenſetur, & præfertur, 2.p.in præf. num.301.
Nominati videntur hæredes alicuius nominati, 1.p.q.48.n.93.
Nominatus per habentem ius nominandi legitimus eſſe debet, 1.part.quæſt.48. numero 117.
Nominati præſentia & acceptatio an requiratur, vt nominatio valida ſit, 1.p.q.48.n. 274.
Nominati in generali cognatione non admittuntur in excluſione deſcendentium à fundatore, 1.part. quæſt. 51. numero 285.
prius Nominati prædilecti cenſentur, 2.p. in præf.num.304.& 310.& competit eis electio, num.357.& præferuntur, numero 371.& quid de nomine proprio & in ſpecie nominatis, num.305.358.& 360. Quid ſi nomine appellatiuo quis nominetur, & poſt alter nomine proprio, numero 306.
Nominatio ad emphyteuſim an reuocetur ex diſpoſitione legis ſi vnquam, 1.p.q. 21.num.78.
Nominatio nulla primi nominationem ſecundi an impediat, 1.part.quæſt.48. numero 166.
Nominatio & delectio an differant, 1.p.q. 48.à n.179.ad 183.
Nominatio qualiter ius in re tribuat, 1.p.q. 48.n.186.
Nominatio facta in teſtamento rupto per præteritionem aut exhæredationem, in quo quis ad maioratũ tanquam fideicommiſſarius nominauit, an valeat, 1.p.q.48. num.294.
Nominatio ad emphyteuſim potius electio neceſſaria quam nominatio iudicatur, 1.part.quæſt.71.numero 9.
Nominatim fieri quid dicatur, 2.p.q.12. nu. 10.12.13.17.

Non.

Non extare, & non ſuccedere parificantur, 1.p.q.2.n.74.85.& 92.
Non ſucceſsibiles in conſideratione non ſunt, 1.p.q.2.n.76.
Non omne ſimile eſt idem, 1. part. quæſt. 15.n.100.

Notarius.

Notarius deponens de præſentia teſtium, de intelligentia deponere videtur, 1.par. q.36.n.123.
Notarij error qualiter probetur in teſtamento & codicillis, 1.part.quæſt.43. nu. 47.& 48.
Notarius ſicut non debet ponere in ſcriptura clauſulas non conſuetas, ita nec conſuetas omittere, 1.p.q.67.n.10.& ibi quid ſi eas omittat.

Notitia.

Notitiam alicuius rei habere non ſufficit, ſed requiritur ſcientia cum omnibus ſuis qualitatibus & circunſtantijs, 1.par.q.68. num.12.

Nouerca.

Nouercæ priuignos odio habere ſolent, 1. p.q.25.n.34.

Nouiter.

Nouiter emergentia nouo indigent auxilio, 1.p.q.21.n.18.

Nubere, Nuptiæ, Nuptialia.

Nubere contra parentum voluntatem an ſit mortale peccatum, 1.part. quæſt. 50. num.49.
Nuptiarum conditio per verba de præſenti impletur, 1.p.q.59.n.50.& 61. diſpoſitio enim de muliere nupta copulam non requirit, n.55.
Nuptiæ dicuntur indignæ, quando ſecundũ mores ciuitatis matrimonium non eſt cõdignum, 1.p.q.50.n.80.& 89. Condignæ vt dicantur, natalium primogenies eſt inſpicienda, n.90.
Nuptialia inſtrumenta an requirantur ad hoc vt filij legitimentur per ſubſequens matrimonium, 2.p.q.1.n.34.

Nullus, Nullitas.

Nullus præſumitur natus ex infecta radice, 1.p.q.51.n.24.
de Nullitate an poſsit dici contra ſententiam per ſuperiorem confirmatam, 4.par. q.2.num.83.
Nullitas introducta fauore certæ perſonæ non poteſt allegari niſi ab ea perſona, in cuius fauorem eſt introducta, 4.p.q.15. n.15.& quando & quibus caſibus poſsit quis opponere de nullitate alienationis, cuius allegatio ad tertiũ pertinet, n.22.

Numerus.

Numerus.

Numerus ſingularis in fideicommiſsis ad pluralem an referatur, 2.part. quæſt.12. num.70.

Nutus.

Nutus quid ſit, 1.part.quæ ſtione 1.numero 422.

Nutu an poſsit hæres inſtitui,ibidem.

O.

Obligans,Obligatus,Obligatio.

Obligans bona ſua pro aliquo debito, non cenſetur obligare bona maioratus, nec reſtitutioni ſubiecta,4.part.quæſt.3. numero 21.

Obligatus ad habitandum in aliquo loco,an debeat interpellari vt conſtituatur in mora, & in pœnam incidat contrauenieus, 1.p.q.57.n.62.

Obligatus ad factum an liberetur præſtando intereſſe,4.part.quæſt.1.lim.3.numero 35.

Obligatus ad impetrandam Regiam licentiam ad obligandum bona maioratus, vel ad faciendum maioratum, monſtrare tenetur diligentias,4.part. quæſt.40. num. 53.56.& 57. Si tamen adhibita diligentia ob aliquod legitimum impedimentum non impetrauit,ad nihil tenetur, numero 60.

Obligatio noua diſſoluit antiquam, 1.p.q. 11.num 26.

Obligatio aut ſcriptura quaudo apud acta facta dicatur,1.part.quæſt.65.à num.19. ad 22.

Obligatio naturalis abſque acceptatione an veniat,1.p.q.68.n.35.

Obligationes, quæ proprijs viribus non conſiſtunt,confirmàri nequeunt, 4. p.q. 2.num.12.

Obliuio.

Obliuio ex tempore præſumitur,4.part.q. 20.num.162. & 164. eſt enim memoria labilis, nu.163. In re tamen memorabili non, nu.367.& 370.

Obreptitio.

Obreptio an cauſetur, ſi qualitas demonſtrationis cauſa adijciatur, 1.part. quæſt. num.7.

Obreptionem an committat vnicum filium habens,ſi Principi non exponat, 1. p.q. 4.num.16.

Obreptio præſumitur,cùm de rebus alienis confirmatio fit,1.part.quæſt.7. num.19. *Vide diſpenſatio, facultas, gratia, licentia, reſcriptum, ſubreptio.*

Obſeruantia.

de Obſeruantia ſi clarè non conſtet in patria,ad loca vicina recurrendum eſt,2.p. in præf.n.299.

Obſeruantia eſt priuilegiorum interpres, 4.part.quæſt.20.nu.323 Mentem Principir oſtendit,num.326.ſtatutum declarat,num.337.

Obtineo.

Obtinere per metum aut importunitatem paria ſunt,1.p.q.25.n.16.

Obtinere quis debeat,ſi vir & vxor conueniant, quòd bona ſuperſtiti remaneant, nec appareat vter prius deceſſerit,& hęredes vtriuſque bona petant, 3. part. in præf.num.14.

Occidens.

Occidens ſucceſſorem majoratus an poſsit eidem ſuccedere,refertur ſententia affirmans,2.part.quæſt.4.illat.1. negans tamen,num.24.

Occidens,vel aliter indignus, interim eſt hæres, & poteſt adire hæreditatem, & interim exercere omnes actiones hæreditarias,2.part.quæſt.4.illatio.1. numero 53.

Odium,Odioſus.

Odia plura magis quam vnum operantur,1. p.q.22.n.89.

Odium non præſumitur niſi probetur,1.p. q.48.n.133.

Odioſi teſtatori an comprehendantur ſub generali vocatione,1 part.quæſt.48. nu. 21.& 22.Quid in fideicommiſſo familiæ relicto,nu.123.Quid ſi adſit libera facultas eligendi,n.126.

Offenſa.

Offenſa debet eſſe magna,vt maioratus aut legatum reuocentur, 1.par.quæſt.48.numero 155.

Officia,Officialis.

Officia decurionum & tabellionum an ſint mobilia vel immobilia, refertur quædam ſententia,1.p.q.40.n.98. Authoris opinio,num.99.

Officia per Regem conceſſa, quando per Regis mortem expirent, 4.part. quæſt. 10.num.18.19.21.25. 27. Quid ſi ſint officia iuriſdictionis ordinariæ, numero 20.

Officia in Regno Franciæ ſunt perpetua, quando dantur à Rege,vel ab eis qui ſunt de ſanguine Regio,4.part.quæſt. 10.numero 37.

Officia publica,quæ vendi ſolent, an computentur in legitimam, vel diuidantur inter virum & vxorem tanquam communia, 4.part.quæſt.40. numero 34. & 36.

Officiales indignum ad aliquod officium nominantes iure nominandi an priuentur, 1.p.q.19.n.12.

Officialis dicitur nouum officium habere, quando poſt multum tempus per viam nonæ electionis eligitur, 1. part. quæſt. 10. num. 3.
Officiales electi à populo ſi per dominum confirmentur, cenſentur donati à domino qui eos poterat expellere, 1.p.q.71. num.57.
Officialis ad beneplacitum an dicatur perpetuus, 4.p.q 10.à n.29.
Officialis ſemel electus quando poſsit per ſuperiorem remoueri cum cauſa vel ſine illa, 4.part.quæſt.10. numero 38. & 44.
Officiales creati in dubio perpetui dicuntur, 4.p.q.10.n.65.

Omiſsio, Omiſſa.

Omiſsio relationis non vitiat gratiam, ſi quamuis exprimeretur, nihilominus Princeps eam concederet, 1.part.quæſt.7.numero 20.
Omiſſa per notarium per teſtatorem dicta an poſsint per teſtes probari, 2. part. in præf.n.445.

Omne.

Omnia erant communia iure primitiuo, 1. p.in præf.n.23.
Omnis, dictio, in vno ſaluari an poſsit, 1.p. q.1.n.102.
Omnia quæ noſtra ſunt, ex filiorum voto paramus, 1. part. quæſtione 28.numero 34.
Omnia noſtra facimus illorum quibus authoritatem noſtram impartimur, 1. p.q. 48.n.26.

Omnino.

Omnino dictio qualiter intelligatur, 1.p.q. 1.num.156.

Onus.

Onus dotandi filias parentibus incumbit, 1. p.q.21.n.62.
Onus vel fideicommiſſum an poſsit apponi in rebus donatis, 1.part.quæſt.24. numero 77.
Onus an poſsit per tranſlationem iniungi, 1.p.q.26.n.33.
Onus probandi mutatam eſſe voluntatem pertinet ad eum qui fideicommiſſum recuſat, 1.p.q.43.n.22.
Onus probandi voluntatem teſtatoris circa matrimonium contrahendum ſeruatam non fuiſſe cui incumbat, 1.par.q.50. num.122.
Onus vt celebrentur ſingulis annis miſſæ aliquæ adiectum bonis per fideicommiſſum relictis maioratum an efficiat, 2. p.q.5. à n.94.ad 96.
Onus probandi incumbit dicenti in aliqua cognatione eſſe plures eiuſdem nominis, 2.part.quæſt.7.num.88. & agenti contra poſsidentem bona quæ aſſeruntur acquiſita de bonis patris, 3.part.in præf.numero 46.
Onera inter hæredem & fideicommiſſarium ſunt diuidenda, 4.part.quæſt.26.numero 11. *vide grauare.*

Opinio.

Opinio quod melioratio in vnum filium nõ cadit, an procedat in maioratu, 1.p.q.21. num.26.
Opinio quæ animæ & piæ cauſæ fauorem reſpicit, in dubio eſt tenenda, 1.p. q.28. num.37.
Opinio quæ fauet vnitati maioratus, in dubio eſt ampleсtenda, 1.part.quæſt.71.numero 70.

Oppono, Opponens, Oppoſitum, Oppoſitio, Oppoſitor.

Opponere an liceat de iure tertij contra petentem bona maioratus ei, qui illa donauit, dicendo pertinere ad proximum vocatum, 4.part.quæſt.15.num.13.14. 16. & 18.& de iure tertij poteſt opponi, quãdo opponens habet cauſam ab ipſo tertio, & iura ſunt ceſſa, n.31.
Oppoſitorum eadem eſt diſciplina, 1.p.q. 23.num.155.
Oppoſitio de melioramentis in executione ſententiæ poteſt fieri, 4.part. quæſt. 32. num.9.
Oppoſitores ad beneficia huius Regni Granatenſis debent eſſe naturales harum diœceſum, 1.part.quæſt.51.num.289.& quæ qualitates requirantur vt quis dici poſsit naturalis ad talia beneficia obtinenda, n. 297.& 301.

Ordo.

Ordo debet ſeruari in vocationibus & ſubſtitutionibus, 1. part. quæſt.6.numero 263.
Ordo ſcripturæ non ſeruatur, vbi teſtatoris voluntas repugnat, 2.part.in præf. num. 308.Attenditur cùm conformis eſt ratio ni communi, num.314.& 363. nec attenditur ad corrigendũ ius, nu.368.nec cùm actus redditur nullus, n.39.An pro forma ſeruandus, n.373.
Ordo intellectus potius conſiderari debet quàm ordo ſcripturæ, 2.part.in præf. n. 309.Quid ſi æqualis ſit affectio ad perſonas nominatas, num.311.& voluntas teſtatoris eſt certa, n.312.
Ordo ſubſtitutionum ſeruari debet, 2.p.in præf.n.313.
Ordo charitatis demonſtrat copulæ ſignificationem, 2.p.in præf.n.337.

INDEX.

Ordo ſcripturæ, ſiue prioritas, aut poſterioritas, inter coniunctos non attenditur. a. p. in præf. n. 365.

Ordo ſucceſsiuus dicitur, quando gradatim defertur fideicommiſſum etiam inter collaterales. 2. p. q. 6. n. 349. & 351.

Ordo habendus in proceſſu, ſentẽtia, & executione bonorum maioratus. 3. par. q. 24. n. 1. & ſeqq.

Origo, Originarius.

Origo non præſcribitur, ſed originis commoda. 1. p. q. 51. nu. 145. Qualiter probetur. n. 298.

Origo quæ à radice deducitur, in quodlibet deriuatur. 2. p. q. 2. n. 82. & qualiter origo vitioſa in deſcendentes. n. 84.

Origo vt probetur, communis opinio an ſufficiat. 2. p. q. 7. n. 95.

Originarij nunquam perdũt originem. 1. p. q. 57. n. 15.

Originarius, oriundus, ortus, qualiter quis dicatur. 1, q. 57. n. 72.

P.

Pactum.

Pactum quòd filius qui deſcendit ex matrimonio ſuccedat, reuocari an poſsit. 1. p. q. 22. n. 45.

Pactum quod quis teneatur relinquere omnia bona primogenito, non valet. 1. p. q. 22. n. 46.

Pacta quòd quis ſuccedat patri aut matri, quando ſint reuocabilia. 1. p. q. 22. nu. 49. & 54. An in vim fideicommiſsi aut ſubſtitutionis debeant ſeruari. n. 50.

Pacta matrimonialia ſuper ſucceſsione primogeniture valida ſunt. 1. p. q. 22. nu. 55. & 203.

Pactum quod primogenitus ſuccedat in caſtro, ſecundogenitus in domo, an valeat, 1. p. q. 22. n. 225.

Pactum, quod radicatur in perſona promittentis, ex quo quæritur ius primogenituræ deſcendentibus, valet. 1. p. q. 22. num. 208. & 210. & quare. n. 211.

Pactum inter duos factum, quòd ſuperſtes habeat bona prædefuncti, cauſam oneroſam an indueat. 1. p. q. 23. n. 20.

Pactum in donatione fauore tertij appoſitum reuocari an poſsit. 1. p. quæſt. 24. numer. 28.

Pacto in capitulis matrimonialibus pro primogenito & alijs quos pater nominauerit, adiecto, ſi quid amplius non declaret, qualiter ſuccedatur. 1. p. q. 24. n. 71.

Pactum in præiudicium iuris retractus proximitatis iam radicati, & fundati iure publico non valet. 1. part. quæſt. 26. numero. 121.

Pactum quod contractus firmetur Principis approbatione, an alter ex contrahentibus poſsit impedire. 1. p. q. 27. n. 36.

Pactum cum promiſsione de non reuocãdo, & iuramento firmatum reuocari an poſſit. 1. p. q. 30. n. 86.

Pactum quod certæ res nõ deueniant in certum genus perſonarum valet. 1. p. q. 51. n. 42.

Pacta, & conditiones, quas quis ponit in ſua re, ſeruandæ ſunt. 1. p. q. 51. n. 43.

Pactum in retractu cenſetur factum ſecundum naturam materiæ ſubiectæ. 1. part. q. 51. n. 238.

Pactum in matrimonio adiectum vt primogenitus ſuccedat, non obſtat quominus promitsens de bonis pro ſua induſtria acquiſitis poſsit diſponere. 1. p. q. 53. n. 19.

Pactum vt vir cum vxore in certo loco habitet, an valeat. 1. p. q. 57. num. 8. 9. & 12. & an liberetur à tali pacto intereſſe præſtando. n. 13.

Pactum de faciendo maioratum de bonis excedentibus tertium & quintum, quando ſit efficax, aut inefficax. 1. p. q. 66. numer. 8.

Pacto matrimoniali facto ſuper ſucceſsione primogenituræ, poſſunt paciſcentes vocare primogenitos maſculos, qui portent nomen & arma contrahentium, licèt non exprimatur. 1. p. q. 66. n. 14.

Pactum partis præſentiam requirit. 1. p. q. 68. n. 14.

Pactum à patre initum, ne filia habeat dimidium lucrorum cõſtante matrimonio inter eam & maritum an valeat. 1. p. q. 71. nu. 12.

Pactum ſuper bonis fideicommiſsi celebratum an valeat, viuente adhuc grauato. 2. p. in præf. n. 580. & 590.

Pactum lucrandæ dotis in mortis caſum collatum purificatur morte ciuili per ingreſſum religionis. 2. p. q. 3. n. 59.

Pacta circa ſucceſsionem maſculorum & fœminarum ſunt interpretanda ſecundum Regni conſtitutiones. 2. p. quęſt. 6. numero. 134.

Pacta à dominis cum vaſſallis ſuper impoſitionibus facta ſucceſſoribus non præiudicant. 4. p. q. 1. n. 138.

Par.

Paria ſunt aliquid ab initio eſſe tale, vel ex poſt facto deuenire ad tale. 1. p. q. 22. nu. 251. & factum eſſe, vel in potentia faciendi. 1. p. q. 23. n. 114. & non eſſe, & ſtatim definere. 1. p. q. 39. n. 89.

Par in parem non habet imperium. 3. par. q. 14. num. 11. Quando habeat. n. 12.

Paria ſunt non eſſe, & inhabilem eſſe. 3. p. q. 15. n. 158.

Paren-

Parentes, Parentela.

Parentes de bonis quæ extra regnum habẽt, an poſsint diſponere vltsa testiũ & quintum. 1. p. q 58. n. 98. & 104.

Parentes non debent excludi à ſuceeſsione filiorum, niſi ſit expreſſe diſpoſitum. 1. p. q 58. n. 214.

Parentes ſi poſt promiſsionem inſtituendi maiorarum impetrauerunt facultatẽ, maioratus indicatur perſectus in bonis in facultate aſsignatis. 1. p. q. 66, n. 7.

Parentes ſi confiteantur in ſupplicatione data Pontifici, quòd ſcientes ſe eſſe conſanguineos aut affines contraxerunt, an præiudicent filijs, qui vt legitimi ſuceeſsionẽ prætendunt. 2. p. q. 2. n. 173.

Parentes natusaliter magis amant maſculos quàm fœminas. 2. p. q. 6. n. 129. & illorum deſcendentes in portione quam filio relinquunt. n. 132.

Parentes in vita poſſunt bona inter filios diuidere. 3. p. q. 17. n. 2. & 4. An poſsint in eis facere denuo meliorationem. nu. 3. & 11. An in tali diuiſione ſolemnitas requiratur. n. 5. An poſsint eam reuocare. n. 6. & qualiter. n. 7. & 8. & quo remedio agere debeant filij, qui talibus meliorationibus non conſenſerunt. n. 12.

Parentes in præiudicium filiorum, & filij in præiudicium parentum an poſsint repudiare hæreditatem illis delatam. 4. p. q. 23 n. 151. & 153. *Vide pater, mater.*

Parentela vt probetur qui teſtes ſufficiant, 4. p. q. 20. n. 343.

Pars.

Partem non facit qui nullo iure ad partem admittitur. 5. p. q. 2. n. 6.

Pars tertia bonorũ in dote promiſſa an poſſit in teſtamento à patre reuocari. 1. p. q. 24. n. 84.

Pars non debet à toto recedere. 1. p. q. 26. n. 86.

Partes nõ debent recedere à contractu, antequam exiſtat, vel non exiſtat conditio, 2. p. q. 4. illat. 8, n. 236.

Pars quæ debetur vxori ex auth. præterea competit illi, etiamſi magnam domum habeat, ex qua tamen ſe non poſsit alimentare. 4 p. q. 28. n. 8.

Paſcuum.

Paſcuum, quod eſt intra terminos villæ, ad dominium villæ pertinere præſumitur. 4. p. q. 20. n. 113. & 114. & ad vniuerſitatẽ, & quomodo. n. 157.

Pater.

Pater poteſt facere maioratum in filium ſpurium tempore quo capax erit. 1. p. q. 2. n. 1. & 15.

Pater & filius vna perſona cenſentur. 1. p. q. 44. n. 105.

Pater legitimos habẽs filios an poſſit in tertio & quinto illegitimum meliorare ſub conditione, *ſi legitimabitur,* 1. p. q. 2. nu. 36. An ante aduentum dictæ conditionis poſsit reuocare maioratum vel meliorationem, cuius tradidit filio poſſeſsionem, à nu. 30. ad 50. Quid quando filius intra certum tempus diſpenſationem impetrare ſe obligauit. n. 42. Quid quando per cõſtitutum citra poſſeſsionem corporalem, num. 43.

Pater habens facultatem ad legitimandum filium, ſi illo non legitimato, nec diſpoſito quòd volebat legitimare decedat, an poſſit filius legitimari. 1. p. q. 2. n. 67.

Pater poteſt facere maioratum in filium naturalem, ſi legitimi ſint incapaces propter delictum aut monachatum. 1. p. q. 2. nu. 70. & 79.

Pater an poſsit in feudum filiam inſtituere, 1. p. q. 2. n. 72. Et an poſsit relinquere filijs naturalibus aut ſpurijs vltra quintũ, quando legitimi conſentiunt. 1. p. quæſt. 2. numer. 116. & 117.

Pater ſi in maioratus conſtitutione contra alios filios ſeuere ſe habeat quid agendũ, 1. p. q. 3. n. 83.

Pater cum reuocat, & derogat maioratum ſemel factum, ſufficit quòd generaliter deroget, ſi de eius appareat voluntate. 1. p. q. 4. n. 18.

Pater vnicum habens filium ſi multas faciat meliorationes, vinculatę cẽſentur abſque noua Regia licentia, quãdo meliorationes fiunt in eadem & indiuidua re. 1. p. q. 10. nu. 90.

Pater habens filios & nepotes tempore executionis facultatis Regiæ ad faciendũ maioratum, filios excludere an poſsit, & in vnum ex nepotibus maioratum inſtituere. 1. p. q. 15. n. 83. & 97. quid in melioratione. n. 99.

Pater habens facultatem inſtituendi maioratum in vnius filij ſpecialiter nominati perſonam, eo mortuo, in alium filium an poſsit inſtituere. 1. p. q. 15. n. 109.

Pater qui ſemel conſtituit maioratum in filium, an poſsit facere in nepotem fratris filium. 1. p. q. 15. n. 141.

Pater faciens pactum de non meliorando filios, nepotes an poſsit meliorare. 1. p. q. 15. n. 148.

Pater habens filios tẽpore confectionis maioratus non poteſt facere maioratum in filiam. 1. p. q. 16. n. 4.

Pater habens maſculos an poſsit fœminam meliorare. 1. p. q. 16. n. 12.

Pater iterum eligere virtute Regalis licentiæ an poſsit, electione ſemel facta. 1. p. quæſt. 18. à num. 1. vſque ad 15. An poſſit

ſit maioratum reuocare.1.p.quæſt.21.numer.2.

Pater hæreditate filiũ priuare noluiſſe præſumitur.1.p.q.21.nu.8. ſed æqualitatem inter filios velle ſeruare.n.28.

Pater an teneatur ſeruare ordinẽ l.27.Taur. filio cõſentiente grauaminibus in meliorati one à patre adiectis.1.p.q.21.nu.90.Poteſt regulariter reuocare maioratũ quē fecit in filium,caſibus in l.44.exceptis.1.p.q.22.n.1. Liberam habet poteſtatem res ſuas in filios diſtribuendi,dummodo iuris metas non excedat.n.9. Non poteſt reuocare iuramentum tempore confectionis maioratus præſtitum, etiamſi poſſeſsionẽ non tradat.n.31.& 32.& 58. Et ibi quid in melioratione,vbi doctrina quædam Peraltæ examinatur vſque ad nu. 64. & reſoluitur.n.80.

Pater quando & quibus caſibus poſsit maioratum reuocare.1.p.queſt.22.à nu.1.per plures ſequẽtes.Quid per ingratitudinem 1.p.q.22.n.191.& quid in meliorationibus factis in rebus maioratus.1.p.q.23.numer.266.

Pater ſi excedat io dotando filiam ſpuriam, matrimonio cõſtante,hic exceſſus an poſſit peti.1.p.q.22.n.200.

Pater, etiam ex conſenſu filij, non poteſt reuocare maioratũ in præiudicium vxoris, cuius occaſione maioratus fuit factus. 1.p.q.22.n.229.Nec in præiudicium nepotum.n.231.

Pater maioratum inſtituens in filium ob cauſam,ſi mulier nubere nolit,an poſsit reuocare,refertur ſententia affirmans. 1.part.q.22.n.249.& 254. Et quod tempus, an carnalis matrimonij aut capitulationis debeat attendi.nu.253. Contraria opinio, quòd non poſsit reuocari,num.252.Quid ſi mulier pœniteat,& nubere velit,numero.255.

Pater poteſt reuocare maioratum,etiam tradita poſſeſsione , quando filius conuenta & promiſſa non ſeruauerit.1.p.q.22.nu.261.etiamſi maioratus vel melioratio iuramento ſint firmata.n.263.

Pater non poteſt reuocare contractum cum vxore in teſtamento factum,ex quo commodum filio primi matrimonij prouenit, 1.p.q.23.n.37.

Pater an poſsit ex conſenſu filij in eius legitima grauamina & ſubſtitutiones adijcere, 1.p.q.23.nu.63. Et an in horum grauaminum approbatione requiratur præſentia eius,in cuius fauorẽ approbatio fit,n.64. Et an cõſenſus per fratres eo modo præſtitus poſsit reuocari.n.65. An poſsit ex conſenſu filij meliorati reuocare ſubſtitutiones factas virtute l.27.Tauri.nu.77.& & ibi & num.ſeq.doctrina quædam Tellij examinatur.

Pater eſt filiorum legitimus adminiſtrator, 1.p.q.23.n.148.

Pater ſi facto maioratu tradidit filio poſſeſſionẽ,eſt irreuocabilis tam quoad ipſum, quàm quoad alios vocatos.1.p.q.24.à numer.1.

Pater emphyteuſim accipiens pro ſe & filijs,an poſsit vni prælegare.1.p.q.24.nu. 16.Refertur quædam ſententia.n.18.Cõtraria.n.19.Quid in feudo,n.51.

Pater ſi melioret filium in tertio, nõ poteſt ante impletam conditionẽ vincula & grauamina reuocare.1.p q.24.n.57.

Pater non poteſt maioratũ reuocare in præiudiciũ fiſci,vel vocati,quibus ius ſit quæſitum,ſi primus vocatus poſt apprehenſam poſſeſsionem delictum commiſit. 1.p.q.24.n.105.Nec maioratu facto poteſt vendere nec obligare bona.n.106.& 107. Nec cenſetur donare alteri quæ prius donauerat.nu.108. Nec alienare bona quæ pro maioratus obſeruatione hypothecauit.n.109.Nec filio imponere ſeruitutem in re data ob maioratum vel meliorationẽ num.114. Nec delinquendo talia bona amittere.n.115. Nec præiudicat filio per confeſsionem quod bona alicui obligauerit.n.116.Nec poteſt diſponere de rebus in quibus filius dominium vel poſſeſsionem habet per meliorationem in contractu oneroſo factam.num.118.Nec debita contrahere.n.120.

Pater poteſt reuocare maioratum vbicũque in vita filij prius vocati conditio non fuit purificata.1.p.q.24.n.133.

Pater plus diligit maſculos quàm fœminas, 1.p.q.25.n.48.

Pater ſi maioratum factum in fauorem vnius filij reuocauerit perſuaſionibus alterius, qualiter filio conſuli poſsit.1.p.q.25.n.1. 5. & 6.

Pater non poteſt adijcere conditiones in donatione facta per Regem ipſi & primogenito.1.p.q.26.n.22.Et idem eſt ſi de proprijs bonis faciat in filium maioratum, traditione iam facta,vel contractu cum tertio inito.n.30.

Pater qui in contractu matrimonij pure donauit aliquid filio, ſi poſt eum hæredem inſtituit,poteſt bona fideicommiſsi vinculo ligare.1 p.q.26.n.43.

Pater nouas poteſt iniungere conditiones, quando in Regia facultate exprimitur quòd ſit licita reuocatio,mutatio,vel additio.1.p.q.29.n.49.

Pater, tradita filio poſſeſsione rerum maioratus, an poſsit bona alia ſubrogare abſq; filij conſenſu.1.p.q.26.n.115.& 118.

Pater

Pater non poteſt reuocare maioratum de bo
nis donatis ſibi & filio, etiam ante traditã
filio poſſeſsionem. 1.par.q.26.num.121.
Nec poſt donationem irreuocabilem ter-
tij & quinti filio factã poteſt ea bona vin
culare, num.125. Diuidens bona inter fi-
lios per diuiſionem irreuocabilem non
nocet illis per fideicommiſſum in talibus
bonis factum, num.130. Tenetur filio tra-
dere res maioratus liberas ab oneribus,
quibus inſtitutionis tempore non ſubiace
bat.n.153.

Pater & mater an poſsit donationem quinti
facere.1.p.q.28. à num.1.vſque ad finem
quæſt.

Pater ſi in tertio & quinto meliorare pro-
mittat, quintum an poſsit pro anima relin
quere, referuntur variæ ſententiæ.1.p.q.
28.à num.1.vſque ad 6. Reſoluitur à nu.
7. quòd tradita corporali poſſeſsione per
ſcripturam aut conſtitutum, aut facto cũ
tertio contractu oneroſo non poſsit reuo
care, & num.9. Quid quando melioratio
fit per viam matrimonij, num.10. An poſ
ſit reuocare quoad ſecundum vocatum, n.
27. Poterit tamen de parte quinti pro ani
ma diſponere.n.28.& 29.& reſpondetur
in contrarium adductis, à num.30.

Pater an teneatur dare licentiam filio ad ac-
ceptandam poſſeſsionem bonorum maio-
ratus, vel an ipſe filius virtute ſcripturæ
illam petere poſsit. 1.p.q.29.num.1.3.&
ſeqq.

Pater ſi promittat maioratum nõ reuocare,
an hæc promiſsio faciat maioratum irre-
uocabilem.1..p.q.30. à nu.1. per multos
ſeqq.

Pater ſi facto maioratu, vel melioratione
per vltimam voluntatem tradat filio poſ-
ſeſsionem, an maioratus & melioratio ſit
reuocabilis.1.part.q.31.vbi num.1.refer-
tur ſententia quædam Ant. Gom. contra
quem à num. 2. argumentatur. Refertur
ſententia affirmans.num.4.negans tamen
& vera num.7.15. & 16. & reſpondetur
obiectioni.à num.18.

Pater conſentiens filium eſſe in poſſeſsione
rei donatæ in maioratum vel melioratio-
nem, reuocare non poteſt donationem
vel maioratum. 1. part. quæſt.33. à nu-
mero.1. dummodo, poſſeſsio non ſit iu-
re familiaritatis, nu.17.& 42.

Pater ſi emat rem aliquam nomine filij, cen-
ſetur ei donare, maximè ſi in inſtrumen-
to emptionis fuit data licentia appreben
dendi poſſeſsionem.1.p.quæſt.33.n.14.
& 15.

Pater non poteſt maioratum reuocare, ſi fi
lius poſsideat aliquam rem quam eidem
pater in maioratum conceſsit.1.p. quæſt.
33. numer.46. & tradendo vnam de plu
ribus rebus, an quod aliàs maioratum poſ
ſit reuocare.1.p.q.34. à num.1. per plu-
res ſeqq.

Pater ante filij acceptationem poteſt reuo-
care maioratum vel meliorationem. 1. p.
quæſt.36. numer.15.& 23. Quid ſi melio
ratio ſit iurata.n.17.

Pater ſi donet filio, donaſſe præſumitur vt
filio.1.part. quæſt.39.n.96.105. & 113.
Quid cum ob cauſam matrimonij donat,
num.98.

Pater ſi faciat maioratum in filium, ob cau-
ſam oneroſam matrimonij, non declaran-
do perſonam certam, cum qua debeat cõ-
trahere, an poſsit reuocare.1.part. quæ-
ſtion.39. à numer.21. ad 23. Quid ſi fa-
ciat maioratum in filium impuberem, à
numer.24. ad 31. Quid ſi faciat in filium
infantem, & tradat poſſeſsionem. 1.part.
quæſtion.40. à numer.1.per plures ſequẽ
tibus.

Pater, & alij aſcendentes adire poſſunt hæ
reditatem infanti delatam. 1.p. q.41.nu-
mer.10.

Pater ſi fecerat maioratum in filiam de plu-
ribus rebus, & quandò illam nuptui tra-
didit, fecit ei maioratum de parte ipſarum
rerum, an transfundatur primus maiora-
tus in ſecundum.1.part. quæſt.43. num.
36. Quid ſi filiam in tertio & quinto me-
lioret, & poſtea dotet filiam, & bona me-
liorationis, vel partem tradat, numero
88.

Pater quando poſsit facere declarationem
in præiudicium fœminarum, quæ ſub vo-
catione conſanguineorum comprehen-
duntur. 1. part. quæſtione. 44. numero
78.

Prter an poſsit facere meliorationem in filiũ
dignum omiſſo digniori. 1.p.q.48. n.28.
ad 35.

Pater ſi dixerit quod omnia bona quæ ha-
bet, eſſent maioratus, & nihil aliud ordi-
nauit morte præuentus, ſi filius maior de
cedat, bona an veniant iure maioriæ ad
alios fratres.1.p.q.48.n.67.

Pater ſi ex commiſsione elegit filium ad ma
ioratum, non poteſt iterum eligere, ſemel
electione facta, niſi nulliter eligat. 1.p.q.
48.n.156.& 157. Quid cum fraude nulli
ter elegit.n.171.

Pater an poſsit eligere ſecundogenitũ præ-
termiſſo maiori, cùm mater inſtituit maio
ratum in filium quem ipſe nominauerit.1.
p.q.48.n.286.

Pater an poſsit reuocare maioratum vel me
liorationem, quando bona maioratus vel
meliorationis ſunt incerta.1.p.q.49.n.2.
& ſeqq.

Pater

Digitized by Google

Pater præſumitur potius filiam nubere ex affectu paterno, quàm ex dolo. 1.p.q.50. n.53. Et filia in hoc caſu videtur ex metu reuerentiali contrahere. 1.p.q.50. numero 55.

Pater poteſt exhæredare filium qui inhoneſte matrimonium contrahit. 1.p.q.51.nu. 17.& 18.

Pater nobilis an poſsit relinquere bona maioratus filio ſpurio, aut naturali. 1.p.q.51. nu.208. & ibi an filius naturalis ſit de familia.

Patri an liceat de fructibus donare vltra tertium & quintum. 1.p.q.53. à nu.1. vſque ad 7.

Pater vſumfructum filio relinquens, donare videtur. 1.p.q.53.n.8.& 12.& quando talis donatio efficiatur irreuocabilis.num.9. Quid ſi conſentiat, vt filius bona adminiſtret.n.13.

Pater an poſsit in fructibus meliorare filiam vltra ſummam à lege taxatam. 1.p.q.53. nu.14.

Pater an poſsit in morte diſponere de fructibus, quos reſeruauit vt in vita diſponeret, facta filio donatione titulo meliorationis aut maioratus. 1.p.q.53.nu.18. & 21. Et an poſsit donare filijs inter viuos & irreuocabiliter vſumfructum ex bonis aduentitijs.n.23.

Pater an poſsit meliorare filium ſecundi matrimonij ex bonis quæ filius prioris ob aliquam cauſam renunciauit. 1.p.q.54. numer.10.

Pater, vel mater, de bonis quæ extra regnũ habent, an poſsint meliorare vltra tertiũ & quintum. 1.p.q.58. à n.1. per plurimos ſeqq.

Pater tradens ſcripturam tabellioni maioratum & meliorationem de nouo facere videtur, & firmior remanet. 1.p.q.65. numer.45.

Pater promittens non meliorare, ſi meliorationem nihilominus faciat, an liberetur præſtando intereſſe. 1.p.q.66.num.11. Si promittat meliorare ex cauſa oneroſa, an poſsit vti beneficio l.27. Tauri.n.13. Nec in dote filiam grauare videtur.n.15.

Pater exemplarem ſubſtitutionem faciens an poſsit grauare ſubſtitutum eum onere reſtitutionis. 1.p.q.71.nu.1.2.3.5.& 20. Authoris opinio à.n.22.

Pater relinquens emphyteuſim vni ex filijs an poſsit eum in aliquo grauare. 1.p.q.71 num.10.

Pater poteſt in ſubſtitutione pupillari ſubſtitutum grauare, & fideicommiſſum facere. 1.p.q.71.num.29. Et auferre bona tali ſubſtituto alium ſubſtituendo. nu.30. & 37. Quid ſi exhæredet filium pupillum minorem quatuordecim annorum, & ei ſubſtitutum det, n.31.

Pater non tenetur teſtari pro filio, aut ſubſtitutionem exemplarem facere. 1.p.q.71. nu.41.

Pater ſemper intelligitur capere bonum cõſilium pro filijs. 1.p.q.71.n.72.

Pater inuitus non tenetur relinquere tertiũ alicui ex filijs. 1.p.q.71.n.78.

Pater teſtãdo pro filio furioſo an poſsit nepotes ſubſtitutos grauare. 1.p.q.71.n.96. & an teneatur eos in re certa inſtituere, nu.97. Authoris opinio. n.105.

Pater habens vnicum filium, & ex eo nepotes, poteſt grauamen apponere. 1.p.q.71. nu.107.

Pater virtute legis 22. Tauri, filijs deficientibus, poteſt eligere ad maioratum remotiores conſanguineos. 1.p.q.72.n.10.

Pater ſi in teſtamento melioret filium in tertio bonorum, in quo per viam maioratus, ſcriptura donationis facta, cum prius meliorauerat, an libera maneant bona, aut cẽſeatur grauamen repetitum. 1.p.q.74. à nu.1. per plures ſeqq.

Pater grauatus onere fideicommiſsi & primogenituræ non poteſt diſponere in præiudicium grauati & primogeniti. 2.p. in præf.n.505. Quando poſsit feudum acceptum pro ſe & filijs dare primogenito, numer.538.

Pater tenetur vocare filios legitimatos per ſubſequens matrimonium ad meliorationem factam iuxta ordinem. l.27. Tauri, 2.p.q.1.n.21.

Pater poteſt excludere à ſucceſsione filios legitimatos per ſubſequens matrimoniũ, in Luſitaniæ Regno in tertio, & Regno Caſtellæ in quinto. 2.p.q.1.n.57.

Pater an & quando poſsit legitimare ad maioratum filios illegitimos. 2.p.q.1. à n.63. ad 68. Qualiter poſsit filio ſpurio alimenta relinquere. 2.p.q.2.num.34. An poſsit ſubſtituere filio pupillo incapacem n.35 & 39. Authoris ſententia.n.40. & 43.

Patri, quando filios legitimos nõ habet, permittitur relinquere filio naturali quantũ voluerit. 2.p.q.2.n.138. Quid in maioratu.n.139.& 140.

Pater poteſt excludere filium infamem, niſi ipſe infamis ſit. 2.p.q.2.n.142.

Pater an poſsit relinquere maioratum nepoti, ſi filius maior ſit prodigus. 2.p.q.4. illat.6.n.1.

Pater excludẽs filias propter maſculos, nepotes an excludat. 2.p.q.6.n.46. Authoris ſententia.n.103.

Pater aut mater an poſsint, vocatis filijs maſculis vel fœminis ad meliorationem, excludere deſcendentes propter maſculos tranſ-

transuerſales.2.p.q.6.3.n.119.ad 121.

Pater ſi impuberem filium hæredē inſtituit, & pupillariter ſubſtituit Titium, & quandocunque deceſſerit Titius, ſubſtituit eī Sempronium, & Titium ante pupillarem moritur, Sempronius admittitur. 2. p. q. 10 n.7.& 8.

Pater non poteſt iur primogenituræ diminuere, nec de eo teſtari.4.p. quæſt.1. numer.97.

Pater non poteſt præiudicare in emphyteu ſi accepta pro ſe & liberis.4.p.q.1.n.155 & 157.

Pater in caſu neceſsitatis bona filij poteſt alienare.4.p.q.1.lim.5.n.29.

Pater & filius natura ipſa vna eademque perſona reputantur.4.p q.12.nu.14. & priuilegia & honores data patribus ad filios transeunt.n.15.

ad Patrem pertinere præſumitur quod filius habet, niſi probetur eſſe de rebus ad patrem non pertinentibus.4 par. quæſt.16. num.84.

Pater ſi relinquat vxori tertium & quintum, & illa filijs præmortuis ſucceſsit, & hæc bona ſimul cum alijs filio ſuperſtiti relinquit, ſuper cuius filij ſucceſsione contendūt auus paternus, & maternus talia bona debent cōſiderari tāquam prouenientia à linea materna.4.p.q.19.n.23.

Pater an & quando teneatur alere vxorem filij.4.p.q.28.n.7.

Pater tenetur dotare filiam naturalem, quando ipſa eſt nobilis, licèt ex artificiu poſsit ſibi victum quærere.4.p. quæſt.28.numeru.17.

Pater an habeat vſumfructum in bonis maioratus.4.p.q.30.n.1.& ſeqq.

Pater poteſt filio prohibere alienationem legitimæ, exprimendo cauſam, quia filius eſt minus induſtrioſus.4.p.quæſt.34. numer.12.

Pater poteſt dare primogenito etiam inuito curatorem.4.p.q.38.n.4.

Patrimonium.

Patrimonium ſi totum non vinculetur, reſiduum liberum manet.2.part.quæſt.5.numer.145.

Patientia.

Patientia non præſtat authoritatem extra iuris diſpoſitionem,1.p.quæſt.23. numero.83.

Patientia cum ſcientia efficit vt conſenſus præſumatur.1.p.q.33.n.6. Quod tempus ad hoc ſufficiat.n.10.

Patria.

Patria naturalis attenditur, non accidentalis, 1.p.q.51.n.157.

Patriam quilibet diligere præſumitur. 1. p. q.57.num.22.& 24. & in illa velle habitare, nu.25. Et teſtari ſecundum quod illa diſponit,n.26. Eſt enim patria ſua cuique alia præſtantior,nu.31.

Patronus, Patronatus.

Patronus an dicatur qui eccleſiam reædificet.1.p.q.11.n.4.

Patronus an poſsit præſentationem iutatam reuocare.1.p.q.22.n.81.

Patronus cum Epiſcopo nihil poteſt mutare, eccleſiæ fundatione ſemel facta.1.p.q. 26.n.39.

Patronus an poſsit eſſe exhæredatus, vel adoptatus, ſtante diſpoſitione, quod patronatus non exeat extra domum.1.p.q. 51.n.113.

Patronus grauatus eligere capellanū ex ſua generatione, an teneatur eligere propinquiorem.1.p.q.72.n.4.

Patronus quādo poſsit amouere capellanos abſque authoritate Epiſcopi.2.p.q.3.numer.6.

Patronus an efficiatur qui eccleſiam deſtructam in totum reficit.3.p. quæſt.5.numero.35.

Patronus an poſsit repetere expenſas, quas fecit defendendo proprium ius patronatus.4.p.q.26.n.17.

Patronatus ex priuilegio an poſsit variari, 1.p.q.51.n.331.

Patrueles.

Patrueles non ſunt ſimpliciter fratres, ſed ſecundum quid.1.p.q.51.n.279.

Patruus.

Patruus quando præferatur nepoti.2.p.q.4. illat.2.num.10.& eadem.p. quæſt.6. nu. 77.& 78.

Pauper.

Pauper nobilis an poſsit cogi vendere palatium deſtructum, quod propter paupertatem reficere non poteſt.1.p.q.10.nu.72. Authoris ſententia.n.74.

Pauperes incertos qui inſtituit, de domicilio inſtituere videtur.1.p. q.57.nu.40.

Pax.

Pax facta pro ſe, amicis, & adhærentibus, futuros an comprehendat,3.p.q.18.nu.61. & pro bono pacis multa licent, quæ aliâs non licerent.4.p.q.2 2.à n.2 u. per plures ſeqq.

Peccare.

Peccare non dicitur in iure, qui legis authoritate peccat.1.p.q.48.n.36.

Peculium.

Peculium caſtrenſe non publicatur, bonis filij familiar ob delictum publicatis, & è contra publicatis bonis patris non publicatur peculium profectitium.4.p.q.23.à n.29.ad 31.

Pecunia.

Pecunia ex re feudali redacta an ſit feudalis, 1.p.

1.p.q.11.nu.6. Quid in re immobili, numer.20.

Pecunia legata, an legetur relictum. 1. part. q.11.num.7.

Pecunia redacta ex venditione alicuius ſundi ad alterum coniugum ſpectantis non efficitur communis. 1.p.q.11.n.35.

Pecunia deſtinata ad emptionem cenſus perpetui immobilis an dicatur. 1.p.q.40. numer.50.

Pecuniam domini qui credidit non tenetur, ſi à principio debitores erant idonei, & poſtea efficiuntur non ſoluendo. 4.p.q.4. nu.3.& 4.

Pedagium.

Pedagium auctum dicitur nouum. 1.p.q.10. num.1.

Penitus.

Penitus verbum totius impetrationis nullitatem ſignificat. 1.p.q.9.n.6.

Penſio.

Penſio ſecunda an valeat, vbi prima non exprimitur. 1.p.q.7.n.3.

Penſiones ſunt loco fructuum. 4.p.q.24. numer.4.

Penſio non debet augeri propter meliorationes factas in re emphyteutica. 4. p. q. 32.n.17.

Peregrini.

Peregrini tenentur ſeruare in teſtamento iuris ſolennitates. 1.p.q.1.n.152.

Permiſſio.

Permiſſio alienationis bonorum fideicommiſſi ad ſimiles caſus an extendatur. 1.p. q.22.n.24.

Permiſſio vt inducatur, vt poſſit quis de re aliena teſtari, an ſufficiat præſentia cum taciturnitate illius, cuius bona ſunt, aut requiratur expreſſus conſenſus. 4.p.q.19. nu.140.& 141.

Permutatio.

Permutatio in aliquibus caſibus permittitur, licet venditio prohibeatur. 1.p.q.11. num.51.

Perpetuum.

Perpetuum verbum ſæpius repetitum habet tractum ſucceſſiuum. 1.p.q.22. num. 139.

Perpetuum dicitur quod eſt reale. 4.p.q.20. num.270.

Perſona.

Perſonæ propter delictum actiuè inteſtabiles an ſint etiam paſſiuè. 1.p.q.1.nn.267. & 302.

Perſona, in qua maioratus conſtituitur, intelligitur odio à lege non haberi. 1.p.q.2.numer.68.

Perſonæ duæ, inter quas eſt diuerſa ratio, quando in vna diſpoſitione coniunguntur, diuerſa admittitur interpretatio. 2.p. quæſt.12. numer.69.

Perſonæ alias prohibitæ poſſunt ob remunerationem donare. 4.p.quæſt.1. limit.3. numer.6.

Perſona media, per quam aliquid acquiritur, non attenditur in multis caſibus in iure, ſed ea, cui vltimo loco ſuccedîtur. 4.p. q. 19.n.18.

Perſuaſio.

Perſuaſiones multæ dolum arguunt. 1.p. q. 25.num.12.

Perſuaſio nimia coactionis loco an habeatur. 1.p.q.25.n.15.& 19. Quid ſi cũ precibus concurrant aliæ coniecturæ, num. 28. Quid de perſuaſione filij, n.50.

Perſuaſiones per coniecturas an probẽtur, 1.p.q.25.n.33.

Perſuaſio minor eſt efficacior in matre quã in patre. 1.p.q.52.n.52.& 53.

Pertinere, Pertinentiæ.

Pertinere non dicitur aliquid, quando fuit adiecta conditio, antequam conditio eueniat, 2.p.q.4.illat.8.n.32.

Pertinentiæ rei donatæ in ſcriptura priuilegij non declaratæ, an declarentur per poſſeſſionem continuatam. 1.p.q.33. nu.23. & 32.

Pertinentiæ cum ſuo principali vnum integrale conſtituunt. 1.p.q.54.n.18.

in Pertinentiarum venditione non veniunt res æquè principales. 4 p.q 20.n.131. & quid appellatione pertinentiarum cõprehendatur. n.135.& 136.

Petens, Petitio, Petitorium.

Petens executionem ſcripturæ eam videtur approbare. 1.p.q.56.n.133.

Petitio hæreditatis non datur niſi pro bonis quæ teſtator tempore mortis poſſidebat, 3.p.q.17.num.21.& quare non detur cõtra titulo poſſidentem. n.22.

Petitorium & poſſeſſorium poſſunt cumulari. 3.p. in præf. n.63.& 73. & quando cenſeatur intentatum, quando poſſeſſorium. 71.

Pietas.

Pietas ad omnia eſt vtilis. 1.p.quæſt.28. numer.36.

Pignus.

Pignus non accedit obligationi nullæ. 1.p. q.48 n.168.

Placet.

Placeat verbum quomodo intelligatur. 1.p. quæſt.1.nn.533. Quid ſi per verba geminata apponatur. 1.p.quæſt.22. num.116. & 117.

Plebeius.

Plebeius nobilis effectus, aut exterus originarius, an poſsint habere dignitates. 1.par.q. 51.n.93.

Plu-

Pluralitas.

Pluralitas perſonarum & nominis proprij non præſumitur.2.p.q.7.n.92.

Pœna.

Pœna priuationis vt incurratur, ſententia declaratoria requiritur.1.p. quæſt.1. numer.254.

Pœna ſiue ab homine,ſiue à iure,per ſententiam intelligitur.1.p.q.1.n.103. Quid in maioratu.n.304.

Pœnæ non debentur niſi petantur.1.p.q.1. num.359.

Pœna in vno contractu an cenſeatur in alio repetita.1.q.1.n.361.

Pœnæ conuentionales quando debeantur, 1.p.q.1.n.263.

Pœna primo ſucceſſori maioratus impoſita an habeat locum in ſecũdo aut tertio ſucceſſore.1.p.q.11.n.85.&q.56.n.3.

Pœna ſuos debet tenere authores.1.p.q.22. n.195.

Pœna pro pace ſeruanda impoſita nõ remittitur frangentibus, etiamſi poſtea reconcilientur.1.p.q.24.n.75.

Pœnæ ſtatutæ aduerſus mulieres ſecundo nubentes an incurrantur propter ſponſalia, 1.p.q.39.n.67.74.&.77. Quid de pœna appoſita contrahentium cum conſanguineo.n.68.& num.59. Sententia quædam Neuizani circa ſponſalia examinatur.

Pœnæ quæ imponũtur ipſo facto per legẽ, requirunt turpitudinem conſummatam, non inchoatam.1.p.q.51.n.373.

à Pœna an excuſetur qui peritiores conſuluit.1.p.q.51.n.404.

Pœna appoſita an cenſeatur in ſcriptura, quando ideſt conſuetum.1.p.q.67.n.17. Authoris ſententia.n.18.

Pœna in fine appoſita qualiter reſpiciat omnia præcedentia.2.p q.4.illat.8. num. 211.& 212.

Pœnam ſi lex non imponit, nec eam homo poteſt imponere.2.p.q.4.illat.8.n.213.

Pœna excluſionis fœminarum imponi non poteſt per coniecturas.2.p.q.6.n.98.

Pœnam cum lex actum exercenti imponit, faciens actum,& non exequens nõ incurrit.4.p.q.12.n.27.

Pontifex.

Pontifex ſuper matrimonio diſpenſans ſuper legitimitate filiorum an diſpenſet.1.p. q.2.n.148.

Pontifex diſpenſans ſuper pluralitate beneficiorum videtur diſpenſare ſuper reſidẽtia.1.p.q.2.n.157.

Pontifex an poſsit permittere monacho,vt vxorem ad tempus ducat,ne ſtirps nobilis ſine prole deficiat.1.p.q.51.n.34. An diſpenſare poſsit cũ Rege, qui habet vxorem ſterilem vt aliam ducat.n.35. & 37. An cum moniali.nũ.36. An poſsit facere de monacho non monachum.n.38.

Pontifex qualiter poſsit ſuper radice matrimonij diſpenſare.1.p.quæſt.58.à nu.34. ad 38.

Pontifex non derogat poſſeſsioni, ſicut nec iuri quæſito.3.p.in præf.nu.27.

Pontifex non poteſt legitimationem facere derogando iuri fideicommiſsi.4.par.q.1. num.148.

Pontificis ſuprema poteſtas præſcribi non poteſt.4.p.q.21.n.17.

Populus.

Populi & ciuitates non poſſunt facere remiſsiones condemnationum.4.p. q.23. n.133.

Portio.

Portio aliqua ſi bonis, quæ maſculis deferuntur,accreſcat,an ad illos pertineat.1.p. q. 10.n.33.

Portio redempta ex cauſa neceſſaria an cedat legato.1.p.q.10.n.187.

Portio accreſcens cenſetur eadem cum prima.3.p.q.8.à nu.39.ad 41.

Portiones acquiſitæ pretio non veniunt in reſtitutione fideicommiſsi.4.p.q.12. numer.93.

Poßidere,Poßidens,Poſſeßio, mißio in poſſeßionem,quaſi poſſeßio,Poſſeſſor, Poſſeſſorium.

Poſsidere ex titulo præambulo iniuſto nemo præſumitur.1.p.q.33.n.33.Sed ex titulo eidem vtiliori,n.35.&vetuſtiori,nu. 44. Et nomine proprio potius quàm alieno.n.36. Et in dubio, ſi ex duplici cauſa poſsideat, dicto illius ſtari debet, n.37. & an ſufficiat probare poſſeſsionem & titulum,ſi traditio non probetur.n.38. Quid ſi ignorauit titulum in poſſeſsionis initio, n.43.

Poſsidens partem rei,totam poſsidere videtur.1.p.q.34.n.26.

Poſsidentis conditio melior eſt.1.par.q.52. num.34.

Poſsidens ab onere probandi releuatur,quãdo duo fratres,aut alij ſuper poſſeſsione bonorum maioratus litigant.3 p.in præf. nu.10. 11. & 12.

de Poſsidẽtis iniuſtitia ſi notoriè appareat, bona maioratus non debent in poſſeſsione tueri.3.p.q.14.n.49.

Poſſeſsio an ſit danda conditione pendente, 1.p.q.2.n.5.& 1.p.q.24.n.142.An acquiratur in re per alluuionem acquiſita.1.p. q.10.n.92.An perimatur mutatione rei, 1.p.q.11.n.54.An ex ſubrogatione.1.p. q.11.n.83.Ex ſocietate qualiter acquiratur.1.p.q.23.n.99.Quo tempore transferatur ad eum,cui ius ex donatione competit,conditione adiecta, vt bona donata

poſt tempus præfixum alicui reſtituatur.1.p.q.24.n.6.& 11.
Poſſeſsio vnius prodeſt cæteris deſcendentibus,in quibus abſque noua apprehenſio ne continuatur.1.p.q.24.n.53.
Poſſeſsio in rebus incorporalibus per ſolū priuilegium tranſit.1.p.q.26.n.18.& 19. quid ſi adſit clauſula conſtituti.num.21.& qualiter acquiratur.3.p.in præf.n.95. Añ per ſcientiā & patientiam.3.p.q.6.n.31.
Poſſeſsio proprietatem ſignificat.1.p.q.28. n.45.& proprietas poſſeſsionem.nu.49. & 58.
Poſſeſsionem an poſsit quis propria authoritate tradere.1.p.q.29.n.11.
Poſſeſsio magis occupari poteſt ex licentia in teſtamento conceſſa, quàm ex contractu.1.p.q.1.n.32.
Poſſeſsio ex actibus voluntarijs non acquiritur,niſi conſtet de animo acquirentis.1. p.q.33.n.20.
Poſſeſsio iure familiaritatis quando præſumatur.1.p.q.33.n.21.& 56.
Poſſeſsio iure familiaritatis non præiudicat ſucceſſori in maioratu.3.p.q.6.nu.55.& qualiter cognoſcatur poſſeſsio iure familiaritatis.n.57.& 62.
Poſſeſsionis retentio an det iuſtum titulum ad præſcribendum.1.p.q.33.n.50.
Poſſeſsio quibus in caſibus tráſferatur.1.p. q.33.n.55.
Poſſeſsio vnius ex fratribus an proſit aliis.1.p.q.34.n.6.
Poſſeſsio an differat à tenuta.1.p.q.35.n.3. & tenere à poſsidere.n.8.
Poſſeſsio vt acquiratur,mandatum ſpeciale requiritur.1.p.q.36.n.86.An ſufficiat generale traditione ſequuta.n.87.
Poſſeſsio tranſlata an dicatur per verbum *dedit*,aut *donauit*,1.p.q.36.n.124.& ibi de verbo,*tradidit*,aut *vendidit*. Quid per verba,*ceſsit*, aut *conceſsit*, iuncta cum clauſula,*Ponens eum in locum ſuum tanquam pro curatorem & dominum*.n.126.
Poſſeſsio abſque animo acquiri nec amitti poteſt.1.p.q.41.n.4.
Poſſeſsio quæ ex conſuetudine Franciæ ipſo iure in hæredem tranſfertur,non habet locum in infante.1.p.q.41.nu.5. Quid in loca'ium poſſeſsione.n.6.
Poſſeſsio in bonis incertis non transfertur, 1.p.q.49.n.1.
Poſſeſsio rerum hæreditariarū quo in loco petenda ſit.1.p.q.58.n.9.
Poſſeſsio ex recognitione an probetur.1. p.q.64.n.66.
Poſſeſsio titulata eſt fortior poſſeſsione ſine titulo.3.p.in præf.n.18.
in Poſſeſsione pendente iudicio qui tuetur, obtinet in hypothecaria,3.p.in præf.n.30
Poſſeſsio quæ procedit per viam iuris communis,ab onere probandi releuat.3.p.in præf.n.39.
Poſſeſsionis appellatione venit ciuilis & naturalis.3.p.in præf.n.65.
Poſſeſsio Carboniana competit in rebus maioratus.3.p.in præf.n.78. An impediatur quando ſucceſſores ab inteſtato opponūt filio inſtituto quòd nō eſt filius,aut quod eſt ſeruus.3.p.q.15.n.50.
Poſſeſsionem poteſt quis petere ex duobus titulis & cauſis.3.p.in præf.n.82.
Poſſeſsio antiquiſsima vim habet publici inſtrumenti.3.p.in præf.n.84.
Poſſeſsio quæ transfertur virtute legis 45. Tauri eſt magis priuilegiata quàm ciuiliſsima.3.p.in præf.n.86.
Poſſeſsio rerum corporalium & incorporalium per conſtitutum transfertur.3.p.q. 4.n.2.& 5.& in poſſeſsionem rerum corporalium miſſus eſt mittendus in poſſeſsionem rerum incorporalium.n.3.
Poſſeſsio qualiter transferatur in delinquentem à Principe reſtitutum.3.p.q.5.à n.6.
Poſſeſsio ciuilis à naturali ſegregata quo tẽpore duret.3.p.q.6.n.2.
Poſſeſsionis obliuio per quod tempus præſumatur.3.p.q.6.n.4.& 5.Quādo dicatur quis illam continuare.n.6.
Poſſeſsionem quæ prius habuit,præſumitur hodie poſsidere.3.p.q.6.n.9.
Poſſeſsio videtur interrupta,quādo primus poſſeſſor ſcit alium poſsidere.3.p.q.6.numer.10.
Poſſeſsio non debet tanquam attentata reuocari,quando quis fuit eam ſine contradictione & violentia ingreſſus, & per longum tempus ſtetit.3.p.q.6.nu.19. Et ex Curia Franciæ præfertur ille in poſſeſsione qui de facto etiam per annum poſſedit n.20.Et tuendus eſt in poſſeſsione.n.21.
Poſſeſsio defuncti non continuatur in hære dem,quando hæres illam intra annum petiuit.3.p.q.6.n.22.& an hoc vltimū procedat in caſu.l.45.Taur.n.23.& 25.
Poſſeſsionem ante litem cōteſtatam habere ſi quis probet,& in ea nunc perſeuerare, præſumitur ipſo iure quòd tempore turbationis & litis conteſtatæ erat in poſſeſsione.3.p.q.6.n.27.
Poſſeſsio per inquilinos an cōſeruetur.3.p. q.6.n.42.An transferatur per inſtrumentum fidelitatis.n.48.An acquiratur particularibus per depaſtum in rebus vniuerſitatis.n.62.In dubio præſumitur continuata.n.80.Quando eam quis dicatur in continenti recuperare.n.89.
Poſſeſsionem antiquiorem probare intendens quid teneatur articulare.3.p.q.6.numer.91.

Digitized by Google

in Poſſeſsione an ſit tuendus qui præuenit, 3.p.quæſt.7.n.11.& 12. Authoris ſententia,n.13.

Poſſeſsio authoritate Principis capta iuſta an dicatur.3.p.q.9.nu.126.128.& 129. Authoris ſententia à nu.130.

Poſſeſsio an transferatur in caſu l.45.Tauri, cùm poſeſſor in primum ſequentem renũciat.3.part.quæſt.9.num.141. Authoris ſententia,num.143.& 3.part.quæſt.18. num.1.& ſequentibus.

Poſſeſsio impoſitionum non transfertur in dominos ſucceſſores maioratuum.3.p.q. 10.n.7.

Poſſeſsio rerum ſpiritualium per conſtitutũ transfertur.3.p.q.11.n.23.

Poſſeſsio an tranſeat in ſucceſſorem in maioratu ante implementum conditionum, quas idimplere fuit grauatus. 3.p.quæſt. 12.num.1.& ſequentibus vſque ad fin. quæſt.

Poſſeſsio ex falſa cauſa data non valet. 3.p. q.14.n.29.30.31.& 34.

Poſſeſsio in dubio iuſta præſumitur. 3.p.q. 14.n.53.

Poſſeſsionis cauſa eſt modici præiudicij.3.p. q.15.n.6.

in Poſſeſsionem an ſit mittendus qui docet ſe vocatum.3.p.q.15.n.54.& an impediatur miſsionis poſſeſsionẽ ex beneficio.l. vlt.C.de edicto D.Adriani tol.ſi de bonis primogenituræ conſtet per inſtrumenta, num.57.

Poſſeſsio an poſsit haberi rei illius, cuius proprietas haberi non poteſt.3.p.q.16.n. 79.& 92.

in Poſſeſsione debet tueri qui habet titulum ad rem ſuper qua litigatur. 3.part.quæſt. 15.num.95.

Poſſeſsio ex beneficio.l.vlt. C.de edicto D. Adr. tollendo an danda fratri hæredi in teſtamento in ſcriptis inſtituto, cùm ſoror opponit ſe habere aliud teſtamentum in ſcriptis,quod allegat eſſe poſterius. 3. p.q.15.n.102.

Poſſeſsio & proprietas qualiter differant, 3.p.q.15.n.104.& 116.

Poſſeſsio longi temporis non habilitat in capacem.3.p.q.15.n.157.

in Poſſeſsione,quam quis contra præſumptionem iuris communis prætendit habere,non eſt tuendus, niſi præſcriptionem aut titulum ſufficientem oſtendat. 3.p.q. 15.n.160.

Poſſeſsio vitioſa dicitur, quæ acquiritur virtute tituli inualidi.3.p.q.15.n.173. Quæ trãsfertur virtute cõtractus inutilis, qualiter repeti poſsit.n.174. Et an acquiratur naturalis & vera ex actu nullo ſimul cum traditione.n.175.

Poſſeſsio vt tranſeat in ſucceſſorem in maioratu,quid requiratur.3.par.quæſt.15.numer.176.

Poſſeſsionem inutilem habens, ſi de nouo accipiat naturalem,non dicitur de nouo attentare,nec acquirere, ſed confirmare, 3.p.q.16.n.14.Quid ſi corporalem petat, nu.26.

Poſſeſsionem abſentis authoritate iudicis ingrediens,poſſeſsionem ciuilem acquirit. 3.p.q.16.n.19.

Poſſeſsio tranſlata virtute ſtatuti non tollit remedium acquirendi poſſeſsionem naturalem.3.p.q.16.n.27.

Poſſeſsio ſine præiudicio alicui data,ſub cõditione data videtur.3.p.quæſt.16.n.40.

Poſſeſsio in hæredibus parentum non continuatur.3.p.q.17.n.13.16.& 17,nec publicatur, etſi dominium publicetur.n.18. Quid ſi ſit ab alio apprehenſa.n.61.

Poſſeſsionem ſi quis à ſe abdicet, quamuis alter non accipiat, illam amittit.3.p.q.17. num.29.quia poſſeſsio ſolo animo amittitur.n.30.An amittatur per renunciationẽ generalem nullam à n.34.

Poſſeſsio ciuilis ſola impedit remediũ.l.vlt. C.de edict.D.Adrian.3.p.q.17.n.42.

Poſſeſsio conceſſa filijs per teſtatorẽ in fraudem aliorum filiorũ non impedit quin alij filij petant poſſeſsionem.3.p.q.17.n.65. Non tamen eſt in dubio fraus in hoc caſu præſumenda.n.66.

Poſſeſsio ciuilis,quã quis habet ex clauſula conſtituti,cedi poteſt.3.p.q.18.n.8.

Poſſeſsio an tranſeat propter delictum.3.p. q.19.n.2.3.& 4.& 4.p.q.23.n.161.

Poſſeſsio qualiter ſit in recredentia probanda.3.p.q.20.n.13.

Poſſeſsio attẽtata qualiter purgetur per breue ſuperueniens.3.p.q.24.n.4.

Poſſeſsionẽ rei relictæ ſi quis ſine vitio adipiſcatur teſtamento minus ſolenni, an detur ei exceptio ad rem retinendam. 3.p. q.14.n.14.& 16.

Poſſeſsio competit ratione priuilegij. 3.p. q.24.n.39.40.& 44.

Poſſeſsio quando reuocanda per viam attentatorum,& quando non. 3.part. quæſt. 24.num.82.

Poſſeſsionem non videtur adeptus qui eam retinere non poteſt.3.p.q.25.n.17.

Poſſeſsio vitioſa Principis authoritate non confirmatur.4.p.q.2.n.22.

Poſſeſsio,quæ prima facie erat attentata, ex breui ſuperuenienti ſuſtinetur. 4.p.q.2. n.134.& 139.

Poſſeſsio etiã ex titulo inualido poteſt adipiſci.4.p.q.2.n.148.

Poſſeſsio vt ratificari poſsit, ratificatio debet in tẽpore habili fieri.4.p.q.2.n.161.

Poſſeſsio vna ſi cauſam piam reſpiciat, altera non, fauorabilior præfertur.4.p. q.20. n.79.
Poſſeſsio priuatorum non conſtituit terminos publicos.4.p.q.21.n.82.
Miſsio in poſſeſsionem probatur tam ex inſtrumentis quàm ex teſtibus.3.par.q.15. n.197.
Miſſus in poſſeſsionem,ab ea tamen cadens, non eſt iterum mittendus.3.p.q.16.n.46.
Miſsio in poſſeſsionem nulla an poſsit per iudicem confirmari,3.p q.24.n.9.Authoris ſententia.n.10.
quaſi Poſſeſsio rerum incorporalium an trãſeat in ſucceſſores hæredes abſque exercitio actus,per quem inducatur quaſi poſſeſsio.3.p.q.6.n.31.
quaſi Poſſeſsio filiationis aut conſanguinitatis vt probetur,quę probationes ſufficiãt, 3.p.q.15.n.14.& 17. Et an quaſi poſſeſſio filiationis & confeſsio patris & matris dicentium filium eſſe legitimum ſufficiãt vt quis in poſſeſsione tueatur virtute. l. 45.Taur.n.118.& ſeqq.
quaſi Poſſeſsio non releuat ab onere probandi, quando primarius actus naturæ quaſi poſſeſsionis repugnat.3.p.q.55.n.565.
Poſſeſſor ſi redimat cenſum ſuper maioratu impoſitum,an quantitas illa vinculata maneat.5.p. q.10.n.164.
Poſſeſſor maioratus ſi delictum aliquod cõmittat,per quod bona amiſit,&poſtea fuit à Principe reſtitutus,an bona ſint vinculata abſque Regia facultate.1.p.q.12.à n.1. per plures ſeqq.
Poſſeſſor maioratus alienans rem illius ignorando eſſe vinculatam, tali ignorantia an excuſetur.2.p.q.4.illat.8.n.583.
Poſſeſſor non poteſt in præiudicium ſecundogeniti, qui reperitur maior tempore mortis paternæ,inueſtire primogenitã filiam primogeniti.2.p.q.6.n.157.
Poſſeſſor maioratus nihil poteſt diſponere de bonis,etiam in poſſeſsione.3.p.in pręfat.n.74.
Poſſeſſore rerum maioratus res alienante, transfertur dominium in ſequentẽ in gradu,& hoc ſubiungendum eſt in maioratibus,etſi non apponatur.3.p.q.9. nu.1.& 9.Et an is poſsit petere bona cũ fructibus à die factæ alienationis.n.18.& 19.
Poſſeſſor bonorum maioratus poſsidet bona nomine ſucceſſorum, & qualiter. 3.p. q 9.à n.42.
Poſſeſſor prouita patris fructibus gaudebit, patre alienante bonã filij,in quibus vſumfructum habet.3.p.q.9.n.519. Et an in tali vſufructu poſsit fieri executio.n.120.
Poſſeſſor abſque cauſæ cognitione ſpoliari non debet.3.p.q.14.n.20.& 35.
Poſſeſſor pacificus quis dicatur.3.par.q.14. nu.54.
Poſſeſſor bonorum maioratus agens aduerſus turbantem adhuc eſt reus.3.par.q.16. n.34.35.& 43.
Poſſeſſor,qui parem titulum oſtendit,à ſententia contra ſe lata poteſt appellare.3.p. q.24.n.83.
Poſſeſſor maioratus virtute ſententiæ viſionis an teneatur ad fructuum reſtitutionẽ victus in reuiſionis ſententia.3.p.q.25.n. 1.2.3.5.9.10 11.12.13. 16.18.19. 22. 24.30.31.33.36.39.41.43. & 45. & nu. 32.examinatur reſolutio quædam Molinæ,& n.34.reſpondetur ad l.vlt. titu.10. lib.4 ord.nou.& n.35.ad l.3.tit.21.lib.4. ordin.& n.37.ad l.9.tit.7.lib.5.Recop.
Poſſeſſor maioratus non ſeruans cõditiones in eo appoſitas an teneatur maioratum cum fructibus reſtituere.3.p.q.25.numero.48.
Poſſeſſor an incidat in pœnam ſimpliciter hypothecando bona maioratus. 4.p. q.1. n.79.
Poſſeſſor iuris patronatus an poſsit præiudicare ſucceſſoribus vocatis.4.p. q.5.num. 162.Authoris ſententia.n.163.
Poſſeſſor bonorum maioratus an liberetur à pœna iniuncta à fundatore contra alienantem bona maioratus,ſi facultatem impetret facta mentione de tali prohibitione.4.p.q.1.n.72.& 74.
vltimus Poſſeſſor maioratus,apud quem bona libera remanſerunt,an poſsit propter defectum vocatorũ nouas vocationes facere,& adiungere conditiones.4.par.q.2. n.61.& 4.p.q.24.n.15.
Poſſeſſor malæ fidei,qui dominium præſcribere non poteſt,an poſsit dominij confirmationem præſcribere.4.p.q.2.n.155.
Poſſeſſor bonorum maioratus an illa amittat per impetrationem Regię facultatis ad alienandum,quam tamen ad effectum non perduxit,cùm in maioratu caueatur,quòd ſi poſſeſſor licentiam ad alienandum impetret,ipſo iure amittat.4.p.q.3 a.nu.58. & ſeqq.Quid ſi nulliter alienet.4.p. q.13. n.2.& ſeqq.Quid in feudo nu 9. Quid ex promiſsione de vendendo.n.8. Quid ex contractu,ſi non tradat.4.p. q.17.à n.1.
Poſſeſſor bonorum maioratus, qui rem alienauit,an eam petere poſsit, ſententia negans.4.p.q.15.n.54.40.42. affirmans à n. 44.Authoris ſententia à n.85.
pro Poſſeſſore eſt in pari cauſa iudicandũ, 4.p.q.15.n.100.
Poſſeſſor bonorũ maioratus tradendo rẽ illius alienatã,etiam per conſtitutũ in pœnam incidit.4.p.q.18.n.6. Alienans partẽ an omnia amittat,nu.9. & ibi & nuiu.13.

Quid in feudo. Aurhoris ſententia, n.10. 24.26.21.& 23. Quid fideicommiſſo, & in emphy reuſi, n.12.& 18. Quid ſi alienet ſub ōditione & reſeruatione, ſi Princeps licentiam cōceſſerit. n.19.

Poſſeſſor maioratus ad fratrum petitionem tenetur exhibere inſtrumentum maioratus 4 p.q.20.n.273.

Poſſeſſor bonorum maioratus opponens ſe executioni factæ per creditorē prędeceſſoris, an teneatur probare præſcriptionē cum qualitatibus requiſitis pes l.41. Taur. 4.p.q.21.n.71.

Poſſeſſor maioratus an poſsit in præiudiciū vxoris, cui medietas facultatum competere poterat, renunciare bona maioratus. 4. p.q.23.n.126.

Poſſeſſor bonorum maioratui ſi fraude colligat fructus immaturos, quid agendum, 4.p.q.24.n.2.

Poſſeſſor bonorum maioratus quādo teneatur dorare ſorores, vel fratres alimentare, 4.p.q.28.n.2.& ſeqq.

Poſſeſſor ſi locauerit maioratus per nouem annos cum pacto de retrouendendo ad alios nouē nihil agit. 4.p.q.24.n.2.

Poſſeſſor malæ fidei deducit expenſas, etiā fur. 4.p.q.32.n.5.& 6.

Poſſeſſor maioratus quando præſumatur ex fructibus factus locupletior. 4.p.q.33. numer.42.

Poſſeſſor bonorum maioratus ſi bona dilapidat, aut deteriorat, cogi poteſt ad cauēdum vel reſtituendū ſucceſſori bona maioratus. 4.p.q.34.n.3.20.& 25. Et quando dicatur dilapidare bona, nu.13.& 23. & cogitur ad reſtituendum, etiāſi defraude non conſtet. nu.26. Quid in fendo. nu. 17. Quid in fideicommiſſo, num.28. Et ſi proximus ſucceſſor contra dilapidatorē tempore debito nō agat, poteſt alius proximus ſucceſſor agere contra illum ad id quod intererat tempore requiſito, n.25.

Poſſeſſor maioratus, qui vtitur rebus illius ad vſus non deſtinatos, tenetur ad æſtimationem deteriorationis. 4.p.q.39.n.5.

Poſſeſſor maioratus poteſt venari in nemoribus, capere, & occidere columbas in columbario, & piſcari. 4.p.q.39.n.24. Quid ſi ex ſylua cædua certam arborum quantitatē vēdat, pretiūque recipiat, & antequā emptor arbores ſcinderet, deceſsit, n.25.

Poſſeſſorium non requirit recognitionem, 1.p.q.65.n.66.

Poſſeſſorium cōpetit primo nominato, cū pluribus nominatis & electis res competere non poteſt. 2.p. in præf. n.303.

de Poſſeſſorio cùm agitur ad ſolutionem cēſus, ſufficit probare quòd ſolutio facta fuit per duos annos. 3.p. in præf. n.20.

in Poſſeſſorio iuris ordo ſeruari debet. 3. p. in præf. n.54.

Poſſeſſorium i& petitorium poſſunt intentari pro rebus hæreditariis. 3.p. in præfat. nu.81.

Poſſeſſorium iuriſdictionis qualites habeat ad miſtam cauſam proprietatis. 3.p. q.4. n.4.& ead.p.q.15.n.139.

in Poſſeſſorio attenditur vltima poſſeſsio, 3.p.q.6.n.93.

Poſſeſſorium recuperandæ non impeditur ſtante notorio cauſato ex ſententia & re iudicata. 3.p q.15.n.59.

in Poſſeſſorio proprietatis exceptio non admittitur. 3.p.q.15.n.66.

Poſſeſſorio an poſsit agere qui poſſeſsionē feudi habet, ſi ea fuerit priuatus. 3.p.q.25 num.88.

Poſſeſſorium non datur, quando quis vult defēdi in poſſeſsione iuris, quod ſoli Principi conuenit. 3.p.q.25.n.163.

Poſſeſſorium, de quo in l.45. Taurina, habet admiſtam cauſam proprietatis. 3.p.q 24. n.19.& ſeqq.

Poſthumus.

Poſthumus melioratus pro iā nato habetur, 1.part. q.41.num.16. An debeat dari curator, qui nomine eius acceptet, numero.27.

de Poſthumo naſcituro an debeat fieri mentio in impetratione facultatis ad maioratus inſtitutionem. 1.p.q.3.n.84.

Poſthumus ſequentem in gradu impedit. 3. p. q.2. n.3. & 6. tranſuerſalem excludit, n.5. Natus cenſetur cùm pater moritur, nu.14.

Poteſtas.

Poteſtas teſtandi ingenuis hominibus auferri non debet. 1.p. in præf. n.99.

Poteſtare eligēdi in morte an vti poſsit quis in vita. 1.p.q.18.n.27.

Poteſtas in habitu an poſsit prorogari vel demandari. 1.p.q.23.n.203.

Practica.

à Practica iudiciali recedendum nō eſt. 1. p. q.23.n.138.

Præcedentia.

Præcedentia declarant ſequentia. 1.p.q.48. nu.8.

Præcedentium quadruplex eſt virtus. 2. p. q.22.n.29. ex ſequētibus declarātur. n.35.

Præceptum.

Præcepta moralia qualiter obligent. 1. p. in præf. n.38.

Præceptum teſtatoris quòd filia maritetur cum conſilio tertij ſub pœna valet. 1. p. q.50.n.26.& 62. Contraria opinio. n.28. & 35.

Præceptum teſtatoris nō adimplens facit ſe indignum. 1.p.q.50,n.46.

Præ-

I N D E X.

Præconia.

Præconia, quando res ſubliaſtantur, debent dari ſecundum conſuetudinem loci, vbi bona ſita ſunt. 1.p.q.58.89.& 90.

Prædilectio, Prædilectus.

Prædilectio geminata arguit voluntatem teſtatoris in fauorem agnatorum. 1.p.q.22.n.148.

Prædilectus in primo caſu cenſetur prædilectos in ſecundo. 2.p.q.6 n.81.

Prædium.

Prædia monaſterijs donata ea conditione, vt ſi locum vel habitum mutent, ad donantẽ redeant, an repeti poſsint, ſi de licentia Põtificis habitum mutent. 1.part. q.51. numer.5.

Prædia cum ab hominum vniuerſitate poſſidentur, propria vniuerſitatis eſſe dicuntur. 1.p.q.26.n.64.

Prædium ſi donetur alicui, vt poſt eius mortem ad Petrum deueniat, ſi Petrus decedat, ad hæredea Petri an pertineat. 2.par. q.3.n.101.

Prædiorum fines vt probentur, quæ probatio ſufficiat. 4.p.q.20.n.14.

Præſatio.

Præſationes materiæ, de qua agitur, faciliorem præſtant intellectum. 1.part. in præfat. n.1.

Præfationea inueſtiturarum mentem defuncti declarant. 2.p.q.6.n.95.

Prælegatum.

Prælegatum factum à patre filio in tertio & quinto partis hæredatis ſi non valet, an valeat in tertio bonorum. 1.part. in præfat. nu.78.

Præparatio.

Præparatio ad teſtamentum non dicitur teſtamentum. 1.p.q.48.n.260.

Præſcriptio.

Præſcriptio quomodò currat habenti rem cum eccleſia communem. 1.p.q.2.numero.127.

Præſcriptio impeditis ad agendum nõ currit. 1.part. quæſt.6.num.5. & 3.p.q.6.numer.88.

Præſcriptio vnius rei ad cohærentem extẽditur. 1.p.q.10.n.105.& 111.

Præſcriptio qualiter currat cõtra eccleſiam, vt excludatur à petitione interdicti poſſeſſorij. 3.p.q.6.n.73.

Præſcriptio ordinaria ſufficit ad præſcribẽdum rem vinculatam, ſi inter aliquos, qui non ſunt ad maioratum vocati, lis ſuper tali re oboriatur. 4.part. quæſt.59. numero.42.

Præſcriptionibus varijs circa menſuram tritici, vel aliarum rerum, ob quas cenſus petitur, exiſtentibus, de minori menſura debet iudicari. 4.p.q.20.n.145.

Præſcriptio vt contra Regẽ probetur, quot teſtes ſufficiant. 4.p.q.20.n.105.

Præſcriptio immemorialis qualis dicatur, & an ſit maior præſcriptione centum annorum, late diſputatur pro vtraque parte. 4.p. q.20.à num.223.vque ad 227. Authoris ſententia, à num 228. à quo de viribus & effectibus illius pulchra & ſcitu digna traduntur vſque ad num.281. & nu.294. vſque ad 299. & num.362. 363. 394. & 377. & 4.p. q.21.nu.82.

Præſcriptio decimarum noualia an comprehendat. 4.p.q.20.n.349.

Præſcriptio quadrágenaria cũ titulo an ſufficiat ad probationem maioratus. 4.par.q.20.n.366.& 371. Quid in cauſa nobilitatis, nu.372.

Præſcriptio an currat in bonis maioratus. 4.part. q.21. numer.1.4.7.9.13.20.22.25.27. & per plures ſequentes, & num.73.75.& 76.

Præſcriptio tantum operatur quantum expreſſa conuentio. 4.p.q.21.n.3.

Præſcriptio non nocet deſcendentibus nõdum natis. 4.p.q.21.n.8.15 & 19. Nec in præiudicium illorum, quibus nõ erat apertum fideicõmiſſum n.10.12.& 24. Quid in bonis feudalibus. n.51.

Præſcriptio non interrumpitur, ſi litigans tranſigendo cauſæ renunciet. 4 p. q.22. nu.97.

Præſcriptio etiam longiſsima non currit, cũ duplex adeſt alienandi prohibitio. 4.p q. 40.n.52.

Præſens, Præſentia.

Præſens ex priuilegio qualiter illo gaudeat, 1.p.q.51.n.80.& 146.

Præſentia illius, cuius res per fideicõmiſſum relinquitur, an inducat fideicommiſſum, 1.p.q.23.n.85.

Præſentia eius, in cuius fauorem fit renunciatio, vim habet tacitæ acceptationis. 1.p.q.36.nu.95. & præſentia eius quæ de certo tempore probat, præfertur ei quæ de incerto. n.99.

Præſentia donatarij in dubio non præſumitur niſi probetur. 1.p.q.39. num.116. Et vltra præſentiam an requiratur quòd actũ intelligat, n.120. Et qualiter probetur donatarij & rerum donatarum præſentia, n.121.& 122.

Præſentatus, Præſentatio.

Præſentatus naturalis ex patria extero prẹfertur. 1.p.q.57.n.32.33.34.& 36.

Præſentatio beneficij an probetur per ſolã Pontificis vel Epiſcopi narrationem factã in literis collationis aut prouiſionis. 1.p.q.64.n.3.

Præſentatio ſacta per patronum donatio dicitur. 1.p.q.71.n.47.& 50.

I N D E X.

Præſes.

Præſes antequam intret prouinciam, iuriſdictionem habet inhabitu, licet nõ in exercitio. 1.p.q.25.n.107.

Præſtatio.

in Præſtationibus annuis recipiens obligationem antiquam poſſeſsionem retinet, 1.p.q.11.n.38.

Præſtationes annuæ vniuerſitatis nomine factæ an illi præiudicent. 3.p. quæſt.6. numer.63.

Præſtationes annuas qui negant non faciũt poſſeſsionem amittere, ſi iudex eos ad ſoluendum compellat. 3.p.q.16.nu.24.

Præſumptio.

Præſumptio validitatis actus qualibet alia eſt fortior. 1.p.q.15.n.61.

Præſumptio fundata in iure communi contrariam tollit. 1.p.q.58.n.207. Et an excludatur per probationem poſſeſsionis in contrarium. 2.p.in præf.n.203.

Præſumptio quæ fundatur in ratione naturali, fortior eſt, quàm quæ in ratione ciuili. 2.p.in præf.n.344.

Præſumptio omnis mentis teſtatoris probationẽ in contrarium recipit. 2.p. in præf. num.419.& 424.

Præſumptio ceſſat, cùm de veritate conſtat, & cedit veritati opinio. 2.par.q.4.illat.2. nu.37.

Præſumptio negatiua eſt potentior affirmatiua. 2.p.q.4.illat.8.n.98.99.& 101.

Præſumptio, quæ deſcendit à quaſi poſſeſſione, validior eſt quam illa, quòd res præſumatur eſſe libera. 3.part. in præfat. numer.26.

Prætendens.

Prætendens quod poſſeſſor bona maioratus ob non impletam conditionem vel grauamen amiſit illius bona, in quo iudicio debeat agere. 3.p.q.15.n.127.

Pragmatica.

Pragmatica dotium Matriti anni 1534. in ordine 101. non procedit vbi pater vnicam filiam habet. 1.p.q.2.n.99.

Pragmatica dotium extenditur vt auus non poſsit dotare neptes vltra ſummam in illa lege contentam ſicut nec pater. 1.p.q.15 numer.82. Et an circa dotis taxam ſit inſpiciendum domicilium viri aut mulieris, 1.part. quæſt.58. num.128. & ibi & numer.151. impugnatur ſententia Menchacæ de hac re.

Pragmatica Cordubæ explicatur. 2.p, q.7. num.28.

Pragmatica Matriti anni 1534. quod filius maior non ſuccedat in duobus maioratibus, confirmatur. 2. part. in præfat. numer.559.

Pretium.

Pretium in particularibus an ſuccedat loco rei. 1.p.q.11.n.21.

Pretium an veniat in reſtitutione rei ſubiectæ fideicommiſſo venditæ cum fideicõmiſſarij conſenſu. 1.p.q.11.n.86.

Pretium vinculatum an maneat, ſi poſſeſſor maioratus cum Regia facultate bona vendidit, nondum tamen tempore mortis pretium acceperat. 4.p.q.22.n.49.

Primogenium, Primogenitura, Primogenitus.

Primogenium nouum ab antiquo qualiter differat. 1.p.q.3.n.15.

Primogenium an poſsit abſque Regia facultate etiam quoad legitimam filiorum conſtitui, ſi filij renuncient. 1.p q.22.n.36.

Primogenium in pactis matrimonialibus inſtitutum, in vxoris præiudicium reuocari non poteſt. 1.p.q.22.n.234. Quid in donatione in melioratione. n.236.& 246.

Primogenitura eſt qualitas habẽs actum momentaneum. 1.p.q.2.n.66. Qualiter interpretanda. 1.p.q 3.n.79.& 2.p. in præfat. num. 295. Per ſubreptionem obtenta an valeat. 1.p.q.4.n.18. Facta cum Principis conſenſu an poſsit per contrahentes reuocari. 1.p.q.37.n.15. Quando eſt radicata, eſt fauorabilis. 1.p.q.58.n.231. Eius finalis cauſa eſt, vt conſeruetur nomen & dignitas familiæ. n.232.

Primogenituræ ius apud exteros vti legitima defertur. 2.p.q.4.illat.1.n.16.

Primogenituram qui vult in alijs quàm in Marchionatu, Ducatu, vel Comitatu, id euidenter probare debet. 2.p.q.5.n.40.

in Primogenitura ſi vocet quis aliquam perſonam & ſuos, eorũ appellatione veniunt omnes deſcendentes in infinitum, 2.p. q. 5. nu.59.

Primogenitura ex verbo, *Perpetuò*, an inducatur. 2.p.q.5.n.80.

Primogenituræ titulum habens, ex illo poſſidere præſumitur. 3.p.q.6.n.59.

Primogenia antiqua & alia ſimilia vt probẽtur, in quibus teſtes oculati reperiri non poſſunt, teſtes de auditu an ſufficiãt. 4.p. q.20.n.300. per plurimos ſeqq.

Primogenitus tantum lege veteri poterat eſſe ſacerdos. 1.p. in præf. nu.17. Quibus præeminentijs gauderet. n.40.

Primogenitum in ſucceſsione præferre alijs poſtea natis compelli nemo poteſt. 1. p. in præf.nu.18.& 19.

Primogenitus propter delictum bona amittens an poſsit reſtitui in præiudicium alterius primogeniti. 1.p.q.2.n.62.

Primogenitus tenetur exhibere fratribus alimenta. 1.p.q.3.n.2.& 4.p.q.28.à n.20.

Pri-

Primogenitò an cedant horti ſimul cum domo. 1.p.q.10.à n.95.ad 97.

Primogenitus dicitur qui in primogeniti locum ſubrogatur.1.p.q.21.n.10.

Primogenitorum melior eſt conditio. 1.p. q.21.n.43.Parentibus ſunt chariores,nu. 44.& 47.

Primogenitus vnum ex maioratibus eligens an poſsit petere reſtitutionem aduerſus electionem.1.p.q.21.n.86.

Primogenitus ſecundogenitum inueſtiri cõſentiens ſibi præiudicat. 1.p.quęſt.23.numer.55.

Primogenitus non habet primogenituram ex conceſsione patris,ſed ex Regali beneficio.1.p.q.26.n.5.

Primogenitus an poſsit reuocare donationem ſecundogenito cum Regis conſenſu de feudo antiquo à patre factam.1.par.q. 26.n.46.

Primogenitus in contractu matrimoniali inſtitutus ſi ſine liberis decedat, poteſt pater ſecundogenitos vel nepotes ex fratre vocare.1.p.q.26.n.129.

Primogenitus grauatus vt contrahat matrimonium cum filia nobilis,an ſatisfaciat cõtrahendo cum filia hija dalgo.1.par.q.51. nu.57.& 61.Et an adimpleat contrahendo cum filia nobilis ex priuilegio, nu.62. Et reſoluitur.n.102.105.112.167.& 181.

Primogenitus in electione præcipui variare poteſt,quando nulliter elegit.1.par.q. 52.n.25.& 27. Et idem in caſu Pragmat. datæ Madriti anno 1534.n.26.& 32.

Primogenitus an ſuccedat in bonis extra territorium ſitis,referuntur variæ ſententiæ, 1.p.q.58.nu.222.223.& 227.Deciditur quæſtio,n 228 229.& 236.

Primogenitus quando poſsit ad inſtantiam patris legitimari, vt ſecundogenitus excludatur.2.p.in præf.n.507.

Primogenitus cùm naſcitur,ſpem incommutabilem acquirit.2.p.in præf.n.512.

Primogenitus, vnus eſt naturæ, alter à iure vocatus.2.p.q 3.n.58.

Primogenitus rebellis mortuus cenſetur. 2. p. q.4.n.13.

Primogenitus in dubio capax præſumitur, 2.p.q.4.illat.1.n.58.

Primogenitus committens crimen læſæ maieſtatis,aut ſodomiæ,non ſuccedit in maioratu,nec filius illius.2.p.q.4.illat.2.à numer.1.

Primogenitus an dicatur qui ante Comitatũ natus fuit,ſub diſtinctione traditur. 2.p. q.4 illat.5.n.1.

Primogenitus excluditur à maioratu ex nominis & armorum incompatibilitate.2.p. q.4.illat.8.n.100.

Primogenitus minor ſi conditionibus non paret,reſtitutionem habet aduerſus non implementum cõditionum.2.p.q.4. illat. 8.n.162.& ſeqq.

Primogenitus moram purgare non poteſt, ſi conditionibus non pareat 2.p.q.4.illat. 8.n.184.& 186.Et idem in donatario,n. 185.Quid ex cauſis poſtea emergentibus num.301.

Primogenitus non admittitur ad maioratum in caſus pragmat.anni 1534. licet alias de teſtatoris voluntate conſtet.2.p.q.4.illat. 8.n.327.& ſeqq.

Primogenitus excluſus propter ſecundogenitum an excludatur propter fœminã natam ex maſculo ſecundogenito. 2.par. q.4.illat.8.n.336.

Primogeniti proximiores dicuntur qui reperiuntur tempore mortis.2.p.q.6.num. 202.An tempore exiſtentis conditionis, n.218.

Primogenitus qui in ſubſtitutione ſe eſſe cõprehenſum affirmat, id probare debet. 2. p. q.6.n.459.

Primogenitus ſi à maioratu excludatur propter alium ſecundogenitum, excluſio an porrigatur vltra perſonas expreſſas,proponitur.2.p.q.6.num.499. Authoris ſententia à num. 507.

Primogenitus permittens fratres ſuos æqualiter cũ ipſo deſcribi,& feuda recognoſcere à domino, à quo dependent, ſibi non præiudicat.3.p.q.7.n.58.

Primogenitus ſuccedit in iure patronatus fratribus excluſis.3.p.q 11.n.17.

Primogenitus ſi renunciet primogenituræ in ſecundogeniti fauorem, & talis ſecundogenitus decedat, an poſsit ius primogenituræ reaſſumere. 3.p.q.18.n.22.& 23. & 4.p.q.19.n.65.

Primogenitus Regis an ſuccedat iure hæreditario.4.p.q.1.nu.192.& 193.Authoris ſententia.nu.194.195.196.197.& 199. vbi ſententiæ quorundam refelluntur: & ibi quid in maioratibus vſq; ad n.207.

Primogenitus ſi liti ſuper maioratu renunciauit,ſibi aut ſucceſſoribus an pręiudicet. 4.p.q.15.n.105.& 106.

Primogenitus ſi in genere probet aliqua bona eſſet maioratus, omnia præſumuntur de maioratu.4.p.q.20.num.111.& 112. Quid in feudo nu.126.

Primogenitus qualiter ſe poſsit opponere liti,in qua contra patrem allegatur præſcriptio.4.p.q.25.n.78.

Primogenitus non habet primogeniturã ab eo qui delictũ cõmiſit,ſed ab inſtitutore,4. p.q.23.n.26.quid in iure patronatus.n.27

Primogenito reſtituto, qualiter intelligantur reſtituti filij,& deſcendentes illius.4. p. q.23.n.90.

Digitized by Google

Primogenitus an poſsit renũciare primogenituræ in præiudicium creditorum. 4.p. q.23.n.124.

Primogenitus ſi cum fratribus ſuccedat, & habeat aliquid præcipuũ, an teneatur pro illo præcipuo creditoribus ſoluere. 4. p. q.26.n.41.

Primogenitus an teneatur alimentare filium fratris. 4.p.q.28.à num.20. Quid ſi propter bellum, vel alium caſum fructus ad eũ non perueniunt, num.29. & an ſi condemnetur ad alimenta, talis condemnatio ſucceſſorem liget.n.30.& 31.

Primogenitus ſi per errorẽ diuiſit aliqua bona maioratus, ſibi non præiudicat. 4. p. q. 35.n.1.& ſeqq.

Primogenito qua in ætate debeat cõcedi ſtatus adminiſtratio.4.p.q.38.à n.1.

Princeps.

Princeps ſolutus eſt legibus. 1.p.q.3.nu.31. De eius poteſtate ſacrilegum eſt diſputare.1.p.q.20.n.1. Omnia poteſt. 1.p. q.51. n.318. Illius tamen poteſtas ſecundum rationem & iuſtitiam eſt limitanda.4.p. q.1. n.90. Nihil in Regni præiudicium tentare præſumitur, nu.246. Ex contractu ligatur, nu.266. Nec poteſt concedere licentias ad alienandum bona vinculata, numero 271.

Princeps videtur velle quod ſua iura diſponunt. 1.p.in præf.n.95. Non videtur tertio præiudicare. 1.par. q.7.num.3. Vnum calamum & vnam linguam habere debet, 1.p.q.26. n.66. Lex animata eſt in terra, 1.p.q.26.nu.17. Bonum publicum & priuatum plus alijs proſpicere debet, nu.62. in eo tanquam in fonte iuſtitiæ debet eſſe conſtans voluntas.n.64. In illo ſunt theſauri dignitatum.nu.114. Ab eo nobilitas omnis procedit, quæſt.51.num.84. Eius voluntas præſumitur qualis eſt legis ſcriptæ.1.p.q.60.n.9. Dicitur imitator Dei, 4.p.q.1.limit.6.n.4.

Princeps cum inceſtuoſo ad maioratus aſſecutionem poteſt diſpenſare. 1.p.q.2. nu. 22.23.& 25.

Princeps facultatem concedens incapaci ad faciendum maioratum illius incapacitatis conſcius, cum illo videtur diſpenſare.1.p. q.2.n.147.& ſeqq.

Princeps aliquẽ titulo dignitatis nominans, illi videtur ius concedere. 1.p. q.2. numero 161.

Principi debet fieri mentio de his, quibus ſcitis, quamuis conceſsiſſet, difficilius tamen. 1.p.q.3.n.3. Quid in gratioſis & priuilegijs, num.4. Et eius diſpoſitio eſt ſubreptitia, rebus quæ ipſum ad non concedendum mouere poterant, nõ expreſsis, n.9. an facienda mẽtio liberorum, numero 19.& ſequentibus.

Princeps non poteſt concedere immunitatem in præiudicium vniuerſitatis, 1.part. q.3.n.29.

Princeps præſumitur potius velle vti iure communi quàm ſpeciali.1.p.q.3.n.74.

Princeps qualiter faciat iniuriam, ſi ſolita cõcedere non concedat.1.p.q 8.n.17.

Princeps an omnia concedat quando multa petuntur. 1.p.q.9.n.21. & pluribus ſeqq.

Princeps Ducatum aut Marchionatum concedens, videtur de illis maioratum inſtituere.1.p.q.12.n.10.

Princeps ſua voluntate poteſt priuilegium à ſe conceſſum ad maioratus inſtitutionẽ reuocare ſine cauſa.1.p.q.20.n.1.& 2. & cum illa, num.4. Quid in maioratu ob contractum oneroſum, vel tradita iam poſſeſſione, n.8.& n.10. Sententia quædam Antonij Gomez circa maioratus reuocationem refertur. Quid in ſtatuto ob publicã vtilitatem, nu.9. quid in iuriſdictione ſemel alicui conceſſa, nu.7.

Princeps de non alienando fidem præſtans vaſſallos an poſsit alienare. 1.p.q.22. numer.63.

Princeps vni ex duobus petentibus licentiã concedens alij denegare videtur, 1.p. q. 25.n.146.

Princeps non poteſt alterare inueſtituram in præiudicium eius, cui ius quæſitum eſt, 1.p.q.24.n.15.& 1.p.q.26.n.6.

Principis & regionis conſuetudo eſt inſpicienda ad intelligendum quid ſit in conceſsione inueſtituræ comprehenſum. 1. p.q.48.n.68.

Princeps non poteſt donationem perfectã reuocare. 1.p.q.26.n.35.& 44.

Princeps abſtinere debet à derogatione priuilegiorum, maximè vbi conceſſa fuere propter ſeruitia.1.p.q.26.n. 50.& ibi & n.55. & 65. quod iſta ſunt irreuocabilia. Contraria ſententia.n.51.

Princeps an ex variatione circũuentus præſumatur. 1.p.q.26.n.54.& 67. An ex iuſtis cauſis poſsit reuocare priuilegia, nu. 57.& 58. An abſque culpa donatarij poſsit reuocare quod dedit. n. 59. & nu.56. Aretini & aliorum ſententia examinatur, poſſe ſcilicet Principem ex certa ſcientia reuocare donationẽ terminorum, quã ipſe aut anteceſſores fecerunt.

Princeps propter ingratitudinem donatarij poteſt donationem derogare. 1.p. q.26. num.71. Quid ſi tranſijt in contractum ob aliquam cauſam oneroſam, n.72. Quid ſi tempore donationis ſius reuocandi tenuit.n.73. donationes eccleſijs ab anteceſſoribus factas qualiter teneatur obſeruare, n.74. An poſsit primogenito adiudicare

care comitatum, aut aliam dignitatem, & fratribus fructus, latè diſcutitur à numero 77. vbi & num. 78. & 81. doctrina quę dam Nicolai Boerij improbatur, & num. 91. num. 133. alia ſententia Ioannis Lopij improbatur, an ſcilicet, poſsit teſtatorem inhibere, ne ſuam mutet ſententiam, 1. p. q. 27. n. 33.

Princeps ſi maioratum inſtitutum confirmet, & ex conſenſu inſtituentis prohibeat reuocationem, an non obſtante dicta confirmatione poſsit reuocare, 1. par. q. 37. à n. 5. cum ſeqq.

princeps poteſt interpretari ſuas ſententias & priuilegia, 1. part. quæſt. 44. num. 10. & 11. & num. 82. & 85. & 110. An poſſit declarare mentem defuncti, num. 59. & reperta veritate poſsit mutare ſententiam, num. 63. In literarum eius declaratione an requiratur citatio, numero 67. & 156. Eius declaratio per epiſtolam an habeat vim legis, num. 68. non licet illi reuocare priuilegium quando ius alicui fuit quæſitum, num. 69. An poſsit per eum fieri declaratio lite pendente, num. 74. & 79. animum prædeceſſoris circa facultatem datam ad faciendum maioratum poteſt declarare, n. 91. & 112.

Princeps non videtur eligere odioſos & eriminoſos, 1. p. q. 48. n. 104.

Princeps aliquem nobilitās dicitur eum ad natales reſtituere, 1. part. quæſt. 51. numero 81.

Princeps circa ea quæ ſunt iuris non videtur inducere fictionem, 1. part. quæſt. 51. num. 100.

Princeps an poſsit facere aliquem verè & realiter nobilem, 1. part. quæſt. 51. numero 112.

Princeps an poſsit concedere priuilegium in alterius præiudicium, quando ex tali priuilegio res ad antiquum ſtatum reuertitur, 1. part. quæſt. 58. numero 176. & 194.

Princeps an poſsit naturam feudi mutare, & diſponere quòd extantibus maſculis fœminæ non ſuccedant, 1. pat. quæſt. 58. num. 191.

Princeps narrans factum in priuilegio notitiam eius habere præſumitur, 1. p. q. 64. num. 83.

Principi non licet derogare legibus, conditionibus, vinculis, grauaminibus & vocationibus maioratuum in præiudicium eorum qui vocati ſunt, 2. part. in præf. numero 460.

Princeps an poſsit præiudicare in iure quærendo ſpe non approbato, 2. par. in præf. num. 485. à quo ad numerū 558. plura de eius poteſtate circa maioratus ſucceſsionem traduntur, ibi videantur.

Princeps poteſt feudum ponere ſub quadam regula iuſtitiæ & æquitatis, 2. part. in præf. num. 560. & 566. & per legem generalem præiudicare tertio, num. 561. an tollere donationem remuneratoriam, num. 562. & 563. An per legem generalem poſsit derogare iuri primogenituræ & maioratus, num. 567. & quod ob publicam vtilitatem non poſsit rem alterius auferre, ſi alio modo prouidere poſsit neceſsitati, n. 569.

Princeps qualiter poſsit habilitari à Principe, ſi ſciat illius qualitatem, 2. part. quæſt. 2. num. 126. An poſsit per legem generalem reducere ad iuſtitiam ius primogenituræ, 2. part. quæſt. 4. illat. 8. numero 333.

Princeps an poſsit concedere facultates ad alienandum bona maioratus, 4. p. quæſt. 1. à num. 84. à quo per plurimos ſequentes plurima ſcitu digna de Principis poteſtate traduntur.

Principes ſine cauſa non poſſunt auferre dominia rerum, 4. part. quæſt. 1. numero 101. 115. & 123. Nec admittere fœminam ad ſucceſsionem bonorum feudalium in præiudicium maſculi vocati; numero 1 16. vbi reſolutio quædam Iacob. Miſing. improbatur, & alia ſententia Gregor. Lop. refellitur, num. 133. Quando poſsint capere bona priuatorum, numero 116.

Princeps non poteſt remittere intereſſe partis, 4. part. quæſt. 1. numero 118. Facit contra ius naturæ donando bona aliena, num. 120.

Princeps donans propter benemerita ante tenetur de euictione, 4. part. quæſt. 1. lim. 3. num. 12.

Princeps pro ſua redemptione taleam poteſt imponere, 4. part. quæſt. 1. limit. 4. num. 6.

Princeps an poſsit alienare regni ſui rem quoad vtile dominium, 4. part. quæſt. 1. limitat. 6. num. 13. Quando præſumatur tertio præiudicare velle, num. 49. In eius conceſsionibus ſemper intelligitur clauſula *ſaluo iure alterius*, num. 50. Eius nuda facultas non ſufficit ad iuſtificandam alienationem bonorum maioratus; niſi aliter de cauſis conſtet, num. 53. 55. 56. & in hoc Principi non creditur, n. 57. & 59. An poſsit derogare iuri primogenituræ ſemel per donationem acquiſito; ſub diſtinctione traditur, numero 75. In eius conceſsione de regalijs facta ſi aliqua excipiantur, cætera conceſſa videntur, numero 86. Eius facultas ad alienandum bona maioratus an extendatur ad alienationem

nem antea factam,4.part.quæſt.2. à numero 1.

Princeps confirmando maioriam in forma communi, non videtur ſupplere defectum licentiæ,4.part.quæſt.2.num.188. Si tamen defectum licentiæ ſciens maioratum confirmet,omnes defectus ſupplere videtur,num.191.& cõfirmans actum cum cauſæ cognitione ſententiam videtur pronunciare,n.192.

Princeps poteſt reuocare licentiam ad alienandum bona maioratus, dummodo non ſit executioni tradita,& ius tertio quæſitum,4.part.quæſt.6.num.1. Quid in priuilegio,num.2.Eius ſententia quando noceat poſſeſſori & ſucceſſoribus, ſub diſtinctione traditur,4.part.q.14. à n.142. An poſsit per eundem,vel illius ſucceſſorem reformari,n.146.

Princeps pro bono pacis poteſt adiudicare vni primogenito totam iuriſdictionem, 4.p.q.22.n.20.An partes ad concordiam cogere,n.21.

Princeps confirmando tranſactionem ſuper bonis maioratus factam ſupplere videtur omnes ſolemnitates, 4.p.q.22.nu. 51.56. & 57. ſucceſſoribus an præiudicet,n.58.Authoris placitum,n.59. & an Princeps ex tranſactione facta cum ſubditis ligetur,n.66.& 68.An poſsit reſtituere condemnatum in præiudicium ſucceſſorum maioratus,4.part.q.23.n.60.& 61.An auferre actiones,quas ius ciuile induxit,n.63.

Princeps ſi non proceſsit contra aliquem, an poſsit contra eius filios procedere, 4. p.q.23.n.174.175.& 177.

Princeps ſi ſuis expenſis recuperet caſtrum ab hoſtibus occupatum, domino reſtituere tenetur,4.p.q.26.n.45.

Princeps concedens fortalitium, videtur cõcedere munimenta & arma ibi exiſtentia,4.p.q.33.n.33.

Principis facultas & authoritas excepta videtur in quacunque diſpoſitione, 4.p.q. 36.num.9.

Princeps an poſsit donare res ad communẽ vſum deputatas,4.p.quæſt.40.num.46. *Vide Rex.*

Principale.

Principalis conceſsione an veniat quod ab eo diuidi poteſt,1.part.quæſt.10.numero 133.

Principia.

Principia falſa verificari non poſſunt,4. p. q.2.n.70.

Prior,Prioritas.

Prior in gradu ſi poſſeſsionem capere non poteſt,ſequentem ex cauſa an excludat, 1.p.q.2.n.6.

Prior in ordine verborum eſt potior in ordine poſsidendi,2.part.in præf. numero 303.de rigore iuris præfertur, 2. part. q. 8.num.6.

Prioritas conſanguinitatis,charitatis,& affectionis in vocatis termino collectiuo attenditur,2.p.in præf.n.422.

Prioritas temporis an conſideretur, quando agitur de poſſeſſorio,3.p. in præf.n.37. & ibi quid in pia cauſa.

Priuatus,Priuatio.

Priuatus contra priuatum poteſt iuriſdictionem tempore ordinario præſcribere, 4.p.q.21.n.36.

Priuatio habitum præſupponit, 1.p.quæſt. 1.n.329.

Priuatio non habet locum niſi in caſibus à iure expreſsis,1.p.q.1.n.359.

Priuilegium,Priuilegiatus, non priuilegiatus.

Priuilegium ſecundum ius commune debet interpretari, in præf. 1.part. numero 96. & 1.part.quæſt.1.num.78.Sine aliorum iniuria intelligendum,n.182.

Priuilegij cauſa finita priuilegium finitur, 1.p.q.2.n.96.

Priuilegium à ſocio impetratum alijs prodeſt,1.p.q.2.n.133.

Priuilegium ex falſa cauſa obtentum an valeat,1.p.q.3.n.6.

Priuilegium ad primogenituram qualiter interpretandum, 1.part.quæſt.3.numero 8.

Priuilegium an ſit gratia, 1.part.quæſt. 3. num.67.

Priuilegium dicitur quod in aliquorum tantum commodum conceditur,1.part. q.3. num.78.

Priuilegij mentio ſpecialis an requiratur,vt ei derogatum cenſeatur,1.part.quæſt. 3. num.100.

Priuilegia per ſubreptionem conceſſa nulla ſunt, 1.part. quæſt.7. numero 9. Quid de ſubreptitij confirmatione abſque ſubreptionis expreſsione, numero 18.

Priuilegium à conceſsione robur accipit,1. part.quæſt.8.num.19. Nouum an dicatur vbicunque additur priuilegio,1.part. quæſt.10.num.4.An extendatur ad poſtea quæſita,n.9.& 12.27.& 34.

Priuilegia & beneficia Principum ita debent intelligi, vt præiudicium ſemper effugiatur, 1. part. quæſt. 10. numero 37.

Priuilegio in parte vtens videtur conſeruare poſſeſsionem in toto priuilegio, 1.p. q.10.n.118.

Priuilegium in vnō reuocatum in reliquis manet firmum, 1.part.quæſt.10. numero 119.

Priuilegium ſecundum voluntatem concedentis debet interpretari, 1.part. quæſt. 15.num.14. Pro eius validitate in dubio iudicandum, n.75. Quid ſi ſit in aliorum præiudicium, n.91.

Priuilegium immunitatis filijs conceſſum filias an comprehendat, 1.part.quæſt.16. num.2.

Priuilegium legitimandi filios ad filias an extendatur, 1.p.q 16.n.5.

Priuilegium de ſui natura eſt perpetuum, 1.p.q.17.n.2.

Priuilegium amittit qui eo male vtitur, 1 p. q.19.n.3.

Priuilegium Imperatoris nondum coronati an valeat, 1. part. quæſt. 23. numero 113.

Priuilegiorum reuocatio non præſumitur, 1.p.q.26.n 69.& 70.

Priuilegia non debent interpretari, vt tollant beneficia competentia priuilegiato, 1.p.q.27.n.5.

Priuilegia quæ vxoribus dantur pro dotibus, in ſponſa per verba de præſenti & per verba de futuro locum habent, 1.p. quęſt.39.n.28. Quid ſi matrimonium momento duret, n.112.

Priuilegium naturæ æquiparatur, 1.part.q. 51.n.66.

Priuilegium taliter debet interpretari, vt aliquid ad ius commune addat, 1.p.quęſt. 60.n.13. Quid in materia odioſa & ſtatutis, n.14.& 18.

Priuilegium concedens facultatem appellandi intelligitur etiam in caſibus in quibus appellatio prohibetur, 1.part.quæſt. 60 n.22.

Priuilegium carens ſolemnitatibus eſt ineſficax, 1.p.q.62.n.9.

Priuilegium habens ſtylum non conſuetum eſt ſuſpectum, 1.part.quæſt.62. numero 69.& 70.

Priuilegium perſonale perſonam non egreditur, 1.p.q.63.n.2.

Priuilegia origiuaria antiqua ſi omittantur, an ſufficiat confirmationem producere, 1.p q.64.n.2.

Priuilegium conceſſum ad inſtar aliorum conceſſorum alijs ſortitur eundem effectum cum illis, quibus adæquatur, 1.p.q. 64.num.13.

Priuilegium non acceptatum reuocari poteſt, 1.part.quæſt.68.num.18. ſecus ſi acceptetur, num.31.& qualiter acceptationem requirat, num.33. & an acquiratur in abſentia, n.22. Quid in priuilegio ratione officij, n.34.

Priuilegia duo eiuſdem rei ſi duobus conce dantur, quis eorum præferatur, 1.part.q. 68.num.37.

Priuilegium propter bellum amiſſum pace ſequuta recuperatur, 3.part.quæſt.5. numero 23.

Priuilegium propria authoritate defendere qualiter liceat, 3.part.quæſt.14. numero 40.

Priuilegia exemptionis non proſunt in oneribus inſolitis, niſi per contractum ſint conceſſa, 4.part.quæſt.1. limatio.5. num.8.

Priuilegia confirmatoria conceſſa ab eo qui poteſt de nouo cōcedere, probant ea omnia quæ in eiſdem clarè referuntur, 4. p.q.2.n.93.

Priuilegium non ſubdito conceſſum, quod ex poſtfacto concedentem lædit præter eius intentionem, reſoluitur ipſo iure, 4. p q.2.n.175.

Priuilegia confirmata fortiora ſunt, 4.part. quæſt.10.num.13.& 16. Non confirmata an valeant, num.15. & priuilegiorum confirmatio an ſit de conſilio aut neceſſitate, n.12.& 17.

Priuilegia immunitatis an habeant locum poſt mortem Regis concedentis, 4.p.q. 10.num.56.

Priuilegium reale eſt ad hæredes tranſitorium, 4.part.quæſt.11.num.1. & in dubio reale præſumitur, num 2. Etiam non acceptatum ad hæredes transfertur, numero 13.

Priuilegia ciuitatibus conceſſa ſunt realia, 4.p,q.11.n.6.

Priuilegium perſonale cum perſona extinguitur, 4.p q.11.n.22.

Priuilegium qualiter duret, vel non, ceſſante cauſa, ob quam conceſſum fuit, 4.p.q. 12.num.46.

Priuilegia recipiunt interpretationem à cōmuni vſu & practica, 4.part. quæſt. 20. numero 327.& 330. ex poſſeſsione immemoriali probantur, 4.part.quæſt. 21. num 50.

Priuilegiatus viam iuris communis eligens priuilegio an renunciet, 1.par.quæſt.38. num.39.

Priuilegiatus vt talis gaudet priuilegio eorum qui proprie tales ſunt, 1.part.quæſt. 51.num.71. dummodo non ſit in præiudicium tertij, n.72.

Non priuilegiatus an gaudeat priuilegio ob priuilegiati communionem, opinio aſſerens, 1.part.quæſt.2. num.129. & 134. negans tamen, num.142.

Probare, Probatio.

Probare debet ſe talem eſſe qualem teſtator voluit,

volnit, qui pimogenituram conſeqni vuli,1.p.q.50.n.123.

Probare dicitur euidenter qui ſcripiuram maioratus producit ſimul cum Regia facultate,3.p.q.15.n.86.

Probatio liquida requiritur vbi pœna impo nitor,1.p.q.1.n.364.

Probatio coniecturalis meritorum an ſufficiat,1.p.q.22.n.190.

Probatio per coniecturas ſufficit eorum qoæ clam finnt, 1.part.quæſt.25.numero 40.

Probatio dubia an poſsit declarari, 1.par.q.44.n.15.

Probatio legatarijs incumbit, cnm filius allegat patrem legatum facere non potuiſſe,1.p.q.51 n 80.

Probatio admittitur,quod teſtator ſub maſculino fœmininum comprehendere noluit,2.p.in præf.n.421.

Probatio cum eſt difficilis,admittuntur probationes quæ aliàs non admitterentur, 2.p.q.7.n.78.

Probatio ſemiplena ſufficit in cauſa poſſeſſoria,3.p.q.15.n.4.

Probatio ſemiplena non eſt probatio, 3.p.q.15.n.166.

Probationes per inſtrumenta an admittantur in interdicto interim, 3 part. quæſt. 22.num.20.

Probatio non dicitur incontinenti facta,cũ ſunt producendi teſtes, vel inſtrumenta antiqua,ſuper quibus ſit diſputandum,3.p.q.24.à n.20.

Probationes in cauſa appellationia qnando cenſeantur nouæ,4.part.quæſt.1. lim.1. num.55.

Probatio dubià ſuper titnlo ſuppletur per confeſsionem aduerſarij, 4.part. quæſt. 14.nnm.54.

Probatio tacitæ voluntatis non reſultat ex actu indifferenti,4.part.quæſt.16. nnmero 77.

Probatio rerum maioratus qualiter fiat, 4.p.q.20.à n.1.

Probationes ſunt arbitrariæ,4.p.q.20. numero 110.

Probatio quòd teſtes ſnnt vicini requiritur in ſpecie l.1.tit. *de los teſtamentos*, lib.5. ordiuam.4.p.q.20.n.189.

Probationes in cauſis grauibus non coniungnntur,4.part.quæſt.20.nnm.201. Nec ſufficiunr per indicia,num.205. & qualea debeant eſſe vt coninngantur, numero 208.

Probationes per coniecturas in antiquis ſufficiunt, 4.part.quæſt.20.nnmero 309. & 338.

Probatio qualiter fieri debeat,cnm in facultate Regia ad bona maioratus alienanda cauetur,qnòd ematur reaidonea & ſecura,4.p.q.26.n.39.

Proceſſus.

Proceſſus factus à iudice delegato, qni commiſsionem non habebat, non validatur per commiſsionem poſtea ſubſequutam, 4.p.q.2.n.76.

Proceres.

Proceres,& Magnates Hiſpaniæ Regi, eiuſque Regalibus Conſiliarijs ſunt obedientiſsimi,vaſſallique contra eos querelas inuſtas quàndoque iactant, 4.part.quæſt. 20.num.88.

Proclama.

Proclamata fideicommiſſarijs an præiudicent,6.p.q.7.n.42.

Procurator.

Procurator liberam habens adminiſtrationem an cenſeatur habere ſpeciale mandatum ad omnia,opinio affirmans,1.p.q.5. n.14.negans n.17.

Procurator in contractu conſtitutus an poſſit reuocari, 1.part. quæſtio. 23. numero 21.

Procuratori ſi detur commiſsio,vt poſsit facere omnia qnæ ſolitus erat dominus facere,intelligitnr ordinariè,non extraordinariè,2.p.in præf.n.226.

Procurator generalis poteſt ob remunerationem donare,4.part.quæſt.1.limitat.3. num.6.

Prodigus.

Prodigus & furioſus non poſſunt facere maiotatus,1.p.q.1.n.370.

Producens.

Producens in iudicio ſcriptnram maioratus aut meliorationis eam acceptare videtnr, 1.p.q.36.n.130.

Producens in iudicio aliquam ſcripturam minns ſolemnem,obquam non obtinuit, non poteſt amplius eam reprobare, 1.p.q.62.n.62.

Profectitium.

Profectitium dicitur quod filio prouiſione patris acquiritur,1.part.qnæſt.1. numero 425.

Progenies.

Progenies non ſolum filios, ſed nepotes & pronepotes ſignificat, 2.part.quæſt.6.n. 427.

Prohibens,Prohibitus,Prohibitio.

Prohibens alienationem.ſucceſſoribus,non ſibi prohibere videtnr,1.part. quæſt.27. nu.25.Quid ſi dominium ſit translatnm, num.26.

Prohibitus probare non prohibetur probationes iam factas declarare, 1.part.quæſt. 44 nnm.18.

Prohibitum vna via, alia concedi non debet,1.p.q.53.n.6.

Prohi-

Prohibitus alienare an prohibeatur habere hæredem illum qui abinteſtato ſuccedit, 1.p.q.60.n.16.

Prohibitus alienare extra familiam ſi eligat remotiorem, valet alienatio, 1.par.quæſt. 72.num.9.

Prohibitus alienare prohibetur confiteri, 2. p.q.2.n.161.

Prohibitus facere probationem per teſtes non prohibetur facere per teſtes & inſtrumenta, 2.part.quæſt.4. illat.8. numero 84.

Prohibitio alienationis facta filijs extenditur ad nepotes & pronepotes conſeruandæ agnationis gratia, 1.part.quæſt.15.numero 38.

Prohibitio alienandi geminata ſucceſsionem abinteſtato an includat, 1.p. quæſt. 22.n.138.

Prohibitio non alienandi bona ex cauſa dotis ſubintelligitur ex eo quod communiter in maioratibus cauetur, 1.p.quęſt.48. num.80.

Prohibitio facta vt bona non veniant in perſonas certas valida eſt, 1.part. quæſt. 50. num.4. Quid in bonis alterius regionis, data poſt ſtatutum noua forma ſuccedendi, 1.p.q.58.n.97.

Prohibitio fortior eſt in cauſa quam in cauſato, 1.p.q.51.n.52.

Prohibitio facta à teſtatore comprehendit omnes ſentientes commodum, 2.p.q.1. n.80.& 81.

Prohibitio expreſſa magis operatur quam tacita, 2.p.q.3.n.92.

Prohibitio alienationis, non expreſſa cauſa, videtur facta in fauorem eorum quorum facta fuit prima prohibitio, 2.p. quæſt.6. num.281.

Prohibitio de non alienando facta filijs ad nepotes an extendatur, 2.p.q.6.nu. 303. ſententia negans, n.204. Authoris ſententia, n.205.

Prohibitio alienationis ſi in aliquo maioratu deficiat, habetur pro expreſſa, 4.p.q.1.n. 2.31.& 32.

Prohibitio expreſſa alienandi quæ habeat ſpecialia, 4.part.quæſt.1. numero 13. & quæ dicatur tacita vel expreſſa, numero 35.& 38. & prohibitio facta per hominem & per legem æqulparantur, numero 39.

Prohibitio alienationis habet tractum continuum & ſucceſsiuum, 4.part.quæſt.21. num.5.

Prohibitio Regis circa alienationem bonorum maioratus cum prohibitione teſtatoris fortius operatur, 4.part.quæſt.40.numero 11.

Prohibitio teſtatoris, ne minor rem alienet etiam ſine cauſa valet, 4.part.quæſt.4. numero 18.

Promittere, Promittens, Promiſſum, Promiſsio.

Promitto ad Deum, ad Dominam noſtram Mariam, Deus ſit mihi teſtis, & ſimilia, an ſint iuramentum, 1.part.quæſt.22. n.66. 67.& 78.

Promittens (ſine Regiæ facultatis expreſsione) maioratum inſtituere, ſi meliorationem faciat, promiſsioni ſatisfacit, 1.p. in præf.n.85.

Promittens & diſponens id volunt quod poſſunt, 1.part.quæſt.1.numero 160. & 161.

Promittens alicui ſoluere omnibus creditoribus, an obligetur etiam abſentibus & ignoratis, 1.p.q.68.n.53.

Promittens aliquid adimplere an ſit interpellandus, 4.part.quæſt.5.lim.4.n.31. & ſeqq.

Promiſsio faciendi maioratum an ſit valida, 1.p.in præf.n.87. Quid ob cauſam oneroſam, n.89.

Promiſsio hæredis de ſoluendo omnia legata intelligitur quatenus tenetur ſaluo legis beneficio, 1. part. quæſt.1. numero 156.

Promiſsio an valeat, per quam pater promittit meliorare filium in tertio & quinto, ſi contrahat matrimonium cum aliqua conſanguinea, 1.part. quæſt.2.num.32. & 34.

Promiſsioni de non reuocando ex diſpoſitione legis poteſt quis contrauenire, 1 p. q.21.n.11.

Promiſsio de meliorando filio ex matrimonio ſuſcepto an valeat, 1.part. quæſt.22. num.52.

Promiſsio donandi geminata an habeat vim donationis, 1. part. quæſt. 22. numero 147.

Promiſsio ceſſat promiſsionis cauſa ceſſante, 1.p.q.22.n.250.

Promiſsio de non reuocando maioratum à marito & vxore inuicem facta eſt irreuocabilis, 1.p.q.23.n.19.

Promiſsio facta delegato ſoluendo an poſſit reuocari, 1.part. quæſt. 23. numero 55.

Promiſsio à patre facta de non reuocando maioratum an faciat maioratum irreuocabilem, refertur opinio Peraltæ pro deciſione quæſtionis, 1.p.q.30.n.1. & arguitur contra eum à n.2.

Promiſsio renunciandi cum iuramento facta habet vim renunciationis, 1.p.quæſt. 40.num.23.

Pro-

Digitized by Google

Promiſsio dotis mulieri facta, ſi filio alicuius nubat, an valeat, ſi promiſsionis tempore nupta erat, 2.part.quæſt.50.numero 124.
Promiſsio faciendi maioratum à promiſsione faciendi meliorationem qualiter differat, 1.p.p.66.n.9.
Promiſsio vendendi officia publica, etiam cum iuramento non tenet, 4.part. quæſt. 40.n 48.

Pronepos.

Pronepos nepotis appellatione an comprehendatur, 1.part.quæſt.15.numero 143. 144.145.& 147.An illi ſint alimenta vt filio diſcernenda, n.143.

Propoſitum.

Propoſitum in propoſito idem operatur quod oppoſitum in oppoſito, 1.p.q.68. num.2.

Proprietas.

Proprietas verborum in dubio relinqui non debet, 1.p.q.1.n.272.
Proprietatis ius cauſam poſſeſsionis abſorbet, 3.p.q.2.n.28.
Proprietas eccleſiarum eſt Epiſcopi, in cuius territorio eſt eccleſia fundata, 1.p.q. 58.num.4.
Proprietatis defectus notorius an obſtet agenti interdicto recuperandæ, 3.part.q, 55.num.80.Qualiter de illo conſtet, numero 168.
Proprietas bonorum maioratus vendi non poteſt, etiam ad decernenda alimenta futuro ſucceſſori, quod contra Greg.Lop. ſuſtentatur, 4.p.q.28.n.9.& 12.Quid vbi ſorores aliter dotari non poſſunt, aut fratres alimentari, n.11.

Proſapia.

Proſapia qualiter accipiatur, 4.par.quæſt.6. num.416.

Proteſtatio.

Proteſtatio non iuuat proteſtantem in his quæ à propria, vel alterius, aut legia dependent voluntate, 1.part.quæſt.12.numero 63.

Protocolum.

Protocolum per tabellionem aſſumptum facit fidem concurrente poſſeſsione, 1. p. q.33.n.45.
Protocolum qualiter fidem faciat, 1.part.q. 62.à n.52.ad 55.
Protocolum vbi eſt nullum, ſumptum ab eo etiam eſt nullum, 1.part.quæſt.62. num. 94.

Prouincia.

Prouincia appellatione patriæ an veniat, 2. p.q.57.n.64.& 96.

Prouiſio.

Prouiſio legis magis cenſetur realis quam perſonalis, 2.part.quæſt.6. num.272. In beneficio dato à lege non ceſſat, 1.part. quæſt.38.numero 9. & ibi quod in pœnalibus.
per Prouiſionem ſtatuti non cenſetur derogatum prouiſioni iuris communis, 1.p. q.38.n.29.
Prouiſio teſtatoris expreſſa facit ceſſare tacitam prouiſionem legis, 1.par.quæſt.38. num.32.
Prouiſiones generales ſtatutorum recipiũt tacitas exceptiones propter cauſas emergentes, in quibus oportet ſpecialiter prouidere, 4.part.quæſt.1.limitat.3. numero 98.

Proximior, Proximitas.

Proximior tempore teſtamenti an præferatur exiſtentibus tempore euenientis conditionis, 1.p.q.2.n.64.& 65.
Proximior ad ſuccedendum in fideicommiſſo iudicatur ex veritate, 1.part.q. 51. num.133.
Proximiores conſanguinei vocati cenſentur, deficientibus ad ſucceſsionem maioratus deſcendentibus, etiamſi clauſula eos vocans non exprimatur, eo quod in cæteris maioratibus ſoleat apponi, 1.part.q. 67.num.34.
Proximiores ad ſucceſsionem & fideicommiſſum de iure communi vocantur, 1.p. q.72.n.6.
Proximiores ſecundum ordinem ſucceſsionis ab inteſtato admittuntur, cum plures de familia, inter quos eadit affectio, vocantur ordine collectiuo, 2.part.in præf. numero 246.Sed quando parentela vocatur, non ſolum proximiores, ſed etiam remotiores vocati cenſentur, num.247. & 249.
Proximior in gradu videtur magis dilectus, 2.p.in præf.n.330.
Proximior quis dicatur ad ſuccedendum monacho, tempore profeſsionis, an mortis, 1.part.quæſt.3.numero 118. & 119. Quid ad ſuccedendum captiuo, numero 120.
Proximior non conſideratur cum eſt inhabilis, 2.p.q.4.n.51.
Proximior ad ſucceſsionem vocatus tenetur parere conditionibus ſub quibus alij fuerunt vocati, 2.part.quæſt.4.illat.8.numero 251.
Proximior maior ætate qualiter in maioratu debet præferri, 2.part.quæſt.6.nume. 246.
Proximiores cum ad primogenium vocantur, diuerſum ius eſt inter primogenitum deſcendentem ab hærede inſtituto, & primogenitum agnati proximioris, 2.p. q.6. num.375.
Proximior in gradu ſecundũ ius commune & ca-

& canonicum eſt præferendus illi, qui iu re communi tantum eſt proximior, 2.p.q.7.n.2.
Proximior quis dicatur in ſucceſsione maioratus, vel teſtatoris, vel vltimo ſucceſſori, 2.part.quæſt.8.num.1.& ſeqq. & q.9.à num.57.
Proximiorem ſe aſſerens defunctum non habere, non tenetur probare, ſi eſt in poſſeſsione, 3.p. in præf.n.43.
Proximitas ad ſuccedendum an conſideretur reſpectu delinquentium, 1.p.q.1.nu.332. An habeat tractum ſucceſsiuum, 1.p.q.6.n.66.
Proximitas conſideratur inter vtrinque coniunctos, maxime vbi vigee conſuetudo fori de Sepulneda, 2.part. quæſt.7. numero 23.
Proximitas qualiter probetur, 2.par.quæſt.7.à num.72. An conſideranda reſpectu illius qui non ſucceſſit, 2.part. quæſt. 8. num.54.

Pubes.

Pubes maioratum inſtituens, in dubio an fuerit, puberem fuiſſe præſumitur, 1.p.q.1.n.397.

Pupillus.

Pupillus etiam ad pias cauſas teſtari nequit, 1.p.q.1.n.394. An poſsit maioratum inſtituere à n.394.
Pupillus an poſsit eligere aliquem ad emphyteuſim, 1.p.q.41.n.8.& an poſsit acceptare donationem & vinculum primogeniture, n.14.
Pupillus maior factus quando poſsit partem rationum acceptare, & partem repudiare, 1.p.q.55.n.52.
Pupilli proximitas an attendatur ad ſucceſſionem ſubſtitutionis pupillaris, 2.p.q.8. num.13.
Pupillus qualiter poſsit poſſeſsionem amittere, 3.p.q.6.n.68.& 72.
Pupillus poteſt facere maioratum per contractum inter viuos, 4.part.quæſt.1. lim. 1.num.4.
Pupillus poteſt repudiare hæreditatem in præiudicium creditorum abſque decreto iudicis, 4.p.q.23.n.157.

Punitio.

Punitio exacerbatur ob delicti atrocitatem, 1.p.q.1.n.223.

Q.

Quærenda, Quæſita.

Quærenda & quæſita diuerſimode indicantur, 2.p.q.1.n.47.

Quæſtio.

Quæſtio facti qualis dicatur, & qualis iuris, 3.p.q.15.n.73.112.& 113.

Qualitas.

Qualitas paucioribus competens facit diſpoſitionem magis ſpecialem, 1.part.quæſt. 1.numero 83.& 2.part.quæſt.12. num. 39.& 40.
Qualitas quæ adeſt tempore contractus, eſt conſideranda, 1.parr. quæſt.2. numero 57.
Qualitas adiecta in vltima diſpoſitione, legato, aut fideicommiſſo, quo tempore conſideranda, 1.part.quæſt.2. num.106. & 120.
Qualitas inueſtituræ Principi an declaranda, 1.p.q.3.0.11. Quid de qualitate patrimonij, num.14.
Qualitas ſpurcitatis in impetratione exprimenda, 1.p.q.3.n.21.
Qualitas quæ grauat exprimi debet, 1.p.q. 3.num.4.
Qualitas adueniens enti nouum ens conſtituit, 1.p.q.10.n.5.
Qualitas adiecta generi facit trãſire in aliam ſpeciem, 1.p.q.10.n.83.
Qualitas maſculorum appoſita in fideicommiſſo vniuerſali an cenſeatur repetita in particulari, 1.part.quæſt.10.nu.32. Quid de qualitate maſculinitatis geminata, 1.p.q.22.n.100.
Qualitates maioratus debent eſſe vniformes & perpetuæ in omnibus ſucceſſoribus, 2.p.q.6.n.331.
Qualitas perſonarum, de quibus diſpoſitio loquitur, debet inſpici ad cognoſcendum an cauſa ſit impulſiua, vel finalis, 1.par.q. 51.num.220.
Qualitates nouæ ſi in ſecunda diſpoſitione ponantur, non cenſentur antiquæ repetitæ, ſed nouæ debent attendi, 1.p.q.74. num.23.
Qualitas appoſita in filio vel nepore primogenito quod ſit natus de legitimo matrimonio, cenſetur repetita in omnibus deſcendentibus ad primogenituram, 2.p.q. 1.n.77.& 78.
Qualitas ſuperueniens non mutat effectum antea introductum, niſi in his quæ ſunt incompatibilia, 2.part.quæſt.6. numero 173.
Qualitas adiuncta verbo debet intelligi ſecundum tempus verbi, 2.part. quæſt.6. num.212.
Qualitas in vna oratione appoſita qualiter in alia repetita cenſeatur, 2.p.q.6. n.298. 300.& 352.
Qualitas in vna ſubſtitutione adiecta non cenſetur in alia repetita, quando in ea fuit aliquid tacite diſpoſitum, 2.p.quæſt. 6.num.330. Quid quando eſt diuerſitas, num.332. Quid quando teſtatoris mens aut voluntas repugnat, num.333.337. & 352.

352. Quid quando eſt contra ius commune, vel ab eo exorbitat, num. 338. Quid in qualitate extrinſeca, num. 365. Quid vbi correctio inducitur, 2. part. quæſt. 12. num. 20.

Qualitas hæredum & ſucceſſorum appoſita in principali feudorum conceſſione intelligitur repetita in capitibus ſequentibus, 2. p. q. 12. n. 25.

Qualitates quæ poſſeſſionem reſpiciunt, naturam poſſeſſorij non alterant, 3. part. in præf. num. 90.

Qualitates & conditiones per teſtatorem appoſitæ an poſſint ex noua cauſa diminui vel augeri, 4. p. quæſt. 1. lim. 1. nu. 59. 60. & 61.

Qualitas rei per mutationem perſonæ mutatur, 4. part. quæſt. 19. num. 71. Probatur per præſcriptionem, 4. part. quæſt. 20. num. 328.

Qualitas vbi requiritur probari debet, 4. p. q. 26. n. 32.

Quantum.

Quantum poſſeſſum tantum præſcriptum, 1. p. q. 10. n. 35.

Quantitas.

Quantitas magna vel parua quæ dicatur, 4. p. q. 1. lim. 6. n. 35.

Qui, quæ, quod, quid.

Qui ex propria culpa & negligentia actum non fecit irreuocabilem, ſibi imputet, 1. p. quæſt. 23. n. 12.

Qui rem propriam donare conſentit, ipſe donare videtur, 1. part. quæſt. 23. num. 52. & 76.

Quos ratio connectit non debet iuris diſpoſitio ſeparare, 1. part. quæſt. 21. numero 69.

Qui aſſerit eueniſſe conditionem, illud probare debet, 1. p. q. 50. n. 70.

Qui rem non poteſt tollere, nec reformare, 1. p. q. 26. n. 23.

Quæ non poſſunt fieri ſpecialiter, non poſſunt fieri generaliter. 1. part. quæſt. 3. numero 110.

Quæ adhærent ſequuntur naturam rei magis æſtimatæ, 1. part. quæſt. 39. numero 41.

Quæ fiunt ad conſeruandum proſunt ad acquirendum, 4. part. quæſt. 2. numero 133.

Quod pluris eſt, vtique tanti eſt, 1. p. quæſt. 4. num. 12.

Quod habet locum in creatione, habet locum in ſubrogatione, 1. part. quæſt. 11. num. 28.

Quod noſtrum eſt, ſine facto noſtro auelli non poteſt, 1. part. quæſt. 24. numero 119.

Quod abſque diſpenſatione obtineri non poteſt, in conſideratione non eſt, 1. p. q. 51. n. 268.

Quod ex mente venit dicitur ex proprio ſignificatu, 2. part. in præfatione num. 63.

Quod tacite ineſt à iure actum conditionalem non facit, 2. part. quæſt. 12. numero 49.

Quod fauore quorundam introductum eſt, non debet in eorum odium retorqueri, 3. p. q. 16. n. 21.

Quid liberum quod modis dicatur, 1. p. q. 1. num. 131.

Quicquid.

Quicquid eſt cauſa cauſæ eſt cauſa cauſati, 1. p. q. 21. n. 6.

Quicquid non poteſt tolli, nec minui, nec derogari, nec mutari, 1. part. quæſt. 26. n. 24. & 26.

Quicquid non exprimitur, manet ſub iudicio regulæ, 1. p. q. 30. n. 8.

Quicquid eſt intra fines, præſumitur eſſe illius cuius ſunt fines, 4 part. quæſt. 20. numero 49.

Quicunque.

Quibuſcunque, dictio, an ad caſum improprium trahatur, 1. part. quæſt. 1. numero 101. & ibi de verbis, *Quicunque hæredes*.

Quæcunque.

Quæcunque alteri rei adiectæ ſunt, loco adiectionis cedere dicuntur, 1. part. quæſt. 10. num. 19.

Quilibet.

Quilibet tenetur ſoluere decimam ſecundum qualitatem perſonæ, in cuius locum ſubrogatur, 1. part. quæſt. 11. numero 31.

Quiſque.

Quoquomodo dictio ad modos proportionatos idoneæ materiæ refertur, 1. p. q. 1. num. 138.

Quiuis.

Quouis modo dictio an omnes caſus comprehendat, 1. p. q. 1. nu. 123. An omnem denotet modum, n. 125.

Quintum.

Quintum an ſit legitima filiorum, 1. part. in præf. num. 101.

Quintum an deducatur prius quam tertiū, in quo filius fuit primo melioratus, 1. p. q. 16. num. 134.

Quintum an poſſit à tertio ſeparari, ſi pater faciat maioratum tertij & quinti vinculatam in fauorem alicuius filij, & vocauit perſonas, quas iuxta formam l. 27. Tauri vocare non poterat, conditione adiecta quòd bona indiuiſibilia manerent, 3. part. quæſt. 8. num. 17.

Radix

Digitized by Google

Radix.

Radix felix ſuam virtutem in palmites extendit, 1.p.q.51.n.16.

Radice infecta, omnia quæ abea procedunt infecta dicuntur, 2.part. quæſt.6. numero 224.

Ratificatio.

Ratificationes an poſsint in abſentia fieri, 1. p.q.68.n.58.

Ratificatio non inducitur ex non facto, 2.p. in præf.n.407.

Ratificatio trahitur ad tempus actus geſti, 4.p.q.2.n.131. Non extenditur ad ignorata, n.190.

Ratihabitio.

Ratihabitio ex ſola impetratione an inducatur, 1.p.q.9.n.10.

Ratihabitio non nocet tertio, cum ius quæſitum medio tempore fuit, 4.part. quæſt. 2.num.160. Non prodeſt vbi forma non ſeruatur, n.198.

Ratio.

Ratio naturalis apud omnes idem ſtatuit, 1. part. in præf. num.25. Quid ſit, & quotupliciter nominetur, n.35.

Ratio legis eſt ſicut anima illius, 1.p.q.58. num.115.

Ratio eadem vbi eſt, veniunt non ſolum ea quæ ex ſtricta ſignificatione vocabuli procedunt, ſed quæ ex lata, 1.par. quæſt. 39. numero 42. & non fit extenſio, numero 43.

Ratio finalis dicitur diſpoſitionem regere, 1.p.q.39.n.87.

Ratio legis vel ſtatuti determinat omnes caſus ſicut genus comprehendit ſpecies, 1. part. quæſt.58. num.114. & eſt ipſa lex, num.115.

Ratio ſcripta in teſtamento ampliat vel reſtringit diſpoſitionem, 2.part. quæſt.6. num.516.523. & 524. An inducat fideicommiſſum, num.518. & 528. & quod venit ex ratione, dicitur in diſpoſitione cōprehenſum, n.250. & 251.

Receſſus.

Receſſus omnis à iure communi reſtringi debet, 1.p.q.3.n.77.

Recognoſcere, Recognitio.

Recognoſcere quid ſignificet, 1.part. quæſt. 64.num.44.

Recognitio recognoſcenti an præiudicet, 1. part. quæſt.64.num.32. an probet dominium, num.41. & 48. an inducat obligationem, nu.53. an ſolum ius accipiendi cenſum, num.49. Quid in feudo, numero 46. & 68. Quid ſi per errorem fiat, 4.p. q.35.n.4. & 5.

Recognitio facta in abſentia quid operetur, 1.part. quæſt.64.num.55. an præiudicet contra tertium à num. 56. & an habens recognitionem in fauorem ſit manutenendus in poſſeſsione percipiendi fructus, ſi aliquot annis percepit, numero 62. & 63.

Recognitio vaſſallorum erronea eis non præiudicat, 4.p.q.20.n.69.

Recredentia.

Recredentiam qui habet, pacificè an poſsideat, 3.p.q.20.n.14.

Recredentia quid ſit, & an concedenda laico, ſi eam pro decimis petat, 3.par. q.15. num.159.

Recredentiam qui obtinuit, an teneatur alium titulum probare, 3.part. quæſt.24. num.56.

Redditus.

Redditus annui an comprehendantur in maioratu facto de bonis immobilibus, latiſſimè diſputatur, 1.part. quæſt.40. à num. 37. vſque ad 80. vbi plura ſcitu digna de annuis redditibus traduntur.

Redditus ſpirituales debentur Eccleſiæ, intra cuius confinia prædia ſita ſunt, 1.par. q.58.num.53.

Redditus Regij dicuntur ſacroſancti, & parati in defenſam Fidei & Regni, 4.p.q.1. num.244.

Redemptio.

Redemptio à captiuitate quæ habeat ſpecialia, 4.p.q.1.lim.4. à nu.12.

Reformatio.

Reformationis verba non habent vim excluſiuam de præſenti, 4 part. quæſt.40. num.69.

Referens, Relatum, Relatiuum, Relatio.

Referens ſe ad aliquod inſtrumentum videtur de illo notitiam habere, 1.part.q.64. num.12.

Relatum eſt in referente, 1.part. quæſt.48. num.223.

Relatiuum conditionem importat, ſi executionem diſpoſitionis reſpiciat, 1.part. q. 30.num.38.

Relatio vera quæ dicatur, 1. part. quæſt. 7. num.12.

Relatio de poſthumo naſcituro Principi eſt facienda, vbi impetratur licentia ad faciendum maioratum, 1.part. quæſt.21. numero 13.

Relationis natura eſt natura veritatis patentis ex coniunctione ſcripturarum, 1.p.q. 48.num.221.

Relatio fit in dubio ad acceſsionem, & non ad immediatum verbum, 2.part. quæſt.5. num.64.

Regio.

Regionis conſuetudo debet inſpici ad cognoſcendum an teſtator voluerit agnationem conſeruare, 1. part. quæſt. 48. num. 64. Quid ſi conſtet feudum eſſe cenſuale, & quantitas cenſus non appareat, num. 87.

Regula, Regularis.

Regula in caſibus non exceptis non firmatur, vbi iuris correctio reſultat, 1. p. q. 22. num. 11.

Regulæ eſt adhærendum, 1. part. quæſt. 22. num. 156.

Regulam qui habet pro ſe intentionem habet fundatam, 1. part. quæſt. 30. num. 9. In regula enim qui fundatur, errare non poteſt, n. 10.

Regula l. cum quidam non procedit in bonis maioratus, in quibus vnus tantum debet eſſe ſucceſſor, 1. part. quæſt. 48. numero 279.

Regula l. in condemnatione, ſ. qui dolo, ff. de regulis iuris an habeat locum in iudicio poſſeſſorio, 3. part. quæſt. 14. nmero 55.

Regularis qui non poteſt beneficium obtinere, illud retinere poteſt, 2. p. q. 3. num. 133. & 137.

Reiuendicatio.

Reiuendicatio in habitu vna, in actu alia dicitur, 1. p. q. 23. n. 106.

Reiuendicatio qualiter intentari poſsit, donatione facta Caio & liberis, 1. p. q. 24. n. 64. & 65.

Relegatus.

Relegatus perpetuo an teſtari poſsit, 1. p. q. 1. n. 207.

Religio, Religioſus.

Religionem ingredi ſiquis velit, an poſsit ante ingreſſum renunciare maioratum, 2. p. q. 3. n. 124. & 139.

Religioſi an teneantur ſoluere decimas ex prædijs quæ ſuis ſumptibus colunt, 1. p. q. 11. n. 12.

Religioſi, à quibus decimæ petantur, ſunt in poſſeſsione tuendi, ſi per plus quam decem annos fuerunt in poſſeſsione illas non ſoluendi, 3. part. quæſt. 15. numero 51.

Relictum.

Relictum ſpurio quando applicetur fiſco, 1. p. q. 1. n. 222.

Relicto pro non ſcripto habito præſcriptio an impediatur, 1. part. quæſt. 1. numero 224.

Relictum fratri Abbatis intelligitur de fratre ſanguinis, non religionis, 1. par. q. 51. num. 126.

Remedium.

Remedium l. vlt. C. de edict. Diui Adriani patri an concedatur, filio clerico inſtituto, 1. p. q. 1. n. 195. Quid in feudo, 3. part. in præf. n. 51.

Remedium poſſeſſorium an competat mulieri pro re ipſius mariti matrimonio conſtante empta, 1. p. q. 23. n. 127.

Remedium l. de Soria an habeat locum in bonis quæ pater dedit filio in meliorationem tertij & quinti, 1. part. quæſt. 52. numero 49.

Remedium poſſeſſorium in bonis Regiæ Coronæ qualiter competat, 3. p. in præf. num. 4.

Remedium recuperandæ non competit ei, qui ſuo facto per contractum cecidit à poſſeſsione, 3. part. quæſt. 16. numero 31.

Remiſsio.

Remiſsiones delictorum non extenduntur ad fructus parti applicatos, 4. part. q. 23. num. 100.

Remotior.

Remotior non admittitur ſtante proximiore, 3. p q. 25. n. 4.

Remuneratio.

Remuneratio non eſt propriè donatio, 1. p. q. 22. n. 158.

Renouatio.

Renouatio rei emphyteuticæ an & quando poſsit fieri in nobilem vel eccleſiam, 1. p. q. 73. n. 3. & 4.

Renouatio emphyteuſis bonorum maioratus quando poſsit peti, 1. part. quæſt. 73. num. 31.

Renouatio tacite recipit quidquid prius inerat, 2. p. q. 5. n. 54.

Renunciare, Renuncians, Renunciatio.

Renunciare quis non videtur, nec conſentire iuri quod ignorabat, 4. part. quæſt. 2. à num. 99.

Renuncians hæreditati delatæ videtur prius adire, & ſucceſsiue renunciare, 1. p. q. 36. num. 57.

Renuncians priuilegio non cenſetur renunciare iuri communi, 1. part. quæſt. 38. nu. 4. Quid ſi renũciet cuique priuilegio, numero 37.

Renuncians non poteſt ad beneficium redire, quamuis renunciatio non habeat effectum, 3. part. quæſt. 17. numero 32. & non tenetur amplius ad ſolutionem penſionis ſuper beneficio impoſitæ, numero 33.

Renuncians filio tertium & quintum ſibi à patre datum abdicat ſe à poſſeſsione, quã uis filio non acquiratur, 3. part. quæſt. 17. num. 39.

Renuncians primogenituram debet renunciare in fauorem ſequentis in gradu, 3. p. q. 18. n. 10. & 13.

Renun-

Renuncians liti ante litem conteſtatam pœnam euitat ratione proceſſus moti,4.par. q.52.n.21.
Renuncians nulliter in pœnam non incidit, 4.p.q.13.n.7.
Renunciatio deficientibus maſculis an deficiat,ſorore propter maſculos renunciante,1.p.q.2.n.103.
Renunciatio maioratus per ſuperuenientes filios reuocatur, 1.part. quæſt.21. num. 81.& 84.
Renunciatio geminata ius de futuro comprehendit, 1. part. quæſt. 22. numero 84.
Renunciatio iurata an reſcindatur prætextu enormiſsimæ læſionis,1.p.q.22.num. 121.& 128.
Renunciationes à minoribus aut mulieribus factæ non valent, vbi dolus re ipſa contra ipſos ineſt,1.part.quæſt.22.numero 126.
Renunciatio facta poteſtati renocandi virtute l.ſi vnquam non præiudicat in executiuis,1.p.q.30.n.43.
Renunciatio fideicommiſsi non arguitur ex clauſula exceptiua,1.part.quæſt.30. numero 44.
Renunciatio legum ſpecialis debet eſſe,1.p. q.30.n.77.
Renunciationes ſunt ſtricti iuris,1.p.quæſt. 38.num.10.nec extenduntur de caſu ad caſum,n.11.
Renunciatio iurium competentium reſtringitur ad cauſam ſpecificatam, 1.p. q.38. num.33.
Renunciationes generales iura,actiones, & remedia comprehendunt, 1.part.quæſt. 38.num.36.
Renunciatio facta per filium comprehendit legitimam,vbi alias nihil operatur, 1.p. q.60.n.17.
Renunciatio non acceptata non nocet,1.p. q.68.n.13.
Renunciatio patris non nocet filio in his quæ filius conſequitur ex propria perſona,2.part.quæſt.4.illatione 8.numero 357.
Renunciatio in profanis qualiter differat à renunciatione in beneficialibus, 3.par.q. 17.num.36.
Renunciatio feudi antiqui per vaſſallum facta non nocet agnatis, 3.part. quæſt.18. num.17.
Renunciatio appellationis adhærentibus non præiudicat,4.part.quæſt.14. numero 74.
Renunciatio facta à filia de hæreditate patris non excludit illam ab hæreditate fratris,qui mortuus fuit adita iam hæreditate paterna,4.p.q.19.n.61.
Renunciatio iuris quæſiti eſt mera donatio, 4.part.quæſt.23.num.130.& 131.Reuocatus ex l. ſi vnquam C. de reuoc. donat. num.132.
Renunciatio facta in fraudem æquè reuocatur ac donatio,4.part.quæſt.23.numero 137.

Repetitio.

Repetitio familiæ maiorem affectionem ad eam oſtendit, 1. part. quæſt. 22. numero 107.
Repetitio filiorum legitimorum & naturalium an arguat vocationem fœminarum, 1.p.q.22.n.123.
Repetitio confeſsionis per minorem facta maiorem arguit facilitatem, 1.part.q.22. num.125.
Repetitio qualitatis ex voluntate teſtatoris colligitur,2.part.quæſt.4. illat.8. numero 217.

Repudiare, Repudians, Repudiatio.

Repudiare & renunciare an differant, 1.p. quæſt.36.num 58.& 61.& repudiatio à donatione,num.63. & an repudiatio dicatur declaratio acquiſitionis non factæ, num.64. & an renunciatio ante acquiſitam hæreditatem dicatur repudiatio, numero 66.& an per non factum repudiatio probetur,n.85.
Repudians hæreditatem retenta legitima pro adeunte habetur, 4.part. quæſt.16. num.67.
Repudians hæreditatem non videtur repudiare ea quæ habuit à defuncto ex titulo donationis,4.part. quæſt.16. numero 113.
Repudiatio,cum ſit renunciationis ſpecies, non præſumitur, 4.part.quæſt.16.num. 61.An ſit coram iudice facienda,numero 69.

Repugnantia.

Repugnantia ne inducatur à iure communi,licet à propria ſignificatione recedere,1.p.q.1.n.279.

Res.

Res à perſona ſumit conditionem & honorẽ,1.part.quæſt.1. num.20. Simpliciter prolata de tota intelligitur, 1 part. quæſt. 34.num.17. Dicitur habere nominationem ab eo quod eſt,1.part.quæſt.48.nu. 261. Qualis eſt in origine,talis eſt in acquiſitione,2.p.q.2.n.89.
Res perfecta omnibus ſuis partibus conſtare debet, 1.p.in præf.n.8.in propria quilibet eſt moderator & arbiter,n.99.

 Res

INDEX.

Res acquiſita per tranſactionem feudalis an efficiatur, 1. part. quæſt. 10. numero 72.

Res augmentatæ maioratui abſque noua facultate vinculatæ non manent, ſiqui maioratum inſtituit, plures habeat filios, 1. part. quæſt. 10. num. 37. 45. & 59. Contraria opinio, n. 60. Quid de reddita prædio feudali, n. 61.

Rem alienam cum titulo & bona fidè poſsidens præſumitur ignorare rem à ſe poſſeſſam ad alium pertinere, 3. par. quæſt. 6. num. 41.

Res altiorem indaginem requirit, vbi agitur de primogenituræ probatione, 3. part. q. 15. num. 30. Quid in fideicommiſſo, numero 31. Quid in feudo, num. 34. Quid in iudicio poſſeſſorio, num. 45. & 65. & colligitur altiorem indaginem non requirere ex inſtrumento vel probatione incontinenti facta, 3. part. quæſt. 24 à num. 26. ad 28.

Rei appellatione veniunt res eum ſuis pertinentijs & acceſſorijs, 4. part. quæſt. 20. num. 138.

Res certa dicitur eſſe pro eo qui habet regulam pro ſe, 1. part. quæſt. 52. numero 61.

Res per conſolidationem ad priſtinam cauſam redit, 1. part. quæſt. 10. numero 173.

Res donatori ex fideicommiſſo debita in generali donatione non venit, 1. par. quæſt. 1. num. 173. Nec poſt mortem alijs reſtituenda, n. 178. Nec ſubiecta fideicommiſſo, num. 180.

Res donata an poſsit ante traditionem obligari, vt poſt eam tranſeat ad donatarium cum oneris obligatione, 1. part. queſt. 24. num. 111. An acquiratur donatario ante illius ſcientiam, 1. part. quæſt. 68. numero 7.

Res dotalis æſtimata à marito vendita per vxoris cognatos poteſt reuocari, 4. p. q. 19. num. 94.

Res empta cum pacto de retrouendendo vxori an communicetur, 1. part. quæſt. 10 num. 6. Empta virtuti pacte an iudicetur de nouo acquiſita, 1. p. q. 10. nu. 186. Empta ex pretio rei ſubiectæ fideicommiſſo an efficiatur fideicommiſſaria, 1. p. q. 11. n. 41. & 43.

Res ſemel extincta amplius reuiuiſcere nõ poteſt, 3. p. q. 5. n. 10.

Re in emphyteuſim pro ſe & duobus conceſſa, ſi primus emphyteuta abſque nominatione decedat, an poſsit hæres nominare, refertur ſententia affirmans, 1. p. q. 44. n. 96. & 100. Contraria, n. 97. & 4. par. q. 11. num. 12.

Res in emphyteuſim à patre pro ſe & liberis accepta, an imputetur filio in legitimam, 1. part. quæſt. 73. num. 30. An poſſit pro executione capi, 3. part. quæſt. 9. num. 115.

Res emphyteutica an poſsit in dotem dari, 4 p. q. 19. n. 77.

Res facilè ad ſuam naturam reuertitur, vt in Regno Portugalliæ & Nauarræ accidit, 3. p. q. 9. n. 105. & 109.

Res fideicommiſſo ſubiectæ an poſsint alienari ad ſubueniendum illi, qui ob propriam culpam in carcerem aut neceſsitatem incidit, 4. p. quæſt. 1. lim. 4. num. 26. & 27.

Res ſemel effecta feudalis poteſt abſque cõſenſu populi infeudari, 4. part. quæſt. 19. num. 44.

Res integra definit eſſe per traditionem veram vel fictam, 1. p q. 24. n. 49. & quæ dicatur res integra, 4. part. quæſt. 10. numero 2.

Res iudicata non facit ius in his quæ tempore mutantur, 4. part. quæſt. 1. lim. 1. numero 75.

Res in iudicium deduci non poteſt à prædeceſſore in præiudicium eorum qui in re ſucceſſuri ſunt, 4. part. quæſt. 14. numero 56.

Rem iudicatam non nocere, in dubio pronunciandum eſt, 4. part. quæſt. 14. numero 83.

Res dicitur iudicata, quando pœna ipſo iure imponitur, 4. part. quæſt. 23. numero 81.

Res litigioſa minus æſtimatur, 4. par. quæſt. 22. num. 39.

Res manere in priſtino ſtatu potius quàm nouum acquirere præſumitur, 1. p. q. 10. num. 13.

Res mobilis cohærẽs immobili immobilis iudicatur, 1. p. q. 10. n. 124.

Res magis dicitur ex deſtinatione quàm exiſtentia, 1. p. q 10. n. 184.

Res mutata non dicitur vbicunque eadem eſt ſpecies, 1. part. quæſt. 11. numero 70.

Res minoris vt alienetur, requiritur decretum iudicis vbi bona ſita ſunt, 1. p. q. 58. num. 46.

Rem maioratus qui alienauit, an eam poſsit petere, 4 part. quæſt. 15. à n. 1. vſque ad 85. & ſeqq.

Res maioratus ſi alienetur in caſu licito, & poſtea ad poſſeſſorem maioratus deueniat, an maneat libera, 4 part. quæſt. 19. num. 1. & ſeqq.

Rem maioratus ſi quis promittat, non obligatur neque quoad æſtimationem, 1. par. quæſt. 40. à numer. 1. ad 3. & numero 9. diſtin-

diſtinctio quædam Gregor. Lopez inter bona authoritate Principis aut priuata, vinculata refellitur.
Res noua efficitur vbi aliquid additur vel detrahitur alicui rei, 1. part. quæſt. 10. numero 5.
Rem nouam non faciunt quæ ad perfectionem inchoatorum pertinent. 1. p. quæſt. 10. num. 23.
Res patrimonialis ſi vendatur, & alia ematur in ſubrogationem illius, an hæc fiat patrimonialis, 1. part. quæſt. 51. numero 17. Quid ſi recuperetur per in integrum reſtitutionem, 3. part. quæſt. 5. numero 26.
Res patrimonialis ſi ad monaſterium deueniat, & poſtea illam extraneus vendat, an ſit locus retractui, 4 part. quæſt. 59. numero 24. Quid ſi redeat iterum in conſanguineum, qui prius vendiderat, & poſtea iterum vendere velit, num. 26. & 28. & quæ dicatur res patrimonialis, à numero 29.
Res æque principalis an dicatur eſſe de pertinentijs, 1. part. quæſt. 10. numero 154.
Res prohibita alienari extra familiam, ſi redeat ad fideicommiſſarium ex pacto de retrouendendo, eandem naturam retinet, 1. part. quæſt. 58. num. 187. de familia teſtatoris intelligitur, 2. part. in præf. numero 331.
Res propria illius, qui dedit poteſtatem eligendi iudicatur, non illius qui elegit, 1. p. q. 71. num. 7.
Res videtur alienari prohibita, ſi à teſtatore ſeruari mandetur, 4. part. quæſt. 1. numero 39.
Rem propriam non cogitur quis vendere, 4. part. quæſt. 1. limitat. 6. num. 81. Quid fauore rerum eccleſiæ vel religionis, numero 82. Quid in rebus maioratus, numero 83. Quid in bonis emphyteuticis, numero 84.
in Rebus pertinentibus ad plures vt ſingulos non valet quod à minori parte actum eſt, 4. p. q. 22. n. 40.
Res quælibet eſt iudicanda ſecundum præſentem & nouum ſtatum, qui ei acceſſit, non ſecundum antiquum, 4. part. quæſt. 19. num. 57.
Res reſtitutioni ſubiectæ an poſſint alienari remuneratio nis gratia, 4. p. q. 5. lim. 3. n. 25. & 29.
Res recuperata non dicitur eſſe apud recuperantem eo iure quo prius erat, 4. part. quæſt. 12. numero 7. & quibus caſibus vt prius erat iudicetur, à numero 14. ad 17.
Res redempta dicitur eadem, & eiuſdem qualitatis, qua primitus illi inhærebat, 4. part. quæſt. 19. num. 96. & non ſubiacet oneribus & hypothecis medio tempore per emptorem impoſitis, 4. part. quæſt. 19. num. 98.
Res ſubrogata loco propriæ dicitur poſſideri, 1. part quæſt. 11. num. 27. Quid in ſolutione decimarum, num. 34. Quid in vinculo, num. 46. Quid in maioratu, numero 80.
Res transformata non eſt eiuſdem iuris cuius erat ante transformationem, 3. p. q. 6. num. 36.
Res titulo maioratus relicta ſemper manet vinculata, 1. part. quæſt. 48. numero 90.
Res vna & eadem non debet diuerſo iure cenſeri, 1. part. quæſt. 2. num. 514. Quid in diuerſis reſpectibus, 1. part. quæſt. 22. n. 223. & 224.
Rem cum pacto de retrouendendo ſi quis emat, in qua locus erat primogenituræ, primogenito an comperat pretium, quod venditor redimendo reſtituit, 5. p. q. 11. num. 45.
Res venales an veniant in legato vſusfructus rerum quæ erant in domo, 1. p. q. 55. num. 55.
Res vinculata ad maiorem de familia pertinet, 1. p. q. 48. n. 85.
Res vinculata, ſi hæres habens facultatem nominandi non eligat, cui adiudicetur, & inter quos debeat prouentus diuidi, 1. part. quæſt. 48. num. 546. Authoris ſententia, num. 247.

Reſcindere.

Reſcindendum non eſt quod eſt legitime factum, re iam conſummata, & effectum ſortita, 2. part. quæſt. 6. num. 153. 155. 163. & 166.

Reſcriptum.

Reſcriptum fit ſubreptitium etiam per ſimplicitatem & ignorantiam, 1. part. quæſt. 3. num. 6.
Reſcripta gratiæ ad beneficia ſubreptitia ſunt ipſo iure nulla, 1. part. quæſt. 3. numero 61.
Reſcripta gratiæ & iuſtitiæ qualiter differant, 1. p. q. 3. n. 65.
Reſcriptorum interpretatio à iure communi ſumenda, 1. part. quæſt. 3. numero 73.
Reſcriptum contra ius municipale an valeat, 1. p. q. 8. n. 10.
Reſcripta ſunt ſtricti iuris, 1. part. quæſt. 55. num. 500.

Reſcripti forma ad vnguẽ ſeruari debet, 4. p.q.10.n.28.

Reſcriptum contra iui commune eſt interpretandum, vt minus illud corrigat, 1.p. q.67.n.28.

Reſcriptum impetratum abeo qui deceſsit antequam illud in iudicio produceret, ad hæredes actiue & paſsiue tranſit, 4.p. q. 11.num.8.

Reſignatio.

Reſignatio vt infirmari non valeat, quę ſint probanda, 1. part. quæſt. 1. numero 377.

Reſolutio.

Reſolutio quædam Quintiliani Mandoſij, quod ſi inſtrumentalis poſſeſſor vadat ad iudicem, amittit poſſeſsionem tanquam meticuloſus, improbatur, 3. part. quæſt. 16.num.32.& num.45.reijcitur alia Tiraque. Guid. Pap.& Menoch. dicentium, ſtatutum volens continuare in hæredem poſſeſsionem eſſe reſtringendum. Reprobatur alia Ioannis Lop. dicentis, mulierem nuptam poſſe contrahere, & dare dotem abſque mariti licentia, 4.p.quæſt. 1.lim.2.n.19.Authoris ſententia, nu.20. 21.& 23.

Reſponſio.

Reſponſio & conceſsio ſecundum ſupplicationem declarantur, 1.part.quæſt.23.nu. 143.& 144.

Reſpublica.

Reipublicæ intereſt ne lites inter homines ſint, 1.part.quæſt.3.num.85. & ne ciuitas ruinis deformetur, 1.part.quæſt. 10. num.76.

Reſpublica non læditur, ſi vnius pauper fiat, & alter diues, ſecus ſi nullus fiat locupletior, 1.part.quæſt.1.numero 27. Nec illi damnum reſultat ex eo quod ignobiles & ruſtici maioratus inſtituant, numero 43.

Reipublicæ intereſt cognoſcere nationes, ne claræ & honeſtæ familiæ infectorum commiſtione pereant, 1.part. quæſt.51. num.29.ex commiſtione ſiquidem infectorum vltra damnum ſobolis confuſionem ſanguinis patitur, numero 30. & ſic eius vtilitatem amare debemus, numero 41. eſt namque magnus theſaurus aliquem eſſe ortum ex parentibus bonis, num.40.

Reipublicæ vtilitas habet multa ſpecialia, 4. p.q.1.lim.2.n.7.

Reſtitutus, Reſtitutio.

Reſtitutus ad feuda an teneatur petere inueſtituram, 1.part. quæſt. 12. numero 2.

Reſtitutio omnia ponit in priſtinum ſtatum, 1.part.quæſt.12.num.7.& 4.par.q. 25.num.41.

Reſtitutionis beneficium non cenſetur excluſum, niſi contrarium probetur, 2.p.q. 4.illat.8.n.172.

Reſtitutio vnii ex liberis facienda de quo filio intelligatur, 2.part.quæſt.4.illatio. 8. num.339.

Reſtitutio nomine infantis peti poteſt, 3.p. q.6.n.67.& 69.

Reſtitutio conceſſa vni fratri minori in rebus communibus an proſit alteri, 3. p.q. 6.num.71.

Reſtitutio ſemel denegata ex noua cauſa concedi poteſt, 4 part.quæſt.1. limit. 1. num.107.

Reſtitutio conceſſa hæredi qualiter ad fideicommiſſarium tranſeat, 4.part.quæſt. 14. num.128.

Reſtitutio contra Principis ſententiam an concedatur, 4. part. quæſt. 14. numero 144.

Reſtitutio an concedatur aduerſus quadragenarium vel centenariam præſcriptionem, 4.p.q.21.n.35.

Reſtitutio facta primogenito poſt mortem patris cùm iam feudum ad ſecundogenitum eſt deuolutum, non præiudicat ſecundo genito, 4.part.quæſt.23. numero 73.

Reſtitutio facta per Principem filio per mortem aui non nocet nepoti, cui erat ius quæſitum, 4. part. quæſt. 23. numero 77.

Reſtitutio non eſt licita, ſi teſtator caueat, quod delinquens ipſo iure bona amittat, 4.part.quæſt.23.num.79.& 80.Quid in pacto legis commiſſoriæ, aut adiectionis in diem, num.85.Quid in reſtitutione facta ex iuſtitia, num.86.

Reſtitutio extenditur ad fructus, & ad omnia quæ ablata fuerunt condemnato, 4.p. q.23.n.88 & 89.

Reſtitutio Principis extenditus ad iura tertio quęſita ex cauſa quæ per in integrum reſtitutionem reſoluitur, 4. part. quæſt. 23.num.95.& 96.& quando non extendatur ad fructus, num.97. & quæ reſtitutio dicatur ex gratia, & quæ ex iuſtitia, num.108.& traduntur aliqua remiſsiue circa reſtitutiones, quas faciunt Principes condemnato, qui habebat maioratum, num.109.& 112.

Retracto.

Retractari non debet quod ſemel factum eſt, 1.p.q.51.n.337.

Retrahere, Retractus.

Retrahere an quis poſsit vt conſanguineus rem quam vendidit, 4.p.q.15.n.102.

ad

ad Retractum conſanguinealem eſt inſpiciẽ da conſuetudo vbi bona ſita ſunt, 1.part. quæſt. 58.num.61.& an in eo nepos præferatur patruo, 2 part.quæſt.6. num.41. & quis dicatur proximior, 2.part. quæſt. 8.num.10.

Retractus an ventri competat, 3.part.quæſt. 2.num.16.

Retractui an ſit locus, ſi conſanguineus retrahat rem à conſanguineo venditam, & poſtea alteri vendat, 4.part.quæſt.19. n. 16. Quid ſi res patrimonialis ad monaſterium deueniat, & poſtea extraneus eam vendat, n.24.

Reuocans, Reuocatio.

Reuocans ſemel aliquem actum reuocationem an poſsit reuocare, 1.part.quæſt.26. num.142.

Reuocans in parte, reliqua omnia confirmare cenſetur, 1.part.quæſt.43. num. 119. & 121.

Reuocatio an procedat, cum pater filio maioratus tradidit poſſeſsionem, 1.p.quæſt. 21.num.49. Quid in contractu oneroſo, num.50.

Reuocatio donationis non competit hæredi nec contra hæredem, 1.part.q.24.n.147. Quid in reuocatione facta ex inobſeruantia pactorum, n.148.

Reuocatio maioratus facti in primogeniti fauorem perſuaſionibus inſtituti extorta præſumitur, 2.part.q.25.num.45.& 47. Quid quando pater reuocat maioratum in fœminarum fauorem, num.48. Quid de perſuaſionibus nouercarum, numero 47.

Reuocatio priuilegiorum non præſumitur, 1.p.q.26.n.69.& 70.

Reuocatio vbi permittitur, pro prima vice intelligitur, 1.part.quæſt.26. num.140. & 148.

Reuocatio maioratus ante poſſeſsionis apprehenſionem eſt valida, 1. part.quæſt. 29.num.5.

Reuocatio facta per patrem in vltimis codicillis non trahitur ad bona donata in primis cum iuramento, 1.part.quæſt.35.numero 36.

Reuocatio ceſſat, reuocationis cauſa ceſſante, 1.part.quæſt. 39.num.82.& irreuocabilitas ceſſante cauſa irreuocabilitatis, numero 83.

Reuocatio voluntatis in dubio non præſumitur, 1.parc.quæſt.43.num.1. Nec donationis factæ vxori per virum, num. 2. Nec legati, num.3.& 4. & donationis reuocatio ab animo donantis pendet, numero 59.

Reuocatio maioratus inutilis & inualidi, an operetur validè reuocationem ; 1. part. quæſt. 43. à n. 123. vſque ad 123.

Reus.

Reus pœnas incurrit, cum in effectibus ad executionem trahentibus crimen committitur, 1.p.q 1.n.251.

Reus debet titulum exhibere vbicunque de iuriſdictione agitur, 1.part.quæſt. 10. num.143.

Reus vel actor an dicatur qui intentat remedium l.diffamari, C.de ingen. & manum.& l.ſi contendat, ff.de fideiuſſ. 1.p. q.51.n.149.& 150.

Reus ob crimen læſæ Maieſtatis an poſsit ante ſententiam condemnatoriam repudiare hæreditatem ſibi delatam, 4. part. quæſt.23.num.127. An poſsit ante condemnationem lucra acquirere, numero 139.

Rex.

Reges in terris ſunt vicarij Dei, 1. part. in præf.num.44.

Rex eſt anima & cor populi, 4.part.quæſt. 1.num.179. & ibi quis dicatur iuſtus & quis tyrannus.

Rex caſtrum ad ſe deuolutum ſi permutet cum feudatario aliud habente, in quo filij æqualiter ſuccedunt, & Rex illud ſecundum Regni conſuetudinem, in quo iure Francorum viuitur, concedat, ad primogenitum an pertineat, 1 part. quæſt. 11.num.46.

Rex an poſsit donare ſalinas, portoria, vectigalia, & tributa, 1.part.quæſt.26. numero 112.

Rex ſi reuocet omnes facultates conceſſas à tali tempore ad faciendum maioratum, non extenditur reuocatio ad maioratus factas, & quarum dominium eſt translatum in donatariũ, 1.part.quæſt.44.numero 72.

Rex an poſsit grauare monaſterium quod non fundauit, 1.part.quæſt.71. numero 11.

Regibus an liceat variare leges & conditiones primogenituræ, 2.part.in præfat. numero 540. à quo per plures ſequentes ſolutionem inuenies eorum quæ de Principe à n.485.traduntur.

Rex qualiter per ingratitudinem poſsit priuare filium non ſolum hæreditate, ſed etiam Regno, 2.part.quæſt.4.illat.1. numero 4.

Rex an poſsit pro vita ſua alienare aliqua ad Regiam coronam ſpectantia, 3. part. quæſt.9.num.118.

Reges Hiſpaniæ habent ius patronatus in toto Regno Granatenſi, 3.part. quæſt.9. num.28.

Rex habet fundatam intentionem in toto Regno in iuriſdictione omnium populorum,3.part.quæſt.15.num.162.An poſſit teſtamentum derogare, & concedere quod alienetur res per teſtamentum alienari prohibita,4.p.q.1.nu.105. Quid in feudo & fideicommiſſo,nu.106.113. & 117. An poſsit auferre ius quæſitum ex partium conſenſu,n.108.

Reges nec in totum, nec in parte poſſunt alienare bona Regni,4.part.quæſt.1. numero 182. Nec de illo diſponere in ſucceſſorum præiudicium,num.217.& 227. An declarare quis ſit ſucceſſor, nu.229. Qualiter ſit dominus Regni,num.229. & 230.Authoris ſententia,nu.231.nec poteſt alienare regalia etiam ex certa ſcientia,numero.232. 234. 236. & 239. nec bona Regni,etiam ex conſenſu populorum,num.233.247.& 248. Nec donare bona Regni ob remunerationem, n.249. Nec facere leges ſuper alienatione Regni,& concluſio ad dicta,à n.297.

Rex poteſt propter neceſsitatem bona Regni alienare,4.part.quæſt.1.lim.5.num.7. 14.& 19.& pro defenſione patriæ ſubditis collectas imponere,num.11.& qualiter neceſsitatis tempore poſsit eccleſias ad contributionem cogere,nu.12. & 15. Quid ſi exactiones ſine cauſa imponat,n. 18. & ſua culpa bona propria & reditus conſumpſit,num.34 & an teneatur cauſam exponere,cum aliquod nouum onus aut vectigal imponit,num.35.An credatur Regis aſſertioni,n.49.& 51.& quando præſumatur noua tributa ex cauſa iuſta imponere,num.50.

Rex à regendo dicitur,3.part.quæſt.1. lim. 6.n.70.& poteſt agere omnia quę pertinent ad Regni adminiſtrationē,& vaſſallorum vtilitatem,4.part.quæſt.1. lim.6. num.70.

Reges poſſunt donare bona,quæ à Sarracenis in bello ceperunt,4.part.quæſt. 1. limit.6.num.79.An donare bona Regni illis perſonis quæ ſunt degenere, num.80.

Rex videtur ſtatuta ciuitatis confirmare, quando ea ſeruare iurat,4.part. quæſt. 2. num.100.

Rex non debet tollere officia,quæ anteceſſor illius dedit,4.part.quæſt.10.num.34.

Rex ſi ante Regiam dignitatem adeptam cō tractum aliquem faciat,Rex iam effectus non poteſt talem contractum alterare, nec contra eum venire, 4. part. quæſt. 10.num.61.

Rex ſi faciat donationem pœnarum, quas de Camera vocamus, an poſsit pro illis fieri exequutio,4.p.q.19.n.72.

Rex qualiter teneatur ſoluere debita Regis, cui ſucceſsit,4.part.quæſt.26.numero 3. & 14.

Regi impuberi an dandus curator,4.part.q. 38.num.2.& 7.

Regnum eſt quid vniuerſale, & omnes acceſsiones ſibi contingentes ſequuntur naturam Regni, 4.part.quæſt.8. num. 11. Quid ſi non addantur acceſſorie à num. 24. ad 26.

Regnum an electione an ſanguine deferatur,4.part.quæſt.1.à num.183. ad 214. & in eo & alijs dignitatibus etiam in milleſimo gradu ſucceditur,num.215.& eſt caput maioratuum,num.243.

Regalium conceſsio ſi ſit prout anteceſſores tenuerunt,debet probari prædeceſſorum dominium,vt aliquid operetur, 1.p. quæſt.64.num.25.

Regalia ſunt ſicut corpus,quod ſublato vno membro,monſtruoſum remanet, 4.part. quæſt.1.lim.6.num.20.

Regalia quo tempore præſcribantur, 4.par. quæſt.21.num.79.

Rogatus.

Rogatus reſtituere hæreditatem non tenetur reſtituere hæreditatis partem, quam à cohærede ex fideicommiſſo recepit, ſed partem tantummodo,in qua ipſe fuit hæres inſtitutus, 4.part. quæſt.19.num. 32.& 34.

Romani.

Romani & antiqui magna præmia benemerentibus de republica ſtatuerunt, vt animoſiores redderentur ad egregia facta,& audendum maiora quam propriæ vires exigerent, 4.part. quęſt. 1. lim. 3.nu.34.

Ruſticus.

Ruſtici an poſsint emere iuriſdictiones & dignitates.1.part.quæſt.1.num.41.An in feudare,num.44.An eis poſsit dari facultas ad maioratus inſtitutionem,n.45. An ex eo quod maioratus poſsideant,nobiles efficiantur,num.46.Quid in feudo,num, 19.

Ruſtici & vaſſalli an poſsint facere inſtrumenta in præiudicium ſuæ libertatis, 4. part.quæſt.20.num.70. & 71.& quid de ruſticis authores ſenſerint,à num.88.

S.

Sanguis.

Sanguinis continuatio eſt in nepote, 1.par. quæſt.55.num.9.

Sanguis nobilis ne cum vili miſceatur eſt iuſta cauſa diſpenſandi in matrimonio, 1. part.quæſt.51.num.104.

Sanguinis macula per indicium & famam an probetur, 1.part.quæſt.51. numero 307.

San-

Sanguis filiorum legitimorum, qui poſtea ſuperuenit, maculam præcedentem abſorbet & purificat. 2. part. quæſt. 2. numero. 70.

Sapiens.

Sapientis declaratio ſuper eis quæ conſiſtũt in iure, non in facto debet fieri. 1. p. q. 48. n. 295.

Satisdatio.

Satisdatio operatur in portione quæ accreſcit. 1. p. q. 10. n. 25.

Sciens, Scientia.

Sciens naturalem poſſeſſionem occupatam, & tacens, amittit ciuilem. 3. p. quæſt. 6. numer. 1.

Scientia & patiẽtia efficiũt vt cõſenſus præſumatur. 1. p. q. 33. n. 6.

Sciẽtia Principis requiritur in illis, quæ quãuis conceſſiſſet, difficilius tamen. 1. part. quæſt. 3. à numer. 3. cum multis ſequentibus.

Scientia Principis an ſit in conſuetudinibus neceſſaria. 1. part. q. 62. à num. 42. ad 49. Quid in immemoriali. 4. part. q. 20. numero. 258.

Scientia an præſumatur in poſſeſſore maioratus poſſeſſionis occupatæ. 3. p. q. 6. numer. 39.

Scriptura.

Scriptura in teſtamentis ſuppletur vt actus valeat. 1. p. q. 1. n. 293.

In ſcripturis ſeparatis vna per alteram an declaretur. 1. p. q. 10. n. 134.

Scriptura imperfecta ex defectu ſolennitatis non habet vim teſtamenti. 1. p. q. 10. numer. 182.

Scriptura memoriam conſeruat. 1. p. q. 10. numer. 97.

Scripturæ plures vno die factæ pro vnica an reputẽtur. 1. p. q. 22. n. 160. Quid ſi diuerſis diebus fiant. n. 161.

Scripturæ, quæ ad prioris ſcripturæ maioratus declarationem fiunt, vna cum prima iudicantur. 1. part. quæſtion. 44. numer. 27.

Scripturis antiquis quæ fides ſit danda. 1. p. q. 45. n. 22. & 24.

Scripturæ de iure an habeant paratam executionem. 1. p. q. 52. n. 60.

Scripturæ qualiter probent, & quæ requirãtur in eis. 1. part. quæſt. 62. à num. 10. ad 40. & n. 71.

Scriptura maioratus, quæ habet ſua ſolennia ſecundum leges & conſuetudines Hiſpaniæ, vbique fidem facit, & quare. 1. p. q. 62. à num. 47. ad 54.

Scriptura ex archiuo deducta quomodo probet in vim iuris communis. 1. p. q. 62. n. 56. & in ea ſolennitas qualiter præſumatur. nu. 61.

Scripturarum falſitas quibus in caſibus præſumatur. 1. par. q. 62. num. 97. & 98. Et eſt diuerſo modo iudicandum circa fidẽ ſcripturarum ante annum 1503. & 1525. & poſt confectarum. n. 99.

Scriptura Principis, quæ facit fidem de alia ſcriptura, ad quam fit relatio, an probet. 1. p. q. 64. n. 1.

Scriptura priuata dicitur ſcriptura. 1. par. q. 65. n. 6. 9. & 10. à quo de eius effectibus agitur vſque ad n. 33.

Scripturam maioratus amiſſam teſtibus probari an ſufficiat. 1. part. quæſt. 65. à numero. 63.

Scriptura conuentionalis ſi dubitetur qualiter fieri debeat, apponi debẽt ea, quæ ſunt naturalia & eſſentialia contractui, & de conſuetudine. 1. p. q. 67. n. 9.

Scriptura cùm apud aliquem reperitur, illemet præſumitur eſſe, de quo in ea fit mentio. 2. p. q. 7. n. 91.

Scriptura præcedens certa & determinata declarat ſequentem generalem & obſcuram. 2. p. q. 12. n. 34.

Scriptura maioratus habens vitium viſibile, aut latens, à quibus debeat probari, ſub diſtinctione traditur. 3. p. q. 15. nu. 177. & qualiter ſit audiendus qui petit poſſeſſionem. n. 195.

in Scripturis quot teſtes requirantur. 4. p. q. 20. n. 158.

Scripturæ in ære vel lapidibus, qualiter probent, vt ſunt illæ, quæ de reliquijs in Mõte ſancto Granatenſi repertæ ſunt. 4. p. q. 20. n. 318. *Vide Ordo.*

Secundogenitus.

Secundogenitus dicitur primogenitus deficiẽti maiori. 2. p. q. 4. illat. 3. n. 1. & 3. & ob primogeniti clericatum. 2. p. q. 3. nu. 171. An poſſit litem inſerre per rebus maioratus, vbicunque primogenitus eſt inhabilis. 2. p. q. 4. illat. 1. n. 60.

Secundogenitus dicitur ille, qui reperitur tempore conditionis euenientis. 2. p. q. 4. illat. 3. n. 12.

Sententia.

Sententia facti & iuris requiritur vt vaſſallus feudo priuetur. 1. p. quæſt. 1. numero 247.

Sententia diffinitiua appellatione iudicij venit intelligenda. 1. p. q. 1. n. 273.

Sententia proprie dicitur quæ tranſit in rem iudicatam. 1. p. q. 1. n. 274.

Sententia lata inter partes non ſolum probat in ea contenta, ſed omne antecedens neceſſarium. 1. p. q. 2. n. 15.

Sententia extenditur ad augmentum. 1. p. quæſt. 10. num. 20. & ad connexa, num. 114. & 137.

Senten-

Google

Sententia lata contra vniuerſitatem ſucceſſoribus quomodo præiudicet. 1.p.q.11. nu.67.

Sententiam in dubio eſſe validam, pronunciandum 1.p.q.15.n.67.

Sententia lata ſuper poſſeſsionis priuatione, an ſuper proprietate lata cenſeatur. 1.p. q.18.n.47.51.& 59.

Sententia, qua pronunciatur iuriſdictionem loci ad aliquem pertinere, quando ſecum executionem trahat, 1.p.q.33.n.51.

Sententia ſecundum ius confirmatur. 1.p.q. 48.n.37.

Sententia lata contra poſſeſſorem maioratus per confeſsionem poſſeſſoris non præiudicat ſucceſſori. 2.p. q.2.nu.162.& 169. Quid in feudo.n.163.& 165. Quid in iudicio poſſeſſorio, vſque ad n.107.

Sententia lata contra fratrem in cauſa nobilitatis non præiudicat fratri.2.p.q.4.illat. 2 n.32.

Sententia, quæ tranſijt in rem iudicatã, reſcinditur, quando per notorietatem facti conſtat contra illam.2.p.q.4.illat.2.n.31. & 38.

Sententia an poſsit pronunciari ſuper proprietate, ſi a principio non fuit intentata, 3.p.in præſ.n.89.

Sententia Principis an ſit executioni mandãda pendente lite ſuper reſtitutione in integrum contra eam petitam.3.p.q.14.numero 16.

Sententia contra debitorẽ lata an poſsit executioni mandari contra tertium poſsidentem, ſi creditor in aliqua re faciat executionem, & poſtea debitor, contra quem fuit executio facta, eam vendat, & poſſeſſionem in emptorem transferat. 3.p.q.14 num.23.

Sententia lata contra electum vel præſentatum qualiter præiudicet eligenti aut præſentanti.3.p.q.15.n.11.

Sententia cum ius finale tribuit, requiritur plena cauſæ cognitio. 3.part. quæſt. 15. nu.19.

Sententia lata ſuper matrimonio contra matrem, an præiudicet filio, qui prætendit ſucceſsionem maioratus. 3.p. q.15. à nu. 189.ad 191.

Sententia lata in ſucceſsione fideicommiſsi qualiter poſsit executioni mandari appellatione non obſtante. 3.p. quæſt.24. numer.68.

Sententia ceſſat, eius cauſa ceſſante.4.p.q.1. limit.1.n.74.

Sententia nulla fit valida in vim pacti. 4.p. q.2.nu 120.& 121. & qualiter debeat cõſenſus interuenire.n.122. Quid ſi ſit nulla ex defectu iuriſdictionis.n.115.

Sententia legis actum conſummatum requirit. 4.p.quæſt.12.num.25.

Sententia lata contra poſſeſſorem maioratus an noceat ſucceſſori.4.p.q.14.n.1.2. 3.7.9.11.24.32.vbi à num.11.reprobantur Greg.Lop.& alij cõtrarium tenẽtes, & nu.35.quædam limitationes remiſsiue traduntur.

Sententia lata contra inſtitutum in fauorem creditoris ſubſtituto nocet.4 p.q.14. numer.4.

Sententia lata in fauorem fratris quòd ſit ciuis, alijs fratribus prodeſt. 4.p. quæſt.14. nu.6.

Sententia in iudicio contradictorio inter cõtendentes de feudo domino præiudicat, ſecus ſi ſit voluntaria.4.p. quæſt.14. numer.10.

Sententia lata contra hæredem fideicommiſſario an præiudicet.4.part. quæſt.14. numer.12.

Sententia ſuper iactationem qualiter præiudicet.4.p.q.14.n.15.

Sententia lata contra poſſeſſorem maioratus ſicut in ſuis caſibus ſucceſſoribus nocet, eodem modo in ſuis caſibus prodeſt. 4.p.q.14.n.17.

Sententia cui non nocet, nec acta nocere debent.4.p.q.14.n.31.

Sententia lata per confeſsionem an noceat ſucceſſori in maioratu.4.p.q.14.n.36. Authoris ſententia.n.41. Quid in cauſa nobilitatis.n.55.

ſola prima Sententia lata contra poſſeſſorem maioratus non nocet ſucceſſori, niſi confirmata extiterit.4.p. quæſt.14.num. 62.& ſeqq. Quid ſi poſſeſſor ſe vinci paſſus fuit.4.p.q.14.n.69.& 73.

Sententia lata in cauſa maioratus an poſsit reſcindi ob inſtrumenta de nouo reperta ſub diſtinctione traditur.4.p.q.14.n.80. & 82. Quid in feudo.n.81. Quid in fideicommiſſo.n.84.

Sententiæ verba in fauorem rei ſunt in dubio interpretanda. 4.p. quæſt.14.numero. 85.

Sententia lata in cauſa nobilitatis per iudices de hijos dalgo contra patrem, in qua plebeius fuit pronunciatus, filijs præiudicare non poteſt, ſi non fuit à patre appellatio interpoſita, & apud ſupremum auditoriũ proſequuta.4.p.q.14.n.87.

Sententia ex conuentione partium non nocet ſucceſſori in maioratu.4.p.q.14.nu. 91. Et dicitur per colluſionem prolata, n.94. Et an requiratur notificatio ſi ſententia præiudicet.n.97.

Sententia lata contra poſſeſſorem pro aliquo delicto condemnatũ non nocet alijs vocatis.4.p.q.14.n.101.

Sententia lata in iudicio ſummario, & executio

tio in ordinatio,an prӕiudicent ad hoc, vt qui prӕtendit eſſe bona maioratus, non poſsit agere ſuper eiſdem bonis in iudicio ordinario,4.p.q.14.n.118.
Sententiam pro ſe obtinens non poteſt illi contrauenire,nec illius iniuſtitiã & turpitudinem allegare.4.p.q.14.n.129.
Sententiӕ natura eſt ius vetus declarare,nõ de nouo inducere.4 p.q.20.n.282.
Sententia lata pro actore conſeruat veterẽ actionem,& addit nouam.4.p. q.20. numer.284.
Sententia dat iuſtum titulum ad prӕſcribendum.4.p.q.20. n.285. non tamen probat dominium,niſi ſequatur traditio,nu.288. Et ex ſententia iniuſta ius non oritur,nu. 287.& 293.
Sententia Regis facit ius quoad omnes. 4.p. q.22.num.53.& legem,num.54. & qualiter,num.55.
Sententia confiſcationis bonorum eſt ſtricti iuris.4.p.q.23.n.178.

Sequens.

Sequens admittendus eſt,cùm proximus vocatus non vult alienationem reuocare. 3. p.q.9.n.16.
Sequens in gradu ſi negligat petere maioratum, quem anteceſſor propter delictum amiſit,an fiſco ius aliquod acquiratur.4.p. quӕſt.23.num.160.

Sequæſtrum,Sequæſtratio.

Sequeſtrum an admittatur in bonis maioratus. 3. part. quӕſtion. 7. numero. 3. & 17.
Sequeſtrum non ſpoliat.3.p. q.7.num.4. 8. & 22. Nec per illud prӕſcriptio interrũpitur,num.5.vt fiat, quӕ debeat concurrere,num.9.10. & 31. Quando prohibeatur,num.17.& poteſt fieri ſequeſtratio in bonis maioratus,cum ſententia eſt contra aliquem lata,à qua appellauit, & de dilapidatione fructuum eſt ſuſpectus, num.29. & 41.& quando inter partes contendentes ſcandalum timetur,num.30. & quando dicatur attentata, num.32. & qualiter appellatione pendente fieri poſsit, num. 33.& 34. Et an poſsit opponi ſequeſtrũ in cauſa attentatorum, num.37. An data cautione relaxari debeat, nu.39. & quid in reuocatione attentatorum,nu.40.

Sermò.

Sermo ſimpliciter prolatus, de primo actu qualiter intelligatur.1.part.quӕſt.26.numer.143.
Sermones vulgari ſermone prolati debent interpretari ſecundùm communem vſum loquendi, ſecus cùm à literatis proferatur.2.p.in prӕfat.num.252.255.261.n 269.Contraria ſententia,n.256.

Seruus,Seruitus,Seruitium.

Seruum eſſe aliquem ſi quis prӕtendat,tenetur probare tempus conceptionis. 3.p.in prӕf.n.17.
Seruitutes vrbanӕ an poſsint hypothecari, ſi vrbs ruinis deformetur.1.p.q.10.n.66. ad finem.
Seruitia inſolita & exorbitantia prӕſumuntur à dominis per vim & metum extorta, 4.p.quӕſt.20.num.67.

Signum.

Signum in ſcripturis quid ſit.1.p.q.62.à nu. 10.ad 13.
Signa & ſigilla inuenta ſunt, vt res ipſis ſignatӕ cognoſcantur.2.p.q.4.illat.8. num. 114. Cui enim competit ſignum competit res ſignata,n.149.& 155.

Signatura.

Signatura contra ſupplicantem an probet, 1.part. quӕſt.9.num.9.

Silentium.

Silentium in petenda poſſeſsione ex l. 45. Tauri an prӕiudicet ſucceſſori maioratus 3.p.q.6.n.7.8.50.& 51.
Silentium perpetuum imponere,quid ſit.4. parc. quӕſt.23.num.70.

Similis.

Similis ſimilem amat.1.p.q.51.num.202.& de ſimilibus idem eſt iudicium.1.p. q.28. n.19.

Socius.

Socio an acquiratur quod incapax acquirere non poteſt.1.part. quӕſtio.1. numer. 271.

Sodomita.

Sodomita quomodo ſit inteſtabilis. 1.part. q.1.num.366. & 367.

Solar.

Solar conocido,quid ſit.2.part. quӕſt.6. numer.418.

Solennitas.

Solennitas iuris teſtamenti per legem nouã diminuta an comprehendat perſonas priuilegiatas.1.p.q.1.nu.79.& quӕ ſolennitas ſit neceſſaria in reuocatione maioratus,1.part.quӕſt.43.à num. 1.cum pluribus ſeqq.
Solennitas loci,vbi donatio fit,debet attendi,1.part.quӕſt.58.num.112. & quӕ ſolennitates requirantur in donationibus, quas

Digitized by Google

quas faciant Reges titulo maieſtatis. 1.p. q.62. à num. 5. per plurimos ſeqq. Et quæ in ſcripturis requiratur, à num. 10. vſque ad 40.
Solennitas, quæ requiritur in alienando tota re, requiritur in parte. 4.p.q.1. limit.6. numero.33. Quæ debet eſſe in actu, vitiat actum ſi non interueniat. 4.p.q.2. numero.34.

Solutio.

Solutio præſumitur facta vigore inſtrumenti apparentis. 1.p.q.33.n.29.

Soror.

Soror an & quando veniat fratris appellatione. 1.part. quæſt.6.num.553.

Species, Speciale, Specialiter.

Species generi inſunt. 1.part.quæſt.1.numero.88.
Specialis mentio quæ dicatur. 1.p. quæſt.5. num.7.
Specialia in generalibus inſunt. 1.part.q.10. num.26.
Speciale an excludat quod ex alio capite includitur. 1.p.q.22.n.20.
Specialia non ſunt in conſideratione, donec impetrentur. 4.part. quæſt.40. num.42. & 45.
Specialiter fieri dicitur illud quod elicitur à generalitate verborum. 2.p. q.12.nu.11. & quod nominatim fit.n.16.

Spes.

Spes ſuccedendi in fideicommiſsis conſiderabilia eſt. 2.p.in præfat. nu.496. & 503. An poſsit vendi & donari, nu.511. Quid in primogenituris.n.516.
Spem qui habet, dicitur habere ius quæſitū, 2.part.in præfat.num.521.

Spoliare, Spoliatus.

Spoliari nemo debet vbi eſt dubium quis poſsideat. 3.part. quæſt.24. numero.26. & 27.
Spoliatus à iudice an ſit ante omnia reſtituendus. 3.part. q.14.num.2.4.6.7.27.& 28. Quid in ſpoliato à Principe, num.13.14. & 15. Quid quando proceditur ſola veritate inſpecta.n.39.
Spoliatus beneficio non debet reſtitui, ſi habet notorium defectum tituli. 3.p. q.55. n.137.

Sponſa, Sponſalia.

Sponſa habet priuilegia dotis. 1.p.q.39. numer.62.
Sponſa non dum cognita an habeat reſtitutionem aduerſus matrimonium. 1.p.q.39. nu.92.
Sponſa de præſenti, in materia pœnali, vxoris appellatione an veniat. 1.p. q.51. numer.379.
Sponſalia de preſenti verè ſunt matrimonia. 1.p.q.39.n.56.
Sponſalia per vxorem contracta an faciant deficere conditionem. 1.p. q.39.n.64. & 65.

Spurius, Spureitas.

Spurij filiorum nomine an contineantur. 1.p.q.2.num.93. & an in ſpurijs legitimaris conſeruetur memoria, familia, & domus honeſtas. 1.part. quæſt.55. numer. 267.
Spurius poteſt præſcribere hæreditatem pa ternam ſpatio triginta annorum. 2.p.q.2. numer.73. Quid ſi error in præſcriptione interueniat.n.74.
Spureitatis qualitas debet exprimi, vt reſcriptum valeat. 2. part. quæſtio.2. numero 74.

Statim.

Statim dictio propter ſubiectam materiam proprietatem mutat. 1.p.quæſt. 1. numero 291.

Statutum.

Statutum arctans patrem, ne poſsit grauare filium in tertia parte hæreditatis, ſtrictè debet interpretari. 1.part. quæſt.1. numero 42.
Statutum ſi dicat quod fœmina nō ſuccedat, legitimam an illa petere poſsit. 1.p. q.1. nu.183.
Statutum permittens filio teſtari qualiter intelligatur. 1.p.q.5.n.191.& 192.
Statutum quod extantibus maſculis fœminæ non ſuccedant, habet locum ſi nepotes adſint. 1.p.q.15.n.12.
Statutum ſorores propter patruum excludens propter filios patrui. 1.p. q.15. numer.149.
Statuta excludentia fœminas ob maſculos pro nobilitatis conſeruatione facta ſunt, 1.p.q.1.n.25.& 29.
Statutum contra ius commune loquens de maſculo fœminam non comprehendit. 1.p.q.16.n.9.
Statutum in iure communi aliquos caſus excludens ſimiles an excludat. 1.p.q.22.numer.26.
Statutum à ſuperiore confirmatum non poteſt ab inferiori reuocari. 1.p.q.37.nu.3. 4.& 51.
Statutum, quòd inter gentes terrarum diuerſarum matrimonium ſub certa pœna contrahi non poſsit, an valeat quoad pœnam, 1.p. q.51. nu.32. & an impediat effectus ſucceſsionis.n.33.
Statutum loquens de conſenſu à proximiori præſtando intelligitur de eo qui in gra-

du vere præcedit, non ficte. 1.p.q.51.numer.155.

Statutum loquens in primogenito nõ habet locum in caſu ficto. 1.p.q.51.n.137.140. & 173. Nec procedit in primogenita, niſi fœmina primogenituram inſtituesit, numer.195.

Statuta loci, vbi bona ſita ſunt, ſeruari debent. 1.p.quæſt.58.nu.23.24.26.28.58. & 60.

Statuta perſonaliter loquentia an comprehendant bona quæ forenſes in territorio ſtatuentium habent. 1.p. quæſt.58.numero.94.

Statutum dirigens prohibitionem in perſonam ligat ſubditum vbicunque exiſtentem. 1.p.q.58.n.99.& 102.

Statuta fauorabilia an extendantur extra territorium ſtatuentium. 1. p. quæſt.58. à nu.103.

Statutum prohibens, ne minor, aut filius familias cõtrahat, ſortitur effectum vbi ſunt eius bona. 1.p.q.58.num.105. Quid ſi cõcontractus iuramento firmetur, numeso 106.

Statutum excludeus matrem à ſucceſsione filiorum propter conſanguineos non extenditur ad bona alibi ſita. 1.p.q 58. nu. 157.158.159. & ſeqq.

Statutum, quod patruus auum maternum excludat, an procedat ui auia materna, 1.p.q.58.n.166.

Statutum reducens aliquid ad primæuam naturam eſt fauorabile. 1.p.quæſt.58.numero.181.

Statutum, vel decretum, reſtringi debet, vt minur iusi communi deroget. 1.p.q.58. nu.190.

Statutum exeludẽs filiam fœminam ob maſculos non porrigitur ad bona ſita extra territorium. 1.part. quæſt.58.num.219. 220.& 235.

Statuto ſtante, quod ſi extent filij maſculi fœmina non ſuccedat, ſi duo extent maſculi, & duæ ſœminæ, & vnur filius repudiat, cui fiat accretio. 1.part. quæſt.58.numer.247.

Statutum diſpones, quod deficiẽtibur maſculis fœmina ſuccedat, intelligitur à cõtrario ſenſu, quòd extantibus maſculis non ſuccedat fœmina. 1.past. quæſt.60. uumero.25.

Statutum tollens interpretationem, de interpretatione hominis intelligitur. 2.part.in præf.n.190.

Statutum vel conſuetudo præferens primogenitum cætesis fsatribus ligat clesicum, 2.p.q.1.n.51.& 52.

Statutum aut conſuetudo prohibens clericũ ſuccedere in primogenitura, valet, cùm ante clericum iniungitur. 2.p.quæſt.3.numer.7.

Statutum laicorum prohibens alienatinnem immobilium, allodialium, ſiue feudalium in eccleſiam valet. 2.part. quæſt.3.numero.12.

Statutum excludens fœminas propter maſculos valet in præiudicium monialium, 2.p.q.3.n.14.

Statutum excludens fœminam fauore agnationis conſeruandæ non admittit perſonam ſui natura vel accideuti inhabilem, 2.p.q.3.n.79.

Statutum excludenr fœminam dotatam extantibus maſculis an procedat ſi agnatus ſit elericus. 2.p.q.3.nu.144.154.156. & 166. Quid ſi ſit religioſus, n.153.

Statutum quòd continuetur poſſeſsio in hæredem, intelligitur de vero & iuſto hæsede. 2.p.q 4.n.20.

Statuto extante, quòd filius primogenitus ex primo matrimonio ſuccedat, excluſis filijs ſecundi matrimonij, ſi non adſint filij primi matrimonij, filij ſecundi ſuccedunt, & quase. 2.p.quæſt.4.illat.3.numero.2.

Statutum prohibens petere reſtitutionem qualiter debeat interpretari. 2.p.q.4.illatio 8.n.170.

Statutum excludens matrem à ſucceſsione filij, non excludit à ſucceſsione filiæ. 2.p. q.6 n.99.

Statutum cùm maſculos deſcendentes vocat, & illos fœminis præfert, ſub verbo, *fœminis*, an & qualiter cenſeantur excluſi deſcendentes ex illis. 2.par. quæſt.6. numer.336.

Statuta quòd ſtante maſculo filia non ſuccedat, intelligi debent, quandò maſculi ſunt in coniunctione defuncti. 2.p.q.7. nu.4. Et habent locum in quæſitis à latere vnde maſculus eſt coniunctus nu.22.

Statum, quòd aſcendenr non poſsit deſcendentes meliorare, qualiter procedat. 3.p. q.15.n.123.

Satutum, quod mulies non poſsit donare ſine conſenſu propinquorum, limitatur ſi donat filijs. 3.p.q.18.n.15.

Statutum generaliter loquens non procedit in cauſis dotalibus. 4.p. q.1, limit.2.nu.1. & 13. Quid ſi dos ſit expreſſe priuilegiata, nu.14.

Statutum applicans ipſo facto communitati rem alienatam, intelligendũ eſt, ſi rei traditio ſubſequuta fuit. 4.part.quæſt.18.numer.2.

Statutum quòd fœmina extantibus maſculis non ſuccedat, locum habet quoad bona emphyteutica data ab eccleſia. 4.p. q.19. num.21.

Stipu-

Stipulans, Stipulatio, Stipulator.

Stipulans rem donatã pro hæredibus & ſuc ceſſoribus non videtur ſtipulari pro fidei commiſſarijs non habentibus cauſam ab ſtipulanti, ſed ab eo qui fideicommiſſum reliquit. 1.p.q.24.n.149.
Stipulatio facta à muliere de reddẽda dote, ſi ſine liberis decedat, an ſit reuocabilis. 1. p. q.23.n.44.
Stipulatio præſumpta dicitur de tenore inſtrumenti. 2.p.in præf.n.119.
Stipulationes negatiuę conceptæ tranſeunt ad hæredes. 2.p.q.6.n.486.
Stipulatio pœnalis ſuper matrimonijs contrahendis inter ipſos contrahentes an valeat 1.p.q.51.n.48.
Stipulatio ab initio nulla propter inhabilitatem rei, cuius non eſt commercium, non roboratur propter inhabilitatis ceſſationem. 4.p q.2.n.66.
Stipulator ſe cum iure communi conformare videtur. 1.part. q.48. n.47.

Stirpes.

Stirpes corrupta corrumpit fructum in paterna linea. 1.part. q.50. num.92.

Stylus.

Stylus prædeceſſoris per ſtylum Principis ſucceſſoris probatur. 1.part. quæſt.8.numer.23.
Stylus Cancellariæ mentem Principis declarat. 1.part. quæſt.8.numer.24.

Subditus.

Subditi qualiter ſint releuandi à collectis & ſubſidijs neceſsitate ceſſante. 4.p.q.1. limit.5 n.55.
Subditus qui tempore præterito fuit, ſubditus etiam hodie præſumitur. 4.p. q.20.numer.58.

Subhaſtatio.

Subhaſtatio ad vendendum bona maioratus qualiter requiratur, 4.part. quæſt.4. numer.17.

Subiectio, Subiecta.

Subiectionis qualitas & poſſeſsio qualiter probetur. 4. part. quæſtion. 20. numero 84.
Subiecta ſunt talia qualia prædicata demonſtrant. 1.p.q.10.n.170. & 2.p. in præfat. n.389.

Subreptio.

Subreptio non vitiat gratiam, quando Princeps facilius conceſsiſſet. 1.p.q.4.num.8. An cauſet iuſtum titulum ad præſcribendum. 1.p.q.6.num.7. In vna parte ſi adſit, quando vitiet in alijs, num.17. Per ignorantiam impetrantium an purgetur. 1.part. quæſt.7. num.11.
Subreptionis vitium ex taciturnitate quis probare teneatur. 1.part. quæſt.8.num.1. & 3.
Subreptio illa gratiam vitiat, qua non interueniente Princeps gratiam non concederet. 1.p.q.8.n.7.
Subreptio in vna parte licentiæ ad inſtituẽdum maioratum conceſſæ, an in totum procedat. 1.part. quæſt.9.num.1. & 2.& per plures ſequentes.

Subrogatus, Subrogatio.

Subrogatus regulariter ſapit naturam eius, in cuius locum ſubrogatur. 1.p.quęſt.11. num.1.& 3. Primordialem, non accidentalem, num.50.52.& 58. Et eadem exiſtente ratione, num.59. Quid ſi adſit diuerſa qualitas in ſubrogato, nu.53.& 57. Quid ad incurrendam pœnam. n.84.& 2.p.q.2. illat.8.n.209.
in Subrogato ſit repetitio primæ conditionis. 1.p.q.11.n.9.
Subrogatio ad hoc vt efficiatur eiuſdem qualitatis cum re, in cuius locum ſubrogatur, debet fieri ab habente poteſtatem faciendi ſubrogationem. 1.part. q.11. num.60. Quid ſi diuerſi effectus ſequantur, numero.89.
Subrogationem non licet facere in alijs bonis, quàm contentis in Regia facultate, etiamſi vtilius id fiat. 4.p. quæſt, 1. lim.1. n.115.

Subſcriptio.

Subſcriptio eius qui de re ſua teſtari conſentit, in teſtamento an requiratur. 1.p.q.23. n.56.

Subſtantia.

Subſtãtia rei propter noſtrum affirmare vel negare non mutatur. 1.part.in præfat.numer.66.
Subſtantiam diſpoſitionis poteſt quis approbare, & improbare ipſius qualitatem. 1.p. q.55.num.51.

Subſtituere, Subſtitutus, Subſtitutio.

Subſtituere non cenſetur quis in bonis per ipſum prius donatis. 1.p.quæſt.66. numero.16.
Subſtituo verbum cum verbo *inſtituo* coniunctum fideicommiſſariam ſubſtitutionem importat. 2. part. quæſt. 7. numero 11.
Subſtitutus admittitur quando inſtitutus eſt indignus. 1.p.q.1.n.231.
Subſtitutus impugnans teſtamentum reſpectu inſtitutionis, an poſsit ſe fundare in illo reſpectu ſubſtitutionis. 1.p.q.55. numer.54.

Sub-

Subſtitutus poteſt grauari, quamuis filius furioſi non poſsit grauari in legitima per patrem debita. 1.p.q.71.n.62.

Subſtitutus admittitur ex coniectura mente teſtatoris, etiam cõtra verba illius expreſſa. 2.p.in præf.n.41. Et receditur à vi & natura coniunctionis, & præfertur ſubſtitutus coniuncto, n.44.& 45.

Subſtitutus pupillo, etiam mortuo teſtatore, non cenſetur habere ſpem probabilem. 2.p.in præf.n.478.

Subſtitutus per fideicommiſſum cẽſetur habere ſpem probabilem ſuccedendi. 2.p.in præf.n.493.

Subſtituti veniunt appellatione inſtitutorũ etiam in conditione ſpecifice implenda, 2.p.q.1.n.79.

Subſtitutus ex coniecturis præfertur monaſterio. 2. part. quæſt.3. numer. 77. 78. & 80.

Subſtitutus per fideicommiſſum ſub conditione mortis ſi fratrem interficiendo faciat conditionem exiſtere, non conſequitur fideicommiſſum. 2.p. quæſt.4.illat.1. nu.43.

Subſtitutus vt admittatur ad portionem primi grauati, requiritur implementum conditionis adiectæ primæ ſubſtitutioni. 2.p. q.4.illat.8.n.9.

Subſtituti proximiores de parentela ſemel ſubſtituti intelliguntur. 2.part. quæſt.5. num.85.& quid in maioratibus, à numer.89.

Subſtitutus à teſtatore præfertur ei qui venit ex repræſentatione. 2.part. quæſt.6. num.144.

Subſtitutus in vno caſu non cenſetur ſubſtitutus in alio diuerſo, niſi exprimatur. 2.p. q.6.n.460.

Subſtitutus & fideicõmiſſarius qualiter probent dominium contra poſſeſſorem. 4.p. q.20.n.32.

Subſtitutionis ſignificatio apta eſt comprehendere directam & fideicommiſſariam, 1.p.q.1.n.93.

Subſtitutio totius hæreditatis debet intelligi de bonis in quibus teſtator habebat plenum ius. 1.p.q.1.n.166.

Subſtitutionis pupillaris ius an veniat in cõfiſcatione bonorum. 1.part. quæſt.1. numer.352.

Subſtitutio poſita in teſtamento qualiter differat ab appoſita in codicillis. 1.p. q.10. num.3.

Subſtitutio vnita cum iure accreſcẽdi illius naturam aſſumit. 1.part. quæſt.10. numero.125.

Subſtitutioni an ſit locus, vno tantũ poſthumo nato, ſi teſtator ſororem poſthumis ſubſtituat. 1. part. quæſt.13. numero.2. Authoris ſententia, num.3.

Subſtitutio facta per verba futuri temporis tractum denotantia natos poſt mortem teſtatoris an comprehendat, 1.p.q.15. numer.123.

Subſtitutiones tot ſunt quot perſonæ quibus ſit ſubſtitutio. 1. part. quæſt.24. numer.47.

Subſtitutio facta in donatione reuocari an poſsit. 1.p.q.24.n.58.

Subſtitutio quoad alios extincta cenſetur, deficiente ſemel cõditione in perſona primi vocati. 1.p.q.24.n.145.

Subſtitutio, ſi inſtitutus ſine liberis decedat, de veris filijs intelligitur facta. 1.p.q.51. num.134.

Subſtitutio compendioſa quando ſit pupillaris, quando fideicommiſſaria. 1.p.q.51.numer.211.

Subſtitutio extenditur de perſona ad perſonam ratione qualitatis expreſſæ. 1.p.q.51 n.235.& 237.

in Subſtitutionibus verba non debent intelligi vt verificentur in regula diſpenſatiua 1.p.q.51.n.312.

Subſtitutio pupillaris expreſſa matrem an excludat. 1.p.q.58.n.151.& 152.

Subſtitutio exemplaris pupillari æquiparatur. 1.p.q.71.n.23.24.& 32. Et an valeat argumentum de vna ad aliam. n.25.& qualiter differant iſtæ ſubſtitutiones, nu.26. 27.34. & 35. Et qualiter cognoſcantur, num.28. Expirat cum furioſus redit ad ſanam naturam. 2.part. quæſt.4. illat.2. numer.44.

Subſtitutio facta filio mentecapto, qualiter comprehendat filiam ſototis. 1.par.q.71. num.104.

Subſtitutio facta in codicillis ſub diuerſo modo & conditione, diuerſa ſubſtitutio an dicatur. 1.p.q.74.n.8.

Subſtitutionis effectus cùm verbis repugnat, magis attenditur quàm verborum ſonus. 2.p.in præf.n.52.& 54.

Subſtitutione facta ſub conditione, *ſi ſine liberis deceſſerit ex ſuo corpore procreatis*, an dicatur defeciſſe propter religionis ingreſſum. 2.p.in præf.n.244.

Subſtitutio legalis venit ex tacita defuncti voluntate. 2.p.in præf.n.328.

Subſtitutio in vno caſu facta non extenditur ad alium, vbi reſultat inconueniens quòd minus dilectus præferatur, 2.par.in præf.n.339.

Subſtitutio pupillaris tacita, dubia, & obſcura, declaratur ex verbis antea prolatis. 2.p. in præf.n.379.

Subſtitutio omiſſa qualiter probetur. 2.p.in præf.n.446.& 448.

in Subſtitutione collata in tempus alicuius incerti

certi euentus futuri ſufficit quòd vocati ſint in rerum natura tempore quo euenit caſus ſubſtitutionis. 2. part. in præf. numer.468.

Subſtitutio, quæ nondum competit, non dicitur eſſe in bonis noſtris. 2. part. in pręf. n. 482.

in Subſtitutionibus ſufficit adeſſe qualitatē in tempore, quo diſpoſitio ſubſtitutionis ſumit effectum. 2. part. quæſt. 3. numero 189.

Subſtitutio facta de primogenito ad ſecundogenitū an extendatur. 2. p. q. 4. illat. 3. num. 14.

Subſtitutio facta de filia, & eius hæredibus maſculis, & inſtitutio facta de cognatis extraneis qualiter differant. 2. p. q. 6. numero. 240.

Subſtitutio an ſit propriè inſtitutio. 2. p. q. 6. n. 283. Authoris ſententia, n. 284. 286. & 287. Et vna ſubſtitutio nō recipit interpretationem ab alia, quando habet diuerſas conditiones & qualitates, n. 292.

Subſtitutio vulgaris & fideicommiſſaria cōſeruantur in ſtatu ſuo, & vtraque ſuam naturam retinet, 2. p. q. 6. num. 331. Facta in vno caſu ad alios extenditur, à numero. 462.

in Subſtitutionibus habet locum illa regula, *hoc non dicit ſubſtitutio*. 4. p. quæſt. 6. numer. 458.

Subſtitutio facta in vno tempore non extenditur ad aliud tempus. 2. part. q. 6. numero. 511.

Subſtitutio facta de proximiori ſui generis, intelligitur de proximiori teſtatori. 2. p. q. 8. n. 9. & 10.

Subſtitutionis primo gradu perempto, cæteri an pereant, proponitur, diſputatur, & reſoluitur. 2. p. quæſt. 10. nume. 1. vſque ad 14.

Subſtitutio an expiret, ſi pater in conſtitutione maioratus ordinauit, quòd ſi filius defunctus ſit abſque liberis bona ad aliū perueniant, & filij, quos ille habuit deceſſerunt. Referuntur variæ ſententiæ. 2. p. q. 11. num. 1. 2. & 3. Authoris ſententia, num. 4. 5. & 6.

Subſtitutio cum eſt dubia, in poſſeſſoris fauorem debet pronunciari. 3. part. in præfat. n. 35.

Subſtitutio facta per hæc verba, *Quiſquis mihi hæres erit*, refertur ad hæredes ſcriptos, non ad eos, quibus hæreditas adquiritur mediantibus ſcriptis. 4. p. q. 19. numero. 60.

Succedens, Succeſſor, Succeßio.

Succedentes ab inteſtato non conſiderātur vocati, quando ſunt inhabiles. 2. part. q. 4. num. 12.

Succeſſor legitimus non debet quis eſſe quoad quædam, quoad alia non. 1. p. q. 2. nu. 114.

Succeſſor in maioratu licèt realiter poſſeſſionem non accipiat, eam transfert ad ſucceſſorem. 1. p. q. 24. n. 95.

Succeſſor qualiter teneatur ad debita poſt maioratus inſtitutionem contracta, ſi in facultate Regia contineatur licentia reuocandi vſque ad mortem. 1. part. quæſt. 24 num. 121.

Succeſſor in maioratu recipiens pretium à locatore, cui per prædeceſſorem locatio facta fuit, eam ratificare videtur. 1. p. q. 36. n. 49.

Succeſſor ita poteſt nominari per actum inter viuos, ſicut per vltimam voluntatem, 1. p. q. 48. n. 282.

Succeſſor, ad quem deuolutus fuit maioratus, grauamina an teneatur adimplere. 1. p. q. 56. num. 2.

Succeſſor fraudem videtur committere nomen & arma acceſſoriè portans ad commodum ex teſtamento conſequendum, 2. p. q. 4. illat. 8. num. 145.

Succeſſores in maioratu qualiter poſsint ignorantiam allegare. 2. p. quæſt. 4. illat. 8. num. 180.

Succeſſor in maioratu tenetur parère omnibus conditionibus copulatiuè adiectis, 2. part. q. 4. illat. 8. num. 200. Et omnes in infinitum tenētur illas adimplere, ſi tractum habeant ſucceſsiuum, numero. 203. & 205.

Succeſſores in maioratu nihil poſſunt innouare in conditionibus per teſtatorem iniunctis. 2. p. q. 4. illat. 8. n. 229.

Succeſſor in maioratu ſi ex iuſta cauſa poſſeſsionem non petiuit, eam non amittit, 3. p. q. 6. num. 74.

Succeſſor in maioratu vt præſumatur ex negligentia & patientia poſſeſsionem amiſiſſe, quæ probatio requiratur. 3. p. q. 6. num. 81.

Succeſſor qualiter poſsit poſt longum tempus petere poſſeſsionem bonorum maioratus, quæ poſſeſſor præcedens vendidit, 3. part. q. 6. num. 87.

Succeſſores in maioratu, quibus ius reuocandi alienata competit, non poſſunt propria authoritate poſſeſsionem apprehendere. 3. p. q. 9. n. 25.

Succeſſor in maioratu poteſt petere à iudice ſeculari, vt eum tueatur in poſſeſsione iuris patronatus. 3. p. q. 11. n. 25.

Succeſſori ſi competat interdictum recuperandæ, nō poteſt obijci defectus proprietatis. 3. p. q. 15. n. 55.

Succeſſor, pendente lite ſuper matrimonio apud iudicem eccleſiaſticū, poteſt petere à iudi-

à iudice ſecnlari poſſeſsionem rerum maioratus.3.p.q.15.n.107.& 108.

Succeſſor in maioratu filius legitimus præſumitur. 3.p.q.15. num.178. 179. 181. 184.& 187.

Succeſſor in maioratu petens à iudice vt eum in poſſeſsione tueatur, eam nõ amittit, ſed confirmat.3.p. quæſt.16. numero 23.

Succeſſor nõ poteſt atteſtari de animo prædeceſſoris circa poſſeſsionem. 3.p. q.17. num.26.

Succeſſor in maioratu poteſt vti remedio l. 45. Taurinæ contra Cameram Regalem, quæ bona maioratus propter delictum occupauerat. 3.p. quæſt. 19. num. 1. An lite pendente poſsit interdictum interim petere.3.part. quæſt.22.num.1. & ſequentibus.

Succeſſorum quod eſt,ex facto prædeceſſorum auferri non poteſt.4.p. quæſt.1. numer.251.

Succeſſor in dignitate tenetur exequi mandata prædeceſſoris. 4.par. quæſt.11. numer.35.

Succeſſor in Regno vel maioratu reuocare non poteſt officia perpetua. 4. p. quæſt. 10.nu.41.

Succeſſor in maioratu opponens ſe liti prædeceſſoris tenetur aſſumere litem in eodẽ ſtatu,in quo erat tempore oppoſitionis, 4.p. quæſt.14.num.1. & 141. Poteſt in cauſa appellationis vel reuiſionis teſtes producere per eoſdemmet articulos,& directo contrarios,cùm anteceſſor fuit negligens in probatione.n.34.

Succeſſor poteſt cauſamproſequi, cui anteceſſor renunciauit.4.part. quæſt.14. numer.113.

Succeſſores alienantis poſſunt contradicere alienationi iuratæ à prædeceſſore.4.part. quæſt.15.num.9.Et quamuis res maioratus in ſua præſentia vendatur,ei non prę-iudicat,niſi dolo taceat, à numero 96. ad 99.

Succeſſor in maioratu & poſſeſſor ſi litiget ſuper aliqua re,quam poſſeſſor alienauit, præfertur ſucceſſor.4.part. quæſt.15.numer.101.

Succeſſor bonorum maioratus,qui etiam eſt hæres anteceſſoris,non tenetur totam hæreditatem reſtituere, ſed ſolum eam,pro qua vocatus eſt à teſtatore vnus ex familia.4.p.q.16.n.107.

Succeſſores medij non immutant in feudis rei qualitatem.4.p.q.19.nu.56.in alijs tamen rebus immutant.n.62.

Succeſſores in maioratibus habent ius ſuccedendi à primis fundatoribus.4.p.q.21.numer.14.

Succeſſor in maioratu an teneatur ſtare locationi per prædeceſſorem factæ 4.part. quæſt.25.num.2.3. & 8. Et quid in primo ſucceſſore,num.10. Authoris ſententia:n.11.

Succeſſor in maioratu an teneatur ſoluere debita prædeceſſoris.4.p.q.26.num.1.4. 5.& 10. Et quibus in caſibus teneatur, n. 13. 15. 16. 20. & 28. Quid in feudo & fideicommiſſo, num.18.Quid in expenſis, quas prædeceſſor fecit in proſecutione litis, quæ à principio fuit vtilis, & poſtea non,num.29. 30.& 38. Quid in expenſis funeris prædeceſſoris.n.37.

Succeſſor in maioratu an teneatur alimentare vxorem prædeceſſoris inopem.4.p. q.27.num.1. & ſeqq. An ſoluere debitũ, quod anteceſſor contraxit ad dotandam ſororem,num.14. Et quando teneatur dotare ſorores,vel fratres alimentare.4.par. quæſt.28.num.1.& ſequentibus.An poſſit agere actione hypothecaria ad res fideicõmiſſo ſubiectas alienatas contra bona defuncti, ſi bona vinculata nõ extent. 4.part. quæſt.39. num.6. Poteſt cædere ſyluam cæduam,num.7.& 8. Quid in emphyteuſi,num.11. An teneatur præſtare cautionem pro rebus quæ vſu conſumuntur, num.9. Et qualiter probetur earum conſumptio , numer.10. Quid ſi teſtator grauet illum vt præſtet aliquam rem maioratus.4.p.q.40.n.2.

Succeſsio illegitimorum cum legitimis poſtea natis an ſit prohibita. 1.p.q.2.n.59

Succeſsio maſculi cum effectu requiritur vt fœmina excludatur.1.p.q.2.n.88.

Succeſsiones liberorum reſtringere , odioſum eſt.1.q.3.n.46.

Succeſsio in duobus maioratibus quando alicui competit,quorũ vnus ſine aliquo grauamine eſt inſtitutus,an poſsit vnum repudiari,& alterum acceptare.1.p.q.55. à num.1.per plures ſeqq.

in Succeſsione ab inteſtato non veniunt qui non ſunt concepti tempore mortis. 2.p. in præf.n.465.

Succeſsio maioratus pertinet ad filium maiorem,& illo defuncto ad nepotem filium filij.2.p.q.4.n.1.

in ſucceſsionibus ab inteſtato æqualis eſt ſucceſsio maſculorum & fœminarum.2.p.q. 6.nu.401.

Succeſsio iuris patronatus qualiter differat à ſucceſsione primogenituræ.2.p.q.9.n.21

Supplicare,Supplicans,Supplicatio.

Supplicare quando teneatur qui habet ius ſupplicandi à ſententia lata contra anteceſſorem.4.part. quæſt.14.nu.133.135. & 737.

Supplicans qualitates in ſupplicatione expreſſas veras fuiſſe probare tenetur. 1.p. q.8.n.21.
Supplicatio an admittatur in interdicto interim.3.p.q.22.n.12.
Supplicatio & appellatio inter alios effectus operantur, vt omnia in ſua ſtatu eſſe debeant.3.p.q.25.n.26.
Supplicatio ad legitimationem impetrandam requiſita non ſufficit poſt legitimationem impetratam. 4.part. quæſt.2 numer.68.

T.

Tabellio.

Tabellio poteſt apponere clauſulam hypothecariam, etiamſi nihil dicatur per contrahentes.1.p.q.48.n.53.
Tabellionis ſignum actum eſſe perfectum & abſolutum à partibus deſignat. 1.p. q. 62.n.13.
Tabellio vt poſsit dare ſcripturam tabellionis mortui, quæ ſolennitates requirantur 1.p.q 62.n.92.
Tabelliones ponentes clauſulas inconſuetas in contractibus cenſualibus, an incurrant pœnam.1.p.q.67.n.47.
Tabellio ſemel ad aliquod officium electus non poteſt abſque cauſa reuocari. 4.p. q. 10.numer.33.

Tacitum, Taciturnitas.

Taciti & expreſsi idem eſt iudicium quando tacitum eſt ſecundum iuris regulas. 1. p.q.30.num.73 aliàs ſecùs,num.74.Non debet operari pluſquam expreſſum, nu. 88.&89.
Taciturnitas veroſimilitudinis reſcript um an vitiet.1.p.q.3.n.10.
Taciturnitas mulieris, vel alterius qui debet reuerentiam, non præiudicat. 1.p.q.23. n.123.

Tempus.

Tempus exiſtentis conditionis ad capacitatem vel incapacitatem legati attenditur, 1.p. q.2.nu.53. & 54. Et tempus in quo diſpoſitio ſumit effectum,n.105.
Tempus antiquum quod dicatur.1.p.q.45.à num.13.ad 17.
Tempus à lege aut à teſtatore executoribus datum nõ currit, ſi conditio aliqua eſt verificanda.1.p.q.48.n.5.
Tempus arbitrandi aliquid ex commiſsione vltimæ voluntatis quo tempore finiatur, q.50.1.p.n.65.
Tempus omnia mutat & perimit. 2.part. in præfat.n.265.
Tempus implendi conditionem ignoranti non currit.2.p.q.4.illat.8.n.198.
Tempus, quo requiritur poſſeſsio debet inſpici, cùm agitur de prælatione alicuius alteri facienda, 2. part. quæſtio. 6. numero.175.
Tempus immemoriale non habet vim tituli quando apparet de titulo vitioſo. 4.p.q. 20.nu.251.

Tenuta.

Tenuta quid ſit, 3.part. quæſtion.4. numero.6.
Tenuta eſt concedenda fundanti ſe in ſcriptura, in qua conſtet de bonis vinculatis, ſi alius prætendat talia bona eſſe de maioratu antiquo. 3. part. quæſt.15. numero.56.
in Tenuta victus non poteſt ex alia cauſa retinere.3.p.q.24.n.2.
Tenuta data ex inordinato proceſſu an poſ ſit pro vero debito retineri.3.p.q.24.numero.7.
Tenutæ ſententia in iudicio poſſeſſorio data, & in rem iudicatam tranſacta, non facit rem iudicatam in proprietatẹ. 3.p. q. 24.n.75.

Terminus.

Terminus ad agendum an poſsit alicui ſtatui.1.p. quæſt.2.num.10.
Terminus prorogatus eſt idem cum principali.1.p.q.10.num.21.&22.

Terra, Territorium.

Terra omnis iure primitiuo erat libera. 1.p. in præf.n.22.
Terra quæ dicatur.1.part. quæſt.57. numero.68.
Terra addita Regno debet ſecundum leges Regni iudicari. 3.part. quæſt.8. numero.3.
Territorij cùm maior pars eſt feudalis, omnia feudalia præſumuntur, niſi contrarium probetur,4.part.quæſt.20.num.16. & 21.

Tertius.

Tertius ob clauſulam conſtituti non poteſt impedire executionem, ſi tempore debito non acceptauit.1.part. quæſt.36.numer.22.
Tertius non priuatur ſua poſſeſsione ciuili, ſi de facto iudex alium in poſſeſsionem mittat. 3.part. quæſt.14. num.22. Et an poſsit propria authoritate rei ſuæ per alium captę poſſeſsionem apprehendere, num.25.
Tertius qui vult impedire ſententiam latam in bonis maioratus, qualiter ſit admittendus.4.p.q.14.n.25.
Tertius admittitur pro ſuo intereſſe in cauſa appellationis.4.part. quæſt.14.numero.90.

Ter-

Tertium.
Tertij & quinti melioratio vinculata maiora tibus æquipollet. 1.p.in præf.nu. 54.59. & 60.
Teſtari, Teſtatus, Teſtator, Teſtamentum.
Teſtari quis de proprijs bonis videtur. 1. p. q. 1. p. 170. & 171. Non de bonis primogenituræ & fideicommiſſi, num. 172. & 173.
Teſtatus pro parte, & pro parte inteſtatus an poſsit decedere habens bona in diuerſis territorijs. 1. p. q. 58. n. 12.
Teſtatores videntur velle vltimas voluntates ſecundum leges. 1. p. in præf. num. 96.
Quod ordinant pro lege habetur. 1. p. q. 48. n. 175.
Teſtatorem non fuiſſe ſanum mente tempore teſtamenti qui aſſerit, an dicatur contra teſtamentum venire. 1. p. quæſt. 1. numer. 386.
Teſtator præſumitur velle quòd æqualitas inter filios ſeruetur. 1. part. quæſt. 3. numer. 38.
Teſtator an excipiat de legato domum nobilem & pretioſam. 1. p. q. 10. n. 72. Præſumitur hæredem duplici onere grauare, cũ aliàs legatum eſt inutile. 1. par. quæſt. 15. num. 53.
Teſtator rem communem cum alio legans, partem ſuam legare intelligitur. 1. p. q. 23 nu. 123.
Teſtator non poteſt in aliorum præiudiciũ diſponere de bonis ſibi, ſuo filio, & deſcẽdentibus per fratrem donatis. 1. par. q. 24. num. 24.
Teſtator qui inter viuos rem aliquam donauit, an poſsit grauare hæredem in fideicõmiſſo in re per eũ donata. 1. p. q. 24. n. 83.
Teſtator ſi conſtituat ſe poſsidere nomine legatarij, transſert in illum poſſeſsionem, 1. p. q. 31. n. 10.
Teſtator ſi redimat rem, quam ſemel alienauerat, & prius habeat de ea factum maioratum, an confirmetur iterum maioratus. 1. p. q. 46. à nu. 2. ad fin. quæſt.
Teſtator an poſsit prorogare tempora ſtatuta per. l. 33. Taur. 1. p. q. 48. n. 21. & 22.
Teſtator an valuerit agnationem conſeruare, regionis conſuetudo & mos inſpiciendi. 1. p. q. 48. n. 64.
Teſtator ſi priuet aliquem, ſi fecerit contra eius voluntatem, quid operetur talis priuatio. 1. p. q. 50. n. 112. Quid ſi priuet cõtrauenientem alienationi, & nulli rem applicet. n. 116.
Teſtatoria verba debent intelligi in caſu vero. 1. p. q 51. n. 129. 130. & 132. & de caſu qui venit ex iure cõmuni. n. 136. & 174. Et quantũcunque ſint ampla, ad veroſimilia reſtringuntur. 2. p. in præf. n. 146.
Teſtator cùm proximiores vocat, de vera proximitate, non repræſentata intelligitur. 1. p. q. 51. n. 139. & 148.
Teſtator qualiter filios legitimatos nepotũ vocare videatur. 1. p. q. 51. n. 205.
Teſtator non poteſt diſponere, quòd hæreditas pro parte adeatur, & pro parte repudietur. 1. p. q. 55. n. 4.
Teſtator vocare videtur ad maioratum ortum ex patria. 1. p. q. 57. n. 70.
Teſtator non implentem ſuam voluntatem hæreditate priuare vellens, perſonam tamen, ad quem hæreditas perueniat, non exprimens, ſi ſubſtituti deficiant, de legitimis hæredibus ab inteſtato diſpoſuiſſe videtur. 1. p. q. 57. n. 81. 83. & 85. & an in hoc caſu ſit locus fiſco, nu. 89.
Teſtatoris diſpoſitio non vitiatur, cùm in teſtamẽto dicit ſe velle, quòd hæres det aliquid, quod in quadam ſchedula cõtinetur, quæ apud aliquẽ religioſum inuenietur, & qualiter. 1. p. q. 65. n. 4.
Teſtator omne id poteſt in teſtamento facere, quod non reperitur ſibi expreſſe prohibitum. 2. part. in præf. n. 17.
Teſtatorem aliquid voluiſſe non ſufficit, niſi ad diſpoſitionem procedat. 2. part. in præfat. num. 77. Et ſic illius tacita voluntas eſt ſeruanda, quando tacitum illud ad diſpoſitionem tranſit. n. 78.
Teſtator videtur vocare ad fideicommiſſum relictum agnationi filios fratrum ſicut fratres. 2. p. in præf. n. 162.
Teſtator non videtur vocare ignotum. 2. p. in præfat. num. 322. Videtur vocare ad maioratum conſanguineum qui nutriuit, n. 323. Et qui naturalis eſt propria ex patria, num. 324.
Teſtator ſi vocat primogenitum, & deinde ſecundogenitum, poſteà tertiogenitum, & poſt in defectum maſculorum vocat filias, & poſt mortem illarum filios primogenitos, ante mortem filiarum tales filij admitti non debent. 2 p. in præfat. n. 359. Sicut præſumitur diligere nominatum, ita ex illo deſcendentes, num. 366. Et ex priori vocatione maſculorum cenſetur diligere plus maſculos, quàm fœminas, numer. 370.
Teſtatoris diſpoſitio in dubio interpretari debet vt trahatur ad caſum magis neceſſarium. 2. p. in præf. n. 392. Et quomodo valeat diſpoſitio, cùm teſtatoris verba plures ſignificationes habere poſſunt, ſub diſtinctione traditur. n. 418.
Teſtator nõ poteſt prohibere ea quæ leges, ſtatuta, & conſuetudines ſtatuent per viã iuriſdictionis, ſecus per viam interpretationis voluntatis defuncti. 2. p. in præfat. nu. 565.

Ccc 2 Teſte-

Teſtator faciens maioratum an poſsit prohibere, ne ſuccedant in maioratu filij legitimati per ſubſequens matrimonium. 2.p. q.1.n.24.28. &.37. & reſoluitur nu.41. 43.45.& 54. Quid in feudo nu.36.& 39. Quid in fideicommiſſo, n.53.& 55.

Teſtatoris præceptum, quòd quis contrahat cum aliqua fœmina, & ſi non contrahat, vult eum hæreditate priuare, validum eſt, 2.p.q.1.n.33.

Teſtator ſicut non præſumitur reliquiſſe odioſo, ita nec ei qui ex odioſo deſcẽdit, 2.p.q.2.n.82.

Teſtatores præſumuntur excludere monachos à maioratu. 2.part. quæſt.3. numero.83.

Teſtator videtur facere fideicommiſſum cũ vocat agnatos, & deinde primogenitorũ agnatos. 2.p.q.4.illatio.8.num.34. In dubio videtur vocare eum qui proprium nomen habet, nu.61.

Teſtator ſi non adijciat tempus ad conditiones exequendas, intra quod tempus ſint exequendæ. 2.part. quæſt.4. illat. 8. nu.196.

Teſtator ſi ſtatuat quòd bona veniant de hærede in hæredem, intelligitur de deſcẽdente in deſcendentem, etiamſi nõ ſit hæres, 2.p.q.5.n.34.

Teſtator rem aliquam ſeruari mandans, illius alienationem prohibere videtur. 2.p.q.5. nu.60.

Teſtator ſi bona aliqua ad maioratum antiquum addat, ſtatuat tamen in maioratu ſecundo vt aliquid ſicut in primo obſeruetur, ſi appareat aliter eſſe ordinatum, diſpoſitio primi maioratus, ad quam ſe retulit in ſecundo eſt obſeruanda. 2.part.q.5. num.66.

Teſtator ſi poſt omnes vocatos animam ſubſtituat, an inter eos fideicommiſſum inducatur. 2.p.q.5.n.100.

Teſtator ſubſtituens filias filiorum maſculis deficientibus, multò magis proprias filias ſubſtituere cenſetur. 2.part. quæſt.6. numer.79.

Teſtator ſi ordinet, quòd maioratus ad maſculum deueniat, & vltimus poſſeſſor abſque maſculo cum filia, quæ tempore mortis nondum erat prægnans, decedat, & illa poſteà maſculum peperit, an iſte excludat maſculum proximiorem tempore mortis aui. 2. part. quæſt.6. numero.174.

Teſtator excludens filios filij eius qui ad maioratum vocauit legitimatos, vel per reſcriptum Principis, vel per ſequens matrimonium, videtur filios nepotum legitimatos excludere, etiamſi non exprimat, 2.p.q.6.n.318.

Teſtator videtur conſiderationem ad conſeruandam agnationem habuiſſe, quando maſculos tranſuerſales filiæ propriæ prætulit. 2.part. quæſt.6. num. 345. Se corrigere non præſumitur, num.347. Videtur magis diligere filias aut neptes quã vlteriores fœminas, nu.355.

Teſtator ſi velit, quòd bona ſua maneant in familia maſculina, omnes gradatim grauati intelliguntur, & hæreditas grauata, & bona perpetuo fideicommiſſo ſubiecta. 2. p. q 6. num.555.

Teſtator ſi in vocationibus maioratus vocet ad illum aliquos de quadam progenie in defectum aliorum, tales de progenie cenſentur expreſſe & ſpecialiter nominati, quamuis proprijs nominibus non nominentur. 2.p. quæſt.12. nu.8. 9. 14.& 15.

Teſtator an poſsit prohibere beneficium, l. 45. Tauri, 3. part. quæſt. 12. num.23. Si præfigat terminum, in quo modus vel conditio impleri debeat, pœnam tamen non apponat, an ſit neceſſaria monitio, vt quis priuari poſsit, n.27.

Teſtator non poteſt dare licentiam legatario vt poſſeſsionem accipiat, niſi dere, quam ipſe tempore mortis poſsidebat. 3.part. quæſtio.17. à numero 51, ad 53.

pro Teſtatoris anima quod eſt deputatum, non debet in alios vſus authoritate Principis conuerti. 4. part. quæſt. 1. num. 170. Quid in relicto pro virginibus maritandis, nu.171. Quid pro captiuorũ redemptione. n.174.

Teſtatoris præceptum, quòd bona maioratus non poſsint alienari cum Regia facultate, eſt inefficax. 4.p. quæſt.1. limit. 6. nu.61.

Teſtatores non poſſunt prohibere præſcriptiones reſpectu extraneorum in contractu, vel teſtamento. 4. part. quæſt. 1. limitatio. 6. numer. 62. Nec interpretationem iuriſdictionalem, numer. 65. An poſsint prohibere ne filij legitimẽtur in præiudicium ſubſtituti, numero. 66. Aut quòd Princeps non poſsit eius teſtamentum & vltimam voluntatem mutare, numer.77.

Teſtator prohibens alienationem bonorum pœna iniuncta hæredi, quòd ſi alienet ea, in alium, quem vocauit, tranſeant, cenſetur etiam ad onus reſtitutionis grauare, 4. parte, quæſtione 15. numero 108.

Teſtator qualiter poſsit legare rem hæreditatis fideicommiſſo & maioratui ſubiectam, 4. part. quæſtion. 16. numero 116.

Teſta-

Teſtator ſi præcipiat, quòd certæ domus ſtent perpetuò pro hæredibus, & eorum filijs, non amittuntur propter delictum, 4.p.q.23.n.22.

Teſtator non poteſt prohibere alienationẽ bonorum fideicommiſsi in præiudicium dotium filiarum. 4.part. quæſt.26. numero.12.

Teſtatoris verba impropriantur ex præſumpta mente ipſius, vt conſanguineus in ſubſtitutione præferatur extraneo. 4.p q.29 num.5.

Teſtatoſis præceptum, quòd filij eius intra certum tempus bona diuidere non poſſint, validum eſt. 4.part. quæſt.34. numero.12.

Teſtatoris verba debent intelligi du caſu qui venit iure communi, non ex diſpenſatione. 4.p.q.40.n.27.

Teſtatoris voluntas, vide Voluntas teſtatoris.

Teſtamentum.

Teſtamentum eſt quid indiuiduum. 1.p.q. 55.n.27.

Teſtamentum de bonis caſtrenſibus à filio factum an ſubiaceat quærelę. 1.p.q.1. nu. 70. Quid in teſtamento clerici. n.184.

Teſtamenti paterni approbatio à filio facta ad quid extendatur. 1.p.q.1.n.150.

Teſtamẽto quis capit difficilius quam facit, 1.p.q.1.n.263.

Teſtamentum qui facere non poteſt, an dicatur inteſtatus decedere. 1.p.q.1.n.216.

Teſtamentum tempore furoris fuiſſe confectum, ex illius vicinitate & ex actu colligendum. 1.p.q.1.n.390.

Teſtamentum, quod ab initio non valuit, ceſſante impedimento an confirmetur. 1.p. q.1.n.415.

Teſtamentum ab eo, qui crimen læſæ maieſtatis commiſit, factum, an eo poſt mortẽ reſtituto confirmetur. 1.p.q.1.num.416. Quid in hæretici teſtamento. n.417.

in Teſtamenti actione paſsiua quæ habilitas requiratur. 1.p.q.1.n.61.

Teſtamentum an dicatur nouum per clauſulam nouam adiectam. 1.p.q.10.n.5.

Teſtamentum quãdo vt nuncupatiuum ſuſtineatur, vt actus valeat. 2.p.q.55.n.72.

Teſtamentum an renocetur propter maſculi ſuperuenientiam, filia cum aſſenſu Regio in feudalibus inſtituta. 1.p.q.21. numer.24.

Teſtamentum morte illiui qui de re aliena teſtatus fuit confirmatum non poteſt renocari per eum qui cõſenſum dedit. 1.p. q.23.n.38.

Teſtamẽta duo iudicãtur, ſi maritus & vxor maioratum faciant. 1.p. quæſt.23. numero.553.

Teſtamentum prius an reuocetur, cùm teſtatore aliud facere volente, tabellio fuit expulſus. 1.p.q.25.n.55.

Teſtamentum reuocabile an ſit, clauſula exiſtente, quòd ſi non vt teſtamẽtum, valeat iure codicillorum. 1.p.q.31.n.3.

Teſtamentum perfectum an reuocetur, ſi teſtator dicat velle vt non valeat. 1.par. q. 43.nu.34.

Teſtamenti reuocatio per teſtes debet probari. 1.p.q.43.n.40. Quid in teſtamento militis ſolenni. n.44. Et qualiter probetur notarij error in teſtamento & codicillis; nu.47.& 48.

Teſtamenti approbatio an extendatur ad codicillos. 1.p.q.55.n.56.& 73.

Teſtamentum patris facientis pupillarẽ vel exemplarem ſubſtitutionem, teſtamentũ filij dicitur. 1.p.q.71.n.36.

Teſtamenti verba ſecundum caſus occurrentes ſunt interpretanda. 2.part. in præfat. nu.158.

in Teſtamentis ſit verborum interpretatio ſecundum tempus mortis teſtatoris, cùm diſpoſitio vltima effectum conſequitur, 2.p.in præfat.n.279.

Teſtamenti verba ſunt intelligenda ſimpliciter, non ſecundum quid. 2.p. q.4. illat.8. num.91.

Teſtamenti fauor vbi concurrit, attenditur cauſa quæ prodeſt. 2.p.quæſt.4.illat.8.numer.103.

Teſtamentum reijcitur, cùm inuenitur raſura in loco ſuſpecto, & agitur de poſſeſſorio. 3.p.in præf.n.33.

Teſtamentum irreuocabile poteſt noua cauſa interueniente reuocari. 4.p.q.1.lim.1. nu.72.

Teſtamentum illius, qui poſt illud factũ fuit ad mortem damnatus, valet. 4.p.q.2. nu. 78.95.& 103.

Teſtamentum vires recipit in morte. 1.p.q. 2.n.98.

Teſtes.

Teſtibus de ſana mente deponentibus qualiter credatur. 1.p.q.1.n.371. Authoris ſententia. n.375.

Teſtibus quibus præſumptio iuris aſsiſtit, potius credendum quàm illa carentibus, 1.p.q.1.n.374.& 385.

Teſtibus in ſpecie magis credendum quàm in genere deponentibus. 1.p.quæſt.1.numer.380.

Teſtes deponentes de furore rationem furoris reddere an debeant. 1.p. quæſt.1. numer.393.

Teſtis in vno articulo falſus in totum falſus an reputetur. 1.p.q.9.n.3.

Teſtis de territorio deponẽs, de iuriſdictione an deponat. 1.p.q.10.n.143.

Teſtes ob importunas preces deponentes ſuſpecti ſunt.1.p.q.25.n.30.

Teſtes deponentes de poſſeſsione fundi, de totius poſſeſsione deponere videntur. 1. p. q.34.n.15.

Teſtes de tempore debent deponere quando eſt de ſubſtantia actus.1.p.q.36.num.100. Ratione enim vnius horæ dicitur quid prius vel poſterius, num.101. Et ſic prioritas temporis debet attendi. n. 102. Et eſt temporis momentum conſiderabile, vt vnum alteri præferatur.n.103.

quot Teſtes requiruntur in probando teſtamento, totidem requiruntur in eius reuocatione.1.p.q.43.n.39.

Teſtis non dicitur vltra articulum deponere, quando aliqua illius declarationem reſpicientia deponit.1.p.q.44.n.26.

Teſtes deponentes ſuper conſanguinitate in antiquis qualiter debeant deponere. 1.p. q.45.n.10.

Teſtes de auditu an ſufficiant in iudicio poſſeſſorio.3.p.q.15.n.7.

Teſtibus dicentibus bona eſſe maioratus potius creditur.4.p.q.20.n.106. Et quibus ius commune aſsiſtit.n.107.& pro inſtrumento deponentibus.n.108. Et dicẽtibus bona eſſe communia inter maritũ & vxorem.n.109.

Teſtis, qui repentine loquitur, mendax præſumitur, qui verò moroſe, dubius. 4.p. q. 20.n.166.

Teſtes omni exceptione maiores in criminalibus requiruntur.4.p.q.20.n.186 & ſequentib. Quid in teſtibus deponentibus de fama.n.196.

Titulus.

Titulum inualidum producens nullum habere præſumitur.1.p.q.33.n.27.

Titulum deduxiſſe videtur qui præſcripſiſſe allegat.1.p.q.33.n.39.

Titulus oneroſus quis dicatur ad hoc vt maioratus fiat irreuocabilis.1.p.q.42.numero.1.

Titulus concilij, vel beneficium Regis de aliquibus terminis ſufficit, quamuis nullitatem patiantur, quantum ad reſtitutionem terminorum virtute legis Toleti. 3. p. q.15.n.63.& 64.

Titulum habens ad rem, ſuper qua litigatur, debet in poſſeſsione tueri.3.p.q.15. numer.95.

Titulus nullus habetur pro non titulo.3.p. q 15.n.139.an ſit ſufficiens ad præſcribẽdum.n.141.& 140.

Titulum ſui beneficij quando quis teneatur oſtendere. 3. part. quæſtio.15. numero 153.

de Tituli defectu vbi conſtat, non eſt quis in poſſeſsionẽ mittẽdus.3.p.q.15.n.171.

Titulus cum ad non titulum reducitur, an cum fructibus an reuocetur.3.p.q.24.nu. 6. & 27.

Titulus nullus & vitioſus toleratus à ſuperiore, qui poteſt illum infirmare, qualiter per vſum & longam obſeruantiam confirmetur.4.p. q 2.n.134.

contra Titulum ex quo ius habet an quis audiatur.4.p.q.14.n 150.

Titulus & conceſsio qualiter differant. 4.p. q.20.n.43.

Titulus nullus per ſententiam confirmatur an faciat ius. 4.part. quæſt.10. num.386. & 390.

Titulus ſemel extinctus ſine noua collatione nõ reuiuiſcit.4.p.q.23.n.93. Niſi aliud interueniat, per quod ſequatur in integrũ reſtitutio.4 p.q.23.n.94.

Traditio.

Traditio an requiratur in parte accreſcente, ſi res duobus pro indiuiſo tradatur. 1. p. q.24.n.34.

Traditio per inſtrumentum acquiſitionis an probetur.1.p.q 29.n 15.

Traditio ficta per conſtitutum an ſufficiat ad tranſlationem dominij. 1.p. q.29. numer.20.

Traditio nuda dominium non transfert.1.p. q.31.n.13.

Traditio facta per conſtitutum in vltima voluntate facit maioratum vel meliorationẽ irreuocabilem.1.p.q.31.n.35.

Traditio inſtrumenti tunc operatur traditionem poſſeſsionis, & irreuocabilitatem maioratus, quando ſit de rebus corporalibus. 1.p.q.40.n.28.

Tranſitus.

Tranſitus eſt facilis in ſymbolum habentibus, 1.p.q.25.n.3.

Tranſactio.

Tranſactio ſi fiat ſuper bonis maioratus cũ conditione, quod impetretur facultas Regia, non habet effectum, ſi non impetratur.2.p.q.4.illat.8 n 6.

Tranſactio ſi fiat à litigantibus, & poſtea ſucceſſores allegent de nullitate, eſt in poſſeſsione tuendus qui tranſactionis virtute bona poſsidet. 3.p. quæſt.15. numer. 105.

Tranſactio facta ſuper bonis maioratus non valet. 4.p. quæſt.22.num.1.& 6. Fallit niſi res maioratus remaneat apud poſſeſſorem.n.8. & 10. Quod tamen non procedit in præiudicium ſucceſſoris, n.11.& 13. Quid quando eſt dubium an bona ſint maioratus.nu.17. Quid ſi tranſactio ſit reciproca, n.18. Et an ſucceſſoribus præiudi-

Digitized by Google

cet,num.64.Authoris ſententia.n.66. Et qualiter cognoſcatus an ſit realis vel perſonalis, num.67.Quid ſi fiat pro bono pacis,num.19.E ad dirimēdas lites quæ multo tempore durarunt,num.33.Et an Princeps poſsit talem tranſactionem confirmare, num.34. & quot ſint tranſactionis effectus,nu.37. Et an poſsit reſcindi prætextu enormiſsimæ læſionis,num.38.52. & 75. Et ſi plures litigent ſuper re maioratus,præfertur opinio volentium ſuper eo tranſigere alijs negantibus, niſi iuſtiſsimæ extent contradicendi cauſæ, numero.41.

Tranſactio inter duas vel plures ciuitates à Principe confirmata valida eſt. 4.par. q. 22.num.42.

Tranſactio in dubio præſumitur facta vtilites,maximè ſi multo tempore fuit ſeruata.4.p.q.22.num.50.

Tranſactio ſuper bonis maioratus facta valet inter ipſos conſanguineos & vocatos, & qualiter. 4. part. quæſt.22. numer.60. Qualiter reſcindantur beneficio minoris ætatis,num.75. Quid ſi ſit iurata, numer. 77. Et an requiratur ſcientia ſcripturæ, & fundationis maioratus, num.84. Et an tranſactioni contraueniens teneatur antè omnia reſtituere quod accepit, numero 86.

Tranſactio vt valeat, non eſt neceſſarium quòd lis ſperetur.4.p.q.22.n.87.

contra Tranſactionem intra quod tempus poſsit agi,vt reſciodatur ex capite læſionis,reſtitutionis, & alijs remedijs. 4.part. q.22.n.88.

Tranſactioni ſi contrauenіat reus, an poſsit actor primæua actione agere.4.par.q.22. num.89.

Tranſactionis titulus non eſt ad præſcribendum ſufficiens,cùm res,ſuper qua ligatur, apud poſſeſſorem dimittitur.4.par.q.22. num.90.

Tranſactionis non impletæ exceptio eſt exceptio litis finitæ, & impedit ingreſſum, 4.p.q.22.n.91.

Tranſactionis cauſa quod debetur, non dicitur deberi ex cauſa negotiationis.4.part. q.22. num.92. Eius cauſa acquiſitum ſi vēdatus,an poſsit peti per conſanguineum, num.96.

Tranſactio generaliter accepta quodcūque pactum comprehendit.4.part. quæſt.22. num.98.

in Tranſactione minorum quot ſolennitates requirantur.4.p.q.22.n.99.

Tranſlatio.

Tranſlatio bonorum immobilium facta in pœnam filio in proximiores familiæ facta cenſetur ſub eadē conditione & onere.1.p.q.74.n.50.& 51.

Tranſlatio non valens in vim tranſlationis an valeat in vim pacti. 4.p. q.2. nu.123. & 124.

Tranſuerſalis.

Tranſuerſalis an excludat filium naturalem vltimi poſſeſſoris.2.part. quæſt.2. numero.146.

Tributum.

Tributa ſolui debent litependente inter Regium fiſcum & priuatum.3.p. quæſt.22. num.3.

Tributum eſt ſignum ſubiectionis, ſed non plena probatio.4.p.q.20.n.83.

Tributum,aut quid ſimile,cùm aliqui per tēpus immemoriale non ſoluunt, ex cauſa legitima exempti præferontur.4.p.quæſtio.21. nu.47. Et quid in præſcriptione nobilitatis,nu.48.& 64.

Turpitudo.

Turpitudinem propriam poteſt quis allegare ad deſiſtendum,non ad inſiſtendum in ea.4.p.q.15.n.3.Quid ſi agatur de damno vitando.n.37.

Tutor, Tutela.

Tutor remittere poteſt debitum pupilli, quando in exigendo illud multum expēdi debet.4.p. quæſt.1. limit.1. num.9. an poſsit facere contractum cum minore ob eius vtilitatem.n.16.

Tutor debitum liquidum remittere non poteſt.4.p.q.23.n.136.& 140.

Tutela à matre maioratum habente data filio vnico, ab ea hærede inſtituto, an debeat per iudicem confirmari.2.par. q.21. n.87.

V.

Valor.

Valor bonorum quo tempore conſiderādus in melioratione teſtij, & in legitima. 1.p. q.52.n.1.2.4.6.7.10.11.12.& 13.

Valor bonorum ſi diminuatur, damnum debet eſſe cōmune inter alios filios, niſi poſſeſſoris culpa ſuperueniat. 1.p. q.52. numer.17.

Vaſſallus.

Vaſſalli augmentati debent eſſe eiuſdem naturæ cuius ſunt antiqui.1.p.quæſt.10.numer.24.

Vaſſallus & emphyteuta ſi cadant à feudo vel emphyteuſi, an amittant iuriſdictionem per eoſdem poſtea acquiſitam. 1.p. q.10.n.93.

Vaſſallus ſi fecit feloniam,quæ ei à domino fuit remiſſa,feudum qualiter habere dicatur.1.p.q.12.n.5.

Vaſſallos habere dignitas eſt. 1.p. quæſt.1. num.22.

Vaſſallus an poſsit infeudare feudum in eccleſiam ſine domini voluntate, refertur ſententia negans. 1.part. quæſt.73.num. 5. affirmans tamen, num.6. & quid pro dote eccleſiæ.n.10.

Vaſſallus cùm Religionem ingreditur, ad quem deuoluatur feudum.2.p.q.3. numero.206.

Vaſſallus non poteſt ſigna domini amouere, domino autem licet amouere ſigna vaſſalli. 2. part. quæſtio.4. illatio.8. numero.112.

Vaſſallus, qui non poteſt alienare, non poteſt rem in iudicium deducere.3.p.in præfat.n.75.

Vaſſalli non ſpoliant dominum. 3.p.q.6. n. 46.& 47.

Vaſſalli an tranſeant cum donatione loci & vniuerſitate bonorum.3.p.quæſt.11.numer.7.

Vaſſalli ſi prætendant,quòd non potuerunt alienari virtute priuilegiorum, debet allegatio reſeruari ad proprietatis iudicium, 3.p.q.15.n.103.

Vaſſallus an teneatur dominum à carcere liberare.4.p.q.1.lim.4.n.22.

Vaſſallus delinquens contra naturam feudi eo an priuetur.4.part. quæſt.22.num.7. Et multum intereſt,an vaſſallus ſit feudo priuatus ipſo iure, aut per ſententiam. 4. p.q.23.n.81.

Vaſſallus ſi committat delictum aduerſus dominum,per quod ipſo iure pœna imponitur,an poſsit moram purgare. 4. part. q. 23.num.83.& ſeq.& reſoluitur à nu.107 per alios ſeqq.

Vaſſalli ſi ſe obligent ſoluere domino annuatim aliquid pro re,in qua ius habebant,nõ ligat contrahentes, nec eorum ſucceſſores talis obligatio.4.part. quęſt.35.numero.6.

Vel.

Vel dictio an ſemper diſtinguat.1.p.q.1.numer.287.

Vena.

Vena reperta in aliquo fundo ratione continuitatis ſemper dicitur vna.1.par.q.10. numer.120.

Vendens, Venditor, Venditio.

Vendens rem maioratus,& illam ab emptore redimens,pœnam an euadat.4.p.q.12. n.1.3.4.10.& 31.

Vendens rem maioratus qualiter teneatur emptori pretium ſoluere.4.part.q.15.numer.103.

Vendens rem cum pacto de retrouendendo & ſucceſſor neceſſarius,& alij ſimiles,qualiter teneantur ſtare locationi.4.p. q.25. n.5.& 7.

Venditor an poſsit dicere contractum nullum ante declarationem iudicis, ſi emptor promiſit impetrare diſpenſationem ante alienationem. 1. part. quæſt. 1. numer.250.

Venditor ſi patiatur,quòd emptor cuſtodes in re vendita apponat, videtur poſſeſsionem tradere.1.p.q.33.n.7.Quid ſi titulus ſit inualidus.n.22.

Venditio non cenſetur perfecta ante impletam conditionem. 3.p. quæſt.12. numero.14.

in Venditione caſtri quæ veniant.1.p.q.20. à num.130.ad 137.

Venire, Veniens.

Venire poteſt quis contra factum eius, ex cuius diſpoſitione ſuccedit.4.p.q.14.numer.134.

Venire non poteſt quis cõtra factum, proprium.4.p.b.15.n.2. Quid contra factũ, quod de iure non tenet,nu.34.Contraria ſententia.n.46.& 47.Quid ratione publicæ vtilitatis.n.54.& 57.

Veniens ex teſtamento cũ oneribus & ſubſtitutionibus venire debet.2.p.q.4. illat. 8.n.70.

Venientes ab inteſtato qualiter cenſeantur vocati ad maioratum.2.part. quæſt.6.numer.154.

Venter.

Venter ex alia vxore non cenſetur inſtitutus,ſi quis ventrem inſtituat.1.p.q.51. n. 364.& 366.

Venter in dubio eſt in poſſeſsionem mittendus,quamuis à maioratu fœminæ ſint excluſæ.3.p.q.2.num.20.24.& 25. & ventrem eſſe prægnantem qualiter probetur, nu.39.

Verbum.

Verba in potiori ſignificatu ſunt intelligenda.1.p.in præf.n.89.

Verborum ſignificatio ſemel aſſumpta non debet ex tempore variari.1.part. in præfat.n.56.

Verba, *lo que quiſieren*, liberam voluntatem ſignificant.1.p.q.1.n 75.

Verba ampla & repugnantia ad inſolita non debet extendi.1.p.q.1.n.84.

Verba, *quod quis poſsit alienare bona fideicommiſsi ad ſuum beneplacitum* quid operentur.1.p.q.1.n.131.

Verba, *cui volueris,& cui putaueris*, quid ſignificent.1.p.q.1.n.134.

Verba quantumcunque intenſiua, effuſa, aut generalia, caſum de iure difficilem non comprehendunt, 1.part.quæſt.1. nu

merō 142. Ad aptitudinem referootur, num.151. Congruam interpretationem recipiuot,num.156.Ad terminos ſuæ poteſtatis debent reſtriugi,numero 158. & 159.Impropriantur,reſtringuntor,&extenduntur,vt abſurdum vitetor,oumero 283.& 298.& 1.part. quæſt.60.à nom. 21.ad 33.

Verba, *ſuo arbitratu* important libertatem regulatam à iure,1.part.quæſt.1.oumero 200.

Verbom *ſit* eſt latæ ſenteotiæ,1.p.q.1. nu. 236.& 239.

Verba,*ipſo iure* in legibos ſunt magoi momenti,1.part.quæſt.1.num.237.An priuationem ioducaot,num.241.faciunt diſpoſitiooem directam, 4.part. quæſt. 23. num.41.

Verba *ſub pœna priuationis* prioatiooem ipſo iure an inducaot,1.part.quæſt.1.num. 254.

Verbom, *juzgado*,de proptietate vocaboli intelligitur , 1.part. quæſt. 1. numeto 272.

Verbum vnum & idem poteſt habere ſenſum proprium & improprium, 1.p.q.1. oum.284.

Verbom præſens aliquando pooitur pro præterito,1.p.q.1.n.288.

Verba neceſsitatis propter ſubiectam materiam efficiuntur voluntatis , & è contra, 1.p.q.1.n.289.

Verba in ſententijs impropriantur vt ad intellectum iuris redocantur,1.part.quæſt. 1.num.292.

Verba legis ſi repogoeot,ratio eſt ſpectanda,1.p.q.1.o.297.

Verba generalia ſufficiūt ad derogationem vbi apparet de mente derogaotis, 1.p.q. 3.n.87.& 89.

Verba ex ſtylo notariorum præiudicium tertij continentia an aliquid operentur, 1.p.q.5.n.21.

Verba ennūciatiua teſtatoris fideicommiſſum ioducunt,2.p.in præf.n.143. & diſponunt quando ſuot prolata per modum cauſæ,num.44.Fideicommiſſum an iodu cant,2.p.q.5.n.92.

Verba enunciatiua in aliquo inſtrumento prolata præindicant illis qui habent caoſam à cootrahente,ſioe cooneiante, 4.p. q.14.n.45.

Verba eouociatioa in antiquis probaot, 4. p.q.20.n.317.

Verba præſentis vel præteriti temporis ad futurum regulariter non extenduntor, 1.part.quæſt.10.no.11. Quid ſi de præſenti verificari oequeunt,1.p.q.15.n.68.

Verba quantomcunqne præciſa congruam recipiunt interpretatiooem, 1. part. quæſt. 10. numerō 153.

Verba quæ oon poſſunt vcaificari in iure expreſſe conſtituto, verificantut in iure indifferenti,etiamſi ſit maius expreſſo, 1.p.q.15.n.48.

Verba debent intelligi per prius , non per poſterius,1.p.q.18.n.14.

Verba exemptionis geminata caſus diſsimiles an comprehendaot, 1.part.quæſt.22. num.104.

Verba geminata in maioratonm confectione multnm conducunt,1.part.quæſt.22. num.108.An probent in priuilegio , nu. 112.An ponenda ex interuallo ad hocvt ſuos operentur effectus,numero 120. & 258.Ad animum diſponeotis cognoſcendum multom præſtant,num.134. Qualitatem maſculinitatis an arguant , numero 141. Per Principem appoſita quid operentur,n.150.

Verba,cum hac lege & conditione , geminata,conditiooem an importent,1.par.q. 22.num.146.

Verbum appoſitum inter plura determioabilia ea determinat prout vnicuique naturæ coouenit , 1.part.quæſt.22. numero 221.

Verba legati com ſunt ambigoa, cauſa legati debet inſpici,1.part.quæſt.22.numero 242.

Verba non tantnm ad actum,ſed ad aptitudinem referuntur , 1.part.quæſt.23. numero 102.

Verba ſecundum communem vſum loquēdi ſunt accipienda, 1.part.quæſt.65.à numero 49.Quid in pœnalibus,num.51. & ſecundum qualitatem perſonę, 1. part. quæſt.51.num.193.&ſecundum natotam actus interpretanda, 4.part.quæſt.1.numero 4.& 9.

Verba generaliter appoſita poſt verba ſpecificata,ad ſpecificata reſtringuntur,2.p. q.12.n.47.

Verba toties qooties quid deootent, 1.p.q. 26.num.137.

Verbum,Pater, ad primogeoitum propriè refertur, 1.p.q.28.n.68.

Verbum,dono,ſi ſobiecta materia aliud nō dictet,de dooatione propria non verificatur,1.p.q.30.n.23.

Verba conditionalia executionem reſpiciētia non impediunt tranſmiſsiooem,1.par. quæſt.30.num.42. An diſponaot, 3.p.q. 12.oom.7.

Verba appoſita gratia freqoentioris vſus non mutant iuris diſpoſitionem, 1. p. q. 31.num.19.

Verba antiqoa contractuom declaraotur ex conſuetodine & modo vteodi, 1.p.q.33. num.24.

Verba

Verba legum 17.& 44. *por via de caſamiento* de matrimonio de præſenti ſecundum vſum communem loquendi intelligenda, 1.p.q.39.à n.132.ad 137.
Verbum *volo*, in vltimis voluntatibus diſpoſitionem inducit, 1.part. quæſt.48.num. 258. Quid ſi infinitiuo iungatur, numero 263.& 265.
Verba à teſtatore in vinculo adiecta ſi ſint modalia, & ſemel quis renuit modum implere, poſtea implere an poſſit, 1.part.q. 50.num.106.
Verba propriè, non per fictionem intelligenda, 1.part.quæſt.51.num.116. & in dubio potius naturaliter quàm ciuiliter, num.123.& 159. Authoris ſententia, nu. 160. Debentque intelligi ſimpliciter, & non ſecundum quid, n.166.
Verba, *de hærede in hæredem maſculum* intelligi debent de vero hærede per ſanguinem, non per aditionem hæreditatis, 1.p.q.51.n.172.
Verba debent intelligi ſecundum qualitatem diſponentis & recipientis, 1.p.q.51. n.183.& 186.
Verba hæc, *Deficientibus filijs ex legitimo matrimonio ſuccedant legitimati*, an habeant tractum ſucceſsiuum, 1.part. q.51. num.207.
Verbum, *Parentela*, appoſitum à teſtatore, ſecundum qualitatem diſponentis eſt intelligendum, 1. part. quæſt.51. numero 219.
Verba, *legitimamus*, aut *diſpenſamus*, quid operentur, & qualiter differant, 1.par.q. 58.à n.42.
Verba, *de illo loco*, an importent originem, 1.p.q.58.n.291.
Verbum, *Bona*, qualiter debeat intelligi, 1. p.q.59.n.11.
Verba in priuilegio Principis cauſatiuè appoſita cenſentur, 1.part.quæſt.60. numero 39.
Verba narratiua Principis de aſſertione partium non probant in his quæ ſunt grauis præiudicij, 1.p.q.60.n.44.
Verba, *ſine præiudicio*, & ſimilia, qualiter modificent, aut reſtringant, 1.part. q.60. num.45.
Verba in dubio in proprio ſignificatu ſunt accipienda, 1.p.q.65.n.57.
Verborum ea eſt propria natura, quam ratio & ſignificatio proprij ſermonis includit, 2.p.in præf.n.115.
Verba cùm ad literam intelligenda ſunt, ſola Grammaticalis interpretatio admittitur, 2.p.in præf.n.197.
Verbum, *ſuos*, non eſt ſtrictè intelligẽdum, 2.p.in præf.n.250.
Verba teſtamentorum, & aliarum diſpoſitionum qualiter regulanda, 2.p.in præf. n.264.267.268.& 271.
Verba, *Deſiderando memoriam meam perpetuare, & conſeruare*, & ſimilia, maximè conducunt ad ſciendum an teſtator fœminas voluerit excludere, 2.par. in præf. n.391.
Verbum in clauſulis maioratus quoties duobus modis poteſt accipi, eo modo accipi debet, quo rei gerendæ aptior ſit, 2. p.in præf.n.417.
Verba, *ex legitimo matrimonio natis*, & verba *legitimè deſcendentibus* qualiter differant, 2.p.q.1.n.56.
Verba, *Hæres meus portet nomen & arma*, important conditionem, 2.p.q.4.illat.8. num.33.
Verba importantia modum vel conditionem, 2.part.quæſt.4.illat.8.nu.252.253. 254.255.257.258.262. 263. 264.277. 278.279.281.283.289.
Verba quòd *bona maneant in eippa, & vadant de maſculo ad maſculum*, fideicommiſſum inducunt, 2.part.quæſt.5.numero 114.
Verba, *de nomine meo, & de armis meis* agnationem ſignificant, 2.part.quæſt.6.numerò 92.& 391.
Verba, *Perpetuò*, & *continuo*, qualiter differant, 2.p.q.6.n.291.
Verbum, *ſui*, coniunctos vſque ad ſeptimũ gradum comprehendit, 2.part. quæſt.6. num.397.
Verba vniuerſalia negatiuè concepta omnia comprehendunt, 2.part.quæſt.6. à num. 487.
Verbum, *ipſos*, reſtringitur ad perſonas expreſſas, 2.p.q.6.n.531. Identitatem ſignificat, n.532.
Verbum, *ſupra ſcripti*, inducit omnimodam repetitionem qualitatum præcedentium, 2.p.q 6.n.532.& de alijs verbis ſimilibus vſque ad 537.
Verba; *ſuccedat proximus nouiſsimus* quid important, 2.p.q.8.n.12.
Verba *ad ſuos hæredes* qualiter conſiderentur, 2.p.q.8.n.15.
Verba ſpecialia plus operantur quàm generalia, 2.p.q.12.n.38.
Verba potius demonſtratiuè quam diſpoſitiuè ſeu reſtrictiuè ſunt accipienda, 2. p.q.12.n.43.& 44.
Verba, *Quomodocunque* debent eſſe eiuſdẽ naturæ cum præcedentibus, 2.part.q.12. num.48.
Verba, *Saluo iure legitimi poſſeſſoris*, vim conditionis habent, 3.part.quæſt.14.numero 51.
Verbum, *Mox*, altiorem indaginem non requirit, 3.p.q.15.n.61.

Ver-

Digitized by Google

Verbum, *ſucceſſores*, amplum eſt, & omnes ſucceſſores comprehendit, 4. part. q. 11. num. 7.

Verba, *Con tanto*, id eſt, *dummodo*, conditionem important, 4. part. quæſt. 15. numero 38. & 40.

Verbis narratiuis & diſpoſitiuis Principis atteſtantis aliquem fuiſſe priuatum bonis propter delictum an ſit ſtandum, 4. q. 23. à n. 179. ad 181.

Verba perpetuitatis qualiter reſtringantur, 4. p. q. 29. n. 18.

Veritas, Veriſimilitudo.

Veritas ſæpius examinata magis ſplendet, 1. p in præf. n. 9.

Veritas vincit Principis ſtylum, 1. part. q. 5. num. 21.

Veritas non debet operari minus quam fictio, 1. p. q. 1. n. 207.

Veritatem ſemper amare, & colere debemus, 1. p. q. 30. n. 6.

Veritas in paucis conſiſtit, 2. part. quæſt. 6. num. 3.

Veriſimilitudo præualet proprietati verborum, & mori regionis, 2. p. in præf. num. 149. Eſt cognata naturæ, n. 152.

Vetuſtas.

Vetuſtas multa facit & perficit, 2. p. quæſt. 2. num. 67.

Victor.

Victor an poſsit pro executione ſententiæ capere bona propria authoritate, 3. p. q. 14. num. 4.

Victus.

Victus in tenuta rerum maioratus non poteſt retinere ex alia cauſa, 3. part. quæſt. 24. num. 2.

Vicus, Villa.

Vici, villæ, ſeu caſtra ciuitatis, reguntur lege & cõſuetudine ciuitatis, ſub qua ſunt, 1. part quæſt. 58. num. 217. & villa præſumitur eſſe ciuitatis, ſub cuius territorio eſt, 4. p. q. 20. n. 51.

Vidua.

Vidua virgo an incidat in pœnam, ſi nubat intra annum luctus, 1. part. quæſt. 39. numero 66.

Vidua alicuius nobilis ex priuilegio an gaudeat priuilegio mariti, 1. p. q. 51. nu. 352. cum duobus ſeqq.

Vidua an recuperet per caſtitatem ſubſequentem legatum, quod per præcedentem impudicitiam amiſit, 1. p. quæſt. 51. num. 342.

Viduis competit priuilegium maritorum, 2. p. q. 6. n. 199.

Vidua cenſetur in eodem matrimonio durare, 4. p q. 27. n. 5.

Viduis in dubio fauendum, 4. part. quæſt. 27. num. 11.

Vidua, cui relicta fuerunt alimenta, & domus habitatio, quando poſsit talia alimenta extra domum petere, 4. p. q. 28. nu. 14. 15. & 18.

Vinculum.

Vincula duo magis ſtringunt quam vnum, 1. part. quæſt 58. num. 94. & verbum *Vinculum* ſecundum communem vſum loquendi & conſuetudinem maioratum importat, 2. p. in præf. n. 298.

Vincula appoſita in prima ſubſtitutione cenſentur repetita in ſecunda, 2. par. q. 6. num. 323.

Vinculum duplex an conſideretur, quando ad ſucceſsionem defuncti concurrit frater aliquis patruelis, 2. part. quæſt. 7. numero 18. vbi memoranda ſententia Iacobi de Vellouſu refertur.

Vir.

Vir ſimpliciter dotem reſtituere promittẽs poteſt retinere partem ſibi ab ſtatuto cõceſſam, 1. p. q. 1. n. 187.

Vir & vxor poſſunt maioratum inſtituere ex bonis matrimonio conſtante acquiſitis in filios primi aut ſecundi matrimonij, 1. p. q. 1. n. 406.

Vir & mulier poſſunt inuicem contrahere, 1. part. quæſt. 13. num. 23. Primogenium ſi inſtituant, vnuſquiſque videtur donare partem ſuam, & primogenium indiuiſibile manet, num. 59. An poſsint in eadem ſcriptura maioratus in diuerſos filios inſtituere, ſi Rex illis ad faciendum maioratum licentiam concedat, n. 140.

Vir qui matrimonium conſummauit, ſponſus appellatur, 1. par. q. 39. n. 23. & vxor ſponſa, n. 57. 58. 63. & 71.

Vir & mulier ſi in præſentando diſcordent, votum maſculi præfertur, 1. part. quæſt. 48 num. 34.

Vir in re dotali imaginem mulieris repræſentat, 4. p. q. 19. n. 88.

Virtus.

Virtus exaltat & nobilitat genus, 1. part. q. 51. num. 103.

Vitium.

Vitium ſubreptionis contra licentiam ad faciendum maioratum quis teneatur probare, 1. part. quæſt. 8. â num. 1. per plures ſeqq.

Vnio, Vnitum.

Vnio & incorporatio qualiter differant, 1. p. q. 10. n. 33.

Vnionis quot ſint effectus, 3. p. q. 8. n. 12.

Vnio præſumptiue probatur, quando eccleſia eſt diu poſſeſſa tanquam vnita, 3. p. q. 20. num. 4.

Vnionem eſſe factam allegans, & probans ſe poſſediſſe per quadraginta duos annos,

nor, obtinet in probatione vnionis, 4. p. q. 21. num. 60.
Vnitorum eadem eſt natura, 1. part. quæſt. 10. num. 94.
Vnitum dicitur accipere priuilegium eius, cui vnitur, 3. part. quæſt. 8. numero 14. & æqua principaliter retinet iura, num. 21. & in vnitis retinetur quod melius eſt, numero 18. & 19.

Vniuerſale.

Vniuerſalia recipiunt augmentum & diminutionem, 1. p. q. 10. n. 149.

Vniuerſitas.

Vniuerſitati an præiudicent præſtationes an nuæ illius nomine factæ, 3. part. quæſt. 6. num. 63. Sententia contra eam lata ſucceſſoribus an præiudicet, 1. part. quæſt. 11. num. 67.

Vnum.

Vno permiſſo permittuntur alia ad executionem neceſſaria, 1. part. quæſt. 2. numero 153.
Vnum corpus ex ſeparatis non conſtituitur, 1. p. q. 10. n. 103.
Vnum & immediatè dicitur illud, quod naturali ſanguine continuatur, 2. part. q. 6. num. 260.
Vnum non continetur ſub altero, quando de pluribus diſcretiuè loquitur, 2. p. q. 6. num. 264.

Vocare, Vocatus, Vocatio.

Vocare clericum non cenſetur ſecundo genitum vocans, 2. p. q. 3. n. 81.
Vocati poſſunt petere poſſeſſionem die vocationis adueniente, 1. part. quæſt. 24. numero 131.
Vocati cenſentur omnes de domo, agnatione, caſata, vel parentela, etiamſi in diuerſis prouincijs habitent, 1. part. quæſt. 57. num. 69.
Vocati ad fideicommiſſum ex coniecturata mente teſtatoris non capiunt iure decedentis ſub conditione, ſed proprio ex perſona teſtantis, 1. part. quæſt. 71. numero 8.
Vocatus à lege ad legitimam hæreditatem habet iuris præſumptionem pro ſe, 2. p. in præf. n. 209.
Vocatus ad maioratum, facta alienatione bonorum illius, poteſt ſtatim petere bona alienata, non ſpectata morte alienantis, 2. p. in præf. à n. 588.
Vocatus conditionaliter, ſub contraria conditione excluſus cenſetur, 2. part. quæſt. 4. illat. 8. n. 24.
Vocatus ille præſumitur qui nomen & arma teſtatoris portare poteſt, 2. part. q. 4. illat. 8. n. 76.
Vocatus ad fideicommiſſum cum onere quod portet nomen proprium inſtituentis, grauamen adimplet nomen familiæ & agnationis portando, 2. part. quæſt. 4. illat. 8. n. 304.
Vocatus ſecundum iura & teſtatoris diſpoſitionem præfertur ex teſtatoris tantum diſpoſitione vocato, 2. part. quæſt. 7. numero 10.
Vocatus ad maioratum antequam alienans moriatur, poteſt agere ad rem alienatam, 3. p. q. 9. n. 6.
Vocatus poteſt intentare remedium poſſeſſorium, cum teſtator ſtatuit, quòd poſſeſſore alienante, vel grauamina non exequente, bona ad ſequentem in gradu deferantur, 3. p. q. 9. n. 138.
Vocatus ad maioratum poteſt contradicere alienationi offerendo pretium, 4. p. q. 1. num. 137.
Vocatus ad primogenituram qualiter poſſit intereſſe iudicio, cauſæ adeſſe, & probationes offerre, poſſeſſore inuito, 4. p. q. 14. n. 14.
Vocatus ad maioratum appellare poteſt à tempore ſcientiæ & notitiæ ſententiæ infra quinque dies, 4. part. quæſt. 14. numero 89.
Vocatus ex diſpoſitione maioratus an poſſit bona vſucapere, 4. part. quæſt. 21. numero 29. 37. & 40.
Vocatio facta ſub nomine filiorum nepotes an comprehendat, 1. part. quæſt. 15. numero 146.
in Vocationibus maioratuum magis attenditur id quod fit vel dicitur ſpecialiter quam id quod generaliter, 2. par. in præf. num. 440.
in Vocationibus maioratuum ſemper eſt cõſiderandum ad quid teſtator conſiderationem habuit, 2. part. quæſt. 6. nu 238. 242. & 247.
Vocatio hoc modo concepta, *voco illos de genere aut parentela*, & hæc, *voco genus aut parentelam*, aut *voco propinquiorem mei generis aut parentelæ*, qualiter differant, 2. p. q. 9. n. 25.
Vocatio inducitur per renunciationem ſicut per mortem, 3. part. quæſt. 9. numero 142.

Voluntas.

Voluntas & poteſtas in quolibet actu requiruntur, 1. p. q. 11. n. 61.
Voluntas Principis limitata limitatum producit effectum, 1. p. q. 11. n. 62.
Voluntas coniecturata propriæ ſignificationi præualet, 1. p. q. 11. n. 77.
Voluntas deliberata ex actus geminatione colligitur, 1. p. q. 22. n. 88.
Voluntas plenius ex factis quàm ex verbis colligitur, 1. p. q. 36. n. 41. per factũ enim qui loqui videtur, n. 42.

Volun.

Digitized by Google

I N D E X.

Voluntatis reuocatio in dubio non præſumitur, 1.p.q.43.n.1.

Voluntas expreſſa per tacitam non mutatur, 1.p.q.43.n.16.

Voluntatis continuatio in eo præſumitur, qui mutare potuit teſtamentum, & non mutauit, 1.p.q.43.n.19.

Voluntatis mutatio præſumitur cum noua cauſa interuenit, 1.p.q.43.n.97. qualiter probetur, n.108.

Voluntas non præſumitur mutata, licet actus ex interuallo fiat, 1.part. quæſt.44. num.42.

Voluntas captatoria dicitur illa, quæ in futurum confertur, & ex alieno dependet arbitrio, 1.part. quæſt.48. numero 215. & 218.

Voluntas pro facto habetur, 1.part.quæſt. 48.num.272.

Voluntas diſtinguit & format actus hominum, 2.p.in præf.n.11.

Voluntas manifeſta dicitur, quæ ex coniecturis colligitur, 2.part.in præf. num.24. & ex legitimis præſumptionibus, numero 26.

Voluntas non dicitur in mente retenta, quando per coniecturas conſtat, 2.p.in præf. num.114.

Voluntas propriè dicitur illa, quæ eſt expreſſa, 2.part.in præf.num.116. Fortius attenditur ex geminata expreſsione quā ex ſimplici, num.131. Talis præſumitur in medio tempore qualis in extremis, numero 133.

Voluntas colligitur ex ratione, 2.p.in pręf. num.270.

Voluntas cenſetur mutata, cum cauſa finalis diſpoſitionis mutatur, 2.part. in præf. num.458.

Voluntas ſequens colligitur ex præcedentibus, & durare præſumitur, 2.part.q.6. num.357.

Voluntas, quæ colligitur per argumentum à contrario ſenſu, non derogat expreſſæ conditioni teſtatoris, quæ poſtea ſequitur, 2.p.q.12.n.66.

Voluntas teſtatoris dubia vt declaretur, quot teſtes ſufficiant, 1.part. quæſt. 43. n.50. Quid ad probandam teſtamenti reuocationem, n.51.

Voluntas teſtatoris ſecundum leges præſumitur, 1.p.q.48.n.46.

Voluntas teſtatoris vt declaretur, an requiratur citatio eius cuius intereſt, 1.part.q. 48.num.276. An in tali declaratione requiratur iuramentum, num.277.

Voluntas teſtatoris in conditionibus primum locum obtinet, 1.p.q.50.nu.1. Ab ea tamen, cauſa iuſta ſuperueniente, licet recedere, 1.p.q.57.n.52.& 54.

Voluntas teſtatoris pro lege habetur, 2.p. in præf.num.10.& eſt ſeruanda, etiamſi actus reddatur inutilis, num.12. Verificatur in filijs naſcituris, cùm non poteſt verificari in filijs natis, num.15. vt ſeruetur à verborum proprietate receditur, cùm de illa conſtat, num.16.& 42. in dubio ei fauendum eſt, n.21. Non ſolum expreſſa, ſed etiam tacita, & quæ per coniecturas colligitur, ſeruari debet, num.22. & interpretanda vt magis valeat quàm pereat actus, num.70. Quid ſi ex actus validitate voluntas teſtatoris offendatur, n. 72.& 73. Ad eam interpretandam debet haberi pro vero quod teſtator verum eſſe putabat, num.76. Interpretanda eſt vt ſit conformis iuri communi, ſed non contra verborum proprietatem, n.104.

Voluntas teſtatoris colligitur ex eo quod ipſe faceret, ſi viueret, 2.part.in præf.nu. 136.& ex eo quod reſponderet ſi interrogatus fuiſſet à num.156. debet in dubio iudicari ſecundum leges, num.160. 161.172.& 173. percipitur etiam ex illius vſu ordinario, n.211.& ſeqq.

Voluntas teſtatoris debet attendi ſecūdum communem vſum loquendi illius loci, in quo teſtator facit teſtamentum, 2.part.in præf.num.272.& quomodo id intelligatur, num.273. Colligitur item ex ſcriptura etiam imperfecta, num.280. & ex illa declaratur circa ſucceſsionem, num.281. 282.& 283. an ex teſtamento reuocato, num.286.& 287.& ex conſuetudine ciuitatis, num.292.& 296.& ex ordine & diſpoſitione teſtantis, num.300. Colligitur etiam ex eo quod alij qui viuunt faciunt, num.350.& ex teſtatoris qualitate, n.351.& 352.& ex verbis per teſtatorem prolatis, num.353.& 354. & ex priori nominatione, num.356.& quando agitur de præſumpta mente defuncti, numero 364. Colligitur etiam ex præcedentibus & ſequentibus, num.376.& 277. & ex eo quod prædeceſſores colere & amare ſolebant, nu.380. & ex procœmio, num.385.& 390.& ex naturali æquitate, num.394.& ex geminata prædilectione, num.395.& ex argumento à communiter accidentibus, num.396. Colligitur etiam ex coniunctione totius teſtamenti, & omnibus clauſulis ſimul iunctis, numero 398. & intelligitur ſecundum naturam rei, num.399.& ex actu præparatorio, num.401.& ex ratione adiecta per teſtatorem in diſpoſitione, num.403. & per ipſius declarationem tam tempore teſtamenti, quàm poſt per iuris interpretationem, & vrgentem diſpoſitionem, numero 405. Nec alteratur ex neceſſaria verbo-

verborum multiplicatione, numero 409. Declaratur à conſultoribus teſtamenti, num. 428.

Voluntas teſtatoris generaliter prolata reducitur ad terminos & limites rationis, 2. part. in præf. numero 438. Non ſolum ſcriptura, ſed etiam teſtibus verificatur, num. 441. An ſufficiant teſtes ſingulares, ſententia affirmans, num. 443. negans tamen, num. 444. & 451. Duobus teſtibus probatur, num. 445. & 454. An teſtibus qui interfuerunt teſtamento quoad conſilium, n. 449. Per mulieres an probetur, num. 452.

Voluntas teſtatoris coniecturata pro expreſſa habetur, 2. p. q. 3. n. 73. & 96.

Voluntas teſtatoris expreſſa magis operatur quàm tacita, 2. p. q. 3. num. 93. eſt regulanda ſecundum quod teſtator opinabatur, 2. part. quæſt. 6. num. 4. & in ſubſtitutionibus ſicut in inſtitutionibus, 2. p. q. 6. num 267.

Voluntatem teſtatoris habens in ſpecie prę fertur ei qui habet voluntatem in genere, 2. p. q. 12. n. 4.

Voluntas teſtatoris poteſt ex varietate temporis variari, 4. part. quæſt. 1. limitat. 1. num. 30.

Vltima voluntas.

Vltimæ voluntates & teſtamenta quare inuenta ſint, & quot vtilitates ex eis reſultent, 2. p. in præf. n. 5.

Vltima voluntas æquiparatur ſententiæ iudicis, 2. p. q. 12. n. 58.

Voluntarium.

Voluntarium dicitur quod ex actu voluntario ſequitur, 4 part. quæſt. 1. limitat. 5. num. 29.

Vſura.

Vſuræ an debeantur pro augmento dotis, 1. p. q. 10. n. 17.

Vſus.

Vſus communis loquendi propriæ ſignificationi præfertur, 1. p. in præf. num. 9. In quo regulæ & conſtitutioni deroget, nu. 58. Quid in ſcripturis, 1. part. quæſt. 65. num. 49. 50. 54. & 55. Authoris ſententia, num. 56. & 58. Quid in interpretatione diuinæ ſcripturæ, n. 52.

Vſus & conſuetudo ſuccedendi inter tranſuerſales attenditur in ſucceſsione primo genituræ, 1. p. q. 48. n. 66.

Vſus dat nomen rebus, 1. part. quæſt. 48. numero 49. ab eo non eſt recedendum, 1. p. q. 73. num. 20.

Vſus communis loquendi temporis, in quo teſtator condidit teſtamentum, debet attendi, 2. p. in præf. nu. 275. & vſus regionis teſtatoris, num. 275. & qualiter probetur, n. 277. & 278.

Vſusfructus, Vſufructuarius.

Vſusfructus, quem pater habet in bonis filij, an ob patris delictum publicetur, 1. p. q. 1. num. 194.

Vſusfructus patri quæſitus in bonis aduentitijs filij an ceſſet, ſi veniat ad caſum, à quo peruenire non potuit, 1. part. quæſt. 21. num. 32.

Vſufructu legato vxori donec honeſte & vidualiter viuat, & ſi nubere velit, centum tantum relictis, ſi honeſte viuat, an acquirat centum legata, 1. part. quęſt. 50. num. 99.

Vſusfructus etiam à bonæ fidei poſſeſſore conſumpti, qualiter veniant in legitima, 1. p. q. 53. n. 27.

Vſufructu bonorum mobilium & immobilium relicto an veniat vſusfructus nominum debitorum, 1 p. q. 59. n. 5.

Vſusfructus an acquiratur patri ex bonis filij illicitè acquiſitis, 3. part. quæſt. 10. numero 11.

Vſufructuarius ſi alij tradat poſſeſsionem, vel expellatur, an dominus ciuilem amittat, 3. p. q. 9. n. 55.

Vſufructuario mortuo poſſeſsio ciuilis proprietarij trahit ad ſe naturalem poſſeſsionem, quæ erat apud vſufructuarium, 3. p. q. 9. num. 66.

Vtens.

Vtens aliquo iure cum ſuis qualitatibus vti debet, 1. p. q. 55. n. 40.

Vtens inſtrumento alienationis, aut ex eo aliquid percipiens, an illud confirmet, 1. p. q. 62. n. 68.

Vtile.

Vtile per inutile in ſeparabilibus non vitiatur, 1. p. in præf. n. 71.

Vtilis actio abſenti ſubſtituto an acquiratur ex ſubſtitutione in donatione facta, 1. p. q. 24. num. 8.

Vtilitas.

Vtilitas communis priuatæ præfertur, 1. p. q. 15. n. 117.

Vtilitas publica quibus in rebus verſetur, 1. part. quæſt. 27. num. 15. Patris voluntati an præferenda, num. 18. Maioratuum irreuocabilitatem qualiter impediat, num. 21. Et an ob publicam vtilitatem ex liberorum procreatione prouenientem poſſit quis voluntatem teſtatoris non ſeruare, quando impedimentum præſtat ad matrimonium contrahendum, 1. p. q 50. n. 12. & reſoluitur, num. 74. & 76. Habet alia multa in iure ſpecialia publica vtilitas, quæ videre licet, 4. p. q. 15. n. 54. cum pluribus ſeq.

Vtilitas magna vel parua ex qualitate perſonæ colligitur, 4. part. quæſt. 1. limitatione 37.

Vxor.

Vxor.

Vxor an habeat partem in emphyteuſi finita,& à domino ex integro reſtituta, 1.p. q.12.n.14.

Vxor domina bonorum relicta præſens intelligitur , de alia non cenſetur cogitatum,1.p.q.18.n.5.

Vxor viro obedientiam & reuerentiam præſtare tenetur, 1.part. quæſt. 23. numero 15.

Vxoris mors ad confirmationem an ſufficiat,cùm ex viri conſenſu aliquid donauit,1.p.q. 23.nu.70.

Vxor ſi eſt præſens,quando de re illius maritus maioratum inſtituit,ſibi an præiudicet,1.p q.23.n.83.

Vxor ſciens maritum proſe & illa emphyteuſim accipere,ſi non contradicat, ratificare videtur vt ſibi acquiratur, 1.par.q. 36.num.90.

Vxor adulterium committens poſt mortem mariti dotem an amittat, 1.p.q. 48. n.140.& 141.

Vxor relicta vſufructuaria intelligitur ea quæ erat vxor tempore mortis,1.part.q. 48.num.202.& 204.

Vxor ignominioſa dicitur quæ dedecori ſit tam ducenti,quàm patri & conſanguineis, 1.part.quæſt.51.num.7.

Vxor qualiter teneatur ſeruare vitam & cõditionem,vt conſequi poſsit legatum ei à marito factum, 1.p.q.57.n.7.

Vxor hæres à teſtatore inſtituta, ea tamen lege,vt teſtatoris bona in nobilem transferat,qui nomen & arma portet , poteſt quemcunque velit eligere, dum ſit nobilis,2.p.q.4.illat.8.n.78.

Vxoris præſumitur illud,quod ipſa in poſſeſſorio poſsidet,3.p.in præf.n.28.

Vxor an habeat partem in feudis conſolidatis,3.p.q.5.n.27.

Vxor poteſt petere dotem in vita mariti eo ad inopiam vergente,3.part.quæſt.9. num.123.

Vxor an poſsit de bonis communibus donare alicui ad alimenta, vel ad piam cauſam,4.part.quæſt.1.lim.2.num.15.an maritus,num.16.

Vxor non præiudicat ſibi niſi dolo taceat, cùm maritus de re vxoris maioratum inſtituit,& in illius præſentia,4.part. q.15. num.100.

Vxor,an mortuo marito teneatur ſtare locationi per illum factæ,4.part. quæſt.25. num.4.& 6.

Vxor non dicitur diues, quamuis maritus diues ſit,4.p.q.27.n.2.

MATRITI.

Excudebat Ludouicus Sanctius Typographus Regius.

Anno M.DC.XX.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google